Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jacob⁹ de forliuio sup techni.

Antiqua Dicrotechni Galeni trãslatio cum cómento Haly Rodoan.
Noua eiusdem Galeni translatio cũ expositione Jacobi Forliuiẽsis multotiens impressa.
Expositio eiusdẽ Jacobi super tertio Dicrotechni nunquam impressa.
Questiones eiusdem Jacobi super eisdem tribus libris Dicrotechni.
Addite quoq; fuerũt omnibus tribus libris nouissime Laurentiani ⁊ Leoniceni cõuersiones: ac locis suis inserte: vna cũ ampliori tabula nuper elucubrata: ⁊ alijs multis ad castigationem ⁊ ordinez faciẽtibus: que in alijs ipressionibus hactenus excussis nõ habẽtur: vt in ꝓtextu totius voluminis patebit.

EST. 29 PLUT. 5
179731

Universidad de Deusto
Biblioteca

Librorū Microtechni reptoriū

¶ Maly Rodoan: nec nō Jacobi de Forliuio in libros Microtechni Galeni luculentissimū repertorium: per Lucam Olchinensem philosophorum infimum nouiter elucubratū.

A

A Litteram denotare circunstantiam duplici/ter: libro 2°. car. 118.
A vel ab vel ex propónes denotare circūstā tiā cāe efficiētis vel mālis: lib. 2°. car. 132.
¶ Actio dupliciter: lib. p̄. 5.
Actio leditur tripliciter: lib. 2°. 15.
Actio corrupta vel diminuta que: lib. 2°. 63.
Actio regitiua: lib. 2°. 134.
Actionis nocumentum duplex: lib. 2°. 190.
Actio lesa triplex: lib. 2°. 191.
¶ Accidens quintuplex: lib. 2°. 121.
¶ Achortiam quid: lib. 2°. 61.
¶ Adiutorium calidi quid: lib. 3. 207.
¶ Aeris mutatio multiplex: lib. 3. 69.
Aeris qualitatē alterandā esse ꝛ quō: lib. 3. 72.
Aeris mutatio triplex: lib. 3. 201.
Aeris mutabiliter causa multiplex: lib. 3. 201.
Aeris mutatio duplex: lib. 3. 201.
¶ Agēs ad fetus gīonē dupl'r cōcurrere: lib. 2. 168.
Agens instrumentale duplex: lib. 2. 168.
¶ Alchatbatur instr̄m syringa: lib. 3. 80.
¶ Alchabarti quid significet: lib. 3. 103.
¶ Aldebuch. i. pozus: lib. 3. 86.
¶ Algae quid ꝛ qd attritio: lib. 2°. 60.
Alguesgues quid: lib. 2. 57.
¶ Alimbac quid: lib. 3. 89.
¶ Anathomia parua duplex: lib. 3. 106.
¶ Anbelitus magnitudo: lib. 2. 32.
Anbelitus causa duplex: lib. 2. 32.
Anbelitus quid: lib. 2. car. 147. eodē li b. 2. 155.
¶ Animalibus mēbra renasci causa duplex: lib. 3. 86.
Aialib⁹ pfectis mēbra deficiētia renasci impol'e: lib. 3. 86.
Animalia non habentia fel: lib. 2. 158.
Animalibus diuersis in specie an nutrimenta diuersa cō/petant: lib. 2. 179.
Animaliū rapaciū vozacitatis causa: lib. 2. 184.
Animalis complexio duplex: lib. 3. 207.
Animalium cholericozum effectus: lib. 3. 209.
¶ Animatum dupliciter dicitur: lib. 2. 168.
¶ Anime accidentia quot: ꝛ cuiuslibet effectus: lib. 3. 72.
Anime passio dicta duj: lib. 2. 167.
Anime apprehensio duplex: lib. 3. 212.
Anime passionum diuisio multiplex: lib. 3. 212.
¶ Animositas quid: lib. 2. 58
¶ Appetitus generatio ꝛ digestionis: lib. 2. 50.
Appetitus remissus quid: lib. 2. 63.
Appetitus eueniens non cōsueto quid: lib. 2. 63.
Appetitus non consuetozum quid: lib. 2. 63.
Appetitus caninus vel vacinus quid: lib. 2. 64.
Appetitus animalis quadruplex: lib. 2. 175.
Appetitus diffimilis quid: lib. 2. 180.
Appetitus lesio tripler: lib. 2. 82.
Appetitus quid: lib. 2. 184.
Appetitus animalis mendosus quid: lib. 2. 184.
¶ Apoplexie ꝛ paralisis causa: lib. 2. 56.
¶ Apostema quot: lib. 2. 59.
Apostematis capitis species multiplex: lib. 2. 60.
Apostematis ouri species quadruplex: lib. 2. 60.
Apostematis molis species multiplex: lib. 2. 60.
Apostematum nomen propzie: lib. 2. 60.
Apostematum aliozum nomen propzie: lib. 2. 60.
Apostema quadruplex: lib. 2. 60.
Apostematis varij causa: lib. 3. 91.
Apatis ꝛ cuiuslibet egritudinis cura p diſionē: lib. 3. 97.
¶ Aprodili valoz ad morsus serpētum: lib. 3. 105.
¶ Aque mutatio cur magis morbida: lib. 3. 201.
¶ Argumentū a piugatis in accidētalib⁹ nō tz: lib. p̄. 117.
¶ Aristoteles philosophoz maximus: lib. 2. 128.
¶ Ars dupliciter dicitur: lib. primo. 109.
¶ Arterie venalis motus duplex: lib. 2. 154.
Arteria dupliciter dicitur: lib. 2. 155.
Arterie adozti bostiolum duplex: lib. 2. 154.
¶ Asperitatis a natura cura multiplex: lib. 3. 95.
¶ Auditus signū multiplex: lib. 2. 65.
¶ Auicēne erroz qp virgo nāt'r impregnari possit: lib. 3. 212.

B

¶ Boreas quid: lib. 2. 25.
¶ Branchus quid: lib. 2. 25.
¶ Bulitio vnde fiat: lib. 2. 146.

C

¶ Cadere facilius in lapsum quid: lib. 2. 186.
¶ Calidit as innata actuata quid: lib. 2. 129.
¶ Caloz naturalis extinguitur tripl'r: lib. 3. 199.
¶ Caluitij causa: lib. 2. car. 23. ꝛ eo. li. 2. 4.
Caluitiei vt i añrioi q̄ posteriōi pre ꝺdictio tollat: li. 2. 27.
Caluitiei causa: lib. 2. 136.
Caluities propzie sumpta quid: lib. 2. 137.
Caluities vera que: lib. 2. 137.
¶ Canities ꝛ caluities quibus citius: lib. 2. 27.
¶ Canon melioz formarum medicozū: lib. 2. 44.
¶ Capillozum generatio: lib. 2. 20.
Capillus propzie quid: lib. 2. 22.
Capillozum complexio ꝛ cerebzi: lib. 2. 136.
Capilli ex quo nascantur: lib. 2. 136.
Capillozum crispitudinis causa duplex: lib. 2. 137.
¶ Capitis dispositio duplex: lib. 2. 17.
Capitis ethimologia: lib. 2. 130.
Capite quid Cōciliatoz dixerit: lib. 2. 130.
Capitis situs causa multiplex: lib. 2. 130.
Capitis paruitas duplex: lib. 2. 130.
Caput paruum habentes quare sint perfidi ac velocis ire ac tumidi: lib. 2. 130.
Caput magnum dupliciter: lib. 2. 131.
Capitis vera figura que ꝛ qualis sit: lib. 2. 131.
Capitis figura cōtingens quintuplex: lib. 2. 131.
Capitis figura ꝛ mala dupl'r: lib. 2. car. 131. ꝛ eodē li. 2. 136.
Capitis pars anterioz quare citius: ꝛ posterioz quare tar/dius canescit: lib. 2. car. 137.
Caput tripliciter: lib. 2. 132.
¶ Capitula summatim collecta: lib. p̄. 4.
¶ Carcere exeuntium regimen: lib. 3. 201.
¶ Caro multiplex: lib. 2. 17.
Caro quintuplex. ſ. simplex: musculosa: confusa: pura: glan dosa: lib. 2. 43.
¶ Cartbilago quid: ꝛ quid ligamentum: ac membzana ꝛ glandula: lib. 2. 17.
¶ Catarrus quid dupl'r: lib. 2. 23.
¶ Causa tripler: lib. primo. 5.
Causa sana triplex: lib. primo. 5.
Causa accidentalis quid: lib. 2. 53.
Causarum medicine determinatio duplex: lib. 3. 67.
Causa conseruās quid ꝛ eius diuisio: lib. 3. 68.
Causa apud medicos quid: lib. 3. 68
Cā mutans corpus duplex: lib. 3. car. 68. ꝛ eodē lib. 3. 69.
Causa rectificans corruptionem duplex: lib. 3. 68.
Causa sanitatis duplex: ꝛ quid: lib. 3. 70.
Causa necessaria mutans corpus quid: lib. 3. 69.

Universidad de Deusto

Librorū Microtechni

Causarum genus sextuplex:7 rō cuiuslibet:lib.3.car. 70.
Causa conseruans sanitatem duplex:lib.3.car. 81.
Causa prohibēs egritudinis dispōnē multiplex:li.3. 81.
Causa faciens sanitatē in corpe egro duplex:lib.3. 83.
Causa digerens tripliciter:lib.3. 84.
Causa corpus cōtinens sextuplex:lib.3. 104.
Causa sextuplex:lib.3. 105.
Cā maioris vl minoris nigredis vel albedis capillo. li.2.
Causa accidentalis duplex:lib.2°.car.187. (137.
Causa ad quid:lib.3. 197.
Causarum consideratio duplex.lib.3. 198.
Causa quid fm Auicennam:lib.3. 198.
Causa simpliciter talis quid:lib.pmo. 111.
¶Cauterium duplex:lib.3. 95.
¶Cerebrum quid:lib.2. 17.
Cerebri ventriculus triplex:lib.2. 19.
Cerebri operatio naturalis:lib.2. 20.
Cerebri superfluitatis causa multiplex:lib.2. 21.
Cerebri sicci signum quintuplex:lib.2. 23.
Cerebri humidi signum quadruplex:lib.2. 24.
Cerebrum dupliciter:lib.2. 129.
Cerebrum quid:lib.2. 129.
Cerebri mensura caloris triplex:lib.2. 129.
Cerebri complexio:lib.2. 129.
Cerebri principales operationes que:lib.2. 134.
Cerebri medius ventriculus quid:lib.2. 135.
¶Chilus quid:7 qd chimus:lib.3.car.102.7 lib.2. 174.
Chilus perfectus quid:7 humor perfectus ac humiditas secunda perfecta:lib.2. 123.
¶Chimi diuersi canon:lib.3. 72.
Chimi diuersi effectus varij:lib.3. 103.
Chimi mali alteratio duplex:lib.3. 103.
Chimi digestio dupliciter:lib.3. 103.
Chimi diuersi cause:lib.3. 103.
Chimi venenosi curatio per tiriacam:lib.3. 103.
¶Chistis fellis porrus duplex:lib.2. 56.
¶Cibalis medicina que:lib.3. 214.
¶Cibus 7 potus equalis:lib.3. 74.
Cibus conueniens fracture ossis:lib.3. 89.
Cibus per poros sanguinem continēs:lib.3. 89.
Cibi desiderium percipere duplr:lib.2. 176.
Cibus aut potus stō ocius duplex:lib.2. 182.
Cibus fm medicos quid:lib.3. 214.
Cibus medicinalis qui:lib.3. 214.
Cibi 7 potus 7 aeris qualitas que:lib.3. 202.
¶Coequalitas quid:lib.2. 13.
¶Cognitiuam potētiam per aliud duci in alicuius cognitionem dupliciter:lib.2. 190.
¶Coit9 qñ cā sanitat:7 qñ cā corruptiōis sanitat:li.3. 73.
Coitus vsus qñ:7 cui magis cōpetat:lib.3. 73.
¶Cholere species sextuplex:lib.2. 58.
Cholera palida quid:lib.2. 56.
¶Cholericus adustus quis:lib.2. 46.
¶Colica quid 7 eius causa:lib.3. 92.
Colice cura per quid:lib.3. 92.
¶Color dupliciter:lib.2. 30.
¶Combinationes subiecti que:li.pmo. 2.
¶Cōmentatoris error:lib.2. 21.
¶Cōmissuraꝝ latētia cā ē:9 mlieres palidiores fiāt:li.2.
¶Complexio quid sit:lib.p.car. 7. (131.
Complexio organicorum que:lib.pmo. 7.
Complexio comparata quomodo resultet:lib.p. 7.
Complexionis cutis temperamētū:lib.p. 7.
Cōplexionis 7 compónis attributio:lib.2. 11.
Complexionis species:lib.2. 23.
Complexionum cerebri numerus:lib.2. 23.
Complexionis maxime veneree signū duplex:lib.2. 41.
Complexionis calide 7 sicce signū quadruplex: lib.2.car. 41.7 eodem libro.2. 46.
Complexionis frigide 7 sicce signa:lib.2. 47.
Complexio frigida 7 sicca duplex:lib.2. 47.
Complexionis calē 7 humide modus duplex:lib.2. 47.
Compl'onis malit ie spēs nouē:aut decē 7 septē:li.2. 58.
Compl'onis male regimen duplex:lib.3. 76.
Complexio duplex:7 eius cura:lib.3. 85.
Complexionis malitia:lib.3. 86.
Compl'onis cognitio nēcia in cura:lib.3. 100.
Complexio bona quid 7 mala:lib.p. 111.
Compl'o humana que pfectio:q̄ ve impfectio:lib.2. 123.
Cōpl'o temperata media per eqdistātiā dupl'r:lib.2. 170.
Cōpl'onis humane extremū duplex:lib.2. 170.
Complexio temperata:lib.2. 171.
Complexionē vnam ad aliam permutari:lib.2. 172.
Complexionis calide 7 frigide signum:lib.2. 184.
¶Compositio quid:lib.2. 18.
Compositio animalis cōcurrens multiplex:lib.p. 120.
¶Cōmuniter dupl'r capitur:lib.p. 4.
¶Conciliatoris dictum de oculo:lib.2. 104.
Conciliatoris dictum de corde:lib.2. 144.
Conciliatoris dicta de arteria:lib.2. 151.
¶Concordia inter Aristotelem 7 Galenum:lib.p. 4.
¶Concordia doctorum:lib.2. 45.
Concordia phorū 7 medicoꝝ de corpis nutritiōe:li.2. 159.
¶Conditio simpl'r talis duplex:lib.pmo. 114.
¶Cōfortatio qd:7 qd nutritio:7 quo ōm̄ant:lib.3. 104.
¶Congelatio duplex:lib.2. 156.
¶Continens duplex 7 quid:lib.3. 205.
¶Contra operantia triplex:lib.2. 58.
Contra operantia positiue:li.2. 52.
¶Contradictionis ablatio:li.2. 12.
Contradictionis ēt ablatio:lib.3. 75.
Contradictio ab Haly:7 Auicēna tollit:lib.2. 122.
Contradictio inter Auicēnā 7 Galenū tollit:lib.2. 127.
Contradictio apparēs inter Auicēnā 7 Galenū:li.2. 130.
Contradictio inter Galenū Auicēnā 7 Aristotelē:li.2.132.
Contradictio apparens in dictis author tollit:li.2. 144.
Contradictio apparēs inter Galenū 7 Auerroim:li.2. 155.
Contradictio tollit a Galeno 7 Auerroi:li.2. 155.
Contradictio tollitur ab Aristote.7 Gal'.li.2. 181.
¶Contrarietas duplex:lib.pmo. 112.
¶Contrarium aliqd alteri dupl'r:lib.2. 135.
¶Conualescentium 7 senū cōitas 7 differētia:li.3. 105.
Conualescētiū 7 senū cibi conuenientes 7 potus:li.3. 105.
¶Cor quomodo radix:7 epar simil'r:lib.2. 16.
Cordis compl'onis notitia triplex:lib.2. 31.
Cordis caloris signum multiplex:li.2. 31.
Cordis dispōnem cognosci dupl'r:li.2. 31.
Cordis multum distemperati signum:li.2. 31.
Cordis necessitate crescente:aut diminuta dīa 3':li.2. 32.
Cordis virtus quadruplex:lib.2. 33.
Cordis multum lapsi a tēperamēto signū triplex:li.2. 34.
Corda 7 ligatura quid:li.2. 43.
Cordis 7 spūalium canon practicus:li.2. 52.
Cordis egri signum octupl'r:li.2. 57.
Cordis tremor quid:lib.2. 58.
Cordis complexio:li.2. 145.
Cordis spūs triplex:lib.2. 145.
Cordis mensura caloris triplex:li.2. 145.
Cor maxime sanguineum:li.2. 145.
Cordis 7 arteriarum in delectatione motus quintuplici/ter:libro 2°. 146.
Cordis 7 arteriaꝝ in ꝓstructione motꝰ qntupl'r:li.2. 146.
Cor esse calidius temperato duplr:lib.2. 148.
Cordis lapsui ad cal'm cōiunctio duplex:lib.2. 148.

Reptorium

Cordis cal'i victoria sup'ēpis victoriā ē triplex.lib.2. 161.
¶Coriza quid:7 qd brachus:lib.2. 23.
¶Cornua cur nō in boue sicut in tauro crescant:lib.2. 54.
Corpoꝝ diffō duplex:lib.p. 7.
Corpoꝝ cōpssoꝝ in medicina nūs : lib.p. xj.
Corporis optime sani signa:lib.2. 13.
Corporis calitatis signū quadruplex:lib.2. 45.
Corporis frigidi signū quadruplex:lib.2. 45.
Corporis calidi 7 humidi signū:lib.2. 46.
Corporis frigidi 7 humidi signū qntuplex:lib.2. 46.
Corpus vite lōgioris:aut breuioris:lib.2. 47.
Corporis media regio que:lib.2. 48.
Corporis pars vere solida 7 pma quid:lib.2. 49.
Corporis humani dispositio duplex:lib.p. 111.
Corpꝰ magis resistēs causis egritudis alio duplr:li.2. 125.
Corpus cōmensuratuꝫ quid:7 qd corpus incōmensuratū: lib.2.car. 126.
Corporis colerici regimen duplex:lib.2. 173.
Corpus lapsum duplex:lib.3. 205.
Corpus humanū corrūpi 7 alterari triplr:lib.3. 199.
¶Craneū qd:7 vñ eius partes:lib.2. 131.
¶Crasis cerebri fridi 7 sicci signum qntuplr:lib.2. 26.
Crases:idest cōplexiones:lib.2. 38.
¶Curatio egritudinis triplr:lib.3. 82.
Cutis ymen quid:lib.2. 188.

D

¶Decorationis canon:lib.3. 101.
¶Delitia quid:lib.2. 189.
¶Demōstratio que nec est q:nec pp qd:lib.p. 109.
¶Dentis sensus quid:lib.2. 196.
¶Derelicti effectus duplex:lib.3. 213.
¶Descriptio que:lib.p. 3.
Descriptio a diffōne in quo differat:lib.p. 3.
Descriptio larga que:lib.p. 4.
Dialectice necessitas:lib.3. 106.
¶Diastoles quid 7 duplr:lib.2. 147.
¶Differētia inē pōm 7 medicū:lib.p. 4.
Differētia inter spēs cārū curationis egritudinis : 7 spēs causaꝝ pcessionis cum defensione:lib.3. 81.
¶Diffinitio subalis que:lib.p. 3.
Diffōnis duplex expō:lib.p. 8.
¶Digestio duplr:lib.2. 58.
Digestionis cōplete figtio triplex:lib.2. 61.
Digestio qd 7 cruditas 7 indigō 7 putrefactio : lib.2.67.
¶Digitus sextus in manu est quid naturale 7 preter natu/ram:lib.p. 116.
¶Dionisius tirānus quō captiuos suos cecabat:li.2.145.
¶Discrasiā p iordinatā qd intelligēdū:lib.2. 135.
¶Disnia quid:lib.2. 58.
¶Dispositio duplex:lib.2. 17.
Dispō talis 7 vt nūc qd:lib.p. 8.
¶Distemperantia duplex:et cuiuslibet dīa : lib.2.car.21. 7 eo.lib.2.car. 183.
¶Diuisio libri techni:lib.p. 2.
¶Doctorū contradictio:lib.2. 60.
¶Doctrina quid sit:lib.p. 2.
Doctrina currēs scōm ordinē que sit:lib.p. 2.
Doctrina multipl'r capit:lib.p. 2.
Doctrina resolutiua que:lib.p. 2.
Doctrina cōpositiua que:lib.p. 2.
Doctrina diffinitiua que:lib.p. 3
Doctrine diffō nomē multipl'r:lib.p. 3.
Doctrina diffinitiua dupl'r:lib.p. 3.
Doctrine diffinitiue actus triplex:lib.p. 3.
Doctrina ꝑticularis dupl'r:lib.p. 4.
Doctrina quadrupl'r 7 disciplina 7 sciētia dupl'r:li.p.108.
Doctrina ordinaria duplex:lib.p. 108.
Doctrina resolutiua quid 7 cōpositiua:lib.p. 108.
¶Dolens caput vel delinquens qd:lib.2. 15.
¶Doloris species multiplex:lib.2. 57.
Doloris species quotuplex:lib.2. 57.
Dolor quid:lib.2.60.7.2.188.7 eodē lib.2. 189.
Doloris generatio triplex:lib.2. 60.
Dolor duplex 7 qd dolor:lib.2. 61.
Dolor duplr dicit:lib.2. 189.
Dolor ꝓprie quid 7 delitia:lib.2. 189.
Dolorem esse actionē lesam duplr:lib.2. 193.
Doloris cā genus duplex:lib.2. 194.
Doloris obiectū quid:lib.2. 194.
Doloris causa effectiua:lib.2. 194.
Doloris causa dispositiua:lib.2. 194.
Doloris cā mediata qd:7 qd imet ab eo.lib.2. 194.

E

¶Effectus qd:7 qd causa:lib.2. 2.
¶Egritudinis causa triplex:lib.p. 5.
Egritudinis genus triplex:lib.2. 16.
Egritudo vt nūc quid:lib.2. 57.
Egritudo scōm pectus quid:lib.2. 59.
Egritudinis pmus dies:lib.2. 64.
Egritudinis cāe cura sextuplex:lib.3. 82.
Egrū quadruplr:lib.p. 8.
Egrum nūc semp 7 multū quid:lib.2. 8.
Egritudinis fride cura sextuplex:lib.3. 82.
Egritudinis forme spēs multiplex:lib.3. 92.
Egritudo quid:lib.p. 110.
Egritudo duplex:lib p.car.110.7 car. 111.
Egri9 sanitatē 7 nālitatem duplr:lib.p. 114.
Egritudo simplex quid:lib.p. 116.
Egritudo semp que:lib.p. 116.
Egritudo vt multū que:lib.p. 116.
Egritudo vt nūc que dicat:lib.p. 116.
Egritudinis accidens duplex:lib.2. 112.
Egritudinis causa multiplex:lib.3. 200.
¶Egrotans iam quid:lib.2. 14.
¶Egrotatiuū quid:lib.p. 78.
Egrotatiui aptitudo duplex:lib.p. 115.
Egrotatiuū corpus duplex:lib.p. 115.
¶Egrū simplr quid:lib.p. 114.
Egrū corpus simplr duplr:lib.p. 115.
Egrum simplr quid:lib.p. 8
¶Epatis fridioris signū quintuplex:lib.2. 37.
Epatis sicci signū quintuplex:lib.2. 37.
Epatis humidi signū quadruplex:lib.2. 37.
Epatis calidi 7 sicci signū triplex:lib.2. 38.
Epatis fridi 7 humidi signū ꝙdruplex:lib.2. 40.
Epatis fridi 7 sicci signū ꝙdruplex:lib.2. 40.
Epatis egri signū quintuplex:lib.2. 58.
Epar lapsum duplex:lib.3. 80.
Epatis varie apati cura ꝓportionata:lib.3. 99.
Epar subtiliās 7 cibꝰ 7 potus quid:lib.3. 99.
Epatis est vera diffinitio:lib.2. 156.
Epar in finistro mēstruose:lib.2. 156.
Epatis pāniculus duplex:lib.2. 156.
Epatis graduatio duplex 7 cōplo:lib.2. 156.
Epar posse esse siccū duplr:lib.2. 156.
¶Epiglotis egrotare p colligātiam quid:lib.2. 128.
¶Error hybemnesage 7 isaac:lib.2. 54.
¶Etas paugmastica que:lib.2. 172.
¶Expositio duplr:lib.p. 112.
¶Exercitium tēperatum:lib.3. 74.
Exercitium quid:lib.3.car. 208.
Exercitij plena descriptio:lib.3.car. 209.
Exercitium quid scōm fulgentium:lib.3. 209.
Exercitioꝝ vtilitas duplex:lib.3. 209.

Librorū Microtechni

¶ Exiccatio duplex:lib.3. 203.
¶ Exiccare:quid:z qd exiccari:lib.3. 203.
Exiccans qualitatez duplex:lib.3. 203.
¶ Existimationis fortis z affectiōis effect⁹ varij:li.3.210.
¶ Experiētie medicoꝝ q̄rte necessitatis existāt:lib.3. 81.
¶ Expiratio quid:lib.2. 147.
¶ Expō q̄dā plusq̄ ꝓmētatoris:lib.p̄. 2.
Expositio quedam haly:lib.p̄. 3.
¶ Extraneatio intrinseca quid:lib.2. 191.

F

¶ Facilitas dicendi quid:lib.2. 20.
¶ Famis z fitis causa:lib.2. 50.
Famis nālis motus quintuplex:lib.2. 176.
Fames quid:lib.2. 176.
Fames cupliciter:lib.2. 179.
Famis z fitis diffinitio:lib.2. 178.
Fames z fitis appetitus duplex:lib.2. 178.
Fames q̄ fit nālis scōm qd:lib.2. 182.
¶ Fatui z frenetici ꝑp quid quasdā meliores opationes habeant:lib.2. 133.
¶ Febris ephimera duplex:lib.2. 42.
¶ Femine generāde causa:lib.2. 42.
¶ Figura mēbroꝝ vbi restaurari possit:vbiꝫo nō:li.3.92.
Figura prægnātiū vtriusq̄ sexus:lib.2. 166.
Fetus maris curcitius q̄z mulieris cōpleat:lib.2. 163.
¶ Flegma nāle quid z eius species:lib.2. 73.
Flegmatis species quintuplex:lib.2. 58.
¶ Flegmones quid lib.2. 60.
Flegmonis causa:herisipille:z cancerum z aliorum etiaz apostematum cause:lib.3. 96.
¶ Flobothomie vsus necessarius:lib.3. 84.
¶ Fricationis species quintuplex:lib.3. 80.
¶ Frigiditatis operatio duplex:lib.2. 13.
¶ Formaꝝ corpoꝝ melioꝝ:lib.p̄. 7.
Forma specifica quid:lib.2. 188.
Forma triplex:lib.3. 197.

G

¶ Galeni sīa in arte medicine an Aristotelis sīa melioꝝ existat:lib.2. 16.
Galeni diuersitas:lib.2. 28.
Galeni ꝑceptū ad viri occisionē:qui medicinam sanguinez eūantem inuenit:lib.3. 103.
¶ Galline audatia:z affectus ex cogitatione:lib.3. 210.
¶ Garben quid:lib.2. 42.
¶ Gaudij z tristitie effectus:lib.3. 213.
¶ Generationis virtus duplex:lib.2. 41.
Generatio membri duplex:lib.3. 80.
Generationis pilloꝝ modus:lib.2. 136.
Generationis pilloꝝ causa q̄druplex:lib.2. 136.
¶ Generatiua potētia duplex:lib.2. 168.
¶ Genera lapsuum esse eadem duplr:lib.2. 134.
¶ Gentilis in ꝑciliatorem:lib.2. 126.
¶ Glaucus colos qui:lib.2. 26.
¶ Glaucus quid:lib.2. 30.
Glaucus grece latine quis:lib.2. 141.
¶ Gradus mutatio quotuplex:lib.3. 85.
¶ Grādinea humiditas que:lib.2. 29.
Gustus sensus multiplex:lib.2. 65.

H

¶ Habitudo quid:lib.2. 42.
Habitudo prima quid:lib.2. 62.
¶ Haly iniuste a cōmentatore mordetur:lib.p̄. 113.
¶ Herisipyla sclirosis quid z vnde:lib.2. 62.
¶ Hermafroditi gīonis causa:lib.2. 165.
¶ Hyacinti vtus z ꝑpetas:z simil'r smaragdi:lib.3. 210.
¶ Hypalage figura que:lib.p̄. 4.
¶ Hippocrates sine dialectica quas doctrinas aquisiuit: lib.p̄.car. 4
¶ Hominē delinquere quid:lib.2. 15.
Homines maxime venerei z cause:lib.2. 40.
Hominū motus triplex:lib.2. 155.
Homo tēperatiꝰ cōplexionis:lib.2. 169.
¶ Hore iuditiuum:lib.3. 71.
¶ Humectatio duplex:lib.3. 203.
¶ Humana aia ex quibus:lib.3. 210.
¶ Humiditas duplex quid:lib.2. 157.
Humiditatū secūdarum nēcitas:lib.2. 157
Hum ditas scōa quadruplex:lib.2. 157.
Humiditatū secūdarum cā q̄druplex:lib.2. 157.
Humiditas vehemens quid:lib.2. 186.
Humidum aiatum in hoie duplex:lib.2. 158.
¶ Humoꝝ purus quid z duplr:lib.2. 39.
Humoꝝ eūonis cā multiplex:lib.3. 84.
Humoris mali eūandi cōditio q̄druplex:lib.3. 84.
Humoris species q̄druplex:lib.2. 156.
Humoꝝ quadruplr:lib.2. 156.

I

¶ Icos idest scientia:lib.p̄. 109.
¶ Ictherici citrinoꝝ ꝓsideratione iuuātur:lib.3. 211.
Ictericioꝝ canon:lib.2. 212.
¶ Idem qnomodo signi:z significati rationem habeat: lib.2 car. 45.
Idem alicuius corruptiuū z ꝑseruatiuū:lib.2. 136.
¶ Identitas duplex:lib.2. 167.
¶ Imaginatio causans febrē:lib.3. 212.
¶ Imaginatiua virtus multiplex:lib.2. 134.
¶ Impulsio quid:z qd attractio:lib.3. 97.
¶ Incisio triplex:lib.3. 60.
¶ Inflationes quid:lib.2. 60.
¶ Ingeniosus ꝑp qd nō robustus:lib.2. 135.
¶ Ingredi alterū essentialiter tripliciter:z similiter accidē taliter:lib.183. 183.
¶ Inherens subaliter quid:lib.2. 12.
¶ Inspiratio quid:lib.2. 147.
Instrm humanum pati duplr:lib.2. 137.
Instrumētum duplex:lib.2. 168.
¶ Intellectus quid:lib.2. 20.
¶ Intensum z remissum q̄ntia z ſitia:lib.2. 136.
¶ Intētio Gal'.in lib⁹ microtechni que sit:lib.p̄. 2.
Inuestigatio nūi partium disposītionis medicine li. p̄.6.
¶ Iouialis q̄lis existat:lib.3. 210.
¶ Ire differentia a furoꝝ:lib.3. 72.
¶ Iusqamus cur turdū nō ledat z hominem interficiat: lib.2.car. 125.
¶ Iuuari quid:lib.2. 135.

L

¶ Lapidis gīo multiplex z eius cura:lib.3. 93.
¶ Lapsus gīa siue natura multiplex:lib.2. 13.
Lapsus quid:lib.2. 13.
Lapsus parui signū octuplex:lib.2. 25.
Lapsus magnū signū octuplex:lib.2. 25.
Lapsus neutralis ab egritudinali dīa:lib.2. 56.
Lapsus quadrupler z nomen:lib.3. 78.
Lapsus in plasmatione quituplex:lib.3. 78.
Lapsus in q̄ntitate triplr:lib.3. 78.
Lapsus in numero triplr:lib.3. 78.
Lapsus in situ triplex.li.3. 78.
Lapsus duplr:lib.p̄. 111.
¶ Lauda vel ymo quid:lib.2. 131.
¶ Latitudo scōm magis z minus que:lib.2. 16.
Latitudinis distātia duplex:lib.2. 170.
¶ Ledi a simili duplr:lib.2. 49.
Ledi quid sit:lib.2. 135.
Ledi in debite opando ꝓpe quid:lib.2. 191

Repertorium

Lesionis genus triplex:lib.2. 13.
Lesio sensibilis quid:lib.2. 15.
¶ Liber microtechni cur ars pua dicat:lib.p̄. 2.
Libri microtechni ab haly expō:lib.p̄. 2.
Libri microtechni diuisio:lib.p̄. 2.
Libri oēs in logica: philosophia: et medicina a Galieno editi:z quo ordine legendi sint:z alia multa ad Galeni opa prīētia:lib.3.in sūma car.107.z car. 108.
¶ Lingue aspere cura cum meſergith:lib.3. 95.
¶ Lumen splēdidum quid:lib.2. 29.
Luminis a luce dīa:lib.2. 141.

M

¶ Manus compositio duplex:lib20 2°.car. 12.
¶ Masculi generandi causa:lib.2°.car. 42.
¶ Materia duplex:lib.3°. 197.
¶ Masculinans regimen p vsum calidi:lib.2°. 42.
¶ Mechanica ars quid.lib.p̄. 110.
¶ Medicina sine dialectica cōprehēdit:lib.p̄. 4.
Medicine cōueniētia cū alijs:lib.p̄. 4.
Medicine dīa ab alijs:lib20 p̄. 4.
Medicina tripliciter capitur:lib.ꝑmo. 4.
Medicina de quibus dicitur:lib.ꝑmo. 6.
Medicine ars quid essentialiter:lib.3. 68.
Medicine nō exhibēde nisi ꝑus ex parte:lib.3. 81.
Medicina sit non solum non nocitiua aliquo modo:sed iuuatiua:lib.3. 81.
Medicine vlcera abstergentes:z carnem nasci facientes: lib20.3. 92.
Medicine abstergētes z nām lenientes:lib.3. 94.
Medicine prouocātes z subtiliātes vrinā que:lib.3. 94.
Medicinis resoluētib⁹ ꝑsoratio ꝓhibef:lib.3. 98.
Medicina confortans que:lib.3. 100.
Medicine exiccatiue que:lib.3. 102.
Medicina digerens que:lib.3. 103.
Medicine diffinitio:lib.primo. 110
Medicina quid:lib.3. 214.
Medicinalis ꝓsideratio q̄:lib.2°car.15.z eodē lib.2°. 17.
Medicinalis consideratio de quo:lib.2°. 15.
Medicinalibus de causis ꝓsideratio duplex:lib.3. 198.
Medicus bñs apa epatj credēs bꝛe pleuresiz:lib.2. 58.
Medicoꝝ melioꝝ quis:lib.3. 96.
Medic⁹ ꝑmonis qs:z qs medic⁹ 2ⁿ veritatē:lib.3. 104.
Medicus mirabilis qui:lib.2°. 188.
¶ Medium vere dupliciter:lib.ꝑmo. 9.
¶ Medium secūdum formā quid:lib.2°. 61.
Mediū inter extrema duplex:z quid:lib.ꝑmo. 119.
Medium duplex:lib.2°. 170.
¶ Melancholici humoris modus duplex:lib.2°. 36.
¶ Melancholie species duplex:lib.2°. 58.
¶ Membra similia que z quot:lib.ꝑmo. 7.
Mēbra instrāliaque z quot:lib.primo. 7.
Mēbroꝝ instrumentaliū cōpō duplex:lib.2°. 12.
Membroꝝ differentia quadruplex:lib.2. 16.
Membrorum ortus:lib.2. 16.
Membrorum seruitus triplex:lib.2. 17.
Membrorum species quintuplex:lib.2°. 17.
Membrorum principalitas quid:lib.2. 32.
Mēbra spmatica hūectari duplr:z cā triplex:lib.2. 49.
Membra labi in cōpositione octuplr:lib.2. 54.
Membrum labēs duplex:lib.2. 54.
Membrum extrinsecum duplex:lib.2. 55.
Membrum egrotare dupliciter:lib.2. 57.
Membrum anhelitus triplex:lib.2. 59.
Membrorum interiorū signū quadruplex:lib.2. 59.
Membri vnius iuuamētuz multipliciter:lib.2. 59.
Membra ex spermate genita non ꝓsolidātur:lib.3. 88.
Membrum tribuere qōq̄ suscipiens:lib.2. 118.
Membrum ortum dupliciter:lib.2. 128.
Membrum principale quadruplex:lib.2°. 128
Membrum principale quid:lib.2. 128
Membrum calidum vel frigidū dupliciter:lib.2. 129.
Mēbrum alio frigidius dupliciter:lib.2. 129.
Membrum nostri corporis duplex:lib.2. 159.
Membra humana sibiinuicē ꝓ opari duplr:lib.2. 159.
Membrum contra operantia duplex:lib.2. 159.
Mēbra recipe humectationē ab epate duplr:lib.2. 161.
Mēbrū vel corpus dī ray vel dēfum qntuplr:lib.2. 173.
Membri cuiuslibet virtus quadruplex:lib.2. 188.
Membri debite figurati cā quadruplex:lib.3. 197.
Membrū egrum dupliciter:lib.2. 192.
¶ Mēbralis opationis nocumētū q̄druplex:lib.2. 191.
¶ Memoratiue virtutis opatio:lib.2. 134.
¶ Memorialis z reminiſibilis vis:lib.2. 134.
¶ Metaphrenū quid:lib.2. 32.
¶ Molliciei vel duritiei causa:lib.2. 13.
¶ Mōstruosi viri in foꝛa additione z dimiutiōe:li.3. 101.
¶ Morbus quid:lib p̄. 110.
¶ Mors subita multiplr:lib.2. 57.
Mors duplex:lib.2. 171.
Mors quid z multiplr:lib.3. 199.
Mors naturalis duplr:lib.3. 199.
Mors ꝑter nālis aut violēta duplex:lib.3. 199.
Mors triplex z cuiuslibet dīa:lib.3. 199.
Mors nālis triplex:z qd:lib.2. 36.
¶ Motus z qetis modus multiplex:lib.3. 69.
Motus ad sanitatē vel egritudinē duplex:lib.p̄. 110.
Motus membroꝝ a vtute ꝓueniētium triplex:lib.2. 146.
Motus nālis a volūtario differētia multiplex:lib.2. 155.
Motus volūtarius quis:lib.2. 155.
¶ Mulieris spma ꝓcurrere actiue ad gīonem:lib.2. 165.
Mulieres impgnate sine spmatizazione:lib.2. 165.
¶ Musculus quid:lib.2.car.43.z car. 44.
Musculoꝝ cōparatio in ppōnibus duplex:lib.2. 48.

N

¶ Nano deus qui:lib.2. 130.
¶ Natura cōpositionis q̄druplex:lib.p̄.c.10.z.lib. 2.15.
Natura sanitatis ꝓpōnalis quadruplex:lib.2. 12.
Natura plasmatis q̄druplex: lib.2. 12.
Nature modus quadruplex:lib.3. 80.
Natura idest virtus:lib.3. 87.
Nature seruitiū in adiutorio depditi qd:lib.3. 101.
Natura qd z qd naturale:lib.p̄. 112.
Natura cōmunis que:lib.2. 124.
¶ Naturalitas duplex:lib.p̄. 113.
¶ Naturalis disp̄ō vel opatio triplex:lib.2. 182.
Naturalis virtus duplex:lib.2. 187.
¶ Necessarium quadruplex:lib.3. 200.
¶ Necessitas dialectice q̄:lib.p̄. 4.
Necessitas grāmatice que:lib.p̄. 4.
¶ Nerui a nucha orientes sunt paria.31.lib.2. 18.
Nerui a cerebro orientes paria septē:lib.2. 19.
Neruus duplr:lib.2. 43.
Neruus triplr:lib.2. 132.
Nerui obtici:lib.2. 139.
¶ Neutralitas quintuplr:li.p̄.car.10.z eodē:lib.p̄. 119.
Neutralitas vel neutrū simplr:lib.p̄.118.z eodē:lib.p̄.119.
Neutrū triplr:lib.p̄.car.6.z eodē lib.p̄. 9.
Neutroꝝ disposito:lib.p̄. 9.
Neutrū mediate duplr:lib.p̄. 9.
Neutꝝ qōlz duplr:lib.p̄ car.10.z.110.z lib.2. 14.
Nutrū triplicis significati:lib.p̄. 10.
Neutrū qualescentie z decidētie quid:lib.p̄. 118.
Neutrum semp:z vt multum:lib.p̄. car. 118.
Neutrum primi esse yeruz mediū duplex:lib.p̄.car. 119.

Neutrum simplr esse medium sanissimi z egerrimi qua/ drupliciter:lib.primo. car. 119.
¶Nomo quid:lib.p̄. 4.
¶Noticia duplex:lib.p̄. xj.
Noticiam quoꝝ bēre oporteat:lib.2°. 59.
¶Notus quid:z quid boreas:lib.2° 25.
¶Nuche ortus:lib.2°. 32.
Nucha quid:lib.2o. 132.
Nucha vnde:lib.2. 132.
Nuche iuuamētum duplex:lib.2. 132.
Nuche complexio ſm varios:lib.2. 132.
¶Nūs capl'oꝝ libri microtechni:lib.p̄. 6.
¶Nunc aduerbiū aliud significat apud philosophos:et aliud apud medicos:lib.p̄. 9.
¶Nutrimētū duplex:lib.2° car.49.z eodē lib.2°car.174.

O

¶Oculoꝝ opl'o 4r:z cuiuslibet figm:lib.2° car. 27.
Oculi ꝓportio debita:lib.2°. car. 28.
Oculi humiditas pura quid:lib.2°. 29.
Oculi color quotuplex:lib.2°. 30.
Oculus quid z eius cōpositio:lib.2°. 139.
Oculi cur nō rigeant:ſicut alie corpis ptes:lib.2° 139.
Oculi tunica duplex:lib.2°. 139.
Oculi tunice septem:z eoꝝ nocumentū:lib.2°. 139.
Oculoꝝ de tunicis discordia authoꝝ:lib.2°. 139.
Oculoꝝ humor tripler:lib.2°. 139.
Oculi tpati seu mediocris ꝯdō multipler:lib.2°. 141.
Oculus glaucus quis:lib.2°. 141.
Oculi de luciditate varia op.lib.2°. 141.
Oculoꝝ varioꝝ in colore cā multiplex:lib.2. 142.
Oculi color iuxta etatis diuersitatē:lib.2. 143.
Oculi in tenebris morātes cur intuitū splendidoꝝ subito occurrentium tollerare nō possint:lib.2. 143.
¶Occupatio necessaria quid:lib.3. 76.
¶Odor chichatus qui:lib.2. 60.
¶Odoratus signum multiplex:lib.2. 65.
¶Opō sensibilr z ꝑncipalr qd:z qd nālis:lib.2. 17.
Operatio duplex:z quid:lib.2. 57.
Opōnis cōsideratio 3r:lib.2.60.z eo.lib.2.190.z.193.
Opō triplr ledit:lib.2.car.60.z eodē.lib.2. car. 196.
Opatio secūdum ptem quid:lib.2. 66.
Operatio ꝑincipalis quid:lib.2. 123.
Operatio quid:lib.2. 123.
Operatio humana pfectioꝝ:lib.2. 123.
Operatio nālis duplex:lib.2. 129.
Operatio multipler:lib.2. 183.
Opatio nālis egressus triplex:z quid:lib.2. 190.
Operationē ledi quid:lib.2. 192.
Operationē a morbo pendere duplr:lib.2. 193.
Operationis nocumētum triplex:lib.2. 193.
Operatio dr nālis triplr:lib.2. 194.
¶Opinio trufiani lib.p̄. car. 8.
Opinio gentilis lib.p̄. car. 8.
¶Ordo libri microtechni ad alios:lib.p̄. 2.
Ordo quid sit:lib.p̄. 2.
Ordo tertius qui:lib.p̄. 5.
Ordo quid:z est duplex:lib.p̄. 108.
Ordo situādi corpa in latitudinē:lib.p̄. 115.
¶Orexis intensa quid:lib.2. 63.
Orta atestari principijs duplr:lib.2. 133.
Orta z ꝑn'in nālibꝰ opl'onibꝰ atestari duplr:lib.2. 133.
¶Os in pueritia restaurari:in alijs autem non restaurari causa duplex:lib.3. 92.
Oꝫ fractum non curatiuū:lib.3. 92.
Ossis fractura multiplex:lib.3. 93.

P

¶Palpebraꝝ motus an necessarius:lib.2. 28.
¶Pāniculus duplr:lib.2.car.43.z eo.lib.2.car. 127.
¶Partes in corpore oīantes:lib.p̄. 8.
¶Pectoris egri signū quadruplex:lib.2. 59.
¶Periculum passionis sempiterne quid:lib.2. 15.
¶Pestica:idest camphora:lib.3. 105.
Pesti frigide valet muscus:lib.3. 105.
¶Phantasia pro sensu cōmuni:lib.2. 134.
Phantasia duplr sumpta quid:lib.2. 135.
¶Pileron quid:lib.2. 56.
¶Pilorum multitudinis causa triplex:lib.2. 136.
Pilorum complexio:lib.2. 136.
Pili q̄re tā in etate q̄ in opl'one cal'a z ficca multiplicent z q̄re in etate frida vel opl'one pauci gīent:lib.2. 136.
Piloꝝ quātitatis causa duplex:lib.2. 136.
Pilos in capite ex vehementi timore dealbari:lib.2. 137.
¶Plasma quid:lib.p̄. 10.
Plasmatis natura quadruplex:lib.2. 54.
¶Plectoricum corpus quid:lib.2. 185.
¶Plumbeus color q:lib.2. 45.
¶Potentia sensitiua duplex:lib.2. 189.
¶Potus quid:z est duplex:lib.2. 180.
Potus z cibus quid:lib.3. 201.
¶Practica scīētia duplr:lib.p̄. 109.
¶Praxis quid:z quid practicis:lib.p̄. 109.
¶Primum quomō exponat:lib.3. 67.
Primum alicuius duplr:lib.2. 129.
¶Principale membrū quituplex:lib.2. 16.
¶Principiū a q̄ pēdet hūiditas substārifica 2r:lib.2. 156.
¶Processus consiliatiui negocij duplex:lib.p̄. 5.
Processus medici duplex:lib.p̄. 5.
¶Prognosticatio duplex:lib.2. xj.
Prognosticatio neguai:lib.3. 71.
¶Prognosticum quid z vnde:lib.2. xi.
Prognosticum signū duplex:lib.2. 193.
Psilotrū cur capillos abradat:lib.2.car.44.z eoꝫ li.2.46.
¶Pthisis signa:lib.2. 63.
¶Pulmo quid:lib.2. 52.
Pulmone carētia nō sunt in aq̄ suffocabilia:lib.2. 52.
Pulmonis egri.i.cāne figm quintuplex:lib.2. 59.
Pulmonis compositio:lib.2. 153.
Pulmonis anathomia:z q̄q̄d de eo dici pōt:lib.2. 185.
Pulmonis complexio duplex:lib.2. 185.
¶Pulsus triplr:lib.2. 59.
Pulsus quid:z multiplr:lib.2. 147.
Pulsus magnalr z cōmuniter qd:lib.2. 147.
Pulsus explicita diffinitio:lib.2. 147.
Pulsus duia sextuplex:lib.2. 147.
Pulsus causa ōtētiua triplex:lib.2. 149.
Pulsus letitie:lib.2. 150.
Pulsus necessarius duplex:lib.2. 251.
Pulsus morꝰ z anhelitꝰ differētia:lib.2. 154.
Pulsus morꝰ z anhelitꝰ ꝓportio duplex:lib.2. 154.
¶Pupilla qd:z qd albuginea humiditas:lib.2. 29.
¶Putredinis remouēde intentio triplex:lib.3. 83.

Q

¶Qualitates q̄dā q̄re actiue z passiue eē dicāt:lib.p̄. 9.
Qualitates passiue vl'actiue q̄:lib.2.car.41.z lib.2. 45.
Qualitates passiue duplr:lib.2. 44.
Qualitatis prime actus duplex:lib.2. 196.
Qualitas veneni multiplex:lib.2. 59.
¶Quietis modus multiplex:lib.3. 69.
¶Quoꝝ notitiā bēre oporteat:lib.2. 59.

R

¶Regis ꝓseruatiui a pmutatione duia:lib.3. 75.
Regiminis nomē pmutatiuū triplex:lib.3. 77.
Regimen pseruatiuū quod:lib.3. 105.
¶Regio tpata qd:lib.2.car.21.z eodē lib.2. 44.

¶Renum iuuamentum:lib.2.car. 38.
¶Repletio ſm virtutem z effusionē quid:lib.2.car. 39.
Repletionis mensura multiplex:lib.2. 56.
¶Res in ꝓsideratione medicine triplex z qd:lib.3. 200.
Rerum naturaliū sufficientia:lib.3. 200.
Res nāles alterare corpus humanū multiplr:lib.3. 204.
¶Respiratio z pulsus triplici cā mutata:lib.2. 33.
Respiratio quid sit:lib.2. 147.
¶Ruffus color qui:lib.2.car.23.z eodē li.2. 45.
Ruffi idest castaneatij:lib.2. 26.
¶Rupture z constrictionis cura:lib.3. 102.
¶Rustici agnum masculum volētes testiculum finistrum ligant:lib.2. 166.

S

¶Sanguis dupliciter:lib.2. 39.
Sanguis duplex z quid:lib.2. 40.
Sanguinis collecti in vno mēbro eūo duplr:lib.3. 97.
Sanguinis remanentis medicatio duplex:lib.3. 98.
Sanguini accidit species quintuplex:lib.3. 103.
Sanguis acceptus dupliciter:lib.2. 157.
Sanguis dupliciter dicitur:lib.2. 158.
Sanguinē vel aliū humorē nature duplr:lib.2. 158.
Sanguis temperatus quid:lib.2. 180.
Sanguinem nariū patientium canon:lib.3. 212.
¶Saniei euacuatio triplex:lib.3. 95.
¶Sanationis causa quid:lib.3. 95.
Sanissimum quid:z qd egerrimum:lib.p̄. 9.
¶Sanitas z egritudo quomodo ꝯria existat:lib.p̄. 4.
Sanitatis causa duplex:lib.primo. 5.
Sanitas in complexione quid:lib.ꝑmo. 7.
Sanitas in compositione quid:lib.primo. 7.
Sanitas lapsa dupliciter:lib.ꝑmo. 9.
Sanitatis diffinitio duplex:lib.2. 12.
Sanitatis cōplonalis nā quadruplex:z quid:li.2. 54.
Sanitatis corporis ſm melius formarum regimen multiplex:lib.3. 72.
Sanitas tripliciter:lib.3. 76.
Sanitatis conseruatio dupliciter:lib.3. 102.
Sanitas quid z multipliciter:lib.ꝑmo. 110.
Sanitas z egritudo quid:lib.ꝑmo. 111.
Sanitas optima dupliciter:lib.ꝑmo. 113.
Sanitatis optime:z dispositionis ab ea lapse distantia dupliciter:lib.ꝑmo.car. 115.
Sanitatis ingrediens diffōnem duplex:lib.2. 121.
Sanitatis sanatiuum dupliciter:lib.p̄. 115.
Sanitatis optime significatiuū duplr:lib.2. 121.
Sanitatis accūs vel dispō dependens duplex:li.2. 121.
Sanitas optima i latitudie situaf duplr:lib.2. 126.
Sanitatis p cibos cōseruāde modus:lib.2. 181.
Sanitatis lapse z morbi duia:lib.2. 192.
Sanitatis z egritudinis subiectum duplex:lib.3. 197.
Sanitatis tā cā pseruās q̄ efficiēs duplex:lib.3. 198.
¶Sanum simpliciter quid:lib.ꝑmo. 7.
Sani corporis signum triplex:lib.2. 12.
Sanum vt multum multipliciter:lib.2. 13.
Sanum simplr semper duplr:lib.2. 15.
Sanorum corporū modus quadruplex:lib.3. 68.
Sanum corpus optime duplr:lib.ꝑmo. 112.
Sanum duplr quid z quodlibet:lib.ꝑmo. 112.
Sanum corpus semp reperiri duplr dr:lib.ꝑmo. 113.
Sanum z derelictum ab optima sanitate duplr:lib.p̄. 113.
Sani semp z vt multū cōueniētia ac duia:lib.p̄. 113.
¶Scientia ordinaria que:lib.p̄. 2.
Scientia duplr capitur:lib.ꝑmo. 4.
Scientia quadruplex:lib.ꝑmo. 109.
¶Scissura quid:lib.2. 60.
¶Semp z vt multum:z vt vt nunc quid:lib.p̄. 116.
¶Semper tale puta sanū qd:z vt nūc:lib.p̄. 112.
¶Sensatio quid:lib.2. 188.
¶Sensus dupliciter capitur:lib.2. 134.
Sensus cōmunis operatio:lib.2. 134.
Sensus cōmunis quid:lib.2. 134.
¶Sententia epicurorum destructa:lib.3. 73.
¶Senum corpus duplr consideratur:lib.2. 62.
¶Significare per accidens duplr:lib.2. 67.
¶Signum triplex:lib.ꝑmo. 5.
Signum tripliciter dicitur:lib.2. ii.
Signum quid:lib.2.car.11.z eo.li.2. 121.
Signorum vtilitas varia:lib.2. 12.
Signorum genus sextuplex:lib.2. 17.
Signum dispōnis ꝓeter nām cognoscende:lib.2. 57.
Signum future egritudinis:lib.2. 62.
Signum neutrum triplex z quid:lib.2. 62.
Signū neutrū qualescētie z decidētie quid:lib.2. 62.
Signa permutata in ꝓpria forma:lib.2. 63.
Signum diuersum:lib.2. 66.
Signa egri salutis pronostica quomodo:lib.2. 66.
Signorū pronosticorum signum triplex:lib.2. 66.
Signū ex bonitate opationū mēbroꝝ q̄druplex:li.2. 66.
Signum ante crisim multiplex:lib.2. 67.
Signum tale simplr quid:lib.ꝑmo. 111.
Signi significatum duplex :lib.2. 121.
Signum sumptum ab accidentibus duplex:lib.2. 121.
Signū ꝑnosticū qd:z reēmoratiuū:z demr atiuū:li.2. 121.
¶Simile aliquid alteri dupliciter:lib.2. 135.
Simile aliqd alterius tā formalr q̄ effectiue 2r:li.2. 135.
Simile vel dissimile quid:lib.3. 205.
Simile multiplex:lib.3. 207.
¶Simpliciter quintuplex:lib.ꝑmo. 7.
Simplex quadruplex z quid:lib.ꝑmo. 111.
¶Sirsen quid:lib.2. 60.
¶Sitis species que ab aceto z extinguitur:lib.2. 179.
Sitiunt cur vehemētius in iudicio timētes:lib.2. 179.
¶Sode locus multiplex:lib.2. 57.
¶Solutio continuitatis multiplr:lib.3. 81.
Solutionis continuitatis curande canon:lib.3. 87.
¶Somnus triplex:lib.2. 22.
Somni causa quadruplex:lib.2. 22.
Somni differentia quadruplex:lib.2. 122.
Somnus a frigido z humido:lib.2. 19.
Somnus z vigilia corrupti quid:lib.2. 191.
¶Sperma viri ac mulieris cōueniētia z duia:lib.2. 166.
¶Spēs signorum corporum egritudini appropinquantium triplex:lib.2. 62.
¶Spina.i.nucha quid:lib.2. 19.
¶Spiritus vitalis duplex:lib.2. 145.
Spiritus regimen multiplr perficitur.lib.2. 147.
Spūs gignitiui tēperamentum triple.x.lib.2 168.
Spiritus sextupliciter:lib.2. 33.
¶Splenis iuuamentum:lib.2. 38.
¶Stomachi tunica duplex:lib.2. 49.
Stomachi humidi signum triplex:lib.2. 49.
Stomachi acetositatis z eructuationis cā:lib.2. 51.
Stomachi distemperantia duplex z eius duia:li.2. 51.
Stomachus plus actum fitis recipit:lib.2. 52.
Stomachi figura qualis:lib.2. 55.
Stomachus dupliciter capitur:lib.2. 64.
Stomachus quid:lib.2. 124.
Stomachi descriptio ex dictis authoꝝ:lib.2. 174.
Stomachus ex chilo triplr nutritur:lib.2. 174.
Stomachi virtus:lib.2. 175.
Stomachi nutrimentale humidū duplex:lib.2. 175.
Stomachi appetitus duplex:li.2.car.176.z eodē li. 181.
Stomachi famelici sensatio duplex:lib.2. 177.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Librorū Microtechnī reptorium

Stomachus humidum duplex:lib.2. 178.
Stomachi oīm cibus quid:lib.2.car. 180.
¶Strictura frigiditatis filia:lib.2. 53.
¶Subiectum medicine quod:lib.p̄. 2.
Subiectum libri techni:li.2. 121.
¶Substantia triplex:lib.2. 121.
¶Superfluitas corporis naturalis quid:li.3. 69.
Superfluitas quid:li.3. 93.
Superfluitatis modus triplex:lib.3. 95.

T

¶Tactus est pl'es sensus nō sic aūt alij sensus:li.2. 25.
Tactus pronosticum varium:lib.2. 65.
Tactus sensus multipliciter:lib.2. 189.
Tactus in organo būiditas vel siccitas iprimit:lib.2. 196.
¶Temperantie signa:lib.2. 169.
Temperati vsus modus duplex:lib.2. 27.
Temperatum exercitium:lib.3. 204.
¶Temperatum corpus tpato exercitio tpandū:li.3. 209.
¶Terminus dupliciter dicitur:lib.pmo. 3.
Terminus optimus qui:lib.pmo. 4.
Terminus discretiuus qui:lib.2. 14.
¶Theoricū qd:qd theos:z qd speculatiuū:li.p̄. 109.
Theorica scientia dupliciter:lib.p̄. 109.
¶Thessillus medicus falsе imaginatiue:lib.2. 135.
Terra vbi longior sit vita:lib.2. 47.
¶Testiculus quid:lib.2°. 162.
Testiculorum complexio:lib.2°. 41.
¶Timoris ortus z instabilitatis:lib.2. 35.
Timoris de effectu:lib.3. 213.
¶Tyrānorum mos:li.2. 34.
¶Titilica quid:li.2. 60.
¶Titulus libri microtechni quis:li.p̄. 2.
¶Tortio dupliciter:li.2. 64.
¶Totum quid sit:li.pmo. 3.
¶Tripbere vsus vitā plongans:li.3. 105.
¶Tristitie effectus:li.3. 210.
¶Trusianum iniuste mordere:lib.3. 204.
¶Tumor dupliciter dicitur:lib.2. 57.

V

¶Vapor fumosus quid:lib.2. 44.
¶Vas spermaticum duplex:lib.2. 162.
Vas inuolutum quid:lib.2. 162.
¶Vena prima idest meseraica:lib.3. 104.
Vene differentia multiplex ab arteria:lib.2. 151.
Vene diffinitio sm Conciliatorem:lib.2. 151.
Vena arterialis quid.lib.2. 153.
¶Venenum quid:lib.2.car.59.z lib.3. 214.
Veneni qualitas multiplex:lib.2. 59.
Venenosus cibus:lib.3. 214.
Venenosa medicina:lib.3. 214.
¶Venter quid:z quid hypocūdrium:lib.2. 36.
Venter quadruplex dicitur:lib.2. 174.
Ventris egritudinis signa decem:lib.2. 58.
¶Venti meridiei complexio:lib.2. 24.
Venti septentrionalis complexio:lib.2. 24.
¶Vigilie z somni effectus:lib.3. 69.
Vigilia dupliciter z quid:lib.3. 202.
¶Vinum exhibendum tā antiquū q̄z nouū:lib.3. 105.
¶Virgo q̄ natural'r impregnari possit:lib.2. 165.
¶Virtutis vehementia quid:lib.2. 18.
Virtus principalis quid:z quid vitium:lib.2. 19.
Virtutis nutritiue actus triplex:lib.2. 49.
Virtus victa:lib.2. 65.
Virtus duplex:lib.3.car.88.z lib.2°. 147.
Virtus dupliciter dicitur:lib.2. 127.
Virtus innata dupliciter:lib.2. 127.
Virtus influens dupliciter:lib.2. 127.
Virtutis humane genus triplex:lib.2. 129.
Virtus comprehensiua dupl'r:lib.2. 134.
Virtutes interiores quinq;lib.2. 134.
Virtus apprehensiua dupliciter:lib.2. 134.
Virtus generalis duplex:lib.2. 147.
Virtus informatiua dicta virtus diuina:z aliter:li.2. 169.
Virtus appetitiua duplex:lib.2. 189.
¶Visus pncipalior sensus sm Sal' est q̄druplex:li.2. 27.
Visus inditium:lib.2. 65.
Visus bebetis boies cur itūdo oc'os seiclaudāt:li.2. 140
Visus spiritus varietas quadruplex:lib.2. 143.
Visus melius videre remota q̄z ppinq̄ vel eō:lib.2. 144.
Visiue opationis z virtutis pfectio duplex:lib.2. 140.
Visiuus spiritus dupliciter:lib.2. 169.
¶Vite breuis z longe causa multiplex:lib.2. 171.
Vita multipliciter dicitur:lib.3. 199.
¶Viuentis generatio quid:lib.3. 199.
¶Viuidum quid:lib.2. 18.
¶Vlcus considerandum est:lib.3. 91.
Vlcerum curandorū canon cōmunis:lib.3. 92.
Vlcerum cura melior cum medicina quacunq; icisione z cauterio:lib.3. 92.
¶Vngula quid z cura cuiuslibet similis:lib.3. 101.
¶Vnitas dupliciter:lib.pmo. 100.
¶Vniuersale cur quale fit:lib.p̄. 6.
¶Vocis magne:paruecq causa:lib.2°. 52.
Vox magna quid z quid parua:lib.2. 53.
Vocis magne causa:lib.2. 53.
Vocis lenis z aspere causa:lib.2. 53.
Vox lenis z aspera qd:z quid eius causa:lib.2. 53.
Vocis aspera tantum causa:lib.2. 53.
Vocis lenitas quid indicet:lib.2. 53.
Vocis asperitatez remouentia:lib.2. 53.
Vocis asperitatem cur coitus causet:lib.2. 53.
Vocis formande instra necia:lib.2.car.53.z eo.li.2. 186.
Vocis differentia sextuplex:lib.2. 53.
Vox qd ppie:z q̄ eius necia instra:lib.2. 186.
Vocis causa duplex:lib.2. 186.
Vocis differentia multiplex:lib.2. 186.
¶Vomitus generatio multiplex:lib.3. 103.
¶Vrine maioris aut minoris solito inditiū:lib.2. 63.
¶Vtilitas libri microtechni que:lib.p̄. 4.
Vtilitas doctrine de corporibus:lib.p̄. 6.
Vtilitas cognitiōis signoz demōstratiuoz sanitat̄.li.2. 11.
Vtilitas signoz pronosticoz sanitatis:lib.2. 11.
Vtilitas cognitiōis signoz rememoratiuoz sanitat̄:li.2. 11
Vtilitas signoz egritudinis demōstratiuoz:li.2. 11.
Vtilitas signoz egritudinis pronosticoz:li.2. 11.
Vtilitas signoz egritudinis rememoratiuoz:li.2. 11.
Vtilitas coitus:lib.3. 73.
Vulneris putādi z solidi cā triplex:lib.3. 91.

Z

Zirbi substātia:z vniuersalitas:ac ēt officiū qd:lib.2. 175.

¶Finis repertorij.

Microtechni

¶Haly Rodoan Cōmentum in opus Microtechni Galeni principis medicorum i arabicam translationem Incipit.

Intētio auctor. Q̄ iste liber dr ars pua

¶Intēdimus edere sermonē exponētez illud qō clausum est de sermone Galeni in libro suo qui vocat' ars parua. ¶Dico ergo q̄ Sal'.noiauit būc librū artē paruā: vt significaret ꝫ noie q̄ liber iste ptinet regulas artis medicine omnes. Qō est q̄ ipse determinauit doctrinam artis medicine in libris suis quā posuit in eis:z aggregauit in hoc libro sūmas eius qō cōpleuit cum expōne in alijs libris suis. ¶Factū est ergo qō est in ꝫ libro paruū in cōparatione ad illud qō oēs illi ptinent libri. Paruus enim ex oī re simile est in forma magno cōpleto. Eius autē qō in hoc pfistit liber cōparatio ad illud qō in alijs ē libris: est sicut cōparatio pueri ad virū perfectum. ¶Et qui putat q̄ liber de ingenio sanitatis est ars magna per cōparationē ad hunc librū:eius opinio est opinio vana:qm̄ liber de ingenio sanitatis est vna partiū medicine artis:z est pars magna:que ptinet regulas curationis tm̄: z remanent ex arte medicine ptes multe:sicut canones de regimine sanitat̄:z canones de morbis z accīdentibus: z canones crisis:z canones pulsus:z res alie multe. Et pp ꝫ mēritur sermo illius qui noiauit būc libr artē paruā:cōparatione facta ad cōplemētū artis medicine:qō ptinēt oēs libri sui: qui sunt in ea. Verū noiatio Sal'.qua noiauit librū de ingenio sanitatis artē magnā:est illud qō fecit errare istos donec opinati sunt illud. ¶Et nos qdē exponemus ei⁹ sermonē in hoc libro expōne cōuenīēte sententijs eius z vitabimus q̄ nō sit in sermone nostro egressus ab intentionibus viri:z afferemus in ꝫmis dictiones eius:vt appareat q̄ sermo noster est pueniēs z nō egrediens.

Mala expō aliquoz.

Mod⁹ exponē di Haly.

Tex.1.

Haly. Doctri⁹ qd sit

¶Omnibus doctrinis que ꝫm ordinem currūt:incessus sunt ꝫm tres ordines.

¶Doctrina est actio doctoris i discipulū. Et incessus:z semita:z via sunt nomina synonyma.nā significatio cuiuscunq; eoz est eadē significatiōi alterius. Et antiq qdē voluerunt p illud prolationē.i.doctrinam:q̄ facit cadere in animam discipuli illud qō proijcit sup ipsum magr̄ ex intentionibus rei qua itēdit docere eū:z noiat' hec platio doctrina. Et eq̄le est siue doctria sit plata dictionib⁹:aut audita:siue scripta:aut ispecta:ex qua itelligant' ille eedē dictiones:aut indicata manu:aut digito:aut statione: ex q̄ intelligat' illud qō significāt dictiones. Doctrina.n.aut ē prolata actu:aut plata potētia. Et nō est dīa ēt inter illa:vz q̄ doctor sit pñs:q̄ doceat discipulū:aut ēt nō pñs: cuz ipse iā firmauerit z scripserit z exēplificauerit illud: ex quo itelligit doctrina donec aspiciens in aliquo libro antiquoz ꝫm semitā doctrine addiscat ex ordine vel editione libri absq; mediatore. Dixit.n. Sal'.in tractatu primi libri de iuuamētis mēbroz:q̄ per scripturā intelligimus sermonē Platonis z Arist.z Hyp.z reliquoz antiquoz ex phis z medicis:q̄si nos pñtes audiremus doctrinas eoz. ¶Et doctrinā qdē currere ꝫm ordinem est: vt incipias de re aliqua:deinde pcedas ex ea ꝫm ptinuationē aut pñtiaz vsquequo psequaris totū quo indiges.

Doctri⁹ currens ꝫm ordinem.

Primus 2

Et ipsam currere nō ꝫm ordinē est:vt incipias rē aliquaz: deide nō ptinues eā cū eo cū quo continuatur ex rebus. Et Sal'.qdē dixit q̄ doctrine que ꝫm ordinez currunt sunt tres z narrauit eas. Et tacuit de doctrinis que non currunt ꝫm ordinem:cum non extrahatur per eas quesitum:sicut ostēsum est de arte dialectice.

¶Preclarissimi Philosophi illustriscq medici Jacobi foroliuiēsis Expositio super libros techni Galeni feliciter incipit.

Laurē.

Leoni.

Antiq.

Jaco.

Res sunt omnes doctrine ordinem subsequentes.

¶Tres sunt omnes doctrine q̄ ordini inherent.

¶Tres sunt omnes doctrine q̄ ordine habentur.

¶Relictis multis ambagibus in hui⁹ z alioz librorum exordijs solitis enarrari:breuitati indulgēs q̄tuor dūtaxat seriatim exequar.p̄ qs sit huius libri titulus ostēdet. 2°qd sit libri huius subm:z pñr totalis scie medicine:cuius est hic liber partialis.3°qs sit hui⁹ libri ordo ad alios medicine libros a Sal'.cōpositos. vltimo ad libri divisionem veniā z lr̄e expōnem. Que ꝛo sit auctoris ītētio:que vtilitas libri:quot z q̄ cāe:qz sunt alias declarata z vulgo nota:dimitto. ¶Quātū ad p^m sciēdum est q̄ hic liber intitulat' Microtechni:cuius interpretatio est parua ars:micron enim grece:latine paruū:thechni ars seu tegēs vel ptinens. Talē ꝛo meruit titulū:qz sub breuitate mirāda in gñali totius scie medicine scibilia tā ad partē practicā q̄z theoricā ptinētia ptinet: vt de ipso merito dici possit. Hoc opus est exiguū:breue corpore:viribus amplū. ¶Quātū ad 2^m sciēdū est q̄ lz subm multipliciter capiat' in ppōsito:tm̄ sumit' pro eo de quo pncipaliter ē scie vel artis psideratio:de quo.s.pncipal'r passiones z ppietates inuestigant':z ad qō q̄cūq; in scia pside-rant' hñt attributionē:z cū ꝫ metas illius nō trāscendit. Qual'r numerū subz dicim⁹ arithmetice:ens mobile nālis phie:z sic de alijs. Tal'r g̃ capiēdo sm pz medicine subm eē corpus humanū sanabile vl' egrotabile:vel sub neutra dispone ponibile. De ꝫ.n. pncipal'r pside-rat' i medicina:z ppietates z passiones pncipal'r inuestigant':z q̄cūq; in hȝ scia pside-rātur ad illud hñt attributionē. Et eoz aliq̄ sunt ptes vt mēbra ꝛc̄.aliq̄ sunt accīa vt egritudo:aliqua sunt conuenientia vt complexiones ꝛc̄. aliqua sunt disconuenientia,vt egritudo z cāe earuz ꝛc̄. Lz nāq; medicus multa humano corpi extriseca pside-ret vt plantas:venena:vētos:mōtes:terraq; situs z filia:nō tm̄ pside-rat ea nisi inquātū ad humanū corpus attributionē hñt tanq̄z pueniētia vl' discōueniētia pseruativa vel corrupti-ua. Q̄ ēt h⁹ subm nō trāscēdat metas huius scie satis pz. ¶Ex qbus patere pōt.p̄ qd sit subm doctrine tradite in hoc libro. Est.n.corpus humanū sanabile ꝛc̄. pside-ratū ꝫm passiones cōes tm̄ siue gñales. ¶Ex quo pz 2°dīa subiecti huius libri a subo totalis scie medicine. Huius enim libri subm ē corpus humanū sanabile ꝛc̄. cōsideratū ꝫm passiones cōes tm̄ siue gñales. Totalis ꝛo medicine taz ꝫm passiones cōes q̄z proprias siue spāles. ¶Ex quo pz tertio q̄ nō repugnat idē eē subiectū totalis scientie z alicuius partialis libri eiusdem differēter tm̄ cōsideratum ꝫm suas passiones vt declaratū est. ¶Quantū ad tertiū pncipale.s.qs sit ordo huius libri ad alios dr q̄ est in'ordine alioz librorum medicine z a Sal'.compositoz ꝫmus: vel saltē de prioribus ordine doctrine:eo q̄ in hoc libro tradita sunt cōiora z pfuriora:z pñr notiora nobis. No-

Titulus libri est. Microtechni.

Cōbinatōes sbi.

Subm medi^ne.

Subz libri thechni.

Ordo h⁹lib. ad alios

Diuisio b^i libri.

tioza.n.nobis sunt ꝓfusa magis. Innata est ãt ex notioꝛi/
b^o nobis via ⁊ certioꝛibus in notioza nãe ⁊ certioza.ꝓi/
mo phys. ¶ Quantuz ad 4^m dom̃ q hic liber diuidit in
duas ptes. In ꝓhemiu.ſ.in quo ponit intẽtionẽ modũ ⁊
ordinẽ sui ꝓcessus. Et in tractatũ.ibi 1° ⌊ Medicina est
scia. ⌋ p^o in duas. Primo ponit diſtõnem doctrinarũ. Se
cundo declarat mẽbra diſtõnis.ibi p^o. ¶ Dicit primo q
doctrine que habẽtur ſm ordinem:id est ordinarie sunt
tres. ¶ Primo nota vt Haly in commẽto q doctrina est
actio doctoꝛis in discipulũ seu incessus ⁊ semita sunt no/
mina synonyma. Ex quo ꝓhebẽditur Haly in ꝓposito p
doctrinã intelligere modũ viã seu semitaz:qua ꝓcedit
doctoꝛ in docẽdo discipulũ per viã vel semitam resoluti/
uam:cõpositiuã:vel diffinitiuã intelligẽdo. Antiqui aũt
vt 2° cõmẽto nota. Haly p doctrinã intellexerũt id qõ ꝓji
cit magr sup discipulũ ex intẽtionibus rep:qs vult disci
pulum hẽre vt magro ꝓferẽte lectionẽ ꝓiecit sup disci
pulũ intẽtiones rerũ:q voces q̃ sunt rerũ siñtudines ex
qbus in mente discipuli rerũ nães siñtudines gñantur.
Subdit tñ in cõmẽto equale esse siue discipulus has itẽ/
tiones acgrat vocũ ꝓlatione siue ſcripturarũ ispectio/
ne aut digito vel manu mõstrata ⁊c.p ſcripturas.n. Plo
nis hyp.⁊ Arist. eoꝛ sermones itelligim^o ac si pñtes es/
sent:vñ ⁊ ab ipsis doceri dici possumus. ¶ 2° nõ. Ordo p
ut ꝓposito ptinet est pluriũ intra ſe ſm ꝑus ⁊ posteri^o se
hñtiũ debita habitudo siue dependẽtia. Sciam igitur ali
quã eẽ ordinariã est partiũ eius intra ſe ꝓoris ⁊ posterio
ris debitã eẽ habitudinẽ. Eõ ꝛo inordinariã. Exẽplũ ꝑ/
mi:vt doctrina libꝛi elemẽtoꝝ Euclidis. Exẽplũ ſcõi:vt
ꝑo. Hec plenius in qõne declarabuntur.

Ordo qd sit? Scia ordinaria

2 ¶ Una earũ qdẽ fit ſm viã cõuersionis ⁊ solu
tionis. Et est vt statuas rẽ ad quã intendis ⁊ cu
ius inquiris sciẽtiam in mente tua ſm finẽ cõ/
pleméti ei^o. Deide ꝓsideres in ꝓpingoꝛi:⁊ ꝓ/
pingoꝛi ex eo sine q̃ nõ stat res illa neq cõplet:
vsq̃quo pueniꝑ ad ꝑncipiũ cõpleméti eius.

Haly. Doctri^a resoluti ua.

¶ Hec est vna spẽrũ doctrinaꝝ que currũt ſm ordinem:⁊
est illa que noiatur dissol'o ꝓ cuersionẽ. ¶ Quidã ꝛo po
suerũt ei exẽplũ dicẽtes:coꝛpus est cõpositũ ex mẽbꝛis:⁊
mẽbꝛa sunt cõposita ex humoꝛib^o:⁊ humoꝛes ex cibis:⁊
cibi ex elemẽtis. ¶ Hoc aũt exẽplũ non ꝓuenit sentẽtie
Hal'.neq ꝓuenit sñie antiquoꝝ qõ est:qz dissol'o per con
uersionẽ est ſm hũc ordinẽ ⁊ modũ. Accipe q̃situz ⁊ sol/
ue ipsuz in ſbm qõ est in eo ⁊ ꝑdicatũ:⁊ ꝓsidera ꝓpaz sub
iecti:deinde ꝓpaꝛ ꝑdicati:⁊ attrahe per illud rõcinatio
nem eius:⁊ si inuenis in aliq ꝓpõnũ rõcinationis eius
locũ ꝓsiderationis.i.oubitationis solue ẽt iterũ illã ꝓ/
põnem:⁊ nõ cesses facere ꝑ semp vsquequo descendas ⁊
deuenias ad ꝑn'artis ⁊ scientias cognitas. Et geometre
quidẽ ⁊ auctoꝛes sciarum sciũt hunc modũ doctrine. Et
Arist. quidẽ iã posuit ipm in analeticis id est in libꝛo po
steꝛioꝛ. ¶ Hal'.q vult per dissolutionẽ hãc intẽtionẽ:nõ
intẽtionẽ quã quidã intellexerũt intell'u egrediẽte ab oi
bus sentẽtijs ⁊ sciẽtijs ⁊ inconeniẽtẽ sñie Hal'. Est nanq
sermo eius:vt statuas rẽ ad quã intẽdis:⁊ cui^o sciaz que
ris in mẽte tua ſm vltimũ cõplementi eius.ſ.vt accipias
quesitũ:deinde ꝓsideres in ꝓpingoꝛi:⁊ ꝓpiquioꝛi ex
eo sine quo non stat quesitũ neq cõplet vsquequo perue
nias ad ꝑn'eius.ſ.ad scias scitas ⁊ cognitas ⁊ ꝑn' eius:
⁊ hoc quidẽ est res manifesta in dialectica. ¶ Exemplũ
aũt qõ ꝓuenit sñie Hal'.est ſm hunc moduz. Uolumus
addiscere artẽ medicine:inuenimus q̃ artẽ medicine hũi
partes duas:quaꝝ vna est ingsitio sanitatis:⁊ altera cõ/
seruatio sanitat̃. Cõsideramus q̃ inquisitionẽ sanitat̃ ⁊ i/
uenimus eã existere per curationẽ ⁊ cibos ⁊ medicinas.

Et ꝓsideramus in ꝓseruatione sanitatis ⁊ inuenimus eã
esse p cibos ⁊ regimẽ. Deinde ꝓsideramus in vnaquaq
harũ rep ⁊ nõ cessam^o descẽdere vsquequo pueniam^o ad
scias notas ⁊ vsq ad ea q̃ opz ponere ꝑn'medicine.

Laurẽ

¶ Prima ex finis cognitione per resolutionẽ
efficitur.

Leon

¶ Prima quidem ex notione finis:que per re
solutionem fit.

Anti

¶ Prima quidem est ex finiz notione:que ſm
dissolutionem fit.

Jaco.

¶ Declarat mẽbꝛa diuisiõis. Primo ꝑ^m. Scõo 2^m. Tertio
3^m declarãdo eligit mẽbꝛũ quo icedere intẽdit.1° ibi ⌊ Se
cũda ꝛo ⌋.3° ibi ⌊ Tertia ꝛo. ⌋ ¶ Dic̃ ꝑ q ꝑ doctrina fit
ex finis notione q̃ fit ſm dissol'onẽ.i.resolutionẽ.

3

¶ Et scõa est ſm viã cõpõnis ⁊ ꝓtrarietatem se
mite prime. Et est vt incipias a re ad quam tu
pueniſti p viã dissolutionis ⁊ quersionis:dein
de redi in illis rebus:⁊ cõpone eaz adinuicem
vsquequo pueniaz ad postremũ earum.

Haly. Doctri^a cõpo ua.

¶ Hec est scõa spẽs doctrinarũ que currũt ſm ordinez:⁊
est intellectũ ex sermone meo in ꝓriũ eius:quod est disso
lutio. Et demõstrationes quidẽ omnes fiunt in his dua
bus doctrinis:demõstratio aũt quare fit per compositio
nem ⁊ demonstratio:qz fit per dissolutionem.

Laur

¶ Secunda ex cõpositione eoꝛuz que sunt per
resolutionem inuenta.

Leon

¶ Secunda ex compositione constat eoꝛũ que
ex resolutione fuerint inuenta.

Anti

¶ Secunda ꝛo est que ex compositione ſm re
solutionem inuentoꝛum.

Jaco

¶ Dicit 2° q scõa est ex cõpõne inuẽtoꝝ ſm dissolutionez.

Reſo 2^a.

¶ Primo nota. Reſol'o est duplex.ſ.nãlis seu realis ⁊ lo
gicalis. Realis autẽ resolutio:⁊ si multipl'r ⁊ impꝛopꝛie
sumaf:ꝓpꝛie tñ est separatio ⁊ diuisio rei in ptes ipam
rem cõponentes. Logicalis autẽ resolutio ab hac meta/
phoꝛice dicta est. Et sumitur ꝑ mõ metaphoꝛa.sicut enim
compositũ dũ resoluitur partes abinuicẽ separantur:ita
vt quelibet per se remaneat in suo esse simplici:ita dũ lo/
gicalis fit resolutio:res p ꝓfuse cõprehẽsa cõprehẽdit di/
stincte:ita vt partes ⁊ cãe eius eẽntiã attingẽtes distincte
comprehẽdantur. Ut si p febrem cõprehẽdas:cõceptum
febris habes generalẽ ⁊ cõfusum:deinde resolue febrem
in suas cãs:qz quelibet aut est ex calefacto eẽ humoꝛis:
aut spũs aut mẽbꝛoꝝ:⁊ iterũ ex calefacto esse humo/
ris aut sanguinis:aut flegmatis ⁊c.donec ad febꝛis spe/
cificam ⁊ distinctã causam ⁊ notitiã peruenias. Ad ꝓpo
situm de tali resolutione logicali est sermo hic. Confimi/
liter per oia de compositione dici potest. ¶ 2° nota.q circa banc lr̃am varie ⁊ opposite reperiũtur expositiones.

Expo plusq cõme

¶ Prima est pluſq̃cõme. tenentis q per notitiã primaz
que fit ſm dissolutionẽ vel resolutionẽ intelligẽda est no
titia ꝓpter quid.i.a cã ſuper effectu,i.doctrina:qua de
mõstratur effectus per cãm. Eõ ꝛo per compositiuã do
ctrinã:qz per quã doctrinã ꝓbamus cãm per effectum
.i.ab effectu ad causas ꝓcedimus. Scõm quaz sic ex/
ponatur lr̃a. Prima qdez doctrina est ex notione finis.i.
ꝓcedit ex notitia cãe vltimate versus effectũ imediate.ſ.
inter quã ⁊ effectũ non cadit cã media. Per finẽ enim in/
telligit imediatã.i.vltimatã causam incipiẽdo a remotiſ
sima ⁊ tendẽdo versus effectũ. Et notũ est q illa est cau/
sa effectui imediata per ꝓiuationẽ cãe medie que fit ſm

dissolutionez.i.resolutionẽ:qz per causam mediatam vel
remotã resoluẽdo ꝓcedimus donec ad cãz effectui ime/
diatã puenerimus. Ut si ex oppilatione cõcludamus p/
hibitã trãspirationẽ:⁊ ex illa inflãmationẽ caloꝛis ⁊ hu/
moꝛũ:⁊ ex illa eleuationẽ vapoꝛis putridi ad coꝛ:⁊ ex il
la febꝛem:resoluimus.n.cãm remotã.ſ.oppilationem in
cãm imediatã febꝛis. Scõa ꝛo doctrina fit ex cõpõne.i.
ex effectu inuẽtoꝛũ.i.cãrum inuẽtaꝝ ſm resolutionẽ.i.in
resolutione iã dicta:qz.ſ.i bac doctrina ꝓcedimus ab ef
fectu ad cãs quas in resoluẽdo inueneram^o. ¶ Scõa ex/
positio anti qua ẽ Haly in cõmẽto ponẽtis q p finẽ in p/
posito itelligere debemus effectũ:q põt finis cãruz dici:
vt in qõne visum est. Et ꝑsiter q per doctrinã resolutiuã
in ꝓposito itelligere debemus demõstrationẽ:qz.ſ.ex no
titia effectus in notitiã cãrũ ꝓcedẽtẽ. Econtra ꝛo per cõ/
positiuã demõstrationẽ pp qd. Scõm quã sic exponitur
lra. Pria est ex notione.i.notitia finis.ſ.effectus q̃ fit ſm
dissolutionẽ.i.resolutionẽ effectus in suas cãs. Scõa ꝛo
doctrina fit ex cõpõne inuẽtoꝝ.i.cãrũ inuentaruz ſm re
solutionem.cãe enim que in demõstratione:qz ſoluẽdo i/
neniũtur in demõrationez:postea ꝓpter qd cõponũtur ⁊
iũgũtur donec ad cãm imediatã pueniamus ⁊ concluda
mus effectũ. Hanc expõnem approbat Conciliatoꝛ dicta
s^o.⁊ Hẽtilis:⁊ alij moderniozes post hos.

Expõ Haly.

4 ¶ Et tertia fit p viaz dissolutionis diffõnis. Et
est semita qua vtimur in hoc nr̃o libꝛo. Et tibi
ineſt vt noies ꝛãc doctrinã loco dissolutionis
termini apertionẽ termini:sicut noiauerunt ẽt
eã qdã alij. Aut resolutionẽ termini:aut diui/
sionẽ eius:sicut noiauerunt eã alij. Aut expli/
cationẽ:aut expositionẽ eius: aut determina/
tionem eius sicut nominauerũt eam alij.

Haly. Doctri^a diffinitiua.

¶ Hec est spẽs 3ª doctrinarũ que currũt ſm ordinẽ ⁊ est vt
accipias diffõnem quesiti:⁊ diuidas in ptes eius:⁊ aspi/
cias in vnãquãq ptiũ ei^o ⁊ ptiũ pticulariuz ei^o ⁊ cõpleas
ꝓsideratione tua totũ e^o intell'u idiges in illo q̃sito. ¶ Et
Hal'.qdẽ narrat ⁊ numerat in sermone suo hec noia qb^o
antiq hãc noiauerũt doctrinã. Unusq̃sq.n.eoꝛũ noiauit
eã noie ꝓꝛio q̃ itẽdit facere itelligere auditoꝛẽ hui^o doc/
trine. Sunt ꝑ noia ista synonyma in hac doctrina.

Laurẽ.

¶ Tertia ex diffõnis dissol'one de qua nũc tra/
ctamus. Et licebit talẽ doctrinã appellem^o nõ
solũ diffõnis dissol'onẽ:ſz ẽt explanationẽ:qõ
aliq noiauerũt:aut r̃sol'onẽ:aut'diuisionẽ:aut qõ
alij qdã explicationẽ:aut enarratõez qõ alij.

Leoni.

¶ Tertia ex diffõnis dissol'one:cui nũc incũbi/
mus. Lz ãt huiuscemõi doctrinã appellare:ñ
tñ diffõnis dissol'onẽ:ſz ⁊ explicationẽ:vt nõ/
nulli vocarũt:vl'resol'onẽ:vl'disionẽ:vl' (vt nõ
nulli alij) explanatiõez:vel expõnẽ:vt alij.

Antiq.

¶ Tertia ꝛo ex termini dissol'one:cui nũc ifisti
mus. Appellare ãt licet hmõi doctrinã:ñ solũ
termini dissol'onem:sed ẽt apertionẽ:vt qdaz
noiauerũt. Aut resol'onẽ:aut diuisionẽ:vt alij
qdã. Aut explicationẽ:aut expõnẽ vt alij.

Jaco. Doctri^a diffiniti ue nom̃ m'tipl'x

¶ Tertio ꝛo declarat 3^m dicẽs q 3ª doctrina fit ex dissolu
tione:id est diffõne termini cui nũc insistimus : qz in ꝑ li^o
intẽdit doctrina diffinitiua ꝓcedere. ¶ Et assignat vari/
os modos noiatiõis doctrine diffinitiue dicẽs q hãc do
ctrinã licet appellare nõ solũ termini dissol'onẽ:ſz ẽt aper

Termi n° 2ª doc.

tionẽ vt qdã noiauerũt. Aut ẽt resolutionem aut diuisio
nez:vt qdã alij. Aut explicationẽ vel expõnẽ:vt alij. Hec
eniz doctrina est diffõnis dissolutio:qz hac dissoluit diffi
nitio in suas partes:⁊ quelibet per se declaratur. Et per
idẽ est resolutio diuisio ⁊ explicatio ⁊ expositio vt patet.
¶ Primo nõ.q per terminũ duo itelligere possumus.ſ.
diffõnẽ ⁊ diffinitũ. Si itelligim^o diffinitũ est sensus. Ter
tia doctrina fit ex dissol'one termini.i.explicatione ipsius
diffiniti:q̃.ſ.dissolutio.i.explicatio fit per diffõnẽ: q̃ idez
cõplexe iportat ⁊ explicite:qõ diffinitũ incõplexe ⁊ ipli/
cite. Si ꝛo per terminũ itelligit diffõ:q̃ ꝓ tanto termi/
nus dr̃:qz terminat ⁊ distincte notificat diffinitum erit sen
sus. 3ª doctria fit ex termini dissol'one.i.diffõnis:qz.ſ. dif
finitiua. Põt tñ intelligi ꝑ dissol'o esse diffõnis:qz facta p
diffõnẽ. Uel ẽt qz hac doctrina dissoluit.i.manifestat dif
finitio. ¶ 2° nõ.q p doctrinã diffinitiuã itelligere possu/
mus duo. Primo doctrinã diffõnis inuẽtiuã vel venati/
uã:sicut ẽ doctrina tradita a Boe.in libꝛo diuisionũ:qua
docet diffinire sic.ſ.p̃ inuenire genus ⁊ ipm in suas essen
tiales ꝛias diuidere:deide ꝛiam diffinito pueniẽtẽ cuz
gñe iã dicto cõponere ⁊ videre vtrũ ꝓuertaf cũ diffinito
vel nõ:si sic ẽ pfecta diffõ. si nõ:iterũ diuidat illa ꝛia ⁊c.
Scõo per diffinitiuã doctrinã intelligere possumus do/
ctrinam diffõnis partiũ expꝛessiuã ⁊ declarativaz. Et de
ista intelligit in ꝓposito:hac.n.ſm plurimum in hoc li
bꝛo incedit. ¶ 3° nõ nõ eẽ intẽtionẽ Hal'.q per totuz hũc
libꝛum hac via diffinitiua ꝓcedat:sed ſm maiozẽ partez
tal'r in hoc libꝛo ꝓcedit. Et hoc sufficiat vt doctrina ꝑ fit
diffinitiua denoianda. ¶ 4° nota in diffinitiua doctrina
triplicẽ actum. Primus est diffõnẽ ꝓponere. Scõs est
in suas partes diuidere diffõnẽ. Tertius est sigillatim il
larũ quãliber declarare. Colligit ab Haly in cõmẽto.

Diffiniti ue actꝰ triplex.

5 ¶ Et iam conati sunt qdã socioꝝ Herofilis ince
dere hac doctrina:⁊ Heraclides ⁊ Eritheus.

Haly.

¶ Uult dicere q qdã medicoꝝ q fuerunt añ ipsum cona/
ti sunt facere doctrinã artis medicine p viam dissol'onis
termini. Et si ipsi cõpleuissent doctrinaz eius in hoc mõ
doctrine excusassent Hal'.ab interatione huius doctrine.
Uerum ipsi conati sunt illud:sed non cõpleuerunt.

Laurẽ.

¶ Nõnulli igitur Herophili sectatoꝛes talem
doctrinam efficere sunt aggressi: velut Hera/
clides erinthꝛensis.

Leoni.

¶ Conati sẽ ⁊ herophilioꝝ qdã talẽ facere do/
ctrinã:qẽadmodũ Heraclides Erythꝛeus.

Antiq.

¶ Conati sũt q̃ qdã Herofiloꝝ hmõi facere do
ctrinã:qẽadmodũ Heraclides ⁊ Eritheus.

Jaco.

¶ Ostẽdit qbus modis doctrine antiqui vti tentauerunt.
Et primo quo ad diffinitiuã. Secũdo compositiuã. Ter
tio resolutiuam.2° ibi ⌊ Conati sunt. ⌋ 3° ibi ⌊ Nullus ta/
men añ nos. ⌋ ¶ Quid dicat de prima patet.

6 ¶ Et conati sunt etiaz ſm viaz compositionis
socy Herofilis:⁊ quidam ex socijs Erasistra/
tis ⁊ Athenien sis dictus athaleus.

Haly.

¶ Ult q quidã medicoꝝ qui ante ipsum ꝓcesserunt co/
nati sunt facere doctrinã artis medicine per viã compo/
sitionis:in qua fit inceptio ex ꝓncipijs medicine ⁊ scien/
tijs scitis:⁊ componitur ⁊ extrabitur per compositionez
eius totum qõ est necessarium in medicina.

Laurẽ.

¶ Cõponẽdi ꝛo doctrinã sunt ipsi Herofili se
ctatoꝛes efficere aggressi:⁊ aliq q ab Erasistra
to fluxerunt:ataq ẽt Attales atheniẽsis.

Leoni.

¶ Conati sẽ ⁊ eã q̃ p cõpõnẽ:⁊ ipsi Herofilij:⁊

qdã erasistrati sectatores: ⁊ athenei⁹ ataleus.

Antiq. ¶ Conati sunt ⁊ ea q̃ ꝑm cõpõnẽ ipsi herofili ⁊ qdã erasistratorũ ⁊ athenien̄sis athaleus.

Jaco. ¶ Scõ a similiter patet. Ista conati sunt ⁊ nõ suffecerunt.
¶ Hic caderet diuersitas expositionis Plusq̃cõmentatoris ⁊ Haly. que patet ex dictis.

7 ¶ Et nõ vsus ẽ aliqs eoꝝ q fuerũt añ nos i aliquo librorꝝ suorꝝ doctrina: cuiceptio est ex communẽ mẽtis ad finẽ rei ad quã itendit: q̃uis hec via sit res: q̃ extrahunt oẽs artes ꝑ viã rõnis.

Haly. ¶ Vult q̃ solone ꝑ quersionẽ nõ vsus ẽ aliqs medicorꝝ q ꝓcesserũt añ ipm i doctria artꝫ medicine. Et figñat ꝑ ꝓmo nẽ suũ istũ. s. q̃ ℔ semita ẽ res: q̃ extrahunt oẽs artes per viã rõnis: qꝫ vult p hãc doctrinã illud qõ diximus de solutione quesiti ad subm in eo ⁊ predicatuꝫ ⁊ reliquas artis solutiones. Qõ ergo ꝓmisimus ꝓueniẽs est sñie Hal'. non ei qõ exẽplificauerunt alij a nobis.

Laurẽ. ¶ Nemo tñ ex maioribus scripsit doctrinã ex cognitione finis incipiẽtẽ ex qua artes omnes vtentes docẽdi via ⁊ rõne consistunt.

Leoni. ¶ Neminẽ tñ ante nos eã que ozik a notione finis scripsisse cõperimus: ex qua oẽs artes via quadã: atq; ordine constituuntur.

Antiq. ¶ Nullus tñ añ nos scripsit eã que ex finis notione icipit: ex qua oẽs artes ꝓsistũt ꝑm rõnez.

Jaco. ¶ Hec pars de se patet.

8 ¶ Et iam subito vsi sumus illa doctrina in alio libro ab isto.

Haly. ¶ Scilz qꝫ vsus ẽ solone ꝑ quersionẽ i doctrina artꝫ medicine i libris: in qb⁹ cõpleuit doctrinã artis medicine.

Laurẽ. ¶ Sed illam alibi docuimus.

Leoni. ¶ Sed illam quidẽ alio pertractauimus loco.

Antiq. ¶ Sed ⁊ illa quidem alibi pertransiuimus.

Jaco. ¶ Hec pars de se est manifesta.

9 ¶ In hoc ãt libro nos vtimur doctrina q̃ fit ex dissolone diffinis. Quãtũ ꝫ minuitur hec doctrina ꝑma i dignitate ⁊ in ꝓna rõnis: tãtũ supfluit in ℔ q̃ ipsa aggregat totã rẽ: ⁊ facit rememorari vnãquãq; partẽ eiꝰ: qm̃ valde facile fit hoi seruare illõ ⁊ rememorari illõ qõ addiscit p viã dissolonis termini: ꝓpterea q̃ diffo ꝓtinet sũmas artis totius qñ est diffo: quã qdam nouant substãtialẽ: vt distinguãt iter eã: ⁊ inter diffines q̃s nouant notiones: qm̃ ille diffines nõ diffiniũt nisi ex accñtib⁹ q̃ cõcomitant eas: sz diffo subalis diffinit rẽ ex ipsa subarei.

Haly. Diffo ℔ stãtial'. Descriptio. Dita inter ista. Laurẽ. ¶ Diffo subalis ẽ q̃ õterminat rẽ diffinitã pres eẽntiales: ⁊ diffines noiate notiones sũt descriptiões. ¶ Et dita q dẽ iter diffinẽ ⁊ descriptionẽ ẽ q̃ i diffine ponit genꝰ rei: ⁊ adiũgit cũ dita aut ditis q̃ discernũt eẽntiã diffiniti ab aliis. Et i descriptiõe ponit genꝰ rei ⁊ adiũgit cũ ꝓprietatib⁹ aut accñtib⁹ q̃ discernũt descriptũ ab aliis ⁊ nõ ꝑ rẽ eẽntialẽ. Et qõ remanet ex ꝑmone eius itell'm est.

¶ Hoc loco diffiniẽdi doctrinam sumus facturi. Quãtũ. n. superatur a scia resoluẽdi dignitate: docẽdiq; via ⁊ rõne: tm̃ superat cõpẽdio artis: ac memoria particulariũ ꝓceptorũ. Dita enim ꝓcepta satis in memoria herẽt ex diffinitionis dissolone: qꝫ optima diffinitio: capita totius artis i seipsa cõplectit: quã nõnulli nominant eẽntialẽ: ex aduerso diuisam accñtalibus appellatis. Ille. n. ab accñtibus rerũ quas diffiniunt. He ab ipsa eẽntia consistunt.

Leo ¶ Hic ꝺo diffinitiuaz faciemus doctrinã: que quantũ ab ea que ex resolutione consistit: ⁊ dignitate: ⁊ ipso docẽdi ordine linquit: tm̃ ⁊ ad totius cõpendium: ⁊ ad singulorũ memoriaz prestare inueniet. Sufficiẽter eni facillime me morie cõmẽdãtur ex diffõnis dissolutione vniuersa. Qm̃ totius artis capita in se optima diffinitio cõplectit: quã quidã substãtialẽ vocãt: ex aduerso distinguẽtes altis: que notionales appellant. Ille figdẽ ab his q̃ accidunt rebus diffinitis: he ꝺo ab ipsa eẽntia cõstituũtur.

An ¶ Hic ꝺo diffinitiuã faciemus doctrinam que quãtum relingtur ab ea que est ꝑm dissolutionem ⁊ dignitate ⁊ rõne: tãtũ abundans est ad cõprehẽsionẽ totius ⁊ memoriã eorũ que ꝑm partẽ. Facile enim memorabilia sunt satis ex termini dissolutione oĩa: eo q̃ cõtineat in se totius artis capitula: ⁊ optimũ terminũ quem ⁊ substãtialẽ qdaz noiant: ecõtrario diuidentes his que notiones appellant. Et illi siquidem ab accidentibus diffiniunt rebus: hi ꝺo a substantia ipsa consistunt.

Jac ¶ Declarat ℔ quo ad resolutiuã. Et ꝑ ℔ excusando se a determinatione ꝯz hãc doctrinã. 2ᵒ hãc doctrinã diffinitiuã resolutiue cõparat. 2ᵒ ibi [Que quãtũ.] Prio ponit ꝓparationẽ. Scõo declat ibi [Facile. n.] ¶ Dicit ꝑ q̃ nulls añ eũ fecit resolutiuã: ex qua ꝓsistũt oẽs artes ꝯz rõnẽ: sz ipse alibi hãc ptractauit. hic ꝺo solũ doctrinã ꝑseq̃ diffinitiuã. ¶ Dic 2ᵒ q̃ quãtũ doctria resolutiua excedit diffinitiuã rõne ⁊ dignitate tm̃: eꝰ diffinitiua resolutiuã excedit in cõprehẽsione seu facilitate cõprehẽsionis ⁊ memorie eorꝝ q̃ sunt ꝑm ptẽ. i. particulariũ. ¶ Dicit 3ᵒ q̃ notificata nobis ex termini dissolone sũt facile memorabilia: eo q̃ termini dissolo ⁊ diffo ꝓtinẽt in se totiꝰ artꝫ capitula: ⁊ optimũ terminũ. i. diffinẽ quẽ qdã substãlẽ noiant: distinguẽtes hꝰ diffinẽ ꝫ descriptionẽ. describẽtes. n. diffiniũt ex accñtib⁹ ipsis reb⁹. i. diffinitis. hac ꝺo diffine diffiniẽtes ab ipsa subã diffinẽ ꝓsistũt. ¶ Primo nõ. q̃ nullus ꝺ medicis i medicina hãc doctrinaz añ ipm pfecte scripsit. De ꝑhis tñ vt Platone ⁊ Arist. nõ est dubiũ. ¶ 2ᵒ nõ. illa ps ex qua ꝓsistũt oẽs artes ꝑm rõnẽ ꝯz duplicẽ expónez. Prima est Plusq̃cõmẽta. ex qua oẽs artes ꝯz rõnẽ. i. cãe redditionẽ ꝓsistũt: tales. n. sunt artes demõstratiue pp qd p cedẽtes. Scõa expõ sumit a Conciliatore allegata ꝺia: oẽs artes ꝯz modũ rõnalẽ humanũ pcedẽtes: q̃ ẽ ab effectibus ad cãs. Que baꝝ sit melior patebit in qõne. ¶ 3ᵒ nõ. q̃ diffinitiua excedit a resolutiua dignitate. i. pfectione ⁊ rõne. i. cãe redditione. Et ℔ ꝑm opinionẽ Plusq̃cõmen. Alr dignitate. i. pfectione. ⁊ rõne. i. pbatiõe: sz. n. diffone notificet diffinitũ: nõ tñ pbat: sz in resolutiua p/bat: saltẽ cã p effectũ. ¶ 4ᵒ nõ. q̃ p totũ ꝑ itelligere possumus id de q̃ pncipal'r in scia ꝓsideraf. vel ẽt diffinitũ qõ poissõnẽ notificat: cõprehẽsa. n. diffone facile cõpreben/

Tom

dũtur ptẽta sub diffinito cõprehẽdẽdo eis diffõnẽ cõpetere. ¶ 5ᵒ nõ. q̃ cũ p resolutiuaz possit ꝯcludere diffõ: eadẽ ⁊ totidẽ doctrina resolutiua cõprehẽdi pñt quot diffinitiua: non tñ sic breuiter ⁊ facilr lz euidẽtius. ¶ 6ᵒ nõ. q̃ p optimũ terminũ intẽdit diffõnẽ subalez pfecte diffiniti eẽntiã explicatẽ. Per notiones aũt intelligit descriptiones. Differt aũt descriptio a diffone iã dicta ꝯz Haly: qm̃ diffo essentialis datur p genus ⁊ dias subales: sumitur hic suba pro esse subali vel essentiali. descriptio ꝺo p genus ⁊ dias accñtales. Exẽpla patẽt. Tñ puto q̃ p diffõnẽ subalem nõ sit in ꝓposito itelligẽda diffo pure qditatiua: tali. n. diffone non vtiꝫ medicus seu nõ diffinit: cũ eiꝰ ꝓsideratio sit ꝓphysica. Tñ in proposito intelligẽda ẽ diffinitio data p genus ⁊ p terminos explicãtes cãs ad diffinitũ ipsum eẽntialr ordinatas: sicut si diceremus corꝰ sanũ simplr est corpus eucraton ꝛc. ¶ 7ᵒ nota. q̃ hic terminus descriptio qñq; largius sumptus extẽdit ad oẽm impfectã diffõnẽ. s. impfecte notificãtẽ diffinitũ. Et sic diffinitio data per genus remotũ ⁊ subales dias diceretur descriptio: vt Boetius in libro diuisionum.

Descriptio lar// ga. Terminus optimus. Notio.

10 ¶ Tractationi ãt ꝯz ptẽ totiꝰ scie medicine iã p/uenimus in altis libris multis in qbus dilatatur ⁊ declarat res ad vtẽdũ doctrinis tribus.

Haly. ¶ Vult q̃ ptractauit pticularia medicine in qbꝰ vtunt doctrinis tribꝰ q̃ currũt ꝑm ordinẽ: ⁊ iã cõpleuit eã in libris alijs multis ex libris suis. Doctrine ꝺo q̃ nõ ꝑm ordinez currũt sunt diuisio ⁊ descriptio. ¶ Est Hal'. qdẽ dixit doctrinas: vt iuitaret nos ad addiscẽdũ artẽ dialectice: ⁊ vt faceret nos scire: qꝫ ipole ẽ cõprehẽdere artẽ medicie si/ne arte dialectice nisi sit hõ excellẽtissimi igenij sic ꝺyp. Nã bonitas nãe eiꝰ ⁊ supfluitas sollertie ipsiꝰ pduxerunt eũ ad ℔: vt vteret' his doctrinis absq; dialectice arte nãliter. Sicut iuenimꝰ aliquẽ hoiem nõ errare: qm̃ nã eius pduxit eũ ad declationes. Et quosdã eoꝝ nõ errare: qm̃ cũ eis est ars. Et quosdã eoꝝ errare: qm̃ cũ eis nõ est ars pp defectũ grãmatice. ¶ Propter abbreuiationẽ q̃ naturarũ hominũ huius tpis Hal'. inuitauit nos per hũc sermonẽ ad discẽdã artẽ dialecticã. Et facit nos scire: qꝫ fine ea nõ cõprehẽdit ars medicine. ¶ Et cum Hal'. dicat hoibꝰ sui tpis hũc sermonẽ ⁊ bonitates i eis sint famose: ⁊ ꝑhis sit in eis cõis ⁊ manifesta: tũc que est opinio tua de hoibus huius tpis in qbus ꝑhia est extranea.

Dialecti ca acqsit has doctri// nas. Necitas grãma/tice. Medi/cina cõprehẽditur sine diale⁹. Laurẽ.

¶ Ceterũ in multis alijs cõmẽtarijs oẽ in medendi cõtẽplationẽ pticulatiz excoluimus: qb⁹ vtaris ad hãc triplicẽ doctrinam licebit.

Leoni. ¶ Elaborata autẽ est a nobis particulatim: ⁊ in plurib⁹ cõscripta tractatib⁹ totiꝰ medicine ꝓtẽplatio: qbus vti qs possit ad triplicẽ doctrinã.

Antiq. ¶ Que ꝺo ꝑm partẽ ẽ tractatio vniuerse medicinalis speculatiõis: i multis alijs a nobis scripta ẽ negocijs qb⁹ expedit vti ad tres doctrinas.

Jaco. ¶ Remittit ad alia loca dicens: q̃ spãlis determinatio de scibilib⁹ medicine ⁊ pticularis ẽ scripta ab eo in multis alijs locis vel libris: qb⁹ expedit vti ad tres doctrinas.

Doctriꝰ pticla/ris 2ᵒ. ¶ Primo nõ. Dupl'r potest dici aliq̃ doctrina pticular'. Primo qꝫ p pticularia ꝑn' ex pticularib⁹ ꝯnibus habita est: ⁊ sic non itelligit hic. Scõo ꝺi particularis. i. minus gñalis: sicut in ꝑhmio phyſicoꝝ singulare sumit ꝓ minus vñ: ⁊ tal'r sumit hic. ℔. n. mõ dicimus doctrinaz qua scio reubarbaꝝ aut scamoneã cholerã euacuare eẽ pticularẽ respectu illius: supfluẽs cholera purgat' p pharma/cũ cholẽ purgatiuũ. ¶ 2ᵒ nõ. vt Plusq̃cõmẽ. hic. q̃ in littera qbus opz vti ꝛc. est figura q̃ ꝺi bypalage: qꝫ p ꝯziuz

Bypalage.

verba ꝓserimus ꝑ etymologiarũ. Et vt in Boetio. Dulcior est aptuz mage laboz si malus oza prius sapor edat. Et in Virg. Date classibus austros. Ita in proposito. doctrina. n. opz vti in illis negocijs magis q̃z ecõtra.

11 ¶ Hũc ãt apiemus libz̃ nr̃m hũc p doctrinaz q̃ fit p viã dissolonis diffõnis postq̃z faciemus scire q̃ nos nõ dicimꝰ in ℔ libro nisi sũmas eiꝰ q̃ ostẽdimus ꝑm exponẽ in alijs libris: ⁊ q̃ illud q̃ ẽ in eo est sicut ꝯclones eiꝰ q̃ est in eis.

Haly. ¶ Clarificauit Hal'. itẽtiones in ℔ libro suas dicens. Nos nõ dicemus in eo nisi sũmas eiꝰ: q̃ declauim⁹ ꝑm exponẽ in alijs libris. Et iste sũme ficut ꝯnes eius q̃ est illis libris. Intelligim⁹ q̃ ab eo: qꝫ non sunt ꝯnes: sz sunt silles ꝯnibus. Et ipse qdẽ superfluitate sue solertie ⁊ bonitate sue scie dixit hũc sermonẽ. Et si ipse dixisset q̃ sunt ꝯnes: tũc doctrina eius cucurrisset non ꝑm ordinẽ. Qui q̃ existimat q̃ sunt ꝯnes. tũc non itelligit a viro. Et qui dicit q̃ sunt fructus illoꝝ librorꝝ: tũc iã elongat valde ab itell'u Hal'. qm̃ fructus sunt in quo fit iuuamẽtũ ex illis libris.

Utilitas bꝰ libri. ¶ Et Hal'. qdẽ narrat hãc itẽtionẽ vt dirigat mentẽ pfecti ⁊ discipuli simul versus iuuamẽtũ: qõ fit cũ eo q̃ est in hoc libro. Perfecti qdẽ qz firmãt in mẽte sua canones huiꝰ artis ⁊ facit eũ rememorari eius q̃ forsitan obliui sceret in dispõne seni. Et discipuli qdẽ qm̃ facit q̃ est in hoc libro artꝫ medicine iuẽtũ ei potẽtiã ꝓpinquã ex apparitione ad actũ. Cũ q̃ icipit opari aliqd opationũ suaꝝ ⁊ aspicit in aliquo pticulariũ suoꝝ q̃ erat in eo occultũ ponit ad effectũ. q̃ cõplet ei p vsuz artis medicine.

Laurẽ. ¶ Sed hac parte diffiniendi rõnem prosequemur. Jd ꝓterea adtyciẽtes: nos hoc libro esse dicturos sola capita: ac veluti cõclusiones eorum que latius explanata iam sunt.

Leoni. ¶ Nunc ꝺo diffinitiuã aggrediemur: hoc vnũ prefati: q̃ solũ capita: ⁊ quedã veluti conclusiones eorum: que alibi latius sunt demõstrata: nunc a nobis dicentur.

Antiq. ¶ Sed tũc a diffinitiua incipiemus tm̃ adhuc apponẽtes q̃ sola capitula: ⁊ velut ꝯclusiones ꝑm explicationẽ demõstratoꝝ dicetur nunc.

Jaco. ¶ Ostẽdit tãdẽ modũ sui pcessus. ꝺ. q̃ nũc a diffinitiua solum vult incipe. ⁊ ponit in ℔ libro solũ ea q̃ sunt velut capitula ⁊ velut sũme ⁊ ꝯnes scie medicine gñales. ¶ Primo nõ. q̃ hic solũ ponũtur capitula. i. gñalia summatim collecta. Dicit aũt notãter que sunt sicut ꝯnes: qꝫ nõ sunt vere ꝯnes eo q̃ tũc non esset ordinaria doctrina. sed sunt velut ꝯclusiones: qꝫ non sunt p syllogismos ⁊ diſpendios processus deducta. vel filitudinarie dicũtur ꝯclusiones. sicut. n. in ꝯclone elucet vis ꝓncipioꝝ in paucis verbis: ita in ℔ libro. ¶ 2ᵒ nõ vt Haly. in cõmẽto. iõ Hal'. baꝝ doctrinas in ꝓhemio ℔ descripsisse: vt q̃ hec iuitaret nos ad discẽdũ dialecticã ⁊ faceret ex ℔ nos scire q̃ nõ est posſibile sine ea discere artẽ medicine: nisi fuerit hõ excellentis nature quẽadmodũ fuit ꝺyp. Nam bonitas nature sue ⁊ superfluitas sue sollertie perduxerũt eũ ad hoc: vt vteretur his doctrinis absq; arte dialectice.

Lapl'a. Necessitas logice.

¶ Finit prologus.

Tex. 1. ¶ Incipit tractatus primus.

Ico ergo q̃ medicia ẽ scia rez ptinẽtiũ ꝓtinuataz cũ sanitate: ⁊ cũ egritudine: ⁊ cũ dispõne in qua non euadit homini sanitas neqz egritudo.

Universidad de Deusto

Haly. ¶ Hec est diffō subalis medicine qō est: qz determinat intentionē artis medicine pres eētiales. Genus qdē eius est iste sermo. Scia rez ptinētiū ꝓtinuataꝝ. Nā scia haꝝ rerū est genus oium artiū factarū a pncipijs sumptis ex scia nāli: sicut agricultura ⁊ curatio bestiarū: ⁊ pastoralis scia aialiū ⁊ medicina. Et ōia eius est sermo eius cū sanitate ⁊ egritudine: ⁊ cū disponē in qua nō euadit hoi sanitas nec egritudo. Hec. n. ōia discernit essentialr artē medicine ab oibus artib⁹ factis a principijs sumptis ex scia nāli. ¶ Et dictiones qdē hui⁹ diffōnis sunt diminute. diminutionē ℞o earū occultauit Hal'. i iteratione sua qua iterauit lram. b. Dicūt q lra. b. apud arabes significat cū post ⁊ ꝓiūctionē: ⁊ in hoc q semel rememoratus ē hois. Et cū manifeste fuerint oēs dictiones assumpte in ea est ꝑm B. medicina est scia rerū ꝓportionataꝝ ptinuatarū cū sanitate hois: ⁊ rez ꝓportionataꝝ ptinuataꝝ cū egritudine hois: ⁊ rerū proportionatarū cōtinuataꝝ cū disponē in qua nō euadit homini sanitas nec egritudo. ¶ Qō si gñi medicine ꝓpinquo ei⁹ eēt nomē: ⁊ ōie eius nomē: aggregasset Hal'. duo noia ⁊ ꝓiūxisset ea cognitione diffōnis. ¶ Uerū ꝓpterea q non fuit gñi eius illud: nec ōie ipsius vtif his noibus vt intelligaf ex eis intētio gñis ꝓpinq eius ⁊ ōie que discernit eā essential'r ab alijs artib⁹ ordinatis sub gñe. ¶ Petaf āt q in hac diffō ne est assumptū qō est ꝓiū sermoni Arist. in ꝓdicamētis q sanitas ⁊ egritudo sunt duo ꝓtraria inter q non ē mediū: vt ℞o de disponē que non est sanitas: nec egritudo putatur q ipsa est medicina inter eas. ¶ Quidā aūt affirmāt inuētionē hui⁹ disponis p alterationē tm̄ corporis ex sanitate ad egritudinē: ⁊ ex egritudine ad sanitatē. hec enī alteratio trāsit p mediū qō est dispō tertia. ¶ Qō si isti intelligerēt ab Arist. in ꝓdicamētis: ⁊ a Hal'. ꝑm q dicunt remouereť eoꝝ ambiguitas. Qō est: qz Arist. vult q im possibile est a corpe sanitatē ⁊ egritudinē simul remoueri ⁊ fieri in eo disponē tertiā: in qua nō sit portio sanitat: nec portio egritudinis. ⁊ B est verū. Et Hal'. vult per dispositionē que nō sanitas nec egritudo disponēz corpis in qua iueniunť aut sanitas ⁊ egritudo simul: aut vna earum in hora vna: ⁊ altera in hora alia: aut portio cuiusq earꝝ: aut ꝑm semitā pmixtionis: aut vicinitatis: ⁊ ꝓpter illud nō firmauit iudiciū sup inuētionē huius disponis tertie: sed narrat dictionē que significat illud qō dixit. Et est sermo eius in qua non euadit hoi: ⁊ ego exponā illud in eo qō futuruz est de sermone eius. ⁊ B ēt ponit' est. Et non est ei oppō cū sermone Arist. nedū q necessariā faciat ꝫ dictionē qō est: qz intell'm est ex sermone Arist. q corpora alteraī ex sanitate ad egritudinē: ⁊ ex egritudie ad sanitatem. ⁊ q in hac alteratione ponit' ē inuenire hec duo ꝫia: aut in partibus corpis lōginquis: aut in partib⁹ ꝓpinquis: aut in horis diuersis: ⁊ vnaq̄q. s. sanitas ⁊ egritudo qñ alteraf ab eo corpus necesse est vt minuaf ⁊ addatur eius diminutio vsquequo euanescat: ⁊ necesse ē vt addaf altera ⁊ magnificēť eius additio vsquequo compleaf eius eē: ⁊ hec additio ⁊ diminutio iueniunť simul. hec ğ dispō tertia quā dixit Hal'. ꝓuenit ēt snīe Arist. Et Arist. qdē non ꝓhibuit nisi vt dicaf: qz inuenif dispō tertia diuersa sanitati ⁊ egritudini. s. vt sint disponēs tres: ordo cuiusq quarū sub gñe suo sit equalis ordini alterius. Nā sicut Arist. hāc intētionē dici ꝓhibet: similiter Hal'. ꝓhibet eā dici. Duo ergo viri sunt conuenientes: ⁊ diuersitas sublata est inter eos: quāuis sit manifestū sermonem Galeni facere opinari illud.

Laurē. Leoni. Edicina est sanabilium scientia: egrotabilium: ⁊ neutrorū. Hec interest si direris valitudinariorum.

¶ Medicia ē scia salubriū: ⁊ insalubriū: ⁊ neutr⁹. Nihil ℞o dīt ⁊ sigs egr⁹ direrit. Anti Jaco

¶ Medicina est scia sanorū egroꝝ ⁊ neutrorū. Me cina pplicis pitur

¶ Posito ꝓhemio ponit tractatus diuisus i tres. p determinat de corpib⁹. 2°. ℞o de signis. 3°. de causis. 2° ibi ⌊ Sūt aūt ⁊ hoꝝ. ⌋ ibi 3° ⌊ Qm̄ ℞o. ⌋ Prio ponit diffōnē medicine. 2° declarat eā. 3° obijcit ꝑ diffōnē. ibi 2° ⌊ Scie. ⌋ ibi 3° ⌊ Est aūr de toto. ⌋ ¶ De p dicit q medicina ē scia sanorum egroꝝ ⁊ neutroꝝ. ¶ Primo sciēdū hic termin⁹ medicina sumit tripl'r. Primo pro medici instō quo vtitur medicus ad sanitatē ꝓseruādā: aut egritudinē remouendā: qō ab auctorib⁹ ponit triplex: vt 4° ꝑmi. p cap. Scōo sumit medicina vt distiguit ꝑ cibū: vt p de simplici medicina. 2° ꝑmi. cap de eo qō comedit ⁊ bibit. ⁊ nullo illoꝝ modoꝝ sumit hic. Tertio sumit pro hitu itellectiuo diri gēte nos i actū operādi circa sanitatē ꝓseruādā: aut egritudinē remouēdā in corpe humano: ⁊ tal'r sumitur hic. ¶ 2° nō. q lz tā nālis ꝓbs q̄z medicus ꝓsideret sanitatē ⁊ egritudinē: differēter tñ p ꝓbs has dispōnes ꝓsideraf ꝫ q sunt dispōnes viuēti ꝓueniētes aut discōueniētes: medicus āt put nr̄e opationi subijciunť. 2° ꝓbs has passiones gñal'r ꝓsiderat ꝑm q viuētis sunt passiones. medic⁹ autem ꝑm q ad humanū corpus attributiones habent: vt clarius in questione declarabit.

¶ Et opz vt itelligas nomē scie in hoc loco ꝫ intētionē cōem: nō ꝑm intentionem ꝓpriam. 2

¶ Uult vt intelligaf ex eo intētio gñis sub quo ordinātur oēs artes facte a principijs sumptis ex sīia naturali. boc nāq̄ genus est cōe non ꝓpriū istis artibus. Hal

¶ Agiť scie nomē cōit ⁊ ñ ꝓpe itelligē op⁹ est. Lan Leo

¶ Nomē ℞o scie cōis: nō āt ꝓpe accipere opz. Am Jaco Sci

¶ Scientie ğ nomē cōit ⁊ nō ꝓpe audire opz. Cōit

¶ Notificat ptes diffōnis. Et p gen⁹ positū in 2° diffōne. s. ly scia. 2° ōias. ibi 2°. ⌊ Sanū igiť ⁊ egrū. ⌋ ¶ Dic p q ℞ nomē scia positū in ꝓdicta diffōne opz itelligere cōiter ⁊ nō ꝓprie: qz scia ꝓprie sūpta: medicina nō est denoianda scia. ¶ Nō. q ly. cōiter multipl'r pōt exponi. p cōiter: qz sumit hic scia nō solū vt se extēdit ad habitū ğnis per demonstrationē acqsitū: ꝫ ēt ad habitū ꝓncipioꝝ ⁊ experimētoꝝ ⁊ ğnū: q̄ oia simul cōplēt vnū totale habitus scie medicine. 2° exponiť cōiter: qz non sumit hic scia ꝓprissime: vt ē habit⁹ pure speculatiuus: ꝫ ēt put extēdit se ad habitū practicū ad opus. s. final'r ordinatū: ⁊ ex ꝑnti non distinguit ꝫ artē. Et hunc sensum puto veriorē.

¶ Et illud qdē qō ꝓtinuaf cū vnoquoq hoꝝ triū: ⁊ proportionaf ei. s. in sanitate ⁊ egritudine: ⁊ disponē: que nō est aliqua earum: est vna triū rerū: aut corpus: aut causa: aut signū. Nā oēs nr̄e lingue cōparāt corpus suscipiēs sanitatē: ⁊ cām faciētē ⁊ ꝓseruātē eā: ⁊ signū declarans ipsam ad sanitatē. Et ꝑm hāc rōnē comparāt corpus suscipiēs egritudines ⁊ cās efficiētes ⁊ ꝓseruātes eas: ⁊ signa declarantia eas ad egritudinē. Et silr etiā cōparant corpus: ⁊ causam: ⁊ signū significās dispositionē q̄ non est sanitas nec egritudo ad illam disponēz.

¶ Sermo iste intell's est exponēs partē diffinitionis. Hal Lau

¶ Sanabile ℞o egrotabile ac neutrū vnūqōq trifariā dī. Tū corp⁹: ⁊ cā: tū ēt signū: et. n. corpus suscipiēs sanitatē: ⁊ cām efficiētē atq̄ custodiētē eā: ⁊ itē signū idicās: hec oia auctores medicine sana appellāt. Silī rone nominant egra: suscipiētia egritudinē corpa: atq̄ ēt cās efficiētes ⁊ custodiētes egri^nm: ⁊ idicātia signa. Hec sec⁹ neutra pi mouocāt: cōpa: cās signaq̄

Leoni. ¶ Salubre aūt: ⁊ insalubre: ⁊ neutrū: vnūqōq tripl'r dī: hoc qdē vt corp⁹: ℏ aūt vt cā: hoc ℞o vt signū. Et. n. cōp⁹: qō sanitatē nā suscipe aptū est: ⁊ cām: q̄ eādē efficere: vel ꝓseruare: ⁊ signū: qō pōt idicare. Hec oia greci salubria appellare ꝓsueuerūt. Eadē rone ⁊ susceptiua mō boꝝ: corpa: ⁊ eosdē efficiētes: ꝓseruātesq̄ cās: ⁊ signa indicantia: insalubria vocant. Hec aliter corpora neutra: causas: signaue direrūt.

Antiq. ¶ Sanū aūt ⁊ egrū ⁊ neutrū tripl'r vnūqōq dī ℏ qdē vt corp⁹. hoc aūt vt cā. ℏ ℞o vt signum. Et eni susceptibile sanitatis ē corp⁹. Et efficiēs aut ꝓseruās eā cā ē. Et declarās eā signū: Oia āt ℏ vocāt hebreus sana. Scōz ℞o eūdē modū ⁊ egra ⁊ susceptiua egritudinū corpa: ⁊ efficiētes ⁊ ꝓbuātes egritudies: cās ⁊ signa declarātia. Et neutra ꝫ eādē rōnē: ⁊ cōpa ⁊ signa ⁊ cās.

Jaco. ¶ Declarat ōiam. Et p ponit diffōnem quādā hoꝝ nominuz. Sanū: egrū: ⁊ neutrū. 2° oñdit q̄l'r se bēat medici ꝓsideratio ad illa mēbra diuisionis. 3° subdit quādā subdiuisionē. ibi 2° ⌊ Et ꝫ ꝑmā. ⌋ ibi 3° ⌊ Sz qm̄ efficiēs. ⌋ ¶ Dicit ꝑmo q tā sanū q̄z egrū q̄z neutrū tripl'r dici. Dicit. n. aliqō sanū vt corp⁹: aliqō ℞o vt cā: aliud ℞o vt signum. Corpus. n. dī sanū: qz sanitatis susceptiuū: ⁊ subm. Et cā sana: qz sanitatis effectiua vel ꝓseruatiua. Signū sanū: qz sanitat⁹ repsentatiuū. Et sic p oia de egro ⁊ neutro est dōm. ¶ Nota. q lz sanū egrū ⁊ neutrū de his dicaf: non tñ vniuoce: ꝫ analogice vel equoce: ꝓncipal'r. n. corpus denominaf sanū egrū vel neutrū. scōario ℞o ⁊ per attributionē cā ⁊ signū. Dicit. n. cā sana: qz in corpe humano est sanitatis effectiua vel ꝓseruatiua. Signum. n. dī sanū qz sanitatis in corpe humano exñs est significatiuū. Eodem mō de egro ⁊ neutro est dōm. ¶ Contra. Uidetur aliud a corpe causa vel signo eē sanū egruz vel neutrum: qz aia est sana egra vel neutra. assumptū ꝓbaf: aia qñq̄ potest in opones sibi debitas: ⁊ aliqñ in ipsis impeditur. ergo ꝓña pz ex qd nois sani ⁊ egri: ꝑmo de accñti. vnusquisq̄ dicat se eē sanū ⁊c. ¶ Pro isto negaf ꝓña illa. s. aliqñ potest aia in opones sibi debitas: ⁊ aliqñ in ipsis impedit. ergo ⁊c. Sed opz sic arguere: aia est corp⁹ viuēs: ⁊ aliqñ est potēs in opationes ⁊c. ⁊ pz assumptū esse falsum. ergo ⁊c. ¶ Scōo nota. nō dici corpus susceptibile sanitatis: qz sibi ois sanitas tāq̄z subto inhereat. sanitas enim in figura ⁊ nūo nō sibi tal'r inheret saltez ꝑm viam cōem: ꝫ est susceptibile: qz per se ⁊ nō per attributionem ad cām vel signū est sanuz denoiabile. Non sic aūt est de causa ⁊ signo. ¶ Tertio nota. per cām in ꝓposito nō debemus itelligere oē genus cāe: ꝫ solū efficiētem cām: et cū hoc sub efficiēte ꝓseruātez cōprehēdēdo: ꝓpter qō in lra dī efficiēs atq̄ ꝓseruās eā. ¶ Quarto nō. q lz signū cōiter describaf ⁊ ꝓprehēsuz facit aliqd venire in cognitionem alteri⁹: nō tñ sic vl'r sumit signū in ꝓposito: ꝫ strictius pro eo q̄ sensui nr̄o occurrens in intellectu aliquā notitiam dispōnis humani corpis derelinquit. Sicut vna hoc mō dicitur signum: ⁊ sic de alijs.

4 ¶ Et ꝑma qdē itētio medici nō est nisi ad sciēdū cās sanitatis. deide pp illud puenit ad reliq̄s cās. s. egritudies in ꝑmis: deiñ ad cās disponis: q nō est sanitas nec egritudo: deiñ post hoc ad corpa. Et nō est ei⁹ intētio iterū in eis in ꝑmis nisi ad sciēdum corpa sana: deinde post ad sciēdum egra: deiñ post ad sciēdum ea que nō sunt nec egra nec sana. Et ꝑm hāc intentionē ⁊ rōcinationē currit res signoꝝ. In opō nib⁹ ℞o nō est in ꝑmis nisi cognitio dispōnis corpoꝝ per signa: deinde post illud inuentio cārum sanitatis corpoꝝ ⁊ egritudinis eoꝝ.

¶ Facit nos scire in hoc ꝑmone dīaz inter doctrinā artis medicine: ⁊ inter opōnem per illud qō dicimus ex eis: et q dispō in eis est ꝑm q dicimus ꝑmum cognitionis vltimū opōnis: ⁊ ꝑmū opationis vltimū cognis: ⁊ ꝑmo ei⁹ intell's est. Et nos exponemus diuisionē ⁊ ipsius explanationem: qua diuidit partes diffōnis medicine vt diri/gatur mēs per illud in ea qō est post illud. ¶ Dico ergo q cārum sanitatis duo sunt modi. Unus eoꝝ est cārū faciētium sanitatē: ⁊ iste eedē sunt cause sanātes egritudinem: sicut curatio ⁊ medicine ⁊ cibi: ⁊ canonū harū causaruz cōpleuit doctrinā in libro de ingenio sanitat⁹ ⁊ modum. Alter modus est causaꝝ conseruātium sanitatez: ⁊ canonū haꝝ causaꝝ cōpleuit doctrinā in libro de regimine sanoꝝ. Et docet in hoc loco artis parue q medic⁹ puenit per cās sanitatis ad cās egritudinis in ꝑmis: deinde ad cās dispōnis tertie: vt vtaf causis sanitatis: ⁊ caueat cās egritudis ⁊ cās dispōnis tertie: sicut ꝑmisit illud in libro sectaꝝ. ¶ Et cāe egritudinis sunt tres. Causa añs sicut repletio. Et cā coniūcta sicut putredo faciēs febrez. Et causa ꝑmitiua sicut casus: aut pcussio: aut obuiatio caloris solis: aut frigoris aeris. Et ꝑm hāc silitudinez sunt cāe dispōnis que nō est sanitas nec egritudo. ¶ Deinde docet q medicus puenit ēt post cognem haꝝ causarum ad cognem corpoꝝ sanoꝝ: deinde egroꝝ: postea illorum que non sunt sana nec egra. ¶ Deiñ dicit q ꝑm hāc rōnē currit res signoꝝ. s. icipit medic⁹ a cognē signoꝝ sanorū: postea signoꝝ egroꝝ: deiñ signoꝝ dispōnis: que nō est sanitas nec egritudo. ¶ Deiñ dicit: ꝫ in dispōne opōnis nō est in ꝑmis nisi dispōnis cognitio corpoꝝ p sig⁹. s. incipit medic⁹ qñ vult opationem medicine: ⁊ scit dispōnem corpis per signa. tūc si iuenit in eis signa sanitatis ꝓbuat sanitatē ei⁹: ⁊ si iuenit in eis signa egritudinis aut signa dispōnis: q nō est sanitas nec egritudo curat egritudinē ei⁹ aut curat illā dispōnē. ¶ Deiñ dicit postea: qz est post illud inuētio scie cārū sanitatis corpoꝝ ⁊ egritudis eoꝝ. s. postq̄z cognscit medic⁹ dispōnē corpis iuenit sciam cāz sanitat⁹: aut ꝓseruātiū ex eis aut faciētiū ex eis. cū ꝓbuātib⁹ ꝓbuat sanitatē ei⁹ ⁊ cū efficiētib⁹ sanat ei⁹ egritudinē. ¶ Et postq̄z ꝓpleuit Hal'. explanem diffōnis medine ad ptes suas: ⁊ istā doc^nm q̄ docuit nos eē eaꝝ: ⁊ ꝓpleuit in dispōne doc^: ⁊ in dispōne opōnis. icipit itez diuidere vnāquāq eaꝝ ⁊ explanauit eam ad tria ⁊ dixit.

¶ At ℞o medicia ꝑmaria rōe sanaꝝ cāꝝ scia ē: deiñ egraꝝ: ac demū neutraꝝ. Tū āt corpoꝝ: i ꝑmis sanoꝝ: deiceps egroꝝ: postremo neutrorū. Itidē de signis dōz. In actiōib⁹ āt ꝓz cōpoꝝ. s. cog ex signis ē. Postea ℞o cāꝝ inuētio. Laurē. Egritudis cā 1ª

¶ Et ꝑm ꝑmam qdē rōnē: atq̄ ꝑcipuā cāꝝ salubriū est medicina scia: pp eas aūt: ⁊ aliarum: scōo qdē loco insalubriū: ⁊ tertio neutraꝝ. Et Leoni. Sanita tis cā 2ª

Leoni. post has eodē mō corpoꝝ: ꝓmo qdē: ⁊ hic salubrium: scōo loco insalubriū: tertio neutroꝝ. Itidem de signis dōm. In actionibus autez: prima quidem est corpoꝝ cognitio que habeꝫ ex signis: post hec eaꝝ q̄ in ipsis inuētio cārū.

Antiq. ¶ Et �means ꝑmam qdem rōnem scia cārum sanarum medicinalis est: post illam aūt ⁊ aliarū secūdo vero ⁊ egrarum: ⁊ tertio neutrarū. Et post hoc corpoꝝ primum qdem sanoꝝ: deinde egroꝝ: deinde ⁊ neutroꝝ. Et de signis ꝺc ꝺm eādem rōnez. In actionibꝫ ꝺo primus qdem corpoꝝ cognitio ex signis manifesta est: post hoc ꝺo ⁊ earū cārum inuētio.

Jaco. ¶ Ostēdit q̄ſr se habeat medici ꝓsideratio ad mēbra diuisionis huiꝰ. Et in hoc inuit duplicē ordinē subintelligendo ꝫ°. ⁊°ibi ⌊ In actionibꝰ ꝺo. ⌋ ¶ Dicit ꝑ q ꝺm rōnē prima. i. ꝓsiderationē vel intētionē: scia medicinalis est primo sanaꝝ causaꝝ: postea egraꝝ: deide neutraꝝ: deinde corpoꝝ. ſ. ꝑ sanoꝝ post egroꝝ ⁊ post neutroꝝ. deide est ō signis ꝑ sanis: post egris: ꝫ° de neutris. ¶ Et dicit ⁊° q ꝺm actionibꝰ circa humana corpa est eꝰ q ꝑ corpa manifestant ex signis: q. ſ. ꝓmo occurrūt signa vel ab eis incipimus. ⁊° corpa. ꝫ° cāe qbus circa corpꝰ humanū opamur iueniūtur. ¶ Primo nota fic in ꝓsiliativo negocio duplicem imaginamur ꝓcessum. Unū quē seruamꝰ in ꝓsiliando. Alteꝝ ꝺo in exequēdo que in ꝓsilio ꝓclusa sunt. Jn ꝑ ꝓcessu ꝺus occurrūt que ꝓncipaliꝰ intēdunt. Jn ⁊° ꝺo q̄ posteriꝰ. Qō. n. est in ꝓsilio ꝑm i itētione: est i executione vltimū. Ut tu itēdēs facē domū ex lignis lateribꝰ ⁊c. ꝑm qō occurrit est facere domuz. ⁊m sunt ligna lateres ⁊c. ꝫm sunt carpētarij. ⁊ 4° sunt pecunie: qbꝰ debes hec bēre. in

Medici ꝓcelsus ⁊°. executione ꝺo icipis ꝑ a pecunia. ⁊° a carpētariis. ⁊ alia subsequūtur. Jta medicus si ꝺz curare intēdit ꝑ sanitatē inducere cū causis sanatiuis. Et q⁊ hec nō agit nisi circa corpus: occurrit ⁊° sibi corpꝰ. Et q⁊ hoc nō potest facere nisi mediātibꝰ signis: ió occurrūt ⁊° sibi signa. Ecōtra in ope ꝑ incipit a signis ipsa ꝓsideratio. ⁊° cogñscit corpa per ea. ꝫ° approximat cās sanatiuas. Prim° ordo appellat ordo affectionis. Scōs ꝺo opōnis. ¶ Scōo nota nō eē intellectū Gal'. qō simpl'r ꝑm: qō intēdit medicus ordie affectionis sit cā: imo illud est sanitas: que est finis ꝓncipaliter intētus ⁊ ꝑsupponēdus semp. sed intēdit q ꝑsupposito fine. ſ. sanitate ꝑm qō itēdit ē cā: q⁊. ſ. istū finē mediāte cā attingere: ⁊ sic cāe ꝑ afficiūt. ⁊° corpi. ꝫ° signo. ¶ Hic

Cā ꝫ°. Cā sana duplex. ēt nota ꝺm Galy diuisionē cārū: q⁊ qdaz sunt sane: ⁊ qdā egre: ⁊ qdam neutre. Sanaꝝ qdā sunt ꝓseruātes: qdā efficiētes: ad qs ⁊ pmutātes reduci pñt. Et iteꝝ cāꝝ qdaz ꝓmitiue: qdā añtes ⁊ qdam ꝓiūcte. Et tu declara vt sci'.

Tertiꝰ ordo. ¶ Tertio nota q ꝑter hūc ordinē aliū imaginari possumus scilz ordinē doctrine quo intēdit Gal'. in ꝺ lib. ꝓcedere: lz de eo mētionē nō fecit. Et iste ꝑ incipit a corpibꝰ que notitia ꝓfusa sunt notioza nobis ꝓiter tēdit ad sig': ⁊ vltimo ad cās. ¶ Quarto nota q ꝑ actiones oū dicit. In actionibus ꝺo duo itelligere possumus. Primo opōnū circa corpus humanū erectionē. Scōo partem ꝓcticā docētem nos opari. Sēsus ꝺmi ꝓz. Sēsus scōi est q in ꝓctica notitia ꝑ per signa cogñscimus egritudines: ⁊ ita corpa: ⁊ vltimo cās. Prima expō teneaꝫ q⁊ ꝺm

Actio duplr. istā per ꝓmā intērionē intellerisse partē theoricā medicine: qō nō est rōnale. lz qdā ꝓcesserint hoc. ¶ Ex his solui possent qdā istātie hic cōiter moueri solite. ¶ Prima contra illā ꝑticulā: ⁊ est ꝺm ꝺmā rōnem. Contra oēs artes ꝺm rōnem ꝓcedūt ꝺm doctrinā resolutiuā que est ab effectu ad cām: vt in qōne declaratū est. q̄ non ꝺm rōnez ꝺmā medicialis scia est ꝑ ꝓsideratiua cāꝝ. ¶ Scōa. quia Gal'. ordine oppositoꝝ ꝓcedit: ꝑ. n. determinat de corpibꝰ secūdo de signis. ¶ Ad ꝺmam ꝓz: q⁊ per ꝺmā rōnē non intelligit nisi ꝺmum ꝺmitate affectionis: q⁊. ſ. illud ꝓiuꝰ ꝓncipaliꝰ intēdit qō debet esse posterius in inuētione vt patet. ¶ Ad scōam patet per idem rñsio.

5 ¶ Et vnūqōq; qō efficit aut ꝓseruat aut signiñcat aut recipit: dicitur ꝺm vnum duoꝝ modorum aut absolute aut in tēpore presenti: ⁊ medicina vtrozūq; est scientia. Similiter ⁊ absolute dī ꝺm duos modos: aut semp: aut in ꝑticularibus dispōnibꝰ: ⁊ eaꝝ ēt rexꝝ medicia est scia.

Galy. ¶ Sermo eiꝰ. ex eo qō efficit. tolerat vt velit cās efficientes sanitatē tm̄: ⁊ sunt sanātes infirmitatē: ⁊ tolerat vt velit cū eis cās efficiētes egritudinē ⁊ cās efficiētes dispositionē: que nō est sanitas neq; egritudo. Et ꝺmo eiꝰ. aut confuat. tolerat vt velit cās ꝓseruātes sanitatez tm̄: ⁊ tolerat vt velit eas ⁊ velit cū eis cās retinētes egritudinē ⁊ dispōnem: que non est sanitas neq; egritudo. Et ꝺmo eius. aut significat. vult signa. ⁊ sunt tria: signa sanitatis: ⁊ signa egritudinis ⁊ dispōnis tertie. Et ꝺmo eius. aut recipit. vult corpora. Quod aūt remanet ⁊ ꝺmone eiꝰ intellectū est. Et ꝺmo eiꝰ medicina est scia eoꝝ oium. vult rememorari nos q ꝺste res sunt explanatio diffinitionis medicine. Et cum ita sit: tūc medicina est scia oium eoꝝ. Et ꝓpterea q dimisit in ꝺmone suo isto rememorari dispōnis ꝫ°: incipit ḡ exponere esse ius ita: ⁊ dicit.

Laur. ¶ Dozo cum indicās: suscipiēsq; ⁊ efficiens ac custodiēs vnūqōq; bifariā dicaf: simpl'r ac nūc. Sciēdum est de vtrisq; sciam medicinalē tractare. Quinetiaz cum id qō simpl'r est bifariam dicaf: semp ⁊ plerūq;: de ambobus scientia medicinalis considerat.

Leoni. ¶ Sed qm̄ ⁊ effectiuū ⁊ idicatiuū: ⁊ susceptiuū dupl'r vnūqōq; dicif: hoc qdem simpl'r: hoc vero vt nūc: nosse opz ambox eē medicie sciētiam. Jpsum ꝺo simpl'r duobus dī modis: ⁊ quod semper ⁊ quod vt plurimum: de quorū vtroq; medicina pertractat.

Antiq. ¶ Sed qm̄ efficiēs ⁊ declarās ⁊ susceptiuū dupliciter vnūqōq; dī. hoc qdem simpl'r. hocvero vt nūc sciēdū est vtrozūq; sciam eē medicialem. Et ip̄m ꝺo simpl'r dupl'r dicitur. hoc quidem vt semp. hoc ꝺo vt multū. ⁊ est vtrozum hozum etiam scia medicinalis.

Jaco. ¶ Ponit q̄sdam subdiuisiones. Et sunt tres. ⁊°ibi ⌊ Neutrum ꝺo. Jz°ibi ⌊ Hoz ꝺo ipsoꝝ. Jprimo iterum ꝺmam diuisionem ponit. Scōo subdit alteraz. ibi ⌊ Et ip̄m ꝺo simpliciter. ⌋ ¶ Dicit primo tā causam q̄z signum q̄z corpus dupliciter dici posse sanū egrum vel neutrum. ſ. simpliciter ⁊ vt nunc. ¶ Dicit secūdo q dictozum simpliciter talium quedam sunt talia simpliciter semper. quedā sunt talia simpliciter multum. Et subdit q de quolibet istozum est scientia medicinalis ⁊c.

6 ¶ Quod aūt nō ꝑportionef ad sanitatē neq; ad egritudinē: cū sit: aut cā: aut signū: aut cōpus: siue dicaf absolute: siue i tpe pñti vnūqōq; ꝺm tres dī modoꝫ. Unꝰ eoꝝ est ne fit ꝓportionatū ad aliqꝺ duoꝝ ꝓtrariorꝝ. Et scōs vt fit ꝓportionatū vtriscq; simul ex tertiꝰ vt ꝓportionef: qñcq; ad vnū eoꝝ: ⁊ qñcq; ad alteꝝ. Et scōs hoꝝ triuz dicif ꝺm duo ꝓtraria: aut vt ꝓportionetur ad vnūqōq; duoꝝ contrariorꝝ equaliter: aut vt ꝓportionef ad vnum plus q̄z ad alterum.

Galy. De iuestigatione nūi priū disfinitiōis medi^ne. ¶ Res ꝓportionate ⁊ ꝓtinuate ia fuerūt tres: cā: corpꝰ et signū. Et qñ mltiplicātur cū sanitate ⁊ egritudie ⁊ dispōne: q̄ nō est sanitas neq; egriº. pueniūt nouē. Proiiciaf ḡ ex eis illud qō ꝓportionaf: ⁊ ꝓtinuef cū hac dispōne ⁊ remanebūt sex: q̄ qñ multiplicanf cū absoluto sp: ⁊ cū absoluto ꝺm plures dispōnes ⁊ cū tpe pñti pueniūt decē et octo. ¶ Et Gal'. qdē rememoraf in ꝺ caº dispōnis rex ꝓportioataꝝ ⁊ ꝓtinuataꝝ cū dispōne in qua nō euadit ꝺoi sanitas: neq; egriº. Et dicit q hec dispō ē trina. ſ. neutralitas in tribꝰ figtis. Et figtū diuidif in duas ptes. ⁊ ꝺz eorū est duo. ḡ fit hec dispō q̄tuoz q̄ñ multiplicanf cum nūo rex ꝓportionataꝝ ꝓtinuataꝝ cū ea pueniūt aut nouem si nō diuidif ꝺm: aut. xij. si diuidif ꝺm. Sz qñ multiplicaf illud cū absoluto sp ⁊ cū absoluto ꝺm pl'es dispōnes ⁊ cū tpe pñti: pueniūt: aut vigintiseptē si non diuidif ꝺm: aut trigitaſex si diuidif ꝺm. ¶ Et tu potes nōe istas diuisiones in tabula ⁊ excitabif p illud mēs tua: ꝛifica-bif nūs ꝓiū ad qs diuidif diffinitio medicine.

Laure. ¶ Ceterū neutra: cā: signū: corpus. Tum simpl'r: tū ēt nūc appellatū: vnūqōq; trifariā dicif: aut q⁊ neutri contrariꝰ: aut q⁊ vtriusq; : aut q⁊ interdum huius: interduz illius particeps est atq; ex his ipsis secūdum duobus dicitur modis aut quia vtriusq; contrariꝰ equaliter: aut q⁊ alterius magis compos est.

Leoni. ¶ Neutra ꝺo: ⁊ cā: ⁊ corpus: ⁊ signū: ⁊ qō simpliciter dī: ⁊ qō vt nūc: tripl'r vnūqōq; appellatur: hoc qdē q⁊ neutriuꝫ ꝓtrariorꝝ est ꝑticeps hoc ꝺo q⁊ vtriusq;: hoc ꝺo q⁊ aliqñ huiꝰ: aliqñ illius. Hozū aūt ipsoꝝ scōm rursus duobꝰ dicitur modis: aut q⁊ vtrūq; ꝓtrariorꝝ ex e quo ꝑticipat: aut q⁊ aliquādo plus alterum.

Antiq. ¶ Neutrū ꝺo ⁊ cā ⁊ signū ⁊ corpꝰ ⁊ qō simpl'r dī: ⁊ qō vt nūc tripl'r vnūqōq; dī. hoc qdē eo q neutro ꝓtrariorꝝ ꝑticipet. hoc qdē eo q̄z vtriscq; contrariorꝝ. hoc aūt eo q aliqñ qdem ꝺ aliquādo illo. Hoꝝ ꝺo ipsoꝝ ꝺm duos modos dī. aliqñ qdē ꝑticipādo vtrozūq; ꝫrioꝝ equaliter. aliquando vero amplius altero.

Jaco. Neutꝝ tripl'r. ¶ Ponit aliā subdiuisionē. ſ. q neutꝝ dcm̄ de corpe signo ⁊ cā dī tripl'r: q⁊ ꝺz tria figta. Prim° qō neutro ꝫrioꝝ ꝑticipat. Scōm qō vtroq; ꝑticipat. Tertiū qō in aliq̄ tpe ꝑticipat vno ⁊ in aliq̄ ꝑticipat alio. Exē^m ꝺmi: vt si corpꝰ optime sanū exit latitudinē optie sanitatis insensibil'r labif ꝑternal'r. Exē^m scōi: vt in vna nā vel vna pte: vt in stō sanus ⁊ i alia eger. Exē^m tertij: vt cholicū corpꝰ estate egrotās hyeme ꝺo sanū exñs. ¶ Ponit aliā subdiuisionez. ſ. neutri scōi. d. q hoꝝ neutroꝝ scōi sigti aliud participat vtroq; ꝫrioꝝ eq̄l'r: aliud ꝺo ineq̄l'r: exēpla patēt. ¶ Nota vt colligif ex Galy q i ſma potest colligi totalis nūs

Nūs capitulox ꝺ libri. cap'loꝝ de qbꝰ postea Gal'. deteriat: q videbif nūs. 54. cap'loꝝ. Corpe. n. cā ⁊ signo diuisis p sanū ⁊ egrū habemꝰ sex mēbra posteriꝰ diuidēda ꝑ se reseruādo neutrū al'r di-

uidēdū. Nā de sano habemꝰ nouē mēbra tria: de corpe tria de cā: ⁊ tria de signo. Ut corpoꝝ aliud sanuz simpl'r semp. aliud vt ml'tū. aliud vt nūc. Sil'r cāꝝ alia sana simpl'r sp. alia vt multū. alia vt nūc. Eodez mō de signo. De egro sil'r nouē habemꝰ mēbra. ⁊ sic sunt. 18. Deinde neutrū ꝺz tria figta. Et q⁊ 1^m figtū subdiuidif erūt 4^or figta: q diuisa ꝑ simpl'r vt multū: ⁊ vt nūc erūt. 12. Ut neutrorum ꝺmi figti aliud tale simpl'r sp aliud vt multū. aliꝺ vt nūc. Eodē mō scōi ineq̄liter ꝓticipātis ꝫrijs. Sil'r eq̄l'r ꝓticipātis ⁊c. Et q⁊ hec. 12. pñt multiplicari ꝑ corpꝰ cām ⁊ signū. Et. 12. trib^z vicibꝰ ml'tiplicatis ꝓsistāt. 36. ꝺ mēbra de neutro ml'tiplicato erūt in ſma. 36. qbꝰ additis. 18. de sano ⁊ egro habemꝰ. 54. mēbra. Et si adhuc diuidatur causa in ꝓseruātē ⁊ ꝓducētē ⁊ ꝓmutātē: adhuc possent fieri multo plura: vt patet intuēti.

7 ¶ Et in enūtiatione totius huius diffinitionis est locus dubitationis: quā determinare opoꝝ tet. Quod est: q⁊ nos dicimus q ꝺ medicina est scientia rerū continuatarū cum sanitate ⁊ egritudine ⁊ dispōne: que nō est sanitas neq; egritudo. Licet vt intelligatur ex hoc sermone qa est scientia oium rerū. Et licet vt intelligaf: qa est scientia quarūdam earū sine qbusdam. Et licet vt intelligaf: q⁊ est sciētia cuiuscūq; rei ex eis quod ingritur. Verum esse oium eaꝝ: non comprehēditur neq; cōtinef neq; peruenitur ad illud. Esse vero quarūdam earum est diminutum: ⁊ non assimilatur vie artificiali. Esse autem cuiuscūq; ex eis quod inquiritur sciētia assimilatur vie artis medicine ⁊ sufficit in omnibus rebus medicine particularibus. Et ꝺ est intentio in diffinitione medicine.

Galy. ¶ Iterauit Gal'. rememorationē diffōnis ꝑ dictionē suaz diuersam a dictione in eo qō ꝑterijt: vt faceret scire aspiciētez: q⁊ nō opz vt attēdat ad dictionē qñ remanēt intentiones itellecte cōprehēses. Deide dixit dubitationē: ⁊ fecit scire q intētio scie q̄ accepta est genꝰ medicie distictū cū ꝺiis medicie eētiali est scia cuiuscūq; sciam inqris ex ꝑtibꝰ medicie. qō ē: q⁊ idiuiduas cuiuscūq; eoꝝ. ⁊8. ⁊. 36. sunt infinita. Et hoc qdē appet per illud qō ondimus in tractatu ꝑ libri nr̄i de iuuamēto: in doctrina artis medicine: q iactātia modernoꝝ dicētiū vtutes mirabilanoꝝ ⁊ aliaꝝ medicinaꝝ ⁊ infirmitatū indiuidualiū nouarum est vana. Et idiuidua accepta in medicina sunt ifinita: ꝛz nō cōprehēdūtur neq; ꝓtinent neq; pueniſ ad ea sicut dixit. Gal'. Et non sufficit in eis nisi vt sint apud nos canones ⁊ regule: qbus ꝓhibemꝰ totū qō occurrit ex eis nobis tm̄. Ergo qō dixit de medicinis simplicibꝰ in liº suo in istis medicinis nō est nisi exēpla eoꝝ: ⁊ doctrinaz eius in qnque tractatibus ꝺmis ei⁹. Qō aūt dixim⁹ in illo libº ꝓueniēs scie Gal'. Et postq̄z docuit nos intētionez medicine explanauit diffōnē ei⁹ ad ptes suas ⁊ insinuat ad narrādū eas ꝺm vnāquāq; ⁊ secit nos scire q medicina est scia cuiuscūq; eaꝝ quaꝝ ingris sciam. ſ. q medicina est canones ⁊ regula qbus scif ⁊ itelligif q̄cūq; res q̄ rif ex ꝑtibꝰ ei⁹. Incepit iteꝝ in ꝺ vt facēt itelligere vnāquāq; ꝑtiū medicie: ad qs explanauit medi^c diffōnem et incipit ex illis eū canonibꝰ corpoꝝ suscipiēdum.

Laure. ¶ Ceteꝝ de tota diffōnis dictiōe ābiguitaz q̄dā ē quā qdem soluere necesse est. Qz. n. dī: medicialē sciaz eē sanabiliū: egrotabiliū: ac neu-

trorum: significak eā ipsam sciam medicina/
lē de oīb⁹ pticularib⁹ docere: atq; ēt de qbusdā
z utem de q̄libus. Sed ipsam de oīb⁹ pticulari
bus agere idefinitum z impoſe est. De qbus
dam aūt impfectū nec artificiale. De q̄lib⁹ ⁊o
artificiale parik est atq; abūde cūctis artis pti/
cularibus satisfacit: qđ in diffone medicine di
cimus contineri.

Leoni. ¶ Est ⁊o z in tota diffone: si ⁊ba aīaduertim⁹
ambiguitas q̄dam: quā z ipsaz dissoluere oz.
Cum.n.dī medicinam eē sciam: z salubriū: et
insalubriū: z neutroꝝ significaī z qꝝ oīum pti/
cularīū: z qꝝ quorūdā: z qꝝ q̄lium. Sz oīum q/
dem infinitū qđdā est: atq; impoſe: quorūdaz
diminutū: atq; artificio carēs: q̄lium ⁊o artifi
ciosum pariter: atq; sufficiens ad omnia artis
particularia: quod etiam dicimus in medici/
ne diffinitione comprehendi.

Antiq. ¶ Est aūt de toto termino dubitatio q̄daz ꝑm
locutionem: quam z ipsam opz determinare.
In eo.n.qꝝ dicit medicinam esse sciam sanorū
egrorum z neutrorum: significatur qdem et
omnium partium: significatur autem z qua/
rūdam: significaī ēt z q̄lium. Sed oium qdez
in comꝑhensibile est z impossibile. Quorūdā
⁊o impfectum z non artificiale. Qualium ⁊o
z artificiale simul z sufficiens ad omnes par/
tes artis: quas contineri dicimus in medici/
ne diffinitione.

Jaco. ¶ Mouet dubitationē circa totā medicine diffonē. Et pri
mo mouet explicādo cām dubij. Scđo soluit. ibi L Sed
oium inuēs tres ꝛnes. Jꝛ ibi L Sz oium. Jꝛ ibi L Qua/
liū J. ¶ Dicit ꝑ de tota diffone medicie posita eē dubiuz
Me⁹d gb⁹ dī. sumptū a mō loq̄ndi: qđ oz determiare. Du⁹ aūt ex hoc
oriī: qꝛ cū dicim⁹ medicinā eē sciaz sanoꝝ egroꝝ ⁊c. Uel
per ly sanoꝝ itelligiī: qꝛ oīum pticulariū sanoꝝ z similr
egroꝝ z neutroꝝ. Aut itelligiī oium in vlī. Aut quorun
dā sic z q̄rūdā nō: ꝑp ly sanoꝝ egroꝝ ⁊c. ñ distribui. Sol
uit per tres ꝛnes. ¶ Prima ꝛ. Medicinā eē oīum pticu/
lariū ⁊c. est impoſe z incōprehēsibile. Probaī: ipoſe est
oia pticulariū sana egra vel neutra cōprehēdere distincte.
ergo ⁊c. ꝑz ꝓma z assūptū: qꝛ infinita sunt. ¶ Nota ipoſe
esse: oia medicine scibilia simul ꝓprehēdere noⁿ ꝑpria et
distincta: lz notitia ꝓfusa hoc sit poſe vt ꝑz. ¶ 2ª ꝛ. Impſe
ctuz est medicinā eē sciam solū quorūdā. qꝛ scilz aliquo
rum sic z aliquoꝝ nō. Patet: qꝛ nō est rō quare sit magis
vnius q̄ alteri⁹ ꝓsideratiua cū eque sub sano egro z neu
tro ꝓtineaī. ¶ 3ª ꝛ. Artificiale est z sufficiēs dicere medi
cinā eē sciam sanoꝝ ⁊c. q̄lium. i. vlīuz: qꝛ. ſ. in vlī. Proba
tur. qꝛ vel est de oībus in pticulari: vel de aliqbus sic et
de aliqbus nō. vel de oībus in vlī. Non ꝑmuz nec scđm.
per Primaz z scđam ꝛnē. Relinqtur ergo 3ᵐ. ¶ Primo
nota vlīa dici q̄lia. qꝛ fiḡt q̄le quid. singularia ħ aliquid
qꝛ vnum nēcio z non plura. vlīa ꝑla z nō tm̄. vnū. ¶ 2º
nō nō eē intētione Sal. sciam medicine eē aliquoꝝ sano/
Ulē cur q̄le. rum q̄lium z silr egroꝝ. Nullū.n. puto eē tale vlēiz vult
qꝝ est vlium sanoꝝ. i. in vlī. ſ. medicina est scia oīum sano
rum in vniuersali. i. in confuso.

¶ Finitur tractatus scđs.

¶ Incipit tertius.

Tercius

Accipiamus ergo rememorari nūc
corpoꝝ sanorū z egrorū z que non
sunt sana nec egra: que corpora sint
demuz: sequak illud cū rememora/
tione causarum z signorum.

Salernitanus ¶ Sermo iste manifest⁹ est. Et fiḡtio hui⁹ dictionis egra:
z hui⁹ dictionis ifirma: vna est in sanatiua.

Lanfranc. Ā ꝑmis igiī ordiemur a corpori/
bus: ostendētes que nam sanabilia
egrotabilia ac neutra existāt: mox ō
signis z causis ꝑcurrerem⁹ oīonē.

Leo. ¶ Primum igiī de corpibus dicere aggredie
mur: qualia nam sint: z salubria: z in salubria:
z neutra post hec de signis z cāis: diseremus.

Anti. ¶ Incipiamus igitur a corporibus. Primuz
quidem q̄lia sana z egra z neutra contingat es
se existentia. Post hec ⁊o de signis z causis
orationem percurramus.

Jacob. ¶ Ordinat se ad seq̄ntia. Scđo ꝓsequtur. ibi L Sanuz sim/
pliciter. J ¶ Dicit ꝑ qꝝ incipiēdū est tractare de bis q̄ di/
uisa sunt incipiēdo ꝑ a corpibus oīdēdo q̄lia sunt sana
qualia egra z q̄lia neutra: postea percurrem⁹ oīonez de
signis z causis. ¶ Ꝑ nota. merito a corpib⁹ dēre. Sal. ici/
pere pp duo. Primo qꝛ ꝓfusa no⁹ corpa sunt nobis notio
ra q̄ signa vel cāe a qb⁹ inchoādū est ordie doctrie. Se/
cūdo qꝛ sanū egrū z neutrū: ꝑ z ꝑncipalr dīr de corpore
scđario aūt z ex ꝑnti de signo z cā. nō. n. dīr de bis nisi p
attributionē ad corp⁹. Ut q̄ debite cōprehenderet qd sit
signū sanū: qd sit egrū: z qd sit silr cā: neciū fuit ꝑus sci/
re qd ē corp⁹ sanū qd egrū ⁊c. ¶ Nota tm̄ qꝝ lz ita fit ad
comꝑhēdēdū tm̄ aliqđ corp⁹ eē denoiabile sanū aut egrū
aut neutrū distincte reqrit ꝑ habitā eē no⁹ signoꝝ: qm̄ lz
per signa distincta cōprehēdunt. ¶ 2º ꝑncipalr sciēdum
qꝝ cū medicus habeat opari circa corp⁹ humanū inquā/
tum sanabile ⁊c. ꝑm variā disponem corpus isurgit medi
co alia z alia intētio in opando. Si. n. corp⁹ fuerit opti/
me sanū: se idicat in sua disponē: q̄tū est poſe ꝓseruāduz.
Si aūt fuerit sanū vt nūc idicat se ad lapsum ꝑseruādū
z ad meli⁹ mutādū. Si ⁊o egrū vt nūc ⁊c. se idicat esse
curādū. ¶ Ex quo ꝑz vtilitas hui⁹ doctrie de corpibus:
lz. n. ꝑ hāc nō dirigamur imediate ad actū ꝓacticū: co/
gnito tm̄ ꝑ eā aliqđ cōp⁹ eē sanū simplr: aut egrū aut neu
trū denoiandū: facile coḡscīt qđ corpoꝝ sit ꝑseruāduz z
qđ ꝓseruādū ⁊c. ¶ Ex q̄ vlteri⁹ ꝑz qꝝ lz alij doctores de
talib⁹ denoiationib⁹ nō distictā fecerit tractationem nisi
parua: de bis tm̄ extēse declarauerūt: q̄ corpa ꝑseruāda: q̄
ꝓseruāda ⁊c. Et ex hoc soluo dubia q̄dam ⁊c.

¶ Dico ergo qꝝ corp⁹ sanū absolute est illō qđ z
noiak eucratō. Et illō qđ noiak absolute eucra
ton est illud c⁹ fabricatio ex ꝑncipio creationis
in vētre mris sue est ꝑm tpamētū opl'onis mē
broꝝ suoꝝ simpliciū ꝓmoꝝ z eq̄litatē ꝓpōnis
instrōrum cōpositoꝝ ex illis. Et sanuz corpus
vt nūc est illud qđ est ita in �herapūti z ħ et in
herapia in q̄ est sanū: est tpate opl'onis z eq̄lis cō
pōnis. verūtm̄ ipsi⁹ tpantia z ipsius equalitas
non sunt ꝑm meliorē disponē eq̄litatis: sed est
ei tpantia ꝑpria. Sz semp ita est in vltio tpate

Valy. ¶ Postq̄z Hal. explanauit diffonē medicine ad suas par/
tes: z docuit discipulū q̄liter sciaī id: cui⁹ q̄riī scia ex eis.
Incipit hic exponere vnāquāq; partiū diffonis medicie.
Et ex eis sunt corpa suscipiētia. hec.n. ꝑm qꝝ ipse determi
nauit ea sunt diuersa. sana qdem pauloaſi docuit: qꝛ sunt
tria. Et ꝓ illud incepit in hoc ꝑmone exponere vnūqōq;
coꝝ. Et noiauit sanū semp simplr eucraticū vt fiḡret per
hāc dictionē eucraticū: assiduitatē sanitatis z exuberātiā
eius. Et fiḡt ꝑ hāc dictionē opl'o ꝓductionem 4ᵒʳ q̄litatuz
que sunt ca. fri. sic. z bu. aditicē. Et fiḡt ꝑ hāc dictionē sa
num simplr. hec.n. dictio est in vsu in sciētijs z artib⁹ ꝑz
qꝝ ipsa est nomē cōe. Medici ḡ voluerūt ꝑ eā qꝝ est simpr
z est poſe vt cōponaī cū alio. ¶ Et mēbrū silium ptiū est
oē mēbrum: cui⁹ ptes silēs sunt in ſba sua cū toto: z nomē
eaꝝ est sicut nomē ei⁹. Uerbi gra: ħ frustū ossis est simile
sue ſube cū ſba ossis: z nomē ei⁹ est os sicut nomē eius to
tius. Et hoc frustū carnis silē est ſube sue cū ſba carnis: z
nomē ei⁹ est caro sicut nomē ſube carnis toti⁹: z ħ frustū
vene est silē ſube sue cū ſuba toti⁹ vene: z nomē ei⁹ vene
est sicut nomē toti⁹. Et mēbra qdē ptiū silium sunt mlta:
sicut os: neru⁹: vene: arterie: caro: piguedo: cartilago: cu
tis. ¶ Et instrale est dictio: qō fiḡt apud medicos mēbꝝ
cōpositū ex mēbris ptiū silium. Et intētio. i. diffō eius est
qꝝ est instrm aie exīti in corpe: quo efficit q̄sdaz suas opa
tiones. Et mēbra qdē instralia sūt multa: sicut cor: epar:
cerebrū: testiculus: stōchus: splen: pulmo: renes: vesica:
oculi: aures: nasus: os: man⁹: pedes: collū: pect⁹: dorsuz.
Et opl'o cuiusq; mēbroꝝ cōpositoꝝ est cōposita ex com
pl'one mēbroꝝ ptiū silium ex qbus cōponūtur. Cōpl'o/
nes aūt mēbroꝝ silium ptiū nō sunt res vna z eadē. z cō
pl'o ossis est alia a cōpl'one nerui. z opl'o vene est alia a
opl'one arterie. z ꝑm hoc exē⁹ vnicuiq; mēbro ꝓsilium
ptiū opl'o est ꝓpria. Et q̄n vnūqōq; est cōicās opl'onem
suā ꝓpriā: puenit ex opl'onibus eaꝝ oium opl'o tēpera/
ta. Nā declinatio opl'onis ossis z nerui ad frigus tēpat
declinationē opl'onis arterie: z carnis ad calorē. Et cuī
qdem ūter hec mēbra silium ptiū tpate opl'onis est: ꝓteci
pue cutis iterioris ptis palme q̄n est opl'onē suā ꝓpriam
ꝓfis. At ⁊o opl'o fit diuersa ꝓpter diuersitatē etatis regio
nis z opōnis z aliorꝝ. ¶ Manifestū ḡ ē qꝝ opl'oni vniuſ/
cuiusq; mēbroꝝ ptiū silium est latitudo. Et sanitas est in
cōpl'one vt ꝓportionent opl'ones mēbrū ptiū silium. ſ. vt
fit ꝑm semitā exēpli ꝓportio cōpl'onis ossis in etate pue/
ritie ad opl'onē carnis sicut opl'o ei⁹ ad eam in etate iu/
uētutis aut adolescētie aut semj. z ꝑm hoc exē⁹ in reliqs.
ergo corpoꝝ sanoꝝ semp opl'ones mēbroꝝ silium ptiuz
sunt ꝑm ꝓportionē vnā. z hec ꝓportionalitas qdē est tē/
perātia. ḡ vnicuiq; mēbroꝝ instralium cōpositoꝝ ex mē
bris silibuz ptiuz est opl'o ꝓpria in q̄ttuor reb⁹: q̄ꝝ vna est
nūs: 1ª quātitas: 2ª forma: 4ª situs. Et eq̄litas opōnis cu/
iusq; eoꝝ est vt saluet⁹ sua ꝓpria opō in vnoquoq; eoruz
quattuor. ¶ Manifestū est igiī qꝝ quātitates eoꝝ sunt di
uerse. nā ipse nō cessant augmētari donec assequant⁹ vlti
mum terminū sue adolescētie: deinde stat augmētū eoꝝ.
Eq̄litas ḡ opōnis est semp: vt remaneāt ꝑm ꝓportionez
vnā in suis quātitatib⁹. Q̄n ḡ aggregat⁹ in corpe vno vt
fit tēperate opl'onis z eq̄lis opōnis: tūc Hal. vocat illud
meliorem formā corporis. Et iam oīsum est qꝝ in melio
ri formaꝝ est latitudo: nō tm̄ latitudo supioris z inferio/
ris: qꝛ iam bēret intētionē z remissionē. lz latitudo ad di
uersa equoca. ſ. ad corpus sanū: cām sanā: z signū sanuz

Quō re sultat cō pl'o tē / perata.

De tem peramē to opl'o nis cuj.

Sani// tas icō/ pl'one.

Sānitas i opone

Meliō formaꝝ corpoꝝ

nam vnūqōq; istoꝝ dī sanū semptale siue in meliori for
maꝝ. z hoc tetigit in mltiplicatione disponū: que enūat
ad 3ᵐ gradū. Uel dī latitudo lata cōposita ex duob⁹. ſ. tē
perātia opl'onis: z eq̄litate opōnis. Et qn̄ minuiī cōpl'o
aut opō tpantia aut eq̄litate diminutione. q̄ non vīr im/
pediri opones manifeste: tūc iā corpus minuiī a melio/
ri formaꝝ: z qꝝ ē ita sanitas ei⁹ est ēt firma. Uerūtm̄ firmi
tudo ei⁹ est infra firmitatē sanitatis: qđ est in meliori for
marum. ſ. sanatiū. Et ꝑ illud est hoc corp⁹ sanū ꝑz plu
res diſpones. ſ. in plibus etatib⁹ z regionib⁹ z opōnibus
z filibus. Ipse aūt intelligit ꝑ dispones res haꝝ z earum
opones. Et qn̄ diminuiī opl'o z opō diminutione pluri
ma donec fiat corp⁹ susceptiuū egritudis: tūc nō noiatur
sanū nisi in hora pñti. Nā in hac hora sunt opl'o in eo et
opō ꝑm aliquā distēpantiā ppriā. ſ. infra eq̄litatē suam in
plib⁹ disponib⁹. Et manifestū est qꝝ sanitati cuiusl corpo
ris est latitudo: q̄ est ꝑter latitudinē ei⁹ in corpe alio. naz
sanitas ceci hac diſpone alia est a sanitate claudi.

Laure. ¶ Sanabile simplr corpus est qđ ab ortu na/
ture modice tēperatū est in simplicib⁹: ꝑmisq;
partibus moderatū vero in mēbris: que ex his
cōposita sunt instralibus. Sanabile vero nūc
corpus est qđ in ꝑnis bene valet. Ꝑorro hoc
corpus quo tēpore bene valet modice tēpera/
tum moderatūq; est non optimo tēperamen/
to ac moderatione: sed ꝑ ꝓprio z suo. At ⁊o ip/
sius sanabilis simplr corporis semp tale est: cui
maxime tpatum moderatūq;: plerūq; ⁊o tale
ab optima qdē ꝑparatione nō multū abſistit.

Leoni. ¶ Salubre simplr corpus est qđ ab ipso natu/
re ortu bonā hz tēperaturā in simplicib⁹: z pri
mis particulis: atq; in his/que ex illis compo
nunt instrumētis: est cōmoderatū. Salubre ve
ro nūc est corpus qđ in ꝑnti est sanū. Est vero
z hoc eo tpe quo sanū existit: bonā hñs tpatu/
ram: z cōmoderationē: nō tm̄ optimaz: at sibi
ꝓpriā. Ipsius ⁊o salubris simplr corpis: ta
le qdem est semp id qđ est optima tēperantie
ꝓditum: ac maxime est commoderatuz. At
multum aūt qđ a constitutione optima nō val
de admodum deficit.

Antiq. ¶ Sanū est aūt simplr corpus eucraton qdem
exīs ex generatione in simplicib⁹ ex ꝑmis pti
culis: coeq̄le ⁊o his que ex his cōponūtur or
ganicis. Sanū ⁊o vt nūc ex corp⁹ qđ ꝑm ꝑsens
tps est sanū: est aūt z hoc qꝝ ꝑm tps sanū ē cor
pus eucraton z coeq̄le: nō ꝑm optimā eucra/
siam z coeq̄litatē: sed ꝑz ꝑpriā ipsi⁹ sani corpis
ēentiam: vel ꝑm ꝑpriā ipsi⁹ sani corpis q̄litatē.
Semp tale est maxime eucraton z marie coeq̄
le. At multum ⁊o ab optima cōpositione de/
relictum est. non multum tamen.

Jaco. ¶ Exequtur de bis corpib⁹ determinādo. Primo de sanis.
Scđo de egris. Tertio de neutris. ibi 2ª L Egrū ⁊o cor/
pus simplr. Jibi 3ª L Q̄m āt z neutrū. J Prio itez diffinit
sanū simplr. Scđo vt nūc. Tertio semp tale. Quarto vt
multum tale. 1ª ibi L Sanū ⁊o vt nunc. Jꝛ ibi L Semper

Sanuz simplr quid. Simpr 5°.

tale. ¶4°ibi. ⌊Ut multū ℞o. ⌋ ¶Dicit p̄ q̄ sanū simplr̄ ē corp⁹ a gñone eucraton in simplicib⁹ z p̄mis pticulis coe q̄le ℞o in organis: q̄ ex his simplicib⁹ cōponūtur. ¶Pri mo nō. q̄ iste termin⁹ simplr̄ sumit multiplr̄. Pr̄io vt di stinguit ꝑ multiplr̄: vt in Porphyrio. Videt aūt neq; ge nus neq; spēs simplr̄ dici. i. vno mō. Scō vt distinguit contra pticulr̄: q̄ idem est q̄ vlr̄. Tertio vt distinguitur contra p̄m qd: vt dicim⁹ sortē esse simplr̄: z nō p̄m qd al bum: z sic notat p̄uationē ꝓditionis diminuētis. Quar to vt distinguit ꝑ ex ꝓditione. sicut dicimus aliqd esse ne cessarium simplr̄ aut ex suppone. Quinto z satis impro prie dī aliqd simplr̄ tale q̄ ex nāli z intrinseco p̄n⁹ tale: vt sortē dicim⁹ eē simplr̄ meticū. i. ex nāli ei⁹ dispone ipm ta lē noiamus. Aliter q̄ nāl̄r z merito itrisec⁹ ꝓncipio⁹ fixe tale. Ad ꝓpositū ꝫ potissime sumit̄ put distinguit ꝑ p̄m qd. sic. n. est simplr̄ sanū: q̄ pfecte z fine ꝓditione di minēte dī sanū. ¶2°nota. q̄ mēbro⁹ nī corpis: q̄dā ap pellant simplicia vl̄ filia: vt caro neru⁹ os ⁊c. dicta talia: q̄ oēs quātitative ptes recipiūt toti⁹ denoiationē. vt ēt bōgenee ptes dñr. q̄lz. n. ps carnis quātitatiua est caro. z fil̄r ossis: os. z sic de alijs. Organica vo dñr: q̄ ex ꝓsili bus cōponūtur: vt q̄ꝫ nō q̄lz ps quātitatiua recipit toti⁹ denoiationē: vt caput ꝓponit̄ ex carne ossib⁹ ⁊c. z q̄libz ps capitis nō est caput. Ad ꝓpositū vt corp⁹ sit denoian dum simplr̄ sanū reqrit̄ ipm bēre optimā dispōnē nō so lum simpliciū: sed ēt organicoꝝ. Appellant aūt p̄ma sim plicia: q̄ ex ipsis componuntur mēbra organica dicta. ¶3°nota. q̄ nāe in qb⁹ ꝓsistit totius corpis sanitas sunt tres. s. cōplo. ꝓpo. z sanitas. Cōplo qdē simplicib⁹ attri buit: q̄ imediatius ex el'ntis resultāt. Cōpositio ℞o organicis: q̄ ex simplicib⁹ cōponūtur. Dñr. n. filia debite com pl'onata qñ in suis q̄litatib⁹ decētē hñt tēperātiā. Tunc ℞o dñr organica debite ꝓpōnata qñ sunt debite quātita tis figure ⁊c. Unitas aūt est nā cōis his: q̄ ad q̄lz boꝝ debite exercere suas opones reqrit ispum in suis ptibus bēre debitā vnitatē: tñ sub coeq̄litatē cōprehēdit vnita tem. Ad ꝓpositū q̄ sanitas simplr̄ nō ꝓsistit in pfectione vni⁹ istaꝝ nāe. tñ: sz reqrit pfectionē oium. Ideo dixit eu craton. i. bñ ꝓpl'onatū. ab eu qō est bonū z craton ꝓpl'o natū in simplicib⁹. z coeq̄le. i. bñ ꝓpōnatū in organicis. ¶Quo aūt ly ex gñone sit exponēdū videbit̄ in q̄stioe. ¶Quidā ꝫ digrediūtur notādo z decl'ando modos eq̄ litatis: z tādem ꝛcludūt q̄ sanitas simplr̄ est eq̄litas se cūdi modi. Sed de hoc infra videbit̄. Nūc ꝓtereo hanc digressionem: q̄ ptinet ad p̄mam p̄mi. ¶Diffinit 2°sanū vt nūc. d. q̄ sanum vt nūc est corpus: qō p̄m p̄ns tps est sanū: in quo tpe ꝫ corpus est eucraton. i. bñ ꝓpl'onatum: z coeq̄le. i. bñ ꝓpōnatū: nō p̄m optimā ꝓpl'onē z coeq̄li tatem: sz p̄m ꝓpriā ipsi⁹ corpis sani ꝓpl'onē. ¶Pr̄io nota q̄ ꝓprie aliud est dicere corp⁹ aliqō eē sanū nūc: z aliud vt nūc. Nam eē sanū: nūc est eē sanū in tpe isto vel instan ti. Sed eē sanū vt nūc. aliud fīgre vī: vt statim declarabi tur. Uñ z ꝓprie sanū vt nūc z nō sanū nūc dēmus dicere. ¶2°nota. q̄ ly nūc tria pōt denotare. s. instās: tps p̄ns: z fixionis vel aptitudinis p̄manētie remissionē. Jn ꝓpo sito aūt nō denotat p̄m nec 2m: q̄ sic oē corp⁹ sanū eēt sanuz vt nūc: vel nūc: sz bñ 3m. Esse. n. sanū vt nūc: est hēre sani tatez diminute fixā ita vt leui cā occurrēte labaī ad egri tudinem: remisse ēt pfectionis z opōnis. s. nō multū pfe ctas ꝓducētē vel eaꝝ ꝓductiuā: que ꝓ tāto dī: vt nunc: q̄ sicut res cito trāsitorias dicim⁹ eē vt nūc tales: ita z hāc sanitatē dicim⁹ eē vt nūc talē. Unde p̄m Cōcil'. ꝓprie dici dz talis vt nūc. sic. n. est remissa sicut si solū per modicuz tps p̄ns eēt mēsura. ¶Nota tñ q̄ freq̄nter Hal'. z docto res sumūt pro eodē sanitatē nūc: z sanitatez vt nunc ⁊c. ¶Dimitto distōnem de nūc mēsurāte z cānte tanq̄ non hec̄iam. ¶3°nota. q̄ ꝑ optimā eucrasiā ⁊c. q̄ dicit sanum vt nūc nō eē sanū: dz itelligi nō solū sanitas semp: sz ēt vt multū talis. a q̄lz. n. ista derelictū est sanū vt nunc. ¶4° nota. q̄ ex hac l'ra colligi duplicē eē eucrasiā z coeq̄lita tem. Quedā. n. est simplr̄ talis: q̄daz aūt lapsa z dicta ta lis ꝫ q̄d. sicut eēt dispō corpis valde cholerici: talis. n. est sanitas: q̄ ꝓuenit hūti talē dispōnē. ñ. n. ꝑticit opones nisi illius respectu aut deteriozis. ¶5° nota. q̄ in diffone sani simplr̄ nō solū explicabat cā formalis. s. eucrasia et coeq̄litas: sz ēt mālis. s. in simplicib⁹ z p̄mis pticulis ⁊c. q̄ tū in cā bac māli sanū simplr̄: z sanū vt nūc cōicāt: bre uitatis cā ipsam in ꝓposito tacuit. ¶Ex qb⁹ collige dif finitionē hoc mō. Sanū vt nūc: est corp⁹: qō p̄m p̄ns tps est sanū. in tpe tñ in quo est. sanū nō est sanū p̄m optimā eucrasiā z coeq̄litatē: sz p̄m sibi ꝓpriā. Per hoc qō dī p̄m p̄ns tps est sanū: possum⁹ ꝓbabil̄r dicere q̄ tāgit genus vt fit sensus q̄ actu denoiat sanū: z in hoc cōuenit cū sa no simplr̄. Per hoc ℞o q̄ dī nō ꝫ optimā ⁊c. differt a sa no simplr̄. Hic mouēt q̄dā tale dubiū vtrū sanuz vt nūc: possit manere tale multo tēpore. ¶Et dicūt q̄ sic: sz ne gāt tñ ipm eē aptū manere. Et dicūt nō valere ꝓñam po test manere ⁊c. q̄ est aptū ⁊c. Sicut non seqtur: ꝫ hō pōt discere. q̄ est apt⁹ discere: vt hñs ingeniū rude. Uñr. n. vel le q̄ eē aptū est hēre habilitatē. nāl̄r ad sic facil̄r ꝓmanē duz. Dcm̄ est volūtariū ꝫ sit pluscꝫcōmē. ¶Notificat 3° corpus semp dicēs q̄ est corpus maxime eucraton z ma xime coeq̄le. ¶Primo nota ad itell'm diffonis sani sem per: oportere resumi ptes in diffone gñis positas. s. sani simplr̄: vt sanū semp est corpus maxime eucraton in sim plicibus ⁊c. z tūc est diffō cōpleta. ¶2°nota vt Cōmēta tor in cō'ly semp dicit exuberātiam sanitatis vel dispōsi tionis: vt semp sanū. i. optime sanū. ¶Ex quo seqtur q̄ ly semp nō denotat mēsurā tpalē: sz gradū pfectionis: vt in qone clari⁹ appebit. Quo aūt decurrat hec sanitas p oēs suas etates videbit̄ in qone. ¶Ex qb⁹ seqtur q̄ nō ideo dī corp⁹ semp sanū: q̄ in oi tpe maneat sanū: nec qa semp aptū fit manē sanū: q̄ puto q̄ tā sanū vt nūc: q̄ vt nūc: fit aptū semp sanū pmanē. Sz ió tale dī q̄ ꝫ supme pfectionis sanitatē: q̄ maxime aptū est pmanere sanū re spectu alioꝝ: vt ly maxime determinet ly aptum z nō ly manēte: q̄. s. aptitudo ei⁹ ad sic pmanēdū est maxia. Quic qd dicāt dicētes ipm posse egrotare z nō eē aptū egrota re. z ipm aptū eē mori z nō ifirmari: q̄ ab intrinseco agē te cal'o nāl̄r in humidū radicale aptū est mozinō tñ aptū est ifirmari vt supra dicebat: vba sūt ad placitū. ¶Et p̄t adduci ꝫ hāc pōnem arg'm ꝓbabile. nā sanū vt nūc in iu uētute ꝓstitutū ꝫ vtutē sortiozē z potētiozē ad resisten dum causis egritudis q̄ꝫ decrepitus tpatus vel san⁹ fim pliciter. sz sanū vt nūc in iuuētute ꝓstitutū ꝓcedēdum est esse aptū egrotare. q̄ ⁊c. Illa q̄ rñio nō videtur rōnalis. ¶Describit 4°sanū vt multū. d. illud eē corp⁹ derelictū ab optima ꝓpōne: nō tñ multū. ¶Pr̄io nota. Quādoq̄ sumit̄ cōpositio p̄o nā distincta ꝫ ꝓl'onem z vnitatez: z fic nō sumitur ꝫ. Quādoq̄ put extēdit se ad oēs naturas vt ꝑmo de accñti: sanitas est nālis ꝓpositio. Per optimā ꝓpōnem ergo itelligit optima sanitas siue sanitas semp. ¶2°nota ab optima sanitate hꝫ dupl'r pōt aliqd eē dere lictum. Primo si qō ex totalē latitudinē sanitatis semp si tuet z ab illa excludat. Scō tale dī derelictū: q̄ distās a sanitate optia nō tñ exñs extra latitudinē sanitaſ sim pliciter sicut sanitas vt multū icludit̄ in latitudie sanita tis simplr̄ sz nō in pte latitudinis: qui semp est talis. non habuit Hal'. alios terminos qb⁹ vteret. Ad ꝓpositū: sa nū vt multū est derelictū ab optima ꝓpōne nō multū: qa. s. nō est a tota latitudine sanitatis simplr̄ excluſuz. ¶3° nota. in hac descriptione debemus supplere ly a genera tione: q̄ si aliqua ꝓditio tāq̄ diffinitionis pars verifica tur de superiori diffinito debet z verificari de inferiori.

Cōpoz diffō 1°.

Ideo suppleat vt supra de sanitate semp est dcm̄. ¶4°nota oium istoꝝ corpoꝝ pōt dari duplex diffō. Una sumpta a posteriori vt sanū vt multū est qō multū pōt resistere ⁊c. Alia a priori: vt sanū vt multū est corp⁹ eucraton modicuz derelictū a sano sp̄. Cā. n. q̄re m̄l'tū pōt resistē est: q̄ hz sa nitatē m̄l'tū pfectā ab optie sano paꝝ distātē. Et si aggre gent iste due diffones simul ꝓstituēt vnā cōpletissimam. Pro pleniori hoꝝ doctrina recurre ad qones.

3 ¶Corp⁹ egrotatiuū est id qō natuz est: aut p̄m ꝓpl'onē malā mēbroꝝ filiū ptiū: aut p̄m ieq̄li tatē mēbroꝝ instrāliū: aut p̄m duas res simul.

Haly. De egro simpl'r.

¶Quia postq̄ puenit cum corpe sano absolute ad corp⁹ sanū in hora pñti z appet q̄ hoc corpus est male ꝓpl'onis aut ꝓpōnis aut vtriusq̄ simul: z q̄ nō puenit ad ipm eq̄li tas: nisi q̄dam in hora ꝓpria in qua est sanū: declarat in de q̄ hoc est ex corpibus: qō est egrotatiuū. tūc manife stum est q̄ ꝓpalauit ipm in hoc p̄mone eē natū: aut ꝫ cā plerionē malā mēbroꝝ ptium filium: aut p̄m ineq̄litatez mēbroꝝ officialiū: aut ambas res simul. Et egrotatiuuz qdez non est egrū: sed est illud ad qō appꝛopiat z ꝓperāt egritudines ex causis infirmantibus: q̄uis debiles sint aut pue z non fuit in eo qō ꝓterijt ostenduz ei hoc corpus. Et ꝓpter illud non numerauit ipm in partibus diffinitio nis. Postq̄ autem declaratum ē ei dixit illud in vestigio loci in quo declaratum est ei.

Egrota tiuum.

Laurē. ¶Egrotabile corp⁹ simplr̄ est qō ab ortu nāe aut imodice tpatū i similarib⁹: aut imoderatū in instrālib⁹: aut vtroq̄ mō affectum.

Leoni. ¶In salubre vero simplr̄ est corp⁹ qō ab ipso ortu nāe vel in ꝓsilib⁹ ptib⁹ malā ꝫ tpaturaz: vel i istrar⁹ icōmoderationē: vl̄ vtrūq̄ vitiū

Antiq. ¶Egrū ℞o corp⁹ simplr̄ est qō ex generatione est: aut distēpatū in hīs q̄ silez hñt ptes: aut nō coeq̄le in organis: aut in vtriusq̄ simul.

Jaco. ¶In hoc cap̄ determinat de corpib⁹ egris. Primo descri bēdo egrū simplr̄. Scō egrū vt nūc. Tertio egrū semp. Quarto egrū vt multū. 2°ibi ⌊Egrū ℞o vt nūc. ⌋ 3°ibi ⌊Et semp qdem egrū. ⌊4°ibi ⌋Ut multū. ⌋ ¶Dicit p̄ egrum simplr̄ esse corpus ex gñone saꝝ distempatū in mēbris cō silibus aut ineq̄le in organicis aut in vtriusq̄. s. ineq̄le z di stempatum. ¶Primo nota hāc l'ram posse dupl'r introdu ci. ¶Primo p̄m Pluscꝫcōmentatorē. tenētem q̄ egritu do simplr̄ non est lapsus a sanitate ꝓpria corpis cui iest: sed est lapsus ab optima sanitate. ad vtrūq̄. n. lapsum cō munis est ille terminus egritudo: vt habitū fuit̄ in qone. Scōm hoc igit̄ tenēdum q̄ ista egritudo simplr̄ nō est ni si q̄dam sanitas nūc sensibil̄r tñ vt multū lapsa ab optia sanitate. Et tūc exponit̄ diffō. Egrū simplr̄ est corpus a gñone. i. a nā vel nāl̄r distempatū. i. male ꝓpl'onatum in simplicibus z p̄mis pticulis: aut ineq̄le. i. male compōna tum in organicis: aut in vtriusq̄. q. s. male ꝓpl'onatum in simplicibus z male ꝓpōnatum in organicis: vt corp⁹ val de choicum vel flaticū sibi sanū. ¶Aliter itrod ci po test p̄m viam Haly Senti. z alioꝝ: vt p egritudinē simplr̄ ꝫ intelligaī pessima egritudo. Et p̄ñr sic exponit̄ diffini tio. Egrum simplr̄. i. supme z pessime egrū est corpus a gñone distempatū. s. ꝓternāl̄r. z ly a gñone est nō fixio nis: q̄ fire distempatum ⁊c. vt lepꝛosus: ethicus: z sic de alijs. Modus sustinēdi vtrāq̄ viaz patebit in qonibus.

Opinio Tru.

Egri⁹ simplr̄.

Opinio Setilis.

Quare locut⁹ ē Hal'. dis iuncti ue

¶2°nota. q̄ nōnter in hac diffone est locutus Hal'. disiun ctiue. vbi in diffone sanoꝝ copulatiue: q̄ ad aliqd eē sa num simplr̄ reqrit̄ in nulla nārum eē lapsum: q̄ optima sanitas aggregat in se oium nāe pfectionē. Ideo q̄cūq̄ il larum pfectionum deficiēte non erit amplius sanitas sim pliciter: sed egritudo vel neutralitas. z hoc si pternāliter deficiat. Ad hoc ergo q̄ aliqd sit egrū sufficit ipm in ali qua vel in aliqbus naturis esse pternāl̄r sensibil̄r lesuz. Et exēplifica de pulchritudine ⁊c. ¶Et ex hoc pz q̄ idez corpus potest esse egrū simplr̄ simul z neutrū de scō si gnificator: z simil̄r de tertio: sed de hoc plenius videbi tur infra. Qual̄r aūt hec diffinitio sit distinctius interpre tanda plenius videbitur in questionibus.

4

¶Et corp⁹ egrū vt nūc ē illō qō ē ifirmū in ho ra in qua dī q̄ est ita. Et hō ēt in hora in qua dī: q̄ est infirmū est male cōpl'onis in membris filiū ptiū: aut ab eq̄litate egressū i mēbris istrā lib⁹: aut aggregās ābas res simul. Et corpus egrū sp̄ est illō qō ē natū hz ꝓpl'onē lōginquā ab eq̄litate in mēbris simplicib⁹ primis oibus: aut vnitiōe eoꝝ: aut ipsoꝝ sublimiozib⁹: aut hz ꝓpl'onē lōginquā ab eq̄litate in mēbris instrā libus oib⁹: vnitione ipsoꝝ: aut eoruz sublimio ribus. Corp⁹ ℞o egrū in plurib⁹ dispositioni bus est illud: quod iam diminuitur z non con sequitur dispositionem mediam.

Haly. De egro nūc sp̄ z multuz Egrum 4°.

¶Narrauit Hal'. in ptibus diffonis corpus infirmum et multiplicauit ipm per absolutum semp: z per absolutum p̄m plures dispones z per tempus p̄sens. Et sicut incepit in corporibus sanis a meliori eoꝝ omnium: simil̄r inci pit a corporibus infirmis a meliori eorum omniū. Nam corpus infirmum in hora presenti tm̄: est in alia hora sa num: in alia infirmum: aut est in dispositione que non est sanitas nec egritudo. Et corpus infirmum semper est in tota vita sua infirmum z non est ei hora in qua dicatur q̄ est sanum. Et egrum corpus in pluribus dispositioni bus est corpus: quod est infirmum in plurimo vite sue: z malitia eius minor est malitia egritudinum semper. Et sermo eius. z non consequitur adhuc dispositionem me diam. s. corpora que neq; sunt sana neq; egra semp: sunt media z meliora eo. ¶Jam ergo declaratum est q̄ me lius corporum infirmorum est illud quod est infirmum in hora presenti z sanum in alia: deinde quod est infir mum in pluribus dispositionibus: deinde quod est infir mum semper hoc enim corpus est in formis deterioribus sicut corpus sanatiuum est in formis melioribus. Et a sermone eius. longinquum ab equalitate est intellectus: quia vult malitiam complexionis aut compositionis. Malitia quidem complexionis est in membris partium similium. Sed malitia compositionis est in membris in strumentalibus: z est mutatio aut numero eius: ex quo componitur membrum instrumentale: aut in quantitate eius aut in forma aut in situ.

Laurē. ¶Egrotabile nūc corp⁹ est egrotās: eo tēpore quo dī tale esse. At cōstat: vt hoc quoq̄ eo tpe quo dī eē egrotabile sit imodice tēperatū simi larib⁹: aut imoderatū in istralibus: aut vtroq̄ mō affectū. Quinetiā egrotabile semp corpus est quodcūq̄ ꝓ exist̄it ab ortu nāe: aut imodice tē peratū simplicib⁹: primisq̄ partib⁹: oib⁹: aut quibusdā: aut ꝓncipalissimis: aut etiā istrālib⁹ similiter imoderatū: aut oibus: aut quibusdā: aut ꝓncipalissimis. Corp⁹ aūt plerūq̄ egrota bile est quod ab hoc vitio abstitit quidez nōdū

tamen est in medio collocatum.

Leoni. ¶ In salubre ẏo nūc est corpus qđ eo tpe: quo tale dī: egrotat: neq; obscurū est: q; z hoc ipm eo quo dī tpe egrotās: vel in cōsimilib⁹ malaz habet tēperaturā: vel in ĩstrumētarijs icōmoderatē: vel vtrūq;. Est vero z semp in salubre qđ ex ipo nāe ortu vel pessimā hz tēperaturā in simplicib⁹ z primis pticulis oib⁹: vel aliqbus: vel his q obtinēt pricipatū: vel in ĩstrarijs icōmoderatū existit. Sil'r aūt in his: vl' oibus: vel aliqbus: vel illis q̄ obtinēt principatū. vt multū vero in salubre est corp⁹ qđ ab huius gdē vitio recedit nōdū tn mediocritatē attigit.

Antiq. ¶ Egrū ẏo vt nūc est corp⁹ egrotās in tpe: in quo dī tale existēs. Manifestuz est aūt q; z b: qđ bm tps dī esse egrū aut distēperatū est in similes habētib⁹ ptes aut ineq̄le i organicis aut in vtrisq;. Et sp qdē egrū est qđcūq; ex generatiōe aut distēperatū satis existēs in simplicibus pticulis: aut in oib⁹: aut in qbusdaz: aut marie dñantib⁹: aut ēt ineq̄le in organicis. Sil'r ẏo z his aut oibus aut qbusdā aut maxime dominātibus aut ēt ineq̄le organicis. Ut multū ẏo egrū est corpus ab hmōi malitia derelicta: nō dum ẏo in medio neutralitate ꝓstitutum.

Jaco Trusianus. Dispō talis vt nūc qđ. ¶ Notificat 2° egrū vt nūc. d. Egrū vt nūc eē corp⁹ egrotās in tpe: in quo dī egrū eē. Et subdit manifestū eē q; b corpus qđ dī egrū nūc: vel bm determinatū tps est distēpatū in ꝓsilib⁹ aut ineq̄le in organicis aut in vtrisq;. ¶ p nō q; b lra varias recipit expōnes. ¶ Prima est penes expō nez pluscq̄cōmē, ponētis q; ideo dispō aliq̄ dī talis vt nūc qz nō nālis est vel nō fixa subo: z ꝓr qđ sub egritudine vt nūc: ꝓtinet ois lapsus ꝑter nām opōnes corpis sensibiliter ledēs: z sic ethicā lepzā z hȳ egritudies vt nūc dicerem⁹. Et bm b totalr exponat lra q; corp⁹ est discrasiatū sensibil'r. s. z ꝑternāl'r in mēbris ꝓsilib⁹ ꝛc. Scōm autem pōnem oppositā. sub egro nūc. nō ꝓtinet nisi egri⁹ apta modico tpe durare. s. remisse malitie z nō multuz fixa. et ꝓr sub egro nūc. nō continent oia corpa sensibil'r ꝑternāl'r lapsa: vt egrotātia egritudib⁹ incurabilib⁹. talia. n. situant i latitudie egritudis simpl'r. Vult g̃ p' pō q; ly vt nūc. denotet inālitatē. siue ꝑternālitatē vel fixionis diminutionē: qz ois dispō remisse fixa est talis nūc vt sanitas nūc. ois sil'r ꝑternāl'r ē talis nūc vt febris. ¶ Scōa ẏo ponit q; ly vt nūc. denotat fixionis remissionē siue b fuerit merito ꝓncipioꝝ siue nō. Ex quo pz q; ly nūc. nō denotat tpalem dīam. ¶ 3ª nota vt cōmentator in ꝓmēto. 22. non est credēdum q; sicut Gal'. inchoauit a meliori sano: ita z nūc a meliori egro. Et si. n. verū sit corpus egrū nūc esse melius egrū: non tamen inchoauit ab egro nunc': sed ab egro simpl'r: qz sicut inchoare habuit a meliori sano: ita inchoare habuit a peiori egro tanq̄ magis ei oppositor: z sic pz positio Galy. ¶ Tertio nō ex Gal'. b exp̄sse colligi q; sensibilis lapsus ꝓportionalis per se: z sil'r ꝓpōnalis p se sufficit facere corpus egrū nūc. ¶ Ex quo cōcludi pōt idem corpus in casu simul eē posse egrū nūc z neutrū nūc scī sīgti. Pro ꝑ ponat 2or. sanū simpl'r fieri egrū nunc in ꝓportione seruata ꝓpōne. Et pz 2or. esse egrū nūc. Q; tamen neutrū sit de scō sīgto pz: qz vtroq; ẏoꝝ pticipat. Pro scō ẏo ponat neutrū de 3° fieri actu egrū. Et pz ꝛ. ¶ Ex quo hz hȳ corpoꝝ diuisionē nō esse tāq̄ ꝑ seinuicē realiter distinctoꝝ. ¶ Mouet b ꝓr ou⁹. Quare Gal'. describendo egrū nūc nō dicit ipm esse egrū: non bm pessimaz distēpantiam z incoeq̄litatem: sicut de sano: vt nūc: dixit ipm esse sanū: nō bm optimā ꝛc. ¶ Rñsio Pluscq̄com mētatoris. Non sic se hz egrū simpl'r ad egrū nūc vt sanum simpl'r in eadē latitudine situatū ad sanū vt nunc: eo q; sanū simpl'r in eadē latitudine situat nec abinuicē dīnt nisi bm magis pfectū z minus pfectū. Egrū aūt simplicit z vt nūc: non in eadē latitudine situat: sed in diuersis: qz egrū simpl'r est sanū vt nūc egrū aūt vt nūc non. Mozde tur cōmuniter hec rñsio. ¶ Responsio Bētilis est: q; quia aliqđ egrū vt nūc est aliqđ egro simpl'r pei⁹ egrū: vt hīs apoēiam incurabilē habet egritudinē vt nūc: qz durabilem paruo tpe: que tn peioz est cecitate aut manuū carentia aut claudicatione: q̄ sunt egritudies simpl'r. Hoc autē nō cōiter acceptat. Qual'r aūt apoēia z hȳ egritudines sint simpl'r aut vt nūc tales denoiande alias patebit.

¶ Aliter potest dici q; non dixit: qz non placuit. Seq̄ndo viam Bētilis securius est sic dicere. ¶ Notificat 3° egruz semp. d. corpus semp egrū esse corpus distemparum valde. saltē in simplicibus z bmis pticulis omnibus aut qbusdam aut maxime dñantibus: aut ineq̄le in organicis oibus aut in qbusdam aut maxime dñantibus.

¶ Primo nota q; ista diffō patit duplicē expōnem sic: diffinitio egri simpl'r posita supius: ita q; ly ex gñone denotat modum inhērētie dispōnis ad subm: z hoc bm viam Bentilis. Scōm aūt Plusq̄cōmentatorē significat naturalitatez z modū inhērētie. ¶ Scō nota qz dī in litteral: aut maxime dñantibus: q; dupl'r cōtingit aliq̄s partes in corpe dñari. s. quātitate z virtute. Utreq; istaz sunt duplices: q̄dam simplices: q̄dam organice. Exēplū simpliciuz maxime dñantium quātitate vt caro pinguedo ossa ꝛc. Exēplum organicoꝝ q̄tate maxime dñantium: vt crura coxe: z sic de aliis. Exēplum de organicis vtute dñantibus: vt mēbra pncipalia. Simplicia vero vtute dominantia sunt caro cordis caro epatis z sic de aliis. ¶ 3° nota q; per ly sanū dēmus itelligere valde vel extremaliter.

¶ Contra vnū dcm. s. q; stat distēpantia in ꝓportione cuz ꝓpōne optima: qz ꝓportio est cōpōnis causa. sed variata cā variat effectus. ergo variata ꝓportione variat compositio. ¶ Pro isto dī q; ly ꝓportio sit ꝓpōnis cā: nō tn est eius causa adeq̄ta. Cōpositio. n. sequtur ꝓportionem z rem diuinā primo compl'onum. Non opz ergo q; compl'ona variata varietur compō. sed de hoc magis infra. ¶ Quarto nota ex dictis patere q; non ideo dicit semp egrum: qz toto tēpore egroter: sed qz actu egrotat z maxime est aptū egro tare. ¶ Describit quarto egrū vt multū. d. q; est corpus ab huius corporis scilicet egri semp malitia derelictum: non tamē multum: qz. s. malitia egri vt multuz est minor malitia egri semper: sed non est multum minor ea. ¶ Primo nō. ideo denoiari aliqđ corpus egruz multum: qa in latitudie egritudis simpl'r itēsum z nō supmū obtiet gradū malitie. illū. n. obtinet egrū semp. ¶ 2° nō illa pricula. nōdū ẏo in medio ꝓstitutū. patit duplicē expōnē. ¶ p 5z via Bētilis. nōdū ẏo in medio ꝓstitutū. i. ei⁹ malitia nō est ita remissa q; pueniat ad neutralitatē bmi sīgti: qđ ē mediū iter sanitatē z morbū. ¶ Al'r penes eosdē: nōduz ẏo in medio. i. nōdū puenit ad mediū iter egrū simpl'r z egz nūc: imo adhuc ē pei⁹ egro nē. Nō placz b. ¶ Al'r adhuc bm eos. nōdū. i. nōdū ē factū neutz tertij sīgti: qz z si ei⁹ malitia sit a malitia egri sp derelicta: nō tn adhuc pueniat vt dicē possit aptū aliq̄ tpe bmanē sanū: z aliq̄ tpe manere egrū. ¶ Al'r exponit bm Pluscq̄cōmē. imaginādo totaz latitudinē sanitatis diuidi in sanitatē simpl'r z in sanitatez vt nūc. z q; sanitas vt nūc diuisa est in sanitatē sensibiliter lapsam ab optima sanitate: z sanitatē insensibil'r lapsaz.

Sanitas lapsa duplr. sanitas quidē sensibil'r lapsa penes eū est egritudo simpl'r diuisa in talē semp z vt multū insensibil'r ẏo lapsa est neutralitas simpl'r primi sīgnati. Unde pz inter sanitatē neutralitas simpl'r primi sīgnati. Unde pz inter sanitatē simpl'r z egritudinē simpl'r mediare neutralitatē simpl'r. Jō egrū vt multū lz sit derelictū a malitia egri sp: qz tn ad huc sensibil'r labit ab optie sano: nōdū est ꝓstitutū in medio. i. fcm neutrū simpl'r: qđ est in medio ꝓstitutum.

5 ¶ Diximus iā q; corpus qđ neq; est sanū neq; egrū dī bm tres modos. Quoꝝ vn⁹ est vt non sit in eo neq; vna duaꝝ dispōnū ꝓtrariaꝝ bm vltimitatē ipsaꝝ. Et scōs ē vt in eo aggregentur due dispōnes. Et tertius ē vt sit i eo vna duarum aliqñ: z altera aliquando. Corpus aūt qđ non est sanum neq; egrū bm intentionem primam est medium bm veritatem z perscrutationem inter illud quod est in vltimo sanitatis: z inter illud quod est in vltimo egritudinis.

Daly. De dispōne neutrorum. ¶ Due he dispōnes sūt ẏie. s. sanitas z infirmitas: z vltim⁹ sanitatis est melioz formaꝝ: z vltimū egritudis est deterioz foꝝ. ¶ Et diuisit dispōnē q; nō ē sanitas neq; egritudo trib⁹ diuisiōib⁹. Quaꝝ vna ē vt nō sit i eo neq; vna ex sanitate z egritudie hz vltimitatē eaꝝ. z dixit i b: qz est me'm hz vītatē z pscrutationē iter melioꝛē formaꝝ z deterioꝛē eaꝝ: sed lōgitudo ei⁹ ab vnaquaq; eaꝝ est lōgitudo vna. signat g̃ p id: q; sanitas ē in eo cōmixta cū egritudie: sic oleū cū aq̄: z vtrūq; ab alio discernit. Et 2ª est vt aggregent sanitas z egritudo sil'i eo: z est sic si sint q̄dā mēbra sana z q̄dā eoꝝ ifirma. Et 3ª ē vt sit qñq; sanū qñq; egrū. Declarauit igit p id qđ nō diuersificant snie Ari. in b q; nō est iter sanitatē z egritudinē alia dispō eēlis in gñe. Et isti tres modi qñ multiplicant cū absoluto sp z cū absoluto in plurib⁹ dispōnib⁹ z eo tpe pnti cōueniunt nouem dispositiones z ipse explanat illud in hoc sermone.

Laurē. ¶ Cū neutrū corpus trifariā dicat: aut qz neutre affectiōis extreme sit particeps: aut qz vtriusq;: aut qz interdū huius: interdū illius cōpos sit: neutrū corpus ex prima significatione erit quod diligenter mediuz existit: sanabilissimi corporis egrotabilissimiq;.

Leoni. ¶ Quoniā vero z neutrū corpus tripliciter dicebat: vnū qdēqđ neutrius erat extreme dispōnis particeps: aliud autē qñ vtriusq;: aliō qñ aliqñ huius: aliqñ ẏo illi⁹. Juxta primū signatū neutrū erit corpus: qđ exquisite mediuz est saluberrimi: z insaluberrimi corporis.

Antiq. ¶ Qm̄ aūt z neutrū corpus tripl'r dicebat. hoc qdē in eo q; neutra extremaꝝ dispōnū participet. hoc ẏo vtraq;. hoc aūt eo q; aliquādo qui dem hac aliquādo ẏo hac. Scōm primū quidē significatū neutrum erit corpus mediū vere existens sanissimi corporis z egerrimi.

Jaco. ¶ In hoc cap'o determinat de neutris. Et p resumēdo diuisionē neutri supius positā determinat de neutro bmi. Scō scī. 3° tertij significati. 2ª ibi Scōm ẏo 2ᵐ. Jʒª ibi Scōz ẏo 3ᵐ. Jtez gñal'r notificat neutrū bmi sīgnati. Scō spāl'r ibi. Et hȳ qdē ꝛc. ¶ Dic p q; neutz tripl'r dicitur. Primo qz neutro extremoꝝ participat. Scō qz vtroq; sil' pticipat. Tertio qz aliqñ vno aliqñ altero ptici

Neutz tripl'r.

pat ẏrioꝝ. Per neutrū bmi signati intelligere debemus corpus existēs vere mediū sanissimi corporis z egerrimi. ¶ Primo nō q; qz sanitas z egritudo se hūt velut extrema: neutralitas aūt vt mediū: cognitis aūt extremis facile cognoscit mediū: iō doctrinā neutroꝝ anteceſſit doctrina sanoꝝ z egroꝝ. Sanoꝝ āt doctria antecessit doctrinā egroꝝ: eo q; nō distincte cognoscit opationē esse lesam nisi p distātiā eius ab opatiōe sana: z ꝓr dispōnis a dispōne: vñ oportuit prius sana corpa egris cognosci. ¶ 2° nō nō esse intellectū Gal'. neutrū ita nullo extremoꝝ pticipare: q; in eo nihil remaneat de dispōne q̄ erat sanitas vel egritudo. B. n. nō est pol'e. si. n. optie sanū ifirmet z prius fiat neutrū: notū est q; in tpe in quo est neutrū in ipso erit aliqd de calore z ō alijs dispōnib⁹: q̄ in ipso optime sano erāt. Sz vult b eē neutrū: qz neutri⁹ extremi denoiatiōe denoiabile vel neutri⁹ extremi dispōne denoiabili particip̄as. Et in b dīt a neutro scōi z tertij sīgnati. Et hāc sniaz voluerūt antiq dicētes neutrū bmi nō pticipare extremis distincte lz bñ ꝓfuse. Ex quo pz q; rō neutrius ꝓncipalius z pri⁹ cōpetit neutro bmi signati q̄z scōi: z scōi q̄z tertij. z pp̄ b dictū est neutrum bmi. alia ẏo dīr scōi z tertij. ¶ 3° nō q; qz Gal'. alibi bñ descripserat sanū z egrū sanitatē z egritudinē: vt in li° de accīti z morbo: nō sic āt neutralitatē. Jō supza nō posuit diffōnē aliquā cōem oi sano nec oi egro: aliquam tn posuit hic cōem neutro bmi significati. ¶ 4° nota q; per vere mediū possumus intelligere duo. Primo possumus intelligere mediū p eqdistātiam: qđ. s. equal'r distat ab extremis. Scōo intelligere possum⁹ vere mediū: qz vere ab vtroq; extremoꝝ abnegatū. Quod istoꝝ verius sit in questione patebit. ¶ 5° nō q; per sanissimū z egerrimū diuersi diuersa intellexerūt. ¶ Quidā. n. per sanissimū intelligunt sanū sp: z per egerrimū egrū sp: ponēdo egritudinē speē pessimā egritudinē. inter has. n. vī neutralitas primi sīgnati mediare ve. ¶ Alij ẏo p sanissimū z egerrimū itelligūt sanitatez z egritudinem illi neutralitati cozrīdētē. eo. n. q; rīspectu illoꝝ extremoꝝ illius neutralitatis ē sanitas z egritudo quodāmō z iperfecta: z neutrū ē iperfecte egrū z ipfecte sanū. iō merito illud qđ in rei vītate ē sanū respcū illi⁹ dici pōt sanissimuz: z qđ est egrū egerrimū. Uerbigr̄a. sicut trāseūte corpore optie sano ab optia sanitate in egritudinē: iter optimā sanitatē z egritudinē inueniet in corpe neutralitas media: ita cholico corpe sibi sano a sanitate ꝓpa ad egritudinez trāseūte acgret sibi neutralitas respcū cuius sua sanitas dī pfecta z cōpleta sanitas: z sua egritudo cōpleta egritudo. Sic g̃ dī mediū iter sanissimū z egerrimuz. ¶ Al'r a Pluscq̄ cōmē. Per sanissimū intelligit sanuz simpl'r. Et p egerrimū egrū simpl'r. Uel ēt sp egrū z sp sanū inter q̄ vī latitudo neutroꝝ p eqdistātiā mediare: diuisa. s. ipsa latitudie sanitatis in sanitatē simpl'r z neutralitatē simpl'r z egritudinē simpl'r: cui⁹ extremū iperfecti⁹ ē egritudo sp: pfecti⁹ ẏo sanitas sp: medi⁹ ẏo grad⁹ neutralitas simpl'r vt in lectiōe pcedēti tactū fuit. ¶ Al'r penes eādē pōnē. Per egerrimū intelligit egrum vt nunc. Per sanissimum sanū semp. nam tanta videt latitudo a neutro simpl'r ad sanū simpl'r inclusiue quāta mediat inter neutrū simpl'r z egrū. Que positionū sit magis tolerabilis z qual'r saluari pōt videbit in qōnib⁹. ¶ 6° nota q; neutrū primi inter sanissimū z egerrimum dupl'r intelligere possumus mediare. Primo bm formā. Scōo per viā trāsitus. Colligit hec distinctio ab Auer. 2. de aia. s. q; duplex est medium: forme. s. z tranſit⁹. Intelligo aūt p mediū formē: vt ꝓposito pertinet: mediū bm sue pfectiōis gradū: qđ. s. est altero extremoꝝ pfecti⁹ z altero iperfecti⁹. Per mediuz aūt trāsit⁹ intelligo illud p qđ fit mot⁹ vel trāsitus ab extremo uno ad alterū. Exēplū bmi sicut si dicerem⁹ q; in latitudie pfectiōis substātiaꝝ iter boiez z asinū mediat equus: aut

Me'm vē dur.

Sanissimū qđ z egerrimum.

Neutrū mediaī dupl'r.

aliō afino pfecti⁹:hoīe vō iperfecti⁹:aut iter hoiem ⁊ ca
dauer:cū tñ ex hoie ad cadauer nō fiat trāſit⁹ p afinū vel
equū.ſil'r iter cōp'onē iuuētutis ⁊ cōp'onē ſenectutis ſm
formā vel pfectionē mediat cōp'o pueritie: nō tñ eſt me/
diū trāſit⁹ vt pz. Exēplū ſcōi.ſicut cōp'onē iuuētutis dice
rem⁹ tāgz me'' trāſit⁹ iter pueritiā ⁊ ſenectutem mediare.
Ad ppo''' vtrogz iſtoꝝ modoꝝ ſtat neutrū ꝑmi ſigñati ēe
me''' ſaniſſimi ⁊c. Prio.n.mō pz:q neutrū ſm pfectionem
mediat iter illa. Scōo ēt mō:q trāſit? ſaniſſimi ad egerri
mū trāſit p neutrū. De hoc tñ plus videbiť in qōne.

6 ¶ Et id qō dī qm ita eſt ſermōe abſoluto eſt na
tū ſm illā formā. Et qō dī q ita eſt nunc:eſt il/
lud qō eſt in hora pñti. Mediū vē in eo qō ē
iter ſani⁹ corpm eorū ⁊ iter egri⁹ corpm. ¶ Et
ex eo qō dī ex eo qō eſt ſmone abſoluto ē qō ē
ita ſp:⁊ ē illō qō remanet in oībus etatib⁹ ſm il
lā diſpōnē. Et ex eo qō eſt in plurib⁹ diſpōnib⁹
eſt illō cui accidūt mutatiōes q̄dā. ¶ Et corp⁹
qō nō eſt ſanū nec egrū ꝟz itētionē ſcōaz: ē illō
qō natū eſt ꝟz aggregationē duarū diſpōnū ⁊/
riarū in eo aut in mēbro vno aut i diuerſis. In
mēbro qdē vno:qm̄ eſt in vna duaruz ſpērū ⁊/
rietatis iter q̄litates efficaciores tēperamētuz.
Aut qm̄ ē tēperamētū in duab⁹ ſpēb⁹ ſil'.verūtñ
hz nocumētū in fora ſua aut i quātitate ſua aut
in numero ſuaruz ptiū aut in ſitu ſuo. Et qm̄ eſt
ſm querſionē illi⁹ qō ē in iſtis:tūc ē ſanū i oīb⁹
iſtis aut in qbuſdā earū: verūtñ eſt lapſuz i ſua
cōp'one. In mēbris vō diuerſis eſt poſſe cū il/
lo vt aggreget corpuſ vnū duo ⁊ria in oīb⁹ ſpē
bus ⁊rietatis. Et qō ē ita ſp:eſt qō remanet in
oīb⁹ etatib⁹ ſm illā diſpōnē. Et qō eſt ita in plu
rib⁹ diſpōnib⁹:eſt illud cui iaz accidit mutatio.
¶ Et ſil'r ēt corpus qō dī q nō eſt ſanum neq
egrū vt nunc ſm intētionē ſcōaz:aut eſt qōdaz
ei⁹ qō eſt in eo ſanū:⁊ qōdā eius eſt egrum:aut
in membro vno:aut in mēbris eſt diuerſis. Et
corpus qō nō eſt ſanū neq egrū ſm intētionez
tertiā eſt illō qō eſt qm̄q ſanū qm̄q egruz:ſicut
accidit in qbuſdā q ſani fuerūt i pueritia:⁊ poſt
q̄z fuerūt adoleſcētes:ifirmi fuerūt aut ecōuer
ſo. In hora āt vna nō ē poſſe vt ſit corp⁹ ꝟz hāc
intētionē neq ſanū neq egrū. Nō ſi tu eſtima/
ueris hore latitudinē tunc iā poſſe eſt illud. Et
nos ſcimus q nunc dicitur ſm duos modos.

haly. ¶ Iſte ſmo apparēs eſt. Uerūtñ nō ſit diuerſus in diſpoſi/
tione que nō eſt ſanitas neq egritudo ſme Ariſto. Et hz
ſmōis p'm eſt intell'm. Uerūtñ in eo eſt dictio poſt dictio
nē expōne idigēs. Et ex eo eſt ſmo eius nūc. Nā hec dī/
ctio nūc.ſignāt apud medicos horā pſentē. Et ſignificat
apud phos pūctū diuidētē inter tps ꝑteritū ⁊ futurum.
Et hora pſens apō medicos dicit ſm duos modos. Un⁹
eoꝝ eſt quātitas eius pua:⁊ hip. noīauit hanc horā ſtri/
ctā. Et aliter modus eſt quātitas ei⁹ ampla:ſicut iſte dies
aut ſicut iſta ſeptimana:vel ſicut iſte menſis:vel ſicut iſte
annus. Et ex illo eſt ſmo eius:q̄litates eiuſ actiue.iſte.n.
q̄litates ſunt caliditas ⁊ frigiditas. Caliditas qdem no/

Nūc alicuid ſignificat apōphos aliō apud medicos.

minaſ actiua:qm̄ ſeparat eius ptes cui ſupuenit:⁊ ꝓpter
illō diſſinit eā Hal'.qz ipſa ſeparat res diuerſas:⁊ diſſinit
eā Ari.qz aggregat res homogeneas. Frigiditaſ vō noia
tur actiua:qm̄ ipa aggregat ptes ei⁹:cui ſupuenit ⁊ ꝓhi/
bet ſeparationē eius:⁊ ꝓpter illud inuenim⁹ q ipſa agre
gat res. Qualitates aūt paſſiue ſunt hūiditas ⁊ ſiccitas.
Humiditas vō noiať paſſiua:qz p eā fit facilis paſſio eius
cui ſupuenit.ſed ſiccitas noiať paſſiua : qm̄ per eā fit paſ/
ſio difficilis ei⁹ cui ſupuenit. Et duaꝝ ſpecieꝝ vna ē ſpēs
actiuaꝝ q̄litatū:⁊ altera eſt ſpēs paſſiuaꝝ qualitatum.

¶ Et itē ex eo ipſo ſimp'r tale: qō cūq ab ortu
nāe ita fuerit ꝓparatū: nūc vō tale: qōcūq pre
ſenti tpe medium diligēter exiſtit ſanabiliſſimi
corpis egrotabiliſſimiq. Porro ſimpliciter
neutrū ſemper eſt tale: ſi cūctis etatibus tale p/
maneat: plerūq vero ſi quaſdā ſuſcipiat muta
tiōes. Ceterū ex ſcōa ſignificatiōe corpus neu
trū erit: ſi cōtrariaꝝ diſpoſitionū ſimul ſit pti
ceps ab ortu nature: aut in vno mēbro: aut etiā
duobus differētibus: in vno quidē ſi per alte/
rā oppoſitionē efficiētiū qualitatū modice fue
rit tēperatū: aut per ambas quidē: ſed circa ſi/
gmētū: vel magnitudinē: vel numerū partiū:
vel poſitionē: fuerit affectum: aut ecōtrario: in
hīs quidē imppeſſuz oībus vel quibuſdā: ſed
tēperaméto ppeſſum. In mēbris autē differē
tibus fieri poteſt: vt aliquid ſimul per oēs op/
poſitiones cōtrariorū particeps ſit. Ac ſemper
tale erit: ſi p omnes etates maneat. Plerūq
aūt: ſi aliquatenus permuteť. Hec ſecus neu/
trū nūc corpus erit ex ſecunda ſignificatione: ſi
aut circa vnuz mēbrū partiz ſanabile ſit: partiz
egrotabile: aut circa dūa membra. Neutrū āt
corpus ex tertia ſignificatione erit: qō interdū
ſanabile: interdū egrotabile inuicē reddiť: quē
admodū nōnulli extiterunt: pueri quidē ſana/
biles: prouectiores vero etate egrotabiles: aut
contra. At vno tpe ita neutrū cōſiſtere nō cōue
nit. Porro cōſtat vt illud nūc biſariā dicatur.

¶ Et huius hoc quidez ſimp'r tale: qō ab ipſo
ortu nature ita eſt cōſtitutū: hoc vero vt nunc:
qō i pñti tpe mediū exq̄ſite exiſtit ſaluberrimi:
atq iſaluberrimi corpis. Ipſi⁹ āt ſimp'r: ſp q/
dē tale ē id: qō i oībus etatib⁹ tale pdurat. Ut
multum autē: quod nōnullas recipit mutatio
nes. Juxta vero ſcōm ſignificatū: neutruz erit
corpus quod ab ipſo ortu nature contrariuz ſi
mul eſt particeps diſpoſitionū: aut ſcilz in vna
parte: aut in duabus differentibus: in vna qui
dē ſi ſcōm alterā oppoſitionē effectiuaruz qua
litatum bonā habuerit tēperaturam: vel etiam
ſcōm vtrāq: ſed in formatione: ⁊ magnitudi/
ne: ⁊ numero partiū: vel ſitu delinq̄t: aut ꝟ in
hīs qdem recte ſe hēat: vel oībus: vel qbuſdā:
peccet aūt in temperatnra. In differētibus ve/

Quā qdā tate cum acti qdā fiue

Lan

Antiq.

Leo

ro partibus: ⁊ iuxta oēs oppōnes pōt qcq̄z ſi/
mul particeps eē ꝓtrariorū. Et ſp qdē tale: qō
per oēs etates i eodē habitu pſeuerat. At mul
tū vō: qō aliq̄ ex parte euariat. Ita vō ⁊ nunc
neutrū erit corpus iuxta ſcōm ſignificatum: qz
vel parte in vna hec qdē ipſi ſalubria exiſtunt:
illa vero inſalubria: vel in differentib⁹ ita afficiť
partibus. ¶ Juxta vero tertiū ſignificatū neu
trum erit corpus: qō aliquando qdez ſalubre:
aliq̄ vero inſalubre exiſtit: vt nōnullis accidit:
qui in pueritia ſalubritate corporis vigēt: quū
vero ad iuuentutē peruenerint inſalubres eua
dunt: aut contra. In vno autem tēpore qō ita
eſt neutrū conſiſtere negt: latius vō ſi accipiať
ꝓtingit. Nouim⁹ aūt qō nunc dupl'r dicitur.

¶ Et huiuſmodi quidē hoc ſimp'r tale eſt: qm̄
ex gñatione tale ꝓſtitutū eſt. Hoc vō vt nūc qō
cūq in pñti tpe mediuz vere exiſtit ⁊ ſaniſſimi
corpis ⁊ egerrimi. ¶ Eius vō qō ſimp'r eſt:
hoc qdē ſp tale: qm̄ in oībus etatibus ſp maxi
me pmanet tale. Hoc vō vt multū: qm̄ muta/
tiones quaſdā eſt accipiēs. ¶ Scōm vō ſcōz
ſignificatū neutrū erit corpus cōtrarijs ſimul
diſpōnibus participās ex gñatione aut ꝟz vnā
partē: aut ſm duas differētes. Scōm vnā qdē
vt ſi ſm alterā opinionē eucraton fuerit effecti
uaꝝ q̄litatū. Aut ſm vtraſq qdē oppōnes: ſed
circa formationē aut magnitudinē aut numeꝝ
particulariū aut poſitionē lapſuū aut ecōuerſo
In hīs qdē correctū: aut oībus: aut in qbuſdā
in craſi vō delinquēs. In differētibus vō par
tibus ⁊ ſm oēs oppōnes pōt aliqd cōtrariorū
participare ſimul. Et ſp qdē tale eſt ſm oēs eta
tes manēs ſimile. At multū vō eſt: qō ⁊ pmu
taſ ſm aliqd: ita vō ⁊ quod vt nūc neutrū erit
corp⁹ ſm ſcōm ſignificatū: aut eo q ſm vnam
partē hec habeat ſana: hec vō egra: aut inhe/
rētū ei: aut circa partes differentes. ¶ Scōm
vō tertium ſignificatum neutruz erit corpus:
quod quidem modo ſanū modo egrū in par/
te ſit tēporis: quēadmodū inheret aliquibus
pueris quidē exñtibus ſanos eſſe: adoleſcenti
bus vō factis egros: vl' ecōuerſo. In vno vō
tēpore ita neutrū vere quidē nō contingit cōſi/
ſtere: ſm vō latitudinem cōtingit. Scimus ve
ro quoniam nunc dupliciter dicitur.

Jaco. ¶ In ſpāli notificat neutrū ꝑmi ſigñati. Et prio neutrum
ſimp'r. 2° ſubdiuidit ipz. 2° ibi. Eius vō qō ſimp'r. Prio
in duas. Prio notificat neutrum ſimp'r ꝑmi ſigñati. 2° vt
nūc. 2° ibi. Hoc vō vt nūc. ¶ Dicit ꝓ neutrū ſimp'r ꝑmi
ſigñati eſſe corpus: qō ex gñatione ita ꝓſtitutū eſt. ſ. vere
mediū ſaniſſimi ⁊ egerrimi. ¶ Prio nō vt alꝫ eſt tactū ly
ex gñatiōe pōt dupl'r exponi. ¶ Prio penes viā Sēti. vt
denotet modū iherētie vl' fixionē diſpōnis i ſubo. Et ꝟ ñr

Neutrū qōlibet dupl'r.

tenet iſte modus q nulla neutralitaſ ē nālis diſpō corpis
neutri. ſz qlibet ē diſpō ꝑter nāz penitus exť latitudinē ſa
nitatis ſituāda: lz aliq̄ ipſaꝝ denoiet talis ſimp'r: ⁊ aliq̄
talis vt nūc. ¶ 2° ꝓt expōi. i. a nā vel nāl'r fixa vt prius: ⁊
tūc ꝟ ñr neutrū ſimp'r ē in latitudie ſanitaſ vt nunc. lz.n.
tale corp⁹ nō ſit ſic neutrū q̄n ſit ſanū vl' egrū denoiandū:
eſt tñ neutrū iſtoꝝ extremoꝝ ſanitaſ ſimp'r. ſ. egritudis
ſimp'r. Et q̄ꝫ veri⁹ neutrū eē neutrū nūc q̄z neutrū ſim/
pl'r: ſic veri⁹ egrū ē egrū nūc q̄z egrū ſimp'r penes pōnez
eāde. ¶ 2° nō q ꝟz p'm viā. ſ. Sētilis tā neutrū ſimp'r ꝑmi
ſigñati q̄z vt nūc diuidit in neutrū qualeſcētie: ⁊ neutrum
decidētie. Intelligēdo q neutrū qualeſcētie: iuxta cōez de
ſcriptionē neutrū ab egritudie recedēs ⁊ tēdēs ad ſanita
tē. Ecōtra vō q neutrū decidētie. ¶ Et penes ħ nūc imi/
net du''. Quō aliq̄ neutrū poſſit dici tale ſimp'r. Si.n.
fuerit decidētie ꝟz diſpōnē. ſ. neutralitatē de facili mobi/
lē p quā ſtatiz cadit in egritudinē. Si vō fuerit neutrū cō
ualeſcētie adhuc ꝟz neutralitatē cito depēdā: p quaz ſta
tiz puenit ad ſanitatē. Videtur g nullum eſſe ſimp'r tale.
¶ Hoc dubiū nō difficultaret tenēteꝫ aliā viā. Dicerēt. n.
q neutrū ſimp'r nō diuidiť in neutrū qualeſcentie ⁊ neu/
trū decidētie: ſz bñ neutrū vt nūc. ¶ Soluit igiť Sētilis
ad dubiuz q ſicut reperibilis eſt neutralis diſpō ex tēpo
req eſt apta durare ſemp vel vt multū: ⁊ pari rōne ex ge
neratiōe pōt repiri vt aliq̄ diſpō inſenſibil'r ledēs opatio/
nes. ſi.n. pt repiri a gñatōe egritudo ⁊ diſpō ꝑter nāz ſeſi
bil'r ledēs: a fortiori pt repiri neutralitas. vbi gra. verru
ca aut nodus aligs ſenſibil'r ledēs opōnes q̄ cū ſit fixa a
gñone ꝼcta ⁊ difficile remouibilis ē neutralitas ſimp'r.
Et ꝟ ñr ſubdit q illa neutralitas nō eſt vē neutralitas cō
ualeſcētie vl' decidētie: ſz ſimilaꝫ ei: qz p hāc diſpōnē red/
diť corp⁹ paratū labi ad lapſuz egritudinalē: ſic ꝓ veram
neutralitatē decidētie. ¶ Al'r imaginať in q̄libet trāſitu
a ſanitate i egritudinē nūc trāſiri p neutralitatē ſimp'r ħ
mō. Trāſeat ſor. ab. a. extremo ſue ſanitaſ ad. c. extremū
egritudis ſibi ꝓpinqus vt ad febrē. ⁊ ſit. b. gradus eq̄l'r
diſtās ab. a. ⁊. c. extrēis. Et pz q ꝓt⁹ acgret ſor. diſpōnez
mediā iter. a. ⁊. b. q̄z acgret. b. ⁊ itez acgſito. b. citi⁹ acq/
ret diſpōnē iter. b. ⁊. c. me'' q̄z acgret. c. Et tūc ꝟ ñr dic q
diſpō me'' iter. a. ⁊. b. ⁊ ſil'r diſpō me'' iter. b. ⁊. c. plus ap/
ꝓpiquātes extrēis ſunt neutralitates vt nūc. q̄liber. n.
eoꝝ facile trāſit i extremū cui m'tū appꝛopinq̄t. b. vō di/
ſpō i me'' extrīs ⁊ ineq̄l'r diſtās ab extrēis ē neutralitas ſp.
Qō pſuadeť: qz ſibi cōpetit rō neutralitatis ſp. Sic.n. ſa/
nitas dī ſemp talis que eſt ſanitas optima ⁊ pdurabilis
reſpectu aliaꝝ: ita iſta diſpoſitio eſt vē neutralitas: qz vē
media iter ſanitatem ⁊ egritudinem: ⁊ perdurabilis re/
ſpectu neutralitatū iā dictaꝝ: cum ſit ab extremis magis
diſtās. Neutralitas.n. nunc ꝓpinq̄ ſanitati ſibi derelicta:
ceſſante actiōe cāe egre apta eſt ſtatiz trāſire ad ſanitatē.
Sil'r neutralitas vt nunc ꝓpinq̄ egritudini ex q̄libet leui
cā trāſit in egritudinē. Mediū āt ſignatū iā. ſ. b. difficili⁹
q̄z aliq̄ iſtoꝝ ⁊c. ¶ Ulterius arguiť: qz mediū facilius tran
ſit ad extrema q̄z vnū extremoꝝ in aliū. 2°. alimēto ꝝ. ca.
de cucurbita. ¶ huic dī q mediū facilius trāſit ab extre
ma q̄z vnū extremoꝝ in alterū ⁊ ħ voluit Hal'. Cum hoc
tñ ſtat hanc neutralitatem mediaz difficilius tranſire ad
q̄libet extremoꝝ q̄z neutralitas ꝓpinqua ſanitati in ſa/
nitatem. ⁊ ꝓpinqua egritudini in egritudinem. ⁊ hoc in/
tendebatur. ¶ Et ex hoc tā q̄z fundamento patere poteſt
que ſit neutralitas ſemper. ⁊ que vt multū talis. b. n. di/
ſpoſitio eſt neutralitas ſemp. Diſpoſitio vō intercepta in
ter. a. ⁊. b. plus tñ appꝛopinquans. b. eſt neutralitas vt
multū. Que vō plus appꝛopinq̄t. a. ē neutralitas vt nūc.
Sil'r diſpō media iter. b. ⁊. c. plus tñ appꝛopinq̄ns. b. eſt
neutralitas vt multū. Et plus appꝛopinq̄ns. c. eſt neutra
litas vt nunc. ¶ Ex quo vlterius pz q oē tranſiens a ſa/

Neutralitas quplex.

nitate i egritudinē trāsit p qnqđ neutralitates.ſ.p duas vt nūc z tres ſimplr.ſ.p vnā ſp z duas vt multū. Et iſtaz ſniaz de neutro vt multū itellexit Hal.ſm eos i lra dū dixit:neutrū vt multū q̄ſdā recipit mutatōes:qz a neutro ſp pua diſtat mutatiōe:vl recipit mutatiōes:qz nō ē aptū tā to tpe manere neutrū:vt ō ſanitate multū in qone dcm ē. Et ex his vlteri⁹ pz nō qlibz neutrū ſimplr qlibz neutro vt nūc eē deteri⁹ lapſuz:ſz aliq deteri⁹:z aliq min⁹ male. Ut neutro nūc ꝓpingozi.c.min⁹ male lapſuz ē neutrū ſim plr:ꝓpingozi vo.a.ōteri⁹. ¶ Ex q̄ ſeqt vlteri⁹ iſtā ꝓnam nō valē. Aliq neutro nūc neutrū ſimplr i eadē latitudine ſanitaſ ōteri⁹ labif:z aliq min⁹ male:g alicui eq̄ male labif:qz i caſu poſito ē añs vez z ꝓns falſuz.g z̄c. ¶ Ex q̄ vlteri⁹ ſeqt ſolutio qōnis ſolite moueri qs ſit ōterior lapſus an neutralitas ꝙualeſcētie:an ꝺcidētie. Pz.n.aliq neutralitate ꝺcidētie aliq ꝙualeſcētie eē deteriozē:z aliq⁹ min⁹ malā:z alicui eq̄r malā:qz aliq plus a ſanitate remouet:aliq plus appꝛopināt:z aliq eq̄r appꝛopināt. ¶ Et iſta ſt penes hāc pōnē Hēti. ¶ Quid āt apō tenētes pōnē Pluſq̄zcōmē.ſit tenēdū videbit i qōne. ¶ Quid p neutrū nūc ſit itelligēdū pz ex dictis z ſp tali. ¶ Expōe ly oibus etatib⁹ ſic ſaluādo dcm Haly dixit i qōe h⁹ pmi. ¶ Quid ſit neutrū vt multū expo⁹ē pz pōnē Hēti. ¶ Quid āt p ꝑ ſm pōnē alioz videbit i qōe. ¶ Determiat ſcōo ō neutro ſcōi ſignati. Et p ſub itellecta diſione ei⁹ ſimplr tale z vt nūc tale ꝺſcribit neutrū ſcōi ſignati ſimp⁹ tale.2°ſp tale.3° vt multū.4°vt nūc.2°ibi Et ſp qdē tale.]3°ibi Vt multū.]4°ibi Ita vo z qđ vt nūc.]Prio adhuc ꝺſcribit hoc neutrū.2°oñdit qb⁹ modis eueniat.2°ibi Aut ſm vnā.] ¶ Dicit p neutrū ſimp⁹ ſcōi eē cop⁹a gīone ſil ptīcipās ꝺnjs diſponib⁹. ¶ Prio nō ly a gīone expōi poſſe.p.i.ſi xe.ſcōo.i.nāl⁹ fire vt ſup ō aliis dcm ē. 2°nō p ꝺnias diſpones nō ſolū itelligēdas eē extremal⁹ diſtictas:vt egritudo ſp z ſanitas ſp ꝑz viā Haly.aut egritudo nūc z ſanitas ſp ꝑz aliā viā:ſ ēt diſpones diſtictaꝝ latitudinū totaliū vel ptialiū:iter qs ē diſtātias:nō ſolū q̄ta extremi ad extremū:ſz ēt extremi ad me⁹. Et vl oē ptīcipans ſil denominatiōib⁹ nō eidē diſponi ꝓueniēt⁹ ē ꝑ mō neutrū ſcōi. cū.n.i me⁹ vtualiter reluceat ꝺnioꝝ vt⁹ extrēi ad me⁹ erit ꝺnietas. ¶ Er q̄ pz cop⁹ ſimul ptīcipās neutralitate pmi z ſanitate ſimp⁹ in eadē vel in diūſis nāis:in eadē vel in diuerſis ptīb⁹ eē ōnoiandū neutrū ſcōi ſignati:ſil⁹ ptīcipās .ſ.ſanitate ſp z ſanitate vt multū:ſil⁹ egritudie z neutralitate ſp:z neutralitate vel egritudie multum:z ſic de alijs. Imaginādo oēs neutralitates cū neutralitate aut cū egritudine vel ſanitate:z ſic de alijs. ¶ 3°nō nō eſſe intellectū Hal.hō ſignata neutroꝝ nēcio ex pte rei ꝺ ſe inuicē reali/ter diſtigui:imo poſſunt ſil eidē ineē aliq:vt q idē ſit neutrū ſcōi z tertij ſignati vlteri⁹ apparebit. ¶ Oñdit tertio qb⁹ modis ꝓtīgit h⁹ neutrū ſil ꝺnijs ptīcipare diſponib⁹: qz nūc aut ſm vnā partē cozpis aut ſm diuerſas. Scōm vnā qdē ſic ſi ſm oppōnē q̄litatū cōpl⁹onaliū:vt actiuarū fuerit eucraton:z in alia oppōne fuerit diſcraton. Aut ꝑz duas fuerit ꝺnietates:vt in cōpl⁹one ſanū:ſz in cōpōne laplſuz:puta plaſmate q̄ztitate aut nūero ptiū aut i ſitu ſiue ordiatiōe ptiū aut eꝰ fuerit in his nāis cōpōnalib⁹ cozrectū.i.ſanū:in craſi vo.i.in cōpl⁹one.deliquēs.i.lapſuz vel peccās.in differētib⁹ vo ptib⁹ ꝑt ſil ptīcipare oib⁹ oppoſitioni⁹ rā i cōpl⁹one q̄z in cōpōne:qđ nō eēt de pte eadē. ¶ Prio nō q iter q̄litates ꝑmas.ſ.calitatē frigiditatez z humiditatē z̄c.dne ſunt ꝺnietates. Una actiuaꝝ inter ſe: vt calitatis ad frigiditatem. Alia paſſiuaꝝ iter ſe:vt hūiditaſ ad ſiccitatē.ꝑ oñr actiue ſcde paſſiue:vt 4° metheoroꝝ.z 2°de gīone.z ꝑ pmi.cap.de elemētis. Prie.n.magis ocurrūt ad gīationem mixtoꝝ cōmiſcēdo. Scde vo mām diſponēdo magis vel pp alias cās ꝓpoſito imperti nētes. ¶ 2°nō q ſtāte debita mēſura paſſiuarū pro exercēdis opōnib⁹ nō nēcio ſtat debita mēſura actiuaꝝ nec eō.ió nō repugnat in eodē mēbro ſil eſſe egritudinē in altera illaꝝ ꝺnietatū ſtāte ſanitate in alia:z eō.z ſic cozpus erit neutrū de ſcō ſignificato. Non tū eſſet poſſe q ſimul in eo eſſet tēperies z diſtēperies ſm eandē cōtrarietatez. ¶ 3°nō q cozpus ſimplr neutrum de ſcō ſignificato ſm viā Hētilis eſt neceſſario ſimul ptīcipans ſanitate ſimplr z egritudine ſimpliciter.i.peſſima ad intell⁹m ſuperius dictū. Si.n.participaret aliq vt nūc taliſ:tūc nō eēt aptuz ſp aut multū ꝓtrarijs diſpōnibus ſimul participare:z ꝓpns nō eē tale ſimpliciter. Scōm aūt viam Pluſq̄zcōmē, oē ſi mul participans ſanitate optima z lapſu nāli ab illa aut duobus nālibus lapſibus nō oīno denoiationis eiuſdez eſt neutrū ſcōi ſignificati ſimpliciter tale. Exponit.n.ſimpliciter ly z a gīatione:vt ſupza alias dcm eſt. ¶ 4°nō vt ſupza nāe cōpōnis ſunt ātuoz.ſ. plaſma:qualitas:numerus z poſitio. Plaſma qō idē eſt qđ creatura:aut formatio apud auctores diuidit in figuraz:que ēt forma aliqn nominat:ſuperficiē viā z receptaculū. Ad ꝓpo⁹oēs has nās tetigit Hal.in lra. Ultimas.n.ātuoz incluſit in formatione que idē eſt qō plaſma. Alias vo cōpōnales nās expreſſit in lra. ¶ 5°nō.q ſub formatione z alijs naturis cō prehēdit etiā vnitatem. ¶ Notificat quarto ſemper tale. Et pz. ¶ Et ſimiliter pz quito de neutro vt multū. ¶ Determinat ſexto de neutro vt nūc.o.neutrū nūc eſſe cozpuſ qđ ſm eādē ptē:hoc eſt diſpōnē vel diſpones vel naturaꝝ de numero diſpōnū vel näꝝ inherentiū ei:hoc habeat ſa nū:hoc vo egrū:z eodē mō de differētibus partibus eſt intelligendū. ¶ Nota ꝑ.per cozpus neutrum vt nunc in ſcō ſignificato intelligēdū eſſe cozpus participās ꝺnijs diſpōnibus z̄c.z aptū illis modico tpe ptīcipare: ſicut eē cozpus in vna nā ſanuz z in alia egrum vt nunc. Ex quo ſeqt q ad h:vt aliqđ cozpus ſit taliter denoiandus nō regriē vtrāqꝫ diſpōnē qua participat eſſe talem vt nunc:ſed ſufficit alterā eē talē vt nunc:vt ſi habeat ſanitatē ſemp z egritudinē nunc eſt egrū nunc:qz hz diſpōnez neutri ſcōi ſignificati modico tēpoze perdurabilē.recedēte.n.egritudine nunc:nō erit amplius neutruz vt nunc. Silr ſi hēret egritudinē peſſimā in cōpl⁹one z ſanitatē nunc in cōpōne diceref neutrū nunc per idē medium. Et hoc penes poſitionē ſequētiū Hētilē. Penes vo poſitionē Pluſq̄zcōmē. pz qđ tenēdū. ¶ Notificat ſeptimo neutrū tertij.2°remouet dubiuz.3°epilogat.1° ibi In vno vo tempoze.]3°ibi Sanum g.] ¶ Dicit p q neutrū tertij ſignificati eſt cozpus:qō in parte aliq tēpoꝛis ſit mō ſanum mō egrum. Et declarat exēplo.ꝺtingit.n. qbuſdā vt pueris exiſtētibus maneāt ſani:dū vo adoleſcētes ſunt egri fiūt z ecōuerſo. ¶ Primo notādum q neutrum tertij ſignati ēt diuidit in ſimpliciter:z vt nūc tale. Si g fuerit aliqđ cozpus nāliter ſanū:aptuz tū aliquo ꝑ poze faciliter egrotare eſt neutrū ſimpliciter de tertio penes poſitionem Pluſq̄zcōmenta. Si fuerit pꝛeternāliter tale:vt actu egrū vel neutrum dz neutruz tertij ſignificati vt nunc. Quid autē ſm aliā poſitionē per tale ſimpliciter z vt nunc ſit intelligēduz videbif in qōne. ¶ Scdo nō q qbuſdā cōtingit q pueris exiſtētibus ſani ſunt:adoleſcentibus vo factis egri:z econuerſo. Ut ſunt cozpora ſicce cōpl⁹onis z calide. caliditate in pueritia ſuperflua humiditatē pueritie conſumēte:cōpleta vo adoleſcentia ſit humoꝝ aduſtio z cholere multiplicatio. Similiter ecōuerſo cōtingit vt nāliter humidis facile eſt comprehendere. ¶ Remouet vltimo dubiuz dicens:cozpus dici modo ſanum mō egrum:non intelligif in eodē inſtāti vel tēpoze adequate:ſed in eodez tempoze cum aliquali latitudine. Et ſubdit q ly nūc multipliciter dz de inſtanti.ſ.de diuiſibili tēpoze. ¶ Nota vt Hētilis q hoc neutruz tertij ſignificati eſt fundatum ſuper apparētia magis q̄z ſuper vera exiſtētia. Si.n. volumus imagi-

Nā q pōnis drupl. Plaſa quid.

Neutr ſignat tripli

Diſpō/nes con trarie.

nari aliqđ cozp⁹ſp tale:oportebit imaginari vnū cozpus apparēter optīe ſanū:qđ in egritudines frequēter icidat z itez releuef z itez cadat z̄c. Et notū ē tale cozp⁹ nō hze optimā ſanitatē verā:qz illa eēt ſp vel vt multū apta talis pmanere.vt multū vo erit cozp⁹ hūs apparēter egritudinē mlt⁹:z ſtati cadit in egritudies. Et notū ē ēt q illa nō eſt egritudo talis vt multū:vt nūc vo qđ mō hz egritudinē debilē mō ſanitatē debilē: z ſic de alijs. ¶ Tenēdo ātē aliā viā dōz vī q oē cozp⁹ hūs lapſuz nālē:ꝑz quē ē aptū aliq tpe pmanere ſanū z aliq tpe facil⁹ egrotare ē neutrū ſimplr de tertio ſignato. Q si lapſus ille fuerit magnus z ſenſibilis dī ſemp talis. Si vo paruus z inſenſibilis dī talis vt multū. Vel ſi volemus cū minozi difficultate ſolū ſenſibil⁹ lapſum nāliter ab optime ſano appellabim⁹ tale nec ſeqt eſt aptū vno tpe egrotare z̄c. g eſt neutrū tertij ſignati. Sed ſic oz dicere:aptū eſt aliq tēpoze permanere ſanū:z aliq tēpoze multū facil⁹ egrotare. g z̄c. Lozpora vo inſenſibil⁹ diſtantia a ſano ſimpliciter nō multū facil⁹ egrotare dñr. De hoc forte videbif in qōne.

7 ¶ Jā determinauimus de eſſe ſani cozporis z egri:z eius quod neqꝫ ſanū neqꝫ egrū:z oſtendimus ſm quot modos vnūquodqꝫ eozuz dicitur:z que res ſit vnūquodqꝫ eozum determinatione ſufficienti. Et oportet vt ſequamur illud rememozando eſſe ſignozum.

Haly. Cozpm ꝓpriē ſoz i medicina numerus. Laurē.

¶ Jam determinauit quidē q cozpora ſana ſunt tria:z infirma tria:z que nō ſunt ſana neqꝫ infirma nouē: z egrotatiua vnū. Sunt g omnia cozpora ſumpta in diffinitione medicine.16. Cognitionē diſpōnis cuiuſqꝫ ipſozum compleuit:incipit. Hinc in cognitione ſignozum.

¶ Jgit cozp⁹ ſanabile:egrotabile:neutrū:quot modis dicaf:z qđ nā vnūqđqꝫ ſit:abūde diffinitū iā eſt. Reſtat vt de ſignis agamus.

Leoni.

¶ Salubze igit:z ſalubze:z neutrū cozp⁹ quot modis dicaf:z q̄le vnūqđqꝫ ſit: ſufficiēter explicauim⁹. De ſignis vo deinceps dicendū.

Antiq.

¶ Sanū vo z egrū z neutruz cozpus quotiens dī z quale vnūquodqꝫ eſt:ſufficienter determinatū eſt. De ſignis vo deinceps dicenduz eſt.

Jaco. Notitia duplex.

¶ Ultimo aūt epilogādo ꝓcludit. Et pz. Et ꝓtinuat ſe ad ſequētia. Et pz. ¶ Prio nō.notitia ꝓfuſa cozpa ſunt nob notioza. Et q ſupza de cozpib⁹ determinatū eſt ꝓueniēs eſt nūc determinare de ſignis q̄ notitia diſtincta ſunt notioza. Scdo vt qđā ſuppōit medic⁹ hec oīa eē: z nō inueſtigat eo q nulli⁹ artificis ē ſuū ſtabilire ſubz:vt pz ꝑ poſterioꝝ. Dec aūt ſunt ſuba de qbus medicus hz ptractare.

¶ Explicit expoſitio Jacobi de Forliuio ſuper primum libzum Techni Hal.de cozpozib⁹ videlicet ſup nouā tranſlationē:vna cū cōmēto Haly ſuper veterem.

¶ Jncipit liber ſecundus techni Galeni.

Tex.1.

De ſignis.

Jaco ğ q ſignoꝝ:alia ſunt ſanitatis alia egritudis alia diſpōnis que nō ē ſanitas nec egritudo. Signa ergo q̄ ſanitatis ſūt:alia ſignificāt ſanitatem pꝛeſentem aut indicant eam antequam ſit: aut rememorantur eius poſtquam iam fuit.

Haly Utilitas cognitō

¶ Signa ſanitatis ꝑſentis ſunt vt currāt opōnes ſm q eſt in eis nā abſq̄ ꝓhibitiōe. Et lucrū hoꝝ ſignoꝝ eſt vt ꝓſeruef ꝑz q ipſa ē. Et qñ videt medic⁹ q aliqđ cozp cozrūpit pmutatio aliq:ingrat ablatione ei⁹ qđ mutauit ipz donec remaneat ſanitas ſm diſpōnē ſuā. Et ſigna ſanitaſ idicatiua ſunt multa:quoꝝ oiuz fortioza ſunt ſigna vehemētia vtutis diſpōne egri z qualeſcētie ei⁹ poſt ei⁹ ſepationē:de inde ſigna oīgōnis:poſtea ſig⁹ criſis ſalue. z hec qđē ſig⁹ idicāt aduētū ſanitaſ in diſpōne egritudis. Et lucrū hoꝝ ſignoꝝ medico qđē eſt:qñ ꝓfortat p ea ſeipz z ꝑparaf ei vt ꝓueniat de ꝺditiōe ꝑmij:z firmat qđ p fidem ſpopōdit de eo qđ in ꝺditione fuit:in infirmo qđē qñ idicat ei medicus illō qđ videt z idicat ſuis amicis z facit eos ſcire ſalutē ei⁹:z qñ euadit ex egritudine ſua ſit bona fama ei⁹: z extollit eū ſuis narrationib⁹ infirmus. Et ſigna ſanitatis rememoratiua ſunt illō qđ ſeruat medic⁹ de diſpōne ſanitatis añ infirmitatē.ſ.q̄liter fuit cōpl⁹o cozpis:z foza eius in raritate z ſpiſſitudine z alijs. Q si medicus non fuerit ſciēs infirmū añ egritudinē ei⁹ tūc ipſe idiget:vt diſcat per interrogationē z eſtimationē q̄liter fuit diſpō ei⁹ in ſanitate dōec ſciat p illō declinationē cozpis a ſanitate ſua:ſic ſi iterroget ō appetitu ei⁹:q̄ appetebat cibū aut qđ ſuſcipiebat ex eo:z in q̄ hoza ſuſcipiebat eū. Et qñ egritudini nō ſūt poxiſmi:z iterpolatiōes in qb⁹ cibef infirm⁹:cibef i hora ꝓſuetudis ſue i ſanitate:dū nō ꝓhibz ab illo iceptio poxiſmi. Et ſi ꝓtigat vt ſit iterpolatio poxiſmi i hoza ꝓſuetudinis ſue accipiēdi cibū:def illa hoza cib⁹ ſm fiduciā.

Laurē.

Jdicātia igit ſanitatē ſignata ſunt:ſi pſentē ſanitatē oſtēdūt]Prognoſtica ſi futurā. Cōmemozātia ſi ꝓteritam in animum reuocant.

Leoni.

¶ Sunt aūt z ex his ſalubzia. Quidez quecūqꝫ pꝛeſentem indicant ſanitatem:z futuram pꝛenunciant:z pꝛeteritam memozie ſubꝺjciunt.

Antiq.

¶ Sunt āt z hoꝝ ſignoꝝ ſana qđē:q̄cūqꝫ pſentis ſanitatis ſunt ſigna demonſtratiua z future pꝛognoſtica:z pꝛius facte rememoratiua.

Jaco.

¶ Determinato de cozpib⁹:determinat de ſignis. Et ꝑ ponit diſiones ſignoꝝ.2°ꝓſeq ponēdo in gīali oia ſig⁹ cozpoꝝ.ibi Signa g cozpis deiceps.]Prio facit h.2°numerat q̄ſdā capitulozꝝ diuiſiōes.2°ibi Exīb⁹ g.] ¶ Dic ꝑ. ſignoꝝ q̄dā eē ſanitaſ repſentatiua pñtis:q ſupza demſtratiua dñr. q̄dā ſūt future ſanitaſ ꝓnoſtica:q̄dā ſūt ꝓpus facte rememoratiua. ¶ Prio nō q ſig⁹ in ꝓpoſito itelligēdū eē effectū opōnē vl diſpōnē ſenſui ſe offerētē:p q⁹ notitiā ducimur vl apti ſum⁹ duci in notitiā ſanitaſ egritudinis aut neutralitaſ hūani cozpis pñtis.ſ.ꝑterite vel future. Ex⁹ pz de via pulſu z exēūtib⁹ alijs z qualitate tāgibili.

Signū quid.

¶ 2°nō.p talia ſig⁹ q̄ſqꝫ ducimur in notitiā ſanitaſ egritudis z neutralitaſ:q̄ſqꝫ pñtis:q̄ſqꝫ ꝑterite:z q̄ſqꝫ future. Pria appellant demſtrativa.2 dñr rememoratiua.3°vo ꝓnoſtica a ꝓ qđ ē lōge z noſco ſcis. Pluſq̄zcōmē, ꝓnoſticū.i. cū.i. ꝓductiuū rei añq̄ ſit:z ſic ē ſolū futuri.2°ꝓnoſticū.i. ab aliq cognitū:z ſic ō oi ſig⁹ doz. Ex⁹ pmi. viāna i ſuba mediocris z cū ſedimie leni z aliq̄li tēperātia i cal⁹o z frīdo dō z̄c. ad tactū pcepta ſignat ſanitatē pñtē. Ex⁹ ſcōi. via rubea cū hypoſtaſi in fūdo laudabili:ſignat ſanitatē futurā:qz victoriā vtuꝫ ſup māz mozbi. ſil⁹ longitudo colli z āguſtia pectoꝛis ſignant futurā ptiſiz. Ex⁹ tertij. vt remiſſio accūtiū z ingetudinū in febze putrida poſt magnitudinē eoꝝ ſignat ſtatū ꝑteritū.z ſic ē ſig⁹ rememoratiū. ¶ 3° nō q de ſignis ſm q diuerſimode ꝓſideranf:aut ad diuerſa referunf:diuerſe danf diuiſiōes. Q̄ñqꝫ.n.ſig referunf ad diſpōnes q̄s ſignat z ſic diuidunf i ſana egra z neutra Q̄ñqꝫ vo ꝓſideranf q̄ztū ad rōnē ſignandi:qz ſignant ſub rōne pñtis ꝑteriti vel futuri:z ſm h ēt diſtinguunf in demonſtratiua pꝛonoſtica z̄c. Q̄ñqꝫ vero referuntur ad diſpoſitiōes a quibus ſumunf vel a modo inherētie eaꝝ z

Signū tripl⁹r.

Pꝛonoſticū qđ z vnde.

sic habem⁹ aliā diuisionē. ſ. q̄ q̄dā ſumtunt⁹ a ſubal⁹ ihērē tib⁹: q̄dā casu vel effectib⁹: q̄dā vo ab opationib⁹. Q̄ñq̄ vo ꝓsiderant q̄ſtū ad ſeipſa ⁊ sic distinguunt in actionē le ſaz ⁊ q̄litatē mutatā ⁊ eriens mutatū: vt 3⁹ de accūti. ⁊ 2ª ꝑmi doctria 3ª. caꝑ. ꝑ de accūtib⁹ ⁊ signationibus. Et q/dā addūt diſionē ſuptā a mō signandi cum dubietate vel ꝓiectura: vt colligit 2ª ꝑmi. al. ca. ſic̄ curuitas digitoꝝ cuz q̄dam dubietate ⁊ ꝓiectura signat paruitatem epatis.

2 ¶ Et signa egritudinis ꝓsentis sunt q̄ signant egritudinē ꝑsentē: aut idicant egritudinē q̄ erit añquā sit: aut rememozari faciūt eius qō fuit.

Haly Utilitas signoꝝ egritudinis de inſatiuoꝝ. Utilitas signoꝝ egritudis ꝓnosticoꝝ. Utilitas signoꝝ egritudinis rememoratiuoꝝ.

¶ Signa egritudinis pñtis sunt ablatio opationū ⁊ exñtia egritudinis. Et hoꝝ signoꝝ lucrū est cognitio egritudinis. q̄re resistat ei cū eo qō ē ei ꝓriū. Et signa idicatiua egritudinis sunt diminutio opationū a suis dispōnib⁹ in ſmone absoluto: aut mutatio opationū a dispōnib⁹ suis nālib⁹. Et lucrū hoꝝ signoꝝ ē vt añcedat medic⁹ cū ꝑseuatiōe ⁊ euacuet coꝛp⁹ aut muter illō: qō ē accidēs in eo donec ꝓhibeat ꝓ illud casus coꝛpis in egritudinem. Et signa que rememozari faciūt egritudinis ⁊ eius qō ꝑcessit ex ea sunt sicut discoloratio: extenuatio: debilitas multa ⁊ cita. Et lucrū eaꝝ fiē dic̄ Hippo. i ꝑ lib. ꝓnosticoꝝ est vt cōsidat de eo ifirm⁹ ⁊ sui: ⁊ cōmittat se in manib⁹ eius: ⁊ sit ei po⁹ curādi eū ſm q̄ opz: ⁊ appareat ſollertia ei⁹ cuz arte ⁊ bonitas scie eius ⁊ alia que ſunt sicut ista.

Laurē. ¶ Nec secus egra signa ſi pñtē egritudinē demōſtrāt: idicātia existūt: ſi futuraz: ꝓgnostica. Cōmemozātia vo: ſi ꝑteritā in mētē reponūt.

Leoni. ¶ Insalubzia vero que ⁊ ꝓsentē indicant egritudinem: ⁊ futuram ꝓnunciant: atq̄ ꝓteritam memozie subjciunt.

Antiq. ¶ Egra vero signa ⁊ ꝓsentis egritudinis demonstratiua sunt ⁊ future ꝓnostica ⁊ ꝓius facte rememoratiua.

Jaco. ¶ Adaptat hāc diuisionē egris: ⁊ ꝓz vt. ſ. intelligendo.

3 ¶ Et ſm hoc exemplū signa dispositionis que nō est sanitas neq̄ egritudo sunt que significāt illā dispōnē q̄ nō est ꝑsens: aut idicāt eā añquā sit: aut rememozank⁹ ei⁹ postquā fuerit. Et sunt illa q̄ oīno nō signant aliquā duaꝝ dispōnum: aut nō sunt dignioza. ſ. sanitatis ⁊ egritudinis plusquā altera: aut q̄ signant vno mō dispōnē sanitatis ⁊ alio mō dispōnē egritudis: aut q̄ signāt q̄ñq̄ dispōnē sanitatis ⁊ q̄ñq̄ dispositionē egritudis. Et istoꝝ itez eē currit ſm tria tēpoza ſm ſimilitudinē: qua currit esse signoꝝ egritudinis ⁊ esse signoꝝ sanitatis.

Haly ¶ Audi sermonē eius dispōnis. nā ipse signāt ꝓ ipz q̄ ipse sunt tres neutralitates. Et ſi fueris memoz ei⁹ qō ꝓterijt de expōne nr̄a vbi diximus q̄ hec dispō est cōpoſita ex sanitate ⁊ egritudine: aut ſm cōmixtionē vtriuſq̄: aut ſm cōpōnē aliq̄ꝝ: tūc scies ex signis sanitatis: ⁊ egritudinis signa haꝝ dispōnū trium. Et multiplica ea cum absoluto semp: ⁊ cū absoluto ꝛz plures dispōnes: ⁊ cū tēpoze ꝑsenti. deide multiplica vnūqōq̄ hoꝝ triū cū ꝑterito: ⁊ scies rememoratiua illius dispōnis ⁊ futura: ⁊ scies indicatiua ei⁹ in ꝑsenti: ⁊ scies ei⁹ signa pñtia ⁊ scies p illō qō diximus lucrū cuiuslibet hoꝝ signoꝝ. Et determinabit q/dem Sal'. in eo qō futuꝝ est de esse signoꝝ: qz ꝓparabit tibi vt inuenias ex teipſo totum quo indiges ex eis.

Laurē. ¶ Pari mō signa neutra idicātia: ac ꝓgnosti ca. Itē cōmemozātia hñr: aut vbi nulla penit⁹ idicēt affectionē: aut nihilo magis sanā q̄z egrā dispōnē: aut aliq̄tenus sanā: aliquaten⁹ egram dispositionē: aut vbi interdū sanā: interdū egrā. Nam ⁊ hec quoq̄ ꝓ trium tempoꝝ diuersitate similiter indicantia: ꝓgnostica: ac commemozantia censentur.

¶ Eadē rōne neutra dñr: q̄ neutrā dispōnē ostē dūt: pnūciāt: ⁊ memozie subjciūt: ⁊ q̄ nihil oi no de dispōnibus indicāt: vel nihilo magis salubzē q̄z in salubzē dispōnē ostēdunt: ⁊ partim gdē salubzē: partim vero insalubzē indicāt dispōnē: ⁊ qua aliq̄ gdē salubzē: aliq̄ vero insalubzē. Et hec quoq̄ ſm tria tēpoza: veluti salubzia: ⁊ insalubzia appellantur. Leoni.

¶ Scōm vo ⁊ h̄ neutra ⁊ q̄ neutraꝝ dispōnuz: demōſtrantia sunt: ⁊ ꝓnostica: ⁊ rememozatiua. Et sunt signa ſm aliqd gdē sanā: ſm vo aliqd gdē egrā declarātia dispositionez. Et hec q dem ſm tempoza sanis ⁊ egris insunt. Antiq.

¶ Adaptat hanc diuisionem neutris ſm omne significatum. Et patet vt supra. Jaco.

¶ Et quāuis iā appꝛopꝛiauim⁹ signa q̄ signant rē pñtē noie significatiua: ⁊ signa q̄ significant rē futurā indicatiua: ⁊ signa que significāt rez: que iaz fuit rememoratiua: tñ nos inuenimus antiquos noiasse oia signa indicatiua: quāuis significent rē ꝑsentem vel rē que iam fuit. 4

¶ Sermo iste est intellectus.

¶ At qui vocank iterdū hec oia signa ab antiqs medicis ꝓgnostica: q̄ꝝ ꝓsentez aut ꝓteritam significent dispositionem. Haly Laurē.

¶ Uocantur autem non nunq̄ a vetustioꝝ medicis hec omnia signa ꝓnūciatiua: q̄ꝝ ꝓsentium ac ꝓteritoꝝ indicatiua. Leoni.

¶ Appellank aūt hec oia gdē signa a veteribus medicis ꝓnostica: ⁊ ſi ꝑsentiū aut ꝑteritoꝝ aut futuroꝝ declarantia sunt. Antiq.

¶ Oñdit qualiter ab antiquis noiabant. Et ꝑ hoc. Scōo comparat hec signa iter ſe. 2ª ibi. Et vtilitas. Prima ꝓz. Jaco.

¶ Nota q̄ ꝓnosticatio q̄ñq̄ ſumitur cōiter: ⁊ sic non est aliō q̄z alicuius occulti ꝑ manifestū cognitio: ſicut vulgariter dic̄ ꝓnosticare qd in manib⁹ habeo. Scōo ſumit ꝓpꝛie: ⁊ sic est effectus futuri per manifestū signum ꝓnotio anteq̄z. ſ. illud sit sub rōne tamē futuri. Primo modo ſumebant antiqui. Secūdo modo ſumit Sal'. Prono sticatio duplex.

¶ Et maioꝝ qdē vtilitas nō ē nisi signoꝝ signatiū rē pñtē aut futurā. Unde vtilitas signoꝝ rememoratiuoꝝ ei⁹ qō fuit est minoꝝ illis. 5

¶ Utilitas vo signoꝝ rez pñtē signātium est nēcia in arte medicine ꝓpea q̄ opatiōes medicie ꝑticulares oēs ꝓcedētes ⁊ pēdētes sunt ex eis. Et ꝓpea q̄ ꝑ q̄ signa idicatiua scit qō futuꝝ est: ⁊ ꝑparas ei qō nēciū est: ⁊ accipis ei ꝓparationē suā ⁊ ꝓsiliaris in eo ante ꝑparationē suā: fiunt ꝓpiqua nēcys in opationib⁹ medicine ꝑticularib⁹. Per signa vo rememoratiua non fit iuuamentum in operationibus medicine particularibus: cui sit q̄ſtitas: ⁊ ꝓpter Haly. Laurē.

illud non sunt necessaria neq̄ ꝓxima necessarijs.

Laurē. ¶ Ac maioꝝ vtilitas est indicantiū ⁊ ꝓnosticoꝝ minoꝝ commemozantium.

Leoni. ¶ Usus vero non paruus ex ꝓnunciatiuis: atq̄ indicatiuis: minoꝝ autem ex hys que memozie subjciunt.

Antiq. ¶ Et vtilitas gdē magna ē: ⁊ demonstratiuoꝝ ⁊ ꝓnosticoꝝ: ⁊ minoꝝ vo rememoratiuoꝝ.

Jaco. Signoꝝ vtilitas varia. ¶ Lōparat hec signa q̄ ad vtilitatē iter ſe. ⁊ ꝓz. ¶ Ꝓio nō q̄ tā signa memoratiua q̄z demōſtratiua q̄z ꝓnostica sunt vtilia sil' ⁊ ifirmo ⁊ medico. Ꝓio. n. memoratiua ꝓferūt me dico: qz ducūt ipz in notitiā ꝑterite dispōnis ⁊ oñdūt ipm in ſua arte excellētē: q̄re maioꝝ sibi adhibeē fides ⁊ lucrū maiꝝ ⁊ honoꝝ. Lōferre ēt pñt memoratiua ifirmo: ꝑ q̄ꝛto eē pñt cā vt cognoscat dispōnē ſanā ꝑteritam. ⁊ ex hoc vt cognoſcat vſq̄ ad q̄ꝛtō debeat egrū alterare ⁊ vbi ōbeat fiſtē alterationē. Sz qz de scō nō multū accidit: iō dixit ipſa eē vtilia min⁹. Sil' ꝓnostica ꝓferūt: qz reddūt medicū cautū ⁊ ꝓuidū in ſuccurrēdo accūtibus. Per ipſa ēt sciet meli⁹ qd in pñti agēdū sit: eodē mō demōſtratiua. ¶ Scōo nō q̄ rememoratiua paꝝ ꝓferre oñr ifirmo vt 2ª ꝑmi alle gato caꝑ. ibi oñr nihil ꝓferre: qz. ſ. q̄ſi nihil: vel qz nō nisi mediātib⁹ demōſtratiuis: multū aūt medico ipm excellente ostēdēdo. Demōſtratiua vo paꝝ medico ⁊ multū ifirmo. Iz eni medic⁹ cogīscat dispōnē pñtē: nō ex h̄ reputaē multuz excellēs: iz tñ ex eoꝝ cōꝑhēsione magis segē vtilitas in firmo. Ꝓnosticoꝝ vo vtilitaz pauca ifirmo ⁊ multa medico: reputaē. n. ex hoc excellētissim⁹. ¶ Zᵒ nō nō eē itelligēdū quin qōlibet signū sit magis aptū ifirmo ꝓferre q̄z medico. Sz itell's est q̄ vtilitas ifirmi ex demōſtratiuis est maxia respectu vtilitatis: q̄ habeē ex ꝓnosticis ⁊ rememoratiuis. Et eꝛ: vtilitas q̄ hī ex ꝓnosticis ⁊ rememoratiuis: medicis ē maxia respectu ei⁹ qō hī ex demonstratiuis. Et ꝓpter q̄ modicā infirm⁹ hz vtilitatē ex ꝓnosticis respectu. ſ. demōſtratiuoꝝ: minimā vel nullā ex rememoratiuis respectu ꝓnosticoꝝ ⁊ demōſtratiuoꝝ ꝛc̄. Et ex illo ꝓz expō plurium auctoritatū de hoc aliud sentientiuz.

6 ¶ Et corpa sana ſm duos modos dicūtur: ex eis absoluto sermone: ⁊ ex eis vt nūc. Etiā diximus q̄ coꝛpoꝝ q̄ oñr sana absoluto sermōe due sunt spēs: ꝓpterea q̄ quedā eoꝝ sunt sana semper: ⁊ q̄dā eoꝝ sunt sana in plurib⁹ dispositiōibus. Sana quidē semp que ex eis: sunt ſm meliozē fozmarū. Et sana gdez in pluribus dispōnibus: sunt que ex eis diminuuntur ab illa fozma: sed non est diminutio eoꝝ multa.

Haly ¶ Iterauit sermonē suū Sal'. in coꝛporibus sanis vt faciat rememozari aſpiciētē in libzo suo eius qō ꝓterijt vt repꝛe sentet ſp in mēte sua in oī loco id qō pēdet cū eo: ⁊ ex eo in quo ꝓterijt ſm. Postq̄z. n. ipse adhesit sup sciam signorū eoꝝ facit nos rememozari sermonis sui in eis.

Laurē. ¶ Cū igit corpa sint sanabilia simpl'r ⁊ nunc: q̄ ēt beneualentia nominank simpl'r sanabilium coꝛpoꝝ duplicē haberi differentiā docuimus: eo q̄ hec semp talia: illa plerūq̄z existant: semp quidē quoties optimā habeant ꝓparationē: plerūq̄z vero quoties ab ea ipſa optima ꝓparatione non longe absistant.

Leoni. ¶ Cū vero sint salubzia corpa: hec gdē simpl'r: hec vo vt nūc: que ⁊ bene valentia oñr. Saluzbriū simpl'r coꝛporū duplicē dixim⁹ esse differētiā: qm̄ nōnulla quidē ſp: nōnulla vo vt multū essent talia: ⁊ semper quidem que optimam ꝓstitutionem soꝛtita sunt vt multum vero: que non magnopere ab illa recedunt.

¶ Existētib⁹ vo coꝛporib⁹ sanis: his quidē simpliciter: his vo vt nunc: q̄ ⁊ sana oñr. Simpl'r sanoꝝ coꝛporū duplicē dicim⁹ eē dīaz: hec gdē eoꝝ ſp eē talia: hec vo vt multū. Sp gdē talia quecūq̄ habēt optimā cōpōnē: vt multum vo quecunq̄ ab hac multum deficiunt. Antiq.

¶ Resumit quasdam diuisiones coꝛpoꝝ. Scōo subiungit quādam aliā ſubdiuiſionē signoꝝ. 2ª ibi [Cognitiones.] Jaco.

¶ Littera ꝓz. Et ꝓpōnē hic vt supra alias intēdit inꝺifferenter oēm naturā: in qua cōſistit ſanitas.

¶ Oꝛtet vt significet sup ea ex reb⁹ q̄ sunt ex eis in diffinitione ſubstātie eoꝝ: ⁊ ex opationibus ⁊ accidētibus que sequunt ista necessario. 7

¶ Signa coꝛpoꝝ ſanoꝝ tria ſūt. Unū eoꝝ est qō est assumptū ex eo qō in eis ē in diffōne eoꝝ ſube: ⁊ ista signa sunt nēcie verificatiōis. Et scōa ſumpta sunt ex operatiōibus mēboꝝ: ⁊ ista itez sunt apparētis veritatis. Et tertia ſūt ſupta ex accidētibus ꝓsequētib⁹ ab eo qō eis est in diffinitiōe ſube coꝝ ꝓsequētibus itez ab opationibus: ⁊ ista multotiēs sunt veridica. Et qō ex eis mentē rarū est ſm minus: qō est optime temperantie signum. Haly Sāi coꝛporis signū triplex.

¶ At cognoſci talia oz ab his que i sunt ſm substātie rōnē ⁊ actionibus necessario subsequēti⁹ ⁊ casib⁹: que ꝓꝓrie accidētia nominamus. Laurē.

¶ Hoꝝ āt dignotiōes ſumēde sunt ab his: que scōm eēntie rōnē ipſis insunt: ⁊ ab his q̄ ex necessitate ꝓsequūtur operationibus: casibusq̄: qui ꝓꝓrie accidentia vocantur. Leoni.

¶ Cognitiones vo eoꝝ ⁊ ab inherētib⁹ ſm ſubē eoꝝ rationē opz fieri: ⁊ ab his que necessitate hec consequuntur effectibus ⁊ casibus: que etiam accidentia vocamus ꝓꝓrie. Antiq.

¶ Ponit diuisionez dicēs haꝝ dispōnū signa ſumi posse a ſubaliter inherētibus: que appellank ſm ſubē rōnez: aut ab effectib⁹ necessario hoc ꝓsequentib⁹: vt opationibus: aut casib⁹: q̄ ꝓꝓ vocank accūtia. ¶ Ꝓio nō hāc diuisionē lz spāliter explicet de sanis coꝛpib⁹ idifferēter tñ de oībus tā. ſ. egris q̄z neutris eē itelligēdam. ¶ Scōo nō: vt al's dcm̄ ē: sanitas duplr diffinit. Ꝓio a ꝓzi diffōne ostēdēte qd ē sanitas: vt sanitaꝝ simplr ē eucrasia ⁊ coeq̄litaꝝ. Oñq̄z vo a posteriozi vt cū diffinit ꝑ opōnes: q̄ ſūt effect⁹ sanitati extrīsece: vt sanitas ē dispō vl' hit⁹: ex q̄ pueniūt opōnes ꝛc̄. lz tñ nō oñdit qd: fz potī⁹ ad qd vl' q̄lis sit sanitas. Ꝓia. n. oñdit qd vē ē sanitas. ē. n. idē itrīsece ⁊ eētialr: qō eucrasia. Sig'igit ſūpta ab eucrasia ⁊ coeq̄litate q̄ vl' termīi ea ipoztātes ponunt in diffinitione eētiali ad ſensū supra positū sanitatis oñr ſūpta a ſubal'r iherētib⁹. Per effect⁹ āt itelligē debem⁹ opōnes: q̄ ſunt sanitati effect⁹. Casus ēt ⁊ accūtia ſunt ēt effect⁹ a sanitate: mediātib⁹ tñ opōnib⁹ pueniētes. vbi gra. ꝓtēperātia ꝓmaꝝ q̄litatū tāgibiliū oī ſubal'r inherēs sanitati cōpl'oni. Est. n. cōpl'o eētial'r idē cū ipſa sanitate: iō ſubal'r oī inherens. Bona vo digō ⁊ ſanguificatio oī effectus vel opatio. a ꝓtēperātia. n. iā dicta ꝓuenit digō bona. Bonus aūt color in facie apparens ex albo. ſ. ⁊ rubeo mixtus est casus. est eniz Inherēs ſubal'r quid.

Effect⁹ quid ꝛ casus.

dispō pēdēs a sanitate mediāte opōne. ió casus dī: qr ab opōne cadit. Uel possum⁹ dicē ꝙ oē pēdens a sanitate est opatio vl opatū. Si ꝑ⁹ est effect⁹. Si scōm dī casus. Hoc dico pp pulchritudinē vel formalitatē: q̄ imediate pēdet a bona cōpōne. ꝛ ponit casus a Gal. in lra. ¶ Tertio nō ꝙ opōnes q̄ sunt effect⁹ sive effectiōes: sicut mot⁹ est effect⁹ mouētis: ꝓr dependēt a subal'r inherētib⁹ nēcio: qr nō ꝓducunt nec dependēt nisi a subal'r inherētib⁹: quāuis nō ꝑ subal'r inherētia oēs suas ꝓducant opōnes. Et ex illo colligit a bōa cōpl'one p se ꝛ imediate ꝓduci opōnes bonas. ¶ Sz diceres opōnes igrediunt diffōnē sanitatis. g̃ signa sūpta ab opōnib⁹ sunt signa sūpta a subal'r inherentib⁹. ¶ Negat ꝓña: qr opōnes nō ingrediunt essentialez diffōnē sanitat⁹: sed accidētalē. ¶ 4° nō ꝙ dī: que accītia. ꝙ ly q̄ dz referri ad ly opatiōes ꝛ casus: que sunt accidē/tia ipsi sanitati. nā a sanitate cadūt. ¶ Preter hec nō hoc dictū Baly ꝛ Cōmētatoris ꝙ si significatio sumpta a substātialiter inherētib⁹ est ꝓma ꝛ pdurans: qr signa sūpta a subal'r inherētibus sunt necessarie vēritatis: ab opationib⁹ sunt apparentis vēritatis: a casibus sunt raro fallentia: tū aliqñ fallunt. debite. n. sen'su ꝛ intellectu comprehensis subal'r inherentib⁹ cōprehendit significatū. sed opatiōes p'me sunt nobis manifeste: ió sunt apparentis veritatis non necessarie veritatis: qr ꝑ fallē vt si tēperatus nimiū comedēs diminute digereret. Signa sūpta a casibus sal lunt q̄ñq̄ vt signū sumptum a colore: sed raro. Aui. tñ 2ª ꝓmi dixit signa sumpta ab opatiōib⁹ eē ꝑ⁹ ꝛ maxime perdurativa. Oō maxie verū est q̄ñtū ad sigñandū super di/spositionib⁹ iterio⁹ ꝙ sensib⁹ nō sūbiacēt. In calib⁹. n. raro vel nūq̄ significamus per subal'r inherentia. in exterioribus vō est econtra. ꝛ colligit concordia.

Contra dictio tollit.

8 ¶ Al substantia quidē ipsa tunc quādo corpus est ſm meliorē formā. nā ex signis ei⁹ é eq̄litas mēbrorū eius ptiū similiuz in calore ꝛ frigore: humiditate ꝛ siccitate. Et eq̄litas mēbror ei⁹ instrumētaliū in quātitatib⁹ ptiū: ex qbus sunt cōpōsita: ꝛ nūero eorū ꝛ forma cuiuslibet partiū ꝛ in loco: ꝛ forma instr̄alis totius ꝛ loco ei⁹.

Baly ¶ Jam ꝑterijt ex sermōe nr̄o ꝙ eq̄litas complexionis vno quoq̄ mēbror ꝓtiū similiū ē cōpl'o ꝓueniēs eis. Et ista q̄ dē mēbra diuersa sunt ꝛ ex eis ē mēbrū: sup qō cal'itas ē mag⁹ vincēs sic̄ caro. Et ex eis ē mēbrū sup qō est friditas vincēs sic̄ neru⁹. Et in corpe qdē toto qñ ꝓportionalitas

Mēbrorū instralium cōplexionū duplex.

cōplexionū mēbror ꝓtiū similium partium est proportionalitas ex q̄ fit cōpl'o corpis eq̄lis. Et cōpō mēbror instr̄aliū est ēt duobus modis. vnus eorū est cōpositio instrumētalis totius: ꝛ alter est cōpositio mēbrum officialiū: cuius exēplum est ꝙ manus est mēbrū instr̄ale vnum cōpositz ēt ex mēbris instr̄alibus: ꝛ sunt digiti. vola ꝛ rasceta. ꝛ bra/chiū. ꝛ adiutoriuz. Sunt ergo manus due cōpositiones: quar⁹ vna est cōpositio tot⁹ manus ꝛ altera est cōpositio partiū eius. Cū ergo ꝓuenit cū eq̄litate cōpositionis corporis: vt sint mēbra instr̄alia ꝛ eq̄lis cōpōnis in duobus modis simul: ille ergo res sunt signa sumpta ex diffinitione substātie corporis: quibus scitur melior formarum.

Man⁹ cōpō duplex.

Laurē. ¶ Ab ipsa qdē subā optime ꝑparatiōis corpa dignoscunt: quoties ptes similares: calore: frigore: siccitate: hūiditate modice ꝓstent. Instrumētales vero mediocriter accomodent quātitate ac numero eaꝝ: qbus cōponunt: atq̄ ēt figmēto singularꝝ partiū: totiusq̄ instrumenti.

Leoni. ¶ Ab essentia qdē ipsa eorꝝ que optimā habent ꝓstitutionē: cōmoderatiōe cōsimiliū qdē: in calliditate: frigiditate: humiditate ꝛ ficci. Instrumentoꝝ vero: in quantitate: ac numero eorꝝ ex quibus componuntur: ac ꝑterea formatione: situ partium singularū: ac totius instrumenti.

Antiq̄ ¶ Substātia quidē ipsa eorū: que in optima cō positiōe sunt cōtēperantia similes quidē ptes habētium in calliditate ꝛ frigiditate ꝛ siccitate ꝛ humiditate: organicorū vō i quātitate ꝛ q̄litate cōponētiū ea: ꝛ adhuc in formatione ꝛ positione pticularū vniuscuiusq̄ ꝛ totius organi.

Jaco. ¶ Docet significare per hec signa. Prio quātū ad sanitatē optimā. Scōo paꝝ lapsum. 1° ibi Eoꝝ vo.] Primo docet ꝑ subal'r inherentia. 2° ꝑ ea q̄ accītal'r insunt. ibi Abhis.] Prio sup optimam sanitatē docet signare. Scōo super optimā cōpōnē. 2° ibi Organicoꝝ.] ¶ Dicit ꝑ ꝙ signa sumpta a subal'r inherētib⁹ corporꝝ eorꝝ que sunt in optia cōpōne sunt supple quātū ad sanitatē in cōpl'one tē perātia mēbror ꝓsimiliū in calido frigido hūido ꝛ sicco.

Cōpl'onis ꝑprie butio cōpōnis Auic.

¶ Prio nota ꝙ ex tēperantia cōpl'onis ꝑprie arguit sup sanitatē optimā ꝓsimiliū. i. cōpl'onē. cōpl'o. n. ꝑpe est cō/similib⁹ attributa. cōpositio vō organicis: vt prio de accidenti. 3° cap. ꝛ 2° pmi. 2° cap. ¶ Scōo nota ꝙ huiꝰ signuz est sumptū a substātialiter inherētibus sanitati cōpl'ona/li: qr talis cōtēperātia non est qd extrinsecū nec accidentale sanitati cōplexionali: sed est sibi eētialiter: eadē: nec aliqd ipsoꝝ pōt ab altero absolui. ¶ Cōtra: qr signū ꝛ fi gnificatū debēt eē distincta: qr alias idē eēt respectu eiusdem notius ꝛ ignotius. ¶ Prio illo Plusq̄cōmē. dixit ꝙ cōtēperātia iā dicta non est signū sanitatis optime in cōpl'one: sed sani ꝛ ipsa distinguit a sano. ¶ Aliter dixit ꝛ meli⁹. Et videbit in qōne. ¶ 2° tāgit signa optie sanitatis organicoꝝ dicēs ꝙ coeq̄litas i q̄ntitate ꝛ q̄litate. i. numero. vt Plusq̄cōmē. cōponētiū ea. s. organica ꝛ adhuc coequalitas in formatione ꝛ in positione vniuscuiusq̄ particularū componētiū ea. s. organica: ꝛ etiā totius. s. organici sunt supple signa. ¶ Primo sciendū compositionem prio ꝛ principal'r eē organicis attributā: vt ꝑ de accidenti. ꝛ scda primi. allegatis caꝑ. Sunt aut̄ nature in qbus ꝓsistit sanitas cōpōnalis q̄ntoz. s. plasma: q̄ntitas: numerus: ꝛ positio. Et itez plasmatis q̄ntoz. s. figura: superficies: via ꝛ receptaculū: vt 2 ꝓmi. caꝑ. 1°. Et qr bonuz plasma: bona quātitas: numerus ꝛc. nō sunt res extrisece sanitati cōpōnali: ꝛ real'r idē. ió talia signa dcā sunt sūpta a subal'r inherētib⁹. Uerbi gra. signū quo cōpzehēdo manū bñ sanā sumptū a substātial'r inherētib⁹ est: vt si video ipsam debite q̄ntitatis ꝛ debiti numeri partiū: qr qnque bz digitos: ꝛ itez ꝙ sit debite figurata superficial'r ꝛ debite ꝓportionata: sic vt nō solū partes manū ipaz cōponētes: sed ēt ipsa tota man⁹ sit debite figurata ꝛ cōpositionata.

9 ¶ Ex rebus aūt que ꝓsequunt necessario quoniam ex signis que cōsequunt mēbruz similiū partiū ē qō declarat sensui tactus ꝛ est eq̄litas inter duritiē ꝛ lenitatē. Et ex eis est qō ostendi tur sensui visus: vt est bonitas colorꝝ: ꝛ ē eq̄litas iter paucitatē pilorū ꝛ eorū multitudinem.

Baly ¶ Postq̄ ostidit signa sumpta ex corpore subā signi cantia meliorē formaꝝ: incipit ostendere signa significantia hāc formā ex eis que sequunt hāc forma ex accidētibus. Et dicit ꝙ ipsa in mēbris similiū ptiū sunt due res: quar⁹ vna est que declarat ꝛ apparet sensui tact⁹. Nā q̄ñ tu ponis manū sup corp⁹ inuenis ipm equale inter duritiē ꝛ lenitatē. Et alia est q̄ declarat ꝛ apparet sensui visus. Naz

q̄ñ tu aspicis corpus inuenis ipsum boni coloris: temperatum inter paucitatē pilorꝝ ꝛ multitudinē eorum.

Laurē. ¶ Dcoro ab his q̄ necessario subsequūt tactu qdē duritiei ac molliciei mediocritas. Uisuvero si nec oino leuis nec admodū hirtus appet.

Leoni. ¶ Ex his vero q̄ ex necessitate ꝓsequūtur ꝓsimilia: quātū quidē attinet ad tactū a mediocritate: q̄ in mollitie: ac duritie cōsistit. Quātū vero ad aspectum: a colore optimo: ꝛ leuitatis: atq̄ hispiditatis mediocritate.

Antiq̄ ¶ Ab his vo que ex necessitate hic sequunt similes qdē partes habētia: quātū qdē ad tactū in duritie: ꝛ mollitie mediocritas: q̄ñtū ad visū bon⁹ color: ꝛ bz lenitatē ꝛ aspitatē mediocritas

Jaco. ¶ Docet significare p accītalē inherētia. Primo q̄ñtuz ad cōsilia. Scōo ad organica. 2° ibi Eoꝝ vo.] Ꝑ pōt signa a casib⁹. 2° ab opōnib⁹. 3ª ibi 2m effect⁹.] Dicē ꝑ ꝙ signa corpis optie sani sūpta ab his q̄ nēcio sequūt bonā ꝓpl'o nē sūt mediocritas q̄ ad tactū i duritie ꝛ mollitie: ꝛ q̄ ad visuz color bon⁹ ꝛ mediocritas i aspitate ꝛ lenitate. i. pilositate ꝛ mediocritate pilorꝝ: vt exponit Plusq̄cōmē. ꝛ bz trāslatio alia: lz vex ēt eēt de lenitate ꝛ aspitate ꝑprie dicta: ꝛ istud eēt p tactū magis ꝑceptibile q̄ñ p visum. pilositas aūt ꝛ sibi oppositū p visum ꝛ tactū. Ꝑ nōm ꝙ mediocritas in duritie ꝛ mollitie signat tēpantiā. fit. n. superflua mollities hūido nimis dñante. sicco vō superfluo durities. g̃ mediū ꝓseqūt tēpantiam passiuaꝝ. Sil'r bon⁹ color. bon⁹ color ē ex albo ꝛ rubeo decēter pmixtis: qr color niger signat adustionē a superfluo cal'o: alb⁹ pur⁹ friditatis dñiū cū hūiditate: liuid⁹ cū siccitate: rube⁹ intēsuz dñiū calidi ꝛ hu. g̃ mediocritas signat tēpantiā. Sil'r mediocritas iter pilositatē: qr multa pilositas excessū signat caloris. puatio vō eoꝝ diminutionē. g̃ ꝛc. Dec aūt dicūt casus: qr a cōpl'one cadunt mediātibus opōnib⁹: ꝑ debita. n. opōnē cal'i hūidū ipz digerētē bñ: ꝛ nutrimētū assimilātē ꝛc. fit mediocritas in duritie ꝛ mollitie. Propter mediocrem trāsmissionem sanguis ꝛ spūs ad ptes faciei fit color mediocris: ꝛ sic de alijs. ió ꝓprie casus dicunt.

10 ¶ Et ex eis qō apparet in opōnibus: ꝛ est ꝓplementum earum qō noiauit ipaꝝ bonitatem.

Baly ¶ Oñdit per hūc sermonē ꝙ significātia meliorē formaꝝ sumpta sunt ex operationibus mēbror partium similiū vt sunt opōnes eorum cōplete: ꝛ oñdit ꝙ complemētum eoꝝ est illud qō nominat medici bonitatem eorum.

Laurē. Leoni. ¶ Si colorat⁹ existit. Si actiones pfectas hz.

¶ In operationibus: a perfectione: quaz ꝛ ipsarum virtutem appellamus.

Anniq̄. ¶ Scōz vo effectus operationū perfectio quā ꝛ virtutem eorum nominamus.

Jaco. ¶ Signū hoc est assumptum ab opōnibus: qr a pfectione operationum: quam ꝛ virtutez. i. bonitatem nominam⁹ ¶ Notādū ꝙ opationes ꝓsilium sunt attrahere ꝛc. ꝛ illa rū opationū pfectio arguit sanitatē cōpl'onalem.

11 ¶ Et ex signis que sequunt mēbra instr̄alia est eq̄litas instr̄alis cōis corporis toti⁹: ꝛ bonitas eius ꝛ virtus opationis: que sunt per ea.

Baly ¶ Ostēdit p hūc sermonē duas res: quaꝝ vna ē que cōsequit ab equalitate ꝓpōnis mēbror instr̄aliū corpis. Cō sequit. n. eā vt sit totū corpus eq̄le pulchre forme ꝛ signi ficāt ista signa meliorē formaꝝ. Et altera est pfectio opationum mēbroꝝ instrumētaliū: quā nominant virtutem eoꝝ ꝛ bonitatē: ꝛ illa significant meliorem formarum.

Laurē. ¶ Si instrumentales partes se habent mediocriter. Si decore instrumētoꝝ totius corporis conspicue sunt: ꝛ actionū virtute pollēt. Atq̄ hec optime ꝑparationes corpis indicia sunt.

Leoni. ¶ Ab his vero que instrumētarijs partes consequūtur: a cōmoderatiōe ꝛ pulchritudine oium totius corporis instrumētorū: ac ꝑterea eaꝝ q̄ ipsis insunt virtute opōnū. Optie igit cōstitutionis corporꝝ signa indicatiua sunt hec.

Antiq̄ ¶ Eorum vero que organica cōsequuntur in coequalitate ꝛ pulchritudine omnis corporis organicorum. Amplius ꝛ inherentiū eis effectum in virtute. Optime ergo compōnis corporis demonstratiua signa sunt hec.

Jaco. ¶ Ponit signa sumpta ab accidentaliter inherentibus sanitati compositionali organicorū dicens ꝙ cognitio corporum optime cōpositionis. s. a casibus: a coequalitate ꝛ pulchritudine oīs corporis ꝛc. Et per coequalitatē nō intelligit vt supra optimam compositionem: qr sic esset signū sumptum a substantial'r inherentibus: sed intelligit membrorum cōmēsurationē: in qua stat formositas. Nō refert autē vtrū pulchritudo ꝛ formositas sint res distincte a coequalitate vel non. Medicus enim dz eas tanq̄ distinctas considerare. Ex his autem colligi potest ꝙ nō quilibet casus cadit a sanitate mediante operatione, sanitatis. sicut pulchritudo est casus cōpōnalis sanitatis ꝛ cōmensuratio: quē non efficit ꝓbona cōpositio mediante operatione. Sed istud habet verum potissime in casib⁹ sanitatis ꝛ similium vel vt in pluribus. Totum residuū satis pz. Cōcludit ꝛ pz. Tacuit aūt ꝓnostica vel memoratiua: qr talia nō nisi in corpibus egris ostenduntur.

12 ¶ Ex corporibus aūt q̄ iā diminuunt a meliori formaꝝ: sz sūt adhuc in sua sanitate sunt illa in qbus est lesio in cōpl'one mēbror similium ptiū: ꝛ est cū hoc parua. Et ex eis in quibus est lesio in cōpōne mēbror instr̄alium ꝛ illa lesio itez ē parua. Et lesio qdē in cōpl'one mēbrorum ptiū similiū: aut in cōpōne mēbror instrumentaliū est aut in oibus aut in qbusdā eorū.

Baly

¶ Postq̄ posuit signa significantia meliorem formarum: incipit ostendere signa significantia formam: que est minor ea pauca diminutione: ꝛ est forma corporum sanoꝝ ſm plures dispositiones. Et lesio in complexione est: vt in complexione membrorum partium similium sit addita quedam quatuor qualitatum: aut minuatur ab eo quod conuenit ei. Et lesio in compositione membri instrumentalis est aut in numero suo aut in quantitate aut forma aut situ suo. Et conditionauit vt sit lesio pauca ꝛ cōsequatur ab illo vt sit sanitas eius ſm plures dispositiones. Et lesio parua ſm sniam eius est que nō apparet sensui. Et medici qdē nominant eam debilitatē membri. Attende ergo sermonē ei⁹: ꝛ intelligas ipm ꝙ ops.

¶ Cetez que ab ea absunt corpora sed insuper sana sunt: partim similariū tēperameto impedita sunt exiguo quodā impedimēto: partim instr̄aliū lesione affecta sunt: exiguo quoq̄ impedimēto aut oium aut quarūdā partium.

Leoni. ¶ Eoꝝ aũt q̄ ab ipsa deficiunt: ⁊ adhuc tñ salubria existũt: nonnulla qdē in cōsimiliũ tēperatura vitiũ aliquod paruũ hñt nonnulla ẋo i instra rioꝝ cōmoderatione: ⁊ hoc quocꝫ p exiguuꝫ. Accidit autem hoc vel in omnibus: vel in aliquibus: aut in vtrisꝫ.

Antiq ¶ Eoꝝ ẋo q̄ qdē deficiũt ab hac sana ẋo sunt. hec qdē in similes partes habentiũ lapsa sunt ꝑm contemperantia ꝑm paruum quēdam lapsum. hec vero ⁊ coequalitate ozganicozum paruuꝫ aliquid. Et hic lapsus: aut est omniũ: aut aliquozum: aut ꝑm vtrunꝫ.

Jaco. Sanuꝫ vt mꝫtũ mꝫtipꝫ ¶ Determiat ō signis cozpoꝝ sanoꝝ vt mꝫtũ. Scōo egrorũ ⁊ neutroꝝ ⁊ª ibi ⌊In eisdē.⌋ ꝑ ꝑmittit q̄t modis cōtingit cozpª eē sanũ: vt mꝫtũ. Scōo declarat ibi ⌊Ḡia. ẋo⌋

¶ Dicit p̄ q cozpoꝝ deficiētiũ ab hac. ſ. optia sanitate q̄ tñ cozpa lꝫ deficiāt sũt sana: q̄dā sũt lapsa in quēdā puuꝫ lapsum ꝑm distēpantiā mēbroꝝ ꝓsiłium: qꝫ. ſ. paꝝ distēperata sũt in cōpꝫone: q̄dā ẋo sũt lapsa in puũ aliqd. i. in puũ lapsuꝫ ozganicoꝝ: qꝫ. ſ. deficiunt modicum in compositione. aut ꝑm vtrāqꝫ naturā. ſ. tam ozganicoꝝ q̄ cōsimilium est lapsus paruus. ⁊ hoc imaginari possumus ꝑm omnes partes cozporis aut ꝑm quasdam solummō. ¶ p̄ nō q p cozpa q̄ deficiunt ab optia sanitate ⁊ tñ sana sũt intelligē possumª p̄ sana vt mꝫtũ. lꝫ. n. sint lapsa a sanis sp nō tñ sic q ex̄ latitudinē sanitatꝭ simpr sint egressa. Possumª 2° ꝓbabiłr intelligē oia sana: vt mꝫtũ ⁊ vt nũc. ⁊ sic ꝓprehēdēt egra ⁊ neutra simpr. ⁊ tunc occulte inuit diuisionē: q eoꝝ q̄ deficiũt: ⁊ sũt sana ⁊c. q̄dā lapsa sũt i q̄dā puũ lapsũ: ⁊ q̄dā i maiozē. Et tũc ꝑñr decłat ꝑ ꝑm mēbrū divisionis. Elige. ¶ 2° nō ex dictis Gal. i łra colligi posse cozpª reddi sanũ vt multũ: aut qꝫ paꝝ lapsũ i ꝓpłone aut i ꝓpone aut i vtrisꝫ. Ex q̄ pz q ad ꝑ q aliq̄ cozpus sit denoiabile sanũ vt mꝫtũ: nō oz ips fz q̄libet eiª nām eē tale. Ex q̄ difficultas colligit sup tacta de neutro scōi figñati. Dz ēt remotio dubōnis solite ꝑ łra łr moueri: qꝫ sup Gal. diffōnē sani simr ponēs: ſb q ꝓhēdit sanũ vt mꝫtũ diffinit ips p ꝓiūctionē copulatiuā. ſ. eucratō ⁊ coeqle ⁊c. ꝑ ẋo p disiūctionē. ibi. n. ꝓsiderauit ips i se: vł reᵘ cozpoꝝ egroꝝ. aut minª sanoꝝ reᵘ q̄ꝫ ē eucraton: ⁊ coeqle. Hic ẋo ꝓpat ips ad sanũ sp reᵘ cuiª denoiat lapsũ paꝝ situe labat in cōpłone siue in cōpone siue in vtrisꝫ.

13 ¶ Et generi lesionum sunt genera rerum: quibus completur virtus eozum. Et sunt in membris partium similium complexio. Et etiam in membris instrumentalibus numerus quātitas forma sitª ⁊ cōtinuitas cōis inter eas.

Galy ¶ Silētiũ Gal. de scia signoꝝ signantiũ cozpª sanũ i hoza pñti signat: qꝫ sũt itellecta vtute sui ꝑmōis i signis cozporũ: q̄ minuũt a meliozi formaꝝ diminutiōe pua. Et p sermonē suũ gña lesionũ sũt gīa reꝝ: qb cōplet eoꝝ vtª: ⁊ sũt i mēbris sibum ptiũ ꝓpłe ⁊ i mēbris istralibª nūs q̄ꝫ titas foza ⁊ sitª ⁊ ꝓtinuitas cōis iter vtrāqꝫ. Ex lesiōe. n. ꝓpłonis aut ꝓpōnis ledunt opōnes mēbroꝝ sibũ aut instraliũ. vult q vtª mēbroꝝ ptiũ sibũ est pfectio opōnum eoꝝ: ⁊ ꝓplemtū opōnū eoꝝ ñ fit nisi ab eq̄litate ꝓpłonis eoꝝ. cū g̃ nō ē cōpło eoꝝ eq̄litas: tūc igredit sup ea lesio. Et exꝑit q ꝑ lesio ē malitia ꝓpłonis. Et vtª mēbroꝝ instraliũ ē pfectio opōnū eoꝝ: ⁊ pfectio opōnū eoꝝ: ñ fit nisi ab eq̄litate cōpōnum eoꝝ in vnoq̄ qtuoz q̄ noiauit. ſ. nūo: quātitatibª: foza: situ. Cū g̃ cōpo eoꝝ nō ē eq̄lis: tūc ingredit sup ea nocumētū. Deinde dixit ⁊ ꝓtinuitas cōis inter vtrāqꝫ. ſ. inter mēbra similiū ptiū ⁊ mēbra instra alia: ⁊ lesio intrans in ea est solutio continuitatis.

Laur. ¶ Impedimentoꝝ vero gña eadē hñr his que virtutē eoꝝ absoluũt. Tēperamentū in ptibus similaribus. Numerus aut̄ figmentum: magnitudo: ac positio in instrumentalibª. Utrisq̄ autem communis vnio est: quam sane continuitatem earum nominauimus.

Leoni. ¶ Uitiozuꝫ ẋo gña eadē sunt his que virtutē perficiũt. Tēperatura qdē in cōsimilibª. Numeruꝫ aũt ⁊ formatio: ⁊ magnitudo: ⁊ situs in instrumētarijs. Utrisq̄ vero cōis vnitas: quā ⁊ ipsoꝝ cōtinuitatē appellamus.

Antiq ¶ Gña aũt lapsuũ eadē sunt cũ his que virtutē totum cōplēt: tēperātia in habētibus similes partes: numerus vero ⁊ formatio ⁊ magnitudo ⁊ positio in ozganicis: vtrisq̄ vero cōe vnitas: quā ⁊ cōtinuitatem eoꝝ nominauimus.

Jaco. Lapsus gña q̄ nā multiplex ¶ Declarat q̄ño ꝑm quēlibet illaꝝ nāꝝ ꝓtigit cozpª labi. Scōo ꝑ idē determiat de lapsibª egritudialibª ⁊ neutralibª. ⁊ª ibi ⌊In eisdē.⌋ ¶ Primo arguit sic. gña lapsuũ sī eadē bis q̄ cōplēt vtutē eoꝝ. ſ. cozpoꝝ. ſz ea q̄ ꝓplēt vtutē cozpis sunt cōtemperantia ꝓsiłium. numerus. forma. quātitas ⁊ positio ozganicoꝝ ⁊ vnitas cōis vtrisq̄: quā vocamus ꝓtinuitatē. ideo in totidē generibus ⁊ naturis repitur lapsus. Primo ponit maiozē. Scōo subitellecta ꝓcłone ponit minozē. ibi ⌊Tēperātia.⌋ Prima ⁊ scōa ps satis patēt. ¶ p̄ nō q p lapsum itelligit oēm recessuꝫ ab optima sanitate. Per ea que virtutem cōplent intelligit optimā sanitatē quacunq̄ natura talis virtutem cōplet: qꝫ optime pficit opōnē: ideo ꝓplet virtutē. i. perfectionē. Scōo nō q illa ꝑpō. genera lapsuum eadem sunt ⁊c. ꝑ habere multiplicē intellectuꝫ. Primus vt ẋba sonant ⁊ iste est falsus. Scōs q totidē sunt lapsus ꝑm spēm quot sunt sanitates: ⁊ ꝑ itez nō est verª. vni. n. sanitati fz speciem plures opponunt lapsuꝫ ꝑm spēm. Tertius. totidē sunt nature in quibus stat optima sanitas: quot sunt ille in quibus fit lapsus. Sed de his clare videbit in q̄one.

Nāp nal drup ¶ Tertio nō q vnitas ē natura communis: qꝫ tā ad sanitatē ozganicoꝝ q̄ cōsimilium requisita. ¶ Quarto nō vt supra nās cōpōnales esse quatuoz. ſ. plasma siue fora tio: nūs: positio: ⁊ quantitas. Plasmatis autem natura diuiditur in figurā: superficiē: viam: ⁊ receptaculū.

14 ¶ Et in istis gñibus eiusdē ēvitium infirmozū cozpoꝝ ꝑm quāq̄ duaꝝ intentionū: q̄s nomē illō cōtinet ⁊ itelligas eē vtriusq̄. Et terminª quo fit separatio cozpoꝝ sanoꝝ ⁊ infirmozum inter vtrasq̄: est sensibilis operationū lesio.

Galy Lesio ¶ Genera lesionis sunt tria. Lesio accūs in opatione mēbroꝝ sibum partiū: ⁊ lesio in cōpone instraliū mēbroꝝ ⁊ lesio accūs in ꝓtinuitate mēbroꝝ. Et vna duaꝝ intentionū q̄ꝫ continet nomen cozpoꝝ infirmoꝝ ē cozpa egrotatiua: ⁊ alia cozpa infirma. Et dia inter vtrasq̄ est q nocumētū opationis in egrotatiuis: est insensibile occultū: ⁊ in cozpibus infirmis ē apparens sensibile.

Laur. ¶ Porro in his ipsis generibus egrotabiliuꝫ cozpozum vitium habetur er vtrāqꝫ egrotabilis cozporis significatione. Terminus autem interstinguēs ē: sensibilis actionum lesio.

Leoni. ¶ In his aũt ipsis gñibus sunt cozpoꝝ insalubrium vitia ꝑm vtrunꝫ salubritatis modum. Terminus autem qui vtrunꝫ distinguit est operationum lesio sensibilis.

Antiq ¶ In eisdē vero ipsis generibª lapsum ⁊ egrorum cozpozum est vitium ꝑm singulum egri significatum. Terminus vero vtriusq̄ discretiuus est operationis sensibilis lesio.

Jaco. ¶ Oñdit in eisdē naturis vel gñibª eē lapsũ egroꝝ. Scōo docet distiguē egra simpr a sanis vt multũ. ⁊ª docet distiguē sana vt mꝫtũ a sanis vt sp. ⁊ª ibi ⌊Termin⁹ ẋo.⌋ ⁊ª ibi ⌊Ab optia ẋo.⌋ ¶ Dic p̄ i eisdē gñibª q̄ stati notata sũt eē vitiũ ⁊ lapsum cozpoꝝ egroꝝ simpr ꝑm qōlꝫ signatuꝫ egri. ¶ p̄ nō ꝑm singulū signatū egri. i. tā egroꝝ simpłr q̄ꝫ vt nunc. fic. n. in ꝓpłone ꝓpone ⁊ vnitate repit sanitas optia: ⁊ sanitas ab ipo modicū lapsa: ita repit egꝝ ꝫ eiª oē signatū egri. i eisdē tribª gñibª vł naturis. ¶ 2° nō q p ꝑ ēt daꝝ itelłi neutroꝝ: qꝫ cognitis extremis facile cognoscit meᵐ. ¶ 2° oñdit dziam iter hec ⁊ sana vt mꝫtũ. Distinguũt. n. qꝫ sana vt multũ: ꝫ sint sana ab optime sano ⁊ in opōnibª lesa reᵘ illª: ꝑ tñ nō ē sēsibile: ſz oē corpª egꝝ ē reᵘ eiusdē sēsibiłr lapsũ. Sēsibilis g̃ lesio opōnū repta. ſ. in cozpe egro ⁊ nō in cozpe sano vt mꝫtũ: ē terminª discretiuª: vtriusq̄ eoꝝ. ſ. sani vt mꝫtũ ⁊ egri simpłr. Et dī terminª discretiuª: qꝫ termiat notitiā discretiuā hoꝝ iter se.

Termi nus dis cretiuª. ¶ Lesset igit exꝑ q̄ñdā antiq̄ꝫ vt dic Plusq̄ꝫcōmē. q p ly vtriusq̄ itelligebāt egꝝ simpr ⁊ vt nūc: qꝫ. ſ. egꝝ simpr nō ē lesū i ꝓprijs opōnibª reᵘ sui: ſz bñ egꝝ vt nūc. Hec. n. exꝑ cū łra seq̄nti ē multū ꝓformis. ¶ Ex his g̃ pz dzia iter egꝝ simpr ⁊ vt nūc ex vna pte: ⁊ sanū vt mꝫtũ ex alia qꝫ lꝫ vtrūq̄ fit lapsū: egꝝ tñ oē sēbiłr: sanū ẋo vt mꝫtũ in sensibiłr. Dñt aũt egꝝ simpr ⁊ vt nūc: qꝫ egꝝ simpr ē lapsuꝫ reᵘ optie sani. pficit. n. opōnes suas vt sibi debēt. Egꝝ ẋo vt nūc est lesum respectu sui ⁊ respectu optime sani.

15 ¶ Supra cozpora vero que minuuntur paruꝫ a meliozе formarū ingreditur lesio ex modis aliquibus: verum illud est insensibile.

Galy ¶ Uult. ſ. q̄ sup cozpa sana diminuta a meliozе formaruꝫ ingrediaꝫ lesio aliqbus modis. ſ. aut in cōplexione membroꝝ similium partiū: aut in compōne mēbroꝝ instrumētalium. vel illa lesio occulta est valde ⁊ insensibilis.

Laurē. ¶ Que vero ab optima ꝑparatiōe absunt paulum cozpora. Ipsa etiam re vera lesa sunt: attamen id sensibile nequaquam est.

Leoni. ¶ Que vero ab optima cozpozum constitutione breue aliquid deficiũt: reuera qdē ⁊ ipsa in aliquo sunt offensa: nō tñ id sensu ꝓprehēdit.

Antiq ¶ Ab optima vero deficientia compositione cozpora quidem breue lesa sunt: ⁊ ipsa ꝑm veritatem: non tamen sensibile est hoc.

Jaco. ¶ Docet distinguere sana vt multũ ab optie sanis. Scōo colligit dzias sanoꝝ ⁊ egroꝝ vt multũ. Tertio ẋo ex his notificat nobis neutra. ⁊ª ibi ⌊Simpłr ẋo egra.⌋ ⁊ª ibi. ⌊Sũt ẋo.⌋ Dicit p̄ q breue. i. breuiť vel paꝝ dzia ab optima sanitate. ſ. sana vt multũ sũt lesa ꝑm vitatē: ꝑ tñ hec lesio nō est sensibilis. hec. n. videnť optime sana.

16 ¶ Cognitio eoꝝ est p̄cōpationē in opationibª in resistētia causis infirmantibª: ꝓpterea q supra cozpa egrotantia ⁊ egra ⁊ cozpa diminuta parump a meliozе foraꝝ oino ingredit lesio.

¶ Dedit Gal. in ꝑ ꝑmōe canōes in cognitiōe illoꝝ ab illis ⁊ dixit. Illō cuiª est hec intētio cozpoꝝ egrotatiuoꝝ opōnes sũt magis diminute: ⁊ resistētia eoꝝ cāis ifirmātibª est debilis ⁊ cozpoꝝ diminutoꝝ parumper a meliozе foꝝ marum operationes sunt perfectiozes: ⁊ resistētia eozuꝫ causis infirmantibus est vehemens. Et ista cozpora comparant in sanitate ꝑm comparationem operationuꝫ eoꝝ ⁊ cozpozationē resistētie eoꝝ causis infirmantibus. Galy

¶ Igit diffinit id eo q magis: minusq̄ ex actionibus morbosis causis obsistant. Laurē.

¶ Distinguuntur vero ex eo: q magis minusue in operationibus existit: ac qꝫ causis q̄ egritudinem pariunt: nō eque resistunt. Leoni.

¶ Determinat aũt ea magis ⁊ minus in operationibus, ⁊ egris causis repugnare. Antiq

¶ Scōo docet distingere sana vt multũ ab optime sanis dicēs. Sed tñ differũt abinuicem per magis ⁊ minus in opatiōibª debitis posse ⁊ causis egris repugnare. ¶ Nota hanc łram duplr posse exponi. Primo vt ꝑ Gal. inducat aliā dziam cozpoꝝ egroꝝ simpłr ⁊ sanoꝝ vt multũ: ⁊ vult q nō solũ differāt p sensibiłr ⁊ insensibiłr ledi in opationibª: ſz ēt ꝑm magis ⁊ minª causis egris repugnare. ⁊ huic videť cōsonare verba Cōmētatoris in cōmēto. ⁊ tūc łra pz. Scōa ē expō Plusq̄ꝫcōmē. volētis q qꝫ Gal. supra dixit cozpa sana vt mꝫtũ ab optima sanitate insensibiłr lapsa. hic vult oñdere q̄liter ꝑ lapsuꝫ cognoscať. Cognoscit. n. p minª repugnare cāis egrotať faciētibª: qꝫ. ſ. per opationes suas minª resistunt sana vt multũ. Et exē plificat de cibo: quē vinceret opō stōchi vt semper sani ⁊ non sani vt multum. ¶ Mordeť cōiter hec positio: qꝫ fi-cut opō sani optime insensibiliter excedit opōnez sani vt multũ: ita p illam insensibiłr plus poterit cāis egrotare faciētibª resistere. Nō g̃ p ꝑ signũ hec cozpa cōueniēter distinguē poterimª. Itē eadē cā vtrisq̄ ꝓria cū alijs paribus nō plus sensibiłr istō q̄ꝫ alteꝝ pmutabit. igit nō poterūt hec cozpa per illa signa ꝓnienter distingui. Propter qō videť oibª ꝑmā expōnē eē tenēdā. ¶ Ego aũt puto pōnē Plusq̄ꝫcōmē. optime sustētabilē. Si. n. pfectiª sanũ ⁊ potēti ad resistēdū ē sanū vt semper q̄ꝫ vt multũ. g̃ aliqd vel aliq̄ cā sufficit sensibile nocumento ipzimere in sanū vt multũ: qō tñ nō sufficit illō ipzimē i sanū semper. Sił r si sanū semper est potēti? ⁊c. g̃ aliqua cā sufficit impzimere in sanū vt multũ: ⁊ ipsum a sua latitudine pmutare. qō nō sufficiēter ipzimeret in sanū sp. Itē fit 2°. optime sanus ⁊ fit nocumētum impzessus in 2°. vel impzessibile ab a. cā maximum nocumētuꝫ insensibile. sed pz q cū alijs paribus in aliquē debiliozē 2°. impzimet sensibile nocumē. cū igit oē sanū vt multũ fit debilius 2°. g̃ ⁊c. Cōtra. a. insensibiliter ipzimit in 2°. ⁊ sensibiliter impzimit in Platonē. igitur sensibiliter cū alijs paribus plus resistit 2°. q̄ꝫ pla. Neganda est consequentia.

17 ¶ Cozpoꝝ aũt q̄ dñr esse egra sermone absoluto cognitio ē p hoc: q cāe infirmātes conuertūt ea velocius ⁊ dominanť eis facile: ⁊ pp hoc q diminutio eoꝝ in virtute opōnū ē multa.

Galy ¶ Hec est illa differentia inter egrotatiua cozpora ⁊ diminuta a meliozе formaꝝ parūper. Cozpa. n. egrotatiua vi cūt velociter cāe infirmātes ⁊ dominātur eis facile: ⁊ diminutio eoꝝ in fortitudine opationū ē multa appens: ſz nō ē illō cozpibª diminutis paꝝ a meliozе formarum.

Laurē. ¶ Simpliciter vero egrotabilia cozpora diffinita sunt: propterea q facile de cāis morbosis vincāť: ⁊ qꝫ multū ex opōnū ẋtute absistant.

Leoni. ¶ Que aũt simplr insalubria sunt corpa: distinguunt: ob id q facile a causis q̃ morbos committẽdi vim habent: superantur. Et quoniam in vigore operationũ plurimum deficiunt.

Antiq ¶ Simplr vo egra corpa determinata sũt: eo q facilius ab egris cãis vincãt: z ab eo q fm multũ aliquid fm vtutẽ opationũ delinq̃tur.

Jaco. ¶ Docet distinguere corpora egra simplr a sanis simplr. Sunt enim determinata ab eis. s. q facilius vincuntur a causis egris: z q in perfectióe suaꝝ opationum fm aliquod multũ delinquunt a sanis semper z vt multum.

18 ¶ Sũt g̃ corpa q̃ nó ꝓportionãt ad sanitatẽ neq ad egritudinẽ: media inter has duas spẽs dispositionuꝫ siue sint illa corpora ex illis que vocantur taliter fm veritatem: siue sint ex eis quibus latitudo aliqua ineſt.

Daly. ¶ Vult q latitudo ꝓsequat ab eo q oñdit vt sint corpora que non ꝓportionant ad sanitatẽ neq ad egritudinẽ: media inter corpora sana z egra: siue sint corpora sana z egra ex eis q̃ vocant taliter fm vitatẽ: aut sint ex eis qbus ineſt latitudo aliq in sanitate aut egritudine.

Laurẽ. ¶ Igitur in medio vtrorumq neutra diligenter corpora collocatur: necnon z que latius neutra dicuntur.

Leoni. ¶ In medio aũt amboꝝ collocãt ea que neutra simplr appellant: z cũ latitudine quadam.

Antiq ¶ Sũt vo hoꝝ vtrorũq in medio neutra: z q vere dicũt neutra: z q̃ cũ latitudine quadam.

Jaco. Neutꝝ dupl'r ¶ Nota hec littera habet plures expositiones. Primo ꝓut ly que referat neutra: z erit sensus q in medio sanorum simpliciter z egrorum simpliciter sunt neutra que dicuntur vere neutra: z que oñr talia fm quandã latitudinez. Et p ve neutra possum⁹ itelligẽ neutra ꝑmi: z p neutra fz q̃dã latitudinẽ neutra scõi z tertij signati. Et h hzou' tacta in qõnib⁹ de neutris. Aut p ve neutra intelligim⁹ ve ab egro sp z sano spp eq distãtiã media: sz p neutra cũ q̃dã latitudie alia vt neutra vt ml'tũ. Al'r vt ly q referat vtrorũq z sit sensus: i me° vtrorũq. s. sanoꝝ simplr z egroꝝ simplr: taz q̃ ve oñr talia vt sana sp z egra: q̃ que oñr talia fm q̃dã latitudinẽ vt sana z egra vt multũ, in medio inq istoꝝ ponunt neutra. Et h expõ plus placuit Plusq̃cõmẽ. Et videt de intẽtione Daly cõmẽ. 18.

19 ¶ Sic g̃ latitudo toti⁹ sanitatis diuidit in tres ptes: z vnicuiq illaꝝ ptiũ est latitudo magna. Et ꝑma illaꝝ trium ẽ corpoꝝ sanoꝝ. Scõa est illoꝝ que nõ ꝓportionant ad sanitatẽ neq ad egritudinem. Tertia corporum egrotatiuoꝝ.

Daly. ¶ Vult q latitudo sanitat̃ hẽat ex lõgitudie illõ qõ ẽ iter sanitatẽ corpoꝝ q̃ sunt in meliore formaꝝ: z illud quod est inter corpa egrotatiua. Et iã oñdit in eo qõ ꝑterijt latitudinẽ corpoꝝ sanoꝝ z latitudinẽ corpoꝝ q̃ non ꝓportionant ad sanitatẽ neq ad egritudinẽ z latitudinez corpoꝝ egrotatiuoꝝ. Latitudo g̃ sanitatis ẽ magna. qõ ẽ: q corpa egrotatiua nó sunt egra: sz eis ẽ sanitas agitatiua: sunt g̃ nũerata in corpib⁹ sanis. sil'r corpa q̃ nó ꝓportionant neq ad sanitatẽ neq ad egritudinẽ sunt in iudicio corpoꝝ sanoꝝ. Declarauit g̃ Hal'. in hoc sermõe q sanitas z egritudo sũt due dispões ꝓrie: inter ꝙs nõ ẽ dispõ aliq q sit fm vitatẽ eq̃lis eis vtrisq in vitate. qõ est: qa nominant corpa ista media in corporibus sanis.

¶ Secabitur q toti⁹ sanitatis latitudo in ptes tris latitudinẽ insignem habentes. Et quibus prima sanabilium corporũ erit. Secunda neutrorum. Tertia egrotabilium. Lau

¶ Quo fit vt tota sanitatis latitudo i tres ptes: q̃rum singule latitudinẽ habẽt nó paruã: diu datur. Erit aũt prima quidẽ salubrium corporũ: scõa neutrorum: tertia in salubrium. Leo

¶ Et diuiditur totius sanitatis latitudo in tres ptes latitudinez habentes z ipsas multã. quarum prima quidem erit sanorum corporum. secunda vero egrorum. tertia neutrorum. Ant

¶ Oñdit ex ꝑdcis q̃ corpa z q̃l'r i lati^ne sanitat̃ situẽt. 2° oñdit hitudinẽ signoꝝ iter se. 2ª ibil Signa egri corpis. Ip fac qõ decim ẽ. 2° notificat ex h lati^nem eoꝝ. ibil Quib⁹. Jaco.

¶ Dic ꝑ q latitudo toti⁹ didic in tres ptes hñtes lati^nem magnã: q̃ꝝ vna ẽ sanoꝝ. 2ª egroꝝ. z 3ª neutroꝝ. ¶ Ꝑ scie dũ q ex illa lra ꝓcludũt qda optima sanitatẽ ñ eẽ iclusa in lati^ne sanitat̃ h a Hal'. dise. optia. n. sanitas nó hz latitudinẽ. h ãt ois sanitas posita hz lati^nem: vt ex lra p3. Et h idẽ colligi vi posse ifra i illa pte. Deficiẽtiũ vo. ¶ 2° nõ hãc lraz duplicẽ hze expõnẽ. ¶ Ꝑ ẽ hz via Plusq̃cõmẽ. vt p egra h itelligãt egra simp': p neutra neutra simplr: tã vt sp q̃ vt ml'tũ talia q̃ hz suã ponẽ st sana vt nũc. z p3 tũc lra. s. quã fũdauit Plusq̃cõmẽ. ponẽ suã. Ex q̃. n. latitudo sanitat̃ didic i latitudinẽ signoꝝ egroꝝ z neutrorũ: p3 tã egra q̃ neutra ponẽda eẽ in lati^nem sanitat̃: z nõ egra: vt nũc: nec neutra vt nunc: q̃ egra z neutra simplr. ¶ 2^m vo ponẽ aliã Daly dz q p egꝝ simp' itellit h egrotatiuũ ab aptitudie cadẽdi i egritudinẽ: z ñ ab aptitudie pmanẽdi vt ꝑ h? visuz ẽ: z notũ ẽ q tale ẽ sanũ vt nũc: z nõ ẽ pessime egrũ: imo nec egrũ. Per neutra vo nõ itellit ve neutra: sz q̃ in ꝓpe neutra dñr: q habentia sanitatez neutram inter sanitatẽ simpliciter z egrotatiuorũ.

¶ Et post ista corpora sunt que iam ceciderũt in egritudinem z completa sunt. Et differẽtia inter illa z alia est per lesionem sensibilem operationum que apparet in eis. 20

¶ Vult q consequantur corpora egrotatiua corpora infirma: z sermo eius est intellectus. Daly

¶ Quibus deinceps habentur corpa iã egrota lesione operationum sensibili interstincta. Lau

¶ Post q̃ deiceps sequuũt q̃ iã egrotãt corpa q̃ sensibilib⁹ opõnũ lesionibus distinguuntur. Leo

¶ A quibus deinceps sũt egrotatiua corpa lesionibus sensibilibus opationũ determinata. Ant

¶ Oñdit q̃ corpa sint in latitudine egritudis ve ꝺdisticte sanitati dicẽs. Ab his. n. corpib⁹ sanis determinata sũt corpa iã egrotatiua p lesionẽ opõnis. ¶ Prio sciẽdũ fm Plusq̃cõmẽ. p iã egrotãtia itelligẽda eẽ egra vt nũc. Cũ g̃ nó explicat egra simplr vi ex ei⁹. s. Hal'. itẽtione nullo mõ egra simplr eẽ in latitudie egritudis ꝺdistincte sanitati ponẽda: z p ois oẽm egritudinẽ ꝺ diuisam sanitatẽ eẽ egritudinẽ vt nũc. Scõm ãt aliã viã p iã egrotãtia itelligẽda sũt corpa actu egra: z nõ egra vt nũc. actu ãt egra sũt aut leuiter egra: z sũt egra vt nũc: aut pessime: z sunt egra simplr. dcã talia ab aptitudie pmanẽdi i egritudie z nõ ab aptitudie cadẽdi. Sz de h satis supr. Et hãc scõaz expõnem videt sonare antiq trãslatio dicẽs. Et post ista corpa sunt que iã ceciderũt in egritudinẽ zc. ¶ 2° nõm^m q corpa iã egrotãtia. i. egra vt nunc: fm Plusq̃cõmen. Egr tãs qui

vel actu egra differũt a corpibus supra positis in latitudine sanitat̃ p sensibiles lesiões opõnũ: p ab egris simp'. pz: q egra simplr: sz sint sensibilr lesa in opõnib⁹ re^u optimi: nõ tñ sui re^u: sz hec re^u sui z respectu optie sani sensibilr lesa sũt. Et p idẽ pz q̃l'r differãt a neutris simp'. ¶ 3° nõ. q p h ẽt ifinuat nob latitudinẽ neutroꝝ vt nũc. excludunt. n. egra vt nũc: vel actu a latitudie sanoꝝ p eẽ pternãl'r disposita. cũ g̃ neutra vt nunc sint hꝺ: pz zc. Tacuit ãt vt breuiloqu⁹ eẽt: q̃ cognit extrẽis facile cõprehẽdit mediũ. ¶ 4° nõ fm Plusq̃cõ. p lesiões sensibiles zc. nõ esse intelligendas oẽs opationes: q nó ois operatio sensibiliter lesa sufficit denominare totum sensibilr lesuz: sz intelligunt lesiones opationuz in quibus ꝓsistit humana conuersatio. De quo qualr verum sit videbit infra. Lesio sẽ sibil' qd

21 ¶ Et corpa qb⁹ iã accidit dolor z i quoꝝ motibus iã ẽ agitatio aut motꝰ eoꝝ destruit ois: ter min⁹ ẽ manifest⁹. Corpoꝝ ãt quoꝝ opões debilitãt. tũc si illa debilitas elõgat lõgitudie ml'ta valde a dispõne sanoꝝ discretio facilis ẽ. Et si elõgat pauca lõgitudie: tũc in esse eoꝝ ẽ ambiguitas. Et ꝓpter illud fit q dispositio q̃ non ꝓportionat ad aliquod duorum cõtrariorum est vna tãtũ. s. corporuz que nõ ꝓportionat neq ad sanitatẽ neq ad egritudinẽ: z non est nisi in hoc genere lesionis idest neutrali.

Daly. ¶ Hoc genus lesionis est lesio in qua dubitatur. s. non apparens sensui: q non est signum sanitatis neq egritudinis. Et residuum sermonis intellectum est.

Leoni. ¶ Igit dolorifica corpa: queq motiones obtinẽt ipeditas aut penit⁹ abolitas pspicuos terminos hñt. Que vo infirmas gerũt actiones si maxime abscedũt facile iudicãt: sin paꝝ ambigua remanẽt: z ob eã rẽ hoc lesiõis gñe neutre ꝺrie opõnis particeps affectio cõsistit: quã dirimus neutram cognominari.

Laurẽ. ¶ Que igit doloze infestãt: z quoꝝ mot⁹ sũt vitiosi: vt ois iterierũt: mãifestã hñt determiatiõnẽ. Que vo ibecilles edũt opões: in magnis qdẽ distãtijs facile discernũt: in puis vo ambigua sunt: atq iccirco in eo gñe nexe collocatur: que neutrius contrariorum participat dispõ quam z ipsam neutrã dirim⁹ appellari.

Antiq ¶ Dolẽtia vo z quoꝝ motiones sũt delinquẽtes aut oino perierũt: manifestos hñt termios quecũq vo infirmas habent operationes in maximis quidem discessibus facile discernuntur: fm vero minores ambigua sunt. Et propter hoc fm hoc genus lesionis neutro cõtrario participans consistit in illa dispositióe quã z ipsam neutram dicimus nominari.

Jaco. ¶ Oñdit q̃ illoꝝ corpa facili⁹: z q̃ difficilius cognoscãt. 2° ex his docet cognoscẽ dispõnez neutrã. 2ª ibil Et pp h. ¶ Dicit ꝑ q dolẽtia corpa q̃u motiões sũt delinquẽtes: aut oio pierũt: hñt mãifestos termios. i. manifesta signa qb⁹ discernũt: sz q̃cũq corpa hñt opões ifirmas facile discernũt q̃ discessuz a sanitate sũt maximi: sz q̃ sũt pui sũt ambigua. vide lram. 2° declarat neutra qb⁹ signis co gnoscant. Et fm Plusq̃cõmẽ. itelligit ꝺ neutriz simplr. Qꝺ nó credo. Sz vult q q̃ signa aliq supra ab opõne diminuta paꝝ sũt recedẽtia a signis sanis: z sũt ambigua: ió ꝑter corpa sana z egra vt nũc dat corp⁹ mediũ neutrũ vt nũc ambiguũ. ¶ Ꝑ sciẽdũ q ꝙ stingit actionẽ ledi. s. corrupte: ablate: z diminute. Ut opõ stõi q̃ꝝ ledit diminute. q̃ min⁹ z tardius digerit. Q̃ꝝ corrupte: vt q̃ꝺz cibũ in chilũ ꝙuertẽ: z cõũtit in hũiditatẽ ꝓtrauã z corruptã. Ablate vo si in cibo nullã mutationẽ facit. Istos lesionis tres modos Hal'. tetigit in lra. Tetigit corruptã p ly dolẽtia eo q dolor põit actio corrupta z ꝓmutata in ꝓpria foza: vt videbit. Tetigit diminutã dũ dixit: q̃ꝝ opones sũt delinquẽtes. Tetigit ablatã dũ dixit: aut oio perierũt. dũ. n. actio oio perijt: ablata 'est: lz' Plusq̃cõmẽ. p dolẽtia itellexit dolorẽ z p dolorẽ possumus itelligẽ opões aliorꝝ sensuuz in ꝓpria foꝛa ꝓmutatas. 2° nõm^m. q hec lra duplicẽ recipit expõnẽ. Pria est Plusq̃cõmẽ. vt oñdat hec signa qb⁹ cognoscim⁹ egra z neutra vt nũc: supta ex opõnibus eoꝝ: q̃ talia sũt actiones diminute ablate z corrupte. 2ª oñdit q̃l'r cogñscim⁹ egra simplr z neutra simplr cũ dic: q̃cũq vo ifirmas hñt opões. s. nãl'r: q̃lia sũt sana vt nũc: z egra z neutra simplr in maximis recessib⁹ facile discernũt: sic egra simplr. i puis vo sũt ambigua: vt neutra simplr. z sic oñdit hec signa qb⁹ discernim⁹ ab optie sano corpa facillime cõphẽsiõis: z qb⁹ illa nõ sic facilis sũt cognitiõis. ¶ Al'r a qbusdã q hic vult oñdere q̃l'r p actiões corruptas z ablatas facile vel difficile hec corpa cõprehẽdunt: q̃ dũ actio ẽ corrupta vl' dz ablata facile cõprehẽdũt: sz si ẽ diminuta. nõ facile cõprehendũt nisi discessus sit magn⁹: sz si fuerit pu⁹ ambiguũ ẽ fm. ¶ Jó dixit dolẽtia vo. i. egrotãtia corpa: q̃ꝝ motões. i. opões sũt deliquẽtes. i. corrupte. ꝓpe. n. dicim⁹ hoiez delinq̃re q̃n ꝓducit vnã opõnẽ ꝑ alia: vel aliã ꝓducit q̃ꝝ dz. aut oio pierũt. i. sũt ablate: mãifestos hñt ẽmios. i. manifesta signa sue cõphẽsiõis: sz q̃cũq corpa hñt opões ifirmas ideſt diminutas a nãli opõne discernũt i maximis discessibus. i. recessu exĩte ml'to: sz puo exĩte sũt ãbigua. ¶ Ul' dic q ꝑ dolẽtia itellit corruptionẽ: z ꝑ deliq̃ntia diminutionẽ: z q in sũma vult q lz tã ꝑ corruptionẽ q̃ ablatõez q̃ diminutionẽ cognoscẽ possim⁹: tñ ꝑ diminutionẽ nó nisi q̃n recessus ẽ magn⁹. q̃n. n. pu⁹ ẽ: signũ ẽ ãbiguũ. ¶ Pl⁹ tñ acceptãda vi 2ª z 3ª expõ q̃ꝝ expõ Plusq̃cõmẽ. q ꝙ nies erat vt nũc oñdẽt p q̃ signa potissime discernunt: z p ois vi q oia signa h posita sint tñmõ egroꝝ vel neutrorũ vt nũc: z nó simplr taliũ: vt dixit Plusq̃cõmen. Dolenz cõp⁹ vl' deliq̃ns quid Actõle dic z'

¶ Iste oẽs res nó discernũt nisi p sensuz: nõ p ipsam rez nãm: q̃n si ponit eoꝝ discretio fm hunc modum: tũc nó securãt qui hac via ꝓcedunt: quin cadant in eius scientiam qui videt q omnia corpora sunt in egritudine semper. 22

¶ Oium signoꝝ signãtiũ discretio ẽ p sẽsuz: nõ p nãz rez. qõ ẽ: q cũ aspiciat i his hz nãz rez iuenit oẽ corp⁹ resolui occulta dissoł one separata a sensu. hec g̃ lesio ẽ isẽsibilis z fac cadẽ in sciaz ei⁹ cui vi q corpa in egritudie sunt sp. Daly.

¶ Docet g̃ p hũc fmonẽ q ꝓsideratio medicinalis sp sit hz sensũ: z q de illo qõ a sensu egredit nõ ẽ medicine ꝓsideratio. ¶ Qõ si dixer] mẽbra iteriora z eoꝝ egritudies sũt res nõ sẽsu pcepte z aspect⁹ i eis ẽ medicia. ¶ Rñdemus q ei⁹ sũt signa sensibilia: z eoꝝ lesiões sũt sẽsibiles. infirm⁹ nãq sentit qõ ei accidit ex istis vel ex ipsis. Medicinalis ꝓsideratio

¶ At cũcta hec sensu interstigui debẽt nó ipsa rez nã: alioqn cõprobes oportebit medẽdi facultatẽ nũq nó affecta corpora cõsiderare. Leoni.

¶ Ita tñ vt hoꝝ oium sensus sit index nó ipsa Laurẽ.

nã rez inspiciak: ne periculum sit in dogma p
petue passibilitatis incidere.

Antiq. ¶ Omnibus his sensu diiudicatis nõ ꝑm ipsaz
rez nãm: periculum enim est sempiterne pas/
sionis irrepere id est incurrere dogma.

Jaco. ¶ Remouet dubiũ qõ qdã talr inducũt: docm̃ est corpa ali
qua esse sana: aliqua egra. Sed scias q cũ aliqua dico es
se egra intelligo ipedita esse sensibiliter z nõ [illegible]ã ꝑm rei
nãm. Si enim ꝑm nãm intelligeret ẽ: periculum esset in
cidere dogma sempiterne passiõis: qz cũ corp⁹ humanũ
cõtinue ab intra labaf z aliquã dispõnẽ saltẽ vite deterio
rem acquirat: sp corp⁹ eẽt egrũ: z sic inciderem⁹ dogma
sempiterne passionis. Oõ vo cõtinue ab intra acgratur
aliqua dispõ vite deterior: videbitur tertio huius. z col/
ligif tertia ꝑmi. capl'o de cãis necitaf mozf. Vñ z Señ.
Auicẽ. in li° 3°. z 4° epl'a. Memini te illũ locũ aliqñ tractasse nõ
Sene. repẽte nos in mortẽ icidere: ꝙ minutatim ꝓcedere quo/
tidie vel ps cõtinue mozimur. qtidie. n. diminuiſ aliq̃ ps
vite: z tũc quoq cũ crescim⁹ vita decrescit. ¶ Alr videt
Sanuz Plusq̃cõmẽ. exponẽ: vt dcm̃ est supius: repiri posse cor/
simplr sp⁹ sanũ simplr sp. s. optie sanũ: itellige h̃ hz sẽsus z nõ ꝑm
rei nãm: qz cũ dicim⁹ aliqõ corp⁹ sanũ eẽ optime sanum
z tale posse pmanẽ: intellige quo ad sensum z nõ ꝑm rei
naturam: qz ad sensum nõ hz toto tpe quo mãet optie sa
nũ sanitatẽ ab optima quantum ad sensum z apparẽtiaz
defectiuã. Si enim velis iudicare aliqõ corpus optie sa
nũ ꝑm nãm rei: p nullũ tps poterit manẽ corp⁹ i sanitate
optima: sed sp iudicabis ipm labi aut lapsum eẽ: z sic in/
Periclz passiõis sepiter/ cidimus periculũ sempiterne passiõis: qz oportebit ꝓce/
ne qd dere oẽ corp⁹ sp eẽ lapsum. ¶ Cõtra: qz tũc neutra dicẽ/
da essent sana semp: qz sensu a sanis semp diiscerni nõ pos/
sunt. ¶ Itẽ sana multũ essent dicenda sana semp. ¶ Itez
mẽbra interiora nõ sũt sensui manifesta: iudicam⁹ tñ illa
sana semp: vt cor z hẽ. Et est dubium Cõmenta. 23. com.
¶ Ad ꝑm z 2m dz qz illa corpa nõ intelligũt sic lapsa insẽ
sibiliter q nullo mõ p sensum possim⁹ puenire in notitiã
illoz: lz hoc nõ possit nisi peritus medicus. ¶ Pro. 3. di/
xit ipse ꝓmẽ. q lz ista mẽbra sint occulta sensib⁹: tñ lesio
nes eoz z impedimenta sũt sensib⁹ pceptibilia: sic z bo
ne opationes eoz sensib⁹ pcepte sũt. ¶ Sciẽdũ scõo ꝑm
Cõmẽ. Cõmẽ. in cõmẽ. 23. q Hal. docet p hũc ꝑmonẽ q cõside/
ratio medicinalis semper est ꝑm sensum: z q de illo qõ
Medi/ a sensu egredit nõ est cõsideratio medicinalis. ¶ Hoc ãt
cinalis ꝓsidera tio de q̃ exponũt qdã: qz sensu z rõne ꝺicẽtib⁹ initẽdũ est sensui
siue experimento. ¶ Alr exponiẽ de illo qõ a sensu egre
ditur. i. qõ non est sensibile: neq; per sensibilia cõprehen
sibile zc. ¶ Alr ois notitia medicinalium dispõnum hu
mani corpis ẽ p signa: sz oia signa sũt dispões sẽsibiles
vt pz discurrẽdo: qz oẽ signũ est sũptũ a subalr inheren/
tibus: aut casib⁹: aut opationib⁹: z oẽ signũ ẽ dispõ qua
sensu cõprehensa in intell'u aliqd derelinquit.

23 ¶ Inter signa que significãt corpa q̃ nũc sunt
sana: verũtñ egrotatiua sũt egritudine occulta
aut sanatiua: aut nõ sana: neq; firma: si ẽ dria
nisi in q̃titate lõgitudis a duobus extremis.

Daly. ¶ Vult q differentia inter signa cuiusq; corpoz sciatur
per longitudinem eius a signis corpozum que sunt a me
liore formarum: z ab eis que sunt a deteriore formaruz.
Et ipse determinat hoc sermone absoluto.

Laurẽ. ¶ Leterum idicia benevalentium corpozum
sed aut egrotabilium: sanabiliumq; distantie
quantitate invicem discrepabunt.

Leoni. ¶ Et quidem signa sanozum corpozum. Sed
que insalubria: salubriaq; z neutra existũt q̃ti
tate distantie different.

Anti ¶ Signa vo hoz q̃ sanank corpozũ z egrozuz
z sanoz vt nũc exũtiũ q̃titate distãtie dr̃nt.

Jaco. ¶ Ex dictis ꝑ ꝓcludit ordinẽ, corpoz z signoz i latitudie
sanitaf. 2° epilogat. 2ª ibi Optie. ¶ Dicẽ g̃ q signa cor
poz lapsoz differũt quãtitate distãtie: vt statim patebit.

24 ¶ Opz vt ponam⁹ meliorẽ formaz z egritudi
nẽ: q̃ iã accidit duos termios i duab⁹ extremi
tatib⁹ ꝺrijs donec qñ volum⁹ expiri corpus: z
scimus in quo termino est: ꝓsideram⁹ ad quã
duaz extremitatũ sit ꝓpinquius. Nã corp⁹ qõ
est ad meliorẽ formarũ ꝓpiquius ẽ sanatiuũ.
Et corp⁹ qõ ẽ a meliori formarũ lõginqui⁹: z
ad corpus qõ cecidit in egritudinẽ ꝓpiquius
egrotatiuũ. Et corpus qõ est inter vtrũq;: z lõ
gitudo eius ab vtrisq;: z lõgitudo eq̃lis: est id
qõ nõ ꝓportionak ad sanitatez neq; ad egritu
dinẽ. Et nos qdẽ iam noiauim⁹ signũ melio/
ris formaz corporis. Corpora aũt q̃ minuũt
ab ea possibile est vt diuidantur diuisionibus:
quarum numerus nõ cõprehendiẽ p viã mul
titudis z paucitatis: verũtñ nos aggregamus
ea in tribus terminis hñtibus latitudinẽ.

Daly. ¶ Jã dixim⁹ q vult p dictionẽ sanatiuũ qõ ẽ exuberãs sa
nitat. z durabilior. Et posuit i h̃ ꝑmõe sanatiuũ op'''egro
tatiuo vt itelligat q latitudo sanitat ẽ iter vtrasq; extrẽi
tatũ terminoz. vn⁹ ẽ sanatiuũ. secũdus ẽ illud qõ nec ꝓ/
portionatur ad sanum nec ad egrum. tertius egrotatiuũ
est. Et ipe quidem in eo qõ iã prererijt nominauit melio
rem formarum corpus sanatiuum: z posuit ipsum hic di
minutum a melioze formarum z illud est manifeste con
trarietatis. Et ego dico q Hal. non fuit oblitus sui ser/
monis. Verumtamen ipse posuit meliorem formaruz vl/
timum finem equalitatis: z hec res fortasse non inueniẽ:
z si inuenitur occultum est a sensu. Postq̃z ergo sciuit q
medicina non considerat in eo quod est occultum a sen/
su: posuit sanatiuum quod appzopinquat ad meliorem
formarum valde: vel ad terminum qui non apprehẽdiẽ
sensu: z non comprehenditur nisi cognitione z ratione.
Corpus ergo sanatiuum est melior formarum apud sen
sum: z manifestum est q hoc minuitur a melioze forma/
rum ꝑm intellectum propter resolutionem occultam a
sensu: z propter diuersitatem complexionis occultam a
sensu: z propter diuersitatem occultã a sensu in etatib⁹.
Et quod remanet de sermone eius intellectum est.

¶ Vbi ꝓstituerim⁹ extremos termios sibiinui
cẽ ꝺrijs: tũ optimã ꝓparationẽ: ac nup confe
ctã egritudinẽ cõsiderantes huic ne an illi fue
rint ꝓpingora. Si eni fuerit ꝓpinqui⁹ optie p
parationi sanabile est. Sin lõgius: sz iã egroto
corpi ꝓpiqui⁹ egrotabile ẽ. Si vero in medio
amboz fuerit equalr ab vtrisq; recedẽs neutr
id erit. Itaq; optime ꝓparationis indicia dicta
iã sunt. Eozũ vero q̃ absũt ab ea ipsa ꝓparatio
ne: g̃ia nũero paria sũt maioris mioriscq; rõne
iuicẽ distincta. Neozo cũ hec disa sint trifariã.

¶ Duob⁹ iuicẽ ꝺrijs termis a nobis statutis:
optima vz constitutione corpozis: z nuper fa/
cta egritudie: ac deiceps ꝓsiderãtibus vtrum
eorũ vicinioza sunt ea: q̃ ad examẽ corpa veni/
unt. Que. n. primioza sunt optime cõstitutiõi
salubria: q̃ vero ab hac lõgi⁹ distãt: atq; ad ea
que iam egrotãt magis accedunt: insalubria.
Que aũt intermedia: atq; equalr ab vtrisq; di/
stare vidẽtur: neutra. Optime igiſ cõstitutiõis
corpis indicia explicauimus. Eoz vero q̃ ab
ipsa deficiũt: totidẽ sunt nũero g̃ia que in ma/
gis: z minus secari possunt. Cũ autem in tres
latitudines diuisa sint.

Antiq ¶ Ponẽtib⁹ nobis duos extremos terminos
ꝺrios alterutz optimã ꝓpõnẽ: z nũc factã egri
tudinẽ. Cõsiderãtib⁹ vo cui hoz sunt vicinio
ra q̃ ꝓbank corpa. Neropinquus enim est opti
me cõpõni sanũ. Oõ vero ab hac lõgius iã vo
egrotãti ꝓpinquius egrũ. Utrozũq; vero me
diũ equalr ab vtroq; abesse apparens neutrũ
erit h̃. Optime g̃ compõnis corpis dicte sunt
cognitiones. Deficientiũ vo ab hac eq̃lia qdẽ
nũero sunt his genera: z magis z min⁹ diuidi
potẽtibus z sepatis in tres latitudines.

Jaco. ¶ Decl'at qõ dixit supẽ. ¶ Dicit ꝑ q nobis ponẽtib⁹ duos
termios extremos: vnũ. s. optimã sanitatẽ: z altez. s. egri
tudinẽ vt nũc: signa corpoz lapsoz differũt q̃titate distã
tie ab optie sano: ꝓsiderãdo. s. ꝑ signa cui magis appzo/
pinq̃t corp⁹. Si. n. magis optie sano⁹ dr̃ sanũ. Si vo egro
magis dr̃ egz. Oõ vo me' mõ: ẽ mediũ. Et ordo corporũ
supi⁹ plies decl'at⁹ ẽ. ¶ Dicit 2° signa optie ꝓpõnis eẽ dcã:
Latitu/ z q equalia sũt gñia lapsoz. corpoz z optie sanoz. Et lz
do ꝑm ista latitudo corpoz ꝑm magis z minus possit plus vidi
magis z q̃ diuisa sit: quia in infinitum cum recipiat magis z mi
min⁹ 3ª nus: ꝑ nunc sibi placuit in tres ptes diuidere ipsam.
25

¶ Et nos sum⁹ narrãtes signa significãtia cor/
pus de quo dr̃ q est infirmũ absoluto ꝑmone:
qñ qñ narramus signa hui⁹ corpis declaran
tur ex eis signa duoz terminoz reliquoz. Et
nos iam narrauim⁹ gñia eozũ ante in sermone
nro in melioze formarũ. Et nos sumus narrã
tes nunc eozũ spẽs postq̃z diuisimus z narra/
uimus in primis omnia membra.

Daly. ¶ Jã oñdit signa corpoz q̃ sũt i melioze foz̃az: z oñdit q
sr̃ corpa diminuta ab eis igredit vnũ triũ gñiz lesionũ aut
duo ex eis: aut tria. Et postq̃z opleuit illõ oñdit q corpa
didũf disionib⁹: q̃z nũs nõ ꝓprehẽdiſ ꝑ viã disiõis mlti
tudis z paucitat. z q cognitio vniuscuiusq; eoz ẽ ꝓpꝓpi
qratẽ signoz: z lõgitudinẽ eoz a duab⁹ extremitatib⁹: q̃
rũ vna ẽ melioz foz̃az: z reliq deterioz foz̃az: z qõ ẽ me'''
inter illa ẽ illõ qõ nõ ꝓportionak ad sanitatẽ: nec ad egri
tudinẽ: z oñdit q vnicuiq; corpoz sanoz ẽ latitudo z in
firmoz fil'r. Postq̃z g̃ cõpleuit cognitionẽ illi⁹ toti⁹: ꝓsis
Egritu/ suit illi vt oñderet signa corpoz egroz sic oñdit signa sa
dinis ge noz corpoz. ¶ Et qñ egritudis tria sũt gñia: q̃z vnũ est
ner. trip'. malitia opl'onis: z sũt ei multe spẽs. altez ẽ malitia opõ
nis: z sũt ei ml'te spẽs. 3'' ẽ sol'o otinuitatis: z sũt ei spẽs
multe. Et vnaq̃q spẽz hoz triũ generz diũsificaf ꝑz diũsi
tatem membroz: z ꝓp illud cõsecutum est ei vt diuidat:

Laurẽ. ¶ Simpliciter egrotabilis corpis indicia expo
nemus. Ex illis enim due relique latitudines
ꝑspicue erũt. Gñatim igiſ antea dictũ est: duz
de optima agerim⁹ ꝓparatiõe. Spe iatiz h̃ lo
co dicem⁹: si ꝑus ptes corpoz diuiserimus.

Leoni. ¶ Corpis insalubris simplr indicia tradem⁹.
Ex his enim z reliq due latitudines inotescẽt.
Gñaliter igiſ ꝑus a nobis i eo quẽ de optima
ꝓstitutione ꝑmonẽ habuim⁹: spãliter aũt nũc
dicem⁹: si prius partes diuiserimus.

Antiq ¶ Signa vo egri corpis simplr dicemus. Ex
his. n. erũt relique due latitudines manifeste.
Scõm ergo gen⁹ dictũ ẽ prius in optime com
positionis oratione. Scõm vo spem nunc di/
cetur prius nobis diuidentibus partes.

Jaco. ¶ Determinat in speciali de signis egroz corpoz. ꝑ ꝑmit
tendo quasdã diuisiones. 2° declarãdo mẽbra. ibi Prin
cipia. Ip ponit intentum. 2° diuisionem. ibi Quatuor. ¶
Nũc dicit primo se dicturum signa corpozis egri sim/
pliciter: qz ex his manifeste erunt due: reliq latitudies. s.
sanozum z neutroz simplr. Et subdit q prius sunt signa
in gñali tã sanoz q̃z egroz posita: nunc vo in speciali po
nenf. z io vult diuidere corpus humanũ in partes tres.
¶ Nõ. q ex his reliq latitudines erunt manifeste. cogni
to. n. egro quod multũ labiſ facile ẽ medio paulatim ad
notitiam minoz lapsuum peruenire donec ad notitiam
neutrozũ z sanoz multũ pueniat: sicut music⁹ ꝑ percipit
magnas dissonãtias: postea vo puas. ¶ Cõtra: qz priua
tio cognoscit p habitũ: z non eõ. ¶ Item supra docet co
gnoscere lapsa p optime sanum. ¶ Itẽ qz rectũ est iuder Aristo.
sui z obliq. ꝑ se aia. ter. cõ. 85. ¶ Itez qz optima sanitas
est mẽsura: z mẽsura est notioz mẽsurato. ¶ Ad ꝑmũ dr̃
q sanitas z egritudo ꝓprie non hñt se sicut hitus z ꝓua
tio: sed sicut extremus habitus z medium: quẽadmodũ
se habent vtus z medium. ¶ Ad 2m z tertiũ dixit plusq̃z
cõmẽ. q h̃ si eque bene potuisset debuisset Hal. feciſſe. sz
qz sensibus nris cõiter occurrunt distemperata corpa z
raro vel q̃si nũq; tẽpata: iõ ad faciliozem doctrinam vo/
luit incipere a distẽperatis. ¶ Vel dicit q g̃iali notitia
z ꝓsisa citi⁹ z facili⁹ cõprehẽdim⁹ tẽperatũ q̃z distẽpera
tũ. tñ distinctã notitiã nõ possum⁹ aegrere tpati nisi ꝑco
gnouerimus excessus z distẽpantias. ¶ Et sic pz ad 4m.
ꝓsisa enim notitia frequẽter notius est mensuratum: sed
distincta frequentissime mensura: sicut per partẽ frequẽ
ter replicatum totum mensuramus.

¶ Et spẽs oium mẽbrozũ sũt q̃tuor. Oõ est: qz 26
ex eis sũt radices. Et ex eis sũt rami: q nascũf er
radicib⁹ illis. Et ex eis sũt q̃ñ dñank sup regi
men aliozum: neq; alia dñank sup regimẽ eoz
qñ vtutes qb⁹ fit eoz regimẽ innate in eis sũt.
Et ex eis sunt qbus sũt vtutes innate z virtu/
tes currentes ad illa ex illis radicibus.

Daly. ¶ Virtus est qdam cã q̃ dz efficiẽs z in oi mẽbro est vtus
fixa in eo q facit suã opõnem ꝓpriã. Et sub hui⁹ vtutis
ꝑm suã snĩaz est cõpl'o ei. ꝓpria. s. forma cõpl'onis. Et pz
snĩam Arist. est opl'o instralis cordis. s. ꝑma q̃ opat vt⁹.
z vt⁹ est nã mẽbri qua sustẽtat. Et diuersitas hec nõ no/
cet in aliq opationũ medicine. z iam pscrutati sumus de

eo in li° nr̄o in medicatione. Et Aristo. itē vī q̄ mēbrū
Princi- pale mē brūz ꝭ. p̄ncipale est cor. Et Hal'. pōit ea q̄tuor: cor: cerebr̄: epar: ⁊ testiculos. Et hec diuersitas itē nō nocet in aliq̄ opationū medicine. Et iā determinauimus istud in li° nr̄o in medicatiōe. Et videbim⁹ in expōne hui⁹ libri. vt taceamus de oi diuersitate q̄ nō nocet in opationibus medicie in eo qō fuit⁹ est: ⁊ rememorem⁹ diuersitatis que nocet in arte medicine tm̄: ⁊ moneam⁹ in ea ad illō quo fit iuuamētum in medicina tm̄. ¶ Dico g̃ q̄ vnicuiq̄ membrorum: aut inest virtus fixa in eo tantum: aut inest ei cū ea: tamen virtus alia fixa a membro alio: aut plures virtutes fixe a membris plurimis.

Laurē. ¶ Omnes eaꝝ differentie quatuor sunt. Quedā enim p̄cipue partes existūt: alie ab illis nascunt. Nonulle vero nec alias gubernāt nec̄ ab alijs gubernāt: insitas hñtes q̄bus gubernāt se vires. Alie vo ifitas hñt piter ⁊ ifluxas.

Leoni. ¶ Sunt vero eaꝝ q̄tuor vniuerse dīe: q̄m̄ non nulle eaꝝ p̄ncipia existūt: aliq̄ vo ab ipsis origine hñt: aliq̄ nec aliarū gubernationi p̄sunt: nec̄ aliunde gubernant: quū insitas hēant a nā potentias: a quibus reguntur. Quedā vo sunt q̄ insitas simul: ⁊ alunde emanātes hñt.

Antiq̄ ¶ Quatuor aūt sunt eaꝝ dīe oēs. Quēdas. n. eaꝝ sunt p̄ncipales. Quedā vo ab illis exorte sūt. Quedā vo nec̄ aliaꝝ dīnant nec̄ alie dominānt eaꝝ innatas hñtes vtutes ⁊ regētes eas. Quedā vo ⁊ innatas simul hñt ⁊ influētes.

Jaco. Mēbrorum dīe 4ꝫ ¶ Ponit diuisionē. 2° ipaz exēplariter declarat. ibi Principia igit. Dicit p̄ q̄tuor eē dīas mēbroꝝ: q: q̄dā sūt p̄ncipalia: q̄dā sūt ptes exorte a p̄ncipalib⁹: q̄dā sunt q̄ non dīnant alijs: nec alie dīnant eisdē. ⁊ iste sunt hñtes vtutes innatas regētes eas: ⁊ q̄dā sūt vtutes simul innatas ⁊ influentes hñtes. Et p̄o ista distinctione vide q̄nem.

27. Valy. ¶ Radices g̃ sunt cerebri: cor: epar: ⁊ testiculi. ¶ Cerebrum qdē est radix sensus ⁊ motus voluntarij. Et cor qdē est fons vel radix vite ⁊ caliditatis innate. Epar qdem est radix opationum nāliū vtutū: ⁊ sūt attractio: retētio: digestio: ⁊ expulsio: nutrimētū ⁊ augmētū: ⁊ silia istis. Testiculi sunt radix spermatis.

Laurē. Leoni. ¶ Precipue ergo sūt cerebrū cor: iecur: testes: ¶ Principia igit sūt cerebr̄: cor: epar: testiculi.

Antiq̄ ¶ Principia igit sūt cor: cerebr̄: epar: ⁊ testicli.

Jaco. ¶ Declarat mēbra diuisionis. 2° remouet dubiū. 3° ordinat se ad sequētia. 2ª ibi Capillor̄. ⁊ 3ª ibi Signa vo. Primo exēplariter declarat p̄mum mēbrū. 2° scōm. 2ª ibi Ab illis. ⁊ 3' ibi Ipsa vero. ⁊ 4ª ibi Alia vo. ⁊ Prima patet de qua est questio. vide eam bene.

28 ¶ Et rami q̄ nascunt ex his radicib⁹ ⁊ dant ab eis. Illi qdē q̄ nascunt ex cerebro ⁊ dāt ab eo sūt nerui ⁊ nucha. Et illi q̄ nascūt a corde ⁊ dātur ab eo sūt vene pulsatiles. Et illi q̄ nascunt ⁊ dāt ab eo sūt vene nō pulsatiles. Qui āt oriūt a testiculis ⁊ dant ab eis sunt vasa spermatis.

Valy. Mēbrorum ortus ¶ Nucha oriť ex posterioꝛi cerebro: sicut oriť crus arboris: ⁊ nerui oriunt ex cerebro ⁊ nucha: ⁊ sit cerebrū loco radicis arboris: ex q̄ oriť crus magnū: qō ē nucha. ⁊ rami sūt nerui q̄ nascūt ex cerebro: ⁊ nascūt ex nucha iterū nerui multi sic̄ rami nascētes ex crure arboris: ⁊ illud di-

spgitur in toto corpe. Et vene pulsatiles oriunt ex corde ꝑm illud exēplū qō est: q: nascit: ex latere sinistro cordis arteria magna loco cruris arboris: ⁊ oriunt ex hac arteria oēs arterie corpis. Fit g̃ cor sic̄ radix arboris: ⁊ arteria magna sic̄ crus: ⁊ qō oriť ex eo sūt sic̄ rami. Et ꝑ hāc silitudinē ē disp̄o epis: ipm. n. sic̄ radix ē arboris: ex q̄ oritur crus: ⁊ ē vena ꝓcaua: ⁊ oriūť ex ea reliq̄ vene: ⁊ oriť ex corde altera vēa vī arteria. ⁊ sil'r ab epate oriť aliave na. Et ex testiculis oriunt vasa spermatis. sūt g̃ ipsi sic̄ radix arboris: ⁊ sperma vasa sūt sic̄ rami q̄ nascūť ex eis. Et q̄n tu ꝓsideras corpus ꝑm q̄ diximus iuenis ea q̄ ramificant ex radicib⁹ i modū retis misceri adinuicē ⁊ pēdere: ⁊ iuenis ossa sic̄ sustētamēta ⁊ scutū. ⁊ iter istas res iuenis q̄dā iplētia: q̄ iplēt ea: ⁊ sūt mēbra cōposita instrumentalia sicut lacerti ⁊ pulmo ⁊ stomachus ⁊ mēbra similiuz ptiū: sicut caro glādosa: ⁊ iuenis pāniculos qui se parāt ea abiuicē: ⁊ ꝓcauitates. ⁊ cutis ē pāniculus: quo ptinētur oia de sotis. cōpletur g̃ ex oib⁹ istis sic̄ visuz est corpus. Et illud qō dāt nerui ⁊ nucha a cerebro est spūs aialis ab aia quo fit sensus ⁊ mot⁹ volūtari⁹. virtutes. n. iste sūt res q̄ currūt i nucha ⁊ neruis a cerebro ad mēbra sensibilia ⁊ motiua volūtarie. Et illud qō dat arteria magna: ⁊ qō oriť ex ea ⁊ ex arterijs a corde ē spūs aialis vī vitalis: quo exīt vita ⁊ calitas inata. Virtutes. n. iste sūt res q̄ currūt a corde in arterijs ad reliq̄ mēbra corpis: ⁊ qñ abscindūť ab eis moriūť: sic̄ qñ abscindūť vtutes sensus ⁊ mot⁹ volūtarij destruūť sēsus ⁊ mot⁹ volūtari⁹. Et illō qō dāt vene nō pulsatiles ab epe ē spūs nāl' quo existūt vtutes nales. Iste. n. vtutes currūt ab epe i vēis ad reliq̄ mēbra: ⁊ qñ abscindūť a mēbro destruiť ei⁹ nutrimētū. Et illud qō dāt vasa spmatis a testiculis ē spūs cōposit⁹ ex trib⁹ spiritib⁹ q̄ currit g̃natiua virt⁹ in spmate B est. g̃ q̄ fit iuuamētū i medicia. ¶ Arist. āt vult q̄ reliq̄ vtutes ifluat a corde verumtamen sēsibilis ⁊ motiua volūtarie existūt in corpe mediāte cerebro: ⁊ nales sūt in eo mediāte epe: ⁊ g̃natiue mediātibus vasis spmatis. Et hip. vult q̄ spma a toto corpeveniat in hora mot⁹ coit⁹. Uer nō ē hic aliqd h⁹ diūsitatis qō noceat in ope medicine: qñ credūt q̄ cereb̄ ē cā p̄ª aut 2ª nēcia in motu ⁊ sēsu: ⁊ q̄ epar est cā p̄ª aut 2ª nēcia in vtutib⁹ nālib⁹: ⁊ q̄ testiculi sunt cā p̄ª aut 2ª nēcia in vtutib⁹ g̃natiōis. Qm̄. n. res ē cā p̄' aut 2ª nēcia: tūc mutanť aut destruūť opones p infirmitates ei⁹ q̄ oriť ex ea ⁊ dat ad ea. Et iā certificauimus illud totū in li° medicationis iter Ari. ⁊ Hal'. Et ꝓuenit nobis in opatione medicine vt accipiam⁹ sniam Hal'. cū nō sit dīa in eo qō est iuuamētuz in medicina: ⁊ inter istas snias boꝝ duoꝝ viroꝝ sic̄ oñdim⁹ in illo libro Qui⁹ exēplū est: q: qñ destruiť sensus mēbri: aut motus eius aut vtraq̄ simul. ꝑm sniam q̄dē Hal'. itēdit in curatione loci nerui aut nuche cui accidit lesio a qua fuit illa destructio. Et ꝑm q̄dē sniam Arist. intēdit curatio illius mēbri eiusdē ꝑm q̄ nos ostendim⁹ in li° medicationis: qm̄ nō cōplet illa opatio nisi p hunc modū nerui aut nuche. Due g̃ curationes sunt: vna inter quas nō est diuersitas q̄uis Hal'. videat dicere q̄ hec est ꝑma cā. Et Ari. videť q̄ hec est cā scōa nēcia in illa opatione. Et p̄opter illud melioꝛ est in arte medicine sententia Hal'. q̄ Arist. quoniam sententia. Arist. facit errare medicos.

¶ Ab illis vero nascūť illisq̄ subseruiunt nerui ac dorsalis medulla cerebro. Cordi aūt arterie vene: iecori: seminaria vasa testibus.

¶ Ab illis vo ortū hñt: atq̄ eisdē submistrāt. Nerui quidē: ⁊ spinalis medulla cerebro. Cordi vo arterie. Epati vene. Ipsa vero seminaria vasa testiculis.

¶ Ab

Antiq̄. ¶ Ab illis vo exorta sūt: ⁊ illis famulant. Nerui qdem ⁊ spinalis medulla cerebro: cordi vo arterie: vene epati: seminalia vasa testiculis.

Jaco. Auic. Mēbrorū serui tus ꝫ. ¶ Patet etiā. Nō tñ hic triplicē eē seruitutē: vt p̄ª pmi. ca. de mēbris. colligi pōt vnā. l. defensiuam: vt pāniculus tegēs: aut craneū defēdēs. Alia ꝓparatoria: vt epar cordi ⁊ meseraice: ⁊ stōs epati. Et alia delatoria vt exēplificatur in littera: hic est sermo de seruitute: tertio mō dicta. Quo autē sunt orta vel non: videbitur infra.

29 ¶ Mēbra auté quoꝝ regimé est ex seipsis sunt cartilago ⁊ os: ligamentum ⁊ pāniculus: ⁊ caro mollis: ⁊ pinguedo: ⁊ caro simplex.

Valy ¶ Istis mēbris insunt virtutes inate i eis q̄bus existit eorū regimē in cibo: ⁊ est eēntia eoꝝ. qō est: q: non ꝓtinuat cū eis arteria que det eis a corde: nec descendit eis vena que det eis ab epate: nec iuenit eis neruus q̄ det eis a cerebro. Et in eē eorū est dubitatio an perueniant ad ea ex istis radicibus res capillares occulte a sensu: aut non veniat ad ea penitus ex eis aliqd. Et ꝓsideratio in hac dubitatione est opificis scie nālis. Medico vo non est cōsideratio in illa: ꝓpterea q: non videt sensu rem que pueniť ad ea. Propter hoc ergo abscindit Hal'. super hoc q̄ regimen eorū est ex seipsis vt doceat per illud q̄ considerato Laurē. ratio medicinalis non pertransit sensum.

Medicinal' cōsideratō Laurē. ¶ Porro seipsas gubernant carthilago: ossa: copula: membrana: adenes: pinguedo: caro simplex.

Leoni. ¶ Que autem a seipsis gubernātur sunt: cartilago: os: copula: seu ligamentuz: membrana: adenes: adeps: caro simplex.

Antiq̄. ¶ Ipsa vo seipsa regūt: cartilago: ossiū cōiunctio: membrana: glandula: pinguedo: caro.

Jaco. ¶ Exēplificat de 3ꝫ dicēs: q̄ seipsa regētia. i. hñtia vtutem inatā tm̄: sunt cartilago: ossiū ꝓiūctio. i. ligamētū: glādula: piguedo: caro ⁊c. ¶ Primo nō nō eē itētionē Hal'. hic enumerare oia mēbra hñtia vtutē inatā tm̄: sed illa enumerat gra exēpli. ¶ 2° nō p cartilaginē intelligēdū eē mēbrum qōdā osse mollius: durius tñ neruo: mediās inter iūcturā ⁊ iūcturā: ne cū tactu duri cū duro fieret lesio. hz āt inatā tm̄: q: nālē tm̄. Per ꝓiūctionē ossiū intendit ligamētū q̄ annectit vna iūctura alteri: ⁊ est carēs sensibus: ió hz vtutē inatā tm̄. Per mēbrana itelligit pāniculum potiſſime tegētē imediate os: vt tegēs crus. ⁊ carēt etiaz sensu. Glādula ē caro glādosa: ⁊ nō ē sensitiua. pinguedo ēt vt pz. Et p carnē itellerit ꝓfusam. ¶ Est aūt multiplex caro. Quedā ē musculosa: ⁊ p hāc qdā itelligūt totū ipz musculū q̄ appellat caro: eo q̄ in ipso dīnatur ps carnea. Quedā simplex ē: ⁊ itelligit ꝑm q̄sdā caro q̄ est musculi pars. Quedā pura vt gingiuarū que caret motu: sz sensum hz. Quedā ꝓfusa sic̄ epati: cordis ⁊c. Et dī ꝓfusa q: in sua cōplone vt dicūt qdā ꝓfundit ⁊ nullaz sibi limitat cōplonē: sz ꝑm varietatē organici c⁹ est ps aliā hz cōplonē. Alia vo est glādosa: vt caro mamillaꝝ: ⁊ testiculoꝝ.

Conciliator. ¶ Alr Cōciliator dīa. 42. multiplicē distiguit carnē. Primo. n. ē lacertosa siue musculosa iā dcā. ex magna. n. pte carnea cōponit musculus ⁊ lacertus: ⁊ est sensitiua ptici patione multoꝝ villoꝝ neruoꝝ. 2ª est dcā pura: non q: nullo pticipet neruo: sz q: paucis respectu poris vt gigiuarū hz sensum ⁊ nō motū. 3ª ē dcā ꝓfusa a qbusdā qs deridet Cōciliator: q: ꝓfundit in sua cōplone vt dicebāt supiores. Sz dcā est ꝓfusa: q: multis humiditatib⁹ inuoluta ⁊ ifusa: sic̄ caro viscerū: epatis pulmonis: ⁊ splenis. ¶ 4ª ē caro dcā simplex que ex solo sanguine coagulato

gnatur sine pmixtione sube neruee in ipsa: vt est sola carnositas epatis ⁊ splenis: ⁊ ista ē nō sensibilis. ¶ Alia vo est caro glādosa q̄ multiplex existit. q̄dā ad gñonē būiditatis salualis ordinata: vt ligua. q̄dā ad lactis gñonez: vt mamillaꝝ. q̄dā ad spmatis: vt testiculoꝝ. q̄dam ad ptinēdas humiditates ad alia mēbra fluētes: vt iguinū: ⁊ ista ē nō sensitiua. Et plures alias tetigit maneries carniū i dīa dicta. Vide. ¶ Ad ꝓpositū p carnē intellexit oēm nō sensitiuam: vt sun. multe spēs glandose ⁊ confuse.

¶ Reliqua vo oia mēbra cōicant his mēbris q̄ diximus in hoc q̄ regimen eoꝝ est ex seipsis: ⁊ sunt cum illo indigentia venis pulsatilibus: ⁊ non pulsantibus: ⁊ neruis. 30

¶ Lacertus qdē ois ⁊ reliqua mēbra remanētia exceptis eis q̄ꝝ rememorario pterijt sicut pulmo: stōs: ⁊ renes: ⁊ splē: vel alia ex mēbris extrisecis ⁊ intrisecis sunt i vnoquoq̄: q̄ꝝ ē virtus inata fixa in eo: ⁊ veniūt eis ex tribus radicib⁹ q̄ sunt cereb̄: cor: epar: vtutes alie. Et nerui q̄dē lucrant eis vtute sensus: aut mot⁹ volūtarij: aut vtriusq̄ fil'. Arteria vo facit ea adipisci vtutē vite ⁊ calitatem inatā: sz vena facit ea acgrere vtutē nutritiuā. Valy

¶ At alie oēs partes cōem habētes gubernationem arterijs: venis ac neruis egent. Laurē.

¶ Relique vo partes: cuz vna cum istis habeant ex seipsis regimen: arterijs: neruis: ⁊ venis insuper eguerunt. Leoni.

¶ Alie vo oēs ptes cōe his hñtes ad suūipsius regimen: arterijs ⁊ venis ⁊ neruis indigent. Antiq̄.

¶ Determinat 4ª mēbr̄. d. q̄ alie oēs ab his cōicāt cū immediate p̄cedētib⁹ q̄ hñt regimē ꝓpriū in seipsis p nālez suā vtutē se regētes: ⁊ cū hoc idigēt venis arterijs ⁊ neruis. Et ex ħ pz: q: hñt vtutē inatā. i. nālē ⁊ influētē. i. aialē. ió idigēt neruis. ¶ Sz dices. cū mēbra dcā hñtia vtutē inatā tm̄ ad sui ꝓseruationē idigeāt i fluxu p̄ncipaliū: vt epatis ⁊ cordis: saltem ipsis nēcie erant arterie ⁊ vene. ¶ Pro illo dī q̄ ħ nō oz: q: i illis mēbris sufficit pua nu triměti ⁊ spūs delatio cū sint mēbra pauci caloris: i q⁹ pauca fit resolo cū nō subdant⁹ motib⁹ aialib⁹ multū mēbra dissoluentib⁹. Propter qō dixit Valy. q̄ ad ipsa non trāsit p̄ncipaliū ifluxus p vias sensibiles ⁊ manifestas. Jaco.

¶ Capillis āt ⁊ vnguib⁹ nō est regimē in ipsis corpibus suis: ⁊ nō est eis nisi gñatio ⁊ eē tm̄. 31

¶ Capilli ⁊ vngues gñantur a materijs q̄s expellit nā ad corpis exteriora expulsiōe ꝓtinua: ⁊ illud qō gñat eos ē nā: ⁊ nō sunt eis ex ipsis vtutes inate: nec veniūt eis ex radicib⁹ vtutes. Et manifestuz est q̄ capilli ⁊ vngues sunt igredientes in numero mēbr̄: sicut pili palpebraꝝ ⁊ supercilioꝝ. Jā g̃ fiunt mēbroꝝ gnōs spēs. Melioꝛa g̃ sunt radices. Deide q̄ nascūtur ex radicib⁹. Deide in qb⁹ sunt virtutes inate: ⁊ vtutes alie venientes ex radicib⁹. Deide illa in qbus sunt vtutes inate tm̄: Deide capilli ⁊ vngues in qb⁹ nō sūt vtutes inate: nec veniūt eis alie vtutes. Valy

¶ Pilorum vo ⁊ vnguiuz nulla gubernatio. Sed generatio sola censetur. Laurē.

¶ Capillorū autez atq̄ vnguiū: nec̄ regimen vllum est: sed generatio tantum modo. Leoni.

¶ Capillorum vo ⁊ vnguium: nec̄ regimen est aliquod: sed generatio sola. Antiq̄.

¶ Remouet dubiū: ⁊ in snia vult q̄ capillor̄ ⁊ vnguium non est regimē. i. a virtute: sed sola gñatio de quo infra: ⁊ etiam de modo generationis ipsorum. Jaco.

32 ¶ Iste ergo sunt species membrorum. Et nos sumus narrantes post illud signa que significant complexionem vniuscuiusq; eorum.

Haly ¶ Postq̃ diuisit mẽbra ꝑ vtutes eor: qb⁹ efficiũt opationes suas: & vtus nalis ꝑm sniam eius est suba a cópl'one sumpta: ꝓmittit signa significãtia cópl'onẽ cuiusq; eorũ nalem: & significãtia cópl'onis eius mutationes.

Laurẽ. ¶ Be igitur partiũ differẽtie sunt. Indicia autẽ vniuscuiusq; tẽperamẽti deinceps dicentur.

Leoni. ¶ Be igitur sunt partium differentie. Indicia autem singularum temperature.

Antiq. ¶ Hec quidẽ partiũ sunt differẽtie. Signa vo vniuscuiusq; craseos: deinceps dicentur.

Jaco. ¶ Ordinat se ad sequẽtia. 2º exeqtur. ibi ⌊Sunt vo.⌋ Primo g̃ ꝓmittẽdo intẽtionẽ & ordinẽ sui ꝓcessus dicit epilogãdo q hec sunt ptiũ dne. 2º dicit q deinceps dicent signa vniuscuiusq; craseos. i. cópl'onis mẽbrorum.

33 ¶ Et icipiam⁹ rememorari signor significatiũ cópl'ones cerebri. Et g̃na qdẽ signor inata sũt vl'r qnq;. Unũ eorũ est disp̃o totius capitis. Scõm est rectificatio actionũ qbus fiũt operationes: & corruptio earũ. Et tertiũ est rectificatio actionũ & earũ corruptio. Quitũ est rectificatio vl'r actionũ qbus fit regimẽ: & earũ corruptio. Quitũ est rectificatio vl'r actionũ qbus fit regimẽ eius nãlium: & corruptio eaꝝ. Et hic est aliud genus ab istis oibus que narramus: & est qd accidit cerebro de mutatione ex rebus que mutant complexionem.

Haly Cerebꝝ quid. ¶ Cerebrũ est capitis medulla. Et signa significãtia complexionẽ eius nãlem & difficultatẽ passionis eius & significantia cõplexionem eius qua mutaf sunt sex spẽs: qn; q; earũ sumpte sunt ab eo: & sextũ sumptũ est ex velocitate passionis ipsius: & difficultate ipsius passionis a causis infirmãtibus extra. ſ. sicut aer. Et Hal'. determinauit vnũqq; istorum in eo quod futurum est.

Laurẽ. ¶ Sumentes initũ a cerebro. ꝓpria signorũ g̃na quinq; existũt. Primũ toti⁹ capitis disp̃o est. Scõm sensibiliũ operationũ virtus & vitiũ. Tertiũ vo administrantiũ. Quartũ principalium. Quintũ naturalium. Demum aliud genus ab ꝯis omnibus est alteratio quaz extrinsecus incidentia conuehunt.

Leoni. ¶ Sumpto a cerebro initio: deinceps dicem⁹. Sunt vo qnq; insita g̃na que ipsius nãm ostẽdunt. Primũ qdem totius capitis disp̃o. Secũdũ vo sensibiliũ opationũ virtus: & vitium. Et tertiũ actiuarũ. Quartũ earũ que tenẽt ꝓncipatũ. Et qntũ nãliũ. Aliud vo genus ꝓter hec oia: ea q extrinsecus aduenit alteratio.

Antiq. ¶ Principiũ aũt a cerebro nobis facientibus. Sunt. n. qnq; ĩnata genera cognitionuz eius. Primũ qdez totius capitis disp̃o. Scõm vo sensibiliũ opationũ virtus vel vitiũ. Tertium opatiuoꝝ. Quartũ principaliũ. Et qntũ nãliũ.

Aliud est genus in his omnibus generib⁹ ab his que extrinsecus ei accidunt alteratio.

Jaco. ¶ Exequit: & ꝑ ponit signa mẽbroꝝ ꝓncipaliũ: & iterserit signa aliquoꝝ nõ ꝓncipaliũ. 2º determinat de signis mẽbroꝝ alioꝝ. 2ª ibi ⌊Toti⁹ vo corpis hitudo.⌋ Primo ponit signa cerebri. 2º cordis. 3º epaf. 4º testiculoꝝ. Partes patebũt. Primo ponit distõnẽ signoꝝ qbus docet significare sup cerebri dispõnẽ. 2º exeqtur ꝑm istas determinando ꝑ de signis discrasiarũ cerebri. 2ª ibi ⌊Toti⁹ qdẽ capitis.⌋

¶ Primo g̃ dicit q vult facere ꝑn̄ a cerebro ꝑ qſdã: qz est organũ ꝓncipaliũ opationũ & nobilissimaꝝ: aut qz nobis cerebꝝ & signa ipsi⁹ manifestiora sũt: vel qz ꝑ⁹ nobis occurrit i ordie mẽbroꝝ: & sensib⁹ nr̃is ꝑus obijcit: vt dixit Plusq̃zcõmẽ. ¶ 2º ponit diuisionẽ siue numerũ istorũ signoꝝ. Sex. n. sunt g̃ia signoꝝ: q̃ꝝ qnq; appellanf inata: & 6⁹ nõ appellaf inatũ. Jõ dicit q qnq; sunt g̃ia inata cognitionũ. ſ. signoꝝ. ꝑ⁹ est disp̃o totius capiti. ſ. i magnitudine & figura &c. Ex his. n. cõprehẽdit cópl'o cerebri: vt videbit. 2⁹ est vtus & vitiũ sensibiliũ opationũ. i. sensitiuaꝝ opationũ sensuũ exterioꝝ. 3⁹ ẽ vtus & vitiũ opatinoꝝ. i. opationũ motiuaꝝ vel motinoꝝ: que istra sũt vo lũtarij motus. 4⁹ ẽ vtus & vitiũ opationũ ꝓncipaliũ: puta opationũ iterioꝝ vtutũ subaliũ cerebri: vt sunt imaginatiua: cogitatiua: sensus cõis &c. 5⁹ ẽ vtus & vitiũ nãliuz opationũ cerebri: vt digestiua: expulsiua &c. 6⁹ vo qd nõ est de qnq; ĩnaf est alteratio ab his q̃ extrisec⁹ accidunt.

¶ Prio sciẽdũ q ꝑ⁹ g̃ia qnq; appellãtur ĩnata ad oẽiam supꝛascripti g̃iis: qd̃ non sumiſ a disp̃one intrinseca: sed extrinseca: vt pz. Et ió alia dr̃ ĩnata: qz disp̃one inata nobis sũpta sunt. 2º sciẽdũ est ꝙ disp̃onẽ totius capiti itelligẽdũ eẽ magnitudinẽ figurã &c. dispõnẽ capillorum: & vl'r itelligẽ possum⁹ nũm & põnẽ & alias nãs cõpõnales: lz non explicet nisi illas in qb⁹ frequẽter accidit lapsus. hec tñ signa imediate & ꝓncipal'r significãt sup sanitatem cópl'onalẽ. Primo mõ g̃ sunt signa sũpta a suba l'r iherentib⁹: & scdario sunt sũpta a casib⁹. cõpõ. n. cadit a cópl'one mediãte opatione. Uñ pz idẽ respectu diuersoꝝ signũ eẽ sumptũ a suba l'r iherẽtib⁹: & a casib⁹ vt supꝛa. Signũ tñ sumptũ a disp̃one capilloꝝ est semp sumptũ a casib⁹.

¶ Lz nõ ꝑ opationes sensibiles itelligi opationes sensuuz exterioꝝ. ¶ Lõtra: qz cerebꝝ ĩsensibile est: g̃ ꝑ opationes sensibiles nõ significam⁹ &c. ¶ Negaf ꝓna: qz lz nõ sit sensitiuũ ꝑ ei⁹ tñ influxũ orgona exteriora fiũt po' ad operationes sensitiuas. ió ꝑ tales opationes ꝑ significam⁹ sup disp̃ones organoꝝ exterioruz. scdario vo & mediate sup disp̃ones cerebri. Per ꝓncipales vo intelligit opationes virtutũ iterioꝝ cerebri: q̃rũ cerebrũ nõ est ꝓn̄ sicut aliarũ: qz aliaꝝ est organũ. lz illaꝝ nõ est organũ & ꝓn̄ vt infra videbiť. Per opationes aũt nãles itelligit digestiuaz attractiuã &c. ꝓpriã cerebri: q̃ sunt opationes nãles cerebri. ¶ Ex qb⁹ ꝑz oia g̃ia signoꝝ iã dcã ĩnata reduci posse & ottineri sub disione supi⁹ posita signoꝝ a suba l'r iherẽtibuz &c. Signũ. n. sumptũ a figura &c. vt pz sumiſ a substantialiter iherẽtib⁹. A capillis a casib⁹. Sũptũ ab operationibus sensitiuis motiuis & ꝓncipalib⁹ ẽ sumptũ ab opationib⁹. Ab opationib⁹ vo nãlib⁹ pót dici ẽt sũptũ a casib⁹: qz nãles opationes nõ sensib⁹ nr̃is se obyciũt nisi ꝙ effect⁹ eoꝝ: q casus sunt vt oz. ¶ Lõtra. qz Aui. ꝑ⁹ tertiũ ponit multo plura. & 2ª ꝑmi doctrina 3ª. cap. de signis cópl'onũ. ¶ Jtẽ ad qd̃ gen⁹ signoꝝ reduciť sũptũ ab extrinsecis alterãtib⁹. Nõ. n. ad sũptũ a sbal'r inherẽtib⁹ vt pz: nec ab opationibus. Extrinsecus. n. alterãtia nõ videtur opatiões aliquoꝝ mẽbroꝝ. Et ꝙ idẽ nec casus vt pz.

¶ Ad ꝑ⁹ dr̃i: qz ille diuisiones sunt magis ꝓticulares: sub his tñ cõtineť si ꝓsideras. ¶ Ad 2⁹ dixit Plusq̃zcõmẽ. ꝑ ꝙ nõ reduciť ad aliq̃ istoꝝ: & ꝙ ista diuiho solũ concer-

nit g̃ia signoꝝ q̃ sunt inata. q̃le signũ non est sumptũ ab extrisecis alterãtibus. ¶ Al'r dr̃ ꝙ illud signũ nõ sumiť ab extrisecis alterãtibus: lz sumiť a passibilitate cerebri ab extrinsecis alterãtib⁹. que videtur cadere a cópl'one & cópõne cerebri: ió sumptũ eẽt a casib⁹. ¶ Lõtra: qz tũc 6⁹ genus eẽt inatũ: qz nõ minus itriseca & inata ẽ passibilitas vel ipassibilitas q̃ capilli. ¶ Pro illo dr̃ ꝙ illa passibilitas vel ipassibilitas ẽ signũ inatũ. Ad ꝟ tñ hñdũ si; gnũ nec̃io obiectiue ꝯcurrit a cerebro aliq̃ extrinsecuz: qd̃ nõ ꝓtingit de alijs signis dictis inatis.

34 ¶ Disp̃o aũt capitis toti⁹ scik ex quãtitate eius: & figura eius qd̃ est in ipso & ex capillis.

Haly ¶ Et hoc ꝑ dedit ꝙ disp̃o totius capitis scik ex trib⁹ reb⁹ .ſ. quãtitate ei⁹: & figura ipsi⁹: & ei⁹ qd̃ est i ipso ex capill'.

Laurẽ. ¶ Uniuersi capitis disp̃ositio ex magnitudine: figura: capilliscꝫ ducitur.

Leoni. ¶ Et quidẽ totius capitis disp̃ositio ex magnitudine: & figura sumitur: atq; capillis.

Antiq. ¶ Totius quidez capitis disp̃o ex magnitudine & figura eius & capillorum accipitur.

Jaco. ¶ Docet nũc ꝑ signa numerata significare sup cõpl'one cerebri. Primo ꝑ signa sũpta a magnitudine & figura toti⁹ capiti & ptiũ eius. & hic ẽt tãgit signa sũpta ab opatiõib⁹ sensitiuis & motiuis. 2º ꝓsegtur signa sũpta ab opationibus ꝓncipalib⁹. 3º ab opationib⁹ nãlib⁹ extrisecis alterãtib⁹. 2ª ibi ⌊Principaliũ tñ opationũ. Jz ibi ⌊Adhuc vo vi.⌋ Primo oñdit ex qb⁹ sumiť disp̃o toti⁹ capiti. 2º p illa docet significare. 2ª ibi ⌊Paruũ.⌋ ¶ Dicꝫ ꝙ disp̃o toti⁹ capitis accipiť ex magnitudine & figura ipsi⁹: & ex disp̃one capillor. Et qz lra vi sonare ꝙ disp̃o totius capiti accipiť ẽt ex magnitudine & figura capillorum. vñ dixit Plusq̃zcõmẽ. ꝙ pfectior ẽ alia trãslatio bñs. Et qd̃ in ea est ex capillis. nõ. n. magnitudine capillor multuz significare possumus sup disp̃one totius capiti: lz bñ ex alijs disp̃onibus. Quidã tñ exponũt & ex magnitudine & figura capillor forte nõ male. Nõ ãt ꝑ magnitudinẽ itelligẽdũ eẽ quãtitatẽ cõprehendẽtẽ magnitudinẽ & puitatẽ. nõ enim solũ per magnitudinẽ: sed paruitatẽ significamus vt pz.

¶ Non numerauit ãt alias cõpõnales nãs vt põnẽ & numerũ: qz in his raro lapsus accidit. sepissime vo i magnitudie & figura. ¶ Posuit ãt signa sũpta a magnitudine & puitate toti⁹ capitis & nõ cerebri: & sil'r figura: qz cerebri quãtitas aut figura nõ subiacet nr̃is sensib⁹: & ex q̃stitate & figura toti⁹ ipm organum cõprehendimus.

35 ¶ Caput g̃ puũ ẽ signũ ꝓpũ male foꝛe cerebri.

Haly ¶ Abscindẽdo dixit Hal'. ꝙ paruũ caput est signũ ꝓpriuz male forme cerebri. Et cũ illi⁹ est ꝓstrictio vẽtrium cerebri: & debilitas eius qd̃ g̃naf ex cerebro de neruis & nucha. qd̃ est: qz si radix est puа: tũc qd̃ nascik ex eo ẽ puuz: & segtur a puitate ei⁹ ꝓstrictura vẽtriũ ei⁹: & meatuũ ipsius: qz nõ est spũi aiali latitudo in q̃ quersef. Et caput qui dẽ puũ g̃naf a puitate mãe. Q: si figura ei⁹ cũ illo incõuenies est: est malitia in forma cerebri maior. Et manifestũ est ꝙ puitas capitis cõparatur forme cerebri. Segtur g̃ ab illo: vt malitia forme cerebri cõparetur.

Laurẽ. ¶ Igitur paruuz caput praue cerebri preparationis peculiare indicium est.

Leoni. ¶ Paruum igitur caput vitiose cõstitutionis cerebri proprium est indicium.

Antiq. ¶ Paruuz vo caput praue compositionis cerebri proprium est signum.

Jaco. ¶ Docet ex his significare. ꝑ ex puitate & magnitudine totius. 2º ptiũ ei⁹. 2ª ibi ⌊Si vo 2⁹.⌋ Prio ex paruitate. 2º ex magnitudie. ibi ⌊Magnũ vo.⌋ ¶ Dicꝫ ꝙ caput puuz ẽ ꝓpriũ signũ praue cõpõnis cerebri. ¶ Primo sciẽdũ ꝙ capitis puitas est signũ ꝓpriũ praue cõpõnis: qz in oi capite & semp signat praua cõpõnẽ cerebri: eo ꝙ ad puitatẽ capitis segtur paruitas cerebri: & vẽtriculoꝝ eius nucheꝫ neruoꝝ ortoꝝ a cerebro & nucha: & ꝑ ꝑns imbecillitas ꝓncipaliũ opationũ sensitiuarũ & motiuarum q̃ mediatibus neruis ortis a cerebro & nucha cõplẽtur. sil'r ibecillitas opationũ nãliũ pp angustiã cãnaliũ. Jtẽ angustia ꝙ aspectoris pp puitatẽ cõstaꝝ q̃ puificant ꝑm exigentiã nuche pue orte a cerebro puo: & ꝑ ꝑns nocu⁹ in anhelitu. Qual'r aũt significet sup malã cópl'onẽ. vide i cõne. Pz tñ ꝙ imediate significat super malã cõpositionẽ. mediate vo super malã complexionẽ. ¶ 2º nõ. ꝙ ꝑ cõpositionẽ hic intelligi põt ꝑmo cõpõ proprie sumpta: lz sup ea non doceat hic significare ex ꝓncipali intẽtione. Põt & intelligi compl'o lz Cõmentator exponat lr̃am ad primuz sensum. Sed pro doctrina plenioꝛi vide q̃stionem.

Compõ quid.

36 ¶ Et caput magnũ nõ significat necessario bonitatẽ forma cerebri. qd̃ ẽ: qz si magnitudo ei⁹ nõ puenit nisi ex virtute loci & ex nã & vsu eius in arte sua: qua opata est mã multã bonã: tunc est signũ bonũ. Et si nõ puenit nisi pp multitudinẽ mãe tñ: tũc nõ est signũ bonũ. Opz ergo vt distinguaf iter ea p figurã & pres q̃ nascunf ex capite. Per figurã qdẽ vt ꝓsideres an sit forme bone an nõ. forma. n. bona ẽ bonũ signuz sp. Per ea vo q̃ nascũf ex capite ẽ vt ꝓsideres an grossuz sit collũ forte: & dispõ reliquoꝝ offium sit melioꝛ dispõnũ: & oes nerui grossi fortes aut nõ. Et figura q̃ appꝛopꝛiaf capiti ẽ. q. tu estimes sphерã cereã sane rotũditatis: cuius duo latera sint paꝛ cõpꝛessa. Mã qñ existit caput talr scis, pculdubio q̃ neče ẽ q̃ fit ex añrioꝛi pte capitis & posterioꝛi ipsi⁹ magis exiẽs ex termino rotũditatis sphere: & duo latera ei⁹ sũt magis intrãta & ꝓpinquioꝛa ad planitiẽ.

Laurẽ.

¶ Ex isto sermone itelliges ꝙ ex signis bonitatis forme cerebri est magnũ caput: qñ est cũ figura quã exẽplificauit in forma cerea & cũ grossitudine colli: & reliquoꝝ neruorũ & ossiũ. Et magnũ caput qñ ẽ cũ figura diuersa: & cuz ſbilitate i neruis & collo & ossib⁹: tũc ẽ signũ malitie foꝛ cerebri. Et manifestũ est ꝙ bonitas foꝛ cerebri & malitia forme eius cõparaf ꝑm ꝙ est in illo de additione vel diminutione quod est: qz bonitas forme cerebri fit a forti virtute & multa mã obediẽte & malitia forme eius. Qñ est cũ magnitudine figure capitis: significat ꝙ fuit vtus debilis: aut ꝙ materia nõ fuit obediẽs: sequitur ergo ab illo malitia in eius complexione.

Haly

¶ Magnũ vo nõ necessario bone ꝑparatiõis indiciũ est. Sed si pre roboꝛe extitit: facultatis ibi existẽtis materiã probã multãq; preparantis indiciũ bonũ est. Si vo propter solã materie multitudinẽ: non bonũ est. Jd aũt diffiniri oz tum figuratũ etiã adneris mẽbris. Figura quidẽ: si idonea fit: hoc eniz bonũ signũ semp habeť. Mẽbris vo adneris: quoties cerui valida fit: ac reliqua ossa optime sint disposita atq; etiã pars oĩs neruosa: vegeta firmaq; sit.

Laurẽ.

Capitis pozro figura ꝓpria habek velut si cogites spheram diligēter cereaz vtrinq leniter adstrictā. Ita nāq fiet: vt prioza sphere posteriozaq ꝓmineāt. Latera vo rectioza reddāt.

Leoni. ¶ Magnū vo nō necessario indicat bonaz cerebri cōpositurā. Sed figdē ob insite virtutis robur: q̄ multā: atq optimā mām assormaverit eueniat: optimū est signuz. At si ob mām tm multitudinē: haud quaq bonū. Distinguenda vo sunt h: z ex figura ipsa: z ex his q̄ ab eo hnt ortū. At figura qdem ipsa: si ꝯcina. Semper. n. hoc bonū est signū. Ex his āt q̄ ab eo ortum hnt: si valida é ceruix: z si alijs ossib⁹ optime ꝓstet: atq ois ꝑterea neruosa suba boni sit habitus: ac robur hēat intētū. ¶ Propria autē capitis figura é: veluti si excogitares spheram ex gsite rotūdā: ex cera ꝓstructā paulatiz vtrinq depressaz: In hac. n. necesse est: vt posteriores: ꝓ ee sue ptes plus z gibbe fiāt: q̄z sphere cōueniat. Que vo vtriq ꝓsitūt magis recte.

Antiq. ¶ Magnū vo nō ex necessitate bone cōpōnis est signū. Si. n. pp vehemētiā factū est magnū eius q̄ inest virtutis in mām multaz z bonam operātis bonū est signū. Si vo pp solaz materie multitudinē nō bonū é signū. Determinādum ergo é ea ex figura: z ex his q̄ ab eo nata sunt. Figura qdē si bone forme est: semp eniz bonū é h signuz. His vo que ab eo nata sunt: vt si collū forte est: z in alijs ossibus optime disp̄situ ē: z si oé qd est eius neruosuz est: z plenū z viuidū. ¶ Propria vo capitis figura est velut si videas spherā pfectā cereaz ex vtraq pte leniter cōpressam. Necesse est eniz huius talis gibbosa qdē bm spherā posterioza fieri añriora. Rectioza vo fieri que ex vtraq parte.

Jaco. ¶ Ponit signū sūptū a magnitudie. Et p h. 2° remouet dubiū. ibi ⌊ Determinādū. ⌋ Prio ponit signū iā dictū. 2° declarat. 2° ibi ⌊ Si. n. ⌋ Dic p q magnitudo capitis non ex necessitate é signū bone cōpōnis cerebri. 2° dic̄ notāter dc̄m ee non ex necessitate bonū: q̄ pōt ee bonuz z pōt ee nō bonū. Si. n. magnitudo capitj fuerit pp vehemētiā .i. fortitudinē vtutis iformatiue opantis z transmutātis multā z bonā mām: tūc illa magnitudo erit signū bonū.

Virtuj vehemētia qd. Si vo fuerit pp mae exuberātiā cū ibecillitate vtutis h est signū nō bonū. ¶ Prio sciēdū q pp vehemētiā vtutis que inest itelligit fortitudinē tā virtutis iformatiue que erat in spmate trāsmutāte mām q̄z et virtutē ipsam ipsesam i mēbris: quā appellat vehemētē qñ sub ꝓprio bono plasmate z cōpōne data a gīante seipsaz z mēbra salvare sufficit. Jō dixit virtutē q̄ inest. s. mēbris. Per mām aūt itellexit mēstruū qō est mā gīonis: z forte partē corpulētā spmatis bm sniam Hal'. z adhuc mām nutricationis z saluationis mēbroꝝ i debita cōpōne. ¶ Ex q̄ pz q̄ ad hvt pducat bona cōpō cū magnitudine nō sufficit virtutē ee fortē nec mām ee multā z bonā: sz opz hec ābo simul ocurrere. Jdē. n. vel filius segt effectū mā gīonis exñte mala z iobediēte. z si agēs forte fuerit q̄ segtur ad vtutē ibecillē cū bonitate z multitudine mae. ¶ Sciēdus vtutis hō formatiue opationē ee mēbroꝝ: gīonē: linea/tionē: uocationē: figurationē: exaspationē: lenitionē bm exigētiā. Jō tūc vtus oī forti cū hz instrm siue tēperamētū ꝓportionatū ad suos effect⁹ pducēdū. debilis vo eē. mā āt tūc est bona cū fuerit ad has ipressiones recipiendas sufficiēter disposita. ¶ Ex q̄ pz q̄ vtute exīte forti z mā multa z bona pduceť caput magnū bñ figuratū ꝓcuratū ꝛc̄. Altero vo istoꝝ deficiente eē. ¶ Remouet posteā du⁹. Dubitaret. n. aliqs forte qūo distigui debeat caput magnū ex fortitudine ꝛc̄. ab eo qō solū est magnum ꝓp multitudinē mae. ꝓ remouet dubiū. 2° spāl'r ostēdit q̄ lis ee oz bona capitis figura. 2° ibi ⌊ Propria vo. ⌋ ¶ Dicit ꝓ determinādū z distiguēdū ee caput magnū cū fortitudine ꝛc̄. ab alio p figurā: z his. i. pea q̄ a cerebro nata sunt. Nā si sit caput bñ figuratū semp hec magnitudo cū ista figura est bonū signum. Si vo male hoc iuit solū pp multitudinē ꝛc̄. z b simpl'r est malū signū. Sil'r ex dispone boꝝ q̄ sunt orta vt ex collo si forte é viuidū. i. bñ coloratū: q̄ viuidi coloris bm Plusq̄cōmē. viuidū. i. bñ opatiuū. vita. n. q̄dā opatio ē. q̄ viuidū. i. opatiuū. Jtē si sit cū alijs ossibus bñ dispositū: puta si spōdiles collī sint grosse ꝛc̄. Et si é neruosuz: q̄ bñs neruos grossos z plenū. s. carnosuz. torū pz. ¶ Sciēdū ē autē q̄ ex bonitate figure cū sit ꝓpria opatio vtutis iformatiue significat vtutē informatiuā forte fuisse z mām debite dispositā: z p oīs in cerebro vtutē hāc bonā cōpl'onē ipressisse: z cōpl'onē impressam i ipsis mēbris bñ ꝓseruatā fuisse: z per oīs ꝛc̄. ¶ Ultimo ostēdit q̄lis oz eē ꝓpria figura bona capitis: q̄ oz eē sic sphera cerea ex vtraq pte cōpressa leuiter pcutius cōpressionē ptes anteriores z posteriores fiūt gibbosiores bm spherā. i. rāseūt p gibbositatē aliq̄l'r terminos sphere: q̄ fit maioꝝ gibbositas añ z post: q̄z erat in cera spherica. z gibbosiora bm spherā. i. fiūt gibbosiora: tenēdo tñ sphericitatē quādā: ptes aūt laterales mēcio fiunt rectiores bz cōpressiōes. ¶ Dubiū circa dcā orit: oz stat mām gīonis cerebri ee mediocrē: z tñ cerebrū fieret magnū. Et sil'r mām magnā z cerebꝝ mediocre vl' min⁹: q̄ si mā gīonis eēt mediocris z vtus extēsiua z attractiua mediocris fieret caput mediocre: g̃ si eēt plus q̄z mediocriter fortis fieret cerebꝝ maiꝰ mediocri. ¶ Prio isto ꝓcedunt iste ꝓnes. ¶ Pria nullā: n. icludit repugnātiā nālē mām gīonis fuisse mediocrē aut diminutā: z tñ caput ꝓduci maius mediocri. ¶ 2° stat mām fuisse mediocrē aut multā: tñ caput fieri minus mediocri. Pz satis bm maioritatē z minoritatē potētie virtutis in attrahēdo z effundendo mām. Sed de hoc plus in questione.

37 ¶ Q̄ si videris eminētiaz q̄ est a posteriori pte minui: ꝓsidera tūc cū illo i neruis z ossib⁹ z collo. Nā si ista sunt bm nālē dispōnē: tūc nō ꝓuenit illa dispō nisi ex diminutione mae: nō ex debilitate virtutis. Et si iste res q̄s narrauimus bm deteriorē dispōnē dispōne nāli inuenient: tūc scias q̄ radix é debilis. Et in plibus qdem dispōnib⁹ segtur diminutionē occipitij debilitas eaꝝ rez q̄s narrauimus: z nō forsitan res eadē cadit cū diuersitate illius nisi raro. Et qñ inuenis iterū occipitū capitis vehemētis eminētie: tūc ꝓsidera in illo qō deterior est bm ꝓsiderationē z determinationē in capite toto qñ est magnū: z inuenis in hoc ét z in plibus dispositionibus posteriorē partē cerebri: z q̄ cōtinet ipm ex capite qñ est cum figura bone forme vbi parua fuerit aut magna. Jtidez in sensib⁹ z verbi gratia: visu: gustu: odoratu. Hec enim fibiinuicē indicia sunt: ac fibiinuicē astipulantur: tum que ab aliquo mēbro principali oriūtur: virtuti: vitioq principalis: tum etiā principale his que ab se oriuntur.

¶ Q̄ si ea q̄ bm occiput eminētia minuat: sil'i/tueri opz neruos: atq ceruicē: vna cū ossibus alijs. Nā si bm nāz ꝓstiterint māe defectu: nō virtutis ibecillitate ꝓtingit. Illis vo non recte se hntibus ꝓncipiū est debile: sz magna ex pte defectus: q occipiti eueniūt: ꝓsequtur eoꝝ q̄ antediximus ibecillitas: rarissimeq aliter euenire ꝓsueuit. Caput ét qō bm occiput in acutiem tēdit: aiaduertere opz: hisdē adhibitis distinguēdi rōnib⁹: qbus antea in capite grādiori feto vtebanť. Utpīm vo: z h optimū est signuz figura ꝓcina eius ptis: q̄ cerebro adheret: quā nōnulli medici posteri⁹ cerebꝝ appellare ꝓsueruēt: quāadmodū z posterius existit ea sutura q̄ grece līe. λ. formā, hz ꝑfinitā. Est vo huiusmodi pars spinalis medulle ꝓncipiū: z ei⁹ rōne neruoꝝ oīum q actionibus obseruiunt. Ipsa aūt ps posterior ꝑ seipsaz paucos admodū sensitiuos obtinet neruos: plimos vo actiuos: sicuti z anterior: sensitiuos qdē plurios: paucos admodū actiuos. Quare vbi bñ fuerit affecta vtraq ps: robustas habebunt eas q̄ ab ipsis derivationes. Eedē quoq distōnes adhibēde sunt ad ptes capitis añriores ad frōtez attinētes: q̄ ét ad posteriores: earūdēq: z paritatē z magnitudinē inspicere opz: atq itidē figurā: z sensus ibi collocatos: visum: gustuz: atq odoratū. Hec. n. seinuicē indicāt: atq atte stanť: z que a principijs oriūtur: ꝓncipij virtutē: vel vitiū: z ꝓncipiū eoꝝ q̄ ab ipso nascunť.

Laurē. ¶ At quoties occipitiū minuat: ꝓsideres oportebit neruos ac collū vna cū ceteris ossibus. Si. n. hēant p nām: inopia mae: haud quaq facultatis infirmitas: si vitiosa: debilis facultas existit. Sz magna ex parte occipitio icertiori p dictoꝝ infirmitas comitat: raroq aliter accidit. Nec secus pro minens occipitiū cōsideras bis pariter cū alijs oībus finitionibus. Si eni cerebelli figura idonea sit indiciū bonū é. Quidam medici noiant cerebrū postremū. Ut igitur postremū est: sutura ad spēm labde littere definitū: ita dorsalis medulle initiū est p quā z neruos i vniuerso aiali mouētes ordiť. Pars aūt ipsa posterior ex se penitus paucis pticipat sentiētibus: multis mouētibus: quēadmodū prior altera sentiētibus multis: mouētib⁹ paucis. Quocirca si probe affecte sint: firmas vtraq suas appēdices hnt: atq he ipse in pte capitis ꝓxe finitiones existūt: vt circa frontē:

Daly ¶ Si fueris memor ei⁹ qō ꝓterijt de expōne nra: tunc sermo iste tot⁹ est itell'us tibi: ita q̄ nō idigebis expōne in eo. Uel fac ꝓsiderationē ei⁹ bonā teneri: z forma līe laude est bm h. Et manifestū est q̄ cōplenit tres spēs signoruz: q̄rū vna est dispō totius capitis. Et 2ª rectificatio actionum: q̄bus fiūt opationes z corruptio eaꝝ: z iste opationes sunt q̄ fiūt p neruos. qñ. n. ossa z nerui grossi sunt z fortes sunt opationes fortes: z cutis capitj est vehemēs: z qñ sunt subtiles debiles sunt opationes: z cutj é vilis. Et 3' est oparionū sensibiliū rectificatio z corruptio earū. Et ego exponam istam in eo quod futurū est paulo post expositione vltima magis z melioze.

me: qō est signū bonū. ¶ Et qdā medicoꝝ noiant hāc ptē cerebri cerebrū posteri⁹: z é posterius sic noiauerūt ipm: z determinauit ipz cū cōmissura q̄ assimilat laude līe in libro grecoꝝ. Et hec pars cerebri est radix ex qua oriť nucha. Et qñ est radix ei: tūc est radix oīb⁹ neruis qb⁹ fit motus volūtarius in toto corpe aialis. Ex ipa āt nō oriunť nisi pauci nerui numero ad sensuz: multi vo ad motū: sicut ex altera pte q̄ est in anteriori nascunť nerui multi valde numero ex neruis sensus: z nerui pauci in numero ex neruis motꝝ. Cuz g̃ iste due ptes sunt bm dispōnē bonā: sunt res q̄ nascunť ex vnaq̄/q̄ eaꝝ fortes. Et ꝛa que abbreuiauim⁹ z terminauimus ex osse posteriozis ptis capitis oz vt obseruenť in añriori pte capitis. qō est: q̄ opz vt ꝓsideres in quātitate ei⁹ z ipsi⁹ figura z i sensibus q̄ sunt in añriori pte capitis: z sunt visus gustus z olfatus. Jste. n. res significāt super se inuicē z testificātur sibi adinuicē. s. ex radice nascētes res significant z testificantur radicis rectificationē z corruptionem eius: z radix ipsa testificatur corruptionē rerum: que ex ipsa ramificantur z rectificationem earum.

Laurē. ¶ At quoties occipitiū minuat: ꝓsideres oportebit neruos ac collū vna cū ceteris ossibus. Si. n. hēant p nām: inopia mae: haud quaq facultatis infirmitas: si vitiosa: debilis facultas existit. Sz magna ex parte occipitio icertiori p dictoꝝ infirmitas comitat: raroq aliter accidit. Nec secus pro minens occipitiū cōsideras bis pariter cū alijs oībus finitionibus. Si eni cerebelli figura idonea sit indiciū bonū é. Quidam medici noiant cerebrū postremū. Ut igitur postremū est: sutura ad spēm labde littere definitū: ita dorsalis medulle initiū est p quā z neruos i vniuerso aiali mouētes ordiť. Pars aūt ipsa posterior ex se penitus paucis pticipat sentiētibus: multis mouētibus: quēadmodū prior altera sentiētibus multis: mouētib⁹ paucis. Quocirca si probe affecte sint: firmas vtraq̄ suas appēdices hnt: atq̄ he ipse in pte capitis ꝓxe finitiones existūt: vt circa frontē:

Antiq. ¶ Si vo bz occipitiū eminētia fit minoꝝ alicui: ꝓsidera z neruos z collū cū alijs ossib⁹ bz nāz: Siqdē his se hntib⁹ idigētia māe nō vtutis ibecillitate talr scñ é h. Ineptioribꝰ vo exīt⁹ ifirmū é ꝓncipiū. In plib⁹ vo bz occipitiū idigētia ibecillitas eoꝝ q̄ dcā sūt segť: z raꝝ valde z tale ꝓtigit. Grossi⁹ vo bz occipitiū ꝓsidera caput eodē mō i toto magno nato ꝺterminatis. In plib⁹ vo z hec bōa figura facta p acephalidos bonū signū quā qdā medicoꝝ posteri⁹ cerebꝝ noiant. Queadmodū igiť z é posteri⁹ determinatū: foꝛa velut lauda hñte cōmissuraz. Spine vo ꝓncipiū hec ps é z p illā oīum bm totū aialis corp⁹ fiūt neruoꝝ actiōes. Ipsa vo posterior ps bm se i oīb⁹ paucoꝝ sensibiliū ꝑticipat: multoꝝ vo opatiuoꝝ. Sic igiť añrius

sensibiliū gdē plīmoꝝ: paucoꝝ ꝟo opatiuoꝝ. Itaq; hec ⁊ bñ disposita pfectas hñt nās ꝺm vnūqōq; ꝓprias. Eedē ꝟo ⁊ añrioꝛib⁹ capitis eoꝝ q̄ st ꝟ fróte deteriatiões sūt his q̄ st ꝟ posteri⁹ ad puitatē ⁊ magnitudinē ei⁹ nobis respiciētib⁹ ⁊ figurā: ⁊ q sūt i his sensus. ſ. visum gustū ⁊ odoratū. Alteruꝝ. n. sūt cognitiões: ⁊ ⁊ sibi inicē attestātes: ⁊ a ꝓncipio nata ꝑn⁹ virtuti ⁊ vitio: ⁊ ꝓncipiū his q̄ ab eo nata sunt.

Jaco. ¶ Docet significare ex puitate ⁊ magnitudine ptiū capiti⁹ ⁊ ꝑ posteriozis. 2° añriozis. 2° ibi ⌊ Eedē ꝟo. ⌋ Primo per puitatē. 2° p magnitudinē. ibi ⌊ Hosſi⁹ ꝟo. ⌋ Prio ponit signa. ℔. 2° rñdet dubio. 2ª ibi ⌊ In plibus ꝟo. ⌋ ¶ Dic̄ ꝑ q si alicui capiti eminētia ſm occipitiū. i. ptē capitꝭ poste riozē sit minoꝛ. i. parua respectu mediocris: ꝓsiderare de bes ea q̄ inata sunt parti posteriozi. ſ. neruos colluz cuz aliꝭ ossib⁹: qm̄ his se hñtibus ſm nām. i. bñ dispositis in magnitudine fortitudie viuiditate caput illō est fcm̄ tal'r idigētia. i. pp paucitatē mās: ⁊ nō pp ibecillitatez vtutis. Sz istis inatis exñtib⁹ ineptiozib⁹. i. male dispositis ſm fortitudinē grossitiē ⁊c. significat tūc ꝑn⁹. i. caput eē isir mū ⁊ defecisse eminētiā illā pp ibecillitatē vtutis. ¶ Dic̄ de 1° parte q raro ꝓtigit q eminētia sit minoꝛ ⁊c. qn orta illa sint ibecillia: qm̄ vt in plibus ibecillitas eoꝝ q̄ dicta sunt segtur indigētia ⁊ diminutionez ſm occipitiū: ⁊ ra ro valde reperiꝭ nō talis. ¶ Sciendū notanter Hal'. po/ suisse hec signa sumpta a ptib⁹. ꝑ q1 distincta notitia toti⁹ facilis hꝫ ex distincta notitia ptiū. 2° q1 ꝓtingit capite ma gno exñte vel mediocri ptē posteriozē eē puā ⁊ ꝓsil'r an/ teriozē: ⁊ ecōuerso. ¶ 1° sciēdū q lz tres sint vētriculi: q1 tñ medius nō est ita sensibil'r ꝑ ingenitā distinctus ⁊ cōpte hēsus sicut alij non facit mētionē de medio: sicut de ante riozi ⁊ posteriozi pte fecit. ¶ 3° sciēdū q ſm pl'm vtute ge neratiua fozti exñte attrahere sufficit copiosam materiā gñonis ad locū. q̄ raro reperiꝭ cerebrū tal'r fcm̄ al'r q̄ꝭ ꝑ pter ibecillitatē vtutis iformatiue. Casus āt in quo hec fieri ꝓtingit erit: vbi mēstruū sit paucū valde bñ tñ dispo situm. virtus ēt attractiua mēbroꝝ mulieris sit fortis

eius fluida: ḡre est illa malitia ſeruationis eius. ſ. ſi nō ſi gillatur in ea aliqd deformis. Et apparēs est ex toto qō ꝓcessit. ſ. q̄ claritas ſubē cerebri fit ex eq̄litate cōp'onis eius ꝓprie. Et q̄ turbulētia eius fit ex mutatione cōp'onis eius ab eo qō est nec̄iuz ei nā. Et q̄ retēcio eius qua retinet illud qō figillat in ea ex formis significat quādaz ficcitatē cerebri: ⁊ fluxibilitas eius humiditatē.

Laurē. ¶ Si docilis est: ſubſtantia cerebri mollior est. Si memozia pollet: ſtabilis est.

Leoni. ¶ Diſcendi ꝟo facilitas: formarum facile: ſuſceptiuā: memozia aūt ſtabilē: ac firmā.

Antiq. ¶ Facilitas ꝟo diſcendi est mollis. Et memoria permanentis.

Jaco. ¶ Docet ſignificare ſup anteriozē partē ⁊ poſteriozē. Primo ſuper diſpōnē humidā: aut ficcā. Scōo calidā: aut frigidā ibi ⌊ Et bene mobile. ⌋ ¶ Dicit ꝑ q̄ facilitas diſcendi est ſignū mollis: ⁊ per conſequens humide ſubſtantie cerebri. ſ. q̄ztum ad vētriculū anteriozē: ſed bona memoria est ſignū permanentis. i. ſolide: ⁊ per conſequēs ficce ſubſtantie cerebri ſupple q̄ztum ad poſtremum ventriculum. ¶ Sciēdum q̄ per facilitatē diſcendi intelligit facilitatem appꝛehēſionis que per ſenſum cōem ⁊ phantaſiam ꝓficitur: vt videbit̄ur in qōne: q̄ opꝫ oꝛganū appꝛehenſionis eſſe paſſibile muultuz ad qō ꝓparat melius humidū. ſil'r q̄ opꝫ tale oꝛganū habere ſubſtantiā ſubtilem: ⁊ ſu'tilitas ſubſtātie in materia animata melius ⁊ magis reperitur cū humido q̄ cum ſicco. ¶ Contra qa tunc habēs cerebꝛum quantū ad partē anteriozez humidum melius diſcet tēperato: ⁊ ſic aliqua operatio etiam de principalibus melius perficeretur a corꝓore lapſo q̄z temperato. ¶ Pro illo dicitur negādo conſequētiā. non enim per molliciem intelligit Gal'. omnez: ſed mediocrez vel temperamēto attinētem: imo habentes cerebꝛū multum humidū non diſcere poſſunt verūtamen ceteris: paribus diſcit melius habens cerebri partem anteriozem magis humidum q̄z ſiccam.

Diſcendi quid.

41 ¶ Et ſimiliter ēt tarditas diſcēdi ſignāt q̄ ſuba eius est ſuba in quā difficile ſuſcipit formatio rez. Et oblīuio ſignāt q̄ ſuba eius est ſubſtantia turbida fluida: cui non est firmitudo.

Daly Laurē. ¶ Jam pꝛeterierunt expoſitio eius ſermonis. ¶ Nec ſecus ſi indocilis fuerit: cerebꝛum duriuſ est. Si oblīuioſus fluens.

Leoni. ¶ Sicuti ⁊ diſcendi difficultas: formarū nō facile ſuſceptiuam: ⁊ oblīuio: fluidam.

Antiq. ¶ Sic ꝟo ⁊ difficultas diſcendi dure: oblīuio ꝟo fluentis.

Jaco. ¶ Cꝛ° dicit. Sic ꝟo ecōtra difficultas diſcēdi est ſignū dure ⁊ per ꝟns ficce ſubſtātie cerebri quātū ad anteriozē partem: ſed oblīuio facilis ſignificat fluētē. i. humidā ⁊ molle ſubam cerebri. ſ. q̄ztū ad partē poſteriozē. Quid autez de memoria ſit dicendum ex bis ſatis patet.

42 ¶ Et multitudo opinionū ⁊ pmutatiōis in volūtatibus ſignāt q̄ ſubſtātia cerebri est ſubſtantia calida. Et firio in ꝓſilys ſignificat q̄ ſubſtā cerebri est ſubſtantia frigida.

Daly ¶ Intellige ab eo ſermonē ei°: calidū: aut frigidū: aut humidū: aut ſiccū. ſ. q̄ in cōp'one eius cōpoſita ex q̄tuoꝛ q̄litatibus vincit illud. Nā ſi dicitur calidū tunc caliditatis qualitas est augmētata in eo. Et ſi dicimus frigidū tunc qualitas frigiditatis est augmentata in eo.

¶ Cetex: quoties opiniones facile mutet: caloris: quoties retineat: frigoꝛis indiciū exiſtit. Laurē.

¶ Mobilitas quoq̄ in opinionibus calidaz: ſtabilitas aut frigidam. Leoni.

¶ Et bene mobile in opinionibus est calide: manens ꝟo frigide. Antiq.

¶ Pz qz calidi est mobilitare. frigidi ꝟo ecōtra vt pz. Jaco. 43

¶ Et inquantum mihi videtur iam remanent duo genera ex generibus ſignoꝛū que pꝛomiſi me dicturū in pꝛincipio mei ſermonis. Quorum vnū est genus operationum naturaliuz. Et alterū genus est eius qō occurrit capiti extrinſecus. Et ego ponēs ſum ſermonem meū in vtriuſq̄ ſermone vnum cōmunē.

¶ Hic ſermo est intellectus. Daly

¶ At duo ſignoꝛ gña videoꝛ dimiſiſſe: q̄ ſtatiz ab initio docere pꝛomiſi. Unū ex actionibus nālibus ductū. Alterū ab bis q̄ extrinſecus incidunt. Sz de vtriſq̄ pꝛomiſcue ſermo erit. Laurē.

¶ Adhuc autē duo indiciozū gña mihi videoꝛ pꝛetermiſiſſe: de qbus ſum ab initio me dicturum pollicitus: quoꝛū alterū ad operationes attinet nāles. alterū ꝟo ad ea q̄ extrinſecus occurſant. Erit aūt in vtriſq̄ ſermo cōis. Leoni.

¶ Adhuc ꝟo mihi videnť duo qdē deceſſe genera cognitionū q̄ ex pꝛincipio ſuſcepi dicere. Unū qdē nāliū. Alterū ꝟo extrinſecuꝫ accidētium. Erit aūt cōis de vtriſq̄ ratio. Antiq.

¶ Docet ſignificare per vltima duo gña ſignoꝛ. ſ. ſumptoꝛum ab opationibus nālibus ⁊ ab extrinſecis alterantibus. Pꝛimo ꝑmittit intētionē ſuā. 2° exeqꝛtur ibi ⌊ Nā ſi. ⌋ ¶ Dicit ꝑ q̄ adhuc reſtāt duo gña ſignoꝛ q̄ ipſe cōcepit a ꝑn°dicere. vnū ſumptū ab opationibus nālibus: alterū ab extrinſecis occurrētibus: ⁊ de vtriſq̄ illoꝛuz erit vna rō cōis. ¶ Pꝛimo ſciēdū per opationes nāles cerebri intelligēdas eſſe potiſſime opationes virtutuz q̄tuoꝛ miniſtrātiū virtuti nutritiue: vt ſunt attractio: retētio: digō: ⁊ expulſio. Et cognoſcūtur hec maxime ex ſuperfluitatib⁹ expulſis vt pz. Cꝛ° nota q̄ illoꝛ est vna cōis rō. Pꝛimo q̄ nullum illoꝛ ſignoꝛ est cerebꝛo pꝛopriū: imo ſunt oībus mēbris cōia. cuiuſlibet. n. mēbri diſpōnē ſignificare poſſumus ex quolibet iſtoꝛū. Uel meliꝰ iliꝰ vna ratio cōis eadē. n. cā quare cerebꝛū ꝓducit opationes nāles pfectas ⁊ multū reſiſtit ⁊ē. Ideo oē ſignificās ſup vnū ſignificat ſup alteꝛ: ió illa ſigna ſimul iūgūtur. Uel dic q̄ qz vtrūq̄ iſtoꝛ ſignificat ſuper cōplexionē nō mediante compoſitione: ⁊ ſic non est de alijs ſignis. Cerebri ſupfluitatis cālitp'r

44 ¶ Dico ergo q̄ quādo cerebꝛū est tēperatū in qualitatibus q̄tuoꝛ: tūc oēs res quas diximus ſunt in eo ſm equalitatez ⁊ ſupfluitates q̄s expellit ad fauces: ⁊ ad aures: ⁊ ad nares: ⁊ oculos ſunt ꝟz equalitatē: ⁊ fortaſſe nō venit ei nocumentū ex oībus q̄ occurrūt capiti extrinſecus ex eis q̄ calefaciunt ipſum: ⁊ infrigidant ipſuz ⁊ exiccant illud ⁊ humectant. Daly

¶ Cōp'o cerebri nālis ē: vt ſint caliꝛas ⁊ ſiccitas pauciores q̄z friditas ⁊ hūiditas. ſ. vt friditaꝫ ⁊ hūiditaꝫ ſint eo

augmētate paꝛ. Et hec qdem ꝓp'o noiaꝫ eq̄lis ꝓpationē ſui ad cerebꝛū: qñ est ꝓueniēs nāli ſubſtantie.

Laurē. ¶ Si cerebꝛū bñ tpatum exiſtit in q̄ttuoꝛ q̄litatibus: oīa p̄dicta mediocriter obtinebit: ⁊ oīa excremēta quecūq̄ ex palato aut auribꝰ excernūtur mediocriter obtinebit: ac mime ledetur ab oībus que extrinſecus incidūt: quecūq̄ calefaciūt: refrigerāt: exiccāt: humefaciunt.

Leoni. ¶ Si qdem cerebꝛū ſoꝛtiať bonā q̄ttuoꝛ ꝓmarum, q̄litatū tpaturā: oīa que dixim⁹ hębit moderata: ⁊ excremēta que vel per palatū: vel aures: vel nares: vel oculoꝫ expurgank: hec quo q̄ modice ſe habebūt: atq̄ ab bis q̄ extrinſec⁹ occurſant mime ledeť: q̄. ſ. vel calefaciūt: vl' frigefaciūt: vel humectant: vel exiccant.

Antiq. ¶ Jam ſi eucraton cerebꝛū exiſtit ꝟm q̄ttuoꝛ q̄litates: oīa que dicta ſunt hębit cū mō ⁊ mēſura: ⁊ ſupfluitates q̄cūq̄ p palatum: aut nares: aut aures: aut oculos purgāť: ⁊ hec hębit moderate: ⁊ mime ledik ab oīb⁹ q̄cūq̄ extrinſec⁹ calefaciūt: ⁊ infridant: ⁊ deſiccāt: ⁊ humectant.

Jaco. ¶ Exeqꝛtur. Et ꝑ ponit ſigna cerebri ſani ſimp'r. 2° egroꝛ ſimp'r. 2° ibi ⌊ Si ꝟo caſus. ⌋ Primo ꝑmittit fig'ſumpta a ſupfluitatib⁹. 2° ab extrinſecis alterātib⁹. 3° a capillis. 2° ibi ⌊ Et mime. ⌋ 3° ibi ⌊ Talib⁹. ⌋ Pꝛio ponit ſignū a moderātia q̄rūdā diſpōnū. 2° a ſupfluitatib⁹. 2° ibi ⌊ Et ſupfluitates. ⌋ ¶ Dicit ꝑ q̄ ſi cerebꝛuz fuerit eucraton. i. bñ ꝓp'onatū hębit oīa que dicta ſunt cuz mō ⁊ē. ¶ Primo ſciēdū 3z Gal'. ſupra pmiſerit ſe tractaturꝫ de ſignis egris ſimp'r. nō tñ idecet intermiſcet ſignū tpatiſſimi ſiue ſani ſimp'r. Primo vt ex ꝟ ſciam⁹ nō ſolū p talia ſigna cognoſcere poſſe corꝓ⁹ lapſuz: 3z ēt ſanū ſimp'r. Scōo vt ex notitia hui⁹ diſtincti⁹ cōgſcerem⁹ diſpōnē lapſoꝛ: quoꝛ diſpō maxime inoteſcit ex diſpōne tpati. Cꝛ° ſciēduz q̄ illa 3ra: hębit cū mō. pōt bēre duplicē expōnez. Primo oīa q̄ dicta ſūt: vt opōnes tā exterioꝛ ſenſuū q̄z exterioꝛ: ⁊ alia ſigna ſupius poſita hębit cū mō ⁊ mēſura debita ⁊ ꝓportionabili mediocritate. Alr oīa q̄ dicta ſunt: q̄ q̄litates q̄ttuoꝛ in qb⁹ ei⁹ ꝓſiſtit tēperies hębit cū mō. Cꝛ° docet ſignꝛe ex ſupfluitatib⁹ dicēs. talib⁹ ſupfluitates cerebri eē moderatas q̄ expellunť p nares ⁊ aures. ¶ Primo ſciēdū q̄ cerebꝛū multū iter cetera mēbra abūdat ſupfluitatib⁹: tū pp debilitatē digeſtiue: tū q̄ fridū ⁊ humiduz est tū q̄ a toto vapoꝛes eleuati ad cerebꝛū ꝙmiūt ⁊ fridira te ſua ꝓdēſank: ⁊ in ſupfluitates ꝙuertunť. ió cerebꝛo nā ꝑparauit multa effuſoꝛia p q̄ ſue ſupfluitates expellanť. Nā nares ⁊ palatū ſunt ſupfluitatib⁹ ſtaticis deputata. Aures choliciꝫ. Melācholicis aūt nō dať ꝓpriū effuſoriū: q̄ cū nutriať ſanguie valde ſubtili pauciſſima eguit mēſa: ⁊ ió nō ſupfluit ſupfluitas melica de q̄ fit curāduz vū ſil' cū cholicis ſm q̄ſdā p aures: ſm q̄ſdā cū ſtaticis ⁊ cholericis educūtur. ¶ Alij ꝟo per oculos: q̄ pauce ne oculos ipediāt multitudie ſicut facerēt ſtatice: aut mordicatione ſicut facerēt cholice. Cā ḡre ſtatice p palatum ⁊ nares est: q̄ multe regrētes viaꝫ latas: ⁊ q̄ a pte anteriozi maxie deriuanť q̄ est humida valde. Melice ꝟo nō p oculos. Et nō ſtatice: q̄ multe ne ipediāt oculū: ⁊ maneāt nitidi. Nec cholice: q̄ mordicatiue: 3z p aures q̄ ſūt inſtrm ficcū durū. imo ille ſupfluitates exiccādo ꝓferunt duritiei inſtri audit⁹. Cꝛ° ſciēdū q̄ illas hębit cū mō taz in q̄ttuare q̄z in q̄litate. nō. n. erūt crude: ſicut in cerebꝛo

frido ⁊ humido. nec aduſte vl' incēſe: ſic in cal°. nec erūt tāte q̄ttitatis: ſicut in ſtatico nō potēte attrahere ⁊ aſſimilare decēter nutrimētū: nec erūt pauce exterminate: ſic i cholerico nō bñ depurāte ſupfluū a nutrimto iuuatiuo. Erūt ergo iter bas medie ⁊ bñ digeſte ⁊ē. Cꝫ° docet ſignificare ab extrinſecis alterātib⁹: vt pz. ¶ Et ex illa 3ra ꝓcludit Gētilis ⁊ Patauj: q̄ oibus cauſis diuiſim ꝓpter fortitudinē ſue virtutis plus reſiſtit tpatū cerebꝛū de quo ſupra viſum est. Alij dicūt q̄ minime ledeť: nō tñ minime alterabiť. Alij mime ledeť. i. p cās calefaciētes infridantes ⁊c. cōiter occurrētes mime extra latitudinē tpamenti ducit vel aptū est duci. Aliter mime ledeť. i. mime ad lapſuz trabeť p extrinſeca occurrētia: q̄ calefaciētib⁹ ⁊c. Non g̃ vult hoc cerebꝛū mime leſibile a calefaciēnb⁹ diuiſim: ⁊ ſil'r infridantib⁹ ⁊c. Sed vult q̄ mime ledeť a calefaciēnb⁹ infridantib⁹ ⁊c. cū hoc tñ ſtat q̄ ad aliquē certum lapſum aliquo alio facilius trahitur.

¶ Et cui⁹ est hec diſpō capilli: q̄ naſcunť ſuper caput ei⁹ dū est ifans declināt ad ruſſedinē ſiue flauitatē que trahit ad citrinitatē. Cuz ergo ſit puer: tūc capilli declinant ad flauitatē q̄ trahit ad rubedinē. Et cū ipſe puenit ad diſpōnē cōpleméti: tūc capilli ei⁹ ſunt flaui tēdentes ad rubedinē: ⁊ ſunt cū illo medij inter illos qui ſunt criſpi ⁊ inter capillos planos: ⁊ nō fortaſſe ei cuius est hec diſpoſitio aduenit calumtium. 45

¶ Diuiſit Gal'. in ꝟ ſmone etatē adoleſcētie ab etate ifantie ⁊ ab etate pueroꝛ: ⁊ dedit ſigna piloꝛ ſigntium eq̄litatem cōp'onis cerebri. Et manifeſtum eſt q̄ vult pilos capitis tm. Et ſermo eius eſt intellectus. Daly

¶ In talib⁹ capilli qdē fiſſātes ſint: ſubruffi: ſi pueri ſubflaui exiſtūt medij quodāmō iter criſpos ſimpliceſq̄: nō tñ facile caluеſcunt. Laurē.

¶ Talib⁹ igiť capilli capitis: cū adhuc ſunt infantes ſubruffi: cū ꝟo pueri ſubflaui: cum iā adoleuerint flaui fiunt: medij q̄z ſunt inter eos qui omnino ſunt criſpi: ⁊ ſimplices. Non tamen facile caluitium patiuntur. Leoni.

¶ Talib⁹ qdē infantib⁹ exñtib⁹ capilli fiūt ſubruffi. Pueris ꝟo ſubrubei. Perfectis ꝟo rubei. Medij ꝟo quodāmō exñtes criſpozuz ⁊ ſimpliciū. i. planoꝛ: neq̄ calui fiūt facilius. Antiq.

¶ Ponit ſigna ſumpta a capillis. 2° ponit quēdā canonez ad remouēdū inſtātias. ibi ⌊ Audire. ⌋ ¶ Dicit ꝑmo tales bēre capillos in infantia ſubruffos: in pueritia vero ſubrubeos: ſed dū pfecti ſunt: ſunt rubei ⁊ ſunt medij inter criſpos ⁊ planos: ⁊ bñtes cerebꝛū ſic diſpoſitū nō ſaciliter caluеſcūt. De bis oibus in queſtione. Jaco.

¶ Et oꝛ vt intelligas ea oīa que narraui: ⁊ narrabo ex ſignis ſm q̄ ſermo noſter non est niſi in eo cuius habitatio est regio equalis. 46

¶ Regio tpata est que est in fine climatis tertij: ⁊ q̄ est in climate 4°. Et melioꝛ eaꝝ oīuz regionū est q̄ est a ꝑn° climatis q̄rti vſq̄ ad mediū climatis eiuſdē. Et melioꝛ earum oīum regionū est q̄ est detecta: quā mōtes nō cooperiūt: quo ſanguaria. i. mōtanee ⁊ colles ampli ſunt: ⁊ non est fabꝛice in eo altitudo ſupflua. Et ex eis q̄ ſūt decliuioꝛes ad clima 3ᵐ meliozis q̄litatis est q̄ est ſupra mare ſalſum. Et ꝟmone abſoluto regio tēperata est ſup cuius aerem nō vincit aliq̄ q̄litatū q̄ttuoꝛ. Et ſigna quoꝛum ſigtiones Daly Regio tempeꝛata q̄

mutanť ꝺm mutationez ꝩpl'onū regionis sunt ea qb⁹ manifeste occurrūt: sicut aer ꝓtinens ꝛ color pili. Jn interioribus aūt ex qbus nō apparēt nisi opōnes earum paruz imprimit aer continens nisi superfluus.

Laurē. ¶ Sed intelligere oportet dicta ac dicenda idicia in regionibus moderatis.

Leoni. ¶ Que ꝺo ꝺnr ac posteri⁹ dicēda idicia sūt: accipe oz: vt in bonā hñib⁹ tēperiē hitationib⁹.

Antiq. ¶ Audire ꝺo opz q̄ dicte sunt ꝛ que dicēde sūt cognitiones: vt in bñ tpatis habitationib⁹.

Jaco. ¶ Ponit cañ. remotiuos erroꝛis. ¶ Primus est q̄ dicte significationes de superfluitatibus ꝛ intelligi debēt in regionibus bene tēpatis: qz in regionibus distemperatis posset huius oppositum accidere.

47 ¶ Jntelligere ergo rem ꝺm q̄ ꝺmo nr̄ est in eis que ex istis signis sunt in capillis ꝓprie cuz eo qꝺ narrauim⁹ de disp̄one regionū ꝺm q̄ complexio chimoꝛ ꝓueniēs est ꝩpl'oni cerebꝛi.

Daly Capillo rū gño. ¶ Capilli gñanť ex vapoꝛe fumoso resoluto a chimis: q sunt in corpe. Dicit ergo Gal'. q̄ nō certificať eoꝛ sigtio nisi q̄n chimi sunt ēt ꝺm silitudinē ꝩpl'onis cerebꝛi. Sequtur ergo q̄ sigtio capilloꝛ non certificať nisi regio sit eq̄lis ꝛ ꝩpl'o chimoꝛ sit ꝺm silitudinē ꝩpl'onis cerebꝛi: qa si diuersificeť illud non erit sigtio eoꝛ veridica. Cum ergo regio est equalis ꝛ ꝩplexio cerebꝛi ꝛ cōplexio chimorum est eq̄lis est vapoꝛ fumosus: qui est mā piloꝛ equalis iter illū qui est adustus niger: ꝛ inter illū qui est grossus albus. Propter illud ergo capilli qui declināt ad flauitatem que trahit ad citrinitatē in etate infantie significant eq̄litatez cōplexionis cerebꝛi. Et q̄n infans fit puer augmētatur calitas: ꝛ sunt capilli decliues ad flauitatez que ēt declināt ad rubedinē. Cum ergo fit fortis calitas eius in etate adolescētie fiūt capilli decliues ad rubedinem: ꝛ sunt ꝓpter eq̄litatē māe sue medij inter crispos ꝛ planos. Jste ergo significationes capilloꝛ sunt ꝺm equalitatem capilloꝛ quando regio est equalis ꝛ chimi sunt equales. Si ergo mutanť ab illo ꝛ regio est eq̄lis ꝛ chimi sunt eq̄les sigūt mutationem ꝩpl'onis cerebꝛi: ꝛ declinationē eius ad partem ad quā declinant capilli.

Laurē. ¶ Que ꝺo de capillis dicta sunt nō in terris solū moderatis. Sed quoties humoꝛ tpamētū cerebꝛi tpamento ꝓpoꝛtione respōdeat.

Leoni. ¶ Que autem ad capillos attinent: non ad locoꝛum tm̄: sed ad humoꝛ quoq; tpaturā q cerebꝛi tpature ꝓpoꝛtione rñdēt sunt referēda.

Antiq. ¶ Quecūq; ꝺo ꝺm capillos nō in regionibus tm̄: sed in humoꝛ tpantia ꝓpoꝛtionē hñt tēperantie eoꝛ que sunt ꝺm cerebꝛum.

Jaco. ¶ Scōs cañ. est q̄ signa sumpta ex capillis nō solum intelligenda sunt in bene tēperatis regionibus: sed ēt ad veritatem eoꝛum regritur humozes ꝛ humiditates totius a quibus eleuatur fumus in pilum conuertendus esse ꝓportionales dispositioni cerebꝛi: quātūcūq; enim fuerit cerebꝛum temperatuz: merito tamen dispositionum humoꝛum a quibus eleuatur materia pili: possunt fieri capilli nigri: aut aliter q̄ dictum est. Consimiliter si cerebꝛum distēperatum fuerit contingit ex dispositione humoꝛum fieri capillos taliter colozatos sicut in temperato colozantur. Sed de his in questione.

48 ¶ Qꝺ si cerebꝛū calius est tpato: ꝛ est in humiditate ꝛ siccitate tpatum: tūc superfluitas calitatis eius sup eq̄litatē est superfluitas multa: sunt ista signa que narrabo post foztioza. Et si superfluitas caliditatis eius sup equalitatem est superfluitas pauca: sunt signa eiꝰ debilia. Et sermo iste est cōmunis ꝺmo ī oībus signis q̄ ego narrabo in oībus spēbus cōplexionibus.

Daly ¶ Postq̄ narrauit signa complexionis cerebꝛi equalis ꝛ compleuit ea: icipit narrare signa complexionis cerebꝛi quando egreditur ab equalitate sua ꝓpria multū. ¶ Dicit ergo q̄ si egreditur ab equalitate sua ꝓpria multuz sunt signa qualitatis ad quā egreditur foztia. Et si exit⁹ eius est paruus sunt signa eius debilia.

Laur. ¶ Qꝺ si calius fuerit moderato: in altera autez oppōne bñ tpatum. Si admodū fuerit calius indicia dicēda cūcta validioza reddenť. Si ꝺo excessus paruus existat debilioza. Atq; hic sermo ꝓmiscue sit ꝓditus in cunctis partibus quarum tpamenta sumus indicaturi.

Leoni. ¶ Si ꝺo calidius sit q̄z oporteat: in altera ꝺo oppōne bonā hēat tpaturā: sigdem in calitate excesserit oia q̄ dicenť validioza erūt indicia: sz si paruꝰ fuerit excessus imbecillia. Cōis autez hec rō statuať in oībus ptibus quaꝝ in tpaturis vniuersis indicia sumus tradituri.

Anti. ¶ Si ꝺo calidius tpato fuerit ercebꝛuz ꝺm ꝺo alteram oppōnem eucratō. Sigdem plm fuerit calidius foztioza oia que dicta sunt ꝛ dicenda fiēt signa. Breui ꝺo supabundātia existēte levia. Cōis ꝺo hec ratio sit in oībus que dicē de sunt mihi partibus earum que in oꝺbus tēperantiꝺs dicende sunt cognitiones.

Jaco. ¶ Determinat de signis cerebꝛi lapsi a tpamēto. 2° ponit signa quoꝛūdā adiūctoꝝ cerebꝛo. 2° ibi ⌊ Ex hiꝺo tēdēs. ⌋ Primo ponit signa distēpantiaꝝ simpliciū. 2° cōpositarū. ibi ⌊ Cōposite. ⌋ Primo caꝛe. 2° fride. 3° humide. 4° ficce distēperantie ponit signa. Partes patēt. Prio ponit quēdam gñalem cañ. 2° ponit signa spālia cerebꝛi calidi respectu tēperati. 2° ibi ⌊ Deinceps ꝺo. ⌋ Prio ponit cañ. 2° vniuersaliꝛat ipm ibi ⌊ Cōis ꝺo. ⌋ ¶ Dicit primo q̄ si cerebꝛum fuerit calidius tpato: sed ꝺm alterā oppōnem .s. humiditatem ꝛ siccitatem fuerit eucraton. i. tpatum ꝛ tale cerebꝛum fuerit multo calidius tpato: oia signa dicēda ō cerebꝛo caꝛo erūt ī eo foztioza. supabūdātia ꝺo caliditatis sunt ꝺm plm effectus caloꝛis ꝺm magnitudinē aut cāe est magnitudo effectus alijs paribꝰ. ¶ Dicit 2° q̄ ibi voluit hāc rōnē vel cañ. hūc esse vlem oium signoꝝ in oībus partibus ꝛ in oībus tēperātis: quoꝝ dicēda sunt signa: qz eadem est in oībus ratio. ¶ Et nota hic reperibilē distempantiam simplicem.

Dist. per simp. 49 ¶ Et si ex eo q̄ significať calitas cerebꝛi est cuz eo qꝺ narrauim⁹. Mñq; opz q̄ caput cū toto qꝺ in eo vehemētis rubedinis sit ꝛ vehemētioris calitatis. Et q̄ venę q̄ sunt in oculis declarenť sensui. Et sup caput eiꝰ cuius est hec dispositio: capilli nascunť post natiuitatē velociter. Et si est calidius tpato multū: sunt capilli q̄ nascunť sup caput eiꝰ nigri fortes crispi. Et qñ nō est calidius eq̄li multū: sunt capilli q̄ nascunť sup caput eiꝰ in ꝓmis. i. infantia decliues ad flauitatē que trahit ad rubedinez: deide nigrescūt. Et qñ ertēdiť cū eo etas iuuētutis: accidit ei caluitiū ꝓcipue qñ est calitas ī cerebꝛo eius multa. Et superfluitas in faucibꝰ ꝛ naribꝰ ꝛ oculis ꝛ auribꝰ: in hñte hmōi dispōnē sūt pauce superfluitates digeste: nō pmanet ēt sanis. Sequiť ergo q̄ sigñatio capilloꝝ nō certificať donec regio eq̄lis sit ꝛ ꝩpl'o chimoꝝ fit ꝺm similitudinē ꝩpl'onis cerebꝛi ꝛ nō hz infirmitatez. Cum ergo accidit ei in capite suo replꝰ ꝛ multotiēs aduenit ei illud: ꝛ ꝓcipue qñ nō seruať ī regimie suo. Hā superfluitates in his locis maxime multiplicanť: verūtn̄ nō sunt digeste. Et accidit eis repletio ꝛ grauitas in capite ex omnib⁹ reb⁹ calefaciētib⁹: siue sint cib⁹: aut potus: aut odozes: aut res que occurrunt cozpi exterius: in quoꝝ numero est aer continens nos ꝛ ꝓcipue si res iste cū calitate sua sunt humide. Et hñti hāc ꝩpl'onem sufficit somnus puꝰ. Et hoc est q̄ nō submergit ipm ꝛ grauať in eo.

Daly ¶ Jsta sunt signa ꝩpl'onis cerebꝛi q̄n egrediť ab eq̄litate sua ad calitatē tm̄. Et sunt chimi ꝓueniētes ad illud. s. ad dite calitatis: ꝛ est regio eq̄lis. Et vult per pilos q̄ nascūtur sup caput eiꝰ pilos barbe: ꝛ grimonū ꝛ gñonū ꝛ augmētū piloꝝ cranei: natiuitatē piloꝝ supcilioꝝ. Jā. n. vidi q̄ natꝰ supciliorꝝ pilos nō habuit: deiñ nati sunt pili post natiuitatē eiꝰ. Et ꝺmone qꝺ absoluto oēs pili illi: capitij noianť. Jntellige g̃ illud. Et nō est neče vt impleať cerebꝛuz velociter in hac ꝩpl'one: nisi q̄n calitas attrahit humiditates ex corde ad ipm. cū g̃ aggregaňť in ipso replentur ex eis caput: ꝛ redeūt effuse iseriꝰ. ꝛ mltotiēs redeūt fride: sic accidit in ascēsione vapoꝛis in balneo. Ascendit .n. calꝰ vapoꝛ ꝛ aggregaťur ī cacumie balnei: ꝛ redit descēdēs fridus. Propt̄ illud g̃ mltiplicanť ī istis mucilagies ꝛ sputū. Et reliq̄ que dicta sūt ī hac ꝩpl'one sūt itellecta.

Laurē. ¶ Restat: vt ab his q̄ dicta sunt cerebꝛi calidioris indicia noiemus. Caput igiť vniuersuz rubet caletq; in oculis vene sensibiles existūt. Capilli ꝺo in talib⁹ celeriter oziunť. Qꝺ si mlto calidiozes fuerint q̄z qui modice ꝩstāt nigrescūt ac validi ꝛ crispi reddunť. Si ꝺo nō multo calidiozes existāt: in ꝓmis qꝺē suflaui sunt: deinde nigrescūt: ac ꝓcedēte etate caluescūt: maxime q; qui admodū calidi sunt. Excreméta aūt per palatū: oculos ꝛ aures exigua ꝓcoctaq; excernūt quoties ad integrū bñ valēt. Ubi vero caput impleť (: sepe. n. eis potissimū si negligēter viuāt id accidit): multa qde sed non cruda excreméta reddunť. Caput aūt impleť grauaturq; ex caꝛo cibo: potu: odoze: ꝛ oīb⁹ que extrinsecꝰ incidūt: in qbus est circūueniens aer. Presertim si talia nō solum calida ex natura: sed ēt humida sunt: ꝛ vt somnus per huiusmodi tpamēta breuis ita neq̄q̄ ꝓfūdus sufficiet.

Leoni. ¶ Deinceps igiť signa cerebꝛi calitatis: p̄ter ea q̄ nup ꝺixim⁹: sūt q; ea q̄ circa caput: oia rubicūda: ꝛ caꝛa magis: ꝛ q̄ in oculis vene magis sensui patēt. Capilli quoq; in his statim in lucem editis hñt: in capite oztū: ꝛ quū plm in caliditate a mediocri tpatura recesserint: nigri ꝛ robusti: ꝛ crispi fiūt. Cū ꝺo nō multū: subflaui qdem ab initio fiūt: deide nigricāt: ac ꝓgrediētib⁹ etatib⁹ caluitiū patiunť: atq; eo magis qui plus modico sunt caliozes. Excrementa ꝺo q̄ per palatū: ꝛ nares: ꝛ oculos: ꝛ aures: pauca: ꝛ ꝓcocta ipsis existūt quū integrā habuerit sanitatē. Cū ꝺo eis caput repleť: ꝓtinuo. n. actū p̄sertim cū nullā victus seruauerit rōnem tale qd eis accidit: plura qdē in ipsis excreméta: at q; icōcocta gñanť: impleťurq; atq; aggrauāťur eoꝝ capita a calidis cibis: ꝛ potiꝰ: odoribꝰ: atq; hisce oībus q̄ extrinsecus occurśant: ī quoꝝ numero est ꝛ q nobis circūfundiť aer: sz ꝺ̄te rea magis: si nō solū nāe caꝛa: sz ēt humida talia corpa extiterint. Breuib⁹ aūt somnis hmōi tpature ꝓtēte sunt: neq; admodū ꝓfundis.

Antiq. ¶ Deinceps ꝺo signa eiꝰ q̄ in cerebꝛo est calitatis in his q̄ ꝓpus dicta sunt. Rubicūdioza ꝛ calidioza q̄ sunt circa caput oia. Et q̄ in oculis vene sensibiles. Capilli hoꝝ natoꝝ citiꝰ in capite nascunť. Multū qdē caliozib⁹ exūtib⁹ bñ tēperatis nigri ꝛ fortes ꝛ crispi fiūt. Nō multū ꝺo caliozibus subrubei qdē ꝓmū fiūt: deinde nigrescunt: accūtib⁹ ꝺo etatib⁹ calui fiūt ꝛ magis plm calidi. Superfluitates ꝺo ꝺz palatū ꝛ nares ꝛ oculos ꝛ aures breues digeste his sunt q̄n irreꝑhensibiliť sani sunt. Repleto aūt aliq̄n capite ꝓtinue ꝛ maxime his quādo dietā negligēter obseruāt hoc tale accidit: plima qdē: sz nō indigesta fiūt superflua. Repleť aūt ꝛ grauať caput ex cibis calefaciētibus ꝛ potibus ꝛ odoribus ꝛ extrinsecus accidētibus oībus calefaciētibus: in qbus est ꝛ continēs nos aer. Adhuc aūt magis si nō solum calida sint taliū nā: sed ꝛ humida: breuibus somnis hmōi tpantie nominantur. adhuc ne ꝓfundi ipsi fiant.

Jaco. ¶ Ponit spālia signa cerebꝛi caliozis tpato. Et p̄ ponit q̄dam signa sumpta a dispōne ptiū capiti adiacētiū. 2° a superfluitatibus. 3° ab extrinsecus alterātibus. 4° a somno ꝛ vigilia. 2° ibi ⌊ Superfluitates. ⌋ 3° ibi ⌊ Repleť. ⌋ 4° ibi ⌊ Breuibus somnis. ⌋ Primo ponit signa sumpta a qualitate tangibili ꝛ visibili. secundo a capillorum dispositione. secunda ibi ⌊ Capilli eorum. ⌋ ¶ Dicit ꝺmo ꝺeiceps esse aliqua alia signa caliditatis in his. i. cum his signis que ꝓius dicta sunt. Prius enim dicta sunt aliqua signa cerebꝛi calidi in illa parte: ꝛ bene mobile ꝛc. ¶ Primuz ergo signum est q̄ omnia que sunt circa caput sunt ca-

lidiora ꝛ rubicũdiora: ꝛ vene q̃ sunt in oculis sunt manifeste. Cerebro, n. calo exũte plus ad ipm ꝛ pter circũiacẽtes de spũ ꝛ sanguine attrahit: vñ pter ille caleñiũt: rarefiũt rubescũt vene circa oculos ꝛc̃. calitate dilatãte. ꝛ sanguine ꝛ spũ magis extẽdẽte fiũt visibiles. ¶ Sciẽduz q hoc signũ sumptũ a calitate ptiũ illaꝝ est signũ sumptuz a subalt̃ inherẽtib⁹. Inquãtũ ño figt sup dispones cerebri a casib⁹ sumptũ est: qz illa calitas cadit a opp̃one cerebri mediãte opone puta attractione, reliq̃ ño signa manifesta a casib⁹ sumpta sunt. ¶ Cõtra p̃ stãte cerebro frido ꝛ epate calo ꝛ humido: hec oia accidere pñt. g̃ hoc sigñ non est euidẽs. ¶ Itẽ cerebrũ q̃ctũcũq; calm est fridum respectu cutis. g̃ non est potẽs ptes illas calefacere: ꝛ p idem nec venas dilatare. ¶ Itẽ cerebro exũte calo in toto discrasia ꝓportionali fiet color citrinus. ¶ Ad p̃m concedit̃ q istud sigñ nõ est p se sufficiẽs: nisi iungant alia ifertius dicẽda. ¶ Ad 2um dom̃ q min⁹ infridat ꝛ coagustat per suã friditatẽ q̃ tpatum vel fridũ. Uel dic q cerebruz cum tota sua sũma est calm ꝛ cũ illa attrahit ꝛc̃. Alt̃ potes dicere vt Sal̃, supra testat⁹ est hoc eẽ, vel stãte lapsu ꝓportionali alioꝝ mẽbroꝝ. Si vo nõ: hoc sigñ nõ est euidẽs. ¶ Ad 3um rñdẽdũ sicut ad p̃m. ¶ 2o ponit signũ sumptũ a capillis. ¶ Dicẽs p̃ q capilli his nouiter natis citius in capite nascunt. ¶ Dicit 2o q hoc cerebro exũte mltuz calori tẽperato fiũt capilli nigri fortes ꝛ crispi. ſz ipo nõ multũ recedẽte a tẽperamẽto fiũt ꝑmo subrubei: deinde ño nigrescũt. ¶ Dicit 3o ꝓcedẽte etate habẽtes tale cerebrum fiũt calui: ſz magis caluescũt illi: qui sunt pl̃m calidi. ¶ Sciẽdum aũt ꝑm Pluſq̃cõmẽ. per capillos hic intelligi ꝓprie capitis pilos. nõ aũt supcilioꝝ qui ꝓducunt ex itẽtione nãe ꝛ nobis ꝓnascunt: sicut palpebraꝝ advtilitates notas. ſz Cõmentator dicat se vidisse natos sine supcilijs qbus postea nati sunt. Nascũtur g̃ citi⁹ capilli ꝛ tardius ꝛ sic crescũt ꝑm q citi⁹ potẽs est calor adustũ fumum eleuare, hoc aũt est in cerebro calo magis ꝓpẽbẽtiam adustionis fortis pp latitudinẽ exhalationis fumose a calo eleuate ꝛ tpis ogelate. Et crispi pp fortitudinem caloris multũ exiccãtis ꝛ corugãtis ſbam pili. Ex quo pz q̃re in recessu paruo exũte a tpamẽto fiũt pili prius subrubei: deide nigrescũt. ¶ Cõtra p̃ calm agens in ficcũ dealbat. p̃ ꝑmi. cap̃. de humoꝛib⁹. g̃ agẽs in pilum vel in mãm ei⁹ oz dealbare. ¶ Cõfirmat: qz expimẽto pz qz mulieres se soli exponũt discoopto capite vt albescãt pili. ¶ Item qz calitas extrinseca oz dealbare: si intrinseca denigrat. ¶ Itẽ in febrib⁹ acutis multo plus aduritur mã a calo q̃ tpe sanitatis: ꝓto tũc. n. albescũt pili vt scõa q̃rti. ¶ Ad hec vide i qõne. ¶ Nota ẽt hic cãs caluitiei que optime sunt declarate in qõne. ¶ 3s ponit signũ sumptũ a supfluitatib⁹. Et pz. ¶ Notãdum q ille supfluitates nõ oñr bñ digeste re̅tpati: ſz tot⁹ respcũ discrasie opposite: puta fride. ¶ Cõtra: ꝑmo qz vtus digestiua debilioꝛ est in hoc q̃ in tpato: g̃ supfluitates in hoc nõ debẽt esse parue ſz plures respectu tpati. ¶ Itẽ saltẽ supfluitates cholice debẽt eẽ in hoc cerebro ampliores. ¶ Ad primum negãda est ꝓña: qz lz calor nãlis sit in tpato potentioꝛ ad bñ digerẽdum: est tñ minus potẽs ad ꝓsumẽdum ꝛ exiccãdũ: sicut ẽt in febrib⁹. ¶ Ad 2m ꝓcedit aliq absolute plures eẽ supfluitates cholicas in hoc cerebro q̃ tpato. Pro textu ño Sal̃. oñt q superfluitates oẽs ille aggregate que nũq̃ a Sal̃. sunt pl̃es in tpato: lz ꝓprie que sunt cholice sint plures in cerebro calo. Al̃s alt̃ dixi q sunt pauciores in cerebro calo: ꝛ ꝓcessi q in corpore tpato plus gñatur de cholꝛa q̃ in cholico ipsis nãliter se hñtibus: tñ plus ꝓportionabil̃ respectu alioꝝ humorum gñatur de cholꝛa in corpe cholico q̃ in tpato. ¶ Dicit ẽt q repleto aliq̃ capite ꝛc̃. Nam imoderato cibo ꝛ potu ꝑma fit euaporatio ad cerebrũ: ideo pl̃es supfluitates effundunt. Illa tñ supflua nõ sunt indigesta supplecõparatione supfluoꝝ cerebri fridi ꝓpter calm in eo esse potẽtius. ¶ 4o tagit sigñ sumptũ ab extrinsecus alterãtibus. Et pz. ¶ Notãdũ q hoc caput replet̃ calidis cibis ꝛ potib⁹: qz talia facile euaporãt: ꝛ b̃ cerebrũ facile euaporatione recipit sil̃ ex odoꝛib⁹ calis ꝓpter euaporationem fumalẽ calm associari odori. Et p idez pz q ledit̃ ab aer̃ calo ꝛ a cibis calis ꝛ potib⁹ ꝛc̃. maxime si cũ hoc sint humida: qz talia facilius euaporãt. Residuũ lr̃e patebit in notãdis. ¶ Primo nõ somnũ triplicẽ eẽ. ſ. nãlem nõ nãlẽ: ꝛ ꝑter nãm. Nãlis ãt somn⁹ est redit⁹ nãlis spũs aialis ab instr̃is sensus ꝛ motus ad suũ p̃m̃: cũ quo p̃uãtur instr̃a ab exitu in opones nisi illa q̃ sunt necia ad hoc vt vita pmaneat. Dicit aũt nãlis redit⁹ ad ꝓriam reditus ꝑter nãlis q̃lis fit in syncopi ꝛ lippothomia. Et dicit aialis, sub aiali. n. voluit vt puto cõprehẽdere vitalẽ: qz etiã vitalis revocat̃: ꝛ forte aialem itelligit: qz per illi⁹ ꝓprie retractionẽ fit somn⁹. ſ. ꝑuatio exit⁹ oponũ ꝛc̃. Illud aũt p̃m̃ est cor ꝑm cõmuniorẽ sniam. Dr̃ aũt notanter: nisi illa ꝛc̃. ad denotãdũ nõ oẽm motũ in somno sopitũ: vt motus anhelit⁹. Unde in somno pmanet mot⁹ pectoris: diaphragmatis ꝛ pulmonis ꝛc̃. ¶ Qui⁹ q̃ttuoꝛ ſz impoꝛe sunt cãe. efficiẽs. ſ. vtus retrahẽs: ꝛ cerebrũ sua friditate ꝛ humiditate vapoꝛe ingrossans ꝛ vias medias iter ipsam ꝛ coꝛ oppilãs: nõ tñ pfecte: qz eẽt apoplexia mãlis: ꝛ est ipse spũs rediẽs aut ipm mẽbrũ oponib⁹ vigilie ꝓpatum. Formalis ño est ipse talis mot⁹. Finalis est ꝓfortatio vtutũ aialiũ resoluraꝝ in vigilia: ꝛ nãliũ. pp qõ 4o de accñti. vlt. cap̃. dixit q somn⁹ est qes aialiũ cũ intẽfione nãliũ. Cã ergo ꝺiũcta a q̃ imediate pẽdet somn⁹ est ipse vapoꝛ oppilãs vl̃ oppil̃o ab ipso vapoꝛe pẽdẽs. Ex quo pz ꝑm multitudinẽ ꝛ paucitatẽ grossitiẽ ꝛ subtilitatẽ ipsius vaporis: ꝛ fortitudinẽ ꝛ debilitatẽ illi⁹ oppil̃onis ꝛ caloris oppil̃onẽ resoluẽris fit somn⁹ maioꝛ ꝛ minoꝛ leuioꝛ: aut pfundioꝛ. ¶ 2o sciẽdũ in somno ab auctoꝛib⁹ 4or poni ꝺrias ꝛ sunt lõgitudo: leuitas: pfunditas: ꝛ breuitas. Est aũt somn⁹ lõgus q est apt⁹ lõgo tpe pdurare. qõ est: aut pp multitudinẽ mãe oppilãtis: aut grossitiem: aut vtrũq;. Breuis ño eꝰ: aut pp multã subtilitatẽ mãe: aut pp paucitatẽ. Profundus aũt est a quo fit difficilis excitatio, ꝛ hoc ẽ pp mãm grossã mltũ oppilãtẽ. Leuis vero ecõtra ꝓpter multã subtilitatẽ mãe. Uñ pz q põt inueniri somnus lõgus ꝛ pfundus. Itẽ lõgus ꝛ leuis: si mã mlta ꝛ subtilis fuerit. Sil̃r breuis ꝛ pfundus: ꝛ breuis et leuis. Et qb⁹ intell's lr̃e pz. Luz. n. calitas cerebri cali sit multũ potẽs ad resoluẽdũ vapoꝛes ꝛc̃. ꝛ oppil̃ones i eo sint subtiles cito resoluũt: ꝛ p ꝑñs cito terminat̃ somn⁹: vñ fit breuis. Propter eãdẽ cãm ẽt pz in tali cerebro somnum esse breuem leuem ꝛ non ꝓfundum.

¶ Signa aũt cerebri: qõ est rigidus q̃z oportet sunt. Q̃m̃ supfluitates in meatib⁹ cerebri sunt plures. Et q̃ sunt pili plani flaui trahentes ad citrinitatẽ fixi. Et nõ nascũtur pili super caput habẽtis hãc cõpl̃onem: nisi post q̃z nascuntur tẽpore magno: ꝛ ꝑmi qdẽ ex eis nascunt̃ subtiles debiles. Et ꝑperat ad ipsos lesiõis catarris ꝛ nocumẽtum ex reb⁹ frigidis. Et in hoꝛa q̃ aduenit illis illud nocumẽtum accidit eis coꝛiza ꝛ catarrus intrinsecus. Et qñ tãgit caput suũ non inuenis calitatem eius. Et qñ aspicis ipm nõ inuenis coloꝛez eius rubeũ. Et vene que sunt in oculis non apparẽt visui: quãuis sit habẽs hãc ꝓpl̃onem dormiens parum.

¶ Cũ egredit̃ cerebrũ ab eq̃liate sua ad frig⁹ accidũt ista accñtia oia: ꝛ sunt itellecta ꝑm q ꝑmo ꝓcessit.

Laurẽ. ¶ Frigidioris q̃z ꝓuenit cerebri idicia sunt excremẽta multa ex ꝓpriis emissaculis: capilliq; recti: ruffi: plapsi: ꝛ q tarde erũpãt tenues: exiles: facileq; ex fridis causis offendũtur: ac tanꝑ vũ offendũtur defluctione ꝛ grauedine afficiũtur: nec tãgenti caput calm appet: neq; cerneti rubrũ: ac venule oculoꝝ visum effugiunt: ꝛ somnolẽtioꝛes quodãmõ sunt.

Leoni. ¶ Fridioris ño q̃z oporteat cerebri idicia sunt plura: in ꝓpriis meatib⁹ excremẽta: ꝛ capilli recti: ꝛ ruffi: ꝛ stabiles: ꝛ qui lõgo post natiuitatez tpe nascũtur tenues: atq; ab initio male nutriti: ꝛ facile a causis frigidis offendũtur: atq; hoc ipso offensionis tpe distillationib⁹: ꝛ grauedinibus capiunt̃: neq; fi tetigeris: ptes ad caput attinẽtes ad modũ cale sentiũtur: neq; si ꝑspexeris: rubicũde appent: ꝛ oculoꝝ vene oio visum effugiũt: ꝛ somnolẽti quodãmõ sunt.

Antiq. ¶ Frigidioris q̃z oz cerebri cognitiones sunt. Plurima supflua ꝑm ꝓpas effusiones. Et capilli ruffi ꝛ recti ꝛ manẽtes ꝛ post multũ tẽpus nascẽtes subtiles ꝛ exiles ꝑmũ. Et facile a cãis fridis ledũtur. Et ꝑm idẽ tps lesiõis catarris ꝛ coꝛizis ꝓsumunt̃: neq; tãgẽtib⁹ cal̃a q̃ circa caput sunt: neq; ꝑspiciunt̃ rubea: ꝛ oculoꝝ vene ĩ uisibiles: ꝛ somnolẽtioꝛes quodãmõ sunt.

Jaco. ¶ Determinat de signis fridi cerebri. Primo ponit signa sumpta a supfluitatib⁹. Scõo a disp̃one capilloꝝ 3o ab extrinsecus alterãtibus. 4o a q̃litate tãgibili partiũ circunstantiũ. Ultimo a somno. 2o ibi ⌊ Et capilli. ⌋3o ibi ⌊ Et facile. ⌋4o ibi ⌊ Nec tãgẽtibus. ⌋5o ibi ⌊ Et sonolẽtioꝛes. ⌋ ¶ Dicit ꝑmo q supflua ꝑma ꝑm ꝓprias effusiones cerebri sunt cognes. i. signa cerebri fridioris q̃z opꝛ: qõ supple est frigidius q̃z opꝛ. Omne. n. cerebrũ eẽ fridum opꝛ respectu cutis: vt in qõne visum est. Sũt aũt effusiones ꝓpria loca supradicta cerebro seruiẽtia in expulsione supfluitatis. Dec aũt supflua sunt multa. Primo qz calitate debili existẽte multa sensibil̃r expellũtur que in cerebro tpato vel calo insensibil̃r expellũtur vel resoluũtur. 2o qz friditas est cã indigõnis ꝛ ad hãc segtur multitudo maꝛ supfluitatũ. 3o qz calo debili exñte multũ de inuatiuo nutrimẽto relinqtur cõmixtũ nocitiuo: qõ debilis calor attrahere nõ potuit. ¶ Cõtra qz saltẽ supfluitates cholerice sunt pauce: ꝛ sic supflua expulsa per aures in talibus pauca sunt. ¶ Dõm p̃ q ideo dixit ꝑm ꝓprias effusiones qz ꝓprie a cerebro frido sunt effusiones supfluitatũ stationarum: ꝛ ille sunt plures q̃z in tpato vel calo. Uel dic q̃ non solũ cholerice ejiciũtur per aures vt supra visuz est. ¶ 2o ponit sigñ sumptũ a capillis. Sunt. n. recti: qz non crispi: qz fiũt crispi a forti calo corugãte: vt in qõne visũ est. Licet ꝓtingat ipsos crispos eẽ nõ merito opp̃onis calidis: sed merito obligratis poꝛi per quẽ egredit̃ pilus vt videbit̃ in qõne. Ruffi. ſ. in iuuẽtute. ꝛ est color quẽ cõiter vocant flauũ ꝓpter paucitatẽ vstionis. Et manẽtes: qz nõ aduenit caluities: vt dictũ est in qõne. Post multũ tps nascentes: qz post q̃z natũ est corpus tale tarde nascũtur pili: qz tardat̃ in talibus vstio ꝛc̃. ꝓpter mãe paucitatẽ ꝛ poꝛoz angustiã. Exiles ꝓpter idẽ: ꝛ pp mãm eẽ tenacẽ multum. Primum. i. in ꝑm̃. vel p̃m qz sunt valde subtiles ꝛ valde exiles. ¶ Tertio ponit signũ sumptuz ab extrinsecis alterãtibus. Et patet. Et de hoc erit questio. ¶ Primo nota q apud auctoꝛes inueniũtur isti termini catarr⁹ coriza bzancus. Sumit̃ aũt catarrus cõmuniter ꝓ quocũq; fluxu mãe a cerebro ad illud mẽbrum. Greci autez catarrũ fluxũ vocãt. Melue in de ꝓpriatis. ca. de catarro. 2o sumit̃ catarrus ꝓ fluxu humiditat̃ a capite ad pectus: ꝛ ita b̃. Dicit̃ aũt coriza ab ossibus nariũ que corea grece vocant̃: forte a sonitu ibi facto. Dicit aũt bzancus humiditas fluẽs a capite ad fauces. Grece aũt bzac⁹ fluxus vocat̃. At ꝓpositũ hñtes cerebrũ fridum a frigidis extrinsecis occurrẽtib⁹ ledũtur: ꝛ ex hoc catarris corizis ꝛ bzãcis ꝓsumunt̃. Catarrus, n. ꝛ coriza se hñt ad cerebꝝ sicut fluxus vẽtris ad itestina. ¶. de accñti. Quẽadmodũ ergo debilitato calore stõachi ꝛ intestinoꝝ ipedita digestione: ml̃a ad itestina mittunt̃ supflua: ita debilitato cerebri calore a causis fridis multa supflua a cerebro descendũt ad pectus ꝛ sic est catarr⁹. vel ad nares ꝛ fauces ꝛ sic est coriza vel bzãcus. ¶ 2o sciẽduz q catarr⁹ gñatur in hoie sicut pluuia in mũdo maioꝛi. Quẽadmoduz per actionẽ solis ꝛ astroꝝ eleuant̃ vapoꝛes qui ad mediã regionem veniẽtes ei⁹ friditate ꝺensant̃ ꝛ in aquã ꝛtunt̃ ꝛ in humiditatẽ aqueã vel flaticam trãsmutant̃: ita a caloꝛe toti⁹ in hoie eleuant̃ vapoꝛes humidi per venas arterias ac poꝛos: qui ad cerebrũ ꝓueniẽtes friditate eius condensant̃: ꝛ in aquã ꝛtunt̃ ꝛ in humiditatẽ aqueã vel flaticam trãsmutant̃. Sicut ergo in diuersis tẽpoꝛib⁹ anni ꝛ varijs regionib⁹ ineq̃liter cãntur pluuie: ita ꝛ catarri in hoie ꝛ per ꝓñs sicut nõ semp in mũdo est pluuia. ita non semp in hoie gñatur catarrus: nec apud quãlibz cõplexionem nãlem vel accñtalẽ cerebri. ¶ 4o ponit signũ a q̃litate tãgibili partiũ circũstãtium. Et pz per cãs oppositas dictas de cerebro calo. Uide illas in qõne clari⁹. ¶ Quinto ponit signũ a somno. Causa eius pz ex dictis supra de somno. Dicunt̃ aũt somnolẽtioꝛes: vel qz facili⁹ somnum incidũt: vel qz difficilius ꝛ tardius ab eo excitãtur: aut ꝓpter hec omnia. Dixit aũt quodãmõ ꝓpter frigidum ꝛ humidũ cerebrũ habẽtes: qui multo sunt ombus his somnolẽtioꝛes. ¶ Alia aũt translatio hz doꝛ miens parum. ſ. per cõparationem ad fridum ꝛ humidũ habẽtes cerebrũ. ¶ Primum duꝰ circa dicta est: qz videtur q capilli in his non sunt ruffi. i. flaui: qz tales sunt in temperato vt supra. ¶ Scõm qz citrinitas capilloꝝ est signũ diminute calitatis. citrinitas tamẽ aliaꝝ super fluitatum vt vine egestionis ꝛ sudoris: ꝛ simil̃r cutis significat excessum calitatis. ¶ Ad ꝑmum pz: q non repugnat simile esse colorem capilloꝝ in tẽperato cerebro ꝛ frigido: cũ tamen sint diuersaꝝ etatum. Et ita hic in iuuentute sunt ruffi: quales in temperato sunt in pueritia. in iuuentute vo rubei aliq̃liter obscuri. ¶ Ad 2um dicitur q supfluitatum aliaꝝ citrinitas ꝛ cutis reperit̃ participatione cholere que calida est ignea. In capillis autez tinctura segtur maioꝛem ꝛ minoꝛẽ gradum adustionis materie fumose in pilum transmutande.

¶ Signa aũt cerebri qõ tẽperato est ficci⁹ sunt. Mũdificatio cerebri a supfluitatib⁹. Et claritas sensuũ. Et habẽs hãc compl̃onez vigilat multum. Et nascuntur super caput eius post q̃z nascuntur capilli fortes valde. Et sunt magis ꝓpinquioꝛes crispitudini q̃z planitiei. Ue rũtamẽ accidit eis caluitium velociter. ¶ Si

gna ⁊o cerebri: qđ est humidius tpato sunt. Quãdo capilli sunt plani. Et nõ accidit habẽti caluitũ. Et q sensus eius sunt turbidi. Et q superfluitates in meatibus sunt multe. Et q somnus est ei grauis ⁊ multus. Iste ergo sunt cõplexionis cerebri simplices species.

Daly Spẽs ꝓpl'onis

¶ Species compl'onis sunt. 9. vna eq̃lis. ⁊. 8. egredientes ab eq̃litate. Egredięti ab eq̃litate: q̃ttuor sunt simplices ⁊ sunt ille in vnaquaq; q̃rum vincit vna q̃ttuor qualitatum. Et q̃ttuor ex eis sunt cõposite: ⁊ sunt ille in vnaq; quarum vincũt due q̃litates ex q̃litatib⁹ q̃ttuor. Et sunt iste calida ⁊ humida: frigida ⁊ sicca. ¶ Et caluitiũ qdez accidit absciſione gñonis ꝓuis fumoſi. ⁊ absciſio huius fit aut a caliditate que cõburit ipm ⁊ destruit ei⁹ generatio: aut ex ſiccitate exiccãte ipm ⁊ destruit gño eius.

Lã cal/ uitij.

Nũs cõ pl'onus cerebri

¶ Et opz vt intelligas in vnaquaq; spẽrũ cõplexionis cerebri nouẽ ſm eq̃litatem regionis ⁊ declinationem chimorum verſus declinationez cõplexionis cerebri. Et cõplexio qdem qñq; est ſine mã: ⁊ qñq; vt ſit cum materia. Sunt ergo cõplexionis egredientis ab equalitate spẽs 16. octo cum materia: ⁊ octo ſine mã. Et accidit quãdoq; vt ſit malitia ꝓpl'onis in vno vẽtrium cerebri abſq; qbusdam: ⁊ in qbusdã retiũ eius: aut venaꝝ eius. Cum ĝ duplatur illud ſm ꝓtem cerebri eueniũt ex eo multe ſpecies cum ſpẽbus ꝓpl'onis egredięti ab eq̃litate. Et ſm hũc modum intellige in alijs mẽbris ⁊ in corpe toto. Et ſmo eius est intellectus in cõpl'onibus cerebri egredientibus a curſu nãli. Et ipſe qdem iam narrauit ex eis quinque: vnam eq̃lem ⁊ q̃ttuor ſimplices que ſunt calidũ: fri. ſic/cum: humidũ. Et ponit vnicuiq; haꝝ q̃ttuor duas manſiones: exitus pauci: ⁊ exit⁹ m'lti: ⁊ docuit ſigna cuiuſlz earum. Et ipſe quidem nunc rememorat quattuor cõpoſitarum: ⁊ facit ſcire quãlibet earum.

Laurẽ. ¶ Sicciozis indicia cerebri ſunt: ſi emiſſacula vacãt excremẽtis. Si ſenſus diligentiozes exiſtũt. Si inſomnes exiſtũt. Si capillos validiſſimos hñt ac ociſſime erũpẽtes: magiſq; criſpos q̃z rectos: ſi cito calui efficiũtur. Humidiozis aũt capilli ſimplices ſunt: ac nullo modo calui efficiũt. ⁊ozro ſenſus marcidi ſunt: atq; excremẽtoꝝ affluit multitudo. Somnus multus ꝓfunduſq; est: atq; he ſimplices cerebri intemperies ſunt.

Leoni. ¶ Sicciozis aũt cerebri idicia ſunt: pauce ſuperfluitates effluẽtes: ⁊ ſenſuũ pſpicacitas. Sunt aũt ad vigilias ꝓpti: ⁊ capillos hñt robuſtos ⁊ qui celerrime eis ſtatim inaſcunt. Criſpi aũt poti⁹ ſunt: q̃z recti. Cito aũt calui fiũt. Humidiozis ⁊o cerebri idicia: capilli plani: ⁊ neq̃ q̃z calui fiũt. Senſus aũt turbulẽti: ⁊ excremẽtoꝝ multitudo: ſomni multi: atq; ꝓfundi. Et he quidem ſimplices ſunt intpature.

Antiq. ¶ Sicciozis ⁊o cerebri cognitiones. Nõ ſuperfluum est in effluxionibus. Et ſenſuũ pfectio. Vigilantes ⁊o ſunt ⁊ capillos fortiſſimos habẽt. Citiſſimeq; ꝓducũt nati criſpos magis q̃z rectos. Calui in breui fiũt. ¶ Humidiozis ⁊o cerebri capilli fiũt plani. Et nõ oino calui fiũt. Et ſenſus hebetes ſunt. Et ſupfluitatũ multitudo. Et he qdẽ ſimplices diſtempate ſunt.

Jam Cerebri ſicci ſigna

¶ Ponit ſigna ſicci cerebri tm̃ ꝑ. 2° ſigna cerebri humidi tm̃. 2° ibi L humidiozis ⁊o. J ¶ Signa ſicci ſunt iſta. Primum q cerebrũ ſiccũ nõ est ſupfluũ in effuſionibus ſupfluitatum. exponit non ſupfluũ: ſed ſupple diminutuz in ſupfluitatibus: qz paucas emittit ſupfluitates reſpectu tẽperati. Scõm q ſenſus in eo pfecti ſunt: ⁊ intellige ß taz de interiozibus q̃z exteriozibus ſenſibus. Tertium: quia hũtes cerebrũ ſiccũ ſunt vigilãtes. ſ. breuis ſõni. Quartum: q eoꝝ capilli ſunt nigri criſpi magis q̃z recti. Quintum: q in breui calui fiũt. Cauſa ꝓmi est: qz ſiccitatis est ſupfluitates conſumere. cũ ergo in hoc cerebro ⁊ tẽperato ſit paritas in caloze plus in hoc q̃z in tẽperato conſumuntur ſupfluitates. Cauſa ſcõi est: qz ſiccitas depurat organa tam interioꝝ q̃z exterioꝝ ſenſuũ a ſupfluis vaporibus ſpũs aiales ingroſſantibus ⁊ remollitos reddẽtibus. Cauſa tertij ꝑz per idẽ. Cauſa q̃rti: qz pozi in eis ſũt latiozes. tũ qz cal'm ꝺiũctum ſicco est acutius. tũ qz ſupfluitates pozos obſtruẽtes ſunt in eis pauce: vñ remanẽt pozi latiozes. tũ ẽt qz mã pili in ß maiozẽ recipit vſtionẽ qz ſicca est: vñ pili groſſiozes ⁊ fortiozes fiũt. cã hec pater. Ex his fiũt magis criſpi: qz ſiccitatis est corrugare. citius calueſcũt qz citius deficit mã piloꝝ: vt ꝑz. ¶ Dubia circa hoc. ¶ Primũ qz in cerebro ſicco tm̃ est vtus debilis digeſtiua reſpectu tẽperati. ideo in ea plus abũdant ſupfluitates q̃z in tẽperato. ꝓna videt tenere: ſicut de cerebro frido. ⁊ ꝑz aſſumptũ qz cuiuslz vtutis fortitudo inſegtur tpamẽtum. Silr qz digeſtiua vtus cal'o opatur ⁊ humido. ꝑ ꝓmi. doc. 6. de vtutib⁹ nãlib⁹. Itez in cerebro tpato est vt⁹ digeſtiua fortioꝝ q̃z in ſicco tm̃. ĝ aliquãtum nutrimẽtũ debite ꝙuertere poterit digeſtiua tpati: qđ tm̃ ß trãſmutare ñ ſufficiet digeſtiua ſicci tm̃: ⁊ ſi ſic pl'es ſit pfluitates remanebũt ñ ꝙuerſe ex cerebro ſicco tm̃. ¶ 2m̃ dubiũ qz ſenſus pfectiozes ſunt in cerebro tpato q̃z in ſicco tm̃. ĝ ẽ. aſſumptũ ꝑz ex determinatis in qõne. Itẽ melius fit impſſio in cerebro humido q̃z ſicco. Item melius fit impſſio in neruo humido q̃z ſicco. Item ſi facili⁹ fit impreſſio in cerebro ⁊ neruo humido q̃z ſicco. ĝ min⁹ ſenſibile ſufficit mouere ad ſentiẽdũ cerebrũ humidũ ⁊ neruũ humidũ q̃z ſiccũ: ⁊ ſic aliqđ obm ꝓcipiet humidũ qđ nõ ſiccũ. Itẽ ſentire in pati ꝓfiſtit. Itẽ facilitas diſcẽdi est ſignũ ꝓpl'onis humide cerebri: difficultas ⁊o ſicce vt ſupra facilitas diſcẽdi arguit ſenſuũ pfectionẽ: ió ẽ. ¶ 3m̃ obiũ est qđ plus opaꝝ ad capilloꝝ criſpitudinẽ an calitas. an ſiccitas. Videt q caloz ex mõ loq̃ndi Gal'. qz in cerebro cal'o abſolute dixit capillos eẽ criſpos: i ſicco ⁊o cũ q̃dã ꝙpatione cũ dixit: criſpos magis q̃z ẽ. Itẽ qz calitas est magis actiua q̃z ſiccitas: ió ẽ. ¶ Cõtra calitas nõ cõrugat niſi ꝓp ſiccitatẽ quã inducit in mãm. ſz ꝓp qđ vnũ qđq; tale ⁊ illud magis. ĝ ẽ. Item potiſſima cã ipediẽs criſpitudinẽ est humiditas: ió cã potiſſima criſpitudinis est ſiccitas. Aſſumptũ ꝑz: qz in cal'o ⁊ humido ſunt capilli plani. Itẽ eq̃ potẽs est ſiccitas in cãndo criſpitudinem ſicut humiditas planitiẽ: vel fortioꝝ. ſz bũiditas ẽ fortioꝝ in cãndo planitiẽ q̃z calitas criſpitudinẽ: qz in cal'o ⁊ humido ſunt plani ⁊ nõ criſpi: alijs parib⁹. ĝ poteꝝtioꝝ est ſiccitas in cãndo criſpitudinẽ q̃z calitas. ¶ 4m̃ du m̃ est q̃ q̃litas est potẽtioꝝ in cãndo caluitiẽ an calitas an ſiccitas. Videt q calitas: qz acutioꝝ ⁊ potẽtioꝝ in ꝓſumẽdo ⁊ exicãdo mãm gñonis pili. ¶ Sz ꝛ: qz cal'm ſine ſicco nõ pot cãre caluitiẽ ꝓpe dictã. ſiccũ ⁊o ſine cal'o ſic: vt i cerebro frido ⁊ ſicco. ĝ ẽ. ¶ Ad ꝓm̃ illoꝝ dixerũt qđã q per accidẽs põt cerebrũ ſiccũ plus abũdare ſupfluitatib⁹ q̃z tẽperatũ: ſm ſe tm̃ nõ ꝓtingit. Alr dr ad paucitatẽ ſupfluitatũ nõ ſolũ opari fortitudinẽ vtutis digeſtiue: ſed ẽt multitudinẽ reſol'onis vel ꝙſumptionis eaꝝ. vñ ſupfluitates eoꝝ ſenſibiles magis in byeme q̃z in eſtate: ⁊ in ſano q̃z i febriẽte multiplicari vñr. Negaf ĝ illa ꝓma ꝓna: ⁊ dicit vlterius nõ eſſe ſil'e de cerebro frido. nã nõ ſolũ est ibi debilitas digõnis: ſz ẽt in eo ꝓhibeẽ ſupfluitatũ ꝙſumptio. ¶ Ad confirmationẽ ꝓcedit q aliquãtũ nutrimẽtũ ſufficit debite ꝙuertere cerebrũ tpatum: qđ non valet debite trãſmutare cerebrũ ſiccũ tm̃. Vel dr ſignũ Gal'. itelligẽdũ est: vbi tã tẽperato q̃z ſicco tm̃ occurrat nutrimẽtũ in q̃to ⁊ q̃li ſibi ꝓportionatũ. vbi aũt ñ ſic fozet nõ repugnat plures emitti ſupfluitates ex ſicco tm̃: imo ex cal'o ⁊ ſicco q̃z ex tẽperato. ¶ Ad 1m̃ dr q per ſenſuũ pfectionẽ intelligit opationũ ſenſuũ claritas oppoſita turbulẽtie cõſequẽti ſpũs groſſitiẽ: aut turbulẽtiã ex ꝓmixtione multoꝝ vapoꝝ cũ eo a qbus cerebrũ ſiccuz tm̃ multũ est depuratũ. puto tũ in omni pfectione cerebrũ tẽperatũ exceđere ſiccũ tm̃ cũ vtus in eo ſit potẽtioꝝ ad bñ mũdificandum ſpũs ẽ. Et colligit hec rñſio nona tertij. cap. de ſignis ꝓpl'onũ mamillaꝝ eueniẽtium a cõceptione. Dixit mũdificatio meatuũ ſupfluitatũ ẽ. nõ igit voluit hic q ſenſus eẽnt pfecti reſpectu tẽperati: ſz q clari ſunt ꝓ ꝓportionẽ turbulẽtie añdicte. Aliq dicũt hũc ſenſum eẽ pfectionem itelligẽdũ eẽ in adoleſcẽtia magis. in hoc. n. cozpoze multũ refracta est ſupflua hũiditas pueritie. Et ex his ꝑz ſol'o ad alia. ¶ Cõtra: qz pfectiozes hz ſenſus tẽperatus in iuuẽtute: q̃z ipſemet in pueritia. ſed hñs cerebrũ ſiccũ tm̃ hz in pueritia tpamẽtũ tã in actiuis q̃z i paſſiuis ſil'e tpato in iuuẽtute. ĝ tũc pfectiozes hz ſenſus q̃z tpatus ẽt in pueritia. Probaf minoꝝ: qz in actiuis ſiccus tm̃ puer ⁊ tpatus iuuenis ſunt ſil'es: ſz in ifantia ſicc⁹ tm̃ bũidioꝝ est q̃z tpar⁹ in iuuẽtute: cũ aliqñ erit eo ſiccioꝝ: ſequit q aliqñ in pueritia bẽbit tpamẽtũ ſibi ſil'e tã i actiuis q̃z in paſſiuis. de ß videbit ifra. ¶ Ad 3m̃ du dr ꝑ q ꝓncipalis ⁊ p ſe cã criſpitudis est ſiccitas: ⁊ q calitas nõ est cã criſpitudis: niſi ꝑ q̃to exiccat vt ꝑz ex dictis in qõne. Et cũ arguit q nõ: qz calitas est magis actiua q̃z ſiccitas eiuſdẽ: qm ꝓncipal'r ⁊ per ſe talis criſpatio ꝙſequitur ſiccitatem: calitatẽ aũt p accñs ſm quã exiccat. ¶ Cõtra: qa tũc nũ q̃z ex cerebro cal'o tm̃ ꝓuenit criſpitudo niſi fieret ſiccũ. ¶ Di negãdo ꝓnam. ſufficit. n. ad criſpitudinẽ materiã pili: aut piluz exiccari: vt inde ꝓueniat corrugatio. Ad 3m̃ dr q Gal'. ſine ꝺitione dixit ex calitate cerebri ꝓuenire criſpitudinẽ qñ lapſus est a tpamento multus: ſz ex ſicco ſiue fuerit multus ſiue pu⁹ lapſus ꝓuenit criſpitudo magis q̃z planities eoꝝ. ¶ Et his colligi põt cauſa partis quã Gal'. infra de cerebro cal'o ⁊ humido dicet: ⁊ de frido ⁊ ſicco. ¶ Ad 4m̃ du m̃ dr ſicut ad pcedẽs: ⁊ hec clarius infra declarabũtur. ¶ Scõo ponit ſigna cerebri humidi. Primuz capilli plani. ꝑz cã ex dictis. Scõm tales non oino calui fiũt: qz nõ deficit in eis mã gñonis ⁊ continuatiua piloꝝ cum cute. Exponit. n. a qbusdã non oino ꝑmo vt negatio intelligat ſeq: vt ſit ſenſus oino nõ ſint calui. vel dic q ly oino ſupfluit. ꝑz qz in alia trãſlatione ſcribit abſolute nõ ſit caluitiũ. Tertiũ ſignũ ſenſus eo rum ſunt hebetes. Quartũ ſupfluitatũ multitudo. ꝑz qz ibi non est ſiccitas ꝙſumẽs eas. Tacuit. n. ſigna ſumpta a ſomno ⁊ vigilia. a fortitudine ⁊ debilitate capilloꝝ. a velocitate ⁊ tarditate ortus eoꝝ tã q̃ facile cõprebẽſibilia ex dictis de cerebro ſicco. Ultimo aũt epilogãdo concludit dicẽs: hec qdem ſunt ſimplices diſtẽpantie. ¶ Laderet aũt hic perſcrutatio de dicto vtili in cõmento: qui dicit q Gal'. in omnibus diſtemperantijs ſimplicibus ſignificauit manſiones duas.

¶ Cõpoſitaꝝ ergo ꝓma ẽ ca. ⁊ ſic. Quãdo vincit hec ꝙpl'o ſup cerebrũ ſunt meaꝝ ei⁹ mundi a ſupfluitatib⁹. Et ſunt ſenſus clari. Et habẽs hãc ꝙpl'onez est plus vigilãs q̃z alij hoies. Et accidit ei caluitiuz velociter. Natiuitas aũt capilloꝝ in ꝓmis in eis est velox valde ⁊ ſunt cuz eis i illo ſpiſſitudo ⁊ fortitudo ⁊ nigredo ⁊ criſpitudo. Et qñ tãgis caput ei⁹ iuenis ipz calm. ⁊ qñ aſpicis colozẽ ei⁹ iuenis eũ rubeũ. ⁊ h̃ est diſpõ ei⁹ vſq; ad hozã ſtat⁹ adoleſcẽtie eius. 5z

¶ Jam dixim⁹ in eo qđ ꝑterijt q eq̃litas ꝓpl'onis cerebri ꝓpa est vt ſit eq̃litas diminute q̃litatis ſeu calitatis ⁊ ſic. ⁊ addite friditatis ⁊ hu. ¶ Ari. qdem vult q illud ponitur vt infrigideſ ⁊ humectef qđ facit accidere ſupfluitas calitatis ſiccitatis arteriaꝝ ex qbus rete cerebri est contextũ. ¶ Et Gal'. qdem vult q illud ponif vt infrigidef ⁊ humectef qđ facit accidere calitas motus cerebri ex caloze ⁊ ſic. ¶ Sed q̃cũq; duaꝝ ſniaꝝ ſit illud q̃ indiget medic⁹ est: vt ſciat q ꝓpl'o cerebri nãlis est fridioꝝ ⁊ humidioꝝ. Cum ĝ est cal'm ⁊ ſiccũ: tũc iam egredit exitu multo ab eo qđ ei natũ est: ⁊ nõ põt remanere ſupra ſanitatẽ quãdã: aut ſupfluũt calitas ei⁹ ⁊ ipſi⁹ ſiccitas. Et ꝓpter ß nõ ponit Gal'. ꝓpl'oni ei⁹ ca. ⁊ ſic. manſionẽ: tamẽ additionem ⁊ diminutionem ponit. Daly Laurẽ.

¶ Cõpoſite ⁊o ꝓma qdẽ calida ſiccaq; est in q̃ ſenſus diligẽtes exiſtũt: atq; excremẽtis vacãt maximeq; inſomnes agũt: ac cito calui efficiũtur. At qui ꝓma capilloꝝ gño: celerrima: atq; abũdãtiſſima ẽ capillos nigros criſposq; hñt: caputq; cal'z: atq; rubẽs ad vigoris vſq; etatẽ. Leoni.

¶ Cõpoſite aũt: ꝓmũ cal'a: ⁊ ſicca: ſcõm quã: ⁊ ſupfluitatib⁹ carẽt: ⁊ ſenſib⁹ vigẽt: ⁊ plm vigilant: ⁊ cito calui fiũt: ⁊ ꝓma qdẽ capilloꝝ gñatio celerrima est: ac plurimo abũdãs alimẽto. Capillos vero habent nigros: ⁊ criſpos: ⁊ tãgẽtibus caput: calidi ſentiũtur: ⁊ ſunt rubicũdi vſq; ad etatem conſiſtentie.

¶ Cõpoſita qdẽ ca. ⁊ ſic. Prima qdez est ſm quã nõ abũdantes ſunt in ſupfluitatibus. Sz perfecti ſenſibus. Et vigilãtiſſimi. Et calui fiũt citius. Prima tamẽ gñatio capillozum citiſſima est eis ⁊ pleniſſima: ⁊ nigri capilli ⁊ criſpi fiunt. Et calidi ſunt tangentibus caput. Et rubicundi vſq; ad ſtatus tempora. Antiq.

¶ Determinat de ſignis diſtempantiaruz cõpoſitaꝝ. Prio cal'e ⁊ ficce. 2° cal'e ⁊ hu. 3° fride ⁊ ficce. 4° fride ⁊ humide. Partes per ſe patẽt. ¶ Dicit ꝑ q ꝓma diſcraſia cõpoſitaꝝ diſcraſiaꝝ cerebri est cal'a ⁊ ſicca: cui⁹ ponit multa ſigna. ¶ Primũ. Non ſunt abũdãtes in ſupfluitatib⁹: ſz ſupple diminuti. Cauſa ꝑz. ⁊ ſunt due cãe ꝓpationis ſupfluitatis. ſ. calitas ⁊ ſiccitas. ¶ Cõtra. qz choice ſupfluitates nõ ſunt in eis pauce. ¶ Pro illo dicit põt ꝓcedẽdo illud: ſz nõ est contra dicta vt ſupra. Vel q abſolute ſunt Jaco.

Universidad de Deusto Biblioteca

pauciores in calido ⁊ sicco: ꝫ cholice sint ꝓportionabil'r plures in cholico respectu aliaꝝ q̄ꝫ in aliquo alio. Ita de toto dici potest ꝓportionabil'r dicēdo q̄ absolute est maior quātitas cholē in tpato q̄ꝫ cholico: ꝫ plus ꝓportionabiliter sit in cholico de cholā respectu alioꝝ humorū q̄ꝫ in alijs corporibus. Hoc tñ signū intelligēdum est vbi diete observationē nō neglexerint. ¶ 2ᵐ signū. Sūt pfecti sensibus. Causa est mūdities organoꝝ ⁊ instroꝝ sensuū a vaporibus humidis sensus tā interiores q̄ꝫ exteriores alterāt. ¶ Contra. q̄ ex tali cerebro oriūtur nerui sicci ⁊ duri tales sunt sensationib⁹ iepti. igit ex tali cerebro oriū tur nerui inepti opōi visue: q̄ duri ⁊ sicci. Regrit enim oculus subam tenerā ⁊ humidā: vt Mesue de appropatis sūma. 5ᵒ. ꝑ cap. Itē in quocūq; est difficultas discendi est sensuū impfectio. ꝫ hoc est in hñte cerebrū cal'm ⁊ sic cū: q̄ eius anterior ps est sicca ⁊ dura. igit. ¶ Prio his oibus dr vt supra q̄ hec est pfectio sensuū. i. claritas ꝓpriationē turbulētie spūs. ¶ 3ᵐ signū. Sūt vigilātissimi. Ps cā q̄ abest vtraq; cā somni. s. friditas ⁊ humiditas vt patet. ¶ 4ᵐ signū. Calui citius fiūt. Ps q̄ adsunt cāe caluitiei. ¶ Subiungit vltimo dicēs. Prima tñ gño capillorū ⁊c. Ps satis ex dictis. Dixit aūt notāter vsq; ad status tēporis: q̄ decidēte statu ꝓmutat hec cōplo in fridā ⁊ sic cam. ió nō pseverat calitas illa ⁊ color rubicūdus: sed ꝓmutat ad colorē fusci: q̄lis est color melici adusti: ⁊ per ēps status itelligit iuuētutē. Itē aduenīēte statu. i. in iuuētute multum minorata humiditate: ⁊ calīte manente in eodē gradu multiplicat cholera: ⁊ sanguis minorat: ⁊ fit cholericus. q̄re fit color corporis taliter dispositi citrinus vel decliuis ad citrinitatem.

℔ ¶ Si aūt cala est cōplo cerebri ⁊ humida: ⁊ est supfluitas vtriusq; simul ab eq̄litate supfluitas pua: tūc ex signis hñtis eā ēvt fit boni coloris. Et q̄n tāgis caput ei⁹ inuenis cal'm ⁊ q̄n cōsideras oculos ei⁹ inuenis in eis venas grossas. Et inuenis supfluitates in meatibus cerebri in eo multas ad digestionē que est pauca. Et inuenis capillos planos flauos: qui trahūt ad rubedinem. Et nō accidit hñti hāc dispōnē caluitiuz cito. Et accidit replo ⁊ grauitas i capite citius ex reb⁹ calefaciētibus: ⁊ ꝑcipue si accidit cū hac calefactione hūiditas. Et mltiplicant supfluitates in meatib⁹ cerebri apud illud. Et q̄n supfluitas humiditatis cerebri ⁊ calitas ei⁹ ab eq̄litate exiēs est supfluitas multa valde est hñs cām mltaꝝ ifirmitatū in capite suo. Et sunt supfluitates in eo multe. Et ꝓperāt ad eū lesio ⁊ nocumētū ex reb⁹ humectātibus ⁊ calefacientibus. Et meridies est ex nocibilioꝝ reb⁹ ⁊ magis inimic⁹ hāc dispōnē hñtib⁹. Et melior dispōnū ei⁹ est q̄n flat septētrio: ⁊ nō pōt longo tpe manere vigilās. Et q̄n q̄rit somnū accidit in eo ei subeth cū vigilijs ⁊ imaginationib⁹ ivisionib⁹. Et visus hñtis hāc dispōnē est turbidus. Et sensus ei⁹ nō sunt clari. Et si supfluitas calefactionis cerebri ab eq̄litate est multū supflua ⁊ supfluitas hūiditatis ei⁹ est ab ea pua: tūc signa cali cerebri vicūt ⁊ coopiūt ea signa debilia ex signis humiditatis cerebri ab equalitate exeūtib⁹. Et silr si ēt supfluitas humiditatis cerebri exeūtis ab eq̄litate est supfluitas multa: ⁊ supfluitas calitatis eis est supfluitas pauca: tūc signa humiditatis in hñte ipsaz manifesta sūt fortiora: ⁊ signa calitatis sī debilia occulta. Et iste ꝺmo est cōis in oi ꝓplone cōposita.

Meſue

¶ Quādo ꝓplo cerebri est exiēs ab eq̄litate sua ad caliditatē ⁊ hūiditatē: tūc manifestū est q̄ exit⁹ ei⁹ ad calitates est mult⁹: ⁊ exit⁹ ei⁹ ad humiditatē pu⁹: verūtñ humiditas ei⁹ in eo est m'ta ēt q̄n ipm nā est humidū. Et humiditas q̄n est cū calitate tolerat diuersitas ei⁹ in additione ⁊ diminutione: ⁊ tolerant ēt additio calitatis ei⁹ ⁊ diminutio eius. Propter illud pol'e est in cerebro vt sint ei multe spēs ⁊ diuerse in additione ⁊ diminutione calitatis ⁊ humiditatis. Et iam docuit Hal'. canones eoꝝ signoꝝ in hoc ꝺmone. Et q̄n vētus meridiei est cal's ⁊ humidus fit q̄ q̄n flat nocet cerebro cui⁹ est hec dispō: q̄n addit ei calorē ⁊ humiditatē. Et q̄n vētus septētrionis frigidus est ⁊ siccus fit: q̄ q̄n flat ꝓferat cerebro: cui⁹ est hec dispō q̄n minuit ex calore ei⁹ friditate sua: ⁊ ex humiditate ei⁹ sua siccitate. ¶ Et ꝺm hoc exē⁹ puenit tibi vt itelligas iuuāmēta ⁊ nocumēta oium que occurrūt cerebro extrinsecus in oibus ꝓplonibus ei⁹. Et hoc tñ est itrās in curatione q̄n supfluit malitia ꝓplonis: ⁊ in ꝓseruatione sanitatis q̄n non supfluit malitia cōplexionis.

¶ Quod si humiditas cuz calore adfuerit nec admodū vtraq; q̄litas excedat modū: coloratiores: calidioresq; sunt ac vene in oculis grādiores: atq; excremēta plura mediocriterq; cōcocta ⁊ capilli recti: subflauiq;: nec facile calui efficiūtur. Caput ꝓterea replet ac grauatur ex causis calefaciētibus. Q; si humefiat: mltoma gis id accidet: ⁊ vbi multitudine abūdet excremētoꝝ. At qui quoties plm cali ⁊ humidi fuerint: his caput morbosum est atq; excremēto sum: facileq; ab humidis ⁊ calidis causis ledi tur: auster illis nūq̄ꝫ nō inimic⁹ existit: sed optime degūt flāte aglone: nō tñ vigilare diutius queūt: sed ꝙuersi in somnū pariter somnoleti: vigilesq; existūt: ac isomnia vidēt. Visus marcidus est: ac sensus indiligētes. At si cerebruz multo calidius moderato fuerit: ꝫ paulo hūidius: exuperabūt calidi tpamēti indicia: pmiscent illis signa humiditatis icertiora: quēad modū si multo humidius fuerit: paulo vo calidius: humiditatis signa validiora erūt: caliditatis debiliora. Atq; hic ꝺmo per vnāquāq; intēperiem compositam cōmunis est.

¶ Si vo humiditas adiūgat calitati: parum vtriusq; q̄litatibus supantib⁹ mediocritatē: color bonus: ⁊ que circa oculos calidiora: vene magne: ⁊ plura excremēta: ⁊ mediocriter cocta: ⁊ capilli recti: subflaui: ⁊ ñ facile calui fiūt. Implent vo: atq; aggrauant eoꝝ capita a calidis. At si humectent: protinus mlto magis excremtoꝝ hūt mltitudinē. Et si plm calitas:

atq;

humiditas creuerit: his caput est egritudinibus obnoxiū: atq; excremētis abūdās: ⁊ q̄ facile a calefaciētibus: atq; humectantibus offendat. Auster vo sp eis aduersat: atq; optime iaglone se hūt: nō tñ diu vigilare pūt: ⁊ cū se ad somnū ꝙuerterint: fit graui sōno tētant: ⁊ vigilāt: ⁊ sōnia hūt imaginatiōib⁹ plena: visus eis turbuleti: neq; satis sensib⁹ vigēt. Cō si plurimū in caliditate cerebrū a mediocritate recesserit: paululū aūt hūmidius extiterit: calide tēperature indicia pre se feret: cū q̄bus leuia que dā hūiditatis signa ꝓiungent: veluti si lōge q̄dē humidius paululū vero calidi⁹: vehemētia qdē erūt: ac manifesta humiditatis indicia debilia āt caliditatis. Cōis vero hec ratio in oibus cōpositis intemperaturis existit.

Auic.

¶ Si vo humiditas accedat calitati. Par qdē supaggrediēt⁹ vtriusq; mediocritatē. Fit bonus color: ⁊ calitas: ⁊ in oculis vene magne: ⁊ supfluitates plime mediocriter digeste: ⁊ capilli recti ⁊ subrubei: ⁊ nō calui fiūt facile. Replētur āt ⁊ grauant capita a calefaciētibus. Si vo humectent multo magis statiz supabūdātiam hūt supfluitatū. Cū vo ad plmū hūiditatis ⁊ calitas venerit: egrū his caput: ⁊ supfluitatib⁹ plenū: ⁊ facile ex calefaciētib⁹ ⁊ hūectātib⁹ ledit. Hoth⁹ vo his sp ꝫ. Optie vo i borea ꝺgūt: neq; excitari possent vsq; ad multū: ⁊ ad sōnuz ꝙuertētes seipsos: filr ⁊ grauant dormiētes ⁊ vigilātes: ⁊ pl̄ātasias vidēt: ⁊ sensus sunt ꝑfecti. Si vo mltū tēperato sit calius cerebr: parū vo hūidi⁹ remanebūt cale craseos cognitiones. Addiscebunt āt eis leuiter hūiditates cognitiones. Velut ecōtrario: ⁊ si multo qdē sit hūidius cerebrū: paulo vo calius: manifeste q̄dē erūt ⁊ vehemētes humiditatis: leues vo caliditatis cognitiones. Cō si q̄litates itēdunt: ⁊ signa erūt intēsiora. Si vo remisse remittunt ⁊ signa. Cōmunis vo rō est hec in oibus ꝺm complexionem distemperantijs.

Jaco. ¶ Determiat de signis cale ⁊ humide diserasie. Et ꝑ q̄n lapsus est puus. 2° q̄n magn⁹. 2ª ibi. Q̄n vo ad plurimū. ¶ Ponit āt hic ꝑ lapsus pui plura signa. ¶ Primū. Color bon⁹. i. color pmixt⁹ ex albo ⁊ rubeo pax distans ab eo q repit in corpe tēperato: vt infra magis de signis habitudinis toti⁹. ¶ 2ᵐ signū. Lal'as. s. apparēs circa frontez collū ⁊c. Cā ps. ¶ 3ᵐ sig. In oculis vene magne: q̄ calitatis ē dilatationē efficē: ⁊ hūiditaꝫ subaz ad dilatationē faciēdā ꝑparare: ⁊ q̄ sanguis mult⁹ ꝓtinet in his ptibus: cui⁹ est venas dilatare. ¶ 4ᵐ signuz. Supfluitates plime mediocriter digeste. Hūiditas. n. mltiplicat supfluitates: ⁊ calitas attrahit eas. Et mediocriter digeste nō sic in tēperato: ꝫ q̄ non sic crude sic in frigido: aut frigido ⁊ sicco. ¶ 5ᵐ signū. Capilli recti ⁊ subrubei. Subrubei: q̄ mā non recipit tātā vstionē sic in tēperato: vt fiāt rubei ⁊ fiāt nigri. ¶ 6ᵐ signū. Non facile calui fiunt: q̄ nō deficit mā

⁊ hūidū parui signuz o/ cuplex

gnonis ⁊ ꝓtinuitatis pilorū nisi fortis occurrat cā. Et per hoc significat q̄ potest caluescere ꝑ fortes cās occurrentes: vt sunt coitus ⁊ filia. ¶ 7ᵐ signū. Replent ⁊ grauant capita calefacientibus. ¶ 8ᵐ signū. Si humectat multo magis statim hūt abūdātiā supfluitatū. patēt ista ex dictis q̄ dcā sunt de distēperātijs simplicibus. ¶ 1° ponit signa huius q̄n lapsus est magnus. Et ꝑ ꝺm ambas qualitates eq̄liter recedētes a tēperamēto. 2° inequal'r. 1ª ibi. Si vo multuz.] Prima diuidit in tot ptes quot signa ponit. Et ps. ¶ Primū signum. Egrum est hic caput. Cā satis ps. ¶ 2ᵐ sig. Caput est plenū superfluitatib⁹. Plenū q; humidū augmētat supfluitates: ⁊ cal'm attrahit: q; obtusuz ab humido multū attrahit ⁊ pax resoluit. ¶ 3ᵐ sig. Facile ledit ex humectantibus ⁊ calefaciētibus. Ledūt enim humida replēdo: cal'a vo inflāmādo. ¶ 4ᵐ signū. Noth⁹ est his semp ꝓxius. Nothus. i. australis vētus semp ē his ꝓxius: q; cal's ⁊ humidus. austrini. n. flatus grauāt audi tū 3° aphorismoꝝ. ¶ 5ᵐ signū. Optime degūt in borea: q; vētus est frigidus ⁊ siccus. Et ois imoderata discrasia ledit a filr: ⁊ iuuat a ꝓxio vsu moderato. ¶ 6ᵐ signuz. Neq; excitari pūt. Dum. n. quertūt se ad somnū hūt somnū longū: ⁊ a q̄ difficulter fit excitatio pp multitudinez vaporis oppilātis simul grauiter dormiētes. ¶ 7ᵐ sig. Vigilātes hūt phātasias: q; in somno exercēt opa vigilantiū pp calidū in humido multū euaporātē ⁊ sensuū motionē faciētē. ió in somno phātasias vident in nocte. mobili. n. exīte spū cerebri valde mouet vtutes interiores ad comprehēdēdū. pturbat. n. cōprehēsio pp multū humiduz vaporis in spū cōmixtū. ¶ 8ᵐ signū. Sensus sunt iperfecti. i. non clari ꝑ puationē admixtionis multoꝝ vaporū: sicut in cal'o ⁊ sicco tm. ¶ 3° ponit signa q̄n recessus illaꝝ q̄litatū est inequalis. 2° vniuersaliçat dcm sūm. ibi. Cōis.] ¶ Dicit ꝑ q; si recessus cerebri in cal'o a tēperamēto fuerit multus: in humido vo paruus: fortia apparebunt signa calitatis ⁊ leuia humiditatis. Si vo eō fortia erunt signa humiditatis ⁊ calitatis leuia. Et subdit q; illa rō est cōis oibus discrasijs compositis. Cā ps: q; signa debēt esse significato ꝓportionata ⁊ cognōdētia. ¶ Dubia circa dicta: ¶ Primū. An cerebrū cal'm ⁊ siccū sit bene mobile in opinionibus. Et videt q; sic per dcā supiuz: ⁊ p Auic. ꝑ tertij. cap. de signis cōplonū malaꝝ cerebri eueniētiū a ꝓceptione. Oppositū apparet: q; tale cerebrū diu reseruat impressa in eo: q; siccū duriter retinet: ió ⁊c. ¶ 2ᵐ dubiū. Non videtur ex cerebro cal'o ⁊ humido prouenire venas latas: q; latitudo venaꝝ est effect⁹ epatis ⁊ cū ab eo ⁊ non a cerebro oriant. Itē stāte epate frigido erunt vene angustę: sed epate frigido exīte stat cerebrū esse cal'm ⁊ humidum. g̃ signū non est verū. ¶ 3ᵐ dubiū. Videt q; capilli in talibus non debeant esse subrubei: q; cal'm agēs in humidū denigrat. Itē q; color cutis in tali corpe est magis rubeus. q̄re g̃ nō capilloꝝ. Itē vena in tali corpe est tinctior. quare non capilli tinctiores q̄ꝫ in tēperato. ¶ 4ᵐ dubiuz. Hñtes cerebrum cal'm ⁊ humidum facile ledunt a frigido. g̃ nō optime in borea degunt nec facile a calis ledunt. assumptū colligit ꝑ tertij. alle. cap. erit g̃ egrotatiuum facile recipiēs casus cali ⁊ frigidi. ¶ 5ᵐ dubiū. Videt q; hñs cerebrū cal'm ⁊ siccū non minus dz exercere in somno opa vigilātiū q̄ꝫ hñs ipm cal'm ⁊ humidū: q; mobilior est multo ⁊ magis excitatiuus virtutis cogitative ⁊ motive spiritus in calido ⁊ sicco q̄ꝫ in calido ⁊ humido. Item quis est modus quo dormiens exercet opera vigilātiū. ¶ Ad primum istorum dicitur q; siue per opiniones intelligat appetitus siue opinio ꝓprie dicta habens cerebrū cal'm ⁊ siccū est bene mobile in opinionibus: q; caliditas mobilitat: ⁊ spūs facilitat ad ꝙuersionem eius. Et negatur ꝺna. diu reseruat impressa: g̃ ⁊c. Non. n. opz vt mutet opio vel appetit⁹ memoriā impressoꝝ deleri: imo illoꝝ que ꝓpus

Lapſus magni ſignū o/ cuplex

Auicē.

Noth⁹ qd ⁊ boreas.

pcepta erãt seruãt memoria: ſz definit his cõpletis habituatis assentire estimatiua: aut in ea inclinari appetitiua. Sicut si opinat⁹ suero lunã esse maiorem terra pp rõnes aliãs: nõ oz ad h vt mutẽ opinionẽ q deleat memoria rõnũ que me mouebãt: ſz sufficit vt definã illis rõnib⁹ assentire: ⁊ assentiã istis. Sit⁹ si diligo bertã ad h vt odiaz eã: nõ opz deleri in me memoriã berte. ¶ Ad 2ᵐ iã fuit dcm supza q lz vene ꝓncipal⁹ pẽdeant ab epate: ceteris tñ partib⁹ latiozes sunt cerebro exãte cal'o q̃s frigido vel tẽperato. ¶ Ad 3ᵐ qual⁹ sit itelligẽdũ q cal'm agẽs in humidũ denigrat supza declaratũ est. ¶ Ad ꝑmã vo ꝓfirmationẽ dr q nõ est fil'e de colore cutis ⁊ capillor: qr color cutis dependet a tali ⁊ tãta quãtitate sanguinis ⁊ spũs ⁊c. q amplior est in calido q̃s tẽperato. Color aũt capilli sequitur gradũ vstionis mãe ⁊ gñionis ei⁹: qui minor est in cerebro humido ⁊ cal'o pp mãm humidã multũ ineptã esse vstioni. Eodẽ mõ dr de vrina. Illa. n. est magis vel min⁹ticta ſm maiorẽ vel mĩnorẽ pmixtionẽ mãe cholerice ⁊c. vt ps. ¶ Ad 4ᵐ pót negari assũptum. s. q facile ledãtur a frido occurrente ⁊ impaimẽte in ipm. Et pro auctoritate pót dici q est recipiẽs egritudinẽ. s. ualẽ ex mã calida ⁊ frigida. Tale. n. cerebrũ attrahit oẽm mãm cal'am vl' frigidã. Vel melius dr q recipit facile casum frigidi p viã suffocationis cali: q̃re tale cerebrũ ifrigidat'. Vel dr vt alij q hoc est p accñs. s. pp sui raritatẽ: qõ. n. humidũ est ⁊ rar: ⁊ feruet ⁊ infrigidat' maxime. Cõtrarie aũt se hñs in passibilib⁹ est. 2° de ptib⁹. 11° cap. Ex quo ps q nõ q̃libet cũq; eis occurrat boreas in ea bñ degunt. Si. n. occurrat post austrũ maxie ledit: vt Mesue de appropriatis. cap. de catarro. ⁊ 5° tertij. cap. de catarro. Negãda est g̃ ista dña. facile ledunt' a frigidis. g̃ nõ a calis. ¶ Ad vltimũ dubium dr pol'e cẽ dormiẽtes exercẽ opatiões saltẽ volũtarie motiuas: qr cuiuscũq; effect⁹ cause sunt pol'es: ille est polis. Mot⁹ aũt volũtarij in somno cause sunt possibiles. Cũ. n. vtus motiua lacertor⁹ ⁊ mẽbror⁹ que sunt instr̃a voluntarij mot⁹ sint nãl'r subordinata vtuti appetitiue: stante appetitu efficaci ad motũ sublato accñtali impedimento fit mot⁹. hoc aũt totũ in somno est pol'e. ꝓtingit. n. in somno p iteriores vtutes cõprehẽdentes formari complexa repñtãtia iminẽs piculũ: aut maluz: aut multa efficaciter tãq; pñtia cõprehẽdi sub rõne ꝓueniẽtis: aut discõueniẽtis. vñ ⁊ in somno tristamur aliq̃n: ⁊ aliq̃n letamur: irascimur: mẽsuescimus: timemus: audemus: ⁊ sic de alijs passionibus appetitus sensitiui: ad quas seq̃ efficax apperit⁹ prosecutionis vel fuge. vñ vtus motiua voluntaria mouebit spm̃ motiuũ p neruos ⁊ motũ iperabit. Ex quo seq̃ motus voluntari⁹ mẽbror⁹ q̃ huic nãl'r subordinata sunt. In vnoquoq; n. musculo est alia nã que est sequẽs iudicium estimatiue vtutis: a qua ꝓuenit cõis sensus. ꝑ ꝑmi. doc. 6° vltimo cap. ¶ Contra: qr ablato sensu auferr' motus: ⁊ nõ eẽ. 4° de accñti. 5° cap. sed in somno ablat⁹ est sensus. g̃ ⁊ mot⁹ volũtari⁹. ¶ Itẽ sensus motui adequat'. i. nõ fit motus sine sensu. 6° vtutũ nãlium pluries. ¶ Itẽ potẽtia volũtarie motiua ꝓsupponit nãl'r sensitiuã. 2° de aia. sz sic se hz actus ad actũ: sicut potẽtia ad potẽtiã. g̃ sicut potentia motiua ꝑsupponit sensitiuam: ita ⁊ opat⁹ motiua sensitiuã: ⁊ ita sicut appetitus intell's ad intellectionẽ: ita sensitiuus ad sensationẽ. sed appetitus intell's ꝓgredit in tellectionẽ: qr voluntas nõ ferr' in incognitũ. ¶ Itẽ sicut se hz actus ꝑmus habit⁹ ad habitũ sic opatio ad opationẽ: ⁊ eẽ. ¶ Itẽ maior requirit quãtitas spirituũ ad motũ q̃s ad sensuz. 4° de accñti alle. cap. qr sentire est pati ⁊ mouere agere. g̃ sublato sensu auferr' motus. nõ g̃ erit possibile ⁊c. ¶ Pro his oibus dixerũt qdã q isti qui exercẽt opa vigilãtiũ nõ sunt vere dormiẽtes: lz in eis sensus nõ sint tñ soluti vt pfecte aliquo sensu exteriori sentiant. Cuius signũ est: qr ad interrogata aliq̃n rñdet: qõ non esset

Aristo.

Mesue Auicẽ.

Auicẽ.

si eẽnt vẽ dormiẽtes. Et ſm hãc rñsionẽ videt patere' solutio ad obiecta. nisi qr restat difficultas qũo ex somno imperfecto iã dcõ multũ lesa est sensibil'r vtus sensitiua vel ipedita. motiua tñ opatio est pfecta: cui⁹ oppositũ apparet rõnabile p argumẽta adducta. ¶ Alij dixerunt q illi sunt vere dormiẽtes: ⁊ q hoc nõ obstante possunt local'r moueri: ⁊ ille mot⁹ ꝓsequit' non ipressionez factã in sensu exteriori: ſz in sensu cõi: ⁊ alijs vtutib⁹ interioꝛib⁹ cõprehẽsiuis. Et ꝑt fũdari hec 2ª rñsio sup hoc ꝓn⁹: qr qñ tres act⁹ se ꝓsequunt': vt sentire extimare moueri. si scõs pót eẽ fine p. terti⁹ pót eẽ sine scõo. cũ g̃ extimari possit eẽ sine sensu exteriori sequit' ⁊c. ¶ Ad argumẽta g̃. ¶ Ad ꝑm dr q nõ opz sublato sensu ſm actũ auferri motũ: sed bñ vez ẽ ſm habitũ. Sublato. n. sensu ſm hitũ auferr' motus. Et sic itellexit Ha'l. ¶ Ad auctoritatẽ Auicẽ. dr q p sensum itelligit oẽm actũ cõprehẽsiuũ vtutis exteꝛioꝛis vel interioꝛis. necessario. n. volũtarius mot⁹ ꝓsupponit cõprehẽsionẽ aliquã: vel dic vt ꝓus sine sensu in actu vel habitu. ¶ Ad 2ᵐ diceret q nõ sic se hz oino act⁹ ad actũ sicut pot⁹ ad potẽtiã. nec actus scõs ad scõm: sicut primus ad ꝑmũ quãtũ ad eẽntialẽ eoꝛ ordinẽ vel dependẽtiã. Manifestuz eni est q oẽs sensus exteriores alij a sensu tactus nãl'r ꝓsupponũt sensuz tact⁹ ⁊ non econuerso. hoc. n. solo sensu aial ꝑfectũ necesse est mori. 2° de aĩa. non tñ qlibet actus odorãdi: aut audiẽdi: vel viuẽdi ꝓsuppõit tactũ eẽntial'r. ¶ Ad 3ᵐ pót dici ꝑ ꝓcedẽdo q qñ sensus ⁊ motus p eundẽ nerũ deferunt': sublato sensu ex sola quãtitatiua diminutione spirituũ auferr' mot⁹: qr maior quãtitas eius requirit' ad motũ vt dcm est. nõ tñ si auferr' sensus pp ineptitudinẽ tẽperamẽti spirituũ nescio auferr' motus. Cũ aliq̃ eni tẽperie pót eẽ spũs instr̃m mot⁹: cũ qua nõ sensus: qr ad sensuz opz spũs puios eẽ ⁊ mũdos magis a vaporib⁹ q̃s ad motũ. ¶ Cõtra: qr sic se hz tẽperamẽtũ requisitus ad motũ in mẽbro ad tẽperamẽtũ pro sensu: ita ⁊ in spũ: sed in mẽbro tẽperamẽtũ pro motu est pfectius: eo q est pfectio posterior que semp icludit ꝓẽ: ⁊ cũ h aliquid vltra g̃ ⁊ in spũ. ¶ Pro illo pót negari silitudo. ¶ Al'r pót dici ad difficultatẽ q motiuus spũs a vtute transmittit' ad lacertos ⁊ neruos motiuos absq; hoc q ad instr̃a sensuum exterioꝛ: vt visus: auditus ⁊c. trãsmittat' spũs sensitiu⁹. imo illis neruis exoppilatis stãt isti oppilati: qr disiuncti sunt. ⁊ tũc pz quo pót moueri ⁊c. ¶ Sed ſm hãc rñsionẽ opz adhuc dicẽ q nõ sunt simpl'r dormiẽtes. cũ enim ois neruus motiuus sit sensitiu⁹ saltez sensu tactus: illi nerui sunt saltẽ sensu tact⁹ sensitiui actu: ⁊ sic vigilat hõ ſm illũ mẽbrũ. ¶ Et si q̃rat' q̃re fit magis exoppilatio neruorum motiuoꝛ q̃s sensitiuoꝛ. ¶ Dicit hoc posse ꝓtigere: qr virtus iperãs motũ dirigit spũz motiuũ magis ad instr̃a motus. Aut forte qr oppilatio est ibi facilioꝛ ad resoluẽduz: aut qr vie aptioꝛes. ¶ Sed quereres qs est modus quo vero dormiens ab eẽ expargefit. ¶ Dic q lz in somno sit sensus ligatus: sic q non cõprehendit obiecta cõiter occurrẽtia: non tñ sic q nullũ oino. quo occurrẽte ⁊ peeptovirtus transmittit spũm ad remouendum oppilationem. ¶ Ex his patere potest: quare habentes cerebrũ cal'm ⁊ siccum non sic in somno possunt exercere opera vigilãtiũ sicut habentes calidum ⁊ humidum. Somnus enim eorum est leuis a quo faciliter fit excitatio. Ideo imminente in somno fortiappetitu dum dirigit' spũs ad neruos statim soluitur oppilatio: vñ expergefiunt quod non contingit de habente cerebrum calidum ⁊ humidum.

¶ Cõpl'o ãt frida ⁊ ficca qñ vicit sup cerebrum: tũc ipa ponit caput frigidũ mali coloris ſm q facit ei nec̃iuz hec cõpl'o. Jã g̃ oz vt h qđ ostẽdi ⁊ determinaui in principio ꝺmonis mei ser- 54

nãs semp sis. Et ẽ vt attẽdas ꝓsideratione tua in cõpl'one quãtũ oz mutari caput: ⁊ qđ est in eo pp cõpl'onẽ chimoꝛũ. Et i oculis qdẽ hñtis hãc cõpl'onẽ nõ apparẽt vene. Et pperant ad eũ lesio ⁊ nocumẽtũ ex frigidis causis. Et pp h sanitas eiꝰ ẽ istabilis sanitas diuersa: qñ qñq; ẽ leuis capitis valde: ⁊ meat⁹ eius mũdi a superfluitatibus. Et qñq; aduenĩũt ei cozize ⁊ catarrus iterioꝛ velociter ex q̃libz cã. Et sensus eius in adolescẽtia sũt clari: cũ qb⁹ nõ est infirmitas oĩno. Cũ g̃ ꝓtẽdit cũ eo etas extinguunt' ⁊ debilitant' velociter ex q̃libz cã. Et velociter senect⁹ festinat ad ipm in capite cũ oĩbus q̃ sunt in eo. Et pp h cito aduenĩũt ei cani. Et tardat' natiuitas capilloꝛ sup caput ei⁹ post q̃s nascũt valde. Et sunt subtiles: debiles: flaui: ad citrinitatem decliues. Cũ ergo ꝓlõgat' cũ eo tps: tũc si victoria friditatis est amplioꝛ q̃s victoria siccitatis: nõ accidit ei caluitiũ. Et si accidat ei diuersum illius donec fit victoria siccitatis multa valde ⁊ victoria frigoris supza caliditatem pauca: accidit ei caluitium.

Daly

¶ Cũ g̃ egredit' cerebrũ ab eq̃litate sua ꝓpria ad frigiditatẽ ⁊ siccitatẽ: tũc manifestũ est q frigus eius est additum ab eo qõ opz: ⁊ siccitas eius est superflua. Si aũt cõtingat vt sit cõpl'o chimoꝛ ſm modũ hunc: necessario ꝓueniunt ab eis in tilo oĩa signa que dixit Hal'. Nã hec complexio est senectutis nã. Et itez difficultas motuum multotiens accidit ab ea. Et qñ superfluit est mors. Et ꝓpter illud non specificauit ei Hal'. spẽs diuersas istius corporis: sicut scit in complexione calida ⁊ humida.

Laurẽ.

¶ Frigidũ simul ac siccũ tẽperamẽtũ: caput efficit frigidũ: de coloꝛ q̃s quãtũ i seipso est. Semp enĩ meminisse dicte diffõnis oz: vt capitis partes quãtũ est ex humoꝛ nã afficiant': pozro tale tẽperamẽtũ venis in oculis vacat: ⁊ ex causis frigidis facile offendit': quapropter iequaliter sani degũt interdũ capite leuissimum: ⁊ emissacu lis purgatissimi: interdũ grauedine ac defluxione ex leui cã pr̃opte afficiunt'. ¶ Sensus autez in eis in iuuẽtute diligẽtes ⁊ itegri ex toto sunt pcessu vo cito emarcẽt: ⁊ vt semel dicat': caput vniuersum cito senescit. Quo circa cito canitiẽ sentiũt capilli vir ab oꝛtu erũpunt exiles: ruffi. Procedente aũt tpe si frigiditas plus superat caliditatẽ q̃s siccitas humiditatẽ: haudquaq; calui efficiunt'. Eõtrario vero si siccitas pluri mũ superet humiditatem: frigiditas autem caliditatem parum tales calui efficiuntur.

Leoni.

¶ Frigide vero: ⁊ ficce cerebri intẽperature' frigidũ: ⁊ mirime coloratũ sui rõe caput reddũt. Semp. n. memoria repetẽda q̃ a nobis ab initio est distinctio posita: vt preterea aduertam⁹ quãtũ ex humoꝛ tẽperatura alterent' q̃ circa ip-

Antiq.

¶ Determinat de signis discrasie frigide ⁊ ficce. Et ꝑ põit sig^m sũptũ a q̃litate tãgibili ⁊ visibili. 1°a venis circa oculos apparẽnb⁹. 2°ab alterãtibus extrinsecus. 4°a sensuũ pfectiõe. 5°a capillis. 1ª ibi Statim.] 3ª ibi Et a fridis.] 4ª ibi Sẽsus vo.] 5ª ibi Capilli vo.] Prio ponit signuz iã dcm. 2° declarat dcm quoddã. ibi Semp. n.] ¶ Dicit ꝑ q craſes cerebri fridi ⁊ sicci efficiũt caput frigidũ ad tactũ: nõ aũt dixit ouꝰ aut siccũ ad tactũ: qr talis per accñs pót eẽ mollis: vt p̃ ꝑmi. cap. de mõ gñionis humoꝛ. ⁊ infra aliqual'r. ⁊ de signis hitudinis toti⁹. Et sine coloꝛe. s. viuido quãtũ est in ipsis: qr. s. merito talis compl'onis oz caput ad tactũ frigidũ eẽ: pp paucitatẽ spũs ⁊ sanguinis ⁊ frigiditatẽ eoꝛ circa caput: ⁊ pp idẽ sine coloꝛe. s. viuido. ¶ 2° dic q signãter dixit quãtũ in ipsis est: qr rõne alterius dispõnis annexe cerebro ꝓtingere pót opposituz: puta si coz ⁊ epar eẽnt multũ ca. ⁊ hu. vñ ad ptes capitis multus ꝓueniret sanguis ⁊c. Et iõ volentẽ recte iudicare p dcã signa opz meminisse determinationis posite in ꝑn⁹ ⁊ determinate q̃tũ ex craſi humoꝛ alterãtur ea que sunt circa caput. vñ signa hec itelligenda sunt cũ proportione humoꝛ toti⁹. ¶ Ponit 2ᵐ signũ dicẽs q habens tale cere-

Jaco. Crasis cerebri frigidi ⁊ ficci signũ qn tuplex. Auicẽ.

Universidad de Deusto Biblioteca

brū est starim sine venis apparētibus circa oculos:q; sic citas dilatationē ꝓhibet ⁊ friditas coangustat ⁊c. Et idē itelligo de venis alijs. ¶ Ponit 3^m sig^m ⁊ ifert corelariū. ibi ¶ Ideoq;. ¶ Dicit p q bi cito ledunt a frigidis causis. Dicit 2° q ió sunt sani inequal'r. s. quo ad tp̄s. Q̄nq; eniz nó occurrēte cā eos ꝑternal'r imutāte hñt capita leuissima: q; siccitas subtrahit mām supfluitatū. vñ non hñt'su perfluitarū effusiones. Aliq̄ aūt occurrētib^9 paruis causis: vt ifrigidātibus aut regimine inordinato in cibo potu ⁊ alijs cito consumunt catarris ⁊ coriçis pp debilitatē caloris ⁊ digōnis cerebri: vñ multiplicant catarri ⁊ coriçes a qbus magna incurrūt nocumēta. ¶ Ponit 4^m sig^m sumptū a sensib^9 dicēs q sensus in pueritia sunt pfecti in eis: s; occurrēte etate emarcescūt citius q̄ in alijs: vel citius. i. cito. Et in suma isti sunt citō circa caput senes: q; cito fiūt circa caput rugosi ⁊ squalidi: ↄ ió canescūt citius alijs. ¶ Ponit 5^m signū supdictū a capillis dicēs. Capilli eis post natiuitatē veniūt vir. i. tarde ⁊ cū difficultate nascūtur pp debilitatē caloris. Exiles pp porozꝰ strictura ⁊ mäe paucitatē. Et rūffi. i. castaneatij: vt Aui. ꝑ tertij. alle. cap. ⁊ est color castanee imature: q; glaucus est. Sed socius meus dicebat q color castaneati^9 est color ericij ꝯtinēs castaneas. Et subdit q in ꝓcessu etatis si frigiditas dñet calitati multū: ⁊ siccitas dñet humiditati modicū: q; s. a tēperamēto magnus sit lapsus in frigido: ⁊ paruus in sicco: isti nó fiūt calui: q; frigiditas prohibet caluitiez: ⁊ siccitas ꝓmouet: ⁊ frigiditas tunc potētior est siccitate. Si aūt ecouerso siccitas amplⁱ^9 dñet humiditati: q; cerebrū sit multū lapsum in sicco: ecouerso vo friditas parū dñet caliditati fiunt calui: q; siccitas que ꝓmouet caluitiem in hac dispositione vincit frigiditatē que impedit.

Rufi. i. castanatij. Glauc^9 color.

Daly

55 ¶ Lōp'o ät frida ⁊ hūida qñ vicit sup cerebrū: tūc vicit sup hūtē ipz ꝓfūditas sōni. Et sōnus ei^9 ⁊ sensus sunt mali. Et sunt supfluitates in eo mlte. Et ꝓpat ad caput frig^o. Et accidit i eo repletio velocit. Et cito aduenit coriza ⁊ catarrus. ⁊ nó accidit. ét hūti hāc dispōnē caluitiuz.

Laurē. ¶ Cū egredit cerebrū ab eq̄litate sua ad friditatem ⁊ humiditatē: tūc non fit multe declinationis ab eq̄litate vā ⁊ nāli. Si ät addit exit^9 eius ad illō: cadit hīs eā in apoplexiā: ⁊ filia ei. Et pp h nó est huic cōp'oni diuersitas cū ad ditione ⁊ diminutiōe: quā necesse fuerit Hal'. narrare: pp hoc q si addit frigus ei^9 aut ipsius humiditas: cadit hīs eā in paralysim: aut in apoplexiā: aut in mortē. Cū igit il lud ita sit: tūc quātitas exit^9 ei^9 ad frigus ⁊ ad humiditatē est parua tm̄: ⁊ sequunt eu; oia accūtia q̄ noiauit Hal'. Et nó sequit illō qō dixit in cōp'oni^9 cerebri nouez: nisi qñ cū eo fit cōparatio: ⁊ vt cōp'o chimoz declinet: sicut est declinatio cōp'onis cerebri: ⁊ vt sit cōp'o eq̄lis regionis. qō est: q; nó est qō ꝓhibeat qn sit cōp'o chimoz declinio: ad caliditatē ⁊ siccitatē. Et tūc nó sequunt illō accidētia cerebri humidi: aut sit cōp'o chimoz ad cal'm ⁊ siccū: ⁊ sit cōp'o cerebri declinio: ad frigidū ⁊ humiduz. Et nó sequunt illud accūtia frigidi cerebri ⁊ humidi. Et sil'r est dispō in spēbus cōp'onis ⁊ dispō aeris regionis in humiditate: ⁊ resistūt q̄dā hax rez qbusdā. Et pp illō qñ vides cōp'onē cerebri declinē ad malitiam cōp'onis: tūc intēde vt declines cōp'onē chimoz ad illud qō est ei ꝓriū. Nā tu expelles ꝑ illō nocumētum descēdēs ad cerebrū: ⁊ attrahes ꝑ ipm ad illō qō facit iuuamētū magnū. Et er reb^9 que citius ipzimunt in cerebro est aer ꝯtinens nos: ⁊ qō ꝯtinuat ei er vaporibus: vel qñ aer puenit ad ipsuz absq; medio ex auribus ⁊ naribus ⁊ poris. Et iam declarauit illud Hal'. in alio libro ab isto.

¶ Humidū ꝓtereā ac frigidū tēperamētū ob stupidū cōmittit somnū: redditq; hoīes sōnilosos alcēsus vitiosos: ⁊ excremētis redundantes: atq; etiam caput efficit frigiditati: repletionicq; paratum: ⁊ defluctioni grauedinicq; non tamen calui efficiuntur.

Leo.

¶ Humide vero: ⁊ frigide cerebri intēperature faciūt hoīes graui somno tētari: ⁊ ad sōnū facile ꝙuerti: sensib^9 quoq; mīme vigētes: atq; excremētis redūdātes: ⁊ q caput frigiditati ac repletioni hūt obnoxiuz: ac distillationibus: ⁊ grauedinib^9 facile tentant: neq; tū hi calui fiūt.

Aui.

¶ Humide vo ⁊ frigide crases cerebri grauiter faciunt dormientes. ⁊ somnolentos. ⁊ inutiles sensibus. ⁊ facile patientes a frigore. ⁊ facile repletos caput. ⁊ facile patientes catarrum ⁊ corizam. Neq; calui fiunt huiusmodi.

Jac.

¶ Totū hoc ꝑz ex dcis supra de cal'o ⁊ sic. ꝓsidera. ¶ Circa hāc lr̄az cadūt oubia lr̄alia. ¶ Primuz ou^m. Quia ponēdo signa fridi ⁊ ficci nō posuit signū supdictū a siccitate ⁊ duritie priū capitis: dicēdo fridū siccū ⁊ durū: cū durities ét sit q̄litas tāgibilis. ¶ 2^m ou^m. Nó videt talibus corpib^9 cito aduenire canities. fit. n. canities ex putredine nutrimēti vel mäe gñonis piloz: vt supra: s; tardi^9 ⁊ difficilius aduenit putredo in fri. ⁊ sic. q̄ in fri. ⁊ hu. aut in ca. ⁊ hu. Läe. n. putredinis maxie ꝓhibitiue sunt friditas ⁊ siccitas. 4° metheoroz: ió ⁊c. ¶ 3^m ou^m. Que corpa tardi^9 incurrūt canitiē. Videt. n. q hīs cerebrū tēperatum ⁊ sanguineū: q; lōgioza sunt: igit tardius senescunt: ⁊ per ꝓns tardius canescunt näliter. Itē lōgiozi tpe sufficit in corpe temperato caloz suum humidum debite regulare ⁊ a putredine defendere. q̄ tardius incurrunt caluitiē. Oppositum huius colligitur ꝓima tertij. cap. de cōplexione cerebri eq̄lis. vbi ponit inter signa cerebri temperati esse q capillozꝰ eoz canities non est festina neq; tarda ab boza näli: ⁊ per ꝓns videt velle q tēpus canitiei eius est me^m inter extrema. ¶ 4^m ou^m. Non videtur q in pueritia sensus sint pfecti in ipsis: q; frigidū ⁊ siccum imobilitat ⁊ oibus operationibus ꝓriū existit: eo q oēs operationes motu pficiunt: cui maxie ꝓriat frigidū ⁊ siccū. ¶ 5^m ou^m. Aui^9 in cal'a ⁊ humida ⁊ cal'a tm̄ posuit mansiones ⁊ sig^a eaz. In multis aūt alijs nó posuit: cuz non minus vna q̄ alia videat hīe mansiones. nó. n. p pauciores gradus potest labi cerebrū ad frigidū q̄ ad cal'm. nec ad frigiduz ⁊ ad humidū q̄ ad cal'm ⁊ humidū. ¶ 6^m ou^m. Cur magis occurrit caluitiū a pte anteriori q̄ a pte posteriori. ¶ Ad hec oia opz p ordinē rūdere. ¶ Ad p^m dz ió Hal'. id nó posuisse: q; cōp'o frigida ⁊ sicca multiplicat p accūs humiditatē flegmaticā aqueā: que p cutē dispsa frequenter ad tactū reddit mēbrū mollius ⁊ humidius: vt p^a ꝓmi. cap. de mō gñonis humoz. Uñ ifra de signis hirudinis tot^9 ponit corp^9 fridū ⁊ siccū hīe pinguedinē p carnē dispsaz. Itē ét oñdit exprimētū de corporibus senū: q̄ tactu mollia ⁊ humida percipiunt respectu corpoz iuuenum. Et in lectione ista videte Raf. in cura melie administrare nō solum melie: sed ét flaris eductiua: ; q; passio frigida ⁊ sicca per accūs gñat flā. ¶ Ad 2^m rñdet eodē modo. lz. n. frigidū ⁊ siccū p se ꝓhibeat putredinē: p accūs tñ pp indigestionē est cā putredis: vt ex dcis patē pōt. ⁊ ad h opaz citi^9 aduētus senectutis eius. ¶ Ad 3^m ou^m pōt ꝑ rñderi q tardi^9 senescit absolute tēperatus ceteris paribⁱ^9 q̄ distēperatus: q; lōgeuioz est ois etas in tēperato q̄ in distēperato. ¶ 2° q lz ita sit: plus tñ proportiōabil'r trāsit de sua etate senectutis aliq̄ corp^9 anteq̄ canescat q̄ tēperat^9: puta cholic^9. Cū. n. sua etas senectutis sit breuis ⁊ caloz in eo mult^9 ⁊ būiditas pauca: plus ꝓportiōabil'r trāsibit de sua etate senectutis anteq̄ canescat q̄ in tēperato: in quo caloz est remissioz in gradu ⁊ būiditas amplioz hīs plus de aqueo. Ad h̄ occurrit q lz adhuc in eo fiāt indigōnes: magis tñ excludit caloz eius vapozē aqueū. Materie ét ex qb^9 gñant pili sunt adustiores ⁊ magis opaci: imo ineptiores vt ér eis gñet pilus alb^9: aut can^9. ¶ Cōtra. in quocūq; pūcto sue senectutis est in tēperato caloz potētioz ad regēdū suā humiditatē ⁊ phibēdū putredinē q̄ caloz cholici in pūcto sue etatis illi corrūdēte. q̄ si in cholico nō fiet canities. q̄ nec in tēperato. ¶ Negāda est ꝓña: maioz. n. multo gradus idigōnis regrit ad faciendū capillū canū in cholico q̄ in tēpato: tū q; mä terrestrioz est ⁊ opacioz: tū q; caloz iste adustiuioz ē ⁊ magis aptus ad denigrādū. ¶ Ex qb^9 ꝑz itell's textⁱ^9 isti^9 alle. Auic. q̄dā. n. corpa cititi^9 caluescūt tēperato: q̄dā vo tardius: ⁊ tēperatū medio mō ad sensuz datū: q; s. aliq̄ corpus min^9 ꝓportionaliter trāsit de sua senectute ante canitiem alio q̄ plus. ¶ Posset ét ꝓbabil'r sustētari iuxta dicta aliq̄ corpus absolute tardi^9 canescere tēperato. Et ego vidi cē tenariū vl' saltē nonagenariū decrepitū cholicū: in q̄ per pauci erāt pili cani. Hūc sensū satis exprimē vi Aui. dum dixit. Et ipsoz canities nō velox nec tarda ab boza näli. Boza. n. nālis canitiei videt tps vere senectutis: ⁊ hoc tē pus anticipat melicus: q; ꝓius canescit ⁊ postponitur in cholico. Cōsidera h: q; hāc difficultatem nō vidi pus motā. ¶ Ad 4^m q dixerūt q sensus pfectiones sunt in tali corpe in pueritia q̄ i tēperato: ⁊ ꝓñr q frigidū ⁊ siccū nō in q̄libet mēsura ipedit: s; ml'tū iuuat opationes. Et p illo hūt motiuū pus tactū supra de ficco tm̄: q; saltē in pauc finis hz in pueritia tale tēperamētū q̄le hz tēperat^9 in iuuētute. Itē q; carnes melice sunt in iuuētute tēperate: vt caro hedia tēperata ē ⁊ sine aliq̄ supfluitate: vt z^o Alm̄. Itē oēs gcūq; fuerūt excellētes viri in pbia fuerunt melici. 30. pbleumatū. Hec rñsio iprobata est in qōne. Ad p^m pz q lz hēat tale tēperamētū in pueritia in passiuis gradual'r: nó tñ iustitial'r: q; nó cū parib^9 depēdētia ⁊ habitudine ad humidū nāle mēbri. Ad 2^m non oz q si aliq̄ aial fit tēpari^9 p cibo q illō aial hēat p se ⁊ p vita sua meli^9 tē pamētū. Ad 3^m illi sunt sapientes lógo tpe ⁊c. ⁊ diuturno studio: q; abstinētia fecit me castū: ⁊ studiū ingeniosum. Arist. in secretis. ¶ Alij dicūt q Hal'. cōparat iuuenē ad puerū: ⁊ vult q puer cerebri melancholici hz sensus pfectiones q̄ ipsemet iuuenis factus: q; calitas ⁊ humiditas nimia pueritie tēperat frigiditatē ⁊ siccitate. Et videt hec mēs Thadei. ¶ Hec rñsio est primo ꝑ Auic. p^a primi ca. de etatib^9. Juuenis aūt pfectiorē hz cōp'onē ⁊c. Item q; in infantia pfectiones hīet sensus q̄ in iuuētute: q; in hoc p instanti pueritie hūt pfectiones sensus q̄ in p^no iuuentutis. igit in alīq̄ ꝓportione. ⁊ si sic p^a ꝓ minori ꝓportiōe hz pfectiones: s; ꝯtinue pus fuit infans. Itē pidē sanguineus pfectiones hīet sensus in senectute q̄ i iuuētute. Itē tūc aliqs talis optimos hīet sensus in ifantia: q; talis in p hz in p^no pueritie. igit talis in 1° in infantia: ⁊ talis in 3° adhuc pus. Ista tm̄ argu^t nó sūt nisi ꝓbabilia. ¶ Jō al'r dixerūt alij q non cōparat absolute: s; in crementa perfectionis sēsuū ad alias cōp'ones. Et vult q plus ꝓportionabil'r augef pfectio sensuū in statico tēperato ⁊c. transeūte a pueritia ad alias etate q̄ in melico. Et ideo dixit accedēte etate marcescē ⁊ in pueritia sūt pfecti: q; non sic diminuti respectu iuuentutis sic in alijs. Aliter dici pōt q in pueritia sensus sūt pfecti. s. citius q̄ in alijs. eo. n. q oēs sue etates sūt breuiores citi^9 transit ifantiā: vñ in tpe in quo alij sūt ifantes: melicus est iā puer ⁊ loquif ⁊ currit ⁊c. Sēsus q̄ in eo sūt pfecti citi^9. Et eodē modo marcescūt citi^9. ¶ Al'r sēsus in pueritia sūt pfecti ⁊ mūdi. s. exteriozes. s; pcedēte etate marcescūt. ml'tū. n. ericcatis ⁊ iduratꝭ organis cici^9 fiūt inepta sensatiōib^9. ⁊ ét q; pcedēte etate ml'tiplicat humiditatē accūtalem q̄ sensus heberat. ¶ Ex q̄ rūsione ad 4^m pz ꝓbabil'r ꝓcedi posse q pfectiones sūt sensus i melico q̄ in tēpato puero: vtrisque eque distātib^9 a p^no gnōnis. Cū quo tñ stat q pfectiones sūt opationes in tēperato in medio pueritie sue q̄ in puero melico in medio pueritie sue. ⁊ sic de alijs. ¶ Ad 5^m dixit. Lóciliato: q in mel'ia ficca frida ⁊ humida nó posuit mäiones: q; nä nó pōt aliquē hoz lapsuū in excessu notabili tolerare. Hoc nō placet. ¶ Al'r Thade^9 dixit q q̄dā sūt distēperātie que sm magis ⁊ minus variate variāt signa sm spēm: vt cal'a tm̄ pax recedens a tēperamēto facit capillos subruffos: ml'tū vo recedēs fac nigros: ⁊ ista sūt signa spe variata. Quedā vo sm magis ⁊ min^9 variāt signa. Jn ꝓmis q̄ artificiale fuit ponē mäiones ⁊ signa. Jn alijs ät nó oportuit exquo solū hz magis ⁊ min^9 differūt. ¶ Ad 6^m tacta est cā in qōne: s; ꝑter illā ponit a Hal'. cā 2° cōp'onū. 5° cap. q; pars capitis anterioz est siccioz: cū tñ in qōne dcm̄ fit q̄ est humidioz. ⁊ supra circa lr̄am. Et p concordia ꝓcedit q pars anterioz cerebri ē būidioz: ps tm̄ capitis añrioz ē siccioz excluso cerebro. é. n. carne ꝓnata: ⁊ cutis q̄si ossi immediate annexa. Et notū est quod ista non repugnant vt ꝑz intuēti.

Caluities vt in añrioribus q̄ posterioribus ꝓcapitꝭ ꝺ dictio tollitur.

¶ Ista ergo sunt signa spēz cōp'onis cerebri.

56 Daly

¶ Iste ꝓmo duas hz expōnes. Una quaz est vt itelligas p ipm oia gña signoz cōp'onis cerebri. 9. Et tolerat vt itelligas p illō signa supta ex reb^9 nālib^9 cerebri: ⁊ signa sumpta ex eis que occurrunt ei extrinsecus.

¶ Atq; hec tēperamēti in cerebro signa sunt.

La urē. Leoni. Antiq. Jaco.

¶ Hec igit idicia sunt cerebri tēperature.

¶ Hec igit sūt signa eaz q̄ in cerebro crasiū.

¶ Hec pars de se patet.

57 Daly

¶ Q̄n q vis scire cōp'onis spēs cuiusq; instroz sensus: tūc icede hac semita q̄ pcessisti in extractione signoz cerebri: ⁊ pmuta ea ad ipm. ⁊ sufficiat tibi vt rememoret tibi ee oculoz tm̄.

¶ Sēsus sūt qnque ⁊ oēs iuēti sūt in capite. Et Hal'. dicit in h ꝓmone q̄ via cognitionis ꝓmonis in signis cōp'onis cuiuslibet equalis: ⁊ .8. egredietiū ab eq̄litate est via eadē: quā dixit in cōp'onib^9 cerebri. Et ꝺditione ponit in ea eq̄litate cōp'onis ⁊ regiōis ⁊ declinatione cōp'onis chimoz ad declinationē cōp'onis mēbri istralis siue sensibilis. Et Hal'. quidē nó pōit exēplū insensib^9 qnque q̄ st visus: audit^9: gust^9: odorat^9: ⁊ tact^9: nisi in visu. qō ē q; iter ocl'os ⁊ cerebrū ē ꝓximetia plus: ⁊ vniuscuiusq; sensus instrz ē cognitū ex isto instrō excepto instrō tact^9. Ipse nāq; est cōis in toto corpe. Et tact^9 qdem nó est res vna pp h: q; cōprehēdit diuersas ꝓprietates. qō ē. q; ipse appēdit cal'z ⁊ fridū: siccū ⁊ humidū: duz ⁊ molle: aspez ⁊ lene. Sed vnusq;q; sensuū alioz non appēndit nisi vnā ꝓprietatē: ⁊ ꝓximā mediatioe ei^9 ad illud qō est post ipm. Ulisus. n. appēdit colorē albū ⁊ nigrū: ⁊ q̄ sūt iter vtroscq;. Et audit^9 appēdit vocē acutā ⁊ grauē: ⁊ q̄ sunt iter vtroscq;. Olfat^9 appēdit bonum odorē ⁊ fetidū ⁊ q̄ est iter vtroscq;. Et gustus appēdit dulce ⁊ amaz ⁊ que sunt iter vtroscq;. Et significat circa cōp'onē cuiusq; eoz p sex gña q̄ dixit in cerebro. Cōsidera q̄ illō ⁊ itellige illud: ⁊ nó q̄ras a me expōne cuiusq; dictiōis. Nā nos nó exponimus nisi qō clausum est ex sermone eius tātum.

Laurē.

¶ Ex his aūt dictis signis ad vnūquodq; opisiciū sensus cognoscendum te conferas licebit. De oculis disseruisse sat erit.

Leoni. ¶ A gbus si pgrediaris ad vnūquodq; sensorium dignotiones transferre licebit. Sed sufficiet de oculis facere mentionem.

Antiq. ¶ Er his g̃ tendes ad vnūquodq; organū sensus scies cognitiones transferens te de alio ad aliud. Sufficiet vo in oculis tm̃ dicere.

Jaco. ¶ Prius determinat de signis cerebri: nunc determinat de signis ortoꝝ ab eo. Et p̃ pmittit intētionē suā limitādo ēt suā determinationē. 2° exequit. 2ª ibi [Quicūq; g̃ oculi.]

¶ Dicit p̃ q tu tēdes ad vnūqōq; organū sensus scies cognitiões. i. signa oiuz organoꝝ sensuū trāsferēs te ex his signis q̃ de cerebro dcā sunt ad alia. s. membra: puta organa sensuū sufficiet tñ si b̃ declaret in oculis: q1 ex hoc de alijs sil'r iudicare poterim⁹. ¶ Prio sciēdū q gūal'r Gal'. magis fecit mētionē de organo visus q̃z de alio ortozuz. p̃ q1 inter oia alia organa manifestiores sunt nobis oculi z opationes eoꝝ. 2° q1 situ sunt in cerebro alijs organis ꝓpinquiores: z vt in q̃ne declaratū est in cōp'one sillogres. vñ z maxie mutant oculi p̃m mutationē cerebri. 3° q1 sunt organū sensus pfectioris: cuius ēt cōpō est admirabilis valde: vt in q̃ne 7c̄. vñ z hūc sensuz diligimus maxime. Plures. n. ozias rex nobis oñdit p̃ methco. 4° q1 forte organū visus raritate sue subē z multiformi sua cōpō̃ne ē multaꝝ passionū susceptibile. Et possumus addere qntā: q1 maior accidit varietas in hoc organo q̃z in alijs: variat. n. magnitudine: puitate: eminētia ad ex̄: z pfundi tate coloꝛibus, z sic de multis aliis: qđ nō videt accidere in alijs organis. ¶ 2° sciēdū nō eē itētione Gal'. oē genus signoꝝ p q̃ significat sup cōp'onem cerebri posse trasseri ad q̃libet organū sensus exteriozis. Per aliq̃ enim genera signoꝝ significamus sup cōp'onē cerebri: p que non possumus significare sup dispōnē organi olfatus: aut gustus z tactus. vbi gra. Ex opationib⁹ motiuis non possum⁹ sigñare sup dispōnē organi audit⁹: aut olfac⁹: cū talia instra nō sint volūtarie mobilia. Sil'r ēt ex dispōne organi ꝓpij audit⁹ in q̃titate magnitudie z puitate nō possumus significare: cū sensibus nr̄is nō subiacēt: siē caput q̃ magnificat z figurat p̃m cerebrū. Vult g̃ Gal'. q̃ possint trāsferri nō oia: sz solū illa in qbus cōicat cerebrū cū organis sensuū exterioꝝ. vbi gra. Sicut ex vitio z vtute opationū nāliū que ex supfluitatib⁹ cōprehēdunt z qualitate tāgibili: vt calore z frigore 7c̄. Sil'r sic ex fortiter vl debil'r resistē extrisec⁹ alterātib⁹. Sil'r sic ex ꝓpa z ꝓncipali opatiōe cerebri significare possunt⁹ sup dispōnē cerebri: ita super cuiuscūq; organi cōpōnem significare possumus ex his signis silib⁹. Ex his g̃ cōprehēdis in cerebro possum⁹ nos trāsferre ad cetera. ¶ Ex quo pz error Lō-
mēta. in cō⁹ ponētis oia gña signoꝝ trāsferri posse ad oia organa p que significare possumus sup dispōnē cerebri. ¶ 3° nō illa oia gña signoꝝ ꝓueniēti⁹ adaptari posse oculo q̃z alijs organis. vbi gra. Ex figura z magnitudie oculi: z cozrñdet p̃ gñi signoꝝ cerebri. 2° ex operatione sensitiua nō tm̃ visiua: sz ēt tactiua: z cozrñdet 2°. Itē ex opatiōe motiua: z cozrñdet 3°. Itē ex opatione ꝓncipali. per ꝓncipalē opationē intelligēdo illā que a solo oculo tāq; organo fit. z ad quā oculus finaliter ordinat: z illa est visio: q̃ eñ iquātū est cōprehēsio obiecti exteriozis. imediate imutantis organū est sensitiua z vt ꝓprijssima oculo ꝓncipalis. Itē ex opationib⁹ nālib⁹ que ex supfluitatibus cōprehendunt z q̃litatibus tangibilib⁹ z colore z cozrñdet 5°. Itē ex extrinsecis alterātibus: z cozrñdet 6°. Et tu potes glosare intētionē Lōmē. q̃ velit q̃ ad oia collectiue: sed non diuisiue adaptari possunt cognitiones iam dicte.

Uisus ꝓncipaliꝰ fm Gal'. q̃ drupl'r.

Lōmentatoris error.

Lōmē. excusatio.

38 ¶ Dico g̃ q̃ qñ ocli dū tāgis eoꝝ cali sunt z motꝰ eoꝝ velox mltū: z vene in eis grosse sūt z ample: tūc cali. Et qñ sunt p̃m diuersitatē illi⁹: tūc sūt fridi. Et qñ sunt molles leni hūiditate: tunc sunt hūidi. Et qñ sunt sicci duri: tunc sunt sicci.

¶ Sermo ei⁹. s. qñ sunt p̃m diuersitatē illi⁹ significat q̃ qñ fiūt accītia illi⁹ ꝓpria accītib⁹ ꝓcedētib⁹: tunc ipsi. s. cōp'o eoꝝ sunt frigidi. Et sermo eius totus intellectus est. Et fuit semita trāslationis vt enuntiaret. Et qñ sunt p̃m contrarium illius vt esset sermo manifestior. Daly

¶ Si igitur oculi calidi ꝓspicue sint: ac facile moueātur z sepe: venasq; latiusculas habeāt: calidi oēs sunt. Frigidi vero qui cōtra hñt. Quicūq; vero molles pariter sint: atq; humiditatis pleni: humidi sunt. Quicunq; autem squalidi pariter sunt ac duri: sicci sunt. Lau

¶ Quicūq; tāgētibus qđē manifeste calidi existūt: z facili a cerebro motu cienť: z vēas latas hñt: hi calidi oēs sunt. Frigidi vo his ꝓrij. Et humidi qđē molles simul: z multa humiditate pleni. Sicci vero duri simul z aridi. Leo

¶ Quicūq; g̃ tāgētib⁹ octi mānifeste sunt cali. Et mouenť facilius z freqnter: z venas latas hñt: calidi sunt oēs hi. Frigidi vo qui his ꝓrij. Humidi qđē qui molles simul z multe humiditatis fiunt. Sicci vo qui duri simul z aridi sunt. Ani

¶ Ponit signa cōp'onū oculoꝝ. Et ꝓ sumpta a q̃litatibus tāgibilib⁹: motu z dispōne venaꝝ eoꝝ. 1°a iuuātibus vel nocētib⁹. 3°a magnitudie vel puitate. 4° a coloꝛib⁹. 2ª ibi [Et ledunt qdē.] 3ª ibi [Magnitudo vo.] 4ª ibi [Ea vo q̃ sunt.] Prio pōit signa cal'e cōp'onis oculoꝝ. 1° frigide. 2° humide. 4° sicce. Partes patēt. ¶ Dic̄ p̃ q per hec tria signa cognoscim⁹ cōp'onē cal'az ocli. p̃ q1 ad tactū apparēt cali. 2° facil'r mouenť ad oēz ꝛiaz pōnis frequēter. 3° hñt venas latas: ita vt bñ visu discernanť. ¶ Dicit 2° q̃ oculi ꝓrij his sunt fridi: z difficulter z raro mouenť. s. hñtes signa ꝓria supradictis. s. q ad tactū sunt fridi z hñt venas angustas. ¶ Dicit 3° q̃ oculi humidi cognoscunť: q1 ad tactū sunt molles z sunt multe hūiditatis. ¶ Dicit 4° q̃ sicci sunt illi q ad tactū duri sunt z cū hoc aridi. i. hūidi tate ꝓuati: q̃rū oiuz pz cā ex his q̃ dcā sunt de cerebro. Jaco. Dmb cōp'o drop z cra liber gna.

¶ Et ꝓperat ad eos lesio ex rebus q̃rū cōp'o similis est cōp'oni eoꝝ. Et iuuanť ex reb⁹ ꝓrijs eis in cōp'one q̃n vtuntur vsu temperato. 9

¶ Q̃ cōp'o oculoꝝ ē declinās ad vnā q̃litatē festinat ad eos lesio ex ꝓueniētib⁹ reb⁹ cōp'oni eoꝝ. Et res q̃ sūt ꝓxie cōp'oni eoꝝ sunt ꝓferētes eis q̃ administranť eis vsu temperato. Et vsus qdē tēperati duo sunt modi. vn⁹ eoꝝ ē ille q est tēperat⁹ iter ētuoꝛ q̃litates: z alter est cuius declinatio ad ptē ꝓxiā est eq̃lis cōp'onis declinatiōi oculoꝝ. Et illi⁹ exēplū est q̃ qñ ocli cali sunt: tūc aer cal'e z cbimi cali addūt eis calitatē: q̃re supfluit q̃litas eoꝝ: z fit illud egritudo z res tēperate nō nocēt eis: sed ꝓferūt eis inuamētū minus, res aūt iuuatiue sunt eis p hoc q̃ minuūt caliditatē eoꝝ. Nā si caliditas est eis in primo gradu: z iuuamentū est eis cuius frigus itez est in primo gradu: q̃n vo superfluit frigus eis: tunc ledit z nocet. Lau

¶ Ac ledunť his que tēperamēto similia habētur: iuuanť contrarijs moderato vsu. Leo

¶ A silibus autē sue temperatiure causis facile offendunť: iuuanť aūt a modico ꝓrioꝝ vsu. Ant

Antiq. ¶ Et ledunť qđē a silibus causis sue crasi facile. Juuanť vo a ꝓrijs: sed moderato vsu.

Jaco. ¶ Ponit signū supra a iuuātib⁹ z ledētibus de quo plene in q̃ne visus est. ¶ Circa hāc lram q̃dā mouenť dubia lralia. ¶ Prio q1 supflue videtur ponere signa ortoꝝ a cerebro: q1 orta attestanť ꝓncipijs. g̃ cognita dispōne ꝓncipij cognosci dz dispō ortoꝝ. Cuz g̃ supra sufficiēter posita sint signa cōp'onū cerebri: videt q̃ frustra ponanť hic signa ortoꝝ. Cōfirmat: q1 orta sunt sic effect⁹ ꝓncipij: sz ex effectu facili⁹ ꝓuenim⁹ in cognitionē cāe q̃z eī: q1 effect⁹ sunt notiores quo ad nos. g̃ magis debuit ex notitia ortorū trālire ad notitiā ꝓncipij q̃z eī. ¶ 2ª⁹ dª⁹. Non videtur q̃ ex notitia signoꝝ cerebri debeamus nos transferre ad notitiā oiuz organoꝝ: q1 nō oiuz sensuū organa oriunť a cerebro. Organū. n. gust⁹ z tact⁹ nō oriunť ab eo: tū q1 talia sunt magis carnosa q̃z neruea. Instrm. n. tact⁹ est caro nervosa. 4° sexti nāliū. cap. de tactu. tuz q1 gust⁹ z tactus ꝓtinuanť cū corde: vt in de sensu plies. z in li° de aialibus.

Aristo. ¶ 3ª⁹ dª⁹. An mot⁹ oculoꝝ z sil'r palpebraꝝ sit nālis vel volūtari⁹. Videt q̃ nālis: q1 nulla imaginatiōe concurrēte fit hic mot⁹: vt in somno: imo sive velim⁹ vel nolimus mouenť palpebre. ¶ Cōtra. q1 fm volūtatis iperiū mouenť z figunť: velocitanť z tardanť eoꝝ mot⁹. g̃ assūptū pz experimēto. Itē nō videt q̃ mobilitas arguat calitatē: q1 aialia maxime mobilia sunt frida: vt taurus: vt leo. Partes ēt nr̄i corpis magis mobiles sunt fride: vt nerui. ¶ 4ª⁹ dª⁹. Quo p tactū possum⁹ venire in cognitionē cōp'onis oculi: q1 vel tāget sup palpebra: vel sup tunica cōiūctiue. nō 2ª⁹: cū ex b̃ oculo magnū iferat nocumentum. nec p̃ q1 tūc dabit iudiciū de cōp'one palpebre z nō oculi. Itē oculi semp ad tactū debēt appere frigidi: cum oculus sit mēbrū fridū cōpone cutis. Itē ꝑus se pītāt tactui spūs oculi q̃z alia pars oculi: sed spūs sp est cal'e respectu cutis. g̃ 7c̄. ¶ 5ª⁹ dª⁹. Nō videt q̃ duricies z aspitas sint ꝓueniēcia signa ad significādū sup cōp'onē siccā oculoꝝ q1 in re aliq̃ frequēter repiť duricies: lz sit humida: vt in glacie. g̃ signū fallax est. ¶ Ad p̃ma⁹ istoꝝ declaratum est in q̃ne non necio orta attestari ꝓncipijs nec in cōp'one nec in vtute z vicio opationū. g̃ vtile fuit ꝑter signa ꝓncipij ponere signa ortoꝝ. Fuit ēt meli⁹ vt habeat notitia magis distincta. Pro confirmatione vo dōm est: q̃ facili⁹ cognoscimus cōp'onē ꝓncipij ex notitia ortoꝝ q̃z eō. Et iō supra Gal'. ponēs signa cōp'onum cerebri inter illa tetigit sigña supta a dispōnibus ortoꝝ. Cū aūt cognouerim⁹ dispōnes ortoꝝ nō assumit signa supra a dispōnib⁹ cerebri. Et cum ꝓcludit g̃ debuit magis 7c̄. Negat ꝓna. non. n. ex notitia dispōnuz ꝓncipij trāsfert se 7c̄. sed ex notitia geneꝝ signorū adaptatoꝝ p̃n° videt q̃ gña signoꝝ sint ortis adaptāda. ¶ Ad 1ª⁹ dª⁹ dōm q̃ lz caro q̃ est ꝑs lacerti vel instrī tactus z gustus nō oriať a cerebro: neru⁹ tm̃ oriť q est particula p quā ꝓncipal'r operatur: z hoc sufficit. Quo autem fm sniam Arist. isti sensus magis cordi ꝓtinuanť: videdū est alibi. ¶ Ad 3ª⁹ dōm q̃ mot⁹ oculi z palpebraꝝ est mixtus ex volūtario z nāli. qđ qual'r itelligēdū sit declarabit infra: cuz aget de motu anhelit⁹. Dixit tm̃ Thadeus q̃ motus oculoꝝ ꝑdistinctus motui palpebraꝝ est volūtarius motus factus p lacertos mouētes oculū sursum deorsuz z later al'r. Motus vo palpebraꝝ est nālis z aliq̃n est pure volūtarius: vt q̃n spōte aperimuꝭ. z cā est: q1 lz mobile sit instrm volūtarij motus: cā tm̃ impellens ad motum ali q̃n est volūtas: aliq̃n motoꝛ pure naturalis ꝓpter necessitatē ipellentē ad motum: sicut in motu rigoris in anhelitu tpe somni. sed de hoc plus infra. Cā āt q̃re non longo tpe possumus palpebras tenē sine clausiōe est euitare nocumenta extrinsecus occurrentia: qđ maxime homini fuit necessariū ꝓpter mollitiem oculoꝝ. Et ideo aialia habentia oculos duros non habent palpebras z inter ista habentia que habent duriozes minus mouent. 2° q1 ex fixo intuitu resoluitur ipūs z debilitatur oculus z lacerti. z iō ad ꝓhibendū nimiā resol'onē fuit nēcium palpebras frequēter claudi. Illa cā col'r. 12. aialium. ¶ Ad 4ª⁹ dixerūt quidā q̃ vtroq; mō. Rōnabili⁹ tm̃ videt q̃ super palpebras: z tunc iuuaciū oz dari extimatiuū: z in mente concipere debem⁹ quāta calitas vel frigiditas tactui repñta ref ex tactu tēperatoꝝ oculoꝝ: z tūc extimatiue poteris cōcipe quātū oculi aliq̃ sint cali vel fridi. z q1 alteriuz mē sure calozis appebit palpebra tēpati z alterius cali z alterius fridi. ¶ Ad vltimū dōm q̃ lz mollities qñq; fiat a cal'o igneo: vt in metallis qñ a cal'o igneo liq̃scūt. z aliq̃n repiri possit res hūida dura vt glacies: vt 2° cōp'onuz. In ptibus tm̃ nr̄i corpis duricies ꝑcipue in nāl'r dispositis sp ꝓsequit siccitatē: z mollities hūiditatē. z hoc sufficit.

¶ Et opz vt ꝓsiderādo serues hoc z accipias illud radicē cōmunem in significatione eius super oēm cōp'onem in omni membro. 60

¶ Vult q̃ opz vt p̃ntē facias mētē tuā in oi cōp'one in q̃cūq; mebroꝝ ē: in q̃ ipsimunt cāe. Nā si ledit a cāis calis z iuuat a cāis fridis: tūc ē cal'm. Si eī: tūc ē fridū. Et fm hāc itētionē est in hūidis z siccis: z in cōp'onib⁹ cōpositis ēt. Et māifestū est q̃ iuuamētū qđ fit: aut est p cās ꝓrias eq̃lis cōp'onis cōp'oni egredīēti mēbri: aut p cās eq̃les: aut illaꝝ q̃rū declinatio ē pua. Cui⁹ exēplum est vt fit hoc mēbrū qđ mutat cal'z z siccū in p̃ gdu: tūc iuuamētū huic mēbro est: aut eq̃le: aut decliue ab eq̃litate ad frigus z humiditatē quātitate gradus vni⁹. Q̃ si adduńt frig⁹ ei⁹ z humiditas ipsi⁹ extrahit mēbrū a sua cōp'one: z facit puenire ipz ad malā cōp'onē. Et opz vt intelligas q̃ Gal'. in fmōe suo visus eq̃li dixit vt admistrēt cā cōtraria fm gradationē z ordinē z nō errareis in ipsa vel prima vice: z administres eā z nō ledes membrum. Daly

¶ Sed hoc ꝓmiscue de cuiuslibet tēperamenti cognitione ꝓditum esse intelligi oportebit. Laurē.

¶ Sed hoc qđē cōe in omni cuiuscunq; partis tēperature dignotione opz meminisse. Leoni.

¶ Et hoc cōmune in omni cognitione crasēos omnis partis meminisse oportet. Antiq.

¶ Hec pars de se satis patet. Jaco. 61

¶ Magnitudo qđē oculoꝝ qñ ē cū ꝓportiōe z bonitate suarū opationū: tunc significat q̃ mā vñ creati sunt fuit multa z eq̃lis. Et si nō ē magnitudo ocl'orū ab his duab⁹ ꝓprietatib⁹ quas narrauim⁹: tūc signat q̃ mā fuit multa: sed nō fuit eq̃lis. ¶ Paruitas vo si est cū ꝓportione z bonitate opationum: tunc significat q̃ mā ex qua causati sūt fuit pauca: sz tm̃ eq̃lis. Et si ē cū malitia ꝓportōis z malitia opōnū suarū sigt q̃ illa suba ex qua causati sūt fuit pauca z mala.

¶ Q̃ñ magnitudo oculoꝝ est cū ꝓportiōe z bōitate visus significat q̃ mā ex qua cāti sunt ocli multa fuit z eq̃lis ex qua pōe fuit vt vr⁹ cātiua aut creatiua facēt oculos magnos ꝓportiones fortitudini visuuz. Et si est magnitudo oculoꝝ absq; ꝓportiōe: z nō ē vr⁹ in visib⁹: tūc est significatio q̃ mā multa fuit z ineq̃lis. nō igit ꝓportionati fuit vtuti vt facēt ex ea qđ oportuit. Jn puitate āt oculoꝝ dixit q̃ si ē cū ꝓportiōe z bonitate opationū eoꝝ: tūc est significatio q̃ mā ex qua sunt fuit pauca: sz eq̃lis. Sz si est cū malitia ꝓportionis z malitia opationū ipsoꝝ signat q̃ Palpebrarum motꝰ an necessarius.

Gale. diuersitas illa ſuba ex qua fuerũt creati ſuit pauca mala. ¶ Diuerſitatẽ ḡ fecit iter ſermonẽ ſuũ hũc ⁊ illõ qõ dixit in cerebro. qõ eſt: qz vitupauit cerebrũ puũ ꝑm quãcũqꝫ formaz fuerit ſactũ: ⁊ nõ vitupauit ocl'os puos ꝛz quãcũqꝫ diſpõnẽ. Et cãm qdẽ in vitupatiõe ſua qua vitupauit puitatem cerebri ꝛtiã ꝑmiſim⁹ ⁊ explanauim⁹ illõ q ipm eſt radix nuche ⁊ neruoꝝ. Et iſtis qdem opz vt ſit magnitudo ⁊ vt⁹. oculi autẽ ſunt rami ⁊ nõ radix. Non ḡ nocet puitas eoꝝ qñ eſt cũ ꝓportiõe ⁊ bõitate in viſib⁹. qõ eſt: qz virtus cũ ſuenit mãm paruã equalẽ: facit ex ea oculos bonos paruos. Cum vo eſt paruitas eoꝝ cũ ꝓportione mala: neqꝫ bonitas eſt in viſibus: tũc mã ex qua fuerunt ſuit pauca mala: ⁊ ꝓpter hoc ſuit neceſſario ab ea qualitas ſiue debilitas virtutis cauſatiue: fecit ergo oculos malos.

Laurẽ. ¶ Magnitudo oculoꝝ ſi idonea ſit: ⁊ oculus ſuo munere ⁊ offõ ꝓbe ſungak: multitudinẽ ſube de qua ſint confecti bene tẽperatã oſtẽdit. Si vero ſine his ſit: ſubſtãtie copiã quidez: ſed male temperatam oſtendit. ¶ Paruitas oculoꝝ ſi idonea ſit ⁊ oculus ſuo munere ⁊ officio ꝓbe ſũgak: exiguã qdẽ ſubaz ꝛz mĩme vitioſã õſignat. Si vo nõ ⁊ puã ⁊ vitioſã ſubaz deſignat.

Leoni. ¶ Magnitudo oculoꝝ qdem: vbi ꝓcinnitas: ⁊ opationũ virtus: multitudinẽ bene tpate ſube oſtẽdit: ex q̃ ſunt ꝓformati que ſi õſint multã q dẽ ſubaz: nõ tñ bñ tpatã oñdũt. ¶ Paruitas vo oculoꝝ: adiũcta qdẽ ꝓcinitate: ac virtutũ opatione: paucã qdẽ: ꝛz bñ tpatã ſubaz oñdit: ex q̃ ſunt ꝓformati. Si vero ſociã habuerint inconcinnitatẽ quandã: atqꝫ operationũ vitium: tũc paucã ſimul: ac vitioſam materiaz oſtendunt.

Antiq. ¶ Magnitudo vo oculoꝝ cũ ꝓportione qdẽ ⁊ opationũ vtute m'kitudinez ſube eucratã ex q̃ oc'li ſci ſũt oñdit. Que vo ſine his m'ktã quidez ſubaz: ꝛz nõ eucratũ õc'lat. ¶ Paruitas oc'loꝝ vo cũ ꝓportiõe qdẽ ⁊ vtute opationũ puã qui dẽ: ꝛz eucratã oec'lat ſubaz ex qua ſci ſunt oculi. Cũ nõ ꝓportiõe vo q̃dã ⁊ vitio opationũ puã ſimul ⁊ inutilẽ eſſe ſignificat ſubſtãtiã oculorũ.

Jaco. ¶ Ponit ſigna ſumpta a quãtitate. ꝑ aucta. 2° diminuta. 2° ibi ¶ Paruitas vo. ¶ Dicit ꝑ q magnitudo oculoꝝ cuz ꝓportione. ſ. debita ⁊ cũ vtute. i. pfectione opationũ oculi ꝓcipue ad q̃s. ſ. ſinal'r oculus ordinak: ſignat ſubam. i. mãm ex qua facti ſunt oculi fuiſſe eucratã. i. bone cõpl'onis ⁊ multã. Si vo fuerint oculi magni ſine his. i. ꝓportione ⁊ vtute opationũ ſignat ſubaz ex q̃ ſci ſunt multam fuiſſe: ſed nõ eucratã. ¶ Dicit 2° q paruitas oculoꝝ cum ꝓportione. ſ. debita ⁊ cũ vtute ꝛc. ſignat mãm paucam ⁊ eucratã. Sine vo ꝓportione ſignat paucã ⁊ inutilẽ: qz oſcraſiatã. ¶ Circa hãc l'ram cadunt l'ralia dubia. ¶ Primũ du^m. Quid itelligit Gal'. per hãc ꝓportionẽ cuz dicit q magnitudo oculi cũ ꝓportione ꝛc. Itẽ quare nõ ponit ſignũ ſũptũ a figura ſicut de capite fecit. ¶ 2^m du^m. Quaz cõpl'onẽ ſignificat magnitudo cũ ꝓportione. ¶ 3^m dubiũ. Quam cõplexionez ſignant oculi magni ſine ꝓportione. ¶ 4^m du^m. Quã cõpl'onẽ ſignat puitaz oc'loꝝ cũ ꝓportiõe. ¶ 5^m du^m. Quã cõpl'onẽ ſignat paruitas oculi ſine ꝓportione. ¶ 6^m du^m. Quid peius eſt vel oculũ eſſe paruũ cum ꝓportionali puruitate capitis: vel cum mediocritate: vel magnitudine capitis aliꝫ parib⁹. ¶ 7^m du^m. Quia dixit cũ ꝓportiõe ⁊ breuitate ꝛc. Quid ſignare debem⁹ ſi vnũ illoꝝ adeſſet ⁊ alterꝫ illoꝝ nõ adeſſet: puta qz eẽt ibi ꝓportio: ꝛz nõ vtus opationũ vel eõ. ¶ Ad ꝑm dr cõiter q illa debita ꝓportio oculi ꝓſiſtit in multis. ſ. debita cõmenſuratiõe oculi ad caput: cuius eſt oculus. ⁊ ad orbitã ſiue frõtẽ in q̃ ꝓtinet oculus vt nõ ſit in eo anguſtia nec tortuoſitas. In debita ẽt cõmẽſuratione ſuaꝝ partiũ. In debita ẽt figura q̃ tali quãtitati adaptet. In debita ẽt cõmenſuratione vnius oculi ad aliuz. Econtra vo indebita ꝓportio ꝓſurgit ex defectu vnius aut plurium iam dictoꝝ. ¶ Ex quo ꝑz quare non expreſſit ſignũ ſũptũ a figura: qz icludit in ꝓportione debita vt dcm̃ eſt. ¶ Ad 2^m dr q magnitudo cũ ꝓportione ſignat mãm multã ⁊ vtutẽ fortẽ. eo. n. q magnus eſt multa fuit mã. eo vo q bene ꝛc. potẽs fuit vtus in debite formãdo illã mãm. Quia ḡ fortitudo vtutis inſequit tẽperamẽtũ: iõ arguit ex hoc cõpl'onẽ tẽperatã eſſe: aut a tẽperamẽto nõ multũ recedẽte. Cõcludere ḡ poſſumus hũc oculũ eſſe tẽperatum: aut cal'm tm̃: aut humidum tm̃ cũ paruo receſſu a tẽperamẽto: videl tñ q ꝑm plimũ illa cõpl'o erit cal'a ⁊ humida. ¶ Ad ꝛ^m dixit Thadeus q oculus magnus ſine ꝓportione ꝛc. ſtare ponit cũ oi diſtẽperantia vt arguat ſic. eadẽ eſt rõ totius ⁊ partis. ſed ꝓtingit mãm toti⁹ eẽ multã cũ quacũqꝫ diſtẽperata cõpl'one. ḡ ꝛc. Nullã. n. nãlẽ includit repugnãtiã mãm eſſe frigidã ⁊ humidã: ⁊ cũ hoc multã. Sil'r nec fri. ⁊ ſic. ⁊ ad huc ca. ⁊ ſic. vbi gra. in viro ⁊ muliere cal'e ⁊ ſicce compl'onis: ſtat ꝑ abſtinentiã a venereis ſemen in eis multiplicari: intãtũ vt multa emittak mã in tpe ꝛceptionis: qz tñ cõpl'one exiſte cal'a ⁊ humida magis eſt apta multipli cari mã: qz cal'm cũ humido attrahit ⁊ dilatat: iõ viſum ſibi eſt frequẽti⁹ hãc cõpl'onẽ cal'az ⁊ humidã eſſe. ¶ Alii s ꝓbabil'r videt hãc cõpl'onẽ magis fridã eẽ ⁊ humidã. eo. n. q mã multa ꝑm plimũ hũiditatẽ arguit: ⁊ eo q nõ ꝓportionata ſignat vtutẽ ibecillẽ fuiſſe in debite formãdo hãc mãm. Et qz talis ibecillitas ꝑm plimũ ꝛſequẽ paucitatẽ caloris: ⁊ ꝑ ꝛis cõpl'onẽ frigidã. iõ ꝛc. Locedendũ tñ eſt q ex cõpl'one cal'a ⁊ humida multũ a tẽperamento recedẽte idẽ ꝓtingeret. ¶ Sed diceres ſicut oculum ꝓtingit eẽ magnũ ⁊ nõ ꝓportionatũ mã exiſte multa ⁊ tẽperata: ꝑ debilitatẽ vtutis agẽtis trãſmutãtis: ita ẽt ꝓtingit oculũ eẽ magnũ nõ ꝓportionatũ: agẽte vtute forti ꝑ materiã eẽ frigidã ⁊ bone formationi ineptã. ḡ nõ apper ſup quã cõplexionẽ ꝓbabiliter ſignare debemus. ¶ Huic dr q idẽ vel ſilis ſequẽ defect⁹ vtrobiqꝫ. quãtũcũqꝫ. n. virtus agẽs ſit fortis ſi mã eſt diſpoſita nõ ipzimit cal'a cõplexio aut tẽperamẽto ꝓpinqua: ſicut nec ẽt ipzimit ſi mã de ſe eſt bñ diſpoſita: ſed vtus ipſeſſiua ibecillis. ¶ Ad 4^m dr q cũ quacũqꝫ cõpl'one põt eẽ oculus paruus cũ ꝓportione ꝛc. ſ. tẽperata: aut modicũ a tẽperamẽto recedente: vt ꝑz ex dictis. Quia tñ puitas eſt ex mãe defectu q̃ ꝑm plurimũ deficit ꝓpter ſiccitatẽ: bona autẽ ꝓportio arguit fortitudinẽ vtutis q̃ ſequ̇ tẽpamẽtũ: aut diſponẽ tẽpamẽto proꝓinquã. Iõ ꝑm plurimũ talis oculus erit tẽpatus: aut ca. ⁊ ſic. cõplexionis modicũ recedẽtis a tẽpamẽto: aut cal'e tm̃: aut ſicce tm̃. Satis autẽ longinquũ eſt q ſit cal'e ⁊ humide. ¶ Ad 5^m cũ dicebat de magnitudine ſine ꝓportiõe. cũ oi. n. mala cõplexione põt ꝓtingere mãm eſſe paucã: ⁊ vtutẽ ibecillẽ. ſic cũ oi mala cõplexione põt eẽ mã multa cũ vtute imbecilli. Quia cũ mãe paucitas atteſtet ſiccitati: ⁊ mala ꝓportio ꝛc. arguit virtutis trãſmutãtis ⁊ infortunantis ibecillitatẽ: ⁊ hec ibecillitas frequentius ꝓtingit a frigido. Iõ ꝑm plurimũ erit talis oculus fri. ⁊ ſic. cõpl'onis. ¶ Ad 6^m dr q aliꝫ parib⁹ deteri⁹ eſt ꝑm plimũ oculũ eẽ puũ cũ ꝓportionali puitate tori⁹ capitis q̃z cuz medio/critate: vel magnitudine tori⁹: ⁊ ꝑ ſtãte ꝓportiõe in aliꝫ ⁊ vtute opationũ: qz vt tactũ eſt hec paruitas tam oculi q̃z cerebri ꝑm plurimum eſt ex ſiccitate: ſed magnitudo vel mediocritas ex tẽpantia vel humiditate. Deteri⁹ autẽ eſt oculũ eſſe paruũ cũ ſiccitate q̃z cũ hũiditate: vel tẽperantia cerebri. Itẽ qz cerebrũ paruũ nẽcio eſt malũ magnũ autẽ vel mediocre nõ: imo eſt nẽcio bonũ: ſi fuerit cũ bonitate figure: ꝛz melius eſt oculũ lapſum eẽ cũ bono: q̃z cũ malo cerebro. ḡ ꝛc. ¶ Lõtra: qz ꝑ ẽ ꝛ Gal'. q dixit q puitas oculi cũ ꝓportiõe ſignat eucratam ꝛc. ¶ Huic dr q Gal'. nõ pl⁹ voluit: niſi q oculus puus cũ ꝓportione ⁊ opõnũ vtute ẽ melior q̃z oculus puus ſine ꝓportiõe ⁊ vtute opõnũ ꝛc. qz ꝑmus ſignat eucratã ꝛc. ſz ſcõs nõ. Sz ꝑ nõ ponit in caſu dubij: vbi remanet ꝓportio figure ⁊ ẽt alioꝝ ⁊ vtus opõnũ: vt ꝑz. Cũ ḡ ponatur q ibi nõ ſit ꝓportio nec opõnũ vtus: adhuc erit peior puus cũ puo ceteris paribus: qz ortus erit a deteriori ꝑn⁹: qõ poterit ſuccurrere defectib⁹ oculi. ¶ Itẽ melior ẽ oculus pu⁹ cũ magno cerebro: q̃z pu⁹ cũ puo: ꝛz melior ẽ oculus magn⁹ cũ magno cerebro: q̃z pu⁹ cũ eode. ḡ melior erit oculus magnus puo q̃ determinata in qõne. ¶ Pro illo dr q determinatio facta in qõne ꝺz ſic intelligi q melior eſt oculus puus reſpectu ꝓportionalis q̃z magn⁹ reſpectu eiuſdẽ ⁊ nõ ℔. ¶ Ex qb⁹ ſequit ꝓcedẽdũ eẽ q aliqs oculus pu⁹ cũ ꝓportiõe ⁊ opõnũ vtute ẽ deterior q̃z pu⁹ ſine ꝓportiõe. ſ. ad totũ caput: ⁊ cũ opõnũ vtute ꝛc. ¶ Lõtra: qz oculo exiſte puo ⁊ cerebro magno tranſmittit⁹ ad oculũ plus de ſpũ aiali q̃z requirit ei⁹ cõpõ. cũ puo vo ꝑ potiõabil'r trãſmittit⁹ q̃ztũ oꝝ. ḡ deterior ẽ cũ magno ꝛc. ¶ Negãda ẽ ꝓña: qz in aliꝫ nõ ẽ paritas. Lũ ℔. n. q trãſmittit⁹ ex puo in q̃ztitate magis ꝓportionata tranſmittitur minus a fumis ⁊ vaporib⁹ ꝺepurar⁹: remanet etiam oculus parat⁹ ad lapſum ꝓp cerebrũ puũ facile cadẽ in multos lapſus: vt ſuꝑ decl'atũ eſt in qõne. ¶ Ad vlt^m dixit Thade⁹ q nõ credit eẽ poſſe hec duo abinuicẽ a gnõne abſolui. Si. n. ſenſus eſt cũ ꝓportiõe ꝛc. ẽ ẽt cũ vtute opõnum ⁊ ecõuerſo. Dic tñ ambiguitas eſt: qz in toto ꝑt abſolui bona cõpõ a bona cõpl'one ⁊ ecõuerſo. ḡ. ⁊ i pte. Itẽ cõponis cõpl'o nõ eſt adeq̃ta cã: ſed frequẽter idoluz paternũ: aut maternũ. Pone ergo q paternũ: aut mr̃nũ idolũ ſuit potens aſſimilare oculũ patri in figura q̃ erat bona: ſed nõ in cõpl'one q̃ ẽt erat bona: qz erat forte mã ſuſceptiua impreſſiõis vnius ⁊ nõ alterius. Et ꝑz q fiet oculus bñ figuratus ⁊ male cõpl'onat⁹: ⁊ ꝑ ꝓña cũ vitio ſuaꝝ opõnũ. Illa ergo ſigna poterunt abinuicẽ abſolui: ⁊ non ſunt a gñatione inſepabilia: ⁊ tũc oz recurrere ad alia ſigna ⁊ iungere cũ iſtis ad ſignificãdũ diſtincte, ſup cõpl'onẽ oculi. ¶ Ex dictis oibus ꝑz q̃re puitas cerebri arguit neceſſario malã diſpõnẽ eius: non tñ oculi puitas neceſſario arguit malitiam eius. ſ. tantam vel magnaz. Et tu vide tacta in qõne de capite paruo: qz nõ põt in eo cerebrũ habere ventriculos ſpatioſos ⁊ ab eo orta: ꝓpter eius puitatẽ non poſſunt habere conuenientem ortiginem. Et hec non ſunt in oculo paruo.

¶ Eſſe autẽ colorꝫ oculoꝝ hac via opz te determinare. Dico ergo q glaucedo vincit ſup oculos ex multitudie ſplẽdoꝛis clari q proſſuit in hũiditate clara nõ multa. Et q nigredo vincit ſup oculos ecõtrario illius. Medi⁹ vo inter glaucedinẽ ⁊ nigredinẽ ſit ꝓcãs medias.

baly ¶ Exponit ſermonẽ ſuum iſtum per hunc ſermonem.

Laurẽ. ¶ De colore vero ita agenduz. Ceſius oculus mũdo lucidus humore nec multo ⁊ ſplẽdidi copia humoris cõſiſtit: niger ecõtrario. Medius vero ꝓpter medias cauſas.

Leoni. ¶ Que vero ad colores attinẽt: ita diſtinguere opz. Glauci quidem oculi: qui pura hũm

Leoni. ¶ Glaucus igit oculus fit: vel pp magnitudinem: vel pp splēdorē humoris: q a grecis crystalloides noiat: vel pp situz pminētē: aut pp tenuis z aquei hūoris: q in pupilla existit: paucitatē: z puritatē: atq; oibus qdem in vnū conuenientibus fit glaucissimus oculus. Q; si aliqua adsint: aliqua vero non: tunc maior: mive glaucedo contrahitur.

Antiq ¶ Glauc' vo oculus: aut pp magnitudinē: aut splēdorem crystalloidos: aut in summo positionē: aut per subtilis z aquosi humoris q ē hz pupillā paucitatē z puritatē fit: omnibus qdē simul conuenientibus sunt glaucissimi. Si vero hec quidem horum adsint: hec vero nō magis z minus in glaucedine consistunt.

Jaco. ¶ Primo ponit cās glaucedis in speciali. Secūdo nigredinis: ex his notas reliquēs cās medij caloris, secunda ibi. ⌊ Niger vero. ⌋ ¶ In prima tetigit causas glaucedinis tenentes se ex parte crystalline. Secundo ex parte albuginei. Prime sunt tres. Prima est magnitudo crystalline que multum illuminat albugineum z corneaz: sicut magnū luminosum multū illuminat re" pui: q̄re oculum trāslucētē facit. z' ē splēdor crystalline q̄ suo splēdore bumorē albugineū z corneam multū illustrat z trāslucētes efficit. z' ē pō crystalline in sūmo: q.s. modicū pfundat' est hūor crystallin'. s. invitreo: aut q; ad ptes oculi exteriores satis appropinq̄t: q; tūc alias ptes magis illuminat z oculū trāslucētē facit. Ex pte āt albuginei due sūt cāe. Pria ē paucitas subtilis z aq̄si hūoris, i. albuginei. Paruū āt ceteris parib' vehemēti' illustrat q̄z magnū: sicut in aq̄ pfunda multū z pfunda pax appet. Scōa cā ē puritas hūoris albuginei. i. claritas z trāsparētia: pp eā dē cām. Ex q̄ pz q; pcurrētib' oib' bis fiūt oculi glauciſsimi: puta si crystallina fuerit magna: i sūmo posita z mltū rutilās vel lucida z humor albugineus clarus z purus. Quibusdā vo ista; cārum concurrentibus z qbusdā nō: fiūt oculi magis z minus in glaucedine.

64 ¶ Fuscedo aūt vincit sup oculū: aut pp puitatē hūiditatis grādiee: aut qñ loc' ei' est loc' pfundus: aut qñ nō ē clara neq; lūinosa: aut qñ humidus est subtilis: aut est in pupilla plus q̄z opz z nō est clara: aut ppter aggregationē alicuius hax cāx. Et additio fuscedis z diminutio eius fit sm q; diximus nup in glaucedine.

Daly ¶ Sermo iste est' ntellectus.

Laurē. ¶ Niger oculus aut pp parnitatē cristalloidis ita a glacie nominati aut proin pfundo ppositionem aut q; splēdidus: claruſq; exquisite nō est aut q; tenuis humor aut abundās aut imū dus est aut pp hox aliq aut oia fieri solet: atq; ea in re: magisq; z min' est: vt antea docuim'.

Leoni. ¶ Niger oculus fit aut ob puitatē cristalloidis aut pp profundū sitū: vel qñ splēdidus: ac fulgid' erqsite non est: vel qñ tenuis hūor: vel supabūdat vel pur' nō existit: vel pp vnā aliquā er his: quas ante dixim' cās: aut propter omnes: fieri consueuit. In ipsis autem magis: z minus (vt antea diximus) reperitur.

A ¶ Niger vo oculus fit: aut pp in pfundo positionem: aut pp paruitatez crystalloidis: aut q; splēdidū z rutilans pfecte nō est: aut qñ subtile humidū: aut ampli': aut pux nō est: aut pp quedā hox: aut pp oia natum est fieri magis z minus in eis: quēadmodū dictuz est prius.

Jaco. ¶ Ponit causas nigredinis z sunt pportionabiliter correspōdētes causis glaucedinis. Prima puitas crystallini. Scōa positio eius in pfundo. Tertia puitas splendoris eius. Quarta multitudo subtilis humidi. i. albuginei. q' vo ipuritas eius. i. opacitas vel obscuritas. Et potest fieri niger pp oia ista: z erit nigerrim': z si solū aliqua: erit minus niger: vt supra de glaucedine dictū est.

65 ¶ Et hūiditas subtilis q̄ est ei in pupilla qñ est subtilior z amplior q̄z opz vides oculū humidiorē q̄z opz. Et sil'r si est illa humiditas grossior z minor q̄z oportet est oculus ficcior.

Daly ¶ Pupilla est foramen quod videtur in oculo: z est foramē vuee tunice. Et hūiditaz subtilis q̄ est in ℔ foramine vocat' albuginea pp filitudinē suā cū albugine oui subtilis. Hec ergo humiditas si est subtilis z multa ē oculus humidior. Et si est pauca z grossa est oculus ficcior.

Laurē. ¶ Itaq; tenuis hūor si aquosior sit z abundās humectiorem oculum reddit: quemadmodū si crassior sit aut incertior ficciorem.

Leoni. ¶ Tenuis igitur humor quo magis ad aquenām accedit: z supabundat humidiorem oculum ostendit: quēadmodū: si crassior: ac minor fiat: ficciorē efficit oculuz. Si vero mollior humidiorem: sic z si plus modico tenuem hūorem excesserit ficciorem.

Antiq ¶ Subtile quidem hmōi humidum aquosius z ampli' factū hūidiorē demīrat oculū: quēadmodū si spissius z minus fiat siccior en.

Jaco. ¶ Docet distinguere cōpl'ones oculox pm distinctionem colorū z cārū eius primo ex dispositione albuginei humoris. Secundo crystallini. secūda ibi ⌊ Crystalloides ⌋ ¶ Dicit primo q; humidum subtile idest albugineuz humor factum aquosius z amplius demonstrat oculū humidiorem. Sicut si fiat minus z spissius scilicet respectu mediocris demonstrat oculum ficciorem.

66 ¶ Hūiditas aūt grādinea si ē durior q̄z oz facit oculū ficciorē: z si est mollior q̄z opz: facit oculū hūidiorē. Et sil'r ēt si supfluit sup hūiditatē subtilē donec nō equet ei: pōit oculū ficciorez. si minuit ab ea ponit oculū pm cōtrariū illi'.

Daly ¶ Humiditas aūt grādinea est qua fit visus: q; in ea fiunt imagies colox eox q̄ vident'. Et oia q̄ sūt in oculo ex tunicis z būozib': aut sūt iuuātia i ea: aut seruiētia ei: pp ℔ g̃ qñ iduraf facit oculū ficciorē: z qñ mollificaf fac oculuz hūidiorē: z hūiditas albuginea roraf eā de foris cū g̃ supfluit grādinea ab ea remouet ex ea q̄ non rorat eā albugiea: q̄re fit durior: z qñ fit durior fit oculus ficcior: z si miuaf grādiea ab albugiea: alterat eā albugiea q̄re fac eā mollioreē: quapp fit oculus hūidior. ℔ ē g̃ vltimū q̄ dixit Hal'. in fignis opl'onis oculox: z manifestū est ex eo q; aggregauit in eo ser gña fignox q̄ dixit in cerebro. ¶ Considera g̃ illud z ingre vt extrabas signa cu

huscq; sensuū reliquox p hūc modū. Nā qñ tu exercitat' fueris cū visu in eo q̄ diximus ex signis cōpl'onis cerebri: z ex signis opl'onis oculi nō occultabūt tibi cetera signa opl'onis auditus: neq; signa cōpl'onis odorat': neq; sig' cōpl'onis tact': neq; sig' opl'onis gust'. Et itellige a me q̄ volo p auditū istm audit': p odoratū istm odorat': p gustū instz gust': p tactū instz tact'. exēplū: illi' in instro gust' ē: q; si lingua ē magna cū proportione z vtre sensus gust' z ē cū eo difficile patiens cās calefaciēti bus z infrigidātib' z exiccātib' z hūectātib': tūc opl'o eius ē equalis: z mā ex q̄ gñata est multa z eālis. Et sm hūc modū stabis si fueris rememorat' oia q̄ dixit Hal. z extrabes oēs cōpl'ones simplices z compositas. ¶ Et Hal. qdē dimisit dicere in oculis q̄tuor cōpl'ones cōpositas: z sūt ca. z sic. ca. z hu. fri. z sic. fri. z hu. qm̄ sūt cognite ex illis simplicib': cui' exēplū est q; si cōpl'o oculoruz sit calida z sic. tūc aggregant in ea signa cōplexionis ca. z signa cōplexionis sic. Sūt g̃ oculi ca. z sic. vene eorum grosse z ample z oculi cuz ℔ sunt duri z sic. z nō est pol'e vt sit motus eox velox qm̄ eox siccitas phibet ab illo. Et si sunt ca. z hu. tūc calidi st' oculi z velocis mot' z vene eox sunt grosse z ample: z videbis eos plenos hūiditate. Et sm hoc exēpluz rōcinare. z non expectes a Hal. nec a me: vt dicamus tibi omnia particularia.

Laurē. ¶ Cristalloides aūt ita dictū q; glaciei simlis ē Si durior fuerit ficciorē oculū facit: sin mollior hūidiorē. Nec secus si supet tenuis medio/critatē hūoris ficcior ē: si supet contrario.

Leoni. ¶ Cristalloides autem: siquidez durior exstat: ficciorem: si autem defecerit contrarium.

Antiq. ¶ Crystalloides vo siquidē durius sit ficciorē operatur oculum: si vo mollius humidiorē. Ita vo vt si quid superaddat cōtēperātie subtilis ficciorem: si vo deficiat contrarium.

Jaco. ¶ Docet signare ex dispone crystalloidis. Et p̄ ex dispone eius absolute. 2° in cōparatione ad albugineuz, ibi ⌊ Ita vo. ⌋ ¶ Dicit p̄ q; si crystalloides sit dur' z supple: vt dic' Plusq̄ cōmē. splēdidus qō oñdit glaucedo opaf oculuz ficciorē. Eō vo mollior z min' rutilās qō oñdit nigredo humidiorem. ¶ Dicit scōo q; si crystallin' supaddat cōtēperantie subtilis. i. crescat vltra q̄titatē albuginei. s. proportionalē: q; absolute sup ipm nāl'r crescere nō pōt. crescere aūt pōt vltra pportionalē quātitatē: quā hz dz respectu crystallini. Si ergo ita est: erit oculus ficcior. Eō aūt si sit diminutus vltra q̄titatē pportionalez: quā hz dz in cōpatiōe ad crystallinū oñdit oculuz humidiorem. ¶ Circa totā hāc mām isurgūt pl'es dubitatiōes lr'ales. Pria. Videf q; nullus oculus debeat eē coloris alicui' q; opz vt sit recipiens denudatuz a natura recepti: vt recipiens sonum opz eē absonū: z recipiēs colorē sine colore. 2° de aia. Cū g̃ oculus sit indifferenter ois coloris receptiu' seqf z̄c. Et p idē nec quātum ad crystalloidē nec quātuz ad spūm dz eē lucidius: cū ois lucis sit indifferēter pceptiuus. ¶ 2ª dubitatio. Quare. Hal'. solū tres posuit colores oculox: cū ab Aui. 3° tertij. z a Joānitio plures. s. q̄tuor. Et p idē vī Hal. defecisse in causis colox oculoruz: q̄s posuit quinq; solūmō. Et ptermisit cās sumptas a dispone spūs z tunice vuee: q̄s ponit Aui. allegato loco: z Joāniti'. Et cām ēt sūptaz a dispone tunice vue posuit Aristo. de gñatione aialium. 4. cap. ¶ 3ª dubitatio est. An splendor crystalline attributus insit fibi rōne spūs visibilis: quo participat an p nām ppriaz. Si. n. sibi iesset p nām ppriā: tūc spū exīte pauco z gsso ptingeret oculū glaucū fieri z p pōs ptigeret aliquē oculum glaucū peius videre in loco obscuro oculo nigro. ℨ Arist. 5. de gñatōe aialiū alle. cap. Et arguit' pōa: q; oculus cui' spūs ē pauc' z grossus meli' videt longinqua z in loco vbi magis illustref. 4. de accīti. cap. 3. sed aliquis oculus glaucus ē hō. ergo z̄c. Et per idē pz q; posfit aliqs oculus niger hre spūm paucū z clarz z sic aliqs oculus niger melius videret in obscuro z ppinq. ℨ Arz. ibidē. Itē q; si in oculo eēt vapor rubeus aut splēdidus q̄cūq; nobis exteri' apparentia viderentur istius coloris aut splēdoris: nō tñ ita ptingit de spū: nā quātūcunq; sit lucid' vel splēdidus: nō tñ exteriora videnf illi' colo ris vel splēdoris: cui' est spūs. ¶ 4ª dubitatio ē. Quare magnitudo crystalline nō multū ēt splēdentis facit oculū glaucū, multitudo aūt albuginei multū ēt clari facit ipm nigrū. ¶ 5ª dubitatio ē. Quia q̄uis vez sit q; hūor albugine' magis aquosus z multus demōstraret oculū hūidū: nō euidēter possū cognoscere ex colore aq̄sitatez z multitudinē ei'. Color. n. niger signāt: aut mltitudinē aut turbulētiā albuginei: z nō appet p qō signū distiguā iter multitudinē z ipuritatē seu turbulētiā eius. Sil'r nō apparet q̄ signo possum' distinguere iter claritatē z pauitatē. Itē data veritate lr'e: seqf q; color medi' signāt cōplexionē hūidā oculi z sil'r cōplexionē ficcā: arguit' pōa: q; cōcurrēte multitudine z subtilitate hūoris albuginei merito subtilitatis debēt eē oculus glauc' merito autez multitudis niger: ipis igit' eql'r pcurrētibus fiet oculus medi' z p pōs z̄c. Sil'r merito paucitat' albuginei debēt eē glauc'. merito vo gsfitiei niger. bis g̃ eql'r pcurrētib' erit oculus medi': ℨ pcurrēte paucitate z spissitudine ē oculus ficcus: medius g̃ color significat ficcitatē oculi. ¶ 6ª du. Quō ex duritie z mollitie significare possum' sup cōplexione oculi humidi: aut ficci: cuz p tactū hoc in oculo sano pcipere nō possim'. Forte dices q; ex colore illud pcipimus. Cōtra nec ex glaucedine: nec nigredine: nec ex colore medio. g̃ z̄c. assūptū pz: q; cuz glaucedine stat mollities: si crystallina sit magna: sil'r durities: si sit pua vel mediocris: multū splēdida vel in summo posita. cōsimiliter arguit' de aliis colorib'. g̃ z̄c. ¶ 7ª dubitatio Quia q̄z pol'e ē totū organicū. s. oculū eē magnū: i opl'one tñ tēpatū: tā pol'e vī qōlz ei' cōsil'e eē auctū in quātitate: z eē in opl'one tēperatū: z si sic erit pol'e albugineū eē tēperatū z auctū in q̄titate z sil'r crystallinū: z sil'r diminutū qō si pcedit: leqf eē possibile aliqō organū i cōplexiōe eē distēpatū: qlibet ei' pōsū exīte tēpato qō non appet rōni cōsonū: arguit' pōa. ponēdo alic' oculi quēlibet hūorē z quālibet tunicā eē tēpatā: q̄titate tñ albuginei multū excedēte pportionalē q̄titate cristallini: z pz q; ille oculus est hūidus: z tñ qlibet ei' ps z tēpata. s. pōsimilis: vt sequit' ex casu. ergo z̄c. Et si ponaf cū casu albugineum eē diminutū citra quātitatē pportionē z̄c. z crystallinū auctū vltra illā sequitur oculū eē ficcū q̄uis qōlz eius cōsimile sit tēperatū. ergo z̄c. ¶ 8ª dubitatio. Quare ex coloribus oculox nō docuit signāre sup complexionē oculox quo ad qlitates actiuas: sicut fecit sup passiuas. ¶ Ad hec oia p ordinē rñdet'. ¶ Ad p'm dictuz est in qōne. Colorē sumi qñq; ppie p qualitate scōa p se ppie visibili pōte elemētox mixtionē taliter adiuicē cōmixtox: vt inde resultet corpus vnū: c' pspicuū sit p opacū terminatū: z tali colore nō colorat' oculus: saltez quo ptē ei' pncipalē: q̄ fit visio. s. crystallinam. 2° sumitur cōiter p corpe vel colore trāslucēte in obscuritate vel dispōne media. sicut albū vocamus cristallū z trāslucētia corpora. nigrū vo obscux. z sic pcedēdū est oculū eē colorata tū q̄ntū ad crystalloidē. Resultat aūt i oculo ille color ex cōcursu corpox hūtiū diaphaneitatē cū splēdore vt sunt crystallin' hūor z albugine' z tali colore nō oz eē puatū organū visus. ¶ De luce aūt ꝓbabil'r dici posset vt qdā

Color dupl'r

alij dicũt. z vř ſmia Hal'.8. de vtilitate pticular. 8. cap̃. q lux ad viſionẽ ocurrit: nõ ſolũ tãquaz obm: vt lux nobis extrinſeca: ſz tãq̃ cã effectiua viſiõis: z põr q lux intrinſeca cryſtalloidis effectiue ocurrit z ꝓpatiue ſeu diſpoſitiue ſil' tãq̃ inſtrm in opõne viſiua. Et põr q ipa ſe bz ad colores z ſpẽs eor tãq̃ cã vlis eẽntial'r ordiata ad viſionem que cũ alia z alia ſpecie aliã z aliã ꝓducit viſiones ſicut cũ alio z alio ſemine ꝓducit aliud z aliõ animatuz: Producit.n. lux cũ ſpẽ albedinis viſionẽ albedinis: cum ſpecie x̃o nigredis viſionẽ nigredis: z ſic de alijs. Et pp hoc nõ oportuit organũ viſus eſſe ꝑuatũ luce ſicut color: vnus.n. color ipedit colorẽ alteri⁹ videri: qz nõ eſt cã eſſentialiter ordinata ad viſionẽ alterius cuius ſignũ eſt q ſi p vitrũ rubeũ reſpicias rẽ alterius coloris non pcipis ſub colore ꝓprio q ſi per rem lucidaz reſpicias colo ratũ: ſub ꝓprio ipm colore pcipies. Expoit g̃ auctoritas q recipiẽs oz eẽ denudatũ a nã recepti qõ tm̃mõ bz ratiõnẽ obiecti. tale aũt nõ eſt lux. ergo ꝛc. ¶ Ad 2m dr q diſtinctio colox oculox poſita a Joãnitio Raſi Alyab. z multis alijs: ſi bñ cõſpicit coincidit cũ diſtinctione poſita b̃ a Hal'. Raſis. n. ꝓ Almã. ca. de forma oculi diſtixit oculũ in oculũ multũ nigz: parũ nigz z variũ. Et ꝓpatũ nigz intellexit illũ quẽ vocat Hal'. mediũ. per variuz glaucũ: z ſic coicidũt. Dalya. aũt diſtinxit ſubnigrum z glaucũ: z ꝓſubnigrũ itellexit mediũ. Ité Joãniti⁹ diſtixit colores q̃tuor oculox. ſ. ſubalbidũ: nigz: variũ: z glaucũ: z itellexit p ſubalbidũ oculũ q vocat vulgariter alb⁹ z Hal'. vocat eũ glaucũ. Glaucos. n. grece: latine albuz. Per variũ aũt intellexit oculũ mediũ: magis tñ attinẽtẽ albo q̃ nigro. Per glaucũ x̃o mediũ: eq̃ magis tẽdẽtẽ x̃ſus nigz. Diuiſit g̃ Joãniti⁹ mediũ qõ miſit Hal'. indiuiſum. ſ. magis tẽdẽtẽ ad nigz z magis tẽdẽtẽ ab albedine: z ſic coicidũt diuiſiones iã dcẽ. Uerũtñ diſio Auic. q diuidit colores oculox in rubeũ z nigz: plũbeũ z fuſcũ: nõ coicidit cũ diuiſione quam ponit h̃ Hal'. qz ibi poſuit Aui. diſtinctionẽ colox oculox ſũptã ex pte q̃tuor hũox primox in oculo dñantiũ. Sz hic Hal'. ſolũmõ ponit diſtinctionẽ ſumptã ex pte diſpõnis albuginei z cryſtalloidis. ¶ Propter breuiloquiũ aũt tacuit cãs ſũptas ex pte ſpũs viſiui z tunice vuee. Facile. n. põt intelligi ex alijs: qz multitudo z luciditas ſpũs intelligit̃ ex magnitudine z ſplẽdore cryſtalline. Sil'r ex turbulentia albuginei intelligi poteſt nigredo maior z minor tunice vuee. ¶ Ad 3m põt dici q vtroq̃ modo. Et cũ arguit̃ q non: qa tunc cõtingeret oculũ eẽ glaucũ ſpũ exiſtente pauco z groſſo z ſil'r multo z groſſo. Hoc qdẽ ꝓcedit. Et cõcedit poſſibile eẽ oculũ eẽ glaucũ ſpũ exñte mlto z groſſo: z ſil'r pauco z groſſo. Cõcedit eẽ poſſibile oculũ glaucũ peius videre in obſcuro oculo nigro. Ariſt. aũt. 5. de gñatione dixit peius videẽ nigz pp multitudinẽ: aut turbulẽtiã albuginei inobſcuro: q̃ videat, glaucus ex ei⁹ paucitate vel claritate. In glaucis tñ non repugnat z nigris pp alias cãs qn op̃m ꝓtingẽ poſſit: aut al'r dici poſſet: vt pz. ¶ Ad id x̃o qõ q̃rit̃ q̃re ſi vapor ꝛc. dr q ſi eẽt vapor ſubtilis ſicut ſpũs viſiu⁹: q̃tũcũq̃ eẽt ſubtilis ſic ipſe ſpũs: nõ videret nec faceret res videri illius coloris vel lucis: ſicut nec ſpũs: ſz al'r de colore z al'r de luce dõz fit: vt pz ex dictis: qz lux ſil' viſa cũ colore nõ ſic ipedit viſionẽ coloris: ſicut color viſus ipedit viſionẽ alterius. ¶ Cõtra: qz carbo niger viſus cũ luce ſua appet rube⁹: z ſol in ortu vl' in occaſu appet rubẽs. ¶ Dr q nec carbo incẽſus vl p nigredinẽ nec ſol vl rubẽs: ſz videat remiſſioris claritatis pp vapor opacitatẽ. Q. ãt in cryſtallina z ſpũ viſuo ſit lux q̃dã vl teſtimonio auctoritatum Hal'. 8. de vtilitate pticular. 8. c. z Ari. ꝓ de ſen. z ſenſa. z. 9. de iuuamẽtis. z Aui. in lib. de virib⁹ cordis pñes. Pz ẽt exprimẽtis mltis ab auctorib⁹ inductis al's. n. nõ apperet vñ appet fulgor

Oculi color q̃ tuplex Raſis

Glauc⁹ quid

Ariſto. Auicẽ.

cõpreſſo oculo in obſcuro ẽt oculo clauſo: aut ẽt apto. q dam enim animalia oculos bñt in obſcuro manifeſte lucentes: ita vt ad venandum animalia in nocte ſibi plerũ q̃ ſufficiat. ¶ Ad quartũ pz q cryſtallina eſt ſicut ſpeculum reflectẽs lumẽ qõ recipit ab extra z a ſpiritu. z p. p pzium etiam lumẽ radiat: ideo maior ceteris parib⁹ magis radiabit: z per põs oculũ clariorẽ facit. Humor autẽ albugine⁹ ẽ ſicut mediũ illumiabile: iõ maiori exñte minus ceteris pibus illuminabil': z ſic oculus min⁹ träſlucens efficit. ¶ Pro iſto z alijs vide tacta in queſtione.

¶ Incipit tractatus de corde.

Te.

Portet aũt vt dicam⁹ nũc eẽ ſpecificum cõpl'onũ cordis. Et dicemus in ꝑmiſ: qz nos qñ dicim⁹ in vnoquoq̃ hox mẽbrox qõ eſt calidi⁹: aut fridius: aut hũidius: aut ficci⁹ q̃z eẽ dz: nos nõ dicim⁹ illud cõparãtes illud ad aliõ. Nã cor ſi cõſeq̃t in frigore qõ ẽ vltimũ qõ ẽ pol'e ipſum cõſeq i hũana nã: tũc ꝓpl'o ei⁹ ꝑm diſpõnẽ eius ẽ in vltimo calidior ꝓpl'one cerebri. Et ſi cõſequatur cerebrũ vltimũ qõ poſſibile eſt ipſuz conſequi ex caliditate hominis in natura: tũc cõpl'o ei⁹ ẽ multum frigidior complexione cordis.

Oordis ꝓpl'onis notitia triplex

Dalÿ

¶ In h̃ ſermone oñdit Hal'. q ꝓpl'o cuiuſlibz mẽbrox nãlis eſt alia ẽt a cõpl'one alterius: z q equalitas ꝓportionis in vnoquoq̃ mẽbrox eſt propria illi mẽbro. Et qñ dr in eo q eſt calidius: aut frigidius: aut ficcius: aut humidi⁹ nõ dr illud niſi p cõparationẽ ad cõpl'onem eius nãle: nõ per comparationẽ ad compl'onem alterius membri.

Auicẽ.

Lor

Ede cordis tẽperaméto deiceps agamus id ꝑus in aiuz reuocantes: vt vnãquãq̃ ptẽ aut calidiorẽ aut frigidiorẽ aut ficciorẽ aut humidiorẽ eẽ cõparãtes: nõ ad aliquã aliã ſed ad ſeipaz dicam⁹. Ita. n. fit: vt cor frigidiſſimũ nã mlto calidius tẽperaméto ſit q̃z cerebr̃ calidiſſimũ.

Lor

¶ De cordis aũt tpaturis deinceps dõm eſt. ſi prius hec in memoriam reuocauerimus: q vnãquãq̃ ptem ſeipſa: vel calidiorem: vel frigidiorẽ: vel ficciorẽ: vel humidiorem dicimus factam: nõ alicui rei alteri cõparantes. Utcũq̃ enĩ extiterit cor nã frigidi⁹: multo ſane calidiorẽ tẽpaturã poſſidebit calidiſſimo cerebro.

Ar

¶ De cordis aũt craſibus deinceps dicatur. Prius hoc cõmemoratib⁹ nobis q vnã quãq̃ ptem calidiorẽ: aut frigidiorẽ aut ficciorez: aut humidiorẽ ſeipſa factam eſſe dicimus: nõ ad aliquam aliam comparantes. Quantũcunq̃. n. cor fiat q̃dam nã frigidiſſimum multo calidius eſt ꝑm craſim calidiſſimo cerebro.

Jaco.

¶ Determiat Hal'. de ſignis diſcraſiar cordis. Et ꝓ ponit ꝓpoſitũ ponẽdo canonẽ quẽdã erroris remotiuũ. 2° ꝓſequit̃ ibi ⌊ Calidioris igr̃. ⌋ Prio ponit intrẽtũ. 2° ſubiungit cañ. ibi. ⌊ Pri⁹. ⌋ ¶ Dicit ꝓ. dõz ẽ de craſib⁹. i. ꝓpl'onib⁹ cordis. Dicit ſcõo q in h̃ lib. nos dicem⁹ vnãq̃q̃ particulã. i. vnũ q̃q̃ mẽbr̃ nr̃i corpis caliorẽ factã: aut frigi

dioꝛẽ ſeipſa cõpatiõe ad mediũ ſpẽi ſue: z ñ dicim⁹ cõpando ipſam ad aliquã aliã pticulã alteri⁹ ſpẽi. vbi. g. cũ dicimus cor cal'm: aut fridũ. dicimus h̃ re⁹ cordis tẽpati z nõ cerebri: aut al'⁹ mẽbri: qz ſi cõpem⁹ cor ad aliq̃õ aliõ mẽbrox oia corda eẽnt cal'a. vbi gra. ſic ſi cõpem⁹ cor cerebroꝛ: oẽ cor ẽ cal'm: qz q̃tũcũq̃ cor qõ nã. i. näli ꝓpl'one fierit fridũ erit calidi⁹ cerebro caliſſimo z ſic cor oẽ eẽt denoiandũ cal'm z nullũ fridũ. Cp̃ ſciẽdũ q ex dictis ſuperius patere põt: q ſz cor ſit mẽbr̃ tpe z dignitate ꝑpus cerebro: de cerebro tñ tãq̃ nobis manifeſtiori ꝑpus determinauit. Cr⁹ ſciẽdũ q Hal'. pp breuiloqum nõ determinauit de ſignis cordis tpati. Ea. n. facile itelligere poſſumus ex his q̃ de cerebro dicta ſunt cũ tacta ſũt ſigna tpati cerebri. Ad faciliorẽ tñ notitiã fuiſſet ſi ſig' cordis tpati poſuiſſet. iplicite tñ ea nos ꝓſiderare fecit qñ dixit non ad aliquã aliã cõpantes. Cz⁹ ſciẽdũ q de ꝓpl'one cordis z cuiuſcũq̃ alteri⁹ mẽbri triplicẽ poſſum⁹ hãe notitiam. vnã. ſ. gñalẽ z cõpoſitam valde: q̃ cognoſcim⁹ q̃litatẽ abſolute vincẽtẽ in mẽbro illo: z ſic cõpanf mẽbra ꝑm denoiationes ſuax cõpl'onũ ad mediũ in vniuſa ſuba. ſ. ad eq̃le ad põdus. Sic. n. oẽ mẽbr̃ in quo oñaf caltas ſupra caliditatẽ eq̃lis ad põd⁹ dr calidũ: z ſil'r oẽ mẽbr̃ in q̃ oña tur friditas ſupra friditatẽ eq̃lis ad põdus dr frigiduz. ſcõa notitia ẽ ſpãlis q̃. ſ. determinate cognoſcimus ꝓpl'one mẽbri vnius ſpẽi a cõpl'onib⁹ aliax: ſz p hãc nõ diſtinguam⁹ cõpl'ones mẽbrox eiuſdem ſpẽi inter ſe: qz vt ſic ſunt cõicãtes. Et ſic cõparanf mẽbra ad mediũ in genere mẽbrox. ſ. cutẽ. z põr cal'a: quox calor excedit calorem cutis: z ꝑſil'r frida: quox friditas excedit friditatez cutis: vt ꝑ ꝑmi ca. de cõpl'onib⁹ mẽbrox: z ꝑ cõpl'onũ. vlti. c. Tertia vo eſt notitia diſtincta z ſingularis: per quã mẽbrox eiuſdẽ ſpẽi cõpl'ones ꝑ ſe inuicẽ diſtinguimus: vt q cor fox. eſt cal'm z pla. fridũ: z ad talẽ notitiã habendam opz fieri cõparationẽ ad mediũ in illa ſpecie qõ ẽ metrũ z menſura diſpõnuz aliox mẽbrox. Et qz in ꝓpoſito vult nobis tradere Hal'. notitiã diſtinctã cõpl'onũ cordis: illa enim ẽ q̃ nos magis imediate ad op⁹ dirigit: iõ poſuit canonẽ ſupra poſitum. ¶ Ex his ſolui põt multa litteralia dubia hic moueri ſolita vt patet intelligenti.

2

¶ Signa ergo cordis qõ eſt calidius ſua ꝓpl'one eq̃li q̃ ei ſũt iſepabilia z ꝓpria ſũt: magnitudo reſpirationis: z velocitas pulſus: z frequẽtia eius: z virilitas: z feſtinãta ad actionẽ. Qõ ſi fortis caltas ſit valde in corde: tũc ex ſignis ei⁹ velocitas ire: z audacia: z furor z pecr⁹ hñtis hãc diſpõnẽ eſt multox piloꝛ: z ꝑcipue añrior ps ei⁹: z qõ ẽ in vẽtre z lateribꝰ z locis ꝓpi quis cordi vel pectori. Et in plũbus diſpõnib⁹ eius totũ corpus calefit calefactione cordis: ſi nõ reſiſtat ei epar reſiſtentia vehementi.

Et dicã poſt paululum ſigna totius corporis.

¶ Magnitudo reſpirationis fit vt ſit qõ ingredit de aere frido pl's q̃z qõ egredit de vapore fumoſo gñato a calore cordis. Et ſil'r ẽ diſpõ in freq̃ntia z velocitatẽ pulſus ei⁹. Et ſeq vt ſit pulſus ẽt maior: qõ ẽ qz velocitatẽ z frequẽtiã ei⁹ ꝓcedit pulſus magnitudo. Dic̃ g̃ Hal'. velocitatẽ pulſus z frequẽtiã ei⁹ tm̃. Et tacet de magnitudine ei⁹: qm̃ illõ eſt res põs dum ẽt in corꝑe nõ eſt egritudo q̃ debiliter vtutẽ. Et cũ mores aie ſunt ſequẽtes cõpl'ones corꝑis ſequũt ad caltatẽ cordis virilitas z feſtinantia: z reliq̃ q̃ dixit de moꝛib⁹. Et pol'e eſt qdẽ per phiam acqri iſtos mores z caſtigationes z diſciplinã legũ. Et pp hoc eſt intellectum ex ſermone eius q iſti mores ſũt ſeq̃ntes a caliditate cordis: duz non prohibet aliquid ab eis. Et multitudo quidem pilorum eſt conſequẽs multitudinẽ mãe eorum: z eſt vapor fumoſus: ex quo generanf pili.

Laurẽ.

¶ Calidioris ergo cõpatiõe ꝓprie moderationis indicia ſunt inſepabilia ac ꝓpria: ſi ſpiratio magna: ac pulſus velox ſpiſſuſq̃ eſt: ſi audax ho atq̃ ipiger ẽ. Qõ ſi caliditas plm̃ augeꝰ: iracundus: efferus: furibũduſq̃ eſt. Thorax pterea hirſutus marieq̃ pectus eſt: atq̃ ẽt i alijs loca quecũq̃ ꝓpe poſita ſunt ac magna ex pte totum corpus calidum ex corde calido reddit̃ niſi iecur admodum cõtra egerit. Sz paũlo poſt omnia corporis indicia dicentur.

Leoni.

¶ Calidioris igit̃ cordis: vt admodũ q ei prox pzius eſt atq̃ cõueniẽs: indicia q̃dam ſunt inſeparabilia: z ꝓpria: magnitudo reſpirationis z pulſus velocitas: z frequentia: z audacia: z ad actiones nã ꝓmpta. Qõ ſi multuz in calidi tate exceſſerit: tunc furibunda quedã iracũdia z temeritas adſunt. Eſt aũt hic thorax hiſpid⁹ z ꝑſertim pectus. z q̃cũq̃ illis ptes ꝓximiores Magna vo ex parte calidi cordis tempatura: vniuerſum corp⁹ calidum reddit: niſi epar vehementius obſtiterit. Dicemus autem paulo inferius totius corporis indicia.

Antiq̃

¶ Calidioris ergo vt ad ꝓprium modũ refera mus cordis ſigna inſeparabilia qdẽ z familiaria hec ſunt: magnitudo reſpiratiõis: z pulſus velocitas: z freq̃ntia: z audacia: z ad actiones ipigrũ. Si vo cor ad plm̃ veniat caltatis: furorẽ eis z maniaca ꝓfidẽtia. Eſt aũt z piloſuz eis pect⁹ z q̃ circa hypocũdria z his ꝓria. In plũb⁹ vo z totũ corp⁹ ca. ex calido corde fit: niſi marie ꝓpetur epar. Dicenf autem paulo poſterius totius corporis cognitiones.

Jaco.

¶ Determinat de ſignis diſcraſiar nãliũ cordis. ꝑ ſimpliciũ. 2° ꝓpoſitax: ibi ⌊ 2m vo. ⌋ ꝑ caũ. 2° fridi. 3° ficci. 4° hu. partes patẽt. ꝑ põit ſi iſepabilia z fãiliaria 2° nec fãiliaria nec iſepabilia ibi ⌊ In plmis vo. ⌋ ꝑ qñ lapſus ẽ pu⁹. 2° qñ ẽ magn⁹ ibi ⌊ Si vo ad plm. ⌋ Cp̃ dic̃ q ſi⁹ iſepabilia z familiaria cordis caliorꝰ vt ad ꝓprium modũ ipſi⁹ ptinẽtia ſũt hec. ſ. magnitudo reſpiratiõis: velocitas z freq̃tia pulſus: audacia z ipigrities ad actiões. Cp̃ ſciẽdũ q ly vt ad ꝓpriũ modũ 2° ꝓſueuit exponi. Primo fm Pluſq̃cõ. vt p ꝓpriũ modũ itelligam⁹ illũ quẽ huaret nãa nulla rex ipedita. Eſt g̃ ſẽſus z ſigna cordis caliorꝰ. ſ. corde ad ꝓpriũ modũ ſe bñte: qz. ſ. tẽpate ſũt ꝛc. Et hanc expõnẽ Pluſq̃cõmẽ. abſtulit a Thadeo: vt ꝓſonat lr̃a p cedẽti. Ex q̃. n. ſup̃ dcm̃ ẽ fiẽda eẽ cõpationẽ ad me⁹ ꝓpe ſpẽi. vult hz illõ ponẽ ſigna cordis caliorꝰ. ſ. vt ad ꝓpriũ modũ referr̃. i. ad tpamẽtũ ꝓpe ſpẽi. Scõs intell's lr̃ eſt q ſup diſpõnẽ cordis poſſum⁹ ſignare dupl'r. Primo hz ꝑ priũ modũ: z tũc p ſig' familiaria z inſepabilia ſignificamus. Scõo fm nõ ꝓpriũ modũ: puta qñ ſignificamus p ſigna inſepabilia ꝛc. Et qz a ꝑmis icipit: ideo dicit vt ad ꝓpriũ modũ: z vterq̃ intellectus bonus eſt. ¶ Secũdo ſciẽdũ q p ſigna inſeparabilia intelligit ſigna q̃ cuilibet cordi calido inſũt: vel ipm ꝓcomitanf. familiaria x̃o diſ

Cordis caliorꝰ ſignum mltiplex

Cordis diſpõnẽ cognoſci 2°

q̄ a solo cordē pueniūt vel merito solius cordis calidi in corpore inuēta sunt. Et sunt iam dicta signa. Pñt tñ dici familiaria: qr notiora sūt in significādo sup dispositionez cordis: vt sūt ꝑcipue signa sumpta a pulsu. ¶ Cōtra: qr stat cor eē cal'm: z tñ pulsum nec velocē: nec frequētem: nec magnū fieri: puta si vr⁹ eēt debilis multū: aut instrm inobediēs. ¶ Dōm p̄ q̄ illa intelligūt̄ isepabilia: nisi fuerit ꝓhibēs ex pte cā⁹ cōtētiua⁹ siue eētialium pulsus. ¶ Uel dic q̄ hic ponunt signa lapsuū nāliū non multuz nec extremal'r a tēperamēto recedentiū: in quibus semp appet dispō iā dcā in anhelitu z pulsu. Nō. n. pducit vr⁹ ad debilitatē puificātē: aut instrm ad duritiē impedientē magnitudinē: nisi recessus fuerit magnus z innaturalis. ¶ Tz⁹ sciēdū q̄ penes auctores nr̄os inuēniūt isti termini pulsus: diastoles: systoles: anhelit⁹: inspiratio: respiratio: velocitas: tarditas: magnitudo: puitas: raritas: spissitudo. Et sil'r in anhelitu iuēte sūt he dr̄ie q̄ oia i q̄ne bñ declarata sūt: vide ibi. Per magnitudinē q̄ respirationis intelligit magnitudinē anhelit⁹: in q̄ pect⁹ bz oēz dimensionē multū eleuat. cordē. n. cal'o exīte magna repit̄ i eo necessitas refrigerij: q̄re oz aerē multū attrahi: z ex ꝓñti anhelitum magnū fieri. Pulsus ēt velocitas: qr cordē z arterijs calidis exītibus oz aerē ad subueniēdū necessitati: velociter attrahi: z p ꝓñs pulsum q̄tū ad diastolez velocē fieri. Q̄tum ēt ad systolē: qr velociter fit aer calidus z iutilis refrigerio: qr ēt fumi expellēdi velociter in flāmā: oz eos velociter p ostrictionē expelli z frequēter qr post ꝑmā euētationē cito succedit scōa necessitas. vñ pauco tēpore qesit cor intervnū motū z aliū: z p ꝓñs fit pulsus spissus. Et audacia ꝓp mltitudinē caloris: nisi ꝓp assuefactionē acgrat habitus oppositⁿ. Et p audaciā intellige virilitatem. Et p idē ad actiones ipigritū: calidi. n. est mobilitare: vt supra. ¶ 2° ponit signa cordis multuz recedētis a tēpamēto. Et sūt. Furor: qr in eo facile feruet calor z subito ad exteriora expellit̄. Et maniaca ꝓfidētia in egrediēdo picula magna sine ꝑmeditatione ꝓp ebullitionē fortē rōnē offuscātē: qr ira impedit aīum. Seneca. Quodq̄ bz ꝓpriū furor hz i seipsuz ꝛc. ¶ Pectoris piloſi cā p̄z. Ista tñ pilositas magis ad sinistrū q̄ ad dextr̄ declinat. 21. tertij. ¶ Tertio ponit signa non insepabilia nec familiaria. Primo sumpta a q̄litate tangibili totius: Scōo a latitudie pectoris ibi. Est aūt latitudo pectoris ¶ Dicit p̄ q̄ vt in pluribus ex cordē calido reddit̄ totū corpus calidū ad tactū: nisi cordi maxime contraoperet̄ epar. Et subdit q̄ signa habitudinis totius dicent̄ paulopost. ¶ Primo sciēdum boc signum non eē inseparabile nec familiare: qr nō cōsequit̄ immediate ꝓpriā operationem cordis: vel qr nō necessario consequit̄ caliditatē cordis in corpore nāliter se habente. ¶ Scōo sciendū q̄ dixit in pluribus: deinde subiūxit nisi: qr vī sufficere dicere totū fieri calidū ꝛc. ¶ Dicunt qdā q̄ ly nisi: subiungit̄ ad declarādū ly vt in plūb⁹: vt sit sensus vt in plurib⁹ ꝛc. qr. s. illō vez ē nisi epar ꝓpetur. ¶ Aliter z puto melī⁹ dixit vt in pluribus: qr dato q̄ nō ꝓpet̄ epar: non tamē necio ex cordē calido nō totū eēt ad tactū cal'z posset. n. ꝓpari cerebrū. fil'r nālis dispō masculoꝝ frigida q̄ inueniri pōt cū cordē calido. Expimēto ēt p̄z virū q̄tūcunq̄ calidi cordis si castret̄ effeminari. Dixit āt maxime: primo qr inter cetera maxie cordi ꝓpet̄ epar. Scōo qr caliditas cordis calidi cū pēdet a fonte caloris: nō vincit a ꝓtraopantia quacūq̄ epatis: sz oportet ipsam esse valde magnam. sed de his infra magis ꝛc.

Cordis multuz distēpati signū

3 ¶ Amplitudo pectoris ēt ē ex signatiōib⁹ calidi cordis: nisi resistat cordi in illo ēt cerebrum resistēte vehemēti. qō ē: qr q̄titas nucheī plurib⁹ dispōnib⁹ ē ꝓportionalis cerebro: z quantitas spōdiliū ē p̄z q̄titatē nuche. Opz g̃ vt sit q̄titas dorsi toti⁹ p̄z illō: z pect⁹ qdē cōpositū est supra ptē dorsi: z sūt. xij. spōdiles ab eo qō est sub ceruice: sicut cōponit nauis sup lignuz: sup qō ē ei⁹ fabricatio. Ex illo g̃ opz nēciovt lōgitudo pectoris sit ꝓportionalis lōgitudi. xij. spōdiliū sup quos ē cōpositū. Amplitudo aūt ei⁹ tūc ē qñ ē ꝓportionalis cōpō eius q̄titati z spissituduni spōdiliū �means spōdiles. Et qñ vincit calitas in corde apit pect⁹: z dilatat ipsuz i p̄n̄cipio gn̄ationis sue. g̃ �means calitatē cordis ē amplitudo pectoris. Et sil'r qñ est amplitudo pectoris cū puitate capitis: tūc illō est ex maioribus signis z magnis signantib⁹ calitatē cordis. Et qñ ē strictura pectoris cū magno capite: tūc illō ē ex ꝓpriozib⁹ signis friditatis cordis. Et qñ pect⁹ ē capiti ꝓportionale: tūc pone determinationē tuā i cōplone cordis ex alijs signis ꝓpterea: qr tu nō potes signāre tūc ex quātitate pectoris super aliquid ex esse cordis.

¶ Oō aūt caliditas aperiat mēbra qñ contingit inueniri ipam additā in p̄n° gn̄ationis: illō vez est: qm̄ ipa extendit mēbra z amplificat ea. Uez ēt q̄ magnitudo pectoris z ei⁹ puitas sint sequētes res duas: q̄r vna dispō nuche z altera ē dispō cordis: illō ēt ē vez. Nucha qdē oritur in posteriori pte cerebri: cū ergo cerebrū est magnū ē illud qō gn̄at ab eo ꝓportionale ei in magnitudine: z seq̄t ab eo magnitudo spōdiliū q̄ sūt tutamē nuche: z qñ magnificatū ē illō qō ab eo fabricat̄ sup eas est magnū z pect⁹ qdē fabricat̄ sup. 12. spōdiles ex eis. Dispō aūt cordis ē qñ pectus est creatuz vt sit tutamē cordis z defensio. g̃ �means dispōnē cordis est dispō pectoris. Oz g̃ vt ab illo mutetur figura pectoris; vt in paruitate z magnitudie z �means mutationē q̄titatis capitis z q̄titatiꝭ cordis. Et manifestū est q̄ qñ cor est calidius q̄ oz: tunc est maioris q̄titatis �means q̄ dixim⁹: qr caliras extēdit mēbra mollia tenera z dilatat ea in p̄n° gn̄iationis z ē augmētatio eoꝝ in seq̄ntibus sequēs motum eoꝝ p̄n° rei. Intellige g̃ a me istud z intelliges p illō sermonē Gal'. totū. Et qñq̄ accidit: raro tñ vt sit quātitas nuche nō ꝓportionalis q̄titati cerebri: z nō est ꝓportionalis cerebri q̄titati qñ cōtigit in dispōne gn̄ationis: vt sit mā mala z vtus debilis. Et illud qdē paꝝ z raro ꝓtingit: z p illō dixit Gal'. q̄ q̄titas nuche in plurib⁹ dispōnibus est ꝓportionalis q̄titati cerebri. Et nō dixit q̄ illud est sequens semper.

¶ Quinetiam thoracis amplitudo caloris idiciū cēsēt: nisi cerebrū admodū ꝺ egerit. Cum dorsalis magnitudo medulle magna ex parte illi ꝓportionet. Uertebraꝝ aūt magnitudo tāta: quāta dorsalis medulla: pindeq̄ tota spina est. Thorax. n. adnectit̄ dorso: veluti nauigiū carine: quocirca necessario lōgitudinez hēbit parem dorso: latitudinē autem ꝓportionalez corpulētie vtebraꝝ: vbi p nā illarū inerus sit. Sz vbi cordis calor erupans; inflet: ꝺplificetq̄ stati a ꝑma origie thoracē: ꝓportionalē caloꝛi illius latitudinē obtinebit: z ob eā rē quotiēs

capite puo thorax amplior habeat: indiciū caloris in corde ē maximū. Quoties vo magno capite pu⁹ existat: id quoq̄ est indiciū friditatis in corde maxime peculiare. Sz si ꝓportionale caput habeat ceteris inditijs definiri cor ipsuz oportebit perinde quasi de thoracis quantitate nullum sis indicium accepturus.

Leoni. ¶ Est qdē z latitudo thoracis calitatis indiciū nisi z b q̄z cerebr̄ plm obstiterit: qm̄ ei magna spinalis medulla rndet: tante vo erūt vtebre: q̄tia z spinalis medulla: q̄re z spina vniuersa Cōfigit vo thorax ad eā spie ptē q̄ metaphreno idest dorsum dr̄: tāq̄ ad carinā nauis: q̄re necessario ei⁹ longitudo eq̄bit dorso: latitudo vo erit p vtebrarum rōne quando ad ꝓportionē eaꝝ crassitudis fuerit ꝓstitut⁹. Cū vo cordis calitas supans pflauerit: ac dilatauerit: i ꝑmo sui ortu thoracē: erit eiusdē calitati ꝓportiōe rndēs. Quare cū caput puū: thorax āt lat⁹ extiterit maximū b tibi fuerit cordis calitatis indiciū. Cū vo magno exīte capite pu⁹ fuerit: p prussimū b erit cordis fridiozis signū. Si vo capiti fuerit ꝓportiōe respondens tūc alijs signis de corde distingues: ex ipsius thoracis amplitudine nihil assumens.

Amiq Est āt latitudo pectoris calidi cordis cognitio: nisi z huic aliq̄n cerebr̄ maxie ꝺopet. Qm̄ āt spialis medulle magnitudo ꝓportionalis ē illi plm. Et tāta sūt spōdilia bz magnitudinē q̄ta spialis medulla: itaq̄ z spina tota. Cōiūgit vo thorax ad posteriorē ptē bz lōgitudiez qdē eq̄lis metaphreno: bz latitudinē vo cū q̄ dā ꝓportionali grossitudie spōdiliū ꝺiūctio fit bz illā spinā. Cū vo calitas cordis dñata fuerit augm̄tabit thoracē: z dilatabit bz ꝑmā gn̄ationē ꝓportionalr̄ hȳ calitatis. Jō ēt z cū i puo q dē capite thorax posit⁹ fuerit: maxia ꝺm cor fit cognitio calitatis. Quādo vero in magno partuus maxime. Et hoc ꝓpriū signū est cordis frigidiozis. Si vero ꝓportionē hēat cū capite alys signis determinandū erit de corde ita vt ex thoracis quantitate nil accepturus sis.

Jaco. ¶ Tāgit signū aliō sūptū a q̄titate pectoris. 1° declarat illō 2° exeq̄t ex dictis ꝺcludēdo ꝓueniētē modū signandi. 2ª ibi Q̄m aūt. 3ª ibi Cū vo. ¶ Dicit p̄ q̄ latitudo pectoris est cognitio. i. signū caliditatꝭ. s. cordis: nisi ēt maxime ꝺopet cerebr̄: caliditatꝭ. n. est dilatare z ampliare. ¶ 2° declarat ꝓpositū z ꝑmittit tria. p̄m̄ē q̄ ꝑm plm magnitudo spinalis medulle. i. q̄titas est ꝓportionalis illi cerebro in q̄titate sua. ꝑm plm. n. orta in magnitudine z puitate suo p̄n° seu origini attestāt̄: sic trūc⁹ radici. vn/

Nuche ptus de ex cerebro magno: magna bz plm oritꝰ nucha: ex puo pua. Dixit aūt ꝑm plm: qr nucha a posteriori pte cerebri vt supra declaratū ē. Et qr origit totū cerebr̄ eē puū magna exīte posteriori pte: z eō. pua exīte ip̄m eē magnū.

Meta/phreni quid.

Jō origit ex puo cerebro oriri nuchā magnam: z ex magno puā. Sc̄ōm qō ꝑmittit est q̄ spōdilia sūt tāra q̄ta ē spinalis medulla. Cū. n. in cōcauitate spōdiliū debeat nucha ꝓtineri: oz cōcauitatē fieri magnā: nucha magna existēte: pua vo puā. Cū g̃ spōdilia ꝓportionēt̄ sue ꝺcauitati: erūt spōdilia magna nucha magna exīte. Tertiū qō ex his seq̄t ē q̄ nucha exīte magna: ꝺm plm ē pect⁹ magnū z latū: qr spōdilib⁹ magnis exīntib⁹ seq̄t thoracē eē lōgū. lōgitudo. n. thoracis ē ꝺm lōgitudinem q̄titati. 12. spōdiliū: quā appellāt metaphrenū. iō spōdilib⁹ exīntib⁹ magnis erit ista lōgitudo. 12. spōdilium magna. Et sic pectus lōgū. Sil'r latū: qr coste spōdilib⁹ magnis exīntibus sūt lōge: bz q̄z lōgitudinē ē pectoris latitudo. Cū g̃ cerebro exīte magno stet cor fridū: z cū puo cal'm: seq̄t pol'e eē cor cal'm stare cū angustia pectoris z fridū cū latitudine. ¶ 3° oñdit modū sigñandi ex latitudie pectoris z stricturā: z ponit q̄tuor canones. Primꝰ ē q̄ calitate cordis dñante a p̄n° fit pect⁹ latū. s. reⁿ tēpati z p p̄ñs nō ꝓpante cerebro latitudo pectoris est signū calitatis cordis. 2° canō est q̄ capite puo exīte: si pect⁹ fuerit latū: ē sig^m effi caciſſimū calitatis cordis. oñdit. n. q̄ cerebr̄ sua puitate al's friditate ꝓpari nō potuit: qn fieret a calitate cordis pect⁹ amplū. Tertiꝰ canō ē q̄ magno exīte capite: si pectus ē strictū b ē euidētissimū signū friditatis cordis: qr ex b cognoscit̄ q̄ q̄tūcūq̄ cerebrū sua magnitudie iuuaret cor ad pect⁹ ampliādū: paucitate tñ sui caloris ipsuz ampliare nō potuit z p ꝓñs ip̄m cor ē fridū valde. Quartus canō ē q̄ si ꝓtingat caput z pect⁹ eē ꝓportionabilia in sua magnitudie: nō possum⁹ p signū sumptū a latitudine vel strictura pectoris signāre supra dispōnē cordis calidi: aut fridi. Si. n. pect⁹ fit amplū: nescis an magnitudine cerebri an calitate cordis ꝓueniat hec amplitudo. Si militer si angustū ambiguū ē: an hec angustia a friditate cordis. an cerebri puitate ꝓueniat: tūc. n. ē p alia signa signandū: tāq̄ nihil accepturus sis signationis a q̄titate thoracis. ¶ Circa lectiōez hāc oriūt plura dubia lr̄alia ¶ Primū du^m. Quare Gal'. ponēs signū sūptū ab anhelitu solū explicat magnitudinem: z tacet velocitatē z frequētiā. Eō vo in pulsu explicat velocitatē z frequētiaz: z tacet ipam magnitudinē. ¶ 2^m dubiū. Ur̄ q̄ magnitudo anhelit⁹ nō sit insepabile signū cal'i cordis. Nā pectore stricto exīte erit anhelit⁹ pu⁹. Sz cū cordē cal'o stat pectoris angustia: vt in lr̄a innuebat eē pol'e. g̃ cū cordē calido stabit anhelit⁹ pu⁹: z p ꝓñs ꝛc. Et p idē vr̄ q̄ cordē exīte cal'o possit eē pulsus pu⁹: pol'e. n. ē cor esse cal'm z arterias ag̃stas: sz tūc necio erit pulsus pu⁹. g̃ ꝛc. ¶ 3^m dubiū. Ur̄ ex cordē cal'o ꝓueniat pulsus fortis. Et vr̄ q̄ sic ex itētiōe Gal'. in introductorio pulsuū ponētis q̄ bñ tes cor nāl'r calidi⁹ bñt pulsuz vehemētiozē nō ml'tū. Et idē Galya. p theoricē. c. 12. qō ē de opl'onis cordis signatiōe. Itē magnitudo p̄suppōit fortitudinē vtutis: sz talis pulsus ē magn⁹. Cōtra: qr fortitudo vtutꝭ iseq̄t tēpamētū. ¶ 4^m du^m. Nō vr̄ q̄ ipigrities z anhelit⁹ significēt supra dispōnē cordis: sz cerebri: qr hec ē ꝓmptitudo ad opōnes volūtarias: p q̄s signiam⁹? sup dispōnē cerebri z ñ cordis: cū sit p̄n^m volūtarij mot⁹. Et idē ē de anhelitu: qr volūtari⁹ mot⁹ ē vl' mixt⁹. Mot⁹ vo cordis ē pure nālis: vt. s. visuz ē. ¶ 5^m du^m. Ur̄ eē pol'e totū caput eē puū z nuchā eē magnā qō repugnat supradictis: qr stat caput simpl'r eē puū z pect⁹ amplū: sed amplo exīte pectore nucha est magna: eo q̄ spondilia sunt magna quib⁹ ꝓportionatur nucha g̃ ꝛc. Et per simile viceuersa argui pōt q̄ q̄titas thoracis nō pēdet nec cōrñdet q̄titati spondiliū: qr cū capite simpl'r puo stat pectus amplū: sed cum capite simpl'r puo stat nēcio nucha pua: z p ꝓñs spōdilia pua. g̃ cū pectoris amplitudie stat puitas spōdiliū z p p̄ñs ꝛc. Cōtra: qr magn⁹ stipes ex magna radice oritꝰ: z pu⁹ a p/

Galya.

Universidad de Deusto Biblioteca

Anheli tus magnitu/ do Auicē.

ua ꝛc. ¶Sextū dubiū. A quo magꝫ pēdet pectoris lati tudo: an a magnitudie capit: an a calitate cordiꝭ. ¶Ad ꝑ̄m istoꝝ dī ꝙ Galꝰ. p anhelitꝰ magnitudinē voluit nos in telligere magnitudinē ēt pulsus: ꝛ eō ꝙ velocitatē ꝛ frequētiā pulsus velocitatē ꝛ frequētiā anhelitꝰ: eo ꝙ anhe litus currit cursū pulsus. 4ꝫ tertiꝫ. ca. de sermōe vñ anhe litus. ꝛ de ꝫ in qōne. ¶Alij ꝛo dixerūt ꝙ iō exꝑ̄sit solā magnitudinē in anhelitu: qꝝ lꝫ stāte ꝓportiōe istoꝝ pul sus ꝛ anhelitus: anhelitus ꝛ pulsus ꝓportionant: Si tñ eēt pectus magis latum q̄ꝫ cordis caliditas regreret eēt anhelitus augmētatus in magnitudine ꝛ nō in velocita te necessario aut spissitudie: vt infra videbit. ¶Ad scōz dī ꝓcedēdo ꝙ nūc ꝙ corde calido exīte pōt anhelitꝰ esse puus: ꝛ adhuc pulsus eē puus: ꝛ hoc in pluribꝰ casibꝰ. Primus: vbi instra suis motibus sūt inobediētia: vt pe ctus ꝛ arteria dilatatiōi ꝑp siccitatē aut angustiā. Scōs: si vtꝰ motiua sit ipotēs ad motū: ꝛ ꝓr ꝙ signa ista non sūt isepabilia simplr: ꝫ stāte fortitudie vtutis cuꝫ debita ꝓportiōe instroꝝ ad pulsuꝫ alꝫ ad lapsuꝫ cordis. ¶Ad ꝫ̄m dī ꝙ ex corde calo non ꝓuenit pulsus fortis respectu pulsus tēpati: qꝛ vtus pulsatilis in eo debilis ē respectu tempati. Pōt tñ dici pulsus fortꝫ respectu pulsus cordis frigidi cū alijs pibus. Si ꝙ Galꝰ. ꝛ auctores aliqui dicāt pulsuꝫ calidi cordis eē vehemētē seu vehemētiozē: nō in tellexerūt ꝑ vehemētē fortē: nec ꝑ vehemētiozē fortiozes ꝝ rei vitatē: ꝫ ꝝ appentiā: ꝛ apō illos q verā fortitudi nē a magnitudie cū velocitate distinguē nesciūt: ad quoꝫ loquit Galꝰ. in lib. q vocat introductoriꝫ pulsuū. Per ve hemētē ergo itellerit pulsum in quo simul ꝓiūgunt ma gnitudo cū velocitate: q tñ nō est fortis respectu tempati pulsus: vt sēa ꝑmi bene declarani. ¶Ad 4ꝫ̄ posset faci liter dici: ꝙ lꝫ illoꝝ ꝑn̄ sit cerebrum manifestū: radicali ter tñ ꝑn̄ est coꝛ: vt in qōne visum est. Sed hec solutio ꝝ difficultates notas. ¶Alij dixerunt ꝙ in anhelitu ꝛ ꝓptitudine ad actiōes imaginari debemus duplicem cām. Vnā eliciētē ꝛ impantē: ꝛ ista est vtus appetitiua: q̄ est fundata in corde: cui attribuit ira: cōcupiscētia: cōpla cētia: displicētia ꝛc. Aliā imaginamur cām impatam: ꝛ motū exequētē: qualis est virtꝰ motiua ꝑticularis exīs in musculis ꝛ lacertis ꝛ hoc ꝑn̄ est ex cerebro: ꝛ ex hac significamus sup dispōnē cerebri: ꝛ sic ꝙ hūc modum in quātū significamus sup cām ꝑmā signamus sup dispositiōnē cordis: vt ꝛo sup scōam significamꝰ sup dispōnē ce rebri: ꝛ est ymia Aui. ꝑma sexti naturalium. ¶Ad 5ꝫ̄ dī ꝓcedēdo nullā repugnātiā nālem includere totuꝫ caput esse simplr puū: nuchā tñ eē magnā: qꝛ nō maiozem cōne xionē seu ꝙueniētiā iter se vī hīe ps capiti anteriozꝛ po steriozꝛ q̄ꝫ ps posteriozꝛ capitis ꝛ nucha: ꝫ ꝓtigit vnā ista rū ptiū: puta añriozē puā eē magna exīte posteriozi: ꝛ si milr eō. Silr caput absolute magnū ꝓte posteriozi pua: ꝛ puū ꝓte posteriozi magna exīte. ꝙ cōtingēs est totū ce rebrum eē magnū pua exīte nucha ꝛ eō. Item tam ante riozi q̄ꝫ posteriozi ꝓte cerebri pua exīte cōtingit nerꝰos esse magnos ꝛ collum grossum: ꝛ sic de alijs: ergo ꝫ de nucha nō repugnat. Cōsilr poīa dōm est de costis respe ctu spōdilium. Nec istud est ꝰ dicta superius: quia Galꝰ. nō plus voluit nisi qō ꝑm plurimuꝫ est ita. ¶Ad 6ꝫ̄ vī ꝓbabilr dōm ꝙ ꝓpus ꝛ ꝓncipali? pēdet latitudo pectoris a dispōne cordis q̄ꝫ cerebri. Pēdet. n. a corde: vt a fi ne ꝛ vt ab agēte, ꝫ a cerebro pendet ēt vt a fine mediato ꝛ nō ꝓncipali: qꝛ latitudo spondiliū est ꝓp nuchā: ꝛ nu cha ꝓp cerebrū. Et dicūt qdā ꝙ q̄si ꝑ accidēs ꝛ de necessi tate māe fit pectus latum cerebro magno exīte: qa gra nuche magne ꝓtis cerebri magnitudine fit concauitas spōdiliū magna: ꝛ spōdiles ex ꝓti magne: ad qō ex ne cessitate māe debēt sequi longitudinē costaꝝ: ꝑm quā est pectoris latitudo. Sed ꝑma responsio sufficiat.

Anheli tꝰ cā 2ꝫ

Auicē.

¶Et qñ coꝛ est frigidius sua cōpl'one equali ē pulsus minoꝛ equali: ꝛ non opꝫ ꝑculdubio vt fit tardioꝛ: aut vehementioris raritatis eo. 4

Daly

¶Paruitas qdē pulsuꝫ est qñ frigus cordis nō indiget in troitu aeris fridi mltū: neq; gīaꝫ ab eo vapoꝛ fumosus multus: cuius exitꝰ fit necessari? cū festinatōe ꝛ vtute. at ꝛo qꝛ nō oꝫ ꝑculdubio vt fit tardioꝛ ꝛ vehemētioꝛ rarꝰ est: qñ si frigꝰ cordis ē puū: tūc puitas pulsus sufficit i eo quo indiget caloꝛ innatꝰ: ꝛ si supfluit frigus cordis ñ suf ficit puitas pulsus cū illo: indiget ergo puitas caloris in nati vt tardeꝰ motus pulsus ꝛ rarificeꝰ quies eius.

Leon.

¶In corde frigidioꝛi pulsus minoꝛ q̄ꝫ mode ratus est: non tñ tardioꝛ necessario rariozue.

Leon.

¶In frigidioze ꝛo corde pulsus miozes exīt: q̄ꝫ modo nature conueniat: non tamen neces sario tardiozes: vel rariozes.

Jaco.

¶In frigidioꝛi vero corde pulsus minozes sūt competentibus: non tamen ex necessitate tar diozes: aut rariozes.

¶Determinat de signis cordis frigidi. Et ꝑ pōit signa sū pta a pulsu, 2ꝫ ab anhelitu, 3ꝫ ab hūoribꝰ ꝛ pilis. 4ꝫ pōit signa q̄dā nō familiaria. 2ꝫ ibi Spūs vo.] 3ꝫ ibi Tales timidi.] 4ꝫ ibi De puitate vo.] ¶Dicit ꝑ ꝙ in corde fri gidioꝛi tēpato pulsus sunt miozes cōpetētibꝰ: nō tñ de necessitate tardiozes ꝛ rariozes. ¶Sciēdū ꝙ hec lra hꝫ triplicē exp̄onē. Pria exponit lram vt iacet: ꝑmittēdo ꝙ sicut crescēte necessitate in corde ꝛ arteriꝭ supra tēpamē tū: ꝑ' ꝺia q̄ acgrit in pulsu est magnitudoꝛ: 2ª velocitas: ꝛ 3ª spissitudo. Ita ꝑ necessitatē diminutā citra tēpameu tū: ꝑ' ꝺia q̄ depdit est magnitudo ꝛ acgrit puitas: 2ª ꝛo q̄ depdit est velocitas: ꝛ acgrit tarditas: 3ª aūt q̄ depdit est spissitudo ꝛ acgrit raritas. Et ꝑ illo hꝫ ꝓbabile mo tiuū: qꝛ caliditas aucta vltra tēpamētū: ꝛ friditas ēt au cta vltra tēpamētū sūt opposita. ꝙ oppositoꝝ effectuum ꝓductiua. Sed caliditas iducit magitudinē. ꝙ friditas ꝑ uitatē. Itē sic se hꝫ multꝰ aer aucte necessitati: sicut pau cus diminute: ꝫ necessitate aucta attrahit aer multꝰ: vñ fit pulsus magnꝰ. ꝙ ipa ꝺimiuta fit pulsus puꝰ. Si ꝙ coꝛ fuerit fridiꝰ tēpato paꝝ fiet pulsus minoꝛ. Et si iteꝝ cre scat friditas fit pulsus tardioꝛ. Et si iterum crescat fit ra rioꝛ. In corde ꝙ paꝝ fridioꝛi tēpato sūt pulsus pui ꝛ non tardi nec rari: ꝛ si sic in eo sūt pui: nō tñ ex necitate tardi aut rari. Cꝛ' expō ꝑmittit ꝙ ꝺiminuta necitas instro in obediēte: aut vtute debili: ꝓtigit pulsuꝫ puū eē: nō tñ tar dū: aut raꝝ. ꝑt. n. vtꝰ eē ita debilꝰ: aut instm iobediēs ꝙ nō poterit pulsus attingere magnitudinē sue necessitati sic ꝺiminute satisfaciētē quare oportebit ꝙ ī magnitudie deficit velocitate ꝛ spissitudine compensari. Quia ergo ꝑp frigiditatem multū debilitat virtus ꝛ indurat instꝫ ideo ꝓtingit ex corde frigidioꝛi tēpato pulsus fieri mino res cōpetentibꝰ: nō tñ ex necessitate tardiozes: aut rario res. Aliam expositionem habes in questione.

¶Respiratio aūt si quātitas paruitatis pecto ris est ꝑpter q̄ꝫtitatē additionis frigoris coꝛ dis tūc ē ꝓportionalis pulsui. Et si q̄ꝫtitas pe ctoris ē maioꝛ q̄ꝫtitate additionis frigoris coꝛ dis non est respiratio minoꝛ tantum: sed cum illo tardioꝛ ꝛ vehementioris raritatis.

¶Qñ coꝛ ē frigide cōpl'onis nāː tūc q̄ꝫtitas eius est mioꝛ ꝛ consequitur ab illo puitas pectoris. Cuꝫ ergo pectus est puū segr vt sit dispō respiratōis sic dispō pulsus eq̄/ liter, ſ. vt sit respiratio pua: ꝛ nō ꝑculdubio sit tardioꝛ: ꝛ vehementius

vehemētius sit rara. Et qñ nucha ē magna ꝛ segr a ma gnitudine eiꝰ magnitudo pectoris: opꝫ vt diuersificetur respiratio eius a pulsu, vt ſ. sit respiratio parua rara.

Laurē.

¶Spiratio ꝛo vbi tanto minoꝛ thorax existit: quāto coꝛ frigidius pulsui ꝓportione rñdet. Vbi ꝛo maioꝛ fuerit q̄ꝫ frigiditatis quātitas postulet: non solum minoꝛē sed etiam tardio rem: rariozemq; naturā ostendit.

Leoni.

¶Respiratio aūt: siquidē tanto thorax minoꝛ extiterit: q̄ꝫto coꝛ frigidius: pulsibus erit ꝓ portionalis. Si ꝛo maioꝛ fuerit: q̄ꝫ ꝓ frigi ditatis vehemētia: non minozes tm̄: sed ēt tar diozem: ꝛ rariozē naturam ostendit.

Antiq.

¶Spūs ꝛo siquidē tanto minoꝛ thorax sit q̄ꝫ to coꝛ fridius pulsibꝰ ē ꝓportiōalis. Si ꝛo tho rax maioꝛ fuerit ꝑm quātitatē friditate cordis: nō minozē tm̄ ꝫz tardiozē declarat natura.

Jaco.

¶Hoc ē signū sūptū ab anhelitu. ſ. q̄ si thorax sit ꝓpoꝛ tionalis tāto. ſ. angustioꝛ ꝛ minoꝛ thorace mediocri q̄ꝫto ꝫ coꝛ ē frigidius corde tēperato: erūt anhelitꝰ ꝓportiōa les pulsibꝰ: qꝛ sicut pulsus sunt miozes cōpetētibꝰ nō tñ ex necitate tardiozes ꝛ rariozes: ita silr ꝛ anhelitꝰ erit mi noꝛ: nō tñ ex necitate tardioꝛ: aut rarioꝛ: qꝛ stāte ꝓportio nabilitate istroꝝ anhelitꝰ currūt cursu pulsus: vt ifra vi debitur. Si ꝛo thorax nō sit tāto minoꝛ thorace medio cri q̄ꝫto coꝛ ē fridiꝰ: tūc fierēt pulsus nō solū minozes sed tardiozes. ¶Dubiū circa dicta bñ examinādū ē: qꝛ tho race exīte maioꝛi q̄ꝫ regrit necessitas: fit anhelitꝰ maioꝛ ꝫz tardioꝛ ꝛ rarioꝛ. igit silr erit ō pulsu augmētato corde ꝛ arteriꝭ. ¶Sꝫ de ꝫ in dubio videbit lrali. ¶Nō ꝙ ꝫ nomē spūs sumit multiplr: ꝓio ꝙ aia: vt Joānis. 19. ca.

Spūs tertupli citer.

Joānes.

Arist.

inclinato capite tradidit spūm. 2ꝫ ꝙ nobiliori pte vel poꝰ aie: vt scribit Matth. 26. ꝛ Mar. 14. capꝫ. Spūs qdē prō ptus ē. i. rō: caro autem infirma appetitus sensitiuus. ter tio pro vento: vt. 2. meta. De spiritibus aūt ꝛ ventis. 4ꝫ pro corpore facile euaporabili alchimico: vt argentum viuum. 5ꝫ pro substātia separata: vt angeli ꝛ demones. se xto pro corpore subtili aereo quod est instrumentum aie: vt. 4. de iuuamenꝫ. Ultimo pro anhelitu sicut hic.

¶Et hñs hanc dispōnem a natura sua est timi dus: ꝛ nō est ei furiositas vel virilitas vel aiosi tas: ꝛ est hñs tarditatē ꝛ prolōgationē: ꝛ ante rioꝛ pars pectoris est nuda pilis: quātitatē aūt pectoris opꝫ vt determines ꝑm ꝙ dixim? añ. Et similiter est eē frigidioris corpis totius.

Daly

¶Segtur frigus cordis totū qō dixit de morib? dū; nō re mouet eos ꝓbia: aut castigatio: aut aliqd ex ꝓsuetudib?. Et dixit in sermone suo. In calitate cordis ꝛ frigore eiꝰ eē corporis toti?: vt intelligas ab eo p illud: qꝛ si coꝛ ē calr cōpl'onis: segtur ipsum caliditas totius corporis.

Laurē.

¶Tales timidi sunt: obliuiosi ꝛ cogitabundi. In hꝭ pectꝰ leue ē ac pilis nudū: de puitate p terea diffiniēdum quēadmodū antea dictuꝫ ē. Itidem ꝛ de totius corporis qualitate.

Leoni.

¶Tales autez timidi sunt: ꝛ fine audacia: ꝛ se gnes: ꝛ nudū pilis bñ pectus. De eiꝰ ꝛo par uitate distinguēdū vt diximus ꝓus. Eodē mo do ꝛ de totius corporis caliditate.

Antiq.

¶Tales ꝛ timidi: ꝛ curiosi: ꝛ nudū eiꝭ pilis est

pectꝰ. De puitate ꝛo eiꝰ determinādū ē: vt ꝓus dcm̄ ē. Scōm hꝫ ꝛo ꝛ de totiꝰ corpis q̄litate.

¶Hec pars desē patet.

Jaco. 7

¶Et quādo coꝛ est siccius sua cōpl'one eq̄li fa cit duriozē pulsum: ꝛ iste nō est cum velocitate motus ad irā: verūtamē qñ excitat fit prava ꝛ fit difficilis sedatio motus eius: ꝛ totū corpus eius apud illud totalr in pluribus dispōnib?ē siccius compl'one sua eq̄li: nisi resistat epar coꝛ di. ¶Et qñ coꝛ est hūidius sua cōpl'one eq̄li ē mollis pulsus: ꝛ motus habētis ipsuꝫ ad irā velox: verūtamē sedatio eius est velox: ꝛ totuꝫ corpus erit humidius: nisi resistat epar cordi.

Daly

¶Nō rememoratus ē Galr. resistētie epatis cordi in dispō ne cōpl'onis cordis calr a: ꝛ in cōpl'one eiꝰ frida: ꝓpterea qꝛ coꝛ est origo caloris innati. Nā si est calm ponit caloꝛē innatū i corpe amplioꝛē ꝛ minoꝛē: ꝑp ꝫ calefit ab eo totuꝫ corpꝰ nēcio. Et nō polr ē aliqd q̄ꝫ ꝓsequar in frigore qō est vltimū: qō fortitan ē polr vt ꝓsequtur: vt resistat ca loꝛi innato gīaꝫ a cōpl'one cordis calidi: ꝛ ꝑm hoc exem plū qñ coꝛ est frigidū ponit caloꝛē innatū i corpe minoꝛē. q̄re if rigidaꝫ totū corpus nēcio: ꝛ non est possibile aliqd q̄ꝫ ꝓsequaꝫ in caliditate: qō est vltimū: vt ꝓsequaꝫ ex eo vt resistat paucitati caloris innati a cōpl'one cordis fri di gīnati. Et Galr. qdē dimisit signa extrīseca ꝑp appentiā eoꝝ qō est: qꝛ si cāe calide ipsimūt in corpꝰ caliditatē cuꝫ velocitate: tūc ipse signant caliditatē cordis ꝓcipue si fe bres ꝓperāt ad corpꝰ ꝛ q̄ currunt cursu eaꝝ. Et cāe fride qñ ipsimūt in corpus friditatē cū velocitate tunc sunt si gnificātes frigus cordis. Et ꝑm hūc modum est dispō in causis exiccatiuis ꝛ causis hūectatiuis. Et qō ex sermōe Galr. remanet intellm est ꝑm sermones ꝓteriores.

Laurē.

¶Siccius ꝛo coꝛ pulsum efficit duriozē: atq; iracūdiā nō ꝓpta qdē: ꝫz efferā: ac cūctātez: ꝛ qō ꝑpe dixerim corpꝰ oē siccius reddit nisi ie cur ꝓtra egerit. Humidioris cordis indicia sūt si pulsus mollis ē: si facile mouetur ad irā sed facile sedatur. Si corpus omne hūmidius est nisi iecur contra egerit.

Leoni.

¶Coꝛ aūt siccius pulsus efficit duriozes: ꝛ irā nō ꝓpta qdē: ꝫz ferā: ꝛ q̄ nō facile sedari que at: magnaq; ex pte vniuersuꝫ corpus siccꝰ exi stit: nisi epar obstiterit. Cordis ꝛo hūmidio ris signa: pulsus molles: ꝛ mozes ad irā qdez ꝑclives: ꝫz talē q̄ facile sedari possit: ꝛ vniuersū corpꝰ hūmidius existit: nisi epar obstiterit.

Antiq.

¶Siccuꝫ ꝛo coꝛ pulsus operatur duriozes: ꝛ furozē: nō ꝓptū qdē: sed ferocem: ꝛ difficile placabilē: vt multū ꝛo ꝛ totū corpus siccuꝫ si nō epar cōtraoperek. ¶Humidioris ꝛo cor dis signa sūt pulsus molles: ꝛ ꝓsuetudo facile mobilis ad irā: ꝛ facile placabilis: ꝛ totum cor pus hūidius: nisi ea q̄ ꝑm epar cōtraoperenk.

Jaco. 8

¶De partes sunt manifeste.

¶Spērū aūt cōpl'onis cordis cōpositarum ex q̄litatibus ꝑmis dispō ē hec. ¶Ex signis qdē cōpl'onis calr ꝛ ficce cordis ē: vt sit pulsus du

rus:magnus:velox:frequens:ꝛ sit respiratio magna velox:frequens:ꝛ dignus est vt multi plicetur additio eius in velocitate ꝛ frequẽtia qñ nõ est superfluitas amplitudinis pectoris ꝑm superfluitatem caliditatis cordis.

Daly ¶ Jã diximus in eis q̃ sunt ꝓmissa ꝙ cor ẽ in loco radicis arboris ꝛ arteria ei⁹ magna nascẽs ex vẽtre ei⁹ sinistro ẽ filis cruri arboris. Et ꝑ crus qñ elõgat⁹ a corde diuidit⁹ i duas diuisiones magnas:quaꝝ vna vadit ascẽdẽdo sur sus:ꝛ altera descẽdit iferi⁹ ꝛ ramificant ex vna q̃q; duarũ diuisionũ rami m'ti sic virge:q̃ꝝ vnusq;q; vadit ad mẽ/brũ:ꝛ sic ramificant ex vnoq;q; maioꝝ ramorũ rami mi/nores. Et ex istis iteꝝ rami magis pui:ꝛ nõ cessat tal'r il/lud eẽ donec pueniat⁹ ad arterias capillares ſparsas i cu te ꝛ i alijs mẽbris. Et qñ dilatat⁹ cor dilatant⁹ oẽs arterie corpis sil'r:ꝛ qñ ꝓstrigit⁹ ꝓstringunt⁹ oẽs ipse sil'r. Doc qdez ẽ qñ ꝑmanet corp⁹ ꝟ disponẽs ſanitat⁹ aut ꝑm disponẽ i qua nõ mutat egritudo disponẽ arteriaꝝ. Et p dilatatio/nẽ eaꝝ attrahit⁹ aer fridus ab exterioꝛib⁹ corpis ad inte/rioꝛa ei⁹. Et i ꝓstrictioe eaꝝ cõpimit⁹ vapoꝛ fumosus ge nerat⁹ i eis:ꝛ extrahit ipm ad exterioꝛa corpis:ꝛ illud ẽ ex orificijs suis capillarib⁹ ꝓtinuat⁹ cũ eo qõ appet ẽ cu te. Et Gal'.qdẽ vult ꝙ caloꝛ inatus euẽtet⁹ p illud:ſic euẽ/tat⁹ ignis p flabellũ ꝛ strigit⁹ ꝛ figit⁹ ei⁹ accẽsio p euẽtatio nẽ ꝛ eq̃tur cõp'o ei⁹. Et Ari. vult ꝙ ꝑmo Gal'. sit verax: ꝛ ꝙ remãsit sup ipm aliud residuũ qõ ẽ radix i eo qõ di/xit Gal'. Et ꝟ residuũ ẽ ꝙ mot⁹ cordis ꝛ arteriarũ gñant p fricationẽ eaꝝ caloꝛ inatũ ꝛ euẽtãt ipsum sil'r:ꝛ p hũc motũ gñat⁹ ſpũs aialis deferẽs ſbam aie. Et pp illd cũ ex arterijs gñatis ab eo:qõ ascẽdit ad cerebꝝ ex duab⁹ ar/terijs:quarũ vna ascẽdit ꝛ altera descẽdit:texant⁹ retica i se invicẽ mirabil'r itrãtia:ꝛ moueant⁹ motu mirabili val de:gñat⁹ ab eis ſpẽs ſpũs deferẽs ſbam aie. Et pp illd cũ ex arterijs gñatis ab eo:qõ ascẽdit ad cerebꝝ ex duab⁹ ar/terijs:quarũ vna ascẽdit ꝛ altera descẽdit:texant⁹ retica i se invicẽ mirabil'r itrãtia:ꝛ moueant⁹ motu mirabili val de:gñat⁹ ab eis ſpẽs ſpũs deferentj ex ptib⁹ aie ptẽ ei⁹ rõ/nalẽ. Et vtrisq; qdẽ vi ꝙ vita sit a motu cordis ꝛ arteria rũ:ꝛ ꝙ vtutes motiue sũt viuificãtes ꝛ sũt fixe i corde:ꝛ currũt i arterijs ad vnãquãq; ptẽ corpis:ꝛ acgrũt eis vi tã sibi ꝓpriã ꝛ calitatẽ inatã ꝓpriã:ꝛ disp̃o pectoris in eo ꝙ ipm trabit sua ꝓstrictioe ꝺ vapoꝛe fumoſo gñato i cor de:ꝛ qõ attrahit⁹ de aere frido ad cor erit⁹ disp̃o cordis ꝛ arteriaꝝ i eo qõ attrahũt⁹ de aere frido ꝛ i eo qõ faciunt exire de vapoꝛe fumoſo. Et ꝺia iter vtraſq; est ꝙ pectus mouet⁹ volũtarie:ꝛ facit exire qõ aggregat⁹ i eo ex eo qõ expellit ad ipm cor:ꝛ facit⁹ irrare ad ꝺcauitates suas aerẽ fridũ quẽ attrahit⁹ cor. ¶ Et ego qdẽ vidi in anothomia rẽ mirabilẽ ꝛ ꝙ itromiſi manuz meã in aiali decollato adhuc se agitãte ad cor:ita ꝙ secui pect⁹ ꝛ tetigi ipm ve/hemẽtis calitat⁹ ꝛ fort⁹ flãme. ¶ Et cũ res fit ſic dixi: tũc manifestuz ẽ ꝙ respiratio ꝛ pulſus mutant⁹ ꝛ figunt⁹ ꝑm tres cãs. Una eaꝝ ẽ necitas:ꝛ est ꝺseruatio calitat⁹ inate ꝛ euẽtatio ei⁹:ꝛ gño ſpũs aialis. Et 1ª est vtutes motiue. nã si ipse sunt fortes:faciũt opationes suas absq; phibi/tione.ꝛ si sũt debiles:alterant⁹ eaꝝ opõnẽ. Et 3ª est istri obediẽtia.nã pect⁹ ꝛ arterie qñ sunt ſana obediũt vtuti/b⁹ i opationib⁹ suis:ꝛ qñ sũt infirma nõ obediũt. ¶ Et ma nifestũ ẽ ꝙ ipse vtutes sunt 4ᵉʳ ſpẽs. Virtutes. ſ. dilatan/tes:ꝛ iste agũt cũ ſpẽ villoꝝ. Et virtutes retinẽtes:ꝛ iste agũt p ſpẽz aliã villoꝝ. Et vtutes q̃ retinẽt ꝛ faciũt qetez post dilatationẽ. Et vtutes retinẽtes faciẽtes duas qetes oꝑant⁹ oib⁹ ſpẽb⁹ villoꝝ mẽbri in arterijs. Doc qdẽ ẽ ma nifestũ i anothomia ꝙ ipse hñt duas tunicaz, ſ. tunicã cu ſus villi sũt lõgitudinales:ꝛ tunicã c⁹ villi sunt latitudi/nales:ꝛ aggregãt⁹ vtroſq; villi capiẽtes exterius trãſuer se. In pectoꝛe ꝺo iste ſpẽs i villis iueniunt⁹ i lacertj pecto/ris. Et lacerti qdẽ pectoris mouent⁹ p illd qõ aduenit eis ex neruis:ꝛ ꝑp ꝟ ẽ mot⁹ pectoris p volũtatẽ. Et ſapia q/

Respi/ratio et ẽt pl'sus mutant⁹ cã tripli ci.

Cordis vt⁹ 4ᵇ.

dẽ creatoris ſublimis in vnãq; haꝝ rerũ est mirabilis cõpõnis valde. ¶ Manifestũ est q̃ ex eo qõ narrauimus ꝙ qñ cor ẽ calidius ꝛ ficcius nã q̃z ꝓuenit ei:tũc corpus ei⁹ ꝛ corp⁹ arteriaꝝ ẽ ſicci⁹ ꝛ duri⁹ ꝑp exiccationẽ:ꝛ respi ratio ꝛ pulſus ſũt veloces magni ꝛ frequẽtes:ꝛ magni/tudo qdẽ ẽ vt igrediat⁹ ꝑ ã aer fridus plus. Sz ꝙ veloci tatẽ itellige vt tẽpus mot⁹ i ꝺilatatiõe sit plus ꝛ in ꝓstri/ctione min⁹. Sz frequẽtia sit qñ duo tpa getis sunt mino ra. qõ ẽ:qz qñ nõ ſufficit magnitudo cũ eo qõ neciuz est: vtif nã velocitate:ꝛ cũ nõ ſufficit cuz illo:vtif frequẽtia. Jntellige g̃ illõ totũ qõ diri tibi ꝛ scies pillõ totũ:quo in diges ex eẽ ſignificationis frigoris p ispirationẽ ꝛ p pul ſum ſimul.ꝛ itellige p illud ꝑmonẽ Gal'. L⁹ exẽplũ ẽ:ꝙ ſi calitas augmẽtat⁹ augmẽtat⁹ magnitudo:ꝛ nõ cessat ma gnitudo addi additione eius vſq; ꝙ sequat⁹ nã finẽ suũ:ꝛ tũc vtif nã velocitate p additionẽ calitatis. Cũ g̃ nõ ſuffi cit velocitas:vtif ẽt frequẽtia. Et eõdo qñ minuif calidi tas:tũc p'm qõ accidit ẽ diminutio frequẽtie: qz rarificat⁹ quies.ꝛ cũ addif diminutio eius additur raritas.ꝛ cum ꝙsequt⁹ effectũ suũ tardat.ꝛ non cessat tarditas addi do nec ꝙsequt⁹ statũ suũ:tũc g̃ magnitudo icipit minui:mino/rat⁹ g̃ pulſus. Et nõ ẽ tibi vt puideas p pulſuz ꝛ miculosũ ꝛ formicalẽ. isti, n. nõ sunt veloces neq; magni:ſz sũt ſpiſ/si. frequẽtes pp debilitatẽ vtutis. Et nos nõ ponim⁹ tibi exẽplũ nisi ꝑm nẽcitatẽ tm̃:ꝛ est calitas. nã alteranẽ respi ratio ꝛ pulſus ꝟ vtutẽ ꝛ ꝟ ꝑmonis nr̃i. Et tu stude i eo ex libris Gal'. i respi ratione ꝛ pulſu. Et nõ est malũ vt ponã tibi exẽplũ ẽt ex disp̃one vtut⁹:ꝛ exẽplũ i disp̃one istri. Virtus enim qñ est ſalua fort⁹ efficit oia q̃ diximꝰ in eo qõ ꝑterijt. Et qñ debi litat⁹ nõ põt extẽdere venã ꝛ extẽdere ipsaz in oẽs diame tros ei⁹:ꝛ pp ꝟ minuif magnitudo:ꝛ cũ diminutioe ma/gnitudis addunt⁹ freq̃ntia ꝛ velocitas.ꝛ addif freq̃ntia vt cõpleat⁹ p eã illõ qõ deficit a cõplemẽto sui p magnitu dinẽ ꝛ velocitatẽ. Jnstrm ꝺo ꝛ est corpus vene si est obe diens ꝺilatat ipz vtus.ꝛ si nõ est obediẽs minuit⁹ magni tudo:ꝛ accidit in loco ei⁹ mutatio in motu ꝛ qete.

¶ Tpamẽta ãt cõposita cordis i ꝑmis q̃litati/b⁹ita se hñt. Cali ac ſicci cordis pulſus durus: magnusq; est ꝛ velox ꝛ spiſſus ac spiratio ma/gna velox:spiſſa:ac multomagis i velocitatez crescit ꝛ spiſſitudinẽ quotiẽs thoraꝝ cuz corde non ex proportione augeatur.

¶ Scõz ꝺo ꝓgationẽ q̃litatum ꝑmaꝝ vitiose cordis tpature ita se hñt. Calĩ ꝛ ſicci cordis: pl'sus duri sũt:ꝛ magni:ꝛ veloces:ꝛ frequẽtes: ꝛ respiratiões magne:ꝛ veloces:ꝛ freq̃ntes:ꝛ mlto magis velocitatẽ ac frequẽtiaz vergunt: thoraceꝰ cordi nõ aucto proportionalr.

¶ Scõz cõpõnẽ ꝺo ꝑmarũ q̃litatũ distẽperan tie cordis sic se hñt. Calĩ gdez ꝛ ſicci cordis ſi/gna sũt: pulſus duri:ꝛ magni:ꝛ veloces:ꝛ spiſ ſi:ꝛ spũs sunt magni:ꝛ veloces:ꝛ frequẽtes:ꝛ multo magis ad velocitatem accedunt ꝛ fre/quentiam: non crescente secundm proporꝛ tionem cordis thoracẽ.

¶ Determinat de ſignis discrasiaꝝ cõpositaꝝ cordis. Et p calẽ ꝛ ſicce. 2° calẽ ꝛ humide. 3° frigide ꝛ hũide. 4° frigide ꝛ ſicce. Partes patẽt. p ponit ſigna familiaria. 2° non fami/liaria. 2° ibi ¶ De tot⁹. ⌋ Primo ponit ſign a a pulſu. 2° ab anhelitu. 3° a pilis. 4° a moꝛib⁹:: 2° ibi ¶ Et ſpiritus. ⌋ 3° ibi

Singu/gia qd ꝛ vnde.

⌋ Diuz. ⌋ 4° ibi ⌋ Ad actiões. ¶ Dic̃ p ꝙ distẽpãtie cor dis exĩtis ꝑm ſinçugiã. i. cõpõnez. a'fin qõ est cõ ꝛ çugia qõ ẽ iunctio ꝑmarũ q̃litatũ:ita se hñt ſicut statiz dicẽt:qz ſigna cordis calĩ ꝛ ſicci sunt hec. pulſus duri pp ſiccitatẽ idurãtẽ arterias:magni:veloces:ꝛ ſpiſſi:qz cũ calitas in corpe ꝛ arterijs ẽ vehemẽter aucta:idiget⁹ m'to aerevelo citer ꝛ frequẽter attracto:ꝛ sic opz eẽ pulſuz ꝛ magnũ:fre quẽtẽ:ꝛ velocẽ. ¶ 2° ponit ſigna ſupta ab anhelitu. Pri/mũ:ſpũs sunt magni veloces ꝛc. qz statẽ ꝓportionabili/tate instr̃oꝝ ꝓportionant⁹ pulſus:vt supra. thoraceꝰ tñ nõ creſcẽte. i. nõ ꝺilatato ꝑm ꝓportionalitatẽ cordis fiũt pul ſus veloces ꝛ frequentes. qz qõ ex magnitudine deficit velocitate ꝛ frequentia compensatur.

9 ¶ Et hñs hãc disp̃onẽ est plus pilosus q̃z alij hoies i añrioꝛi pte pectoris:ꝛ ꝙ segtur pectus ex vẽtre ꝛ laterib⁹:ꝛ curiosus:ꝛ parat⁹ ad actio nes: velox:fortis ire:ꝛ mores ei⁹ sũt mores ty rãni vicẽtis:qñ ira ei⁹ mouet⁹ velocit⁹ ꝛ fit diffi cil'ges ei⁹. Eẽ ãt cõpl'onis toti⁹ corpis ꝛ eẽ am plitudis pectoris oꝛvt ꝺteries ꝟ ꝙ añ diximꝰ.

Daly ¶ Totus iste ſermo intell's est ꝑm ꝙ diximus nuper.

Laurẽ. ¶ Hi ex oib⁹ pect⁹ hñt q̃z marie pilosum ꝛ ilia: ad actiões obeũdas ꝓpti aioſiq; ꝛ celeres ſt: ac moꝛib⁹ imitant⁹ tyrãnos iracundi efferi. De toti⁹ ãt corpis tpamẽto:atq; ẽt thoracis ãplitu die:qõ ꝓportiõe rñdeat supradcis agẽdũ ẽ.

Leoni. ¶ Hi ꝺo precũctis pectus hñt marie hirsutũ:ꝛ ilia. Ad actões ãt ꝓpti sũt:ꝛ iracũdi ꝛ subiti:ꝛ mores tyrãnicos hñt ad furoꝛẽ faciles nõ fa cileve placabiles. De totius aũt corporis tẽpe ratura:ꝛ thoracis amplitudine:his que añ di ximus ꝓportionaliter est distinguẽdum.

Anniq. ¶ Oiuz pilosissimi sũt hi ꝟ pect⁹ ꝛ hypocũdria ad actiões ꝺo pat⁹:ꝛ aioſi:ꝛ veloces:ꝛ tyrãni cis moꝛib⁹:ꝛ. n. furioſi sũt ꝛ difficile placabiles. De toti⁹ ꝺo corpis crasi adhuc ꝛ thoracis ãpli tudie p ꝓportiõaliꝛ his q̃ ꝑus ꝺcã sũt ꝺteriandũ ẽ.

Jaco. ¶ 3° ponit nũc signũ sũptũ a pilis vt diximus. Et ꝟz. ¶ 4° ponit ſigna sũpta a moꝛib⁹. Parati ad actiões pp calĩ i eis igneũ m'tũ motiuũ. Et pp idẽ aioſi. i. audaces ꝛ velo ces ꝛ tyrãnicis moꝛib⁹:qz crudeles:iniuſti: passionũ se/ctatores. Est. n. mos tyrãnoꝝ iraſci ꝺ q̃scũq;:qñ ꝛ pp qõ nõ ꝺebẽt nec ꝓcib⁹ facile placari:ꝛ tales sũt isti: pp calo/ris. n. feruoꝛẽ facile iraſcunt:pp ſiccitatẽ tñ ꝺceptã iram diu ſuãt. Tyrãn⁹ q̃rit vtilitatẽ ꝓpriã. Rex publicã. Rex igit⁹ ex legib⁹ ſumit ꝑiculũ. Tyrãn⁹ violẽta dñatiõe ppl'm ꝑmit. Boeti⁹ i topicis. ¶ Ultio põit ſigna nõ familiaria. ꝑm ꝙ ex corde cal'o ꝛ ficco totũ corp⁹ fit cal'm ꝛ ficcũ nisi epar marie ꝺopef.ꝛm ex corde cal'o ꝛ fic. reddif pect⁹ am plũ:nisi ꝺopef cereb⁹ vt supꝰ. Et ꝺcis Daly colligunt⁹ ali qua notata ꝛ pulchra q̃ ꝑ teipm vide. ¶ Circa hãc lram cadũt ꝺub'. ¶ Pri⁹. Ut ꝙ ex corde cal'o ꝛ fic. ñ ꝓueniãt pulſus magni:qz q̃zta ẽ cã ꝓmouẽs magnitu⁹:tãta vel maioꝛ ẽ cã i ꝟ corde ꝓmouẽs puitatẽ:eo ꝙ cã ꝓmouens magnitudinẽ ẽ ſolũ augmtũ nẽcitatj supra tpamentũ. ⌋ Cã ꝺo ꝓmouẽs puitatẽ ẽ istri ficcitas ꝛ durities: ſz fortioꝛ ẽ durities i puificãdo q̃z sit nẽcitas i magnificãdo ẽt stante vtute. g̃ ꝛc. Probat⁹ minoꝛ:qz eq̃ potẽs ẽ diminutio nẽci/tatj i puificãdo:ſic augmẽtũ nẽcitatj i magnificãdo. ſz fot tioꝛ ẽ durities i puificãdo ceteris pib⁹:q̃z diminutio nẽ.

tatj i puificãdo. puitas. n. durities instr̃i cũ vtute plus ẽ q̃z puitas diminutiõis nẽcitatj cũ vtute. g̃ ꝛc. Virt⁹ nãq; cũ puatõe nõ m'tũ minuit ex eq̃li:qñ a ꝺiastole ꝓhibẽtẽ nõ hz. 2° p'. 8°. c. 3°. ſũma de pulſib⁹. c. 6°. qõ ẽ de cauſis ꝓẽti uis pulſuũ. Pro illo vr Raſ. 1° Almã. c. de ſignis cordis. vbi nõ põit nisi velocitatẽ ꝛ frequẽtia. ¶ 1ᵐ ou ᵐ. Ur̃ po/suit ſignũ sũptũ a duritie pulſus ꝛ nõ a duritie anhelit⁹. ¶ 1ᵐ ou ᵐ. Ur̃ q̃ isti ꝺeberẽt hꝛe paucos pilos i pectoꝛe: qz m'to fortioꝛ ẽ calitas ꝛ ſiccitas cordis in exiccãdo ma teriã piloꝝ:q̃z calitas ꝛ ſicci. cerebri. Et cũ ꝟ hũidi⁹ mẽ bꝛũ ẽ caput q̃z sit pect⁹. Sz calitas ꝛ ſiccitas cerebri põt facẽ i capite caluitiũ. g̃ calitas ꝛ fic. cordis p̃t in pectoꝛe caluitiũ facẽ:ꝛ p ꝓñs ꝛc. ¶ 4ᵐ ou ᵐ. Ur̃ nõ posuit i ꝟ cor ꝺe diastolẽ ꝛ expirationẽ maioꝛẽ ſystole ꝛ ispiratiõe:ſic i fra eẽ posuit ꝺe cal'o ꝛ hu. ¶ Ad p'm istoꝝ ꝺr q̃ nõ tãta ẽ cã puitatj ꝛc. qz nõ q̃lz ſiccitas vel durities oꝛgani ꝑedit magni ne m ᵐ pulſus:ſtãte fortitu ne ᵐ vtutj ꝛ augnto nẽcitatj: q̃lz tñ augmẽtũ nẽcitatis cũ fortitu ne ᵐ ꝛ obediẽtia instr̃i magnificat. Quid ãt ad pbationẽ fit oꝺz: vide 2° p'. ꝺe pul ſibus. ¶ Ad 2ᵐ pz q̃ ẽt pect⁹ ẽ ꝺurũ. Sz ꝟ ꝺz itelligi p arte riã. ¶ Ad 3ᵐ tacta ẽ sol'o supra ꝺe cauſis caluitiei. ¶ Ad 4ᵐ ẽ ꝺõz q̃ illõ i seq̃ntib⁹ ꝺat itelligi cũ ponũt ſigna cali ꝛ hũidi cordis. Et ꝛo Gal'. pp breuiloquiũ omisit hec.

¶ Et qñ vicit sup cor hũiditas cũ calitate st̃ pili 10 i hñte hãc disp̃onẽ min⁹ q̃z i illo quẽ diximus añ. Verũtñ nõ minuũt⁹ i curiositate ad actões: ꝛ ñ fit pua ira ei⁹:sz ẽ velor tm̃. Pulſus ꝺo est magn⁹ moll:ñ velor freq̃ns. Verũ respiratio ei⁹ qñ pect⁹ ẽ p ꝓportiõale cordi:ẽ ꝑm modũ ꝑm quẽ ẽ pulſus. Et qñ pect⁹ ẽ min⁹:tẽ respiratio addif i velocitate ꝛ freq̃ntia ab eo qõ mõstraui mus ꝟz puitatẽ q̃z titatis pectoris. Et qñ ẽ re/spiratio i hac cõpl'one multa supflua:p̃cipue'ſi accit illõ vt sit illõ i hũiditate. tũc cũ eo qõ nar/rauim⁹ accidũt egritudies ex putrefactiõe:qñ hũores i hñte hãc disp̃onẽ corrũpũt⁹ ꝛ putrefi unt:ꝛ fit exit⁹ respiratiõis maioꝛ ꝛ velociꝛ itroi tu ei⁹:ꝛ ẽ cũ eo ꝓstrictio pulſus venaꝝ velor.

¶ Tot⁹ iste sermo ẽ itell's ꝑm ꝙ dixim⁹ i eo qõ ꝑterijt. Et Daly iã excitauit i eo sup ꝟ totũ qõ dixit de eẽ respirationis ꝛ pulſus:ꝛ canones qb⁹ sciunt⁹ pricularia pulſus ex disp̃o/nib⁹ sanitatj ꝛ egritudis. qõ ẽ:qz qñ cordis ꝺpl'o ẽ calioꝛ q̃z oꝛ ꝛ hũidioꝛ:ponit totũ corp⁹ caliꝰ ꝛ hũidi⁹ fi nõ resi ſtat ei epar i hũidi⁹ sua. Et qñ addunt⁹ calitas ꝛ hũiditas ipsi⁹ ꝛ nõ resistit ei epar i hũidi⁹ fit ꝺpl'o chimoꝝ recipi/ens putrefactionẽ ꝛ corruptionez:ꝛ pp ꝟ accidũt ab eis febꝛes putride. Et ꝑpri⁹ pulſus oib⁹ febꝛib⁹ putridis ẽ: vt sit exit⁹ respiratõis p ꝓstrictionẽ pectoris:ꝛ p ꝓstrictio nẽ arteriaꝝ maioꝛ ꝛ velocioꝛ introitu ei⁹ p dilata nc m eaꝝ. qõ ẽ:qz gñat⁹ a putrefa nc hũoꝝ vapoꝛ fumoſus plus: qua re est nẽciũ exẽre ipz ꝛ expellẽ ipz a corpe plus q̃z indi/geat caloꝛ inat⁹ introitu aeris fridi. caloꝛ. n. inat⁹ in disp̃o ne febriũ ẽ minoꝛ p ꝺeclinationẽ eoꝝ. qõ ẽ:qz feb est ca/loꝛ accñtalis:ꝛ caloꝛ inat⁹ est calitas nãlis:quẽ ꝺebilitat caloꝛ exẽ⁹:pp ꝺebilitatẽ g̃ calitatj inate nõ est nẽcium vt intret aer fridus mult⁹ q̃ euentet.ꝛ pp putrefactionẽ hu/moꝝ gñat⁹ vapoꝛ fumoſus mult⁹ in c⁹ egressiõe est nẽcia magnitudo ꝓstrictionis ꝛ velocitas ei⁹. Et pp illud seq/tur ab eo qõ dixim⁹ res ꝓprias cũ putrefactiõe ꝛ ẽ freq̃n tia pulſus post ꝺilatationẽ. ſ. vt sit reges post ꝺilatationẽ minoꝛis tpis q̃z facta post ꝓstrictionem.

¶ Si calitas sil'cũ hũiditate exuper pilosi min⁹ Laurẽ.

Universidad de Deusto Biblioteca

p̄dictis sūt. Ad actiones āt obeūdas nihilomi
n⁹ prōpti nō tñ effera iracūdia ē: ꝫ ad irā proni
dūtaxat: plūs p̄terea mollis: magn⁹ velox: ac
spissus ē: ⁊ spiratio q̄ties thorax cordi ꝓportio
ne rñdeat: pinde vt plūs existit. Quoties ẏo
minor sit tanto velocior ac spissior p̄dcis: q̄to
thorax minor hȳ: ceteꝝ vbi multū a mediocri-
tate tpamēti recedit maxime q̄ si accedat p hūi
ditatē ad ea q̄ sunt ꝓdita: putride egritudies:
corruptis hūoribꝫ: putrefactisq̄ icidēt ac spira
tio maior: velocior q̄ ⁊ i plūs distractio velox.

Leoni. ¶ Si ẏo calitas vna cū hūiditate dñabit: min⁹
gdē his quos antea diximꝰ: hi sunt hirsuti: ad
actiones ẏo nihilomin⁹ prōpti: nō tñ ferior est
aius: ꝫ ad irā ꝑcluis tm̄mō: pulsus ẏo ma-
gni: ac molles: ⁊ veloces: ⁊ frequētes existūt.
Et respiratio: cū thorax cordi fuerit ꝓportiōa-
lis: eādē pulsibꝰ formā ꝺuabit. Si ẏo mior ex-
titerit: tāto illis velocior erit: ⁊ frequētior: quā
to ⁊ thorax mior extiterit. Si āt mlta fcā fuerit
euersio i tpatura: ac si hꝰ pserti i hūiditate ꝓtige
rit: p̄ter ea q̄ dixim⁹: ꝓtigēt ēt ex putredie mor
bi his: q̄ i ipsis fuerit hūoribꝰ corruptis: ac pu
trefactis. Expiratiōes āt maiores sī: ac velocio
res i spirationibꝰ: ⁊ sb̄missio arterie i plūs velox

Antiq. ¶ Si ẏo hūiditas obtinuerit cuꝫ calitate pilosi
gdē min⁹ his q ꝑus dicti sūt hmōi ⁊ parati ad
actiōes nō min⁹ illis: nō tñ ferociores i furore:
ꝫ i irā tm̄ parati. Pulsus ẏo molles ⁊ magni
⁊ veloces ⁊ freq̄ntes. Et spūs thorace gdē ꝓ-
portiōaliꝫ se hūte cordi ꝺz eādē formā erit silis
pulsibꝰ: mior ẏo exūte tāto velocior ⁊ frequē
tior ē p̄dcis spūs q̄to ⁊ thorax mior. Multa
ẏo ꝙuersiōe ꝺz crasiꝫ fcā ⁊ marle si ꝺz hūidita-
tē accidit hꝰ p̄ter ea q̄ ꝺcā sūt adhuc ⁊ i putridas
egritudies ex corruptis ⁊ putrescēnbꝰ i eis hu
moribꝰ icidūt: ⁊ expiratiōes maiores ⁊ velocio
res i spirationibꝰ: ⁊ in pulsibꝰ systoles velor.

Jaco. ¶ Ponit signa calī ⁊ hūidi cordis. Et p̄ qñ lapsus ē pu⁹.
2°qñ mlt⁹. 2°ibi ⌊Mlta ẏo.⌋ Prio a pilis. 2°a moribꝰ. 3°
a pulsu. 4°ab anhelitu. 2°ibi ⌊Et parati.⌋ 3°ibi ⌊Pulsus
ẏo.⌋ 4°ibi ⌊Et spūs.⌋ ¶ Dic̄ p̄ q̄ si hūiditas cū calita-
te i corde obtinuerit. i. oñata fuerit sup̄ tpamentū: hūtes
tale cor sūt min⁹ pilosi his q ꝑus dicti sunt. ſ. calꝫ ⁊ sic. In
talibꝰ. n. cal'm ē min⁹ vstiuū: q̄ ꝺiuctū hūido. Et ēt hec
mā ex q̄ elevaf vapor fumosus ē min⁹ pata ad recipiēdū
vstionē. ¶ Dic̄ 2° q̄ isti sunt pati ad actiōes: nihil minus
pp cal'm i eo eē multū motiuū sic̄ i cal'o ⁊ sic. lꝫ non sit ita
acutuꝫ: nō tñ ferociores: ꝫ supple min⁹ feroces furore: ⁊
pp cal'm eē min⁹ igneū: ⁊ sb̄m eē hūidi⁹. vñ nō sic diu ser-
uaf ipressio: q̄re facili⁹ placanf. ad irā tñ pati sūt pp sb̄z
hūidā facile recipe ipressionē. ¶ Dic̄ 3°. pulsus ẏo mol-
les pp mollitiē arterie: magni: veloces: ⁊ frequētes: q: ẏ
tus supponit fortꝫ instr'm obediēs: ⁊ necitas aucta. ¶ Di
cit 4° signū sūptū ab anhelitu. ſ. q̄ si thorax sit ꝓportiona
liter latus calitati cordis: spūs. i. anhelit⁹ sūt ꝓportiona-

les pulsibꝰ: q: tūc cāe ꝓtētiue anhelit⁹ ⁊ pulsus sūt ꝓpor
tionales. Si ẏo sit thorax min⁹ lat⁹ re'' mediocris thora-
cis: q̄ꝫ sit cor cal'm re''tpati cordis: tūc tāto erit velocior
⁊ frequētior anhelit⁹ quāto thorax erit minor: q: quāto
thorax erit minor: tāto erit minor anhelit⁹ anhelitu tāte
calitati ꝓportionato. ꝫ quāto erit minor: tāto oportebit
ip̄z velocior⁹ ⁊ frequētior⁹ fieri. vt q̄ i magnitu'' ⁊ defic:
velocit'' ⁊ frequētia cōpēset. ¶ Ultio ponit signa lapsus
mlti a tpamēto. Et sunt tria. p'' si fiat mlta ꝙuersio. i. ma-
gnus recessus a tpamēto: ⁊ maxie si ille recessus fuerit ꝺz
hūiditatē: p̄ter hec signa q̄ supra ꝺcā sūt de corde nō mul
tū lapso: adhuc isti icidūt i egritudies putridas ex putre
scēnbꝰ ⁊ cōrupt̄ hūoribꝰ vt sint febres: vlcera: apata ⁊c.
Scȝ signū q̄ exprirationes i anhelitu sunt maiores ⁊ ve-
lociores i spirationibꝰ. ⁊ cuꝫ ꝺz systoles i pulsu ē velox. s.
re''diastolis: q: q̄ debebat eē velox re''tpati nō ē du'': q:
necitas mūdificādi i ꝺz corde maior ē re'' tpati q̄ꝫ necitas
refrigerādi re''eiusdē. ⁊ eꝫ est in cal'o ⁊ in sic. Ex q̄ seqtur
q̄ stāte ꝓportiōe instr'oꝝ ⁊c. i anhelitu cordis calī ⁊ hūi
di sūt expirationes maiores i spirationibꝰ ⁊ velociores: q̄
eꝫ i anhelitu corpis hūtis cor cal'm ⁊ sic. sunt i spiratiōes
maiores ⁊ velociores exprirationibꝰ. Ex q̄bus sit' ꝓz ꝫ'' fi
gnū. ſ. i pulsu cordis calī ⁊ hūidi ē systolē maiorē ⁊ velo
ciorē diastole. ⁊ eꝫ i corde cal'o tm̄: vel in cal'o ⁊ sic. q: sic
se ꝺz pulsus ad pulsuꝫ: sic̄ anhelit⁹ ad anhelitū. currit. n.
anhelit⁹ cursu pulsus. ¶ Ex q̄ ꝓz error q̄rūdā phoꝝ dicē
tiū systolē ⁊ ꝺyastolē i pulsu nō eē iter se ꝑprie cōparabi
les. Et q̄ nō iueniť text⁹ in q̄ cōparent i magnitu'' ⁊ pui
tate: aut ex q̄ hec cōparatio elici possit. Ꝓz. n. ex ꝺz opp''
q: sic se ꝺz systole i anhelitu ad diastolē i anhelitu: sic sy-
stole pulsus ad diastolē eiusdē. Sȝ p' adūicē ꝺz a Hal'. in
magnitudine ⁊ puitate cōparanť. g̃ ⁊c. ¶ Sȝ circa hanc
lr̄am sunt ꝺubia lr̄alia. ¶ Pri''. Ur̄ q̄ hūtes cor cal'm ⁊
humidū sint min⁹ ꝓpti ad actiōes q̄ hūtes cal'm ⁊ sic.
cui⁹ opp'' sonat lr̄a: q: cal'm ꝙiuctuꝫ cū sicco ē actiuius ⁊
mobili⁹ ceter] parib⁹: q̄ ꝙiuctū hūido. c⁹ signū ē: q: cho
lera ē mobilior sanguie. ⁊ vl'r corpa ignea aeris. g̃ cor ca
lidū ⁊ sic. ē ꝓpti⁹ ad actiōes. ¶ 2'' du''. Qui sūt magis
parati ad irā: an hūtes cor cal'ꝫ ⁊ sic. an cal'm ⁊ hu. Et vī
q̄ ꝑmi q: sūt paratiores ad sanguis ebullitionē: cū eorū
calor sit magis igne⁹ ceteris parib⁹. Sȝ ꝛ: q: in subo hu-
mido citi⁹ ipzimit obm ire. Itē idē inuit' in lr̄a. ¶ 3'' du''.
In q̄ illoꝝ sunt pulsus maiores. Ur̄ q̄ i cal'o ⁊ hūido: q:
in sicco ē istr'm inobediēs. Ur̄ q̄ in sicco: q: iflāmatio fit
in eo vehemētior. Itē q: supflua hūiditas facit inobediē
tiā istr'i pulsus: vt Hal'. i có'' pulsuū. c. de pulsu senū. ¶ 4''
du''. Non vī q̄ veloces sint pulsus: q: Halyabas ponit
ipsos i velocit'' ⁊ tardit'' mediocres. Et ꝓz cā: q: lꝫ calꝫ sit
maiꝫ: est tñ cū hūido obtusi⁹. Itē si tardius ipzimit calor
cū hūidi'' q̄ꝫ cū tpamēto ipzimat: sit p a. tardi⁹. g̃ si tm̄ ꝑci
se eēt augmētata calitas q̄ velocitaret p. a. augmentato
hūido itm̄ q̄ retardaret p. a. fieret pulsus eq̄lis i velocit''
⁊ tardit''. ⁊ sil'r argui p̄t de rari'' ⁊ spissitudine. ¶ 5'' du''.
Sic se ꝺz cal'm mlt'ū ad hūidū multū: sic̄ modicū ad mo
dicū. Sȝ cal'm paucū regit ⁊ gubernat hūidū paucū: ⁊ i
eo ꝙhibet putredinē: g̃ ⁊ mlt'ū a mlto putredinē ꝙhibꝫ.
Itē q: mltitudo hūidi ꝙhibet putredinē: ⁊ paucitas ac-
celerat. g̃ corde mlt'ū hūido magis tardaf putredo q̄ꝫ pa
rū hūido. ¶ 6'' du''. Quis citi⁹ cadat i febres: an hūs cor
cal'm ⁊ sic. an cal'ꝫ ⁊ hu. Et vī q̄ hūs cor cal'm ⁊ humi. q:
sb̄m hūidū facili⁹ recipit ipressionē. q̄ꝺ. n. hūidū ē a cal'o
facile iflāmaf. ⁊ facile ꝺgelaf a frido. 2° de ptib⁹ aialiū 11°
ca. Et ꝓ illo vī snia Hal'. 8° terapē. ⁊ p̄ ꝺe ꝺiijs fe. ⁊. 16. có
tinētis. ca. 11. Cōtra. q: calꝫ ⁊ sic. est magis igneū. g̃ faci-
lius iflāmaf. ¶ 7'' du''. Nō vī expirationes eē maiores
ispirationibꝰ: q: quātus ē lapsus i cal'o: tātus est aut p̄t
esse in hūido: ꝫ quātus ē lapsus in humido tātū crescit

expiratio. ⁊ quātus in cal'o tātū crescit ispiratio. g̃ ispira
tio ⁊ expiratio sunt eq̄les. ¶ Ad hec ꝺubia ꝓ ordinē rñ
ꝺetur. ¶ Ad p'' dī q̄ neutra illarū ꝓpriꝫ ꝺemōstrari p̄t:
q̄uis. n. cal'm ⁊ siccū sit actiuius q̄ꝫ cal'm ⁊ hūidū. hūi
ditas tñ cordis calī ⁊ humidi iuuat ad facil'r ipressiones
recipiēdas: vbi siccita: i cal'o ⁊ sicco retardat. Et iō Hal'.
ꝺicit hos nihil min⁹ eē paratos ⁊c. ¶ Ad 2'' ꝓbil'r rñdet.
quātū. n. cal'm ⁊ siccū est actiui⁹ ⁊ ebullitioni parati⁹: tā-
to humiditas cordis facilitare vī ipressionez ab obiecto
irā inferēte. ¶ Ad 3'' vī probabil'r dom q̄ maior est pul
sus in cal'o ⁊ humido: q: instr'z obediētius. ¶ Alij ꝺicūt
q̄ in cal'o ⁊ sicco ē maior quo ad diastolē: ꝫ in cal'o ⁊ hu
mido est maior q̄ ad systolē. ¶ Ā ego ꝺixi q̄ tā pp humi
ditatē excedētē tēperamētū q̄ꝫ pp siccitatē fit instr'm mi
nus obediēs. plus tñ maioraf ipsa inobediētia instri ce-
teris parib⁹ ex siccitate q̄ꝫ humiditate. Uerūtñ nō quili
bet gradus humiditaꝫ: nec siccitatis sufficit parificare
pulsuꝫ respectu cuiuscūq̄ necitatis. lꝫ. n. ad minores di-
mēsiones a vtute fit dilatabilis arteria in sicco q̄ꝫ in tēpe
rato. p̄t tñ in sicco eē tā pua necitas dilatādi q̄ illa ibi ñ
prohibeť. multa hic ꝺici pñt. ¶ Ad 4'' p̄t cōcedi ꝺ illa.
Cōsidera tñ circa ꝺz. ¶ Ad 5'' negaf filitudo. p̄ q: cū cali
do multo est facilis lapsus ad cal'm: ⁊ ebullitionē: ⁊ non
cū pauco. 2° q: ex multo humido plimi vapores eleuātur
q̄ indebite trāspirātes sunt cā casus in putredinē. Itē nō
ita facile nec ita ꝙforme est vtuti multū cal'm ⁊ humidu
ficut mediocre. Ꝺō āt ꝺī q̄ multitudo p̄seruat a putredi
ne. ꝺcedēdū ē state paritate in cal'o: quo ad bñ posse gu-
bernare. vel ꝺic q̄ ab itra facilius putrefit multū q̄ꝫ mo
dicū: ab ext'ñ eꝫ. Et sic itelligit Arist. ¶ Ad 6'' qcqd alij
ꝺicāt credo q̄ facili⁹ absolute cadat sanguine⁹ in febrē: lꝫ
in aliquā determinatā spēm febris facilius cadat chole-
ricus q̄ꝫ sanguineus. ¶ Ad vltimū p̄t ꝺici q̄ Hal'. loq-
tur hic qñ lapsus in humido excedit lapsum in cal'o. vbi
ẏo fuerint eq̄lis lapsu: exprirationes ⁊ ispiratiōes erūt
equales. Sed ꝺz ꝺ fonte alibi ꝺicetur aliter.

11 ¶ Et qñ cor ē fridius ⁊ hūidius sua compl'one
eq̄li: tūc pulsus est mollis: ⁊ hñs hāc cōpl'onē
est priuatus virilitate: timidus: piger: ⁊ est an-
terior pars pectoris eius nuda pilis: ⁊ fortasse
nō retinet odū: neq̄ ꝺperat ad ip̄z ira. Ꝺispō
nē āt pectoris: ⁊ ꝺispōnē totⁱ corpis opz te de
terminare ꝺm illud q̄ ꝺ premissum est.

Daly ¶ Ā ꝺduri te in sermonē q est ante istū ad sciēdū q̄litatez
mutationis pulsus a mutatione necitatis que'' inata ca
liditas ⁊ gñonis fumosi vaporis. Et inui illō tibi ad sciē
dū q̄litatē alteratiōis pulsus ab alteratiōe istri. nā q̄ñ ar
terie sūt molles: aut ꝺure alteranť pulsus. Mollities q̄
ꝺē ea ꝙsentit vtuti motiue: ⁊ ꝺuritiez ea⁹ fit difficilis
mot⁹ ea⁹: ⁊ pp ꝺ idiget vtus vt aggregeť vehemtia ei⁹.
Et manifestū est ex ꝺz fmōe q̄ oz vt pectus sit strictius ⁊
mollius: ⁊ sil'r cor minoraf ⁊ arterie molliores ⁊ strictio
res sūt: ⁊ seqf ab illo vt sit totū corp⁹ ꝺeclini⁹ ad fridita
tē ⁊ hūiditatē: ⁊ seqf a friditate cordis ⁊ hūiditate ipsi⁹
totū q̄ꝺ narrauit i ꝺz sermone ꝺe timore ⁊ pigritia ⁊ pau
citate gñonis vaporis fumosi ex quo gñanť pili.

Laurē. ¶ Hūidioris frigidioris q̄ cordis pulsus mol-
lis' est. Hi p̄terea timidi: meticulosi pigriq̄ sūt:
ac pectus nuduꝫ pilis: minimeq̄ irascunť: vt/
pote q ēt ad iracūdiā prompti nō sint. Ꝺe tho
race p̄terea: ac toto corpore perinde ac ꝺe p̄
dictis agendum est.

Leoni. ¶ Humidioris ẏo: ⁊ frigidioris cordis: pul-

sus qꝺem molles: moribus autē neq̄ aꝺ
daces ꝫ timidi: ⁊ segnes existūt. Tales ēt gla
brum pectus hñt: minimeq̄ irā retinēt: sicuti
⁊ ad irā non admodū sunt prōpti. Que ẏo ad
thoracem: ⁊ vniuersum attinēt corpus: distin
guere opz: sicuti ea que ante ꝺiximus.

¶ Hūidioris ẏo ⁊ fridioris cordis signa: pul- Antiq.
sus molles ⁊ ꝙsuetudo timida ⁊ formidolosa
⁊ pigra: sunt ẏo ⁊ nudi pilis hi ꝺm pectora: ⁊
minime irascunť: ⁊ in irā non sunt parati. Ꝺō
ẏo circa thoracē ⁊ totū corpus his que p̄rius
dicta sunt similiter determinandum est.

¶ Ponit signa cordis fridi ⁊ humidi. p̄ familiaria. 2° nō fa- Jaco.
miliaria. 2° bi ⌊Que ẏo.⌋ Primū est: pulsus molles: pp
mollitiem arterie: ꝙsuetudo. i. nā timida: formidolosa: pi
gra: pp paucitatē caloris. formido. i. timor cū q̄ꝺā insta- Timor
bilitate. timor. n. fit a frido: istabilitaꝫ ab humido: sūt ẏo ort⁹ ⁊ in
nuda ꝫ pectora pilis. ꝓz cā: q: calor ꝺeficit: ⁊ mā est in- stabili-
epta adustiōi. Et minime irascunť. i. nō ꝺuāt irā: q: cal'm tatis.
est bebetissimū minime paratū ebullitioni ⁊ iflāmatiōi:
lꝫ. n. humiditas sit facilitās ipressiones. nō tñ fit ipressio
nis ꝺebilis valde: q: vtus appḥensiua ē obtusa. ⁊ cal'ꝫ re-
mottissimū est ab inflāmatione q̄ regrif in ira. quare ⁊c.
¶ Adiūgit signa nō familiaria. Primū q: corde frigido
⁊ hūido exīte erit pect⁹ angustū: nisi ẏopeť cerebrū mō
supius ꝺcō. 2'' corde exīte frido ⁊ humido erit totuꝫ cor
pus frigidū ⁊ humidū tactu: nisi ẏopeť epar vt supra.

¶ Cōplo āt fridi ⁊ sicci q̄ñ vicit sup cor: tūc ipa 12
ponit pulsuꝫ puuꝫ ⁊ ꝺurꝫ. Respirationē ẏo si
pect⁹ est min⁹ cōparatione frigoris cordis: tūc
ip̄m ponit eq̄lē. Et si pect⁹ est minus additiōe
frigoris cordis est sicut ꝺispō pulsus. Et si est
ꝺispō pectoris maioris cōpatione frigoris cor
dis fit respiratio rara ⁊ tarda: ⁊ hñs hāc com-
plexionez est minoris ire q̄ꝫ hoies alij: verūtñ
q̄ñ aliquo mō egrediť ad irā seruat eius memo
riā ⁊ ē minus alijs hoibus pilosi: s in anterio-
ri parte pectoris. Ꝺispōnē ẏo i puitate pecto
ris: ⁊ ꝺispōnez in frigore corpis totius opz te
determinare ꝺm illud q̄ ꝺ premissum est.

¶ Illud q̄ ꝺ segtur a frigore cordis ē vt fit cor minus ⁊ pe Daly
ctus min⁹ nisi refiftat ei cereb⁹ ⁊ nucha. Q: si quantitas
pectoris ꝓportionalis quantitati cordis sit: fit respiratio
eq̄lis. Et si quātitas pectoris est ip̄oportionalis quātita
ti cordis alteraf respiratio. Et ꝫ ꝺ exēplū si cor est frigi
ꝺū ⁊ pect⁹ est magnū amplū: manifestū est q̄ frigus cor
dis nō idiget itroitu aeris plūs: neq̄ egressione vaporis
mlti. Propter illud g̃ seqtur vt rarificeť tp̄s q̄tis pecto
ris ⁊ tardeť mot⁹ ei⁹. Pone g̃ ꝺm ꝺ exēplū vnāquāq̄ cō
plexionem cordis: ⁊ pone in directo cuiusq̄ earū ampli
tudinē pectoris ⁊ strictionē eius ⁊ ꝓportionē eius: ⁊ sci
es per illud: ⁊ itelliges totū: cuius intell'u indiges ex eo
q̄ ꝺ seqtur ab illo ꝺe malitia respirationis. Et totū intell'z
est q̄ ip̄se ꝺixit ꝺe imutatione respirationis facte ab alte
ratione cōpl'onis cordis. Intellige g̃ cōparationem eius
in motu arteriarū. Residuū aūt sermonis intellectum est
ꝺm hoc quod p̄teriit ꝺe expositione nostra.

¶ Cor frigidi⁹ ⁊ siccⁱ pulsuꝫ ꝺuriorē efficit ac Laurē.
paruū. Spirationē ẏo si puitas thoracis pro-

portionē friditati moderatā: si maior fuerit: rarā ac tardā. Tales ex oibus mīme irascunt: ſz vbi irasci coganť ꝓseruāt irā: tales ꝓterea oium maxime pectus hñt nudū pilis. De thoracis vo paruitate: atq; ēt totius corporis frigiditate similiter agēdum est.

Leoni. ¶ Frigidius vo cor: et sicc⁹: pulsus qdē duriores reddit: et puos: respirationē ăt. Siqdē thorax puitatē cordis friditati ꝓportionalē habuerit: moderatā: si vero maior extiterit: rarazz: ac tardā. Hi vo p̄ oibus mīme ad irascendū prōpti. Cū aūt coacti fuerint irasci gbusdā: retinēt irā. Hñt aūt maxime omniū nudū pilis pect⁹. De paruitate autē thoracis ac ꝓterea totiꝰ coꝛporis frigiditate similiter distinguēdum.

Antiq. ¶ Frigidū vo et siccū cor pulsus qdem duros opať et puos: spūs vo siqdē ꝓportionalr friditati puꝰ thorax sit: cōpetētes. Si vo maior razz et tardū: mīme vo oium iracundi: hi coacti tñ aliqb⁹ irasci seruāt memoriā. Sūt vo et hi non pilosi pectora oiuz marie. De puitate vo thoracis et totiꝰ coꝛporis friditate silr deterīandū ē.

Jaco. ¶ Ponit signa fridi et sicci, p̄mo pulsus our⁹, ꝑz cā. et paruꝰ pp friditatē et inobediētiā istrī, et vī q̄ sint minores q̄z in frigido et humido ceteris paribꝰ. ¶ Pz ista ps sic supius decīs est: ſz melius declarabit in lr̄alibus dubijs. ¶ Primuz ou⁰. Cur Gal. ponēdo signa fridi et humidi cordis nō secit mētionē de puitate tarditate: aut raritate pulsus: cū tñ pulsus debeant esse parui tardi et ēt rari. ¶ 2⁰ ou⁰. Quis facilius irascit: an hñs cor frigidū et humiduz: an hñs frigidū et siccū. Ur q̄ hñs frigidū et humidū p lr̄am q̄ dic̄: et minime irascunt. Opp⁰ aūt apparet: qr in frigidi tate sunt pares et ſbm humidū facili⁹ ipressionē recipit q̄z siccū. ¶ 3⁰ ou⁰. Quare in ponēdo signa cordis fridi et sici tacuit tarditatē et raritatē in pulsu: non tñ parnitatem. ¶ 4⁰ ou⁰ sup illa pte: spm̄ vo siqdē. Quare ñ dixit si thorax sit ꝓportionatus friditati et siccitati: ſz solū exp̄sit frigiditatē. ¶ 5⁰ ou⁰. nō vī q̄ isti sint maxie nō pilosi qr magis ꝑuati pilis eē debēt hñtes cor fridū et humidū: qr pilor gñoni et adustiói mäe in pilū ꝓuertēde resistit sil̄ frigiditas et humiditas. In frigido vo et sicco resistit frigiditas: ſz iuuat siccitas. ¶ 6⁰ ou⁰. qr sic cū cal'o corde vel pulmōe stat pectoris angustia: et cū frido latitudo: ita cū corde cal'o stat illi⁹: et arteriarū puitas: et cū frigido magnitudo. Sz ex magnitudine pectoris cū frido corde fiūt anhelit⁹ maiores: ſz tardiores et rariores. ḡ ex illo vī q̄ i corde ex cōpl'one tēperato: ſz cū magnitudine arteriarū ꝓueniūt pulsus maiores cōpetētibus: et tardiores et rariores. ¶ Et sic nō semp magnitudo velocitas et spissitudo eque ꝓportionaľr acqrūtur state fortitudine qō aduersatur tue pōni. ¶ Ad p̄mo dr q̄ puitas raritas et tarditas pulsus i frigido et humido corde ꝓsequunť gradū friditatis quo ad diam nobis manifestā maxie, s. diastolē. Et qr supra de corde frido tactū ē: iō potuit hic ꝑabilr tacere. ¶ Contra. qr in frido et sicco nō tacuit saltē puitatem. ¶ Dm q̄ puitas in frido et sicco nō ꝓsequtur friditatē tm̄: ſz ēt siccitatē idurātē. et iō melⁱ⁹ potuit ꝑ explicare i frido et sicco. ¶ Ad 2⁰ pōt dici sic supra de cal'o et humido: et de cal'o et sicco dcm̄ ē. Illa tñ pticula text⁹: et minime irāscūtur, exponēda est vt supra. ¶ Ad 3⁰ dr q̄ pp friditatē iūctā siccitati ꝓrigit in corde frido et sicco

res eis cōicātes: et turcis sūt mores cōicātes eis: et arabi b⁹ sunt mores cōicātes eis. Et sil'r opifices artiū. nā mores scriptoꝝ sunt: alij a moribus militū: et alij a moribus mercatorū. Oꝛ si ꝓtingat vt sint leges et ꝓsuetudines eorū de regiōe: et artes ꝓueniāt acgreret hō aliquos ex moribꝰ: et ille hō nā iueniet ex seipso mores sepatos ab alijs moribus. Et qñ mouet ipm aliq̄ ex rebꝰ: tūc dimittit mores suos acqsitos et apparēt ex eo mores sui inati. Illi ḡ mores sunt seruātes significationes sup cōpl'onem eius. ¶ Et ego qdē iā vidi viꝝ cali cordis: et sicci nā: et fuerunt mores eius lupini. Nā sup seruos suos et super seruientes suos: et oēs sup q̄s habebat dñium: et dilecta erant ei bona: et opationes pulchre electe ex lege: et cōmixtio eoꝝ q̄ sunt ex ea: et castitas et religio et idumēta iustoꝝ ex cōparib⁹: et idustria iustoꝝ ex opationib⁹ suis: et inq̄sitio q̄stus liciti in lege: et oia ꝓria: et morigerat⁹ ē cū religioso et bono: et cū b q̄ aliq̄ res mouebat irā eius cōmouebatur ei ira et pparabať ei ira et irasceba: t q̄uis moz igeratus eēt ex religione. Et postq̄z ꝓsecutus est etatē ꝑme senectutis mⁱltiplicatū est illud qō gñat cōpl'o eius ca. et sic. ex cho. ni. Et secuti sunt illud hūores melici et apparuerūt i corꝑe ei⁹ pustule multe ēt ex b humore vsquequo ꝓterijt humor: et pditū fuerat multū ex eo qō acqsituz fuit. Fuit ḡ ꝑ apparuit de lupinositate eius et ipsius duritie in dispone castitatis eius: et eius religione nimia significatio verax valde sup victoriā calitatis. Et sic sup cōpl'onē cordis eius ſm b exēplū age in signis sumptis ex moribꝰ. Doc. m. capl'm est magni lucri et iuuamēti in medicina et phia. in medicina qdē qñ scit compl'o vincēs ex moribꝰ vincētib⁹ nā. sed in phia: qñ scitur cōpl'o vincēs cā maloꝝ moꝝ. Inclinet ergo cōpl'o ad ꝓrium eius sicut dr in regimine sanitatis: et acgret hñs eā mores acqsitos ꝓrios moribus nālibus in eo: aut p disciplinā: aut p cōpl'onem et phiam: aut p legē et castigationē. Et b quidē est magis luuatiuū in nutritione infantiū. ipsi nāq̄z velocius sunt recipientes illud quod recipiunt ex disciplinis: et fit cōsuetudo in eis id quasi res essᶜ t innata eis.

Laurē. ¶ Ad vnū ꝓmiscue in cūctis ꝑterea addētes vt q̄cūq̄z de moribꝰ hoc loco aut alio libro diseruim⁹ in cognitionē tēperamēti: haud quāq̄z de illis dicta sunt: quos sapientie studiū bonos aut malos inuerit. Sz de his quos natura statim ab ortu vnicuiq̄z iniecit.

Leoni. ¶ Unū illō cōe in hisce oibꝰ memoria repetēti bꝰ: q̄ q̄cūq̄z ō moribꝰ: siue nunc: siue q̄is alio ſmone explicata sūt ad tpature cognitionē: ñ ō optis moribꝰ: aut vitiosis: q ex ꝓbia hoibus aduenīūt: ſz de istis: ac nālibꝰ nos exposuisse.

Antiq. ¶ Unū cōe i oibꝰ his q̄ dcā sūt ꝓmemorātes q̄ q̄cūq̄z de moribus: aut nūc: aut ſm aliā aliquā scripta sunt oꝛonē ad agnitionē craseos: non ꝑe bonis aut ꝑauis moribus ex ꝓbia exercitatoꝝ: sed ꝓ nālibus vnicuiq̄z dictum est.

Jaco. ¶ Hec pars satis est manifesta in dubio sequēti. ¶ Dum, nulli mores sunt nāles: vt 2⁰ ethi. qō. n. est nāle nō alr assuescit. Itez qd velit dicere p ly ꝑauis moribus ex ꝓbia exercitatoꝝ. ex ꝓbia. n. nulli ꝑaui mores acqri possunt.

Mos nālis 2ª q̄d. ¶ Ad dum. p mores nāles itelligere debem⁹ q̄sdā nāles ꝓptitudines a gñone acqsitas: q̄s impꝛopꝛie vocam⁹ nāles mores. ¶ Illa lr̄a āt nō p bonis aut ꝑauis moribus ex ꝓbia exercitatoꝝ. exponiť a Plusq̄zcōmē. q ad ꝓbiaz ꝑtinet cognoscere bonos et ꝑauos mores: vt bonos cō/sequamur et fugiam⁹ ꝑauos. Iō vī exponi debere nō p bonis aut ꝑauis moribꝰ exercitatoꝝ. i. q ꝓsiderantur ab exercitatis et c. Alr per mores itellexit oēs leges p ꝓbiā. Alr nō ꝓ bonis moribꝰ. s. exercitatoꝝ in ꝓbia: aut ꝓ ꝑauis. s. nō exercitatoꝝ in ꝓbia. tene quid vis.

¶ Incipit tractatus de epate

Tex. 1. Patis aūt signa qñ est cal'm sūt: amplitudo venarū nō pulsatiliū: et q̄ est cho. ci. plurima: et i hoza status adolescētie multiplicatur cū ea cho. ni. et q̄ sanguis est calidioꝝ: et pp b calet totū coꝛpus nisi resistat coꝛ epati: et multiplicanť i eo pili qō est in eo qō est sub hypocūdrijs et ventre.

Daly ¶ Jā dixim⁹ q̄ calitas qñ ē magis vincēs nā a ꝓn⁰ creationis in aliquo mēbꝛo: tunc ipsa dilatat illud et facit ipm maius: et pp illud seq̄ť ab ea qñ inata est ei addita in epate: vt epar sit maiꝰ: et sit ēt ab eo qō nascit ꝓportionale. et nascēs ex ipso ē sic crus: et ē vena ꝓcaua ꝓfunda: et ea ramificanť oēs vene nō pulsatiles: et diuidunť in mēbris coꝛpis oib⁹. Et qñ sunt epar et vene caľe calefit sanguis plus: q̄re gñať in eo cho. ci. plima. Et qñ seq̄ť adolescentia statū suū et declinat coꝛp⁹ ad humorē melicuz: aduriť cholˈa ci. Et fit cholˈa ni. qō ē: qr humoris melici duo sūt modi: quoꝝ vn⁹ est fex sanguis et supfluitas ei⁹: et b ꝑe est q humoꝛ melicus noiať. Et alter est qui gñať ex adustione humoꝝ: et humores qdē q nascunť sunt mⁱtri: et sūt flegma salsuz: et humoꝛ melicus et sanguis et cho. ci. Lū ḡ aduriť cho. ci. noiať qō ex ea adurit cho. ni. et gñať ab vnoquoq̄z hoꝝ humoꝝ qñ adurunť egritudies mⁱte diuerse. Et manifestū est ēt q̄ epar qñ est ca. multiplicatur gño vaporis q est mā piloꝝ. Per illud ḡ multiplicať generatio pilorum in eo qō est sub hypocūdrijs et vētre: et seq̄tur a calitate sanguis et iflāmatione ei⁹ p calitatē epať et venaꝝ q̄ caleſiat coꝛp⁹ totū nisi resistat ei coꝛ. Loꝛ nanq̄z qñ est frigidius ponit coꝛp⁹ frigidius: et pp illud seq̄ť q̄ qñ quātitas frigoris cordis ē sic quātitas calitatis epatis: vt sit cōpl'o coꝛpis eq̄lis iter calitatem et frigiditatez qñ frigus cordis et caliditas epatis sunt permixta.

Laurē. ¶ Ecoꝛis calidioris signa sunt amplitudo venarū: flauabil'multa: ac sub ꝓ vigoris tpe ēt nigra. Sāguis ꝑterea calidioꝛ ꝓinde totū coꝛp⁹ habeť: nisi coꝛ ꝓtra egerit vēter et item ilia pilosa.

Leoni. ¶ Epatis calidioris idicia venaꝝ latitudo: rufa bilis abūdātioꝛ: in ꝓsistēti vo etate ēt atra calidioꝛ ipsis sanguis: atq̄z eadē rōne coꝛpus vniuersū: nisi obstiťit coꝛ. His vēter: et ilia hirsuta.

Antiq. ¶ Epatis vo calidi cognitiones sunt venaruz amplitudo cho. ru. multa. in tpe vo augmastice etatis nigra. calidioꝛ enim est sanguis eis: et ꝓpter hoc vniuersuz coꝛpus calidius nisi ea que ſm coꝛ cōtraoperentur: densitas vo eoꝝ que ſm hypocundrium et ventrem.

Jaco. ¶ Determinat de signis discrasiaꝝ epať. Et p̄ simpliciuz. 2° cōpositaꝝ. 2° ibi ⌊Cali simul et ficci. ⌋ Prio ponit signa epatis cali. 2° fridi. 3° humidi. 4° ficci. Partes patent. Primo ponit signa supta a dispone venarū. 2° ab humoribꝰ. 3°a q̄litate tāgibili totiꝰ. 4°a pilis. 2° ibi ⌊Cholˈa rubea ⌋ 3° ibi ⌊Et pp b. ⌋ 4° ibi ⌊Piloꝝ dēsitas. ⌋ ¶ Primo dicit

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝙ cognitiones.i.signa epatiꝫ cauſ ſunt iſta.ſ. Amplitudo venaꝝ:tū qꝛ calitatis eſt ampliare.tū qꝛ vt inuit Lōmen catoꝛ:epate talr exñte iſpm eſt magnuꝫ:ꝑn°aūt exñte magno orta ab eo ſunt ãpla ⁊ magna. ¶ 2° dic ꝙ ℔ ſunt ſig⁹ ſūpta ab humoꝛib⁹.ꝑ'pmi.ca.de mō gñonis humoꝛū. ió caloꝛe exñte ſupfluo.ꝑ'pmi.ca.de mō gñonis humoꝛū. ió caloꝛe exñte ſupfluo reſpectu tēperati multiplicabiť choľa rubea reſpectu tēperati. Aliud ſignū ē ꝙ in etate paugmaſtica.i.in fine iuuētutꝭ mltiplicať nigra choľa:qꝛ i eo tpe coꝛp⁹ē ſiccius ⁊ hūoꝛes ſicciores adustiōi magis parati. Cū ℊ nō deficit calr ſupfluū ſupflue icēdenť ⁊ aduren tur humoꝛes:⁊ p ꝙs multiplicabiť choľa nigra mltra:⁊ ſanguis caliꝛ.pꝫ ℔ ſatj. ¶ 3° dicit ſignū ſumptū a q̄litate tāgibili totius eſt ꝙ totū coꝛp⁹ appet caľus tēperato:qꝛ ſanguis p totū ab epate miſſus eſt caliꝛ:niſi ꝙopek cum friditate ſua coꝛ. Sed qualr iſtud ſit poľe infra videbiť. ¶ 4° dic ſig^m ſūptū a pil'.ſ.ꝙ circa hypocūdria ⁊ vētrē ē dēſiras.i.pilofitas ſiue ſpiſſitudo pilorū:qꝛ adeſt mā ſatj diſpo^a ad recipiēdū adustionē ⁊ agēs actiuū adustionis .ſ.caloꝛ fortj. Per vētrē ãt itelligit ptes medias vētr] circa vmbilicū. Et p hypocūdria ptes vētr].ſ.laterales ⁊c. ¶ Hic x̄ſanť multa dubia lr'alia. ¶ Pri^m. Magna vī in ſufficiētia Galr.in ponēdo ſigna epatis cauſ.ꝑ qꝛ nulla ponit ſigna ſumpta a ſubalr iberētib⁹ nec ab opationib⁹ ſiē Aui. Raſ. ⁊ alij.ſz ſolū a caſib⁹.qō tñ nō fecit de capite. 2° qꝛ nō poſuit ſigna ſūpta a ſupfluitatibus:puta vrina ⁊ egeſtionib⁹ q̄ alij auctoꝛes ponūt. 3° qꝛ nō poſuit ſigna ſūpta a longitudine ⁊ breuitate digitoꝝ:ſiē Aui.14. tertij. caꝑ.de ſignis cōpl'onū nāliū epatis.⁊ 2ª pmi.c.de accūtibus ⁊ ſignificationib⁹.nec ſūpta a coloꝛe ſiē in locis ꝑal legatj. ¶ 2^m ou^m. Que q̄litas ſit i epate oñantioꝛ:an calidi tas:an hūiditas. Et vī ꝙ caľtas qꝛ in altioꝛi gradu calidoꝝ ab auctoꝛibus ponit epar q̄ humidoꝝ:vt ꝑ'pmi.c. de cōpl'onibus mēbroꝝ. Et ꝑ cōpl'onū vltio.c. vī aūt eō: vt colligiť ex cō^o ⁊ ex textu. Epar eſt fons humiditatis: ſed nō eſt fons caloꝛis:ſed ſolū coꝛ eſt hmōi. ¶ 3^m oubiū. Videť ꝙ coꝛ ſit magis fons ⁊ ꝑn^m humiditatis totius q̄ epar:qꝛ plus exiccať coꝛpus ꝑ exiccatiōnē coꝛdis q̄ epatis.ergo plus pēdet toti⁹ humiditas ex humiditate coꝛ dis q̄ epatis.aſſumptū pꝫ:qꝛ ex ſola vlceratione pulmonis ꝓpter exiccatiōnē coꝛdis totū coꝛpus fit ſiccū mara/ſmaticuꝫ:nō autē ſi accidat ꝓpter exiccatiōnē epatis. Et vī hec ſnia Galr.ſ de ingenio ſanitatj. Itē ex nulla diſpō ne epatis videť coꝛpus ad tātam perduci ſiccitatē: ſicut in ethica tertie ſpēi que ꝺſegꝛ coꝛdis ⁊ non epatis di/ſpoſitionem. ¶ 4^m ou^m eſt. An epar calidū ſit ex neceſſitate magnū. Videtur ꝙ ſic ex his que dicit Lōmē.in cō^o.⁊ Aui.2ª ꝑmi.alle.c.ſed oppoſitū apparet:qꝛ nō repugnat mām gñonis eē paucā ⁊ calidaꝫ:ſicut de cerebꝛo ſupius dictū eſt. Itē cerebꝝ eſt maioꝛis quātitatis q̄ ſit coꝛ:q̄/uis ipſum ſit frig dū. Itē multos flegmaticos ⁊ melicos videmus ſoꝛe magnos.choľicos ℞o quoſdam ⁊ ſanguineos paruos. Itē balnea ⁊ piſces plurimi ſunt frigidi:q̄uis quātitate excedāt leones:⁊ multa alia aialia calida. ¶ 5^m ou^m. Magno exiſtēte ꝑn°parua poſſent eſſe oꝛta:vt caput magnuꝫ ⁊ nerui:⁊ oculi pui.ergo ēt magno exñte epate poterūt parue ⁊ anguſte eē vene. ¶ 6^m ou^m. Nō vī multā rubeā cholerā generari in tali epate:qꝛ humoꝛ q in tali epate multiplicaťoꝛ eē proportionatuꝫ compl'oni epatis.ſz epar ponit in paſſiuis tēperatū.ergo talis humoꝛ erit tēperatus in paſſiuis.ergo cū choľa non ſit humoꝛ tēperatus in paſſiuis ſeqtur ꝙ in tali epate nō multiplicatur choľa. ¶ 7^m ou^m. Non videtur nigrā cholerā multiplicari i etate paugmaſtica maxime.qꝛ multo actioꝛ ⁊ magꝛ adustiua ē caľtas in etate media.ſ. i iuuētutꝭ ꝑn°:vel i eius medio potius q̄z in fine. itē hoc ſignuꝫ hic poni nō oꝛ:qꝛ hic ponit ſigna lapſuū nālium. ſed humoꝛ adustus arguit lapſum ꝑternām. Itē talis cholera gñať a caloꝛe nāli coꝛpore i nāli ſua diſpōne exñte.ℊ talis cholera eſt nālis ⁊ non genita per adustionē. Itē quare non dixit in ℔ coꝛpe gñari ſanguinē multū ſiē cholerā:cū non minoꝛē habeat ꝺueniētiā ſanguis cū illa cōpl'one epatiꝭ q̄z cholera:imo hꝫ maioꝛē. Sil'r ārē nō dixit choľa caliꝺioꝛ ſicut dixit ⁊ ſanguis caliꝺioꝛ. ¶ Ad ꝑ^m rñdeť ꝙ Galr. hic nō poſuit niſi ſigna ſumpta a caſib⁹: puta a latitudine venarū ab humoꝛib⁹ a q̄litate tāgibili totiuꝫ ⁊ a pilis que oia caſus ſunt.ꝑdent.n.a cōpl'one epatis mediante opatione:vt pꝫ p ſingula diſcurrēdo:lꝫ ãt latitudo venarū ſit ſubalr inberēs cōpōni vene ⁊ caliditas toti⁹ cōpl'o ni totius reſpectu tū epatj ſunt caſus. Tacuit autē ſigna ſumpta a ſubalr iberētib⁹:qꝛ talia ſūt q̄litates tāgibiles in ſuba epatis:ad q̄s nō ꝓuenit tactuꝭ vel ꝓuenire nō ꝺꝫ. Et nō poſuit ſigna ſūpta ab opationibus:qꝛ talia notifi/cari ꝑñt ſufficiēter ex caſibus. Tacuit ſignū ab appetitu qꝛ valde ambiguū eſt:an ex diſpōne ſtōi vel epatis ꝓueniat:lꝫ ab epate ꝑp fortē ſuctionē a ſtomacho q̄cq̄z ꝓueniat. Nō expreſſit aūt ſigna ſumpta a ſupfluitatibus puta,vrina ⁊ egeſtionib⁹:qꝛ ex multitudine choľe rubee talia facile intelligi ꝑñt:cū vrina ſit humoꝛ colamētū: ⁊ ſecis tinctura tota ex choľa ꝓueniat. Tacuit ēt ſigna a lōgitudine ⁊ breuitate digitoꝝ:aut qꝛ freq̄ēter fallibilia ſunt ⁊ ambigua:aut qꝛ ex magnitudine venarū facile intelligibilia:vt 2ª ꝑmi.⁊.14.tertij.alleg.caꝑlis. Signa ℞o ſumpta a coloꝛe ⁊ habitudine toti⁹ ifra in caꝑ. de ſignis hitudinis toti⁹ deck'abūtur. Pꝫ q̄ Galr. breuiloquū fuiſſe ⁊ nō inſufficiēte. ¶ Ad 2^m dicūt qdā ꝙ taꝫ humiditas q̄z caľtas epatj pōt dupl'r ꝓſiderari.ꝑ mō quo ad eius menſurā gradualē quā hꝫ in epate:⁊ ſic caľtas eſt oñans. 2° quo ad effectū q̄ē in coꝛpoꝛe toto derelingt:⁊ ſic oñantioꝛ eſt humiditas.multo.n.plus humectať q̄libet mēbꝝ ſubſtātificē ab epate q̄z ab ipſo caleſiat. Et ꝓ iſto vide tractata in q̄nib⁹ gñalib⁹. ¶ Ad 3^m dicūt qdam ꝙ coꝛ eſt magis ꝑn^m humiditatꝭ toti⁹ quo ad formā.ſz epar quo ad mām. vide tractata in q̄ne gñali:vbi argu^{tr} hec tacta ſunt. ¶ Ad 4^m dixerūt qdam nō eē poľe ꝙ epar ſit puū in cōpōne ⁊ in cōpl'one caľm niſi forte ab iſturu celeſti illō accidat. ¶ Hec rñſio nō placet mihi pp multa alr tactaꝫ:ió ꝺꝫ illud eē poľe. Uerūtñ illud raro accidit ⁊ ſem per cetens paribꝰ epar calidius efficiť maiꝰ epate tēperato. Et ió ſignū ℔ a Galr. poſitū:lꝫ nō ſit neciū:vt ex dictis pꝫ:ē tñ in pluribꝰ verū. ¶ Ad 5^m pꝫ ſolo ex dictj.pōt .n.epar eē calm ⁊ magnū venis paruis ⁊ anguſtis exñtibus:pp defectū māe gñonis venarū:aut pp alioꝝ memꝝoꝝ ꝝoperātiā.imo ſola coꝛporis ocioſitas pōt eē huiꝰ cā vt pꝫ. ¶ Ad 6^m dixerūt quidā ꝙ in tali epate pp exceſſum caloꝛis aduꝝtur humoꝛes ⁊ gñatur humoꝛ calr ⁊ ſiccus.ſ.choľera. Et pōt adduci ad ℔ ꝓbabile argu^m:qꝛ plus exiccať mā gñonis humoꝛū in boc epate q̄z in tēperato.ſed in epate tēperato perducit mā ad ſiccitatē tēperatā.ergo hic ad maioꝛē tēperatam.gñantur ℊ humoꝛes nō ſolū in actiuis:ſed ēt in paſſiuis diſtēperati. ¶ Cōtra. qꝛ non maioꝛē vī facere alterationē:ſeu trāſmutationem in ꝓpꝛio humido ſubſtātificō caloꝛ epatis caliditatꝭ q̄z in materia choloſa.ſed p^m non pōt extra latitudinē tēperantie exiccare.ergo nec ſcōm. Itē qua rōne pōt eſſe epar calidū cū tēperamento paſſiuarū:⁊ tale ꝑduci pōt ēt reperiri epar nāliter ꝓducτiuū humoꝝ ſolū in actiuis diſtēperatoꝝ.ſed tale non videť niſi calr tñ.ergo ⁊c. ¶ Pro ꝑ aliqui dicunt ꝙ res que ꝓueniūt accītaliter ab aliq̄ cōplexione nō nēcio eidē ꝓportionātur:ſicut cōpl'o melca p accīs multiplicat ſta. ¶ Alr dici poteſt cōcedendo ꝙ humoꝛ qui in tali epate gñatur:ſi mā fuerit ꝓportionata erit ꝓportionalis agēti.ſ.epati. Et ꝙ ſicut epar in ſua ſpē eſt calm tñ:ita ꝑducet ſanguinē in ſpē ſanguinis calm tñ:⁊ choľam calam tm:⁊ ſta calm tñ reſpectu medij ſpēi ſtatis:⁊ ſic de alijs. ¶ Ad arg^m ℊ pluꝫ exiccať ⁊c. pōt dici negādo.cū.n.impſſerit in mā chiloſa ſiccitatē tē perata cōpleta erit gīo choľe:vel ꝺꝫ ꝙ plus exiccat itra latitudinē nō tñ extra. ¶ Sed ꝑ hoc eſt apparēs arg^m qꝛ fortⁱ exiccať mā in choľaꝫ trāſmutāda in ℔ epe q̄z i alio epe tpato in q̄cūq̄ ſitu latitudinis tpantie fuerit. Sed datur epar tpatum ſituatū in extremo caliꝺioꝛ ⁊ ſiccioꝛ tem perātie:⁊ p ꝙs gñans cholerā in extremo caliꝺioꝛ ⁊ ſiccioꝛi tpantie ſituatā.ℊ epar calm ꝓducet cholerā ſiccam extra latitudinē totā ſiccitatiꝭ tpati ſituatā:⁊ per ꝙs ⁊c. ¶ Ideo forte eēt melioꝛ ꝑ'rñſio. ¶ Uerꝫ ſup ℔ ego forte meliⁱ cogitabo. ¶ Sed ꝓ nūc ad hāc replicationē ꝺꝫ negādo aſſumptū illud.ſ.fortⁱ exiccať ⁊c. nā in epe calido tñ paꝫ recedēte a tpamēto:cuius ſiccitas ſit īm extremo remiſſioꝛi ſiccitatis tpate:illud eſt falſuꝫ vt pꝫ. ¶ Ad 7^m ꝺꝫ ꝙ lꝫ forte acutioꝛ ſit caľtas in medio iuuētutis: hūoꝛes tñ ſunt magis reſiſtētes adustioni ⁊ vt⁹ fortioꝛ mās melius regulās ⁊ adustionē phibēs. ¶ Pro ꝑfirmatione ꝺꝫ ꝑ ꝙ nō q̄libet humoꝛ inālis trahit coꝛp⁹ extra latitudinē ſanitatis. ¶ Uel ꝺꝫ ꝙ nō itellexit Galr.ꝙ in talib⁹ ſemp actu multiplicet meſa aduſta.lꝫ vult ꝙ a facili cā in tali coꝛpe aduranť humoꝛes ⁊ multiplicet choľa iam dicta. Qualr aūt valeat ℔ arg^m in tali coꝛpe talis choľa gñať a caloꝛe nāli ⁊ coꝛpe nāl'r ſe hñte.ℊ talis choľa eſt nālis:videbiť infra. ¶ Ad illud aūt qō q̄riť ārē nō dixit ſanguis mulť:ſiē dixit choľa multa:pꝫ qꝛ ꝓueniētioꝛ eſt bec ꝙpl'o choľe q̄z ſanguini. Epar.n.calm in mā hūoꝛali ꝙſe imꝑmit caľtatē tpamētū excedētē ⁊ p illā p accīs in eadē auget ſiccitatē ⁊ nō humiditatē. ió pluꝫ multiplicat rubeā cholerā q̄z multiplicet ſanguinē. Nō dixit āt cholera caliꝺioꝛ ⁊c. qꝛ ſatj notū. Uel dedit itelligi ꝙ ſanguinē. Aut p ſanguinē itellerit totā maſſam humoꝛalem.

2 ¶ Et qn̄ epar eſt fridum:tūc ſigna eiⁱ ſunt ſtrictura venaꝝ non pulſatiliū:vt ſit pluꝫ flegma ⁊ ſanguis fridioꝛ:⁊ vt ſit totū coꝛpus ꝓpinguꝫ ad frigus ſi caleſiat coꝛ ipm:⁊ vt ſit qō eſt ſub hypocūdrijs ⁊ vētre nudum pilis.

Daly ſta nā/le qd et eiⁱſpēs. ¶ Flegma nāle eſt ſanguis diminute digōnis. Cū ℊ epar ē fridū:ſeqtur a frigoꝛe eiⁱ puitaꝫ eiⁱ ⁊ qō gñať ex eo exvenis ⁊ debilitas digōnis ſanguis:ℊ gñať ab eo ſta:⁊ ꝓpter diminutionē caľtatis ipſiⁱ epatis accit ſtati vt infrigideť. Sñanť aūt a ſtate nāli qō eſt ſta dulce ſpēs famoſe ⁊ multe diuerſi ſtatis. Acetoſum qdez eſt:qō ex eo eſt ſubtile:⁊ frigus eiⁱ ꝓpinquū. Salſum vo ex eo eſt cū accidit vt ei ꝺñeť caľtas ſup ipm exiccās humiditatē eius ſubtilē dulcē.qō eſt: qꝛ ſubtile eiⁱ ſuffumigať ⁊ reſoluit ⁊ remanet ſalſum:qm̄ accidit ei ſil'e qō accidit aque maris.vitreū vo gñať pp ſupfluitatē frigoꝛ] ſup ipm. Et ſanguis itex qñ in toto coꝛpe eſt fridioꝛ ſeqť ab eo frigⁱ coꝛporis niſi reſiſtat ei coꝛ. Nā coꝛ qñ eſt caľus calefacit totū coꝛpus. Et ſi eſt quātitas declinationis frigoꝛis epatj plus declinatione quātitatis caľtatis coꝛdis:ſeqtur ab illo vt ſit coꝛpⁱ eq̄le iter caľtatē ⁊ friditatē. Et paucitas generationis piloꝝ apparēs eſt:qm̄ materie eoꝛuꝫ generatio minoꝛatur per frigus epatis.

Laurē. ¶ Frigidioꝛis ℞o ſigna ſunt anguſtia venarū: multa pituita:ſanguis fridioꝛ:atq̄ ēt vniuerſa coꝛpis habitudo fridioꝛ:niſi caleſiat ab ipſo coꝛde. Nuda aūt pilis ilia ⁊ venter.

Leoni. ¶ Frigidioꝛis ℞o anguſtia venaꝝ:pituita abūdātioꝛ:ſāguis fridioꝛ:⁊ totiⁱ coꝛpis habitⁱ:niſi a coꝛde caleſiat: vēter illis glaber ē: atq̄ ilia.

Antiq. ¶ Frigidioꝛis ℞o epatis cognitiōes anguſtia venaꝝ:ſta plm ſanguis fridioꝛ ⁊ vniuerſa coꝛporis �herudo fridioꝛ niſi ea q̄ circa coꝛ caľa fuerit:nuda pilis �herocūdria ⁊ venter.

Jaco. Epatis fridioꝛ] ſig^m 5°. ¶ Ponit ſigna epatis fridioꝛis:⁊ ſunt ārtioꝛ vel gnque. ꝑmū anguſtia venaꝝ:tū qꝛ friditatis eſt ꝛſtringere:tū qa epar eſt ſm plm puū ⁊ anguſtū a quo oriūtur vene pue. 2^m ſignū:qꝛ in tali epe multiplicať ſta:aut abſolute reſpectu tpati:aut ꝓportionabilr reſpectu quātitatiꝭ aliorum humoꝝ. Ita.n.le hꝫ friditas ad ſtaꝫ gñonē:ſiē caliditas ad gñonē choľe rubee. lꝫ caľtas aucta ſupra tpamētum multiplicat cholerā rubeā:vt ſupra viſum eſt. ℊ friditas aucta ſupra tpamētum multiplicat ſta. pꝫ ⁊ qꝛ ſta genera tur p decoctionē diminutā. ꝑma ꝑmi.ca.de q̄litate gñationis humoꝝ. Jn hoc aūt epate eſt chili diminuta decoctio pp caloꝛis diminutionē ⁊c. Subdit ⁊ ſanguis frigiꝺioꝛ.ꝑ qꝛ a remiſſo ⁊ ꝺbili caloꝛe gñať. 2° qꝛ eidē flegma pl'm cōmiſcet ſanguinē fridioꝛē reddēs. ⁊ ℔ eſt 3^m ſignū. 4^m ſignū eſt ꝙ vniuerſa coꝛpis bitudo eſt fridioꝛ:qꝛ ſanguine fridioꝛi ab epe ad mēbra trāſmiſſo totū coꝛp⁹ pcipiť ad tactū fridius.qꝛ mēbra ꝑcipue (olica magiꝭ aut minus reddunť maioꝛi aut minoꝛi ſanguis:aut ſpūs pticipatione. Et ℔ potiſſime vex eſt niſi coꝛ ſuo caloꝛe tēpe ramētū excedēte huic friditati ꝙopek. Ultimū ſignū ē ꝙ hypocūdria ſūt nuda pilis.cā pꝫ.ꝺſicit.n.caloꝛ agēs ⁊c. Et cum hoc mā adustioni eſt ſatis indiſpoſita.

3 ¶ Et cū epar eſt ſiccū:tunc ex ſignis eius eſt ꝙ ſanguis groſſioꝛ ⁊ paucioꝛ ē:⁊ ꝙ vene nō pulſatiles ſunt ꝺure:⁊ coꝛpus totū ſiccius eſt.

Daly ¶ Sermo iſte iā eſt intell's. Et iam ꝺimiſit ex eo rememoratione reſiſtētie coꝛdis epati. Et cā illi⁹ eſt:qꝛ oꝛigo humiditatis toti⁹ coꝛpis eſt ex epe: ſicut oꝛigo calitatis totius coꝛpis eſt ex coꝛde.cū ℊ epar eſt ſiccuꝫ minoꝛať humiditas coꝛporis:ſicut cū eſt coꝛ fridum infridatur coꝛpus ꝑm omnem diſpoſitionem.

Laurē. ¶ Siccioꝛis vero ſigna ſunt:vbi ſanguis craſſioꝛ ac parcioꝛ fit:item vene ꝺuriozes:⁊ vniuerſa coꝛporis habitudo ficcioꝛ.

Leoni. ¶ Siccioꝛis autem:ſanguis qdē craſſioꝛ: et minus abundans:vene ꝺuriozes:⁊ totiuꝫ coꝛporis habitus ficcioꝛ.

Antiq. ¶ Siccioꝛis ℞o epatis: ſanguis qdē ſpiſſioꝛ et paucioꝛ:vene ꝺure:⁊ vniuerſa coꝛporis habitudo ficcioꝛ vel ꝺurioꝛ.

Jaco. Epatis ficci ſi// gnū 4^r. ¶ Hec ſunt ſigna epatis ficcioꝛis tpato.ꝑ^m ſanguiꝭ ſpiſſioꝛ qꝛ terreſtrioꝛ tpato ſanguine. excluſe eni ſunt magis aboſaquee ⁊ aeree ptes. Et qꝛ ſiccitatis eſt inſpiſſare. Et ꝓpter idē eſt paucioꝛ:qꝛ q̄litates.ſ.maxime ſymbole ⁊ cōueniētes multiplicationi ſanguis ſunt caľtas ⁊ humiditas.his.n.cōbinatis maxime gñatur ſanguis:lꝫ in epate ſicco ſublata eſt humiditas.ergo ⁊c. Et hoc eſt 2^m ſignuꝫ 3^m ℞o ſignū eſt ꝙ vene eiⁱ ſunt ꝺure pp ſiccitatē eaꝝ:⁊ ſicciꝰ eē ſanguinē ⁊ ſpm̄ per ipſas ab epe miſſum. 4^m ſig^m eſt ꝙ vniuerſa coꝛdis habitudo eſt ficcioꝛ:qꝛ ſicciꝰ ⁊ paucioꝛi ſup toto ſpū ⁊ ſanguine trāſmiſſis reddiť totuꝫ coꝛpus ſiccius. ¶ Non excipiť aūt ℔ a Galr. ꝙoperantia coꝛdis ſicut in alijs diſcraſijs fecit:qꝛ non ſic poteſt vincere humiditas coꝛdis in toto ſiccitatem epatis: ſicut caliditas frigiditatem ⁊ frigiditas caliditatem: vt infra patebit. ¶ Nec expreſſit ſignum ſumptum a pilis: qꝛ ex ſupꝺictis pꝫ ꝙ ſtante temperamento in actiuis ex epate ſic co plures ꝓueniunt pili q̄z ex epate temperato.

4 ¶Et qñ epar est ẏmidius cõplone sua eẽli: tũc ex signis eius est q̃ sanguis est plimus et humidior: z q̃ vene nõ pulsatiles sũt mollio/res: z sil̃r corpus totũ nisi resistat ei cor.

Daly ¶Iste ꝑmo intell's est. qõ est: qr resistẽtia cordis est in hac dispone ꝑm ℔ q̃ cõplo ei⁹ exiccat humiditatẽ epatis. Et Gal'. quidem exponit illud post paulum.

Laurẽ. ¶Humidiozis signa sunt: vbi sanguis ẏmidior z abũdãtior sit: ac vene ẏmidiores: atq; et corpus vniuersum: nisi cor cõtra egerit.

Leoni. ¶Humidiozis autem: sanguis quidem abundantior: atq; ẏmidior: vene autez molliores: ita vero z vniuersuz corpus: nisi partes ad cor attinentes obstiterint.

Antiq. ¶Humidiozis vero epatis cognitiones: sanguis quidem plurimus z ẏmidus: vene aũt molliores: ita ẋo z vniuersum corpus nisi ea que circa cor contraoperẽtur.

Jaco. Epatis humidi signum 4ũ. ¶Hec sunt signa epatis humidi. ꝑ'sanguis plimus: qr sicut ex ficco epe, puenit sanguis pauc⁹: ita ex hũido ꝓuenit sanguis plimus. 2'fig'est q̃ fluidus seu hũidus z rarus sanguis puenit ex hũido epe: sic ex ficco spissus sanguis ꝓueniebat. 3'fig'est q̃ vene sunt molles: qr attestãtur ꝑn⁹ suo: z qr sanguis in eis est fluidus z multus subdit 4'fig'dicẽs: ita ẋo z vniersuz. ꝑz ex dict̃. ¶Cõtra hãc lectionẽ cadũt plura du'. ¶Pri'du'. Videt q̃ i epe frido nõ multiplicef sta. ꝑ qr in eo nõ inuenit cõbinatio q̃litatũ iuuãs ad multitudinẽ statis qr illa est friditas z hũiditas. 2°qr pari rõne in ℔ epe dẽret gñari mlta melia qr nõ minorẽ hz ꝓueniẽtiã humor melicus cũ epe tpato in passiuis z frido, q̃ sta. Utrũq; n. in friditate cũ ℔ epate ꝓuenit: z in alia q̃litate discouenit. Itẽ fridũ epar temperatũ in q̃litatibus passiuis oz multiplicare humorem tpatum z nõ distẽperatũ in q̃litatib⁹ passiuis. tale aũt nõ est sta. q̃ zc. ¶2'du'est. Quia calitas cordis in toto contraoperando friditati epatis põt eã vincẽ: z minor illa poterit ad eq̃litatẽ ducẽ: z sic dabile erit corp⁹ tpatũ cuius oẽ mẽbrũ ꝑncipale erit distẽpatũ: qõ est impossibile. ¶3'du'. Quare nõ posuit aliud fig' epatis fridi sumptũ. s. a facili z frequẽti casu in febres: cũ fig' ℔ videat satis artificiale z posituz ab Aui. 14. tertij. alle. c. ¶4' du'. Auicẽ. Videt q̃ in epe ficco debeat sanguis eẽ subtilior z ñ spissior: qm sanguis oz eẽ vine, ꝑportionat⁹ cũ vina fit sanguinis colamẽtũ. Sz ex epe ficco ꝓuenit vina tenuis: cui⁹ fig'est q̃ puerox z mulierox vine sunt gsse: iuuenum ẋo z virox tenues. Itẽ ex ficco epe, ꝓueniũt vene z meatus angusti. q̃ opz sanguinẽ ex eo subtilẽ ꝓuenire: vt per angustos meat⁹ ptrãsire possit zc. ¶5'du'. Cur ponẽdo signa epatis ficci nõ dixit rubea cholam: aut melia mlta: cũ isti humores tãtã habeãt ꝓueniẽtiã cũ epe ficco: quãtaz sta cũ frido: z cholam rubea cũ cal'o. ¶6'du'ex dictis multis vi q̃ ꝑncipali⁹ ꝓcurrat humiditas epatis ad sanguinis gñonẽ q̃ calor eiusdẽ: qr calor epatis supra tpamẽtũ auctus minuit sanguinẽ. humiditas aũt auget sanguinẽ vt pz in lra. q̃ efficacior est humiditas in gñone sanguis q̃ calitas. ¶Et ꝑ℔ q̃rit̃ q̃re ponẽs signa fridi z calidi epatis posuit fig'solũ sumpta a q̃litate: nõ aũt a quãtitate sanguis: in ficca tñ z hũida posuit fig' sumpta ab vtro q̃. ¶Ad ꝑ'istox dr q̃ in tali epe multiplicaf sta respcũ tpati vel absolute vel ꝓportionabil̃r re' aliox humorũ. Multas. n. ptes chili epar tpatũ posset tpate seu pfecte decoq̃re: q̃s epar fridum nõ nisi diminute coquere sufficeret. z non ez: vt pz intuẽti. z dixi notãter absolute vel ꝓportionabil̃r zc. qr multas ptes chili ẽt epar tẽperatũ diminute decoq̃ret z ꝓuerteret in sta: q̃s epar fridum ad formã humoralẽ ꝓducere nõ posset. z sic bũoralis massa amplior gñatur in tpato q̃ in frido epate. Unde ꝓbabiliter sustineri posset absolute maiorẽ eẽ quãtitatem sta tis: z cuiuscũq; alterius humoris gñati in epe tẽperato q̃ frido: quãtũcũq; in epate frido sta sit ꝓportionabiliter amplius respectu alioꝝ humoꝝ q̃ in tpato. Et dicit vlterius q̃ nõ sola cõbinatio humiditatis cũ friditate: sz ẽt cõbinatio friditatis cum tpamẽto in humiditate facit ad augmẽtum statis. Ad ꝓfirmationẽ aliã dr q̃ tãtaz hz ꝓueniẽtiã formalẽ: lz nõ vtualẽ: qr friditas est magis humiditatis q̃ friditatis augmẽtatiua: nisi sit extrema per ꝓgelationẽ humidũ exprmẽs. Ad aliã ꝓfirmationẽ dr sic supra tactũ est de cal'o tm̃. vide ibi. ¶Ad 2'''du'''. Lõce dicitur dabile eẽ aliqõ cor⁹ ꝑm habitudinẽ toti⁹ tpatũ gradual'r: cui⁹ qõlz ꝑncipale mẽbrũ est distẽperatũ. Sz de ℔ magis videbiẽ in. c. de signis habitudis toti⁹. ¶Ad 3'''du'''dr q̃ Gal'. voluit hic solũ ponere signa per se ꝓcomitãtia epar fridum: facilis aũt casus in febres z frequentia eius ꝓsequitur per accũs: ꝓ quãto vtus nãlis in eo debilis est z sanguis aquosiras: vñ a vtute nõ bñ regulat z dispẽsat: qr frequẽter putrescit: vt. 14. tertij. alle. c. Et qm̃ sanguis bñs hãc opl̃onẽ est subtilis z aq̃sus, z vtus ei⁹ est debilis: tũc mlt̃ies accidũt in ipso febres. ¶Cõtra. q̃ lapsus ad ẓium est difficilior: vt 2'afo. z 2' ꝑmi. c. de signis opl̃onũ. sz ille lapsus est ẓius epati frido respectu tpati: aut alteri⁹ calũ. g̃ zc. ¶Jtez qr corpa mime preparata ad febres sunt frida z humida: vt ꝑ' 4'. 2°ca. z primo de differẽtijs febriũ. z 8°terapẽ. ergo zc. ¶Pro primo dr q̃ ille lapsus est dissimilis formal'r: sz silis z ꝓportionalis vtual'r: sic spasmus siccupus ero. ¶Pro 2° dr q̃ illa corpa sunt mime ꝑparata ad febres absolute: ad hãc tñ spem febris vt ad statica possent eẽ magis plib⁹ alijs ꝑparata. ¶Ad 4'''du'''dr q̃ vrina fit spissa nõ per actionem calozis aut siccitatis inspissantis sic sanguis: sz ꝑcisse ex pmixtione mãe humoralis cũ aq̃sitate vinali tenui. Et ꝓpter hoc vbi ples sunt supfluitates humorales cum vtute expulsiua forti z viax aptione vine sunt multũ g̃ se: sic in pueris mulierib⁹ z gulosis. Quia g̃ ex epe sicco pauce relinquũtur supfluitates bũorales q̃ sint ℔ vine cõmixte. ideo ex epe sicco ꝓuenit vina tenuis. ex humido vo spissa. At ℔ ẽt ofert q̃ mãe spisse nõ facile ꝑcipitãtur per vias vine. Ad aliam ꝓfirmationẽ pz q̃ ꝓna non valet. ℔. n. bñ faceret nã nisi siccitas ipediret. Al'r q̃ sanguis ille grossus est paucus. ¶Ad 5'''dr q̃ hoc satis dedit itelligi. Et puto q̃ in tali epe fit melia z cholam rubea multa nõ absolute: sz ꝓportionabil̃r respcũ toti⁹ quãtitatis masse humoralis. ¶Ad 6'''negãda est ꝓna: imo potius ex illo aũte sequtur oppo'''eo q̃ calitas iter ceteras q̃litates est ꝑncipalioꝝ in gñone sanguis. g̃ ipsa distẽperata magis impedif debita sanguis gño. Cã aũt spãlis q̃re calitas excedẽs tpamẽtum cũ humiditate tpata minuat gñonem sanguis: humiditas tñ aucta supra tpamẽtũ stãte tpamento calozis augeat gñonem sanguis: supra tacta est de epe cal'o. ¶Ex illo pz rñsio ad illud q̃situm. euidẽtius. n. appet epe infridato sanguinẽ fieri fridiozez q̃ ipsam quãtitatem diminui: z sil̃r in cal'o caliozem fieri q̃ quãtitatiue minui. g̃ zc. Alia vide in questione.

¶Et qñ epar est cal'm z ficcũ: tũc ex signis ei⁹ est q̃ pili in eo qõ est sub hypocũdrijs sũt mlti z q̃ sanguis ẽ pauciox z grossiox: z q̃ cho. ci. est ꝑm plim: qõ est: z in hoza stat⁹ adolescentie multiplicaf cho. ni. z q̃ vene nõ pulsatiles sũt ample oure: z sil̃r est dispõ totius corpis. 5

Daly ¶Libus z pot⁹ aggregant in stõ: z cõprehẽdit eos z decoquit eos donec fiat torũ illud in eẽntia aque ordei. Et Ari. qdem ℔ chilũ noiauit. z Gal'. elegit ℔ nomẽ ẽt. dein de epar attrahit hui⁹ chili ꝑam a stõ z ab intestino ieiuno per venas multas epis que noiant meseraice epatis ex porta epatis ramificate. z est vna que nascit ex cõcauitate epatis. z ꝓtinuant q̃dã eax cũ corpe stõchi⁹ z plurime eax ꝓtinuant cũ intestino qõ noiat ieiunũ. Cum g̃ puenit ꝑa chili in epate decoqt ipm itex. z fiũt ex eo. 4. hu. Et Ari. qdem noiauit eos chimos. z Gal'. qdẽ elegit hoc nomẽ. Ex eo igit̃ qõ est ex ipso crudũ: z qõ nõ est pfecte digestionis: gñatur chim⁹ stacis. Et ex eo qõ de ipso digestũ est qõ est pfecte digõnis gñatur sanguis pur⁹. Et ex eo qõ ex ipo est supfluitas z fex gñat hũor melic⁹. Et ex eo qõ de ipso est spuma gñatur humor cholicus. Et creator qdẽ sublimis ordinauit splenẽ vt attraheret humorẽ melicum donec mũdificef chim⁹ sanguis ex eo. Et ordinauit fel vt attraheret humorẽ cholicum donec mũdificef sanguis ex eo. Et non ordinauit humoꝝ stacis mẽbrũ ꝑprijũ ex quo mũdificef sanguis: imo posuit ipsuz pmixtũ in sanguie vt opleat digestio in eo post tps z fiat sanguis in venis z humectet mẽbra: z ppiuuamẽta alia. Et hic nõ est loc⁹ nũandi oia ea. Et q̃cq; in venis gñant ẽt in ceteris mẽbris isti chimi. 4. z gñant in vnoquoq; eoꝝ modi diuersi. qõ est: qr associat eis oibus sanguis a ꝑn⁹ gñonis sue in epate z currit cum eo ex eis: cui⁹ attractio euadit splenem z fel. Et ordinauit creator sublimis duos renes: vt attrahãt aq̃sitatez sanguis. Cũ g̃ epar est ca. z sic, facit sanguinẽ grossum decliuiorẽ ad calitatez z siccitatem: z gñantur ab eo oia que noiauit Gal'.

Laurẽ. ¶Calidiozis simul atq; ficciozis iecozis indicia sunt ilia q̃z maxime pilosa sanguis pauciox simul ac siccior: flaua bilis plima: ac sub ipso vigozis tpe ẽt nigra: amplitudo venax: ac durities. Itidem vniversum corpus existit.

Leoni. ¶Calidiozis vo simul: ac ficciozis epatis indicia: ilia plim hispida: sanguis crassior simul ac ficcior: rufa bilis plima est: ꝑsistẽte aũt etate z atra: venax aũt latitudo: z durities. Sic vero z vniversum corpus se habet.

Antiq. ¶Calidi qdem simul z ficci epatis signa: pilosum hypocũdriũ dextx sanguis spissior z pauciox amara cho. multa: circa augmasticaz vo etatem nigra venarum amplitudo z duitia: ita vo z vniversum corpus.

Jaco. ¶Ponit signa distẽperãtiax cõpositax epis. Et ꝑ calẽ et ficci. 2°calidi z hu. 3°frigidi z hu. 4°frigidi z sic. Partes patẽt. Primo ponit signa sumpta a pilis. 2° ab hũoribꝰ. 3°a dispõne venax. 4°a dispõne toti⁹. 2°ibi ⌊ Et sãguis. ⌋ 3°ibi ⌊ Uenax amplitudo. ⌋ 4°ibi ⌊ Jta vo. ⌋ ¶Dicit ꝑ. hec sunt signa epatis calẽ z ficci. hypocũdriũ pilosissimũ qr ocurrit agẽs forte in eleuãdo z adurẽdo mãm in pilũ ouertẽdam z porox dilatãdo: z mã bñ disposita est ad recipiẽdum, adustionẽ. Maxima aũt est pilositas in hypocũdrio pp ꝓpingtatẽ ei⁹ ad epar z ꝑcise in dextro. Et forte pp illud dixit hypocũdriũ z nõ hycũdria. ¶2°põit collectionẽ pluriũ signox ab humoribꝰ sumptox. ¶Pri'. sanguis in epate cal'o z ficco est spissior pp calitatẽ fortez cũ siccitate ꝓsumẽtem ptes subtiles in sanguine: z pp idẽ est pauciox. ¶2'''fig'''sumptũ ab hũoribꝰ est q̃ in tali epe cal'o z ficco appet multa cholam amara. Cã pz ñanc in ℔ epate q̃litates maxime simbole cholẽ. ¶3'''fig''' sumptũ ab humoribus est q̃ in tali epate cal'o z ficco appet circa etatẽ augmasticã. i. circa statũ multa cholam nigra. s. p adustionẽ genita ex cholam rubea. Cã aũt adustionis potissime est calitas cũ siccitate que in hac etate. s. iuuẽrute est in tali epate fortissima. i cal'o tñ tm̃ multiplicat fine iuuẽtutis: sz in cal'o z sicco añcedit pp iuuamẽtuz siccitat̃. ¶3°ponit fig'''sumptũ a dispõne venax dicẽs q̃ in epate calido z sicco est venax amplitudo pp calitatẽ ampliatẽ z extẽdentẽ mãm gñonis venax: z est in venis duities pp siccitatẽ calitati adiũctam. ¶Quarto ponit fig'''sumptum ab habitudine totius. Scõo qr pluries ꝑmonem ptulit de ꝓtraoperãtia qualitatũ epatis z cordis adinuicem: oñdit que illarum q̃litatum sint fortiores z que debiliores in ꝓtraoperãdo. 2°ibi ⌊ Caliditas quidem. ⌋ Si gnum de habitudine totius patet ex dictis.

¶Caliditas que pfluit ex corde potest vincere frigiditatem que ꝓfluit ab epate: sicut frigiditas cordis ẽt vincit caliditatem epatis. 6

¶Cor est sons tori⁹ calozis: z ex eo ꝓcedit in mẽbra toti⁹ corpis mediãtib⁹ arterijs: z in vnoquoq; mẽbroꝝ figitur calitas q̃ est ei ppria ꝑm q̃ acq̃rit ex corde in ꝑn⁹ gñonis z sequtur cor in calitate epar: qm̃ est creatũ vt decoq̃t substãtiam chili: z faciat eum chimũ. sequitur ergo ab illo illud quod dixit Gal'. in hoc sermone. Daly

¶Caliditas enim de corde precedens vincere potest de iecore procedentem frigiditatez quẽ admodum frigiditas caliditatem. Laurẽ.

¶Nam que ex corde caliditas originez habet potest obtũdere eã que ab epate nascit frigiditatem: sicuti z frigiditas caliditatem. Leoni.

¶Caliditas siqdem a corde ꝓrumpẽs vincere potest ꝓrũpentẽ ab epate friditatẽ: quẽadmodum z frigiditas quidem caliditatem. Antiq.

¶Ostẽdit qũo se bñt q̃litates cordis z epatis in ꝓtraoperãdo. s. que fortiꝰ z q̃ debiliꝰ ꝓtraoperant. 2°ꝓcludit correlariũ. ibi ⌊ manifestũ. ⌋ Primo cõparat calitatem z friditatem cordis ad calitatem z friditatẽ epatis. 2° siccitatẽ epatis ad humiditatẽ cordis. 3°humiditatẽ epatis ad siccitatez cordis. 2°ibi ⌊ Siccitatẽ. ⌋ 3°ibi ⌊ Media vo. ⌋ ¶Dicit ꝑ q̃ calitas ꝓrumpẽs ex corde. i. que a corde sup toto ifluit tur potest vincere friditatẽ ꝓrumpẽtem ab epate: sicut ẽt frigiditas supple ꝓrũpens a corde potest vincere calidi tatem ex epate ꝓrumpẽtem. ¶Sciẽdum est aũt q̃ sicut in qõne est decl'atum: ꝓtraoperãtia est triplex. s. minuens equãs: z ad ẓium ducẽs. in toto aũt hoc textu loquitur de ẓoperãtia ducẽte ad ẓium: vt fit sensus q̃ si epar eẽt calidũ: ita vt merito sui influxus in toto deberet apparere calox maiox q̃z in tpato: tũc posset cor friduz per ei⁹. s. influxũ tal'r ẓoperari q̃ totũ erit respectu tẽperati ad tactum fridum. Et eẓ si epar eẽt fridum ita q̃ merito sui influxus totũ ad tactũ deberet apparere friduz: potest cor taliter huic epati frido in toto ẓoperari q̃ totuz erit ad tactum cal'm. vbi gra. influat cor tpatum sup toto octo gradus caliditatis z epar tpatũ q̃tuoz vñ in toto ex his temperatis est caliditas duodecim graduz. Et patet q̃ si epar eẽt fridum in ꝑmo in toto eẽt minor mẽsura calozis. vbi gra. vndecim graduũ. si ergo cũ hoc tm̃ vel pluꝰ calefaceret cor in toto ꝓciperent̃ tredecim gradus calozis. Cõsil̃r exẽplificari potest de frigiditate. Contra opantia triplex.

¶Siccitatem vo que est ꝓpter epar non potest cor quãuis sit humidius vincere eam z cõuertere ad contrarium. 7

¶Epar est fons hũiditatis corpis. qõ est: qr ipm ẽ illõ qõ gñat chimos. cũ g̃ ipm sit fons vel radix humiditat̃ cor/ Daly

poris ⁊ fit sic.nō pōt aliō mēbꝝ ꝓuertere corp⁹ ad hu.ſ. vt resistat sic.ei⁹in ꝑmis:ꝺeide addat ſup illud ⁊ ꝓuertat corp⁹⁊faciat ipm postq̄ fuerit siccū nā humidum.

Laurē. ¶ Siccitas vero a corde humidiori in contrarium duci nequaq̄ potest.

Leoni. ¶ Siccitatem vero non potest humidius cor ad contrarium habitum transferre.

Antiq̄. ¶ Siccitatem vero impossibile est ad ꝓtrariuꝫ a corde humidiori facto adduci.

Jaco. ¶ Cōparat siccitatē epis ad būiditatē cordis. Et in ſuma vult ꝙ nō est pol'e siccitatē epis vel ab epe ꝓumpētem duci ad ẓrium a corde facto humidiori.i.humiditaꝫ a cō de ꝓumpēs nō pōt vincere siccitatē ab epe ficco ꝓūpentem:victoria.ſ. ad ẓrium ducente:vt satis explicat in littera. Sed de hoc satis visum est in qōne.

8 ¶ Humiditas vero que est pp epar est media inter duas dispōnes quas diximus.quod est: qr siccitas cordis vincit eam plusquā humiditas que est pp cor:siccitatē que est pp epar.

Daly ¶ Non est facta epis būiditas media iter hec vt sit vicēs sup siccitatē cordis ⁊ victa sit a calitate epis:nisi ꝓpterea ꝙ qñ cor est siccū calefacit totuꝫ corp⁹ ⁊ exiccat ipm. qō est:qr calitas addita nā sup calitatem oium mēbroꝝ iuuat siccitatē in desiccādo humiditates: q̄propter seqtur vt vincat humiditatē epis. Et qñ epar est fons hu. segt ab illo vt sit humiditas eius media inter hoc vt fit vicēs ⁊ victa magis q̄ caliditas epatis.

Laurē. ¶ Media vero est de iecore procedens humiditas magis enim a cordis vincitur siccitate q̄ siccitas ab humiditate.

Leoni. ¶ Media vero inter has que dicte sunt ea que ab epate humiditas oriť. Magis.n.a cordis siccitate superať:q̄ siccitas ab humiditate.

Antiq̄. ¶ Media ꝺo est que ab epate humiditas eoꝝ que dicta sunt:⁊ magis sigꝺē ab ea q̄ in corde est vincitur siccitate q̄ siccitaꝫ ab humiditate.

Jaco. ¶ Cōparat ꝺcta opantiaꝫ siccitatis cordis ⁊ humiditatis epis ad alias operātias. Et in ſuma vult ꝙ humiditas epis medio mō se hz iter alias q̄litates epis:quo ad facile vel difficile vinci a q̄litatib⁹ cordis ꝺiiſ. Non.n.ita difficulter epis humiditas vincit sicut siccitas epatis que non potest aliquo mō vinci. Et hoc est qō sonat lr̄a cum ꝺicit. Humiditas ꝺo ab epe.ſ. ꝓumpēs est media.ſ. q̄ztū ad facile vel difficile vinci eoꝝ que dicta sunt.i.q̄litatum epatis supradictaꝝ. ꝺeinde declarat de humiditate epatis ꝺicēs ꝙ magis vincit ab ea siccitate que est cordis: q̄ siccitas ei⁹ vincať ab humiditate.ſ. cordis:a q̄ declaratum est non vinci victoria ꝺicta epatis siccitatem.

9 ¶ Et frigus qꝺē cordis vincit caliditatē epatis plusq̄ vincat siccitas ei⁹ humiditatē ipsi⁹⁊ caliditas cordis frig⁹ epatis multo plus est vincēs q̄ siccitas cordis humiditatē epatis:propterea ꝙ frig⁹ qō est ex epe ē velociꝰ⁊ ꝓpinguꝫ ad vincēdum q̄ oēs q̄litates que sunt ex eo.

Daly ¶ Anō q̄ itelligit totū illō ē ꝙ plimi chimoꝝ q̄ gñant in epe attrahit cor ex vna ꝺcaua submersa ⁊ epar effūdit illud i vētrē cordis finistrū ⁊ ꝺecoqt illō cor ite. Ari. ꝺo vult ꝙ cor ē illō qō ꝺecoqt ⁊ gñat sāguinē puꝝ mūdū q̄ nutriūť mēbra nobilia. Et Saľ. ꝺuenit ei fz ℔. Et ꝺiūsiū caľ i eo ꝙ ē post illō. Ari. qꝺēvī ꝙ cor patiť nutrimētū ⁊ isluit vtutes nutritiuas ad reliq̄ mēbra q̄ sūt sub eo mediāte epe. At ꝺo Saľ. vult ꝙ epar patiť nutrimtū ⁊ isluit vtutes nutritiuas ad reliq̄ mēbra absq̄ me⁹. Et ℔ qꝺē diuersitas ñ nocet i arte medi⁹ pp qō epar fz sniaz Ari. ēt ē mēbꝝ nobile ad qō isluit cor vtutes suas nutritiuas ⁊ figūť i eo ⁊ sustētāť i eis ⁊ isluit eas cor ad reliq̄ mēbra q̄ sūt sub eo mediāte epe. Et Saľ. vult ꝙ epar isluit hasvirtutes mēbris absq̄ me⁹⁊ isluit eas ad mēbra supioꝛa mediāte corde. Seqť ḡ a ꝺuab⁹ sentētijs siľ ꝙ epar ē mēbꝝ nobile:⁊ alterōne alterať corp⁹⁊ sūt q̄litates eoꝝ.ſ. cordis ⁊ epatis resistētes⁊ fit totū corp⁹ ꝑm ꝙ ꝺixit Saľ.

¶ Minus vero q̄z caliditas: item minus q̄z frigiditas. Hec enim ex qualitatibus a iecore procedentibus maxime vincitur.

¶ Minus autez caliditate:adhuc vero multo minus friditate. Hec.n. inter oēs qualitates que ab epate eueniunt facilime vincitur.

¶ Minus vero calitate:amplius autē minus frigiditate. facile enim vincibilis est hec earuz que ab epate prozumpunt qualitatum.

¶ Nec ita facile vicť epis būiditas a ficcitate cordis fiť calitaꝫ epis a friditate cordis⁊ friditaꝫ epis vicť a calitate cordis:iter oēs.n. q̄litates epis facile vicť ei⁹ friditas a calitate cōdis. Et ℔ ē qō ꝺic in lr̄a ista:fz ipsa būiditas epis min⁹ vicť a ficcitate cōdis calitate.i. q̄z calitas epis vincať a friditate cordis:⁊ adhuc multo min⁹ vincitur humiditas epis a ficcitate cordis:q̄z frigiditas epis vincitur,a calitate cordis.oium.n. q̄litatū que ꝓumpunt ex epe:hec.ſ. friditas est facile.i. facillime vincibilis.

¶ Jam ergo manifestū est ꝙ qñ aggregank harum ꝺuarū radicū cōplexiones super rē vnaz tūc totius corporis ꝑm rectitudinem ⁊ veritatem ꝓpō fit vtriusq̄ cōplexio. Et enuntiabo post paululū signa que significant ista.

¶ Sermo iste intells est ex ꝑterita expōne nostra.

¶ Quocirca pspicuū est: vt si tēperamēta amborum mēbroꝝ ꝓncipaliū in idem concurrāt vniversum corpus pro illaꝝ natura afficiatur: ac paulopost illarum indicia exponemus.

¶ Liquet aūt ꝙ cuz in vnū ꝺuenerint vtriusq̄ ꝓncipij tpature:totū ergsite ꝑm illas afficitur corpus:paulo ꝺo iferius ipsi⁹ ꝺicenť indicia.

¶ Manifestuz est ergo qm̄ si in idipsum ꝺcurrant ꝓncipioꝝ vtrozūq̄ crases:totū corpus pfecte circa eas disponeť. ꝺicētur ergo paulo posterius totius corporis cognitiones.

¶ Cōcludit corelariū ꝺicēs ꝙ si crases.i. opp̄ones vtrozūq̄ ꝓncipioꝝ.ſ. cordis ⁊ epatis in idē ꝺueniāt. totū corpus disponetur perfecte circa eas:qr habitudo totius similabitur dispositioni horum principiorum. Sed paulo post ponentur signa totius corporis.

¶ Et qñ epar est calidū⁊ humidū: tūc ipm facit pilos in eo qō est sub hypocūdris min⁹ q̄z in hñte epar ca.⁊ sic.⁊ facit sanguinē ꝑm plim qō est⁊ facit venas nō pulsatiles magnas⁊ totum corpus hu.⁊ cali. si non resistat cor epati. Et si elongeť cōplexio epatis in ꝺuabus q̄litatibus simul plus hoca nāli dispōne: festinant ad hñtem ipsum egritudines putride q̄ sunt ex additione chimoꝝ⁊ precipue si addunť humiditates additione multa valde⁊ addať caliditas additione parua. Et econtrario. ſ. vt fit additio humiditatis parua⁊ additio caliditatis magna valde:tunc forte non accedit habēti hanc dispōnem malitia chimorum.

Daly ¶ Totus iste ꝑmo intell's erit qñ intellexeris eē putrefactionis que generať ex additione chimoꝝ. Et intell's eorū est ꝑm hūc modū. Qñ multiplicanť chimi mali in corpore:aut multiplicať vn⁹ eoꝝ:aut pl'es vno: aut currūt in mēbris:aut resoluunť a mēbris supfluitates eoꝝ: aut phibet cursum eaꝝ⁊ resol'onē supfluitatū eaꝝ res alia. ⁊ hec res alia.aut est debilitas vtuꝫ⁊ est vt pigra sit virtus a delatione eaꝝ⁊ ipsaꝝ regimine⁊ vocať repl'o ꝑm vtutē:aut impleanť vasa⁊ extēꝺanť in ꝺiametris suis⁊ vocaťillud repl'o ꝑm effusionē. Et accidit ēt lz sit vt⁹ fortis vt phibeāt resol'onē supfluitatū eoꝝ oppil'ones gīa te ab eis:aut spissitudo pozoꝝ:q̄re coartanť⁊ phibetur eoꝝ resolutio⁊ non resoluūtur:⁊ q̄nq̄ refundūtur ad q̄ dam mēbra⁊ inuiscātur in eis:⁊ q̄nq̄ non effundūtur. Uerūtn qñ coartātur⁊ phibeť eoꝝ resolutio putrefiūt. Et quādo putrefiūt gīantur a putredine eaꝝ calor extraneus:⁊ a putredine eaꝝ gīantur qꝺem pustule omnes⁊ apostemata⁊ corruptiones mēbroꝝ⁊ feb. putride⁊ alie egritudines. Et Saľ. qꝺem totū illud in hoc libro ſuma tim tetigit. Et tu videbis istud in eo qō est post. Et ex eis que generāt oppil'ones sunt viscositas humoꝝ⁊ grossities eoꝝ. Et pl'm gīationis illius est ab additione humiditatis. Et ex eis que resoluūt oppil'ones⁊ phibēt coartationem⁊ resoluūt viscositatē humoꝝ: est additio caliditatis:qñ ipsa liquat humoꝛ⁊ subtiliat ipm. Intellige ergo illud⁊ cōpara istud cū eo qō ꝑterijt ꝺe expōne nostra:⁊ intelliges per illud sermonem Saľ.

Laurē. ¶ Calidiozis simul⁊ humidiozis iecozis indicia sūt q̄z calidi⁊ sicci ilia min⁹ pilosa:sanguis ꝺo plimus:amplitudo venaꝝ maxima. Totū tpamētum cal'm⁊ humidū: nisi cor ℑ opetur Si ꝺo pl'm his q̄litatib⁹ augeť ab ea:q̄ ꝑm naturā mediocritate putridis pōpte corripiunť egritudinib⁹:qñ malis humorib⁹ repleti sunt: ⁊ adhuc magis si pl'm augeť humidū supra caliḍū. Si ꝺo eℑ:paulo. ſ. humidi⁹ multo calius moderato min⁹ replētur malis humoribus.

Leoni. ¶ Humidius aūt:ac simul calius epar:minus qꝺē q̄z calidi⁹⁊ sicci⁹ ilia reddit hispida. Plurimū ꝺo sanguis⁊ venas amplas: habitūq̄ calidiozē:atq̄ humidiozez facit:nisi obstiterit cor. Si ꝺo ampli⁹ in ambabus q̄litatib⁹ a nāe mō recedat:a morbis qui ex putredie ac vitiosis humorib⁹ fiūt: facillime capiť. Adhuc autē magis pl'm augeať humiditas: caliditas ꝺo non ita. Si autem contra: parum quidem humiditas crescat:plurimum vero caliditas: minime vitiosis humoribus laborant.

Antiq̄. ¶ Humidū qꝺē simul⁊ calidū epar min⁹ qꝺez calido⁊ sicco ea que circa hypocūdria sūt operatur piloso. Plurimū ꝺo sanguinē⁊ venas magnas⁊ corpis habitudinē humidā⁊ calidam si nō ea q̄ circa cor sunt ℑoperenť. Si ꝺo amplius vtriusq̄ q̄litatibus auertať ab eo qō est ꝑm nām:ꝓpte ꝓsumunť a cacochimis⁊ putrefaciētibus egritudib⁹:adhuc ꝺo magis si pl'm augeať humidū: paulum ꝺo calidū. Si ꝺo ecōtrario paruz qꝺem humidum pl'm ꝺo calidū: minime cacochimi fiunt.

Jaco. ¶ Ponit signa epis cali⁊ hu. Et ꝑ qñ recessus a tpamēto non est multus. 2° qñ est mult⁹. ibi [Si ꝺo ampli⁹.] Primo ponit signū sumptū a pilis. 2° ab humoribus. 3° a venis. 4° ab habitudine toti⁹. Partes patēt. ¶ Ponēs signa qñ recessus a tpamēto est ꝓpus ꝺicit q̄ttuoz. ¶ Ꝺicit ꝑ ꝙ epar cal'm⁊ humidū facit min⁹ pilosas ptes que sunt circa hypocūdriū q̄z epar calidū⁊ siccū. Causa patet ex ꝺictis supra de causis multitudinis piloꝝ. ¶ Ꝺicit 2° ꝙ opatur sanguinē pl'm:qr in eo ꝺñanť qualitates maxime simbole sanguini:cū fit sanguis cal's⁊ hūidus. ¶ Ꝺicit 3° ꝙ opať venas magnas pp calitatē ꝺilatātem⁊ humiditatē ꝺilatationi bñ obediētem:ēt qr mult⁹ sanguis multuz replet venas⁊ eas amplas oñdit. ¶ Ꝺicit 4° ꝙ opatur habitudinē totius calidā⁊ humidā:nisi cōtraoperenť ea que sunt circa cor.i. q̄litates cordis pura frigiditas⁊ ficcitas cordis. ¶ Ponēs signa ei⁹ qñ recessus a tpamēto est multus. Primo ponit signa qñ ambe q̄litates eq̄liter recedūt vel humiditas amplius. 2° quando calitas plus q̄z humiditas. 1° ibi [Si ꝺo.] ¶ Ꝺicit ꝑ ꝙ si epar calidū⁊ humidū in vtriusq̄ q̄litatibus amplius auertať ab eo qō est ꝑm nām. i. ab epe tpato: hūtes tale epar ꝓpte. i. faciľ ꝓsumunť a cacochimis. i. putrescentibus egritudibus:⁊ ℔ magis adhuc accidit si humidū pl'm augeať⁊ cal'm paululū augeať. Cā tacta est supra de corde cal'o⁊ hu. ¶ Ꝺicit 2° ꝙ si eℑ ꝓtingat: qr. ſ. in epe paꝝ oñetur humidū: multū ꝺo cal'm: talia corpa nō fiūt cacochima. ¶ Ꝺubia sunt qꝺam lr̄alia circa predicta. ¶ Primū. Non videť ꝙ in hūte epar cal'm⁊ siccū sit sanguis spissior. Primo: qr sanguis ei⁹ est magis cholic⁹. ergo subtilior. 2° qr spūs tūc in eo eēnt oēs gſſiones. Ex sanguine.n. subtiliori spūs gīať subtiliores⁊ ex grossiori grossiores. 3° qr tūc humidū mēbrale seu substātificū in eis esset grossius⁊ difficilius resolubile⁊ per oñs cholici plus tolerarēt ieiuniū. Et pncipal' oña tenet: qr ex sanguie gſſiori restaurank ptes mēbroꝝ gſſiones. ¶ 2m ꝺu⁹. Uideť ꝙ humiditas cordis possit vincere siccitatē epatis. Primo: qr friditas cordis est minor q̄z eius humiditas: qr cor est mēbrum calidissimū: sed nō est siccissimū. Sil'r caliditas epatis est multo maior q̄z fit ei⁹ siccitas: q̄tūcūq̄ fuerit epar siccū: sed friditas cordis potest vincere calitatē epatis. ergo ꝛc. 2°: qr absolute maior est humiditas cordis q̄z siccitas: qr cor absolute est humidū⁊ nō siccū. Sil'r maior est humiditas epis q̄z ei⁹ siccitas absolute: fz siccitas cordis vincē pōt humiditatē epis. ḡ būiditas siccitatem. Itē si q̄litas fortior est ad ẓrium ducibilis: remissior⁊ debilior poterit ad ẓrium duci: fz būiditas que est fortior⁊ dominātior in epe potest ad ẓrium duci. ḡ⁊ siccitas: ⁊ per oñs ꝛc. ¶ 3m ꝺu⁹. Uideť ꝙ in epe tpato plus generet de sanguine q̄z in cal'o⁊ humido. Primo: qr maior est cōuenientia epis tpati ad sanguinem q̄z epis cali⁊ humidi ad sanguinē gīandum. tū qr sicut epar tpatum est tēperatū inter epata: ita sanguis est tpatus inter humores. tum qr sanguis generať a calore tēperato. Sius.n. formalis causa est decoctio bona. i. tpata ꝑma ꝑmi. cap. de mō gīationis humoꝝ. 1°: qr magis⁊ pfectius oñať vtus digestiua epis tpati supra chilū in sanguinē trāsmutādum q̄z epis calidi⁊ hu. alys paribus. ḡ plus de chilo sufficit in san-

Auicē.

guinē trāsmutare q̄z vtus epis cali ⁊ humidi. assumptū p3:q1 fortio1 est vt⁹ digestiua epe tpato exīte q̄z distēpato. q̄cūq; ḡ eodē vel sili exīte obto sup illud magis ⁊ pfecti⁹ dñat. ¶ 4^m ou^m. Videt ex dictis de signis epis calidi ⁊ hūidi q̄ aliq̄ epar pp elōgari magis a tpato epe fiet tpati⁹ ⁊ sani⁹:q1 si sit epar multū cal'm ⁊ humidū bis q̄/ litatib⁹ eq̄t̄r a tpamēto recedētib⁹ facile a cacochimis ⁊ putridis egritudibus ꝓsumet. si aūt cal'm sit ampli⁹ hūi do nō. ḡ si in dicto epe augeret in gradu calo1 nō crescē/ te hūido eēt ꝟ corp⁹ vel epar sani⁹:⁊ tñ in gradu ꝓtinue a tpamēto magis elōgaret. ḡ 2c̄. ¶ 5^m ou^m. An in corpo re nr̄o possit iueniri sanguis pur⁹. ¶ Ad p^m istoꝝ dī ꝓce dēdo sanguinē epis cali ⁊ sicci eē siccioē: pp cal'm cū sic co multū de ei⁹ subtili resoluēs: pp qō ēt pauci1 est vt ta ctū est. Et cū arguit q̄ nō:q1 est magis cholicus. ḡ subti lio1. Negāda est ꝓña. Et iuxta ꝟ ꝓcedi posset chol'am in tali corpe grossioē eē q̄z in corpe sanguineo vl' tēperato. ¶ Cōtra hāc rñsionē arguit:q1 tūc sanguis arterialis nō dēret eē subtilio1 venali: cū cor nō sit min⁹ cal'm ⁊ siccuz respectu epis tpati q̄z epar cholicū respcū eiusdē. Negā da est ꝓña:q1 a sanguine arteriali sepant ptes terree ⁊ re manēt aeree:⁊ q1 miscent spūs vaporib⁹ ⁊ aeri. ¶ Ad 2^m pōt dici q̄ spūs in eo nō sūt gḡsiones ꝫ subtiliores:⁊ nega tur q̄ ex sanguie gḡsioī gñet spūs grossio1 nisi ponat⁹ pa ritas in agēte ⁊ alijs. Ilz. n. sanguis in cholico sit grossio1: vapo1 tñ sanguis in spm̄ trāsmutād⁹ ab ei⁹ calitate subti liat magis q̄z in cal'o ⁊ hūido vel tpato: a vaporib⁹ ēt se cū mixtj magis depurat: vel saltē vapores illi magis sub tiliāt. Et hec oia satj ꝓserūt ad subtilitatē spūuz vt patz. Cōcedēdū ḡ q̄ aliys parib⁹ ex sanguie gḡsioī spūs gñat grossio1 ⁊ subtilioī subtilio1. Si ḡ poneret cū epe cal'o ⁊ ficco eē cor tpatū posset ꝓcedi q̄ i tali corde generēt spūs grossiores q̄z si epar eēt tpatū. ¶ Ad tertiā ꝓfirmationē ꝓcedit hūidū cholici eē grossi⁹ ⁊ de se difficili⁹ resolubile q̄z hūidū tpati: aut sanguinei: alijs pib⁹. ¶ Et p illo pōt hēri, pbabile motiuū:q1 vt⁹ restauratiua est maio1 ⁊ fortio1 in etate ꝓsistētie in sanguineo vel in tpato q̄z in cholī co. ḡ in eq̄li tpe maiorē facit restaurationē q̄z in cholico. cū ḡ tā i cholico q̄z in tpato vel sanguineo sit in ꝓsistētia re solo eq̄lis restaurationi: seqtur q̄ velociꝰ ⁊ plus in equa li tpe resoluit de hūido substantifico in tpato vel sangui neo q̄z i cholico. Et cū ꝓcludit ex ꝟ q̄ cholici facili⁹ ieiu/ nīū tolerarēt: negāda est ꝓña. Ilz. n. in eq̄li tpe min⁹ de hu mido ꝓsumat in cholico ⁊c. tñ q1 tā hūidū substātificum q̄z nutrimētale est in cholico: multo min⁹ nō pōt ita diu il lā ꝓsumptionez cholicus tolerare sic sanguine⁹ ⁊c. Et vi Aristo. snia Arist. 4ª pble. 6. pble. vbi ponit q̄re aues ⁊ maxime capsonice de rapina viuētes ⁊ boies ⁊ alioꝝ animaliū fo/ tia' ⁊ iracūdia sūt duri cordis ⁊ cōpacti: vt leones leopar dus: lupus ⁊c. adeo. n. ꝓpacta sūt ossa leonis: vt ipsis fo/ titer collisis sit visum q̄ emittat ignis. ¶ Ad 2^m ou^m dīvt in qōne decl'atū est: q̄ hūiditas cordis nō pōt vincē ficci tatē epis ad sensū datū. s. victoria ducēte ad ꝓziū. ¶ Ad p̄mā pbationē negāda est ꝓña illa:⁊ cā est:q1 Ilz illa cali/ditas epis sit i se maio1 q̄z ei⁹ siccitas ⁊ fri. cordis sit i se minor q̄z ei⁹ hūiditas: effect⁹ tñ ex siccitate epis in toto p accñs derelict⁹ est difficili⁹ remouibilis q̄z affect⁹ ex cali ditate epis i toto p se derelict⁹. Ad remouēdū. n. effectū ex calore epatis in toto derelictum sufficit calozis cor/ dis subtractio:q1 ambo calores ad illud ꝓcurrūt:⁊ p̄nci palius calo1 cordis. Sz ad remouēdū siccitatē in toto ex sicco epe derelictā ⁊ ꝓīr sanguis paucitatē ei⁹ grossitiē ⁊ siccitatē: regrit trāsmissio multi sanguis hūidi sup toto qō fieri nō pōt epe exīte sicco vt p3 ituēti. ¶ Et p idē p3 rñsio ad 2^m ⁊ tertiā rōnē:q1 Ilz absolute maio1 sit humidi tas cordis q̄z ei⁹ siccitas ⁊ maio1 sit hūiditas epis q̄z sic/ citas eiusdē ⁊ siccitas cordis vincat hūiditatē epis: nō seq

tur ex ꝟ q̄ hūiditas vincat siccitatē:q1 ml'to maioris diffi cultatj est remouē effectū p̄uatiuū ex siccitate epis in to/ to derelictū q̄z positiuū effectū hūiditatj derelictī in to/ to 2c̄. facilio1. n. ml'to ē trāsit⁹ ab situ i p̄uationē q̄z a pua tione in situ: vt 2^a p̄mi doc. 2ª cap. 3°. Et p idē soluit ad cō firmationē aliā. ¶ Ad 3^m ou^m dixerūt qdā q̄ qñ Sal'. dix pl'm ℞o sanguinē. p sanguinē nō itellexit sanguinē ꝓprie dcm̄ q est q̄rta sba ab hūoꝝib⁹ alijs distincta: ꝫ totā hūoza le massā ex q̄ttuoz hūoꝝib⁹ aggregatā. Et dñt arg^m ꝓce dere de sanguie. ꝓpe sūpto q amplio1 est in epe tpato. nō aūt ꝓcludūt loq̄ndo ō sanguie sūpto p massa humorali. ¶ Decrñsio nō placet. Prio:q1 fil'e pōt fieri arg^m de san guie ēt sūpto p massa hūozali:qm̄ fortio1 est vt⁹ attracti/ ua ⁊ digestiua in epe tpato q̄z cal'o ⁊ hu. ḡ plus dechilo sufficit attrahē ⁊ attractū i sanguinē. i. hūozes trāsmuta re q̄z in epe cal'o ⁊ hūido:⁊ p ꝓña amplio1 sanguis cōit sūpt⁹ gñat i epe tpato q̄z cal'o ⁊ hu. Itē nō vī de q̄ hūoze pl's gñet i cal'o ⁊ hu. epe nō. n. plus de melia: vt p3. nec de state: cū ḡ in eo min⁹ gñet de sanguie q̄z i tpato. videt q̄ q̄ritas chol'e rubee i tali. s. epe sit vehemēter excedēs alios hūozes. Itē nō min⁹ idisponit hūiditas ad gñones chol'e. q̄z calitas ꝑparet ad ei⁹ gñonē. ḡ nō plus i eo gñat ō chol'a q̄z i tpato. q̄ztū. n. calo1 pmouet gñonē ei⁹ pl's q̄z in tpato: tm̄ hūidū idisponit. Cū ḡ nō plus de alio hūoze gñet i eo q̄z in tpato seq 2c̄. valeat ꝟ arg^m q̄ztū valē pōt. ¶ Jō forte meli⁹ dī ꝓcedēdo absolute plus de sanguie q̄ liter cūq; sūpto gñari ab epe cal'o ⁊ hūido q̄z a tpato. Et cū arguit q̄ nō:q1 maio1 est ꝓueniētia 2c̄. dī ꝟ negādo. ꝓcedit tñ maiorē eē ꝓueniētiaz sanguis tpati ad epar tē/ patū q̄z eiusdē ad epar cal'z ⁊ hūidū: sic eꝫ. maio1 ē ꝓuēiē tia sanguis cali ⁊ hu. ad cal'm epar ⁊ hūidū q̄z eiusdē ad epar tpatū. Dī āt sanguis gñari a cal'o tpato. Et ei⁹ fotal' cā ē decoctio tpata re calozis gñantj sta ⁊ cholerā:q1 ca lor ille nō est ita diminut⁹ sic calo1 gñans sta: nec ita sup fluus sic gñans cholerā. Sil'r nec ei⁹ decoctio est ita sup flua sic decoctio chol'e: nec ita diminuta sic stātis. Nō tñ ex ꝟ seq̄t quēlz sanguinē nālē eē tpatū tū: ꝫ tātā in sua la titudie recipit diuersitatē: q̄ztā epar vel saltē illi corrūdē tē. ¶ Pro rñsione ad 2^m arg^m ꝟ tertij dubij sciēdū q̄ ꝓpē vtutē digestiuā epis eē fortiorē: nō lz vl'r ꝓcludē q̄ plus de suo chilo debeat i sanguinē trāsmutare alijs pib⁹ ꝓtin git. n. q̄ min⁹. nā ex ꝟ q̄ vt⁹ est fortio1 potētio1 ē in sepan do supfluū ab vtili q̄z fi debilio1 eēt. Hac ℞o sepationē fa cta ꝓtingēs est mām purā q̄ i epe tpato in sanguinē ꝓuert tī eē miozis q̄z illa q̄ in epe cal'o ⁊ hu. in sanguinez trāsmutat. Jō alijs pib⁹ sanguis gñat in tpato ē pfectior ⁊ purior alias paucio1 q̄z in aliq̄ distēpato. Negat igitur illa ꝓña: m agis ⁊ pfecti⁹ dñat ⁊c. ḡ plus de chilo ⁊c. Et qb⁹ ꝓcedēdū vī q̄ sanguis q̄l'cūq; accept⁹ est ampliorī i epe cal'o ⁊ hu. q̄z in tpato. ¶ Alij aūt dixerūt q̄ lz ex eo/ dē cibo epar tpatū plus de sanguie gñare possit q̄z cal'm ⁊ hūidū: cū tñ sanguis gñat⁹ supfluit: ei⁹ excessum vt⁹ in tpato meli⁹ corrigit. Jō nō tāta i eo remāet sāguis supflu tas: sic in cal'o ⁊ hu. 2c̄. ¶ Ad 4^m ou^m ꝓcedit illa ꝫ. s. ali/ qō epar fieri p tps aliqd ꝓtiue sani⁹ ⁊ pfecti⁹: q̄zuis fuit gradual'r ꝓtinue a tpamēto distāti⁹ vt pluries in qōe vi/ sum est. Et ꝟ itellexit Aui. cū dixit: nō solū oportē mēsu/ras: ꝫ ēt eq̄ distātiā. i. ꝓportionē actiuaꝝ ad passiuas et eꝫ vide p canoñ. ¶ Ad 5^m ou^m oñt qdā q̄ nō repirit hūoz pur⁹ p cuiuscūq; alteri⁹ hūoris extranei ab ei⁹ nāl' aut al/ teri⁹ rei eñee ꝓmixtionis ꝑuationē. Cū tñ ꝓcedūt aucto res hūorē puꝝ. i. sanguinē 2c̄. itelligūt p hūc hūorē puꝝ. i. paucā alteri⁹ hūoz mixtionē hñtē. ¶ Alij al'r dixerūt q̄ dupl'r dī aliqs hūoz pur⁹. Prio formal'r:q1. s. hñs so/ lū talis hūoris formā. ⁊ sic itelligit flegma purū sanguis purus. 2° mō dī purus: q1 nulli humori alteri extraneo cōmixtus. Et sic pl'imi dixerūt n̄ō repiri humorē puruz

nō q1 illud icludat repugnātiā nālē:q1 ꝓtingēs est chole rā stati mixtā eī venas expelli:⁊ q̄ ꝑ⁹ resoluat tota cho lera q̄z sta ⁊ sic per tps remanebit flegma purū: ꝫ valde difficile est. ¶ Ex qbus in practica ꝓcludo. Prio febres continuas fm pl'm mixtas esse. 2° q̄ frequentius accidit interpolatas eē simplices q̄z cōtinuas. ⁊ hec est vna de cais maioris salubritatis iterpolatarū. ⁊ apata exteriora esse magis simplicia ⁊ ex ꝓñti salubriora 2c̄. ¶ Du^m sex/ tū pōt addi: si dicta de siccitate epatis sunt vā: tūc fortio1 est vtus epis in influēdo toti q̄z sit cor:q1 oēm influxū cor dis epar vincere pōt:⁊ nō e. ḡ 2c̄. ¶ Prio illo dī negan/ do ꝓñam: vt patere pōt ex dictis. Primo q1 oēm eius in fluxū facit epar vtute cordis. 1°: q1 siccitas non est effe/ ctus positiuus per se ad mēbra influxus: sed potius pri/ uatiuus: vt dictum est in questionibus.

12 ¶ Et qñ epar est fridū ⁊ humidū: tūc qō ē sub hypocūdrijs est nudū pilis: ⁊ in sanguine vin cit flegma cū strictura venaꝝ nō pulsatiliū: ⁊ è totū corpus ꝑm ꝓpingtatem dispōnis hmus: nisi ꝓuertat ipm cor ad cōtrarium. Et quando epar est fridum ⁊ siccum: tūc corpus eius est pauci sanguis strictura venaꝝ: ⁊ quod est sub hypocūdrijs nudum pilis: nisi vincat cor.

¶ Nomē sanguis apud Hippo. ⁊ Sal'. est cōe. Significat .n. vnāquāq; duaꝝ itētionū: q̄z vna est aggregatio chi/ moꝝ pmixtoꝝ in venis: sic illud qō vidimus in flōtomia egredi. Iste. n. sanguis nō est pur⁹: ꝫ in eo sūt oēs chimi q̄ttuor: ⁊ qm̄ sanguis pur⁹ tingit ipm colore suo ꝓpo pp multitudinē suā: ⁊ illud est q̄ ipse est plus alijs humori/ bus nā: tūc noīat sūma eoꝝ noīe eius. Et 2° est sanguis purus: ⁊ hic parū sit singularis: ⁊ purificat ita q̄ nō asso ciet ei alius chimoꝝ. Cū ergo est epar siccū exiccant hu mores: ⁊ pp frigus ei⁹ est paꝝ decoquēs eos debil'r. Se quit ḡ ab illo paucitaꝫ chimoꝝ: ⁊ sunt illi de qb⁹ enūtiat Sal'. in hoc ꝑmone. s. sanguis. Et residuū ꝑmonis ei⁹ est intell's ꝑm q̄ ꝑteriit de expositione Sal'.

Laure. ¶ Humidius rursus ac fridius iecur ilia hz nu da pilis ac sanguinē efficit pituitosiorē cuz an/ gustia venaꝝ: atq; ēt vniuersum corpus sil'r af fectū: nisi in ꝓtrariū ab ipso corde ducat. Frigi dius vero ac siccius iecur sanguinē efficit par ciorē venulasq; angustas: ac corpus frigidi⁹. Item ilia nuda: nisi cor ipsum vincat.

Leoni. ¶ Humidius aūt ⁊ fridius epar hz ilia glabra: sanguinē ℞o ad pituite nām accedētem gñat: cum venaꝝ angustia: sic ⁊ reliquū afficit corp⁹: nisi a corde ad ꝓriam nām trāsferat. Frigidi⁹ autem ⁊ siccius epar cū pauco sanguine: ⁊ ve/ narum angustia efficit corpus: atq; frigidi⁹: et ilia glabra: nisi ⁊ hic cor dominetur.

Antiq. ¶ Humidius ℞o ⁊ frigidi⁹ epar sine pilis qdē hz hypocūdriū: sanguinez ℞o magis opatur flegmaticū cum venaꝝ gracilitate: ⁊ vniuersuz corpus similiter se hñs: nisi ea que a corde sūt ad ꝓtraria illud traducant. Frigidum vero et siccum epar pauci sanguinis ⁊ gracilium ve/ narum efficit corpus: ⁊ frigidius ⁊ hypocun drium nudū pilis: nisi ⁊ hic vincat cor.

¶ Prio pōt sig' epatis fridi ⁊ hūidi: ⁊ sūt 4^or i suma. ¶ Pri mū est sig^m sūptū a pil' qō erpmit Sal'. dicēs q̄ hns epar fridi⁹ sil' ⁊ hūidi⁹ tpato: hz hypocūdriū ⁊ maxie dextruz .s. calitas eleuās vapores ⁊ adurēs ipos in pilos ꝓuer/ tēdos pp hūiditatez ēt vapores illi min⁹ sūt apti aduri. Et dixit hypocūdriū ⁊ nō hypocūdria volēs poti⁹ itelli gere solū dextrū: vt supra. ¶ 2^m sig^m qō est sūptū a sangui ne siue hūoꝝib⁹ explicat dicēs q̄ tale epar opat sanguinē multū stāticū. i. multo stati admixtū: vel sanguinē humi diorē ⁊ fridiorē: q respcū tpati sanguis stātic⁹ dī. Et siue per sanguinē itelligam⁹ q̄rtā sbam hūoralē: vt p3: siue to tā massā hūoralē: vt sit sēsus q̄ ꝓportionabil'r in illa mas sa est multū de state. Cā oium p3 p similoleitatē talis epis in friditate ⁊ hūiditate. ¶ 3^m sig^m est sumptū a venis qō ponit Sal'. dicēs q̄ in hūtib⁹ tale epar vene sūt graciles: eo q̄ deficit cā eas ampliās: q1 calor: ēt q1 nō ml'tū de san guine in eo gñat: vt vene extēdāt. ¶ 4^m sig^m sumit ab ha bitudine toti⁹: ⁊ est q̄ vniuersū corp⁹ appet ad tactū fri/ gidū ⁊ humidū pp epar sanguinē ⁊ spūs fridos ⁊ humi dos sup toto trāsmittere: nisi ꝓtraopet cor calitate ⁊ fic/ citate sua. ¶ 5° ponit sig' epis fridioris ⁊ ficciorīs tpato: ⁊ sūt ꝑcise q̄ttuor. ¶ Pri^m est q̄ tale epar est gñatiuū pau ci sanguis pp ꝓziari sanguini in ambab⁹ q̄litatibus. ēt q1 epar fridū paꝝ de chilo attrahit vt in sanguinē ꝑuertat. 2^m sig^m est q̄ in hȳ corpe sunt vene graciles pp defectū calitatis ampliātis. 3^m sig^m q̄ totū corp⁹ sit fridū ⁊ fic/ cū pp trāsmissionē sanguis ⁊ spūs fridi ⁊ ficci p venas i totū. ¶ 4^m sig^m q̄ hypocūdriū est nudū pilis. s. dextrū: vl' ēt ambo rūtes vapores i pilos ꝓuertēdos: nisi ꝓpetur cor sua calitate ⁊ humi. faciēdo. s. corp⁹ ad tactū cal'm et hūidū ⁊ hypocūdria pilosa: vt supꝫ pluries dictum est.

¶ Incipit tractatus testiculoꝝ

Uādo aūt ꝓpter testiculoꝝ ē ca/ lidioꝝ calitate nāli: tūc hns eaz est venereus: multe generatio/ nis: proficiens: ⁊ festinat in eo natiuitas pilorum in membris generatiuis: ⁊ continuatur cuz eo quod est in eorum circuitu.

Jaco. Epatis frigidi ⁊ hūdi fig^m 4^s.

Epatis fridi et sic. fig^m 4^s.

Ter. 1.

¶ Galen⁹ exponit in ꝟ ꝑmone: ⁊ in ꝟ qō ꝓtinuat cū eo ex ꝑmone: i testiculis: cām ꝓncipat⁹ testiculoꝝ qō est: q1 ipsi alterāt totū corp⁹: ⁊ vtutes aie sunt ꝑm mutationē ꝓpꝛio nis eoꝝ. Ex illo est q̄ videm⁹ de mutatione corpoꝝ ho/ minū ⁊ aialiū castratoꝝ q̄ ꝑuertūtur ⁊ declinant ad nās mulieꝝ p abscisionē testiculoꝝ. Et ex eo est reliquuz qō narrauit Sal'. in diuersitate ꝓpꝛionis eoꝝ. Nā qñ ꝓpꝛio te sticuloꝝ est ca. fit hō desiderās coitū: ⁊ fortꝫ sup eo: ml'te gñonis ꝓficiēs in eo: ⁊ multiplicat in eo qō segt eos gño vaporis q est mā piloꝝ. Appet ḡ p hūc ꝑmonē q̄ qñ cō/ pꝛio eoꝝ est ca. calefaciūt totū corp⁹. ¶ Jā ḡ dixit Hip. q̄ spma venit ex toto corpe in dispōne mot⁹ coit⁹. ⁊ gñat in testiculis sic spuma in orificijs equoꝝ qñ istimulāt: sicut gñat a pcussione vndaꝝ maris. Et Sal'. qdē dix. ⁊ q̄ testi culi sunt in qb⁹ gñat spma. Arist. qdē dixit q̄ spma gñat in venis ivolutis. s. in vasis spmatis ⁊ cōplex ei⁹ gño i te sticulis. At ℞o q̄l'cūq; diuersificent dispōnes: vt⁹ q̄ facit spma deferēs ipm in dispōne coitus. s. vt⁹ gñatiua ex om nib⁹ vtutib⁹ corpis ad testiculos currit: ⁊ fit spma cōpre hendēs eā. Seqtur ḡ vna duaꝝ rez: aut vt sit vtus gña/ tiua fixa in testiculis: aut vt aduenīat testiculis in dispō/ ne coitus vtus gñatiua: ⁊ figat in spmate intra testicl'os ⁊ egrediat spma deferēs donec generet ex eo ⁊ sanguine mēstro embrio. Et qōcūq; illoꝝ fuerit manifestū ē ab eo q̄ testiculis est ꝓncipatus seqtēs epis ꝓncipatum.

Daly

Universidad de Deusto Biblioteca

Laurē. GAlidū testiū tpamētuz. veneris appetetissimū est: marē gignit ac fecū dū est. Pili in ptib⁹ genitalib⁹ cito nascūt ⁊ attigūt mēbra q̄ circit sūt.

Leoni. ¶ Tēpatura ẏo testiculoꝝ cal'a: gdē ad venerem ꝓcliuis est: ⁊ masculoꝝ generatrix: ⁊ fecūda: celerrimeq; genitales ptes obsepit pilis: si mnl aūt ⁊ circūiacētes attingit partes.

Antiq. ¶ Testiculorum ẏo crasis calida'quidem maxime venerea est: ⁊ masculorum generatrix: ⁊ citius pubescūt eis ptes genitales.

Jaco. ¶ Declarauit supra Gal'. signa discrasiaꝝ nāliꝫ epis: nunc ꝑfiter determinat de signis discrasiaꝝ nāliū testiculoꝝ q̄ fuerūt 4ⁿ mēbrū diuisum supius. Et ꝑ simpliciū. 1° cōpositaꝝ. 2° ibi ⁊ Cal'a ẏo ⁊ ficca. ¶ Primo ponit signa calide ꝛplōnis testiculoꝝ. 2° fride. 3° humide. 4° ficce. ptes patēt. Primo ponit tria signa ꝛplōnis cal'e. testiculoꝝ. ¶ Primū est ꝙ talis ꝛplō testiculoꝝ. ſ. cal'a est maxie venerea. Pōt aūt hec ꝛplō dici maxime venerea: vel q̄ citi⁹ aliis pōtest vti venereis: vel q̄ ardēti⁹ appetit venerea vel q̄ plus aliis pōt vti venereis. Et forte qlz hoꝝ intellectuz saluari pōt. Cal'a. n. exīte ꝛplōne testiculoꝝ gīnat spma cal'm magis vtuꝫ stimulatiuū ⁊ motiuū. Item multū attrahit ad testiculos de mā spmatica: ⁊ ꝑ ẏ̄s multū generat in eis de spmate. Itē q̄ spma magis pīuritiuū maiorē cāt delectationē cui⁹ phātasia rebuata forti⁹ stimulat ad venerea. Ex his ꝑz ꝙ text⁹ ille pōt sustineri ſm quēlibet triū intellectuū positoꝝ. 2° ꝑz rectū eē ꝓceptū Gal'. 6. interioꝝ. vlti. cap. ꝙ volēs se abstinere a venereis cessat circa actū cogitādi venerea. freq̄ns. n. cogitatio de venereis

Ouidi⁹ stimulat ad venerē. Et est documētū. Ouidij in lib⁹ de remedio amoris. dū ꝓcipit curā ꝑberi circa rura: venatio/

Homies max⁹ venerei et cause. nes: ⁊ alia cogitamia. Ex qb⁹ patēt cāe pluriū ꝑble. Dimū q̄re hospites frēs ⁊ medici: sūt maxime venerei. 2ᵐ q̄/re vir post q̄z suā pollutionē passus est cū muliere: quā dilexit ꝑ minus eā diligit. eȝ mulier ꝑ virū diligit. vt 4ª ꝑble. Ad ꝑᵐ dī ꝙ illi freq̄nti⁹ alloquūtur mulieres: ió frequēti⁹ cogitāt de venere. freq̄ns. n. colloquz mulier frā git castitatē. Ad 2ᵐ dī ꝙ in ꝑ⁹ muliere cui vir iūgit vir se iudicat impfici ⁊ soideri: mulier ẏo eȝ se iudicat ꝑ ꝑᵐ vir ꝓfici. Latiorē sol'onē hui⁹ ꝑble. vide q̄rta ꝑble. ¶ 2ᵐ sigⁿ compl'onis cal'e testiculoꝝ' est ꝙ hec ꝛplō est maxie masculoꝝ gīnatrix. Primo q̄ cal'm in ea est multū: ⁊ multū potēs ad ꝙueniēter trāsmutādū mām gīonis ⁊ ꝛplōnez calidā impmēdā q̄ ꝑparat ad sexū masculinū. 2° q̄ si spma ſm sniam Gal'. quo ad ptē cꝛpulētā est mā gīnatiōis spma calidius erit mā maxie ꝓportionata gīoni masculoꝝ: frīdum ẏo feminaꝝ. ¶ 3ᵐ sigⁿ est ꝙ hītes testiculoꝫ calidiores tpatiꝫ citi⁹ pubescūt circa genitales partes. Et causa huius est caliditas excedēs pilorum generatiua: ſi cut patet ex dictis de cozde ⁊ epate.

2 ¶ Et qñ ꝛplō eoꝝ est frida: fiūt tunc signa eius contraria istis que narrauimus.

Daly ¶ Significauit ꝙ ipſi infrigidāt cozp⁹: ⁊ hīs eos tepescit a coitu: ⁊ est pauce gīonis ⁊ non ꝑficiens: ⁊ minoratur in eo quod sequitur pectinem ⁊ coxas: ⁊ partem vmbilicī: ⁊ quod est sub eo pili.

Laurē. ¶ Frigidum autem econtrario habet.

Leoni. ¶ Frigidioꝝ ẏo contraria eſſ cit.

Antiq. ¶ Frigida ẏo crasis est contraria.

Jaco. ¶ Ponit sigⁿ fridiratis testiculoꝝ. Et dicit ꝙ est ẏ̄ria his. ſ. testiculis calis. In hoc ꝙ est mīme venerea: mīme masculoꝝ generatrix: ſz potius semella: aut oīno sterilis. Et larde pubescūt circa partes genitales. Horum cause patent ẏ̄rio modo his que dicta sunt de calida.

¶ Et qñ ꝛplō eoꝝ est humida: tūc hīs eos est eruberātis spermatis. Quādo cōpl'o eorū est sicca: tūc habēs eaz est pauci spermatis ⁊ sperma eius est ad grossitiem parum declinās.

¶ Qñ testiculi sunt humide ꝛplōnis declinat cozp⁹ ad humiditatē: ⁊ eruberat illud in vtrisq; qō gīnat ex spmate ꝓpter multitudinē māe: ⁊ ꝓillud est spma multū subtile. Et ẏ̄rio qñ sunt sicci. Et cā in multitudie spmatis ⁊ paucitate ei⁹ ⁊ ipsius subtilitate ⁊ grossitie ⁊ ꝑficuo ⁊ non ꝑficuo illi⁹ est illud ſm qō est testiculoꝝ cōpl'o: qō est: gꝛtinuant cū eis arterie multe ⁊ vene ⁊ nerui magni multi q̄ deferūt eis spūm ⁊ sanguinē ⁊ reliqs vtutes. Decoquūt ergo ipm sanguinē ⁊ ꝙuertūt ipm in spma ⁊ figunt in eo vtus gīnativa ⁊ relique vtutes. ¶ Arist. ẏo dicit ꝙ in spermate est q̄dam itelligētia diuina que est ẏ̄nēs. i. circūdās illud qō gīnat embẏonem. Segtur ergo qñ cāpl'o eoꝝ est humida: vt multiplicef in eis mā spmatis et sanguinis. Qñ ẏo ꝛplō eoꝝ est sicca, ; seqtur vt minoref in eis materia spermatis. ſ. sanguinis.

¶ Humidum ẏo seminis efficit multum. Siccum vero parū seminis ac modice crassū.

¶ Et humida qdē: multo: ⁊ hūido semie abundat. Sicca paucū: ⁊ modice crassū gīnat semē.

¶ Humida qdē: ⁊ multi semis: ⁊ humidi est. Sicca ẏo ⁊ pauci semis: ⁊ mediocrit spissi ē.

¶ Primo ponit signa testiculoꝝ humidoꝝ. Et dicit ꝙ sūt ml'ti ⁊ humidi seminis. Cā est euidēs: ſic de ẽpe humido. dictū est. ¶ 2° ponit signa testiculoꝝ siccoꝝ dicēs ꝙ talis ꝛplō testiculoꝝ est pauci semis ⁊ mediocriter spissi. Cā patebit meli⁹ in dubijs lr̄alib⁹. ¶ Pri'ᵐ du'ᵐ circa dcā. Cuius ꝛplōnis sint testiculi ipsi. Et videf ꝙ calide. Prio q̄ per ꝓpriū eoꝝ tpamētuz sunt ꝓductiui spmatis ⁊ spūs ꝑ se gignitiui q̄ sunt cal'a. 2° q̄ eoꝝ abscisione totū cozp⁹ in frigidaf. g̃ per eoꝝ pītiam totuz cozp⁹ calefit ⁊ per ẏ̄s sunt calide ꝛplōnis. Item hītes testiculos calidos ꝑcipue sunt barbati valde ⁊ hītes eȝ fridos min⁹ barbati. Et prio illo videf intell's Isaac in li⁹ de dietis vlūbus. vbi dixit testiculos eē fundamētum cozdis. ¶ Cōtra: q̄ sunt carnes glādose ficut mamille: ſz ille sunt fride. cui⁹ signū est: q̄ mamille infrigidāt sanguinē dū ipm in lac trāsmutant que sunt carnes glādose. ¶ 2ᵐ du'ᵐ. Utꝫ signa ꝛplōnum testiculoꝝ sint itelligēda de testiculis mulieꝝ: ⁊ cuius ꝛplōnis sint testiculi mulieꝝ. ¶ 3ᵐ du'ᵐ. Gal'. in ponēdo signa ꝛplōnis videf valde defectiu⁹. Non. n. ponit signa sumpta ab ortis testiculoꝝ: sicut de aliis mēbris, scīt. Non posuit ēt signa sumpta a venis virilis membri. Nec a q̄litatib⁹ eoꝝ tāgibilib⁹. Nec a magnitudine vel puitate vḡe. quoꝝ pl'a tetigit Aui. ⁊ alij. Nec ēt a dispōne totius. ¶ 4ᵐ du'ᵐ. Cōtra quēlibet illoꝝ triū intell'uz in expōne illius ptis: maxime venerea: Primus. n. est falsus: q̄ citius potest vti venereis ille cuius etas puerilie est breuioꝝ: sicut melicus qui pauco tēpoꝛe viuit: ⁊ cuius oꝛgano citius ꝑficiunf ad talē actū. talis aūt est vīr melācholice ꝛplōnis. Scōs ēt intell's nō videf verus: quia calidus ⁊ humidus in testiculis magis potēs est ad vsuz venereoꝝ: vt infra videbit. Tertius ēt intell's est falsus. ſ. ꝙ ardēcius appetāt hītes testiculos calidos tm̄: q̄ in calido ⁊ ficco ardētioꝝ est appetit⁹: in tpato ēt ꝓpter phantasiam maioris delectationis maioꝝ ẏz eē appetit⁹: q̄ q̄to tact⁹ est ꝑfectioꝝ ⁊ cal'm magis ꝓportionatum tactui: tāto causatur delectatio maioꝝ: quia delectatio causatur ex pītia

ex pītia ꝙueniētis sub rōne ꝙueniētis apphēdi. ſz sic est in cal'o ⁊ sicco. q̄ ꝛc. ¶ 5ᵐ du'ᵐ. Cū ꝙ cōpl'o tēpata testiculoꝝ fit magis venerea ⁊ magis masculouz gīnatrix q̄z calida tm̄: q̄ q̄to vr⁹ imuratiua ē ꝑfectioꝝ ꝓiūcta meliori tēpamēto ⁊ ꝑfectioris tāto ē ꝑfectioris opatiōis ꝓductiua: sed hȝ est vr⁹ gīnativa testiculoꝝ tēpatoꝝ ⁊ nō calidoꝝ tm̄. g̃. Et p idē vī ꝙ nō plus multiplicef spma i cōpl'one calida q̄z i tēpata. Itē pidē vī ꝙ in ẽpe calido magī multiplicef sanguis q̄z in ẽpe tēpato: q̄ sic se videnf hīe cali testiculi ad multiplicādū spma: sicut epar caliduz ad sanguinem.

Testiculoꝝ cōplexio. Auicē. ¶ Ad ꝑᵐ dom testiculos q̄ ad cōpl'onē inatā eē ꝛplexiōis hūide. Quia tm̄ Aui. ⁊ alij auctores nō videntur eos nec alias carnes glādosas iter calida vel frida q̄duasse: pt ꝑ babiliter dici ꝙ sunt in actiuis tēperati. ſz g̃ caro glādosa frida sit re⁹ pluriū alia⁹ spēz carnis: q̄ztū vo ad cōplexionē inatā actuatā ꝑ fluētē sūt cal'e ⁊ hūide cōpl'onis. Et hūr ꝓbare arg⁹ ante oppoᵐ. Et oꝛ vlterius ꝙ carnes glādose sunt fride. Qual'r aūt mamille ifrigidāt sanguinē vi debit⁹ ifra. ¶ Ex isto ꝑz solutio ad scōm. ita. n. hec signa adaptari pñt vel eoꝝ plura testiculis mulieꝝ sic virouz. ¶ Cōtra: q̄ si testiculi viroꝝ sunt tēperati in actiuis: cuz frigidiores sint testiculi mulierū seq̄t ipsos esse frigidos. ¶ Negāda ē ꝓia: sic nō sequit. cutis viri tēpati est tēpata: ſz frigidioꝝ ē cutis mulieris tēperate cute viri. g̃ ipa est distēperata. ¶ Vel dic ꝙ testiculi mulieris q̄ztū ad cōplexionē inatā tm̄ sunt frigidi re⁹ cutis viri. ſz re⁹ cutis mulieris sunt tēperati vt ꝑz. ¶ Ad 3ᵐ dī q. S. non posuit signa oꝛtoꝝ ꝛc. q̄ ipsa sunt occulta magis q̄z testiculi. Reliqua vo sig⁹ tacuit tāq̄z facile itelligibilia ex his q̄ circa reliqua mēbra ꝓncipalia supi⁹ dicta sunt. ¶ Ad 4ᵐ negef assumptū. ſ. ꝙ citi⁹ pt i venerea ꝛc. q̄ ſz lōgioꝝ sit pueritia calidi q̄z melici: citi⁹ tñ aſi finē sue pueritie pōt calidus vti venereis q̄z melicus, imo si sit cozp⁹ multum melicū tardabit vsuz venereoꝝ vsq; ad iuuētutē. ¶ Ad argumēta ẏ alios itell's illi⁹ ptis maxie venerea: pt dici ꝙ illa cōplexio ꝑaratꝫ aliꝫ distēperātiꝫ simplicib⁹ nō vo cōpositꝫ. Vel dic ꝙ cōplexio illa appellat hic a Gal'. maxime venerea: cui sit ꝙueniūt hec ambo. ſ. ardēter appetē: ⁊ posse multū venereis vti q̄ ambo nulli tā itēse isunt ſic isti. ſz. n. calidi⁹ ⁊ humidi⁹ plus possit: min⁹ tñ appetit. ſz ēt cal'a ⁊ siccus plus appetat: min⁹ tñ pōt. Nulla g̃ est q̄ tantū appetat ⁊ suffiat illa. ¶ Ad vltimum videbit in sequēti lectione. ¶ Aliō du'ᵐ. Quo in cōpl'one sicca tm̄ est semē mediocriter spissum. ¶ Dōm ꝙ est mediocriter spissum: q̄ mediū inter sperma temperati ⁊ calidi ⁊ sicci ꝛc.

Cōplō/nis maxime venerei si gnū ꝙuplex.

4 ¶ Et qñ cōpl'o eoꝝ est calida ⁊ sicca: tūc sperma est grossuz: ⁊ est hīs eā multe gīonis valde ⁊ excitaf ad coitū valde velociter in principio pubertatis sue: ⁊ nascunf eis pili i locis mēbroꝝ gīnatiuoꝝ velociter. ⁊ i oib⁹ q̄ sūt i circuitu eoꝝ: ⁊ ꝓtinuanf desup ad ptes vmbilici: ⁊ inferius ad mediū coraꝝ: ⁊ hīs hāc cōpl'onez stimulaf ad inquirēdū coitū cū virtute. verūtn̄ lassatur ⁊ abscindif velociter. Et si agat super seipsum ⁊ multiplicet aduenit ei inde nocumentum.

Daly ¶ Non fit ꝙ stimulef habēs eā velociter valde ad coituz in ꝑn⁹ iuuēturis sue nisi qñ calor stimulat eū: ⁊ spma eius est mediū. i. tēpatū est in ꝑn⁹ pubertatis sue ꝓp illud qō remanet cū eo de hūiditate ifantie. Et manifestū est: q̄ est ꝑficiēs gīationi in hac dispōne. Cū igit multiplicaf coitus iflāmaf mā spmatis ꝑ caliditatē testiculoꝝ: ⁊ ipoꝝ ficcitatē: q̄re lassaf ⁊ abscindif velociter. Si āt multū fatigar se ipm sup additionē in eo: aduenīat ei nocumentū ex illo. ſ. accidūt ei egritudies que gīnantur ex malitia cōpl'onis

Laurē. ⁊ ſic. Residuū sermonis eius intellectum est.

¶ Calidum ⁊ ficcū tēperamentū crassum obtinet semē: ⁊ q̄z marime ſm: atq; ocissime excitat statiz ab initio aial ad ꝙcubitū. Pozro tales in ptibus genitalibus celerrime pilos hīs: ⁊ in cūctis mēbris q̄ circa sunt supza vsq; ad vmbilici sedē infra vsq; ad media femora. Hoc nā q̄z tēpamētū ad rē venereā nimiū cōmouek: ſz ocissime implef atq; offendik: vbi inferas vim.

Leoni. ¶ Calidioꝝ ẏo: ac ficcioꝝ ⁊ crassum semē hz: ⁊ fecūdissima est: ac celeriter ab initio ꝓtinus ad coitū excitat aial. Sed ⁊ his genitales ptes citissime hispide fiūt: atq; oēs que circūstāt supza quidē vsq; ad vmbilicū: infra vero vsq; ad media femora. Petulca igit est: ⁊ ad libidinē pro na huiuscemodi temperatura: statim vero satiatur: ⁊ si cogatur offenditur.

Antiq. ¶ Cal'a vero ⁊ ficca crasis: ⁊ spissi seminis est: ⁊ maxie generatrix masculoꝝ: ⁊ citissime ad coitū excitat. a principio ergo ⁊ huiꝰ citissime pubescūt in ptibus genitalibus ⁊ in oibus in circuitu sui: sursum gdē vsq; ad regionē circa vmbilicū: deorsuz ẏo vsq; ad mediū coraꝝ. Petulca igit est hmōi crasis satis ad venerem. Citissime vero satiatur. Et si cogatur nocet.

Jaco. ¶ Ponit signa discrasiaꝝ cōpositarū testiculoꝝ. Et ꝑ calide ⁊ ficce. 2° calide ⁊ humide. 3° fride ⁊ humide. Et 4° fride ⁊ ficce. Partes patēt. ¶ Primo g̃ ponit hꝰ cōpl'onis ca. ⁊ fic. q̄tuoꝝ signa. ¶ Primū: spissi seminis ꝑ calidita/tē ⁊ ficcitatē sese iuuare in exiccando ⁊ ꝓsumendo mām. ¶ 2ᵐ sigⁿ maxie gīnatrix. ſ. absolute vt qdaz dicūt: alij sup plēt masculoꝝ: ſz repiaf lr̄a dicēs. Et maxie gīnatrix masculoꝝ. Cā ꝑ⁹: q̄ opponif fride ⁊ hūide q̄z ē minime gīnatrix masculoꝝ: igit illa ē maxie gīnatrix. Alij ꝙ hȝ spma ē facili⁹ coagulabile: ⁊ pillud fit gīnatio: ⁊ magis adhuc in prestiuū ad coagulationē: ió vī maxie generatrix masculoꝝ: q̄ cōpl'o talis spmatis q̄z est cōpl'o calida ⁊ sicca maxime elongata est a cōpl'one feminea: ⁊ conformis sexui masculino. ¶ 3ᵐ signū. citissime ꝛc. dicit ꝙ cito ꝓuocant ad coitū: ⁊ cito pubescūt cū maxia pilositate ascendente vsq; ad vmbilicū ex supioꝛi parte: ⁊ ex iferioꝛi descendente vsq; ad medietatem coraꝝ. ꝑz vt supza: q̄ caliditas est eleuās ⁊ vapoꝛes ficcos multos in pilos ꝙuertēdos adurit. ¶ Ultimū sigⁿ est ꝙ hec cōpl'o est maxie petulca. i. ardēs: furibūda ad venerē ꝓp igneitatem sui caloꝛis. Et citissime satiaf ꝓp seminis paucitatē: quo euacuato statim insurgit abominatio coitus. Et si coganf. i. violēter: alias velociter vtanf coitu: nocet eis: q̄ testiculi ꝑcipue calidi ⁊ ficci euacuati spmate a toto attrahunt ficut ventosa ⁊ materiam ꝓpinquam nutritioni surripiunt mēbris.

5 ¶ Et quando aggregatur cū caliditate intesticulis humiditas: tūc pili sunt in habēte eos in locis generatiōis min⁹: ⁊ spma ei⁹ plus. Verūtn̄ desiderium eius ad coitū nō est plus q̄z desideriū alterius: ⁊ tolerat coitum multuz ꝓeter q̄ eueniat ei nocumentū ex eo. Nō si addunf due q̄litates simul additione multa: ⁊ caliditas ⁊ humiditas: nō pōt habēs hāc cōplexionē ꝓ

hiberi a coitu: quin eueniat ei nocumentum.

Daly ¶ Hec cōplo facẽ exuberare spma: ꝛ multiplicat ipz: ꝛ stimulat ad coitū fic stimulat cōplo ca. qō ẽ: qz caliditas stimulat aiaz ꝛ hūiditas exuberat spma. sequunt g̃ oia sig̃ q̃ dixit Hal'. Oñ g̃ videas eas. s. signationes aggregatas tunc scias q̃ cōplo testiculoꝝ calida ꝛ humida sit nā.

Laurẽ. ¶ Vbi caliditas cū humiditate concurrat tales pilosi min⁹ existūt: sz magis abūdāt semine: nō tñ magis q̃z alij appetūt: minusq̃ offendunt vbi sepi⁹ ꝓcūbāt. Nō si ambo nimiū creuerint: tum calor: tum etiam humiditas non sine lesione a rebus venereis abstinent.

Leoni. ¶ Si aūt caliditas humiditati ꝓiūgat: hirsuti q dē tales min⁹: plus ꝺo semine abūdāt: non tñ plus ceteris appetūt: sz minori detrimēto ꝑter modū venereis idulgẽt: qō si satis excreuerit: ꝛ caliditas: ꝛ humiditas: non sine detrimento a venereis abstinent.

Antiq. ¶ Conueniẽtibus siqdē caliditate ꝛ humiditate: pilosi qdē min⁹ hmōi his qui dicti sunt: multi ꝺo seminis magis: nō ꝓcupiscūt ꝺo magis alys. Sufficiūt ꝺo sine lesiōe magis venereis plurimis. Si ꝺo satis augeat vtraq; ꝛ caliduz ꝛ humidū: nō sine lesione abstinēt a venereis.

Jaco. ¶ Ꝛ⁰ ponit signa cōplonis testiculoꝝ calidoꝝ ꝛ hūidoruz. ¶ Primū signū testiculoꝝ calidoꝝ ꝛ hūidoꝝ: qz sunt minus pilosi his q dci sunt. i. calis ꝛ siccis: qz calor eoꝝ nō ẽ sic vsti⁹: nec mā in tali cōplone sic disposita ꝑt pati vstionē. ¶ Ꝛ⁰ signū ẽ q̃ sunt multi semis magi q̃z sint cali ꝛ sicci: qz cal'm cū hūido sunt magis ꝓportiōata spmati: ꝛ ei⁹ gñatiōi: vt supra de sanguie multo in epate cal'o ꝛ humido cā patuit. ¶ Ꝛ⁰ sig⁰. non cōcupiscūt magis: sed supple minus alijs. s. calidis ꝛ siccis: qz semen eoꝝ nō est sic ꝓportionatū: qz ꝓpter humidū obtundit caliduz magis. ¶ 4⁰ signū. sufficiunt posse agere venerea oibus alijs magis ꝛ sine lesiōe: cā ẽ ꝓp multitudinē spmatis in ipis: vt in 2° signo. ¶ Ultimū sig⁰ est q̃ si satis augeant hūiditas ꝛ caliditas in eis nō abstinebūt a venereis sine lesiōe: sed supple si abstineāt a venere ledent'. Cā pz: qz spma illō multiplicatū maxime ex caliditate ꝛ humiditate multum excedẽ ribus: si non euacuatur tandem ad malā qualitatem ꝛ venenosam permutatur ex ꝓpꝛietate ꝛ corrūpitur.

6 ¶ Et qñ cōplo testiculoꝝ est frigida ꝛ humida illō qō est in circuitu eoꝝ est nudū pilis ꝛ hñs eā tardat in principio cuz ipse vtiꝯ coitu: ꝛ non fortiter desiderat ipz: ꝛ spma eius est aquosum subtile pauce gñationis generans feminas.

Daly ¶ Paucitas qdē piloꝝ est sequēs paucitatē māe piloꝝ ex q̃ gñant: ꝛ illō qō gñat hāc mām est calitas. Et qñ frigus testiculoꝝ ꝛ hūiditas eoꝝ ponūt eos ita q̃ nō dequiꝯ sanguis nec digerūt ipm nec faciūt ex eo spma equale tūc sequunt' ab illo oia q̃ dixim⁹. ¶ Et Hal'. qdez induc it in hoc hmone qōnē: ꝛ est hmo ei⁹: gñans feminas: naz putaꝯ in eo q̃ spma qñ ẽ cal'm ꝛ siccū: ẽ gñans masculos.

Hippo. Gñionis virtus duplex. Quare g̃ tacuit Hal'. in eō qō ꝑtigit de hmone suo. ¶ Dico g̃ q̃ Hippo. oñdit in li⁹ de embrioe. q̃ cā in generatione masculoꝝ est vtus spmatis: ꝛ gñatiōe feminaꝝ est debilitas spmatis. Virt⁹ aūt ꝛ debilitas sunt hm sniaz Hal'. hoc mō. vt⁹ aūt spmatis est sequēs eqlitatē cōplonis ꝛ debilitas est sequēs exitū cōplonis ab eqlitate. Et Hal'. qdē ex ponet hāc itentionē in eo qō est post. Et qñ est hmi q̃ dixi⁹ mus: tūc cōplo est ca. ꝛ sicca: ꝛ debilitat ēt vtutez: g̃ gñat feminas: ꝛ gñatio feminaꝝ est a debilitate vtutis spmatis nisi occurrat ei ex viro aut vxore ei⁹ aliqd quo tēperetur ꝛ generet masculos. ¶ Appet g̃ ꝓ illō qō dixim⁹ q̃ Hal'. facit nos rememorari hmōis ei⁹: q̃ spma fri. ꝛ hu. generat feminas: sz gñatio feminaꝝ ẽ a debilitate vtutis spmatis ꝛ gñatio masculoꝝ ẽ a vtute spmatis. Et iō dixit hippo. cōplo cal'a gñat masculos: ꝛ frida femias. Et Hal'. dixit in expōne illius q̃ vtus spmatis hm pl'm est seqns cōplonē cal'am: nisi supfluat hec cōplo ꝛ redeat debilitans eā ꝛ destruat gñatio. Et q̃ debilitas spmatis sz pl'm ẽ seqns cōplonē frida: nisi minoret hec cōplo ꝛ nō debilitet eam. Et si nō eēt illō nō eēt pole vt gñaret masculus in latere sinistro mīicis raro: ꝛ femia dextro raro. Nā si res eēnt sequētes hmonē hippo. hūc eēt semp masculus in latere dextro: ꝛ femia in latere sinistro mīicis: ꝛ hoc p viā meā est existēs pl'm: ꝛ qñq; fit diuersum raro ꝛ hm minorationē rex. itellige g̃ illō: ꝛ fac illō. ¶ Cū g̃ venit ad te q̃rens ꝛ rogās te vt facias ipm gñare masculos: tūc extrahe signa sigñantia eqlitatē cōplonis spmatis: ꝛ da ei ꝛ vroi ei⁹ ex regimie ꝛ cibis: ꝛ medicinis bibitis: ꝛ ex eis qbus fit suppō. i. pessariū: ꝛ emplastrū ꝛ inunctio aliqua: qz qñ aggregaꝯ spma vtriusq; matrice est cōplexio aggregata eqlis: cui⁹ exẽ⁹ est q̃ si sunt signa sigñantia q̃ spma eoruz min⁹ est fri. ꝛ hu. aggregata inter eū ꝛ inter illū cuius est spma calidū ꝛ siccū: ꝛ da frigido ꝛ humido calido ꝛ ficco q̃ frigiditatē eius minoret ꝛ ipsius hūiditatē: ꝛ da cal'o ꝛ fic. fri. ꝛ hūido vt minoret calitatē eius ꝛ ficcitatē ipsius: ꝛ administra ex exercitio ꝛ fricatiōe in balneatione ꝛ cibos totū qō ꝓfortat ꝛ ꝓparat ad exercitiū coitus.

¶ Vbi testes frigidioꝛes: hūidioꝛesq; tpaterā testiculi habuerint: ptes circūposite glabꝛe sunt: ꝛ tarde rē venereā exercere incipiūt: neq; pni ad actū huiuscemodi sunt. Aquosuz vero: ꝛ tenue ipsis est semen ꝛ infecundū: ꝛ feminarum generatiuum: vel omnino non generans.

¶ Si ꝺo frigidi ꝛ hūidi hm crases fiūt testiculi nuda fiūt q̃ sunt in circuitu pilis: ꝛ tarde coire incipiūt: neq; vehemētes sūt ad opatiōes: aquosum vero ꝛ tenue semē eis: ꝛ parū generās vel nō generās: ꝛ si generat: feminas generās est.

Jaco. ¶ Ꝛ⁰ ponit signa testiculoꝝ fridoꝝ ꝛ hūidoꝝ que sunt hec. ¶ Primū est q̃ in circuitu hypocūdrioꝝ ꝛ pectinis sunt fine pilis. pz q̃ ꝓp defectū caūtatis eleuātis mām vapoꝛosaz i pilū ꝺuertēdā. ¶ Ꝛ⁰ sig⁰ est q̃ tarde coire incipiūt: ꝓp defectū caloris in testiculis nō potētib⁹ a toto mām in spma ꝺuertēdā attrahere. Et p idē nō sunt vehemētes ad opationē venereā: sed tardi: qz spma eoꝝ frigidum ꝛ humidum non est puririuū: nec ad coitū incitās: fortasse. n. tales nō icipiūt posse coire vsq; ad iuuentutem vt supra. ¶ Ꝛ⁰ signum. q̃ semē eoꝝ est aquosuz ꝛ tenue ꝓp humiditatē ꝛ frigiditatē eoꝝ. ꝛ p idē sunt parū gñantes: qz sperma eoꝝ est frigidū ꝛ hūidū ꝛ pauꝝ spissuz ꝛ indigestuz. Et est hūiditas q̃ obtūdit calorē i eo q̃ oia arguūt sterilitatē. Et ex hoc seq̃t q̃ si ꝓtingat tale esse gñatiuū: erit potius generatiuum femellaꝝ q̃z masculoꝝ. eo q̃ in tali sperma

te friditas ꝛ hūiditas q̃ vniuersaliter simbola sunt femellis dominant'. Et subdit q̃ tales vt pl'm sūt steriles: vt supra dcm est: ꝓp paucitatē. n. spūz ꝛ hūiditatē multā obrūdētē cal'm ꝛ digōnē spermatis causatur sterilitas.

7 ¶ Et quādo cōplo testiculoꝝ est frigida ꝛ sicca tunc esse habentis eos est in ceteris dispositiōibus suis: sicut dispō eius qui est ante ipsum: verumtamen sperma eius est grossius: ꝛ est paꝝ gathen id est exiguum valde.

Daly ¶ Oꝛ. ät calida cōplo adiuuet ad generādū masculos ꝛ frigida ad gñandū feminas: istud ẽ: qm̃ calitas adiuuat sup digōnē qū est nālis. Cū g̃ digerit spma vtus ẽ in eo magl cōpleta: ꝛ qm̃ friditas ꝓhibet a digone: siue nālis: siue accidēralis sit. Et qñ est spma crudū ꝛ idigestū: virt⁹ ei⁹ est debilior. Et ꝓp hoc fit q̃ lat⁹ dex^m adiuuat ad gñandū masculos ꝓp calitatē suā: ꝛ lat⁹ sinistrū ad gñandū feminas ꝓp frigiditatē suā. Et nō est adiutoriū caliditatis: ꝛ ꝓhibitio frigiditatis existēs cā eēntialis in illo. Sed cā essentialis est illud qō diximus nuper ex hoc q̃ eqlis cōplonis facit meliorē virtutē ꝛ exit⁹ ab eqlitate facit eā debiliorē. Hoc est g̃ qō opz te seruare ꝛ opari in eo. Et manifestuz est q̃ frigus testiculoꝝ facit spma indigestū: ꝛ eoꝝ siccitas minoꝛat ipm. Cū g̃ aggregaꝯ in eo vt sit fridū grossum pau/ cū nominaꝯ gathen. i. exiguū. Intellige g̃ illō ꝛ scies: qm̃ nō est gñatiuū ꝓp frigus sui ꝛ suā grossitiē ꝛ paucitatem suā. Oō si ꝙueniat ei i mrice aliō spma exuberātis caliditatis: pol'e est vt gñet embrionē malū: aut sedoꝝ mēbroꝝ aut diminute forme qō est: qz fetus est pl'm illō hm qō est cōplo spmatis masculi ꝛ femine: ꝺū nō accidit ei in hora ipregnationis ꝓhibēs: aut alterās itra mrice: ꝓp hūores aggregatos in corpe mīicis: vel ꝓp cām aliam q̃cūq; sit.

Hatben quid. ¶ Jā g̃ declaratū est ex eo qō dixit Hal'. dispō ꝓncipatus cordis ꝛ q̃ ẽ cor ꝓnceps hmus ꝛ seq̃t ipsum in ꝓncipatu cerebꝝ: ꝛ seq̃t cerebꝝ epar: ꝛ sequunt' epar testiculi. Et sciuisti signa significātia dispōnē cōplexionū vniuscuiusq; horꝝ mēbroꝝ. Et sciuisti q̃ illō qō sequit' vel qō nascitur ex vnoquoq; eoꝝ dispositio cōplonis eius est: sicut est dispositio complexionis radicis ex qua oritur.

Mēbroꝝ prici palitas quid.

Laurẽ. ¶ Frigidū ac siccū tēperametū simile quidē in reliquis predictis est. Semen crassius ac penitus exiguum est.

Leoni. ¶ Frigidioꝝ vero ꝛ siccioꝝ tpatura filis quidez in reliquis est antedicte. Crassius ꝺo in ipsa semen existit: atq; omnino paucum.

Antiq. ¶ Sicca quidē ꝛ frigida crasis: similis quidem plurimum ei que predicta est crasi: spissius ꝺo semen eis: ꝛ in omnibus magis exiguum.

Jaco. ¶ 4⁰ ponit signa testiculoꝝ frigidoꝝ ꝛ siccoꝝ dicēs. Testiculi frigidi ꝛ sicci sil'es sunt fridis ꝛ hūidis in paucitate piloꝝ tarditate iceptiōis coitus: ꝛ in ipotētia ad venerea ꝓp cās tactas ēt in gñatione feminaꝝ poti⁹ q̃z masculoꝝ ꝛ in sterilitate ꝛ forte plus illis. Excedunt. n. in qualitatibus ex toto ꝓncipijs vite oppositis. s. friditate ꝛ siccitate. Dīa āt iter eos ẽ: qz hñt semē spissi⁹ ꝛ min⁹ oib⁹: ꝓp siccitatē ispissantē ꝛ friditatē ꝓhibētē multā spmatis gñatiōnē. Cōueniētia tñ iter hos ꝛ fridos ꝛ hūidos nō est oīmoda. qm̃ fri ꝛ sicci plus debēt piloꝝ mām ꝓducē q̃z frigidi ꝛ hūidi ꝓp siccitatē. Hal'. ēt itellexit ipsos eē in his multū similes: sed nō oino ꝛ punctualiter. Cā toti⁹ pz ex dictis.

¶ In hac lectione cadūt dubia quedā. ¶ Primū dubium. Vī q̃ cal'a ꝛ sicca cōpl'o testiculoꝝ non sit spissi seminis. Pro qz sicut sicci est ispissare: ita calidi est subtiliare ꝛ rarefacere: ꝛ nō minus actiua: sed magis est caliditas q̃z fic citas. g̃ plus subtiliabit' spma ex pte cali q̃z ispissabit' ex p te sicci. Jtē sicut calidū agit resoluendo ptes aqueas: ita grossas terreas agit subtiliādo ꝛ ꝓpter hoc nō vī q̃ spma tale debeat eē spissuz. Et p idē videt' spma in cōplone testiculoꝝ frida ꝛ hūida nō debere eē tenue: qz frigiditatis est inspissare sicut caliditatis subtiliare. iuxta hoc aliqd tangit de coagulatione spmatis a cal'o ꝛ dissolutiōe a frido. Ꝛ⁰ ou⁰. Videt' q̃ cōplo tēpata sit magis gñatiua q̃z calida ꝛ sicca: qz vt⁹ iformatiua est in tēpato spmate fortioꝛ g̃ ꝓfecti⁹ obtinet supra mām gñionis: ꝛ ꝓpter alijs paribꝰ erit magis gñatiua. Jtē si fortioꝛ est vtus in tēpato. g̃ difficiliozis trāsmutationis māz sufficit vincē ꝛ in fetus subaz trāsmutare q̃z cal'a ꝛ sicca: ꝛ nō ez⁹ ꝓpter magis gñatiua est cōplo tēpata. Jtez sic se hz virtus gñatiua ad eius obiectū: sicut vtus digestiua stōchi ꝛ aliox mēbroruz ad obm digōnis: sed q̃libet vtus digestiua facilius immutat subtile q̃z grossum. Propter qō ꝛ'afo. afo. 11. Facilius est repleri potu q̃z cibo. ergo ꝛ gñatiua facilius trāsmutabit sperma subtile q̃z grossum. Sed tale est spma calide ꝛ siccē cōplonis. g̃ ꝛc. ¶ Videt' 1° q̃ nō fit marie gñatiua masculoꝝ ꝓp idē. vtus. n. fortioꝛ ꝛ ꝓfectioꝛ est ex mā generatiōis alijs paribꝰ ꝓfectionis effect⁹ ꝓductiua. Ex nulla g̃ mā faciet masculū cōplo cal'a ꝛ sicca ex q̃ ẽt tēperata non faciet masculū. Et cū hꝰ alioz̃ mām ꝓfecte trāsmutare: sufficiet cōplo temperata: quā nō sufficiet transmutare ꝓfecte cōplo calida ꝛ sicca cū sit virtus fortioꝛ. g̃ ꝛc. Et p simile arg⁰ vī deduci posse cōplonē calidā ꝛ humidā eē magis gñatiuā ꝛ adhuc magis gñatiuā masculoꝝ q̃z cōplo calida ꝛ sicca vt pz. Oppositū tñ videt' ex itētione Avi. vigesima sen tertij. tractatu ꝑ. cap. 5. qō ẽ de signis cōplonis calide ꝛ sicce testiculoꝝ: vbi ingt q̃ sig'calide ꝛ sicce cōplonis testiculoꝝ sūt q̃ ipregnāt plurimū: ꝛ efficiūt masculū. Et idē aliq̃t'. 21. tertij. tractatu ꝑ. c. 14. qō est de regimine masculineitatis. vbi ꝓcipit regimē cū calefaciētib⁹ ꝛ exicatib⁹ vt cū aromaticis ꝛ mytridato ꝛc. Jtē eta⁹ calida ꝛ sicca est marie masculoꝝ gñatiua: g̃ ꝛ nālis cōplo calida ꝛ sicca. Jtē calida ꝛ sicca cōplexio ꝓprie oppoīt fride ꝛ hūide: sed ista est marie gñatiua femellaꝝ. ergo ꝛc. Jtē arguit q̃dā spma q̃ est ꝓpti⁹ ꝛ pati⁹ ad coagulationē est patius ad gñationē: sz spma calidū ꝛ siccū est hꝰ. g̃ ꝛc. Ꝛ⁰ dubiū circa illam pticulā: citissime ad coitū ꝛc. qz tūc cōplexio testiculoꝝ mulieꝝ eēt calidioꝛ ꝛ siccioꝛ q̃z virox ci ti⁹. n. ad coitum excitant': qz in. 11. aut. 12. āno: vir aūt. 14. āno. ¶ 4⁰ du⁰. Vī q̃ testiculi mulieris nō sint frigidi respectu testiculoꝝ viroꝝ vl'r: qz calidioꝛes sūt testiculi mulieꝝ q̃z suba mīicis: sz matrix ꝑt eē calidioꝛ testiculis ꝛ spmate viri: vt 5° afo. afo. 63. q sic incipit. Quecūq; frigidas ꝛ dēsas mīices hñt ꝛc. 21. tertij. c. de cāis sterilitatis. vbi oñdit' aliq̃n caliditatē mīiciz cām eē sterilitatis adurēdo semē: sic adurit' semē cadēs supra terrā aridā. g̃ ꝛc. Item qz aliq̃n spma mulieris ꝓtēperat' a friditate spmatis viri: vt. 22. tertij. alle. c. ꝛ Cōmē. i cōmē. afo. allegati. ¶ Ad p⁰ istoꝝ dī q̃ in cal'a ꝛ sicca cōpl'one testiculoꝝ est semē spissum ꝓp cām tactā. Et dī q̃ calidū agēs vt calidū absolute est nō minus rarefactiuū. Agēs tñ vt nāle est aliq̃n inspissatiuū ꝛ aliq̃n subtiliatiuū hm exigētiā nāe mediante cal'o opantis. Vel posset dici q̃ cal'm in tali spermate nihil ingrossat: imo subtiliat totum ꝛ rarefacit. Quia tñ sic agēdo resolvit subtile dimittēdo terrestre ꝛ grossuz. ió totū in fine actionis est grossius q̃z qō in ꝑn⁰ huic transmutatiōi subijciebat': sz totū illō terrestre subtiliatū fit. Ex illo pz q̃ nunq̃z calidū agēs in hūidū inspissat illud in qō adeqte agit: sz semp subtiliat: ꝛ q̃ lutū subtiliat: ꝛ non ingrossat. Oñ oēs ptes luti a sole exiccati sunt rariores ꝛ leuiores q̃z ante. totū tñ lutū est spissius: qz plus resolvit de subtilibus partib⁹ q̃z partes terreas subtiliauerit. Et ita de spmate dicē possumus: sed de hꝰ magis ad pḥm ptinet

dicere. ¶ Ad 2^m^ dubiū. Ut ex intētione baly ꝓcedēdū eē q cōplo tēperata est magis gīatiua: z ēt magis generatiua masculoꝝ q̄z cal'a z ficca: z ēt calida tm: aut cōplo aliq̄ ē istēperata. Et innuit in cōmento aliq̄ de motiuis dictis. Dis.n. opatio meli^9^ z facili^9^ ꝑficit cū tēpamēto iustitiali q̄z cū disponē lapsa ab illo: fortitudo.n. vtutis isequit eq̄litatē ꝛc. Si qs ergo vult hanc viaz seq: solueret prio ad auctoritates dicēdo q ꝺ oēs ille cōparāt hāc cōplonē distē perātie sibi oppositē. Precipit aūt vsus calidoꝝ z siccoꝝ fm plurimū in regimine masculinātē: q: fm p'm a frigido z humido ipedit gīatio. Silitudo aūt de etate non tz q: tēpatissima etatū est calida z sicca vt ꝑz. Nec segtur vt arguit: cōplo calida z ficca opponit frigide z humide q̄ est maxime femināꝝ generatiua. ergo illa est maxime masculoꝝ generatiua. Sicut nō sequit. cōplo stōchi frigida pessime digerit. g̃ calida optie. ¶ Ad aliud cū arguit^9^ ibi dē q ꝺ spma cholicuz est facili^9^ coagulabile. ꝑz q ꝺ oña non valer. ¶ Alij ꝓcedūt cōplonē cal'az z siccā eē maxime generatiuā z masculoꝝ ꝓductiuā. Et hoc si a tpamento nō multū lapsa fuerit: z mouent p rones adductas. Et psuasio alia ad hec adduci pōt fm p'm cāe gīonē impedīētes sunt friditas sola: aut hūiditas: aut friditas cū humiditate: z illemet sūt magis masculineitatē remouētes q̄z alie: sz in istis magis resistit z vicit cōplo calida z ficca q̄z cōplo tēpata z sanguinea: g̃ ꝛc. Item sit vtus in tēperato spermate in sexqualtero fortioꝝ q̄z in cholico: z fit calor cholici duoꝝ graduū: z ꝑz q fi occurrat vtrūq̄ mēstruo frigido in scō: illō poterit ꝓmutare spma tēpatū ex altitudinē tēperātie: vbi nō sic cholicū: sz ipsuz tēperaret ꝛc. ¶ Ad arg^m^ g̃ p^m^ dī q vtus in tēperato sit absolute fortior: nō tñ est fortior ad vicēdū cās ipediētes fm p'm gīonē z masculineitatē q̄ sunt friditas z hūiditas. Et ꝺnr negetur illa ꝺna. vtus hec gīatiua est fortior: g̃ magis obtinet. Sicut nō sequit vtus in tēperato est absolute fortior q̄z in cholico: g̃ magis obtinet supza frida occurrentia q̄z vtus cholici: vt in qōne visum est. ¶ Cōsimiliter dī ad 2^m^ ꝺcedit. n. q aliquā mām ineptā trāsmutationi multū vincer spma tēperati z non cholici: z q maioris difficultatis resistētiā vincēt spma tēperati z nō cholici. v. g. valde sic cā valde crudā ꝛc. nō tñ quālibet: q: nō illas q̄ frigiditate z humiditate ipediūt: qō est vt p'mum. ¶ Ad 3^m^ dī q vtus digestiua facilius transmutat subtile grosso ceteris paribꝰ. in spmate aūt grosso z subtili circa qō opat vtus digestiua nō sunt alia paria: q: spma spissuz est fm plurimū cal'm depuratū ab aquoso superfluo. subtile aūt ē aqueum idigestū. coagulat. n. spma a cal'o z a frido dissoluit. ¶ Et p id ē ad aliud de gīone masculoꝝ ad qō multū facit: q: fm Gal'. corpulētū spmatis mal'r ocurrit ad gīonē qō in cholico est ineptū: maxime ad recipiēdū cōplonez femineā. Et si arguit ex B q circa aliqō obm pfecti^9^ opat vtus distēperati q̄z tēperati: q: ex aliq̄ mā gīabit marem cholica cōplo ex qua tēperata femina. Dī illō ꝺcedendo q̄ illa obiecta nō fuerit ambob^9^ equal'r ꝓportionata sic lactucā meli^9^ digeret cholicus: z cū hoc ꝑseruabit ab ea a qua tēperat^9^ nō iuuabit: sed icurret nocumētū. Et iuuenis tēperat^9^ aliq̄ cibaria corrūpet q̄ flaticus iuuenis optime ꝓmutabit: z sic de multis alijs. ¶ Ad 4^m^ intelligēda est lra ceteris paribus in seru ꝛc. vt mulier calida z ficca alijs mulieribus: z vir cal's z siccus alijs viris. ¶ Et ad ꝓfirmationē dī q illa dispō mīricis nō est nālis. vel si esset nālis z calitas illa impediret: nō esset illa vstio nisi metaphorice: q: calitate mīricis subtiliaret z resolueret corpulēta z grossa pars spmatis: vñ non ꝺseruaret spūs gignitiuus iclusus in eo. Et dī ad aliō q ꝓtēperat frigiditatez: q: nō tñ frāgit caliditatē ei^9^ sicut spma mulieris frigide vel tēperate. Vel ꝓtēperat frigiditatē corpuléti spmatis. Et multa hic dicenda essent q̄ omitto cā brevitatis.

¶ In disponib^9^ ät corpis toti^9^ iā ante dixim^9^ q̄ 8
sūt files cordi z epati. Uerūtū vicit in eo silitudo cuiusq̄ eoꝝ: cū quo est q̄litas fortioꝝ quacū q̄ q̄litatū fuerit ex primis que noiant actiue.

¶ Res silis q̄q̄ est fm veritatē sic silis ei: z q̄q̄ est non Baly
silis ei fm veritatē in re qua assimilat ei: sed est silitudo ꝑ pinquioꝝ aut longinquioꝝ. ¶ Dispones g̃ corpis totius assimilant cordi z epati: aut fm veritatē: aut fm ꝓpinquitatē eoꝝ valde. Et assimilat cerebꝛo: z testiculis p silitudinē longinquiorē illa. Sicut accidit vt sit pectus ꝓportionale cerebꝛo: z nuche p spōdiles sup q̄s est fabricatū. Et sic cecidit q̄ qñ castrat' bō vt assimilet corp^9^ ei^9^ z mores ipsi^9^ corꝑib^9^ mulierū z mozib^9^ ipsaꝝ. Intellige g̃ illud a Gal'. Qualitates aūt prime q̄ noiant actiue sunt calidi Qua
tas: friditas: humiditas: z siccitas. Arist. aūt noiauit eas actiuas: aut. n. faciūt aliqd in corpe: aut qñ corpus z aia patiunt ab eis fm q ostēdit in libꝛo ꝑdicamentoꝝ in tertia spē ex spēb^9^ q̄litatis. Et multotiēs qdē noiant calitas z friditas actiue: z noiant humiditas z siccitas passiue. Calitas. n. qñ ipsa calefacit z digerit. Sz friditas qñ ingrossat z gelat z aggregat. Humiditas vo qñ p eam fit passio rei facilis. Sz siccitas qñ p eā fit passio rei difficilis. Et Gal'. qdē noiat eas oēs actiuas i hoc loco seq̄ndo smias dialecticas. qō est: q: q̄litas actiue z passiue in vno terminoꝝ sive capitulo dialectice continentur.

¶ Totius corpis habitudo vt antea diffinitum Lau
iā est silis reddit cordi: iecoriq̄. Exuperat aūt silitudo habētis quālibet primaꝝ qualitatum fortiorem: quas sane actiuas cognominant.

¶ Totius aūt corpis habit^9^ dixim^9^: z supi^9^ qūo Leo
z epatis: z cordis nām sequant: ei aūt magis assimilant: qō vnā aliquā ex primis qualitatibus potētioꝝ hūit: q̄s z effectiuas appellant.

¶ Toti^9^ vo corpis habitudines dicte qdē sunt Ma
prius in his q̄ assimilant cordi z epati. Dñat vo silitudo vehemētioꝝ hūtis mēbri qualibz primarū qualitatū quas z opatiuas noiamus.

¶ Prius determinauit Gal'. de signis cōplonū principaliū Jaco.
mēbroꝝ: z aliqliter ortoꝝ: ponit nūc signa mēbroꝝ habētiū vtutē inatā z ifluēte. Et p exterioꝝ magis apparētiū. 2° occultoꝝ. 2° ibi. Uētris cognitiões.] Prio ꝑmittit que dā ꝑambula necia ad determinationē. 2° exequit. ibi. Cōpetētis.] Prio ponit q̄ sunt isti ptes in qb^9^ manifestat habitudo toti^9^ describēdo ipsas. 2° ponit q̄sdā ꝺditiones attēdēdas in significationib^9^ inferius dicēdis. 2° ibi. Dicētur igit'.] Primo resumit q̄dā superius dicta. 2° declarat q̄ sunt ille ptes in qb^9^ manifestatur illa dispō totius resultās ex influxu ꝓncipaliū. 2° ibi. Toti^9^ vo.] ¶ Dicit ꝑ q su pradicte sunt habitudines toti^9^ fm q assimilant cordi z epati. vo. i. verūtū sz similent ꝛc. ꝺnat tū in tota bitudine silitudo mēbri hūtis vehemētioꝝ quācūq̄ quatuor qualitatū primaꝝ quas noiamus opatiuas ꝛc. ¶ Primo nō Dub
hic p habitudinē itelligi debē cōplonē in toto ex influxu do q
ꝓncipaliū resultātē. ¶ 2° nō q illa habitudo maxime presentatur in musculis: ideo de ipsis special'r loquitur. ¶ 3° nō q cordis z epatis influxus super toto fortiores sunt: ideo magis similat dispositio totius illis q̄z alijs.

¶ Et qñ dispōnē toti^9^ corpis dicim^9^ tūc p'mū qō 9
significam^9^ p illō ex mēbris est illud qō cadit in primis sub visu: z illud est musculi inuoluti sup oia ossa. Et musculus qdē est caro cōpo
sita ex carne simplici pria: z ex villis q̄ inuoluū tur: z sup quos cōponit caro. Et subst̄atia qdē musculi ꝓpria nō est nisi due istere. Uene āt que ꝓtinuant cū eis nō sunt eis nisi sicut rami z rivi aquaꝝ: z nō sunt cōplētes eoꝝ subst̄atiam: sed adiuuant ad hoc vt remaneant.

Baly ¶ Illi q̄ inuoluunt: z sup quos cōponit caro sunt qdā nerui q̄ ꝓtinuant cū carne musculi: z ponunt in ea: z fiūt villi qb^9^ ꝓtexit caro musculi. Cū g̃ approꝑinquāt fini ei^9^ redeūt dispriti: z aggregant z fiet ex eis chorda q̄ ꝓtinuat cū mēbro. Cū g̃ colligit musculus vsus radicē suaz attrahit mēbrū cū quo ꝓtinuata est chorda ad partē in q̄ musculus ē posit^9^: z ꝓtinuat cū musculo. Itē arterie que dāt ei caliditatē inatā z spiritū aialē cū eo ꝓtinuant: z continuant cū eo vene q̄ ibibūt ipsuz. s. q̄ dāt ei nutrimentum. Cū g̃ arterie dāt ei calorē inatū z spūm aialē z sanguinē subtilē: z vene nō pulsatiles dāt ei sanguinē ex quo nutriturnoiauit Gal'. totū qō dispartit in partibus musculi ex venis nō pulsatilib^9^ z arterijs noie cōi vtrisq̄: z est vene. Et dixit q illō nō cōplet subaz musculi. Et nō dant ei nisi fē rivi. s. vene nō pulsatiles: z adiuuāt ēt ad hoc vt remaneāt. s. vene pulsatiles. i. arterie. Intellige g̃ illud ab eoꝝ nō obliuiscaris fmonis ei^9^. Et qñ dixim^9^ dispōnē totius corpis tūc p'imū qō p illud significat est musculus. Sed iā remāserūt ex corpe res alie multe: z sunt reliq̄ mēbra q̄ sūt ꝑter radices q̄tuoꝝ: z q̄ ex eis nascunt: z q̄ st ꝑter musculos sic ossa z ligamēta z pāniculi: z reliq̄ mēbra officialia: sic stōch^9^: z pulmo: z renes: z vefica: z ala. Corꝑ^9^. n. totū cōpo^m^ est ex oib^9^ mēbris: sic ex musculis z alijs.

Laure. ¶ Totius vero corpis habitudo de illis potissimū dicit partib^9^: quecūq̄ cernētib^9^ ꝑme subiacēt. Tales vero musculi sunt cūctis ossib^9^ obuoluti: cōposite quedā carnes ex simplici prima q̄ carne atq̄ ēt fibris: qb^9^ he adnexe sunt. Propria. n. substātia musculoꝝ hec vtraq̄ ē. Uasa aūt ad eos pertinentia velut aque ductus quidam sunt nequaq̄ absoluentes substantiaz sed seruientes ad salutem.

Leoni. ¶ Totius vo corpis hitus in illis maxime dī partib^9^ que prime oculis subiciunt. Sunt vo he: musculi: q oia ambiūt ossa: carnes q̄dā cōpositē ex prima: z simplici carne: z filis qb^9^ ina scunt. Propria. n. musculoꝝ suba his duob^9^ ꝓstat: q̄ vo ad ipsos: vasa ptingūt: veluti riui q dā sunt q nō substantiā cōplent: sed eis submistrant: vt in vita permaneant.

Antiq. ¶ Totius vo corpis habitudo in illis maxime discernit ptib^9^ q̄cūq̄ videtibus prio subiacent. Musculi vo sūt hi oib^9^ ossib^9^ circūuoluti: z cōposite quedā carnes sunt ex simplici z pria carne z neruis qb^9^ he circūuolute sunt. Propria eni musculoꝝ suba hec vtraq̄ sūt. Ad eos vo veniētia: hec vasoꝝ velut riui qdā sūt nō cōplētes eoꝝ subaz: sed seruientes ad ꝓseruationē.

Jaco. ¶ Declarat q̄ sunt ille ptes in qb^9^ manifestat dispositio totius describēdo musculū z ptes ipsuz essential'r cōponentes. 2° remouet du^m^. ibi. Ad eos.] ¶ Dic de ꝑ q̄ habitudo totius maxie discernit i illis ptib^9^ q̄ ꝑme maxie subiacēt

Mascu
linās re
gimē p
vsum ca
lidi.

Muscu
lus qd

Auicē.

Chor
da z li
gatura
quid

Caro 5^e^
Siplex
Muscu
losa
Cōfusa.
Pura
Slādo
sa

10

co tibi.ſ.q̄ ſermo meus nō eſt q̄uis meus nō ſit niſi in eo cuius eſt hec diſpoſitio.

Daly ¶Iſte ꝓdōnes itellecte ſūt.rege ḡ eas ⁊ cōpara ſm eas ſi/gna cōp'onis mēbrorꝫ ſeu muſculorꝫ in oi regiōe ⁊ in vna quaq; ꝓſuetudine hoiuꝫ.q̄dā.n.regiōes ⁊ ꝓſuetudies mu tāt ſigna muſc'orꝫ:ita q̄ iclināt ea ad ca. ⁊ ſic. ſicut faciūt regiōes ca.⁊ ſicce.ſicut regio ethiopū.⁊ ſicut faciūt artes cal'e ⁊ ſicce:ſiē ferraria.⁊ q̄dā regiōe ⁊ ꝓſuetudies mutāt ſigna cōp'onis muſculorꝫ:ita q̄ iclināt eos ad frig⁹ ⁊ hu. ſiē facit regio fri.⁊ hu.ſiē regio ſclauorꝫ.⁊ ꝑcipue ſi ſint ex eis q̄ habitāt ad latus flumis. ⁊ ſiē facūt artes fri. ⁊ hu. ſiē ille cui⁹ ꝓſuetudo ē balneari oi die. Lū ḡ cauebis ab oi b⁹ cauſis q̄ mutāt cōp'onē muſculorꝫ ⁊ extrabūt eā ab eq̄ litate:tūc ſigna muſculorꝫ q̄ dic̄ Gal'.certificanť ⁊ vificāť. ⁊ ſi nō caueas ab illo: tūc nō certificať: neq; verificať illō q̄ narrabis in eo q̄ ſequiť de ſigno muſculorum.

Laure. ¶Horꝫ igiť idicia dicenť i regiōib⁹ moderatis. Immoderata.n.regio pmutādo cutē ꝑ natu/ra ſua formať:ac nōnulla ſigna corrūpit. ¶Pari mō ſi qs in regiōe moderata p eſtatē ſeipſuꝫ ſo li nudū exponat:idicia q̄cunq; dōr ex colore ac mollitie ⁊ duritie variabūt. At ſi q̄ad modu regio moderata habeť:⁊ ipſe moderate viuat: neq; eruſtus in ſole nudus vnoquoq; die pluri mū. Sz nec iſtar virginis vt q̄dā in vmbra nu/tritus:ſigna tēperameti diligentiora reddenť. De his igitur diſputantes.

Leoni. ¶Dicenť igiť:⁊ horꝫ tēperature idicia:in bene tēperata habitatiōe:nā q̄ male tēperate ſunt cu tē pmutāt ex ſeipſis formātes:⁊ q̄dā ex idicijs corrūpūt:ita in bene tēperata regiōe:ſiqs ſe tē/pore eſtatis nudū ſoli expoſuerit:pmutabit idi cia q̄ ex colore:⁊ duritie:⁊ mollitie ſumunť. Si vo q̄ad modū bonā tēperiē obtinet loc⁹: ita ⁊ ipſe bene tpato victu vſus fuerit: vt q; neq; ſe ſingulis dieb⁹ in ſole torrefaciat neq; ſicuti ple riq; more puellarꝫ ꝓtinue in vmbra degat: hic certa:atq; ergſita tpature idicia pre ſe feret: tan q̄z igiť ō h̄ futuro ſm̄oe nūc ad ipſū accedem⁹.

Antiq. ¶Dicenť igiť ⁊ eorꝫ craſeos cognitiōes ſm bñ tēperatā habitationē.pmutāt .n. diſtēperantie regionū cutes ꝟz ſe formātes:⁊ corrūpūt q̄ſdaz cognitiōes. Ita vo ⁊ ꝟz bñ tēperatā regionē tē pore meſſis ſeipſuꝫ ſoli aliqs nudū exponat:⁊ pmutabit eas cognitōes q̄cunq; ꝟz colores ſunt ⁊ in mollitie ⁊ in duritia ſm ꝓſtētiā. Si vo vt bñ tēperata eſt regio: ita ⁊ ipſe bñ tēperata die/ta vtať:neq; eruſtus in ſole iaceat nudus vna/quaq; die plurimum: neq; vt q̄dā more virgi/nis in vmbra degens:perfecte craſeos demon ſtrabuntur ſigna quaſi in hys igitur in oratione futura intendamus iam intellectum eſt.

Jaco. ¶Ponit quaſdā ꝓditiōes attēdēdas in eis ſignificatiōib⁹ q̄ iferius dicenť. Et ꝑmo ponit ꝑmā.2° ſcōaz.ibi[Ita vō] 3° tertiā.ibi[Si vō.] ¶Prima ꝓditio eſt q; in cognoſcē/do muſculorꝫ cōp'ones debemus ſupponere corpus eſſe in tēperata regione ⁊ ꝓportionata ſibi: vt tēperato tēpe/rata ⁊c. al'r erraremus.ideo dicenť hoꝫ ſignorꝫ cōdones ſm temperatā habitationē:qm̄ diſtēperate regiōes pmu tant cutem formātes eā ſm ſe:vt calida regio cutem deni grat vt ethiopi:frigida dealbat vt ſclaui . ⁊ ſic corrūpunť ſigna q; que deueniremus in notitiā cōp'onis muſculorꝫ ⁊ habitudinis totius. ¶2ª cōditio eſt q; ſigna dcā ⁊ dicē/da non ſolum itelliganť corꝑe in regione tēperata habi/tāte:ſz in tpibus anni tēperatis:q; tēpus anni diſtēperati pmutat corpora ⁊ colorē cutis ſm ſe ſiē dcm̄ eſt de regio/ne.nā tēpus calidiſſimū vt eſtas cutē denigrat:vt ſi qs in tē perata regione exponat ſe nudū ſoli tpe meſſis .i. eſtatis ⁊ feruoris pmutabunť cognitiōes q̄ ſunt ſm colorē cutis ⁊ ſm ꝓſtētiā.i.mediocritatē aut tēperantiā iter duritiez ⁊ mollitiē carnis ⁊ muſculorꝫ. quare errabimus in ſignis habitudinis totius tp̄s aūt tēperatius anni eſt ver: vt 3ª afo.afo°.10.in quo dic̄ Hippo . Uer vō ſaniſſimū ⁊ mini/me mortifeꝝ. ¶3ª cōditio vltra p̄dictas eſt q; corꝑus de quo iudicandū ſit nō vtať dieta aliquo modo pmutante habitudinez totius ſicut eſt dieta ⁊c. q; ꝓtingeret errare. Naz ſi ſit tāperata regio ⁊ tēpus anni tēperatū ⁊ dieta tē perata:⁊ alie ēt res nō naturales: nec ſit eruſtus a ſole ex poſitus nudus vnoquoq; die plurimū ſub ſole. neq; ſit q̄ degat ꝓtinue in vmbra more v̄ginuꝫ. ſed mediocri modo vtať ſole ⁊ vmbris: ꝑfecte demonſtrabunť ſigna compl'o nis totius nec errabimus. His oībus cōditionibus ſerua tis ꝑfecte itēdam⁹ de ſignis dicēdis i ozone futura ō com pl'onib⁹ muſculorꝫ ⁊ hirudinis totius ⁊ nō errabim⁹ ⁊c. ¶Circa hāc lectionē cadūt plura dubia. ¶Primū dubiū. Videť q; muſculus non ſolū ſit cōpoſitus ex carne pura ⁊ ſimplici ⁊ neruo. Lōponiť.n.ꝓeter hec ex ligamēto ⁊ pā niculo:vt Aui.palle.loco. Itē non apparet cur vene ⁊ ar terie nō debeāt poni ptes itegrātes ſubam muſculi:q; pa ri rōne nō eēnt ptes alicuius alterius mēbri organici:in/mo nec totius cum reſpectu totius ſint ſicut riuuli:vt col/ligiť in lra. ¶3ª du⁹. Nō videť muſculū eſſe cōp'onis ca lide ⁊ humide q̄truncunq; caro ſit in eo parꝫ dominātior. primo q; caro eſt cōp'onis frigide.cōſtat.n.q; coagulaťa frigido ꝓpter q̄ diſſoluiť ab igne.2° de gnōne aialium 12.cap.2° q; cōpoſitionē muſculi igrediť pars vna cal'a ⁊ tres frigide.ſ.neruus:ligamētū:⁊ pāniculus. 3° q; muſcu lus eſt inſtr̄m voluntarij motus:ideo debuit a nā cōp'ona ri tal'r vt multū reſiſteret inflāmationi ꝓſequenti motum. talis āt eſt cōp'o frigida ⁊ humida.ergo ⁊c. Hoc arg⁹ vti tur Lōciliator ſuper cap. de cerebro ponēs neceſſitatez cō p'onis frigide ⁊ humide cerebri.⁊ Aui.prima tertij.2° ca pi. ¶3ª du⁹. Nō videť q; totius habitudo ſimileť corꝺi ⁊ epati:q; contingit habitudinē totius mutari:ſed non ꝑ pter mutationē corꝺis ⁊ epatis.ergo ⁊c. Aſſumptū patz q; mutaťaliq̄ ꝑpter diſpōnē cerebri:⁊ ſimiliter teſticulo rum:vt patet in caſtratione. Item totius corꝑis cōp'o membrorꝫ principalium ⁊ ꝓprie corꝺis epatis ⁊ cere/bri compl'onib⁹ ſiliis inuenitur.2. Almā. cap. de ſignis cō/p'onis totius:ſz inueniať lra etiā que hz teſticulorꝫ. Jtez nō videť minor principatus cerebri ſup toto q̄ epatis.er/go compl'o totius ēt cerebro deberet ſil'ari : q̄ tñ a Gal'. nō dr. ¶4ª dubiū. Quare in hoc loco Gal'. oēs qualita/tes primas vocat opatiuas:cū ſupra duas vocauerit acti uas ⁊ duas paſſiuas. ¶5ª du⁹. Non ſolū dz medicus co gnoſcere habitudinē toti⁹ in tēperata:ſz ēt in diſtēperata regiōe.ḡ debuit ponere ꝓdōnes cōes ad tēperatā ⁊ diſtē/peratā:q̄ tñ nō fecit. Itē q̄ regio ē tēpata. ¶6ª du⁹. Non videť oibus oſſib⁹ circūuolutos eſſe lacertos:q; nec dēti bus nec craneo ſunt muſculi circūuoluti. ¶Ad ꝑm iſtoꝝ dr q; p neruū nō itelligit Gal'.neruū tm̄ ꝑpe dcm̄:ſz cū h̄ ēt ligamētū. Et idē poſſumus dicere de pāniculo. Uel dr q; ꝟz itēt̄ione Gal'.nec vena nec arteria nec pāniculuſ dōr ptes muſculi:q; ex illis non reſultat muſculus nec cōpleť ei⁹ ſuba inquārū eſt muſculus.i.inſtr̄m volūtarij motus. Et ſm hoc ſolū illa mēbra cōplere dr ſubſtātia muſculi ex qbus cōpleť ipſe.vt inſtr̄m volūtarij mot⁹.⁊ ſic muſcu lus nō eſt aggregatus ex oibus illis ſubſtātijs dcis:ſz ſo lū ex illis q̄ ſunt partialia inſtra in muſculo volūtarij mo tus. Et cū arguitur q; nō:q; pari rōne nō eēnt partes ⁊c. Pz q; ꝓia nō valēt. ¶Ad 2m du⁹ dr q; cū i muſculo dñeť pars carnea muſculus eſt cōp'onis cal'e ⁊ humide:⁊ ne/gať carnē eē cōp'onis friđe. Pro auctoritate vo. Arist. di cūt quidā q; per carnē ibi intellexit piguedinē. Alij dicūt q; fit a frigido cōparatione calitatis a qua fiūt oſſa ⁊ ner ui:q; talia cōplenť a cal'o aſſante. Alij dicūt q; p carnē in tellexit aggregatū ex carne vera ⁊ piguedine cum ea cō/mixta.talis.n.diſſoluiť a cal'o vt pz. Et ſi arguitur ꝫ in ſe bibus colliquatiuis videmus carnē diſſolui. Dicem⁹ q; illa nō eſt diſſol'o.i. liq̄factio:ſed reſolutio. ſiē ēt ligna ex cal'o diſſoluunť. ¶Ad 3m dr q; nō voluit Gal'.q; nullo mō alys mēbris ſil'areť habitudo toti⁹:ſed voluit q; iſtis ma xime.box.n.influxus ſup toto efficacior eſt. ¶Ad 4m di/cēdū q; q̄litates ꝑ ouplr ꝓiderari poſſunt.ꝑ vt ad mixtio nē ꝓcurrūt:⁊ ſic oue dicunť actiue terminātes ⁊ miſcen tes:reliq̄ vo paſſiue. 2° mō ꝓiderari poſſunt vt itra ſe ꝺzie tatē hñtes ⁊c. ⁊ ſic oēs ſunt actiue. Et ſic conſiderauit hic Gal'. ¶Ad 5m dr q; p canones hic poſitos docet Gal'.hic imediate ꝑncipal'r ſigñare in regione bñ tēperata tanq̄z ſup regula ⁊ mēſura aliaꝝ. mediate tñ ſup alias cōparan do diſpōnē que ꝺbiť ex regiōe tēperata ad illā q̄ ex regio ne diſtēperata ꝺbiť. Eſt aūt regio tēperata bñs latitudi/nē cōprehendētē a fine tertij climatis ad ꝑm quinti. Ue/lut Gal'.3°afo.ſup illo.15.afo.q; ſic incipit. Si vō aurūnus boꝛealis fuerit ⁊ inaquoſus ⁊c. dicit. Loca vō certe tēpe/rata ⁊ mediocria a meridie ⁊ ſeptētrione:oriente quoq; ⁊ occidente recta linea equaliter ſunt diſtantia. ¶Ad vltī mum dicitur q; non voluit Gal'. q; oibus oſſibus ⁊c. ſed quaſi omnibus q; maiori parte.

¶Ego qdē dico q; ſigna cōp'onis in corꝑe to/to ſūt q; colorꝫ eſt cōpoſitus ex albedie ⁊ rubedi ne. Capilli ſūt flaui ad rubedinē ⁊ criſpitudinē tēpati ſm pl'm. Et q; caro ē tēpata in q̄litate ſua ⁊ quātitate ſua:qm̄ h̄ corꝑ⁹ eſt mediū inter oēs ſpēs ſupfluitatū : ꝓpterea q; ois ſupfluitas nō dr nec itelligiť niſi cōparatiōe ad ipm. qđ ē: q; corꝑ⁹ ſpiſſuꝫ nō dr:q; ſpiſſuꝫ ē niſi p cōpationē ad h̄ corꝑ⁹.⁊ ſil'r extenuatū nō dr:q; ē extenua/tū niſi p cōpationē ad ipm. Et ſm h̄ exēplū cō/parať ad ipm mlta carnē hñs:⁊ paucā carnē: ⁊ craſſuꝫ ⁊ macrū:⁊ molle ⁊ durū:⁊ piloſum ⁊ nudū pilis. Et nō ē aliq̄ horū corꝑm eq̄le. Sz eq̄le ē qđ ē ſm exēplū qđ ꝓparauit. ¶Policletꝰ: ⁊ noťauit ipm canonē q; ꝺſecutꝰ ē vltimū eq̄lita tis toti⁹ donec fit qñ tāgiť vt nō appareat:q; eſt molle:neq; q; eſt durū:neq; q; ē calz:neq; q; ē frigidū. Et qñ aſpiciť ad ipz nō inueniť piloſum neq; nudum pilis:neq; groſſuꝫ: neq; gracile: neq; vincit ſuper eum aliquid ſuperfluitatis.

Daly. ¶Iſta ſunt ſigna corꝑis qō eſt in meliori formaꝝ. Et hoc corꝑ⁹ q̄uis nō ſit iuētū ſm veritatē:eſt tñ canon ad quez cōparaťtotū qō eſt in medicina:ſiē fecit Policletus. Iſte eni fecit ſtatuam in vltio qō poꝛe eſt ab eq̄litate:⁊ poſuit eā canonē p quē ꝓueniať in opatione ſtatuaꝝ. ¶Lū ḡ oi/cit medicus in cibo:aut in medicina:aut in ſigno:aut i cā q; eſt eq̄lis:aut cal'm aut frigidū:aut humidū aut ſiccū:⁊ quāta ſit ſūma gradus eiꝰ in calitate ſua:aut in frigidita/te:aut in alio ab illo:tūc illō nō eſt niſi ſm cōparationem eius cuz meliori formaꝝ:q; melioꝛ formaꝝ eſt canon me dicoꝝ ſm intētionē logicoꝝ. Conſidera ḡ ſm ſermonem Gal'.⁊ itera locutionem eius multotiens ⁊ inuenies ipm intellectum:⁊ ſcies illud certificationē expōnis huius. Melioꝛ formaꝝ canō me dicorū. Laurē.

¶Indicia moderati in vniuerſo aialis corꝑe cō ſiderem⁹. Coloꝛ ex rubro cādidoq; pmixt⁹ eſt. Capilli modice flaui ac magna ex pte criſpi red dunť:caro modica i q̄litate ⁊ quātitate exiſtit: tale.n.corꝑus mediū oīuꝫ exceſſuū quodām⁹ eſt vt q̄ h⁹ ipſi⁹ cōpatōe pigue ⁊ gracile noiať. Itidē cōpatōe h⁹ ob eſuꝫ:macilētū: duꝝ:molle piloſuꝫ:nudūq; dr:nullū ḡ tale moderatuꝫ eſt. Sz q̄ſi regula ¶Polycleti ſummā obtinuit me diocritatē:ita vt attrectāti:neq; molle appare/at:neq; durū:neq; calm: neq; frigidum. Ce/rnēti vero neq; piloſum:neq; nudū:neq; pigue neq; gracile:neq; aliq̄ alia imoderatiōe affectū. Leoni.

¶Moderate tpature idicia ſm totum aialis habitū. Coloꝛ qdē ex rubro:⁊ albo cōmixtus: capilli vo flaui:⁊ vt plīmū mediocriter criſpi. Carnoſitatis aūt mediocritaz in qualitate:⁊ q̄ titate. ¶Mediū eſt.n.ergſite hmōi corꝑus inter oēs exceſſus:vt q; ad ipſuz dicanť:⁊ cognoſcan tur:nā ⁊ craſſuz corꝑ⁹ ad hoc cōparatū dr craſ/ſuz ⁊ tenue ad h̄ eodēmō:⁊ carnoſuz:⁊ macilē tū:⁊ pigue:⁊ durū:⁊ molle:⁊ hiſpidū:⁊ glabrū nulli⁹ igiť horū mediocritas ē. Sz qualis ¶Po lycleti regula ad ſummū totius puenit medio/critatis:adeo vt neq; tāgentibus molle videať neq; durū:neq; calidū:neq; frigidū. Inſpicien tib⁹ vo:neq; hirſutū:neq; glabrū:neq; craſſū: nz tenue:aut aliquē aliū hñs exceſſū:vl' ōfectū.

¶Cōpetētius vo craſeos cognitiōes ſm totam aialis hitudinē ſūt. Coloꝛ qdē ex rubeo ⁊ albo cōmixtus. Capilli vo rubei ⁊ mediocriter cri/ſpi:vt in plīb⁹. ¶Mediocritas vo carnoſitatis i quātitate ⁊ q̄litate. ¶Mediuz.n.pfecte eſt hmōi corꝑ⁹ oīuz ſupfluitatū vt hec dicanť ⁊ intelligā tur ad hoc neceſſe ē. Eteni ſpiſſuz corꝑ⁹ ad h̄ dr ſpiſſuz:⁊ tenue ſil'r. Adhuc ⁊ multā carnē hñs ⁊ paucā carnē:⁊ craſſuz ⁊ macrū:⁊ molle ⁊ du rū:⁊ piloſuz ⁊ nudū pilis. Nihil igiť horū eſt mediocre:ſz q̄le ¶Policleti regulā ad ſūmū ve/nit mediocritatis vniuerſe:vt tāgētib⁹ quidem neq; molle neq; durū appeat:neq; calm : neq; frigiduz. videtibus vo neq; piloſum neq; nu/dum pilis:neq; groſſuz:neq; gracile:neq; ali/quam aliā hñs intemperantiam. Antiq.

¶Ponit ſigna tēperate habitudinis totius.1°diſtēperate. ibi[Quecūq; vō.] Ponit p̄ ſigna.2° declarat.ibi[Me/ Jaco.

eni. ¶ Ponit ḡ p̄ tria signa. ꝑ̄m colo⁹ mixt⁹ ex albo ⁊ rubeo. 2ᵐ capilli ruffi ⁊ mediocriter crispi: vt in pl̄bus. 3ᵐ mediocritas carnositatis ī quātitate ⁊ q̄litate. ſ. douritie ⁊ mollitie: aſpitate ⁊ lenitate. Cāe parebunt in dubijs. ¶ 2° declarat signa p̄dicta. p̄ rōne. 2° exēplo. ibi. Sed q̄lis ē. ¶ Dic̄. p̄: ió in b̄ corpe repiri illa signa: q⁹ hoc corp⁹ est vere mediū oiuꝫ supfluitatū. nō ḡ bꝫ colorē liuidū: neq; nigrū: neq; albū puꝝ: vl̄ rubeū puꝝ: ſꝫ pmixtum. Nec capillos bꝫ albos vt frida cōpl'o: nec nigros vt cal'a: ſꝫ subruſſos: nec planos vt humida: nec criſpos vt ſicca: ſed medios ⁊c̄. Nec pigue est vt corp⁹ humidū: nec gracile vt ſicc̄: nec piloſuꝫ vt cal'm ⁊c̄. ſꝫ mediū ⁊c̄. Dia. n. ſm aliquā dictaꝝ supfluitatū notata dñr talia ad b̄. i. reſpectu hui⁹. ¶ Dicit 2° ꝙ hoc corpus est tale reſpectu alioꝝ q̄lis fuit ſtatua Policleti optimi ſtatuifici: q ſtatuā fecit ſūme pulchritudinis ⁊ cōmēſuratiōis ad quā oēs alie vt ad mēſurā in pulchritudine cōparant'. Et ſil'r est hoc corp⁹ re" alio mediocre. ⁊ tāgētibus neq; appet duꝝ: neq; molle: neq; cal'm: neq; fri"'. ⁊ videtib⁹ neq; piloſum: neq; nudū: neq; groſſuꝫ: neq; gracile: aut hīs aliquā aliā ītēperātiā.

¶ Circa hāc lectionē cadūt dubia. ¶ Primū du"'. Si hec ſigna ſunt vā: tūc omnia corpa in qb⁹ repiunt' hec ſigna: aut ſigna his ꝓpinqua eēnt tēperata ⁊ valde excellentis igenij. ꝓ̄s est ꝙ exprimētū: q⁹ multos tales videm⁹ rudes ⁊ hebetis igenij. ¶ 2" du"'. Nō videt' talē colorē esse permixtū ex albo ⁊ rubeo: ſꝫ mediū iter liuidū ⁊ nigrū. Naꝫ a cal'o excessiuo ꝓuenit color niger. ⁊ a frido excessiuo ꝓuenit color liuidus. ḡ ex medio ꝓueniet color medi⁹ inter hos colores. talis aūt nō ē ex albo ⁊ rubeo pmixt⁹. ḡ ⁊c̄. Itē cal'a ⁊ ſicca cōpl'o facit colorē nigrū. frida ⁊ humida albū. ḡ media facit mediū iter albū ⁊ nigrū. nō ḡ mixtum ex albo ⁊ rubeo. Et p̄ isto videt' auctoritas Hal'. 2° cōpl'onū. q dirit colorē hui⁹ corpis ee me" inter albū ⁊ brunū. ¶ 3"' du"'. Nō vī hic poni debere signū sumptum a capillis: q⁹ color capilloꝝ significat supra diſpōnem cerebri: ⁊ nos b̄ significare volum⁹ supra diſpōnē tori⁹. Item quare nō est ēt in capillis ſic in cute color pmixtus ex albo ⁊ rubeo ⁊c̄. ¶ 4"' du"'. Videt' ꝙ capilli ſemper debeāt esse medij in criſpitudine. ⁊ p̄ns nō oꝝ poni illam ꝑticulā vt in pl̄b⁹, hoc. n. nō eēt niſi q⁹ criſpitudo ꝓuenire posſet a torpuꝝ. ¶ Cōtra: q⁹ torpuꝝ vel cōſequit' cal'az vl̄ fridā ⁊c̄. ſi cal'az nō reperet' in tēpata. ḡ nūq̄ habebit tēperata cōpl'o capillos in criſpitudine mediocres. ¶ 5"' du"'. Videt' ꝙ in tali corpore ſit multitudo carnis ⁊ non mediocritas. Quia calor immutatiuꝫ ſanguinis in carnez est in corpore fortis ⁊ ſanguis ſufficiens. ḡ multū de ipſo in ſanguinē trāſmutabit'. Et p̄ illo videt' auctoritas Halyab. p̄ theozice. ⁊ ca p̄. ⁊ 2' p̄mi ca. de ſignis cōpl'onū corpis hūtis cōpl'onē eq̄lē. Uñ. 2. Alman. 2° ca. hui⁹ quoq; corpis hitudo iter macredinē ⁊ carnoſitatem media exiſtit. paꝝ tū plus carnoſitati q̄ maciei vī cinaſ ⁊c̄. Itē q̄ſpol'e est mēbra organica esse' magna ⁊ parua cū quacūq; cōpl'one: vt ſupra de cerebro ⁊ corde dcm̄ est: tā pol'e hoc vī de muſculis. ḡ nō repugnat corpus hīe multā aut paucā carnē pp mlitudinē aut paucitatē māe cuiuſcūq; cōpl'onis ip̄m fuerit. Item Halyab. multitudo carnis ⁊ pinguedinis ſignificat tēperamentū in extremis.

¶ Ad p̄m̄ iſtoꝝ dr̄ ꝓcedēdo ꝙ oia corpa ⁊c̄. ſunt temperata hac tēperātia graduali: de q̄ in ꝓposito itelligit Hal'. Negat' tū oia illa eē excellētis ingenij. Prio q⁹ pfectio operatiōis īteriorꝭ vīutis multū pēdet ex tēpamēto cōplexionis cerebri. Et q⁹ otingēs est repiri tēperiē talē in toto cū diſtēperātia cerebri vt tactū est. ió otingit reperiri vir sic pulchrū hebetis tū igenij. Et penes hoc pz quōd iueniunt' frequēter corpa mltū diſformia: ⁊ quātū ad hitudinē toti⁹ male cōpl'onata acutiſſimi tū igenij. ⁊ eō. Ad q̄ō ꝺcurrit ꝙ ſubtilitas ⁊ hebetudo igenij ꝓptitudo ⁊ ineptitudo ⁊c̄. frequēter ſequunt' magis ꝓpietates aſtrales q̄ꝝ cōplexionē ex manifeſtis qualitatib⁹ reſultantē: vt alias declaratum est. ¶ Ad 2"' dr̄ ꝙ lꝫ a caloꝛe multū excessiuo ꝓueniat nigredo: ⁊ a frigido multū excessiuo liuedo. a caloꝛe tū non multū a tēperamento recedēte ꝓuenit rubedo maioꝛ q̄ꝝ sit in tēperato: ⁊ frigoꝛe paꝝ recedente a bedo. Jō q⁹ ex illis imediate reſultat tēperies: erit ille colo⁹ mixtus ex albo ⁊ rubeo: vt tactum est. non enim imediate reſultat temperies ex calido adurente ⁊ frigido mortificante. Ex quo ſequitur ꝙ non repugnat aliquos colores quātum ad eoꝝ cās adinuicem extremal'r diſtare ⁊ magis alijs: q tū ſunt formal'r adinuicē multum ꝓpinqui: vt color liuidus ⁊ color niger ſequēs dñiuꝫ calidi. Et p̄ idē pz rñſio ad aliā ꝓfirmationē. Pro auctoritate vō Hal'. dr̄ ꝙ p̄ colorē brunū itellexit rubeū. ¶ Ad 3"' iā dcm̄ est ſupra ꝙ color capilloꝝ non ſolū ꝓſequit' diſpōnē capitis: ſed ēt toti⁹. Et tu vide illō in qōne de capillis. Cā vō q̄re magis colorant' capilli in tali corpe q̄ꝝ curtis ēt q⁹ maioꝛē a caloꝛe tēperati recipit ipreſſionē mā capillorū q̄ꝝ cutis ⁊c̄. ¶ Ad 4"' dr̄ ꝙ indifferēter cū quacūq; cōplexione ſtare pōt torpuoſitas porpuꝝ: ⁊ sic non ꝓcedit instantia. ¶ Ad 5"'. vide in gñali qōne. Dicūt tū qdā non eē ſimile de mēbris carniſormibus ⁊ ſpermaticis.

¶ Ex corpib⁹ āt q̄ sūt caliꝺa tēperato ⁊ nō sunt humiꝺioza eo neq; ſicciꝺioza ipſo: ⁊ cōp̄'o eius est hec cōp̄'o in gñe carnis. Sermo. n. nr̄ non est niſi in h̄ ꝙ calitas appet ſenſui tactus magis addita calitate tēperata: ⁊ supfluitas calitatis cōp̄'onis eoꝝ sup corp⁹ tēperatū ſm calitatem eoꝝ mltitudo piloꝝ ⁊ paucitas adipis ī eis. In colore āt sūt magis additę rubeꝺis: ⁊ capilli in eis sunt nigri. Ista ḡ sunt ſigna cōp̄'onis calē.

¶ Iste ſmo est intellectus ſi memoꝛ fueris oium q̄ ꝑterierūt. Et cā nigredinis capilloꝝ ⁊ albedinis ipſoꝝ ⁊ flauitatis eoꝝ ⁊ mutationis coloꝛis eoꝝ est mā eoꝝ ex q̄ fuerunt. Et hec qdē mā est vapoꝛ fumoſus p quē mundificat nā caliditatē inatā. qō est: q⁹ caliditas inata est vapoꝛ tēperatus quē gñat coꝛ ⁊ arterie ſemp: ⁊ vapoꝛ fumoſus ē ſupfluitas caliditatis innate. Qñ ḡ caliditaꝫ est fortioꝛ facit hunc vapoꝛē aduſtū nigrū: ⁊ iſte qdē vapoꝛ egreditur ⁊ ex poꝛis expellit' ſm ꝓtinuitatem: quotiēs ḡ egreditur ex eo aliquid coagulat' in capillū. est ḡ coloꝛ capilloꝝ ſm coloꝛem huius vaporis. Et propter hoc est coloꝛ capillorum ſignum caliditatis. Nam ſi est niger ſignificat ſuperfluitates caliditatis. Si est albus ſigñat frig⁹ cōp̄'onis. Et ſi est flauus ſigñat eq̄litatē calitatis. Et ego iā vidi regulā q̄nis q̄ currit i capillis iter medicos arabicos ⁊ miratus ſum ex ea. ¶ Et q̄ erat: q̄re fit ꝙ q̄ñ capilli liniunt' pſilotro abraduntꝰ ex radicibus ſuis ⁊ nō adurit eos pſilotrū. ¶ Et rñſio huius q̄nis est: q⁹ pſilotruꝫ caliditate ſua liq̄facit illud qō est in poꝛis cutis de fumoſo ⁊ groſſo vapoꝛe q est mā capilloꝝ: ⁊ reſoluit illud q̄re abſcinditur ꝓtinuitas capilloꝝ ex radicib⁹ ſuis: ⁊ cadūt ⁊ abraduntꝰ vſquequo redeat itē⁹ exitus vaporis huius ſm cōtinuitatem ⁊ coaguletur exiens ⁊ generent' ex eo pili.

¶ Quecūq; ꝺo carnē moꝺerato caliꝺioꝛē hñt: nō tñ ſicciꝺioꝛē aut humiꝺioꝛē. De tali enim presens ſermo est. Apparet enim attrectanti tanto calidioꝛ: q̄to etiā tēperamento calidioꝛ est: tanto preterea piloſioꝛ erit q̄to calidioꝛ. Pingue dinis vero minus habebit. Colorem vero rubrum ac capillos nigros.

Leoni. ¶ Quecūq; aūt in caliditate a medio recedūt: nō tñ in hūiditate: ⁊ ſiccitate: hec q̄tuꝫ ad carnoſum gen⁹ attinēt (De hoc eni pns ē ꝺmo) videt' qdē tāgētib⁹ calioza tm̄ q̄tū ⁊ eoꝝ tēpatura calioꝛ. Tanto vero magis hirſuta sunt: quanto ⁊ calidioꝛa: ⁊ minus pinguedinis hñt: colorem āt rubꝛum: ⁊ capillos nigros hñt.

Amiq̄ ¶ Quecūq; vero tpato calioza quidem sunt non tñ humiꝺioza aut ſicciꝺioza ꝺm carnē. De his enim presens rō est. apparet quidē ⁊ tāgētibus calidioza tāto quanto ꝺm crasim sunt calidioza ⁊ piloſioza ⁊ pinguedis min⁹ hñtia: color vero rubea ⁊ nigros capillos hñtia

Jaco. ¶ Ponit signa bitudis toti⁹ diſtēperantie. p̄ ſimplicis. 2° cōpoſite. ibi. Et ſm copulationē. J Primo cal'e. 2° fride. 3° ſicce. 4° humide. Partes patēt. Ponit ḡ q̄tuoꝛ signa.

Corpis calitatiſ ſig"' 4ꝛ ¶ Primū est ꝙ q̄cūq; corpa sūt calioza tēperato: ⁊ b̄ ex carnē. i. muſculos: q⁹ de talib⁹ in ꝓposito est ꝺmo. nō tñ humiꝺioza aut ſicciꝺioza: q⁹. ſ. in paſſiuis tēperata sūt illa in quā corpa ad tactū apparēt tāto calioza tēperato ſm cutē q̄to sunt calioza tēperato. Et est signū notū sūptum a ſubal'r inherētib⁹. ¶ 2"' signū ē ꝙ sunt piguediꝺis min⁹ hñtia pp calitatē excedētē ꝓsumētē mām piguediꝺis. ſ. sanguis vnctuoſitatē. Et q̄dā dixerunt ꝙ caro calioꝛ absorbet piguedinē. ¶ 3"' signū ē ꝙ talia corpa sunt coloꝛe rubea pp caloꝛē ꝓsumētē ſta sanguini cōmixtū: vñ redditur ſanguis magis itēſus ⁊ rubeus. ¶ 4"' signū est ꝙ sūt capillos nigros hñtia. causa p̄ ꝑpter intensam caliditatē.

¶ Circa hāc electionē occurrūt dubia. ¶ Primū du"'. Videt' p̄"' signū incōueniēter positū. idē. n. signaret supra se ipſum. dicit. n. tāto ipſa eē calioza quāto ad tactum appārēt calioza magis tēpato. ⁊ ita p calitatē significat sup caliditatē. vñ idē reſpectu eiusdez erit signū ⁊ signatū. ⁊ sic notius ⁊ ignotius reſpectu eiusdē. ¶ 2"' du"'. Videt' ꝙ talia corpa nō hñt minus pinguedinis q̄ꝝ corpus tēparatum: q⁹ sic ſe hꝫ mā piguediꝺis ad pinguediꝺinē multiplicādā ſic mā carnis ad carnē augmētāꝺam. ſꝫ creſcēte mā carnis multiplicat' caroꝛ: ⁊ dimiuta diminuit'. ḡ creſcēte vel ſaltē nō diminuta mā piguediꝺis nō diminuit' piguedo. Cū ḡ in corpe cal'o tm̄ non sit diminuta mā pinguediꝺis. i. sanguis vnctuoſus eo ꝙ in talibus corpibus pactionem calorꝭ ex ſanguie mltū eleuat' ſanguis vnctuoſū. ḡ ⁊c̄. ¶ 3"' du"' An tale sit corp⁹ macrū: cōceſſit. n. Halya. p̄ theoꝛice illō ē carnoſū. vbi dixit tale corp⁹ hr̄e multitudinē carnis ⁊ ſoliditatē. ⁊ in b̄ vr̄ Hal. fuiſſe aliqual'r defectu⁹: q⁹ tale ſignum tacuit. Oppo"' tñ innuit Auicen. 2' p̄mi. cap̄ de ſignis ꝓpl'onū. vbi ponit q̄tuoꝛ corpa macra ſolū. ſ. calidū ⁊ ſiccū: fridū ⁊ ſiccū: cal'm tñ ⁊ ſiccū tñ. Itē in tali corpe minoraſ mā carnis. ſ. sanguis: q⁹ multiplicat' chol'a: ⁊ q⁹ caloꝛ iſte ampli⁹ cōſumit q̄ꝝ in tempato ⁊ nō plus multiplicat sanguinē. ḡ ⁊c̄. ¶ 4"' du"'. Nō vr̄ tale corpus eē in coloꝛe rubeū. Primo q⁹ dꝫ eē in coloꝛe citrinum ꝓpter multitudinē chol'e rubee. Item q⁹ sanguis in eo dꝫ eē clarioꝛ: q⁹ caliꝺioꝛ sicut sanguis arterialis clarioꝛ est venali. Itē lapſu exñte multo sunt in coloꝛe fuſci vel nigri. ¶ 5"' du"'. Videt' ꝙ corp⁹ fridū nō sit pingue. Prio q⁹ in eo deficit sanguis vnctuoſum reſpectu tēperati: qō est mā pinguediꝺis eo ꝙ in eo deficit sanguis. Itē pinguedo est cal'e cōp̄'onis: vt Sal. in li" alimētoꝝ. ⁊ Aui. 2° cano. ⁊ Jſaac de dietis vūb⁹. ḡ min⁹ multiplicat' in corpe frido q̄ꝝ i corpoꝛe cal'o vel tēpato: ⁊ p̄ ꝑns ⁊c̄. Itē sequit' ꝙ aliqꝺ corpus fridū ⁊ ſiccū esſet mediocre in pinguꝺine: q⁹ in qua cūq; ꝓportione poſueris b̄ corp⁹ eē magis pingue tēpato ſi incipiat labi ꝑz ſiccū: b̄ corp⁹ a tēpato alijs paribus erit q̄ꝝ ⁊c̄. ¶ 6"' du"' est ꝓbleuma. Quare piloꝝ euellit piloꝝ a radice: ⁊ nō cōburit eos. ¶ Aliud du"'. Quid plus reqrit de hūido in ſua gnōne: an pinguedo an caro

Jdem q̄ mō bꝫ rōnē ſignificati. ¶ Ad p̄"' iā dictū est al'a: q⁹ idē ſm aliā ⁊ aliā rōnē ꝓſideratū ſimul p̄t br̄e rōnē ſigni ⁊ ſignati. b̄ vide supra in p̄n⁹ huius ſcōi: vbi oñdit' ꝙ cōpō capitis vt talis figura quātitatis numerus ⁊c̄. bꝫ rōnē ſigni: ⁊ vt talis ſanitaꝭ cōpōnalis bꝫ rōnē ſignificati. ⁊ ſic idē ſm vnam rationē cōſideratū est notius: ⁊ ſm aliā rōnem est ignoti⁹. ¶ Ad 2"' dr̄ ꝙ nō multiplicat' pinguedo ex multiplicatiōe vnctuoſi ſanguis: fit caro ex mltitudie pinguediꝺis: q⁹ ad mltipli cationē piguediꝺis ꝑter multiplicationē māei opꝫ ꝓcurrē frig⁹ ꝓgelās eā. ⁊ b̄ aliq̄n deficit: non sic aūt deficit caloꝛ multiplicato ſanguine: vt pz intuenti. ¶ Ad 3"' ꝓbabil'r dr̄ ꝙ b̄ corp⁹ ē macrū p ꝓpuationē piguediꝺis reſpectu tēperati pp cām tactā: ⁊ eō. carnoſum magis q̄ꝝ corp⁹ tēperatū: q⁹ lꝫ in eo plus aliquantulū ꝓſumat' de ſanguine q̄ꝝ in tēpato: multo tū plus de ſanguine in eo transmutatur in carnē. cā est: q⁹ caro in eo plus attrahit. tum ēt q⁹ citi⁹ ⁊ plus ſanguinē in carnē coagulat. dōꝫ tū ꝙ illud corp⁹ muko plus deficit in pinguediꝺie reſpectu tēpati q̄ꝝ reſpectu eiusdē abūdet in carne: q⁹ multo potētioꝛ est illa caliditas ꝓhibere adipis gnōnē q̄ꝝ augere carnē. Ex q̄ pz b̄ corp⁹ eē tenue abſolute: ⁊ macrū reſpectu tempati. Ex q̄ coll'r ꝓcordia iter Halya. ⁊ Auic, locis alle. Negat' ḡ illa ꝓſia. in tali corpe minoraſ mā carnis. ſ. ſanguis reſpectu tēperati. ḡ minoraſ caro. ¶ Ad 4"' du"'. qdā dicūt ꝙ nō opꝫ dñante in toto calitate ⁊ ſiccitate dñari chol'am ſm ſubam: ⁊ ió nō oꝫ coloꝛē ad citrinū declinare. Alij dicunt ꝙ plus fit rubeo ex diminutione ſtatis cū ſanguis q̄dā groſſitie ⁊ aduſtioe q̄ꝝ fiat citrinitas ex pauce chol'e augmēto. Signū est q⁹ ſanguis cholicoꝝ vr̄ rubeus: purpureus: vel posſet forte i b̄ caſu ꝓcedi appere aliqd citrinitatis. ¶ Ad aliā de ſanguine arteriali pz ꝙ iſte ſanguis nō ē clarioꝛ: q⁹ caliꝺioꝛ: ſꝫ q⁹ a terreis ⁊ opacis ꝑtibus magis depurat'. ¶ Ad alias cōfirmatiōes pz rñſio ꝙ. ſ. nō intelligit' ſi receſſus eēt magn⁹ valde: q⁹ tūc coloꝛ eēt magis niger. Credo tū ꝙ ſi receſſus ille eſſet mult⁹: non staret diſtēperātia illa ſimpler. ¶ Ad 5"' dr̄ negando illam ꝓſiam. in tali corpe minoraſ mā ⁊c̄. ḡ minoraſ piguedo: vt pz ex dcis. Dr̄ ēt ꝙ pinguedo quātū ad cōp̄'onē eius formalē est fride cōp̄'onis. quātū vō ad mālē ei⁹ ⁊ vtualē est cal'e cōp̄'onis: vt declaratum est p̄' p̄mi. ſup cap̄. de cōp̄'onib⁹ mēbroꝝ. ¶ Ad aliud ꝓcedēda ē illa ꝓclio: vt ꝓbat arg"'. ¶ Ad 6"' du"' dicit' Haly. in ꝓmēto ꝙ pſilotꝝ rōne ſue ſube in ſubtilitate ⁊ acuitate penetrat ad radicē piloꝝ: ⁊ liquefacit ⁊ conſumit mām qua ſtat pilus cum cute cōtinuatus: nō tñ cōburit pilū q̄ est ſube ſoliꝺioris: cui non obuiat bñ actuatum ⁊c̄. ¶ Ad vltimu⁹ dr̄ ꝙ ad multiplicandū carnē vl'r requirit' plus de humiꝺo q̄ꝝ ad multiplicādum pinguediꝺinē. ſignū huius est: q⁹ cū eq̄litate in būido stat eq̄litas carnis vel puus exceſſus ab eq̄litate: cū quo tū ſtat augmētū pinguediꝺis ſi cōp̄'o frida fuerit. ¶ Cōtra. q⁹ piguedo est humidi⁹ mēbrū carne. ḡ ad ei⁹ gnōnē regrit' humiditas ampliꝰ compl'oms totius. ¶ Negāda ē ꝓſia: q⁹ pinguedo ꝓgelat' a frido qō būidū modicū minuit. caro vō multiplicat' a calido. ideo ⁊c̄.

¶ Signa āt ꝓp̄'onis fride sūt ꝙ hñs eā non est piloſus: ſꝫ mlte piguediꝺis: ⁊ qñ tāgis eū inuenis ip̄m fridū: ⁊ vides coloꝛē corpis eius ⁊ capilloꝝ ipſius ad flauitatē ꝺeclinātē q̄ trahit ad ci-

trinitaté. Et qñ é friditas supflua: tūc color est quasi liuidus. Et ō psuetudine medicoꝝ est vt nominent hunc colorē: colorem plumbeum.

Baly ¶ Ista sūt signa fride cōplonis in gñe carnis. s. in musculo. Q; si gñis carnis frigus est minꝰ: sūt signa ꝑm q narrauit in ꝑmis. Et si frigꝰ eiꝰ é plus: est cū eis color corporis liuidus plūbeus. Et capilli flaui signant super equalitatē calitaꝫ. Cū ḡ fit q trabūt ad citrinitatē: signant diminutionē equalitatis p additionē friditatis in carne.

Laure. ¶ Frigidioris tēpamēti idicia sūt: si pilis vacat: si pingue corꝑ est: si fridū attrectanti appet: si color rubidꝰ vna cū capillis é. Ubi vo multa friditas hēat: liuidꝰ quodāmō é. ac plerīq; medicorum solent tales hoīes liuidos noiare.

Leoni. ¶ Frigidioris aūt tēperature idicia sunt: pilor caretia: pinguedo: z frigiditas q̄ tāgentibꝰ obuiat. Color aūt vna cū capillis: ruffus. Et vbi frigiditas excesserit liuidus quodammodo existit: quē nōnūll medici colorē plūbeū appellāt.

Antiq ¶ Frigidioris craseos corpis signa: nō pilosū z pigue fridū tāgētibꝰ. Color vo eoꝝ cū capillis magis ruffus. Multa vo friditate exñte liuida quodāmō est caro. Sz vocare cōsuetudo gbusdā medicoꝝ é hos tales plūbei coloris.

Jaco. Corpis fri. sigm quadruplex ¶ Ponit signa fride cplonis musculoꝝ: z sūt ḡtuor. C̄pm est: q nō é pilosū. cui? cā ꝑ ex dcis. C̄2m sigm é q é multe piguedis. cui? cā é friditas potēs mītū ad ogelādum sanguinē vnctuosum: p cꝰ congelationē gñaf pinguedo. C̄3m sigm é q appz fridū tāgētibꝰ. cā nō é. C̄4m sigm é q color in corpib? istis z i eo eoꝝ capillis é ruffus. ¶ Nō p colorē ruffū intelligit colorē ad albedinē tēdētē. q tñ p culdubio aliꝰ é in cute: alter i facie. in cute qdē sanguine exñte pauco remanet: cutis alba ruboꝛe ꝑuata. Et ille dr color ruffus: q; albꝰ tēdēs ad liuidū colorē. Cā vo ruffedinis capilloꝝ é tacta plīes. Et h̄ totū intelligi dz lapsua tēpamento exñte puo. ¶ Dicit vltimo q multa friditate exñte caro appebit liuida. z hūc colorē antiq medici cōsueuerūt appellare colorē plūbeū. Cā isti? ē: q; i talibꝰ é sanguis pauc?: z spū ꝑuat?: z p ꝓs tēdēs ad obscuꝝ vl niqꝝ: ḡre repūtaf filis q̄dā obscuritas cū albedie cuiꝰ: z hic est color plūbeꝰ seu liuidꝰ. Sz duꝰ ē: q; nō vñr eē pigues: eo q ibi est modicū sanguis vnctuosū. ¶ Dicendū q lz ita sit ibi: tñ totū vnctuosū fere a frigido coagulaf: cū pauc? sit in eis calor: ḡre multa gñaf pinguedo.

Plūbeus colō

14 ¶ Signa ꝓplonis ficce sūt: vt hñs eā é gracilior z durior: corpe tēperato ꝑm supfluitatē ficcitatis sue. Reliqua aūt signa ꝑm exēplū ꝑmum.

Baly ¶ Signa aūt cōplonis ficce in gñe carnis. s. musculi sūt vt sit corꝰ gracilius z duriꝰ tm̄: z nō ipzimit ficcitas plus in illo qñ sit fingularis sola. Remanēt signa oia alia ꝑm similitudinē ꝑm quā sunt in cōplone tēperata.

Laure. ¶ Siccius preterea temperamentum tāto gracilentiꝰ ac durius moderato é quāto ficciꝰ fuerit moderato: in reliquis subsimile est.

Leoni. ¶ Siccior autem temperatura tanto gracilior est: z durior bona temperatura q̄to maior est ficcitas. In reliquis autem eodē modo se hz.

Antiq ¶ Sicca vo crasis gracilior é z durior: bñ tpata tāto q̄to ficcior: z alia vero ꝓria signa sunt his.

¶ Signa ficce ꝓplonis muscloꝝ sūt gracilitas z modica carnositas: q; macies z hitudo totiꝰ tāto ficcior q̄to B corꝑ é tpato ficciꝰ. Et sūt talia sigª ficcitati. ꝓria. i. q ꝓsequūt ad ficcm. vt é durities tactu ꝓcepta i mēbris. Cā hoꝝ nō é

15 ¶ Et similr etiā reliqua signa hūtia cōplonez humidam currūt ꝑm hoc exemplū: verūtn caro eius est plus: z corpus eius mollius.

¶ Hūiditas ét ñ ipmit qñ é singular] i carnē plꝰ additiōe carnis z mollitie eiꝰ tm̄. Et pp B remanēt reliq; si alēa ꝑz silitumēm ꝑm quā sūt i cplone tpata. Etiā declaf ex illo q calitas z fri. sūt actiue: qm̄ ipe mutāt oia sigª eqlitaꝫ. Et ficcitas z hu. sūt passiue: qm̄ nō mutāt eqlitm mutatiōe de q̄ sit eurādum. De siccit qdē vult vt pōat corꝰ difficilioris passionis cū gracilitate z duritie. Et hūiditas qdē pōit ipz facilior] passiōis cū mltitudie carnis z mollitie.

¶ Humidius vero tēperamētū in reliqs subsimile est: carnosius autem ac mollius est.

¶ Et humidioꝝ etiā in reliquis quidē eodē mō se hz: melius autem carnosa: z mollioꝝ.

¶ Et humida vero alia signa quidem similiter magis carnosa vero z mollioꝝ.

¶ Signa hūide sūt ꝓprie signis: ficce: q; hitudo totiꝰ é carnosa vl pigulosa pp hu. augētē māz sanguis z eiꝰ vnctuosi in sanguinē z pigūedinē ꝓtēdā. cꝰ ꝓriū opaf siccitas: z pp B é mollioꝝ: q; mollities segf hūiditatē sic durities siccitatē. C̄pm duꝰ. Cur psilotrū euellit vl radicare facꝫ pilos nō tñ cōburit eiꝰ sbaz: sic causticū scīn ex sapone z calce. ¶ Dr q trāsit eiꝰ vt ad pfūdū porositaꝫ: z occurrit māgrit pili cū cute: z q; mā illa é mollis passibilis nōdū i pilū ꝑuersa illā resoluit. ḡre cadit pilus: q; nō aduriē cū pp sue subē grossitiē magis resistat. C̄2m duꝰ. Quid regrit plꝰ de hūiditate in gñatiōe: an caro an pigūedo. ¶ Solui? Plusq̄cō. q caro plꝰ q̄ pigūedo: q; cū caro cōpleat a calo hūidū ꝓtinue resoluēte z minorāte: pigūedo a frigido hūidū ꝓseruante. z eadē é ambaꝝ mā ꝛc.

¶ Et qñ cōponūf q̄litates prie z sunt ex eis cō 16
pleriones ineq̄les: sunt signa q̄ significant eas cōposita. qō est: q; cōplonē ca. z sic. habens est plurimuꝝ capilloꝝ: z magis addite calefactionis z duritie: z est priuatus pinguedine z gracilis: z sunt capilli eius nigri. Q; si addatur victoria caloris in eo: tunc est nigri coloris.

¶ Nō fis oblitus eius quod exponit Hal. q ista signa oia certificanf z verificantur in regione temperate complexionis: z in regione equali tantum.

¶ Ceterū composita primaꝝ qualitatū tēperamenta: compositaꝫ quoq; signoꝝ spēm hñt. Calidius ac ficcius tēpamētū pilosius calidiꝰ duriꝰ atq; extenuatum é z gracile capillosq; nigros hz z corꝰ nigꝝ: si calor admodū augeā.

¶ Et qdē ꝑm cōiugationē qualitatū primaruꝝ facte intēperature cōpositā hñt indiciorū formam. Calidior simul: ac ficcior est hirsuta magis: ac calida: z dura existit: z pinguedine caret tenuisq; ē: z capillos nigros hz. Si vo mltū i calitate excedat color q̄q; niger illi adest.

¶ Et ꝑm cōpilationē primarū q̄litatū: qua fiūt distēperātie: cōpositā cognitionū formā hñt.

Baly

Jaco. ¶ Ponit signa discrasiaꝝ compositaruꝫ musculorum. Et primo premittit. 2° exequitur intentum. secunda ibi [Calida quidem z ficca: crasis pilosioꝝ z durioꝝ z calidioꝝ: z minus pinguis est z gracilis: z nigri capilli. Si vero ad amplius caliditas veniat: z nigri coloris cutis.

Cōplo nis cali z fic. sm quadruplꝫ.

17 Cōplonē aūt calam z hūidam hñs é mollioris corꝑis z calidioris: z plus carnis hñs q̄z hñs meliorē formaꝫ ꝑm supfluitatē additiōis duarum q̄litatū in ea sup illō corꝰ. Et qñ supfluit hec cōplo in eo ꝓpert ad ipm egritudines q̄ accidūt ex putrefactōe z fiūt chimi q sunt in eo mali. Q; si superfluitas hūiditatis pauca fit in eo: z superfluitas caliditatis in eo sit multa: erit superfluitas mollitiei eiꝰ: z multitudo carnis eiꝰ sup corꝰ tēpatū pauca: z est supfluitas additōis pilloꝝ in eo sup illud z nō pauca. Cū ergo tāgis ipz iuenis ipm calius mltū z capilli eiꝰ sūt nigri: z caro eiꝰ é nuda pinguedie. Q; si superfluitas calitatis in eo est pauca: z superfluitas hūiditatis in eo est multa: est caro eiꝰ caro mollis multa: z est color eiꝰ color ꝑmixtꝰ ex rubedine z albedie. Et qñ tāgis ipm iuenis supfluitatē calitatis eē paucā. Et vlr qdē inue

Coleri/cus adustus qs.

nis in oi cōplone cōposita signa magis vincentiū q̄litatū magis dñantia z manifestiora.

Baly ¶ Intellige sermonē eius qñ supfluit hec cōplo in eo ꝓperāt ad ipm egritudines que fiunt ex putrefactiōe z fiunt chimi q sūt in eo mali: qm̄ hūiditas qñ multiplicaf gñaf in chimis craffitudo z viscositas que opilāt poros z p/hibēt dissolonē supfluitatū. z qñ multiplicaf humiditas ét ꝓperat ad eos putrefactio ꝑcipue qñ expirare ꝓhibetur qō resoluif: z expirat ab eis de supfluitate. Et nomē qdē humiditatis é cōe. qñq;. n. p eā noiaf complo: z qñq; p eā noiaf chimi. oia. n. ista sunt humiditates aquose. z qñq; volūt p eā oia alia ab istis ex humiditatibus aquosis: ficut succos z gña lactis ad aḡs. Et manifestū é q cū multiplicaf caro corꝑis: tūc illud fit a multitudie chioꝝ ex qbꝰ gñaf caro z nutrif. Et qñ multiplicāf chimi z iui scanf: fiūt chimi mali. Q; si accidit alicui hoꝝ vt coarcetur qō resoluif ab eo z nō expiret z effundanf ad quedā mēbra putrefaciūt: z gñatur ex putredine eoꝝ genꝰ egritudinū. Et egritudines putrefactionis sunt multe quas innuimus tibi in eo quod ꝑterijt de exp̄one nr̄a. Quod aūt remanet de sermone Hal. intellectum est.

Laure. ¶ Calidius ac hūidius tēperamētū mollius z carnosius optimo tēperamēto tanto est: q̄to qualitatibus augetur. Ubi plurimū augetur putridis ꝓpte corripif morbis qñ malis replef humoribus. Ubi vero fuerit multo calidius paulo vero hūidiꝰ moderato tales carnosiores: nec paulo pilosiores existūt: nec secꝰ attrectāti nō paulo caliores habenf. Capilli vero nigri sunt nec sine pinguedie caro est. Q; si paulo calidius fuerit: multo aūt hūidius in his caro mollis multaq; est: ac colorꝝ ex rubro candidoq; ꝑmixtus: ac tangenti paulo calidiores apparēt. Et vt sel'dicaf in tēpamētis cōpositis sp exupantis q̄litatis idicia exuperabunt.

Leoni. ¶ Calidioꝝ aūt: z hūidioꝝ tēpatura mollior: z calidioꝝ: z carnosioꝝ tāto est bona tempatura: quātū z vtrisq; qualitatibus aucta fuerit. Q; si plurimū augeaf cito a putredis corripif morbis: qm̄ z humoꝝ vitio ꝓpte laborat. Si vero paꝝ quidem hūidioꝝ fit: multo vero calidior: molliores qdē paꝝ hūoi sūt his q bonā hñt tpaturam: z magis carnosi: non paꝝ vero hirsutiores: z tāgētibus nō paꝝ caliores. Nigri vero eis capilli: z caro pinguedie caret. Si vero paulo qdē calidioꝝ mlto vero hūidioꝝ mollis his caro é: z multa: z coloꝝ cōmixtꝰ é ex albo: z rubro: z tāgentibꝰ paulo calidiores. Et vt sūmatim dicaf in oibus tpature ꝓiugationibus: sp superexercedētis q̄litatis idicia emiebūt.

Antiq ¶ Hūida vero z calida: crasis mollioꝝ z caliorꝝ z multo carnosioꝝ: optia crasi: iq̄z tū aucte fuerint vtreq; q̄litates. Ad plīn vero aucte putridis cōsumunf egritudinibus: z cacochymi cito fiunt. Si vero paꝝ qdē hūidioꝝ sit: multo vero caliorꝝ: molliores qdē paꝝ temperato: hi ta

les ⁊ magis carnosi: piloſiores ꝟo nō modicū ⁊ tāgētibꝫ nō parū caliores: nigri vero hiis sunt capilli: ⁊ caro nō ſine piguedine. Si ꝟo pat q dē ſit calior: multo vero hūidior: mollis ē his caro ⁊ multa: ⁊ color cōmixtꝰ ex albo ⁊ rubeo: ⁊ tāgētibus paululū calidiores. Uniuerſaliter vero eſt dicere q ꝑm copulationem craſeos ſp dominantis q̄litatis dominabuntur ſigna.

Jaco. ¶ Ponit ſigna calide ⁊ hu. cōpl'onis muſculoꝝ totiꝰ hitudinis. Et ꝑ qñ eq̄lis ē exceſſus. 2° qñ ineq̄lis. ibi Si ꝟo qdē pat. Prio qñ ē modicꝰ. 2° qñ multꝰ. ibi Ad pl'z.

Corpis ca. ⁊ hu. ſignum ¶ Dicit ꝑ q hitudo mollior ⁊ calior ē ſigm cal'e ⁊ hu. cōpl'onis muſculoꝝ. Lā pz. Addit aūt ⁊ multo carnoſior: q plus abūdat mā gnationis carnis. ſ. humidū ſanguineū. ⁊ agēs eſt potēs in gnando carnē. ⁊ ꝟ ē intrīn inq̄ſitū q̄litates ambe ſupra tēperamētū ſūt excedētes. 2° oñdit exceſſus iſtarū q̄litatū qñ ē eq̄lis ⁊ multꝰ. dicēs q qñ humiditas ⁊ ca. pl'm aucte fuerit: tūc talis hitudo faci'r icurrit diſpōnes cacochimias ⁊ febres putridas. Lā pz ſupra cap. de ſignis diſcraſiaꝝ cordis ⁊ epis. ¶ Dec'at poſtea qñ calitas eſt ꝓdominātior hūiditate. dicēs q tūc talis hitudo appet mollior ⁊ carnoſior nō multū tēpato. Lā ē: q cū hūiditas pat excedit tēpamētum pauca erit mollities q̄ ſeq̄t humiditatē. ⁊ q calitas ꝓſumēs ē fortꝫ ⁊ hūiditas nō multū excedit tēpamētū: hic ē q nō ē multū carnoſior ⁊c. Et ſubdit q ſunt piloſiores non modicū ſed multū: q cū cal'm ſit multū excedēs: ⁊ pat ab hūido ꝑditū: eo q humidū eſt pat a tempamēto recedēs: pōt cal'm fortē efficē vſtionē: ⁊ p ꝓñs ⁊c. Et apparent tāgētibus nō pat caliores ꝓp cal'z eē multū acutū ex hūiditatꝫ ꝑuatiōe. Et addit q capilli ſūt nigri ꝓp fortē aduſtionez. Et caro nō ſine pinguedie. i. nō tm̄ ꝑuata eſt pinguedine: ſicut aliq̄ alia certa. vt ſicut cal'a ⁊ ſic. hitudo. ¶ Ponit vltimo ſigna qñ humiditas eſt dñantior caliditate. dicēs q ſi pat ſit calior: multo tm̄ hūidior tēpato: caro eſt mollis pp multā hūiditatē: ⁊ multa pp multā mām ⁊ humiditatē tardātē eius reſol'onē. Color eius eſt cōmixtus ex albo ⁊ rubeo pp cām tactā ſupra. Et tāgētibꝰ appent parū caliores tēperato. Lā pz: q ſi a tēperamēto recedāt p cal'm: hūiditas tm̄ multa calitatis acutiē obtūdit. Et vl'r ꝟo eſt dicē q ꝑ totū corꝑ appent ſigna ꝟz q̄litates domināres. Iſte canon eſt pluries poſitus ſupra.

18 ¶ Qñ āt ſupfluitas cōpl'onis fridi ⁊ humidi ē in iſtis duabꝰ q̄litatibꝰ ⁊ ab eq̄litate ſupfluitatis pauca: tūc ipſa ē nuda pilis: alba mollis: groſſa piguis. Q̄ ſi ſupfluitas iſtaꝝ duaꝝ q̄litatuꝫ ab eq̄litate eſt multa ſupfluitas: tūc eiꝰ ſigna ad dunꝫ ꝑm additionē duaꝝ q̄litatū: ⁊ capilloruꝫ ē color: ⁊ cutis eſt flauꝰ ad citrinitatē. Et quādo ſunt iſte due q̄litates ꝑm pl'm qꝺ eſt: tūc color eſt liuidus. Si aūt additio duaꝝ qualitatuꝫ nō ꝑm eq̄litatē: tūc ꝓprietates q̄litatis cuiꝰ additio eſt plus ſunt magis vincentes.

Daly ¶ Iſta ſunt ſigna cōplexionis frigide ⁊ humide: cum vincit ſuper carnē. Et iam determinauit ea Gal. per minus ⁊ plus: ⁊ poſuit ſermonem ſuum intellectum in eis.

Laurē. ¶ Frigidius ꝟo atq; hūmidius temperamētū quoties ambo paꝝ augenꝫ ſine pilis eſt candidum. molle: craſſum: pingue. Quoties vero amplius augeꝫ i altꝝ quidē: quod proportio

netur augmēto qualitatū. Color aūt ſimul cū capillis ruffus: queadmodū ſi pl'm augeāt liuidꝰ ē: q ſi augmētū ineq̄le fuerit q̄litatū indicia auctioris qualitatis ꝓpria exuperabunt.

¶ Frigidior aūt: atq; hūmidior tēpatura: ſi parū quidē vtraq; augeaꝫ pilis nuda ē: ⁊ alba: ⁊ mollis: ⁊ craſſa: ⁊ pinguis. Si ꝟo magis exceſſerit: reliq̄ qdē ſunt ꝑm ꝓportionē augmēti q̄litatū: color aūt vna cū capillis ruffus: queadmodū ſi pl'm vtraq; augeatur: liuidus. Si vero qualitatum augmentum fuerit inequale eiꝰ que ſuperexceſſerit: indicitia eminebunt.

¶ Frida ꝟor humida craſis: paululū quidez vtriſq; augmētatis: ſine pilis eſt ⁊ alba. ⁊ mollis ⁊ ſpiſſa ⁊ pinguis. Si ꝟo ampliꝰ alia q̄litas augmētet: ꝓſiderant ſigna qdē ꝑm ꝓportōez augmētationis q̄litatū. Color ꝟo cuz capillis magis ruffus. Queadmodū ⁊ pl'muz vtriſq; augmentatis: liuidus fit in eis cutis color. Si ꝟo ineq̄lis ſit augmentatio qualitatū: dñabūt magis augmētate qualitatis ꝓpria ſigna.

¶ Ponit ſigna frigide ⁊ humide cōpl'onis maſculoꝝ. Et ꝑ qñ iſte q̄litates ſunt eq̄l'r excedētes. 2° qñ inequal'r. 2° ibi Si ꝟo ieq̄lis. Primo qñ exceſſus eſt puꝰ. 2° qñ magnus. 2° ibi Si ꝟo qdē ampliꝰ. Ponit g̃ ꝑ gnque ſig'.

¶ Primū ſignū q talis eſt ſine pilis: ſupple in partibus in quibꝰ nō ſemper: ⁊ ꝑm cōem ⁊ ſolitū curſum nāe reperiuntur pili. ꝟ. g. in manibus ⁊ pedibus. Iſti g̃ talē hūtes cōpl'onē in talibꝰ ptibus ſūt ſine pilis. tm̄ in capite ⁊ ſupcilijs ⁊ palpebris nō ſūt ſine pilis. Uel dōm q cū dī ſine pilis. ſtelligit ſine multitudine piloꝝ. vel q paucos hūt reſpectu oīum. ¶ 2m̄ ſignū ē q color cutis eoꝝ eſt albus: q. n. ſanguis talis corꝑis ſtatic⁹ exñs tēdit ad albedinē. ideo ēt talibus eſt color albꝰ. Et q̄ fortē calūniari poſſz cā quedā liuiditatis ſupius poſita: q̄ dicebaꝫ eē ꝓp obſcuritatē ſanguis: ſz ſaluari poſſit q panca friditas nō facit ſanguinē obſcuꝝ ꝓp ꝑuationē ſpūs: ſz bñ multa friditas illō opaꝫ. ¶ 3m̄ ſignū eſt q cutis eoꝝ eſt mollis. ſ. ꝓp hūiditatē. ¶ 4m̄ ſignum eſt q cutis eoꝝ eſt ſpiſſa. ſ. in poris anguſtata. ꝑ ꝓp frigiditatem poꝛos ꝓſtringētē. 1° ꝓp humiditatē ipſos claudētē: q̄re ipſa reddiꝫ ſpiſſa. ¶ 5m̄ ſignū eſt q hñs talē cōpl'onē eſt pinguis: q exuberās mā ꝓpt frigiditatē: vnctuoſum. ſ. ſanguinis in ea facil'r pōt ꝓgelari: ⁊ ſic de alijs. ¶ 2° ponit ſigna qñ talis exceſſus eſſet magn⁹. dicēs q ſigna augmētaꝝ ad augmētū iſtaꝝ q̄litatū ⁊c. ⁊ color i capillis fit magis ruffus: ⁊ vtriſq; multū augmētatis fit color cutis liuidꝰ. Lā pz i notabilibꝰ.

¶ Primo nō hāc ꝑtē dupl'r poſſe exponi. ꝑ vt ly alia ſit ablatiui caſus vt ſit ſenſus. ſi ꝟo diſcraſia ampliꝰ augeaꝫ alia. i. cū alia iā dcā: tūc ſequerēt ſigna iā dcā. 2° vt ſit nominatiui caſus vt ſit ſenſus. ſi ꝟo alia iſtaꝝ diſcraſiarum: puta frida vel humida amplius augeaꝫ: q̄ non eq̄l'r ꝑm ambas a tēperamēto recedat: tūc cōſidera fig' ⁊c. vtraq; expō eſt bona. ¶ 2° nō. q ſi ſit ita ꝑm quācūq; expōnem hic ponaꝫ capilli ſunt ruffi. i. albi: q aduſtio valde modica eſt in mā q̄ eſt in pilū cōuertēda. aucta. n. friditate minuiꝫ vſtio: ⁊ ſil'r aucta humiditate. ꝑm̄ ſit ꝓp agēs diminutum. 2m̄ ꝟo ꝓp mām idiſpoſitā. ¶ 3° nō q multa augmentatione ſcā in his q̄litatibꝰ tēpamētum excedētibꝰ ſit color liuidus ꝓp cām ſupius aſſignatā. ¶ 3° ponit canonez ſupius ꝓſuetū: dicēs q q̄litati magis domināti in diſtem

perantia inequali correſpondent dicta ſigna ꝓpria ⁊c.

¶ Circa dicta cadūt dubia. ¶ Primū duᵐ. videtur q tale corꝑ frigidū ⁊ hūidū habeat pinguedis ⁊ carnis augmētū equal'r: q̄ friditas eſt cā pinguedis ⁊ humiditas carnis: ſed in ꝟ eſt vel ꝓtingit eē receſſum eq̄lē ꝑz frigiditatē ⁊ humiditatē ⁊c. Pz ꝓña ⁊ aſſumptū ſil'r videt eē de mēte Gal. q multitudo friditatis faciat pinguedinē humiditatis ꝟo carnē: vt pz diſcurrēdo p oīa iſta ſigna. Et ꝑ illo videt auctoritas Galyabatis ponētis eq̄le augmentum carnis ⁊ pinguedis. ¶ 2m̄ duᵐ. Uidet q tale corꝰ debeat eē raꝝ ⁊ nō ſpiſſum: q̄ ꝓp'o frigida ⁊ humida q̄ lis eſt cōpl'o mulieris eſt cauſa raritatis carnis: vt colligit ꝑ ꝑmi ca. de etatib⁹. iō ⁊c. ¶ Ad ꝑm dī ꝑ q multitudo carnis nō ſequit humiditatē abſolute: nec ēt pinguedinis multitudo abſolute friditatē: ſed oz cū hūiditate iūgi calitatē ſufficiētē in digerēdo: ⁊ ſil'r cū friditate mām hūidā ꝓgelādo. Uerūtn̄ multitudo carnis plus regrit exceſſum humidi in q̄nto q̄ calidi: vt pz ꝑ pl'a ſigna. ſ. poſita. ⁊ multitudo pinguedis plus regrit exceſſū fridi cōgelātis. Et vlteriuꝰ oī q in corꝑe iā dicto magis abūdat piguedo q̄ caro ſupra tēperamētū: imo abſolute pigue do eſt carne abūdātior: ⁊ ſic nō pōt ꝓcludi ꝓueniētia huius cū corꝑe tēpato. Ad auctoritatē Galy. oī q non voluit eq̄litatē abſolute eſſe in hoc corꝑe in piguedie ⁊ carne: ſz intellexit q ꝑm vtrūq; recedit a tēpamēto. Ultimo oī q in tēperamēto iuſtitiali regrit maius dñiuz carnis q̄ piguedis. Et q̄'ita nō eſt in iſto q equāl'r: hinc eſt q in hoc corꝑe eſt maior receſſus ꝑm pinguedinez a iuſtitiali tēperamēto q̄ ꝑm carnē. ¶ Ad 2m̄ pz ſol'o ꝓdicta ꝑ caſ. cap. vltimo. ¶ Sz duᵐ eſt de corꝑe cal'o ⁊ humido ē ne plus de pinguedie in eo q̄ i tēperato. ¶ Dōz eſt q ſic vt colligit 2° cōpl'onum. vltimo caꝑ. a Gal. minor tñ in eo ē pinguedo reſpectu ſue carnis q̄ in tēperato ꝑ multitudinē carnis ⁊ caloris exceſſum: vt pz intelligenti.

19 ¶ Q̄ ſi vincit nā in corꝑe frigus cū ſiccitate ꝑm eq̄litatē: tunc eſt duꝝ: gracile: ⁊ nuduz pilis. ⁊ quando tangit inuenit frigidum. ⁊ hoc corꝑ cuius ſit gracile: tm̄ cōmiſcetur carni eiꝰ piguedo. capilli autem ⁊ color ſunt ꝑm frigus.

Daly ¶ Nō ꝓmiſceꝫ piguēdo carni in hac cōpl'one niſi ꝓpter frigus. Et frigus gnat pinguedinem. ſ. adipem. Et ſiccitas generat gracilitatem. Et ꝑm victoriam cuiuſcunq; ſ. frigoris ⁊ ſiccitatis apparet ſignum ꝓpriū eis plus. Et quod remanet de ſermone eius eſt intellectum.

Laurē. ¶ Sed ſi ſimul frigꝰ cū ſiccitate ex equo augeatur nā duꝝ ⁊ gracile corꝑus hñt: ac nudū: attrectanti frigidum. Pinguedo vero ipſis alioqn extenuatis carni diſperſa eſt. Capilli ꝟo ac color menſure frigiditatis ꝓportionantur.

Leoni. ¶ Si autem frigiditas vna cum ſiccitate equaliter augeaꝫ: nā duꝝ: ac tenue: ⁊ glabꝝ corꝑus hñt: ⁊ tāgētibꝰ fridū: piguedo tm̄ ipis: ⁊ ſi graciles ſint: ꝓp carnes diſperſa. Capilli aūt: ⁊ color friditatis modū ac ꝓportionē ſequuntur.

Anniq ¶ Si ꝟo fridū cū ſicco eq̄l'r augmēteꝫ: nāl'r durū ⁊ gracile hñs corꝑus ⁊ nō pilo ſum: ⁊ tāgentibꝰ fridū. Piguedo ꝟo ſil'r eſt eis: ⁊ gracilibꝰ exñtibus diſperſa eſt ꝓ carnē. Capilli ꝟo ⁊ color ꝓportionaliꝫ ſunt mēſure frigiditatis.

Jaco. Magna ¶ Ponit ſigna fride ⁊ ſicce cōpl'onis muſculoꝝ. Primo qñ iſte q̄litates ſunt equal'r excedētes. 2° qñ ineq̄l'r. ſcōa

ſibi Dñante. Primo qñ talia ſigna ſunt a gñatiōe nāl'r talia. 2° qñ ꝓ decidētiā etatiuā. 2° ibi Decidēte. ¶ Primū ſignū q hitudo totiꝰ exñte frida ⁊ ſicca equal'r: corꝑus erit duꝝ ⁊ gracile ⁊c. ¶ Primo nō q cōpl'o frida ⁊ ſicca repit duplex. q̄dā ē talis a gnōne ꝑcta. q̄dā ꝟo ē acquiſita ꝓ decidētiā etatiuā: ſicut corꝑus multū cholericū a gnōne in ſenectute decidit i cōpl'onē: nō ſolū etatiue: ſz ēt nāl'r frigidaz ⁊ ſic. vt ſtra patebit. Iō in ꝓpoſito ponit ꝑmo Gal. ſigna ꝑme cōpl'onis frigide ⁊ ſicce. 2° ſcōe. ibi Decidēte ꝟo. ¶ 2° nō q ly nā pōt exponi dupl'r. ꝑ vt ꝓſtruaꝫ cū ly fridū ⁊ ſiccū. ⁊ ponit ly nā ad dīam friditatis ⁊ ſiccitatis ꝓ decidētiā. 2° q ꝓſtruaꝫ cū ly duꝝ: q̄. ſ. tale corꝑ eſt nā duꝝ ⁊c. ¶ 3° nō q tale corꝑ eſt durum ꝓp ſiccitatē exiccātē ⁊ friditatē inſpiſſantē. Ex gracile ꝓp ꝑuationē carnis. Nō piloſuz ꝓp frigiditatē. ꝑ hibētē aduſtionē. Et tangētibus frigidū apparet. Pz cā. Pinguedo etiam eſt in eis gracilis diſperſa per carnē. ¶ Nō q cauſa huius pōt eſſe duplex. Prima cū in talibus ſit carnis ſpiſſitudo. ꝑ hibeꝫ illud modicū ſanguinis vnctuoſū: q̄ ꝑ calorē a mā ſanguinea eleuaꝫ ꝑ ſubam carnis penetrare: vñ retineꝫ. Et q̄ in tali corꝑe ē modicus calor ītēſiue: vt pz effectiue ꝓp paucitatē ſpūuz. vñ i talibꝰ caro ē multū frida: ⁊ ꝓ ꝓñs potēs infridare ſubtile ſanguis vnctuoſi. iō ⁊c. Capilli eoꝝ ēt colorāt ꝓportionabiliꝫ ꝑm mēſuraz frigiditatis eoꝝ vltra tempamētū. ¶ Primū dubiū. Qð corꝑus oz eē duriuſ: an corꝑus cal'm ⁊ ſiccū an melancholicū. caliditas. n. quodāmō vī rarificare ſubaz: ⁊ ꝓ ꝓñs facere ipſam min⁹ durā. econtra ꝟo friditas inſpiſſare vī. ¶ 2m̄ dubiū. Uidet q nullo modo carnis frigiditas poſſit eē in hoc corꝑe cā gñatiōis pinguedinis: quia pinguedo generata eſt frigidior carne. ergo. ꝓñtia tenet. nihil enim agit vltra gradū ꝓprium. ¶ 3m̄ duᵐ. Uidet q debeat habere in pilis equalitatē. due enim ſunt cauſe pilorum: q̄ adeſt vna. ſ. ſiccitas. ¶ Ad primū dicit q cal'm ⁊ ſiccū: q̄ caliditas ⁊ ſiccitas ꝓcurrūt tāq; due cāe multum potēs in cauſando ſiccitatez: ⁊ ꝓ ꝓñs duritiē. Iz enim frigiditas inſpiſſet: ꝑ quanto tm̄ per viā indigōnis multiplicat mām ſtaticam q̄ ꝑ totuz diſperſa reddit totū aliq̄l'r mollius: iō nō tm̄ indurat frigiditas ⁊c. Et cuz argueret q caliras magis rarefacit. Dicitur q plus indurat reſoluēdo humidū q̄ rarefaciēdo de duritie remouet. ¶ Ad ſecundum dicit q argumentum ꝓbaret niſi ꝑ tes vnctuoſe ex naturali inclinatione etiam ab intra mouerent ad frigiditatem maiorem ⁊c. ¶ Ad tertium dicitur q plus valet caliditas q̄ ſiccitas. Lōceditur tamen iſtos piloſiores eſſe q̄ frigidi ⁊ humidi: ſed tamen minꝰ q̄ ſit tēperatus: vt patere pōt intelligēti. ideo ⁊c.

20 ¶ Cum ergo ꝓuertit cōpl'o calā ⁊ ſicca in ꝟora declinationis etatis ad cōpl'onē fridā ⁊ ſiccā: tūc corꝑus eſt ex gracilitate ⁊ duritie ꝑm diſpōnē quā narrauim⁹: verūtn̄ cholera nigra vicit ſup ipm: ⁊ ſil'r vicit ſup ipz nigredo: ⁊ mltipli canꝫ in eo pili. Cū ergo vna iſtaꝝ duaꝝ q̄litatū vincit multū ⁊ altera nō excedit eq̄litatē niſi parū: tūc ſigna magis vincētis q̄litatis ex duab⁹ qualitatibus ſunt magis vincētia: ⁊ ſigna qualitatis alterius ſunt magis debilia.

Daly ¶ Rememorari nos fecit Gal. ꝓ būc ꝑmonē rei cōis. Et ē q ois cōpl'o ꝓuertit i fine etatis ad ꝓp'onē frigidā ⁊ ſic. Nā in inceptiōe eſt calitas ⁊ ſiccitas: tūc manifeſtū eſt q cho. ni. dñaꝫ in ea ⁊ vincit aduſtio hūoꝝ. Et ſi nō ē caliditas: tūc nō mltiplicaꝫ in ea cho. ni. ſed mutaꝫ ab eo ꝟz q eſt ⁊ declinat ad friditatē ⁊ ſiccitatē. Apparēt g̃ ſigna cōpl'onis ſcōe cōmixta ſignis cōpl'onis ꝑme. ¶ Seqꝫ g̃ vt

fri. ⁊ ſic ce ꝑplexionis Cōpl'o fri. ⁊ ſic ca duꝝ

Corpus vite longioris aut breuioris Terra vbi longior fit vita.

sit breuioris vite nã q̃ alij hoies ille c⁹ cõplo est a pn̄o ipso frida ⁊ sicca. Deinde sequit ipz c⁹ cõplo ẽ frida tm̄. Deinde seq̃ ipm c⁹ ꝑplo ẽ sicca tm̄. Deide seq̃ ipz cui⁹ ꝑplo ẽ frida ⁊ hu. Deide seq̃ illũ cui⁹ ꝑplo ẽ cal'a ⁊ sic. Postea seq̃ illũ c⁹ ꝑplo ẽ hũida tm̄. ¶ Postea seq̃ eũ ille cui⁹ cõplo ẽ eq̃lis. Deide seq̃ eũ cui⁹ ꝑplo ẽ cal'a ⁊ hu. ⁊ ẽ lõgioris vite iter hoies distẽpatꝫ ꝑplonũ. Iste eniz qñ ꝓseruaꝫ ei⁹ cõplo ⁊ equanꝫ chimi ipius ⁊ euadit ab egritudib⁹ putrefactiõis: ẽ lõgior vite q̃ alij hoies nã. Et ꝓp illud laudaꝫ phs in lõgitudie vite terrã ca. vicinã mari ꝓp hũiditatẽ aeris ei⁹ ⁊ calitatẽ ipsi⁹. Et laudauit ẽt cũ illo cõplonẽ ca. ⁊ hu. ¶ Lõplonis vo ca. ⁊ hu. duo sunt modi. Alia enim est que est naturalis in corpore ⁊ est illa que est ab ipso initio sue creationis in ventre matris sue. Et alia est sibi accidentalis: ⁊ hec est vituperabilis: propterea q̃ est velox ad putrefactionem.

Lõplo/nis cali. ⁊ humi. modus duplex

Laurẽ. ¶ Cetez vbi calidũ ⁊ siccũ tẽpamẽtũ: in ipso vigoris tpe vertit ad habitũ frigidiorẽ ac ficcio/rẽ. Corp⁹ taliũ gracile duꝫ ac melãcolicũ pide q̃ nigrum simul: pilosumq̃ est. Sz vbi altera qualitas multum exuperat altera parum a mediocritate euariet: exuperabũt qdem exupantis alterius vo signa reddẽt debiliora.

Leoni. ¶ Ubi vo cal'a: ⁊ ficca tẽperatura in tpe decremẽti: in frigidũ: ⁊ siccũ labit habitũ: tũc hi graciles fiũt: ⁊ duri: atq̃ attrabilis in eis dñatur: ⁊ obid nigri simul: ⁊ hirsuti euadũt. Ubi igit altera q̃litas plm dñaꝫ: alt'a vo parum a mediocritate recedit: superabunt eius que dominatur: exilia aũt erũt alteri⁹ q̃litatis indicia.

Antiq ¶ Decidẽte vero calida ⁊ ficca crasi in tpe pergaugmastice etatis fridam ⁊ ficcam. hitudo vo talium gracilis qdem simul ⁊ dura ⁊ melãcolica ẽ: ⁊ ppea nigra simul ⁊ pilosa. Dñante vo altera qualitate multũ: altera vero paruz a mediocri mutata: dñabunt quidẽ dñantis signa: mediocres vero erũt alterius cognitionis.

Jaco. ¶ Super ista parte satis notatum est in questione super hec. ideo omitto, recurre ibi.

21 ¶ Et dabo tibi signũ cõe cũ oibus que narraui ⁊ narrabo q̃ significabit tibi cõplonẽ. Quia si membrum infrigidatur velociter: tunc istud significat frigus ex eo: aut raritatem. Et si nõ infrigidatur nisi cum difficultate: tunc illud significat ex eo aut caliditatẽ: aut spissitudinẽ. Et quando vides ex rebus exiccantibus membro accidere vt aridum fiat: ⁊ exiccetur: ⁊ difficilis fiat motus eius: tunc illud significat ex eo siccitatem. Et similiter quando vides membꝫ grauari a rebus humectantibus: tunc illud est signum super humiditatem eius.

Daly ¶ Postq̃ fecit scire signa sumpta ex ipsis mẽbris: facit ẽt scire signa sũpta extrinsecus. Corp⁹. n. aut aliqd mẽbrorũ ei⁹ qñ velociter accipit ꝑplonẽ rei extrisece: tũc illõ ẽ signũ qõ ꝑplo ẽ cõueniẽs ꝑplonj illi⁹ cãe. Et si sit difficilis passio corpis aut alicui⁹ mẽbroꝝ ei⁹: tũc ẽ signũ illud q̃ ꝑplo ei⁹ ẽ ẽria ꝑplonj illi⁹ cãe. Et qñq̃ accidit vt euanescat certificatio h⁹ canõis qñ corp⁹ ẽ raꝫ aut spissum.

raritas qdẽ facit corp⁹ velociter patiẽs a causis fridis q̃ pijciũt sup ipsum extrisec⁹: siẽ frig⁹ aeris ꝓtinẽtis: qm̃ ingredit ipz absq̃ ꝓhibitiõe ⁊ infridat ipm q̃uis sit nã calidũ. Et silr facit ipz pati a causis calidis extrisec⁹: q̃uis sit natura frigidũ. Spissitudo autem facit corpus difficile patiens a causis extrinsecis. Et oñdet Hal. illud in eis que sunt post declaratione meliore ⁊ persectiore.

Laurẽ. ¶ At vero ꝓterea quecunq̃ dicta sunt aut dicẽda cõmune temperamẽti indiciũ est vbi mẽbrum facile refrigeretur frigiditatis aut raritatis vbi difficile refrigeretur caliditatis aut densitatis. Si vero ledaꝫ ab exiccantibus: reddaturq̃ siccũ sq̃lidũ: rigidũ: siccitatis: quẽadmodũ si grauek ab humectantibus humiditatis.

Laurẽ. ¶ In oibus vero de quibus supradiximus: ⁊ postea dicemus: cõmune est tẽperature indicium si mẽbrum facile frigefit: vel friditatis: vel raritatis. Si vero nõ facile: vel caliditatis: vel densitatis. Si vero a desiccantibus offendatur ⁊ aridum: ⁊ siccum: ⁊ nõ facile mobile fiat: siccitatis: quemadmodum: ⁊ si ab humectantibus grauiter se habeat humiditatis.

Jaco. ¶ In oibus vo q̃ predicta sunt ⁊ que dicenda sũt: cõis agnitio crasieos. Siquidem facile frigescẽs fit pars: aut frigiditate: aut raritate fit. Si vero difficile frigescẽs: aut calore: aut spissitudine. Si vero ex desiccantib⁹ fit aridũ ⁊ siccum ⁊ difficile mobile fiat: ex siccitate fit. Quẽ admodũ si grauek humidus ab humiditate.

¶ Ponit signa sumpta ab extrisecis alterãtib⁹. Et pz lra.

¶ Nõ ꝑ q̃ q̃ supi⁹ posuerat. Hal'. canoñ. potẽtes istãtiã recipe: puta signa sũpta ab extrisecis alterãtib⁹: vt in cã. de cerebro. signa sũpta a duritie ⁊ mollitie gracillitate ⁊ mollitie: vt hic in cap̃. iõ oportuit ipm in ꝓposito canões ponẽ correctiuos errozis ⁊ istãtiaꝝ q̃ fieri possent. ¶ Nõ q̃ iste canõ ꝑm⁹ remouet hũc errozẽ: q̃ supra dcm̃ est q̃ facilr pati a frido ẽ signũ fride ꝑplonis ⁊ a cal'o cal'e: vt ẽt collr 2ª ꝑmi cap̃. de signis cõplonũ in sexto gñe. mõ arguiẽ q̃ nõ: q̃ ñ facilr patiẽ res a frido solũ q̃ frida sit: sz ẽt q̃ rara: ⁊ silr a cal'o. iõ ⁊c. Ad Hꝫ rẽouẽdũ dr q̃ facilẽ pati a frido signãt friditatẽ mẽbri aut raritatẽ. ¶ Lõsilr p oia dr de cal'o. Et ex Hꝫ pz correctio canõis isti⁹. Et q̃ seq̃ istã ꝓnaz nõ valere: Hꝫ corp⁹ facili⁹ frigefit aut calefit q̃z illõ. q̃ Hꝫ corp⁹ ẽ fridi⁹ vel cal'us illo. Et cã ẽ. sic. n. ꝓpter eẽ fridiorẽ ipsa ẽ disposita vt facili⁹ a frido patiaẽt ita ꝓp raritatẽ maiorẽ disposita ẽ actioni alterãtis ad interiora facili⁹ penetrãtis. ¶ Lõsilr p oia dr de difficultate passiõis a cal'o: siẽ de frido viceuersa. Nõ. n. seq̃. Hꝫ corp⁹ difficulter patiẽ a cal'o. q̃ est fridũ. sed seq̃ illud esse frigidum aut densum. Similiter non sequiẽ difficulter patiẽ a frigido. ergo est calidũ. sed sequiẽ illud eẽ cal'm aut densum. ¶ Dubiũ. Utrũ ita ẽt sit de humido aut ficco. ¶ Dicendum q̃ sic: alz nõ explicauerit hoc Hal'. q̃ hoc sufficienter dedit intelligere p calidum ⁊ fridum: vt pz intelligẽti. Alij aliter respondent. sed hoc nunc sufficit.

¶ Et oportet vt consideres an cõplo oium musculoꝝ sit vna in naturis suis aut non.

¶ Iste canõ ali⁹ est: q̃re pol'e ẽ vt diuersificeẽ musculoꝝ cõplo ⁊ sit in qbusdã mẽbris aliqd ⁊ sit in alijs mẽbris alia res. Facit q̃ illud errare eum qui enunciat membra.

Laurẽ. ¶ Considerandũ ꝓterea vñ oes musculi silẽ an dissile inuicẽ habuerint temperamentum.

Leoni. ¶ Inspicere autẽ oz si eadẽ oes musculi seruãt tẽperaturam: vel minime eandem.

Antiq ¶ Cõsiderare vero oz ⁊ si similem adiuicẽ oes musculi aut nõ similẽ crasim habẽt simul.

Jaco. ¶ Ponit q̃tuor canones errozis correctiuos. 1ª ibi Silr aũt. 2ª ibi Que augmẽtata. 4ª ibi Silr vo. ¶ Primus canõ dicẽ q̃ oz ꝑsiderare an oes musculi tot⁹ hẽant silez ꝑplonẽ an ñ. ¶ Primo nõ q̃ h̃ canõ hũc errozẽ removet: q̃ supr dcm̃ ẽ q̃ si mẽbra sint grossa pilosa ad tactum cal'a: tũc dẽm⁹ arguẽ supr dispõnẽ tot⁹ cal'az: ⁊ si eẽ supr fridã ⁊c. Lõtingẽ ãt posset alic⁹ mẽbri musculos ẽ cal'os musculis alioꝝ exñtib⁹ fridis. vt musculis brachiorũ calidis exñtib⁹ stat alios eẽ fridos: ⁊ tũc pz errozi iudicio. Iõ dicit Hal'. q̃ nõ dẽm⁹ qescẽ supiudicio musculoꝝ vnius mẽbri. sz oz de oib⁹ iudicare. ¶ 2º ꝓn̄ nõ q̃ musculi i suis ꝑplonibus pñt ad duo cõpari. Primo pñt cõpari ad meñ giis ⁊ sic sp oes musculi sũt cal'e ⁊ hu. cõplonis: ⁊ sic sũt silẽs: ⁊ õ tali ꝑplone q̃ eis attribuiẽ reñ medij giis. scutis nõ ẽ i ꝓposito ꝓmo. Scõo cõpari pñt reñ medij. ꝓprie spẽi ⁊ sic nõ necio sũt oes silẽs: alz bñ illud sit pol'e. ⁊ sic itelligit Hal. in ꝓposito. ¶ Sz diceres ꝑ: q̃ sp musculi pectoris sũt caliores musculis pedis ꝑ comparionẽ ad meñ ꝓpe spẽi. q̃ ẽ. ¶ Dõm q̃ in tali cõpatiõe debemus q̃libz musculũ cõpare ad musculũ tẽpatũ correñdẽtẽ in eodẽ situ corpis ⁊ in eadẽ etate ⁊c. vt musculũ cal'm pectoris ad musculũ tẽpatuz pectoris. ⁊ musculũ calidum pectoris ad musculũ temperatum pedis: ⁊ sic de aliis. Bẽ ergo posito ponẽdũ est oes musculos nostri corpis sore in cõplone similes: vt pz intuenti. ergo ⁊c.

Jꝫ ¶ Et aspice cũ cõsideratõe tua in esse oium musculoꝝ in q̃titatib⁹ ossiũ sup que musculi posiți sunt. Fortasse. n. putas q̃ mẽbrũ minutũ sit ⁊ non ẽ minutũ pp musculos: sz tu vides ipaz taliter pp minutionẽ ossis. Et silr ẽt multotiẽs estimaꝫ q̃ mẽbrũ ẽ grossum. Et nõ venit grossitudo eius ꝓpter grossitudinem ossium: sz ꝓpter multitudinem carnis.

Daly ¶ Iste canon alius est sumptus ex proportione carnis ad os. Et plenarie est intellectus.

Laurẽ. ¶ Scrutãtes in oibus subiectoꝝ ossiũ q̃titatẽ. Mã interdũ ps gracilior vr q̃ haudq̃q̃z gracilis: q̃z tũ ex musculis est. Sz pp angustiã ossiũ talis apparet. Itidẽ crassior interduz vr nõ pp ossiũ amplitudinẽ: sed pp carnis multitudinẽ.

Leoni. ¶ Atq̃ in oibus aiaduertere subiectoꝝ ossiuz quãtitatẽ. Nonũq̃z enim gracile vr mẽbr̃ cuz tñ nõ sit: gracile quo ad musculos attinet: sed pp ossium tenuitatez tale videt. Sic ⁊ crassius quibusdam plerunq̃ apparet: non ob ossium amplitudinem: sed ob multitudinem carnis.

Antiq ¶ Silr oz ꝑsiderare in oib⁹ quãtitatẽ involutoruz ossium. Aliqñ. n. gracilior vr esse pars non ers gracilior quãtũ ad musculos: sz pp angustiã ossiuz talis vr eẽ apparẽs. Silr autẽ ⁊ spissior videtur esse multotiens: nõ pp amplitudinem ossium: sed propter carnis multitudinẽ.

¶ Iste scõs canõ remouet hunc errozẽ. q̃ supr dcm̃ fuit q̃ grossities signãt caritatẽ: tenuitas vo siccitatẽ i q̃ntingẽ pot errozi: q̃ pol'e ẽ musculos eẽ tenues: ⁊ tñ pp ossa qb⁹ circũuoluti sũt eẽ multũ grossa totũ apperet mltũ gssuz. Silr eꝫ pol'e ẽ musculos eẽ gssiozes ⁊ ossa eẽ valde gracilia: q̃re totũ apper multũ gracile: q̃ posito apper errozi. Ad hũc ergo errozẽ removendum necesse est cõsiderare dispõnem ossium vtrũ sint grossa vel gracilia. Jaco.

¶ Et caro ꝑm additionẽ sui est ⁊ sui diminutionẽ: ⁊ ꝑm additionẽ suã in duritie ⁊ mollitie ponit dispõnẽ mẽbri: i quo est i supfluitate siccitatis ⁊ in supfluitate humiditatis. q̃ ẽ est: q̃ caro pauca ⁊ dura disponit membrum siccius: ⁊ caro multa ⁊ mollis ponit mẽbrum humidius. 24

¶ Iste canon alius sumptus est ex dispositiõe carnis in se ipsa ⁊ est intellectus. Daly

¶ Que ⁊ crescẽs ⁊ decrescẽs ⁊ durior ⁊ mollior effecta ptẽ mõ siccior: modo humidiorem facit. Sin igitur pauca: duraq̃ sit partez efficit duriorem. Si multa ac mollis humidiorem. Laurẽ.

¶ Que vel aucta. vel cõminuta: vel durior. aut mollior effecta: siccius: aut humidius mẽbrũ ostendit. Pauca igitur: ac dura: siccius: multa autem: ⁊ mollis: humidius. Leoni.

¶ Que aucta ⁊ diminuta ⁊ durior ⁊ mollior: dum fit siccior aut humidior apparet parum pars: siquidẽ pauca ⁊ dura siccior: si vero multa: ⁊ mollis humidior. Antiq.

¶ Iste tertius canon potest habere duplicem intellectuz. Primus vt sit pure indicatiuus: q̃ scilicet docet ex multitudine carnis ⁊ eius mollitie arguere supra humiditatem: est paucitate vero ⁊ duritie supra siccitatem membri ⁊ tunc exponitur littera vt iacet. Secunda expositio est q̃ intendit remouere errozem: quia supra dictum est q̃ ex multitudine carnis arguitur humiditas. ex paucitate vero siccitas. Contra diceret aliquis: q̃ potest eẽ caro multa ⁊ dura ⁊ pauca ⁊ mollis: quomodo hoc arguere possum⁹. Docet ergo cognoscere multitudini addẽdo mollitiem. paucitati vero duritiem. tunc enim erit bonũ argumẽtũ. ¶ Ad quibusdam vero hic datur alia expositio: vt q̃ pars hñs naturaliter plus de carne est hũidior: vt nares manus ⁊c. ecõuerso vo siccior. hec satis patent. Jaco.

¶ Et silr ẽt loca que sunt inter membra silizꝫ ptium: ꝑm multitudinẽ eius q̃ cõtinent de humiditate: ⁊ ꝑm paucitatẽ eius ⁊ superfluitatez grossitudinis: aut subtilitatis eius ponunt dr spositionem mẽbri: in quo sunt in superfluitate humiditatis eius ⁊ siccitatis ipsius. q̃ ẽ est: q̃ ista hũiditas q̃z to ẽ tenuior ⁊ amplior tanto plus ponit mẽbrũ humidũ: ⁊ q̃z to ẽ grossior ⁊ minor ponit membrum siccum. Naz membra corporis fixa que vere sunt dura nõ ẽ possibile aliquo modoruz vt ponat ea humidiora q̃z sunt: sed sufficit vt custodiat ea ⁊ prohibeat ea exiccari velociter. Loca autem que sunt inter ea possibile est cum humiditate implere. ⁊ sunt cũ dispõne ⁊ sunt absq̃ dispositiõe: ⁊ hec 25

qdem hūiditas est nutrimētū ꝑpriū mēbris similium ptiū qō trahūt ꝑ vicinitatē nō ex venis. Et hic qdem sermo meus in eo est cōis in omnibus que dixi: ⁊ dicā ipsum ēt cū dicā cās sanatiuas ⁊ egrotatiuas. Nūc aūt ego veniens sum sup istud qō cōtinuaꝯ in eo in quo fui.

Galy ¶ Iste est canon ali⁹ sup⁹ ab hūiditate posita in spaciꝭ. q̄ sūt iter ptes mēbroꝝ filiū ptiū: ex q̄ nutriunt̄ ista mēbra Hec. n. hūiditas mutat cōp'onē mēbri ſz illō ſz qō ē ei⁹ op'o ⁊ ipsi⁹ grossitudo ⁊ ei⁹ tenuitas. Putaꝯ g̃ ꝙ mēbrū est hūidi⁹ ⁊ nō ē hūdi⁹: aut ꝙ ē calidi⁹ ⁊ nō ē calidi⁹: aut ꝙ est siccius ⁊ nō ē sicci⁹ aut qō ē fridius ⁊ nō ē fridius. Unde illud accidit mēbro ꝑ illud sup qō est humiditas posita in vacuitatib⁹ corꝑoꝝ mēbroꝝ filiū ptiū. Et Gal. qdē facit te scire i B canone q̄ docet dispōnē op'onis corꝑoris: aut cōp'onis alicuius mēbroꝝ ei⁹. Et canō ē multi iuuamēti: ⁊ ē: q̄ qñ vides cōp'onē corꝑis aut op'onē alicui⁹ mēbroꝝ decliata nā ab eq̄litate sua ⁊ vis eā reducere ad eq̄litatē: aut diminutionē a declinatione sua: tūc iple spacia illa hūiditate: op'o c⁹ fit ꝓzia cōp'oni ei⁹. qō est: q̄ mēbra filiū ptiū nutriūt hac hūiditate. Inclinat g̃ hec hūiditas ad ptē op'onis sue ſm lōgitudinē tpis paulatim: sicut oñdit in libro de op'onib⁹ ⁊ in libro de virtutibus medicinaꝝ simpliciū ⁊ in libro de cibis ⁊ in libris aliis. qō est: q̄ vnūqōq; mēbrū attrahit ex vēis q̄ veniūt ei⁹mām nutrimēti sui ⁊ reponit eā in locis vacuis ⁊ digerit ipsam ⁊ cōuertit ipsam ad filitudinē sue subē. ⁊ necesse est vt ipmat hec hūitas ēt in ipm aliqd post aliquid: ⁊ ſm lōgitudinē tēporis mutet ipm ⁊ pmutet cōp'onē ei⁹ ad ntē cōp'onis sui. Jam g̃ declaratū est ꝑ illud qō dixit Gal. q̄liter sciāt signa q̄ faciunt nos lucrari cognitionem cuiuslibet cōp'onis corꝑis ⁊ op'onē cuiuslibet mēbroꝝ absq; errore ⁊ deceptione. Nā cum tu scieris oēs canones securus es: ne erres in aliquo ex illis.

Laurē. ¶ Nec secus similariū corꝑoꝝ interceptiones plus hūiditatis aut minus in seipsis ōtinētis: partē reddūt aut crassiorē: aut gracilliores aut hūidiorē aut ficciorē. Humidiorē qdē quoties hūiditas tenuior: multaq; fit. Siccior̄ vō quoties crassior: paucaq; habeat. Ipas enim ptes corꝑis solidiores: q̄ vere solide primeq; sunt nullo pacto fieri pōt: vt efficias hūidiores: sed satis erit si ꝓhibeas eas cito neq; ex̄iccari. Sedes aūt interceptas repleas hūore tali vel tali licebit. Tale ē ꝑpriū alimētū ptius similariū ex adiectione nō ꝑ venas attractum. Atq; hic sermo cūctis ptib⁹ similarib⁹ cōis ē: ac rursus dicetur dum de causis sanis agetur. Nunc ad reliqua veniamus.

Leoni. ¶ Sic ⁊ intermedia spacia similariuꝫ corꝑoꝝ: vt plus vel minus hūide substātie in seipsis cōtinēt: vel crassius: vel tenui⁹: vel hūidi⁹: vel siccius mēbr̄ ostēdūt. Humidi⁹ qdē vbi subtiliori: ⁊ plurima est hūiditas. Sicci⁹ vō vbi crassior fil': ⁊ minor. Ipse enim solide corꝑis ptes q̄ vere solide sunt: ac ꝑme: nullo mō ꝑnt effici hūidiores: at satis est: siqs eas celerius ex̄iccari ꝓhibeat. Intercepta aūt i ipsis spacia hac: vel illa hūiditate cōplere pole. Hoc vō est ꝑpriū ptiū similariū alimūtū: qō ex appōne fit: ⁊ nō ꝑ vasa attrahit. Cōis aūt hec rō ⁊ omnium ptiū existit. Et iterum in salubrium: atq; insalubrium causarum doctrina repetetur. Nunc autē ea que ordine sequuntur attingamus.

¶ Siſr vō ⁊ medie regiones ſiles ptes hūtiuꝫ corꝑoꝝ: aut ampliozes: aut minozē hūiditatem in seipsis cōtinentes: aut spissiozem: aut tenuiozē: aut humidiozem: aut ficciozē demonstrat partē. Humida quidem ps est vbi tenuior ⁊ amplior est hūiditas. Sicca vero vbi spissior ⁊ simul minor. Ipsas tū corꝑis solidas ptes vō solidas ⁊ primas ſm nullū modū pole est humidiores facere: sed satis est si quis ꝓhibeat eas ficcari nō cito. Eas vō ꝓtinētes regiones ſz replere hūiditate: aut tali. Jdvero ꝑpuꝫ est nutrimētū ſiles ptes hūtiū ex appōne nō ꝑ vasa factū: cōis vō hec rō ē oīum ptiū. Et de ꝟ dicē ꝓstea in sanaꝝ ⁊ egraꝝ causaruꝫ doctrina. Nunc vero que sequuntur dicamus.

Jac. ¶ Dic est ārtus ⁊ vltim⁹ canō erroꝝ correctiu⁹: q̄ dividitur in tres ptes ſm tria dubia q̄ in B textu remouent. 2^m ibi Ipsas tū. 3^m ibi Eas vō. Ultimo ꝓcludit epilogando. ibi Cōis vō. De ꝑ^te ꝑz lra. Et correctio errorꝭ ꝑmi patebit in notādis. ¶ Primo nō q̄ ꝑ medias regiones in ꝓposito intelligē debem⁹ ꝓzositates exītes i spōgiositatib⁹ mēbroꝝ. ¶ 2° nō q̄ caro ⁊ musculi ⁊ totihitudo pōt apparere q̄nq; molliꝭ q̄nq; ficciozꝭ ſm q̄ hō spōgiositates seu ꝓzositates exītes i mēbroꝝ spōgiositatib⁹ replēt hūiditate molliori aut ficciori. v. g. vt si sortes tūvteret hūectātib⁹: vt lactuc] lacte ⁊c. hūiditas nutrimētalis diſpſa p ſubaꝫ carnis ⁊ musculoꝝ faceret carnē sortis appere valde mollem. sic eō si vteret pane ficco furfureo gladib⁹ fabis ⁊c. sic totū fiue caro eius appereret durior ⁊ ficcior. ¶ Ex q̄ segt ꝙ q̄tūcunq; musculi sortis eēnt nāl'r ficci: ipo tūvtēte regmie iā dicto ꝓtigēs fozet ꝙ tāgēs sortē iudicaret in eo mollitie maiorē q̄s in tēpato. Siſr eō q̄tūcūq; eēnt nāl'r hūid⁹ ⁊ vteret regimie ſtipti co ⁊ ſolido iā dicto ꝓtigēs, ē tāgētē ipz iudicaꝝ ipz duriorē tēpato. Et sic appet manifest⁹ erroꝝ in iudicādo supra hūiditatē ex mollitie: supra ficcitatē ex duritie. Jō Gal. B remouens dat intelligere ꝙ medic⁹ debēs de B iudicare dz ꝓsiderare q̄lis est hūiditas nutrimētalis p B corꝑis diſpſa. qō maxie sciet cognita q̄litate cibi q̄ repleꝭ corꝑus. iō ⁊c. ¶ 2° remouet 2^m ou^m. Quia dcm̄ est ꝙ ꝑ nutrimētū hūidū in ꝓzositatib⁹ mēbroꝝ exīs corꝑus pōt reddi hūidi⁹ ſm carnē. q̄rit an B hēat vez in mēbris spmatich sicut in carnifozmib⁹. Rñdet dicēs ꝙ nō. Et cā ē in B: q̄ mēbra spmatica q̄ sūt vē solida ⁊ ꝑme ptes nr̄i corꝑis ꝑ nullū modū pñt fieri hūidiora. q. s. ꝑ hūiditatē replētes ꝓzositates ipsoꝝ: ſz satis ē si medic⁹ ꝓhibeat eas nō cito exiccari cū nutrimēto hūido. ¶ 3° remouet 3^m oubiū. Nā si ꝓzositates mēbroꝝ spmaticoꝝ ſz repleri tali aut tali hūiditate: segt mēbra talia ad tactuꝫ appere hūida. Et sic ſil'e erit de spmaticis ſic de carnifozmib⁹. Rñdet ꝙ nutrimētū i ꝓzositatib⁹ mēbroꝝ spmaticoꝝ ꝓtētū ⁊ ad talia mēbra trāſmiſſuꝫ: eo ꝙ trāſit ꝑ multas varias digōnes ⁊ trāſmutatiōes medias trāſmutabit: iō nō hūecrabit ea. Oppositū tñ ē i carnifozmib⁹: ⁊ iō carnifozmia ex illo pñt reddi ad tactū hūidiora. Jō dic ꝙ ſz replē eas regiones

Corꝑis ps vere ſolida ⁊ ꝑ'qd.

Alicē.

Spmatica mēbra hūectari ꝓ'ꝙ cā ꝙ

Alicē. Virtuꝫ nutritie actuꝫ ſ'.

Nutri/mētū ꝓ'.

giones. i. ꝓzositates mēbroꝝ spmaticoꝝ cōtinētes tali aut tali hūiditate ſz talis humiditas nō reddet illa ad tactum humidiora. Eo ꝙ nutrimētū illud venit ad mēbra hūtia ſil'es ptes. i. spmatica ex appōne. i. ꝑsione ipsi⁹ ad ſbam eor ꝑ trāſmutationes diuersas ⁊ nō ꝑ vasa: ita ꝙ ſolū ꝓzositas istoꝝ mēbroꝝ actu humidū ingrediat. ſz est factū ꝓpriū nutrimētū eis. s. carnifozmib⁹. ¶ Primo nō ꝙ ꝑ ptes vere solidas ⁊ primas intelligit Gal'. mēbra spmatica. Juxta opinionez. n. Gal'. ex spmate gñant̄ tanq; ex mā. Mēbra aūt carnifozmia gñantur ex mā sanguinea scōario ad locū gñonis attracta. Uel forte oñr ꝑme: q̄ sunt ꝑm⁹ sustentamētū ⁊ fundamētū partiū aliaruꝫ. Uel forte ꝓme: q̄ ꝑ gñantur spermatica. deinde gñant̄ carnifozmia: vt caro ⁊ pinguedo ad replēdū vacuitates q̄ sunt inter illas: vt colligit'. 21. tertij tractatu ꝑ cap̄. 2. qō est de gñatione embrionis. ¶ 2° nō non eē intētione Gal'. in ꝓposito mēbra spmatica nullatenus posse humectari. Notū. n. ē ꝙ saltē qualitatiue ⁊ madefactiue hūectari pñt: de qua humectatione nō ē sermo i ꝓposito. Sz vult ꝙ nō sic ꝓtingit mēbra spmatica ad tactū fieri mollia ꝑ nutrimētū receptū in suis pozis sicuti carnifozmia. Quātūcūq;. n. humectētur ossa semp apparebunt dura ⁊ non mollia: imo solida quātūcūq; ad tactū perciperent sensibiliter humida. Cui⁹ cā est triplex. ¶ Prima: q̄ nutrimētū vadēs ad spmatica trāſit multū trāſmutatū ⁊ elōgatū a suis q̄litatibus: q̄re modicū potēs ē ad humectādū. Eō aūt sanguis paꝫ trāſmutatus i carnē ꝙuertit: vt supra dictū ē: ⁊ ꝑ ꝑns ē in suis q̄litatib⁹ potētior: vñ magis potēs est hūectare. ¶ 2^a cā ē: q̄ nutrimētū ossū ⁊ aliorꝫ spmatic̄ est q̄ꝯtatiue multo min⁹ q̄ꝯ nutrimētū carnifozmiū. tū q̄ vtus attractiua est debilior ꝑ debilitatē caloris illoꝝ mēbroꝝ. tuꝫ q̄ obm ē grossius: ⁊ ꝑ ꝑns ineptius ad attractionē. tū ēt q̄ ꝓdicta mēbra min⁹ resoluunt: ⁊ per ꝑns minori q̄ꝯtitate nutrimēti indigēt. ¶ 3^a cā ē: q̄ talia mēbra sunt valde dēsa ⁊ dura ⁊ ex ꝑnti po⁹ multū resiste re humectātib⁹. Eō vō carnifozmia in oibus ꝓditionib⁹ se hūt. iō ⁊c. ¶ 3° nota: vt qdā ponūt Gal'. in ꝓposito duo inuenisse. Primū ꝙ non est pole restaurare humidū radicale ⁊ hoc notauit ibi Ipsas vō. Scōo inuit ꝙ instr̄z hō ⁊ melius approximatū pōt tardius mēbruꝫ exiccare aut ēt velocius ſm variam approximationē ser rerū nō naturaliū. qō inuit Gal'. ibi Sed satis est. ¶ 4° nota: vt colligit' 3° virtutū nāliū. ꝙ duplex ē nutrimētū: qōdaꝫ verū: ⁊ qōdam non verū. Uerū est qō actu cōueniēs conuertitur: vel ꝙuersum est in ſubam mēbri. Nō vez qō nō actu. ⁊ adhucillud est duplex: qōdā q̄ſi nutriēs ⁊ qōdaꝫ futurū nutriēs. ꝑ^m est sicut hūiditates ſcōe vt ros ⁊ cambiū ⁊c. 2^m vō est. vt chilus humores sanguis ⁊c. ¶ Ad ꝓpositū ꝑ nutrimētū quo reddunt̄ carnifozmia humidiora intellexit Gal'. illud qō est q̄ſi nutrimētū. qō. s. iā egressum est venas ⁊ ingressum est medias regiones. i. ꝓzositates mēbroꝝ. ¶ 3° nota ꝙ virtutis nutritiue: vt colligit' prima ꝑmi cap̄. de virtutibus ministratis triplex ē act⁹. s. appositio vnio ⁊ assimilatio. Primus est q̄ſ sanguis vl' nutrimētū egreditur extremitates paruarū venarū ⁊ ingreditur ꝓzositates mēbroꝝ: tunc. n. mēbro apponit: vt ꝑz. Scōs actus est vnio. postq̄ꝯ. n. tal'r appositū ē nutrimentū ꝙuincq; adheret ⁊ inuiſcat' ſube mēbroꝝ ꝑ quod vniri dr. Tertius vō est q̄ſ nutrimentū a mēbro alteratꝫ ⁊ ad sui filitudinē ducit: ⁊ iste act⁹ vocat' assimilatio. Ad ꝓpositū in ꝑ actu mēbrum redditur maxime molle. cū aūt vnitur aut assimilat' non reddit mēbruꝫ molle: vt ꝑz. ¶ Ultimo ꝓcludit epilogando. Et ꝑz qō dicit. ¶ Et nota ꝙ ista lra triplicem patit expōnem. Primo vt referat' ad aliā particulā. Ipsas vō: vt sit sensus. hec rō. s. non posse fieri substantifice humidius est cōis oium partium: q̄. s. nulla ē pars nostri corꝑis carnifozmis vel spermatica q̄

pp nutrimentū posset substātifice humectari: ⁊ hoc multum cōsonat littere sequēti dū subiūgitur. Et de hoc dicetur postea in sanarū. Scōa expositio ē vt hec lra referat' ad illā particulā. Nō ꝑ vasa. Nutrimētū. n. ꝑ vasa. i. ꝑ venas delatū est cōis rō omniū partiū ⁊ nondū determinata ad aliqō mēbroꝝ. Tertia expositio est vt hic canon referatur ad illā partem. Eas vō continētes regiones. Prima expositio videtur melior q̄ꝫ secunda.

¶ Incipit tractatus de ventre. Tex. 1.

Jco g̃ ꝙ signa vētris q̄ i nā sua ē ficcioꝝ cōp'one sua eq̄li sunt: vt sitiēs hūs eā sit velociter ⁊ sufficiat ei ex potu parū: ⁊ si bibat multum grauatur sup eum: ⁊ accidit ei ex eo fluctuatio i vētre qñ natat supfluitas: ⁊ puenit in supioꝝ pte vētris: ⁊ accidit vt desideret illud qō ex cibis est ficcius.

¶ Postq̄ꝯ cōpleuit nobis Gal'. canones q̄bus scit' complexio cuiuslibet mēbroꝝ abbreuiat illud per sermonem in vētre ⁊ pulmōe. Et necesse est vt edoceat nos ꝑ ipsos canones ⁊ faciat adipisci qual'r opemur in eis ⁊ extrahamus ex illo ꝙ ei qui habet vētrē qui in nā sua est ficcioꝝ accidit sitis velociter ꝑp ficcitatē vētris sui. Et qñ bibit multum grauat' sup eum. Et natat in supioꝝ parte ventris. Et accidit ab eo fluctuatio. Et de ꝓpietate quidez ois mēbri est vt attrahat nutrimētū illud qō est conueniens ei. Et ꝑp illā fit vt ille cuius vētris complexio est ficca desideret cibos deficcatiuos. Et non desideret bibere vinū aut aquam donec prouocet ipsum ad illud sitis. Et qñ bibit multum natat in ventre eius ⁊ fluctuat.

Laurē. Entriculi signa nā ficcioꝝis sunt si cito sitiat: ac paruus potus sufficiat ac multo grauetur ⁊ dolorem sentiat: quatenus super fluus fluitat: esculētisq; gaudeat ficcioꝝibus.

Leoni. ¶ Uentriculi indicia: eius qdē q nā ficcioꝝ eriſtit: si celeriter sitibūdi fiāt: ⁊ paucus eis sufficiat potus: a plurimo aut̄ aggrauet̄ur: fluctuationibus infestentur: aut superfluitet id quod abundat: ⁊ cibis delectēt̄ ficcioꝝibus.

Anti. ¶ Uentris cognitiones natura quidē ficcioꝝis: velocius sitiētes fiunt: ⁊ paruus eis sufficit potꝰ: ⁊ grauant̄ ap̄lioꝝi: ⁊ fluctuatiōes hūt: ⁊ supnatat supfluus in eis: cibisq; gaudet ficcioꝝibꝰ.

Jaco. ¶ Determinato de mēbris hūitibus virtutē innatā ⁊ influentē manifestis sensibus: hic determinat de imanifestis. Et ꝑ de signis stōchi. Scōo pulmonis. 3° trachee arterie ꝑ quā aer ad pulmonez defert'. 2° ibi Diligenter. 3^a ibi Nō vō ipa magnitudo. Prio adhuc determinat de signis discrasiarū simpliciū. Scōo cōpositarū. 2° ibi Secūdū copulationē vō. Primo ponit signa stomachi ficci. Secūdo hūidi. Tertio cal̄. Quarto fridi. Partes patēt.

¶ Dicit ꝑ ꝙ signa stomachi ficcioꝝis temperato sunt hec. ¶ Primū ꝙ velociter sitit. Cā ꝑz in notandis. ¶ Primo nota ꝙ ſz venter sumat' tripl'r: in ꝓposito tñ sumitur venter ꝓ stō dū dr: vētris. i. stōchi cognitiones. i. signa ⁊c. ¶ 2° nota ꝙ ideo Gal'. incepit a signis qualitatū passiuarū: q̄ tangendo signa actiuarū tetigit quoddā signuꝫ: in quo cōicant stōchus ⁊ pulmo: vt patebit infra. Propter qō determinatio de signis pulmonis ꝓtinuat̄ huic. Ut ꝙ

Stōi'tu nica 2ª.

melius daret locum sequēti determinationi: ꝑmisit signa passiua: z reseruauit signa actiuarū. ℂ 3ª nota ꝙ stoma chus cōponit ex duplici tunica. vna ē iterior. altera ē exterior. Differūt āt: qz iterior ē grossior z spissior z neruosior. exterior magis tenuis z carnosior. Duiꝫ aūt diuersitatis cā est: vt colligi pōt ꝑma ꝑmi cap. de mēbris. z. 13. tertij ca. de anathomia stōchi: triplex. Prima qz interior tunica dz eē multū dura z multū extēsibilis ꝓpter cibū: qui gñaliꝫ in multa q̄stitate sibi occurrit: exterior ꝝo non. Secūda: qz iterior imediate cibo occurit: quo si eēt multū passibilis multū pateret z ledereť. itrat. n. cibꝰ acutꝰ sal/sus z c̄. ió oportuit ipsam esse tube grossiorꝭ z durioris. Tertia qz ps itrinseca stōchi dz eē sensibilitaꝫ mlte: q̄ maxime ē p neruū. Ex aūt exterior tunica est ad cōfortandū z iuuādū digōnē: vñ oportuit ipsaꝫ eē carnosam. Ex quo seqtur stōm nāliter esse frigide z ficce cōplonis quantuꝫ ad cōplonē inatā z adhuc actuatā p influētē ꝓ suis ꝓ/ꝓijs operationibus. dñatur. n. in eo multū suba neruea supra subam carnosam. lz quo ad cōplonē aggregatā ex dictis z influēte ꝓ opationibꝰ cōibus: q̄ totalis nō ē subiectiue in suba stōi sit stōs cōplexionis calide z humide: qz illa aggregat in se totā caliditatē spūuz: vaporis: epatis cholere ad fundū stomachi euntis: z sic de aliꝫ q̄ iuuant ad oēm stōchi operationē. ℂ 4ª nota ꝙ bñs stomachum nāliter ficcionē tēperato velociter a facili cā sitim incurrit: eo ꝙ sitis ꝙsequr ꝙsumptionē humidi rozidi superficiem oris stomachi irrozātis. Cū ergo in tali cozpore in ore stomachi sit humidū rozidū modicū cito aduenit ipsius ꝙsumptio: z per ꝙñs cito sitim incurrūt. ℂ 2ª signum est ꝙ paruus eis sufficit potus: qz ꝓ tāto indiget potu ꝓ quāto pōt restaurari humidū rozidū: per cuius ꝙsumptionē aduenieb at sitis. Sz ille est modicus: ea ꝙ humidū rozidū restaurandū est modicū. ergo z̄c. ꝑz ꝑñā cum añte. Ex quo seqtur ꝙ intra modū loquēdi auctoꝝ tales regrunt potū modicū ꝑm q̄titatē ꝓtinuā. multū aūt ꝑm q̄titatē discretā. ℂ 3ª signū est ꝙ tales grauantur ampliori. s. potu. Cā ꝑz ex particula ꝓcedēte. ea enim ꝙ puus eis sufficit potus ampliori grauant tanquā superfluo. ℂ 4ª signū est ꝙ hñt fluctuationes. i. potꝰ inundationes ꝙ stōm. aduenīēte. n. potu stō sitienti applicať suis rugositatibus virtus nālis: ꝙd est necessariū ad restaurādum humidū rozidū deperditū. reliquuz aūt remanit. Et qz attractū z applicatū in hoc stomacho est modicuz ꝓp cām dictā: seqtur ꝑmū supfluū i stomacho a nā reiectū supnatare z fluctuationes facere. Uñ Auí. 12. tertij. cap. de signis cōplonū nāliū stōi inqt. Et accidit ei. s. nāl'r sicco nausea ex q̄stitate ꝑma potus: vtute reijciente id qd̄ de potu multo supfluit z̄c. ℂ 5ª z vltimū signū ē ꝙ cibis gaudēt ficciozib⁹. s. stōcho ꝛpato vel humido. q̄libet enim nālis cōplo apta est ꝓ sibi magis ꝓportionata ꝙseruari. Cū g̃ cibi ficciores sint huic ꝓportionati: magis eis gaudent z̄c. Quid āt ꝓ cibū siccū vel tēperatū itelligere debeamus videbiť in q̄ne. ℂ Circa predicta sunt dubia. ℂ Primū du^m. Nō vī stōm eē cōpl'onis frigide z ficce: qz in eo repiť calitas ignea vt coll'r 4º de accūti. ℂ Et cōfirmať qz stōs nō pōt dare cibo vel medicine maiorez gradū caloris q̄ in se habeat. s. aliquē cibū reducit ad caliditatē ꝑmi: z aliquē ad caliᵗᵉᵐ scōi: z aliquē ad caliᵗᵉᵐ tertij gradus. g̃ z̄c. ℂ Itē arguiť ꝙ stōs cal's saltē nō sit respectu cutis frigidus: qz stōs nāliter cal's ꝓ calitatē eius nālē adurit cibos tēperatos. g̃ z̄c. ℂ 2ª du^m. Uī ꝙ iste partes repugnēt simul. s. velociter sitiētes: z puus eis sufficit potus. qz si velociter sitiūt: g̃ in eis humidū rozidū a calido velociter resoluit: z ꝓ ꝑñs in eq̄li tpe pluꝫ q̄ꝫ in tpato: z si sic vī ꝙ ampliori potu idiget tpato. ℂ Itē q̄to res ē ficcior: tāto appet ꝙ difficilius humectaťur. sz qd̄ difficiliꝰ est humectari indiget humectante ampliori. g̃ z̄c. ꝑñtia ꝑz: z assumptū sil'r. ℂ 3ª du^m. Nō vī ꝙ ampliori grauet potu: qz ꝓ ampliorē potū ducit versus tpamētū. g̃ illo inuari z nō ledi ozꝫ ꝑña ꝑz z assūptū. Et qz ḃ stōs recedit a tēperamēto ꝓ siccū nāliter: sed ꝓ ampliorē potuz humectatur z remittitur in siccitate. g̃ z̄c. ℂ 4ª du^m. Nō vī ꝙ gaudeat ficciozib⁹. Prio qz ois imoderata disᶜrasia ledit ut a sili z̄c. vt supra. 2º qz talis stōs gaudet humectantibus. g̃ nō exiccātib⁹: z ꝓ ꝑñs nō cibis ficciozib⁹. ꝑz ꝑña z assumptū: qz gaudet potu frequēter approximato q̄ ē humectans. g̃ z̄c. ℂ Ad p^m dō ꝙ calitas in stō aggregata ex influēte z innata ꝛpo opationib⁹ ꝓprijs z cōibus pōt dici ignea. cū quo tñ stat ꝙ sit fride z ficce cōpl'onis q̄tū ad inatā actuatā p influentē ꝛpo suis opationib⁹ ꝓprijs. ℂ Ad ꝙfirmationē ꝑmā dī ꝙ non repugnat aliqd tanq̄ ptiale agēs in passuz agere gradū maiorē q̄ꝫ in se hēat q̄liter in ꝓposito. caliditas. n. solius stōi nō est totale agēs: vt visum est. ℂ Ad aliā ꝙfirmationē dī sicut ad ꝑmaz. Et si arguiť ꝑ: qz tota sūma caloris nō ē intēsior in stō calido q̄ꝫ in stō tēperato ceteris paribꝰ: qz calor cōis vtrobiq̄ est eq̄lis inato: qz nihil addit supra. Ad hoc dicetur qñ ponent signa calᵉ cōpl'onis stōi: z ibi reseruet. ℂ Ad 2ª dī ꝓcedēdo illud humidū in ḃ stō velociꝰ resolui z̄c. z ꝙ in eq̄li tēpore plus resoluiť q̄ꝫ i tpato nō tñ rāta expectatur resolo humidi anteq̄ adueniat sitiꝫ: quāta expectaťur in tēperato. vñ minoris q̄stitatis humidi rozidi ꝙsumptione ḃ stōs incurrit sitiꝫ: z ꝓ ꝑñs ꝓ minorē restaurationē relevaťa siti. Et hoc posset i terminis facil'r declarari. Et tunc ꝓcedēdū est ꝙ indiget ampliori potu ꝑm q̄titatē discretā: qz indiget pluribꝰ vicib⁹ potū ministrari'. ℂ Et si q̄ras cui absolute ē minor q̄stitas potus exhibēda in die nāli: an stō sicco an tēperato. Pōt ꝓbabil'r dici ꝙ siccocui⁹ cā est: qz humidū rozidū resoluēdū ceteris paribus minus est z subtilius in ḃ stō q̄ꝫ in tēperato: z ꝓ ꝑñs minus resistēs: z cal'm vtrobiq̄ resoluēs ē equale: z adhuc iurta mētē medicoꝝ acutius in sicco. vñ vī ꝙ in die nāli fit in sicco ampliꝰ humidi rozidi ꝙsumptio. et qz ꝑm illud est magis dispositū exiccationi. s. stōi sicci. z posset ꝓbabiliter teneri oppositū. ℂ Ad cōfirmationē dī ꝙ quāto res est siccior tāto difficilius z̄c. s. equali humectatione būectari cū re būidiori. mō nō opꝛ stōm siccū tātū humectari in vnica satis remotione: sicut stōm humidū vel tēperatū vt tactū est. ℂ Nō tñ ꝙ cū auctores dicūt rē siccam difficilē esse humectare: intelligūt de humectatione substātifica que sic restauraret subam humidi deperditi in ethico: q̄lis nō est humectatio q̄ fit ꝓ sitis extinctionē: qz illa est humectatio q̄dꝫ madefactiua: vt ꝑz. ℂ Ad 3ª dī ꝙ si ampliꝰ potꝰ paulatine z debite approximaret: non illo lederet: sz illo duceret versus tēperamentuz. de qua approximatione nō est in ꝓpositio sermo. ℂ Et eodem mō rñdet ad 4ª. dī enim ꝙ ois imoderata z̄c. lederet a simili indebite approximato: ab eodē tñ approximato debite ꝙseruaťur z nō ledit. ℂ Ad ꝙfirmationē ꝝo dī negando illā ꝑñam. gaudēt humectātib⁹. g̃ nō exiccātib⁹. stat eni ꝓp varias dispōnes exñtes in eodē mēbro. idē mēbꝝ sil'r ꝛria appetere. Sicut coꝛ calidū appetit sanguinē calidum quo restaureť suba eius resoluta: appetit tñ aerē frigidū quo eius incēdiū. phibeať. Sic sil'r stōs siccus appetit humidū ꝓp rozē in eo resolutū restaurādū: appetit et cibum siccū ꝓpter restaurare substātificū in eo deperditū. Cōd aūt idē mēbrū simul ꝓp idē z respectu eiusdē appetat humectātia z exiccātia ē mere impoᵗe. Aliter pōt dici ꝙ stomachus siccus appetit frigida actual'r ad remouendū sitiz: appetit tñ potential'r ficca ad restaurandum deperditam substantiā. Alij aūt dixerunt ꝙ hoc humiduz qd̄ appetitur in siti a stomacho fit humidū respectu subē stomachi z respectu eius qd̄ appetiť a stomacho tēperato: cui rñsioni non totaliter adhereo z̄c.

Famiꝭ z sitiꝭ cā.

Loci affi.

2 ℂ Et signa ventris qui est hūidioꝛ cōpl'one sua equali sunt: vt hñs eam sit pauce sitis: z nō tolerat multū ex receptione rei humide: z vt desideret cibos qui sunt hūmidioꝛes.

Daly ℂ Qm mēbrū attrahit sibi ex cibo illud qd̄ ꝙuenit ei: tūc manifestū ē ꝙ hñs vētrē hūidū desideret cibos q sūt hūidioꝛes: z potū hūidū. Sal'. n. nō dixit ꝙ si ōsideret potū: z si dixit ꝙ ē pauce sitiꝭ: sz dixit: z nō tolerat potū m'tū.

Laurē. ℂ Humidioꝛis ꝝo signa sunt si nō sitiat: ac potū ampliꝛem inocue ferat: esculentisq̄ gaudeat humoꝛibus.

Leoni. ℂ Humidioꝛis aūt: si neq̄ sitibundi fiant: z superabundans humidum facile tolerent: z cibis gaudeant humidioꝛibus.

Antiq. ℂ Humidioꝛis ꝝo vētris signa: si neq̄ sitiētes fiant: z ampliorē humiditatez non moleste ferant: cibisq̄ gaudent humidioꝛibus.

Jaco. Stomachi hūi/di signū triplex. ℂ Ponit signū stomachi humidioꝛis tēperato: z sūt tria. ℂ Primū est ꝙ nō est sitiēs. s. facil'r. Cā ē. qz i hoc stomacho ꝑma adest hūiditas rozida. ió non nisi a difficiliori cā incurrit sitim: qz nō nisi a difficili cā ꝙsumitur ei⁹ humidū rozidū intrīn vt sitiat. ℂ 2ª sig^m est ꝙ ampliorē humiditatē. i. potū nō ferūt molestē: sz sine nocumēto. multuz. n. potus nō ledit eos qz nō aduenit eis sitis: nisi multo humido rozido ꝙsumpto. cū ergo ꝓtinue potus debeat huic ꝓportionari: seqtur ꝙ multū potū tolerabūt. virtute. n. nāli idigēte multū humidū rozidū restaurare: multuz de potu siccis rugiositatib⁹ applicabit: q̄re non supnatabit neq̄ faciet fluctuationes sicut in stō sicco: vt ꝑz ex dictis supra. ℂ 3ª signuz est ꝙ gaudet cibis humidioꝛibus pp cām iā dictā. conseruatur. n. cōplexio nālis per similia vt ꝑz. ℂ Primū dubiū circa ꝑdicta est. Uī enim talē stomachum a multo potu plus ledi q̄ꝫ siccū. Primo qz in habētibus simbolū facilioꝛ est trāsitus: sed maius est simbolū potus multi ad stōm humidū q̄ꝫ ad siccū. ergo facilis humectabit: z per ꝙñs z̄c. Et ꝙfirmatur: qz silᵉ appet de cōplexione sicca totius ꝙcōparationē ad humidā: sicut de sicca stomachi respectu humidi stōi. sz facilius z citiꝰ patitur hūida cōpl'o totius ab humectātibus z̄c. ergo z̄c. ℂ 2ª du^m. Quare facilis casus in famē nō ē signū stomachi humidi: sicut facilis casus in sitim signat stōm siccum: cū ita videātur opponi fames z sitis sicut stomachus siccus z humidus. ℂ Ad ꝑ^m istoꝛ dī ꝓcedēdo ꝙ ceteris paribus plus humectať stōs humidus a potu q̄ꝫ stōs siccꝰ. Et sil'r ꝓcedit ꝙ ceteris paribus plus ledit a supfluo potu: qz tñ nō sunt cetera paria stō: z stō humido sitiētibus: eo ꝙ sitis in humido est tāta perampliorē exiccationez: hinc est ꝙ multa potius q̄titas non erit sic supflua stomacho humido sicut stomacho sicco. Uñ si ponať stomachum humidū z stōm siccū foꝛe oino equal'r exiccatos: z equal'r ꝑcise pdidisse de suo hūido rozido: valde facilius humectareť hūidus q̄ꝫ siccus stōs. Et p idē ꝑz solꝛo ad cō firmationē. Uel ꝓcedit ꝙ facilius hūectať z negať ꝑña. g̃ citius ledit: qz plus indiget. ℂ Ad 2ª du^m dī ꝙ cā ē: quia non sit fames in stō ab oppositā cā ei a qua fit sitis. sit. n. fames per cōsumptionē humidi substātifici. z sitis ꝙ consumptionē humidi rozidi q̄ vt ꝑz nō sunt oppositē cāe. si tñ sitis per exiccationē fieret: fames per hūectationē: facilis casus in famē eēt signū humidi stōi: qz hmida faciliꝰ humectant: vt ꝑz. Qual'r āt fames z sitis sint vel nō sint dispōnes ꝛrie. z qd sint: z a qua cā z qūo ꝓueniāt. plene in q̄nibus declaratū est. recurre ibi.

3 ℂ In vētre aūt qui est calidioꝛ in natura sua cōplone sua equali signa sunt: vt sit hñs eā pauce sitis: z digō est melioꝛ q̄ꝫ appetitus: z preciꝓue digō duroꝝ ciboꝝ quoꝝ alteratio est difficilis: qm̄ cibi quoꝝ alteratio est velox coꝛrūpūtur in eo: z desiderat habēs eaz cibos z potus calidos: z non nocent ei in eo frigida si vtuntur illis ꝑm intentionem z equalitatem.

Daly ℂ Uenter calidus pōt calitate sua digerere cibos duros difficilis alterationis: z cōburit cibos molles facilis alteratiōis. Et manifestū ē ꝙ hñs eū desiderat illō qd̄ ꝓuenit cōpl'oni ei⁹: z nō ledit ab eo qd̄ ē ꝛrium ei. Et sil'r est dispō i vnaq̄ cōpl'onū vētris. Illū. n. cōpl'o vētris est fic. nō ledūt cibi hu. Et ei cōpl'o vētris est humida non nocēt cibi exiccatiui. Inter ḃ nāq̄ vt desideret hō aliqd z inter hoc vt noceat ei res aliq̄: est ꝛria apparens.

Laurē. ℂ Calidioꝛ ꝓterea vēticulus ꝙcoquit meliꝰ q̄ꝫ appetat: ac multo magis quecūq̄ dura sunt z alterari difficilius queūt. Que. n facile alteraťa i eo coꝛrūpūť. Ꝓꝛro gaudēs calis esculētis z poculētis mime ledit a fridis exvsu moderato

Leoni. ℂ Calioꝛ ꝝo nā vēticulus: meliꝰ qdez ꝙcoqt: q̄ꝫ appetat z multo magis q̄cūq̄ dura sunt: z nō facile alterationē suscipiunt: nā q̄ facile alterāturin ipso coꝛrūpunť: gaudetq̄ calidis potibus: ac cibis: neq̄ a frigidis vllā percipit noxam si modice ipsis vtatur.

Antiq. ℂ Calidioꝛ ꝝo natura vēter digerit quidē melius q̄ꝫ appetat: z magis quecūq̄ dura sūt 'nā z difficile mutabilia. coꝛrūpunť. n. in eo facile mutabilia: gaudet ꝝo calis cibis z potibꝰ neq̄ a frigidis nihil ledit ꝑm moderatū vsum.

Jaco. ℂ Ponit signa calidioꝛis stōi tēperato. ℂ Primū ē ꝙ stomachus calioꝛ tpato digerit melius q̄ꝫ appetat. cā ꝑz satim notādis. ℂ Primo nō ꝙ stō calᵉ existēte in eo fit bona digō nō q̄dē ꝓ cōparationē ad tpamētū: sz potius per cōparationē ad discrasiā sibi oppositā vt a dispōne eius: eo ꝙ i eo pfectioꝛ ē opatio digestiua q̄ꝫ appetitiua. Cā āt q̄re in eo digestiua satis viget: z plus q̄ꝫ appetitiua ē: qz digō pficiť a calᵉ qō meliꝰ ē abūdare q̄ꝫ deficere: vt satis ꝑz. ió z̄c. ℂ 2º nō ex dictꝫ Sal'. ꝙ calitas nālis vltra tēperamētū aucta dicit appetitū. eꝫ āt friditaz augmētat. Et idē de mēte Auí. colligi pōt. 12. tertij in plibꝰ locis. hꝫ aūt cām assignāt qdā dicētes ꝙ fames cātur ex ꝙsūptōe hūidi substātifici cāta i oꝛe stōi venis mediātib⁹: qz g̃ stō existēte calᵉ multū humidū nutrimētale attrahiť ad os stomachi: hic est ꝙ vene emulgētes nō sugūt substātificū: sz nutrimētale: ꝓp qō debilis cātur appetit⁹: qz. s. modicū. Eꝫ ꝝo est in stō frigido q̄re paꝛ attrahit: z adhuc humidū substātificū exꝑmit. q̄re emulgētes vene attrahūt substātificū: qz tñ sitiꝭ cātur ꝓp ꝙsumptionē humidi rozidi q̄ velociꝰ z fortiꝰ fit in calᵉ q̄ꝫ in frido. ió z̄c. ℂ Cōtra rñsionem istā satis ꝑcessi in q̄ne de fame. ℂ Jó alᵉ dī ꝙ nō cātur fames ꝑ alicui⁹ hūidi solā ꝙsumptionē: sed ꝓ alterationē impressaz in oꝛe stōi ab humoꝛe melico hoꝛa famis nāl'r moti ad excitādū appetitū z̄c. qz g̃ stōs frigidus ē magis aptus ipressionē ab humoꝛe melico recipe q̄ꝫ calᵉ: hinc ē ꝙ in eo intēsioꝛ cātur appetitus cibi. Eꝫ aūt de siti vt tactū est z̄c. Ex illo ꝑz q̄re frigida acetosa z pōtica cānt appetitū: qz. s. exprimēdo os stōi: sicut nāliter facit melia vt supra. 2º ꝑz q̄re ordine nāe ad excitādū famē trāsmittitur

Famis cauſa.

Universidad de Deusto Biblioteca

melic⁹ hūor ad os stōi:non tñ ad excitādū sitim trāsmitti tur aliqs hūor. Et pla alia ex his in qōnib⁹ tractata sūt. Vide ibi. ¶ 2^m^ fig^m^ est q hȳ stōs magis seu melius dige/rit ea q̄ sunt dura nāl'r z difficilis digōnis q̄z mollia: z fa cile digestibilia.imo facile trāsmutabilia in ℔ stō corrū/pūtur. ¶ Primo nō q cibaria dura in ℔ stō melius dige runt:qr cū cal'm in eo sit valde forte z obm multū debe/at eē agēti proportionatum vt fiat debita imutatio: ne/cesse ē obm eē aliq̄l'r difficile mutabile:z p ons cibariuz eē grossuz. ¶ 2° nō p cā scōi q cibaria leuia in ℔ stō facili ter corrūpunt ad istū sensū q nō ꝓuertunt i rez talē q̄le ē illud qō stōs dz gñare:puta in chilū ꝓuertunt.n.in fumo sitates pp fortē calitatē stōi z multā pparationē istoꝝ ci/bariorꝝ:vt ouaꝝ sorbilia:seu succus carnis z̄c. Ex quo pz q in corpib⁹ robustis hñtib⁹ stōm tal'r dispositū nō cópe tunt ouaꝝ sorbilia:lac:succ⁹ carnis:z cibaria alia leuia.in ducūt.n.in talib⁹ corpib⁹:ppea q in fumū ꝓuertunt:do/lorē capiti:schotomiā:rtigīnē z̄c. z maxie si hi febricitā/
hyp. tes fuerit. Jurta sniam hyp.5°pti°afor.afo.65. Lac dare caput dolēt⁹ malū:malū ℞o z febricitātib⁹ z̄c. ¶ 3^m^ fi/gnuz est q talis stōs gaudet cibis z potib⁹ calis. Cā pz: qr gaudet illis qb⁹ sua cópl'o nālis cōseruat:z talia sunt cib⁹ z potus calidi. ¶ 4^m^ fig^m^ est q talis stōs:q̄uis nāl'r appetat cibos z potus calidos:non tñ lediť a frigidis:ti/mo ab his iuuať z ad tpamētū reducit:si eis vtať mode rato vsu z paulatine. Cā 5^e^ sumit ex gñali canone supius posito:qr ois imoderata discrasia z̄c.a fridis.n.vsu mo/derato p̄seruať a lapsu. Quis āt sit vsus rēperat⁹ z mode ratus hoꝝ:supradictū est. ¶ Nō hic ex dictis Haly.istā ꝓnam non valere p ista.iuuať stōs.q̄ ista appetit.stat.n.p aliq̄ iuuari z̄c.q̄ non appetit:tz eis nāliter:repugnat z̄c. ¶ Primū dubiū circa pdicta est.Ur q stōs calidus me/lius appetit q̄z frigidus:qr cōpleta digōne corpore nāl'r disposito insurgēte resol'one fit appetitus stomachi ad ci bum:tz hec oia citius z frequētius eueniūt stō calido:ad huc habitudinē totius cal'a q̄z frida exñte.q̄ z̄c.pz ꝓna z assumptū.cū eo citius cópleať digō. Primo qr cal'z dige rens est potētius.2°qr maiorē sumit quātitatē z̄c. ¶ 2^m^ du biū. Non vī q cibaria subtilia in hoc stō corrūpanť. Pri mo:qr vel hoc faceret p caliditatē eius inatā actuatā per influētē:vel per caliditatē circūstantiū mēbroꝝ.non p^m^: qr per illaz est frigidus z siccus respectu cutis.nec p 2^m^ qr mēbra illa tantā dāt huic stomacho mēsurā sicut tēpe rato. Pono.n.cetera paria ex pte mēbroꝝ. Scōo q tunc actio digestiua isti⁹ stōchi fozet corrupta:z p ons fozet ℔ stomachus lesus p̄ternāl'r z non nāl'r:qō est ꝑ intētionē Hal'.3°qr tūc ethico non eēt lac exhibēduz in cura ꝑ oēs auctores. Et arguiť ꝓna:qr in stōcho ethici est maior ca liditas q̄z sit in stōcho nāl'r calido. Sz calitas stōchi nā/liter calī lac corrūpet z in fumū ꝓuertet.q̄ z̄c.ꝓna tz z as sumptū sil'r pz intelligēti. ¶ 3^m^ du^m^. Ur q nō gaudeat ci/bis calī:aut potib⁹:qr potus debēs sitim extinguere dz eē siti ꝓportionatus z cāe sitis ita vt siti exñte sorti'sit po tus potēs illā remouere:qō nō fit nisi p friditatē. cū g̃ in ℔ stōcho sit cā potus fortis:qr calitas itēsa:oportebit po tū eē multū fridū z̄c.z p ons z̄c. ¶ 4^m^ du^m^. Ur q a qbus/cūq frigidis ledať qr q̄litercūq illa approximenť.aliqd de dispōne nāli corrūpūt.q̄ ledunt.ꝓna nota z assumptū sil'r:qr talia sunt sibi ꝓria.ergo z̄c. ¶ Ad p^m^ iā dixi ꝓba/biliter ꝓcedēdo illud:ad qō deducit arg^m^.s.q melior est appetitus cibi in stomacho cal'o ceteris paribus q̄z frigi do:tz peior sit appetit⁹ in stomacho cal'o respectu sue di/gestiue q̄z sit in frido:qm̄ calitas pei⁹ appetit q̄z digerat: frigiditas ℞o eī. Et si ꝑ hoc allegentur auctoritates ali/que q̄ videanť oppo^m^ sonare:oēs sunt ad istū sensum ex/ponēde.s.calitas deijcit appetitū respectu digōnis.frigi/ditas ℞o respectu sue digōnis augmentat. Et hec rōsio optime tolerari posset:tz sit ꝑ vulgus. ¶ Al'r posset dici q tz frequētius appetat.nō tñ melius:qr remissius appe tit:vt tactū est. Al'r q non stati cópleta digone z̄c.pp sto machū nutribile humidū ad se trahēs z̄c. ¶ Ad 2^m^ dī q cibaria subtilia in ℔ stomacho corrūpunť a toto aggre/gato z̄c. Si.n.stomachus eēt tpatus mēbra circūstantia min⁹ ipm possent calefacere ceteris paribus:z adhuc san guis z spūs exeūtes a nāli eius cópl'one magis refrāge/rent. Eō ℞o:qr stomacho cal'o exñte ipse ē dispositus: vt a circūstātibus magis caleñat z eoꝝ caliditatē min⁹ re/frāgat:ipse reddiť potens ad inflāmādū z ad adurēdū. ¶ Ad aliā ꝓfirmationē dī concedēdo q actio digestiua stōchi ē corrupta:z vlteri⁹ negať ꝓna.q̄ stōchus est ꝑter nāl'r lesus.sicut stōcho nō digerēte ossa ceraꝝ actio di/gestiua stōchi re^n^ illoꝝ auferť:z tñ non ꝓcludiť stōchum fore ꝑternāliter lesum. Uerūtñ istud arg^m^ eēt bonū.actio digestiua stōchi cali corrūpiť ipso agēte in obm ꝓportio natū sibi.q̄ z̄c. Eandē sniam hēmus ꝑ de interioribꝰ z in ꝑtibus libris de accīti z morbo. ¶ Ad alias ꝓfirmatio/nem pōt dici q in ethico,non ꝓpetit lac:nisi alteratū tali/ter:vt non ꝓuertať in fumū:vel dī q competit acetosuz. ¶ Aliter z meli⁹ q stat in stomacho eē calitatē itēsionē: minus tñ potētē iflāmare z non in fumū ꝓuertere. Ad ℔ eni vt aliqō subz sit alio potētius calefacē nō sufficit illō hīe calitatē itēsionē. Ad ℔.n.ꝓncipal'r facit maior spūz m^l^titudo:p quoꝝ pñtiā in stomacho ē plus de eē caloz/: vt pz in tēperato febriēte:in quo z si sit caliditas multuz intēsa respectu sue nālis disponis:est tñ ipotēs vētositatē resoluere quā calitas eius nālis resoluebat. ¶ Cōsil'r p oia in ꝓposito dī q tz in ethico sit intēsior caliditas:ipsa tñ est effectiue minor multo:ḡre debilius sufficit agere i lac:z sic non sufficit ipsum in fumuz ꝓuertere. ¶ Ad 3^m^ pōt dici q gaudēt potib⁹ calidis virtual'r:ex qb⁹.s.aptū est gñari humidū roridū cal'm respectu humidi roridi tē perati stomachi. Uerūtñ ꝓcediť q ille dz eē actual'r potē tior ad frigidādū q̄z potus stōi tpati:aut pp potētioꝝ fri/giditatē:aut p quādā amplitudinē. ¶ Alij aūt al'r rñdēt distiguēdo de potu delatiuo z ꝑparatiuo:cibi pmixtino z sitis extinctiuo. Credo tñ ꝑ modo rñsionem sufficere. ¶ Ad 4^m^ dubiū dī q non quelibet remotio dispōnis nā lis est ꝑter nām corpori:tz sit ꝑeter nām illi dispositioni que remouetur:qr non illa que est cū dispositione corpis perducēte illud ad dispositionē meliorem z̄c.

¶ In ventre aūt qui in natura sua est frigidior 4
appetitus est melior q̄z digō:z precipue digō eius est deterior q̄ digerit cibos frigidos: quo rū mutatio ē difficilis ꝓpterea q acescūt in eo velociter. Et pp hoc ille cui⁹ vēter est cū dispō/ne hac acetosaz eructuationē emittit:z desidе/rat res fridas: verūtñ festinat ad ipm nocumē tū eoꝝ in ventre suo:ēt si supfluit in eis supflui tate pauca. Et sil'r ēt non tolerat ipse cuius di/spositio vētris est hoc vt occurrāt ei longo tē/pore res frigide. Et similiter habens ventrez calidū non tolerat eius venter vt obuient ei lō/go tempore res ca.extrinsecus.

¶ Istud qō exponiť de ꝑmone ℔ ē ꝑmo ei⁹:appetitus i eo est melior q̄z digō. Appetit⁹.n.cibo⁹ fit p os vētris: z ℔ nā declinis est ad frigus.cū ergo cópl'o vētris ē frigida ꝓueniēs est ei nā. Et digō fit per ꝓcauitatē vētris: z eius compl'o ē cal'a nā.q̄ qñ compl'o vētris frigida ē:accidūt ei ex ea oia que dicit Hal'.in sermone suo isto.

¶ Frigidior nā vētriculus bñ appetit quidez sed nō bene ꝓcoquit:potissimū q̄cūq̄ esculēta frigida sunt atq̄ alterari difficulter queūt: vt q̄ celeriter in eo acescāt:z ob eā rē talis ventricu/lus ructat acidū:ac gaudet frigidis:qb⁹ nisi ser uet modū facile lediť:nec sec⁹ ea q extrisec⁹ ici/dant diuti⁹ adhibita neq̄ q̄z tolerat:quēadmo/dum neq̄ cal's vētriculus tolerat calidioza. Leoni.

¶ Frigidus ℞o nā vētriculus:ad appetēdum qdē plm viget ad ꝓcoquendū aūt minime:ta/les p̄sertim cibos q frigidi sunt:z nō facile al/terationez suscipiūt. Cito itaq̄ in ipso acescūt: atq̄ iō acidis eructuationib⁹ talis ventriculus plm abūdat:z gaudet qdē frigidis:tz ab eoꝝ vsu i modico offendiť:ita z ea q extrisecus fri/gida occurrant:nequit tolerare: quemadmo/dum neq̄ calidus calida. Antiq.

¶ Frigidus ℞o natura venter appetere qdez bonus:digerere ℞o nō bonus:z maxie qcūq̄ difficile mutabiles z fridi cibo⁹ fiunt.acescunt eni cito in eo: ꝓpterea z acide ructuās ē hmōi venter:z gaudet qdē frigidis:leditur ℞o faci/lius imoderate vtens:ita ℞o extrisecus ei acci dētibus frigidis nō fert eoꝝ diuturnā dispō/nem quēadmodū neq̄ calidus calidoꝝ.

¶ Ponit signa stōi frigidioris tpato dicēs. ¶ Primū fig^m^ bñ appetit z male digerit. Cā ē:qr friditas appetitū aug mētat z digōnē diminuit.sicut eꝰ caltas vt ꝑus statiz di cebať:z patebit ēt in nōndis. Cꝑ nōn^m^ q vt tactū fuit in ꝑcedēti lectione ista lr̄a pōt hīe triplicē itell'm. Prim⁹ est vt in ꝓpo^to^ cōparet tā appetitū q̄z digōnē stōi frigidi ad di gestionē z appetitū tpati.z iste sensus nō ē verus.notuz .n.ē q melior ē appetit⁹ in stō tpato q̄z in frido. Scōs in/tellectus ē cōior q in ꝓpo^to^ fit cōparatio ad ꝓria dispōnē seu discrasiā.z ē sensus q stōs frigidus hz appetituz me liorē.tz peius digerat q̄z stōs cal's. Tertius itell's ē q in ꝓposito fit solū cōparatio appetit⁹ ad digōnez stōchi: vt velit dicere q in stō frido melior ē appetit⁹ q̄z sit eiusdem digō. Et cā pz:qm̄ friditas multū ipedit digōnē:non tñ i/pedit appetitū vt colligi p̄t ex ꝓdict⁹ in ꝑcedēti lectione. cū quo tñ stat vt dcm̄ fuit q tā appetituz q̄z digō in stō ca lido ceteris parib⁹ pfectior est q̄z in frigido.z ℔ bñ nota. ¶ 2^m^ signū est q hic stōs maxime male digerit cibos fri/gidos.s.actu z difficilis digōnis. Pz ℔ qr stōs hȳ est de/bilis digōnis:z pp hoc cibi acescūt in ℔ stomacho: qr cū a caloꝛe stomachi digeri nō possint corrūpūť z acetosan tur.c⁹ signū est q hi eructuāt acide.i.acetose:eo q vētosi tas talis a cibo acetosato eleuať. ¶ Primo nō q cā h⁹ ē: qr obm virtuī imutatiue dz eē virtuti z eius instro ꝓpo/portionatū debite si dz fieri ꝓueniēs imutatio. Cū g̃ in ℔ stomacho sit caloꝛ imutatiuus debilis:opz obm eē debi/lis resistētie:z p ons facilis imutatiōis:vbi aūt ēȝ fuerit nō perficiet digestio. ¶ 2°nota vt colligi pōt.2.can.7.13. tertij de signis dispōnū stomachi.acetositas vtplimū p/uenit a frigido nō ponēte debite humidū digerere:ḡre manet humidū aquosuz liqdū hns acetositatē quandā. Modus aūt quo hoc ꝓtingit ꝑncipal'r est in'illis locis i/uestigādus. Et ex hoc pz cā verificās lr̄am. Ex quo vlte rius pz q̄re illi patiunť eructuationes acidas. ¶ 3^m^ signū est q gaudēt reb⁹ fridis.s.vsu moderato:z ledūť ab his si imoderate vtanť. Cā patuit supra:qr ois imoderata di scrasia ledit z̄c.z non solū ledit talis stomachus a cibis frigidis:tz ēt ab oib⁹ frigiditatib⁹ extrisecus occurrenti/bus a qb⁹ nō fert diuturnā dispōnē sine nocumēto:quē/admodū ēt stōos calidus nō fert diuturnā passionē cali/doꝛū imoderate occurrētiū sine lesione.causa pz.

¶ Inter cópl'onē malā accidētē i vētre ex egri/tudine:z iter cópl'onē eius q̄ est nā dria est:q hñs cóplerionē malā accñtalē desiderat qō est ꝓrium cóplexioni vētris sui:non qō est conue niens ei z simile sibi:sicut desiderat habēs có/plexionē malā frigidā in ventre natura. 5

¶ In isto sermone oñdit dīaz Hal'.inter cópl'onē malam nā:z malā p accñs. Cópl'o.n.mala nā ipol'e ē vt sit egre/diēs a latitudine sanitatj:z pp hoc desiderat hñs eam qō ꝓuenit ei z assimilať sibi. Et cópl'o mala p accñs pol'e est vt sit egressa a latitudine sanitatj z fiat egritudo. Et cura tio malitie cópl'onis accñtalis fit p illud qō est ei ꝓriū. Et iterū mēbrū ꝑm q dixim⁹ attrahit sibi ꝑm q ē ꝓueniēs i dispōne sanitatj z attrahit ad ipz qō ē ꝓriū cópl'oni sue in egritudis dispōne. ¶ Qō ātem dixit i vētre itellige illō ēt i alijs mēbris ꝑz q dispō eoꝝ ē hec eadē dispō. Uerūtñ il lud nō ē sensatū:ppea q appetit⁹ nālis i eis ē tm̄:z appe/tit⁹ i vētre ē cópositꝰ ex vtutib⁹ nālib⁹ z sensibilib⁹ simul. Haly

¶ Intēperies enim ꝓpter egritudinē in vētri/culo hic dissidēt ab his q̄ natiue existunt: q cō traria appetūt nō sil'ia quēadm dū natiue. Laurē.

¶ Male ℞o tpature q̄ morbi rōne vētriculuz occupāt:hoc differūt ab his q nāles exñt: qm̄ ꝓria:nō aūt silia appetūt:quēadmoduz nāles. Leoni.

¶ Ex egritudinibus tñ in ventre distēperantie in hoc differunt nālibus ꝑm q cōtraria concu piscunt z nō similia:quēadmodū z nāles. Antiq.

¶ Ponit signa distinctiua dispōnū stomachi nālium z ꝑter nām dicēs q dispones nāles stomachi appetūt similia. dispones ℞o ꝑter nām ꝓria. ¶ Primo nō q in hac pte i/nuit Hal'.dīaz inter distēperātias nāles z ꝑternāles:qm̄ distēperātie stōi nāles appetūt silia.distēperātie ℞o ꝓria. Jaco. Stōi di stēperā/tia dup/lex z ei⁹ dria.

Hui⁹ aūt diuersitatis cām colligere poteris ex dictis Se rap.5.sui breuiarij.c.5.qōlibet mēbruz in nāli sua dispō/ne exñs appetit p̄cisa silia:duz tñ est in dispōne ꝓria. ℞io mō appetit vt ad illā redeat dispōnē que nālis est. Qz er go nāle ē stomacho z cuiq̄ mēbro nāliter dispō appete/re sub sua nāli dispōne qescere:tā nāle est eidē cū extra il lā alteratū fuerit:vt redeat:aut redire appetat ad eādē z tūc appetit ꝓria. ¶ Ex ℔ g̃ tanq̄ ex fundamēto pz veruz eē qō heri dicebatur in qōne q medicina nō reducta ad vnā formā ex ꝓprijs cóposita p̄t curare duos morbos ꝓri/os.attrahit.n.mēbr⁹ exñ suā nālē dispōnē exñs z appetēs redire ad eādē medicinā ꝓtrariaz lapsui in eo exñti.z sic quēcūq̄ morbū poterit curare:quēadmodū de nutrimē/to attrahit qō sibi ꝓportionatū ē z dispꝛoportioabile ex/pellit. Et ita de medicina i ꝓposito dōz est. Cui dicto con cordat Aui.5.can.cap.ꝑ. Et Mesue in suo de ꝓsolatione medicinarū.cap.3. Sed de hoc plus in q̄stione. Auicē. Mesue 6

¶ Spērū aūt cópositaꝝ cópl'onis male facte in vētre cognitio est p cōpōnē simpliciū spērū.

¶ In cóplexione ca.z sic.in ventre vincente aggregantur signa complexionis calide z signa complexionis sicce. Et in complexione quidē ca.z hu.aggregantur signa cō plexionis ca.permixta cum signis complexionis humi/de. Complexio autem fri.z hu. z complexio frigi. z sic. sunt ꝑm modum quem narrauimus. Haly

Laurē. ¶ Intemperies autem composite ex simplici/
um compositione cognoscentur.

Leoni. ¶ Quale autem tēperature in vētriculo ꝓiuga/
te ex cōpōne simpliciū cognoscuntur.

Antiq. ¶ Scōm cōplonē ꝺo in vētre distēperantie cō
posite per simpliciū cognoscunt cōpōnes.

Jaco. ¶ Ponit signa discrasiarum cōpositaꝝ stōi. Et dicit q cognoscunt ꝑ signa discrasiaꝝ simpliciū cōbinādo signa ꝑz combinationē q̄litatū ꝓmaꝝ. ¶ Nō q figª discrasiaꝝ cō
positaꝝ cōponunt ex signis compl'onū simpliciū:ió visis simplicib⁹:ex illis facile cognoscim⁹ compositas:compo
nēdo ꝛ limitādo signa compōnū discrasiaꝝ simpliciū ꝛc.

¶ Circa hāc lectionē insurgūt dubia. ¶ Priᵐ ouᵐ. Ur q i stomacho frido a friditate ei⁹ non fiat melioꝛ appetitus q̄z in cal'o:qꝛ frigiditas non igredit opus nāe:vt ꝑ ꝓmi. cap. de vtutib⁹. ca. 3. s. de vtutib⁹ nālib⁹. g illa non auget appetitū nāle:ꝛ ꝑ ꝓns ꝛc. ¶ 2ᵐ ou. Ur q hꝫ cibi aceto/
satio nō fiat a friditate stomachi:qꝛ talis acetosatio ē opa
tionis corruptio q̄ non fit a cal'o. g ꝛc. ꝑz ꝓna ꝛ assūptuz colligit. 12. tertij. alleg. cap. ꝛ 4ª fen ꝓmi. q in puero cau
sonicāte lac ouertit ad acetosuz. ¶ 3ᵐ ou. Ur cibos fri
gidos i stomacho facil'r digeri frigido:qꝛ i hūtib⁹ simbo
lū facilioꝛ ē trāsitus. Itē sic se vī hꝫ cib⁹ frigidus ad sto/
machū frigidū sic calidus ad cal'm. ſz in cal'o facilius di
geritur calidus. g ꝛc. ¶ 4ᵐ ou. Non vī q gaudeat frigi
dis:qꝛ illos difficulter digerit:vt ponit in lra. g ꝛc. Et p idē posset argui q stomachus cal's nō gaudet calidis. ca
lida. n. facile sunt mutabilia q̄ in stomacho cal'o corrum
punt. ¶ Ad pᵐ istoꝝ ꝑt dici ꝑ ꝓcedēdo dubiū. ſ. q nō est melioꝛ appetitus in stomacho frido ꝛc. Sz loqtur Hal'. ad sensuz supius positū. ¶ Alr dī q est melioꝛ:ꝛ q frigi
ditas est cā q est melioꝛ pp cās supius assignatas. Et ad auctoꝛitatē dī q friditas nō ꝑ se igredit ꝛc. ſz solū ꝑ acci/
dēs ꝓtēperando cal'm:qꝛ a cal'o ꝓuenit appetitus:ꝛ sub ista mēsura ad quā frequēter ꝓcurrit cal'm citra tpamē
tum ꝓuenit melioꝛ appetit⁹ q̄z a cal'o excedēte tpamētū. Uel dī q a frigiditate tanq̄z a dñante istr'o non ꝓuenit na
tural'r opatio. ab ipsa tñ tanq̄z a ptiali ꝛ subdñante istr'o ꝑt aliq̄ opatio ꝓuenire. Uel ēt velut ab obto. a frido eni occurrente tactui cātur sensatio tactiua frigida tanq̄z ab obto. ſz non tanq̄z a vtute:aut dñante istr'o:ꝛ sic volūt au
ctoꝛes. ¶ Ad 1ᵐ dī q cibi acetosatio ꝑt fieri a cal'o ꝛ frigido. A cal'o tñ fit cal'm näle dissoluente pp qđ remanet ſba aquosa ꝛc. Et dī q Aui. i loco allegato voluit q frigidatis magis ē diminuere q̄z calitatis:calitatj aūt coꝛrū pere. Qđ qual'r verū sit videbit al's. ¶ Ad 3ᵐ dī ceteris pibus hic stomachus facilius digerit cal'a ꝛc. Et cuz ar/
guit q in hūtib⁹ simbolū ꝛc. Dr q magis ē simboleitatj ceterꝫ pibus cibi cali ad stomachū frigiduz q̄z frigidi. Et cā ē:qꝛ stomachus q̄ztūcūq; frigidus agēs in cibū q̄ztū/
cūq; cal'm agit in ipm p actualē caloꝛē:put ille cibus est frigidus. cū g minus frigidus sit cal's cib⁹:sequtur ꝛc. Et si arguaꝛ ꝓtra:qꝛ plus occurrit fridū cal'o q̄z calidū frigi
do ceteris parib⁹. Dicit hoc esse veruz de absolute tali/
bus. ¶ Ad ꝓfirmationez dī q q̄ztum ad posse facil'r vel difficulter trāsmutari non sic se hꝫ ꝛc. quo tñ ad reponē
dū partē similē vel dissimilē bene sic se hꝫ. ¶ Ad 4ᵐ dicit q non oia cibaria frigida sūt difficilis digestionis: vt ꝑz de lactuca q̄ est facilis digestionis q̄ztūcūq; sit frigida vt colligit 2° cañ. ca. de lactuca. ꝛ 2° ꝓmi. cap. illo. Qđ come
ditur ꝛ bibit. ponit lactuca facilis ꝛ boni nutrimenti: ꝛ simil'r granatū ꝛ macianū. Non enim reddit aliquis ci/
bus alio facilioris digestionis pp esse calidioꝛē: aut cali/
do faciliter passibilē merito mēsure suarū qualitatū ꝑi/
marū: vt alibi videri dz. Et colligi potest i cōmēto illius

Auicē.

afo. Facilius est repleri potu q̄z cibo. Et in cōmēto illi⁹. Eoꝝ que nutriuntur copiose ꝛc. Consil'r viceuersa dī q non oia cibaria cal'a sunt facilis digōnis: imo plima sunt difficilis: vt nux amigdala auellana: vt colligit' in. 2. cañ. in capitulis propijs. Sil'r caro anatis: vt in cap. de ana
te. Dāt nāq; nutrimētū durū grossum melācholicū. Pro
pter qđ in metro dī. Ad fluuialis anas q̄zta pinguedine manas. Tu mihi quartanas non reuocabis anas.

¶ Et opz iā vt multū adhibeas cōsideratione 7
in eo qđ diximus: vt discernas iter istud ꝛ iter illud qđ sumus dicētes. Et est qꝛ nō ꝓpter vē
trez tm̄ fit homo sitiens: aut nō sitiens: aut de
siderans potū frigidū: aut desiderans potum cal'm: sed etiā fit illud propter instrumentū qđ est in pectore ꝺm cor ꝛ pulmonem.

¶ Cū ex signis opl'onis ca. ꝛ sic. in vētre nā sit sitis: ꝛ ex si
gnis compl'onis hꝫ in vētre p accīs sit appetitus potus fridi: ꝛ ex signis opl'onis fri. ꝛ hu. nā i vētre sit paucitas sitis: ꝛ ex signis hꝫ compl'onis p accīs i vētre sit appeti/
tus potus cali. ꝛ res iste accidūt homini pp mēbra alia si cut pp mēbra que sunt in pectore. s. cor ꝛ pulmonē: dixit Hal'. hunc sermonē de natura vētris, donec non erres ꝛ putes q sitis ꝛ appetitus potus frigidi aut potus calidi sint signa propria complexionis ventris. Et Galenus ex
ponit sermonem suum istud ꝛ dicit.

¶ At ꝺo diligēter ꝓsiderare opz q̄ sunt dicta i/ 1
terstinguētes ab his q̄ dicēda sunt. Nō solu
eniz vētriculus facit vt sitias: aut non vt sitias: aut vt appetas frigida aut ca. ſz ēt viscera i tho
race ꝓdita cor ac pulmo: aliqd tale efficiūt.

¶ Opz aūt eas q̄ iā sunt dicte diligēter aduerte 2
re: casdē ab his q̄ dicenk distinguētes. Nō so
lū. n. vētriculus sitibūdos: ꝛ mime sitientes fa
cit: ꝛ fridi: calidiue pot⁹ appetētes: ſz ea quoq; viscera q̄ in thorace sunt: vt cor: ꝛ pulmo.

¶ Diligēter ꝺo oz adhibere itellz his q̄ dicta 3
sūt: discernētes ea ab his q̄ dicēda sunt. Nō so
lū. n. vēter sitiētes ꝛ nō sitiētes opak: ꝛ frigidū ꝛ cal'm potū desiderātes: sed etiaz ea que circa thoracem: ꝛ epar: ꝛ cor: ꝛ pulmonem.

¶ Determinato de signis stōchi nāl'r lapsi: determinat de 4
signis discrasiaꝝ pulmonis: ꝑmittēdo q̄dā nēcia ad suuz ppoᵐ. 2° exeqtur. 2° ibi [Sz pp hoc ꝛc.] ¶ Dicit ꝑ q oz diligēter adhibere itell'm his q̄ dicta sunt: discernētes q̄ dicta sunt. s. signa stomachi nāl'r lapsi ab his q̄ sunt dicē
da. s. signis discrasiaꝝ pulmonis: qꝛ non solū discrasia vē
tris. i. stomachi opak sitiētes ꝛ nō sitiētes: ꝛ cal'm aut fri
gidū potū desiderātes: ſz ēt ꝓtigit alia mēbra opari hec: vt ea q̄ sunt circa thoracē ꝛ pectus. s. cor: epar: ꝛ pulmo/
nē: quoꝝ discrasia pōt ēt eē cā sitis aut nō siti: ꝛ appetit⁹ ad cal'm vl' ad frigidū. ¶ Prio nō q ex dicti Hal'. hic col
ligit nēcitas colligēdi signa discrasiarū pulmonis. Cū. n. per signa sumpta a siti supius posita docuit signare supra compl'onē stomachi: ꝛ pulmo pt eē cā sitis: est nēciuz ne in hoc erroꝛ ꝓtigat distinguere iter sitiz ꝓuenientē cā pul/
monis ꝛ ꝓuenientē cā stōi: ꝛ p ꝓns nēcium ē ponere signa discrasiarū pulmonis. ¶ 2° nota q siti alicui mēbro 2° pōt attribui. ꝑ vt agēti illā mediate vel imediate: ꝛ sic non so
lū stomacho ē sitis attribuēda. multa. n. mēbra enumera
ta in lra possent sitiz efficere. 2° pōt siti attribui alicui mē/
bro tanq̄z organo in quo sit: ꝛ sic sitis ē soli stomacho at/

Solus stōus ꝑcipit actū sitis.

tribuēda. Solus. n. stōus i se recipit vel recipe aptus est actū appetēdi qui est sitis. ¶ Nō q caliditas spūalium pōt eē cā sitis multū calefaciēdo ꝛ exiccādo hūidū roꝛi/
dū. Sil'r epar cal'z multū pōt eē cā sitis. ꝑ multū p vtutē ei⁹ attracticuā fortē fugēdo a stō mediātibus meseraicis: pp qđ de humido roꝛido parum in stomacho remanet ꝛ exiccat stōchus. 2° qꝛ cū humido chiloso de humido roꝛi
do multū attrahit. 3° ēt qꝛ humidū chilosum p ptes eius aquosas iuuat humidū roꝛidū ad refrigerandū ꝛ hume
tādū. tū ēt qꝛ stāte chilo in stō minus pōt ꝓsumere caloꝛ stomachi de humido roꝛido vtroq; simul resistēte: pp qđ citius aduenit sitis ieiunātib⁹. Et per idē ꝑz qual'r etiaz in diabete ē ꝓtinua sitis. pōt. n. epar ꝺ opari p simplicem alterationē calefaciēdo ꝛ exiccādo. Et per idem ꝑz qđo pulmo possit hꝫ sitis esse causa: ꝛ qđo cor. Et hoc voluit Hal'. in lra dū dixit. Non enim solum venter ꝛc.

¶ Uerūtn ille cuius sitis est pp calitatē in istis 5
instris ipse attrahit de aere plus: ꝛ est in attra/
ctione qua attrahit aerē: ꝛ in ispiratiōe spatiuz ꝛ lōgitudo: ꝛ sentit in pectore suo iflammatio/
nē: nō in eo qđ est sub hypocūdrijs: sicut sen/
tit ille cuius sitis est ex calitate in ventre. Et qñ bibit ēt nō sedat eius sitis statī. Et pot⁹ fridus sedat eā plus q̄z sedet eā potus multū cal's. Et qñq; sedat sitiz eius cui⁹ est hec cōplo aer frigi
dus ēt qñ attrahit eū. Et nō sedat sitim eius cā cuius sitis est calitas in vētre. Et sil'r ille qui ē ꝺm Ꝺiū huius dispōnis sentit lesionē eb aere frigido qñ ispirat eū: ꝛ istud est ex maioꝛib⁹ si/
gnificationibus sup frigus pulmōis. Et sicut hꝫ hanc dispōnē qñ attrahit aerē frigidū sen
tit ex eo lesionē mäifeste. Et frigidus sil'r amat attractionez aeris calidi: ꝛ erpuit supfluitates flegmaticas quādo loqtur: ꝛ cum tussi.

Daly ¶ Differentia ponit Hal'. inter signa ventris ca. ꝛ fri. ꝛ in
ter signa pulmonis ca. ꝛ frig. assumpta propter sitim do nec non fiat erroꝛ in aliquo eoꝝ. Et sermo eius est intelle ctus. Et ipse ēt cōplebit sermonem in signis complexio/
nis pulmonis: sicut fecit in signis ventris.

Laurē. ¶ Sed q pre calitate taliū partiū sitiūt: aerē in/
spirāt pleniozē: longūcq; efflant: atq; in thoza/
ce sentiūt estū: nō circa ilia quēadmoduz q pre calitate vētriculi sitiūt. Qui ēt bibētes nō statiz quiescūt: ac frigidus potus sitiz eoꝝ poti⁹ sistit q̄z multus cal's. Frigidus ꝑterea aer ispirat⁹ refrigerat eos: nequaq; leuās eos qb⁹ vētricu
li caloꝛ sitiz affert. Itē q eꝺ ꝓio hūt ab ispiratio/
ne frigida ispigniter afficiunt: idq; friditatis in pulmone signū est maximū: ꝛ quēadmodū in spirādo frigidū p̄spicuā sentiūt friditatē ac le/
sionē: ita caloꝛ illis amicus ē. Excremēta ꝑte/
rea erpuūt pituitosa: ac cū tussi excreant.

Leoni. ¶ Sed q ob hoꝝ sitiunt calitatē plus ispirāt: ꝛ
lōgius exprāt: atq; estū in thoracē sentiūt non ficuti q vētriculi rōne in altꝫs calitatē patiunt: ꝛ cū potauerint nō statī sedak sitis: ꝛ magis cū frigidū hauserit: q̄z cuz cal'm nimis. Refrige

rat aūt eosdē ꝛ fridi aeris ispiratio: q̄ nihil eos iuuat q vētriculi rōne sunt sitibūdi: ita ꝛ hi qui ꝺio mō se hnt a frigida ispiratione sensibilez sentiūt affectū. Et hoc maximū sit frīdi pulmo
nis indiciū: vt ꝺo frigidū inspirantes manife
ste doloꝛem sentiūt: ꝛ frigiditatem: ita ꝛ calidi/
tas est ipsis amica: sed ꝛ pituite excrementa cū screatu: ꝛ tussi expuunt.

¶ Sed propter horum caliditatem sitiētes in/ Antiq.
spirant amplius: ꝛ erufflant lōgius: ꝛ sentiūt ꝺm thoracē cauma: non quēadmodū qui pro
pter vētrē ꝺm hypocundriū patiūtur caloꝛez: hi quidē bibētes nō statim quiescūt: ꝛ frigidus potus sistit magis eoꝝ siti q̄z multus cal's. re/
frigerat āt eos ꝛ fridus aer ispirat⁹: nihil alle/
uians ex vētre sitiētes. Ita ꝺo ꝛ eꝺio hnt es a frida ispiratiōe sensibilr' leduntk: ꝛ marie hec ē cognitio i pulmonis friditate. Quēadmoduz fridū ispirātes sentiūt mäifeste lesionē ꝛ ifrida tionē: ita cal'm est eis amicū. sed ēt flegmaticas supfluitates loquētes: ꝛ cū tussi expuunt.

¶ Prosequtur de itēto. ponens ꝑ signa distēperātiaꝝ pul/ Jaco.
monis rōne q̄litatū actiuaꝝ. 2° passiuaꝝ. ibi [Siccitates ꝺo.] Prio cal'e. 2° fride. 2° ibi [Ita ꝺo.] ¶ Dicit ꝑ q pul
monis calioris tpato signa sunt q tales sitiūt frequenter ꝛ ispirādo multū de aere attrahūt. L° cā est pp calitatem hoꝝ. s. cordis ꝛ pulmonis. Et fic sitiz ꝓueniētē distingui
mus pp signū sumptū ab anhelitu. Tūc. n. ispirationes sunt maioꝛes: qꝛ plus de aere attrahit ad refrigeriū coꝛ/
dis ꝛ spūs: ꝛ nō plus dilatat pect⁹ ꝛ pulmo: pp qđ ispira
tio est maioꝛ. Est. n. inspiratio mot⁹ pectoꝛis ꝛ pulmonis ad aerē fridū ad eē attrahēdū delatiuus. Et exufflāt lon
gius: qꝛ cū illō qđ ꝑ expirationē expellit sit āpli⁹ lōgi⁹. i. lōgioꝛi tpe durat expiratio. vel expirāt lōgi⁹. i. emittunt aerē ꝑ expirationē ad maioꝛē distātiā: qꝛ cū expiratio fit velociter: fort⁹ ꝛ veloci⁹ aer egredit: vñ ad maioꝛē distā
tiā expellit. ꝛ ió isti eēnt boni tubatoꝛes: nisi esset qꝛ non pñt lógo tpe anhelitū ꝓtinere. Et sentiūt ꝺm thoracē cau
ma: pp vehemētē calitatē spūaliuz: quēadmodū sentiunt magnū cauma ſz hypocūdriū hūtes vētrē supple cal's. stōus. n. extēdit ad hypocūdria. vñ caliditas eiꝰ ipso exi
stēte cal'o hypocūdrijs cōicat: de quo tñ videbit si ē pos/
sibile. Et hi qđē bibētes nō statiz quiescūt: qꝛ stō sitiente pp ficcitatē exñtē in eo statim remoueat sitis: qꝛ obuiat tota li causе sitis. stō ꝺo sitiēte pp pulmonē: non qꝛ nō statim obuiat totali causе sitis: vt ꝑz. ió ꝛc. Et potus fridus pl's extinguit sitim eoꝝ q̄z si sumat multus cal's. Cū eniz hec sitis depēdeat ab actuali caliditate spūaliuz q̄ maxime p actualē frigiditatē apta ē remoueri. seqtur ꝛc. Et ió sub/
iungit q aer frigidus inspiratus q nihil alleviat sitiētes pp stomachū cal'm: istos sitiētes pp calitatē pulmōis ml/
tum refrigerat: qꝛ aer frigidus sitim istoꝝ alleviat miti/
gādo calitatē illoꝝ spūaliū: vt dictū ē. Ubi tñ sitiētes me
rito dispōnis stomachi non alleviat. Et ex hꝫ hī in practi/
ca Halyabatis q in mala cōplone cordis ꝛ spūaliū mul/ Cordis
tū iuuat sternere domū plātis ꝛ florib⁹ fridis: vt sunt fo/ ꝛ spūali
lia salicis: myrti nenufari. ꝛ irroꝛare ēt domū cū aq̄ rosa uz canō
ta ꝛ hꝫ. talia. n. refrigerāt aerē ꝛc. Et hꝫ hñ ꝑcipiūt auctoꝛes. ꝑcticus.
¶ 2° ponit signa fride cōplonis pulmonis. ꝑ sumpta ab extrinsecis alterātib⁹. 2° ab exeūte mutato. 2° ibi [Sz ꝛ flegmaticas.] Prio itez a iuuātib⁹. 2° a nocētibus. ibi

Universidad de Deusto Biblioteca

Pulmo quid.

¶ Quēadmodū. ¶ Dicit ꝑ ꝛc. ¶ Prio nō ꝙ pulmo est ſpōgioſuꝫ ꝛ carnoſuꝫ mēbr̄: lꝫ ēt cartilaginoſuꝫ ꝛ pānic̄uloſum: finaliꝝ iuētū ad ſeruiēduꝫ corpi in ꝓparādo ſibi aerē debētē cor refrigerare: exñs caleꝫ ꝛ būide cōpl'onis nāt'r: lꝫ ēt accūtal'r augeaꝫ ei⁹ būiditas ꝑ catarros ad ipm ꝺscēdētes vapores fridos toto recipiēs ꝛc. mod⁹ āt q̄ deseruit cordi ꝓparādo ē: qz ꝑ ꝑ cānulas pulmonis at trahit aer fridus: q a pl'monis ſuba actual'r calefit: ne nimis fridus cordi occurrat: ꝛ postea in arterijs recipit: ꝛ tēdit ad cor ipm refrigerādū. ¶ Ex q̄ pꝫ ꝑ ꝙ si pulmo sit frigide cōpl'onis: ꝛ aer mult⁹ attractus ad ipm fuerit mlt̄ fridus: tūc pulmo ledit. ¶ ²pꝫ ꝙ aialia būtia calorꝫ debilē sunt pulmone carētia: vt exanguia. ℔. n. iō ē: qz talia ꝓpdebilitatē sui caloris cordis sufficiēter refrigerant ab aere ꝓtinētē ꝛ nutrimēto: vnde nō oportuit ad corda ipsoꝝ aerē imediate puenire: ꝛ talia nō sunt in aq̄ suffocabilia. ¶ ³ꝺpꝫ q̄re pisces in aq̄ nō suffocant: aues aūt oēs aq̄tice sic. ¶ ⁴ꝺpꝫ vlterius q̄re quāto aial est calius: tanto ceteris paribꝫ ē citius i aqua suffocabile. Et ifinita alia. ¶ ⁵ꝺponit signū ab exeūte mutato, dicēs ꝙ exprunt ꝛc. ¶ Cā huiꝰ est manifesta satis: cū. n. in talibus abundet flegma qō agitatur ipsis loquētibus, patet ꝛc.

Pulmone carētia ñ sūt i aq̄ suffocabilia.

9 ¶ Eius āt cuius ē pulmo siccus nō est supfluitas quā exprit: ꝛ vox eius est clara. Illius aūt cuius pulmo ē hūmidus: vox est nō clara rauca. Et qñ vtiē ex voce q̄ est maioꝝ ꝛ acutioꝝ curꝝ rūt in cānā eius pulmonis superfluitates.

Daly ¶ Ille cuius pulmo est siccus: nā nō exprit superfluitates flaticas: neq; cū ꝭmone: neq; cū tussi: neq; cuꝫ vtroq; fiꝫ. Et ille cuiꝰ pulmo est hu. exprit supfluitates flaticas: aut cū loq̄la: aut cū tussi: aut cū vtroq; fiꝫ. Et signū aliꝺ illiꝰ cuiꝰ pulmo est siccus ē vox clara. Et illiꝰ cuius est hu. est vox rauca. Et qñ vtiē ēt ex maioꝛe voce ꝛ acutioꝛe curꝝrunt in cānā pulmonis eius supfluitates flegmatice.

Laurē. ¶ At qui pulmonis siccitas excremētis vacat: ac pituitā nequaq̄ hꝫ vocē claram: quēadmodū hūiditas obscurā raucāq; vocez emittit atq; excremēta icurrūt: vbi clariꝰ log libeat.

Leoni. ¶ Pulmonis autē siccitates excrementis vacant: ꝛ pituita: ꝛ vocē clarā efficiunt: quemadmodū hūiditates obscurā reddunt: ac raucam: ꝛ cuꝫ vehemētius: aut acutius loqui studuerint: tūc intercidunt excrementa.

Antiq. ¶ Siccitates ꝛo pulmonis sine supfluitate sūt ꝛ pure a flegmate: ꝛ vocez hñt clarā: quemadmodū ꝛ hūiditates obscurā quidē ꝛ raucaꝫ operātur vocē. Incurrūt āt eis superfluitates magis ꝛ acutius loqui volentibus.

Jaco. ¶ Ponit signa pulmonis siccioris tēperato. Et pꝫ totum. ¶ Primū ⁹⁰. Uī q̄ fitiētes ꝓp caliditatē pulmonis statim sumpto potu debeāt alleuiari: qz talꝰ fitiētib⁹ supueniente potu: statiꝫ remittit cā imediata fitis. q̄ ꝛc. pꝫ ꝓña ꝛ assumptū: qz illa est siccitas ꝛ calitas ipressa in ore stomachi. illa. n. q̄ est in pulmone ꝛ spūalib⁹ mēbr̄is non est imediata cā fiti. ¶ ²⁰ꝺ⁰. Uī q̄ non sentiūt cauma: qz tactus non pcipit calitatē ꝓpij organi. mō calitas est expā sa p oēm partē pectoris: ꝛ p oēs neruos ei⁹. ¶ ³⁰ dubiū. Non vī q̄ ꝓp calitatē circa hypocūdria sit calitas perceptа: qz stomachus quātūcūq; calꝰ: est frigidus respectu cuiꝫ ꝛc. ¶ ⁴⁰ꝺ⁰. Cur pl'mo attrahit aerē frigidū vel appetit qñ calitas est nāl'r filis cordi, reliq̄ ꝛo mēbr̄a econuerso se hūt. appetūt. n. oia sibi silia: vt supⁿ tactuꝫ ē. ¶ ⁵⁰ ꝺu⁰. Uī q̄ ledat pulmo calꝰ ab aere frido: qz fortioris ꝛ maioris calitat̄ ē cor q̄z pl'mo. fꝫ cor ledereť aere frido si bi imeᵗ occurrēte. q̄ ꝛ pulmo ledeť. pꝫ ꝓña ꝛ totū assumptū. ¶ Ad ꝑ⁰ rūdeť. Et ꝑ dici pōt negādo añs q̄ stati remittit ꝛc. quātūcūq; cāe imeᵗ occurrat ꝓriū: ꝓp tñ illā habere cām ꝓseruantē stat ipsaꝫ nō imediate remitti. iō ꝛc. Uel dī ꝓcedēdo q̄ stati fit aliq̄ remissio: q̄ tñ stare negat calꝰ pl'mōis nō remisso. Ex quo pꝫ cā. q̄re stādo ꝑ tēpus potiꝰ ipsa remittit ꝛ extiguit: qz potu euaporāte ad pulmonē silr ꝑ venas ad ipm ascēdēte remittit calitas pulmonis. iō ꝛc. ¶ Ad ²⁰ꝺ⁰. Uī q̄ nō sentiūt cauma: lꝫ vult q̄ facilr in spūalibꝰ accēdit cauma: ꝓp calitatē eē fortē ꝛ inflāmationi paratā ꝛc. Uel dī q̄ ibi sentit ad tactū alterius tāgētis cauma. i. vehemēs calitas ꝑ cōparationē ad calitatē tpati: ꝛ vtraq; rñsio ē bona. ¶ Ad ³⁰ dī q̄ lꝫ stōs quātūcūq; calꝰ sit fridus ꝛc. ꝑ cōpl'onē inatā ꝛc. nō tñ ꝑ aggregataꝫ vt supra. Uel ad ℔ dī q̄ ipso exñte calꝰ: non tñ remittit calitas ꝓtiū circūstātiū sicut ipso frido exñte. iō ꝛc. ꝛ erit ꝓopantia p accñs ꝛ ꝓuatiua. ¶ Ex istis oibꝰ colligit exꝑsse ꝓopantiā positiuā eē polem: puta pulmonis calī ad stōm frigidū vel tēperatū. ¶ Ad ⁴⁰ iā alꝰ dictum est q̄ mēbra nr̄i corpis parata facili iflāmatiōi appetūt illa ꝑ q̄ eoꝝ lapsus ꝓhibeť. talia aūt sunt cor ꝛ pulmo. q̄ ꝛo nō sunt hꝫ appetūt silia qbus ꝓseruent. Uel dī q̄ cor ꝛ pulmo appetūt silia nutriētia: lꝫ appetūt alteratia nō silia ꝛc. ¶ Ad ⁵⁰ dī q̄ lꝫ suba cordis sit calidior ꝛ maioris resistētie q̄z suba pulmonis. tñ in suba cordis ceteris paribꝫ minoꝛē pōt facere ipressionē aer fridus q̄z in suba pulmonis. vñ aer fridus illi spūi occurrēs i eo multo plus ipimeret q̄z in suba pulmonis: ꝛ p ꝙña nocumē tū posset iducere: vñ ordinauit nā vt ꝓus aer in pulmone ꝓparationē recipet iā dictā. Et colligit ℔ de mēte Auic. 11. tertij. cap. de canonibꝰ vlibus in curatione cordis, vbi oñdit cām q̄re cū fridis medicinis in curādo malā complexionē calꝝm cordis nēciuꝫ ē ꝓmiscere medicinas calidas. ¶ Sꝫ ꝛ. q. ita ꝓtineť spūs in pulmone sic in corde. q̄ qua rōne in corde calitatē spūs medicina remitteret eadē rōne in pulmone. ꝛ adhuc rātō fortiꝰ quāto i pulmone minꝰ est de spū q̄z in corde. ¶ Huic dī ꝑ negādo ꝓña. nō. n. in pulmone aer fridus ꝑ attractꝰ occurrit spūi exñti in arterijs pulmonis: nec in arterijs ꝓparationem recipit: lꝫ in cānulis ꝛ spongiositate pulmonis ꝓparaťr: ꝛ postea in arterijs recipiť. Dī ēt q̄ si maioꝛē faciat in pulmone aer ipressionē in spū q̄z in corde: ex ℔ tñ non seqtur nocumētū. q. nō sub tanta calitate dī esse spūs in pulmone sub quāta ipsa est in corde. iō ꝛc. ¶ Plura alia pulchra hic adduci possent ꝛc. Dī ēt q̄ si sit aliq̄ spūs extinctio in pulmone: ipsa tñ facilius releuaťr ꝓp cor. ꝛ nō eꝫ.

10 ¶ Uerūtñ magnitudo vocis nō fit ꝓpter caliditatē. Sꝫ magnitudo vocis fit ꝑ amplitudinē cāne pulmonis: ꝛ supfluitatē virtutis eritⁱ aeris ex pectore subito. Et paruitas vocis est sequens causas que sunt cōtrarie istis.

¶ Propterea q̄ dixerat añ q̄ q vtiē ex voce qō est maius ꝛ acutius: ꝛ ocurrūt ꝓillud in cānā pulmonis ei⁹ supfluitates: tūc signū est illud hūiditatis pulmonis eius. Cōsequēter ponit hūc ꝭmonē ita ꝛ dixit q̄ magnitudo vocis ꝛ puitas eius nō sunt signa alicuiꝰ cōpl'onis: donec nō eret aliqs p sermonē eius ꝑ⁰. Deinde dicit q̄ magnitudo vocis est sequēs amplitudinē cāne pulmonis ꝛ supfluitatem virtutis exitus aeris ex pectore subito. Et paruitas vocis est sequēs strictura cāne pulmonis: ꝛ debilitatē virtutis exitus aeris ex pectore subito.

¶ Nō tñ vocis magnitudo calore efficiť qué/ admodū nec puitas frigore ꝓfistit. Sed ℔ amplitudinem aspere arterie efflationēq; vehemētiorem. Paruitas ꝛo cōtraria comitatur.

Leoni. ¶ Non tñ ipsa vocis magnitudo a calitate: sicuti neq; puitas a friditate iest: lꝫ altera qdē aspere arterie latitudinē seqtur: ꝛ vehemētioꝛē eflatum: puitas ꝛo a ꝓrijs aduenit causis.

Antiq. ¶ Non ꝛo ipsa vocis magnitudo a calitate fit quēadmodū neq; puitas a friditate fit. sed hec qdē ab amplitudie trachee arterie fit ꝛ ex eruflatioe vehemētiori. Paruitas ꝛo ꝓria seqť.

Jaco. ¶ Ponit sigⁿ pl'monis: ponit nūc sigⁿ cāne pl'monis q̄ avoce sumunť ꝛ ꝓrias ei⁹. ²ᵒ ou remouet. ibi ¶ Proportiōabiliť. Prio itē pōit sigⁿ supta a ꝓrijs vocū: qz a magnitudie ꝛ puitate. ²ᵒ a lenitate ꝛ aspitate. ³ᵒ a ḡuitate ꝛ acuitate. ⁴ᵒ ibi ¶ Qm igit̄ hꝫ organa. Jꝫ ibi ℔. Ad eūdē ꝛo modū. ¶ Dicit ꝑ ꝙ magnitudo vocis ꝛc. ¶ Prio nō qd ꝑ vocē magnā ꝛ pnā itelligē dēm⁹: qz iferiꝰ melⁱ ꝺcl'abiť. Est. n. illa q̄ mlt̄ū mouet auditū magna. Ex ꝛo pua. Ex q̄ pꝫ ꝙ ad ℔ ꝙ vox sit magna requiť cānā larā eē: ꝛ vtē expellētē aerē i cāna ꝓtētū eē fortē: ꝛ fortē facē isufflationē: qz oꝝ tūc aerē fortiť moueri. Ex q̄ vlteriꝰ pꝫ vex eē dictū Hal'. ꝙ vocis magnitudo nō fit a calꝰ tanq̄z a cā totali ꝛ imediata. silr eq̄ nec vocis puitas a friditate. Pōt .n. eē insufflatio pua cū calitate: puta vtute debili exñte. silr adhuc nō repugnat ꝓpl'onē cāne eē calꝰ an lꝫ cāna sit stricta ꝓpter materie gnationis paucitatem ꝛc.

11 ¶ Non ergo oꝝ sp vt seqť magnitudo vocis ꝛ eiꝰ puitas calitatē ꝛ friditatē: neq; ēt qñ cū magnitudie vocis eiꝰ sūt calitas ꝛ friditas ē illud er eis ipis signū. Uerūtñ ñ ē er eis nisi p accñs ꝛ seqť illud ꝓpl'o nālis: nō ꝓpl'o accñtalis.

Daly ¶ Jā dirim⁹ q̄ calitas qñ ē addita nā dilatat mēbr̄. Et qñ est friditas addita nā ꝓstrigit mēbr̄. Propť ℔ q̄ accit vt mutef vox i magniᵗᵘᵈᵉ ꝛ puitate a ꝓpl'one cāne pl'mōis: nō peēnᵗᵘᵈᵉ: lꝫ p accñs qñ calitas nāl' qñ ē addita i ℔ mēbro dilatat ipm. tūc si ē vt⁹ pector] fortⁱ exhēs aerē subito sit vox magna. ꝛ si ñ ē fortⁱ: ñ ē vox magna. Et si friditas nāl' ꝓstrigit cānā pl'mōis: tē si vt⁹ pl'mōis ē fortⁱ expellēs aerē vice vna ē ab illo vox acuta. Et si ñ expellat ipꝫ seqtur ipꝫ vox pua. Nō ē q̄ magᵗᵘᵈᵉ ei⁹ nꝫ puitas sigⁿ. ꝑriū alicⁱ calitatⁱ nꝫ fri. lꝫ si sigⁿ ꝑ accñs. Copl'o āt ꝓtigēs. l. frida p accñs ñ ipm it oio aliqd i magnitudie voc] nꝫ in puitate ei⁹ nisi affiduef ꝛ stet i mēbro vocali loco ꝓpl'onis radicaľ

Laurē. ¶ Quocirca vocis magnitudo: paruitasq; nec semper: nec primaria ratione: sed ex accidenti solumq; natiuum temperamentum non aduenticium sequitur.

Leoni. ¶ Quare neq; semp: neq; ꝑmū sed ex accñti: ꝛ solas naturales tpaturas: nō aūt aduentitias vocis magnitudo: aut puitas seqtur.

Antiq. ¶ Jtaq; neq; semp neq; ꝑncipaliť: lꝫ ℔ accñs ꝛ ex solis nālibus crasibus supueniētibus nō conseqtur vocis magnitudo ꝛ paruitas.

Jaco. Vocis magne causa. Cā acci

¶ Cōclu dit correlarie ꝙ cā adeq̄ta ꝛ ime⁽ⁿ⁾ voc] magne nō ē calitas nec pue friditas: lꝫ ꝓtiaľ ꝛ accñtaľ cā. ¶ Et nō ꝙ ꝑ cāz accñtalē itelligim⁹ cāz q̄ posita ñ nēcio ponit effect⁹. vl' itelligit cā ime⁽ⁿ⁾ q̄ ñ cāt nisi alia cā mediāte vbi tñ fuerit oio paria ex calitate fit vox maiō: ꝛ friditate mi

dētalis quid. 12

noꝝ. cuiꝰ cā non est calitas nisi mediate: ꝑ quāto ceteris paribꝰ opať cāna latioꝛē. Et ℔ inuit Hal'. in littera.

¶ Qō ē: qz cū mēbra officialia nō sūt hꝫ dispōnē ℔m quā sunt nisi ꝑ ꝓpl'onē suā: ꝛ dispō vocis sit seqns dispōnē mēbroꝝ officialiū: oportet ꝑ ℔ q̄ cōpares ex voce ℔m ꝓpl'onē suā nālē. Inde ē q̄ vox lenis seqť lenitatē cāne pl'monis. Et vox aspa seqtur aspitatē eiꝰ. Et lenitas cāne pulmonis seqť eq̄litatē ꝓpl'onis sue. Et aspitas eiꝰ seqť siccitatē ipsiꝰ. qō est: qz aspitas nō est nisi diuersitas in corpe duro. Et non fit cāna pulmonis dura nisi ꝑ siccitatē mēbroꝝ silium ptiū ex qb⁹ est ꝙpō eiꝰ. Et nō fit in ea diuersitas nisi ꝑ diminutionē hūiditatis sparse in ea. Et silr iteꝝ vox acuta nā nō est polevt fiat nisi cū cōstrictione cāne pulmonis ꝛ epigloti. Vox grauis nō fit nisi cū amplitudie eius. Et strictura eiꝰ gnať ex frigore eius inato. Et amplitudo eiꝰ gnať ex calitate ipsiꝰ inata. Et ḥz cōpationē speꝝ vocis nāliū sūt spēs q̄ accidūt ꝑ egritudies. Fiūt ḡ ꝛ illa signa significātia cās faciētes eas. Jā ḡ deterīauimus oia illa determinatione sufficienti in libro nr̄o de voce.

Daly Vocis lenis ꝛ aspere cā

¶ In ℔ ꝭmone oñdit Hal'. ꝙ lenitas vocis fit ꝑ hūiditatⁱ mlt̄itudinē sparse i mēbr̄o. nā ipa roꝛat ꝛ būectat ipm: ꝛ qñ mūuť exiccať mēbr̄ ꝛ gnať i eo aspitas. qō ē: qz ptes eiꝰ ꝛmanēt elevate: qm̄ loca i qb⁹ erat hūiditas eūant ab hūiditate qꝛ diūsificať sitꝰ ptiū eiꝰ: accit ḡ aspitas. ꝛ hec hūiditas qñ addit ad eā eleuāt loca eiꝰ, diūsificāt ḡ ptes cāne pl'mōis: ꝛ accit ex ℔ vt aspef vox. Et ꝓria iter illā ꝛ ꝓmā ē: qz cū hac ē raucedo ꝛ spūtū supfluitatū flaticaꝝ. Et qñ res iste sūt exposite: tūc iā faciūt ēt egritudies mutationis i voce ab eisdē cāis: ꝛ curatio cuiuslꝫ eaꝝ ē per cās ꝓrias. Intellige ḡ illō: ꝛ tūc est ꝭmo eiꝰ intellectus.

Laurē. ¶ Opificia. n. tpaīnto tali extiterūt. Jccirco talis vox comitať: ex voce ꝑterea natiuū tpamētū colligas licebit. Etenim vox lenis arterie sequiť lenitatē: quēadmodū aspa aspitatē. Arterie igiť lenitaꝫ tpamēti seqť mediocritatem: aspitas siccitatē. Aspitas. n. corpis ineq̄litate efficiť ficcioris: arteriā aūt durā similariū ipsius partiū siccitas. Ineq̄lē ꝛo disperſi hūmoris inopia facit. Silr mō neq; acuta vox p nāim sine angustia fauciū: neq; grauis sine amplitudine fieri potest. Angustia igiť natiue frigiditatis alūna est: amplitudo calitatis. Ceterū discrimina vocū p affectiones efficiunť: q̄ ꝓportione respōdeant naturalibus. Nam ꝛ illa efficientium causarum indicia sunt de qbus in libro de voce abūde perpēsum iam est.

Leoni. ¶ Qm̄ ꝛ. n. talia istra tpature rōne sunt fcā: ad hec ꝓsegtur hꝰiusmodi vox. Jccirco contingit ex voce de naturali temperatura rōcinari.

¶ Laz ꝛ lenis vox: arterie lenitatem consequitur: sicuti ꝛ aspera asperitatē. Lenitas igiť ar-

terie moderatā sequtur tpatura: asperitas vo sic citatē. Asperitas ꝛ. n. fit ab ineq̄litate ouri corporis: arteriā vo durā similariū ptiū ex qb⁹ cō stat siccitas ineq̄lē vo dispse in eisdē humiditatis defect⁹. ¶ Eodē mō: neq; acuta nā vox sine angustia fauciū: neq; grauis siue latitudine fieri pōt. Angustia igit ab isita atq; inata nascitur friditate: latitudo aūt a calitate. Differentijs igit nāliū vocū hꝫ q̄ ex affectu aliquo fiunt sunt ꝓportionales: que ꝛ ipse inducia sunt causarum a quibus oriūtur: de quibus in libris de voce sufficienter distinxi.

Antiq. ¶ Q̄n vo hmōi organa pp crasim fcā sūt talia ſ. ampla vel stricta: talis vox ꝓsegt: ꝛ ppea ex voce est aliqd de nāli crasi colligē. Et. n. vox lenis lenitatē trachee arterie segt. Et aspera asperitatē. Lenitas vo arterie ꝓtēperātiam craseos segt. Asperitas vo siccitatē. Asperitas igdē ineq̄litas q̄dā est bm corp⁹ durū. Arteriā vo opat durā omiomerō ptiū ei⁹ siccitas. Ineq̄lē vo ei⁹ disperse hūiditatis idigētia. Ad eundē vo modus neq; acuta vox nā sine angustia gutturis: neq; grauis sine latitudine fieri pōt. Angustia. n. nālis filia est friditatis. Amplitudo vo calitatis. ¶ Proportionabilr vo nālib⁹ dūjs vocū q̄ bm passionē pficiunt: cogn̄es existētes efficiētiū cāꝝ sunt: de gbus oib⁹ in his q̄ de voce dicta sunt sufficiēter determinatū est.

Jaco. Vox lenis ꝛ aspa qd/ qꝫ ei⁹ cā

¶ Scdo ponit signa sumpta ex lenitate ꝛ asperitate vocis ꝛ docet sigre nūc supꝫ ꝓp̄lonē trachee arterie ꝛ cāne pulmonis: vt ps. ¶ Prio nō q̄ꝫ lenē vocē itelligē dēmus in ꝓposito vocē suauit ꝛ eq̄lr mouētē auditū: ita q̄ nō pcipit diffōmitas soni. Econtra aūt p vocē asperā. Causatur aūt lenitas ex eq̄litate vel vnifōmitate cāne in c⁹ptibus nō est diffōmitas: pp qd aer in cāna vnifōmit frāgit et pcutit. Econtra vo cātur aspitas ex aspitate trachee. ē. n. corp⁹ aspex dux in sua supficie diffōme: ita vt in eo fit reperire alias ptes supeminētes: ꝛ alias depssas: vñ ꝓtigit fieri aeris fractionē diffōme: ꝛ p ꝓs vocē asperā: fit iaz dcm est. Illud aūt expimur in cordis cythare q̄ si vnifōmes ꝛ regulares fuerit faciūt sonū vnifōmē. Si aūt diformes ꝛ irregulares ipm cānt diffōmē ꝛc. ¶ 2° nō q̄ꝫ tā supflua hūiditas q̄ꝫ supflua siccitas apta est facē ineq̄litatē cāne. Supflua. n. siccitas resoluēdo ptes cāne ꝛ diffōmiter exiccādo pp eaꝫ diffōmitatē reddit supficiē cāne diffōmē ꝛ asperā. Sil'r supflua hūiditas multiplicando humiditatē nimiā ineq̄lr ipsam p cānā spargēdo cā ē ineq̄litatis. ¶ Ex q̄ ps p̄ q̄ tā supflua siccitas q̄ꝫ supflua humiditas pōt eē cā aspitat⁹ vocis. Supflua qdē siccitas vt tāgit in lra idurādo istm ꝛ ipm ineq̄le faciēdo. Superflua vo hūiditas pp cām iā dictā: pp qd algerati ꝛ patiētes discursum catarri ad pect⁹ hūt vocē asperā. ¶ Ex q̄ seqtur 1° q̄ꝫ lenitas vocis sigt tpantiam ꝓp̄lonis: qm̄ caliditas ꝛ siccitaꝫ supfluā facit aspitatē. Sil'r friditaꝫ ꝛ humiditas supflua idē opat. vñ ver inter hec q̄ꝫ est tpatum est cā lenitatis. ¶ 3° seqtur cā pp quā dulcia remouēt vocis aspitatem. ꝛ sil'r pinguia ꝛ absterſiua: vt mel: liquiritia: ficus sicce: passule: ꝛ iuiube. talia. n. dulcia leniūt cantā exiccatā: ꝛ ipsam ad quādam eq̄litatē reducūt. S3 talia debēt eē humida: vt succus liqritie cum mucillagine psilij: ouа sorbilia ꝛc. Absterſiua vo cū fuerit aspitas pp humiditates accītales p cānā ineq̄lr dispsas ipsaꝫ absterged̄o ꝛ mūdificādo. ¶ P3 vlteri⁹ q̄re pueri p̄ coire incipiētes exasperāt voces eoꝝ. ¶ P3 ēt q̄re multū coeuntes hūt vocē magis asperā. Doc. n. ꝓtingit: q; eoꝝ corpa multū exiccant: pp qō fit ineq̄litas in cāna. Uel q; i eis indigestionib⁹ multis factꝫ multiplicant supfluitates plurime q̄ ineq̄lr dispse p cānā faciūt asperā. quēad^m bos ex cisus vel vacca vocē hꝫ leniorē q̄ꝫ thaurus. Hui⁹. n. causa nō appet nisi q; in thauro pp vehemētē siccitatē fit canne ineq̄litas. Cum aūt castrat tpaſ eius ꝓp̄lo: q̄re reddit cāna ad eq̄litatē quādaꝫ: ꝛ sic efficit vox ei⁹ magis lenis vel min⁹ aspa. ¶ Pri^m du^m. Videt q̄ꝫ aspitas nō pueniat ab humido: q; tūc idē effect⁹ in eodē passo apt⁹ eēt pduci a duab⁹ causis ꝓxis qō nō appet rōnabile. ꝛ pbat ꝓna q; in cāna puenit aspitaꝫ a siccō: si q̄ puenit ēt ab hūido. ergo ꝛc. ¶ 2^m du^m. Videt q̄ꝫ lenitas significet supꝫ humiditatem ꝓp̄lonis: q; lenitas ꝛ aspitas vocis sunt ꝓxia. iō debēt sigre ꝓxia. ꝓxijs. n. signis exītibus ꝓxia sunt sigta. Hꝫ aspitaꝫ vocis sigt siccitatē. ergo lenitas humiditatem. ¶ Ad p^m istoꝝ dr q̄ nō repugnat a causis ꝓxijs mediate similes effect⁹ puenire bm spēz. ꝛ sic est in ꝓposito: vt a siccitate mediāte ineq̄litate cāta p resol'onē humidi fit aspitas vocis: ꝛ ab hūiditate bm modū iā dcm. ¶ Nota tamē q̄ꝫ differt aspitas pueniēs a siccitate ab asperitate ab humido pueniēte. Proueniēs. n. a siccitate est cum q̄daꝫ vocis claritate ꝛ sonoritate. Econtrario vo pueniēs ab humiditate est cū q̄dā raucedie ꝛ obtusione ei⁹: cui⁹ cā satꝫ manifesta est. ¶ Ad 2^m pōt dici p̄ q̄ꝫ lenitas nō ꝓxiaꝫ aspitati a siccitate pueniēti sicut extremū extremo: hꝫ sic medium extremo. cuius ēt ꝓxiuꝫ extremū est vox rauca ab humido pueniēs. Uel dr q̄ nō semp effect⁹ ꝓxi: arguunt cās ꝓxias: sic supra pluries declaratū est. ¶ 3° ponit signa vocis acute: ꝛ arguēs docet sigre supꝫ ꝓp̄lonē trachee ꝛc. ¶ Primo nota q̄ꝫ hec lra tripl'r pōt exponi. p̄ vt vba sonāt. ſ. q̄ꝫ nō ꝓtingit vocē fieri acutaꝫ nisi a strictura ꝛc. ꝛ hāc expōnem nō puto eē verā: vt statiꝫ patebit. Scds in tellectus est q̄ꝫ bm eūdem modū bm quē supius dictū est fieri magnitudinē ꝛ puitatē vocis ex lenitate ꝛc. bm eundem modū hic est dom de acuitate. Terti⁹ intell⁹ est q̄ꝫ ceteris ꝓibus semp ex voce acutioꝝ debem⁹ arguere strictura maiorē cāne. eꝫ aūt ex grauioꝝ. ꝛ hūc intell'm vlt^m puto eē veriorē sicut in qōne declarabit ꝛ circa litteraꝫ.

Cras strictura

¶ 2° nō q̄ꝫ strictura est friditatis filia ꝛc. q; sicut calitatis est dilatare: ita friditatiꝫ est ꝓstringēre vel dilatationē ꝓhibere. qō tñ est itelligēdum ad sensum imediate positū vbi. ſ. cetera fuerit paria. vbi. n. nō eēt in aliꝫ paritas nō opꝫ: puta si cāna exīte frida mā gnionis esset amplior: aut eꝫ ipsa exīte calda. ¶ 3° ꝑncipal'r intelligēdum est q̄ꝫ ad vocis formationē pla ocurrūt istra. ſ. pect⁹: pmo diaphragma: trachea: epiglotis cū suis musculis: ligua palatuz: dētes: labia ꝛc. quoꝝ q̄dā sunt mediate aerē mistrātia, vt pect⁹: pulmo: ꝛ diaphragma. q̄dā imediate: vt epiglotis: ꝛ trachea: arteria. ꝛ q̄dā ad vocē dearticulādā ocurrunt vt lingua: labia dētes. q̄ oia colligi posset 3° de gnione aialium. ꝛ 2° de aia. ꝛ a Bal'. in li° de voce. ꝛ ab Auic. 8. tertij. Est aūt epiglotꝫ. x. g. sic extremū fistule vbi est strictura. q̄dā p quā aer egredit ꝛ digiti supponunt varijs modis aere pcutiēdo ꝛ frāgēdo. Et ita in epiglotі bm volūtatis imperiū mouent musculi epiglotis aerē frangēdo vtrobiq; ad vocis modulationē. ¶ 4° ꝑncipal'r nota q̄ꝫ ser sunt ꝑncipales vocis ꝓxie. ſ. magnitudo: puitas: lenitas: aspitas: gravitas: ꝛ acuitaꝫ. Uox magna est q̄ multū mouet auditū. qō q̄'r sit itelligēdū decl'atum est in qōne. Parua vo eꝫ. Que aūt sit aspa ꝛ q̄ lenis in particula pcedēti decl'atū est. Acuta autē vox est q̄ velocit mouet auditū. Et ꝓ acuta metaphorice vt ps. Econtra aūt ꝓ gravis. Et causat acuitas vocis ex potētia vtutis mouētis ꝛ expellētis aerē sup aerē mouēdum. Econtra vo gravitas ¶ Ex quo tāḡ fundamēto ps ꝑ q̄ vtp'm cāna exīte stricta efficit vox acuta. Et eꝫ gravis. Et vl'r ceteris paribꝫ acutior fit vox cāna exīte angusta q̄ꝫ larga. vt p'm enim potētior est vtus sup modicū aerē q̄ꝫ sup multū aerē expellēdum. eꝫ sup paruū. ¶ P3 vlteri⁹ q̄ꝫ pol'e est reperi/ rivocē magnā ꝛ acutā. sil'r magnā ꝛ graue. simil'r paruā ꝛ acutā. ꝛ adhuc paruam ꝛ gravem. Unde patet q̄ꝫ litera Galeni non est vera exponendo vt verba sonant.

Cur in thauro non crescāt cornua sic i boue.

¶ Ex quo possent solui plura ꝓbleumata. ¶ Pri^m. Propter qd ꝓualescētes hūt vocem acutioꝝ q̄ꝫ ipsimet sanі/ exītes. ¶ 2^m. Quare abscindit vox ꝓualescēris q̄n vult fortiter clamare. Et sil'r in ꝓbus cātoribus illud idē experimur. ¶ 3^m. Quare mulier ꝛ puer hūt vocē acutioꝝ viro cōpleto ceteris paribꝫ. ¶ 4^m. Propter qd vitulus ꝛ vacca hūt vocē gravioꝝ q̄ꝫ bos masculus completus. ¶ Ad p^m istoꝝ dr q̄ ꝓualescētes q; debiles sunt pax moūēt de aere eo q̄ꝫ debilitatis musculis dilatātib⁹ epiglotim pax dilatat epiglotis: ꝛ p ꝓs parū de aere mouet. paucū aūt aerē vt⁹ ꝛ si debilis fit: pōt tñ illū velociē mouere. Et p idē ps solo. ¶ Ad 2^m dr. n. q̄ꝫ debilitas lateris epiglotі nō pōt ml'tū aerē frāgē. Uex si dilatat ita vt multū aerē recipiat: abscidi dr eoꝝ vox. Cui ꝓsonat ſnia Aui. loco alle. Et cū nitit debil' vt dilatet epiglotі suā abscidi tur vox ei⁹ ꝛc. ¶ Ad 3^m ps ꝓsl'r. Jn his. n. est cāna multo strictior q̄ꝫ in viro. Et q̄ seqt q̄ nō ꝓportionabil'r tm̄ crescit vt⁹ i puero tēdēte ad iuuētutē sic i eo dilatat epiglotis. Ps ēt q̄re mulier si sufflet in fistulā facit sonū acutioꝝ q̄ꝫ si vir isufflet in eadē. ¶ Ad 4^m dr q̄ꝫ vox nō est acutior in boue: loq̄ndo de acutie vt iā dcm ē capiēdo. ſ. acutiē ꝓ sonoritate vocis. ipsa tñ bn ē acutior c⁹ cā est maior siccitas istrꝫ vocis. ¶ Al'r pōt dici q̄ꝫ ipsa ē acutior c⁹ cā est vehemēs siccitas ꝛ durities acq̄sita mēbris bouis pfecti cū fortitudie vtutꝫ resp̄cū ei⁹ q̄ est in vitulo. Luz. n. in vitulo sit vt⁹ debilis ꝛ istra sint ml'tū sicca ꝛ sint lata: multū de aere mouet vt⁹ vituli ꝛ tarde. Econtra vo bos hꝫ istm sit latū: fortificata tñ ml'tū vtute ꝛ istro fcō multū solido porēs ē aerē velociē expellē: ꝛ p ꝓs vocē facē acutioꝝ. Quid aūt sit vocis acuitas satꝫ in qōne decl'atū est: an. ſ. sit ei⁹ itēsio: an qd aliud. ¶ Ex dictis aūt supꝫ de thauro solui⁹ hic aliud ꝓbleuma. Propter qd in thauro nō sic crescūt cornua sic i bone excisо. ¶ Cā ē: q; thaur⁹ cū sit valde calx: ꝛ cū hꝫ sicc⁹ extenuant mās cornuū: ipsо aūt excisо tpaſ ei⁹ ꝓp̄l'o: q̄re nō ex toto resoluit mā ꝛc.

¶ Remouet vltio du^m ꝛ snia ptis est q̄ꝫ discrasie ꝑternales vocū ꝓtingūt, ꝓportional'r a causis corrūpentibus causis a qbus pueniūt ꝛie nāles vocū: ꝛ p ꝓs signa sūt sibi inuicē corrūpentia. sic. n. a siccitate nāli supra tpamētum efficit vox nāl'r aspera: ita a siccitate ꝑternām: ꝛ sic de aliꝫs. ¶ Nota nō eē itētionē Ga. q̄ꝫ oi mō ex quo significamus de disꝑne vocis sup nālem ꝓp̄l'onem: possimus ēt signi ficare sup accītalē. Notū. n. ē ex magnitudie figri sup nālem calitatē cāne: ꝛ tñ nūq̄ꝫ p vocis magnitudinē. significamus sup calitatem ꝑternālem vel accītalem eiusdez. Sed vult q̄ꝫ sicut signimus super malā cōp̄lonez ꝛc. it dantur signa accītalia per que sup accītalem ꝓp̄lonez possimus significare hꝫ non per oia: vt explicari potest de raucedine asperitate acuitate: ꝛ sic de aliꝫs.

¶ Reliquorū mēbroꝝ ꝓp̄l'on's signa sup eū significantia sunt occulta. Uerūtñ ꝓuenit tibi vt inde coneris bm dispōnē: vt significes sup ea p ea que iuuāt ea ꝛ nocēt eis: ꝛ p opones virtutum earū nāliū. Opationes aūt virtutū nāliū

iā dicte sūt i tertio tractatu megatechni in cāis p q̄s ꝓp̄lonis fit rectificatio cuiuscꝫ illaꝝ virtutū. Et bonitas earū est p quā ꝓp̄lonē ēt fit ꝛ corruptio earū ꝛ ipsarū malitia. Et ego qdē iam cōpleui rememoratione signoꝝ ꝓp̄lonis.

Haly

¶ Jste 6mo cōis est ꝓrehēdēs cañ. signoꝝ ꝓp̄lonū membroꝝ iterioꝝ. Et sunt tres cañ. Un⁹ eoꝝ est p illud qō iuuat illa mēbra. nā qñ nos videm⁹ aliqd ꝓferre eis exhibemus p illud ꝓp̄lonē eoꝝ. Et scds est p illud qō nocet eis mēbris. nā qñ videm⁹ aliqd nocē illis mēbris p illud exhib⁹ ꝓp̄lonē eoꝝ. Terti⁹ est p opones vtutū eoꝝ nāliuz. nā qñ mutant scim⁹ ex mutatione eoꝝ q̄ꝫ ꝓp̄lo eoꝝ iam mutat. ¶ Mēbra aūt iterioza q̄ nō dixit Hal'. noib⁹ suis ꝛ signis ꝓp̄lonū suaꝝ in eo qō ꝑterijt sūt intestina ꝛ renes ꝛ vesica ꝛ mīx ꝛ barbaló vne. i. vitides pozi ꝛ diaphragma ꝛ fel ꝛ splē: ꝛ reliq̄ mēbra filiuz ptiū itrinseca: q̄ꝫ esse nō expositit in eo qō ꝑterijt. In cañ. āt alio supto ex opónib⁹ vtutū nāliū est neēe itelligē in tractatu 3° ex tractatibus suis in causis: qō est. q; oñdit in ℔ li° q̄ꝫ ex vtutibus nālib⁹ nō est aliq penit⁹ q̄ opet p frig⁹: ꝛ q̄ ipse nō opant nisi p calitatē qñ fit cōpar hūiditas aut siccitas: ꝛ p eius adustionē ꝛ diminutionē eoꝝ opat vnaquecꝫ vt⁹. v. g. at tractiue ꝓp̄lo q̄ opat est calitas q̄ est plus ꝛ siccitaꝫ tēpata. Et retētiue calitas eq̄lis ꝛ siccitas q̄ est plus. Digestiue vo calitas addita ꝛ hūiditas tpata. Et expulsiue calitas ꝛ hūiditas tpata. ¶ Intellige q̄ illud ꝛ nō errabis sic erranit Hybēmesange ꝛ Jsaac ꝛ Jsraelita: ꝛ q̄ tenēt snias ambоꝝ ꝛ putāt q̄ꝫ retētiua opet p frig⁹ ꝛ sic. ꝛ expul. per frig⁹ ꝛ hu. Doc est q̄ vlt^m bmonis in signis ꝓp̄lonis membroꝝ. ¶ Et manifestū est q̄ꝫ q̄ studet ꝛ exercet in oib⁹ q̄ narraui nō occultabit ei modus neq; cā signoꝝ oiꝫ ꝓp̄lonis siue sit nālis in qbusdā mēbris: aut accītalis: aut in dispōne q̄ nō ꝓportionat neq; ad sanitatē neq; ad egritudinē. ¶ Jā q̄ complevit sig'gnis bmi. ſ. ꝓp̄lonis ꝛ remanēt duo alia gña. ſ. gen⁹ sumptū in mēbris officialib⁹: ꝛ genus cōe in mēbris silium partiū ꝛ mēbris officialibus.

Hybemesange ꝛ Jsaac error.

Laurē.

¶ At alie corporis ptes aialis iteriozes obscura tpamenti indicia hūt. Sed enitēdū tñ eas cognoscere ex hiꝫ que iuuāt ac nocēt: atq; ēt nālium viriū actionibus. Dictū est tertio libro de causis accītiū: vt p gressum tpamētū: virt⁹ ac vitium vniuscuiusq; facultatis existat. Ac de temperamentoꝝ signis dictum iam est.

Leoni.

¶ Relique vo partes aialis iteriozes exilia habēt tpature indicia. Tentādum tñ ea ex iuuātibus: atq; nocētibus agnoscere: ac ꝑterea nāliū potētiarū opones. Dictum vo est in tertio de causis accītium: q̄ꝫ cuiuscꝫ potentie virtus: ꝛ vitium temperatura ꝓncipalis existat. Tēperaturarum itaq; indicia iam explanauimus.

Entiq.

¶ Alie vo aialis partes q̄ intrinsecus sunt nō leues habēt craseos cognitiones. Tētanduz est tñ ea per adiuuātia ꝛ nocentia cognoscere: amplius ꝛ bm nāliū potētiarum opones. Dictum est aūt in tertio loco de causis que vniuscuiusq; potētie virtutis ꝛ vitij oñatrix est crasis. craseos igit cognitiones ꝛ spēs dcē sunt.

Jaco.

¶ Prio nota hꝫ ptes sūt ille q̄ quātū ad suas opones non sūt ml'tū mānifeste: vt renes aut vesica aut forte intesti.na:

quax dispones iuestigant p sigm sumptū a iuuātib9 z no cētib9.i.p sigm sumptū a bonitate z malitia opōnū nāliū suax: qz nō bñt extrinseca alia manifesta signa sicut coz epar zc. C2o nō. Tertio liber de causis ē liber sext9 de accideti z morbo. Quart9.n. lib de accūti z mōbo dr pm9 de causis: qz ibi declat de causis accūtium nāliū zc.

14 C Membrozum que lesa sunt in magnitudine sua: aut in forma sua: aut in suo numero aut in situ suo quecūqz sub sensibus cadunt: eorum cognitio est facilis. Eorum vero que sub sensibus non cadunt alia sunt quorum cognitio est difficilis: alia quox cognitio oino impossis.

Jaco. C Postqz cōpleuit cognem canonū signox oium ois compōnis siue sit in corpe siue in aliquo mēbrox: z est pm9 genus lesionis nā: icipit hic in cogne canonū signox gñis scōi ex gñib9 lesionū nā: z est illud qđ fit in opone mēbrorum officialiū. Et dicit q signox hui9 gñis sunt tres species. Una est facilis cognis: z hec est q cadit sub sensu. Ih.n. nō indiget nisi studio p visum tm. Et 2a indiget vt extrahatur ei9 cognitio ex eo qđ ptinet z cōprehendit. Hec est difficilis cognis: verūtñ est posis, 3a aūt cognitio est ipossibilis oino: z nō est in ea possibile nisi estimatione ppinqua tm. z ipse exponit has tres spēs in sequētibus.

Laurē. C Partes que magnitudine aut figmēto aut numero: aut pone sunt impedite: quecūqz subiacent sensibus cognosci facile possunt. Quecūqz vero non subiacent sensibus aut difficulter cognosci aut nullo pacto possunt.

Leoni. C Circa magnitudinē vo vel formationē: vel numerū: vel situ: q̄cūqz qdē sensibus subiiciūtur errata: cognitu facillima sunt: que antē sensu percipi nequeunt: quedam cognitionē habent difficilem: quedam vo facilem.

Antiq. C Que vo pp magnitudinē aut plasmationez aut numex aut pōnē labunt: ita se hñt. Quecūqz igit cadūt sub sensu cognosci facilia sunt. Eox vo q̄ nō cadūt sub sensu: hec qdē difficilia sunt ad cōgscēdum: hec vo ignota sunt.

Jaco. C Determinato de signis corpox egrox simpl'r dr pm lapsū opl'onalem deteriat hic: pm lapsum opōnalē. Et p̄ pmittit nās opōnis. 1o pseq. 2o ibi [Capiti.] Primo B. 2o ostēdit quo se bēant illa sig'ad sua sigta. ibi [Quecūqz g̃.]

Nā sanitatis cōpōnalis 4k: z qd C In p̄te qd dicat sat9 ps. C Primo nō q nāe in qb9 cō/sistit sanitas opōnalis sunt'q̄ttuor. s. quātitas: plasma: numerus: z sit9 siue pō. Quātitas qdē qz ad B vt mēbrum sit in opone sanū regrit illud hēre debitā magnitudinem qz nō min9 magnuz nec min9 puū. vtroqz.n. mō peccaret in opone. Plasma qdē vt sit debite figuratū aut supficiatum zc. vt patebit. Nūs: vt nō sit ptium organicax nūs excedēs nec diminut9: vt si man9 hēat pcise qnqz digitos sic hāe dr pm nām. Positio vo ē vt mēbx sit debite situatū z debite colligatū. Ad ppm oēs istas tāgit Gal'. in lra dū dicit. Que vo pp magnitudinē aut plasmationez zc.

Plasmatis natura 4k. C 2o nō q plasma adhuc opēdit in se q̄ttuor nās. s. figurā: supficiē viā: z receptaculū. Ut mēbx g̃ debite sit plasmatū: oz ipm eē debite figure. Sil'r debite supficiei: puta q si supficies dz eē aspera sit talis. Si eo ipsa est in supficie egra supple re tpate. Sil'r regrit via itelligēdo p viā mēbrū ad B deputatū vt p ipm fiat trāsit9 z delatio alic9 rei q̄ nō dz eē clausa nec nimis āgusta nec nimis lata. Similr regrit receptaculū p illud itelligēdo oē illud mēbx a nā deputatū ad aliqd ptinēdū: vt stōch9 ad ptinēdū ei bū: vētriculus cordis ad ptinēdū spm z sanguinē: z sic ō aliys si vo stōch9 foret nimis angust9 aut nimis lat9 esset egri° in receptaculo. C 3o nota q sit9 mēbri qñqz denotat pōnē mēbx i loco: puta q mēbri fituē sursū aut deorsuz vt q caput sit sursum z nō deorsū: vt sit debite situatum. Qñqz vo denotat debitū ordinē ptiū organicax itra se: z sic noiat colligātia. v.g. quātūcūqz iūctura man9 nō eēt magis sursū q̄ deorsū q̄ eē dēret pm nām: ipsa tñ nō debite ligata z associata alti iūctur foret egri° i situ. C 4o nō i suma octo modis ptigit aliq̄ mēbx i opone labi. s. in q̄titate: figa: superficie: via receptaculo: nūo: in situ accepto p pone: z i situ supto p colligātia ordie vel debita scietate: q̄ oia colligi posset 2m primi. cap. 3o. z p̄ de accideti.

C In 2a pte inuit vnā diuisionē z vnā subdiuisionē. Diuisio est q mēbrox q̄ in opl'onali nā labunt: q̄dā sūt intrinseca q̄dā extrinseca. Exem primi: vt man9: pes: vel oculus zc. Exem scōi: vt stōus: pl'mo zc. Et subdit q extrinseca z sensu cadētia sunt facile quātū ad eox lapsus cognoscibilia. Subdit 2o q mēbrox iterioz q̄dā sūt difficil' cognitionis: q̄dā impossis cognis quātum ad suos cōponales lapsus. C 3z nota p itellectu subdiuisionis q mēbrorū interioz q̄dā sunt q̄ lapsa in exterioribus mēbris oñdūt effigiē illius lapsus: vt stomach9 rotūdus zc. Quedam vo nō vt renes zc. Ad ppm pma sunt difficilis cognitionis. scda vo impossis. s. ad certum iudicium.

C Magnitudis capitis z figure ei9 z magnitudis cerebri cū illo z figure ei9 illud oē eē manifestū est: z iā noiauim9 illud añ. Et sil'r ē dispō in pectore. Et pm h erēplū nō est difficilis cognitio eē spatulax z humerox z adiutoriox z brachiox z volax z anchax z corax z cruriū z pedū. fit aūt nocumētū in vnoquoqz hox i forma aut in quātitate: aut numero: aut in opone partium que sunt in vnoquoqz eorū: ex qbus ipsum est cōpositum. Et nocumētum cuiusli/bet horum operationis est manifestum.

C In B loco oñdit Gal'. q sig9 ei9 qđ accidit ex nocumēto in opl'one cuiusz mēbrox apparētiū sensu sciunt p sensum: z signa ei9 qđ accidit ex nocumēto in opone cuiusz mēbrox iterioz q̄ ptinēt z cōprehēdūt mēbra apparentia sciunt ex mēbris opossib9 sensati q̄ ptinēt ipm. Cui9 exēplū est cerebrū. ipm.n. est mēbx iteri9 z ptinet z oprehēdit illud ossa capitis. g̃ pm illud pm q sūt sig' hox ossium seqt illud ēt cerebx: z sil'r ēt pect9. Magnitudo aūt ei9 z ipsi9 puitas qñ sūt nō seqntes illud pm q sūt spodiles dorsi: rūc ipsa sūt duo sig' q̄ttitatis pulmonis z cordis.

C Capitis igit magnitudo ac figura simul cum cerebro pspicua est: vt antea docuim9 atqz ēt figura: magnitudoqz thoracis silr mō scapule: humeri: brachia: cubitus: sūme manus: core: femora: tibie pedes vtrū sint figmēto: numero: magnitudine an positione simplicium impedita: cognitu neq̄qz difficile est. Ite lesiones opōnum: in vnoquoqz pspicue sunt.

C Capitis igit magnitudo: ac figura: z cerebri simul: in ppatulo sunt: z de his antea diximus sic z q̄ thoracis sunt z q̄cūqz ad scapulas: z humeros: vl' brachia: vl' cubitos: vl' extremas manū: vel coxas: vel femora: vel tibias: vel pedes attinēt: nō ē difficile agnoscere: siue pm formationē: siue pm magnitudinē: ex his aliqd nō recte se hēat siue pz nūez vl' ptiū: ex qb9 pstāt popositurā: singlax ēt opōnis detrincta facile patēt.

Antiq. C Capitis igit magnitudo z figura: z cū eo cerebri manifesta est: vt pus dcm est. Scōm hoc vo z thoracis. Ita vo z q̄cūqz labūtur pm hō platas: aut humeros: aut brachia: aut cubitos aut sūmas man9: aut hyschion: aut suras: aut pedes: nō est difficile cognoscere: siue pm plasmationē lapsuz sit aliqd taliū: siue pm magnitudinē: siue pm numerū: aut ordinationē cōponētium ea. Manifeste vo z operationum in vnoquoqz sunt lesiones.

Jaco. C Prosegtur. Et p̄ de lapsu mēbrox: quox cog̃ est facilis. 2o quox difficilis. 2o ibi [Ea vo.] Primo de signis mēbrorū supt a sensu. 2o ab opōnib9. 2o ibi [Manifeste.] C Dicit p̄ z p3. C Primo nota pm hōplatas. i. spatulas: vel symas. i. volas: hyschio. i. coxe. alij ācha: aut suras. i. crura. C 2o nota q h tāgit duplex ordo vel maneries membrox extrinsecox. Quedā. n. tāgunt p quox no habitaz venim9 ēt in no opōnis alteri9 mēbri: vel alioz mēbrorū: vt caput. viso. n. capite magno cognoscit cerebrū fore magnū z debite figuratū: si caput debite figuratū fuerit. Tāgunt ēt q̄dā p q̄z notitiā nō venim9 in no alioz mēbrox interiox. vt man9 coxe zc. Et totū hoc patet.

Mēbx extrinsecum 2m. 16 C In membris autem interioribus omnibus non est possibile cognoscere eorum esse.

Daly C Postqz euigilare fecit nos sup signa nocumēti in cōpositionib9 mēbrox apparētiū: z sup signa nocumēti in cōpone eius qō est ex mēbris iterioribus: verūtñ ptinēt illō z cōprehēdūt sup ipm mēbra apparētia: z ppotionauit ēt hoc ad illud qō cadit sub sensu: dicit hūc sermonem vt faciat scire per ipsum esse signox mēbrox interioruz: qz etiam ipsa diuersificant diuersitate alia.

Laurē. C Ad ptes corpis interioris cōgsci nō oēs pñt.

Leoni. C Que aūt itra corpus sūt nō oia pñt agnosci.

Antiq. C Ea vero que intra corpus sunt non oia sunt cognosci possibilia.

Jaco. C Ponit signa mēbrox interiox que sunt difficilis cognitionis. scdo remittit nos ad alium locū. secūda ibi [Ex quibus.] Primo supponit quoddam necessarium. secūdo exequitur. secunda ibi [Uentrem.] C Dicit ergo q ea que intra corpus sunt: non omnino sunt possibilia cognosci. Et paret. C Nota ergo q Gal'. ostendit prio hec que sint difficile ad cognoscendum z que ipossibilia. Et primo incipit a primis. secūdo a scdis.

17 C Stomachū qdē iā vidi in quodā hoie puuz rotūdū eminētē in locis q̄ sub hypocūdrio sūt donec declarek aspiciēti ipm z tāgēti termin9 ei9 ppri9 pm rotūditatē declaratione sufficiēti. Et sil'r vidi vesicā eminētē puā: ita q q̄ñ hūs eam tardaret pax ab vria: appebat in loco ei9 inflatio deteriata termino manifesto. De reliqs aūt mēbris iterioribus nō scio q aliqd apparuerit mihi ex eis apparitiōe manifesta verūtñ opz vt conemur inquātū possum9: vt sciamus salutē eox z eox corruptionē. Et si non est possibilis eorum cognitio cognitione vera: tūc saltem est per estimationem propinquam.

Daly C Distinxit in hoc sermone Gal'. inter signa nocumentox compositionis interiorum membrorum: z euigilare fecit super vnūquodq eorum. Et dixit q ex eis sunt quorum cognitio est possibilis in quibusdam corporibus. Et sunt membra in quibus est possibile: vt emineat z eleuetur super illud quod continet ea extrinsecus: z illis similia. Et ex eis est quorum cognitio penitus est impossibilis per signa manifesta. Et sunt membra in quibus impossibile est vt emineat z eleuetur quod est super ea: ita vt non sit possibile in eis cognoscere signa eorū quādo non eminet neqz eleuatur quod est super ea. redit ergo esse eorum ad hoc vt fiat cognitio signorum eorū per estimationem propinquam. Et illius exemplum sunt stomachus z vesica cum in quibusdā hominibus emineat z eleuetur quod super eos est de musculis: possibilis est cognitio signorum eorum est figura musculorum q sunt supra ea: tunc non est cognito signorum eorum possibilis nisi per estimationem propinquam. z illud est causa quare nos inquisiuimus cognitionem signorū vtriusqz: sicut inquirimus cognitionem aliorum signorū ab vtriusqz ex membris interioribus quorum nihil cadit sub sensu. non enim est via ad cognitionem signorum horū membrorum significantium super nocumenta eorum natura pm veritatem. z non cognoscuntur signa eorum nisi per estimationem propinquā veritati. Et Gal'. vigilare facit super hanc estimationem propinquā z dicit.

Laurē. C Vidi. n. vētriculū cuiusdā ita puū rotūdum ac ppēsum in ilia: vt ppria circūscriptio pspicue apperet spectāti z attrectāti. Nec secus vidi vesicā ita positā: vt si qñ vrine secretio cūctarek moles circūscripta pspicue apperet. Nulla alia pars iterior pspicuaz aliqñ mihi pbuit cognitionem: sed eniti virtutē cognoscere put fieri potest: ac vitium earum q̄z q̄z non firma scientia sed artifici coniectura conueniet.

Leoni. C Cuiusdā. n. vētriculū adeo puū: ac rotūduz ac pnū pm ilia situ hñtem isperi: vt manifeste ex circūscriptione ppria: z videntibus: z tāgentibus apperet. Sic z cuiusdā vesicā ptingit ituri: ita expositā: ac puā: vt si qñ vrinā tardius ex cerneret: tumor qdaz circūscriptus manifeste cerneret: nō tñ aliud ex interioribus qcq̄z mihi vnq̄z manifestū pbuit indiciū. Tētare aūt oz q̄z marie fieri pt vtutē ipsox: ac vitiū: z si nō certissima scia artificiosa saltē coiectura ppehēdē.

Antiq. C Uētrem figdē cuiusdā ita puū z rotūdū z p pēsum iuxta hypocūdrium vidi: vt manifeste appareret pm circūspectionē ppriā: z videntibus z tangētibus. Silr vidi z vesicā cuiusdaz extra positā z puam: ita vt si aliqñ tardaret ad egestionem vrinax tumor circūscriptus appareret manifeste: non tamē alioz que intrinsec9 sunt manifestā dedit mihi cognitionem aliqñ. Tētare tamē oportet cognoscere vt possibile est per virtutē z vitium eox. Et si nō pm disciplinā certā: sz pm coiectura quādā artificialez.

Jaco. ¶ Exeqtur de signis mẽbrox interiox q̃ sunt difficilis cognitionis. Et p3. ¶ Prio nota q̃ stoch⁹ ille de quo exemplificat tripl'r peccabat in nã opõnis. Prio qdẽ in quãtitate: qr nimis pu⁹ erat. stoch⁹.n. oz eẽ satis magn⁹: vt magnã quãtitatẽ cibox possit ꝓtinere. 2° in figura peccabat qr erat rotũdus. stochus.n. oz eẽ figure oblõge: p̃ qr figura rotũda impediret ei⁹ debitã eũonẽ. 2° vt latera ei⁹ adinuicẽ nõ sint nimis distãtia: ipediret.n. debitã cibox coctionẽ: vt in cap. de mẽbris. 3° peccat in situ. p̃ qr erat totus ptẽsus x̃sus hypocũdriũ. s. dextrũ: z debeat eẽ vsus finistrũ: vt cedat epati. lz postea ẽm funduz debeat flecti versus epar: vt recipiat ab eo iuuamẽtuz in digõne cibi: pp qõ figura stõchi est sicut figura cucurbite oblõge retorte. 2° peccabat in situ: qr oz eẽ x̃sus iteriora magis p̃fundat⁹. hic aũt erat ad exteriora ꝑeminẽs: vt exꝑsse in lr̃a narrat Gal'. ¶ 2° nota in vesica de q̃ exemplificat erat peccatũ in duplici nã opõnis. Prio qdẽ in quãtitate: qa erat nimis pua. 2° in situ qr erat nimis ad exteriora ꝑeminens. ¶ 3° nota q̃ epar: fel: z renes: nõ possunt a nob certa scia certificari: lz solũ ꝓiecturatiua q̃dam no⁹ cognoscit qr nõ faciũt in exteriozib⁹ mẽbris impssionẽ eox cõpositionẽ nobis manifestãtez. ¶ 4° nota ex dictꝫ Gal'. duplex est notitia. Quedã certa z sciẽtifica z hac nõ cõgscuntur opõnes mẽbrox iã dictox. Et q̃dã ꝓiecturatiua: z iterũ hec est dupler. Quedã ex q̃cũq; discursu accẽtali acqsita: z ista nõ est artificialis: nec de illa logtur Gal'. Quedã est acqsita ex diligẽti discursu certe veritati ꝓpinqua z hec est artificialis: z de tali hic logtur.

Stoma chi figa q̃lis.

Noa 2a.

18 ¶ Et ego pono tibi exẽplũ in epe. Jã. n. quosdã vidi quox numer⁹ est mlt⁹: quox vene erãt stricte: z colores eox i toto corpe erãt fedi: z fi sumebãt de cibo supfluitatẽ: p̃cipue si cib⁹ erat inflatiu⁹: z grossus: viscosus: sentiebãt qdã eox in latere dextro ab eo qõ est sub hypocũdrijs q̃si in p̃fundo eẽt res grauis posita sup aligd: z suspẽsa cũ aliquo: z sẽtiebãt qdã eox tẽsionẽ dolorosaz. Estimaui g̃ sup istũ cui⁹ est hec dispositio q̃ epar ei⁹ puum est strictox meatuũ.

Laurẽ. ¶ Agamus de iecore gratia exempli. ¶ Vidi non paucos iam habere venas angustiores ac totuz corpus de colo: qui si pauloplus accepissent cibi potissimũ inflãtis crassi z glutinosi: q̃si põdus positũ: ac pẽdens circa dextrum ilium in profundo sentiebant aut tristem extẽsionem. In his igitur par est: vt iecur paruuz: angustũq; meatibus habeatur.

Leoni. ¶ Veluti (exempli gratia) in epate. ¶ Vidi enim aliquos: z quidem cꝫplures gbus venerãt ãguste: z totũ corp⁹ colore ꝑuatũ: q̃ si plusculũ cibi assumpsissent qui p̃sertim flatib⁹ excitãdis apt⁹ eẽt: z crassius: ac tenax: nõnulli qdem veluti põdus qdã in sidẽs: atq; suspẽsuz in profundo dextre iliozum partis sentiebant: nonulli vero quãdam cum dolore tentionez. In his quidem verisimile est epar esse paruuz atq; angustos meatus habere.

¶ Velut si ita accidat epati. Vidi quosdã iaz z multos gciles qdẽ venas hñtes: sine colore: laudabili vo vniuersum corp⁹. z si paulo amplius cibi itulerint: z magis si sint inflantia z spissa z glutinosa: hos qdẽ velut quodã põdere impositu z suspẽso ẽm dextrũ hypocũdriũ sentiẽtes in p̃fundo: hos vo cũ extẽsione q̃dã dolẽtes. in his ergo conueniens est paruũ esse epar: z angustum in suis eritibus.

Valy ¶ Estimauit Gal'. estimatione ppinq̃ veritati. s. q̃ epar est puũ strictox meatuũ ex trib⁹ reb⁹. Una eax est strictura venax. nã cũvene nascanẽ ex epe sigt strictura eax puitatez ei⁹. z qñ epar est puũ: meat⁹ ei⁹ sunt stricti. Et 1ª est ex colore fedo. hoc. n. sigt frig⁹ cõpl'onis epatis. Et 3ª est ex eo qõ facit cibus inflatiu⁹ grossus z viscosus. hoc enim sigt strictura meatuũ epatis. Significat ẽt puitatẽ eius z strictura meatuũ epatis. qõ est: qr facit in eo oppil'ones accidere z gsitudines: qre segtur oppil'ones tẽtio eoruz z facit grossitudo eox dolorẽ graue. Et nõ faceret iste cibus illud accidere in epe: nisi eẽnt meat⁹ ei⁹ stricti. Et nõ eẽt vt meat⁹ epis eẽnt stricti si nõ eẽt paruitas eius.

Valy

Jaco.

Choła pallida quid.

Anicẽ. Chistis fellis po rus 2ª.

Dilerõ quid.

Laurẽ.

Leoni.

Antiq̃.

¶ Vidi ꝓterea aliũ pituitosum qdẽ tota habitudine vomere singulis diebꝫ croceã bilẽ. Novi igit oportere scrutari excremẽta ipsi⁹: ac parũ bilis hẽbant. Existimaui igit meatũ emittẽtez humorẽ felleũ ñ paruã sui partẽ ad hostiolum vẽtriculi qõ piloꝛ noiant: trãsmittẽ: quẽadmodũ in qbusdam accidit animalibus.

¶ Alter vidi cui⁹ tot⁹ hñs pituitã p̃ se ferebat: quotidie tñ bilẽ ruffam euomebat. Cẽsui igit inspiciẽda alui excremẽta: in qb⁹ minimũ bilis appebat. Quare ꝓiectura q̃dã cõprehẽdi eum meatũ q̃ biliosum egurgitat humorẽ nõ minimã eiusdẽ ptẽ ad imũ vẽtriculi locum quẽ greci ꝓpylozon. i. hostiarium vocant: effundere: vt in qbusdam apparet animalibus.

¶ Alterũ aũt vidi flaticũ totũ ẽm habitudinez: vomẽtẽ vo quotidie cho. ci. agnoui. g̃ oportẽ me egestiones ei⁹ videre: z mime habuerunt fellis. Cognoui g̃ ex hoc signo felleũ humorẽ emittẽtẽ poꝛ nõ paruã ei⁹ partẽ in pileron vẽtris trãsmittere: vt in qbusdã apparet aialib⁹.

¶ Hic ponit alia signa q̃ in notatis declarabunt. ¶ Prio nota q̃ p cholerã pallidã itelligit chol'az ci. ad dñã cholere q̃ gñat in stõ: q̃ nõ est colꝛis hui⁹: lz est tẽdẽs ad viriditatẽ. Vel dr q̃ erat in h̃ corpe pallida qr citrina ad albedinẽ declinis. cũ. n. illi⁹ colꝛis hitudo eẽt flatica huic cholẽ aliqd de flate admiscebat: pp qõ ipsa efficiebatur pallida z colꝛis iã dicti. ¶ 2° nota vt colligit. 3. cañ. 15. cap. p̃. In chisti fellis sunt duo pozi. Un⁹ est p quẽ cũ epe ꝓtinuat: quo ab epe attrahit cholam supfluã. z est ille p cui⁹ oppil'onẽ marie cãtur icterina citrina. Alter vo est qui ꝓtinuat cuz stõ z itestinis: q diuidit in duos ramos. Quox vn⁹ vadit ad itestinũ duodenũ: z portat ad ipsum cholam nẽciam p̃ intestinox absterſionẽ z stimulatione vtuꝫ expulsiue itestinox. z hec est cã qre feces sunt citrine. z iste poꝛ oz eẽ valde magn⁹: qr regrit multa cholam ꝓ ista opõne. Sedo ram⁹ vadit ad pileron. i. ad fundum stõchi ad calefaciẽdũ ipm z inuãdũ ad digõnẽ. z nõ penetrat total'r fundũ stõi: lz dispgit in villos vel ramulos puos p̃ sbam ei⁹: z iste ram⁹ oz eẽ pu⁹: qr multũ cholere facil'r corrũperet cibũ z marie facilis digõnis. nimis ẽt stimularet expulsiuã vtutẽ. Accidit aũt in corpe nõ bñ di spoſito oppoſito mõ se hẽre ramos pozi iã dicti: qr. s. vadẽs ad duodenũ est pu⁹ z pax de chol'a portãs. vadens aũt ad pileron est magn⁹ portãs multũ: q̃re accidit ml'titudo chol'e in stõ: z vomit⁹ cholicus z egestiones gñal'r erũt non tãcte. Et tal'r erat in exẽplo Gal'. Ex q̃ p3 q̃ in h̃ corpe erat lapsus in via: qr. s. via vna erat nimis angusta altera vo nimis lata: vt satꝭ p3. ¶ 3° nota q̃ in aialib⁹ maxime de rapina viuẽrib⁹ sut statim istox pozox oppoſito mõ hñtes: z i hoie pp oppositas nẽcitates. Cũ. n. illa aialia vt lupi: accipitres: astures: leones 2ª. sint valde voracia: z sumãt i magna quãtitate cibũ cũ festinãtia difficil' digõnis: qr cruda comedũt ñ masticãtia. idiget i talibus stõch⁹ forti calefactõe. Vñ oꝛdiauit nãvt mlta chol'a i ill' trãsmittat ad pilerõ: z paxvl' nihil ad duodenũ pp qõ talia hñt egõnes albas. Et h̃ innuit Ga. i lr̃a. ¶ 4° nõ q̃ oẽs iste no'st ꝓiectura" qr posset istãtiaz lz i pauciozib⁹ ꝛcipe

20 ¶ Res aũt iste sign̄t q̃ cognitio ei⁹ qõ apparet in anathomia: z inuẽtio opõnũ mẽbrox z vtilitatũ z iuuamẽtox eox est magni iuuamẽti cognitione ei⁹ qõ occultat a sensu. g g̃ vult vt forte fiat sup sigtionẽ in corpoꝛib⁹ in qb⁹ sũt filia istis nocumẽtis: ꝓuenit ei vt exerceanẽ in anathomia: z in inuẽtione opõnum mẽbrox z iuuamẽtox eox. Et ego qdez iã scripsi in oi spẽ er istis spẽb⁹ librũ singularẽ: z rememorabor libroꝛ alioꝛ in fine ẽmonis i isto libro: vt sciat diligẽs disciplinã in quo libro inueniat sciam cuiuslibet rei ex eo: cuius necessaria est scia.

Valy ¶ Per ẽmonẽ suũ istũ. Et iste res sigñt. vult q̃ strictura venax significet q̃ i puitate epatꝭ est lesio z strictura meatuũ ei⁹: ppea q̃ vene sĩ nate ex epe: z oz q̃ quãtitates earũ sint ẽm quãtitatẽ epatꝭ: z hec ẽ res q̃ apparet i anathomia. Et q̃ ẽt inenit q̃ vomit⁹ cho. ni. oi die cũ appitione signox flatꝭ sigt q̃ i porꝭ fell' est lesio: qm̃ venit ex eis ad stõchũ q̃ ẽ maioꝛ z ãplioꝛ q̃z oz: z istõ ẽ res q̃ raro appet i anathomia. Et vi i qbusdã aialib⁹ ẽm ꝓiũ illi⁹ qõ opz exhi. Et illõ qõ oz ẽ illud qõ ꝓuenit ex eo ad stõchuz sit mai⁹ z ãpli⁹. ¶ Postq̃z g̃ euigilare fec̃ nos sup h̃ q̃ iste exhibit istas res p̃ anathomiã dedit cañ. cõem i cõgne iuuamẽtox z nocumẽtox signox opõnis mẽbrox iteriox rũ nã. Et dixit q̃ illõ scit ex cõgne mẽbrox iteriox p̃ anathomiã: z ex cõgne opõnũ mẽbrox: z ex cõgne iuuamẽtox eox. g̃ cũ ista tria ꝓueniũt nob estimam⁹ ex eis esti matõe ꝓpriq̃ sup nocumẽta mẽbrox iteriox. fcã i eis nã. Et iã qdẽ Gal'. edidit i vno quoꝝ. s. ex anathom⁹: z ex ovõnib⁹ z iuuamẽtis libox faciẽs adipisci totũ: cui⁹ scia ẽ nẽcia ex qb⁹ docet q̃ vult studẽ sup ea p̃ priã z visuz: z rememoraf ex impssione cõgnis eox ei⁹ qõ oblit⁹ est ex eis. ¶ Qui g̃ vult hic cõgnẽ disponis opõnis cuiuslz membrox iteriox icedat via Gal'. z extrahat illud de anathomia z opõnib⁹ z iuuamentis: sic extrahit Gal'. puitatem epis z strictura meatuũ z venax ei⁹ ex puitate venax et ex colore malo. Nã colꝛ malus significat ex mutatione iuumẽti epatis z ex oppil'one cibox inflatiuox grossox viscosox: z ex dolore z extẽsione in parte dextra.

Laurẽ. ¶ Ex qb⁹ pspicuũ est vt in his q̃ sensu cognosci non queunt cognitio dissectionis opationum z vsus partiũ ad modũ ꝺducat. Si cui ergo libet vt est dcm̃ cõgscere ipedita corpa dissecãdi exerceat artẽ z opões: vsusq; partiũ cõgscat. Sed de vtrisq; seorsum dicato volumie docuimus: de qbus in fine libri dicef: vt artis studio fi scire valeant: ex quo nam libro talia precepta colligere conueniat.

Leoni. ¶ Ex qb⁹ id ꝓstat: q̃ plim ad eox q̃ latẽt sensuz: ꝓfert cõgnẽ: ea q̃ ex sectionis ispectione hz̃ pina: z opõnũ: atq; vtilitatũ inuẽtio. Quicũq; igitur facultatẽ dignoscẽdi huiuscemodi corpa q̃ ita lapsa sunt ꝓseq cupit: opz ipm in sectionibus: ac in opõnũ: atq; vtilitatũ inuentionibus exercitari. Scripsim⁹ vo de oib⁹ seorsuz in tractatib⁹ alijs: de qb⁹ in fine libri oĩno ꝓposuim⁹ facẽ mẽtionẽ: vt discẽdi cupidi itelligãt q̃cũq; discẽ optauerit ex q̃ nã possint hauriri tractatu.

Antiq̃. ¶ Ex qb⁹ manifestũ est q̃ in remotis a sensibus valde ꝑficit ad cognitionẽ ex anathomijs ap-

parētiū mēbroꝝ notitia ⁊ opōnū ⁊ vtilitatū in uentio. Quicūq; igit cognitor vult sicut dictū est nūc lapsoꝝ corpoꝝ in anathomijs ei exercēdū est ⁊ opōnū ⁊ vtilitatū iuētionib⁹. Scriptū est aūt de oib⁹ his separatim in alijs negocijs de qbus in fine totiꝰ oꝛonis dicet gr̄a cognoscēdi amātes discere: singuli quoꝝ desiderāt scire ex quo maxime negocio eligere oportet.

Jaco. ¶ Hec pars ex dictis patet.

21 ¶ Et in eo qđ dixim⁹ de h̄ capl'o est sufficientia.

Valg ¶ Sigfiat p h̄ capl'm: capl'm nocumētoꝝ factoꝝ nā in mēbris qđ est eis in ꝓpl'one: ⁊ qđ est eis in ꝓpōne. ⁊ ex istis nocumētis nō est aliqđ qđ sit egri⁹: verūtū nocumētum in ipsa nā mēbri accidit ei: aut ex ipso ꝓn⁹ gīonis sue: aut post illud: demū segtur ipm ⁊ fit ei sic nālis dispō in eo.

Laurē. ¶ Se de his satis.

Leoni. ¶ Sed tamen de hisce satis.

Antiq. ¶ Sed de his sufficienter dictum est.

Jaco. ¶ Epilogat ⁊ ps qđ dicat. ¶ Pertineter circa supius dicta in cap̄. de signis discrasiarū stōchi ⁊ de causis famis pōt hic moueri ista qō: que ēt disputata est in qōnib⁹ ordinarijs. ¶ Utrū in corpib⁹ vltimo repleꝯ nutrimēto laudabili possit cāri fames nālis durāte repl'one iam dicta. Et arguit̄ q nō. ¶ Primo. nūq; in talib⁹ fit mēbroꝝ inanitio: eo q semp mēbris taliū ꝓis est sufficiēs copia nutrimēti. g̃ nūq; fit in his venaꝝ inanitio: eo q in his vene semp sunt laudabili sanguie plene ⁊c. ¶ 2° nūq; i talib⁹ epar attrahit a stō mediātibus meseraicis: eo q epar est semp sanguie repletum: ⁊ sil'r vene meseraice. g̃ ⁊c. ¶ 3°. Hal'. 3° de vrutib⁹ nālib⁹. Et nō esuriēdi aial qnq; demuꝫ copiositas. ¶ Ad oppm est expiētia. Et Hal'. in cōmento illi⁹ a so. In exercitatib⁹ ad sūmū ⁊c. ¶ Preter mōs recitatos in qōne pone modū tuū rūdēdi sub hac forma q apparet melior. ¶ Prima suppō. Corpa de qbus q̄ritur sunt valde cal'a ⁊ humida: in qbus resol'o ⁊ assimilatio est valde velox. ¶ 2a suppō. In talib⁹ est multo maior restauratio nutrimētalis humidi q̄ fit mēbroꝝ resol'o. Ps hoc: qr in talib⁹ sunt due cāe multitudis humidi nutrimētalis. s. cal'm cū humido ⁊ ꝓcise vna resol'onis illaꝝ. s. calidū. ió ⁊c. totū ps. 3a suppō. Cuiuscūq; corpis ēpe ⁊ venis nāl'r disp̄onitis corrūdet determīata mēsura repl'onis: a qua si recedat ꝑm plus vel min⁹ egredif corpus nālē ei⁹ disp̄onem. hec suppō satis nō est. ¶ 4a suppō. Hui⁹ gradus vel mēsura repl'onis est in diuersis tpibus inequalis. Alia. n. est mēsura repl'onis ꝓportionata cholico: alia flatico: alia sanguineo. ⁊ sic de alijs: vt ps. ¶ Prima ꝑ. Prio babil'r teneri pōt q nullaten⁹ tal'r alteratis humoꝛib⁹ talium corpoꝝ: vt fiāt discōueniētes ad nutriēdū in talib⁹ corpibus pōt verus ⁊ nālis isurgere appetit⁹ durāte plenitudine respectu alioꝝ corpoꝝ. Modus aūt est: qr in talibus corpib⁹ velociter fit mēbroꝝ resol'o ⁊ magna: ⁊ per ꝑis velox ⁊ magna attractio a venis. q̄re vene lz nō sim pl'r inaniant: tū inanitione opposita mēsure repl'onis venis hui⁹ corpis debite: ⁊ per ꝑis vene cogunt ab epe attrahere: qđ sil'r inaniat ad intell'm datū: ⁊ per ꝑis attrahit a stōcho ⁊c. ⁊ sic fit ver⁹ appetit⁹. ℞. g. fit mēsura repl'onis debita in arblete in venis repleꝯ a libra vna vsq; ad tres: ⁊ resoluant mēbra cū h̄ valde velociter: ⁊ ponat q resoluant tres vncie. Et ps q mēbra attrahēt a venis: et ab epe qnq; vncias sanguis. g̃ in venis ⁊ in epe remanebit ꝓcise mēsura humidi vnciaꝝ. 10. ⁊ p ꝑis mior qđ ꝑm nām ee debeat. Unde vene querētes redire ad naturalē dispōnem vel repl'onē attrahēt ab epe ⁊ epar a stō ⁊ stomachus ab extra. ¶ Cōtra hāc pōnē arguit: qr tūc talia corpa nō foret flōmāda. ꝑis est falsum: ⁊ ꝑ sniam aso. tertij ꝓme pticule dicētis. Doꝝ igit cā bona habitudinē solue ꝓfert ⁊c. arguit̄ ꝑia: qr per inanitionē eūantur vene plus qđ sit his corpibus ꝓueniēs. g̃ ⁊c. ¶ Prio sol'one bius ponit 2° ꝑ. lz ita sit: tū huiꝰ corpa ex cibatione incurrūt periculū suffocationis ⁊ crepature venaꝝ. Probat: qr restauratio humidi nutrimētalis in talib⁹ ex cibo est multo maioꝛ ⁊ velocioꝛ resol'one ⁊ assiduatione. g̃ ⁊c. ps ꝑia: qr si sic: trāsibit per augmētū mēsurā repl'onis huic corpi ꝓueniēte. ⁊ assumptū est suppositio 1a ℞bi gratia. in exēplo posito sit sor. athleta: in cuius venis sint nāl'r vncie. 15. sanguis. supueniat inanitio mō supius dicto: vñ remaneāt solū. 10. exhibeat cib⁹ ex quo restaurent non solū. 5. lz. 8. vel. 10. vñ restauratione facta erūt in h̄ corpore vncie. 20. ⁊ sic alia vice fiet augmētū: vñ ps incurrere periculū iam dcm̄. Ex quo segtur q opz illud corp⁹ solvere ad intell'm datū. Et sic ps sol'o ad illud argumentum.

¶ Sed dices dabo valde modicū. ¶ Dicit q ex illo segtur lesio: iflāmatio: cacochimia ⁊c. Ut ps. Ideo bñ dixit. Non. n. eodem ⁊c. Ad argumēta patet.

¶ Corpora aūt que sunt infirma nūc. s. corpora que iam ifirmata sunt opz vt significes sup ea si sint cadētia sub sensu ꝓmutatione eius qđ ℏnt in suis naturis de quātitate magnitudinis ⁊ colozis ⁊ figure ⁊ numeri ⁊ situs: ⁊ diversitate ⁊ duritie ⁊ mollitie ⁊ calitate ⁊ frigiditate.

¶ Permutat̄ Hal'. postq; eūatus est a dictione canonū signoꝝ nocumētoꝝ mēbroꝝ nāliū ad dādos cañ. signoꝝ nocumētoꝝ mēbroꝝ egroꝝ. Et qñ verificat̄ nomē nocumentoꝝ nālium sunt ꝑm sniam eius q̄dam nocumēta nō nālia ⁊ q̄dam nō exeūtia a nā. Non nālia aūt sunt ꝓpria eoꝝ ab eḡlitate nāli. Non exeūtia aūt a nā sunt: qm̄ non nocēt opōni nocumēto sensato. Nocumēta ℞o egra sunt: quoꝝ vnūqōq; nocet opationi mēbroꝝ nocumēto sensibili: ⁊ ꝓpter illud noiant̄ nocumēta exeūtia a nā. Et gña nocumētoꝝ eoꝝ sunt eadē que ⁊ gña nocumētoꝝ ꝓioꝝ sunt. Sed ꝑia inter vtraq; est q ista nocēt opōnibus nocumēto sensibili ⁊ illa nō. ¶ Et dividit ipe hec nocumēta: ⁊ dicit q nocumēta mēbroꝝ que cadūt sub sensu sunt facilis cōgnis: qm̄ sunt sumpta ex eo qđ vī in istis mēbris ex mutatione q̄litatū eoꝝ ⁊ colore ipsoꝝ ⁊ figurarum eoꝝ ⁊ situs ipsoꝝ ⁊ diuersitate ipsoꝝ ⁊ duritie et mollitie ⁊ calitate ⁊ friditate. Discipulus. n. qñ excercet̄ in opone plagaꝝ ⁊ collyrioꝝ nō occultant̄ ei ex istis rebus signa cuiuscq; egritudis mēbroꝝ apparētium.

¶ At quecūq; corpa nūc egrotabilia sunt. i. q̄ cūq; egrotāt cognosci opz si sensibus subiacēt mutatione nāliū affectionū: veluti colozis: figure nūeri: pōnis mollitiei: duritiei ca. friditatis.

¶ Quecūq; ℞o vt nūc insalubria sunt h̄ est que iam egritudinē patiunt̄: dignoscere: ⁊ h̄ ipsa opz. Que qdē subijciunt̄ sensui ex eoꝝ q̄ ipsis insunt ꝑm nām ꝓmutatione: in magnitudine coloze: figura: ⁊ nūero: ⁊ situ: ⁊ ea q̄ est ꝑm duritiem: ⁊ mollitiē: ⁊ friditatem: ⁊ ca. dīa.

¶ Quecūq; ℞o in ꝓnti egra sunt corpa cognoscere opz. Sed hec qdem sensibus subiacētia in mutatione eoꝝ cognoscunt̄ que ꝑm naturā eis insunt in magnitudine ⁊ coloze ⁊ figura et numero ⁊ positione ⁊ duritie ⁊ mollitie ⁊ caliditate ⁊ frigiditate differentia.

Repl'onis mēsura ml'tipler.

Dolozis spēs ml'tipler.

Jaco. ¶ Positis signis corpoꝝ egroꝝ simpl'r: pōit mō signa corpoꝝ egroꝝ vt nūc. Et ꝑ q̄stū ad mēbra itrīseca. 2° quo ad ꝓncipalia. 2° ibi. 3m parte. J Prio facit quod dcm̄ est. 2° exequit̄ ꝓpositū. 2° ibi. Et hec sensib⁹ J. ¶ Dicit ꝑ q ia opz determinare de signis corpis egri vt nūc: itelligēdo p egritudinē vt nūc: vt alias dcm̄ est: disp̄onem ꝓter nām immediate sensibil'r opationes ledētē. Ex quo ps ꝓtinuatio h⁹ ptis ad ꝓcedētia: qr postq; supra de signis disp̄onuꝫ nāliter taliū dictū est: in hac pte determinat de signis disp̄ositionū taliū ꝓter nām. Tales aūt sunt egritudo ⁊ neutralitas nūc. ¶ Quid dicat de 2a parte. s. executiua satis ps.

Egritudo vt nūc gd.

Sig'a di spōnis p ternām coīcem de trip'

¶ Nō g̃ vt supra in ꝓn⁹ hui⁹ scdi declaratū est signoꝝ per q̄ ⁊c. Quedā sumpta sunt a subal'r inherētibus. Quedā ab opationib⁹. Et q̄dā a casib⁹. De qb⁹ oib⁹ hic exēplificat siue mētionē facit. Tāgit signa a subaliter inherētib⁹ cū dicit de figura situ coloze ⁊c. Subintelligit aūt sunt signa ab opationib⁹ sumpta. Tāgit vo signū sumptū a casibus: cum dicit duritiē mollitiē colozem vt supra ⁊c.

23 ¶ Et si sunt ex eis que nō apparēt sensui: tūc opz vt significet̄ super ea vī: aut per opationū corruptionē: aut per ea que ꝓcedunt ex eis: aut p dolozem: aut per grossitudinez: aut per minorationem eoꝝ: aut per ea omnia.

Valg. ¶ Propterea qr nocumentū opationis factū a lesione accidente a nā est insensibile: ⁊ dedit in eis que ꝓmissa sunt canonē in signis eius: ⁊ nocumētū opōnis factū a lesione egra est sensibile: dat in signis ei⁹ canonē aliū qui est ꝓpter ꝓmū. Prim⁹ quidē sumptus est ex tribus. s. ex anathomia ⁊ opationib⁹ ⁊ iuuamētis. Dic aūt est sumptus ex q̄ tuoꝛ rebus. ¶ Una eaꝝ est opationū mutatio: ⁊ eaꝝ corruptio. Et opationū quidē alie sunt cōes alie sunt ꝓprie. Cōes aūt sunt opationes triū radicū. s. pulsus. ipse autez mutaf mutatiōe cuiuslibet membroꝝ. ⁊ sicut est sensus ⁊ motus volūtarius: ipsi ēt mutant̄ p disp̄ones egras: ⁊ sicut cibatio. Opōnes. n. eoꝝ mutant̄ mutatiōe mēbroꝝ. ⁊ iā oñdit hip. in li⁹ ꝓnost. plures haꝝ rez: ⁊ pscrutatus est exq̄site Hal'. aliā cognitionē rei pulsus toti⁹ corpis. Prop̄ie aūt sunt opatiōes que appropriant̄ vnicuiq; mēbroꝛ sicut renes q attrahūt aquositatē humoꝝ: ⁊ ē vrina: ⁊ fel attrahit cho. ⁊ splē melicū hūoꝛē: ⁊ intestinū expellit illō qđ aggregat̄ i eo ex egōne: ⁊ attrahit sibi a supioꝛib⁹ ali⁹ qd aliō. ¶ Et 2° ē illō qđ ꝓcedit a supfluitate: quam expellūt mēbra iterioꝛa ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa: sicut vrina: ⁊ qđ egredif cū ea: ⁊ egestio: ⁊ qđ egredif cū ea: ⁊ spurū qđ ⁊ egredif cū eo: ⁊ mucꝰ: ⁊ sudoꝛ: ⁊ sordities auriū: ⁊ lachryme: ⁊ reliq̄ q̄ sequunt̄ has supfluitates: ⁊ que currūt cursu eaꝝ ex colozib⁹ ⁊ odoꝛibus ⁊ substātijs. ¶ Et 3° est ex doloꝛibus cū omni mēbro appropriata est spēs doloris. Doloꝛis aūt spēs multe sunt. Ex eis. n. ē doloꝛ pulsatiuus: ⁊ est ille q vicinat̄ arterijs. Et doloꝛ stimulatiuꝰ: ⁊ est ille q fact⁹ est in pāniculo. Et doloꝛ grauatiuꝰ: ⁊ est ille q fact⁹ est in mēbro pauci sensus aut cuiꝰ penitus nō ē sensus. Et doloꝛ pungitiuꝰ: ⁊ est ille q fact⁹ est in mēbris sup q̄ vincit nā pāniculoꝝ. Et doloꝛ apemosus. Et doloꝛ mordicatiuus. Et doloꝛ extensiuus. Et doloꝛ stupefactiuus. ¶ Et 4° est grossitudo ptrantiens rem nālem. Figura. n. huius grossitudinis multotiens figurat illud qđ est sub illo mēbro: cuius exēplū est qđ videt̄ in apate gibbositatis ejus musculus q est sup ipm lumiaris figure. qñq; ēt diuersificat egritudo vl' grossitudo ꝑm mām q̄ gñar ipsum. Et ex ea. n. est sanguinea ⁊ cholerica ⁊ flegmatica ⁊ melica. Ex istis. n. q̄tuoꝛ rebus extrahit̄ canon cōis in cognitione egritudinis interioꝝ mēbroꝝ: aut per vnā earū: aut per plures q̄ vna eaꝝ: aut per omnes eas.

¶ Et vt in totū dicat̄ lesione operationū aut excretione humoꝝ aut doloꝛe aut tumoꝛe ꝓter naturā: aut omnibus his aut quibusdam. Laurē.

¶ Que aūt visuꝫ effugiūt: vt summatiꝫ dicā: ex opationū lesionib⁹: aut his q̄ excernuntur: aut doloꝛibus: aut tumoꝛibus ꝓter naturaꝫ: aut hoꝝ quibusdam: vel omnibus. Leoni.

¶ Non apparentia ℞o ⁊ vī qdem discere sit lesionibus opationū aut egōnibus aut doloꝛib⁹ aut tumoꝛibus ꝓternaturam: aut a quibusdā hoꝝ: aut omnibus. Antiq.

¶ Ponit signa egritudinis vt nūc supra a mēbris itrīsecis. Jaco.

¶ Prio nō notāter dixit: aut oibus aut qbusdā: qr nō necessario hec oia signa cōicāt simul in eodē. qñq; enim reperit̄ vnū tm̄: quādoq; ℞o reperiuntur plura istoꝝ. ¶ 2° nō ex ista lra quosdā velle elicere q doloꝛ nō est opatio lesa: qr Galenus enumerat in lra signū sumptū a doloꝛe tā quā distinctū a signo sumpto ab opatione lesa. qō ipsi rōne ꝑfirmāt: qua ꝺ vel est actio diminuta vel corrupta vl' ablata: ⁊ nullū istoꝝ pōt esse doloꝛ. ps vt ractum est in qō ne. ¶ Siqs aūt vellet tenere oppositū h⁹ dicere q per lesiōes opationū itelligit nāliū mēbroꝝ: per doloꝛem aūt lesionē aialiū: ⁊ tūc ps illa eē gñal'r distincta vt ps. Quidaꝫ aūt distinguunt h⁹ de opationib⁹. i. ꝓpijs rōnibus vt ps. ¶ 3° nō q lz ex lesionib⁹ opationū aliq̄ mō possim⁹ arguē sup egritudinē alicui⁹ mēbri. i. nō tm̄ semp possumus ꝺcludere in illo mēbro: cui⁹ opatio ledit eē subiue egritudinē. Ps: qr nulla exīte egritudine in epigloti pōt vox nōbil'r ipediri: vt si lacerti pect⁹ monētes fozēt sic ipediti in moūēdo pect⁹. sil'r oculus pōt notabil'r ledi in opone visiua nullo ipedimēto exīte i eēntia oculi: puta sola oppilatiōe exīte in optico neruo. hāc sniaꝫ inuit Hal'. exīsse ꝑ interioꝝ dū ingt. Credere mēbrū ifirmari nō posse exīte nullo nocumēto in ei⁹ eēntia est erroꝛ vel falsuꝫ. ¶ 4° nō q lesio opatiōis pōt eē in mēbro vel p ꝓpria: ⁊ p ꝓprietatē vel cōitatē. Et ita ꝓtingit mēbrū duplr egrotare. s. p ꝓprietatē vel cōitatē. Exēpla patēt ex his q̄ dcā sunt in p̄cedēti notabili. ¶ Ad ꝓpositū lesio opationū fcā p ꝓprietatē: lz argu at in mēbro vel mēbri suba eē nocumētū p cōitatē: tū non in eo arguit egritudinē: sed locū egritudinis. Correlariū p⁹. Nō q̄libet mēbrū egrū p ꝓpetatē bz in se malam cōplexionē vel malā cōpōnē ⁊c. Correlariū 2⁹. Non cuiuslibet mēbri egritudo est dispō ꝓter nām in mēbro existens. ¶ 5° nota q ad ꝺcludēdū aliq̄ mēbrū foze egrū p ꝓprietatē vel cōitatem nō sufficit assumere q illud sensibil'r sit sensatū in opationib⁹ sibi debitis: nisi ponat̄ cū hoc q cā imediata ledens: aut illa lesio nō sit dependēs a cā de se ad placitū remouibili. qr aliqs ligatus manus vel pedes diceret̄ eger. q̄ō est ꝑ cōem modū loquendi auctoruꝫ. Et hanc sniam est visus velle Hal'. 3° de accidēti ad ꝓncipiū. vbi ponēs ꝺiam inter passionez ⁊ morbū videt̄ innuere tunc eē passionē in mēbro qñ mēbrum bz dispōnem ꝓter nām ꝓtinue ab extrinseco dependentē. Luz vo dispō hec vel eius cā fixa fuerit ipsam appellat morbum vel egritudinem. ¶ Residuū lre ps. ¶ Nota tm̄ de tumoꝛe q qñq; ledit operationem imediate: ⁊ tūc est morb⁹ cōpositionalis in fieri. Qñq; vo non: ⁊ tunc est accīs ꝓter nām. Et ꝓt ꝺici qualitas mutata cum figura sit qualitas.

Mēbroꝝ egrotare dupl'r

Tumoꝛ dupl'r.

¶ Opz aūt vt sup vnūqōq; mēbroꝝ ꝑm hoc exēplū significet̄. Sup egritudies qdē que sunt in cerebro opz vt significet̄: aut p spēs ꝓmixtiōis mētis: aut p spēs imaginatōis ei⁹ qō imaginat̄

ex reb⁹ sensibilib⁹ aut i nocumẽtis motuũ volũ
tariox: aut p illõ qõ ꝓcedit ex palato: aut ex au
rib⁹ z narib⁹: aut p spẽs dolorũ q̃ accidũt in eo.

Daly ¶ Postq̃z dedit Gal'. canonẽ cõez in cognitionem egritudi
nũ mẽbrox interiox z oẽs res cões sunt insufficientes' in
doctrina donec expãdant ad pticularia: incipit particulari
ter in cognitiõe signox egritudinũ cuiusq̃z mẽbrox z ici
pit a cerebro sicut icepit ab eo in cognitiõe signox dispõ
nũ nãliũ. ¶ Numerauit g̃ spẽs signox egritudinũ eius z
dixit q sunt .5. ¶ Una eax est spẽs pmixtiõis mẽtis. i. de
fipientie. nã qñ cũ ista sunt voces z saltus signat victoriã
cho. ci. aut cho. ni. aduste. Et qñ cũ ea sũt qes z taciturni
tas signat victoriam hũoris melici aut flegmatici. Et qñ
cũ ea sunt vigilie signat victoriã siccitatis. Et qñ cũ ea est
subeth z stupor signat victoriã hũiditatis. ¶ Et 2ª est spe
cies imaginationis eius qõ imaginat ex reb⁹ sensatis. In
hac. n. qñ imagines sunt ꝺueniẽtes reb⁹ sensatis: tũc duo
vẽtres anteriores ex vẽtrib⁹ cerebri sunt salui. Et qñ sunt
incõueniẽtes z sunt ordinate ordie nõ bono: signant egri
tudinẽ vẽtris mediꝭ: z corruptionẽ cogitatiõis vel cogni
tionis. Et qñ obliuiscit z nõ recordat signat egritudinez
ventris posteriozis. Et qñ sunt nõ ꝺueniẽtes signant egri
tudinẽ duox ventriũ anteriox. Quãq̃z aũt corrũpit imagi
natio z remanet memoria sicut ꝓtingit de viro de quo di
cit Gal'. qz putabat q in domo eius eẽnt qdã tubicine z
ꝑcepit eos expelli. postq̃z g̃ ꝺualuit recordar⁹ est istius z
nõ est oblitus ei⁹. Et qñq̃z corrũpit cognitio z remanet
memoria z imaginatio sicut accidit in alguesgues. i. mẽ
Algue/ tis alienatione qñ bõ solus loq̃ secũ. ¶ Et 3ª est nocumẽ
sgues ta motuũ volũtariox. Et oz tibi vt itelligas cũ his ẽt no
quid. cumẽta sensuũ. Nã qñ isti. s. motus z sensus destruunt ex
toto i corpe: signant aut apoplexiã: aut palysim vl'em: aut
ꝺgelationẽ: aut ꝑfocationẽ matricis. Et qñ destruunt ex
vna ꝺuax partiũ corpis signant palysim. Sz apoplexia z
paralysis accidũt vl'r ex oppilatõe i cerebro accẽte. Apo
Apople plexia qdẽ fit ab oppilatiõe q̃ iplet cerebrũ z ꝓhibet cur
xie z pa sus spũs aialis. Et palysis qdẽ fit ab oppilatiõe q̃ implet
lysis cã. vnã ꝺuax ptiũ cerebri. z qñq̃z destruit sensus z mot⁹ ali
quox mẽbrox fine aliꝭ z signat illõ oppilationẽ i nucba
aut in neruis veniẽtib⁹ ad illõ. Et ego iaz vidi vir cuius
sensus pedũ oino destruct⁹ fuit a coxis vsq̃z ad pedes: do
nec icideret aliqs aut secaret cũ spada aliq̃ mẽbra pedus
ei⁹ z nõ sentiret illõ: z motus ei⁹ fuerũt remanẽtes: z mo
ratus est ꝺonec factus est hydropic⁹ z mortu⁹ est. Judica
ui g̃ sup illũ q euenit extreme pti nuche nocumẽtũ nõ cõ
pletũ: z destruct⁹ est sensus pedũ ei⁹: z nõ destruct⁹ ẽ mot⁹
eox. Et si nocumẽtũ eẽt cõpletũ destrueret ẽt mot⁹ eox:
Et qz puenit ex ꝟ nocumẽto vapor ad epar eius: z corrũ
pit cõpl'onẽ ei⁹: z secutus ẽ illõ hydropisis. Et multotiẽs
qdẽ apax cerebrũ: aut nucha: aut nerui abscindunt: z seq
tur illud õstructio sensus z motuũ volũtariox: q ꝓcedũt
ad mẽbra q̃ sũt sub loco nocumti illox mẽbrox. Et qñq̃z
accidit vt apex cerebrũ aut qdã pãniculox ei⁹ q̃re permi
scet intell's: z declaratio box mẽbrox q hoc mẽbrum sit
apatũ: extrahit ex doloꝛib⁹. ¶ 4ª est spẽs ei⁹ qõ ꝓcedit ex
palato z aurib⁹ z narib⁹ z ex supfluitatibus. Sube enim
hax supfluitatũ z colores eax z odores eax humorẽ no
centẽ in cerebro significant: sicut accidit mihi in pñti tpe
descẽdit. n. ex cerebro meo z ex palato z cũ muco humi
ditas salsa cali. vehemẽtis putredinis: z añ illõ prereraz
itinere lõgo in sole estatis: z fatigauerã mẽtẽ meã multũ
valde: z repletus fuerã cibo. accidit g̃ mihi hec egritudo
timorosa. ¶ Et est 5ª spẽs dolox q accidũt in eo. isti. n. do
Dolorũ lores sẽ dinersi: z ipsi oẽs noiant noie cõi soda. qõ est: qz
spẽs q̃ ex eis est qdã pulsatiu⁹. Et ali⁹ est quẽ sentit hõ cuz stimu
tuplex. latiõe z mordicatiõe vehemẽti. Et alius est quẽ sentit cuz

extẽsione vehemẽti a circuitu. Et ali⁹ est quẽ sentit cũ re/ Sede
uolutiõe: aut tinitu. Et loca sode sunt diuerse. Ali⁹ est. n. q loc⁹
cõprehẽdit caput totũ: z noiat doloꝛ ouãs. Ali⁹ q cõpre tipl.
hẽdit vnã ouax ptiũ cerebri z noiat emicranea. Ali⁹ ẽ q
sentit ex craneũ. Et ali⁹ ẽ q seqt itra craneũ i ꝓfũdo. Et iste
qnq̃z spẽs st exposite in li⁹ cognitiõis egritudinũ mẽbrox
iterior. Et tu qdẽ iuenis multos medicox specificantes
vnãquãq̃z eax. Et dicũt q sig^m tale signat egritudinẽ talẽ
q̃ accit a cã tali siẽ epilepsia z melãa z scotomia z spasm⁹
z thetan⁹ z mr̃ isantiũ z icub⁹. Et tu qdẽ stabis sup vnũ
qõq̃z signox egritudinũ cerebri ꝓpax ei: sil'r ẽt accñtium
ei p cõitatẽ quas ipse nõ nominauit: z egritudinũ q̃ acci
ꝺũt a nocumento qõ sequit illud qõ nascit ex cerebro. s.
nocumentũ qõ seqt nuchã aut quosdã neruos: aut ꝓside
rabis egritudinẽ q̃ accidit cerebro ex nocumẽto qõ ascẽ
dit ad ip̃m ex qbusdã mẽbris vt a stõcho: aut ex renib⁹:
z ex eo qõ nõ numeraui: cui⁹ qdẽ est egritudo: z cui⁹ qui
dem est accñs sequẽs egritudinẽ ficut epilepsia z spasm⁹
z stupor z tremor z saltus ex libris Gal'. in qbus ipse exq
site pscrutatus est doctrinã hax reruz: sicut liber eius in
morbis z accidentibus z liber eius in cognitione passio
num interiorum membrorum scies.

¶ Particulatim vero cerebri affectiones mor Lau.
bose cognoscunt delirio sensuum: aut cogita
tionis aut motuum lesione: aut excretione hu
morum z palato: naso: oculis. auribus aut do
lore qui in ipso fatiget.

¶ Particulatim ãt q̃ qdẽ sunt in cerebro egre Leoni.
dispones: aut demẽtie spẽb⁹ aut sensuũ: vl' ima
ginationũ lesionib⁹: aut actuũ q̃ q ꝑm electionẽ
fiũt: aut ex his q̃ excernũt: p palatũ: vel nares:
vl'aures: aut hox: q ei dolores eueniũt dr̃ijs.

¶ Scõm ꝺo ptem. Scõm cerebrũ quidẽ egre Antiq.
dispones: aut desipientie spẽb⁹: aut sensibiliũ:
aut phãtasiax lesionib⁹: aut appetitũ vomẽdi
aut egõnibus p palatũ z aures z nares z ocu
los: aut ꝑm illud doloꝛum differentijs.

¶ In spãli ponit signa mẽbrorum occultorum egrorum vt Jaco.
nũc. Et primo cerebri. 1°. cordis. 3°. epatis. 4°. stõchi. 5°. pul
monis. 6°. cãne pulmonis. Partes patẽt. ¶ Plura sunt si
gna cerebri egri vt nunc que patent ꝛc.

¶ Sup egritudines aũt que accidunt in corde 25
oz vt significeẽ ex spẽbus mutatiõis z inspira
tiõis z ex tremore accidente in ipso: z ex pulsu
eius z pulsu venax: z ex velocitate ire z tardita
te eius z febre: z frigore corporis: z speciebus
coloris: z doloribus accidentibus in eo.

¶ Non est pol'e vt apetur cor: aut accidat oppilatio in eo
iplens vẽtres eius: sicut pol'e est illõ in cerebro. nã mors
añcedit ad illuz cuius est añ illud. Primi. n. qui moriunt
subito nõ accedit eis nisi q effundit hũor ad corda eorũz
subito: aut apemant pãniculi eox z gescũt cordis motus
per illud: z morit statiz hõ sine cã manifesta. Qui aũt mo
ritur ex timore terribili aut gaudio magno facto subito:
tũc illud est pp resol'onẽ spũs a corde. In gaudio quidem
egredit spũs z sanguis subito simul: ad exteriora: q̃re ex
tinguit calitas inata sicut extinguit ignis ex vehementia
euẽtatiõis. In timore ꝺo redit spũs z sanguis ad iteriora
z extinguit ẽt calitas inata subito. sicut extinguit ignis
q coopit cũ re aliq̃ ꝓhibẽte ei⁹ expirationẽ. ¶ Et signa q
dẽ signantia egritudines cordis st. 8. spẽx. ¶ Una earuz

est inspirationis malitia. Inspiratio nãq̃z magna z velox
z frequẽs signat calitatẽ additã in corde. Et eax ꝺria si
gnificat frigus additũ in corde. Et sermone absoluto vni
cuiq̃z modox malitie inspiratiõis ẽ signatio ꝓpa. Et Gal'.
qdẽ exqsite pscrutat⁹ est determinationẽ illi⁹ in li⁹ suo q ẽ
de malitia inspiratiõis. ¶ Et scõa est tremor cordis acci
dẽs in eo. hoc. n. signat effusionẽ mãe ad cor: aut pãnicu
los ei⁹: qõ est aut vapor melicus: aut hũiditas z facit ma
litiã cõpl'onis in ipso. ¶ Et 3ª est mutatio pulsus in gñib⁹
suis. 10. vnaquęq̃z. n. spẽx pulsus z pticularia ei⁹ hñt signi
ficationẽ ꝓpriã sup illõ qõ accidit cordi ex nocumẽtis ꝓ
prijs sibi: aut qõ accit sibi p cõitatẽ defozis. ¶ Et 4ª est ex
velocitate ire z tarditate eius. Velocitas. n. ei⁹ signat calꝭ
tatẽ. Et tarditas ipsi⁹ signat friditatẽ. Et necesse est tibi vt
cõpares oẽs istas res p res nãles. ¶ Et 5ª est spẽs febriũ.
z Gal'. qdẽ exqsite pscrutat⁹ est ꝑmonẽ in eis i li⁹ feb. z in
li⁹ crisis: z in li⁹ de ingenio sanitatis. ¶ Et 6ª est ex frigore
corpis: z sermo in eo est ꝺrius sermoni in se. Et qñ scitur
vnũ ꝺrior scit z reliquũ. nã cãe frigoris corpis oẽs sunt
ꝺrie causis se. ꝓpterea qz feb. est calor i toto corpe. ¶ Et
7ª est ex colore corporis. Color. n. corpis mutat z alterat
mutatione dispónis cordis z alteratione eius. ¶ Et 8ª est
ex doloribus accidẽtibus in eo: z box dolox plures sũt
accñtia aie siẽ tristitia z angustia z furor. Qx aũt accidat
ei doloꝛ in seipso illõ min⁹ vel pax morat z plógat: ꝓpte
rea q aial morit ante confirmationẽ doloris in corde.

Laure. ¶ Cordis vero egritudines cognoscunt diffi
cultate spirandi: subsultione cordis: pulsu ar
terie: iracundia placiditate: febribus: frigore:
colox diuer ſtate ac doloꝛe qui in ipso fatiget.

Leoni. ¶ Que ꝺo i corde fiũt: ex difficilis anhelit⁹ spẽ
b⁹ z tremulis motib⁹ q ipsi ꝓtigũt: ex pulsib⁹ q̃z
ei⁹: atq̃ arterijax: ab excãdescẽdi celeritate: aut
tarditate: a febrib⁹: z refrigerationib⁹: z in colo
re dr̃ijs: ac eis q ipsi adueniũt doloribus.

Antiq. ¶ Ea ꝺo q̃ ꝑm coz patiunt: ex disnie spẽbus z
motibus ꝑm ip̃m: z adhuc ex pulsibus ꝑm ipz
z arterijs z aiositatib⁹ z pusillanimitatibus z
febribus z infrigidatiõibus z in colore differẽ
tijs z doloꝛib⁹ q circa ip̃m z circa arterias.

Jaco. ¶ Ponit signa cordis egri vt nunc que sunt plura. Et pz.
Disnia ¶ Nota p̃ disniam in ꝓposito intelligere debemus an
quid. helitus malitiã: que vt colligit. 3. virtutũ. tot modis z p
tot cãs põt ꝓtingere quot põt pulsus. malitia euenire: eo
q pulsus z anhelitus vtplurimũ ꝓportionant. Sicut. n.
stante virtute debili cũ necitate multũ adaucta fit pulsus
puus velox frequẽs z diuersus: ita z anhelitus. Unde pz
q ex spẽbus disnie possumus arguẽ sup dispónes cordis.
Et colligit hec eadẽ snia. 4. de interioꝛib⁹ in pluribus ca
Cordis pitulis. Et. 5. 7. 2. ad finẽ. Et ibi vide Gal'. ¶ 2° nõ p motũ
tremor ꝑm ip̃m itellige cordis tremorẽ. Est aũt cordis tremor vt
quid. colligitur. 11. tertij motus tremulus cordi aduenies. Cu
ius cã põt esse oẽ qõ ledit cor: siue sit mala cõpl'o: siue sit
res ꝓtẽta in cordis suba siue in panniculo tegente eã siue
in capsula eius siue in mẽbris circũdantib⁹ cor siue circũ
stãtibus: vel q̃literciq̃z aliter corpori cõicantibus vt stõ
chus ꝛc. hec oia cordis debitũ motũ impedientia sunt cã
motus tremuli: vt colligitur. 5. interiox. 2. cap. de simia z
Pulsus gallo q̃ fuerũt anathomiçata per Gal'. ¶ 3° nota per pul
tripl'r. sum ꝓmo possumus intelligere pulsuz ꝓprie dictuz. z pa
tet sensus. Scõo possumus intelligere saltũ z iectigatio
Aiosi/ nem: z adhuc sensus pz. ¶ 4° nota q̃ aiositates in prꝺ
tas qd. posito intelligit prõptitudinẽ ad opationes aie p casum

Valyꝭ Epatis egri sig nũ 5ª

intelligit puta facilẽ vel difficilẽ casum in febrẽ merito. s.
praue dispónis ꝓter nãm. notum. n. est ex hoc significari
posse sup malã cõpl'onẽ calidã vel frigidã cordis vt pz in
telligenti. Et torum residuum littere patet.

¶ Sup egritudines aũt q̃ accidunt in epate opz 26
vt significeẽ ex diminutione chimox z additõe
eox z mutatiõe eox a dispónib⁹ suis nãlib⁹ ad
dispónẽ egredientẽ a nã z ex malitia coloris: z
ex mutatiõe q̃ accidit ex sparsione nutrimẽti in
corpe: aut i assimilatiõe sui cũ mẽbris: aut in ex
pulsiõe ei⁹ qõ expellit ex eo ex supfluitatibus: z
ex grauitate ẽt q̃ sentit in eo z apatibus: z dolo
ribus: quox quidã fiũt in loco epis ipsius: z q̃
dã eox per cõitatem z per speciẽ quãdam mu
tationes etiam z inspirationis z tussis.

¶ Species signox egritudinum epatis sunt qnq̃ species.
¶ Pria est sumpta ex opationib⁹ eius z est mutatio eius
que mutat chimos in quãtitate z q̃litate. In quantitate q
dẽ est diminutio chimox z additio eox. In qualitate vo
est mutatio humox in dispositionib⁹ suis nãlibus ad di
spositionẽ exeuntẽ a nã. Et sermo in hac specie est lõg⁹ z
sufficit in eo in hoc loco rememoratio sume vnius signa
tiõis sup residuũ ei⁹. Et hec summa est q epar a stõcho z
ab intestino ieiuno fugẽdo ex cibis z potibus attrahit ci
bũ z decoqt ipm z facit ex eo chimos. 4. s. sanguinẽ cho.
flegma z meliaz. Cũ g̃ accidit in eo egritudo ꝓhibet ipm
ad hõ vt faciat chimos illos. 4. ꝑm q opz. Qx si egritudo ẽ
malitia cõpl'onis frigide addit in gñatiõe flegmatis: z mi
nuit reliquos eox. Et si est malitia cõpl'onis ca. addit in
gñatione cho. z minuit reliquos eox. Et multotiens qdẽ
apostemax epar apate ca. aut accidit in eo malitia cõpl'o
nis ca. z adurit hu. z gñant modi cho. diuersax spẽrum.
Spes aũt cho. ci. sunt rubea clara: citrina subtilis: z citri
na filꝭ vitello oui: z prassiua: z que hz colorẽ indicũ: z q̃
est vt ciniar. i. viride eris. Flegmatis aũtẽ spes sũt: dulce:
acetosuz: z ilipidũ: z salsuz: z vitreũ. Et spes hũoris meli
ci sunt duobus modis. Unus eox est ei⁹ qõ attrahit splẽ
z est fex sanguis z supfluitas eius. Et alter est qui adurit
ex humoribus. Humores aũt qui adurunt ꝺuertuntur in
cho. ni. sunt spes cho. ci. z flegma salsuz z humor melic⁹
z sanguis. Iste ergo sunt spes. 9. cho. ni. sed ex adustõie cu
iuslibet spẽx cho. ci. z vna ex flegmate salso: z vna ex hu
more melico: z vna ex sanguine. Et sanguiꝭ ipsi⁹ sunt duo
mõi. pur⁹: z ipurus. Purus ẽ mã nutrimẽti mẽbrox. In
purus est qui effusus ẽ in venis cũ alijs hũoribꝰ pmixtus
iste nãq̃z ẽ filis oib⁹ hũoribꝰ reliqs pp iuuamẽta q̃ reme
morari nõ ẽ in hac hora. Quãq̃z ãt ꝺclinãt sanguis z vnuꝭ
qsq̃z hũox a cõpl'one sua eq̃li p egritudies epis: z fit aut
minus: aut plus: aut magis addite cali. aut magis addite
friditatis: aut magis addite hu. aut magis addite siccita
tis: z qñ mutat signat egritudinẽ in epate. ¶ Et spes 2ª ẽ
sumpta ex malitia coloris. color. n. mutat ad malitiã aut
pp cor: aut pp epar. Cũ g̃ cor est saluũ tunc mutatio eius
pp epar est solũ: z scit q mutatio eius est a corde aut ab
epate p illõ qõ est cũ eo de corpibus alijs. s. ex ignis. Nã
qñ tñi pp epar fit signũ aliud appropriat ei. Exẽplũ illius
est color plumbeus qõ signat frigus in epate qñ inspira
tio z pulsus sunt ꝑm dispónes suas. ¶ Et spes 3ª est sumpta
ex mutatiõe sua q̃ accidit in spsione nutrimẽti z assimila
tione eius cũ mẽbris: z in eo qdẽ expellit de ipso ex sup
fluitatib⁹. s. ex vrina. Epar. n. qñ infirmat gñat humores
quos abhorrẽt mẽbra q̃re accidũt ab illo egritudines di
uerse: siẽ scabies z ipetigo z albaras z veruce z morphea
z lepra: z allopitia z alia ex eis q̃rũ ꝓprietas ẽ vt genere

Chole. spes ser tuplex. Flegma tis spes qntupl'.

Melle spes du plex.

tur in eo qđ appet de corpe ex egritudinib⁹:z est illud qđ mẽbra expellunt istas supfluitates ad cutẽ:z coartant in ea pp grossitudinẽ suã z debilitatem ei⁹ ad hoc vt faciat eos vaporem qui resoluat ex poris eius. z multotiẽs diligũt eas mẽbra z nõ expellũt eas ad ptẽ cutis:sed remanẽtes in mẽbris resudãt ad epar:ẽre gñatur ab eis spẽs hydropisis:aut spẽs fluxus ventris epatici: aut species vomitus:aut spẽs ꝓuocationis vrine:aut prouocationis menstruoꝝ:sicut scies ex verbis Hippo. z Galieni. ¶ Et spẽs ãgra est sumpta ex sensibilitate epis:z p illud qđ accidit in eo ex oppilationib⁹ z apatib⁹. Epar.n. qñqz sentit malitiã cõplonis in se diuerse z mordicationẽ z tẽsionez. ¶ Et spẽs gnta est sumpta ex sensibilitate mẽbroꝝ inter que z ipm est cõitas. Naz qñ epar apatur trahit furcula ipsius inferius z sentitur grauitas ipsius in furcula z coartatur velamen:quare mutat inspiratio z accidit tussis.

Laurẽ. ¶ Jecoris vero dispõnes cognoscunt humoꝝ inopia aut copia ac mutatione ad habituz ꝑter nãm palloze itẽ distribuitione: cõcoctione aut excremẽtoꝝ mutatione:atqz etiam pondere:loci tumoze:doloze nõ solum qui ibi affligat: sed qui ratione consensus spirationis afferat difficultatem aut tussim.

Leoni. ¶ Que aũt in epate:ex defectu hũoꝝ:atqz abundãtia:z ad id qđ ꝑter nãz euersiõe:z coloze malo:ac ꝑter ea ex pmutatiõe nãe in his q ad alimẽti deductionẽ:aut supfluitatũ attinent excretionem:sed z ex grauitatibus:z tumoribus:z doloribus:nõ mõ his q in eo oztũ hñt:vez z illis q cõpatiẽdi rõne ꝓueniũt:quemadmodum in aliqua:vel spũs gravis vel tussis specie.

Antiq. ¶ Ea vo que ẽm epar ex humoꝝ indigentia z abũdãtia z ꝙuersiõe coloris i nõ nãles discolorationes:z adhuc ex his que sunt ẽm digestionẽ: aut nutrimentũ:aut supfluoꝝ egõnẽ imutatis:sed põderib⁹ ẽm ipm z tumoribus z doloribus:z nõ in regiõe epis tñ:sz ẽm cõpassiões q̃cũ qz fiũt alicui mẽbro vt sũt disnie spẽs z tussis.

Jaco. ¶ Põit signa epis egri vt nũc:que sunt plura manifesta ex dicẽdis. ¶ Prio nõ ex humoꝝ abũdãtia possum⁹ arguẽ supra epis cõpl'onẽ:z sil'r paucitate. exñte q̃ cõpl'one preternãliter hũida abũdãt hũiditates:sicca vo diminuunt: vt colligi ꝑt.3.canonis.fen.14. tractatu 5°. caꝑ.17. quod est de signis malitie cõpl'onis hũide epis. signant eniz cõplexionẽ humidã:inflatio faciei z oculoꝝ. ¶ 2° nota hoc ẽt ex coloze. Exñte.n. mala cõpl'one calida in epe efficitur color rubeus:aut ad citrinitatẽ tendẽs. Frida vo eꝫ. Sic ca vo qñqz efficitur color niger:vt colligi potest.24.tertij. caꝑ.alleg. Cui⁹ cãe satis note sunt itelligẽti rẽ. ¶ 3° nota q illa pars ẽm digonẽ aut nutrimẽtũ põt dupl'r exponi. Primo vt per digonẽ intelligamus actũ digestiue virtutis:put distinguit cõtra nutricationẽ que est ꝙuersio rẽ. Et per nutrimentũ intelligamus actuz nutritiue cui ꝑparat digestiua. Et tũc lra pz z cã eius. Per spiritũ.n.epatis sup toto transmissuz pficiunt operationes digestiue z nutritiue in toto. Unde ipsis lesis si non appeat ꝑpria cã lesionis in mẽbro cognoscere possumus dispõnem ꝓter nãm exñte in epate. Scõs sensus est vt p digonẽ intelligamus distributionẽ nutrimẽti ad mẽbra:z tunc ẽt pz lra z causa. ¶ 4° nota mutatis egõnibus:qz per vrinam que p ꝑtie significat super dispõnem epatis:z renum significare

Avicẽ. possumus sup dispositionẽ epatis. vbi gra. exñte in epate mala cõpl'one cal'a erit vrina citrina:aut multum tincta. Eꝫ vo exñte mala compl'one frigida vt colligitur.13. tertij.caꝑ.alle. Sil'r vrina exñte simili loture carnis recẽtis signatur multa epatis debilitas non potentis sequestrare rẽ. vt ꝓmo scda suma de vrinis visum est. ¶ 5ª nota q̃ ex põderibus exñtibus ẽm epar maxime in ꝓfundo regionis epatis significat egritudo in epe:puta multe mãe coadunatio in epate:aut oppilatio:aut apa:vt oz videri. 13.tertij. Sil'r ẽt ex tumoribus.apparente.n.in dextro latere tumoze lunaris figure signãt egritudo epatis.s.apostema. Simil'r ẽt ex doloribus:ex qbus significamus super vẽtositatem si fuerint extensiui:aut supra mãm grossam si fuerint grauatiui:aut supra mãm acutam si fuerint pungitiui. Et sic de alijs que videnda sunt.14.tertij. tractatu.2.caꝑ.de doloribus epatis.qbus signamus supra egritudinem epatis. Sed ẽt ex doloribꝫ qui sunt in alijs partibus cũ epate colligantiaz hũtib⁹. Simil'r ẽt ex malitia anbelitus z ex tussi. vbi gra.de ẽmo exñte apate in epate cũ epar habeat colligantiã cũ diaphragmate:ipso põderante attrahitur pãniculus quo alligat diaphragmati:z sic extenditur dolor ad partes diaphragmatis:z per consequens adhuc vsqz ad costas posteriores z furculã interiorem:z ex consequenti apparebit furcula pectoris inferius trahi:z per idem patiet anbelitus malitiã:z ex cõsequenti adhuc tussim siccam. Cum.n. aliquid mãe aposthematis in cirbo existentis resudet ad diaphragma stimulando virtutez ꝓmouet tussim. q̃ oia colligi possunt.14. tertij.tracta.3.caꝑ.de signis apatum epatis:z vlti. de iterioribus.ca.5.z a Serapione.4. sui breuiarij. caꝑ.2. vbi distinguit apostemata epatis in cirbo existẽtia ab aposthematibus existentibus in concauo. Ex quo pz differentia inter apata cirbi z apata concaui epatis. Ex isto pz intellectus littere illius casus:quem recitat Hal'.5.de interioribus.caꝑ.5.de illo medico egrotante qui patiebatur aposthemata epatis z putabat se esse pleureticum. Et illum casum lege qui pulcher est.

Idem. Serap. Mes. Cõpl. epat. 9. ma 17.

Clemẽtũ quid.

Quali/tas veneni mꝫ tiplex.

Apata quot.

Laurẽ.

Leoni.

¶ Et sil'r ẽt opz vt significet sup egritudies q̃ sunt in vẽtre p nocumẽta q̃ accidũt ei in digone z in appetitu eius qđ recipit de hũido z sicco:z in expulsiõe supfluitatũ gñatarũ in eo. Et sil'r si gñat sup eas p singultũ eructuationẽ z nauseã z vomitũ:z p spes ei⁹ qđ egredit cũ vomitu:z p doloꝛes z apata z mutatione inspirationis.

Dispõ Ventri egritudi gna.

¶ Species signoꝛum egritudinum ventris sunt.x. ¶ Prima eoꝝ est nocumenta accidentalia in digone z sunt ẽm viam vl'em tria.s.corruptio digestionis:z digestionis minoꝛatio:z destructio digonis. vnaquez aũt haꝝ significat malitiam cõpl'onis in ventre. Et spes malitie cõpl'onis sunt.9.aut.17. Aut signant egritudinẽ officialẽ i eo:z qñ corrumpit ex eis digestio:aut fit minoꝛ:aut destruitur z nõ generat ex eo chilus ex quo epar generet chimos: z appet corruptio digonis in grauitate nutrimti. Egõ.n. qñqz egredit mollita:qñqz egredit grossa nõ mollita: z qñqz egredit mutati odoris:z egredit cũ ea aliquid aliõ ex eo in quo iã exqsite pscrutati sũt Hip.z Gal'.sermone 1 li° pno.z in li° de morbo z accñtib⁹. ¶ Et scõa est sumpta ex appetitu hu.z sic. Jã.n.declaratũ est in eo qđ ꝓterijt q dzia est inter cõpl'onẽ malã factã a nã in vẽtre z factaz ꝑ accñs: qz habens naturalem appetit quod est conueniens z simile eius complexioni.z q habens accidentalez appetit cõtrarium cõplexioni eius quod est in vẽtre. Appetitus ergo humidi signat aut ca. aut siccitatem in ventre:aut vtrũqz simul. Et appetitus sicci significat:aut humidum in ventre dominari:aut frigus:aut vtrũqz simul. Et ꝑ ẽ

tacuit Gal'.de appetitu cal'z fridi. ¶ Et tertia ẽ sumpta ex expulsiõe supfluitatũ gñataꝝ oiuz in eo. Et vẽter qđẽ expellit illas supfluitates aut ad meri:z egrediunt cum sputo:aut cũ vomitu:z cũ saliua:aut ad itestina z egrediunt cũ egõne. ¶ Et ãgra ẽ sumpta ex singultu. Singult⁹ eni accidit sic accidit spasm⁹. Et cãe faciẽtes ipz aut st repletio:aut siccitas. vẽter vo qñqz replet humiditate: aut hũoꝛe mordicatiuo. Et siccitas faciẽs singult ũ: si appꝛo/ꝓiat vẽtri soli:tũc potis est sanatio ei⁹. Et si est corpis totius:tũc iã finita est hũiditas eius per aliquã egritudinẽ: z nõ est potis curatio eius. ¶ Et qnta est sumpta ex eructuatione. ipse.n.signãt p ordinẽ suũ illũ qđ est infusuz in vẽtre z dispõnem cõpl'onis vẽtris. Eructuatio quidez fumosa:aut signãt ca. aut humoꝛẽ cholicũ. Acetosa qdez signãt aut frigus:aut hũoꝛẽ melicũ:aut flegma acetosum. Fetida vo signãt hũoꝛẽ putridũ effusuz in vẽtre in aiali. Salsa vo signãt hũoꝛẽ male ql'itatis in eo infusuz:cũ iã finita est hũiditas per aliq̃s egritudinez:z nõ est potis eius curatio. ¶ Et sexta ẽ sumpta ex nausea:nausea.n.z subuersio aie signant hũoꝛez malũ qđ ẽ ebibit venter z factus ẽ viscosus in eo qđ est iter tunicas eius. Oꝫ si accidat cũ eo vomitus:z qescat p ipm nausea:tũc ille malus hũoꝛ infusus in vẽtre ẽt iã penetrauerat:z vtus ei⁹ ad tunicas illi⁹ q qñ egredit p vomitũ destruit ql'itas eius mordicatiua. Et humoꝛ qđẽ effusus in vẽtre:aut attrahit ad ipm ex toto aut ita est vt exhat ipm:sicut accidit in fame vehementi:qñ tũc ipse redit z attrahit ex mẽbris circunstantib⁹ z effundunt ad ipm spes veneni diuerse:aut ita q membra ipsa expellũt ad ipm illũ qđ aggregat in eis ꝺ veneno. Et multotiẽs qdẽ gñant in vẽtre ipso ex supfluitatib⁹ ciboꝝ z potuũ hũoꝛes mali:aut flegmatici:aut cho. pozalis:aut melia:aut q est sicut indicuz. ¶ Et septima est sumpta ex vomitu. egrediunt.n.cũ vomitu spes multe hu. flegmatis coꝛ:aut cholicoꝛ:aut melicoꝛ.z spes veneni sunt diuerse. Et venenũ qdẽ est bũiditas aquosa subtilis horribilis qualitatis. Et qualitaz veneni est diuersa.qꝺ est:qz alio ẽ lõginquũ:z alio quod est ꝓpinquũ hũoꝛibus ꝙueniẽtib⁹ corpi:z alio ẽ qđ hz ql'itatẽ malã venenosaz valde. ¶ Et octaua est sumpta ex doloꝛib⁹.qđ est:qz veniũt ad vẽtrem multi nerui z ꝑcipue ad os ei⁹.s.ad illũ qđ est supius ei⁹. quapp sentit sensibilitate forti nocumẽtum qđ est in eo:z fiunt ex eo doloꝛes horribiles praui valde: donec multi eoꝝ faciũt syncopim. Et Gal'.qdẽ logt in doloꝛib⁹: z dicẽ q cãe eoꝝ:aut sunt solutio ꝙtinuitatis:aut malitia cõpl'onis diuerse. Et illud qđ accidit eis in vẽtre signat egritudinẽ. Et est gñatio ei⁹ aut ab humoꝛe mordicatiuo: z iste hũoꝛ:aut est cholericus:aut acetosus:aut salsus:aut est a malitia cop'lonis diuerse in stõcho z est malitia cõpl'onis diuerse vt aggregat in eo qđ calefacit calefactiõe forti: z q infrigidet ifrigidatione forti simul:aut hũectat aut ficcat. ¶ Et nona est sumpta ex apatibus accñtibus in ventre:apata vo sunt.4.s. sanguinea:flegmatica:cholerica z melica. z ex eis ẽt est qđ est cõpositũ:z multotiẽs qdẽ oĩ dunt ista apata sensui per hoc q impellunt lacertos qui sunt supra ventrẽ. ¶ Et decima est ex mutatione inspirationis. Uenter eniz qñ in eo est apa: aut humoꝛ infusus: aut membrum tenditur tensione multa z coartat velamẽ z extendit ipsum:mutatur per illud inspiratio.

¶ Pari mõ vẽtriculi egritudines innotescunt cõcoctione appetitu hũmidi ficciqz:z excremẽtoꝝ screatione euariantiũ. Itidem singultu: ructu:nausea:vomitu:ac spẽ mãe reiecte p vomitũ:doloꝛe:tumoꝛe:z spirãdi difficultate.

¶ Sic z vẽtriculi affectus:agnoscitur vbi in cõcoctione:z appetitu hũmidi: vel ficci alimenti:

Secundus 59

vel supfluitatuz excretione delinquit. Jta ẽt ex singultibus:eructuationibus:nauseis:vomitibus:z ipsis eoꝝ que euomuntur speciebus.

Antiq. ¶ Jta ꝺo z ẽm vẽtrem circa digõnem z oꝛesiz hũmide aut ficce oblationis:aut superfluoruz egestionibus peccantibus. Sil'r ꝺo z nauseis: z singultibus:z eructuationibus: z vomitib⁹: z ipsis eoꝝ que vomuntur formis:z doloribus z tumoribus:z disnys.

Jaco. ¶ Ponit signa stõchi egri vt nũc:quoꝝ ꝑ⁹ est rẽ. ¶ Primo nota ex digõne:si fuerit diminute lesa:aut ablata vel corrupta. Sil'r ex appetitu:qz appetẽs frida habet malã cõpl'onẽ calidã.z eꝫ.z appetẽs hũida hz malã cõpl'onẽ ficcã.z sic de alijs. Sil'r ẽt ex exeuntibus vt patet. Sil'r etiã ex singultu significamus rem inferentẽ nocumentum oris stõchi:qre mouet stõchus motu spasmoso.i.cõtractiuo z extensiuo ad illud expellendũ: vt colligitur.13. tertij.tractatu.5.caꝑ.de singultu. Cetera vo patent.

Avicẽ. 28

¶ Sup egritudines aũt que accidunt in pectore oz:vt significet per spes imutationis:ispirationis z tussim:z doloꝛes accidentes in eo:z p species eius quod expuitur ex eo.

Paly Pectoris egri signũ q̃ drup'x.

¶ Spẽs signoꝝ egritudinũ pectoris sunt.4. Una earũ est mutatio ispirationis. Nã cũ ꝓilatione pectoris ingredit aer:z p strictionẽ ei⁹ egrediat vapoꝛ fumosus:seqt qñ ifirmat vt mutent mor⁹ ei⁹. q̃ p illũ imutat eius ispiratio. ¶ Et 2ª sumpta ex tussi qñ ꝓuenit in pectore res doloꝛosa mouet virt⁹ nãlis vt expellat cũ tussi. Et tussis qđẽ accidit ex causis multis valde:sed ꝺ non est hoza numerandi eas. ¶ Sed 3ª est sumpta ex doloribus accidentib⁹ in pectore. Et iste qdem doloꝛes sunt diuersi. Ex eis.n.sunt qui fiunt ab egritudine in lacertis costarum z ex eis sunt qui fiunt ab egritudine in pãniculis pectoris. Et ex eis q fiunt in pulmone. ¶ Et 4ª est sumpta ex spẽbus eius qđ expuit ex pectore cũ tussi. Et spẽs eius qđ expuitur sunt multe. Ex eis.n.est sputũ sanguinis: z significat solutionẽ continuitatis vene. Et ex eis est sputũ screationis. Et hoc est ex eo qđ significat victoriã flegmatis. Et ex eo est quod significat victoriam sanguinis. Et ex eo est qđ significat victoriam cho. Et ex eo est qđ signi ficat victoriam melle. Et ex eis est sputũ samiei. Et eius etiã species sunt multe. Et ex eis est qđ significat sputum ventosi humoris: aut in pectoꝛe:aut qz attrahitur ad pectus.

Laurẽ. ¶ Quinetiam thoracis dispositiones cognoscuntur spirationis difficultate:tussi:doloꝛe loci:secretione.

Leoni. ¶ Jta z thoracis agnoscũtur affect⁹ exspirandi difficultatibus:tussib⁹:z doloribus:qui in ipso fiunt:z ex eoꝝ que expuuntur dzia.

Antiq. ¶ Ea ꝺo que ẽm pectus:ex disnys z tussibus z doloribus. adhuc z ex eoꝝ que expuuntur differẽtijs:oportet cognoscere in presenti egra.

Jaco. Egritudo ꝑz pect⁹ qd. ¶ Ponit signa pulmonis egri vt nunc. ¶ Primo nõ q per egritudinez ẽm pectus in ꝓposito intelligit egritudines ꝓtingentes diaphragmati pulmõi lacertis pectoris z pãniculis costaꝝ tã interioꝛib⁹ q̃z exterioꝛib⁹. oẽs enim iste egritudines fere in istis gñalibus signis cõicãt:lz ẽm spãlia signa abinuicez distinguant:vt debet videri.13.tertij.

Avicẽ. ¶ Nota tñ vt supra pectus p cõitatẽ qñqz egrotare a cerebro z a nucha: vt p interioꝝ.caꝑ.3.z.13.tertij. caꝑ. de sermone vniuersali anbelitus. principiũ.n.diaphragma

tis oritur ex quarto pari neruoruz nuche. ¶ Et nō ꝙ stantibus egritudinibus in aliquo vel in aliquib⁹ mēbris iā dictoꝝ accidit dismia. i. anhelitus malitia. vbi gfa. stante apostemate in pleura vel diaphragmate: aut pulmone. si mil⁹ ēt stante mala cōplexione in aliq̄ vel in aliquibus istoꝝ: vt pz intelligenti. sil⁹ etiaz ex doloribus. ¶ Et nota ꝙ per sputū iste egritudines cognoscuntur tanq̄z per spāle signū. Primo ex qualitate sputi vt si fuerit sanguineus aut fallsus ꝛc. Scōo ex mō expulsiōis: qz si fuerit sanguineus purus: vī euenire ꝓpter aperturam vene pectoris. Si spumosus videt euenire ꝓpter aperturā vene pulmonis Si saniosus: apatis. Si aūt sanguis egredit spuendo leuiter ꝓuenit a partibus oris. Si cū rascatione aliqua liter gutturis. Si cum rascatiōe forti: a partibus trachee magis interioribus. sed non est multum sanguineus nec quantitate multus eo ꝙ trachea est mēbrū exangue. Et ñ egredit vomēdo: ex meri vel stōcho vel epate. Si vero cum tussi: est ex pectore vel pulmone. Hec oia colligi possunt. z. canonis. sen decima. caꝑ. de sputo sanguis. ¶ Dubium. Qñ sanguis vel sanies collecta in ꝯcauo pectoris pōt pelli in pulmonem z tādē p tussim z sputū expellitur: qz nō tpe dilatationis pulmonis: qz tunc pulmo repletur aere ſm substātiā suā qui magis attrabibilis est q̄z sanies. similiter qz tūc pectus magis elōgatur a pulmone q̄z pellat in ipm. nec tpe ꝯstrictionis: qz tunc pulmo euacuatur. nec etiam videt ꝙ tempore quietis. ¶ Vide buiuſ solutiones. z. interioꝝ. caꝑ. z. ad finem.

Idem.

29 ¶ Super egritudies accidētes aūt in cāna pulmonis significant mutatio ispiratiōis z tussis z dolor accidēs in illo loco eius: z qō exputitur ex eo z nocumenta accidentia voci.

¶ Species signoꝝ egritudinū cāne pulmonis sunt qnq̄. Mutatio inspirationis. Et tussis. Et dolor accūs in loco eius. Et qō expuit ex pāniculis eius z cānis eius. Et nocumēta accūtia voci. Et Hal'. qō tacuit de numeratione spēy signoꝝ egritudinis pulmonis: qm̄ ipse est itra pect⁹ Et spēs signoꝝ egritudinū eius sunt cōposite ex signis cānaliū ei⁹ z ex signis egritudinis pectoris. Et qñq̄ quidē accidit ex apatibus pulmōis mutatio coloris maxille faciei: z cuz dolore accūte in eo sentit gravitas in eo qō est inter spatulas: z sequit eū malitia ispiratiōis z tussis. Et sputū spumosum est ꝓpriū ei. qō est: qz ex eo qō exputur ex pectore: aut ex cānalib⁹ ei⁹: nō est aliqō spumosum. Et tacuit Hal'. ēt de numeratione speciey signoꝝ egritudinū renū: z spēy signoꝝ egritudinū itestinoꝝ ꝓpter duas res. Breuiter vna est assimilatio haꝝ spēy in ꝓn⁹rei. z altera est: qz sunt intellecte ex opationib⁹ eoꝝ z ex eo qō procedit ex eis z locis doloris z apatibus z alijs. Urina enim z qō egredit cū ea appropriat renibus z vesice. Et egestio z qō egredit cuz ea significat super intestina. Et Hal'. quidem colligit signa egritudinum eius: quod remanſit ex membris interioribus in summa vna.

Haly Pulmonis egri. .i. cāne sig^m qntuplex.

Laurē.

¶ Morbi vero aspere arterie cognoscuntur: spirationis difficultate: tussi: ac doloꝛe loci: screatione vocis lesione.

Leoni.

¶ Sic z aspere arterie egritudines: difficiles anhelitus: z dolor in loco: z que exputuntur: z vocis offensiones: ostendunt.

Antiq̄.

¶ Et ſm tracheam arteriam egritudines dismia: z tussis: z ſm locum doloꝛ: z sputum: z vocis lesio innotescunt.

Jaco.

¶ Ponit signa trachee arterie egre vt nunc. Primū est ꝛc.

¶ Primo nō ꝙ mēbra anbelitus sunt epiglotis pulmo z cāna. Ex quo pz ꝙ ex lesione adueniente trache aduenit nocumentū in anhelitu. z ita de aliys vt pz in apostematibus gutturis. Sil⁹ tussis nocumēto cōicato pulmoni ꝛc. Partes alie satis note sunt ex notatis supra ꝛc.

¶ Et ſm hanc proportionem sunt significationes super egritudines reliquoꝝ membroꝝ: ex grossitudine z doloꝛe accidentibus in eis: z ex nocumentis accidentibus operationib⁹ eorū: z speciebus eoꝝ que procedunt ex eis.

¶ Iste canō cōis est in significatione z cognitione egritudinū mēbroꝝ iterioꝝ. Et qōcūq̄ est ex eis est spēs signoꝝ egritudinis: cuiuſ cām iā narrauit z enumerauit de qbuſ cūq̄ est ex eis est de quo tacuit. Et iste ca. supruſ est ex. 4. spēbus. quaꝝ p⁹ est grossitudo. z 2ª doloꝛ. z 3ª nocumenta accūtia opationi mēbri. z 4ª est ex eis qui procedunt ex eis. Et manifestū est ex istis. 4. ꝙ in eis est necessaria sciētia triū reꝝ. quaꝝ p⁹ est scia mēbroꝝ per anathomiam. z scda est scia operationum eoꝝ. z tertia est cognitio iuuamentoꝝ eoꝝ. Per cognitionē aūt mēbroꝝ p anathomiaz sciunt scie eoꝝ z que ꝓtinuant cū eis: z cōicāt cū eis: z q̄ veniūt ad ea ab alijs. Et sermone absoluto vñ sciunt per anathomiā forme: z situs eoꝝ z q̄titaz ipsoꝝ z numeruſ eoꝝ: z ingredit in numero eoꝝ illō qō venit ad ea ex venis z etiā arterijs z neruis: z reliqe q̄ sunt in eis. Cognitio aūt opationū mēbroꝝ z iuuamento eoꝝ est necessaria: qm̄ vnūqōq̄ eoꝝ est creatū ꝓpter opationez suā ꝓpriaz z opationū eius sunt iuuamēta que currunt cursu arboris illius opationis. Cū ergo mutat iuuamētū significat mutationē mēbri. Et sil⁹ qñ mutat opatio significat mutatio mēbri. Et multotiēs qdē sunt vbi mēbro iuuamenta multa: quoꝝ q̄dā sūt ꝓpria: q̄dā cōioza: z q̄dā añrioza: z q̄dā posterioza: z nō est pol'e vt sit mēbro vni numero plus opatione vna numero. Cerebrū. n. quāuis sit mēbꝝ vnū z sint ei opatiōes multe diuerse: tū ptes eius nō sunt vne numero: z q̄titaz numeri eaꝝ est ſm q̄titatē numeri ptiū opationuz eaꝝ. Et sil⁹ cor z arterie dilatant⁹ p spēm villoꝝ z qescunt p spēs aliā villoꝝ. qō est: qz vnaquēq̄ arteriaꝝ hz duas tunicas: z iueniunt⁹ in ea per anathomiā villi per lōgitudinē z villi p latitudinem: z villi positi ſm trāsuersuz. Et corꝑ cordis toti⁹ est cōpositū ex istis spēbus villoꝝ. Unāquāq̄ ḡ opationum singulariū numero efficit mēbrū singulare numero. Intellige ergo totū illud z scies ex eo locū nocumēti ipsius. Et Hal'. quidez determinauit partes huius canonis z dicit.

¶ Atq̄ in reliqs oibus qō ꝓportione rñdeat ex tumoꝛe: doloꝛe: lesione operationū: atq̄ ēt excretione humoꝝ indicia ducuntur.

¶ Scōm vo eādē ꝓportionē: z i alijs oib⁹ accidit ptib⁹: nā ex tumoꝛe: doloꝛe: z opationū lesiōe: z excremētoꝝ dīijs: sument⁹ indicia.

¶ Proportionaliter vo hijs z in oib⁹ alijs partibus: ex tumoꝛe: z doloꝛe z lesione operationū: amplius z egōnū dīijs cognitiones erunt.

¶ Uniuersal'r ponit signa egritudinis vt nūc in alijs membris. Scōo exequit ibi. Ex tumoribus. ¶ Primo nota ꝙ hec q̄tuoꝛ gīa signoꝝ non intelligit Hal'. necessario simul ꝯcurrere ad cognoscendum in mēbro egritudinem vt nunc. sed vult ꝙ nēcio per hec omnia aut aliqua aut aliqō istoꝝ. ideo dixit ꝓportionabiliter: vt. s. superius dixerat. ¶ 2ª nota vt ingt Haly. hic in cōmen. ꝙ opz habere notitiā istoꝝ q̄tuoꝛ signoꝝ que sunt in īra a Hal'. posita. z ꝑter illa opz alioꝝ trium habere notitiā. Primuz est anathomia per quā cognoscit⁹ situs z figura mēbroꝝ z eoꝝ colligātia. 2º que sit mēbri opatio: vt epis sanguificare: stōchi chilificare: z sic de alijs. Hac. n. cognita facile cognoscit⁹ mēbri egritudo ex opationis lesione. Tertium est iuuamentū vnius mēbri ad altez: z hic capiēdo iuuamētū vt distinguit⁹ ꝯ opationez: vt ꝓma ꝑmi. caꝑ. de mēbris. Et subdit ꝙ vnū mēbrū est ꝑcise vnius opationis ꝑn^m: z si ꝓtingit eē plurium hoc est mediātibus diuersis ptibus aut mediātibus diuersis tēpamētis: de quo ḃ moueri qō ꝓsueuit. tū tenende sunt in ista materia iste ẏnes. ¶ Prima. Unū mēbrū numero pōt distinctas genere z spē opationes ꝓducere. Pz de lingua: corde: oculo: z sic de alijs.

Auicē.

¶ 2ª ẏ. Simplex mēbrū p diuersas ptes z distincta tēperamēta diuersas opones pōt ꝓducere nō sibi inuicē subordinatas. Pz stōchus. n. attrahit mediātibus villis lōgitudinalib⁹ z expellit mediātib⁹ latitudinalib⁹. z sic ꝺ alijs.

¶ 3ª ꝯcl'o. Per idē tēpamētū z mediāte eadē pte pōt aliqō mēbrū pl'es opationes spē distinctas ꝓducere. Quaꝝ vna est ab altera dependens vel ab aliq̄ vna tertia opone. Pz: qz mēbrū mediāte calitate attrahit nutrimētū: z ipm resoluit z digerit z subtiliat z ptes cū ptib⁹ cōmiscet que oia a cal'o pficiunt. dependēter tū ab vna opatiōe q̄ est calefactio: calefactio. n. est cā subtiliationis resolutiōis attractiōis: cōmixtionis: vt pz. ¶ 4ª ꝯcl'o. Nō est pol'e p idem tēpamētū tanq̄z p totale z adeqtū instrm aliqō mēbrum pl'es opationes. s. spē distinctas ꝓducere: quaꝝ vna nō sit dependēs ab alia nec ambe ab vna tertia. Pz: qz cuiuslibet tēperamēti vnica est imediata opatio a qua cetere dependet opationes vt temperamēti calidi calefactio: frigidi infrigidatio: z sic de alijs. Et ista q̄tuoꝛ intellerit Haly. in com. ¶ Contra hāc ẏnē insurgūt instātie. Si ponaꝝ cōpl'o nē eē q̄litatē vnā simplicē: vt tu tenes: z sic est aliqō subm potēs calefacere: aliqō infrigidare. Et tu glosa ẏnē tenendo hāc viā in subto eodē mō dispositō. bñ scis quid est ḃ dicē ꝛc. Itē ꝺ. p idē tēpamētū pficit in eodem sensus z motus in neruo motiuo. iō positio nō est vera vel q̄rta cōcl'o.

¶ Sed dic tēperamētū illud non esse adequatum instrm motus ꝛc. Itē radius solis est luminis in medio ꝓductiuus: z imediate calefactiuus: licet enim subm nō esset dispositū illuminari posset: nō tñ ab ipso calefieri.

31 ¶ Et vbicūq̄ in corꝑe est grossitudo pertransiens quantitatem naturalē: oportet vt inquiramus an sit ex apostemate ca. aut ex apostemate graui duro: aut ex molli inflante.

Haly Apatis ca. spēs multipl'x

¶ Apa calidū. Aliō est simpler sicut apa fcm de sanguine noiatū flegmon: z apa ca. noiaꝝ herefipila. Et aliud est cōpositū sicut spēs carbunculi: z ingrediunt⁹ in eo oēs pustule ca. ipse. n. sunt intrātes sub intētiōe apatis ca. Et istis q̄dē pustulis sunt noia multa: sicut ignis pficus z variola z formica z furūculi z alie ex pustulis. Et variole z morbillis ē ꝓpietas aliq̄. qō est: qz ipsi currūt cursu crisiū malarū: qm̄ antecedit eos fe. putrida z ꝯclusa. i. synocha cōtinua: z nā qdē expellit totā supfluitatē ad supficiez corꝑis z gīanf ex ea variola z morbillus. In flegmone aūtez z herisipila a carbūculo z que currunt cursu eoꝝ fe. sequit donec cōplef digō supfluitatis in eis. Et egyptij qdez nominā carbunculū sicafen. ¶ Et apa graue duꝝ aliud est cuiꝰ gīatio est ab humoꝛe melācholico: z nominaf scliro sis. Et aliō est cuius gīatio est a cho. ni. z noiaf cācer. Et aliud est cuius gīatio est a flegmate viscoso caseato: sicut noduscbus z scrophule. z egyptij nominant scrophulas vētū alteguiā. i. caseatū. ¶ Apa aūt molle. i. inflatiuū est duobus modis. vnū eoꝝ noiaf inflatio: z alterum noiaf atheleigi. z sunt eis spēs multe diuerse: sicut pustule nominate assen z filie noctis. z ista gīanf ex flegmate subrili ca. aut salso: aut alterius speciei cui cōmiscef cho. parua.

Apatis ouri species 4ª

Apatis mollis spēs mꝝ tiplex.

Et ex spēb⁹ eius sunt relique inflatiōes cū qbus al'r nō est pulsatio. Et tu qdē potes cognoscē nām apatis ex cholore ei⁹ z doloꝛe: z fe. ꝯcomitāte ipm: z ex velocitate motus eius z tarditate ei⁹ z tactu eius z ex cōpressione sup ipm cū digitis ex pōne vole sup ipm. Et ista qdem apata qñq̄ cōponunt⁹ adinuicē: q̄re gīanf in corꝑe spēs multe apatū: quoꝝ aliud cōpositum est ex sanguine z cho. z aliō ex sanguine z melā: z aliō ex sanguine z flegmate: z aliud ex flegmate z cho. Et ex istis apostematib⁹ cōpositis est cui nomen est sicut adubellati z extitura. Et ex eis est cui nō est nomen. Et ſm hāc similitudinē z sermo in reliquis eoꝝ. Et manifestū est ꝙ gīanf in membris interioribus ex istis apatibus sil'e ei qō gīantur in mēbris apparentibus. Uerūtñ qōdā eoꝝ facit accelerare mortē patiētibus ipm ꝓpter nobilitatē mēbroꝝ interioꝝ z vehemētia fe. z doloris. Et qōdā eoꝝ fit spatiosum z ꝑparaf eius curatio. Et diuersificant⁹ nomina apatū ꝑ nomina mēbroꝝ. Quodā nāq̄ nominaf pānaritiū: z est illud qō egredit⁹ sub vngue. Et qōdā eoꝝ noiaf pipleumonia z pleuresis: z epaticū: z spleneticū: z apa renū. Et qbusdā eoꝝ sunt nomina ꝓpria: sicut nominaf apa cerebri: aut apa pāniculoꝝ eius carabitus: aut syrsen. i. frenesis: z sicut nominaf pleuresis afostati: z sicut nominaf apa velaminis. i. diaphragmatis birsen: z sicut nominatur apostema carnis mollis thauri. Et ſm hoc exemplum in reliquis eoꝝ.

Apatū noia ꝑ ꝓpria. Alia apatuz propria noia.

Syrsen quid.

¶ Tum autem ꝑeter naturam inflāmatione: duritie: tumoꝛe describitur.

Laurē.

¶ Excrescētie aūt non nāles: in inflāmationib⁹ durisq̄: ac laxis tumoribus: z herisipilatis: sunt exploꝛande.

Leoni.

¶ Ex tumoribus quidem ꝑeternaturaz: vt in flegmonibus: z scliro si: z inflationibus z herisipilis inspiciendum est.

Antiq̄.

¶ Primo nota ꝙ Hal'. hic tangit q̄tuoꝛ genera apostematū per que ipse docet nos cognoscere egritudines membroꝝ interioꝝ. s. sanguineū: flaticū: cholericū z melicum. Per flegmones. n. ipse itelligit apata sanguinea: vt colligitur. 4. tertia. ca. ꝓio. Per inflationes intelligit flegmatica apostemata: in qbus quodāmō videtur sensibilis inflatio sine doloꝛe notabili. vel forte etiam: qz mā faciliter vētosata ꝓtingit locū apatum multū inflari. Per herisipilā vo apostema cholericū. Et per scliro sim apostema melancholicū. a scliros quod est durū: eo ꝙ mā melancholica facit duꝝ apostema. Et per hec simplicia apostemata dedit intelligi alia apata melancholica vt cancer. ¶ 2ª nota non esse intentionem Hal'. ꝙ oium membroꝝ interioꝝ passiones possint cognosci ex tumoribus iam dictis: aut apostemationes. Sed vult hoc eē vez de membris interioribus ſm tumoꝛes suos mēbra exteriora figurantibus: vt supra dictuz est de stōcho epate ꝛc. Uel dicendum ꝙ lz non per inflationem semper cognoscamus tumoꝛem: tamen per alia signa communicantia apostemati hoc possumuſ cognoscere: z hoc sufficit. Et hoc etiā supra virtualiter tactum est.

Jaco. Apa q̄drup⁹ r Flegmones qd. Inflationes qd. Herisipila scliros is qd: z vnde.

¶ Dolores autez vbicunq̄ sunt in corꝑe siri aut significant solutionē continuitatis: aut mutationem multaz accidentem subito. Cōtinuitas vo soluitur incisione: corrosione: z tensione: z scissura. Et substātia membri mutaf caliditate frigiditate siccitate z humiditate.

32

¶ Iste sermo facit fidez expōnis partis scōe canonis cōis in extractione egritudinū mēbroꝝ interioꝝ. Et est intellectus ex expositione nostra ꝑeterita. qō est: qz scissura est

Haly Scissura qs

Algae qd ⁊ atritio.

spēs rupture:⁊ algae.i.obtusio est spēs atritionis. Et atritio est ex speciebus solutionis ꝓtinuitatis cōposita ex incisione imperfecta ⁊ extensione ⁊ scissura. Et nominant oēs gabaē:⁊ accidūt aut ex obtusiōe ⁊ casu:aut pcussiōe cū ligno:aut lapide:aut qō currit hoc cursu. Soluuntur ergo in eis ptes villoꝝ mēbri algabē solone non apparēte sensui. Et mutatio subē mēbri p calorez ⁊ frigus ⁊ ficcitatem ⁊ hu.est malitia cōplexionis diuerse.

Laurē.

¶ Dolor quouis loco fatiget aut solutionē cōtinuitatis aut alterationē signāt subitam:cōtinuitas vo soluit vbi mēbrū erosum fit aut incisum'aut collisum aut extēsum substātia alterat caliditate frigiditate:hūiditate:⁊ siccitate.

Leoni.

¶ Dolor aūt quēcūqꝫ obsederit locū:aut ꝓtinuitatis solutionē:aut subitam alterationē oñdit. Soluitur autē continuitas incisione:extensiōe fractione:⁊ tentione:Alterat vo suba a calitate:frigiditate:humiditate:⁊ siccitate.

Antiq.

¶ Dolores vo ꝑm quē incūbūt locum:aut cōtinuitatis solutionē:aut alteratiōes subitas oñdunt. Soluit igit continuitas incisiōe ⁊ comestiōe.s.corrosiōe:⁊ fractura:⁊ tēsione. Alterat vo suba calitate friditate:siccitate:⁊ hūiditate.

Jaco. Dolor quid.

¶ Declarat idē p signū sumptū a dolore. Uñ ꝓmo scdo.ca. de causis doloris. Dolor ē sensatio rei ꝓprie subito ⁊ māl'ipримētis. Et p hō q dr sensatio tāgit genus. Per ly rei ꝓprie ꝛc.differt dolor a delitia ⁊ alijs sensationibus a sensu tactus.differt ēt a sensatiōe rei nō ipримētis subito.i dōlitia enī nō pcipit res ꝓpria sz potius ꝓueniēs.in visione vo ꝛc. nō fit mālis ipressio.⁊ sil'r i auditu. Ex quo tāq fundamēto pz dolorē solū eē sensationē tactiuā ⁊ nō visiuā. Scdo seqt q nulli alteri organo pōt ꝓueniēter a sensu tact⁹ dolor attribui:nisi ꝓ quanto tactu pticipat. ¶ 2°nō ex lra Sal'.manifeste colligi pōt q nō solū solutio ꝓtinuitatis: sz ēt mala cōplexio diuersa pōt eē cā doloris. Ex quo vlterius seqt q Aui.scda ꝑmi reprehēdēs Sal'. de causis doloris ponēs Sal'.sensisse solā solutionē ꝓtinui eē p se doloris cām ⁊ nō cōp'onē:nisi ꝓ quāto soluit cōtinuū nō bñ ipm rephēdisset. ¶ Oppositū.n.inuit h in lra.⁊ in libello de malitia cōp'onis diuerse.⁊ in q̄rto de accūti.vbi Aui. ipm ꝺdēnauit. ¶ Uolēdo tñ saluare Aui.q̄ credēdū ē q ipse intellexerit Sal'.dico q Aui.ipробat intellectū quorūdā vel cuiusdā taliter Sal'.exponētis. Et si bñ respicis lram capli allegati tu scies vñ hoc cōprehēdere poteris: ⁊ poteris hūc sensum adaptare lre. ¶ 3°nō ex dictis Sal'. hic vī posse colligi nō solū malā cōp'onē calidā ⁊ frigidā eē cās doloris, sz ēt hūidā ⁊ siccā. Enumerādo.n.q̄litates ad quas sequit alteratio faciens dolorez nominat calidū fridū hūidū ⁊ siccū. ¶ 4°nō hic ō mēte Sal'.solutionē cōtinui eē posse imediatā cām doloris. Oꝫ q̄liter sit tenēdū vel nō videbit in qōne. ¶ Sz nō notāter dcm esse in lra ꝑm quē locū incūbūt.i.ꝑm quē locū recipit p ꝓprietatē. pōt enī reperiri dolor p cōitatē in mēbro:in quo nec est mala cōp'o nec soluta cōtinuitas: de quo tñ videbit in qōne.

Aui.ꝫ Sal'.

Cōtradictio i doctis. Aui.saluatur.

Doloris ignatio triplex.

¶ Ultimo nō q p dolorē signāmus gnal'r: ⁊ distincte:⁊ spāliter. Gnal'r qdē vt tāgit i lra absolute a dolore arguēdo sup malā cōp'onem ꝛc.nō specificādo tñ q̄ vel q̄lis sit illa. Spāliter vo ⁊ distincte ex dolore pūgitiuo arguēdo sup mām calidā ꝛc.hic aūt solū tangit generaliter.

33 ¶ Et nocumētū accidēs in opatione est ꝑm vnū triū modorum:aut ita vt debilitetur: aut ita vt mutetur a parte sua:aut ita vt destruatur.

¶ Debilitas opōnis est sicut malitia digōnis absq; corruptiōe ciboꝝ. Sz si ita est vt mutet a pte sua est sic cū resoluit stōchus illō qō puenit ad ipm de cibis:⁊ facit ipm aut acetosum:aut chicatū.i.illius odoris:cui⁹ sunt pisces aut fumosum. Sz si ita est vt destruat est sic si egrediant cibi crudi ꝑm dispōnē suā:ingb⁹ stōch⁹ nō opat⁹ē pan; neq; multū. Et ꝑm hanc silitudinē est ꝑmo in opatione cuiusq; mēbroꝝ iterioꝝ ⁊ appentiū. Et Sal'.qdē exqsite pscrutatus est doctrinā illi⁹ in li⁹ suo de morbo ⁊ accidente.

Bally

Odor chicus

¶ Uirtus preterea aut debilem facit operationem aut mendosam aut nullam.

Laurē.

¶ Leditur aūt operatio tripl'r:aut qz vix:aut qz vitiose:aut qz nullo modo fit.

Leoni.

¶ Nocetur autem ⁊ operatio: aut leuiter aut mediocriter mediocriter:aut omnino non fit.

Antiq.

¶ Determinat de egritudie vt nūc p signū supū ab actiōe lesa. ¶ Prio nō iuxta sniaz medicoꝝ in opatiōe tria consideram⁹.s.ei⁹ eēntiā:q̄titatē:⁊ formā:q̄ ⁊ si nō sint abinuicē real'r distincta:qr tñ rōne distinguunt:al'r ledit operatio rōne q̄ quāta est:⁊ al'r rōne qua exis absolute:⁊ rōne q̄lis talis vl' talis specifice denominatiōis medicus logē de his:ac si in opōne adiuicē distiguerent. Uerbi grā. In digone stōchi p ꝓsideram⁹ ei⁹ essentiā q̄ est cibi imutatio. vñ qcūqꝫ cibus in stōcho assumptus mutat:dicim⁹ eēntiā opationis stōchi nō esse remotā:qr adhuc operat stōchus. Scdo ꝓsideram⁹ q̄titatē:puta intēsionē vel remissionē digōnis paucitatē vl' multitudinē ei⁹ qō digerit:velocitatē vel tarditatē.hec.n.oia ad quantitatē reducunt. Tertio ꝓsideram⁹ formā illi⁹ opōnis q̄ est specifica denominatio ei ōbita:puta chilificatio. Et hz h tripl'r ꝓtigit ledi opationē. Prio lesione opposita sue sore:qz.s.pdit opō sua specificā denoiationē:vt si stōchus cibū ꝓuertat i ffa: aut cholerā:aut fumū:tūc.n.opō pdidit formā:qz pri⁹ dicebat chilificatio ⁊ nūc fumosatio:nō tñ pdidit q̄titatē:aut eēntiā:qz adhuc opat stōch⁹ ⁊ mām trāsmutat ꝛc. Scdo ꝓtigit ipz ledi in q̄titate:vt si stōchus ex cibo ꝓsuet⁹ nal'r gnare librā vnā chili ⁊ gnet pcise mediā:ledit.n. q̄ntitas ⁊ nō eēntia vl' sora. Tertio ledit opatio sua eēntia:qz.s.to tal'r aufert.p⁹ista; lesionū noiat corruptio ⁊ metaphoricе tal'r noiat.q̄liter aūt sumat metaphora declaratus est in qōne. 2°o diminutio. 3°o appellat ablatio. Ad ꝓpositus istos tres modos lesionū tetigit Sal'.in lra. Et tetigit diminutionē dū dixit leuiter. Tetigit corruptionē dū dixit mediocriter. Tetigit abalationē dū dixit:aut oino non fit. Utrū āt sint pl'es modi lesionū declarabit i qōne. Ex his ꝓcludit scdo q lesio diminuta ē minor corruptione ⁊ corruptio ablatiōe. Et pp h Sal'.ipam corruptionē appellat mediocre lesionē. Et nō q hoc vbū nocet est passiuū.

Bally

34 ¶ Res autem que effluunt ⁊ procedunt ex eis: alie sunt que sunt partes membrorum in qbus sunt lesiones. Et alie sunt que sunt superfluitates. Et alie sunt res cōprehense in eis natura.

Bally

¶ Procedūt de mēbris ⁊ effluūt res multe diuerse:ex quibus sunt q̄ sunt nā:⁊ ex eis sunt q̄ sunt accidēs. Ille aūt q̄ sunt nā sī sic egō:⁊ vria:⁊ vapor egrediēs ex poris corpis ⁊ pspiratiōnē. Illa aūt q̄ sunt p accīs sunt ea q̄ egrediūtur ex istis. Iste.n. vapor signāt p odores suos illud qō ē in corpe:qz aliō est cui ē odor bon⁹:⁊ aliō est cui est odor fetidus:⁊ aliō ē cui ē odor horribilis sic ē ille q̄ appet ex titilicis.i.subascellis:⁊ apparitio hoꝝ odoꝝ in sudore ē mānifestior. Et Sal'.qdē diuisit illō qō ꝓcedit i corpe i tres ptes. Pria eaꝝ est illō qō est ptes mēbroꝝ:⁊ nos quidem vidimus illud in multis egritudinibus sicut quod egreditur cū sputo ⁊ tussi aliquod est pāniculis cānalis pul-

Tussis quid.

monis in vlcere pulmonis ⁊ vlcere cannalis eius:sicut quod egredietur ex partibus intestini in vlceribus intestinoꝝ cū egestione. Scda est illud quod est superfluitas in membris:sicut vrina in renibus ⁊ vesica:⁊ egestio in intestinis:⁊ manifestum est q nō est possibile in egritudinibus horum membrorum vt superfluitates iste salue egrediātur. verumtamē associatur eis quod signāt eorum egritudines sicut lapis ⁊ sanies ⁊ acbortiam.i.mucilago:⁊ spēs superfluitatis ⁊ putredinis:⁊ spēs vermium.⁊ egrediuntur in egritudinibus factiꝫ in pectore species sputi:⁊ in egritudinibus factis in cerebro:⁊ i egritudinibus factis in epate:sicut descensiones similes loture aque carnis:⁊ reliquе species solutiōis epatice. Et tertia est quod est comprehensus in membris natura:sicut sanguis comprehensus natura inuenis.nā quādo ipse egreditur significat solutionem continuitatis in vena. Et ꝑm hoc exemplum est sermo in vnoquoq; eorum.

Acbor nā qd

Laurē. ¶ At q̄cūqꝫ excernūt siue ptes affectaꝫ ptiū siue excremēta:siue materie in membris condite.

Leoni. ¶ Quecunqꝫ autem excernuntur:nonnulla q dem sunt veluti partes patientium locorum: nonnulla vero tanquam excrementa. Que vero in ipsis naturaliter continentur.

Antiq ¶ Quecunqꝫ vero egrediuntur:hec quidem vt particule eoꝝ que patiunt:hec vero vt superfluitates:hec vo vt in ipsius cōtenta ꝑm nām.

Jaco. ¶ Ponit signum sumptuꝫ ab accidēte mutato. ¶ Primo nota q littera arabica perfectior ⁊ completior est ista.s. omne exiens a membro:aut est pars membri:aut contētum in eo ꝑm naturam:aut contentuꝫ in eo preter nām. Et notū est istam esse magis completam:licet dicere possimus q vnuꝫ oppositoꝝ datur intelligi per reliquum. ¶ Secūdo nota exiens a mēbro:quandoq; est pars mēbri:vt si spuat annulus cāne pulmōis:aut emittat p egō nē pellicula itestinoꝝ supioꝝ vel iferioꝝ:aut figa spuerit vnū dētē.2° illō pōt eē i mēbro nal'r ꝓtētū:sic in stō nal'r ꝓtinet chilus:⁊ i epe ⁊ venis sanguis:⁊ egones i itestis. q̄q āt ꝓter nām ꝓtigit i mēbro:vt ꝛmis i aure ⁊ itestis ⁊ lapis i renib⁹ ⁊ vesica. Ad ꝓpm Sal'.p qōlz istoꝝ docet nos signare. Per sputū.n.ānuli trachee arguim⁹ sup vlceratiōnē ꝛc. Per emissionē vo chili a stō arguim⁹ debilitatē stōi. Per lapidē vo exeuntem cū vrina arguim⁹ super egritudinem renum aut vesice.⁊ sic de alijs.

35 ¶ Et vnaquecq; hax spērum signāt rē ꝓpriā.

Bally ¶ Significantur per istas spēs res quatuor q̄ sūt spēs canonis:⁊ sūt ille eiusq; quarum determinationē complecuit. Unumquodq; .n. pticulariū eoꝝ significat egritudinē ꝓpriā aut aliquā partium egritudinis.

Laurē. Leoni. ¶ Propriam exhibebunt significationez.

Antiq ¶ Singula ꝓpriam facient indicationem.

Jaco. ¶ Et ostensionem ꝓpriam vnūqōq; faciet.

¶ Hec pars de se patet.

36 ¶ Et hā locuti sum⁹ in oīb⁹ istis reb⁹ sermōem ampliorē isto in libro meo in locis dolētibus: sz nō ꝑcessit nos aliqs ad icedēdūin illa intētione pria hoꝝ cōpēdiosam ꝓpriā:neq; consecutus est in illa finem sic nō est consecutus etiam in aliqua intentionum aliquis antiquoruz:verum inceperunt eas ⁊ non cōpleuerunt ipsas.

Bally ¶ Locutus est Sal.in libro cognitionis egritudinū membrorum patientium in egritudinibus cuiusq; membroꝝ

interiorum sermonē latiorez:in quo li⁹ subtiliter perscrutatus est doctrinam signoꝝ:cuiusq; egritudinis ex egritudinibus membroruz:⁊ perscrutatus est in rediuo ei⁹ doctrinam canonis in signis cuiusq; egritudinis mēbrorum. Et qz non intellexit Rasis illud putauit q Sal.abbreuiauerit ⁊ dimiserit egritudines:quarū signa nō docuit:⁊ dixit in determinatione sua qua determinauit estimationem suam quā habuit de intentionibus libri Sal. in membris passibilibus q Sal.dimisit ⁊ nō docuit oīa signa:⁊ q opz vt nominetur liber eius cognitio egritudinis quoꝝūcunq; membroruz patiētiū. Et non percepit q Sal.fuerit cōtentus in eo quod dimisit in canonibus suis quos docuit in eis vt excitetur discipulus in inueniendo illud per illos canones. Significauit ergo in se ipso artem ⁊ non indiguit intentione considerationis in li⁹ hoc. Et hoc est lucrum magnum quod meretur Sal. maximam laudem. Et consequitur Rasim in vituperatiōe per hoc q suo malo intellectu tetigit Sal. Et manifestum est ex sermone Sal'.q ipse est complens doctrinā artis medicine. Et nos iaz explanauimus illud in li⁹ nr̄o quē noiauimus in doctrina artis medicine.

Rasis error

¶ Sed de his libro de affectis partibus latius definitum iam est:quem nullus ex maioribus in viam docendi ⁊ rationez redegit aut ad integrū tradidit nec aliq; aliā cōmētationē q̄s antiquoꝝ ichoarūt qdē:sz nequaq; absoluerūt.

Laurē.

¶ Dictum est autem plenius de hisce omnib⁹ in tractatu de membris passis:quē nullus ante nos vt in artem redegit:aut ad absolutam perfectionem deduxit:quēadmodum ⁊ in omnibus alijs euenit quibus initiuz quidem aliqō ab antiquis est datum nō tñ absolutū est op⁹.

Leoni.

¶ Dictū ē āt de hmōi oīb⁹ ampli⁹ in patientiū locoꝝ negocio:nullo h i artē pri⁹ redigēte aut pfecte assignante: quēadmodū igit aliō nihil eoꝝ que incipiunt perfecerunt veteres.

Antiq

¶ Hic Sal'.commēdat se multum:⁊ alios omnes vituperat:sicut sui moris est. ¶ Primum dubiū circa dicta. Uidetur nō solum in sensu tactus esse dolorez:qz nō solum in sensu tactus est delitia:quoniā in alijs sensibus est vt patet.ergo nec dolor.cōsequētia tenet:eo q dolor ⁊ delitia sunt cōtraria.cōtraria autem habēt fieri circa idē:vt quinto physicoꝝ colligitur. Item obiecta aliorum sensuū pñt eq̄litatē tāgibilē i organo subito ipmere p se:⁊ imē sēsibilē ipediētē opōnē illi⁹ mēbri.q̄ ꝛc.pz ꝓña ⁊ assūptū exprimēto.n.pz q lux solis ipmit.⁊ sil'r fortis son⁹ i organo audit⁹.q̄ ꝛc. ¶ 2^m dū^m. Nō vī q mala opp'o būidavl' ficca sit p se cātiua doloris. p auctē Aui. p ⁊ 2ª.ca. alle.⁊ 4° de accūti. Itē qō lz iferēs dolorē oz subito ⁊ māl'r imprimē. sz nec būiditas nec sic. subito ⁊ māl'r ipmūt. q̄ ꝛc. nō.n.ipримūt subito cū sint q̄litates paꝫ actiue.ideo ꝛc. ¶ Ad ꝑm oī q bic termin⁹ dolor sumit p cōiter.p q̄lz tristi sensatiōe siue tristitia sensus. Et sic ꝓcedēdū ē i qlz sensu posse eē dolorē:⁊ nō solū in sensu tact⁹.gnal'r.n. vbicūq; ē delitia pōt eē dolor.⁊ tal'r nō sumebat supi⁹.2°.sumit dolor magis ꝓpe solū p tristi sensatiōe obi subito ⁊ māl'r ipmētis. Et sic solū tact⁹ est dolor.alia.n.obiecta aliorū sensuū nō subito māl'r ipримūt.nec.n.calor ipримit calorē:nec sapor saporē.⁊ sic de alijs. Et oī vlterius q dolor tal'r supi⁹ nō opponit delitie:sz tristitia q̄ ē supi⁹ ad dolorē:sz sensatio tactiua delitiosa huic dolori oppōit. Ad replicationē oī negādo ꝓñaz sic sal'z pz itelligenti. ¶ Ad 2^m pōt simpl'r dici sic ad ꝑcedens q mala opp'o humida

Aui. salvatur. Doloris quid

Jaco.

Aui.ce.

Dolor ꝛ⁊ h p Scdo dolor quid

causat dolorē cōiter sūptū. est. n. cā tristis sensationis: sed nō obiecti subito ⁊ mal'r ipimētis. Et ad illū sensuz va/
Auicē. dit auctoritas Aui. ⁊ Hal. alle. Uel oī q̄ humiditas nul lo mō p se est causatiua doloris. Et q̄ Hal. non exēplifica uit de humido ⁊ sicco tanq̄z de causis doloris: sz tanquā de causis inducentibus in corpus nostrum malam com plexionem ⁊ quādoq̄ alterātibus: q̄ de alterātibus mē tionem fecerat ꝛc̄. Et vtraq̄ solutio est bona.

37 ¶ Etiam conuenit tibi vt accipias signa corpo rū q̄ iam sunt egra ex illo libro. Sed signa coz/ porum que iam proxima sunt vt infirmentur aut vt sanent opz sumere ex isto libro.

Daly ¶ Lū in egritudinib⁹ manifestis cadētibus sub visu ⁊ ta ctu nō sit necessariū edere librū quo sciant signa eoz: ab scindit Hal'. fmonē ⁊ finiēdo dic̄ q̄ liber ei⁹ in cognitiōe passionū mēbroz iteriōz: sufficit in cognitione signoruz egritudinū. q̄d est: q̄ q̄ studet in eo scit ēt signa egritudi/ num mēbroz apparētiū. Et residuū fmōis ei⁹ ē intell'm. Et ipse cōplebit expōnem eius in eo quod futurum ē.

Laurē. ¶ Egrotātū igit̄ indicia ex illo volumine pro/ ducunt. Egrotaturi vero cōualituriq̄: signa hac via ⁊ ratione discuntur.

Leoni. ¶ Egrotantium itaq̄ corporuz ex tractatu illo indicia sunt sumenda. Eorum autem qui in egritudinem lapsuri sunt: ⁊ qui sanitati restitu endi presens doctrina complectitur.

Antiq ¶ Egrotantiū quidem corpoz ex illo negocio discere oportet cognitiones. Egrotatiuoz vo ⁊ sanandoruz ex presenti sunt facultate.

Jaco. ¶ Positis signis corpoz tā sanoz simpl'r q̄z egroz simp'. ⁊ neutroz simpl'r: ⁊ egroruz vt nūc: cōsequēter pōit sig⁹ neutroz vt nūc. Et p̄ ponit suū intētū. 2° exequit. ibi¦ Ea qdē. ¶ Dic̄. n. q̄ iā determinatū ē de signis corporum egroz vt nūc: mō in hac pte determinādū ē de signis coz porū neutroz vt nūc: que faciliter cognosci possunt.

38 ¶ Et signa corpoz q̄ approximāt egritudini sūt fm terminos in eo qd̄ est inter illa ⁊ ista. Et ex his. n. sūt q̄ sī ex gīe rez nāliū: verūtā pmu tant̄ in quātitatib⁹ suis: aut in suis dispōnib⁹: aut in horis suis. Et ex eis sūt q̄ sūt ex gīe rez q̄ egrediunt a nā: verūtā sūt minora ⁊ magis diminuta q̄z ea q̄ accidunt in infirmitatibus.

Dal ¶ Hec est expositio signoruz corporum que appropin/ quant infirminati. quod est: q̄ sunt permixta ex signis sa ni. ⁊ ex signis egri. Et ex signis quidem sanitatis: tunc quando permutantur signa ista ab eo fm q̄ sunt: aut in quantitatibus suis: ita q̄ adduntur aut minuuntur. aut in qualitatibus suis: ita q̄ permutantur eorum dispo// sitiones naturales ad illud quod egrediens est a natura aut in horis suis: ita vt permutētur hore signi vnius: cu/ ius exemplum est vt antecedat appetitus cibi aut tarde tur. Ex signis autem egritudinis quando ex istis signis apparet aliquid in corpore sano: tunc in principio ap/ paritionis eius quantitas est parua: ⁊ virtus eius est de bilis. deinde additur: ⁊ significat propinquitatē casu corpis in egritudinē: ⁊ qñ oplex cadit corp⁹ i egritudinē

Leoni. ¶ Inconfinio horū sunt ea que significant egri tudinem. Quedam q̄z per naturam quidem existunt: sed qualitate aut quantitate aut tem/ pore euariant: quedaz preter nām sunt quidē sed minora: q̄z que in morbis habentur.

Leoni. ¶ In confinio āt hoz ea q̄ sī corpoz neutroz idi cia: quoz nōnulla qdē sūt ex eoz gīe q̄ bz nāz sed vel q̄litatib⁹: vl' q̄titatibus: vel tpib⁹ pmu tata q̄dam autem ex his que preter naturam: at minoraḥis que egritudinibus adsunt.

Antiq ¶ In medio vo hie sī declaratiua egritudinū: q̄dā ex gīe exītia eoz q̄ sūt bz nāz: sz in q̄titā tib⁹ aut tpib⁹ pmutata: q̄dā vo ex his q̄ sī pter nāz qdē: sz minora his q̄ in egritudinib⁹ sunt.

Jaco. ¶ Primo nō q̄ p declarātia in proposito intelligit prono/ stica. talia. n. sunt media inter signa iaz dicta. s. demōstra tiua presentis egritudinis sunt sensibiliter defectiua a si gnis demonstrantibus sanitatem presentē. Ista vo in/ ter vtrunq̄z media: q̄z ab vtroq̄z insensibil'r remota. ¶ 2° nō q̄ Hal. in lra sua intuit istā distinctionē. s. signoz significā/
Sig^m fin mū egri tudis 2° tium futurā egritudinē quedā sunt de gīe eoruz que sūt fm nām. quedā vo non: que cōsueuit poni sub his ver/ bis. Quedā sūt ex toto gīe pter nāz: ⁊ quedā nō. sed exi stentia sunt de gīe eoz que sunt fm nām: sz sint qualita/ te quātitate vel tpe aliqual'r mutata: sicut appetitus ali/ qualiter intensus vel diminutus respectu nālis: vt dige/ stio aliqual'r velocior vel tardior. Hāc aūt distinctionez diuersi diuersimode exponūt. ¶ Ego autem credo ipsaz fore taliter exponendam: q̄ istoruz signoruz: quedam sunt que licet sint preternaturaliter corpori: nō tamē ta liter excludūt a nālitate humane spēi: sic q̄ talia vl' sista nulli individuo de specie humana possint esse fm natu/ ram. immo alicui natural'r possunt cōuenire. vt. g. appeti tus aliqualiter auctus vel diminut⁹ in forte tēperato: sz forti insit preter naturam: non tamen repugnat appeti/ tum talem alicui corpori fm naturaz inesse. Ideo hic est de gīe eoruz q̄ sunt fm naturam. ⁊ est respectu illi⁹ cor poris solus mutat⁹. Ecōtra vo illō signū dicim⁹ de gīe eoz q̄ sūt pter nāz: vel ex toto gīe pter nāz: qō nullo mō posset alicui esse bz nāz: sīc dolor: aut iudiciū corruptum aut visio muscaz: aut fibilus auriū ꝛc̄. ¶ Ex quo sequit q̄ qlibet opatio diminuta vel au cta: qōlibet signū ñ trā/ scēdēs pportionabilitatē eius ad hūanā spēm: ad itell'm datū pōt appellari de gīe eoz q̄ sūt fm nām. ¶ 2° sequit ecōuerso q̄ qōlibet auctū vel diminutū trāscēdēs ꝛc̄. pt notiari ex toto gīe pter nām: q̄. s. ōnr pmutata a ppa for ma. ¶ Ex quo vlterius pz opōnē corruptaz fore ex toto gīe pter nām: vt dolor appetitus caninus ꝛc̄. ppea signa ex toto gīe pter nām ōnr pmutata a ppa forma. ¶ Al'r
Dal ꝓsueuit exponi ista diuisio q̄ illa signa ōnr eē de gīe ꝛc̄. q̄ sūt de gīe eoz vel spē: q̄ in corpe repiri debēt. appetit⁹ bz intensus vel remissus est de gīe eoz q̄ sunt fm nāz: q̄z nāl'r corp⁹ oz appetē. eō aūt dolor q̄z nū q̄z nāl'r in corpe eē oz. iō oī totaliter pter nāz. Insurgit āt ꝑ b difficultas de appetitu canino visiōe corrupta ꝛc̄. de qbus in qōne vi debit. ¶ 3° nō q̄ bz ita sit: nō repugnat tñ aliquā istarum opōnū eē i corpe nō actu egro: bz neutro decidētie: vt pz de dolore valde pauco: aut aliquo tali. De q̄ tñ posset eē du^m ꝛc̄. Tñ tenēdū ē q̄ corpus sensibil'r in aliq̄ opōne le sum pōt eē neutrū: vt corp⁹ in cuius digito ē dolor puus verūtā pro tūc est digitus eger: q̄z sensibil'r lesus.

40 ¶ Et sil'r est dispō corpoz q̄ appropinq̄nt egri tudini ipsi ex dispōnibus q̄ nō ꝓportionāt an sanitatē neq̄z ad egritudinē. Et signa ēt signifi cātia ipm nō signant in pmis nisi illā dispōnē. deide signant mō scdo egritudies. Fit ḡ vnuz signū in cōpatiōe ad aliqd ex signis pter aliqd er signis q̄ n̄ signant sanitatē nec egritudinē.

¶ Jam qdē fuit dispō que nō proportionat' neq̄z ad sanita tem neq̄z ad egritudinē triū spērum. Et signa corporum que appropinquant egritudini sunt signa huius dispositionis. Necesse est ergo vt sint etiam species signoruz corporum: que appropinquant egritudini tres. Et hec qdē signa sunt: aut permutatio signorum sanitatis: aut dimi/ nutio signorum egritudinis: ⁊ debilitas eoz. Ergo signi ficatio horū signoz diuersificat fm ꝓparationē eoz. Ipa namq̄z quando comparantur ad sanitatez significant eā. Et quando comparantur ad dispositionem mediam: si/ gnificant ipsam modo alio. Et quando comparantur ad egritudinem significant eam.

¶ Et ob eā rez corpoz dispónes quecūq̄z egro tatura sunt neutre censenf: ac signa eaz prima ria róne indicant sanitatē: scōaria egritudinē. Ita fit vt hec ipsa signa per diuersitatē habitu dinis tum. Neutra tū ēt egra dicantur.

¶ Atq̄ iccirco he quidem corpoz dispónes: q̄ in egritudinē casura mōstraut: sunt ex neutro rum gīe: atq̄ vna ea que ipsa indicant signa. Primo enim hec sanitatem ostendunt. Secū do autem egritudinē: ⁊ fiunt eadem signa fm ad aliquid habitudinem: neutra: ⁊ insalubria.

¶ Et pp h ⁊ dispónes he corpoz q̄cūq̄z egrota tiua eē videnf neutroz sī: ⁊ declarātia vo ipa sūt signa. Primo qdē hic sanitates designāt. Scdo vo egritudines. Et fiunt eadē signa bz primā habitudinē: ⁊ sana: ⁊ egra: ⁊ neutra.

¶ Primo nō ex intentiōe Hal. hic q̄ illa signa tal'r prono stica ēt egritudinū sunt demonstratiua neutralitatis pre sentis. ¶ Secūdo nō vt in p̄ buius habitū est. signū neu trum dī tripl'r. s. pmi scdi ⁊ tertij significati. p^m est qō signifi cat dispōnē mediā inter sanitatē ⁊ egritudinē. 2^m ē quod significat dispositionem participantem simul vtroq̄z con trariorum. 3^m quod significat dispositionē p quā corp⁹ ē q̄ñq̄z aptū pmanere sanū: ⁊ q̄ñq̄z egrū. etiam adhuc vtrū q̄z istoz pōt eē duplex. s. decidētie ⁊ cōualescēlie. ⁊ totuz patet. ¶ Tertio nō q̄ neutrū signū equalescētie significat sanitatē. Neutrū vo decidētie egritudinē. ió dixit pmū q̄ dē ꝛc̄. Et dī p̄. i. añ: q̄z demōstratur sanitas pterita. 2° pronostic atur egritudinē. ¶ 4° nō q̄ per primā habitudinem intelligimus relationem ipsius ad neutralitatem.

¶ Et ex signis q̄ significāt egritudinē. Ex via q̄ dē qua significāt dispónē q̄ est in corpe non si/ gnificant sanitatē neq̄z egritudinē. Et ex via q̄ signant dispónē q̄ fiet post signant egritudinē

¶ Signa q̄ significāt corpus esse ꝓpinquum egritudini: ipsa quidē in pmis significant dispónem p̄tem in corpe quare est significatio eorum presens supra dispositionez mediā: ⁊ signatio eoz futura super egritudinē que erit.

¶ Neutra q̄tenus p̄tem indicant affectionez. Egra quatenus prenunciant futuram.

¶ Que quidem presentez dispositionē oñdūt neutra: q̄ vo futurā premōstrāt: insalubria.

¶ In eo qdē q̄ iam exītē dispónē demōstrant neutra. In eo vero q̄ futuram declarant egra.

¶ Uel forte ⁊ melius fm p^m significatū: q̄z neutrū nūc de p̄ signato ē egro ⁊ neutro. Neutro qdē demōstratiuuz: pro

Laurē. Leoni. Antiq Jaco. Signū neutruz 3' ⁊ qd. Signū neutrū cōuales/ cē. ⁊ de ci. quid Prima habitu/ do qd 41 Daly Laurē. Leoni. Antiq. Jaco.

quãto demonstrat neutralitatẽ pñtem. Egrũ ẋo ꝓnosticum: ꝓ q̃to significat lapsum egritudinalem futurum.

42 ¶ Et �means hãc rõcinationẽ ẽt signa q̃ apparẽt in infirmis: ⁊ significãt euasionẽ. Dr̃ q signa sunt salutis: qm̃ ipsa idicãt sanitatẽ q̃ fiet in eo qõ ẽ post. Et dicit ẽt q ipsa sunt signa egritudis: ꝓ pterea q significãt egritudinem pñtẽ. Et qñ significãt duas dispõnes: tunc sũt ex signis q̃ nõ ꝓportionantur ad sanitatem ꝓprie: neq; ad egritudinẽ ꝓprie ꝺm aliquẽ mõꝺ quos signãt hec dictio. ſ. ꝺmo nr̃: nec sanitas nec egritudo.

Valy ¶ Signa que apparẽt i infirmis ⁊ significant euasionem sicut signa digõnis ⁊ vehementie v̈tutis ⁊ tolerãtie eius significãt duas dispõnes. Una eaꝝ est q significatio earũ est pñs sup egritudinẽ. Et significatio earum futura ẽ super sanitatem. Quando ergo significant super infirmitatẽ ⁊ super sanitatem simul: tũc sunt ex signis vni⁹ modoꝝ dispõnis: que non est sanitas neq; egritudo.

Laurẽ. ¶ Simili mõ se habẽt q̃cũq; signa sana in egrotis apparent: vt sana sint: qꝝ futurã significant sanitatẽ: egra vero inc̃tum presentẽ dispõnẽ ostendunt: ita efficitur vt quecunq; signa ambas significant dispositiones: neutra existant ex vna neutre vocis significatione.

Leoni. ¶ Eadẽ ẋo rõne: ⁊ quecunq; egrotantibus signa salutaria apparẽt dicẽtur qꝺem salubria: qꝝ futurã sanitatẽ ostendunt: dicẽtur ẽt egra q̃: tenus pñtem oñdunt egritudinẽ. Neq; in ambiguo ẽ: q q̃ sunt vtrozũq; idicatiua: neutra dicenẽ: ꝺz vnũ qꝺꝺã neutri vocabuli significatũ.

Antiq ¶ Scõm ẋo eãdẽ rõnẽ q̃cũq; apparẽt in egrotãtib⁹ signa sanitatis. Dicẽt qꝺẽ sana eo q futurã sanitatẽ denũtient. Dicẽtur ẋo ⁊ egra in quantũ egritudinẽ exñtẽ oñdũt. Et manifestũ est qꝺẽ q si vtrozũq; sunt declarativa dicentur neutra ꝺm vnũ aliqꝺ signãtoꝝ neutroꝝ voce.

Jaco. ¶ Primo nõ q ex p̃dictis pz intell's huius pticule. ſ. q signa a corpibus. ſ. egris exeũtia ⁊ significãtia futurã salutem sunt denoiãnda sana: qꝝ tñ ẽt significãt pñtez egritudinẽ sunt egra: ⁊ ꝓ̃r pñt ꝺici neutra. ¶ 2° nõ q ꝺz signa possũt ꝺici neutra. i. significatiua aliquo mõ neutroꝝ: qꝝ possent ꝺici neutra de tertio significato: signãtia corp⁹ aliquo tpe egꝝ vt in pñti: ⁊ aliquo tpe sanũ vt in futuro. Ex quo sequit̃ q sanũ simpl'r ⁊ egrũ: nõ necessario ab intricẽ real'r distinguũt ꝓut distinguũt̃ de signo: lz bñ ꝓut distinguunt̃ de corpe. Et plura alia sequẽtur. De quibus visum est in q̃nibus in ꝓncipio secundi huius.

43 ¶ Et nõ est mix̃ si signũ vnum ꝓportionet̃ ad istos tres modos p cõparationes diuersas: ⁊ dicat̃ q ẽ signũ sanitatis: ⁊ signuꝫ egritudis: ⁊ signũ nꝫ sanitatis ꝑpe: neq; egritudis ꝓprie.

Valy Digõnis complete significatio ꝫ ¶ In signis digestionis cõplete sunt significationes tres. Una earum est q ipsa significant egritudinem presentẽ. Et secunda est: qꝝ significant sanitatem que fiet in proximo. Et tertia est: qꝝ significant dispositionem que neq; ẽ sanitas neq; egritudo. Et ꝺm hoc exemplũ est ratiocinatio omnis significantis significationes diuersas ⁊ ꝓportiones diuersas. quod est: qꝝ non est mirum si figum vnũ significet p compationes diuersas res diuersas.

¶ Porro nequaquã videri mirabile oꝫ vt ea ipsa signa per habitudinem diuersam tres obtineãt rõnes: tum sana ⁊ egra tũ ẽt neutra. Laurẽ.

¶ Neq; vero mirari oportet eadẽ signa tres in diuersis habitudinibus seruare rationes: que ⁊ salubria: ⁊ egra ⁊ neutra dicãtur. Leoni.

¶ Nihil vero mirandum est eadem signa tres habere rationes indifferentibus habitudinibus ⁊ sana ⁊ egra ⁊ neutra ꝺici. Antiq

¶ Hec pars satis patet ex dictis in primo. Jaco.

¶ Et ꝺicimus ꝺm intentionẽ aliã ꝓter hãc intentionẽ q signa que inueniunt̃ in corpe que morantur ab egritudine: sunt ex signis que non significãt sanitatẽ neq; egritudinẽ. Et sil'r signa que inueniuntur in corporibus senũ. Et ꝺta signa ista ꝓportionãt̃ diuersis ꝓportionibus. 44

¶ Intentio illa est intẽtio in qua non sunt signa signãtia egritudinẽ presentem: sed significant aut egritudinem ꝑteritam sicut signa inuenta in corporibus conualescentiũ: aut dispõnẽ aliã: sicut signa q̃ inueniunt̃ in corpib⁹ senũ signãtia debilitatem caliditatis innate: ⁊ victoriam frigoris ⁊ ficcitatis super membra radicalia. Valy

¶ Ac vt ex vtraq; figũatiõe: quecũq; signa in cõualescẽtib⁹ existũt neutra vocentur: quẽadmodum signa q̃ in senectute habent̃. Hec g̃ cũcta plib⁹ notionibus: rõnibusq; subiacent. Laurẽ.

¶ Secundũ vero alterũ significatum: quecũq; his qui a morbo referunt̃ insunt: signa neutra appellamus: neq; in alio significato accipiunt ea que senibus insunt: hec quidez oĩa plurib⁹ ⁊ cõceptibus: ⁊ rationibus subꝺiciuntur. Leoni.

¶ Scõm ẋo alterũ significatũ q̃cũq; ex egritudinibus ꝙualescẽtib⁹ insunt signa ꝺicim⁹ neutra ꝺm q arbitroꝝ ⁊ ea q̃ sunt in senectute. Hac igit̃ rõne oĩa sub plures cadunt itell's ⁊ rõnes. Antiq

¶ Ponit signa neutralitatis conualescentie. ¶ Primo nota. per alterum significatũ intelligit significatum primuꝫ ipsius neutri. corpa enim conualescentia sunt neutra primi significati: decidentia vero nõ. ¶ Secũdo sciendũ q corpa senum pñt cõsiderari ꝺupl'r. p̃ rõne dispõnis actualis tantũ: ⁊ sic sana appellantur. bñt. n. dispõnez sibi: ⁊ in tali etate exñtibus ꝙueniẽtẽ. 2° cõsiderari possunt ratiõe dispõnis in quã labi ⁊ cadere sunt ꝓna: ⁊ sic possunt intelligi neutra decidẽtie vel illis similia. cadũt. n. in dispõnẽ malã respectu dispõnis in illis actual'r exñtis. 3° rõne regiminis his corpibus debiti: qꝺ est regimen vere conualescẽtie. qꝝ. ſ. resumptiuũ. Opposito aũt mõ de pueris ꝺcm vt infra parebit. Et hic vltimo mõ locutus est Hal. de corporibus senũ ponẽs illa neutra vt dictum est ꝛc. Jaco. Sene. corpa ꝓdicturi

¶ Signa ãt q̃ ꝺueniũt i corpib⁹ sanis i qb⁹ non est egritudo nõ ꝓportionant̃ nisi ad sanitatẽ. 45

¶ Hoc intellectum est supra. Valy Laurẽ.

¶ Quecunq; vero in sanis ad integrum sunt: soli sanorum subiacent notioni. Leoni.

¶ Quecunq; vero his qui integra sanitate fruuntur: inter salubria tantũmodo cõputantur.

Antiq ¶ Quecunq; vero signa perfecte sanis insunt: sub sola sanorum cadunt cognitione.

Jaco. ¶ Hec pars ꝺe se pz.

46 ¶ Et signa que inueniuntur in infirmis: ⁊ non indicant sanitatem futuram: ipsa etiam non ꝓportionantur nisi ad egritudinem tantum.

Valy ¶ Hoc est intellectum ⁊ expositum.

Laurẽ. ¶ Item quecunq; in egris habentur nequaq; p̃monstrantia sanitatem futuram.

Leoni. ¶ Et q̃cũq; egrotãtib⁹ insunt: neq; futurã p̃nũciãt sãitatẽ: soli ⁊ hec egroꝝ ꝓceptui subꝺiciũt̃.

Antiq ¶ Et quecunq; egrotantibus non sunt manifestantia futuram sanitatem: sub sola ⁊ ħegrorum cadunt cognitione.

Jaco. ¶ Hec pars est manifesta.

47 ¶ Et ꝺicentur alia signa in eis que sunt post.

Valy ¶ Quia ipsa reiterabit rememorationem signorum egritudinis in eo quod futurum est.

Laurẽ. ¶ Sed de his deinceps ꝺicemus.

Leoni. ¶ Sed de his quidem postea ꝺicetur.

Antiq. ¶ De his quidem deinceps ꝺicetur.

Jaco. ¶ Hec pars est clara. ¶ Circa p̃dicta insurgũt prima ou⁹. ¶ Primũ ou⁹. Nõ vr̃ q q̃cũq; insunt sanis infint eis ꝺm nãm: qꝝ i sanis sũt supfluitates eũande: vt egones ⁊ vrie: q̃ nõ sũt ꝺm nãm cũ ꝺicẽt de sua eũone. g̃ ꝛc. Sil'r in eis mltiplicãt̃ mãe peccãtes: q̃ ꝺigẽt eũone p purgationẽ. g̃ ꝛc. ¶ 2m ou⁹. Nõ vr̃ q q̃cũq; insunt sanis infint eis ꝺm nãm: qꝝ ipsis sũt eũones cretice ad salutẽ: q̃ ñ vñr ee ꝓter nãz g̃ ꝛc. Itẽ i ipis sunt mlte opões ꝺm nãm: vt visio: g̃ ꝛc. ¶ 3m ou⁹. Quare dixit egris in q̃tũ sũt egra: ⁊ ñ ꝺixit sanis q̃tũ sana. ¶ 4m ou⁹. Vr̃ q in sanis possint ee signa ꝓter nãm talia: qꝝ i ipi sũt signa signãtia egri^cm nũc futuraz. g̃ ꝛc. assũptũ pz: qꝝ p collũ lógũ: hũeros eleuatos: epiglotim soꝝam eminẽtẽ ꝓnosticamur ptisim. g̃ ꝛc. ¶ 5m ou⁹. Vr̃ nõ ee ponẽ q aliq̃ signa exñtia i actual'r egrotãtibus sint sana: vt põit Hal'. in lr̃a: qꝝ ita se ꝺz sanũ corp⁹ ad corpus egꝝ nũc: sic signũ sanũ ad signũ egꝝ nũc. Cũ g̃ oĩa signa in corpe egrotãte appentia sint egra vt nũc. segt̃ ꝛc. ¶ Ad p̃m ꝺr̃ q supfluitates ꝛc. insũt sanis ꝺm nãm toto tpe q̃ in eis retineri debẽt: ⁊ tpe q̃ retineri debẽt nõ idicãt de sua eũone. Dr̃ ẽt q nõ qꝺlz idicãs sui eũone ẽ res ꝓter nãm. Uel ꝺr̃ q sũt res ꝓter nãm. i. disseruiẽtes nãe: ppea nã ipas expellit. Sũt tñ signa ꝺm nãm: qꝝ signãnt dispõnes ꝺm nãm. Uel ꝺr̃ q q̃cũq; insunt sanis p se merito sue sanitat̃ sũt talia ꝺz nãz. al'r ãt ñ oꝫ. ¶ Ad 2m ꝺr̃ q i egris nõ sũt cretice eũones ab egritudine: sed ab ipsa nã. iõ nõ opꝫ ꝺicẽ ipas ee ꝓter nãm. Uel ꝺr̃ q sũt nãles ⁊ ꝓter nãz ꝺm qd. Pro quãto. n. signãnt oñium ꝛc. sũt laudabiles ⁊ sane: qꝝ signãnt salutẽ p q̃to ẋo significãt mãm actual'r peccãtẽ ⁊ vtutẽ stimulãtẽ sũt ꝓter nãm. Ex quo sequitur nõ oẽ signũ sanũ esse signũ ꝺm nãm. ¶ Ad 3m patuit supr̃. sanitas enim excludit oẽm egritudinem: sed egritudo nõ oẽm sanitatẽ corpis denoiandi egri. ¶ Ad 4m ꝺr̃ cõcedẽdo illud: ꝺz illa sũt signa remote signãntia: hic aũt ẽ ꝺmo de signis ꝓpinque signãntibus. ¶ Ad vltimũ ꝺr̃ q non fic se bñt signa sana ad egra: sicut corpa ad corpa q̃tũ ad realẽ eoꝝ distinctionẽ: sed bñ ad distinctionẽ eoꝝ ꝺm aliquas rõnes formales: vt tactũ finit supra in questionib⁹.

48 ¶ Et ꝺicam⁹ in ꝑmis signa q̃ indicãt egritudinẽ futurã. Et istoꝝ sicut ꝺixim⁹ sunt ꝺue spẽs.

Valy ¶ Scilicet signoꝝ spẽs sanitatis qñ ꝓmutat̃: ⁊ spẽs signorum egritudinis quando est magis ꝺiminuta ⁊ debilioꝝ

¶ De signis prognosticis in primis agendum est. Cũq; ꝺupler eorum ꝺifferentia sit. Laurẽ.

¶ Nunc que futuram premonstrant egritudinẽ pr⁹exeq̃mur. Cũ ẋo sit eoꝝ ꝺ̃ria ꝺupler. Leoni.

¶ Future ẋo egritudis signa ꝓnostica pcurramus prius: ꝺuplici ẋo exñte eoꝝ ꝺ̃ria. Antiq.

¶ Hec pars est clara. Jaco.

¶ Et ꝺicamus in ꝑmis illõ signũ qꝺ ex his nõ est pmutãs rẽ nãle: nisi in quantitatibus: ⁊ ꝺispõnib⁹: ⁊ in hozis: nõ in ipsis gñibus eius. 49

¶ Ult'rig⁹ sanitatis. Ipsa nãq; i gñib⁹ suis fiũt signãntia sanitatẽ. Et pmutatio eoꝝ in q̃titatibus suis: aut in suis dispõnib⁹. aut i hozis suis signãnt egritudinẽ q̃ accidet. Et Sal. qꝺem numerat ea ꝺm semitã exẽpli ⁊ ꝺicit. Valy

¶ In primis aggrediemur ea que quantitate aut qualitate aut tempoze non ipsa forma euariant ab indictis naturalibus. Laurẽ.

¶ Prius ea pertractemus que quantitatibus: qualitatibus: temporibus: non autẽ proprijs speciebus ab eo quod ꝺm naturam euariãt. Leoni.

¶ Aggrediamur priora quantitatibus: aut tẽporibus: nõ ipsis propꝛijs formis permutata ab his que sunt ꝺm naturam. Antiq

¶ Primo nõ vt supra habitũ ẽ: signa q̃ nõ sũt ex toto gñe ꝓter nãm dñr ab auctozib⁹ pmutata in ꝓpria forma: qꝝ ſ. talr̃ pmutata sũt q pꝺiderũt ꝓpriã eoꝝ specificam denoiationẽ: sicut appetit⁹ dictus caninus pmutatus est in ꝓpria forma: qꝝ denoiandus eẽt human⁹: ⁊ ita de aliis. Sil'r ħ mõ ꝺoloꝝ est signũ pmutatũ in ꝓpria forma: eo q ꝺoloꝝ est sensatio talr̃ a nãli sensatione pmutata: qꝺ egre ꝺif. ꝓportionaliratẽ ad humanã formã: ita vt nulla foꝛa spẽi humane possit ꝺm nãz cõpetere: qꝝ. ſ. p malã impressio nẽ ⁊ subitã: qꝝ ꝺm nãm sentire ꝺz p paulatinam ⁊ spũalẽ impressionẽ. Jõ ꝺr̃ signũ in prozpria forma pmutatuz. forma. n. sensationis debita est: q ipsa sit perfectio sentientis: vt 2° de aia. ħ aũt ꝺr̃ ipfectio egritudis ꝛc. vt pz. Ex isto pz q sola actio corrupta ꝓpriẽ ꝺr̃ pmutata in ꝓpria forma. actio ẋo ꝺiminuta nõ. Ex isto ẽt pz lr̃e Hal'. intell's pz vlteri⁹ q nõ oẽ signũ auctũ vel ꝺiminutũ ẽ signũ nõ pmutatũ in ꝓpria forma: qm̃ apperitus caninus ẽ signũ auctũ: ⁊ tñ ẽ pmutat⁹ i ꝓpria forma. Ex q̃ vlteri⁹ ꝺz q il la lr̃a Hal'. ẽ glosanda: ꝺũ ꝺr̃ signũ nõ pmutatũ ꝛc. eẽ illõ qꝺ est pmutatũ in qualitate ⁊ quãtitate: qꝺ. ſ. nõ egrediatur ꝓportiõabilitatẽ ad spẽm hũanã. ħ. n. tale sig^m nõ eẽt in ꝓpria foꝛa pmutatũ. sic aũt nõ est de appetitu canino. Actio corrupta vl' diminuta

¶ Si sit cibi appetitus additus aut ꝺiminut⁹: aut pertranseat ꝺozam in qua currit consuetudo vt moueatur: aut ꝺeclinet ad cibos cum quibus non currit consuetudo. 50

¶ Declinatio eius ad cibos cum quibus non currit consueto est mutatio eius in dispositionibus suis. Et reliquum sermonis eius est intellectum. Valy

¶ Uerbi gr̃a. appetitũ cibi intẽsum aut exolutũ aut tpe nõ consuetudo aut nõ soliti cibi. Laurẽ.

¶ Ueluti ciborum appetentia intenta: vel dissoluta: aut que non seruet tempus consuetuz; aut que ad edulia non nonvsitata feratur. Leoni.

Antiq ¶ Uelut ozesim ciborum intensam aut remissam: aut que non ꝺm tempus consuetum fit: aut non consuetozum ciborum.

Jaco. ¶ Póit signa neutra decidetie. Et p̄ ñ pmutata i ꝑpa foza 2° pmutata 2' ibi. Tozrio vo. Prio póit sig' magi spália supta ab actõe lesa: z ab ereũte mutato. 2°a q̃litate mutata. 2° ibi. Et cozpis tuoz. Póit p̄ pa si'. 2° vſicat ꝺcm sum. 2' ibi. Sil'e vo. Dic̄ p̄ q̄ sig' future egritudis ꝓno/stica mutata i q̃litate: q̃ztitate: z tpe sũt. ¶ P̄ nõ ozetis itẽ sa pót eẽ signũ future egritudis itẽse. s. vltra ꝺsuetudinẽ. figñat. n. aut hũoꝛes acetosos i ozestõi p̄ternal'r ꝓtẽtos: aut morbũ fridũ: aut hũidũ fridũ ispissãs z ꝺprimẽs os stõi: aut fortẽ mẽbꝛoꝝ resol'onẽ: vt colligi p̄t ȝ°. 13. ca. de cauſis canini appetit°. z ca. de signis disponis stõi. Sed notũ ẽ q̃lz istoꝝ corp° posse ad egritudinẽ pducẽ. iõ zc. Sil'r appetit° remissus figñare p̄t vel malã ꝺpl'onẽ sine mã marie cal'am i ozestõi: 13 q̃lz mala ꝺpl'o possit eẽ ei° cã: aut ml'titudiem p̄ue mãe ꝓtẽte in stõ zc. Illa sig' colligẽda sũt. 13. tertij. ca. de destructõe z debilitate appetit°. Sil'r appetit° eueniẽs nõ ꝺsueto tpe p̄t eẽ sig'' zc. p q̃to figñar p̄t nimis velocẽ resol'onẽ mẽbꝛoꝝ a mala ꝺpl'one cal'a aut fri. ꝓnte: aut igrediẽte mẽbꝛoꝝ restaurationẽ pp malã ꝺpl'one ipediẽtẽ: aut sãguis in venis corruptionẽ: q̃re mẽbꝛa respuũt nutrimẽtũ: z cogũt attrabẽ nutrimẽtũ ab epẽ nouit zc. q̃ oia colligi pñt i loco palle. i plib° passib°. Sil'r appetit° nõ ꝺsuetoꝝ ꝟz modũ supi° ꝺcm figñat malã ꝺpl'onẽ: q̃re stõch° illũ appetẽs remouẽ appetit illi ꝺria ñ ꝺsueta: vt visũ ẽ alibi. C2° nõ. oia ista si' dñr õ gñe eoꝝ q̃ sũt ꝟz näz: z nõ pmutata i ꝑpa foza: vt dictũ est.

Paly Diminutio eaꝝ aut ipsarũ multitudo est eaꝝ pmutatio i q̃ti'. Et eaꝝ levitas: aut duricies ipaꝝ ẽ cãꝝ pmutatio in q̃li'. Et dimisit ꝼmonẽ suũ i hozis suis: qñ ẽ manse'. qõ ẽ: q2 egrediũt añ hozã ꝺsuetudis qñ sũt pl'es z levioꝛes. Et tardat eaꝝ exit° qñ sũt pauciozes aut duriozes.

Laurẽ. Leoni. ¶ Aut excretionẽ mãe hũidiozis aut duriozis.

Antiq ¶ Aut excretiões cibi supfluitatũ: q̃ aut pauciozes: aut pl'es: aut hũidiozes: aut duriozes existãt

¶ Aut egestionem superfluoꝝ esse pauciozuꝫ: aut plurimoꝝ: aut humidoꝝ: aut duriozum.

Jaco. Auicẽ. ¶ Ponit signũ sũptũ ab exeũte mutato ꝓme digõnis. ¶ P̄ nõ vt colligi pót. 16. tertij. ca. de fluxu vẽtris oium modo rum. z i cõmẽto illi°. Quibuscũq; inuenib° exñtib° zc. maioꝛ q̃ztitas egõnis solito nõ ꝓueniẽs a cã ꝓmitiua puta cibi vel aeris zc. figñare pót vel debilitatẽ digestiue a mala ei° ꝺpl'one ꝓueniẽtẽ vel debilitatẽ ꝓtẽtiue: aut opilationẽ in meseraicis: aut debilitatẽ attractiue epis: aut ẽt multitudinẽ maioꝛẽ cholẽ ad intestina fluẽtis: aut pp paucitatẽ attractiõis quã faciunt mẽbꝛa pp resol'onẽ vel debilitatẽ: de qb° cãis ꝺz videri locis p̄allegatis. Ẽꝫ vo paucitas egõnis figñat vel malã ꝺpl'onẽ cal'az stõi vẽtẽ cibũ aut debilitatẽ expulſiue: aut fortẽ exiccationẽ quaz facẽ epar pp ml'tã mẽbꝛoꝝ resol'onẽ: aut paucitatẽ cholẽ trãsmissam ab epẽ re" soliti: z sic de alijs: q̃ oia appentia manifestũ ẽ ꝓnosticari posse egritudinẽ. iõ zc. Et nõ itelligas q̃ istis signis appentib° neõio seq̃t egritudo: ſz contingẽs ẽ seq ipsam nisi succurrat. Sodẽ mõ succurrẽdum est si egritudo fuerit ficcioꝛ aut humidioꝛ solito.

51 ¶ Et vt sint superfluitates cibi que procedunt pauciozes quantitate: aut plures ea: aut levioꝛes aut duriozes.

¶ Et sil'r ẽt est in diminutione supfluitatum humidarum z additione eaꝝ mutantiũ rem naturalẽ: aut mutatio colozũ eaꝝ: aut essentiarum earũ: aut hozarum euacuationis earum.

Daly ¶ Supfluitates humide q̃ sunt nã sunt vrina z aliq̃ ꝺsecẽdũt cũ ea. Urina. n. pmutaſ in quãtitate sua: z minuiſ aut additur. Et pmutatur in qualitate sua z mutãſ colores eius z eẽntie eius. Et pmutaſ in hozis suis: z egrediſ in hozis suis diuersis. Et vnumquodq; istozum qñ non currit ꝺm cõsuetudinẽ indicat egritudinem: qñ signicat cãm in corpe faciẽtẽ necessariam mutationem eius.

Laur. ¶ Itidem excrementozum humentiuꝫ inopia aut exuperantia pꝛeter naturam: aut colozis: conditionisue mutatio: aut tẽpozis eũonis.

Leon. ¶ Sic humidozum excrementozum: vel defectus: vel superabundantia pꝛeter consuetudinem naturalem: aut in colore: aut in consistentia varietas aliqua: aut in tempore excretionis

Antiq ¶ Ita ꝺo z hũidoꝝ superfluozũ indigentia: aut abundantia pꝛeter nãm: aut colozis: aut consistentie permutatio: aut tẽpozibus eũonis.

Jaco. ¶ Ponit signum sumptuꝫ ab exeunte mutato secunde digestionis dicens zc. ¶ Primo nota q̃ consimiliter per omnia dicendum est de superfluitatibus secunde digestionis puta vine. ipsis enim existentibus amplioꝛibus solito significatur vel mala complexio calida renum nimium attrabentium ab epate: vel mala complexio frigida epatis que multiplicat aquositatẽ: z sic de alijs. Ecõtra vero paucitas significat vel debilitatem attractiue renum aut fortem epatis caliditatem aquositatem consumentem: aut opilationem in vijs vine: z ita dicatur de difficultate vine z paucitate zc ¶ Secũdo nota oia ista signa eẽ permutata in propria forma. Emittitur emiz vrina parum in colore substantia z quãtitate variataõ taliter appellanda sunt: vt de alijs dictum est.

52 ¶ Et vigilie aut somnus additi aut facti in hoꝛa in qua non currit consuetudo. Et ꝺm rationem etiam illius currit esse appetitus potus pluris aut pauciozis aut cali aut fridi ꝺ cõsuetudinem. Et vsus coitus supfluus z factꝰ in hoꝛa nõ sua. Et sudoꝛ quando ẽ plus q̃z ꝺz aut minus q̃z opz. Et pigritia a motibus. Et grauitas qñ conatur homo vt moueatur. Et mollificatio z debilitas vehemens. Et retẽtio menstruozum z euacuatio eozum plus q̃z opz aut minus q̃z opz. Et similiter etiam euacuatio sanguinis ex ozificijs venarum que sunt in ano z vulua. Et defectio ẽt delectationis eius qõ comedit z bibitur quãdo est diuersa ab eo ꝺm q̃ currit esse eius: ipsa nãq; indicat egritudinem futuram. Et similiter ẽt hebetudo mẽtis qñ hñs eã non est aptus natus sup illõ. Et obliuio accñs ei qui nõ sciu it illõ ex seipso. Et somnus quãdo in eo est ex imaginationes z visionibus plus q̃z fuit antea. Et auditus z odoratus z visus qñ vnusq̃q eoꝝ augmentatur aut debilitaſ. Et vl'r oẽs res nãles qñ addũt aut minuunt: aut mutãt ab hozis suis aut a

ꝺsponib° suis. Ex eo est tumoꝛ vel magnitudo cozpis qñ minuiſ aut addiſ. Aut declinat ad rubedinẽ aut ad albedinẽ: aut ad liuiditatez aut nigredinẽ. Et eructuatio z sternutatio z vẽtositas que egrediſ iferius qñ addunt aut minuũſ a quãtitate nãli. Et sil'r ẽt quod descẽdit ex naso aut ex palato: aut egrediſ ex narib° ex eo quo mũdificaſ cerebꝝ qñ mutaſ quantitas eius: aut dispõ: aut ipsi° hoꝛa. ¶ Et oẽs iste res quas diximus sunt ex genere reꝝ nãlium.

Paly ¶ Canon in istis oibus signis est res vna: z hec res vna ẽ vt cõsideres vnũqꝺq; operꝝ z iuuamẽtũ ipsoꝝ mẽbꝛozũ nãliũ z rõcineris ipm. Cũ ergo inueneris illud iã additũ aut diminutũ aut pmutatũ i q̃litate sua aut hoꝛa sua: tũc illud accidit a cã in corpe: q̃ si dimittaſ faciet egritudinẽ. Et hec cã qñq; est debilis: z sufficit nã ad sanandũ eam. Et qñq; ẽ fortis z ꝑpie faĉ egritudinẽ. Et qñq; ẽ media z nõ facit egritudinẽ ex ꝑpiquo. Et Hal. qꝺ determinabit vnãquãq; cãꝝ faciẽtiũ hec sig'in eo qꝺ futuꝝ est post cessationẽ eius a numeratione spẽm oium signoꝝ.

Laurẽ. ¶ Et in somnia ac somnus plurimus: aut i tpe minime ꝺsueto. ℣ Pari mõ circa potũ multũ aut paruũ aut calidũ aut frigidũ cupiditas minime ꝺsueta. ℣ Quẽadmodũ circa rei veneree vsuꝫ immoderata aut impoꝛtuna cupiditas: sudoꝛ amplioꝛ iusto aut minoꝛ. Pigrities circa motũ aut tentãti moueri grauitaꝫ aut exolutio fortis: mẽstruozũ suppꝛessio: maioꝛue aut minoꝛ eũatio: nec secus vacuatio ex mariscis. Quinetiã circa edulia aut potionẽ nõ filis supioꝛi voluptas futuri moꝛbi indiciũ est. ℣ Eodem mõ mẽtis hebetudo nõ nãlis aut insolita obliuio aut in somno visa nõ ꝺsueta atq; etiam auditus: olfactus ac visus hebetioꝛes marcidioꝛesq; z invniuersum quecũq; per nãm exiterũt partim crescẽtia: ac decrescẽtia parti tẽpoꝛe aut q̃ztitate variãtia. Itidẽ corpis moles maioꝛ aut minoꝛ. ℣ Et vbi maioꝛ fit: rubidioꝛ q̃z albidioꝛ: aut velut liuidioꝛ: nigrioꝛq;: nec secus ructus: sternutamẽtũ ac flatus amplioꝛ aut incertioꝛ q̃z q̃ p nãm est. ℣ Pari rõne q̃cũq; ex naribus: aut auribus aut palato excernũtur quibus cerebꝝ expurgatur quantitate: qualitate: aut tempoꝛe variãtia. Itaq; hec omnia sub naturali genere continentur.

Leoni. ¶ Et vigilie plures: ac somnus: aut nõ cõsueto tpe. Eodẽ mõ potꝰ pluris: aut pauciozis cal'z fri. isolẽs appetit°: sicuti z circa reꝝ venereaꝝ vsum imodica: aut intẽpestiua cõcupiscẽtia: z plures: aut pauciozes sudoꝛes ꝟz q̃ sint opꝑtuni: z ad motꝰ tozpoꝛ: aut si moueri tentauerint grauitaꝫ: aut vehemẽs ex solo: mẽstruorũ occultatio: vl'imodica/aut diminuta eũatio. Sic z que p hoꝛa venaꝝ (greci hemoꝛroydas appellãt) fit sanguinis effusio: sed nõ eadẽ que pꝛius in cibo: potuq; voluptas: sunt future indicia egritudis: hebetudoq; animi nõ nãlis: aut obliuio q̃dã icõsueta: aut somni q plurib° imagiatiõib° abũdãt: q̃z pri° audit°: z odoꝛat° visu/ue hebetioꝛes: aut turbulentioꝛes. Et vt simpl'r dicã q̃cũq; ꝟz näz ierãt: hec qꝺẽ augmẽtata: hec ꝺo ꝺminuta hec ꝺo tpib° qbusdã: aut q̃ztitatib° pmutata. Siqꝺẽ z ipsi° corporis moles: aut maioꝛ: aut minoꝛ: aut magis alba: aut magis rubra: quẽadmodũ liuidioꝛ: aut nigrioꝛ: ructusq; ac sternutamẽta: z flat° plures: aut pauciozes his q ꝺm nãm: sic z quecũq; pnares vel palatũ: vel aures: p quos meatus cerebꝝ expurgatur: vel tẽpoꝛibus: vel quãtitatibus: vel qualitatibus immutata. Hec igiſ omnia ex genere eoꝝ sunt: que ꝺm naturam.

Antiq. ¶ Et vigilie z ml't° sõn° aut i tpe nõ ꝺsueto. Sz hec ꝺo z supfluitas aut ãplioꝛ aut minoꝛ: aut cali aut fridi ꝺcupiscẽtia ꝓter ꝺsuetudiez. Quẽ admodũ z circa venere eoꝝ vsũ imẽsurata z ñ ꝟz tpa ꝺcupiscẽtia. Et sudoꝛes pl'es q̃z oporteat aut pauciozes. Aut pigritia ad motionẽ. Aut tẽtatib° moueri aggrauatio. Aut dissol'o marima z valida. Mẽstruoꝝ ẽt retẽtio aut amplioꝛ aut minoꝛ eũo. Sic ꝺo z q̃ p hemoꝛroydas. Sz z ꝟz eũdẽ cibũ z potũ nõ filis ei q̃ ꝓꝛ fuit delectatio: cognitio ẽ futuꝝ egritudis. Sil'r z itel'ls hebetudo nõ ꝟz nãz. Aut obliuio i nõ ꝺsuetis. Aut phãtastici sõni magis q̃z ꝓus. Et si qꝺez audit° z odoꝛat° z visus hebetioꝛes z infirmioꝛes. Et simpl'r dicẽ ẽ q̃cũq; ꝟz näz sũt: hec qꝺẽ aucta: hec ꝺo ꝺminuta: hec ꝺo tpib° qbusdaz aut q̃ztitatib° pmutata. Et coꝛpis tuoꝛ z minoꝛ z maioꝛ fact°. Et rubicũdioꝛ aut albioꝛ aut liuidioꝛ aut nigrioꝛ. Et eructuatiões. Et sternutationes. Et vẽtositates plures aut pauciozes a nãlib°: signa sũt future egritudis. Ita ꝺo z q̃ cũq; p nares z aures z palatũ: qbus cerebꝝ expurgaſ q̃ztitatib° aut q̃litatib° aut tpib° pmutata. ¶ Hec igiſ oia gñis sũt eoꝝ q̃ sũt ꝺm nãm.

Jaco. ¶ Prio nõ q̃ cũ vigilia supflui: aut supfluit somnus respectu soliti est signũ zc. significat. n. aut abũdantiã humoꝝ humidoꝝ: aut fridoꝝ opilãtium: aut cholicoꝝ cal'oꝝ stimulãtium zc. vt ꝺz videri ꝑ' tertij. tractatu 4°. caꝑ. de subet. z caꝑ. de vigilia z sara zc. Et sil'r sitis vt ꝺcm est de fame. C2° nõ q̃ supfluus appetitus coitus pꝛouenit aut a multitudine mãe spmatis retẽti: aut ab ei° acuitate: aut pp pꝛuritũ in vijs vẽge vel ozis mẽicis vt mulieribus cõtingit. q̃re fit in eis appetit° coit° insatiabilis. q̃ oia colligi possent. 10. tertij. caꝑ. 2. de multitudine desiderij coitus. z. 6. de iteriozib°. caꝑ. vltimo. Et notũ est q̃ oia ista pseuerãtia possunt ad egritudinẽ pducere. C3° nõ q̃ sudoꝛes plures q̃z oporteat sũt significãtes exuberãtiã materierum. Totũ reſiduum littere ẽ intelligẽti satis notũ.

Auicẽ.

Appeti
t⁹ cani/
nus vel
vacci/
nus

¶ Circa p̄dicta sūt dubia. ¶ Primū ou'm. Appetit⁹ cani/nus vel vaccinus est ꝓmutat⁹ solū in q̄titate sua vel sal/tē pot'e est sic ee̊.s.q̄ merito sue plurie intēsiois sit deno/minādus canin⁹: ⁊ tñ est mutat⁹ in sola quantitate.q̄.s. intēsiue.ḡ ꝛc̄. ¶ 2'm ou'm. Jn lr̄a dicebat' q̄ appetit⁹ nō cō suetoꝝ est nō ꝓmutatus in ꝓpria forma. Contra.q̄ talis appetit⁹ p̄t ee̊ corrupt⁹.ḡ ꝛc̄.p̄z ꝓña ⁊ assūptū itelligēti. Et de istis oib⁹ in q̄one satis dcm̄ ē. ¶ 3'm ou'm. Ex sudore recordare de eo q̄ est näle simpl'r ⁊ ex suppositione.

54 ¶ Mordicatio aūt accidens in vētre aut ī meri aut in aliquo intestinoꝝ aut apud egestionem aut vomituz aut vrinam ⁊ dolor paruus: sunt de gñe reꝝ egredientiuz a nā. Verumtamen cui accidit illud nondum infirmatur.

Paly ¶ Postq̄ cessauit a nūatione ei⁹ q̄ō signat egritudinē fu/turā ex signis sanitatis: ꝓmutat' ad nūationē eoꝝ. q̄ signi ficāt egritudinē futurā ex signis egritudis. Et dic̄ ex eis in ꝑmis mordicationē q̄ accidit in vētre aut in meri aut in aliquo intestinoꝝ: aut accidit apud egestionem aut vomitū aut vrinam. Deinde dicit dolorē paruū q accidit in epate. Dolor.n. quando incipit post q̄z nō fuit dū ꝑma net paruus nō significat egritudinē p̄tē: sed significat egri tudinē futuram: qm̄ significat cām nociuā in epate.

Laurē. ¶ Mordicatio ꝺo vētris aut stōi aut intestino rū aut deyciēdo aut vomēdo aut migēdo aut aligs alius dolor moderat⁹: sub gñe p̄ter nām ꝓtinēt. Nōdū tñ egrotare ita se hñtes dicunt.

Leoni. ¶ Morsus quoq̄ vētris: vel in ore ventriculi: vel in aliquo intestinoꝝ: aut cū alius subduci/tur: aut cū vomitus excitat': aut cū mingit': siue aliqs ali⁹ dolor moderat': ex gñe qdē existit eo rū q̄ p̄ter näz: nō tñ q ita se hñt: egrotare oñr.

Antiq̄ ¶ Tertio ꝺo in vētre aut ꝑm stomachū aut' ꝑz aliqō intestinoꝝ aut in egōnibus aut in his q̄ euomūtur aut mingunt': aut aliquis alius me diocris dolor de gñe est eoꝝ que sūt p̄ter nām. Nōdū ꝺo egrotare ita se habentes dicuntur.

Jaco. ¶ Supi⁹ determiauit ō signis ꝓnosticis future egritudis nō tñ ex toto gñe p̄ter näz.s.q̄ nō mutat̄ ī ꝓpa foꝛa: nūc determiat de signis ꝓnosticis future egritudis ex toto gñe p̄ter näz. Et p̄ de signis sūptis a dolore mediocri. 2° a sūptis ab op̄onib⁹ sensibil'r lesis. 2ª ibi⌊ Jta ꝺo. ⌋ Prio oñdit q̄ dolor ex toto gñe p̄ter nām. 2° ꝓbat ꝑ. 2ª ibi⌊ Et termin⁹ qdē ⌋ Prio ꝓpositū oñdit. 2° q̄ mediocris dolor est signū ꝓnosticū future egritudis. 2ª ibi⌊ Nōdū. ⌋ ¶ Di

Tortio
dupl'r
cit p̄ q̄ tortio in stō aut ꝑm vētrē ꝛc̄. ¶ Prio nō q̄ p tor/tionē intelligūt qdā dolorē mordicatiuū. Uel p tortionē intelligē possum⁹ oēm dolorē i q̄ flectit' eger: ⁊ mutat' de figura in figurā vt ineniat figurā vel situationē i q̄ min⁹ doleat. Hic āt dolor ꝓuenire p̄t a mā hūorali vētosa ꝛc̄. Jō est signū ꝓnosticū future egritudis: aut ꝑm stōm ꝛc̄. i. os stōi. Uel dicē possumus q̄ p vētrē intelligit stōm ⁊ in

Stoma
chus
dupl'r
testina ⁊ oia viscera: p stōm aūt stōm ꝓprie dcm̄. Aut in egōnib⁹. i. in actu emissiois egōnis vel vrine qō signare pōt: vl' vlcerationē i locovl' acuitatē mäe q̄ expellit'. ¶ 2° nō q̄ notāter dix̄ aut aligs mediocris dolor. dolor.n. for tis ⁊ magn⁹ sēsibil'r ledēs toti⁹ ꝓsuetas op̄ones eēt poti⁹ signū dem̄ratiuū egritudis p̄ntis toti⁹. Et ꝑ satis expli/

Opō ȝ'
cat ī lr̄a. ¶ 3° nō q̄ apō me eadē ē real'r opō ex toto gñe p̄ter näz: ⁊ opō i ꝓpria foꝛa ꝓmutata ⁊ opō corrupta. Et puto q̄ isti termini sūt ꝓtibiles. Pōt tñ dici opō corrup

ta: ꝑ q̄ tol'r ꝓmutata est q̄ nō trāsc̄dit ꝓportionē nāe vl' foꝛe hūane: sic̄ appetit⁹ aucr⁹ vl' diminur⁹ vltra nām. 2° dō opo corrupta: q̄ tal'r ꝓmutata ē q̄ trāsc̄dit ꝓportiōa litatē ei⁹ ad formā cui⁹ē opō. Jtaq̄ neq̄ illa nec sibi silis oio forme hūane aliq̄ mō posset cōpetē: vt illa dicat' opō cōrupta iter op̄ones hūanas q̄ igressa ē totā lati'em op̄/nū ꝓportionata: ꝛ spēi hūane. Ex isto ꝑz qūo dolor ē opa tio corrupta: qūo ēt appetit⁹ canin⁹ est opō corrupta: ⁊ sic de alijs op̄onibus q̄s in lr̄a enumerat Gal. ꝛc̄.

¶ Et silr est dispō eius qui sentit in capite suo 55
grauitatē aut dolorē: dū ꝑseuerat illud nō ꝓ/hibēs illū ab opationibus cū quibus occurrit ꝓsuetudo eius. Et iste qdem est terminus egri tudinis in huiusmodi dispositionibus.

¶ Nō vult in ꝑ ꝑmone terminū ꝑm diffōnē egitudis ꝑaz Daly
egritudis signantē: ꝑz vult descriptionē q̄ distinguit iter egritudinē: ⁊ alia ex dispōnib⁹ corꝛpis. Dolor.n. ⁊ vnūq̄ō q̄z signoꝝ egritudis q̄n accidūt i corpe sano dū ꝓhibēt ipz a ꝓsūpōe in actionib⁹ suis cū qb⁹ cucurrit ꝓsuetudo ei⁹ sūt signa signantia egritudiez futurā. Et q̄n ꝓhibet ipsuz ꝓuersari i actionib⁹ suis cū qb⁹ cucurrit ꝓsuetudo eius: tūc sūt si' signantia egritudinē p̄ntē. Et ipe qdē oñdit i li⁹ crisis q̄ ꝑm⁹ diez egritudis ē bona i q̄ appet nocumētū opōnis sēsibile. Et ꝑm q̄ ꝓpatur ex diebꝰ egritudis ē bo ra i q̄ icipit ex nocumēto opōnis q̄ ꝓhibet ꝓsari ifirmū i occupatiōib⁹ suis aut ꝓsari mēbꝝ i opōne sua ꝓpria.

¶ Quēadmodum neq̄ grauati caput aut do/ Lau
lentes: quoties nōdum ob illa solite operatio nes impediantur: atq̄ egrotandi terminus tā libus dispositionibus talis est.

¶ Sicuti neq̄ qui capite grauantur: aut dolēt: Leo
aut vigilant: cum nondum in consuetis impe diuntur operationibus. Hic enim in huiusce/modi dispositionibus terminus est.

¶ Quēadmodū grauati caput aut dolentes ca Anti
put aut vigilantes aut dormientes: qñ nōduz propter hec a consuetis operationibus impe/diuntur. Et terminus quidem iste est egritudi nis in talibus dispōnibus discretiuus.

¶ Nō ḡ er vbis Gal. in lr̄a q̄ ad ꝑ vt totū sit denoīanduz Jac
egrū nō sufficit vnā determinatā opōnem eius ee̊ sensibi liter ipeditā: ꝑz oz iuxta modū loquēdi Gal. oēs op̄ones ⁊ cōuersationes ee̊ sensibil'r ipeditas vel lesas: vt dato q̄ aliqua opō digiti foꝛet sensibil'r impedita: non tñ op̄ones alioꝝ mēbroꝝ: vt patebit in textu sequenti ꝛc̄.

¶ Et ꝓpter illud noīat' dispō vna ꝑ cōpationē 56
ad aliquid fine alia: qñq̄ egritudo ⁊ quādoq̄ neq̄ sanitas neq̄ egritudo quod est: q̄ vna/quēq̄ haꝝ dispositionū quas narrauimus ꝑz quantitatem virtutis ⁊ tolerantie qua tolerat eas: ⁊ fuge eius ab eis est aut egritudo aut dis/positio que non est sanitas neq̄ egritudo.

¶ Postq̄z dixit signa significātia egritudinē ⁊ finit intell'm Daly
ex ꝑmōe ei⁹ q̄ dolorē ⁊ vnūq̄ōq̄z signoꝝ egroꝝ efficit cā corpe: dicit quid sit illud quod facit accidere illā cām in corpe. Et dicit q̄ accidit dispō q̄ ē ꝑ cōpationē ad aliqd fi ne aliquo: qm̄ dō egritudo qñ prohibet cōuersationem in occupationibus. Deinde oñdit cām in h: ⁊ dicit q̄ illō nō est nisi ꝑm q̄ztitatem virtutis ⁊ tollerātiam eius qūa tolerat

tolerat eam: ⁊ fugā eius qua fugit ab ea. Nam si ipsa to lerat eam nō est illa dispō egritudo: sed dispositio media. Et si vincitur ab ea est dispositio illa egritudo.

Laurē. ¶ Quocirca ex hitudine eādē dispōnē morbo sam neutrāq̄z dicemus. Nā cōparatione robo ris ferentis aut euicte facultatis: vnaq̄q̄z dispō p̄dicta aut morbus aut neutra dispō est.

Leoni. ¶ Atq̄z iccirco in eo qō ad aligd eādē dispositionem egrā: atq̄z neutrā appellabimus. Naz ꝓ vigore potētie quevel facile sustinet: vel vi citur: vnaquēq̄z ex his: quas antea dixim⁹ vel morbus est: vel neutra dispositio.

Antiq̄. ¶ Et ꝓptere ad aligd eādē dispōnē ⁊ egraz ⁊ neutrā dicimus adhuc. Ad vigorē. n. ferentis facilius q̄z iam victe virtutis: aut egra est aut neutra dispō singulaꝝ earū que dicta sunt.

Jaco. ¶ ꝑ nō q̄ expō h⁹ lr̄e talis ē. Et ꝓpea dicem⁹ eādē dispōnē sanā ⁊ egrā ee̊ ad aligd. i. respectiue vel re⁹ diuersoꝝ. qō dcl'at: q̄ eadē dispō cōparata ad vigorē vtuꝫ facili⁹ serē tis egritudinē q̄z ferat eadē vr̄ victa oz neutra: q̄ tñ eō oz egra. ¶ 2° nō q̄ ꝑ vtutē victā in ꝓpo⁹ nō debem⁹ itellige/re vtutē morbo total'r succūbentē. sic. n. foꝛet ois egritu/do mortalis: vt colligit' in co⁹ scō ꝓnosticoꝝ. Sz ꝑ vtu/tē victā debem⁹ itelligere vtutē debilē: vel ita debil'r resi stētē q̄ a morbo opones ei⁹ sensibil'r ⁊ manifeste ipediā/tur. Uel dic̄ q̄ vtus victa est re⁹ alteri⁹ vtutis debilis. Jz aliq al'r sint dicētes q̄ vtus p̄t itelligi victa ꝛ'. ꝑ victoria ipediēte opones vite: ⁊ sic ois vtus morbo succūbēs est cā vt sit morb⁹ mortalis. 2° quo ad opationes ee̊ sanas: ⁊ sic nō opz vtute exīte victa morbū esse mortalē.

57 ¶ Et silr oia nocumēta que fiūt in sensib⁹ sunt diuersa adiuicē: nō in multitudie ⁊ paucitate: sed i genere toto ēt sunt exētia a nā. ipsa. n. ēt sūt ex signis egritudis: dū tñ pmanēt pua ꝛ'nō ꝓhibēt illū cui accidūt ex opationibus quibus curꝛit ꝓsuetudo eius dicimus neutra.

Daly ¶ Sermo ei⁹ ē itell's. Sz i gñe toto vl' gen⁹ nocu'tor q̄ mu tāt sensus i ml'ritu'ne ⁊ pauci'te ⁊ quātitate quā cōprehēdit sēsus. Spēs. n. h⁹ gñis sūt ml'te: ⁊ ex eis sūt q̄ mutāt sēsus i q̄li'te ⁊ filib⁹. hinc ēt exponit Gal' spēs hui⁹ gñis ⁊ dic̄.

Laurē. ¶ Nec sec⁹ vbi sensus non maiozis: minoziscz rōne a se iuicē dissidēt: ꝑz ꝑter nām existūt: indi cia morboꝝ sunt: quo ad exigua fuerit nec dū solitas abducere queant operationes.

Leoni. ¶ Sic ⁊ q̄cūq̄z in sensibus: nō in eo qō magis: aut minus inuicē differūt: sed toto gñe sunt p̄/ter naturā. Et hec sunt signa morboꝝ: donec modica fuerint: ⁊ nōdū hominem a consuetis operibus sufficiunt amouere.

Antiq̄. ¶ Jta ꝺo ⁊ alia nocumenta q̄cūq̄z fiūt ꝑm sen/sus non in eo quod est ⁊ magis ⁊ minus defe rūt alterutrū: ꝑz toto genere ꝓter nām sunt: ⁊ hec sunt egritudinū signa: q̄z diu tñ fuerit par ua ⁊ nondū a ꝓsuetis vnicuiq̄z actionibus im/pedire sufficientia dicimus neutra.

Jaco. ¶ Prosequtur intentū. Et ꝑ in gñali sumpta significatione ex pte lesionis sensitiuaꝝ opationū. 2° particulariter ꝑm

vnūquēq̄z sensum declarat. 2ª ibi⌊ Talia ꝺo. ⌋ ¶ Dicit p̄ ꝛc̄. Nō illa signa sunt ꝓmutata a nālibus: non in eo q̄ magis ⁊ minus solū: ꝑz sunt ex toto genere ꝓter nām. Jō permutata in ꝓpria forma: vt declaratum est.

¶ Jn gustu qdē qñ sentit hō sapoꝛem oiuz que 58
comedit ⁊ bibit salsuz aut amarū: aut in eo ali/quid ex reliquis sapoꝛibus: aut sentit ꝓter q̄ recipiat saliua sua aliquem hoꝛū sapoꝛū.

¶ Jā oñdit Hyp. in libꝛo de hūoꝛib⁹ q̄ sensus gustus mu Daly
tat' ꝑm illud qō mi'cet' humiditati nāli posite in ligua ex humoꝛib⁹ ⁊ sentit sapoꝛē hūoꝛis vincētis in corpoꝛe.

¶ Verbi. g. in gustu quoties salsaz aut amarā: Laurē.
aut aliquā aliā qualitatē sentiat semp comedē/do aut bibendo: aut ēt nulla re tali ingesta sali/ua ipsa talis appareat.

¶ Talia ꝺo sunt in gustu qdez: cū vel salse: vel Leoni.
amare: aut alic⁹ alterius q̄litatis sapoꝛ nobis ī dicat': siue ī oib⁹ q̄ bibunt': aut mäducant': aut ꝓter q̄ aliqd assumat': saliua ipa talis sentiat'.

¶ Talia ꝺo sunt ꝑm gustum quidem qñ salse Antiq̄.
aut amare: aut alicuius alterius qualitatis ma nifestatio est in comestis ⁊ bibitis omnib⁹: aut sine acceptione cibi saliua eis videtur talis.

¶ Nō. ꝛz ēt exēplū ponēdū eēt de iteriozib⁹ sensib⁹: vt sen/ Jaco.
su cōi phātasia ꝛc̄. quoꝝ ēt opationes ꝓtingit esse corru/ptas: ⁊ ex toto gñe ꝓter näz: q̄ tñ manifestioꝛes sunt ope rationes exterioꝝ sensuū: solū de ipsis exēplificauit.

¶ Et in odoꝛatu qñq̄z sentit hō odoꝛē vnum: ⁊ 59
nō est in p̄sentia eius aliqd qō odoꝛet': aut ap/plicant' ei res multe diuerse: ⁊ sentit ex oibus eis odoꝛez vnū: ⁊ nunquā non sentit homo ex odoꝛe aliquid penitus: aut sentit odoꝛē fetidū ⁊ non est in p̄sentia eius aliquid fetidū.

¶ Mutatio instr̄i odoꝛatus est ꝑm modū mutationis in/ Daly
strumēti gustus: ḡ ꝑm illud qō resoluit' ex humoꝛib⁹ coꝛ poꝛis vapoꝛ fit: qui ēt mouet sensum odoꝛatus. Qñ ergo in coꝛpoꝛe humoꝛ malus est: resoluitur eo vapoꝛ: ⁊ com prehendit odoꝛem eius sensus odoꝛatus.

¶ Jn odoꝛatu ꝺo quoties aliquam vnā sentia/ Laurē.
mus q̄litatē: nullo odoꝛabili p̄nte aut ēt p̄senti bus plura ac diuersa cūcta perinde q̄si filia sen tiamus. Sepe ꝺo nullus sensus aut rei male olētis efficitur nulla re p̄nte male olente.

¶ Jn odoꝛatu aūt qñ alicuius vni⁹ q̄litatis sen Leoni.
sum hēmus: nullo odoꝛe p̄nte: aut quū plura ofia naribus admouemus: oia veluti filia sen/timus. Sepius ꝺo nihil sentimus: aut aliqd fetēs: ēt si nihil adsit quod feteat.

¶ Scōm odoꝛatū ꝺo qñ aliqñ sentimus vnaz Antiq̄.
q̄litatē odoꝛatui nullo p̄sente odoꝛabili: aut af/ferētes plurima ⁊ diuersa: omma vt filia senti/mus. Plerūq̄z ꝺo oino sensus nobis est nul/lius aut fetoꝛis alicuius: ꝑz nullo p̄nte fetoꝛe.

¶ Hec littera satis est clara.
¶ Jn auditu aūt qñ tinitus ⁊ sonitus sunt er ge Jaco.
nere rerū egredientium a curꝛu naturali. 60

Daly ¶ Sensus auditus mutaf etiã ꝑm id qꝫ resoluit ex vapore humoꝝ vincẽtiũ in corpore. Jsti. n. humores qñ imu/tantur ipzimũt in sensum auditus aliqd: sicut impzimũt in sensum gustus ⁊ in sensum odoratus. Et qñ sunt ꝑz rẽ naturalem non impzimunt in eo aliquid.

Laurẽ. ¶ Jn auditu ꝙ sonit⁹ ac strepitus ꝓter nãm.

Leoni. ¶ Quantum ꝙ ad auditum soni: ⁊ strepitus ad id qꝫ ꝓter naturam pertinent.

Antiq. ¶ Scõm auditum ꝙ sonitus ⁊ strepitus generis eorum que ꝓter naturam sunt.

Jaco. ¶ Hec pars de se patet.

¶ Jn visu aũt si qñ imaginaf hõ: qz videt ex rebus nigris aut tenebrosis aut similibus idico: ⁊ citrinis ⁊ rubeis quasdã rotũdas ⁊ quasdaz longas: ⁊ quasdam minutas paruas ⁊ q̃sdaz grossas: ⁊ imaginanf ei omnia quasi volãtia.

Daly ¶ Jsti colores significant chimos corporis vincentis. Et sumitur ex vnoquoꝝ eorũ significatio ꝓpria: sicut sumitur ex vaporibus ⁊ odoribus ⁊ vocibus.

Laurẽ. ¶ Quẽ admodũ in visu q̃cũqꝫ obuersari videf nigra: turbida: cerulea: russa: flaua rotũda: oblõga: extẽuata. Crassa cũcta ob oculos volitãtia.

Leoni. ¶ Quẽ admodũ i visu q̃cũqꝫ añ oculos appere credunf nigra: ⁊ atra: ⁊ cerulea: ⁊ russa: ⁊ rubra: ⁊ nõnulla rotũda: nõnulla ãt oblõga: q̃dã gracilia: q̃dã crassa oculis ꝓtẽdi videnf.

Antiq. ¶ Quẽ admodũ ⁊ ꝑm visuz q̃cũqꝫ ante appare videtur nigra ⁊ alba ⁊ rubea ⁊ russa: hec quidez rotũda: hec ꝙ oblõga: hec qdẽ gracilia: hec ꝙ grossa: ⁊ ꝓteruolare oĩa videntur.

Jaco. ¶ Nõ ex lr̃a qñꝫ sic ledif opatio visiua: vt q̃cunqꝫ sensui obijciunf videanf eiusdẽ colozis puta alba vel nigra: c⁹ tñ cã pot eẽ vapoz talis vl talis colozis exñs in oculo ex opp⁹ foramis vuee mouẽs visuz ꝑ spẽm ꝓpriã: ſic respiciẽs mediãte rubea: oĩa iudicat rubea: aut albo alba: vel alteri⁹ medij colozi. Qñꝫ ꝙ respiciẽs iudicat se videre rẽ quãdã rotũdã aut oblõgã. c⁹ cã et est vapoz exñs talr figuratus: de qbus in qõne videbif. residuũ totũ pz.

62. ¶ Jn sensu aũt tactus qñ sentit hõ diuersitatez ⁊ agitationẽ aut spissitudinẽ aut grauitatẽ aut tensionẽ aut alterationẽ in corpore suo toto.

Daly ¶ Jã determinauit Hal. istas dispones in li. multitudinis. Et ego itero determinationẽ sermonis ei⁹ in signis sumptis ex mutatione sensuũ mõ altero. ¶ Dico q̃ i sensu gustus qñ nõ comedit cibũ aliquẽ ⁊ sentit sapoꝛez: tunc ille sapoz significat chimũ malũ qui mouef in corpore eius. Tũc si est ille quez iuenit amarus significat cho. Et si est acetosus significat meliaz aut flegma acetosum. Et oĩa iter vtraqꝫ est q̃ cũ flegmate acetoso est supfluitas humiditatis in lingua: ⁊ cũ melãa siccitas. Et si est salsus significat flegma salsum. Et si est dulcis significat sanguinez. Et si est acutus significat cho. adustaz. Et si est põticus significat meliam. ¶ Jn sensu ꝙ odorat⁹ qñ nõ ẽ pñs homini aliqd cui sit odoz: ⁊ aeris ꝓtinẽtis odoz nõ mutaf ⁊ iuenit hũc odorẽ: tũc ipse significat chimũ malũ q̃ mouetur in corpe suo. Odozes q̃ ferẽti significãt chimũ putridũ. Et acuti significãt acutũ. Boni significãt chimũ laudabilẽ. ¶ Uerũ ẽt in sensu audit⁹ qñ nõ sit pñs vor extri secus neqꝫ sonitus: ⁊ sentit hõ vocẽ aut strepitũ aut sonitum: tũc illud est significatio vaporis chimi mali in capite suo. ¶ Jn sensu aũt visus colozes nigri ⁊ tenebrosi significãt chimũ nigrũ. Et sic̃es idico significãt chimuz similẽ. Et citrini chimũ cho. Et rubei sanguineuz. Et imagines q̃ videnf i oculo ⁊ diuersificanf eaꝝ figure ꝑm illõ qꝫ formaf in humiditate grãdinea ꝙ vapore q aggregatur i foramine vuee: ⁊ videnf q̃dã eaꝝ rotũde: ⁊ q̃dã earũ lõge: ⁊ forsasse fiũt figure quozũdã aialiũ sicut muscarũ ⁊ cimicũ. Et sermõe absolute imagines subtiles significãt chimũ subtilẽ: ⁊ grosse significant chimũ grossum.

Tactus

¶ Jn sensu ãt tactus accidũt oẽs spẽs lassitudis facte exseipsis. Et sunt lassitudo vlcerosa. Et lassitudo extẽsiua. Et lassitudo apostemosa. Et vnaq̃qꝫ spẽz ẽt lassitudinis accidit a multitudine in corpe. Et hec multitudo grauat vtutẽ sensibilẽ ⁊ cõprehẽdit eã tact⁹. Aut aggrauat vtutez nãlẽ ⁊ accidit ex ꝙersiõe cibi in corpe. Et multitudo ẽt ẽ gen⁹ ad illud qꝫ ꝑm chimũ effusuz est in vasis. Et Hal. qdem narrat oẽs istas res qñ intẽdit in doctrinã cãrum.

Lau. ¶ Jn sensu ꝙ tãgẽdi quoties inequalitas quedam: aut densitas: aut grauitas: aut extensio: aut stupoꝛ: aut vlcerosa affectio vniuersa corporis habitudine appareat.

Leo. ¶ Jn sensu aũt tact⁹ quũ ineq̃litas aliq̃: vel spissitudo: vel grauitas: vel tẽtio: vel torpida: vel vlcerosa dispõ in toto corpis habitu sentif.

Ant. ¶ Scõm tactũ ꝙ qñ ineq̃litas q̃dã aut spissitudo aut grauitas aut tẽsio aut stupida aut dolens: dispõ apparet ꝑm totam habitudinẽ.

Jaco. ¶ Dubiũ. Uidef q̃ dolor quãtũcũqꝫ paruus sit signũ ꝓsentis egritudis demõstratiuũ. Ꝓio qz in quocũqꝫ membro est dolor: illius opatio est sensibilr lesa. q̃ assũptũ ꝑbaf: qz dolor ẽ opatio sensibilr lesa vt pz. Item 5⁹ terapẽ. ponif oĩa iter lapsuz neutralẽ ⁊ egritudinalẽ: qz neutra li debef ꝑseruatio ⁊ egritudinali curatio. cũ q̃ semp mẽbro doleri debeaf curatio. segtur ꝛc̃. ¶ Ad du⁹m dicedo q̃ dolor quãtũcũqꝫ puus est signũ pñtis egritudinis. s. mẽbri in quo est dolor: eo q̃ illius mẽbri opatio ẽ sensibilr lesa. cũ ß tñ stat q̃ totũ p illã lesionẽ fit neutꝝ. lz. n. sit illa pars sensibilr lesa: non tñ est totũ p illã partẽ sensibiliter lesuz. Sicut si a magno cumulo frumẽti auferanf duo grana: tor⁹ ille cumulus nõ sensibilr minoraf quãtũ cũqꝫ numerus q̃tuor granorũ a quo auferuntur illa duo grana sensibilr minoretur. Sic silr in ꝓposito imaginandum est. Et per idẽ pz rñsio ad confirmationẽ.

Et

¶ Et silr etiã qñ est in aliquo mẽbrorũ qõcũqꝫ mẽbrũ fuerit extẽsio: aut coartatio: aut mozdicatio: aut grauitas. Et qñ vnaqueqꝫ haruz est parua aut nõ est fixa: tunc significat q̃ dispositio corporis nõ est dispõ sanitatis neqꝫ egritudinis: ⁊ indicant egritudinem futuram.

Dub. ¶ Sermo iste itell⁹ ẽ qñ pñtes fiũt i mẽte tua cõditiones q̃s ꝙditionaui in ꝑmone ei⁹: qz vnũqõqꝫ eoꝝ est puũ. s. ex istis accñtib⁹ q̃ numerauit. Et dicẽ q̃ sunt tẽsio: aut coartatio: aut mozdicatio: aut grauitas. Et iam enuntiauit q̃ grauitas ẽ p cõparationẽ ad illud qõ tolerat virtus.

Lau. ¶ Quẽ ad modũ in q̃uis pte extensio: aut collisio: aut mozdicatio: aut grauitas: quoties exigua fuerint: nec diutius imozenf: dispõnez quidem neutrã eẽ oñdũt: pnũciãt ꝙ mozbũ.

Jac. ¶ Sic ⁊ in singulis ptib⁹: vel tẽtio: vel cõpressio: vel mozsus: vl grauitas: qñ modice fuerit: ac mĩme firme: neutrã qdẽ dispõnẽ adesse demõstrãt: futurã ꝙ egritudinẽ prenũciant.

Antiq. ¶ Jtaqꝫ ꝙ ⁊ ꝑm quãlibet ptẽ tẽsio aut tribulatio: aut pũctio: aut grauitas. Qñ parue qdem fiunt ⁊ nõ manẽtes: dispõnẽ qdẽ neutrã eẽ declarant: pronũtiãt ꝙ egritudinẽ futuram.

Jaco. ¶ Dubiũ. Si eadẽ dispõ posset eẽ neutralitas ⁊ egritudo respectu diuersoꝝ. ⁊ segtur q̃ non oĩa calefacta vel infrigidata in ꝑ vel in 2⁹ vel in 3⁹ gradu respectu ꝓprij tẽperamẽti eẽnt a tẽperamẽto equalr distãtia. ꝙs apparet sal sum ⁊ ꝑbaf ꝙña: qz citius fieret in vno q̃z in alio sensibilis lesio. Jtẽ segtur q̃ ꝑmus gradus nõ fozet ille qui corpus insensibilr ⁊c̃. qz posset aliqꝫ corpus sensibilr alterare. ¶ Scõm du⁹m. Non vz q̃ sit egritudo solum qñ virtus est victa: qz tũc omnis egritudo eẽt mortalis. ¶ Ad ꝑm⁹ dicendo q̃ non oĩa calefacta vel infrigidata in ꝑ vel in 2⁹ respectu ꝓprij tẽperamẽti sunt aliqualr calefacta vel infrigidata respectu eiusdẽ quãtũ ad mẽsuras graduales respectu ꝓprij tẽperamẽti: vt deducit arg⁹. verũ tñ ꝙlitercũqꝫ corpora virtutũ equaliũ ab eadẽ medicina ceteris paribus calefiũt in ꝑ vel in 2⁹ equalr calefiũt. Nõ enim dr calitas vel frigiditas ꝑmi vel scõi gradus ex tãta vel tãta mẽsura absolute: sed talis vel talis gradus: qz talis mẽsure cũ tali lesione sensibili vel insensibili: ⁊ sic de alijs. Ex quo pz q̃ gradus respectu diuersoꝝ corporũ ⁊ diuersarũ virtutũ corporuz dici possunt eẽ multũ cõitantes: ita vt caliditas q̃ est gradus primus respectu vnius eẽt respectu alterius gradus scõs: imo forsassis tertius. Et silr friditas ⁊ adhuc q̃rtus. Et forte q̃ hec est vna potissima de causis: q̃re melius est graduare medicinaz respectu corporis tẽperati q̃z respectu alterius. Et forte q̃ hec est cã q̃re aucta dosi dicimus augere gradũ: non qdẽ quantũ ad mẽsurã qualitatis ꝓducte: ſz forte quo ad nocumẽtũ. ℞. g. camomilla calefacit in ꝑ: qz perducit mẽsuram caloris extra tẽperamẽtuz: nõ tñ sensibilr alterauit. si autẽ data fuisset in dosi dupla multo magis fecisset nocumẽtum plus de spiritu resoluẽdo ⁊ humoribus ⁊ humiditatẽ mẽbrorũ paucificando: lz non intẽsione graduz in aliqõ istoꝝ produxisset. ꝓpter qõ vbi prima lesio erat insensibilis ista erit sensibilis. ⁊ sic erit illud corpus alteratũ caliditate extra latitudinẽ sensibiliter ledẽte q̃ denominatur caliditas maioris gradus q̃z ꝑus. ió ⁊c̃. Et plura hic ꝓble. possumus imaginari iuxta illud fundamentum de quo intẽdo facere mẽtionẽ in qõne. ¶ Ad cõfirmationem negãda est ꝙña. Et cũ arguit q̃ in aliquo corpore caliditas primi gradus posita sensibilr ledit. Dicif negando respectu illius corpoꝛis illa exñte caliditate ꝑmi gradus. si enim sensibilr alterat erit sibi caliditas maioris q̃z primi. imo caliditas vel frigiditas valde parua posset esse frigiditas quarti gradus: ita vt gradus oẽs i eadẽ parua confundantur mẽsura: qz eadẽ potest eẽ ꝓprimi ⁊ secũdi ⁊ tertij ⁊ quarti: vt in ꝙsene decrepito quẽ parua frigiditas sufficit ad mortẽ perducere: ideo ⁊c̃. ¶ Ad secundum tacta est solutio in littera.

64 ¶ Signoꝝ aũt que apparẽt i eo qui iã infirmatur: q̃dã significãt sanitatẽ: ⁊ q̃dã eoꝝ mortez. Et prima eoꝝ ꝓportionanf ad sanitatẽ. Et secũda ꝓportionanf ad egritudinẽ i genere. Et ad egritudinẽ mortiferã in specie. Et hec qdẽ signa sumunf vniuersalr ex bonitate operationũ ⁊ malitia eaꝝ. Scõm specificationez ꝙ sumũtur ex operationibus particularibus.

Daly ¶ Accidũt i egris signa diuersa. Ex eis. n. sunt que significant sup salutez: ⁊ sunt signa digõnis completa sumpta ex vehemẽtia virtutũ nãlis: ⁊ signa vehemẽtie vtutis aialis. Et ex eis sunt que significãt ꝙditionẽ: sicut signa crisis qñ apparẽt ante digõnem. Ex signis enim crisis due sunt significationes. s. signãtio añ digõnez ⁊ significatio post digõnem. Cũ apparẽt ante digõnẽ significant perditionem. Et cũ apparẽt post digõnẽ significant euasionẽ. Et ex signis que apparẽt in egritudine etiã ꝓprie digestionis: tũc ipsa qñ apparẽt si cũ eis participet debilitas in virtute: tũc eger mozif ꝓculdubio. Et manifestũ est q̃ signa que apparẽt in egrotis sunt sumpta ex bonitate operationũ ⁊ malitia earũ. Bonitas ergo operationũ significat sanitatẽ. Et earũ malitia significat perditionez. Et oĩa ista signa: aut sunt in dispõne ꝓsenti ⁊ significãt egritudinẽ. Aut in dispõne futura: ⁊ significant aut euasionem aut lõgitudinẽ egritudinis: aut perditionẽ. ▽ Et comparãtur ista signa. Ex eis enim significationib⁹ sunt signa: quorũ virtus ẽ magna valde ⁊ sunt signa sumpta ex bonitate operationum mẽbrorum principaliũ ⁊ malitia eorũ. Et ex eis sunt significationibus: quorũ virtus ẽ debilis: ⁊ sunt sumpta ex bonitate operationum mẽbrorum ignobilium ⁊ malitia eorum.

Sig^m dꝫ uersuz.

Laurẽ. ¶ Quecũqꝫ signa in egrotis apparẽt indicãtia sanitatẽ ac mortẽ. ꝓprima quidem sana. Alia ꝙ generatim qdem egra sunt: speciatim exitiosa dicũtur. Ducũtur vt in vniuersum dicatur ex operationũ virtute vitiocꝫ: particulatiz ex operationibus particularibus.

Leoni. ¶ Ac que in iã egrotãtibus signa videnf: er q/bus nõnulla salutẽ: nõnulla mortẽ portẽdũt. ꝓprima qdem salubria: altera ꝙ gñe quidez egra: ꝑm spẽm aũt pnitiosa dicunf. Sumũtur autẽ: vt vlr dicamus: ex opationuz virtute: actitijs: ꝑm partẽ ꝙ ex pticulariũ opationib⁹.

Antiq. ¶ Quecũqꝫ ꝙ iaz egrotãtibus sunt signa hec qdem sanitatem demonstrant hec ꝙ mortẽ. Sana quidem ꝓpria: altera ꝙ genere quidẽ egra: ꝑm speciez ꝙ pernicioſa dicuntur. Accipiuntur ꝙ vniuersaliter qdem differẽtie ex operationum virtute ⁊ vitio: ꝑm ꝙ partez ex his que sunt ꝑm partem operationibus.

Jaco. ¶ Positis signis ꝓnosticis future egritudinis: ponit signa ꝓnostica future sanitatis. Et ꝑmo q̃ stante egritudine apparẽt aliqua signa ꝓnostica future sanitatis ⁊ aliq̃ future mortis. Secũdo per hec signa docet signãre. ⁊ ibi [Accipiunf.] ¶ Dicit ꝑ q̃ de numero signoꝝ que fiunt actualiter egris vt nũc: aliqua sunt ꝓnostica future sanitatis ⁊ aliqua future egritudinis ⁊c̃. ¶ Primo nota q̃ lz nõ solũ signa apparẽtia in actualr egrotãtib⁹ sint ꝓnostica future sanitatis: sed ẽt apparẽtia i neutro quale/scentie ⁊ adhuc euidẽtius q̃z illa. Quia tñ signa appentia in neutro qualescentie sunt de se ⁊ q̃si apud vulgares manifesta de illis in ꝓposito nõ facit Hal. mẽtionẽ spãlẽ. Cuilibet. n. manifestũ ẽ signa apparẽtia i neutro ab egritudine resurgẽte ꝓnosticari futurã salutẽ. Nõ tñ cuilibet facilr patent signa apparẽtia in egrotãtibus in statu esse salutis signa. ió ⁊c̃. ¶ Nõ q̃ in actu egrotãte pñt appa/rere signa ꝓnostica future saluf: qz in eo apparere possunt signa qbus cõprehẽditur virtutẽ superare vel superatã eẽ mozbũ vt digestio: ⁊ sic de alijs vt patebit. Nõ sic aũt in sano possunt apparere signa ꝓnostica future

Signa egris ꝑ/nostica salutis qũo.

egritudinis:qm̃ q̃cũq̃ insunt sanis insunt ſm näm ẽt:qz q̃cũq̃ signa pnosticanť futurã egritudinẽ sunt ꝑter näm: ꝛ in sanis nulla repiť disꝑ ꝓeter näm sicut satis ꝑz. Ex quo segtur aliter se hꝫ signa ꝓnostica egritudinis aliter alia. Huius aũt cã est:qz corpus vt sic sanũ regrit exclusionẽ totius egritudis ꝛ rei cuiſz ꝑter näm. Sed vt corꝑ sit egrũ nõ oz ab illo totaliter sanitatez excludi ꝛc̃.

¶ Circa ꝑdicta cadunt dubia. ¶ Primũ ou'. Ur̃ diuisio/nẽ Sal'.nõ esse sufficiẽtẽ. In actual'r.n.egrotãtib9 pñt apparere signa nec salutẽ nec mortẽ significãtia.ergo ꝛc̃.ꝑz ꝺ̃ña ꝛ colligiť assũptũ i cõmẽ.illi9 aſo. Paroxismos ꝛ cõfistẽtias. vbi ponit signa cruditaꝫ solũ signare morbi lõgitudinẽ:ꝛ ꝑ ꝺ̃ña nõ salutẽ nec mortẽ. Itẽ doloꝛ capitiꝭ apparẽs i tertiana nõ vꝫ signũ nec sanitaꝫ nec mortis.g̃ ꝛc̃.

¶ 2'ou'. Ur̃ q̃ in actual'r sanis possint apparere signa future egritudis ꝓnostica:qz lõgũ collũ ꝛ epiglotis eminens ꝛc̃.pñt appere in sano q̃ sunt signa ꝓnostica future ptis:vt col'r decima tertij.cap̃.de signis ꝑparatoꝛũ ad ptisim ꝛc̃. ¶ Ad ꝓ'istoꝛ põt dici ꝑ q̃ Sal'.dedit hec itel ligi ꝑ alia.cognitis.n.extremis facile cognoscit mediuz. Est g̃ sensus diſionis signoꝛ ꝛc̃.q̃dã sunt signa saluꝫ: q̃dam mortꝫ:q̃dã neutri9. Aliter multipl'r põt dici:ſz B̃ sufficiat. ¶ Ad 1'm dr̃ procedẽdo añs:ad qõ ꝺducit argumẽtũ .s.q̃ i sano pñt eẽ signa ꝛc̃.ſz illud nõ est perfecte sanũ de quo itelligebať supius. Uel dr̃ q̃ illud est verũ de signis valde remote signãntib9.de signis tñ ꝓpings vl' imediate signãntib9 illud ẽ impoſe. Et de illo est sermo supius.

Auicẽ.

Sig̃ruz ꝓnostiꝯ.

¶ 2°docet ex qbus talia signa debent sumi. Et ꝑ in generali.ꝛ in speciali.ibi ⌊Scõm partẽ. ⌋ ¶ Primo nõ q̃ super salutẽ futurã vel mortẽ signare nõ possumus per signuz sumptũ a subal'r inherẽtibus:eo q̃ subal'r inherẽtia non sunt eẽntialiter distincta ab his ſup qb9 signãnt:ſz rõne qua signa sũt sint notiora q̃z rõne q̃ sunt signãta. Jõ Sal', hic nõ tetigit signa sũpta a subal'r iherẽtib9. Nec ẽt ponit signa sumpta a casib9. Casuz.n.nõ nisi mediate significat super salutẽ vel mortẽ.ꝓo quãto.ſ.significat super bonitatẽ vel malitiã operationum. Propter hoc ergo solum posuit explicite ab operationibus sumpta. Et hoc nomi nando illa per que generaliter significamus ꝛc̃.

¶ Declarat 3°spãliter ex vitio ꝛ virtute opationũ oꝛtoꝛ a ꝑncipalib9. ¶ Primo nõ q̃ per ly ſm partẽ itelligit particulariter ꝛ spãliter notitiã. Primo.n.posuit ꝑ que gñalem possumus hꝫ notitiã:qz gñaliter ex opationib9 non specificando de qbus docuit nos significare. ¶ 2°nõ q̃ ꝑ opationes ſm partẽ in ꝓposito nõ intelligit opationes ꝑticulariũ mẽbroꝛ:ſed intelligit determinataꝫ opationũ spẽs:vt vitalis:aialis ꝛc̃.q̃ tm̃ cões oñr ꝓo quanto sunt cõiter ꝓo toto. Et ꝺistinguit opationes ꝑncipaliũ ꝫ opationes oꝛtoꝛũ:vtraſq̃ particulares nominauit.

Opõ ꝯz ꝓtẽ qd.

65 ¶ Et iam determinauimus gña eoꝛañ. Et ꝓmum eoꝛ est genus mẽbroꝛũ q̃ sunt radices. Scõz genus mẽbroꝛ q̃ sunt rami ab illis radicib9 nati. Et tertiũ ẽ genus membroꝛ qbus ex seipſis est regimẽ ꝓpriũ ꝛ aduenit eis ex radicib9 rami qdã. Et q̃rtũ est gen9 mẽbroꝛũ quoꝛ regimẽ ẽ ex seipſis:ꝛ nõ sunt radices alijs:nec alia sunt radices eis neq̃ alicui hoꝛ:q̃ sunt in eis. Et ꝑ hoc genus q̃rtũ ex seipso nõ fit iuuamẽtũ in ꝓnosticatione. Per accidẽs vo qñ q̃z sumitur ꝓnosticatio ex illo gñe:sicut sumit ex supfluitatibus. Uerũtñ ꝓnosticatio q̃ sumitur ex istis mẽbris nõ sumit nisi ſm semitã cõitatis in lesionibus. Pronosticatio vo q̃ sumitur ex supfluitatib9:sumitur semp qñ i eis sunt signa digestionis ꝛ ꝓtrarij eius. Est ergo necesse ne a significatione vacuẽtur semp ꝯz q̃ natura est vincẽs mãm:aut mã nãm:aut non est aliqua earũ vincẽs alterã. Et qñ significant q̃ nã est vincens ꝓportionabť ad sanitatẽ. Et qñ significãt q̃ nã est victa ꝓportionanť ad egritudinẽ. Et qñ significãt q̃ pugna iter mãz egritudinis ꝛ nãm est alternata nõ ꝓportionãtur neq̃ ad sanitatẽ neq̃ ad egritudinem.

¶ Docuit Sal'.in hoc sermone quãtitatẽ virtutiꝫ signoꝛuz sumptoꝛ ex bonitate opationũ mẽbroꝛ ꝛ malitia eoꝛũ: ꝛ posuit ea quatuoꝛ gña. ▽ Sub genere primo sunt quatuoꝛ spẽs. Una est sumpta ex bonitate operationum cerebri ꝛ malitia eoꝛ:cuius exẽplũ est q̃ facilitas motus in resupinatione ꝛ sessione est ex signis bonitatis operationum lacerti:ꝛ operatio lacerti est ab eo q̃ influit cerebrum ei. Et scõa est sumpta ex bonitate operationũ cordis ꝛ malitia earũ ꝛ hoc scitur ex pulsu. Et tertia ẽ sumpta ex bonitate opationũ epatis ꝛ malitia earũ:ꝛ cognoscitur ex digõne q̃ declarať in vina. Et quarta est sumpta ex bonitate ꝛ malitia operationũ testiculoꝛũ:ꝛ B̃ sciťur ex virtute in venere ꝛ debilitate. Et nõ ẽ huic spẽi virtus que decise dicať:neq̃ in sanitate ꝛ euasiõe ab egritudine neq̃ in ꝺditione:sed est in eis significatio sup lõgitudinẽ egritudinis ꝛ brevitatẽ eius. Et hoc genus totũ est genus signoꝛ sumptoꝛ ex bonitate operationũ mẽbroꝛũ q̃ sunt radices corꝑis ꝛ malitia earũ. Et manifestũ est q̃ qñ radix ẽ debilis:tũc illud cui est radix est ẽt debile. Et sil'r qñ est fortis:tunc illud cui est radix est ẽt forte. Et ſm hũc modũ currit sermo in vnoquoq̃ signoꝛ sumptorum ex opationibus radicũ. ▽ Et genus 2'm est signa sumpta ex bonitate opationũ mẽbroꝛ q̃ sunt rami illarũ radicũ ꝛ malitie eaꝛ. Et iã ostẽsum est q̃ cerebri rami sunt nerui nucha. Et rami cordis arterie. Et rami epatis vene nõ pulsatiles. Et rami testiculoꝛũ vasa spmatis. ▽ Et genus tertiũ est signa sumpta ex bonitate ꝛ malitia opationũ mẽbroꝛ qbus ex seipſis est regimẽ ꝓpriũ: ꝛ adueniunt eis ex radicib9 virtutes alie. Et iam ostsum ẽ q̃ mẽbra ista sunt multa:ficut vẽter ꝛ splẽ ꝛ intestina ꝛ renes ꝛ reliqua mẽbra:ꝛ oẽ cui est virtus ex seipso:ꝛ vtutez venientes eis ex illis radicib9. ▽ Et genus q̃rtũ ẽ signũ sumptũ ex bonitate ꝛ malitia opationũ mẽbroꝛ qbus ex seipſis est regimẽ ꝓpriũ: ꝛ aduenit eis ex radicib9 virtutes alie. Et iam ostsum ẽ q̃ mẽbra ista sunt multa:ficut vẽter ꝛ splẽ ꝛ intestina ꝛ renes ꝛ reliqua mẽbra:ꝛ oẽ cui est virtus ex seipso:ꝛ vtutez venientes eis ex illis radicib9. ▽ Et genus q̃rtũ ẽ signũ sumptũ ex bonitate ꝛ malitia opationũ mẽbroꝛ quoꝛ regimen ẽ ex seipſis tm̃:ꝛ nõ sunt ipsa radices alijs: neq̃ alia radices eis:ficut caro simplex ꝛ pinguedo ꝛ panniculi. ▽ Fortiora g̃ signa ꝛ certioris signationis sunt gen9 ꝑm. Deinde segtur ea in virtute ꝛ sanitate genus scõm. Deinde segtur hoc genus tertiuz. Et debilioris significationis eis omnibus est genus quartũ. Et iam exposuit Sal'.essẽ eius. Et sermo eius in eo est intellectus.

¶ Quarũ gña antea docuimus. Primo gñe ꝺtinẽtur ptes principales. Scõo vo partes illi annexe. Tertio genere collocãtur partes q̃ seipſas gubernãt. Sz a mẽbris principalibus appẽdices quasdã suscipiũt. Pozro quartum gen9 eoꝛũ q̃ dicta sunt ad ꝑsciẽdũ inutile est: ſz ex accñti iterdũ ꝓnotio fieri põt quẽadmoduz ex oĩbus excremẽtis:ex his gdẽ rõne ꝓsensus ex excremẽtis:qz concoctionez cruditatemq̃z indicant. Quocirca nequaq̃z fieri potest:vt nõ semper aut naturaz ꝺñari mãe:aut mãm nãe:

Sig̃aſ ꝑ accñs inꝑr.

Digõ quid et crudi/tas ꝛ in digõ vl' putrefactio.

aut neutrũ alterius indicẽt. Si igitur ꝺñet natura: sana signa dicunť. Si natura vincat:egra. neutra vo quoties equaliter pugnent.

Leoni. ¶ Quarũ gña antea diximus. Primũ qdẽ eorũ q̃ ꝓncipia existũt. Scõm vo illoꝛ q̃ a principijs oꝛtũ hñt. Et tertiũ eoꝛũ que ex seipſis gubernanť a ꝓncipijs aũt q̃sdã deriuationes hꝫbent. Quartũ sigdẽ gen9 eoꝛũ que tũc diꝛim9. ex se qdez ad aliqd ꝓnoscẽdũ inutile est: ſm accñs aũt:ꝛ ex his aliqñ ꝓcognitiones erunt: quẽadmodũ ꝛ ex excremẽtis:ex hꝫ gdẽ compatiendi rõne:ex excremẽtis aũt qñ coctiõis: ꝛ incoctionis signa cõtinẽt. Quare fieri nõ põt quin oĩno significẽt:aut nãm mãei:aut mãm nature aut neutrũ neutro ꝺñari. Salubria qui dem signa dicẽtur:nã superãte insalubria vo superata:neutra aũt q̃ pugnas hñt equales.

Antiq. ¶ Quarum genera prius dicta sunt. Primũ quidẽ principalium. Secũdum vo eoꝛuz que abillis nata sunt. Et tertiũ quidẽ propriuz habentiũ regimẽ:a principijs vo quedã supplemẽta recipientiũ. Quartum vo genus eoꝛum que dicta sunt:ex se quidez inutile est ad cognitiones:ſm accidens vo ꝛ ex his erit aliquando prenotatio. Quẽadmodũ ꝛ ex superfluitatibus:ꝛ ex his quidẽ rõne cõpassionis ꝛ ex superfluitatibus vo semper:quoniã digestionis ꝛ indigestionis in his erũt signa. Itaq̃z nõ contingit non demonstrare ea semper:aut naturã superare materiã: aut materiã superare naturam:aut neutrũ neutrum. Sana igitur dicentur signa superãte natura:egra vo supata natura:neutra vo inequalibus pugnis.

Jaco. ¶ Enumerat Sal'.signa sũpta ex bonitate ꝛ malitia operationũ mẽbroꝛ. Scõo superfluitatũ. 2°ibi ⌊Quẽadmodum. ⌋ ¶ Primo nota q̃ tã ex opationibus ꝓncipalium q̃z oꝛtoꝛ significamus. Ex opationibus qdẽ ꝓncipalium magis imediate. Oꝛtoꝛũ vo ꝓ quãto seruiunt eis: quibus impeditis vel lesis impediunť opationes ꝓncipaliũ. Et ex opationibus vo habẽtiũ virtutẽ inatã ꝛ influẽtez ꝓ quãto ẽt lesio in ipsis est signũ vel causa lesionis ꝓncipalium:vt pulmonis stomachi diaphragmatis ꝛc̃. Ex opationibus vo habẽtium virtutẽ inatam tm̃ ꝓ quanto ꝺtingit principalia ꝛ alia eis cõpati: hoc est per accidens ꝛ nõ semper. ¶ 2°nõ q̃ tripl'r dr̃ aliquod per accidens significare. Primo qz ꝺtingẽter:qz aliqñ sic:aliquãdo nõ. Scõo qz mediate ꝛ sic habẽtia virtutẽ inatam tãtum significãt. Tertio qz mediate ꝛ per aliud:ꝛ sic superfluitates significãt per accidẽs:vt declaratur in lra. ¶ 3° nota q̃ in medicinis vtũtur auctores istis terminis digestio:cruditas:putrefactio:indigestio seu indigestũ:putrefactio seu putrefactũ. Intelligẽtes per digõnez materie: ꝓparationem vel expulsionẽ:resolutionẽ vel permutationem:ſm exigẽtiam operationũ nature. Per cruditatẽ vo indispositionẽ existẽtẽ in mã:qua ipsa indifferẽter ſe hꝫ vt digeratur vel putrefiat. Per indigestionẽ vo ꝛ putrefactionem intelligũt prauã disponem materiei acquisitam:qz est nature rebellis ꝛ stimulatiua virtutis ꝛ impressiua in mẽbra vel aliter dispositionẽ ꝓtrariã. Et hoc collige in cõmẽto illius aforismi. paroxismos ꝛ cõsistẽtias ꝛc̃. ¶ 4°nota nunq̃z esse pugnaz absolute equalem: cũ virtus pugnãdo deficiat vl' sit fortior:sed est equalis quo ad medici sensum. Nec intelligas ista signa fore ſm veritatẽ neutra:qz nullã significãt vel ꝓnosticanť dispõnem neutrã:sed dñr neutra per quãdã similitudinem:qz sicut neutra dispositio est que nõ ẽ sanitas nec egritudo ita signa nec pronosticanť sanitatẽ nec egritudinẽ.

¶ Et signa que significant sanitatez manifesta sunt ex signis sanitatis. 66

¶ Qm̃ significãt q̃ virtutes näles iã vicerũt mãm egritudinis ꝛ digesserũt eã. Et ista signa sunt sicut vina ruffa ꝛ citrina:ꝛ eq̃litas ſbe vine:ꝛ nubes rubea ꝛ alba:ꝛ sedimen album lene planũ:ꝛ que sunt sicut ista. Daly

¶ Perspicue igiť cõcoctionis signa sana sunt. Laurẽ.

¶ Sed que quidem manifestam indicãt coctionem ex salubribus sunt. Leoni.

¶ Manifeste quidem digestionis signa sanorum sunt. Antiq.

¶ Hec pars ꝺe se patet. Jaco.

¶ Et signa que significant priuationẽ digestionis sunt ex signis egritudinis. 67

¶ Sicut vina aquosa:ꝛ alba nigra ꝛ subẽ ſbtilis:ꝛ grossitudo eius:ꝛ nubes nigra:ꝛ sedimen nigrum:ꝛ arena:ꝛ similiter sulfurea ꝛ crynois ꝛ petalis. Daly.

¶ Quẽadmodum cruditatis indicia egra. Laurẽ.

¶ Sicut que cruditatem:egra. Leoni.

¶ Quẽadmodũ ꝛ indigestionis egrozũ signa. Antiq.

¶ Hec pars ꝺe se est clara. Jaco.

¶ Et signa que nõ signãnt penitus neq̃z digõnem neq̃z priuationez digõnis sunt signa que nõ proportionãtur ad sanitatẽ neq̃z ad egritudinem. Et ex signis ẽt que non proportionantur neq̃z ad sanitatẽ neq̃z ad egritudinẽ sunt signa que significãt qñq̃z aliquid quãdoq̃z contrarium eius:ficut nigredo digitoꝛũ: ꝛ similiter accidentia que sunt ante crisim. 68

¶ Signa q̃ sunt añ crisim sunt multa ꝛ nõ est ex eis aliqd qõ significet signãtionẽ oĩmodã neq̃z sup sanitatẽ neq̃z super egritudinẽ:ꝛ nõ signãnt nisi sup lactucã inter näm ꝛ mãm morbi. Oꝫ si appuerit añ digõnẽ signãnt magnitudinẽ egritudis ꝛ prauitatẽ ei9. Et si apparẽt post digõnẽ signãnt näm supasse mãm egritudis ꝛ victoriaz eius sup ipsaz. Et si apparẽt i dispõne digõnis nõ cõplete signãnt virtutẽ näe ꝛ vtutẽ egritudis simul. Quapp nõ ꝓponuntur ista signa neq̃z ad sanitatẽ neq̃z ad egritudinẽ. Sz qñ q̃z ꝓportionanť ad sanitatẽ qñ apparẽt post digõnẽ completã. Qñq̃z ẽt ꝓportionanť ad egritudinẽ qñ apparent añ digõnẽ. Et qñq̃z nõ proportionãtur ad aliqd:qñ apparent in dispositione digestionis non complete. Daly Signuz añ crisiz mltipl'r

¶ Ubi vo neq̃z cõcoctionẽ perspicue indicẽt: neq̃z cruditatẽ neutra dicãtur. Neutra ꝓterea sunt:quecũq̃z modo hoc modo ꝓtrariuz indicant: quẽadmodum digiti nigrescentes signa decretoria talia sunt. Laurẽ.

¶ Que vo:neq̃z coctionẽ:neq̃z cruditatẽ ostendunt ex neutroruz sunt nã. Sunt vo ꝛ neutra Leoni.

quecūqz nūc quidē hoc: nūc vo ꝓrium significant: veluti digiti denigrati. ¶ alia sunt etiā critica. i. decretoria accidentia.

Antiq. ¶ Necꝫ digōnem vo necꝫ indigestionē manifeste indicantia nature neutrozū sunt. Neutra vo ꝛ quecūqꝫ nunc quidē hoc: nunc vo cōtrarium declarant: quēadmodū denigrati digiti: tales vo sunt ꝛ cretice superfluitates.

Jaco. ¶ Nota q ibi. Neutra vo ꝛ quecunqꝫ nūc. ponit similitudinem neutri de ꝫ significato: vt digitozū denigratio. qñ qꝫ significat sanitatem: q. crisim bonā. qñqꝫ moztem supple qñ consequitur calidi extinctionem ꝛc̄.

69 ¶ Et iam locuti sumus in omnibus illis accidentibus ꝛ signis in libro de crisi. Et locuti sumus etiā in accidentibus que fiunt in vnaquaqꝫ operationum in tractatibus in quibus narrauimus causas egritudinum.

Haly ¶ Perscrutatus ē Hal'. exqsite oia accītia: ꝛ sunt illa q̄ nominant' ēt signa i duob⁹ libris: quoꝝ vn⁹ ē liber ei⁹ i crisi: ꝛ alter tres tractat⁹ ꝑmi libri q nolar⁹ ē liber mozboꝝ ꝛ accītiū. In libro. n. crisis ipse exqsite pscrutat' ꝑmonē i signis sūpſi ex supfluitatib⁹: ſz in trib⁹ tractatib⁹ postremi libri mozboꝝ ꝛ accītiū pscrutat⁹ ē sermonē i signis opō/ num mēbroꝝ ꝛ signis significātib⁹ eē cuiusqꝫ eoꝝ.

Laure. ¶ De quibus lib. de indicijs perpēsum iā est: quēadmodū de singulis operationibus lib. de causis accītiū. Ex his igitur locis particulare materiā omnem colligere conuenit.

Leoni. ¶ De quibus oibus in libris de crisi dictū est: sicuti etiā de his que ad vnāquāqꝫ attinēt operationem: in his libris in qbus de causis accidentium agitur. Quare oēm hozū fingulozuz mām ex eisdem libris colligere oportet.

Antiq. ¶ Dictū est aūt de his oibus in his que de crisibus: quēadmodum ꝛ de vniuscuiuſqꝫ virtutis operatione in libro de causis accidentium morborū dictum est. Ex eis ergo opz ꝑm partem oēm naturā ſignozum colligere.

Jaco. ¶ Remittit nos alibi ꝛ patet.

70 ¶ Ego aūt cauendo a prolōgatione sum abscidēs in hoc loco sermonē meū in signis: ꝛ sum veniens super sermonē meum in causis.

Haly ¶ Postq̄ euigilauit sup libros in qbus pscrutatus est esse oium signoꝝ ponit discipulo inuētionē ptiū ex signis ex illis libris: ꝛ abscindit in ꝑ loco hui⁹ libri sermonē i eis: q. iā cōpleuit oia signa eoꝝ: ꝛ posuit hūc sermouē figillationē sermonū in causis ꝛ dicet in eo oēs sūmas earū.

Laure. ¶ Ipse breuitati studēs hic sisto sermonē de signis: deinceps de causis agemus.

Leoni. ¶ Ego vo plixitati pcēs: hic ꝑmoni de signis finē faciā: trāsgrediar āt ad illū q de causis.

Antiq. ¶ Ego aūt iā lōgitudini pcens hic qdē finio de signis oratione: trāseo vo ad eā q̄ de causis.

Jaco. ¶ Epilogat ꝛ ordinat se ad sequentia. Et ꝑz. Et sic terminatur scientia scōi libri techni Hal'.

¶ Explicit scōs lib. techni Hal'. q fuit ō signis.

¶ Incipit tertius qui est de causis.

Tt causarum quedaz sunt cause sanitatis: quedā cause egritudinis: ꝛ quedam neqꝫ cause sanitatis nec egritudinis. Et ego sum narrans in primis causas que sunt sanitatis.

¶ Ex isto sermone intellectum est q cause sunt tres.

Dub. Lau.

Um cause sane: egre: neutreqꝫ sint: in primis de causis sanis agemus.

Leon.

¶ Quoniā vo ꝛ harū he qdez salubres: he aūt in salubres: he vo neutre. Primū de cāis salubrib⁹ erit sermo.

Anti.

¶ Quoniā vo ꝛ harum causarū quedam sunt salubres: quedam egre: quedam neutre. Primum de causis sanis sermo erit.

Jaco.

¶ Quia in ꝑ tractatu determinauit de corpib⁹. Et in 2° de signis. In hoc 3° tractatu ꝓſr determinauit de causis. Et ꝑ ꝓseruatiuis. 2° curatiuis. 3° ꝑseruatiuis. 2ª ibi ⌊Ad manifestos.⌋ 3ª ibi ⌊De his vo.⌋ Primo iterū ꝓponit q̄dā nēcia pro inuestigatione ipsarū cārū. 1° exeqtur ad inuestigandū cās ꝓseruatiuas sanitatis optime: q. tpate. 3° ꝑcedit ad inuestigādum causas ꝓseruatiuas sanitatis parum lapse. 4° vo corpora lapsa docet reducere ad optimam sanitatē. 2ª ibi ⌊Perfecte igit compōni.⌋ 3ª ibi ⌊Si vo ꝑm aliqd.⌋ 4ª ibi ⌊Si vo permutare.⌋ Primo itez proponit ginale intētum. 2° exeqtur magis in speciali. ibi ⌊Qm vo.⌋ ¶ Primo dicit q cārum quedā sunt sane: quedam sunt egre: ꝛ quedā neutre: ſz prius determinādū est de sanis. ¶ Primo nota q de causis duplex in medicina ē determinatio. Una que ꝓcernit virtutē ipsarū cāruz in relatione ad corpus humanū. Et ꝑ hāc inuestigat' q̄ medicine sint calide ꝛ q̄ frigide: ꝛ sic de alijs: ꝛ hec determinatio ptinet ad partē theoricā. Non enim ꝑcipit vel docet qual'r operādum sit: qualis est determinatio facta 2° canone. ſ. in li° de simplici medicina. Altera ꝝb est determinatio ꝓcernēs debitū modū appꝛoximandi cāruz ad corpus humanū: ꝛ hec est determinatio practica: q. ime diate docet vel ꝑcipit qualiter sit operādū. Et huic determinationi insistit Hal'. in ꝑsenti pticula: vt infra patebit. ¶ Ex quo ꝑz sol'o ad qōnē qua queritur. An hec determinatio sit theorica vel practica. Dicitur. n. q practica. ¶ 2° ꝑz cōueniēter post determinationē de corporibus ꝛ signis sequi hanc determinationē de causis. Prime enim due determinationes sunt theorice: ꝛ vna practica: ꝓueniēter aūt post determinationē theoricā sequitur practica ꝛc̄. ¶ 1° nota q ꝛz exponi ꝑ⁽ᵐ⁾. i. ꝑncipal'r vt qdā dicūt: q. ly ꝑ⁽ᵐ⁾ non denotat ordinē determinationis. infra enim determinat de causis egris: post determinat ō sanis: ꝛ. n. inferius de putredine faciat mentionez nō principal'r tñ nisi vt statim tāgat causas sanas putredinē remouētes. Ideo videt' vōm q ly primū ꝛz exponi ꝑncipal'r: qm̄ ꝑncipalis intētio medici q̄tum ad partē practicā de causis est de causis sanis: nō enim ꝑncipaliter ꝓsiderat de putredine: sed cām putredinis remotiuā: ꝛ sic de alijs.

Prin. qñs.

¶ Et causarū sanitatis due sunt spēs: ex eis. n. sunt q̄ ꝓseruāt sanitatē: ꝛ ex eis sunt q̄ efficiunt eā. Sed cāe que sanitatē cōseruāt sunt priores in tpe ꝛ nobiliores causis que eam efficiunt.

Haly

¶ Jam ostendimus in expōne nostra qua exposuimus libū in regimine q cause ꝓseruātes sanitatez in qbus vtimur ex cibis ꝛ regimine cū exercitio ꝛ cū fricatione ꝛ balnea

Medicine ars qdēm: ēn/ aliter.

tione. Et q cause efficiētes sanitatē sunt que administrātur in egritudine ex cibis ꝛ medicinis ꝛ spēbus curationis: ergo ars medicine per se. i. essentialiter quidē est sciētia causarū sanitatis tm̄: sed per accīs cū ea ē necessaria sciētia causarū egritudinis ꝛ causaruz disponis tertie vt caueant' iste cause. Et qm̄ egritudo ꝛ dispositio tertia ſsūt intrātes super sanitatē: tunc facte sunt cause ꝓseruantes sanitatē priores causis que faciunt eam redire.

Laurē.

¶ Cūqz earū ipsarū he custodiant sanitatem: il le efficiant: sintqꝫ custodientes priores efficientibus tempore ac dignitate.

Leoni.

¶ Quia vo: ꝛ harum: nōnulle quidē conseruatrices: nōnulle vo effectrices. Sunt autē ꝛ tēpore: ꝛ dignitate priores conseruatrices.

Antiq.

¶ Quoniam vo ꝛ harum ipsarum: he quidez conseruantes sunt: he vo efficientes sanitatez. Sunt vo ꝛ dignitate ꝛ tempore priores conseruantes facientibus.

Jaco.

¶ In speciali suā intētionem proseqtur: ꝛ superintellecta ista distōne causarū in efficiētes ꝛ cōseruātes: dicit q cause ꝓseruātes sunt tēpore ꝛ dignitate priores efficiētibus: vt infra patebit. ¶ Primū dubiū. Nō vī q aliqua sit cā cōseruans: q. nulla talis cā est in aliquo gīe cāe. q̄ ꝛc̄. ꝑz ꝓsia ꝛ assumptū colligitur discurrendo: q. nec formalis: nec finalis: nec mālis: nec efficiēs: cum hec a Hal'. distinguatur ꝓtra efficiētem: ergo ꝛc̄. Itē q. efficiēs causat effectum postq̄ nō fuit: sed nulla ꝓseruās cā causat effectū postq̄ non fuit: ergo ꝛc̄. patz ꝓsia cū assite. ¶ 2ᵐ⁽ᵘᵐ⁾. Videtur q cause ꝓseruātes nō sint priores tpe: q. non ꝑtes tēpore est sanitatez ꝓseruans q̄ ipsam efficiēs vel producens: ergo ꝛc̄. ꝓsia ꝑz cum assite. ¶ Et non pfectiores arguitur: q. pfectio cause arguit' ex effectu vel fine. Sz eius dem vel equalis pfectionis est effectus cause effectiue ꝛ cōseruatiue: ergo ꝛc̄. ꝑz ꝓsia ꝛ assumptū. quēlibet enīz effectum a causa cōseruabilem potuit aliqua cā producere. Itē sortior ꝛ difficilior actus causandi vī esse rē de no no ꝓducere q̄ ipsaz producta ꝓseruare: ergo perfectior causa apparet producēs q̄ conseruās: ꝛ per ꝓseqns ꝛc̄.

Auicē.

¶ Tertiū dubium. Nō apparet q diuisio causarum hic posita sit sufficiēs. Plures enī sunt cause sanitatis ꝛ egritudinis q̄ efficiētes ꝛ conseruantes: q. sunt cause materiales ꝛc̄. vt colligitur ꝑma primi de substantijs medicine. ¶ Ad primū istoz dicitur q causa ꝓseruans est causa efficiens: vt colligitur 2° phȳſi. diuiditur enim in cām conseruantē vel producētem. hoc autē taliter potest persuaderi: q. lumen productum a corpore luminoso in medium: ab illo cōseruatur ꝛ hz ab eo dependentiam. sed nō aliam habet causam nec aliter ab eo dependet continue q̄ in primo instanti: in quo fuit productū. ideo si tunc dependebat in genere cause efficientis: ꝛ continue post. Et hanc sententiam intellexit Aui.

Cā ꝓser uās qd: ꝛ ei⁹ di uisio.

3 ¶ Et ego sum incipiēs in primis rememoratione causarū sanitatem conseruantium.

Haly

¶ Compleuit Hal'. causas conseruātes sanitatem in libro suo de regimine sanitatis.

Laurē.

¶ A custodientibus exordiemur.

Leoni.

¶ Incipiendum est a conseruatricibus.

Antiq.

¶ A seruantibus incipiendum est.

Jaco.

¶ Conclusio istius partis est ista. Prius determinādū est de causis ꝓseruātibus sanitatē q̄ de efficiētibus. Probatur. cāe ꝓseruantes sunt tpe ꝛ dignitate priores causis efficiētibus. q̄ ꝛc̄. ꝓsia vī nota. Et ꝓbatio assumpti inuitur in particula sequēti: q. cā ōi ad aliquid. ¶ Ex isto corre/

Cā apō medi// cos qd.

larie seqtur q ēt prius determinādum est de causis ꝓseruantibus optimā sanitatē. Itle. n. sunt dignitate priores. ¶ Nota hic intell'm istarū duarum ꝓnum. Cā apud medicos ōi relatiue ad corpus vel corporis dispōnez. Ideo nobiliori dispōni ꝛ cōpoi correspōdet perfectior causa. Sed perfectior dispō est optima sanitas ad quam refertur cā conseruatiua. ideo ꝛc̄. Et per idē ꝑz q perfectior ē causa ꝓseruatiua q̄ productiua optime sanitatis: q. cōpetit corpori pfectius dispōsito. illa enim cōpetit corpori egro vel neutro: ꝛ ēt q. perfectius est optimaz dispōnem actual'r esse q̄ ipsam futurā esse vel posse esse.

4

¶ Dico ergo q cum corpus sanū nō sit vnū ſz sint spēs multe sicut determinauimus añ: tūc opz vt vnicuiqꝫ spērum eius sit causa cōseruatiua propria: quoniā omnis cā non est cā: nisi per semitam comparationis ad aliquid.

Laurē.

¶ Cū ergo sanū corpus nō simplex sit: ſz multiplex vt antea definitum iaz est: in vnoquoqꝫ eorum causa custodiens propria erit: quando q/dem causa ad aliquid est.

Leoni.

¶ Quū igit nō vnum tm̄ sit sanum corpus: sed plura: vt supra diffinuimus: in eorum singulis propria erit causa cōseruatrix. Siquidē ois causa in eo qō ad aliquid existit.

Antiq.

¶ Cum igitur sit non vnū sanū corpus ſz pla: quēadmodū prius determinatuz est: ꝑm vnū/quodqꝫ eorum erit cōseruatiua causa: quoniā ꝛ omnis causa est ad aliquid.

Haly.

¶ Ostendit Hal'. in initio huius libri q sanitati inest latitudo: cuius q̄ titas est id qō est inter comparationē corporis sanatini qō est in meliori dispōnū ꝛ qō est inter corpus egrotatiuū. Et iam dixit q neruus sanoꝝ corpoꝛuz est in quatuor modis. ſ. corpus qō est in meliori dispositionum: ꝛ corpus sanū ꝑm plurimū: ꝛ corpus sanū i hora presenti: ꝛ corpus egrotatiuū. Et inter vnū qōqꝫ istoꝝ quatuor ꝛ inter illud qō sequitur ipsum in sanitate: sunt corpora multa ꝑm cōparationem cōplexionis mēbrozū similium partiū ꝛ cōparationē complexionis mēbrozū officialium. Et qñ corpora ista sunt diuersa: tūc vnumqōqꝫ eorū indiget causis cōseruantibus ipsum ꝑm illud ꝓz qō est. Et iste cause sunt due. ſ. cause que sunt ei sil'es ꝛ q̄ conseruant sup ipsum cōplexionē eius ꝛ illius cōpositionez ex cibis ꝛ exercitio ꝛ fricatione ꝛ balneatione.

Sanoꝝ corpoꝝ modus quadruplex.

5

¶ Et opz vt ponā principiū sermonis mei i melioꝛi dispōnū corpis: ꝛ ingram cās que sunt cōseruantes sanitatē illius corporis: sed inuētio illarum causarum est ex ipsa re quesita.

Laurē.

¶ Rursus igit hoc loco ab optima corpis prēparatione petito initio causas cōparationē illius sanas consideremus. Earuz inuentionem rei ipsius natura subministrabit.

Leoni.

¶ Hic igitur denuo sumēduz initiū ab optima corporis cōstōne: ac q̄ ei salubria sint ꝓsideran dū. Eoꝝ autez inuētionē ipsius rei nā insinuat.

Antiq.

¶ Rursus igitur principiuz hic ab optima cōpositione corporis faciendum est: consideran tes que sunt ad hanc salubres. Inuentionem vo earum rei ipsius natura demonstrat.

Daly ¶ Per sermonē suū ex ipsa re q̄sita vult eq̄litatē ꝫ verita
tē ꝑ ꝫ q̄ res q̄sita i meliori formaꝫ ē ꝓseruatio sanitatꝫ. ē
ꝫ neᵉ vt sint cāe ꝓseruātes hāc disponē cibi exītes tpati
in q̄ntitate sua ⁊ sua q̄li[tate] ⁊ hora suscipiēdi eos: ⁊ sil'r exer
citiū fricatio ⁊ balneatio: q̄ꝫ vnūqōq; sit tpatū i quātita
te sua ⁊ q̄litate sua: ⁊ hora vtēdi eos: ⁊ pte vsus illius.

6 ¶ Quod est: qz si corpus nō resolueretur ⁊ nō
doleret sed maneret corpus cui est melior for
marū semper ꝑm dispōnem suā: nō indigeret
arte regiminis. Verū cū resoluatur ⁊ mutetur
nō seruās dispōnem: ꝑm quā natū est a princi
pio sui eē: indiget adiuuātibus ꝓ qualitatē isti
us ⁊ ꝓ quātitatē numeri modoꝝ ex q̄bus mu
tatur. Est ergo necesse vt sit numerus modoꝝ
adiuuātiū ipsum equalis alterationi: intelligi
tur per illud numerus cārū ꝓseruātiū ipsum.

Laurē. ¶ Si enim corpus non posset pati: nec alterari
semper optima ꝑparatio ꝑmaneret: nec idige
ret arte gubernāte. Sed cuꝫ alteretur corrūpa
tur ac permutetur minime custodiēs quaꝫ ab
initio obtinuit cōditionē: iccirco auxilio eget.
Ergo quot modis alteratur: tot gña auxilioꝝ
habebit. i. cārum custodiētium sanitatē.

Leoni. ¶ Si enim impatibile: atq; inalterabile eēt cor
pus: semp optima cōstitutio perduraret: neq;
artis ꝓsidio idigeret. Q̄m ꝺo alteratur: corrū
pitur: ⁊ vertitur: neq; eundē seruat ꝓpriis sta
tus tenoꝛē: ea rōne auxiliū desiderat. Secūduꝫ
quot igitur alteraᵗ modos: tot auxiliorū: hoc
est cārum cōseruatriciū gña habebit.

Antiq̄. ¶ Si. n. eēt ipassibile ⁊ inmutabile corpᵒ: ⁊ sem
per maneret in optima compōne: tūc nihil in
digeret arte cōstituente ipsum. Q̄m ꝺo muta
tur ⁊ corrūpitur ⁊ ꝙuertitur nō seruans quam
habuit ex principio cōsistentiaꝫ: procuratione
ꝑm hoc indiget. Scōm hoc igiᵗ quot modis
alteratur corpus: totiē ⁊ genera procuratio
num habebit: hoc est cōseruantiū cārum.

Daly ¶ Cāe q̄ mutāt corpᵒ q̄ē in meliori formaꝫ nā: ꝫ q̄ oī
dit Saᵇ. in tractatu ꝑ de regimine sanitatꝫ. Aut sūt intrinse
ce i eo q̄ aggregaᵗ ex superfluitatibᵒ ciboꝝ ⁊ potuū cū ad
ditione siccitatꝫ ⁊ diminutiōe calitatꝫ inate. Aut extri[nse]: sic
aer ꝓtinēs ⁊ reliq̄ q̄ resoluūt ipꝫ spūꝫ aialē vitalē ⁊ nālē.
Et q̄n applicāᵗ oia ea idiget vnū q̄q; eoꝝ cāis ꝓhibētibᵒ
mutationē meliorꝫ foꝛaꝫ. q̄ ꝑ q̄ntitᵉᵐ nūi modoꝝ q mutāt
hāc formā ē q̄ntitas nūi cāꝫ ꝓseruātiū eā a mutatione.

7 ¶ Et manifestuꝫ est ex eo q̄ diximus q̄ ille cāe
sunt ex gñe causaꝝ que rectificāt corruptionē.
verū ipse nō rectificāt nisi paulatim ante q̄ ac
cidat lesio multotiēs subito: propterea qz mul
totiens accidit nocumentum subito. nā nō nu
merant eas medici in numero cārum q̄ añce
dunt ⁊ ꝓseruant corpus a malo: q̄ vult super
uenire ei: ꝫ medici numerāt eas i numero cā
rum q̄ ꝓseruant dispōnem eius presentē.

¶ Que vt cōstat ex dictis corrigentes causa ge Lau
nere sunt. Sed qz paulatim corrigunt priusq̄
lesio vniuerꝫ icidat medici neq; q̄ dicūt futuꝝ
precaueri malū: ꝫ ꝑntē custodiri ꝑparationē.

¶ Quas ex his que dicta sunt liquet esse ex cor Leo
rectiuarū genere. Sed qz paulatim correctio
nes faciunt: anteq̄ omnis ingruat nora: non
preseruantes a futuro malo: sed presentis sta
tus cōseruatrices medici appellant.

¶ Que manifesta sunt iā ex his que dicta sunt: Ant
vt corrigētia ex gñe accidit existere. In eo ꝺo
qō velociter faciūt correctiones ꝑus q̄ simul
occurrat lesio nō ꝑseruatiua a futuro malo ap
pellata sūt a medicis: ꝫ seruātia ꝑntē ꝓsistētiā.

¶ Cāe q̄ rectificāt corruptionē sunt duobus modis. Alie Daly
eniꝫ sunt q̄ administrant in curatione egritudis ex cibis
⁊ medicinis ⁊ regimine ⁊ spēbus medicationis. Et alie
q̄ administrant in pte medicine noiata ꝓuisione cū cōser
uatiōe. Et iste qdē ꝑpie sunt q̄ cōseruāt corpᵒ a malo qō
vult accidere sup ipꝫ. Et corpᵒ qdē qō ē i meliori formaꝫ
nō idiget aliq̄ istaꝫ penitᵒ: ⁊ nō idiget nisi illis q̄ ꝓseruāt
in oi hora dispōnē ꝑntem eius donec non mutet.

¶ Et corpora mutātur a causis quibusdam ne 8
cessario: ⁊ a causis q̄busdā nō necio. Intellige
ꝑ cās que mutant corpus necessario: q̄bus nō
est excusatio quin corpori occurrāt. Et intelli
ge per causas que nō mutant corpus necessa
rio reliquas cās. quod est: qz non est excusatio
quin corpori occurrat aer. qō est. qz comestio
ne ⁊ potu ⁊ somno ⁊ vigilia ⁊ motu ⁊ qete ⁊ cō
strictione ⁊ euacuatione ⁊ accidētibus aīe ne
cesse est eum vti. Bladij ꝺo ⁊ lupi ⁊ venenosa
animalia nō sunt ex eis que necesse est occurre
re corpori. Et ꝑ illud nō est opatio medicine:
nisi in genere primo causarum. In genere ꝺo
causarū scᵈo non est medicine operatio.

¶ Corpus igitur alteraᵗ a quibusdam necessa Lau
rio: a q̄busdam nō necessario. Intelligo necel
sario alterari ab illis q̄bus abstineri nō potest.
Non necessario ꝺo q̄bus pōt abstinere. Ergo
in aere circūeunte necessario diuersatur: come
dit: bibit: vigilat: dormit necessario. Bladio nō
vtiᵗ necio nec bestijs. Quocirca i ꝑmo cāe gñe
ars circa corpᵒ cōsistit: in scᵈo minime cōsistit.

¶ Alteratur igitur corpus a nōnullis qdē ne Leo
cessario: a q̄busdā ꝺo nō necessario. Dico aūt
necessario: q̄ nulla est euitādi rō: nō necessario
aūt reliq̄. Nā aerē qdē nos ambiētez semp at
tingere: cōedere eq̄z: ac bibere: ⁊ vigilare: ⁊ dor
mire ē neciū. Ensibᵒ aūt: ⁊ exitialibᵒ feris obuia
re: nō neciū. Quare circa ꝑmū cārū genᵒ ꝺ sal
ars corpis ꝓseruatrix: circa scᵈm aūt: minime.

¶ Alteraᵗ igiᵗ corpus a q̄busdā ex necessitate: 9
⁊ a q̄busdam nō ex necessitate. Dico aūt ex ne
cessitate qdē: qbᵒ impoſe est ipm non approxi
mare. Non ex necitate ꝺo vt sunt reliq̄. Nāq;
semp incōtinēti imorari ⁊ comedere ⁊ bibere
⁊ vigilare neciū est ei. Bladijs ꝺo ⁊ bestijs nō
necessariū est vti. Aīn ꝑ ꝓzi qdē gñe cāꝫ cir
ca corpᵒ ars ꝓficit: circa scᵈm ꝺo nequaquā.

Daly ¶ Genᵒ ꝑᵐ eoꝝ ē ex q̄ nō ē excusatio corpi nēcio: ⁊ ars me
Lā mu/ dicine mēsurat vnāquāq; cāꝫ q̄ sūt sub eo in q̄ᵗᵗ ⁊ q̄lita
tis cor/ te ⁊ pte vsus. Et genᵒ ꝛᵐ est qō nō mutat corpᵒ nēcio. qō
pus ⁊. est: q: est poſe vt euadat ab eo corpᵒ vira sua tota: sic ꝑ
cussio cū ensibᵒ: ⁊ pūctio cū lāceis: ⁊ morsus luporum ⁊
hīrtiū venenū: ⁊ reliq̄ q̄ accidūt corpi extrinsecᵒ ex eis de
quoꝝ ꝓpetate est vt ꝓtingāt: aut fortuitu aut accīti aliq̄
aut ex corpᵒ. ¶ Et nō est arti meᵉ opō in cāis q̄ sunt sub
ꝑ gñe opōnū in ꝓseruatione eiᵒ. ꝫ est ei opō in curatione
eiᵒ qō imꝑmit in corpe ꝑ genᵒ: sic curatio morsus canis
rabiosi: ⁊ vipe: ⁊ curatio attritionis facte ex ꝓcussione ⁊
casu: ⁊ curatio fracture ⁊ dislocatiōis: ⁊ futura plagaꝝ
⁊ his filia. ¶ Intellige q̄ a Saᵇ. q̄ nō est in eo meᵉ opō. i.
opō in ꝓseruatione sanitatꝫ ab eo qō imꝑmūt iste cāe ex
trinsece tm: sic poſe est vti arte meᵉ vt ꝓseruet sanitatem
a gñe ꝑ: ꝫ i curatiōe egritudis est ei opō: nec ē ꝑm Saᵇ.
in aliq̄ ex curatione egritu[dine]: ꝫ loquet in illo paꝫ post.

9 ¶ Quādo nos determinauimᵒ quot sunt cau
se que mutāt corpus necessario: inuenimus in
vnoquoq; generuꝫ causarū genus ꝓpriuꝫ
causarum conseruantium sanitatem.

Laurē. ¶ Si igiᵗ quecūq; corpus alterāt necessario di
uiserimus in vnoquoq; eoꝝ ꝓpriuꝫ genus
causarum inueniemus.

Leoni. ¶ Quot igiᵗ nūero sint ea q̄ ex nēcitate corpus
alterāt distinguētes: ꝑ ꝓpriuꝫ in singulis eoꝝ:
cārum salubriū genus ꝛnueniemus.

Antiq̄. ¶ Quod igiᵗ ex necessitate alterātia sunt corpᵒ
diuidētes ꝑm ꝓpriuꝫ vnūqōq; eoꝝ: ali
quod genus cārum salubriū ꝛnueniamus.

Daly ¶ Vult q̄ vnaquāq; haꝫ cāꝫ necessariaꝫ corpi muret ip
sum spēbus mutationis multis: ⁊ ꝓseruātium sanitatem
ex spēbᵒ suis est ꝑpa forma corpis. Naꝫ si est melior for
maꝫ: tūc ꝑpa est ei eq̄litas. Et si est infra formā optimaꝫ
tūc ꝑpia est que assimilatur illi forme.

10 ¶ Et ꝑmum generū cāꝫ que mutāt corpus ne
cessario est ex obuiatione aeris ꝓtinētis corpo
raⁿra. Et ꝑm genus est ex motu ⁊ qete in toto
corpe: ⁊ in vnoquoq; mēbroꝝ eius. Et tertiuꝫ
est ex somno ⁊ vigilijs. Et q̄rtuꝫ est ex eis que
sumunt. Et q̄ntū est ex eis q̄ fluūt ex corpe: et
ꝓstringunt in eo. Et sextū est ex accīdentibus aīe.

Laurē. ¶ Primū itaq; est aer circūeuniēs. Alteꝝ mo
tus ac qes totiᵒ corpis ac ptiuꝫ. Tertiū somnᵒ
ac vigilia. Quartuꝫ ea que ingeruntur. Quin
tum ea que excernuntur ac subsistunt. Sex
tum animales affectiones.

Leoni. ¶ Ineſt igiᵗ vnū qdē ex ambiētis aeris adhe
su. Alteꝝ ꝺo ex motu: ⁊ qete: ⁊ totiᵒ corpozis:
⁊ partiū singulaꝝ. Tertiū ex somno: ⁊ vigilia.
Quartū ex his q̄ assumunt. Quitū ex his q̄ ex
cernūt: ⁊ retinent. Sextū ex aīe affectibus.

¶ Est igiᵗ vnū qdē ex ꝓtinēte nos aere. Alterū Antiq̄.
ꝺo ex motione ⁊ qete: ⁊ totius corpis: ⁊ ꝑm
partem. Tertium ꝺo ex somno ⁊ vigilijs. Ex
quartuꝫ ex his que offerunt. Quintū ex his q̄
egerunt ⁊ retinent. Sextū ex aīe passionibus.

¶ Intellexit ab eo ꝑmonē eiᵒ sex. Ipse. n. vult q̄ vnaquēq; Daly
conseruātium ex illis sex sint res vna ꝓpria. Et reliq̄ que
sunt in circuitu illius vniuꝫ mutāt corpus a sua forma ꝓ
pria. Et exponit totum illud ⁊ dicit.

¶ Quod est: qz necesse est corpi vt alteraᵗ ⁊ mu 11
tetur ab oibus istis causis donec fiat cū dispo
sitione aliq̄. Ex aere qdem: qn̄ calefit: aut infri
gidaᵗ: aut humectaᵗ: aut siccaᵗ: aut accidūt ei
aliq̄ ex istis rebus ꝑm ꝓpōnē: aut mutaᵗ subā
eius tota donec ꝙuertaᵗ. i. corrūpatur.

¶ Corpus igiᵗ ab aere circūeūte: aut calefit: aut Laurē.
frigefit: aut exiccaᵗ: aut humectaᵗ: aut ꝓiūctiꝫ
afficiᵗ: aut ex tota substātia alteratur.

¶ Ex his. n. neče est aliqūo affici corpᵒ. Ab ae Leoni.
re qdē ambiente: qz aut calefit: aut frigefit: aut
exiccaᵗ: aut humectaᵗ. vel secūdum hoꝝ patiᵗ
coniugationē: aut in tota alteraᵗ substātia.

¶ Sub his. n. oibus necesse est corpus quodā Antiq̄.
modo disponi. Sub continēte qdem aut cale
factum: aut infridatuꝫ: aut humectatū: aut sic
catum: aut ꝑm ꝓpōnem eoꝝ aliquid patiens:
aut ꝑm totam subam alteratum totum.

¶ Aer continēs mutaᵗ: ⁊ fit qn̄q; calidus: ⁊ alia vice fri Daly
gidus: ⁊ qn̄q; siccus: ⁊ alia vice humidus: ⁊ ꝑm ꝓnez Aeris
ēt fit ca. ⁊ sic. ca. ⁊ hu. fri. ⁊ hu. fri. ⁊ sic. Et qñ ꝙuertiᵗ ēt muta/
suba eiᵒ ⁊ putrescit: aut a vapore corpoꝝ mortuoꝝ q ele do mul
uaᵗ ad spatiū ⁊ dscēdit ad aliq̄ ptiū: ⁊ putrescit aer illiᵒ tiplex.
ptis: aut coartaᵗ i vno loco ⁊ nō mouet ⁊ putrescit ēt.

¶ Ex motu aūt ⁊ qete: tūc qñ vnusquisq; eoꝝ 12
est exiens ab equalitate sua.

¶ Motus modi sunt diuersi ⁊ multi. Ex eis enim est qui Daly
est exercitium tantum. Et ex eis est qui est exercitium ⁊ Motus
labor simul. quod est: quia omnes operationes exiti/ ⁊ qetis
nera et labor sunt intrantia sub motu. ¶ Et quietis modus
etiam sunt modi multi diuersi. Alia enim est que est ges mltipl'x
a lassitudine quam fecit motus. Et alia est que est tran/
quillitas ⁊ requies ⁊ pigritia a motibus. ¶ Motus. n.
⁊ quies quando vnū quodq; eoꝝ pertransit qualita/
tem intensionis permutat corpus. Motus enim facit ac
cidere in corpore caliditatem. Et qñ supfluit ꝙuertit ipm
ad frigus. Et qes facit accidere in corpe fridităt. Et qñ
superfluit extinguit caliditatem innatam. Et conseruans
sanitatem est qō ex eis est cum equalitate.

¶ Motus ab ipo motu: geteq;: si vtrūq; fuerit Laurē.
imoderatū: calefit aut frigefit aut exiccatur aut
humectaᵗ aut cōiunctim afficitur.

¶ Ex motu ꝺo: ⁊ qete cū vtraq; modū excesse Leoni.
rint: aut calefactum: aut refrigeratum: aut hu
mectatum: aut exiccatum: vel aliquid ꝑm ho/
rum patiens coniugationem.

Antiq. ¶ Et motione vo ⁊ qete imoderatis vtriusq; existētibus: aut calefactū: aut infridatum: aut siccatum: aut humectatū: aut ꝑm copulationē eorum aliquid patiens.

Jaco. ¶ Nō q ex motu accidit calefactio supflua: ⁊ sil'r exicatio: ex vltiato motu ifridatio ꝓ resolutionē. Quies aūt eȝ rio retinēdo supfluitates ifridat. Que oia colligi possūt ex ꝑmi doc. ⁊ ca. de his que ꝓueniūt ex motu ⁊ quiete.

13 ¶ Et simil'r etiam non est excusatio: quin mutetur corpus ex somno ⁊ vigiltȝ.

Daly Vigilie ⁊ somni effectus ¶ Vigilie calefaciūt corp⁹. Et qñ supfluūt exiccāt ipsum. Et somnus infridat corpus in primis. Et qñ supfluit infrigidat ipm infrigidatione forti. Et conseruans sanitatē in vtriusq; est quātitas que intenditur.

Laurē. ¶ Itidē ex somno ac vigilia nec̄io afficitur.

Leoni. ¶ Sic ⁊ ex sōno: ⁊ vigilia ipsum pati ē nec̄iuȝ.

Antiq. ¶ Ita vo ⁊ ex somno ⁊ vigilia necesse est pati ipsum ꝑm eandem rationem.

Jaco. ¶ Nō eodē mō circa somnū ⁊ vigiliā: qr somnus vehemēter silis est geti ⁊ vigilia motui vt scōa ꝑmi cap. de his que ꝓueniūt ex somno ⁊ vigilia ⁊c.

14 ¶ Et ꝑm hāc silitudinem est necesse vt mutet corpus ex eis que recipit ex cibis ⁊ potibus.

Laurē. Leoni. ¶ Simili mō ex his que ingeruntur.

¶ Secūdum eandem rationem. Et ex aie affectibus. Et ex his que assumunt.

Antiq. ¶ Et ex his que offeruntur.

Jaco. ¶ Cib⁹ ⁊ pot⁹ mutāt corp⁹ ꝑm suas quātitates ⁊ q̄litates suas ⁊ horas: et vsus eoꝝ spēb⁹ multis mutationis. Et ꝓseruās sanitatē est qō ē ex eis ꝓfiguratū corpoꝛi tm̄.

15 ¶ Et ex eis que ꝓcedunt ex ipso: ⁊ constringuntur in eo. Et passionibus anime.

Laurē. ¶ Aut excernuntur aut subsistunt: ⁊ ex animalibus affectionibus.

Leoni. ¶ Aut excernuntur: aut retinentur.

Antiq. ¶ Aut egerūt: aut retinēt. Et ex aie passiōib⁹.

Daly. ¶ Supfluitates corpis q̄ ꝓcedūt a nā sunt sic̄ vrina ⁊ egō ⁊ mēstrua in horis suis. Que qñ mutant ita vt addatur egressio aut ostringat intra corp⁹ mutat corp⁹. Et cōseruās sanitatē ex eis ē quātitas intēsiones. Et nō sunt q̄ ꝓcedūt ⁊ ostringunt cāe sanitatī aut egritudinis nisi ꝓpea: qr qñ addit eaꝝ ꝓcessio: accidit malitia dispōnis in corpore: cui⁹ erē'm est illud qō videm⁹ de eē vrine. Nos enim multotiēs retinem⁹ eā ꝓp occupationē q̄ accidit nob. cuȝ ergo cessam⁹ ab illa occupatione ⁊ volum⁹ mingere: fortasse fit difficile nob emittē vrinā aut accidit nobis ex ea mordicatio aut adustio. Et ꝑm hāc rōcinationē est ꝑmo in religs q̄ fluūt ex corpe nā aut ostrigunt in eo. ¶ Et ex accītib⁹ q accidūt in aīa q̄dā eoꝝ accītiū mouēt spm̄ ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa: sic̄ ira ⁊ gaudiū. Jra qdē mouet spm̄ motu forti. Et gaudiū qdē mouet spm̄ paulatim. Et q̄dā eoꝝ mouēt eū ab exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa: sic̄ angustia ⁊ tristitia ⁊ timoꝛ. Et q̄dā eoꝝ qdē mouēt eū ab exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa ⁊ ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa sil'r sic̄ helen doloꝛ. ¶ Et manifestū est q qñ spūs mouet: cū eo caliditas inata mouet: ⁊ multotiēs mouet sanguis. qō est: qr spūs ⁊ calitas inata sunt duo vapoꝛes in corpe. s. corpoꝛa q̄dā aerea ⁊ q̄dā subtilia. Et ꝺ̄ia inter vtraq; est q spūs est subtilioꝛ caloꝛe inato: ⁊ caloꝛ inat⁹ est grossioꝛ ⁊ pluris hūiditat. Et ꝓ motū haꝝ rez accit corpi vt calefiat ꝓs q̄ oꝛ aut ifridet aut deficcet aut hūectet: aut ꝑm

Super/fluitas corpoꝛis nālis qd

ꝓpōnē haꝝ q̄litatū. s. vt calefiat ⁊ exiccet sil': aut calefiat ⁊ hūectet: aut ifri. aut deficcet: aut ifridet aut humectet.

16 ¶ Oēs. n. res q̄s narrauimus necessario mutant corpus: q̄dam ex eis per seipsas: ⁊ q̄dam ex eis per causas alias medias.

Daly Laurē. ¶ Sex cāe sunt ex qb⁹ nō est excusatio corpi a mutatione corpis nec̄ia: qñ sunt nō ꝑm eq̄litatē aut intētionē. Tunc q̄dā eaꝝ mutāt corp⁹ sine dubio sic̄ facit aer. nā ipse ingredit corp⁹ cū ispiratione ꝓpect⁹ ⁊ arterias: ⁊ fiūt spūs corporis ꝑm silitudinē dispōnis ei⁹. qō est: qr corp⁹ expirat ⁊ expellit vaporē fumosum ⁊ attrahit aerē ex duob⁹ locis ⁊ duob⁹ modis. quoꝝ vn⁹ est ꝓ aptionē pectoꝛis: ⁊ alter ꝓ aptionē arteriaꝝ ex poris ei⁹. Et si nō eēt velocitas alteratōis aeris: apperet impssio ei⁹ in corpe in oi dispōne in q̄ mutat aer: verū aer decoquit ⁊ alterat in corpe: quare nō apperet impssio ei⁹ in ipso donec supfluat: ⁊ ꝓ hāc cām nō ifirmātur oēs hoies apud mutationē sbe aeris. Nā corp⁹ cui⁹ chim⁹ nō est ꝓparat⁹ mutat aerē ⁊ resoluit eū añq̄ alteret ab eo. Et q̄dā cāꝝ mutāt corp⁹ mediāte dispōnis aliaꝝ in corpe: ⁊ sunt ꝓparationes chimoruȝ ⁊ opl'onis. qō est: qr opl'o qñ mala est nāt ꝓperat ad ipsam corruptio ex causis additi⁹ in ea. Et sil'r ad chimos malos ꝓperat corruptio ex causis ꝓfozmib⁹ malitie eorum. Aer. n. qñ occurrit in corpe cū corpe rei recipientis impssionem eius mutat corpus mediatione illius rei.

¶ Et enim cūcta hec partim pspicue: partim ꝓ medias causas alterant corpus.

¶ Hec figdē oia ptim qdem euidēter: partim vo per alias cās medias alterāt corpus.

¶ Oia. n. hec: he qdem manifeste: he vo ꝓ medias causas alias alterant corpus.

Jaco. ¶ Primo nō q̄ ꝛs iste ser res nec̄io ⁊c. tm̄ differēter alterāt corpus nr̄m. Quedā. n. alterāt ipm imediate vt cibus potus: aer. Et intelligit ista imediate alterare: qr nō mediate aliquo istis causis extrinseco. Quedā aūt mediate vt somnus ⁊ qes mediāte dispōne humoꝛali ex ipso i nostro corpe derelicto. Et sil'r inanitio ⁊ repl'o. ¶ Iº nō q̄ ꝛs iste res dicant nec̄io alterare ⁊c. adhuc tm̄ hoc est multum ꝺ̄inter: qr q̄dam ꝓtinue vt aer: q̄dam iterpolate vt potus cib⁹ motus ⁊ sic de aliis. Non. n. semp mouemur: nec semp cibū sumimus: ꝛs nos semp alteret mot⁹ vel ei⁹ opp'. ¶ Sz circa dicta plures sunt difficultates. ¶ Primum du'. Non videt ser fore res istas non nāles: qr preter illas adhuc sunt celestes ifluētie corpoꝛi nr̄o nec̄io occurrētes vt lumē ⁊ influētia terra ⁊ aqua: ⁊ sic de multis aliis. Sil'r artes ⁊ ꝓsuetudines: fricatio ⁊c. ¶ Scōm dubium. Videt q aer nō debeat dici res nō nālis: qr aer est res nālis eo q aer est el'ntū. Elemētum aūt vnū ponitur de rebus nālibus: ideo ⁊c. ¶ Tz'du'. Quo cibus est res non nālis: qr vel anteq̄ sit trāsmutatus: vel postq̄ ē trāsmutatus ⁊ in sanguinē conuersus. Non p'm: qr tūc infrigidatio cordis ⁊ epatis a comestione lactucaꝝ non esset a re nāli nec a q̄ ꝓmitiua: qr non ifridat lactuca corpus nec post eius trāsmutationē. Nec ēt post est cā non nālis: qa ipsa conuersa in humoꝛes: notū est q non amplius est res non nālis. ¶ 4'du'. Non appet q somnus ⁊ vigilia sint res nō nāles: qr taȝ somn⁹ q̄ȝ vigilia sunt res nāles: q̄ ⁊c. Assumptū ꝓbat. Primo qr sunt opōnes. Scōo qr a nā ꝓueni ūt ad finē determināte intētum a nā. Sil'e argumētum adduci potest de motu ⁊ qete ⁊ accītibus aie. ¶ 5'du'. Non appet q inanitio ⁊ repl'o sint res non nāles. Primo qr sunt nāles opōnes: ergo ⁊c. pz ꝓna ⁊ lañs similiter. Scōo qr per repl'onē intelligit opō q̄ fit retētio vel ipsa res retēta: ꝛs nulluȝ istoꝝ. g. añs arguit. Non. n. res illa replēs: qr illa pōt eē nālis ⁊ ꝓter nām. Nec ēt motus ille: qr sic eēt mot⁹ ⁊ qes vt satis pz: nō ⁊c. ¶ 6'm dubium. ¶ Quid plus nos alterat: vel aer: vel cib⁹ ⁊ pot⁹: ⁊ videtur q sit potus aucte ꝑbi ꝓpble. Asserit. n. nos aq̄s magis imutare q̄ȝ aer. Jtē qr aer est loc⁹ nālis nr̄i cui⁹ est cō seruare locatū: vt coll'r. 4. phy. ⁊. 4. de celo ⁊ ꝓ plibus locis. Opp'm tamen videtur patere: qr aer nobis ꝓtinue occurrit ⁊ cibus interpolate: vt Sal'. 9. teraꝑ. ⁊ ideo ⁊c. ¶ Ad hec oia rñdet. ¶ Ad ꝑmum dī q aque celestes influētie terra oēs reducunt ad aerē: tales nāq; nō alterat corpus nr̄m nisi mediāte aere. ¶ Jdeo ꝓsiderare habēt has impssiones medici vt. s. ab aere ꝓueniūt. De aribus aūt ⁊ ꝓsuetudinib⁹ dī q nō alterāt nos nisi mediātibus iam dictis vt humiditas aquea mediāte aq̄ que reducit ad aerē. Cōsuetudines vo mediāte cibo potu motu ⁊ gete ⁊ sic de aliis vt ꝓz. Balenū aūt sil'r. Sz fricatio mediāte motu vel exercitio. Lz qdā dicāt al'r q non sunt nec̄io nr̄o corpi ocurrētes. ¶ Ad 1'm dī q aer nobis intrinsec⁹ ⁊ tāquā ps intrinseca nr̄i corpis exñs in nobis ē res nālis. Aer tñ exterioꝛ nos euētās attract⁹ p inspiratione est res nō nālis: ⁊ sic nō ꝓcedit argu. vñ iste due ꝓpōnes sunt cō cedēde: aer est res nālis: aer est res nō nālis: vt ꝓz. ¶ Et si arguit ꝺ̄: qr nullus ieuitabil'r nos alterat: ergo nullus aer est res nō nālis. ꝺ̄ia videt tenē p qd noꝛs rei nō nālis. Dōm negādo ꝺ̄iam: ad hoc. n. q̄ aliq̄ res dicaf nō nālis nō regrit q illa nobis nec̄io occurrat vel ineuitabil'r: ꝛs sufficit q ineuitabil'r ipsa vel consilis sibi nobis occurrat. sibi silis dico eiusdem denoiationis cum illa sub isto genere res non naturalis: ⁊ hoc sufficit. ¶ Ad ȝ'm dicitur q cibus sit conuersus: ⁊ adhuc postq̄ȝ uersus est: ⁊ humoꝛ ex eo gñatus pōt denoiari res nō nālis: ⁊ cā ꝑmitiua. Et cū arguit q nō de lactuca. dī q lactuca ante eius conuersionē pōt infridare coꝛ per simplicē alterationem ⁊ vapoꝛes. Et cū arguit q nō de ipsa ꝓuersa: qr ipsa ꝓtūc est res nālis. huic dī negādo ꝺ̄iam. nō. n. repugnat eādem rē ꝑm diuersas rōnes eē rē nālē ⁊ nō nālē: vt sanguis ex lactuca gñat⁹ ꝓ quāto est res corpalis ⁊c. est res nālis: ꝓ quāto tñ aliqd adhuc hȝ in eo a lactuca derelictum pōt dici res nō nālis eo q alterat sicut cā extrinseca. Et sic arguit q nō: qr tūc talis sanguis tal'r alteratus eēt cā ꝑmitiua qō eēt ꝑ Aui. 2. ꝑmi doc. 2. c. ꝓ ponētē nullam cām ꝑmitiuā eē corpalē. ¶ Sil'r: q̄ rōne ille sanguis foret cā ꝑmitiua: eadē rōnē humoꝛ gñat⁹ ex cibo putrido faciēs fe. putridā eēt cā ꝑmitiua: ⁊ ꝓ ꝺ̄ia daref se. pē dēs ꝓtinue a cā ꝑmitiua qō vī irrōnabile. ¶ Ad ȝ ꝓt dici ꝓcedēdo illū sanguinē vt hñs illā friditatē in se eē cāȝ dētem vel ꝺ̄iunctā. Et q Aui. voluit illas distingui soluȝ rōne: ⁊ ꝑm ȝ facili⁹ ꝓz sol'o. ¶ Ad aliud dī ꝓcedēdo ꝺ̄nē ⁊ q illud nō est ꝑ mētē auctoꝛ: ꝛs ꝑ mētē eoꝝ foret q data ref talis febris nō dependens a cā corpali: ꝛs. n. ista sit ꝓximitiua: ipsa tñ ēt est corpalis: vt ꝓz. ¶ Al'r dī q ille sanguis nūq̄ȝ erit cā ꝑmitiua saltē respectu dispōnis quam causat mō posito: ⁊ illa ꝓna nō valet: agit vt res non nālis. ergo est cā ꝑmitiua: ꝛs opȝ assumere q illa res nō nālis nō eēt cā corpalis: cui⁹ oppm̄ segtur ex casu. ¶ Ad 4'm dicit q accītia aie vt somnus ⁊ vigilia ⁊c. debēt dici res non nāles. ¶ Primo qr ⁊ si sint res intrinsece: alterāt tm̄ modo quo res extrinsece calefaciēdo infridādo ⁊c. quādo idebite approximant. ¶ Iº qr huiꝰ opōnes fiūt in corpoꝛe ac si ab extrinseco ꝓuenirēt, ꝑn'. n. ista operationes incipiunt a re: alia a corpe. s. aia: ꝛs postea terminent ad corpus. ꝓus. n. q̄ȝ fit ira: recipit ꝑm ire. s. apprehensio obiecti. s. in aia: deinde ꝓducit actus irascendi. Sil'r ꝓus q̄ȝ fiat somnus insurgit appetit⁹ aie ad qescēdum ab opōne vigilādi: ⁊ per ꝺ̄nās retrahit aia spm̄. Sil'r ⁊ in motu ⁊ qete volūtarijs. Et cū arguit q nō: qr sunt opōnes. negan/

da ē ꝓna. nō. n. oēs opōnes sunt res nāles: ꝛs solū ille q̄ nō alterāt corp⁹ tāquā res extrinsece. ¶ Al'r dī spal'r de somno a q̄busdā q somn⁹ nālis est res nālis: ⁊ ille non alterat: ꝛs bñ somnus nō nālis distinctus ꝑ nālē ⁊ ꝓter nām: ⁊ iste ꝓprie dī res nō nālis. hic. n. administratus ꝓueniēter conseruat: ipse aūt disconueniēter alterat. Hec rñsio non placet: nec video qūo somn⁹ nō nālis ꝓueniat in actu cō seruatiuo corpiȝ bñ sani. Al'r facili⁹ dī ꝓcedēdo somnū vigiliā ⁊ accītia aie motū ⁊ qetē eē res nāles: ⁊ ēt q sūt res nō nāles: ꝓ quāto alterāt ⁊c. ⁊ q nō repugnat idē ꝑm diuersas rōnes dici rē nālez ⁊ nō nālē: sicut caliditas nālis manusmet est res nālis: qua tñ supposita ventri ⁊ calefaciēte ipm ipse pōt dici res non nālis. Et nūc ex his ꝓz intelligēti sol'o. ¶ Ad 5'm dī q ceteris paribꝰ aer nos alterat plus ⁊ magis ꝓtinue. Lz hic qdā rñdeat cū multis distōnibus. Ad arg'm locus ꝓseruat locatū ⁊c. vide. 4. phyſi. Ad aucтem ꝑbi dicitur q ꝑbs vult in puo spatio aquā pluȝ nos imutare q̄ȝ aer vario modo: qr in puo spatio ꝓtingit aq̄s multū variari ꝑm dispōnes varicis mineraruȝ. Aer aūt in puo spatio manet vniformis q̄ñ. Et notū est hoc nō eē ꝑ dicta: qr non est puitas in varietate aeris ⁊ aq̄. vñ si aer foret tm̄ mutatus sicut aq̄: nulli dubiū: qr aer in puo spacio adhuc plus imutaret.

17 ¶ Et si perseueret ⁊ multiplicetur illa mutatio corrumpit sanitatem.

¶ Corrūpuntq; sanitatem.

Laurē. Leoni. ¶ Et sanitatem corrūpunt.

Antiq. ¶ Et corrumpit salutem.

Daly ¶ Vult q impssio cuiusq; cāe ser qñ perseuerat ⁊ multiplicaf sanitatē corrūpit: ⁊ facit accidere egritudinē. Et si nō perseueret ⁊ multiplicet: non facit accidere egritudinē sed mutat sanitatē mutatione q̄daȝ: aut ita q sufficit natura in eius sanatione: aut ita vt pcedat cū ꝑcessione ꝓseruationis: ⁊ destruit anteq̄ȝ faciat egritudineȝ accidere: sed mutat sanitatem mutatione quadam.

18 ¶ Et iā locuti sumus in oibus istis causis in libro nostro de regimine sanitatis.

Laurē. ¶ Ac de his seoꝛsum perfectum iam est: libro qui est de tuenda valitudine.

Leoni. ¶ Et de hoꝝ singulis seoꝛsum scripsim⁹ in tractactu: qui de salubꝛibus inscribitur.

Antiq. ¶ Et scriptum est de his oibus separatim: per singula in salubꝛium causarum negocio.

Daly ¶ Docuit in li'o regimie sanitatis in tractatibus ꝑmis ei⁹ regulas ꝓseruationis sanitatis corpoꝛ: que sunt in melioꝛe formaꝝ ⁊ corpoꝝ que declināt ab ea elōgatione paruа. Et docet in tractatibus postremis ei⁹ canones ꝓseruationis sanitatis corpoꝝ elōgatoꝝ a melioꝛe formarū elongatione in q̄ non puenit ad terminū egritudinis: et canones anteceſſionis ꝓseruationis corpoꝝ: que iam ex optata sunt super egritudinē adeo donec euaserint: ⁊ saluata sunt ab egritudine ante casum eius.

19 ¶ Et ista oia que narrauimus ex generib⁹ causarum: sunt tollerantia cōuersionē. Et quādo administrantur ꝑm qō opȝ: fiunt tunc conseruantes sanitatem. Et quando pertranseūt in equalitatem fiunt cause egritudinis.

¶ Iste est canon cōis in eo qō impmūt cāe ser. Nam ipse qñ administrant ꝑm q figuraf opl'oni corpiȝ. s. vt mēsureē in quātitatibus suis ⁊ suis q̄litatibus: ⁊ pribus vsus earum ꝑm q opȝ ꝓseruāt sanitatē. Et qñ administrant nō ꝛȝ q opȝ ⁊ ptrāseunt in illo: faciunt accidere egritudines

qñ pseuerat trāsit⁹ z multiplicat. Serua ḡ has ꝺditiões ſm ꝙ vnaquęq causaꝝ. 6. nō corrūpit ſanitatem z facit accidere egritudinē donec ptrāsitur in ea illud qō opꝛ z pseuerat illa trāsitio z multiplicat. Cui⁹ exē⁹ est: qz ſi cō/tinuat aliqs sanoꝝ comestionē ciboꝝ ca. z ptrāsit in eis illud qō opꝛz multiplicat ex eis: ꝓmutāt ꝫ trāsitū dua/rum ꝓp'onum ei⁹. Nam ſi nā est fride ꝓp'onis reducun/tur eam in ꝓmis ad eq̄litatē: deide ꝙuertūt eā ab eq̄lita/te ad malitiam ꝓp'onis ca. z pp illud est egritudo ꝓtaua magis z grossior pp vehemētiā lōgitudis eius a re nāli. Et ſi sit nā calide ꝓp'onis ifirmat ipm cū facilitate: z est egritudo eius minor z ꝓpinqor is acceptionis ꝓꝓ ꝓpinq/tatem longitudinis eius a re naturali.

Laurē. ¶ Lūcta ergo dicta gñia sanaꝝ cāꝝ māe q̄piam sunt: ꝺgrueq adhibite ꝓseruāt sanitatē. Incō/grue vero morbos cōmittunt.

Leoni. ¶ Dia igit nūc dicta gñia māe q̄dam sunt salu/brium cāꝝ. At vsu opportuno adhibito cause fiunt ꝓseruatrices: atq salubres. Sꝫ vbi a mō deliquerint: insalubres redduntur.

Antiq. ¶ Hec igit oia nūc dicta gñia salubriū causaruꝫ materiem q̄dam sunt: z cuꝫ cōpetenti vsu cāe sunt conseruātes z salutē prestātes: peccantes vō a contemperantia egre constituuntur.

Jaco. ✠¶ Nō ꝑ ex dictꝫ ꝺ istā ꝺnē q̄ fuit ꝓncipal'r intēta: q̄t sunt gñia cāꝝ ꝓmutātium nr̄m corpus: tot sunt gñia cāꝝ ꝓser/uātium. ꝓꝫ qz ꝑcise ser sunt illa gñia cāꝝ: z totidē sunt cō seruātia: ḡ z̄c. ꝓꝫ ꝺna z arguit' añs in lr̄a: qz oēs ille res approximate ꝙueniēti vsu ꝓseruāt corp⁹: incōueniēt āt alterāt z mutāt. ¶ Nota ꝙ iste ser res non nāles meta/phorice hic a Gal'. noiant māe: z sumit' ꝫ mō metapho/ra vt mā ꝺrio mō disposita varias z varias formas reci/pit. Ita ille ser res nō nāles vario mō approximate apte sunt recipe qñq ꝺnoiationē cāꝝ sanaꝝ: qñq egraruꝫ: z sic de alijs. Ideo ꝙueniēter vident posse dici materie: lꝫ ſm rei veritatem sint potius efficientes.

¶ Jam ergo manifestū est ex hoc ꝙ non opꝛz vt estimet ꝙ substātie rerū que sunt extra corpus ex eis que conseruāt sanitatem eius aut faciūt eam redire quādo separātur sint alie a substā/tijs rerum que faciunt egritudinem z conser/uant eam. Verum ipse eedem sunt qñq cause sanitatis: z quādoq cause egritudinis: z per comparationem ad aliquid sine aliquo.

Daly ¶ Cause ser faciūt sanitatem z conseruant eam: z faciunt egritudinem z conseruant eam. Faciunt quidem sanita/tem quādo egritudo est ꝓsens aut administrant' admi/nistratione que est contraria egritudini: sicut ſi infrigide/tur aer in egritudine ca. z sumantur cibi infrigidātes fa/ciunt sanitatem z destruunt egritudinem. Sanitatez ℞o conseruant: qñ ipse quando administrātur ſm configu/rationem conseruant sanitatem. egritudinez aūt faciunt quoniam quando sanitas est ꝓsens z administrantur non ſm ꝙ opꝛz z pertranseunt in ea z continuat' pertrāſi/tio in eo z multiplicat: faciunt egritudinem. Conseruāt ℞o qñ quādo ipse administrant' ſm ꝙ ꝺfigurant egri/tudini conseruāt eaꝫ: z ꝓpter hoc dixerūt antiqui ꝙ ista gñia ser sunt ex causis continētibus sanitatem z egritudi/nem. z Gal'. exponit hāc intētionem z dicit.

Laurē. ¶ Quocirca ꝑspicuū ex hīs est: vt nō alia substā/tia causa sana: sit alia egra. Sed eadem substā/tia ex habitudine interdum sana: interdum egra reddatur.

Leoni. ¶ Añ ēt liquet ex hīs nō alias ꝑter has: aut sa/lubres: aut insalubres a nobis existimari opor/tere. At easdē potiꝰ qñq ḡdē salubres qñq ve/ro insalubres: in eo qō ad aliquid esse.

Jaco. ¶ Itaq ℣o ex hoc iam manifestū est ꝙ nō alias quidem substantias earum que extra has rerū sanas nobis: alias ℣o egras arbitrandum est. Sed easdem ad aliquid: aliquādo quidem sa/nas aliquando ℣o egras factas.

✠¶ Prio nō ꝫ ex dictꝫ Gal'. satꝫ ꝓfuse colligi ꝫ duas ꝺnes seq̄ntes ex supi⁹ dictꝫ. ¶ Pria ꝺ. Preter cās supius enūa/tas. i. sex nō sunt alie cāe sane vel egre. s. q̄ nō fiūt aliquo mō reducibiles ad aliquā vel aliqs istaꝝ. ¶ 2ª ꝺ. Nō est ponēdū ꝙ illaꝝ ser aliq̄ sunt sane z aliq̄ egre: imo oēs in differēter sunt vel eē pñt sane vel egre ſm ꝙ ꝙuenient vl incōuenient approximant. Et hec expō cōuenit lr̄e libri mei q̄ sic stat. Itaq ℣o ꝫ iā manifestū est ꝙ nō alias qdē subas eoꝝ q̄ ex has reꝝ z̄c. Scōm aūt aliam lr̄am q̄ sic stat. Eoꝝ q̄ exteri⁹ reꝝ. nō vult nisi istā ꝺnē ꝙ nō sunt ali/q̄ res nō nāles q̄ sic sint sane ꝙ nō egre: z aliq̄ sic egre ꝙ nō sane. Et vocat istas res exteri⁹: qz tāq̄ res extrinsece sunt corpis alterative: vt supra expositū est. ¶ Scōo no/ta ꝙ hic nō sumit' suba ꝓprie: vt distinguit' ꝺ accīs: ꝫ su/mit hic sba ꝓ eēn'rei q̄ indifferēter ꝺ de suba z accidēte ꝓprie sumptis. Sic. n. cōiter dñt auctores subam albedi/nis eē distinctā a suba calitatis. i. eēntia: z sic sumit' hic. Et ꝓ sensus lr̄e. Subiūgit aūt ꝙ eadē cā in aliqd. i. in re spectu est qñq sana qñq egra: z sic de alijs.

¶ Quod est: qz qñ corp⁹ idiget motu: tūc exer/citiū est ei causa sanitatis: z ges cā egritudis. Et qñ corpus indiget ocio: tūc ges est ei causa sanitatis z exercitiuꝫ cā egritudinis. Et silr est dispositio in cibis z potib⁹ z religs reb⁹ alijs. Nam vnaquecq eaꝝ causaꝝ quando occurrit corpori ſm qō indiget ea z est quantitas eius cum quātitate necessitatis: est causa sanitatis. Et qñ occurrit corpori nō indigenti ea aut in plus est cū q̄titate necitatis: fit cā egritudis.

¶ Iste ſmo itell's est. Et sufficit vt rememoret' ex eo dispō/nis ciboꝝ z potuū. Nā qñ corp⁹ est idigēs eis z vtif ex eis quātitate necitatꝫ: fūt cāe sanitatꝫ: aut ꝓseruātes: aut efficiētes. Cōseruātes ḡ fūt: qñ administrant' in dispōne sa/nitatꝫ in hora q̄ corp⁹ indiget eis: z cū quātitate necitatis ei⁹ z spēs ꝓp'onis cāꝝ ofigurata est spēi ꝓp'onis ei⁹. Et faciētes sanitatē sunt q̄ administrant' in dispōne egritudis in hora q̄ corpus idiget eis z cū quātitate necitatꝫ eius. Et spēs ꝓp'onis eaꝝ ꝺria est spēi ꝓp'onis egritudinis. Jam ḡ oñdit Gal'. in tractatu. 10. li⁹ de ing. sanitatꝫ: ꝙ opꝛz vt dent' ifirmis qbusdā cibi eoꝝ z ſi sint in ꝓx̄ paroxiſmo nedū ab eo qō est post illud. Libi. n. z pot⁹ qñ administrā/tur infirmis in hora necitatis eoꝝ z cū quātitate necita/tis z cū spē q̄ ꝙuenit: faciūt sanitatē. ¶ Et ſm hāc fīm/dinē regit medic⁹ eē aeris ꝺtinētis z somni z vigilie z cō/strictionis z eūonis z mot⁹ z getis z accēſtium aie. Nam quidā medicoꝝ intrabāt ad virū ex ducib⁹ militū: z cor/pus ei⁹ iam ifridatū erat a debilitate calitatis inate z fe/cerāt eā redire ad iteriora corpis ei⁹ donec extincta erat. Dixit ḡ medic⁹ regi: ꝑcipe auferre arma hui⁹ ducis ser/uiētib⁹ qbusdā ꝺ circuitu ei⁹: z ꝑcipe eiꝫ vt faciāt illō qō dicā. Dixit ḡ res qbusdā seruiētib⁹: facite qō ꝑcipiet vo bis medic⁹. Dixit ḡ medic⁹: tenete hūc ducē ducētes z fa/ciētes donec cadat ei ℔ aut ℔. Excitata est ḡ ei ꝓ illud qō fuit ex eo fortitudo ire: qꝛ saliuit duꝛvt accipet arma sua q̄fuit: z nō iuenit ea: z ñ cessauit medic⁹ excitare naturā donec sciuit ꝙ iā ꝓsecut⁹ erat necitatꝫ q̄titatē. Quieuit ḡ ꝓ illud egri⁹ ducis z redijt ꝓ illud sanitas ei⁹. Et cōparia ℔ opōnis me⁹ fuit mīta valde. Et de ꝓpetate ei⁹ q̄ meret nomē b⁹ artꝫ ex medicis ē vt faciat ea. Et Gal'. iā edidit li/brū de hac itētiōe ſm hāc silitudinē singularē: quā noia/uit. Neguai ꝓnosticatiōis. Et narrauit ex ea in libris suis z in expōnibus librox Hip. narrationes multas.

Laurē. ¶ Ubi. n. corp⁹ indiget motu: exercitatio sana: ges egra hētur. Ubi gete idiget: ges sana est: exercitatio egra. ¶ Nec secus de cibo: potu z alijs oibus dōm est. Unūqdq. n. vbi egenti corpi adhibeaꝫ cū ꝓpria quātitate z q̄litate: sa/num efficitur. Ubi vero aut nullo pacto egen/ti corpori ꝑcipiatur: aut nequaq congrua mensura morbosum consistit.

Leoni. ¶ Nam vbi motū corp⁹ desiderat: exercitatio q dem salubris: ociū aut insalubre. Quū ℣o eget gete ociū quidē salubre: exercitatio aūt insalu/bris. ¶ Eodē mō de cibis: z potib⁹: z de alijs oibus statuēdū. Hoꝝ. n. singula q̄ (vt neces/sitas corpis exigit) cū mēſura: ac q̄litate oppor/tuna adhibēt: salubria fiūt. At cū citra oēz ne/cessitatē: ac ꝑter modū afferunt insalubria.

Antiq. ¶ Quādo sigdē motione idiget corp⁹ gymna/ſiū qdem sanū: ges ℣o egra. Quādo ℣o gete: quies qdem sana: egrū ℣o gymnasium. Silr ℣o z in cibis z in potibus z in alijs omnibus. Singulum. n. si indigenti corpori adducatur z cum cōpetenti q̄titate z q̄litate: salubre fit. Nihil ℣o indigenti oīno oblatū aut nō in cō/petēti mēſura z quātitate egrū constituit.

Jaco. ✠¶ Nota q̄lꝫ istaꝝ reꝝ nō nāliū ſm ꝙueniētē q̄litatem et q̄titatē corpi approximata corpi idigēti. i. ꝙueniēter dis/posito z̄c. est sana: eō vitiuꝫ qō recitat Daly: qz ira qñq pōt eē cā sana: vt exēplificat de milite infridato z in poꝛis oppilato: q ꝙocat⁹ ad irā a quodā medico subito libe/ratus est: ita ꝙ ira ꝙueniēter approximata illi fuit cā sa/na: que tñ si cholico febriēti cholice fuisset approximata nō ꝓtulisset: ſꝫ ꝑduxisset ad icendiū. Qō ēt ira in regimīe sanitatis sit approximāda coll'r ꝓma tertij. ca. 20. de regi. lactationis pueri z̄c. Fletus. n. paruus ꝺfert ante lecta/tionē: qui nō fuit nisi aliquali ira vel tristitia superuenīē te. z colligitur eadem ſnia. 3. fen. 1. caꝑ. de hylisty. vbi do cet inducere tedium rei dilecte z̄c.

22 ¶ Et ista duo sunt intētiones due in vnaquaq causarū sanitatis z egritudinis. s. species rei q occurrit corpori z quantitas eius.

Daly ¶ Sermo ei⁹. Ista duo sunt: est dictio cōprehēdens q̄tita/tem z q̄litatem cuiusq causarū sex. Et iam nominata est in hoc ſmone species q̄litatis rei z quātitatis.

Laurē. ¶ Ac duplex intentio circa sanum: egrūq est rei adhybite qualitas ac quātitas.

Leoni. ¶ Atq he due sunt circa salubre: z isalubre ite/tiones: rei. s. q̄ adhibeē q̄litas: ac q̄titas.

¶ Et he sunt due cōsiderationes circa salubre z egrū. s. q̄litas z quātitas eius qō offerē. Antiq.

✠¶ Nota in ista parte vult Gal'. istam conclusionem: ex parte eius quod offertur corpori sunt considerande iste conditiones due. s. quantitas z qualitas eius quod of/fertur: puta ꝙ sit quale z quātum oportet. Jaco.

¶ Et nō opꝛz vt noieē hora necessitatis intentio tertia cuꝫ istis duabus quasi sit res alia ab istis duabus: cū sit cōprehēsa in his vtrisq. 23

¶ Ista duo sunt quātitas eius z q̄litas: quo indiget cor/pus ex vnaquaq cāꝝ sex. Et ꝑter hoc nō nominat' hora necessitatis intētio tertia que sit ꝑter quātitatem z qua/litatem. Et Gal'. ꝺterminat hoc in sermone. Daly

¶ Inferre aūt tps ceu tertium ab his diuersuꝫ alienum est a ratione: quando quidem in his ipsis contineatur. Laurē.

¶ Neq. n. est rōni ꝓsentaneū: ēt tpis occasionē q̄ in his que dicta sunt ꝓtinet: veluti tertiū ali/qō ab eisdē diuersum: introducere. Leoni.

¶ Et enim tēpus velut alteruꝫ aliquod ab his tertium inducere in his que dicta sunt conten/tum: non bene dictum est. Antiq.

✠¶ Nota in ista parte vult Gal'. ꝙ tps nō est ꝺditio istis duobus sup addita: sed includitur in his. Jaco.

¶ Quod est: qz si corpus idiget obuiatione ali cuius spēꝝ cū alia quātitate: tūc manifestuꝫ est ꝙ obuiatio eius qō occurrit ei est in hora in q̄ indiget: z nō ē facta hora necessitatis ex eo qō opꝛz vt ꝓsiderēt in eo ad locū: nisi qz corpus qō mouet z resoluit z mutat velociter idiget ſm quātitatem spēi mutationis ei⁹ in horis diuer/sis: vt sint res qbus itendit ad iuuamētum ei⁹ spēꝝ diuersaꝝ. Jam ergo manifestū est ex hoc ꝙ hora necessitatis nō est intentio tertia que sit absq gñe primaꝝ duaꝝ intētionum. Verūtñ nos vtimur ea iam ſm viam doctrine multo/tiens ꝓpter causam quam narrauimus. 24

¶ Cā quā narrauit est ꝙ corp⁹ cū mutet z alteret idiget i horis diuersis: diuersis reb⁹: sicut idiget in estate eo qō infridat: in hyeme eo qō calefacit. Fit ergo hore iudiciū faciēs nēcio mutationē q̄litatis z quātitatꝫ cuiusq cārū .6. Et reliduum sermonis eius intellectum est. Daly

Hore iudicium.

¶ Si. n. re tali ac tāta opus est sez z ꝺgruo tēpo/re adhibeaꝫ neēe est: atq iccirco tps inducit: qz corp⁹ morti obnoxiū est: ac facile mutatur z fluit: acꝑ diuersitate mutationū alias alijs sub/ditijs indiget. Quapp tēpus in his que sunt dicta genere tertiū n equaq est: sed ad facilio/rem doctrinam sepe numero tanq tertio vti/mur ob causam predictam. Laurē.

¶ Si. n. tali z tāta re allata egeat corpus: nemi/ni dubiū qn ēt in tpe opportuno afferatur oc/casio. Siqdem tpis inde ortū habet: quoniam fluxibile: ac facile mutabile est mortale cor/- Leoni.

pus:ac ꝓ transmutationis mō altꝰs alio tpe eget auxiliꝰ. Quare nō est tertiū aliqđ ꝓter ea q̄ dcā sūt:tps. Sepi⁹ aūt eo tā q̄z tertio quodaz ob eā q̄z dixim⁹ cām ad docēdū vti ꝓsueuim⁹.

Antiq. ¶ Si.n. idiget corp⁹ tāta ⁊ tali oblatione: manifestū est qm̄ ⁊ �means tps oportunū offerē. Et gña tio indigētie tpis est ex eo qđ fluxū est ⁊ mutabile. Et mortale corp⁹ indiget �means mutationes alias alterātium ⁊ alias adiuuātiū. Itaq̄z non est qdem gña tertiū in his que dicta sunt tps. Ad doctrinaz vo plerūq̄z quasi tertio vtimur ꝓpter eam que dicta est causam.

Jaco. ✠¶ Nō i ista pte Gal'. vtiē b breui arg^o. Si res offerē q̄t ⁊ quāta oz nēcio offerre qñ oz. Gal'. ꝓnam notā dimittit: añs ꝓbari pōt: q⁊ ex opposito ꝓnitis segt op^m añtis: q⁊ si nō offerē qñ oz: g̃ tūc nō oz tale ⁊ tm̄ offerre: ⁊ p ꝓns ñ offerē quātū ⁊ q̄le oz. ¶ Et gño idigētie tpis. Nota ista lra pōt hīe duplicē expōnē vl introductionē. ¶ p q̄ Gal'. assignat i ꝓposito cās q̄re cōit ponit ꝫ ꝓdō distincta a duabus ꝓcedētib⁹: scē et morales cōit ponūt q̄si vnā de circūstātijs ꝓsiderādis: ad b q̄ actio vl opō dicaē laudabilis vel vituose fcā. Dui⁹ āt cās assignās Gal'. dic q̄ tpis gño. i. introductio ꝓsiderōnis tpis a ꝓxīb⁹ fit pp b q̄ corp⁹ ē fluxibile variabile ⁊ mobile: q̄ oia nō fiūt nisi i tpe: iō in tpe egrif varia ⁊ varia dispō iudicās aliud ⁊ aliō offerendū eē: q̄re antiq posuerūt tps aliā ꝓdōnē ⁊c. ¶ Alia itroductio ē q̄ Gal'. vtiē alio⁹ ad pbādū tps nō eē aliā ꝓditionē ⁊c. Arguit sic. nō fit varietas oblationū varijs tpibus nisi pp variā dispōnē i corpe reptā: g̃ tps nō ē alia ꝓsideratio ⁊c. ꝓna vō nota: ⁊ añs sat⁹ ipse declarat: verūtn antiq nō frusta posuerūt tps eē tertiā ꝓdōnē: q⁊ iuuat ad manifestā doctrinā: ſz tm̄ illa ꝓsideratio icludit⁹ i iā dictꝫ. Utra q̄z expō bona ē. ¶ Pri^m du^m. Vī q̄ nō sint solū due ꝓsiderationes ꝓsideradē. s. quātitas ⁊ q̄litas. p̄ q⁊ ꝓter illas oz ꝓsiderare corpis idigētiā: vt colr i lra. Sil'r 2° q⁊ stat ci/bū eē ꝓnientis quātitatꝫ ⁊ q̄litatis: ⁊ tm̄ forē min⁹ dēſuz iō oz ꝓsiderare ōbitū modū sbe cibi, 3° q⁊ oz ꝓsiderare or dinē ciboꝝ iter se q⁊ sit ponēdus, 4° q⁊ nō solū oz eē debite q̄litatis ⁊ q̄ztitatis: ſz ipm eē debite ꝑparatuz ideo ⁊c. ¶ 2^m dubiū. Vī q̄ tps sit 3^s ꝓdō addenda ⁊c. q⁊ varietas tpis variat ꝓsiderationē q̄litatis ⁊ quātitatꝫ ei⁹ qđ offerē ⁊ total'r mutat itētionē i ope. g̃ ⁊c. ꝑz ꝓna ⁊ añs arguit: q⁊ tpe ml'tū frido ⁊ ca. nō dam⁹ pharmacū: i ꝓbustione ñ stomam⁹ ⁊c. de alijs g̃ ⁊c. ¶ Ad p^m istoꝝ dō a qbusdā q̄ sub debita q̄litate ⁊ q̄ztitate ꝓphēdit idigētia. Si.n. q̄ztitas ⁊ q̄litas ei⁹ qđ corpi approximat ē ꝓueniēs ei: g̃ corpus idiget. Sz op^m vī velle Gal'. i lra. vī. n. velle quātitatē ⁊ q̄litatē ei⁹ qđ offerē posse absolui a corpis idigentia dū igt i lra. Singulū. n. hoꝝ si idigēti corpi adducaē i cō petēti q̄ztitate ⁊ q̄litate salubre fit: nihil vō idigēti oio ob latū ⁊c. Ecce q̄ exēplificat a ꝓuenīēti q̄litate ⁊ quātitate posse absolui idigētiā. Sz ad b p̄ dici q̄ b nō inuit: ſz q̄ ad maiorē facilitatē doc' dix̄ si offeraē idigēti lz debita q̄litas ⁊ q̄ztitas iferat idigētiā. Et ꝓñr qñ subdit nihil vō i digēti nō itellexit q̄ si debita q̄ztitas ⁊ q̄litas q̄ p⁹erat debita corpi idigēti offeraē: postea vō nō idigēti faē corp⁹ egrū: q⁊ iā nō ē ampli⁹ debita. Quidā aūt dñt q̄ idigētia ē alia ꝓsideratio seu ꝓdō ꝓsiderāda: ſz illa tenet se ex parte corpis. Et Gal'. voluit q̄ ex pte ei⁹ qđ approximat debemus ꝓsiderare solū quātitatē ⁊ q̄litatē: eo q̄ solū q̄ztitate ⁊ q̄litate nō trāsmutat illud qđ offerē. Et hic p q̄litatē itelligo oē illō qđ offerē q̄le: p quātitatē m⁹ti^{nem} paucitatē diuturnā: ⁊ sic de alijs q̄ ad q̄ztitatē reduci pñt. ¶ Ad 1^m q̄ dō q̄ defitas ⁊ raritas cibi: sil'r ꝑpatio ei⁹ reducunt ad q̄litatē. denoiauit. n. cibū q̄lē. Ad ꝓfirmationē ꝑz ⁊c.

¶ Et cū eēntie cās sanitatis in qbus locuti sumus ⁊ reliquaꝝ causaꝝ sanitatis de qbus non sumus locuti ⁊ nō necessario aduenīūt corpori: sint per istas intētiones duas: tūc opz vt intēdamus ad illas cās ⁊ iueniam⁹ eas in eis.

¶ Sed cum in his intentionibus tum alie cause sane: tum etiam ꝓpositum genus est: rursus eas ipsas causas recensebimus.

¶ Qm̄ vō in his ipsis intētionibus: ⁊ alie cause salubres: ⁊ id qđ ꝓpositum est genus continetur: rursus easdem repetamus.

¶ Qm̄ aūt in his ꝓsiderationibus duabus sunt alie ⁊ alie cās salubriū. Et nūc nobis ꝓpositus est hoc genus eaꝝ: rursus repetamus eas.

¶ Duaꝝ itētionū vna ē q̄ itur ad ptē q̄^{ti} cāe: ⁊ alt'a q̄ itur ꝓxīus eq̄litatē ⁊ q̄ztitatē: ⁊ ille cāe sūt gña cās sex q̄ ꝓuāt sanitatē ⁊ egritudinē. Añ g̃ aliqs vult ꝓseruare sanitatē intēdat ad ista sex gña causaꝝ: ⁊ ingrat ex vnaquaq̄z earū id qđ sit iuuamētū in sanitate tm̄: ⁊ admīstret illud cō pozi ꝑm illū modū. Et Gal'. deteriat būc modū ⁊ dicit.

¶ Dico g̃ q⁊ si corp⁹ ē ꝑm meliorē formaꝝ: dē de aer q occurrit ei ē eq̄lis: tūc illō qđ ꝓuenit ei est eq̄litas sana: exgete: ⁊ motu: ⁊ sōno: ⁊ vigilijs: ⁊ eo qđ ꝓcedit: ⁊ relīqs q̄ dixim⁹ ante.

¶ Optime igit ꝓparationis corpi: vbi circūmēs aer fuerit moderat⁹: ꝓgruēt et alie cause moderate: q̄s prime docui: puta qes: motus: somnus: vigilia moderata: ⁊ que ingeruntur atq̄z egeruntur moderata.

¶ Optime igit corpis ꝓstōni cū circūfusus aer fuerit in tēperie positus: eaꝝ reꝝ de qbus nuper dixim⁹: getis. s. ac motus: somni vigilie: ⁊ eorum que assumuntur: atq̄z excernunt q̄ztūtas moderata conueniet.

¶ Perfecte igit ꝓpōnis corpis qñ sigdem bñ tēperatum fuerit ꝓtinens: ꝓueniet vt sit tēperātia ⁊ alioꝝz pfecta: de quibus modo dixim⁹ quietis scilicet ⁊ motionis ⁊ somni ⁊ vigilie et oblatoꝝ ⁊ egestoꝝ.

¶ Dixit aūt sex gña cās ⁊ nūauit b ex eis qnq̄z. Una earū est ꝓtinēs. Scda est mot⁹ ⁊ ges. Tertia est somnus ⁊ vigilie. Quarta est cibus ⁊ potus: ⁊ noiauit hās id qđ suscipit. Quinta est ꝓstrictio ⁊ pcessio: ⁊ noiauit eam illud qđ ꝓcedit. Et tacuit de gña sexto ⁊ est accītia aialia. Et non tacuit de boc: nisi qñ rectificās ⁊ medicās accidentia aialia nō est ars medicine. Uer rectificat ea ⁊ curat ea ars alia q̄ est aut ꝑbia aut leges. Et qñ mēsurat ea medicus: tūc mēsuratio illius est per spēs que est ꝓter medicinam: ⁊ est alia spēs ꝑbie aut legum species.

¶ Et qñ corpus est ꝑm illā formā ⁊ aer est ineq̄lis: tūc opz vt ꝓsiderē quātum recessit aer ab eq̄litate: deinde inclinent cāe ille alie ab eq̄litate ad diuersitatē partis: ad quā ꝺclinat aer per quātitatem: qua recessit aer ab equalitate.

Laurē. ¶ Sz vbi fuerit imoderat⁹ tm̄ a mediocritate recedēdum: q̄ztum a mediocritate variat.

Leoni. ¶ Cum vero aer a temperie recesserit: tm̄ a mediocritate euariare oportet q̄ztus fuerit ab optima temperantia recessus.

Antiq. ¶ Quādo vō distemperatum fuerit ꝓtinens: intantum ⁊ contemperantias minui oportet: inquantum eucrasia corrupta fuerit.

Daly ¶ Jam docuit in cap. qđ est añ illud vt ingrat in ꝓseruatione sanitat⁹ qđ est in meliori formaꝝ eq̄litas in vnaq̄z cāꝝ. Quare infridet aer cal'z: ⁊ sicc⁹ humectet cū effusione aq̄rū ⁊ flabellīz: ⁊ roratione aquaꝝ ab alt'z: ⁊ ramis arboꝝ ⁊ herbis ⁊ odoriferis fructib⁹ infridantib⁹ ⁊ humectantib⁹: ⁊ sessio sit in palatijs ⁊ domib⁹ subterraneis: ⁊ apertio portaꝝ aeris septēptrionalis. Et calefiat aer frigidus cū accēsione igniū: ⁊ cooptura: ⁊ aptione portaꝝ: ex qb⁹ intrāt radij solis: ⁊ clausione portaꝝ aeris: ⁊ cessione sup illud qđ calefacit corp⁹ ⁊ cooptura: ⁊ vl'r ingredi donec aer fiat eq̄lis. Sil'r ingrat vt sit illud qđ comedit ⁊ bibit in q̄litate sua eq̄le ⁊ q̄ztitate. Et sil'e hui⁹ ingrat in vnaq̄z cāꝝ sex. ¶ Et docuit in b cap. cañ. 1um qui est. Si declinet aliq̄ cāꝝ sex ab eq̄litate: sciat q̄ztā est q̄ztitas declinationis ei⁹ ⁊ sūma q̄ztitatis ei⁹: deinde ingrat rectificatio illi⁹ declinatiōis ⁊ destruat illud qđ fecit eaz accidere in corpe: ⁊ inclinet residuū causaꝝ ad ptē ꝓxiaz parti declinationis illi⁹ donec fiat p illud in corpe impressio rectificās impssionē illius: ⁊ sint ꝺue due impssiones ⁊ destruat vnaquaq̄z cāꝝ alterā: ⁊ remaneat eq̄litas que est in meliore formaꝝ seruata ꝑm illud qđ fuit. Et posuit aerem exē^{m} hui⁹ canonis. Et ꝑmo eius est itell's. Et Gal'. quidē aggregauit canonē p^m in quo dixit ingratur vnaquaq̄z cāꝝ vt iueniaē in sanitate ei⁹ eq̄litas in quātitate eius ⁊ in ipsius q̄litate. Et cañ. 2^m in quo docuit illud qđ opz facere qñ declinat aliqua causarum ab equalitate. Et dixit in vtrisq̄z simul hunc sermonem.

28 ¶ Et oportet vt ponatur equalitas in qualitate aeris: vt nō horripilet corpus ꝓpter frigus suum: ⁊ non sudet propter calorem eius.

Laurē. ¶ Intētiones mediocritatis st̄ i aere qdē circūeūte: vt mīme rigeaz pp frig⁹: nz sudeꝫ pp estū.

Leoni. ¶ Hi vō st̄ mediocritatis termi: i aere qdē ambiēte: vt nz horreat pp frig⁹: nz sudet pp estū.

Antiq. ¶ Cōsideratōes vō ꝓtēpantie i ꝓtinēte he qdē sunt: vt nz rigē p frig⁹ neq̄z sudare pp estū.

Daly ¶ Q̄z est: q⁊ iter ista duo est eq̄litas in q̄ztitate aeris.

29 ¶ Et in exercitio: vt p̄cipiat corpus quiescere quando incipit in corpore lassitudo.

Laurē. ¶ In exercitatione aūt vbi p̄mum ceperit sudare: corpus statim quiescere necesse est.

Leoni. ¶ In exercitijs autem: cum primum lassari ceperit corpus: confestim quiescere.

Antiq. ¶ In gymnasijs vō quādo p̄mum incipit dolere corpus: quiescere statim remedium est.

Daly ¶ Iste est termin⁹ eq̄litatis in motu q̄ est exercitiū: ⁊ itelligit ex eo eq̄litas q̄ est in qete. Et est vt p̄cipias motū qñ qtētū est corp⁹ cū qete: ⁊ idiget exercitio qđ expirare facit ex musculis supfluitates contētas in eis.

30 ¶ In cibis vō est sanitas digestionis: ⁊ equalitas egestionis in qualitate sua ⁊ dispone sua.

¶ Dum ex cibis bonis quādo non digerūtur: chimus generetur malus: ⁊ ex cibis malis generet chimus laudabilis: dicit Gal'. digestione tm̄ quādo per ea generat chimus laudabilis. Eq̄litatis vō digestionis opz vt sit q̄ztitas ꝑm cōparationē supfluitatū eius qđ sumit ex cibis ⁊ vt sit in eēntia lene ꝓtinuū: cui nō sit odor horribilis valde: ⁊ color eius trahat ad citrinitatem ⁊ egrediat in hora ꝓsuetudis. Et opz vt intelligas cōparem eius in eq̄litate eius qđ bibit: ita vt ꝓsideres ēt in vrina: qm̄ ip'a significat dispositionem digestionis in venis. Daly Chimi diuersi canon.

¶ In edulijs ꝓcoctionis diligētia: excrementi/q̄z mediocritas in quātitate ⁊ qualitate. Laurē.

¶ In cibis aūt coctionis pfectio: ⁊ excremētorum modus: in q̄li: q̄ztoq̄z conueniens. Leoni.

¶ In cibis vō perfectio digestionis ⁊ egestionis modus ꝑm quātitatem ⁊ qualitatem. Antiq.

✠¶ Nota q⁊ ex duob⁹ docet nos cognoscere Gal'. debitam mēsuraz cibi ⁊ pot⁹, p̄ quidē ex opōne digestiua: q⁊ si stomachus facil'r tolerat tātam quātitatē cibi ⁊ pot⁹ vt nō aggraueē: nec habeat fluctuationes nec eructuationes: signum est q⁊ illa cibi quātitas fuit sic ꝓportionata: ⁊ simiter q̄litas. vbi aūt oppo^m: nō. 2° ex exeūtib⁹. si. n. ex exeūtia sunt bene digesta ⁊ quātitas ꝓportionata cibo ⁊ potui: ⁊ vina cōpetētis coloris ⁊ sube: fig^m est cibum illum fuisse in q̄litate ⁊ quātitate ꝓportionatum. Jaco.

¶ Et qñ corpus est ꝑm meliorē formaꝝ: tunc quātitas appetitus in eo est equalis quantitati digōnis. nō ergo indiget mēsuratore qui mensuret quantitatem ei⁹ qđ suscipit. qđ est: q⁊ corpus quando est ꝑm meliorem formarum: tūc quātitas quam appetit ex eo quod suscipit est quantitatis quam potest digerere. 31

¶ Nam oñsum est in eo quod ꝓtēr̄jt q⁊ qñ stomachus est ꝑm rem nālem: tunc appetit illud qđ est conueniēs complōni eius: q̄ꝓpter excepit in hoc sermone esse appetitus. sequtur. n. in eo qñ sanitas est inuēta in stō ꝑm meliorem formaꝝ: vt homo appetat illud qđ ꝓuenit ei ⁊ non appetit in eo additionem nec diminutionē. ergo est natura eius mēsurans q̄litatem ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ quātitatez eoꝝ: ⁊ non indiget adiutorio medicine extrinsecus. Daly

¶ Leteꝝ in his appetitus eq̄tur quodāmō cōcoctioni. Quo fit vt nō opus sit p̄ceptis: ac regulis quātitatē adhibēdoꝝ dimetiētib⁹. Naz optima nā quātū appetit: tm̄ bñ cōcoquit. Laurē.

¶ Equalis vō in his quodāmō est coctioni appetitus. Quare neq̄z p̄side egēt: qui singulorū. que assumunt quātitatē metiat. Optima sigdem nā: quātum appetit: tm̄ ēt cōcoquit. Leoni.

¶ Equat vō quodāmō in his ozesis digestioni: ita vt p̄ceptore non indigeat quantitatem in oblationibus metiente. Optima enim natura tantum appetit quātum digerere potest. Antiq.

✠¶ Nota q⁊ appetit⁹ ⁊ digestio in hoc stō quodāmō eq̄ntur que. s. ꝓportionant. cui⁹ causa est: q⁊ in corpe ꝑm habitudinē totius tpamento vtutes bñt inuicē ꝓportiones debitā ⁊ subordinationē: q⁊ appetitiua vtus subordinat digestiue: iō hz ad illā optimā ꝓportionē. Optima aūt ꝓportio videt q⁊ tm̄ ⁊ tale p̄cise appetat quātū ⁊ q̄le digerere pōt bñ: iō ⁊c. Oppo^m aūt ꝓtingit in corpib⁹ distēpatis vt colligi pōt. 2° hui⁹. cap. de signis discrasiaꝝ stomachi. Jaco.

¶ Dum. Quia tũc videret q tpat⁹ ñ idigeret medico ꝛc. Negãda ẽ ꝓsia: qꝛ nó cogĩscit cibo⁊ quãtitates: ẽt pp mas ꝓsuetudies ⁊ ꝓuersatiões põt assuefacẽ ad plus comedẽdũ ⁊ appetẽdũ. qꝫ ꝛc. ¶ Q3 optia nã nõ p̃cise tm̃ appetit: arguit qꝛ ʒ ꝑmi p̃cipit in regiõe sanitatj ñ eẽ vsq; ad saturitatẽ comedẽdũ q3 nõ eẽt ñ tm̃ p̃cise appeteret. Forte oꝫ illũ cañ. itelligi in vistẽpato: cuj⁹ digestio supat appetitũ. ¶ Cõtra tũc semp hñs stõchũ cal'm dẽret vltra saturitatẽ comedere: qꝛ digõ supat appetitum ꝛc.

32 ¶ Et silr dispõ in quãtitate somni. nã. n. mẽsurat quãtitatẽ ei⁹ q̃ indiget ex somno in corpore q3 est ꝑm meliorẽ formaꝫ: ⁊ nõ recedit ab eo somn⁹ nisi qñ cũ eo remanet necessitas eius.

Paly. ¶ Intellige silr buic eidẽ in vigilia. Nã. n. sufficit mensurare illud ⁊ facẽ ipm currẽ ꝑm quãtitatẽ necitatis absq; adiutorio medicine ẽt. Et sermo eius intell's est.

Laurẽ. ¶ Simili mõ nã ipsa somni metik quãtitatem in habẽtibus optimã preparationẽ: ac excitantur a somno: qñ corpus nõ insup indiget.

Leoni. ¶ Sic ⁊ somno modũ ipsa nã p̃finit: his q optimã corpis ꝓstõez sunt sortiti: ⁊ tũc a somno excitank: cũ corp⁹ ampliori gete nõ eget.

Antiq. ¶ Ita vo ⁊ somni quãtitatẽ metik ipsa nã i his qui sunt in optima cõpõne: ⁊ gescũt statiz dormientes cũ non amplius indiget corpus.

Jaco. ✠ ¶ De somno patet satis.

33 ¶ Et qñ est regimẽ ei⁹ hoc regimẽ non accidit ei lesio penit⁹ in ꝓcessiõe ei⁹ q3 ꝓcedit ex eo cũ egestione ⁊ vrina ⁊ resolutione corpis totius: qm̃ equalitas eius q3 sumitur ex cibo ⁊ potu exigit vt sint egestio ⁊ vrina ꝑm dispõnem ꝑm q sunt in sanitate. Et equalitas exercitij indiget vt sit q3 resoluik in corpore toto ꝑm dispositionem eius q3 resoluitur ex sanis.

Paly Sanitatis corpis ꝑ meliorẽ formaꝫ regimẽ m'tipl'r ¶ Dixit Hal'. i regie sanitatj corpis q3 ẽ ꝑm meliorẽ forarũ eq̃litatẽ aer] ⁊ eq̃litatẽ mot⁹ ⁊ qet]: ⁊ eq̃litatẽ cibo⁊ et potuz: ⁊ eq̃litatẽ sõni ⁊ vigilie. Et remãsit sup eũ ex eo q nõ dixẽ eq̃litatẽ ei⁹ q3 ꝓcedit ⁊ ꝓstrigik. Docet g̃ i ꝟ sermone q regimẽ qñq; ẽ ꝟ ꝟ q dixẽ ex eq̃litate. Et tũc sequẽ ipz vt sit illq3 q3 ꝓcedit: ⁊ ꝓstrigik ẽt ꝟ eq̃litatẽ: ⁊ vt egestio qdẽ ⁊ vrina sint eq̃les pp eq̃litatẽ cibo⁊ ⁊ potuũ i q̃ztitatib⁹ eo⁊ ⁊ q̃litatib⁹ ipo⁊: ⁊ pp bonitatẽ digõnis ⁊ sanitatẽ opõnũ nãliũ. Sz ⁊ illq3 q3 resoluik ex toto corpe ẽ ꝟ eq̃litatẽ pp sanitatẽ opõnũ nãliũ: ⁊ pp exercitiũ tpatũ q3 expirare facẽ: ⁊ resoluit supfluitates lacerto⁊ cũ eq̃litate.

Laurẽ. ¶ Quinetiã ipsis ita viuẽtib⁹: ꝑ excremẽta aut excretiones alui: vrine: ac totj⁹ corpis nihil cõmittik. Illa nãq; mediocritas adhibẽdo⁊ sana reddit. Toti⁹ aũt corpis spirationẽ exercitatio moderata efficit salutarem.

Leoni. ¶ Cũq; talẽ victr̃ónẽ adhibuerit: nullũ est i eo rũ excremẽtis delictũ: q̃ vel ꝑ vẽtrẽ: vel ꝑ vrie meat⁹: vel ꝑ totũ corp⁹ egerunt. Nã ꝓza qdẽ ex mõ eo⁊ q̃ assumũk tpanẽ totũ vo corp⁹ saluberiter pstari facit exercitij vsus moderatus.

Antiq. ¶ Et ita eis dieta vtẽtib⁹ in egestionib⁹ nihil derelingtur circa vẽtrem ⁊ vrias ⁊ totũ corpus

has. n. egestiones tpantia metik oblationum: ꝑm vo totum corpus respirationem gymnasiorum mediocris ⁊ salubris efficit vsus.

✠ ¶ Primo nõ tres supfluitates a nob nãlr expelluntˌ. supfluitates ꝑ⁹ digónis ⁊ 2ª: ille expellũk ꝑ vẽtrẽ ⁊ vesicã. Et ʒª ẽt expelluntˌ ꝑ ꝓpositates corpis cũ sudore vl' evaporatione. Istas tetigit Hal'. in lra. duas ꝑmas dũ dixẽ circa vẽtrẽ ⁊ vrias. tetigit ʒᵐ dũ dixit respirationes exponit. i. resol'ones: q3 totũ oꝫ itelligi stãte debita dieta. Et cã est eadẽ. i. ꝓportio digestiue ⁊ expulsiue retentiue ꝛc. ¶ 2º nõ nó eẽ itẽtione Hal'. supfluitates ꝑ⁹ digõnis sic expelli q oio in itestinis nihil remaneat: vt. n. col' ʒº vtutũ nãliũ: itestia i ꝑfecib⁹ voluptuãt. Sz vult q nihil frineat circa vẽtrẽ: ⁊ vrinã co⁊ q̃ sunt expellẽda nãliter ꝛc.

¶ Et ꝓuenit hñti hoc corp⁹ vt ꝓhibeat a superfluitate in oibus accñtib⁹ aie. Et significo per accñtia aie nr̃e iram tristitiã gaudiũ ⁊ furorem ⁊ inuidiam. nã ista oia accñtia aie imutant corpus ⁊ extrahunt ipm a dispõne naturali.

¶ Intellige ꝑmonẽ Hal'. ⁊ iã oꝫ hñti ꝟ corp⁹ vt ꝓhibeat a supfluitate i alicq accñtiũ aie. Nã cũ sit speculatio i ꝟ gñe ⁊ est 6ᵐ: ⁊ ex gñib⁹ cãz. ꝓns corpus physici. dixit Hal'. q3 oꝫ hñti corp⁹ meliorẽ formaꝫ: vt ꝓhibeat ꝑ ꝑbiam aut ꝑ leges positas a supfluitate in alicq accñtiũ aie. q3 ẽ: q3 medicia nõ ꝛtẽplat in illo neqꝫ mẽsurat illud: ⁊ nõ vtit eo nisi in dispõne egritudis tm̃ ꝑm semitã medica tiõis. ⁊ ꝓbia qdẽ noiat eq̃litatẽ accñtiũ aie ꝟ sanitatẽ ei⁹. ¶ Et oꝫ vt itelligas a Hal'. ꝺiaz iter furorẽ ⁊ irã. Ira qdẽ est vt desideret hõ vindictã. Furor. n. est vt excitet ira: ⁊ non est pol'e cũ eo ex vindicta. Et accñtia qdẽ aie sũt mẽtaret illud q3 nũauit Hal'. ex eis est exẽplificatio ei⁹ q3 remãsit ex eis. Et q̃dã eoꝫ faciũt accidẽ calitatẽ supfluã: ficut ira ⁊ furor. Et q̃dã eoꝫ faciũt accidere calitatẽ eq̃les: vt gaudiũ ⁊ letitia. Et q̃dã eoꝫ faciũt accidẽ frig⁹ additũ: ficut timor ⁊ pauor. Et q̃dã eoꝫ faciũt accidẽ frig⁹ rpatũ: ficut tristitia ⁊ inuidia. Et q̃dã siccitatẽ: siĉ angustia. Et totũ q3 faciũt ista accñtia nõ faciũt nisi mediatione motus spũs. Et illud q3 ꝓuenit cũ meliori formaꝫ ex eis est illud q3 est tpatum: aut illud ex eis q3 nõ est supfluum.

¶ Hi ꝓterea fugiãt. s. oꝫ excessũ oium aliũ affectionũ: ire: tristie: furoris: timoris: ⁊ inuidie. Hec. n. remouẽt nãlẽ ꝺõnẽ corpus q3 alterãt.

¶ Liquet autem ab ipsis caueri oportere: oẽs animi imodicos affect⁹: videlz: ire: tristitie: furoris: timoris: ⁊ inuidie. Hec. n. alterãt: atq; a naturali statu corpus auertunt.

¶ Abstinere vo manifestũ est: qm̃ ab itemperantia oꝫ oium aie passionuz. s. ire tristitie ⁊ gaudij ⁊ furoris ⁊ timoris ⁊ inuidie ⁊ sollicitudis. Exterminant enim hec ⁊ mutãt corpora ab ea que est ꝑm naturam consistentia.

✠ ¶ Nota h⁹ cã est. huiꝫ. n. aie accñtia inordiatis motib⁹ mouẽt spm̃: ⁊ ꝑ põs in corpe causant inordinatas alterationes. ¶ Et eadem ſnia colligik ab Auic. in libro de viribus cordis. ⁊ 2ª ꝑmi. caꝑ. de his que proueniunt ex accidentibus aie ⁊ in metro. Curas tolle graues irasci crede psanum. Tolle metum metum ꝛc.

¶ Videk ãt epicuro q ex vsu coit⁹ nõ est aliqd penit⁹ q3 sit cã sanitatis. Veritaꝫ aũt est qm̃ ex vsu eius est aliqd in numeris causaruz sanitatis. Et

tis. Et est vt sit iter hoꝛas vsus eius ex lõgitudine illud cũ quo nõ sentiat vtens eo q3 vtitur ipso mollificationẽ ⁊ debilitationẽ: imo sentiat q corp⁹ ei⁹ post cꝫ vsus ẽ eo sit leuius cꝫ erat ante cꝫ vteret eo: ⁊ aia ẽt melioꝛ cꝫ erat ante.

Paly Snia epicuroꝝ ꝺstructa Utilitas coitus. ¶ Coitus est ex accidẽtib⁹ aie. Et Hal'. qdẽ in hoc loco fecit ei cap'm suũ singulare in quo docuit illud q3 ꝓuenit sanitati ex eo. ¶ Et snia qdẽ epicuroꝝ est destructa: ꝓpterea q aggregak in corpore supfluitas ex spermate. si g nó egredik ꝑ coitũ coartak in corpe: ⁊ gñank ex ea egritudines male. q3 est: q3 ex coartatione ei⁹ gñank ex eo vapores mali q ascẽdũt ad cor ⁊ cerebrũ ⁊ stõchũ: ⁊ corrũpũt sanitatẽ illoꝝ mẽbroꝝ ⁊ gñant egritudinẽ. Et fortasse ex eo est aliquid silr in potentia veneno viperino: sicut accidit ei q ꝓsueuit coitũ ⁊ dimittit eũ lõgo tpe ex debilitate appetit⁹ cibi: ⁊ pigritia a morib⁹: ⁊ gñatione humoris melici. Et fortasse corrũpik: ⁊ exiccak ex eo q3 est simile virtuti veneni: sicut illud q3 accidit viduis ex ꝑsocatione mr̃icis: ⁊ multis viroꝝ q moiunt ex eo subito. Et ꝑp ẽ q euadit ex egritudine coartatiõis spmatis: est ille ex cuius corpe resoluik hꝫ supfluitas: aut ꝑ exercitiũ ⁊ hemoroidas: vt in viris. aut ꝑ purgationẽ mẽstruoꝝ: vt in mulieribus. aut ꝑ aliã ptẽ ex eo de ꝓprietate: cuius est carmi

Coitus q3 cã sanitatj: ⁊ q3 cã cõruptionis sanitatis. nare superfluitates ⁊ soluere eas a corpe. ¶ Coit⁹ igit ẽ cã sanitatis q3 egredik spma q3 iam coartatuz erat: ⁊ est cã corruptionis sanitatis q3 est in corpe spma coartatũ. Quapropter opz vt sit ei⁹ vsus eq̃lis. Et Hal'. qdẽ iã docuit ei⁹ eq̃litatẽ ⁊ dixit: vt sit iter hoꝛas vsus ei⁹ ex spatio illud cũ quo nõ sentiat vtẽs eo q3 ipso vtik mollificationẽ ⁊ debilitationẽ: sz sentiat post vsuz eius leuitatẽ in corpe ei⁹: ⁊ fiat aia ei⁹ melioꝛ cꝫ fuit. Et Hal'. qdẽ determinat hoꝛas vsus ei⁹ q3 est indigentia eius: ⁊ dicit.

Laurẽ. ¶ Atqui rei veneree vsus: apud Epicuꝝ nullus salutaris habek. Sed reuera sanus est ex tanto tpis interuallo: vt corp⁹ in vsu: neqꝫ sentiat exolutionẽ: ac leuius spirãtiusq; redditur.

Leoni. ¶ Veneree oꝫ vero iurta Epicuri sniam nullus est vsus salubris. Reuera aũt ꝓfert: si tm̃ interualli in eoꝫ vsu adhibeak: vt neqꝫ resolo aliqua sentiatur: ⁊ ipe seipse hõ quodammõ leuior factus: ac melius spirare videatur.

Antiq. ¶ Veneree oꝫ vo ꝑm epicurũ nullus vsus salubris. Scõm vo vez ex iteruallis tantus: vt in vsibus coitus neqꝫ dissolutionem sentiat: ⁊ leuior ipse seipso videatur fact⁹: ⁊ meli⁹ dormiens.

Jaco. ✠ ¶ Prio nõ q in coitu duo ꝺsiderank. ꝑm vehemens delectatio quã in coitu sentit aĩal. 2º ꝺsideramus actualẽ euacuationẽ materiei spermatice. Et ꝑm hoc coitus attribuitur duab⁹ rebus nõ nãlibus. s. aie accñtibus. Dis. n. delectatio est accñs vel passio aie: ⁊ euacuationi ⁊ retentioni q̃ supius ponebak vna de rebus nõ nãlibus. Cõuenienter g dictũ est hic de regimine corporis ꝑ coitũ tanq; ꝑ rez annexã rebus nõ nãlibus ꝛc. ¶ 2º nõ q lz ꝑter coitũ sint etiã multe alie res nõ nãlibus reb⁹ annexe: vt artes balneũ ꝛc. de his tm̃ non fecit mẽtionẽ hic Hal'. breuiloquus exñs: sed magis de coitu tanq; magis oportuno: cum sit necessariũ ad spẽi ꝓseruationẽ cũ etiã pp vehementem delectationẽ fit hõ ad coitũ magis lasciuus: cũ etiã tã ex ei⁹ supfluo vsu q; etiã ex ei⁹ supflua emissione plures ⁊ prave egritudines gñank. ¶ 3º nõ q ista lra pót dupl'r exponi. ꝑ vt p epicuꝝ itelligamus quẽdã ꝑm venerabilẽ de quo plurimũ Seneca fecit mẽtionẽ: ⁊ velit ꝑ hoc opinionẽ epicuri fuisse talẽ. 1º possum⁹ ꝑ epicuꝝ intelligẽ sectam illoꝝ qui voluptuose viuebãt. ⁊ ponebãt summũ bonũ sine felicitatẽ eẽ in voluptatibus circa potus ⁊ cibos ⁊ venereos actus: ꝓtra quos ꝓcessit Arist. ꝑ ethi. Credo ꝓmã exponẽ fore meliorẽ: qꝛ ẽt ponẽtes felicitatẽ in voluptatibus ponebãt ꝑm cibos ⁊ potus ⁊ venereos act⁹ tẽperate viuẽ: vñ laudabãt tẽperamentũ: vt colligik ꝑ ethi. Videk g ꝑmã exponẽ eẽ meliorẽ ponentẽ q ꝑm illũ ꝑbm epicuꝝ dictũ nullus vsus venereoꝝ salubris erat. Quidã aũt in moralib⁹ paꝝ docti dicũt q epicuri solũmõ intẽdẽtes cibo ⁊ potui totalr venerea fugiebant. ✠ Nõ q ꝑ coitũ expellik supfluitas q̃ nimiũ retẽta põt eẽ cã ꝓtua rũ egritudinũ ⁊ accñtiũ vt ꝑocationis syncopis: difficultatis anhelitus: fastidij ꝛc. Ut in viduis ⁊ monachalib⁹ abstinẽtibus a coitu in q3 causant ꝑdicta accñtia aie: vt colligik 6º interioꝝ. caꝑ. penul. ⁊ ꝑ pte ʒª. 21. caꝑ. de nocumẽto coitus. Hoc aũt est qm̃ cũ sperma sit cal'm ⁊ humidũ valde passibile ⁊ receptiuũ corruptiõis male ⁊ ꝓtue: imo pessime. Res. n. multũ ꝑfecta cũ corrũpitur ꝑuertik in rẽ pessimã venenosam: vt ꝑz de sanguine lacte ⁊ caduceribus: ⁊ sic de alijs. Spmate. n. nimiũ retento ⁊ putrefacto: vaporibus eis ꝓtuis ⁊ venenosis elevatis ad cor ⁊ cerebrũ accidũt accidentia iã dicta: puta epilepsia: spasmus: syncopis: difficultas anhelitus: ⁊ q̃ñq; mors ⁊ sepe. ✠ Et ex his ꝑz cã verificãs lram ꝑ ꝓte. s. ꝓ ꝺseruatione sanitatis cõpetit vsus coitus. Et ex isto ꝑz vlterius vitas quorũdã dictoꝝ Hal'. 6º de interioꝝ. caꝑ. penulti. ✠ Primo cognoui quosdã pp venerabilitatẽ a coitu abstinẽtes qui ifrigidati sunt valde. ✠ Silr quosdã alios vidi cadẽtes pp hꝫ in tristitiã ⁊ falsas cogitationes vt melici: ⁊ q3 deficit appetitus ⁊ digestio. ✠ 3º vidi quosdam pp hoc ad angustiã spũs aduenire. Cã ãt est. qꝛ cũ spmate ꝛtingit plures alias euacuari mãs que retẽte ⁊ ꝓhibite coitu possunt has varias egritudines cãre. Itẽ etiã qꝛ sperma multũ retẽtũ varias poterit recipe ifectiones que possunt esse cause diuersaꝝ actionũ: iõ iferk quoddã turpe nouũ de Diogene rege ibi. ✠ Ex quo ꝛcludit vlterius aialia ad coitũ furẽtia nõ furere cã delectationis: sed vt ilã nimiã supfluitatẽ expellãt. ✠ Ex quo cõcludik cã alteri⁹ cuiusdã qui vidit quãdã mulierẽ ꝓfocatam q3 cognoscẽs fecit fieri pẽsaria valde cal'a ⁊ ponit: ⁊ obstitrite iponẽte ⁊ manibus agitãte tanta est delectatio in ea velut in coitu: ⁊ emisso quodã humore grosso a passione quieuit. Et idẽ Auic. ʒ. 21. caꝑ. allegato. Et multotiẽs accidit qdẽ ex ꝟ q3 obstitrix tãgat mr̃icem eius spasmosaz q3 accidit cõmotio ⁊ desideriũ: qꝛ descẽdit ei⁹ spma grossum ⁊ sanatur. ¶ 4º pncipal'r nõ q lz ita sit imoderatus: tm̃ ⁊ nimij coitus vsus est deterior vel saltem eque malus sicut eius imoderata abstinentia. Ex ipso enim infrigidatur ⁊ exiccak corp⁹ ⁊ debilitank pncipalia mẽbra ⁊ turbãtur. ʒ. 20. caꝑ. de nocumẽto coitus. Jõ ꝑz q3 eius vsus ꝺz esse cũ plurimis interuallis q3 posuit Hal'. pp q3 dixit Auic. caꝑ. de hoꝛa coitus. q3 opz q3 coitus nó fiat nisi a desiderio sano q3 nó icitet appetitus: aut intuitus: aut pruritus: aut ardor: sed cõmoucat ipm spermatis multitudo. ✠ Cã autez multe debilitatis vtutũ est euacuatio multe humiditatis iuuatiue: ⁊ multi spũs icluſi in spermate: ⁊ que resoluitur in vehemẽti delectatiõe: vt colligik. ʒ. 20. caꝑ. de nocumẽto coitus. vñ quãto plus delectank aliqui in coitu tanto magis debilitank ceteris partibus. ✠ Et ex hoc apparet ꝑmo q̃re ex debito vsu coitus efficit corpus leue: euacuatur. n. mã vtutẽ grauãs. ✠ ꝑz 2º q̃re melicus dormiẽs nõ spmatiçat. ꝑ q3 multitudo spermatis excitat fontẽ cogitationẽ sup actu venereo: ⁊ sic ipedit somnũ. 2º q3 cũ semen ꝓruitiuũ mittit ad cerebrũ vapores acutos excitãtes cerebrũ ad vigilãdũ. 3º q3 cãs ꝓruitũ ẽt in pudibundis excitat sensus exteriores ad vigilandũ: cãt ẽt insomnietatẽ:

qbus remotis cõplete ⁊ optime hõ dormit ⁊ quiescit.

36 ¶ Hora ãt vsus ei⁹ est qñ corp⁹ est vere mediuz ĩter oẽs dispõncs accidẽtes extrinsecus donec nõ sit plenũ valde neq; vacuũ: neq; infrigidatũ valde: neq; calefactũ valde: neq; ptransiẽs valde eq̃litate in siccitate ⁊ humiditate. Et si errat vtẽs eo in vsu eius opz vt sit error ille paruus. Et vt vtaf coitu dũ est calefactus est melius q̃z vt vtatur eo cũ est infrigidatus: ⁊ vtaf eo cũ est plenus melius q̃z vtaf eo cum est vacuus: ⁊ si vtaf eo cũ est humidus est melius q̃z cũ é sicc⁹.

Haly ¶ Jã oñdit Gal'.totũ qdẽ nõ necessariũ est scire in regimine sanitatis de esse coitus in .b. sermone: ⁊ in illo q est ante eũ. Et docuit qñ errat in vsu eius: ⁊ q opz vt sit error ille paruus. Et ipse qñ supfluit mutat sanitatẽ. Et docuit in quibus dispõnibus opz vt vtaf. Et nõ factus est error malus in coitu nocitiuus: nisi q̃ pter multitudinẽ eius accidit in corpe senectus festina añ hora suã precipue illi cuius cõpl'o testiculoz est fri. ⁊ sic. Et iam oñdit in p̃n⁹ius libri q ex hoib⁹ fortior sup coitũ est ille cui⁹ cõpl'o testiculoz est cal'a ⁊ humida. ℣ Qui g̃ vult regere sanitatẽ opz vt cõparet illud qõ est in hoc sermone cũ dispõne cõpl'onis testiculoz. ℣ Uerũm Gal'. cũ sermo eius sit in cõseruatiõe sanitatis meliorꝭ formaz: ⁊ manifestũ est q cõpl'o testiculoz est equalis in hac forma: nõ conditionauit in sermone suo in coitu esse cõpl'onis testiculoz. ℣ Lũ g̃ tu ptrahis ꝓseruationem sanitatis declinatam a meliore formaz: tunc fac cõparationẽ cũ sermone Gal'.in vsu coitus ꝼm eẽ cõpl'onis testiculoz: ⁊ reliqui corporis.

Laurẽ. ¶ Porro cõcũbendi tẽpus est: qñ corpus diligenter mediũ fuerit: oĩum exterioz intẽperiez neq; nimiũ repletũ: neq; ieiunũ: neq; nimiũ refrigeratũ: neq; nimiũ calefactũ aut exiccatũ aut humefactũ ĩmoderate. Q; si interdũ peccet eriguũ est peccatũ: sed prestat vt repletũ calefactũ ac humefactũ: potius q̃z ieiunũ aut refrigeratum exiccatũ corpus vtatur concubitu.

Leoni. ¶ Tps vo ad vtẽdũ opportunũ: cũ in excessuũ oĩum mediocritate corp⁹ fuerit ꝓstitutũ. Cũ. s. neq; supra modũ plenuz: neq; vacuũ extiterit: aut in calore: aut frigore: aut siccitate: aut humiditate excesserint corp⁹. Q; si aberrare ꝓtigerit pu⁹ sit error. Melio⁹ aũt illi calefacto: magis q̃z infrigidato: ⁊ pleno: q̃z vacuo: ⁊ humecto potius corpe: q̃z exiccato: vti venereis.

Antiq̃. ¶ Tẽpus vo vsus est qñ pfecte medium fuerit eaz q̃ extrinsecus oĩuz circũstãtiarũ: neq; super repletũ corpus: neq; idigẽs: neq; sup ifrigidatũ: neq; sup calefactum: aut exiccatũ: aut humectatum ĩmoderate. Si vo peccet aliq̃ corpus puũ: esto peccatũ. Melius vo est calefactũ magis q̃z ifrigidato: ⁊ repleto magis q̃z eũato: ⁊ hũectato magis q̃z exiccato corpe vti venereis.

Jaco. ✠ ¶ Prio nõ q coitus multus euacuãdo spũm ⁊ humiditatẽ plurimã p se ifrigidat ⁊ exiccat: ⁊ etiã p accñs possit humectare ⁊ calefacere: humectare qdem causando indigestionẽ: ⁊ calefacere causando putrefactionẽ. ¶ 2° nõ q corpus nõ oz esse repletũ: q; agitatis ipedit digõnem aut cãt putredinẽ si fuerit rep'o humoralis: ⁊ debilitãdo calorẽ intẽdit mãs. Nec inanitũ: q; multiplicãdo resol'onez facit ampliorẽ debilitatẽ. Nec supinfrigidatum: q; auget frigiditatẽ vt tactũ est. Nec supcalefactum. p̃ q; coitus in p̃n⁹ supcalefacit: ⁊ sic illam auget. 2° q; corpore supcalefacto corpus est paratius ad spũz resol'onez que causaf in coitu vt p;. Nec humectatũ nimis: q; coitus p accñs auget humectationẽ corpis accñtalẽ: iõ ꝛc. ¶ Ex quo seq̃f p̃z Gal'.in l'ra q corpe exñte medio oĩum circumstãtiorũ est ꝓueniẽs hora coitus. 2° sequif q hora ꝓueniẽs coitus est illa in qua cõpleta est p̃z 2° digõ ⁊ incipit 3'. ⁊ vi intẽtio Gal'. ⁊ Aui. 3. 20. ca. de hora coit⁹. ¶ Inferũt qdã. 3. q corpus tẽperatum melius põt tolerare q̃z aliquod corpus: de quo tñ forte videbif infra. ¶ Si vo. P;. q; coitus p se infrigidat ⁊ exiccat ⁊ inanit: p accñs facit oppositas; etiã de hoc sint alie cãe. ¶ Sed circa hanc mãm plurima cadũt dubia. ¶ Primũ du^m. Quare in actu coitus cãtur maior delectatio in seminis expulsione q̃z in expulsione aliaz supfluitatũ: vt vine ⁊ egestionis. ¶ 2^m du^m. Lui aduenit maior ẽlectatio ꝛc. an viro an mulieri. ¶ 3^m du^m. Que ẽlitas est illa que percipif a mẽbro in actu coitus: ad cuius pceptionẽ sequif tanta delectatio: q; vel est qualitas tangibilis: ⁊ sic ẽt põt percipi ab alijs partibus nr̃i corpis: vel alio sensu pceptibilis qõ nõ apparet discurrẽdo p singula: vel opz ponere 6^m sensum exteriorem qõ oz ꝓtra p̃m 2° de aia. ¶ 4^m du^m. Si illa delectatio causatur in mẽbro virili: qũo in somno accidit pollutio: cũ tũc sensus exteriores sint ligati: iõ ꝛc. ¶ 5^m du^m. Uidetur q; in regimine sanitatis nullo mõ cõpetat coitus. p̃ q; nullũ accidens excellẽs aĩe cõpetit in regimine sanitatis vt supra. 2° q; vitã abbreviat: vt colligif in li° de lõgitudine ⁊ breuitate vite ⁊ accelerat senectutẽ. ¶ 6^m du^m. Luz humiditas spermatica nõ sit apta amplius ꝓuerti in mãm nutrimenti: quare eius euacuatio exiccat ⁊ macra facit corpora. Item cur infrigidet ⁊ exiccet quare facit adolescẽtes crescere ⁊ effici pilosos cum generatio pili fiat a calido.

¶ Ad p̃m istoz dicit p̃mittẽdo q delectatio causaf ex p̃sentia obiecti apphẽsi sub rõne ꝓueniẽtis: sicut eõ tristitia causatur ex p̃ntia obiecti apprehensi sub rõne discõueniẽtis. ℣ Premittẽdũ 1° q vt aĩal eẽt sollicitũ circa coitũ ad conseruationẽ spẽi ordinauit nã ꝓportionalitatẽ ⁊ cõuenientiã quãdã inter cõpl'onez virilis mẽbri ⁊ instrm̃ sensus ⁊ sperma qõ maxie ptigit: vt hz in li° q̃ione aialiũ. ꝓpter multũ spũm in spermate ptẽtum: cuius ptactus est valde ꝓueniẽs ⁊ ꝓnalis ꝓcauitatis virilis mẽbri: ⁊ per ons causatur illa delitia vel delectatio tanta. Ex quo sequif non esse vez dictũ Gal'.de accñti ⁊ morbo. si illud sic absolute itellexit q non causaf delectatio nisi ex reditu membri sensibilis a dispõne in ali ad dispõnẽ nãle: sic cãtur delectatio in mitigatiõe doloris: ⁊ sic in emissiõe egõnis ⁊ vine: put sibi iponit Cõmẽ. iprobans ipm multis rõnib⁹. p̃: q; organo nãl'r dispositio approximato obiecto ꝓportionato cãtur delitia. 2° nõ magis reuertif mẽbrũ a dispõne inãli ad dispõnẽ nãle in eũatione vine q̃z spmatis: g̃ nõ maioz oz eẽ ẽlectatio. Et multa alia adduci possunt his filia: de qbus videbif in qõne. Credo tñ hãc nõ fuisse itẽtionẽ Gal'.sed q vl'r p .b. causef delitia: verũm est q sic cãtur dolor ex euersiõe subita mẽbri a tali dispõne: ita eõ cãtur delitia: sed illa nõ est delitie cã adequate. Cã g̃ adequata est illa que dicta est: quaz sensit Aui. in li° de viribus cordis. cap. 4. vbi inquit ois aũt delectatio est apprehẽsio aduẽtus ꝓprie pfectionis: ⁊ hic tãgit eãdẽ opionẽ Gal'. Et dicit q Gal'. ponit q est p accñs loco eius qõ est p se. hoc in qõne declarabitur. ¶ Ad aliud du^m. Dicit q causaf maior delectatio vbi sensus pcipiens est pfectior: ⁊ ita obiectuz pceptiuz ꝓueniẽtius ⁊ ꝓportionabilius: iõ ꝛc. ¶ Ad 1^m.

Credo dictũ fuisse supra. ¶ Ad 3^m dicit q illa est eq̃litas tãgibilis ⁊ procedif q; ab alijs partibus nr̃i corpis. v. g. a manu posset etiã illa eq̃litas pcipi: vñ si occurreret semen manui vel pedi posset tactui pcipi. verũtñ illã delectationem nõ causaret in manu: ꝓterea q; in manu obiectũ non est sic manui ꝓportionatũ: sicut etiã rõne eadẽ eq̃litas tangibilis que est in cibo percipif a manu ⁊ pede ⁊ ore stõchi. Ab ore tñ stõchi cũ delectatione: ⁊ ab alijs partibus nõ. ℣ Et ex h̃ tãq̃ fundamẽto posset assignari cã: q̃re tactus subascellaz ⁊ plãtaz pedũ cãnt titillationem ⁊ nõ faciei. Preter. n. cãs tactas a pho. 35. pblematũ. ⁊ 3° de partib⁹ posset. n. dici hec eẽ ex pticulari cõpl'one istaz ptiũ cãnte in eis tactũ cũ titillatione vbi non fit in ptib⁹ alijs. ¶ Ad 4^m põt dici q illa delectatio est solũ phãtasia p spẽz delectationis reseruatã: sic alie apphẽsiones facte in sõno. Ut dicit q sensus nõ sunt ligati: sic ꝓtingit in subdormiẽtibus. Et ista sol'onẽ bñ declarata credo eẽ vera. ¶ Ad 5^m dicit q aliqñ accñs aie excellẽs. i. valde itẽsum cũ debitis circumstãtijs approximatũ ꝓuenit in regimine sanitatis: ⁊ sic nõ pcedit arg^m. ℣ Et ad confirmationẽ dicit q coitus imoderat⁹ abbreuiat: moderat⁹ vo plógat vitã. ¶ Ad vltimuz du^m dicit q; hũiditas spermatica nõ fit amplius apta nutrire: nihilomin⁹ q; ad ipsi⁹ euacuationẽ sequif euacuatio multi spũs: ⁊ attractio noue mãei nutrimẽtalis vt ꝓuertaf in spma: qñ testiculi attrahũt vt ventosa cũ eũant: vt coll'r. 4. pble. De reliquo vo dicit q adolescẽtib⁹ crescũt p̃: q; cõtingit multas mãs retẽtas iuxta mẽbra ipedientes debitã mẽbroz nutricationẽ ⁊ extẽsionẽ p coitũ eũari. Uel forte q; excauif eoz cal'm ⁊ efficif potẽti⁹ ad extẽdẽdũ. Uel q; minoraf hũidũ vñ cal'm reddif vigoriosi⁹. Et p idẽ ptigit fieri pilosos. in pncipio. n. excauit calidũ ⁊ facit quandã caliditatẽ fumosam: lz postea infrigidet ⁊ exiccet: vt colligif 3° libro. 20. caꝑ. de nocumento coitus.

37 ¶ Species aũt quam opz eligere ex vnaquaq; haz causaz corpori qõ est ꝼm meliorẽ formarum est illud qõ narro. Et exercitio quidẽ opz vt eligatur species in qua mouenf mẽbra oĩa corpis ꝼm ꝓportionẽ: ⁊ nõ laborat aliqñ eorum plus: ⁊ aliquod eorum minus.

Haly Exercitiũ tẽperatum. ¶ Exercitiũ in quo mouenf oĩa membra ꝼm ꝓportionẽ: ⁊ nõ laborat aliqñ eoz plus: ⁊ aliqñ minus: est illud qõ fit cũ pila parua: ⁊ qñ currit cursu eius. Et Gal'. quidem iaz exquisite pscrutatus est esse exercitij ⁊ frictionis in libro de regimine sanitatis. Et edidit in exercitio de parua pila tractatum singularem.

Laurẽ. ¶ Ceterum qualitatẽ vniuscuiusq; eorũ que dicta sunt in optima natura eligere opz: exercitationis quidẽ in qua omnes corporis partes ex proportione moueantur: neq; hec nimium laborẽt: illa parcius laborẽt.

Leoni. ¶ Horum aũt singulorum que dicta sunt: eq̃litas in optima corpis pstõne est eligẽda. Exercitij qdẽ in qño totius corpis ptes equa ꝓportiõe mouentur: ita vt non alie quidem vltra moduz fatigentur: alie vo citra.

Antiq̃. ¶ Qualitatẽ vo singulorũ eorum que dicta sunt eligere in his que sunt optime cõpositiõis oz: Gymnasiorum qdẽ in qbus oẽs partes corporis ꝓportionaliter moueank: vt hoc mẽbrũ qdẽ nõ supdoleat: hoc vo minus doleat.

Jaco. ✠ ¶ Prio nõ. vt supra dictũ est qbusdã rebus nõ nãlibus ãã dictis attribuif eq̃litas vere ⁊ formaliter: vt cibo potui ⁊ aeri: quibusdã aũt virtualiter ⁊ metaphorice seu denominatiue sicut alijs: vt somnus ⁊ vigilia ꝛc. ¶ 2° nõ. q; qualitas somni est q ipse nõ sit nimis leuis nec nimis profundus. Qualitates vo vigilie q; no sit annexa malis sensationibus: ⁊ q; nõ sit nimis itẽsa: ita vt difficulter possit ad somnũ puocari. Exercitij q; nõ sit nimis forte nec nimis debile. Et ecõtrario qetis. Repletionis q; non sit nimis fortis nec nimis velox. Et eũonis sil'r. Oia. n. ista videnf poni in eq̃li: iõ ꝛc. ¶ Gymnasiorum qdem ꝛc. ¶ Primo nõ. vt colligitur. 3. ꝑmi. doc. 2° caꝑ. ꝑmo. p exercitiũ itelligere debemus motũ corpis volũtarij: pp̃ quẽ anhelitus magnus ⁊ frequẽs est necius. Ex quo p;. q; nõ quilibet motus corpis qñtũcũq; debilis oz put ꝓposito ꝓtinet exercitiũ noiari: sed solus ille qui tãte est potẽtie ad calefaciendum corpus q; ex eo fit necessitas magnificãdi ⁊ frequentandi anhelitũ. ¶ 2° nõ huiꝰ exercitiũ foze corpori exhibendum in ꝓseruatione sanitatis ad resoluẽdũ superfluitates terrestres digõnis. s. mẽbroz. aperiunt. n. pozi: subtiliant superfluitates: ⁊ in vapoze resoluunt vel expellunt sub forma sudoris: q; calitas cordis ⁊ spũs crescit: ⁊ spũs calidior ad oia mẽbra trãsmittit: vñ in oibus mẽbris calor vigorat: ⁊ p ons efficit intẽsior ad expellẽdũ supfluitates iam dictas. ¶ Ex qb⁹ oibus p;. vez esse dictũ Gal'. q; opz illud exercitium esse ꝓportionale in toto vt in oib⁹ mẽbris supfluitates fere in eodẽ tpe resoluant. Alias. n. tpe quo ab vno mẽbro resolueret supfluitas: ⁊ ab illo esset iaz resoluta: pcederet in eo resol'o iuuatiui. ℣ Dui? aũt exercitij toti ꝓportionalr mlt̃as spẽs narrat Aui. p̃ terti. ca. 2. s. de spẽbus exercitij. Uidet tñ q; exercitium pile sit tale. Nã in eo pes ⁊ brachia ꝓportionabiliter movenf: ⁊ totum corpus frequenter incurvat: ⁊ salit ad pcutiẽdũ pilã: ⁊ clamat: ⁊ p ons spũalia optime a suis supfluitatibus mundificank: iõ ꝛc. ¶ Du^m: q; plures videnf multiplicare superfluitates in cerebro q̃z in alio mẽbro tertie digõnis: ⁊ tñ nõ vi q; cerebrum eque forti: sed multo leuiori exercitio subijciaf: iõ ꝛc. ¶ Sed ad hoc dicit q; nõ opz q; oẽ mẽbrum plures multiplicãs superfluitates fortiori moueri exercitio: qm̃ ad supfluitatũ stra; purgationem iuuat latitudo locoz p que fit supfluitatũ euacuatio. Uñ exercitium leue sufficit: ⁊ sic erit ei proportionale. Et sic est in cerebro in quo est colatoriũ nares aures: quare nõ tã forti exercitio eget cerebrũ. Uel posset dici q; lz cerebrum non appareat ita forti motu moueri: effectus tñ exercitij non minus illi q̃z aliꝭ cõicaf: qm̃ oẽs motus locales per nervos vel nerchaz ad ipsos terminank ⁊ ipm̃ hñt calefacẽ: vñ apparet ptẽ capitis in exercitio valde calefieri. Sil'r etiam clamores facti in exercitio ⁊ oẽs ipressiones in sensu facte ad cerebrũ terminantur ⁊ ipm̃ calefaciũt: vt colligi põt 2° ꝑmi. caꝑ. 1. ⁊ p̃ tertij. ⁊ in pluribus alijs locis. ¶ Nota tñ non esse necessitatem q; omnes superfluitates que sunt in cerebro vel in membro tertia digestione per exercitiũ resoluantur: sed sufficit eaz tal'r minorari q; exercitio pacto fit virtus potens ad residuum resoluendum.

¶ Ex eis vo que comedunk ⁊ bibuntur opz vt eligantur ea que sunt in vltimo equalitatis: qm̃ ista que sunt ita sunt conuenientiores res naturis que sunt in vltimo equalitatis. 38

¶ Habens meliorẽ formarũ indiget in ꝓseruatione huius forme supse vt sit regimen eius: ⁊ relique dispones similes ei. Sicut ergo ipsa est equalis: sic oz q; totũ qõ ptinef ex causis sex sit equale. Et cibi qui sunt ita sunt cib⁹ ⁊ potus decẽter facti ⁊ decocti: ⁊ panis decenter factus ⁊ decoctus: ⁊ ex decoctis alleffidabegi ⁊ adenubagi: ⁊ ex potibus vinum clarum: ⁊ reliqua que dicuntur in libro chimorum generare chimum laudabilem. Haly

Libus ⁊ potus eq̃lis.

Laurē. ¶ Cibus autem ac potus maxime moderatus adhibeatur necesse est. Ille enim proprius moderate nature existit.

Leoni. ¶ Cibi autem: z potus optimam habeāt tēperiem. Sunt enim nature cōuenientiores q̄ optima fuerint predita temperatura.

Antiq. ¶ Eorum vo que comedunt aut bibunt maxime eucrata eligere. hec. n. maxime sunt cōuenientia eucratis naturis.

Jaco. ✠ ¶ Nō. q̄ sil'r cibi z potus debent esse tēperati. Quid aūt p cibū itelligi dz supra declaratū est. Dicit cibus temperatus qui aptus est vt ꝓuertat in sanguinez tēperatū z chilū tēperatuz in ḡbus reperiant partes oibus mēbris nostri corporis in sua specie tēperatis ꝓportionales: puta ossi: carni: z sic ō alijs. Eodē modo dz dici potus temperatus: si fuerit potus operans a mā.

39 ¶ Et simil'r est dispositio in reliquis rebus.

Daly ¶ Hoc est vltimū qō dixit Gal'. in cōseruatione sanitatis meliorie formaz. Ipse. n. dedit intelligi in eo canonē cōmunez. Et est vt sint omnes res quibus regitur sm equalitatem in quantitatibus z qualitatibus z in bonis necessitatis vsus z partibus earum.

Laurē. ¶ Iudē in alijs dicendum est.

Leoni. ¶ Eadem in relīgs ēt est rō adhibēda.

Antiq. ¶ Similiter vo z in alijs.

Jaco. ✠ ¶ Nō dixit sil'r vo z in alijs: intelligi dz B. s. in alijs rebus nō nālibus iuenienda est tēperies: ficut in alijs iā dictis. ¶ Primū du^m. Stante tēperātia in toto nō pōt idez cibus in tota esse oibus mēbris nr̄i corpis sil'is z tēperatus: igit z̄c. p3 ꝓña: z añs q3 multa mēbra nr̄i corpis sūt sibi iuicē ꝓriaz cōpl'onū: sed quozūcūq3 ꝓrioz q̄ est vni sil'e vel ꝓportionatū est alteri dissimile z disproportionatū: ḡ z̄c. p3 ꝓña cū antecedente. ¶ 2^m du^m est q̄ cōpl'o ossis z nerui pro sua cōseruatiōe indiget cibis fridis: ḡ z̄c. ꝓña nō z añs: q3 os z neruus quātūcūq3 tēperata sūt mēbra valde frigida: ideo cibo frido debēt ꝓseruari z p ꝓñs nō tēperato. ¶ 3^m du^m. Quia diuersi cibi nō sūt eiusdem tēperamēti oēs. s3 in ꝓseruatione sanitatis exhibemus cibos valde dissimiles z diuersos: vt panē carnes z vinū: ḡ z̄c. p3 ꝓña cū añte. ¶ Ad p^m p3 qd sit dōm p p^m notabile. dz. n. q̄ cibus tēperatus est ex diuersas ptes eius simis omnibus mēbris nr̄i corporis quātūcūq3 ꝓriox tēperamētox z ꝓportionalis: z q̄ ex oē qō sit ꝓportióale vni ꝓrioz sit alteri disproportionale: nō repugnat tū esse proportionale vtriq3 sm diuersas ptes ei^9. Et sic trāsit arg^m de quo saris dictū est supra de discrasijs stomachi z̄c. z i qōne. ¶ Ad 2^m dī q̄ ex os z neruus tēperata sunt mēbra frigida respectu alioz: pñt tū p cibū tpatum ꝓseruari: eo q̄ in cibo tēperato sūt ptes tam frigidis q̄ calis mēbris ꝓportionales: ió z̄c. Et dz vlterius q̄ p cibū frigidū nullo mō ꝓseruant ossa tēperata: qm̄ sicut cibus tēperatus sm partes suas ꝓportionales oibus mēbris est omniuz membroꝝ cōseruatiuus: ita cibus frigidus est ꝓiius. ¶ Ad 3^m dī q̄ ex diuersa cibaria nō sint eiusdē tpamenti formal'r: stat tū illa esse eiusdē tpamenti virtualiter vtrunq3 tū corpus calefit i p̄mo. Et ita ex panis temperatus z bene ꝓparatus: z vinū tēperatū: z carnes bū cocte z preparate sint diuersoz tēperamentoz: non tū repugnat ita fore virtual'r al's potētial'r ꝓsil'is temperamēti. s. apta cōuerti in nutrimētū tēperatū. Et b̄ pōt ꝓsuaderi de vino z carnibus. q3 datur vinū itēse calefaciēs z valde vinosuz: z datur infridās vel infrigidatiuū: vt colligit 3° alimēto rū. cap°. de vino. z ab Isaac de dietis ꝑticularibus. de vinis ḡ nō repugnat dari mediū z tēperatum z illud est vinum nō nimis antiquū z̄c. Et sil'r arguit ō carnibus. Dicit ēt q̄ nō repugnat aliqua cibaria p se exhibita nō conseruare: que tñ hñt talē nām z cōuenientiā q̄ simul cum alijs in stomacho sumpta cōuertunt in chilum z sanguinem temperatum z temperate nutriunt: vt colligi potest ex multis doctis auctorum.

¶ Et qñ corp^9 est diminutū a melioze formaruz dispositione sua deinde nō est diminutio eius multa ab ea: tunc cause que conseruant sanitatem eius sunt remote ab equalitate per quantitatem remotionis eius ab ea. 40

¶ Iste canon est cōis in ꝓseruatione sanitatis corpis decliuis a melioꝛi formaz. Et sermo in eo sm intētionez Galeni est manifestus agitatus valde: qm̄ dīc in hoc li°: q3 opz vt sit decliuis ad partē declinationis eius: qm̄ dicit in li° eius de regimine sanitatis. z in li° ciboꝝ: z in alijs: q3 opz vt sit decliuis ad ꝓiiā partis declinationis eius.

¶ Ubi vo corp^9 ab optia ꝓparatiōe recedat nō multū tñ cāe quoq3 custodiētes sanitatē pmutande sunt: qō ꝓportione respondeat.

¶ At si qō ab optima ꝓstitutione defecerit corpus: nō aūt vehemēter: z he q̄ ipsius sanitatez cāe nō seruāt: pportione mutabuntur.

¶ Si vo sm aliquid ab optima cōpōne deficit corpus: nō multū vo huic z ꝓseruātes sanitatem cause sm proportionem mutabuntur.

✠ ¶ Prio nō ādruplex est actus medici circa corpus. s. cōseruatiuus: ꝑseruatiuus: reductiuus: z curatiuus. ✠ Cōseruatiuus est actus sm quē fit corpus pmanēs in eadez dispōne ad itel'm supius datū de ꝓseruatiōe. ✠ Preseruatiuus est actus quo p positiuā corruptionē alicuius gradus q̄litatis exītis in corpe: ita vt p illū denoiet corpus cal'ius vel frigidius z̄c. q̄ pus erat ceteris paribꝰ. phibetur lapsus corpi ad peiuz cū pmanētia iter eandē latitudinē. ✠ Reductiu^9 vo est q̄ de vna nāli cōpl'one ad aliā pmutat. 3 reducē magis ꝓpineat ad pmutationē ad meli^9: siē si corp^9 pax lapsuz a tpamēto reducat ad tpamētū. ✠ Curatiu^9 vo est act^9 remotiu^9 dispōnis egritudinalis p quez ducitur corpus ad dispōnē sibi sanā. Differūt tñ isti act^9: q3 ꝓseruatiu^9 sit cū filib^9: z oēs alij cū aliqual'r ꝓtijs. Differūt ēt q3 ꝓseruatio sm cām nō debeat niſi corpe optie sano aut pax ab eo lapso. ꝑseruatio vo corpi actual'r neutro decidētie: aut parato multū labi. reductio vo solū corpori pax lapso: vt ifra patebit. s3 curatio cōperit corpori actual'r egrotāti. Ad ꝓpo^m ḡ: q3 corp^9 de quo loq̄t est cōseruādū nouiter: dixit Gal'. si vo sm aliqd z̄c. nō multum. vo z̄c. ¶ 2° nō cām que est: q3 ficut se hz corpus ad corp^9: ita cā ad cām: ḡ sm quā ꝓportionez est corpus lapsum a corpe tēperato dz cā ꝓseruatiua esse distās a cā conseruāte corpus tēperatum. 1° pōt illud arg^m reduci ad formam sumptā a ꝓiuncta ꝓportione tal'r arguendo: sicut se hz cā tēperata ad ꝓseruās corpus tēperatum: ita cā ꝓseruatiua cal'i in p̄ ad corpus cal'm in p̄: ḡ p mutationē ficut corpus ad corp^9: ita cā ad cām: sed cal'm in p̄ p vnū gradum excedit tēperamētū: ḡ z̄c. p3 quā cū antecedente.

¶ Et spēs corpoꝝ que sunt sm hūc modū sunt multe: opz ergo vt in omni specie ex eis loquamur singulariter sm singularitatem eius. 41

¶ Vult q̄ opz vt singulare fiat vnū qō3 corpm ōclinatū a melioze forma: z singulare fiat ad ꝓbuationē sanitatis ei^9 z ad reductionē ipsi^9 ad formā optimā cap'm in q̄ doceat

Laurē. ¶ Sed cū hec corpora multa sunt: de vnoquoq3 eoꝝ seorsum agendum est.

Leoni. ¶ Sed cum multa sint huiuscemodi corpora: per singula genera seorsum dicendum.

Antiq. ¶ Pluribus vero talib^9 exītibus corporibus sm singulū genus separatim dicendum est.

Jaco. ✠ ¶ Hec pars de se est nota. 42

¶ Dico ḡ q̄ cāe sanitatis corpis qō iā ptrāsiuit eq̄litatē in cōpl'one sua: z nō pmutauit eq̄litatē in cōpōne mēbroꝝ officialiuz: sunt duobus modis. vnus eoꝝ seruat cōpl'onem eius sm q̄ est alter pmutat cōpl'onē ei^9 a melioꝛi formaz.

Daly ¶ Iste sermo est intellectus.

Laurē. ¶ Corpus igit tēperamēto variās: mediocritate aūt ptiū officialiū nō variās duplicē hz formā sanarum causarum. Alteram custodientium ipsius temperamentum. Alteram perducentium ad optimam preparationem.

Leoni. ¶ Quod igit in tēperatura euariat: instrīariaz aūt partiū seruat cōmoderationez: duplicē hz salubriū causaz formā: alteram qdem eaz que ipsius ꝓseruant tēperaturā: alterā vero eam: q̄ ad optimam transferunt.

Antiq. ¶ Crasi igit pmutatū corpus: in organicarum vo partium cōuenientia nō permutatū. duplicem habet formam salubrium causaz: alteraz quidem seruantium eius crasim: alteram vo earum que ad optimam ducunt.

Jaco. ✠ ¶ Nō q̄ nō ponit distinctionē cōprehēdētē actum p̄seruādi z curādi: q3 actus curatiuus vel p̄seruatiuus nō debet corpi nō multum vel paz lapso de quo est hic sermo. Ideo solū loq̄t de causis ꝓseruatiuis z pmutatiuis. Totū aūt residuū līe pz vsq3 ibi. Si vo permutare voluerit.

¶ Circa ista dicta sunt dubia. ¶ Primū du^m. An aer conseruās corpus cholicū dz esse frigidior q̄z aer conseruans corpus tēperatū. z arguit q̄ sic: q3 aer attractus dz ee p portionatus p frigiditatē suam necessitati referigerij. maioꝛ est necessitas refrigerij in corpe cholico q̄z in corpore tēperato: ḡ z̄c. p3 ꝓña cū añte. ¶ 2^m du^m. An fortius calefactiuū dz esse exercitiū corpis flatici q̄z tēperati vel cholerici. z arguit q̄ sic: q3 huiꝰ exercitiū dz esse tale q̄ ipz supfluitates in eo resoluant: sed plures z difficiliozis resolutionis sunt supfluitates in flatico q̄z in temperato vel cholico: ḡ z̄c. p3 ꝓña z añs sil'r. ¶ 3^m du^m. Maioꝛ dz esse somnus in cholico z magis humectās q̄z in tēperato vel flatico: ḡ z̄c. p3 ꝓña z añs: q3 somnus est ad humectationē z restaurationē ei^9 qō dissoluit in vigilia: sed maioꝛ facta est resol'o tpe vigilie in cholico q̄z in flatico vel temperato: ḡ z̄c. ¶ 4^m du^m. Si calidioꝛa calidioꝛibus z̄c. seqtur q̄ medicina cal'a in p̄ ꝓseruabit cal'm in p̄. sed arguitur q̄ nō: q3 ad maioꝛē gradū caloꝛis reducit medicina cal'a in p̄ in cholico q̄z in tēperato: sed in tēperato reducit ad calidū in p̄ gradu: ḡ z̄c. p3 ꝓña z añs: q3 passo eodē z agēte potētioꝛi z intēsioꝛi itēsioꝛ iducit effectus. ¶ 5^m du^m. Contraria tal'r possunt approximari q̄ pmutabūt: z tal'r q̄ p mutabunt: ḡ possunt ēt tal'r approximari q̄ neutruz facient: z p ꝓñs pure ꝓseruabūt. ¶ Ad hec oīa rñdebit: z p ad p^m dī q̄ aer debēs euacuare corpus cholericū: ꝓ sua ꝓseruatione dz esse calidioꝛ q̄z dz ee aer ꝓseruās flaticum vel tēperatū. Et ēt ꝓio aer ꝓseruās flaticū dz esse fridior. Hoc. n. vī elici posse ex intētiōe Gal'. in lra. ¶ Itē q3 experimento videm^9 aialia fridioza meli^9 habitare me^m fridius q̄z cal'ius. eē calioza vt de piscib^9 meli^9 aquā q̄z aerē habitātib^9. leones vo pardi z hō meli^9 habitāt regiones calidas q̄z fridas: vt docet experimētū. ¶ Itē ꝓio isto pōt addu ci aliō motiuū: q3 si tāto eēt aer debēs euētare cholicū frigidior: vt qdā dicūt quāto cholic^9 ē cal'ior tēpato iā apparet q̄ vtriq3 positis in me^o sp̄ ꝓportionato nō opz anheli tū z pulsuz esse maioꝛē in cholico q̄z in tpato: q3 eadē vī eē ꝓportio vtrobiq3 ad suā necessitatē extinguēdā. Illud tñ arg^m nō est dem'rativū: q3 nō manet ꝓportio eadē q̄ pus agēte z passo equal'r maioꝛatis. Niſi forte qs vellet itelligere Gal'. in lra loq̄ de ꝓportionalitate geometrica. ✠ Et si arguit ꝑ istā rñsionē. Prio vt supra: q3 friditas dz eē ꝓportionata necessitati euētationis siue refrigerij: ḡ necessitate refrigerij maioꝛi exīte dz friditas aeris ifrigidantis esse maioꝛ. Scō sil'r in cholico potētioꝛ est calitas ad resistēdū frigiditati refrigerāti q̄z in tēperato vel flatico: ḡ ad ipm remittēdū. Opz potētioꝛē esse frigiditatē aeris: z p ꝓñs aerē frigidioꝛē. ꝓña vī nota: z añs satis pz. ¶ Itez experimēto pz oēs medicos oppo^m opari. Corpa. n. cal'a debēt melius viuere z meli^9 se bāe in locis z regionibus fridis: vt pz de istis teutōic] q ſp regūt ipsa cū dieta vī'die tis ifrigidātibus: ió z̄c. ¶ Ad hec rñdet. Et p̄ ad p^m q̄ frigiditas aeris nō dz eē intēsiue ꝓportionata necessitati refrigerij sic q̄ stāte necessitate intēsioꝛe sit necessitas refrigerij maioꝛi: z minoꝛi minoꝛ z eē ꝓtio: timo eē se hz: q3 necessitate intēsioꝛi dz frigiditas aeris eē remissioꝛ. Uerūtñ necessitas z frigiditas aeris debēt esse sic ꝓportionate q̄ stāte necessitate maioꝛi frigiditas dz eē intēsioꝛ ad extinguēdū vel ꝓhibendū incēdiū qō pōt ꝓtingere sine maioꝛi intēsione frigiditatis: z cū eius extēsiōe maioꝛi: q3 in cholico si aer sit calidioꝛ: tñ attrahet aer in ampliorī quātitate q̄ ipsemet erit potētioꝛ ad refrigerādū q̄z aer attractus tēperatus ad corp tēperati: eo q̄ z si sit remisse frigidius hz tñ plus de frigiditate in se que est ꝓincipium refrigerij: ideo z̄c. ¶ Et p idē soluit ad arg^m 2^m. Accidit enim q̄ calidītas in cholico est potentioꝛ ad resistendum z̄c. z ꝓñr q̄ opz potētioꝛē esse aeris frigiditatē. z negat ꝓña q3 nō valet est potētius frigidū: ḡ intēsius vel ecōtra. sed nego eē aerē intēsius frigidū per cām tactā. ✠ Ad aliam replicationē dī q̄ corpa cholerica lapsa q̄dā sunt lapsa ml'tū: z illa nō dz medicus regere cōseruatiuo medicamine. Rō q3 nō sunt cōseruabilia: q3 illa in sua dispōne ꝓseruādo ꝓseruatur: z in eis aptitudo ad lapsuz: z tunc est periculosum ne a cā intēsioꝛi occurrēte statim traherentur extra latitudinē sui tēperamēti: ideo in talibus corporibus est tutius vti p̄seruatione que fuit cum ꝓtijs conuenienter approximatis: z b̄ est quod operant medici. Quedā autem fiunt paz z occulte lapsa: z in istis pōt tutius medicus vti regimine cōseruatiuo: q3 non sunt ꝓna sic cadere in lapsum si milē: z de istis intellexit Gal'. in lra. Hec rñsio trāseat pro nūc: q3 forte in qōnibus mutabo sniaz. ¶ Ad 2^m dī a q̄busdā negādo añs: imo dicunt calidius formal'r esse debere exercitiū cholici. Et si arguit ꝑ: q3 fortius calefit cholic^9 ex paruo q̄z flaticus ex magno. Dicunt illud esse vez: sed ipse dz fortius calefieri. Et cū arguebat pus: q3 exercitiū dz esse tale q̄ ipm superfluitates resoluant z̄c. Dī q̄ 1z difficilius resolubiles sint superfluitates in flegmatico: nō tñ sequit flegmaticū debere magis p exercitium calefieri: sed bñ sequit eius exercitiuz magis debere durare. Et cā est: q3 1z supfluitates in cholico sint resolubiles: q3 cū sunt calidioꝛes z ad ipsas calefaciēdū z resoluendum dz eē caliditas intēsioꝛ: z ideo exercitiū dz esse bꝛeuius: 3z dz esse intēsius calefactiuū: vt iā dictū est. ¶ Ad 3^m dī q̄ iā somnus cholici magis humectat substātifice: q3 plus

facit gñari de sanguine z spū q̄z somnus ſtatici. q̄litatiue aūt est cā minoris humectationis: qz ipse est breuior z minus ꝓfundus. Ecōtra vo somnus ſtatici. Et ſi arguiſ ꝑ: qz vigilia q̄litatiue exiccat: z magis exiccat cholicū ceteris paribus q̄z ſtaticū: g̃ cū p somnū debeat remoueri illa ſiccitas: ſequiſ eꝫ cc. Dī negādo ꝓnaz. nō. n. ꝑcipue p somnū iducit humectatio tāta que remoueat ficcitatē p vigiliā acq̄ſitā: ſed transcendit illa z multo magis in ſlegmatico q̄z in cholerico. Hec pro nūc dicta ſint. ¶ Ad 4um ou̇m pōt dici p ꝓcedendo qꝫ medicina caſa in p̄ conuenienter approximata ꝓſeruaret corpus in p̄ caſm p ſe: lz p accīs oppom posset ꝓtingere. Et cū arguiſ qꝫ nō: qz ad actum maioris caloris redditur medicina caſa in p̄ cc. Dī illud negādo: ſed ad eūdē gradū p̄cise in vtroq; reducitur. Et ad ꝓbationē qz passo eodē exīte cc. Dī illud esse verum vbi ex diſpōne passi effectus inducendus in passio ab agēte nō fuerit limitatus: z sic est in ꝓposito. ℣ Est. n. camomilla limitata ad hoc qꝫ recepta in corpe humano reduciſ sic ad p̄m gradū caloris z nō ad vlteriorē. ℣ Sequēdo aūt viā tenētē quālibet medicinā caſam in p̄ fore indifferēter respectu cuiuslibet corporis talē: aſr foret rñdendū de quo videbiſ in q̄one. ¶ Ad vltimum dī qꝫ illud argum deducit qꝫ p ꝓria ꝓueniēter approximata pōt fieri ꝓseruatio: z illā cōpl'onē posuit Hal'. superius in lra. lz habili? fiat illa ꝓseruatio cū ſilib?: que tñ ꝓria sunt ſilia: qz. ſ. sunt ꝓria diuiſiue: lz sint collectiue ſilia. ℣ Et ſi arguitur p̄ pro bādo qꝫ p aerē frigidū possit fieri eque bñ refrigeriū ſicut per tēperatū: qz sit ita qꝫ tēperatus aer in mensura vnius pedalis attractus ꝓueniēter refrigeret: z arguiſ ſic. Aer frigidus in p̄ pedalis quātitatis magis refrigeraret tem peratuz: z aer frigidus in p̄ p̄cipue digitalis quantitatis modicū refrigeraret: g̃ aliqs medie quantitatis frigidus in p̄ ꝓueniēter refrigeraret: vt arguaſ ſic. aliquantus aer multū refrigeraret: z aliquantus attractus frigidus in p̄ modicū: g̃ aliquantus mediocriter: ſit g̃ ille. a. z ſequiſ p aerē frigidū posse cordis cōpl'onē ꝓſeruari. ℣ Sz ad hoc dī ꝓcedēdo qꝫ. a. refrigeraret ꝓueniēter cor. z negaſ ꝓna. g̃ p. a. posset cordis cōpl'o ꝓueniēter ꝓſeruari. nō. n. ad cō ſeruationē cōpl'onis cordis ſufficit ſolū refrigeriū conueniēs: ſed vltra hoc requiriſ debita fumoz mundificatio que aere exiſtēte nimis modice quantitatis nō fieret.

43 ¶ Et cauſe que cōſeruāt cōplexionez eius sunt reflexe a cauſis que ꝓſeruāt cōplexionem eius que est in vltimo eq̄litatis per quātitatez reflexionis cōpl'onis illius corpis qꝫ ꝓſeruant a cō plexione que est in vltimo equalitatis.

Laurē. ¶ Cāe igiſ custodiētes tēperamētum tm̄ varia būt a cāis nāe optime ꝓgruentibus: quātum totius corporis tēperamētū ab illa variat.

Leoni. ¶ Que itaq; ipſius tpatura cōſeruāt: tm̄ a cauſis optime tpate nature diſtabūt q̄tum z totiꝰ corporis tēperatura ab illa euariabit.

Antiq. ¶ Seruantes vo eius craſiz tantū permutanſ ab aucrata natura cauſe: quantum z totius corporis craſis ab illa perfecta mutatur.

Daly ¶ Iſte canon est in ꝓſeruatione ſanitatis eius cuius cōpl'o vel corꝰ declinat a meliori formaꝫ. ſ. vt mēſurenſ cāe ſex mensuratione reflexionis ab equalitate per quantitatem declinationis corporis a meliori formarum.

44 ¶ Quod est: qz corpora que sunt calidiora eo indigent regimine qꝫ est caūus regimine quo indiget hꝫbēs illaz p̄mā cōpl'onē. Et corpo ra que sunt frigidiora eo indigent regimine qꝫ est frigidius. Et corpora que sunt ficciora eo indigēt regimine filr qꝫ ficcius est. Et filr corpa q̄ sunt hūidiora indigēt regimine qꝫ est hūidiꝰ. Et ꝑm hoc est cōpō. Nā corpora q̄ sunt calidiora z ficciora indigēt regimine qꝫ est calidius z ficcius. Et ꝑm ratiocinationē hꝫus currit restrium specierum aliarum compoſitarum.

¶ Corpus. n. calidius victu idiget calidiori: frigidius frigidiori: z ficcius ficciori: z humidꝰ humidiori. Simili mō copulatim calidius ac ficcius: calidiori ac ficciori: z in reliquis tribus copulis: quod ꝓportione respondeat.

¶ Calidiora siqdē corpora calidiorib⁹ victus rō nē exposcunt. Frigidiora aūt frigidioris: z ficciora ficciorib⁹: z hūidiora hūidiorib⁹: ac ꝑm ꝓiugationē caliora: ac ficciora caliorib⁹: ac ficciorib⁹ eadē in religs ēt ꝓiugatiōib⁹ pportiōe seruata.

¶ Calidiora eni corpora calidiorib⁹ indigent adiutorijs: frigidiora frigidioribus: z ficciora ficciorib⁹: humidiora vo humidioribus. Et ꝑm cōpl'onez calidiora z ficciora calidioribus z ficciorib⁹. Et hꝫs proportionaliter in reliquis tribus complexionibus.

¶ Iſte est sermo in hoc libro. Et est contrarius sermoni eiꝰ in alijs libris suis: qm̄ ipse dicit in libro de regimine ſanitatis: z in libro ciborum qꝫ corpora que sunt calidiora indigent ex regimine eis que sunt frigidiora. Et ꝑm hanc ratiocinationem in reliquis. Et per illud obſcuravit ſermonem suum: precipue qz ipse non diſtinxit inter regimen conſeruatiuum: z inter regimen permutatiuum. Et dixit in regimine permutatiuo qꝫ opz vt regantur corpora calidiora rebus frigidis donec redeant ad equalitatem. Et ꝑm hanc ratiocinationem est in reliquis corporibus declinatis a meliori formarum. ℣ Et ego dico qꝫ Hal'. non oblitus est ſermonis ſui: neq; ꝓpietatem oppo nit. Et qꝫ nō intellexit p regimē ꝓſeruatiuū hic: niſi vt dentur hūti cōpl'onē ca. cibi q ꝓſeruēt cōpl'onē eiꝰ ca. ſup ipz z ꝑmone abſoluto regat ipm regimine qꝫ faciat remanē re ſup ipm cōpl'onē ſuā calidā ꝑm diſpōnē ſuā abſq; addītione z fine diminutiōe. Q̄ ſi vult pmutare cōpl'onē eius ad eq̄litatē: tūc addat in frigore illō cū quo regaſ vſque quo minuaſ eiꝰ calitas z pueniat ad eq̄litatē. Cuiꝰ exēm est vt ſit ꝓſeruatio corpis ſepati ab eq̄litate ad calitatez duobꝰ gradibꝰ cū regimie qꝫ ifrigidat i gradu p̄: z pmutatio eius ad equalitatē cū regimine qꝫ infrigidat in 2° gradu. Et manifeſtū est qꝫ regimē ꝓſeruatiuū est minoris infrigidationis q̄z regimē pmutatiuū: qz regimē ꝓſeruatiuū est in p̄ gradu. Et tibi ineſt vt noies id qꝫ est parue infrigidationis minus caleſaciēs. Et qm̄ ꝑmo eius in hoc libro est ſūme q̄ sunt ſicut ꝓnes: dicit iſtō vt tu ſis intelligēs ab eo volūtatē eius z eius intētionē. ℣ Propter hoc g̃ manifeſtū est qꝫ volūtas Hal'. est p ſermonē ſuū. ſ. qꝫ corpa q̄ sunt calidiora indigēt regimine ex eo qꝫ est calidius regimie quo idiget hūs formā optimā. Et est vt ſit ꝓſeruatio eiꝰ illud qꝫ facit remanere ſup ipm calitatē eius declinatam ab eq̄litate. Et ſi vellet vt regereſ cum cibis calidis ſic ſi adderet in exercitio eius: z caleſaceret aer ꝓtingēs eū: z darenſ calefacientes cibi: ſequereſ neceſſario qꝫ adderet eius declinatio ab eq̄litate ad calitatē plus: z gñarenſ in eo ſupfluitates cholerice: z facerent eum cadere in egritudines cholericas. Et huiꝰ mēſura ſimiliter nō occultaſ a Hal'. z iam determinauit illud in libro de regimine ſanitatis: z in libro de cibis. ℣ Res ergo ꝑm qꝫ dixi est: qz vult vt regaſ totū corpus cū eo qꝫ facit remanere ſup ipm cōplexionē eius primā: quando vult ꝓſeruationē ſanitatis eius. Et qñ vult pmutationē eius ad meliorē formaꝫ addanſ in regime eius additiones pmutantes eā. ℣ Intelligē ergo illud: qz nō est locus paruus: z multi hominum ignorant: z putant qꝫ ſit contrarietas.

45 ¶ Et nō pōt hꝫs cāis q̄s nup diximus vti: qñ pmutanſ taliter qꝫ fiant cā ſanitatis ꝑm qꝫ opz: niſi qui ſcit virtutes eaꝝ ꝑm quas apte nate ſunt.

Laurē. ¶ Utetur enim materia cauſarum recte: qui vires earum inſitas agnoſcit.

Leoni. ¶ Recte ſiquidem cauſarum vtetur materia: g naturales earum potentias agnouerit.

Antiq. ¶ Utetur vo z materijs cauſaꝝ: recte innatas virtutes earum ſciens.

Daly ¶ Iſte ꝑmo certificat illō ad q̄ intēdimus de expoſitione ſermonis eiꝰ. Cōſidera ergo eū: z ſtabis ex eo ſuper illud qꝫ diximus: z ſcies volūtatē eiꝰ. qꝫ est: qz vult per ſermonē ſuū virtutes eaꝝ ꝑm quas apte nate ſunt illud qꝫ facit vnuſquiſq; ciboꝝ z alioꝝ ex cauſis. 6. in corpore. Q̄ ergo conſeruat ipſum ꝑm illud ꝑm qꝫ est: est conſeruans ſanitatem. Et qꝫ addit in declinatione eius a melioꝛe formarum est infirmans ipſuz. Et quod permutat ipſum ad meliorem formarum est permutans ipſum.

46 ¶ Cuius exēplū est qꝫ motus: z minoratio cibi z potus: z vigilie: z euacuatio: z oīa aīe accidē tia alia exiccant corpus hūidum.

Laurē. ¶ Verbi gra: vt motꝰ: inedia: inſomnia: excretio z oēs affectiōes aiales exiccent corpus.

Leoni. ¶ Veluti qꝫ motus: defectus alimēti vigilie: excretio: z oēs animi affectus corpus exiccant.

Antiq. ¶ Qm̄ motio quidem: z indigentia: z vigilie: z egeſtio: z oēs aie paſſiones ſiccant corpus.

Daly. ¶ Qm̄ iſta euacuāt humores eius z minuūt ex eis: pp illō ergo addūt in ſicco corpe ſiccitatē. Et qꝫ paꝝ est ex eis cō ſeruat corpus humidū qñ adminiſtraſ ꝑm qꝫ opz: z pmutat ipſum ex eis illud qꝫ opponīt ei ꝑm equalitatē.

47 ¶ Et contraria eorum hꝫectant corpus.

Laurē. ¶ Contraria vero hꝫs humectent.

Leoni. ¶ Aūt que hꝫs ꝓria exiſtunt: hꝫectant.

Antiq. ¶ Contra vo hꝫs humectant.

Daly ¶ Hoc iudicium eius est ſimile iudicio quod est ante ipſuz in conſeruatione z mutatione ſimul.

48 ¶ Et filr est diſpoſitio in rebus que caleſaciunt z infrigidāt ex opationibꝰ z cibis z potibus.

Laurē. ¶ Eodē modo de caleſaciētibus ac refrigerantibus ſtudijs: poculentis: eſculentis.

Leoni. ¶ Ita vo z caleſaciētia: z refrigerantia vite inſtituta: z ciborum: ac potuum.

Antiq. ¶ Ita vo z in calefacientibus z infrigidantibꝰ ex ſtudijs vtetur z cibis z potibus.

Daly ¶ Iſte ſermo intellectus est ꝑm eandem rationem quam dixit in eo quod preterijt.

¶ Et vlr qui ſcit ſpecies oīum rerū que agunt in corpus z virtutes eaꝝ tūc ſi vult ponere eas cās ſanitatis eligat corpi illud ex eis qꝫ figuratur ei z aſſimilaſ ipſi quando vult conſeruationem cōplexionis vel cōpoſitionis eius ꝑm diſpoſitionem ꝑm quam inuenit eam. 49

¶ Et vt ſimplr dicaſ: q oīum circa corpus cārū agnoſcit materiam ac vires: cauſis ſuis vtetur. Siles ſilibus adhibēdo: quoties priſtinū corꝑoris libuerit cuſtodire temperamentum. Laurē.

¶ Atq; (vt ſimplr dicā) omniū que corpori affe runt: materias qs nocens: atq; potētias: ſalubribus vtetur cauſis: ſilia ſilibus afferēdo: figdē eius propoſitum fuerit in eodem in quo acceperit corꝑoris ſeruare temperaturam. Leoni.

¶ Et ſimiliter est dicere oībus hꝫs que ꝑm corpus ſunt cognoſcens aliquis materias z virtutes. Salubribus cāis vtetur: filia ſimilibꝰ offerēs qñ ſeruare vult corpis craſim q̄lez accipit. Antiq.

¶ Vult per ſermonē ſuū vlr abſolutū qꝫ qui vult cōſeruationē ſanitatis corꝑis decliuis ab eq̄litate ꝑm illud qꝫ ē: adminiſtret ei ex regimine qꝫ ꝓſeruat ſup ipm cōpl'onem eiꝰ abſq; additiōe z ſine diminutiōe: ita qꝫ eligat ei ex vtilibꝰ ciboꝝ z potuū z alioꝝ qꝫ ꝓſeruet ſup ipm configurationē cōpl'onis eius: ēt iſte est canon primus quē ipſemet determinauit per dictionē aliā vt fingat ipm in aia diſcipuli. Et ſermo eius in eo est intellectus. Daly

¶ Et qñ vult permutare eam z ꝓuertere ipſam ad cōpl'onez que est melioꝛ cōplexione eius: tūc ſunt ei alia gña cauſaꝝ ſanitatis cōtrariaꝝ cāis quas diximꝰ: z lōgitudo eaꝝ a cāis eq̄libꝰ medijs quas diximus: que ꝓueniūt hꝫbēti cōpl'onē equalē optimā ad contrariū partis ad quaz declinat illud corpus est longitudo equalis. 50

¶ Iſte est canon pmutans ſanitatē malā ad ſanitatē eq̄lez z bonā. Et eiꝰ intētio est vt ſit ſciēs virtutē partiū cuiuſq; cāꝝ ſex: z ꝓſideret quāta ſit quātitas receſſiōis ſanitatis ab eq̄litate: z eligat ex ptibus cuiuſq; cauſaꝝ ſex ex eo qꝫ est ꝓxiū iſti ſanitati q̄ſtitates eq̄les q̄ſtitati receſſiōis eiꝰ: z regat cū eis corꝰ. Et Hal'. determinat illud z dicit. Daly Sānitas tripl'r.

¶ Quoties vero libuerit pmutare z ad habituz ducere meliorē: aliud est cauſaruz genus ſanū predictis cōtrarium equaliter in diuerſum recedens a cauſis temperatis ac medijs: quas optime nature congruere docuimus. Laurē.

¶ Q̄z ſi pmutare atq; ad meliꝰ traducere ſtatuerit: altez est hic ſalubriū cārū genus: hꝫs qdem q̄s nup diximꝰ ꝓxiū: equalr vo declinās ad alterā pte: a bene tpatis: z medijs: que optimis conuenire naturis dicebamus. Leoni.

¶ Si vo permutare vult z tranſire ad melius aliud est genus ſalubrium cauſarum cōtrariū quidē ſupradictis: equale vo diſtans ab altera craſi eucratarum z mediarum quas optimis naturis conuenire dicebamus. Antiq.

Jaco. ✠¶ Primo nō hic q reductio fit p contraria eālia in gradu ſicut ⁊ curatio. Differunt tñ vt infra patebit: qz actus curatiuus ꝓficit ſubito reductiuꝰ aūt paulatine: vt infra patebit. ¶ 2° nō q vt in littera habet: hec ꝺ̄ia oñr eālia in gradu qz tātum recedētia a tpāmēto corpis quātū illō corpus excedit temperiē ſm qualitatē oppoſitā: vt ſi ſoz. calidus in ꝑmo debeat ad tēperamentū reduci: huiꝰ reductio fiet p frigida in ꝑmo gradu que tātū per frigiduꝫ excedunt temperamentū quantū ſoz. excedit tēperamētū per calidū. Dis. n. cōueniēter approximatis ducet ſoz. ad diſpoſitionē mediā inter diſpōnē ſuā naturalem ⁊ frigiditatem ꝑmi gradus: ſed illa diſpoſitio eſt temperies: ió ⁊c. ¶ 3° nō q per cōtrarium in ꝓpoſito debemus intelligere quodcūq; alterius remotiuū: ſiue per ſe ſiue per accidēs: ſiue mediate: ſiue immediate. Sic. n. motus cōtrariat frigiditati ⁊ quies caliditati: ⁊ nō debemus intelligere contrariū ꝓprie ſumptū: vt ꝑz. ¶ 4° nō q ꝺ̄ia reducentia ꝺupliciter pñt itelligi eālia in gradu lapſui remouēdo ꝑ itē ſiue. 2° affectiue: ⁊ iſto 2° mō intell'r: qz oñr eē pō tātum de lapſu ꝺ̄io iducere vel tñ corpus a diſpōne qué hz remouere: quantum illud corpus diſtat a temperamento.

51 ¶ Quod eſt: qz corpus qñ eſt calidius ⁊ ficci⁹: tūc regimē calefaciēs ⁊ exiccās nō reducit ipm ad eālitatē ſanā: ſed regimē qō eſt frigidius ⁊ humidius cōpōne eālī p quātitatē ſuperfluitatis calefactionis illius cōpōnis ⁊ ficcitatis ei⁹ ſuper complexionem equalem.

Laurē. ¶ Calid⁹. n. ⁊ ficc⁹ vict⁹ neq; efficiet bñ tpatuꝫ diligēter calidius ac ficciuꝫ tēperamentū. Sed victus tanto frigidioꝫ ⁊ humidioꝫ moderato: quātū natura fuerit calidioꝫ: ficcioꝫq;.

Leoni. ¶ Calidioꝫ ſiqdē: ac ficcioꝫ tpatura: a calidioꝫis ac ſiccioꝫis victꝰ rōne ad exactiſſimū bone tpature habitū. minime trāſferē. At taliū erit vſus neceſſarius que tñ eis: q̄ bene tpata exiſtunt frigidioꝫa ſint: atq; humidioꝫa: quantū ⁊ nā naturā in caliditate: ⁊ ficcitate ſuperabat.

Antiq. ¶ Calidioꝛē. n. ⁊ ficcioꝛē craſim nō calide ⁊ ficce diete faciunt eucratā perfecte: ſed que tantuꝫ eucrata craſi frigidioꝫa ⁊ humidioꝫa quantum natura eius erat calidioꝫ ⁊ ficcioꝫ.

Paly ¶ Iſte ꝑmo eſt intell's. Oñdit. n. Gal'. in eo canonē pmutātē ſanitatē malā ad ſanitatē bonam. Conſidera q̄ eum.

52 ¶ Et hoc quidē genus cāꝝ rectificat cōpōnem malā nā: ⁊ genus aliud qō diximus ante cōſeruat cōpōnē malā natura ſm diſpōnem ſuam.

Laurē. ¶ Tale eniꝫ cauſaꝝ genus natiuas corrigit intēperies. Alteꝫ vero qō eſt predictum cuſtodit.

Leoni. ¶ Nā tale cauſaꝝ genꝰ nāles corrigit intēperātias: alteꝫ vo ꝺ̄ q ſupradixim⁹ tpatūrā ꝓſeruat.

Antiq. ¶ Hoc ſiquidē genꝰ cauſaꝝ corrigit innatas diſcraſias: alterum vo prius dictum conſeruat.

Paly Cōpō/nis ma/le regi/mē ouꝫ. ¶ Noiauit regimē pmutās cōpōnē malā genus: ⁊ ſiꝫ nominauit ꝓſeruās eā genꝰ: vt itelligaꝫ ab eo q ipa ſūt duo genera ex generibus medijs ſub parte medicine quod nominatur regimine ſanitatis: ⁊ vt intelligatur per illud qō ſub vtriſq; ſunt ſpecies alie.

53 ¶ Et medicus indiget vtriſq; ſimul in ꝺ̄ioꝛis diſtructio ꝺuplicis eſt: qz rē noiauim⁹ noie ſui gñis. Cū q̄ ſit cadēs ſub regimie ſanitatis: ⁊ gen⁹ regimis ſanitatis rotū noiet i arte medicie ꝓſeruatio ſanitat⁊: noiam⁹ pmutatiuū ēt noie ſui gñis. ſ. ꝓpuatiuū q̄uis ſit pmutatiuū ⁊ ſanatiuū ⁊ rectificatiuū nocumētoꝝ. Et hz hāc ſilitudinē noiant oēs cāe q̄ pmutant ꝓpōnē ad id qō ē deteri⁹ cāe ifirmatiue: q̄uis ſint pmutatiue ad ifirmitatē ⁊ corrūpētes ſanitatē: ppea qz ſūt ſub gñe cārum infirmantiū toto.

Permutatiuus regimis nomen triplex. Laurē.

¶ Sed quodā mō tale cauſaꝝ genus cuſtodiēs appellauimus. Forte enim rectius dixeris alterans curans: ⁊ impedimentum inſitum corrigens' appellari: qz ad vniuerſum genus ſanitatis reſpicientes non ad ſpeciales eius differētias: quecunq; cuſtodiunt ſanitatem cuſtodiētes cunctas cauſas nominauim⁹ ſiue adeo cuſtodiant ſanitatem: vt etiam deducāt ad habitum meliozem: ſiue preſtinam corpozis prepārationem tantummodo cuſtodiant ⁊ conſeruent. Quecunq; vero diſpoſitionem efficiunt deteriozem mozboſas.

Leoni. ¶ Quo pacto igitur ⁊ hoc ipſum primū cauſarū genus conſeruatiuum appellamus: nam forte magis alteratiuum: ⁊ curatiuum: ⁊ naturalium defectuū correctiuum vocare conueniat. Quoniam ad vniuerſum ſanitatis genus referentes: non ad eas que ſm ſpeciē differentias quecunq; ſanos conſeruant: conſeruatiua oia vocamus: ſiue preter id quod ſanitatem conſeruant ad melius totam traducant temperaturam: ſiue preſtinum tñmō habituꝫ tueant: atq; deteriozez ſtatum efficiunt: inſalubria.

Antiq ¶ Quo igit ⁊ huiuſmodi ſpecierum cauſaruꝫ conſeruantem nominamus: conueniebat eni magis eam forſitan permutantem ⁊ curantē ⁊ innata peccata corrigentem vocari. Quoniā vero ad totum genus ſanitatis referentes: nō ad eas que ſm ſpeciez ſunt in eas differentias: quecunq; quidem ſanos cuſtodiunt: ſeruātes omnes vocabimus: ſiue conſeruando ſalutez ad melius ducant totam craſim: ſiue cōſeruēt exiſtentē a principio. Quecunq; vero deteriorem faciunt conſiſtentiam egre.

Jaco. ✠¶ Nota hic ex dictis Gal'. q duplr ſumit' hꝰ cā ꝓſeruās. Primo cōiter ⁊ indifferēter pro quacūq; diſpōne faciente corpus pmanere ſanū ſiue ipm ad melius pmutet ſiue maneat in diſpōne pſtina. Et ſic cāe reducētes preſeruantes ⁊ cōſeruantes ꝓprie dicte ꝓtinētur ſub cā cōſeruāte. Scō ſumit' cā cōſeruās ꝓprie: ⁊ ſic ſola faciēs corpus in eadē diſpōne pmanere oñ ꝓſeruatiua. ▽ Aliter q opatio hꝰ cāe pmutantis pōt cōpari ad duo. Primo ad totā latitudinē ſanitat⁊ ⁊ ſic oz dici ꝓſeruatiua. Scō ad ſpēs ſanitatū in eadē latitudine ꝓtentas ⁊ ſic oz dici pmutatiua: quamuis enim continue faciat corpus permanere ſanum nō tñfacit illud ſub eadem ſanitate manere ⁊c.

55 ¶ Et quando cōpō que eſt in oibus membriſ eſt vna: tunc medicatio eius eſt vna. Et quādo cōpō mala nō eſt in oibus membriſ vna: tunc non eſt medicatio illius corpozis vna.

¶ Poſtq̄ docuit regimen ſanitatis ſepate a meliore fozmaꝝ conſeruās eā ⁊ pmutans eā ſimul qñ eſt eius ſeparatio in cōpōne tñ: rememozat eius qō docuit de illo in hmōe ēt dicit qñ eſt declinatio ſanitatis a meliore formarū: deinde eſt illud in oibus mēbris: tūc medicatio ei⁹. ſ. ꝓſeruatio eius ⁊ ipſi⁹ pmutatio eſt ſm q̄ expoſuim⁹. Et ſi ei⁹ receſſio ē in qbuſdā mēbris ⁊ in qbuſdā nō: tūc medicatio eius. ſ. ei⁹ ꝓſeruatio: ⁊ pmutatio ipſi⁹: idiget canonibus alijs qui fidem faciunt generis alterius regimis. ⁊ ipſe facit ſcire hoc genus per exēpla: ⁊ dicit.

¶ Ubi igitur omnes corpozis partes maleté perate ſimiliter ſint: ſimili adhibeantur ſubſidia: vbi diſſimiliter diſſimilia neceſſe eſt. Laurē.

¶ Quecunq; igitur ſimilez habent in omnib⁹ corpozis partibus intemperiem eadem egēt procuratione: que vero diſſimilē: diſſimili. Leoni.

¶ Simile igitur diſcraſiam habentibus omnibus corpozis partibus ſimilis eſt procuratio. Diſſimilem vero diſſimilis. Antiq

✠¶ Nota corpus humanū ſanuꝫ qñq; eſt vniformiter ſanum ſm ptes ſuas qz oēs vniformiter cholerice vel ſanguinee: ⁊ ſic de alijs: ⁊ tūc cōperit regimen vniforme ſm ſuas ptes ꝓportionales. Qñq; vo eſt corpus diffozmit ſanū ⁊ tūc ſm diffozmitatē ſuaꝝ ptium cōpetit ſibi regimē diffozme vt exēplificat Gal. in lra. ▽ Et per ſanū vniforme itelligere dēmus corp⁹ cuius oibus mēbris cōpetit eadez ſpecifica denominatio ſub hoc genere ſanū: puta cuius oēs partes ſunt in ſua ſpecie tēperate aut cholerice aut flatice: ⁊ ſic de alijs. Ecōtra vo corpus diffozmiter ſanū. Totū pz vſq; ibi. Organicoꝝ vo. ¶ Primuꝫ dubiū. Nō vr hꝰ pmutationem eē poſſem. Primo: qz tūc poſſet humidū radicale melius reſtaurari. ꝓñs eſt falſū. ⁊ arguit' ꝓña: qz corpe reducto ad tēperamētū hz humidum meli⁹ q̄z ante reductionē. Itē qz vnicuiq; idiuiduo eſt terminus ꝑfixus. ſ. vite quē ꝑterire nō valet: vt colr ꝑma ꝑmi. cap̄. de etatib⁹. ⁊ 3ª ꝑmi. cap̄. ꝑ. ergo nō pōt fieri hꝰ permutatio: qz ſi ipſa fieret: iaz poſſet vita vltra nāles terminos elōgari. ¶ Secundum dubium ad idē. qz ſi poſſet ⁊c. hoc maxime fieret per tranſmutationē factā per cibum ⁊ potum ⁊ alias res nō nāles. Sed arguit' q non: qz per nullum cibum pōt os vel neruus infrigidari ergo nūq̄ poterit corp⁹ calz reduci. pz ꝓña ⁊ añs: qz cibus non videt poſſe infrigidare os niſi qz cōuertit' in nutrimentum infrigidās os. ſed pz q non: qz quilibet talis cōuertit' in ſanguinē: quilibet autem ſanguis calefacit vl' aptus eſt calefacere cū ſi calid⁹ reſpectu cutis ei⁹. q̄ ⁊c. ꝓñtia vr nota cū añte. Itē qōlibet membrū aſſimilans ſibi nutrimētū pfecte optinet ſupra nutrimentū. q̄ pōt qōlibet qualitatē ꝺ̄iam in ipſo exñtem vincere: ⁊ p ꝓñs ⁊c. Itē añ trāſmutationē nutrimēti erat calor potētior q̄z frigiditas nutrimēti. ſed multo debilior eſt po'actiua nutrimēti verſus finē trāſmutationis q̄z ante: ⁊ po'actiua mēbri eſt ꝓſeruata vel ſaltē non ſic ꝓportionate debilitata. q̄ iam ſufficit iterū trāſmutare in corpe ⁊ per ꝓñs totalr remouere diſpōnes mēbro ꝺ̄rias: ⁊ p ꝓñs ⁊c. Cz^m dubiū. Nō vr q debēt ꝺ̄ria reducētia eē eālia in gradu lapſui. Prio qz tūc reducētia ⁊ euacuatiua forēt eālia in gradu ⁊ eque fortia: ⁊ p ꝓñs ſic ſubito ⁊ nō paulatine a ꝺ̄rijs fit curatio ita ⁊ reductio qō ē ꝺ̄ Gal'. in lra. Scō p frigida in ꝑmo pōt reduci corpus calidū i ſcō. ergo añs arguit' qz frida in ꝑ poſſint eālr remittere diſpōnē calidi in 2°. ſed ipſa talr remiſſa ſi iterato approximēt non min⁹ poterunt remittere q̄z tūc: ⁊ ſic deinceps: ergo tandez pote-

runt lapsum totaliter corrigere ⁊ per cõsequẽs ad tẽperamẽtũ reducere. Et per idẽ ꝓbat ⁊c. ¶ Quartus dubitum. Ur naturam posse tolerare repentinas mutationes. Dño qz tolerat crisim laudabilẽ que est vehemens ⁊ velox motus. Item in febre sanguinea stantibus additionibus: statim administramus infrigidationem cum multo potu aque fride: vt colr̃ prima quarti de cura putridarum in gñali. ⁊ capo de febre sanguinea. ⁊ tamẽ illã infrigidationẽ tolerat nãt: ergo ⁊c. ¶ Quintum dubiũ. Uidetur ꝙ eque bene posset fieri dispõ q̃litatiua subito in mẽbro inducta nãlis sicut paulatine: qz vbi qualitate inducta nihil aliud induceret in mẽbro ita naturalis eẽt subito inducta sicut paulatine inducta: sed tunc eẽt illa dispositio nãlis. g̃ ⁊ ista. Et istud argumẽtũ tãgit hãc difficultatẽ. Si tã sor. q̃ plato eẽt frigidus in ꝓmo ⁊ in vtroq; induceret vnus gradus frigiditatis caliditatis in sor. paulatine ⁊ in platone subito: quare gradus inductus plaulatine in sor. cum sit similis oino gradui caliditatis subito inducte in platone magis est sanitas q̃ ille: qz non appareat vnde hõ diuersitas ꝓueniat ⁊c. ¶ Ad ꝓmũ istoũ dicitur ꝓcedẽdo ꝓmutationẽ esse possibilem: vt Gal. in litera ⁊. 6. de accidenti. dicit de arboze play ⁊c. Et cũ arguit ꝙ non: qz tunc posset ⁊c. Negatur ꝓña. Et dicitur ꝙ corpore reducto ⁊c. non est in eodẽ melius humidum ꝙ vita q̃ prius deteriꝰ sit i eo meli9 q̃ eẽt si nõ eẽt corpus reductũ. Hic tñ cadunt difficultates plurime de quibus videbitur in qõne. ℣ Et ad confirmationem dñ ꝙ vnicui q̃ individuo prefixus est terminus merito humidi ⁊ ꝓncipioꝝ ẽctoꝝ a ꝓncipio gñationis vltra quẽ non lz ire ⁊ ꝙ corpe reducto nõ trãsibit ille termin9: sed forte ꝓueniretur ad illũ ad quẽ nõ fuisset deuẽtũ: si nõ fuisset ꝓmutatum. Aliter ꝙ cuilibet individuo ⁊c. Intelligẽdo stante sua nãli cõplone in ipso ꝓm illam rector ⁊ vtraq; solutio est bona. ¶ Ad scõm dubiuz dr̃ cõcedendo ꝙ per cibos ⁊ potus ⁊c. Et dr̃ vlterius ꝙ q̃ lz sanguis sub forma sanguinis nõ possit infrigidare os: tñ sb̃ soza humiditatis secunde põt: qz ptes alique calide ⁊ subtilis resolute sũt nõ ꝓportionate ossi cũ remanentia grossaꝝ ⁊ frigidarũ potentiũ os infrigidare. ℣ Aliter imaginando ꝙ elementa frida in osse po9 sunt deducto impedimẽto a sanguine ⁊ spiritu mouere os ad gradũ frigiditatis intẽsionem: sed sanguis ⁊ spũs ꝓseruans nãlem caliditatẽ ossis ꝓhibet. Exhibito g̃ nutrimẽto frido minus potẽs est sanguis ex eo gñatus ꝓhibere ⁊c. q̃re mouet os ad gradũ friditatꝭ intẽsionẽ. ℣ Aliter cõcedit aliquẽ sanguinẽ eẽ potẽtẽ infrigidare os: qz. s. multũ alteratus a magna q̃titate humoꝝ melancholicoꝝ secũ admixtoꝝ: q̃liter est in sanguine eũte ad nutriẽdũ os. Et si arguit ꝛ: qz qlibet sanguis est calidus respectu ossis. Dr̃ hoc negando: saltẽ de sanguine alterato ⁊c. Lz bñ vez sit de sanguine in nãli sua disp̃one exñte. ℣ Aliter dicit nõ repugnare aliqõ p q̃litatem virtualẽ eẽ ifrigidatiuũ: ⁊ p auctualẽ eẽ calefactiuũ vt pz de medicina potẽtialr frigida ad actũ reducta. Dicit igitur ꝙ in sanguine ex lactuca gñato remãsit virtualis frigiditas lactuce: lz ipse sit actualr calidus: ⁊ ꝙ ꝓtingens ẽ ꝙ p illã sit potẽtior ad infrigidãdũ q̃z p actualem caliditatẽ sit potens ad calefaciendum. De hoc põt poni exẽplũ in nãlibus de corpe frido actualr lucido quod p lucem calefactiuũ est: lz per frigiditatem infrigidatiua ẽ vnde cõcedendũ foret in casu aliquod actualr frigidũ p se calefacere ⁊c. elice. ℣ Ad aliã ꝑfirmationẽ dr̃ ꝙ lz qõlibet mẽbr̃ assimilãs sibi nutrimẽtũ pfecte obtineat sup illud quo ad posse ipm corrũpere ⁊ assimilare sibi: nõ tñ põt actionẽ nutrimenti in ipm totalr ꝓhibere p cãs iam dictas. ℣ Eodẽ mõ ad vltimã cõfirmationẽ dicit. ¶ Ad tertiũ dr̃ ꝙ ꝓria reducẽtia nõ opz esse equalia in gradu nisi vtualr ⁊ effectiue. i. potentie remotiue tanti lapsus quãtus est ille quo distat corpus lapsum a tẽperamẽto. Et cũ argueret ꝙ nõ qz fieret subito ⁊c. Dicitur negãdo ꝓña. stat. n. aliqna soze eq po9 i remouẽdo aliqs lapsus quoꝝ vnũ ẽ aptũ remouere subito: aliud paulatine solũ. ℣ Et pidẽ pz solutio ad ꝑmationẽ. De h̃ tenet alibi. s. in ꝑso. satis dictũ est. ¶ Ad 4m dicit ꝙ mutatões reducẽtes corpus ad nãlẽ eius dispõnẽ ⁊ remouẽtes ipsum ab innaturali natura põt tolerare: mutatões tñ a nãli dispõne remouẽtes nõ tolerat nã sine impedimẽto nõbili ⁊c. ⁊ ita intellexit Gal. Ex h̃ pz solutio ad vtrũq; argumentũ adductũ cõtra hec. ¶ Ad 5m dubiũ. dr̃ ꝙ ad hoc ꝙ cõplexio sit nãlis mẽbro nõ sufficit ꝙ ipsa sit talis vel tanti gradus: sed vltra hoc regrit ipsam hre debitã ꝓportionẽ ad spũs ⁊ humoꝛes: ⁊ adhuc ad humidum nãle membroꝝ: qz ergo cõplone subito impressa resoluunt subito vel extinguit spiritus ⁊ non disponunt hũores statim vt sint illi cõplõi ꝓportionati nec humidũ mẽbris ꝑz hoc est ⁊c. Cũ aũt paulatine inducit paulatine disponit humidũ mẽbri ꝑm exigentiã cõplõnis in mẽbro inducte: ⁊ similiter humores ⁊ spũs: ideo ⁊c. De h̃ posset poni exẽplum satis clarum: transeat tamen propter breuitatem.

¶ Qõ est: qz est pole vt sit vẽter alicuius fridioꝛ q̃z oz. ⁊ caput ẽt calius q̃z oz: ⁊ idiget vnũqõq; eoꝝ qõ cõuenit ei. Et silr est dispõ i vnoquoq; mẽbroꝝ reliquoꝝ qñ ẽ hũidi9 cõplone sua eq̃li aut ficci9 ea: aut frigidi9: aut calidius: nã indiget ex regimine eo ꝑm ꝙ ꝓuenit ꝛplõni eius. Ergo ẽ neẽe qñ ꝛplõ mẽbroꝝ corpis est diuersa vt nõ sit mẽbroꝝ corpis oium regimẽ eq̃le ⁊ nõ sit humectatio eoꝝ: aut eorũdẽ exiccatio: aut aliõ er eis q̃ fiũt eis ꝑz filitudinez vnã. Et nos qdẽ exponem9 istud in expõne ampliori hac in libro nostro de regimine sanitatis.

¶ Vult ꝙ canon in ꝓseruatiõe sanitatis corpoꝝ reducẽtiũ ab eq̃litate in qbusdã mẽbris ⁊ in qbusdã nõ: ẽ cõpositus ex ꝑticularib9 canonib9 in ꝓseruatiõe sanitatis corpoꝛũ recedẽtiũ ab eq̃litate in cõplone corpis toti9. Cui9 exemplũ est: qz qñ vẽter est frigidioꝛ ⁊ caput calidi9: vtimur in ꝓseruatione sanitatis vẽtris eo qõ ꝓseruat super ipm qõ ẽ sil'e cõplõi ei9: ⁊ in cõseruatiõe sanitatis capitis eo quod ꝓseruat sup ipz qõ ẽ sil'e ꝛplõi ei9: siue sint emplastra siue embroce vl' aliq ex cãis. 6. Et qõ volum9 ꝑmutare cõplõnez vẽtris ad eq̃litatẽ: ⁊ ꝛplõnẽ capitis ꝑmutare ad eq̃litatẽ: vtimur in vẽtre rebus calis ⁊ i capite reb9 fridis. Et ꝑm hãc silitudinẽ faciamus in regimie reliquoꝝ mẽbroꝝ. Et pp hoc est necesse vt ponam9 exercitiũ qõ cõseruat mẽbriũ ꝑm dispõnẽ suã: aut ꝑmutet ipz ad dispõnem aliam in vnoquoq; mẽbroꝛũ diuersum ab eo qõ est in alio. Et silr vnũqõq; particulariũ causarũ. 6. Naz quando volumus infrigidare mẽbrum emplastramus cum rebus infrigidantibus. Et quando volumus ipm calefacere emplastramus ipsum cũ reb9 calidis.

¶ Fieri enim potest vt ventriculus frigidioꝛ ius sto existat. Caput aũt calidius ⁊ vtrũq; ꝓprijs remedijs egeat. Jtidẽ ⁊ aliaꝝ vnaquecꝝ ptiuz aut hũidioꝛ aut ficcioꝛ aut calidioꝛ aut frigidioꝛ moderato victu indiget ꝓpꝛio intẽperiei. Nõ igit eq̃lr exercebim9 oẽs tales corpis partes neq; silr humectabimus ⁊ exiccabim9 aut aliquid aliud tale efficiemus. Ac de his libro detuenda valitudine latius definitum iam est.

Leoni. ¶ Nam fieri põt vt vẽtriculus frigidioꝛ sit: q̃z oporteat: caput ẽo calidi9: atq; vtrũq; ꝓprijs egeat auxilijs ac rõne eadẽ singule alie partes cũ fuerint: aut ꝑter modũ hũidioꝛes: aut ficcioꝛes: aut calidioꝛes: aut fridioꝛes: siue itẽpieivictũ exigũt accõmodatũ. Nz igr̃ mõ eodẽ oẽs tales corpis ptes exercebim9: neq; eq̃lr hume ctabimus: aut exiccabimus: aut tale aliud qꝓpiam agemus. Plenius vero de his diximus volumine illo: qõ de salubribus inscribitur.

Antiq̃ ¶ Potest. n. vẽter alicui qdẽ fridioꝛ q̃z oporteat eẽ: caput ẽo calidi9: ⁊ indigere adiutoꝛijs ꝓprijs singula. Scõm ẽo hoc ⁊ aliarum vna queq; pars aut hũidioꝛ aut ficcioꝛ aut frigidioꝛ aut calioꝛ exñs ꝑter modũ ꝓprijs distẽpantie idiget dictis. Nõ igit exercebim9 eq̃lr oẽs h̃ corpis ptes: neq; silr hũectabim9: aut ficcabim9: aut quid hoꝝ faciemus. Amplius vero dicet de his in negocio de salubribus causis.

Jaco. ✠ ¶ Hec pars est satis nota.

57 ¶ Cause aũt sanitatis membroꝝ officialium q̃ habẽt nocumentũ: ꝑm illud nocumentũ sunt diuerse a causis sanitatis corpis: qõ est ꝑz meliozẽ formaꝝ. qõ ẽ: qz cause sanitatis mẽbroꝛũ que hñt nocumẽtum in plasmatione: alie sũt a causis sanitatis mẽbroꝝ que hñt nocumẽtũ in q̃titate sua: aut in situ suo: aut in numero suo.

Daly Lapsus 4ꝰ ⁊ no men. ¶ Jã docuit Gal'. ꝙ spẽs ꝓpõnis lapsuũ sũt. 4. q̃z vn9 est lapsus in plasmatõe: ⁊ scõs ẽ lapsus in q̃titate: ⁊ tertius est lapsus in nũo: ⁊ q̃rt9 lapsus in situ. Et docuit ꝙ isti lapsus q̃tuoꝛ qñ ꝓhibẽt mẽbr̃ ab opõne sua. s. nocẽt opõni ei9 sũt egritudo. Et qñ nõ ꝓhibẽt opõnẽ: nõ sũt egritudo sed forma mala ex formis sanitatis. Et post q̃z ꝛpleuit dictionẽ canõis regiminis sanitatis. recedẽtis ab equalitate in cõpositione: tunc ante illud explanauit hunc sermonem a quo recessimus: deinde exposuit cũ hoc sermone.

Laurẽ. ¶ Cãe ptiũ officialiũ sane ptim ipedimẽtoꝛ figmẽti: ptim magnitudis nũeri põnis existunt

Leoni. ¶ Jnstrumentariarũ aũt partiũ cause salubres quẽadmodũ ⁊ hic ab optima ꝓstõne delinquitur: ita ⁊ inuicem distabũt. Alie enim sunt salubres erroꝛibus q in formatiõe consistunt: alie his qui in magnitudine: vel nũero: vel positu.

Antiq̃ ¶ Oꝛganicoꝝ ẽo cãe salubres ꝑm lapsus: ⁊ he ab optia ꝓpõne adiuice dr̃nt. Alie si qdẽ sũt salubres circa plasmationẽ lapsuũ. Alie ẽo eoꝝ q̃ circa magnitudinẽ aut nũeꝝ aut põnem.

Jaco. ✠ ¶ Prio nõ vt. s. ꝺcm ẽ. Cõplõ debeꝭ ꝓfitb9 vt ꝓfitia sꝭ. cõpõ ẽo debeꝭ oꝛganico vt q̃titas fi' nũs ⁊c. Cuiuscũq; eni q̃titatꝭ magne vel pue fuerit caro vel figure vl' nũi fibi nõ repugnaret opões sibi debitas exercẽ. Sic aũt nõ ẽ ꝺ oꝛgãico mẽbro. Nõ. n. cuiuscũq; figure vl' q̃titatꝭ foret mẽbr̃ oꝛganicũ puta ocꝭ vl' caput vl' stõch9 debite posset opões sibi debitas exercẽ q̃re ꝛplõ silib9 attribuit ꝑn' ⁊ ꝓpõ oꝛgãicis. Determiato g̃ de lapsib9 ꝛplõnalib9 determiat de lapsib9 oꝛgãicis. ¶ 2o nõ ex ꝺcis Gal'. duo. Prim9 ꝙ cãe ꝓfuatiue lapsuũ oꝛgãicoꝝ dr̃nt a cãis ꝓfuatib9 optimã ꝓpõnẽ ꝑz ꝙ illi lapsus dr̃nt ab optia ꝓpõne. 2m ẽ ꝙ sic illi lapsus dr̃nt iter se: ita cãe reducẽtes vl' ꝓfuates illos lapsus sũt abinicẽ dr̃ntes. ꝑz qz sic lapsus i q̃titate dr̃t a lapsu in figura: ita cã ꝓfuatiua vl' reductiua lapsus i q̃titate dr̃t a cã reductiua lapsus vl' ꝓseruatiua lapsus i figura: ⁊ sic de alijs. ¶ 3o nõ ex ꝺcis Gal. q̃tuoꝛ sũt nãe cõpõnis: q̃ q̃re dr̃ nãe supra dcm ẽ. s. plasma q̃titas nũs ⁊ positio: ⁊ hoc supra fuit declaratum.

¶ Et accidũt in plasmatiõe lapsus multi: qõ ẽ: 58
qz si mutet figura mẽbri ab eq̃litate sua: aut fit in eo ꝑfunditas multa nã ⁊ mutat vt accidat ei lapsus in meatu qui est in eo: aut in oꝛificio meatus: aut in asperitate: aut in lenitate: deinde sit lapsus paruus: tunc habẽs illud corpus dicit ꝙ est sanus. Si autẽ lapsus est plus illo: dẽ egrotatiuus. Q; si cõsequit lapsus in ipso ad hoc vt noceat operationi: tunc est eger.

¶ Enũtiat ꝙ lapsus i plasmatiõe ẽ vna. 5. rex. Dalꝝ Lapsus in plasmatiõe quintuplex. Pria ea; ẽ mutatio figure. Et 2a ẽ mutatio ꝑfunditatũ. s. gibbositas ⁊ ꝓcauitas. Et 3a oppilo i meatu: aut i oꝛificio meat9. Et 4a ẽ aspitas. Et 5a ẽ lenitas. Unusqsq; g̃ lapsuũ si ẽ puus tũc hñs ipz exercitat i occupatiõib9 suis cũ illo mẽbro. ⁊ dr̃ ꝙ illõ lapsus san9. Et si ẽ mult9 ⁊ nõ ꝓhibet mẽbr̃ ab opõne penit9 nisi i aliq: dr̃ ꝙ ẽ egrotatiu9. Et si ẽ mult9 ⁊ ꝓhibet mẽbũ ab exercitatiõe: dr̃ ꝙ est infirmus.

¶ In figmẽto igit multa impedimẽta habent. Laurẽ. Nã figura partis ⁊ ficubi in ea cauũ est ꝓnãm aut hostiolũ aut meatus aut asperitas quedaz aut lenitas quoties excesserint ꝓprias mediocritate parũ qdẽ affecta sana corpa nominant. Multum ẽo perpessa dicuntur egrotabilia. Quoties autem tantum affecta sint vt offendant operationem iam egrota vocantur.

¶ In formatione igit plures ꝓtingunt erroꝛes Leoni. nã ⁊ figura ptis: ⁊ si q̃ in ea cauitas est: ꝑm nãz vel meatus: vel oꝛificiũ: vel asperitas: vel lenitas: qñ a nãli mediocritate recesserit. Si quidẽ paꝛ hoc patiant: salubriũ corpoꝝ retinent. appellationẽ: si vero amplius: insalubriuz. Q; si tantus fuerit recessus: vt operationi afferat detrimentum: iam egrotare dicentur.

¶ In plasmatiõe quoq; sũt plures lapsus. Et- Antiq̃
eni figure ptis. Et si alicubi in ea curuitas aliq̃ est vel cõcauitas eiusq; ꝑm nãz: aut porus: aut cõstrictio: aut oꝛificiũ: aut asperitas: aut lenitas qñ est aliqd extra ꝓpriã cõtẽperatiã. Paruz qdẽ h̃ patiẽs corpus sanoꝝ corpoꝝ appellationẽ habebit: amplius ẽo ⁊ neutroꝝ. Si ẽo sit tantũ vt noceat opationi: iam egrotare videt.

✠ ¶ Prio nõ q plasma ꝺicit i 4or nãs. s. i figurã superficiez Jaco. via ⁊ receptacl'z. Fi': vt sit mẽbr̃ ꝺbite figuratũ vl' idebite. Superficies: vt ꝺbita vl' idebita lenitas ⁊ asperitas superficiei. Uia: vt mẽbr̃ vl' istꝝ delatiõis ꝺbite latũ vl' idebite. Receptacl'm ẽ istꝝ a nã finalr oꝛdiatũ ad recipiẽdũ. Est g̃ lapsus i fi': qñ mẽbr̃ est alr figuratũ q̃z ꝺz. In superficie qñ ẽ alteri9 superficiei q̃z ꝺz. In via qñ ẽ nimis lata vel angusta. In receptaculo quando instrm a nã finaliter oꝛdi-

natum ad recipiēdum nō est conuenienter dispositū: ꝛ tetigit hec oia. Primus cū dixit ꝛ omni figure. 2m cū in fine dixit vt asperitas. 3m cum dixit aut porus. i. dilatatio vie aut constrictio. i. strictura. Tetigit vltimum cū dixit aut orificium. i. receptaculū. ℣ Nota via ordinata est ad deferendū. Receptaculū ad recipiendū: vt ventriculi cerebri ꝛ cordis. ¶ Scōo nota cā veritatis dicti Hal. est qꝛ in quod naturis contingit sanitas in eisdē cōtingit egritudo ꝛ lapsus: sed ꝑm hec oia contingit sanitas ergo. p3 ꝓña: ꝛ coll'r assumptū ꝑ de accidenti ꝛ morbo: qꝛ cuius temperies est sanitas: eius intemperies est egritudo vel lapsus. ¶ Tertio nota q̄ in lr̄a Hal'. innuit istam distinctionē. Lapsus compositionalis vel est parum ab optia compositiōe lapsus: ꝛ sic est de numero sanox: qꝛ ē sanū multū i cōpositione. vel est multum lapsus: ꝛ sic ē egrotatiuū: ꝛ sub egrotatiuo comprehendit lapsum neutralē ꝛ egritudinalem simpl'r. Et subdit q̄ si lapsus ad hoc deueniat vt ledat operationem debitā corpori sic ē egritudinalis nunc sub quo ēt cōprehendit egrtudinē nunc.

59 ¶ In quantitate ℞o multū ꝛ paruū faciunt peruenire corpus ad species quas narrauimus.

Daly Lapsus in q̄tita tr̄ipl'r

¶ Spēs q̄s narrauit sūt tres. Una eax est: qꝛ si quantitas mēbri magnificet ab eo q̄ opꝫ aut minuat: tūc si magnitudo eius aut ei⁹ diminutio est parua: dicitur q̄ ē sanū. Et si est magna ꝛ nō peruenit ad hoc vt noceat operationi: dicitur q̄ est egrotatiuū. Et si est multa ꝛ peruenit ad hoc vt noceat operationi: dicitur q̄ est infirmum.

Laurē. ¶ In quantitate ergo excessus ac defectus ad eas ipsas deducunt differentias.

Leoni. ¶ Secundum quantitatem autem excessus: at q̄ defectus ad easdem ducit differentias.

Antiq̄ ¶ Secundum quantitatem ℞o superfluitas ꝛ defectus ad easdem deducunt differentias.

Jaco. ✠ ¶ Nota intell's lr̄e est q̄ defectus in quantitate aut superabūdātia in q̄titate ducūt ad cāndū ꝺiam. i. ad sil'es distēperātias ꝑm spēm siue ꝑm denoiationē specificā: qꝛ ficut ꝑ er quantitatē augmētatā pōt fieri lapsus sani multum neuter ꝛ egre simpl'r: ita simpliciter ꝑm diminutam vt patet intelligēti: ꝛ hic est intellectus Hal.

60 ¶ In nūero autē additio aut diminutio partis vnius ex partib⁹ multis: ꝛ res q̄ i corpe gñant contra naturam sunt huiusmodi generis.

Daly Lapsus i nūo 3r

¶ Vult q̄ additio numeri ꝛ partium mēbri: aut diminutio eax facit ēt illos lapsus tres: q̄x vnus dr̄ sanus: alter dr̄ egrotatiuus: ꝛ tertius dr̄ infirm⁹. San⁹ qdē qñ additio aut diminutio ē pua. Egrotatiu⁹ ℞o qñ est multa non peruenies ad hoc vt noceat opationi. Et sermo ei⁹: ꝛ res que generantur in corpe ꝑter nām sunt hꝺ gñis: vult illō qꝺ gñaf in corpe ꝛ facit vnā hax triū spēx. Vidi. n. multos in intestinis: quox erant vermes. Et ex eis sunt quorū intestina ꝓportionanf ad sanitatez. Et ex eis sūt q̄ proportionanf ad egritudinē. Et ex eis sunt quorum intestina ex illo iam infirmata sunt egritudine completa.

Laurē. ¶ In numero vero excedens aut deficiens quelibet similarium partiuz aut plures hoc genere continetur. Item quecūq̄ substantie in nobis preter naturam consistunt.

Leoni. ¶ In numero vero: siue vna: siue plures quecunq̄ ex similarib⁹ partibus fuerint: aut deficiant: aut superabūdent. Ex hoc gñe ēt sūt q̄cūq̄ in nobis subst̄atie ꝑter nām ꝓsistunt.

¶ In numero ℞o deficiēs aut abundans velut homiomeron vnū aut pl'a hmōi gñis sūt: ꝛ q̄ cunq̄ ꝑter nām in nobis substantie ꝓsistunt. Antiq

✠ ¶ Prio nō morb⁹ in nūo vt innuit Hal. ē q̄ fit p additionē aut diminutionē super numex nālē ptiū: ficut hr̄e solū q̄tuor digitos in manu aut hr̄e sex. ¶ Scōo nō q̄ hꝺ morb⁹ fieri pōt p additionē rei nālis: ꝛ qñq̄ p additiōez rei ex nāz. Exē^m pmi vt additio sexti digiti. Exēplū scōi vt lapis in vesica: aut ꝵnis in intestinis aut aure ꝛc̄. Et in lr̄a hr̄ q̄ addito ptis ꝓsilis ad organicā vnius vel plūs facit morbū in nūo. ℣ Correlarie segf q̄ būor ꝑter nām cōtēt⁹ tal'r i cōcauitate vel q̄titate sua aut eēntia imediate ledat opones est egritudo in numero ex textu Hal. ꝛc̄. Jaco.

¶ Etiā remanet gen⁹ aliud qꝺ est in situ cuiuslibet membrox consimilium in organo: ꝛ in ipso sūt. iiij. spēs. Prima eax est corpus qꝺ est ꝺm meliorem formax in hoc capitulo. Et scōa est corpus qꝺ est remotum ab eo in ipso parūper. Et tertia est corpus qꝺ ē in eo egrotatiuū: ꝛ est illud in quo est mutatus situs mēbrox mutatiōe nō multa. Et q̄rta ē corp⁹ qꝺ iā egrotat: ꝛ integre recessit a sanitate: ꝛ est illud in quo est mutatus situs membrorum mutatiōe multa. 61

¶ Nocumentum in situ ptiū membri. Aut ē puū ꝛ ꝓportionaf ad ℞ quod est sanum. Aut est multum ꝛ ꝓportionaf ad ℞ qꝺ est egrotatiuū. Aut est multū nocēs opōni ꝛ est ꝓportionatū ad ℞ qꝺ ē infirmū. Currit ꝑ eē situs cursu cuiuscq̄ genex nocumētox in cōpōne. Uex Hal'. dixit. in hoc ꝺmōe modū p^m fit⁹: q̄ est ꝺm meliorē formax vt sciret nos rememorari cōpariū eius in plasmatiōe ꝛ q̄titate ꝛ numero. intellige ꝑ illud. Et postquam cessauit a numeratione specierum nocumentum cōpositionis mēbrox incipit determinare canonem cuiusq̄ eorum. Daly Lapis i fine

¶ Restat aliud gen⁹ positionis cuiuslibet simplicis partis: in quo quatuor differētie existūt: prima inquam optima est: secunda paululum quiddam variat: ꝛ ob eā rem sanū adhuc efficit corp⁹: tertia egrotabilis ē vbi m'lū excessit ac q̄rta iā egroti corpis vbi plurimū remouet. Leoni.

¶ Reliquū est aliud genus qꝺ ad situm cuiuslibet simplicis attinet ptis in quo ꝛ ipso q̄tuor sunt oēs dr̄ie: ꝓma qꝺē que optima existit: secunda ℞o q̄ pax euariat: atq̄ ideo salubre adhuc efficit corpus: ꝛ tertia que in salubre: quādo amplius a modo recesserit: ꝛ quarta que iā egrum recessu plurimo reddit. Leoni.

¶ Reliquū ℞o genus pp vniuscuiusq̄ positionē simpliciū ptiū i quo ꝛ ipe. iiij. sunt oēs dr̄ie. Prima qꝺē optima. Scōa ℞o pax pmutata: ꝛ pp hoc adhuc sanū pficiēs corpus. Et tertia egrū qñ amplius extra nām fit. Quarta vero iam egrotans quando plurimum. Antiq

✠ ¶ Nō q̄ positio aliqñ sumif pro situ: quandoq̄ p societate. de oib⁹ sic ē sermo: ꝛ ꝑ⁹ de his hitū est ꝛc̄. ¶ Pri^m du^m. Nō vr̄ q̄ aliq̄ figura aut q̄titas vel supficies sit sanitas vel egritudo: ꝛ p ꝺñs nō ꝺaf sanitas cōpōnalis ꝺistincta ꝺ cōpōnalē: qꝛ q̄libet sanitas est ꝺispositio p quaz Jaco.

per se ꝛ immediate pficiūf opōnes: sed p nāz illax p se ꝛ imediate pficiūtur opones. ꝑ ꝛc̄. ꝓña p3 ꝛ maior ꝑ de accidēte: ꝛ coll'r 2' pmi doctrina p'. c. 2. ꝛ p3 sil'r minor: qꝛ figura p se nullā ꝓducit viuētis opōnē. sil'r nec quātitas. sed q̄litas sdlū. s. q̄litas extēsa subo quāto. Nō. n. q̄titas stōi digerit cibū p se: sed cōp'o subē stomachi coextēsa: ꝛ sic de aliis: pp qꝺ cōmē. phificox dixit q̄titatē nō eē ō potētijs actiuis. ¶ Pri^m du^m. Nulla vr̄ egritudo in numero p ꝺiminutionē qꝛ q̄libet egritudo est ꝺispō viuētis imediate ledēs opatiōes: sed hic nō est ꝺispō aliq̄ viuētis cū nō sit subiue in viuēte sed est sola ꝓuatio ꝛc̄. Sil'r ēt nec imediate ledēs opationes: qꝛ in hñte solum. 4. digitos in manu nō vr̄ eē aliq̄ ꝺispō imediate: ꝛ p se ledēs opatiōes qꝛ illa non est nisi sola remotio ꝛc̄. que est pura p̄uatio vt p3 intuenti. Non. n. aliqs. 4. digitox est egritudo: sed qntus deficit. Quid ꝑ ē illa egritudo rīde mihi populeus. ¶ Tri^m du^m. Ur̄ q̄ nō q̄lz subā ꝑter nām exñs in nobis sit egritudo: qꝛ lapis in vesica: aut ꝵnis in intestinis est subā ꝑter nām ꝛc̄. sed nullū box est egritudo. ꝑ ꝛc̄. p3 ꝓña ꝛ añs. ꝛ arguit' minor: qꝛ q̄libz egritudo ꝺz eē subiue in viuēte: sed neutrū box est subiue in viuēte: eo q̄ q̄libz illox est subā p se exist̄ēs. ergo ꝛc̄. p3 ꝓña ꝛ añs: qꝛ egritudo est: est solius viuētis passio. ℣ Cōfirmat: qꝛ sanitas ꝛ egritudo habēt fieri circa idem: sed sanitas in numero vesice ꝛ intestinox est subiue in illis sicut ps in toto. ꝑ q̄ idē lapis vel vermis erit ꝛc̄. qꝺ est falsum. Itē lapis i vesica nō imediate ledit opationes sed mediate: qꝛ primo facit oppilationē ꝛ oppilatio ledit opationē. ꝑ ꝛc̄. Item possibile est vt lapis vel vermis nō sensibil'r ledat operationes: ꝑ. añs p3. Itē qꝛ gñatio vermis neq̄ in aure neq̄ in intestinis facit iuuamētū: vt colligit. 3. 16. cap. 1. iō ꝛc̄. ¶ 4^m du^m. Ur̄ q̄ p additionem rei ꝑter nām nō fiat egritudo in numero: qꝛ cuius superadditio est egritudo eius multa ꝺiminutio pōt etiā esse egritudo in numero. Cuilibet. n. sanitati cōrñdent duo extrema quox quodlibet ē egritudo: ꝛ p ꝺñs ꝺiminutio rei ꝑter nām poterit eē egritudo: quod nō appet. ℣ Et cōfirmat. sit ꝺor. qui habeat dētem cōruptum: ꝛ queraf vtrū illa sit egritudo in numero vel nō. Si ꝺr̄ q̄ sic: ꝛ nō est p additionē nec ꝺiminutionem sequif q̄ nō q̄libet egritudo in numero est p additionem ꝛc̄. Itē qꝛ tunc eius remotio est reductio ad sanitatem in numero. ꝺñs est falsum: qꝛ tunc ꝺeficeret ꝺebit⁹ numerus. Si ꝺr̄ q̄ nō sit egritudo in numero. contra: qꝛ est subā ꝑter nām in nobis cōtēta. Itē qꝛ p ei⁹ p̄ntiā immediate sensibil'r leditur opatio viuētis. s. masticatio: ꝑ est egritudo: ſz nō vr̄ alia q̄z numeri: vt p3 ꝺiscurrēdo: ꝑ ꝛc̄. ¶ Ad p^m ꝺr̄ negādo nullū illox. s. figurā ꝛ q̄titatem ꝛc̄. nullā opōnez imediate pficē. Et cū arguit' nec figura nec q̄titas p se ꝓducit viuētis opōnem. Dr̄ ℞ esse verū. s. q̄ nullā efficit vel ꝓducit. Ex ℞ tñ nō ſeq̄r ipsam nō eē p^m p qꝺ immediate pficiūf opōnes organici: sicut ſz diaphanitas oculi nō imediate ꝓducat visionē: ipsa tñ p^m est p qꝺ imediate pficit visus ꝺm ꝺispōnē sibi proportionalē. ſz q̄titas stōchi nō immediate agat digōnez ꝛ sil'r figura: ē tñ p^m imediatū ꝺispositiuū stōchi ad pficiēdū digōnē: qꝛ talis figura est tanta q̄titas imediate ꝺisponit stōchū ad talē digōnē pficiēdā. ¶ Ad 2^m dr̄ negando quālibet egritudinē eē ꝺispōnē ꝺiminutā a viuēte ꝛ idē subiue inherētē: ſz qñq̄ est idē q̄ ipm viuēs sic se hñs: vt curuitas cruris est real'r idē q̄ ipm crus sic se hñs: ꝛ tñ ipa dr̄ egritudo cruris: qꝛ p ipsum crus sic se hr̄e: denoiaf ipsuz formal'r egx. Sil'r ipa man⁹ sic se hñs. s. q̄ defiē sibi vn⁹ digit⁹ dr̄ egritudo ꝛ est egritudo: ꝛ sic de aliis. ℣ Ex hoc ꝓcludi pñt plura corelaria. Primū q̄ egritudo in numero est egritudo in q̄titate ꝓtinua: vt man⁹ dēpto vno digito. ℣ 2^m q̄ egritudo in quātitate ē egritudo i figurā: p3 in crure puo obliquo. ℣ 3^m q̄ res nālis est res ꝑter nām: vt crus ꝑter nāliter obliquū est res nālis: qꝛ mēbrū faciens ad integritatē ꝛc̄. est res nālis que tñ est curuitas ꝑternālis. ℣ 4^m qꝛ ꝺistictio egritudinū cōponaliū in quātitate figura ꝛc̄. est solū rōne ꝛ nō nēcio real'r ꝺistinctorū. ¶ 5^m q̄ ꝺistictio rei in nālē ꝛ ꝑter nām est solū nēcio rōne ꝺistinctox. Et infinita alia ex his ꝓcludi pñt que grā breuitatis omitto. ¶ Ad 3^m dr̄ ꝓcedēdo in casu q̄ non q̄libet subā in nobis ꝑternāl'r ꝓtēta est egritudo. Nulla. n. talis est egritudo: nō tñ per se ꝛ immediate simpl'r ledit operationes. Si ꝑ sit in vesica lapis puus: nō immediate ledēs ꝛc̄. illa nō erit egritudo. vbi grā. si lapis sit magnus q̄ imediate ipediat ꝓctionē ꝛ extensionem vesice ipe erit egritudo. Et sil'r ꝵnis i intestis vel aure. ℣ Ex q̄ segf q̄ lapis pōt eē cā añs cū est puus: nūcta q̄ facit oppilationē vel inficit mala ꝓpl'one vesicā: ꝛ egritudo cū imediate impedit: ꝛ sic de aliis. Et cū arguit q̄ non. ꝑ⁹ qꝛ quelibet egritudo ꝛc̄. Dr̄ negando ꝓñam. hoc ꝓcedit tñ quālibz egritudinē eē immediate ꝺm denoiationē p quā licet denoiari viuēs egrū. Et dr̄. Ulterius q̄ egritudo est passio viuētis solū ad istū sensum q̄ solū viuēs denoiaf egruz. ℣ Ad ꝓfirmationē dr̄ q̄ sanitas ꝛ egritudo hñt fieri archaidē. i. hñs idez denoiari subm ꝺm spēm: ꝛ non aliter. ℣ Ad aliam ꝺicitur q̄ ꝺum mediate ledit est causa: ꝛ qñ immediate ledit egritudo. Et qꝛ contingens q̄ simul aliquam operationem ledat mediate ꝛ aliquam immediate: ideo possibile ē q̄ sit egritudo ꝛ causa respectu ꝺiuersorum. ℣ Ad tertium ꝺicitur q̄ generatio vermis p accidens ꝛ non per se pōt esse causa iuuatiua: sed de hac alibi. ℣ Ad quartum ꝺr̄ q̄ semp additio ꝛc̄. est egritudo in numero. Et cum arguitur q̄ non: qꝛ sibi corrñdet egritudo oppositа p ꝺiminutionem rei ꝑter naturam. Dicitur q̄ sibi corresponḍet egritudo opposita per ꝺiminutionē non rei preter naturam sed rei naturalis. ℣ Et ad confirmationez ꝺicitur q̄ ꝺente existēte in gingiua corrupto ꝛ putrefacto in ore est simul egritudo in numero per additionem ꝛ ꝺiminutionem. Est enim per additionem rei ꝑter naturam: si ꝺens qui corruptus est est vnitus in nobis preter naturaliter attenta. Est etiam egritudo ꝓpter ꝺiminutionem rei naturalis. s. ꝺiminutionem ꝺentis boni. Conceditur ergo q̄ ille ꝺens est egritudo numeri per additionem rei preter naturam. Et cum arguit q̄ nō: qꝛ tunc eius remotio essz sanatio ꝛc̄. Dicitur q̄ est verum: qꝛ sanatio sanatione opposita egritudini per superadditionem rei preter naturam: non tameu erit sanatio opposita egritudini ꝓfectū rei naturalis. Quāt fit egritudo numeri psuadet alia replicatio. ¶ Nota autē q̄ ꝺens vt est corruptus corruptione inficiente vicinā partē est cā: vt ℞o res ꝑter naturam egritudo ꝛ multa alia ꝛc̄.

¶ Et mēbra que nocumentum hꝺent in figura sua sunt sicut pedes cōuersi ad exterioza aut ad interioza. Et caput planum quidem in infantibus quando nascuntur ꝺum membra eorum permanēt mollia: possibile est vt redeant ad ꝺispositionem naturalem cuz equatione ꝛ tensione ꝛ strictura. In corporibus autem que sunt exiccata ꝛ aruerunt ꝛ indurata sunt: nō est possibile vt rectificētur. 62

¶ Enuntiat in hoc sermōe q̄ possibile ē vt figura membri rectificetur ꝛ redeat ad ꝺispositionem suam naturalem tunc quando nascitur homo. Si autem indurantur mēbra eius: non est possibile vt reducantur. Et exemplificauit illud per pedes conuersos: ꝛ per caput planum. Et ē vt rectificetur membrum ꝛ extendatur ꝛ constringatur ꝺm q̄ opꝫ vt remaneat ei figura rectificata. Daly

Laurē. ¶Quecūqz ergo partes peccant figura quēad modū bleſi: vari diſtorti: ſi recenter affecte ſint fingēdo ac ligādo ad habitū nālē reuocāt. Si duriores effecte ſint corrigi mime poſſint.

Leoni. ¶Quecunqz igitur partes in figura delinquūt: veluti que bleſe: varre: z oblique appellāt: he quū nup nat⁹ adhuc tenellus ē: formatōe: atqz alligatiōe: ad nālē traducūt hītū. Qz ſi iā aucto ifante ad duritiē puenerit emēdari ñ pōt.

Antiq ¶Quecunqz igitur peccauerunt ptes. Scōm figurā quidē: quemadmoduz quecūqz diſtorte intus vel extra: z he recenter nate quidē exiſtentes z molles: plaſmatione z ſuperligatione ad id quod ſm naturam eſt reuertunt. Dure vero: z ſi contingat ad augmentum peruenire ad correctionem non perueniunt.

Jaco. ✠¶Primo nō ſolū tāgit cās reductinas lapſuū cōpōnaliū: nō aūt tāgit cās ꝓſeruatiuas optime ꝓpōnis: qm̄ ſup tāgēdo cās ꝓſeruatiuas optime cōpl'onis tetigit eas: q̄cū qz. n. ſūt ꝓſeruatiua optime cōpl'onis ſūt optime ꝓpōnis cōſeruatiua. Quia tñ nō q̄cūqz reductiua reducentia cōpl'onē lapſam ſunt reducētia cōpōnē lapſam: ideo ſpāliter de cāis determinauit reductiuis lapſe cōpōnis. ¶2° nota bō replaſmatio ſiue ductio oz fieri in tenera etate. Nā puecta etas induratis mēbris z arefactis non tolerat replaſmationē ſed potius figmētū: ió z̄c.

63 ¶Et mēbra que hūt nocumētū ſil'r in ꝓcauitate z pfunditate que ſūt in eis poſſibile eſt vt rectificetur illud nocumentum dum permanēt in augmento. Si autem iaz completa ſunt nō eſt poſſibilis eoꝝ rectificatio. Et illō quod minorat concauitatem z profunditatem quādo eſt maior q̄z opz eſt quies z ſtrictura. Et illud quod magnificat concauitatem membrorum z eoruz profunditatem quando eſt minor q̄z oportet ē motus illorum membrorum: z retētio ſpiritus. Et intētio retentionis ſpūs eſt vt attrahat ſpūs z impellat ad interiora ipulſiōe vehemēti. Et ſm hāc ſimilitudinem ét dilatātur z conſtringunt meatus z orificia eoꝝ.

Daly ¶Enunciat que mēbra dum pmaneant in augmēto pol'e eſt vt rectificet nocumētū paꝝ accīs in cōcauitate eorū: z ipſoꝝ pfunditate: z eoꝝ gibboſitate. Et augmētū qdē ex quo naſcit hō vſquequo ꝓſequat ſtatū adoleſcentie z eſt finis. 25. annoꝝ. Et docet qd fit illud qō minorat cōcauitatē: z ſtringit pfunditatē. Et dixit q illud fit cū motu z cōpreſſiōe anhelitus. Facit ḡ rememorari in cōpreſſiōe ſpūs qūo exercēt mēbra que ſūt in pectore donec reſoluat id qō eſt in eis de ſuperfluitatibus ꝓgregatis in lacertis eoꝝ. Et coartatio ſpūs eſt vt trahat aer ad interiora pectoris attractiōe forti: deinde ipm teneat quantum pōt. Ex ea ét ſunt operatiōes que generāt altas voces: z voces que fiunt cum fiſtula: z eleuatio ſermonis: z voces vehemētes: z ſimilia his que exigit diſpoſitio preſens.

Laurē. ¶Eodē mō quecūqz peccant cauo ſimiliter in creſcētes corriguntur: vbi perfecte ſint emendari nō poſſunt. Jtaqz deligatio ac quies partiū efficit cauū: fūctio partiū ac ſpiratiōis cohibitio magnū: filī mō hoſtiolum aut meatū.

Leoni. ¶Sic errores quidē q ad cauitatē attinēt: cum adhuc augeri pſeuerant correctionem admittunt. Cum autem iaz ad vltimū peruenerint: nullus eſt remedio locus. Cauitates igitur gte: atqz alligatione parue redduntur. Magne vero partiuz operatione ſpiritus retētione: ſic z quecunqz foramina: ozaqz.

Antiq ¶Et quecunqz quidez circa curuitatē peccauerunt: z hec filr poſſunt corrigi qdē adhuc augmentande: perfecte vo nō pōt. Paruas igit curuitates alligatio z quies. Magnas vo operatio partium z retentio ſpiritus operat. Jta vero z quecunqz ſm poros aut orificia.

Jaco. ✠¶Primo nō hic p curuitatē itelligē dēm⁹ receptaculi cōcauitatē. Notū. n. é q mēbr̄ iteri⁹ ꝓcauū vtp'm ē iteri⁹ curuū: ió ſic appellat. Cōtigit aūt ꝓcauitatē receptaculi peccare: vl' qz ipa ē nimis magna qz ē nimis pua: vt. ē. tactū ē. ¶2° nō q adhuc augēda ſi peccēt pōt corrigi qz p artē me^nt pt iſtaꝝ aug^m phiberi ſi fuerit nimis pue vt ſtatiz patebit: cū tñ ad ſtatū puenerit illō fieri ñ pt: vt iuēti pz. ¶3° nō q ſtāte i receptaculo ꝓcauitate nimis puavolēdo dilataſ ꝓfert mot⁹ z exerci^m ptis illi⁹ z fricatio ſi ſit apta fricari lz āt oia augēt cal'^tem m̄bri nālē: dilatāt viaſ p q̄s ad mēbr̄ deferē nutri^m: z ex pōti copioſi⁹ nutrit mēbrū: vñ magis auget z dilatat. Eō vo ſi fuerit mēbri ꝓcauitaz nimis magna iducat ges: z miorē exercitiū mēbri ligēt mēbr̄ vtvie nutri^m ꝺferētes frāgāt. v. g. ſigs bīet pct⁹ nimis amplū z vos voleti ꝓſtrigē z phibē vlteriorē dilata^nem debiti phibē vocife^nem: retētoēz ſpūs mīta loq̄lā. Eō vo ꝑcipē ꝓtigētiā anhelit⁹ q̄ dilatat muſcl'os z pct⁹ z vocife^nem z mīta loq̄lā: z ſic de aliis pp cāz iā dicta. Et colligi pt hec eadē ſnia. 7. q̄rti. trac. 4. i plib⁹ capitulis z̄c. ¶Du^m ē. Quare pt corrigi figura obliq̄. ſ. qñ mēbra ſūt mollia: z nō toto tpe aug^nt: ſz bñ ꝓcauitas. ¶Dicēdū q ad reducēdū mēbr̄ aliq̄ ad figurā ōbitā requīt mollities ne frāgat ad dilatādū: tñ ad ꝓſtri^m ꝓca^tem ſufficit illō qō dcm ē: ió dix̄ Gal. corrige ſi^m dū mēbra ſt receptacnata: ſz ꝓca^tem dū ſūt augmētāda. ¶Jta vo z̄c. ¶Nō q pporos z orificia itelligit vias p q̄s deferē nutri^ma pte ad ptē vt vene arterie meri z ſic de aliis. Oia āt reducūt mō iā dcō. ¶Nō q eoꝝ q̄ dñr p ſe z eēn^t calefaciē: q̄dā ſūt calida vtual'r: z q̄dā ſoꝛal'r. Et coll'r hec diſtō 2° caſ. c. 2. z p de ſim. me. z. 3. de cōpl'o^b9. z p^a q̄rti tra. de ſe. effimeris. z plies alibi ē. ¶Ex qb⁹ oib⁹ dcis circa lr̄az colligūt ſol'o nes plū dubioꝝ. ¶Pri^m du^m. Cura ſe. ſtatice ñ pficit cū ꝓrio i ſuo ḡdu. igit añs ar't: q: ſe. ſtatica pficit cura cū ꝓrio ſue cāe. Sz qō ē ꝓriū cāe ſe. ē ſil'e febri: eo q cā ſe. ſtatice ē cā ꝓria febri. ¶2^m du^m. Frida i p pōt corrigē lapſu in 3° gradu cal'z: igit z̄c. pz ꝓña z aſſūptū ar't: q: frida i p pōt appꝛoriari i tātadoſi q pl⁹ frīdabūt q̄s frida i 3° gradu z pōt dari i tā pua doſi q nō tñ ḡdū iducet: ſz miorē igit i tali doſi appꝛoriari pōt q̄ irrigidabūt ꝑcipue eā ponat ḡ i eē z ſeq̄t ꝺ. ✠ Jtē ſ vī ꝓriū Hip. m̄tū z repete cūare aut ifridare z̄c. 1. afo. ✠ Jtē remiſſi⁹ frīdū ſufficē remittē cal'^tem tertij grad⁹ z cal'^tem ꝑmi grad⁹ corrūpē: igitur z̄c. ꝓña vī tenere eo q q̄tū ſufficit cal'm i 3° remittēt eodē remittēte ſaluato in ſua pō actiua vī ipm poſſe corrūpere. Si. n. ꝑus poterat agē qñ erat potēti⁹: a fortiori ꝓtinue poſt. ¶3^m du^m. Quia febris tertiana curat cū ſcamonea z reubarbaro q̄z nullū ꝓriū eſt febri tertiane ſed poti⁹ ſil'e: igit z̄c. ¶4^m du^m. Aqua frida curat ſpaſmum a mā frida ꝓtingētē iuxta ꝑceptū Hip. ārta pticula aſo. ḡ debet vti calefactione per accidēs. patet ꝓña z añs ſil'r. ¶Ad p^m iſtoꝝ dī negando aſſumptū. ſ. q cura flegmatice z̄c. Et hic capiēdo ꝓrium cōiter pro quocūqz alteri⁹ remotiuo mō quo dcm eſt. Et cum arguit q pficiē ſimili bus z̄c. Eſt neganda ꝓña. Nō. n. repugna aliq̄d fore ſil'e alteri: qō tñ eſt ei ꝓriū ꝓrietate iā dcā ſic aq̄ cal'a: ad cal'z reſolutū i corꝑe cal'o. ¶Et p idē pz ad 2^m. ¶Ad 3^m dī q per ꝓzia eq̄lia in gradu nō dēm⁹ intelligē ꝓzia itēnue eq̄lia z̄c. ſed in effectu: q. ſ. tñ poſſint de lapſu rei remouē q̄ta ē diſtātia z̄c. vt al's iā dcm ē. ✠ Ad auctatē Hip. dī q nó ē itelligēdū q ꝓzia ꝑz vnicā appꝛoriationē dz eē pō z̄c. ſz in plib⁹ vicib⁹ z̄c. ita q aggregatū ex ꝓzys plibus vicib⁹ appꝛoriatis ſit eq̄ potēs z̄c. ✠ Ad aliā ꝓfirmationē dī p cedēdo añs z negādo ꝓñaz. Nec ſeq̄t. a. ſufficit. b. tal'r remittē z pō. a. i eodē gradu ſuaꝝ ḡ. a. ſuffic corrūpē b. ſz bñ ſeq̄t. ḡ. a. ſuffic corrūpē. b. ſi ꝓtinue ꝓrietas ſalua reſ vſq̄ ad corruptionē. b. ¶Ad 4^m dī nō voluiſſe Gal. q nūq̄ liceat vti z̄c. ſz vult q vbi poſſim⁹ vti talib⁹ eēntial'r ceteris parib⁹ debemus preeligere ea z̄c.

44 ¶Et mēbra ét que ſūt maiora q̄z opz quies z ſtrictura cōueniēs minorat ea. Et mēbra q̄ ſūt minora q̄z oz motus nālis eoꝝ z fricatio tēperata z relique res que trahunt ſanguinē pluri mū ad ipſa adiuuant ad magnificandum ea.

Laurē. ¶Quoties fuerit equo maiora ges ac deligatio minora efficere ſolet maiores efficiūt ptes motu nāli ſimul cū moderata frictione z alijs quecūqz plus ſanguinis trahere aſſolent.

Leoni. ¶Et quidē que nālē magnitudinē ptes erupērāt quiete: accōmoda alligatione minores redduntſ: augenf aūt z naturali motu: z frictione moderata: z quibuſcūqz alijs plus ſanguinis attrahere natura aptis.

Antiq ¶Et quecunqz quidem maiora q̄z oz quies z alligatio apta nata eſt minora efficere. Maiores vo efficit partes motio ſm nām cū fricatione moderata z alijs, quecūqz nata ſunt ad ſuperficiem ſanguinem trahere multum.

Daly ¶Jſte ſmo ē intell's. Et ſpēs qdē fricatiōis ſūt multe. Ex ea. n. eſt leuis vl' mollis. Et ex ea ē dura. Et ex ea ē pua. Et ex ea ē multa. Et ex ea ē eq̄lis. Etiā exq̄ſite pſcrutat⁹ ē Gal. ſmonē in ea i regimīe ſanitatis. Elige ḡ ex ſpēb⁹ frications in oi mēbro illud qō q̄uenit ei: z cū quātitate q̄ neceſſaria eſt in eo. Qui ergo vult ſcire illud quo idiget de eē fricationis accipiat illud ex libro illo.

45 ¶Mēbra aūt quoꝝ numerus eſt diminutus: tūc quorūcūqz ex eis generatio eſt ex ſanguine poſſibile eſt vt cōpleant. Et quorūcūqz ex eis generatio eſt ex ſpermate foꝛſitā complementum eſt impoſſibile. Verūtamē pol'e eſt membris multis vt pmutet loco eius qō diminuit aliquid quod ſtet loco z compleat illud.

Laurē. ¶At ptiū deficientiū quecunqz ex ſanguine gignunt nequaq̄z impos emēdatio eſt. Quecū q̄ vero ex ſemine creāt ꝓpe impoſſibilis eſt. Verumtamen interdum loco earum alia efficias ſimilem habentia vſum licebit.

¶Deficientes vero partes quecūqz ex ſanguine ortuz habuerūt: corrigi quidē nō eſt ipoſſe: que autem ex ſemine. prope modum impoſſibile exiſtit: licet tamen aliquando loco eoꝝ alia facere q̄ vſum haud diſſimilem preſtent. Leoni.

¶Deficiētiū vero partiū q̄cunqz quid eſt ex ſanguine hūt gīnationē non impoſſibilis eſt eorū correctio q̄cūqz vo ex ſemine pauco hūt gīnationē eaꝝ impoſſibilis eſt correctio. Et tñ pro his aliq̄n facere alia prima his habētia vtilitatez. Antiq

¶Mēbra q̄z gīnatio ē ex ſanguie ſūt caro z q̄ currūt cur ſu ei⁹. Et nobis qdē pol'e eſt vt faciam⁹ naſci carnē in vlcere pfundo cū perijt vel diminuta ē ps carnis z recētē carnē cū medicinis q̄ calefaciūt calefactiōe pua z abſtrigūt z abſtergūt ſorditiē. Sic ariſtologia: ozob⁹ z oliba nū z pix z mel. Mēbra vo q̄z gīnatio eſt ex ea ſpmate ſt oſſa z nerui: z reliq̄ mēbra alia radicalia. Et nobis qdez pol'e ē vt cābiam⁹ loco oſſis deubacū. i. poꝝ z ꝑz ſilitudinē ē ſmo i reliqs. Et Gal. qdē oñdit q faciēs cōplemētū eius qō diminuto ē: z cambium eius eſt natura z dicit. Daly cum Deuba

¶Et faciens totū qō ex iſtis rebus generat nō eſt niſi natura: medicus vo eſt niſi miniſter. 66

¶Ac oīum earū nā opifex medic⁹ miniſter ē. Laurē.

¶Earum vero omnium natura opifex eſt: medicus autem miniſter. Leoni.

¶Omnium autem hoꝝ natura quidē operatrix: medicus vero miniſter. Antiq

¶Jſte ſermo tolerat duas expōnes. ✠ Una eaꝝ q nā ē q̄ facit ꝓſeruationē ſanitat⁹: z redire eā facit. ſ. ꝓſeruat ſanitatē z ſanat infirmitatē: z medic⁹ ē miniſter ei⁹. ſ. ꝓpat ei totū: quo indiget in illo. Et iſte ſmo ē ver⁹. ✠ Et expō alia ē q nā eſt q̄ cōplet diminutionē in mēbris factis ex ſāgnie: z cābiat loco mēbroꝝ factoꝝ ex ſpmate aliq̄d qō ſtet loco eoꝝ: z medic⁹ miſter ei ad ꝺ nēcius. Et iſte ſmo eſt ver⁹: z ē ps ei⁹ qō dī i expōne ꝑma. Et Gal. qdē vult p nāz hic vtutē regētē corp⁹. qō ē: q: nā ē nomē cōe in arte medicine: q: dī ſm quatuor modos. Un⁹ eoꝝ eſt vtus regēs corp⁹. Et ſcōs eſt cōpl'o. Et tertius forma corpis. Et quartus eſt perſona. i. natura indiuidualis. Nature modus quadruplex

¶In membris autem quo numerus est additus causa sanatis: eorum est diminutio eius quod in eis est additus. Et oportet vt consideres in quibus membris possibile est illud. Quod si vides q non est tibi possibile vt auferas illam rē additam: tunc inquire vt permutes eam. 67

¶Quecunqz vero eruperant numero: sublatio causa sana est. Sed considerandum est in quibus de fieri: aut nequaquam fieri possit: q si non commutare tentanduz est. Laurē.

¶Que vero numero excedūt: his ablatio causa salubris existit. Inspicere vero oportet in q bus id fieri possit. Nam si impossibile appareat: transponere tentandum est. Leoni.

¶Quecunqz vero abundat ꝑz numeꝝ ablatio eorum causa salutis est. Considerandus vero in quibus possibile est. Si vero impossibile appareat transponere tentare oportet. Antiq

Paly ¶ Precepit Gal'.in additiõe ptiũ,mẽbri vt cõtẽpleris ꝛ cõ
sideres mẽbꝝ. Si g̃ pol'e ẽ tibi abscindere illã additiõez
ꝛ eradicare eã:ficut si est digit⁹ addit⁹:aut veruca:ꝛ tũc
abscide eã. Et si nó ẽ tibi pol'e:tũc pgrevt pmutes eã a lo
co. Et i B sermone nó abscidẽdo dic' Gal'.pmutãdã eẽ ad
Alcha/ ditionẽ:ſz dixit ingre.ſ.ppara te in pmutatiõe eius siẽ fa
thatir i cimus in lapide. Nos.n.qñ nó possumus exbere ipm in
ſrm ſy/ quirim⁹ remotionẽ ei⁹ a metu vrine cũ instro noiato al/
ringa chathatir.i.syringa ꝛ que sunt sicut hec.

68 ¶ Et mẽbrorꝝ ẽt que in situ suo lapsa sũt:nõ est
rectificatio nisi p cõmutationẽ eorꝝ ad loca sua

Laurẽ. ¶ Simili mõ positionis vitia emendantur.

Leoni. ¶ Eadẽ est ꝛ eorꝝ q̃ in situ vitia sunt emẽdatio.

Antiq̃ ¶ Eadem vero ꝛ eorum que ꝺm positionẽ pec
cant:est correctio.

Paly ¶ Sic̃ dislocatio.ei⁹.n.rectificatio ẽ pmutatio iũcture ad
locũ suũ. Et ego qdẽ iã vidi adolescẽtẽ iũctura hũeri c⁹
lubricabat sp pp hũorẽ mucosũ q aggregat⁹ erat i pixide
ei⁹:ꝛ ꝓhuabat' i occupatõe sua.cũ g̃ accidebat ei disloca
tio tenebat brachiũ suũ:ꝛ ꝑcipiebat q reducerent eũ in
locũ suum:deinde redibat ad occupationẽ suam.

69 ¶ Manifestuz est q possibile est vt accidãt mẽ
brꝝ vni duo vel tria existis nocumentis.

Laurẽ. ¶ Leteꝝ constat vt duo aut tria sepenumero i/
pedimẽta circa vnã partẽ consistant.

Leoni. ¶ Necꝝ in obscuro ẽ q duo sepius:aut tria vi/
tia eandem partem possunt occupare.

Antiq̃. ¶ Manifestũ ẽ aũt q duo vel tria plerũq̃ pec/
cata ꝓsistere pñt circa eadẽ vnãquãq̃ partem.

Paly ¶ Signãt q ẽ pol'evt cõponãt' ista nocumẽta q̃ nũauit in
cõpone mẽbrorꝝ.ſ.qb⁹ egredit' cõpõ mẽbrorꝝ ab eo q oz
adiuicẽ.idiget g̃ illud cõpone curatiõis.ſ.vt ponant' par
tes curatiõis ꝺm ptes nocumẽtorꝝ. Et iã festinat eẽ vt sit
vnum nocumentum fortioris nocumẽti:ꝛ tunc intendi/
mus cũ curatiõe ad illud donec q̃ rectificas illud rede/
as ad illud qõ cõponit' cũ eo:ꝛ rectificat illud etiam.

70 ¶ Ex illo est q ego vidi virũ cuius venter erat
puus ꝛ rotundus positus super diaphragma
eius: fuit ergo lapsus in eo in quãtitate sua ꝛ in
figura sua ꝛ in situ suo:ꝛ erat ꝓpter ei⁹ frigidioꝛ
q̃ oportebat:ꝛ nõ fuit pol'e reducere huncvẽ
trẽ ad disponẽ nãlẽ. Qõ aũt possibile i eo fuit:
est qꝛ posui illud quo ledebat habens ipsũ mi
nus.quod est:qꝛ qñ implebat venter eius:gra
uis fiebat sup eũ respiratio eius. Posui ergo
cibum ei⁹ cibũ paucũ multi nutrimenti qui nõ
esset tarde descensionis tribus vicibus in die.

Laurẽ. ¶ Quẽadmodũ in eo qui hẽbat vẽtriculũ par
uum simul ac rotũdũ ac super septo trãsuerso
positum:peccabat enim in eo magnitudo fig/
mentum:ac positio:qui si frigidioꝛ tẽperamẽ
to extiterit ad habitũ nãlem revocari minime
põt. Quippe qui ab ipso temperamẽto ledat
Cum enim difficulter spiraret repleto vẽtricu
lo paꝛ cibi ꝛ g nõ grauet:ac multũ nutriat bis
aut ter in die afferatur necesse est.

Leoni. ¶ Sicuti in eo qui vẽtriculũ paruũ simul:atq̃
rotũdũ:atq̃ aduersus septũ habuit icũbẽtez.
In ipso etenim:magnitudo:formatio:ac situs
erãt deprauati:tẽperatura quoq̃ frigidioꝛ exi
stebat:hic nullo artificio ad nãlem habitũ trãs
ferri poterat:at ne adeo infestaret erat remedio
locus:nã qñ repleto vẽtriculo difficultate spi/
rãdi premebatur:minus cibi:at magis alimẽ
to opportuni:ꝛ qui non difficulter subducere
tur:ter die assumebat.

¶ Quẽadmodũ in habẽte vẽtrẽ paruuz simul ꝛ rotũdũ ꝺm diaphragma positũ.peccauit eni
in eo ꝛ magnitudo ꝛ plasmatio ꝛ positio.Si
ꝺo ꝛ nã frigidioꝛ:hũc in id qõ est ꝺm nãm du
cere impossibile est. Qñ aũtẽ difficulter respi/
rant repleto ventre pauciora ꝛ nutrientia ꝛ nõ
tardius exeuntia offerantur bis vel ter in die.

¶ Oñdit Gal'.q lapsus in B vẽtre erat cõposit⁹ ex q̃tuor
lapsib⁹. Un⁹ eorꝝ i q̃titate:ꝛ ẽ puitas ei⁹. Et scdꝰ in figu
ra:ꝛ est rotũditas ei⁹:ꝛ oportebat vt eẽt oblõg⁹:ꝛ infe/
rius ei⁹ magis amplũ q̃ supius ei⁹. Et terti⁹ in situ: qñ
oportebat vt esset positus sub diaphramate tangẽs ipz.
Et quartus in cõpone:qñ erat frigidioꝛ. Et cibus pau
cus multi nutrimenti est sicut aqua carnis q̃ fit cũ vino
citrino:ꝛ terit' cũ eo medulla panis recenter facti.

¶ Et vidi viz aliuz cui acciderant in epate suo
oppilationes multe propter strictur̃ meatuũ
eius.ingeniaui ergo ita q posui eius regimen
subtile:fuit ergo causa sanitatis eius.

¶ In aliovbi ifartio i iecore subide eristeret ob
angustiã vasoꝛ victꝰ extenuãs curauit ifartoez.

¶ Alteri vero cui obstructio in epate ob vasoꝛ
angustiam sepius contingebat:extenuans vi/
ctus pro remedio inuentus est.

¶ Alijs vero eufraxim in epate habẽtibus pp
angustiam vasorum cõtinue factam: salubris
causa inuenta est extenuans dieta.

¶ Hoc epar hz duos lapsus. Un⁹ eoꝝ erat stricture meatuũ eius:alter erat oppilatio i eo.vtile g̃ fuit regimẽ sub
tilians. Regimẽ subtiliatiuũ est acceptio ciboꝝ subtiliatiuoꝝ:ficut cibi i quib⁹ est synapis aut piper aut murũ
pia ꝛ acetũ ꝛ capparis:ꝛ reliqua q̃ currũt hoc cursu.

¶ Et iam remansit vnum genus nocumẽti cõ
municans mẽbris similium partiũ ꝛ mẽbris
instrumentalibus:ꝛ est solutio continuitatis.

¶ Sequens est vt agamus de solutione conti/
nuitatis que inest similaribus partibus ac offi
cialibus communis est.

¶ Reliquum igitur id morbi genus est:quod
ꝛ similaribus:ꝛ instrumentarijs ptib⁹ cõe ex
stit: solutio.ſ.continuitatis.

¶ Reliquũ igiꝭ adhuc gen⁹ vnũ cõe est omio/
meron ꝛ organicoꝝ solutio continuitatis.

¶ Hoc genus tertium est de generibus nocumentorum.

¶ Fortasse quidem homines non conveniunt
nobiscum super hoc q id nocumentum sit ei
qui est

qui est sanus q egritudinẽ non hz:sed qñ ipm
est tũc est egritudo. Et huiusmodi quidez ser/
monis actoꝝ nescit:qꝛ illud qõ segtur in hoc se
quitur in reliquis generibus nocumẽtorum:
qõ est:qꝛ si nõ ponimus nocumentũ operatio
nis sensibilẽ esse differẽtiã inter egritudinem ꝛ
sanitatẽ:ꝛ estimamus q egritudo non est nisi
in equalitate compõnis corporis tñ:tunc co/
gimur dicere sermonem illius qui dicit q cor/
pus nõ cessat ab egritudine:quoniã non inue/
nitur aliqs hominũ cui soluẽtur oẽs operatio
nes membrorꝝ eius ꝺm meliores dispones eo
rum. Et ingsitio super hoc similioꝛ est cũ dia/
lectica q̃z cuz medicina. Opz g̃ vt ei faciamus
sermonẽ singularẽ ꝺm singularitatẽ suam.

Laurẽ. ¶ Ac forte qs non cõcedet interdũ eam ineẽ in
tegre sanis:qppe que semp affectio sit nequa/
q̃z videꝭ similẽ dubitationez super vnoquoq̃
gñe futuram. Nisi eniz sensibilis opationis le
sio morbũ interstinguata sanitate:sed ex quali
tate disponis tãtũ mõ ꝓsideret:assidue affectio
nis decretũ admittas neẽe erit:cũ nemo sit qui
opationes cũctas optimas hẽat. Sz hec q̃stio
vtpote cõtẽplationẽ regrens diligẽtioꝛem per
se seoꝛsum dicato opere tractabitur.

Leoni,, ¶ Quã quispiã forte his vnq̃z adeẽ negaret sa
nitate fruũtur:qñ semp sit passio. Quẽ sane la
tet eãdẽ in oibus gñibus forꝛe dubitationẽ. Ni
si.n.opationis lesio sensibilis sanitatẽ ab egri
tudine sepet:ſz q̃litatẽ tantũmõ disponis itro/
spiciamus:ppetue passibilitatis dogma necio
recipiem⁹:cũ nullus sit q oẽs opationes opti/
mas hẽat. Sz de hoc qdẽ:vt qõ ad logicã po/
tius ptineat ꝛtẽplationẽ:seoꝛsuz ꝓsideretur.

Antiq̃. ¶ Quã forsitan aliqs nõ ꝓcederet pfecte sanis
ieẽ.aliqn.n.eẽ sp passionẽ dicẽt nesciẽs similẽ
eẽ dubõnẽ ꝑ oib⁹ lapsuũ gñib⁹ futurã si.n.opõ
nis sẽsibil'lesio nõ deteriat egritudinẽ a sanita
te:ſz ꝺm q̃litatẽ cuiusq̃ disponis agnoscit tñ:
tũc neciũ ẽ sempiterne passiõis irrepe dogma
nullo optimas hñte opões oẽs:ſz hec qdez
g̃ vt subtilioꝛ ꝓsideratio ꝺm se tractatũ hẽat.

Paly. Sol'o ꝛ tinuitatꝭ mltiplr ¶ Solutio ꝛtinuitatis est multis modis. Aliqua.n. est q̃
est parua:ficut disruptio cũ ferro:aut vulnus paruũ qõ
non elõgatur a spissitudine cuiꝰ:ꝛ obuiatio leuis ex qua
accidit gualie parua ab attritione aut falleri:ꝛ sicut flo/
bothomia aut eruptio grauis:aut pustule parue:aut fo
runculi taut qõ est sil'e illis.nã oẽs modi isti sol'onis cõti/
nuitatis nõ prohibẽt hoiem ab occupationibus in qui/
bus ꝓuersatur.qõ est:qꝛ nocumẽtũ opationis in eis non
forsitan est sensibile. Et alia est q̃ est multa:sed nõ perue/
nit ad hoc vt accidat i ꝓuersatione nocumẽtũ operatio/
nis sensibile ex ea:ꝛ isti duo'modi numerẽtur i sanitate.
Tertia est solutio ꝛtinuitatis cuius multitudo iã puenit
ad hoc vt accidat in ea nocumẽtũ opationis sensibile ab
opationibus. Fiũt ergo spẽs nocumẽtoꝝ operationis in
solutione ꝛtinuitatis cõpares spẽbus nocumẽti opatio/
nis in cõplexione:ꝛ cõpares spẽbus nocumenti opatio/
nis in compõne. Et iã fuerunt due spẽs primi nocumen/
ti operationis in cõplexione ꝛ cõpositione numerate in
sanitate.ſ.species parua:ꝛ spẽs multa:cuius multitudo
non peruenit ad hoc vt abscindat a ꝓuersatione in occu/
pationibus. Segtur ergo vt sint due spẽs prime sol'onis
ꝛtinuitatis numerate in sanitate. Qz si illud non est ita.ſ.
vt apponaf differẽtia inter egritudinẽ ꝛ sanitatem nocu
mentum operationis sensibile ꝛ mutatio sensibilis: hoc
est illud cũ quo natura iã peruenit ad hoc vt abscindat a
ꝓuersatiõe in occupationib⁹:tũc segtur vt corpora prox/
sus non separẽtur ab egritudine:propterea qꝛ ipsa sunt i
fluxu sempiterno quẽ restaurant ꝺm assimilationẽ cibi ꝛ
potus:ꝛ relique spẽs regiminis quo reguntur sani. Et si
cõsideret aliquis hominuz vnũquẽq̃ sanoꝝ non inueni
eũ ita.ſ.vt ponatur ꝺtia inter egritudinẽ ꝛ sanitatẽ nocu
mentum operationis sensibile:ꝛ saluẽtur ei semp omnes
operationes mẽbrorꝝ eius ꝺm meliorẽ disponem eorum.
Et esset hec cõsideratio ꝛ ingsitio in arte topica dignioꝛ
ꝛ similioꝛ ei q̃z sit ꝓsideratio ingsitionis medicinalis. Cõ
sideratio eniz totius medicine nõ ptrãsit sensum. Et pro/
pter id opz vt singulariter imponam⁹ huic ingsitioni to/
picali sermonẽ ꝺz singularitatẽ sui egrediẽtẽ ab arte me
dicine:ꝛ ingredientez in arte dialectice in parte topicali.
hec enim pars noiatur nomine generis sui.ſ. dialectica.
Cõsideratio ꝺo medicine nõ ptrãsit sensibile ꝺmo. Qõ/
cunq̃ ergo ex corporibus est tale q hñti ipsum ẽ possibi
le q̃ saragat in opationibus suis:quas ꝓsueuit ẽ proportionatũ ad egri
tudinẽ. Et certificat illud qõ diximus illud ꝺm qõ inuen
tio est corꝰ.hoies enim sani nõ videt oculis suis visio
nẽ vnã:neq̃ festinãt in opatione manibus suis festinatio
ne vna:neq̃ ambulãt pedib⁹ suis ãbulatione vna. Et sil'r
ẽ dispõ in inuẽtione cuiusq̃ opationũ mẽbrorꝝ eorum. Ex
eis.n.sunt fortes:ꝛ ex eis sunt medij:ꝛ ex eis sũt debiles:
ꝛ spẽs diuersitatꝭ eaꝝ sunt spẽs mlte valde ꝺm illõ ꝺz qõ
ẽ iuẽtio. Et oẽs hoies dicũt in illis q ipsi sunt sani: dum
pmanẽt ita q nõ segf eos nocumẽtũ opõnis ad B vt ab/
scidat ab occupatiõib⁹ eoꝝ q̃s faciũt cũ illo mẽbro lesio.

¶ Et opz vt nũc narremus cãs sanitatis corpo 74
rũ de q̃bus nõ est dubitatio qn fit egra:ꝛ pona
mus ꝓncipiũ sermonis nostri in gñe cõplexio
nis male. Et opz vt determinemus in primis
in hoc loco rẽ quaz multi medicoꝝ dimiserũt.
Et est q cãe sanitatis corporis in quo iam acci
dit cõplexio mala:ꝛ completa est iaz: alie sunt
q̃z cause sanitatis corporis:q propinquuz est
vt accidat in eo complexio mala.

¶ De causis corporũ ꝓfesse egrotãtiũ deiceps Laurẽ.
agẽdũ est ab intẽperie petẽtes initiũ. Diffinie
dum antea ẽ id qõ oẽs fere medici ꝑtermittũt:
vt alie cãe sint itẽperiei iã cõfecte:alie eius que
ꝑterea ꝓficiatur quẽadmodũ alie future.

¶ Salubres ꝺo cãs:vt his quos nemo dubi/ Leoni.
tat egrotare:deiceps percurramus:a mala tẽ/
peratura exordium faciẽtes. Hic ꝺo prius di/

stinguamus que oēs fere medici ꝑtermittunt alias quidē esse salubres cās eius intēperatu/re: que iā facta est: alias aūt illius: que ⁊ adhuc fit: sicuti ét alias eius: que futura est.

Antiq. ¶ Ad manifestos ꝺo egros salubres cārū de/inceps ꝓcurramus a discrasie incipiētes gñe. Determinādū est igitur hic prius qō omnes fere medici prętermittunt: q alie quidem sunt salubres iam facte discrasie: alie ꝺo eius q̄ ad/huc fit: quemadmodum ⁊ future.

Daly ¶ Iste cās sunt spēs medicationis. ſ. medicationis egritu/dinū: ⁊ sunt ptes curationis: ⁊ ptes cibor: ⁊ ptes medici/narū �means q dicā in eo qō futur: ⁊ ét spēs ꝓcessionis cum/defensiōe: ⁊ dicā illud ét: ⁊ iste res oēs dicunt cāe facien/tes sanitatē. Et Gal. dixit q plerīq medici dimiserūt dif/ferētiā iter spēs cār curatiōis egritudis: ⁊ iter spēs cārū ꝓcessionis cū defensiōe. Et explanat q spēs cār ꝓcessiōis cū defensiōe sunt duob⁹ modis. Quor vnus modus est spēs cār sanitatis corpis: cuius cōplo ē mala in dispōne eius qō accidit. Et alter est spēs cārū corpis sanitatis qō iam appropinquat vt accidat in eo cōplo mala. Et nō est sermo Gal. q plerīq medici dimittūt istas ꝺrias: faciens necessitatē q ipsi iam dimittāt ista capla medicine: ſz to/lerat q ipsi iā dimiserant ea: ⁊ etiā tolerat q ipsi iam di/xerūt ex pmixta in regimine sanorū: ⁊ in regimine egro/rum: ⁊ non discernerēt ea sicut discernit ipse.

Dria inter spēs cār cu/rationis egritu//dinis: ⁊ spēs cā/rū ꝓces/siōis cū ꝺfensiōe

75 ¶ Quod é: q causę sanitatis corporis eius qō ꝺixi postremo: alie sunt intrātes in capitulo ꝓ/cessionis in defensione: alie intrantes in capitu/lo conseruationis sanitatis.

Laurē. ¶ Suppreme ergo intēperiei: q̄ futura est cāe partim sub ipsa ꝓcautionis diligētia: ptim sub ipsa sanitatis cōseruatione cōtinentur.

Leoni. ¶ Hunus itaq postreme: he gdē in ꝑseruatiua artis parte cōtinētur: he ꝺo in salubri.

Antiq. ¶ Et huiusmodi gdē vltime: he gdem in pre/seruante parte artis sunt: he ꝺo in salubri.

Daly ¶ Vult q causę cōseruationis sanitat corporis qō appro/pinquat ad hoc vt accidat in eo cōplexio mala sunt duo/bus modis. Unus eor est sumptus ex pte medicine no/minata ꝓcessio in defensione. Et al'r est sumptus ex par/te medicine nominata cōseruatio sanitatis.

Cā ꝓser uās sani tatē ⁊r.

76 ¶ Cause aūt sanitatis corpis q̄s ꝺixim⁹ in pri/mis sunt itrātes in capl'o medicationis tm̄.

Laurē. ¶ Prima sub ipsa tm̄ curatiua collocatur.

Leoni. ¶ Prime aūt inter oēs in curatiua tm̄modo.

Antiq. ¶ Primo ꝺo omnium in curante parte sola.

Daly ¶ Vult q cāe sanitat corpor egror. ſ. cāe faciētes sanita/tē i eis sunt ps medicine notata egror tm̄ mo2dicatio.

77 ¶ Cause aūt sanitatis corpis quas ꝺixim⁹ in/ter vtrasq: ingrediunt in capl'm ꝓcessionis ⁊ in ꝺefensione: ⁊ in capl'o medicationis tm̄.

Laurē. ¶ Intēperiei aūt iter vtrāq medie cāe sub ipsa ꝓcautionis vigilātia ac curādi rone collocat.

Leoni. ¶ Sed eius quam mediam inter vtrāq locaui/mus in preseruatiua: ⁊ curatiua.

Antiq. ¶ Utrarumq ꝺo medie ꝺicte in preseruante ⁊ curante.

¶ Vult q cause sanitat corpor quor compl'o mala est in dispōne in qua fit: sunt duob⁹ modis. Unus quor ſūpt⁹ est ex pte medicine notata ꝓcessio i defensione. Et alter ē sumpt⁹ ex pte medicine notata medicatio egrorū. Daly

¶ Qō est: q egritudo qn̄ iā facta est completa: oportet vt intendatur ad sanitatem eius. 78

¶ Morbus enim si iam existat confectusq sit curetur oportet. Laurē.

¶ Jam enim factam: atq existentem egritudi/nem curare oportet. Leoni.

¶ Jā sigdē scā ⁊ exñtē egritudinē medicari oz. Antiq.

¶ Huius exēplum est febris. intētio eniz in ea est sanatio eius cum eo cum quo curatur simile eius. Daly

¶ Et qn̄ egritudo nondum facta est: sed est pa/rata vt fiat propter causam in corpore: tūc opz vt tollatur ⁊ prohibeatur fieri. 79

¶ Prohibeak aūt si nondum existat: sed futu/rus sit ex dispositione in corpore. Laurē.

¶ Sz q̄ nōdū gdē adest: at futura est: phibēdū est ne fiat: ab ea que est in corpore dispone. Leoni.

¶ Modū ꝺo existentem futuram ꝺo ex dispos/itione que est ꝺm corpus: prohibere fieri. Antiq.

¶ Hoc est illud qō iam appropinquat egritudini. Et exē/plum eius ex dispōnibus corporis est lassitudo facta ex seipsa: vt sunt signa propinquitatis corpis ad egritudi/nem. ſ. corpus qō preparatum est vt fiat in eo egritudo a causa faciente lassitudinē. Et propter illud opz vt cause/ratur hec causa ⁊ phibeatur egritudo fieri in ea: aut cuz exercitio iterato in eo sicut dicit i regimine sanitatis: aut cū medicina solutiua: aut permutante cōplexionē: aut cū abstinentia a cibo: aut cū flobotomia vene. Daly

¶ Egritudo autē que est in dispōne in qua fit ⁊ ex ea est quoddā factū ⁊ cōpletū: ⁊ opz vt intē/datur ad sanationē eī⁹. Et ex ea est aligd para/tū vt fiat: ⁊ opz vt abscindak ⁊ phibeak fieri. to

¶ Ubi ꝺo conficiatur: quod confectum est cu/retur. Quod ꝺo futurū est phibeak neče est. Laurē.

¶ Eius aūt q̄ adhuc fit: qō gdez factū est 'cura/re opus est: qō aūt futurū phibere ne fiat. Leoni.

¶ Eius ꝺo que adhuc fit: sanare qō iam factū est: quod futurum est prohibere fieri. Antiq.

¶ Hoc est corpus cuius cōpl'o mala est in dispōne in qua fit. Et Gal. qdem docet q cōpl'o mala que est in dispōne in qua fit est cōposita ex egritudine que iam est ⁊ cōple/ta est: ⁊ ex egritudine alia ꝓparata vt fiat. Et propter illō est curatio partis eius pme que iā est ⁊ cōpleta est ex ca/pitulo curationū egritudinis. Et curatio partis ei⁹ sēde que nōdum est preparata est vt fiat: est ex capitulo ꝓces/sionis in defensione. Et exēplum in illo est feb. effimera oppilatiua. nā in corpore in hac feb. est quedā egritudo ⁊ cōpleta est: ⁊ est feb. effimera: ⁊ est preparatū vt fiat in eo egritudo alia sicut feb. putrida: ⁊ est possibile vt fit il/lud in egritudine vna sicut apostema ca. qō gñatur in q/busdam mēbris. corpus eniz per ipsum est ꝓparatum vt ascendat caliditas ad cor: ⁊ effluat ex ipso ad totum cor/pus: ⁊ generetur ab apate febris. Et curatio eius est per/ablationem causę ex qua est eius euentus.

¶ Et abscisio eius quod est preparatuz vt fiat ⁊

prohibitio eius ad hoc vt non fiat est per abla/tionem causę ex qua est eius aduentus.

Laurē. ¶ Porro phibebik dispōne: q̄ fieri solet sub/lata: ac talis dispō noiatur causa progressa.

Leoni. ¶ Prohibebik āt sublata ea dispōne: quaz seq nā apta ē. Tal ꝺo dispō cā añcedēs appellak.

Antiq. ¶ Prohibek igik dispōne in qua nata est fieri ablata. noiak āt hmōi dispō causa precedens.

Daly. ¶ Sicut si aperiantur oppilationes: aut prohibeatur pu/tredo: aut phibeak ascensio caliditatis ad cor.

82 ¶ Et sanatio egritudis que iā facta est ⁊ cōple/ta fit pmutatiōe dispōnis a qua ꝓprie fit nocu/mētū opatiōis: ⁊ illa dispō est pp egritudinē.

Laurē. ¶ Morbꝰ ꝺo qui iā cōfectus ē curabik dispō/ne: qua primū naturalis opatio leditur soluta: quam egritudinis causam nominamus.

Leoni. ¶ Facta āt egritudo curabik soluta ea dispōne a qua primū: ea que ꝺz uām ledik opatio: quā quidem ⁊ ipsam morbi essentiā ꝺicimus esse.

Antiq. ¶ Facta ꝺo egritudo curabit dispōne a q̄ pnci paliter que ꝺm nām operatio leditur ablata': quā ⁊ ipsaz ꝺicimus esse egritudinis causam.

Daly Curatio egritu//dinis ꝫ.

¶ Iste sermo est diminutus in lra vna aut in duab⁹. Et si/gnificat diminutionē ei⁹ illud qō docuit nos Gal. de cu/ratione egritudis. ꝙ Curatio. n. egritudis fit: aut cū tri/b⁹ reb⁹: aut cū duab⁹ ex eis: aut cū vna. Et vna qdē triū ē pmutatio cāe añtis: ⁊ destructio ei⁹ fic eūo humoris. Et ꝫ est mutatio cāe ꝺiucte ⁊ pmutatine ei⁹. ſ. destructio eius sicut destructio putredinis. Et ꝫ est mutatio cōplonis si cut humectatio corpis ⁊ ifrigidatio ei⁹ in dispōne seb. ꝓpterea q est ca. ⁊ sic. ⁊ nocumētū opationis fit ab egri tudine sine medio: sicut nocet feb. caliditati inate ⁊ opa/tionibus nāe absq medio: ⁊ fit a cā egritudis mediante egritudine. ꝙ Dispō igik a qua accidit nocumētū egritu dinis est duob⁹ modis. Unus eor est absq medio: ⁊ est egritudo. Et alter ꝑ mediū: ⁊ ē cā egritudis. Et qdē Gal. posuit dispōnē q̄ facit pmutationē eius in ꝺ sermone aliā ab egritudine. Segtur g̃ q voluit cām egritudinis: nō g̃ hec dispō ipsa a q̄ fit ꝓprie nocumētū opōnis. Opz itaq vt ꝺdaf i ſmōe Gal. lra vna aut lre ꝺue. Et dicak dispō .i. cā a q̄ accidit dispō. ſ. morbꝰ a q̄ ꝓpe fit nocumētū opō/nis: ⁊ lz q ista additio cecidit a scriptore ⁊ ꝺimisit eā.

83 ¶ Et medicationis que fit sanatio intētio ꝑma cōis ē ꝺrietas rei ad cui⁹ solonē ⁊ expulsionē i tēdik. Et oēs cāe faciētes sanitatē sūt hꝺ gñis.

Laurē. ¶ Sanatio ꝺo vnā hz ac primā ⁊ maxime ꝓpri am intētionē dispōni q̄ ē soluēda ꝺriā. Hoc. n. gñe oēs cāe efficientes sanitatē cōtinentur.

Leoni. ¶ Curatio ꝺo vnā ꝑcipuā: ac cōissimā hz intē/tionē: ad id qō ē dispōni auferēde ꝺriū. Er hꝺ si gdē gñe sunt cāe ille oēs q̄ sanitatē efficiunt.

Antiq. ¶ Curatio gdē vnum hz modū: ⁊ maxime cō/munem intētionem. ſ. ei quod soluendum est contrarium. huiusmodi eniz generis sunt om/nes perficientes salutem cause.

Daly ¶ Iste est canon cōis i curatione egritudinū. Et Hyp. enū tiat de eo sic. Quecūq egritudo ē ex repletione: sanatio eius fit per euacuationem. Et quecūq earum ex euacua/tione: sanatio eius per repletionem. Et sanatio reliquar egritudinum per contrarietatem fit.

¶ Intentiones ꝺo particulares sumunt ex cō/trarietate cuiuscunq egritudinum. 84

¶ Particulatim pro natura dispositionuz cō/trarie eleganter conueniet. Laurē.

¶ Secundum partem ꝺo: ex vnicuiq dispos/itioni contrarijs. Leoni.

¶ Scōm ꝺo partē sunt ex singulis cōtrarijs. Antiq.

¶ Sed appropriatur canon cōmunis ꝺm regulas parti/cularum egritudinum: ⁊ fit compar materia cum mate/ria. Et Gal. exemplificat illud ⁊ dicit. Daly

¶ Contraria ergo egritudini calide est causa i/frigidans. Et ꝯtraria egritudini frigide ē cau/sa calefaciens. Et similiter est dispositio in reli quis egritudinibus ⁊ causis. 85

¶ Itaq cale dispōni frigida cā ꝯria est frigide calida: ⁊ in alijs eodem modo dicendum. Laurē.

¶ Calido igik affectui: cā frida ꝯria existit. Fri/gido aūt cal'a: eadēq in ceteris ꝓportione. Leoni.

¶ Calide igik dispōni frigida cā ꝯria est. Frigi de ꝺo calida: ⁊ sic in alijs proportionaliter. Antiq.

¶ Vult cās egritudinū añtes ⁊ ꝺiunctas. Et cāe curatio/nū hay cāz sunt p mutationē eaz: aut p eūonē antecedē tiū: aut p mutationē cōtinuatar. i. ꝺiūctar. Et tolerat vt velit cās pmutationis seu medicationis. Nā cause cura/tionis egritudis cal'e sunt q̄ sunt ex illis gñibus ſex infri gidātes: ficut aer fridus: cibus ⁊ potus: ⁊ medicine ifri/gidantes: ⁊ quies: ⁊ trāquilitas: ⁊ patientia vite: ⁊ som/nus. Et cause curatiōis egritudinis frigide sunt que sunt ex generibus ſex calefaciētes: ficut aer calidus: ⁊ cibus ⁊ potus: ⁊ medicine calefaciētes: ⁊ motus: ⁊ vigilie: ⁊ ac cidentia anime. Et vnicuiq ꝺuarū expōnum est modus suus. Et rectius qdem est aggregare duas expōnes simꝰ donec sit q ipse velit per causas egritudinis ⁊ cās medi cationis simul: cū quedā earum sint ꝺrie quibusdam. Et Gal. ꝺat cām in canone medicationis ⁊ dicit. Daly Cā ꝺser uās sani tatē ⁊r. Egritu/dinis fri gi. cura ſextu//plex.

¶ Qō est q: cū sit oē qō est egrediēs a nā ineq/le: ⁊ oē qō est nāle eq̄le fit: oz nec̄io q res egre diētes ab equalitate nō redeāt ad eq̄litatē ni/si ex re alia egrediente ab equalitate ei ꝺria. 86

¶ Si eniz quicqd est pter nām i moderatū est: quicquid est pter naturā moderatum: quodli/bet imoderatum ab imoderato ꝯrario ad ha bitum naturalē reuocetur necesse est. Laurē.

¶ Eteni si oē imoderatū ē pter nāz: moderatū ꝺo ꝺm nām: necesse ē oīno: vt imoderatuz ab imoderato ꝺrio ad mediocritatē redigatur. Leoni.

¶ Si enim imoderatū est oē preter nām: mode ratum ꝺo ꝺm nām: necesse est oē imoderatuz ab imoderato ꝺm nām ad moderatū adduci. Antiq.

¶ Hec ē demō canonis cōis in medicatione p ꝺria. Et iā oñsuz ē ex ea q oz vt sit cāz medicatiōis lōgitudo ab eq̄ litate sic lōgitudo egritudis ab eq̄li" equal'r: ⁊ sit vnaq̄q eaz declinis ad ꝺriū: c° exēplū est egritudo frida: ⁊ longi tudo eius ab eq̄litate gradus tres sint: opz q vt sit cā sa/nans eā cal'a: ⁊ lōgitudo ei⁹ ab eq̄litate gradus tres. Daly

87 ¶ Et manifestū est q nō oz vt sumak aliqō qō calefaciat aut ifrigidet aut faciat aliqd ex eis q̄ sunt siūa ei ex opationib⁹ nisi cū virtute sua: nō aliqd qō estimak in eo qō apparet de esse suo. Et q̄ ē ita significo p sermonē meū q̄ res operatur virtute sua vt faciat illā opationē de qua dr̄ q̄ efficit eā cū certitudine ⁊ vitate. Et significo p sermonē meū q̄ estimak de re q̄ efficit illud de quo dr̄: q̄ facit illud qō i manifesto sentitur vt de eo videak q̄si faciat illā opationez: ⁊ nō est cū veritate ꝑm q̄ putak de eo. Et iā narraui in libro meo de virtutibus medicinarum simpliciū q̄ oz vt experiank iste res ⁊ sciank.

Laurē. ¶ Ac ꝓstat vt calidū ac frigidū: potētia nō ipsa imaginatione sumendū sit. Intelligo potentia tale qō ꝓprie vereq̄ tale est. Ipsa aūt imaginatione qō primore sensu tale eē videak: ꝛ vere tale minime sit. Sed quonāmodo talia cognosci conueniat libro de simplicibus medicamentis perpensum iam est.

Leoni. ¶ At manifestū est q ꝑm potētiā: non aūt imaginationē: ⁊ calefaciēs: ⁊ refrigerās: ⁊ quecūq̄ alia hyuiscemodi opz assumere. Voco aūt ꝑm potētiā: qō re ipsa vere tale existit: quale eē dr̄. Scōm imaginationē autē: qō ex prompto quidē sensu tale eē imaginamur: cū tñ vere tale non sit. Sed qua fmt hec rōne distinguēda: diximus in his libris: in quibus de simpliciū medicaminū potestatibus agitur.

Antiq. ¶ Manifestū vo q ꝑm virtutē nō ꝑm apparitionē calefaciēs ⁊ ifrigidās ⁊ q̄cūq̄ hmōi alia accipiēdū ē. Dico aūt ꝑm virtutē q̄ essentialr ⁊ ꝓprie ⁊ vere est vt dr̄. Scōz vo apparitionē q̄ ꝑm pūtez sensuz hmōi eē vr̄: eēntialr vo nō exñs hmōi. Quo vo opz cognoscere ea in negocio de simplicibus pharmacijs est dictū.

Valy ¶ Hec castigatio iuuatiua est valde in cap. cibo⁹ ⁊ medicinarū, qō est: q̄ sunt multi ⁊ esse eo⁹ est vehemētis coopture ꝓp illud qō cadit de falsitate ⁊ ꝑmutatione nominū ⁊ assimilatione. Putat g̃ q̄ cuidā eo⁹ fit vtus cuiusdā. Cū g̃ vtif ex eis aliqs eo qō nō scit ⁊ cuius vtutē non est exptus pot̄ est vt sciat ꝓfiū ⁊ pueniat ad nocumētuz infirmi: ārē hesitat medicus ⁊ nō scit cām attrahētē illō nocumentū. Et cōtingit in medicinis ēt vt appareat alicui earū opatio p accñs: ⁊ estimetur q̄ opatio eius ē per essentiā sicut calefactio aque frigide: ⁊ ifrigidatio pipe/

Expien⁹ medicoruz q̄ste sint necessitaꝫ. ris hora qua ponit supra corpus. ℣ Hal'. Vo castigat te i hoc sermone vt nō gratuleris p aliquā opationū vtutuz cibo⁹ ⁊ medicina⁹ donec scias ipsaz ⁊ expiaris ipsaz: ⁊ scias ex eo ꝑm certitudinē ⁊ veritatē opationes ei⁹ essentiales ⁊ vtaris eis p opationes accñtales ⁊ nō gratuler] cū eis. Et q̄ñ multe sunt plāte ⁊ spēs multe ⁊ sil'r mineralia: ⁊ diuersificanf ēt ista pp aquas ⁊ loca gñonis eaꝝ: ⁊ sil'r est dispō in aialibus: necesse est ergo medico vt experiatur illud qō inuenit de istis reb⁹ cuz rōcinatione: ⁊ sciat certitudinē eius cū experimēto: ⁊ fit ꝓtētus in eo cū quo medicak ille cuius experiētiā ꝓtinuauit p semetipz: ⁊ sciat certitudinē ⁊ eius veritatē ⁊ vniuersalitatē: ⁊ non finiat vitā suam in inquisitione cuiusq̄ eorū. Particularia enim eoꝝ sunt infinita. Et ꝓpter illud exponit Hal'. in lib. de medicinis simplicibus canones quibus sciat illud quod tibi fit presens ex eo quo indiges ex medicinis: ⁊ sis contentus eis ⁊ ꝓoize reliqua.

88 ¶ Et opz vt vtamur iuētiōe cāꝝ faciētiū sanitatē cū destructióe egritudims q̄ iā facta ē ⁊ completa via cuz qua fit dr̄ia inter rem q̄ estimak q̄ est ꝑm dispōnē ꝑm quam narratur: ⁊ inter rez que est in virtute sua ꝑm q̄ narratur.

Dalyt ¶ Inuētio cārum faciētiū sanitatē cū destructione egritudinis est inuētio cibo⁹ ⁊ medicinarū ꝓserētiū in illo. Et inuētio cibo⁹ ⁊ medicinaꝝ ꝓseruantiū vel ꝓferētium in illo est duob⁹ modis. Unus eo⁹ est enūciatio in qbus cō fidendū est in eis sicut illud qō est in libro Diasco. ⁊ in libro Hal'. de cibis: in sex tractatibus postremis libri sui in medicinis simplicib⁹: ⁊ pol'e ē vt cadat dubitatio in istis pp antiquitatē tēporis in quo accidit vt permutētur iste medicine ⁊ cadāt noia quarūdā eaꝝ sup qualdā: ⁊ pp illud cū quo falsificātur ex obliuione hoium in multis ex eis. Et aliter est experientia earū visibil'r: ⁊ est vt scias p rōcinationē vtutes earū ⁊ probes illud cū experimento: q̄ certificak tibi veritas rei in eis. Et via qua experitur ē illud qō ꝓcipit tibi Hal', in hoc sermone: ⁊ iā docuit illud in li⁹ suo de medicinis simplicibus: ⁊ est quintus tractatus ꝑmi libri eius: ⁊ fecit te scire qualitatē compōnis earū in medicinis cōpositis: ⁊ sunt. 19. tractat⁹. 7. noiant cathagenis: ⁊. 10. noiantur medicine cōposite ꝑm mēbra patientia: ⁊ duo tractatus in ꝓfectionib⁹. Et fecit cauere Hal'. in hac castigatione ⁊ gratulatione cū medicis qbus estimant in esse vtutes tales: ⁊ tales: ⁊ nō sunt in eis illez imo pol'e est vt insint eis vtutes ꝓtie ei qō estimak in eis. Et ista estimatio accidit aut ꝓpterea q̄ credimus enuntiationi in eis: aut pp virtutes accñtales q̄ accidēt eis: ergo faciēt estimari diuersum ab eo qō ineſt eis essentialr. Et videt Hal'. vt non curet cū medicina: neq̄ detur cib⁹ donec p̄cedat ei cognitio cum experiētia: cū videak ei q̄ recipiatur castigatio hyp. que est ita: opz vt detur medicina ad hoc vt ꝓferat. si aūt non ꝓferat: tūc nō opz vt noceat. Hal'. Vo dicit q̄ ꝓuenit tibi vt certificeris in medicina q̄ non noceat aliquo modoꝝ: ⁊ ingras post hāc certificationem vt sit iuuatiua. Et pp hoc non recipit sermonem eo⁹ qui p̄cesserūt ipsum in medicinis donec proba uit eas: ⁊ scripsit illud qō exptus est ex eis in li⁹ suo i eis: ⁊ applicauit añ illud canones qbus experiuntur: ⁊ fecit scire veritatē rei in vnaquaq̄ eaꝝ: ⁊ operatus est cū eis: cū sit possibile vt permutenf noia eaꝝ ⁊ sumak loco vnius earū alia. Et manifestū est q̄ sufficit perfectus in arte medicine famosus ex eis in regione sua: ⁊ ꝑmittit experientiam earū: ⁊ experiř meliorē ⁊ meliorē ex eis: deinde facit curationē infirmoꝝ cum eo qō elegit. Et si ꝓsentat ei aliquis hominū ex eis medicinā cuius experientia ꝓcessit ei: incipit cū experientia sua si nō est ei excusatio ex ipsa: deinde curat cum ea: ⁊ nō est necessitas ex ea nisi q̄ñ estimat i ea: q̄ est medicina nobilis añcedens in suis cōparibus ex medicinis in qbus sunt virtutes cōseruantes virtutes mēbroꝝ interioꝝ ⁊ exterioꝝ: ⁊ stringuntur ex eis sicut medicine stiptice aromatice ꝓcipue: quibus ex eis est virtus pura a virtutib⁹ malis fraudulētis: ficut ē virtus venenoꝝ ⁊ que ex eis sunt: etiā velociozis valitudinis in operatione sua sunt magis vltime.

¶ Ad inueniēdas igitur causas sanas in morbo qui iam confectus est docēdi via vtendum est qua talia potentia interstinguantur ab his que imaginatione talia videntur.

Leoni. ¶ Ad inuētionē aūt salubriū cārum: q̄cūq̄ quidem: vt ad eā que iā facta est egritudinē: cāe salubres existūt: via illa doctrine vtendū: qua id quod imaginamur: ab eo quod talē ꝯabet potestatem: separatur.

Antiq. ¶ Ad inuētionē vo salubriū cāruz q̄cūq̄ qdem cause ad iam factā egritudinē sunt salubres: illa rōne vtendū est qua illud qō ꝑm apparitionem determinak ab eo qō est ꝑm virtutē.

Jaco. ✠ ¶ Nō ex dcis Hal'. hic in lr̄a ꝯcludunt tria. p̄m q̄ in cura cōpl'onis facte fride ꝓncipal'r hūda est itētio ad malā cōpl'onē ⁊ non ad cām: eo q̄ mala cōpl'o facta non hēat cām ipsaz ꝓseruatē. Et ex ℞ 2° colligit dūa inter malā cōplerionē factā ⁊ fiētē: qm̄ in cura fiētis ꝛc. hūda est ꝛc. ⁊ nō facte. 3m q̄ ꝑ malā cōpl'onē factā ꝓcedere debem⁹ cuz ꝑuijs ꝑm veritatē ⁊ nō apparētia ad itell'z positū i lectione ꝓdicta. ¶ Pri'm dū'm. Bona cōpl'o facta hz cām ꝓseruā tez: g̃ ⁊ mala cōpl'o. ꝑz ꝓna ⁊ añs: q̄ sanitas nobis nālis vel a gñone ꝑcta est bona cōpl'o facta: ꝛ tñ dependeat a ꝓseruante pura sanguine ⁊ spū: g̃ ꝛc. Arguit q̄ dr̄ bona cōpl'o facta: q̄ quotuplex est cōpl'o bona: totuplex ē mala: ⁊ eꝛ. ¶ 2m dū'm. Febris ethica ꝓnis ptisiz: aut empima: aut putridā febrē: est mala cōpl'o facta: q̄ tñ est dependēs ab apate pulmonis vel humore putrescēte: g̃ ꝛc. ꝑz ꝓna. ⁊ maiꝛ. arguit minoꝛ: q̄ aliq̄ cā remoto apate pōt cura re ethicā q̄ ipso stante nō pōt apate resistente ⁊ impedīte illā cām curatiuā: g̃ ꝛc. Itē q̄ nō pōt remoueri aut corūpi nisi alio remoto vī hāc dependētiā ab illo: sed ethica lā ocā est hꝫ: g̃ ꝛc. Et per idē ꝑz q̄ in febre ethica vel aliqua mala cōplexione opz habere intentionem ad cām. ¶ Ad p̄m dr̄ q̄ hz sanitas facta pōt eē indepēdēs a pticulari ꝓseruāte: nec̄io tñ a gñali vel vñ dependet: ⁊ id nō repugnat. sic ēt de mala cōpl'one facta dr̄. In ꝓposito āt ꝑmo est de pticulari ꝓseruāte. Et sic ꝑz arg'm non ꝓcedē. Nō tñ nō repugnare aliquā egritudinē eē nō dependētē a sanguine ⁊ spū vt ifra. ¶ Ad 2m dr̄ q̄ p cām ꝓseruātē duo itelligere possumus. p̄ quālibet cām resistētē corruptioni vel remotioni egritudis: ⁊ sic aliq̄ est ethica hūs cāz ꝓseruātē: vt ꝑbat arg'm. 2° p cām ꝓseruātē possum⁹ itelligere prēcise cām ipedientē ꝛc. qua remota nō est egritudo apta in corpe vel i mēbro ꝓseruari sine tēdētia ei⁹ ad corruptionē: ⁊ sic ethica nō hz cām ꝓseruātez. ethica āt ꝓnis ptisim aut apa ꝛc. si deficeret apa adhuc ipsa ꝑduraret ⁊ pmaneret sine tēdētia ei⁹ ad corruptionē vt satis pz: ideo ꝛc. ¶ Ad 3m dr̄ nō esse itētionē Hal'. q̄ nunq̄ fit hūda intentio ad dispōnē q̄ fuerit cā ethice in cura eius vel alterius male cōpl'onis facte: sed voluit q̄ nō nec̄io opz. Hz bene in cura male cōpl'onis fiētis sit h̄ nec̄iuz. Uel dr̄ q̄ nō voluit q̄ sit necessariū hāc intētionē ad cām eius. s. ꝓseruantem. s. cauēdo cām ꝓseruātē modo quo dictū.

89 ¶ Et vtimur in inuētione cārum facientiū sanitatem in corpore: cuius egritudo est in dispōne que fit cum via quam dixi: vel etiaz via qua extrahuntur cause egritudinum.

Daly Cā faciens sanitatez in corpore egro. ¶ Inuētio cāꝝ faciētiū sanitatē in corpe: cui⁹ egritudo est in dispōne qua fit idiget duab⁹ vijs. Una earū ē via qua curat egritudo donec sanat. cū hac. n. via medicak illud qō accidit de egritudine in corpe. Et 2° est via cū qua destruunt cāe efficiētes egritudinē: ⁊ manifestuz ē q̄ nēcia est in hac via scia cāꝝ faciētiū egritudiez donec caueant ⁊ destruanf: aut cū medicia solutiua: aut cū medicina ꝑmutatiua: aut cū exercitio ⁊ fricatiōe: aut cū ieiunio: aut cū flōmia: aut significes ex illa qō necessariū est tibi.

¶ In morbo vo qui ꝓter ea cōficitur ea ipsa docendi via vtendum est atq̄ etiā ea que morborum cause inuestigentur. Laurē.

¶ Quecūq̄ vo: vt ad eam que adhuc fit: ⁊ hac eadem via: atq̄ illa ꝓtere a: ex qua egritudinum cause inueniuntur. Leoni.

¶ Quecunq̄ vero cause ad eam que adhuc fit ipsa eadem consideratione vtendum: ⁊ adhuc ꝑm quā inueniūtur egritudinum cause. Antiq.

✠ ¶ Nō hic exꝑsse ex dcis colligi dūaz iter malā cōpl'onē fiētē ⁊ factā ⁊ ꝓueniētia: ꝓueniūt. n. eo q̄ in vtraq̄ oz hāc itētionē ad egritudinē. differūt āt q̄ in fiēte facta oz hāc itētionē ꝓncipaliſſimā ad cām: raro ad malaz cōpl'onē vt satis apparet ꝛc. ¶ Primuz dū'm. Q̄nq̄ remota cā fiēte remanet egritudo: vt ꝑz in febre ꝓnte oppilationez: g̃ ꝛc. ꝑz ꝓna. ⁊ añs sil'r. ¶ 2m dū'm. Q̄nq̄ in cura febris intēdimus solū ad accñs vt in pestilētialib⁹ vel syncopalibus vtutē multū ꝓsternētib⁹ in qbus solū itēdimus succurrere accñti. s. ꝓsternēti virtutētiō' ꝛc. ¶ 3m dū'm. Q̄nq̄ ꝓuertit ꝓncipalis itētio ad egritudinē dimittēdo cāz: vt i causone forti vel i forti sanguinea cū exhibem⁹ aquam. ¶ 4m dū'm. Quia nō itēdim⁹ remouere cām nisi vt remoueak egritudo: ꝛ ꝓp q̄ vnūq̄q̄ tale ⁊ illō magis: g̃ ꝛc. ¶ Ad p̄m dr̄ q̄ nunq̄ remota cā remanet fe. nisi ꝓcedenda eius ad corruptionē: ⁊ ℞ capiēdo cām ꝓseruātē scō mō ꝓ cā totali vt ꝑz. ¶ Ad 2m dr̄ q̄ illa est cura irregularis siue coacta. In ꝓposito autē intelligit Hal'. regulariter opando. ¶ Eodē mō dr̄ ad 3m. ¶ Ad 4m dr̄ ℞ negando: imo cā p se indicat de sua remotione. cōstat enim causam ꝓncipalius impedire opationes ⁊ ledere q̄z morbus: qm̄ causa primaria plus influit in effectu ꝛc. Jaco.

90 ¶ Et nos exemplificamus tibi exemplū in illo vt itelligas illud. Pone ergo vt humoreꝫ putrefiant ⁊ gñetur ex eis febris. Dico ergo q̄ cōuenit tibi vt significes ex illo q̄ necesse est tibi vt facias alterationē ⁊ euacuationē. Alteratio nem qdē vt facias quiescere putrefactionez: ⁊ substātia que fuit ante putrefactionē sit remanens in corpore. Euacuationē vo quādo euacuas ſubam que fuit ante putrefactionē totā.

Valy ¶ Humor qñ coartat ⁊ non respirat putrescit: ⁊ qñ putrescit inflāmak in eo calitas extranea ex qua gñat fe. ⁊ febris ē mala discrasia ca. ⁊ sic. Jā g̃ apparet per illud qō dixim⁹ q̄ putredo est cā retinēs fe. ⁊ si vis vt ipsa dicatur cā ꝓiūcta dic. nō. n. est dūa in illo. ⁊ q̄ñ illud ē ita: tūc idiges trib⁹ itētionib⁹: quaꝫ duas dic Hal'. ⁊ tacet de tertia: ⁊ ꝓp declarationē eius: ⁊ q̄ñ sermo ei⁹ est in ꝓseruatione sanitaf. Duaꝫ aūt q̄s dixit vna est mutatio humoris donec quiescat putrefactio: ⁊ ista mutatio est dare illud qō adiuuat nām sup digōnē ⁊ vti medicinis digerentibus. Digō enim nō est aliqd plus q̄z vt oñet nā vt vincat humorē maluz qcunq̄ sit. Et altera est euacuatio humoris putridi ⁊ extractio eius a corpe totaliter. Tertia aūt de qua tacuit Hal'. est curatio fe. ipsi⁹. nā inquātuz est malitia cōplerionis ca. ⁊ sic. indiget eo qō infrigidat ⁊ humectat. ⁊ pl'm qō infrigidat ⁊ humectat ꝓhibet digōnē preterq̄z in materijs ca. ⁊ sic. s. cholera citrina sola. Putredinis remouendi tripl'r.

¶ Fingamus putridis humorib⁹ accēdi febrē: indicatio in his est alteratio euacuatioq̄. Alteratio qdē sedās putredinem manēte cā. Eua- Laurē.

cuatio ꝙo oēm de corpe educēs substātiam.

Leoni. ¶ Esto enim si ita contigerit in humoribus putrescentibus accēdi febrē. Indicatio in huiusmodi est euacuatio: atq; alteratio: hec qdē que putredinem finiat manente adhuc substantia: euacuatio vero que totam ex corpore substantiam educat.

Antiq. ¶ Ferunt enim si ita cōtingat in humorib⁹ putrefactis accendi febrē: demōstratio in talibus est euacuatio ⁊ alteratio. Alteratio qdez est faciens cessare putredinē manēte substātia. Euacuatio ꝙo totā a corpore educēs substātiā.

Jaco. ✠ ¶ Primo nō q; humores putrefactos in ꝓposito intelligere debemus nō humores quib⁹ aduenit complet⁹ a ⁊ vltimata putredo: tales. n. nō sunt ampli⁹ vehiculus caloris febris: eo q; sunt incinerati: sicut accidit in mā cōplete putrefacta tpe paroxismi: ſz debem⁹ intelligere humores putrescētes in qbus actu ꝓcedit putredo: ⁊ sic intelligit Hal'. ¶ 2° nō modū fuisse ipropriū dū dixit febrez in humorib⁹ accēdi. calitas. n. ꝑternām subiectiue exīs in humore non est febris: lz sit cā febris. Dū ergo dixit febrē accēdi in humorib⁹ putrescētib⁹ intellexit cām febris accēdi in humoribus putrescentibus. Et est intellect⁹ litere ⁊c. Uocat āt ipsos putrefactos: qz in eis ē q̄litas putredinalis: qz indepēdēs ad itell'm datū supius dictum. ¶ 3° nō vt vult Haly. Jn q̄cūq; febre putrida insurgit triplex intētio. p' alterādi humorē putrescentē: ⁊ remouendo ab eo malā q̄litatē qua nocet ⁊ inobediens est expulsioni. 2' euacuādi ipm. 3' est retinēdi caliditatez ꝑter nām mēbroꝝ ab illo humore putrescēte ipressam. Jn qualibz eni febre putrida ꝑter nām ꝙsideramus indicātia de sua expulsione vel remotione. p'm est humoris mala q̄litas: ⁊ huic opponit digestio. 2m ē ipa suba hūoris: ⁊ huic opponitur euacuatio. Suba. n. humoris cū nō sit apta recipe trāsmutationē q̄ reducat ad benignū: iudicat ō sua eūone. 3m ē calor ꝑter nām in mēbris exīs cui opponit infrigidatio. ¶ Nō tn q; Hal'. in lra nō explicauit nisi duas ō intētionib⁹ iā dictis. s. digōnē ⁊ eūonē: ⁊ tacuit alterā q̄ debet calitati ꝑter nām ipresse i mēbris: aut qz illa calitas cū sit depēdēs a calitate hūoris hūore eūato statiz extinguit: aut qz illā alterā dedit itelligi p alterationē hūorū. Exponit g̃ alteratio. s. hūoris putridi: ⁊ alteratio mēbrū ꝑternāl' calefactoꝝ. Uel forte tacuit eā tanq̄z p seipaz manifestā. p se. n. ē manifestū q; calefact⁹ debet infrigidatio. Ex qb⁹ pz regulariter ꝓcedēdo in cura fe. putride. p ē alterāda ⁊ digerēda mā. 2° cūanda. 3° nō ē calitas membroꝝ extinguēda: lz ħ 3m sit depēdēs ex pmis duob⁹ vt pz itelligēti. ¶ Pm⁹ dum⁹. Q̄ñz i febre putrida cōpetit sola eūo. igit ⁊c. pz ꝓna: mā exīte furiosa: vt colligitur in illo aſo. 2° pticle. digesta medicari. ¶ 2m⁹ dum⁹. Q̄ñz sufficit sola alteratio hu. sine eūone. g̃ ⁊c. ꝓbat añs: qz hūore peccāte remisso gradu putredis: ita vt sit ad benignū reducibilis sufficit sola digō: eo q; ipso tal'r ad benignum reducto nō amplius aptus ē facere fe. ſz potius corpus nutrire ⁊ ꝙseruare: g̃ ⁊c. pz ꝓna ⁊ colligit assūptū aſo. 2° in cōmēto illius aſo. Ubicūq; dⁱb⁹ ꝑter nām intrat. ¶ 3m⁹ dum⁹. Quia añ digōnē materiei faciētis febrē dz fieri eius eūo minoratiua q̄nq; vt colligi pōt p' quarti. cap'. de cura putridarum in gñali. ⁊ in cap'. de cura flegmatice. igitur ⁊c.

¶ Ad p'm istoꝝ dz q; dictū dz itelligi regul'r opando: ⁊ vbi mā det iducias sue digōni sine piculo pditionis egrotantis: qual'r nō ē in casu illo in quo sit mā furiosa. Ubi aūt nō est ita: tūc opz digerere. ¶ Ad 2m⁹ dz q; vbi peccatum humoris faciētis fe. sit ita puū qō possit hu. ad benignū reduci sufficit sola alteratio: vt ꝓbat arg'm: qz tn ħ in pauciorib⁹ ꝓtigit: ⁊ vt in plib⁹ opp'm: ió dixit Hal'. sic absolute vt sui moris ē. ¶ Ad 3m⁹ dz q; mā peccāte exīte multa: ita vt p ei⁹ mltitudinē mltū grauet vtutē: nec ꝓfidat medicus vtutē ipsam supare posse: anteq̄z fiat digō dz mām minorare: vt ex ħ reddat vt⁹ potētioz supra residuū materiei remanētis ad digerēdū ⁊ eūandū ipz. ✠ Ex q̄ pz q; sol'o fcā añ digōnē mioratiua ē coacta ⁊ nō regularis ⁊c.

¶ Alteratio qdē. ¶ Prio nō vt colligit p' pmi. doctrina ō vtutib⁹. 3° cap'. 1m ē digō: qdā est in iuuatiuo: qdā ē in nociuo. Digō qdē i iuuatiuo ē ꝑparatio nutrimēti vel mā nutrimētalis iuuatiue q̄ nutrimētū reddit ꝙueniēs vt cōuertat i sbaz mēbroꝝ ei⁹ q̄ō nutrit: vel reddat ꝓportionatū opōni vtutiz ipz imutand⁹: q̄ō nōnter adde pp sperma. Digō ꝙo in nociuo est 1m: qdā ē ꝑparatio māe nociue: vt mutatio q̄ ipa fit iuuaria vt tādē possit recipe digōnē i iuuatiuo: vt reductio sanguis vel hūoris extranei ad habitudinē nālē. Quedā ꝙo est ꝑparatio ad ħ vt exteri⁹ expellat'. Et hāc opōnē efficit nā cū humor itātū extraneus fuerit vt nō ampli⁹ sit ad benignuz reducibilis. Dim ā āt opōnē efficit in nociuo dū ipsum nociuuz fuerit aptū recipe rectificationē. Ad ꝓpo'm hic ꝓncipal'r ē fmo de digestino i nociuo vt sat⁹ pz intelligēti. ¶ 1° nō q; hic duplici digōni opponit 1m putrefactio. Prime. n. digōni opponit humoris extraneatio q̄ ipse reddit disconueniēs ad fiēdū ps mēbri: aut qua corpus viuēs efficit vite ⁊ opōnibus disꝓportionatuz: sicut in putrefactione mēbroꝝ. Scde ꝙo digōni opponit extraneatio hūoris: ita vt nō sit obediēs vtuti ipm expellere tētāti: nec reductioni ei⁹ ad benignū. ✠ Ad ꝓpo'm g̃ non q̄libet digō facit cessare quālibet putrefactionē: ſz bn̄ putredinem sibi oppositaz: vt digō in iuuatiuo facit cessare: siue ipedit p mō putredinē sibi oppositā. Sil'r digō i nocitiuo p mō dicta facit cessare putredinē p mō sibi oppositā. i. extraneatio/nem humoris 2°° dictā qua nō erat humor ꝓportionaopationib⁹ vtutis. Sil'r digō in nocitiuo 2°° dicta facit cessare putredinē sibi oppositaz: qua. s. humor erat rebellis vtuti tētāti eius expulsionē: sicut cū humor saniat' aut q̄litercūq; al'r ꝑparat' a virtute ad expulsionē. ✠ Ex q̄ seq̄tur p esse pol'e eūdē humorē simul putrescere putredine opposita digōni in iuuatiuo: ⁊ cuz hoc digeratur digōne opposita putredini in nocitiuo: pol'e enim est humorem extraneari extraneatione qua ꝓtinue reddit magis ⁊ magis ipꝓportionatus nutritioni: ⁊ tn̄ ipz magis ⁊ magis ꝓportionatū fieri ⁊ habilē vt expulsioni nāe obediat ⁊c. ✠ 1° seqtur eūdē humorē simul putrefieri putredie opposita digōni in nocitiuo p mō sumpte: ⁊ cū ħ digeri digōne in nocitiuo 2°° dicta. Pz. n. q; sanguis egrediēs venam ⁊ collectus i loco vbi facit apa sanguineū in ꝑn° ei⁹ exitus a vena icipit putrefieri putredine oppo'a digōni iā dicte: qz ꝓtinue plus ⁊ plus extraneat' ab ħ qō reducit' ad humorem laudabilē: ⁊ tn̄ ꝓtinue plus ⁊ plus disponit' ad ħ vt saniet' ⁊ vtuti reddat' obediēs ad expulsionē: qz continue plus ⁊ plus appꝛopinąt disponi saniei laudabilis. ✠ Ex quo vlteri⁹ seqtur eādē actionē siue opationez simt denoiari posse digōnē ⁊ putrefactionē respectu diuersorū. Per eādē. n. actionē qua sanguis iā actu saniat' ipsemet ab ħ elōgat' q; sit ad humorē benignū reducibilis vt pz: ió ⁊c. ✠ Et ex ħ vlteri⁹ pz hāc digōnē ⁊ putrefactionē simul cōpossibiles nō fore ꝓbias nisi inuicē: imo forte ſūt eadē actio vel opatio: vt pz intelligēti. ✠ Et ex isto tanq̄z ex fundamēto pōt colligi sol'o qōnis qua q̄rit' an digō ⁊ putrefactio in eadē mā adequate pñt simul intēdi. pz. n. satis ex ħ. ✠ Nō tn̄ q; digō in nocitiuo 2°° dicta ꝓprie appellat' maturatio cui opponit' cruditas qua mā redditur inobediēs ⁊c. lz non neciō bēat q̄litatē multū malignam

qua in mēbra multū ipримat sicut pz de mā sua viscosita te inobediēte. ¶ 3° nō ex dict⁹ Hal'. in lra colligi diffōnem digōnis ꝓut ꝓposito ptinet. Est. n. digō alteratio faciens cessare putredinē manēte suba ei⁹ qō digerit. Per ly alteratio tāgit gen⁹. Per ħ qō dz faciēs cessare putredinem differt ab alijs spēb⁹ alterationis. Per ħ autez q; dz suba manēte ſz q̄sdā differt ab adustione. Et oñdit q; hic non stelligit de vltima putrefactione: qz talis cū sit corruptio sbe nō aduenit manēte sba: ⁊ sil'r nec digō sibi opp'a. Uel al'r manēte sba: qz. s. ꝓhibet aduētū vltimate putredinis p quam nō manet sba. Al'r dz q; ly manente sba differt digō ab eūone. Nā tā p digōnē q̄z p eūonē a corpe nr̄o remouet' putredo vt pz: al'r tn̄ ⁊ al'r. Nam per digōnem remouet' putredo hūoris a corpe: ⁊ nō remouet' sba humoris a corpe. eō ꝙo p eūonē. Quelz istaz expōnū pōt ꝓbabiliter teneri. ¶ Pm⁹ dum⁹ circa dicta. Quādiu manet seb. putrida tādiu manet in humore putrido: ſz apparēti bus signis ꝑfecte digōnis permanet febris putrida: imo ꝓtūc ē intēsioz sicut in statu: g̃ ꝓtūc manet in humore i/tēsa putredo: ⁊ ꝓ ꝓns nō facit semp digō cessare putredinē. ꝓna pz cū añte. ¶ 2m⁹ dum⁹. Crescēte digōne i mā crescit putredo: g̃ ⁊c. pz ꝓna ⁊ añs arguit' qz crescente febre crescit digō: vt i augmēto seb. putride salubris ⁊c. ¶ 3m⁹ dum⁹ ꝙ eādē descriptionē: qz tūc sole cāe ꝙiūcte seb. putride deberet digō ⁊ nullo mō añti. ꝓns vi fallsuz in interpolat⁹: vt i tertiana i die getis damus digestiuū ⁊ nō rōne cāe cōiuncte: qz nulla seb. ē: g̃ ⁊c. ⁊ ꝓna arguit' qz si digō q̄libet facit cessare putredinez sola mā digereret a q̄ cessat putredo. Cū g̃ a cā añte nō cessaret putredo: eo q; ipsa non est nec fuit putrida: seqtur sibi nō debere digōnē qō fuit p/bādū. ¶ 4m⁹ dum⁹. Dū humor vt sanguis aut ali⁹ i saniē cōuertit' ipse digerit' lz p tūc nō manet ei⁹ sba: eo q; sanies ē hūiditas specifice distincta a sanguine state: ⁊ sic de alijs: g̃ ⁊c. ¶ 5m⁹ dum⁹. Fla viscosuz p cōmixtionē ei⁹ cū cholā pura eruginosa sbtiliat' ⁊ icidit' viscositas ei⁹: ⁊ p ꝓns ꝓparat' ad expulsionē: ⁊ tn̄ ptūc nō digerit' nec ē digestus. ió vi q; illa digō nō sit solū ꝑparatio ad expulsionez: ⁊ c⁹ op'm supius inuebat'. ¶ Ad p'm istoꝝ dz ꝓcedēdo q; apparentibus signis digōnis i nocitiuo 2°° dicto: ꝑmanet in humore putredo opposita digōni in iuuatiuo ⁊ nō nocitiuo p° dicto. Nō tn̄ remanet putredo oppa digōni in nocitiuo 2°° dicto: qz si sic foret idē humor simul obediens ⁊ rebellis nāe in expulsione: qō est impol'e. ¶ Ad 2m⁹ sil'r respōdetur q; crescēte digōne crescit putredo opposita primis duabus digōnibus iā dictis: sed ħ non repugnat. ¶ Ad 3m⁹ dz negādo ꝓnam. ꝓcedit'. n. deberi digōnē tā cāe ꝙiūncte q̄z añti vt pz ex dictis circa lram: ⁊ eō de quo tn̄ plus videbit' in qōne. ✠ Ad arg'm dz negādo q; cā añs nullam bēat in se putredinē. Et si arguit' ꝙ pscriptionē cāe añtz ⁊ ꝙiūcte putride seb. n. iuxta cōem modū loquēdi logicoꝝ ⁊ medicoꝝ q; cā ꝙiuncta est cā que actual'r putrefit: siue que ē sub actu putredinis. Añs ꝙo non: ſz parata est duci ad actū putredinis. Dinc dz negādo istas descriptiones si itelligat' vt verba sonāt. Locedit' tn̄ ad istū intell'm q; cā ꝙiuncta est sub actu putredinis cātiuo seb. putride: sed añs nō: lz vtraq; sit sub actu putredinis: sed añs remisso nō sufficiēte ad inducēdū febrē ſz ad ħ parato: ꝙiūcta ꝙo intēsioni ceteris paribus: ⁊ hoc satis pz experimēto. Uidemus eniz in corpib⁹ nōdū actual'r egrotantibus p flobothomiā extrahi sanguinē grossum malū: ⁊ ista est cā añs seb. sanguinee: ⁊ ita in eo erat malitia manifesta: q̄uis nōdū in mēbris possit facere sensibilē lesionem ⁊ ipressionē. ¶ Ad 4m⁹ dz ꝓcedendo q; non remanet eius suba eadē ſm spēm: lz ꝓsset ꝓbabil'r teneri opp'm. Sed difficultas ista eēt pblica magis q̄z medicinalis. Et dz vlterius vt supra q; per ly manēte suba non dz itelligi eadē suba ſm spēm remanēte: sed p digōnē ēt in corpore remanet suba que digerit' in corpore: vel p digōnez acquiritur ⁊ non extra eūata remouet' vt putredo ad intell'm datū: vt ꝓb ponat' ꝺiia inter digōnē ⁊ eūonē. ¶ Ad 5m⁹ dz q; nō solū merito grossitiei vel subtili aſ vel viscositatis rei reddit' mā inobediēs expulsioni: ſz merito ꝑaue dispōnis q̄litatiue qua mā nō recipit ipressionē quā itēdit i eā facere vtus mediāte calore nāli. ¶ Jā. n. declatuz est supa p' pmi. doctrina de vtutib⁹ q; ad attractionez vel expulsionē materieꝝ nō solū ꝙcurrit veritas mediātib⁹ vilis lōgitudinalib⁹ vel latitudinalib⁹ ⁊c. ſz cū occulta ꝓpatione māei qua mā disponit' moueri ſm exigētiā opationuz aie. Quia g̃ mā exīte ꝑaue ⁊ venenosa: ⁊ si ñ peccet sua grossitie vel subtilitate ⁊c. ipsa non est receptiua impressionis iam dicte: hinc est q; ipsa ꝓ tunc etiaz nō est expulsioni ꝑeparata. Et ex hoc satis intelligenti patere potest solutio ad argumentum ⁊c.

¶ Et hec species mutationis quā narraui est digō. Cū ergo extrahimus ⁊ scimus ex quib⁹ est possibile vt sit digestio: adipiscimur sciētiaz causarū facientiū sanitatem hoc modo. — 91' Haly Cā digerēs 3'.

¶ Ult q; qñ apud nos est sciētia cārum digerētiū vnum quēq; chimoꝝ. ꝓhibeamus putrefactionē: ⁊ qñ ꝓhibemus putrefactionē nō gñat' ex ea se. Cārum aūt digerentiū: alie sunt cib⁹ ⁊ potus: alie sunt medicine: alie sunt exercitiū. Cibi qdē ⁊ potus qcunq; sunt ex eis ex qb⁹ gñat' chimus laudabilis: ⁊ quātitates eoruz eq̄les. Medicine ꝙo sunt sicut croc⁹ ⁊ spica ⁊ cinamomū ⁊ piper al. ⁊ zinziber ⁊ macropiper. Exercitiū aūt est sicut fricatio eq̄lis ⁊ motus ⁊ balneatio. Et sermone absoluto: si humor est grossus idiget eo qō subtiliet eū: ⁊ si est viscosus indiget eo qō incidat eum: ⁊ si est calidus indiget eo qō infrigidet eum: ⁊ si est frigidus indiget eo quod calefacit eum. quod est: qz intentio in digestione est vt ꝑparetur humor: ita q; possibile sit vt natura vincat eum et dominetur super eum.

¶ Sed ꝑdicta spēs alterationis ꝓcoctio ē: quā a nōnullis causis fieri conuenit inuenientes in illis: an habeamus ita sanoꝝ cognitionē. — Laurē.

¶ Sed dicta qdē alterationis spēs ꝓcoctio existit: quā vbi inuenerimus quibus nā causis fieri contingat: tunc vtiq; eozum que hoc pacto salubria sunt sciētiam tenebimus. — Leoni.

¶ Sed dicta quidē spēs alteratiōis digō ē quā a qbusdā causis ꝓtigit facere: sciētes erim⁹ i illis si hēam⁹ iā cognitionē ita cārū salubriū. — Antiq.

✠ ¶ Nō vt Plusq̄z cō. q; putrido vt putridū est: qz calidū debet actual'r infrigidatio: qz tn̄ cū putredine aliqñ ⁊ frequēter ꝙiūgit viscositas ⁊ grossities ⁊c. reddētes illō putridū inexpellibile: hinc est q; plima digestiua sunt cal'a: ⁊ cū calis digerimus: de quo dicetur in qōne. — Jaco.

¶ Euacuatio aūt per flobothomiā venarū ⁊ ꝑ clistere ⁊ per vrinā ⁊ per resolutionē ex cute: ⁊ per attractionē ad loca ꝓtraria: ⁊ per mutationem ad loca ꝓpinqua fit. Et ingrediūtur in hoc gñe ꝓuocatio mēstruoꝝ ⁊ operatio ozificiozum venarū que sunt in ano ⁊ vulua: ⁊ mūdificatio per nares ⁊ palatum. — 92

¶ Euacuatio efficit sanguinis missione: clysteri: vrina ⁊ spiratione per cutē. Atq; ēt auocando deriuādo ad alium locū. Hoc genere con/ — Laurē.

tinentur mouere menstrua: aperire mariscas: purgare ex naso: palato.

Leoni. ¶ Euacuationes aũt fiunt: ꝛ p sanguinis emissionẽ: ꝛ clysteris vsuz: ꝛ per vrine vias: atq; eã que p cutẽ fit trãspiratione: ac p̃terea p eã q̃ fit ad partes oppositas attractione: atq; ad alias propinquas derivationẽ. Mã ꝛ ad hoc idẽ genus p̃tinet citare mẽstrua: atq; horza venarũ: q̃ greci hemorroydas appellãt: aperire: ac per palatum: nares q; expurgare.

Antiq. ¶ Euacuationes ẽo per flobothomiã ꝛ p clystere ꝛ per vrinas ꝛ per respirationes ꝑm cutẽ fiũt: amplius ẽo per ꝰriam detractionẽ ꝛ derivationẽ ad alia. huiusmodi enĩ generis sunt: ꝛ menstrua mouere ꝛ hemorroidas aperire: ꝛ per nares ꝛ per palatum purgare.

Daly Eũonis humoꝝ cã multiplex. ¶ Postq̃ narravit causas digónis: incipit narrare causas euacuationis multitudinis humoris. chimus. n. non putrefit donec prohibef eius expiratio: ꝛ non ꝓhibef eius expiratio donec multiplicaf: ꝛ non tolerat eum virtus ꝛ cessat a regimine eius: ꝛ q̃ cessat ab eius regimine putrefit. Et curatio gdẽ multitudinis est per eũonẽ. ℣ Qui cunq; ergo ex chimis est cuz quo adduñ ipsi oẽs donec implenf vene ꝛ vasa: tũc curatio eiꝰ ẽ per flobothomiã. Qð si nõ est possibile ꝓpter etatẽ ꝛ horã p̃sentem: tunc p vẽtosas. ꝛ q̃ sunt vẽtose ꝓpinquiores calcaneis est magis vtile. Et qcunq; eoꝝ est qui solus additur tm̃. opz vt euacuef per medicinã q̃ appropriaf ei attractione eius ꝛ clisteri: aut attrahamus ipsuz p ꝓuocationẽ vrine: aut p resolꝰonẽ ex cute: aut per attractionẽ eius ad loca eius ꝰria. Et residuũ sermonis eius est manifestũ ꝛ apparẽs: in eo ẽt est vsus medicinarũ resolutiuarũ. nos. n. q̃ euacuamus chimũ q̃ remanet ex eo expirat q̃ virtus tolerat illud q̃ remanet ex chimo ꝛ incipit regere ipsum. Qð si feb. incipit añ illud totũ: tunc Hyp. docet esse cauẽdũ ab euacuatione humoris ante digónem: nisi humoꝝ sit furiosus. ℣ Et Gal. declarat q illud est ꝓpter duo ; modoꝫ. Quoꝝ vnus est debilitas virtutis ꝛ cessatio eius a regimine: cũ ergo bibif in hac disp̃one medicina solutiua: nõ securaf nocumẽtũ eius. Et scõs est q̃ plures medicine solutiue sunt ca. ꝛ sic. quare addũt ꝛ inflãmãt calitatẽ se. ꝛ nõ accidit illud q̃ digerif humoꝝ nã. n. pot supra ipm ꝛ regit medicinã solutiuã: ꝛ extrahit humorẽ malum totum. ¶ Qñ ergo cogeris euacuare chimũ in ꝑn° egritudinis vt alleuief residuũ eius sup nãm ꝛ fiat eius facilis digó: tũc cõuenit tibi vt vtaris ex medicinis ea cuiꝰ ẽ virtus in ꝑmutatione cõpl'onis male ꝛ lenificatione nãe: ꝛ minuaf per illud ex mã egritudinis. Et pp illud minuif ex humore per flobothomiã venarũ: ꝛ p clistere leue qð extrahit supfluos humores: ꝛ per ꝓvocationẽ vrine: ꝛ per resolutionẽ ex cute cũ fricatione ꝛ medicinis resolutiuis. Et q̃ vides humorẽ nocẽtẽ declinẽ ad mẽbꝝ nobile trahe ipm ab eo: aut ꝑmutat ipm ab ipso ad aliud. Et ꝑm hũc modũ fac de vnoquoq; eoꝝ mẽbroꝝ q̃ numerauit Gal. ¶ Verũtñ nõ ꝙenit tibi vt euacues cũ attractione forti nisi in flobothomia sola. ipsa. n. euacuat euacuatione forti ex venis. Et manifestũ ẽ q̃ vsus flobothomie est nẽcius q̃ cã egritudinis est intra vasa. s. vt sit disp̃o in corpe que noiaf repletio: ꝛ etaꝫ vtriusq; ꝛ horze adiuuãt. Et Hyp. qdẽ iã dedit signũ certũ eũonis: ꝛ est vt inueniat infirmꝰ ei leuitatẽ: aut sit tolerãs eã cũ facilitate. Et iterũ euacuatio p mũdificationẽ narium fit: aut per emunctio-

Flobo// thomie vsus ne/ cessariꝰ Hypp.

nem ꝛ per sternutationem: ꝛ per palatum sit per screatũ ꝛ per gargarismũ ꝛ per collutionẽ oris. Cum ergo digeritur humor euacua eum medicinis fortibus.

¶ Et q̃ nos extrahimus in capᵒ etiam sp̃es quibus fit euacuatio: deinde vtimur eis in hora qua ꝙenit ꝛ cũ quantitate que necessaria ẽ: ꝛ via vsus ad rectitudinem: iam tunc extrahemus causas sanitatis in hoc capitulo. 93

¶ Et docuit nos in hoc sermone Gal. q̃ sunt necessarie in euacuatione bu. mali quatuor ꝺditiones. Una earum est sp̃es medicinarũ qbus humor euacuaf. opz enim vt eligatur ex eis illud q̃ cõuenit ei. Et scã est horza in q̃ opz vt dẽtur medicine aut in qua euacuef corpꝰ: sicut vt euacuetur in horis tẽporis paroxismoꝝ cũ rebus leuibus: aut post digónem cũ medicinis fortibus. Et 3ª est quantas quã opz euacuare post digónez ex humore. Et 4ª est pars vsus euacuationis. Hec enim pars fit diuersa: q̃ñ si humor ẽ decliuis ad ventrẽ: tunc ꝙenit eis euacuatio per vomitũ. Et si est decliuis ad intestina: tũc opz vt euacuatio fiat aut p clistere aut p illud q̃ facit fluxibiles egestionẽ ꝛ emittit ipsam. Et si ẽ decliuis ad partes epatis aut renum: tũc opz vt fiat eius eũatio per prouocationem vrine. Et si est decliuis ad cutẽ: tunc per resolutionem. Et si est decliuis ad pectus: tũc p illud q̃ facit facile sputũ. Et si est decliuis ad caput: tũc per nares ꝛ palatum. Et si est in venis: tũc per flobothomiã Et ꝑm hãc si militudinẽ in vnoquoq;. ℣ Cũ ergo cõpleueris has 4ª ꝺditiones: iã extraxisti cãs sanitatis in caᵖ euacuatiõis. Et q̃n tu facis cõpar cum eis illud q̃ mutat putredinez ꝛ adiuuat super digónem comples causas quibus probi betur fieri feb. sequens putredinem humoris. Daly Eũonis humoꝝ cã multiplex.

¶ Inueniẽtes mãs qbus qualitate ꝛ quãtitate ꝛ mõ vsus adhibitis euacuatio efficiatur. Leoni.

¶ Cũ igiᵗ ꝛ hic mãs inuenerimus: qbᵒ in q̃litate: ꝛ q̃ãtitate: ꝛ mõ vsus: adhibitis: eũo fit. Leoni.

¶ Sciẽtes igiᵗ ꝛ hic mãs ꝛ virtutes qbᵒ in tpe ꝛ q̃litate ꝛ quãtitate ꝛ mõ vsus oblatis eũo fit. Antiq.

✠ ¶ Nota. Gal. hic in lra vult quq; quoꝝ opz habere notitiam ad debitã euacuationẽ fiendã. p̃mẽ virtus euacuãtium vt si euacuat per flobothomiã dz scire q̃ sit virtus flobothomie: ꝛ si per vomitũ vel per secessuz siᶜ: ꝛ B retigit cum dixit. sciẽtes igitur ꝛ hꝫ mãs ꝛc. 2º opz scire debitum tẽpus euacuãdi hꝫ materias in qbus attẽdiᶠ digestio vt tẽpore nõ nimis calido ꝛc. ꝛ erate nõ nimis tenera ꝛc. hec oia reducũtur ad tp̃s: ꝛ hoc tetigit dũ dixit q̃ bus in tpe. 3ᵐ est quãtitas eũonis: qz dz scire quãtũ vtus bene possit tolerare ꝑnr. 4ᵐ est qualitas: qz eũanda ẽ mã qualis opz: p̃aua superflua: vel male qualitaᵗ: ꝛ gñaᵗr nociua. 5ᵐ est modus eũonis: per modum intelligere possum velocitatẽ ꝛ tarditatẽ eũonis: ꝛ spẽm eũonis: vt vomitus secessus sputoꝝ sudoris ꝛ flobothomie ꝛ similiũ. Jaco.

Isti enim dicũtur varij modi euacuationum.

¶ Et iã locuti sumus inuẽtione causarũ oium in libro de ingenio sanitatis. Et ꝑm hanc similitudinem inueniũtur cause sanitatis in tribus alijs speciebus in cõplexionem mala. 94

¶ Significat q̃ destruif vnaquecq; spẽrũ malitia compl'onis triũ: quarũ vna est cõpl'o frigida: ꝛ 2ª cõplexio humida: ꝛ tertia cõpl'o sicca p destructionẽ causarũ facientiuz eas: sicut cũ destruif malitia cõpl'onis calᵉ ꝛ est feb. putrida per destructionẽ cause eius: ꝛ est putredo. Daly. Cõpl'o ꝛ eius cura

¶ In hac artis pte sanas inueniemᵒ: ac de mõ Leoni.

inueniẽdi tales causas libro de curandi via ꝛ ratione dictum iaz est. ¶ Simili modo ꝛ per alias tres intemperies.

Leoni. ¶ In ipsa artis pte salubria inuenient: atq; eorũ oiuz inuẽtio traditᵉ i eo volumiᵉ: qð de arte curatia iscribiᵗ. Sadẽ rõe i alijs tribᵒ itaturis

Antiq. ¶ Scõm hãc pteᵗ artis inuenimᵒ salubria: ꝛ scripta ẽ oium inuẽtio in terapẽtico negocio: ꝑm eũdem ẽo modũ ꝛ in alijs tribᵒ discrasijs.

Jaco. ✠ ¶ Primo nõ hic Gal. vniuersaliʒat: qz sicut dcm̃ est de mala opᵗ'one calᵉ: ita de alijs tribᵒ filibus frida humida ꝛ sicca: est intelligẽdũ quãtũ ad eaꝝ curã. ¶ 2º nota q̃ p egritudinẽ factã in ꝓposito duo ẽtelligere possumᵒ, p̃ indepẽdentẽ ꝛ remanẽ potẽtez post cãe absciſionẽ: ꝛ sic canõ est clarus ꝛ spãlis: ꝛ est sensus q̃ si aliq̃ mala opᵗ'o facta vt ethica habuerit cãm ipsam ꝓseruãtem vt vlᵉ pulmonis: lz sine ipso ipsa sit apta in subto ꝓseruari: tũc ꝑus opz cãm illã abscindere: ꝛ deide venire ad egritudinem factã: ꝛ pz B. 2º per factã itelligẽ possumᵒ, pductã egritudinẽ: ꝛ erit adhuc canõ clarus. Et possumᵒ dicere q̃ hic explificat Gal. tertiã intẽtionem hũdam in cura febris fiẽtis vt supra tactũ est. ¶ Nõ tñ q̃ ly deide potest denotare ordinẽ executionis opis in tpe: ꝛ sic nõ opz: qz q̃nq; simul vtrũq; cõplemus: vt in tertiana simul alteram̃ materiam ꝛ mẽbra. 2º ordinẽ intẽtionis: ꝛ sic verum est. ꝑus enim concipit medicus remouere causam: ꝛ consequenter post illam egritudinem ꝛc̃.

95 ¶ Et intẽdimus in eis intẽtionẽ vnã cõem: et est vt auferamᵒ in ꝑmis cãm egram: deide perueniamus ad egritudinẽ que facta est ab ea.

Laure. ¶ Et. n. vnũ cõeq; hñdo p̃ceptũ vnãquãq; cãm efficiẽtem excidere: tuz aũt ire ad egritudinez: q̃ ꝓfecta est: cãz sanaꝝ ĩuẽtione adipiscemur.

Leoni. ¶ Si vnũ cõe p̃ceptũ obseruabimᵒ: vt vnãquã q̃ ꝑus q̃ efficit cãm rescindamᵒ: deide ita ad illã q̃ ab eadẽ cã facta est: egritudinẽ accedamᵒ: cãrum salubrium inuẽtionem faciemus.

Antiq. ¶ Vnũ cõe hñtes p̃ceptũ efficiẽtẽ vnãquãq; earum causarum abscindere prius: deinde sicvenire ad eam que facta est ab illa egritudine salubrium causarum intẽtionem facturos.

Daly ¶ Canõ in oi egritudie est iste. Et est: si est cã eiᵒ remanẽs intendiᵗ in p̃ ad auferẽdum cãm eius: deide intẽdimᵒ ad illud q̃ impressit illa cã ex egritudine ꝛ auferᵗ. Et si nõ est cã eius remanẽs in corpore intẽdimus ad ipsaz egritudinem ꝛ auferimus ipsam. Et hoc qdem nõ est ꝓprie nisi in egritudinibus que sunt primitiue tm̃.

96 ¶ Cõpl'onis aũt cõposite male ꝙpõ est ex rebᵒ simplicibus. Et significat tibi cãs faciẽtes saꝫnitatẽ vt sit intẽtio ad quã itendiᵗ in hoc capitulo. Et vt ponas quãtitatẽ rei cũ q̃ intẽdiᵗ saꝫnitas cũ q̃ztitate ꝓpᵗ'onis male q̃s curas cũ ea.

Daly. Cõpl'o mala simplex vna est ex q̃ttuor q̃litatibᵒ ꝑmis: calida ꝛ fri. ficca. ꝛ hu. ꝛ opᵗ'o mala cõposita est vna ex q̃ttuor: calida ꝛ sic. calida ꝛ hu. frida ꝛ sic. frigida ꝛ hu. Cum ergo accidit aliq̃ egritudinũ malitie opᵗ'onis: considera malitiã egritudinis. Si ergo est simplex: ꝛ est in disp̃one vt fiat circa eã post detractionẽ cãe faciẽtis eã ꝑm q̃ intellexisti ab eo. Et si iam facta est ꝛ destructa est cau-

sa eius: cura eã per ꝰrium ipsius. Et si est cõposita significant tibi res ex qbus est cõposita illud q̃ facias in ea: aut destructionẽ cãe faciẽtis eã q̃n pñs est: aut resistentiam egritudinis ipsiᵒ cũ eo q̃ est ei ꝰrium. Calida ergo ꝛ sicca curaf p friditatẽ ꝛ hu. Et ꝑm hãc silitudinẽ est in reliqs eaꝝ. Et ponaf quãtitas ꝰrij eiᵒ eq̃lis q̃titati eiᵒ. Et Gal. determinat illud cum exẽplo ꝛ dicit.

¶ Itidẽ p intẽperies cõpositas simpliciũ cõpositio p̃cepta sanatis indicabit: si studuerimᵒ: vt magnitudini itẽperiei q̃ ꝓportione respõdeat causa sana peruestigetur. Laurẽ.

¶ Scõm ẽo cõpositas intẽperaturas: ex simplicibus ꝓpõ cõmõstrabit salubria p̃cepta: cũ hic quoq; studuerimus pro magnitudie intẽperature eidẽ cõueniẽs inuenire remedium. Leoni.

¶ Scõm ẽo cõpositas discrasias ex simplicibus ꝓpõ oñdit salubria p̃cepta: ꝛ hic habentibus nobis medicamẽ ꝓportionale magnitudini discrasie ad illam ꝙeniens inuenire. Antiq.

✠ ¶ Nõ ex dictis Gal. hic colligiᵗ q̃ cura egritudinis cõplexionis cõposite ꝺz fieri per ꝰria eq̃lia in gradu q̃ ipse declarauit exẽplo de decem numeris ꝛc̃. Jaco.

¶ Et exẽplum illiᵒ est vt ponas q̃ mẽbrũ aliq̃ mutaᵗ a cõplone sua nãli: ꝛ declinat ad calitatẽ decẽ gradibᵒ. ꝛ ad siccitatẽ septẽ: oz q̃ vt sint in cã sanãte hoc mẽbrũ ex frigore decẽ gradus ꝛ in ea ex humiditate septẽ gradus. 97 Secundũ aphanismoz Galeni ipse mo[dus] curãdi proui[ncias] latum

¶ Queriᵗ hic q̃re dicit Gal. decẽ gradus ꝛ septẽ gradus: cũ gradus oẽs sint q̃tuor ꝑm q̃ ipse ponit in liᵒ de simplicibus medicis. ¶ Huic ẽo qõni due sunt rñsiones. Una eaꝝ est: qz exẽᵐ huius nõ est verũ. Et altera est: qz vnusquisq; q̃ttuor graduũ diuidiᵗ in tres mãsiones. s. ꝑmam scãm ꝛ tertiã. siũt q̃ q̃ttuor gradus. 12. mãsiones. Gal. q̃ enũat decẽ gradus volẽs ꝑmam mãsionem q̃rti ꝛ septimi volẽs ꝑmam mãsionem gradus tertij. Daly. Mutatio gdᵒ q̃tuᵒr. Vide falax ꝑmam cũ aptio ꝛc. Laurẽ. co-gal[en] ducentes ad [ꝑmam] sunt corrupta Leoni. q̃ ex 5 q̃ ꝛc. ꝛ ꝑ pontinas ꝛc.

¶ Verbi gra si qs decẽ numeris recessit a nãli in disp̃onem calioze: septẽ in ficcioze: cã sana p talẽ disp̃onẽ decẽ nũeris recedat in habitũ frigidiozem: septẽ in humidiozẽ oportet.

¶ Veluti si ita ꝙtigerit q̃ in decẽ qdẽ numeris ad calitatẽ maiozem ea q̃ nãe ꝙeniat: decidat corpus: septem ẽo ad ficcitatẽ maiozẽ: tũc salubrem causam in huiscemodi affectibus esse oportebit: decem quidem numeris fridiorem: septem vero humidiozem.

¶ Velut si ita accidat: si decẽ qdẽ numeris ꝑm calius excedit aliqd ab eo q̃ ꝑm nãm: septez ẽo ꝑm ficcius esse opz: ꝛ salubrem cãm in talibus dispositionibus frigidiozem quidem decem numeris: septẽ ẽo humidiozem.

✠ ¶ Primo nõ q̃ nõ dẽmus itelligere egritudinẽ in dictis decẽ gradibᵒ. gradus. n. nõ distinguiᵗ ab auctoribᵒ nisi q̃ttuor vt pz: fz per decẽ nũos itelligit vnã tertiã mẽsurã lapsus figuratã per decẽ. Lz dicat Daly q̃ per decẽ nũos intelligit decẽ mãsiones graduũ: eo. n. q̃ q̃ttuor siũt gradus: ꝛ qlibet hz mãsiones tres ꝛ sunt mãsiones graduũ sed ex ꝑ nõ est magna cura. ¶ 2º nõ vt supra nõ dẽre itelligi cõtrarium approximandum fore equale in gradu in Jaco.

vnica approximatione sed plūbus. Qualr aūt ꝓxiū itelligēdū sit eē eglē in gradu discrasie decl'atū est. ¶ Dubiū. Si ocm Gal'.eēt vex seq'ref q distinctio egritudinū cōplonaliū eēt sumēda penes distōnem medicinax. Sz arguit q nō:qz medicina q̄dā est in p:q̄dā in scōo ꝛc'.z nulla egritudo est in p:eo q pmus gradus insensibil'r ledit. quelibet aūt egritudo ledit sensibil'r:q̄ ꝛc'. ¶ Sz ad hoc dī negādo ꝓpiam:nisi sumaf egritudo cōmuniter pro lapsu sub se cōprehēdente neutralitatē z egritudinem. Lō cedēdo tñ est lapsus adiuicem differre pm intēsum z remissum sicut gradus medicinax vt patet.

98 ¶ Et si medicia occurrit ipsi mēbro i q̄ est egritudo:tūc oz vt sit cū ea ex frigore z hūiditate p quātitatē cause quā significat ipsa egritudo.

Daly ¶ Hec egritudo in hoc sermone est malitia complexionis calide z sicce.

Laurē. ¶ Si igitur tale medicamentum affecte parti adhibeaf tāto frigidius ac humidius erit quā tum indicatio precipit.

Leoni. ¶ Si igif ipsi pticule patiēti admoueaf tale remediuz:tāto erit fridius:atq humidius:q̄tū exigit partis affecte indicatio.

Antiq. ¶ Si igif ipsi parti patiēti adducas hmōi medicamētum intātū fridius fit z humidius:inquātum ptis patiētis manifestatio precessit.

Jaco. ✠ ¶ Nō q lz pncipalis intētio curatiua sumaf ab eēntia morbi mēsurata:tñ mod' approximationis ēt sumif a renāli z a nāli disp̄one patiētis pticul'r:vt exponit hic Galiter.n.z al'r mēsurari debēt ꝓxia approximāda mēbro situato in superficie:z aliter in profundo ꝛc'.

99 ¶ Et si mēbrū in quo est egritudo est lōginquū submersum in pfundo:tūc oz vt igenieē i hoc vt sit cū cā ip̄m sanāte superfluitas virtutis alicuius cū qua fiat securitas ne debiliteē virt' ei' in via anteq̄z pueniat ad mēbrz i quo ē egritudo.

Daly ¶ Ult vt ꝓsideres quāte lōgitudinis sit mēbrū infirmū:z estima pm quātitatē que nēcia est vt addaf in vtute eius medicine doner pueniat ad membrum:z remaneat in ea virtus equalis virtuti egritudinis.quod est:quia virtus medicine minuitur z debilitatur in via: z propter illud necesse est addatur in virtute eius per quātitatem eius quod minuitur ex ea in via.

Laurē. ¶ Ac vbi pars affecta posita fuerit i profundo/moliri opz tale efficere medicamentum quo minus in itinere prius exoluatur.

Leoni. ¶ Qz si pticula affecta i penitiorib' locis sita sit:machinari oz in sup tale inuenire salubre remediū:cui' vis neq̄z in itinere antea soluaf.

Antiq. ¶ In pfundo vo posita q̄ patiē pte cōsiderare oz hmōi efficē salubre vt ñ ꝓtigat exolui in via.

Jaco. ✠ ¶ Nota q particula patiēte exīte multū pfunda quia exoluiē vtus medicaminis in via:necesse est fortius esse remediū vt si mala spl'o frida sit in renibus.

100 ¶ Et silr si mēbrū est lōginquū z indiget vt sit cā sanās ip̄m calidior eēli:tūc non opz vt caliditas eius sit cum quātitate qua indiget egritudo tñ:sed oz vt addaf virtute eius pm illud qō necessarium est ex additione in ea ppter lo/cum longitudinis loci membri.

Daly ¶ Egri^o in ℔ pmone ē egri^o frida z ponam' q ē i renib' z q ē frida in gdu 2°. Et pueniat medicia q̄ bibiē ad renes post q̄z trāsit p os:deiñ p isophagū:postea p vētrē:deiñ p intestinū ieiunū z pvias epatj q̄ noiant' meseraice:z p epar z venā pcauā.nā qz calitas ei' minuiē in hac via duob' gradib':opz vt sit calitas ei' intēsa per q̄ttuor gradus.

Laurē. ¶ Si igif opus sit medicamēto calidioze moderato:nō solū tāto sit calidius q̄to idiget passio sz ex supabundāti adiciaf id quod ppter positionem fuerit necessarium.

Leoni. ¶ Si itaq̄ calidius eēt oportuerit eo q est moderatū:nō solū tātā hēat calitatē:q̄tam exigit morb':sz vltra eādē mēsurā tm̄ adiiciaf:q̄tū ex situ:(vt pertingere possit ad locum patientem:)vt necessarium.

Antiq. ¶ Si q̄ calius eē oz moderato nō in tāto fit sō lū calius quāto idiget passio:sed sup modū apponaf pp appōnem necessario aduenies.

Jaco. ✠ ¶ Nō ℔.notāter dicit plus de medicamie cal'o q̄z frigido. Prio qm̄ pluries ꝓtigit illud eē subē gēse.2°qz ostipat via magis q̄z cal'a.3°qz nobili'. Cetera patēt. ¶ Ex qb' pz q̄re cū medicis fridis intēdētes ifridare pmiscemus crocū acetū aut alia aromatica.hō.n.cā pz. ¶ Et pz vlterius q i passione cal'a renū nō deceret apponere ceruſa. totū sat' pz. ¶ Nō hic p pōnē p loco posita itelligit sitit puta pōnē in sūmo vel in pfundo n ri corpis.per pōnem vo in scōo loco intelligit societatē mēbri ad mēbrum.

Daly ¶ Post q̄z docuit q in medicis calis opz vt addaf ex calidate p quātitatē que puenit ad mēbrz z remaneat in ea q sit eglē friditati eius: z q̄re in medicinis frigidis non est pol'e illud:ideo tūc dedit in medicinis frigidis hunc canonē. Et est vt ꝓsideres in suba eax.suba.n. grossa nō penetrat z nō submergif:sz multotiēs inspissat mēbrum in pmis cui occurrit z coartat calitatem itus:q̄re duplatur in egritudinē:z addiē in quātitate eius:sit ergo plus q̄z fuit mäe egritudis cā. Suba vo subtilis possibile est q submergaf z pueniat ad pfundū vsq̄ ad spatiū longinquū. Luius exēplū est vt sit in epate egritudo z ex malitia spl'onis ca.in scōo gdu:z oz vt emplastref epar emplastrum infridante. Q si suba medicine cū qua fit emplastrum fuerit grossa inspissat cutē:z coartat caliditatē itus:q̄re inflāmaf cum hoc empl'o. Si aūt substātia medicine est subtilis:pol'e est vt submergaf z penetret in lacertos vsquequo perueniat virtus eius ad epar: z resistat egritudini eius:z opz vt addas in frigore eius z subtilitate tm̄ q nō debiliteē virtus eius in via.

102 ¶ Et pm hāc silitudinē opz vt ꝓsideres in reb' humectātibus z desiccātibus in grossitudine substātie earum z subilitate eius.

Laurē. ¶ Itidē in humefaciētibus z exiccātib' crassioz ac tenuioz substātia sumenda est.

Leoni. ¶ Idem in humectantibus:atq exiccantibus accidit in q̄bus crassitudo: atq subtilitas partium substantie est inspicienda.

Antiq. ¶ Ita vo z in humectātib' z desiccātibus pachimeres z leptomeres subē cōsiderāde sunt.

Daly ¶ Post hoc exēplum intelligit Gal'.canonē medicinarum calefaciētiū:z canonē medicinax infridantium. Sed cōsidera que eax ē polis vt submergaf z penetret z eligat eam sup ipsam:z que nō submergif z nō penetret:z mēsura vnāquāq̄z eax.s.q pueniat ad mēbrum infirmū: et cum ea sit virtus resistēs egritudini. Et in hac mēsuratione est nēcium vt experiaris medicinas z scias per rōnē z experimētum q̄ztates vtutum eax:z quātitates grossitudinis substātiarum z subtilitatē earum.

103 ¶ Et pm hāc similitudinem significaf ex loco mēbri causa attrahens sanitatem.

Laurē. ¶ Ac ab effecte ptis pōne idicatio sanāvestigat cām:quēadmodū ℔ loco diffinitū iam est.

Leoni. ¶ A situ qdem loci: vt nup dixim̄us inuenit indicatio salubre remedium.

Antiq. ¶ Expositione qdem patiētis loci manifestatio inuenitur salubre: vt dictum est nunc.

Daly. ¶ Ult q locus mēbri significet tibi q̄ztatem medicine: cum qua occurrat egritudini eius:aut pm semitam medicine que bibitur:aut pm semitam caputpurgij:aut clisteris:aut syringe.

104 ¶ Ex forma aūt z cōitate ei' ad illud qō segtur ip̄m:tūc aut est ei meatus sensibilis apert' ad mēbra alia aut nō est meat' ei.qō est: qz si mēbro est meatus in quo currūt superfluitates eius ad mēbra que sunt nobiliora eo:phibemus illas superfluitates currere ad illa mēbra. Et q̄n mēbro sunt meatus in q̄bus currūt eius superfluitates ad mēbra que sunt viliora eo:stimulamus illas superfluitates vt currāt ad illa mēbra.

¶ A figmento vo ac pōne quoties emissacula sensibilia hēat paruia tēdētia alioz:suz:aut quoties nihil eiusmodi hēat. Emissacula igif defe rētia in mēbra pcipua auocabimus:ac in non precipua membra irritabimus. Laurē.

¶ A formatione aūt z situ simul q̄ñ efflux' sensibiles:atq ad aliū locū foraminib' patētes habuerint:aut his oīno caruerint. Quos.n.efflurus ad principales deferri partes cognoscerimus:auertemus:atq ad illas impellem' que nullum habent principatum. Leoni.

¶ Ex plasmatione vo z pōne q̄ñ flux' sensibilis hz ꝓsuetos ad aliud mēbrum:aut nullū hz. Q̄q ad pncipalia qui ferunf fluxus aduertemus. ℔ Prouocabim' vo eos ad nō pncipalia. Antiq.

¶ Iste canō ē sūpt' i medicatiōe ex foīa mēbroz z cōitate eox:ex' ptē exponit Gal'.z dimittit ptē ei'. Illō aūt qō ō eo explanat ē q si mēbro ē meat' apt' ad q̄dā mēbra cōcātia:ꝓsiderem' tūc si mēbrz ad qō ē os aptū sit nobili' z tūc phibem' superfluitates currere ad ip̄z:si ē vili' stimulam' eas vt currāt ad ip̄z. Qō aūt dimisit explanādū ē:q si est meat' ei aptus in quo pueniat me^m ad ip̄z: igeniamus in hoc vt pueniat medicia in illo meatu ad mēbrū:sic facimus in cerebro cū caputpurgio:z in vētre cū clisteri. Daly

¶ Et manifestū est q medicatio p eūonē nō est nisi cāx faciētiū ꝓplonez malā. Ipsa vo cōp'o mala nō medicaf nisi per mutationem. 105

¶ Cōstatq̄z vt sanatio efficiētiū intēperiē cāx:p eūonē existat. Ipsax enim intēperierum tātū/mō alteratio sanatio est. Laurē.

¶ Illud vo manifestum:q eax que intempaturam efficiūt cāx:curatio fit per eūonē:nā ip se intempature sola alteratione sanantur. Leoni.

¶ Manifestū vo q faciētiuz cāx discrasiā per euacuationem sanatio est. Ipsarum autem discrasiarum alteratio sanatio est. Antiq.

¶ Hec est ꝑ eius qō ꝑcessit in curatione malitie spl'onis Malitia aūt spl'onis qñq̄z est cū mā que cā ei' intēdimus ad eūonē illius mäe faciētis spl'onē malā. Et qñq̄z est malitia spl'onis sine mā:z intēdimus ad hoc vt permutemus eā cū eo qō est ei ꝓxium m̄.hoc est vltimū qō dedit ex canonib' in curatiōe vnius generis egritudinū z est genus nominatū malitia cōplexionis. Daly. Lōpl'onis malitia.

¶ Lōtinuitas aūt q̄ñ disrūpit tūc inuētio in medicatione ei' est ꝓtinuitas. Et nō est pol'e vt sit illud in mēbris officialib'. In mēbris vo filiū ptium nō est impol'e semp hoc:sz pol'e est in q busdā eox:cui' exēplū est:qz in mēbris carnosis sanatio hui' egritudinis est ꝓglutinatio. 106

¶ Nō ē pol'e vt ꝓtiueē illō qō disrūpit ex mēbris officialib':nisi q̄ñ ipa sūt ꝓposita ex mēbris filiuz ptiū,disrūpuntur q̄ mēbra i eis diuersax ſbax:q̄z vnūqōq̄z indiget medicinis q̄ sūt alie a medicis q̄bus idiget aliud. Et multa istox mēbrox filium ptiū impol'e est solidari: z sunt illa quox gño est ex spmate sic os z neru'. vex pol'e ē vt cōtinuenf per rē aliquā q̄ ꝓtinuat q̄sdā ptes eox cū q̄bus/dā sic est aldebuch.i.pozus. Mēbra aūt carnosa possibile Alde/buch.

est vt ꝓtinuent: qñ gño eoꝝ est ex sanguine: sanguinis intẽtio est remanẽs in corpe. ¶ Et exurgit hec qđ que est ẽre fit ꝙ multe ex plãtis qñ fit ꝙ ex eis abscindunt rami nascunt loco eiꝰ alij rami: et in multis ex aialibus qñ ab scindit ex eis mẽbrũ aliud nascit loco eiꝰ: sicut cauda serpẽtum et stellionis. Jn hoie vo et qđ pfectũ est ex aialibꝰ nõ est poꝛe illud. ¶ Perscrutatio aũt de hac qõne ẽ physica: et non est lucrũ de ea medicis in pscrutatione: nec in aliquo curationis infirmoꝝ: nec in aliq̃ ꝙseruationis sanoꝝ: et nos abbreuiamus rñionẽ de ea vt non desideret aliqs sciam illius. ¶ Dico ꝙ ꝙ plãte qđẽ mã sũt eẽa: precipue terra: et aq̃: et est ei iũcta: et radices eiꝰ ex ea semper trahũt nutrimẽtũ. Quod aũt in aialibus nascunt membra illud est pp duas res. Una eaꝝ est ꝙ illa mẽbra sunt supflua qbus nã fecit ea bona fic cauda: et hec supfluitas est ex supfluitate nutrimẽti eoꝝ: et non est ex mã mẽbroꝝ eius radicaliũ ꝑm filitudinẽ eiꝰ ꝑm ꝙ currit disꝑsio in pennis et pilis et cornibꝰ et vngulis: qñ eaꝝ gño est ꝑm viaz accñtis fic dicit Gal. in li suo. Et qđã eoꝝ gñant ex supfluitatibꝰ q̃ aggreganť in corpibus suis et igniunť et crescit in eis calitas tẽperata exiẽs a calitate corpis et gñat ex eis nã mẽbra loco mẽbroꝝ que ceciderũt: sicut accidit vt nascant dẽtes senibus qui sunt in fine: et denigrant pili eoꝝ. Ex mẽbris aũt boium et aialiũ cõpletoꝝ sunt quoruz gño est ex spmate. et qñ ista disrumpũtur nõ est poꝛis eoꝝ reductio pp inuẽtionem mãe post siccitatẽ eoꝝ: propterea qꝛ spma ex quo gñata sunt finitũ est totum in eis: et non remãsit ex eo aliqd. Et ex eis sunt quoꝝ gño est ex sanguine. Quãdo ergo ista disrũpunť poꝛis est eaꝝ reductio propter inuẽtionem mãe ex qua gñantur. Reditus autem dẽtium infantium in natiuitate post casum eoruz est: quia mã ex qua gñanť dẽtes ꝑmi est superflua debilis. gñanť ergo ex ea in ꝑmis dentes debiles. cũ ergo cõfortatur natura vilipendit eos et proꝛicit eos: et facit nasci illos qui sunt meliores eis.

Aiali// bus mẽbra ꝛna sci cã duplici.

Aiali// bꝰ pfect mẽbra deficientia rena sci ipoꝛe

Laurẽ. ¶ Ceterũ vbi soluať ꝓtinuitas sanationis intẽtio vnio est: que inq̃ in ptibus officialibus impossibilis est. Jn similaribus vero nõ semper possibilis est. Sed in quibusdaz vt in carnosis agglutinatio sanatio est.

Leoni ¶ Continuitatis aũt soꝛonis curatio intẽtionẽ quidẽ hz vnionẽ que in ptibus qdẽ instrartis impoꝛis est. Jn similaribus vero non semper possibilis. At quãdoq̃: sicut in carnosis sanitas conglutinatione perficitur.

Antiq̃. ¶ Soluta vo ꝓtinuitate: curationis qdem intentio vnitio est. Jn organicis qdem partibus inpoꝛis est. Jn homiomeris vo non omnino impossibilis: sed in quibusdam possibilis vt in carnosis et conglutinatio est sanatio.

Jaco. ✠ ¶ Primo nõ aliã eẽ intẽtionẽ curatiuã et aliã eẽ cãz curatiuã: de qbus vide ꝑma afo. ¶ 2°nõ. cã canonis est: qa ois curatio fit per ꝓ̃ia: cũ ergo soꝛoni ꝓtinui ꝓ̃iaꝝ vnio: ideo curaꝝ soꝛo ꝓtinui per vnionẽ. ¶ 3°nõ ꝙ Gal. nõ dividit solutã ꝓtinuitatẽ in fiẽtem et factã: sicut supra diuisit malã opꝛonem per alterã pluriũ cãꝝ: et illaꝝ diuisionum dedit itelligi per diuisionẽ male opꝛonis supius posita. Sed qꝛ vt plm solute ꝓtinuitates sunt facte: et rare fiẽtes fiũt. n. plures ab extriseco: vel si est aliq̃ fiens dcã intrinseca vt in aꝑate iam decꝛatum est q̃liter fit in illa. p cedendu: qꝛ ꝑmo mã soluẽs est remouẽda vel euacuanda: ꝑũr vo soꝛo ꝓtinuitatis est curãda. ¶ Dubium quia non videť fore aliquã soꝛonem ꝓtinuitatis fiẽtem qꝛ nulla est que remota cã nõ sit apta ꝓseruari: ergo. pz ꝓ̃ia: ꝙ qđ nois fiẽtis. añs satis pz. ¶ Sed huic põt dici ꝙ nulla est soꝛo ꝓtinuitatis vere fiẽs depẽdẽs a cã sicut mala cõ pꝛo. Sz põt dici aliq̃ fiẽs qñ ipsa est in. pduci: et ꝙ ps eius facta nõ ꝑt curari nisi remota cã q̃ ipsam. pduxit. Posset ẽ. ꝓbabiꝛ dici ꝙ posset eẽ soꝛo ꝓtinuitaꝝ ita leuis et pua ꝙ statim ei cã remota ipsa nõ eẽt apta ꝓseruari siue tendẽtia ad eiꝰ remotionẽ: et tũc pz rñio ad argm. ¶ In organicis qdẽ ꝛc. ¶ Primo nõ ꝙ organicũ mẽbrũ ꝑt multipliꝛ soluꝝ. Primo taꝛ ꝙ ipm vel ab ipso ps organica removeaꝝ. 2° ꝙ aliq̃ ꝓsimilis ps totaꝛ abijciaꝝ. 3° ꝙ dividatur ps organica: et nulla ꝓsimilis vel organica depdatur. 4° sic ꝙ solũ dividaꝝ ꝓsimilis. Exẽm ꝑmi: vt si a manu amputeť digiť. Exẽm scdi: vt si a manu caro vel neruꝰ totaꝛ removeaꝝ. Exẽm tertij: vt si manus de ꝓfundo scindatur: ita vt scindaꝝ ꝓticuꝛ neruꝰ os et caro. Exẽm ꝗrti: vt si sola caro incidaꝝ vel sola cutj ab intus vel ab eẽ. Ad ꝓpositum mẽbrũ organicũ solutũ ꝑ nõ põt restaurari vel regenerari: tũ qꝛ in ꝗlz tali est spmaticũ inclusz: tũ qꝛ gñatio mẽbri organici totalis nõ est opꝰ vtutis nutritiue: ꝛz gña mẽbri organici totalis nõ est opꝰ vtutis nutritiue: ꝛz gñatio possibilis est restautio. nerui. n. vel carnis restauratio nõ fit nisi ab hñte vtutẽ carnificatiuã vel neruificatiuã. Notum est aũt ꝙ carne totali ab eẽ remota nõ remanẽs est hñs carnificatiuã vtutẽ. Non. n. est in osse vtus carnificatiua vt satis pz: ideo ꝛc. 3° z 4° qũo sit poꝛis restauratiua vt satis pz: ideo ꝛc. 3° z 4° qũo sit poꝛis restauratiua vt videbiť in qõne infra. ¶ 2°nota ꝙ in mẽbris carnifozmibus poꝛis est ꝓsolidatio pp cãs iferius hñdas que sunt conueniẽtia nutrimẽti ad mẽbrũ: et quitas distãtie ficcitatis: et humiditas mẽbri: et mollities: et fortitudo membri. de istis inferius melius videbiť et plene tãgeť in qõne. ¶ Dim du m. Dens regiaꝝ: et tñ dẽs videť mẽbrũ spermaticũ. ꝙ ꝛc. pz ꝓ̃ia: et assumptũ videť notũ. ¶ 2m dub m. Ubi est mã et agẽs alicui affect ꝙducti cũ debita approximatione deducto impedimẽto ꝙducit effectũ: ista in corpe humano est mã ꝓportionata restaurationi organici vt puta sanguinis ex quo oia mẽbra restauranť et agẽs puta caloꝛ nãlis: et aia: et debita. ꝓpiqtas caloꝛis ꝛc. ¶ 3m du m. Quia in qbusdã plãtis et aialibus impfectis amulosis fit regio organici depditi: vt in serpẽte vel lacerta abscissa cauda renascit. in hoie aũt et in aialibus pfectis nõ. ¶ Ad ꝑmũ istoꝝ dr vt videť colligi posse de mẽte. Aui. ꝑma ꝑmi cap. de mẽbris ꝙ dens nõ est mẽbrũ pure spermaticũ sed est mediũ inter spmatica et carnifozmia: nec generať ex spmate ꝛz ex supfluitate nutrimẽti mãdibularum cuiꝰ fig m est: qꝛ nõ. pducit a ꝑn gñonis sicut alia mẽbra spmatica: ideo nõ segtur si dens potest regiari ꝙ etiã aliã mẽbra dicta spmatica pñt regiari: et ideo dixit bene Aui. loco ꝓallegato ꝙ dẽtes gñanť ex sanguine ouerso ad nãm spmatis qꝛ. s. dealbato. ¶ Sed dubitaꝝ: vñ ꝓingit ꝙ in senibus regiaꝝ dens. ¶ Dic iam dixerũt qđã illum nõ eẽ verũ dẽtem ꝛz supfluitatẽ quãdam durã similẽ dẽti: ꝓp supfluitates terrestres nõ potẽtes per cerebrũ et craneũ egredi et multiplicari et tãdem reflecti ꝛc. qõ nõ placet. ¶ Aliter ꝙ dici potest ꝙ cõtingit pp alias cãs vt pp supfluitates nutrimẽti mãdibularum multiplicatas: vel pp alias cãs impediẽtes eaꝝ resoꝛonez: vel pp illas fore impotẽtes ad ouertẽdum nutrimẽtum in subam mãdibule: q̃re vtute nõ potẽte in ossis mãdibule subam ouertere ouertit ipm in subam dẽtis in quẽ illud nutrimẽtum trãsit. hic eẽnt dicẽda multa. ¶ Ad 2m du m videbiť in lectione crastina vbi tangeť cã hui. ¶ Ad 3m dicit ꝙ non tam ꝑfecta trãsmutatione nec tot trãsmutationibus indiget mã nutrimẽtalis in aialibus impfectis. facilius aũt acqriť forma impfecta. Et pp B ẽt pz q̃re talia aialia de ciſa viuũt. Non. n. reqrũt tãtam ptiũ organizationem.

¶ Et non est differẽtia inter hoc vt dicam con/

glutinationem: aut consolidationem.

Laurẽ. ¶ Nec iter est vbi licebat appellare coalitum.

Leoni. ¶ Nihil vo dr: neq̃ si coalitũ appellaueris.

Antiq̃. ¶ Non differt vo si ꝓsolidationẽ nomines.

Daly ¶ Scilicet illa duo nomina synonyma significantia cõtinuationem eius qđ disruptum est.

108 ¶ Ante ꝓsolidationẽ partiũ qñ vulnus est magnũ est aggregatio partium que disrupte sunt z illud est ex genere equationis forme.

Daly. ¶ Scilicet añq̃ ꝓsolidet mẽbruz ꝛepatum indiget vulnꝰ quando est magnum vt aggregent partes eius disrupte in ꝑmis: et equentur ꝑm figurã suã ꝓ̃imam: et boc est intrans in capitulum equationis figure membri: et est ex genere curationis egritudinum forme.

Laurẽ. ¶ At qui ipsam antecedit: quoties vulnus grãde extiterit: adductio dissidẽtium partiuz que sub ipso figmenti genere continuetur.

Leoni. ¶ Ipsam vero antecedit: quãdo vulnus maius extiterit partium applicatio distantiuz: que ex formationis genere existit.

Antiq̃. ¶ Precedit aũt eã qñ maiꝰ fuerit vulnꝰ addu/ctio distãtium ptiũ ex gñe plasmationis exñs.

Jaco. ✠ ¶ Nota hic tãgunť ꝑter ꝑncipalẽ intẽtionẽ que est vnio due intẽtiones q̃s ꝑ occursu opz nos bẽre: et illas operatur medicus qñ vulnus magnũ fuerit. Prima est conjunctio labioꝝ distãtium solutoꝝ. Scda est ipsaꝝ cõiunctionum ꝓseruatio in situ debito: et ad boc qñq̃ sufficit ligatura: qñq̃ aũt opz fieri cũ sutura si vulnus fuerit valde amplũ: et qñq̃ fit cũ plumaceolis triangulatis sibijnicem ꝓcurrẽtibus cũ fascibus desup ligatis.

109 ¶ Et vt firmẽtur ille partes super aggregationem indigent ligamento qđ partes coniũgit disruptas: et plumaceolis duplatis quoruz figura et situs exigunt illud et futuris.

Daly. ¶ Ligamẽto qđẽ idiget vt ꝓseruet figurã eoꝝ ꝑm illũ ꝑm qđ sunt aggregate: et plumaceolis qđẽ duplatj vt fit poꝛe vt impellãt partes disruptas et stringant eas: vt per eos fit poꝛe ligamẽto conseruare partes quas aggregasti: suturis vo vt retineantur partes adinuicem.

Laurẽ. ¶ At vo deligatio adducẽs dissidẽtes ptes stabilis maneat: et hũde ac future vtiles sunt.

Leoni. ¶ At ãt hec ipa firma: ac stabiꝛ fiat: et alligatio cogẽs i vnũ q̃ distãt: et fibule et futuꝛ vtiles sũt.

Antiq̃. ¶ At vo ea fiet pmanẽs: supligatio cõducens distãtia labia: et ꝓsuture vtiles sunt ad hoc.

Jaco. ✠ ¶ Primo nota ꝙ adductio ptium distãtium est ex gñe plasma cõionis qm plasma dividiť in figurã supficiez ꝛc. qꝛ ergo taliter opando corrigit figurã malã ad ꝓuenientem figurã reducẽdo: ideo ꝛc. ¶ Scdo nota. nã est illa q̃ glutinat: et non medicꝰ. hꝫ aũt ꝙglutinatio fit per actionem vtutis nutritiue carnẽ regiantis: et sic illa est actio vꝛopatio nãe et nõ medici nisi tãq̃ ministri. ¶ Dum. Ubi fit illa carnis regio per quã fit ꝙglutinatio: qꝛ vel fit in medio inter partes soluras vel fit in circũferentia exterius. Non potest poni 2m: vt pz experimẽto: et qꝛ partes interioꝛes nõ fozẽt vnite. ¶ Si dr ꝙ intus in medio. Cõtra: qꝛ tũc labia distãtia nõ vere vnirent. Item qꝛ tũc oz ꝙ membrum illud deberet esse maioꝛatum. ¶ Ad hoc dicitur ꝙ in medio gñatur. Modus talis est imaginando ꝛ labia soluta supoccurrere et ꝙ pozositates eo super

occurrãt: et ꝙ ab vtriscq̃ resudat nutrimẽtalis humiditas vsq̃ ad supficies pozoꝝ que ꝓtinuaꝝ inter se et tñ pactionem vtutis nutritiue ista nutrimẽtalis humiditas ꝙseruatur in carnẽ vñ remanet mẽbrũ ꝓtinuũ. ¶ Item etiã illa humiditas supptes oẽs expãdiť supficiales ipsas irrozãdo ꝓpea taꝛ ꝓtinuanť. Concediť tñ ꝙ aliq̃ ptes que soꝛte ante soꝛonẽ erãt imediate remanẽt mediate. Facta tñ est vnio ad sensum mediatiꝛ: qꝛ remanet mẽbrum cõtinuũ nõ solutũ: nec remanet partiũ pzioꝝ sensibilis vel saltem nõ ꝑceptibilis distantia et hoc sufficit.

111

¶ Et nã qđẽ ẽ q̃ ꝙglutinat ptes q̃ sũt disrupte: et reducit eas ad illõ ꝑm ꝙ fuerũt ex ꝓtinuatione. Opõ ãt quã efficit medicꝰ alia ẽ sic dixim vt aggreget ptes q̃ disrupte sunt: et cõplicet eas adiuicez. Et alia ẽ q̃ ꝓseruat eas sup aggregationẽ eaꝝ. Et tertia est vt caueat ne cadat inter labia vulneris aliqd. Et quarta est vt cõseruet substãtiam mẽbri ꝑm sanitatem suam.

110

¶ Uult h p nãz vtutẽ regẽtẽ corpꝰ. Et ars me nc ñ recipiť ī opõnib suis nisi hãc vtutẽ. Et huit ei medicꝰ ita ꝙ ꝑpat ei mãs et cãs qbꝰ effic opones suas i corpe. Et melioꝛ opõ me nc ẽ q̃ surgit cũ mistratõe sua hz ꝙ oz. Et Gal. nuaꝝ h i curõne soꝛonis ꝓtinuitaꝝ simplicis facte i carne 4or caꝛ. Quoꝝ vnꝰ ẽ aggregatio ptiũ q̃ sũt disrupte et cõplicatio eaꝝ adiuicẽ donec figa eaꝝ filis fiat figa sue nãli. et h qdez fit cũ tẽsione et eq̃tione. Et 2° est illõ qđ ꝓfuat figm quaz coeq̃uit et eq̃uit donec remaneat sup aggregationẽ suaz. et h fit cũ sutura et põe plumaceoloꝝ duplicatoꝝ et ligamẽtoꝝ. Et 3° ẽ vt caueat ne cadat iter labia vulneꝛ aliqd ꝓbẽs nãz vt ꝙueniet carnẽ disruptã adiuicẽ. Et 4° est vt ꝓseruet suba mẽbri ꝑm samtatẽ suã. s. vt ꝓfuet cõpꝛo eiꝰ nãlis cũ medicis et cibis quoꝝ ꝓpꝛo ꝓpꝛoni eius est filis: et addaꝝ super eam parũ in exiccatione.

Daly Natura .i. vtus. Soꝛo// nis ꝓtinuitatis curade canõ 4r

¶ Hã aũt agglutinat dissidẽtes ptes: ac ꝑstinã reddit vnitatẽ. Medici vo officiũ est in ꝑmis vt est ꝓditũ adducere in vnũ dissidẽtes ptes: deide custodire quẽadmodũ adducte sunt. Deosteа puidere quominus iter labia aliquid incidat: ac demũ ipaz ptis subam sanã custodire.

Laurẽ.

Leoni.

¶ Coalescere aũt facit ea q̃ iuicẽ distãt: ac ꝑstinã restituit vnitatez ipsa nã. Arm vo opus est (vt dixim) applicare extrema distãtiũ ptium. Atq̃ ita vt in vnũ coacta sunt: ꝓseruare. Et tertio loco cauere ne qđ labꝛis vlceris intercidat. Et q̃rto ipsaz ptis subam ꝓseruare salubꝛem.

Antiq̃.

¶ Cõglutinat vo distãtia et eã q̃ est in ꝑncipio vnionẽ reddit nã. Arm vo opus est ꝑmũ qđẽ vt dcm̃ est ꝓducere in idipm distãtia labia. Secũdum opꝰ vo ꝑuare in quo cõducta sunt. Et tertiũ vt nihil icidat ĩtra labia puidere. Et q̃rtum ipsam partis subam sanam seruare.

Jaco.

✠ ¶ Primo nõ hic tãgunť ãttuoꝛ itẽtiones q̃s oz hꝫ medicũ in cura vulneris simplicis. Pria vnitio. Scda ꝓseruatio i illo situ. Tertia ꝓhibitio: ne aliqd cadat ꝓhibẽs ꝙglutinationẽ. Quarta est ꝓseruare opꝛonẽ pticꝛe patiẽtis. Ipsa. n. nõ ꝓseruata impediret cura vt manifestũ est: ideo ꝛc. ¶ 1°nõ ꝙ duplex repiť vulnus vel soꝛo ꝓtinuitatis: q̃dã simplex est: et q̃dã cõposita. Et ꝙ simplicẽ intelligere debemus illaz que non ꝓiungiť alteri morbo va/

riāti actū curatiuū:nīc ſo'o ɔtinuitaꝫ cuꝰ apate vel mala cōp'one:eꝫ vo per cōpoſitā. Ad ꝓpoſitū Sal'.enūat illas intētiones q̄s dēmus hēre in cura ſo'onis ſimplicis:qm̄ in cura cōpoſite que ꝓprie vulnus appellat plures forēt intētiones q̄z iā dicte. ¶ Du^m qz Auic. q̄rta quarti ponit aliam.ſ. phibitionē putredinis. ¶ Rn̄detur ꝙ illa includitur ſub ɔſeruatione:vel poſſet dici ꝙ debem^o ꝓhibere zē.ſub hac cōp'ehendit putredinis phibitio.

iii ¶ Et iā oñdi quō opatio ꝑma z ſcda fiat. Opatio gdē tertia fit in hora i qua aggregant ptes diſrupte:qñ nō diminuit vt cadat aliqd de fortis inter eas.qō eſt:qz qñ cadit in eo qō eſt iter ptes diſruptas:de gb^o vis vt ɔſolides eas:pilus aut oleū aut aliud ex humiditatib^o ꝓhibet illas ptes ɔtinuari. In eo aūt qō eſt poſt ɔſeruatio cū hac itētione tertia eſt qñ ingenat vulneri vt qō aggregaſ in eo currat ex iferiori. Et opz vt fiat:aut p additionē i aptione oꝛificij vulneris donec amplificek:aut ita vt ponaſ vulneri oꝛificiū aliud iferi^o z cū figura cōueniēte ad illud. Suba vo mēbri ɔſeruaſ ꝑm ſanitatē ſuā medicis q̄ exiccāt exiccatione eq̄li. Hec eſt ergo curatio ſo'onis ɔtinuitatiꝭ qñ eſt in mēbro carnoſo:deinde eſt ſola:z nō eſt cū ea illud.

¶ Iſte ꝑmo manifeſtus eſt:z illud qō idiget ex eo exp̄one eſt ꝙ vuln^o qñ eſt magnū idiget vt ɔſeruet medic^o in hora q̄ ſunt ipm z ſuſtētet ipm:z liget illud:z caueat ne cadat in eo qō eſt iter ptes ei^o aliqd qō ꝓhibeat a ɔſolidatione ea. Q̄ñq̄.n. gñaſ in eo virus z ſoꝛdities que indiget vt fiat eis oꝛificiū ex quo currat totū qō aggregaſ in eo ex veneno z ſoꝛditie. z hoc oꝛificiū aut eſt iferi^o aptuꝫ donec currat illud qō aggregaſ in eo qō eſt vt dimittaſ ex labijs vulneris qō fiat oꝛificiū vt currat ex eo z egrediatur qō aggregaſ ex eo in illo aut vt ſit oꝛificiū vulneris ſupius:z figureſ mēbrū figura qua fiet oꝛificiū vulneris inferius donec currat ex eo qō aggregaſ in ipſo . Et per ꝑmonē ſuū:ſz ſuba mēbri ɔſeruet ꝑm ſanitatē ſuā cū medicinis que exiccāt exiccatione eq̄li.vult: ipm locū vulneris ex illo mēbro . Et opz vt ſint medicine exiccantes cōp'onis eq̄lis ɔp'oni mēbri: z addas ſuper eam in ſiccatione per quātitatē ꝓncipij ꝑmi gradus ex gradu exiccationis. Oꝛ ſi mēbrum fuerit ſiccum in ꝑmo gradu: tūc opz vt ſit medicina exiccās in ꝑm^o ſcdi gradus. Et per ſermonem ſuū:z b̄ eſt curatio ſo'onis ɔtinuitatis quando eſt in mēbro carnoſo dum eſt ſola z non eſt cum ea aliud vult vt vulnus ſit ſimplex.ſ.non pereat ex mēbro aliqd plus q̄z ſolutio continuitatis tm̄. Si autem perijt caro aut aliud componitur vlcus z indiget intentionibus alijs quas omnes dicam in eo qō futurum eſt.

Laurē. ¶ Primuꝫ ac ſcōm:quodāmō ſacere liceat dictū iā eſt. Tertiū adducendo ptes diſſidentes fiet ſi nihil extriſecus icidere ſinamus: quēadmodū ſepenumero pilus aut oleū:aut ali^o humoꝛ cadēs inter ptes agglutinādas: eaꝫ ꝓhibuit vnionē. Poſtea vo tpe ſeq̄nti tertia intētio pficiſ ſi mā affluat. Effluet aūt mā incidēdo ac ogrue figurādo. Poꝛro ſuba mēbri ſana cuſtodiek p ea q̄ mediocriter exiccent. Atq; hec curatio eſt ſo'onis ɔtinuitatis in membro carnoſo quoties ipſa p ſe ſola exiſtat.

¶ Sed quo pacto:z ꝑmū:z ꝑm ipleam^o offm: dcm̄ eſt. Tertiū vo in cogēdo in vnū ptes duſtātes exeq̄mur:ſi nihil extriſec^o incidere pmittamus:qm̄ ſepi^o vſu euenit:vt pilus:aut oleū: aut aliq̄ alia humiditas iteruenies eaꝫ q̄ copulāde ſunt ptiū:vnitatē impediat. In eo aūt qō ſequtur tpe p ſuffluxiones tertia intētio retinek. Ipſaꝫ vo ſuffluxionē ex eiuſdē:z ꝺꝛy loci diuiſione:z figura oppoꝛtuna cōparādum. Partis aūt ſubam ſalubꝛez cum mediocriter exiccātibus cōſeruabimus. Hec quidem eſt ſolute continuitatis curatio:cum ipſa ſola ſeoꝛſuꝫ in carnoſa parte conſtiterit.

¶ Primū gdē z ꝑm opus qūo aliqs facit dictum eſt. Tertiū vo in ɔducēdo diſtātiā fiet q̄dem ſi nihil extriſecus icidere pmittam^o:ſicut p̄m pilus:aut oleū:aut humiditas alia in medio cōſtituta cōglutinādoꝛ. ꝓhibet eoꝛ vnitionē. In poſteriori vo tpe p effluxiones tertie mētionis cuſtodia eſt: ad effluxiones vo ipſas ex ſubdiuiſione z ꝺꝛia diuiſione z figura apta accedēdum eſt. Suba vo partis ſana ſeruabitur per mediocriter deſiccantia. Hec quidem curatio eſt continuitatis ſolutionis in carnoſa parte facte eius ꝑm ſeipſam ſolius.

✠ ¶ Nō ꝙ dēm^o phibē iter ptes ɔiūgēdas cadē rē ɔgluti- Jaco.
natione z ɔtinuatione ipediētē:faciēdo hūiditatē z ſuffluitates q̄ p viā ɔgōnis i vulnē mltiplicāſ ſic diſponi vt effluāt:qō qdē ſit z'. ¶ Sp ſubdidēdo z elargādo vl' dilatādo vuln^o ſi fuit āguſtū vl' ꝑles ipſſiōes faciēdo. ¶ Ter^o ad ɔtiū trahēdo:vl' p diſionē vl' iciſionē i ꝑte oppo^m ad q̄ declināt ſuffluitates vt ſi vuln^o ſit ſupi^o icidēdo iferi^o. ¶ Qr^o b̄ fit fig^m aptā:qz.ſ.ſituādo mēbꝝ talꝛ vt ſuofluitaꝭ poſſit egredi:ſic ſaꝭ pz i ꝑfunditate vulner zē. ¶ Sp nō ꝙ qdāz vuln^o idiget exiccātib^o ſiue ſimpl'x ſiue ɔpoſitū fuīt. Cuz .n. ſp ꝑs vulnerata debilitek ſp ipa ē apta ab alijs pribus ſuffluitates ꝛcipe:z cū b̄ i ea ſp de nutrimēto pl's remanet ſub foꝛa ſuffluit:z p ꝑs i ea apte ſt ſuffluitates multiplicari būide q̄ ſt exiccāde. ¶ Ter^o nō ꝙ medicaminū q̄ in ſimplici vulnē approximāt qōdā appellaſ carnis gñatiuū:z qōdā coagulatiuū ſiue cicatrizatiuū. Dint aūt iſta medicamia qz remiſſi^o exiccatiuū ē carnis gñatiuū: foꝛtāt icarnatiuū z adhuc fōti^o cicatrizatiuū. i aliq̄.n. carnis gñone cū ipa ſit būida valē ſuffic ſāguis iſpiſſatio z ſi regrik ei^o foꝛtj exiccatio. Et ēt oꝛ i^o ēē paulatia. Actio medicamis icarnatiui oꝛ eē velox ad ſtati exiccādū ſāg^nem. z faciēdū ɔgluriationē ptiū vulnez iter ſe:z ɔfuādū ptes ſolutas vt ſi mltiplicēk ſuffluitates qb^o ſepaſ ɔtinuitaſ cū aliq̄ caro nouit iciſa fuīt. Medicamē āt cicatrizatiuū oꝛ eē adhuc foꝛti^o qz tāte ſic^dm vt reddat carnē diſſa z collosā ad modū ſpmatici mēbri. Lz tū p viā p̄itētionis reſtaurari ñ ꝑt. ¶ Ex q̄ ſtati pz ꝙ medicamē icarnatiuū ſp appellari mediocrik exiccatiuū:qz me^m iter carnis gñatiuū z cicatrizatiuū. Ad op^m q̄ ſba ptis ɔfuaſ p mediocritatē exiccātia qz p icarnatiua. Opz.n. tale medicamē eē tale qō phibeat z totalr ſoluat vt excitet ſuffluitates aptas mltiplicari:z ñ oꝛ ipz eē dmiſſū ſic gñatiuū carnis:vl' incōte ſiccū cicatrizatiuū. Ex q̄lt^i pz ꝙ oꝛ ipz ſtipticitate

pricipare. Utimur aūt icarnatiuo in ſo'one ſimplici:gñatiuo carnis q̄ñ fuerit magnū fruſtū carnis depditū tūc ñ cōperit icarnatiuū qz nimis exiccaret z poti^o carnem diminueret. vtimur aūt cicatrizatiuo ad gñonē cicatrizationis. ¶ Ter^o nō ꝙ p mediocrit exiccatiuū nō debem^o itelligere aliqō medicamē abſolute ſz p cōparationē ad coꝛpus z patiētē ꝓticulā. aliud.n. eēt reſpectu nerui : z aliō reſpcū carnis: aliud re^m pueri : z aliō reſpcū ſenis. ¶ Ex quo pz q̄re ſtatiz facto vulnē ſimplici apponūt vulgares telā araneā. ¶ Pz 2° qz thus i puero eſt carnis gñatiuū: in ſene aūt nō ſz ſanie:eo ꝙ ſuꝑfluitates in ſene min^o appte ſunt recipe exiccationē z ſanguis ei^o coagulationez q̄z pueri:qz in puero ꝙuertit ab eo ſanguis:in ſene vo nō. ¶ Et plura alia pñt ex his cōcludi. ¶ Pri^m du^m. Quelz ɔſeruatio oꝛ fieri p ſibi ſiliꝭ vt ſupꝛa bitū eſt:g̃ ſba pt̄ patiētis nō ɔſeruaſ p exiccātia ptis mediocrit. pz ꝺña cum añte. ¶ 2^m du^m. Non min^o ɔſeruaſ mēbꝝ p caloꝛez aut frigus ſibi ꝓportionatū q̄z p ſiccitatē:q̄re g̃ nō fecit Sal'. mētionē q̄ foꝛēt cal'a vel frida ptis cōp'onez cōſernātia. ¶ 3^m du^m. Quia Sal'.in. 4. de ing. ſanitaſ. dicit ꝙ q̄ñ vulnus eſt durū debem^o ei^o ꝺuritiē cū aq̄ cal'a vel tepida remouere ſz illa nō eſt ſicca vel exiccatiua. g̃ zē. pz ꝺña cū añte. ¶ 4^m du^m. Tūc oē vuln^o eēt cōp^m eo ꝙ i q̄lz applicanſ plures intētiones curatiue. ¶ Ad p^m dī illud ꝑm^o eſt ſe itelligēdū de ɔſeruatione ꝓprie dicta ſumpta. hic antē ſumiſ vt ſe extēdit ad ꝑſeruationē:z forte per ɔſeruari intelligit in ꝓpoſito ꝑſeruari. ¶ Ad 2^m dī ꝓcedēdo qō aſſumiſ: facit tñ mētionē de exiccatione q̄ cuilz vulneri ſimplici idifferēter ꝓpetit exiccatio. Nō aūt cuilz calefactio aut infridatio:ſz q̄ñqz vnū q̄ñqz aliud. ¶ Ad 3^m dī ꝙ illud nō eſt ſimplex vulnus:ſz cōpoſitū : ió nō ꝓcedit ꝺ dicta. ¶ Ad 4^m negaſ ɔña. Non.n. dī vulnus cōpoſitū niſi ꝓp multitudinē intētionū variātiū actū curatiuū : z ſic nō eſt in ꝓpoſito. vel dī ꝙ nō dicif oē vulnus cōpoſitū ſz ſolū illud cui ɔiungit diſpō ꝑter nām a qua illud poteſt abſolui. Ecōtra ſimplex:z qz nō poteſt abſolui vulnus a dilatione vel debilitate faciēte cadere ipſum in humiditatem ꝑter nām:ideo nō ꝓp illud dicif cōpoſitum.

iii ¶ Cum ergo componitur cum egritudine alia ſunt intentiones qua ſignificant eius curationem plures: z dicam eas in eo quod erit poſt quando dicemus egritudines cōpoſitionis.

Laurē. ¶ Qr ſi cui alteri ꝑmiſcek morbo pl'es idicationū itētiones h̄abēk:q̄s deiceps docebim^o vbi de cōpoſitis aut iplexis ꝑceptis agemus.

Leoni. ¶ Qr ſi alicui alteri morbo ɔiungaſ: pl'es ſt idicationū itētiones q̄s in cōpoſitoꝛ: vl' ꝓplicatoꝛ ſiue vt cuiq̄ appellaꝛ libuerit doctria tradem^o

Antiq̄. ¶ Si vo alicui alteri miſceaſ egritudinū : erūt pl'es intētiones ꝑceptoꝛ curationū q̄s in ꝓpositorum doctrinis deinde dicemus.

¶ Signāt ꝙ vuln^o q̄ñqz eſt ſimplex:z eſt illud in quo diſrupunſ ptes carnis tm̄. Q̄ñqz eſt cōpoſitū:z cōpō ei^o eſt multa z diuerſa. qō eſt:qz q̄ñqz perit ex carne aliqd : aut accidit cū eo fractura in oſſe:aut incidiſ neru^o:aut cōtuſio:aut aliud. Et q̄ñqz cōponiſ ex duab^o hay rey:aut ex trib^o aut ex q̄ttuoꝛ. Et ꝓmittit ꝙ docebit curationem ei^o dando canones curationis eius q̄ñ cōponitur.

iii ¶ Hunc autem veniamus ad reliquas ſpecies ſolutionis continuitatis.

¶ Hoc loco ad reliquas continuitatis ſolutiones eundem eſt.

¶ In preſenti aūt ſermone ad reliquas vnitatis ſolutiones accedendum. Leoni.

¶ In preſenti vo ad reliquas vnitionis ſolutiones oratione veniendum eſt. Antiq̄.

¶ Ult vt doceat in ꝑmis cañ. curationis ſo'onis ɔtinuitatis cuiuſq̄ mēbri q̄ñ eſt ſimplex. nec eſt cum ea aliud donec q̄ñ ceſſauerit ab illa redeat z oñdat canones curationis ſo'onis ɔtinuitatis ſimplicis ſingularis in carne. Et ipſe ɔſeq̄t illō cū curōne ſo'onis ɔtinuitatiꝭ oſſis z dicit. Valy.

¶ Dico ergo ꝙ fractura eſt ſo'o ɔtinuitatis oſſis z nō ſanaſ per viā intētionis ꝑme:ſz ſanaſ per viā intētionis ſcde. Et intētio gdē ꝑma eſt ɔſolidatio. Et nō eſt poſſe vt ſit ɔſolidatio in oſſe ꝑpter eius ꝺuritiā. Et intētio ſcda eſt ligatio partiū oſſis qō iam fractū eſt. Et poſſe eſt vt ſit illa ligatio per poꝛ qui naſcik ſup locū fracture oſſis:z reſoluik ſup ipm donec ligatū eſt. 114

¶ Intentio gdem ꝑma eſt illud quod dixit in conſolidatione carnis quando cadit in ea vulnus ſimplex. Et ipſe quidem iam dixit in eo quod ꝓeterijt ꝙ carnis partes continuantur:z oſtendit ꝙ illud eſt ꝓpter generationem carnis ex ſanguine. Et dicit ꝙ os z reliqua mēbra quoꝝ generatio eſt ex ſpermate non conſolidatur : et oſtendit ꝙ illud eſt ꝓpter ꝑuationez materie ex qua generatur . Et ipſe in hoc ſermone dicit ꝙ oſſis partes non continuantur z nō conſolidantur ꝓpter ꝺuritiem ſuam. Dat ergo ingenium aliud quo ſit neceſſariuꝫ z eſt ꝙ quando humidum eſt bos ſicut oſſa infantium tunc poſſibile eſt vt cōtinuentur partes oſſis. Et quādo nō eſt poſſe vt cōtinuētur partes oſſis:tūc nēcia ē in eis alia intentio:z eſt vt extendātur z equentur ꝑm ſuam figuram primam z ligentur. Cum ergo facit in eo medicus illud tunc generat natura regitiua coꝛpoꝛis in circuitu fracture poꝛuꝫ quo ligantur partes oſſis diſrupte z reſoluitur ſuper ipſum z ſtringit ipſum ab omni parte donec ſit ſuper ipſum naturale ligamentum. Valy. Mēbra igenita ex ſpma te nō cō ſolidāſ.

¶ Fractura ergo ɔtinuitatis ſo'o in oſſe eſt : q̄ inq̄z curari nō pōt: quātum ex ꝑma intētione eſt: ſz ſcdo quodāmō curari aliq̄tenus poteſt. Prima igiſ intētio vt in vnū coaleſcat fieri minime poteſt ꝑpter ꝺuritiē partis. Scda vo ligatio eſt: quā facere poteſt poꝛus. i. tophus lapis ligatus circa fracturam. Laurē.

¶ Fractio igiſ eſt ɔtinuitatis in oſſe ſo'o : que quātum ad intētionē ꝑmā: inſanabilis exiſtit. Quo ad ſcdaz vo quodāmō ſanabil' fit. Prima igiſ intētio eſt coalitus partiū qui ab oſſis ꝺuritiē fieri non pōt. Scda alligatio que fit callo ſupnato ptes fractas alligante. Leoni.

¶ Fractura igiſ in oſſe eſt gdem ɔtinuitatis ſolutio: inſanabilis vo quātum in ꝑma ɔſideratione: iuxta vo ſcdam ꝑm quēdā modum curabilis quo quo mō fit . Prima igitur conſideratio eſt conſolidatio impotēs ꝑpter ꝺuritiem ptis fieri. Scda vo ligatio ɔtingens fieri per poꝛū ligātem in circuitu fracturam. Antiq̄.

✠ ¶ Prio nō iuxta modū loquēdi medicoꝝ ſo'o cōtinui Jaco.
in carne appellaſ vulnus vel vlcus ſi cū ſanie z putredie

fuerit. Jn osse vo appellat fractura: z hoc sonat lra. ¶ 2o nota q in cura fracture duplicé possum⁹ here intentionē. Una est que appellat pma z pncipalissima que in medi/co isurgit vel isurgeret si ipsam pficere posset. s. vera re/gño p verā regiōnē ptis depdite pti oino ꝓsimilē: z hec est impolis. ¶ Scōa est intētio secaria z min⁹ pncipalis z est q si nō pōt os p viā p'intētionis ꝓsolidare: saltē lo/co ptis depdite gñet aliqō ꝑportionale depdite pti alli/gās ptes solutas ad invicē: quam medici poꝫ sarcoidez appellāt. Et ꝑm hāc intētionē regñant ptes ossis cū solu te fuerint. Et sic ꝛcluse sunt due ḡnes. Pma. ossa fracta ꝑm viā p'intētionis nō pñt ꝓsolidari. 2ª. ſz ꝑm 2ᵐ intētio nē sic. ¶ Pria igit ꝓsideratio. ¶ Prio nō vt coll'r 3ª ter/tij plibus locis. Jn mēbris nr̄i corpis in duritie z molli/tie repiunt extrema z meᵃ. Extrema qdē sunt os z caro qz os durissimū: z caro mollissima. Mediū aūt est neru⁹ z vene z arterie ꝛc. Et ꝑm hec in facilitate differūt qñ re stauranf z repiunt ét merito cure extrema z mediū. mō os est difficillime curabile: caro ẋo facillime: z neruꝰ me dio mō se hñt. ¶ 2ºnō. Per duritiē in ꝓposito nō dēmus itelligē duritiē solā: ſz ipsam z illa q̄ eādē sequunf. Pᵃᵐ qdem est mala cōplicatio ptiū fractaꝝ vt in ligno fracto: eꝯ aūt se hñt mollitia. Scōm est: qz duritiē comitat sicci/tas subē ossis: z p ꝙs ossis ptiū mala z difficilis iuisca/tio z ꝛglutinatio q̄ regrit in ꝓsolidatione. Tertiū est: qa duritiē comitat friditas z caloriꝫ inati debilitas: z p ꝙs tarditas restaurationis. Quartū est: qz ex quo os est val de durū z grosse z terrestris subē dz sanguiꝫ ex q̄ dz fieri restauratio valde isꝑssari z igrossari: z ad ipm eē q̄ssum ſegtur p accñs ipm eē multū resistentē trāsmutationi: q̄ oia faciūt ad difficultatē restaurationis. Ex qb⁹ oīb⁹ col ligif cā impolis reunionis. osse. n. fracto z per ꝙs debi litato carēte multo calo regsito ad bonā restaurationez difficulter inuiscabili pp duritiē z difficulter trāsmutabi/li in nutrimētum pp grossitiē nutrimēti: z pp debilitatez caloris reddit eius impolis restauratio per viam prime intētionis: vt iam dictū est. ¶ Tertio nota q per viaꝫ 2ª intētionis illud est pol'e: nā. n. trāsmutāte nutrimētum z tādem illo coagulato z ꝛglutinato tal'r ꝛglutināt z alli/gāt ptes assis iter se q ḡñat mēbrū qō qdē appellat po/rus sarcoides: z dī tal'r a poros grece qō latine dī durū: z sarcos caro: q̄si caro dura. eo. n. qō molli⁹ est osse vt at tinere carni: iō dī caro dura. ¶ 4ºnō q ꝑter duritiē z ea q̄ duritiē comitant repiunt in mēbris nr̄i corpis cāe ꝓhi bētes vnionē facta sol'one in ipsis: q̄ ꝓpte colligi pñt ꝑ ꝑmi cap. de mēbris z ex dict pluriū auctoꝝ. Una. n. cau sa est mor⁹ mēbri assidu⁹: vt in pulmone z arteria. Alia cā est res iter ptes dissolutas cadens vt in vena vel iun/ctura. 3ª accñtia seq̄ntia: vt stōchi cordis vl' cerebri. 4ª elō gatio ptiū soluta: siē in icisiōe nerui vel musculi. Ad p/positū solū tetigit h Gal'. duritiē tāq̄ cōiorem ꝛc.

115 ¶ Et gño illi⁹ pori est cōis gñoni alioꝝ in h̄ qō est ex pñtia māe z ex opōne nature: verūtñ qa eius substantia fit ꝓpinqua subē ossis est ge/neratio eius ex nutrimento ossis.

Laurē. ¶ Porus. i. tophus lapis inquātuꝫ ex mā z a nā efficit cōis cū ceteris est. Jnquātū vo ꝑpe formā ossis ex alimēto illiꝰ fieri debet.

Leoni ¶ Calli aūt gño qua qdem ex mā: z a natura fit: est z ad alia cōis. Qua vo formam ossi vi/cinam habet: ex einsdem fit alimento.

Antiq. ¶ Generatio vo pori inquātum ex mā z natu re fit cōis est ad alia: inquātum vo ꝑpe est for/mam ossis ex illius est alimento.

Daly ¶ Hoc est añs eius qō vult docere ex opatione medici. s. qñ ḡñatur porus ex nutrimēto ossis: tūc opꝫ vt det medi cus infirmo cibos conuenientes nutrimēto ossis. Et os q dem nutritur ex sanguine grosso z spisso.

¶ Os aūt molle in puero pol'e est ꝓsolidari.

¶ Possibilis est ꝓsolidatio ossis in corpibus puerorꝫ pro pter duas res. Una est remanētia vtutiꝫ spmatis ex quo generaf os. Et secūda est mollities ossis.

¶ Leterū molle ac puerile os coale scere pōt.

¶ Molle vo: z puerile os coalescere potest.

¶ Molle vo z puerile os ꝓsolidari qdē pol'e ē.

¶ Nota hic ē remotio cuiusdā dubij: qz posset q̄ri si vnq̄ sit polis restauratio vel non. ¶ Scōo nota si in etate te/nera adsint ꝓditiones appolite illud est pol'e fieri z maxᵉ exñte corpe tpato vel sanguineo hñte multū de calido z humido. corpe. n. exñte melico forte non. ¶ Priᵐ duᵐ a Gal'. 1. de ing. sanitatis ꝑter hāc itētionē ponit replasma tionem qua dicit tacer. ¶ 2ᵐ duᵐ. Quēadmodum ab aliq̄ parte carnis vulnerate pōt resudare nutrimētū pori eini dem q simul ꝛglutinef: sil'r a poris ptium ossis fracti ꝑp nutrimētum resudari z ꝙerti in os z per ꝙs polis erit restauratio ei⁹. ¶ ᵐ duᵐ. Utrū ille porus sit ps animata. Qō nō pz: qz nō est membruꝫ carniforme: nec mēbrum spmaticū. Ad opᵐ: qz idē est agēs z eadē est mā z cū agē te scōario gñonis ptiū ossis q̄ restaurank ritē qz sentit vt pz de callositate cutis. ¶ 4ᵐ duᵐ. Jn quāta ꝓportione os pueri est molli⁹ osse inuenis: in tāta neru⁹ iuuenis māt est mollioꝝ z hūidioꝝ osse: ſz os pōt ꝑ viā ꝑ intētionis re staurari in puero: q̄ z neru⁹ in iuuene. ¶ Ad ꝑᵐ dī q illā supi⁹ dedit itelligi qñ locut⁹ fuit de vulnē i carne. ¶ Ad 2ᵐ dī negādo añs: qz nō tm̄ vt pz: nec agēs ita sufficiēs ꝛc.

¶ Ad ᵐ vtraq̄ ps pōt teneri. Teneat tū q sit pars aiala z dicaf q sit mēbrū carniforme. Uel dī q est mediū: z q illa est diuisio mēbroꝝ q̄ a gñone ꝛbunt. ¶ Ad 4ᵐ dī concedēdo q lōgioꝝ tpe potest fieri nerui restauratio q̄ ossis merito sue nālis disponis. s. etatiue qō tñ forte con/tingere potest qz ꝑpter elōgationem ptium nerui solutaꝝ redditur eius reunitio difficilioꝝ.

¶ Et raro fit hec egritudo ita q ñ sit cū ea egri 117
tudo alia ab ea. qō est qz qñ frāgit os: tūc mu/sculi q sūt in circuitu eiꝰ z reliq̄ corpa q̄ ꝓtinū tur cū eo patiunf cū eo. Sūt ergo curōnis egri tudinis due intētiones: vna eaꝝ sumit ex osse: z altera sumit ex corpibus que sunt in circuitu eius. Et ego dicā has intētiones cum dicem⁹ sol'onem ꝓtinuitatis cōpositā factā in mēbris carnosis: Nūc vo dz vt loq̄mur in fracturis.

¶ Sed raro hui⁹ affectionis gño est sine impli Laurē
catione alioꝝ. Nam magna ex pte musculi ad iacētes simul cū alijs corpib⁹ patiunf effracto osse. Quocirca curationis intētio duplex est al tera in osse: altera in corpib⁹ que circa sunt. Sz de tali intentione implexis affectibus partius carnosarum dictum iam est. De fractura hac parte agendum est.

¶ Sed ꝑ raro fit talis affectus: quin cum alte/ro socief. Magna. n. ex pte musculi adiacētes vna corporibus alijs fractis ossibus patiun/tur.

¶ Quod moderarum quantitate z qualitate sit necesse est. Laurē.

¶ Hanc vero superfluitatē in qualitate: ac quā/titate seruare modum est necessarium. Leoni.

¶ Superfluitas vo hec z quantitate z qualita/te moderata esse debet. Antiq.

✠ ¶ Nota q huiꝰ supfluitas dz eē talis q nō superfluat in quali sed inquāto: z quo ad vasa: nō aūt quo ad virtutē: qz nō dz osse nimia ne gñetur porus nimis magnus. Jaco.

¶ Et simili⁹ opꝫ vt cibes habentē fracturam ex 120
cibis qui ponūt sanguinem qui currit ad os in quātitate sua z q̄litate sua ꝑm q ꝙuenit vt gene ref ex eo porus. Et qñ ille sanguis currit ex lo/cis raris ossis: opꝫ vt ꝓsideref ipsius quantitas z eius q̄litas: z ꝑm illud inclinef cib⁹ ad siccita tē aut humiditatē. Et exponā illud z ostēdam ipm oñsione ꝓma in libro de igenio sanitatis.

¶ Cibus ex q̄ gñaf sanguis q ꝙuenit in quātitate z q̄litate Daly
sua ad h̄ vt gñef porus: ē qdē ex pane q est de simila decē Cib⁹ ge
ter z recēter factus: z sorbitiones facte de tritico z ex cā nerans
daruso. Ex aialib⁹ vo vt caro porcina. Si vo nō comedif sangui/
fiat loco ei⁹ caro vituli lactentis q iā ꝑparef vt comedat: nē ꝑ po
deinde caro birci annualis z duoꝝ dentiū. Et ex auibus ros qs z
caro gallie. Ex potib⁹ vo vinū rubeū grossuꝫ. Et ex spē/ aialis.
b⁹ decoctiōis: tūc ꝑm q ꝓmisim⁹ ei⁹ narrationē ex spēbus assaturaꝝ. Et est triticū coctū in aqua z aliūdacata: z age nudebeb: z algaycar. Et tu qdē potes scire vnūquēq̄ bo rū ciboꝝ ex libris editis in vtrib⁹ ciboꝝ: z in libris edit q sunt in acceptione eoꝝ q noiank libri decoctionis. Cū g tu iā administras infirmo hos cibos: tūc ꝓsidera supfluita tes eoꝝ in egōne z vrina: z in eo qō testificaf dispō mēbri infirmi. Si igit vides ipm decliuē ad siccitatem humecta ipm. Et si vides ipm decliuē ad humiditatem adde in eo qō exiccet ipm. Et iā qdem pscrutatus est exq̄site sermo in cognitione esse eius qō est a digōne in stōcho z in epa/te in venis in regimine sanitatis. Et iaꝫ premisi sunt cano nes illius in eo qō ꝑteriit de hoc libro. Et cognitio esse eius qō est ex illo libro in mēbro fracto est ꝑ studiuꝫ z testimoniuꝫ. s. per visum. Oñq̄. n. embrocas ipsum cum aqua cal'a z inungis ipm cuꝫ oleo: aut ponis sup ipm em plastrū qñ vides ipm siccius q̄ opꝫ. Et qñq̄ ponis super ipsum medicinas exiccatiuas qñ vides ipsuꝫ humidius q̄ opꝫ. Cursus autez san. ex locis clausis ossis indiget vt aperiant ista loca ifluxibilitate sanguinis. Apertio qui/dem eoꝝ fit cū eo qō diximus ex embrocatione cū aqua cal'a: z absterſione z fricatione leui. Sed fluxibilitas san guinis fit ex bonitate digōnis. p illud. n. fit eq̄litas eiuꝫ in qualitate sua z quātitate. Hoc est ergo vltimuꝫ qō dedit ex canonibus in restauratione ossis qñ eius fractura est sola: z qō est in circuitu eius ex ossibus est saluum.

¶ Et ob eā rē sanguis talis ac tātus eo ducēdus Laurē.
est: quali quantoq̄ porus. i. tophus lapis fieri possit. Cunq̄ ille effluat ꝑ fistulas effracti ossis cōsiderare ꝙuenit ipsi⁹ quātitatē ac qualitatē: z ita ducē ficciorē aut hūidiorē. Sz de his oībus libro ō curādi via z rōne diffusi⁹ dictū iam est.

¶ Unde z ratio victus est adhibēda: q̄ tñ: ac ta Leoni.
lē influere ossibus sanguinē ꝑpare t: qualis: z quātus generādo callo fit opportun⁹. Qñ vo pfracti ossis cauernas idem effundit sanguis:

eiusdē q̄litatē: ⁊ mīkitudinē aiaduertē oꝫ: atq; ita vel ficciorē vel hūidiorē victum īstituere. Sed hec oīa in libris: in q̄bus de curādi ratione tractatur: plenius sunt explicata.

Antiq. ¶ Propterea deductione indiget talem ⁊ tñ īfluētē sanguinē ossibus p̄parāte ex quali ⁊ quāto fiat pozus. Quoniā vo pertransit hic p cōcaua fractu ossis attendere opꝫ eius multitudinem ⁊ qualitatē: ⁊ ita ficciorem opꝫ facere deductionē vel magis humectantē que amplius in terapentice facultatis litteris sunt dicta.

Ja co. ✠¶ Nota ex isto tollit ꝑdictio apparēs in lr̄a. Nō. n. itelligit dū dicit supfluitas in q̄litate ⁊ quātitate ⁊c. q̄ illud dꝫ esse supfluū in quāto ⁊ quali: sed vult q̄ illa supfluitas reꝰ eius qō requirit̄ ꝑ nutrimēto ossis debeat eē talis ⁊ tanta qualē ⁊ quantā opꝫ ipsam esse p̄o generatione pozi: ⁊ nō maioꝛ nec minoꝛ. ¶ Primū dubiū. Cū virtus nālis attrahens ⁊ conuertens sit agens mere nālis sp agens ſm vltimū sui posse que debiliꝰ est ceteris paribus in membro ipso soluto q̄ ante: qūo plus attrahit ⁊ trāsmutat de nutrimēto tūc q̄ ante. vī. n. q̄ tūc minus deberet attrahere. ¶ 2ᵐ duᵐ. Qūo pōt medicus cognoscere qñ pozus sit nimis magnus: ⁊ qñ sit nimis parꝰ: ⁊ qualiter dꝫ regere egrotantē in vtroq; istoꝝ casuum. ¶ 3ᵐ duᵐ. Quare in fracturis ossiuꝫ facta gñatione pozi sarcoidis post deperditionē alicuiꝰ partis ossis efficiunt̄ vulnera cōcaua sicut sonat sīa afoꝛ. 6. particule. 45. vulnera quecunq; ⁊c. Oppositū. n. vī rōnabiliꝛ debere ꝓtingere cū circa fracturam fracti generet̄ pozus: vñ potiꝰ vī q̄ cicatrix deberet fieri gibbosa vel eminēs. ¶ Ad pᵐ supra in cap̄. de discrasiis cordis rñsum est satis ēt in q̄ne melius videbit̄. ¶ Ad 2ᵐ dī q̄ ipse cognoscit p tumoꝛem vel extenuationē membri. Tumoꝛ. n. mēbri manifestat pozū fieri nimis magnū ⁊ per q̄ñs nutrimētū esse nimis copiosuꝫ. Econtra vo extenuatio mēbri. Succurrēdū est tumoꝛi cū dieta ⁊ cū sicciis stipticis cū spōgia loco applicatis. Extenuationi succurrēdū est cū nutricatione copiosioꝛi ⁊ cū trahentib⁹ nutrimētū ad locū: sicut balneis aque tepide: aut leui exercitio: aut fricatione: aut leui euapoꝛatione. ✠ Sed tu dices Oppositū cōiter opamur. nā p̄cipiūt auctores in pn̄o diete subtiliationē. ✠ Dicit̄ hoc esse verū in pn̄o: ⁊ tunc non intēdimus gñōi pozi: sed custodie ab apate ⁊c. ¶ Ad 3ᵐ dī q̄ cā pōt esse duplex. Prima q̄ facta deperditione partis ossis notabiliꝛ semp vel vtplurimū nō fit pozus sarcoides tātus quāta est pars ossis deperdita: ⁊ q̄ caro generat̄ super os est fluida vel tēdit ad fluxibilitatē ipsa declinat ad ossis ꝓfundū ⁊ fit superius remanet cōcauitas. Scōa cā pōt esse: q̄ pozus est substātie molliozis q̄ os ⁊ maxime est satis mollis in pn̄o facta ꝓsolidatione: vñ lꝫ in pn̄o adequet q̄ tū in ꝓcessu notabiliꝛ exiccat̄ ⁊ minoꝛat: iō declinat versus ꝓfundū corpis insequēs poꝫ sup quo sundat̄ quare remanet cicatrix cōcaua. Et hanc sentētiam voluit Hippo. in afo. loco ꝓallegato ⁊. A. quarta quarti. tractatu. 1. cap̄. primo ad finē ibi. Cū g̃ prolongatur ⁊c.

11 ¶ Solutio āt ꝓtinuitatis facte in neruo ⁊ chordis pp superfluitatē sensus hoꝝ mēbroꝝ: ⁊ ꝑpter ꝓtinuitatē eoꝝ cū cerebro attrahit spasmū velociter: ⁊ precipue qñ nō resoluunt̄ superfluitates que sunt in ea ad exterioꝛa: ⁊ illō fit qñ cō stringit̄ scissura cutis. Et pp hoc oꝫ vt aperiat̄ hec scissura. Et exiccetur vlcus cū medicina cuius suba sit subtilis: ita vt sit poſe vt submergat̄ ⁊ pueniat ad ꝓfunduꝫ donec perueniat ad neruū quē ꝓsecuta est scissura. Et iam narraui illō narratiōe cōpleta i libro ō īgenio sanitatis.

¶ Nomē nerui in sermōe medicoꝝ cadit sup tres significationes. Una eaꝝ est neruus natus ex cerebro ⁊ nucha: ⁊ est ille quo fit sensus ⁊ motus. Et scōa est ligamēta que ligāt iuncturas ⁊ mēbra ligata cū ossib⁹. Et 3ª est chorda ⁊ chorda est nascēs ex musculo. qō est: q̄ musculus est cōpositꝰ ex carne simplici: ⁊ nervis cōtextis ⁊ intrātib⁹ in eo cū ergo peruenit̄ ad vltimū eius redit neruus ⁊ gñat ex eo chorda. Et Hal'. quidē intellexit in hoc sermone neruū nascentē ex cerebro ⁊ nucha: ⁊ chordas gñatas ex eo tñ sine ligamētis. Cum ergo cadit in istis mēbris vulnus est doloꝛ eoꝝ vehemēs valde pp supfluitatē sensus eoꝝ ⁊ cōtinuitatē eoꝝ cū cerebro. multotiēs. n. attrahit vehementia doloꝛis eoꝝ spasmū. Qō si adiungat̄ ad vehementiaꝫ doloꝛis eoꝝ p̄hibitio resolutionis veneni ⁊ sorditiei generate in vulnere: addit sup illud doloꝛ ⁊ fit spasmus maioꝛ. Si ergo nō fit festinatio cum eo qō opꝫ in curatione hoꝝ mēbroꝝ: rōne hoꝝ mēbroꝝ pducit ad mortē velocē. Et Hal'. dat canones in curatione eoꝝ mēbroꝝ q̄n̄ solui cōtinuitas eoꝝ ⁊ dicit. Opꝫ in ꝑmis vt aperiat̄ scissura ⁊ dilatet̄ donec currat ex ea virtus ⁊ egrediat̄ sordities. deinde medica vlcus cū medicina deficcante ipsuꝫ cū equalitate: ⁊ opꝫ vt sit ei virtus calefaciēs vt resoluat ex eo illud qō aggregat̄ in ipso. qō est: q̄ medicine oēs frigide nocēt nervis nocumēto primordiali. deinde opꝫ vt sit bonū medicinaꝝ suba que calefaciāt mēbrū cū equalitate ⁊ exiccēt ipm plus equali subtilis vt submergat̄ ⁊ perueniat ad ꝓfundū. Nerui. n. sunt positi nā in ꝓfundo: vt qcq̄d est sup eos cooperiat eos ⁊ defendat eos a nocumēntis extrinsecis. Et medicine que calefaciūt cū equalitate ⁊ exiccant ipm plus eq̄litate: ⁊ sunt cū illo subtilis suba: sunt gnera lactis extracta ab arboꝛibus ⁊ gumme ⁊ olea subtilia q̄bus involuit̄ mēbrū. Ḡna vo lactiꝫ ⁊ gūme sunt besicut alimbat. i. terbētina ⁊ oppoponacū ⁊ euforbiū ⁊ serapinum. Olea vo subtilia sunt sicut oleū de cherua ⁊ oleū antiquū ⁊ ſmōe absoluto relique gūme: ⁊ olea q̄b⁹ dā calitas tepida ⁊ exiccatio: ⁊ est ei subtilitas in suba. Et de ꝑprietatib⁹ eoꝝ est vt pueniant ⁊ submergant̄ ⁊ penetrēt ad mēbra iteriora qñ fiunt ex eis emplastra ⁊ emplastrātur ex eis loca infirma aut inūcantur in vlcere. ✠ Dicit̄ Hal'. tria vulnera simplicia. Unuꝫ eoꝝ est vulnꝰ q̄ō est in carne simplex. Et scōm est fractura ossis qñ id q̄ō ē in circuitu eius ē saluū. Et tertiū vulnera nerui simplicia: sicut punctura nerui cū acu aut cultello subtili. Et oñdit cānonē in curatione cuiusq; hoꝝ vlcerū triū simpliciū. Et innuit ad hoc q̄ ipse iam determinauit illud determinatione vltima in liꝰ suo de ingenio sanitatis. Deinde ipse continuauit hunc sermonē cum datione canonis in curatione solutionis continuitatis compositē.

¶ Nerui ꝑterea ac tēdonis pūctio: pp exuperātē sensuꝫ ⁊ q̄ ps ꝓtinua origini est: prōpte auocare pōt ꝓuulsionē maximeq; quoties nihil possit foras effluari: occecato vulnere cutis. Ad igit̄ aperire opꝫ ac siccare mā tenioꝛe: q̄ se insinuare in ꝓfundū possit vsq; ad neruū vulnerātū. Ac de h̄ libro de curādi via ⁊ rōne satis iā dictū ē. Bacten⁹ de simpliciū dispōnū cāis sanis.

¶ Nerui vero: ⁊ chordē pūctura: pp sensus vehemētiā: ⁊ q̄n hec pars ꝑncipio ꝓtinuat̄ prōpta est ad neruoꝝ cōuulsionē excitādā: actū ꝑtesertim: cū nihil extroꝛsum expirat obcecato cutis vulnere. Aperiēdū est igit̄: atq; exiccādum suba tenui q̄ vsq; ad imanerui offensi penetrare. De his vo exacte dixim⁹ in libris de arte medēdi ꝓscriptis. In simplicib⁹ qdē hui⁹ gñis affectibus salubriū cārū forma talis existit.

Antiq. ¶ Nerui vo ⁊ tenantos punctura pp plurimū sensum ⁊ pp hoc q̄ continua est ſm principiuꝫ pticula parata est aduocare spasmū: ⁊ maxime cū nō respiret exteriꝰ excecata cutis perforatōe. Hanc igit̄ opꝫ aperire ⁊ exiccare suba leptomeri ptransire potēti ad ꝓfundū vsq; ad pforatuꝫ nerui: Dictū est aūt de hoc perfecte in terapentice facultatis litteris. In simplicibus igit̄ huiusmodi generis dispositionibus salubriū cāu sarum est forma talis quam dixi.

Jaco. ✠¶ Prio nō q̄ tenātos in ꝓposito intelligit chordā que est cōposita ex villis nerui ⁊ ligamēti: vt supra declaratū fuit: iō ꝑticipatiōe nerui dꝫ sensuꝫ. 2º nō vt coll'r. 2. de sanitate ingenio. sol'o ꝓtinui aduenīēs neruo pōt eē triplex. Prīa pforatio cuꝫ re acuta vt cum acu vel stilo. Scōa est diuisio nerui ſm lōgitudinē villoꝝ eiꝰ. Tertia est diuisio ſm latitudinē vel trāsuersuꝫ. Prima appellat̄ pūctura. 2º appellat̄ scissio. 3ª appellat̄ icisio nerui: q̄ q̄nq; diuidit totā subaꝫ nerui ſm latitudinē ⁊ trāsuersationē: ⁊ dī icisio totalis: q̄nq; nō total'r: ⁊ dī icisio ptialis. Ad ꝓpm̄ rāḡ ō magis piculoso solū ō pūctura fecit mētionē hic Hal'. ex istēs breuiloq⁹: aut pp aliā cām q̄ forte iserius tāḡt. vel pōt dici vt al's dixi q̄ pūcture debeāt ali⁹ modus curādi q̄ḡ alijs sol'onib⁹ qꝛ i oi pūctura timoꝛ ō spasmo trahit ad se curā: in alijs āt nō: vñ in cura alia ꝓ intentio curatiua ē filis intētioni sol'onis ꝓtinui curatiōis alioꝝ mēbroꝝ spāticoꝝ solutoꝝ. 3º nō q̄ itelligē debem⁹ p spasmū vt coll'r 2º tertij. ca. de spasmo. egritudinē neruosaꝫ q̄ lacerti mouent̄ vsus suā originē vel fiūt inobediētes in dilatatione sua ⁊ debita ꝰctiōe. v. g. dum tal'r nerui ledunt̄ q̄ ꝓbūtur vsus cerebrū ēt ꝓbunt̄ musculi q̄ ꝰcti musculi ⁊ lacerti efficiunt̄ inobediētes debite extēsiōi vt pꝫ. Dic āt ⁊ in loco ꝓallegato coll'r diuisio spasmi in spasmū ꝓportionatū ad mām: ⁊ in spasmū nō ꝓportionatū ad mām: itēdēdo p spasmū ꝓportionatū ad mām spasmū ꝓtigētē pp māe excessuꝫ vl' defectū in mēbro spmatico. Et hic diuidit i spasmū de repletōe q̄ est sequēs māe exuberātiā: ⁊ spasmū de inanitiōe q̄ est sequēs māe defectū in mēbro. Exēplū ꝑmi neruis multa mā humoꝛali repletis abbreuiat̄ ſm lōgitudinē ⁊ magnificat̄ ſm latitudinē ⁊ ꝓfunditatē: ḡre reddūtur duri ⁊ inflexibiles sicut sacc⁹ plen⁹ ⁊ p q̄ñs ꝓbunt musculos ⁊ lacertos cū q̄bus hñt colligātiā: ⁊ tūc adest spasmus. Exēplū scōi: si p fortē calitatē ⁊ siccitatē intātū iduret suba nerui vt corrugeat ⁊ reddat inflexibilis ⁊ decurret pp ꝓsūptionē subē nerui: fiet ēt spasmus q̄ appellat̄ de inanitiōe pp cāꝫ dictā. Et ponit ō hoc Aui. respō. loco allega. de chordis q̄ hūido tpe elōgant̄: in estate vo abbreuiant̄. Per spasmū aūt nō ꝓportionatū itelligē debemus spasmū cui⁹ cā nō est ōfect⁹ māe aut eiusdē abūdātia sine plenitudo: lꝫ cui⁹ cā pōt eē nocumētū cātū in mēbro nervoso cōicatū cerebro ḡre ꝓbit̄ suba cerebri ⁊ ad illam seq̄tur motus neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ vsus cerebrū. s. vsus originē suā: ḡre spasmat̄ totū. Hoc ēt facit q̄litas venenosa cerebro cōicata ab alijs mēbris: ⁊ gñat̄ forte nocumētum. ✠ Ex q̄bus oībus pōt colligi cā vificās dcñ Hal'. lꝫ cām satis explicat in lr̄a. s. q̄ pūctura nerui parata ē ꝓuocare spasmū. Prīo pp sensibilitatem plīmā nerui. Scōo pp ꝓximitatē ipsi⁹ nerui cū cerebro. Tertio pp facilē pūcture ex cecationē. forti. n. exīte doloꝛe ad pūctionē fluūt māe: ⁊ exīte pforationis excecatiōe ille māe nō trāspirāt ſꝫ iteriꝰ retinent̄ ⁊ putrefiūt ⁊ venenosant̄: ⁊ pp ꝓximitatem nerui cū cerebro cōicat̄ cerebro nocumētū: aut pp fumos prauos māe cerebri cōicatos: aut p alterationē malā spūi cōmunicatam ⁊ tandem cerebro quare contrahitur cerebrum vt nocumentum expellat ⁊ psequēter fit spasmus: modo iam dicto. ✠ Ex quo pꝫ primo qūo a pauco vapore ad cerebrum eleuato ⁊ illi cōicato pōt fieri spasmus: aut paroxismus epilepsie. ✠ Patet scōo huiꝰ pūcturam causare spasmum de repletione ⁊ sic ꝓportionatū ad materiā: ⁊ adhuc nō ꝓportionatū ad materiaꝫ: q̄ pōt esse q̄ tanta currat materia ⁊ imbibat̄ membris neruosis ex doloꝛe causato in punctura q̄ fiet spasmus ꝓportionalis ⁊ repletionalis. Et pōt esse q̄ solo nocumento sine materia cōmunicato cerebro fieret spasmus nō ꝓportionatus ⁊c. ✠ Ex quo vlterius pꝫ ad pūcturam q̄nq; sequi spasmū vl'em: q̄nq; vo particulareꝫ. Et plura alia ex his sequant̄ intelligēti satis nota ⁊c. ¶ Primum du⁹ circa dicta. Uidet̄ q̄ spasm⁹ sequēs pūcturā sit semp repletionalis ⁊ ꝓportionatus ad mām: q̄ quelibet egritudo que curatur p euacuationē est de repletione: vt colligit̄. 2. afo. afo. 22. ex plenitudine ⁊c. Sed q̄ nō arguit̄ q̄ stāte nulla repletione: nocumēto taliter causato fieri potest spasmus ⁊ non ꝓportionatus ⁊c. vt pꝫ. ¶ Scōm dubiū occurrēs circa dicta. Uidet̄ aliquē esse spasmum innālem qui non est de inanitione nec de repletione: q̄ huiꝰ spasmus ꝓueniens excecata cute est nālis: q̄ pendet ex materia. Sed q̄ non sit repletionalis pꝫ: q̄ non est repletio tanta que sufficiat facere spasmū vt pꝫ. Qō tñ non sit de inanitione satis sequit̄ ex casu. Et p idem vī q̄ pōt reperiri spasmus qui nō dꝫ dici ꝓportionatus nec nō ꝓportionat⁹ ad mām q̄ qñ esset repletio ita modica q̄ nō sufficeret spasmum: sua tñ malitia nocēdo simul cū sua repletione pauca ipm causaret ⁊ sequit̄ hūc spasmū non esse ꝓportionatum ad mām: q̄ non est de repletione nec de inanitione: nec est ēt nō ꝓportionatus eo q̄ est pendens a materia: ideo ⁊c. ¶ Tertiū dubiuꝫ. Cuius nerui punctura est magis apta causare spasmū: an nerui sensitiui: an motiui. Uidet. n. q̄ sensitiui: q̄ magis ꝑcipit nocumētū. Ui q̄ motiui: q̄ spasmus est motū ꝓbibēs. ¶ Quartū dubiū. Qūo pōt cerebro vel capiti cōicari nocumētū vel doloꝛ non cōicata simul cā illius doloris ⁊ p q̄ñs mā. hoc. n. videt̄ ipossibile. ¶ Ad hec oīa rñdet̄. ¶ Ad pmū rñdet̄ pbabiliꝛ q̄ ille iuxta cōem modū loquēdi est spasmus nō ꝓportionatus ad mām: posito q̄ nō pendeat a materia sua plenitudine sufficiēte cāre spasmum sed a sua malitia. Conceditur tñ ibi eē egritudinē de repletione: ſꝫ illa nō facit spasmū de repletione. Juxta. n. cōez modū loquēdi auctoꝝ nō dī spasmus de repletione nisi q̄ pēdet a mā plenitudine mēbra spasmāte vel spasmari faciente: q̄liter non est in casu illo. Scōo posset dici nō esse egritudinē ex repletione q̄ non ledit materia q̄ repleat sed q̄ mala alteratione alterat. ✠ Et per idem pꝫ solutio ad 2ᵐ. dicitur. n. q̄ ille spasmus ꝓpie nō dꝫ denominari ꝓportionatus ad mām ad intellectum datū. Et dicit̄ vlterius q̄ si p spasmū mālē intelligimus spasmū a qualibet mā pendentez ille spasmus est materialis: si tñ ꝓpie intelligamus a mā rōne plenitudinis aut defectus ꝓuenientē ⁊ sic ille spasmus non est materialis: ⁊ igit̄ nec est de inanitione nec de repletione sed est non proportionatus ad materiam. ✠ Et per idem pꝫ solutio ad aliam replicationem ⁊c. dicitur enim q̄ ille est spasmus mālis q̄ pēdet a mā: non tñ ꝓportionatus ad mām ad sensum datum. vel posset ꝓbabiliꝛ dici q̄ datur spasmus medius inter hos ⁊ q̄ auctores dederunt illud intelligi per exempla. ¶ Ad tertiū dicit̄ q̄ tenēdo q̄ ois neruus motiuus sit sensitiuus ⁊ non ecōtrario: nerui mo-

Universidad de Deusto Biblioteca

nul punctura magis est apta ꝛc. Ubi aũt teneremus oppositũ sensitiui pũctura magis per argumẽtũ adductum. ℣ Sed diceres: quo illõ pót teneri: q᷑ plus de spiritu continet ad motũ q᷒ ad sensum. ℣ Cóceditur illud: cũ ꝟ tñ in neruis esse pót cóplexio per quã efficit spiritus motiuus ⁊ nõ sensitiuus: sicut in dormientibus exercitantibꝫ opera vigilantium. huiꝰ autez diuersitatis causa satis patet.

¶ Ad quartũ dicit nõ esse possibile cóicare dolorem non cõmunicata causa aliqua: sed cõmunicat mediante spiritu vel vapore mala complexio. ℣ Ex quo patet intellectus Auicẽ. prima tertij. cap. de soda per cõitatem. Et nõ voluit cõmunicari sodam nulla cõmunicata cã: sed nõ cõmunicata materia que est causa nocumenti in calido mẽbro ⁊ hoc sufficit ꝛc.

¶ Hanc ergo aperire. ¶ Primo nõ huiꝰ apertio pót fieri p incisionẽ ⁊ cum medicina fortiter aperitiua: securius tñ fit cũ incisione pp medicinã fortiter apitiuã eẽ mordicatiuã ⁊ p ꝓñs doloris augmentatiuam.

¶ 2° nõ ꝛ tũc debeam⁹ uti exiccatione: fcã tñ aptione minus fortibus uti debemus: q᷑ in pn᷑ fortamine clauso pdebaĩ de eoꝝ vtute ante q᷒ pueniãt ad ꝓfundũ. Ex q᷒ sequit ꝙ tũc nõ debem⁹ euforbiũ appꝛorimare: postea vo vtendũ est medicinis ad calꝝ declinãtibꝫ ⁊ mitigãtibꝫ dolorẽ.

¶ Primũ du⁹. Non vi ꝙ tale medicamen debeat esse sic cũ: q᷑ tũc eẽt siccũ respectu subẽ nerui: ⁊ fic exiccaret eũ: ⁊ p ꝓñs nõ ꝓseruaret neruum. Itẽ ponaĩ ꝙ nerus sit paratus ad spasmũ de inanitione ⁊ aduenĩat super pũctura q᷒rit tũc qd sit exequẽdũ ope. ¶ 2⁹ du⁹. Ui ꝙ tale medicamen debeat esse calm: q᷑ polest in neruo eẽ malã cõpo nẽ calam q᷒ p calm auget. Itẽ p frigida ꝓseruaĩ subã nerui: sed semp debemus eẽ intenti ꝓseruationi ꝛc. q᷒ semper debemus ei frida appꝛoximare. ¶ 3⁹ du⁹. Ui ꝙ punctura nerui nõ sit simplex solꝰ: q᷑ in ea nõ est intẽtio vna tñ: imo due: q᷒ ꝛc. assumptũ p3: q᷑ itẽtio est ꝓhibitio spasmi: q᷒ ꝛc. ¶ Ad p⁹ dz ꝙ nõ exiccabit subaz. s. nerui: sed magis fluxuitates q᷑rũ exiccationi intẽdimus ad repꝛonẽ vitãdã: ⁊ ꝙ tũc nõ erit solꝰ simplex: sed alteri itẽtioni ꝺiũcta.

¶ Eodẽ mõ ad 2⁹. Uel dz ꝙ competit calm ⁊ ꝙ iuuamentũ excedit nocumẽtũ. ℣ Ad replicationẽ dz ꝙ nõ cõseruatur suba nerui: sed potiꝰ ledit ꝓ frida ꝓhibita trãspiratione. ¶ Ad 3⁹ dz ꝙ in eo in ꝓn᷑ est vnica simplex intentio. s. ꝓhibitio spasmi: sed de hoc etiam plus dz alibi.

122 ¶ Cũ q᷒ solꝰ ꝓtinuitatis ẽ cõpositа: tũc primum qd cõponit cũ vlcere est ꝓcauitas. Et putaneqd dã ꝙ illud nõ ẽ egritudo alia nisi vlcus: ⁊ q᷑ ipsa non est nisi aliq᷒ spẽs ei⁹: vez concauitas nõ est aliq᷒ spẽs vlceris: ꝛ est genus aliud egritudinis in quo pdit ex suba mẽbri aliquid. Et hec egritudo cũ sit cõpositа ex duab⁹ egritudinibus necesse est vt sit eius curatio cõpositа ex duab⁹ itẽtionib⁹. qd᷒ est: q᷑ solꝰ cótinuitatis idiget ꝓsolidatione: ⁊ pditio eius qd᷒ pdituz est de suba mẽbri indiget gnõne ⁊ restauratione.

Daly ¶ Sermo iste est intellꝰ. ostendit enĩ in eo Gal᷑. ꝙ qñ cum vlcere est perditio partis carnis aut alterius donec fit ei ꝓfunditas non est vlcus simplex: sed vlcus compositum ex duabus rebus: quaꝝ vna est solutio cõtinuitas membri: ⁊ altera pditio partis mẽbri: quare opz vt restaureť qd᷒ sit loco partis pdite: deinde ꝓsolideꝝ solutio.

Laurẽ. ¶ De ipleris deinceps agẽdum est. In vlcere ergo implicaĩ in primis quidẽ cauũ quam nõ aliã dispositionẽ: sed vlceris differeniã esse existimãt. Est autem nõ vlceris differẽtia: sed alterũ genus totius morbi in quo substãtie corruptio facta est. Itaq᷒ sanatio duplici affectu: duplici eget intẽtioe. Mã ꝓtinuitatis solutio vnionẽ. Subẽ corruptio generationem requirit.

Leoni. ¶ In cõpositis vero cõplicaĩ vlcerib⁹: prima q᷑ dẽ cauitas quã nõ alterꝝ affectũ: sed vlceris ꝺiã esse arbitranť. Est aũt nõ differẽtia huiuscemodi res: sed alterũ aliq᷒ totius egritudinis genꝰ in quo ipsius substantie iactura facta est. Et quidem curatio in duplici morbo: duplicez exigit intentionem nam cõtinuitatis solutio: vnitate substãtie autẽ iactura: generatione indiget.

Antiq. ¶ Scõm cõpositas ꝺo complexe. Ut in vlceribus: prima qdẽ est cõcauitas quã qdã nõ aliaz disponẽ: ſz vlceris tñ arbitranť ꝺiam. Est aũt nõ tñ ꝺia ꝟ tale: sed alterꝝ quoddã genus egritudinis totiꝰ in quo substãtie ipsiꝰ est perditio. Et igitur curatio ipsius in duplici passione duplici idiget intẽtione. Continuitatis. n. solutio vnione: subẽ ꝺo perditio gñatione indiget.

Jaco. ✠ ¶ Primo nõ cãm huius: q᷑ cũ huiꝰ intẽtio curatiua sumať ab eẽntia morbi: iõ vbi est essentia morbi composita opz intẽtionẽ curatiuã esse cõpositaz: ⁊ p ꝓñs ꝛc. ¶ 2° nõ ꝙ solꝰ ꝓtinui q᷑q᷒ cõponiť cũ morbo 'alio: vt cum mala figura: aut cuz mala cõplone: aut q᷒titate diminuta: ⁊ fic de aliꝭ. q᷑q᷒ ꝺo cõponiť cũ cã morbi: vt fi cũ solone continui ꝺiũgaĩ multus fluxus humoꝝ. q᷑q᷒ ꝺo cum aũte: ⁊ cũ dolore vel alio synthomate. In ꝓposito aũt logť Gal᷑. de solone ꝓtinui cõpositа cũ alia egritudine vel cã curaz aliquo mõ ad se vertẽte. ¶ Ut in vlceribus ꝛc. ℣ Primo nõ ꝙ vlcus sumiť duplr. ꝑ ꝓprie ꝑ solone ꝓtinui cui coniungiť sanies vel putredo: ⁊ fic distinguiť ꝑ vulnus concauũ. 2° sumitur magis cõiter pro quolibet vulnere alteri morbo vel cause ꝺiũcte: ⁊ fic sumiť hic. Dic. n. mentio est de vulnere ꝺiũcto depditioni frusti carnis q᷒ appellatur ꝓcauũ dato ꝙ illud nõ foret sanioſum. Lz etiã 3° mõ sumatur vlcus vt ꝓuertibile est cũ vulnere. ¶ 3° nõ ꝙ per concauitatẽ esse ꝑmã ꝛc. nõ debemus itelligere ꝙ ꝓcauitas sit ꝑma dispõ cui cõponi pót solꝰ ꝓtinuitatis. Iste. n. nõ ẽ itellꝰ Gal᷑. ⁊ p3 ipm nõ eẽ vez. Sz dz intelligi ꝑ' nõ rõne a qua determinationẽ accipit. ¶ 4° nõ ꝙ per eiusdem rei supadditionẽ vel subtractionẽ ꝑm diuersas rones ꝺiferre fieri idẽ mẽbrũ egrũ diuersis egritudinibus gñe vel spẽ: pp q᷒ diuerse gñe vel spẽ isurgũt intẽtiones curatiue. ꝟ. g. ꝙ additionẽ sexti digiti ad manuz est manus egra in numero: vt p3: ⁊ in magnitudine q᷑ nimis magna. Silr ꝙ eiusdẽ subtractionẽ. Silr ꝙ additionem magne partis carnis sup pomũ maxille vnius est facies egra in quãtitate ⁊ figura. ℣ Ex quo sequit ꝙ distinctio egritudinũ gñe vel spẽ apud medicos distincta non nẽcio est realis vel ex pte rei: ſz pót esse distictio solũ ꝑm rónem. ℣ Sequit 2° oẽs istas ꝓpones eẽ ꝺcedendas. Egritudo in numero est egritudo in quãtitate. Egritudo in quantitate est egritudo in figura: ⁊ in numero: ⁊ in magnitudine: ⁊ fic de aliꝭ: q᷒uis ꝑm aliã rõnẽ ꝺicaĩ egritudo in numero: ꝑm aliam quantitatẽ: ⁊ ꝑm aliam in figura. ¶ 5° nõ ꝙ in carnis aut cuiuscũq᷒ alterius pticule depditione duo cõsideramus. ꝙ ipsiꝰ ꝓtinui partiũ solonẽ. remanet. n. mẽbrũ a quo scã est depditio discótinuũ: ⁊ sic ibi solꝰ ꝓtinuitatis. 2° ꝓsideramus subẽ membri minoꝛationem: ⁊ sic est ibi egritudo in quãtitate. Quia ꝙ in quolibet vulnere ꝓcauo ꝓcurrũt hec duo. s. ꝓtinuitatis solꝰ: ⁊ subẽ mẽbri minoꝛatio: hinc est ꝙ in quolibꝫ tali est egritudo cõpositа: ficut iam dictũ est. Et ꝟ voluit Gal᷑. ℣ Ex quo sequiť ꝑ ꝓcauitatẽ facere aliud genus egritudinis a solone cõtinuitatis: ⁊ fic facit vulnus cõpositũ ꝛc. ℣ Cõtra. q᷑ Auic. enumerat ꝓcauitates iter solones ꝓtinuitatis simplices: vt cap᷑. de cura solutionis ꝓtinuitatis. ℣ 2°. q᷑ ꝓcauitas vi esse ꝺia vulneris. ꝺicimus. n. vulnez aliud est cũ carnis depditioe: aliõ est sine carnis depditione. ℣ 3°. p idẽ ꝑcise ꝺi mẽbrũ cõcauum ⁊ solutũ: g᷒ nõ sunt distincta gña egritudinuz. p3 ꝓña cũ aũte. ℣ Ad p⁹ dz Aui. ip᷑oprie illõ appellasse simplex pro quãto mã vel medicamẽ quo curať idẽ est cuz medicamine cũ quo curať simplex vulnus. Eadẽ. n. sunt carnẽ gñantia ⁊ solonẽ ꝓtinui remouentia. A simplicitate g᷒ hꝫ medicaminis denoiať hec simplex: q᷒uis sit compositum vt dictũ est. ℣ Ad 2⁹ dz illaz demõstrationẽ debere fic intelligi. vz. cuidã sequiť carnis depditio ⁊ cuidã nõ. ℣ Ad 3⁹ ex ꝺcis p3 illã ꝓñaz esse negãdã. s. ꝑ idẽ ꝑcise est membrũ ꝓcauũ ⁊ solutũ: g᷒ nõ aliud genus egritudinis est solutio ꝓtinui q᷒ ꝓcauitas. Per eiusdem enim rei numero ad idẽ membrũ additionẽ vel subtractionẽ ꝓtingit fieri mẽbrũ ꝓportionaľ egrũ egritudinibus spẽ vel gñe distinctis: vt satis supra p3 ⁊ declaratum est: ideo ꝛc.

Daly ¶ Et iam narrauimus paulo ante intentionis generationis carnis.

¶ Intentiones in gñatione substantie perdite ex vlcere est ꝓseruatio mẽbri super illud ꝑm q᷒ est nã: ⁊ dare medicinas in quibus est absterſio veneni ⁊ sorditiei: aut ꝑm semitam emplastrandi: aut cum emplastris: aut cum lyciñs: aut cum iniectionibus: ⁊ dare cibos ⁊ potus ex quibus gñetur sanguis qui fit bona mã ꝓueniens ex qua generet nã cambium substantie predicte ex vlcere.

Laurẽ. ¶ Ac generationis intentiones pauloante explanate iam sunt.

Leoni. ¶ Paulo vero supra generationis intentiones exposite sunt.

Antiq. Jaco. ¶ Dicte ꝺo sunt paulo ꝓx᷑ gñionis intẽtiões.

✠ ¶ Nõ p gnõnẽ carnis dedit supra itelligi in illa particula. Cõglutinãt nõ distãtia. ⁊ in illa. Suba ꝺo ꝑtis sana cõseruaĩ. ⁊ in illa vbi determinat modũ restaurationis ossis fracti p nutrimẽtũ. ¶ Primũ du⁹. Duiꝰ carnis deperditẽ regñatio fit ne a vtute iformatiua: vel nutritiua: vel augmẽtatiua. ¶ 2⁹ du⁹. Nõ vi esse polꝛe carnẽ deperditã restaurari. ℣ Prio fortior erat vtus attractiua ⁊ affimilatiua mẽbri añ solonẽ vel depditionẽ carnis q᷒ carnis depditione facta. Sed tũc nõ poterat attrahere vel affimilare tñ ⁊ plus de nutrimẽto q᷒ fieret deperditio: vt p3 in cõsistente: g᷒ a fortiori nec in solone facta. ꝓña vi nota: eo ꝙ virtus mãlis attrahẽs ⁊ restaurãs est agẽs mere nãle: ⁊ p ꝓñs semp ꝑm vltimũ potẽtie sue. ℣ Item saltez q᷑re quo in solone in quo est vtus ꝺfecta pót fieri huiꝰ carnis regeneratio. B. n. vi valde difficile. ℣ Itẽ potẽtior est virtus restaurativa ossis iuuenis q᷒ carnis senis: sed restaurativa ossis iuuenis nõ pót restaurare ptẽ eius depditã: g᷒ nec restaurativa carnis senis. ꝓña nõ ⁊ minor ⁊ maior arguit: q᷑ vtus nutritiua ossis iuuenis sufficit tantum restaurare q᷒tũ ab eo dissoluit: carnis ꝺo senis non tñ imo cõtinue deficit: g᷒ ꝛc. ¶ Ad p⁹ istoꝝ dz ꝙ illa est actio vel opatio vtutis nutritiue. Et ꝙ lz plus restauret q᷒ fit depditũ: illa tñ nõ est agmẽtatio: vt dz videri ꝑ' ꝑmi. doc. de vtutibus. ¶ Ad 2⁹ dz ꝙ lz fortior sit ꝛc. plus tñ nã transmittit de nutrimẽto facta ꝓcauitate ad partẽ solutã. ℣ Et si arguitur ꝺ: q᷑ prius nõ potuisset vtus tãtũ trãsmutare nutrimentũ ⁊ nũc est debilior: g᷒ ꝛc. ℣ Dã negãdo assumptũ vñ bñ potuisset vtus tñ trãsmutare: sed nõ eque bñ: igiť nec nõ eq᷒ bñ vl ꝑfecte trãsmutat ſic ñ foret sana. ¶ Ad primã ꝓximationẽ dz ꝙ illõ in sene est polꝛe mõ iã ꝺcõ. Et cũ arguiť ꝙ nõ: q᷑ fortior est vtus restaurativa ossis iuuenis ꝛc. Dz ꝑ ꝙ arg᷒m nõ est nẽciuz in q᷒libet ꝑte senectutis. Et negať illa ꝓña. vt⁹ restaurativa ossis iuuenis sufficit tñ restaurare ꝛc. ⁊ nõ carnis senis: igiť ꝛc. Et cã est: q᷑ multo maior fit dissoluo i carne senis q᷒ in osse iuuenis. ℣ Alr pót ꝺici negãdo ꝓncipalẽ ꝓñaz. Lz. n. vtus ossis ꝛc. nõ tñ ꝺ segť ꝺ restaurativa carnis senis: q᷑ multo facilꝰ trãsmutabile ẽ nutrimẽtũ in carne senis q᷒ iuuenis in os: iõ ꝛc.

124 ¶ Et ipsa res significat tibi ꝙ nõ cõuenit tibi nisi vt itẽdas in primis ad hanc egritudinẽ. s. ꝺiminutionẽ: deide coneris ad ꝓsolidationẽ solutionis ꝓtinuitatis. Uerũtn qñ iplex locus ille cõcauus ⁊ equať supficies cutis: accidit vt destruaĩ vna duaꝝ intẽtionũ. qd᷒ est: q᷑ caro que generať in vlcere qñ fit in eo qd᷒ est inter duo labia eius aliquid non est possibile vt consoliden tur ille partes que fuerant solute adinuicem.

Daly ¶ Per sermonẽ suũ: ⁊ ipsa res significat tibi. vult qñ ipm vlcus in quo est ꝓfunditas. s. ex quo pdita est pars mẽbri significat tibi ꝙ tu idiges in ꝑmis vt cõpleas ꝺiminutionẽ. cũ g᷒ cõpleueris eã conare vt continues illud quod ꝺisruptũ est ex partibus mẽbri. Et res que cõplet ꝺiminutionẽ est manifesta: q᷑ fit in eo qd᷒ est inter duo labia vlceris: quare ꝓhibet aggregari labia vlceris: q᷒propter est nẽcia in ꝓsideratione solonis ꝓtiũ vlceris via alia q᷒ est ꝑ ter aggregationem partiũ ⁊ vnitionem eaꝝ in intentione ⁊ suitione ipsaꝝ sustentatione cum plumaceolis duplicatis: ⁊ strictura earum cum ligamento conueniente ad aggregationem partium disruptarum.

Laurẽ. ¶ Quinetiã rex nã oñdit: vt in primis talẽ sanare dispõnẽ ꝺeide vnire aggredi opus sit. Quoties ergo pars manis repleta fuerit: vlcus ꝺo equale extiterit: alterã intẽtionẽ auferri contingit. Interpositа. n. recẽs genita carne iter vlceris labra: ptes vniri diffidentes ꝓssibile est.

Leoni. ¶ Q᷑ aũt primũ qdẽ hũc affectũ oporteat sanare: demũ vnitatẽ restituere tentare: ipsa rex nã cõmostrat. Cũ itaq᷒ repletũ qdẽ fuerit cauũ: vlcus ꝺo ad equalitatẽ pductũ alterã intẽtionez aboleri ꝓtingit. Mã media exũte inter labia vlceris ea carne que nuper est genita: partes quidem distantes vniri est impossibile.

Antiq. ¶ Et qdẽ opz curare primũ hãc dispositionez: deinde aggredi vnire sicut ipsa nã rex indicat. Quãdo igiť repletũ fuerit qd᷒ cõcauũ ⁊ equale vlcus extiterit: tũc alterã itẽtionem afferri opz. Media enim noua carne existente labiorũ vlceris vniri quidem impossibile est distantiam.

Jaco. ✠ ¶ Nõ q᷒ ly ꝑm᷒ ⁊ 2m᷒ pót denotare ordinẽ itẽtioꝝ: ⁊ sic refert ad modũ carnis solute: qñ ea soluta nõ ꝑus tpe regenerať q᷒ tollať solutio ꝓtinui. Pót etiã ꝺicere ordinẽ tpis: ⁊ tũc referť ad vnionẽ cutiꝭ q᷒ soluta fuerit. ¶ Qñ g᷒ repletũ fuerit ꝛc. ¶ Nõ q᷒ cutis est mẽbroꝝ spmaticũ: iõ nõ restauraĩ ꝑ viã ꝑme itẽtioꝝ: ſz solũ ꝑ viã scõe: vt supra declaratũ ẽ. ℣ Ex q᷒ satis p3 q᷒ loco cutꝭ regñata carne ꝺz studẽ medicꝰ vt loco illiꝰ gñeť aliqd loco cutis õfendẽs carnẽ a nocitiuo: ⁊ illõ ꝺz eẽ caro q᷒dã callosa dura: quã appella-

mo cicatricē. ℣ Ex q̄ ꝑz vlteri⁹ vñ sumit itētio in cicatriçā do. Sumit. n. a re nāli ℔ mō: q; gñata carne ⁊surgit neces/ sitas restaurādi cutim vt defendat caro a nocitiuis: ⁊ cuz nō possit cutis regñari p viā p'itētioīs: oz loco illi⁹ aliqd gñari q̄ suppleat vices cutis: ⁊ illa ē callositas illa q̄ ap pellat cicatrix pp q̄ medicine cicatriçatiue dñr calatiue. ℣ Ex q̄ vlteri⁹ ꝑz q medicina cicatriçatiua oz esse fortis exiccatiois. oz. n. eē ficca in tertio: vt supra tactū est: ⁊z nō oz eē mordicatiua. mordicādo. n. attraheret mās ad locū cicatriçādū: ió oz eē exiccatiua sine mordicatōe. Et plura alia ex ℔ sequunt. ¶ Primū du^m. Cui⁹ opō ē cicatriçatio: an medici vel nāe. ¶ 2^m ou^m. Que ē boza ꝓueniēs cicatri/ çationis. ℣ Ad p^m oz q cicatriçatio est op⁹ nāe ꝑncipal'r. Scōario āt medici. Uel oz q in cicatriçatione ꝓsideram⁹ duo. ꝑ ipsi⁹ cicatricis ſubaz. 2° ꝓsideram⁹ duritiē vel callo sitatē ei⁹. Cā pmi est ꝑncipal'r ipsa nā. Sz in 2° multū opa tur medic⁹ cū medicina cicatriçatiua q̄ ē exiccatiua ⁊ idu ratiua. ℣ Ad 2^m oz q boza ꝓueniētis cicatriçationis nō ē cū caro vulnez est total'r adeq̄ta: q; tūc supra carne gña/ ta callositate remaneret cicatrix turpis: q. s. eminēs. Nec ēt carne multū distāte a sūmitate vulneris: q; tūc cicatrix gñaret turpis. Nec ēt carne supueniēte: vt pz. Relinquit ḡ boza eē qñ caro est paz ifra vulneris sūmitatē. ℣ Et si arguit ꝑ: q; tūc eēt boza qñ eēt adequata. ℣ Dī hoc esse vez qñ caro regenerata est adequata carni vulneris exi/ stens tñ infra cutim. ⁊ hoc voluit Hal'. in lra.

125 ¶ Et opz vt ingenies itētionē ad sanationez par tiū. Et inuētio illius itētionis est ex re nāli que opz fieri in mēbro: ⁊ iaz fuit mēbrum in nā sua qñ fuit coopt̄ cute. Opz ḡ vt facias illud in eo: q; si hec intētio nō est possibilis vt cōpleat tunc opz vt faciamus rē sil'z cuti. Et opz vt ingenie tur supacies carnis illius vt fiat silis cuti: ⁊ nō fiat ita nisi qñ exiccat ⁊ indurat. Et pp illō indi gēt vlcera q̄ iā cōpleta sunt carne dōec ꝓsolidēt medicis q̄ exiccāt ⁊ ꝓstrigūt absq; mordicatōe.

Laurē. ¶ Sed aliā intētionē curatiōis ueniri opz. Inueninus aūt si nām ipsaz ꝓsideremꝰ partis cui p naturā ineſt tegi cute. Id igit a nobis efficien dū est. Q; si impolis intēt'o est: sil'e aliqd cuti: idest carnē cuti ſubſimilē eff'ciendū. Talis vo ficcior atq; adstrictior est. Quocirca ficcantibꝰ: ac stringētibus medicamētis minime mordentibus coalescendo vlceri opus est.

Leoni. ¶ Unde fit vt alia sit intētio pergrenda. Intentionē aūt ꝓsequemur: ex eo qō est ꝑm nām ipsi parti cōparādo: erat aūt eidē cute obduci nāle. Quare hoc ipm a nobis ꝓcurādū: aut si hec intētio effectū sortiri nō pōt: sil'e aliqd cuti: carnē .s. q̄ cutis nāe vicina sit ſtaurādū. Est aūt hmōi que ⁊ ficca: ⁊ calli ſimilitudinē pre se fert. Ad ci catricē igit obducēdā necessarie erūt exiccātia: ac fine mordacitate ad ſtringētia medicamina.

Antiq ¶ Intētionē ḡ curatiōis aliā ſuenire opz. Inuē tionē vo ex eo qō ꝑm nāz habebimus qō circū facere ꝓti cōuenit: ꝑm nām vo erat eā coopire cute. Hoc igit nobis est faciēdū: aut si ipolis est intētio: aligd sil'e cuti carnē .s. callosaz faciēduz est. Erit autez hmōi caro ſicca ſilis prioꝛi cuti ⁊ callosa. Siccātibus igit ⁊ ſtipticis ſine mordi/ catiōe erit opꝰ pharmacijs ad cicatrizationes.

Daly ¶ Postq̄z oñdit ante ℔: q; qñ nascit in ꝓfunditate vlceris caro donec ipleat ꝓfunditatē eiꝰ totā ⁊ iā ꝓhibet hec ca/ ro nata a ꝓsolidatiōe labia vlceris: docet in hoc ſermone q; opz vt nascat ſup hāc carnē cutis q̄ cooperiat eam ſm q̄ fuit in ꝑmis mēbro nā. Et natiuitas cutis non est possi bilis. Opz ḡ vt ſiccet ſupficies huiꝰ carnis ⁊ idureꝫ dōec fiat in essentia cutis loco eius. Et medicine qdē q̄ exiccāt hanc carnē ⁊ indurāt eā sunt ille que exiccant ⁊ ꝓstringūt absq; mordicatiōe: ſiē pellicule granatoꝝ ⁊ cortices eorū ⁊ calx abluta: ⁊ litargiriū: ⁊ ſcoria argenti: ⁊ alcedico: aut ſimplicia aut cōpoſita: ⁊ reliq̄ q̄ currūt hoc curſu. ſ. q̄ exie cāt ⁊ ꝓstrigūt mēbrū carnis donec fiat illō ſil'e cuti.

126 ¶ Et ſil'r ſi gñet in vlcere ſordities: tunc opz vt ſit itētio tua abſterſio illiꝰ ſorditiei: ⁊ medicina afferens ſanitatē: tūc est medicina abſterſiua.

Daly Uhlie ria pa rtiali ſordiū cū. ¶ Occultauit eni Hal'. in ℔ ſermone illud qō voluit dicē ⁊ docē occultatione vehemēti. qō est: q; in ꝓfundo vlceris gñat qñq; ſordities. ſ. putredo: ⁊ pus ex canſis multis: q̄/ rū vna est ex ſupfluitate nutrimēti mēbri: ⁊ ſcōa est ex ma litia regiminis infirmi qñ pmiſcet in cibis ⁊ potib⁹: ⁊ ter tia est ex erroꝛe medici qñ ponit ſup vlcus medicinā incō ueniētē. Et qñ gñat in vlcere ſordities ꝓhibet nām ad hoc vt faciat nasci in eo carnē loco eiꝰ qō ꝑditū est ex ea. Hal'. ḡ ꝑcepit tibi vt ponas in vlcere medicinam q̄ abſter gat illā ſorditiē donec ꝑpareꝫ nāe vt faciat nasci carnez. Si aūt medicina quā tu ponis in vlcē est vehementis ab ſterſionis. ſ. vt abſtergat plus q̄z opz: addit in ꝓfunditatē vlceris: ⁊ ꝓhibet natiuitatez carnis in eo. Et si est pauce abſterſiōis seu vt abſtergat minꝰ q̄z opz remanet refiduū ex ſorditie qō ꝓhibet natiuitatē carnis. Et pp illō opz vt ꝓsideret vlcus ⁊ attēdat nā in eo: ⁊ mūdificet aut cum la na aut cū coto. Et ſcias cām ꝓhibētē natiuitatem carnis in eo ⁊ destruas eaz. Et ponas ſuper ipſum ex medicinis abſtergentibus que conſeruāt complexionem membri ⁊ abſtergunt illud qō gñatur in eo de ſorditie cum quanti/ tate ſufficiente absq; additione ⁊ ſine diminutione.

Laurē. ¶ Nec secus vbi ſordes affuerint intētio ē dete gere. Medicamētū vo ſalutare deterſoriū est.

Leoni. ¶ Ita ⁊ si ſordities aliq̄ fuerit adnata: itētio qdē erit abſtergendi: ⁊ erit medicamen ſalubre ab/ ſterſiuum.

Antiq ¶ Ita vo ⁊ si vlcus in putredinē vertat: intētio qdē ē purgare: pharmacū vo ſalubre ripticū.

Jaco. ✠ ¶ Prio nō q putredo pōt eē morbus in numero: potest etiā esse cā morbi: hic tñ exēplificat de ea vt cā est morbi. Et p ripticon pharmacū itellige ꝓsumptū ericcatiuum ⁊ abſterſiuū. ¶ 2° nō putredo in vulnere est duplex: q̄dam cōis ⁊ de illa nō est ſermo: q̄dā particularis: ⁊ de illa ē ſer mo hic. Et est ſicut de mā peccante in febribus: q; q̄dam cōis: ⁊ quedam ꝓpria: ⁊ tu conſidera.

127 ¶ Et iam dixi medicinas que abſtergunt in li/ bris quibus poſui eſſe medicinarum.

Daly ¶ Ex libris in qbus narrauit esse medicinaꝝ est liber eius in medicinis ſimplicib⁹: ⁊ liber ei⁹ qui noiat cataginis: ⁊ liber ei⁹ qui noiat aliuchomir: ⁊ liber ei⁹ in medicinis in uētis in oi loco: ⁊ liber ei⁹ in ꝓfectiōib⁹: ⁊ liber ei⁹ in ꝑti/ tibus cibor: ⁊ liber ei⁹ in bonitate chimi ⁊ malitia ei⁹: ⁊ liber ei⁹ in regimine ſubtiliatiuo: ⁊ canones curatiōis vl ceris in tractatibus ꝑmis libri q noiat ingeniū ſanitatis: ⁊ tractat⁹ ſcōs libri ſui q noiat ad Glauconē. Et ego exē/ pliſicabo tibi medicinas abſtergētes ⁊ illas q̄ faciūt na/ ſci carnē. ℣ Dico ḡ q; ſunt ſicut thus ⁊ aristologia ⁊ ozo/ bus ⁊ reſina. i. gūmi pini: ⁊ pix. ⁊ ſunt iſte medicie multe inuētionis: ex qb⁹ cōponunt emplaſtra ⁊ pulueres ⁊ alia q̄ ponunt ſup vlcera. Et postq̄z dedit Hal'. canones nati/ uitatis carnis in ꝓfūdo vlceris exquo pdita est pars car nis: ⁊ canonē absterſiōis ei⁹ qō apparet de carne nata cū nā carnis: narrat q̄l'r cōponunt oia vlcera: ⁊ dicit.

Medi/ cine ab ſtergen tes vlce ra ⁊ ſa/ cientes nasci carnē. Laurē. Leoni. ¶ Ac de his libro de medicamētis dcm iā est.

¶ Eorūdē vero materiā in libris: in quibus de medicaminibus agitur: ſcripſimus.

Antiq. Jaco. ¶ Dcā ē āt hoc i his q̄ ꝺ pharmacijs medicia.

¶ Dec pars est clara.

128 ¶ Et ſil'r ſi cū vlcere est apa cal'm aut duz mol/ le aut caſſatio: tūc opz vt intēdas in primis ad curationē hoꝝ accidentiū p vias q̄s narrabo. Sil'r ⁊ si effundit ad vlcus humiditas: tūc opz vt cures illō cū eo qō ē ꝓueniēs ad abſcindēdū illud qō currit ⁊ attrahitur. Et ſimil'r est si cō/ plexio membri in quo est vlcus iam corrupta est: tūc opz vt inuenias in primis cuz medicinis que rectificāt corruptionē cōplexionis eius.

Daly Aparis varij cā ¶ Multotiēs effundit ad locum vlceris mā ⁊ gñat ex eo apa. Si ḡ mā effuſa aut attracta est ſanguis aut humor cholicus: gñat ex ea apa cal'm. Si aūt est melā vel fl'a q̄ ſunt caſeata gñat apa duz. Et si est flegma ſubtile gñat ex eo apa molle. Et fortaſſe accidit cum vlcere caſſatio: aut excoriatio: aut ꝓcuſſio: aut attritio ⁊ fractura: aut mul totiens effundit: aut attrahit ad vlcus humiditas ſubti/ lis venenoſa. Et fortaſſe mutat cōp'o mēbri. Quecunq; ḡ res accidūt ex iſtis: faciūt vlcus cōpoſitū ex ea ⁊ ex ipo vlcere. Et Hal'. qdem ꝑcepit tibi vt incipias ante curatio nē vlceris cū curatione cuiuſcq; hoꝝ qō accidit cū vlcere: ꝓpterea q; iſte res necant nām mēbri ⁊ ꝓhibent eā a ge/ neratione carnis ⁊ ꝓſolidatione ſol'onis continuitatis: ⁊ multe ex eis faciūt vlcus malū fraudulētū difficilis ſana/ tionis. Sicut corruptio cōpl'onis mēbri. hec. n. egritudo q̄ cōponit cū vlcere facit ipm vlcus malū feculentum ⁊ fraudulentū ⁊ ſil'r virus: ⁊ fortaſſis effundit ad ipm cho. ni. ⁊ fit vlcus cācroſuz. ℣ Et canon cōis in egritudinib⁹ cōpoſitis est vt ꝓsideres timoꝛoſitatē eaꝝ: ⁊ que est vehe mētioris ex eis periculi: ⁊ que non ſanat donec ſanetur q̄ est ante eā: tūc ḡ incipe cū ea que est magis timoꝛoſa. Exē plum illius est in vlceribus cācroſis vt euacues corpus ex cho. ni. ⁊ mundifices ipm: ⁊ ponas ſuper ipſum vlcus qō refrigeret: rectificet: ⁊ ſiccet absq; mordicatoine: ſicut emplaſtrū factū ex tutia abluta. Et ſi mēbri cōp'o iā cor/ rupta est ⁊ videmus incisionē eius iā fieri debere: ꝑpera mus cū incisione eius ex loco ſaluo: ⁊ ꝓpicim⁹ ipm cū to/ to mēbro corrupte cōpl'onis: ⁊ fortaſſis indigemus in q/ buſdā vlcerib⁹ cauterio cū igne. Et melior est medico⁹ q̄ pōt curare vlcera mala fraudulēta corrodētia cum medi cinis q̄s ponit: ⁊ faciūt illō qō facit inciſio cum ferro aut cauterium cum igne. in hoc enim apparet prudentis me/ dici opatio ſuper imprudentez. Et ꝑpter illud dicit Hal'. medicinas in iſtis vlceribus: ⁊ tacuit de incisione eorum cum ferro: ⁊ cauteriçatione eorum cum igne.

Cācrū curādo rū cano cōis. Cācrū cura me dici/ nis q̄z cū ferro ⁊ caute/ rio. Laurē. ¶ Quinetiā vbi inflāmatio quedā aut effractio aut durities tumoꝛ ex vlcere fatiget: illa prius curari predicta via opz. Itidem si quid vlceri affluat: ſanandus antea fluoꝛ est. Eodem mo/ do si intēperies quedam in vlcere affligat intē/ periei auxilia antea adhibenda ſunt.

¶ Et quidē si aliqua inflāmatio: vel attritio: aut tumoꝛ ꝓdurus: vel mollis ⁊ laxꝰ cū vlcere fue/ rint prius eoꝝ curatiōi intēdere opz: eas ſequē do vias: ac rōnes quas prius expoſuimꝰ. Sic ⁊ si aliquid vlceri illabit: ad illabentiū curatio/ nē intendēdū. Eodē pariter mō si aliqua intē/ peries vlceratum locū obſederit: ad eiuſdē in/ temperiei remedia antea veniendum. Leoni.

¶ Et qdē si flegmon ⁊ caſſatio ⁊ ſclirosis aut tu moꝛ cū vlcere fuerit: curādū illa prius per eas que dicte ſunt rōnes. Ita vo ⁊ si influat aliqd vlceri: curandū est ꝑm influentiū curationem. Sil'r vo ⁊ si diſcraſia aliqua fiat ꝑm vlceratum locum: ad diſcraſie prius ire opz adiutoria. Antiq.

✠ ¶ Nota hic q; nō ſp in moꝛbo ꝓpus opz remouere cām: q; ⁊ si vlcus est cā apatis: apa tñ in cura vulneris est ꝓpus remouendū: q; nullatenus poſſet vlcus curari niſi prius remoueretur apa. ℣ Et si ꝑ hoc allegat auctoꝛitas Hal'. ſuperius. ℣ Dī q; illa auctoꝛitas est intelligēda nō ſolum de cā efficiēte ſed de efficiēte ⁊ ꝓſeruāte. Lz. n. vlcus fue/ rit efficiēs apatis: apa tñ est ꝓſeruās vlcus. Et colligitur ꝓ parte hac eadem ſententia 4^e ꝑmi. vltimo cap̄. Totū refiduū ꝑz vſq; ibi Ad id vo quod propter. Jaco.

¶ Et iā ſufficit in capło illud qō narrauimus. 129

¶ Significat p capitulū hic capitulū curationis vlcerum cōpoſitoꝝ. ipſe eni dicit in eo ſermonē cōem. Et est vt inci pias in curatione eoꝝ ab eo ſine ꝑfectione ſanationis cu/ ius in primis impoſſibilis est eoꝝ ſanatio. Daly

¶ Sed de his ſatis. Laurē.

¶ Sed de his quidem ſatis. Leoni.

¶ Et de his quidem ſufficienter dictum est. Antiq.

¶ Hec pars est nota. Jaco.

¶ Et opz vt veniamus iā ad aliud genus egri/ tudinis: ⁊ est egritudo q̄ est in forma. Et hoc ge nus diuidit in ſpēs multas. Uerūtñ opz vt ici pias a māifestatiōe eaꝝ: ⁊ illa ē mutatio figure. 130

¶ Postq̄z ceſſauit a doctrina canonuz curationis ſol'onis ꝓtinuitatis: redit ad illō qō est poſtremū eiꝰ ex rememora tiōe canonū curatiōis egritudinū cōpōnis mēbroꝝ: ⁊ ſūt q̄tuoꝛ gña: forma: q̄ſtitas: numerus: poſitio: ⁊ icipit a gñe egritudinū forme. Spēs eiꝰ ſūt egritudo q̄ fit in figura: ⁊ egritudo q̄ fit i gibboſitate: ⁊ egritudo q̄ fit in cōcauitate ſiē oppil'o: aſpitas: lenitas. ⁊ icepit cū egritudinib⁹ hꝰ ab ea q̄ est manifestioꝛ apud ſenſum. ⁊ est mutatio figure. Daly

¶ De figmēto deiceps agēdū est: qō in plures vīas ſecari pōt. Sed ab euidēti incipiendū est: quod ex figure mutatione efficitur. Egritu/ dinis ſō me ſpēs multip⁹ Laurē.

¶ Nunc vo trāſeūdū est ad formatiōis genus: quod in plures ſecatur vīas. At ab eo qō evi/ dentiſſimū eriſtit exordium est ſermonis faciē dum: qō ex figure permutatione contingit. Leoni.

¶ Ad id vo qō pp plaſmationē veniendū iā est genꝰ in plures vīas diſuz. Sz a māifeſtiſſimo ꝑnᵐ oꝛoni ponēdū ē q; ꝑz figure pmutatoez fit. Antiq.

✠ ¶ Prio nō in hac lra Hal'. explicat intētionē ſuā: dicens ſe velle ꝺterminare de egritudib⁹ plaſmatiꝝ ſm ordinē: de/ Jaco.

inde dic̄ se iceptuꝝ a figura. 2° dat cām ordis: qz inter cetera figura ponit manifestioz nā. ¶ 2° nō ꝙ figura inter ceteras nās plasmatiōis est manifestioz p̄m q̄dā: qz cū figura ꝓueniat a vtute informatiua q̄si alio mō q̄z alie nāe: vt eni nā i figurādo opari vt artifex: h̄ ē ꝙ illa dī māifestioz. Q3 āt opeꝝ vt ars p3: qz ꝓductio figure ñ videbit pēdē ex q̄litatib⁹ māifestiz: ſz poti⁹ ex q̄litatib⁹ qbusdā spūalib⁹ q̄ nō ſt sensibiles vñ opaſ nā i figurādo ac si mētē h̄ret. ¶ 3° nō ꝙ iuꝝ modū loquēdi medicoꝝ ꝙ i nob repiſ oup'figura: q̄dā ē decēs vl' idecēs ptiū exterioꝝ corpis adiuicē hi tudo ſz quā reddit corp⁹ pulchrū vl' turpe: z h⁹ tēperies vl' distēperies ñ ē sanitas nec egri⁰⁰: ſz poti⁹ ē casus: ſz sic nō sumiſ h̄. 2° sumiſ ꝙ ōtermiatiōe corpis ſz exigētiā opōnū nāe vt rotūditas stōi aut lōgitudo ⁊c̄. Et hꝫ tal'r accepte tēperies vl' distēperies ē sanitas vl' egri⁰⁰ z sic sumiſ h̄.

131 ¶ Dico ergo ꝙ cum corpus est permanens in augmēto possibile est vt rectificeſ figura plurū mēbroꝝ ei⁹. qñ vo cōpleſ corpus: non est possibile vt rectificeſ figura mēbroꝝ eius.

Daly ¶ Augmētū āt ē extētio mēbroꝝ z augmētū eoꝝ. dū ꝙ pmanēt mēbra ita ꝙ extēdunt z crescūt: rūc corp⁹ ē in augmēto: z diuersificat in h̄. qđ est: qz augmētū est plus i pubertate q̄z fit i etate illi⁹ q seq̄t pubertatē: z augmētū i istis ē plus q̄z i illis q ſt maioris etat̄: z augmētū i illis q ſt maioris etat̄ ē plus q̄z fit in adolescētib⁹: z apō postremum adolescētie stat extētio mēbroꝝ z augmētū eoꝝ: z qñ pl's puer ē maioris etat̄ stat augmētū ei⁹ plus: z qñ plus ē maioris etat̄ ē augmētū ei⁹ min⁹. ℣ Et nos iā dixim⁹ in eo qđ ꝓterijt ꝙ poſe ē vt os restaureſ i pueritia ꝓpter duas res. q̄ꝝ ꝑ'est ꝓpingtas tpis cū gnōne pp remanētiā vtuꝫ spmatice ex mēbris ḡnatis ex spmate. z 2ª est pp duritiē ipsi⁹ ossis. Et p'm figura mēbroꝝ est p̄m figurā ossis. Nā si os ē eq̄le p̄m rē nāle: fit figura mēbri eq̄lis: qñ os stat in mēbro officiali loco fundamēti sup qđ fabricaſ: ḡ disp̄o in figuris mēbroꝝ ē p̄m disp̄onē in figuris ossiū differētiū ea. Nam si est poſe in osse vt equeſ figura ei⁹ donec equeſ: poſe est ſile illi⁹ in mēbro. Et si nō est poſe illō in osse nō est poſe vt fit illō in mēbro. Iā ḡ declaratū est p illō qđ dixim⁹ ꝙ figuras mēbrorum poſe est rectificari in corpib⁹ q̄ sunt in augmēto. Et nō est poſe eoꝝ rectificatio in corpib⁹ q̄ trāſeūt augmētum. Et q̄to ē plus corp⁹ crescēs: est rectificatio figuraꝝ mēbroꝝ eius pol̄ior z ꝓpinqor acceptionis q̄z illō qđ est post.

Os in pueritia ſtaurari cā duplex.

Figura mēbro/ruꝫ vbi possit restaurari vbi vo non.

Laurē. ¶ Corporis igitur si increscat figura multaruꝫ partium corrigi potest: sin increuit emendari vlterius non potest.

Leoni. ¶ In his igitur qui adhuc crescūt: possibile est plurium partium figuram emendare: in his aūt qui iam aucti sunt minime.

Antiq. ¶ Eorum igitur que adhuc crescunt possibile est figurā plurimarū artiuꝫ corrigere: hoꝝ vo que excreuerunt nequaquam.

Jaco. ✠¶ Prio nō vt pōt colligi aliqualʳ ab Daly in cōmēto ꝙ quoꝝūdā mēbroꝝ nr̄i corpis figure maxime dependent ex ossib⁹: q̄rūdā vo nō. Exēplū p̄mi: vt rectitudo vel' curuitas cruris aut brachij maxime dependet ex rectitudine z curuitate ossis cruris vel brachij. Exēplū scōi: vt tortura vel rectitudo oris aut oculi ⁊c̄. Ad ꝓpositū de p̄mis maxime verificaſ dictū Hal'. cui⁹ cā p3: qz si istoꝝ mēbrorum figura dependet p̄cise ab osse: tūc p3 istā figurā corrigi qñ pōt corrigi figura ossis: ſz h̄ nō est nisi tpe pueritie in quo ossa sunt mollia z plicabilia: ḡ ⁊c̄. De aliis nō foret vl' verū: oris. n. tortura in alia etate q̄z in pueritia optime pōt corrigi z multoꝝ alioꝝ mēbroꝝ. ¶ 2° nō. Notanter Hal'. in lr̄a dixisse plūmoꝝ z nō oium. ꝑ qz pōt eē lapsus rār in figura qđ ēt in pueritia corrigi nō posset: vt si crus foret valde circūflexum. Etiā qz q̄dā sunt ptes in corpe nr̄o in qbus mala figura corrigi nō pōt beneficio medici: vt nimia stōchi rotūditas mala figura fellis epatis aut vesice z sic de aliis. Ab huiꝫ. n. mēbroꝝ malam figuram corrigendam non peruenit opus replasmationis.

¶ Et opꝫ vt sit intētio tua in mēbris in quibus eoꝝ rectificatio est possibilis reducere ea a parte ad quam torta fuerunt ad diuersum eius. 132

Ossis fractura mal/iplex Lauré.

Daly ¶ Membra figuraꝝ quoꝝ rectificatio est potis sunt illa q̄ sunt in augmēto. ista. n. mēbra nō tēdunt ad diuersitatem ptis ad quā torta sūt z equaſ eoꝝ tortuositas: z sustētant cū plumaceolis aut tabellis: z bn̄ liganſ z embrocanſ in hora solis eoꝝ cū aq̄ caſa: z inūgunſ cū aliq̄ oleo caſo: z qñ assiduaſ illō sup ea: rectificanſ eoꝝ figure torte.

Leoni. ¶ Intentio autem in his que curari possunt: in diuersum abducit distorsionis.

Antiq. ¶ Intētio tū quoad fieri pōt curationem adhibere ad ꝓximum euersionis adducendo.

Jaco. ¶ Intentio vo vt si possibile est curari ad cōtrarium adducere distorsionis.

✠¶ Nō. Iste est ḡnalis canon. ois enim cura fit p ꝓximum. Modus āt in hac opōne est p̄ mollire mēbrū in balneis mollitiuis: vt cū ꝺcoctione malue altee z alioꝝ huiꝫ que hn̄t mēbra mollia reddē: z deide ad ꝓximum flectēdo paulatine ꝓcedere z ligare z ꝓseruare: vt supra dictum est.

133 ¶ Et qñ est corruptio figure manuū z pedum pp fracturaꝫ q̄ non fuit eq̄ta z restaurata p̄m qꝫ oportuit: deinde os qđ fractū fuit restauratū ē restauratiōe firma: tūc oꝝ vt dimittas ipsum z non facias ei ꝓximetatē. Et si restauratio eius nō est firma z stricta vel fortis: tunc opꝫ vt frāgas ipsum denuo: deinde equa ipsum: postea ingenia vt nascatur in eo porus z restauretur cū eo.

¶ Iste p̄mo est cōis in oibus mēbris in qb⁹ frāgit os figure. Figure nāq̄ eoꝝ mutanſ p fractionē ossis. Et Hal'. qui dē castigat te in eis vt ꝓsideres. Nā si mēbruꝫ iā fractum eq̄tū est z iā rectificatū z restauratū ſz ꝙ oꝝ: tūc ē illō qđ p̄scitū est. Et si nō est iā rectificatū: tūc ꝓsidera. Nā si immenis ipm nō restauratū restauratiōe firma: ſz restauratū est restauratiōe nō forma: tūc itera fracturā ei⁹: z eq̄ ipſz z rectifica eū z liga eū: z fac in eo illō qđ faceres in ipo si eēt hora fracture donec restaureſ z firmeſ ei⁹ restauratio p̄m figurā ꝓueniēte. Et si inuenis ipz iā restauratū p̄m tortuositatē z firmata est ei⁹ restauratio: tūc dimitte illō ſz dispōnē suā: z nō facies op⁹ nouū qñ corp⁹ iā ptrāsit augmētū. Et si corp⁹ est i augmēto: tūc conare eq̄tionē figure mēbri ipsi⁹ tori⁹ si ē tortū in sua forma p̄m qꝫ narro tibi p̄ter qꝫ faciaſ ꝓximetatē fracture ossis cui⁹ restauratio iā firmata est. Et ego narro tibi rē quā testificat⁹ sum. ℣ Vidi senē. 70. annoꝝ cui⁹ ancha fracta fuit: z restaurata p̄m tortuositatē restauratione forma. Postq̄ ḡ vidi eū: ꝑcepi ei vt embrocaret cū aq̄ caſa: z poneret sup ipsam qđ leniret eā vt alleuiareſ grossities z durities q̄ erat in loco fracture. fecit ḡ illō z ambulauit sup pedes suos ambulatiōe debili p̄m claudicationē: z iste qdē senex fuit multi cēsus: q̄re nō placuit sibi ambulatio ei⁹: vocauit ḡ vnuꝫ restauratorē z interrogauit eū si eēt ei euasio a claudicatione. estimauit ḡ

ille restaurator ꝙ rectificaret eū postq̄ frangēt ācha ei⁹ denuo: deide restaureret eā z ꝓēit cū eo sup. 50. aureos postea senex misit ad me vt facēt me scire illō qđ fuerat i ter ipz z restauratorē. Dixi ḡ ei: tu es vir mīti cēsus: z nō remāet ex vita tua i q̄ expēdas cēsū tuū: z nō ē tibi necīū vt fiaſ cursor z ābules viā lōgiq̄: sis ḡ ꝓtēt⁹ i claudicatōe tua: z nō decipiat te p̄mo h⁹ restauratorꝫ: z recessi ab eo. Et venit post me restaurator z strixit i ācha ei⁹ fines cōstrictorio fortiter z strixit eū z ꝓtusa fuit ei⁹ cora: fuit ḡ illō cā mortuꝫ sue festie aliq̄ ꝓpleret ps opis restauratoris. Et oꝝ vt scias ꝙ os qñz frāgit latitudinaʳ z lōgitudinaʳ z trāſuerſe z rotūde: z qñz cadit ſr ipz aliqđ qđ ꝓtūdit ipz seu frāgit ipz faciēdo frusta in ipo. Et cogit⁰ tua cuiusq̄ hoꝝ ē p tactū cū māu: z p ꝙsi⁰⁰ cū ocꝝ: z studiū i opōne

Daly

Laurē. Leoni. Antiq Jaco.

¶ Q3 si fractura non recte explanata alicuius mēbri figura peccet contracto iam poro. i. tophalapide. Si ꝓterea porus. i. tophus lapis recens fuerit: effringēdo rursus recte fingere: deinde inducere porū. i. tophum lapidē opꝫ.

¶ Si vero fractione aliqua non recte cōformata: alicui⁹ membri figura fuerit vitiata: cui substantia callosa innasci ꝓeuenerit: siquidez hec adhuc recens extiterit: p fringere oꝝ: ac rursus recte affoꝝmare: deinde callū superinducere.

¶ Si vero fractura nō recte plasmata peccauerit alicuius membri figura: si adhuc recēs porus existat: iterum frangere oꝝ: z hoc plasmare confestiz recte: deinde fieri porum.

134 Daly

✠¶ Nō ēt si nō sit recēs porꝫ idurat⁹ valde i etate nō tenera: valde piculosū ē itez frāgē z replasmare pp dolorē z alia accidentia que sequuntur fracturaꝫ. Ideo si membrum valde vel male replasmatū fuerit: melius est ipsuꝫ dimittere quiescere sub illo malo plasmate.

¶ Et oppilatio ēt est ex hoc genere egritudinū

¶ Dicit ꝙ oppilatio est vna ex speciebus generis egritudinum factarum in forma.

Laurē. Leoni. Antiq Jaco.

¶ Infartio ꝓterea hoc ḡne morbi cōtinetur.

¶ Est vo z obstructio ex eodē ḡne egritudinū

¶ Est aūt z emphrasis ex hoc ḡne egritudinū.

✠¶ Prio nō ꝙ p̄ephrasiz i ꝓposito dēm⁹ itelligē oppilōnē q̄ ē egritudo i via: lz i via ꝓtigit egritudo dilatatiōis z ēt ostrictōis. Q3 tñ oppilo freq̄nti⁹ occurrit: ō illa solū fecit mētionē: qz ēt ꝓximō curaſ oppilo z appitio nimia ō hic de sola oppilone explicatā fecit mētionē. ¶ 2° nō vt hꝫ in Joānitio. Oppilo ē 3ª. s. coartatoria: z attenuatoria z carnosa. Noia ſt ad placitū. Per oppilonū attenuationē itelligit vie ꝓstrictionē ꝓueniētē a cā extrinseca ꝓcuitati vie ipaz viā ꝓximētē: puta venā aut arteriā sicut apa aut ligatura aut aliud tale. eo. n. ꝙ tale talʳ ꝓmēs attenuat viā ꝺ oppilonē attenuatoriā facē. Coartatoria vo oppilo ē vie ꝓstrictio pueniēs a re cadēte ir⁹ i ipa via q̄ tñ nō fit vnū cū via: ficvēa ab būore gḡsso ir⁹ ivēa receptoqñz oppilaſ qñz collū vesice a lapide itercepto: z sic de aliis. Oppilo vo carnosa ꝓuenit vel a re q̄ ē sicut caro ḡnata ir⁹ i suba ipi⁹ vie: faciētis vie totalē vl' ptialē ꝓstrictionē. Ad ꝓpom qz oppilo attenuatoria remoueſ p curā apaſ aut rei alteri⁹ ꝓpmēt: carnosa vo p̄cisionē fic z alia q̄lz ps addita: ió de sola oppilone coartatoria i ꝓposito fecit mētionē. ¶ Du⁰. An oppilo sit morb⁹ fiēs. Rūdeſ ꝙ accipiēdo morbū fiētē ꝑ depēdēte i ꝓseruari z factū ꝑ talʳ idepēdēte oppilo ē morb⁹ fiēs: saltē de q̄ i ꝓposito ē

p̄mo. s. coartatoria. Imaginabile tñ ē aliquā forte oppilo nē factā: puta si via aliq̄ gñeſ ita stricta sic ipa si eēt oppilata. tūc. n. nō bret cāz ꝓuātē. Sz de ipa nō ē p̄mo h. La piēdo āt fiēs p eo qđ ē i ꝓduci: sic aliq̄ ē oppilo fiēs z alia q̄ facta. ¶ 2ª du⁰. Aut aliq̄ oppilo dēat dici mōb⁹: vl' cā morbi: vt. v. g. oppilo colli vesice a lapide: vr̄. n. lapis eē morb⁹ in nūo: vt pz: ḡ illa oppilo ē accīs eo q̄ dependet ab egritudie. Et q̄ sit egritudo pz: qz imediate ledit opōnes. ℣ Dōz q̄ oppilo qñq̄ sumiſ ꝑ ipa cā oppilāte: qñz vo ꝑ illo mō se hn̄di illi⁹ morbi de q̄ logt medic⁹ ac si fieret diſpō supflua mēbri cāta a re oppilāte. Imaginando p̄ cām oppilātē. 2° diſpōne q̄ mēbr̄ soleaʳ ē oppilatū. 3° lesionē ⁊c̄. Pz aūt q̄ oppilo p̄ mō ē cā: qz ē cā ei⁹ qđ ē eē mēbr̄ oppilatū. 2° mō ē egritudo. Et adhuc forte accīs: qz pēdet a re q̄ est egritudo. Et adhuc p̄ mō ꝓtē oppilo egritudo: qz. s. egritudo in nūo: vt lapis i vesica. Correlariū p̄m. Idē ē egritudo in via z i nūo. 2ᵐ. Idē ē accīs cā z egritudo. 3ᵐ. Distictio rei ꝓter nām in cām egritudinē z accīs nō ē tāq̄ necio realʳ distinctoꝝ. Qualʳ āt lapis ꝑ q̄z to ē egritudo in nūo imediate ledat alibi declarabit.

¶ Et qñ oppilo ē ex supfluitate grossa viscosa: tūc intētio in medicatiōe eius ē intētio vna ꝓria ipsi egritudini: z ē aptio. Et cāe attrahentes sanitatē in ea sūt medicine q̄ abstergūt z incidūt. 135

Daly

¶ Supfluitas grossa z viscosa iuiscaſ z cōculcaſ in meatib⁹ z ꝓcauitatib⁹ z oppilat eos: z ꝓculcat illō qđ currit in eis: z ꝓpillō ē intētio aptio meatuū. Et aptio meatuū ex supfluitate grossa z viscosa ē cū medicinis q̄ incidūt supfluitatē grossitudinē z subtiliāt eā: q̄re destruit ei⁹ viscositas: z ē neciū vt sit i eis supfluitas absterſiōis: vt abstergāt illō qđ ꝓculcatū ē ex ea in meatu. ℣ Et itēde p̄mo Hal'. supfluitate grossa viscosa. nā supfluitas i vnoquoq̄ mēbroꝝ ḡnata ꝓnoꝝ ē ꝓpinq̄ nāe istri ei⁹. qđ ē: qz supfluitas in vnoquoq̄ mēbroꝝ ē illud qđ supest a nutrimēto ei⁹. Et ꝓpt̄ fit oppilo i neruis faciēs paralyſim difficilis sanatiōis: ppea ꝙ nutrimētū nerui ē ꝓpiquū nāe ei⁹ s. humor grossus viscosus. Ergo supfluitas ei⁹ ſz bāc rōcinationē ē deteriōr eo in grossitudie z viscositate. Et aq̄ descēdēs i oculū ei⁹ ē h̄. qđ ēt qz oppilo i pupilla seu in foramine vuee ē q̄ ꝓhibet spūm visibilē sicut ꝓhibet oppilatio i nervo spūz aialē a penetratōe vt moueat mēbra z faciat ea sentire. Et nos qdē ꝓmutam⁹ eā cū cadat a pupilla ad iferiora vuee z remoueſ oppilo. Cū ḡ ꝓuenit ad inferiora vuee: figit i ea z adhēt cū ea z resoluit ſz dies. Oppilo aūt in nervo idiget diligōne superfluitatis ex qua gñaſ z subtiliatiue ei⁹ z ipius eūone z absterſiōe eius.

Super fluitas quid.

¶ Vbi igitur ab humore crasso ac glutinoso efficiatur: vnam habebit intentionem contrariā affectioni intelligo infarctionem. Causa autez sana deterḡs: atq̄ incidēs medicamētū existit

Laurē.

¶ Que quidem ex lentis: z crassis humoribus fit: vnam z ipsa habens intentionē morbo cōtrariā: dico autē aptionē. Cāe vo salubres sūt abstergētia: atq̄ incidētia medicamina.

Leoni.

¶ Hec qdē a glutinosis z pinguibus humoribus fit: vnam qdem z eandem intētionē hīs contrariam passioni emphrasis. Cause vo salubres riptica z incisiua pharmaca.

Antiq

✠¶ Nō hic habem⁹ ḡnalē intētionē Hal'. ꝙ cura perficit ꝓximō. s. oppilatio cū remouentib⁹ oppilationē. Habemus ēt spālē sūptā a mā oppilante: q̄ qñq̄ peccat grossitie sine viscositate: vt būor melic⁹: z tūc intētio curatiua

Jaco.

est subtiliatio cū re mäz subtiliäte:z vsus fomā vaporez ducēte. Q̄nqz vo viscositate:z tūc intētio ē incisio q̄ sepat mā viscosa adherēs a mēbro cui adheret. Q̄nqz vo ocurrit vtrūqz:z tūc miscēda sūt subtiliätia cū icisiuis ⁊c.

136 ¶ Et si oppilatio est ex stercore duro qđ fixum est in loco intestini:tunc intētio prima in medicatione istius stercoris est lenificatio duritiei illius stercoris cum clisteri humido ⁊ pingui:⁊ intētio scđa est euacuatio eius cū clisteri acuto.

Daly Cholica ē oppilo i itestio. Et ipa qdē fit ex stercore duro qđ iā adhesit i pcauitate itestini. Et fit ex slate viscoso qđ inascit i intestino ⁊ ledit p duas res. s. p frigus suū:⁊ p ℔ qz oppilo ē in intestino. Et fit ex vētositate grossa ⁊ in state c⁹ penetratio ē difficilis:q̄re extēdit itestinuz. Et fit ex apate. Et fit ex hu. cholico q iuiscat in tunicis itestini ⁊ mordicat ipm:q̄re facit ipz dolē ⁊ phibet ad ipz curre re egōnē ꝑm ꝓsuetudinē suā. Et intētio cuiusq eoꝝ i curatiōe supta ē ex eo. ¶ Et Hal'. qdē ponit vni⁹ eoꝝ exēpluz vt sit ita:⁊ sup illō in curatiōe ei⁹ qđ accidit ex reliqs. Et ꝑmo ei⁹ ē itell's. qđ ē:qz qñ curatio stercoꝝ duri fixi ⁊ itestio ē lēificatio duritiei ei⁹ cū clisteri būdo piguitē qñ le nit ⁊ būectat eūat cū clisteri acuto. Ergo curatio slatis vitrei grossi viscosi est calefactio ei⁹ ⁊ ipsi⁹ icisio:⁊ destructio viscositatj ē cū clisteri acuto i q̄ sūt medicine cal'e sbtiles abstergētes:deide eūo ei⁹ cuz clisteri acuto. Et ꝑm ℔ exēplū curat vētositas grossa islatiua cū eo qđ carminat eam ⁊ resoluit ipsam ⁊ extrahit ipsam ab inferiori. Et curatur cholica cū eo qđ facit eā descēdere ⁊ extrahit eaz. Et curatio apostematis est intrans in medicationē aꝑatum interiorꝝ. Et ipse dicet eam in eo quod futurū est.

Cholica cē oppilo i itestio. Et ipa qdē fit ex stercore duro qđ iā adhesit i pcauitate itestini. Et fit ex slate viscoso qđ inascit i intestino ⁊ ledit p duas res. s. p frigus suū:⁊ p ℔ qz oppilo ē in intestino. Et fit ex vētositate grossa ⁊ in state c⁹ penetratio ē difficilis:q̄re extēdit itestinuz. Et fit ex apate. Et fit ex hu. cholico q iuiscat in tunicis itestini ⁊ mordicat ipm:q̄re facit ipz dolē ⁊ phibet ad ipz curre re egōnē ꝑm ꝓsuetudinē suā. Et intētio cuiusq eoꝝ i curatiōe supta ē ex eo. ¶ Et Hal'. qdē ponit vni⁹ eoꝝ exēpluz vt sit ita:⁊ sup illō in curatiōe ei⁹ qđ accidit ex reliqs. Et ꝑmo ei⁹ ē itell's. qđ ē:qz qñ curatio stercoꝝ duri fixi ⁊ itestio ē lēificatio duritiei ei⁹ cū clisteri būdo piguitē qñ lenit ⁊ būectat eūat cū clisteri acuto. Ergo curatio slatis vitrei grossi viscosi est calefactio ei⁹ ⁊ ipsi⁹ icisio:⁊ destructio viscositatj ē cū clisteri acuto i q̄ sūt medicine cal'e sbtiles abstergētes:deide eūo ei⁹ cuz clisteri acuto. Et ꝑm ℔ exēpluz curat vētositas grossa islatiua cū eo qđ carminat eam ⁊ resoluit ipsam ⁊ extrahit ipsam ab inferiori. Et curatur cholica cū eo qđ facit eā descēdere ⁊ extrahit eaz. Et curatio apostematis est intrans in medicationē aꝑatum interiorꝝ. Et ipse dicet eam in eo quod futurū est.

Laurē. ¶ Ubi a stercore duro efficiatur opilato intestino:in primis quidem habebit duritiei emēdationem ex humido ac pingui clysteri deinde euacuationem ex acriori.

Leoni. ¶ Que vero fit a stercore duro:quod intersepit intestinum:primū quidem habebit duritiei remediū ex humidis:pinguibusq clysteribus: demū ex acribus euacuationem exposcet.

Antiq ¶ Que vo ex stercore duro qđ adhesit intestio priorē quidā habebit in duritiē correctionē ex humidis ⁊ pinguibus climatibus. i. clisterijs deinde vo euacuationem ex acribus.

Jaco. ✠ ¶ Nota ex isto coll'r modus ꝓcedēdi i cura cholice ex fecibus exiccatis ⁊ retētis. Primo qz cum clisteri leniti/uo ⁊ mollitiuo. Secundo cum clisteri magis acuto ⁊ stimulatiuo. Totum patet vsq ibi| immoderata vero.|

137 ¶ Et si opilatio est ꝓpter lapidē in vesica:tunc intentio in curatione eius festinanter est remotio lapidis a meatu qui est oppilatus. sectio vero fit per sectionem ⁊ extractionem lapidis.

Laurē. ¶ Ubi vero a calculo in vesica efficiatur tantis per ꝓpellēdus est. Gratia vero omnimode curationis:ex incisione conuellendus.

Leoni. ¶ Que autem a lapide fit in vesica:in presenti qdem transpositionem requirit:integre vero sanitatis causa incisionem:⁊ extractionem.

Antiq ¶ Que vero ex lapide circa vesicam ex presenti quidem transpositione indiget:curationis ve-

ro perfecte grātia per incisionem est cura.

Daly Lapidē qđ ē ipz ⁊ ei⁹ cā

¶ Dixit Hal'. ex curatiōe lapidis gñati i vesica grauiꝝ est qđ est:vt sit signās sup illō qđ ē añ ipz:qđ ē:qz lapis gñatur in multis locis corꝑis:verūtñ gñatio ei⁹ in vesica est mäifestior ⁊ in renib⁹ sil'r:⁊ i alijs locis ē occultior ⁊ rare iuētionis. ¶ Et nos qdē curamus lapidē gñatū i vesica ⁊ in renib⁹ cū medicinis q̄ frāgūt lapidē ⁊ faciūt ipm barenā sic vitrū cōbustū:⁊ lapis iudaic⁹:⁊ cinis scorpionis:⁊ lapis nat⁹ in spōgia:⁊ seia ꝓuocātia vrinā:⁊ reliq̄ que sūt bis filia. Et nō ē i oi mēbro nobis pol'e remouē lapidē ab orificio meat⁹:neqz secare locū ⁊ exhē lapidez ex eo. exēplū illi⁹ sī renes. Nō ē. n. ad remouēdū lapidē ab orificio meat⁹ igeniū cū instr'o qđ itromittam⁹ i eis: neqz ad secādū renes. Uerūtñ lapis gñat⁹ in renib⁹ ē mi nor ⁊ subtilior q̄z lapis gñat⁹ i vesica:⁊ fort ei⁹ ē gñal'r rotūda ⁊ currit cū vrina p ℔ qz nā expellit ipz qñ adiuuamus eā cū medicinis. Et nō ē studiū nec cū vesica fic studiū ei⁹ cū renib⁹. Et ꝓp ℔ idiget vesica i multis horis remotiōe lapidis ab orificio meat⁹:aut ita vt iclinem⁹ ifirmū ⁊ eleuemus pedes eius sursum ⁊ concutiamus ipm donec recedat lapis ab orificio meat⁹ aut p itroitū instri noiati alchatbar. ℔. n. istrz ipellit lapidē ab orificio meatus ⁊ currit vrina ex foramine qđ ē in eo:qz remouētur difficultates vie facte ab oppil'one qua lapis oppilauit meatū. ¶ Sectionē āt loci ⁊ exctionē lapidis, phibz hip. aut qñ ℔ op⁹ñ erat assuetū aut scitū i tpe suo:aut vt facēt nos scire:qz nō ꝓuenit nobis vt conemur qđ nescim⁹ ex festino tpe cū ferro:aut qñ apō eū erāt medicine ⁊ modus ali⁹ curatiōis quē nescimus aliqs q̄ ꝓtēr erat a sectione lapidis:⁊ iā firmauerūt sectiōe a lapide oēs q edidērūt lib⁹ i opōne cū ferro. Et si tu qñz istruct⁹ fueris ope anathomie nō idigebis vt addiscas aliqd opōnis cū ferro ab alio a te:imo tu eris magl audēs ⁊ prudētior orgedidit i illo li'm:⁊ ꝓp illō abstinuit. S. ab istructōe opis cū ferro i li⁹ ℔ cū sit illō qđ narrauit i ope anatho' sufficiēs q̄uis iā ꝓmiserit q facēt illō:s̄z nos nō videm⁹ illud.

¶ Et quādo aggregat hūiditas i loco mēbrorum:deinde illa humiditas est egrediēs a natura:tunc curatio eius est extractio eius totius: sicut sanies que coartatur in pectore.

¶ Ceterum humoris ꝓter naturam contenti sanatio omnimoda euacuatione efficit:quēadmodum in purulentis.

¶ Humiditas autem que ꝓter naturam continetur:sanatio in omnimoda eūone consistit: quēadmodū etiam in suppuratis.

¶ Ei⁹ vo q̄ ꝓter nām i pte ꝓtinet hūiditas ē curatio ipfecta eūone:quēadmodū putredinib⁹.

¶ Jstō itez ē modus oppilationis. sanies. n. qñ currit ⁊ ꝓuenit ad ꝓcauitatē alicui⁹ mēbroꝝ ꝓuenit oppilatio illa cōcauitate. Et curatio ei⁹ ē eūare ipsaz totā:aut cū medicis:aut cū cautiōe:aut cū cauterio p ignē i quo ē itētio exicare saniē ⁊ finire eā. Et sanies qdē q̄ aggregat in pectore pm eūat p tussim. Et oz vt medicine dent infirmo alleuiātes sputū:sic hyssopus sicca ⁊ praffiū ⁊ capilli ve. ⁊ fic⁹ ⁊ hydromel ⁊ calamētū:⁊ reliq̄ q̄ sūt silia illis.

¶ Repletionis āt supflue medicatio est eū eq̄lis sicut sanguis multis aggregati in venis.

¶ Cū sit canon cōis i curatiōe egritudinū medicatio ꝓtij p ꝓriū:sequit vt sit curatio repletionis supflue eūo superflua. Uez eūone supfluā nō tolerat vtus multotiens:aut qñ ipsa ē grauata ita q̄ iam debilitatur:aut ꝓp superfluitatē frigoris tpis pītis:aut ꝓp supfluitatem caloris ei⁹:

aut pp etatē infantie:aut ꝓpter etatē senectutis:aut qñ corꝑ ē debilis vtut:aut cā alia:aut tristitia:aut raritas: aut timor:aut aliud. Cū q̄ inuenim⁹ in corꝑe repl'onem supfluā:⁊ vtus est fortis tolerās:euacuam⁹ illud corpus eūone supflua:aut p flobothomiā q̄rūdā venarum:aut p medicinā solutiuā:aut p sudorē ⁊ exercitiū supfluū. Qđ si virtus eius est debilis nō tolerans euacuamus corꝑ paulatim oi die ptē vsquequo destruat repletio supflua. Et cum Hal'. docuit in ℔ libro illud qđ itelligit discipl's ⁊ pfectus medicus in arte ꝑcepit in curatione repletionis supfluę eūonē fieri eq̄lē. hec. n. eūo cōfert in repl'one supflua ⁊ nō nocet corꝑib⁹ debilib⁹ nocumēto magno. Facit q̄ scire modū curationis ꝓueniētem oib⁹ corꝑib⁹: vōec nō erret aliqs ex eis qb⁹ nō ē studiū:⁊ attrahit sup q̄dā corꝑa nocu'm magnū p eūonē supfluā:qđ ē:qz magis ꝓueniēs ⁊ maiorē cautelā faciēs ē eūo eq̄lis. ⁊ sanguis q in venis est nō est purus:s̄z sūt oēs hūores sup q̄s vincit sanguinis nā:⁊ melior eūo in hac spē egritudis ē flōmia. Qđ si nō tolerat eā etas ⁊ vtus ⁊ tps:tūc vētose ⁊ scarificationes sūt meliores sup calcaneos. Si vo nō tolerat illud:tūc minoratio cibi ꝑ potus ⁊ assiduatio sudoris ⁊ motus cum aere balnei ⁊ cū fricatione est melior.

Laurē. ¶ Sz imoderata repl'o imoderata eūone discutit:quēadmodū sāguis in venis condito.

Leoni. ¶ Immodica aūt repl'o imodica eūone curat: vt cuz sanguis intra venas redundat.

Antiq ¶ Immoderata vo repl'o idiget immoderata eūone:quēadmodū ē i sanguine circa venas.

Jaco. ✠ ¶ Nō q̄ qđā eūo pōt dici imoderata dupl'r. ꝑ q̄ ad vtutis tolerātiā:⁊ sic nulla eūo oz dici imoderata. Nulla. n. oz ē talis quā vtus nequeat tolerare. 2° in cōparatiōe ad mām. ⁊ sic est. vñ vex itelligēdo q̄ repl'oni imoderate debet imoderata eūo:⁊ multe māe eūo ita vt ponit mod⁹ exponēdi. Al'r āt ꝓt dici:qz repl'o ñ oz imoderata nisi in ꝓpatiōe ad ꝓueniētē ⁊ moderatā corꝑis hitudinē:⁊ similiter oz eūo imoderata. Immoderata q̄ repl'o supra'' ꝓtis hitudis curat eūone imoderata. s. supflua respectu eiusdē:qz. s. tm̄ a cōueniēti hitudie remouerēt ꝑ eūonē sic mō remotū est ꝑ repl'onē:⁊ ē dicē q̄ repl'o nimia curat ꝑ ꝓriaz eūonē supflue eq̄le in gradu. v. g. sor. exūs i sua nāli hitudie bz decē libras sanguis:⁊ icōueniēter replet duabus q̄re bēbit post. 12. Dico q̄ q̄ hec repl'o imoderata. s. duaꝝ librarꝝ vltra tēpamētū curat immoderata eūone. i. eūone tm̄ ōfinite a ꝓueniēti ⁊c. qz. s. ꝑ eūonē duaꝝ librarꝝ Et iste ē itell's Hal'. ⁊ ꝓcedat trāslatiōi antiq:dicit q̄ immoderata repl'o iuuat eūone eq̄li. C2° nō b⁹ totalis māe eūonē nō eē sp fiēdā in vnica vice:s̄z oz plīb⁹ approximatiōib⁹ reiterari. Meli⁹. n. ē infra subsistere q̄z exq̄sitissime eūare. vt ꝑ q̄rt. c. ō cura putridaꝝ i gñali. Flōmie. n. magis laudāda ē reiteratio ⁊ nūs q̄z nimia q̄titas ⁊c.

140 ¶ Et silr ē t qñ aggregat in stō aut in intestino aut in cānali pulmonis aut in pulmōe sanies aut sanguis. tūc necesse ē ipsum totum eūare.

Laurē. ¶ Simili mō si q̄bus in vētre aut intestinis aut arteria aut pulmone pus aut sanguis continetur omnimoda indiget euacuatione.

Leoni. ¶ Sic ⁊ quibuscūq:vel in ventriculo:vel in itestinis:vel arteria aspa:vel pulmone: pus:aut sanguis cōtinetur:integra eūo ē necessaria.

Antiq ¶ Quibuscūq vero circa ventrē ⁊ intestinum ⁊ tracheam arteriā ⁊ pulmonē putredo aut sāguis ꝓtinet:pfecta euacuatione indigent.

¶ Eius aūt qđ aggregat in vētre aut in intestino eūo ē cū medicinis q̄ abstergunt ⁊ leniūt nām sicut hydromel ⁊ aqua ficuū:⁊ cū cibis abluētib⁹ sicut sil'a ordei ⁊ aqua eius. Eius āt qđ aggregat in cānali pulmonis aut i pulmone eūo ē cū medicinis que faciūt euenire tussim ⁊ alleuiāt sputū. Et opz vt cōsideres illud qđ aggregat i istrumētis pectoris. Et si est subtile nō ascēdēs cū tussi:igrossa illud cū medicinis que faciunt illud grossum viscosū. ⁊ illud ingrossant:sicut amidum ⁊ decoctio sebesten ⁊ semen papaueris. Et si est grossum viscosum ⁊ non tolerat ipsum aer exterior cum tussi:subtilia ipsum ⁊ incide ipm si inueneris cū oxymelle squillitico ⁊ secanlabin ⁊ medicinis que incidūt ⁊ subtiliant ⁊ faciunt facile sputum.

Daly Medicine abstergentes ⁊ lenientes nām q̄.

¶ Et qñ in ventre est superfluitas cibi ⁊ potus cuius tempus non elongatur:tunc medicatio eius est euacuatio partis ipsius.

141

¶ Quib⁹ vo plus cibi aut potus adhuc recentis continetur:euacuatio sanatio est.

Laurē.

¶ Superflui autē cibi:aut potus adhuc recentis assumptio euacuatione corrigitur.

Leoni.

¶ Amplioris vero cibi ⁊ pot⁹ recentis adhuc ꝑm euacuationem correctio est.

Antiq

¶ Q̄ñ in stomacho est cib⁹ ⁊ pot⁹:cuius tps nō elongat ex multitudine cuius ꝓsequit vt debilitet a cōprehenione sup ipsum ⁊ decoctione eius:tunc medicatio eius est vt eūet pars eius per vomitum:qñ nō ē longinquū tēp⁹ eius donec stomachus sit tolerans residuum eius.

Daly

¶ Et quando superfluitas est in pulmone vel in pectore:tunc euacuatio eius est per tussim cuz medicinis subtilibus.

142

¶ Jā diximus exēpla hay medicinay in eo q̄ ꝓterijt.

Daly Laurē.

¶ Quecunqz ergo in pulmone aut thorace cōtinentur:cum tussi euacuatio:ac cum medicamentis extenuantibus fieri debet.

¶ Quecūqz igitur in pulmone:vel pectore continentur:cum tussi educuntur:aut a medicaminibus extenuantibus.

Leoni.

¶ Quecunqz igitur in pulmone ⁊ thorace continentur:cum tussibus quidem euacuatio est: ⁊ pharmactjs extenuantibus.

Antiq

✠ ¶ Primo nota q̄ mā in pulmone oppilationē faciente corrūdet duplex eūo. Una cōis ⁊ frequēti⁹ ꝓtigēs:⁊ ista fit ꝓptē aptā maxime huic eūoni:puta p sputū cum tussi:⁊ de ista hic est sermo. q̄dā vo est in pauciorib⁹ contigēs ⁊ ista fit p ptes diuersas magis diuertētes:vt p fluxū vētris aut p vrinā:⁊ hāc eūonē pluries q̄z ꝑmā medic⁹ eligit. de ꝑ q̄ est in ꝓpōsito sermo. ¶ Dubiū. Nō vī q̄ semper vtimur extenuantibus siue subtiliantibus:imo q̄ñq̄z vtimur iuuibus violis pīlio si mā fuerit cal'a. ¶ Dicēdū vez esse hoc:tñ vtp'm mā faciēs oppilationez in pulmone est flegma grossa indigēs subtiliatione:tiō tal'r suū ser monē gñal'r ꝓtulit. ¶ Nō tñ q̄ in eūone medicinarum q̄ in pulmone cōtinent triplici vtimur medicina. Q̄ñq̄z. n. vtimur ea ꝑut ꝑ cāz digeritur:⁊ sic q̄ñq̄z vtimur subtilia tiuis:q̄ñq̄z ingrossatiuis siue ingrossantib⁹:⁊ sic de alijs. Q̄ñq̄z vtimur ad leniēdū viā ⁊ cānales ꝑ quas fit expulsio:vt penidijs ⁊ succharo ⁊ iuiubis ⁊c. talia sūt būectātia vtp'm cū absterſiōe q̄dā. Q̄ñq̄z vo vtimur medicina ꝓuocatiua tussis ⁊ faciente tussire:sicut q̄ñ est necessitas secessus vtimur medicina ꝓuocatiua secessus. Et sic ista medicamina omnia calida sunt subtiliativa ⁊ acuitate

Jaco.

Universidad de Deusto Biblioteca

pticipantia:qz talia excitãt ad tussiẽdũ. ℣ Ex quo sequit qꝺ ꝯ istã rusticã hũtẽ in pulmõe fortẽ oppilonẽ ex humore flatico grosso:ꝓmo fuisti vsus bona medicina.ſ.syrupo de hyssopo cũ aliquantulo syrupi acetosi permixto z in breui tpe optime secessit. ℣ Ex qꝺ? vlteri? ꝑz qꝺ in oppilationib? pulmonis z pectoris qñqz opz mãm igrossare:z qñqz opz ipaz subtiliare. Cũ.n. talis mã debeat per tussim expelli:nõ expellit aũt p tussim nisi a re pcutiente mãm expellẽdã z eã secũ p pulmõis cãnã educẽtẽ: z mã põt eẽ expulsioni iobediẽs sui nimia viscositate resistẽte nã non sufficit ipsam expellere. Sil'r sua nimia grossitie resistẽte nã nõ sufficit ipsaz expellẽ. Sil'r sua nimia subtilitate põt mã eẽ inobediens:qz ibibitur in spongiositate pulmõis valde:z qñ ab aere pcutit nõ recipit ipulsionẽ: ſz cũ ab aere pcutit diuidit z penetrat z cedit:ãre nõ expellit. Sic ℊ necessaria ẽ qñqz subtiliatio z incisio in hꝺ disp̃one:qñqz ℞o igrossatio. ℣ Ex quo vlteri? ꝑz qꝺ multũ peccãt cõiter practicãtes qui fere in oi tussi eisdẽ vtuntur medicinis:puta syrupo de iuiubis z syrupo de liquiritia. opz.n. ꝓ cõsiderare mãm:qꝺ si fuerit grossa z viscosa exhibeas syrupũ de hyssopo aut de prassio q subtiliatiui sũt grossaz mãez. Et si vis aliquãtulũ plus incidere adde aliquid syrupi acetosi. Si aũt fuerit materia subtilis:vtaris syrupo violato cũ decoctione violaz iuiubarũ:vel cũ syrupo de iuiubis cum decoctione dicta.

143 ¶ Et qñ supfluitas est in epate aut in venis aut in renibus:tunc euacuatio eius est aut p vrinã aut p solutionẽ vẽtris. Et euacuatio eius p vrinam fit cum medicinis que subtiliant subtiliatione fortẽ. Et euacuatio eius p solonẽ ventris fit cũ medicinis que attrahunt z aperiunt.

Ualy ¶ Ex epate vo polẽ eũare supfluitatẽ p vrinã z p solonẽ vẽtris simul ſm terminũ vnũ. Et sil'r est dispõ in venis. nam eũo supfluitatis ei? ẽ polis p vrinã z per solutionez vẽtris. Ex renib? vo supfluitatis eũo p vrinam ẽ magis polis q̃z fit p solonẽ vẽtris. Et Gal'.qdẽ iã narrauit medicinas ꝓuocãtes vrinã canõe cõi. Et est vt sint medicine que subtiliãt subtiliatione fortẽ: sicut semẽ apij z ꝑcipue sylueſtris:z semen sparagi z reliqua semina:z medicine que ꝓuocãt vrinam cum virtute. Et narrauit ẽt medicinas solonis ex canõe cõi:z est qꝺ sint medicine q̃ attrahũt supfluitatẽ interius z aperiũt meatus. Et Gal'.qdez docet in tractatu 5° de simplicibus medicinis qꝺ non est via ad cognitionez medicinaz solutiuaz p rõcinationẽ: sed ipse sciuntur per expimentũ:sicut scamonea z pulpa colloquintide z agaricus z polypodium z turbith.

Medicine ꝓuocãtes vrinã z subtiliãtes qꝺ

Laurẽ. ¶ Quecunqz vero in iecore aut venis aut arteria aut renibus aut per vrinam aut per aluum euacuari conueniet. ¶ Per vrinam quidem adhibitis medicamentis vehemẽter extenuãtib?: per aluum vero adhibitis medicamentis trahentibus atqꝫ aperientibus.

Leoni. ¶ Quecunqz vero in epate: vel venis: vel arterijs: vel renibus aut per vrinam: aut per ventriculum. Sed per vrinaz quidem: ab hꝭ que vehementer extenuant: per vẽtrẽ vero: ab hꝭ que attrahendi: aut aperiendi ora vim hñt.

Antiq ¶ Quecũqz vo bz epar aut venas aut arterias aut lũbos aut p vrinas aut p ventrẽ debẽt euacuari: ſz p vrinaz qꝺẽ ab extenuantib? vehemẽter: p vẽtrẽ vo attrahẽtib? z aperientibus.

¶ Primo nota qꝺ sunt duo loca ꝓuenientia eũoni superfluitatũ mẽbroꝝ nutritiuoꝝ. ſ. per secessum z pervrinaz. Per secessum enim euacuãtur vel apte sũt euacuari mãe magis grosse z terrestres. Per vrinaz vo magis aquose z subtiliores. ¶ 2° nõ qꝺ mãe cõtẽte in epate indigentes eũone qñqz ꝺclinãt ad vias secessus: qñz ꝺclinãt ad vias vrine. Declinãtes ad vias secessus sunt mãe ꝓtente in cõcauo epatis. Concauum enim habet colligantiam cum stomacho z intestinis mediantibus meseraicis. Sz mãe in gibbo cõtente declinant ad vias vrine z renum. Uene enim concaui epatis habent colligantiam z cõtinuationem cum venis emulgentibus euntibus ad renes z tandem ad vesicam. ℣ Ex quo ꝑz qꝺ aptior eũo materierum in concauo epatis cõtentarum est per ventrez in gibbo epatis non per vrinam. ¶ ℣ Ꝑz vlterius qꝺ medicus debens hꝺ eũones facere optime debet has colligãtias cõsiderare. ¶ Tertio nota qꝺ non statim debet medicus volendo eũare per vrinaz talia diuretica z aperitiua in quolibet casu approximare: sed ꝺz p̃ cõsiderare an circa venas meseraicas aut gibbũ epatis aut loca circunstantia ꝓpinqꝫ mã q̃ ab ipsis diureticis in magna qũtitate sit apta duci ad renes z loca opposita. Ꝺ enim stãte nõ ꝺz medicus talia approximare. talia.n. augent oppilonem secũ trahẽdo mãs ad loca oppilatiõis. ꝺz ℊ ꝓus exhibẽ pharmacũ vẽtris solutiuũ: p qꝺ ꝓus illas mãs eũare: quibus eũatis potest secure diuretica approximare. ℣ Ex qꝺ ꝑz qꝺ errant cõiter operantes in doloribus z oppilationibus renum statim a ꝓncipio approximantes diuretica. ¶ 2° ꝑz qꝺ vsus diureticoꝝ nõ ꝺz eẽ cũ assumptiõe vel p̃mixtiõe cibi. trahunt.n. mãs ac ẽt superfluitates cibi secũ z̃. Uñ vtẽs spago aut filibus rõne oppilonis non ꝺz vti eo ꝑmixto alteri cibo pp eãm dictaz. ¶ 4° nõ qꝺ qꝫ est que pervrinã euacuant debent transire p lõgã distãtiam respectu eoꝝ q̃ p vẽtrẽ z vomitũ euacuari debẽt: qꝫ etiã penetrare debẽt p loca valde angusta necesse est eorum subam multũ subtiliari: vñ ꝺz vt pharmaca p vrinã euacũtia multũ subtiliẽt z q̃ liq̃faciãt mãs p vrinaz eũandas. Et Ꝺ itellexit Gal'.oũ dixit extenuãtib? vehemẽter. ¶ Primũ du^m. Nõ vr̃ qꝺ sp mãe in gibbo epatis contẽte sint p vrinã eũande: aut in concauo p secessum: qꝫ ponit gibbo mãm valde cholicã eẽ. 2° esse colli vesice excoriationẽ: aut renum vlcera: aut mãm in cõcauo sil'r esse cholericã z adesse dissinteriã intestinoꝝ. Uñ mihi vr̃ qꝺ in p̃ casu ꝓuocãdo vrinã imineat piculũ mortis. z in 2° casu ꝓuocãdo secessuz sil'r. ¶ 2^m du^m. Nõ vr̃ oia ꝓuocãtia fore subtiliãtia: qꝫ qꝺã sũt frida: z p ꝓus igrossãtia: vt scia cõia z eq̃ endiuie z hꝺ. ℊ z̃c. ꝑz ꝓña z añs sil'r intelligẽdi. ¶ Ad p̃^m ꝺz qꝺ in p̃ casu nõ est ꝓuocanda vrina ſz secessus potius: vt mã diuertat a vijs vrine. Non.n. dicebat illaz mãm q̃ cõtinet in gibbo epatis nullatenus p vẽtrẽ posse euacuari. Sed dicebat qꝺ nõ ita facil'r euacuat p vẽtrez. Uñ ceteris paribus potius ꝺz medicus studere vt ꝓuocet vrinã q̃z secessum. Et ecõtrario in scõo casu est dõm. ¶ Ad 2^m ꝺz qꝺ duplr diureticũ reddit subtiles mãs euacuandas. p̃ alterãdo: qꝫ. ſ. calefaciẽdo z rarificãdo. 2° ipz exñs subtilis subẽ mãs eũandas cõmiscẽdo. Et Ꝺ 2° mo aque seminũ cõium frigidoꝝ z aque endiuie z oia aquosa subtilia subtiliãt mãs p vrinã eũandas: eo qꝺ talia sũt valde: subtilis subẽ: z adhuc plus subtiliãt trahẽdo ad epar vbi materiebus educẽdis p vrinas commiscẽtur z ipsas subtiliant. Medicine aũt diuretice calẽ vtroq; mõ subtiliãt: vñ ꝑz fortẽ? ꝓuocãtia fore calẽ ceteris paribꝰ q̃z frida. ℣ Et si q̃rat quo ℊ sciã que sunt grosse subẽ in cibo assumpte ꝓuocãt vrinã vt sparagus. Ꝺi qꝺ Ꝺ faciũt ꝑtes suas subtiles aquosas. ℣ Et ex hoc ad 2^m ꝺz qꝺ lz aq endiuie aut seminũ z̃c. merito alterationis a q̃litate puniẽtis apta sit ingrossare: sua tñ ꝓmixtiõe est apta magis

subtiliare. ¶ Alr dr qꝺ nõ quelibet subtiliatio ꝓuenit a qualitate manifesta: ſz põt aliq̃ a forma occulta pura specifica ꝓuenire. Utraq; rñsio probabil'r teneri põt.

144 ¶ Et qñ supfluitas est in stomacho: tũc euacuatio eius est per vomitũ. Et qñ est in intestinis: tunc euacuatio eius est p solutionẽ vẽtris.

Laurẽ. ¶ Quecũqz in vẽtre superiore ꝓtinẽt: vomitu: quecũqz iferiore deiectione eũanda sunt.

Leoni. ¶ Quecũqz vo i supiori vẽtre ꝓtinẽtur: p vomitũ que aũt in inferiori. per subductionem.

Antiq ¶ Quecũqz igitur ſm superiorem vẽtrẽ pvomitum: quecunqz vero ſm inferiorem per subductionem. Iste sermo est clarus.

Ualy ¶ Iste sermo est intellectus.

145 ¶ Et quando supfluitas est sub cute: tũc euacuatio eius est per apertionez z per cauterium aut per medicinas comburentes.

Laurẽ. ¶ Quecunqz sub cute incidendo: perurendo: aut adibitis medicamentis perurentibus.

Leoni. ¶ Sed quecunqz sub cute per sectionem: vel ignem: aut per medicamina adurentia.

Antiq ¶ Quecunqz vero sub cute per incisionem aut per cauterium aut pharmaca caustica.

Ualy Sanies eũo ꝺ' ¶ Intelligit p hãc supfluitatẽ illõ qõ aggregat de sanie z putredine in aparib? q̃ putrefiũt. Et ipse dicit qꝺ eũo hꝺ sanies fit trib? modis. Aut p aptionẽ loci: z eũonẽ sanies er eo. Aut p cauteriçationẽ ei? cũ igne vt finiat ignis sanie z exiccet qõ remanet ex ea. Aut p medicinas cõburẽtes: z sunt ille que noiantur cauteriçãtes: sicut calx nõ abluta: z arsenicũ citrinũ z rubeũ: z sal armoniacũ: z q̃ currunt Ꝺ cursu ex medicinis cõburentibus.

146 ¶ Et qñ euacuatur etiaz supfluitas que est in concauitate naturali ac via: sicut illud quod fit quando aggregatur in pectore sanies.

Laurẽ. ¶ Simili modo quecunqz in cauo aliquo naturali conduntur velut in thorace.

Leoni. ¶ Sic vero aliquando quecunqz in aliqua naturali cauitate: vt in thorace.

Antiq ¶ Ita vo z q̃cũqz ꝺz ꝓcauitatẽ nãlẽ vt i thorace

Ualy Cauteriçãtium ꝺ' ¶ Per hãc viã inuit cauteriũ p ignẽ aut per medicinas cõburẽtes z cauteriçãtes. Nos.n. cauteriçam? pectus aut ponim? sup ipsum medicinas cauteriçãtes: z euacuam? quod aggregatur in eo de sanie. Et nos quidem non facimus illud nisi post mundificationẽ corporis donec nõ attrahatur ad pectus z trahatur ad ipsum a corpore materia alia que alteretur z fiat sanies similes prime.

147 ¶ Et vl'r qꝫ qñ est in aliquo mẽbroꝝ corpis reteta: z est genus illi? rei egrediẽs a nã: tunc intẽtio in sanatione ex ea est euacuatio eius. Si aũt nõ ẽ polẽ illud qõ cõplet hãc intentionez: tũc intẽtio scda in sanatione ex ea est pmutatio.

Laurẽ. ¶ Et vt sel'r dicaf: eoꝝ q̃ ꝑter nãm i qbusdã ptibus cõtinẽt intentio sanationis sublatio est.

Leoni. ¶ Et vt summatim dicam: quicquid ꝑter nãm in aliquibus partibus continẽt: sanationis intentio ẽ ablatio: q̃ si fieri nõ possit trãspositio.

¶ Uno vo capl'o breuiter me expediã. Horuz gdẽ q̃ a toto gñe sũt ꝑter nãz in qbusdã ptibus ꝓtẽtoꝝ itẽtio curatiõis ablatio ẽ. Si vo ipolẽ ẽ ita fieri: trãspositio fiat ad min? piculosũ locũ. Antiq

¶ Iste est canon cõis cõprehendens oẽm supfluitatẽ egre diẽtẽ a nã siue sit illa supfluitas oppilatio in meatu: aut sanies aggregata: aut repletio: aut aliud. Nã curatio ei? melior est extractio eius a corpore: sicut eũo eius p medicinam solutiuã: aut p vrinã: aut p flõmiã: aut p apertionez: aut p sputũ: aut p vomitũ: aut p gargarismũ: aut per sanabi. i. qñ fricant gingiue cũ corticib? vel alijs reb?: aut p emũctionẽ: aut p sternutationẽ. Q; si non est polis extractio ei? a corpore: tũc curatio ei? est pmutatio ipsi? a loco i quo est ad locũ aliũ in quo fit nocumẽtũ ei? securi? z p pingoris acceptionis q̃z nocumẽtũ eius in ꝑmo mẽbro. Ualy

¶ Etiam qñ rei coartate in mẽbro nõ est genus a nã egrediens sed quantitas eius: tũc intẽtio eius in medicatione est euacuatio ptis eius. 148

¶ Que vero non sunt ex genere ꝓter nãm: at qũtitate damnant: in hꝭ intentio est ab eũo. Leoni.

¶ Quecunqz vero non sunt toto genere ꝓter naturam sed ſm quantitatem: intentio hoꝝ sanandoꝝ tñ supflui euacuatio est. Antiq

¶ Supfluitas ẽ trib? modis. Una eaz ẽ supfluitas ledẽs q̃li^e sua: si q̃litas ei? tm̃ ẽ egrediẽs a nã: sic ẽ sanguis qñ calefit: z fac fe. effimerã: tũc itẽtio i medicatiõe ei? ẽ reducẽ ipm ad opl'onẽ suã. Et 2^a ẽ supfluitas ledẽs q̃ztitate sua: z q̃litate sil' z Ꝺ gen? ẽ egrediẽs a nã: sic sanies q̃ gñar z aggregat i qbusdã mẽbris: z ẽ spẽs oppil'onis. Jtẽtio ℊ in hac ẽ exhẽ eã totã a corpe. Et 3^a ẽ supfluitas ledẽs q̃ztitate sua tm̃: si q̃ztitas ei? tm̃ ẽ egrediẽs a nã z q̃litas ei? ẽ cõueniẽs: tũc itẽtio ẽ in hac exctio ptis ei? seu exctio q̃ztitatis ei? addite tm̃: sic si hõ: cõedit cibũ ꝓueniẽtẽ: verumtñ mlt'itudo ei? ꝓuenit ad Ꝺ qꝺ stõchus nõ põt ꝺtinere ipz z coquere ipm: z sic ẽ repl'o facta i venis. Nã itẽtio i istis duob? ẽ exctio vtriusq; ptis: cibi qdẽ ptis est exctio p vomitũ: z ptis repl'onis in venis ẽ exctio p flobotomiam. Supfluitas ẽ trib? modis. Una eaz ẽ supfluitas ledẽs q̃li^e sua: si q̃litas ei? tm̃ ẽ egrediẽs a nã: sic ẽ sanguis qñ calefit: z fac fe. effimerã: tũc itẽtio i medicatiõe ei? ẽ reducẽ ipm ad opl'onẽ suã. Et 2^a ẽ supfluitas ledẽs q̃ztitate sua: z q̃litate sil' z Ꝺ gen? ẽ egrediẽs a nã: sic sanies q̃ gñar z aggregat i qbusdã mẽbris: z ẽ spẽs oppil'onis. Jtẽtio ℊ in hac ẽ exhẽ eã totã a corpe. Et 3^a ẽ supfluitas ledẽs q̃ztitate sua tm̃: si q̃ztitas ei? tm̃ ẽ egrediẽs a nã z q̃litas ei? ẽ cõueniẽs: tũc itẽtio ẽ in hac exctio ptis ei? seu exctio q̃ztitatis ei? addite tm̃: sic si hõ: cõedit cibũ ꝓueniẽtẽ: verumtñ mlt'itudo ei? ꝓuenit ad Ꝺ qꝺ stõchus nõ põt ꝺtinere ipz z coquere ipm: z sic ẽ repl'o facta i venis. Nã itẽtio i istis duob? ẽ exctio vtriusq; ptis: cibi qdẽ ptis est exctio p vomitũ: z ptis repl'onis in venis ẽ exctio p flobotomiam. Ualy Super fluitatis mod? 3^s

¶ Et inuẽtionis cãz sanatiõis ps ex ipa egritudine: z plm ei? ex mẽbro ẽ in quo ẽ egritudo. 149

¶ Talia inueniuntur partim ex ipsa dispositione: sed magna ex pte ex ipsis locis affectis. Laurẽ.

¶ At inuentio eorum que ad ipsorum sanationem perducunt: partim quidem ex affectu: ſz ꝑcipue ex ipsis affectis particulis sumitur. Leoni.

¶ Intentio vero sanandoꝝ ſm partem quidem aliquam ex ipsa accipiẽ dispositione: plurima vero ex patientibus particulis. Antiq

¶ Cause sanationis sũt tres qb? medicat: nisi cibi z medicine z curatio cũ manu z regimine. Et Gal'.docet in hoc ſmõe qꝺ cognitio q̃ ẽ necia ex illis cãis ẽ sũpta a nã egritudis. nã qñ tu cogscis egritudinẽ q̃ est: scis p hãc cognitionẽ cãs sanãtes eã: z sũt ꝓrie nales. Doc ẽ ℊ capl'm p̃^m cognitiõis cãz sanãtiũ: z post ipz st capl'a maiora eo. qõ ẽ: qꝫ scia Gal'. in eo ẽ: qꝫ ẽ min? capl'm capl'oꝝ me^m: z magis inuatiuũ sic oñdit i li^o suo de ꝛgenio sani. Et ꝓpillõ dixit Ꝺ qꝺ ps cognitõis ista z cãz ẽ ex ipa egritudie: z plm eius ẽ ex mẽbro infirmo: ſz ex mẽbro infirmo scit illõ qõ est necessariũ ex cãis sanãtib? egritudinẽ multo plꝰ q̃z fit cognitio cãz ex scia egritudis: ℊ cognitio cãz sanantiuz ex mẽbro infirmo ẽ mai? capl'z ex caplis me^m: z sublimi? eis in curatiõe egritudis. qõ ẽ: qꝫ nã mẽbri figñat illõ qõ est Cause sanationis quid

neceſſariū ex medicis ⁊ curatiõe:⁊ ſiſ'r eſt diſpõ mẽbri in ꝓncipatu ſuo ⁊ vtilitate ſua ⁊ loco ſuo ⁊ diſpõne ꝓrietatẽ eius ad aliud:⁊ an ſit ei meat⁹ ⁊ alia. Jã.n.oñſum eſt i eo qõ ꝓteꝛit q ex oppil'one cognoſcit ſignificatio, quod eſt qꝛ opꝛ vt apiant meatus in eo in quo eſt:⁊ eradicet oppilatio tota. hec eſt ḡ ſignãtio ſumpta ex egritudine ipa ꝫ q fit iuuamẽtũ ꝓ ipſam in curatiõe ei⁹:⁊ nõ ẽ hec ſignificatio res vna ⁊ eadẽ in oi oppil'one:ꝫ ſit diuerſa diuerſitate multa ſm diuerſitatẽ mẽbꝛoꝝ. Cuius exẽpluꝫ eſt:qꝛ pol'e eſt vt inuefica intromittaf alcbatarir ⁊ ſecef ⁊ egrediaf ex ea lapis qui ẽ oppil'o in ea. Et i pupilla pol'e eſt vt remoueaf aqua que aggregatur in ea. Et in inteſtino poſſibile ẽt cliſteriçetur cuꝫ eo qõ remouet ab eo oppilationẽ. Et pol'e eſt in pectoꝛe vt detur in potu hñti iſm qõ alleuiat ſputũ. Et vene pol'e ẽ vt eũentur ꝓ flobotho/miã aut ꝓ medicinã ſolutiuã aut ꝓ medicinã ꝓuocãtẽ vrinam. Et oppil'o que eſt in neruo indiget eo qõ ſubtiliat iſm ⁊ abſtergit ⁊ euacuat ſupfluitatez nerui. Et ſm hoc exẽplũ indiget vnũqõq; mẽbꝛoꝝ eo quod ẽ aliud ab eo quo indiget aliud. Et ꝓpter illud ſermo eoꝝ qui vtuntur ingenioꝛa ſufficit in curatione egritudinis vnius ſignificatio ſumpta ex natura eius:falſus eſt.

150 ¶ Et qõcũq; mẽbrũ egredif a nã ſua ꝓ hoc qõ exaſperaf:tũc opꝫ vt ingenief in reductõe lenitatis ſue ſup iſm:⁊ illud fit in oſſe qdẽ cũ fricatione:⁊ in cãali quidẽ pulmonis ⁊ lingua per hꝫiditatẽ viſcoſam cui non eſt mozdicatio.

Laurẽ. ¶ At quecũq; ꝓter nãm ſunt rõne aſperitatis ducuntur ad habitum nãlem per lenitatẽ. In oſſe quidẽ radendo:in arteria vero aut lingua leuigando adhibitis hꝫidis minime mozdentibus ac glutinoſis.

Leoni. ¶ Quecũq; partes vero ob id q exaſpate naturalem amiſerint habitum:his leuitas naturalis eſt reſtituenda:oſſa quidem leuigando:arteriam autem:⁊ linguam leniendo: hꝫidis que nihil mozdeant:⁊ lentozem habeant.

Antiq ¶ Quecũq; ꝺo aſpera facta ſunt ꝓeter nãz eaz q ſm nãm eis adducẽdum eſt lenitatẽ: ꝫ os quidem radentes: ſm tracheam vero arteriã aut linguam lenientem per hꝫida ſine mozdacitate ⁊ per glutinoſa.

Ualy Aſpitatis a nã cura mꝫtiplex. Lingue aſpe cura cum meſei gith. ¶ Jſta ſũt exẽpla curatiõis aſpitaf egrediẽtis a nã vt eaf ſupꝛeã in reliqs mẽbꝛis. Jn oſſe qdẽ qñ accidit aſpitas ſic accidit multotiẽs lingue:lenim⁹ eã cũ fricatiõe cũ meſei gith.i.cũ coꝛticib⁹ nucbũ ⁊ alijs. Qñ ꝺo accidit i palpebꝛis tũc lenim⁹ eã ꝓ fricationẽ cuꝫ çuccaro aut ſpatmeli noiato byencintiũ. Qñ ꝺo accidit in cãali pulmõis:tũc lenim⁹ eã cũ coagulo vue.i.cũ medulla vuaꝝ paſſarũ vl' cũ lacte recẽt mulſoꝛ:⁊ cũ decoctiõe ficuũ:⁊ cũ oleo amigdalino. Qñ ꝺo accidit in lingua vel oꝛe ſicut accidit in q buſdã egritudib⁹ acut vel febꝛib⁹:tũc lenim⁹ eã cũ mucillagine ſeis cytoniꝝ ⁊ ſuccharo ⁊ neboth.i.candi cũ iuleb ⁊ cũ aq̃ oꝛdei ⁊ cum aq̃ granati dulcis. Jã ergo apꝛaret q diuerſitas curationis aſpitatis mẽbꝛoꝝ ẽ capl'z magnũ in mutatione ſpeciei reꝝ quibus medicatur.

151 ¶ Et qõcũq; mẽbꝛoꝝ egredif a nã ſua ꝓ hoc q ſit lenius q̃ꝫ oꝛ:tũc oꝛ vt igenief i reductiõe aſpitatis eius nãlis:⁊ illud qdẽ fit in qbuſdaz mẽbꝛis cũ medicis que abſtergũt abſterſione fꝛti ⁊ in qbuſdam eoꝝ cum fricatiõe parua.

Laurẽ. ¶ Pꝛo ro quecunq; recedunt a natura ſua rotione lenitatis aſperitatis naturalis inducẽda eſt ex medicamentis admodum detergentibus ac paulum repꝛimentibus.

Leoni. ¶ Sed quibuſcunq; leuitas ineſt nõ naturalis: aſperitas eſt reuocanda:medicaminibus:que ſufficienter abſtergant:⁊ paꝝ adſtringant.

Auic. ¶ Quecunq; ꝺo lenitatẽ ꝓter nãm hñt ad ea q̃ ſm nãm eſt eis adducendũ aſperitatẽ p pharmaca ſufficienter ruptica:⁊ p breuẽ raſuram.

Ualy ¶ Jntentio in curatiõe aſpitatis iã fuit intẽtio vna:⁊ eſt lenificatio:⁊ diuerſificaf ꝫ diuerſitatẽ mẽbꝛoꝝ. Et ſimil'r eſt intentio in curatione lenificationis vna ⁊ eſt exaſperatio: verũtñ diuerſificanf ſm diuerſitatez mẽbꝛoꝝ. Quedã eni mẽbꝛa qñ leniunf indiget in reditione ſue aſpitatis nãlis medicis q̃ abſtergũt abſterſione fꝛti vt abluaf humiditas viſcoſa que leniũt mẽbꝝ aut ſordities aggregata i ſupficie mẽbꝛi ſicut exaſpaf matrix lenificata cũ lana in qua ponitur hũiditas cũ baurach. Et qñq; indiget medicinis abſtergẽtibus cũ virtute vt mozdicẽt ea ⁊ faciant in eis euenire aſperitatẽ:ſicut fit qñ miſcemus cuꝫ hydromelle piper tritum:⁊ ſicut facim⁹ in ꝺãdo ſecanibin fꝛtis acetoſitatis. Et qñq; accidit in vlceꝛib⁹ vt ꝺetegaf quidem oſſa ⁊ fiant lentioꝛa q̃ꝫ opꝫ. fricam⁹ ergo ea cum panno lineo:aut exaſperamus ea cum re alia vt ſuſpendatur cum eis caro que naſcitur in eis.

19 ¶ Et qñ eſt oppilatio aut cõſtrictio ſequẽs egritudines alias:tunc opꝫ vt intendatur in ꝓmis intentio medicationis illarum egritudinum.

Ualy ¶ Significat ergo Gal'. in hoc ſermone q̃ medicatio diuerſificatur:⁊ quandoq; accidit egritudo ab egritudine alia:⁊ ſanatur. Secunda ſanatione ꝓme.

Laurẽ. ¶ Aeꝝ quoties infarctio aut anguſtia alijs cõitetur mozbis hi ꝓius curandi ſunt.

Laurẽ. ¶ Quecunq; vero: vel obſtructiones: vel angueſtie meatuum: alias ſequũtur egritudines: ab illaꝝ curatione ꝓius eſt incipiendum.

Auic. ¶ Quecũq; vero emphyſares ⁊ angũſtationes ⁊ egritudines alias ſequuntur curandum eſt ꝓius illas per eas que dicte ſunt rationes.

Jaco. ✠ Pꝛio nõ vt ſupra habitũ eſt oppilatio repit tripleꝛ.ſ. attenuatoꝛia:coaꝛtatoꝛia:⁊ carnoſa. Supꝛa aũt poſita ẽ cura oppilationis coaꝛtatoꝛie ẽt infra carnoſe ponef cura. Hic ergo intẽdit ponere curã attenuatoꝛie oppilationis que cauſaf ex re cadẽte ſuperviã ⁊ ipſam ꝛſtringẽte: aut ex mala cõpꝛ'one:aut aliquo tali. Et qꝛ hꝫ oppilatio attenuatoꝛia maxime cauſaf ab apateꝛió hic Gal'. itẽdit ponere curã apatis. Reliq.n.ab eo plene determinata ſt ideo ⁊c. Et p angũſtatiões intelligit oppil'ones attenuatoꝛias:p enfꝛaxes ꝺo vñr itelligere q̃ſdã oppil'ones ⁊c.

¶ Secundo nota q̃ hic Gal'. intendit oꝛdinẽ ſeruãdũ in cura oppil'onũ hꝫ compoſitaꝝ cũ alijs egritudibus ipaꝝ oppil'onibus ꝓñib⁹ illas. ſ. qꝛ ꝓius curandũ eſt egritudines illas a qb⁹ dependent ille ⁊c. quod qdem nõ ꝺz intelligi ſm oꝛdinẽ executionis opis:eo q̃ in coꝛpe ꝓtingit illas ſimul remouere:imo vtpl'm de facto cõtigit illas ſic fieri. v.g. ſi ab apate ꝺpẽdeat attenuatoꝛia oppilatio:ſtim curato apate erit oppil'o attenuatoꝛia remota. Tuit ergo ꝺicere ꝓius. ſ. nitendũ eſt:qꝛ. ſ. oꝛdine intentionis ꝓ us intendimus remouere apa:⁊ poſtea oppilationem.

153 ¶ Etiam oſtendim⁹ in tractatu in quo narrauimus ſpẽs egritudinuz q̃ oppilatio ⁊ ſtrictura conſequuntur multotiens apata calida ⁊ dura ⁊ mollia ⁊ ſiccitatẽ ſupfluã:⁊ figuras molles que accidũt in mẽbꝛis que currunt in illis meatibus qui oppilanf aut conſtringuntur in eis.

Ualy ¶ Jſte tractaf ẽ ꝑm liber de mozbis ⁊ accñtib⁹. Et apa eſt egritudo ꝛpoſita ex malitia ꝛpl'onis ⁊ ex q̃ntitate ⁊ figura. Et qñq; fit ab eo egritudo noiata oppil'o qñ apa fit in qbuſdã ꝛcauitatib⁹ meatuũ. ⁊ ſiſ'r verruce. Et qñq; fit ab eis ſtrictura qñ apa ẽ ad laꝛ⁹ mẽbꝛi i q̃ ẽ meaꝛ⁹:⁊ coartat ipꝫ donec ꝛſtringif ei⁹ meaꝛ⁹. Et ſiccitas ſupflua ẽ ex egritudib⁹ malitie compl'onis:⁊ accidit ex ea oppil'o aut ꝛſtrictio qñ i mẽbꝛo accidit hec egritudo i q̃ eſt mea ꝛ⁹:tũc ꝺbit ipꝫ aut exiccat hũiditatẽ currẽtib⁹ i meatib⁹ eius ⁊ ſtat ⁊ non currit:⁊ figure male ſunt ⁊ accidit ab eis oppilatio aut conſtrictio quãdo mutatur figura mẽbꝛi donec inuoluatur aut toꝛqueatur.

Leoni. ¶ Ceterũ in libꝛo de mozboꝝ differentia dictũ iã eſt:vt diſpõnes inflãmationi ac duritiei:tumoziq; ⁊ ſiccitati interdũ immoderate:⁊ item praui ſ figuris continentium coꝛpoꝝ ſepenumero comitentur: quemadmodum quibuſdam tumozibus coꝛpoꝛum que circa ſunt.

Leoni. ¶ Oñſum ſiqdẽ eſt in libꝛo de differẽtijs mozboꝝ:q̃ ⁊ inflãmationibus:⁊ duris:laxiſq; tumozibus:⁊ ſiccitatibus:aliquando i modicis: ac ꝓterea vitioſis partiũ cõtinẽtium figuris: ea que nuper ꝺiximus:ſepius aꝺueniũt:ſicuti ⁊ gbuſdã tumozib⁹ eoꝝ q̃ ſũt in ãbitu coꝛpoꝝ.

Antiq ¶ Oſtenſum eſt aũt in tractatu de egritudinuz ꝺñia q̃ de flegmonib⁹ ⁊ ſcliroſi ⁊ inflationib⁹ ⁊ ſiccationib⁹ i moderatis adhuc ⁊ ineptis figuris ipſoꝝ cõtinentiũ coꝛpoꝝ ꝛſequũf plerũq; ea que ꝺicta ſunt:qñ ad modũ ⁊ in tumozibus quibuſdã eoꝝ que ſunt in circuitu coꝛpoꝛum.

Jaco. ✠ Pꝛimo nõ q̃ hic Gal'. exẽplificat tria gña apatuz ad q̃ ſequunf oppil'ones:ꝺãs p ꝫ alia itelligẽ:puta ſanguineũ ꝺñ ꝺixit flegmonib⁹. ẽ.n. flegmon apa ſanguineũ. 2° ꝺedit intelligi apa melicũ ꝺñ ꝺixit ſcliroſi. Et.n. ſcliroſis apa melicũ ꝺictũ a ſcliroſ qꝺ ẽ ꝺuꝛ. Deide ẽt ſtaticũ ꝺedit intelli ꝺñ ꝺixit inflationib⁹. Et p hec ſimplicia ꝺedit ꝛpoſita intelligere. Tacuit aũt choꝛica vt qdaz ꝺicũt:qꝛ iter cetera talia min⁹ apta ſũt cãre oppil'ones pp ſubtilitatẽ mãei choꝛice. Jõ talia nõ explicauit. Et p tractatum de egritudinũ ꝺñia itelligit libꝝ ꝺe accñti ⁊ mozbo. C2° nõ q̃ illa pticula q̃ꝫ ad modũ exteꝛioꝝ ꝺuplicẽ ꝑt hic itell'm. Pꝛim⁹ intell's eſt vt p tumoꝛes itelligam⁹ inflationes:ſiue ſiũt apata:ſiue nõ. Scõs vt intelligam⁹:apa qꝛ p tumoꝛẽ ⁊ apa exñs i vno mẽbro põt cãri oppil'o:vt in vicinis circũſtãtib⁹ ptib⁹:qꝛ. ſ. ꝛſtrigẽdo circũiacẽtes ptes cãnt oppil'onẽ. C3° nõ ex ꝺictis in lr'a colligi m'tas ſpẽs egritudinuz:tad q̃s ſequunf oppil'ones. Pꝛima apa ſanguineũ ſtaticũ ⁊ melicũ ⁊ raro choꝛicuz. 2ª eſt malitia ꝛpl'onis vt frida ꝛpl'o ꝛſtringendo venas ⁊ ſpiſſitudo ⁊ attenuãdo ꝛcauitates viaꝝ p q̃s ꝺz expulſio fieri. Siſ'r hũida relaxãdo ꝛcauitatẽ vt ps ſup ptẽ coincidat. Siſ'r mala ꝛpl'o ficca faciẽdo coꝛrugationẽ ⁊ ꝛſtrigẽdo ⁊ terꝛeſtrificãdo mãs vt nõ valeãt ꝛueniẽter p venas ⁊ vias currere. Mala ẽt ꝛpl'o calꝛa poſſet hꝫ multũ p accñs facẽ liq̃faciẽdo hũiditates cõgelatas ⁊ faciẽdo eas p recepta la fluẽ ⁊ replere ⁊ oppilare. Et malitiã cõpl'onis ficce tetigit oũ ꝺixit. deficcãtibus imoderatis. ⁊ ſpẽs egritudinũ cauſantium oppil'onẽ eſt malitia figure ⁊ hꝫ ſatj pz. 4ª eſt tumoꝛ exñs in alio mẽbꝛo 5ª ſpecies eſt poꝛus vel veruca: vt in oppilatione carnoſa aut poꝛus generatus per cõſolidationẽ mẽbꝛi ſpmatici in poꝛo ſarcoide contigit quemadmodum faciunt volentes curare accipitrem de podagra. frangunt.n. tibias eoꝝ ⁊ poſt replaſmãt vt poꝛus generatus impediat fluxum oppilãdo.

154 ¶ Et quando componuntur iſte res adinuicez ſunt ſpecies ſignificationiſ ſm illud quod medicantu multe ꝺiuerſe.

Ualy ¶ Hec eſt cõcl'o toti⁹ ei⁹ qõ expoſuit i hꝫ q̃ ſigñatio ſũpta ex nã egritudis eſt debilis ⁊ deſpecta p cõpationẽ ſigñationis ſũpte ex nã mẽbꝛi:⁊ refiduũ ei⁹ ẽ itell'm qõ ipe mꝫmerauit in illo. Manifeſtũ ẽ igif p illud qõ ꝺixit qꝛ opꝫ vt ponas ſpẽm i oi egritudie cõpoſita ex ſpẽb⁹ diuerſis. Nã ſi egritudo ẽ cõpoſita:aut fit ab egritudine alia ⁊ eſt cũ ea illa egritudo timoꝛoſa ꝺonec cogaris ꝓmittere ptẽ curationis ⁊ poſtponere ptẽ ei⁹:tũc ẽ medicatio pluris cõpõnis. Et melioꝛ medicoꝝ ẽ cui⁹ eſtimatio artificialis in hꝫ eſt ꝓpinqoꝛ vitati. Et nõ ꝑpaf illud niſi cũ multitudine ſtudij in opõne h⁹ artiſ ⁊ bonitate ſcie ꝑcedẽtis p ingeniũ ſanitatis. i. megarbegni:⁊ reliq̃ q̃ ſũt neꝯia in arte medicine:⁊ pp illud oꝛ vt medic⁹ fit rememoꝛãs ſoiatio nis bone velocis ſolertie ſani itell's bone viſionis.

Medicoꝝ melioꝛ qꝫ.

Laurẽ. ¶ Qꝫ ſi inuicem quidem taliuz mozboꝝ imꝫplicantur indicationes varias obtinebunt.

Leoni. ¶ Qꝫ ſi nonnulla ex ꝓxime ꝺictiſ inuicem cõꝫplicentur: varias hꝫabebunt indicationes.

Antiq ¶ Si ꝺo adinuicem eoꝝ que ꝺicta ſunt ample ctunf alique: oſtenſiones hꝫabebunt varias.

Jaco. ✠ ¶ Pꝛio nõ iſta lr'a ꝺuplicẽ põt bꝛe itell'm. Pꝛim⁹ eſt ſi plura pꝛedictoꝝ puta mala cõpl'o cũ mala figura ⁊ apate cõiungant in faciendo oppilationẽ: intentiones curatiue erũtvarie. Scõa ſi plura pꝛedictoꝝ. ſ. oppilatio cũ alia q̃ mozboꝝ iã ꝺictoꝝ cõponãf: tunc erũt intẽtiões varie vt ſupꝛa pꝛo parte ꝺictũ eſt. ⁊ vtraq; expoſitio eſt tolerabilis. C2° nõ q̃ ſupius tacta eſt cura male figure male cõpl'onis:⁊ ſic de alijs egritudinibus qb⁹ pẽdere põt oppilatio ꝓterq̃ de apate: ideo de alijs non fecit ſpecialem mẽtionẽ ſed ſolum de apate. Et nota q̃ hꝫ apa ſit mozb⁹ cõpoſitus ex ſoluta ꝛtinuitate mala cõpl'one ⁊ repl'one: vt ſupꝛa ꝺocuit Gal'. curare illas egritudines ſimplices. Quia tñ in cura apatis vt ſtatim patebit habetur alia intentio vltra intentiones illas ſimpliciũ egritudinũ. Jdeo Gal'. hic de apate ſpecialẽ fecit mentionem ⁊c.

155 ¶ Et ſufficit nunc nobis vt narremus rẽ vnaz quã ponam⁹ exẽplum quo ſignificef id qõ eſt ꝓter illꝺ:⁊ loq̃mur i toto illo ſermõe latioꝛe in hoc libꝛo de igenio ſanitatis. Põe ḡ q̃ traha tur ad aliqꝺ mẽbꝛoꝝ ſanguis mult⁹ ꝺonec tẽꝺanf vene que ſũt in eo:⁊ accidit ex eo tẽſio in venis magnis ⁊ in venis paruis que erãt ꝓus occulte a ſenſu: ꝺeinde fit q̃ apparẽt pp repletionẽ eaꝝ ſicut videmus illas venas apparere in oculis m'toties q̃s regebat albedo:⁊ foꝛtaſſe ẽt vene alie ſtrictioꝛes illis venis tẽꝺunf cã repletiõis eaꝝ:⁊ nõ apparẽt pp ꝛſtrictionẽ earũ. Et qñ illud eſt foꝛtaſſe reſudat ex venis ali-

qd ꝛ effudik ad loca vacua q̄ sunt iter ptes me/
broy:ꝛ fit qō currit ad ea res pua ꝛ euacuatur.

Haly ¶ Exposuit Hal'. in ℔ sermōe ēlitatē gīationis apatis. s. q̄
liter gīatur apa in corpe. Docet g̃ p illō spēm figīatiōis
sumpte ex apate fm gnōnē suā deinde oñdit qlr fiat ℔ si
gnificatio diuersa p diuersitatē mēbroy. Fit g̃ totū qō ip
se dixit in hac dictiōe exūs exēplū de quo ipse extimat q
sufficit ci in figñatōe sup illud qō nēcium ē i medicatiōe.
Iste g̃ sermo ē pn̄m ptiū exēpli. Et apa qdē gīat i mēbro
fm hūc modū qñ accidit malitia opl'onis in qbusdā mē
bris aut ipellik ad ea supfluitas ex mēbro fortiore eis. ꝛ
qñ nō pt ℔ mēby expellere eā a seipso stat supfluitas i eo
ꝛ fit ex illa apa in mēbro in vna gīationis eius que ē in
mēbro vt attrahat ad mēbrū sanguis. Si g̃ nō est in san
guine ex humoribꝰ aliqs vincēs magis apa gīat sāgui
neū: ꝛ ē qō noiat flegmō. Et si magis ē vincēs choľa ru.
sup sanguinē: gīat ex ea apa qō noiat herisipila. Et si ē
magis vincens humor melicus gīat ex eo apa duy. Et
si est magis vincēs flā gīat ex eo apa molle. Et si est vin
cens ex eo choľa ni. aduста vehemētis adustionis: gīat
ex ea cācer. Et si est sanguis grossus flaticus inflāmatus
vehemētis adustionis gīat ex eo apa qō noiat carbo ꝛ
carbūculus: ꝛ ē illud qō appellat antrax ostracū aut te
steū. Et fm ℔ exēm diuersificant nāe apatū ꝛ pustulay q̄
in cute apārēt: est ēt dispō hec. Deinde si qñ sanguis tra
hit ad mēby iplenē ex eo vene magne ꝛ vene pue donec
pueniat ad minores puas vēas q̄ sūt in eo: tūc qñ vene fi
unt plene vt vř reludat ex poris eay ad illud qō est i cir
cuitu eay ex locis vacuis qō iplet ēt illa loca vacua que
sūt inter ptes mēbri: tūc fit ex aggregatione illi⁹ apa. Si
g̃ accidat vt phibeatur eius expiratio accidit inde vna
duay rey: aut vt infrideť: aut vt putrefiat ꝛ igneat: g̃ ag
gregat saniē. Et curatiōis ei⁹ sūt due vie. vna eay ē gīa/
tionis phibitio: ꝛ illō fit añ cōplemētū ei⁹ gīatiōis. ꝛ al
tera ē digō ei⁹ post cōplementum gnōnis. Et Hal'. qdem
memorat i pmis vie q̄ ppat phibitio gnōnis ei⁹ donec ñ
aggregeť sanies: ꝛ nō accidat ab eo apa aliud ſiē febris
sequēs collectionē saniei in apate magno ꝛ dicit.

Flegmo
nis cā ꝛ
herisi/
pile: ꝛ
cācey ꝛ
alioꝝ
apatuꝝ
cause.

Laurē. ¶ Ac sufficiat super vno veluti exemplo facere
oratiōnē. Nam de his oibus in libro de curā
di via ꝛ ratione latius ppessum iā est. ¶ Subij
ciatur ergo sanguinis multitudinē cuidā par/
ti affluere: ita vt vasa in parte illa extēdanť: nō
maiora: solū sed ēt minora q̄ antea effugiebāt
visum: nunc apparentia qz repleta fint: quēad
modum in oculis perspicue cernitur interduz
pp albedinē tunicle: ac par ē: vt alia vasa que
nō videntur extendanť repleta: nondū tamen
apparētia ppterea q̄ exigua sunt. Sane mate
ria resudās ex vasis effundiť: aut ēt aliqd effu
sum iā est ad interceptas sedes inanes.

Leoni. ¶ Sufficiet aūt in vno exēplo habuisse sermo/
nem: quoniam de oibus in libris de arte curā
di plenius sum⁹ exequuti. Supponať cuipiaz
particule multitudinez sanguinis influi: adeo
vt intendanť in ea vene nō maiores tm̄: sed ēt
parue que prius sensum effugiebant: nunc ꝺo
iā plene visu cōprehendunť: sicuti plerūq̄ in
oculis ob tunice albedinē mānifestissime patet.
Par si gdē ē: q̄ ꝛ alia vasa que latent sensum:
iam plena distendantur: nondum ꝛ ipsa ob
puitatē visui manifesta: ꝛ iam periculuz immi
net: ne quod ex vasis exsudat: ad spacia vacua
que in medio sunt effundatur: aut ne iam pa
rum aliquod fit effusum.

Anti. ¶ Sufficiet autem manifeste vt in vno exēplo
faciamus oratiōnē. amplius. n. de his oiby in
terapēticis dř litteris. Subiaceat igitur in exē
plo alicui influere parti multitudinez sanguis
vt distendanť que ℔ partē sunt vasa: non ma
gna solum sed ēt parua prius effugienti visio/
nem. Ex plenitudine ꝺo nunc apparētia quē/
admodū in oculis videtur manifestum aliqñ
pp albedinē tunice oculoy. Conueniēs ꝺo est
alia vasa mioza his q̄ dicta sūt vasis distēdi re
pleta nōdū ꝺo ea apparere ppter paruitatez:
ꝛ periculū est effundi aliqd magnuz resudans
ex vasis in eas que in medio sunt regiones va
cuas aut effusum iam esse aliquid paruum.

Jaco. ✠ ¶ Primo nota a apa q̄ñq̄ ē in fieri q̄ñq̄ in facto eē. Tūc
dř in fieri qñ ps māei apatis est fluxa ꝛ ps i fluxu. Tūc
ꝺe in facto eē qñ tota fluxa est. Ad ppositum notificauit
nobis qñ apa ē i fieri qm̄ cognito fieri facile cognoscit fa
ctū eē apatis. ¶ 2° nō q̄ p apa debem⁹ intelligere mo/
bū cōpositū. s. aggregatē ꝛ hūtē in se malā opl'onē malā
cōpōnē ꝛ solutā ꝛtinuitatē. Verbi gra mā pternāl'r fluēs
ad digitū tuū calida exūs dilatat porositates digiti ꝛ ape
rit eas ꝛ sic soluit ꝛtinuuz pternāl'r. Calefacit ēt sic facit
malā cōpl'onē. Et cū hoc efficiť digit⁹ male figurat? : qz
ibi est mala ppoztio. ✠ Ex quo seqť p q̄ fm rei vītatem
apa nō est mozb⁹ vnus: ſz est plures mozbi adinuicez in
eodē mēbro cōpositi. ✠ Pz 2° q̄ si dř vnus: ℔ est ipropie
ꝛ p attributionē ad vnā cām a q̄ dependet: vel ad vnā ope
tionē quā ledit ꝛ eādē: vl' ad res ad ipm̄ declinātes. Pri
mo mō maxie dř apa mozb⁹ vn⁹ qz dependet ab vna cā. s.
ab ipa mā fluxa vel fluēte. Nō aūt dř vn⁹ scdo mō ſz pos
simus illud imaginari. Nec adhuc oīno tertio mō. ¶ 3°
nō q̄ Hal'. in lřa tāgēdo modū gīationis apaţ notificat
ei⁹ cām tā apātē q̄ ꝺiunctā. Tā. n. apis est mā fluēs in ve/
nas magnas ꝛ adhuc puas: qz ñē apatio nisi ab ipsa col
lecta in porositatibus mēbri. Et hāc tetigit Hal'. cū dixit
Subiaceat in exⁿ alicui pti fluere ꝛc. Tetigit ēt cām ei⁹
coniūctā. s. cū tetigit cām effusaz ad porositatē mēbri q̄s
itelligit p eas q̄ in medio sūt regiōes ꝛc. Mā. n. in porosi
tatibus mēbroy ꝓtēta est cā cōiuncta apatis: vt pz. ¶ 2°
nō q̄ duplř cōtingit apa in aliquo mēbro gīari. Primo
p viā defluxus. Scdo p viā paulatine ꝺgestiōis. Primo
gīat defluente mā ab vno mēbro ad aliud: ſiē ſi fluat sā
guis aut choľa ad oculū ꝛ ipm̄ apet mō iā dicto. 2° gīat
vtute imutatiua nutrimenti debilitata ꝛ expulsiua super
fluitatū: qz in mēbro cōgestiis ꝛ ꝺgregatis multis supflui
tatib⁹ paulatine in aliq̄ mēbro mala opl'o ꝛ mala ꝺpo p
uenit. Ad ppositū solū ℔ tetigit modū gnōnis apaţ pviā
defluxⁿ pp duo. Prio qz multo frequēti⁹ ꝓtigit talř apa
gīari. Scdo qz cura apatis gīati p viā defluxus est ma
gis artificialis: ꝛ plures in se concludens difficultates
quā gīati p viā cōgestionis. Dis. n. intentio habenda in
cura apatis gīati p viā ꝺgestionis habenda est in cura/
tione gīati p viā defluxus sed nō eꝺ: vt patebit infra.

¶ Dico ergo q̄ huius egritudis curatiōis ītē 156
tio nō ē nisi eūo: ꝛ melius ꝛ manifestiⁿ est vt di
cam

eam eūonem ptis eius q̄ est in mēbro: qm̄ hec
egritudo nō accidit nisi ꝓpterea qm̄ mēbrum
est repletum repletione superflua.

Haly ¶ Jam dixit in eo qō preterijt q̄ canon in medicatione re
pletionis superflue est euacuatio eālis: ꝛ nos ostēdimus
cām hmōi sermonis: pp illud ergo dixit in hoc sermone
eūonē partis eius qō est collectum in mēbro.

Laurē. ¶ Hui⁹ igiť affectio intētionē hēbit eūonē. Cū
q̄ affectio fit: qz ps imoderate repleta fuerit.

Leoni. ¶ Hui⁹ qdem affectus sanatio intētionē habe/
bit eūonem: aut (vt manifestiori vocabulo vta
mur) abuacuationez: siquidem morbus erat
imoderata partis repletio.

Antiq. ¶ Huiusmodi ꝺo passionis curatio hēbit qui
dem ꝺsideratiōnē p eūonem: aut ꝺo dicamus
manifestius ex parte eūonem: qm̄ passio erat i
eo q̄ repleta esset pars immoderate.

Jaco. ✠ ¶ Primo nō q̄ in tota ista parte vsq̄ ad illā. Si g̃ fue/
rit totū corpus: inuit Hal'. vnā distōnem ꝛ plures subdi/
uisiones. ✠ Prima distō q̄ mā apatis pōt duplř eūari a
pte. Primo p recursum. 2°p partē illā: ꝛ dř per tractū. Pri
mo p recursuz intelligere debem⁹ retrocursum: qz. s. mā
fluit ad itus vñ refluxit. Exēplūmi: vt si mā fluat a bra/
chio ad manū ego faciā ipsam eꝺ redire. Exēplū scōi: vt
si incisa pte patiēte per illā extrahat apatis mā: tūc enim
eūatur per partē patiētē. ✠ Prima subdiuisio est q̄ p re/
cursum ꝺtingit mām eūari triplř. Primo per pulsum. 2°
p tractū. 3°p trāsitū. Et per pulsum itelligere debem⁹ qñ
remouet mā a loco apatis per repcussionē: que. n. repcu
tiunt videnť ad oppm̄ pellere mām apantē: vt oleū rosa/
tum. Per tractū aūt qñ in latere oppositō vel diuerso lo/
co apato ad locū non apatū: vt in optalmia si ponerētur
vētose sup collo vel spatulis cuz scarificatione vel fine q̄
mām optalmie ad locū oppom̄ traherēt ꝛ ab illo diuerte
rēt. Per trāsmissuz aūt fit remotio qñ pticula patiētis in/
tāū ꝺfortat ꝛ fortificat q̄ ipsa reddiť potēs ad transmu
tādū mām a se ad alia mēbra. mēbra. n. fortia trāsmutāt
supfluitates ad debiliora loca plus: vt ꝓpmi. ca. de mē
bris. ꝛ q̄ꝓmi pluries. hoc aūt maxime pficiť cū stipticā/
tib⁹. Et nō q̄ ēt ꝺcurrūt qñq̄ hec oia vel plura illoy siť.
✠ 2° subdiuisio est q̄ eūo p partē: aut fit sensibiľr: sicut cū
saniat mā et p exiturā expelliť aut insensibiľr resoluiť: ꝛ
hoc satis pz. ¶ 2° nō q̄ ideo apati cōuenit eūo per recur/
sum. s. replēdo: aut trahendo ꝛc. qz p repulsum prohibeť
augmētū apostematis: qz. s. mā q̄ fluet ad apa ꝓhibeť a
fluxu. Etiā qz mā spargiť ꝛ nō colligiť in cupū: ḡre semp
mā ēt min⁹ potēs nocumētum iferre. Etiā qz tūc a calo
nāli habiliuz ꝛ facili⁹ resoluiť: sicut loxica fortiⁿ portatur
qñ hō iduit eā q̄z si ipsaz totā in vna massa simul hō por/
taret. ¶ 3° nō q̄ ſz ita sit: non tm̄ in q̄libz casu cōperit hō re
percussio. Immo plures sunt qbus ipsa i nullo tpe apa/
tis est fiēda: ſiē si mā faciēs apa ēēt venenosa: aut ēēt ex/
pulsio ad emūctoriū loco alicuius ꝓncipalis mēbri ne re
uertatur mā ad ꝓncipale mēbruz. Tertio ēt qñ apa esset
creticū: puta cū fit crisis per viā pmutationis. In istis. n.
casib⁹ nō licet euacuare vel remouere mām a pte p recur
sum vt satis pz intuēti. ¶ Ex qbus pñt solui aliq̄ dubia.
¶ Pri^m ou^m. Non vī q̄ liceat p recursum aliqñ eūare: qa
non ſz ab ignobili mēbro ad nobile mēbrū expellere: er/
go. pz ꝓna: qz mā recurrēte ipa fluit ad interi⁹ mēbrū qō
est nobilius exterioni. ✠ Ité per talē recursuz nō pōt mā
ad benignū reduci: ergo ipsa est potius euacuāda p ptez
q̄ taliter repcutiēda: ꝛ per ꝓnā ꝛc. ¶ 2^m ou^m. Quia nō vī

q̄ materiel faciētis apa possit fieri eūo per recursum: qa
mā faciens apa est in poris imbibita: sed talis nō vī pos/
se repelli: ergo ꝛc. pz ꝓna ꝛ añs fiť. Si. n. posset ꝛc. vī q̄
in cura apatis non plus in pn̄o q̄z in alijs tēporibus cōpe
rēt repcussiua. Et hoc idē vī sonare Hal'. intentioni ife
rius. ¶ Ad p^m istoy dř q̄ duplř dicit aliqō mēbrū igno/
bile. Qōdā qō ꝓcipue inuētū est ad recipiēdū superflui
tates ꝛc. vt emūctoria: ꝛ tali mēbro versus alia non licet
repellere. Qōdā ꝺo est qō nō est ꝓcipue ad ℔ finaľr de/
putatū: vt oculus ꝛc. ꝛ a tali licet bñ qñq̄ repellere: pre/
terq̄z in duob⁹ casibus supradictis. ¶ Ad 2^m dř ꝑ q̄ non
fit repcussio finaľr ad hoc vt mā que est cā apatis cōiun/
cta remoueať: ſz vt mā que est cā añs ꝓhibeat fieri cōiū
cta: qō fit tractu pulsu cū frigidis ꝛ trāsmissione cū stipti
cis vt supra dictū est. ✠ Ex quo pz pp qd acetū repercu/
tit mās grossas ꝛ attrahit subtiles. Verūtñ nō est negan
da qn mā que est cā apatis cōiuncta possit ad iteriora re
pelli: qm̄ multo maior apparet distātia inter mām facien
tem pleurefim ꝛ loca secessus: que tñ qñq̄ per fluxū ven
tris euacuātur vt colligi pōt. 10. ꝛ. 18. ēt in plibus locis.
Ité qz mā exūs iuxta curim pōt expelli per fluxū vētris.
Ité mā hypostasis expellitur per vīnā que tñ fm pluri/
mos deciditur a digone q̄ fit in mēbris. Ité pro isto facit
auctoritas Hal'. 11. terapētice: ꝛ Haly cōmē. 6. Ité arguit
rone. sit. a. particula que facta est debilior. b. per viā de/
fluxus recipit. a. b. supfluitates que iā sunt in porositati/
b⁹. a. pticule ꝛ ponať. b. debilior ꝛ. a. fortior: ꝛ sequeť q̄
a. poterit ad. b. suas mittere supfluitates: ꝛ per ꝓnā ꝛc.
Ité tūc vnum apa nō ꝺtingeret ad aliqō permutari: nec
fieret apatis delitescētia subita ꝺtra experiētiā. Etiaz se/
quitur q̄ nō solū quatuor sunt modi curationis apatum
. s. saniatio: iduratio siue sclirosis: ꝛ pmutatio: ſz possum⁹
dicere q̄ reddať ad resoľonē vel pmutationē: qz pmutať
mā de mēbro: vel qz repulsa resoluiť. ✠ Ad auctem ꝺo
Hal'. dř nō voluisse Hal'. illa nō posse repelli: ſz voluit q̄
non ita babiľr ꝛ q̄ nō omni tpe fienda est repulsio: nō tñ
q̄ mā grossa viscosa in porositatib⁹ mēbri infigať vt nul
latenus qñq̄ possit repulsio fieri: mā tñ existente subtili
que nō multū infigatur oppm̄ posset euenire.

¶ Eūatio illi⁹ supfluitatis sanguis fit nēcio: aut 157
ita vt redeat retro: aut ita vt currat ex mēbro in
quo est egritudo. Et reditio ei⁹ retro fit: aut ita
vt ipellať: aut ita vt attrahať: aut ita vt currat p
duas cristis q̄s narrauim⁹: aut p eas oēs.

¶ Necesse est excremētū euacueť aut recurren/ Laurē.
do aut per ipsaz affectā partem. Recurret igiť
aut pellendo aut trahēdo aut trāsinittēdo aut
aliquo hoy aut oībus modis eūando.

¶ Necessariū igiť est: vt aut supfluitas retro/ Leoni.
cedēs eūetur: aut p ipsam patiētē pticulā. Re
trocedet āt: vel ipulsa: vel attracta: vel trāsmis/
sa: vel hoy vno aliquo modoy: vel oībus.

¶ Necessariū aūt est: aut p recurrēs eūari super Antiq.
flū: aut p ipsaz patiētē ptē. Rursuz igiť recur
rat: aut p pulsuz: aut per tractū: aut p trāsmis/
sum: aut fm aliqō hoy: aut fm omnia.

¶ Declarauit Hal'. per hūc sermonē q̄ euacuatio ptis ei⁹ Haly
qō collectū ē ex sanguie in mēbro firmato fit p duas res: Sāguis
quay vna est vt reducať donec redeat ad illud qō ē post collecti
ipm: ꝛ altera est vt euacueť ex mēbro ipso siē sunt si pfore vno mē
tur mēbrū apostemosuz ipm. Deinde dicit reditionē san bro eūo
guinis ad illō qō ē post ipm: ꝛ dicit q̄ redit ita vt ipellať oupl'r.

ad posteriora: aut ita vt attrahat: aut ita vt currat panla
Impul/ tim: aut p uas ex istis trib⁹: aut p res eas oēs. Et mani
sio quo festū ē q̄ ipulsio fit aut p ɔfortationē mēbri cuz medicis
z attra/ apocrusticis. Et q̄ attractio fit aut p vēnosas: aut p medi
ctio. cinas attractiuas: aut p flōmiā ex latere diuerso.

158 ¶ Et eūatio eius ex mēbro in quo est egritudo: alia est que fit per viā manifestam sensibilem: z alia est que fit ita q̄ subtiliat donec fiat vapor.

Laurē. ¶ Per ipsam ɔo ptē euacuabit aut perspicue z euidēter aut in vapores extenuatum.

Leoni. ¶ Per locuz ɔo patientem euacuabitur: partim quidez manifeste: z sensibiliter: partiz ɔo in vapores resoluta.

Antiq. ¶ Per ipsam autē que patitur partē euacuabitur: hoc quidē manifeste z sensibiliter: hoc ɔo per euapoationes extenuatum.

Valy ¶ Postq̄z dixit vnā duarū rerū q̄bus eūat illud q̄ colle/ctū ē i mēbro: z est id p q̄ redit sanguis retro vel ad po/steriora sua: dic̄ ēt in .b. sermōe illō p q̄ eūat sang. ex ipo loco leso: z dicit q̄ illō fit duab⁹ reb⁹: q̄z vna ē apparēs manifesta sic̄ carraxatio z aptio z flōmia: z altera est oc/culta isensibilis: sic̄ opō medicinaz q̄ subtiliāt sang. oēc fiat vapor q̄ resoluit ex pozis mēbri. Jā. n. docuit q̄ fit nā apatis z accepit ex ea signationē sup .b. q̄ oz vt eūet illō q̄ collectū ē in mēbro p duas res tm̄. vna eaz ē vt sang. redeat ad posteriora sui: z altera ē ita vt euacuet ex ipso mēbro. Et p illud declarat post hoc qualiter diuersifica/tur hec signatio ſm medicationē pp repletionē z dicit.

159 ¶ Uerūtn̄ q̄n totū corpus repletū est: tunc non oz vt euacues supfluitatē ex mēbro in quo ē egritudo. q̄d est: q̄ si tu coneris vt pfores ipz donec egrediant superfluitates ex ipso: z eūes ipm eūone manifesta sensibili accidet in ipso p illud dolor: z attrahet cā illius doloris ad ipz mā plus. Et si tu coneris resoluere illā supfluitatē cuz medicinis calefaciētibus: attrahet ad ipsum per caliditatē ipsaz medicinaz plus q̄z fit illud q̄d resoluit ex eo. Et si coneris etiaz vt cogas illā rē que currit ad mēbz vt redeat: nō recipiet illud corp⁹ pp repl'onē suā. Propter istas ergo duas res simul oz vt eūetur corp⁹ totū: deinde attrahitur illud q̄d ex eo currit ad mēbrū ad loca ɔzia ei. Cū ergo feceris illō tūc conare in primis vt ipellas ex illo mēbro supfluitatē retentā in eo: deinde conare post illud eā resoluere. nā euacuatio eius tunc obediet ti bi cū facilitate: qm̄ est tūc cū meatib⁹ latioribus.

Valy ¶ Docet in hoc sermone Hal'. qual'r diuersificet⁹ modus fignificationis ſm signationē. Et ex illo est q̄ tardat cura tio egritudis donec cōpleat curatio ei⁹ q̄d est añ ipsaz: z oñdit illud p viā resol'onis p questiones. q̄d est: q̄ ponit apa in corpe exēplu. Deinde dicit. Si tu curas apa ipm attrahes sup infirmā malitiā magnā. Nā si tu conaris vt eūes mēbrū eūone sensibili sic̄ si pfores ipz z ex ipso eua cues supfluitatē segtur opōnē tuā hāc dolor vehemēs p hoc q̄ tu frāgis ptē mēbri: z dolor attrahit ad ipz ex cor/pore mām q̄d ē plus q̄z illō q̄d eūasti ex eo p pfortationē. Et si tu conaris vt eūes ex ipso eūone occulta a sensu: z

ponas sup ipm medicinas calefaciētes vt fiat illud q̄d ē in eo vapor q̄ resoluit ex pozis: trahūt ad eū ille medicie calitate sua ex corpe mām q̄ erat plus q̄z illud fit q̄d eua cuat. Jā g̃ est mōstratū p .b. q̄ nō opz vt curet apa corpe repleto cū eo q̄d eūat mām ex ipso mēbro. Et ipse oñdit q̄ nō opz vt reducat ad posteriora z dic̄. Q̄d si coneri ēt vt reducas illud q̄d currit z collectū est in mēbro donec redeat ad posteriora sui nō recipiet illud corp⁹ pp repl'o/nez suā. Postq̄z g̃ docuit q̄ eūo eius q̄d collectū est in mēbro non est nēcia corpe repleto: dixit ſm semitā ɔnis: pp ergo istas duas res. s. q̄n iā destruunt due res q̄b⁹ eua cuatur sanguis ex mēbro: quarū vna est reductio san. ad posteriora sui: z altera est eūatio eius ex ipso mēbro. di/xit opz vt eūes totū corpus in ɔmis. s. ppea añ oēm rē: z eūa totū corpus donec eius repletio remoueat: aut per flōmiā si pos'e est illud in eo: aut p ventosas sup cauillas: aut per medicinā soluētē humorē nocētē: aut p fricatio/nē z exercitiū ſm q̄ exigit illi⁹ dispō. Postq̄z ergo ces/sauit a dec'atione eius dixit ēt: z opz post eūonez corpis totius vt attrahas illud q̄d currit ad mēbrū ad loca alia ɔzia mēbro. nā per illud ꝓhibebis cursuz ad mēbrū q̄s sanguis fit currēs ad mēbrū diuersum. Cuius est exēplū: si apa est in manu dextra attrahat san. ad manū sinistraz z ɔzio. z si est in pede dextro: trahe sanguinē ad pedem sinistrū z ecōuerso. z si est sursum: trahe san. eius inferiꝰ ex latere q̄d est in directo ipsius. z si est ante: trahe sang. retro z ecōuerso in alijs oibus si'r. nā postq̄z eūas corp⁹ totū q̄s facis attractionē diuersam: resoluit mā z probi/betur attractio z effusio ad mēbrū ipm. Inqt ergo: cum ergo cessaueris ab hoc toto: redibis tūc ad mēbrū ipm z incipe ita vt coneris reductionē san. donec redeat ad po/steriora sui. cū ergo cessaueris ad hoc: conare post illō vt resoluas illud q̄d remanet i eo de sanguine. Inqt z illud q̄d facies ex istis duob⁹. s. reductōe san. retro z resol'one ei⁹ q̄d remāsit ex eo: obediet tibi cū facilitate: q̄m meat⁹ facti sunt latiores: z corp⁹ recipit illud z nō remanet mā quā attrahas ad ipm. Cōsidera. g̃ qual'r accipis cura/tionē apatis ipsius pp repletionē corporis donec ꝑcedāt eā due spēs curationis: quaz vna est eūatio corpis toti⁹: z altera est reso'o māe cū attractione diuersa. Et Hal'. q̄ dē determinauit postq̄z ipse docuit illud per q̄d fit: illud per q̄d fit eūatio san. ex mēbro ipso z dicit.

¶ Si igit totū corpus fuerit repletū p ipsuz af/fectū locū euacuare minime ɔuenit. Si. n. inci/dēdo: ac secādo euidēter eūemus: inferentes dolorē plus māe attrahemus ꝓpter dolorez. Si ɔo calefaciētibus discutere aggrediamur: trahemus p calorē magis ad affectā partē q̄z discutiamus. Q̄z si rursus libeat cogere: vt mā q̄ fluxit recurrat: corp⁹ vtpote plenū nequaq̄z admittet. Ut ergo ambo hec fieri possint totū corpus eūare opz. Aut oino auocare ad aliuz locū materiā que in partez affectā influit: atq̄ ita efficiēdum vt de parte affecta prius expella tur quo fieri potest per loca ampliora. Nam euacuatio promptior est.

¶ Si igit vniuersuz corpus plus equo plenuz fuerit: p patiētē locū minime eūandū. Nam fi scarificationib⁹: aut sectionib⁹ sensibilr eūabi/mus: plus: rōne excitati doloris: attrahemus. Si ɔo calefaciētib⁹ dispgere tentabimus plus

erit id q̄d vi caloris ad partē attrahet: q̄z dissi/pum. Q̄z si in eo elaborabimus: vt q̄d iflurit re trocedat: corpus plenū non admittet. Ad hec igit ambo totū corpus eūare opz: aut oino ad ɔzia loca retrahere: q̄d patienti pticule influit: quo pfecto ope prius a pte repellēdū: mor di/spergēdum. Quāto enim per minora fit tanto expeditior est euacuatio.

Antiq. ¶ Si igit fuerit totū corpus plectoricū: nō opz p ipsaz ptē patiētē eūare. Si. n. carraxationib⁹ z incisionib⁹ sensibilr eūauerimus ptes dolen tes attrahem⁹ pp dolorē ampli⁹. Si ɔo calefa ciētibus diaphoresim aggressi facere fuerim⁹: trahemus per calorē amplius in partē patien tē q̄z diaphoresim faciamus. Si ɔo velimus recurrere cogere q̄d iflurū ē: nō recipiet plenū corpus exūs. Ad vtraq̄z igit hec opz eūare to tū corp⁹. Aut ɔzio trahere oino ad alias regio nes q̄d est iflurū patiēti parti: hoc. n. patiēte re pellere a pte pus: deide diaphoresiz facere ag/gredi: paratior. n. euacuatio quāto p maiora.

Jaco. ✠ ¶ Primo nō q̄ Hal'. in hāc parte ꝓbat istā ɔnez. s. stāte corpis toti⁹ repl'one ante eūonē nō ꝙuenit fieri repcussio nē siue recursum māe vel eūonem per partē apatam: sed oz fieri totius. eūo. Probat hec ꝑ sic: ante totius eūonez nō pōt fieri libere eūatio per partē nec recursus: g̃ ꝛc. pz ꝙna. Assumptū arguit: q̄z nō eūatur per partē q̄z induce retur in parte fortior dolor z maior fluxus māe: z sic cre sceret apa: talis. n. eūo vel fieret p incisionē vel resolutio nē: z vtroq̄z mō seqtur maior attractio. Nec precursum: q̄ oēs vene ponunt replete: g̃ ꝛc. pz ꝙna cū añte. ¶ No/ta q̄ duplex est repletio. s. quo ad virtutē: z illa dī cacho chimia: z q̄ ad vasa z illa dī plectorica. De vtraq̄z est ver/dictū Hal'. lz de plectorica solū fecerat mentionē. ¶ 2° nō non solū esse verū dictū Hal'. si totū corpus sic mittens sit repletuz: sz ēt si determinata pticula fuerit transmittēs z repleta: sed dedit p .iii. aliud itelligi. ¶ 3° nō q̄ multe pñt esse cāe pp quas nō licet a pte eūare anteq̄z fiat totius eūo stante plectoria vel repletione totius. Prima est q̄ eūa/tio vīs oz p̄cedere pticularē: vt colligitur p⁹. 4. cap. de z q̄ z qual'r ꝛc. z ca. de regulis cōib⁹ ꝛc. eo q̄ p eūonem vl'em in cunctis mēbris ipsa meli⁹ disponunt ad pticula/rē minorationē recipiendā. Scōa cā q̄ in egritudine pē dēte a cā ꝑus opz cām abscidere: sz repletio totius est cā apatis: ergo illā opz prius remouere. Tertia cā est quaz inuit Hal'. in l'ra z est ꝓbatio ɔnis superius posite. ¶ 4° nō q̄ repcussio ꝓhibet ēt stāte plectoria pp multas cās. Prima ē q̄ tāgit in l'ra. Scōa q̄ exquo illa mā difficulter pellit piculū est ne ipsa retēta z ifrigidata indurē pp qō difficilior postea fit expulsio ei⁹. Tertia q̄ piculū ē i vir/tute nō potēte ipsam resoluere pp plenitudinē ne nimis putrescat mā illa aut currat ad aliqō mēbrum ꝓncipale. ¶ 5° nota qō approximādo resoluētia plus trabimus de mā q̄z resoluimus a pticula patiēte. ¶ Aut cōtrario tra/here. ¶ Primo nō q̄ ly aut. denotat ordinē z nō divisiun/ctionē. Alia. n. trāslatio hz ide: vult ergo q̄ isti actus sic se cōsequunt. Scilz ꝑ euacuare a toto. Scōo trahere ad ꝓriū. Tertio repellere siue repcutere. Quarto resoluere aut aliter per partē euacuare. Cui⁹ aūt ordis cā est: q̄ facta vl eūone euacuatis venis meli⁹ pōt mā postea ad ꝓriū trahi. Deinde ipsa tracta facili⁹ residuū repellit. mā enim quātitatiue a loco minorata repcussiua fortiꝰ operā tur q̄z postea ptialr repulsa: residuuz fortius resoluit aut saniatur vt satis pz in exēplo. Si fiat flegmon in pte ante riori capitis stante plectoria: ꝑ euacua ex vena mediana z extrahe magnā quātitatē sanguinis si vīs z etas per miserint. Postea flobothoma cephalicā: z pone vēsas sup spatulā cū scarificatione: deinde approxima repcussi ua. Ultimo approxima maturatiua: z tandē resoluentia.

¶ 2° nota nō ē intelligēdū q̄ ista in opere sibi succedāt: imo ꝓtingit plura istoꝝ simul fieri: sed postea q̄ vnuz al/teri succedere debeat hic est ordo seruandus. Uel dicere possumus q̄ hic est semper ordo intentionis. Oā autem plura illoꝝ fieri possint pz: q̄z vīs euacuatio non solum euacuat repletionem sed etiam qñq̄z diuertit vt in pluri/bus casibus faciliter declarari potest.

¶ Expulsio tua qua illud expelles a mēbro qō 160
currit ad ipm fit p .b. q̄ ɔstrigis z ifridas ipz: z ad venas ēt q̄ eūanē attrahit illa res q̄ eūas a mēbro infirmo: z iā oñdim⁹ illud i lib. de virtu/tibus nālib⁹. Et qñ tu eūas venas q̄ sūt in mē bro infirmo cū medicis stipticis: ꝙuertis illaz supfluitatē a mēbro infirmo ad illud qō ē post ipz. Et qñ tu facis illō: tūc si redit ad corp⁹ to/tū q̄d currit ex eo ad illō mēbz infirmū: tē bñ ē.

¶ Docuit Hal'. in hoc sermone qualiter repercutitur illud Valy
qō est in mēbro collectuz: vel colligitur donec redeat ad posteriora sui z dixit. Quoniā pars eius redit per attra/ctionem diuersam: quoniā attractio diuersa trahit illum sang. in venas ad posteriora eius. Et iterū quādo cōfor/tas mēbrum z qō in eo est ex venis cū medicinis que in/frigidant z stipticitatem faciunt impellis illud qō colle/ctum est in eis ex repletione ad posteriora sui: z redit il/lud cum facilitate: quoniaz ex eo quod est posterius eis ex venis euacuata est iam repletio: ꝓpter illud ergo re cipit illud quod redit ad ipsum: tunc si redit ad corpus totum quod currit ex eo ad illud membrum: tūc erit be/ne: z si non redit ad totuz illud indiget illud quod rema net ex eo vt euacuetur ex ipso mēbro. Et ipse hanc disposi tionem exponit secundam z dicit.

¶ Euacuabimus aūt de pte affecta: si reprima/mus aut refrigeremus. Sed ēt loca eūata ad se attrahunt. Idē enim libro de viribus nālib⁹ definitū iam est. Et trāsmittēt vasa corrobora/ta reprimētibus medicamētis. Si igitur cun/cta ita recurrāt res bene se habet. Laurē.

¶ A patiēte ɔo loco adstrigēdo: ac refrigerā/do repellem⁹: sz z exinanita loca attrahunt ad seipsa q̄cūq̄z repcutiunt. Hoc sigdē oñsuz est in eo volumine: in quo de potētijs nālib⁹ agit: z vasa ꝑterea vigore ex medicamīb⁹ adstringē tib⁹ addito: a se ad alia remittēt. ¶ Si igit hac via supfluū oē retrocesserit: bñ se res hz. Leoni.

¶ Repellemus aūt a patiēti pte si infrigidem⁹ z stiptica apponam⁹: sz eūata ipsa vasa qō repel/litur ad seipsa attrahent. ostensum. n. est z hoc per physicarū virtutū orationē z transmittent vasa cōfortata stipticis pharmacijs. Si igitur omne ita recurret: rursus bñ se habebit pars. Antiq.

✠ ¶ Primo nō q̄ frigida z stiptica repellunt mām a mē/ Jaco.

Universidad de Deusto Biblioteca

brō inducēdo in mēbro dispōnē oppositā ei per quā mē/brum recipit mās: qz debile z lapsum. sz frigida z stipti/ca faciūt dispōnē oppositā. Primo qz ispissant subaz mē/bri. 2° qz ofortant z ad aggregationē segtur ofortatio. 3° qz mās fluentes ingrossant vt nō sint habiles ad fluēdū ad mēbr. C 2° nō opationē que appellat trāsmissio vel trāsmutatio in hoc differt a repcussione. Quia p̄fit a v̄/tute mēbri: z sic q̄cūq; rectificāt cōplonē mēbri p̄t iuua re ad trāsmissionē. Sed 2° pficit magis a medicina z mō subie mēbri: sz aliqualr virtus ad ß ocurrat. C 3° non at tractionē fieri a cal'o vacuo z vtute vt p̄ p̄'doc'de vtuti/bus. ca. de ministrātib'. Nec āt attractio ad venas eūa/tas fit a vtute z vi vacui. A vtute qdē qz vene eūate z in anite attrabūt a mēbris ad ß vt ne det vacuū in vena z c̄. C 4° nō ex dicti Gal'. circa istā parte. Si igit oē z c̄. colli/gi posse mām apa facientē totā repelli: igit terminabit p solā repercussionē: aut per recursum fiet apa.

161 C Et si colligat in mēbro aliqd ex ea: tūc oz vt scias q illa res que colligitur in ipso est viscosa aut grossa: z pp illud figit z inuiscat z remanet ēt in mēbro: z fit difficilis eius resolo: z pose ē vt non sit ita: z est cā in fixione eius z pmanen/tia ipsi' in mēbro qō currit ex venis: z fit inter mēbra silūz partiū: z est hoza illa in q̄ necesse est tibi vt euacues illud ex ipso mēbro qn̄ tu po nis sup ipm qō est supza illud mēbrū medici/nas que expellunt illud qō currit ad ipsum.

Daly Sāguis remanē tis me/dicatio duplex.

C Declarat Gal'. in hoc sermone cās in remanētia ei' qō remanet in mēbro ex san. post reditionē eius qō redit ex eo ad posteriora sui: deinde docet medicationē ei' z dic̄. Si est san. qui remanet itra venas q̄ sunt in mēbro: tunc illud est qn̄ p viscositatē aut grossitudinē eius figit in ve nis minutis z inuiscat in ipsis: z fit difficilis eius resolo. Et si nō est intra venas: tūc cā remanentie eius in mēbro est: qz egredit a venis ß z semitā resudationis: z puenit i vacuis locis mēbro: filūz ptiū q̄ sunt in circuitu vena/rū. s. in carne. Postq̄ g̃ docuit cām in remanētia eius qō remanet ex san. in mēbro dixit: tūc necesse est tibi apud ß vt euacues illud ex illo mēbro: z nō coneris illud facere redire ad posteriora sui. Et qn̄ vis eūare illō ex ipso mē/bro: tūc pone in pmis sup illō qō ē supza mēbrū lesūz ex mēbr illō qō expellat illō qō currit ex eo ad mēbr. Nā si nō facis ß nō sis secur' ēt qn trahat ad mēbr san. aliūs per ß q eūas illud qō ē in eo ex eoipso z signāt p mēbra q̄ sunt sup mēbra ex qbus venit nutrimētū ad mēbrū.

Laurē. C Si qd aūt in parte remanserit: contjciendūz est glutinosūz existere aut crassūz. Promdeq; stipatū vehemēter. Quinēt fieri pōt: vt nequa q̄ tale sit: sed ad interceptas sedes effusūz. Jd igitur per locū affectuz euacuari necesse est ad/hibendo medicamenta repellentia.

Leoni. C At si aliqd fuerit in pte retētū: pjecturādum erit id: lentum: ac crassum existere: atq; ea ra/tione iam coactum atq; adstrictum: vt cū difficultate solui possit. Fieri āt pōt: ēt si nō ei' nāe sit: vt ad spacia q̄ i medio: sit effusuz: in quo casu tūc ad id veniēdū eē tps suadet: vt h̄ ipm qō reliquū est per patiētē locū eūemus: imponen/do supza iacētibus partibus ea: que influentez humorem repellēdi vim habent.

C Relicto vo aliquo supfluo in pte opz qdem signāri hoc glutinosum esse aut spissuz: z pp hoc cōpactū ee indissolubilr. Pōt igit z nō ta/le exns in eas q̄ in medio sunt regiōes effundi: tūc igit iā est tps venire ad eūandū illud p par/tem patiētē supponētes supza iacētibus parti/bus apocrusticas influentium virtutes.

✝ C Nota aliquo relicto in parte qō nec p tractū nec per pulsum pōt a loco apato remoueri: volēdo illud resolve re opz in circuitu partis patientis ponere repcussiua ad cautelā ne fi in parte patiēte esset derelictū aliud paratū ad locū apatuz fluere: illud fluere non pmutat: ne ēt per resoluentia ad partez trahatur. C Pri'''ou'''. Quia supza dictū est repercussionē fieri per frigida stiptica. Cōtra: q̄ aliqua fiūt repcussiua calida vt pz de absinthio z camo milla z silibus vt colligit 2° cañ. in pluribus caplis. C 2'''ou'''. Quia stiptica nō confortāt virtutē expulsiuaz eo q̄ expulsiua vigoratur calido. C Ad p'''dicit illud 2ceden do. sed Gal'. loqtur de repercussiuis approximandis i cā su posito. s. flegmone. Repercutiētia autez mās frigidas p̄t esse calida: qz nō per eādē partē repcutit medicina z calefacit sicut resoluit: vt oz videri loco allegato. C Ad 2'''oz q̄ stiptica ofortāt vtutē expulsiuā mediāte vmendo subam mēbro: sz calida in hoc faciant virtutez expulsi uam imediate tēperando complexionē. C 3'''ou'''. Quo/modo ptigit q̄ vna medicina attrahit subtile z repercu/tit. de hoc alibi vt de aceto p̄ de simpl'. medi.

C Euacuatio fit per pforationē z p medicinas resolutiuas: p̄cipue si estimas q̄ in locis q̄ sunt inter mēbra simliū partiū sit aliqd cōtētū.

C Porro euacuabis potissimū: si in locis iter ceptis cōieceris aliquid cōtineri sacrificando pariter ac discutiēdo medicamentis.

C Maxime vo eūabis: si i spacys itermedijs aliqd ptineri pjectura asseq̄ris: z scarificationū auxilio: z medicaminū q̄ viz hēant dispgēdi.

C Euacuatio vo fit maxime si ßm medias re/giones significet cōtineri aliquid p cararatio/nes simul z per pharmaca diaphoretica.

C Vult q eūo ipsi' mēbri fit per pforationē z medicinas resolutiuas. Et distinguit inter vtraq; z dicit q medicine resolutiue sunt magis iuuatiue q̄ pforatio: qn̄ resudat ex san. aliqd: z puenit in locis vacuis q̄ sunt inter mēbra cō silia. Et oñdit q pforatio administrat qn̄ nō pfert opatiō medicinaz resoluētiū: z qñ cōgregat apa saniē: z qñ esti/mat medicus q fi remāserit sanies putrefiet mēbrū velo citer. Properet ergo cuz pforatione anteq; accidat super mēbrū nocumentū aliqō maius: z intrat sub perforatio/ne scarificatio mēbri ipsius: aut appositio ventosaruz su per ipsum: aut flobothomia vene in ipso.

C Et medicinaz resoluentiuz oium cōplo cal'a est. Et ex opatione hui' cōplonis est mordica/tio qn̄ est supflue calitatis. Opz igit vt caueas in his locis vsuz medicinaz qbus est caliditas fortis: p̄cipue si mēbrū infirmū est procedens apparēs. nā si tu administras silia istis ex me/dicinis donec aggreges sup ipsum cū egritu/dine ipsius mordicationē: accidit i eo ex dolo/re res nō parua. Et ois dolor stimulat z attra/hit mām: ergo medicina cuz qua est caliditas equalis est que nō facit in hmōi membris do/lorem: z p̄cipue si est cū illa humiditas.

Daly C Iste sermo est intell's. docet. n. in eo q̄ medicine resolu/tiue sunt calide: z qz oz vt sit calefactio eaz q̄ calefaciūt mēbrū calefactio equalis: z qz opz vt sit cū calitate eorū equalis humiditas. s. humectās ēt: z caliditas qdē equa lis z humiditas equalis sunt inter quas z caliditatē mē bri z humiditatē eius est assimilatio: z sunt magis addi/te parū q̄ in quātitate partis gradus primi.

Laurē. C Sed cū oia medicamēta discutiētia calida vi ribus existāt: mordent quoties īmodice calida fuerint: cauendū igit est a nimis calidis maxi/meq; quoties affecta ps sūmotenus fuerit: nō paruz enim dolebit. Si locus simul fuerit affe ctus: ac mordeat: oisq; dolor irrat fluctiones. Modice ergo calidū sedat dolorem: maxime q̄ si humidum extiterit.

Leoni. C Sed qn̄ hec oia vires calas hnt: eiusdē vo tpature opē mordere qn̄ modū excesserit: ca/uēda ex eis sunt vehemētissime cala: ac tū p̄ser tim: cū patiēs loc' iter sūma fuerit: neq;. n. par uus excitabit dolor: si p̄ter p̄priū affectū insup mordeat: oisq; p̄ter ea dolor fluctiones cōmo/uet. Pō igit mediocrē calitatē obtīet: i his sen sus doloris nō inebit: atq; eo amplius oi dolo re vacat: si humidū extiterit.

Antiq. C Sed qn̄ diaphoretica oia calidis sunt virtu/tib': ei' vo crascos ē opus mordere qn̄ īmode ratius fuerūt calida. Obseruādū igit in eis ne oia sint nimis cala: z maxime si in superficie cor/poris fuerit mēbrū qō patit. dolebit. n. nō pa/rū si simul patit z mordet. Et ois dolor puo/cat reuma. Mediocriter igit calido anodino in his vtēdū est: z magis si humidū sit.

Jaco. ✝ C Nota q dolor est causa attractionis materierum ad cum dolentē multis modis. Primo qz virtute percipien te obiectum dolorosum vt remoueat eius impressionem transmittit sanguinem z spiritum ad locum dolentē. Se cundo qz inordinato motu supercalefacit spiritus. Ter tio qz in dolore inducta mala complexione in mēbro do lente debiliatur virtus mēbri: qz facilius recipit decur/rentes mās a circunstantibus mēbris. Et plura alia pos sumus iurta hoc imaginari. Quartū residuuz huius lit tere apparet vsq; ad illam lr̄am. Deinde vo.

144 C Et sufficit nobis medicia resolutiua quāuis nō sit fortis in resolone mēbrorū p̄cedētiū po sitorū in eo qō apparet de corpe. Pō si mēbra extrīseca egritudinē nō hnt z mēbrū qō idiget eūatione est in p̄fundo submersuz: tūc opz vt ofortet medicina resolutiua: z addat in calidi/tate eius: qn̄ nō sit securitas qn debilitet z de/struat virtus eius anteq; cōsequatur z perue/niat ad p̄fundū corpis: neq; timet super loca exteriora qbus occurrit ex ea nocumentū: qn̄ nō hnt egritudinē. Jta ergo cōueniēs res ē ex duob' modis simul in administratiōe medici/narū q̄ sunt calīores z acriores ppea q̄ mēbra appentia tolerāt eas: z mēbra iteriora idigent eis: z hāc signationē sumpsim' ex loco mēbri.

C Leterū sufficit discutere posita sommotenus Laurē. mām q̄ discutiēs medicamētū vehemens minime fuerit. Qz si sūme partes iperpesse pe nitus existāt. Pō aūt indiget euacuatione fue/rit in p̄fundo: intēdere atq; augere opz discu/tientis medicamēti caliditatē: qz periculuz fo/ret: ne p̄rius exoluerē q̄ iret in p̄fundū: nō tū afficeret sūmas quas tāget partes: vtq; mi/nime affecte sint. Quocirca ambo in idē cōcur rūt ad medicamēti calidioris acrioris q̄ vsuz: cū sūme partes admittāt: ac p̄funde indigeāt. Hanc itaq; erpōne ouximus indicationē.

C Et qdem qcqd per sūma heret: potēs est id Leoni. medicamē dispgere: qō ēt validas nō habue/rit ad dispgēdū vires. Qz si sūme qdem partes oī nora caruerit: id vo qō eūari oporteat i pe/nitioribus ptib' fuerit: intēdēdus: atq; augen dus dispgentis medicaminis calor: cū dubitā dū sit ne p̄riusq; p̄fundas attigerit ptes: inte/rim vires amittat: neq; tū ex eo supiores ptes aliquē dolorē sentiēt: cū oī vacēt affectu. Qua/re nūc hec duo simul inuitāt ad calidoz piter: atq; acriū medicaminū vsuz: z sūme partes q̄ tolerant: z p̄funde que egēt. Hec igit ex pa/tiēte particula idicatio assumebatur.

C Et tū sufficiēs est diaphorezis facere in sup/fi/ Antiq. cie si nō vehemēs sit diaphoreticū pharmacū. Si vo ea q̄ i superficie sunt sine passione oio exi/stāt: in p̄fundo vo sit ps eūonē indigēs: inten dere z augere oz diaphoretici p̄ pharmaci virtu tē z calitatē. euanescit. n. deficiēs p̄us q̄z ad p/fundū veniat: neq; tū ledet aliqd ea q̄ in superfi/cie sunt q̄ attinget: qn̄ non passa sunt. Jtaq; z nūc i idipsuz vtraq; accidūt ad calidoz simul z acriorū vsum medicaminū: z qui in superfi/cie p̄sistentia sunt z que in p̄fundo indigentia. Hācigit erpōne ptis accipiamus ostēsionē.

C Iste ē modus ali' signationis quē sūpsit ex loco mēbri. Daly Nā si ē appens p̄cedēs: medicie q̄ calefaciūt z hūectant cū eqlitate sunt sufficiētes ei. Et si ē itrīsecū vel lōgiquū: idiget vt addant' i calitate medicine hūiditate ei' p quā/titatē qua p̄stet ei vtus ei'. z iaz diminuta est vsquequo cōsequat equalitatē. Et sermo eius in hac significatione intell's est qn̄ multū intēdit significatio in eo.

C Et opz vt p̄sideremus an remanserit aliquid 165 ex eo qō necessarium est in curatione.

C Scilicet in curatione apostematis. Daly

C Deinceps p̄sideremus si qd restet ad curatōez. Laurē.

C Deinceps vo: si quid ad sanitatem deficiat: Leoni. consideremus.

Antiq. ¶ Dehic ꝺo itẽdam⁹ si ꝺest aliqd ad curatõez:

Jaco. ✠ ¶ Hec pars nota est.

166 ¶ Et videt mihi ꝙ remanẽt res nõ pauce. qꝺ est: qz ex membris infirmis in qbus est supfluitas q̃ ad ea currit: alia sunt que sunt rara in nã sua laxa mollia: z alia q̃ sũt viscosa spissa dura.

Daly ¶ Vult ꝙ modus curationis z medicationis sit diuersus ẽt ꝑm diuersitatẽ membroꝝ in raritate z lenitate spissitudine z duritie z fluxibilitate z subtilitate.

Laurẽ. ¶ Videntur.n. nõ pauca restare affectarũ partium: in qbus est excremẽtũ fluctionis. Quedam ergo partes rare: laxeqꝫ: z molles natura sunt. alie ꝺese z adstricte ac dure.

Leoni. ¶ Neqꝫ.n. paruuz aliqd ꝺeesse vr. Affecte partes: in qbus fluctionis supfluitas retinet: non nulle qdẽ rare: z laxe: z molles natura existũt: nõnulle aũt ꝺense: z ꝓsse: ac dure.

Antiq. ¶ Videt aũt ꝺeesse nõ parũ. ipsoꝝ.n. mẽbroꝝ que patiũtur in qbus est supfluitas reumatis: quedã rara z laxa z mollia ꝑm naturam sunt: quedam ꝺo spissa z stricta z dura.

Jaco. ✠ ¶ Nota ꝙ ꝙ multipliciter ꝺr aliqꝺ membruz alio rarius. Primo qz porosius. Scꝺo qz subtilioris sube. Tertio qz habẽs villos deterius cõtextos. Et de oibus bis verificatur dictũ Gal. vt patet intelligenti.

167 ¶ Quodcũqꝫ q̃ ex mẽbris est ꝑm modũ ꝓmuz euacuaꝫ velociter. Et qꝺ est ꝑm modũ scõm iꝺiget vt euacuet medicinis q̃ sunt acutiores illis z indiget vt sint ille medicine subtiliores. Qz si cũ illo sint ille ꝓtes submerse valde posite in ꝓfundo: tũc sunt magis iꝺigẽtes illo mẽtũ. Cõserua q̃ hũc modũ signationis ꝑm curationẽ sumptã ex suba membri infirmi.

Laurẽ. ¶ Priores ergo facile eũantur: alie acrioribus egẽt eũantib⁹. Itẽ tenuioribꝫ: ac multo magis id fieri ꝺr: vbi i ꝓfundo ponunt. Atqꝫ hec rursus alia indicatio erit a suba affecte partis.

Leoni. ¶ Priores igitur facile euacuãtur: reliqueaũt acrioribus euacuãtibus: ac preterea tenuiores ꝓtes hũtibus: egẽt: atqꝫ eo ẽt magis: qꝫto profundiore sitũ habuerit. Hec igit tibi rursus sit indicatio: altera a pticule patiẽtis substãtia.

Antiq. ¶ Priora igit facile eũantur. Altera ꝺo acrioribus indiget eũatoꝝ z medicaminib⁹ eũantibus ea: z eis que sunt leptomera. Si ꝺo z ꝺz multam posita sunt profunditatẽ amplius aute z magis indiget his. Hec igit rursus oñsio altera est a substantia patientis partis.

Daly ¶ Modus primus est vt sint mẽbra rara fluxa leuia. naz qꝺ in istis est eũatur velociter. sufficit ergo eis ex medicinis resolutiuis que sunt debiles ex istis medicis. Et modus scꝺs est vt sint mẽbra spissa viscosa dura. difficile est enim vt qꝺ in istis est eũet: quapp indigent ex medicinis resolutiuis q̃ sunt fortiores z subtiliores: z q̃ plus sunt lõginquiora in ꝓfundo indiget eo qꝺ est vehementioris virtutis z pluris subtilitatis. Jã ergo diuersus est z iste modus curatiõis ꝺz diuersitatẽ disponis mẽbroꝝ.

¶ Et sumitur significatio alia ꝑm curationem ex forma membri cõitate eius ad aliud. 168

¶ Intelligit ꝙ nõ sufficit in significatione ꝑm modũ curationis totũ illud qꝺ ꝓmisimus donec fiat ei cõpar etiã significatio sumpta ex forma mẽbri z cõitate eis ad aliud. Et Gal. qꝺ ponit huic cap exemplũ quo exponit illud: z perscrutatur exquisite sermonem in eo. Daly

¶ Alia ducit a figmẽto simul ac positione. Laur.

¶ Alia ꝺo a formatione simul: ac situ. Leon.

¶ Alia ꝺo a plasmatione z positione. Antiq.

✠ Nõ i isto canone tãgitur intẽtio hũda rõne põnis qz in profundo: et rõne plasmatis qz in angustis locis. Jaco.

¶ Pone ergo ꝙ egritudo quaz ꝺixim⁹ paulo ante acciderit in epate: z qz iam iã inuiscãtur in extremitatibus strictis venaruz q̃ sunt in eo humiditates viscose z grosse z multe. Dico ergo qz qñ illud ẽ subtile: facile ẽ vt administrẽtur cibi z potus subtiliãtes: z subtilient in primis cũ els grossitudo z viscositas: deinde euacuetur res nocitiua: nõ ꝑ vias strictas q̃ nõ vidẽtur tantũ sicut euacuãtur aliqua mẽbra: sed per vias amplas. qꝺ est: qz vene q̃ sunt in epate sunt ex latioribꝫ venis: z sunt pluris numeri earũ. Et q̃ sũt ex illis venis i gibbositate epatis ꝓueniũt ad venã magnã que noiatur profunda. Et que sunt ex illis venis in latere epatis cõcauo proueniũt ad venã q̃ noiatur porta. Et ꝓpter illud facile fit qñ accidit in venis epatis in quocũqꝫ ꝺuoꝝ laterũ fuerit viscositas: vt euacuetur superfluitas facies illud cũ qualibet re parua z adiutorio eius paruo. Cũ ergo humiditas inuiscata est in venis q̃ sunt in latere epatis cõcauo: attrahas eaz ad ventrẽ cũ medicis attractiuis. Et qꝺ inuiscata ẽ i venis q̃ sunt i gibbositate epatis eũa iꝑaz ꝑ vzinã ex vena ꝓfuꝺa. Daly

¶ Qñ accidit apa in epate ꝓperam⁹ z eũamus corpus totũ. Et si est vincẽs san. tũc ꝑ flobothomiã. Et si ẽ humor cholꝝ. tũc pillud qꝺ educit cho. Et si ẽ humor melic⁹. tũc per illud qꝺ educit melã. Et ꝑm hoc exẽplũ i reliqs. Et accidit post illud attractio diuersa. Deide ꝓsidera. Nã si iuiscate sunt i extremitatib⁹ venaꝝ eius strictaꝝ humiditates viscose aut grosse aut multe: administram⁹ cibos z potus ꝓueniẽtes. s. subtiliãtes vt subtilieꝫ ꝑ eos grossitudo z viscositas in ꝑmis. deide eũamus post illud qꝺ collectũ ẽ i epate. Si ergo ẽ illud in gibbositate epatis conamur eũare illud ꝑ vzinas. Et si ẽ in ꝓcauitate epis conamur eũare illud ꝑ medicias attractiuas. Et sil'r facimus in emplastris q̃ ponimus supipz. Et si tu fueris rememorans totũ qꝺ ꝑteriit: tũc itelliges ex teipso ꝑmonez Gal. ipse.n. est itell's nõ iꝺigẽs expõnẽ. Et nõ ꝺirit cibos z potus subtiliãtes in attractiõe ei⁹ qꝺ iuiscatũ est in epe: nisi ppea ꝙ medicatio cibi z por⁹ ẽ melior medicatiõe que ẽ cũ medicis. Et determiabo determinatiõe ampliori hac illud per illud qꝺ segtur ex sermone i cap epatis. Et meliores cibi subtiliantes epar sunt cappares cꝺiti cũ aceto z aqua simile ordei. Et meliores potus subtiliantes sunt secaniabin que currunt cursu boc. Epar

¶ Subiciatur eni in iecore ꝑdictaz esse dispositionẽ in angustis finibus vasoꝝ stipatis humoribus aut glutinosis aut crassis aut multis: nõne pptũ erit esculẽtis ac poculentis extenuãtib⁹. Crassitudinẽ qꝺẽ in primis simul cum lentore facere tenuioreꝫ: mox nõ per iuisibiles: atqꝫ angustas vias: sed amplas mãm nocuaz euacuare. Ampliores.n. in iecore vene quẽad modũ plurime sunt: ac desinũt ꝗ in gibbo ad venã cauã: ille in fimo ad portã. Quocirca facillimũ erit vtrouis loco stipẽtur hũores ꝓpte eũare trahẽdo in vẽtrẽ hũores qcũqꝫ in fimo: ꝑ vzinã ꝺo qcunqꝫ in gibbo cõdantur. Leoni.

¶ Supponaꝫ.n. si ita contigerit: in epe esse prime dictũ effectũ: in angustis vasoꝝ finib⁹ itrusis humoribꝫ: q vel lenti: ac tenaces: vel crassi existãt: vel supabũdẽt. Nõne in pptu est: primũ qꝺẽ crassitiẽ: vna cũ lẽtore: z tenacitate: cibis: ac potib⁹ extenuãtibus: ad subtilioꝝ ptiuz subam trãsferri oportere? Scꝺo aũt loco nõ ꝑ angustos: atqꝫ iuisibiles: ꝫ latiores meat⁹ qquid infestũ existit eẽ eũandũ? Sunt.n. i epate vene nõ min⁹ amplitudine q̃z numero excedẽtes: terminanꝫ ãt ꝗ qꝺẽ in gibbis ad venã cauã: ꝗ ꝺo in cauis ad portã. Uñ ꝗaud difficilẽbi futurũ vbicũqꝫ ꝓsi: ac stipati hũores fuerint: eosꝺẽ expedite eũare: trahẽdo qꝺẽ ad vẽtrẽ cũ ꝗis q̃ attrahẽdi vim hñt medicaminib⁹: qcũqꝫ ex ipsis in venis ad cava epatis ptinẽtib⁹ acceruati: ad vzine ꝺo meant⁹ ꝓmouẽdo ꝑ cauã venã qcũqꝫ i venis ad eã ptinẽtib⁹ sunt. Anti.

¶ Supponaꝫ.n. si ita accidat in epate ꝑdictã eẽ disponẽ i angustis finib⁹ vasoꝝ ꝓstrictis hũoribꝫ aut glutinosis aut spissis aut multis: igit ꝓptũ ẽ vt cibis z potib⁹ extenuãtib⁹. spissitudinẽ qꝺẽ ꝑmũ z glutinositatẽ tenuẽ efficere. secũdo ꝺo nõ per iuisibiles vias z angustas solũ vt in alijs ptib⁹ sed ꝑ poros z vias ãplas eũare. amplissime ꝺo sunt ꝑm epar vene quẽadmodũ z plurime. finiunt ꝺo ꝗ qꝺẽ i gibbis ad chilũ: ꝗ ꝺo i symmis ad pilã. Jtaqꝫ iã tibi facillimũ in qbuscũqꝫ fuerit constrictiones eũare ꝓpte eas trahẽti qꝺẽ in vẽtrẽ ꝑ trahẽtia medicamina qcũqꝫ hũorũ ꝓstricti erãt ꝑm eas q̃ in symmis sũt venaꝝ: ad vzinas ꝺo ꝓuertẽti ꝑ chiluz venã q̃cũqꝫ ꝑm eas que in ea sunt venas. Jaco.

✠ ¶ Nota hic reperit ouplex lra. vna negatiua dicẽs nõ ꝓptã z est sensus ꝙ nõ statiz debes subalr incidere sed expectare mãs eẽ fluxas. vel alr ꝓptũ ẽ tibi nullũ istorũ priusq̃z reliquũ facere vt ꝑz ex casu: qz. s. debes vti in cidẽtib⁹ z extenuantib⁹ ꝛc. Si aũt fuerit lra affirmatiua ꝑz ꝙ ipsa sonat vt ꝑz itelligẽti. Tr nota vt supra ꝙ mãe peccãtes i gibbo epis ꝓpte sũt eũari ꝑ vzinã: q̃ ꝺo peccãt i ꝓcauo ꝑ secessuz: iõ ceteris paribus intẽdẽdo eũoni mãe peccãtes in gibbo epatis sunt per vzinam expellẽde. Eꝺ ꝺo exũtes in ꝓcauo. Et hoc vbi intẽdas eũonẽ facere: vbi ꝺo intẽdas diuersioni eꝺ. Totũ refiduũ vi patere vsqꝫ ibi. Qñ ꝺo de bis sufficiẽter dictum est.

¶ Et sumit cũ eo qꝺ narrauim⁹ signatio alia ꝺz curationẽ epatis: ppea qz ipsuz est radix oium venarũ: qꝺ ẽ: qz cũ regimẽ ei⁹ nõ fit sibiipsi necessariũ tãtũ sicut maior pars mẽbroꝝ ꝺz efflu at ex eo virtus i venis: nõ fit securitas si mollificam⁹ virtutẽ ei⁹ ifundẽdo ipm cũ oleis z cum administratione emplastroꝝ mollificantiuz z resoluentiuz quin debilitet ipsum in primis in rõne sua: deinde debilitenꝫ ipsi⁹ debilitate oẽs vene: z ꝓp illud opz vt misceanꝫ cuz eo qꝺ ponimus sup epar quedã medicine stiptice. 170

¶ Ceterũ alia indicatio ducit a iecore: cũ sit inti uz venaꝝ: cũ.n. nõ seipsuz solũ quẽadmodũ multe aialis partes solẽt gubernare: sed ifluit vires venis: periculũ est quoties ꝓhibeamus ipsi⁹ firmitatẽ rigãdo aut laxãdo cataplasmatibus: in primis iecur ipm debilitare circa actionem: ac debiles venas cũctas efficere: quapꝛopter permiscere reprimẽs aliquod medicamẽtum curando ipsum necesse est. Laurẽ.

¶ Sed ꝑter supradictas alia ẽ idicatio ab epate ipso: veluti a venarũ ꝓncipio: nã cũ non tm se ipsuz regere nã aptũ sit: vt plereqꝫ aialis ptes: ꝫ venis ꝑterea virtutẽ largiaꝫ: piculũ iminet: ne si ei⁹ vigor madefaciẽtib⁹: ac relaxãtib⁹ cataplasmatib⁹ fuerit resolut⁹: z ipm primũ: ad sui opus: at q̃ oẽs subinde vene ei⁹ rõne ẽbecilles efficiãtur. Quare in eius curationib⁹ aliqua ex adstringẽtib⁹ medicaminibus miscere opz. Leoni.

¶ Altera ꝺo ꝓsideratio in his q̃ ꝑdicte sunt oñsionib⁹ ab epate q̃si a ꝓncipio venarũ. Qñ ꝺo nõ seipz solũ quẽadmodũ plurime aialis ptes regere natũ est: ꝫ imittit suã virtutẽ venis. periculũ.n. est si ꝺissoluam⁹ ei⁹ virtutẽ embrocis z cataplasmatib⁹ calasticis: z ipm principium debilitare circa operationẽ z ẽbecilles oẽs venas efficere: vnde admisceri oportet stipticoꝝ aliqd pharmacorũ in curationibus eius. Antiq.

¶ Iste est modus alius signatiõis sumpte ex vtute mẽbri. Cũ ergo epar sit mẽbrũ ꝓncipale z ꝑn⁹ nãliũ virtutum: z sit ex canonib⁹ eũationis ei⁹ qꝺ collectũ est in mẽbro positio medicinarũ resoluẽtiũ sup mẽbr: declarat Gal. hoc sermone ꝙ iste canon sit in mẽbris ꝓncipalib⁹ diuersus: qñ ista mẽbra egẽt vt ꝺseruẽtur virtutes eorũ super ea. Et pp illud opz vt misceanꝫ cũ medicinis resoluẽtibus q̃ ꝺã medicine ꝺfortãtes. Et meliores medicine cõfortãtes sunt q̃ sunt stiptice z in quibus est aromaticitas sic est rosa z xyloaloes z scandali ꝺz ꝙ ipse oñdit in ꝟ sermone. Daly Medicina cõfortãs q̃

¶ Et cũ sit locus epatis loc⁹ lõginque ꝓfunditatibus nõ fit securitas qn debilitet virt⁹ medicine stiptice z ꝺestruaꝫ ante ꝙz veniat ad ipsuz 171

si nō sit cū illa ſuba ſubtilis faciēs eā puenire ſi
cut est nā rerū aromaticarū. Et melius qdē est
vt medicina sit aggregās duas res. ſ. vt sit ſti
ptica ⁊ aromatica. nam qñ ipsa aggregat has
duas virtutes: est eius operatio fortior.

Laurē. ¶ Sz cū p̄funde ad modū positū sit piculū ē ne
vires medicamēti rep̄mētis exoluant: nisi ma
nu ducat ab aliq̄ alia mā tenuiore: q̄lis aroma
tū ē: ac rectiꝰ ē: si ipz rep̄mēs medicamentū ſta
tim aroma extiterit. Insitas. n. hūdo duas q̄li
tates ac vires vehemētius operabitur.

Leoni. ¶ Sz qm̄ i p̄fundo ad modū loco sitū est: dubi
tādū erit ne ad strigētis medicamis vis debili
tet: nisi ab aliq̄ alia subtiliū ptiū suba: q̄lis aro
matū ē traducat. Melioꝰ vo fuerit: si ⁊ ipm ad
stringēs medicamē vnū p̄tinus ex aromatuz
gñe fuerit: nā si duas habuerit nā insitas quali
tates: ac ptātes valētius operabitur.

Antiq̄. ¶ Sed qm̄ est in p̄fundo: periculuz est dissolui
ſtiptici virtute si nō deducat ab aliqua ſuba li
ptomeri q̄lis ē aromatū. Melioꝰ vo si ipz ſtipti
cū pharmacū ſtati sit ⁊ aromaticū. Insitās enī
duas hȳs q̄litates ⁊ virtutes fortiꝰ opabit.

Daly ¶ Jā p̄terijt exp̄ō huius ſermonis in eo qō p̄teritū est.

172 ¶ Pone ḡ qꝫ tu eūasti rē q̄ erat i h̄ mēbro p̄ten
ta ƀz diuersitatē rei nālis: ⁊ redit ab equalitate
chimoꝫ ad rē nālē. Opz ḡ apō illud vt tu cogi
tes ⁊ p̄sideres vt nō sit cōp̄lo ep̄is mutata ex q̄
litate illiꝰ hūiditatis q̄ erat retēta i ipo ⁊ ifrida
tū sit epar ex ea qñ fuit flegma: aut calefactū ex
ea si fuerit ex gñe cholē donec rectifices cōp̄lo
nē eiꝰ si est corrupta: ⁊ facias ipz redire ad ſani
tatē reditione integra. Et rectificatio cōp̄lonis ē
vt i tromittas sup ipm qualitatē ȝriā ei: sicut iā
diximus in curatione cōplexionis male.

Laurē. ¶ Ubi igit̄ supuacuꝰ hūoꝫ fuerit eūatus: ac mē
brū hēat nālē hūoꝫ mediocritatē: p̄siderari oz
nū q̄litatē aliquā fluctio itulerit: vt si pituitosa
sit friditatē: si biliosa calitatē vt hac sublata ſa
nā ptē integre efficiamꝰ: curabimꝰ vo ȝriaz im
primētes qualitatē quē ad modū dū de curatio
ne intēperiei ageretur docuimus.

Leoni. ¶ Et qdē eūeḳ qō p̄ter nāz i mēbꝝ p̄fluxit. Ser
uet āt hūoꝫ modū nāe ꝓueniētē. Ar ⁊ illa aia
duersio a nob ē adhibēda: ne qd ab hūoris cō
fluētis q̄litate: eiusdē mēbri tpies sit alterata: si
pituite nām tenuerit ad friditatē: si vo bilis ad
calitatē: vt hāc ipaz curātes itpiē ſanitati resti
tuam. Curabimꝰ āt ȝriā ex aduerso afferētes
q̄liꝫ: quē ad moꝫ i itpaturaꝫ curōnib⁹ diximꝰ.

Antiq̄. ¶ Jgit̄ eūeḳ qō qdē p̄ter nāz i pte illatū ē vt ha
beat p̄tpantiā hūoꝫ ƀz nām. Cōsiderādū igi
tur nobis i h̄ ne aliqd a reumatis q̄litatē imu
tatū sit ƀz cratiz. Si igit̄ magis erit ſtaticū ifri
datū ē. Si vo ē magis cholicū: calefactū ē: vt
hāc ei⁹ distēpantiā ſanātes p̄fecte ſanū reliq̄mꝰ
illō. Sanabimꝰ vo ȝriā adducētes q̄litatē: quē
admodū i distēpantiaꝫ dcm̄ ē curationibus.

¶ Jntellige illō qō dix̄ i ep̄e in h̄ ſmone i reliqs mēbris i Daly
qb⁹ fuerūt ap̄ata. Nā tu idiges p⁹ eūonē māe ⁊ eradica
tionē ei⁹ ex illo mēbro vt p̄sideres mēbꝝ. Nā si accit iaz
ab illa mā i eo malitia ꝓp̄lonis: tē rēanet i curatōe ei⁹ me
dicatio hȝ egritudiꝫ. Et ſmo Ga. ē itell'ꝫ. Cōsidera ḡ ipz.

173 ¶ Et oz si sit calefactꝰ vt sit q̄ztas ifridationis
medicie nre q̄ ifridamꝰ ipz p quātitatē q̄ ē cale
factū. ſ. p quātitatē quā addit sup cōp̄lonē eq̄
lē: ē neciū i h̄ ⁊t vt sis sciēs eq̄litatē nālē i h̄ mē
broꝰ qō ē: qz si tu nō scis quātitatē calitatis epa
tis nālis: nō scies q̄ztū sit nūc calidius ꝓp̄lone
sua nāli: nz quātū oz te cessare ⁊ abstinē ab eiꝰ i
fridatōe. Et silr si ifridaf aliqō mēbroꝫ ⁊ iten
dis vt calefacias ipz: deiñ nescis q̄zte q̄ztatis
sit frigꝰ eiꝰ nāle: nō ꝓuenis ad sciaz medicie cuz
q̄ opz te calefacere ipm p̄prie: neqꝫ potes scire
qñ opz abstinere ⁊ stare a calefactione eius.

¶ Quāto aliqd calius extitit tm̄ refrigerando. Laurē.
Quo fit vt neciū sit coḡscē nālē ipsiꝰ tpiem. Nā
quo pacto sciri possumꝰ q̄ztō nā caliꝰ fuerit aut
qñ calefacere ōsinas nō coȝscētes. n. mēsuram
nālis calitatis fieri mīme pōt vt abūdes copia
medicamētoꝫ calefaciētiū aut calefacē ōsinas.

¶ Quātū vnūqōqꝫ caliꝰ: aut fridiꝰ fcm̄ ē: tm̄ re Leoni.
frigerātes: aut calefaciētes. Quaꝝ vt h̄ rursus
agnoscēda ē ipsiꝰ ƀz nāz tpies. Nā q̄ pacto scie
mꝰ q̄ztū i fridiꝫ: ac calitate a nāe mō recesserit:
aut qñ a frigefaciēdo sup̄sedebimꝰ: si nos latue
rit ea q̄ ē ƀz nāz calitas? Jta vo ⁊ si fridiꝰ effm̄
calefaciemꝰ: igrātes friditatī nāt̄ mōz: nz oppō
tūe calefacē nz i tpe a calefaciēdo ōsistē potim⁹

¶ Jnquātū vo vnūqōqꝫ fcm̄ ē caliꝰ: itm̄ ifridā Antiq̄.
tes. Jtaqꝫ hic rursus neciū ē scir eā q̄ ƀz nāz cu
crasiā eiꝰ. Quo. n. sciemꝰ q̄ztū ab eo qō ƀz nāz
ē fridiꝰ: aut caliꝰ: aut qñ ifridātes cessabimꝰ: ñ
coḡscētes mōm eiꝰ q̄ ƀz nāz calitatī. Jta vo ⁊ si
fridꝰ fcm̄ ē calefaciamꝰ ñ coḡscētes mōz eiꝰ q̄ ƀz
nāz friditatis: ipole ē nobis nz calefaciēs iue
nire medicamē ꝓueniēt nz calefaciētes cessar.

¶ Oñdit Gal'. p hūc ſmonē: qz necesse est medico vt sciat Daly
cōp̄lonē cuiusqꝫ mēbroꝫ nālē: ⁊ ꝓseruet eā in mente sua. Cōplo
Cū ḡ accidit in eo ap̄a aut egritudo alia ex egritudinib⁹ nis cu
aspiciat p̄sideratiōnē suā in curatiōe egritudis ⁊ cōple gnitio
mētum eiꝰ cuiꝰ quātitatis sit illud qō mutauit egritudo medica
de ꝓp̄lone mēbri: ⁊ curet illud eo qō equaf quātitati eius mēti
ex eo qō est ȝriū ei. Et ponit exēm̄ in h̄ caꝰ signs epar. Naz cura
qñ accidit in eo ap̄a ⁊ curamꝰ ipm vsqꝫquo ꝓpleaf eiꝰ sa
natio nō stamꝰ ⁊ nō abstinemꝰ a curatione donec p̄sidera
mus quāte quātitatis sit illud qō mutauit ꝓp̄lonē ep̄is

a dispōne sua nāli. Si ḡ factū est caliꝰ infridamꝰ ipsum
cū q̄ztitate eiꝰ qō addit calitas eiꝰ. Et silr si infridaf cale
facimꝰ ipm. Et si hūectaf exiccamꝰ ipm. Et si exiccaf hu
mectamꝰ ipm. Cū ḡ reducimꝰ ipm ad ꝓp̄lonē suā nāles:
abstinemꝰ tūc a medicatione. ¶ Et postq̄z cessauit ab h̄
exēplo in ep̄e: indicauit inditiū cōe in oib⁹ mēbris ⁊ dixit.
Et silr si ifridaf aliqō mēbrū oz vt scias quāte quātitatj
sit frigꝰ eiꝰ a re nāli: ⁊ tūc calefac ipm cū illa quantitate
donec redeat ad ꝓp̄lonē suā nālē. Et ipse iā dixerat in eo
qō p̄terijt paulo añ q̄ chimi q̄ attrahunt donec aposte
ment ex eis mēbra: mutāt ꝓp̄lonē mēbri ad qō trahunt
ſm quātitatē suā. chimi qdē ſtatici infridāt ⁊ cholici ca
lefaciūt. ⁊ ſm hāc viā infridat melicus humoꝫ ⁊ diuer
ſa fit dispositio in cholā adusta. nā si remanet cū ea refi
duū calitatis: aut ſūt humores adusti exītes adusti cho
lerici: tūc calefacit: ⁊ si nō remanet refiduū calitatis in ea
aut humores adusti sicut ſſa salsuz aut humoꝫ melic⁹ tūc
infridat. ⁊ apud hāc dispōnē ꝓsidera que ap̄ata curasti:
⁊ cōsidera mēbrū in quo accidit: ⁊ ꝓsidera quātū receſſit
eiꝰ cōp̄lo nālis. Reduc ḡ ipm ad ꝓp̄lonez suā ⁊ nām suā
cum medicinis ȝrijs: ⁊ pone quātitates q̄litates eaꝫ eq̄
les quātitati exitus mēbri a complexione sua.

174 ¶ Et qz iā locuti sum⁹ in illo illud p illud i quo
est sufficiētia: nūc oz vt veniamꝰ sup ipsa mem
bra que sunt in numero egrediēta a cursu na
turali. Et est illud ſm duos modos: quoꝝ
vnus est additio ⁊ alter est diminutio.

Laurē. ¶ Sed cū de hȳs abūde dcm̄ iā sit: tp̄s est vt ad
egritudines numeri veniamus.

Leoni. ¶ Sed qm̄ de hȳs satis dixim⁹: trāsire iā tēpus
ad ea in qb⁹ numerus nō est ſm naturam.

Antiq̄. ¶ Quoniam vo ⁊ de hȳs sufficienter dictū est
transire iam tempus est ad ea que ſm numeꝝ
non ſm naturam se habent.

Daly ¶ Postposuit Gal'. ſmonē in canonibus curationis egri
tudinis facte in quātitate per duas res. vna earuz est qz
numerus precedit quantitatem natura. ⁊ altera est quia
plurimum sermonis in curatione duarum egritudinum
est vnum sicut apparebit ex sermone eius ex subsequen
tibus. Et propter has duas res p̄mittit sermonem in ca
nonibus curationis egritudinis facte in numero. Dein
de vero sequitur ipsum cum canonibus curationis egri
tudinis facte in quātitate. Et illud quod vult per sermo
nem suum istum est: qz cum cessauit a doctrina canonuz
curationis egritudinis facte in forma: ⁊ determinauit
canones curationis in apostematibus: est id docens di
scipulū ad ƀz vt fiat sup euz scia curōnis ois egritudinis.
Quapp seqf illud ōdo cañ. curōnis egritudis facte i nūo
⁊ ſp̄es eiꝰ sūt due. vna eaꝫ est additio ⁊ altera diminutio.

175 ¶ Cum ergo aliqō mēbrum minuiḳ: tūc inten
tio in curatione eius est reducere illam rē que
diminuta est. Et illud est vt ministres nature
⁊ adiuues eam super operationem suam ſm
modum qē narraui paulo ante.

Laurē. ¶ Cūq̄z duplex eaꝫ ōsia sit: in qbus p̄s q̄piam
deest eā efficere intētio est: subseruiēdo sc̄z na
ture qūo antea diffinitū fam est.

Leoni. ¶ Cū vo duplex sit eoꝝ ōsia qb⁹ qdē aliq̄ pticu
la deficit his: intētio est alterā efficere submini
strādo nāe: eo quo diximꝰ pauloañ modo.

¶ Duplici vo exīte eoꝝ ōsia: qbus cūq̄z qdem Antiq̄.
deficit pticula opari hāc intētio est ſuiētes vi
delicet nāe ſm modū qē paulo añ diximus.

¶ Modus qē narrauit paulo añ de fuitio nāe ⁊ adiuto Daly
rio eiꝰ sup h̄ vt gñet qō diminutū est: est dare infirmo ci Natu
bos ⁊ potꝰ ꝓueniētes: ⁊ facē digōnē bonā in stō ⁊ in ep̄e re fui
⁊ in venis ⁊ rectificare ꝓp̄lonē mēbris: ⁊ silr iuuat frica tiū i ad
tio eiꝰ parua lenis: ⁊ embrocatio eiꝰ cū aq̄ tepida: ⁊ iun iutorio
ctio eius cū aliquo oleo: ⁊ positio medicinaꝝ attraben depditi
tium sup ipm cū eq̄litate vt attrahaf ad ipm ex sanguine quid.
illud ex quo faciat nā mēbrum diminutum.

¶ Et qñ addiḳ aliqd in aliquo mēbroꝝ: tūc in 176
tētio in curatione eiꝰ est incisio eiꝰ cū ferro: aut
cum igne: aut cum medicina adurente.

¶ Jn qbꝰ erupat eā ercidere vel gladio vl igne Laurē.
vel medicamēto purēte p̄positum est.

¶ At qbꝰ supabūdat ptícula intētio ē hāc Leoni.
abscindere ipsaz: aut per nouaculā: aut p ignē
aut per pharmacum causticum.

¶ Dixit Gal'. tres res icidētes mēbrū additū. ſ. ferrū sicut Daly
cultellū ⁊ spatinule ⁊ forfices: ⁊ cauteriū cū igne: ⁊ cau Jncisio
teriū cū medicia adurēte: vt sim⁹ faciētes ex his tribꝰ il triplex
lud qō exigit testificatio de vrute ifirmi ⁊ debilitate eius
⁊ virilitate ipsiꝰ ⁊ timore eiꝰ: ⁊ ex eo qō exigit estimatio
artificialis. Jncisio nāq̄ mēbroꝝ diuersa fit: sicut incisio
hemorroidaꝝ ⁊ carnis addite. ſ. ⁊ nate in vlcere. Nos. n.
qñq̄ incidimꝰ illud cū ferro. Et qñq̄ cū igne illud incidi
mus. Et qñq̄ icidimꝰ illud cū medicinis adurētibꝰ. Et
nos nō sacimꝰ vnūqōqꝫ horꝝ triū nisi ſm ꝓueniētiꝰ ⁊ ma
gis vltimū vel certius in iuuāmēto curationis.

¶ Et fere in oi mēbro in quo fit additio possi 177
bile est vt sit in eo sanatio: ⁊ nō in oi membro
qō minuiḳ est possibile vt generef qō minuiḳ
ex eo: sicut oñdit in libro de spermate.

¶ Cūcta igit̄ hec fere sanare poḳ est. Cūcta āt Laurē.
gignere ipoḳ ē: qē ad mm li⁹ de semie docuimꝰ.

¶ Hec igit̄ oia sanare poḳ est: at nō eq̄ oia gña Leoni.
ri p̄ñt vt in libro de semine diximus.

¶ Hac igitur rōne possibile est fere oia curare. Antiq̄.
gignere vo oia nō est possibile vt in ea que de
semine ostensum est ozatione.

¶ Qñq̄z fit additio in ipsa forma ⁊ diminutio: ⁊ qñq̄z fit Daly
post cōplemētū forme. Ego. n. vidi ex additione viruz q Mon
hēbat veretrū ⁊ testiculos ⁊ vulnā mulieri sil': ⁊ vidi di struosi
gitū additū multotiēs: ⁊ vidi virū qēdā natū hītē duo viri i fō
capita sepata. Ex diminutione vo vidi virū q vsqꝫ bodie ma ad
vin⁹ est ⁊ nō fuerūt ei man⁹ ⁊ pedes. Et vidi q nat⁹ est cū ditiōe ⁊
vno testiculo tm̄. Et vidi q nat⁹ est ⁊ nō hēbat neqꝫ vul diminu
uā: neqꝫ papū viri: neqꝫ testiculos: ⁊ erat in forma sua: et tione.
in suis moribꝰ ſm assimilationē castrati: ⁊ erat ei foramē
minimū ex quo mingebat tm̄. Et vidi iter qui nat⁹ fue
rat cū barba ⁊ pilis pectinis: ⁊ pilis titillicoꝝ. ¶ Post
nativitatē aūt accidūt res cū qb⁹ minuunt mēbra: sic ab
scisio man⁹: aut pedis: aut nasi: aut anus: aut testiculoꝝ:
aut papi: ⁊ sic circūcisio viri ⁊ mulieris: ⁊ h̄ est multū fa
mosum. De additiōe aūt vidi vir qui nat⁹ est hīs dētes
additos: ⁊ cuiꝰ q̄dam mēbra magnificata sunt. Et vngu
la ēt est mēbrū additū in oculo. Et similiter hemorrides

mẽbra addita. Et iã vidi mulierẽ q̃ est vsq; hodie in vita ⁊ nata erat ītra vuluã suã hemorroys ad lõgitudinẽ digiti iudicis: ⁊ ei⁹ grossitudinẽ hũs donec ꝓhibuit virũ posse coire cũ ea: ⁊ rogauit me icidere eã ⁊ curare ipsaz: ⁊ nõ fuit mihi ꝓueniẽs facere illud: qm̃ ipsa hẽbat ꝓncipatuz in mũdo ⁊ cẽsum multũ: ⁊ vir ei⁹ est vn⁹ rex hodie. Manifestũ est igit̃ ex oib⁹ illis q; mẽbra multa sunt addita q̃ tum diminutio est impolis: ⁊ multa mẽbra diminuta q̃; additio non est polis. Et iam oñdit Gal'. in libro de spermate: q; non est possibile vt redeant qñ minuunt mẽbra que generant ex spmate. Et ostendit iterum q; membra quãdo indurant non est possibile vt addantur.

178 ¶ Et ex mẽbris sunt mẽbra que quãuis non sit polẽ vt generent ipsa eadẽ: tñ polẽ est vt generent loco eoꝝ alia ex eis q̃ sunt loco eoꝝ. Et illo est q; qñ cadit ex aliquo mẽbroꝝ os totum: polẽ est vt generet loco ei⁹ suba alia ꝓter os et ꝓter carnẽ. suba. n. q̃ generat loco ossis est q̃si caro pozoidis aut poz⁹ carneus. Et qñ plus in ea exteditur tps: est ad pozũ decliuioz: ⁊ in ꝓncipio sui esse fuit ad carnem decliuioz.

Laurẽ. ¶ Quedã vo ⁊ ñ ea impolẽ ẽ gignere polẽ tñ est aliqd alterũ facere. Ergo loco ei⁹ suba; aliã efficere polẽ est: vt in qbus ps q̃piã ossis integre sublata est: suba alterã loco ei⁹ dissidẽtez ab osse: carneq;. Que vo loco ei⁹ gignit̃ suba caro ẽ topho lapidis instõne ꝓsistẽs: aut topho⁹ lapis carnis instõne consistẽs: ac tẽpore procedẽte topho lapidi simillima efficit̃. Inter inita vero carni subsimilis potius habetur.

Leoni. ¶ Quedã vo sunt q̃ ⁊ si gñari nõ ꝓnt: lz tñ proꝑ ipsis alteꝝ: efficere: quẽadmodũ in osse ex toto sublato: alterã suba; in ei⁹ sede reponere: a carne: atq; osse differẽtẽ. Est. n. q̃ in ei⁹ gignit̃ loco q̃dã veluti caro callosa: vel callus carnosus: ⁊ ꝓcessu tpis magis: ac magis ad calli duritiẽ trãsfert̃: cũ ab initio carnis poti⁹ imitet̃ nãm.

Antiq. ¶ Quedaz vo ⁊ si ea impolẽ est gignere: polẽ est tñ aliqd alteꝝ facere ꝑ eis: vt in osse pfecte ablato alterã suba; bm eũdem locũ differentem ab osse ⁊ carne. est. n. substãtia que fit bm locũ eius vt q̃dam caro pozoidis: aut pozus sarcoidis: ⁊ tẽpore ꝓcedẽte in durius transmutat̃ bm ꝓncipiũ vo bm sarcoidos magis exñs.

Daly ¶ Iste bmo est intell's. ⁊ ipse quidem in cap'. de curatione fracture ossis oñdit q; pozus gñat nã de nutrimẽto ossis. Et bmo qdem iste exigit vt sit nã pozi inter nãm ossis: ⁊ inter nãm carnis. Est ergo illud qõ gñat nã loco ossis diminuti mẽbrũ mediũ inter nãm ossis ⁊ nãm carnis: qm̃ os eius ex cuius nutrimẽto oportuit ipm gñaritiam prius habuit̃ est. Quapropter dixit Gal'. q; fit caro pozoidis aut pozus carnosus. quãtoplus extẽditur cum eo tps tanto induratur ⁊ fit ad nãm pozi decliuioz.

179 ¶ Cũ q̃ pdic aliqõ mẽbrũ ⁊ nõ est polẽ ita vt generet ipmmet: neq; aliud sile ei qõ stet loco ei⁹ tũc intẽtio tertia tua est vt igeniet̃ mẽbra decoratio aliq̃: sicut fit in mẽbris que curãtur.

¶ Leterum quauis parte sublata: neq; eãdem Leon.
substantiam secũdum speciem: neq; simile effi
cere possimus. Tertia intentio honestamẽtuz
quoddam inuenit: vt in mancis.

¶ Quacũq; vero parte sublata: cum neq; eam Leon.
dẽ bm spem substãtiã: neq; simile efficere pos
sumus: tertia nobis intẽtio quẽdam decorem
inuenire: quẽadmodum in mutilationibus.

¶ Scõm vo quãcũq; partẽ ꝓdictã nec eãdem Anti.
subaz bm spem neq; simile operari possum⁹.
Tertia nobis intentio est inuenire aliquaz cõ
positionem: vt in decorationibus.

¶ Quãdo diminuit̃ aliqõ mẽbroꝝ: sicut si icidat̃ vna ma Daly
nuũ tũc nõ est polẽ vt nascat̃: q̃propter decoret̃ locus in
cisionis: ita vt faciam⁹ ipm rotũdũ lenẽ vt color ei⁹ sit co Decoratio
lor corꝑis aut ꝓpinqu⁹ ei. qõ est: q; ips ei⁹ sit magis ad cura.
dita ⁊ pars eius est magis diminuta: ⁊ qõdam eius est
magis eleuatum: ⁊ qõdam eius est magis deꝑssus: ⁊ co
lor eius in vltimo dissilis colori corꝑis: tũc est sedus ⁊
ẽt inhonestũ ei qui curat ipm ex medicis.

¶ Et h̃ gen⁹ egritudis qõ est in numero est cõi 180
cans generi qõ fit in magnitudine. qõ est: qm̃
spes eius qõ est in numero rerũ nãlium est ꝓ
pinqua generi qõ est in magnitudine: ⁊ non fit
diuersa ei nisi in spẽ eius altera que est in nume
ro rerũ que sunt in gñe ei⁹ egrediẽtes a nã.

¶ At h̃ gen⁹ eãdẽ cũ quãtitate init rõnẽ. Nõ. n. Laur.
circa nature dispositionem versatur: illi ꝓpin
quat. Quod autem genere ꝓeter naturam est
illi tantũmodo dissidet.

¶ Cõmunicat aũt hoc genus totũ cũ eo qõ ad Leon.
magnitudinem ꝓnnet. Nam qõcũq; ex eo est
bm naturam: illi ꝓpinquũ existit. Jd vo tm̃
seiunctum est: ac separatuz: quod inter ea que
sunt e genere non naturali cõnumeratur.

¶ Epichenõ vo manifestũ est qm̃ genus est to Anti.
tum hoc eoꝝ que bm quãtum. q̃tum. n. eius
circa h̃ qõ bz nãm est appꝛopinq̃t illi. h̃ vo qõ
in genere ꝓter nãm. separatum est tm̃.

¶ Res egrediẽtes a nã in quãtitate officialis ⁊ nõ in nũo Daly
⁊ vnius nãe: sunt sicut caro superexcrescens in official': vel
pinguedo: vel os vel aliqd tale: sicut fit albula grossa in
oculo: vel aliquid simile in cute.

¶ Et intẽtio ꝓma in curatione huiꝰ spẽi est ex 181
tractio illius rei gñata bm diuersitatez cursus
nãe ⁊ ablatio eius a mẽbro in quo gñatur. Si
aũt vides q; hec intẽtio nõ est polis vt cõpleat
tũc intẽtio scõa in eius curatione est vt pmutes
eã: sicut pmutat aq̃ que gñatur in oculo.

¶ In quo ꝓma quidem intentio sublatio est. Laur.
Si vo impossibilis sit: sequens est vt transfe
ratur quẽadmodum per suffusiones.

¶ In quo qdem ꝓma intentio est ablatio: si ve Laur.
ro hec impossibilis existat: secunda est trãspo
sitio: quemadmodum in suffusionibus.

¶ In quo quidem ꝓma intentio est ablatio. Antiq.
Si vero impossibilis est ista: trãspositio est se
cunda intentio: vt in infusionibus.

Daly ¶ Genus qdẽ egritudis facte in nũo mẽbroꝝ cui⁹ species
sunt additio ⁊ diminutio: est cõicãs gñi egritudis in quã
tate: cui⁹ spẽs sunt magnitudo ⁊ puitas: qõ est: q; p ad
ditionẽ magnificat mẽbrũ: ⁊ ꝓdiminutionẽ diminuit̃. Et
diuersitas iter vtraq; est q; illud qõ addit̃ in egritudie fa
cta in nũo ⁊ qõ diminuit̃ est egrediẽs a nã: ⁊ ꝓp illud in
tẽtio in curatione eius est ablatio rei gñate bm diuersita
tem cursus nãe: vel remotio eius a mẽbro sicut vngula.
Ipsa enim est mẽbrum in ꝓiũctiua oculi. Quod si nõ est
polis eius ablatio ⁊ remotio a mẽbro: tũc intẽtio secũda
est ꝓmutatio eius a mẽbro: sicut ꝓmutat̃ aqua que gñat̃
in foramine vuee ad inferiorem ꝓcauitatem vuee.

¶ Et qñ diminutio nõ est diminutio mẽbri to
tius: ſz diminutio ptis mẽbri: ⁊ ẽ additio ẽt bz
hãc silitudinẽ: tũc ītẽtio i curõne ei⁹ qõ est di
minutũ ẽ aut nutrimẽtũ mẽbri aut gñio ei⁹ qõ di
minutũ ẽ ex eo. Et ītẽtio i curõne ei⁹ qõ addit̃ ẽ
icisio rei addite ⁊ extẽuatio ei⁹ ⁊ liq̃factio ipi⁹.

Laurẽ. ¶ Porro q̃cũq; nõ in totis ptib⁹: ſz ptib⁹ ptiũ
desunt aut exuperãt: si desint reficiẽda sũt gñone: si exuperẽt excidẽda: auferẽdaq; sunt.

Leoni. ¶ Quecũq; vo nõ ītegris ptib⁹: ſz ptiũ tm̃mõ
pticulis deficiũt: aut excedũt nãe modum resectio qdem: vel gñio in his que deficiunt: ablatio vo: ⁊ abolitio in his que superabundant.

Antiq. ¶ Quecũq; vo nõ in totis partib⁹: ſz in ptibus
ptiũ deficiũt: ⁊ supabũdat ab eo qõ bm naturã
nutrimẽtum qdem ⁊ gñio in deficiẽtibus: ablatio vo ⁊ purgatio in supabũdantibus.

Daly ¶ Vult q; additio ⁊ dimiutio qñ nõ sũt i mẽbro toto sic⁹
gi⁹ addit⁹ aut dimiut⁹ tot⁹: tũc illõ ñ ẽ ex egritudie fcã i
nũo: ſz ex egritudie fcã i q̃ⁿ. ⁊ h̃ additio ⁊ dimiutio fiũt
i mẽbro remanẽte: ita bz nũm totũ suũ. Dimiutio qdẽ sic
si extẽuat aliqõ mebꝝ ⁊ minuat ei⁹ q̃titas: tc̃ ītẽtio ei⁹ in
curõne h⁹ dimiutionis ẽ ẽt dare cibos ⁊ pot⁹ ꝓueniẽtes:
⁊ facẽ vt bõa fit digõ: ⁊ ẽbrocatio mẽbri cũ aq̃ tepida: ⁊
fricatio ei⁹ tpata: ⁊ inũctio ei⁹ aut cũ oleo tepido: ⁊ potio
medicinaꝝ calefaciẽtiũ: ⁊ mõdicatio p pcussionẽ cũ vga: ⁊
empl'atio cũ pice: ⁊ reliq̃ q̃ ad ipz trahãt san. q̃ nã reducat dimiutionẽ ei⁹ dõec redeat ad q̃ⁿᵗᵐ suã q̃ oz. Et addi
tio qdẽ ei⁹ sic si igrossat aliqõ mẽbꝝ ⁊ magnificat ei⁹ q̃titas: tũc ītẽtio in curõne h⁹ additionis est cibꝝ ⁊ potuũ
mioratio: ⁊ fricatio mlta dura: ⁊ meⁿᵉ resoluẽtes: ⁊ sonus
sup terrã ⁊ ꝓpe durã ⁊ arenosam: ⁊ exercitiũ fortes: ⁊ reliq̃ q̃ resoluũt ex mẽbro ⁊ minuũt ex nutrimẽto eius.

183 ¶ Et pp illud nõ est ītẽtio in curõne hꝝ reruz
alia ab ītẽtione in curõne ei⁹ qõ narrauim⁹ ante eas. Neq; nã medicinaꝝ que ꝓueniũt eis in
gñe est alia a nã medicinaꝝ que ꝓueniũt illis.

Laur. ¶ Ita fit vt neq; alia intentio: neq; species alia
medicamentoꝝ genere sit.

Leoni. ¶ Quare neq; in ipsis altera intentio: neq; medicaminum forma genere diuersa.

Antiq. ¶ Unde nec intẽtio in eis altera: nec forma medicaminum altera bm genus.

¶ Vult qz iam oñsum est de curatione egritudinis facte Daly
in q̃titate: qz est similis curationi egritudinũ facte in numero ⁊ intentiones sunt vne. ſ. similes: ⁊ sil'r est dispo in
natura medicinaꝝ: nam medicine qbus ingritur ⁊ acqritur diminutio in duabus egritudinibus sunt vne natura
⁊ medicine qbus acgritur additio in duab⁹ egritudib⁹
sunt vne ẽt in nã: sil'r ⁊ reliqũ regimẽ. hoc est q̃ vl'r qõ
logtur in curatione egritudis facte in quãtitate.

¶ Et oz vt veniam⁹ sup gen⁹ aliud cãꝝ sanitatis 184
cuius rememoratio sup nos remãsit: ⁊ est genus qõ rectificat nocumta ac cñtia in situ mẽbroꝝ sicut dislocatio ⁊ itestinũ qõ descẽdit ⁊ cadit in chistim id est bursam testiculorum.

¶ Sed ad aliud causaꝝ salutarium genus eun Laurẽ.
dum est: qõ positionis impedimẽta emendat: luxationes intestinorum ac testium.

¶ Sed iam veniẽdum est ad reliquũ salubriuz Leoni.
causarum genus: qõ ea corꝑa emendat que i situ sẽ vitiata: veluti luxatões: ⁊ itestinũ i scõto

¶ Sed ad reliquũ adhuc gen⁹ veniẽdum salu Antiq.
brium qdem cãꝝ qõ est correctiuũ eorũ q̃ propter põnem lapsa sunt corꝑoꝝ vt ex archimetra: ⁊ quãdo labũtur intestina in osseum.

¶ Hoc genus est vl'm genez nocumẽtoꝝ accñtiũ in cõpo Daly
sitione mẽbroꝝ. Et ꝓmo eius in eo est intell's.

¶ Et dislocatio qdẽ fit aut extẽsione: aut exim 185
pulsione laboriosa. Et descẽsus intestinoꝝ ad chistim testiculorum fit: aut ex ruptura que accidit in panniculo qui continet intestina: aut ex dislocatione meatus qui descendit ex illo panniculo ad chistim testiculorum.

¶ He fiũt aut qz violent̃ tẽdunt̃ aut pellũt̃: aut Laurẽ.
qz mẽbrũ ꝓtinẽs laxat̃ aut effringitur.

¶ Fit aũt h̃ ex violẽta tẽtione atq; ipulsu. Hoc Leoni.
vero ex dilatato: ac rupto continente.

¶ Fit aũt hoc quidem in contrarium ex violen Antiq.
ta tensione aut ex impulsione: hoc vero ex raritate aut ex ruptura continentis.

¶ Docuit in hoc bmone cãs dislocationis iũcture ⁊ descẽ Daly
sus intestini ad chistim testiculoꝝ donec accipiat eoꝝ si
gnificationem sup curationem eorum.

¶ Et pp illud fit dislocationis rectificatio per 186
tẽsionẽ ⁊ ipulsionẽ ad diuersitatẽ illius ptis ad
quã sepata fuit iũctura ⁊ descẽsus intestini ad
chistim testiculoꝝ ita vt igeniet̃ in cõstrictione
eius qõ dilatatũ est ex illo pãniculo q cõtinet.

¶ Quocirca curatur partim qz econtrario ten Laurẽ.
duntur: aut in diuersum pelluntur: partim qz
membrum continẽs angustius efficiatur.

¶ Quare ⁊ duplex sanãdi modus: alter qdem Leoni.
ad oppositam partẽ ei a qua facta est permutatio intendendo: atq; impellẽdo: alter vo id
qõ continet firmus solidiusq; reddendo.

¶ Jtaq; ⁊ curatio qdẽ huic ex ꝺ̃zia tẽsiõe ⁊ i ꝺ̃ Antiq.
riũ ipulsiõe. huic vo si fiat solidũ ex eo ꝓtinẽs.

Haly ¶Sicut si tu iã ꝓsecut⁹ es opões medicine ꝑticulares: tũc iste ꝑmo est tibi intell's. Reductio qdẽ dislocationis manifesta est. Rupturaꝝ ⁊ ei⁹ ꝓstructio qꝫ dislocatũ est fiũt cũ medicis exiccatiuis: ⁊ cũ medicis cauterizãtib⁹: ⁊ cũ cauterio ꝑ ignẽ: ⁊ cũ ligatura ꝑ ligamẽtũ: ⁊ cũ posi/tione pile ex corijs: ⁊ strictura ei⁹ sup emũctoriũ. Et me/lius est vt sub pila fiat empl'm cõpositũ ex medicis exic/catiuis ⁊ calefacientis sicut sunt folia cupressi ⁊ nux eius ⁊ aloes ⁊ calx ⁊ achatia ⁊ thus: ⁊ que fiũt sicut illa.

Rupturꝫ ⁊ cõstri ctionis cura. Me⁹ exiccatį ue que

187 ¶Et ego qdẽ iaꝫ ꝓfirmaui in libro de ingenio sanitatis: vias per ꝙs opꝫ te icedere in inuẽtio ne cãꝫ ꝑticulariũ ꝗbus opꝫ te has res hẽre.

Laurẽ. ¶Sꝫ ꝙ via ꝑticularia qs vestiget ꝑcepta. Liꝫo de curãdi via ⁊ rõne perpẽsum iam est.

Leoni. ¶Quib⁹ ꝺo vtjs: ac rõnib⁹ singula inueniri pos sunt: in libris de arte curandi exꝑlanauimus.

Antiq. ¶Ex quibus vero facultatibus aliquis ea que sunt secũdum partem inueniat: per terapẽtice facultatis declaratum est negocium.

Haly ¶Vult ꝙ iam scripsit in li⁹ de ing. sanitaꝫ ꝑm determina/tionẽ ⁊ certificationẽ ⁊ inqsitionẽ oẽs canones ⁊ vias ꝙ/ bus curabiꝫ vnaquęq egritudinũ ꝗs narrauit vel nũa/uit in hoc liꝫo: ⁊ dat canones vniuscuiusq curationis eaꝝ ꝑm semitã sume: ⁊ ꝑm exquisitionem ⁊ determiatio/nem. Hoc est ergo vltimum qꝫ ipse dedit in doctria sua in hoc li⁹ de canonibus curationis egritudinum.

188 ¶Et iã remãsit sup nos vt narremus cãs quas sumpsim⁹ ad dõm in eo qꝫ ꝓterijt de ꝑmone nro. Et sunt cãe que ꝓcedũt ⁊ ꝓseruãt.

Laurẽ. ¶Segtur vt dicam⁹ ꝗcũqꝫ i ꝓcedẽtẽ distulim⁹ oꝛonem. Hãc medici noiant ꝓcautionem.

Leoni. ¶Consequens est: vt ea omnia exequamur: quecũqꝫ in superiori ꝑmone dicere distulim⁹. Vocant autem eadem ꝓseruatiua.

Antiq. ¶Deiñ ꝺo dõm est de eis ꝗcũqꝫ ꝑm ꝓxẽ oꝛo nem accipiebam⁹: vocãt ea ꝓseruatiua.

Haly ¶Vult causas quas ꝑmittit medicus ⁊ ꝓseruat cum eis corpus facit ipm euadere a casu in egritudinem.

189 ¶Et gña haꝫ cãꝫ sũt tria. Genus ꝑmũ ẽ gen⁹ cãꝫ ꝙ ꝓcedũt ⁊ ꝓseruãt corꝑ⁹ sanũ saluũ. Et ge nus ꝑm est gen⁹ cãꝫ ꝙ ꝓcedũt ⁊ ꝓseruãt corꝑ⁹ qꝫ est saluũ: ꝫ negaꝫ ex eo aliqd. Et tertiũ ge/n⁹ est gen⁹ cãꝫ ꝙ añcedũt ⁊ ꝓseruãt corꝑ⁹ infir/mũ. Et scia gñis ꝑmi est scia ꝓseruationis sani tatis: ⁊ ꝟ gen⁹ est siĉ añ dixim⁹ duob⁹ modis. Et scia gñis scẽdi est ex scia añcessiõis i ꝑbuatio ne. Et scia tertij gñis ẽ ex scia igenij sanitatis.

Laurẽ. ¶Verũ tripler corꝑꝫ ꝺia est. Mõdã. n. inte gre sanũ est. Mõdã nõ ĩtegre: aliqꝺ ꝺo egro/tat. Primũ igiĭ gen⁹ sub sanitatis ꝓseruatiõe ꝓtinet: ac ꝺupler est vt antea docuim⁹. Secun dum ad ꝓcautionis vigilantiam. Tertium ad curationis diligentiam relegatur.

Leoni. ¶Est aũt hoꝝ tripler ꝑm gen⁹ ꝺia. Pria qdẽ hoĩs q ĩtegre fruiĭ sanitate: scꝺa ꝺo eiˢ q non ĩtegre valꝫ: tertia eiˢ q egrotat. Primũ igĩ ge nus ad salubrẽ attinet artẽ: atqꝫ in duas: vt an tea dixim⁹: diuidiĭ partes. Scõm ꝺo ad ꝑser uatiuam spectat. Tertium ad curatiuam.

¶Triplex ꝺo ẽ ⁊ hoꝝ ꝑm gen⁹ ꝺia. Prima qdẽ ꝑfecti sani hoĩs. Scꝺa ꝺo imꝑfecte. Ter tia ꝺo egrotãtis. Primũ igiĭ gen⁹ est ex salu/bri negocio duꝑler exñs vt ꝑus dcñ. Scõm ꝺo ex ꝑseruatio. Tertium ꝺo ex terapẽtico.

¶Vult ꝙ anteceſſio cum ꝓseruatione cõpleaꝫ per cõtem/plationem in istis tribus gñibus que nũ auit. Hen⁹ qui/dem ꝑmum est ꝓseruatio sanitatis: ⁊ illud est in duobus modis. Unus eoꝝ est ꝓseruatio sanitatis corꝑoꝝ quod est in meliori formaꝝ. Et alter est ꝓseruatio corꝑoꝝ sano rum ⁊ diminutoꝝ a meliori formarum. Genus autem 2⁹ est ꝑm certitudinem ⁊ veritatem anteceſſio cum ꝓserva/tione: ⁊ est ꝙ quando mutaꝫ aliqꝺ ex signis sanitaꝫ pro perat medicus ⁊ destruit causam mutantem anteqꝫ ma/nifiĉet ⁊ fiat foꝛtis ⁊ faciat euenire egritudinẽ. Genus ꝺo 3⁹ est sumptũ ex igenio sani. ⁊ est resistẽtia cãꝫ ĩsirmã tium ⁊ destructio eaꝝ. Et Ha. determiat illud ⁊ dicit.

¶Et huiˢ gñis totiˢ ẽntia ꝓprie est in chimis.

¶Atqꝫ totũ ꝺ gen⁹ in ꝺũoꝛiꝺ⁹ potissim⁹ ꝓsistit.

¶Hoc aut vniuersum genus circa humores precipue negociatur.

¶In humoꝛibus vero maxime habet ꝓsisten tiam omne hoc genus.

¶Vult genus cõe tribus generibus cãrũ quaꝝ precessit numeratio ⁊ earum scientia.

¶Et nõ oꝛ vt sint chimi: neqꝫ viscosi: neqꝫ gros si: neqꝫ subtiles aquosi: neqꝫ multi: neqꝫ caliꝺo/res ꝗs oꝛ: neqꝫ friꝺioꝛes: neqꝫ moꝛꝺicatiui: ne qꝫ putriꝺi: neqꝫ sit eis ꝙlitas mala venenosa.

¶Quos minime conuenit glutinosos ẽ: ne qꝫ crassos: neqꝫ multos: neqꝫ admodum caliꝺos aut friꝺos: neqꝫ moꝛꝺaces: neqꝫ putres: neqꝫ venenosos.

¶Quos neqꝫ lẽtos ẽ opꝫ: neqꝫ crassos: neqꝫ aquosos: neqꝫ plurimos: neqꝫ veheméter ca lidos: ac friꝺos: neqꝫ moꝛꝺaces: neqꝫ putre/dini obnoxios: neqꝫ veneni nãe affines.

¶Quos neqꝫ glutinosos opꝫ: eẽ neqꝫ spissos: nec aquosos: neqꝫ multos: neqꝫ calidos ãpliˢ aut frigidos: neqꝫ moꝛꝺaces: neqꝫ putridos: neqꝫ venenosos.

¶Intellectum est ex hoc sermone ꝙ vult vt sint chimi ẽ/perati laudabiles. Et opoꝛtet ante expõnem huius ser/monis vt intelligas nomen chimi quid sit illud quod si/gnificat. ¶Dico ergo ꝙ cibus ⁊ potus commiſcentur in stomacho ⁊ ꝺecoquũtur: ⁊ fit ex eis res quã nomina/uit Ari. chilum per. l. ꝺeinde epar attrahit ex hoc chilo melius quod est in suba eius: ⁊ ꝺecoquit illud in ser: ⁊ fa/cit ex eo sanguinem quẽ nominauit Ari. chimum. m. vt sit differẽtia inter ipsum ⁊ ꝑmum. Et Haĺ. quiꝺem oste/ꝺit ꝙ ꝺispositio huiꝰ sanguinis in epate est sicut ꝺispositio vini. sicut. n. vinũ in ꝑnˢ sui est ꝑmixtũ exꝑssum silˢ est sanguis. cũ ergo oꝑleꝫ vinũ sunt ei qnqꝫ spẽs. Una earũ est fex eiˢ ⁊ ipsius supfluitas. Et 2ª est illud qꝫ nõ ꝺigerit ex ipso. Et 3ª est vinũ ipsum. Et 4ª est illud qꝫ natat super ipm. Et 5ª est aquositas eiˢ subtilis ꝗ fit vapoꝛ ⁊ resoluit ab ea. Et silˢ sanguini fiũt qnqꝫ spẽs ꝗ noiantur chimi. Una eaꝝ est fex eiˢ: ⁊ noiaĺ humoꝛ melĩcˢ: ⁊ creatoꝛ sub limis qꝺem oꝛꝺiauit splenẽ vt attrahat hũc humoꝛez ex sanguine. Et 2ª est illud cuiˢ ꝺigõ ex sanguine non cõpleĺ ⁊ noiatur flaticus humoꝛ: ⁊ nõ ꝑparuit ei mẽbrũ qꝫ at/trahat ipm: qm̃ poĺe est vt alteref ⁊ cõpleaĺ ꝺigestio eiˢ ⁊ fiat sanguis. Et 3ª est sanguis purus ipsemet. Et 4ª est illud qꝫ caleſit ex eo ⁊ natat sup ipm vt spuma: ⁊ nomi/naĺ humoꝛ cholicus: ⁊ creatoꝛ qꝺẽ sumus ꝑparuit ad attractionẽ hꝫ humoꝛis fel. Et 5ª est aquositas eius: ⁊ at tractioni huiˢ supfluitatis oꝛꝺinauit creatoꝛ sublimiꝫ lũ/bos: ꝺeiꝺe sanguis fluit ex epate in venis ⁊ assoĉiaṅ ei relige hoꝝ humoꝝ: ⁊ multotiẽs ẽt illud qꝫ gñaĺ cum eo in ꝓcauitatib⁹ venaꝝ. Et ꝓpter illud ꝺi ꝙ sanguis est ꝺe/ferẽs humoꝛes. ſ. qꝫ in eo inueniuṅ oẽs humoꝛes: ꝙꝫ is .n. in sanguine q est in venis sit vincẽs nãꝫ sanguis: tñ in eo est ẽt ex vnoquoqꝫ humoꝝ pars ꝑꝑ iuuamẽta: quoꝝ rememoꝛationis nõ est locus ẽt: qꝫ vnũqõqꝫ mẽbroꝝ at/trahit ex venis que veniũt sibi illud quod est ꝓueniens sibi ex sanguie: ⁊ resoluit illud ⁊ assimilat per subam ꝺtu tum nutritiuaꝝ nãliũ ꝙ sunt in eo. ¶Jaꝫ ꝙ appet ꝑ illud qꝺ ꝺeteriauim⁹ ꝙ chimi sunt aggregati cũ sanguie. Si ꝙ sint viscosi aut grossi est vincẽs sup eos nãꝫ flatis aut bu/moꝛis melĩci. Et si sunt subtiles aquosi: est vincẽs super eos nãꝫ aquosi sanguis. Et si sint multi: sunt oẽs ipsi addi ti ꝑm ꝓportionẽ. Et si sint caliꝺoꝛes ꝗs opꝫ: est vincẽs sup eos nãꝫ choĺe. Et si sint friꝺioꝛes: est vincẽs sup eos aut flaꝫ aut hũoꝛ melĩcus. Et si sint moꝛꝺicatiui: est vincẽs sup eos acuitas ⁊ subtilitas. Et si sint putriꝺi: est vincẽs sup os corꝛuptio. Et gñaṅ ex corꝛuptione eoꝝ spẽs multe male: siĉ spẽs choĺe citrine egresse a nã: ⁊ spẽs flatis ma li egressi a nã: ⁊ spẽs cho. nigre: ⁊ foꝛtasse gñaĺ ex corꝛu/ptione eoꝝ illud cº nã est nã veneni: ⁊ corꝛũpit corꝑ⁹ to/tũ siĉ illud qꝫ fit ex corꝛuptõe ſpmaꝫ itra corꝑ⁹: ⁊ siĉ ele naĺ ex pollice vapoꝛ q gñaĺ ex hũoꝛe malo in eo ⁊ ascẽ/ꝺit ad cerebrũ ⁊ faĉ epilepsiã. ¶Haĺ. aũt vidit hãc spẽz epilepsie. Et vidim⁹ ẽt nos spẽm epilepsie mirabilẽ: ⁊ est ꝙ gꝺã scriptoꝛ sentiebat in brachio suo ꝺextro in mense semel aut bis ꝺeãbulationẽ rei fricle ascẽꝺentj surſuz do/nec pueniebat ad caput eiˢ, cũ ꝙ pueniebat ad caput eiˢ accidebat ei paroxiſmus epilepsie leuis.

¶Isti enim chimi quãꝺo aꝺꝺũtur ĩ istis ꝺiſpo sitionibus sunt cause egritudinum.

¶In creſcẽtes. n. causa moꝛbozum cõsistunt.

¶Hã vbi aucti fuerint generant moꝛbos.

¶Augmentati enim mali humoꝛes cause con sistunt egritudinum.

¶Chimi grossi ⁊ viscosi faciũt oppil'ones ⁊ alias flaticas egritudines ⁊ melicas. Et silˢ chimi fridi ⁊ chimi subti/les aquosi faciũt egritudines aquosas sicut hydropisiz. Et multitudo facit egritudines repl'onales. Et calidi fa ciunt egritudines cholericas ⁊ reliquas egritudies. Et moꝛꝺicatiui faciũt egritudines in qbus est moꝛꝺicatio foꝛtis. Et putriꝺi faciũt ex egritudinib⁹ putriꝺis spẽs di uersas egritudinuꝫ siĉ feb. putridas: ⁊ vlcera alchabar thi. i. putrida. Et ꝑm hãc siũtudinẽ in vnoquoqꝫ eoꝝm.

¶Et qñ est additio eoꝝ est illa cã ꝙ fuit eis ra/dix: ⁊ ex ꝙ fuit eoꝝ gño. Et qñqꝫ est ꝓpterea qꝫ recipiũt aliquos alios humoꝛes q sunt in coꝛ/poꝛe: ⁊ alterãt eos ad siliꝰtudinẽ eiˢ ꝗ ipi sũt.

¶Increſcunt autem interꝺum ab eaꝺem cau/sa: que eos primum genuit. Est quando sein/

Sagui/ni acci/ꝺũt spẽs quinqu/pler.

uicem in corꝑoꝛe alterant.

¶Augenẽ ꝺo nõnũqꝫ eaꝺẽ ex cã qꝺ ab initio gñauit. Illud aũt plerũqꝫ accidit: vt sua altera tione ificiãt eos qui sunt in corꝑoꝛe humoꝛes. Leoni.

¶Augmentaĺ ꝺo aliqñ qꝺem ab eaꝺẽ cã que eos genuit. Primũ est aũt qñ sunt cõmutan/tes eos sibi qui ꝑm corꝑus sunt humoꝛes. Antiq.

¶Vult ꝙ additio cuiusꝫ eoꝝz que ꝺixit in chimis fit a ꝺuabº reb⁹. Aut causis gñantibus ipsos: sicut a cepis ⁊ alleis gñaĺ ⁊ ex pipere chim⁹ caĺs: ⁊ a lacte ⁊ piscib⁹ ge neraĺ chim⁹ friꝺ⁹: ⁊ a carne thauroꝝ ⁊ aialiũ syluestriũ ⁊ ꝙ sunt ꝺe gñe eoꝝ gñaĺ chim⁹ grossus niger. Et altera est vt añcedat in corꝑe humoꝛ malus: ⁊ cũ pueniꝛ ad ipz sanguis laudabilis bonº resoluit ⁊ alterat ipsum ⁊ coꝛ/rũpit ipsum ⁊ ꝑmutat ipsum ad nãm suam malam. Haly Chimi ꝺiũsi cã.

¶Et medicationi eoꝝ sunt ꝺue itẽtiones: qua rum vna est alteratio: alia euacuatio. 194

¶Intentio vero sanationis hoꝝm ꝺuplex est alteratio: euacuatioꝫ. Laurẽ.

¶Intentio vero: ⁊ hoꝝm sanationis ꝺupler exiſtit: alteratio: atqꝫ euacuatio. Leoni.

¶Intentio ꝺo in hꝫ curationibus ꝺupler est alteratio: ⁊ euacuatio. Antiq.

¶Medicationis maloꝝ chimoꝝ sĩ ꝺue intẽtiones. Una eaꝝ est alteratio malitie chimi ꝺonec reꝺeat ad ꝙlitatez suã bonã. Et alĩa ẽ eũo chimi mali ⁊ a corꝑe ipsiˢ exĉtio. Haly

¶Alteratio chimoꝝ fit: aut ab ipo corꝑe qñ ꝺi gerit eos: aut a virtutibus quarũꝺam medici/naꝝ: ⁊ ẽt in hoc gñe medicinaꝝ ĩgreꝺiuṅ ille que sanant ex medicinis hꝫtium venena: ⁊ ex medicinis que sunt ex genere venenozum. 195

¶Alterank igiĭ aut ab ipso corꝑe cõcocti aut a quibusꝺã medicamẽtis: in qbus ꝓtinẽtur me dicamina curãtia venena aĩalium venenatoꝝ. Item medicamina venenosa permutant. Laurẽ.

¶Alterank igiĭ: vel ab ipso corꝑe: cõcocti: aut ab aliqbus alijs facultatibus que vim medica culã hꝫt: e quoꝝ numero ẽt sunt ea que exitia/lium feraꝝ venenis aꝺuersank: ac ꝑterea pharmaca que venena appellank transmutant. Leoni.

¶Alterank igiĭ: aut ꝺigesti ab ipso corꝑe: aut a qbusꝺã pharmaticis virtutib⁹ in qbus sunt ⁊ ꝙꝺam virtutes que virus venenatoꝝ aĩaliuz curãt ad hoc ꝺe lytyria pharmaca recipiẽtes. Antiq.

¶Alteratio chimi mali oẽc reꝺeat ex malitia sua ad bo nitatem fit per ꝺuas res. Una eaꝝ est vt vincat eum nã ⁊ ꝺigerat ipm. Et ꝺigestio est ꝺuob⁹ modis. Unus eoꝝ est vt vincat nã mẽbri malũ chimũ ⁊ vincat malitiã eius ⁊ ꝑmutet ipm ad sanguinẽ bonũ ⁊ nutriat inꝺe, mẽbruz fi/cut ꝺigerit flegma ꝺulce ⁊ ꝑmutat ipm ad sanguinẽ. Et altera est vt mutet nã mẽbri chimũ malũ ⁊ alteret eiˢ ma litiam ⁊ faciat eum iter ipm qui est nãlis ⁊ inter ipm illũ qui est exĩ nãm: siĉ facit in ꝑmutatione chimi mali in apa te ⁊ ꝺigerit ipm ⁊ facit ipm pus: ⁊ siĉ facit in fe. qꝫ ꝺige/rit humoꝛẽ ⁊ eũat ipm in hoza crisis. Et altera est ex vir tutibus medicinaꝝ faciẽtiũ euaꝺere: qm̃ in qbusꝺã me/ꝺicinis sunt vtutes faciẽtes euaꝺere ex malitia chimoꝝ Haly Chimi mali al/teratio ꝺupler. Chimi ꝺigõ ꝛ.

rum.z nō est via ad cognē hay vtutū faciētium euadē ni
si per experimētū solū sicut oñdit Gal'.in tractatu gnti li
bri sui in medicinis simplicib⁹. Et de ꝓprietate medicia/
rum faciētiū euadere est vt ꝓfotēt mēbra iteriora fic cō
fortāt ea medicine aromatice stiptice. Siꝝo aggregatur
in medicina faciēte euadere vt fit aromatica stiptica fa/
ciens euadere simul:tūc nō est aliqd melius ea in ꝓforta
tione z ꝓseruatione mēbroꝝ iteriorꝝ:z in faciēdo euade/
re corꝑ ex malitia chimoꝝ. Et de ḡne medicinaꝝ facien
tium euadere sunt q̄ faciūt euadē ex veneniꝭ hūtium ve/
nena:z in medicinis iterficiētibus ad cognē q̄ꝝ nō ē via
nisi per expimētum. Gal'.qdem oñdit in tractatu 5° q̄ nō
est semita ad cogscendū aliqd ex vtutib⁹ medicinaꝝ sol/
uētium:z medicinaꝝ iterficiētium:z medicinaꝝ faciētiū
euadere qb⁹ efficiūt opones has nisi per expimētum so/
lum. Et tyriaca qdē est cōposita ex medicinis faciētibus
euadere ex veneno:z ex medicinis faciētibus malitiam
chimoꝝ euadere:z ex medicinis iterficiētibus. Et oꝫ vt
ingrank medicie faciētes euadere ex malitia chimorum.
Chimi veneno si cura/ tio p ty riacam. Illud aūt qō est ex malitia chimoꝝ cui⁹ vtus est veneno
sa:manifestū est q̄ tyriacha ꝓfert in eis. Speciei aūt eius
qō ex malitia eoꝝ est:cui⁹ vtus nō est venenosa:manife/
stum est:qz opz vt ingrank spēs medicinaꝝ faciētiū eua/
dere que faciāt euadere ex eo. Et ego qdem iā expt⁹ suz
z inueni cāphorā medicinā faciētem euadē ex putredie
chimoꝝ. Et pp illud ego dedi illaz in potu in egritudini/
bus pestilētialibus:z in febribus putridis:z miscui cuz
ea illud qō vidi eē iuuatiuū:z minuimus in vnaq̄q egri
Medi/ cina di/ gerēs q̄ tudinum putrefactionē. Cruditatē aūt chimi digerūt me
dicine:digerētes sicut crocus z spica z assa⁹ cassialigne⁹
z cinnamomū. Ex viscositate aūt humoꝝ z groſſitudine
eoꝝ faciūt euadere medicie subtiliātes. Et ex frigore eo
rum faciūt euadere medicine calefacientes. Et ex caloꝛe
eoꝝ faciūt euadere medicine infridantes. Et ex eoꝝ sub
tilitate faciunt euadere medicine ingroſſantes.

196 ¶ Et eūo chimoꝝ fit p medicias calefacientes
fortiter:z p solonē:z p clistē:z p sudorē:z per
vomitū. Et iste qdē sunt spēs eūonum cōium.

Laurē. ¶ Euacuātur aūt a medicamētis ad modū cali
dis:ac purgatione z clystere ac sudoꝛe z vomi
tu. Atq̄ cōmunes eūones existunt.

Leoni. ¶ Eūank aūt satis calis medicaminibus:z pur
gationibus:z clysteribus:z sudoꝛibus:z vo/
mitibus. Ne qdē igit sunt cōes eūones.

Antiq̄. ¶ Eūank ꝛo sufficiēter a calis pharmactis:z
purgationib⁹:z clysterib⁹:sudoꝛibusq̄:z vo/
mitibus. Ne igit hoꝝ sunt cōes eūones.

Daly ¶ Eūo cōis chimi fit per illud qō attrahit ipm ex medici
nis solū sine alio conamie hoc est adiutoꝛio. Uerūtñ me/
dicine attractiue inest q̄ fi ꝓfortek eūat ipm qui seqk illū
chimum:cuius exē^m est medicina que eūat cholerā:si cō/
fortetur eūat post cholerā flegma:post flā meliam: post
meliam sanguinē. Medicina ꝛo que eūat hu.melicum si
confortek eūat post ipm flegma:post flā cho.post chole
ram sanguinē. Et manifestū est q̄ chimus sanguinis nō
opz vt euacuek:qm̄ qñ ipse fit malus pmutak ad vnū chi
morum qui sunt supfluitates ei⁹. s.aut ad meliam:aut ad
cholerā:aut flā:aut ad aquositatē:z illō qō alteratur fit
vnus istoꝝ chimoꝝ. Suba ꝛo ipsius sanguinis ꝓueniēs
est nāe:q̄ꝓpter oia mēbra sumūt ex eo nutrimētū suū.
Gal'.p/ ceptum ad occi Et Gal'.qdem ꝓcepit viꝝ qui iuenit medicinā sanguinē
eūantem occidi:vt nō sciret eam ex illo alius. Et post q̄z
ꝓcepit eū interfici:ꝓcepit vt clauderenk oculi eius:ita vt
non appareret z inueret eā z sciret alius z mererek alter
interfectionē. ¶ In flomia ꝛo z in vētosis nō est intentio fiones vi q̄ nil me/ dicinę eūatio sanguinis puri:sz eūatio multitudinis que est cū
oēs humores sunt additi ꝑm ꝓportionē. Flomia aūt eua
cuat multitudinē chimoꝝ ex venis magnis. Uerūtñ sca
rificatio z vētose eūant multitudinez chimoꝝ ex venis
puis. ¶ Et Gal'.qdem docet in hoc ꝑmone cōes eūones
z dicit q̄ sunt.5. Una eaꝝ est illud qō eūatur per medici
nas q̄ calefaciūt z attrahūt calefactione fortiiste.n.me/
dicine p supfluitatē calefactiōis sue eūant z attrahūt hu
mores. z qdā illaꝝ faciūt eos vaporē q̄ resolnik in aerē. z
qdā eoꝝ qñ attrahūt ipsos medicie iste currunt ex loco
ad locū ad quē puenit. Et scōa est solo vētris per medici
nas in qbus sunt vtutes solutiue. Et tertia est per clistere
solutiuū. Et q̄rta per sudoꝛē:z sudoꝛ qdem fit per aerem
calidum:z cum coopertura:z cum medicinis calefacien
tibus cutem. Et 5ª est per vomitū. Et vomitus quidē fit:
aut itromissione digiti:aut pēne in guttur:aut p me^m^sa
ciētem nauseā:aut per me^m^in q̄ est vt⁹ fortj q̄ attrahunt
chimi ad os vētris. Iste ergo sunt eūones cōmunes.

¶ Ꝓprie ꝛo sumunk in locis in qb⁹ aggre/
gank illi mali chimi: sicut oñdi in libro de regi
mine sanoꝝ:z ꝓprie in tractatu tertio z q̄rto il
lius libri:cum nos narrauimus lassitudinez z
reliquas causas similes lassitudini.

¶ Ꝓprie ꝛo ex locis in quibus colliguntur
consistunt:qđ ad modum tertio z quarto vo/
lumine de tuēda valitudine diximus dū de di
spónibus laboꝛiosis z ānexis ageremus.

¶ Ꝓprie āt ex locis in qb⁹ coaceruank:assu
munk:vt in libris de salubꝛib⁹ oñdim⁹:tertio
p̄serti:ac q̄rto:in qb⁹ de lassitudib⁹ egim⁹ ac re
liqs dispónib⁹ q̄ lassitudini nā prime sunt.

¶ Ꝓprie ꝛo a loco in quo ꝗgregati fuerint
accipiunk:qđ ad modū in salubꝛibus declara
tuz est scōm tertiū z q̄rtum: maxime nobis de
laboꝛibus tractantibus: z quecunq̄ adiacent
altjs laboꝛiosis dispositionibus.

¶ Ulult q̄ eūo ꝓpa cuiusq̄ chimoꝝ oporteat q̄ fit ex mē/
bris propinquioꝛibus membro in quo est chimus. Et ip
se determinat hanc intentionem.

¶ Et eūo chimorum fit facilioꝛ qñ eūak illud
qō ex eis est in venis ꝑmis per solonem ven/
tris. Et eūatur qō ex eis est in eo qō est facilius
post epar er venis per vrinaz. Et eūatur qō ex
eis est in corꝑe toto per sudoꝛē. Et qō est in
capite per palatū:aut p nares: aut p vtraq̄ fi/
mul. Et qō est in pectoꝛe eūak illud per tus/
sim. Et qō est in renibus aut vesica per vrinā.

¶ Eūank. n. ꝓptius si in ꝑmis venis sint: per
aluū. Si in iecoꝛe p vrinā. Si in hitu toti⁹: p su/
doꝛem. Quemadmodum si in capite existant
per palatum: aut nares aut per vtrūq̄ meatū.
Si in thoꝛace per fauces simul ac tussim. Si
in renibus aut vesica per vrinam.

¶ Ꝓprūptius. n. eūank pvētrē: q̄cūq̄ i ꝑmis ve/
nis ꝓtinenk supfluitates. Que aūt i hys q̄ ep̄c

sunt: p vrine meat⁹. At q̄ in toto coꝛpe: p sudo
rē: sicuti q̄ in capite: vel p palatū: vel p nares:
vel per vtrūq̄: que vero sunt in spatijs pecto/
ris laxioꝛibus: per guttur simul cum tussi: que
in renibus sunt: vel vesica per vrinam.

Daly ¶ Euacuank. n. ꝓptius. Qui qdē in ꝑmis ve
nis p vētrē. Qui ꝛo in his q ꝑm epar p vrias.
Qui ꝛo sunt ꝑm totā habitudinē p sudoꝛem.
Que admodū z qui ꝑm caput aut per palatuz
aut p nares aut per vtraq̄. Qui ꝛo in thoꝛacis
latitudinibus purgak per guttur cū tussibus.
Qui ꝛo ꝑm renes z vesicam per vrinas.

Daly ¶ Uene ꝑme sunt que sunt inter epar z intestinū ieiunuz:
z vocank meseraice. Et iam oñdit in eo qō ꝓterijt q̄ totū
corꝑ⁹ est musculi. Ipse ergo vult per illud qō ex chimis
est in corꝑe toto illud quod ex eis est in musculis. Et
residuum sermonis eius est intellectum.

Laurē. ¶ Eūatio ꝛo q̄ fit p viaz attractionis est sigtio
cōis oib⁹ mēbris q̄ sunt ex locis lōginquoꝝ
illo loco ex quo intēdimus ad attractionem.

Leoni. ¶ Letex mā uocak p miscue ab oib⁹ ptib⁹. In
dicatio ē vt z ad loca q̄ꝝ maxie lōginqua.

Antiq̄. ¶ Attrahēdi ex oī loco ad oppositas ptes cōis
indicatio est: ad q̄ꝝ maxime distantia.

Daly ¶ Antipaseos ꝛo cōmunis omnium partiuz
ostensio ad ea que longissima sunt.

Daly ¶ Sicut pulpa colloqntide z agaricus attrahūt in stoma
cho q̄ applicantur in stomacho ex cerebꝛo z nucha et
neruis supfluitates eoꝝ. Et sicut attrahit medicina solu
tiua vētris qñ bibik supfluitatem ex lacertis. Et nobis
quidez preparak vt ponamus medicinas in eo qō est sub
umbilico z attrahātur humores ex corꝑe. Et vt reti/
neatur medicina in manu z attrahit humores ex corꝑo/
re. Et vt ponatur medicina sub pede z attrahit hu. ex ca
pite. Et totum illud scit ille qui multum studuit in hac
arte. Et non oportet vt sciat illud qui non meretur illud
z fiat nocumentum eius per hoc q vtitur illo plus q̄ꝝ
fit iuuamentum per ipsum.

Daly ¶ Eūatio que fit per viaz extractionis eius qō
collectū est in mēbro fit ex locis ꝓpinquis.

Laurē. ¶ Deriuatur ver ꝛ ad loca vicina.

Leoni. ¶ Deriuatio vero ad vicina.

Antiq̄. ¶ Deriuatio vero ad ꝓxima loca.

Daly ¶ Iste sermo intell's est: z iam ꝓterijt expositio eius.

Daly ¶ Et omnes iste res que sanant has dispónes
nominantur cause sanitatis.

Laurē. ¶ Quecunq̄ ergo curāt tales dispositiones sa
lutares causas appellamus.

Leoni. ¶ Quecunq̄ vero huiuscemodi curant dispo/
sitionem cās salubres appellamus.

Antiq̄. ¶ Omnia igit quecūq̄ curant huiusmodi di
spositiones salubres vocantur cause.

Daly ¶ Iste res sunt q̄ digerūt chimos z q̄ adiuuant sup digō/
nē eoꝝ q̄ faciūt euadere a malitia eoꝝ. z q̄ eūant eos. Et
manifesta est ex eo qō ꝑmissum est curatio oium febriū.
Et⁹ qdē q̄ ex eis est malitia ꝓp'onis tm̄: sic se. diei. vni⁹. i.
effimera z se. ethica curatio est itrās in curatione mali/

tie ꝓp'onis cal'e z ficce cū eo qō infridat z humectat ex
cibis z potib⁹ z medicis z iclinatione oium cāꝝ ꝓtinen
tiū corꝑ⁹ ad illud qō infridat z humectat z qō resoluit
vapoꝛe eaꝝ: sicut balneatio cū aq̄ dulci tepida: z inūctio
cū ol'o violaceo: z q̄ currūt ei⁹ cursu: z olfactio odoꝝ fri
gidoꝝ aromaticoꝝ: z vsus multus in potib⁹ hay rez sa
cit te scire q̄ iste est canō curationis eaꝝ. Eius aūt qō est
ex se. ex putredine chimoꝝ est curatio cōposita ex eo qō
adiuuat sup digōnem humoꝝ: sicut medicine quaꝝ cali
diras est fiūs calitati corꝑis inate: z ꝓfortatio nāe do
nec digerat eos: z alteratio putredinis eoꝝ: z eūo eoꝝ: z
infrigidatio eius qō facit accidere febres in corꝑe ex
caloꝛe z siccitate. Ergo curatio huius generis febrium
est cōposita ex curatione feb. que est malitia cōp'onis ca
lide z ficce: z ex curatione malitie chimoꝝ. Et cum pu/
tredo multotiens sequatur oppilationes z priuationes
expirationis necessarium est in illo vt aperiantur oppi/
lationes z q̄ minuat multitudinem donec eam consu/
mat virtus z expiret a corꝑe.

¶ Et oēs res que stimulāt dispónes has z ad/ 202
dunt in eis nominantur cause egritudinis.

¶ Que admodū que augēt moꝛbosas. Laurē.

¶ Sicuti insalubres: eas que adaugent. Leoni.

¶ Quemadmodum eracuentia egre. Antiq̄.

¶ Ulult per dispónes illud qō noiauit ex malitia chimo/ Daly
rum: z per res cās que stimulāt vnāquāq̄ spēm malitie
chimoꝝ. Et docuit iam q̄ ipse sunt duo ḡna. Unū eoruz
est qō supuenit corꝑi ex cibis z potibus z alijs extrin
secis: z generāt chimū in eo laudabilem. Et alterum est
vt in corꝑe fit chimus illaudabilis: z sumat cibos z
potus generantes chimos laudabiles. Cum ergo per
ueniunt in corꝑe resoluit eos chimos chimus illauda
bilis ad naturam suaz: z permutatur de bonitate ad ma
litiam. Et pp illud dixit Hipp. Corꝑa que non sunt mū
da quāto plus nutries addes eis malitiam.

¶ Res ergo q̄ nō nocēt neq̄ ꝓferūt eis: nomi/ 203
nank neq̄ causę sanitatis neq̄ egritudinis.

¶ Ac neutras q̄cūq̄ nec ledūt: neq̄ iuuāt. Laurē.

¶ Et neutras que neq̄ obsunt: neq̄ iuuant. Leoni.

¶ Neutre ꝛo: neq̄ ledētia: nec adiuuantia. Antiq̄.

¶ Ulult oēs cās ser ꝓtinētes corꝑus: vna quaꝝ est cibi z Daly
potus. z scōa est aer ꝓtinēs. Ex istis enim est quod nocet Cā corꝑ/
in chimis z generat in eis malitiam neq̄ confert in eis. pus cō/
quod aūt nocet eis est oē quod ḡnat malitiam eoꝝ. sz tinēs se
quod confert eis est oē quod destruit malitiam eoꝝ. qō xtuplex
ꝛo non confert nec nocet est oē cui non est impfio ma/
nifesta in aliqua egritudinum. Et in istis dixit Hip. Opz
vt sumātur in potu medicine que conferāt. Oz si nō con/
ferr: ad minus tm̄ fit ex eo qō nō noceat. Sed quādo non
inuenimus cibos z potus ꝓferētes damus ex eis qō nō
nocet. Et similiter facimus in omnibus causis.

¶ Et possibile est vt nominentur cause oīno: si 204
cut faciūt multi sophistaꝝ ex eis qui negligūt
speculationē in inuētione diuersitatis summe
reꝝ: z finiunt vitam suam in nominibus.

¶ Ac fieri pōt vt eas ne cās qdē nominēt: qđ Laurē.
ad modū plerīq̄ sophiste ꝓtemnētes quidem
inuesti gare differētias rerum: plirimum tem
poris in sermonibus conterentes.

¶ Posset ꝛo q̄piam: neq̄ oīno causas appel Leoni.
lare qđ ad modum maioꝛ pars sophistarum

qui rerum quidem differentiam inuenire cõ/
tenunt: plm ẏo tẽporis in noĩbus ꝓterunt.

Antiq. ¶ Potest aũt aliqs eas neq cãs appellare oi/
no: qles sunt multi sophistaꝝ negligẽtes qdẽ
ipsaꝝ rez inuenire differẽtiam: in nominibus
ẏo plurimum temporis consumentes.

Paly. ¶ Res qb⁹ nõ est impssio manifesta neq in sanitate neq i
egritudie: polẽ ẽ, vt nõ noient cãe penit⁹. Uerũtñ hec spe
culatio ẽ egrediẽs ab arte me^ca: z occupatio cũ ea est ex
opõne medicoꝝ sophistaꝝ q finiũt vitas suas in phãta/
sia z sophisticatione p ꝼmonẽ in noib⁹: z negligũt ꝓside/
rationẽ in eo q̃ fit iuuamẽtũ in medicis: z via eoꝝ est vt
noient medici ꝼmonis. Medici ẏo ꝼm veritatẽ sunt me
dici opõnis: z ex opõne istoꝝ est occupatio cũ ꝓsideratio
ne in eo quo fit iuuamẽtum in medicina. z quãdo intelli
gũt illõ q̃ idigẽt ex itẽtionib⁹ rez nõ curãt q̃lr sint noia.

205 ¶ Et iã locut⁹ fui in alio libro ab isto ꝼmõe ma/
gis expositũ isto in destructiõe istoꝝ dictoꝝ.

Laurẽ. ¶ Sed aduersum eos alibi diffusius disputa/
uimus. Ac precauendi ars ita se ẖabet.

Leoni. ¶ Contra quos in alijs vberius diseruim⁹. At
pars qdem artis preseruatiua talis est.

Antiq. ¶ Dictũ est aũt ampli⁹ in alijs negocijs aduer
sus eos pseruatiua qdem spes artis talis est.

Paly ¶ Oñdit Gal'. i alio li⁹ ex libris alijs suis q occupatio cũ
noibus est supflua cũ qua nõ fit iuuamẽtum q̃ intentio
nes sunt itellecte. Et oñdit in li⁹ suo de noibus medicina
libus q res q̃ nõ ꝓferũt neq nocẽt sunt ex causis dispõ/
nis tertie que dicit neq sanitas neq egritudo.

206 ¶ Jam cõpleui narrationẽ spẽi medicine dicte
cũ ꝓseruatione. Et ex medicina est spes alia q̃
noiatur ꝓfortatio z nutritio: z vtimur ea in eo
qui sanatus est ex ifirmitate z in senectute.

Laurẽ. ¶ Deinceps de mõ recreãdi: reficiẽdiq corp⁹
agẽdũ est. Sed q̃ nã ẖoꝝ dispõ sit z a qb⁹ cau/
sis ad ẖabitũ nature reuocetur.

Leoni. ¶ Que aũt reficit: atq restaurat in conualescen
tibus: ac senibus locũ ẖz. Que ẏo sit ẖorum
dispositio z a quibus precipue causis ad natu
ralem reducitur ẖabitum.

Antiq. ¶ Resumptiua ẏo z enutriẽs in ꝓualescẽtib⁹
ex egritudinibus z senibus: q̃lis ẏo est z eorũ
dispositio: z a quibus causis maxime ad id
quo secũdum naturam est reuertũtur.

Paly ¶ Cõfortatio z nutritio sunt capl'm medicie qõ admistra
tur in eo q iã sanat⁹ est ex egritudie. Et noiaꝝ illud regi/
men ꝓualescẽtis. Et in senectute noiatur illud retẽtio re/
sidui vite senis. ¶ Et inter ꝓfortationẽ z nutritionez est
dꝛia. Cõfortatio qdem est illud qõ addit in virtutib⁹ mẽ
brorum. Nutritio ẏo est illud qõ mutaꝝ z digeritur ꝼm
q opz: z cum quãtitate qua opz: z qõ nutrit..

207 ¶ Et iã oñdi illud in libro de ingenio sanitatis
declatione cõpleta. Dispõnẽ aũt corpoꝝ istorũ
z ex qbus causis redeãt ad dispõnẽ nãlez ego
sum narrãs tibi cũ abbꝛeuiatione in ẖoc loco.

Laurẽ. ¶ Sũmatim ẖoc loco dicetur.

Leoni. ¶ In libris in qb⁹ de medẽdi art etractauimus
abũde explicauim⁹: sz nũc p capita dicetur.

Anti. ¶ Perfecte qdẽ in terapẽtice facultatis lris de
mõstratum est: p capitula ẏo dicaꝝ z nunc.

Paly ¶ Ualt q iã exq̃site pscrutatus est doctrinã regiminis cõ
ualescẽtis z retẽtionis residui vite senis in li⁹ suo q nomi
natur regimẽ sanitatis seu ingenium sanitatis. Et q illud
qõ dicit in libro hoc est abbꝛeuiatio illius.

¶ Dico q̃ q dispõ istoꝝ corpoꝝ. s. ꝓualescẽtiuz
z senũ est q sanguis q est in corpib⁹ eoꝝ est san
guis bon⁹: verũtñ quãtitas ei⁹ est pua: z filr ẽt
est dispõ spũs vitalis z aialis: mẽbra ẏo eorũ
fixa sunt z ficca: z propter illud virtutes eorũz
sunt debiles: z propter debilitatem ẖaruz vir
tutum totum corpus est frigidius.

¶ Dispõ igit talis est. Sãguis qdẽ bonus: ac
exigu⁹ est. Jtẽ spũs vitalis noĩe z aialis. Jtẽ
se ẖabent ptes ita solide ficciores: proindeq
vires eorum debiliores existunt: z ob eam rez
vniuersum corpus frigidius est.

¶ Dispõ qdẽ igit talis est: optim⁹: qdẽ sed exi
gus est sanguis: atq vna cũ ipso spũs aialis:
atq vitalis. Ipse ẏo particule solide ficci: z
iccirco eoꝝ vires sunt ibecilliores: atq earũdẽ
ratione corpus vniuersum frigidius.

¶ Si igit dispõ ẽ tal': bon⁹ qdẽ est sz pauc⁹ san/
guis: z cũ eo vital' q appellaꝝ spũs z aialis. ip/
se ẏo solide ptes ficciores: z ppea ẏ tutes eaꝝ
ẏbiliores z ifirmiores z pp ẖas totũ cõp⁹ frigi⁹

¶ Qõ ipse dixit: cõicant ꝓualescẽtes ex egritudibus z se
nes: veꝝ cãe in eis diuerificanꝫ. Jn ꝓualescentib⁹ qdem
egritudines: z qõ cũ eis accidit ex dolozib⁹ cõmintũt ex
sanguinib⁹ z spiritib⁹ ipsoꝝ: z ex humiditatib⁹ sparsis in
mẽbris que rozãt mẽbra radicalia: z oĩa que accidũt ei
inde sunt p accñs nõ nãlia in eis: z pp illud poĩe est vt de
struantur oĩa accñtia. Et itez est manifestũ q̃ fit in mem
bris eoꝝ pp istas res malitia cõpl'onis que facit vtutes
eoꝝ debiles: z pp paucitatẽ sanguinis in eis z debilitatẽ
vtutũ fit qõ vincit sup totũ corpus frigus. Senũ ẏo cor/
pora radicalia frida sunt z ficca nã: z sanguies eoꝝ sunt
pauci: qm̃ calor in eis ĩnat⁹ iã debilitaꝝ a digõne eius qõ
aduenit corpi ex potu z cibo: q̃pp aggregaꝫ in corpib⁹
eoꝝ hũiditates ml'te z hũores crudi. Et pp istas res de/
bilitanꝫ in eis spũs tres: z dñaꝝ in eis sup eos debilitas
nãe: z fiũt corpa eoꝝ fridiora nã q̃z fuerũt. ¶ Jã ḡ decla
raꝫ p illud qõ dixim⁹ ꝓuenietia corpoꝝ ꝓualescẽtiũ z cõ
poꝝ senũ in paucitate sanguis z spirituũ z ficcitate mẽ
broꝝ spiritualiũ radicaliũ z debilitate vtutuz z victoria
frigoris supra totũ corp⁹. Et pp illud ponit Gal'. cañ. cu
rõnis vnũ in ꝓualescẽtib⁹ z senib⁹. Et pp illud oz vt ob/
scernas ipz z appꝛopes ꝓualescẽtes fz cãs faciẽtes i eis
z appꝛopes senes fz cãs agẽtes in eis. Et iã declarũ ẽ q
cãe dispõnis istoꝝ sunt alie a causis dispõnis illorum.

¶ Qõ si vis vt aggregẽ tibi cãs q̃ rectificãt ẖãc
dispõnẽ z attrahũt ẖñti ipsaz sanitatẽ: tũc sunt
oĩa q̃ adiuuãt ad ẖvt supueniat corpi nutrimẽ
tũ velocit custodiẽs. Et si amas vt distinguã ti
bi eas: tũc sunt mot⁹ eq̃les: z cib⁹ z pot⁹ eq̃li: z
somnus eq̃lis: z spẽs motuz sunt in vehitione
z deãbulatiõe z deambulatione z fricatione z balneatione.

Laurẽ. ¶ Porro cãe salutares ẖmõi corrigẽtes dispõ
nẽ: vt semel dicaꝫ. Sunt quecũq celerẽ qdẽ ac
securã efficiũt nutritionem. ¶ Particulatim ẏo
motu moderato ac cibo: potu: somno: genera
motuũ sũt: gestatio: deãbulatio: frictio: balnea.

Leoni. ¶ Cãe ẏo salubres q̃ ẖãc emẽdãt dispõnem: vt
vno cõprehẽdã capite: sunt quecũq p̃sentaneũ
atq secuꝝ erẖibẽt alimẽtũ. Scõm ptem aũt: in
motib⁹ moderatis: z cibis: potibusq: ac som/
nis cõsistunt. Sunt vero motus materie: vehi
cula: ambulationes: frictiones: z balnea.

Antiq. ¶ Cause ẏo salubres eã que dcã est corrigẽtes
dispõnẽ vno qdẽ capitulo vt apprehendanꝫ q̃/
cũq pfectã z velocẽ digestionẽ opanꝫ. ꝼm ptẽ
ẏo in moderatis motiõib⁹ z cibis z potibus z
somnis sunt mãe qdẽ motionũ: sũt suspẽsiões
z deambulationes z fricationes z lauacra.

Paly Cõfortatio. ¶ Opz vt reganꝫ regimine eq̃li in vnaquaq cãp sex: que
sunt aer ꝓtinẽs: cib⁹ z potus: motus z quies: somn⁹ z vi/
gilia: z eũo z ꝓstrictio: z accidẽtia aie. Uerũtñ Gal'. dixit
in illis tria vt significet sup residua p ea. Et dixit ex specie
bus particulariũ motus vebitionẽ z deambulationez vt
significet sup oĩa pticularia motus: z itelliganꝫ ex pticu/
larib⁹ mot⁹ pticularia ẽt vniuscuiusq cãp sex. Et pscruta
tus est exq̃site ꝼmonẽ in eis in duob⁹ libris: quoꝝ vn⁹ est
lib de ingenio sanitatis: z alter est de regimine sanoꝝ.

210 ¶ Et si rectificãt rectificatione multa post vsum
ẖaꝝ rez: tũc opz ꝓuersari in pauco ex eis in qui
bus ꝓsueuerũt ꝓuersari ex operationibus.

Laurẽ. ¶ Ac multo meliora sunt si paulatim fiant: z
actiones solitas paulatim attingat.

Leoni. ¶ Et vbi non parũ se ex ẖis pfeciſſe senserint:
paulatim se ad cõsueta opera transferant.

Antiq. ¶ Et si multũ meliores adhuc fiant: ad consue/
ta opera paulatim attingant.

Paly ¶ Qñ tu administras in regimine sanitatis ꝓualescentiꝫ z
retẽtionis residui vite senis cibũ z potũ eq̃lẽ in quantita
te sua z sua qualitate z bonitate digõnis eoꝝ: z admini/
stras somnũ eq̃lẽ z motũ eq̃lẽ facile que ꝓfortant mẽbra
eoꝝ: z expirare faciũt illud qõ aggregaꝫ in eis ex vapo/
re: aut p vebitionẽ: aut p ambulationẽ: aut p fricationem
equalẽ: aut per balneationez: aut per duo ex istis: aut per
plura duobus: z vides eos q iã rectificati sunt per ea re/
ctificatione multa post administrationez eoꝝ: tunc p̃cipe
eis vt inquirant conuersationem in pauco ex eis in quo
cucurrit ꝓsuetudo eoꝝ ꝓuersari: z ingrediaꝫ in eo pau/
larim: z graderur in eo donec redeant ad consuetudinem
eorum ex operationibus quas consueuerunt.

211 ¶ Cibi aũt opz vt in primis sint ex rebus ẖumi
dis velocis digestionis que non sunt frigide:
cũ ergo extẽdiꝫ cũ eis tẽpus: tunc opz vt sint ex
eis quorum nutrimentum est plus.

¶ Cib⁹ iter initia hũidus: ac ꝓcoctio facilis esse
dz: nec frigidus p̃cedẽte tpe magis nutriens.

¶ Cibos aũt assumãt: in p̃ncipio qdẽ hũidos:
z cõcoqui faciles: neq frigidos: ac cũ p̃gressi
fuerint: eos ẽt qui plurimũ prestant alimẽtũ.

Antiq. ¶ Cibo ẏo in pricipio qdẽ ẖumidi z bñ dige
stibiles z nõ fridi: postea ẏo magis nutriẽtes.

Paly Cõuale scẽtiũ z senũ ci/ bi que/ niẽtes z potus. ¶ Jam sciuisti ex canone curationis cõis. s. ex curatione ꝓ/
rij p̃ziũ: qz cũ vtutes ꝓualescẽtiũ z senũ sint debiles in/
digẽt cibis humidis velocis digõnis: sicut sunt sorbitio/
nes: z aqua pullo⁹: z ius gallina⁹. Et quoꝝ ifrigidaꝫ cõ
plexio: idiget calefactione mẽbroꝝ suoꝝ cũ cibis. Qua/
propter opz vt illud qõ das eis in cibo ex eis nõ sit fridũ.
Et gradare eos i istis reb⁹ ex minori ad plus paulatim.
Et filr opz vt facias in motib⁹ z vnaquaq causarum.

212 ¶ Potus aũt rectioꝝ eis est vinũ eq̃le inter anti/
quũ z nouũ: z qñ aspicis ipsum vides ipm cla/
rũ lucidũ: z color ei⁹ aut albus aut decliuis ad
rubedinẽ: z qñ ipm odoras inuenis ipm boni
odoris cũ eq̃litate: z qñ gustas inuenis ipsum
saporis non mozrtui neq fortis valde donec nõ
fit vincens super ipsum ponticitas aut stiptici/
tas aut amaritudo aut dulcedo.

Laurẽ. ¶ Potus idone⁹ vinũ est etate moderatũ ac pu
rũ z splẽdidũ aut albũ aut sufflauũ: ita vt odore
suaue moderatũ gustui sit: neq ex toto aquosũ
nec vehemẽtẽ aliquã indicãs q̃litatẽ: neq dul
cedinem: neq acrozem: nec amarozem.

Leoni. ¶ Potus ẏo opportun⁹ ẽ: vinũ etatẽ qdẽ ẖñs
mediocrẽ: in suba aũt purũ: atq pluciduꝫ: qđ. s.
vel subflauũ: vel subalbuz existat: atq suauiter
olens. Gustui ẏo: neq aqueũ oĩno: neq cũ ali
qua ifigni q̃litate: aut dulcedine: aut acritudi/
ne: aut amaritudine sentiatur.

Antiq. ¶ Potus ẏo aptus vinũ est: etate qdẽ mediũ:
forma ẏo puꝝ lucidũ: in colore ẏo aut album
aut subꝛubeũ: odore ẏo suaue: in gustu ẏo nec
aquosum oĩno nec aliquã vehemẽtẽ qualitatẽ
ostẽdẽs nec stiptĩcã: nec amarã: nec dulcem.

Paly Uinum exhibẽ/ dũ tã an tiquum q̃z nouũ ¶ Rectioꝝ potuũ ꝓualescẽtib⁹ z senib⁹ ẽ vinũ tẽpate cõpl'o
nis: z nõ ẽ sup te sine sit antiquũ siue nouũ post q̃z sunt sig
eq̃litatis apparẽtia in eo. Et sunt illa q̃ nũerauit color q/
dẽ alb⁹ aut decliuis ad rubedinẽ: sed in suba est claꝝ luci
dũ: odor ẏo est bon⁹ cũ equalitate: sed sapor est non moz/
tui saporis nec fortis valde: sed mediũ est iter põticitatez
z stipticitatẽ: z iter amaritudinẽ z dulcedinem.

213 ¶ Et iam narraui oẽs istas res sicut dixi paulo
ante narratione magis exposita ẖac in libro de
ingenio sanitatis.

Laurẽ. ¶ Ac de ẖis que ad modũ dixim⁹ pauloante li
bro de curãdi via explanatum iam est.

Leoni. ¶ Ut aũt prime dixim⁹: de ẖisce oĩbus in li/
bris de arte curãdi cõscriptis pleni⁹ diseruim⁹.

Antiq. ¶ Dictum est autẽ vt modo dixi in terapentica
facultate amplius super ẖis.

Paly Preser/ uatiuuz regimẽ. ¶ Iste sermo tolerat duas expões. Una earuz est vt velit
oẽs canones curationis. Et altera est vt velit totum quo
reganꝫ ꝓualescẽtes z senes. Pria ẏo expõ est sermo cõis
quo facit nos rememozari totius qõ narrauit i ẖ libro: z
pp illud ponit eũ sigillationez eius. Expõ aũt 2ª est sermo

ꝓprius quo facit nos rememorari q̄ corpa ꝓualescētiuꝫ ⁊ senū cū sint frigida idigēt eis q̄ calefaciūt ea ex cibis ⁊ poribus ⁊ motu:⁊ reliquis causis calefactiōe equali. Et si sint debilia indigēt eis que ꝓfortāt ea ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ spēbus exercitij. Et cū sint diminuta ex sanguine ⁊ spiritibus idigēt eo q̄ addat illud in illis ex cibis ⁊ potib⁹:⁊ bonitate digōnis:⁊ exercitio ⁊ gaudio. Et eius sunt spēs multe:sicut aspectus reꝝ boni aspectus:sicut celum ⁊ stelle ⁊ aque ⁊ colores boni:⁊ stat⁹ alti:⁊ vala p̄ciosa:⁊ que bonā faciūt aiam ex narrationib⁹ faciētib⁹ridere:⁊ q̄ faciūt sup aiam letitiā:⁊ suffumigatio bōa:⁊ odores delectabiles:⁊ reliq̄ q̄ sunt illis silia : ⁊ cū sint mēbra illoꝝ ficca: eis idigēt q̄ hūectāt ea. In ꝓualescētib⁹ qdē afferat cābiū ei⁹ q̄ resoluerunt dolores ex eis ⁊ hūorib⁹. In senib⁹ vo extrahat cū facilitate illō q̄ aggregat in corpib⁹ eoꝝ de supfluitatib⁹:⁊ ingrat calefactio mēbroꝝ ⁊ ipsoꝝ humectatio cū cibis ⁊ potib⁹ conuenientib⁹:⁊ fricatione ⁊ balneatione:⁊ silib⁹ istis ex illis q̄ q̄ ponis illas radices sunt sustētamētū tuū:⁊ vtens vnoquoq; ꝑticulariū ꝑm se ꝓsequeris itētionē tuā q̄sitā. ℣ Et cū post Gal'. ⁊ Diascoridē sint herbe inuēte vltimi iuuamēti velocis valoris:sicut valor camphore in egritudinib⁹ pestilētialibus cāis:⁊ muscus in egritudinib⁹ pestilētialib⁹ fridis:⁊ sicut velocitas herbe aphrodilli cui⁹ flos similat celesti facietis euadē ex pūctura scorpionū:⁊ ex morsu serpētū ⁊ piperaꝝ : donec dē q̄ bibit ex ea aliq̄d:⁊ mordet ipsꝫ vipera aut serpēs aut scorpio:nō sentit p eos dolorē:⁊ si eēt ex reb⁹ q̄ sunt deteriores istis reb⁹ ⁊ maligniores eis. Et q̄ ita stat āno vno q̄ nō ipzimit in corp⁹ei⁹ venenū:tunc iā pole est vt sint ēt medicie q̄ phibeāt a velocitate senectutis.ſ.a frigore mēbroꝝ:⁊ siccitate eoꝝ:⁊ plōget p illō vita hōis:q̄n regimē eius fit bonū sic dī q̄ hoies vixerūt cētū annis:⁊ vnū q̄ inuenit in illo est medicina inda:⁊ noiatur triphera:ipsa nāq; bonā efficit digōnē ⁊ colorē bonū:⁊ plōgat iuuentutē tpe ⁊ spatio lōgo q̄n cū vsu ei⁹ bonū ē reliquū regimē. Et fortasse illi q̄ diu vixerūt iuenerūt iā medicinas q̄bus plōgate sunt vite eoꝝ:quaꝝ cognitio nō peruenit ad grecos nec ad aliquem eoꝝ qui venerūt post eos vsq; hodie: ⁊ fortasse illud inueniet in eo q̄ futuꝝ est ex tēpore. Nā q̄n triphera est ꝑm q̄ diximus:tunc possibile est inuenire q̄ ea est magis vltimū. Verūtn non est possibile oino inuenire medicinā ꝓhibētē a morte vllo mō ⁊ cōseruantez vitā semp. ℣ Gal'. aūt demōstratione ꝓbauit in tractatu p̄ de regimine sanoꝝ:q̄ hec res est impossibilis in nā hois cū sit cōpositus ex spermate ⁊ sanguine menstruoso.

Pestica. vz cāphora. pesti fride vz muscus Aphrodilli vaↄlor ad morsus serpētū.

Triphere vsus plōgās vitam.

214 ¶ Et nō est intētio mea in hoc libro vt narrem oēs res ꝑticulariter. Verūtn nō itēdo in hoc libro nisi vt rememorer summas eius quod exposui ⁊ ostēdi in libris meis alijs. Et ego sum dicens illos libros alios quot sunt ⁊ qui sunt: ⁊ distinguam vnūquēq; eoꝝ:deinde abscindā: postq̄ narrauero illud librum istum.

Laurē. ¶ Hoc loco nō decreuim⁹ docere oīa particularia:⁊ Sed capita reꝝ tātūmō percurrere:de quibus alijs libris latius diseruimus : quos scribens quot quicq; sint finem faciam orationi.

Leoni. ¶ Hūc.n. neq; oīa ꝑticulatim recēsere est nr̄i ꝓpositi istitutū. Sz solū capitū mētionē facere intēdim⁹:eoꝝ q̄ in alijs voluminib⁹ latiꝰ explicauim⁹. Quoꝝ oīum si pri⁹:⁊ numerū:⁊ qualitatem exposuero:finem libro imponam.

Antiq̄ ¶ Hūc.n. ꝑcurrere nō oīa ꝑticularia nobis ꝓpositū erat:solūmō vo remēorari capl'a:i alijs .n. negocijs fecim⁹ tractationē:q̄ ⁊ post scribēs qdē quot sūt ⁊ q̄lia ōterminabo oīonē in eis.

Dalq ¶ Jā palā dixit Gal'.i h̄ ꝑmōe illō ad q̄ itēdimus de h̄ q̄ noiauim⁹ hūc libū artē puā:⁊ q̄ ipse noiauit ipm h̄ noie vt figñet:q̄ in eo sunt sūme toti⁹ artis medicine quam exposuit in libris suis:⁊ non nominauit eū hoc nomine per cōparationem eius ad libū de ingenio sanitatis solum sicut putat cui nō est itell's. Et ista sunt noia librorꝝ eius in q̄bus docuit artē medicine ꝑm expōnē ⁊ determinationē. Et dicit intētiones suas in eis cū ꝓditionibus suis.

¶ Jā dixī pauloante:q̄ ego scripsi tractatum in quo narraui qual'r eleuata est medicina. Et precedūt hūc tactatū duo tractatus in q̄bus narraui eēntiā oium artiū. Verūtn isti tractatus cuz h̄ tractatu quoꝝ ista ē ꝓsumatio sūt ꝑter libros quos edidi ꝑm expōnē ⁊ dilatationē in sermōe. Illoꝝ aūt librorꝝ iste sunt ordinationes.

Laui. ¶ Itaq; supra dcīm iā ē vt alius liber sit in quo ō statuēda medēdi arte tractamus. ¶ Hunc duo alij de statuendis artibus antecedunt. Sed hi simul cum eo:quez nunc absoluimus summatim sunt effecti. Illi vero hunc ordinē habent.

Laui. ¶ Dixim⁹ itaq; pri⁹ q̄ alter ē liber i quo ō ꝓstōe artis medicie dibuim⁹:ancedūt āt eū alij duo ō ꝓstōe artiū : sz hi qdē vna cū h̄ cui nūc extremā manū adiecimus : seorsum sunt ab alijs libris in q̄bus plenior doctrina explicetur. Illi vero talem inter se ordinem habent.

Auic ¶ Dictū igit qdē est ⁊ prius qm̄ est vnus alius liber in quo de cōstitutione ⁊ inuentione artis medicine tractauimus. Antecedūt aūt euz duo priores q̄ sunt de artiū ꝓstitutōe:sz hi nūc explēto eoꝝ numero q̄ sine tractione sunt opationū.

Dalq ¶ Audi ordinem librorꝝ in quibus perscrutatus est exquisite Gal'. doctrinam artis medicine.

214 ¶ Primus liber eoꝝ est in quo narraui esse elemētoꝝ ꝑm sn̄iaz Hipp. Et post eū sunt tres tractatus in q̄bus narraui eē cōplonis. Narraui si qdē i duob⁹ tractatib⁹ primis ex eis eē cōplonis aīaliū : ⁊ narraui in tertio eē cōplonis medicinaꝝ simpliciū. Et ꝓpter illud fit ipole aliquez itelligere libū meū de virtutibus medicinarū simpliciū ꝑm q̄ opz si nō antecedat ⁊ legat tertiū libū meuz de cōplone:⁊ pscrutet exquisite itellectū eius. Et post eū est tractatus vn⁹ puꝰ qui ꝓtinuat cuz duob⁹ tractatibus primis libri mei in cōplone. Et inscriptio ei⁹ est de cōplone mala diuersa. Et duo alij tractatus quoꝝ vn⁹ inscriptio est de melioze habitudine corpis. Et alter⁹ est inscriptio de bona habitudine corpis.

¶ De elemētis Hippo. vn⁹ liber est. ¶ Deinde tres libri de tēperamētis. Quoꝝ duo de aialiū tēperamētis. Tertius de tēperamētis medicinoꝝ expositi. Et ob eā rē libū de virib⁹ simpliciū medicamētoꝝ nō bñ itelliges:nisi tertiū de tēperamētis diligēter euolueris. ¶ Alius ꝑterea liber paruus est sequēs duos primos libros de tēperamētis q̄ de ineq̄li intēperie iscribit. ¶ Itidē alij duo parui sunt. Alter de optima corpis ꝑparatione. Alter de bono habitu.

Leoni. ¶ De elemētis qdem ꝑm Hippo. liber vnus. ¶ Post hūc aūt tres de tēperaturis:ex q̄bus qdē duo sunt:de tēperaturis aīaliū. Tertiꝰ vo ō his q̄ simpliciū medicaminū sunt: Quāobrē ⁊ tractatū illū in quo de simpliciū medicaminū ptātibus agit:nemo recte itelligētia assequi potest:nisi ꝑus tertij libri de tēperaturis integraz cognitionē fuerit adeptus. ¶ Est ⁊ alius liber puus q̄ ordine sequit duos priores alios de tēperaturis:iscribit aūt de ineq̄li intēperatura.

¶ Similiter aūt ⁊ hūc alij duo parui:aliter qui dē de optia corpis ꝓstōne:aliter de bono habitu.

Auic. ¶ De his qdē igit q̄ ꝑm Hipp. sunt elementa vnus liber est. ¶ Post āt eū tres de cōplonibus: quoꝝ duo qdē de his que in aiab⁹ sunt cōplonibus:tertius autem de his que in pharmacijs. Ideoq; ⁊ de simpliciū pharmacorum virtutis opere nō possibile est scire pfecte si nō diligenter studeas legere tertium de cōplonibus. Est aūt ⁊ alius liber paruus sequēs duos primos de cōplonibus q̄ de ano mala discrasia iscribit hūc aūt silr alij duo q̄z parui. hi qdē de cōpone optima corporis:hi vo de bona habitudine.

Dalq ¶ Isti tractatus omnes sunt pendentes ⁊ precedentes cuz complexione.

217 ¶ Et post librū de cōplonib⁹ est liber ali⁹ in quo sunt tres tractatus q̄b⁹ narraui eē virtutū nāliū ⁊ pole est post h̄ vt legas hūc librum postq̄z legeris duos tractat⁹ prios de cōplone:⁊ postq̄z legeris tractatum in quo narraui esse elemētorum: vt fit lectio tua ꝑm ordinem continuum.

Laurē. ¶ Nono alius liber est in tria volumina diuisus q̄ de viribus nālibus est:quē post duos libros de tēperamentis:aut ēt post librum de elementis euoluas licebit.

Leoni. ¶ Alius vo tractat⁹ est q̄ tres cōplectit libros ō potētijs nālibus:quē siqs legere velit:post librū de tēperaturis:siue post librum de elementis vtruncq; erit consentaneum.

Auic. ¶ Tripartita est alia opatio de virtutibus nālib⁹:quā siue post duos de cōplonibus:siue post eū q̄ de elemētis legere qs velit pōt hoc ꝓsequi.

Dalq ¶ Scilicet lege ⁊ vide librū de vtutibus nālib⁹ post duos tractatus primos de cōplone:⁊ lege ante istos duos primos tractatus librum de elementis.

218 ¶ Et sunt mihi post hūc librū libri multi in quibus narraui esse operationum animalium.

Laurē. ¶ Post hunc in multis libris de actionibus animalibus disputamus.

Leoni. ¶ Post hunc in pluribus alijs libris de operationibus animalibus diseruimus.

Antiq̄. ¶ Post q̄z autem in multis operibus de aialibus operationibus tractauimus.

Dalq ¶ Vult q̄ sunt ei post librū de vtutib⁹ aialib⁹ libri multi.

219 ¶ Verūtn cū in demōstratione sup ea que apparēt in anathomia iuuamētū sit nō paruū : oz vt antecedat studium in anathomie libris. Et magis ꝓsecutiꝰ librorꝝ in q̄bus narraui anathomia:est liber curatiōis anathomie. Et post ipz sunt libri alij multi:ex quibus sunt duo tractatus in q̄bus narraui eē eius qđ cadit in anathomia ō diuersitate. Et ex eis ē tractat⁹ i q̄ narraui eē anathomie aialiū mortuoꝝ. Et ꝓtinuant cū eo duo tractat⁹ in q̄b⁹ narraui eē anathomie aialiū viroꝝ. Et ex eis sunt tractatus alij quos posui discipulis i anathomia ossiū ⁊ lacertoꝝ ⁊ neruoꝝ ⁊ venaꝝ nō pulsatiliū ⁊ pulsatilium. Et tractat⁹ alij silr es istis. Et ex eis q̄ ingrediunt in ordine istoꝝ est tractatus in quo ostēdi q̄ sanguis est retentus in venis pulsatilibus natura.

Laurē. ¶ Cūq; ad eoꝝ demōrationes nō paꝝ ꝓducat:ex dissectione cognitio in ea primuz exerceri opz. Atq; vtilissimi sunt ꝓgressus dissectionū ēt alij plures libri: vnus qdē de discordia dissectionū alter de dissectione defunctoꝝ:q̄bus deinceps existūt duo alij de dissectione viuētiū. In alijs quibusdam particulatim instruendis discipulis fecimus dissectionem ossium:musculoruz: neruoꝝ atq; venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. Itē aliqui libri alij ex q̄bus est alius in quo disserit vtrum sanguis p natūrā in arterijs contineatur.

Leoni. ¶ Sed q̄m ad eaꝝ demōrationes nō paruꝫ ꝓferūt q̄ ꝑsectiones oñdunt:in illis exercitari oz. Est aūt maxime iter alios vtilis ille tractat⁹ q̄ de sectionū aggressib⁹ inscribit. Alij āt sunt post eū plures duo quidē de discordia sectionis. Unꝰ vero de sectione mortuoꝝ. Post quos sequnt hi in q̄bus agit de sectione viuoꝝ. In alijs vo q̄busdā ꝑticulati ob eos scripsim⁹ q̄ introducūt de ossibus. Sectio quoq; musculoꝝ : ⁊ neruorū:⁊ arteriaꝝ:⁊ venaꝝ. Et q̄dā alia huiuscemodi ex eodē nūero existūt. Et liber ēt in quo q̄rit nūq̄d in arterijs ꝓtinet sanguis naturaliter.

Antiq̄. ¶ Qm̄ āt in demōstrationib⁹ eoꝝ nō parua vtilitas est que p anathomiā apparent: primū in illis exerceri opz. Est āt vltima ⁊ vtilissima quedā eorū q̄ vocat anathomia disputatio ⁊ dispō ⁊ alie cū ea multe. In duob⁹ qdē de anathomie

diuersitate: i vno aũt de ea q̃ mortuoꝝ anathomia: post hos ãt duos de ea q̃ viuoꝝ. In alijs ãt quibusdã ꝑ ptes introducẽdis faciem⁹ eã q̃ de ossib⁹: ꝛ eã q̃ de musculis est anathomia: ꝛ eã q̃ neruoꝝ: ꝛ eã q̃ arteriaꝝ ꝛ venaꝝ: ꝛ quidam tales alij taliũ sĩt: ꝛ fi ꝑz nãz q̃ i arterijs sanguis.

Baly Anathomia ga. duplex. 220 ¶ Liber curationis anathomie est. 15. tractatus. ꝛ tractatus quos posuit discipulis sunt quinque q̃ aggregati sunt in libro vno: ꝛ nolatur post illud anathomia parua.

¶ Esse ãt opationũ narraui in duob⁹ tractatib⁹ in quibus narraui motuz lacertorum. Et tres tractatus sunt in quibus narraui motuz pectoris ꝛ pulmonis. Et sequitur hunc librum liber noster de causis respirationis. Et post hũc sunt tractatus quos edidi de voce.

Laurẽ. ¶ Ceteꝝ alij indicãtes actionẽ eaꝝ. Duo qdem sunt de motu musculoꝝ. ¶ Tres de thoracis ac pulmonis motu. Quib⁹ deinceps est liber ō causis spiratiõis: gbus sequit liber de voce.

Leoni. ¶ Qui ño earũdẽ ptiũ opatiões demſant: duo qdẽ sunt de motu musculoꝝ. ¶ Tres aũt ō pectoris ꝛ pulmõis motu. ¶ Post ąs segt liber ō cãis respiratiõis. ¶ Post hũc liber ō voce.

Antiq̃ ¶ Demonstrantes ipsas opationes: duo quidẽ sunt de musculis ꝛ motibus: tres autem de thorace ꝛ pulmonis motu: post hos qui de respirationis causis: quos sequit qui de voce.

Baly ¶ Isti sunt quatuor tractatus qui aggregati sunt ꝛ nominantur libri vocis.

221 ¶ Esse aũt virtutũ que noiant regitiue ex virtutibus aie ꝛ reliquoꝝ de quibus est necessaria in quisitio de esse operationum nãlium ꝛ aialiuz ostẽdi in libro in quo sunt tractat⁹ multi: quorũ iscriptionẽ posui de sentẽtijs Hip. ꝛ Plonis.

Laurẽ. ¶ De pte animi ac virtute q̃ princeps est: ꝛ alijs oibus quecũq; de nãlibus ꝛ aialibus actionibus querunt: multis editis voluminib⁹ docuimus. Que de Hippocratis ac Platonis decretis inscripsimus.

Leoni. ¶ De ꝓncipatu aũt aie: ꝛ de oib⁹ alijs q̃ de nãlibus: vel aialib⁹ opationib⁹ in qõnẽ trahuntur: in longo volumine scripsimus: qui de dogmatibus Hippocra. ꝛ Platonis inscribitur.

Antiq̃. ¶ De principali aũt ꝛ de alijs oibus q̃cũq; circa nãles aut aiales opationes q̃runt: in multipartito opere manifestauimus qõ de Hippo. ꝛ Platonis dogmatibus inscripsimus.

Baly ¶ Iste est liber non⁹ tractat⁹ ꝛ tractatũ decimũ fecit rũdendo de dubitatione q̃ dubitabãt qdã hoies sui tpis.

222 ¶ Et ingrediunt in hoc gñe doctrie duo tractatus quos edidi de spmate. Et liber de anathomia Hippo. Deinde post hos libros oẽs segtur liber de iuuamentis membrorum.

Laurẽ. ¶ Eodẽ cõsiderãdi gñe ꝓtinent libri de semine seorsum editi. ¶ Itẽ libri de dissectione Hippocra. gbus oibus de vsu partiũ sequitur.

Leoni. ¶ Ad eiusdẽ gñis cõtẽplationez ptinet liber de semie seorsuz ꝺscript⁹. ¶ Et ampli⁹ de sectiõe ꝑm Hippocratem. Quos omnes ordine sequitur tractatio de vtilitate partium.

Antiq̃ ¶ Et huius gñis sunt que ꝛ in cõsideratione q̃ est de spermate scripta sunt singularitates. Et adhuc que de Hippo. anathomia: que oĩa quidem de vtilitate mẽbrorum sequitur operatio.

Baly ¶ Liber de iuuamẽtis mẽbroꝝ est decẽ ꝛ septẽ tractatus.

¶ Ex libris ãt gbus fit iuuamẽtũ in cognitione egritudinũ est liber cognitiõis egritudinũ mẽbroꝝ iteriorꝝ patiẽtiũ. Et ex eis ẽ liber de pulsu in quo narraui ꝓnosticationẽ que fit ex pulsu. Et antecedunt librum pulsus duo tractatus: quoꝝ vn⁹ est in necessitate respirationis: ꝛ alter in necessitate pulsus. Liber aũt nr̃ in pulsib⁹ diuiditur in quatuor diuisiões. In c⁹pria difione narrauim⁹ spẽs pulsus. Et narrauim⁹ in scõa q̃lr cognoscunt ille spẽs. Et narrauim⁹ i diſiõe tertia cãs facientes illas spẽs. Et narrauim⁹ in diuisiõe q̃rta ꝓnosticationẽ q̃ fit ex illis spẽb⁹.

Baly 223 Laur. ¶ In dinotionẽ ꝓterea morboꝝ liber de locis affectis ꝛ venis liber de pulsib⁹ vtilis est: quo loco ẽt ꝓsensiones docem⁹. ¶ Añcedũt ꝓterea libri de pulsib⁹ duo alij libri. Alter de vsu spirationis. Alter de vsu pulsuũ: liber ꝓterea de pulsibus in q̃ttuor ptes distributus ẽ. Prima est de differentia eoꝝ. Scõa de dinotione. Tertia de causis pulsuũ. Quarta de ꝓsensione pulsuum.

Laur. ¶ Ad dignoscẽdas ãt egritudines: vtilis ẽ liber ille i quo de mẽbroꝝ passionib⁹ agit. ¶ Itidẽ ꝛ ille i quo de pulsib⁹ scribit: i quo ꝛ ꝓcognitiões edocem⁹. ¶ Librũ ño de pulsib⁹ pcedũt alij duo. Alter q̃ de vsu respiratiõis. Et q̃ ō vsu pulsuũ. Js ño de pulsib⁹ in q̃tuor diuidit ptes. Prima q̃ eoꝝ dñias. Scõaz q̃ dignotões. Tertiam que eoꝝ cãs. Quartam que illam que per eosdem fit: continet præcognitionem.

Antiq̃ ¶ Ad cognitiones ãt egritudinũ ꝛ q̃ de patientibus locis ꝛ q̃ de pulsibus opatio vtilis existit ꝑm quã ꝛ ꝓcognitiões docemus. antecedũt ãt eũ q̃ de pulsib⁹ duo libri q̃ de vtilitate pulsuuz. hic ãt q̃ de pulsibus in q̃tuor ptes diuisus est. prima qdẽ de dñijs eoꝝ. scõa de cognitiõe. tertia de his que in pulsibus causis. ꝛ q̃rta de ea que per pulsus ꝓcognitiõe huius generis est.

Dal 224 ¶ Unaquecq; harꝝ diuisionũ est quatuor tractatus.

¶ Et ingredit in ħ gñe tractatus quẽ posuim⁹ itroducẽdis in pulsu. Et ego qdẽ in mẽte habeo vt ponã tractatũ alium in quo summatim ponã totum qõ dixi in istis tractatibus qui sunt de pulsu: ꝛ forsitan ponã inscriptionez illi⁹ tractatus: aut artẽ pulsus: aut sũmas eẽ pulsus.

Laurẽ. ¶ Ex eodẽ genere est liber q̃ scribit de instituendis discipulis de quo artem aut de pulsibus cõpendium inscribam.

Leoni. ¶ Ex eodẽ genere ẽ ille q̃ his itroducunt: ō pulsib⁹ script⁹ est. ¶ At ño in aio est aliuz scribere librũ: veluti qõdã oĩum istoꝝ cõpẽdiũ: quẽ inscribã: vel artẽ de pulsib⁹: vel compendium.

Antiq̃. ¶ Ex hoc gñe est qui in itroducẽdis de pulsib⁹ scriptus est. In mente aũt habeo ꝛ aliuz facere librum vnum velut icisionẽ oĩum: quem artez de pulsibus siue epithoma inscribam.

Baly ¶ Illud quod consequitur est: q̃ posuit hunc tractatum: verum promisit illum ꝛ dimisit ipsum: ꝛ mortuus est fine ipso ꝑm cap. 87. annorum.

225 ¶ Et ex his q̃bus fit iuuamẽtuz ex hac scia sunt tractatus in q̃b⁹ exposui illõ qõ dixit Archigenes in pulsu: ꝛ qõ exptus ẽ: ꝛ oñdit rectuz eius ex eo qõ errauit vel narrauit. Libri aũt q̃bus fit iuuamẽtũ in ꝓnosticatiõe magis vltim⁹ eoꝝ ẽ liber crisis. Et ꝓcedit eũ lib ō creticis diebus. Et lib q̃ẽ edidi i malitia respiratiõis quo fit iuuamẽtũ in ꝓcognitiõe rei pñtis ꝛ in ꝓnosticatiõe rei future ex bono aut malo qõ accidit infirmo.

Laurẽ. ¶ Utiles ꝓterea sunt ad hãc ꝓsiderationẽ liber de pulsibus aduersus Archigenẽ: in quo enarro aciudico. ¶ Postro vtilis ad ꝓsensiones ẽ liber de iudicijs. ¶ Hũc ꝓcedit liber de diebus decretorijs. ¶ Quinẽt liber ō spiratiõis difficultate in cognitionẽ pñtis dispõnis ac pñtionẽ futuroꝝ maloꝝ aut bonoꝝ circa egꝝ vtil' existit.

Leoni. ¶ Ad hãc quoq; iuuant ꝓtẽplationẽ: q̃ a me exponũtur: ꝛ sil' iudicãtur in libro Archigenis ō pulsib⁹. ¶ Ad ꝓcognitionẽ aũt plñ ꝺfert liber de crisib⁹. i. decretis nãe: quẽ ꝓcedit alter de decretorijs diеb⁹. ¶ Sz liber ẽt q̃ ō difficili anhelitu iscribit: ꝛ ad diĝscendũ pñtẽ affectũ: ꝛ ad ꝑ sciẽda bõa: vl' mala q̃ egrotãti sĩt euẽtura ꝺducẽ.

Antiq̃. ¶ Utilia ãt ad hãc iscriptionẽ sũt ea q̃ ꝑ cõmenta ꝛ iudicia ei⁹ q̃ de pulsib⁹ Archigenis liber dicta sunt. Ad ꝓcognitiones autem vtilima maxime que crisis opatio. Antecedit aũt hãc que de creticis. Sed que de disnia ꝛ ad cognitiões presentis dispõnis: ꝛ ad cognitiones futuroꝝ boꝝ vel maloꝝ circa laborantẽ vtilis existit.

Baly 226 ¶ Unusquisq; boꝝ librorꝝ est tres tractatus.

¶ Et vndecim tractatus in q̃bus narraui eẽ medicinaꝝ simpliciũ: ꝛ iam diximus eos ante. Et decẽ septẽ tractatus in q̃bus narrauim⁹ cõpositiones medicinarũ ꝛ esse cõpositionis earuz.

Laurẽ. ¶ Hi igit oẽs libri: ac cũ eis alij q̃daz sunt libri singulares: quos euoluere vsui est. ¶ Qualis est liber de cãis ꝓcatarticis. Ac liber de peritia medicinali. Ac liber de victu extenuãte. ¶ Itẽ liber de mittẽdo sanguinez aduersus erasistratũ. Ac liber de tumoribus ꝑter naturam. Itidez liber de nimietate: ꝛ alij istiusmodi. ¶ Ueruz marie necessarij sunt ad curãdi viã ꝛ rõnẽ liber de morboꝝ dñia. Ac ō diuersitate accidẽtiũ. Ac tertⁱ⁹ liber in quo morboꝝ cãs docuim⁹: a q̃b⁹ alij tres exĩstũt: accidentiũ cãs enarrãtes.

Leoni. ¶ Hi igit oẽs: atq; vna cũ ipis tractat⁹ q̃dã vno tm̃ libro cõprehẽdi cognitu vtiles sunt: ficuti illis q̃ de ꝓincipiẽtib⁹ cãis iscribit. Et de medicinali expiẽtia. Et de extenuãte victu: ꝛ q̃ de venaꝝ sectione ad Erasistratũ: ꝛ q̃ de tumoribus ꝑter nãm: ꝛ q̃ de multitudine: atq; alij ꝑterea. files. Pre ceteris aũt ad curãdi sciam maxime necessarⁱ⁹ existit: q̃ de morboꝝ dñijs agit: ꝛ de accidentibus: ꝛ tertius ꝑter illos in quo morborum cãs explicauimus: post quos sunt tres alij qui accidentium cãs explanant.

Antiq̃. ¶ Hec igit oĩa ꝛ cũ eis sunt q̃dã ad cognoscẽdũ vtilia: quẽadmoduz ꝛ q̃ de ꝓcatarticis causis: ꝛ q̃ de medicinali emperia: ꝛ qui de subtiliante dieta: ꝛ ampli⁹ q̃ de flõmia ad Emalcrũ vel cõtra Erasistratũ: ꝛ q̃ de his q̃ ꝑternãm tumoribus sunt: filr̃ ãt ꝛ alij q̃ de multiplicitate humorũ: ꝛ alij q̃dẽ tales: oĩum ãt vtiliores ad terapẽticã mercedẽ sunt: ꝛ qui de egritudinuz dñia: ꝛ qui de accidẽtibus: ꝛ tertius de his in quo cãs egritudinũ tractauimus: cum q̃bus alij tres in quibus que in accidẽtibus cãs cõmentauim⁹.

Baly ¶ Aggregati sunt isti tractatus septem in libro vno ꝛ nominatur liber causarum accidentium.

227 ¶ Et oẽs isti libri ꝛ tractatus alij cũ eis singulares est necesse vt legant ꝛ regant ꝛ ꝓparentur: ꝛ ex eis est tractatus in quo narraui eẽ cãrũ primitiuaꝝ: ꝛ ex eis est tractatus in experiẽtia medicinali: ꝛ ex eis est tractatus in regimine subtiliãte: ꝛ ex eis est tractatus in flõmia venaruz in quo ꝛdixi Erasistrato: ꝛ ex eis est tractatus in apatibus: ꝛ ex eis est tractatus in multitudine humoꝝ: ꝛ alij ex eis q̃ sunt files illis: ex q̃b⁹ nõ est excusatio in itellũ libri de ingenio sanitatis: ꝛ tractatus quo narraui egritudines: ꝛ tractatus in quo narraui accidentia: ꝛ tractatus tertius in quo narraui cãs egritudinum: ꝛ tres tractatus post illũ in q̃bus narraui cãs accidẽtiũ.

Laurẽ. ¶ Libri de simpliciũ medicamẽtorũ viribus sunt quorum antea fecimus mentionem. Item libri de compositione medicamentorum.

Leoni. ¶ Sunt ẽt de medicamentorũ simpliciũ viribus libri de quib⁹ supra meminimus: ꝛ qui de medicamentorum compositione.

Antiq. ¶ Et qui de simplicium pharmacorum virtute
sunt quorum prius memini. Et hi qui de com-
positione pharmacorum.

Haly ¶ Septem tractatus nominātur cathagenes: et decem no
minantur almeamur: in quibus dixit medicinas compo
sitas sm membra patientia.

228 ¶ Et sequit hos libros liber de ingenio sanita-
tis: et liber de regimine sanorum.

Laurē. ¶ Quib⁹ libri ō curādi via et rōne sequunt ꝓua-
tiz scripti. Atq; et libri de tuēda valitudine.

Leoni. ¶ Quos sequunt libri ō arte curādi his g ō salu
brib⁹ iscribunt: seorsuz a nobis conscriptis.

Antiq. ¶ Que de terapētice sequant methodo scripta
sunt a nobis singuli: et que de operatione.

Haly ¶ Ipse autem dicit in libro de ingenio sanitatis: opz vt le-
gatur post librum de ingenio sanitatis liber de medicinis
compositis. Et opz vt legant medicine simplices ante li-
brum de ingenio sanitatis.

229 ¶ Et iā ostendi in tractatu in quo narraui meli⁹
ingeniū. qz opz ante hos libros oēs vt exerce-
ant i libro meo quē edidi i demōstratiōe g vult vti
hac arte p viā ratiocinationis et exerceri in ea.

Laurē. ¶ Cetez vt añ exerceri opz i libris de demōstratio
ne eū qui sit arte medēdi rationabilē pfessurus
libro de optima heresi diffinitum iam est.

Leoni. ¶ Ō vo añ hosce oēs ꝑus exercitari opozteat
in libris de demōstratione. Siqs hāc arte cū rōne
fit tractaturus monstratum est a nobis in libro
qui de optima inscribitur heresi.

Antiq. ¶ Qm̄ autē et ante oia hec exerceri opz in ea que
de demonstratione operatione logice futuram
operari artem in ea que ad optimam heresim
demonstratum est operatione.

Haly Dialecti ce necessitas. ¶ Docuit per hūc sermonē modum necessitatis que est de
arte dialectice in arte medicine. Manifestum est enim q
non scitur rectum et certum: nec rectificatur ab erroze ni
si per artem dialecticam solam.

230 ¶ Reliquos aūt libros et expōnes quas edidi
nō cogit me aliqs dicere in hoc loco: qm̄ de con
silio meo est vt applicē oēs eos in tractatu vno
aut in tractatibus duobus: et ponaz inscriptio-
nē libri Gal. in rememoratiōe librorum suoz.

Laurē. ¶ Cetez ō alijs libris ac cōmētarijs: quos scri
pſim⁹ mime neceē est hoc loco pseq. Nā de his
oibus alibi dicturi sumus: forte vno aut duob⁹
libris editis habituris inscriptionem.

Leoni. ¶ De alijs aūt libris: et cōmētatiōib⁹ a nob scri
pt̄: trāsigēnē mime neciuz: cū ō hisce oīb⁹ alibi
sim⁹ tractaturi i vno fortassis: aut duob⁹ libris q
ita iscribent. Gal. ō volumīb⁹ ab eo ꝓscriptis.

Antiq. ¶ De alijs āt ꝓscriptionibus et rememoratio-
nibus quas scripsimus non necesse est tractare
nunc de oibus futuros dicere alios forsitan in
vno vel duobus libris iscriptionem habituris
Galeni de ꝓpꝛijs conscriptionibus.

¶ Jā fecit ḃ Gal. in duob⁹ tractatib⁹ quos noiauit puitas libroz vel noiatio librozz. Gal. Et ex libris quos dixit in hoc loco: et libris quos dixit in noiatione librozz suoz: et sunt illi q exierūt ab arabica lingua vel ad arabicā linguā et est pl'm eoz ad illō ad qō vocat necitas in doctrina artis medicine. Et ex eis sunt quos nō vidi vsq; ad diē hūc sicut librum in quo exposuit illud qō dixit Archigenes in pulsu: et sicut libri eius in anathomia Hippo. Et ab istis duobus libris fit excusatio p illō qō oñdit in libro suo de pulsu: et p id qō oñdit in libro suo ō anathomia. Et sic fit excusatio p canones quos dixit in qnq; tractatibus ꝑmis medicinaz simpliciū a toto illo quod posuerūt q venerūt post eū ex medicinis qs oñdit se inuenisse. Et sic fit excusatio p librū suū de crisi: et p librū de igenio sanitatis a libro suo de febrib⁹. Ipse.n. exquisite pscrutatus est esse febriū in his duobus libris. Et sm hāc viam necesse est tibi vt intelligas intentiones Galeni et agas cum eis: et addisczs arte medicine sm q magis completum est.

¶ Explicit cōmentū Haly filij Robdon supra techni Gale
ni in quo ipse Haly exponit librū Galeni archiatros fi
lij Abincalis q noiat Microtechni id est ars parua.

¶ Incipit libellus de diuisione librorum Galeni.

Estat Gal. in cōmētarijs suis dicta Hip. se librū cōpositisse de or
dine legēdi libros suos. Et iz ḃ in fine hꝰ libri techni multos numeret libros quos cōposuit: et ordinē legēdi aliquoz tradat vez ex hoc nō habet totus librozz nume
rus: neq; totus ordo. Ut g hec duo habe
antur: operepreciū vtile eē duxi ḃ sub epilogo dicta Gale
ni in illo libro sm Hētilis mētē in mediū adducere. ¶ Di
co g in primis q Gal. cōposuit libros de qbusdā ꝑcēti bus ad sciam medicine. Et sunt nūero tres: in qbus insi
nuat docet et declarat qūo medicina ipsa et qlibet alia sci
entia doceri debeat: vt ipse dicit in fine hui⁹. Jā dixi pau
lo ante: q; ego scripsi tractatū in quo narraui qlibet ē me
dicina. Et ꝑcedūt hūc tractatū duo tractat⁹ in qbus nar
raui eēntiā oīum artiū. Et fecit librum de demōstratione seu
artiū ostitutione q liber logica qdā est: de quo mētionem
fecit in fine hui⁹ tertij libri vbi dixit. Et iā ostendi in libro
i q narraui meli⁹ ige^m: qz oz añ hoz libroz oēs vt exerceat
i li^o meo quē edidi i demōstratione q vult vti hac arte p viā rō
cinatiōis et exerceri i ea: ō q li^o et mētionē facit 3° ō simpli
ci me^a. ca^o vlt^o. Scōs ē q sit medicoz laudabil' secta: et sic
ē liber ō sectis. Tertiꝰ ē vocabuloz siue noiuz medicina
liū expō: et sic ē liber q noiat ō noib⁹ medicinalib⁹: ō q mē
tionē facit 2° ō diijs febriū. illo ca^o. Sz qm̄. Et fec̄ libros de
medicia: vl' ō pncipijs qbusdā medicie: et sic ē liber dictus
Introductoꝛ⁹. Aut ō tota medicina. Et ℞ dur'. Uel i cōi: et
sic ē liber iste Techni quē nup emēdauim⁹. Uel i spāli de
scribilib⁹ ꝑticularib⁹ et ōterminat⁹. ¶ Et qz medicina ē ars
opatiua et mechanica pace doctrie hui⁹ direri: iō ꝓsiderat
subm finē et modū iducēdi finē i subm teste Auerroi p eoꝛ
lectoꝛij. subz āt qō ē coꝛp⁹ hūanū p'asoꝛ. cō^o p hz 4^{or} cās.
¶ Libri igr Gal. qdā sr ō cā māli: siē liber ō elemtis. elemta
.n. mā sr mixtoz coꝛpm: teste Pricipe p'pmi. cap. ō elemtis.
et cap. de cōpl'onib⁹. Et tertio liber ō būoꝛib⁹: de q mētio
nē fac 2° ō vtutib⁹ nālib⁹. Et huic li^o ō būoꝛib⁹ annectit li
ber de spmate: qz ex his. s. būoꝛib⁹ spma hz oꝛiginē et p̄m
teste Aui. de causis spermatis: de quo libro etiam in fine
huius meminit cum dixit. Et igrediunt in hoc gñe doctri
ne duo tractat⁹ qs edidi ō spmate. Neq; me fugit hunc li
brū posse alibi collocari. Ad hūc et librū accedit liber de
co. ni. Et ad hāc cāz mālē adhuc ptinet liber ō medicatio

Liber ō vtilitate ꝑticularz et liber ō vtilitate organicoꝛ. Liber diuersi de ꝓpositionib⁹: et de ordine membroꝝ et ꝑtiū.

Libri de cura ō formali sci licet cōpōne.

Liber de cura ō formali. ō vtute et ōfiolen ve virtus reb⁹.

Liber de cura ō formali. ō vtute et ōfiolen ve virtus reb⁹.

Liber de cura ō efficiendo et cāa vtuoꝛ fio

Liber de cura ō efficiendo et cāa vtuoꝛ fio

Liber de cura ō efficiendo et cāa vtuoꝛ fio

¶ Incipiũt q̃ones Jacobi de Forliuio super libros Techni Galeni. ¶ Questio. j.

Uerĩ primo

Utruz tm̃ tres sint oẽs doctrie ordiarie. ¶ Arguitur ꝙ nõ multiplr. ¶ Primo quot sunt q̃ nes tot sunt doctrie vel scie: sed q̃nes sunt q̃tuor. ſ. si est: q: est: qd est: z pp qd ẽ. igr ꝛc. tz ꝑia z colligĩ assumptuz 2° posterio. q̃nes sunt eꝝ les numerobis que ve re scim⁹. ¶ 2° ꝑter demõstrationẽ q: z pp qd: repiĩ aliꝰ gen⁹ demõstratiõis. igĩ. Assumptũ arguitur: q: in geometria ex ꝓportiõe diametroꝝ arguitur ꝓportio q̃dratoꝝ: z sĩlr sphereꝝ z circuloꝝ. sed huiꝰ nõ est demõstratio pp qd: q: ꝓportio diametroꝝ nõ est cã ꝓportionis q̃dratoꝝ. nec ẽt q: quoniam nõ est eius effectus. est ergo aliud genus demonstrationis. ¶ 3° ꝑter tres doctrinas a Galẽ. numeratas ponẽde sunt alie. igĩ. Assumptũ colligĩ ab Valya bate primo theorice ponẽte descriptiuã: z diuisam. Et ab Auer. in ꝓlogo phrficoꝝ: oũ inquit: ꝙ aliq̃n vsitata est maneries discipline diuisionis: cõpõnis: diffinitionis: enthimematis: z inductiõis. ¶ 4° ois doctrina est ordinaria. sed plures q̃z tres sunt doctrine: vt iã deductũ est. ergo plures q̃z tres sunt doctrine ordinarie. p3 ꝑia z arguiĩ maior: q: in oi doctrina est notificãtis ad notificatũ: z inferẽtis ad illatum debita habitudo. alias. n. nõ esset doctrina. Cõfirmat: q: ois doctrina est de bono z difficili: vt p3 tertio ethicoꝝ. sed non est in rebus bonũ nisi ꝓp ordinẽ: vt. 12. metaphifice. g̃. ¶ 5° ꝑci se due sunt huiꝰ doctrine. igĩ. assumptũ ꝓbat: q: cõpositiua z resolutiua nõ distinguunt: eo ꝙ resolutiua incipit ab effectu z terminatur ad causam: z compositiua econtra. sed eadem est via z idem ꝓcessus a causa ad effectum z econtra. sicut ab athenis ad thebas z econtra. 3° phyficorum. ¶ 6°. ad quamlibet scientiã acquirendã sufficit vna doctrina. ergo frustra ponẽtur plures. assumptũ collr in lra: dum dicit ꝙ ex resolutiua cõsistunt oẽs artes fm rõnẽ. Confirmat: q: ꝙ doctrinã resolutiuam: vel intelligis doctrinã q: vel pp quid. Nõ ꝓmũ: q: fm doctrinã quia: non ꝓsistunt oẽs artes fm rõnẽ que tm̃ cõsistunt fm doctrinã resolutiuã: vt p3 in lra. Nec ꝓpter qd: q: in doctrina ꝓpter quid: non causas resoluendo sed potius componendo ad effectũ concludendum ꝓcedimus.

¶ Ad oppositum est Gal'. in littera.

¶ In ista q̃one erunt duo articuli. In primo tractabitur principale quesitũ. In secundo difficultas tacta in vltimo principali. an scilicet per doctrinã resolutiuã intelligenda sit doctrina q: vel ꝓpter quid.

Doctrina q̃drupl'r z disciplina z scia dupliciter

¶ Quantũ ad ꝓmũ articulum ꝑ ponenꝫ notata 2° ꝑnes. ¶ Primo sciẽdũ ẽ ꝙ penes auctores cõiter iueniunt isti termini. ſ. doctrina: disciplina: z scia: qui z si fm rõnem differãt: ꝓpie tm̃ sumpti ꝓ eodẽ supponunt. Dicit. n. idẽ habit⁹ scia inquãtũ refert ad scibile. Doctrina ꝓut a doctore depẽdet. Disciplina ꝓut in discipulo recipit. Idẽ aũt est habitus: q: in discipulo recipit z a doctore depẽdet. Idẽ. n. est actus mouẽtis z mobilis: vni⁹ tãq̃ a quo: alterius tãq̃ in quo recipitur: tertio phyficorũ. ¶ 2° sciendũ ꝙ hic terminus doctrina: penes auctores equiuoce sumit. Primo quandoq̃ sumitur ꝓ actualĩ manifestatione siue doctrinatiõe doctoris in discipulũ: qua discipulus de icognito mouet ad cognitũ: q: ſ. res ꝓi⁹ in cognita fit nota: z hec siue fiat vocis ꝓlatione: siue scripturaꝝ ispectione: vel signis alijs: z sic doctrina idẽ est ꝙ doctrinatio vel doctio. 2° sumit ꝓ habitu acquisito in mẽte discipuli ex actione iã dcã. 3° ꝓ habitu doctoris a quo depẽdet doctrinatio vel doctio. 4° ꝓ mõ ꝓcessus q̃ acgrit doctrina scõo mõ dcã: qualr dicim⁹ aliã eẽ doctrinã q: z aliã ꝓp qd. Et taliter sumitur in titulo q̃nis: vt sit sensus q̃nis: vtrũ tm̃ tres sint modi ꝓcessuũ. ſ. resolutiu⁹ cõpositiu⁹ z diffinitiu⁹. ¶ 3° sciẽdũ est ꝙ ordo est ꝓrioris ad posterius debita habitudo: puta debita depẽdẽtia posterioris ex ꝓriori. Unde p3 ꝙ quot modis contingit aliqd esse ꝓius altero aut posterius tot modis cõtingit aliqua iter se esse ordinata. Aliquã igitur doctrinã esse ordinariã est partiũ eiꝰ inter se: quaꝝ vna est altera ꝓrior vel posterior debitaz esse habitudinẽ. ſ. posterioris a ꝓriori debitã dependẽtiam inferẽtis ad illatũ: notificãtis ad notificatũ. Econtra vo aliquã esse inordinariã est suaꝝ partiũ iter se indebitã esse habitudinem in ꝓsequendo notificãdo inferendo: z sic de alijs. Exemplũ ꝓmi dicim⁹ doctrinã tradita in geometria Euclidis eẽ ordinariã: suppõnuz. n. petitionũ z descriptionũ ad ꝯnes est debita habitudo: z iterũ ꝓme ꝯnis ad scõam: z sĩle ad tertiã: z sic de alijs. Exemplum secundi ficut doctrina tradita in libro afo. Hip. ¶ 4° sciẽdũ ꝙ huiꝰ ordo in doctrina repiĩ dupl'r. vnus gñalis seu vniuersalis. Alter ꝑticularis. Intelligẽdo per gñalem ordinẽ totalẽ ipam doctrinã ꝓcernẽtem z non solum in aliqua eius parte repertum: sicut de geometria exemplificatum est. Per particularẽ vo itelligo solũ aliq̃z seu aliq̃s partiales doctrine questiones ꝓcernẽtem: sicut in afozistica doctrina frequenter tres aut quatuor repiunt afo. debitã iter se ꝑtes habitudinẽ. ¶ 5° sciẽdũ ꝙ qlibz istoꝝ ordinuz est duplex. ſ. eẽntialis z accñtalis: Prim⁹ est quo posterioris a ꝓriori eẽntialis est depẽdẽtia aut ꝯnia. Accñtalis vo ecõtrario. Exemplũ primi sicut in doctrina q: z pp quid. notitia. n. pp qd: effectus essentialr pedet ex notitia causarũ. sĩlr ecõtra notitia cãe q: essentialr pendet a notitia effectus. Exemplũ scõi: sicut est notitia exẽplaris vel per circũlocatiões accidẽtales aut per indicia habita qua multũ vtunt iuriste. Inter notificãs. n. z notificatũ inferẽs z illatũ est accidẽtalis ordo: q: accidẽtalis ꝯnia posterioris ex ꝓriori. ¶ 6° ex his pot colligi talis distinctio. p3. Aliqua doctrina dicitur dupliciter ordinaria. Primo communiter: z sic omnis doctrina inter cuius partes est ordo vniuersalis vel particularis essentialis vel accidentalis est ordinaria. 2° ꝓpie qualiter soluz doctrinam inter eius partes generalem z essentialem ordinem continentem appellamus ordinariam.

Ordo qd z ẽ duplex.

Doctrina ordinaria dupliciter.

¶ Juxta predicta ponuntur conclusiones. ¶ Prima cõclusio. Capiendo ly ordinarium cõmuniter ois doctrina est ordinaria. Probat. inter cuiuslibet doctrine partes est ordo essentialis vel accidẽtalis: vniuersalis vel particularis. igitur ꝯ vera. tz ꝑia ex descriptione ordinarij cõiter sumpti. assumptũ est notũ intelligẽti. ¶ Ex hoc sequitur corelariũ: nõ tm̃ esse tres doctrinas ordinarias: ꝓter enim has a Gal'. traditas est descriptiua exemplaris ꝛc. ¶ Secunda conclusio. Propie capiendo ordinarium precise tres sunt doctrine ordinarie: scilicet resolutiua: compositiua: z diffinitiua: ad hunc sensum ꝙ non est aliqua doctrina ꝓpie ordinaria: quin sit aliqua illarum denominationum denominabilis: scilicet resolutiua compositiua vel diffinitiua. Probatur. precise tres sunt doctrine ad sensum datum: inter quarum partes est generalis z

eẽntialis ordo. igĩ ꝛc. p3 assũptũ ꝑ alias doctrias discurrẽdo ꝙ. n. tres iã dicte sint tm̃ mõ ordinarie saꝝ p3. Eẽntialis enim hitudo ẽ diffõnis ad diffinitũ. sĩlr cãꝝ eẽntialr ordinataꝝ ad eũdẽ effectũ q̃ hitudo attẽdit i ꝓpositiua: z eꝰ q̃ attẽdit in resolutiua. Jstã ꝯnẽ intellexit Gal'. i lra. Quid aũt ꝑ doctrinã diffinitiuã itelligi dz tactũ ẽ circa lram. ¶ Ex hac seqt istã ꝯiam nõvalere ad sensum Gal'. in lra. in hac doctrina ẽ ordo notificãtis ad notificatum iserẽtis ad illatũ. igĩ hec ẽ doctria ordiaria. Sz sic oz arguere: in hac doctrina ẽ ordo gñalis z eẽntialis ꝛc. igĩ hec ẽ ordinaria. ¶ 3ᵐ ꝯnẽ inuit Loci. vdia 8ª: lz tres iã dicte doctrine sint ordinarie: ꝓncipali⁹ tm̃ denoiande ẽ ordinaria cõpositiua q̃z resolutiua: z resolutiua q̃z diffinitiua ¶ P3 q: pfectio: seruat ordo in demõstratione ꝑ qd. ſ. cõpositiua q̃z qa. Sĩlr euidẽtio: est doctrina resolutiua q̃z diffinitiua: vt colligitur in littera. ergo ꝛc.

Doctrina resolutiua qz cõpositia

¶ Ad tm̃ ad artiᵐ 2ᵐ sciẽdũ ꝙ de ẽ sũt doctoꝝ inuẽte pones diuerse. ¶ Una Plusq̃z cõ. ponẽtis ꝑ doctrinã resolutiuã itelligẽdã eẽ doctrinã ꝑ qd. ſ. effectuz ꝑ cãm demõrantẽ. Per ꝓpositiua vo doctrinã. q: ſ. cãm ꝑ effectũ demõrantẽ z ꝯir ꝑ finẽ intelligẽs cãm vltimatã vsus effectũ tenẽdo inter quã. ſ. z effectũ nõ cadit cã media. Per ꝓpõnẽ vo intellexit effectũ ex cã resultãtẽ vt talis sit sensus lre. Pria est ex finis notiõe. i. ex notitia cãe effectui imediate q̃ sit fm dissoꝛonẽ. i. resoꝛonẽ cãꝝ mediataꝝ in cãz imediatã Incipit. n. hec doctrina a cã remota: z ipaz diuidit i cãs mediatas: z illã itez in min⁹ mediatas: nõec tãdẽ ad cãs effectui imediatas pueniat: vt exẽplariter i lra declatuz est. 2' vo notitia fit ex cõpõne. i. effectu ꝓposito iuẽtoꝝ. i. cãꝝ q̃ sũt iuẽte fm resoꝛonẽ. In doctrina. n. pp qd iueniũtur cãe fm resoꝛonẽ: ad q̃s ab effectu ꝓcedim⁹ i demõstratione qa. ¶ Ad hãc aũt põnẽ colozãdã adducunt plura media. ¶ Primũ. ꝙ doctria resolutiua a Gal'. ponit i ordine ꝓmatiõ dignioꝝ: talis aũt est doctrina pp qd. ¶ 2ᵐ. ꝙ Gal'. dicit in lra: ꝙ nullus añ eũ scripsit doctrinã resoluriuã. multi tm̃ añ ipm ꝓcesserũt notitia qa: que est a posterioꝛi. ¶ 3ᵐ. q: oẽs artes fm rõnẽ ꝓsistũt ex resolutiua: z nõ ꝓsistũt notitia qa: z a posterioꝛi. igĩ ꝯnitia tz. maioꝛ coll'r in lra z minoꝛ p3. ¶ 4ᵐ. q: liber posterioꝝ appellatur liber analeticoꝝ. i. resolutiuoꝝ: in q̃ tm̃ potissime docẽt demõratio pp qd. ¶ Pro illo vltimo vr̃ sñia Valy. in cõmẽ. oũ inqt ꝙ ipam resolutiuã sciũt geometre: z sciaꝝ auctoreꝫ sciũt hũc modũ doctrine. z Ari. posuit ipz i analeticis. ¶ 2° opio. ponit ꝑ doctrinã resolutiuã itelligẽdã eẽ doctrinã qa: ꝑ ꝓpositiuã pp qd. Scõm quã sic exponẽda ẽ littera. Prima est ex notione finis. i. effectꝰ. eo. n. ꝙ cãꝝ cãtio ad effectũ terminat: effectꝰ merito cãꝝ finiꝫ appellari pot q̃ fit p3 dissoꝛonẽ. i. resoꝛonẽ effectꝰ i suas cãs z hec est notitia qa. 2' ẽ ex ꝓpõne iuẽtoꝝ. i. cãꝝ iuẽtaꝝ p3 resolutionẽ. cãe. n. in quas resoluebat effectus in doctrina qa: i doctrina pp qd: ꝓponunt: nõec cũ mediatis cãis imediatã iungamus ex quibus simul ꝯcludam⁹ effectũ. ¶ Hec opinio ꝑ se plura hz motiua. ¶ Primũ. q: ꝓcessus solutiuꝰ quẽ seruam⁹ i demõrando dz ꝓportionari ꝓcessui resolutiuo ex pte rei ꝓueniẽti a nã: eo ꝙ arꝫ nãe ẽ imitatrix: z sĩlr cõpositiuꝰ ꝓpositiuo. fz nãlis resoꝛo incipit ab effectu z terminat ad cãs: vt cõpositũ resoluit i mãs z formã: z mixtũ in elnta. eꝰ vo cõpõ incipit a cãis: z ad effectũ cõpositũ terminat. igĩ ꝛc. ¶ 3ᵐ. q: cognoscendo effectũ ꝑ cãs ipsas nõ resoluim⁹: fz resolutas iungimus vt ex ipsis simul sumptis claudamus effectum. ¶ 3ᵐ ꝓ ista positiõe videtur littera antique trãslationis arabice que est velut commentum grece: cuius series sic habetur. Una earum est que fit fm viam conuersionis z solutionis: z est vt statuas rem ad quam intendis z cuius ingris sciam in mẽte fm finẽ cõplemẽti: deinde considers in ꝓpinqoꝛi ex eo sine quo nõ stat res illa neq̃ cõple

Aristo.

Lócilia tor

Demõratio que nec ẽ q: nec pp quid

tur vsq̃q̃ ꝓuenias ad ꝓncipia eius. ¶ 4ᵐ. ꝓ illa opinione vr̃ Ari. 3° etbi. 6. cap. vbi ꝓcessum ꝙliatiuũ resoluti uum noiat: tm̃ i ꝓcessu ꝙliatiuo ab effectu ad cãs ꝓcedimus vt ibi innuit oũ inquit. Sz ponẽtes finẽ aliquẽ q̃lr z per que erit intrẽdũt: z si per plura quidem videat fieri per qõ facillime z optime itrẽdũt. Si aũt per vnũ ꝓcuratur qualiter per hoc: z est id ꝓpq̃ quousq̃z vtiq̃z veniant ad ꝓmã cãm que inuẽtione vltima est. qui enim consilia tur videt querere z resoluere quẽadmodũ diaphrama. ¶ Danc positionẽ Daly sequit Lonciliator differentia. 8. quã tãquam mentibus auctoꝛum ꝯformioꝛẽ sustinendo rñdet ad argumẽta ꝓme positionis. ¶ Ad ꝓmũ dicit ꝙ illa ponit ꝓma a Gal'. narratiõe. vt' dr̃ ꝓma quo ad nos. Notioꝛ est. n. nobis ꝓcessus qa: q̃z ꝓcessus pp qd. lz processus pp qd sit simplr z nã prioꝛ. ¶ Ad 2ᵐ dr̃ ꝙ nullus añ eũ scripsit doctrinã resolutiuã: q: nullus medic⁹ añ ipm sciuit effectus debite: z fm ordinẽ in aliqua doctrina totali i suas cãs resoluere. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ ꝙ ꝑ artes fm rõnem intelligende sũt doctrine: fm q̃s facili⁹ ꝓcedit humana rõ: z tales sunt in quibus seruat ꝓcessus qa: artes enim fm rõnem dñr in quibus ꝓcedim⁹ ex notioꝛib⁹ humane rõni ad notioꝛa simplr. ¶ Ad 4ᵐ dicit ꝙ lz Arist. in libro posterioꝝ ꝓncipalr intẽdat tradere notitiam demonstrationis ꝑ qd: mõ tm̃ ad ipsam tradendam ꝓcedit a ꝓriori z demõratione ꝑ qd: sz a posteriori inuestigãdo causas demonstrationis z premissas z terminos: vt tandem ipsam ex suis ꝓtibus sciamus cõpõere: eius ergo ꝓcessus resolutiuus est. ¶ Ad vltimum Locitiatoꝛ ꝓcedit Daly erraſſe: vel aliter dict ꝙ doctrina resolutiua z ꝓpositiua sũt multi cõnexe. habita. n. cõpositiua facile habet resolutiua: ideo geometre sciunt hanc: sed vt geometre ipsa non vtuntur Aristo. autem in analeticis tradidit z vsus est ea: lz ꝓncipalius docuerit compositiuam.

¶ Ad argumẽta ꝓncipalia per ordinẽ respõdet. ¶ Ad primum dicendum ꝙ lz quot sunt q̃nes z q̃sita: tot sint scita vel eẽ possint: nulla tm̃ sunt scita doctrina ordinaria quin sint scita aliqua doctrina ꝓ iam dicta ꝓ. ſ. resolutiua cõpositiua vel diffinitiua: ideo non ꝓcedit argumentuz. ¶ Ad 2ᵐ cõcedit aliquã esse demõrationem in qua non ꝓcedit ab effectu ad cãm: nec econtra. Et sic ꝓcedendũ ẽ aliquam esse demonstrationem que nec est q: nec ꝓpter quid. Intelligẽdo per demonstrationem pp quid demõstrationẽ a cã ad effectum ꝓcedẽtẽ. Et ecõuerso ꝑ demõrationẽ qa: intelligẽdo tm̃ per demõrationẽ pp qd: oẽm illã qua ex simplr notioꝛib⁹ ꝓcedimus ad ignotioꝛa simplr geometrice demõrationes sunt dicende pp qd. ¶ Ex quo sequitur ꝙ demonstratione sufficienter diuisa in demonstrationẽ qa: z pp qd nõ est formalis rõ demonstratiõis pp qd: a cã ad effectum ꝓcedere: sz a simplr notioꝛib⁹ ad ignotioꝛa simplr. Hec tm̃ discrutatio ꝓtinet ad aliã scientiam. ¶ Ad 3ᵐ ꝑ ꝙ doctrine ab Auer. z Daly numerate nõ sunt fm ordinẽ ad sensum secũde ꝯnis ꝓmi articuli ¶ Ad 4ᵐ similiter p3: z ad eius cõfirmationem. ¶ Ad quintum negat assumptũ: z ista ꝯnia. eadem est via ab athenis ad thebas: z eꝰ. igĩ idẽ mot⁹. Sĩlr nõ seqt eadẽ sunt scita vel scibilia ꝓcessu qa: z pp qd. igĩ eadẽ est doctrina: z idẽ ꝓcessus. Aliud est. n. scire lunã eclipsari: quia terram interponi. Et aliud terram interponi cognoscere ex eclipsi. Propter quod bene dixit Lonciliator ꝙ lz doctrina quia: z ꝓpter quid: quandoq̃z bẽant identitatem materialem: tm̃ necessario formalr differũt. ¶ Ad 6ᵐ z eius confirmationem apparet ex dictis in secundo articulo. hec de questione.

¶ Questio. ij.

Utrum

diffinitio medicine posita a Gal'. sit bene data. ſ. medicina est scia sanoꝛum egroꝝ z neutroꝝ. ¶ Arguiĩ mltiplr ꝙ nõ. ¶ Primo medicina non

Aristo. est scientia igit. assumptuz arguit. medicina est ars. igit nō est scientia. tz ꝓña:qz ars z scientia ex opposito distinguūt:vt ꝓz scdo etichoꝝ. probatur assumptuz:qz ars est habit⁹ intellectiuus cū recta rone factiu⁹. Ꝓro isto ēt est auctoritas Hipp. p̄ afoz. vita breuis ars vo lōga. Et i li/ Hippo. bro de lege. medicina artiū p̄clarissima. Et Auer. p̄ col/ Aneri. liget. 2. ca. ¶ 2° arguit. qlz scia est habit⁹ speculatiu⁹. tz Aristo. medicia nō ē hꝫ. igit maioz colligit. 6. ethico. z ꝓz minoz qz medicina ē habit⁹ i op⁹ extrinsecū directiu⁹. ¶ 3° me/ dicina est ars mechanica. igit nō ē scia. ꝓz ꝓña z colligit assūptū p̄ colliget ca. de cura aꝑatuz in spāli. Et p̄ de aia Auicē. cōmē. 17. Et ab Ysidoro i libro ethymologiaꝝ vbi septē Auicē. artes mechanice denoiant. s. lanificiū: armatura: naviga/ tio: teatrica: agricultura: pastoralis: z medicia. ¶ 4° me/ dicina nō ē vna scia. igit nō ē scia. assumptū ꝓbat. Ꝓri/ mo plus differt ps theorica medicie a pte practica q̄z nā/ lis phia differat a parte medicie theorica. sed naturalis phia z ps medicie theorica nō ꝓstituūt vnā sciam nūero igit. 2° qz scibiliū medicine nō est vna notitia. igit nō vna scia. assūptū arguit: qz ipsoꝝ q̄dā rone: z q̄dā exp̄imēto noscūt. be aūt sūt distincte notitie. igit zc. ¶ 5°. medicia subalternat plūr⁹ scieꝝ gīe distictis. igit nō ē sciavna. ꝓz ꝓña: z assūptū colligit a Cōstātino asserēte i pātegni: ipsam subijci logice z morali phie. ¶ 6°. diffō posita non ꝓuertit cū diffō. igit assūptū ꝓz. qz scia pastoralis z agri/ cultura ē scia sanoꝝ egroꝝ z neutroꝝ q̄ tñ nō ē me⁹. Cō firmat qz de multis tractat medicina que non sunt sana egra vel neutra: vt de virtute sanitate z morbo.

¶ Ad oppositum est Hal. in littera.

¶ In questione ista tres tangentur difficultates. Prima an medicina sit ars vel scientia nominanda. 2ª an sit pra/ ctica vel theorica. 3ª principale quesitum.

¶ Ad p̄m articulū sint he distictiones z ꝯnes. ¶ Pri/ Scia q̄ drupl'r ma distinctio. Scia sumit⁹ multipl'r. Prio. p cuiuscūqz ve/ ri euidēti notitia siue necessarij siue ꝓtingētis p demōratio/ nē sensum vel exp̄imētū habita. 2° mo p solius vi z ne/ cessarij z euidēti notitia siue tale ꝑn⁹ siue ꝯ fuerit. q̄l'r ēt ꝓmoꝝ ꝓncipioꝝ dicimus esse sciam. 3° p habitu ꝯnis p demōratione acqsito. 4° no solū p habitu vnius ꝑcl'onis sed p aggregato ex hitibus ꝓncipioꝝ z ꝯnū demōrataꝝ ad vnū subz p̄m attributionē hītiū: q̄l'r totalē geometriā dicimus esse vnā sciaz. Et hoc mo sumit⁹ in ꝓposito. ¶ 2ª distinctio. Dic terminus scia 3° z 4° mo sūpt⁹ adhuc su/ mit 2'. Primo p habitu vel aggregato ex hitibus zc. in scire z non opari p̄incipal'r ordinato: q̄l'r p pte sumit. 6. ethi. cū ꝯ arte z alios practicos hitus distiguit. 2° cōiter p quolibet hitu p demōrationē acqsito vel aggregato ex hitibus siue ad scire siue ad opari final'r ordinato. ¶ 3ª distinctio. Iste terminus ars sumit⁹ dupl'r. Primo cōiter Ars du/ pliciter p quolibet hitu cū debita rone factiuo: ad op⁹. s. extrise cū ꝓncipal'r dirigēte siue talis hitus p demōrationez expi/ mētū vel assuefactionē fuerit acqsitus. qual'r sumitur. 6. ethicoꝝ. dum scribit q̄ est habitus intellectualis cū re/ cta rone factiuus vel recta rō factibiliū. Dicit aūt ars: qz Aristo. arris regulis p̄ceptisqz ꝓsistat p̄ ethic. p ca. 2° mo sumit ars ꝓprie. z sic solūmo dr de hitu cū recta rōe factiuo nō p demōrationē hz assuefactōez vel exp̄i⁹ acqsito: q̄l'r suplīt Eustachius p̄ ethic. dū igt q̄ ars ē collectio ex adinuēt̄ Eusta/ chius. cōphēsionib⁹ exercitat⁹ z ꝓbat⁹ ad aliquē finē eoꝝ bonoꝝ/ que sunt in vita. Cūi z cōiter dr q̄ ars ē collectio p̄cepto/ rū ad vnū finē tēdētiū. Acquirit. n. ars cū ex multis expe/ rimētalibus notitijs fit vna vlis de singularib⁹ ꝓceptio vel notitia. p̄ meta. ¶ Prima ꝯ. Lapiēdo sciam penes p̄ mū mēbrū scde distinctionis medicina nō ē scia. Ꝓroba/ tur: qz est habitus ad op⁹ final'r ordinat⁹. ¶ 2ª ꝯ. Lapiē/ do sciam vt sumit⁹ in scdo mēbro distinctionis scde medi/ cina est scia. Pz: qz est habitus p demōrationē acquisitus vel aggregatū ex habitib⁹. igit zc. Has duas ꝯnes itel/ lexit Hal. in lra dū inquit. Scie igit nomē cōiter z nō p ꝓprie audire opz. ¶ 3ª ꝯ. Lapiēdo artem p̄ mō medicina est ars. Pz: est. n. habitus intellectualis cū recta rone fa/ ctiuus. Et p ista ꝯne ꝓcedūt oēs auctoritates adducte ponētes medicinā esse artē. ¶ Ex quo sequit⁹ q̄ ars tal'r sumpta nō ex opposito distinguit ꝯ sciam q̄l'rcūqz sūptā Ydē. n. habit⁹ est scia z ars taliter sumpta. ¶ 4ª ꝯ. Lapiē/ do artē scdo mō me⁹ non est ars. Ꝓbat: qz ars taliter sumpta non est nisi habitus experimēto vel assuefactiōe acquisitus. ¶ Ex ista apparet q̄ ars sic sumpta ex oppo/ sito distinguit ꝯ sciam q̄litercūqz sumptam. ¶ Qualiter aūt ars z scia ꝯ alios hitus itellectuales distiguat: vt in tellectū sapiam z prudētiam dz ingri. 6. etbicoꝝ.

¶ Ad 2ª articulū sunt nōta distinctiones z ꝑcl'ones. ¶ Sciendū p̄ q̄ apud auctores isti termini cōiter iueniū/ tur ꝓxis: ꝓacticū: theoricū: z speculatiuū. Per ꝓxim Ꝓxis q̄d e p̄ intelligētes opōnez volūtariā in ptāte nr̄a exīstē. Et ꝯir cticū. Ycos. i. p̄ practicū habitū vel sciam ad opationē in ptāte nr̄a exi/ scia. stētē final'r ordiatā: aut docētē vel p̄cipiētē opōnē i ptāte Theni nr̄a exīstem: dictāa ꝓxis z icos scia. Ecōtra vo p theo/ cum q̄ ricū habitū vel sciam ad solū scire final'r ordinatā nō p̄ci/ z theo pientē. s. vel docentē dictā a theos q̄ est veritas vel visio ꝛ spcu/ z icos q̄ est scia. Idē quoqz p speculatiuū intelligūt. Si lamñ. cut. n. qui in speculo speculat solū rei speculāde q̄rit itui/ tū vel visionē: sic qui scia speculativa speculat solius ve/ ritatis q̄rit ituitū: vñ z metaphysica speculativa dicta ē. Ꝓxis ¶ Prima distinctio. Dupl'r dr aliqua scia practica. Prio cū dupl'r cōiter q̄l'r oēm sciam ad ꝓaxim ordinatā dicim⁹ ꝓracti/ cā. 2° ꝓprie: z sic solā sciam docētē vel iubentem ꝓaxim practicā appellam⁹. dico āt nōnter p̄cipiētē: pp̄ politicā z militarē que non semꝑ docent: sed frequenter p̄cipiūt. ¶ 2ª distinctio. Dupl'r dr aliqua scia theorica. Prio ꝓ/ Theori/ prie: z sic sciam solā theoricā dicim⁹ q̄ nec ꝓaxim p̄cipit ca scia dupl'r nec docet: nec ad eam est final'r ordinata: vt est metaphy/ sica. Scdo cōiter: z sic oēm sciam noiamus theoricā: ꝙ quam nec p̄cipit nec docet ꝓaxis: sed veritatis habetur notitia. Prima ꝯcl'o. Lapiēdo practicū primo mō totalis Mecha/ nica ars scia medicine est practica: ita vt non sit in ptē practicā z quid theoricā diuidēda. Ꝓbatur: qz totalis scia medicine ē ad ꝓaxim finaliter ordiata. igit. ¶ 2ª ꝯ. Lapiēdo practi/ cam scdo mō nō tota scia medicine est practica. Ꝓbat. aliqua pte medicie sūpta nō p̄cipit nec docet ꝓaxis. igi/ tur. tz ꝓña ex qd nois practici 2° mō sumpti: z assumptū satis pz. Per hāc enim ꝯnē quattuoz sūt mēbra ꝓncipa/ lia. Spar ē ꝑn⁹ sanguis: nec p̄cipit: nec docetur praxis. ¶ Tertia conclusio. Lapiendo theoricum primo modo Auer. nulla pars medicine est theorica. Ꝓbatur: qz nulla est pars medicine que non sit finaliter ad ꝓaxim ordinata igitur. consequentia tenet. ꝓbatur assumptum: qz pars medicine dicta theorica ordinatur ad practicam partem que ad ꝓaxim finaliter ordinatur. sed quicquid ordina/ tur ad antecedentem finem: ordinat ad finem. igitur zc. ¶ Quarta cōclusio. Lapiendo theoricū scdo modo ali/ Unitas qua pars medicine est theorica. Ꝓbatur. in aliqua pte dupl'r medicine solum intuemur veritatē nec ꝑ ea docet aut ꝑ/ cipit ꝓaxis. ḡ zc. ¶ Ex his sequit⁹ ꝓio. Nō repugnat ꝑm varias acceptiōes hoꝝ terminoꝝ practicū z theoricū cū eundē habitū simul eē practicū z theoricū. ¶ Segt 2°. Practicū z theoricū adinuicē distingui nō solum fine sed ēt obo. Practica. n. ꝓprie sumpta nō ꝙcernit nisi res volūtati nr̄e subiectas: per nos. s. volūtarie opabiles. In theorica vo est eꝫ vel saltē nō ꝓsiderat eaꝫ rōne qua sunt a nobis volūtarie opabiles. Segt 3°. Nō ideo aliquem habitū scientificū esse theoricū nominādū: qz sit per de/ mōstrationē acqsitus. Pōt. n. habitus scientificus practi/ cus per demōstrationē acquiri: vt illa mala cōplexio ea/

lida epatis est per infrigidātia remouēda. ¶ Sequit⁹ q̄r/ to. Aliquem habitū practicum aliquo theorico euiden/ tiori demōratione esse acquisitus est possibile. Plura alia ex his concludi possunt speculanti valde facilia.

¶ Ad 3ª articulū est sciēdū. Primo q̄ hz scia medicie de corpib⁹ cāis z signis ꝓsideret: tñ ꝑn⁹ de corpib⁹. Et hꝫ p corpa hūana corpa itelligendo. Secdario vo de cāis si/ gnis: p q̄to. s. ad corpus sanū egrū vel neutr̄ attributio nē hīt. ¶ Ex quo appet p̄: qz hz pastoralis z agricultura de corpib⁹ cāis z signis ꝓsiderēt sanis egris z neutris: ñ tñ sub medicinali scia ꝓsiderātur: qz talia nō ꝓsiderāt vt ad hūanū corp⁹ referūt sanabile egrotabile zc. Pz 2°. q̄ hz multa ꝓsiderenť in me⁹ q̄ nec sana nec egra nec neutra ꝓprie sūt denoianda: hītia tñ ad humanū corpus attri/ butionē sanū egr̄ vel neutrū: vt sic sub mediciali scia cō/ prehēdūt. ¶ Ex q̄ vltimo appet q̄ vt diffō Hal. sit cōple/ ta oz tal'r eē supplēdā. Medicia est scia sanoꝝ. s. corpoꝝ Medi/ cina dif/ finio hūanoꝝ egroū z neutroꝝ: sil'r cāꝝ z sig̃ꝝ z supple alio/ rū z hūana corpa attributionē hītiū vt vētoꝝ pluuiaꝝ. Et ꝓñr hec diffō ꝓuenit cū descriptiōe posita in trāslatio/ ne arabica: vbi tal'r diffinit. Medicia ē scia rex p̄rētiū z ꝓtinnataꝝ cū sanitate egritudie z dispōne z'cū q̄ ñ eua/ dit bois sanitas nec egritudo. Itelligēdo p res p̄rētes sanitati cās z signa: p̄ ꝓtinuatas corpi sanitatē. Sanitas ēnim ꝓpe corpi ꝓtinuat qz inheret. ¶ Ex qb⁹ iferť ꝯ rñ/ siua ad q̄stū. s. diffō medicine a Hal. in lra posita ē bene posita. Pz qz p ipaz diffiniti ꝓcept⁹ sufficiēter explicat z a quocūqz alio diffinito distinguit. Per hoc. n. q̄ dr scia tāgit gen⁹ in q̄ cū alijs sciētijs cōuenit medicia. Per hꝫ q̄ dr sanoꝝ differt ab alijs sciētijs q̄ talia nō ꝓsiderāt. Per hꝫ aūt q̄ supplet inq̄stū ad corp⁹ hūanū referūt: differt a pastorali scia: hz. n. talis ꝓsideret egra sana z neutra: pu/ ta bruta: quoꝝ passio est ēt sanitas z egritudo: nō tñ put ad humanū corpus sanū egrū vel neutrū referuntur.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia p̄ ordinē rñdet. ¶ Ad p̄m z 2m appet ex dictis in p̄ z 2° articulo qd rñdēdū sit. ¶ Ad 3m negat ꝓña. Nō. n. repugnat eūdē habitū simul eē scia z artē mechanicā denoiandū: artē sumēdo cōiter. Dr aūt ars mechanica q̄ ad finē vel ad bonū artificij ē final'r or/ dinata: sicut domificatoria z medicinalis. Finis. n. domi/ ficatorie artis nō ē medici itrīseca pfectio hz dom⁹. Sil'r me/ dicine finis nō ē medici itrīseca pfectio hz corpis circa qō opat: puta sanitas. z i hꝫ ꝯ liberales artes: distinguit: q̄z finis est intrinseca pfectio artificis: puta vitatis pfecta co/ gnitio: hz artes imꝓprie noient. Dfinigit mechanice: qz seruiles ad op⁹ extrinsecū vel alienū bonū final'r ordina/ te. Et adulterine dr̄ ꝓp id q̄ artifex hoꝝ frequenter suo fine frustrat. Neqz. n. medicus sp sanat neqz domificato/ Auer. sp bonā domū facit. Vñ Auer. 7. colliget ad finē in cap̄. de cura aꝑatū in spāli. Et ppea dixi in diffōne medicine medicina ē ars mechanica: z multi ex hꝫ mirabātur: sed ipsi ignoꝛauerūt q̄ dixeri in scdo phy. de mechanicis arti/ bus. ¶ Ad 4m ꝙcedit q̄ scia medicine nō ē vna scia nūo Unitas vnitate ꝓprie dicta. Sic. n. solū vnius cōpl'onis habitus dupl'r est vna scientia. Locedit tñ ipam eē sciaz vnū ex pte subi/ adeq̄ti ad q̄ quecūqz in medicina ꝓsiderata hīt attribu/ tionē: sicut exercitiuz dicimus vnum vnitate ꝓncipis. Et ꝓñter dicit q̄ maioꝛ est conueniētia ptis theorice ad ptē practicā medicine q̄z eius dē ad naturalē phiā: q̄ theo/ rica z practica ptes medicine hīt attributionē ad vnum subiectū ꝑmum: sed nō nālis phia z theorica medicine. ¶ Per idem rñdet ad aliā cōfirmationē. concedendo q̄ ex experimētali notitia z demōstrativa non fit vna scie/ tia vnitate ꝓpe sumpta: sed vnitate communiter dicta. ¶ Ad 5m pz q̄ medicina pōt dici theorica ꝑm ptē: z pra/ ctica pōt dici theorica z practica hz variā istoꝝ termino/ ruz acceptionē. Et negat ista ꝓña. medicina subalternat scientie pure theorice: igit nō est practica. ¶ Ad 6m. dicit Lōciliator Lōstantinū errasse. Vl' dr q̄ subijcitur illi: qz nō pōt eē pfectus medic⁹ illis incognitis. ¶ Ad ꝓfirma/ tionem patuit ex vltimo articulo. Hec de questione.

¶ Questione, iij.

Utrum inter sanū z egruz sit dabile corpus me⁹. ¶ Arguit multipliciter q̄ non. ¶ Prio au/ ctoritate Auic. ꝑma ꝑmi cap̄. 2. dū inquit. Nec etiaz pōt aliquis dicere q̄ dispōnes humani corporis sint tres sa/ nitas z egritudo z dispositio que nec ē sanitas nec egri/ tudo. cū tibi due suffecerint. Et infra 2° cap̄. Et dicemus qūo inter duas dispōnes inter ās ꝓcludubio non cadit mediū media vocētur. ¶ 2°. ad idē auctoritate Hal. scdo afoz. cōmen. quarto. Exiens sanitatem ꝓcludubio icidit in infirmitatē. ¶ 3°. auctoritate phi in ꝓdicamentis po/ nentis sanum z egrū esse ꝓria imediata. ¶ 4° auctorita/ te. Auer. ꝑmo colliget. dū inquit. Adhuc non attēdas ei de q̄ dixerūt q̄ nō est sanitas nec egritudo: qm̄ nō ē inter nocumentum operationū z eaꝫ iuuamētū medium: nec est variatio nisi ꝑm plus z minus. ¶ 5°. quelibet sanitas est dispositio bona z viuētis opationibus proportiona/ ta. Ecōtra vo egritudo disproportionata: hz nō ē dabile mediū inter dispōnem proportionatā z disproportiona/ tā opationib⁹. igit. ¶ 6°. si questio ē vera sequitur tā ad sanitatē q̄z ad egritudinē eē vez motum. ꝓñs ē ꝑ phz. 7. phyfic. z arguit ꝓñtia. q̄ inter quecunqz extrema cadit medium diuisibile p ꝓtinuā mutationē acqsibile ab vno in alterum potest esse verus motus. cum igit sanitas z egritudo sint hꝫ. si questio modo est vera: sequit⁹ zc.

¶ Ad oppositum est Hal. in lra dum dixit. Medicina est scientia sanoꝝ egroꝝ z neutroꝝ.

¶ In ista qōne erunt duo articuli. In ꝑmo videbitur ō ꝑn cipali quesito. In scdo tractabit⁹ difficultas tacta in vl/ timo ꝓncipali. an. s. ad sanitatē possit eē verus motus ex egritudine vel econtra ꝓpter doctoꝝ discordias: hz hec materia sit ꝓposito aliqualiter impertinens.

¶ Quantum ad ꝑmum ꝑmittēde sunt primo quedam de scripriones termino⁹ z distinctiones. Secundo ꝯnes de quesito. ¶ Sciendu⁹ est q̄ primo q̄ apud auctores repe/ riunť isti termini. sano, sanitas. n. egritudo. egrū. neutra/ litas. neutrū. Intelligēt̄es p sanitatē dispōnē nālem viuē/ tis ex qua opationes viuētis nāles z ꝓportionate ꝓue/ niūt. Vñ ꝑmo de accñti. 2. ca. Sanitas est nālis composi/ tio vel cā nālis actionis. Et ꝑma ꝑmi cap̄. ꝑmo. Sanitaꝝ ē dispō vel habit⁹ ex qua opationes subti sane ꝓueniūt. Et sen scda. c. 2°. Sanitas est dispō p quā corpus hois in/ sua cōp'one z cōpone tale existit vt ex eo oēs opatiōes eius ꝓueniāt incolumes. Scdo' vero colliget p̄ cap̄. Sa/ Auer. nitas est bona dispō in mēbro cū qua ipm opatur opōnē quā hz opari ꝑm nām: aut patit⁹ passionē quā hz pati hz nām. Ex quibus oib⁹ pōt colligi descriptio talis. ¶ Sa/ nitas ē dispō nālis viuētis p quā viuēs pōt opōnes sibi debitas cōuenīter exercere. Ly dispō est genus. Sed p ly viuētis sepatur a dispōne corpis nō viuentis: vt ē gra/ uitas lapidis: aut calitas ignis. Sanitas. n. est solius vi/ uētis passio vt p̄ de sensu. Neqz attribuit reb⁹ inanima/ tis: nisi put ad corpus viuēs referuntur. Vñ z talia equi/ uoce vel analogice sana aut egra dicunť. Per hoc aūt qō dr p quā viuens pōt zc. differt ab egritudine z neutrali/ tate p q̄s nō ꝓportiōate sed innāles opatiōes ꝓducunť. ¶ Sanū igit⁹ est corp⁹ tali dispōne denoiandū: per egri/ tudinē itelligūt dispōnē huic oppositaz. Vñ p̄ de accñti. Morbus est cōpositio ꝑter nām nāli nocens actioni. Et idē tertio de accñti cap. p̄. Et ꝑm alterā translationē ē in Mōb⁹ temperantia extra nāe cursum: vñ fit lesiōis effect⁹. Ter/ quid tio vo colliget p̄ ca. Egritudo est mala dispō i mēbro p Auer. quā agit aut patit⁹ ꝑter nāz. Perfectioꝛ āt descriptio col

Egritudo qd Auicē.

ligiť scđa ꝑmi ca.ꝑ. ℣ Egritudo est dispō nō nālis in corpore hūano ex q̄ in opone ꝓuenit eēntialr nocumētū ꝓuētu ꝑ. In q̄ descriptione ly dispō ponit ꝓ gñe. Sz ꝓly nālis differt a sanitatte q̄ ē dispō nālis. Sz ꝓly in corpe hūano dař intelligi q̄ dispō nō humani corpis vt sic non est cōsideratiōis medici. Vñ pz multo latius describē/dā ee sanitatē z egritudinē ꝑm phi nālis ꝟsideratiōne q̄z medici. Nā medici ꝟsideratio restringiť ad corp⁹ hūanū phi vo extēdiť ad oēs viuēs:iō egritudinem describeret phs ꝑ dispōnē viuētis ꝛc. Per ħ aūt ꝙ dř ex q̄ eēn' ꝛc. differt a dispone ex q̄ accñtalr ꝓuenit nocumētū in operatione:vt durities ossium cerelox ē accñtalis cā ipedimēti digōnis:nō tñ est egritudo. Sz ꝓly ꝓuētu ꝑ.i. imediate differt a cā:lz.n.a cā egritudis ꝓueniat opónis nocumētū:q̄ tñ nō ꝓuenit ꝑmo.i. imediate nō dř egritudo Sic ex hūore putrescēte z febrē faciēte ꝓuenit nocumētū in opónibus nālibus. Sz q̄ ħ nō ē nisi mediāte febre: iō hūor putrescēs ñ dř egritudo:lz cā egritudis. ℣ Et ex hoc apparet qđ ꝙ egz intelligē debeam⁹. ℣ Quid āt ꝑ neutralitatē z neutrū appebit in sequētib⁹. ¶ Prima distinctio dupl'r intelligi pōt inter sanū z egrū dabile eē medium.

Neutꝝ dupl'r

Primo ꝙ vtriusq̄ extremoꝝ ꝓticipationem:q̄'r corpus ꝑm eādē vel diuersas ptes simul hās in se sanitatē z egritudinē dicerem⁹ inter sanū z egz ꝙ ꝓticipationē media/re:qđ est neutrū scđi signāti. Scđo ꝙ vtriusq̄ extremorū abnegationē sic.ſ.vt repibile sit corp⁹ hūanū nec sanitate nec egritudine denoiabile:z sub ħ sensu ꝓponiť qđ. De ꝑ.n.nō est qōnandū. ¶ 2⁹ distinctio. Dic termin⁹ egritudo sumiť dupl'r. Primo cōiter ꝙ q̄lz dispōne ꝑter nām imediate opationes corpis ꝑternalr ledēte siue hꝫ lesiōsibilis fuerit siue ñ. z taliter supra descripta ē. tal' ēr sumiť scđo afozis. có. 4. q̄ exiēs sanitatē incidit ꝓcludubio in ifirmitatē. Scđo sumiť stricte ꝙ dispōne hūani corpis sensibilr ledēte. ¶ Pria ꝛ. Capiēdo egritudinē ꝑ mōtinter sanū z egz nō ē dabile neutrū ꝙ abnegationē mediū ad sensū datū. Probaťq̄ ꝙ cuiuslibet corpis dispōnē ledunt opationes:vel sine nocumēto ꝓducūt. Et si ꝑmū ē egrū. Si scđm est sanū. ¶ 2⁹ ꝛ. Capiēdo egritudinem vel egz 2° mō:inter sanū z egrū dabile ē neutz ꝙ abnegationē mediū. Probaťsic. dabile est corpus cui⁹ opōnes nō ꝑfecte ꝓueniūt nec sensibilr tedūt:iō ꝛ vera tz ꝛña z assūptum similr:q̄ dabile est corpus:cuius opationes insensibilr ledunt. Et ex his pz qđ ꝙ neutralitatem vel neutrū sit intelligēdū. Est enim neutralitas dispō nō nālis in humano corpe:ex qua in opatione ꝓuenit eēntialr insensibile nocumētum ꝓuentu ꝑ. ¶ Tertiam ꝟcl'onem ꝓbabiliter posuerūt qdam. Lz ita fit vt ꝑcedētes ponūt ꝛnes non tñ ois dispō humani corpis ex qua in opatione ꝓuenit imediate eēntialr nocumētum est ꝓpie egritudo vel neutralitas denoianda. Ad hāc cōcl'onem ꝓsuadēdā ꝑmittunt ꝙ nulla corpis dispositio in fieri totaliter vl' in ꝟseruari depēdēs a cā extrīseca vel ꝑmitiua vl' ad libitū remouibili est sanitas vel egritudo:ficut caliditas q̄ ab igne in manū impzimiť in sorte calefaciēte manū suā ouz ab igne totalr pendet non est sanitas:nec egritudo: nec neutralitas. Al's. n. impeditus in motu voluntario ꝓpt ligaturā aut pondus aut clamidē esset eger. Et qlibz hō armatus vel calciatus eēt eger. q̄ nō minus ꝙ qōlibet illoꝝ in opatione eēntialr ꝓuenit nocumētū ꝓuētu primo q̄z a caliditate ignis. igiť ꝛc. si igiť ista calitas est egritudo vel neutralitas:seqť ꝛc. Et hec ē intētio Hal. 3. de accidēti z mozbo. ca. 1. Arguiť igiť ad cōcl'onē sic: calitas manus sortis ab igne totalr pēdēs:z opationē man⁹ sortis sensibilr ipediēs est dispō ex qua i opatiōe ꝓuenit essentialr nocumentū ꝛc. que tñ nō ē egritudo nec neutralitas. Nō. n. est egritudo:q̄ a cā ꝑmitiua ex toto pēdens Nec ēt neutralitas:cū sit sensibilr ledēs igiť ꝛc. ℣ Ex illa conclusione z eius ꝓbatione sequitur ꝑ hanc ꝟsiam nō valere. ꝙ hāc dispónem imediate z sensibilr ledunt opationes:ergo est egritudo. Similr nō sequiť:insensibilr ledunt:ergo est neutralitas. Nec sequiť per hāc dispónez imediate ꝓficiunt opationes ꝛc. igiť hec dispō est sanitas caliditas enim ab igne pendēs post stōchi digónem imediate ꝓtialr ꝓficē: que tñ nō est sanitas:eo ꝙ nō est dispō nālis stōcho sortis. ℣ Seqť scđo. Ad ꝙpletā descriptionem egritudinis aut sanitatis ꝛc. addendū esse descriptioni a cā ꝑmitiua independens:vt egritudo est dispositio nō nālis indepēdēs a cā ꝑmitiua ꝛc. ℣ Sequiť tertio. Nō quālibet dispōnē ꝑter nām in viuēte subiectiue exñtem esse egritudinē vel neutralitatē. ℣ Sequiť q̄rto. Esse possibile aliquod corpus fieri egz ꝙ postq̄ fuit sanū ꝙ alterationē cōtinuam q̄uis illud nō fiat neutrū. Ponatur enim sorti sano acquri dispónem ꝑter nām a cā ꝑmitiua totalr pēdētē donec erit sensibilr ledēs:z tūc fiat in depēdēs a cā extrinseca. Et sequiť corelariū. tale enim corpus non erit neutrū anteq̄z sensibilr ledaťnec postq̄ fuerit sensibilr lesum. nō enim ante:q̄ cōtinue erit dispō sitio a cā ꝑmitiua totalr pēdens:nec post. sensibilr. n. ledi videť repugnare rōni formali neutralitatis. ℣ Ex quo sequiturvlteri⁹. Nō necessario neutrū ee mediū transit? sanitate in egritudinem. ℣ Ex quo sequiť vlterius. Non omne corpus esse sanum egrū vel neutrū. Si. n. nō q̄libz dispō a qua est denoiabile humanū corpus in eo subiue existens est sanitas egritudo vel neutralitas:nō q̄libet tale est sanū egrū vel neutrū:q̄uis omne corpus c⁹ dispositio nō depēdet a cā ꝑmitiua sit sanū egrū vel neutꝝ. ¶ Quia tñ hꝫ correlaria supficialr apparent ꝓtra Hal. in lra dicētē. Omne corpus esse sanū egrū vel neutrum. aliter qđā dixerunt ꝓcedentes quālibet dispōnē imediate ledētē ee egritudinē vel neutralitatē siue sit depēdens vel non. Et ꝓpter ꝙ impeditus ꝓpter ligaturaz vestes vel arma est eger. Et ꝙ aliqua egritudo est totalr pēdēs a ꝑmitiua cā. Sed de his plenius videbiť in tertio hui⁹. ¶ Posset ēt ꝓbabilr dici omne corp⁹ ee sanū egruz vel neutrum aut dispositū dispōne ad aliquod istorum redu cibili z ꝙ dispō a cā ꝑmitiua pēdēs insensibilr ledēs reducibilr ē ad neutralitatē z sēsibilr ledēs ad egritudinē. ¶ Quātū ad scđm articulū sūt notata z ꝛnes. ¶ Primo ꝑmittēda est distinctio. Dupl'r imaginari possum⁹ ad sanitatem vel egritudinē esse motū. ſ. per se:vel per accñs. Per se quidē si nēcio facta mutatione acgsitiua vel deperditiua rei que ē sanitas vl' egritudo variet corpis denominatio vel subiecti ꝑm ee sanū vel egrū:z eꝫ. puta qz si at sanū postq̄ fuit egrū:vl' econtra. aut magis vel min⁹ egrū ꝛc. Ecōtra vo per accñs esse motū itelligo si nō necessario fiat huius denominationis variatio. exēpli gra. ad similitudinē eq̄litatē ꝛc. dicimus esse motuz p accñs: q̄ nō nēcio mutatione facta in re que est similitudo vel eq̄litas variaťsubti denoiatio ꝑm ee sil'e vel eq̄le. ¶ Scindū 2° ꝙ lz sanitas z egritudo dicant ꝓria:res tamen q̄ est sanitas z res que est egritudo nō nēcio abinuicez specie distinguuntur. possunt enim esse forme abinuicē solū ꝛz magis z minus differētes. ¶ Prima ꝟp'o. Tā ad sanitatē q̄z ad egritudinē pōt esse verus motus. Probaťq̄. per motū verum pōt acqri sanitas tanq̄z terminus intrinsecus illi⁹ mot⁹. igiť ꝛc. ꝓbaťq̄ assumptū:q̄ epe sorti pternalr infrigidato pōt reduci ad nālē temperiē ꝙ simplicem alterationem:cuius intrinsecus terminus erit talis naturalis calor huius aūt calor est sanitas. igiť ꝛc. ¶ 2⁹ ꝟcl'o. Ad sanitatē egritudinē vel neutralitatē nō ē per se motus. Probaťq̄ ꝙ pol'e ē aliquē fieri sanū cōplexionalr postq̄z fuit eger nulla mutatione facta in re q̄ est sanitas vel egritudo. igiť ꝛc. assumptū ꝓbatur. Ponendo. a. cōplexionē nō ee sorti sanitatē ꝓpter idebitā ꝟpōnē sortis

ē idebitā ei⁹ ꝟpēdētiā a spiritib⁹ z hūoribꝫ:z q̄ manēte. a acquiratur debita cōpō vel depēdētia. Et seq̄ꝫ. nā sor. sanus tūc est cōpl'onalr san? postq̄z fuit cōpl'onalr eger vl' neuter nulla mutatiōe facta i re q̄ ē sanitas ꝟpl'onalis:vt seq̄ ex casu. Sil'r stat aliqđ ꝑmanere ꝓtinue eq̄lr sanuz: q̄uis variet ꝓtinue res q̄ ē sanitas. igiť ꝛc. assūptū ꝓbaťponēdo sortē cholicū i gradu sue cholicitatis remitti: z q̄ fiť remittiť z tpaměto gradualr approp̄iāt:ita ꝓtinue fiat deteriꝰ depēdētia sic q̄ ꝑcise maneat sanitas eā ꝑfecta. Et seq̄ assūptū vt appet ituēti. ¶ 3⁹ ꝟ seq̄. Tā ad sanitatē q̄z ad egritudinē ē mot⁹ ꝑ accñs ad sensū datū. ꝓz: q̄ ad qōlz istoꝝ ē mot⁹ z nō ꝑ se. igiť ꝑ accñs. ℣ Dic ca/derent difficultates logice quas omitto.

¶ Ad arg'' ꝑncipalia rñdeť. ¶ Ad ꝑ'' z 3'' dř ꝙ auctores supserūt egritudinē cōiter:inter quā talr supta z sanitatē nō cadit me'' ꝑ abnegationē: vt dcm ē. ℣ Sil'r ad 2'' ad auctitatē Hal. dř. ꝙ exiēs sanitatē icidit in infirmitatē. i. egritudinem cōiter sumptā. ¶ Ad 4'' negāda ē ꝛña. lz enim q̄lz egritudo sit dispō opationibus dispꝛoportionata ꝛc. non tamen quelibet dispositio opationibus dispꝛoportiōata ē egritudo. ¶ Ad alia argumēta saꝭ ꝓz sol'o.

¶ Questio. iiij.

Utrum diuisio corpoꝝ signoꝝ z cāꝝ i simplr talia z talia vt nūc posita a Hal. sit bōa. ¶ Arguiť multiplr ꝙ nō. ¶ Prio. sub corpe signo z cā sana simplr ꝓtieť corp⁹ cā z signū sanū vt nūc igiť diuisio mala. ꝓña tz: q̄ ꝑ seinuicē ex opposito distictoꝝ nō ꝓz vnū sub altero ꝓtineri:z assūptū arguiť:q̄ sub corpe ꝛc. sano simplr ꝓtieť sp sanū. lz sub tali sp ꝓtieť nūc tale tā q̄z singulare sb vñ. igiť ꝛc. ¶ 2° aliqđ corp⁹ simplr ꝙ est sanū vt nūc. igitur aliqđ tale simplr est tale vt nūc. assumptū arguiť:q̄ corp⁹ cholicissimū nālr ē sanū vt nūc:vt ꝓz:z idē ē egrū simplr:eo ꝙ ad optime sanū cōparatū est sanū neutꝝ vl' egrū. Nō qđē sanū:q̄ non eucraton est sz discrasiatū re'' illi⁹. Nec neutrū:q̄ nō insensibilr lapsum. igiť re'' illi⁹ ē ꝙ nō vt nūc. igiť simplr. ¶ 3°. eadē cā ē egra nūc z sana simplr. igiť. assūptū ꝓbaťq̄:q̄ cib⁹ tēpat⁹ est sanitatis simplr ꝟseruatiu⁹ q̄ in corpe febriēte est egritudis vt nūc ꝟseruatiu⁹. igiť ꝛc. ꝓña tz:q̄ nō dř cā egra: nisi q̄ egritudinis ꝓductiua vel ꝟseruatiua. ¶ 4°. aliqđ signū sanū simpliciter ē ꝙ vt nūc. igiť. assūptū arguiť. Ponēdo sor. sanum simpliciter ex inoꝛdinato regimie icurrere febrem tertianā salubrē. z sit nūc i statu i q̄ appareāt signa ꝟple/te digónis in vrina. Et ꝓz hāc vrinam eē signū sanū simr eo ꝙ ē sanitaſ simplr ꝓnosticariū. ꝓnosticamur. n. per ipm futurā sanitatē simplr. ℣ tñ illō idē sit egrū vt nūc. appet:q̄ ē ꝑnis egritudis demřatiuū. igr. Et ex hꝫ apparēter deduci ꝑ aliqđ corp⁹ sanū simplr eē ꝙ vt nūc:q̄ qualis est ꝓportio signoꝝ z cāꝝ inter se talis ē ꝓportio corpoꝝ. lz cā z signū sanum simplr i casu ē ꝙ vt nūc igiť. ℣ arguiť qđā. nulla cā vel signū est sanū simplr. igiť ꝛc. assumptū ꝓbaťq̄:q̄ nullū istoꝝ ē a gnōne tale qđ requiriť ad eē tale simplr. ¶ Ultimo. qōlz signū ēvt nūc tale igiť ꝛc. assumptū ꝓbaťq̄:q̄ qōlibet est pñs cum sensu iudiceť:vt colligiť scđo huius. Cōfirmaťq̄:q̄ dispō vt nūc talis est instātanea que non est de cōsideratione medici. igitur ꝛc. assumptū apparet:q̄ nunc z instans idē sunt. ¶ Ad oppositum est Hal. in littera.

¶ In qōne ꝑ videbiť pp qđ aliq̄ dispō sit talis simpliciter vel vt nūc denoianda. 2° respōdebitur ad quesitum.

¶ Ad ꝑm ponūt notata z ꝛnes. ¶ Primo sciēdū ꝙ ly simplr sumiť multiplr. Primo vt distiguiť ꝟ multiplr:z sic idē ē qđ vno mō:vt in porphyrio. Vt aūt neq̄z genus neq̄z spēs simplr dici. 2° mō vt distiguiť ꝟ singulariter:z sic idē ē qđ vlr. 3° vt idē ē qđ nālr. 4° vt distiguiť ꝟ 2m qđ diminute vel iperfecte. 3° z 4° mō pōt sumi i ꝓpōsito. Illud aūt ꝓz qđ dř tale qđ ōnoiaťtale cum ꝟdi'' diminute: vt

Corpis hūani dispō 2r

Lapsus dupl'r

Egritudo 2r

mū gradū fixionis obtinet in latitudie sue denoiationis absolute vel respcū eius respcū cui⁹ denoiaf. Dico ār notāter absolute: pp sanitatē simpl'r. Notāter ēt addif: aut respcū ei⁹ ꝛc. pp egritudinē vel neutralitatē simpl'r. q̄ lz nō sit absolute maxie fixa: est tñ fixa respcū ei⁹ respcū cuius denoiaf egritudo: puta sanitatis simpl'r. minime. n. apta est merito intrinsecoꝝ ꝓncipioꝝ ad sanitatē simpl'r pmutari qua differt a fixiōe lepre aut etbice ꝫ spēi. ꝑz: qz lepra ⁊ etbica nō ē nālis dispō. ió nō fixa merito ꝑn'r intrinsecoꝝ: ió penes hāc viā nō denoiaf egritudo simpl'r: ſz vt nūc. Notāter q̄ i ꝯne dicebaf merito ꝓncipioꝝ. lz. n. lepra aut etbica ꝫ spēi sit egritudo maxie fixa: nō tñ est egritudo simpl'r: qz ñ ē fixa merito suoꝝ ꝓncipioꝝ: vt ꝑz. ℣ Uñ nō penes hāc pōnē nō repugnare dispōnē eādē ꝯ rijs dispōnib⁹ ꝓpatā denoiandā eē respcū vni⁹ maxie fixā. respcū vo alteri⁹ facile pmutabilē: q̄lis ē dispō choſcissimi cōpata ad optie sanū: ad qō difficili⁹ pmutaf. dī fixa: q tñ cōpata egritudi vt nūc ē facile mutabil': ⁊ vt nūc tal'r denoianda. Que illaꝝ pōnū sit vior patebit inferi⁹.

¶ 5ª ꝯ. Nō ꝓp ꝫ dī aliq̄ dispō talis vt nunc: qz sit ex pte talis. ꝑz: qz sanitas simpl'r pōt eē ex pte talis. ¶ 6ª ꝯ. Nō ió dī aliq̄ dispō talis vt nūc: qz sit talis ſm pñs tps. ꝑz per idē. ¶ 7ª ꝯ. Penes pōnē primā: ió dicif aliqua dispō talis vt nūc: qz in latitudine sue denoiationis remissuꝫ gradū fixionis aut denoiatiōis obtinet. Patet hoc de sanitate ⁊ egritudine vt nūc. ¶ 8ª ꝯ. Penes positionez ſcdam. ideo denoianda est aliqua dispō talis vt nūc: qz nō nāl'r fixa vel pmanere apta est in subiecto: respectu cui⁹ dicif talis vt nūc. Differt aūt hec positio a ꝑcedente: qz ſm ꝑ/cedentē positionez egritudines mortales vt lepra ꝛc. nō sunt egritudines vt nūc denoiande: qz nō sunt paꝝ fixe. penes vo ſcdam fic: qz ⁊ si fixe sunt nō tñ subto insūt nāliter. ℣ Ex his oibus apparet. Propter qd aliquod signū vel cā fit tale simpl'r vel vt nūc denoiandū. Dicif aūt cā simpl'r talis: qz est dispōnis simpl'r dicte talis cātiua. Similiter vt nūc: qz est dispōnis vt nūc talis cātiua. Dicitur signū tale simpl'r: qz est dispōnis simpliciter talis significatiuum. Eodem modo de tali vt nunc est dicendum.

Cā ſim pl'r talis quid Signū tale ſim pl'r qd.

¶ Quantum ad ſcōm ponunt ꝯclusiones. ¶ Prima conclusio responſiua. Diuiſio data a Hal. est bñ posita. ꝑz: qz p ipſam ſufficiēter cōprehēdunt oia sana egra vel neutra: ⁊ ſufficiēter ſm suas rōnes abinuicē distinguūf. igitur ꝛc. assumptū ꝑz discurrendo. omne nāq̄ corpus aut hz dispōnē firam: aut nō firam: sed facile mutabilē. si p/mum est simpliciter tale. si ſcōm est tale vt nūc. Et ꝫ ſm viam Haly. Scōm aūt aliā viaꝫ al'r esſet deducenda ista diuiſio vt infra patebit. ¶ Scōa ꝯ. Licet ita sit: nō tamē omne corpus cā vel signū tale simpl'r est a quolibet corpore cā vel signo tali vt nunc real'r distinctū. ꝑz: qz idez corpus ſaltē ſm viā Pluſq̄cōmenta. est egrū simpliciter ⁊ sanum vt nūc. ¶ Ex ista cōclusione ſequif q̄ hȳ distinctio i talia simpl'r ⁊ vt nūc nō ponif tāq̄ real'r ⁊ ex nā rei distinctoꝝ: ſz solum ſm formales rōnes diuiſoꝝ. q̄re ꝛc.

¶ Ad argumēta principalia respondetur. ¶ Ad primuz dicif ꝓbabiliter negando assumptū ꝓo ista parte. ſ. sub corpore tali simpl'r cōtinef corpus tale vt nūc. ſ. ſm eandem denoiationem. Et negaf vlterius sub ſp sano contineri sanū vt nūc. Nec ſequif tale corpus ē sanū semp: igitur est sanū vt nūc: vt ſupra declaratuz ē. ¶ Ad ſcōm penes positionē Pluſq̄cōmētatoris cōcedif aliquod egrū simpl'r esse sanū vt nūc. Secundum autem aliam viā ꝫ ē negandum. Niſi per egrum simpl'r intelligeretur egro tatiuū ab aptitudine egrotandi. De quo plus infra videbitur. ¶ Ad tertiū dicitur cōcedendo eādē cām simul eē sanā simpl'r ⁊ egrā vt nūc: ſi ad distincta corpora vel distincta cāta referaf. ex hoc tñ non ſequif diuiſionē illam nō eē bonā: lz. n. eadē causa denoietur sana ſimpliciter ⁊ egra vt nūc. hoc tamen est ſm distinctas ratiōes. ¶ Ad quartū negef sit' ꝓa. lz. n. idem signū sit simul egruz vt nūc ⁊ sanū simpl'r: hoc tñ est ſm rōnes distinctas ſignandi. Et per idē ꝑz ſolutio ad ꝓfirmationē. negef. n. q̄ q̄lis est ꝓportio vel habitudo cārum ad causas ⁊ signoꝝ ad signa: talis omnino corpoꝝ ad corpora. ¶ Ad quintum negetur ꝓa. nō enim dicitur signū vel cā talis simplic⁹ q̄ ex generatione tale: sed q̄ dispositionis talis signum ſignificatiuū vel causatiua causa. ¶ Et per idez apparet ſolutio ad vltimum ⁊ eius confirmationē.

¶ Questio. v.

Utrum sanitas in cōpl'one sit idē q̄ bona compl'o. ¶ Arguif multipliciter q̄ non. ¶ Primo. ſanitas in cōpl'one ⁊ cōpl'o ſunt gña distincta. igitur ſpecie ⁊ numero distinguuntur. ⁊ per ꝓa non sunt realiter idem. assumptum ꝑz: qz sanitas ⁊ egritudo sunt in ꝑdicāmēto ad aliqd: vt qnto ⁊ ſeptio phyſicoꝝ: ⁊ ꝓpl'o in gñe. q̄litatis. Diffinif. n. q̄ qualitatē tāq̄ genus ꝓma primi. cap'. de compl'onibus. Cōpl'o est qualitas ꝛc. ꝓa ꝓncipalis tenet: qz quecūq̄ differunt genere differunt ſpecie quecūq̄ differūt ſpe differūt numero: vt ꝑz q̄rto meta. ¶ 2°. Si egritudo in cōpl'one ⁊ mala cōpl'o eſſent realiter idē hoc esſet maxie eo q̄ ſic ſe hz sanitas i compl'one ad bonā ꝓpl'onē: ſicut egritudo in cōpl'one ad malā compl'onē. Q. ſi cōcedif: cōtra. ex hoc ſequif aliquā sanitatē ⁊ egritudinē esſe eiusdē ſpeciei. ꝓa est falſum: eo q̄ sanitas ⁊ egritudo sunt ꝓtraria. Cōtraria vo sūt q̄ ſub eodez genera posita maxime a ſe distant. ⁊ ꝓncipalis ꝓsequentia ꝓbaf: qz bona cōpl'o ⁊ mala cōpl'o aliqua sunt eſſentialiter eiusdem speciei posito q̄ vtraq̄ ipſarum ſit complexio calida vel frigida. ¶ 3° ſtante cōpl'one eadez non ſtat sanitas eadē. igitur nō sunt idē. assumptū arguif. ponendo q̄ ſor. choſicus manens choſicus fiat eſſimeranꝫ ⁊ ꝑz in eo manere eandē cōpl'onē. ſ. choſicā: q̄uis ſi mā/neat sanitas. igif. ¶ 4° sanitate ſtante cōtinue variaf bona ꝓplexio. igif. assumptum arguif. ponēdo ſor. choſicū permutari ad ſanguinē ipſo continue manēte ſano. ⁊ ꝑz assumptum: qz in ſor. contiue manet sanitas: q̄uis continue ꝓplexio pmutef: vt ſequif ex cāu. igif. ¶ 5°. ſegf tūc q̄ ſimili stāte cōplexione ꝓñs staret sanitas: ꝓñs ſaluz temperato. n. p oēs suas etates decurrēte tempore ſenectutis est cōpl'o talis qualis fuit in iuuētute: qz rēperata: nō tamē in eo est ſimili ſanitas: ſz valde defecta. igitur.

¶ Ad oppositum arguitur. omne corpus ſanuz est eucraton. igif omnis sanitas est eucraſia: cōſequētia tenet per locum a coniugatis. assumptum colligitur in litera.

¶ In questione primo premittende sunt quedam ſuppoſitiones. Secundo conclusiones de queſito.

¶ Quantum ad primum sint he ſuppositiones. ¶ Prima ſuppositio. Bona cōpl'o mēbri aut totius est instrumentale ꝓncipiū p qō aia in mēbro imediate suas pficit opationes. Colligif hec ſuppositio primo virtutuz nāliū. tertio cap'. ⁊ pluries alibi. Ex qua ſequif malā cōpl'onē mēbri vel totius esſe cām: qua imediate eoz̄dē ledūt opationes. ſi. n. bona cōpl'o opationes imediate perficit pro culdubio mala ipas imediate ledit. ¶ 2ª ſuppositio. Sanitas diffinitiue est bona corpis dispositio p quā corpus pōt in opationes sibi debitas. Hec ſuppositio declarata est q̄ne tertia. Ex qua ſequif egritudinē esſe dispōnem preter nām corporis vel membri per quā imediate ledūtur opationes. ¶ Premittendum est vltimo. Eandē rez eēntialiter importari posſe per terminos adinuicē ſpē vel gñe distictos ſm diuerſas ꝓprietates eidē rei ab intellectu attributas. Sicut ſor. ratione qua doctor ⁊ qua rōnalis ſignificaf p hos terminos doctor ⁊ rōnale: quoruz vnus est in genere ad aliquid: alter in genere ſubſtātie.

¶ Quātum ad ſcōm sint he ꝯclusiones. ¶ Prima cōcl'o. Sanitas in cōplexióe est bona cōplexio. Patet ꝓio per argumentū deductum post oppositū. ¶ Scōa ꝯclusio. Sanitas in ꝓpl'one est viuētis dispō p quā viuēs ꝑficit i/mediate opōnes sibi debitas. igif ꝛc. ꝓa tz p ſcōam ſup pōnē. assumptū ꝑz p primā. Pro iſta ꝯne vī intētio Hal'. p de regimine ſanitatis. ad ꝑm'm: nū ingt contēpantiā califri. fic. ⁊ hu. nālem eē ſanitatē. Et p de accñti. 2. cap'. ingt ſanitatē eē tēperiē nālē: egritudinē vo intēperiem. hȳ aūt vī bona ꝓpl'o. igif ꝛc. ℣ Ex illo ſequif egritudinē ꝓpl'one eē malā ꝓpl'onē. Cui⁹. n. tēperies ē ſanitas: ei⁹ intemperies est egritudo vel morbus p de accñti. alleg. c. Itez male cōpl'oni cōpetit descriptio egritudis: vt ꝑz ex ſupra dictis. Itē p malā ꝓpl'onē dī corpus ſoialiter egꝝ ꝓpl'onal'r. igif ꝛc. assumptū ꝑz: qz ipſam ē corp⁹ formal'r ab ipſo tēpamēto nāli remotū. ¶ 3ª ꝯ. Segf q̄ neutralitas vt nūc in ꝓpl'one est mala complexio inſenſibil'r ledens opōnes. ꝑſuaderi pōt vt ꝑcedēs. Conſimil'r ꝓba de neutralitate ſimpl'r est dōm. Sil'es ꝯnes poni pñt de sanitate egritudine ⁊ neutralitate cōpl'onali. ℣ Ex qb⁹ ſequūf correlaria q̄dā. ℣ Primū correlariū. Aliq̄ sanitas ꝓpl'onalis alicui egritudini ꝓpl'onali ē eēntial'r eadē ſpē. ꝑz: qz aliq̄ mala ꝓpl'o ſenſibil'r ledēs ꝛc. alicui bone ꝓpl'oni est eadē ſpē. ℣ 2ᵐ correlarium. Aliq̄ certa sanitas cū aliq̄ certa egritudine magis eēntial'r ꝓuenit q̄ iſta eadē sanitas cū aliq̄ certa data sanitate ꝓueniat. Plus. n. eēntial'r ꝓuenit caliditas nālis cū caſtitate ꝑter nāz q̄ cū ficcitate ⁊ hu. nāli: qz hi calores sūt eēntial'r eiusdē ſpēi. ſz calor q libet ab hūiditate q̄libet differt specifice.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑm q̄ nō repugnat rē eandē nūo signāri p terminos gñe distinctos: vt idē hō est rōnalis ⁊ sanus. Jō negādū ē q̄ q̄cūq̄ gñe diſtinguūf. i. signānt ꝑterminos gñe distinctos: nūo ēt eēntialiter distiguāt. ℣ Cōceditur tñ q̄ q̄cūq̄ eēntial'r differūt gñe eēntial'r differūt ſpē ⁊ nūo. cuiuſmodi nō sunt sanitas ⁊ bona ꝓpl'o. ¶ Ad 2ᵐ dī ꝑcedēdo aliquā ſanitatē alicui egritudini esſe eēntial'r eiusdē ſpēi: ⁊ ꝓñr q̄ ſanitas ⁊ egritudo nō sūt ꝓria ꝓrietate ꝓprie ſumpta in argumēto descripta: ſz cōiter ſupta q̄ ꝓrie sūt oēs actuales dispōnes eidē ſubo nō simul ſed ſucceſſiue ꝓuenire potētes q̄ ad denoiationē ſubti: ⁊ tal'r ꝓria ñ oz eē eſſential'r ſpe distincta. ¶ Ad 3ᵐ dī q̄ ſicut in caſu argumēti i cholerico alterato ad dispōnē febrilē mutaf ſanitas: ita ⁊ ꝓpl'o: cōplexionatū. n. erat corp⁹ p̄ naliter: nūc vo ꝑternāl'r: q̄uis nō variet denoiatio eē cholerici. latitudo. n. denoiatiōis eē cholerici in cholerico ē maioꝝ q̄ eē ſani in eodē. Plura. n. req̄rūf vt denoiet q̄s ſanus choſic⁹ q̄ absolute cholericus. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝓñr q̄ ſicut in cholerico pmutato ad ſanguineū pmutaf ꝓpl'onalis: ita ⁊ ſanitas. ſic. n. ſoꝛ/tis pmutatione facta nō erit eadē ꝓpl'one ꝓpl'onatus ſoꝛtes: ita nec eadē ſanitate in ꝓpl'one ſan⁹. ¶ Ad 5ᵐ q̄ ſic in ſene tēpato nō est ſanitas ꝓpl'onalis ſilis ei q̄ fuit in iuuētute: ita nec ſilis ꝓpl'o tēperata. Sic. n. variaf sanitas intra latitudinē ex curſu etatiuo a iuuētute ad ſenectutē ita cōpl'o tēperata: qz. ſ. cōplexionalis temperies intra latitudinē variaf: eo q̄ eadem est vtriuſq̄ latitudo ꝛc.

¶ Questio. vj.

Utrum omne corp⁹ ſanū ſimpl'r ſit tale ex gñatióe. ¶ Arguif multipl'r q̄ ſic. ¶ Primo quodlibz corp⁹ ſanū ſimpl'r p̄cise p eandē diſpōnē est ſanū simpliciter: p quā est viuēs: ſed cuiuslibet talis dispō qua viuit est a gñatione ꝓcta. igif ꝛc. ꝑz ꝓa. minor apparet nota. ⁊ arguif maioꝝ qz idē p̄cise viuit ſanū ſimpliciter: per qō ſuas exercet opōnes. ¶ 2°. quelibet ſanitas ſimplici/ter in est boi a nā. igif a natiuitate ⁊ gñatióe. ꝓa tz eo q̄ nā dī: qz aliquid naſci faciat. gignēdi. n. ⁊ faciendi potēs est. ſcdo etbicoꝝ. primo cap'. aſſumptū arguif: qz ſanitas ſimpliciter est dispositio nālis. nullū aūt tale est p ꝓsuetudinē vel artē acquiſibile: qz ſic nō nāle ſed conſuetudinarium vel artificiale diceretur. Cōfirmaf: qz quod nō ē ex gñatione tale nō pōt fieri ex tpe nāliter tale: puta p reductionē vel artē: qz qō nāle est nō al'r aſſuescit. 2° etbicoꝝ. ¶ 3° egritudo nūc ⁊ ſanitas ſimpl'r sūt oppoſita. ⁊ eē tale ex gnōne ⁊ eē tale ex tpe ſunt oppoſita. ſz q̄lz egritudo nunc est talis ex tpe. igitur. ꝓa tz per regulā topicā: fiē oppositū in oppoſito ꝛc. ¶ 4° q̄libet corpus ſanū ſimpliciter ē tale ſp vel vt multū. Sed qō nō est tale ex gñatione: nō tale ſp vel vt multū. ḡ qō non est tale ex generatione: non est ſanū ſimpl'r. ꝓbaf minor: qz ſi aliqō corp⁹ nō ē ſanū ſimpl'r ex gñatione ⁊ oz fieri ſanū ſimpl'r: oz ḡ fieri p reductionē: que nō niſi i lógo tpe ꝑficif: vt videbif 3° huius. tale ḡ corpus nō erit ſanū ſimpl'r ſp vel vt multū. ¶ 5° arguif. nō ē minor latitudo ſanitatis ſimpl'r q̄ ē latitudo vite ſani ſimpl'r. ſz latitudo vite illi⁹ durat ab instāti gnōnis illi⁹ vſq̄ ad mortē. igif ꝛc. ¶ Ultio p iſto ē auctas. H. i lra. Sanū ſimpl'r ē corp⁹ ex gnōne eucratō. ¶ Ad oppm arguif. corp⁹ ex gnōne nō ſanū ſimpl'r potest ex tpe fieri ſanum ſimpl'r. igif ꝛc. aſſūptū arguif: qz corpus ab optia ſanitate paꝝ lapſum pōt p reductionē fieri optime ſanū: vt 3° huius. q̄libet aūt tale est ſanū ſimpl'r igif ꝛc. ℣ Itē corpus optime ſanū leuiter egrotās pōt curari ⁊ ad optimā ſanitatē reduci. ſed hȳ optima ſanitas ad quam p curationē reducif nō fuit p gñationē ꝯcta: qz qō fuit corruptū nō pōt idem numero redire. ergo ꝛc.

¶ Respondendo ad iſtam questionem talis ordo seruabitur. Primo premittentur quedam diſtinctiones ⁊ ſuppoſitiones. Secundo conclusiones de queſito.

¶ Quantū ad ꝑmum sint he ſuppōnes. ¶ Prima ſuppō. Sanū ſimpl'r qō cūq̄ corp⁹ hñs optimā ſanitatem: qz. ſ. maxime fixā ⁊ habituatā ⁊ perfectiſſimaꝝ opōnuꝫ pductiuā respectu cuiuſcūq̄ alteri⁹ corpis nō eiusdē denoiatiōis cū aliꝫ paribꝫ. hec ſuppō ſupra deducta i qōne 4ª. ¶ 2ª ſuppō. lz ita sit: ſanitas tñ simpl'r habet latitudinē diuiſibilē. ſ. in ſanitatē ſp: ⁊ in ſanitatem vt multū: ꝓpter qō aliqō ſanū ſimpl'r aliquo ſano ſimpl'r ꝓtingit esſe ſanius. Hec ſuppō ifra magis declarabif. ¶ 3ª ſuppō. Corpus paꝝ lapſum a tēpamēto vel optima ſanitate ē medici bñficio ad optimā ſanitatē reducibile: vt coll'r 3° huiꝰ

Ex gnō ne dī 3°

¶ This ꝑmiſſis annectēda est hec distinctio. Jſtud dictum ex gnōne equoce ſumif. Qñq̄. n. ipoꝛtat circūſtātiā temꝓoralē. Qñq̄ vo cauſalez. Qñq̄ modū inherētie dispōnis: puta fixionis pfectionis vel intēſionis eius in ſubo. Exēplū primi. dicimus aliquē ex gñatióe eē ſine barba/ vel dentib⁹: qz. ſ. a tpe ſue gnōnis ſine dētibus vel barba ꝓductus est. Exēplū ſcōi. ſicut leproſum aliquez merito dispōnis ab vtero ꝯcte: ⁊ ſi ſolum 10° vel 11° anno fiat leproſus: dicimus a gnōne eē leproſum: qz cā leproſitatis fuit a gnōne ꝯcta: qz a ꝓncipijs gnōniꝭ que ipm dispoſuerūt. Exēplū tertij. ſic aliquā artē aliquē excellēter exercētem dicimuꝭ artē illā ex gnōne ꝯriſſe: metaphoꝛice tñ: vt bñ equitātē natū dicim⁹ ſup equo: ⁊ artē illā a gñatione ꝯriſſe: qz ſicut qō ineſt alicui ex gñatione ſibi pfecte ⁊ q̄ſi imobil'r ieſt: ita ⁊ huic ars eqtādi. vñ q̄ tal'r agit vel operatur dī opari vt ille qui dī a gnōne ꝯriſſe. ℣ Jſtā distinctionē poſuerunt antiqui ſub his verbis: q̄ ly ex gnōne q̄ñq̄ est nota tpis: q̄ñq̄ est nō caliditatis: ⁊ q̄ñq̄ fixiōis

¶ Quātū ad 2ᵐ sint he ꝯnes. ¶ Prima ꝯ. Poſſibile ē aliquod ſanū ſimpl'r eē tale ex tpe. Probaf hec ꝓ p duo argumenta adducta post oppm. Uide illa. Forte dicet q̄ iſta ſanitas quātūcūq̄ pfecta ꝯcta ex tpe: non est ſanitas ſimpl'r. Contra: qz eque pfecta vel pfectioꝝ est ꝑxñte: vt pōt poni i caſu: ſed ꝑxñs erat ſanitas ſimpl'r. igif. ℣ Ex illa ꝯne ſequif q̄ eē tale ex gnōne nō est de ratióe formali ſani ſimpl'r: vt ly ex denotet circunſtantiam tpis vl' cāe ꝓ ex ꝛcl'one: qz corpus ex tpe tale ⁊ ex cauſis tēporali/

Contra notas 2ª

Arist. Auic.

Lōpl'o bona quid ⁊ mala

Bona quid ⁊ egritudo.

Nā gde: nāle

Aristo.

bus medici bñficio factū optime sanū: est sanus simpl'r. ¶ Scōa ꝟ. Pol'e ē aliqō sanū simpl'r ex tpe tale aliquo sano simpl'r ex gnōne eē pfectius sanū. Probat: qz signet tota latitudo sanitatis simpliciter itercepta iter. a. b. terminos: z sit extremū remissionis grad⁹ pfectiōis. b. Tūc arguit' sic. in aliq̄ pūcto intrinseco. a. b. latitudis situabile ē aliqō sanū simpl'r ex tpe. ſz citra qōlz tale situabile ē aliqō tale ex gnōne: ḡ dabile ē aliqō tale ex tpe aliq̄ tali ex gnōne pfecti⁹ sanū. Forte negabit' maior dō. oē tale ex tpe eē situabile p̄cise i. b. Cōtra: qz tūc oia talia ex tpe eēnt eq̄ pfecte sana: nec posset vnū alio eē sani⁹: z sic cōsistet sanitas ista simpl'r in indiuisibili. Jō forte negabitur minor. imaginādo totā latitudinē sanitat̄ simpl'r dibilē in duas ptes: q̄ꝫ vna est maioris grad⁹ pfectionis: z ista cōrñdet talibus ex gnōne. altera minoris. z ista cōrñdebit talib⁹ ex tpe: z q̄ iste ptes nō coicāt. Ex ꝟ. signet grad⁹ pfectionis sanitatis simpl'r sub q̄ pōt eē sor. ex tpe q sit. c. Arguit' sic. sub gradu pfectio maiori. c. pōt eē aliqō corpus a gnōne: z sil'r sub minori. c. ḡ sub tāto gradu sicut ē c. pōt eē aliqō corp⁹ a gnōne. ſz tale nēcio ē sanū simpl'r: vt pz ituēti. ḡ zc. ꝟ Ex ista ꝟne segt̄ p sanū simpl'r ex tpe solū eē sic imago z figmētū sani simpl'r ex gnōne qō est ꝟ Plusq̄zcō. ꝟ Segt̄ 2° q̄ manē sanū vel eē aptū pmanere p totū decursum oium etatū vel maiorē ptē: nō ē rō forꝫlis sani simpl'r. Probat: qz ḃ ꝟpetit sano vt nūc: lz aptitudo ei⁹ ad sic pmanēdū sit remissior q̄ꝫ simpl'r sani. ꝟ Segtur 2° nō magis attribuēdū eē sano simpl'r eē tale ex gnōne q̄ꝫ sano vt nūc. nō. n. pōt min⁹ a gnōne ꝟbi sanitas laꝑsa q̄ꝫ sanitas optima. al's. n. plura corpa a gnōne eēnt sana simpl'r q̄ꝫ vt nūc z tēpata q̄ꝫ lapsa. cuius oppositū experimur. ¶ ꝟ. Esse tale ex gnōne vt ly ex gnōne denotet modū inhērēdi vel se habēdi dispōnis ad subm: puta pfectionis fitionis zc. ptinet ad rōnē formalē sani simp'r. Pz: qz oē sanū simpl'r bz sanitatē fixaz pfectissimaꝫ opationū productiuā ad sensum supius datuz. igit' zc. ꝟ Tal'r ꝓcedēdū est: necessario oē sanū simpl'r eē ex gñatiōe tale Nec sequit'. a. est sanū simpl'r ex gñatione. igit' nō ē factū tale ex tpe. Sicut nō seqt'. a. est pfectissime sanū ex generatione. igitur nō est ex tpe tale. ꝟ Sz forte argueret aliquis ꝟ pdicta ꝓbando sanū simpl'r nō eē optime sanū: qz aliqō sanū vt nūc est aliquo sano simpl'r pfectius sanuz. igit' zc. assumptū ꝓbat'. corpus valde cholicū i inuētute ꝓstitutū est sano simpl'r decrepito pfectius sanū: eo q̄ est pfectionꝫ opationū productiuū. igit' zc. ꝟ Jtē non apparet optimam sanitatē eē p decursum oium etatū pdurabilē: qz ista nō est nisi equalitas scōi modi q̄ non est repibilis nisi in etate i q̄ augmētū puenit ad suū finē. ꝑ primi. cap. de cōp'onibus. igitur zc. ꝟ Pro his dr̄. Dupliciter dicitur aliqō corp⁹ optime sanū. Primo ꝓpriissime respectu cuiuscūq̄ alteri⁹ corpis nō eiusdē denoiationis: siue fuerit eiusdē etatis: siue alterius: q̄ꝫ solū corp⁹ de scōo mō eq̄litatis dicimus optime sanū: z tal'r sumēdo nullū corpus est aptū pmanere optime sanū. p totū decursum suarū etatū: vt satis deducit arg^m. 2° mō dr̄ aliqō corp⁹ optime sanū cōiter. s. q̄ ad q̄cūq̄ alia corpa nō eiusdē denominationis cōparatū: cū alijs parib⁹ aptuz est respectu illoꝫ pfectissimas opationes productere q̄liter sumit' in p/posito. sic. n. aliqō corp⁹ eē optie sanū a gñatiōe: z tale p totum decursuz suaꝫ etatū pmanere. qz in pueritia optimam habebit pueritiā respectu alioꝫ puerorꝫ nō eiusdē denoiationis in iuuētute ēt respectu aliorꝫ iuuenum: z sic de alijs. dū igitur dicimus senē aliquē esse sanum simpliciter intelligit' respectu alioꝫ senū nō simpl'r sanorum eiusdez etatis: vel ꝓfilis. z ex ḃ apparet sol'o ad primum ¶ Ad 2^m dr̄ q̄ optima sanitas ꝑ mō dicta nō pōt permanere talis p totū decursum suaꝫ etatū: sed bñ 2° mō dcā: z sic de ipsa in ꝓposito lo quit' Hal'. ꝟ Ex quib⁹ inteserk

aliquā sanitatē vt nūc aliqua sanitate simpl'r esse pfectiorem: z simil'r aliquā min⁹ pfectā. z ꝓ̄ aliquā esse ꝑcise equal'r pfectam. ꝟ Ex quo vlteri⁹ sequit' nō q̄ꝫcūq̄ sanitates eiusdē vel eq̄lis pfectionis eē oīno in eadē corꝓꝛ latitudine collocandas. ꝟ Ex quo vlterius sequit' latitudinē pfectionis sanitatis simpl'r nō total'r excludi a sanitate nunc: imo ꝑm gradus sue perfectionis sunt communicantes: z plura alie sequunt' ex bis speculanti facilia. ¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet'. ¶ Ad ꝑm negāda ē minor. sic. n. dicimus p aliā dispōnē sanū eē corpus in iuuē tute q̄ꝫ in pueritia: ita p aliā viuit. ¶ Ad 2^m negetur ꝓ̄a: ficut iuuēt⁹ inest hoi a nāt̄: nō tñ a natiuitate. ꝟ Pro auctoritate dr̄ q̄ ista interꝓetatio posita ab Jsidoro nō cōuertit' cū iterꝑtato ficut nec ꝑlme' alie: qz dr̄ lapis q̄si ledēs pedē: nō tñ eē ledens pedē est lapis. ꝟ Ad cōfirmationē dr̄ q̄ nāle ad qō nā ꝑm se determinata est nō aliter assuescit: sed sic nō est in ꝓposito. forma. n. humana non sic est ꝑm se ad vnā cōpl'onē determinatā: gn cū opl'one ab illa multū differente possit pmanere: vt pz in etatiuo decursū. ¶ Ad 3^m negand̄a est ꝓ̄tia. nec tenet illō arg^m in ꝑdicationibus accītalibus esse albū z nigꝛ sūt opposita: z esse iustū z eē iniustū sūt opposita. igit' si album est iustū: nigrū est iniustū nō sequit'. ¶ Ad 4^m dr̄ q̄ ly semp non importat mēsurā tēporalē: nec ly vt multum: lz gradus pfectionē. ¶ Ad quintū dr̄ q̄ lz tāta possit eē latitudo perduratiōis sanitatis simpl'r: quāta vite in sano simpliciter: nō tñ de facto nēcio ē tante cū pol'e sit corp⁹ aliqō fieri simpl'r sanū ex tpe lz nō viuēs ex tpe. Pro auctoritate Hal'. apparet ex dictis qd sit respondendum.

¶ Questio. vij.

Utrum sanū vt nūc sit ex tpe vel solū ꝑm ꝓ̄s tempꝰ tale. Arguitur multipliciter: q̄ nō: qz q̄ꝫ sanū vt nūc eēt neutrū de tertio significato. ꝓ̄s est falsiꝫ cū latitudies neutroꝫ z sanoꝫ sint ꝓ̄ se inuicez distincte. Et arguitur ꝓ̄a: qz si qō vera q̄libet sanum vt nunc esset aptū merito dispōnis: qua dr̄ sanū aliquo tpe nūc manere sanū z aliquo tpe egrotare. ſz hec ē rō formalis neutri de 3° significato. igit'. ¶ 1° arguit' sic. sanū vt nunc pōt eē tale ex gñatiōe igit' nō solū ex tpe vel ꝑm tempꝰ ꝓ̄s: assumptū arguit': qz pōt qs nasci cholicus sibi sanꝰ z nō sanitate simpl'r. igit' sanitate vt nūc. ¶ Tertio sanum vt nūc pōt durare tale p totū decursum suaꝫ etatū. igit' zc. assūptū ꝓbat': qz pōt cholicus p totū decursum suaꝫ etatū pmanē sibi sanus cū debito regimie. ¶ 4° oē sanuz vt nūc est egrū vel neutrū simpl'r. ſz qōlibet tale est semper vel vt multū. igit' zc. ꝓ̄a: z assumptū iferi⁹ decl'abit.

¶ Ad opp^m est Hal'. in lra. Sanū vt nūc est corpus qō fz ꝓ̄s tꝑs est sanū. ꝟ Sol'o hui⁹ qōnis ꝑm magnā ptē patere pōt ex dictis in ꝓcedētib⁹ qōnibus. ꝟ Nō ḡ q̄ dū dixit Hal'. aliquod corp⁹ eē sanū semp vl' vt multū: nō intellit tpales mēsuras p ly nunc semp zc. vt dicat' semper tale qō oī tpe pmanet tale illud vt nunc qō solū in ꝑsenti vel modico tpe manet tale zc. sed p ly semp vt nūc zc. addita ad ly sanū intellexit tres gradus fixionis pfectionis vel potētie resistēdi causis trahētibus ad egritudinē. vñ illud est denoiabile sanū semp qō supremū obtinet gradum in latitudine sanitatis pfectionis zc. illō āt vt multū sanū est denoiandū: qō i iaz dicta latitudine intensum obtinet gradū pfectionis zc. non tñ vt ꝑm sed paꝛ derelictū ab eo. istud āt vt nūc qō in latitudine sanitatis remissum obtinet gradū pfectionis. z est ió dictū tale vt nunc q̄ sua sanitas ita lapsa z mobilis est: vt non videat' in eo nisi ꝓnūc vel puo tpe duratura. ꝟ Propter qō Concilia toz dicia 65ª voluit tale corpus noiari debere sanum vt in nūc. z ille fuit mod⁹ loquēdi Hal'. z oium sui tpis: nec ex toto adhuc perijt. dicimus. n. famulum de cuius bonitate paꝛ ꝓfidim⁹: bñ tñ opantē eē dietim z vt nūc laudan/

dū z nō simpl'r. Ex qbus pz q̄ sanitas semp ē sanitas sit ꝑme pfectiōis z supmū gradū fixionis z pōe tz resistēdi causis pmutātib⁹ ad egritudinē vt multū vo nō supme: sed valde itēle a supma: tñ pfectiōe distās vt nunc vo remisse pfectiōis zc. re^u sanitatꝭ q̄ dr̄ semper vel vt multuz. ¶ Ex qb⁹ sequunt' iste ꝓnes. ¶ Pria. Nō ió denominānda est aliq̄ dispō sanitatꝭ vt nūc: qz sit talis in pñti tpe vel qa ꝑcise p modicū tꝑs sit apta talis pmanē. ꝑma ps appet: qz al's sanitas simpl'r esset sanitas vt nunc. est. n. talis in pñti tēpore. 2ª pars arguit'. sanitas cholici debite recti est apta p totū decursum suarū etatū pmanere talis. igit' zc. ¶ 3ª pcl'o segt̄. Nō ió denoianda est aliq̄ sanitas semp talis: qz oi tpe sit apta talis pmanē. appet qz sanitati vt nūc puenit eē aptū pmanē tale oi tpe suarū etatuz. igitur zc. ¶ 3ª pcl'o. Nō ió dr̄ aliq̄ sanitas vt multum: qz multo tpe lz non toto zc. sit apta pmanē talis. pz. qz puenit ēt sano vt nūc. ¶ 4ª pcl'o sequit'. Tā sanum vt nūc aliqō q̄ꝫ semp vel vt multū aptū ex toto suo etatiuo decursu pmanē tale. Sanū. n. vt nūc aliqō aptū est p sanitatē ei⁹ lapsam debite rectū p oēs ei⁹ etates pmanē sanū vt nūc. sil'r ēt sanū vt multū. In oi. n. etate si erit i^o corpus debite rectum re^u aliorꝫ lapsorū eiusdē etatis aptū est pmanē sanū vt multū: z eodē mō sanū vt semp vel vt nūc. ¶ Nō tñ q̄ illo toto tpe aptitudo sani vt nūc ad pmanendū tale erit multo minor q̄ꝫ sani vt multū: qz. s. min⁹ potēs resistē alterantibus causis. sil'r in sano vt multū erit remissior aptitudo q̄ꝫ in sano semp. Nōn eni se habent aptitudines sicut ḡdus pfectiōis illoꝫ corporꝫ: qz sani sp est supma: vt multū vo ītē lz sit alia remissior. sani vo vt nūc est valde remissa z q̄ libz istaꝫ remissior. Ex qb⁹ oib⁹ pz: nō ideo aliquā sanitatē denominādā eē talē vt nūc: qz sit ex tpe talis: aut nō ex gñatiōe. pz vlterius sanitatē vt nūc esse talē ex tempo resolum vt ly ex. denotet modum fixionis vel inherētie.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia respōdet'. ¶ Ad ꝑmū patebit in cap. de neutris. ¶ Ad scōm z tertiuz patz ex dictis in questione. ¶ De quarto habet' in vno ꝓncipali quesito.

¶ Questio. viij.

Utrum reperibile sit aliqō corpus semp sanuz. Arguit' q̄ nō. ¶ Primo impol'e est aliqō corpus p oēs suas etates decurrere qn illud cadat in egritudinē. igit'. qō falsa. ꝓ̄a tz z assumptū arguit': qz nēcio cuilibet puero anteq̄ ad iuuētutē pueniat accidunt egritudines plurime: vt gigiuaꝫ sol'o in emissiōe dētiū cum dolore fortiz: z mulierib⁹ in iuuētute debite exercētibus opones gñatiue pōe dolor imēsus ex ptu: z plura talia. ¶ 2° si qō eēt vera sequeret⁹ q̄ alicui⁹ corpis vel membri opones total'r auferent' q̄ꝫ nūq̄ ꝑternāl'r diminuāt. ꝓ̄s fm. tūc. n. fieret trānitus ab extremo ad extremū et nō p mediū: eo q̄ int' opationū pfectionē z ipsaꝫ totalez ablationē capit tanq̄ mediū diminutio. arguit' ꝓ̄a. ponēdo sortē fuisse semp sanū: z p oēs eius etates sanū decurrisse vsq̄ ad istās qō ē ꝓ̄s q̄ fit ꝑm istās nō eē: z segt̄ ꝓ̄ma sor. z cuiusl̄z mēbri sor. opatiōes in ḃ instāti sunt total'r ablate: q̄ ime^u añ ḃ fuerunt pfecte. s. sane semp: eo q̄ imediate ante ḃ fuit sor. sanus simpl'r semper. igitur zc. ¶ 3° pro isto vī auctoritas Hal'. 2° huiꝰ. ꝑte omnib⁹ bis sensu diiudicatis. vbi exꝑsse voluit optimā sanitatem nō permanere nisi ꝑm sensus iudiciū: vt 3^e huiꝰ. cap. primo. ¶ 4° ipossibile est aliqō corpus vniuersas bīe operationes pfectissimas. igit' zc. tenet ꝓ̄a. z colligit' assumptuz 3^e huius: vbi ad lram inqt. Si nō. n. opationuz sensibilis lesio determinat egritudinē a sanitate sed ꝑm q̄litatē dispōnis tm̄ agnoscit': tūc nēcium est sempiterne passionis recipi dogma nullo optimas hūte opationes vniuersas. ¶ 5°. sanitas semp est sanitas optima que est eq̄litas scōi modi: nō pmanēs talis semp vel vt multū. ḡ zc. p ista est auctoritas Hal'. ꝑ de regimine sanitatis: dum inqt q̄ sim

plex sanitas z perfecta que certissimā hz eucrasiam: vel nunq̄ fuit in animalis corꝓꝛe: vel si fuit vnq̄; neq̄ puſillo neq̄ tempoꝛe permansit in ictu oculi in vnoquoq̄ nocumēto alterata: z non eodē modo se hñs. ¶ Ad op positū est Hal'. in lra. Sol'o hui⁹ qōnis pendet ex sol'one sexte qōnis ꝓcedētis. Dubitaꝫ. n. dici pōt aliqua sanitas optima penes modū loq̄ndi auctoꝛ. ꝑ q̄ pfectissimaruz opationū productiua re^u cuiuscūq̄ alteriuꝰ: siue eiusdē siue alteri⁹ etatis fuerit q̄l'r solā eq̄litatē scōi modi dicim⁹ optimā sanitatē: lz hanc imaginari possum⁹ pūctual'r talē: de qua vt sic nō ꝓsiderat medicus: sed cū latitudie. 2°. dici pōt aliq̄ sanitas optima: qz cū alijs parib⁹ est marie habituata fixa z pfectissimaꝫ opationū productiua respectu cuiuscūq̄ alteri⁹ nō eiusdē denoiationis in latitudine sanitatis. Dico aūt notanter alijs paribꝰ: qz lz sanitas simpl'r sit respcū sanitatis nec ceteris paribꝰ in etate: z alijs pfectissimaꝫ opationū productiua. pfectioꝫ tñ opationū productiua est sanitas vt nūc iuuētut̄ q̄ꝫ sanitas simpl'r etatis decrepite. ¶ Penes hāc distinctionē sit hec ꝓma ꝓcl'o. nō ois sanitas semp est sanitas optia ꝑ mō. ḃ appet: qz sanitas aliq̄ senis est sanitas semp: que tñ nō est ḃ mō optima igit'. ¶ 2ª pcl'o. q̄libet sanitas semp talis est optia 2° mō. pz: qz a q̄libet tali cū alijs paribꝰ apte sint pfectissime, puenire opatōes respectu cuiuscūq̄ alteri⁹ nō eiusdē denoiatiōis. igit' zc. ¶ 3ª pcl'o. dabile est aliqō corp⁹ semper sanum. ꝓbat': qz dabile est aliqō sanū qō in quacūq̄ eius etate cōparatū alijs sanis est optimaꝫ opationū productiuū. igit' zc. ꝓ̄a pz. ꝓbat' assumptū: qz corꝓ merito dispōnis a gñone ꝓcte hñs in ꝓn̄ iuuētutis eq̄litatez scōi modi habuit in pueritia sanitatē optimā respectu alioꝫ puerorū: in iuuētute optimā re^u iuuenū: z sic ꝏ alijs. igit'. ꝟ Cōmunio tamē modus rñdendi ad questionē est distiguēdo q̄ aliqō corpus repiri semp sanū. i. ꝓ totū decursum ꝑmanēs sanū semp: pōt itelligi dupl'r. vel q̄ cuz tali sanitate maneat pūctual'r: z ḃ nō est pol'e. vel cū latitudine: z hoc est pol'e. ꝟ Et penes ḃ sunt ꝓcedēda ista corelaria. q̄ pp alīqs cās aliqual'r corpi occurrētes pōt corpus aliqō ad mortē pducir ꝑ q̄s tal'r occurrētes non pōt ad morbū vel neutralitatē pduci. pz. ꝑ cās corpus debite z nāl'r resoluētes: z ide ꝓtinue debite occurrētes corpus ad mortē tādez pducit': ꝑ q̄s vt pz nō caderet in egritudinem zc. ꝟ 2^m corelariū. nō necessario ante mortē añ cedit ifirmitas vel egritudo. ꝟ 3^m corelariū. alicui⁹ corꝓis oēs opatiōes sunt total'r ablate: q̄ imediate añ tēpus ꝑs erāt simpl'r sane. ꝟ 4^m corelariū. nō nēcio añ q̄ rūlz opōnū ablationez añcedit eoꝝ ꝑternālis diminutio vel corruptio. patēt hec oīa in moriente morte naturali.

¶ Ad arg^m ꝓncipalia dr̄ ꝓbabil'r q̄ nō nēcio cuilibet puero aduenīt egritudines. z q̄ ista scissio gigiuaruz nō est egritudo. tūc. n. debēt eē solute ꝑm nām. nec dolor fortis cauſabil' in optime sano puero: sed sensatio q̄dā tediosa nō egrediēs latitudinē sanitatis. ꝟ De muliere autem in ꝑtu dolente: dōm q̄ si illa dispō sit sibi ꝑter nām nālitate idiuidui: est tñ sibi nālis nālitate ad spēi cōseruationē faciēte. vel dicat' q̄ mulier sana semp debite exercens suas opatiōes tā gñatiue pōe q̄ꝫ aliarū necessario aliqñ egrotat: tñ ex ḃ nō sequit' qn ipsa sit sana semp. nō. n. dicit' mulier semp sana: qz nūq̄ egrotat: sed qz hz sanitatē supme pfectiōis respectu aliarū mulierū ad sensum datuz. z ita de puero dici pōt egrotāte tpe productiōis dentium: ꝓp qō Hal'. describēs sp sanū dixit sp tale est maxie eucraton: z nō dixit oi tpe tale. Et si arguit': ꝏ: qz tūc aliquod sanū sp eēt neutrū tertij significati: vt mulier sana semp posset dici q̄ nulla mulier est corpus sanuz semp vel etiā simpl'r: lz aliq̄ mulier sit in latitudine mulieris mulier sana semp. nec sequit': est mulier sana semp: igit' est corpus sanum semp ad sensum de ly semp. ¶ Ad 2^m dicit' negādo ꝓ̄az.

Sānitas optia 2^r

Sanuz corꝓ sp reperiri dr̄ dupl'r

Anicē. Sanuz corpus optime dupl'r

Nāli/tas 2^r.

lz,n,iste opationes in casu argumēti non ꝑternāl'r dimi/nuant:intra tū suā latitudinē ad nō gradū pfectionis an teq̄ sint ablate minozant. ¶ Ad 3^m dicit ꝙ ista auctozi/tas est iterꝑtāda de sanitate optia ꝑ mō dicta. ¶ Ad 4^m ꝓsil'r est rndēdum:qualr aūt sit vel nō sit pole aliqō coz/pus vniuersas opones hz pfectissimas infra videbitur.

¶ Questio. ix.

Utrum diffō sani vt multū posita a Sal'.in lra sit bñ posita.s.sanū vt multū est coꝛpus ab optia cōpone derelictū nō tamē multum. ¶ Arguitur ꝙ non. ¶ Primo qr tūc neutrū ꝓmi signati eēt sanū vt multum. argr ꝓña:qr neutruz ꝓmi signati fcm tale ex sano simpl'r est ab optima cōpone derelictū nō tū multū: eo ꝙ isensi/bil'r labit a sanitate simpl'r.g rc. ℣ Cōfirmat ꝑcise tantū labit ab optio sano neutrū ꝓmi fcm tale ex optie sano si cut sanū vt multū.sz oēs lapsus eq̄l'r recedētes ab optie sano sūt in eadē latitudine collocādi: igit neutrū ꝓmi est sanū vt multū. Probat maioꝛ:qꝛ ꝑcise isensibil'r labit ab optie sano neutrū ꝓmi.sz nō min⁹ q̄z insensibil'r labit ab eodē sanū vt multū.g rc. ¶ 2° argr sic. Si sanū vt multū eēt derelictū a sano semꝑ:tūc sanū vt multū non eēt semp tale.z p ꝓns eēt aptū aliq̄ tpe manē sanū z aliq̄ egrotare. z p ꝓns eēt neutrū tertij sigñati.z ꝓña tz ex qd nois neu tri tertij sigñati. ¶ 3° aī sic. Si sanū vt multum eēt dereli ctū rc.seqret ꝙ dabile eēt aliqō coꝛpus sanū simpl'r qō nec eēt semp nec vt multū tale:z sic isufficiēs ⁊ uisset diui/sio Sal'.diuidētis sanū simpl'r in semp z multū tale.z aī ꝓña imaginādo aliqō coꝛp⁹ sanū simpl'r eē cōpōnal'r sa/nū vt multū:cōpl'onal'r ℞o sanū semp.z ꝓz b coꝛp⁹eē sa/nū simpl'r:eo ꝙ sam⁹est q̄z aliqō sanū vt nūc. sil'r qr tā in cōpl'one q̄z in cōpone est sanū simpl'r.qō tū nō sit sanum semp aī:qꝛ nō est maxie eucraton z maxie coeq̄le nec est sanū vt multū:qꝛ aliq̄ sano semp b ē sani⁹:igit rc.assum/ptū aī ponēdo coꝛp⁹id iā signatū hz sanitatē in cōpl'o/ne in extremo pfectissimo sanitatis semp: in cōpone ℞o sa/nitatē vt multū in extremo rc.pfectissimo sanitatis vt mul tū.z ꝓz ꝙ pfectionē sanitatē icludit q̄z bñs sanitatē semp in extremo ipfectioꝛi latitudis sanitatis semper tā in cō pl'one q̄z in cōpone:qm̄ ꝓmi coꝛporis cōpl'o plus per fectional'r excedit cōpl'onē scōi q̄z cōpō scōi ēt excedat cō/pl'onē ꝓmi vt se' ex casu.aggregatū igit ex cōpl'onis per fectiōe z cōpōnis ꝓmi pfectiōal'r excedit aggregatū ex cōpl'one z cōpone scōi:cū igr coꝛp⁹ scōm sit sanum sp rc. ¶ 4°. Oē derelictū ab optia sanitate est egrū vel neutrū simpl'r sanū neutrū vel egrū vt nūc.sed sanū vt multū nō est aliqō illoꝛ.igit nō est derelictū rc.ꝓz ꝓña.z sil'r mi/noꝛ z colligit maioꝛ in lra. ¶ 5°.si qō eēt vera sequeret ꝙ neutrū ꝓmi factū tale ex sano semper esset sensibil'r la ꝑsum ab optie sano.ꝓns est flm ex qd nois neutri ꝓmi. z arguit ꝓña:qꝛ tota latitudo sanitatis multū mediat in ter sanū semp z neutrū ꝓmi iā dcm si qō eēt va.sz totalis latitudo sanitatꝭ est mediū sensibile.igit rc. Euidenti⁹ tū ꝓcederet argumentum de neutro ꝓmi iam dicto situa/to in extremo distantioꝛi a sanitate semper.

¶ Ad oppositum est Sal'.in littera.

¶ In questione ista ꝓmo ꝓmittenda sunt quedam no/tanda. Secundo conclusiones de quesito.

Sānitas optia 2^r

¶ Quātū ad ꝑ^m sciēdū est ꝙ penes modus loq̄ndi Sal'.z doc.ꝙ optimā sanitatē duo itelligē possum⁹ ꝑ idīnt sani tatē qualibet ꝓtētā in latitudie sanitatꝭ simpl'r. Q̄nq̄z vo solū itelligim⁹ sanitatē semp cui coꝛrñdet extremum pfe ctius in latitudine sanitatꝭ simpl'r diuisa latitudie sanita tis simpl'r in sanitatē multū z in sanitatem semp:vt circa lram visus est. Et ex b ifurgit hec distinctio ꝙ sanū z mul tū eē derelictū ab optima sanitate 2^r itelligē possum⁹.ꝑ a sano semp.2° idīnt a q̄cunq̄ sano simpl'r:qꝛ.s.exꝰ latitudi nē sanoꝛ simpl'r penit⁹ situat. ¶ 2° sciēdū ꝙ imediate sb

Sanuz z derelictuz ab optia sanitate 2^r

sano simpl'r exꝰ.s.totalē ei⁹ latitudinē situat neutrū simp' ꝓmi significati.ꝙ vtrū sit in rei vitate denominādū neu/trū vel nō videbit infra:pp qō b neutruz insensibil'r labit a sano simpl'r cū inter illud z sanū simpl'r nō cadit aliqō ꝑfectiōal'r mediū sani⁹ neutro iā dicto:z remissius sanū sano simpl'r. ℣ Et ex hoc ꝓz hꝫ neutrū al'r eē derelictum ab optime sano:z alit sanū vt multū. ¶ 3°sciēdū est ꝙ lz aliqs lapsus ab optie sano sit insensibil'r:cū tū nullus ta/lis lapsus sit ꝑcise ꝑ idiuisibile nō repugnat aliquē talez aliquo tali esse maioꝛē aut minoꝛem in quacūq̄ ꝓpoꝛ tione volueris. Ex quo sequit hāc ꝓñam nō valere tā.a. q̄z.b.insensibiliter labit.a.c.igit.a. z.b. equaliter labun/tur.a.c.vtriusq̄z.n.solum insensibiliter labētibus potest vnū altero plus labi in quacunq̄ ꝓportione volueris. ¶ Ultimo q̄z^m ad b est sciēdū ꝙ ex dcis auctoꝛ elici ꝓt ꝙueniētie q̄dā z dze sani sp ad sanū vt multū. Cōueniūt eni qꝛ vtrūq̄z est sanū simpl'r:vtrūq̄z.n.ipoꝛ est eucraton in cōpl'one z in cōpone coeq̄le:ꝓp qō flm sensuz abiuicē nō distiguunt. Differūt aūt ꝑ:qꝛ in latitudie sanitatꝭ sim pl'r sanū semp obtinet extremū itēli⁹:vt multū vo remil/lius.2°sanū semp est vnifoꝛmit sanū in oi mēbꝛo vt in oi nā. ē.n.maxime eucraton z maxie coeq̄le.sanū aūt mul tū nō neciō est tale:lz etiā possit eē vnifoꝛmit tale:vt si ali qō coꝛp⁹eēt eq̄l'r sanū vt multū tā in cōpl'one q̄z in cōpō ne flm oēs ei⁹ ꝑticulas eq̄l'r ab optie sano ꝺrelictū. Sil' ꝑt esse diffoꝛmit tale vt si soꝛ.in cōpl'one eēt san⁹ optie:in cōpone ℞o eēt ab optima sanitate derelit⁹:ita vt merito illi⁹ redderet soꝛ.aliq̄l'r passibilioꝛ z iperfectioꝛ opōū ꝓductiu⁹ q̄z optime sanus.eodez mō si oēs alie ptes soꝛ. ꝑter stōchū eēnt semp sane:stōchus vo esset derelict⁹ ab oprie sano stō:ita vt merito iſtius soꝛ.eēt passibilioꝛ rc. soꝛ.eēt san⁹ vt multū diffoꝛmit tū talis vt ꝓz. ℣ Ex b ap/paret alia dzia.s.ꝙ foꝛtioꝛib⁹ causis ꝑot resistē sanū sem/ꝑ q̄z coꝛpus sanū vt multū.po'.n.ꝓnanēdi i sua sanitate mioꝛ z remissioꝛ est in sano vt multuz q̄z sano semp. Et b itellexit Daly iuxta tex.alteri⁹ trāslatiōis:oū dixit sanita tē talē esse in plurib⁹ etatib⁹ regionib⁹ z opatiōibus:z si milib⁹ illis. Intelligēs ꝑ etates plures tps etatum ma ius:qꝛ.s.in maioꝛi ꝑte suarū etatū:z in maioꝛi ꝑte regio/nū:z sil'r opationū aptū est sanū ꝓmanē:que vba z si cō fiuse itellecta erronea videant.rectā tū z verā iterꝑtatio/nē ꝓt recipe imaginādo totalē mēsurā cārū:qb⁹ possent humana coꝛpa sana resistē:ne ad lapsum egritudinalem trahant.z ꝓz ꝙ maxia summa istaꝝ cārū est summa illa rū qb⁹ ꝑot resistē semꝑ sanū ne ab eis trahat ad lapsum. cū.n.in eo sit ōtus re^a alioꝝ foꝛtissima:tō resistet oib⁹ cau sis q̄ nō trāsēdūt humanā pōam resistēdi. Dis ℣o non oibus lz multis illaꝝ resistet sanū vt multū. Nā lz mul tū calefaciēti⁹ ifridātib⁹ rc.resistat sanū vt multum: nō tū oibus qb⁹ sanū semp sufficit resistē. Causis igit bis al terātib⁹ sub aliq̄ mēsura occurrentib⁹ coꝛpi optie sano ꝓ oēs suas etates resisteret optie sanū:qb⁹ nō resisteret sa/nū vt multū:lz bñ ꝓ maioꝛē ꝑtē eaꝝ cū ab eo paꝝ labat. Sanū ℣o vt nūc ꝓ modicū tps suarū etatuz illaꝝ cārū i/pressionē toleraret:z eodē mō oib⁹ regioib⁹:q̄ruz excel/sus facultatē humanā nō trāsēderet resisteret optime sa nus plib⁹ illaꝝ:z nō oib⁹ sanus vt multū.paucis ℣o illa rū sanus vt nūc. Sil'r oib⁹ opationibus.i.motionib⁹ coꝛ poreis z laboꝛib⁹ humanā pōaz nō trāsēdentib⁹ resiste/ret sanū semꝑ:qb⁹ nō oibus resisteret sanū vt multuz: lz plib⁹.paucis ℣o sanū vt nūc.z p illis sibi itelligit aiales opatiōes vel alias res nō naturales nostra coꝛpora ne/cessario alterātes:vt cibus:potus:aer rc. Et ex b ꝓz ꝙ ly a Plusq̄z commētatoꝛe in hoc passu iniuste moꝺeri.

¶ Quātum ad scōm sit ꝓma ꝓclusio. Capiēdo optime sa/nū ꝓ sano semp tā sanū vt multū q̄z neutrū ꝓmi est de/relictū ab optie sano.ꝓz qꝛ cuiusl⁹ istoꝝ diſpō est ipfecta

respectu disꝑonis optime sani.igit rc. ¶ 2°ꝓcl'o. Capien da optimā sanitatē idifferēter ꝓ qualibet sanitate sim plicit.s.in latitudie sanitatis simpl'r iclusa sanū vt multū nō est derelictū ab optime sano vel sanitate optima. ap/paret qꝛ nō est exclusiuꝫ a latitudie sanitatis simpliciter. ¶ 3°ꝓcl'o. A tota latitudie sanitatꝭ simpl'r qō cunq̄z neu/trū ꝓmi significati est total'r exclusiuz.appet qꝛ dato ꝙ to tal'r aut partial'r icluderet in latitudie sanitatꝭ simplicit tūc illud eēt ꝑticipās altero extremoꝝ qō est repugnās rationi formali neutri simpl'r ꝓmi signati. ¶ 4°cōclusio. Probabil'r ponit tā sanū vt multū q̄z neutrū ꝓmi signati insensibil'r distat ab optime sano.ꝓbat ꝓimo de sano vt multū notū est.de neutro vo ꝓmi etiam ꝓz:qꝛ si soꝛ.sit iā optime sanus z fiat neutrū nūc ꝓmi signati: tūc soꝛ.insensi biliter distat ab optime sano:qꝛ al's esset eger vt nūc.z q̄ ratiōe vnū neutrum ꝓmi sic insensibilit distat ab optie sa/no:eadē ratiōe vt qōlibet insensibil'r distare ab eodez sal/tez fcm tale ex optime sano. Et vt colligi posse hec ꝓcl'o de itētioe Sal'.2° hui⁹ista ꝓma parte.ponēt⁹ nobis rc. ℣ Nō tū ꝙ lz ita sit stat tū ab optime sano in magna ꝓ poꝛtiōe plus remoueri neutrū ꝓmi q̄z sanū vt multuz: vt in ꝑ articulo declaratū est. ¶ 5°ꝓcl'o. Lz neutruz simpl'r ꝓmi positū a Sal'.i latitudie sanitatis vt nūc a totali lati/tudie sanitatis simpl'r insensibil'r remoueat: ꝓbabiliter tamē teneri ꝑot ipm a sanitate semp sensibilit remoueri. Pria pars ꝓz:qꝛ he latitudies due imediātur.2ª pars na/def:qꝛ neutrū iam dictū ab optime sano distat fere ꝑ to tā latitudinē sanitatꝭ simpl'r:sed illa vī satis magna z no tabilis latitudo.igit rc. ¶ Nō tū de forma nō valē hāc ꝓñam.excessu sensibili.a.excedit.b.ꝑfectiōaliter vel flm quācūq̄z aliā denoiationez.igit sensibil'r.a.excedit.b.sic quātitas mille pedaliū excessu sensibili excedit minoꝛez ista ꝑ digitalē quātitatē:quā tū nō excedit sensibiliter,di gitali.n.quantitate excedit:z illa est excessus sensibilis. igit rc.ꝙ tū nō sensibil'r excedat satis patet. ¶ 6°cōcl'o. Diffō sani vt multū a Sal'.i lra posita z cum debito sup/plemēto itellecta est bona z bñ posita:ita.s. sanū vt mul tū est coꝛpus eucratō:z ab optima cōpositōe. i. sanitate. Dic.n.nō sumit cōpō vt distiguit cōtra cōplexiōez z vni/tatē:sz vt est cōe ad oēm nām i qua ꝓsistit sanitas derelictū nō tū multū. Per b.n.qō dī coꝛpus eucratō rc.tāgi/tur gen⁹.sed ꝑ ly ab optima cōpositiōe derelictū differt a sano semꝑ:sz ꝑ ly nō multum dīt a sano vt nūc ego vt nūc z egro simpl'r:z vl'r a q̄cūq̄ coꝛpe a tota latitudie sa nitatꝭ simpl'r exclusō ꝙ dicat multū derelictū vel lapsuz.

¶ Ad arg^a ꝓncipalia rndet. ¶ Ad ꝑ^m negat ꝓña. z cōce/dit ꝙ neutrū ꝓmi est multū derelictū ab optime sano ex ponēdo ly multū vt tactū est i 6ª ꝓclusiōe.z negat ꝓña.i/sensibil'r est derelictū:igit nō multum vt ꝓz. ℣ Ad cōfir/matiōez negat aīs:z negat vlterius ista ꝓña.ꝑcise insensi bil'r labit ab optime sano rc.ꝑot.n. aliquoꝝ ab aliquo insensibil'r recedētiū vnū altero plus recedere rc. ¶ Ad 2^m ꝓcedit.sanū vt multū nō esse sanū semp.z negat ꝓñtia cū iferꝫ ꝙ tūc eēt neutrū tertij. Ad hoc.n.vt vere dici de beat neutrū tertij requirit ꝙ aptū sit aliquo tpe manere sanū z aliquo multū facil'r egrotare qō nō est de sano vt multū.qdā tū ꝓcedūt sanū vt multū real'r esse neutrū ter tij sigñati. ¶ Ad 3^m negāda est ꝓñtia: z admittit casus z dicit ꝙ illud est sanū vt multū eo ꝙ nō supme merito cō pōnis est aptum resistē rc.merito.n.compositiōis q̄cūq̄ optime sano vel sano semper reddit passibiliuꝫ,negatur etiā ista ꝓña.cōpl'o.a.coꝛporis plus ꝑfectionalit excedit cōpl'onē.b.q̄z cōpō.b.excedat cōpōnē.a. igitur tota sani tas aggregata ex cōpl'one z compōne.a.excedit aggre/gatū ex cōpl'one z cōpone.b.nisi addat alia eē paria qō nō est in casu argumēti.melius.n.ꝓpoꝛtioatur sanitas eōpl'onalis semꝑ sanitati cōpl'onali i.b.q̄z sanitas com/

plexiōalis semꝑ.a.sanitate vt multū cōpl'onali eiusdem: vt ꝓz itelligēti. ¶ Ad 4^m negat aīs nisi forte per optimā sanitatē itelligat totalis latitudo sanitatꝭ simpl'r. ¶ Ad vltimū patuit ex dcis in qōne:de b tū meli⁹ infra videbit.

¶ Questio. x.

Utrum diffō egri simpl'r posita a Sal'.sit diffō bo/na.s.egrū simpl'r est coꝛpus a gñatiōe distē peratū in his que sil'es bñt ptes:aut in organicis nō co/eq̄le:aut i vtriusq̄z. ¶ Arguit ꝙ nō. ¶ Ꝓio.hec diffō cō/uenit sano vt nūc.igit nō est bona diffō.ꝓñtia tz eo ꝙ sa/nū vt nūc z egrū simpl'r videtur coꝛrelaria distictarū la/titudinū.assumptū arguit: qꝛ coꝛpus ex gñatiōe chole/ricissimū est a gñatiōe distēperatū i simplicibus.igit rc. ¶ 2°possibile est ex tpe esse coꝛpus egrū simpl'r.igit non est necessario a gñatiōe tale.assumptū ꝓz flm quālz viaz. Si.n.ꝓ egruz simpl'r itelligit pessime egrum: ꝓz tale flm ꝓmū esse ex tpe tale. Si ℣o itelligit coꝛpus nāl'r distē/peratū sensibil'r recedēs a sano simpl'r:ꝓz tale etiā posse esse ex tpe. ¶ 3°,hec diffō cōpetit neutro simpl'r.igit rc. assumptū ꝓbat:qꝛ neutrū simpl'r est coꝛpus a gñone di/stēperatū eo ꝙ nō est rēperatum a gñone:z b in simplici bus.igit rc. ¶ 4°.hec diffō cōpetit neutro scōi z neutro tertij sigñati eo ꝙ vtrūq̄z istoꝝ ꝑot esse coꝛpus a genera tiōe distēperatū in simplicibus rc.igitur diffō nō est bo/na.igit rc. ¶ 5°.hec diffō est sufflua:q̄ non bñ posita.as/sumptū arguit:qꝛ cognito vno ꝓtioꝝ cognoscit alterum eo ꝙ rectū est iudex sui z oblig.ꝓmo de aīa.sed iā diffini ta z cognita est sanitas:igit nō opz egritudinez diffinire. ℣ Cōfirmat qꝛ egritudo ꝺz diffiniri ꝑ sensibilē lesionem opationū:vt infra videbit.tal'r autez nō diffinit hic:tō rc. ¶ Ad opp^m est Sal'.in lra ponēs hāc diffōnē tāq̄z bonaz. ¶ Notādū ꝙ illa diffō varias recipit iterꝑtatiōes pe/nes opiones varias de egro simpl'r videdas. Ponūt eni qdā egritudinē simp'esse lapsum nālē.qdā vo ꝑternālē: vt Daly.Gētilis z Patauini medici: z flm hoc posuerūt quidam egrum simpliciter esse in latitudie sanoꝝ coꝛ poꝛ situādum: quidam vo solum in latitudie egrorum.

Simp' talis cō ditio 2^r.

¶ Penes ꝓmā pōnē tenēduz est vt supza dictum est ꝙ ad b vt aliq̄ dispō sit simpl'r talis denoianda; puta sanitas: egritudo:vel neutralitas simpl'r. reqrit ꝑ ꝙ talis dispō sit fixa pmanēs:qꝛ.s.multū resistens vel apta resistē cau sis pmutātib⁹ ad dispōnez re^a cui⁹ denoiatur dispō talis. 2°requirit istā dispōnē esse nālē.z hoc distiguēdo nālem cōtra ꝑternām. ℣ Ecōtra vo ad hoc vt aliq̄ dispositio sit denoianda talis vt nūc sufficit ꝙ illa nō sit multuz fixa z apta multū resistē cāis pmutātib⁹ eā ad dispōnē aliā re/spectu cui⁹ denoiat talis: vel ꝙ illa dispō nō sit subiecto nālis sed ꝑter nām. Exēplū ꝓmi.sanitas optima denoia tur simp'r talis:qꝛ est dispō fixa multum resistēs causis ipsaz pmutātibus ad dispōnē respectu cui⁹ dicit sanitaꝭ. est etiā dispō subiecto nālis. igit rc. Exemplū scōi.sani/tas cholericissimi denoiat sanitas nūc: qꝛ est dispō faci/le mobilis z parū resistens causis aptis ipsam pmutare ad dispōnē respectu cui⁹ est sanitas:qꝛ.s.ad egritudinem nūc.egritudo vo nūc vt effimera ethica dī talis: qꝛ nō est subo nālis sed ꝑter nām.nō.n.ex itētione ꝓncipiozum nā/liū subti itēdit eius ꝺseruatio in subo. Ex quo ꝓz penes hāc positionē egrū simpl'r eē in latitudie sanoꝝ situādū. Egritudo.n.simpl'r nō videt esse nisi dispō nāl'r sensibil'r lapsa ab optime sano:per quā coꝛpus bñs eā est aptum multū z itēse resistē causis ipsum pmutātibus ad sanita tē simpl'r re^a cui⁹ hec dispō dī egritudo:qꝛ.s. sensibil'r la/psa.z iuxta hāc viā diffō data a Sal'.in lra est tal'r expo nēda. Egrum simpl'r est coꝛpus a gñatiōe:ly a gñatione denotat modū iberētie egritudis simpl'r ad subm.est.n. dispō fixa rc.vt supꝰ distēperatū.s.nālit z sensibilit respe ctu optime sani in simplicib⁹ z ꝓmis ꝑticulis aut nō co/

eāle:qz.ſ.nāl'r ſenſibilit lapſum ab optima cōpōne in or ganicis. ℣ Ex q̄ p3 diffōnē iā dictā eſſe bonā. ꝙuenit eni cuilibꝫ egro ſimpl'r ⁊ p ipſam differt a quolibet nō egro ſimplicit. nā p ly corpus tāgit genus. Sz p ly a gīatióe nāl'r ⁊ ſenſibilit diſtēperatuz differt ab egro nūc:neutro nūc:⁊ neutro ſimpl'r. nā egruz nūc nō eſt nāliter lapſum: neutrū vo nūc nec nāl'r imo ꝑternāl'r nec ſenſibilit. neutrum autē ſimplicit labitur ab optime ſano iſenſibiliter. trum autē ſimplicit labitur ab optime ſano iſenſibiliter.

Egrum ſim'qd. ¶ Penes vo ſcdam viā eſt tenēdū q̄ p egrū ſimpl'r intelligit peſſime egrū: ſicut p ſanū ſimpl'r optime ſanuz: ⁊ ꝯnr q̄ egritudo ſimplicit nō eſt egritudo nālis sz ꝑter nām. ⁊ q̄ ad h̄ vt aliq̄ diſpō ſit ſimpl'r talis denoianda nō req rit iſtā diſpōnē eē nālē: ſed ſufficit eē fixā ⁊c. ſiue hoc ſiue rit nāl'r ſiue nō. ⁊ iuxta h̄ eſt ꝑdicta diffō ſic itelligenda. Egrū ſimplicit eſt corp'a gīone diſtēpatū. ſ. ꝑternālit ⁊ ſenſibilit. ly a gīatióe exponat vt ꝑus: p qō dīt ab agro nūc ⁊ neutro nūc: ply ꝑternālit diſtēperatum dīt a ſano nūc qō eſt diſtēpatū nālit. reliq̄ vo ponūt i diffōne ſic in ꝑcedēti expōne. ex qb'ꝫ p3 ſm quālz iſtarū pónū diffōnē eē bonā. q̄ aūt iſtaz ſit tolerāda patebit in ſeq̄nti qóne.

¶ Ad arg'm pri'm rñdeō. ¶ Ad p'm penes p'm pónē ꝑcedēdū eſt añs. ⁊ negāda eſt ꝓnia: eo q̄ oē egrū ſimplicit eſt ſanū vt nūc: sz ſm ſoiales róes diſtiguāf. ℣ Penes 2m negām eſt añs. ⁊ cū añ q̄ corp'cholicū exñs ſanū nūc eſt corp'a gīone diſtēpatū ⁊c. negāda eſt ꝓntia. nō. n. eſt ꝑternaturalit diſtēperatū. ¶ Ad ſcm p3 negādā eē ꝓnam: q̄ ly ex gīatióe nō denotat circūſtātiā tēporalē: ſed modū ihe rētie. ¶ Ad 3m ſm ꝑmā viā p3 q̄ neutrum ſimplicit ꝑmi nō eſt ſenſibilit diſtēperatū: ſm vo ſcdaz nō ꝑternaliter.

¶ Ad 4m p3 vtrāq̄ viā ꝑcedēdū eſt aliq̄ tā neutrū ſcōi q̄z tertij eē egrū ſimpl'r. ió negef ꝓntia. ¶ Ad 5m dī q̄ cognito vno ꝯnr ꝓniuz ꝓniſe cognoſci alterū: nō tñ diſticte q̄ lis noticia potiſſime hꝫ p diffōnē. ℣ Ad ꝓfirmationez dī q̄ ſanū vel ſanitas ſimpl'r ꝑt diffiniri a ꝯnr: q̄. ſ. ex ꝑncipijs ex qb'ꝫ hz aliq̄ eē ſanū ſimpl'r: ⁊ tale ꝺſcribit h̄ aliqñ a poſteriozi: vt ſanitas eſt habitus vel diſpō: ex q̄ operationes ſubti ſane ꝓueniūt. poſſem'ꝫ etiā hic ambo in diffōne ꝓiūgē: ⁊ tūc eēt diffō cōpletior. ⁊ ex h̄ ſoluit ꝓfirmatio.

¶ Queſtio. xj.

Utrum omne corpus ſimplicit egrū ſit ſanū vt nūc. ¶ Argr multipl'r q̄ nō. ¶ Prio nulla egritudo eſt ſanitas: igit nullū egrū eſt ſanū: ⁊ p ꝓns nullum egrū ſimpl'r eſt ſanū vt nūc. aſſumptuz añ p: q̄ ſanitas ⁊ egritudo ſūt ꝺnia: q̄z vnū non pōt de alio affir'i ꝺnicari. Itē q̄libet ſanitas eſt diſpoſitio nālis: quelibet aūtē egritudo eſt ꝑter naturā. ſed nulla diſpō ꝑter nām eſt diſpoſitio nālis. igit ⁊c. ¶ 2° quelibet diſpō talis ſimplicit eſt fixa ⁊ de difficili remouibilis. q̄libet āt talis nūc eſt diſpō nō fixa ⁊ facile remouibilis. ſi igit eadē diſpō eſt egritudo ſimplicit ⁊ ſanitas nūc eadem diſpō erit facilit ⁊ difficulē remouibilis q̄ nō appet rōnale. ¶ 3° q̄cūq̄z a reali artifice ponūf diſticta ſūt diſticta realit ⁊ nō ſolū róne: ſz egritudo ſimp'r ⁊ ſanitas nūc a medico q̄ eſt artifex realis ponunf diſticta ꝙ latitudinū. igit ⁊c. ¶ 4° cecitas a natiuitate vel manuū carētia eſt egritudo ſimpl'r: q̄ tū nō eſt ſanitas vt nūc. igit. ꝓbat minor: q̄ p quālibet ſanitatē p ſe pficit aliq̄ opatio viuēt. ſz nec p cecitatē: nec p manuū carētiā aliq̄ pficit opatio viuentis vt p3. q̄ nulla iſta ꝙ eſt ſanitas. ⁊ p ꝓns nec ſanitas nūc. ℣ Item cuilibet ſanitati opponit aliq̄ egritudo. ſed nec cecitati nec manuū carētie aliq̄ opponit egritudo. igit ⁊c. maior colligit p de accidēti. ⁊ p3 minor: q̄ talis egritudo nō vī nisi habit'oculoꝝ aut manuū qō vī eē rid: culū: q̄ ſic cbz cecos a natiuitate luminādo nō ſanaſſet: ſz pot'ad egritudinē pduxiſſet. ¶ 5°. ſic ſimpl'r additū ad ly ſanū optimitatē denotat ſanitatē: ita ad ly egrū additū ſimpl'r peſſimitatē egritudis dz denotare. ¶ 6°. ſic ſe hz ſanū ſimp' ad ſanū nūc: ita egrū ſimplicit ad egrū nūc. q̄ ꝑmutati ſic ſanū ſimpl'r ad egrū nūc: ita egrū ſim'ad ſanū nūc. ſz nullū ſanū ſimpl'r eſt egꝝ nūc: igit nll'm egruz ſimplicit eſt ſanum nūc.

¶ Ad oppoſitū arguit. ¶ Primo. egrū ſimplicit ponit in latitudine ſanitatiſ. igit egrū ſimplicit eſt ſanū: ſed nō eſt ſanū ſimpl'r: igit eſt ſanū vt nūc. Aſſumptū ꝑncipale colligit 2m hui'ꝫ: vbi ad lrāz iquit Hal'. Et diuidit toti'ꝫ ſanitatis latitudo i tres ꝑtes latitudinē hītes ⁊ ipſas magnāq̄z ꝑ'qdē erit ſanoꝝ. 2m neutroꝝ. 3m vo egroꝝ. Ex q̄ p3 aliqō egrū eſſe in latitudine ſanitatis ſituādū. Cū igit nō ſit egrū nūc: ſequit q̄ egrū ſimpl'r erit hꝫ. ¶ Scdo arguit. egritudo ſimpl'r nō eſt i latitudine egritudis. igitur egritudo ſimplicit eſt ſanitas nūc vel naturalitaꝫ nūc. ſed nō eſt neutralitas nūc: igit eſt ſanitas nūc. Aſſumptū ꝑncipale. ꝓbat: q̄ ſi egritudo ſimpl'r eſſet in latitudie egritudis nūc extremalit eēt oppoſita ſanitati optime. ꝺnſ ſal ſum: q̄ ſola egritudo vt nunc optime ſanitati extremalit opponit. vt coll'r 2m hui'ꝫ illa ꝑte. Ponētibus nobis duos termios ꝙuos. ꝺnia tz: q̄ ſi egritudo ſimplicit eſſet in latitudie egritudis: egritudo ſimpl'r eēt peſſima egritudo.

¶ 3°. ꝓ10 iſta vī itētio Hal'. 2° hui'ꝫ: vbi ꝓnūciās ſe dicturū ſigna corpis egri ſimplicit poſuit ſigna corpoꝝ ſanoꝝ nūc i' ꝑte. Signa egri corpis ſimplicit dicem'ꝫ ⁊c. ¶ 4°. aliqō corpus ſanū vt nūc eſt ex gīone tale vt corp'cholericiſſimū. sz qōlibet a gīatióe tale q̄lecūq̄z fuerit eſt denoiabile ſimpl'r tale. igit corp'choliciſſimū ex gīatione eſt ſimp'tale. ſed nō eſt ſanū nec neutrū ſimpl'r. igitur eſt egrū ſimpl'r. Cōfirmaf. tali corpi ꝓuenit deſcriptio egri ſimp'. igit ⁊c. Aſſumptū arguitur: q̄ tale corpus eſt corpus ex gīone diſtēperatū in ſimplicib'ꝫ ⁊ ꝓmis pticulis: aut in organicis nō coeāle. q̄ ⁊c. ¶ 5°. cuicūq̄z ꝓuenit aliqua denoiatio ſm qd: eidē cōpetit ſimpl'r ſibi oppoſita: vt huic qō eſt merces in mari ꝓijcē tēpore tēpeſtatis cōpetit eſſe bonū aut eligibile ſm qd: cui cōpetit eē ſimpl'r ⁊ abſolute malū. sz ſanitati nūc attribuit denoiatio ſanitatis ſm qd: q̄ ſanitas vt nūc ſm qd eſt ſanitas. igit eadē eſt egritudo ſimplicit. ¶ 6°. niſi egritudo ſimp'eēt ſanitas nūc: ſeq̄ref q̄ eēt dabilis aliqua egritudo que nec eſſet ſimp'nec vt nūc talis. ꝺnſ cōtra Hali. in lra. arguit ꝺnia: q̄ obliquitas naſi ſortis ex gīatióe acq̄ſita ſenſibiliter ledēs opatióes eſt egritudo. sz nō ſimp'talis: q̄ nō itēſe malitie: nec vt nūc talis: q̄ nō eſt acta a ſubto facilit remoueri. Item aliqua egritudo vt nunc hac tortura naſi eſt deterior. igitur hec non eſt ſimpliciter talis. aſſumptum patet: quia cauſon hac tortura naſi plus ledit operationes: q̄ tamē ipſa nō ſit talis vt nunc: deductum eſt.

¶ Notādū q̄ de iſta qōne due iuēte ſūt poſitióes. ¶ Prīa. Pluſq̄z cō. ponētis quālibet egritudinez ſimplicit ⁊ ſilr neutralitatē ſimp'eſſe i latitudie ſanitatiſ nūc collocādā: ⁊ vl'r quālibet diſpōnē a Hal. denoiatā talem ſimplicit. ¶ 2ª vo poſitio finit Haly quaz iſecutus eſt Hētilis ⁊ oēs patauini. ponūt. n. q̄ nullū egrum ſimp'eſt i latitudie ſanitatis ſituādum ſed egritudis: ⁊ ꝓnter q̄ egrum ſimplicit eſt peſſime egruz: ió i q̄ſtióe erūt duo ar'. Inꝑ tractabiſ ꝑ poſitio tāgēdo modū iſtaz ꝓbabilit ſuſtinēdi. In 2ª tractabitur ſcda poſitio cuz mō ipm defendēdi ꝓbabilit.

¶ Quātū ad p'm ꝑmittēda eſt ꝑ hec diſtictio q̄ egritudo ſanitatem ⁊ neutralitatē diſtincta ſumitur dupl'r. ℣ Primo ꝑ ꝓpie ⁊ ꝑciſe ꝓ10 diſpōne ꝑternaturā ímediate ſenſibil'r opationes ledēte. ℣ 2° cōiter ꝓ10 q̄libet diſpōne ſiue nāli ſiue ꝑter nām qua corp'aliqō ímediate ſenſibil'r ledit in opationibus ſibi debit: vel nālit ſenſibil'r labit ab optime ſano. q̄liter corpus valde cholicū vel flaticū ⁊ ſi debitas ſibi opatióes ꝓducat: egruz tū appellam'ꝫ eo q̄ in illis reſpectu optime ſani ſenſibil'r ledit. tale. n. corp'ſ nó eſt reſpectu optime ſani denoiandū ſanū: q̄ nó eſt neutron nec coeāle reſpectu eiuſdē. erit igit egrū vel neutrū.

denoiandū: ſed nō neutrum: q̄ ledit ſenſibiliter. igit ⁊c.

¶ Premiſſa hac diſtictōe ſit ꝓma ſuppō. q̄ nō repugnat eādē diſpōnē numero diſtictis extremis comparataz ad vnū denoiandā eē facile mutabilē: q̄ tū re'm alteri'ꝫ eſt difficile mobilis: vt diſpō choliciſſimi nālis ad febrē cōpata dī facile mobil': ad optimā vo ſanitatē cōpata dī difficile mobilis. ex q̄ p3 q̄ nō repugnat eādē diſpōnē diſtictī extremiſ cōparatā talē ſim'ſimpl'r ⁊ vt nūc eē denoiabilē.

¶ 2° ſuppō eſt iſta. q̄ oēs lapſus egritudiales ſimpl'r ſūt in eadē latitudie ponēdi: ſic. ſ. q̄ ſi aliqs illoꝝ eſt in latitudine ſanitatiſ: ita ⁊ qlz. p3: q̄ oēs ſunt eiuſdē ſpecifice denoiatiōis: ió ⁊c. ¶ Tūc ſit p'ō. Quelibet ſanitas vt nūc ab optia ſanitate ſenſibil'r derelicta eſt egritudo ſimpl'r. ꝓbatur ꝑ: q̄ q̄libet talis eſt egritudo ſaltē cōit ſimpta: ⁊ nō tal' vt nūc: igit tal' ſimp'. Itē qōlibꝫ tale ſanū vt nūc cōparū optime ſano eſt ſanū egrū vel neutrū. ſed nō ſanū nec etiā neutrū cū ſit ſenſibiliter leſum. igit eſt egrū. cū igit nō ſit egrū vt nūc: ſequit ꝓcl'o. Itē cuilibet tali corpi conuenit: diffō egri ſimpl'r que eſt eſſe corpus a gīone diſtēperatū. igit ⁊c. ℣ Item ꝓ10 iſta ꝙne ꝓcedūt omnia argta adducta ſupius poſt oppoſituz. ¶ 2° ꝓcl'o ſeq'. Omne egrū ſimpl'r eſt ſanum vt nūc. ⁊ ꝓnr oīs egritudo ſimpl'r eſt ſanitas vt nūc: ꝓbat: q̄ aliq̄ egritudo ſimpl'r eſt ſanitas vt nūc p ꝑcedētē ꝓcl'onē. ſed oēs lapſus egritudiales ſimpl'r ſūt in eadē latitudie reponēdi p vltimā ſuppōnē. igit ⁊c. ℣ Ex iſta ꝓcl'one ſequitur p q̄ oīs egritudo ſimplicit eſt nālis diſpō corpi cuius eſt egritudo. ¶ 2° ſequitur. q̄ nulla egritudo ſimpl'r eſt peſſima egritudo: q̄ nulla diſpō nālis eſt hmōi. ℣ 3° ſequitur. aliquaz egritudinē nūc aliq̄ egritudie ſimpl'r eē deteriozē lapſuz. ℣ 4° ſeq'. ſanitatē ſimpl'r ⁊ egritudinē ſimpl'r non eſſe extremalit ꝓtia. ℣ 5° ſequit. latitudine egritudinis ꝓtra ſanitatem ex oppoſito diſtingui: q̄. ſ. oēm ſanitatē vel oē denoiatū ſa mā penitus excludēt nō eſſe diuiſibile in egritudinē nūc ⁊ in egritudinē ſimpl'r q̄ eſt ſanitas. ⁊ plura alia ſequūf ex his. ℣ Et ſic arguit ꝓ ſcdam ꝑtem ⁊ fundamētum: q̄ egrū ſimpl'r denoiaf egrum ſimplicit: q̄ deficit ab optie ſano. vel igit egrū dī egrū ex ꝑte rei: vel q̄ ſumme egrū. ſi p'm ſeq̄t egritudinē nūc eē egritudinē ſimpl'r: q̄ vere ex ꝑte rei eſt egritudo tā re'm ſui q̄z optime ſanitatis. ſi 2m ſeq̄tur lepra confirmata ⁊ ethicam tertie ſpēi eſſe egritudinē ſimplicit. p quālibet. n. eaꝝ corpus eſt ſumme egruz. cū igit nulla iſtaꝝ ſit ſanitas vt nūc: ſequitur oppoſitū 2ª ꝓnis. ℣ Itē ñ min'ꝫ apta eſt diſpō ethici tertie ſpeciei reſiſtere cauſis ad optimā ſanitatem ꝑmutantibus q̄z diſpō cholici nāl'r ſe hītis: sz pp h̄ denoiaf diſpō cholericiſſimi egritudo ſimpl'r. q̄ ⁊c. ℣ Ad p'm iſtoꝝ dī q̄ nō: ió egrum ſimpl'r denoiaf tale ⁊c. ſic. n. oē egrū eſſet egrū ſimpl'r: sz q̄ nāl'r ab optimo ſano ſenſibil'r deficit. vt in ꝑcedenti qóne tactū eſt. ió nō dī ſimpl'r egrū q̄ vere nec q̄ ſumme egrū. ℣ Et p idē ad 2m dī negādo minorē. nō. n. ió dicitur aliq̄ egritudo ſimpl'r q̄ difficile ꝑmutabilis: ſed q̄ diſpō nālis exñs eſt ſenſibil'r lapſa ⁊c. ℣ Ad h̄ tñ ſequit ipſam ad optimā ſanitatē eē difficile ꝑmutabilē: ſed nō ecōtra. Nō igit formalis egritudis ſimplicit eſt eē lapſum nālez ab optima ſanitate ſenſibilit derelictū. Et hāc ſniam fozteſſe ſenſit Hal'. p ly ex gīone poſitū in diffōne egritudis ſimplicit: p diſpōnē. n. a gīone exñte intellexit diſpōnem fixā nāl'r exñtē: ⁊ hec expō multas tollit iſtātias Hētilis ⁊ Patauinoꝝ ſeq̄ntiū viā oppoſitā. ¶ 3° ꝓcl'o. Iz omnis egritudo ſimpl'r ſit ſanitas vt nūc: nō tamē oīs ſanitas vt nūc eſt egritudo ſimpl'r. ꝑ ꝑs eſt ꝑcedens ꝓcl'o. 2ª ꝑs ꝓ10 baf ſic. ſanitas vt nūc ſenſibiliter recedēs a ſano ſimplicit nō eſt egritudo ſimplicit eo q̄ nō eſt ab optima ſanitate ſenſibiliter lapſa. igit ⁊c. ¶ 4° ꝓcluſio. Aliq̄ ſanitas vt nūc eſt neutralitas ſimpl'r. ꝓbat ſic. aliqua ſanitas vt nūc eſt diſpō denoiabilis ſimpl'r talis: ⁊ nō egritudo nec ſanitas ſimpl'r. igit aliq̄ talis eſt neutralitas ſimplicit. Prima pz aſſumpti arguit. ſanitas ſanguinei a ſano ſimplicit iſenſibiliter diſtātis eſt diſpō ſimpl'r talis: eo q̄ eſt a gīone talis ad ſenſum datū: sz illa eſt ſanitas vt nūc. 2ª ꝑs ꝓbatur: q̄ talis diſpō nō ē ſanitas ſimplicit vt ſeq̄nif ex caſu: nec egritudo ſimpl'r: q̄ non ſenſibiliter lapſa. igit huiꝰ ſanitaꝫ eſt neutralitas ſimpl'r. ℣ Ex his ſequit ꝑ q̄ maior eſt latitudo ſanitatiſ nūc q̄z egritudis ſimplicit. pz q̄ ſimul includit latitudinē egritudis ⁊ neutralitatiſ. ℣ 2° ſequit maiorē eē latitudinē ſanitatiſ nūc q̄z ſanitatiſ ſimpl'r: q̄ nō eſt minor latitudo egritudis ſimplicit q̄z ſanitatiſ ſimplicit. ſed maior eſt latitudo ſanitatiſ nūc q̄z egritudis ſim'. q̄ ⁊c. ℣ Sequit vlteri'ꝫ hāc ꝓpōnē eē ꝓcedēdā. aliqua ſanitas eſt egritudo. ſil'r oē ſanū vt nūc eſſe egrū aut neutrū ſimplicit: q̄ oē tale ē ab optie ſano nāl'r lapſuz ſenſibil'r vel iſenſibilit. ſi p'm ē egrū ſimpl'r. ſi 2m eſt neutꝝ ſimplicit. Ex qb'ꝫ p3 ordo q̄ ſituāda ſūt corpa in latitudie ſanitatis ſm hāc viā. Jn ꝑ. n. ordine ponit ſanum ſemp. Jn 2° ſanuz vt multū. Jn 3° neutrū vt multū. Jn 4° neutrū ſemp. Jn qnto egrū vt multū. Jn 6° egrū ſemp. Sed de his clar'ꝰ ifra.

Ordo ſituandi corpa i latitu^ne.

¶ Hāc igit ōſenſando viā rñdet ad arg'a adducta ad op'm.

¶ Ad p'm negef aſſumptū. ſ. nulla ſanitas eſt egritudo. ⁊ ꝓnr negef ſanitatē ⁊ egritudinē q̄libet cūq̄z ſumptas eſſe ꝙuas: vt eſt ſnp' viſum. ℣ Et p idē ad ꝓmā ⁊ ꝓfirmationē dī q̄ ſanitas aliq̄ ⁊ egritudo aliq̄ nō ſūt abiuicē eēntialit ſpē diſticta. ℣ Ꝓ10 2ª ꝓfirmatiōe negādū eſt q̄ q̄lz egritudo eſt diſpō ꝑter nām illius cui'ꝫ eſt egritudo. ℣ Ad 2m cōcedit eādē diſpōnē diſtinctis cōparatā ſimul denoiabilē eſſe facil ⁊ difficulē remouibilē: vt i articulo declaratū eſt. ¶ Ad 3m negāda ē maior. ſ. q̄cūq̄z a reali artifice ⁊c. Cōcedit tñ q̄ q̄cūq̄z talia diſticta ſunt realit vel ſaltē icludūt róines realit diſtictas: ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. Iz. n. ex ꝑte rei ſit idē egrū ſimplicit ⁊ ſanū vt nūc: rōni tñ egri ſimp' vt ſic ānectit ꝓſideratio diſticta a ꝓſideratōe ſani vt nūc: iquātū. n. eſt aliqō corp'egrū ſimp'idicat de ſui ꝑmutatiōe ad meli'ꝫ. iquātū vo ſanū vt nūc indicat de ſui cuſtodia ⁊ ꝑſeruatiōe. bi aūt ſunt act'ꝰ diſticti. ¶ Ad 4m negef cecitatē a natiuitate ⁊c. eē egritudinē ſimp'. imo eſt egritudo vt nūc ⁊c. ℣ Cōtra h̄ argf. hꝫ egritudo nō eſt facilit ter remouibilis ſed fixa apta durare ſemp taliſ. q̄ eſt egritudo ſimp'. negāda eſt ꝓna. Ad h̄. n. vt egritudo aliq̄ ſit denoianda talis vt nūc: ſufficit ipam eſſe ſubo modicū fixā vel nō eſſe ſubti nālē diſpōnē q̄lis eſt cecitas. ℣ Contra. ſicut cecitas a gīone denotat defectū ab optima cōpōne: ita cholericitas ītēſa a gīone ꝺcta denotat defectū ab optia cōpōne. ſed hꝫ cholericitas eſt ſanitas nunc ⁊ egritudo ſimpl'r. igit ⁊ cecitas. ℣ Huic dī negādo ꝓnaz: eo q̄ cholicitas eſt ꝑn'm q̄ qō lz impfecte ꝓducant opationes cholici: ⁊ ſic aliqs pfīē opōnes: nullas tñ vt ſic pficit cecitas. igit ⁊c. ¶ Ad 5m negat ſilitudo illa pp cām ſupi'ꝫ dictā. ꝓcedit tñ q̄ ly ſimplicit cū eiſdē ꝓnotationib'ꝫ figt peſſimā egritudinē additū ad ly egrū: vel egritudo cum qbus optimā figt ſanitatē additū ad ly ſanū. Additū āt ad ly ſanū figt ſanitatē nālit maxime fixā. ⁊ pariter additū ad ly egrū vel egritudo ſignificat egritudinem nāliter peſſimā ⁊ maxime fixā. ſed h̄ nō repugnat pōni vt patet.

¶ Ad 6m dī illā maiorē negādo. ſ. ſicut ſe hz ſanū ſimpl'r ad ſanū nūc ⁊c. q̄ tā ſanū ſimplicit q̄z vt nūc ſituat in latitudine ſanitatiſ ꝙ egritudinē ꝑpe ſumptā diſticta. sz egrū ſimpl'r ⁊ egrū nūc nō ambo nō in ſanitatiſ latitudie egritudini ꝑpe ſumpte ꝙ diſticta ſituant: vt viſum eſt in arti°. igit ⁊c. ℣ Ꝓ10 forma tñ arg' dī iſtā ꝓntiam nō valē: ſic ſe hz ſanū ſimpl'r ad ſanū vt nūc: ita egrū ſimpl'r ad egrum vt nūc. q̄ ꝑmutatiz ſic ſanū ſimplicit ad egrū nūc: ita egꝝ ſimpl'r ad egrū nūc. Nō. n. arguit a ꝑportióe cōmutata: q̄ nō ꝓcludit añs de añte: ⁊ ꝓns de ꝓnte: imo añs vniuſ ꝓportiōis de ꝓnte alterius: ⁊ ideo ꝓna nō valet. ſicut nō

sequit sicut se bñt octo ad q̃tuor:ita duo ad vnū. igit̃ sic̃ octo ad vnū:ita q̃tuor ad duo. sed bñ sequit̃. g̃ sicut octo ad duo:ita q̃tuor ad vnū. vbi inferť añs de añte ꝛc̃. sic in ꝓposito arguēdū est:sicut sanitas simplr ad sanū nūc:ita egrū simplr ad egrū nūc. igit̃ sicut sanū simplicit̃ ad egr̄ simplr:ita sanū nūc ad egrū nūc. Dec. n. ꝓña valet. ſz negādū est assumptū:vt dictus ad hec ꝓbabilr de ꝑ artic°.

¶ Quātū ad articulū 1m. Sciēdū est ꝑ ꝙ vbi nr̄a trāslatio greca hz egrū simplr:translatio arabica hz egrotatiuū. Egrotatiuū vo iuxta grāmatico2 sniam ouplicē pōt denotare aptitudinē. s. acgrēdi disponē iportatā p termi nū vtū egritudo vel egrū:aut pfistēdi in dispone ista iam adepta. Exēplū ꝑmi. Dicimus aliquē esse lusiuū:qr̄ facile puocat̃ ad ludū. Exēplū scōi. Sicut si p sor. esse lusiuū itelligam2 sor. in ludo exīte eē aptū diu ꝑmanē: vt ista ꝑ pō sor. est lusiuus. significet sor. eē ludentem:ꝛ cū ꝟ in ludo r sistere. Sil'r in ꝓposito aliq̃ corpus esse egrotatiuū itelligē possumus:vel qr̄ aptum ꝓpte ꝛ facilr cadere i egritudinē:vel qr̄ egrū exīs aptū est in egritudine ꝑmanē diu:ꝛ causis egritudis remotiuis mltū resistē. Cōsilr ꝓoia distinguē possumus de ly sanatiuū. dī. n. sanatiuū: qr̄ aptū in sanitate persistē:ꝛ causis sanitatis remotiuis mltū resistē:aut qr̄ aptū facilr ad sanitatē ꝓduci. Ex q̃ bꝫ ꝑz posse denoiari corp2 egrū simplr. ꝑ ab aptitudie cadēdi in egritudinē. ꝛ ab aptitudine ꝑmanēdi:ꝛ penes bas distictiões sunt iste oēs ꝓclones ꝓbabilr cōcedēte.

¶ Prima ꝓcl'o. q̃libet sanum vt nūc est egrotatiuū ꝑ° mō. ꝑz: qr̄ oē sanū vt nūc est corpus aptū facilr in egritudinē cadē. Ex q̃ seqtur ꝙ omne corpus sanū vt nūc est egrū simplr ꝑ mō. ꝙuertunt̃. n. egrū egrotatiuuꝫ ꝑ mō:ꝛ egrū simplr ꝑ mō sumptū. ¶ 2'ꝫ segtur. Egrotatiuū vel egrum simplr ꝑ mō non nēcio est vē egrum. ꝑz: qr̄ est sanū vt nūc. ℣ Nota tñ ꝙ ista ꝓpō apud eosdem. B corpus est egrotatiuū:pōt ouplicr hāc sensum. Primus est. B corpus est aptū in egritudinē cadē:ꝛ sic tam actu sanum q̃z actu egrū denoiari pōt egrotatiuū. Scōs sensus ē. B corpus nō egrotat:sed est egrotare paratū:ꝛ sic solū sanum vt nūc aut neutrū vt nūc est egrotatiuū. ¶ 3'ꝫ. Nullū sanū vt nūc est egrotatiuū scōo mō. ꝓbat̃:qr̄ nullum sanuꝫ vt nūc est actu egrū. igit̃. Ex q̃ ꝑz nullū tale esse egrū simplr mō scōo. ad B. n. vt aliq̃ talit̃ sit egrum denoiabile: regrit̃ illud eē egrū egritudine ab eo de difficilivel ipoſe remouibili. Et ꝓo ista ꝝne possunt adduci oia arg'a adducta ante oppo'm. ¶ 4'ꝫcl'o. Bat. diffinies egrū simplr in lra nō diffinit egrū simplr ꝑmo modo: sed scōo modo sumptū. ꝑz: qr̄ hic diffinit egritudinē simplr ꝙtra diuisaz egritudini vt nūc. ſz egritudo nūc nō ꝓtra diſtiguit̃ egritudini simplr ꝑ mō dicte. igit̃ ꝛc̃. ꝑ' ps assumpti ꝑz. 2'ps ꝓbat̃:qr̄ egritudo simplr ꝑ modo idez est q̃ sanitas vt nūc. Ridiculū aūt esset egritudinē talit̃ tanq̃z ꝑ oppositā dinidē:egritudinū alia sanitas nūc: alia egritudo nunc. igit̃ ꝛc̃. ¶ Penes supradicta nota ꝙ si sanatiuū ꝛ sanuꝫ simplr ꝙuertant̃:vt egrotatiuū ꝛ egrū simplr:sicut ꝓcessum est sanum nūc esse egrū simplr:qr̄ egrotatiuū ꝓtio°: pariter ꝓcedēdū est egrū nūc esse sanuꝫ simplr:qr̄ sanatiuuꝫ ꝑ mō:vt corpus optime sanū si fiat leuiter effimerās egrit egrum nūc:q̃ tamē ꝓto tūc erit sanatiuuꝫ: vt ꝑz. ꝛ ꝑ ꝙ sanū simplr. Cōsilr de sano ꝛ sanatiuo quātuꝫ ad alia dōm est sicut de egro ꝛ egrotatiuo. ꝛ sic̃ de egro simplicit̃ dōm est:ita de neutro simplicit̃ est dōm. nullū enim Ne neutrū simplr est sanū vt nūc. aliq̃ tamē sanū vt nūc est neutrū simplr:quēadmodū de egro dictum est. ℣ Et ex hoc vlterius ꝑz. ꝙ illud q̃ iferius a Bat. appellatur neutrū simplicit̃ nō est vē neutrū:nec eius dispō est neutralitas:sed est quedam neutra sanitas media scilꝫ inter sanitatem simpliciter: ꝛ sanitatem multū lapsam ab ea.

¶ Uolēdo igit̃ hāc pōnē sustinē:rūdēdū est ad arg'm addu

Egrotatiui aptitu° 2ª.

Egrotatiuū corpus 3ª. Sanatiuū duplr

Corpus egr̄ simplr:duplicit̃.

cta post op'm. ¶ Ad ꝑm dī ꝙ ꝑ egruꝫ simplr ibi situatū in latitudine sanitat̃ itellexit egrotatiuū ꝑ mō:q̃ nō ē actu egrū ſz sanū vt nūc. Et eodē mō ō neutro simplr dōm ē.

¶ Ad 2m ꝓcedit̃ egritudinē simplr eē extremal'r oppositā sanitati simplr:qual'r tñ Bal'. auctoritas sit ꝓponēda videbit̃ infra circa fram. ¶ Ad 3m dī sic̃ ad ꝑm. ¶ Ad 4m dī ꝙ nō oē a gñone tale est tale sim':exponēdo ly a gño ne:vt in diffone egri simp' exponebat̃. ¶ Ad 5m dī negādo maiorē. cuicūq̃ cōperit aliq̃ denoiatio ſm qd 2ª. naz eē bonū ꝓuenit somno ꝛ vigilie ſm qd:qr̄ ſm determinatū ꝑs determinatas circūstātias:q̃ tñ nō denoiant̃ simplicit̃ mala. ¶ Ad 6m ꝑz ex dictis in ꝓcedēti q̃stiõe. de eo vo qō tangit̃ de obliquitate nasi videbitur in questione.

¶ Questio. xij.

Utrum quilibet lapsus egritudinalis simplicit̃ sit q̃libet lapsu egritudiali vt nūc dr̄ior lapsus.

¶ Arguit̃ multiplr ꝙ sic. ¶ Primo de difficilioꝛi ꝓmtat̃ ad optime sanum lapsus egritudinalis simpliciter q̃z lapsus vt nūc. igit̃. assumptū arḡr: qr̄ lapsus talis simp' est difficile remouibilis. talis aūt vt nūc facile. ¶ 2°. Eꝙ simplr est pessime egrū:vt nunc ꝟo remisse. sed deteriꝰ lapsus est pessima egritudo q̃z remissa. igr̄. ꝓbat̃ maior. qr̄ sanū simplicit̃ ꝛ egꝙ simplr extremal'r opponunt̃:sed sanū simplicit̃ est optime sanū:igit̃ egꝙ simplicit̃ est pessime egrū. ¶ 3°. Latitudo malitie egritudis simplr ꝛ latitudo malitie egritudis nūc total'r se excludūt: ita ꝙ nō sit repibilis egritudo talis vt nunc ꝑcise eq̃lis in malitia egritudini simplr. sed aliq̃ egritudo simplr ē aliq̃ vt nūc deteriꝰ lapsus. igit̃ q̃libet egritudo simplr est q̃libz nūc deteriꝰ lapsus. ꝙña nō itelligēti: maiꝰ satis ꝑz. ꝛ minꝰ pōt ꝓbari penes q̃libet pōnē: qr̄ penes tenentes egritudinē simplr esse pessimā ꝑz. Penes aūt tenētes egritudinē simplr esse sanitatem vt nūc adhuc ꝑz. Nam dispositio melancholissimi videtur esse multo deteriꝰ q̃z temperati naturaliter: sed accidentaliter leuiter effimerant̃.

¶ Ad oppo'm arguit̃. Aliq̃ egritudo nūc aliqua egritudie simplr est deteriꝰ lapsus. g̃ qō falsa. Assumptū ꝓbat̃:qr̄ ꝑ aliquā egritudinē vt nūc magis ledunt̃ opationes vel magis sunt apte ledi q̃z ꝑ aliquā certā datā simplr: vt ſz bzis tertiana. ꝓtinua magis ledit operatiões q̃z brachij vel cruris tortura incorrigibilis ex tpe acqsita. ideo ꝛc̃.

¶ Rñsio isti° qónis pēdet ex sol'one ꝑcedentis. alit. n. sol'uēda est a sequētibus viā Plusq̃cōmētatoris: ꝛ aliter a tenentibus viā oppositā. Ideo ꝓmo tractabitur respōsio ad qónem ſm ꝓmam pōnem. Secundo penes aliaz.

¶ Quātū ad ꝑm sit ꝑ' sꝫppō. q̃cunq̃ corpa naturaliꝛ vel ꝑternāl'r lapsa sunt adiuicē in quātitate distātie ab optia sanitate cōparabilia. ꝑz: qr̄ esse distās ab optima sanitate est denoiatio oibus corpib° lapsis ab optima sanitate vniuoce cōicabilis recipiēs magis ꝛ minus. g̃ ꝛc̃. ꝙña tenet ex altioꝛi scia:ꝛ assumptū ꝑz ituēti. ¶ Sciēduꝫ est tñ ꝙ inter optimā sanitatē ꝛ dispones lapsas ab ea duplicē imaginari possumus distātiā. Una est gradualis vel q̃litatiua q̃litatū vel nārū in qbus ꝓsistit sanitas vel egritudo: q̃lit̃ corpus cal'm in scōo hac g̃duali distātia dicimus esse ab optima sanitate distātius q̃z cal'm vel fridū in ꝑ. Similit̃ corp2 in q̃ztate recedēs a mediocritate ꝑ digitale dicim2 minus distās q̃z recedēs ꝑ pedale. Altera est distātia ꝑfectionalis:qua dicimus ꝑfectionē sanitatē citra optimā ab optima sanitate minus distare in ꝑfectiõe q̃zuis g̃dualis distātia nārū vtrobiq̃ fuerit equalis v. g̃. plus recedit melancholicus in ꝓmo q̃z sanguineus in ꝓmo ab optie sano alijs paribus hac ꝑfectiõali distātia: ſz forte g̃duales distātie suaꝝ cōplonum ab optima sanitate sint pares. Istā distinctionē ꝓsueuerunt antiqui Bononiēses ponē sub his vbis. q̃dā est distātia latitudinis nārū. q̃dā est distātia nālitatis ꝛ ꝑternālitatis. itelli-

Sanitas optima ⁊ ꝑfectissima ꝑfectissima ab ea duplicia duplex

gētes ꝑ ꝑmā distātiā g̃dualē iā dictā: ꝑ scōam vo distantiā ꝑfectionalē: ꝛ ꝑ quālibet harꝫ potest verificari suppō posita. ¶ 2'ꝫ suppō posita penes pōnē Plusq̃cō. oē corꝑ ab optime sano sensibil'r lapsum vel a ꝓpio tēperamento sensibil'r recedēs est egrum simplr denoiandū. patuit supra. ¶ 3'ꝫ suppō. quanto aliq̃ corpe alio corꝑe est ab optime sano ꝑfectionali distātia remotius: tāto est eodē lapsum deterius. ꝛ itelligat̃ hec suppō vt ly tāto ꝛ ly q̃zto eq̃litatē denotēt arithmeticā ꝛ non geometricā. ꝙuadet hec suppō. ꝑ quātū est aliq̃ corpus alio ab optima sanitate distātius: ꝑ tātū ꝑfectionalē excessum excedit a minus lapso ab optime sano. sed ꝑ quātū excessum excedit̃ ꝑ tātū est iperfectiꝰ vel deteriꝰ lapsum. g̃ ꝛc̃. ¶ 4'ꝫ suppositio ſz ita sit:nō tñ quanto aliq̃ corpus alio ab optime sano est g̃dualr vel ſm q̃ztitatē nāꝝ suarū distantius tāto est eodē peius lapsum. ꝑz B aliqualr ex declaratiõe ꝓme: qr̄ melicus ꝑ vnū g̃dū friditatis ꝛ siccitatis lapsus a tēperamēto multo deteriꝰ labit̃ q̃z sanguineus eq̃li g̃duali distātia ab eodē recedēs: cū deterius sit alijs paribus remoueri a tēperamēto ꝑ frigidū ꝛ siccuꝫ q̃z ꝑ calm ꝛ humidū. ℣ Ex q̃ sequit̃ ꝙ non penitus magnitudinez distātie g̃dualis a tempamēto est lapsus malitie mensurandus q̃zuis bñ penes ꝑfectionalem distātiā ad sensuꝫ datū. ℣ Nō tñ ꝙ semp ex ineq̃li distātia g̃duali a temperamēto cū alijs paribus: sequit̃ ineq̃lis distātia ꝑfectionalis ꝛ ex eq̃li eq̃lis. ¶ Juxta hec sit. ꝓma ꝓcl'o. Totalis latitudo egroꝝ vt nūc maiorē malitiā vel iperfectionez icludit q̃z totalis latitudo egroꝝ simplr. ꝓbat̃. in latitudine. n. egroꝝ simplr nō icludunt̃ nisi nālit̃ lapsa penes hāc pōnē. Jn latitudie vo egroꝝ nīc oia ꝑternāl'r lapsa: ſz maiꝰ est malitia ꝑternālit̃ lapsoꝝ q̃z nālit̃: eo ꝙ in latitudine ꝑternaturalit̃ lapsoꝝ includunt̃ egra egritudinib° mortalib° subito ꝛ cū vehemētia occidentib°. g̃ ꝛc̃. ℣ Ex ista ꝝne segt̃ ꝑ aliquā egritudinē nūc eē q̃lz egritudie simplr lapsum deteriꝰ. ℣ Segt̃ 2°extremū intēsi°latitudinis egritudis nūc eē distātius a sanitate simplr q̃z extremū intensius egritudis simplr. ¶ 2°ꝫcl'o. Licet ita sit:nō tñ q̃libet egrū vt nūc est q̃libet egro simplr deteriꝰ lapsum. hec q̃ ꝓbabil'r ponit̃ ꝑ cōiter sequētes viaz Plusq̃cōmē. ꝛ ꝙuadet sic. alicui° egri simplicit̃ opones magis ledūt̃ respectu optie sani q̃z alicui° certi dati egri nūc: igit̃ ꝛc̃. ꝙña ꝑz ꝑ suppōnē tertiā. ꝛ arguit̃ assumptū: qr̄ plus ledunt̃ opatiões melicissimi corꝑis decrepiti re" optime sani q̃z corꝑis iuuenilis ꝓus optie sani: nūc autez solū effimerātis: sicut pōt diſcurrēdo patē ꝑ singulas horū corꝑoꝝ opatiões. Itē aliqs lapsus nālis est aliq̃ lapsu ꝑternāli deteriꝰ: igit̃ nō repugnat alicui q̃z egritudinē simplr eē aliq̃ egritudine vt nūc deteriorē lapsuꝫ. assumptū arguit̃. ponendo. a. esse g̃dum ꝑfectionis optime sani. b. esse g̃dum ꝑfectionis sanitatis melicissimi ab illo multū distantis. ꝛ ponat̃ optime sanū ꝑternāl'r debē labi ab. a. ad g̃dū lapsus deteriorē. b. itra tñ latitudinē humane cōplexionis: ꝛ ꝑz ꝙ ꝓsq̃z. a. labat̃ ad lapsum deteriorē. b. labet̃ ad minꝰ malū ipo. b. qr̄ al's fieret transitꝰ ab extremo ad extremū: ꝛ nō ꝑ mediū. fit igit̃ lapsuꝫ ille minꝰ malus. c. ꝛ segt̃ assumptum: qr̄. c. est lapsus ꝑternālis. b. nālis. ſz. c. est lapsus minus malus. b. g̃ ꝛc̃. ℣ Ꝓo isto forte diceret̃. c. nō eē minꝰ malū lapsum. b. ſz. b. lapsus fit a tēperamēto ꝑfectionalr distātior: qr̄. c. nō est solū lapsus respectu optie sani: ſz re" illiꝰ corꝑis met cui° est lapsus. b. vo est lapsus tñ re" optie sani. ꝛ cum hac rñsiõe stere oēs trāseāt. ℣ Cōtra arguit̃. hec solo parū in casu argumēti ꝓcedit: qr̄ ponebat̃ lapsum. c. acquiri optime sano. iō re" eiusdē ꝑcise est lapsus. c. ꝛ. b. Est. n. b. egritudo simplr q̃ dicit̃ talis vel tātus lapsus re" optime sani. c. vo ponitur lapsus ꝑternālis re" optime sani. Itē in maiori ꝓportiõe ꝑfectiõal'r excedit̃. b. ab. a. q̃z. c. excedat̃ ab. a. igit̃ maio-

ris ꝑfectiõis est. c. q̃z. b. ꝙña ꝛz ꝑ illud ꝑm. si alicui° tertij ad duo ineq̃lia fuerit ꝓportio maioris ineq̃litat̃: ad maius qdē minorē: ad minꝰ vo maiorē optinet ꝓportionez. ℣ Corrolariū. ꝓmo sequit̃ ex bis aliquā sanitatē vt nūc. ꝑz hoc. ℣ 2°sequit̃ ꝙ plus distat extremū remissius latitudinis sanitatis nūc a sanitate simplr optia q̃z extremū remissius latitudinis egritudis nūc distet ab eodē. ℣ 3° seq̃t̃ ꝙ extremꝰ intēsi° latitudiꝛ egritudis simplr plus distat a sano simplr q̃z extremū remissius latitudis egritudis nūc distet ab eodē. ℣ 4°sequit̃ ꝙ nō tota latitudo sanitatis vt nūc ꝑfectiõal'r mediat inꝛ sanitatē simplr optimā: ꝛ totalē latitudinē egritudinis nūc. Ex qbus vlteriꝰ ꝑz aliquod egrū vt nūc alicui sano vt nūc eē eq̃le in ꝑfectione. ꝛ ꝙñr alicui egro simplr. qr̄ aliquo est deteriꝰ lapsuꝫ: ꝛ aliq̃ minus malū. igit̃ nō repugnat alicui ꝑcise eē eque male lapsum. Ex quo vlterius sequit̃ hāc ꝙñtiam nō valere: eq̃ ꝑfecte vel ꝑfectius dispositum est. a. corpus sicut b. ſz. b. ē sanū. igit̃. a. ē sanū vt nō est egrum. Est. n. i casu añs vez ꝛ ꝙñs ſim: vt ꝑz. Dec ꝓbabiliter de ꝑ articulo.

¶ Quātū ad scōm sit ꝓma ꝓcl'o. Possibile est aliq̃ egruꝫ nūc ab optie sano g̃dualiter minꝰ distare q̃z sanū vt nunc certū datū: vel ēt eq̃liter. ꝑz ꝓcl'o: ponēdo duo corpa eq̃ optime sana labi paulatim, vnuꝫ ad g̃dum scōm caloris q̃ ad reddat̃ sanū vt nūc. reliquū vo subito ad sil'em g̃dū labi. ꝛ ꝑz 2m eē egrū nūc: ꝑ ꝓmutato ad sanitatē nūc eq̃ g̃ dualit̃ a tēperamēto distāte. ¶ 2°ꝫcl'o. ꝛz ita sit egritudine tñ vt nūc ꝛ sanitate nūc acqsitis ꝑ solā gradus intēsionē vel remissionē cū alijs ꝑib° distātior est ab optie sano egritudo nūc: q̃z sanitas vt nūc appet: qr̄ tūc nō acgritur egritudo nūc: nisi qr̄ tāt° g̃dus subo acgrit̃ q̃ cū ipso nō ꝑt subm ꝓmanē sanū. ¶ Tertiā ꝝnē ponūt: qdā q̃ ꝛz egritudo nūc minꝰ fit g̃dualr distās ab optie sano q̃z aliq̃ certa data sanitas nūc distet ab eodē: est tñ distātior ab optie sano q̃z sanitas nūc rōne lapsus cōpati ad vtutē vt opationū ꝓductiua est q̃ ꝓcl'o nō plus signāt nisi q̃ ꝛz aliqua egritudo nūc fit aliq̃ sanitate nūc minus g̃dualr distās ab optia sanitate: magis ipeditiua est tñ vtut̃ i suis opōib° egritudo nūc q̃z aliqua sanitas nūc ab optia sanitate: magis ipeditiua est tñ vtut̃ i suis opōib° egritudo nūc q̃z aliqua sanitas nūc ab optia sanitate g̃dualiter distātior. ꝓbat̃ ꝓcl'o sic. plus pōt supra vtutē vt opationū ꝓductiua est lapsus egritudialis nunc iā dict° q̃z sanitas nūc. igit̃ ꝛc̃. assumptū arguit̃: ꝛ ꝑ istum magis impediunt̃ opationes. ipediunt̃. n. re" sui ꝛ respectu optime sani. in sano vo nūc nō nisi respcū optie sani. ℣ Hec aūt ꝓcl'o vlr intellecta nō appet vera: nam lapsus decrepiti melicissimi sibi sani ad mortē tēdentis vī plus multo posse supꝫ vtutē vt opationū ꝓductiua est q̃z leuis effimera in iuuene nāliter tēperato. sed ꝓmus lapsus est sanitas nūc, scōs vo egritudo nūc. g̃ ꝛc̃. ℣ Itē cōtra eandē ꝝnē ꝓcedūt argumēta adducta in ꝓcedēti articulo ad ꝓbandū ꝝnes oppositā. Itē ꝑfectior est dispō corꝑis ꝓus optime sani nālit ꝛ in iuuētute cōstituti sed leuit̃ effimerātis q̃z melicissimi iam dicti: ſz ois dispō citra optimam alia ꝑfectior est vtutis minꝰ ipeditiua: eo ꝙ nō dr̄ aliq̃ dispō magis ꝑfecta vel minꝰ: nisi ꝓp maiorē vel minorē cōformitatē eiꝰ ad vtutes. igit̃ ꝛc̃. ꝓbat̃ maior. qr̄ ista dispō est eligibilior. igit̃ ꝑfectior ꝛ melior. assumptū ꝑz. nullus enī sane mētis nō potius eligeret se ex optima sanitate sanctu esse leuit̃ effimerātē q̃z eē decrepitū melicū sibi sanū. Itē in casu: longior tpe ꝑt vita ꝓseruari cū tali egritudine nūc q̃z cū dispone melica iam dicta. ꝑfectiores etiam opatiões ꝓueniūt ab ea. igit̃ ꝛc̃. assumptū ꝑz. situato melancolico iā dicto i dispone mortiꝓpinq̃. ¶ Quartā ꝝnē ponūt qdā ꝙ egritudo semp ꝛ egritudo ex tpe: ꝛ fi nō differāt rōne terminoꝝ ad q̃s apte sunt ꝓducere corꝑora: vel rōne causarū a qbus ꝓueniunt: differūt tamē rōne lapsus ad vtutē compan. ꝓbat̃ ꝓma ꝑs. fic. ad eundē lapsum vel ꝓsimilē pōt ꝓduc̃ egritudo semp: ꝛ egritudo

est tpe corpus egrũ: z ab eque fixis z ita fortibus causis
pñt puenire. igit̃ z̃c. assumptũ ps aĩ sic. plus impeditus est vtuꝫ
lapsus a gñatione q̃z ex tpe. g̃ z̃c. Hec cõclusio nõ placet
nec ꝓbatio est euidẽs nisi multas glosas recipiat. Et ex
his q penes eos ps rñsio ad quelitus. s. q maior lapsus est
egritudo simpl'r q̃z vt nũc. est. n. maior rõne lapsus com-
parati ad vtutẽ vt opationũ ꝓductiuam: eo q egritudo
sim' magis est opationũ lesiua. Hec rñsio ꝓbata est. ¶ La-
rior aũt rñsio seq̃ndo hãc viã est tenẽdo q lz nõ quelibz
egritudo simpl'r sit qualibet egritudine nũc lapsus gra-
dualit̃ maior: quelibet tñ est pfectionalit̃ ab optima sani
tate distãtior: eo q quelibet est opationuz magis lesiua.
¶ Ad argumẽta ꝓncipalia respondet. ¶ Ad pmũ ꝑm ꝓ-
mam viã. negat assumptũ: z vlterius negat quẽlibet la-
psum egritudinalẽ vt nũc eẽ facile remouibilẽ. concedit
tñ q nullus merito nãlium ꝓncipiorũ ipm nãlit̃ conser-
uare intẽdẽtiũ est fixus vel difficile remouibilis. ¶ Ad
scõm negat assumptũ. ad ꝓbationẽ negat assumptũ illõ
scz sanũ simpl'r z egrũ simp' extremalit̃ opponi: vt supra
patuit. ¶ Ad 3m negat maior vt patuit in ꝑmo articulo.
¶ Ad arg'm post op'm nõ hz rñdẽ ꝑma positio: sed ꝑm posi
tionẽ scõam appebit in sequenti questione: an ista lenis
tozitura sit denominanda egritudo simpliciter vel non.

¶ Questio. xiij.

Utrum omne corp's egrũ sit egrũ simpl'r aut vt nũc.
¶ Arguit̃ multipl'r q nõ. ¶ Primo. possi-
bile est aliq̃ corpus in eadẽ nã vel in diuersis simul eq̃-
lit̃ ptĩcipare egritudine nũc z egritudie simpl'r. sed ꝑ po-
sito nõ erit hoc corp's magis ab vna q̃z ab altera egritudi
ne denominabile: igit̃ a neutra denoiabit̃: vl simul deno
minabit̃ ab vtraq; lz nõ ꝑt poni scõm: eo q tunc idẽ esset
egrũ simplicit̃ z egr̃ nũc: a neutra igit̃ denoiabit̃. z p cõ
seq̃ns dabile est aliq̃ corp's egrũ: nõ egrũ simpl'r: nec vt
nũc. ¶ 2o. qõlibet corp's egrotãs egritudine pacuta salu-
bri est egrũ. sed nullũ tale est egrũ simpl'r vel vt nũc. igit̃
z̃c. ꝓbat minor: q tale corp's nõ egrotat egritudine semp:
vel vt multũ apta ꝑdurare: nec egritudine remisse mali-
tie. igit̃ nec egrotat egritudie simplicit̃: nec vt nũc. ¶ 3o.
brachij torzura incorrigibilis sensibil'r opationes impe
diẽs lz remisse est egritudo q̃ nec est simpl'r talis: q: nõ i-
tẽse malitie: nec talis nũc: q: non facil'r remouibilis: nec
pa; resistẽs causis curatiuis: igit̃ z̃c. ¶ 4o. sext's digitus
in manu est maiꝭ's vel egritudo: vt ps ꝑ de accñti. 8. cap.
nõ tñ simpl'r nec vt nũc. nõ. n. simpl'r: q: vel ꝑ eẽt q: esset
lapsus nãlis sensibilit̃ recedẽs ab optime sano: sicut pe-
nes positionem Plusq̃cõmẽta. vel q: est pessima egritu
do. nõ ꝑmũ: q: tũc esset sanitas nũc: z si sic eẽt istm quo
vtus aliquã pficeret opationẽ: qõ nõ appet. nec scõm: qa
hꝫ digitus non est dispositio vel res ꝑter nãm. igit̃ nõ est
maiꝭ's vel egritudo. assumptũ arguitur: quia talis digi-
tus est res nãlis. s. mẽbrũ vel ps viuentis. igit̃ z̃c. z p idẽ
ꝓbat q nõ est egritudo vt nũc. similit̃ huiꝫ digit's nõ est
egritudo vehemẽtis malitie. igit̃ nõ est egritudo simpl'r.
cũ igit̃ sit aptus ꝓ totum decursum etatũ ꝓseruari: sequit̃
q nõ est egritudo vt nũc: z ꝓ nõs nec simpl'r nec vt nũc.
¶ Ad oppositum est Sal. in lra diuidens egrum in egrũ
simpliciter z in egrum vt nunc.
¶ Responsio ad istam questionem ꝑm positionem tenen-
tem quãlibet egritudinem simpliciter esse lapsum natu-
ralem: videt expeditior esse q̃z ꝑm viam oppositã. Ad re-
spondebit̃ ꝓmo ad questũ ꝑm ꝓmam. scõo iuxta scõam.

Sẽp et multũ z vt nunc quid.

¶ Quãtum ad pmũ ꝓmittendum est vt supꝫ q isti termini
semp. multum. z vt nũc. nõ sunt ꝑm auctorũ intentionez
tẽporales mensuras ꝓncipalit̃ denotantes. nõ. n. ꝓ egri-
tudinem semp intelligenda est dispositio vel egritudo oi
tpe ꝓmanens. nec ꝓ egritudinẽ vt multũ intelligenda est
egritudo multo ꝓmanens tpe: z sic de alijs. Sed ꝓ egri-
tudinẽ simplicit̃ intelligi dz lapsus nãlis ab optime sano
sensibil'r distans ita vt sit difficulter ad optime sanum p-
mutabilis: q si in gñe lapsuũ nãlium lapsus g̃dũ supꝫ mũ
optineat. Dicit̃ egritudo semp. si vo nõ supmũ lz valde i-
tẽsum z a supmo valde paꝝ recedentem. Dicit̃ egritudo
vt multũ. ꝓ egritudinẽ vo vt nũc intelligit̃ lapsus ꝑternã
lis sensibilit̃ ledẽs opationes. ió dictus talis vt nunc: q:
nõ est dispositio nãlis subiecto nec merito nãlium ꝓnci-
piorũ intẽdit̃ eius ꝓseruatio: q̃uis forte cã ꝑter nãm hãc
dispositionẽ sic vehement impsserit vt fixior reddatur in
subiecto q̃z aliq̃ certa sanitas vl egritudo simplicit̃: vt ps
in ethica tertie spẽi. ¶ Et iuxta hoc sit ꝑma concio rñsa-
lis ad q̃situ: q ois egritudo est talis simplicit̃ vel vt nũc.
Similit̃ omne egrũ est egrũ simplicit̃ vel vt nunc. ps: qa
omnis egritudo est lapsus sensibilis nãlis vel ꝑter nãm.
omnis aũt lapsus nãlis est egritudo simplicit̃. ꝑternalis
vo est egritudo vt nũc. igit̃ z̃c. ¶ Scda conclusio est. q
potẽtior est alijs paribus egritudo vt nũc ad denomina-
dum subiectũ egrum nũc q̃z egritudo simplicit̃ in deno-
minando illud egrũ simpl'r. ps. q: concurrẽtib's in eadez
vel in diuersis naturis vel ptibus egritudine simplicit̃ z
egritudine vt nũc denoiat sibm egrũ vt nũc z nõ egrum
simplicit̃. igit̃ z̃c. ꝓ seq̃ntia nota: z assumptũ patet. scz. n.
egrotante simplicit̃ in complexiõe z egrotante vt nũc in
compõne: vel ecõtra. vtrisq; istaꝝ egritudinũ sufficienti-
b's de se denoiare totũ: denoiabit̃ scz. eger vt nunc z non
eger simpl'r: eo q nõ denoiabit̃ sanus vt nunc. ergo z̃c.
¶ Ex ista cõcl'one sequit̃ hãc consequẽtiã nõ valẽ. in scz.
est egritudo simplicit̃. igit̃ scz. est eger simplicit̃. nec seq-
tur. scz. est eger simplicit̃ in cõplexiõe vel cõpositiõe. igit̃
scz. est eger simpl'r. nec sequit̃. scz. est sanus vt nũc in com
plexione vel cõpõne. igit̃ est san' vt nũc. Sed arguit̃ ꝓba
p diffinitionẽ egri simpl'r: q: est corp's a gñatione distem-
peratũ in simplicib's z ꝑmis ꝑticulis aut in organicis nõ
coeq̃le z̃c. sed oẽ egrũ simplicit in cõpl'one vel cõpõne ẽ
hmõi. ergo z̃c. Huic dicit̃ q ista diffinitio indiget supple
mẽto. s. est corpus ex generatione z̃c. non ꝑternaturalit̃
distẽpatũ vel lapsuz. z tota causa est: q: ad eẽ sanũ vt nũc
vel egrũ simpl'r requirit̃ corpus eẽ lapsum z nõ ꝑternali
ter. ad eẽ aũt egrũ vt nũc requirit̃ z sufficit corpus eẽ ꝑ-
ternaturalit̃ sensibil'r lapsum. igit̃ z̃c. ¶ Ex hoc vlterius
sequit̃ q ois egritudo vt nũc sufficiẽs denoiare totũ q̃z
tũcũq; pua vel remissa fuerit potentior est in denoiando
totũ egrũ vt nũc: q̃z q̃ztũlibet intẽsa vel magna egritudo
simplicit̃ in denoiando idem simpl'r egꝝ. Et dixi notant̃
sufficiens denoiare z̃c. q: nõ quelibet egritudo vt nũc in
sbo sufficit subiectũ denominare egrum: vt infra patebit.
¶ Hanc igit̃ tenẽdo viam rñdet̃ ad argumẽta. ¶ Ad pri-
mũ negat minor ista. s. hoc posito nõ erit corpus ab vna
magis q̃z ab alia denominabile. dicit̃. n. q denominabi-
le erit egrum vt nũc z non egrum simplicit̃: dum tñ ista
egritudo fuerit ꝑ se sufficiens denoiare totũ. ¶ Ad 2m ps
sil'r qd sit rñdẽdũ: q: cõcedẽdũ est egritudinẽ pacutã esse
egritudinẽ vt nũc q̃ztũcũq; mortalẽ. z negat̃ ista ꝓba. nõ
est remisse malitie. igit̃ nõ est egritudo vt nũc. vt supꝫ pa-
tuit. ¶ Ad 3m ps sil'r. dz. n. q illa ẽ egritudo vt nũc sic si-
pius de cecitate dicebat̃. ¶ Ad 4m dr q sextus digit's est
egritudo nũc man's si talis fuerit vt sensibil'r ledat opatio
nẽ man'. z ꝓcedit̃ q iste digit's est res nãlis. z negat̃ ꝓba
cũ inferꝫ. igit̃ nõ est res ꝑternãm. nõ enim repugnat idẽ
ꝑm diuersas rones simul esse rem nãlem z ꝑter nãm de-
nominãdũ: vt ille digitus ꝓ quãto est membrum vel ps
viuentis animata est res nãlis. compatus tamẽ opatio-
n. b's manui debitis z naturali numero partium quibus
vnitatem supaddit: est res ꝑter nãm z morbus. Ex hꝫ plu
ra cõcludi possent: de quibus videbitur in tertio huius.

Dicit' 6m ꝑm ẽ qd nõ le ꝑter nãm.

¶ Quãtũ ad scõm est primo sciẽdũ q penes scõam positi-
onẽ per egritudinẽ simpl'r ñ dz itelligi lapsus nãlis sen
sibiliter a tẽpamẽto mor's: sed ꝑternalis vehemẽtis ma-
litie: ita vt multũ opõnes ipediat aptꝰ sp vel vt multum
pmanere talis. qui si tãte malitie fuerit vt virt's ei penit'
succũbat: aut q̃si succũbat dr semp talis: si vo nõ tãte ma
litie fuerit: sed parũ remissiozis dr egritudo vt multum.
¶ 2o sciendũ q lz ois egritudo aliq̃ sbm denoiet egruz:
nõ tñ q̃libz egritudo est totũ corp's in quo est apta deno-
minare egrũ. nõ enĩ opz q si alicui' tot'i aliqua pars sit
in ꝓprijs operationibus sensibiliter lesa q totum sit
sensibil'r lesuz denoiandũ. sicut nõ oz si alicui' tot'i aliq̃
pars sit sensibiliter aucta vel diminuta totũ sensibil'r au-
geri vel minui. de magno. n. lapidũ cumulo vno lapide
subtracto vel sibi addito tot's cumulus nec sensibil'r au-
get nec minuit̃. cui' tñ ps vt binari' a q̃ subtrahit̃ aut cui
addit̃ lapis sensibil'r auget̃ vl minuit̃. Itẽ q: vt totũ cor
pus iuxta mo'm loq̃ndi auctoꝝ sit denoiandũ sensibil'r le-
suz nõ sufficit cuiuscũq; opõnis sensibilis lesio: sz aliqua
rum determinataꝝ operationũ: de qb's infra videbitur.
¶ His ꝑmissis sit hec ꝑma cõclusio. Possibile est in eodem
corꝑe vel mẽbro ps eãdẽ nãz simul z adequate esse egri-
tudinẽ semp: vt multũ: z vt nunc. ps: q: possibile est idem
corp's in cõpl'one simul egrotare erbica tertie spẽi z effi-
mera: z cũ hoc in epate vel stõ habere malaz complexio
nem ficcã sensibil'r ledẽtẽ nõ nisi in longo tẽpoꝛe corrigi
bilem. ergo z̃c. ꝓba nota. z assumptum satis ps intuenti.
¶ 2o cõ. Lz ita sit: corpus tñ sic dispositũ est semp egrũ
denoiandũ: z nõ vt multũ vel vt nũc. ps: q: hoc corp's est
sume egrũ z nõ remisse: lz sit remissa egritudine egrum.
ergo z̃c. ¶ Cõtra: in ꝑ corꝑe ẽ egritudo nũc totũ sufficiẽs
denoiare egrũ. igit̃ hoc totũ est egrũ vt nũc. ꝓba tz. sicut
sequit̃. in hoc corꝑe est albedo sufficiẽs totũ corpus de-
noiare albũ. igit̃ hoc corp's est albũ: z sic de alijs. añs ꝓ-
bat. q: in hoc corꝑe est effimera sufficiẽs totũ corp's de-
noiare effimerãs vt nũc: z ois effimera ẽ egritudo. g̃ z̃c.
Itẽ ꝓbãc effimerã hoc corp's ẽ febriens z ñ simpl'r. igitur
vt nũc. z si sic: igit̃ est egrũ vt nũc. ab iferiori ad superius
Itẽ ois effimera est egritudo vt nũc. igit̃ oẽ effimerans
est egrũ vt nũc. ꝓ locũ a ꝓiugatis. z p silia argumẽta de-
duci pot hoc corp's esse egrũ vt multũ. ¶ Ad p'm istorum
negat ꝓna. lz. n. in hoc corꝑe sit egritudo vt nũc totũ de-
noiare sufficiẽs: nõ tñ sufficit ipm denoiare egrũ vt nũc:
q: nõ remisse: lz ipz denominet febriens vel effimerans.
¶ Cõtra: hec febris denominat totũ egrũ z nõ itense. igi
tur remisse. z p ꝓns hoc corp's est remisse egrum. ¶ Pro
isto dr q hec febris remisse denominat: q: effimerans dõ-
nominat: z hoc est remisse denominare. nõ tñ ꝺnominat
ipm remissuz in egritudine. sicut remissa calitas cum sũ-
ma in sbo exñs per se remisse caliduz denominat: lz sub-
iectũ nõ denominet remisse caliduz. Et si arguitur ꝓtra.
q: intẽsius egrũ est hoc corꝑe per hãc effimerãs supue
niẽtẽ ethice q̃z per ethicã sine effimera: igit̃ intensius de-
nominat. Dõm q per accñs eque intẽse denoiat effime-
ra sicut ethica ipsis cõplicatis lz ꝑ se remissius: sed hec
difficultas ptinet ad nãlẽ phm z metaphysicũ. ¶ Pro 2o
negat̃ illa ꝓna. hoc corp's ẽ febriẽs vt nũc. igit̃ est egrum
vt nũc. sicut nõ sequtur est remisse vel remissa albedine al
bũ igit̃ remisse coloratũ. ¶ Pro 3o dr q arg'm cõiugatis
nõ tz in ꝑdicationib's accñtalib's: vt i ꝓposito. ¶ Ex hac
ꝺne z ei' ꝓbatione seq̃t q alijs paribus potẽtior est in de-
noiando totũ egruz simpl'r egritudo simpl'r q̃z egritudo
vt nũc ad ipm denoiandũ egrũ vt nũc. Et dixi notanter
alijs paribus: q: nõ posita vtrobiq; pitate cõtigeret oppo
sitũ: vt ti egritudo simpl'r sit i tali pte z ꝑ ipsam nõ possit
totũ denoiari egrũ: z sit egritudo nũc in tali pte q̃ suffi-
ciat. z ps q corpus est egrũ nũc: z nõ simpl'r tale denomi
nandum. ꝓsil'r ꝺm per oia de egro simpl'r respectu egri
vt multũ: z de egro vt multũ respcũ egri vt nũc. sicut de
egro simpl'r z vt nũc ꝺm est. ¶ 3a cõclusio huic scõe op
posita. ꝓbabil'r ponit̃ q hoc corp's sic signatũ sil' est egrũ
simpl'r z vt nũc. ꝓsuadet̃: q: huic corꝑi cõuenit ꝺscriptio
egri nũc. cũ igit̃ sit egrũ simpl'r sequit̃ q sil' est egrũ sim-
pliciter z vt nũc. assũptũ ꝓbat: q: tale egrũ est egrũ ꝑm
determinatũ tps exñs tale ad sensuz supra posituz: puta
effimerãs. Et ad hãc ꝓnẽ sustinẽdã dr ꝓñr tenere q non
ideo dr formal'r aliq̃ corp's egrũ vt nũc: q: sit remisse z
nõ intẽse egrũ. lz q: remissa egritudine sufficiente totum
denoiare est egrũ. cũ quo tñ stat q in eadẽ vl diuersa nã
est intẽsa egritudie egrũ totũ denoiare sufficienter. z ꝓñr
egrũ simpl'r. z ꝑm hoc negat̃ hec ꝓña: hoc corp's est egrũ
vt nũc. igit̃ remisse. ¶ Ex qb's ps idẽ corp's sil' eẽ denoiabile
egrũ simpl'r z vt nũc. egrũ semp z vt ml'tũ. Et ꝓñr segt̃ ñ
potẽtiorẽ esse egritudinẽ simpl'r alijs paribus in denoian-
do totuz egruz simpl'r q̃z sit egritudo vt nũc potẽs in de
nominãdo totum egruz vt nũc. z plura alia ꝓcludi pñt
ex his. ꝓbabilioꝛ tñ est 2a ꝑs. Nota tñ q in taliter ꝺnoian
do sbm aliq̃l'r opposito mõ se bz sanitas simpl'r ad sanita
tez nũc ex vna pte: z egritudo simpl'r ad egritudinẽ nũc
ex alia. corꝑe. n. in eadẽ nã vel diuersis sil' sanitate simp'
z sanitate vt nũc ptĩcipãte magis a sanitate vt nunc q̃z sp
erit denoiabile: vt si scz. sit in ꝓpl'one choleric's z optime
cõpõnatus: est scz. sanus vt nũc z nõ simpl'r denoiandus
eo q ad sanitatẽ simpl'r requirit̃ eucrasia z coequalitas
simpl'r talis. ad esse vo sanuz vt nunc nõ requritur vtrãq;
barum dispositionũ esse sanã vt nũc. Cõsimiliter per oia
de sano vt multũ respectu sani simpl'r est dicenduz. ¶ Ex
quo ps q alijs paribus potẽtior est sanitas nunc ad deno
minandũ totũ sanuz vt nũc q̃z sanitas simpl'r ad denomi
nãdum idem sanuz simpl'r. bis. n. pariter ꝓcurrentib's de
nominat vt nũc z nõ simpl'r sanuz. Simil'r pariter cõcur
rẽtib's sanitate semp z sanitate multũ: nõ sanum semp sed
sanuz vt multũ denoiabil'. Et dixi notãter pariter ꝓcur-
rẽtib's z̃c. q: aliter ꝓtingeret oppositũ vt supra dictuz est
de egro. ¶ 4a cõ. Probabil'r ponit̃ a Hẽtile: q nõ quelibz
egritudo est talis simpl'r vel vt nũc denominabilis: z ꝑt
persuaderi per tertiũ z quartuz argumẽtum adductum
ante oppositũ. ille. n. egritudines de quib's arguebat̃ nõ
sũt simpl'r tales: q: nõ intẽse malitie in latitudine egritu-
dinuz. nec tales vt nũc: q: nõ apte modico tẽpoꝛe perma
nere nec facil'r remouibiles: ideo z̃c. verũtñ quelibet sa-
nitas est simpl'r vel vt nũc talis. Huius aũt diuersitatis
cã ex hoc ꝓuenit: q: pluribus modis ꝓtingit corp's egrũ
q̃z sanũ fieri. Ad hoc. n. vt corpus sit sanũ simpl'r reqrit̃
ipz hẽ sanitatẽ maxime fixaz: z optimaꝝ opationũ pro
ductiuaz que duo in sanitate se mutuo cõsequunt̃. ois. n.
sanitas maxie fixa est optimaꝝ opationuz ꝓductiua. Et
ecõtra alijs paribus. i egritudine vo simpl'r hec duo nõ
se mutuo cõsequunt̃. s. eẽ maxie fixuz z operationũ ma-
xime lesiuũ. stat. n. aliquã egritudinẽ esse alia fixioꝛez q̃
tñ est eadẽ operationũ minus lesiua: z ecõuerso. vt ma-
nus carẽtia aut brachij icurabilis torzura ẽ min's lesiua
q̃z causa: aut minor appoplexia. Et ex hꝫ ps aliquã egri
tudinẽ q̃z aliquã. ꝓprietatuz istaꝝ cuz egritudie sim
pliciter cõuenire: que tñ ab ea in alia ꝓprietate discõue-
nit z cõuenit cum egritudine nũc. talis igit̃ egritudo nec
erit simpl'r nec vt nũc denoiabilis: lz inter vtrasq; ꝑti-
cipationẽ media. Scõm hoc ꝓcedit̃ nõ oẽm egritudinez
esse simpliciter vel nunc talem. cõcedo tamẽ oẽz egritu-
dinem esse simpl'r vel vt nunc: aut ad aliquã vel ad ali-
quas' istaꝝ reducibilẽ: z tal'r itellexit Sal. diuidens egri
tudinẽ simpl'r z vt nũc. Hãc aũt difficultatẽ facilius eui
tare, pót ꝑ positio vt ps. ¶ Posset tñ ꝓbabil'r dici q ad
hoc vt aliq̃ egritudo sit denoianda simpl'r talis sufficit

ipsaz in latitudine egritudinū esse multe ꝛ intēse malitie. ad hoc aūt vt sit talis vt nūc sufficit ipsaz eē remisse malitie. eo ꝙ ly simplr ꝛ vt nūc nō iportāt ꝓncipalr mensuras tēporales: ſz gradū malitie. ℣ Uel aliter dici ꝓt ꝙ rō formalis egritudinis simplr est esse fixam ꝛ semp vel vt multū de se mānuam: aut supreme vel intēse malitie. ita ꝙ in quolibet istoꝝ sufficiēter saluaꝫ rō egritudis simpliciter. egritudis vo nūc rō formalis est eē facile removibilez: ꝛ cū hoc remisse malitie. ꝛ ꝓnr ꝙ causon ē egritudo simplr: ſz sit curabilis: qz intēse malitie. pua vo tota incurabilis ē egritudo simplr: ſz remisse malitie. ꝛ ꝙ aliqua egritudo nūc aliq egritudine simplr: est ỏ terior ꝛ operationū magis lesiua. ℣ Uel forte ꝓbabiliter dici posset ꝙ rō formalis egritudinis simplr est esse intense malitie ꝛ multe pmanentie. egritudinis autē nūc rō formalis est esse remisse malitie vel pauce pmanētie. ꝛ tu circa hoc cōsidera ꝛ elige qō ꝓbabilius apparet.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑmū ꝑz ex secūdo articulo. ¶ Ad secundū similiter ꝑz rñsio. qz tale ꝑm hanc viā est egrū simplr. ¶ Ad alia ꝑz solutio itelligēti.

¶ Questio. xiiij.

Utrum possibile sit aliqỏ corpus ex gñatiōe vl ꝓncipio gñonis eē egrū nūc. ¶ Arguit multi pliciter ꝙ nō. ¶ Prio. nullus nō lesus in solitis opōnib⁹ est eger nūc. ſz oē corp⁹ est a gñone nō lesuz in solitis operationib⁹. ergo maior colr ꝑmo de accīti. dico ergo ꝙ vnusqsq dicat se esse sanū dū solitas ꝑter vllū ipedimētū faciat actiones. ꝛ ꝑz minor intelligēti. ¶ Cr necessario añ quālibet egritudinē nūc añcedit neutralitas nūc. ġ. assūptuz arguit: qz iter nō gradū lapsus ꝛ egritudinalē lapsum qui est lapsus sensibilis mediat neutralitas vt nunc exñs lapsus isensibilis. ſz nō sit trāsit⁹ ab extremo distāte ad extremū distās qn fiat ꝑ mediū. igit nō sit a gñone acqsitio lapsus egritudialis post nō gradū lapsus: non ꝑius acqsita neutralitate: ꝛ ꝙ ꝓnr ꝛc. ¶ Cz⁹ fi qỏ ē va seqt dispōnē penit⁹ ꝑter nāz eē istr̄m actiōis nālissime. arguit ꝓna. ponēdo sor. a gñatione eē effimerantē ꝓp spūz gignitiuz calefactū māz gñationis ꝑternāliter calefacientez ꝛ sequit hāc dispōne que est i spiritu esse instr̄m gñonis que est opatio nālissima. Cū igit hec dispō sit dispō ꝑter nāz vt seqt ex casu: sequit ꝛc. Cōfirmat: qz tunc aliq sor nāliter aliquā actionē ꝓduceret: cuius actioni nāliter resisteret: qz in casu ꝓcedētis argumēti forma spūs gignitiui nāliter ocurrit ad illius alterationem: ꝛ ista alteratio est illa supcalefactio. ỏ tñ eiusdē ꝓductioni resistat: arguit: qz hec forma spūs gignitiui nāl'r nititr fetuz i sua nāli dispōne ꝓducere. igit nāliter nititur quālibet dispōnez ꝓter nām ab illo abiscere. ¶ Cr nulla forma nālis ꝓducibilis in mā cū dispōne sibi penit⁹ nāli pōt ꝓduci cū dispōne sibi ꝑternāli. ſz ois forma nālis est hȳ: igit nulla ꝓducibilis est in mā cū dispōne sibi ꝑternāz. ꝛ ꝑ ꝓns nullum corp⁹ est ꝓducibile egrū vt nūc. ꝓbaꝫ maior: qz ad nullā eādē formā numero ꝑparare pñt plures totales dispōnes spē vel numero distincte: qz al's nō apparet vnde originalr forma ꝙ nāliū distinctio ꝓueniret. qỏ. n. forma sor. nō ē forma plonis maxie vr: qz alia fuit dispō ꝑparās ad formā sor. ꝛ alia ad formā platonis. ¶ Cr arguit. quia priuatio ꝓresupponit habitū: ꝛ egritudo est ꝑuatio respectu sanitatis. ¶ Cr ꝓ isto videnr mlte auctoritates. Prima Cōstantini in libro de regimie sanitaꝫ. ponēꝫ ꝙ vnusqsq nasciꝫ sanus. Scda coll'r ꝓma ꝑmi. cap. ꝑ. de cōpl'onibus. s. ꝙ indiuiduū quinti modi hȝ cōpl'onē qua viuū ꝛ sanū reperiꝫ. Tertia q̄ to celi. cōmē. 21. corpus recipit sanitatē essentialr: ꝛ egritudinem accītalr. qỏ aūt alicui inest essentialr inest illi a gñatione. Quarta ibidem dās nutrimēto formaz dat ei sanitatem. igit pari rōne dans materie gñationis formā dat ei sanitatē. Quinta colligi

Cōstātinus. Auicē. Aristo.

tur 20° tertij. cap. de signis cōpl'onum nō nālium testicu- Auicē.
lozū: quas videt inuere differre a nālibus in hoc ꝙ non nāles eueniūt postq̄ nō fuerunt: qz scilicet ex tempore. Et alie plures ex dictis auctorum possunt colligi.

¶ Ad oppositū arguit ꝓmo sic. Possibile est aliqỏ corp⁹ eē a gñatione surdū: cecū: claudū: ꝛ sic de multis aliis. ſz quelibet huiꝰ dispositio est egritudo nunc. ergo ꝛc. ¶ Cr arguit. Non minus pōt totalis forma viuentis produci in mā cum dispōne ꝑternaturali q̄ ꝑtialis forma. sed scōz est possibile. nutrif. n. ꝛ augeꝫ corpus ethicuz: vt docet experimentum. igitur ꝛ primum est possibile.

¶ In ista questione propter materiam quorēdam argumentoꝝ ante oppositū premittent. Primo quedam preambula. Secundo ponentur conclusiones de quesito.

¶ Quātū ad ꝑmm sciendū est ꝑ ꝙ a posteriori: puta ex opōnibus cōprehēdim⁹ ꝛ ꝓcludim⁹ aliquē eē sanū cū pōt in opationes sibi debitas: ꝛ cū tali cōpl'one ꝛ etate ꝛ absq ipedimēto. exēpli gr̄a. ſz sor. in ꝑm°. infantie habeat ꝛ sensus ꝛ motiones notabilr impeditaꝫ respcū iuuenis sanit stat tñ ipz sanū eē denoiandū: qz pōt i illas que huic etati ꝛ cū his circūstantijs sunt debite. eodez mō de dormiēte ꝛ alijs similib⁹ est dōm. Ecōuerso vo a posteriori aliquē cōprehēdimus eē egrū cū nō pōt in hȳ opōnes abſq ipedimēto sensibili egrū. s. ỏ neutruz distinguēdo. Ex quo ꝑz intellus auctoritatis Gal'. ꝓio de accīti. Unusquisq dicat se esse sanū cū pōt in solitas opōnes. Exponitur. n. solitas. s. deberi. i. que vel similes solite sūt deberi corpori cū dictis circūstātijs. ℣ Ex quo sequit ꝓmo hāc ꝓnaz nō valere sor. nō pōt in opationes solitas sibi. igit nō est sanus: qz in ꝓm° instanti esse sor. est añs vez ꝛ ꝓnz falsuz: vt ꝑz intuēti. ℣ Sequit scō in casu aliqỏ membrū esse sanū qỏ tñ nūquam fecit facit vel faciet vel erit aptū ꝓ tūc facere opationē: ad quā est finaliter ordinatuz: vt oculus fetus tēperati in vtero cōpletus ꝛ cā tñ accidentali moituri anteq̄ ad lucē egrediatur: eodē mō de toto viuēte ꝓcedēdū est vt aliquē hominē eē sanū: q nec exercet nec exercuit vel exercebit ꝛc. ℣ Ex quo vlterius ꝑz aliqỏ corp⁹ esse denoiandū simpliciter sanū: qỏ tñ ab opationibus solitis est sensibilr ipeditū: vt decrepit⁹ sanus simplr in vltimo senectutis. ꝛ plura alia his ꝓportionabilia sorent ꝓcedēda. ¶ Cr ꝓncipaliter est premittendū q̄ ois dispositio per quā imediate sensibiliter ꝛ ꝑternāliter opationes impediunt est penes pōnē Plusq̄cōmē. egritudo nūc denoianda. penes aliā positionē simp' vel vt nūc. ¶ Cz⁹ ꝑmittēdū est ꝙ ly ex. in qỏ pōt denotare circūstantiā tēporalez vel causalez. Primo modo sensus est an a causis efficientibus gñonē vel ad ipsaz ꝓcurrēti bus possit ꝓuenire egritudo vt nūc. Secūdus sensus est vtrū a tēpore vel instāti gñationis possit egritudo ȳbi vt nunc. ¶ Pria ꝓcl'o est. Possibile est aliqỏ corpus esse a generatione vel fuisse egrū nūc. sic. s. ꝙ simul ꝓducat in eē: ꝛ sit egrū nūc. ꝓbaꝫ sic. possibile est aliquē simul incepisse esse ꝛ cū hoc incepisse habere dispositionem ꝓter naturā sensibilr opationū lesiuā: ergo ꝛc assūptuz ꝑz: qz pōt sor. incipere eē cū malo numero vel figura partium operationū sensibilr ipeditiua. ió ꝛc. ¶ Cr cōclusio é. Qz ita sit. nullo tñ ipedimēto in principijs gñationis contingente nō ꝓtingit a gñatione esse egritudinē vt nūc. ꝙ n. de possibilib⁹ operaꝫ natura qỏ melius est. ꝛ ex hac sequitur. ¶ Cz⁹ cōclusio. Qz nūquā per se sed solū ꝑ accidēs a ꝓncipijs generatiōis effectiue ꝓducit egritudo vt nūc.

¶ Ad argumēta principalia respondet. ¶ Ad ꝑmū argumētū ex primo notabili posito ꝑz rñsio. ¶ Ad scōz negatur assūptū. ꝛ oz vlteri⁹ ꝙ ly iter quālibz egritudinē ꝛ gradū lapsus mediet neutralitas: mō tñ opz añ quālibet egritudinē neutralitatē acquiri. ꝛ cōcedit fieri transituz a nō gradu lapsus ad egrū nūc sine hoc ꝙ acquiraꝫ ꝑ⁹

neutralitas eo ꝙ talis gradus denomiatiōis acqrit ad productionē subiecti. eodē tñ subito manēte ꝛ trāsmutato a nō gradu lapsus ad egritudinē nūc: ꝑri⁹ acqrit neutralitas nūc q̄ egritudo nunc. ¶ Ad 3ᵐ negatur ꝓna: qz actio q̄ ꝓducit fer⁹ eger nūc nō est nālissima vt ꝑz. ꝓcedit tur tñ aliquā dispōnē ꝑter nāz accītalr ocurrere ad effectū p se a nā intētū: vt febris ad curationē spasmi ꝛ curationē ꝛ resol'onē catarri. ℣ Ad ꝓfirmatiōez ꝓcedit illa q̄ f. ꝙ aliq for⁹ nāl'r ꝓducit aliquā actionē cui⁹ ꝓductiōi repugnat eadē for⁹: nec hoc repugnat ỏ agēte mediato: vt alr declaratū ē. ¶ Ad 4ᵐ ꝓbabilr pōt negari maior: ꝛ ꝓcedi ꝙ eadē forma numero ꝓducibilis cū dispōne sibi nāli in mā est ꝓducibilis in eadē cū dispōne sibi ꝑter nāz ꝛ ad ꝓbationē negādū ē añs. ꝓcedēdo eandē formā numero cū dispōnib⁹ numero distictis eē ꝓducibilē. posset ēt ꝓbabili⁹ negari minor in ꝓncipali argumēto ꝛ ꝓcedi aliquā formā in mā ꝓducibilē nō eē ꝓducibilē in ea cū dispōne sibi nāli. ¶ Ad 5ᵐ dr ꝙ nō necessario ꝓuatio. i. carentia forme vel dispōnis ꝑsupponit habitū eiusdē. Actio tñ formaz vel habitū priuās habitū ꝑsupponit. Alr priuatio ꝑsupponit habitū actu vel potētia ꝛ nō necessario actu. ¶ Ad auctoritates. Ad ꝓmā ꝛ scōaz dr istas eē veras: nisi gñationis ꝓncipia fuerint accidētaliter ipedita. ¶ Ꝓro 3° ỏ dr ꝙ corp⁹ recipit sanitatē eētialr. i. nāliter: ꝛ egritudinē accidētalr. i. ꝑternālr vel violēter: nō tñ necessario sanitatē a generatione recipit. ¶ Ad alias patet quid sit respondendū: ꝛ sic est finis questionis.

¶ Questio. xv.

Utrū a generatiōe sit possibile ꝓduci corp⁹ neutrum ꝓmi significati. ¶ Arguit mlt̄ipliciter ꝙ nō. ¶ Primo nō pōt a generatione ꝓduci neutrū nūc decidentie nec qualescētie: ergo ꝛc. assumptū arguitur. non emi pōt ꝓduci neutrū decidētie: qz tale ꝑsupponit sanitatē. c. n. decidere a sanitate i egritudinē tēdere. nec qualescētie: qz tale ꝑsupponit egritudinē. est. n. qualescere ab egritudine i sanitatē tēdere. Cōfirmat. qz difficili⁹ ē generanti formā fetus de nouo ꝓducere: ꝛ ꝑexistētē formam abiscere q̄ paruū lapsuz nālē a ꝑbo remouere. ſz generāꝫ pōt ꝓmū. igit ꝛ scōz. ꝛ per ꝓns nūq̄ ꝓducet forma i ꝑmā cuz neutralitate vt nūc. ¶ Cr° ad ꝓncipale arguit. Impoſe est aliqỏ corp⁹ a neutralitate nūc ad egritudinē nūc trāsire. igit nō pōt eē saltē aliqỏ neutrū vt nūc decidentie a gñatione vl' tpe. assūptū ꝓbaꝫ: qz dato oppositō trāseat sor. neuter ōcidētie ad egritudinē nūc. ꝛ ꝑz ꝙ necessario dabit ꝑmū instās in quo sor. erit eger nūc. vel vltimū i q̄ nō. si ꝓmū: dabit ꝓria ꝛ minima egritudo per successiuā alterationē acqsita. dabit ēt minima dispō sufficiēs sensibiliter ledere: ꝛ ꝓnr minima sensibilis lesio. si 1ᵐ: sit illō nūc ꝛ ꝑz sor. ꝓ illo istāti eē neutrū. eo ꝙ nec sanus nec eger cū igit imediate post hoc idē instans erit sor. eger sequit hoc instās esse vltimū in quo ipse est neuter. ꝛ sic dabit vltima neutralitas ꝛ vltimū instās in quo corp⁹ est neutrū. qỏ apparet ipossibile. ¶ Cz⁹ ipossibile est aliqỏ corp⁹ ex tpe fieri neutr̄. q̄re a fortiori a gñone. ꝓna ꝑz. ꝛ assumptū arguit: qz nec ex sano pōt aliqỏ corp⁹ fieri neutrum: nec ex egro. igit nō pōt fieri neutrū. ꝓma pars assumpti ꝓbaꝫ: qz si fiat aliqỏ corpus neutrū ex sano: dabit vltimū instās in quo illud erit sanū: ꝛ sic dabit remississima sanitas sufficiēs corp⁹ denominare sanū. arguit ꝓna: qz vel dabit ꝓmū instās in quo corp⁹ erit lapsuz a sanitate vel vltimū in quo erit sanū. nō ꝓmū: qz tūc aliqs eēt ꝓmus ꝛ minimus lapsus acqsit⁹ ꝑ motū. relinqt igit scōz. scōa ꝑz arguit: qz tūc ab egro in neutrū trāseūdo dabilis eēt ꝓma neutralitas per hȳ trāsitū acqsita: eo ꝙ nō dabit vltimū in quo corp⁹ erit egrū in tali trāsitu. sic. n. daret⁹ minima egritudo sufficiēs corp⁹ denoiare egrū ꝛ ꝓnr minima sensibilis lesio. dabit q̄ ꝑm in q̄ corp⁹ illud erit neutrū. ꝛ ꝑ

A. ỏnotare circunstātiam dupliciter.

Neutrū cōualescentie qd ꝛ decidētie.

Universidad de Barcelona Biblioteca

¶Questio. xvj.

Utrum neutralitas simplr vt mltū sit minor lapsus q̄z neutralitas simplr semp. ¶Arguit̄ multipliciter q̄ nō. ¶Prio pmanentior sanitas est neutralitas semp q̄z neutralitas multuz. ergo 7c. añs arguit̄: qr tā neutralitas semp q̄z vt multū ē sanitas: cū igit̄ pmanētior sit diſpō talis semp q̄z eadē vt multū talis: sequit̄ q̄ pmanētior sanitas erit neutralitas semper q̄z vt multuz. ¶2° si qō esset vera: potissime eēt: qr talis lapsus semp. ē ōterior q̄z talis vt multū. ſz arguit̄ q̄ nō: qr ōterior est egritudo vt multū q̄z neutralitas sp. g̃ aliqs lapsus talis vt multū est aliquo tali sp deterior. añs arguit̄: qr egritudo vt mltū ē lapsus sensibilis a sano optime: neutralitas vō sp talis ē lapsus isensibilis. igit̄ 7c. ¶3° sic se hz sanitas mltū ad sanitatē sp: sicut neutralitas mltū ad neutralitatē sp: ſz deterior ē diſpō sanitat̄ mltū q̄z vt sp. ergo 7c. ¶4° ppinqor ē egritudini neutralitas vt mltū q̄z neutralitas sp. g̃ deterior est lapsus neutralitat̄ vt multū q̄z vt sp. ꝺña tz: qr si ꝓpinqor est egritudini simplr: distātior ē a sanitate simplr: sed sicut aliqs lapsus est alio a sanitate simplr distātior: ita est eo ōterior vt supra ōclaratū ē. ergo 7c. Assūptū ꝑncipale ꝓbat̄ sic: corp̄ egrū simplr trā siēs ad sanitatē simplr ꝑ neutralitatē simplr ꝑmi signati prius acqrit neutralitatē vt mltū q̄z neutralitatē vt semper. igit̄ ꝓpinqor est 7c. ꝺña tz: eo q̄ ꝑ quālibet trāsmutationē succeſſiuā ꝑus acqrit q̄ ē ꝓpinqus termio a q̄ illi⁹ trāsmutatiōis. 7 assūptū arguit̄: qr remissior gradus neutralitatis ē neutralitas vt mltū q̄z neutralitas vt sp. cū igit̄ egrū simplr ad sanū simplr trāsmutādū �herbeat reta neutralitatē simplr acqrere: seq̄t q̄ ꝑus acqret neutralitatē vt multū q̄z neutralitatē sp: cuius libz. n. latitudinis ſz se torā ꝑ successiuā trāsmutationez acqrende pri⁹ acqrit gradus remissior q̄z itēsior. ¶Prio ꝑ forte dicet̄ q̄ nō remissior neutralitas ē neutralitas mltū q̄z neutralitas sp. ¶Cōtra: maior vel itēsior lapsus ē neutralitas semp q̄z neutralitas multū: aut ergo maior egritudo: aut maior neutralitas. nō primuz: qr neuter illoꝝ lapsuum est egritudo. maior erit igitur neutralitas: 7 per cōsequēs remissior 7 minor neutralitas est vt multum talis.

¶Ad oppositum arguit̄ sic. sic se habet neutralitas sp ad neutralitatē mltū: sicut egritudo semp ad egritudinē vt multum: sed deterior lapsus est egritudo vt sp q̄z vt multuz. ergo 7c. assūptū videt̄ esse notū ex ꝙueniēti similitudine. Item quilibet lapsus talis semp est quolibet tali vt multū eiusdē denoiationis deterior. ergo.

¶Aliter est rñdēdū ad istā qōnē ꝑm viā Gentilis 7 Patauinuz ponem: 7 al'r ꝑm ponez Pluſq̄cōmen. nam iuxta ꝓnē ꝑmā tenēdū est aliquā neutralitatē vt multum aliq̄ neutralitate semp esse deteriorē lapsuz. sil'r aliquem esse minus malū: eodez modo aliquā neutralitatē nunc aliq̄ neutralitate taz semp q̄z vt multū esse deteriorē lapsum: 7 aliquem minus malum. quod clare patebit infra.

¶Ad qōnē ergo rñdendo ſz ponem scōam. Primo tractabit̄ quesitū. 2° videbit̄ in qō ꝑus trāsmutabit̄ corpus trāsiēs ab egro simplr in sanū simplr per neutrū simplr ꝑmi significati: an in neutrū mltū: an in neutruz semper.

Neutralitas vt neutruz simplr quid.

¶Quātū ad ꝑm̄ sciendū est ꝓ q̄ neutralitas simplr ſz rōnez eius formalē denotat lapsuz a sanitate simplr. Formalis. n. rō neutri simplr est eē nāl'r isensibil'r lapsuz ab optime sano: iō non denoiat̄ aliqd̄ corpus neutruz semper vel vt multū nisi per cōparationez ad sanuz simplr. ¶2° supponēdū est cū ꝑdictis q̄ ly sp 7 ly multū addita ad ly neutrū nō denotāt tēporales mēsuras: ſz gradus p manētie vel fixionis aut intēſionem neutralitatis in ſbo ſm rōnez qua dr neutralitas: sicut supra de egro semp 7 multū dicebat̄.

Neutrū semp 7 vt mltū

¶Ex quo pz ꝓ per neutrū sp intelligēdū eē corp⁹ sūme neutrū: ꝓ neutrū vt multū vō nō sūme: sed intense neutrū. ¶3° sciendum est q̄ ly libet lapsus semp talis sit quolibet lapsu tali vt multū. eiusdē denoiationis ōterior cū alijs paribꝫ: vbi tñ nō fuerint eiusdē denoiationis oino nō repugnat lapsū talē sp lapsu tali vt mltū minus eē malū. vbi. g. ly ois egritudo semp talis alijs paribus sit q̄libet egritudine vt multuz deterior: egritudo nō vt multū est lapsus deterior q̄z neutralitas semp: vt in 1° argumēto añ oppm̄ deductū ē. 7 cā est: qr ly sp additum ad ly neutrū denotat itēſionē lapsus nō absolute ſz in determinata latitudine. s. neutroꝝ: ficut additū ad ly egruz 7 neutralitate simplr supra declaratū ē. ¶2° ꝑmittēdū est q̄ ficut alqs lapsus naturalis est ꝓpinquior in malitia egritudini vt nūc: ita alijs paribꝫ est deterior: 7 sicut ab ea distantior: ita minor lapsus. ¶Ex quo seq̄t q̄ cū q̄libet lapsus naturalis sit sanitas: maior lapsus ē minor sanitas: 7 eō minor lapsus est maior sanitas vt de his terminis lapsus 7 sanitas imaginemur: sicut de istis terminis priuatiue oppositis ꝓpinquuz: remotuz: intensum: remissū: magnū: paruuz: 7 sic de alijs. ¶Tūc sit p⁹. Oē corpus egrū simplr trāsiēs ab egritudine simplr i sanitatē optimā ꝑ neutrū ꝑmi signati simplr ꝑus acqrit neutralitatē sp q̄z neutralitatē vt multū ꝑmi signati. probat̄ sic. remissior sanitas est neutralitas sp q̄z neutralitas vt mltū: eo q̄ ē maior lapsus. ſz in tali trāsitu ꝑus acqritur remissior q̄z itēsior gradus sanitatis. g̃ 7c. Item tota latitudo ꝓfectiōis neutralitatis primi signati mediat inter egrū 7 sanū simplr q̄ corpi talr trāsmutādo ē ꝑ se torāliter acqrēda: g̃ ꝑus ꝑ corp⁹ acqrit remissiorē gradus ptibil'r acqrēda: g̃ ꝑus ꝑ corp⁹ acqrit remissiorē gradus correndet neutro sp. ergo 7c. ¶Ex q̄ seq̄t q̄ in oi sanitat̄ augmēto ꝑus acqrit maior q̄z minor gradus lapsus: eo q̄ prius acqrit minor q̄z maior g̃dus sanitat̄. ¶2° Oē corp⁹ sanū simplr ē trāsiēs a sanitate simp'i egritudinē simp'ꝑus acqrit neutra'ē vt mltū q̄z vt sp. ꝑ3 q̄ ꝑus acqrit maiorē lapsū q̄z maiorē. ꝑ3 autē erit neutralitas vt multū respcū neutralitatis vt sp. ergo. ¶Ex quo pz q̄ eō in acqsitione lapsus nālis prio acqrit maior q̄z minor gradus sanitatis. ¶Ex quibus 7 alijs in articulo primo positis patere pōt rñsio ad argumēta añ oppositū adducta: 7 illa sufficiāt.

¶Questio. xvij.

Utrum neutrū simplr primi signati sit ve medium sanissimi 7 egerrimi. ¶Arguit̄ multipliciter q̄ nō. ¶Prio. vel intelligit̄ ꝑ egerrimū egruz simplr vl' vt nūc. ſz nullo illoꝝ modoꝝ ē neutruz ꝑmi signati vere medius igit̄ 7c. ꝓbat̄ minor. iter neutr̄ ꝑ signati simpliciter 7 egerrimuz q̄libz sūptū pla cadūt media q̄z iter neutrū simp'ꝑmi 7 sanuz sp. g̃ 7c. añs arguit̄. qr iter sanū semp 7 neutrū ꝑ nō cadit nisi sanū vt multū. ſz iter illō 7 egerrimuz cadit egruz vt multū 7 neutruz ꝺ 2° 7 neutruz de 3° signato. igit̄ 7c. ¶2° arguit̄ saltē ꝑ egerrimuz nō eē itelligēdū pessime egruz sic. maior ē latitudo egritudis q̄z sanitat̄ simplr. ſz neutrū simplr ꝑ signati ē a q̄libz illoꝝ latitudinuz totalr exclusuz. igit̄ plus distat hꝫ neutruz ab extremo itēſſimo latitudis egritudis q̄z sanitatis: 7 per ꝓns nō est vere mediū. ꝓbat̄ maior: qr tanta est latitudo egritudis simp'q̄ta sanitatis simplr. ſz totalis egritudinis latitudo ē maior q̄z latitudo egritudis simplr: eo q̄ illā tāquā ptē integralē includit. g̃ maior ē latitudo egritudinis q̄z sanitat̄ simplr. ¶3° nulluz neutruz simplr ē ve mediuz. igit̄ 7c. añs arguit̄. qr nec neutrū vt multuz nec neutrū sp. nō. n. ꝑm̄: qr iter illō 7 sanū sp nō cadit nisi sanū vt mltū. iter illō tñ 7 egrū sp mediat neutruz sp 7 egrum vt multuz: 7 p ſil'e argu^m deducit̄ q̄ nō neutruz sp: qr iter illud 7 egrū sp nō mediat nisi egruz vt mltū. iter illud tñ 7 sanū sp mediat neutrū vt multū 7 sanū vt multū ió 7c. ¶4° pol'e ē corp⁹ saniſſimū fieri egerrimū 7 eō absq̄ hꝫ q̄ illud aliqñ fiat neutrū simplr vl' vt nūc ꝑmi signati. g̃ tale nō ē ve mediū. ꝺña tz: qr nō ꝑt fieri trāsit⁹ ab extrēo ad extremū nisi ꝑ mediuz: 7 añs arguit̄ ponēdo sor. eē sanuz sp in vtraq̄ nā. 7 q̄ nō variata ꝓpōne fiat eger sp i cōpleriōe: 7 pz sor. fieri egerrimum post q̄z fuit sanus sp. q̄ tñ sor. nūq̄ erit neuter ꝑmi: sequit̄ ex 'casu: qr nūq̄ erit. sor. neutro ꝓrio⁹ ꝓticipans: eo q̄ cōtinue ꝓticipabit optima cōpōne. ideo 7c. Simil'r argui pōt si ponat̄ sor. egrū simpliciter debere fieri sanuz simpliciter in altera natura prius existente sor. optime sano 7 illa non variata.

¶Ad oppositum est Hal'. in littera.

¶Ad qōnē al'r rñdēdū apper penes pōnē tenētē nullum egrū simp'eē i latitudie sanitat̄. Al'r āt ꝑz pōnē oppositā ꝺ ꝓ tractabit̄ rñsio ad qōnē ꝑz ꝑmā viā. 2° ſm secūdā.

¶Quātū ad ꝑm̄ penes hāc primā viam supponēdum est. ¶Primo. q̄ sicut q̄libz egritudo siue simplr siue vt nūc ē totaliter a latitudine sanitatis exclusa: ita q̄libet neutralitas. Sicut egritudo in sua rone formali denotat lapsū ꝑter nām sensibil'r ledētē: ita neutralitas isensibil'r ledentem. ¶2° penes eandē pōnē supponēdū ꝑ neutralitatem simplr intelligendā eē dispōnē ꝑter nām insensibil'r ledētē 7 ſbo firaz 7 difficulter ad sanitatē vel egritudinē per mutabilem respectu neutralitatis cuiuscunq̄ nō simplr talis: ecōtra vō per neutralitatē vt nūc. ¶3° itelligendū ꝺupl'r intelligi posse neutruz primi eē vere mediuz. Primo per eque distantiā: qr vere eq̄liter distans ab extremis qō ꝺr mediū arithmeticuz. Scō per abnegationez q̄ ab vtroq̄ extremo ve abnegat̄. ¶4° supponēdū ꝑ saniſſimū 7 egerrimū itelligi posse optime sanū 7 pessime egrū: vt sanū semp 7 egrū semp penes illā viā. Scō differenter omne sanū 7 egrū sibi oppositū: a quoꝝ vno in aliud pōt fieri trāsitus per neutralitatē inter illa mediantē: eo. n. q̄ respcū illoꝝ ꝺuoꝝ extremoꝝ neutralitas est velut impfecta sanitas 7 imperfecta egritudo siue icōpleta: talia extrema respcū illius denoiabilia sūt vnuz ꝓ

fecte sanū qō significat̄ per ly saniſſimū: aliō pfecte egrū vel cōplete: qō significat̄ per ly egerrimū. ¶5° supponē duz q̄ inter extrema q̄cūq̄ ꝺuplex possumus ꝓimaginari mediuz. s. mediuz formę: aliud mediuz trāsitus: intelligēdo per mediuz formę ꝑut ꝓposito ꝓnet mediuz ꝑz gradus sue pfectiōis cadēs iter extrema: qr. s. vno pfecti⁹ 7 altero iperfectius: sicut iter tēperatā ꝓpōnē 7 melācholicā sanguineā dicerem⁹ mediare ꝑm formā: ſz al'r denominabile sit aliqd ꝑm formā mediū inter aliq̄: mediū vō trāsit⁹ ē mediū illō ꝑ qō ab vno extremoꝝ in aliō fit trāsitus: vt tepidū iter fūme calidū 7 fūme frigidū ꝺr mediuz trāsitus. Coll'r hec distinctio scōo de aia a Cōmētatore. Mediū iter extrēa duplex 7 quid.

¶His ꝓmissis sit ꝓma ꝛ. Inter qōlibz sanū 7 egrū sibi oppositū tāq̄ mediū formę ē neutruz ꝑmi signati. ꝑz ex qd nois medij ꝑm formā. ¶2° ꝛ. Oē corpus trāsiēs a sanitate in egritudinē sibi oppositā trāsit ꝑ neutralitatē vt nūc 7 simplr talē. ¶Ex quo pz iter q̄cūq̄ extrema talia neutralitatē vt nūc 7 simplr tanq̄ mediuz transit⁹ mediare. ꝓbat̄ ꝛ sic: oē tale trāsit ꝑ neutralitatem ad sanitatē vel egritudinē facile mobile. 7 ꝑ neutralitatē fixam ꝺifficile mobilē ad sanitatē vl' egritudinem. ergo ꝛ va. ſz ꝺña: ex qd nois neutralitatis simplr 7 vt nūc. ꝓbat̄ assūptū: ponēdo sor. sibi sanuz trāsire ab. a. extrēo latitudis sue sanitatis ad. c. extremuz egritudinis sibi ꝓpinqus vt febrez 7 sit. b. gradus eq̄lr distās ab. a. 7. c. extrēis: 7 ꝑz ꝑ prius acqret sor. diſpōnē mediā inter. a. 7. b. q̄z acgrat. b. Sil'r acquisito. b. prius acqret diſpōnē mediaz iter. b. 7. c. q̄z acquirat. c. ꝑz et ꝑ inter a. 7. b. est aliq̄ diſpō media magis ꝓpinqua. a. q̄z. b. 7 eō. Item inter. b. 7. c. cadit aliqua diſpō media ꝓpinquior. b. q̄z. c. 7 eō. Et tūc ꝺña ꝑz ꝑ diſpositio cadēs iter. a. 7. b. ꝓpinqor tñ. a. ē neutralitas vt nūc. Sil'r diſpō media iter. b. 7. c. ꝓpinqor tñ. c. ē neutralitas nunc: eo q̄ vtraq̄ illaꝝ diſpōnuz est neutralitas respectu aliaꝝ signataꝝ debiliter fixa apta faciliter trāsire in sanitatem vel egritudinē. quelibz. n. eaꝝ de se facil'r mobilis est ad extremū cui est magis ꝓpinqua. ꝑz vlteri⁹ q̄. b. diſpositio equal'r distans ab. a. 7. c. extremis est neutralitas semp: eo q̄ sibi vere cōpetit rō formalis neutri semper sicut enim denominat̄ sanitas semp talis: qr vere sanitas optima 7 respectu aliaꝝ maxime ꝓmanēs: ita hec diſpositio est vere neutralitas semp: qr vere media inter sanitatem 7 egritudinē 7 respcū aliaꝝ neutralitatuz maxime ꝓmanēs: eo q̄ magis distās ab extremis. neutralitas. n. vt nūc sanitati ꝓpiq̄ sibi derelicta cessante cōcursu cause iꝑaz ꝓducētis vel ꝺseruātis apta est ad sanitatē facil'r ꝑmutari. fil'r neutralitas alia vt nūc ꝓpinq̄ egritudini q̄si ex q̄libet leui cā in egritudinē duceret. Mediuz āt eq̄l'r distās ab extremis difficilius q̄z aliqō alioꝝ trāsmutat̄ ad aliqō extremoꝝ. Ex q̄ ꝑz q̄ diſpō iter. a. 7. b. mediās: magis tñ appropinq̄ns. b. ē neutralitas vt multuz denominās. Sil'r diſpō media iter. b. 7. c. ꝓpinqor tñ. b. denominās ē neutralitas vt multū. in gne. n. neutralitatis est multū ſtra: ſz nō maxie. 7 hoc itellexit Hal'. in lra: duz dixit neutrū vt multū eē q̄sdā mutatiōes accipiens: qr. s. a neutro sp distat parua distātia: vel qr non est aptū tāto tpe manere neutrū ficut neutrū sp: ſz paulomin⁹. ¶Et si arguat̄ ꝺ. Prio qr nulla neutralitas sp simplr eēt neutralitas decidētie vel cōualescentie. arguit̄ ꝺña: qr de rone formali neutri ꝓualescētie est eē facil'r ad sanitatē transmutabile: decidētie vō ad egritudinez. 2° qr facilius medium recipit extrema q̄z aliqō extremoꝝ: vt scō alimento ꝝ. cap. de cucurbita. ergo facilius recipit extrema neutralitas ꝺcā sp q̄z aliq̄ illaꝝ vt nūc qō repugnat rōni formali neutralitatis sp. ¶Ad ꝑmuz illoꝝ negat̄ ꝺña: 7 ꝺr vlterius q̄ ſz ois neutralitas ꝓualescētie sit diſpō facile mobilis ad sanitatē respcū egritudis: stat tñ aliquā aliaē difficilius mobilē: imo in spē neutralitat̄ difficillimā

respcū aliaꝝ:z sil'r ad egritudinē:z ꝓñr nō repugnat ali
quā neutralitatē in ſpē neutralitatiꝫ eē denoiabilē: nūc
talē:aliquā vt multū:aliquā ſp talē. vbi gr̄a. neutralitas
qualescētie ꝑpinq̄ sanitati ē vt nūc talis in medio tñ eq̄
lis distantie simp'r talis. sil'r decidētie ꝑpinq̄ egritudini
est neutralitas talis vt nūc:eq̄r vo a sanitate z egritudi
ne distās simp'r talis. z sic de alijs. ℣ Et tu iuxta ℔ ad
uerte q̄ de ꝑprietate ꝓmonis penes illā viā oz ꝓcedere
q̄ aliq̄ neutralitas vt nūc est neutralitas simp' qualescē
tie. sil'r aliq̄ neutralitas vt nunc ē talis simp' decidentie.
z q̄ illa ꝓña nō valz. a. est neutralitas simp' decidētie. g̃
a. est neutralitas simplicit'. sil'r nō segr̄. a. est neutralitas
simp' qualescētie. g̃. a. ē neutralitas simp' sil'r nō segr̄ eō.
a. ē neutralitas simp'r. g̃ ē neutralitas simp' qualescētie
vel neutralitas simp'r ꝺcidētie:ꝫ bñ sequat'. a. ē neutra
litas simp'r. igit' est neutralitas qualescētie vel decidē
tie. Et tota cā est:q̄ ad eē neutralitatis simp'r ꝛeq̄rit eē
neutralitatē difficile ꝑmutabilē ad sanitatē z egritudinē
ita q̄ nō sit ad aliq̄ extremoꝝ facile ꝑmutabilis reſpalia
rū neutralitatū:ꝫ ad eē neutralitatis qualescentie simp'
sufficit eē difficile ad sanitatē ꝑmutabilē. hō ät ē aliq̄ neu
tralitas vt nūc:puta q̄ est egritudini ꝓxima: illa. n. diffi
cile mobilis est ad sanitatē respcū aliaꝝ:ꝫ sit facile mo
bilis ad aliq̄ suoꝝ extremoꝝ. ꝓſil'r dō̃m de neutralitate
decidētie. ℣ Ad 2m dī ꝓcedēdo q̄ ceteris paribꝰ facliuꝫ
trāsit mediū ad extrema z ecōuerſo:q̄ aliq̄ extremoꝝ
ad alteꝝ. z hoc voluit Sal. allegato loco. cuꝫ hoc tñ stat
neutralitatē iaz dictā mediā difficilius trāſire ad sanita
tē q̄ neutralitas ꝓpinqua sanitati. sil'r difficilius trāſire
ad egritudinē q̄ neutralitas ꝓpinqꝰ egritudini trāſeat
ad eandē:z aliō nō intēdebat. ℣ Ex his ꝑz in casu ꝓba
tionis ꝓnis que sit neutralitas ſp que multū:z que nunc
dispō. n. b. eā'r diſtās ab. a. z. c. est neutralitas ſp. media
vo inter. a. z. b. ꝓpinqꝰ. b. z iter. b. z. c. ꝓpinqꝰ. b. sunt
vt multū:magis vo declinās ad. a. z magis declinās ad
c. est vt nūc. ℣ Et penes hanc imaginationē ponere poſ
sumus ꝺabilē eē neutralitatē vt nūc ſp talē:z neutralita
tez vt nūc talē vt nūc z neutralitatē vt nūc vt multū ta
lez. capiēdo latitudinē neutralitatis vt nūc versus. a. z
signādo gradū eiꝰ mediū eq̄liter diſtātē a sanitate z neu
tralitate simplicit':z ꝑz q̄ ille gradus est neutralitas vt
nūc ſp talis:q̄ ē neutralitas inter neutralitates vt nunc
maxie fixa gradus vo sibi ꝓpinqꝰ eēt neutralitas nūc
vt m'tū talis. ōclinās vo ad. a. eēt neutralitas vt nūc:ta
lis vt nūc:z ita in ifinitū tā vſus. a. q̄ vſus. c. multiplica
re posſes istas neutralitates. ℣ Penes ēt hāc imagina
tionē ꝑz q̄ oē trāsiēs a sanitate i egritudinē trāſit p gnq̄
neutralitates z eō ab egritudie in sanitatē: vt soz. trāſeū
te ab. a. ad. c. vel eō ꝓius acq̄rit dispónez ꝓpinquā. a. z
ista est neutralitas vt nūc. deide ꝓpinquā. b. z illa est vt
multū talis: postea. b. z illa est ſp talis: deinde ꝓpiquā.
b. vſus. c. z ē neutralitas vt m'tū: deide ꝓpiquā. c. z illa
ē vt nūc. acq̄rit g̃ duaꝫ neutralitatez nūc z vnā ſp z duaꝫ
vt multū. ℣ Ex qb' ꝑz vlteriꝰ nō q̄libet neutrū ſimp'r
eē q̄libet neutro vt nūc deteriꝰ lapſuꝫ:ſz aliquo deteriꝰ
z aliq̄ miꝰ male lapſum:q̄ neutro nūc ꝓpinqꝰ. c. in
casu ſupiꝰ signato miꝰ male lapſū ē. b. neutruꝫ simp'r.
ꝓpinqꝰ vo. a. deteriꝰ lapſuꝫ. ℣ Ex q̄ vlteriꝰ sequit' hāc
ꝓñam nō valere. aliquo neutro simp' aliq̄ neutꝝ vt nūc
est deteriꝰ:z aliq̄ miꝰ malū:g̃ alicui ē ꝑcise eq̄ malum.
℣ Et ex ℔ ꝑz sol'o ad q̄nē cōiter hic moueri solitam. ſ.
q̄ sit deterior lapſus an neutralitas qualescentie an de
cidētie:q̄ aliquā neutralitatē ōcidētie aliq̄ neutralitate
qualescētie ꝛigit eē deterioꝛ. z aliq̄ miꝰ malā z alicui
eq̄lit malā. Aliq̄ n. plus a sanitate remouet':z aliq̄ miꝰ
z ꝓñr cū aliq̄ eq̄liter. Cz'ꝯ. Non q̄lz neutꝝ simpliciter
est vere ꝑ egdistātiā mediuꝫ saniſſimi z egerrimi. i. sani

semp z egri sp. ꝑz ꝯ. C4'ꝯ. Licet ita sit ꝓcedēdum tñ q̄
q̄libz neutꝝ tale eē vere mediuꝫ saniſſimi z egerrimi
q̄ vere a saniſſimo z egerrimo abnegatum q̄literc̄ q̄ō
modis supradictis capiaꝫ saniſſimū z egerrimuꝫ. z for
te illaꝫ ꝯnem intellexit Sal. C5'ꝯclusio. Quodlibz neu
trum semp est vere mediuꝫ per equidistantiam saniſſimi
z egerrimi sibi oppositi: quia egri z sani iter que mediat
neutruꝫ semp. Hec ꝯclusio patet ex dictis in probatione
secunde conclusionis z hec de primo articulo.

C Quātū ad 2m̄ pmisso penes scdaꝫ pōnē neutralitatē sim
pliciter esse sanitatē vt nunc: sciēduꝫ ē q̄ neutruꝫ simp'r
eē ve meꝰ saniſſimi z egerrimi pōt m'tipl'r itelligi. Prio
p saniſſimuꝫ itelligēdo optie sanuꝫ. z p egerrimuꝫ pessi
me egrū:q̄ pessima egritudie egꝝ. 2o p saniſſimū itelligē
do sanuꝫ simp':z p egerrimū egꝝ simp'r. 3o p saniſſimuꝫ
q̄cūq̄ sanū:z p egerrimū q̄cūq̄ egruꝫ sibi oppm̄: vt in
ꝑcedēti articulo tactuꝫ ē. 4o p saniſſimū totā latitudinez
sani simp'r:p egerrimū vo totalē latitudinē egri vt nūc.
C Juxta ista sit p̄ꝯ. Capiēdo saniſſimuꝫ z egerrimū p̄ nō
neutruꝫ simp'r nō ē ve meꝰ egdistātiā saniſſimi z eger
rimi:ꝫ ve p abnegationē mediet iter ea. Prīa ꝑs ꝓnis ꝑz
p vnuꝫ argm̄ tactuꝫ añ oppm̄. 2a ꝑs nota ē:q̄ ab vtroq̄ ex
tremoꝝ ve abnegaꝫ neutruꝫ iaz dictum. g̃ zč. C1'ꝯ. Laz
totalis latitudo neutralitatis simp'r sit vere media iter
sanuꝫ z egruꝫ simp'r:nō tñ q̄libet neutruꝫ simp'r est p
egdistātiā meꝰ iter illa. Prīa ꝑs ꝑz:q̄ vtriq̄ illoꝝ extre
moꝝ imediaꝫ tota hō latitudo. 2a ꝑbaꝫ:q̄ neutruꝫ semp
in extremo itēſioꝛi neutralitatis multo plus appꝛopinq̄t
egro q̄ sano simp'r:ecōuerso vo neutrū vt multū. nō zč.
C3'ꝯclusio. Signabile ē aliq̄ō neutruꝫ simp'r vere z p
egdistātiā mediuꝫ iter totalē latitudinē sanitatis z egri
tudinis simplicit'. ꝑz:q̄ daꝫ aliq̄ tale ꝓpiqus sano sim
plicit' z aliq̄ō miꝰ ꝓpinquū. igit' ꝺabile ē aliq̄ō ꝑcise eq̄
liter distās. ℣ Hic ät caderet debitū an tale eēt ꝺnoiandū
neutruꝫ semp vel vt multuꝫ: vel neutro modo penes hāc
positionem. quaꝫ inuestigationem ꝓo nunc relinquo.
C4'ꝯ. Capiēdo saniſſimuꝫ z egerrimuꝫ 3o mō inter q̄
libet sanuꝫ z egrū sibi oppm̄ p abnegationē vere mediat
neutruꝫ nūc: vt ꝑz itelligēti dcā in p̄ arti°. Et notāter vi
xi neutruꝫ nūc:q̄ iter sanuꝫ nunc q̄ō ē egruꝫ simplicit'ꝛ
egruꝫ nunc sibi opm̄: nullū cadit meꝰ neutruꝫ simplicit'
vt ꝑz itelligēti. C5'ꝯ. Neutruꝫ simplicit' ē ve p abnega
tionē mediuꝫ iter saniſſimuꝫ z egerrimuꝫ 4o mō ſupra
ꝑz hec ꝯ vt ꝑcedēs. C6'ꝯ. Totalis latitudo neutralita
tis simplicit' nō ē ve media p egdistātiā iter sanitatē sem
per z totalē latitudinē egritudis nunc. ꝑbaꝫ sic: totalis
latitudo iaz dcā est ve p egdistātiā media iter sanitatem
ſp z egritudinē semp: sed plus appꝛopinquat extremum
remissius egritudis nūc sano semp q̄ egro semp. vt supꝛ
declaratuꝫ est: igit' minus distat totalis latitudo neutra
litatis ac extremo remissioꝛi egritudis nunc q̄ a sanita
te semp. C7'ꝯ. Quis nēcio corpe transeunte a sanitate
simp'r in egritudinez p viaz permutatiōis fit tranſitus q
neutralitatē ꝑmi: nō tñ nēcio anteq̄ corpus taliter pmu
tatū fiat egruꝫ simp'r fiet idē neutruꝫ simplicit' ꝑmi. p̄ꝑ
ꝑz. 1a ꝑbaꝫ:q̄ pōt aliq̄ō corpꝰ pmutari ad egrū simplicit'
q̄ nū q̄ erit neutruꝫ ꝑmi: vt ſi altera nā in sanitate sim
pliciter ꝺseruata ꝑz altera fiat egrū simplicit'. tale. n. cor
pus semp altero participabit extremoꝝ:z per ꝓñs nūq̄
erit neutruꝫ ꝑmi. Ex quo sequit' neutruꝫ ꝑmi nō nēcio eē
meꝰ trāſit' a sano simplicit' i egrū simp'r. Cōsil'r per ois
dō̃m est de neruo nunc trāseūte corpe a sanitate in egri
tudinē nūc. ℣ Ex his ꝑz rūsio ad q̄stū. ꝓcedit. n. neutrū
simplicit' eē ve mediuꝫ saniſſimi. i. sani semp z egerrimi
id est egri semp: q̄. ſ. quātū distat vl' distare ꝑt aliq̄ō neu
truꝫ simp'r a sano simplicit': tātum pōt distare aliq̄ō tale
ab egro semp: eo q̄ totaliter latitudo neutralitatis eq̄t

per oia se hꝫ ad hec duo extrema. Aliquod ēt neutrum
vt nūc ē eq̄l' distās z ve mediū sani z egri. z aliq̄ō non:
q̄uis q̄libet sit vere a quolibet extremoꝛuꝫ abnegatū.
C Ad arg'm ꝓncipalia rñdet. C Ad ꝑm dī q̄ illa neutra ō
2o z 3o significato nō sūt nisi egra simp'r. dicūt z q̄dā q̄ i
ter neutrū vt m'tū z sanū sp cadūt neutra ō 2o z 3o signifi
cato: eo q̄ oē sanū vt m'tū ē neutrū ō 3o. sanū ēt vt m'tū
sanitate ſp ꝓticipās i vna nā z sanitate vt m'tū in alia di
cūt eē neutrū de 2o. C Ad 2m dī q̄ illō argm̄ ꝑbat veꝝ. ſ.
neutrū simp'r nō eē p egdistātiā mediū saniſſimi z eger
rimi. C Ad 3m negat' assūptū. iuxta q̄ imaginādū ē lati
tudinē neutralitatis ſp maiorē eē q̄ latitudo neutralita
tis vt m'tū: z ꝓñr q̄ iter illō neutrū ſp z egrū semp cadit
magna ꝑs latitudinis neutralitatiꝫ simp'r a deq̄ta totali
latitudini neutralitatꝫ vt m'tū. Et dicūt q̄ Sal'. diffiniēs
neutrū simp'r p eē ve mediū zč. nō intellexit q̄libz tale
esse ve mediū p egdistātiā: ſz voluit q̄libz tale esse in la
titudine que est vere z p egdistātiā media vt dcm̄ est. vel
q̄ iter q̄libet tale z egrū semp tāta media ꝺbet esse quātū
noiationis corpoꝝ vere neutroꝝ simp'r quāta inter idē
z sanū semp. C Ad 4m negāda est ꝓña. z dī vlterius q̄
nō semp corpe trāseūte ab extrema denoiatiōe ad extre
mā trāſit p qualibz ꝺnoiationē ve mediā: vt ꝑz ex ꝺcis.

C Questio. xviij.

Utrum diffō neutri scōi significati a Sal'. in lra po
sita sit bona. C Arguitur multipl'r q̄ non.
C Prio nēcio q̄libz corpꝰ ꝑticipās sanitate z egritudi
ne est sanū vel egrū ergo nō neutrū. añs arguit':q̄ q̄cūq̄
q̄ corpus in quo fuerit egritudo p illā sensibiliter ledit'
in opationibus: g̃ zč. Itē in tali corpe simul ꝑticipāte sa
nitate z egritudie vel sanitas ꝺnatur egritudinī: vel eō:
vel equant'. si ꝑm a ꝺnanti dispōne ꝺnoiandū sanū est. si
1a egrū. si 3m adhuc est egrū:q̄ sensibil'r lesum. g̃ zč. C2o
aliq̄ō est neutrū simp'r scōi q̄ō nulla ꝑticipat egritudine
g̃ zč. añs arguit'. ponēdo soꝛ. eē in cōp'one optime sanuꝫ
vel sanū vt m'tū: z neutrū simp'r ꝑmi significati in cōpo
sitione. z ꝑz q̄ soꝛ. ē neutrū scōi. est. n. corpus neutruꝫ: q̄
nec sanū simp'r nec egrū simp'r vel vt nūc. nō. n. est sim
pliciter sanū vt ꝑz: z q̄ nō sit egrū simp'r ꝑz, q̄ nec sensi
bil'r ledit' respectu optime sani: nec respectu ꝓpij tēpe
rāmēti: vt sequit' ex casu. cū igit' nō sit neutrū ꝑmi signi
ficati: eo q̄ altero extremoꝝ ꝑticipat: nec tertij vt vīre
linquit' ip̄s eē neutrū scōi. C3'ꝯ aliq̄ō neutrū scōi est sanū
simp'r: ergo zč. assūptū ꝑbat'. ponēdo soꝛ. eē in cōp'one
sanū semp: in cōpone vo sanū vt m'tū. z ꝑz soꝛ. eē sanuꝫ
simp'r: q̄ in oi nā est sanꝰ simp'r. Oꝫ tñ soꝛ. sit neuter se
cūdi arguit':q̄ qua rone corpꝰ in vna nā sanū vt multū
z in alia neutrū ꝑmi est neutrū scōi: eadē rone ꝑticipans
sanitate semp in vna z sanitate vt m'tū in alia est deno
minādū neutrū scōi: eo q̄ nō plus distat neutralitas pri
mi a sanitate vt m'tū. q̄ sanitas multū a sanitate semper
Cū g̃ pm̄ boꝝ corpoꝝ sit neutrū scōi: vt in ꝑcedenti argto
deductū ē: sequit' zč. Itē ℔ corpꝰ sic signatū nō est sanum
semp: q̄ ab eo derelictuꝫ: nec vt m'tū: q̄ perfectiōaliter
vī sanū vt multū excedē. nec sanū nūc nec egruꝫ simp'r.
nec vt nūc vt ꝑz. est igit' neutrū: ſz nō ꝑmi nec tertij: ergo
scōi. C4° tūc neutrū scōi z tertij significati nō essent ꝓ se
inuicē distincta: q̄ vī ꝓ Sal'. ꝓña ꝑz: q̄ choicus in cō
positione optime sanꝰ est neuter taz scōi q̄ tertij signati.
C Ad oppm̄ ē Sal'. i lra. C Nota. p sol'one q̄nis q̄ p ly
ꝓrijs dispónib': positū i diffōne neutri simp'r scōi signifi
cati nō vī solū itelligēdas eē dispónes ve ꝓrias z abinui
cē extrēal'r distātes: vt sanitas ſp: z egritudo ſp ꝺz viam
ꝺaly: aut sanitas ſp z egritudo nūc ꝺz aliaꝫ viam: ſz etiā
q̄cūq̄ al's dispónes distictaꝝ latitudinū totaliū vel ptia
liū: aut distinctarū denoiationū eidē corpi vel mēbꝛo nō
ꝺz eādē nām fil' cōuēire potētiū: vt sanitas simp'r z neu/

tralitas ꝑmi. sanitas ſp z sanitas vt multū. z egritudo vl'
neutralitas ſp z talis vt m'tū: z sic ō alijs. Oēs. n. dispō
nes he bñt iter se repugnātiā sic q̄ nō pñt ideꝫ corpꝰ vel
mēbrū oino ꝺz idē denoiare. Et penes ℔ sit hec p̄ꝯ. Q.ō
libet corpꝰ ꝺz vnā nām sanū ſp z ꝺz aliaꝫ sanū vt multuꝫ
est neutrū scōi significati. C2'ꝯ. Oē ꝓticipās sanitate ſp
vel vt multū z neutralitate ſp vel vt nūc ē neutrum scōi.
C3'ꝯ. Oē ꝓticipās neutralitate ſp in vna nā z neutrali
tate vt m'tū vel vt nūc i alia ē neutrū scōi significati. Ex
qua sequit' q̄ aliq̄ō neutrū ꝑmi significati ē neutruꝫ scōi
z eō: q̄ corpꝰ in cōp'one neutrū ſp z in cōpone neutrum
vt multū est neutrū scōi significati p ꝯnem. ſz illud idē ē
neutrū ꝑmi: eo q̄ ꝺz vtriq̄ nāz ē neutrū ꝑmi: g̃ zč. ℣ Lō
tra. ró formalis neutri ꝑimi formal'r repugnat róni for
mali neutri scōi: ergo simul ipoſe est idē esse neutrū ꝑmi
z scōi significati. añs arguit':q̄ ró formalis neutrius ꝑi
mi est neutro extremoꝝ ꝓticipare: neutri vo scōi ē vtriq̄
ꝓticipare que sūt sibiīnuicē repugnātes. ℣ Pro isto ꝓba
bil'r pōt negari assūptuꝫ. ſ. q̄ ró formalis zč. z ꝓñr ꝺz q̄
ró formalis neutri ꝑmi ē neutro extremoꝝ ꝓticipare. i.
neutro extremoꝝ esse denoiabile: respectu quoꝝ ipm ꝺz
neutrū ꝑmi: vt neutrū simp'r q̄ nec ē sanū simplicit' nec
egrū simp'r. z neutrū vt nūc: q̄ nō est sanū simplicit' vel
vt nūc: nec egrū vt nūc. ró vo formalis neutri scōi est in
eadē vel in diuersis ꝓtib' vel naturis ꝓticipare: vel eē di
spositū dispónibus distinctarū denoiationuꝫ: z ꝑz q̄ ille
sion repugnant. Ex quo sequit' q̄ Sal'. in lra describens
neutrū ꝑmi: q̄ neutra extremaꝝ ꝓticipat dispónū: z neu
trū scōi: q̄ vtriq̄ extremaꝝ ꝓticipat dispónuꝫ: p dispó
nes extremas ideꝫ nō itellexit vtrobiq̄: q̄ in p̄ itellexit
sanitatē z egritudinē simp'r vel nūc. in 2o vo ꝺs dispó
nes nō eiusdē denoiationis zč. ad sensum datū. ℣ Dum
essem scholaris z rñderē ō hac mā ꝑbabil'r tenui q̄ cor
pus in vna nā neutrū semp ꝑmi: z in alia nā vt multū ꝑ
mi nō est neutrū ꝑmi significati: z ꝓñr q̄ illa ꝓña nō vꝫ.
℔ corpus ꝺz vtriq̄ nāz est neutrū simp'r ꝑmi: ergo hoc
corpꝰ est neutrū ꝑmi. ſz opꝫ assūmē q̄ ꝑm eādē nām esset
neutrū ꝑmi: z penitus ꝑm denoiationē eādē. Ex hoc vl
teriꝰ sequit' q̄ nō sic se habeat neutralitas ꝑmi ad corpꝰ
neutrū ꝑmi in denoiando ip̄s neutrum: sicut sanitas vel
egritudo se hꝫ ad corpꝰ in denoiando ip̄m sanū vel egrū
sequitur enim. a. ꝑm quālibet eius nām est sanū simp'r: z
g̃. a. est sanū simp'r: sil'r egruꝫ: ſz de neutro ꝑmi nō sequit'
vt ꝑz. ℣ Al'r z forte ꝑbabilius dici pōt q̄ ad ℔ vt aliq̄ō
corpus sit denoiabile neutrū scōi: requirit' vt simul pti
cipet ꝓrijs dispónibus. ſ. sanitate z egritudine: aut sani
tate z dispóne que nō est sanitas: aut egritudine z dispó
ne q̄ ñ ē egritudo. z ℔ itellexit Sal'. q̄ extremas dispónes
z ꝓrias. neutrum. n. extremo cōparatū ꝺz rónez alteriuꝫ
extremi. Et ꝓñr dōꝫ q̄ sanū vl' multū in vna nā z in alia
semp sanū nō est neutrū scōi: nec neutrū vt multuꝫ ꝑmi
in vna nā z in alia neutrū semp est neutrum scōi: z sic de
alijs. sanū tñ vel egrū simp'r vel vt nunc in vna nā z in
alia neutrū ꝑmi est denoiabile neutrū scōi. Et ꝓñr ꝑz q̄
rō formalis neutri ꝑmi repugnat róni formali neutri se
cūdi. ꝺdictionē. n. claudit idē simul neutroꝝ extremoꝝ
ꝓticipare: z vtroq̄ aut altero: z medio simul ꝓticipare.
Et ꝓñr ꝑz sol'o ad argm̄. z hec rñsio ꝓformioꝛ apparet di
ctis in lra. p̄ät rñsio acceptabilioꝛ cōiter putaꝫ. C4a cō
clusio sit hec penes ꝑmā rñsionem. Aliq̄ō neutrū scōi est
aliquo sano simp'r sanioꝛ vel ꝑfectius sanū. ꝑz: q̄ neutrū
scōi in vna nā vt cōp'one sanū semp: z in cōpone bñs sa
nitatē vt m'tū: in extremo ꝑfectioꝛi sanitatis multuꝫ est
ꝑfectius sanū q̄ sanū vt multū ꝺz vtriq̄ nāz in extremo
imperfectioꝛi sanitatis multū: ió zč. C5'ꝯclusio. Aliq̄ō
neutrū scōi est imꝑfectius sanuꝫ q̄ aliq̄ō neutrū ꝑmi. ꝑz
℔ de corpe egro semp in vna nā: z vt multū in alia. ℣ Ex

gbus sequit p̄ q maior est latitudo neutralitatis scōi significati q̄ ꝑmi. ℣ 2° segt q maior ē latitudo neutralitatis scōi q̄ sanitatis simpl'r vl' vt nūc. ℣ 3° segt q maior ē latitudo neutralitatis scōi q̄ tota latitudo ꝯphēdēs sanitatez simpl'r ⁊ nūc. ℣ 4° segt q maior ē latitudo neutralitatis scōi q̄ latitudinis egritudis. sub neutro. n. scōi cō phendūt corpa sana simpl'r ⁊ nūc: ⁊ aliq egra simpliciter ⁊ nūc: que nō cōprehendunt sub aliqua aliarum iam dictarū latitudinū: ió ⁊c. ⁊ plura alia bis fīta ꝑcludi pñt q̄ gra brevitatis omitto. ℣ Ex bis iferť ꝝ rñsiua ad qōnez s. q̄ diffinitio neutri scōi signati a Sal'. posita ē bona. naz ꝑpetit cuilibz talis: ⁊ q̄libet nō tali sepat': vt ex dcis ꝑz.

¶ Ad arg^m ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad p^m q̄cq̄ sit de añte negāda ē ꝑña. nō. n. repugnat idē corp^s eē sanū aut egrū: ⁊ cū hoc neutrū de 2° signato. ¶ Ad 2^m fil'r ꝑz sol'o. ꝑcedit. n. aliq̄ eē neutrū simpl'r: nō ꝓticipās egritudie. ex q̄ tñ nō segt illā diffonē nō eē bonā. ¶ Ad 3^m penes vnā viaz in qōne tactā. negat' assūptū. ⁊ admittit' casus. ⁊ vlteriuz negat illō añs. s. q̄ rone corp^s i vna nā sanū simp' ⁊ i alia neutrū p' ē neutrū 2' ⁊c. ⁊ cū arguit': q⁹ nō plus distat ⁊c. Iz. n. nō plus distet distātia ꝑfectionali: plus tñ ꝑm denominationē ꝓuenit sanū sp cū sano ml'tū q̄z sanū ml'tū cuz neutro ꝑmi: eo q̄ tā sanū sp q̄z vt ml'tū ē denoiabile sanū simpl'r. Sz ꝑm aliam viā ꝓcesso añte negat' ꝑña. ⁊ p ꝑmissionē oī q̄ Iz illud corpus sit neutrū scōi: est tñ sanum multū. Et cū arguit' q̄ nō: q⁹ ꝑm vnaz nām excedit sanū multum: dī q̄ aliq̄ excedit ⁊ aliquod nō: vt patet ⁊c.

¶ Questio. xix.

Utrum sit possibile aliq̄ corpus in eadē nā vel diuersis simul adeq̄te ꝓtijs vl' extremis dispōnibus ꝓticipare. ¶ Arguit' multipl'r q̄ nō. ¶ Primo q⁹ ex hoc sequūtur he ꝯnes ipossibiles ꝑ'. aliq̄ corpus sanum nūc est aliquo sano simpl'r oino ꝑfectis sexus ⁊ etatis ꝑfectius sanū. 2' aliq̄ corp^s infirmabilis'r lapsuz ab optime sano est aliquo sensibil'r lapso eiusdē sexus ⁊ etatis dete rius lapsuz: ⁊ ꝑñr q̄ aliq̄ neutrū ꝑmi simpl'r aliq̄ egro simpl'r est deteri^s lapsuz aliis paribus. 3' aliq̄ neutrum nūc est aliquo egro nūc deterius lapsum aliis paribus. ¶ Pro ꝑ' ꝯne. ponat' sor. eē sanū semp in cōpone: in complexione vō vt multū in extremo remississimo terminato ad neutralitatē simpl'r: pla. vō ꝑm quālibet nām esse sanū vt ml'tū in eodē extremo ⁊ sint alia paria: ⁊ ꝑz q⁹ sor. est ꝑfectius sanus q̄z pla. q̄ in aliq̄ ꝓportiōe sit igit' in sexqualtero: ⁊ ponat' sor. ꝑ viaz ꝓmutatiōis alterari ad neutralitatē simpl'r pl'one sub eadē dispone qescēte: ⁊ arguitur sic. Sor. iaz est in sexqualtero ꝑfectius san^o q̄z pla. ⁊ ꝑ successiuā ꝓmutationē fiet impfectiuz sanus: igit' ꝑtēpus post ℔ erit sor. ꝑfectius sanus q̄z pla. Iz ꝑ totuz illō tēpus erit sor. sanus nūc: vt sequit' ex casu: ergo. ¶ Pro illo sorte dī negādo maiorē: Iz. n. ꝑfectional'r ꝓpō sor. excedat cōpositionē pl'onis. nō tñ eque bene ꝓportionata ē ꝓpō sor. ꝓpl'oni eiusdē: sicut ꝓpō plato. ꝓpl'oni eiusdez. Contra. ponat' vtrūq̄ illoꝝ esse sanū vt multū in cōpl'one in extrēo intensius cal'o toti^s latitudis tēperātie: sit tñ pla. ꝓpō sana multū ꝓportionata sanitati vt ml'tū cōpl'onali in extremo remissius cal'o totius latitudinis sanitat' simpliciter: q⁹ vbi deberet pla. bīe cor ⁊ arterias ⁊ pect^s latius optie sano bēat hec oia aliquātulū angustiora: ⁊ sit sor. disp̄sitiua: vt ponebā i casu ꝑcedētis argumēti: ⁊ ꝑz q⁹ sor. est ꝑfectius sanus q̄z plato: q⁹ in ꝓpl'one sunt pares: ⁊ ꝓpō sor. ꝑfectional'r excedit ꝓpōnē pla. ⁊ cū hoc ē sue ꝓpl'oni melius ꝓportionata vt seqt ex casu: igit' ⁊c. ℣ Per sil'e argu. ꝑz 2° dcō. Ponēdo sor. in cōpone sanuz vt multū: in cōpl'one neutrū ꝑmi simpl'r in extremo itēsius cal'o neutralitatis simpl'r. ⁊ sit pla. in cōpl'one sil'r ꝑpīus vt sor. in ꝓpone vō bēat neutralitatē simpl'r corrñdētē ꝓpl'oni neutri simpl'r situati in extremo fridiori latitudis neutralitatis: ⁊ gescēte pla. sub eadē dispone basat' sor. ad cal'm ⁊ deducat' ꝯclō vt ꝓcedēs. ℣ Cōsil'r per oia deducit' 3' ꝑ. Ponēdo sor. in cōpone sanuz simpl'r. in cōpl'one vō neutrū nūc in extremo neutralitatis terminato ad egritudinē nunc pla. vō in vtraq̄ nā neutro nūc in eodē extremo: ⁊ fiat arg^m vt ꝑius. ¶ 2° ad ꝑncipale. stante tēperamēto in actiuis ipol'e est stare distēperamētuz in passiuis: igit' saltē quo ad nālē cōpl'onē nō pōt aliq̄ corpus simul ꝓticipare ⁊c. añs arguit'. ꝑ auctoritate Aui. p̄primi cap. de cōpl'onibus. calitas maior q̄z dz. 2° q⁹ ꝓpe māe sequunt' ꝓprias formas. passiue āt q̄litates sūt sicut mā actiuaꝝ. 4. metheororꝝ. ⁊. 2. colliget. Iteꝛ sicut se bz calitas ꝑter nām ad siccitatē ꝑter nām. ita nālis ad nālē: Iz ois calitas ꝑter nām associet secū siccitatē ꝑter nām: ꝓp q̄ febris est morbus cal's ⁊ siccus. ꝑ ꝯsequens nō repugnat igitur aliq̄ corpus simul participare equal'r neutralitate simpliciter ⁊ vt nunc: ⁊ videtur hoc non magis neutrum simpliciter q̄z vt nunc esse denominabile.

¶ Ad oppositū est Sal'. in lra in descriptiōe neutri scōi.

¶ In qōne ꝑmittēde sūt ꝓpones q̄dā. 2° iferēde cōclusiones de q̄sito. ¶ Quātū ad p^m supponendū ꝑ q⁹ Iz cōpl'o fit cā effectiua cōponis: nō tñ est eiusdē adeq̄ta cā. nā ꝑter cōpl'onē ad ꝓpōnē multa ꝯcurrūt: vt celestis influētia pīis ⁊ mris idolū in spū gignitiuo derelictū. fil'r dispōlo ci in quo fit ꝯceptio: vt latitudo vl' angustia mris: ⁊ sic de aliis de q̄b 2° hui^s videbit'. Colligit' hec suppō pro q̄te. 2° cōpl'onū. vltimo cap. vbi asserit' ꝓpōnē insequi complexionē ⁊ rē diuinā. ¶ 2° supponēdū est q⁹ cuiuscūq̄ alicuius q̄rietatis vtrūq̄ extremoꝝ est cōpossibile eidē nō repugnat mediū iter illa. nō. n. repugnat medium nisi q⁹ quāto sapit nām extremi. ¶ Iuxta hec sit p^a dcō. Possibile est in eodē corpe vel mēbro stare cōpl'onis temperamētum cū lapsu sensibili ab optima ꝓpone. ꝑz: q⁹ stante opl'one optima ꝑt ex pte aliaꝝ cāꝝ ad ꝓpōnem cōcurrētiū haberi ipedimētū ne ꝓducat optima cōpō: vt ex pte angustia mris idoli pīis vel mris aut celestis influēret ergo ⁊c. Utrū aūt stāte lapsu opl'onali pol'e sit ꝓduci optima ꝓpōnē videbit' ifra. ¶ 2ª ꝑ. Possibile est idem corpus vel mēbrū simul adeq̄te ꝓticipare sanitate ⁊ egritudine ꝓpōnali: pōt. n. esse sanitas in numero ⁊ egritudo in figura ⁊ lapsus sensibilis in quātitate cuz bonitate figure. ¶ 3' ꝑ. Possibile est aliq̄ corpus vel mēbrū simul ꝓticipare sanitate ⁊ egritudine in opl'one. ꝑz: q⁹ cuz tēperamēto actiuaꝝ stat distēperamētū passiuaꝝ: eo q⁹ sicū calitate intēsa stat humiditas intēsa: ⁊ cū eadē stare potest siccitas itēsa: Iz cui nō repugnat aliq̄ extremoꝝ. eidē nō repugnat mediū iter illa: q̄ ⁊c. ¶ Nota q⁹ ꝑñr rñdēdo ꝑz pōnē Plusq̄cō. corpus simul ꝓticipans ꝓtijs dispōnibus in eadē nā vel diuersis: ipso ꝑm vtraq̄ nāl'r se hābte: denoiandū ē neutrū simpl'r scōi. si vō ambe fuerint ꝑter nāz vl' vna nālis ⁊ alia ꝑter nāz denoiandū ē neutrū vt nūc: ꝑz āt aliā viā q̄l'r denoiandū sit circa lraz tactū ē.

¶ Ad argūēta ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad p^m sorte sūt ꝓcedēde ꝯnes: ⁊ ꝑz hoc moderāda sūt aliq̄ supius dcā: Iz āt sit rñdēdū plenius in 3° B videbit'. ¶ Ad 2^m negat' assūptū: q⁹ cōpl'o nō est adeq̄ta: ⁊ totalis cā ꝓpōnis vt tactū est. ¶ Ad 3^m patebit sup ꝑmo cano nis. cap. de opl'onibus. ¶ Ad 4^m ex dcis ꝑz qual'r sit respōdendū ⁊c.

¶ Expliciunt questiones Jacobi de Forliuio sup primum Techni Galeni. Incipiunt super secundum.

¶ Questio prima secundi libri.

Circa secundū librum querit' ꝑmo Utrū diuisio signoꝝ in demōstratiua. ꝓnostica ⁊ rememoratiua sana egra ⁊ neutra sit bona. ¶ Arguit' multipl'r q⁹ nō. ¶ Prio. Oē signū ē demōstratiuū: q̄ hec diuisio non est bona. assūptū arguit': q⁹ oē signū est alicuius dispōnis ꝑsentis significatiuū vt ꝑz discurrēdo: q̄ ⁊c. ¶ 2°. posito signo ponit' sigñatuz: eo q⁹ sunt correlaria: q̄ si ꝑsens est signū ꝑis est sigñatū. cū igit' oē signū sit ꝑis sē q⁹ oē signū sit demōstratiuū. ¶ 3°. p nullū boꝝ signoꝝ sit ꝑa neutralitatē ꝑmi sigñati possum^o sigñare: igit' diuisio insufficiēs. assumptū ar: q⁹ Iz neutralitas ꝑmi est lapsus insensibilis: q̄ oē neutrū ꝑmi est sensibilit lapsum: ⁊ p ꝑis p nullū sensum est cōphēsibile esse lapsum. ¶ 4°. idem si gnū est ꝓnosticū demōstratiuuz ⁊ rememoratiuū: q̄ diuisio mala. assumptū ar: q⁹ hypostasis alba lenis ⁊ eqlis i statu fēb. humoralis appens sigt pītē febrē in statu: futurā salutē: ⁊ declinationē: ⁊ ꝑteritoꝝ augmēti: ⁊ ꝓncipij dispōnē: q̄ hꝫ hypostasis est signū ꝓnosticū demōstratiuuz ⁊ rememoratiuū. ¶ 5°. si q̄ eēt va sequerēt q⁹ idē signuz esset simpl'r sanū ⁊ egrū nūc: optime sanū ⁊ pessime egrū. arguit' ꝑña: ponēdo sano semp aduenire egritudinē nūc curabilē cui^s appeant signa salutis: vt vnna bona cū hypostasi: ⁊ ꝑz hec signa esse sana semp. ꝓnosticant'. n. futurā sanitatē semp. q⁹ tamē hec eadē sint egra nūc ꝑz: q⁹ demōstrāt ꝑsentem egritudinem nunc: ideo ⁊c. ⁊ per idem patet aliquod esse signum optime sanuz ⁊ pessime egrū. ¶ Ad op^m est Sal'. in lra ⁊ ꝑ. ꝓnosticoꝝ cōmēto. 9. ⁊ Aui. 1' ꝑmi. doc. 3'. p cap. s. de accēsitibus ⁊ significationibus. ¶ Pro rñsione ad qōnē sciēdū ꝑ q⁹ p signū vt ꝓposito pti^o net itelligē debem^o illud cui^s noticia per sensum habita apta est in itellectu humane dispōnis cāre noticiā sanitatis. s. egritudis vel neutralitat'. Exēpli gra. vnā fiba ⁊ coloꝝ mediocrē dicim^o eē signū sanū: hac. n. cōprehensa p visuz apta est hꝫ noticia i itell'u cāre noticiā sanitatis. Ista descriptionē itelligūt ātiq dicētes signū eē i° qō sensui se offerēs in intell'u aliqd derelingt: B. n. qō signū appellam^o cōphēso p sensum apt^o est intell's ex hac noticia ad sanitatē ⁊ egritudis vel neutralitat' noticiaz ꝓuenire. ¶ 2° sciēdū q⁹ hꝫ signo 1' pōt rñdē sigñatū. s. ꝑ^m siue imediatā: ⁊ scōariū siue mediatū: itelligēdo p ꝑ^m sigñatū siue imediatū disp̄sōnē cōpis ꝑ cōprehēsaz vel aptā cōprehēdi. eō p scōariū sigñatū vel mediatū. Exēpli gra rubedo faciei cū tumoze venaꝝ pseucrant' appens imediate: ⁊ ꝑ ostēdit sanguis abūdātiā ⁊ B est ei^o sigñatum ꝑ^m: scōario ℞o ⁊ mediate signat facilē cōpis lapsum ad febrē. Et ex B ꝑz idē signū nūo simul esse pītis future vel ꝑterite dispōnis sigñatiuū: Iz vni^o ꝑ ⁊ alteri^o scōario: vel magis vl' min^o mediate q̄z alteri^o. ¶ 3° sciēdū vt circa lram tactuz est signū. ꝓnosticū eē signū future disp̄sōnis sigñatiuuz ad sensum datū: q⁹ signū illud est. ꝓnosticū denoiandū q̄ per sensum cōprehēso itell's cōprehēdit vel apt^o est cōphēdē disp̄onē cui^o B est signū sub rone futuritiōis vel esse futura. Rememoratiuū vō est ꝑterite disp̄onis significatiuuz ad sensum datū. Demōstratiuū ℞o pītis ostensiuū. ¶ 4° sciēdū p signū sanū intelligēdū esse signū ꝓnosticū demōstratiuū vel rememoratiuū sanitatis: egrū vō egritudis: ⁊ neutrū sil'r neutralitatis. Eodē mō signū semp sanū sanitatis semp demōstratiuū ꝓnosticū vel rememoratiuū. Sil'r vt multū ⁊ vt nūc. ¶ Nō tñ q⁹ dupl'r itelligi ꝓsueuit aliq̄ signū esse sanū semp vt multū vel vt nūc: simil'r egrū vel neutrū. ꝑ: q⁹ semp est sanitatis significatiuū siue illa sanitas sit semp talis siue nō: q̄l'r vnā sanā choleri-

ci dicim^o semp sanā: q⁹ semp est sanitatis cholici signātiua. vt nūc vō signū sanū diceret' q⁹ nō semp significat vel aptū est sigñare sanitatē: sed aliq̄n sic ⁊ aliquādo nō: fil'r egrū vel neutrū. 2° itelligi pōt signū sanū semp: q⁹ sanitat' semp sigñatiuū ⁊ optie siue semp illā significet vel aptū sit sigñare siue nō: ⁊ ad hūc sensuz loquit' Sal'. in lra. Cōsimil'r ꝑ oia dōm est de tali vt nūc ⁊ vt multum. Dī. n. signū sanū vt nūc: aut q⁹ significatiuū sanitatis nūc talis: aut q⁹ vt nūc est sigñatiuū sanitat'. hec aūt nō sunt ꝓuertibilia. stat. n. aliq̄ signū esse semp sanū: q⁹ semp sanitat' sigñatiuū q̄zuis nō sit sanū semp. Alio mō vt vnna bona appens in cholico sibi sano est sana semp: q⁹ sanitat' cholerici significatiua: q̄ tñ nō est sigñatiua sanitat' semp talis: imo multū lapse. ¶ Et penes p^m modū ꝓcedēdū esset aliq̄ signū sanū semp eē sanitat' vt nūc sigñatiuū vt vnna iā dicta. fil'r aliq̄ signū sanū nūc esse sanitat' semp significatiuū: vt magnitudo pulsus optie sani exercitati ē signū sanū vt nūc: q⁹ solū cū istis circūstantijs sanitat' significatiuū: q̄zuis significet sanitatē semp. Cōsil'r de egro ⁊ neutro est dōm. ¶ Iuxta ℔ cōbinādo p^m modū cū scōo eēnt iste ꝯnes ꝓbabil'r ꝓcedēde. Aliq̄ō est signū vt nunc sanū semp: aliq̄ō vt nūc est sanū vt multū: ⁊ aliq̄ō vt nūc est sanū vt nūc: sil'r egrū ⁊ neutrū. Eodē mō aliq̄ō est signū semp sanū vt nūc: aliq̄ō vt multū est sanū nūc. ⁊ aliq̄ō vt nūc est sanum vt nūc. Eodē mō de egro ⁊ neutro. Dāc vitatem senserūt antiqui doctores dicētes: q⁹ signo aliquo dcō sano semp: pōt ly semp esse determiatio signi aut significati: q⁹ sic itelligē possumus ℔: q⁹ semp significat sanitatem: ⁊ sic ly semper est determinatio signi: vel quia significat sanitatem semper: id est sanitatem semper talem vel optimam: ⁊ sic est determinatio significati. ¶ Dis ꝑmissis sit hec p̄ ꝑ. Oē signū est demōstratiuū. pro baf sic. oē signū est alicui^o ꝑtis dispōnis ostēsiuū: q̄ ⁊c. assumptū. pbaf: ⁊ ꝑz discurrēdo p oia signa taz a subalit' iberētibus q̄z ab opatōibus aut casibus sumpta. Ex bis eni oibus aliquā pītē cōpis dispōnē arguē possumus. ¶ 2° dcō. Pol'e est idē signū simul esse ꝓnosticū demōstratiuū ⁊ rememoratiuū. ꝑbaf sic. idē signū pōt eē pītis dispōnis ostēsiuū: future ꝓnosticatiuū: ꝑterite rememoratiuū. q̄ ⁊c. assumptū supra in vno ꝓncipali deductuz est. ¶ 3° dcō. Pol'e est idē signū re^a eiusdē dispōnis nūo saltē ꝑm latā denoiationē idētitatis esse signum ꝓnosticū ⁊ demōstratiuū: ⁊ rememoratiuū. ꝑz: q⁹ bona capitis figura ⁊ magnitudo in iuuēture repta cum ꝓportione debita neruoꝝ colli ⁊ ossium ⁊c. oñdit capitis ⁊ cerebri bonam dispōnē pītē: rememorat' etiā mām gñonis fuisse bonā ⁊ vtutē iformatiuā fortē: ⁊ ꝑ ꝑis caput ⁊ cerebrū a pueritia fuisse bñ dispōsita: ⁊ sil'r ℔ caput ⁊ cerebrū in sanitate pmānsuꝝ. hec aūt est vna totalis sanitas iuxta moduz loq̄ndi medicoꝝ: q̄ ⁊c. ℣ Et nō hic vt hec dcō sit ꝓcedēda opz ꝑteritū etiā futuꝝ nō distīgui ꝑ ꝑis. ¶ 4° dcō. Pol'e est idē signū esse sanū simpl'r ⁊ egrū vt nūc. ꝓbaf. idē signū est sanitatis simpl'r ⁊ egritudis vt nūc sigñatiuū: q̄ ⁊c. añs est deductū supra de corde sano simpl'r ꝓducto ad febrē in q̄ iā appent signa saluti. ℣ Nota tñ q⁹ re^a eiusdē significati oino repugnat idē signū esse sanū simpl'r ⁊ egrū vt nūc. ℣ Ex bis seqt ꝑ q⁹ nō q̄libet talis est ꝓportio vel habitudo cōpoꝝ inter se q̄lis est habitudo signoꝝ. ℣ 2° q⁹ diuisio signoꝝ in lra posita. s. in sana egra ⁊ neutra demōstratiua ꝓnostica ⁊c. nō ponit' tā ex ꝑte rei eēntial'r: sed solū ꝑm rones formales distīctoū. ℣ Et si arguit' ꝑ: q⁹ vtilitas ꝓnosticoꝝ ⁊ demōstratiuoꝝ signoꝝ maior est q̄z rememoratiuoꝝ: vt colligit' i lra: ergo nō ea dē signa sūt demōstratiua ⁊c. ℣ Pro istis dicit' q⁹ ceteris paribus maiorē affert vtilitatē signū demōstratiuū inquā tū tale vel ꝓnosticū q̄z rememoratiuū. maiorē. n. vtilitatē affert ceteris paribus pītē vel futurā dispōnē significādo

q̄ iā ꝑterita vel facta ad memoriā reducēdo. cū q̄ tñ stat idē signū simul esse demōstratiuū ꝓnosticū ꝛc. q̄lit autez sit lra iterꝑtāda est vtilitas q̄dā ꝛc. videbit circa lram.

¶ Ad argū" ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑm" ꝛ 1m satis ꝑz rñsio ex dcis in q̄stiōe. ¶ Ad 3m" dō q̄ lz p nullū sensum sufficiēter cōprehēdere possumus signum neutrū ꝑmi iquātuz p̄ saltē demōstramus eē lapsum: p sensum tñ ꝛ rōnis di sursum simul ℬ comp̄hendē possumus: vt patebit infra.

¶ Ad quartum ꝛ quintum rēsponsum est in questione.

¶ Questio. ij.

Utrum diuisio signoꝝ p q̄ significam⁹ sup optimaz sanitatē a Sal'. in lra sit bñ posita. s. signoꝝ q̄dā sumunt a subal'r iherētibus. q̄dā ab effectibus siue operatiōibus. ꝛ q̄dā a casib⁹. ¶ Arguit multipl'r q̄ nō. ¶ Prio optime sanitati nulla sūt subal'r iherentia: q̄ illa diuisio nō bona. assumptū aī: q1 q̄lz sanitas est accīs: eo q̄ ois sanitas ē q̄litas. �fm. n. oēm sanitatē q̄les dicimur puta sani. sz nulli q̄litati vel accīti est aliqd subal'r inhe rēs: igit ꝛc. ¶ 2° signa sumpta a casib⁹ nō sūt distincta a signis sumptis ab opatiōibus: igit ꝛc. assumptū ꝑz: q1 casus ꝛ opatiões nō distinguūt. casus. n. a cadēdo dict⁹ est: sz nō min⁹ cadit opō a sanitate q̄z diſpō dcā casus: q̄ ꝛc. ¶ 3° idē est signū sumptū a casib⁹ ꝛ subal'r iherētib⁹: q̄ ꝛc. assumptū aī: q1 signū sumptū a bona fig' mēbroꝝ ē sum ptū a subal'r iherēte sanitati cōpōnali. sz ipsa bona fig' est casus: eo q̄ pēdet vel ꝓducit a sanitate cōpl'onali mediā te opatiōe cōpl'onalis: q̄ ꝛc. ꝓña tz ex qd nois casus infe rius declarādi. ¶ 4° sic se bz sanitas ad egritudinem: ita ꝓñr sig' sanitatē signantia ad signa signantia egritudinē: sz signa egritudinē signantia nō diuidūt in sumpta a subalit iherētib⁹ opōnib⁹ ꝛ casib⁹: sz in sumpta ab actiōe lesa q̄litate mutata ꝛ exeūte mutata: vt coll'r 3° de accīti. ꝛ 2ª ꝑmi. doc. 3ª. c. ꝑ. f. de accītibus ꝛ significatiōib⁹ ergo ꝛc. Auicē.

¶ Ad op" est Sal'. in littera ponens ꝓdictam diuisionem tanq̄z sufficientem: ꝓdicta omnia signa comprehendētē.

¶ In hac qōne ꝑ ꝑmittēda sunt q̄dā distictiões ꝛ notabi lia ꝛ terminoꝝ descriptiões, 2° cōclusiões de quesito.

Sba 3ª. ¶ Quātū ad ꝑmuz sit hec ꝑma distictio q̄ h̄ termin⁹ subā sumit' tripl'r. ꝑ vt distinguit ꝓ accīs. ꝓpe sumptū: ꝛ sic per subam itelligēduz est oē ens p se exīs vel ps q̄litativa aut eētialis entis p se exītis: ꝛ ꝓ subam tal'r sumptā distinguit accīs sumptū ꝓ q̄z q̄ alteri iheret: ex q̄ ꝛ subto nō fit vnū cui⁹i⁹ fit eētialis ps: q̄lit albedinē ꝛ calitatē ꝛ huiꝫ dicim⁹ accītia: mām vō formā subalē ꝛ cōpo" noiam⁹ sub stātiā: sicut etiā albedinē calitatē ꝛc. dicim⁹ subto accidē tal'r iherētia: formā vō iherere māe subal'r vel eētial'r. 2° mō sumit' suba magis cōit ꝓ cuiuscūq; rei eētia: q̄l'r ip⁹ꝛie dicim⁹ subas albedis ꝛ calitatis eē diuersas: q1 sz abiuicē eētial'r distinguī: ꝛ sic oē alteri attributū dicit' eidē eētial'r iherere ꝛ eē de subā eius: sicut coloꝛē dicim⁹ eē de suba albedis ꝛ eidē subal'r iesse ꝛ eucrasiam sanita ti cōpl'onali: q̄l'r dixerūt etiā auctores caloꝛē eē de suba frēdis: vt ꝑ de dīijs frēdiū. 3° capit' suba ꝓ eo ꝑ q̄ō ali cui⁹ eē sustentat': qual'r in 3° ethico ꝛ ꝑh̄z metaphoꝛice di nitias hois subam appellat. ꝛ theologi fidē dirē eē sub stātiā sperādarū rex arg° nō appentium: vt Apl's ad he bꝛeos: q1 fine fide ip⁹le est deo placē. Sicut etiā Sal'. cō pl'onē subam hois appellauit. ꝑ de inuamētis. 2° ca. dū in gt: compl'o igit est subā coꝛpis ꝛ nā eius ꝛc. q1. f. p cōpl'o nē coꝛpus in esse sustētat ꝛ ꝓseruat. Oē q̄ coꝛpus tal'r in herēs q̄ ꝑ ip̄m ꝓseruē coꝛpis eē dicimus coꝛpi subalit iherē. Ad ꝓpo" hic suba vel subalit inherē sumit' 2° modo.

Accīs gnup'. ¶ 2ª distictio. hic termin⁹ accidēs sumit' multiplicit'. ꝓio vt distinguit' ꝓ subam ꝓpie sumptā vt supra describebat'. 2° ꝓio q̄libet diſpōne coꝛpis ꝑternāli siue fuerit moꝛbus siue cā ꝛc. vt 3° de accīti. ꝑ ꝛ 2° cap. dico q̄ accīs signāre gnalit' q̄cqd extra nām accidit coꝛpoꝛi: q̄ꝓpter moꝛbꝫ ꝛ cā moꝛbi que in coꝛpoꝛe est ab eo signant. 3° sumit' ꝑt se ꝓ diſpōne ꝑter nām ise quēte moꝛbuz: vt 3° de accīti. ꝛ 1ª ꝑmi. cap. ꝑ. ꝛ sic nō distinguit' accidēs ꝓ subam: sed cō tra cām ꝛ egritudinalē. 4° sumit' ꝓ q̄lz diſpōne ex com plexione vel cōpōne pēdente siue imediate depēdeat ab his siue mediate. tal'r sumpsit Sal'. in lra dū dixit. cogni tiones vō coꝛpoꝛ. ꝛc. ꝛ ex his que ex necessitate hec ꝑse quunt' effectibus ꝛ casibus: que. s. casus ꝛ opatiões vel effect⁹ accidētia vocam⁹ ꝑꝑe. 5° sumit' accīs ꝓ diſpōne solū pēdēte ex cōpl'one ꝛ cōpōne mediāte opatione: ꝛ sic casus solū accītia noiant. Ultimo dī aliqd accīs: q1 al teri aduenies nō de eētia eius: ꝛ sic distinguit' accidēs ꝛ accidētale ꝓ subale. Ad ꝓpo" 4° ꝛ vltimo modo sumitur potissime accīs hic. ¶ 3ª distictio. terminoꝝ q̄ in diſſone sanitatis ponunt' q̄dā sunt nihil extrisecum accidētale sa nitati ipoꝛtantes: vt cōpl'o cōpō ꝛc. compl'o. n. ꝛ cōpō ni hil extrisecū vel accītale importāt sanitati cōpl'onali vt cōpōnali: q1 sanitas cōpl'onalis est formal'r bona cōpl'o: ꝛ cōpōnalis bona cōpō. iō si diffiniaī sanitas ꝑ eucrasiaz vel coeq̄litatē erit hec diffō data ꝑ pure essentialia. tales eni termini nō explicāt nisi q̄d eētialit' sit sanitas: ꝓp q̄ hāc diffōnē subalē appellat Sal'. Quidaz vō hoꝝ impoꝛ tat aliqd extrisecum vel accītale sanitati: vt si tal'r descri baī. sanitas est bona coꝛpis diſpō ex qua ꝓueniūt opera tiões incolumes. In hac. n. descriptione explicat opatio que est sanitati accītale. nā tz actu opatio non ꝓueniret: nō minus illa eēt sanitas: ꝓp q̄ hāc descriptionē auctoꝛes accītalē noiant. ¶ Ex hac distinctiōe cuz eius decla ratione coll'r 4ª distictio q̄ eoꝝ ꝑ que sup sanitatē signifi camus q̄dā sūt optime sanitati essential'r eadem: sz ab eis rōne distinguant: q̄dā sūt ab optima sanitate real'r distin cta: ab ipsa tñ mediate vel imediate depēdētia. Exēplūz ꝑmi. sicut est cōtēperātia q̄litatū tāgibiliū debita figura ꝛ mēbroꝝ cōpō: ꝛtēperātia iā dicta est eētial'r idem q̄ sanitas cōpl'onalis ex eo q̄ est coꝛpis vel membꝛi nālis diſpō: qua ꝑ se ꝑficit' coꝛpis opatio. ꝛ sil'r de figura ꝛ cō pōne dōm est. Exēplū scōi. sicut bonus coloꝛ bona digō ꝛ huiꝫ q̄ sūt signa sanitatis a sanitate tñ real'r distinguūt. Signa q̄ ꝑ ab his sumpta sunt que essential'r vel subal'r iſūt sanitati: iō ꝛ termini importantes illa vt sic sanitatis. diffōnē igrediunt' sbalem. Signa vō scda sumpta dīr ab accītal'r iherētib⁹. ¶ 5ª distictio. huiꝫ accītiū siue diſpō nū a sanitate pēdentiū: q̄dā imediate pēdēt a sanitate: vt bona opatio. q̄dā mediate: puta mediāte opatione vt ca sus. Exēplū ꝑmi. vt bona digō stōchi vel epatis imedia te depēdet a bona cōpl'one stōchi vel epatis: ꝛ bonitas tactus a cōpl'onis tēperātia. Exēplū scōi. sicut bonus co loꝛ pēdet a bona sanitate mediāte operatione: puta boni sanguis gīone ꝛ ei⁹ trāsmutatiōe ꝛc. ꝛ dicunt' hꝫ casus: q1, ab effectib⁹ cadūt puta opationib⁹. Opatiões aūt di cunt' effect⁹ nō sumēdo effectū ꝓ termino ad quē actio nis: sed ꝓ ipsa efficiētia vel effectōe: sicut motum dicim⁹ mouētis effectū ꝛ actiones agētis. ¶ Ex qb⁹ colligi ꝑit he due distictiões. ꝑma signoꝝ q̄dā sumunt' a subal'r in herētib⁹: q̄dā ab accītib⁹. 2° signoꝝ sumptoꝝ ab accī tib⁹: q̄dā imediate depēdēt a subalit iherētibus vt opa tiões: quedā ab opatiōibus vt casus. ꝙ Ex his ꝑz ꝑ q̄ si gnū sumptū a cōtēperātia q̄litatū tāgibiliū est sumptum a subal'r iherētibus. s. ab his que optime sanitati sūt eēn tial'r eadē. ꝙ 2° ꝑz signū sumptū a bonitate figure: medio cri quātitate: debito mō ꝛc. esse sumptū a subal'r iheren tib⁹. hec. n. oīa signa sūt eētial'r eadem sanitati sup quā imediate signant. ꝙ 3° ꝑz signa sumpta ab vīa: egestiōi bus: pilis: pulchꝛidie: ꝛ sic de alijs sumpta esse a casib⁹. nā hec oīa a sanitate: puta bona ꝓpl'one ꝛ cōpōne cadūt mediātibus opatiōibus. Cōsil'r per oīa dicendū est de si gnis a macie: pīguedine: carnositate: ꝓuatiōe carnis ꝛc.

ꝙ Ex his vlteri⁹ ꝑz ꝙ poꝛe est idē signū simul sumptū eē a casib⁹ ꝛ subal'r iherētibus: ꝓut tñ ad diuersa referr' vt cōtēperātia q̄litatū tāgibiliū musculi est subalit iherēs sa nitati cōpl'onali musculi: eo q̄ est essential'r idē qō bona compl'o musculi: ꝑ quātō tñ pēdet a sanitate ꝓncipaliuz mediātib⁹ eoꝝ opōnib⁹ vel iſluxib⁹ dī casus. ꝛ ꝑ ꝓña ꝛc. ꝙ Ex q̄ vlteri⁹ ꝑz hāc distinctionem nō fuisse a Sal'. in lra posita tanq̄z ꝑ se inuicē real'r distinctoꝛū: sed solum rōne. ¶ Quātū igit ad 1m ponit' ꝓ'o ad qōnē respōsiua q̄ diui sio signoꝝ iā dcā est sufficiēter posita. sub hac. n. sufficiē ter cōprehēdunt' oīa signa ꝑ que sup optimam sanitatē si gnificare possum⁹: eo q̄ oē tale vl' sumit' a re que est eēn tial'r eadē optime sanitati vel nō. si ꝑ sic est a subal'r inhe rentibus. si 2m cum tale signum a sanitate dependeat aut est pēdēs imediate: ꝛ sic est sumptū ab effectib⁹ vel opa tionib⁹ vel mediate: puta mediāte opatione: sic est casus vel signū sumptū a casibus: cuz igit nō appareat i huma no coꝛpoꝛe aliquod signum quin sit ad aliquod vel aliq̄ illoꝝ reducibile: relinquitur diuisio predicta sufficiens.

¶ Ad arg" ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑm" negat' aīs: ꝛ ꝓter ꝓcedit' cuilibet accīti aliq̄ esse subal'r iherētia. assumptuz ſupius declarāti est. ¶ Ad 2m dī q̄ lz taz opationes q̄z ab opationibus pēdētia cadāt a sanitate: tñ placuit Sal'. pē dētia mediātibus opationibuz noiare casus: opōnes vō nō sz effect⁹: q̄re noiati sunt ad placitū. ¶ Ad 3m ꝑz rñsio ex ꝑ arti°. ¶ Ad 4m ꝓcedit' q̄ fiē sup optimam sanitatē si gnificare possum⁹ ꝑ subal'r iherētia ꝛ casus ꝛ opatōes: ita ꝛ sup egritudinē. v. g. sup frēdē signare possum⁹ ꝑ subal'r iherēs: vt p diſtēperātiā q̄litatū tāgibiliū: puta caloꝛis q̄ est eēntial'r iherēs frēdi. 2° ex opōnib⁹ vt ex actiōe lesa fic pulsus diuersitate ꝛ hꝫ. 3° ex casib⁹ vt vīne tinctura egō nū citrinitate vel frēdre. h̄. n. pēdēt a frēdre actio ne vel opatiōe lesa. Sic q̄ ex ꝓtēperātia signam⁹ sanitatē in cōpl'one: ita ex distēperātia egritudinem. sil'r fic ex pfe tiōe opationū significam⁹ sanitatē: ita ex earū lesiōe egri tudinē. ꝛ sil'r fic ex bona vīna sanitatē: ita ex mala egri tudinē. ꝙ Ex q̄ ꝑz sub hac diuisiōe hāc aliā icludi signo rū egritudinū 3° de accīti posita que est diuisio accīti: vt ꝓ moꝛbū ꝛ cām distiguit'. s. q̄ aliq̄ō est actio lesa. q̄dam eriēs mutatū. q̄dā vō q̄litas mutata. actio. n. lesa redu cit' ad opationē: eriēs mutatū ad casuz: q̄litas vō muta ta q̄dā reducit' ad casuz vt coloꝛ citrin⁹ in frēdre: quedam vō ad subst̄atial'r inherens vt distemperātia caloꝛis ꝛc.

¶ Questio. iij.

Utrum ꝓtēperātia ꝓsilium in cal'o frido ꝛc. tanq̄z ꝑ signa sumpta a subal'r inherētibus possi mus significare supra optimā sanitatē. ¶ Arguit' multi plicit' q̄ nō. ¶ Prio. hꝫ cōtēperantia non est signū neꝯie ritatis: g̃ nō est signū sumptū a subal'r iherētib⁹. assum ptū ꝑz: q1 stāte ꝓtēperātia hitudinis totius stat ꝓncipa liū distēperies: vt infra oñdet' de signis hitudinis toti⁹. ꝛ ꝓña ꝓncipalis tz: q1 signa sumpta a subal'r iherētib⁹ sūt neꝯie veritatis: ab opationibus vō sunt apparentia ꝛ a casib⁹ raro fallētia: vt Cōmētator in cō°. ¶ 2°. vel hmōi signū hiet' ꝑ tactū tēperati aut distēperati tangētis ꝛ pci piētis hāc ꝓsilium tēperātiā. nō pōt poni ꝑm: q1 tactu tē perati occurrēte huic tēperātie nō imutabit' ab eadē. igi tur nō percipiet illā. assūptū a Cōmen. coll'r 2° de aīa. eq̄ cal'a nō sentimus: eo q̄ inter oīno filia nō cadit actio sal tē fm q̄litates tāgibiles: sil'r qua rōne pcipiet tactus tem perati hāc cōtēperātiā dēret pcipe cōtēperātiā ꝓprij oꝛ gani qō est ꝓ experientiā. Itē opꝰ sensus oꝛganū penitus eē denudatū ab excellētia sensibilium vt illa pcipiat. nec pōt poni 2m: q1 qōlibet oꝛganū tactus distēperatū occur rēs huic tēperantie apꝑhendet calitatis aut frigiditatis excessum. iō ꝛc. ¶ 3°. si qō eēt vera sequeret' q̄ idē respcū eiusdē simul eēt signū ꝛ significatū: q1 hmōi cōtēperātia ꝓsilium est eēntial'r idē qō optima sanitas compl'onalis ꝓsiliuz. sed hec eadē est signū hui⁹ optie sanitatis. igit ꝛc. ꝙ Forte ꝓcedit' hec ꝓ'o. Sz ꝓ. q1 ex hac sequit' idem re spectu eiusdē notius eē ꝛ ignotius. sil'r idē esse se notius ꝛ minus notū se. arguit' ꝓña: q1 semp signū est notius si gnificato. si igit idē est signū ꝛ signatū sequunt' illata in cōueniētia. ¶ 4°. ad eādē vel oīno cōtēperātiā in gradu ꝑfī ꝓsilia ſlatici cōuenire ꝓsilib⁹ tēperati. igit ab hmōi ꝓtēperātia nō oīno signāt' euident' sanitaz optia cō sil'iuz. añs aī: q1 pōt ſlatic⁹ ab extrinseca cā vt frēdre fieri calidioꝛ ꝛ ficcioꝛ tēpato: ꝛ iā est frīdioꝛ ꝛ humidioꝛ. igit ad ꝓsil'ez tēperātiā q̄dualit' oīno cū tēperato pōt ꝓduci.

Auicē. ¶ Ad op" est Sal'. in lra. ꝛ ꝑ cōp̄onū. c. vlti. ꝛ Auic. 2ª ꝑmi. doc. 3ª. 3° cap. s. de signis cōpl'onū ad ꝓncipiū. ꝛ cap. 4. de cōprehēsiōe signoꝝ cōplexione habentis equalez.

¶ In ista qōne ꝑ ꝑmittēda sunt q̄dā ꝓambula. 2° cōclusio nes de q̄sito. ¶ Quātū ad ꝑm ꝑmittēdū ꝑ q̄ nō repugnat eādē rē essential'r a nobis esse fm diuersas rōnes cōpre hēsibilis: fm quaꝝ vnā sit notioꝛ vel facilius cōprehensi bilis: fm aliā vō ignotioꝛ ꝛ difficili⁹ cōprehēsibilis. exē pli gra. lz idē sit essential'r soꝛ. ꝛ ℬ quātū coloꝛatuz vel fi guratū. facili⁹ est tñ soꝛt. a nobis cognoscibilis ꝙne qua est ℬ coloꝛatū vel figuratū q̄z rōne qua est hic hō: eo q̄ ꝑ sensum ℬ cōprehendimus rōne qua est ℬ coloꝛatū vel fi guratū ꝛc. rōne tñ q̄ hō nō nisi ꝑ itell'm ꝛ ꝓueniēte discur su ꝛc. Ex quo ꝑz ꝙ nō repugnat eādē rem fm vnā rōnez se hīe vt signū respectu sui ipsi⁹: fm aliā rōnē cognite vt cognoscēde: vt hic hō rōne qua sic figuratus vel coloꝛa tus ꝛc. est signū: ꝛ ille idē rōne qua hō est significatū: qa p ip̄m sic esse coloꝛatū vel figuratū cōprehendimus ip̄m eē hoiem. ¶ 1° ꝑmittēdū ꝙ lz cōtēperātia ꝓsilium in ca liditate frīditate ꝛc. ꝛ cōpl'onalis sanitas optima ꝓsiliuz real'r idē sit: notioꝛ tñ est nobis ꝛ facilius cōprehēsibilis rōne qua ꝓtēperātia est q̄z rōne qua optima sanitas com pl'onalis. Ad cōphendendū. n. hāc ꝓtempantiā suffic cō phendē hāc mediocritatē ꝛ sine excessu oꝛganum tactus imutare. sz hāc non nisi argumentatione vt cum discursu magno cōphendimus ꝛ ꝓcludimus esse optimā sanita tē cōpl'onalē. Cōsil'r ꝑ oīa dōm de mediocri quantitate: bona figura ꝛc. in cōparatione ad optimā sanitatē cōpō nalē. facilius. n. cōpōne coꝛpis optie sani cōprehendim⁹ esse mediocreꝝ q̄titatē bonā figurā ꝛc. q̄z esse optimam sanitatē. ꝙ Ex q̄ ꝑz ꝓtemperātiā vt cōtēperātia est posse esse signū respectu sui inquātū est optima sanitas cōpl'o nalis: sil'r optima cōpō vt mediocris magnitudo vel fi gura ꝛc. est signū respectu sui vt optima sanitas cōpōna lis est. ꝑ cōpl'onem eni esse ꝓtēperantiā mediam cogno scimus ipsam esse optimā sanitatem cōpl'onalē simil'r ꝑ quantitatē figuram ꝛc. esse mediocrem cognosco ipsam esse optimam sanitatem compositionalem: ꝛ sic de alijs.

¶ Quātū ad 2m sit ꝑ ꝓ'o cōiter ab alijs posita tam medi cus tempatus q̄z distemperatus mediāte tactu pōt ex cō temperātia iam dicta optimā sanitatem cōpl'onalē cōp bendē. ꝑz ꝑ de medico tempato. sciens. n. se tempatū esse ꝛ in eadē etate in qua coꝛpus qō tāgit: ꝛ nō ꝓcipiens se ab eodē fm oꝛganū tactus māl'r imutari: q1 nec calefie ri nec ifridari ꝛc. ꝓbabil'r ꝓcludit illū eē tempatuz. si hꝫ gradualis tēperantia sibi nālis fuerit etiā de medico di stēperato. ꝑz: q1 ꝑ lōgā experientiā cognouisse ꝑt in quā to gradu sit distempat⁹. v. g. melicus ꝓcipiens tempera mentū oꝛgano tact⁹ occurrens in tāto g̃du eius oꝛganuz tactus imutare. ꝓbabil'r ꝓcludet coꝛpus hīs illud ꝓtem peramentū eē tēperatū si talis tēperies ꝛ eidē nālis fuerit. ꝙ Sed diceres qūo hic cognoscet tātū vel tātū a tempa mento se distare: nisi cognoscendo tēperamēto. ꝛ tūc re dit difficultas qūo h̄ cognouerit eē tēpatū. ꝙ Prio isto dī q̄ potuit cognoscē tempamentū ex alijs signis q̄ signifi

cant supra tempantiā colligēdis in loc⁹ post oppo⁹ alle/gatis: q̄ cōphenso potuit circa ipm expiri tangendo do/nec q̄daꝫ estimativa noticia veritati ꝓpinqua cognouit quāta distātia distaret ab eodē cū latitudine: tñ ista sunt facilius dicibilia q̄z experimētabilia. crediderūt q̄daꝫ q̄ in tal⁹ iudicādo p tactū opꝫ manū manui occurrē pedē pedi: & sic de alijs ptib⁹ sibiinicē corrñdentibus. ¶ 2ª ꝑ. Nec p solū tactū nec p tactū cū iudicio itell⁹ quātūcūq; subtil⁹ ituenꝫ nō ꝛcurrentib⁹ signis alijs pōt ex hmōi cō temperātia optima sanitas cōpl'onalis euidenter signifi cari. Pria pars satis pꝫ. Scōa arguit. stat alicui⁹ corpis nālē cōpl'onalē ꝓsilium esse oino in q̄du eqlē cōpl'oni tē/perate: etate etiā eadē exñte vtrobiq; q̄uis illa eadē nō sit optima sanitas cōpl'onalis. g̃ 7c. añs argr: q2 stat ali/quā cōpl'onē ꝓsilium esse oino in q̄du sil'em tempate: nō tñ talē hīe dependentiā a spiritib⁹ & humorib⁹ q̄lis est ꝑ portiōata tempate cōpl'oni vel optime sanitati cōplexio/nali. igit 7c. Itez stāte in corde lapsu nāli cal'o & in epate frido: vel ecōuerso pōt in toto resultare compl'o in q̄du sil'is tempate: vt videbit ifra: ꝫ illa non sit cōpl'o tempa ta vel optia sanitas in cōpl'one. igit 7c. ¶ Ex his sequit ꝑ q̄ ꝑter signū sumptū a iā dcā cōtēperātia ad significan dū sup optimā sanitatē cōpl'onalē: opꝫ ꝛcurrē signa a ca sibus & opationibus sumpta. ¶ Pꝫ 2° Hal'. nō posuisse h̄ signū tanq̄ ꝑ se sufficiens ad significādū super hꝫ sanita tē. ¶ 3° sequit. q̄ signū optime tēperate cutis positum ab Aui. ꝑ ꝑmi. cap. 5 cōpl'onibus. & a Hal'. ꝑ cōpl'onū. cap. vltimo sumptū ab eqli mixtione aque feruētis & glaciei vel niuis est valde ambiguū & difficulter experimētabi/le. ꝑ pp cās tactas in ꝓbatiōe ꝛclusiōis. h̄. n. signum non euidēt arguit cutē iustitial'r tēperatam. 2° q2 non appet quo signo cōphēdē possumus glaciē p frigiditatē a tem peramēto equalit recedē: sicut aqua feruēs p cal'itatē re cedit ab eodē: nisi forte dicat q̄ per friditatē illā itellexe rūt friditatē stupefaciētez: & ꝑ illā cal'itatē adurentē: vt i/nuit Hal'. q̄ videnꝫ eqlit a temperāto recedē. h̄ autem nō est minus ambiguū: q2 multo minor mēsura friditati sufficit ad stupefaciēdū & mortificāduꝫ q̄z caliditatis ad adurendū: cū friditas sit vite tēperamento repugnātior. Itē q2 dato q̄ tāta foret friditas nīuis quāta cal'itas aq̄ feruētis secū cōmixte: adhuc multo plus aq̄ ifrigidabit q̄z calefiet nix: q2 cā extrinseca alterās est vtrobiq; eqlis: & cū h̄ ab intrinseco multo fortius mouet aq̄ & frigefiat q̄z nix vel glacies vt calefiat. g̃ 7c. Qual'r aūt sit hec expe/riētia auctorū inter ꝑtāda declarauī ꝑ ꝑmi. cap. de cōpl'o nibus. ¶ 3° ꝛcl'o. Probabil'r ponit q̄ certior est significa tio sumpta a perfectiōe opationū ad significādum super optimā sanitatē cōpl'onalē q̄z sumpta ꝛtēperātia qlitatū tāgibiliū. pꝫ: qa signum ab hmōi ꝛtēperantia sumptum est fallax: debite tñ sumptū ab opationib⁹ nō est fallax. q̄ libet. n. sanitas optime opationuꝫ pfectiua est optima: & econuerso: vt supra declaratū est. ¶ Ex qbus sequit ꝑ q̄ nō semp significatio sumpta a subal'r inhērētibus in mē brīs exteriozib⁹ est ꝑma & maxime pdurās re⁹ significa/tionis sumpte ab opationibus. Dico aūt notanter in ex/teriozib⁹ mēbrīs: qa in occultis mēbrīs q̄ non subiacent sensibus palā est significationē sumptā ab operatiōibus esse ꝑmā respcū aliarum: & maxime ꝑmanētem: vt sensit Aui. 2° ꝑmi. doc. 3°. cap. 5. de accūtibus & signationibus. ¶ Nō tñ q̄ vtpl'imū significatio sumpta a subal'r inhērēti bus in mēbrīs exteriozibus: q̄ nr̄is sensibus subiacent si gnificatione sumpta ab opationibus est efficacior: vt a fi gura: magnitudie 7c. in sanitate cōpōnali efficacior est. si mil'r a cal'itate & siccitate in cōpl'one cholica: cal'itate & humidi⁹ in sanguinea: & sic de ceteris efficacior est: ꝫ fal lax sit in significādo sup cōpl'onē tempatā ex cōtēperan/tia 7c. nec h̄ multuꝫ dissonat a sīa Daly in cōmento 7°.

¶ Ex his pꝫ vlteri⁹ ꝛcordia int Daly hic & Auic. 1° ꝑmi. allegato cap. Intellexit. n. Daly quātū ad exteriora mē/bra sumpta a sbal'r inhērētib⁹: cē ꝑm plurimū magl pma/nētia. Aui. vō q̄z⁹ ad occultiora & q̄ sensib⁹ nō subiacēt. ¶ Ad arg^m ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑmū negat ꝓna: & dī ꝑ dictum Daly esse vt in pluribus non vl'r intelligendum. ¶ Ad 2^m dī q̄ tā p tactū tēpati q̄z distēpati: alijs tñ signis cū discursu rōnis ꝛcurrētib⁹. Et cū dī q̄ nō p tactū tēpa/ti: q2 ab illo fi imutabit. Huic dī cauillādo q̄ organū ta/ctus tēpati imutari pōt a tēpato. ꝑ: q2 ꝑñt ee ambo tēpe/rata in etatib⁹ tñ dissil'ia: vt senex & puer tēperatus. 2°: q2 & si ꝓsilis etatis oino fuerit stat tñ illa nō ee in eodē pun cto latitudis tēperātie situata: vt si alter⁹ decliet ad extre mū cal'ius: reliquū ꝛo ad remissius cal'm latitudis tēpe rātie: pꝫ etiā q̄ tēperatus exercitat⁹ tāgens tēperatū ge/scentē ab eo iudicabit calidus: & ipm p caliditatē imuta bit cū alijs parib⁹. Sꝫ ad euitādū cauillatiōes has po/nā vtrūq; istoꝝ esse tēpatū in eodez pūcto latitudis tem perātie oino: & sit in alijs paritas q̄tū est pol'e: & arguat vt ꝑus. Dixerūt q̄dā q̄ tāgibile oino sil'e organo tactus nō est ab eo p mālē ipssionē ꝓceptibile: q2 int hec nō ca/dit mālis ipressio: cū illa sit actio corruptiua: ꝑ spūalē tñ ipressionez i⁹cipi nō repugnat: q2. ſ. p spūalez q̄litatē ad organū tact⁹ puenientē hꝫ temperiei nāliter repūtanuꝫ. Soluūt ād ad auctoritates ꝑbi & Cōmēta. 2° de aīa. q̄ eq̄ calida nō sentim⁹. i. nō ꝓcipim⁹ nec iudicam⁹ q̄litates tā gibiles excessiue: ꝫ ipsa iudicamus organo tactus in ca liditate eqlia. ¶ Hec rñsio multas hꝫet istātias: vt ꝓ q̄d nō sentit vna pars carnis aliā sibi similē iuxta sitā & cu tis carnē sub ea exñtē. Ur etiā ꝓ experimentū: q2 stās in balneo actu calido aliq̄ nulla ꝓcipit caliditatez balnei ꝫ nūc fieri debeat illa spūalis alteratio: & multa alia i/duci pñt: de q̄b⁹ ifra videbit. ¶ Posset etiaꝫ dici ad arg^m ꝑn^le q̄ organū tact⁹ sic dispositū nō sentiet i⁹ tāgibile tem peratū: sed tāgens cognoscens seipm tēperatū: ꝓbabilit arguet oīm esse tempatū: vt supra dcm est. ¶ Ad 3^m dī cūt q̄d negādo ꝓnam: q2 q̄litas eius q̄ tāgit nō est illa que est signū: ꝫ q̄litas ipressa in organo tact⁹ medici est signū q̄litatis tāgibilis. est. n. spēs illi⁹ repūtativa: q̄litas ℞o ipsimēs est signātū. ¶ Dec rñsio nō placet: q2 ꝫ illa q̄ litas spūalit ipressa in organo tēpati tāgētis tēperatū sit nālis similitudo illi⁹ q̄litat⁹ a q̄ decidit: nō tñ est signū de q̄ in ꝓposito loquunt auctores. tale eni dz esse sensū pce/ptū vel pceptibile: vt supꝫ describebat: cuiꝫ nō ē illa spēs. Itē q2 pari rōe bona fig^a nō eēt signū sanitat⁹ cōpōnali. ꝫ spēs ei⁹ repūtativa in oculo ituētis recepta. Si. n. ꝛce/dit bona fig^a ee signū sanitat⁹ cōpōnalis: cū ipamet sit sa nitas cōpōnalis: erit idē signū & signātū: qō illa rñsio cui tare itēdebat. Jō alit rñdēdo ꝛcedit idē simul ee signū & signātū: ꝑm tñ distinctas rōnes apꝑhēsum: vt declaratum fuit in ꝑ arti°. ¶ Ad 4^m pꝫ rñsio ex dcis in 1° articulo 7c.

¶ Questio. iiij.

Utrum q̄libet opatio in corpe tēperato sit pfectio⁹ q̄z eadez vel similis in distēpato. ¶ Arguit multiplicit q̄ nō. ¶ Pro sic: sic se hꝫ corpus tempatum ad corpa lapsa ab eo: sic spēs humana ad alias spēs vi/uētiū: ꝫ in multꝫ viuēntꝫ alteri⁹ spēi ab hoie opationes magis pficiunt q̄z in hoie: & 7c. maior pꝫ: q2 sicut huma na spēs alias spēs viuentiū pfectiōalit excedit: ita hō tē/peratus excedit distempatos. & pꝫ minor: q2 opatio olfa tiua pfectior est in cane & in vulture q̄z in hoie: q2 homo p̃ue odorat. 2° de aīa. & 5° de gñone aialiuꝫ. 4° cap. & 3° col liget. de accidētibus sensus olfatus. opatio etiā visiua in aquila & rapacibus est pfectior q̄z in hoie: & auditiua in apro. in solo. n. gustu & tactu hō excedit alia aialia in sen tiēdo: vt 3° colliget. alle. cap. Et ꝓfirmat: q2 pp friditatez & humiditatē cerebri & multitudinem eius re⁹ sue mollis

Comunis dicta tollit dicta Daly & Auic.

Auicē.

Auicē.

Aristo. Auer.

Aristo.

Auicē.

hō pessime odorat: vt 2° de aia. & ꝑ de sensu & sensato: igit remissa hꝫ friditate & humiditate remittet ipedimētum olfatus: sed in hoie cali & sicci cerebri nō sunt hec ipedi/menta: g̃ in eo magis pficit opatio olfatiua. ¶ 2° arguit: hō sicci cerebri in pueritia melius pficit opationes sensi/tivas q̄z hō tēperati cerebri i eadē etate: g̃ 7c. assumptū colligit infra de signis discrasie sicci cerebri. vbi tanq̄z si/gnū ponit sensuū pfectio: & non videt hec discrasia cōpa rimili ad cōpl'onē temperatā cerebri. ¶ 3°: melius appe tit stōchus fridus q̄z tēperatus: & melius digerit cal'is q̄z tēperatus: g̃ 7c. assumptū colligit infra de signis discra/siaꝝ nāliū stōchi. ¶ 4°: ad ꝑncipale arguit sic: distēpera ti corporis tota latitudo pfectiōis opationū excedit tota lē latitudinē pfectionis operationū corporis temperati: g̃ 7c. assumptū arguit. ponēdo sor. esse in oibus mēbris tēperatissimū & platonē sil'r nisi q̄ organum olfatus eius declinet ad siccū. & arguit sic: in oibus alijs membris ab organo olfatus sor. & pla. eque pfectas ꝑducit opatiōes. & cū h̄ opatio olfatiua pla. in pfectione excedit opationē olfatiuā sor. g̃ totū aggregatū ex opatiōibus pla. excedit pfectionaliter aggregatum ex opationibus sor. ¶ 5°: me lius pficit opatio memorativa in cerebro sicco q̄z in tem perato & appḧēsiua in humido: g̃ 7c. assumptū ꝑbat: q2 memorative est ꝛseruare q̄d melius sit in sicco q̄z in hu/mido. Sil'r appḧēsiua pficit ꝑ ipressionē spērum in orga no que melius sit i humido: g̃ 7c. ¶ 6°: opatio tactiua me lius pficit in melico q̄z in tēperato: g̃ 7c. assumptum ꝓ bat: ꝓmittēdo ꝑ q̄ tota latitudo cōpl'onis humane decli nat ab eqli ad pōdus p cal'm & humidū. 1° q̄ obiectū tā gibile remissionis calor⁹ q̄z sit organū tactus organo ap/ꝓximatū a tactu comprehendit fridū: eꝫ vō itensionis caloris: colligit hec suppō 3°de simplici medicina. distin ctione 2ª. 2°. cap. & pꝫ experimento. 3° q̄ organum tactus melici nāl'r se hītis gradualiter ꝓpiquius est eqli ad pō dus q̄z organū tactus tēperati: sequit ex ꝑ suppōsito. Ex his arguit sic: de obiecto tāgibili gradual'r medio inter dispōnē organi tēperati & melici vtrobiq; debite appro/ximato recte iudicat melicus: eo q̄ p tactum appḧēdit ipm cal'm: sicut est p scōam suppōnē de quo corrupte iu/dicat tēperatus: eo q̄ appḧendit ipm frigidum q̄le nō est per suppōnē eādē: igit. ¶ Ultimo arguit ad ꝑncipale au ctoritate Arist. 3° ꝓblematū ꝑ ꝓblemate. ꝓpter qd oēs q̄ fuerunt excellētes viri ꝑm pḧiam fuerunt melancholici.

¶ Ad oppositū est Hal'. in lra ex pfectione opationū tam ꝓsilium q̄z organicarū partiū docens corpus optie sanū distinguē a corpe lapso. & aliqual'r ꝑ cōpl'onū. vltio ea. & 2° cōpl'onum. 1° cap. & Auic. 2° ꝑmi. doc. 3°. 4° cap. ſ. de si/gnis hītis cōpl'onē eqlē. dū ingt in opationibus cōple/mentū 7c. & cap. 3. ibidē i octauo gñe signoꝝ. ¶ Et pba/det rōne sic: qlibet opatio ꝓueniēs a iustitiali tēperamē/to est pfectior opatiōe ꝓueniēte a dispōne lapsa cuꝫ alijs parib⁹. cū. n. aīa cū istro sibi ꝓportiōato opōnes pficiat: & cū magis ꝓportionato melius: & cuꝫ ꝓportionatissimo optie pficiat illas: tale āt ē iustitiale tēpamtū: vt pꝫ: g̃ 7c. ¶ In cōne erūt duo ar^li. In ꝑ tāgēt qdā cōes modi rñden di ad q̄stū. 2° ꝑm modū ꝓbabiliorē rñdebit ad quesituꝫ.

¶ Quātū ad ꝑ^m ꝑmus modus rñdendi colligitur in qui/busdam cōclusionib⁹. ¶ Prima non repugnat aliquam vel aliās opationes alijs paribus pfectiores ꝓduci in corpe distēperato q̄z eedē vel sil'es in corpe tēperato. pro ista ꝛcl'one sunt multa arg^a adducta añ oppositum vt de olfatu memorativa appetitu 7c. ¶ 2° ꝛcl'o. ꝫ ita fit ope/rationes tñ ꝑncipales ad quas humanū corpus ꝑ finaliē ordinat pfectiores ꝓueniunt in corpore tēperato q̄z distē perato. itelligūt aūt ꝑ opatiōes ꝑncipales qdā cognosci tiuas & maxime iteriores vt sensus cōis cogitatiue 7c. & qdā cū his opationes mēbrorū ꝑncipaliū toti cōes vt vi

tales aiales 7c. Persuadet hec cōc⁹o sic: tale corpus est optime organiçatū: g̃ optime pōt fines attingē ad quos hꝫ organa ꝓducta sunt: tales aūt sunt fines iā dicti: g̃ 7c. ¶ 3° ꝛcl'io. sequit q̄ tota latitudo pfectionis operationū ꝓuenientiū in corpe tēperato alijs paribus pfectionaliter excedit totā latitudinē pfectionis opationū ꝓuenientiuꝫ in corpe distēperato: & ꝓ ista fuerūt itētiones vt credūt auctores. ¶ Hāc ꝛcl'onem posuerunt alij sub alijs vbis q̄ oēs opōnes collectiue pfectiores sūt i corpe tpato q̄z di stēperato: nō tñ disiue: ꝫ hꝫ rñsio pba tacta añ op^m hꝫ ꝑ se.

¶ Scōs modus rñdendi ad qōnē. ¶ Prio ꝑmittit ꝓpa tiones idifferēter itelligēdas esse illas q̄ sunt actiōes vt nutricatio: digō: attractio 7c. & illas que sūt passiones vt sensationes tā iteriorꝫ q̄z exteriorū sensuū. Sūt. n. passio nes respectu organorꝫ suscipiētiū ipressiones obiectorum sinorꝫ: ꝫ etiā aia ad eas effectiue ꝛcurrat. ¶ Nō tñ q̄ hic modus loquēdi ipropriꝰ est & forte fuit error recolligē tis: q2 he opatiōes in ordine ad obiecta sunt pure actio nes: ꝫ q̄liꝫ in ordie ad aiaꝫ & organū simul sunt actiōes & passiōes: & q̄liꝫ neutrū. ¶ 2° ꝑmittit q̄ opationū que/dā sunt pfectissime ad q̄s humanū corpus ꝑ finaliē ordi/nat: q̄dā in gñe illaꝝ ipsissime: q̄dam vō medio mō se hītes. Exēplū ꝑmi: vt opationes iteriorū sensuum & ma xime cogitative vtutis q̄ ꝓp eius excellētiā aliq̄ vocat itell⁹: vt Auer. 3° de aia. cōmē. 2. Exēplū scōi: vt opatio/nes nāles & maxie ministrātes vt attractiua retētiua 7c. he. n. vident iperfectissime cū nō solū aialibus: ꝫ ētplā tis sint cōes. Exēplū tertij: exteriores sensationes & mo tiones q̄z⁹ iter ceteras exteriores sensationes visus p/fectior existat: vt in phemio meta^ce. motiua tñ opatio sa/tis pfecta est & ad salutē aialis finaliē ordinata vt sensiti/ua: sicut. n. data est sensitiua aiali ad discernēdū ꝓueniēs ab icōueniēti: ita & motiua ad icōueniēs fugiendū & ꝓue niēs ꝑsequendū. ꝑ de sensu. & 2° de aia. q̄uis aūt sensus ta ctus sit ceterorꝫ sensuū impfectior in hoie: tñ perfectissi mus est: ei⁹ eni istrumētū est cōpl'o media inter cal'm & fri gidū 7c. que in hoie pfectissima est: vt ꝑ ꝑmi. c. de cōpl'o nibus mēbrorꝫ. vñ & 2° de aia. ꝑm hūc sensum hoies iudi camus ingeniosos & nō igeniosos esse molles carne 7c. ¶ 3° ꝑmittit q̄ aliud est aliquā opationē eē pfectiorez & esse itensiorez. dī. n. opatio itensior ꝑ quā si ē actiua obie ctū fortius trāsmutat: vt digestiua opatio dī itētior: per quā itensi⁹ eliquat digestibile. Hoc tñ exēplū ambiguuꝫ est: q2 nō repugnat aliquā digōnē esse itensiorez opōnez q̄z⁹ ipsa fit remissior digō: q2 al's fortificata actiōe do/nec digestibile aduret sine medio fieret trāsitus ab intē/sissima digōne ad nō gradū digōnis. & forte ꝓbabilit te/neri pōt q̄ itensior digō alijs paribus est illa q̄ fit in cor/pore tēperato q̄z distēperato. ¶ Dī eni penes hunc mo/dū opatio actiua pfectior ꝑ quā obiectū pfectior modo trāsmutat: vt digō ꝑ pfectior ꝑ quā cibus in chilum pfe ctiorē trāsmutat. argr aūt pfectio chili ex pfectione finis in quē ordinat qui est massa humoralis. dī ergo chilus pfectus q̄ est aptus i bonos & pfectos humores trāsmu tari. sil'r digō epatis est pfecta qua pfecti gñant humo/res. pfecti aūt hūores sunt q̄ apti sūt in bonas humidita/tes scōas transmutari. humiditates aūt scōas pfectas di cimus que apte sunt corpus pfecte & debite nutrire. nu/tritionē aūt pfectā dicim⁹ q̄ bonū restaurat humidum & sufficiēs vt ipso possit vita sustētari: illā aūt pfectā dici mus restaurationē boni humidi qua corpus aptū est p/fectius opationes ꝓducē: ad q̄s finaliter ordinat. Si vero opatio fuerit passiua ipsam dicemus pfectā quādo pōa cognitiua ipsi⁹ ꝓductiua ita sufficienter cōprehēdit obie ctū vt hō debite possit opationē in quam finaliter ordinat pficē. ſ. itellectionē: vt visionē illā dicim⁹ pfectaz: qua ita hō videt visus vt debite itell⁹ possit itelligē visibilia vi

Chil⁹ p fect⁹ qd et hūor pfect⁹ et humidi tas scōa pfecta.

fuit ꝓsentata: sic etiaꝫ sensus exteriores asini pfectos vicinus qñ taliter propria ituent obiecta qualit est conueniens estimationi asini. Eodē mō illa motio progressiua est pfecta q̄ debita est ⁊ proportionata pro salute hois vt per illā possit incōueniens fugere ⁊ ꝓsequi conueniens.

¶ His ꝓmissis penes hūc modū ponunt multe ꝯclones.

¶ Prima. Inter cetera aialia hō hz cōplonē meliores ⁊ ꝓportionatā opōnib⁹ pfectionib⁹, colligit hec ꝯclo p̄p̄ c. de complexiōibus mēbrorū. donauit autē homini ⁊c.

¶ 2ª ꝯclo. Forma hois intē ceteras ē pfectior, se' ex ꝓma.

¶ 3ª ꝯclo. Cōplo hois quātūcūqz morti appropinquantis est pfectior cōplone bruti q̄tūcūqz tpati, p3: qz quantūcūqz tēperatū fuerit aliqō brutū illud est extra eqlitatē ꝓmi modi: in qua icludit hō quātūcūqz morti propinquus: igit ⁊c. ℣ Ex hac ꝯclone sequit hanc ꝓpaz nō valē. hec cōplo est illa pfectio: igit est pfectiꝫ opationuꝫ pductiua. tēperamētū. n. organi cogitatiue apopletici forti apoplexia est cōplone organi cogitatiue bruti quātūcūqz tēperati pfectius: nō tñ pfectiorū opōnū pductiuū. ℣ Ex quo vlteri⁹ sequit ꝙ pfectio cōplonalis est penes posse esse istīm pfecte opationis: vel penes posse esse cōuenientē dispōnē vt forma pfecta iformaret mām que forma de se esset pfectaꝫ opationū pductiua. ℣ Ex quibus vlterius sequit ꝙ hoi quātūcūqz male vidēti rōne male cōplonis: vel apoplectico: melius est esse tale q̄z si esset talis vt possit tal' extimare sicut asin⁹: vel videre vt agla: q̄ cuilibet hoi est meli⁹ esse hoiem q̄z pfectissimū asinū. oē autē aial sic extimans sicut asinus est asinus: ideo ⁊c.

¶ 4ª cōclo. Nullū aial quātūcūqz pfectū pōt pducē aliquā opationē ita pfectā sicut tēperatus hō. p3: qz nullius aialis opatio est tāte pfectiōis vt ordinari possit in opationē ita pfectā sicut est cogitatiua vel itellᵗs hois: q̄ ⁊c. tenet ꝓpa: qz opatiōis ad aliaz ordinate pfectio attendit penes pfectionē opōnis ad quā final' ordinaf. ℣ Huius autē ꝯclonis fundamētū apparet ambiguū nisi aliter glosef. Si. n. opationis pfectio ad aliā ordinate attendit penes pfectionē opatiōis ad quā final' ordinaf: q̄ q̄cunqz opatiões ad eque pfectā opationem ordinant sunt eque pfecte: qō nō apparet qz obiecti appēhēsio p visum ⁊ sensum cōem ad eādē opationē: puta itellectionē final' ordinant: tñ nō sunt eque pfecte. Itē tūc aliq̄ opatio nō cognoscitiua aliq̄ cognoscitiua eēt pfectior: qz digestiua cerebri in hoie q̄ ex vitali spū gīaf spūs aialis est opatio pfectior cognoscitiua bruti: si vā est positio: qz ad pfectionē opōnē ordinaf final' r. s. cognoscitiuā ⁊ itellectiuā. Itē pfecti⁹ est oium sensuū exteriorū oba cōprehēdē q̄z visibilia tm̄ aut odorabilia. Sed digestiua iaz dicta ordinaf ad cōprehēsionē obox oium sensuū exteriox: visiua aūt solū ordinaf ad cōphēsiōez visibiliuz: q̄ ⁊c. Itē pfectior esset digestiua iā dicta in tēperato cerebro q̄z cognoscitiua in distēperato: qz ad pfectionē opationē itellectiuā final' r ordinaf. Itē actio coloris in visum sor. eēt pfectior q̄z sensatio bruti: qz ad pfectiorez opationem ordinatur. Item pfectior videretur visio in sene decrepito q̄z in puero quātūlibet tēperato nōdū potēte vti rōne: qz visio senis decrepiti ad itellectionē final' r ordinatur: ⁊ illa non.

¶ 5ᵐ ꝙnē ponit hec opio. Aliq̄ opatio est pfectior asino vel bruto q̄z ꝙsilis pfecta sit hoi. pbaf: qz pfectior ē odorat⁹ vulturi ⁊ visus agle q̄z visus hꝫ vel odoratus hoi: q̄ ⁊c. assumptū p3, qz odoratus vulturis meli⁹ ordinaf ad suā extimatiuā q̄z odorat⁹ hois ad cogitatiuā humanā: eo ꝙ vultur multas odorū dīias cōprehēdit q̄s nō cōphendit hō. igitur. ℣ Ex hoc sequit hanc ꝓpam nō valē. hec opatio hois est illa pfectior: q̄ est homini perfectior. operatio. n. visiua hois male viuēt est absolute pfectior q̄z visiua agle: sua tñ visio est agle pfectior q̄z sua hoi: eo ꝙ agla p̄p̄am denoiaf pfecta: vel perfecte vidēs iter ag

las. p hāc vo denominaf hō ipfecte videns inter hoiest ideo ⁊c. ℣ Mihi aūt appet penes hanc ꝓnem cōcedendū ꝙ aliq̄ visio est alia absolute pfectior: que tñ nulli est nec eē pōt perfectior. vt visio hois iā signata est absolute pfectior visióe agle: q̄ tñ nec hoi nec alteri ab hoie pōt eē pfectior: iō ⁊c. Cᵒᵐ ꝙnē ponit ꝫ modus. Qō hz ita fit multa tñ aialia aliq̄z opōnē itēsiorē pñt hꝫe hoie. p3 ō aq la vulture ⁊c. Cōpādo hoiez tpatū ad distēpatos hoies.

¶ Ponit hic modus ꝓiter aliq̄s ꝙnes. ¶ Prima ꝯclusio. Hō tēperatus in eodē puncto etatis exīs quālibet operationē pfectiorē hz q̄z hō distēperat⁹ hēat: qz vltimā. s. ⁊ cogitatiuā ⁊ intellectiuā. sil' r sensitiuas exteriores: quia per ipsas pōt respectu aliarū optime cogitare ⁊ intellige re. sil' r nāles: qz per ipsas optime pōt humiduz radicale restaurare ⁊ ꝓseruare ⁊c. ¶ 2ª ꝯclo. Hō tēperatus habz oēs opationes vt adinuicē ordinant perfectiores. hz. n. attractiuā retētiuā digestiuā ⁊c. vt ad nutritiuā ordinantur perfectiores. sil' r exteriores sensitiuas vt ad interiores ordinant: ⁊ sic de alijs. Ex quo seqū ꝙ si ꝑ posse aliqs distempatus haberet odoratū perfectiorē tēperato: non tñ ipm̄ haberet cū tanta perfectiōe aliarū operationum ⁊ cum tam bono ordine sicut corpus tēperatū. ¶ 3ª conclusio. Aliq̄s hō distemperatus aliquas habet opatōes intēsiores hoie temperato: vt hō hñs organū olphatus declinās vsus nām aialis perfecte odoratis. Illa tñ odoratio est imperfectior q̄z odoratio tēperati: qz cum aliis opatiōibus minus bene ordinata. ℣ Hec tñ cōclusio nō modicū apparet ambigua: qz pfectior est opatio odoratiua q̄ ad pfectionē cognitionē ⁊ intellectionē odoris ordinaf: sz hec est opatio odoratiua corpis tal' r lapsi. eo ꝙ ad pfectionē intellectionē odoris termiaf. q̄ ⁊c. maior est pōnis fundamētum supra missum. ⁊ p3 minor: qz plures odoris dīias pcipit talis odorat⁹ ⁊ distinctius q̄sc̄ūqz pcipit: ergo de aliqbus differētijs cogitabit ⁊ aliqs itelliget q̄s nō poterit intelligere tēperatus. Itē cum lapsus organi odorat⁹ lapsi ad siccū i sor. stet tēperies in toto quo ad alia mēbra. ⁊ sit pla. in toto tēperatus. ⁊ p3 ꝙ aliquā dīaz odoris intelliget sor. quā nō itelliget pla. cuz alijs parib⁹. aliquā ēt distincte ⁊ pfecte itelliget sor. quā ꝓsse ⁊ ipfecte intelliget pla. q̄ ad pfectionē noticiā intellectuā ordinabit odoratio sor. q̄z pla. Itē pcipiant sor. ⁊ pla. a odorabile cuz alijs paribus: ⁊ remittat odor donec in vtroqz auferaf actus odorādi. ⁊ p3 ꝙ plus impfect⁹ erit actus odoratus pla. q̄z sor. ⁊ per ꝙns etiā itellectio: q̄ ceteris pib⁹ aliq̄n pfectior erit in distēperato q̄z in tēperato.

¶ Quātū ad 2ᵐ articulum sit hec ꝓ⁹ suppō. ꝙ forme humane corresp̄ondet tēperamentū optimum: cuz quo optime apta est in subiecto cōseruari: cum q̄ alijs paribus suas opōnes optime pficere. p3: qz in latitudine humane tēperantie reperiunt extrema forme maxime discōueniētia: ergo inter illa dz reperiri medium optie forme ꝓportionatū. ℣ Ex q̄ ꝓbabiliter ꝯclndit tēperamenti perfectionē esse penes ꝓportionalitatē eius ad formam attēdēdā: intra tñ latitudinē eiusdem speciei vt illa humana cōplo sit denominanda pfectior que humane forme est proportionabilior. ecōtra vo ipfectior cū alijs paribus. Dico aūt notanf cū alijs paribus: qz stat aliquā cōplonē alia eē forme magis ꝓuenientē: ⁊ ꝓñr pfectionē: que tñ pp aliquā accidentalē circūstantiā reddit forme minus ꝓportionata: vt cōplo iustitialit tēperata ꝓiuncta angustie pectoꝛ cordis ⁊ arterie ꝙ. talis. n. cū tali cōpōne est forme minus ꝓportionata q̄z cōplo frigida ⁊ ficca. Dixi etiaz non tanter intra latitudinē eiusdem spēi: qz cōparatis tēperamētis diuersarū specieꝝ inter se esset buiꝫ pfectio penes aliud attēdenda: qō tñ ipertinēs ꝙ nūc omitto. Et sicut de tēperamētis dictū est: ita de opatiōibus ōm est: vt. s. illa opatio humana sit alia opatione humana denoiaꝫ

Cōplo humana gla cuer ꝙ ucing focus

Opatio mana focus

da pfectioꝛ q̄ forme humane est ꝙueniētioꝛ: vt opō sensitiua pfectioꝛ est nāliꝛ: qz ꝙuenientioꝛ est sensitiua q̄z nālis. Per nālē. n. nō pficit aia itrīsece. p sensitiuā ꝛo sic. ⁊ pñr p3 sensitiuā iteriorē pfectiorē eē exterioꝛ: qa ⁊ si p vtrāq̄z itrīsece pficit aia: magis tñ p iteriores pficit. ⁊ sic pñr de itellectiua ōm est. Penes qd aūt sit hꝫ opōnū essen tialis pfectio attēdēda ꝙsiderare ptinet ad metaphyscū. ℣ Et ex his p3 vlteri⁹ opōnis pfectionē nō eē penes eius intēsionē attēdēdā. forme. n. pōt magis ꝓportiōari remissioꝛ q̄z itēsioꝛ opō. vt aie in organo tactiuo ꝙueniētioꝛ est mediocriter itensa tactiua sensatio q̄z dolorosa magis remissa. Sil' ꝙueniētius forme oris stōchi est mediocriter appetē q̄z voracit ⁊ intēse. ℣ Sil' r vlterius sequit pfectionē opōnis alteri subordinate nō eē penes pfectionē operatiōis cui subordinaf attēdendā vt aliq̄l' r in p̄cedēti articulo deductū est. ¶ 3ª suppō est ꝙ distinctis formis ꝑm spēm: distincta ⁊ dissimilia cozrūdent hꝫ tēperamēta. cum distinctoꝝ. n. talib⁹ q̄les repiunt in organo olphatus canis nō posset forma humana i suo organo opōnē olphatiuā pficē: qz cū hꝫ dispōnes sint forme nāl' r repugnātes q̄ ad ei⁹ esse ⁊ ꝓfuari in mā nō pñt eidē. p suis opōnib⁹ ꝓportiōari. Qō. n. repugnat ad eē soie repugnat ad ei⁹ opari. ℣ Et ex hac suppōne seq̄f ꝙ q̄z distincte forme specie sint nālit similiū opōnū ꝑm spēm ꝙductiue: nō tñ sunt nāliter eaꝫ eqlit pfectiue: iz. n. ta forma canis q̄z hois sit ꝙducta opōnis olphatiue: nō tamē eq̄ apta est hꝫ opōnē soia humana pficē sicut soia canis: eo ꝙ tēpamētū huic operatiōi ꝓportiōatū pōt esse ꝓportiōatū soie canis ⁊ nō forme humane. ℣ Ex q̄ sequit 2º ꝙ in pōa soie ad aliquā certā opōnē nālit pficiendā aliqlit ex nā forme originē ꝙhit ⁊ nō solū ex pte istīri vel organi. Contingit. n. aliqui forme instīm opōnis optime pficiuū eē oino dispꝛoportiōatū. ℣ Ex q̄ vlteri⁹ p3 ꝙ aptitudo forme ad aliquā opatiōem bñ pficiendā originē hz tā ex nā forme q̄z instīri. iō eni aliq̄ forma est alicui⁹ opōnis optie pfectiua: qz istiuꝫ opōnis optimū instīm est illi forme debite ꝓportiōatū. ℣ Et si arguit ꝑ: qz p nullū mediū ꝯcludi pōt actuz odorādi canis vel agle vidēdi pfectiorē eē q̄z sit hois odorat⁹ vel visio: qa nō ex pte obtī: qa idez vel fil'e pōt esse obm vtrobiqz. nec ex pte itēsiōis: qa itēsio maioꝛ opōnis nō arguit pfectionē maiorē. nec ex pte maioris ꝓportiōalitatis ad formā: qa nō minus olphatus human⁹ ꝓportiōaf soie humane q̄z olphat⁹ canis forme canis: nec etiā qa pfectioꝛi opōni subordinet vt p3. p nullū q̄ mediū poꝛit hec maioꝛ pfectio ꝯcludi. ℣ Pro illo oꝛ q̄z eqlis sit vtrobiqz ꝓformitas opōnis ad formā in hoie ⁊ cane: tñ absolute magꝛ pficit aia olphatiua canis p actū eius olphandi q̄z hois: qz per hūc actū clariꝛ ⁊ distinctius obm apprehēdit: ⁊ p hoc soialit plus pficit virtus cognoscitiua. ℣ Ex quib⁹ p3 ꝙ q̄z nāle est alicui soie aliquā opōnē intēse pficē: taz nāle pōt esse alteri eandē vel similē imperfecte ꝓducere. qō etiā ex fine deduci pōt. nō enim ꝙueniēs fuisset homini odoratū habuisse perfectū vt canis apis vel formica ne multis pceptis odoribus q̄si semper circa odorabilia mens humana distracta diuerteref a nobiliozib⁹ opōnibus. ¶ 3ª suppō est ꝙ sicut formis specie distinctis distincta bmōi cozrūdent iustitialia tēperamēta: ita distinctis mēbris eiusdē corpis spē tā cōsilib⁹ q̄z organicis distincta hꝫ cozrūdent tēperamēta. cū tali. n. temperamēto quale est in carne nō pficeret neruꝰ opōnē tractiuā vel motiuā: nec ecōuerso. ℣ Ex q̄ patet cuicūqz mēbro tam organico q̄z cōsimili nri corpis cozrūdet tēperamētuz ꝓportiōatū a q̄libetcūqz labaf deteri⁹ suas pficit opōnes. ℣ Ex q̄ p3 vlterius ꝙ qualitercūqz itēdit siccitas in organo olphatus hois iustitialit tēperatissimi deteri⁹ opōnē olphatiuā pficeret: q̄libet. n. siccitas iustitiale tēperamētū illius organi excedēs est forme illius organi ad opōnē olpha

tiuam disꝓportiōata. ¶ Quarta suppositio. possibile est aliquod corpus quo ad omnia membra esse vniformiter optime sanū. hec videf de intētione omniū auctoꝛ.

¶ His ꝓmissis sit hec ꝓma q̄. Cuiusl̄z mēbri nri corpis q̄libet opō magis est apta pficī in hoie tēpato q̄z silis in distēperato alijs paribus. Dico aūt notanf alijs paribus: qz nō posita paritate in etate ꝙsuetudine ⁊c. ꝓtingit opm. ℣ Persuadef ꝯclo sic. cuiusl̄z mēbri opō in corpe optie sano ꝓuenit a iustitiali tēperamēto: qō est forme ⁊ opōni maxime ꝓportiōatū ex qd nois iustitialis tēperamēti: q̄. p3 assumptū per q̄rtā suppōnē. ℣ Cōtra: dato oppositō sequit oē corpus optime sanū esse neutrū scōi significati: eo ꝙ oē tale participaret optima sanitate ⁊ lapsu ab illa: ergo ⁊c. ℣ Forte dicef ꝙ non quelibet opō est magis apta pficī a tēperamēto iustitiali q̄z a dispositione lapsa. ℣ Cōtra. ga soia est eadē vel oino ꝙsimilis ⁊ instīm soie magis ꝓportiōatū: q̄ cū illo oꝛ q̄z eqlis sit vtrobiqz ꝓformitas opōnis ad formā in hoie ⁊ cane: tñ absolute magꝛ pficit aia olphatiua canis p actū eius olphandi q̄z hois: qz per hūc actū clariꝛ ⁊ distinctius obm apprehēdit: ⁊ p hoc soialit plus pficit virtus cognoscitiua. ℣ Ex quib⁹ p3 ꝙ q̄z nāle est alicui soie aliquā opōnē intēse pficē: taz nāle pōt esse alteri eandē vel simile imperfecte ꝓducere. qō etiā ex fine deduci pōt. nō enim ꝙueniēs fuisset homini odoratū habuisse perfectū vt canis apis vel formica ne multis pceptis odoribus q̄si semper circa odorabilia mens humana distracta diuerteref a nobiliozib⁹ opōnibus. ¶ 3ª suppō est ꝙ sicut formis specie distinctis distincta bmōi cozrūdent iustitialia tēperamēta: ita distinctis mēbris eiusdē corpis spē tā cōsilib⁹ q̄z organicis distincta hꝫ cozrūdent tēperamēta. cū tali. n. temperamēto quale est in carne nō pficeret neruꝰ opōnē tractiuā vel motiuā: nec ecōuerso. ℣ Ex q̄ patet cuicūqz mēbro tam organico q̄z cōsimili nri corpis cozrūdet tēperamētuz ꝓportiōatū a q̄libetcūqz labaf deteri⁹ suas pficit opōnes. ℣ Ex q̄ p3 vlterius ꝙ qualitercūqz itēdit siccitas in organo olphatus hois iustitialit tēperatissimi deteri⁹ opōnē olphatiuā pficeret: q̄libet. n. siccitas iustitiale tēperamētū illius organi excedēs est forme illius organi ad opōnē olpha

Aristo.

Auer.

Auicē.

Auicē.

organo vt sic nō imprimit nisi mā'r caliditatē. ꝛ eodem modo minus cal'm mā'r imꝑmit friditatē ꝛ nō calidita tē: hinc est ꝙ obo mālit ipiméte iam signato ꝓcipiet organū tēperati friditatē ꝛ melācholici calitatē. ꝛ ꝓ̄r ꝑz ꝙ vtriusqꝫ apꝓhensio erit recta: qꝛ tēperat⁹ ꝓcipiet fridi tatem in organo ipressam sicut est: ꝛ melancholicus cali ditatē: ꝛꝫ ꝓfectio alijs parib⁹ erit apprehensio tempera ti qꝫ melancholici. ꝛ videt hui⁹ solutionis fundamētum colligi posse ꝫ̄ō simplici medicia. distic. 2ª. 2° cap̄. Quid autem cōtingeret si sola spiritualis cōcurreret impressio al's declarabit. ¶ Ad vltimum cōiter dicitur ꝙ illi pbi fuerunt melancholici: qꝛ ex studio ꝛ ocio diuturno facti sunt tales. Uel aliter dī hoc melicis euenire per accīs: qꝛ studio magis attenti ꝛ diutius imorātes magis perfi ciūt tēperatis. vbi tn̄ alia forēt paria nō sic ꝓtingeret ꝛc.

¶ Questio. v.

Utrum gīa lapsuū sint eadē his que virtutē eorus complent. ¶ Arguit multipliciter ꝙ non.

¶ Primo gīa lapsuū nō sunt nisi gīa distēperamēto rū. gīa aūt eor que virtutē eor cōplēt sunt gīa tēperamē torū: ḡ ꝛc. ¶ 2° arguit sic. Cuilibet nāe plura accidūt ge nera lapsuū qꝫ sanitatū: ḡ qō falsa. assumptū argr: qꝛ in q̄ libet nā sanitas est sicut medi: ꝛ lapsus a sanitate sunt si cut extrema: sed in q̄libet gīe plura sunt extrema qꝫ me dia eo ꝙ cuilibet medio plura cōrrūdent extrema ꝛ non ecōtra: ḡ ꝛc. Cōfirmat idē auctoritate pbi ꝑmo magno rū moraliū. dum inqt. Malū quidē multiformē: bonum vō vniformē: puta sanitas quidē simpler: morbos autē multiformis. Itē 2° ethicor. Peccare qdē multis modis dī. malū qdē infiniti vt pythagorici estimauerūt: bonum vō finiti. sed sanitas est bonū: egritudo vō malus: iō ꝛc. ¶ 3° ꝑcise tria sūt gīa sanitatū ꝛ plura qꝫ tria sunt gīa la psuū: ḡ. maior colligit ex intētione oium auctor ponētiū tres naturas in quibus cōsistit sanitas: cōplexionē. s. cōpo sitionē ꝛ vnitatē. ꝛ arguit minor. ꝑmo qꝛ color cornee i pediēs trāsitū spērū ad crystallinā est egritudo: qꝛ dispō ꝓter nām ex qua in opatione essentialiter sensibile ꝓ uenit nocumentū ꝓuentu ꝑmo: sed nō est egritudo com plexionalis cōpositionalis nec vnitatis: qꝛ non est mala cōplo cōpositio nec soluta ꝙnuitas: ḡ. Cōsimil'r per oia argui pōt de duritie musculi mollitie ossis debitam con tractionē ꝛ extēsionē sustentationē corporis debitaꝫ im pedientibus. Itē aliq̄ actio lesa pōt esse formal'r egritu do: sed nulla talis est cōplexio cōpositio vel vnitas: ḡ. p batur maior: qꝛ mala compressio musculorū vētris im mediate ledit retētionē. simil'r mala imaginatio imedia te ledit cogitatiuā. cum ergo tam mala imaginatio qꝫ cō pressio sit ꝓter nām: sequit quālibet illarū esse morbuꝫ vel lapsum. ¶ 4° possibile est aliq̄ corpus vel mēbrum esse egrum quānis nō sit egrum in cōpl'one ꝛ cōpositiōe vel vnitate: ergo assumptū arguit. ponēdo in ſor. esse cō plerionē insensibil'r lapsam a ꝑpio tēperamēto ſor. ꝛ ēt malā cōpositionē insensibil'r lapsam. iuuēt tn̄ se isti lapsus in ledēdo aliquā opationē determinate sic ꝙ ex ambo bus simul ꝓueniat aliq̄ sensibilis lesio sufficiēs totum de nominare egrū: vt supra oñsum est esse pol'e: ꝛ ꝑz ſor. eē egrū: qꝛ sensibil'r lesum ꝛc. nō tn̄ in cōpl'one vl' cōpositio ne: qꝛ ꝑm vtrāqꝫ illarū nārū hoc corpus est neutrū: ḡ ꝑz nullā est egrū. assumptū sequit ex casu. ꝛ ꝓna tz ex dict⁹ in ꝑmo hui⁹. Simile arg^m fieri pōt ponendo aliq̄ cor pus ꝑm ꝓietatē actiuaꝝ insensibil'r lapsuꝫ. ꝛ simpl'r passi uaꝝ ꝛ ab illis duob⁹ lapsibus sensibilis ledi. ¶ 5° argui tur auctoritate Auer. tertio colliget. cap̄. de egritudibuꝫ mēbror officialiū dō inquit. Et debes scire ꝙ egritudo nō ꝓuenit vnicuiqꝫ gīe sanitat⁹: sic nos videm⁹ in ordie tunicaꝝ oc'oꝝ cū maiori pte mēbroꝝ officialiuꝫ: qꝛ illis nō supuenit egritu° ordinatiōis ꝟ est vt ꝓus fiat posteri⁹.

Aristo. Idem. Pirba gorici. Auer.

¶ Ad opp^m est Hal'. in lr̄a. ꝛ Auer. 3° colliget. p̄ cap̄. Nūe rus spēꝫ egritudis est sicut numer⁹ spērum sanitatis. Et ꝑmo de accidēti. 2° cap'o. Quorū ergo sanitas est tem peramentū ipsorum: eorūdē morbus erit intēperamētū. Auer.

¶ Respōdendo ad qōnē. Primo ꝑmittēda sunt notabilia q̄dā. 2° ones de questo. ¶ Sciendū ꝑ tres esse nās in q bus ꝓncipal'r consistit sanitas egritudo vel neutralitas: cōpl'o. s. cōpō ꝛ vnitas: q̄ ideo nāe dicūt: qꝛ ꝓncipia saltē instrumentalia qbus membra suas perficiūt opationes. Cōcurrūt. n. oēs effectiue vel dispositiue ad opatiōes mē broꝝ. Cōpl'o tn̄ est ꝙsimilibus ꝓncipal'r attributa: eo ꝙ ꝙsimilia mēbra imediatius ex eīntis cōponunt: ex quo rū refractiōe resultat cōpl'o. ꝑma ꝑmi. cap̄. de cōpl'onib⁹ ꝛ ꝑmo de accīti ꝫ̄ cap̄. Cōpositio vō ꝛ toti ꝛ mēbris or ganicis attribuit. Organica. n. imediate ex ꝙsimilib⁹ cō ponunt sicut ꝙsimilia ex elemētis. Totū vō imediate cō ponit ex organicis: qꝛ tn̄ ad hoc vt mēbrū consimile vel organicū debite suas exerceat opationes regrit ipsuꝫ in suis partib⁹ debita cōtinuitate esse ꝙtinuū: ideo ꝑter cō pl'onē ꝛ cōpositionē ponere auctores aliā nām quā vo cāt vnitatē que dī nā cōis: qa cōiter ꝛ indifferent mēbris tā organicis qꝫ cōsimilib⁹ attributa. Et qa sanitas ꝛ egri tudo ēt hīt fieri circa idē: ideo in eisdē naturis cōtinget sanitas egritudo ꝛ neutralitas. cui⁹. n. tēpies est sanitas: eius intēperies est morbus. ꝑmo de accīti. scōo cap'o.

Ecia la ꝑmū et eadē ꝛ.

Aristo. ¶ 2° sciendū per lapsum in titulo qōnis positū intelligē dum esse quēlibet recessum ab optima sanitate siue puū vel magnū sensibilē vel insensibilē. Per ea vō que virtu tem eorū cōplent intelligere debemus sanitatē optimaꝫ ꝑm qualibet nām vt optimā cōplexiones cōpositionem vel vnitatē ꝛc. vt sit sensus gīa lapsuū sunt eadē ꝛc. i. ge nera lapsuū sunt eadē generibus sanitatū non lapsaruꝫ. ¶ 3° sciendū ꝙ tam sanitatum qꝫ egritudinū ꝛc. gīa cō munia adinuicē distinguunt ꝑm distinctionē nārum iaꝫ dictarū. A cōpl'one. n. sumit genus vnū sanitatis in quo oēs sanitates cōplexionales cōicant. s. eucrasia. A cōpo sitiōe vō coēqlitas sub qua claudūtur omnes sanitates cōpōnales: ꝛ sic de alijs. Cōsimil'r per oia de distinctione ge nerū egritudinū ꝛ neutralitatū dōm est. ¶ 4° ꝑmittēdū ꝙ ꝛꝫ in totidē naturis cōtingat lapsus in q̄t cōtingit sani tas nō lapsa: plurib⁹ tn̄ modis ꝑm spēm cōtingit ꝑm quā libet nām corpus labi qꝫ esse sanū. Exēpli grā non cōtin git aliq̄d esse sanū in cōplexiōe nisi ad fuerit contemperā tia calidi fridi ꝛc. Contingit tn̄ multis modis ꝑm speciē ab hac contemperantia labi vt ad calidum frigiduꝫ ꝛc. quod totum declaratum est tertio huius ad plenum.

¶ His ꝑmissis sit hec ꝑma pcl'o. Qō ꝑ seinuicē distinguē do sanitates ꝛ lapsus ex parte naturarum in qbus consi stunt tot sunt gīa lapsuum q̄t sanitatū ꝛ ecōtra. ꝑz: qꝛ in tot naturis ꝓcise lapsus reperīt in quot sanitas ꝛ econ uerso: ergo ꝛc. hanc cōclusionem itellexit Hal'. in lr̄a. Ex ponit ḡ sic. gīa lapsuum sunt eadem. i. eq̄lia numero ad bonū sensuꝫ bis que ꝛc. i. generibus sanitatū nō lapsaꝝ.

¶ 2° cōclusio: ꝛꝫ ita sit: in qualibet tamē nā pluribus mo dis ꝑm speciem ꝓtingit corpus labi qꝫ esse sanū. pōt pro bari per plura adducta aū oppositū. Quidā tn̄ hāc lr̄aꝫ exponētes dicūt genera lapsuū. i. naturaruꝫ ꝑm quas sit lapsus sunt eadē ꝛc. ꝛ tūc ꝓcedēda foret ꝓpositio vt ver ba sonāt in idem tamē redit. Hāc solutionē intellexerūt antiqui sub his verbis. gīa lapsuū esse eadem pōt intel ligi aut formal'r: ꝛ sic nō: vt ꝑz. aut subiectiue vel māliter ꝛ sic est verū: qꝛ in eisdē natur] ꝑcise reperīt sanitas ꝛ la psus: aut ꝑm multiplicitatē: ꝛ hoc duplicīt. aut in gene re: ꝛ sic est verū: qꝛ tot sunt gīa ꝛc. aut in specie siue i mo dis: ꝛ hoc nō: qꝛ sunt plures modi siue species morborū qꝫ sanitatis: ꝛ ꝑz ꝙ hec verba exꝑmūt bonū intellectuꝫ.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia respondet. ¶ Ad ꝑmum ꝛ se

cundū cum eius cōfirmatione ꝑz qd dicenduꝫ sit ex his que dicta sunt in qōne. ¶ Ad 3^m dicitur a quibusdam ꝙ hmōi color nō est morb⁹ sed cā morbi: qꝛ per hmōi colo rem impedit visio que nō est opatio cornee sed crystalli ne: vt vī de esse intētione Hal'. 8. cap̄. Hec rnsio nō valet: qꝛ ꝛꝫ permutatio ꝓeternālis ꝓticule coadiuuātis ꝓncipa lis ꝑtē: ꝓo quāto ad ipsaꝫ sequit ꝑmutatio i ꝓncipa li sit cā morbi: ꝓo quāto tn̄ partes coadiuuātes imedia te leduntur dī dici morbus. Cū igit hmōi color imediate impediat opōnē cornee: puta debitā speciē receptionē dī morbus dici. Ideo aliter a qbusdā dī ꝙ hic morb⁹ dī di ci cōplexionalis: eo ꝙ color pēdet a cōpl'one sicut ꝛ dia phanitas. Nō. n. crystallina aut cornea dī diaphana nisi qꝛ taliter cōplexionata. Et vī hec rnsio ꝓbabile sumere fundamētū ex verbis Aui. 2° primi. 2. cap̄. vbi postq̄ di uisit Aui. egritudinē in tria genera. s. cōpl'onis cōpositio nis ꝛ vnitatis: ꝛ subiunxit ꝙ ois egritudo que vnā earū sequit ꝛ per eam existit ei cōparat: exponūt. n. ei cōpara tur. i. ad eaꝫ reducīt. Et per idem soluit ad aliud arg^m de duritie ꝛ mollitie. Durities. n. reducit ad siccitatē ꝛ mol lities ad humiditatē. Cōtra. tunc egritudo in supficie vt asperitas superficiei nimia sensibil'r ledēs ꝛc. esset egri tudo cōplexionalis. qō est ꝓ sniam omniū auctorus a q bus ponit cōpositionalis: ꝛ cōsequētia patet intuēti. Itē ex parte rei nō magis distinguunt a cōplexione quātitas figura asperitas lenitas ꝛc. pendētes a cōplexione qꝫ co lor diaphanitas durities ꝛc. sed ꝓp colorem durities ꝛc. sic pendere a cōplexione egritudo i illis reducit ad egri tudinē complexionalē: ergo mala figura quātitas aspe ritas ꝛc. ad egritudinē cōplexionalē reducerent. Text⁹ vō quē inducit hec responsio nō procedit ad hunc sen sum: vt ibi declarabitur. Aliter a qbusdaꝫ anti quis dici cōsueuit ꝙ ille color vel priuatio diaphanitatis reducit ad egritudinē in supficie. Hec rnsio nō sufficit: qꝛ stat ptē ꝑfundā eē colorataꝫ ꝑte supioꝛi debite diaphana exīte. Itē nō soluit arg^m de duritie nec de actiōe lesa que ꝑt esse morb⁹ ꝛꝫ nō sit ad aliq̄ illoꝝ reducibilis. Ideo al'r a q busdā dī ꝙ nō precise tres sūt nāe in qbus sanitas ꝛc. vt vident argumēta ꝓbare: ꝛ ꝙ auctores hāc distinctionē ponētes distinxerūt sanitatē ꝛ lapsuꝫ in gīa ꝑma oibus mēbris organicis vel ꝙsimilib⁹ total'r aut ptialiter attri buta. Oē. n. organicū mēbrū vel ꝙsil'e pōt eē sanū ꝛ egro tare in cōpl'one cōpositione ꝛ vnitate. Dico ād notanter total'r aut ptial'r: qꝛ ꝛꝫ sanitas cōpositionalis ꝛ egritudo nō insint cōsimili vt ſbo totali: ei tn̄ tanquā ſbo ptiali pōt attribui. Egritudines vō de qbus arguebat solū pauci mēbris attribuunt: ideo nō sunt gīa ꝑ⁹. Et forte nisi fuis set nominū penuria posuissent terminos gīales oēs egri tudines cōprehēdētes. ¶ Et iuxta hoc ꝑz solutio ad ter tiū cū suis cōfirmationibus. ¶ Ad 4^m cōiter dī ꝙ casus claudit ꝓdictionē. Ex casu. n. sequit ꝙ tā lapsus ille com positionalis qꝫ cōpl'onalis est morb⁹: eo ꝙ glibet eoꝝ ē dispositio ꝓter nāz sensibil'r ledēs ꝛc. Et ex alia ꝑte poni tur tam cōpl'onez qꝫ cōpōnē eē neutral'r lapsaꝫ ꝛ ꝓ̄r pe nes hāc rnsionē sequt ꝙ aliqs lapsus ꝓpl'onalis ꝑ se est neutralitas: qui tn̄ alicui cōpōni ꝺiunct⁹ eēt egritudo: qꝛ cū aliq̄ cōpone eēt apt⁹ sensibil'r ledere ꝛ cū aliq̄ insensibi liter: eo dez mō de cōpōnali dōm est. ¶ Cōtra. ex illo sequt ꝙ quātūcūqꝫ lapsus puus cōpl'onalis vel cōpōnalis pōt eē egri^o. qꝛ quātūcūqꝫ puus lapsus ꝓpl'onalis addit⁹ ali cui cōpositionali: vel ecōuerso pōt imediate sensibiliter ledere. forte cōcederet ꝛclusio sicut apparet iuxta hanc re sponsionē cōcedēda. ¶ Cōtra. hac data sequit pol'e esse fieri transitus ab optia cōpone ad egritudinē nūc ꝓpl'o nalē vl' ꝓpositionalē ꝛ nō per neutralitatē mediā. Sil'r a sanitate semp cōplexionali ad egritudinē nūc cōpl'ona lez ꝛ nō ꝑ neutralitatē ꝓpl'onalē mediā. Arguit ꝓna. po nendo ſor. optime cōpōnis esse i cōpl'one neutral'r lapsū ad calidū maxima caliditate insensibil'r ledēte ꝛ incipiat deteriorari cōpositio: ita vt merito eius ꝙtinue post ꝫ̄ ueniat sensibilis lesio in ſor. ꝛ sequit cōclusio: qꝛ iā ē ſor. optime cōpōnatus vt sequit ex casu qui continue post ꝫ̄ erit eger in cōpone eo ꝙ cōtinue post hoc habebit ꝓpō nez ex q̄ cū sua ꝓpl'one ꝓueniet sensibilis lesio. Cōsil'r p oia deducat alia cōclusio. ¶ Itē data rnsione sequit ꝙ cō positio exīs optima pōt esse egritudo cōpōnalis nulla mutatiōe facta in ea. Et sil'r ꝓpl'o exīs optia. Ponat. n. i ſor. eē pect⁹ cor ꝓ⁹ ꝛ arterias tante angustie ꝙ ꝓpl'o cor dis tēperata exīs in debitis opōnib⁹ sensibil'r ipediat: ꝛ ꝑz ꝙ ex illa cōpl'one ꝓuenit in opone nocumētū sensi bile ꝛc. cū tn̄ ipsa ponat optia simpl'r. ¶ Sil'r sequit eē. Ponat cōpōnē ſor. esse optimā. sit tn̄ ꝓpl'o mēbroꝝ talis ꝙ cū cōpone tali ꝓducat opationes ꝑternāliter defectas vt extremal'r calida vel frigida. ꝛ ꝑz q̄ que si cōcedit tūc tale corpus nō est neutrū scōi. ¶ Pro ꝑ posset ꝓcedi ꝫ̄: qꝛ ꝛꝫ ipossibile sit aliq̄d corpus fieri egrū postquā fuit sanū anteq̄ idē fiat neutrū dispone cōtinue cā ꝓmitiua non pēdente: nō tn̄ repugnat aliq̄d fieri egruꝫ cōpositional'r postq̄ fuit cōpositional'r sanū absq; hoc ꝙ illud fiat i cō cōpositione neutrū. ¶ Pro scōo dici pōt vt plures antiq ꝙ nō repugnat aliquā dispōnē eē ꝑ se sanitatē optimam: que tn̄ nō variata intrinsece ꝛ alteri dispōni ꝙiuncta erit per accīs egritudo: vt cōpl'o ꝛ cōpositio iaꝫ signata per se ē optia sanitas i tali nā que nāe sibi disproportionate cōiuncta est ꝑ accīs egritudo. ꝛꝫ de hoc videbitur tertio hui⁹. Et ex hoc ꝑz tale corpus ꝺnoiari posse neutrū scōi ꝑticipat. n. egritudine cōpl'onali: ꝛ dispone que esset ꝑ se optima: quānis sit ꝑ accīs egritudo: ꝛ hoc suffic. ¶ Ad vltimū dī ꝙ ꝛꝫ nō fit forte visuꝫ a nā fuisse ꝓductū oculū egrum in ordine suaꝝ ꝑtiū: qꝛ nā de hoc mēbro magnaꝝ ꝺ solicitudinē: ꝛ qꝛ hoc est difficulter experimentabile et accidit tn̄ ꝛ ex tpe euenit: fractis. n. tunicis oculoꝝ cōtin git crystallinū humoꝛē egredi: ꝛ sic in situ eius debito nō manere. Hec ꝓbabiliter dicta sint circa istam qōnem.

Aristo. Auicē.

¶ Questio. vj.

Utrum corpus tēperatum oibus causis egris ma gis resistat q̄ꝫ corpus distēperatū. ¶ Arguitur multipl'r ꝙ nō. ¶ Primo. Corpora cōmēsurata magis ꝛ facilius egrotāt q̄ꝫ incōmēsurata: ergo ꝛc. ꝓna tz: qꝛ talia sūt tēperata. ꝛ colligit assumptū 5' ꝓblematū. 1° ꝓblemate. pp qd corpa cōmēsurata laborāt multotiens ꝛ ꝑmutant facile ꝛc. ¶ 2° sic se ꝫ̄ tēperatus nō ad distē peratos sicut spēs humana ad spēs alioꝝ aialiū: ꝫ spēs humana respectu multaꝝ aliaꝝ pl'mis passiōib⁹ est sub iecta: iuxta illud Boeti. qd imbecillius hoie. ¶ 3° corpo ra pozis dēfiora qbusdā cāis egris magis resistūt q̄ꝫ nō densa aut tēperata: ergo ꝛc. añs colligit in libello de op tima habitudine a Hal'. ꝛ 2° huius de habitudine totius. ꝛ 3° de simplici medicina. distin. 4° ꝑmo cap̄. vbi ꝑp stric turā porꝝ ponit iusquiamū nō ledere turdū ꝛ occide re hoiem. ꝛ aliqual'r 2° can̄. cap̄. 3° ꝓ quo etiā est expe rimentū. videmus. n. mulieres in aqua frigida longiori tēpore pedibus nudis sine nocumēto pseuerare q̄ꝫ viros capite ēt discoperto aeris frigidi melius tolerant impres sionem: qō nō appet in aliā cām reducibile q̄ꝫ in porꝝ densitatē. ¶ 4° in habētibus symbolū facilioꝛ est transi tus. 2° de gīone. ꝛ 2ª ꝑmi. doc. 3ª. 3° cap̄. s. de signis com plexionū. qm̄ quersio in genere ꝓportionali est facilioꝛ quersione ad ꝓriū: sed corpis tēperati ad calida alteran tia maius est symbolū q̄ꝫ frigidi: ꝛ ad frida magis q̄ꝫ ca lidi ad eadē: ergo trāsitus vel trāsmutatio facilioꝛ. ꝓbat minor: qꝛ maioꝛ est ꝓrietas fridi ad cal'm q̄ꝫ tēperati ad idē. pl's. n. repugnāt extremū q̄ꝫ extremo medio. 5° phy. ꝛ 2° ethicoꝝ. ¶ Confirmatur. multo maioꝛi resistētia re

Jusqa/ mus cur turdū nō ledat: ꝛ boiez i terficiat

Auicē.

fistit corp⁹ flegmaticū calefacientib⁹ q̄z tēperatū alijs patrib⁹:ergo ꝛc̄.añs ꝓbat:qz tēperat⁹ calefaciētib⁹ ꝑcipue resistit ꝓ frigiditatē ei⁹.sīr flegmaticus.sed mlto maior est friditas in flegmatico q̄z in tēperato:ergo ꝛc̄. Ad qō nō parū ꝯferre vī pozoꝝ densitas mlto maior in flegmatico q̄z in tēperato. Et per simile arg^m deduci pōt infrigidantib⁹ magis resistere cholericū q̄z tēperatū:flegmaticū vō exiccātib⁹:cholericū ꝛ melācholicū humectātib⁹ ¶ 5° causis iducētib⁹ sebrē magis resistūt corpa melancholica ꝛ flegmatica q̄z tēperata:ergo ꝛc̄.assumptū colligit ꝑ ꝑmi.cap.2°. Et corpa frigida ꝛ sicca ꝛ frida ꝛ humida sunt lōgioza a febrib⁹ ꝑ terapētice.8° cap. ¶ 6° inflāmationi ꝯsequēti tolerantiā ieiunij ꝛ resolutionē minus resistit corp⁹ tēpatū q̄z flegmaticū:ergo ꝛc̄.ꝓña tz. ex eo ꝙ hȳ inflāmato ꝛ resolutio est cā egra.ꝛ colligit assumptū ꝓio afo.af.ꝛ cōmēto.13°ꝛ octauo terapētice.allegato cap. ¶ 7° imoderato laboꝛi plurima corpoza plus resistunt vt corpoza rustico⁹ distēperata. sīr mēbris suis durioꝛib⁹ existentib⁹ fortius resistunt extrinsecis tangibilib⁹ a quibus caro tēperati mollis existens facile patitur. Quis āt dubitat dislocationi ꝛ fracture mēbroꝝ rusticale corp⁹ cuius ossa sunt durissima ꝛ ligamēta fortissima fortius tēperato resistere. Pꝛio isto vī et auctoritas phi pꝛio politice.3.cap.dñi inquit.vult quidē nā ꝛ corpa dīia facē que liberoꝝ ꝛ seruoꝝ: hic qdē fortioza ad necessariū vsū:hic autē inutilia ad tales opationes:ſz vtilia ad ciuilē vitā. Ex his exꝑsse colligit vigentes aio nō esse robustos. ¶ Octauo per aliquā cām egrā oꝛgāo corporis tēperati ocurrētē corrupte ledit opatio distēperati corpis:ꝓ quā tñ alijs paribꝫ nō ledit opō distēperati: ergo ꝛc̄.añs colligit tertia tertij.4.cap.de imaginationibus oculoꝝ.vbi ondit ꝑ fortitudinē vtutis visiue videri posse vapoꝛē in oculo existentē qz visu obtusioꝛi nō videret.hec āt visio est corrupta. Cū igit in tēperato sit vtus fortissima sequit ꝛc̄.ꝛ colligit idē 4° cap.ꝛ 3° colliget cap.de accidētib⁹ sensus.ad finē. Persuadet idē in sensu tactus:qz quāto pfectioꝛ in aliquo corpe fuerit tanto ab eodē doloꝛose ipzimēte itēsius dolebit:ergo aliquāta impressio sufficit cāre doloꝛez in tēperato que nō efficeret i distēpato vī saltē remissioꝛē causaret:ꝑ qō credūt theologi xp̄m crucifixū tāto intēsius doluisse quāto pfectioꝛ erat eius cōplo. ¶ Nono apoplexie taz forti q̄z ōbili magis resistit corp⁹ frigidi coꝛdis q̄z tēperatū:g ꝛc̄. assūptū colligit ꝑ tertij.tra.5.de apoplexia. Et arguitur rōne:qz plus resistit suffocationi calidi fridū ceteris paribꝫ q̄z tēperatū:ergo ꝛc̄.sed apoplexia ꝓncipal'r ledit calidū suffocādo ꝛ ei⁹ refrigeriū ꝓhibēdo. ¶ Ultio segt ex qōne ꝙ lapsus tēperati corpis ē piculosioꝛ q̄z lapsus distēperati alijs paribꝫ.arguit ꝓña:qz talis lapsus est magis disproportiōalis vī ꝓri⁹:eo ꝙ ceteris paribꝫ ſp fit a fortiori cā:ergo semp est periculosioꝛ.ꝓña tz ex cōmēto illius afo.scē pticule. In moꝛbis min⁹ periclitantur egrotantes ꝛc̄.ꝛ scā ꝓmi.8.cap.de dispositionibus complēdis. ¶ Oppo^m hoꝝ colligit in lra. Determinat aūt hic ꝛ infra ō signis tēperati cerebꝛi. Et minime ledet ab oībus que cūq; calefaciunt infrigidant humectāt ꝛ exiccāt.

¶ In ista qōne erunt duo articuli. In pꝛio p̄mittent distinctiones ꝛ suppositiones quedā. 2° ꝯnes de quesito.

¶ Quātū ad p^m sit hec ꝓma distinctio ꝙ dupl'r dici potest aliqō corp⁹ alio magis resistē causis egris.ꝓmo qz earū ipressionem magis intendi vel augri ꝓbet.2°qz istaꝝ ipressionē cū minoꝛi tollerat nocumēto:ꝛ ꝓ ꝯs difficili⁹ ad lapsuz egritudinalē reducit. Differūt aūt hec duo:qz stat aliqd alio ſm primū modū magis resistere:qō tñ eo dē scō mō minus resistit ꝛ ecōuerso:vt cholericū corp⁹ aeri calido assuefactū minoꝛi nocumēto tolerat ipressionem aeris calidi q̄z flegmaticuz illi desuetū:ꝛ sic 2° modo magis resistit:lz maioꝛē recipiat impressionē ab aere calido q̄z flegmaticū illi desuetū alijs paribꝫ:ꝛ sic ſm ꝑmū modū minus resistit eidez. ¶ 1° distinctio ꝙ ex duobus ꝓncipal'r ꝓuenire pōt corp⁹ vnū alio magis causis egris resistere. Pꝛio ex parte qualitatū vel dispōnū manifestarū. Scō ex ꝑte virtutis. Exē^m primi:sicut corp⁹ multum cal'm plus resistit frigidis causis q̄z frigidū alijs paribꝫ ꝛ ecōtra fridū calidis.simil'r densum raro magis resistit ꝛ grossuz gracili merito cal'itatis friditaꝫ grossitiei densitatis ꝛc̄.q̄ sunt dispōnes manifeste in mā. Exēplū scōi: vt tēperatū egris causis calefacientib⁹ dicerem⁹ magis resistere melico non merito dispōnis manifeste: qz in illa melicus excedit tēperatū:sed qz virt⁹ est in tēperato fortiori. ¶ Et nota ꝙ ꝑ virtutē in ꝓposito duo itelligere posumus. Pꝛio ipsaz aiaz que cōiūcta tēperamēto sibi magis ꝓportionato dī fortis vel fortioꝛ. disproportionato vō in minus ꝓportionato debilis vel debilioꝛ. ꝯiuncta. eni tēperamēto sibi ꝓportionato ꝯueniēter pōt ei⁹ instz in suas opationes dirigē:ꝛ ꝙ ꝯs fortit operatiōnes ꝛ cū nō ꝓportionato debil'r. Scō ꝙ virtutē intelligere possum⁹ vt antiq plures nō aiaz ſz ꝓprietatē quādaz insequētē cōpl'onē in mā habilitātē formā ad tal'r vel tal'r opandū vel resistēdū:aut ꝯrioꝛ ipressionē sine nocumēto tolerādū quā specificā formā noiant dicentes. Ad pfectionē cōpl'onē in mā cōsequi hȳ perfectionē ꝓprietatē meli⁹ habilitātē formā ad opandū resistēdū ꝛc̄. Adperfectionē vō cōpl'onē direrūt cōsequi hȳ ꝓprietatez iperfectionē deterius habilitātē ꝛc̄.ꝛ ꝙ ꝯs tēperatissimā cōpl'onē apta est cōsequi buiꝫ ꝓprietas optia.exēpli grā quēadmodū ex frequēti exercitio vel occursu aeri calido ꝑter aiam ꝛ cōplexionē derelinquit in mēbris q̄dam ꝓprietas quā appellam⁹ cōsuetudinē mēbra habilitans ad facil'r ꝛ sine nocumēto exercitiū tolerandū aut ipressionē calidoꝝ quāuis mēbra oia maneant cōpl'onata vt pꝛius:ita ꝓbabil'r imaginari possum⁹ ꝑter cōpl'onem ꝛ aiam cōpl'oni cuilibꝫ annecti ꝓprietatez quā appellam⁹ virtutē:ꝛ ꝙ cū cōplexione meliozi perfectioꝛ:cū deteriozi vō iperfectioꝛ talis ꝓprietas annectit:ꝓp qō antiq fortitudinē vtutis insequi dixerūt cōpl'onis tēperamētum. Credidit tñ Sentilis nō esse hanc ꝓprietatē real'r aliud ab ipsa cōpl'one. Tenēdo tñ ꝙ distincta sit tenēdū est esse q̄litatē simplicē de scā spē.ſ.nālez potentiā vī ipotentiā aliquid facile faciēdi. ¶ Nota tñ ꝙ nō solū merito cpl'onis talis vel talis reperit⁹ in indiuiduo occulta ꝓprietas occulte ipz inclinās ad sic vel taliter opandū:sed ēt merito alioꝝ ad idiuidui ꝓductionē ꝯcurrentiū : ita vt non repugnēt duo indiuidua oino eq̄l'r tēperata quo ad cōplexionē insequētē formā ad operādū tñ dispariter inclinata ita vt vnius vita ꝛ sanitas sit lōgeua:alteri⁹ aūt ꝯ ceteris paribꝫ:vt colligt.6.colliget.ꝓmo cap. Insequuntur āt he ꝓprietates occulte q̄ntq occultā ꝓparationem ꝑexistentē in mā gīonis q̄ntq celestē influxū vī ꝓprietatez occultā ꝑexistētē in particulari agēte disponēte māz. Et oñr cpl'ones insequētes māz vel qz occultas māe ꝓparationes pluries insequūt:vel qz nō ꝙ exigentiā formē in mā ꝓducunt nec ad eius opari i mā necessario requirunt:vel ꝓp aliā vel alias cās quas tetigi in ꝓma primi.cap.de cpl'onibus. ¶ Et ex h̄ ꝙ ꝑ ñ oēs cpl'ones eq̄ liter tēperatas ee opationū equal'r pfectiuas:lz oz addere cū alijs paribus vt celesti aspectu. ¶ Patet scō. non omnes hoies quo ad cōpl'ones insequentes formaz eq̄ tēperatos esse equaliter sanos in complexione.

¶ Premissis his sit hec pꝛima suppō. Perfectius operatiua est q̄libet forma nālis tā agendo q̄z resistendo mediāte tēperamēto sibi pꝛoportionato q̄z iproportionato ceteris paribꝫ.ꝙ:qz tanto pfectius opatur instrm quāto perfectius a forma in opationē dirigit. Melius aūt dirigit a forma ꝓportionatū q̄z iproportionatū istr̄z:iō ꝛc̄. ¶ 2° suppositio cōiter ponit:lz oē tēpatū corpus vl' nāl'r lapsuz sit facil⁹ alterabile ad calidū q̄z ad fridū ꝛ ad humidū q̄z ad siccū.tēpatū tñ respcū lapsoꝝ ē maxie mediū ꝛ minime inclinatū ad aliqō extrēoꝝ. ꝑ ꝓs ꝙ:qz i q̄libz hoie nāl'r dispōsito dñat caliditas ꝛ humiditas absolute. scā pars ꝙ:qz q̄libet corp⁹ nāliter lapsū magis inclinatū ē ad aliqō extrēoꝝ q̄z tēpatū:vt ꝙ discurrēdo.

¶ Quātū ad 2^m sit hec ꝑ ꝯ. Nō oib⁹ causis solute cōtinuitatis aut egritudinis cōpositionalis causatiuis est corp⁹ tēperatū magis alijs aptū resistere. ꝙ ꝓ plura adducta ante oppositū. ¶ 2° ꝯclusio. Non ab oibus alteratiuis manifesta vel occulta ꝓprietate impzimētibus min⁹ pas sibile est corp⁹ tēperatū q̄z distēperatū. ꝑ pars ꝙ:qz frigida in scō actualiter talia notabiliter sunt apta ledere tēperatū:que tñ flegmaticū in scō vel tertio nō notabiliter ledēret.ergo ꝛc̄.scā pars ꝙ:qz possibile est aliqd occulta ꝓprietate eē tēperati corpis corruptiuū quāuis alicui⁹ distēperati nō sit corruptiuū:ergo ꝛc̄. ¶ Tertiaz ꝯnez senserūt Sētilis ꝛ sequētes euz. Lz tēperatū corp⁹ sit magis aptū alterari a calida cā rōne gradus sui caloris q̄z frigidū corp⁹:nō tñ est eodez a cā cal'a magis aptū egrotare. ꝑ pars ꝙ:qz per minoꝛez mēsurā friditatis resistit tēpatū cal'e cāe q̄z frigidū.2° ꝓbat sic.aliqs gradus caliditatis nō faceret egrotare tēperatū qui faceret egrotare frigidū:ergo ꝛc̄.assumptū ꝙ experimēto:qz videm⁹ tā a calidis q̄z a fridis causis min⁹ egrotare tēperamētū q̄z corp⁹ frigidū vel calidū:vt cholericos valde ledi i esta te flegmaticos ꝛ melācholicos in hyeme.corpa autē tēperata ꝛ robusta non. ¶ 4° ꝯclusio penes hoc ponitur. Licet corp⁹ tēperatū rōne gradus cpl'onalis nō plus repugnare possit intēliōi effect⁹ calozis:rōne tñ virtutis sīr cū cōpl'one pōt repugnare.psuadet:qz cū corpus tēpatū habeat vtutē cū maxio tēperamēto mediāte instrō illo ipz optime regulando.maxie potēs erit egris causis repugnare. Ex his corrlarie ꝯcludūt ꝙ facilius pōt corp⁹ fridū trāsmutari a cā calida q̄z corpus tēperatū. ¶ Auctoritas viroꝝ hāc positionē sequētiū aliqual'r me ꝓmouet ad assentiēdū sibi: ꝛ si ꝯ ipsaz occurrāt motiua apparētia. ¶ Et ꝓmo ꝯsueui arguere ꝑmittēdo ꝑ ꝙ nūq̄ per paulatinā reductionē corpis paꝝ lapsi ad tēpamētū aliq̄ latitudo fortitudinis virtutis subito ꝛ ꝑm se totā acqrat eo ꝙ fortitudo virtutis insequit tēperamētū:sed illa latitudo tēperāti ꝑz se nō subito acquirit:ergo ꝛc̄. ¶ 2° ꝑmitto ꝙ latitudo fortitudinis virtutis corpoꝝ lapsoruz a tēperamēto terminat ad latitudinē fortitudinis corrnādēte tēperantie. Sit ergo.a.corpus nūc ꝓmo ad tēperamētū reductū situatū in extremo intēsius cal'o latitudis tēperātie:ꝛ sit.b.corpus nūc ꝓmo ad tēperamētū reductū situatū in extremo oppositō latitudinis eiusdez tēperantie.ꝛ ꝓz nūc.a.in certa ꝓportione potētius eē ad resistendū causis fridis q̄z.b.qz in fortitudine vtutis.a.ꝛ.b. sūt paria.ꝛ per multo maioꝛē mensurā calozis resistit.a. q̄z.b.vt sequit⁹ ex casu.sit ergo ꝙ in duplo potētius.ꝛ arguit⁹ sic.in duplo potētius est.a.q̄z.b.ad resistendū ifrigidantib⁹:ſz minus q̄z in duplo potētius est.a.q̄z ipm immediate ante hoc fuit imo per tps.qz alias subito aliqs gradus fortitudinis virtutis ſm se totū acqsitus eēt nūc ꝓmo:ergo potētius fuit.a.aliqñ añ hoc ad resistēdū ꝛc̄. q̄z nūc est.b.ꝛ.a.cōtinue ante hoc fuit lapsuz ꝛ.b.nūc est tēperamētū:vt sequit⁹ ex casu:ergo ꝛc̄. Itez minus q̄z in duplo potētius est.a.ad resistendū infrigidātibus q̄z certuz datuz lapsum ab eo:qz latitudo fortitudinis vtutis corpoꝝ lapsoꝝ circa.a.terminat ad gradū fortitudis.a. vt supza suppositū est.sed.a.est in duplo potētius ad resistendū infrigidantib⁹ q̄z.b.ergo aliqō corpus lapsuz citra.a.est potētius.b.ad resistendū infrigidantibus. Et ꝑ

simil'e argumētū deduci pōt aliqō lapsuz citra.b.eē potētius.a.ad resistendū calefaciētib⁹:vt ꝑz intuēti. ¶ Itē data hac positione sequ⁹ fieri in ꝓmutatione corporis lapsi ad tēperamētū trāsitū ab extremo potētie vī virtutis ad extremū cū saltu ꝛ sīn medio.arguit⁹ ꝓña ꝑmittēdo ꝙ totali latitudini sanguineoꝝ correspondet maioꝛ porefistēdi causis ifrigidātibus q̄z totali latitudini flegmaticoꝝ in extremis termiatis ad tēpantiā:qz i, fortitudine virtutis est vtrobiq̄ paritas si positio est vera:ꝛ ꝙ certā mēsuraz calitatis excedit extremū latitudinis sanguineitat⁹ terminatū ad tēperantiā extremū latitudinis flaticitatis ad eandē terminatū.excedat igit ꝑ.a.excessum ꝛ trāseat sozꝛ totā latitudinē flaticitat⁹ ꝑ reductionē vsq̄ ad tepantiam inclusiue.ꝛ ꝓz ꝙ sozꝛ trāsit a minoꝛi gradu fortitudinis que sit.a.ad maioꝛē qz ad gradū tēperātie corrñdentē:tñ nō trāsibit per.a.nec ꝑ equale.a. ¶ Itē ad hoiem arguit⁹.qz data illa positione sequit⁹ ꝙ fort⁹ resistit ifrigidātibus corpus nāliter calidū in ꝓio q̄z nāl'r calidū i scō ꝛ iterū calidū in scō q̄z in tertio.arguit⁹ ꝓña:qz sic se hz cal'm in ꝓio ad cal'm in scō cū alijs paribus:sicut tēpatuz ad cal'm in ꝓmo.q̄lis.n.est ꝓportio tepamētoꝝ inter se talis est ꝓportio virtutū eoꝝ inter se: sed plus resistit tēperatū ifrigidātibus q̄z cal'm i ꝑ ex positione:ergo ꝛc̄. Itē quāto lapsum corpus ad cal'm ad tēperamētū reducēdū eēt tēperato ꝓpinquius tāto oz approximare fortioꝛa ifrigidātia:ꝛ sic nō fieret reductio ꝑ ꝓria eq̄lia i gradu.arguit⁹ ꝓña:qz sicut hȳ corp⁹ ē tēperato ꝓpinquius:ita magis ē resistitiuū ifridātib⁹ si fortitudo vtutis tal'r insequit⁹ tēperamētū:vt insequit⁹ illa positio. Plura alia adduci possunt de qb⁹ tertio hui⁹ videbit⁹ plenius. Et si bñ cōsideres facil'r soluunt⁹ leues psuationes ad ꝓbationez illaꝝ ꝯnū adducte:vñ ꝓbabilius vident⁹ tenēde ꝯnes oppositе. Et nota ꝙ ꝑ tria arg^ta vident⁹ ꝓcedere taz de resistētia ꝑ mō q̄z scō mō dicta. ¶ 5° ꝯclo ponit ꝓ intētione Sal'. difficili⁹ trabibile est ad lapsuz egritudinalē cōpl'onalē corp⁹ tēperatū q̄z distēperatū alijs paribꝫ.ꝓbat sic. qōlz corpus lapsuz facilius labit⁹ ad lapsuz egritudinalē q̄z tēperatū:igit ꝛc̄.assumptū ꝓbat⁹ discurrēdo:qz sanguineū facilius cadit in lapsuz cal'z q̄z tēperatū in aliquē aliū.simil'r cholericū:ꝛ sic de alijs:ergo ꝛc̄. ¶ Nota tñ ꝙ lz ita sit:in aliquē tñ lapsuz cpl'onalē facil⁹ labit⁹ tēperatū q̄z aliqō distēperatū certū datū vt in lapsum cal'm ex ieunio vel ira facilius cadit q̄z flegmaticū. Nec obuiat ꝙ virtus in eo ē fortioꝛ:qz lz merito hui⁹ difficili⁹ cadat in lapsuz cal'm q̄z caderet si sic forte nō eēt:nō tñ illa fortitudo virtutis maioꝛ tātā ꝓmouet resistētiā quātā pꝛomouet tāta friditas ꝛ hūiditas cōpl'onalis flegmatici ꝛ strictura poꝛoꝝ:ꝛ sic de alijs. ¶ 6° ꝯclo ex his concludi pōt ꝛ pꝛo intētione Sal'. ¶ Ex causis egris cōiter occurrēntib⁹ magis resistit corp⁹ tēperatū penes scōm modū resistēdi.ꝑz:ab hȳ causis rari⁹ ad lapsuz egritudinalē ꝓducit. Istā ꝯnem puto intellexisse Sal'. in lra.cap.de signis cerebꝛi.dū inqt.ꝛ minime ledet. Quintā forte intellexerūt ātiq dicētes:ꝙ oib⁹ causis egris collectiue magis resistit corp⁹ tēperatū q̄z distēperatū:nō tñ diuise vel distributiue. ¶ 7^am ꝯnē posuerūt qdā ēt ꝑ itētiōe Sal'. ꝙ quibuscūq; cāis alterātib⁹ occurrentib⁹ tēpato ꝛ distēpato q̄litates cōpl'onales tēperati ꝛ distēperati eque ꝓportional'r excedētib⁹ magis ꝛ fort⁹ resisteret corp⁹ tēpatū q̄z distēpatū. ꝑz qz merito q̄litatū cōpl'onaliuz vtrobiq̄ foret eadē ꝓportio:ꝛ cū hoc virt⁹ tēperati est fortioꝛ:ergo illaꝝ cārum ipressionē magis ipediret ꝛ melius tolerāret. ¶ Cōtra qntā ꝯnē arguit⁹.facil⁹ est alterabile ad calidū corp⁹ tēperatū q̄z cholericū:ꝛ ad fridū q̄z flegmaticū: g ꝛc̄.assumptū ꝓbat⁹.qz ad calefaciēdū vel infridandū tēperatū sufficit remissius cal'm vel fridū q̄z ad calefaciēdū cholericū vel infrigidādū flegmaticū:eo ꝙ cali-

Auicē. Hypp. Auicē. Aristo. Ingeniosus pp qd ñ robustus. Auicē. Auer. Auicē. Hippo. Auicē. Corpus magis resistē cāis egritudinis alio dupl'r. Auer.

dū in p̄. exēpli gr̄a. sufficeret calefacere tēpatū ⁊ nō cho/lericū i 2°: sil'r fridū in p̄ actual'r tale ifridaret tēperatū ⁊ nō flaticū in scō. Sil'r fit 2°. flātic⁹ in 1°. ⁊. a. fit alterās fridū in 3° sufficiēs alterare tā 2°. flegmaticū q̄z tēpera/tū ⁊ remittat donec neutrū sufficiat ifridare: ⁊ p̄z q̄ pus a. fiet ipotēs ifridare 2°. q̄z tēperatu: ⁊ sz qcqd p̄ oepditio nē potētie agēs citi⁹ definit posse agē difficili⁹ illō agit: ḡ a. difficili⁹ alterat flaticū q̄z tēpatū. ℣ Pro his dī negādo illā p̄naz. ad calefaciēdū tēpatū remissius cal'm suffic q̄z cholericū igit' difficili⁹ est alterare cholericū ad cal'm q̄z tēpatū: lz. n. remissius sufficiat: nō tū min⁹ potēs: imo ad ipsuz calefaciendū regrit potēti⁹ calidum. ℣ Pro secun do dicitur q̄ difficilius agit agens q̄ citius definit posse agere per deperditionem potentie cuz alijs paribus: q̄ nō est in casu argumenti. deficit. n. actio per defectuz p̄rietatis reqsite ad illaz actionē: vt al's plenius ōclarauī

Bētilis i Conciliatorez lcorpus cōmēsuratū qd ⁊ incō/mēsuratum.

¶ Ad argumēta p̄incipalia rndet. ¶ Ad primū Bētilis dānauit Cōciliatorē in cōmēto illius pbleumatis: q⁹ nō itellexit pblema vt asserit. p corpa igit' cōmēsurata intel lexit corpa delicata in suo regimine oēs excessuz vel im/moderantiā elitātia: q⁹bus figd imoderatū occurrit sta/tim ledunt. q̄ ēt sūt incōmēsurata his opposita. s. assueta excessib⁹ facile ⁊ sine nocumēto q̄si oēs excessus tolerāt: vide pblema. Aliter per cōmēsurata exponit Bētilis tē perata q̄ ⁊ si a difficiliori cā egritudinē incidāt: egritudi nes tū q̄dā sūt que pti cōicate in tēperato corpe citi⁹ toti cōicant: vt q̄ sequunt sensitiuā siue dolorosā ipressionez. ¶ Ad 2^m^ solueret p̄positio negādo silitudinē: ⁊ pōt colli gi hui⁹ sol'onis fundamētuz sup qōne 4^ hui⁹ scōi tracta. articulo 2°. qual'r āt fit rndendū p̄m aliā viam satis p̄z. ¶ Ad 3^m^ p̄cedēdū vi q̄ qbusdaz causis fortius resistere pōt corpus aliq⁹ distēperatū denitatē bñs pozoꝝ q̄z tē peratū: lz merito fortitudis vtutis sit tēperatum magis aptum resistere sicut de mulierib⁹ argutum est: lz dixerit qdaz hoc eē pp̄ consuetudinē: ⁊ q̄ si tēpatū eēt p̄sil'r assue/tū melius ei resisteret. ⁊ hec rnsio eēt tenēda apud volen tez defensare tertiam ⁊ quartā p̄nem. ¶ Ad 4^m^ eandem p̄clusionē tolerando dōm est q̄ in habentibus symbolū facilioꝝ est trāsit⁹ si alia paria fuerint: qual'r nō ē in ppo/sito: lz. n. rōne gradualis mēsure qualitatum minoꝝ sit cō trarietas ⁊ repugnātia corpis tēperati ad calida q̄z fleg/matici: tēperato tū maiori fortitudine virtutis resistente ⁊ instrō forme magis ꝓportionato stat ip̄m a calidis dif ficilius alterari. Et pidez p̄z solutio ad confirmationez. ¶ Ad 5^m^ ⁊ ad sextū p̄cedē ad q̄ deducunt argumēta sz saluādo positionē vt p̄us dici pōt: q̄ lz merito gradua lis mēsure facilius in febrē ⁊ inflāmationem p̄ntem ieiu niū caderet tēperat⁹: difficilius tū merito fortitudis vir/

Aristo. tutis ⁊c. Pro auctoritate vō Arist. p̄ politice dī q̄ quā/

Idem. uis multoties inueniant corpa robusta mēte ibecillia ⁊ ecōuerso: tēperata tū corpa nō sūt hmōi. voluit igit' Ari. frequēter ⁊ vtplurimū ita ꝓtingere: ⁊ q̄ raro repibile sit corp⁹ robustū ⁊ ingeniosum: sicut raro reperiunt corpa tēperata ⁊c. ¶ Ad 7^m^ dī q̄ si tēperatū corpus eēt imode rato laboꝝ assuefactū melius ei resisteret q̄z rusticus di/stēperatus: q⁹ aūt arguit de sol'one ꝓtinui solutuz est in scō arti°. ¶ Ad octauā dixerūt qdaz q̄ lz aliq̄li lesione puta corruptiua lederet tēperat⁹ in casu argumēti q̄li nō lederet distēperat⁹: opatio tū distēperati circa idez obie ctum eēt lesa. q⁹ diminuta vel ablata. ⁊ p̄ñr cōcederēt q̄ aliq̄ lesio diminuta est aliq̄ corrupta deterioꝝ. Alij dixe/rūt q̄ si stāte ipressiōe eq̄li nō dolorose sentiret tēperat⁹: ei⁹ tū actio esset corrupta vel ablata. si. n. sentiret tangi/bile nō dolorose sicut tēperat⁹ corrupte sentiret: lz non eadē oīno sit vtrobiq̄ rō corruptiōis: vt infra declarabit. ℣ Renuēdo aūt tertiā ⁊ quartā p̄nem posset cōcedi assū ptuz in argumēto. ⁊ maxie verificat illud assumptum in

actionib⁹ lesis. quaꝝ cā nō solū est res p̄ter nām: sz ēt vir tus vt dolor corrupta visio tremor spasmus ⁊ hꝺ. ¶ Ad nonū p̄cedit totū ad q̄ deducit arg^m^: vt dī colli posse ex intētione Aui. p̄ma tertij tractatu 5° cap̄. de apoplexia. Auic.

¶ Ad vltimū saluādo p̄nes illas dōz est q̄ lapsus tēpe rati cū alijs parib⁹ est in via signi periculosi: in via tū cause facilioꝝ. ⁊ sic p̄cedit auctoritas. Secundum vero aliam viam patet quid sit respondendum ⁊c.

¶ Questio. vij.

Utrum sanitas optima sit in latitudine sanitatis di uise a Hal'. in lr̄a situāda. ¶ Arguit' multi/pliciter q̄ nō. ¶ Pro. q⁹ nec ibi ē situāda vt mediū: nec vt extrema. ergo ⁊c. assūptū p̄bat. nō. n. vt mediū vt p̄z i lr̄a: q⁹ tale nō vr̄ nisi egrū vel neutrū simpl'r. nec ēt vt ex tremū: q⁹ si ab aliq̄ latitudine alter extremor est exclu/suz reliquū dz ab eadē excludi. sz egritudo nūc q̄ ponit alter extremū latitudinis sanitatis ipsaz terminat exclu siue: ergo ⁊c. ¶ 2° si q⁹ eēt vera sanitas optima haberet latitudinē: eo q̄ cuiuslibz latitudinis diuisibilis quelibz pars est diuisibilis. falsitas p̄ntis p̄bat: q⁹ tūc aliqua sa/nitas semp esset aliqua sanitate semp perfectior. ℣ Q̄d si p̄cedit p̄tra. ex illo sequit q̄ aliq̄ sanitas semp est sanitas vt multū. hec p̄ña tz: q⁹ aliq̄ sanitas sp est a sanitate sem per derelicta nō ml'tū. ergo. p̄ña tz p̄ q̄d nois sanitaꝝ vt multū in p̄rio hui⁹ positū: ḡ aliqua sanitas semp est sani tas vt multū. ¶ Tz⁹ sanitas optia nō reperit nisi in indiui duo humano: q̄d ē in vltio eq̄litatis ⁊ i etate in qua aug mentū ad suū perūenit finē. p̄ primi. cap̄. de ꝓplexiōib⁹. sed hꝺ sanitas nō icludit in latitudine sanitatis hic diui/se: ergo ⁊c. p̄bat minor: q⁹ nō ponit in latitudine sanita/tis nunc: q⁹ iam esset sanitas lapsa. nec simpliciter: q⁹ nō est apta permanere talis semper vel vt multuz ergo ⁊c.

¶ Ad oppositū arguit: q⁹ quodlibet optime sanum est sa num simpl'r: ergo q̄libet tale est in latitudine sanitatis hic diuise. assumptuz p̄bat: q⁹ quodlibz tale hꝺ sanita tem per quaz aptū est pmanere optime sanum respū qu iuscunq̄ alterius corpis cōsimilis etas: ergo ⁊c. p̄ña te/net cum antecedente ex dictis in primo huius.

¶ Pro rnsione ad istā q̄nē p̄rio p̄mittenda est distinctio tacta p̄rio hui⁹ q̄one sexta ⁊ octaua de sanitate optima. ⁊ vtroq̄ illoꝝ modoꝝ capi pōt sanitas. ¶ 2° distinctio ē. q⁹ optimaz sanitatem q̄uocūq̄ sumptaz dupl'r in latitu/dine sanitatis possum⁹ situare. Primo p̄z mēsurā nāꝝ in quib⁹ cōsistit. 2° quantū ad gradū sue perfectionis. Sanitas optima in latitudine sumpta dupl'r.

¶ Et iuxta hoc sit prima p̄cl'o. Talis sanitas optima pri/mo mō: vt sic nō situat in latitudine sanitatis hic a Hal'. diuise. p̄bat. q̄libet sanitas i hac latitudine situata i hac situat inquātū talis simpl'r vel vt nūc. sed sanitas opti/ma primo mō inquātū talis nō ē talis simpl'r nec vt nūc eo q̄ non est apta pmanere talis semper vel vt multum: nec etiam est iperfecta sanitas: ergo ⁊c. vult ergo hec cō clusio. q⁹ lz hmōi sanitas optia sit vere sanitas simpl'r vt vt nūc: vt tū sic optima nō est hmōi. ℣ Possz tū p̄babili/ter teneri p̄clusio opposita. q⁹ vt supra dictū ē ly semper vt multuz vel simpl'r nō denotant tēporales mensuras: sed gradū perfectionis vel fixionis. ¶ Secunda conclu sio. Licet ita sit: tū cōcedēdum est sanitatem optimam es se in latitudine sanitatis. p̄z: q⁹ cuiuslibz q̄litatis summ⁹ gradus includitur in latitudine illius qualitatis vt sum ma caliditas in latitudine caliditatis. ⁊ sic de alijs. ¶ 3ª conclusio. Optima sanitas secundo modo dicta est in la titudine sanitatis hic a Hal'. diuise. hec patuit primo hu ius. ¶ Quarta conclusio. Tam sanitas primo modo q̄z secundo modo dicta optima considerata p̄m mensuras naturarū in quib⁹ consistit nō tanq̄z extremum: sed tāq̄z medium inter extrema clausum situatur in latitudine sa nitatis. patet: q⁹ nature in quibus cōsistit huiusmodi sa

nitas nō sunt p̄z mēsuras extreme: sed inter extrema to/tius latitudinis sanitatis clause: ideo ⁊c. ¶ Quinta con clusio. Q̄z p̄m gradum sue perfectionis sanitas optima est in latitudine sanitatis tanq̄z eius extremum inclusa. p̄z: q⁹ tali correspondet supremus gradus perfectionis reperibilis in latitudine sanitatis: ideo ⁊c.

¶ Ad argumēta p̄incipalia rnsp̄detur. ¶ Ad p̄^m^ p̄z q⁹ nas p̄nes vltimas. ponit. n. in latitudine sanitatis tāq̄z me^m^: large tū sumptū p̄rio medio per eq̄distantiam: sed per in/clusionem: vt infra oñdetur: ⁊ hoc quantū ad mensuram nārum in quibus cōsistit: lz sit perfectioāliter extremū. Et cū arguit q̄ nō: q̄m si vnū extremoꝝ est a latitudine exclusuz ⁊c. dicit' hoc negando si tanq̄z vr̄ veruz intelli/gat'. cōcedit tū q⁹ sicut reperit optia sanitas p̄m denoia/tionē: ita pessima sanitas que est termin⁹ sibi oppositus. ¶ Ad 2^m^ dicit' p̄cedēdo q⁹ aliq̄ sanitas sp est aliqua sanita/te eiusdē etatis p̄fectior sanitas. tū hic excessus nō est a medico rone vel experimēto iuestigabilis: ió nō denoiat' sanitas multū. ¶ Ad 3^m^ dī q⁹ illa sanitas est in latitudine sanitatis simpl'r: ⁊ denoianda est sanitas semper: lz non p̄z rōnē p̄z quā dī optima p̄mo mō. ℣ Cōsueuit hic que/ri vtrū sensibilis lesio opatiōis sit signū sufficiēs distinguē di sanū ab egro: de quo videbit circa finē hui⁹ secūdi.

¶ Questio. viij.

Utrum diuisio mēbroꝝ in lr̄a a Hal'. posita sit bo/na. s. mēbroꝝ q̄da sūt p̄ncipalia: q̄da orta a p̄ncipalib⁹: q̄da hñt vtutē inatā tm: q̄da inatā ⁊ influētē. ¶ Arguit' multipl'r q⁹ nō. ¶ Pro idē mēbrū est ortū a p̄n cipali q̄ hꝺ virtutē inatā ⁊ influentē: ergo diuisio nō bo na. assūptū p̄bat: q⁹ neru⁹ ozit a cerebro ⁊ hꝺ vtutē ina/taz ⁊ influētē: simpl'r vene ab epate ⁊ arterie a corde quā uis taz vene q̄z arterie habeāt vtutē inatā ⁊ influētē. ¶ 2° idē mēbrū ē p̄ncipale ⁊ habēs vtutē inatā ⁊ influētē: igi tur ⁊c. assumptū p̄bat: q⁹ tā cerebrū q̄z cor hꝺ vtutē ina/tā. s. a gñatione merito suoꝝ miscibiliū ꝓcta. sil'r influētez q⁹ cerebrū a corde recipit vitalē spirituz ⁊ cor a cerebro aialez. cū igit' q̄libz horꝝ sit p̄ncipale: seq̄t ergo ⁊c. ¶ 3° di uisio mēbroꝝ posita ab Aui. p̄ma primi. cap̄. de opl'o/nib⁹ est bona: lz ipsa nō est ꝓuertibilis cū illa: ergo p̄bat añs: q⁹ diuisio Aui. ē mēbrū q̄dā ē tribuēs ⁊ suscipiēs q̄dā suscipiēs ⁊ nō tribuēs: q̄dā tribuens ⁊ non suscipiēs: quoddā nec tribuēs nec suscipiens. Sub nullo aūt mēbro diuisiōis hmōi posite hic a Hal'. cōprehendit' mē brū tribuēs ⁊ nō suscipiēs: q⁹ nō sub p̄incipali: eo q⁹ oē tale tribuit ⁊ suscipit: vt p̄z discutiēti. nec sub alio a p̄nci pali: q⁹ nullū tale tribuit ⁊ non suscipit. ¶ 4° nulla sunt mēbra habētia virtutē innatā tm̄: ergo. assumptū p̄roba tur: q⁹ omne mēbrū est p̄incipale vel nō. si primū: p̄z il/lud nō habere virtutē inataꝝ tm̄. si scōm: tale necessario recipit spiritū vitalē a corde: nāleꝝ ab epate: sil'r. n. aliqō nō p̄incipale eēt p se sufficiens absq̄ p̄ncipalis influxu. Sancti.

¶ Ad oppo^m^ est Hal'. in lr̄a. ⁊ Aui. p̄ primi. cap̄. de mēbris. ¶ In ista q̄one erūt duo articuli. In p̄rio tractabit' difficul tas tacta in quarto p̄incipali. s. an dabile sit mēbrū hñs virtutem innataꝝ tm̄. Scō respondebitur ad quesituz. Sancti. ¶ Quantū ad primū sciendū. Pro q⁹ ille terminus virt⁹ put ꝓposito p̄inet ab auctorib⁹ equoce sumit'. q̄q̄z. n. su mit' p̄ro aia tal'r vt tal'r opari potēte q̄ i ordine ad diuer/sas opōnes varias recipit virtutū denoiationes: vt in or dine ad opōnes aiales appellat' vt⁹ aialis: ad nāles nālis ⁊ sic de alijs: ⁊ tal'r nō sumit' vt⁹ i ꝓposito. sic. n. sumēdo virtutē p̄z oēm virtutē eē inatā ⁊ nullā influētē. Scō mō sumit' virt⁹ p̄ro tēperamēto siue p̄ instrō q̄ exit vel apta est exire aia in suas opationes: qual'r, tēperamentū mē/broꝝ p̄ro opatione sensitiua virtutē nominamus sensiti/uaz ⁊ p̄ro motiua motiuā: ⁊ sic de alijs. ⁊ sic sumit' vt⁹ in ꝓposito. Virt⁹ in fluēs 1°.

¶ 2° sciendū q⁹ aliq̄ vtus pōt dici dupl'r innata. p̄rio stricte: q⁹ a gñatione cōtracta inseparabilis absq̄ cor/ruptione ei⁹ cui inata dī. Scō mō dicit' virtus inata lar gius: q⁹ mēbro itriseca ⁊ nālis. ⁊ si absq̄ p̄ntia ei⁹ posset mēbrū in esse ꝓseruari sicut vtutē visiuaz in oculo innatā dicim⁹. ē. n. sibi nālis intrinseca ⁊ cōueniens p̄ opatione visiua oculi: q̄ tū sublata adhuc posset oculus in vita p̄/manere. Cōsimil'r p̄ oia de virtute influēte oōm est. Dici tur. n. p̄rio influens: q⁹ aduenies ab alio a quo dependet quo ad esse ⁊ ꝓseruari. Scō mō dī influēs: q⁹ aduenieꝝ eo q⁹ lz mēbro insit vt dispō sibi cōueniēs ab ipsa pōt mē brū absolui ⁊ in vita pmanere. Exē^m^ p̄imi: sicut vtutez nutritiuā ossis p̄rio mō dicim⁹ influentē: q⁹ pēdentē a p̄n cipalib⁹ quo ad eius esse ⁊ cōseruari: qua tū sublata mē/brū p̄cludubio morit'. Exēplū secundi: vt virtus sensiti ua ⁊ motiua voluntarie. ¶ 3° sciendū est q⁹ lz tam virtus sensitiua ⁊ motiua q̄z nālis sub nāli cōprehendēdo vita/les denominari possint innate: eo q⁹ sicut cuilibet mēbro a gñone p̄hibit' tēperamētū cū quo suas opationes nāles est aptū pficere: ita cuilibet habēti vtutē aialē iest a gña/tione tēperamētū: cū quo tanquā totali vel partiali in/strūmēto aptū est aiales operationes perficere. Magis tū p̄pie apparet virtutē nālem denoiandā esse innatam q̄z aialem. Primo q⁹ virtus nālis est tēperamentuz sine quo mēbrū in vita cōseruari nō pōt: viuere. n. pp̄ hoc p̄n cipiū. i. vegetatiuā siue nālem virtutē oibus viuentibus inest. scōo de aia. virtus vō aialis non est hmōi. frequēt' eni aufert tēperamētū per q̄ mēbrū est sensitiuū ⁊ mo/tiuū: tū mēbrū in vita pdurat. Scō: q⁹ ad cuiuslibet mē brī ꝓseruationez requirit' cōtinuus actus virtutis nālis ⁊ nō aialis: vt p̄z in somno. Tertia cā colligi pōt. 3. iterio rū vltio cap. q⁹. s. tēperamētū per q̄ mēbrū exercet opa tiones nāles eē per se sufficiēs: ita vt si ꝓseruaret in mē/brō nō indigeret influxu ab alio mēbro vt nāles opatio nes posset pficere. tēperamentuz vō quo pficiunt aiales opationes non esse hmōi. sed influxu cōtinue idiget a p̄n cipali mēbro. pp̄ q̄d Hal'. allegato cap̄. hāc virtutē splen dori solis assimilat: virtutez vō nālem virtuti attractiue magnetis: cū inq⁹. nāle instrm̄ nāleꝝ hꝺ virtutē suā actio nez facientem: lz aiato istrō virtus a fundamēto ⁊ initio venit: sicut splendor solis venit ad rez i qua splēdet ⁊ sic magnes hꝺ virtutē ferrū attrahēdi ad se: sic vnūquodq̄ instrm̄ naturale. q⁹ si substantia suisset pmanens ⁊ inde/ficiēs non fuisset ei necessaria vena vel arteria. vñ ⁊ p̄ri ma primi. doctrina de mēbris. virtus vō illa ossi natura lis est facta donec eius permanebit ꝓp̄'o. ℣ Notandum q⁹ lz ita sit vt dicit Hal'. ibi nihilominus p̄cedendū est q⁹ spūs cōis assistēs ossi nō solū calorē ossis ꝓseruat: sed etiā cū tēperamēto ossis ad ꝓueniētez nutrimēti trāsmutatio nez effectiue cōcurrit: ⁊ forte per p̄ri⁹ dependet nutrimē ti trāsmutatio ab hoc spiritu q̄z a cōp̄'one ossis: lz p̄babi liter dixerit Sentilis q⁹ opatio ossis nutritiua inquātū ē ossificatiua p̄incipalius pendet a tēpamento ossis: iquā tuz vō est trāsmutatio nutrimenti absolute p̄ p̄us p̄dēt a spiritu cordis. ℣ Ex his seq̄t q⁹ opatio aialis min⁹ pen det a op̄'one intrinseca mēbri q̄z naturalis. cuius signū est: q⁹ statim retracto influxu spirit⁹ aialis a cerebro in toto sensus ⁊ motus auferr: nō tū statim clausa via inter epar ⁊ os destruet opatio ossis. ℣ Ex quo p̄z vlterius q⁹ virtus nālis respectu aialis magis perficit operationes suas per cōplexionem innatā q̄z per influentez. aialis aūt ecōtra magis p̄ influentē q̄z p̄ inatā. cū quo tū stat quāli bet illaꝝ absolute magis per influentez q̄z per inatā suā operationez pficere. ⁊ fuerunt hec verba Sentilis.

¶ Ex qb⁹ colligi possunt p̄cl'ones alique. ¶ Prima p̄cl'o. Tā vtus aialis q̄z nālis ē aliquo mō fluēs ⁊ aliquo mō inata. p̄z ituenti distinctiōes supascriptas. ¶ 2ª p̄clusio. Lz ita sit: tū p̄pie cuilibet mēbro magis inata est vtus

nälis q̄z aialis.z ecouerso aialis magis influēs q̄z nälis. p3 ex dictis. C3ª ꝯclusio. Nó ió dī aliqđ mēbrū hñs vtutē inatā tm̄:qz a nullo alio ifluxū recipiat.p3:qz talia ponunt os cartilago ⁊c. hñtia vtutē inatā tm̄ que tm̄ a ꝑncipalib⁹ influxū recipiūt. C4ª ꝟ. Jó denoiat aliqđ mēbrū hñs vtutē inatā tm̄:qz habeat solū vtutē nälem. hāc sensit Sal'.in lra:z ꝓsuadet sic:qz vtus nälis sub ipsa cōprehēdendo vitalē respectu aliaꝝ est inata ⁊ alie influentes vt declaratū est.q̄ hñs vtutē nälē tm̄ hz vtutē inatā tm̄. Et ſ aliquis ꝟ.qz Sal.in lra enumerat plura mēbra hñtia vtutē inatā tm̄:q tm̄ nō solū hñt vtutē nälē vt carnez pāniculū. Huic dī p pāniculū eē itelligēdū pāniculū nō sentiētē vt ossi vl' ligamēto adiūctū. Sil'r p carnē glā dosaz vt iquinū.z cōfusaz vt epis. C Ex gb⁹ p3 ꝟ ad argumētū rñsiua.ſ.q dabile ē mēbrū hñs vtutē inatā tm̄.

Pāniculus dupliciter.

C Sed circa iā dicta cadūt dubia q̄dā. C Primuz est.q̄re necessariū fuerit vtutez aialē in partialibus mēbris ſm opationes ei⁹ magis eē pēdētē ab influxu cerebri q̄z nälis ab epate vl'a corde depēdeat:ita vt nō statim sublato influxu ꝑncipalis mēbri nälis vtus definat opari ⁊ aialis vo eꝫ.ex quo mēbro hñti vtutē aialē ita a gñone acq̄rit tēperamētū:q̄ mediāte ꝯcurrēte influxu cerebri exercere pōt aiales opationes sicut mēbro hñti vtutē nälem acq̄rit tēperamētū a gñone quo mediāte ꝯcurrēte influxu epatis vel cordis opatiões pficit näles. Jtē ħ appet ꝫ mētē Aui.p'pmi.c.de mēbris.dū inqt. Sz dz medicus credere q̄ hec vt'.ſ.nälis nō influit sibi.ſ.ossi ⁊ alijs nisi ab epate.nā ſi iter ea via clauderet ⁊ os nutrimētū bīet aptū ei⁹ actio ōstrueret quēadmodū fit cū sensu ⁊ motu cū nerui q̄ ꝓueniūt a cerebro ostringunt. C2ª ou'm est de vitali vtute an sit denoianda inata vel influēs.⁊ ſi inata an magis inata vel minus denoianda sit q̄z naturalis.

Auicē.

C Ad p'm illoꝝ dicendū q̄ ħ vt mēbrū in vita ꝑmaneat reqrit cōtinua opatio vtutis nälis mēbri:qz eū in eo sit ꝯtinua resol'o cōtinue vtus oparet ad restaurationē mēbrum citissime ad corruptionē tēderet.ꝑ qđ non gescit vtus nutritiua vel vegetatiua ab ei⁹ opatione q̄diū vivit aial.vt 2°de aia.⁊ aliquat'r 2°de gñone colligitur. Ex hac.n. vtutis opatione nō ꝓuenit in mēbris lassitudo.vt p̄ de somno. Ad ħ āt q̄ mēbrū qđ ē organū vtutis aialis in vita ꝑduret nō requirit operationū aialium continuū exercitiū:imo necesse est aliqñ mēbrū ab his ex toto gescere:qz p illas mēbra lassant.ꝑ qđ somnus aiali vtuti attribuit.⁊ nō näli.vt p̄ de somno. Ex debito igit näe ordine fuit necessariū vtutē aialē ab influxu cerebri maiorē hīe depēdētiā in opatione sensus ⁊ motus q̄z naturalē a corde vel epate:vt mēbra facil'r ab aiali opatione dū ex pedit quiescerēt. Et ſm ħ p3 efficaci⁹ ad nälez opationē effectiue ꝯcurrere ꝓpt'onē inatā mēbri q̄z ad aialez:imo inata mēbri cōp'o ex itētiōe Sal'.est p se sufficiēs instrm̄ p2o nälib⁹ opationib⁹:nec reqrit ꝑncipalis influxus nisi vt hec ꝓpt'o inata cōseruet ⁊ opones membri meli⁹ integrentur.meli⁹.n.pficit mēbrū operatiões alijs paribꝰ ꝯcurrēte influxu epatis:imo etiā cerebri:ꝑ qđ in somno fortificant opationes näles. Ex quo p3 q̄ non statim retracto influxu epatis ab osse cessaret vtus nälis ossis ab opatione si pñs eēt nutrimētū. Retracto tm̄ influxu cerebri ab oculo statim cessat opatio oculi visiua.nutriret eni os donec seruaret ei⁹ inata cōp'o:nō tm̄ tāto tpe videret oculus donec seruaret ei⁹ inata cōp'o. ꝟ Et si ꝫ hoc arguit:qz spūs aialis a cerebro trāsmissus ad oculū nō subito clausa via iter cerebrū ⁊ oculū resoluit vl' euanescit. q̄ p tps ħ influxu retracto sufficit oculus visiuā operationē pficere stāte debita obiecti pñtia recte.sicut clausa via iter epar ⁊ os nutriri poterit o; toto tpe quo i osse debita quātitas calorꝭ nälis ꝓseruabit'.arguit ꝓña: qz toto tpe quo cōseruabit' hic spūs in oculo cū debita ob-

Aristo.

iecti pñtia adesse vident oēs cause ad visionē causandā requisite. ꝟ Pro illo pōt dici p̄ cōcedēdo illud ad qđ dedu cit arg'm:qz tm̄ spūs aialis facillime resoluit ⁊ euanescit ꝑ tps ꝓceptū retracto influxu ⁊c.sufficiet oculus opōnē visiuā pficere.nälis No ⁊ vitalis spūs grossiozis est ſbe: ⁊ tardiozis resol'onis. Cōp'o ēt inata mēbri non sic reqrit epatis iuuamētū vt pficiat opōnē nälez sic reqrit opt'o oculi influxū cerebri vt pficiat visiuā.pp qđ Sal' alle.ca°, decēter hāc vtutē splēdori solis cōparauit. sicut.n. retracto influxu lucidi cessat splēdor:ita in nō ꝓcepto tpe retracto influxu cerebri cessat opō aialis in mēbris. C1° pbabiliter dici pōt q̄ ꝑter spūz aialez a cerebro ad istrā sensus ⁊ motꝰ trāsmissuz eisdē influit q̄dā spūalis q̄litas inata ⁊ delatā p spūm ipz ⁊ mēbrū habilitās:vt sit ꝓueniēs istrm̄ sensus ⁊ motꝰ ⁊ hec q̄litas in mēbris ⁊ spūs ita cōuersari depēdet a cerebro sicut radi⁹ in medio a lucido. clausa igit via ⁊c.hz p tps in oculo eēt sufficiēs quātitas spūs aialis ⁊ obiectū debite ꝓsentatū:nō tm̄ fieret visio: qz nō adessent oia ad visionē reqsita.abesset.n. dicta q̄litas spūm ⁊ oculū habilitās. ꝟ Pro isto dici p̄ p̄ hāc rñsionē ꝓbabile sumere fūdamentū ex dcis Aui.3° q̄rti.c. de estiomeno.vbi posuit cozrūpi mēbrū pp oppilationē ⁊ ħ aut pp retētionē spūs aialis.i. vitalis:aut pp retētiones vtutis sparse supra vtutē aialez.vbi inuit q̄ ex cōiunctione spūs ad cor q̄ ipedit pp oppilationē corrūpit eē mēbrū:qz illā vtutē nō recipit.⁊ tūc ꝑ̄ tenēdū eēt q̄ a q̄libz ꝓncipali influit vtus iā dcā ꝑter spūz:magis tm̄ pedēs ē a cerebro vt'.ifluxa ab eo q̄z vtutes influxe ab alijs ꝓncipalib⁹:sic radi⁹ lucis min⁹ ꝓseruari p̄t sine pñtia ei⁹ q̄z spēs odozis vl' soni sine pñtia hoꝝ oboꝝ:⁊ tu ad ħ cōsidera:necessitas āt ponēdi magis iflui a cerebro:hꝰ q̄litates q̄z ab alijs ex dcis colligi p̄t:qz istra illaꝝ opōnum necesse est q̄ñq; ⁊ facil'r ab actuali opatione gescere.non āt vitaliū vl' näliū. Pro auctozitate Aui.superi⁹ allegata dī q̄ si via clauderet inter os ⁊ epar opatio ossis destrueret calore ossis resoluto ⁊c.nō tm̄ ita cito sicut clausa via iter cerebrū ⁊ instrā sensus ⁊ mot⁹ ꝓpter quod dictā q̄z vſ ly quēadmodū nō ꝓnotat totalez similitudinez istaꝝ dependentiaꝝ:ſz solū gñalez:qz.ſ.vtriuslꝫ influxu retracto tā dez tā nälis q̄z aialis opatio ē strueret ſz vna ꝑs.⁊ hoc aliqualt'r sensit Aui.dū dixit. vtus vo illa ossi nälis ē scā. Ex quo p3 ꝓcordia hui⁹ ter. Aui.⁊ Sal'.p̄ interiozꝫ alle. loco.ibi.n.ponit q̄ os ⁊ silia nō idigerent vena ⁊c.ſz sub iūgit.ſi eoꝝ ſba eēt ideficiēs:que qz resoluit ⁊ deficit ⁊c. subiūxit Aui.q̄ si clauderet via ⁊c. C Ad 2um dubꝰ dom ꝓfil'r p oia de vitali sicut de näli:qz he vtutes sub eodez vtutis gñe cōprehendunt ⁊c. vt infra videbit. ꝟ Ex qbus colligi,pōt itell's quozūdā dictoꝝ Sal'.p̄ interiozꝫ vltimo cap. ꝟ Primū.q̄ plerūq; mēbra hñtia sensū ⁊ motū sūt sana:⁊ tm̄ actio patit'.ſz tm̄ hoc nō est in näli istrō:qz actio eiꝰ nō patit' nisi ipm patiat'. ꝟ 2um est:qz aliqđ instrm̄ vt la certus pati pōt:ex eo q̄ est näle ⁊ ex eo q̄ ē aiatū. Intelligit'.n.p̄ auctozitas q̄ stat in mēbro aiato.i. hñte vtutez aialez vt sensibilez ⁊ volūtarie motiuaz esse debitaz cōplexionem cōpōnez ⁊ vnitatez ꝓ2o suis opōnibus tm̄ eiꝰ actio patit:qz ipedit ab opōne sensitiua ⁊c.nō ꝓuenie te debito influxu a cerebro ad illud mēbrum ꝓ2o opatione aialiꝰ:vt si fiat oppilatio in neruo obtico:ita q̄ impedit visio opō visiua patit:tm̄ oculus est sanꝰ:eo q̄ non est in eo mala ꝓpt'o:nec aliq̄ disposter nām. ꝟ Nō tm̄ q̄ hz in casu illo non egrotet oculus p ꝓpriā essentiā:ꝓcedendū est ipz egrotare p colligātiā:eo q̄ eiꝰ opō sensibil'r ledit nō plapsuz in aliq̄ nāꝫ oculi ꝓtigentē:ſz ꝑ dispōnez ꝑter nāz alteri mēbro aduenientez a q̄ i oculo pendet essential'r visiua opatio sic ipedito volūtario motu lacerti pctozis pp friditatez ꝓgelātem aut aliqđ aliud impeditur epiglotis operatio:puta vocis formatio q̄z i ſba male

Aristo. Sal.

la fuerit dispō ꝑter nām:vñ ⁊ tūc dī epiglotis q̄ colligan tiā egrotare:vt coll'r p̄ iteriozꝫ.⁊ cap̄.hoc āt nō ꝓtigit in näli istro.i. mēbro hñte vtutē nälē respectu sue näliꝫ opationis. Tale.n.nō expectat influxū a ꝓncipali ad ħ vt operationē eiꝰ pficiat.ſz p inatū eiꝰ tēperamētū tādiu ad ħ sufficit q̄diu eius tēperamētuz cōseruatum fuerit vt supra declaratū est.igit nō ipedit opatio stāte ōbita obiecti p̄sentia nisi eiꝰ eēntia patiēte.i.nō stāte lapsu in aliq̄ nāruz cū qbꝰ ꝓpas pficit opationes.vt ossis digō seu nutrimentō ꝓportionatū ē pñs nisi osse in aliqua nā lapso. ꝟ Scōz ēt dictū a Sal'.loco alle.p3.ocus eni iquātū mēbrū aiatū egrotare pōt.i.inquātū hñs vtutē aialē:vt in casu supposito.egrotat.n.saltē p colligā tiā inquātū organū visus:qz tm̄ in nälib⁹ suiꝫ opationib⁹ nō ledit:qz bn̄ nutrit supfluitates expellit ⁊c.dī a.ħ. nō egrotare iquā'm näle. Qualt' āt sit vl' ñ sit pol'e aliqđ mēbrū pati iq̄'m näle q̄z̄ ñ patiat iquā'm aiatū ifra ōcl'abit'

C Quātū ad 2um arti'm sciendū est p̄ q̄ auctozitates ponētes eē aliqđ mēbrū tribuēs ⁊ nō suscipiēs nō itellexerūt hec vt ꝟba sonāt.quātūcūq;.n.cor sit mēbroꝝ ꝓncipalissimū dictū tribuēs ⁊ nō suscipiēs.ab alijs tm̄ suscipit vt a cerebro spūz aialē ⁊ ab epate nälē. Intelligit.n.nō suscipiēs: qz ad ipm nō influūt alia mēbra nisi in vtute ipsius cordiꝭ ꝏ ab illis nō ꝓpe recipe:ſz potiꝰ a seipso dī. ⁊ hoc iuxta Arist.sniam.ponētis cor solū eē ꝓncipale mēbrum. Pones aūt Sal'.q dixit cerebrū eē virtutis aialis p'm ⁊ epar hälis ⁊c.sicut cor vitalis nullū eēt mēbrū ꝓprie denoiabile tribuēs ⁊ nō suscipiēs nisi ad hunc intell'm q̄ aliqđ mēbrū talē tribuit spūs vl' vtutē q̄lē ſm specificaz denominationē a nullo alio recipit q̄lr̄ ꝓcedi pōt tā cerebruz epar q̄z cor eē mēbrū tribuēs ⁊ nō suscipiēs cerebruz.n. tribuit aialē spūs vl' vtutē q̄lē a nullo alio recipit ⁊ epar nälē. C2° sciendū q̄ hz tā orta a ꝓncipalib⁹ plura vt nerui vene ⁊c.q̄z nō orta a ꝓncipalib⁹ hñtia vtutē inatā ⁊ influētē. Sal'.tm̄ in ꝓposito intēdit orta a ꝓncipalibus ꝫ hñtia vtutē inatā ⁊ influētē distiguere. Intelligēs p hñtia vtutē inatā ⁊ influētē mēbra que nō exhñtia ꝓncipalia nec orta a ꝓncipalibus vtutē hñt aialē ⁊ nälē. ꝟ Ex qb⁹ ꝓcludi pōt ꝫ rñsalis ad q̄stū.ſ.q̄ diuisio mēbroꝝ a Sal'. i lra posita est bona ⁊ sufficiēs cōprehēdens oia membra nr̄i corpis. pbat sic:qōlibet mēbrū nr̄i corpis est principale vel nō ꝓncipale.si p̄'m hz p'm mēbrū diuisionis posite:si 2m: vel tale mēbrū est final'r ordinatū ad deferendū a ꝓncipali ad alia mēbra vel eꝫ aut nō.si p̄'m:est ortū a ꝓncipalibus.si 2m:vel hz vtutē nälē solū ⁊ sic est hñs vtutē inatā solum vel cū näli hz etiā aialē:⁊ sic est hñs vtutē innatā ⁊ influentem.cum igitur non sit reperibile membruz nō cadens sub aliquo illoꝝ.sequitur conclusio.

C Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. C Ad p'm negat assūptū qz nerui vene ⁊c.nō debēt denoiari mēbra hñtia vtutem inatā ⁊ influētē:vt ꝫ alia mēbra diuisiōis posite distiguūt vt p3 in 2° arti. Et p̄ idē p3 rñsio ad 2m. C Ad 3m dī q̄ ꝓncipalia mēbra sūt tribuētia ⁊ nō suscipiētia ad sensuz da tuz in 2° arti°. Sequēdo āt viā Aristo.non ponentis nisi vnum ꝓncipale mēbrū vnicū est tribuēs ⁊ nō suscipiēs. Reliq̄ vo a medicis ꝓncipalia appellata caderēt sub mēbris hñtib⁹ vtutē inatā ⁊ influētē.hāc tm̄ viā nō secutus est Sal'. C Ad vltimū p3 rñsio ex dictis in ꝑmo articulo.

C Questio. ix.

Utrū solū q̄tuor sint mēbra ꝓncipalia.ſ.cerebrū epar cor ⁊ testiculi. C Arguitur multiplicit q̄ non. C Pro sic.testiculi nō sunt mēbrū ꝓncipale.ergo assumptū arguit'.qz nec sūt necessarij ad cōseruationē idiuidui vt oēs testant:⁊ experimētū ondit.nec spēi:vt coll'r ꝫ de bystozijs aialiū.p̄ cap̄.in arabica trāslatione duz ēgt. Et iaz cōtingit in tauro q̄ castrabat:deide eadē hora coiuit ⁊ ꝓcepit ab eo vacca.⁊ p̄ de gñone aialiū.4° cap̄.⁊ māi-

festū est q̄ testiculis nō idigēt necio.ſ.aialia:qm̄ si eēt ita eēnt testiculi in oibus aialibus gñantibus. C2° arguit' sic.ꝑcise triplex est genus operatiōis ⁊ vtutis reqsite ad ꝓseruationē indiuidui vl' spēi.q̄ ꝑcise tria sunt tēperamēta vel saltē nō plura q̄bus vtutes hꝰ opationes exercēt. ⁊ p ꝓns tria sunt ꝓncipalia mēbra.assūptū p3:qz non reperit' nisi gen⁹ vtutis aialis nälis ⁊ vitalis. C3° ꝓncipatus mēbri potissime arguit' ex tēperamēto cōp'onis mēbri.ſz illoꝝ mēbroꝝ nullū est tēperatū.q̄ nullū ē ꝓncipale.maioꝝ p3:qz ꝓncipatus mēbri potissime arguit' ex perfectione opationis mēbri q̄ arguit tēperamētū cōplexionis.⁊ p3 minoꝝ discurrrēdo:qz cor ē excessiue cal'm ⁊ siccuz:⁊ cerebrū fridū ⁊ humiduz.igit ⁊c. C4° ꝑter q̄tuoꝝ mēbra ꝓncipalia enumerata a Sal'.in lra sūt alia in corpore ꝓncipalia.q̄ ⁊c.assūptū ꝓbat:qz mlta sūt alia necia reqsita ad ꝓpuationē idiuidui vl' spēi vt stōchus pulmo. C5° tm̄ vnū est ꝓncipale mēbruz:puta cor.q̄ ⁊c. assūptū ꝓbat.ꝑ qz cor est cōseruās vitā in toto vt oēs testant. q̄ a corde tanq̄z a ꝓseruāte sūt oia mēbra pēdētia. semp āt ꝓseruās est ꝓncipalius ꝓseruato.2°qz min⁹ tolerant' nocumenta cordis q̄z alteri⁹ mēbri.3°ꝓ2o isto ē aucto. Ari. in libello de cā motus aialium.existimandum est aial cō stare velut ciuitatē bene legibus rectaz. Jn hac vo vnus ꝓest in quē oia tendunt tandem vt docent ciuilia.

Mēbrū ꝓncipale q̄druplex.

C Ad oppositum est Sal'.in littera.principalia sunt cerebrum cor epar ⁊ testiculi.

C Jn qōne erūt duo articuli. Jn ꝑ ōcl'abit' ſm vitatē vnicuz eē i nobis mēbrū ꝓncipalissimū. Jn 2°ondet q̄lr ſm medicoꝝ sniam cōcedēdū sit q̄tuoꝝ eē mēbra ꝓncipalia.

C Quātū ad p'm ꝑmittendū est.ꝑ q̄ vita ⁊ opationes vite ꝓncipal'r pēdēt i mēbris a spū ⁊ calore näli.est.n.gñatio viuētis ꝑticipatio p̄ aie nutritiue in cal'o näli.vita āt est ei⁹ pmāio ⁊ vt in libro de causis lōgitudis ⁊ breuitat' vite.oēs ēt vite opōnes p spūs vt p instrm̄ pficiunt. ꝟ Ex q̄ p3 p̄ q̄ cū hmōi calor cōtinue resoluat' necesse est ad hoc vt vita in viuēte cōseruet' ꝫtinue hmōi calorem regñari. ꝟ Ex quo p3 2°q̄ a quocūq; ꝑn'oepēdet ⁊ spūs ⁊ calorꝭ nälis ꝓseruatio ab eodē depēdet vita ⁊ oium mēbroruz ꝓseruatio. ꝟ Ex quo p3 vlteri⁹ q̄ a quocūq; ꝏpēdet hmōi calor ꝓncipal'r ab eodē pēdēt oēs vite opationes. a q̄cūq;.n.pēder ꝑus ab eodē pēdet posterius in ordine depēdētie. C2° ꝓncipal'r ꝑmittēdū q̄ hz spūs hꝰ sit gñale instrm̄ quo oēs vtutes ꝓducunt suas opationes:nō tm̄ ꝓ vnicum temperamētū spūs tanq̄z adeq̄tū istrm̄ possunt oēs vtutes suas opationes pficere. Cū.n.plurimū vtutū sint opatiões plimū differētes:vt visiua nutritiua:nō potest idē tēperamētū esse imediatū instrm̄ oibus ꝓportionatuz:ꝑ qđ oportuit in viuēte diuersa organa repiri distinctoꝝ tēperamētoꝝ de articulatiua hꝰ spūs q̄tenus reddat' ꝓportionatū istrz diuersis generibus operationuz.

C His ꝑmissis sit hec p̄ ꝓcl'o. Jnter oia mēbra nr̄i corporis cor est fons ⁊ p'm ꝑn'spūs siue calorꝭ nälis. Persuadetur p̄:qz ab ipso ortū hñt arterie ꝑ q̄s spūs ⁊ calor superꝭ toto deferꝫ.⁊ nō defertur nisi a corde.q̄ ⁊c.scōo qz in corde fit ꝓncipal'r calorꝭ tēperies:eiꝰ.n.gña fuit a nā tā pulsus q̄z anhelit⁹ ordinat⁹ q̄ ad calorꝭ refrigeriuz finaliter ordinant'.ꝫ qz in terribilib⁹ aie accidētib⁹ spūs tot⁹ ad cor nāl'r mouet:q̄ maiorē hz a cōde q̄z ab alio ꝏpēdētiā.⁊ ꝑ illo est auctozitas Aui.p̄ ꝑmi.cap̄. de mēbris.⁊ ifra.doc.6°4°cap̄. C2°ꝫ. Spūs cordis sup toto trāsmissus est in quocūq; mēbro vite cōseruatiuus.p3:qz nō cōseruat' vita in mēbro nisi ꝑ actualē calorē in mēbro reptuz vt supra ꝑmissuz ē. Potissima āt cā ꝓseruationis calꝭ nälis mēbri ē spūs a corde ad illō mēbrū trāsmissus cuz calor mēbri ꝫtinue resoluat':q̄ ⁊c.ꝑña tenet:qz q̄cqd est cā ꝓseruatiua ꝑoris est cā cōseruatiua posterioris a ꝑori essential'r dependētis. C3°ꝓcl'o. Quarūcūq; opōnuz vi-

Aristo.

Auicē.

uĉtis ſpūs a corde trāſmiſſus est ꝑn'' :7 ꝓ ꝓñs cor est per
ſe ꝑn'' effectiuū mediatū vl' imediatū: ꝑz' ſicut ꝓcedens.
¶ 4' ꝓclo. Nullū mēbrū aliud a corde est cuiuslibet ope
rationis mēbroꝝ ꝑ ſe ꝑn'' effectiuū. ꝑz: qr ꝑus viuit 7 ſuas
opones ꝓficit' cor q̄z aliq̄ō alioꝝ mēbroꝝ. ergo a nullo
alio ſūt opones cordis eētial'r depēdētes. aſſūptuz col
ligit' 1 'tertij. caꝑ. de gīione embrionis: 7 veritas ē q ꝑ''
mēbrū q̄ō gīat est cor. ¶ 5' ꝫ rīſalis ad arg''. Solū cor
est oīum mēbroꝝ nr̄i corꝑis principaliſſimū. hoc vr̄ ſequi
ex dcis: 7 fuit' ꝓ10 ipſa auctoritas Ari. añ oppo'' allega
ta. 7 3° de ꝓtib' aialiū. caꝑ. de nā cordis. oū inquit. Poſi
tio cordis ꝑncipat' obtinet locū cū ipſum ſit circa me'',
magis tñ ꝓti attinet ſupioꝝ q̄z ſerioꝝ 7 anterioꝝ q̄z po
ſterioꝝ. honorabile. n. ſemp a nā in honorabili loco col
locat. 7 2° colliget. caꝑ. de iuuamētis epatis 7 cordis. lo
cus cordis fuit in medio: qr h̄ est locus regis ad hoc vt
regimē ipſi' ſit ꝓportiōatū equal'r oīb' ſuis circūſerētijs
7 ꝓria ꝑmi. doc. c' ꝑ caꝑ. Oīb' aūt ꝓbaꝝ maioꝝ. i. Ari. vr̄
q̄ oīuz illaꝝ vtutū ꝑn'' existit cor ꝛc. 7 infra poſtea cū cō
ſiderāt 7 certificant ſicut debēt iueniūt rē: ſicut vr̄ Arist.
7 nō quēadmodū videt' eis. ▽ Et qb' oīb' ſequit' ꝫ rīſiu
a ad q̄stū: q nō q̄ttuoꝝ ſunt ꝑncipalia mēbra: ſed ꝑcise
vnicū: qr ſicut est in maioꝝ mūdo ita oꝝ esse i hoie. n. mi
crocoſmus. i. minoꝝ mūdus. 8' phyſicoꝝuz. ſed in maioꝝ
mundo vnicū est ꝑncipale ꝑn''. 12. meta''. ergo ꝛc. Itē in
cauſis ad vnū finē eſſential'r ordinatis ad vnā ꝑmā con
tingit deuenire: ſz mēbra oīa ꝑncipalia ſunt ad vnū finē
eſſential'r ordinata: ĝ i eis deueniet ad vnū ꝑ''. Et ꝓ iſto
est auctoritas phi 3° de ꝓtibus. alle. caꝑ. vbi ꝓuenit vnū:
meli' est vnū q̄z plura. 7 in trāſlatione arabica. 7 vbi poſ
ſibile est facere vnaz radicē est meli' q̄z plura facere ꝑn''.
▽ Nota tñ q hec arg'' ſūt mere ꝓbabilia. poſſz. n. aduer
ſarius dicere oīa mēbra reduci ad vnuz ꝑn'' ꝑ'' q̄ō ē aia.
¶ 6' ꝓclusio ꝑncipalis. ℞: alia' mēbra a corde a medicis
dcā ꝑncipalia vt cerebrū epar 7 testiculi ſūt ſcḋario ſiue
organice vl' inſtrumētal'r 7 manifeſtatiue ꝑn'' aialis 7 nā
lis 7 gīatiue vtutiꝫ. ꝓz: qr in ipſis manifeſtant' he vtutes
q̄ꝫ tñ nō ſūt ꝑn'': vt ſupra ꝓbatū est: ĝ. Et hāc ꝓclusionez
ſenſit Aui. ꝑ' ꝑmi. doc. 6'. ꝑ caꝑ. oū inqt q ꝑmaꝝ opōnū
manifeſtatio in his ꝓdictis ꝓſiſtit ꝑncipijs. quēadmodū
apud medicos cerebrū est ſentiendi ꝑn''. 7 poſt hoc q̄ſcz
ſenſus ꝑ ſe hz mēbrū in quo eius perficitur operatio.

¶ Circa tñ hec non parua dubia oriunt'. ¶ Primuz du''.
Quō ſpūs cordis ſub forma ſpūs vitalis ꝑmanēs pōt eē
ꝑn'' cuiuslibet opōnis effectiue. Aliud. n. tēperamētū re
grit opatio nutritiua aliud viſiua: 7 ſic de alijs. ſz in ſpū
vitali nō reperiunt' actu hec diſticta temperamēta. ¶ 2''
du'' est. qr ſtāte notabili leſiōe in corde notabil'r nō impe
dit' opatio ſenſitiua ſaltē iterior: ĝ hec opatio nō pendet
eſſential'r a ſpū cordis. ꝓña tenet: qr ipedito ꝑn'' impediri
debēt q̄cūq̄ ab eo hñt eēntialē depēdētiā. 7 ꝓz aſſūptuz
frequēter in ethico morti ꝓpinquo. qr recte ꝓbantaſiat'
imaginat' 7 diſcurrit: vt ꝓz in teſto Thobie. ¶ 3''' du'' est.
qr eque nēcius est cerebri influx' ſup toto ſicut cordis: ĝ
eque ꝑncipale mēbrū est cerebrū ſicut cor. aſſūptum ꝓz:
qr ſicut ſtatim retracto influxu cordis mēbra ad corru
ptionē tēdūt: ita ſublato influxu cerebri: vt ꝓz in forti apo
pleſia. ¶ 4'' du'' est. ſi tēperamētū quo ex ſpū vitali ſit nā
lis daf' ab epate 7 quo fit aialis daf' a cerebro: q̄ño ꝑduc
to corde alijs mēbris nōdū genitis poterit cor nutriri 7
ſentire. ¶ Ad ꝑ'' iſtoꝝ iā dixerūt qdā imediati' ad quāli
bet opōnē cōcurrere ſpūm vitalē q̄z aialē vel nālem. 7 q
ſpūs aialis 7 nālis nō ocurrūt niſi vt cōtēperēt vitalē q̄'
tenus oibus opationib' reddat' ꝓportionatus. hmōi āt
tēperātie neceſſitas est: qr nō tā varias opationes poſſet
ſpūs vitalis facere ſeu ꝓficere cū tēperamto ꝑciſe eodez.
7 est rīſio ſatis ꝓbabilis. ▽ Al'r dixerūt alij. q hz ꝑncipa

lius ad opationes aiales ocurrat ſpūs aialis q̄z vitalis
7 ad nāles nālis: qr tñ ſpūs aialis 7 nālis nō ſūt niſi ſpūs
vitalis alterat' 7 nō ſbal'r trāſmutat': hȝ opōnes ſpūi vi
tali 7 cordi poſſūt attribui. 7 ſic nō ꝑciſe ꝓdē tēperamē
tuz ꝓficit ſpūs vitalis oēs opationes: ſz ꝑ tēperamētū ac
quiſituz a cerebro ꝓficit aiales 7 ꝑ tēperamētū acq̄ſituz
ab epate nāles. ▽ Al'r 7 ꝓbabili' dici pōt q ſpūs vitalis
est vl' ꝑn'' idifferēter aialiū 7 nāliū opōnū ꝓductiuuz. 7
qr vl' agēs pluriū effectuū ꝓductiuū idifferēter ad nul
luz illoꝝ ꝓducēdū determinate limitat' niſi ocurrēte ꝑti
culari agēte ad hūc vel ad illū effectū ꝓducēdū limitāte
iō nō a ſe ſolo ſufficit vitalis ſpūs aiales vl' nāles opōnes
ꝓducere niſi ad aiales ꝓducēdas ꝑ ſpūm aialē: ad nāles
vo ꝑ nālē ꝺterminet'. ▽ Et penes h̄ ꝓcedēdū ē q hȝ opa
tiones ꝑncipali' ꝑdēt a ſpū vitali q̄z a nāli vel aiali. cā
n. vlis 7 ꝑmaria plus influit in effectū q̄z ſcḋaria. 7 ꝓñ
ꝓz q nō repugnat idē tāq̄z vl' agēs ꝑdē tēperamētum
eē nō ſolū diſtictoꝝ ſz ꝛrioꝝ effectuū ꝓductiuū: dū tñ ad
hūc vl' ad illū ꝑticulare agēs ꝛbite limitet'. 7 vi hec ſo
lutio 7 ꝑ' colligi poſſe 2° colliget. caꝑ. de iuuamētis epaꝫ
7 cordis. ¶ Ad 2''' ou''' dr̄ q nō oz facta diſtēperātia i eo
q ad aliq̄s opones tāq̄z ĝīale iſtr̄m cōcurrit oēs illas eā
ꝓportiōabil'r ipediri. ꝑt. n. euenire diſtēperies tal' vn'
opōnis ipeditiua: qual'r nō alteri' :ſic calor in aere rece
ptus a ſole ē ĝīale iſtr̄m q̄ fruct' ꝛ ſemia maturant: hoc
āt ml'tū diſtēperato putrefūt aliq fruct' aliq crescunt 7
nōnulli ꝑfect' maturant. Jō in dubio negāda ē ꝓña. ne
getur ꝓñr q notabil'r ipedito ꝑn° notabil'r ipedit' qlibet
effect' depēdēs. ¶ Ad 3''' dr̄ q hz ſublato influxu cerebri
oīa mēbra ad corruptionē tēdāt ꝛc. nō tñ ſequit' eque ꝑn
cipale mēbruz esse cerebrū ſicut cor. Sicut q̄uis ſubla
to ocurſu ſeminis ipediat' aialis gīatio ſicut retracto in
fluxu ſolis: nō tñ ad ℔ eque ꝑncipal'r ocurrit ſemen ſicut
ſol. Et cā est. ꝑ: qr huiꝫ influxū nō ꝑbet cerebrū niſi in vtu
te cordis 2°: qr retractio influxus cerebri nō est cā mortis
niſi ꝑ quātō terminat' ad nocumētuz cordis 7 diſtēperiē
ſpūs vitalis: eo q ipedito trāſitu ſpūs aialis a cerebro i
pedit' motus volūtarius lacertoꝝ pectoris: 7 ex ꝺñ'' cor
dis refrigeriū. ſi. n. ꝑ pol'e ſtaret debita euentatio cordis
ſine motu pectoris nō ſeq̄retur moꝛs ſicut fit in embrio
ne. ¶ Ad 4''' du''' dr̄ a qbuſdā q ꝑ ſpūz vitalē cor ſuſſicit
in oēs opationes aiales 7 nāles nec in hoc a cerebro vl'
epate regrit inſtr̄m. ▽ Aliter dr̄ 7 meli' :q ſicut a ſpū gi
gnitiuo ex pte groſſioꝝ māe gīonis varia gīantur mē
bra: ita ex pte ſubtilioꝝ diſtincti ſpūs gīantur. ſ. vitalis
aialis 7 nālis vel his ꝓportionales. 7 ꝓbabil'r ꝓcedit' ſi
oēz ſpūz vitalē in corde: nec aialē in cerebro: nec nālē in
epate gīari: ſz ꝑfecto fetu ois ſpūs vital' gīet' i cordemā
lis in epate. ▽ Alij dixerūt cor añ formationē cerebri nō
ſentire. eq̄lis tñ difficultas ē de nālib' opōnib' cordis.

¶ Quātuz ad 2''' arti''' ꝑmittedū ꝑ: q ꝑ mēbrū ꝑncipale in
tell'erunt medici oē mēbrū idifferēter ꝓpꝓiuz ei' tēpe
ramētuz, ꝓductiuū ſpūs vl' inſtrumēti alicui' effectiue per
ſe ocurrētis ad obſeruationē idiuidui vel ſpēi: ſic cerebrū
ſe ocurrētis ad obſeruationē idiuidui vel ſpēi: ſic cerebrū
oꝛ ꝑncipale: qr ꝑ ꝓꝓiū ei' tēperamētū ē ꝓductiuuz ſpūs
aialis effectiue ꝑ ſe ocurrētis ad obſeruationē indiuidui.
Dat' est. n. ſenſus vel motus aiali tāq̄z nēcio regſitus ad
ſalutē ei': vt ꝑ de ſenſu. 7 2° de aia. hāc deſcriptionez ins
nuit Aui. ꝑ' ꝑmi. c. de mēbris. oū inqt. Mēbra vo ꝑnci
palia ſunt mēbra que ꝑmaꝝ vtutū q̄ corꝑe exñt que ad
℔ nēcie exñt vt ſingulare aut ſpēs ꝑduret ꝑncipalia hñt.
Naz hec mēbra hñt ꝑn'' q̄ ſūt eoꝝ tēperamenta effectiua
vel ꝓductiua primaꝝ vtutū. i. ſpūum 7 eoꝝ tēperamēto
rū q̄ dicunt vtutes ꝑ' nā 7 cauſalitate: ab ipſis eni pēdēt
alioꝝ mēbroꝝ tēperamēta: 7 ſūt nēcie hmōi vtutes vt cō
ſeruet' idiuiduū vel ſpēs vt ſpūs cordis dās vitā: epatis
teſtaurationē efficiēs 7 ſpūs cerebri ſenſum 7 motū ꝛc.

buēs ꝺſeruāt idiuiduū. Teſticuli āt ſperma ꝓducētes et
ſpūz gignitiuū debite tēperātes vt ſit ꝓuenies iſtr̄m opa
tionis gignitiue ſpēm ꝺſeruāt. Et notāter dicebatur in de
ſcriptōe effectiue ocurrentis ꝛc. q. hz ſtōchus ſit nēcius
ad idiuidui ꝺſeruationē: ſil'r pulmo: qr tñ nullū illoꝝ ꝓ
ducit iſtr̄m ꝑ ſe effectiue ocurrēs ꝛc. nullū illoꝝ est ꝑnci
pale mēbrū: hz. n. ad ꝺſeruationē regrat' cbilus cui' effi
cies est ſtōchus: ad ꝺſeruādū tñ idiuiduū cbilus nō effe
ctiue ſed ſolū mal'r ocurrit. ¶ 2° ꝑmittēdū: in nobis tria
repiri vtutū gīa reqſita ad ꝺſeruationē idiuidui vl' ſpēi
hz vitalis nālis aialis. Nālū tñ opationuz q̄dā est ꝑnci
pal'r ordinata ad idiuidui ꝺſeruationē vt nutritiua: q̄dā
vo ſpēi vt gignitiua: 7 nō vi repiri vtus in nobis que nō
fit ad aliq̄ō illoꝝ geneꝝ reducibilis. Jō iferr' ꝓclo rīſiua
ad articulū q medicus vt ſenſitiu' hz ponē q̄tuor mem
bra ꝑncipalia. ꝑz: qr q̄tuor in nobis ſunt mēbra que per
eoꝝ tēperāmēta ſunt ꝑ ſe ꝓductiua ſpūs vel tēperāmēti
effectiue ocurrētis ad ꝺſeruationē ſpēi vel idiuidui: igit'
ꝛc. ꝓñtia tz: ex deſcriptiōe ꝑncipalis membri ſupius pre
miſſa. Itē experimento ꝓcipit medicus leſo cerebro ledi
opationes aiales: epate leſo nāles: 7 ſic de alijs: igit' ꝛc.
In ſumma ĝ medico ſufficit q̄tuor eſſe ꝑncipalia ad hunc
ſenſum q q̄tuor mēbra ſūt in qb' ꝑ manifeſtant' virtutes
iā dicte: 7 ꝑm q̄rū leſionē manifeſtat' leſio in opationib'
vtutis eoꝝūdē: 7 q̄rū temperantiā ſequit' ꝑfectio opera
tionū iā dictarū vtutū: hz a corde 7 a ſpū cordis hec oīa
ꝑ depēdeāt: 7 hāc ſol'onē tetigit Conciliator oīa. 38. In
q eni dupl'r dici poſſe aliq̄d ꝑn'' alicuius: aut radical'r 7
ꝑ: aut manifeſtatiue 7 1°. ꝑ mō vnū ē ꝑncipale mēbrū. ſ.
cor apud Ariſto. 2° mō q̄tuor ſunt ꝑncipalia: hz. n. a corde
oēs vtutes originał'r pēdeāt 7 eas cū eaꝝ opationib' vi
tal'r cor ꝓtineat: nō tñ in actu 7 formal'r eas ꝓtinet cum
inſtrumētis illarum careat determinatis ꝓter q̄z vitalis.
▽ Et nō pl'cbras metaphoras a Cōcil'. poſitas alle. oīa.
¶ Ad arg'' ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑmū. patebit iſra de ſi
gnis teſticuloꝝ. ¶ Ad 2''' iuxta ſniam medicoꝝ dicit' q
tria ſunt gīa ꝑ' quoꝝ vnū ſubdiuidit': vt pleni' iſra decla
rabit'. ¶ Ad 3''' ꝓcedit' q ꝑncipatus mēbri arguit' ex tē
peramēto iuſtitiali mēbri: 7 q illa mēbra hz in ſuis q̄lita
tibus ſint a medio gīis multū ĝdual'r recedētia: cōpl'o
nē tñ hñt cure iuſtitial'r tēperatioꝛē: qr. ſ. pfectarū opera
tionū. ꝓductiuā. Qual'r aūt cutis denoiet' tēperatiſſimū
membrum videbit' infra de ſignis habitudinis totius.
¶ Ad 4''' 7 5''' ſatis patet reſponſio ex dictis in queſtiōe.

¶ Queſtio. r.

Utrum cerebrū humanum nāl'r ſe hñs ſit cōpl'onis
friḋe 7 humide. ¶ Arguit' multipl'r q nō.
¶ Ꝓ10. cerebrū ꝓꝓiū ei' tēperamētū ē ſpūs vel inſtru
mēti itēſe cali ꝑ ſe. ꝓductiuū. ſ. ſpūs aialis: ĝ ꝛc. ꝓña tz: eo
q a nullo frido ꝑ ſe. ꝓducit' cal'z ꝑ ſe. 7 aſſumptū colligit'
ꝑ' tertij. 2° caꝑ. ¶ 2° arguit' ſic. cerebrū idiget ꝓtinua euē
tatiōe: ĝ cerebrū ē cal'm. ꝓña tz: qr nō debet euētatio ni
ſi itēſe cal'o. aſſumptū ꝓz: qr ꝓtinue cerebrū mouet' mo
tu dilatatiōis 7 ꝛſtrictionis ſicut exꝑimēto ꝓz in fractu
ra cranei: vt ꝑ' tertij. 2. caꝑ. 7 5' tertij. ꝑ caꝑ. dum inqt. Et
cerebro ineſt motus 7 aeris attractio vt ꝺſeruet calorez
inatū in ipſo ſicut pulſus. 7 9° de iuuamētis. 6°. c. ad ꝑn''.
¶ 3°. a cerebro ꝓueniūt opationes ſenſus 7 motus q̄ nō
ꝑficiunt niſi a cal'o: vt ꝑ' ꝑmi. c. de vtutib' miniſtrātib'.
2. 23. ꝓblematū. ꝓblemate 5°. 7 aliq̄'r 2° de aia. vbi dicit'
nihil ſine calore eē ſenſitiuū. ¶ 4°. circa cerebruz maxie
multiplicant' pili q nō fiūt niſi a cal'o vr̄ēte: vt tactū ē cir
ca lr̄am. ¶ 5°. cerebrū ē medulla: ſz ois medulla est cal'e
cōpl'onis: ĝ ꝛc. maioꝛ aſſeruit Aui. 12. de aialib'. ꝑ caꝑ.
7 Daly 2° hui' cō'. 33. 7 Auer. 2° colliget. caꝑ. de iuuamē
tis cerebri medulle 7 nuche. 7 colligit' minoꝛ 2° de parti
bus aialiū. caꝑ. 9°. ſ. de iuuamētis cerebri 7 natura eius.
¶ 6°. a cerebro decidit' multa ſpmatica ſupfluitas: ſpma
vo est cal'e cōpl'onis: ĝ. ꝓña tz: qr q̄libet ſupfluitas oz ꝑ
portiōari mēbro a q̄ decidit'. 7 maioꝛ coll'r ab Hippo. in
li. de aq̄ aere 7 regiōib'. 7. 2o. tertij. caꝑ. de cauſis ſper
matis. 7 minoꝛ coll'r ꝑ 7 2° de gīone aialiū pluries. 7 2o°
tertij. alle. caꝑ. ¶ Ultimo arguit Conciliator: ſicut est in
vniuerſo: ita in hoie. homo. n. est minoꝛ mūdus. 8' phyſi.
7 Aui. 9° de aialib'. ſz vniuerſa ſupioꝛa ſūt cal'a vt ignis
7 aer. iferioꝛa vo frida vt terra 7 aqua: ĝ ꝛc. ¶ Ꝓ10 his
omnibus est auctoritas Jſaac primo de dietis vniuerſa
libus. 16. caꝑ. 7 in dietis particularib'. caꝑ. de cerebro.
¶ Ad opp''' est Aui. ꝑ' ꝑmi. caꝑ. de cōpl'onibus mēbroꝝ.
7 ꝑma tertij. 1° caꝑ. 7 Arist. 2° de partibus aialiū. 9° caꝑ.
¶ In iſta q̄ne ꝑmittēda ſt' q̄dā ꝓambula. 2° ꝓnes ō q̄stio.
¶ Quātū ad ꝑ''' sciēdū est vt a Cōciliatoꝛe deſcribit' ꝺña.
24. cerebrū est ſicut medulla capitis in ſupꝛemo corꝑis
ſita: trib' ꝑtriculis itercisa: duab' miringis velata: ſen
ſus 7 mot' oꝛganice initiatiua. Dr̄ notanter ſīc medulla
q cerebrū nō est, ꝓpe medulla: vt teſtat' Arist. 1° de parti
bus aialiū. alle. caꝑ. 7 Auer. 1° colliget. vt ſupꝛa. Cōiter
tñ dr̄ medulla metaphoꝛice ꝑp ſiūtudinē quā hz cuz me
dulla in mō ſubē. Et q ſicut medulla in cōcauitate oſſis
ꝓtinet: ita cerebrū in cōcauitate cranei ꝓſtringit'. Dr̄ etiā
vlterius ſenſus 7 motus oꝛganice initiatiua: qr ſenſus 7
mot' ꝑ' ꝑn'' in gīe mēbroꝝ est cor: vt in ꝓcedēti q̄ſtione
determinatū est. Hoc tñ membruz Halyabas 2° theoꝛice
ſignificare conatus est oū inqt. Cerebrū ceteris honora
bilius est mēbris 7 excellētius. Eſt. n. vt dicūt radix 7 q̄'
ſi fornax aie rōnalis per quā est aius 7 diſcretio 7 ſenſus
oꝛigo. vñ ꝑ de regimine ſanitatis in trāſlatione Concilia
toris: cerebrū est domus q̄dā rōnalis aie. ¶ 2° ſciendū q
cerebrū fumif' dupl'r. q̄ñz fumitur ꝑ aggregato ex ſuba
medullari 1 iā dcā: 7 pāniculus q̄bus inuoluit'. q̄ñz vo ꝑ
ꝓie ꝓzo ſola medullari ſuba pāniculis albis inuoluta. 7
vtroq̄z mō pōt ſumi in ꝓpoſito. ¶ 3° ſciēdū q aliq̄ō mem
brū pōt ꝺici dupl'r cal'm vel frīdū vt ꝓpoſito ꝓtinet. ꝑ ad
mediū ꝓpe ſpēi cōparādo ipm q̄l'r ꝺicim' aliq̄ō cerebrū
esse cal'm aliq̄ō esse frīdū 7 ꝛc. qr a tēperato cerebro rece
dit ꝑp calitatis 7 frigiditatis exceſſum: 7 tal'r de cōpl'o
ne cerebri nō q̄rit' in ꝓpoſito. 2° ꝺenoiari pōt aliq̄ō mem
brū cal'm 7 ꝛc. ipm ad mediū gīi. ſ. cutē cōparādo qualit'
oē mēbrū cute calius in gīe mēbroꝝ denoiat' calidū fri
gidius frīdū: 7 ſub h̄ ſenſu ꝓponit' qō. ¶ 4° sciēduz q in
cerebro tres poſſum' imaginari caloris menſuras. Una
quā appellam' inatā: 7 est reſultās ex tali vel tali refra
ctiōe q̄litatū ꝑmaꝝ ex qb' cerebri reſultat nālis cōpl'o:
qr tñ ꝑ hāc mēſurā caloris nō ſufficeret cerebrū debite p
ficē opones ad q̄s fuit nāl'r ordinatū ꝓter hāc mēſuram
oportuit cerebro adesse caloꝛe a corde influrum q hunc
actuaret inatū ipm actual'r itēdēdo 7 cū eodē ad opatio
nes cerebri ꝑficiēdas effectiue ocurrendo. ſic. n. actuare
dr̄: qr potēte reddit ad opones ꝛc. Hāc aūt mēſurā tota
lē caloꝛ ꝺſueuer't medici appellare calitatē inatā actua
tā ꝑſluētē. Tot'. n. h̄ calor actuat' est: qr actu potēs fa
ct' est ꝛc. Tertiā mēſurā caloris imagiamur cōit' aggre
gatū ex ois caloꝛib' ſpūm vitaliū nāliū cōiuz 7 aialiū 7
vapoꝝ ad cerebrū ꝓueniētiū. ▽ Et notādū est q 1' mēſu
ra maioꝛ est ꝑ' 7 3' 2': cerebꝝ ĝ i ſua cōpl'one ĝduare poſ
ſum' ꝑm qualibet triū mēſurarū iā dictaꝝ. ¶ 5° sciēdū q
dupl'r pōt aliq̄ō mēbrū ꝺici altero frīdi' ad ſenſuz ſupius
dcm. ꝑ formal'r. 2° effectiue vel virtual'r. Exēplū ꝑmi: ſic
dicim' os esse carne frīdius. Exēplū ſēdi: ſicut pulmo ca
lidus exñs est effectiue vel virtualit' frigidioꝛ eſſe: quia
potentioꝛ est ad coꝛ 7 totum coꝛpus infrigidandum.
¶ Jſtis ꝑmiſſis ſit ꝑ' 3. Apud q̄ſdā cerebrū q ad cōpl'onē
inatā tm̄ est cōpl'onis friḋe 7 licce. hāc ꝛ̄nē putāt esse de
mēte Arist. 2. de partib' aialiū. 9° caꝑ. 7 ꝑſuadet' eiſdē ex-

perimẽto:qz si coquat cerebrũ exclusis ab eo humiditatibus aqueis remanet ex eo pars terrestris dura multa. Ego aũt ꝯni nó assentio ⁊ pſuasio est inefficax:qz pidem mediũ,pbaret ꝙ caro ⁊tũ ad cõpl'onẽ inatã tm̃ ẽ cõpl'onis fride ⁊ sicce. Si.n. decoqt idẽ ꝓtiget qõ de cerebro: puto ḡ itẽtionẽ Arist. fuisse ꝙ in cerebro ſm mollẽ dñat pars terrestris:cũ q̃ tm̃ stat q̃ ad alterativas q̃litates ptes eqeas ptib⁹ terreis dñari re⁹cutis:nec hui⁹ opp⁹colligi pót ex dcis ei⁹:vñ in trãslatiõe arabica alle.cap.inqt. Cerebrũ aũt cõpositũ est ex terra ⁊ aq̃. ⁊ h̄ manifestat ex h̄ qõ accidit ei qñ decoqt:qm̃ efficit siccũ duz:qm̃ dissolut ab eo ps aq̃sa p caloꝛẽ ⁊ remanet pars terrestris sic accidit alijs modis gñatoꝝ qñ decoquunt: qm̃ ps terrestris in eis remanet multa. ℣ Jõ,pbabil'r ponit ꝛcl'o opposita ꝙ cerebrũ q̃tũ ad cõpl'onẽ inatã tm̃ est cõpl'onis fride ⁊ humide. Cõcl'o pſuadet: ꝓmo qz quãtũ ad inatã actuatã p ifluẽtẽ est fride ⁊ humide cõpl'onis:sed nó minus fride ⁊ humide est p inatã tãtũ q̃ p inatã actuatam per ifluentem:ḡ.ꝑ'pars aũtis patebit ex sequenti ꝯne.⁊ ps minoꝛ.nã p ifluentẽ calefit cerebrũ ⁊ nó humectat:eo ꝙ ad ipm trãsimittit influxꝰ magis calefactiu⁹ q̃z humectatiu⁹:puta spũs vitalis ⁊ nãlis.2°pſuadet:qz cerebrũ nutrit sanguine flegmatico,cuiusꝛ aũt mẽbri cõpl'o assimilat ei a q̃ nutrit.ꝑ'ꝓmi.c.de cõpl'onib⁹ membroꝝ ⁊c.

Auicẽ. ℣ 3°ꝯ est ꝙ cerebrũ q̃ ad cõpl'onẽ inatã actuatã p ifluentẽ est cõpl'onis fride ⁊ humide.⁊ hec est cõpl'o p quã cerebrũ ei⁹ opones attingit,pſuadet sic.ꝑ ad cerebrũ termiat mot⁹ vigiliarũ sensationũ ⁊ motuũ maxime potẽtiũ ipm exiccare ⁊ iflãmare:ḡ oportuit cerebrũ cũ ꝙenientia suaꝝ opõnũ esse cõpl'onis maxime apte resistẽ inflammatioi ⁊ exiccationi:ꝛ hꝫ cõpl'o est cõpl'o frida ⁊ humida.frida.n.maxie,phibẽt iflãmationẽ: humida ꝛo exic-

Auicẽ. cationẽ:ió ⁊c.h̄ arg⁹vtif Auic.ꝑ'tertij.alle.cap.2°pſuadet ſaltẽ cerebrũ ee fridũ:qz est mẽbrũ oino exangue,oẽ aũt tale est fridũ:vt pót colligi p cõpl'onũ. vltimo cap.ḡ ⁊c,ꝯa ꝛ.⁊ coll'r maioꝛ 2°de ptib⁹.alle.cap.dũ iquit.cerebrũ maxie humidoꝝ exãgue q̃ in corpe oium: negz aliqd ſanguis hꝫ in ipso,ꝫ'aſ vt supra.cerebrum nutrit ſanguine ſtatico:⁊ h̄ p cõpl'onẽ ei⁹ inatã actuatã p ifluentẽ. 4°p hãc est cã somni q pficit frido ⁊ humido. Jtẽ arguit Cõciliatoꝛ.cõpl'o in toto dz resultare ex coalteratiõe ꝑncipaliũ,ꝑma ꝑmi.c.de cõpl'onib⁹.sed nisi cerebrũ fuerit fridũ nó saluabit hec coalteratio:cũ coꝛ ⁊ epar in caloꝛe ꝓticipẽt. Jtẽ cerebrũ maxime lediꝛ a frido ⁊ humido:sed qõlibet mẽbrũ maxime lediꝛ a silꝫ:ḡ cerebrũ est friduꝫ ⁊ humidũ.maioꝛ pz:discurrẽdo p gritudines in quas facili⁹labiꝛ cerebrũ:vt catarri apoplexie epilepsie ⁊c. Jtẽ ꝑncipal'r inẽtũ est cerebrũ ad ꝓtẽperãdã calitatẽ coꝛdis:ꝛ ḡ est fride cõpl'onis,assumptũ coll'r 2°de ptib⁹.alle.cap. dũ inqt. Ad coꝛdis locũ ⁊ ad eã q̃ in ipso calitatez oedit nã cerebrũ.⁊ bui⁹ gr̃a existit in aialib⁹ hec particula: c⁹ signũ est:qm̃ hñtia ſanguinẽ hñt ⁊ cerebrũ cui⁹ signũ est ꝙ hñtes cerebrũ valde magnũ sũt hebetes vtplurimũ. ℂ 4°ꝛcl'o. Cõiter ponit cerebrũ quãtũ ad tertiã caliditatis mẽsurã in eo reptã cal'e ⁊ humide cõpl'onis,pſuadet h̄.ꝑ:qz ad tactũ pcipit cal'm.2°:qz indiget euẽtatiõe vt supra argutũ est ⁊ nó nisi p calitatem spũm ⁊c. ℂ 5°cõclusio. Probabil'r ponit ꝙ plus recedit cerebrũ a cute p humidũ q̃z p fridũ,pſuadet sic. Plura sũt in cerebro frigiditatẽ cerebri ꝓtẽperãtia q̃z humiditatẽ:ḡ. Sil'r plura sunt ꝓmouẽtia cerebri humiditatẽ q̃z ei⁹ frigiditatẽ: ḡ. assumptũ pz:qz spũs vitalis aialis ⁊ nãlis remittũt fridita tẽ cerebri ⁊ nó humiditatẽ:ꝫ poti⁹ ꝓmouẽt vel saltẽ nó sic remittũt. Sil'r vapoꝛes ad cerebrũ ascẽdentes hꝫ plurimũ sũt actu cal'i ⁊ friditati resistẽtes:nó tm̃ humiditati.

Cerebri cõpl'o. ℂ 6°conclusio. Apud q̃sdã ꝛ cerebrũ nó sit formal'r mẽbrũ maxie fridũ:effectiue tm̃ vel vtual'r est ꝯiuz mẽbroꝝ

nec calib⁹ nec opõnibus:ḡ nullo mõ est signũ male complexiõis.assumptũ,pbat discurrẽdo:nó eni est signũ sumptũ a calibus vel opationib⁹:qz parvitas non est calis nec opatio cõpl'onis:nec a subal'r ibe rẽtibus: qz puitas nó est cõpl'oni subalit iberẽs. ℣ Cõfirmat. puitas capitꝭ est,ppriũ sigm̃ male cõpónis cerebri:ḡ nó cõpl'onis. ꝯtia tꝫ:qz ipole vt duoꝛũ significatoꝝ oino gñe distinctoꝝ eẽ idẽ,ppriũ signũ.⁊ assumptũ pz intelligẽti. ℣ Cõfirmatur idẽ:qz puitas capitis est cã male cõpl'onis cerebri: ḡ nó est ei⁹ signũ.tꝫ ꝯa:qz effect⁹ sl' signa cãꝫ ⁊ nõ ecõuerso.

Arist. ℂ 4°,puitas capitis humani est signũ prudẽtie: ḡ est signũ bone cõpl'onis.assumptũ coll'r 30'pblematũ,pble mate 3°. vbi ponit pp qd aialiũ est bó prudẽtissimum.⁊ soluit aut qz pui capitis.⁊ coll'r idẽ 4°de partib⁹ aialiũ, cap.14.bui⁹ãt signũ iducit: qz pueri sũt bebetis ingenij ⁊ sẽsus. Jn pueritia.n.hñt caput ꝓportiõabilit alijs ptibus coꝛpis maius:pp qõ ⁊ Nauodei sunt ⁊ ꝑne icedũt.

Auro/ra. ℂ 5°arguit. sicut se hñt orta a ꝑncipalibus inter se in vtute ⁊ vitio suaꝝ opõnũ:ita se hñt ꝑncipalia a qb⁹ oriuntur. Orta.n.a ꝑncipalib⁹ in vtute ⁊ vitio attestant: vt hꝫ in lr̃a:sed oculi pui exãtes orti a cerebro st meliores magnis:vt ibi a oñdet:ḡ cerebrũ puũ meli⁹ est magno. Cum ergo magnitudo capitis vel cerebri nõ sit ppriũ signum pue cõpl'onis:sequit ꝙ nec puitas. ℂ 6°. sic se hꝫ cerebꝛ puũ ad magnũ sic coꝛ puũ ad coꝛ magnũ: nulla.n.appet diuersitas ró:sed coꝛ puũ est laudabili⁹ magno: vt coll'r 3°de ptibus aialiũ. 6°cap. vbi Arist. ex intẽtioe asserit ꝙ aial hñs coꝛ magnũ debile est ⁊ timidũ vt lepus: cerui⁹: asinus.mus. ecõuerso vo hñs coꝛ paruũ audax est ⁊ forte. ℣ Cõfirmat idem:qz vtus vnita alijs paribus fortioꝛ est seipsa disperſa primo metheoroꝝ.sed in cerebro paruo virtus est vnita:in magno autem disperſa: ergo ⁊c.

Auic. Lalo ℂ Ad oppm̃ est. H. in lr̃a.⁊ Auic.ꝑ'tertij.c.de signis sumptꝫ ex mẽsura capitꝭ.⁊ Raſ 2°Almã.c.ꝺ signis cõpl'onis cerebri.q̃ꝛopter caput i puitate supfluũ nec̃io est malũ.

ℂ In ista questione premittam notabilia quedã ⁊ distinctiones. Secundo conclusiones de questo.

Capitis ℂ Quãtũ ad ꝑm̃ sciendũ est ꝙ caput a capiẽdo dcm̃ est: eo ꝙ sensus oẽs ⁊ nerui ide imtiũ capiãt atq̃ ex eo ois vigẽ dicã oriaꝫ.ibi.n.oẽs sensu apparent: vñ ⁊ aie que coꝛpi ꝓsulit quodãmõ pſonã gerit.11°etimologia.ꝑ.c. Cõciliatoꝛ vo ꝺicia 79'caput ita describit. Caput est mẽbrũ dinũ in supioꝛi coꝛpis pte situatũ:ptib⁹ q̃ꝛplurimis ⁊ nobilib⁹ vtutib⁹ insignitũ. Est aũt situatũ in pte coꝛpis supioꝛ. Jdo pp calitatẽ plimã ad supioꝛa boiez erigentẽ. Est.n. bõ calidissimũ aialiũ:vt pblematũ 4ª.6ª pbleª. Scõo qz in boie caput est leui⁹ ⁊ ꝓportionabil'r minus q̃z in alijs aialib⁹ minus pfectis reſine molis:vt 20'pblematũ.alle.pblemate.⁊ 4°de ptib⁹.alleg.c. Situaꝫ ẽt supius pp cãꝫ alias in alijs q̃stis explicandas. Cõponit eni caput ex ptib⁹ plib⁹ int' q̃s tanq̃ ptes capillos enumerãdo: lꝫ ipoꝛtioꝛdo ipsaꝝ ꝑ'tertij.ꝑ.c.ita describit. Partes capitis eẽntiales ⁊ q̃ eas ꝓsequunt sũt capilli:deide cutis: postea caro:deide pãniculus:post craneũ: deide pãniculus duꝛ⁹.i.dura mr̃:post pãnicul⁹ subtilis noiat⁹ scõina idest pia mr̃:deide cerebrũ.ſ.sba ei⁹ ⁊ vẽtres ipsi⁹: ⁊ illõ qõ in eis exist it.i.spũs:postea duo pãniculi sub eo: deiñ rethe.ſ.mirabile:postea os qõ est vasis cerebri.est autez cerebrũ multꝫ vtutib⁹ insignitũ:eo ꝙ motiua vtus ab eo velut a fonte ad talia mẽbrã,pfluit. Jn capite etiã vigent sensus exteriores oẽs:vt visus:gustus ⁊c.iteriores etiaꝫ ꝑ in ipo manifestanꝫ:lꝫ ad coꝛ tanq̃z ad ꝑm̃ pn̄m̃ reducanꝫ: pp qõ merito ꝺina ps ꝺi.interiores.n. vtutes q̃ ibi ꝓmũ manifestanꝫ ꝺine apud veteres ꝺicebanꝫ.tũ q: pti ꝺine.i. intellectui imediate iunguꝫ.tũ etiã qz ꝑ has vtutes homines imediate celestib⁹ ꝺiũguꝫ ab eis ipressiões mirabiles suscipiẽdo:ex qb⁹ nonulli hoies ꝓphete fiũt: vt col-

Aristo. Capitis puitas duplex.

ligit 6°nãliũ.4°pti'.pp qõ Arist.31'.pble'.pble"7°. Tribꝰ locis exãtib⁹ capite pectoꝛe ⁊ iferioꝛi vẽtre: caput q̃ dẽ ꝺiuinissimũ cũ ei⁹ habitatoꝛ sit aia. ℂ 2° sciẽdũ q̃ penes cõez modũ loq̃ndi antiq̃ꝝ pót ꝛ'aliq̃ caput ꝺenoiari puũ.ꝑ puitate ꝓtinẽtie q̃ sumit ex puitate ꝓcauitatꝭ cranei capitis q̃l'r caput oẽ cui⁹ craneũ hꝫ puã ꝓcauitatem: merito cui⁹ opꝫ cerebrũ eẽ puũ:ꝺenoiam⁹ paruũ.2°ꝺi caput puũ puitate eoꝝ q̃ sũt craneo circũuoluta:vt caro et hꝫ.q̃l'r caput hñs valde carnosum ꝺi aliꝫ parib⁹ hꝫe caput valde magnũ.hic aũt est ꝑmo de puitate ꝑ mó ꝺcã. ℂ 3°sciẽdũ q̃ hac puitate ꝑ mó sumpta oupl'r pót aliq̃ caput ꝺenoiari puũ.ꝑ respectu mediocris.2°p comparatiõe ad magnitudinẽ ⁊ puitatẽ toti⁹ coꝛpis:ꝛ sic hñs caput absolute mediocre alijs mẽbris magnitudie mediocritatẽ excedẽtib⁹ ꝺiceret hꝫe caput puũ. ℂ 4°sciendum ꝙ caput puũ qñq̃ est toti ꝓportionale:vt qñ alia mẽbra cũ capite sunt eque ꝓportionabil'r pua.qñq̃ est toti disꝓportionale:vt cũ alia mẽbra sũt ꝓportionabil'r maiora vel minoꝛa capite. ℂ 5°sciendum ꝙ paruitas capitis qñꝫ ꝓsequit paucitatẽ mãe gñonis:⁊ si vtus fuerit fortꝭ. qñq̃ debilitatẽ iformatiue vtutis: qñq̃ vtrũq̃ illoꝛum.

ℂ Ultimo itelligẽdũ puitatẽ capitis ee signum puitatis cõpl'onis:aut ſm actũ:aut ſm aptitudinẽ signãndo.ſ.caput puũ merito puitaꝫ facil'r in lapsum cõpl'onalẽ cadẽ.

ℂ Quãtũ ad 2ᵐ arrᵐ sit hec ꝑ'ꝛcl'o. Principali⁹ est capitis paruitas signũ male cõpónis q̃z complexiõis male cerebri.ꝑz:qz malã cõpónẽ imediate significat. malã ꝛo cõplexionẽ significat scõario:⁊ ex ꝯnti: vt ex ꝺcis patebit: ḡ ⁊c. ℂ 2°ꝛcl'o. Nulli⁹ male cõpl'onis cerebri determinate paruitas capitis est,ppriũ signũ.pbat sic.cũ q̃libꝫ mala cõpl'one cerebꝛi pót stare puitas:ḡ ⁊c.assumptũ pz discurrendo. ℣ Ex ista ꝛcl'one sequit ꝙ cum tẽperamento cõpl'onis cerebri pót stare capitis puitas.pz:qz cũ q̃libꝫ extremaꝝ distẽperantiaꝝ taꝫ nãl'r q̃z ꝑter nãm stare pót capitꝭ puitas:ḡ ⁊ cũ medio.ſ.cũ tẽperamẽto. Jtẽ nó plus repugnat optima cõpl'o cõpónibus lapsis: vel ecõuerso q̃z optima cõpõ cõplexiõib⁹ lapsis:ꝛ cuꝫ quolibet lapsu cõpl'onali saltẽ ſm spẽm pót stare optima cerebri cõpó: ḡ ⁊ cũ quolibet lapsu cõpónali stare poterit optima complexio cerebri:⁊ p ꝯnis cũ puitate capitis stare poterit tẽperamẽtũ cõpl'onis cerebri. ℂ 3°ꝛcl'o. Paruitas capitis est signũ ppriũ facilis casus cerebri in multos lapsus tã cõpl'onales q̃z cõpónales ꝑter nãm tales: qz capite puo exãte puitate ꝓtinẽtie puũ est cerebrũ: ⁊ p ꝯnis vẽtriculi ⁊ meaꝝ angusti:⁊ p ꝯnis apti in oppilatione facil'r cadẽ: ⁊ p ꝯnis in malã cõpl'onẽ trãspiratõe phibita. Sil'r stãte puitate capitꝭ idebita fit fumoꝝ ad caput eleuatoꝝ resolutio:⁊ mũdificatio reꝰ cerebri tẽpati:ꝛ p ꝯnis pluriũ fumoꝝ cũ spiritib⁹ cõmixtio deſioꝛe reddẽs cõpl'onẽ spũs ⁊ ipsi⁹ ſbaz turbulẽtã. ℣ Ex ista ꝯne ſe'ꝑ ꝙ puitas capitꝭ est signũ facilis casus cerebri i oẽ gen⁹ male cõpl'onis.ſ. cal'e ⁊c. De cal'a pz:qz facile in eo phibet transpiratio ⁊ euẽtatio. Sil'r de frida:qz facilit fit in eo suffocatio caloris:⁊ p ꝯnis extictio. Sil'r de hũida.vapoꝛes.n. hũidi in eo facil'r retinent. Sil'r ficca:qz facile ad hꝫ cerebrũ phibet trãsit⁹ ſanguis ipm subst ãtifice humectãt:q̃ phibito exiccat cerebꝛ. ℣ 2°ſe'deterioꝛe ee capitꝭ puitatẽ cũ mediocritate vel magnitudie toti⁹ q̃z cũ toti⁹ ꝓportioali puitate:qz toto exãte mediocri vel magno maioꝛ q̃ztitas spũz ſanguis ⁊ vapoꝛ trãsmittit ad cerebꝛ q̃z ipso exãte ꝓportioal'r puo:ḡ facili⁹ phibet ieo trãspiratio ⁊ euẽtatio:⁊ p ꝯnis ⁊c. ℣ 3°ſe'ꝙ q̃ztũcũq̃ cum puitate cerebri fuerit ei⁹ cõpl'o tẽpata:nó tm̃ cũ illa iteriores aiales opónes iustitiale'r tẽpatas poterit ꝓducẽ:ñ lapsus in q̃ztitate fuerit notabilis.pz,ꝑ:qz in tali cerebro fit mala fumoꝝ mũdificatio:ió plures fumi aialib⁹ ſpiritib⁹ ꝑmiscẽt reddẽtes ipsos turbulẽtos.2°:qz ex angustia cerebri ⁊ vẽtri

Universidad de Deusto

Haly

culoz.phibet libera ⁊ facilis ꝓuersio ſpūs de vētriculo ad vētriculū reqſita ad debite pficiēdū opōnes aiales in teriozes.⁊ hāc cām explicat Haly in cō^m 3°. quia cerebro puo exīte nō eq̄ bñ pōt cordis ⁊ ſpūs vitalis a corde ad ipm trāſmiſſi calitatē ꝓtēperare:q̄re remanēt ſpūs vitales ⁊ aiales opoztuno caloꝛes:⁊ ꝑīr aiales opōnes imperfectiozes. ℣ Ex qb⁹ vlteri⁹ p3:q̄re bñtes hȝ capita ſt̄ pfidi:velocis ire ⁊ timidi:pp qō Aui.p^o tertij.c.de ſignis ſumptis ex pte meſure capiti ingt. Quapropt phiſionomici dicūt q̄ hic hó eſt pfidus:velocis ire:timidus:⁊ heſitās in reb⁹. Eo.n.q̄ hȝ ſpūs aiales turbulentos ⁊c̄. eſt mali iudicij:⁊ q̄ ſm plurimū cōpl'o cerebri pui nāl'r eſt ſicca:⁊ ſpūs in ſuis vētriculis ꝓtēti facile iflāmant eſt velocis ire:⁊ irā diu retinet:⁊ pp idem eſt pfidus:q̄ ire memoriā diu ſeruat:⁊ odi:⁊ q̄ errās eſt in iudicio: ió heſitat in reb⁹:⁊ p idē eſt timidus. ℣ Sz dices ꝫ:q̄ eadē vī rō toti⁹⁊ ptis:ſz ps capitis anterioꝛ vt frōs eſt laudabilioꝛ pua q̄z magna:q̄ ⁊c̄. ꝺña tz:⁊ coll'r minoꝛ p̄ de hyſtorijs aialiū.cap.de narratiōe mēbroꝝ hois.vbi in trāſlatione arabica ingt. Et q̄n frōs fuerit magna ſignificat pōderoſum declinātē ad ſtulticiā: ⁊ q̄n parua fuerit ſigt bonitatē motus:⁊ q̄n fuerit lata ſigt puitatē diſcretiōis. ℣ Pro illo dici pōt p:q̄ p magnitudinē ⁊ puitatē frōtis: ⁊ ſil'r latitudinē itellexit Ariſt.nō magnitudinē aut puitatē ꝓtinētie:ſz magnitudinē ⁊ puitatē ꝓſeq̄ntē magnitudiné vel puitatē eoꝝ q̄ craneo circūuolura ſunt ⁊ potiſſime carnis.de hac eni cōcedit̄ q̄ deterioꝛ eſt q̄z puitas ei oppoſita. ℣ Al'r dici pōt vt ſenſiſſe vī Albert⁹ magnus in ſuo p̄ de aialib⁹.q̄ p puitatē itelligit Ariſto.mediocritatē.mediocris.n.frons in cōparatiōe ad magnā pōt denoiari pua. ℣ Sz ꝫ tertiā ꝺnē argī.p̄ q̄ztuz aliqua cā eſt ꝓmotiua lapſus cali:tātū eſt ipeditiua fridi:ſz capitī pui tas ꝓmouet lapſum cali cerebri vt ſupza dcm̄ eſt:q̄ nō ꝓmouet ſed poti⁹ ipedit fridū lapſum. Item data ꝫne ſe'q̄ eidē nāe vl' mēbro eſſet vterqz lapſuū ꝓzioꝝ ſilis:qō non appet rónale.2°:cū puitate capitis ſtat cōpl'onis cerebri tēperies:q̄ ⁊ ſanitas optima ſimpl'r in cōpl'one.ois autē talis eſt apta ꝓmanē ſemp vel vt multū talis: q̄ nō facilit labiť tale cerebrū in lapſum cōpl'onalē cal'm vel fridu⁊. Itē cerebrū ex ſui nā facil'r labiť ad fridū:ſz puitas capitis declinat ad lapſum op^m:q̄ puitas capitī ꝓſeruat cerebrū a lapſu frido:q̄ ⁊c̄. ℣ Ad p^m illoꝝ dī negando aſſumptū.ſi vl'r itell'r.debilitas.n. virtuſ ⁊ texture raritas ſūt cāe lapſum cal'm ꝓmouētes:nō tū fridum ꝓhibētes:vel ecōuerſo.de puitate etiā nō repugnat idē ꝓtigē.ꝓmouet eni lapſum fridū p viā ſuffocatiōis ⁊ extrictiōis cal'i.calidū vo ꝓmouet p viā ꝓhibite trāſpiratiōis ⁊ euētatiōis caloꝛis. ℣ Ad ꝓfirmationē ꝓcediť illō ꝺña.⁊ B̄ p lapſuz ſil'em lapſum vtual'r ſil'em vel ꝓportionalē itelligēdo:ſz de B̄ tāgeť magis ifra. ℣ Ad 2^m dī q̄ cerebrū puū in cōplexione tēperatū eſt ſanū ſimplicit in ꝓclusiōe:⁊ ꝑīr q̄ merito illi⁹ eſt aptū ꝓmanē ſemp vel vt multuz tale:cum quo tū ſtat merito alteri⁹ illi cōplexiōi ꝓiuncti:puta puitaſ ipm faciſ'r labi. ℣ Poſſet etiā ꝓbabiliť dici q̄ illa cōplexio nō eſt ſanitas ſimpl'r cōplexiōalis:lz B̄ cerebrū ſit neutrū ſcōi ſignificati.⁊ tu ad B̄ ſaluādū regre fundamētū p̄ hui⁹. ℣ Ad aliā ꝓfirmationē pz ſol'o ex dictis. ℂ 4ª ꝓcl'o. Cōiter poniť q̄ puitas capitī cū malitia figure ibecillitate ⁊ q̄cilitate oꝛtoꝝ ab eo ſm plurimū ſignāt malā cōpl'onē frigidā ⁊ ſiccā nāl'r talē.cuz bonitate vō figure ⁊ fortitudine oꝛtoꝝ ſignāt vtplurimū cōplexionē calidā ⁊ ſiccā. Ex quo pz ſm plurimū puitatē capitī abſolute ſignificare cōplexionē ſiccā cerebri.pz B̄:q̄ vtplurimū nō eſt idigētia māe niſi pp ſiccitatē:nec malitia figure ⁊ imbecillitas oꝛtoꝝ niſi pp debilitatē vtutis iformatiue: ⁊ paucitatē caloꝛis.ſil'r vtplurimū nō eſt bona figura ⁊c̄. niſi pp fortitudinē vtutis iformatiue ⁊ multitudinē caloris. Appente igiť puitate cū mala figura ⁊c̄.ſignificatur ſiccitas cū paucitate caloꝛis:⁊ p ꝓñs ⁊c̄.appente vo puitate cū bonitate figure ⁊c̄.ſignificat ſiccitas cū multo caloꝛe. Dixi aūt notanť ſm plurimū:q̄ aliq̄n ꝛz raro ꝓtigit op^m. ℂ Ex his oib⁹ ſequiť ꝓclusio rñſiua ad q̄ſitum.ſ.q̄ paruitas capitis puitate ꝓtinētie eſt ſignū ꝓpriū male cōpōnis ⁊ cōplexionis male cerebri ſm actū vel aptitudinē. Cognoſciť autē puitas continētie conſiderādo carnoſitatē ⁊ alia craneo circumpoſita:vt pater intuenti. ℂ Ad arg^m ꝓncipalia rñdeť. ℂ Ad p^m z ad eius cōfirmationē pz rñſio:lz.n.nulli⁹ ſm actū: tñ eſt ſignū multaruz ſm aptitudinē. ℂ Ad 2^m dī q̄ bonitas figure de ſe ſignificat bonā cerebri cōpl'onē:vbi tñ fuerit annexū ꝓhibēs nō euidēter arguit illā. ℂ Ad 3^m dī q̄ puitas eſt ſignum ſumptū a ſbal'r iherētib⁹ reſpectu male cōpōnis:p quā to tñ ſuꝑ malā cōplexionē ſigť:pōt appellari ſignū ſumptū a caſibus.cadit.n.cōpō a cōpl'one mediante operatione:vt ſuꝑ al's tactū eſt. ℣ Ad cōfirmationē negať ꝺña.⁊ dī q̄ nō repugnat idē pluriū ſignificatoꝝ gñe diſtinctoꝝ eſſe ſignū ꝓpriū nō adeq̄tū:ꝓpriū tñ q̄ verū ⁊ iſallibile. ℂ Ad 4^m dī q̄ Ariſt.in ꝓallegatis locis p puitatē capitī itellexit nō puitatē ꝓtinētie:ſz puitatē ꝓſeq̄ntē paucitatē eoꝝ q̄ craneo ſunt circūuoluta:⁊ maxie carnis.ex multitudine eni ipius reddiť caput gue:vaporoſum:⁊ ſpiritus aiales remolliti ⁊ reſoluti: ꝓp qō in ſuis motib⁹ betanť.ecōuerſo vo ſi ꝓp carnis paucitatez fuerit caput paruū. ℣ Ex hoc p3 ꝑmo q̄re hmōi frōs magna ſignificat hominē ponderoſum ⁊ declinātē ad ſtulticiā:lata vo puitatē diſcretionis:ſz ꝑua nō puitate cōtinētie huic magnitudini ⁊ latitudini oppoſita ſignificat bonitatez motuū:q̄ puitatē ⁊ claritatē ſpūum aialiū. ℣ Ex qbus colligiť appens ꝺdictio iter textus Auic.⁊ Ariſt.ſuperius allegatos. ℂ Ad 5^m negať ſil'itudo illa vl'r intellecta.p^o: q̄ ad bonitatē viſionis req̄riť debita ſpēz viſibiliū vnio in oꝛgano q̄ magis puitate q̄z oculi magnitudine pficiť. Ad bonitatē vo cogitationis requiriť liber tranſitus et motus ſpūum ⁊ ſpēz de vētriculo ad vētriculū: qō melius magnitudie q̄z puitate pficiť.2°:q̄ iuxta ſniaz Hal'. cerebrū debuit eē radix a q̄ pl'es nerui oziremť ⁊ nucha. oculi aūt ſunt velut rami: ꝓp qō decēs finit cerebro magnitudo:oculo vo puitas vt ifra meli⁹ videbiť de ſignis diſcraſia.p^o ocl'o.⁊ hāc cām explicat Haly in cōmento. ℂ Ad 6^m dī nō eē ſil'e de corde ⁊ cerebro :eo q̄ coꝛ dz eē vt fornax caloris totius:ſipo igiť puo exīte caloꝛe ipſius magis vnito meli⁹ ꝓſeruabiť:⁊ copioſioꝛ ſpūs ex ſanguine gñabiť.eq̄lis.n.ignis in puo habitaculo fortiť caleſcit q̄z in lato ⁊ magno. In cerebro vo nō neciū finit hmōi caloꝛē taľ vniri:imo vētriculos latos eſſe ⁊ liberos pp cās ſupius tactas:⁊ q̄ debuit caloꝛē cordis ꝓtēperare: ⁊ q̄ ab ipo plura mēbra oziginē debuere ꝳbere. ℣ Et ſi ꝳ B̄ allegať auctoꝛitas Auic. 11ª tertij.cap. p̄. ponētis in aialib⁹ audacibus ſm pl'imū eſſe coꝛ magnum. ℣ Dōm eſt q̄ oē aial ex ſua nā ſpecifica plurime audacie quāto eſt audacius coꝛ hȝ maius. Cū.n.talia ſint plurimi caloris nō poſſet tāta ſpūs quātitas i puis vētriculis cordis ꝓtineri. In aialib⁹ tñ que nō ſunt a nā ſpecifica plurime audacie:q̄ nō ſunt tāti caloris:puitas cordis eſt cā audacie:magnitudo vo timiditatis.⁊ B̄ ſatis colligi pōt ex vbis Aui.loco ꝓallegato.dū ingt. Et ſi aliqua aialia ſint magni cordis ⁊ ſunt cū B̄ pauida ⁊ timida ſic lepoꝛes ⁊ cerui:tūc cā in eo eſt:q̄n caloꝛ eoꝝ eſt puꝰ ⁊ exiccať.i.reſoluiť ex eo res plurima:q̄re nō calefacit ea itegre. Et illa q̄ ſūt pui cordis:⁊ cū B̄ ſūt audacia:ſūt ió: q̄n caľtas in ipſo.i.corde eſt plurima:⁊ coartať:⁊ fit vehemēs. Cerū ea q̄ ſunt pl'imū audacia ſunt ea q̄ ſūt magni cordis. ℂ Ad ꝓfirmationē dī q̄ vt⁹ vnita fortioꝛ eſt ſeipa diſpoſa alijs paribꝰ:ñ ſaluať aūt paritas i cerebro puo ⁊ mediocri

Contradictio partis Auicenne ⁊ Aristo.

Haly.

eri vel mag:vt p3 ꝓſideratī impedimēta puitaſ capi tis.

ℂ Queſtio. xij.

Utrum magnitudo capitis ſit ꝓpriū ſignū bone cōplexiōis cerebri. ℂ Arguiť multipl'r q̄ ſic. ℂ Prio.magnitudo ⁊ puitas capitī ſunt ſigna oppoſita: ſed puitas eſt ꝓpriū ſignū male cōpl'onis cerebri ex ꝑcēdēti q̄ne:q̄ magnitudo eſt ꝓpriū ſignū bone cōpl'onis. 2°.fortioꝛ eſt vtus in magno q̄z in mediocri cerebro ceteris paribꝰ:ſed mediocritas cerebri arguit bonā cōpl'onē:q̄ ⁊ magnitudo.ꝓbať maioꝛ:q̄ in maioꝛi q̄zto maioꝛ eſt vt⁹. vtutes.n.coꝛpoꝝ iſequunť magnitudies.p̄ celi. 3°arguiť ſic.pfectiozes ꝓueniūt opatiōes aiales a cerebro magno q̄z a mediocri:q̄ ⁊c̄. ꝺña tz:q̄ pfectio operationū ꝓſequiť cōpl'onis tēperamētū.⁊ aſſumptū ꝓbať: q̄ maioꝛ quātitas aialis ſpūs ad opationes aiales ꝓducēdas ꝓcurrit in cerebro magno q̄z mediocri: q̄ pfectiores ⁊ fortiozes reddunť hmōi opationes. ℂ 4°arguitur. magnitudo capitis arguit fortitudinē virtutis informatiue.eo q̄ arguit ipſam in multam mām attrahendo eſſe potētem ⁊ ipſam trāſmutādo: ſed ex fortitudine vtutis: arguiť bonitas cōpl'onis:q̄ ⁊c̄. ℂ 5°arguiť ſic.fortiozes videť ꝓuenire opōnes motiue a magno cerebro q̄z a mediocri:eo q̄ orta a magno groſſioza ſūt ⁊ fortioza: ió ⁊c̄. ℂ Ad oppoſitum eſt Galenus in littera.

Caput magni ſpir.

ℂ Solutio huiꝰ qōnis pēdet ex dictis in precedēti qōne. ℂ Sciēdū q̄ p q̄ caput poſſumus dicē magnū dupl'r.p^o magnitudine ꝓtinētie.2° magnitudine circūpoſitoꝝ craneo. Dic aūt eſt ſermo de magnitudine ꝑmo mō ſumpta ad ſenſum datū in ꝑcedenti qōne. ℂ 2° ſciendum q̄ hmōi capitī magnitudo q̄nq̄ ꝓſequiť māe gñonis multitudinē abſq̄ fortitudine iformatiue vtutī:q̄nq̄ ꝓſequiť multitudinē māe cū fortitudie vtutī iformatiue. Quid aūt per vtutē iformatiuā:⁊ qd p ipaz fortē eſſe vel debilē ſit itelligēdū:videbiť ifra de ſignis diſcrafie teſticuloꝝ. ℂ 3° ſciēdū q̄ caput magnū in figñando ſup bonitatē aut malitiā cōpl'onis cōparare poſſum⁹ ad caput puū ⁊ mediocre. ℂ 4° pmittēdū q̄ hmōi magnitudo intelligi pōt eſſe ſignū bone cōpl'onis vel male talis vel ſm actuz vel ſm aptitudinē:ſicut de puo ſupius dicebať. ℂ 5° pmittēduz q̄ quēadmodū aia eſt in quolibet mēbro oꝛganico pro ſuis opationibus pficiēdis certū ſibi limitat q̄litatū temperamētū:ita ⁊ determinatā ſibi limitat quātitatē. Tante eni quātitatis eē poſſet oculus human⁹ vel caput ⁊c̄. q̄ in eo nō debite pficeret aia actū viuēdi vel cogitandi. Ex quo ſequiť q̄ ſicut aie in quolibet membro oꝛganico corrñdet iuſtitiale tēperamētū cuz quo optime ſuas pficit opationes:⁊ a quo q̄litercunq̄z labať deterius pficit: ita eidē corrñdet q̄ztas iuſtitialiť mediocris a qua q̄litercūq̄z recedat oꝛganicū mēbrum deterius ceteris paribus ꝓprias pficit opationes. Ex quo vlterius ſequiť pfectius exercere cerebrū mediocre opationes aiales q̄z cerebrū magnū vel puū cū alijs paribus ⁊ eq̄li ſtāte ꝓportione totius ad cerebrū. ℂ Ultimo pmittēdum q̄ ꝛz aia p ſpūm tanq̄z p ꝓpriū iſtrm ſuas pficiat opationes: certā tñ ⁊ limitatā ſpūum q̄ztatē in ſuis operationib⁹ exigit: ꝓpter qō nō cū tāta q̄ztate ſpūum quāta repiť in corde debite pficeret cerebrum aiales vel vitales operatiōes. ℂ Dis pmiſſis ſit hec p^a ꝓcl'o. Cum magnitudine capitis ſtare pōt tēpata cōpl'o cerebri.pbať.cum cōpl'one lapſa ad cal'm ſtare p̄t magnitudo capitī.ſil'r cū cōpl'one lapſa ad fridū:⁊ ſic de alijs:q̄ cū tēperamēto medio ꝓſeq̄ntia. p3 ex dcis in ꝑcedēti qōne.⁊ aſſumptuz p3 ituēti. Ex iſta ꝓcl'one ⁊ eius ꝓbatione ſequiť q̄ nullius bone vel male cōpl'onis cerebri ſm actū ꝓpriū ſignū eſt capitis magnitudo.p3:ex quo cū qualibz ſtare pōt. ℂ 2ª ꝓcl'o. Magnitudo capitis ex fortitudine iformatiue vtutis ꝓueniens: eſt ſignū bone cōpl'onis cerebri. Ad būc ſenſuz q̄ capite magno ex fortitudie vtuſ informatiue nāl'r ſe bñte:eius cōpl'o eſt tēperata:vel parū lapſa a tēperamēto. p3:q̄ ſi vtus informatiua fuit fortis debite potuit mām gñonis trāſmutare:nō fit aūt māe debita trāſmutatio niſi bonā cōpl'onē in mām ipzimēdo:q̄ ⁊c̄. Ex qbus aūt ſignis cōprehendať fortitudo vtutis iformatiue tangiť in lra:⁊ in ſequēdi qōne declarabiť. ℂ 3° ocl'o. Magnitudo capitī ꝓpriū ſignū bone gñonis exuberātiā cū vtutis iformatiue debilitate ꝓueniēs eſt ſm plimū ſignū cōpl'onis nāl'r frigide ⁊ humide cerebri ad ſenſum datū ſupius.p3:q̄ ſm plimū mā eſt exuberās ꝓpter exceſſum humidi:⁊ virt⁹ debilis ꝓpter defectū caloris:ió ⁊c̄. ℂ 4° ocl'o. Magnitudo capitis ꝓp exuberantiā māe cū ibecillitate vtutī eſt ſignuz caſus facilis cerebri in cōpl'onē fridaz ⁊ humidam ꝑter nāl'r.p3:in eo eſt caloꝛ debilis:q̄ ipotens ad debite reſoluēdū ⁊ ſenſibil'r expellēdū ſupfluitates cerebri q̄ retente facile ad lapſum ꝑternālē fridū ⁊ humidū ꝓducūt: q̄ ⁊c̄. Itē capite magno exīte ⁊ frido:multū infrigidaně ſpūs vitales a corde ad cerebrū trāſmiſſi:ad qō ſequiť impedimētū ꝓſumptiōis ſupfluitatū fridarū ⁊ humidaꝝ cerebri:⁊ p ꝓñs facilis ifridatio ⁊ humectatio cerebri. ℣ Ex hac ocl'one ſeq̄ť hmōi magnitudinē capitis eē ꝓbabile ſignū facilis caſus cerebri i apoplesiā:epilepſiā:⁊ tiginē ebietatē ⁊c̄.⁊ colligi pōt hoc ex dictis Aui. ꝑma tertij. Auicē.

ℂ Ad argumenta ꝓncipalia rñdeť. ℂ Ad p^m.q̄q̄d ſit de aſite:negať ꝺña.nō.n.repugnat duoꝝ ſignoꝝ oppoſitorū vtrūq̄z eē malū:vt ſignū ſignans ſpūs ebullitiōez ⁊ in cēſionē ⁊ ſignificans ꝓgelationē. ℂ Ad 2^m.negať añs ⁊ dī q̄ nō reſpectu cuiuſcūq̄ opōnis in maioꝛi quāto maioꝛ eſt vtus.pl'es.n.ſūt opōnes limitatā mēſuram quātitatī ⁊ fortitudis agentī requirentes: ⁊ eſt antiqua rñſio. ℂ Al'r dī q̄ alijs paribꝰ in maioꝛi q̄zto eſt maioꝛ virtus, in magno aūt ⁊ in mediocri capite nō ſaluať paritas oīmoda in ꝓportionalitate magnitudinis,ad formā.n.nāe oꝛganice magis ꝓportióate,ſūt aie in mediocri q̄z in magno capite. ℂ Ad 3^m dī q̄ ſicut vtus ad debite pficiēduz opationes animales in cerebro determinatā ſibi limitat q̄litatē:ita limitat ſibi determinatā quātitatē ſpūm ꝓcurrentiū ad opationes vt ſupza declaratum eſt. ℂ Ad 4^m. p3 q̄ non q̄libet magnitudo capitis arguit fortitudinē virtuſ informatiue: ſed cū bona figura ⁊ alijs ſignis inferius tāgendis. ℂ Ad vltimuz dicitur q̄ ex groſſitie maioꝛe oꝛtoꝝ non arguitur maioꝛ fortitudo virtutum ⁊ operationum motiuarum vt alias dictum eſt.

ℂ Queſtio. xiij.

Utrum ex ſignis a Haľ.in lra poſitis. ſ. capitī figura neruoꝝ ⁊ oſſiuz colli diſpōne poſſumus euidēter arguere ſup bonā vel malā diſpōnem cerebri. ℂ Arguiť multipl'r q̄ nō. ℂ Primo.ex capitis figura a Haľ.in lra deſcripta: hoc arguere nō poſſumus tanq̄z p totale aut partiale ſignū:ergo ⁊c̄.aſſumptū ꝓbať:q̄ bona capitis figura dz eſſe pfecte ſpherica:qualis non eſt a Haľ.ꝺſcripta:ergo ⁊c̄. ꝓbo:q̄ nobiliozi mēbro debeť ſi gura nobiliozi:vt ſumiť ſcōo celi.caput aūt eſt membruz diuiniſſimuz vt ſuꝑ:⁊ ſpherica figura nobiliſſima: ió ⁊c̄. 2°.q̄ p hāc figurā caput eſt maioꝛis quātitatī cerebri ſub equalibus dimēſionib⁹ contētiuū: qō in homine dz eē maximū reſpcū ſue moliꝭ. Tertio confirmať:q̄ per hāc figurā meli⁹ eſt alterantib⁹ extrinſecis reſiſtitiuū. Cōfirmať:q̄ ſi caput taliter deberet eſſe figuratū:hoc eſſet ꝓpter cerebrū taliter debere eē figuratū:cui⁹ gr̄a ſic diſponiť. Sed arguiť q̄ nō:q̄ caput nō eſt creatū pp cerebrū: ergo nō diſponiť vel figurať ſm exigētiā cerebri.ꝺña tz: q̄ ſolū ordinatū ad finē diſponiť ſm finis exigentiam.2° phyſico⁹.⁊ aſſumptū colligiť ꝑma tertij.ꝑmo cap.⁊ no no de iuuamētis mēbroꝝ.cap.2.qō eſt de iuuamēto poſitiōis oculi ⁊ totius capitī. ℂ Scōo ꝓncipaliť argī ſic. Auicē.

ex dispõne ossium colli nõ arguit bona vel mala dispositio cerebri: ḡ ꝛc. assumptum arguit: qz ossa nõ plus sunt ozta a cerebzo q̃z ab alio mẽbzo: ergo nõ magis attestantur dispõni cerebri q̃z alterius membzi. ¶ 3° arguit sic. ex coloze viuido circa partes colli appente vel eius opposito nõ arguit bona vel mala dispositio cerebzi: ergo ꝛc. assumptũ pbat: qz hmõi coloz est casus pẽdens a dispositione epatis ad partem colli multum sanguinis trãsmittẽtis: vt visum est circa lram. ¶ 4° ex grossitie neruozũ colli nõ significat cerebri bona dispõ: ḡ ꝛc. assumptũ ꝓbat: qz q̃z possibile est cerebzũ ꝓduci magnũ ꝓpter solaz mãe exuberãtiã virtute informatiua debili existẽte: tam possibile est neruos grossos ꝛ magnos fieri p mãe abũdãtiã virtute informatiua existẽte debili: quo in esse posito pz ex neruoz grossitie nõ argui bonã dispositionẽ cerebzi: ergo ꝛc. Cõsiliter p oia argui pót de grossitie ossium. ¶ 5° arguit sic. ex gracilitate neruoz ꝛ ossiuz colli nõ arguit mala dispositio cerebzi: ergo ꝛc. assumptũ ꝓbat sic. q̃z possibile est ex sola paucitate mãe cum fortitudine virtutis informatiue ꝓduci cerebzum paruũ: tam possibile videtur idem de neruis ꝛ ossibus colli contingere posse: sed primum est possibile: vt patet in littera: ḡ ꝛ secundum.

¶ Ad oppositum est Hal'. in littera.

¶ In qõne erũt duo artĩ. In p̃ declarabit qualis eẽ dẽat nãlissima capitis figura. Scõo respondebitur ad q̃situm.

Capitis vã fig'q̃ ꝛ q̃lis sit

¶ Quãtũ ad p̃m sciẽdũ p̃ q capitis figura maxime ꝓportionat figure cranei qõ est os capitis rotũdũ vel ad rotũdita tẽ decliue: ad cerebzũ ꝛ ptes ei⁹ ꝓtinẽdũ ꝛ defensandũ a nã final'r ordinatũ. Est. n. clipeꝰ cerebri ipm coopiens ꝛ ab oibꝰ malis defendẽs. p'p'. doc. 5°. cap̃. de anathomia ossiũ capitis. Dictũ est aũt craneũ a craneon grece qõ latine ꝓtẽtiuũ vel. multa. n. sub eo celata ꝓtinet. nõ est autem craneũ ex vno tm̃: sz ex plibꝰ ossibꝰ itegratũ: q̃ adinuicez iũcta q̃nq̃z ꝓstituũt cõmissuras: tres veras ꝛ duas mẽdosas. Que ió mẽdose dicte sunt qz nõ x̃e ab exterioribus cranei ad iteriora penetrant. Vere aũt cõmissure osr: qz sũt ab exterioribꝰ cranei ad iteriora penetrãtes. Quarũ vna vel sagittalis trãsiẽs p verticẽ capitis: ꝛ ipm in duas ptes separãs: ió dicta sagittalis: qz recte ꝓtracta est ad similitudinẽ sagitte. 2ª est coronalis trãsiẽs ab vno tempore ad aliud p supius: ió coronalis dcã: qz sup ea firmat corona: ꝛ hec sagittali iungit aũrius. 3ª est dicta laudalis situata in posteriori pte denominata tal'r: qz filis est lr̃e alphabeti grecoꝝ q̃ lauda dr̃: vel qz filis est figure algorismi que septenariũ numerꝝ repũtat: quã etiam greci laudã noiant. Ab Arist. vo p̃ de hystoriis cap̃. 4. dr̃ ymo. 2ª alia lr̃a hz ymon. i. vomẽ: eo q vomeris similitudinẽ gerit. Mẽdose aũt sunt in tẽpozibꝰ situate. vna. s. in dextro situata: ꝛ alia in sinistro. Harꝝ aũt cõmissuraruz necessitas ꝛ vtilitas multiplex colligi pót. p'pmi. alle. cap̃. 2. 10. de iuuamẽtis mẽbzoꝝ. c. 2. qõ est de iuuamẽti teste capitis. Prima ne lesa vna pte cranei lesio alteri cõicet. Scõa: qz si craneũ fuisset ex vno solo osse ꝓstitutũ nõ potuisset i eo saluari raritas ꝛ subtilitas tãta quãta reqrit ad fumozũ ꝛ superfluitatũ cerebri resol'onẽ simul cũ densitate ꝛ duritie ad debitã cerebzi defensionẽ reqsitis. Cũ istis aũt cõmissuris pluribꝰ saluat vtrũq̃z. s. soliditas ꝛ durities qua debite subꝛa cerebri defensat: ꝛ superfluitatũ ꝛ fumozũ resolutio que p cõmissuras cõplet: ls testat Ari. alle. ca. se vidisse craneuz viri in quo nulla erat cõmissura. 3ª vtilitas est vt per illas cõmissuras dura mr craneo alleget ne ab ipsa ḡuet cerebrũ ꝛ maxie hoza qua necesse est ipz multũ itumescẽ ꝛ supius eleuari vt in forti eleuatione vocis ꝓtigit. 4ª vtilitas est egressio villoꝝ neruoꝝ a duramr̃e ad ptes capitis supiores p illas cõmissuras ꝛ p easdẽ subingressus venaꝝ ꝛ arteriaꝝ spũm ꝛ sanguinẽ ferẽtiũ ad cerebrũ. Ve aũt cõmissure in viris manifestiores sunt: in mulierib⁹ occultiores ꝛ pp̃ hũ sũt stolidiores. ¶ 2° sciẽdũ q caput debite figuratũ dz eẽ ad rotunditatẽ decliue pp duo iuuamẽta tacta locis allegatis. Primũ qz figr̃ rotũda vel ad eã decliuis est maioris capacitatẽ q̃z rectilinea ceteris paribꝰ. Scõm q corp̃ in sua figura ad rotũditatẽ decliue meli⁹ resistit extrisece occurrẽtib⁹ q̃z corp̃ angulare. Caput aũt multũ nocumentũ extrisecis opponit. Et dixi notanter ad rotũditatẽ decliue: ꝛ nõ rotũdũ: qz cũ tẽdẽtia sua ad rotũditatẽ dz q̃dã latitudine in lateribꝰ ꝓticipare. in pte vo anꝛiori ꝛ posteriori dz esse eminẽtius. Prio vt debita saluet̃ ꝓcauitas anꝛioris ꝛ posterioris vẽtriculi cerebri: cuiꝰ figura ꝓportionat figure cranei: vt dictũ est. 2° qz neruoꝝ origines sũt fm̃ longitudinẽ cerebri situate: ió opz anꝛiꝰ ꝛ posteriꝰ caput eẽ eminẽs ꝛ nõ angustũ. ¶ Et q̃ pz p̃ q nãlissima capitis figr̃a dz eẽ velut sphera cerea ex vtraq̃z pte leuiter cõpressa: vt dr̃ in lr̃a: qz fm̃ latera tẽdẽs ad figr̃am rectilineã p quã ẽt saluat̃ longitu⁹ medij ventriculi: anteriꝰ aũt ꝛ posteriꝰ ad sphericitatẽ tẽdens. ¶ Ex quo pz secũdo quot sunt figure capitis cõmuniter contingẽtes. sunt eni quatuor. vna optima iam dicta. altera remouet eminẽtiã anteriorẽ in futura cozonali. tertia remouet eminẽtiã posteriorem in cõmissura laudali: ꝛ be due dicũtur quadrate: ls improprie. quarta remouet vtranq̃z eminentiã ꝛ causat caput rotũdum. quintaz aũt nõ credidit Hal'. inueniri in qua maior est distãtia a tempore ad tempus q̃z ab occipite ad sinciput cũ illa eni nõ saluaret vita: vt sensit Hal'. Conciliator vero differentia. 79. asseruit se vidisse hominẽ habentẽ caput isto modo siue taliter figuratũ. ¶ Sed dices videt̃ q ꝓter has figuras multe alie capitis figure inueniant̃: qz reperit figura qua caput est multũ in sursum eleuatũ: sicut explificant quidã de figura apparente in ense dum quis se metipsum speculat: similr̃ reperibilis est figura capitis ab aure versus ante valde ꝓtensa posteriꝰ opposito modo se habens. ¶ Dõm est q dupliciter distingui possunt male figure capitis. Primo vt per ipsas debite eminẽtie remoueant̃ aut aliqua ipsarũ. Scõo absolute inquantũ disconuenientes sunt ad cerebri actiones vel dispositiones. Primo modo distinguẽdo q̃tuor sunt cõmuniꝰ reperibiles. s. vna nãlis iam dicta: ꝛ tres male. s. remouẽs eminẽtiã anteriorẽ: ꝛ remouẽs eminẽtiam posteriorẽ: ꝛ remouens vtrãq̃z. Secũdo aũt modo multo plures capitis figure sunt reperibiles q̃z q̃tuor iam dicte. Et ad pmũ sensum distinxerũt auctores figuras q̃tuor iã dictas. ¶ Ex qb⁹ pz responsio ad articulũ. s. q bona capitis figura debet esse p ꝓticipationẽ media int̃ rectilineã figuram ꝛ rotũdã. debet eni anteriꝰ ꝛ posteiꝰ ꝓticipare rotunditate: in lateribꝰ vero rectitudine quadã: vt dictuz est: quare ꝛc.

¶ Quantũ ad secũdũ articulũ premittendũ est pmo q̃ ls cerebrũ iuxta sententiã Hal'. virtutis animalis sit principale ꝓncipiũ ab ipsa: tamẽ ozta nõ modicũ ex influxu cerebri recipiunt iuuamẽtũ in suis naturalibus operationibꝰ. Spirit⁹. n. animalis a cerebzo ad ozta puenies coloze nãlem ozto ũ vigoraꝛ: ꝛ potẽtiorẽ efficit pro opationibꝰ nãlibꝰ: pp qõ cerebzo bene complexionato existente fortiora reddũtur ozta a cerebzo. Primo: qz molliorẽ influxũ a cerebzo recipiũt vtutes eoruz nãles magis vigorantem. Secũdo: qz cerebzo existenti forte ad ipsum multũ de spũ ꝛ sanguine attrahit: quoꝛũ ꝓticipatione ozta ab eo vigoranꝛ. Et ꝓpt oppositas causas debili ꝛ male complexionis existẽte cerebzo ozta ab eo debilia reddũt ꝛ gracilia. Primo: qz parũ a cerebzo de spiritu ꝛ sanguine recipiũt. Scõo: qz ad debile cerebrũ paruz de spiritu ꝛ sanguine attrahit: ꝛ ꝓsequent̃ ozta ab eo paucus calor et spũs cõmunicant: quare ḡcilioza ꝛ debiliora reddunt̃. ¶ Ex quo pz q cerebzo forti ꝛ bene cõplexionis existẽte circa ptes colli dz eẽ calor vivid⁹ ꝓmixt⁹. s. ex albo ꝛ rubeo: eo q tũc multꝰ sanguis ꝛ spiritꝰ collo ꝛ ptibus adiacẽtib⁹ cõicant̃: ꝓ quo ꝑtiaz stat color viuidus: ad qõ etiã ꝓfert q ex bona cõplone cerebri reddũt̃ hꝫ partes rariores. ecõtra vo reddunt̃ spissiores mĩꝰ spiritu ꝛ sanguine ꝓticipantes: ꝛ ꝓr min⁹ viuide: ꝛ pp idẽ reddũtur ossa colligi grossioza. Copiosiꝰ eniz nutriunt̃ maiori in ipsis spũs ꝛ sanguinis copia exĩte: ad qõ ꝛcurrit q cerebzo bone cõplonis exĩte nucha efficit grossa fm̃ cuiꝰ erigẽtiã ossa colli potissime disponunt̃: pp qõ collũ ꝛ ossa grossa reddunt̃. ¶ Premittẽdũ scõo nõ eẽ repugnans mãm gñionis neruoꝝ esse diminutã: mã gñationis cerebri nõ existente diminuta. Sil'r ecõtra augmẽtatã mãm esse generationis neruoꝝ: minozata mã gñonis cerebri.

¶ His ꝓmissis sit hec ꝓma cõcl'o. q signa a Hal'. in lr̃a posita. s. sumpta a bona capitis figura: grossitie neruoꝝ: ossiũ: ꝛ viuiditate colozis sunt cõferentia multũ ad signãdũ super bonã nãlẽ cõpl'onẽ cerebri. s. tẽperatã vel parũ lapsaz. pz: qz hec mẽbza bñ disponunt̃ fm̃ bonã cerebri dispõnẽ: ergo ꝛc. assumptũ supza ꝺclaratũ est. ¶ Ex ista ꝓne sequit̃ q signa bis opposita sunt ꝓferẽtia ad signãdũ cõpl'onẽ cerebri nãlem multũ lapsaz. ¶ 2° cl'o: ls ita sitnõ tñ euidenter ex hꝫ signis argr̃ bona cerebri cõpl'o nãlis. s. tẽperata vel parũ lapsa. pz: qz q̃z pole est cerebꝝ esse magnũ cũ debilitate virtutis informatiue exuberante mã: tam possibile est neruos esse grossos ꝛ magnos. frequenter eniz apparet aliqꝫ corpus totũ magnũ: cuiꝰ tñ vtus informatiua debilis fuit: ergo a fortiori idem de neruis colli cõtigere poterit. Patet etiã idẽ de colozis viuiditate: qz pendere põt ex dispositione musculoruz aut epatis quantũcũq̃z mala fuerit cõpl'o cerebri. Similiter de figura pz: qz cõpl'o nõ est figure vel cõpõnis adequata cã: vt supra declaratũ est. Itẽ qa cum mediocri quantitate stare pót mala cõpl'o cerebri vt supra declaratum est: ergo pariter cũ mediocri figura: raro tamẽ est euenibile hec signa simul ꝺcurrere: ꝛ cerebruz esse nãl'r male cõpl'onatũ. ¶ Ex his sequit̃ q capite magno existẽte et ozis q̃cilibꝰ nõ euidenter ꝺcludit̃ cerebri debilitas vel mala cõpl'o. ¶ Sequit̃ 2° q paruo exĩte cerebzo ꝛ ozis magnis nõ euidenter ꝺcludit̃ fortitudo vel cõpl'o cerebri bona. ¶ Ex quibꝰ pz q euidẽtissimũ signoꝝ ad signãdum sup bonã vel malã cõpl'onẽ cerebri est sumptũ a vtute ꝛ vitio suaꝝ opõnũ: hoc tñ aliis signis hꝫ adiũctis reddet̃ efficaci⁹ ad signãdũ. Et si argr̃ q cerebzo exĩte forte necessario magnificant̃ ozta: qz si cerebrũ est forte copiosi⁹ sanguis ꝛ spũs ozis cõicant̃: ꝛ ꝓ̃ns copiose nutriunt̃ ꝛ fiũt magna ꝛ grossa. ¶ Prio isto dr̃ q ad ipsa copiose nutriri nõ sequit̃ ipsa copiose magnificari respcũ quãtitatis mediocris: qz p idẽ deduceret̃ q si cerebrũ est bone cõpl'onis ipm fieret magnũ: qz copiose attrahit sanguinez ꝛc. ꝛ ꝓ̃ns copiose nutrit̃ ꝛ augeꝛ. ¶ Ex isto igit̃ ãnte solũ ꝺcludit̃ ozta a cerebzo maioza fieri alijs pib⁹ cerebzo exĩte forti q̃z ipso nõ exĩte forti. Q̃ aũt vtute informatiua exĩte forti a mã gñationis modica fiat cerebzum minus mediocri taliter pñaderi poterit: qz virtute existente forti sicut in tẽperato ꝛ mã mediocri fieret cerebzum mediocris quantitatis: sed pauca existente mã ꝓduce ret̃ cerebrũ minus q̃z tunc: igit̃ ꝛc. Consimilr̃ pót argui de gñatione ozto ũm. Ex his pz responsio ad quesitum.

¶ Ad argumẽta ꝓncipalia respondet̃. ¶ Ad p̃m negatur assumptũ: ꝛ dr̃ vlterius q ls figura spherica vt figura est sit pfectissima figura ꝝ: non tñ est capiti melior ꝛ pfectior pp cãs tactas in p̃ articulo: ls etiã p ipsam maior q̃titas cerebri cõtineret̃ in capite: ꝛ merito illius melius resistet caput extrinsecis ꝛc. nõ tñ eque bñ cũ illa attingeret nã fines: quoꝝ gra est cerebrũ a nã final'r ordinatum: vt tactũ est. ¶ Pro cõfirmatiõe vo dr̃ q tãgit difficultatem nõ paruã: de qua Hal'. ꝛ Aui. cũ Aristo. fuerunt discordes. Credidit. n. Ari. caput eẽ ꝓncipal'r ordiatũ vel creatũ pp cerebrũ. vñ q̃rto de ptib⁹. cap̃. 14. in hũitibus sanguinẽ caput est maxie cerebri gra. Et ibidem in translatione arabica. Et creatio qdẽ capitis nõ fuit nisi pp cerebrũ: qm̃ hoc mẽbrũ nẽcio dz esse in aialib⁹ habẽtib⁹ sanguinẽ. Aui. vo p'tertiũ. ꝛ Hal'. 9. ó iuuamẽtis. ca. de iuuamẽto ponis oculi ꝛ capitis senserũt oppositũ. In hac aũt discordia Lócil'. dzia. 40. sequit̃ positionẽ Arist. ad quã firmandã plura adducit motiua que ibidẽ perquirãtur. Alij dixerũt q caput nõ in oibus aialib⁹ est pp cerebꝝ: qz nõ in impfectis omnibus. plura. n. taliũ capite carẽt: hũitia tamẽ cerebrũ: cũ habeãt sensum ꝛ motũ. in perfectis aũt aialib⁹ si ꝓsideret̃ caput quo ad quãtitatẽ ꝛ figurã ei⁹ vt sic est pp cerebrũ: quantificat̃. n. caput ꝛ figurat̃ fm̃ exigẽtiã cerebri. Si tñ ꝓsideret̃ quo ad situm ei⁹ sum pto situ pro loco: vt sic est pp oculos: fuit. n. in corpis summo situatũ: vt in eo ponerent̃ oc'li a lõge speculaturi cõfrẽtia ꝛ nociua: sumpto tñ situ ꝓ societate vt sic est ꝓpt cerebrũ: qõ toti ꝓiungit̃ p neruos venas ꝛ arterias que in capite recipiunt̃. Alij dixerunt q caput sumit̃ tripl'r. Primo ꝓ pte qua sumit̃ alimentũ: vñ caput a capiẽdo dictũ est. ꝛ sic pz caput nõ esse pp cerebruz vl'r. in plãtis. n. vt sic est caput. Scõo sumit̃ idifferenter ꝓ q̃libet membzo cerebri nãlit̃ ꝓtinuo. Tertio sumit̃ magis stricte pro mẽbzo ossuoso cerebri ꝓtẽtiuo colli ꝓtẽsione supius eleuato. ¶ Et iuxta hꝫ dicũt ꝓ q non in q̃libet aiali caput sumptũ 3° mõ est pp cerebrũ: qz sic nõ q̃libet aial hẽt caput. ¶ Dicũt 2° q in quolibet aiali caput 2° mõ sumptũ est pp cerebrũ: qz in q̃libet aiali est cerebrũ vel ei ꝓportionale denoiabile cerebrũ: cui corrñdet aliqꝫ mẽbrũ ipsi⁹ ꝓtentiuũ ꝛ defensiuũ: ꝛ hoc est caput 2° mõ sumptũ. ¶ Dicũt 3° q caput ꝓpriissime sumptũ ꝓncipali⁹ pp oculos situatũ est in supmo q̃z pp cerebrũ. ꝛ hoc intellexit Hal'. ꝛ hoc nõ est cõtra auctoritatẽ Aristo. allegatã. Rõnabilior autẽ vi positio Lócil'. ad quã recurre. ¶ Ad alia argumenta pz ex dcis qualis sit respondẽdũ vide bene questionẽ.

¶ Questio. xiiij.

Utrum nucha ꝛ oes nerui oriant̃ a cerebzo. ¶ Arguit̃ multipl'r q nõ. ¶ Primo sic. ortũ a ꝓncipali mẽbzo nõ est nãlit̃ calidi⁹ ꝓncipali a quo oriꝛ: sed nucha est calloris cõpl'onis q̃z cerebzum: ḡ ꝛc. maior pz: qz calor nãlis oritoꝝ pẽdet a calore ꝓncipalis membri. ꝛ col'r minor. 2. de ptib⁹ aialiũ. 9. ca. ¶ 2°. oes nerui oriuntur a corde: ḡ nõ a cerebzo. assumptũ ꝓbat sic. cor in genere mẽbroꝝ est ꝓn'm̃ ꝓmus virtutis sensitiue ꝛ motiue: ḡ est ꝓn'm̃ p̃m̃ instr̃i eiusdẽ. s. nerui. ꝺña tz: qz qcqd est ꝓncipale ꝓn'm̃ finis est ꝓncipale ꝓn'm̃ ordinatoꝝ ad finẽ. ꝛ assumptũ deductũ est supza qõne 9ª. Doc arg'm̃ vtit̃ Auic. 3. de aialib⁹. dũ ingt. Ubi est ꝓn'm̃ vtutis ibi est ꝓn'm̃ instrumẽti. ¶ 3°. cerebrũ est mẽbrũ nõ sensitiuũ: ergo nõ est ꝓn'm̃ sensus: ꝛ ꝓ̃ns nec neruoꝝ. añs colligit 2° de partibus aaliũ. allegato cap'lo. dũ ingt. Cerebrũ nullũ facit sensum tactus: sicut neq̃z sanguis neq̃z supfluũ alimẽtũ. Et 2° colliget. Cerebꝝ. n. nõ sentit neq̃z mouet̃: qz pp tẽperare cordis calitatẽ ꝛ siccitatẽ eget plũma friditate ꝛ humiditate. ꝛ. 4. de aialib⁹. 4. ca. ¶ 4°. a quocũq̃z pendet ꝓpus ab eodẽ pẽdet posterius in eodẽ genere dependẽtie: sz a corde pendet cerebrũ: ergo ꝛ nerui q cerebzo sũt posteriores. Hoc arg'm̃ vsus est Aui. loco ꝓallegato vtual'r dũ inquit. Et qz aia hois est vna vtus a qua pcedũt oes vtutes corpis: accidit q illõ mẽbꝝ in quo p̃ occultat̃ aia sit ꝓn'm̃ mẽbrũ in vita. ꝛ tũc de facili pbabit̃ q cor sit ꝓn'm̃ venaꝝ ꝛ arteriaꝝ. ¶ 5°. in q̃libet aiali pfecto prius tpe est neruꝰ q̃z cerebrũ: ergo nõ oes nerui oriunt̃ a cerebzo. assumptũ ꝓbat qz nõ ꝓpus tpe gñat̃ cor q̃z neruꝰ exñs i cor de pnat̃r itegrãs cordis sbam: sed ꝓpus tpe gñat̃ cor q̃z cerebrũ: ḡ ꝓpus tpe gñat̃ neruꝰ cordis q̃z cerebruz. Pro his

Aristo. est auctoritas Arist. 3° de hystoriis animaliū. 6. ca. Prin cipiū neruoꝝ in aialib⁹ est ex corde. eteni in seipso coꝛ hz neruos in ventriculo maxime. Et Auic. loco pallegato. Et si res est ita nō opꝫ vexꝫ dixisse Hal'. in pignore suo qū posuit pignus cōtra custodē altaris. q̄ daret multum au rum ei qui monstraret sibi q̄ nerui oirentur a corde.

Auic. ¶ Ad oppo'm est Hal'. in lra: ⁊ Auic. pma p̄mi doc. 5. cap. de p̄mone vū neruoꝝ. dū inqt. Et neruoꝝ qdem p̄n'm p̄m modū scitū est cerebꝛum. ⁊ infra. Quoꝝūdam neruoꝝ est p̄incipiū p̄m sui essentiam: alioꝝ vō mediāte nucha.

¶ In ista qōne erūt duo articuli. In p̄ tractabit' mā tacta in p̄ p̄ncipali. s. cui⁹ cōpl'onis sit nucha in cōparatiōe ad cerebꝛum respectu cutis. In scō videbitur de quesito.

Nucha quid. ¶ Quātū ad p̄mū sciendū est q̄ per nuchā debemus in telligere mēbꝝ qōdam in siba ⁊ coloꝛe cerebꝛo simile a parte posteriori capitis vsq; ad finem caude per cōcaui tatē spondiliū protēsum. est. n. velut claus ligās spondi lia. 2° colliget ca. de iuuamētis spine. Et dicit' nucha a nu chos grece qō latine doꝛsum vel spinā ipoꝛtat vñ nucha quasi doꝛsalis vel spinalis medulla dicta est. Appet au tē nucha in concauitate spondiliū ꝓtineri sicut in craneo cerebꝛū: vt mediantib⁹ neruis ab ipsa originē ꝺbentib⁹ plurib⁹ mēbꝛis sensum tact⁹ ⁊ motū voluntariū tribuat. pp qō Auic. p̄ma tertij. 2° ca. vocauit nuchā nūtiū seu vi cariū cerebꝛi in curſu doꝛsi. Ex quib⁹ patet situs nuche ⁊ iuuamētum ei⁹. Sit'm. n. est concauitas spondiliū in qui bus ꝓtinet: velata tamē duob⁹ pāniculis sicut cerebꝛum picmēri ⁊ duremēri. pportionalib⁹. Iuuamētum vō est du pler. p̄mū est spondiliū ossa ꝓiūgere ⁊ coniūcta seruare. 2'm est oꝛt⁹ pluriū neruoꝝ ab ea q̄ a cerebꝛi siba imedia te oriri nō potuissent nisi fuisset cerebꝛum q̄ꝺtitatiꝫ imense. ▽ Preter hec tamē sunt alia iuuamēta ab auctoꝛib⁹ col ligēda. est etiā in coloꝛe celebꝛo silis: ⁊ in siba q̄ mollis: hz min⁹ cerebꝛi: ⁊ quāto est a cerebꝛo lōgioꝛ tāto est du rioꝛ. Oportuit. n. neruos ab ipsa originē ꝺbentes esse ſre durioris: cum foꝛtioꝝ sint opationū instra. ¶ 2° sciendū q̄ de cōpl'one nuche al'r senſit Arist. ⁊ al'r medici opina ti sunt. Credit. n. Arist. nuchā esse cōpl'onis cal'ei: ⁊ ad ce rebꝛi ꝺperādā friditatē a nā fuisse final'r ordinatā ⁊ ce rebꝛo iuxta positā: hz alia ⁊ ea iuuamēta sequant'. Unde 2° de ptib⁹ 9° ca. Et putāt aliqui nuchā cū cerebꝛo ꝓtinua ri: ⁊ iō posuerūt vnā eoꝝ nām. sed in ꝟ errant: qꝛ medul la cerebꝛi est frida: ⁊ spinalis medulla ē cal'a. ⁊ infra. Pro pterea est ꝓtinua spinalis medulla cerebꝛo vt ipm cale faciat: qꝛ nā semp igeniat' ad vniuſcuiuſq; q̄litatē exceſſuꝫ adequādū ⁊c. Ha. vō ⁊ oēs fere medici alīj nuchā posue rūt eē fride cōpl'onis: ⁊ in ꝟ vī medicoꝝ snia p̄ferenda.

Nuche compl'o p̄m va rios. ¶ His p̄missis sit hec p̄ma qc'o. Nucha in comparatione ad cutē est frigide ⁊ humide cōpl'onis. pnadet sic. cere brū est fride ⁊ humide cōpl'onis: sed i compl'one nucha assimilat' cerebꝛi q̄ ⁊c. pbat' minoꝛ: qꝛ nucha ⁊ cerebꝛū sunt mēbꝛa similia in coloꝛe: ⁊ subē duritie ⁊ mollitie: et ad similē opationē finalit' ordinata: ad dandū. s. motū et sensum mēbꝛis: ꝟsimilib⁹ etiam ⁊ pāniculis inuoluta: hz q̄cūq; talia cōmunicāt in compl'one ⁊c. sunt eiusdē com plexiōis: ergo ⁊c. Itē qꝛ facilit' ledit' a frido ⁊ humido si cut cerebꝛū. Pro isto est auctoꝛitas Hal'. p̄ 10 cōplexio nū. vltimo ca. ad finē. ⁊ Auic. p̄ p̄mi. ca. de complexioni b⁹ mēbꝛoꝝ. ¶ 2° cōclusio. Frigidioris cōplexionis respe ctu cutis est nucha q̄ cerebꝛū. pnadet' qc'o. Primo: qa multo maioꝛ quātitas supūus tam aialiū q̄ vitaliū cōi caſ cerebꝛo q̄ nuche: in eo. n. p̄ncipalit' ex vitali fit aial'. Scō qꝛ multo pluriū opōnū ꝓductiuū est cerebꝛum: q̄ oēs caloꝛe cerebꝛi pficiunt'. 3° qꝛ cerebꝛū indiget eventa tione: nucha vō nō. Quarto arguit Conciliatoꝛ: qꝛ faci lius fridas passiōes icurrit nucha: vt colligit 5' afoꝛ. illo afo. Mulierib⁹ qdē rigoꝛes incipiūt ex lūbis magis: ⁊ p

dēa corde ad cerebꝛū: ⁊ supfluit hec mā ex mā gōnis nerui siba coꝛdis ptial'r itegrātis. Et sic pz coꝛ dare māz ⁊ ipaz formare: ⁊ cidē formate vtutes tribueꝛ. ⁊ sic ō ner uo dictū est: ita ꝓportiōabil'r de nucha ē itelligendū. Si aūt post formationē cerebꝛi: alij nerui oriāt' a cerebꝛo hz nō ē nisi in vtute coꝛdis: ⁊ ex mā a corde ad cerebꝛū trās missa. Et sic ocm ē ō ortu neruoꝝ: ita ō ortu venaꝝ ē ꝺcs. ¶ Hāc igit' pōnē seq̄ndo ñdet. Cōcilia. ad motiua Hal'. ⁊ oiuꝫ aliox sequētiū viā huic oppositā. ¶ Ad p'm dī q̄ illō nō plus ꝺcludit nisi q̄ cerebꝛū ē imediatuꝫ ⁊ secūda riū p̄n'm vtutis neruoꝝ: nō tn̄ p̄ncipale ⁊ p'm vt pz ituenti. ¶ Ad 2'm dī q̄ nerui ad cerebꝛū pueniētes remolliūt': ita vt nō amplⁱ tāquā nerui discernant': penetrāt tn̄ siba ce rebꝛi: ⁊ ꝓtinuant' neruo qui imediate a corde hz originē ⁊ sic tādē ad coꝛ tāquā ad p'm p̄n'm terminant'. vl' ꝺcedit q̄ nerui imediate oꝛti a cerebꝛo nō penetrāt cerebꝛū: ⁊ sic ñ imediate sz mediate oriunt' a corde. ¶ Ad 3'm dixit Cōci liatoꝛ q̄ filitudo i coloꝛe nō arguit silitudinē i siba: ⁊ p̄ñr neciꝺ originē absolute. Ul' ꝺ hz quosdaꝫ q̄ maioꝛ est silitu do nerui exītis in siba coꝛdis a quo alij oriunt' ad eos q̄ cerebꝛi. ▽ Al'r dī q̄ arg'm illō nō ꝺcludit. frequēter. n. qꝺ oriſ ab alio p̄rio mō disp̄ositū ē ei a quo oriſ: sicut coꝛal lus oriſ ex terra humida ⁊ molli: quāuis sit durus ⁊ fic cus: ⁊ est ñsio Avi. loco palle. ¶ Ad 4'm pz nō ꝺcludere arg'm: qꝛ p idē cerebꝛū nō eēt p̄n'm volūtarij motⁱ. oꝛ. n. cū eis ꝺcurrere alīq̄ musculi ꝓpōnē igrediēntia. ¶ Ad 5'm ñdet Avi. vbi supꝛa q̄ frequēter res ꝓpe suā originē sūt mino res ⁊ subtiliores: in ꝓcessu x̄o maioꝛes: sicut ramus ar boris ē maioꝛ ⁊ grossioꝛ q̄ radix a q̄ oriſ. ¶ Ad 6'm ꝓtial'r dī q̄ nō oē mēbꝛū ꝓpe suā originē ē molliⁱ: oꝛtū. n. a du ro pōt eē duriⁱ. pz ēt q̄ rami ⁊ palmites durioꝛes sūt hz ptē radici ꝓpinquā q̄ hz distātē. mollescūt. n. nerui a siba cerebꝛi ⁊ nuche dū ei appꝛopiquāt ⁊ forte ꝺcessiſſ hz Avi. q̄ nerui nō a nucha oriunt': hz ecōuerso nucha a neruis. ⁊gnt. n. vbi supꝛa ⁊ mollities neruoꝝ ꝓpe medullā non ſignāt originē a medulla: qm̄ ꝺici pōt q̄ illa mollities nō accidit nisi qꝛ nerui applicant' ad medullā: ⁊ possum⁹ di cere q̄ medulla nasciꝫ a neruoꝝ: ⁊ neruⁱ nō facit se humi dū nisi vt medulla nasciꝫ ab eo: ⁊ mollities ⁊ durities ⁊ grossities ⁊ subtilitas fiūt a vtute iformatiua ⁊ nō a mā. ¶ Moderniores vō qdā ad ꝟ q̄stū putāt al'r rñdēdū di centes p̄ q̄ nec a corde nec a cerebꝛo māl'r effective oriunt' neruⁱ: qꝛ a solo spū gignitiuo effective ⁊ mēstruo māl'r oriunt' oia mēbꝛa nr̄i coꝛpis: iō ⁊c. Itez vel diceꝛ aliq̄ mēbꝛū effective oriri a corde: qꝛ coꝛ pus gīatū po stea gīat illō mēbꝝ. vl' qꝛ i ꝺseruari ꝺpēdet a corde. Nō pōt poni p'm: qꝛ coꝛ nullū mēbꝛū ꝓducit sed solū spūs gi gnitiuꝫ qō suadet'. p̄ q̄ difficili⁹ē vtuti iformatiue ꝓducere coꝛ q̄z aliq̄ aliō mēbꝛū: eo q̄ coꝛ est pfecti⁹: hz vtus iformatiua sine ꝺcursu alteri⁹ mēbꝛi pōt coꝛ ꝓducere: q̄ ⁊ qōcūq; aliō mēbꝛū. ⁊ p ꝓns nō oꝛ ad gīonē alioꝝ mē bꝛoꝝ coꝛ p̄ ꝓductū ꝺcurreꝛ effective. Itē si coꝛ possz alia mēbꝛa ꝓducere: sequeret' q̄ post abscisionē man⁹ vel pe dis fieret eius regeneratio: qꝛ ibi esset agens sufficiens ⁊ sufficiens mā: ergo ⁊c. Nec pōt poni scōm: qꝛ per ideꝛ ponenduꝫ esset ossa stoma: hū pedes oriri a corde: qō tn̄ munquā ab auctoꝛibus fuit expꝛessum. ⁊ pz cōsequētia: qꝛ nō minus oia illa ꝺpendent in conseruari a corde q̄z neruⁱ. ▽ Dicūt scō q̄ p̄m quādā metaphoꝛicam simili tudinem concedi pōt aliquod membꝛum oriri ab alio: quādo. s. aliq̄ mēbꝛum ad aliq̄ p̄incipale terminatur ⁊ est finaliter ordinatum ad ferendū spiritum: vel instru mentum a p̄ncipali membꝛo ꝓductum: quemadmo dum riuum a fonte dicimus oriri: eo q̄ oꝛtum a fonte. i. aqua a fonte ꝺfertur per riuum. ⁊ p̄m hoc conceditur neruos oriri a cerebꝛo ⁊ venas ab ꝓpate. terminantur enim nerui ad cerebꝛum ⁊ ad spiritum animalem in ce rebꝛo generatum ꝺferendum finaliter ordinantur.

De fundamēto aūt huius positionis videbit' infra de si gnis discrasiaꝝ testiculoꝝ. Siqs vō vellet seq positionē Hal'. supius tactā posset: qꝛ hz arg'a adducta ante opp'm sa tis psuadeāt: nō tn̄ sūt euidēter demōstratiua. ¶ Ad p'm ergo patuit in p̄mo articulo qd sit rñdendū. ¶ Ad 2'm ne gat assumptū. s. q̄ coꝛ sit p̄n'm p'm virtutis sensitiue ⁊c. tale n. est cerebꝛū p̄m Hal'. ¶ Ad 3'm pz arg'm non ꝺcludere: qꝛ per idem ꝺcluderet' spūm gignitiuū non eē mēbꝛoꝝ aia ꝺductiuū. ¶ Ad 4'm dicit' q̄ hz nerui ꝺpendeant in ꝺseruari a corde tn̄ nō sequit' eos oriri a corde. sil'r. n. ar gueret' eos oriri ab epate. ¶ Ad 5'm dicit' a q̄busdā q̄ ille neruus nō est in siba coꝛdis pfundatus: sed ꝺ solū supficiei ei⁹ exteriori applicat⁹: ⁊ sic nō est pars coꝛdis. hec rñsio nō placet. ▽ Aliter dī q̄ neruⁱ integrās siba coꝛdis fuit a virtute informatiua simul cū corde productus. ꝺinde oriēte neruo a cerebꝛo ⁊ ab ipso ad coꝛ pueniēte ꝓtinua ta fuit illius nerui mā cū mā nerui coꝛdis: ⁊ sic remouet' incōueniēs adductū ab Avi. q̄ oportuisset neruū illum siba coꝛdis pfoꝛare: ⁊ p̄ñr cōcedi opꝫ nō q̄libet neruū a cerebꝛo oꝛtū eē: hz bñ ꝓcedēdū sit oēs neruos manife stos extra coꝛdis siba situatos eē oꝛtos a cerebꝛo. Pro auctoꝛitatibus vō Aristo. ⁊ alioꝝ sonantibus oppositū ꝺiceret Hal'. q̄ illi male opinati sunt: quare ⁊c.

¶ Questio. xv.

Utrū oꝛta attestent p̄ncipijs suis i virtute ⁊ vitio sua rum operationuꝫ. ¶ Arguit' multipl'r q̄ non.

¶ Primo. oꝛta non attestant' p̄ncipijs in cōpl'onib⁹ suis nec cōpositionibus nālib⁹: ergo nec in virtute ⁊ in vitio opationū. p̄ña tz: qꝛ opationū p̄ncipaliū ⁊ oꝛtoꝝ virtus ⁊ vitium attestant' cōpl'onib⁹ ⁊ cōpositionib⁹ eoꝝundē. ⁊ assumptū pz: qꝛ cerebꝛo humide cōpl'onis existēte ner ui sunt opl'onis sicce. ¶ 2° si q̄ esset vera sequeret' q̄ oia oꝛta ab vno p̄ncipali fibiinuicē in virtute ⁊ vitio suaruꝫ opationū attestarent'. arguit' p̄ña: qꝛ quecūq; attestantur vel assimilant' vni tertio sūt similia inter se: ⁊ pz falsitas ꝺsequētis. multos. n. videmus hebetis visus: auditus tn̄ acutissimi: ⁊ ecōuerso. ¶ 3° pol'e est mām gīonis p̄ncipij esse tēperatā mā gīonis oꝛtoꝝ existente ꝺistemperata: q̄ posito in esse contingit ꝓduci p'm temperate opl'onis si agens tēperatuꝫ fuerit: oꝛtum tn̄ nō: igit' ⁊c. pbat' maioꝛ qꝛ mā gīonis oꝛtoꝝ ⁊ p̄ncipij sunt distincte: ergo nō repu gnat vni illaꝝ aduenire distēpantiā q̄uis nō adueniat al teri. ¶ 4° pol'e est cerebꝛū esse sanuꝫ vt nunc oꝛtis ab eo exñtibus sanis simpl'r: igit' ⁊c. tz p̄ña: qꝛ sanitas simpl'r ⁊ sanitas vt nūc in virtute ⁊ vitio suaꝝ opationū nō sibiin uicez attestant': vt in p̄mo huius visuꝫ est. ⁊ añs videtur colligi ex lra. Naꝫ possibile est cerebꝛū esse sensibil'r puū respcū tēperati cū bonitate ⁊ tēperātia cōpl'onis oꝛtis a cerebꝛo in cōp'l'one ⁊ cōpositione cristentibus temperatⁱ imo ꝑm plurimū est ita: quo posito in esse erit cerebꝛum sanum vt nūc: oꝛta tn̄ ab eo erunt sana simpl'r. ¶ Ultimo arguit'. stat p̄n'm esse notabil'r lesum oꝛtis ab eo nō exñti bus lesis: igit' ⁊c. añs pz experimēto. videm⁹. n. aliquos fatuos in motiuis ⁊ sensitiuis opationib⁹ alios exceden tes: in qbus ꝓcul dubio p̄ncipiuꝫ est vehementer lesum. Quosdam etiam cecos a natiuitate videmus in quibus cogitatiue ⁊ memoꝛatiue virtutis operationes sunt opti me: ita vt alijs subtilius speculentur.

¶ In oppositum est Hal'. in littera.

¶ In questione p̄mo p̄emittende sunt distinctiōes 2'no tabilia quedam. Scō conclusiones de quesito.

¶ Quātuꝫ ad p̄mū sit hec distinctio p̄ma: q̄ oꝛta attesta ri suis p̄ncipijs pōt dupl'r imaginari. Pro ꝑm opl'onem vel cōpositionē eoꝝ nālē. Scō quātū ad pfectionez vel imperfectionē vel virtutē ⁊ vitium suarum operationū.

Oꝛta at testari p̄ncipijs dupl'r.

Orta ꝛ ꝓncipia i nälib⁹ opl'onib⁹ attestari 2ᵒ.

C2ᵒ distinctio est ꝙ adhuc duplr imaginari possumus orta ꝛ ꝓncipia in nälib⁹ opl'onibus sibiinuicez attestari. Prio vtrisqꝫ ad mediū generis.ſ.cutiz cōparatis. Scōo vtrisqꝫ cōparatis ad mediū ꝓpe spēi. Exē ꝑmi: orta a cerebro frigida ꝛ hūida respcū cutis sicut est cerebrū dicerent cerebro i nälib⁹ suis opl'onib⁹ attestari. Exē scōi: sicut neruū humiᵐ respcū tēperati: ꝛ cerebrū hūiᵐ respcū tēperati cerebri dicim⁹ in nälib⁹ cōplexionib⁹ sibiinuicē attestari. Quid ät ꝓncipale mēbrū: ꝛ qd ꝙ ortū a ꝓncipali sit itelligēᵐ satis est declaratū supra. C3ᵒ ꝑmittendū est ꝙ lz ꝙ spūz aialē a cerebro ad organa sensuū exteriorū trāsmissū ꝓficiant opones eoꝝ aiales ꝛ alioꝝ ortoꝝ a cerebro: ñ tñ adēqte idē ē tēpamētū hui⁹ spūs quo ꝓficit opatio cerebri principalis vt imaginatio cogitatio ꝛc. ꝛ opō organi sensuū exterioꝝ.opz.n.hūc spūz �

in suis nälib⁹ opl'onib⁹ erūt difformia quātūcūqꝫ virtus iformativa fortis fuerit: sicut ſi mēstruū qō pro mā gōnis subijcit decisuz fuisset a muliere cuius epar eēt vehemēter calidū ꝛ alioꝝ mēbroꝝ habitudo frida vl' ecōtra. ℣ Ex hac cōclusione sequit ꝓ ꝙ ꝑm plurimū deducto accidētali ipedimēto orta ꝛ ꝓncipia in virtute ꝛ vitio suaꝝ opationū sibiinuicez attestant: sic.ſ.ꝙ opationib⁹ ꝓncipij ꝓfectis existēnib⁹ in suo genere: sūt opones ortoruz in suo gñe ꝓfecte: lapſis vō lapſe: ꝛ ista ꝫ hñē itellexit Sal'.i li'a. Que.n.in tēperamētis qb⁹ suas ꝓducūt opationes sibi inuicez attestant: in opōnib⁹ ēt ab illis ꝓueniēnib⁹ ꝓportionant. ℣ Segit 2ᵒ: ꝙ in ꝙlibet cozpe vniformiter sano orta ꝛ ꝓncipia i suis tēperamēt⁹ ꝛ opōnū vtute ꝛ vitio sibiinuicē attestant: in difformiter vō sano vel egro nō necessario. C3ᵒ cōsequit ex dictis. Pol'e est ꝑmⁱ in suis opationib⁹ ſenſibil'r ipediri quāuis ortū ab eo i suis opationib⁹ nō ledat. ꝑz ꝓ: qz hmōi tēpamēta sūt distincta vt supra deductū est: ió nō repugnat aduenire vni distēperiem: quāuis nō adueniat alteri. argᵐ est ꝓbabile ꝛ maxime penes supius declarata. Jtez per fumū ascendentē ad mediū vēticulū cerebri ꝑt notabil'r ipediri virt⁹ imaginatiua vel cogitatiua quāuis ſi ipediat visiua: igit ꝛc. idē ꝑz in multis melicis ꝛ fatuis. Jtē nō repugnat in postremo vēticulo cerebri distēperiē eē in humido merito cuius notabil'r ipediat opatio reſeruatiua quantūcūqꝫ in cerebro generet spūs aialis tēperatus qui ad oculum tēperatū pueniēs causabit temperataz visionez: ergo ꝛc. ℣ Nota tñ ꝙ ſi in ꝓncipali eēt distēperies qua distēperaret spūs aialis inquātū pēdet ab eo opatio visiua ledere tur opatio visiua: qz tēperamētū ei⁹ inquātū hꝫ ledere t. ℣ Et penes hoc nota ꝙ stat ſpiritui aiali aduenire nota bile distēperiē: quāuis ſi notabil'r distēperet vt visu⁹ vl' auditiu⁹ ſenſibil'r: ꝛ ecōuerso. ℣ Ex quo ꝓbabil'r pōt patere ꝓp qd plures fatui habēt opationes mortuis valde fortes: ita vt videant in eis multos ſanos excedē. freneſici ēt in qbus est cerebrū distēperatū valde videnᵗ freqnter in virtute motiua ſanis fortiores. pōt.n.dici probabiliter ꝙ lz in his sit spūs aialis cerebri notabil'r distēperat⁹: nō tñ inquātū motiu⁹ est: ſed adhuc tēperiē hꝫ per quā fortes motiones pōt facere. Ex quo ſequit vlterius hāc ꝓnaz nō valere. idē est tēperamētuz per qō spūs aialis per neruos a cerebro ad muſculuz delatus producit motiuā ꝛ tactiuā opationē: ergo notabil'r distēpato spū vt ſenſitiu⁹ ē notabil'r distēperat⁹ vt motiu⁹: aut ecōuerſo: ꝛ plura alia pñt elici. ℣ Alij de fatuis ꝛ freneticis dicrunt ꝙ motiua virt⁹ est in eis ibecillioꝝ qꝫ in ſanis, ſi tñ qñqꝫ apparet ipſos fortiores motiones ꝓducere: ē est: qz cū maioꝝ conatu ꝛ ſine ꝓſeruatiōe piculi suas motiones aggrediunt: quas ſi cū tāto conatu aggrederet ſanus ceteris paribꝫ fortiores ꝓduceret ꝛc. ℣ Ultima ꝓcl'o. Sequit ꝙ nō necio leſo orto a ꝑmⁱ ledi ꝑmⁱ. ꝑz: qz pōt aliq̄ cā nocumētū iprimere i neruo aliq̄ quāuis i cerebro nullū ipſimeret nocumētū. pōt.n.ipſimi nocumentū in neruo orto a cerebro ꝛ nō in cerebrū: qz vtus cerebri fortior existēs ſufficiet hꝫ nocumētū repellere: ꝛ hoc de isto.

C Ad argumenta ꝓncipalia respondet. C Ad ꝑmᵒ ꝙ lz ꝑmⁱ ꝛ orta in suis nälib⁹ cōpl'onib⁹ ꝛ cōpōnib⁹ nō similiter absolute vel respcū mediꝫ generis: ſm plurimum ñ sibiinuicē attestant ipſis ad media ꝓpriaꝝ ſpērum coꝛrūdenter cōparatis: vt in.q.declaratuz est. C Ad 2ᵐ cōcedit ur ꝙ ꝛz plūmū ſublato accñtali ipedimēto oia orta a ꝓncipali in virtute ꝛ vitio suaꝝ opōnū ꝛ suis opl'onib⁹ ſibiinuicē attestant: oib⁹ ēt ad media ꝓpriaꝝ ſpēm coꝛrūdēter cōparatis: lz actual'r ꝓtingat oppoſitū: ꝛ raro ēt nälr vt est in gōne declaratū. C Ad 3ᵐ cōcedit illō ad qō ōdu cit argᵐ: ſed illō est i paucioꝝ: ꝛ eodē mō dī ad q̄rtuz. C De fatuis ät ꝛ freneticis ꝑz ex dictis qd sit dōz. Leci ät

ſubtilius alijs ſpeculant ꝓ accñs: ꝓio quāto ab exteriorib⁹ obiectis minus ab eoꝝ ſpēbus diuertunt: ergo ꝛc.

C Questio. xvj.

Utrum ad ſaluādū ꝓncipales operationes cerebri fit neciū ponē plures q̄z duas vtutes iterio res abiuicē orgāice distictas. ſ. ſēſū cōez ꝛ memoratiuā. C Arguit multiplr ꝙ sic. C Prio plura q̄z duo sūt haruz virtutū organa: igit plures q̄z due sūt hmōi vtutes orgānice distincte. assumptū ꝑz: qz tres sūt in cerebro vēticuli iterioꝝ vtutib⁹ in suis opationib⁹ seruiētes: vt supra visū ē: q̄re ꝛc. C2ᵒ ꝓter ſenſū cōez ꝛ rememoratiuā nece est ponere phātaſiaz: ió ꝛc. assūptū colligit. ꝛ. de aia. vbi post tractatū de ſensu cōi fit ꝓpa mētio ꝛ ōtermiatio de phātaſia. ꝛ ꝓfirmat: qz act⁹ ꝓpⁱ⁹ phātaſie est distinctus ab actu ꝓprio ſensus cōis: igit ꝛc. assūptū arguit: qz prio ꝓius act⁹ ſensus cōis est de oib⁹ obis oiuz ſensuū exterioꝝ fere iudiciū: ꝛ iter illa ꝓueniēntia ꝛ dīa ponē: ꝓpⁱ⁹ act⁹ phātaſie ē obꝝ apꝑhēſio apō eoꝝ absentiā ꝛ ſpēz apꝑhēſaꝝ ꝓ ſenſū cōez refnatio. hi ät act⁹ sūt distincti vt ꝑz: ió ꝛc. C3ᵒ ꝓter vtutes iā dictas ponēda ē estimatiua ꝛ cogiᵗⁱᵛ vt⁹ ab alijs organice distincta: igit ꝛc. assūptuz coll'r 2ᵒ colliget. ca⁹ō opōnib⁹ vtutū q̄ māifestant i cerebro. ūi iqt. Sz cogitatio plus māifestat i camera media ꝑ ꝑmi doc. 6ᵗ. ca. 5ᵒ. Cōfirmat: qz ꝓpa opatio cogitatiue vtutis distincta est a ꝓpa opōne ſensus cōis ꝛ memorie: igit ꝛc. assumptū colligit in locis ꝓallegat⁹ vbi inuit hꝫ vtut⁹ ꝓpaz opōnē eē ꝓplerā formare: ex vno ad aliū diſcurrere: nō ſenſatoꝝ ſpēs ex ſanatoꝝ ſpēb⁹ elicē: ió ꝛc. C4ᵒ ꝓter vtutes iā dictas ponēda ē remiſcitiua: igit ꝛc. assūptū ꝓbat: qz ꝓpus actⁿ remiſcitiue vtut⁹ alius est ab actu ꝓprio ſensus cōis ꝛ memorie. ē.n. memoratiue opatio ōtinua ꝓſeruatio: reminiſcitiue vō ꝓſeruatio interceꝑta. ꝛ. colliget. allega. ca. C Ultio ad idē vi. A. ſnia ꝑma ꝑmi. doc. 6. alleg. ca. Et vtus qdē apꝑhēſiua occulte ꝛ ñ ſentiēs est: ſiē gen⁹ qnqꝫ virtutū. ꝛ ꝑ ſexti nälīū. vlti. ca. ꝛ Sal'. ꝛ. de accñti. ꝛ. ca. dū ingt. Regitiua vō actio alia est imaginatio alia diſcretio alia memoria: vbi inuit tres eē vtutes hꝫ. ꝛ idē Auer. ꝛ. ō aia com. 6. ſ. addit ꝑmiſcitiuā.

C Ad oppoſitū arguit ſic. quecūqꝫ in nobis apparent ex ꝓncipalib⁹ opationib⁹ cerebri ſaluari ꝑñt duas ponēdo ſolū virtutes iteriores. ſ. ſensum cōem ꝛ memoratiuam: ſ igitur ꝛc. ꝓña tenet: ꝛ assumptum inferius deducetur.

C In iſta. q. erunt tres articuli. In primo ꝑmittent q̄dam terminoꝝ descriptiones ꝛ notabilia. In ſcōo tāget ad q̄ſitū rñſio que mētibus auctoꝝ est apparenter ꝓformior. Tertio tractabit probabilis modus ſuſtinēdi ſolū duas esse interiores virtutes abinuicem orgānice distinctas.

C Quātū ad primū ſciendū est ꝓio per principales cerebri operationes intelligēdas esse opationes ad quas cerebrū primo finaliter ordinat. he ät sunt opationes ꝓfectiſſime attribute cerebro: vt cogitatio: ſyllogizatio: cōplexionum formatio ꝛc. quarū cerebrū ꝛz Sal'. ſniam nō ſolū est ꝓductiuū ꝑmⁱ ſed ēt orgānū: eo ꝙ in ipo hꝫ opōnes ſbtiue ꝓficiunt ꝓp qō dixit i li'a voco ꝓncipales opōnes cerebri que a solo ꝑmⁱ fiūt. Das.n. ꝓducit opōnes ꝛ non in alio orgāno: ꝛz in cerebro ſubiectiue recipiunt: ꝛz ät aliaꝝ opationū aialiū sit ꝓ effectiuū: nō tñ in eis: ꝛz i alijs organis ſbiue recipiunt vt viſiua in oculo: auditiua in aure ꝛc. ꝓp qō bñ dixerūt antiqui ꝙ quarūdā opationū aialiū cerebrū est ꝑmⁱ: quarūdā vō ꝑmⁱ ꝛ orgānum.

C Scōo sciēᵐ est ꝙ penes auctores reperiunt⁹ isti terminisensus iterior: sensus exterior: vt occulte cōprehēſiua virtus ꝓprehēſiua manifeſte. Intelligētes ꝑ ſensuz vl' vtutē exteriorē vtutē aptā obm cōprehēdere non ꝑcedēte cognitione alteri⁹ virtutis ꝓprehēdētis qual'r vtutē viſi uaz dicimus ſensuz exteriorē. apprehēdit. n. viſibile nec ad hꝫ apꝑhēſionē alteri⁹ vtutis notitiā ꝑſupponit. ꝛ hec eadē dī ab auctoꝝ māifeſte ꝓphēſiua: eo ꝙ ei⁹ imutatio ab obis exterioꝝ māifeſtioꝝ est. Ē ño ꝑ ſensum vl' vtutē iterioꝝ itellexerūt vtutē nō aptā obm ꝓprehēdere extrinſecū niſi idē fuerit pri⁹ ab alia vtute cognoſcitiua ꝓprehēſuz: q̄l'r cogitatiuā imaginatiuā virtutes iteriores appellant. Nō.n.pōt de coloꝝib⁹ iudicare cogitativa vel imaginari imaginativa niſi ꝑus fuerit viſu coloꝝ apprehenſus: q̄libet.n.apꝑhēſio vtutū interioꝝ apꝑhēſionem factā in exterioꝝib⁹ ſenſib⁹ ꝑſupponit: ꝛ hec eadē dī virtus occulte ꝓprehenſiua: ꝓio quāto ei⁹ imutatio ab obis vī occultioꝝ. hāc distinctionē ꝑ ſerti nāliū. vltio cap. dixit Aui. Sz vis apprehēdēs duplex est. alia. n. est vis q̄ apprehēdit de foris: alia est q̄ apprehendit ab intus. Jntelligēs ꝑ virtutē de foris apprehēdētē virtutē aptā imediate per obti exterioris ſpēs imutari. Ecōtra vō per virtutez apꝑhendētē ab intus virtutem non aptam imediate ꝑ ſpecies obti exterioris imutari: ꝛz mediāte imutatione alteri⁹ ꝛc. C3ᵒ ſcienᵐ est ꝙ neceſſitas ponēdi vtutes iteriores ꝓter ſenſus exteriores: ex ꝫ colligi ꝑt: qz i nobis ꝛ aialib⁹ brutis experimur aliqꝫ notitias in ſenſus exteriores nō reducibiles: q̄ ꝓter illos opz poni iteriores ſenſus. Aſſumptū ꝑlib⁹ vijs deduci ꝑt ex dictis auctoꝝ colligēdis. ℣ Prīa qz exꝑimur nos ꝛ bruta ꝓphēdere cōueniētia ꝛ dīaz inter albū ꝛ dulce ꝛ gñalr inter q̄cūqꝫ obꝫ distinctoꝝ ſenſuū: vt canis videns lac iudicat ipm dulce ꝛ comeſtibile: lapidē vō duꝝ ꝛ nō comeſtibilē. hoc autez iudiciū nō pōt in aliquē vnū ſenſuz exteriorē reduci. nullus.n. ſenſus exterior apt⁹ est dulce ꝛ albū cōprehēdere nec ēt in plures: qz nō iudicat dīa vel ꝓueniēntia iter extrema cōparabilia niſi ab aliq̄ vna po⁹ cognoſcitiua vtrū q̄z cōparabiliū ꝓprehēdat. Ponēda est igit i nobis ꝛ brutis aliq̄ vt⁹ vna idifferēter potēs obta diuerſoꝝ ſensuum cōphēdere: ex q̄ nō paruā cōmoditatē aialia ꝓſequunt. Si.n. carerēt ea nō plus mouerēt bos dū fameſceret ad guſtādū herbā q̄z lapidē vl' lanā ab eo viſaz: ꝓp qō Aui. 4ᵗ ſexti nälīū. ꝑ cap. Si aūt nō eſſet in aialibus vtus in q̄ coniungerent forme ſenſatoꝝ difficilis eēt eis vita ſi olꝑhatus nō oſtenderet ſapozē ꝛc. ꝛ infra. Oz q̄ ſine dubio vt forme iſte habeant vnum aliqꝫ in quo ꝓiungant⁹ intrinſecus. ℣ 2ª via ad idē ꝓcludēdū ſumit⁹ ex hoc: qz nullus ſensus exterior est ſui actus ꝓceptiu⁹. nō.n. ꝓcipit viſus niſi coloꝛē vel coloratū lucē vel lucidū quoꝝ nulluz est viſio. Cū igit ꝓcipiamus noſtrā auditionē viſionū ꝛc. ꝑz ꝓter ſensus exteriores ponēdā eſſe vtutē iteriorē act⁹ ſensuū exterioꝝ cōprehendentē. Sed forte dicet ꝙ hec virtus est ſolū in hoīe ꝛ est intell'a qui nō est virtus organica: ſed huius oppoſitū experientia dictat: qz experimēto ꝑz canē ſonū audiētē oculos flectere versus illam dīā pōnis vñ ſon⁹ audit: vt ſonās viſu ꝓcipiat: ꝛ sic ꝓcipit ſe poſſe videre. ℣ 3ª via: qz ꝓ ſensus exteriores nō ꝓcipit niſi obm poſitiuū. nō.n. cōphendit exteriori ſenſu niſi illud cui⁹ ſpēs in orgāno recipit. Cum igit cōprehendimus tenebrā ſilentiū ꝛ alia hmōi ꝓuatiua: quoꝝ nullū cāt ſpēm in orgāno: ꝑz ꝙ nō per exteriorē virtutē: ſed ꝓ interiorē hmōi ꝓuatiua oba cōprehendunt. ℣ 4ª via ſumit ex ꝓceptione obiectoꝝ ſenſibiliū apō eoꝝ absentiaz que in ſenſus exteriores reduci nō ꝑt. nō.n. ꝓcipit viſus viſibile niſi duz ab eo actual'r ꝓmutat: nec guſtus guſtabile vel ſaltē nō pōt illō per notabile tps cōprehendere in eius absentia. Cū igit tā in nobis q̄z in brutis experiamur lōgo tpe absentibus obiectis exterioribus a nobis eadē cōprehendi: vt equus querit ſtabulū ſuū a quo est multū diſtās ꝛ ſponte mouet⁹ ad fluuiū absentez vbi al's aquā potauit. nos etiaz in ſomno ligatis ſenſibus exterioꝛib⁹ absentia oba cōprehēdimus: ꝓp qō 4ª ſexti nälīū. alle. ca. Sed ſenſus exterior nō ꝑdest in ſomnis qz aliū de qui imaginatur coloꝛes est ꝑuat⁹ oculis. Reſtat ergo

vt hoc fiat in sensu interiori. ℣ Ultima via ex hoc sumit̄ q̄ eadē res simul i diuersis sitib⁹ a nobis recta sensatione percipit̄: vt si quis aspiciat guttā aque ab alto velociter cadentē per aerē apparebit vna linea a p̄n̄ ad finē ōscensus ptēsa. cui⁹ cā vi: q̄ gutta a p̄n̄ casus nō solū a visu: sed ēt a sensu cōi fuit apprehēsa: z p⁹ hoc q̄ ip̄ressio i sensu cōi causata deleta fuerit pp mot⁹ velocitatē visa ē gutta i sitib⁹ iter medijs: q̄re a sensu p̄hēdit̄ eē corp⁹ vnū longū a p̄n̄ ad finē descēsus ptēsus. Et idē cōtingit ō baculo recto cui⁹ vna extremitas circulariter moueat. vī eni circulus vn⁹: hoc ātⁱ i solū sensū visus reduci nō pōt. eo q̄ nō est aptⁿ in medio vniformi hoc obm cōprehēdere nisi vbi est. reducet̄ igit̄ i sensuz iteriorē: z hāc viā expressit Aui. p⁹ sexti nāliū. vltio cap̄. dū ingt. Cuz aūt volueris dīaz scire inter opus sensus exteriozis z op⁹ sensus cōis attēde dispōnē vni⁹ gutte cadētis de pluuia z vi debis rectā lineā: z attēde dispōnē vni⁹ recti cuius sūmitas moueat i circuitu z videbit̄ circulus. z infra. Cuz āt describit̄ in sensu cōi z remoueat antequā ōleat for⁹ sensus cōis p̄hēdit eā sensus exterioz illic vbi ē: z cōprehēdit eā sensus cōis q̄si eēt illic vbi fuit: z q̄si eēt illic vbi est: z videt dissentionē circulare aut rectā. B āt ipol'e est cōparari sensui exteriori vllo modo. ℣ Ultio p̄mittēduz est q̄ sicut spēs obti sensibilis in organo sensus recepta mere nāliter agit obm potētie cognoscitiue p̄sentando z distinguēdo nāliter cōtra volūtarie agere: ita mere nāl'r sensitiua virt⁹ opatur ad obti illi⁹ p̄hēsionē: sic. s. q̄ fic spēs in organo sensus recepta cū debitis circūstātijs nō pōt nō repūtare obm: ita nec cognoscitiua virtus posset illud nō p̄hēdere. ℣ Ex quo sequit̄ q̄ quādiu i organo virtutis cognoscitiue ē spēs alicui⁹ obti p̄uenīēter representati cū debitis circūstātijs: tandiu fit obti actualis apprehēsio. causis. n. mere nāl'r ad effectū cāndū occurrētibus debite nūctis p̄ducit̄ effect⁹. ℣ Ex q̄ sequit̄ vltrius q̄ nō ptingit eādē vtutē organice oīno esse cōprehēsiuaz z spērū cessante actuali repūtatiōe reseruatiuam.

Auicē.

Virtutes iteriores q̄nq̄.

Opatio sensus communis Sēsus cōis q̄d.

Auicē.

Phātasia pro sensu cōi.

¶ Quantū ad 1ᵐ articulū sciendū est q̄ iuxta sniaz Auic. p⁹ p̄mi. alleg. ca. q̄nq̄ sūt virtutes iteriores ab iuicē organice distincte. s. sensus cōis phātasia imaginatiua siue cogitatiua estimatiua z memorialis: lz enim a medico sensus cōis z phantasia ponantur vna vtus cū in eodē organo. s. anteriori vētriculo cerebri suas pficiāt opōes: distincte tn̄ sunt organice: q̄ in distinctis eius organi ptib⁹ illas pficiūt. Pria igit̄ interioz vtutū ab auctozib⁹ ponit sensus cōis cui⁹ opatio est de oīb⁹ sensibilib⁹ z actib⁹ sensuz exteriozum fere iudiciuz. pp hoc. n. sensus cōis appellatur cuius organū est p̄or ps anteriozis vētriculi cerebri. Et q̄ nō eiusdē vtutis ē oba p̄hēdere: z cozūdē spēs reseruare cessante actuali cognitione: vt in p̄cedēti articulo deductū est: experimus ātⁱ spēs obtoz p sensū cōem apphensoz cessante actuali apphensione seruari: iō p̄ter sensuz cōez p̄cluserūt ponēdā eē virtutē aliā pure reseruatiuā que spēs apphēsoz p sensuz cōez cessante actuali apphēsiōe sensus cōis reseruaret: z hāc noiauerūt phātasiā cui⁹ organū est posterior ps p̄mi vētriculi anteriozis cerebri. Et hāc dīam occulte inuebat Aui. p⁹ p̄mi alleg. ca. ouz dixit. Et que eaz duaz est recipiēs: alia est a custodiēte. hoc ātⁱ certificare est p̄bi. ℣ Sz tu dices Aui. tn̄ 6ᵒ nāliū pticula p̄ma asserit sensum cōem z phātasiam eē virtutē eandē dū dixit. Uirtutū ātⁱ apparentiū z occultaz vitaliū vl' sensibiliū: p̄ma est phātasia que est sensus cōis. ℣ Ad hec z similia dōm est q̄ Aui. z alij auctores B noie phātasie frequēter vtunt equoce: vt ēt q̄nq̄ sumatur p sensu cōi. Tertia virt⁹ est quā noiant imaginatiuā cui⁹ necessitas ex hoc sumit̄: q̄ p̄ter opōes iaz dictas i nobis experimur p̄plera formari cōponi z diuidi vnum ex altero p̄cludi. z be opationes virtuti imaginatiue attribute sūt: que fm Aui. denoiat imaginatiua fm q̄ subordinat estimatiue. Cogitatiua vo dī vt rōni vl' intellectui subseruit: q̄nq̄ ēt dī imaginatiua fm q̄ absolute potēs ē cōponere vel diuidere absq̄ hoc q̄ ad hoc iudiciuz seq̄t aut assensus vel dissensus p quātō tn̄ ad hāc cōpōnē vl' diuisionē seq̄t assensus vl' dissensus fides credulitas z̄c. dī cogitatiua: z huiⁿ organū est ps anteriozis medij vētriculi cerebri. ℣ Nō tn̄ q̄ hoc noie imaginatiua multū equo celvtunt auctores. q̄nq̄. n. sumit̄ p phātasia q̄l'r eā sumpsit Auer. z⁹ colliget. alleg. ca. oū dixit. Et dicim⁹ q̄ vtuz imaginatiua stat in p̄ioza cerebri: z illa ē q̄ rez figuram retinet postq̄z separata est a sensu cōi. z Aui. sexti nāliuz alleg. ca. Dixit. n. q̄ post hāc. s. sensuz cōez ē imaginatio que est ēt vis ordinata in extremo anteriozis p̄cauitatis cerebri retinēs q̄ recipit sensus cōis a q̄nq̄ sensib⁹ z remanet i ea post remotionē illoz sensibiliū. hic. n. manifeste sumit̄ imaginatio p phātasia. ifra eodez cap̄. dixit q̄ post. s. sensuz cōez z virtutē nūc dictā ē vis q̄ vocat̄ imaginatiua opōne aie vitalis z cogitās opōnē aie humane q̄ est vis ordinata in media p̄cauitate cerebri vbi est neruus z̄c. hic. n. palā sumpsit imaginatiuā p̄pe vt ō phātasiam distinguit̄: q̄ tn̄ p̄ter iā dictas opōnes i nobis z butis expimur opationē altioz. s. elicere spēz z notitiā isensatoz ex spēb⁹ z notitijs sensatoz. vt ouis ex motu colore z figura lupi apphēsis p̄ceptū elicit inimicitie q̄ nō est res sensu p̄cepta: iō p̄ter iā dictas vtutes posuerūt aliaz altioz quā noiant estimatiuā: lz hec virt⁹ in hoie apud Auer. dicat̄ cogitatiua. i butis vo estimatiua: hui⁹ igit̄ vtutis opatio est discernere qd p̄ueniēs qd icōueniēs sit qd p̄sequēdū qd fugiēdū: z p̄ hāc buta se regūt: nōnulli ēt hoies p̄termissa rōne per hāc solā vtutē suas actiōes diriguūt. Et hui⁹ organū ē posterior ps medij vētriculi cerebri. vñ p⁹ sexti nāliū alleg. ca. deide est vis estimatiōis q̄ est vis ordinata i sūmo medie p̄cauitatis cerebri apphēdentis ītētiōes nō sensatas q̄ sūt in singulis sensib⁹ sicut vis q̄ est i oue iudicās q̄ ab B lupo est fugiēdū: z q̄ huic agno est miserēdū. Et colligit̄ idē p⁹ p̄mi. alle. ca. Ex quo pz iuxta auctoz sniam p̄fectissimā cerebri ptē eē ei⁹ medi⁹ vētriculuz. Sz q̄ p̄ter has opōnes experimur i nobis reseruari spēs oīum q̄ p iam dictas vtutes sūt apphēse: nec B solū pōt in phantasiam reduci cū sit vtus anterior nec i aliquā aliaz dictaz: cuz q̄libet eaz sit vtus cognoscitiua: iō p̄ter virtutes iaz dictas auctores aliā virtutē dixerūt quā appellāt memoratiuaz: cuius opatio est oīuz q̄ p anteriozes vtutes p̄hēdim⁹ spēs reseruare: pp q̄ dixerūt i ea totū thesaurū cognoscitiuaz vtutū recondi: cui⁹ organū est postremus vētriculus cerebri. Ur tn̄ Aui. in supficie vboz limitasse actū reseruandi hui⁹ virtutis ad spēs nō sensatoz apprehēsoz per virtutē estimatiuā: vñ sexto nāliū. alleg. capi. Deinde est vis memorialis z reminiscibilis q̄ est vis ordinata in p̄ori cōcauitate cerebri retinēs q̄ p̄hendit vis estimatiōis de nō sensatis ītētiōibus singuloz sensibiliū. Credēdū tn̄ ē i memoratiua n̄ solū fuari spēs nō sensatoz: q̄ i ea reseruant spēs oīuz q̄ p estimatiuā vtutē apprehendunt: lz p ipaz nō p̄cise isensata lz ēt sensata p̄hendunt: eo q̄ iteriozes vtutes sensata p̄hēdūt: lz q̄cq̄ pt virtus iferioz p̄hēdere pt supioz z adhuc plus: iō z̄c. Ité nō pōt estimatiua elicere spēz inimicitie lupi nisi lupo apphenso: ergo z̄c. q̄ tn̄ p̄fectioz actus virtutis memoratiue est spērū non sensatoz reūuatio: iō marie ipla circūloquit̄ Aui. p boc: hec in sūma videt clarioz virtutū interiozū subordinatio: p out ex dictis potui eligere.

Thesilius medic⁹ falsē imaginatiue.

¶ Quātū ad tertiū articulū p̄mittendū est p̄imo ex dictis in p̄mo articulo: q̄ oīs iterioz virtus est reseruatiua vel cognoscitiua: eo q̄ nulla eadē organice est reseruatiua z cognoscitiua ad sensuz datū. Ulteri⁹ supponēdū apō positū

nētes plures vtutes iteriozes cōprehēsiuas z reseruatiuas sp posteriozē i ordie icipiēdo a sensu cōi eē pfectiozē alijs parib⁹: z p̄ñr qcqd pōt anterioz pōt posteriozz ad huc āpli⁹. qcqd. n. p̄t p sensuz cōez apphēdi ē apphēsibile ab imaginatiua: q̄ de q̄libz p sensū cōez apphēso pōt imaginatiua vt⁹ p̄plexa formare p̄onere z videre. Sil'r qcqd a vtute imaginatiua p̄phēdi p̄t a vtute ēt estimatiua pōt p̄hēdi: q̄ de quolibz tali p̄t iudicare qd p̄ueniēs vl' icōueniēs. s. fugiēdū vl' p̄sequēdū z̄c. non tn̄ eȝ. Et p idē pz q̄ cuiuscūq̄ spēs p̄t reseruari i phātasia: eiusdē p̄t spēs i memoratiua reseruari: z nō eȝ: q̄ cuiuslibet estimatiuā apphēsi spēs in memoratiua reseruari pōt: sed cuiuscunq̄ spēs reseruat in phantasia illud est p estimatiuam apprehensibile: z non econtra: igitur z̄c.

¶ Hoc p̄misso sit hec p⁹ p̄cl'o. q̄ per discurrere z cōplexa formare que in nobis z brutis pariter expimur non euidenter p̄cludit̄ in nobis vel in brutis ponēdā esse virtutē iterioze cōprehēsiuā a sensu cōi organice distinctā. persuadet sic. sensus cōis est potēs cōplexa formare discurrere z̄c. assumptū psuadet̄: q̄ sensus cōis cōprehēdit cōueniētia z dīaz iter oba diuersoz sensuū: z p̄ñr cōplexa formatz z̄c. Ité cōponit z diuidit i iudicādo albū eē dulce cōprehēdēdo ēt tenebrā z silētiū z alia hȝ p̄uatiua: vt in p̄mo articulo dicebat̄: z per idē vt discurrere. iudicat. n. silentiū ex hoc q̄ auditū p̄cipit nō moueri a sono: ex hoc igit̄ q̄ sensus auditus nō mouet a sono p̄cludit esse silentiū: z hoc est discurrere. Ité somn⁹ est passio sensus cōis: vt colligit̄ in li⁹ de somno z vigilia: sed in somno discurrimus z formam⁹ cōplexa: iō z̄c. C⁹ p̄cl'o. Ex apprehensione eoz que ab exteriozib⁹ sensib⁹ cōprehendi nō pōt nō p̄cludit euidēter p̄ter sensuz cōez ponēdā eē aliā virtutē cōprehēsiuā interioze ab eodē distinctaz organice. p suadet sic. sensus cōis potēs est in se p̄cept⁹ nō sensatoz elicere: igit̄ z̄c. assumptū arguit̄: q̄ sensus cōis pōt actū audiēdi: z vl'r cuiuscūq̄ alteri⁹ sensus actū cōprehendere quoz nullū est res sensata. igit̄ z̄c. Ité sensus cōis pōt tenebrā silentiū z priuatiua cōprehēdere: quoz nullū est sensatū: igit̄ z̄c. C³ p̄cl'o. Sequit̄ q̄ p̄ter sensuz cōem ad saluādū ea que in nobis apparēt ex p̄sentib⁹ opationib⁹ cerebri: nō oz poni aliā vtutē interioze cognoscitiuam ab eodē organice distinctā. pbat̄ p̄mo: q̄cūq̄ in nobis apparētia saluari p̄nt nō ponēdo aliā virtutē interiozem cōprehensiuā a sensu cōi organico distinctā z̄c. igit̄ frustra ponet̄ illa. assumptū declarabit̄ ifra soluēdo argumēta alteri⁹ p̄onis. Ité B esset pp opōnē diuidere syllogizare z spēs nō sensatoz formare vel elicere: sed hec oīa saluari p̄nt nō ponēdo aliā vtutē interiozē cōprehensiuaz a sensu cōi. igit̄ z̄c. p̄na pz. z assumptū supra declaratū est. Item alr arguūt qdā. q̄cqd pōt sensus cōis pōt estimatiua virtus: z adhuc vltra vt tenet aduersa positio. igit̄ ad saluādū ea q̄ in nobis apparēt sufficit vr⁹ estimatiua: z p̄ñs nō opz poni sensuz cōez. p̄ñs est falsuz vt pz: hoc arg⁹ est mere p̄babile. ℣ Ex his sequit̄ p̄ q̄ vnica est vtus cōprehensiua potēs de obiectis exterioz sensuū iudicare: z circa eadē exercēs actus p̄onēdi diuidēdi syllogizandi cogitādi z̄c. ℣ Seq̄t scōo oēs eas p̄poēs eē p̄cedēdas. sensus cōis est imaginatiua. sensus cōis ē cogitatiua z̄c. In ordine tn̄ ad alias z alias opatiōes recipit hmōi denoiationes: p̄o quāto. n. potēs est de obiectis oīuz alioz sensuū exterioz fere iudiciū denoiat̄ sensus cōis. put vo cōponit diuidit syllogizat z spēs elicit nō sensatoz ex spēciebus sensatoz denominat̄ cogitatiua imaginatiua z̄c. ℣ Sequit̄ 3° vnicū esse vētriculū cerebri. s. anteriozem in quo subiectiue oēs he pficiunt̄ opationes: q̄ vbi est sensus cōis illic subiectiue pficiunt̄ oēs hmōi opōnes. sed B est in anteriori vt oēs testant̄. iō z̄c. ℣ Ex quo vlteri⁹ sequit̄ perfectissimā cerebri ptē eē anteriozē vētriculuz cerebri. ¶ 4° ȝ ponit̄ q̄ ad saluādū ea q̄ in nobis apparēt ex p̄ncipalib⁹ opationib⁹ cerebri necesse est p̄ter sensum cōez poni aliquā vtutē interiozē reseruatiuā nō cognoscitiuaz a sensu cōi organice distinctā. pbat: q̄ al's saluari ñ posset q̄l'r actuali obi cognitione cessante de nouo fiat eiusdez obi actualis apphēsio nullo obo nouiter p̄tato exteri⁹: cui⁹ opp̄ experimur. Canis. n. post somnū ñ videns oñm q̄rit vt iueniat ip̄z: z per p̄ñs apprehēdit ip̄z: z non p spēm ab obo nouit̄ p̄ductā. igit̄ p spēz cātā a spē prius reseruata. cū igit̄ illa spēs non fuit reseruata in vtute cognoscitiua: q̄ tūc sp fuisset actualis obiecti cōprehensio sequt̄ q̄ reseruata fuit in organo nō cognoscitiuo lz pure reseruatiuo. ¶ 5° p̄cl'o sequit̄ q̄ p̄ter vtutē memoratiuā nō opz poni vtutē aliā interiozē in nobis reseruatiuaz ab ipsa organice distinctā. pz: q̄ vni vtuti interiori cognoscitiue sufficienter cozñdet z ōseruit vna vtus reseruatiua. Cum igit̄ nō sit ponēda nisi vna interioz vt⁹ cognoscitiua p̄cedētes ȝnes: sequt̄ z̄c. Ité q̄ vt p̄batū est memoratiua vtus reseruare pōt q̄cqd pt phātasia reseruare. igitur frustra poneret̄ phantasia p̄ter memoratiuam. ¶ Et ex his pz ñsio ad q̄stū. s. q̄ p̄ter sensum cōez z memoratiuaz ad saluādū ea que in nobis apparent ex opationib⁹ p̄ncipalibus cerebri nō ponēde sūt alie vtutes interiores organice distincte ab his. z huic ȝsonat sn̄ia Arist. i lib. de somno: vbi somnū sensui cōi attribuit. Cū. n. nō min⁹ reseruent spēs apphēsoz p imaginatiuā estimatiuā z̄c. q̄ apphēsoz p sensuz cōez: nō apparet cur nō sic ptigat estimatiuaz z imaginatiuā somniare sicut sensum cōem. Ité q̄ vt supra tactū est in somno cōplexa formamus syllogizamus z spēs nō sensatoz ex spēbus sensatoz freq̄ter elicimus. iō z̄c. ℣ Et penes hāc viā tenēdum est mediū vētriculū cerebri p̄pe nō eē organū alicui⁹ vtuȝ iteriozis cōprehēsiue vel reseruatiue. Est. n. sicut via media ōlatōis spēz ab anteriori vētricl'o ad posteriozē: z eȝ.

¶ Sed ȝ hāc ponē sūt difficultates q̄dā. ¶ Pria. q̄ li solū eēt vna vtus cognoscitiua iteriozz: z cū eodē tēperamēto oēs pficiēs opationes iā dcās: sequit̄ q̄ lesa imaginatiua lederet opatio p̄pria sensus cōis. z eȝ. sil'r lesa opatione estimatiua lederet̄ imaginatiua. z eȝ. arguit̄ p̄ña q̄ ex quo idē est tēperamētū z organū per q̄ oēs hmōi opationes pficiunt̄ ipol'e est vni accidere lesionē quin accidat alteri. sz hui⁹ opp̄ col'r 3° de accñti. cap̄. 3° vbi de Thesilo medico legit̄ q̄ hēbat lesionē imaginatiue vtutis. imaginabat̄. n. in angulo dom⁹ eē tubicines q tn̄ ibi nō erāt: nō tn̄ in eo erat lesa opō estimatiua. percipiebat eni eos tanq̄z inimicos debere expelli. eȝ vo se habebat ille q oia vasa. p̄po noie noiabat: deinde p̄ijciebat. in eo eni nō erat lesa imaginatiua nec sensus cōis: sz estimatiua cū nō pcipet ad qd essent vtilia. vt testat̄ ibidē Gal'. z fil'r iste q puez ex fruſtra p̄iecit: vt 4° interioz. 2° capi. z col'r idē p̄ tertij. illo cap. Das opōes ingredit̄ lesio z̄c.

¶ 2ª difficultas est. si apud obiectoz absentiam resoluāt spēs iam dicte cur non ita mouent sensum cōez in tpe vigilie sicut in tpe somni. fi. n. adsit spēs ad mouēdū z organū z vtus apta moueri nō apparet cur nō debeat hmōi motus fieri in vigilia. ¶ Ad p̄mū istoz penes al's recitata negāda est p̄ña. negat̄. n. illa p̄ña. idē est temperamētum z organū quo pficit̄ operatio sensus cōis imaginatiue z estimatiue. igit̄ lesa estimatiua leditur imaginatiua. z eȝ sicut nō sequit̄ idē est calor quo os nutrimentū digerit z attrahit. igitur ipedita digestiua ipedit̄ attractiua. vl' eȝ q̄ non repugnat illud tēperamētum fieri alteri illarum opationū discōueniēs z disproportionatū: pp q̄ ledetur altera illaz opationū: q̄uis nō fiat alteri disproportionatum: ita vt illa manifeste ledatur. sz ō B pleni⁹ videbit̄ infra. ¶ Ad 2ᵐ col'r rñsio in libro de somno: eo. n. q̄ motus sensus cōis ab exteriozib⁹ sensibus sunt vehemētes

occultāt ⁊ impediūt debiliores mot⁹ aptos ꝓuenire a specieb⁹ reſeruatis. Si vō ꝓtingeret aliquē hāc imaginatiōnē vehemēter: pp quā ꝯſi tota aīalis vīus ab exterioꝛib⁹ ſenſibilibus diuerteret̄ non repugnaret hūc illud pati in vigilia a ſpēb⁹ reſeruatis: qō aliꝫ a ſpēbus exterioꝛum obiectoꝛ actualr mouētiū patiunt⁹. vt 4ᵗ ſexti nālium. 2° ⁊ 3° colliget. caꝑ. de accītibus ſupuenientib⁹ viſui ⁊ cauſis eoꝛ. q̄ꝫuis alr Auer. ⁊ alr Aui. ſenſerit. ⁊ tu vide.

Auer. Auicē. Cerebri medius vēticulus qd. Phātaſia dup' ſumpta quid.

¶ Ad arg'm̄ ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad p'm̄ pbabil'r defenſando pōnē tactā in 3ª arti. dī q medi⁹ vēticulus nō eſt oꝛganū ⁊c. ſz ē via delatiōis ſpēc ab anteriori ad poſteriorē. ⁊ eō. ⁊ neciū fuit iter anteriorē ⁊ poſteriorē hāc diſtātiā mediare: ne ſp fieret actualis imutatio a ſpēb⁹ reſeruatis in ſenſu cōi. ¶ Ad 2ᵐ dī q phātaſia ſumpta ꝑ vīute pure reſeruatiua eſt idē q memoratiua: ⁊ ei⁹ oꝛganuz eſt poſtremꝰ vēticulus. ſumpta vō ꝑ vīute cōprehenſiua obiectoꝛ apud eoꝛ abſentiā eſt ſenſus cōis. Ocā eſt āt phātaſia: qr obiectoꝛ apud abſentiā cōprehenſiua: ⁊ qr ſic rōne differt a ſenſu cōi. de ipſa Ari. ꝓpriā fecit determinationē. ¶ Itē ad 3ᵐ renēdo hāc pōnē dicendus illos fuiſſe illi⁹ opinionis. ¶ Ad 4ᵐ dī q actus reminiſcendi ⁊ memorādi ꝓut ſūt actus cognoſcēdi rē ſub rōne ꝑteriti ⁊c. nō ſūt actus memoratiue vīutis vt ꝯ cognoſcitiuas diſtinguit: ſz cogitatiue vl' eſtimatiue q̄ ſolū rōne differt a ſenſu cōi. Act⁹ tñ reſeruādi nō cognoſcitiu⁹ eſt act⁹ ſoli⁹ memoratiue: vt diſtinguit ꝯ cognoſcitiuā vīutē. ⁊ penes ꝟ differt opatio memoratiua ⁊ reminiſcitiua vt dixit

Auer. Auer. Act⁹. n. reſeruādi in ordine ad quez denoiat vī⁹ memoratiua ē reſeruatio ꝓtinua: qr ſpēi ꝓtinue ꝺ ſe ſufficiētis mouē vīutē cognoſcitiuā. Act⁹ vō i ordie ad quez ꝺnoiat vīus reminiſcitiua eſt reſeruatio itercepta. i. ſpēi nō de ſe ꝓtinue ſufficiētis mouē vīutē cognoſcitiuā: ſz ad ꝟ lōgius regrit diſcurſus: vt ꝺz videri i libro de memoria. cuz hoc tñ ſtat eandem virtutē oꝛganice eſſe memoratiuā ⁊ reminiſcitiuā. ¶ Ad vltimū pz qd ſit dicendum hāc viam ꝓbabilē defenſando. Si quis aūt vellet ſequi viam auctoꝛum vt ſonat ſeries ſecūdi articuli facile ſolueret argumenta adducta pro iſta poſitione: vt pz ⁊c.

¶ Queſtio. xvij.

Utrum ois imoderata diſcraſia ledat a ſiñ ⁊ inuet a ꝓrio vſu moderato? ¶ Arguit' m'tipl'r q non. ¶ Pro. 1° aliq imoderata diſcraſia inuat a ſiñ: ḡ q̄ falſa. añs arguit: qr aliq imoderata diſcraſia cōſeruat a ſiñ: igit' aliq inuat a ſiñ añs arguit: qr q̄libz ꝓſeruatio fit p ꝓſiña. calidioꝛa. n. coꝛpa calidioꝛib⁹ indigent adiutoꝛiis ⁊ frigidioꝛa fridioꝛib⁹: vt coll'r 3° hui⁹. ¶ 2° ſi ſe nō agit i ſi'e nec patit a ſiñ: igit' ſi'e nō ledit: ſi'e nec ledit a ſiñ. añs arguit: qr ois actio ſaltē coꝛruptiua fit rōne ꝓrietatis q̄ ñ reperit iter ſi'ia: vt coll'r p̄ de gñone. ⁊ 1ª ꝓmi. doc. 3ª 3° c°.

Auicē. ¶ 3° arguit. quoꝛūcūqꝫ vnū eſt p ſe coꝛruptiuū alteri⁹: ⁊ eō neutrū eſt alteri⁹ iuuatiuū vl' ꝓſeruatiuū: ſed q̄rūcūqꝫ ꝓrioꝛ vnū eſt p ſe alteri⁹ coꝛruptiuū: ⁊ eō: igit' ⁊c. ꝓña pz cū añte. ¶ 4° arguit. q̄libet cuncqꝫ approximanꝫ ꝓria nāli diſcraſie aliqd de nāli diſpōne abijciūt: eo q̄ q̄cūqꝫ ꝓria debite approximata mutuo ſe alterant: ḡ q̄libet cūqꝫ nāli diſcraſie approximētur ꝓria ipſaz ledūt. ꝓña tz: eo q nō abijcit' nālis diſpō niſi p̄ iductionē diſpōnis ꝑter nāz. Itē ⁊ in idē redit q̄cūqꝫ remouet coꝛpus vl' mēbrū a ſua diſpōne nāli ledit: ſz q̄libet cūqꝫ approximet ꝓriū a ſua nāli diſpōne remouet: eo q aliq diſpō nālis abijcit': ergo tūc ledit: ⁊ p ꝓña nō iuuat. ¶ Ultimo. cuiuſcūqꝫ coꝛpis vel mēbri diſcraſia nālis frida magis ⁊ faciliuꝰ ledit a calis q̄ a fridis alijs parib⁹. igit' ⁊c. añs arguit: qr cuiuſlibet coꝛporis vel mēbri nāl'r ſe habētis opl'o nālis ꝺeclinās eſt ad cal'm: igit' cuiuſlibet talis opl'o nālis ꝓmptioꝛ ē labi ad cal'm q̄z ad frigidū: ⁊ per ꝓña alijs paribus a calido magis apta ledi q̄z a frido: ⁊ hoc de iſtis argumēt̄.

¶ Ad oppoſitum eſt Galenus in littera.

¶ In qōne p̄ ꝓmittēt notāda ꝓambula. 2° ꝺnes de q̄ſito.

¶ Quātū ad p'm̄ ꝓmittēdū eſt p p imoderatā diſcretiaz in ꝓpoſito itelligēdū eē diſtēperantiā nālem qua coꝛp⁹ vel mēbrū aliqꝺ lapſuz eſt extra iuſtitiale tēperamentū ſiue lapſus hic magnus ſiue puus fuerit: q̄uis ⁊ qō in diſcraſijs ꝑternālib⁹ veritatē cōtineat. 2° ꝓmittendum eſt q duplr pōt aliqd dici alteri ſi'e. p̄ formalr vt actu caliduz cal'oꝛ: ⁊ frigidū frigido ⁊c. 2° virtualr vel in effectu iuxta modū loquēdi auctoꝛ vt cib⁹ tēperatus vel medicina tē perata potētialr talis ꝺz ſilis coꝛpis tēperatoꝛ: ſz. n. in cibo nō ſit actu tēperamētū formalr tale q̄le eſt in coꝛpoꝛe tēperatoꝛ: denoiat tñ coꝛpi tēperato virtualr ⁊ in effectu ſilis: ꝓ quātoꝛ aptus eſt i eo talr trāſmutari vt ex eo gener̄ ptes ei⁹ tēperate. Sil'r q̄uis medicina tēperata potētialr talis nō bēat tēperātiā talē formalr q̄lis eſt i coꝛpoꝛe tēperatoꝛ: qr tñ ꝓ ipaz in eo ad actū reductā ⁊ in vapoꝛes tēperatos ꝓuerſaz ꝓſeruat calor temperati coꝛporis diſci pōt eidē in effectu ⁊ vtualr ſilis: ⁊ colligi pōt hec diſtinctio p̄ p̄mi. caꝑ. de opl'onibus: ⁊ pleni⁹ 2ª p̄mi. cª de eo qō comedit ⁊ bibit. ⁊ a Gal'. pluries. ☞ Confimil'r per oia diſtinguēdū eſt de ꝓrio. dupl'r. n. ꝺī aliquid alteri ꝓ ium: vel foꝛal'r vt cal'm frido: vel vtualr vt venenuz cal'm ſpiritui ⁊ lumen frigoꝛi dicimus eſſe contrarium.

¶ 3° ſciendū eſt q tā formal'r q̄z effective ꝺī aliqd alteri⁹ ſi'e. p̄ in forma tm. 2° in gradu ⁊ in forma. Exemplū p̄mi: vt cal'z in p̄ calido in ſcō ſi'e eſt in forma: qr i calore nō tñ in gradu vt pz. Exēplū ſcōi: vt caliduz i p̄ eſt calido in p̄ ſi'e: colligit' hec diſtinctio 2ª p̄mi. caꝑ. de ſignis cōplexionū. ¶ 4° ſciendū ē p ledi itelligēdū eſſe diſtēperari diſtemperātia ad quā ſequit' in opationibus nocumētū reſpectu opationū tēpati. per iuuari vō itelligē poſſimus idifferēter vel lapſū. ꝓhiberi aut ad meli⁹ mutari.

¶ 5° p̄mittēdū eſt p moderatū vſum itelligendū eſſe approximationē ꝓrioꝝ in quātitate ⁊ q̄litate debita ⁊ debito numero applicationē: hoꝝ tñ menſure variantur ſm variā medici itētionē in ꝓſeruando. Dū. n. intēdit coꝛpis diſcraſiā nālē ad meli⁹ mutare oꝝ ꝓriuz approximandū eſſe potētius: qr. ſ. intēſiuꝰ aut maioꝛis quātitatis vel frequētius approximari q̄z ſi intendat purā ꝓſeruationez. Qualitercūqꝫ tñ ſit taliter mēſurāda ſūt hꝺ ꝓria vt non velociter magnā faciāt alterationē: ſz iducāt paulatinaz quā vīus coꝛpis decēter tolleret: aut ip̄m ad meliorē cōplexionē pmutādo: aut intra latitudinē vel ab extremo diſcraſie remouēdo. Ecōtra vō vſus imoderat⁹ itelligit ad quē velox ⁊ manifeſta ſegr pmutatio coꝛpis. Qualit āt ꝓueniāt ꝓſeruatio ⁊ p̄ſeruatio ⁊ qūo differāt ⁊ in qb⁹ ⁊ qualibus cauſis perficiantur: videbitur tertio huius.

¶ Quātū ad 1ᵐ arti'm̄ fit hec ꝑ'ꝓcluſio. Oē coꝛp⁹ ꝑternāliter diſcraſiatū aptū eſt ledi a ſiñbus: ⁊ in gradu ⁊ in forma. ꝓbat' ſic. hmōi ſiña reſiſtūt vel apta ſunt reſiſtē remotioi diſcraſie ꝑter nāz: igit' ⁊c. añs pz itueti. calidū. n. in p̄ approximatū coꝛpi taliꝫ calefacto in p̄ ſimul cuz lapſu reſiſtit vīuti ⁊ cuiuſcūqꝫ alteri cauſe lapſuz remouere conāti ⁊c. ☞ Ex iſta ꝯne ſequit' q oē coꝛp⁹ ꝑternāliter diſcraſiatuz ledit a ſiñbus in forma ⁊ in gradu intenſioꝛibus

☞ Cōtra febriēs cholerice iuuat a ſcamonea quā ꝓtigit eē calioꝛē coꝛpe febriēte: igit' non ledit a ſiñ in forma ⁊ in gradu itēſioꝛi. ☞ Pro iſto ꝺī q iuuat p accīs. iuuat. n. q ifrigidat: ifrigidat āt p accīs p eūonē rei calefaciētis. ſ. cholere. p ſe tñ ledit a caliditate ſcamonee. negatur igit illa ꝓña. iuuat: ḡ ſi ledit: ſz forte leſio ſit minoꝛ iuuamīto.

☞ Cōtra q ſcamonea p ſe remouet cholerā a q̄ p ſe penꝺet calitas ꝑter nām: igit' p ſe remouet cām p ſe: p ſe remouet effectuz illi⁹ p ſe. negat' ꝓña. ⁊ negat' iſta regula. qcqd p ſe remouet ⁊c. de quo alias videbit'. ¶ 2° ꝓclusio cōit ponit'.

Oē coꝛpus ꝑter nām diſcraſiatū aptuz eſt a ſibi ſiñb⁹ in forma: in gradu tñ remiſſioꝛibus iuuari. p̄ſuadet: qr oē remiſſuz aptū eſt nāl'r ꝛz eādē q̄litatē intēſiuꝰ remittere cū fuerit eidē cū debitis circūſtātijs applicatuz: igit' ⁊c. hec ꝓcl'o ambigua eſt pp medicinas potētialr tales. ſed de ꝟ videbit' ꝛ° hui⁹. ¶ Nota tñ q ꝛz ita ſit: ſm p̄mū tñ ad remouēdū diſcraſiā ꝑternālē non ꝺz medicus ſiña in forma ⁊ in gradu remiſſioꝛa approximare. nō ꝺz enim la pſum ꝑter nām ſolū remittere itra latitudinē: ſz penitus remouere. ¶ 3° ꝓclusio eſt hec. Oē coꝛpus nāl'r diſcraſia tū aptū eſt ledi a ſiñbus in forma ⁊ in gradu ſtēſioꝛib⁹. pz: qr talia hmōi coꝛpi approximata apta ſunt illud a tēperāto magis remouere. ¶ 4ᵐ ꝯnem poſuerunt alij q oē coꝛp⁹ nāl'r diſcraſiatum eſt a ſiñbus in gradu ⁊ in forma aptū ledi. ꝓbat'. p oīa hmōi coꝛp⁹ magis facilitat in lapſuz: ḡ ⁊c. aſſumptū arguit': qr q̄cūqꝫ talia reſiſtunt cauſis lapſuz ſil'ez diſcraſie ꝓhibētib⁹. exēpli gr̄a. ſoꝛte nāl'r cal'o exīte in p̄ p aereꝫ ſibi ꝓportionatum ab extra attractū ꝑſeruat ne labat' ad cal'm: cui ꝓtra reſiſtit nālis opl'o ſoꝛ. cal'a in p̄. ſi igit' cū hoc vtet ſoꝛ. cibis calis: in p̄ nālis cōpl'o ſoꝛ. cū hmōi cibis ſoꝛti⁹ reſiſteret ifrigidatio ni ꝓueniēti ab aere q̄z ſi cibis vteret tēperatis vel frigidis. ¶ 5° cōcluſio eſt hec. Oē coꝛp⁹ nāl'r diſcraſiatū aptū eſt iuuari a ſiñbus in forma ⁊ in gradu remiſſioꝛibus in effectu. perſuadetur ꝓclusio ſic. hmōi ſiña apta ſunt coꝛpus nāl'r diſcraſiatū ab extremo intēſioꝛi latitudinis ſue diſcraſie remouere: ⁊ itra latitudinē ꝓprie ſanitatis illō cuſtodire. Itē p taliū approximationē cōueniētē reddit coꝛpus tēperamēto ꝓpinquꝰ: igit' ⁊c. añs pz: qr per iſta remouet' ab extremo diſtātioꝛi a tēperamento. Item per hmōi ſimiliū approximationē fit vel aptū eſt fieri coꝛp⁹ ad lapſuz ꝑternālē difficili⁹ pmutabile: igr ⁊c. añs pz: qr in eo augeꝫ diſpo ꝓria lapſui. ☞ Ex quo pz alr ſe hr̄e nāliter diſcraſiatū ad ſiña remiſſioꝛa i gradu: ⁊ alr ad ſiña in forma itēſioꝛa vl' eq̄lia in gradu: qr a ſiñbus in forma in gradu tñ remiſſioꝛib⁹ inquātum hmōi aliq̄l'r approximatis pōt iuuari: ab illis inquātū talib⁹ ſolū ledi. ☞ Et nota q iter itēſuz ⁊ remiſſuz quātūcūqꝫ ſiña in forma eſt ꝓrietas ſufficiens ad actionē q̄re poſſumus ea denoiare ꝓria: ⁊z. n. inquātū in forma cōicāt ſint ſiña: ꝓ quāto tñ gradualr diſtāt ꝓria ſunt. vt 2ª p̄mi. doc. 3ª caꝑ. 3°. ¶ 6° ꝯ ē hec. Oē coꝛpus nāl'r diſcraſiatū aptum eſt iuuari a ꝓrijs vel formal'r vel vtualr debite approximatis. pz: qr coꝛpoꝛi nāl'r diſcraſiato tal'r poſſunt hmōi ꝓria approximari q illud ſufficiet ad ꝓrium lapſum trahere: ⁊ taliter vt nullatenus ſufficiāt alterare: igit' tal'r approximari pñt vt ipſuz ſolū ſufficiāt a lapſu p̄ſeruare vl' ad tēperamētū reducere. ☞ Ex quo ſequit' in vnico coꝛpe eūdē vel cōſimilē poſſe ꝓduci effectum a ſiñbus in forma ⁊ ꝓrijs: aliter tamen ⁊ aliter approximatis: ⁊ hoc de iſto.

¶ Ad arg' p̄ncipalia rñdet. ¶ Ad p'm̄. dixerūt qdā negādo iſtā ꝓña: ꝓſeruat a ſil'i: ḡ iuuat: qr cū añte ſtat q redꝺit ꝓmptius ad lapſum ſil'em. vel ꝺcedit q a ſil'i ꝺebite approximato ꝓſeruaret: qr in gradu remiſſioꝛi ⁊ in effectu. ab idebite vō approximato facil'r ledꝛet intēſioꝛi. ſ. i effectu. ⁊ de hoc itellexit Gal'. ☞ Pro auctoꝛitate vō ꝺī q cal'oꝛa cal'oꝛib⁹ indigent ⁊c. in effectu pro actu pure ꝓſeruatiuo: ſz de ꝟ videbit'. 3° hui⁹. ☞ Al'r rñdet negādo iſtā ꝓñam. iuuat' a ſil'i vel apta eſt iuuari: ḡ non ledit' vel apta eſt ledi. ſtat. n. q ab aliquo ſil'i iuuet ſm aliquā approximationē: ⁊ ſm aliā ledet' ab eodē. Sil'r ſtat q a ſimili iuuet: pro quāto ꝓriū lapſuz ꝓhibet: pro quanto tñ facilitat ad lapſuz ſil'ez: ledat ab eodē. ¶ Ad 2ᵐ negatur añs. ſ. q ſi'e nō agit in ſi'e ⁊c. pōt. n. p accīs aer oīno ſimilis coꝛdi agere in ip̄m: pro quāto ei⁹ ꝺebitū ꝓhibet refrigeriū: ſz nō p ſe ſi'e in gradu ⁊ in forma agat in ſi'e in quātū tale. ¶ Ad 3ᵐ ꝺī q nō repugnat aliq̄ eſſe p ſe al/

terius coꝛruptiuū q̄uis ſit illius p accīs ꝓſeruatiuū: ſicāer fridus eſt p ſe caloꝛis nālis coꝛruptiuus: quem tñ p accīs euētādo ꝓſeruat. ¶ Ad 4ᵐ qcqd ſit de añtib⁹ oēs ille ꝓñe ſūt negande. ab ꝟ coꝛpe nālis diſpō abijcit': ḡ ꝟ coꝛpus ledit'. ſil'r diſpō nāliſ p alterationē abijcitur: ergo diſpō ꝑter nām inducit'. ſil'r a diſpōne nāli boc coꝛpus remouet': ḡ ledit'. in caſu. n. quo coꝛpus pax lapſum ad tēperamētū reducit'. in oib⁹ his ꝓſequētijs eſt añs verum ⁊ ꝓñs falſuz: eo q nō ſolū p iductionē diſpōnis ꝑter nām diſpō nālis abijcit': ſed etiā p acqſitionē diſpōnis pfectioris ⁊ nāliozis ꝑexītis. ¶ Ad 5ᵐ pōt negari añs illō vl' itellectū: qr circa diſpōnē cal'am ad tēperamētū reducendaz ⁊ ꝑternālē curādā opz medicū vtrobiqꝫ ifrigidādo ꝓcedere: ſz velocius ⁊ fortius ifridet curādo q̄z reducendo: cū eiuſdē eniz vel eq̄lib⁹ ꝛ̄rijs vario mō approximatis pōt medicus ꝛ̄rio mō opari: vt pz in curatione ⁊ preſeruatione. ¶ Ad 6ᵐ arg'm̄. cōceſſo q cuiuſlibet coꝛporis vel mēbri nālis opl'o ꝺeclinet ad cal'm: cōcedit' q̄libet coꝛpus vel mēbrū alijs parib⁹ facili⁹ labi ad cal'm q̄z ad frigidū. ⁊ p ꝓña facili⁹ ledi a cal'o q̄z a frido: qr ad qdcūqꝫ ꝑternāl'r calefaciēdū requirit' minus potēs alterās q̄z ad idē ifrigidādū. cū quo tñ ſtat q coꝛpus vel mēbrum frigidū reſpectu tēperati facilius alterat' a frigido ⁊ patit' q̄z tēperatū merito mēſure ſuaꝛ q̄litatū. Sic igit' ꝺī le di facili⁹ a frido reſpectu tēpati ⁊ inuari a ꝛ̄rio moderato vſu: qr p illō p̄ſeruat' a lapſu ſil'i vel ꝛ̄ſus tēperamētū reducit'. Tenēdo āt nō cuiuslibet mēbri vel coꝛpis nālez cōpl'onē ad cal'm ꝺeclinare: ſatis pz rñ'o ad arg'ᵗᵘ: q̄re ⁊c.

¶ Queſtio. xviij.

Utrū p ſignū ſumptuz a multitudine coloꝛe ⁊ figura capilloꝝ poſſit cōueniēter argui ſupra complexionem cerebri. ¶ Arguit' multipl'r q nō. ¶ Primo capilli ſunt cal'e ⁊ ſicce cōpl'onalis: cerebrū vō fride ⁊ hūide. igit' ⁊c. ꝓña tz: eo q ſigna debēt ꝓportioāri ſuis ſignificatis. ꝓbat' maioꝛ. p: qr mā gñonis capilloꝝ eſt exhalatio adusta a foꝛti cal'o adurēte eleuata: igit' hec mā eſt calida ⁊ ſicca: ⁊ p ꝓña capilli. ꝓña nota eſt. ⁊ aſſumptū ē de mēte oīum auctoꝝ. Et pro iſto vī expreſſius auctoꝛitas Daly 2° theoꝛice. ponētis mām pili eē vapoꝛē cal'm ⁊ ſicū. Et cōfirmat: qr experimēto pz q̄ in etate caliꝛi ⁊ ſicciꝛi ⁊ in coꝛpe nāl'r cal'o ⁊ ſicco vt iuuenili ⁊ cholerico magis multiplicant' capilli ⁊ foꝛtioꝛes ⁊ groſſioꝛes fiūt: vt pz in lr̄a. Et cōfirmat: qr pili oēs faciliter calefiūt: coꝛpoꝛi q̄z humano approximati illud calefaciūt: igit' ſūt cōplexionis cal'e. ꝓña tenet ⁊ aſſumptū pz experimento.

Daly.

¶ 2° ad p̄ncipale arguit' p ſignū ſumptum a capillis non poſſumus ſignificare ſupra diſpōnem cerebri tanq̄z per ſignū ſumptū a ſubal'r iherētib⁹ nec cauſibus nec opationibus: igit' ⁊c. aſſumptū arguit'. non. n. tanq̄z a ſbaliter iherētibus nec opationib⁹ vt pz. Q⁹ nō ēt a cauſib⁹ arguit: qr pili nō cadūt a diſpōne cerebri mediāte ei⁹ opōne: eo q pilus eſt ſuperfluitas toti⁹ ⁊ nō tm̄ cerebri imo pori⁹ eſt ſupfluitas a ſumoſa exhalatiōe coꝛporis gñata: vt vī colligi poſſe 2° cōpl'onū. 5° cap. ⁊c. ¶ 3° arguit' ſic. Si q̄ eſſet vera marima eſſet ex multitudine capilloꝝ arguendo cal'itatē opl'onis cerebri: vt colligit' in lr̄a. ſz arguit' q nō: qr cū cōptone nāl'r cal'a ſtat capilloꝝ paucitas: ⁊ cū eadē ſtare pōt eoꝝ multitudo: igit' ex multitudine vel paucitate eoꝝ nō euidēter ꝓcludit' cerebrū calide vel frigide ꝓplexiōis. aſſūptū arguit'. qr cum caliditate cerebri ſtat poꝛoꝝ cutis capitis paucitas ⁊ dēſitas: vt ifra de ſignis habitudis toti⁹. ſimiliter cū caliditate eiuſdē ſtat poroꝝ multitudo ⁊ raritas: vt pz itueti: ſō ⁊c. ☞ Cōſimiliter p oīa pt argui de friditate ⁊ ſiccitate ⁊ humiditate cerebri ꝓplexiōali. ¶ 4° Cū ꝓplexiōe frida cerebri ſtat capillos nigredo: ⁊ cū eadē ſtare pōt eoꝝ albedo. ſil'r cū caliꝛi

Cōplexio capillorum ⁊ cerebri.

Universidad de Deusto

alijs dist̄ per ātijs: igit̄. assumptū ꝑbat: qz stāte cerebro frido stat māz fumosaz a toto ad caput eleuatam: ex qua gīant capilli esse fortiter adustā: eo ꝙ cū cerebro frido stare posset totius habitudo vehemēter calʼa ꝛ sicca: sed tūc gnabunt capilli nigri: igit̄ ꝛc. Et ꝑidem ꝑz alia pars assumpti. Pro illo etiā facit experimētū qō fere oēs mulieres ꝓflorētine būt capillos coloris albi: Pataue āt nigri: non aūt būt ꝓflorētine ꝛ Pataue, cerebri eādez opʼone. ¶ 5ᵃ arguit. Crispitudo capillorꝫ nullaz arguit cerebri opʼonē nec eorꝫ rectitudo: igit̄ ꝛc. assumptū ꝑz: qz crispitudo cōsequi posset tortuositatē pororꝫ i qbꝰ ꝑ gīan tur pili: vt 2° complexionum. allegato capitulo.

Auicē. ¶ Ad oppᵐ ē Gal. i lʾa. ꝛ Aui. ꝑtertij. c. ō signis opʼonū cerebri. ꝛ 2° ꝑmi. doc. 3ª 3° cap̄. ꝛ Gal. 2° opʼonum. alle. c.

¶ In ista qōne erunt tres articuli. In ꝑ declarabit qualʼr ex multitudine vel paucitate capillorꝫ significare possumus supʼ opʼonē cerebri explicādo cū ꝫ causas gīonis ꝛ causas multitudinis capillorꝫ ꝛ paucitatis. In secūdo declarabit idem de colore eorꝫ. In tertio de figura.

Capitis figura mala 2ʳ. ¶ Quantū ad ꝑmᵐ sciendū est ꝙ capilli vocati sunt q̄si capitis pili a nā ꝓducti vt decorē ꝑtent capiti: ꝛ cerebrū adversus frigus muniāt atq; a sole defendāt. Pili āt dicti sunt ꝙa pelle ō q̄ ꝓcedūt. Isidorus 11° etymologiarꝫ. ꝑ. ca. Cōciliator vo pili 54 dr̄ia sic describit. Pilus est corꝰ a fumo adusto resolutū p poros egrediens cutis ab exteriori aere exiccatū i longū rotūdūq; ꝓtensum. ¶ Pro quorꝫ itellectu est sciendū scdo ꝙ ab humiditatibus nr̄i corpis p actionē caloris resolutis plura corpa sub forma ſupfluitatis p cutē exteriꝰ expelluntʼ. Pro expellitur corpꝰ qdā vaporosus humidū nō viscosuz. qz aque m qō ꝓueniēs ad cutē aut dēsatʼ ꝛ sub forma ſudoris expellit calorem mēbris exteriorib⁹ exīte debili: aut sub forma vaporis insensibilʼr expellit calore exīte forti. 2° eleuatʼ exhalatio q̄daz ſubtilis ignea p poros isensibilʼr exhalās nō apta in poris ꝓtineri ſubtilitate ſua. 3° expellitʼ q̄daz ſupfluitas grossa terrestris luto ſilis: ꝛ est illa ex q̄ ꝙgregatʼ sordities apparēs circa ſupficiē nr̄i corpis duz manus aut alie ptes simul fortiter ꝙfricanʼ: ꝛ hmói magna pars cū ſudore expellitʼ: cuiꝰ pars ſubtilis ꝛ aquosa exhalatʼ: terrestris vo ꝛ lutosa cuti iheret: pp qō abstersione corpis ꝛ lotione frequēter idigemus. Pz āt ꝙ nulla istaꝝ est ꝓueniens māe gīonis piloꝝ. Pria. n. ē vapor humidus nō viscosus: ꝛ p ꝑis ineptus a frigore ꝙgelāte in corpus duꝝ tenax glutinosuz conuerti: ficut est pilus. Silʼr nec scōa cū sit exhalatio velut ignea nonapta retineri i poris nec eisdē iuiscari. Silʼr nec tertia q̄ est ſupfluitas q̄si pure terrestris nō extēſibilis tenax vel inuiscabilis q̄lis oz eē mā in pilū trāſmutāda. Preter igit̄ has ſupfluitates tres eleuatʼ a calʼo exhalatio q̄daz fumosa: qz adusta ꝛ terrestrificata mā pp resolʼonē bꝫ factam a calido adurēte: aliq̄ tñ vnctuositate vel viscositate ꝛ tenacitate pticipās que ad poros cutis ꝓueniēs a frigiditate aeris ꝛ cutis ꝛ mēbroꝝ adiacētiū ei cōgelatʼ ꝛ in corpus qōdā gracile lōgū ꝛ rotundū bꝫ disponē pori ꝓuertiʼ. cui ꝙgelato succedēte filʼi exhalatiōe fumosa: hec ꝑus ꝙgelata expellitʼ ꝛ succedēs loco eiꝰ filʼr ꝙgelatʼ: cui filʼr succedēs alia ipsaz extra pellēs: ꝛ illi deinceps alia donec generetʼ quoddā corpus gracile. rotūdū in lōgū ꝓtēſuz: qō pilū cōiter noiamꝰ: ꝛ est corpꝰ durū. pp terrestreitatez māe: tenax pp vnctuositatē ꝛ viscositatē eiusdē: ꝛ pp eandem cām poris cutis mediāte radice inexū est ꝛ iuiscatū.

Auicē. Et vī hic modus gīonis piloꝝ colligi 1° opʼonū. cap̄. 5. illa pticula. Oꝝ si vapor fuerit fīc vapor fumosuꝫ grossuꝫ terrestris nō est fiducia vt ingrediatʼ exitꝰ strictos ꝛc. 2° colliget. cap̄. de iuuamētis piloꝝ capitis. ꝛ 2ª ꝑmi. doc. 3ª cap̄. 3°. ꝛ 7ª q̄rti. ꝑ cap̄. dū ingt. Capillus nascitʼ ex vapore fumoso q̄n coagulatʼ in poris ꝛ oritʼ supeos. ꝛ ꝑpe

Auer. Capilli ex q̄ nascantʼ.

ꝑp illud qō assumitʼ de nutrimēto: ꝛ ꝑpe qñ humiditas corpis est viscosa vnctuosa non aquosa nec lutosa: fīc arbor vnctuosaꝝ folia nō cadūt. ¶ Ex qbꝰ colligi possunt causе oēs gīonis piloꝝ. Māis eni est exhalatio fumosa viscosa iaz dcā que grossitie sua tarde p poros cutꝫ penetrat: viscositate vo adheret ꝛ terrestreitate ꝛ ficcitate sua facilʼr ꝙgelatʼ ꝛ iduratʼ. Formalis vo est forma mixti buiꝰ talʼr figurati ꝛ ē forma ſbalis quā nō inquirit medicꝰ inquātū hmōi. Efficiēs āt mediatū est calor vrens eleuās eleuationē iā dictā. imediatā vo ē frigus cutis ꝛ aeris ꝛ mēbroꝝ ei adiacētiū hāc mām ꝙgelans. Finalis vo q̄ ad aliquos vt capilloꝝ barbe ꝛ supciliorꝫ est corporis ōcoratio ꝛ ab extrisecis nocumētis tutela ꝛ ōfensio. Ex ꝓcipalibus etiā finibus est corpis mūdificatio ab his ſupfluitatibꝰ fumosis. vt visuz fuit Auer. 2° colliget. al. cap. ꝫ pilis eē vtutē hꝫ fumosi vaporis attractiuā. dū ingt. Et mihi vī ꝙ nā adducit istū vaporez vt sit mā pili vt pilus trahat illā māz malā a corpe ad mūdificandū ipz ꝑ bocꝫ sicut tu vides ꝙ silʼe faciūt laboratores terre artificialʼr: qz qñ volūt vt ipsa fructificet seminā semina que būt attrahere ptē terrestrē ꝛ ficcā: sicut lupinos ꝛ siclam. ¶ Ex qbꝰ colligi possunt cāe multitudinis piloꝝ. tales. n. sunt decēs poroꝝ latitudo. caloris adurentis fortitudo: ꝛ debita quātitas humiditatis in fumum siue vaporē ꝓuertibilis. ¶ Ex qbꝰ vlterius ꝑz pilū censendū eē frigide ꝛ sicce opʼonis. fride qdē taz ex pte māe q̄z agētis pilū immediate oplētis. ficce vo ex pte materie. oplēs āt pilū ē frigus ꝙgelās ꝛ nō būdū vt ꝑz. q̄re rmanet fridus ꝛ ficcꝰ. ¶ Ex quo vlteriꝰ ꝑz: q̄re tā in etate q̄z in opʼone calʼa ꝛ ficca maxie multiplicant pili. in ea eni est agēs forte ad exhalationē fumosaz eleuatiuā: ꝛ mā disposita vt agētis impressionē. s. vstionē recipiat. Ecōtra vo in etate vl opʼone frida: calor. n. est debilis ꝛ mā inepta ad adustionē recipiēdā: pp qō pauci graciles ꝛ tardi in ea gīantur pili.

¶ 3° ꝓncipaliʼr est sciendū ꝙ piloꝝ paucitas q̄nq; ꝙsequitur cām nālē: q̄nq; vo nō nālē. Cā nālis ē aut defectꝰ calꝫ exhalationē fumosaz eleuatis: aut humidi in fumosam exhalationē ꝙuertēdi. aut strictura nālis poroꝝ cutis: q̄re nō penetrat exhalatio fumosa: lz forte eleuetʼ: aut poros nō retinetʼ: lz libere exhalat exteriꝰ ꝑusq; ab aeris vel cutis friditate ꝙgelatʼ. pp ꝑmā cāz in mulieribꝰ eunuchis ꝛ corpib⁹ effeminatis pauci gīantʼ pili. pp scōaz vo hītes opʼonē ficcā vehemēter cito caluescūt. pp tertiam vo corpa dēsoꝝ poroꝝ ſūt paucoꝝ piloꝝ. pp q̄rtā vo corpa valde lata in poris ſ ſūt piloſa: ita vt aliq hoies pp hāc in oi etate ꝙuantʼ barba. vt colligitʼ 7ª q̄rti. Nō nāles vo cause pñt eē ꝑmitiue ꝛ extrisece cutim terrestrificātes aut cicatrizātes: sicut ignis vl aq̄ feruēs cuti obuiāz: aut res vehemēter oppilātes ifrigidādo ꝛ ispissando: fīc medicina frida ꝛ ficca cuti ſupposita. Possūt etiā eē cause p ternāles itrinsece vt egritudinales corpꝰ vehemēter exicātes vt ptisis ꝛ ethica: aut ēt māe corrosiue māz piloꝝ exterminātes: sicut in alopicia ꝛ tinea. ¶ Ex his colligi pñt facilʼr cause: pp q̄s aduēit caluities: vt ꝑz ituēti. ¶ 4° sciendū est ꝙ lz mā ex qua gīantʼ pili nō ſolū a cerebro ꝛ a ptib⁹ capitis eleuetʼ: sed ēt a toto: capilloꝝ tū paucitas grossities ꝛ ſubtilitas ꝑm dispōnē cerebri variā: magnā recipit varietatē. Si. n. cerebrū fridū aut simul fridus ꝛ ficcū aut frigidū ꝛ humidū fuerit pori capitis āgustantʼ ceteris paribꝰ: pp qō fumosi vapores p poros penetrare libere nō possūt: sicut si cerebrū eēt tēperatū vel calꝫ friditate ēt cerebri plurimi fumi anteq̄z ad poros penetrent igrossantʼ. Minorata āt calitate circa ptes capitis eleuāte ꝛ attrahēte mās fumosas minoꝝ ipsaꝝ quātitas ad porositatē ꝓuenit vñ paucificantʼ pili. Ecōtra vo caliore exīte cerebro pori sunt ampliores: ampliorēt ad

Pilosi cā gīonis quā drupleꝝ

Pilosi mīme dinis ci tripler. Pili cō plexio.

Quare pili tā i etate q̄z i opʼone ca. ꝛ fic. mīplicātʼ ꝛ q̄ cerei ſupfluitatē ſpissā ꝛ pauci

pres capitis attrahitʼ mā fumosa: nec ēt friditate cerebri ita obtūditʼ ꝛ igrossatʼ: q̄re maioꝝ q̄ntitaꝫ eius p poros cutis penetratʼ: ꝛ p ꝑis multiplicantʼ pili. ¶ Ex qbꝰ pōt cōcludi ꝙcʼo ꝑ rñsiua ad artiᵐ. s. ꝙ ex multitudine ꝛ pauci tate piloꝝ ꝑbabilʼr significare possumꝰ supʼ disponē cerebri. ꝑz: qa ceteris paribꝰ caluoꝝ exīte cerebro plures in capite gīantʼ pili nisi ex pte cāe caluitiem ꝓmouentʼ puniat ipedimētū: igitʼ ꝛc. ¶ 1° ꝛ 2°. Lz ita sit: signū tñ ſumptū a multitudie ꝛ paucitate capillorū nō est p se ſufficies ad significandū ſuper aliquā determinatā cōpʼonē cerebri. patet p aliqua adducta ante oppositum. ꝓtingit enim cerebrū esse frigidū q̄uis habitudo totius fuerit calida ꝑpter qō erit capilloꝝ multitudo. silʼr ecōuerso nō repugnat cerebrū esse calʼm q̄uis totius habitudo sit frida: ꝙp qō erit capilloruz paucitas: lz nō tanta sicut si cerebrum etiam esset frigidum. Si vo cū multitudine capilloꝝ adsint alia signa circa lʾam tacta que calʼrati cerebri attestantʼ erit multitudo capilloꝝ partiale signum satis euidēs ad significandū caliditatē: econtra vo paucitas cum signis oppositis frigiditatem.

¶ Sed circa dcā be ſunt gūt difficultates. ¶ Pria, ex quo caluities est defectꝰ nālis: vt collʼr 3° de hystoriis. a q̄ causa nāli ꝓuenit. nō. n. ꝓuenit a frigiditate aut friditate cuz ficcitate vel humiditate ꝓiuncta: qz iaz medici sʼatici oēs mulieres ꝛ eunuchi fierēt maxime calui. nec pōt poni ꝙ a calitate aut ficcitate humidū ꝙsumēte ꝓuertēduz in pilū vel ambobꝰ simul: qz tūc ethiopibꝰ maxime accideret caluities: q̄ tñ tardaʼ cōparatiōe aliorꝫ vt 7ª q̄rti. 2° cap̄. Itē cū posteriores ps capitis sic ficciores ei citiꝰ accideret caluities. Itē citius deficerēt pili in supciliis: eo ꝙ locꝰ supciliorū ficcior est q̄z ps anterior capitis dicta caluaries. ¶ 2° difficultas. pp qd eunuchis pueris ꝛ mulieribꝰ defecūt pili in toto reᵉ virorꝫ: nō tñ aduenit eis caluities. eō aūt viris accidit caluities: sunt tñ in toto alijs piloſiores.

¶ Ad ꝑmā istaꝝ dr̄ ꝙ caluities ꝑpᵗe sumpta q̄ est defectus nālis piloꝝ ꝙsequitʼ defectū māe gīonis pili: aut ſupfluā ficciᵗᵉˢ aūriorꝫ ptiū capiti q̄ dr̄ caluaries. defectꝰ āt māe gīonis pili ꝙseq̄ pōt ficcitatē ſupfluā in toto ꝙsumētē mām in pilū ꝓuertēdā: aut porozꝫ ꝛstrictionē: q̄re non penetrat fumositas: aut ſupfluā raritatē porozꝫ: q̄re non retinentʼ vt supra dcm̄ est. ꝛ ab his causis ꝓuenit defectꝰ piloꝝ in toto ꝛ nō ſolū i capite. ficcitas aūt aūriorꝫ ptis potissime ꝙsequitʼ paucitatē cerebri ꝛ elōgationē eius a craneo: ꝑp qō exiccatʼ craneū ꝛ cutis: ita vt nō remaneat humiditas glutinosa ꝛ radicis piloꝝ ſuiscatiua. magis aūt in pte aūriori iā dcā ꝓtingit: qz ps cerebri aūrioꝝ pasibilioꝝ est: ꝛ pp ꝫ aptioꝝ est a causis exiccātibꝰ ꝛ resoluētibus in ſuis dīmēſioib⁹ minorari. cutis etiam in hac pte est imediatioꝝ craneo ꝛ magis carne ꝓuata ipsam humectāte: minorato igitʼ cerebro ꝛ craneo ꝑm partē illā exicatoꝝ ꝛ cuti q̄si arefacta cadūt capilli: ꝛ p idē nō amplius regnantʼ. in pte aūt posterioꝝ non fit hmōi cerebri a craneo elōgatio: qa cerebrū q̄ ad illā partē est dēſius ꝛ minus passibile: cutis etiā q̄ ad ptē illā est densioꝝ: ꝛ carne ipsam humectāte ꝓuata minus: pp qō humidū eiꝰ viscosum est ꝛ ꝙsumptioi ineptuz ꝛ potēs ꝙseruare pilū ꝛ humido suo viscoso cōglutinare. ¶ Cōsiʼr ꝑ oia de pilis ſupciliorꝫ dōm est. sunt eni grossi fixi in porositatibus latis ꝛ ineri humido dēso viscoso: q̄re difficulter buic aduenit resolutio quo nō sufficiat pilū ſuſtentare. Et p idē ꝑz q̄re in ethiopibus tarde aduenit caluities. Cutis eni ethiopū densa est ꝛ humidū eiꝰ grossum ꝛ viscosuz cui difficulter aduenit dissolutio ad quā sequatʼ caluities: ꝛ colligitʼ hec rñsio 2ª q̄rti. cap̄. de causis destructiōis capilloꝝ ad finē. dū ingt. Et pili supercilioꝝ ꝛ palpebrarū nō cadunt velociter. ꝑpterea ꝙ eorꝫ rigo est cartilagiosa ſpissa ꝛ cō ſeruatiua. ꝛ ꝑpter id tardaʼ caluities in ethiopibus ꝛ i

dis: ꝑpterea ꝙ cutis eorū vehementʼ retinet pilos: duꝝ eni nō euellitʼ: ꝛ pp illud minorantʼ pili cū eo. verūtamen ipm pilos ꝙseruat: q̄re nō cadūt velociter. ¶ Ex quibus patē pōt itelligēti rñsio ad sēam difficultatem: ꝛ ex his oibus tanq̄z fundamētis colligi possunt causе pluriū ꝓblematū sparsim hincinde ab auctoribꝰ positoꝝ. ¶ Pri mū q̄re ꝑmū coeūtes citiꝰ caluescūt: vt 6° afo. afo° 28°. eu nuchi nō podagriçant neq; caluiſiūt. ꝛ 3° de hystoriis. 2° cap̄. ꝛ 5° de generatiōe aialiū. 5° cap̄. ¶ 2ᵐ ꝓblema. ꝑp qd hoies qdā calui exīstes si freq̄nʼ coeant remouentʼ caluitiū ab eis. Cūm 3° de hystoriis. cap̄. 2°. allegato in translatiōe arabica. ꝛ qdā hoies sunt calui ꝛ cū freq̄nter coeūt oriunʼ in eis capilli: lz Albertus magnus dixerit ꝫ raro euenire. ¶ 3ᵐ ꝓblema. q̄re magis in etate senectutis ꝓtingit caluitiū vel saltē tūc magis augetʼ. ¶ 4ᵐ estʼ. cū caluities in hoie sit q̄si accīs silʼe casui foliorꝫ arborꝫ nāli: ꝛ piloꝝ in q̄drupedibus: ꝛ deplumatiōi in auibus potiſſime nidificātibus: vt 5° de gīone. alle. cap̄. q̄re arbores a casu suoꝝ foliorū: q̄drupedes piloꝝ: aues plumaꝝ releuantʼ: hō aūt a nāli caluitie ꝓtinēte nullo mō curatʼ. ¶ 5ᵐ q̄re si castrētʼ qs post natiuitatē barbe: defluūt ab eo pili barbe: nō tamē caluescit. ¶ 6ᵐ. q̄re pili supciliorū magis crescūt senibus q̄z iuuenibus. ¶ 7ᵐ. q̄re circa ptes pectoris ꝛ iguinū nō ꝓtingit ex etate piloꝝ defluxus: ſicut circa ptes capitis. ¶ 8ᵐ. q̄re in q̄drupedibus circa ptes dorsales magis multiplicantʼ pili q̄z circa pectorales vel vētris: in boibus ecōuerso. ¶ 9ᵐ. q̄re hō inter cetera aialia bꝫ caput piloſum reᵃ aliarū suarū ꝑtium. Alia vo aialia ecōuerso. ¶ 10ᵐ. q̄re solus hō ꝑpᵗe dictā icurrit caluitiē. Ex quoꝝ solone patebit cā pluriū a Sal. in lʾa dictorū. ¶ Ad ꝑmᵐ illoꝝ dr̄ ꝙ ex freq̄nti coitu multū exiccatʼ cerebrū ꝛ ifrigidatʼ: ꝛ p ꝑis pars anterior ꝛ cutis: tñ qz passibilis est anterior ps: tū qz ab illa multū māe ſpermatice defluit. pp friditatē aūt ꝓhibetʼ eleuatio exhalationis fumose ꝛ ſubtiliatio humiditatis viscose ex qua fit pilus. pp siccitatē ꝛo exiccata cute ꝓhibetʼ iuiscatio partis aūriorꝫ: q̄re accidit piloꝝ ptis anteriorꝫ defluxus: ꝛ ꝓhibetʼ aliorꝫ ortus: ꝛ ex ꝑmi fit caluities. ꝛ collʼr hec rñsio 5° de gīone. cap̄. de causis caluitiei. vbi iquit: pp qō ante luxuriari nō fit caluꝰ: tūc aūt ꝑm nām magis. cerebrum eni est fridissimū corpis. luxuriatio aūt ifridatʼ: ē. n. emisſio pure ꝛ nālis caūtatis. pauꝫ vo post cām tactā ꝛtualiter explicatʼ: pp quā caluitiū magis in anteriorꝫ q̄z in posteriorꝫ ptē capitis ꝓtingitʼ: ꝛ tu ibi lege. ¶ Ad 2ᵐ rñdet Albertus aleman° 3ª ꝑte. 2° cap̄. q ꝙ in tali hoie caloꝝ fuit ꝑ sopitus ꝛ in viscoso detētus humido: pp qō p coitū cū motu coitus exiccatʼ humidū: q̄re remanet calor potens ad humidū resoluēdū ꝛ pilū ꝛ ꝙndū. ¶ Nō tamē ꝙ hec rñsio nō est. ꝓba: vt colligi pōt ex dictis auctoꝝ expresse. Et p idē ꝑz q̄re magis circa etatē senectutis accidit caluities: tūc. n. foꝛtiores sunt causе caluitiei: vt ꝑz intuēti. ¶ Pro rñsiōe ad 4ᵐ nō ꝙ ex varietate dispōnis aeris cō sequēte decursum tpis anni ꝓtigit in arboribꝰ qbusdam folia cadē ꝛ in qbusdā nō. silʼr vo ꝛ aues q̄sdā depluman ri cōtingitʼ: q̄sdā vo nō: q̄rū oium cās explicat Aris. 5° de gīone. alle. cap̄. ꝛ aliq̄lʼr 2ª ꝓblematum. 21° ꝓblemate. foliū. n. ꝙseruatʼ inexū arboꝛi p humiduz vnctuosum viscosuz nō facilʼr ꝙgelabile nec exiccabile. defluit aūt ꝑp cāz oppositā. in qbusc̄uq; igitʼ arboꝛib⁹ est huiꝰ humidū viscosum vnctuosum nō facilʼr ꝙgelabile ꝛ exiccabile: non defluūt folia de facili: sed ꝙseruantʼ vt oliua laur° ꝛ silua. eō vo ꝓtingit in alijs. In his. n. accidēte hyeme ꝙgelato ꝛ exiccato humido q̄ frondes annectuntʼ arboꝛib⁹ folia defluūt. vñ 7ª q̄rti. alle. cap̄. arborꝫ vnctuosarū folia non cadūt. Silʼr aūt accidit in auib⁹ ꝛ q̄drupedib⁹: in quib⁹ enim est calʼm forte ꝛ humidū pingue viscosum nō facilʼr exiccabile vel ꝙgelabile in eis nō defluūt pili vt porcus

Aristo.

Albtus alemanus.

Aristo.

Universidad de Da... Bibliote...

ꝛ hō. in gb⁹ aūt est eē: vt meliciꝰ oppᵐ ꝓtingit: vt in asino mulo ꝛc. ℣ Lōsil'r p oia de autū deplumatiōe dicendum est: lꝫ sint ꝑticulares cause deplumationis auiuꝫ: q̄s pro nūc omitto. Cā vō pp quā renascunt frōdes in arboꝛib⁹ plume auib⁹ deplumatis ꝛc. nō aūt hoibus caluatis capilli est: qꝛ defectus plumaꝝ in auib⁹ ꝛ frōdiū in arboꝛib⁹ puenit a cā extrinseca. s. friditate aeris humidū ꝓgelāte ꝛ exiccāte. ꝛ cā a ꝓrio tpe remouet ꝛ in poꝛis ꝛ humido auiū ꝛ arboꝝ inducit disp̄o huic oppoſita. Sicut eni a friditate hyemis caloꝛ arboꝛis exteri⁹ extinguit in poꝛis ꝛ humidū ꝓgelat ꝛ exiccat: ita ecouerso supueniēte vē caloꝛ nālis in eis vigoraf poꝛi dilatant ꝛ humiduꝫ nutrimētale attrahit: ꝛ sic in arboꝛibus de nouo folia reduūt in auib⁹ plume in q̄drupedib⁹ pili. Caluities autē accidit hoi ex itrinseco defectu, pcessum seq̄nte etatiuū. defect⁹ aūt ꝓtigētes merito etatis nō coꝛrigunt: pp qō non tollit in hoīe caluities ꝑpe dcā. Hāc sniaꝫ satis explicat Arist. ℣ de gīone. alle. cap. ou ingt. Ei⁹ aūt qō est latitātia itē hispida. i. pilosa fieri: ꝛ q̄ꝝ folia defluxerūt iterū nasci folia. alijs aūt hoib⁹ nō renasci itē in hoib⁹ caluitiē icurrētib⁹. cā. s. est: qꝛ in his qdē hoꝛis vtiōis sūt cause magis. q̄re: qꝛ pmutant hec. pmutat nasci ꝛ abijcē. in his qdē folia: in his qdē plumas ꝛ pilos. Jn hoib⁹ autē ſm etatē fit: hyems āt estas ꝛ ver ꝛ autūn⁹: itaq; q̄n etates nō pmutant negꝫ passiōes q̄ pp has pmutant. ℣ Ex q̄ pꝫ nō oino similari caluitiē in hoib⁹ deplumatōi in auibus. ℣ Ad 5ᵐ dī q̄ vir barbescit caꝛo in etate pubescente facto acutioꝛi circa ꝓtes cerebri ꝛ ab illis ptib⁹ faciei reflexo: q̄re ad ꝓtes has mouet māi in pilū trāsmutabilē: ꝛ sic p̄lli ibidē gīant: ꝛ barba maxie aūt circa inferioꝛem mādibulā: qꝛ p motū ptis illi⁹ magis acuit caꝛm ꝛ attrahit mā pili ad locū illū. qꝛ igit in castrato multū debilitat caloꝛ nālis: eo q̄ caloꝛ cordis nō ampli⁹a testiculis ad supioꝛa reflectit: pp qō effeminat moꝛibus ꝛ cōp'one nō fit ampli⁹ in eo a ptib⁹ cerebri ad faciē notabilis reflexio caloꝛis: nec ad faciē dirigit mā in pilū trāsmutāda: ꝛ p ꝑs deficiūt pili ibidē. Nō caluescūt aūt: qꝛ adhuc ad caput eleuat satis copiosa q̄ꝛtitas fumoꝝ aptoꝝ i pilos ꝓuerti quēadmodū in pueris ꝛ mulierib⁹. vt eni fiat talis reflexio caloꝛis ad faciē: ex q̄ in ea gīent pili ampliꝛ regrit caloꝛ q̄ꝫ vt solū dirigat ad caput. Et p idez pꝫ q̄re nec in pueris nec in mulierib⁹ gīat barba. Jn pueris. n. añ pubescētiā caloꝛ est in multo humido submersus ꝛ sopitus: ꝛ p ꝑs nō sufficienter exacutus vt fiat p̄dicta reflexio. Et sil'r in mulierib⁹: exceptis viraginib⁹ qbusdā valde calis nō sufficient mēstruis se purgātib⁹ aut calidis ꝛ acutis cibis vtētib⁹. Jn qb⁹ etiam multū sperma retinet vt in viduis. ℣ Lōtra. si hec est sufficiens gīonis barbe sequit debere magis fieri gīationez pilozum in frōte: qa frons est loc⁹ reflexioni caloꝛis ꝓpinquoꝛ. Item tūc magl fierent pili in pomis marillaꝝ: eo q̄ loc⁹ ille est rarioꝛ et calidioꝛ. mētū aūt ꝛ partes circa mētū sūt fride dure ossose ꝛ cartilaginose. ℣ Dōm vt supꝰ q̄ pili in coꝛpoꝛibus aialiū ꝓducunt ad fines varios intētos a nā. Quidam eni final'r ꝓducunt ad mūdificandū supfluitates fumoſas vt pili subascellaꝝ pectinis ꝛ inguinū. Alij pp defensionē a reb⁹ ꝛ nocumētis extrinsecis vt capitis supercilioꝝ palpebꝛarū ꝛc. Nā pili capitis tuent cerebꝝ: supcilioꝝ aūt ꝛ palpebꝛaꝝ oculū ab exterioꝛib⁹ nocumētis vt ifra videbit: lꝫ etiā decoꝛationis gꝛa sint ꝓducti. Alij āt sil'r ꝓducunt ad decoꝛationem ꝛ nō pp aliud particulare notabile iuuamētū vt pili barbe. videnf. n. soluꝫ ꝓducti ad decoꝛē ꝛ sexus discretionē. nā igit pp būc finē agens nō dirigit hūc caloꝛē reflexū ꝛ mām gīonis pili ad locū simp'r ꝓpinquioꝛē: sed ad illū in q̄ saluaf finis intentus: ideo nō ad frōtem vbi esset deformitas: sed ad mentuꝫ ꝛ genas caloꝛē reflexū ꝛ mās fumoſas reuerberat. negaf igit illa ꝓna. frōs est locus ꝓpinquioꝛ reflexioni caloꝛis igit ꝛc. ℣ Ad 1ᵐ dicit etiā q̄ directioꝛē aspectū hꝫ mētuꝫ ad cerebrū q̄ꝫ frons vel pomū maxillarum. Calitas. n. a corde ad cerebrū directa ad iferioꝛa recti⁹ reflectit: ꝛ per ꝑs magis ad mētū ꝛ ptes q̄ sūt sub mēto. cui⁹ signū est q̄ ptes q̄ sunt sub mēto semp reperiunt calidioꝛes actu alijs partib⁹ faciei: pp qō rigentib⁹ manib⁹ mulieres ipsas sub mento reducūt vt calefaciant. ℣ Posset etiā ꝓbabil'r dici q̄ pp calitatē ꝛ raritatē pomi maxillaꝝ non retinet ibidē mā in pilū ꝓuertēda: sed libere exhalat: vñ ꝛ qdā rustici spissos poꝛos in ptib⁹ illis ꝛ angustos hūtes fiūt ibi freq̄nter pilosi. ℣ Ad 6ᵐ dī q̄ mā gīationis pili supcilioꝝ potissime penetrat ad supciliuꝫ per iuncturam ossiū q̄ ibi ꝓiungunt. exiccato igit humido pp senium remanet hec iūctura distātioꝛ ꝛ aptioꝛ: ꝛ sic ampliꝰ penetrat mā gīationis pili ex q̄ magis auget. Maxime autē B ꝓtingit in studiosis caloꝛe ipsoꝝ magis moto ad ptem anterioꝛis capitis: pp qō magis idigēt aliq̄s tonsione illoꝛ: sicut ꝛ piloꝝ capitis. Hāc sol'nē tetigit Arist. ꝛ de hysto. alle. cap. ou ingt. Fiūt āt hispida qbusdā supcilia facti senioꝛib⁹: ita vt abradant qui latēt i ꝓiunctiōe ossiū ꝛ senescētib⁹: qꝛ distāt. s. ossa penetrat āpliꝰ būiditas. ℣ Ad 7ᵐ patere pōt rūsio. circa partē pectoꝛis inguinū ꝛc. non tāta aduenit exiccatio quāta anterioꝛi pti capiſ pp cās ꝑactas. ℣ Ad 8ᵐ dī q̄ nā velut sapiētissima sem ꝑ intēdit ptes debiliores munire ꝛ nocumētis magis exꝑositas: qꝛ igit in brutis doꝛsales partes magis sunt nocumētis exposite: añrioꝛes vō minus: ió doꝛsales ptes pilis magis muniuit: minus vō pectoꝛales: eē vō in homine magis eni pectoꝛales sunt nocumenti exposite. ad qō etiā ocurrit q̄ cal'm taꝫ in hoie q̄ꝫ in brutis magis viget anteri⁹: cui⁹ est vētus fursum fumoſam exhalationē eleuare. qꝛ igit in bruti doꝛsum est fursum: pect⁹ vō deoꝛsum: igitur eleuatio caloꝛis est in eis versus doꝛsum ꝛ non sic in hoie vt pꝫ: ꝛ coll'r hec rūsio 10ᵃ ꝓblematuꝫ. 64. ꝓblemate. ꝛ 2ᵒ de ptib⁹ aialiū. sub bis ℵbis. Quadrupedia eniꝫ aialiū in vētralib⁹ nō hñt pilos: sed in doꝛsalib⁹ magis. ꝓtectionis. n. gꝛa pili exist̄. hūtibus q̄drupedib⁹ qui dē doꝛsalia indigēt magis ꝓtectione ꝛc. vide illum textū. ℣ Ad 9ᵐ soluit 10ᵃ ꝓblematū. ꝓblemate. 63. Jn animalib⁹ alijs ab hoie supfluitates in pilos vl' capillos trāsmutāde in q̄busdā trāseūt in cornua: pp cornuta aialia non sunt multū pilosa circa caput. in q̄busdam vō in vngues caudas iubas ꝛ rostra. in hoie aūt hec mā ſm p'm trāsmutaf in capillū. caret eni iuba ꝛ cornib⁹. ꝛ cū B corpus ei⁹ cōpatiōe aliozū est minime pilosum: qꝛ in eo p'mum ñt abūdare pili: ad quod adiuuat figure ipsius rectitudo: capitis eiusdē raritas: pp qō p'mum māe fumoſe in pilū trāsmutāde eleuaf ad caput: q̄re fit marie pilosum. pōt ēt fumi cā ex ꝑte finis: eo q̄ cereb⁹ hois est maxime humidū. Jn craneo ēt sunt ſissure plurime: pp qō tā a frigore q̄ꝫ a caloꝛe est cerebrū humane facillime passibile. Qō eni humidū est ꝛ fluiduꝫ a cal'o facile recipit ebullitionē: a frido vō facile ꝓgelaf. Fuit q̄ necesse caput multi coopiri capillis vt ab extrisecis alterātibus tutaret. ad qō coadiuuat q̄ ad ipm eleuaf plurimus caloꝛ plurimā potēs fumoſam exhalationē eleuare. ꝛ hanc sniaꝫ explicat Arist. 2ᵒ de ptib⁹. 11. cap. oum ingt. Scōm caput aūt hō maxime hispidus ex necessitate pp humiditatez cerebri ꝛ pp futuras. vbi enim humidū ꝛ cal'm plurimū hic necessariū est plurimā euanescētiā esse: gꝛa aūt auxilij vt ꝓtegāt cauētes excessus frigoris ꝛ caloris. plurimū aūt exñs ꝛ humidissimū cerebrū boium ꝛ plurima custodia indiget. humidissimū eni ꝛ feruet ꝛ infrigidaf maxime. Lōtrarie aūt hñs ipassibilius est ꝛc. Et si cōsideras vba Ari. explicat finē agēs ꝛ māꝫ. ℣ Ad 10ᵐ colligi pōt solo ex dictis: qꝛ facil'r aduenit hoi exiccatio in parte anterioꝛi

capiſ ad quā sequit caluitiū: nō aūt alijs accidit aialib⁹ ꝓpter illa: habere capita minus carnositate ꝓuata: cerebrū minus passibile: nec cutem ita raram ꝛ passibilez. ¶ Quātū ad 2ᵐ articulū sciēdū est ꝑ q̄ capillū ꝛ vl'r pilus vario mō coloꝛari ꝓtigit ſm variā disp̄onē cal'i agenti fumoſam exhalationē eleuāti. sil'r ſm variā disp̄onē māe in fumoſam exhalationē ꝛ tādē in pilū trāsmutande: ꝛ ꝓpter varia hitudie caloꝛis agētis ad mām ex q̄ fumus eleuat. Caloꝛe. n. foꝛtioꝛi exñte ceteris parib⁹ eleuat fumus grossioꝛ ꝛ terrestrioꝛ: ꝛ p ꝑs magis opacus ex q̄ tandē gīat pilus nigrioꝛ ecouerso vō albioꝛ. Sil'r mā magis vtibili exñte ꝛ nāl'r magis ad opacitatem tēdēte eleuat ab ea fum⁹ opacioꝛ: ꝛ ꝓpter pilus nigrioꝛ. ꝓio vō nō se hñte albioꝛ ꝛ min⁹ niger. Sil'r magis dñante cal'o māe vēde: ꝛ si caloꝛ absolute nō sit potentioꝛ: gīant tñ pilus nigrioꝛ: lꝫ. n. in chol'ico in ꝑ non sit caloꝛ absolute foꝛtioꝛ q̄ꝫ in sanguineo in ꝑ: qꝛ tñ potēti⁹ est in adurendo mām in pilū ꝓuertēdā: ió nigrioꝛes i chol'ico gīant pili q̄ꝫ in sanguineo. Ex qb⁹ ꝑꝫ pꝫ q̄ vna gīalis cā maioris vel minoris nigredis vel albedinis in pilo est maioꝛ vel minoꝛis nigredis vel albedinis in pilo est maioꝛ vel minoꝛ vstio māe in pilū trāsmutāde sic q̄ maioꝛ exñte vstiōe fit pilus nigrioꝛ: eꝰ vō albioꝛ ceteris parib⁹. ¶ 2ᵒ sciēdū est q̄ lꝫ diminuta adustio fit vna gīalis cā albedis piloꝝ: ꝑ ter hāc tñ plures ei⁹ spāles cāe ab auctoꝛib⁹ colligūtur. ¶ Pria est albedo cutis cui inexus est pilus: cū eni nutrimētū cuti albe tēdat ad albedinē fium⁹ in pilū trāsmutādus ab eo eleuat⁹ ſm p'mū ad albedinē declinabit: ꝛ sic ꝓuertet in pilū ad albedinē ōclinātē: lꝫ aūt nō solū ex mā resecata a nutrimento cutis gīet pilus. sed ēt a toto eleuata: eidē tñ cōmiscet exhalatio eleuata a cuti ipaz faciēs ad albedinē ōcliare: qō marie euenit vbi cuti grossa fierit a cui⁹ nutrimēto mult⁹ eleuat vapoꝛ in pilū trāsmutādus. Colligit hec cā 5ᵒ de gīone aialium. alle. cap. Et penes hāc cām sumi pōt cā potissima diuersitaf colorū in pilis aialiū. potissime eni diuersificat ſm coloꝛē cutis: lꝫ b̄ min⁹ ꝓtigat in hoie pp subtilitatē ꝛ debilitatem sue cutis vel pellis. vt colligit a pb̄o in locis ꝑallegatis. ¶ 2ᵒ cā pōt eē exiccatio sube pili siue a cā extrinseca vt sole vl' igne: siue ab itrinseca cā ꝓueniat. q̄ꝫ rcūq; n. exiccata fuerit suba pili subtiliaf ꝛ rarefit ei⁹ humidū viscosuꝫ: q̄ re reddit pui⁹ ꝛ trāsparēs. Per hꝫ etiā exiccationē resoluunt humiditates q̄dā opace p pilos poꝛos disperse: q̄rū ꝑtia suba pili appebit opacioꝛ. ℣ Ex B pꝫ cur in coꝛpoꝛib⁹ ꝓualescētiū albescūt pili post multas exiccativas egritudines. multum. n. exiccata pili ſba reddit pilus rarioꝛ ꝛ trāsparētioꝛ: resoluti ēt fumis opacis in poꝛis piloꝛū disperſis. ℣ Pꝫ 2ᵒ q̄re caput discooptum poꝛtātib⁹ vel multū sub sole moꝛātib⁹ albescūt capilli: eꝰ vō se hñtib⁹ nigrescūt. Jn ꝑmis. n. exiccant pili ꝛ resoluunt fumi iam dicti: in alijs vō eꝰ. ℣ Et p idē pꝫ q̄re in cōualescētib⁹ q̄busdā post resumptionē nigrescūt capilli. multiplicatur eni in eis vapoꝛes fumoſi q itez i poꝛos piloꝝ penetrāt ꝛ pilos magis opacos reddūt. ¶ 3ᵒ cā albedis piloꝝ est debilitas inati caloris eleuātis mām ꝓuertēdā in pilū: q̄ multuꝫ debili exñte vt in senio multiplicant māe ſfatice plurime ad albedinē tēdētes: qb⁹ aduenit putredo caloꝛe debili illas idebite regulāte: pp qō vapoꝛes aereū vel aqueū adurēdū non sufficit caloꝛ nālis excludē: vñ gīant pilus alb⁹. pp qō in hūtib⁹ cerebꝝ fridum in iuuentute frequent fit canities. adueniēte. n. putredie sfati debilitatur caloꝛ nāliꝫ eleuās mām: vñ in mā in pilū trāsmutanda remanet plurim⁹ vapoꝛ aque⁹ vel aere⁹ grossuꝫ quē caloꝛ nāliꝫ debiliꝫ nō pōt excludere. congelato q̄ fumo a frido ꝓuertif in pilū albuꝫ: ꝛ hec est vera canities. ℣ Ex q̄ pꝫ ꝑ q̄re magis ꝓtigit in etate senectutiꝫ. ℣ Pꝫ 2ᵒ quare capiſ cooptura accelerat canitiem: vt Aui. 5ᵒ q̄rti. discooptura vō retardat: ex capiſ vero coopertura retētis vapoꝛib⁹ flegmati circa partes contēto leuiꝫ accidit putredo que est cā canitiei vt supra: ꝛ maxime in preparatis: discooperto vō capite exhalāt huiusmodi vapoꝛes. ¶ Ex his oib⁹ elici pōt ꝛc'ones rūsiue ad arti⁹. ¶ Pria ꝛc'o est hec. Qꝛ p signū sumptū a caloꝛib⁹ capillo⁹ ꝓba bil'r significare possum⁹ supra nāles cōplexionē cerebri. ꝓbaf. qꝛ ex maioꝛi vel minoꝛi albedie vel nigredine capillo⁹ cū alijs paribus arguit cōp'o cal'oꝛ aut frigidioꝛ humidioꝛ aut siccioꝛ cerebri. ĝ. assumptum pꝫ ex dcis ꝛ coll'r 2ᵉ cōp'onū. cap. 5ᵒ. ¶ 2ᵃ ꝛc'o. lꝫ ita sit: ad significā dū tñ supra determinatā cōp'onē cerebri signuꝫ sumptū a capillis nō est ꝑ se sufficiēs. pꝫ ꝑ plura adducta añ opᵐ. ¶ Circa hec tñ plura isurgūt dubia. ¶ Primum. qꝛ vī q̄ caloꝛe foꝛtioꝛi exñte eleuāte exhalationē fumoſam pilus ꝓducēdus est albioꝛ: qꝛ cal'm agēs in siccū dealbat: p̄ p̄mi. cap. de humoꝛib⁹. sed mā generatiōis pili est sicca: ĝ cal'o in ipaz agēte ipsam dealbat: ꝛ p ꝑs pilus gīabit alb⁹. ¶ 2ᵐ ou ᵐ. cur a cal'o itrīseco foꝛti denigrant capilli: ab extriseco tñ dealbant. vñ vt mulieres flaueſcāt sub sole capite discoopto mozant. ¶ 3ᵐ ou ᵐ est. qꝛ penes cām canitiei assignatā nō posset saluari ex vehementi timoꝛe vt mortis expectatione canitiē subito gīari: cuius tñ oppositū exprimur. nō eni subito ex vehementi timoꝛe flati accidit putredo que est cā canitiei. ℣ Pꝛo isto foꝛte dicet q̄ illa nō est vā canities sed piloꝛū dealbatio ꝓpter omnē vehementē exiccationē ex timoꝛe ꝓtingentē. ℣ Lōtra. qꝛ tūc ꝑus dealbaret pars pili cuti ꝓpingoꝛ q̄ꝫ pars extrema a cute distātioꝛ. ſi. n. hec dealbatio ꝓsequtur exiccatio nē velocius dealbari doꝛ pars illa que citius ꝛ velocius exiccat: ꝛ illa est pars cuti ꝓpingoꝛ. exiccat eni ad exiccationē cutis. Jtē tunc q̄libet hō añ mortē deberet canescere. multo eni⁹ maioꝛi in eo fit exiccatio q̄ꝫ in timoꝛe. ¶ 4ᵐ oub ᵐ est. qꝛ si illa est vā cā canitiei sequit oia aialia hūtia pilos debere in senectute canescē. Jn omnib⁹ enim debilitato caloꝛe in senio doꝛ sfati aduenire putredo que mó dcā est cā canitiei. Jtē non appet cā q̄re alie ptes coꝛpoꝛis a capite nō canescūt. Jtē in castrato ꝛ muliere multo debilioꝛ est caloꝛ in iuuentute q̄ꝫ in viro ꝑfecto in ꝓma senectute: cuius signū est q̄ in eo gīant pili barbe ꝛ in illis nō: cui⁹ cā ponebaf caloꝛis reflexio a cerebꝛo ad partes faciei. Cū ĝ ꝓp debilitatē caloꝛis dictā vir ꝑfectus in ꝓma senectute canescat: sequit oēm castratū ꝛ omnē mulierē in iuuētute canescere debere. ¶ Ad p̄ᵐ istoꝝ ꝓ nūc dī q̄ cal'm vtēs agēs in humidū coꝛpulentū ꝑ denigrat ipm eleuādo ex eo fumos grossos opacos q ꝓ poꝛositates coꝛpoꝛeas illi⁹ disperſi coꝛpus illud reddūt nigrū vel opacū. cū vō hꝫ humidū intātuꝫ terrestrificatum fuerit: q̄ nō sufficiat caloꝛ grossos fumos ꝛ opacos eleuare resoluunt ꝛ subtiliant fumi ꝓ poꝛos coꝛpis ꝓus disperſi: q̄ re remouet opacitas: ꝛ fit coꝛpus illi⁹ tendēs ad claritatē vl' albedinē loco fumoꝝ exhalātiū subigredientib⁹ ꝑ tibus aeris puꝛis sicut experimento pꝫ in carbone dum ꝑfecte icinerat. ꝛ B mō cal'm agēs in siccū vltimate ꝓsumpto humido i grossum fumū ꝓuertibili dealbat. tale aūt est cal'm eleuās mām ex q̄ gīat pilus: vt pꝫ ituenti. ꝛ ex B soluit ꝑᵐ. ¶ Ad 2ᵐ pꝫ rūsio ꝑ idē. cal'm enim itrīsecum fortе eleuat fumū grossuꝫ ꝛ opacū: ꝛ sicut est potēti⁹ ita sufficit alijs parib⁹ grossioꝛē fumuꝫ eleuare ꝛ magis opacū ex q̄ gīat pilus nigrioꝛ. Cal'm vō extrīsecum vt solis dealbās nō vult subaꝫ pili: sed rarefacit ꝛ subtiliat: pp qō reddit magl puia suba: resoluēdo etiā fumositates q̄sdā opacas ꝑ poꝛos pili disperſas: loco q̄rū in poꝛis eisdem succedit aer limpidus vl' saltē fumositates illaꝫ clarioꝛes ꝛ rarioꝛes reddit: q̄re albefit pilus. ꝛ per idē pꝫ q̄re fium⁹ sulphuris capillos dealbat: ipsoꝝ eni subaꝫ exiccat ꝛ subtiliat vel fortе ꝑ poꝛositates eoꝝ penetrat. ꝑᵐ tñ rōnabili⁹ est. ¶ Ad 3ᵐ dī q̄ dupl'r possum⁹ imaginari ex subito

Auic.

Pilos i

capite ō albari ex vehemēti timore ꝛ

ꝛ vehemēti timore pilos in capite dealbari. ꝑ pp fortem exiccationē ex vehemēti timore ꝓtingētē q̄ vehementer exiccat cutis: cui⁹ siccitas cōicata pilo cā est vt pilus dealbet �means modū supius tactū. ꝑus aūt dealbat ꝑs pili extrema a cute distātiā: qz illa siccitas est ꝛ recipit iō citius exiccationē ex q̄ sequit dealbatio. ꝛ notū est ꝙ hec albedo nō est vera canities. est eni talis q̄lis est albedo piloꝝ euenīēs ꝙualescētibus ex egritudinib⁹ fortit exiccātib⁹. 2ᵒ imaginari possem⁹ in casu in isto cāri verā canitiē: imaginādo ꝙ pp vehemētē timorē calore iteri⁹ retracto vehement debilitat calor circa cutim: ꝛre in corpe ꝑparato putrefieri ꝓtigit ibidē mām flaticā: ꝛ ꝛ pilū canescē ꝛm modū supius dcm̄. ▽ Possem⁹ etiam ꝙbabil⁹ dicē ꝙ cū corp⁹ pili sit putrescibile sibi aliq̄ cōicata putredie ꝑ ꝓriū ei⁹ humidū euaporat ꝛ remanet vapor aere⁹ p sbaz ei⁹ dispersus pp qō declinat pilus ad albedinē: hec tñ de albatio xīsili⁹ icipiet a ꝓte pili termiata ad cutē. ▽ Contra ꝓmū: qz pilo a capite remoto maior sibi aduenit siccitas q̄z ipso adherēte cuti: corpe qualiterq̄s exiccato: ſz ex remotioe pili a cute non canescit vel dealbat pilus. ꝙ. Et ꝑ idē argui pōt in ꝙualescētib⁹ pp corpis exiccationē nō debere pilos dealbari: ꝛ ꝑ sil'e arg'm iꝓbat ſcda ſo'o: qz facilius ꝺz capillo aduenire putredo ipso ſepato a corpe: igit tūc magis ꝺz canescē. ▽ Ad p'm dico ꝙbabil⁹ negādo assumptū. pilo eni inexo cuti stat ei⁹ ſubam ſub calore q̄dā ꝛ humiditate a corpe eidē cōicatā ex qb⁹ reddit eius ſuba passibilior ꝛ rarior. ꝺuz vō a corpe sepat: hō calore ꝑuat ꝛ ꝙgelat ei⁹ ſuba: pp qō est multo minus passibilis ꝓris ei⁹ vehement ꝓstrictis. vñ ꝛ pili mortuoꝝ sūt frigidiores duriores ꝛ asperiores sicut ꝛ vngues. ȝ⁹ de hystoriis aialiū. ꝛ ꝓidē ꝑz rñsio ad 2ᵐ. minus eni putrescibilis reddit pilus aut passibilis post tōsionē q̄z añ pp cām iaz dictā. ▽ Alij aūt dixerūt alit ꝙ hec albedo cātur a vapore subtili a ſtate eleuato ꝛ ſubē pili p suas pozositates in bibito: ſic ex capitis cooptura etiā denigrant fumoſo et opaco vapore p pozositates eorūdē disperſo. ☞ aūt magis in extremis q̄z circa radicē albant cā est āplior q̄ntitas fumoꝝ opacoꝝ pilū ad albedinē tēdē phibētiū q̄z circa extremitatē. Et ſm hūc modū possum⁹ imaginari ſbe pili ꝓtinue vapores q̄ſdā p poros pilorum penetrātes a corpe mitti: ſic nutrimētū ſolijs plātaꝝ. ꝛ ſm hoc vaporū multitudinē paucitatē claritatē ꝛ opacitatē variātur in pilis colores: vt albedo nigredo ꝛc. Et coll'r hec ſnīa

Auic. 2ª q̄rti. cap. de accūtib⁹ cōualescentiū: dū ingt. Et accidit ꝙualescētib⁹ vt albificent eoꝝ capilli. ppea ꝙ capilli priuant nutrimēto: ꝛ ppea ꝙ spargit humiditas inata qua stat nigredo: sicut accidit segetib⁹: ꝙ q̄n sic causat albescūt: postea cū eoꝝ dispōnes bone fiūt redit nigredo capilloꝝ: sicut iteꝝ accit segetib⁹ q̄n ponunt in aq̄: q̄n tūc redit ipsaꝝ viriditas. Ex qb⁹ ꝑz nō necio añ mortē hō piloꝝ dealbationē ꝓtingē. credēdū tñ est in egritudinibus mortalib⁹ plm corpa resolūtib⁹ ß accidē. ¶ Ad 4ᵐ colligit rñsio p' ꝓblematū. ꝓblemate. 64. eo ꝙ hō lōgeuus

Aristo. est cōparatiōe aliox aialiū excepto elephāte. Cetera etiā aialia ſm plm pilos freq̄nt deponūt: hō vō nō. q̄ aūt nō deponūt valde breuis sūt vite: in bis ğ in qb⁹ cadūt pili nō aduenit canities: eo ꝙ supfluitas flatica in eis est pauca a q̄ bñ mundificant: iō nō canescūt. in alijs aūt qz breuis vite sūt nō tātū debilitant calor manēte vita qn suas humiditates flaticas sufficiat bñ resoluē: cui⁹ signum est qz in talib⁹ est senect⁹ valde breuis cōparatiōe aliaꝝ etatū: iō nō canescūt. hoīs aūt multū plōgat seniuz ꝛre plm tolerat calozis diminutionē ei⁹ vita ꝙuata. ꝛ ex ꝓñti plurimū ꝙgregat flā pp idigestionē q̄re canescit ꝛ alia non: excepto eō: vt ſ⁹ de gñone aialiū. Cōpletioꝝ aūt cā explicat ab Arist. ſ⁹ de gñone. ſ. qz cerebrū hois est plm ꝛ valde humidū. craneū aūt subtile cōparatiōe aliox aialium ꝛ maxime passibile pluralitate suaꝝ cōmissurarū: pp qō in senio fit maxime ipotens humiditates flaticas debite regulare: vñ aduenit putredo ꝛ fit canities vt supꝰ. nō fit aūt in alijs aialibus ꝓtingit: qz eoꝝ cerebrū est puū non multū humidū ꝛ craneū grossum ipsi⁹ bñ defensiuz: pp qō nō putrescit in eis humor flatic⁹ putredine ad quā se quit canities. ꝛ si hec cā iūgat cū ꝑ resultabit vna totalis cā cōpletioꝝ. ꝛ p idē ꝑz vñ ꝓtingit equū canescē. hz. n. cerebrū valde debile ꝛ passibile: qz craneū ei⁹ raꝝ est ꝛ magis tenex q̄z in alijs bꝛutis: cui⁹ signū est qz ex leui capitis vulnē facile mozit. in dubio q̄ negāda est ꝙa: vt ex dictis ꝑz. ▽ Ad aliā ꝓfirmationē dz q̄ etiā ꝓtingit alias partes nr̄i corpis canescē: ꝺz min⁹ ꝛ tardi⁹ q̄z caput: vñ ȝ⁹ de hystoriis aialiū dz alle. cap. ꝑ āt canescūt timpora omniū ꝛ anteriora ꝓus posterioꝝ⁹, vltimo aūt pectē. in boie eni cōparatiōe aliozū aialiū est cutis tenuis ꝛ debilis q̄ adueniēte senectute supfluitates flaticas ex idigestione sibi cras ꝙgregat: q̄s ōbite regulare nō sufficit: ꝛre putrefiūt ꝛ fit canities. min⁹ aūt in alijs ptib⁹ q̄z in capite: qz tanta in eis nō ꝙgregat supfluitas. ▽ Ad alias ꝓfirmationē dz ꝙ ꝺz in viro pfecto in ꝑ' senectute fit calor absolute amplior q̄z in muliere vel castrato in iuuētute alijs paribꝰ: nō tñ est eque potēs ad bñ regulandū suas humiditates terrestrificatis in eo mēbris ꝛ eoꝝ supfluitatibus: pp qō declinādo ꝓcedit: non aūt in castratis vel muliere vel in uene. ▽ Et si arguit ꝙ ſaltē in decrepita etate debz in eo barba defluere vel ſaltē nō crescē: eo ꝙ multo minor est calor in eo ꝛ p ꝙñs calozis ad faciē reflexio q̄z in muliere vel excīso. ▽ Huic ꝙbabil⁹ dz ꝙ ꝺz absolute in eo fit minor calor: in eo tñ est aliqlis reflexio calozis a testiculis ad supiora: q̄ nō est in muliere vel excīso. Calozem eniz a testiculis vel ad cerebrū eleuatū nā ad faciē potissime dirigit. ▽ Ex qb⁹ colligi pōt cause plurium apparentium. ▽ Primū est ꝛre canities ꝑ icipit a timporib⁹ q̄z ab alijs partib⁹ capitj. ▽ 2ᵐ est quare pili alioꝝ aialiuz ab homie maxime colorant ꝛm colorē cutis: hoium vō nō. in boie eni albe cutis gñant pili nigri: ꝛ ecōuerso. ▽ 3ᵐ est ꝛre in ꝑte corpis morpheā patiēti gñant pili cani. ▽ Cā ꝑmi est qz ꝑs posterior capitj est siccior q̄z anteriora ꝛ timporalis ꝛ humidū eius viscosius est ꝛ impassibili⁹: ió difficilius putrescibile: ꝛre tardi⁹ canescit. Circa ꝑtē vō añriorē est pl'imū de cerebro ꝛ pl'imuz ibi viget calor quo virtutes cerebri opant respectu ptiū timporaliū. anteri⁹ enim est magn⁹ vētriculus cerebri ad quē pl'imū de spū ꝛ calore defluit: pp qō humiditates meli⁹ digerit ꝛ resoluit: ꝛ per ꝙñs tardi⁹ canescit q̄z pars timporalis. in timporalibus aūt prib⁹ est plus de humido q̄z in posteriori ꝛ cū ß min⁹ viget calor q̄z in anteriori: ió facili⁹ canescit. Et ꝑz hāc sol'onē iterꝑtor cās tactā ab Ari. ſ⁹ de gñone aialiū. cap. de causis canitiei. quā q̄dā vt vba sonāt exponētes non acceptāt. Alia cā ꝓblematis coll'r 2ᵒ cōp'onum. ſ⁹ cap. qz pars anterior est valde ficcior ꝑte timporali. ibi. n. cutis est ossi q̄ſi imediate inexa. in ꝑte aūt timporali sūt lacerti carnosi: ió ibi abūdāti⁹ est humidum putrescibile. ꝛ per ꝙñs ꝛc. Et si hec cā Hal'. iūgat cū cā ꝑ posita habebit cā cōpletioꝝ. ¶ Ad 2ᵐ ꝑz ex dictis supra. in homie. n. est cutis tenuis ꝛ plimum passibilis respectu alioꝝ: cui⁹ signū est qz facillime alterat ad albedinē nigredinē asperitatē ꝛc. a sole vētis ꝛ alijs extrīsecis occurrētib⁹. In alijs āt aialib⁹ nō: ió ꝛc. ▽ Cā tertij ꝑz. pars. n. morpheata debilitata est: ꝛ ió circa ipsam corrūpit ꝛ putrescit flatica supfluitas per ꝙgestionē aggregata: q̄ est cā canitiei vt supra.

¶ Quātū ad 3ᵐ arti'm sciēdū est ꝙ ꝑ figurā capilloꝝ intelligere debemus in ꝓposito crispitudinē rectitudinē siue planitiē ꝛ dispōnē mediā iter has. Cum bis āt in causis cōicant grossities subtilitas asperitas lenitas duricies ꝛ mollities. Crispitudinis aūt cā duplex coll'r 2ᵒ cōp'onū.

Quare anteriora capitis ꝑ citius ꝛ posteriora tardius canescit.

Aristo.

Auic.

alle. cap. Prima: siccitas corrugās ſubam pili fīc accidit corio ꝛ capillis igni expositis. Secūda est poꝛi per quez penetrat mā pili roꝛtuositas: ſm. n. poꝛi figuram figurat radix pili poꝛo inexa ꝛ ꝙñr tot⁹ pilus. Tertia cā pōt esse poꝛoꝝ spissitudo qua generat pilus valde tenuis: cuius vna ꝑs vt inferior superiorē continere nō pōt: pp qō flectit pilus ꝛ reddit crispus. ꝛ huiꝰ crispitudo reperit in hoibus valde frigidi ꝛ humidi cerebri. Rectitudinis aute cās sunt his opposite. medie vō dispōnis cāe medie sūt.

¶ Ex quibus ꝓcludi pōt cōclusio ꝑma ad articulum rñsiua. ſ. q̄ ex figura capilloꝝ ꝑbabil'r potest argui supꝰ cōplexionē cerebri. ꝑz: qz crispitudo ſm plurimuz attestat siccitati ꝛ planities humiditati ꝛ dispositio media tēperantie. ergo. ꝙña ꝑz. ꝛ assumptū sil'r ex dictis motuz est.

¶ 2ᵒ ꝓcl'o. ȝz ita fit crispitudo tñ ꝛ rectitudo ꝛc. nullam determinatā cōp'onem cerebri euidenter significat. patz q̄ stat cum calida cōplexione cerebri: similiter cum frigida ꝛc. sicut q̄ñ ꝓuenit ex poꝛi obliquitate. ¶ 3ᵒ conclusio. Crispitudo piloꝝ cū grossitie ꝛ asperitate ipsoꝝ est euidens signū cōplexiōis ficce vel calide ꝛ ficce cerebri. ꝑz ex dictis. Que autem sunt cause grossitiei subtilitatis asperitatis ꝛ lenitatis piloꝝ satis tactum est circa lr̄az.

¶ Ad arg'm ꝓncipalia rñr. ¶ Ad ꝑ'm dz q̄ mā gñonis piloꝝ est frida ꝛ ficca vt supꝰ patuit. ȝz. n. a cal'o vrente fuerit eleuata: subtili tñ ꝛ cal'o resoluto remanet terrestr ꝛ frida: ꝛ p idē ꝑz ꝙ ȝz in etate cal'a ꝛ ficca marie abūdāt pili: stat tñ ipsos eē fridos ꝛ siccos. ▽ Ad aliā ꝓfirmationē dz ꝙ facile calefiūt pp ſbtilitatē ſubē. calefaciūt āt p accidēs reuerberādo calorē. ▽ Pro auctē vō Haly. dz ꝙ mā pili est vapor cal'a ꝛ sicc⁹. i. a cal'o exiccāte gñatus. Alij vō nō acceptāt dcm̄ Haly. in ß. Alij dicūt ꝙ est cal'a accidētal'r: frigidus tñ nāl'r. cal's. n. est ex accidētali ipsiōe calozis eleuātis: q̄ remota duz cōplex a frigido remanet fridus nāl'r. ¶ Ad 2ᵐ ꝑncipale ꝑz ꝙ plus pēdet a cōp'one cerebri partial'r mediāte opōne ei⁹: ió signū sumptuz ab eis ē sumptū a casib⁹. ¶ Ad 3ᵐ 4ᵐ ꝛ 5ᵐ dz ꝙ ista ꝑbāt signa assumpta a multi'ᶜ ꝛ pauci'ᶜ colore ꝛ fig'a ꝛc. nō eē per se sufficientia ad significandū super aliquaz determinatā cōp'onē cerebri: cum quo tñ stat ꝙ cum alijs iūcta sunt efficacia ad significandū. ꝛ sic ꝑz ad totam qōnem.

¶ Questio. xix.

Utrum oculus sit nāliter cōplexionis frigide ꝛ humide. ¶ Arguit multipl'r ꝙ nō. ¶ Primo fortius resistit oculus causis infridātibus q̄z aliq̄ō aliud membrū nostri corpoꝛis: ꝛ non merito sue compōnis: eo ꝙ cōpositio oculi est rara: igit merito cōplexionis: ꝛ per ꝙñs est cōplexionis calide. ꝙña ꝑz: qz non apparet aliud ꝑn'm per qō fortius possit resistere nisi cōp'o vel compositio: ꝛ colligit maioꝛ. 31. ꝓblematum. 22. ꝓblemate. ꝑz ēt experimēto. oib⁹. n. alijs mēbris a frigore rigētib⁹ nō rigēt oculi. ¶ 2ᵒ arguit sic. oculus est nāe ignee: ğ qō falsa. assumptū coll'r. 31. ꝓblematū. vltimo ꝓblemate. vbi asserit Arist. visum eē nāe ignee. ▽ Pro isto etiā videt experimētū: qz compressō vel fricato oculo in obscuro fit fulgoꝛ: qō videt arguē oculū eē igneū. ¶ 3ᵒ arguit sic. nobilius oꝛganū sensus nobiliori el'nto ꝓportioāri ꝺz: ſz oculus est oꝛganū sensus nobilissimū. ꝑ meta. ğ nobiliori et īmāliori ꝺz ꝓpoꝛtioāri. el'ntū tale vō est ignis: ió ꝛc. ¶ 4ᵒ arguit sic. oculus est mēbrū spirituosum: ğ cal'm. assumptū arguit: qz ad oculū defert magna q̄ztitas spūum respectu oꝛganoꝝ alioꝝ sensuū. ad ipsum enim terminatur neruꝰ magnꝰ dictus obticus quē oportuit esse ꝺcauū vt plimū spūm deferret ad oculū. vt q̄rto ꝺ accidēti. 2. cap. ▽ Confirmat: qz oculus est mēbrū plurimū mobile. motus aūt a calore ꝙuenit: ergo oculus est plurimi caloꝛis.

Auic. ¶ ſ⁹ arguit sic. nālis cōp'o oculi ꝺseruat per ficca: ergo oculus est ficce cōp'onis. assumptū coll'r ȝ⁹ tertij. cap. de conseruatione sanitatis. vbi ponit tutiaz nutritam in aq̄ sansuci ꝛ feniculi esse magni iuuamenti in conseruando complexionem oculi. talia autem sunt ficca: ergo ꝛc.

¶ Ad oppositū est cōis medicoꝝ ſnia. ꝛ Aristo. primo de sensu. ꝛ quinto de generatione animalium. tertio cap. Aristo.

¶ In qōne ista primo premittenda sunt aliqua oculi compositionē declarantia. Scdo rādenduz est ad questium.

¶ Quātū ad ꝑ'm ꝑmittēdū est ꝑ ꝙ in q̄sito q̄rit de cōp'one oculi nāli re'm medij generis mēbroꝝ. ſ. cutis. nō aūt respectu medij ꝓprie spēi: ſm quā cōparationē indifferent ꝺe noīari pōt aliqs oculus calidus aliqs fridus ꝛc. vt circa lr̄am dicebat.

¶ 2ᵒ ꝑmittendū est in qōne q̄ri de cōp'one oculi inata actuata p influētē vtrāq̄ istaꝝ. ſ. aggregāte: ȝz de quacūq̄ istaꝝ q̄reꝛ nō eēt variāda rñsio: vt patebit.

¶ 3ᵒ sciendū est ꝙ oculus est mēbrū oꝛganicū ex plurib⁹ cōsimilib⁹ integratū: cōponit. n. ex septē tunicis ꝛ tribus humoꝛib⁹. Dico aūt tunicas septē ſm denominationem que ad q̄tuoꝛ totales tunicas reducunt: quaruz aliq̄ ſm ꝑtē anteriorē oculi aliā recipiūt denominationē: aliā vō ſm posteriorē. Dñr aūt humoꝛes illi metaphoꝛice: ꝙ q̄ſto sūt subal'r q̄dā māe fluide humoꝛib⁹ sil'es alieno termino terminabiles velut humoꝛes q̄ſuis vē sint mēbra. Oculus qd ꝛ ei⁹ compō.

¶ Prima igit septē tunicaꝝ est quā auctoꝛes noīant cōiunctiuā: eo ꝙ sub se totā oculi subam ꝓiungit ꝛ inuoluit ꝑterq̄z i⁹ nigrū añrius appens in directo pupille. illic. n. ꝓiunctiua nō coopit ocl'm: est aūt hec tunica satis grosse subē sub se hās multū pinguedis: sub se ēt ꝓtinēs carnē ꝛ lacertū ocl'm mouentē: ꝛ pupillā ad visibilia dirigētē. Posita āt est pinguedo sub ea vt calorē nālē ocl'i ad interioꝛa reuerberet ꝛ ꝺseruet: ꝛ ꝙñr ocl'i digōnē ꝺsoꝛtet recte: sic ꝛirb⁹ adipin⁹ calorē ad stōchum reflectēdo stōchi digestionē ꝺsoꝛtat. Cū. n. ocl'us sit mēbrū aqueū a frigido facile reguisset nisi fuisset tali defensione munitus. et pp hoc nō rigēt ocl'i sicut alie ꝑtes nostri corpis. Hec. n. tunica satis spissa ipressionez extrinseci frigoris ꝓhibet: pinguedine vō calorē reuerberādo ꝺseruat. Et ozit hec tunica a pāniculo dicto almochati siue ꝛicia mater īmediate craneū supius tegēte. ▽ Ex qb⁹ colliguntur iuuamēta huius tunice ꝛ suaꝝ partiū. est. n. vtilis ad iungendū ꝛ iunctas conseruandū ꝑtes ocl'i in ipsa clausas ꝛ ailigandū ocl'm craneo vt de ꝓiunctiua dcm̄ est p ꝑtē eius añrioꝛem ad ocl'm defensandū ex q̄tuoꝛ pelliculis cōtexta. ꝛ posita est pellicula multitudo ne si vni accidat nocumentum: toti necessario cōicet. est aūt trāslucēs pp cām predictā. ¶ 3ª tunica est

Ocli tunica 1ª.

te aĩriozi vsus corneā. ⁊ iunctiuā ⁊ est nigra: pp qđ cornea nigra vī sicut vitrū album vel trāslucēs qđ nigro supposito appet nigrū. Appellaf autē hec tunica ſm ptem aĩriozē vuea: ſm ptē posteriozē secūdina pp alterā duarū cāy. Prima q3 ad filitudinē scōine fetum ꝓtinētis est venosa, ⁊ hāc tetigit Aui, 3ª tertij, cap. ō anathomia oculi dū dixit. Et iplef ⁊ texit venis sicut secūdina: qm ipsa facit penetrare nutrimentū ⁊c. Scōa cā est q3 oriſ a piamr̃e, ſ. a pāniculo 2º cerebrū imediate tegente. ⁊ h̄ innuit Haly 3ª theorice dū dixit. Dicif hec tunica scōina ſic maf tenuis cerebri dcā est scōina a q̄ oriſ. Et ex his pñt colligi iuuamēta hui⁹ tunice tā ſm ptē aĩriozē q̄z posteriozē: q3 q̄ztū ad aĩriozē est pforata vt spēs visibiliū penetrent ad crystalloidē: ⁊ vt p foramē i⁹ humor albugine⁹ sub ea ꝓtētus pueniat ad corneā ⁊ ipsaz humectet. Est āt nigra vt spēm visiuā intus ꝓgreget ⁊ ꝓhibeat radios visibiliū vndiq3 ad crystalloidē penetrare ne ex h̄ fiat visus cōfusio. Est āt aĩri⁹ saţ dura ne ꝓtactu cornee ledēf lz sit posteri⁹ mollioz. ptis āt posterioz iuuamētū ē nutri⁹ p suas venas cornee p̄pare. aggregatū aūt ex ambab⁹ iuuamētū est ꝓtēta intra se debite iuncta fuare. Et colligi pñt b⁹ iuuamēta 3ª tertij. al'ato cap. ⁊. 2º colliget. c. de iuuamēt̄ instrumentoꝝ visus.

Auic. Auer.

¶ 4ª tunica est ſm anteriozē ptē dicta aranea: ſm posteriozem ꝙ denomiata rethina. In pte. n. anteriozi tale aranee assimilaf: in posteriozi rethi. Et cooperit hec tunica ſm ptē anteriozē humozē crystalinum: ſm posteriozē vō vitreum in q̄ ſm ptem ꝓfundaf crystallinus. Et oriſ hec a neruis obticis q̄ sunt duo nerui ad oculos venientes magni ꝓcaui sese vere vel apparenter intersecātes a quib⁹ versus medium oculi separāt̄ fila subtilia ad modum retbis ꝓtexta hāc tunicā ꝓstituētia. Hui⁹ autē tunice iuuamēta sunt plura. Primū vitreū humozē ⁊ crystallinum in eo ꝓfundatuz simul iungere. Scōm humozi vitreo ⁊ crystalloidi nutrimētū deferre. Ex quo sequif hāc tunicā nō solum ex villis nerui obtici resultare: sed ēt venis ⁊ arterijs: lz forte ꝑs neruea domineſ in ea. Tertiū iuuamētū est virtutē visiuā ⁊ spūm ad crystalloidez ab obticis portare: ⁊ coll'r hoc 2º colliget. all'. cap. oum ingt. Et iuuamentū tele rethine ꝑmū est vt det spūm visibilē ꝑ neruos qui in ipla sunt: hoc est calorē nālem cui⁹ compl'o adepta est i cerebro: ⁊ ꝑ duos neruos qui vadūt ad oculos: ⁊ ēt nutrit humiditatē crystalinā per viā irrozationis: ēt dat iuuamentum calozis nālis ꝑ arterias que sunt in ea. Sunt igif in summa tunice septē. ꝑma exteri⁹ incipiendo est cōiunctiua. 2ª cornea, 3ª vuea. 4ª aranea. 5ª rethina. 6ª scōina. 7ª sclirotica.

Nerui obtici q

Ocli tunice. 7. ⁊ earuz nomina

De tunicis ocl'o rū disco dia auctorū.

Auctorū disco dia tollitur.

Oculi būoz 3ª.

¶ Nota tñ in numero illaꝝ tunicarum auctores appenf fuisse diuersos: qdā. n. ꝙiunctiuā nō tunicā sed pāniculū nominātes eas solū ponūt sex. ¶ Alij aūt ptē posteriozem tunice a ꝓxi nō al'r nominātes dicūt eas solū esse tres. ſ. tales: ⁊ qdā cum h̄ rethinā ⁊ araneā: non tunicas sed telas appellātes dixerūt eaꝝ solū eē duaꝝ. ſ. corneā ⁊ vueā: sub cornea sclyroticā: sub vuea vō scōinā cōphēdēdo: ⁊ ſm h̄ ꝑz q̄ istoꝝ discordia nō est in re sed solū in tunicaꝝ denominatiōe. ¶ Ex quo colligi pōt ꝓcordia appentiuz ꝓdictionū auctoꝝ hic cōiter induci solitarū. Auer. autez 2º colliget. all'. cap. tunicas oculū componētes distinxit vt dcm̄ est. Preter has autē tunicas septē in oculo tres humores ab auctorib⁹ distinguunt: quoꝝ ꝑmus nominat albugine⁹ eo q̄ puius est ⁊ clarus ad filitudinē subtilis ⁊ clari albuminis oui ⁊ situs eius est in medio inter araneā ⁊ vueā. ſ. ante crystalloidē ꝓterquā ſm ptē qua p foramē vue pueniſ ad corneaz: lz alij imagineneſ q̄ vuea sit velut natās in albugineo: q3. ſ. exteri⁹ versus corneā ⁊ interi⁹ versus araneā hz albugineū sibi imediatū. Huius aūt humoris ⁊ situs eius plura sunt iuuamēta. Primuz vt gradati ⁊ nō subito lumē ꝙueniat ad crystalloidē: ne

Oculus debet habere humiez in ⁊ humidū in oculo: ſm medicos

tūedo, semiclaudūf. n. ⁊ ꝓhibēt visum ab alijs obtis diuerti: pp qđ hūtes visum bebetē ituendo q̄si ocl'os sp̄ semiclaudūt. ¶ 4º ꝑmittēdū est q̄ lz solū tres sint būoꝝ oculi: tunice x̄o septē: multo tñ denomiantioꝝ est i ocl'o quantitas homozū q̄z tunicarū. erupto. n. oculo vt egrediant humores magni ⁊ notabiles: egreditur humoruz quantitas ⁊ remanet quantitas tunicaꝝ valde parua.

¶ Quātū ad 2ᵐ arti^m sit hec ꝓ'ō q̄ tunice ocl'm cōponētes sūt fride ⁊ sicce cōpl'onis. ꝑz: q3 sunt neruose ⁊ pāniculose, nerui aūt ⁊ pāniculi sūt fride ⁊ sicce cōpl'onis, ꝓ'p'ca. de cōpl'onib⁹ mēbroruz: ideo ⁊c. ¶ 2ª ō. humores ocl'm cōponētes sūt fride ⁊ būide cōpl'onis, ꝑz: q3 sūt aquei ⁊ molles: ⁊ ꝓ10 illa ō̄ne sunt oēs auctores. ¶ 3ª ocl'o est. q̄ ocl's est fride ⁊ būide cōpl'onis, ꝓbaf sic. ocl's resultat ex ꝓtib⁹ frigidis: ⁊ siccis: ⁊ partib⁹ frigidis ⁊ būidis: partib⁹ ſm frigidis ⁊ būidis dominātib⁹: ḡ ⁊c. ꝓa ꝑz. ⁊ assumptū ꝓbaf: q3 in cōpōne ocl'i ōnanf būoꝝ vt declaratuz est. Jtē organū visus oz esse peruiū: ḡ oz esse ꝓportionale igni aq̄ vel aeri: sed nō igni vel aeri: q3 oz esse bñ seruabile ⁊ specierū debite ꝙseruatiuū vt nō nimis celeriter euanescāt. hoc aūt nō est ignis vel aer pp raritatē suaz: ergo opt̄uit ipm esse aq̄, ꝓportionabile: ⁊ per ꝓ̄s frigidū et būidū. Hoc arg^o vtif Ari. in libro de sensu ⁊ experimento superi⁹ tacto de eruptione oculi. ¶ Et ex his omnib⁹ ꝑz completam fuisse ocl'i descriptionē a Conciliatore ꝓpositam dūa. 64. dū dicit. Ocl's est instr̄m visus complexione aqueū cū q̄daz anteriozi planitie rotūdū: in supremo partis anteriozis capitis locatū: ex septē tunicis ⁊ trib⁹ būoꝝ cōstitutū. sex musculis motū: ⁊ vno duob⁹ vl' tribⁿ fultū. i. sustentatū, q̄ō vltimo addidit: q3 de musculis ocl'm in situ debito sustentantib⁹ varie intuēte sunt ꝓpositiones. Quidam. n. posuerūt esse vnū: alij duo: alij tres. Hui⁹ aūt descriptiōis declaratio satis ꝑz ex dcis i cōne.

Cristallus debet habere humiez in ⁊ humidū in oculo: ſm medicos laudāt

Crista lus.

Scilicet in dcō oculo.

¶ Ad arg^m ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝓ'm ꝑz ex dictis in ꝓmo articl'o q̄re multū resistit ocl's infrigidantib⁹. ¶ Ad 2ᵐ negaf assumptū. ⁊ dicif q̄ Ari. in loco allegato loq̄f ſm positionē platonicoꝝ. ¶ Ad ꝓfirmationez de fulgore vidēdi infra. ¶ Ad 3ᵐ negaf maioz. ſ. nobili⁹ organū sensus ⁊c. cā aūt ꝑz ex dictis. ¶ Ad 4ᵐ oz q̄ lz ocl's sit mēbrū spūosuz in eo tñ denoiaf pars frigida ⁊ būida vt ꝑz. ¶ Ad vltimū dicif q̄ ocl'o competūt ficca ꝓ10 conseruatione ei⁹ quantū ad tunicas ipsum componentes.

¶ Questio. xx.

Utrum tres humores oculi. ſ. crystallin⁹ vitre⁹ ⁊ albugine⁹ sint mēbra siue partes aĩate nostri corporis. ¶ Arguif multipl'r q̄ nō. ¶ Primo: q3 humores distinguūf contra membra. sunt. n. elemēta mēbroꝝ: vt ꝓma ꝓmi. cap. de mēbris. ¶ 2ª arguif sic: q̄libet anima est act⁹ ꝓim⁹ corporis organici ⁊c. sed nll's humozū istoꝝ est corp⁹ organicū: ergo nll's eoꝝ actus vel forma est anima. minoꝝ ꝑz: q3 q̄libet istoꝝ est corp⁹ homogeneū. ¶ Tertio arg̃ sic: nll's istoꝝ vere nutrif: ergo. assūptū ꝓbaf: q3 ad nll'm istoꝝ terminaf vena arteria vel porus nutrimenti delatiu⁹. ¶ 4º arg̃ sic: nec sunt membra carniformia nec ſpermatica: ergo nō sunt mēbra. ꝓa tenet: eo q̄ sunt membra simplicia. si sunt membra etiā assimptum ꝓbaf. Non enim sunt membra carniformia: q3 in partes carniformes per paruas ⁊ faciles transmutatiōes trāsmutaf sanguis: in his aūt lōgas ⁊ ḡdatas recipit trāsmutatiōes vt patuit in q̄one ꝓcedēti. Nec ēt sūt ſpermatica: q3 talia debēt eē solida vel tenacia. Jtē membrū ſpmaticū ſm se totū dependitū nō restauraf: ſz būoꝝ albugine⁹ total'r ꝑdit⁹ aliq̄n restauraf: vt in q̄rto de accñti. ca. de causis accūtiū sensus visus. ergo ⁊c. ¶ 5º arguif sic: aiatū corp⁹ oz terminari termio ꝓpio. hoc aūt. nō est būoꝝ vitre⁹ vel albugine⁹. ḡ. ꝓbaf maioꝝ: q3 oē aiatū corp⁹ sibi certā limitat figm. Et ꝓfirmaf: q3 būoꝝ albugine⁹ est superfluitas būoꝝ crystallini: nll'a aūt superfluitas est animata. ergo saltē albugine⁹ būoꝝ non est membrū. maioꝝ coll'r 3ª tertij. ꝓ ca. ¶ Ultimo arg̃ vitreū būoꝝ non esse animatū: q3 ex vitreo būoꝝ nutriē crystallinus. ergo vitre⁹ būoꝝ nō est pars animata. assumptū colligif 3ª tertij. allegato cap. dū ingt. Et post ipsum. ſ. crystallinū posit⁹ est humor alius aduenies ei a cerebro vt nutriat ipsum. 2º colliget. alle. cap. vitrea humiditas fuit facta ad nutriendū hanc humiditatem per viam irrozatiōis.

¶ Ad opm est Haf. in li⁹ omiomeraꝝ ptiū ⁊ vī forte de intentione omniū auctoꝝ ocl'm esse mēbrū viuū organicū ex būoꝝ ⁊ tunicis integratū. nūq̄z aūt visi sunt auctores ponē būoꝝ vel partes inaĩatas itegrare organica.

¶ Jsta q̄stio est valde ambigua. ad neutrū. n. partiū possunt rationes multū euidentes adduci: sed tāgendo q̄dabilia sunt magis ꝑmittā suppositiones q̄sdam: ex quibus secūdo inferam conclusiones de questito.

¶ Quātū ad ꝑm sit hec ꝓ'ō. Oē corp⁹ ꝑpe sanū egruz vel neutrū denominabile esse aĩatū hec suppō est de mente omniū auctoꝝ. ¶ 2ª suppō. ipossibile est aliq̄z partem nostri corporis esse denominabilē ꝑ cōitatē ⁊ nō per ꝓ10 ꝓximitatē egrā: qn aliq̄ fit per ꝓximitatē egra vel neutra. hec suppositio appet nota ex qđ nominis egritudinis ꝑ cōitatē. ¶ 3ª suppositio. cuiuscūq̄z membri organici pars ꝓncipalissima est aĩata. ꝑz: q3 per partem ei⁹ ꝓncipalem perficif ꝓncipaliter cuiuscūq̄z mēbri organici operatio organica: vt ꝓmo de accidentibus ⁊ alibi pluries.

¶ Dis ꝑmissis sit hec ꝓ'ō. q̄ būoꝝ crystallin⁹ est ꝑs animata nostri corpis, ꝓbaf sic. būoꝝ crystallin⁹ est ꝓncipalissima pars oculi. ergo est ꝑs aĩata. ꝓa tz ꝑ tertiā suppōnē. assumptū colligif 2º colliget, ⁊ 3ª tertij. ⁊ q̄rto de accidēti. capitulis allegat̄. ⁊ gñal'r fere oēs auctores hanc ō̄ne ꝓcesserūt. fere eni oēs ponūt crystallinā ꝓncipalissimā partē oculi: ⁊ in ipsa ꝓncipal'r subiectiue perfici visionē. ¶ 2ª ocl'o. Possibile est per solam dispōnē būoꝝ albuginei crystallinam per colligantiam ⁊ nō per ꝓximitatem egrotare. persuadeſ hec cōcl'o sic. stante crystallino humore intrinsece oino bene dispōsito contingit humorē albugineū taliter colozari aut opacū fieri vt ꝓhibeat debitū trāsitū speciez visibiliū ad crystalloidē: quo posito in esse egrotabit crystallina: eo q̄ in ꝓncipali ei⁹ operatiōe sensibil'r ledef ⁊ nō ꝑ ꝓximitatē: ḡ ꝑ cōitatem. ¶ 3ª cōcl'o sit ista. Humor albugine⁹ in casu conclusionis ꝑce dētis ꝑ ꝓximitatē est neut vel eger. ꝓbaf sic. Crystallina in casu eodē egrotat ꝑ cōitatē ⁊ nō ꝑ ꝓximitatem. ḡ aliqua alia ꝑs est ꝑ ꝓximitatē egra vel neutra. ꝓ̄ma tz ꝑ scōam suppositionē. cum ḡ nulla ꝑs alia ab humore albugineo sit egra vel neutra vt supponif ꝑ ꝓximitatē segf humorē albugineum esse ꝑ ꝓximitatē egrū vel neutrū. ¶ Et ex hoc sequif vlteri⁹ ocl'o 4ª. ſ. q̄ būoꝝ albugine⁹ est animat⁹. Omne. n. ꝓxie denoiabile egrū vel neruū est aiatū ꝑ ꝓximā suppōnē: sed humor albugine⁹ est hmōi ex cōcl'one ꝑcedēte. ḡ ⁊c. ¶ Cōsimiles ō̄nes ponī pñt de būore vitreo ꝑ quē tanq̄z ꝑ intrinsecū mediū oz spēs diffundi a crystallino ad organū sensus cōis. ſ. n. fieret h̄ būoꝝ opacus: ita vt ꝓhiberet diffusio speciez ad sensum cōem ⁊ neruū obticū nō exīte lesiōe ꝑ ꝓximitatē in alio membro organū sensus cōis egrotare ꝑ cōitate ⁊ nō ꝑ ꝓximitatem: igif vitreus humor egrotaret ꝑ ꝓximitatez: ⁊ ꝑ ꝓ̄s est ꝑs animata. ¶ Ex quib⁹ sequif ocl'o ad questitū ꝓ̄siua q̄ tres humores iā dicti sunt mēbra siue ptes animate nr̄i corporis. Pro q̄ adduci pñt alia satis facilia argumēta. ¶ Primū. q3 h̄ būoꝝ nutriunt: vt Aui. 3ª tertij. alleg. cap. ⁊ Haly. 3ª theorice. ¶ 2ᵐ. q3 qlibet istoꝝ est ꝑs integralis oculi vt supra. q̄libet. n. ꝑs integralis aiati est aiata. ¶ 3ᵐ. q3 dependiti humores non restaurantur: nisi forte in pueritia ⁊ in robusto corpe: vt Haf. 4º de ac-

cidenti, allegato ca. humores aūt ꝛ ptes inanimate in oi etate restaurant: vt sanguis sperma pili vngues: q̄ ipo/ prie ptes dr̄ī. ¶ 4ᵐ. q2 non appet ꝑbabilr̄ esse poſe ali/ quē humorē in loco satis exteriori ꝓtētū p totū decurſz etatiuū ꝓseruari sine putrefactiōe ꝛ trāsmutatiōe ipsi⁹ in ſubam mēbror. ¶ 5ᵐ. q2 nec sunt humiditates ꝑme nec ſcōe: eo q̄ nec sanguis nec flegma ⁊c. nec pᵗ hūiditas de ſcōis nec ros nec cābiū nec gluten ⁊c. nec etiā sunt humi ditates ex his genite. ió ⁊c. ℣ Si qs aūt vellet ꝑbabilr̄ ſuſtinē humorē vitreū ꝛ albugineū nō esse aiatos: q2 cry ſtallinū auctores oēs sentiūt esse aiatū: faciłr̄ ſolueret ar gumēta adducta pro ꝑncipali ꝝne: ꝛ ꝑmo negaret ſcōa ſuppō: lz sit va vt in plurib⁹, ꝛ ꝝnr̄ diceret q̄ ad B vt mē brū aliq̄ō denoiet egrotare p cōitatē ſufficit illud egrota re nō ꝓpꝓietatē: sed pp ipedimētū exr̄s in aliq̄ sibi ꝑ ſua operatione ſubordinato. Si aūt aliqui auctores direruṫ ipsos nutriri: ipropie nutricatione ſumpſerūt: ſicut flam mā in lycinio nutriri dicimus oleo: ex nutrimēto. n. tuni cax ꝓtinue refudat ad eos aliqd ꝓportioale ei qō diſſol/ uit. depditi aūt raro restaurant⁹ multuz lesa ꝑticula ex q̄ humidū eius ꝓportionale oz refudare. dr̄ī etiā ipropie partes oculi ſicut humores ſpūs ꝛ pili nr̄i corꝑis: q̄ tam frequent⁹ int⁹ partes ab auctorib⁹ nominant⁹. Oculus er go vt ens vnū animatū includit in ſe septē tunicas tan q̄z partes ipm ꝓprie integrātes non aūt humores. cōſer uant⁹ ēt a vtute ipsos regēte ꝛ renouāte: ſicut tactum est. ¶ Pro vltimo vō dr̄ q̄ nec sunt humiditates ꝑme nec ſe cūde: sed sunt ex ſecūdis humiditatib⁹ cerebri generate: ſicut etiam sperma nō est humiditas ꝓxima nec ſcōa pro/ prie denominabile: ꝑbabilior tamē apparet alia pars.

¶ Ad argumēta ꝑncipalia rūdet. ¶ Ad ꝑᵐ dicit q̄ ipro/ prie noiant⁹ humores vt supra. ¶ Ad 2ᵐ pro nūc dicitur q̄ quelibet aia informans indiuiduū aliq̄ō totale per se exr̄s est actus corꝑoris organici ⁊c. nō tamē op⁹ q̄libet ei⁹ pte esse organicū. aliꝫ exponit⁹ organici. i. ĩſtrumenta/ lis: sed de ꝑ magis infra videbit⁹ de signis teſticulorum. ¶ Ad 3ᵐ. dicit q̄ vere nutriunt⁹ ꝛ q̄ in ipſis recipit⁹ nu/ trimentū ſicut in mēbris ſolidis: qō qualiter deferat⁹ ad eos tactū est in queſtione precedenti. ¶ Ad 4ᵐ concedit⁹ ipſos esse ſpermatica mēbra: ꝛ negat⁹ oia ſpermatica esse ſolida vel tenacia. Et dicit⁹ vlterius q̄ nullus ipsorum ꝑm ſe totū depditus restaurat⁹: ꝛ ꝝnr̄ q̄ in caſu Hal'. q̄rto de accīti. nō totus humor albugineus fuit depditus: vel dr̄ q̄ mēbra ſpermatica ſolida ꝛ tenacia non restaurant⁹: de alijs tn̄ nō repugnat. posſet ēt dici q̄ non sunt mere ſper/ matica nec carniformia: sed media int⁹ hec. ¶ Ad 5ᵐ ne/ gat⁹ omne aiatum esse ꝓpio termino terminatuz. ¶ Ad ꝓfirmationē dr̄ q̄ humor albugineus non est ſuperfluitas cryſtallini in q̄li nec in quāto ꝓprie ſumpta: ꝛ ideo dixit Auic. q̄ est ſicut ſuperfluitas: ſicut in ḡnone aialis totalis ex mā ſuperfluente ḡnōni cerebri ḡnat⁹ oculus: ita in ḡno/ ne oculi ex mā ſuperfluēte generatione cryſtallini ḡnat⁹ al/ bugineus: ps. n. materie purior ꝛ ꝑfectius digeſta trans/ mutat⁹ in cryſtalloidē: aquoſior vō in albugineuz, alia ēt ſpurior ꝛ minus aquoſa in vitreū. ℣ Cōſimiliter dōm p oia de nutricatione ex purioꝛ ꝛ ꝑfectius digeſta a parte nutrimēti delati p rethinaz nutriť cryſtallinus: ex aquo/ ſiori vō ꝛ minus digeſta albugine⁹: ꝛ ad hunc ſenſum di citur albugineus ſicut ſuperfluitas cryſtalloidis. ¶ Ad vl timū dr̄ q̄ humor vitre⁹ nō nutrit cryſtalloidē ſic q̄ nāli ter ſubijciat⁹ p ei⁹ nutricatiōe: ſed ipropie nutrit: quia ōfert cryſtalloidi nutrimētuz mediantib⁹ venis rethine q̄ ſibi approximant⁹. Alr dr̄ q̄ nutrit ipropie: q2 ꝑparati/ ue: ſicut ipropie dicimus ſtōchum omnia mēbra nutri/ re: q2 oibus ꝑparat mām nutricationis: ita vitreus māz ſanguineā debentē nutrire cryſtalloidē ꝑparat ꝛ ad cla/ ritatē ꝓportionatā ſube cryſtalline perducit: ꝛ ex hac ta

liter ꝓparata conuenientius nutritur cryſtallina.

¶ Queſtio. xxj.

Utrum in oculo ꝑm q̄libet nām mediocri meli⁹ ꝑ ficiatur viſio q̄z in oculo lapſo ab eo. ¶ Ar guit⁹ multipl'r q̄ nō. ¶ Prio, melius perficit⁹ viſio in ocu lo magno q̄z in mediocri. ergo q̄ falſa. aſſumptuz arḡ. plura viſibilia pōt ſimul oculus magnus intueri q̄z me/ diocris. ḡ alijs parib⁹ melioꝛ est magn⁹. Aſſumptuz pz: q2 ad magnū ocl'm plures ꝛ pluriū viſibiliū radij pñt⁹ ꝑ uenire q̄z ad mediocrē. Cōfirmat⁹: q2 plus de ſpū viſiuo q̄ est ꝑncipale inſtr̄m viſionis ꝓtinet⁹ in ocl'o magno. Itē q2 in maioꝛi q̄ꝛto est maioꝛ vtus. p̄ de celo. ꝛ 3° phyſico/ rū. pro iſto aliqlit⁹ videt⁹ intētio Hal'. in lr̄a dicent⁹ q̄ ma/ gnitudo oculi cū ꝓportione ⁊c. figñat⁹ ſubam māe oculi ex qua facti ſunt eucratā. ¶ 2° ad ꝑncipale arguit⁹ ſic. In oculo paruo meli⁹ ꝑficitur viſio q̄z in mediocri. ḡ. aſſum ptū arguit⁹ vel ꝑbat⁹: q2 q̄ꝛto oculus est minor tāto alijs parib⁹ est magis in ꝓfundo ſituat⁹: ſed sic⁹ oculus ꝓfun/ dius ſituat⁹ sic est viſus acutioꝛis. ergo. minor colligit⁹ ꝑ de hyſtorijs animaliuz. caꝑ. 4. Oculi qui intus maxime ſunt: acutiſſimi viſus in oibus animalib⁹. Confirmatur: q2 ſpiritus viſui vel viſiu⁹ ad oculum paruū veniens est magis vnitus: ſed virtus vnita reddit⁹ fortioꝛ: ergo. Itez q2 experimento p3 q̄ volentes intueri res occultas aut valde lōginquas oculos ſemiclaudūt tanq̄z paruificātes eos vt meli⁹ videāt. vi. n. hec ꝛſtrictio ſpm̄ vnire ꝛ eius diſgregationē ꝓhibē: qō in quo oculo meli⁹ accidit q̄z in mediocri. ¶ 3° ad ꝑncipale arguit⁹ ſic. Ocl's tēperate cō/ plexionis mediocrit⁹ pficit opationē viſiuam. ḡ non per/ fectiſſime videt. ꝝna tz: q2 ꝑfectiſſime videre est extrema liter operationē viſiuā perficere. ꝛ assumptū ꝓbat: ga oculus temperatus non videt acutiſſime: eo q̄ tūc non posſet ledi viſiua operatio per intēſionem vel acuitatem ei⁹ nimiā. cui⁹ oppoſitū coll'r tertia tertij. tractatu quar/ to caꝑ. de imaginationib⁹. vbi asserit Aui. fortitudinem viſus egrediētis ꝓfuetudinē in cōprehendendo esse cām imaginationis. ꝛ idem colligitur 4° de accidenti. 2° caꝑ. ¶ Ad oppoſitū arguit⁹ ſic. Oculus mediocris in omni nā est optime ſanus. ergo est opationū debita⁊ oculo opne ꝑfectius: hmōi aūt sunt viſiue. ió ⁊c. Pro iſto est auctoꝛi/ tas Ariſt. ꝑmo de hyſtorijs. allegato caꝑ. dicētis. Oclo/ rū hi qdē parui: hi vō magni: medij aūt optimi. ꝛ Aui. 3° tertij. ca. de cognitiōe diſpōnū oculi: vbi inuit⁹ ocl'm tem/ peratū in ꝑfectione viſiue opationis obtinere extremū. ¶ In iſta qōne ꝑmo cōparabit⁹ ocl's temperatus in perfe/ ctione ſue viſionis ad ocl'os in complexione diſtempera tos. Scōo cōparabit⁹ ocl's in comparatione mediocris ad oculos a mediocritate ꝑm compoſitionē recedētes. ¶ Quātū ad ꝑᵐ ſciendū est q̄ in virtute ꝛ opatione viſiua duplicem imaginamur ꝑfectionē. ſ. eēntialē: ꝛ hȳ ꝓſide/ ratio ꝓtinet ad metaphyſicū. 2° ſideram⁹ accītalē: ꝛ hec est 2ª. ſ. intēſiua ꝛ extēſiua ſiue q̄ſtitatiua. Dicim⁹. n. opō/ nē illā viſiuā alia itēſiue ꝑfectioꝛē: q̄ itēſius ꝛ clari⁹ ꝛ di/ ſtincti⁹ intuemur oēm viſibile. eȳ vō ipſectioꝛē intēſiuet ꝛ ꝑm idē vtutē aliquā viſiua talia dicim⁹ intēſiue ꝑfectio rē: q2 viſionē tal'r ꝑfectioꝛē cū alijs parib⁹ est apta ꝓdu/ cere: ꝛ ad hūc modū ꝑfectiōis reducit⁹ vel latē ipm ꝓſeq/ tur ꝑfectio q̄ vtus viſiua obra pua ꝛ ſatis occulta pōt cō prehēdē. ad hūc ēt modū ꝑfectiōis reducit⁹ fortitudo vi/ ſiue vtut⁹: q̄ marie diſcernit⁹ ex difficultate cadēdi in no/ cumēta ꝑ ituitū rey: q̄rū cōprehēſio est difficilis aut re/ rū in oculū ꝑ ſuos radios fortiter ipzimētiū. Dr̄ ḡ viſiua vtus alia intēſiue ꝑfectioꝛ q̄ diſtincti⁹ ꝛ occultioꝛa ꝑotest oba cōprehēdere ꝛ ex eorū intuitu minus apta est icur/ rere nocumēta. Quātitatiua ℞o ſiue extēſiua ꝑfectio fa/ mit⁹ ex magnitudie diſtātie a q̄ pōt vtus viſibile intueri. Jō. n. viſum aliquē extēſiue alio ꝑfectioꝛē ꝺnoiam⁹: q2 a

maioꝛi diſtātia alijs parib⁹ pōt oba cōprehēdere. ecōuer/ ſo vō ipſectioꝛē. ipſectione ergo viſionis ꝛ viſiue vꝛ/ tutis q̄tuoꝛ imaginamur extrema ꝛ duo media: quoꝛum vnū est mediū intēſionez. alterꝫ vō ꝑm extenſionem.

¶ Tūc sit ꝑª qcl'o. Q3 intēſiue ꝑfectioꝛ est opatio viſiua ꝛ vtus in oculo tēperato q̄z in oculo diſtēperato alijs pib⁹ ꝑbat. ꝑ q2 hec vtus opat⁹ viſionē ꝓcedēdo p iuſtitiale tē peramētū: ḡ ceteris parib⁹ viſionē ꝓducit clarioꝛē ꝛ di/ ſtinctioꝛē: ꝛ p ꝝnr̄ ꝑfectioꝛē. Itē hec vt⁹ē fortiſſima. ḡ cū eadē vel ſili in ſpē in oꝛgano recepta diſtinctioꝛē ꝑt⁹ ꝓdu cere viſionē. ꝝna p3: q2 ceteris parib⁹ difficili⁹ est diſtin/ cti⁹ q̄z min⁹ diſtincte oba cōprehēdere. ℣ Pro iſta ꝝne est Aui. ſnia 3ª tertij. ca. 2° oū ingt. Et ſcias q̄ mediocris i oi diſpōne hab⁹ ſpē⁊ est eq̄lis nō ſuperfluus in bonitate viſus. ℣ Pro iſto ēt adduci pōt plura tacta ſupius in 4ª qōne ſcōi hui⁹. Ex qb⁹ p3 q̄ aliquāto occulta oba pōt oculus tēperate opl'onis cōprehēdere quāto occulta nō pōt cō/ prehēdere diſtēperat⁹. ¶ 2ª ꝺ. Q3 extēſiue ꝑfectioꝛ ē alijs parib⁹ vtus ꝛ opatio viſiua in oculo tēperato q̄z diſtēpe rato. hec ꝑt ꝑbari ſicut ꝓcedēs: ꝛ ſenſit hāc Auer. 3° col/ liget caꝑ. de accidētib⁹ ſuperueniētib⁹ viſui ꝛ cauſis eoꝛū/ dez. oū ingt. q̄ optim⁹ viſus nō est niſi qñ videmus in re motis ꝛ ꝓpinquo debito mō. itelligēs per ly debito mō clare ꝛ ſine leſione videre. Ex qb⁹ ſequit⁹ q̄ lz oculus tē peratus ſit ꝑz cōpl'onē aliquo mō gradual'r medius iter diſtēperatos: ei⁹ tn̄ opatio viſiua nō ē itēſiue nec extēſiue ꝑfectional'r media iter viſiones eoꝛūdē. Ex quo vlterius ſequit⁹ q̄ nō ſp q̄lis est ꝓportio gradualis tēperamētoꝛ iter ſe: talis est ꝓportio opationū ab eisdē ꝓueniētium. ¶ 3ª ꝺ. lz in tēperato oculo vtutis ꝛ opatiōis viſiue in/ tēſiua ꝛ extēſiua ꝑfectio ſeſe ꝓſequant: nō tn̄ vl'r q̄tū ali/ cui⁹ oculi vt⁹ est vtute alteri⁹ itēſiue ꝑfectioꝛ: tātū est eo/ dē ꝑfectioꝛ extenſiue. ꝛ qcl'o p3: q2 in oculis diſtēperatis hmōi ꝑfectiōes abiuicē pñt⁹ abſolui. ſtat. n. oculū aliquē alio a lōgioꝛi diſtātia poſſe videre; ꝓpinqua tn̄ oba eodē minus diſtincte ꝛ clare cōprehēdere. vt colligit⁹ 5° de ḡno ne aialiū. ꝛ 3° colliget. ꝛ 4° de accidentibus. caplis alleg. ꝛ 3° tertij. tractatu 4°. caꝑ. de debilitate viſus.

¶ Quātū ad 1ᵐ articulū ꝑmittendū ē ꝑmo q̄ ad lr̄ vt ocu lus sit denoiandus in cōpl'one mediocris siue tēperatus regrit⁹ q̄ſtitas mediocris. poſitio ēt mediocris. ſ. n̄ nimis ꝓfunda nec eminēs nimis: reqrit⁹ ēt decēs figura: nō. n. cū q̄ſtitate q̄ſtūlibet pua posſet oculus bumaⁿ⁹ ꝺbite vi ſiuā opationē ꝑficere: nec ēt q̄ſtūlib⁹ magna ſil'r nec q̄ſtū libet ꝓfunde aut q̄ſtūlib⁹ eminēter ſituat⁹: ſituato. n. ocu lo valde ꝓfunde ipedit⁹ debit⁹ trāſit⁹ ſpērū ad oculū: ni/ mis vō eminēter ſituato viſibiliū ipreſſionib⁹ vndiq̄z ni/ mis exponit⁹: q̄re diuertit⁹ ꝛ ipſicit⁹ eius opō. ℣ Conſil'r p oia de figura dōz est. ſicut. n. vt⁹ in opatione viſiua certū ſibi limitat⁹ opl'onale tēperamētū: ita ꝛ figurā: ꝛ q̄ſtitati/ uā certā mēſuraz ſibi limitat⁹ ꝛ pōnē: a qb⁹ q̄l'rcūq̄ labat⁹ oꝛganū nō eq̄ ꝑfecte ſuas ꝑficit opatōes. Ex quo p3 q̄ lz a, posteriori ex ꝑfectione opōnis viſiue arguat⁹ ꝑfectio vꝛ/ tutis viſiue: aliq̄ tn̄ mō a ꝓri ex bonitate figure medio/ critate magnitudis ꝛ pōnis ⁊c. ocludit⁹ illō idē. Ex hoc n. q̄ oculus ē debite figurat⁹ mediocris q̄ſtitatis ꝛ ꝺbite pōnis ocludit⁹ vtutē oculi viſiuā fortē esse ꝛ ꝑfectā. Pro q2 iſte ſūt nāe effectiue vl' diſpoſitiue ad viſiuā opōnē cō currētes: qb⁹ ꝑfectioꝛib⁹ exr̄ſtib⁹ ꝑfectioꝛ ide ꝓuenit opō viſiua. Scōo ꝛ a prioꝛi arguit⁹ aliqual'r q2 ex bonitate fi/ gure mediocritate q̄ſtitatis ⁊c. arguit⁹ vtutē iformatiuā fortē fuiſſe: vt tāgit⁹ in lr̄a: ꝛ māz gñonis fuiſſe bn̄ diſpoſi tā ad recipiēdū ipreſſionē vtutis iformatiue: ꝛ ꝝnr̄ vtutē iformatiuā oculū debite diſpoſuiſſe ꝑm exigētiā opōnuz ad quas finaliter ordinat⁹. Ex qbus p3 q̄ penes ꝓportio nalitatē. ad opōnē viſiuā cognitā ex figura quātitate po ſitione cōplexione ꝛ sic de alijs, effectiue vel diſpoſitiue viſioni deſeruientib⁹ ſumitur bonitas vl' ꝑfectio oculi.

¶ Dis ꝑmiſſis sit hec ꝑ⁹ qcl'o. Qō ꝑfectioꝛis vtutis ꝛ opa tionis viſiue intēſiue ꝛ extēſiue est oculus iu cōpoſitione quātū ad oēm cōpoſitionis nāz mediocris q̄z lapſus ab eodē. p3 ꝑmo: q2 ei⁹ vt⁹ est fortioꝛ. 2° q2 p iuſtitiale tēpera mētū ꝑfecti⁹ opat⁹ vtus q̄z per tēperamētū lapſum ab eo dem. ℣ Ex qb⁹ p3 rn̄ſio ad queſitū. ſ. q̄ in oculo ꝑm q̄libet nāz tēperato meli⁹ ꝑficit⁹ viſio q̄z in lapſo ab eodem. Et p his ē auctoꝛitas Ari. ꝑmo de hyſtoꝛijs ſuperius al legata. ꝛ qnto de ḡnone aialiū. oū ingt. medius ār pauci ꝛ multi optimus viſus. ꝛ Auic. vbi supra. ¶ 2° qcl'o est. Q3 alijs paribus, ꝑfectioꝛ est vtus ꝛ opatio viſiua i ocu/ lo puo q̄z i oculo magno. ꝑſuadet⁹ ꝺ. Prio q2 ſpūs viſiui in oculo puo ſūt magis vniti: in oculo aūt magno ſunt ma gis diſpſi q̄z in mediocri: lz pei⁹ est ipſos magis eē diſgre gatos q̄z vnitos. ió ⁊c. 2° plus impeditur oculus magn⁹ ab exteriozib⁹ obis q̄z puus: ergo. aſſumptū p3 cum plu rimū obiectoꝛ ipreſſio ad ipſos ſimul ꝓueniat q̄z ad par uos. 3° oculus magnus est reſpectu mediocris eminens: paruus vō ꝓfundus alijs paribus: ſed melius est oculū esse profundū magis q̄z eminentē: eo q̄ rectius ꝛ clari⁹ intuet⁹ obiecta ꝓfundus q̄z eminēs ꝓpter minus a mul/ tis exteriozib⁹ obis ipediri: ſicut etiā in loco ꝓfūdo exr̄s a lōgioꝛi diſtātia ꝛ clari⁹ oba diſcernūt: ita vt in ꝓfundo puteo exr̄tes aſtra de die videant: extra vō puteū nō: vt Cōmē. pſpectiue. ꝛ Ari. 5° de ḡnone aialiū. ꝛ Auic. pl'es 6° nāliū. ꝓpter q̄ ꝛ Ariſto. 5° de ḡnone aialiuz. caꝑ. alle/ gato. Qui enim extra oculos nō bene videntes de lōge: bñtia aūt interi⁹ oculos in ꝓcuo positos viſiua eoꝛ q̄ a remotis ꝓp motū nō diſpergi in latus ſed recte ꝓgredi. ℣ Sed arguit⁹ ꝓtra ꝝnē. ꝑmo ſicut ſe hz cerebrū magnū ad paruū: ſic oculus magn⁹ ad paruū: lz cerebrū magnū est ꝑfectius puo: vt supra. ergo. tz ꝝnia: q2 orta atteſtant⁹ ꝑncipijs in vtute ꝛ vitio: ſed ex magno cerebro oriſ⁹ ocu lus magn⁹: ꝛ ex puo paru⁹. ḡ melioꝛ ē oculus magn⁹ q̄z puus. Item magnitudo oculoꝛ cuz debita figura ſigñat māz fuiſſe multā ꝛ bn̄ ꝓpꝛ'onatā ꝛ virtutē iformatiuam fortē. puitas vō cū alijs parib⁹ ſigñat vtutē fortē ꝛ mām diminutā: lz meli⁹ est mām ꝛ ꝑn⁹ ḡnonis abūdare q̄z de/ ficere. ḡ meli⁹ est oculū eē magnū q̄z paruū. Itē q2 ſpūs in oculo puo ꝺculanť ꝛ ad ſupcalefactionē diſponunt: in oculo vō magno nō. Itē magnitudo est nā oꝛganica q̄ est ꝑn⁹ diſpoſitiuū vel effectiuū viſionis: sed meli⁹ est cu/ iuſcūq̄z opationis ꝑn⁹ abundare q̄z deficere. ḡ. Hoc arg⁹ vtit Ari. in li⁹ de cauſis lōgitudinis ꝛ breuitatis vite ad ꝑbandū ꝓpꝛ'onē calidā ꝛ humidā eē alijs vite lōgioris. ¶ Ad ꝑᵐ. negat⁹ maioꝛ. Ad ꝑbationē cū dr̄ orta atteſtāt⁹ ꝑncipijs ⁊c. Verū est alijs parib⁹: q2. ſ. a cerebro magno bone cōpl'onis oriunť oculi melioꝛes q̄z a magno ꝺterio ris cōpl'onis: ꝛ sic de alijs. cū quo tn̄ ſtat a cerebro puo: ꝛ ſi sit deteri⁹ oꝛiri oculum melioꝛē q̄z a cerebro magno. ¶ Ad 2ᵐ dr̄ q̄ nō cuiuslibet mēbri meli⁹ est mām gñonis ſuperabundare q̄z a mediocritate deficere ſic̄ i oculo p3. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ q̄ ſpūz calefactio vel diſpō ad ſupcalefieri nō tn̄ ꝓmouet ipedimētū q̄ſtū affert iuuamētū vnio ip/ ſoꝛ ꝛ defenſio a nimia obꝛ exterioꝛ ipſſiōe. ¶ Ad 4ᵐ dr̄ q̄ nō oēz nāz vel opōnis ꝑn⁹ meli⁹ est ſupabūdare q̄z deficere. ficcitas. n. ē pluriū opōnū in hūano coꝛpe ꝑn⁹: nō tn̄ meli⁹ est ipſaz ſup tēperamētū abūdare q̄z deficere quocūq̄z. n. mēbro ſignato tēperato meli⁹ est ipſum labi ad humidū q̄z ad ſiccū reſpectu ꝓprij tēperamēti. Cā aūt ꝓp quā cerebrū puū deteri⁹ ē magno: vbi tn̄ oculus par/ uus ē melioꝛ: tacta ē ſupra qōne. 11° huiꝰ ſecūdi. ℣ Nota tn̄ ꝑbabil'r ſuſtētabile eē oculū hūanū magnū cū debita figura ⁊c. ꝑfectioꝛē eē puo. Argu⁹. n. adducta ꝑ ꝝne op poſita ſ̄t mere ꝑſuaſiua. Auctoꝛitates ēt ad idē adducte facile poſſēt iterꝑtari: lz hec ꝑ nūc gr̄a breuitat⁹ omitto.

¶ Ad argu'' ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑ'' oī q lz plura oba possit sil' ituerī oculus magn⁹ zc. ipfecti⁹ tñ. Vl' al'r oī negando assumptū: lz. n. pluriū visibiliū radios sil' possit recipe: facili⁹ tñ ab ipsis ꝓfundiť z ipediť visio: vt alij dixerūt. ▽ Ad ꝓfirmationē negať assumptū. ſ. q plus de spū visiuo zc. nō. n. gīať spūs visiuus in oculo: lz in eo dearticulationē recipiat ad opōnē visiuā: ſz trāsmittiť a cerebro. eq̄lis ergo oz esse q̄titas spūs visiui in oculo puo z magno: ſi oia ponanť paria: lz i oculo puo fit magis vnitus. possz ēt. ꝑbabil'r in hac ꝓfirmatōe negari ꝓña: vt ꝑz intuenti. ▽ Ad aliā ꝓfirmationē oī q i maiori quāto ceteris parib⁹ est maior virtus. in ꝓposito tñ nō sūt cetera paria: ꝑp ipedimēta maiora ꝓsequi magnitudinez oculi q̄ puitatē: vt ꝑz ex dictis. Et ꝑ auctoritate Hal'. oī q magnitudo oculi cū ꝓportiōe zc. significat ſbaz magis eurātā zc. cū disproportiōe zc. cū quo tñ stat laudabilioꝛē eē paruū cū alijs parib⁹. ¶ Ad 2''' ꝓncipale negať assumptū. z negeť vlteri⁹ q q̄to oculi sūt ꝓfundiores tāto sūt visus acutioris. Pro auctoritate vo Ari. oī q oculi int⁹positi sūt acutissimi. i. acutioris visus respectu oculorum eminētiū: nō tñ respectu ocl'or pōnē mediocrē habētiū. hoc aūt nō repugnat dictis. Alij aūt ꝓcesserūt puos acuti⁹ z intēſi⁹ videre: nō tñ pfecti⁹: de quo satis supius dictū ē. Nec. n. rñ⁹ dictis auctoꝝ ñ appet penit⁹ ꝓsonare. ▽ Ad ꝓfirmationē oī q nō q̄libz vnio maior arguit fortitudinē vtutis maiorē. possent. n. spūs adeo vniri q nō decenter ad visionē ꝓcurrēt. in vnione ergo spirituū est medio critas attēdēda: q̄uis meli⁹ sit ab hmōi mediocritate p augmētū vnionis recedere q̄ disp̄siōis alijs parib⁹ quātūcūq; ēt ex tali vnione ꝓcederet aliquātū iuuamtū seq: ex puitate tñ nimia efficaciora sequūť ipedimēta. ▽ Ad aliā ꝓfirmationē oī q oculos semiclaudūt a lōge res occultas intuētes: vt ab alijs obis vndiq; lateraliter ꝓcurrēntib⁹ min⁹ diuertanť z min⁹ ab eisdē spūs disgregēť: in oculo tñ mediocri ꝑz oēz nāz multo fortiori existēte vtute min⁹ necessaria fozet hꝫ semiclausio: vt ex dictis i q̄one patere pōt. ¶ Ad 3''' ꝓncipale negať assūptū: imo extremaliter ꝑficit oculus tēperatus visionē z nō mediocrē. z oīz ocediť q acutissime videt. ocediť ēt q visiua opō nō ꝑt ledi ꝑ ei⁹ itēſionē. quāto. n. in hoie repit itēſioꝛ tāto ē alijs pib⁹ ꝑfectioꝛ. Qualr āt⁹ b⁹ visus acuitas egrediēs ꝓsuetudinē sit cā imaginatiōis i fine scī huⁱ⁹ appebit.

¶ Questio. xxij.

Utrū oculus medij coloris sit oculo extremorū colorum virtutis visiue pfectioris. ¶ Arguiť multipl'r q nō. ¶ Primo. nullus est oculus medij coloris. q̄ q̄ falsa. assumptū ꝓbatur. q̄ cuiuslibet sensus exterioris organū oz esse denudatū a nā sensibilis ꝓprij eiusdē sensus. opz eni preceptiuū soni esse a sono denudatū. coloris aūt diaphanū z nō coloratū: vt scō de aīa. cū ergo oculus sit ꝓpriū organū sensus visus: sequiť zc. ▽ Cōfirmať: necesse est oculū est diaphanū. ergo necesse est ipsū nō esse terminatū ꝑ opacū: z per ꝓña nō coloratū. ꝓña tz eo q color est extremitas ꝑspicui terminati per opacū: prio de sensu z sensato. ¶ 2° ad ꝓncipale arguiť sic. clari⁹ intueť oba oculus glaucus q̄z medio colore colorat⁹. q̄ assumptū ꝓbaťr q̄ in oculo glauco est plus de luce effectiue vel dispositiue ad visionē ocurrēte. ergo alijs paribus melius ꝑficiť visio in eodē. ▽ Cōfirmať: aliq̄ō obm debite approximatū sufficit videre oculus glaucus: q̄ō non sufficit videre oculus medio colore colorat⁹ ceteris parib⁹. ergo. ꝓña tz ex dictis i ꝑcedēti q̄one. z assumptū ꝓbaťr sic. magis diaphan⁹ est oculus glaucus q̄z medius ergo specierū coloris magis receptiu⁹. z si sic sequiť q i oculo glauco sufficit aliq̄ō visibile ꝓducere spēm z sufficienter repzesentare obm: q̄ō nō sufficit eandē vel similē oculo in medio ꝓducere. ▽ Cōfirmať: q̄ maior est quātitas hūoris albuginei in oculo medio q̄z in glauco: salteꝛ cui⁹ glaucedinis gra est paucitas albuginei hūoris: ſz ceteris parib⁹ vbi minor est q̄titas albuginei facilius irradiaťr q̄z vbi maior. ergo aliq̄ō lucidū sufficiet irradiare oculū glaucū q̄ō nō sufficit irradiare oculū medium: q̄ posito in eē signabile erit obm aliquod visibile ab oculo glauco: nō tñ visibile ab oculo medio. ▽ Cōfirmať idem experimēto. aīalia. n. oculos glaucos hītia vt gatti z hꝫ de nocte venātia in medio obscuro oba ꝓzehēdūt: vbi hītia oculos medios nō ꝓzehēdūt. ¶ 3° ad ꝓncipale arguitur. pfectionis virtutis visiue est oculus niger q̄z medius. ergo. assumptū ꝓbatur. Prio: q⁹ spūs in eo magis sunt vniti z minus disgregabiles. Scō q⁹ ab excellenti visibili minus patiť z ipediť: eo q humor albugineus est in eo amplior: z ꝑ ꝓña minus apt⁹ diſpgi a lumine: z si sic virtus in eo est fortior: z per ꝓña perfectior. ▽ Prio isto videtur intentio Aristo. vltimo de animalibus. z 3° tertij. tractatu secundo. caꝑ. de viriditate oculi.

¶ Ad opp''' arguiť sic. oculus medi⁹ est tēperat⁹. ergo virtus visiua in eo est pfectior. ꝓña tz ex dictis in ꝑcedēti q̄one. z assūptū colligiť ab Auer. ꝓmo cātice. cōmēto scō de coloꝛib⁹ oculoꝝ. ouz ingt. Talis dispō oculi. ſ. medij significat super equalē z tēperatā opp'onem.

¶ In ista q̄one primo inuestigabuntur cause diuersitatis colorū oculoꝝ. Scō respondebitur ad quesitum mouēdo circa hanc materiam quasdam difficultates.

¶ Quātū ad ꝑ''' sunt aliqua ꝓmittēda. ¶ Prio ꝓmittēduz est: q⁹ apud auctores hic terminus color equoce sumiť. Qñq;. n. accipiť ꝑ quolibet p sensum visus p se z ꝓprie ꝓceptibili: z sic nō distinguiť color ꝫ lucē: q̄l'r sumiť 2° de aīa: oī dicim⁹ colorē eē ꝓpriū obm visus. Scō sumitur adhuc cōius vt se extēdit nō solū ad oē p sensuz visus q̄ ꝓprie z per se perceptibile: sed ad spēs vel radios per seipz ꝓprie visibilis repzesentatiuos q̄l'r nō solū lucē vel colorē ꝓprie dictū noiam⁹ colorē: ſz ēt lumen z spēs coloris. Et sic colorē distinxerūt ꝑbi in colorē spūalē siue intētionalē z mālem. Sic ēt sumi videť primo de sensu: dum dicitur q⁹ oia corporea colore participāt. Tertio sumiť color ꝓprie: vt ꝫ lumen lucē z speciē coloris repsentatiuaz distinguiť: z sic est q̄litas scōa insequēs opp'onez mixti p se z ꝓprie per sensuz visus ꝓceptibilis. Et describiť ꝑmo de sensu: q⁹ est extremitas ꝑspicui terminati per opacū: cuius descriptionis interꝑtatio ptinet ad ꝑbiaz. Ad q̄ positū āt dū auctores colores oculoꝝ dixerūt potissime sumpserūt colorē p mō: lz oculus ꝑz aliqs sui partes sit vere colorat⁹ colore ꝫ mō sumpto. ꝓiūctiua. n. tunica est ve alba: vuea vo ꝑm plurimū ve nigra. Intelligūt ꝫ per oculū glaucū oculū clarꝫ siue trāslucētē ꝑz pupillā. glaucos. n. grece latie albū clarꝫ vel trāslucēs. vñ z trāslucentia trāsumptiue alba oñr: quēadmodū z obscura nigra. Medi⁹ aūt oculus oī medius iter obscurū z trāslucētē. ¶ 2° pmittendū est q⁹ penes intētionē auctoꝝ lux z lumē ꝓprie differūt: ſic color z spēs coloris. Est. n. lumē radi⁹ vel spēs lucis q̄l'r repñtativa alluce in medio diaphano ꝓducta. Lux āt est obiua q̄litas: cui⁹ lumē ē q̄l'r repñtatiuū. Oñq; tñ vtunť auctores istis terminis tanq; ve synonymis. ¶ 3° pmittendū est q⁹ de luciditate oculi varie sūt pones iuēte. ▽ Quidā. n. senserūt oculū ex sui nā bñe lucē: intrinsecā saltē: q̄ztū ad chrystalloidē: z q⁹ chrystallina ꝑ ꝓpriā ei⁹ lucē alias oculi ptes irradiat: z q⁹ q̄to ē maior z lucidior tāto alijs paribus alias ptes magis illuminat: z clarioꝛē reddit oculū: ad qō ēt putāt nō pꝫ ꝓferre lucē i spū visiuo nāliter exñtē: cui⁹ maioꝛi aut minoꝛi ꝓticipatiōe reddiť crystallina lucidioꝛ. z ꝓñr ponit hec positio: q⁹ hec lux in oculo z alijs mixtis repta ē q̄litas 2'' tisequēs talez mixti cōp'onē z ꝓportionē q̄litatū ꝑmaꝫ z q⁹ hec q̄litas tanq; aie instrm ad actū videndi est/

Oculus glaucus q⁹ glaucus q⁹ ce latie quid. Lumis a luce ꝓña. De oculi lucidita te varia.

fectiue vel dispositiue vel vtroq; mō ꝓcurrit. Hāc pōnez senſit Hal'. aliqual'r sexto de vtilitate ꝓticulaꝛ 8° ca. q⁹ ēt spūs sit nā lucidus colligiť 4° de accīti. 2° ca. z ab Aui. i li° de virib⁹ cordis. ca. 2° dū iqt. Et iudicať de spū q⁹ sit sba luminosa. ꝓp qō ēt oī de visiuo spū q⁹ sit radi⁹ atq; lux: z q⁹ ide gaudet aīa ex ituitu lucis z tristatur i tenebris zc. ▽ Alia āt pō ponit oculū q̄zū ad chrystalloidē esse pure diaphanū nulla luce vel colore ꝓticipātē. Et allegat hec pō sniaz Auer. i li° de sensu z sensato. dū dicit q⁹ lumē nō est in oculo p⁹nāz oculi: sed itra ipz ab extrinseco: lz qdā iterꝑtāť auctoritatē Auer. ō lumie ad visionē caulandā sufficiēte. Que āt haꝫ positionū sit verior ꝓquirere ꝑtinet ad ꝑbm nālē. ¶ 4° ꝓncipal'r ꝑmittēdū est q⁹ colores oculoꝝ multis ex causis varietatē recipiūt. Prio ꝑm varietatē hūoris oculos tingētis: ꝑz quā ꝓtigit oculū fieri q̄nq; citrinū: q̄nq; rubeū plūbeū vel fuscū zc. ꝑm oñium cholere ſtatis aut sanguis zc. Et colligiť hꝫ coloꝝ varietas. 3° tertij. 2° caꝑ. Scō variant penes varietatē crystalloidis i magnitudine z puitate luciditate obscuritate pōne ei⁹ ꝓfundo vl' sūmo. z has tetigit Hal'. i lra. Et penes hāc varietatē scōaz sumiť 3° cā varietatis. ſ. maioꝛ vel minoꝛ irradiatio albuginei hūoris q̄ pēdet a q̄titate z claritate hūoris albuginei: q̄titate luce z pōne chrystallini 4° cā varietatꝫ sumiť ex ꝑte tunice vuee: q̄ ad quādam nigredinē vel opacitatē oz nāl'r ōclinare ꝑz varietatē cui⁹ i colore appet oculus al'r z al'r colorat⁹. Ultia cā sumiť ex paucitate z mīltitudie spūz visibiliū: cum. n. sint nāl'r dari z lucidi ꝑz maioꝛē aut minoꝛē q̄titatē z lucem eoꝝ redderet oculus trāslucētioꝛ vl' min⁹ trāslucēs: z ꝑ ꝓña glauc⁹ niger aut medi⁹. In ꝓposito āt nō ē ꝑmo ō distōne colorꝫ sumpta ex dñio alicui⁹ q̄tuoꝛ hūoꝝ tigētiū: ſz sumpta penes al's cās iā dcās. ▽ Ex qb⁹ patere pōt ꝑ q⁹ ex ꝑte crystalloidis tres sūi pūt gīales cāe glaucedis oculoꝛū z totidē nigredis z totidē coloꝛis medij. Cā igiť ꝑ' glaucedis ē magnitudo crystalloidis: pp quā hūoꝛē albugineū ꝑ ꝓpriā lucē multū irradiat: z ꝑ ꝓña trāslucētē z clarū reddit. vñ z oculus tot⁹ reddiť alb⁹ siue glauc⁹. z huius cā ē efficax marie apō ponētes crystallinā eē nāl'r lucidā: z colligiť i lra. Apō vo ponēteꝫ ipaz nō eē nā sui lucidā ꝗ mō sumiť cā: q⁹ crystallina est dēſioꝛ z solidioꝛ albugineo: iō radij ꝑ albugineū ad ipaz penetrātes reflectunť. vñ crystallina maioꝛi exñte maioꝛ reflectiť multitudo radioꝝ ad albugineū z corneā: z per ꝓña redditur oculus trāslucētioꝛ siue glaucioꝛ nisi ex ꝑte alteri⁹ cause ipedimētū ꝓuenerit. Scōa cā pōt eē mīta luciditas crystalline ꝑ quā mīltū irradiať albugine⁹ z ꝓñr fit oculus glaucus deducto ipedimēto aliūde. Tertia cā est ei⁹ positio in sūmo. oī aut magis posita in sūmo: vel q⁹ modicū ꝓfundata est in vitreo: z ꝑm maiores ptes ab eo detecta z ꝑz boc ꝑz eā magis irradiare albugineū humoꝛē: z ex ꝓñti oculū fieri clarioꝛē. vel oī magis posita in sūmo: q⁹ exteri⁹ magis ꝑeminet z parib⁹ oculi exterioꝛib⁹ magis appꝛopinq̄t: ꝑp qō fit oculus glaucus. Prio q⁹ radius rectū albugineū z corneā magis irridiat: cū sit ei⁹ ꝓpinquioꝛ. z boc si ponať hīc lucē ꝓpriā. Scō ēt ꝑ radiū refluxū, bas ptes magis irradiat: coꝛp⁹. n. a quo ꝑm cōexaz supficiez sit reflexio itēſius ꝑ reflexionē illuminat ꝓpinquius q̄z distāti⁹ alijs parib⁹. ▽ Et ex boc patere pōt: q̄l'r ex ꝑte crystalloidis ꝓueniat oculi nigredo vel color medi⁹. ipsa eni parua aut paꝫ lucida aut multū in ꝓfundo situata fit oculus niger: mediocriter āt lucida magna vel decēter situata ꝓuenit color medi⁹. ▽ Et ex his dcis 2° colligi pōt due cāe glaucedis oculoꝝ ex ꝑte albuginei z totidē nigredis z coloꝛis medij. Prīa sumiť ex claritate siue puritate albuginei: ipo. n. claro z mūdo exñte itē se illuminat a crystalloide: z ꝑ ꝓña clarus z glauc⁹ reddiť oculus: eō vo albugineo turbulento difficulter irradiabili obscurioꝛ z nigrioꝛ reddiť oculus: medio vo mō medi⁹. 2° vo cā est pua q̄ztitas albuginei: puo. n. exñte albugineo facili⁹ z itēſi⁹ irradiaťa crystalloide: z ꝑ ꝓña fit oculus glaucioꝛ. Ampliꝛ vo exñte difficilius z remissi⁹ irradiať: sicut aq̄ quātūlibet clara ꝓfundioꝛ exñs a radijs solis remissi⁹ irradiať. pp qō vī obscurioꝛ. min⁹ aūt ꝓfūda exñs vī clarioꝛ z trāslucētioꝛ. Et colligūť hꝫ cāe 3° tertij tractatu 2° caꝑ. de viriditate oculi. Et a Hal'. i lra. Et ꝑ ꝑte ab Arist. 2° de gīone aialiū. 2° caꝑ. In suma ergo ex ꝑte crystalloidis z albuginei due sūt cāe glaucedinis: z due nigredinis sibi oppositē: z due coloꝛis medij: ꝑz quaꝫ pluriū aut paucioꝫ ocurſū fiūt oculi magis vl' min⁹ glauci. ꝑz cōcursū etiā cāꝫ extremaꝫ reddunť oculi medij. ¶ Tertio ꝓncipal'r ex dictis ꝑz variari colores oculoꝫ ꝑm variaz dispositionem vuee. Vac. n. minoꝛi z magis opaca existente reddiť oculus nigrioꝛ. ecōuerso vo albioꝛ vel medi⁹. ▽ Pz 4°. ex ꝑte paucitatis z multitudinis spirit⁹ visibilis z maioꝛis vel minoꝛis lucis eius dē coloꝛes etiā oculoꝫ variari. multis. n. exñtib⁹ in oculo spiritib⁹ visiuis z multū lucidis reddiť oculiꝫ trāslucētioꝛ: eō vo obscurioꝛ: medio aūt mō medi⁹. Si ergo fuerit oculus cui⁹ albugine⁹ fuerit paucus clar⁹ z crystallinus multe q̄ritatis lucidus i sūmo positus spūs visiui ꝑmi lucidi z tunica vuea puia pauce nigredis erit oculus glauciſſimus. ecōuerso vo nigerrimus. mediocriter autem concurrentibus his aut extremis cauſis ad medium se refrangentibus erit oculus medius.

¶ Quātū ad 1''' articulū sint he q̄nes. ¶ Prīa ꝙ. Cū qualibet cōp'one oculi stare pōt glauciras. Pz: q⁹ cū tēperata stat. n. oculū esse in opp'one tēperatū: z albugineū hūoꝛē clarū: z crystallinā magnā lucidā: quo posito ꝺducto impedimēto erit oculus glauc⁹. ꝙ. Sil'r cū frida. stat. n. crystallinā magnā eē z i sūmo positā: z albugineū eē valde claꝫ. ergo. Cōsil'r p oia argui pōt de frigida z fic. ¶ 2° ꝙ. Cū quacūq; opp'one oculi stare pōt ei⁹ nigredo. Pz. Primo q⁹ cū tēperata humoꝛe albugineo exñte multo z crystallina pua z i ꝑfundo posita. Et per idē cū calida. Sil'r cū sicca: q⁹ stat crystallinū esse paruū i ꝑfūdo sitatū vueā multū nigrā z opacā z spirit⁹ visiuos paucos oib⁹ his ficce cōplexionis existentib⁹ respectu medij ꝓprie ſpēi: quo posito erit oculus niger: ficce tñ cōplexionis. ergo. ▽ Ex quib⁹ sequiť q⁹ cū qualibet cōplexione oculi stare pōt color medius: q⁹ cuz q̄cūq; pōt stare vtrūq; extremorū cū eodez pōt stare mediū. Sed cū oī cōplexione stare pōt vtrūq; extremoꝫ colorū vt ōductū est. ergo zc. ▽ Ex quo sequitur secundo q⁹ sup nullaz determinataz oculorū cōplexionē per signū absolute sumptū a colore euidēter significare possumus. ¶ 3° ꝙ'o sequiť. Tam oculus glaucus q̄z niger pōt oculo medio esse virtutis visiue ꝑfectioris. Patet: q⁹ tam glaucus q̄z niger pōt eē cōplexionis tēperatoris oculo medio. ergo. assumptū ꝑz ex dcis. ¶ 4° ꝙ'o principalis est. Perfectionis virtutis visiue ꝑz plurimū est oculus medius: cuius mediocritas insequitur mediocritatē causarum iam dictaꝫ q̄z oculus extremus ꝓpter causas extremas. Patet satis: q⁹ talis oculus est sanioꝛ. id ꝺo zc. Dixi aūt notanter ꝑm plurimū pp ꝓclusionem imediate sequentē. ¶ 5° ergo cōclusio ponit probabil'r. Perfectionis vtutis visiue est oculus glauc⁹ propter multitudinem spirituum visibiliū q̄z oculus medius ꝓpter mediocritatē eozūdem. Patet conclusio ꝑm quosdā: q⁹ melius est spiritus visiuos abundantes eē q̄z medie q̄ztatis z deficiētes. Et pro isto videť auctoritas Aui. tertia tertij. tractatu 4° caꝑ. ꝑmo. dū inquit: q⁹ multiplicatio spūs ē melioꝛ res z magis inuativa. ▽ Probabilius tamen mihi videť huius cōclusionis oppositum. Quis aūt extremoꝫ oculoꝫ sit pfectioris vtutis visiue ex dcis patere pōt discurrēdo p cās glaucedis z nigre/

Auicē. Aristo.

Auicē.

dinis:z istas in bonitate z malitia insimul comparãdo.
¶ Sed circa hanc mãm plurime difficultates insurgunt.
¶ Prima est. Si paucitas albuginei est cã glaucedinis multitudo vo nigredinis: sequif q habitantes regiones multũ calidas: vt ethiopes ỹberẽt habere oculos glaucos: frigidas vo nigros. cõtra Aristo. 14. proble^{m}. proble. 14. z cõtra experimẽtuz. z arguif cõsequẽtia: qz habitantib^{9} regiones calidas multũ ꝓsumitur z exiccatur hũor albugine^{9}. in habitãtib^{9} vo frigidas crescit z multiplicaf. Cõfirmaf: qz in semib^{9} z ꝓualescẽtib^{9} glauescũt oculi: vt tertia tertij. trac. 2°. alle. ca. z scõo de gñone aialiũ. c. 3°. Sz non min^{9} videtur exiccari in ethiopib^{9} hũidum oculi: ad cui^{9} cõsumptionẽ sequif glaucedo q̃z i corpozib^{9} iam dictis. ideo z̃c. Itẽ in infantibus nouiter nati sunt oculi glauci: vt colligif locis ꝓallegatis. in qbus tamẽ patet hũidũ albugineũ magis abundare: ideo z̃c.
¶ 2^{a} difficultas est. Propter quid hoies z equi colozib^{9} oculoz magis variant alijs aiantib^{9}. Alia eni aialia q̃si oia eiusdẽ speciei habẽt oculos ꝓsimil^{r} colozatos: vt boues asini z̃c. hõ aũt z equ^{9} in ipsis multipliciter variaf.
¶ 3^{a} difficultas est. Quis oculoz extremoz̃ sit absolute denoiandus pfectior an glaucus an niger. Et iuxta idez querif. Propter qd in die meli^{9} vident nigri q̃z glauci: z vl^{r} in loco bene illummato. ecõuerso ỹo in obscuro melius glauci q̃z nigri.
¶ 4ª difficultas est. Videt q magnitudo crystalloidis nõ sit cã glaucedinis: maxime apud ponẽtes crystalloidẽ nõ habere lucem intrinsecaz ex nã sui: qz quãto mediũ illuminabile est ampli^{9} tãto alijs paribus difficili^{9} z remissius irradiaf: cuz ergo crystallina sit mediũ illuminabile ab exterioz ib^{9} radijs ad ipsaz penetrantib^{9}: q̃zto erit maioz: minus illumiabif: z ꝑ̃ erit obscurioz. z si sic resultabit obscurioz siue nigrioz.
¶ 5ª difficultas oritur circa quintaz ꝑ̃nẽ ponẽtẽ pfectionis vtutis visiue esse oculuz glaucũ: cuius glaucedinis cã est multitudo spiritus visibilis: eo q spirit^{9} multitudo ẽ melioz res z magis iuuatiua. Ideo querif an per soluz q̃ztitatiuũ augmẽtũ spirit^{9} visiui possit in opatione visiua ꝓuenire nocumẽtũ. ℣ Apparet aũt q nõ. Prio auctozitate Aui. allegata in ꝓbatione quinte ꝑ̃nis. Itẽ quãto istiz est potẽtius: dum tamẽ debituz habuerit tẽperamẽtũ fortius: eo mediante virtus perficit suas actiones: sed q̃zto spiritus debite tẽperatus est amplioz: est instrumẽtũ virtis visiue potenti^{9}. ideo z̃c. Item ponatur per aduersariũ spũm visiui esse tante quãtitatis q merito eius prouenire ꝓpter opationem visiua sensibile nocumentuz: stãte debito cõplexionali tẽperamẽto in oib^{9} partibus oculi: z sequif in spiritu eẽ egritudinẽ eo q q̃ztitas hmõi nõ ẽ nisi in spiritu: z illa est egritudo. est enim dispositio ex qua in operatione visiua sensibile ꝓuenit nocumẽtũ prouentu ꝑmo: qz nõ apparet vnde hmõi nocumẽtuz aliunde ꝓueniat. Prio illo expressius videt Aui. in lib^{o} de virib^{9} cordis. 4. caꝑ. dũ inquit. Oñ si spiritus fuerit multus: vehemẽtioz in fortitudine erit virt^{9}. ipsius. n. augmẽtuz in quãtitate ꝓstat additamẽtuz virtuti in fortitudine. Et quarto nãliũ. 4. caꝑ. Ex augmẽto enim substantie spũs i q̃ztitate ꝓuenit augmẽtuz virtutis in roboze suo. pp qõ ꝛcõa ꝑmi. caꝑ. de pulsibus cõplexionũ. Et neq̃ estimes q si calor innatus fortis fuerit quãtuscũq̃ sit minuat ex virtute imo ex eo ꝓuenit in suba spiritus fortitudo z in aia audacia. Cuius etiã signũ est: q Aui. 2° primi. caꝑ. de causis debi. mẽbroz enumerans illas nõ posuit inter illas spũs multitudinẽ: nec alij auctores ausi sunt hoc ponere.
℣ Ad oppositũ arguit: qz nõ minus apparet virtutem ad opationẽ visiuaz limitataz requirere quãtitatez organi aut crystalloidis z totius oculi q̃z spirit^{9}: sz oportet crystalloidẽ ad visionẽ debite perficiendã certaz sibi q̃ztitatem limitare: ergo z spiritũ. Itez spũs visiuus ẽ ad

Aristo.

finez crystalloidis z oculi final^{r} ordinat^{9}. sed semper. ordinatũ ad finez mẽsuratur ꝑm exigentiam finis. ergo.
¶ 6ª difficultas. Cum immutatio organi visus a colore vel luce fit pure intentionalis: quomodo ex eo in oculo ꝓuenit trãsmutatio realis: vt visus debilitas: spiritus: resolutio: subtiliatio: ingrossatio: oculi exiccatio: z sic de alijs. oculo enim intuẽte album vel splendiduz debilitatur visus: exiccat organũ z spũs dissoluit. Nõ põt ãt dici rõnabil^{r} ꝑ ꝓtigẽ: qz tale albũ vel splẽdidũ calefaciẽdo resoluat: qz cũ aspectu splẽdidi stat oculũ infridari: z tñ visus ꝓtinue debilitaf. experimẽto etiã pz aspectu assiduo rei nigre vl^{r} scure visũ ỹbilitari.
¶ Ultia difficultas ẽ. Uñ provenit hec diuersitas: q qdã oculus obiecta distãtia clare videt z ꝓpinqua ꝓfuse: qdã vo vtroq̃ mõ cõfuse: z q daz vtroq̃ mõ distincte. Et coll^{r} hec diuersitas oculoz in po^{a} videdi. 3ª tertij tra. 4° de accñti. caꝑ. 1°. z 5° de gñone aialiũ. 3° caꝑ. z 3° colliget. caꝑ. de casis accñtiũ sensus visus. ¶ Ad p^{am} istaz vz negãdo ꝓsaz. Et cuz arguif q habitãtib^{9} regiones cal^{a}s hũor albugine^{9} exiccat z cõsumif z̃c. negaf ꝓsa. z cã est: qz lz multitudo albuginei sit cã nigredis: paucitas vo albedis: nõ tñ est: ei^{9} adeq̃ta cã: qua posita ponif effect^{9}: z ecõuerso. ꝑ m^{l}tas. n. al^{s} cãs ꝓtigit fieri oculuz nigrũ vel glaucũ: vt ꝑz ex supradictis. Cã q̃ pp quã sũt meridionaliũ z ethiopũ nigri oculi est: qz in hmõi corpibus fit magna caloris z spũs oculi resolutio: quo paucificato reddif humidũ itrisecũ oculi: vt albugine^{9} z crystallinus spissi^{9} z magis opacũ: z ꝑ ꝑ̃s fit oculus nigrior. Ecõuerso vo in septẽtrione hitãbus a frigore circũstãte ꝓhibef spũs visiui resolutio. vnif. n. itri secus: z m^{l}tiplicat: q̃re m^{l}ti spũs visiui ꝓticipatiõe reddit tot^{9} oculus clarior z magis declinãs ad glaucedinẽ. Et coll^{r} hec solo 14ª ꝓblematũ. alle. ꝓblemate ab Ari. Alia cã subiũgif. s. qz ꝑz plũmũ humani oculi colorãtur colore cutis toti^{9}. albi. n. coloris oculos hñt ꝑm plumos albos: nigri vo nigros: qz g̃ cutes ethiopũ sũt nigre: septẽtrionaliũ vo albe: iõ sũt oculi ethiopũ nigri: septẽtrionaliũ vo albi. Colorat ãt oculus colore cutis: qz vbi cutis inest nigra sanguis est grossus z spissus: quo cutẽ nutrif: z eo in quo alba: sanguis ẽ clarus. In qb^{9} ãt est sanguis spissus turbulẽt^{9}: ꝑm plũmũ hũores ocul^{r} grossi z turbulẽti: p̃: qz tali sanguie nutriunt. 2° qz eadẽ vtrobiq̃ vi eẽ cã turbulẽtie. hũor ãt oculoz z maxie albuginei turbulẽtia cã est nigredis eoz̃dẽ. iõ z̃c. ℣ Ex quo pz q lz i hitãtib^{9} regiões frigidas sit maior quãtitas albugi nei q̃z in hitãtib^{9} cal^{a}s: nõ tñ oz oculos ipsoz eẽ nigros. plus. n. ꝓmouet glaucedinẽ claritas albuginei cũ multitudine spũs visiui q̃z ꝓmoueat nigredinẽ eiusdẽ m^{l}tudo in hmõi corpib^{9}. Ecõuerso vo in ethiopib^{9} ei^{9} turbulentia z spissitudo cũ paucitate spũs visiui plus ꝓmouet nigredinẽ q̃z paucitas ei^{9} glaucedinẽ.
¶ Prio rñsione vo ad scõaz ꝑmationẽ sciẽdũ est q i pueris nouiter natis z senib^{9} glaucescũt oculi respectu eoz̃dẽ in etate pfecta. Sil^{r} in qualescẽtib^{9} respectu eoz̃dẽ in tpe sanitatis. Uñ 5° de gñone aialiũ. alleg. caꝑ. glauciores ãt oculi puerozꝑfectiz gñatoz sũt oiuz: posteri^{9}ãt pmutant ad futuram ipsoz existere nãz z̃c. Accidit ãt glaucedo magis senescẽtib^{9}. deficcant. n. z̃c. z idẽ 3° tertij. alle. ca.
℣ Prio q̃ꝑ i telligẽtia sciendũ est colores oculoz: vt supra tactũ est dispone tunicaz z maxime vuee variari: q̃ inter ceteras ꝓprie colorata est. Iõ colore ipsi^{9} ad claritatẽ magis declinãte glaucior reddit oculus. Ad nigredinem vo siue opacitatẽ nigrior. In infantia ãt declinat vuea ad claritatẽ pp humidũ vuee nõ eẽ cũ sicco terreo bñ ꝑmixtuz: vñ ad claritatẽ aqueã aliqua^{l}r rẽdit. In pfecta vo etate superfluo humido aquoso resoluto z humido cum sicco terreo debite cõmixto z cõplete digesto reddit vuea magis opaca: z p ꝑ̃s oculus nigrior. In senectute aũt siccitate

vincẽte humi^{m} inatũ vuee ꝓsumif: pp qõ efficit vuea clarior: sic charta bũido ibibita opacior est q̃z ipsa exiccata ad qõ cõcurrit q resoluto humido inato vuee in eadez multiplicaf humiditas extranea aquea faciens ipsaz clariorem.
℣ Ex quo pz q merito dispõnis vuee oz oculus i infantia z senectute eẽ glauciorẽ: erate vo media nigrior. Cui^{9} exẽplũ ab auctorib^{9} sumif de frondib^{9} arboꝛ. ouz enim in ꝑn^{o} ꝓducunt humido aqueo sicco terreo parum cõmixto sũt folia ad albedinẽ declinãtia: qz. s. hñtia colorez viridẽ clarꝛ: ipsis vo pfectis est color viridis obscurus pp humiduz sicco terreo debite fuisse cõmixtum: z aqueũ supfluũ resolutũ. frodib^{9} vo senescentib^{9} exiccant z dealbant: ita i vuea ꝓportionalr imaginãdũ.
℣ Et ex hoc pz: q̃re in qualescẽtib^{9} glauescũt oculi: ipsis vo resumptis redeunt ad colorẽ nãlẽ. Et colligunt hec oia 3ª tertij. trac. 4°. caꝑ. alleg. oũ inquit. Et vuea q̃z fit viridis z glauca aut ꝓpatiõe digõnis sicut plãta. nã i ꝑn^{o} sũ nascif nõ est apparẽtis tincture: imo declinat ad albedinẽ: ideo cũ digõne fit viridis supple obscura. Et pp hãc cãz sũt ocli isantiũ virides z varij z glauci. Et infra. Aut supple ꝓtingit glaucedo pp resol^{o}nẽ humiditatis quaz sequif tinctura cũ est valde digesta sicut plãta: cũ resolutur ei^{9} humiditas icipit albificari: z hmõi q̃dẽ viriditas est a siccitate ọnante. Et ifirmoꝛ q̃dẽ oculi z senuz varij sunt pp hãc cãm: q̃m in semib^{9} multiplicaf humiditas extranea z resoluif inata. Et coll^{r} hec eadẽ cã. 5° de gñone aialiũ. alleg. caꝑ. Accidit ãt hec varietas mãifesti^{9} i oculis humanis q̃z alioꝛ aialiũ pp cerebrũ eẽ humidũ z pasibile valde: ꝑm cui^{9} dispõnis varietatẽ potissime varianꝛ oculi.
℣ Ex his pz rñsio ad scõam difficultatẽ: eo enim q cerebrũ humanũ est vehemẽter passibile z multifoꝛmiter ex varijs causis disponibile: dispõ etiã oculi potissime i sequif dispõnẽ cerebri maxime ꝑz humores eius. i oculis enim hois ọtingit varietas talis q̃lis in plibus alioꝛ aialiũ nõ repif: q̃uis in equo ꝑm oculoꝛ colores magna etiã reperiaf diuersitas: cui^{9} cã colligi põt ex dictis supra 18^{a} q̃one hui^{9} scõi.
¶ Ad tertiã difficultatẽ ex dictis põt patere solo. Oculus. n. glaue^{9} pp multitudinẽ spũz melior est q̃z oculus niger pp cãz oppositaz. glaucus vo pp ficcitatez aut humiditatẽ extraneã aut humiditatem indigestaz imperfectior est nigro pp cãs oppositas: vñ deteriores sũt oculi senũ z infantiũ q̃z ꝓualescẽtiũ seu resẽptoꝛ z pfectoꝛ. glauc^{o} vo. pp paucitatẽ albuginei deterior est ad videdũ in loco m^{l}tũ illuminato q̃z niger pp cãm oppositã. eo vo in loco obscuro pfectior est ad videdũ.
℣ Et si q̃raf qs istoꝛ sit absolute perfectior denoiandus.
℣ Dicẽdũ ẽ vtraq̃ ptẽ. ꝓbabil^{r} eẽ sustẽtabilẽ. glaucus ãt pp claritatẽ albuginei pfectior est nigro pp turbulẽtiã eiusdẽ vt pz: sz glaucus pp magnitudinẽ crystalloidis aut põnẽ ei^{9} in sumo apud quosdã ponif deterior q̃z niger pp cãm sibi oppositã: lz opp^{m} nõ minus ꝓbabil^{r} sit substãtiale. Dnꝛ ãt cõpõnũ plume colligi põt 3° tertij. tra. scõ alleg. caꝑ.
℣ Cã vo pp quã in loco itẽse illuminato deteri^{9} videt oculus glaucus q̃z niger est: qz itensũ lumẽ in oculo glauco fortẽ caulat motũ in spũ z humoꝛe albugineo: z ꝑ̃ in crystalloide: ex quo m^{l}tũ resoluit spũs visuus z ꝑ̃ ipedit visiua opatio.
℣ Et vo in oc^{l}o nigro nõ vehemẽtẽ: lz ꝓueniẽtẽ facit motũ nisi fuerit extremaliter excellẽs: q̃re nõ sic resoluit spũs visiuus. Scõa cã est: qz oculus glaucus est magis illuminabilis: nõ a forti lumine scã in eo vehemẽti illumination z motu ledif. fortis ãt motus ipedit minores. ipedif ãt oculus glaucus a visione obiectoꝛ oculũ debil^{r} vel mediocriter mouentiũ.
℣ Oꝛ ãt fortes mor^{9} miores occultẽt: declarat Aui. alle. ca. dup^{l}r. ꝑ qz m^{l}tũ splẽdidũ diu aspiciẽtes: deinde ad locꝛ illuminata se vtẽtes q̃si nihil visũ pcipiunt nisi postq̃ euanuerit ipressio a splendido in eoꝛ oculis derelicta. 2°

Auer.

declarat idẽ de lapide posito in circulo velociter circũdato. non. n. descendit lapis motu circuli vehementioꝛi ꝓoccupãte z ipediẽte motũ lapidis minoꝛẽ ad inferiora. si tñ tarde circũduceret^{r} circulus caderet lapis. In loco ãt obscuro aut remissi luminis nõ fit in oculo glauco vehemẽs mot^{9}: sz ꝓportionatus visioni. In oculo vo nigro debilioꝛ fit q̃z opz. Ad qõ ocurrit q ad visionez causandã opz p albugineũ visuũ spũz dispgi z visus corneã ꝓpelli: qõ ỹbil^{r} fit oculo exñte nigro.
℣ Et nota q iste cãe potissime sũt euidẽtissime in nigro pp multitudinẽ albuginei z albo vel nigro pp ei^{9} puitatẽ: lz ẽt adaptari possint ad glaucũ z nigrũ pp claritatẽ z turbulẽtiã eiusdez.
Et colliguntꝛ hmõi cãe 3ª tertij vbi supra. Et 5° de gñone aialiũ: alleg. cap. oũ inqt. Eãdẽ ãt cãz existimãdũ z eius q est glaucos qdẽ nõ eẽ acute ituẽtes de die nigros aũt nocte. glauci qdez pp paucitatẽ humidi mouent magis a lumine z̃c.
¶ Ad q̃rtã difficultatẽ dr q apud ponẽtes crystalloidẽ nõ bñe p nãm ei^{9} lucẽ intrinsecã. ꝓcedẽduz ẽ magnitudinẽ crystalloidis posse eẽ cãz glaucedinis oculoꝛ: p quãto magnã reflectit radioꝛ multitudinẽ ab extra occurrẽtiũ ad humoꝛẽ albugineũ: q̃ ipz multuz irradiat z trãslucẽtẽ reddit. Et cũ arguif q nõ: qz maiori existente crystalloide z̃c. Prio isto dr q lz crystallina maiori exñte mĩn^{9} illumineꝛ reflexiue: tñ albugineũ magis irradiat z ꝑ̃ trãslucẽtiorẽ facit. Ex quo sequif glauciorem reddi oculũ pp hãc cãm crystallina remissi^{9} q̃z intensi^{9} illumiata.
℣ Et si ꝏ b arguif auctozitate Auer. 4° coll. c. de signis dispõnũ cerebri. ponẽtis b eẽ sue opinioni ꝓrium s. ex magnitudine crystalline fieri oculũ glaucuz.
℣ huic nõ al^{r} glosando dr a qbusdã Auer. fuisse illius opinionis.
℣ Aliꝛam corrigẽtes dixerũt ipsaz eẽ corruptã: qz duz bz ꝓriũ oz bñe ꝓsonã. Uel dr eẽ ꝓriũ sue opinioni. s. crystallinã magnaz p ꝓpriũ lumẽ eẽ cãz glaucedis oculi. credidit. n. crystallinã p ꝓpriã nãm nõ bñe lumẽ intrinsecum.
¶ Ad qntã difficultatẽ dr ꝓcedẽdo q nõ repugnat p solũ quãtitatiuũ augmẽtũ spũs visiui opõne visiua ọtingẽ nocumẽtũ: vt satis argutũ est. Illud tñ ex nã rei euenire difficile est. p̃: qz qlibet spũs z potissime visuus est facillime resolubilis: pp qõ quãtitatiuũ ei^{9} excessuz fortis vꝛtus facillime corrigit. cũ. n. vtus fortis humoꝛ quãtitatiuũ excessuz p se frequẽter sufficiat remouere: a fortiori quãtitatiuũ excessuz spũz põt remouere ipsoꝛ debitaz quãtitatẽ retinẽdo. 2° qz ex vigilijs z opationibus aialibus fit in spiritib^{9} aialib^{9} magna resolutio: cui^{9} signũ ẽ nãlis somni necessitas z qetis ab opõnib^{9} aialib^{9}: pp qõ difficile est ex pte rei spũs aiales in tãtã quãtitatez augeri: vt mẽsurã trãscẽdãt opõnib^{9} debitã. Tertiã cãz alij tetigerũt: qz cũ spũs sit ꝑm suas q̃litates facillime trãsmutabilis q̃z cito quãtitatẽ nãe ꝓportionatam excesserit ad q̃litatẽ idebitã alterat ipso a nã idebite regulato: pp qõ difficile appet debilẽ eẽ spm̃ sola quãtitate mẽsuram nãe debitã excedẽtẽ. Et ex ꝑ dixerũt auctores q quãtũcũq̃ m^{l}tiplicat spũs: dũ tñ in debito tẽperamẽto pmaneat pfectiores ab eo ꝓueniũt opationes tãq̃ difficile sit alter euenire: q̃uis nõ negassent qn sit limitãda ex pte rei certa spũuz quãtitatiua mẽsura: vltra quã augmẽtati spũs opõnẽ visiuã ipficerent. Et ex hoc pz itell^{s} auctozitatis Aui. ad hui^{9} opp^{m} allegate.
℣ Ad p^{am} ꝓfirmationẽ doꝛ negãdo arg^{m}. s. quãto istiz spũs ẽ potẽti^{9}: opz. n. quãtitatẽ istri penes cui^{9} m^{l}titudinẽ atrẽdif istri absoluta potentia eẽ limitatã in sua m^{l}titudine ad hãc ỹterminatã operationẽ. s. visiuã ꝓducendam. Hec tñ difficultas est magis ꝓbica.
℣ Ad aliã cõfirmationẽ al^{s} ꝓcessi egritudinez aliquã posse eẽ subiective in humoꝛe vl^{r} spũ: lz ꝓ illaz nõ sit ỹnoiabile egrũ nisi mẽbrũ. Et est rñ. ꝓbabilis.
℣ Al^{r} dr q cõpl^{o} in oculo subiective exñs non est sanitas nisi sit debite pẽdẽs a spiritib^{9} z humoꝛibus z̃c. vt al^{s} dictũ ẽ.

Aristo.

Auicẽ.

Auicẽ. Aristo. Auer.

Jō admisso casu ꝓcedit oculū eē ꝑpl'onal'r egruz: ꝛ ꝙ in eo est subiectiue egritudo cōp'onalis: ꝛ ꝙ illa egritudo est illa cōp'lo q̄ pus erat sanitas: q̄ iā accītal'r est egritudo: ꝑ q̄zto ē idebite pēdēs ꝛc. ℸ Sz ō bis satis ocm̄ ē supra ℣ Ad alias auctoritates allegatas ꝓsil'r rn̄det sic ad ꝑm. ℸ Ad 6m̄ difficultatē dī ꝙ lz imutatio a colore vel luce primo ꝓueniēs sit pure itētionalis: a colore tn̄ ꝛ luce pōt organū mediate real'r trāsmutari. ℣ Prioꝙ lumē est p se calefactiuū: ꝛ p ꝓns subtiliatiuū spūs ꝛ humorū oculi: ꝛ ꝓn̄r debilitatiuū organi visus ēt resoluto subtili in humoꝛib⁹ oculi qđ derelinquit' est grossius ꝛ idebite spūs visibilis receptiuū. si g̃ ipressio lumis excellēs fuerit i organo ad ipsaz sequit' visus hebetatio. ℣ 2° ꝑbabil'r dici pōt ꝙ lumē est de se aptū rarefacere ꝛ subtiliare obiectū in quo recipit': q̄zuis in eodē nullū calorez ꝓduceret. ad subtiliationē ām sequit' humoꝛ ꝛ spūuz resol'o: ꝛ ꝓn̄r nocumēta supi⁹tacta. Nec ꝫ minus rōnabile appet q̄z lumē esse p se caloris ꝓductiuuz. Nō. n. appet q̄re ex nā rei magis ad calefactionē ꝓseq̄ dz subtiliatio ꝛ rarefactio q̄z ad illuminationē. Pro quo ēt est ꝑbabile exp̄imēt uz in hyeme quātūcūq; frida exp̄imur aquā resolui insensibiliter ꝛ per ꝓns subtiliari ꝛ in vaporē ꝓuerti: ꝛ nō ē a cal'o: ió ab astroꝛ lumine. Et ꝓn̄r imaginabimur ꝙ lz fridum sit lumine astroꝛ potēti? ifridādo: ꝑ tūc tn̄ est lumē astroꝛ potēti? eodē aliquā ptē aque quā debite attingit subtiliando ꝛ resoluēdo. Et hoc forte senſit Sal'. 4° de accīti. cap̄. 6. dū dixit. Splendidū visui magis nocere: ꝙ magl subtile ꝛ penetratiuū. nigrū ām grossi? ꝛ minus penetratiuū. ℣ Alia vō cā ꝑ quā oculus a luce nāl'r trāsmutat' sumit' ex nā spūs visiui: q cū sit nāl'r lucidus mouet' nāliter ab extra pñtato splēdido. in hoc ām motu mult⁹ spūs resoluit' ꝛ ꝓn̄r debilitat' visus. ꝛ coll'r B 4° de accidenti. ca°. alle. ℣ Alia cā sumit' ex fortitudine mot⁹ in organo: ꝑ quē vtus ad organū illō m'tū de spū dirigit: sic appet in sensatiōe tactiua: m'to vō spū simul ad membrū transmisso multū ō eo resoluit' rarefacto spū ꝛ mēbro in quo recipit'. ió ꝛc. ℣ Lōtra: ꝙ cū forti motu oculi a splēdido stat oculū ꝓtinue ifridari: g̃ hec cā nō valz. ℣ Negāda ē ꝓns vt declarabil' ꝛ⁹ hui⁹dī ostendet' ꝙ mot⁹ in oi dispōne resoluit. ℣ Cā vō ꝑ quā ex assiduo aspectu nigri vel obscuri debilitat' visus: sicut in lōgo tpe in obscuro morātibus est. ℣ Prio: ꝙ sicut pñtato lucido spūs visiuus nāl'r mouet' ad extra: ita eō nigro vl' obscuro pñtato mouet' iteri⁹. vñ nigrū dī visus ꝓgregatiuū: albū vō disgregatiuū: tūc g̃ in humoꝛib⁹ oculi paucificat' spūs visiuus: ꝛ ꝓn̄r vitalis ꝓcomitās illū in organo: quoꝛ ꝑticipatiōe crystallinus ꝛ albugine⁹ reddunt' rari: ió tūc ispissant' ꝛ ꝓn̄r ineptiores fiunt ad receptionē spūs visiui: q̄re debilitat' ꝛ obtūdit' visus. ℸ Scōa cā est: ꝙ sicut cuiuslibet organi moderatū exercitiū in eius opōne fortificat organū ita eiusdez dimissio ꝛ parua mēbri exercitatio in opōne debita mēbrū debilitat: ꝙ g̃ in tenebris ꝛ assiduo aspectu nigri diminute exercitat' oculus ad eūdez modicum trāsmittit' de spū ꝛ calore: ꝛ ꝓn̄r eidē subtrahit' nutrimentū: q̄re debilitat' minoraf ꝛ exiccat' oculus. ℣ Et si arguit' ꝫ. ꝙ penes supius dcā nō pōt ꝑbabilis assignari cā: ꝑ quā plus debilitat' visus i legēdo lr̄as minutas q̄z grossas ꝛ pua ꝛ occulta visibilia ituēdo q̄z manifesta nō excellētia: eo ꝙ minorē causant talia ipressionez in organo visus. Et p idē nō appareret q̄re plus debilitat' visus in aspiciēdo lōginq̄ q̄z ꝓpinq̄. ℣ Pro his dici pōt ꝙ virtus visiua ad actū videdi effectiue ocurrēs tanq̄z principale agēs vtit' spū ꝛ spē obiecti tāq̄z istr'is: ió debili spē i organo visiuo ipressa ad distincte ꝓcipiēdū obm opz ampliorē spūz ꝛ magis vnitū ocul'rere: ꝑ qđ accidit ipsi? magna resolutio: ꝛ p ꝓns in organo ōbilitatio. Ad qđ ocurrit ꝙ vtus motiua lacertoꝛ oculi vehemētiuz laboraf in debite mouēdo ꝛ recte fingēdo oculū ſm exigentiā aspectus puaꝛ lr̄aꝛ q̄z grossaꝛ: q̄re ad lacertū illū plus trāsmitti tur de spū motiuo ꝛ plus de eo resoluit': ꝛ p ꝓns lassat' organū: ꝙ multa resol'o spūs motiui associat' secū resol'onē sensitiui: cū quo tn̄ stat visibile puū merito ꝓpe ipressionis eē min⁹ aptū debilitare organū. ℣ Et p idē ꝑz quare plus debilitat' visus aspiciēdo lōginqua: lz alia cā ocurreret tāgēda in sol'one difficultatis sequētis. ℣ Ex qbus oib⁹ ꝑz ꝑ: ꝙ multū splēdētia ꝛ multū obscura ex ꝓtinuo eoꝛ aspectu visum debilitāt. viridia ℵo ꝛ media aliquo mō ꝓfortāt. causant enim ipressionē spūm ꝛ humores medio mō mouētē. vt colligi pōt 4° de accīti. ꝛ 3° ꝓblematū 9° ꝓblemate. ℣ Pz scōo q̄re citi⁹ ꝛ vehemētius ex aspectu splēdidoꝛ ōbilitat' oculus q̄z nigroꝛ. ℣ 3° ꝙ q̄re dīn ī tenebris morā trahētes ītuitu splēdidoꝛ subito occurrentiū tolerare nō possūt: ita vt qdā ex subito eoꝛ occursu cecitatē icurrāt. Dui? aūt cā ꝑ cōiter assignatur: ꝙ nā difficulter tolerat repentinas mutationes: vt 3° techni. Scōa cā est: ꝙ diuturnā morā ꝓrerūt in tenebris cum magna auiditate lumē aspicientes eius aspectū diutius tolerāt: sicut q longam famē passi sunt plus q̄z opz cibos auide recipiūt: ꝛ ex ꝫ magna subeūt nocumēta. 3° cā ē potior ꝙ ex diuturna mora in tenebris spūs in oculo paucificat' vt supra. forti g̃ splēdido occurrēte paucus spūs resoluit' ꝑ us q̄z succedat alius vel saltē sic eē ꝓtinuꝫ ꝓp qđ remanet oculus spū ex toto priuatus ꝛ fit cecitas. Et coll'r hec cā 4° de accīti. alleg. cap̄. Un̄ dionys⁹ tyrānus ficulus supra carceres suos obscurissimos domū ꝓstruxit lucidissimā ad quā post lōgā morā in carcerib⁹ captiuos trāsferri faciebat: quoꝛ plīmi cecabant: vt 10° ō vtilitate pricular. 4° cap̄. ℸ Ad vltimā difficultatē premittēdū est ꝑ ꝙ ꝑz varietatē dispōnis in spū variat' spiritus visiuus quo ad posse cōfuse aut distincte a longe vel de ꝓpe obiecta cōprehēdere: multo enim ꝛ subtili existente spū ꝛ ꝓpinq̄ q̄z remota vtus visiua distincte comprehendit. eō ℵo pauco ꝛ grosso exīte: ꝛ sic de aliis. ℸ Premittēdū ē 2° ꝙ spūs visiuus in organo q̄druplicē recipit varietatē: ꝙ vel est grossus ꝛ m'tus: aut grossus ꝛ pauc⁹: subtilis ꝛ m'tus: aut subtilis ꝛ pauc⁹: ad sbilitatē spūs claritatē ꝛ luciditatē ꝛ tēperamētū i mō subē reducēdo: ad grossitiē vō turbulētiā. Cōsil'r p oīa de humoribus vt albugineo ꝛ crystalloide distiguēdū ē. aut. n. est mult⁹ ꝛ subtilis: aut multus ꝛ grossus: aut grossus ꝛ pauc⁹ ꝛc. ℸ Premittēdū ē 3° spūz subtilē facili? alijs parib⁹ recipere visibiliū ipressionē spū grosso ꝛ paucū multo. Ex quo ꝑz fortē lucē aptioꝛē eē nocumētū iferre visui: cui⁹ spūs est subtilis q̄z grossus ꝛ paucus q̄z mult⁹: ꝓp qđ aliquoruz visibiliū ipressionē sine nocumēto toleraret oculus: cui⁹ spūs est grossus aut mult⁹: quā absq; nocumēto nō toleraret oculus: cui⁹ spūs eēt subtilis aut pauc⁹. ℸ 4° ꝓmittēdū est ꝙ lz visibile ꝓpinquū p spēm ꝓpriā in organū visus fortius iprimat q̄z remotū ceteris paribus: eo ꝙ itēsioꝛē spēm ꝓpriā causat in organo: forti⁹ tn̄ absolute trāsmutat' organū visus aspiciēdo obiectum distās q̄z ꝓpinquū alijs etiā⁹ parib⁹. nō. n. sola spēs obiecti mouet organū: ꝫ etiā lumē actu in medio cadēs inter obiectū ꝛ organū. cū g̃ maioꝛi exīte distātia a qua oculus videt obiectū ampliꝛ sit quātitas lumis irradiātis oculō magis irradiat' oculus ꝛ p ꝓns plus subtiliat' ꝛ resoluit' spūs visiuus respiciēdo lōginq̄ q̄z ꝓpinq̄. ℣ Lōtra. Sint ſor. ꝛ plato eque perfecte vtutis visiue ꝛ videāt oia silia obiecta i eodē medio vnisoꝛmiter illuminato: ſor. ꝓp: ꝛ plato lōge. Et ꝑz ꝙ eāle est lumen mouens visum ſor. ꝛ pla. ꝙ totale lumē exīs in medio mouet vtrūq; visum: non tn̄ vterq; visus eāliter debilitat' nec vtriusq; spūs equal'r dissoluit'. ió ꝛc. ℣ Pro isto dī ꝙ lz idem totale lumen sit mouēs vtrūq; nō tn̄ vtrūq; organū equal'r irradiat' eo ꝙ ad organū distātius maioꝛ ꝓuenit multitudo radioꝛ rectoꝛ. Et iste ē itell's suppónis ab auctoꝛib⁹ posit⁹. ℸ ꝓmittēdū est ꝙ cū dicim⁹ oculū aliquē melius videre lōginq̄ q̄z ꝓpinq̄ vel ecōuerso: nō est itelligendum quātūcūq; lōginq̄ meli⁹ videri q̄z ꝓpinq̄: vel econuerso ab aliquo oculo. pōt. n. obiectū ita distās esse ꝛ ita ꝓpinquuz oculo qđ a visu nullatenus ꝙpiereť quātūcūq; ēt ei⁹ organū sit bñ dispositū. ꝓpinquitatis eni ꝛ distātie limitati sūt termini nāles iter quos fieri pōt visibiliū compreheñio. Imaginemur g̃ totalē distanti ītra cui⁹ termi nos videri pōt obiectū aliqđ signatū eē tripedale: iterceptā iter. a. d. ꝛ sit. a. pūctus ꝓpinqor⁹ oculo: distantioꝛ vō sit. d. Si g̃ visibile appꝛopinquat oculo citra pūctū. a. nō videbit. Et si remoueat' ab eodē vltra. d. etiā nō videbit. Et ꝓn̄r imaginemur iter. a. d. pūcta reperiri ptē aliquaz signate distātie i cui⁹ q̄cūq; pūcto fuerit obz distincte ꝛ clare videbit': sit g̃ gra exempli pedale mediū iterceptū iter b. c. pūcta: qñcūq; ergo erit visibile signatū iter. b. c. puncta distincte videbit': qñ aūt situatū fuerit iter. a. b. aut iter. c. d. ꝓfuse ꝛ ipfecte videbit'. Et ſm B dicē oculus melius videre remota q̄z ꝓpinqua: nō q̄ meli⁹ videat obiectū situatū itra terminos. c. d. q̄z itra terminos. a. b. lz q̄ meli⁹ videt situatos iter. c. d. q̄z iter. a. b. distātia eni. c. d. dī remota. a. b. vō ꝓpinqua respectu. b. c. que est media. ℣ Nota tn̄ ꝙ visuz aliquē meli⁹ videre remota q̄z ꝓpinq̄ vel ecōuerso possum⁹ dupl'r itelligere. ꝑ in relatiōe ad terāperatū oculū. s. optimi visus imaginādo ꝙ lz oculus tēperat⁹ i toto distātia. a. d. respcū alio ꝑfectissime videat ꝑfecti⁹ tn̄ videt exīntia itra terminos. b. c. q̄z. a. b. ꝛ iteruz ꝑfecti⁹ exīntia itra. a. b. q̄z itra. c. d. terminos alij? paribus. Ille g̃ oculus lapsus meli⁹ videt remota q̄z ꝓpinq̄: cui⁹ visio in distātia. c. d. min⁹ labif a visiōe oculi tēperati in eadē distātia q̄z visio eiusdē in distātia. a. b. Econuerso vō meli⁹ dicē videre ꝓpinqua q̄z remota. 2° possum⁹ hoc intelligere hāc distātiā ꝛ ꝓpinquitatē ad ꝓpriā cuiuscūq; oculi cōrñdētiā referendo. Imaginādo ꝙ cuilibet oculo q̄litercūq; dispōsito cōrñdet limitata distātia in qua sufficit obiecta cōprehēdere diuisibilis in mediū in quo optime pōt talis oculus videre: ꝛ extrema i q̄bus sua iperficiē visio respectu medy: ꝛ ꝓn̄r ꝙ reperibilis est oculus itra terminos distātie sibi cōrñdēt meli⁹ videre potētis vltra mediā distātiā q̄z citra: ꝛ aliq̄s econuerso. Et vtroq; istoꝛ modoꝛ itelli pōt aliquē oculū meli⁹ videre remota q̄z ꝓpiqua: vel eō. ℣ Nota tn̄ illā distātiā mediā nō eē itelligēdā mediā arithmetice: lz ſm ꝓportionabilitatē ei⁹ ad organū. ℣ Nota etiā ꝙ distātia totali in qua certus oculus videre pōt: ꝛ ptes eius iā signate variant' in magnitudie ꝛ puitate ꝑz dispōnē organi obiecti ꝛ medij ꝛ aliaꝛ multaꝛ circūstātiaꝛ: maioꝛ. n. est hmōi distantia respectu oculi iuuenis q̄z senis: ꝛ sani q̄z egri respectu obiecti: intense q̄z remisse colorati. ꝛ sic de alijs.

Dis ꝓmissis ꝓbabil'r tenēde sūt iste ꝓcl'ones ex mentibus auctoꝛ colligēde. ℸ Prīa. Oculus cui⁹ spūs ē grossus ꝛ m'tus merito hui⁹ dispōnis apt⁹ est meli⁹ videre remota q̄z ꝓpinq̄. Persuadet' sic. spūs ꝓp grossitiē ē ineptū instrm in opatione visiua: ergo vt sit ꝓueniēs opz ipsum subtiliari. ꝫ aūt fit meli⁹ aspiciēdo lōginqua q̄z ꝓpinqua eo ꝙ tunc ampliori lumine irradiat' ꝛ ꝑ ꝓns subtiliat' ꝛ equaf. ió ꝛc. Itē ab alijs psuadet' ꝫ: ꝙ spū grosso ꝛ multo exīte causat' in visu obūbratio quedam que per fortē irradiationē tollit'. Itē ꝙ cū spū grosso stat vapoꝛ grosꝺ cōmixtio visuz hebetātiū q̄ ꝑ fortē irradiationez oculi a longinquo aspiciētis subtiliant' ꝛ resoluunt'. Itez ad grossitiē spūs sequit' grossities humoꝛ oculi: q̄re oculo aspiciēte longinq̄ subtiliant' ꝛ equant' vt spūs. Et coll'r ꝫ c⁹ 4° de accīti. 2° cap̄. Et 3° tertij. trac. 4° cap̄. de signis ō bilitatis visus. Et aliq̄'r 4° colliget. ca. de accidētib⁹ sen

sus visus: lz fundamēto ꝑbatiōis hui⁹ videat' supficietenus dissentire. ℣ Et qua cuz ei⁹ ꝑbationibus sequitur primo ꝙ oculus tal'r dispositus ex cōuenienti aspectu ad longinqua ꝛ splēdida meliorat' eo ꝙ ei⁹ spūs ꝛ humores equant'. ℣ Sequit' 2° ꝙ nō oē visibile fortius mouēs visuz maioꝛē spūs visiui causat resol'onē. ℣ 3° incidētaliter patere pōt: q̄re aliq ca'az opthalmiā incurrētes acutioris sīt visus: vt 3ª ꝓblematū. ꝓblemate 9°. Ex opthalmia. n. mult⁹ effluēt⁹ lachrymis ꝛrigit fumositates opacas visuz obtūdētes. educi ꝛ ꝑ ꝓns visuz acutioꝛē reddi. Propter qđ acuta oculos mordicātia vt sepe iuēta sunt visuz acuere: vt ibidē attestat' Ari. ℣ Et si arguit' ꝙ hic oc'us nō bñ videt lōginq̄: ꝙ ille non bñ secernit: vt Sal'. 4° de accīti. 2° cap̄. ℣ Huic dī ꝙ ille nō secernit ꝑ comparationē ad oculū m'ti ꝛ subtilis spūs. Vel al'r nō secernit. i. nō sic distincte pcipit sicut a lōge videt: eo ꝙ nō est tāte efficacie in clare vidēdo sic idistāter comprehēdēdo. ℸ 2° ꝓ. Oculus cuius spūs ē pauc⁹ ꝛ subtilis merito huius dispónis apt⁹ est melius videre ꝓpinqua q̄z remota. Pz ꝙ spū pauco ꝛ subtili exīte ad visionē fiendam requiritur paruus mot⁹; ꝙ fortē motū non tolerat bec dispō: paruus āt fit mot⁹ in spū aspiciēdo ꝓpinq̄: fortis vō aspiciēdo lōginq̄: g̃ ꝛc. ℸ 3° ꝓcl'o. Lz oculus cui⁹ spūs est paucus ꝛ grossus nec lōginqua nec ꝓpinqua sit aptus distincte cōprehēdere respectu ei⁹ cuius spūs est mult⁹ ꝛ grossus: meli⁹ tn̄ videt lōginqua q̄z ꝓpinq̄ in latitudine distātie sue visioni ꝓportionate. ꝑ ꝓs ꝓcl'onis pz: ꝙ fortiores motuz visibiliū tolerare pōt oculus: cuius spūs est grossus ꝛ multus: ió a maioꝛi distātia: ꝛ distinctius pōt obiecta ꝓprehēdere. 2° ꝑs pz: ꝙ spūs exīte grosso ad clare cō prehēdēdū idiget oculus motu subtiliāte ꝛ equāte spūz B āt meli⁹ fit obiecto distāte q̄z ꝓpinquo itra limites distātie sibi cōrñdētes: ió ꝛc. Exēpli gra. vbi oculus tēperatus videret p tripedalē distantiā videat oculus hic per pedalē: cui⁹ media 3ª sit ps in qua situato obiecto optime cōprehēdit ab B visu. Dico g̃ ꝙ obiectū situatū in vltia 3ª meli⁹ videbit' q̄z in ꝑ° distātie assignate iaz. In ꝑ°. n. non fit in spū mot⁹ sufficiēter ipz subtiliās: q̄re ꝓfuse cōprehēdit' obiectū. In vltia vō ecōuerso. ℣ Ex quo pz hūc oculum meli⁹ videre distantiā q̄z oculus: cui⁹ spūs est paucus ꝛ subtilis: ꝓpinq̄ vō in distantia signata ōteri⁹. ℸ Pz 2° cā cuiusdā q̄stiōis 31ª ꝓblematū. 5° ꝓblemate. videlz. Propter qd debil'r videntiū qdā reddūt obiecta oculis ꝓpinquiora cū ea volūt clare itueri: qdaz vō elongāt obiecta: vt pz i senib⁹ ꝓmis. Quoꝛ eni spūs est grossus elōgāt obiecta ab oculo: quoꝛ vō subtilis ꝛ pauc⁹ ecōuerso ꝓpiquāt ꝓp cās tactas. ℣ Pz 3° q̄re senes q̄ndq; ad lumē cādele in nocte lr̄as q̄sdā legere nō potētes: in die tn̄ bñ legūt ꝛ maxie sub radio solis: vt 3° colliget. alleg. ca°. ℣ Ex quo vlteri⁹ pz: q̄re ꝓmi senū dū legunt lr̄as ipsas satis a visu remouēt. Sūt. n. spūs eoꝛ visiui grossi ꝛ turbidi ꝓmo egētes lumie vt subtilient'. ℣ Et ex his oib⁹ coll'r apparēs ꝺdictio in dictis auctoꝛ ō visu senū. Quidā eni posuerūt senes meli⁹ videre lōginq̄ q̄z ꝓpiqua: vt Ari. 31ª ꝓblematū. alleg. ꝓblemate. ꝛ Raſ. 2° continētis. 4° cap̄. Alij āt senserūt eos videre res ꝓpinquas ꝛ nō remotas: vt Auer. 3° colliget. alleg. ca. dū ingt. Et videt. ſ. senes res ꝓpiquas ꝛ nō remotas. Et Raſ. 2° Lōtinent. 3° ca°. auctoritate filij Seraꝑ. Tollit' āt hec ꝺdictio: ꝙ senes nō pñt videre lōginq̄ cōparatiōe ipsoꝝmet iuuenū. Signata tn̄ distātia totali p quā videt senes ꝛ diuisa vt supra in mediū ꝛ extrema meli⁹ videt remota in hac distātia q̄z ꝓpinqua alijs parib⁹: vt ex dcis pz. ℸ 4° ꝓcl'o. Oculus cui⁹ spūs est multus ꝛ clarus siue subtilis: tā ꝓpinq̄ q̄z remota obiecta cōiter occurrentia melius videt oculo ꝺrio mō dispōsito ſm subtilitatē aut multitudinez aut vtrūq;. Dico āt notāter cōiter occurrētia: ꝙ obiectū

Aristo.

Aristo.

Contra dictio apparēs in dcis auctoꝛ

Tollit' ꝺdictio auctoꝛ.

extremal'r splēdidū meli⁹ituēt oculus grossi ꝛ mł'ri spūs q̄ subtilis ꝛ multi: vt ꝑz ex dictis. Cōclusio sic intellecta ꝑz: qz hmōi oculus ꝓpter spirituz multitudinem fortē potest tolerare motuz; ꝓpter claritatez vō ꝛ subtilitatez distincte potest obiecta comprehendere: ideo ꝛc.

¶ Cōsil'es ꝟcl'ones p oia poni pñt de humore albugineo.

¶ Pria. Cui⁹ humor albugine⁹ est multus ꝛ grossus me li⁹ videt lōginq̄ q̄z ꝑpinq̄. Pz: qz in eo ad visionē causan dā regrit fortis mot⁹ q̄ hīt humor subtiliet ꝛ equef. Ex forti ēt irradiatiōe ex lōgiquo nō min⁹ fortē recipit mo tū: sz ꝙueniētē: ex ꝑpinq̄ vō debilē recipit nisi visibile ex tremal'r splēdidū fuerit: iō ꝓfusi⁹ videt ꝑpinq̄: clarius vō distantia. ¶ 2ª ꝟcl'o. Cuius albugine⁹ est paucus ꝛ subti lis meli⁹ videt ꝑpinq̄ q̄z remota: qz a remotis nimis ir radiat: ꝛ p ꝑñs spūs nimis resoluit: a ꝑpinqs āt debili⁹ debilis āt motus in tali organo sufficit ad visionē. ¶ 3ª ꝟ Cui⁹ humor albugineus est paucus ꝛ grossus meli⁹ vi det, distantia q̄z ꝑpinq̄ itra latitudinē distātie sue virtuti visiue corrūdētis. ¶ 4ª ꝟclusio. Cui⁹ humor albugineus ē clarus ꝛ mł'tus acute ꝛ distincte videt remota ꝛ ꝑpinq̄. Propter eni mł'titudinē bñ tolerat irradiationē a remo tis. Propter claritatē vō ꝛ subtilitatē q̄si ois spēs in ipo ꝓducta sufficit ad visionē. sic in pāno candido q̄libz pua macula facile discernit. Usi 5ª p gñone aialiū. 3ª. c. Quē admodū in vestimēto mūdo parue macule patētes fiūt sic ꝛ in puro visu motus manifestum faciunt sensum.

¶ Sil'es ꝟcl'ones his poni pñt de crystalloide: nisi q̄ in hoc appet ābiguitas ꝑp plus r̄solui spūz ex forti irradia tōe crystalloidis magne q̄z pue vt supra. Et tu specular.

¶ Pñt etiā sil'es ꝟcl'ones poni ex pte cornee tunice: que q̄ntz grossa ꝛ clara: q̄ntz subtilis ꝛ clara aliq̄n grossa ꝛ turbulēta ꝛc. que oia colligunt 5ª de gñone aialiū. alle. c. ꝟ Et nota q̄ diuersitas in bñ vel male a lōge vł de ꝑpe videdo: ꝟsequit etiā situ ocl'i: eminēs. n. valde meli⁹ vi det ꝑpinq̄ q̄z remota siue lōginq̄: ꝓfundus vō nō mł'tuz bñ videt vtrūq̄z: ita tñ pōt eē ꝓfundus vt ledat visio ex pauca irradiatiōe ꝛ tūc ꝑbabil'r melius videbit lōginq̄. Hec ꝛ alia colligēda ex his plenius traduntꝫ 3ª colliget. ꝛ 5ª de generatione animalium. allegatis capitulis.

¶ Ad argᵗᵘᵐ ꝑncipalia rñdef. ¶ Ad ꝑᵐ qual'r sit oculus co lorat⁹ denoiandus q̄ztū ad ptez in qua ꝑncipal'r fit visio patere pōt ex ꝑ arti⁹. ꝟ Et sil'r ad ꝟfirmationē. Qual'r āt recipiēs dz eē denudatuz a nā recepti dz videri 1ª ꝛ 3ª de aia. ¶ Ad 2ᵐ qd sit de ante visuz est in qōne: p ei⁹ tñ ꝑba tione negāda est ꝑña: sic nō sequit: plus de calore effecti ue vel dispositiue ꝟcurrēte ad restaurationē est i hoc cor pore q̄z in illo: ꝑfectior restauratio. ꝟ Ad cōfirmatio nē negaf etiā ꝑña: sicut eni aliq̄ō obiectuz sufficit cōpre hēdere glaucus qō nō sufficit ꝓprehēdere medi⁹: ita ecō uerso. ꝟ Et p idez ꝑz rñsio ad ꝟfirmationē scdam. ¶ Ad tertiaz ꝟfirmationē ꝓcedit oculū glaucū in nocte ꝛ loco obscuro meli⁹ videre oculo medio: ex b tñ nō sequit ipz eē ꝑfectionis vtutis visiue. ¶ Ad 3ᵐ ꝑncipale. negaf as sumptū vł'r itellectū: ꝛ ad ꝑbationē negaf ei⁹ ꝑña vt ꝑz. ꝟ Ad tertiā ꝟfirmationē negaf ꝑña illa. ab excellēti splē dido min⁹ patit: ꝑ vtus est in eo fortior sicut non sequit. ab excessiuo cal'o minus patitur flegmaticus q̄z sangui neus: ꝑ fortior est vtus in flegmatico q̄z sanguineo.

¶ Questio. xxiij.

Utrum cor i gñe mēbroꝝ sit cal'e ꝛ ficce ꝟpl'onis.

¶ Arguit multipl'r q̄ nō. ¶ Prio. cor i ge nere mēbroꝝ est cal'e ꝛ humide ꝟpl'onis: ꝑ ꝛc. assumptū ꝑbat. ꝑ: qz cor est p ei⁹ nāle tēperamētū p se corpis cali ꝛ humidi: qz spūs vitalis ꝓductiuū: nullū āt cal'm ꝛ humi dū p se ꝓducit nisi in cal'o ꝛ humido: iō ꝛc. 2º: quia cor in gñe mēbroꝝ est ꝑnᵐ ꝑᵐ vite in toto ꝟseruatiuū: sz nō con seruaf vita nisi p cal'm ꝛ humidū: vt coll'r in de causis lō gitudinis ꝛ breuitatis vite. ꝛ ꝑ ꝑmi. caꝑ. de ꝟpl'onib⁹ ꝛ caꝑ. de etatibus. ꝛ 3ª ꝑmi. caꝑ. ꝑ. iō ꝛc. 3ª: qz cor est oium mēbroꝝ marie sanguineū: ꝑ est cal'm ꝛ humidū. assum ptū coll'r ꝑ ꝟpl'onū. caꝑ. vltimo satis ad finē. ꝛ 3ª ꝓb⁹ aialiū. 6ª caꝑ. 4º. qz cor est a ꝑdñio carnosum: vt coll'r 11ª tertij. ꝑ caꝑ. Caro ēt est cal'a ꝛ humida. ꝑ ꝑmi. caꝑ. ꝺ cō pl'onib⁹ mēbroꝝ: ꝑ ꝛc. Pro isto est sñia Auer. 3º colliget. caꝑ. de ꝟpl'onib⁹ mēbroꝝ officialiū dū inquit. Sz mihi vł ꝙ cor est declinās ad humiditatē p spūm exītez i eo.

¶ 2º ad ꝑncipale. cor ē fride ꝛ ficce ꝟpl'onis: ꝑ ꝛc. assum ptū arguit: qz cor nutrit sanguine melico: eo ꝙ nutritur sanguine spisso q̄ est melicus. 7º de iuuamētis. 7º caꝑ. sed cuiuslibet mēbri ꝟpl'o nālis assimilaf ei ex quo nutritur ꝑ ꝑmi. caꝑ. de ꝟpl'onib⁹ mēbroꝝ. vñ 7º de iuuamentis. 2º caꝑ. oē mēbrū nutrit ꝑ illō qō ei ꝙuenit. ¶ 3ª ad ꝑncipale. cor ē fride ꝛ humide ꝟpl'onis: iō ꝛc. assūptuz ꝑbat: ꝑ qz circa ipsuz multiplicaf pinguedo q̄ est fride ꝛ humi de ꝟpl'onis: vt ꝑ ꝑmi. ꝛ ꝑ cōpl'onū. alle. capūs. cū ꝑ hui⁹ pinguedis cā efficiēs nō sit nisi ꝟpl'o cordis: sequif coni pl'onē cordis fridā esse ꝛ humidā. 2º: qz circa cor multa abūdat aquositas: q̄ nō vł decisa nisi a nutrimēto cordis ꝑ nutrimētū cordis ē fridū ꝛ humidū: ꝛ p ꝑñs cor. 3º cor est fortib⁹ motibus sbm exiccare vehemēter ꝛ inflāma re potētib⁹: ergo hmōi ꝟpl'onis dz eē cor: qua hmōi istā mationi ꝛ exiccationi melius possit resistere: talis āt ē cō plexio frida ꝛ humida: iō ꝛc. Hoc argu'o vtif Aui. ꝑ ter tij. 3º caꝑ. ad ꝑbandū cerebrū oportuisse eē ꝟpl'onis fri gide ꝛ humide: eo. n. ꝙ ad ipsuz terminaf mot⁹ vigilia sensationū ꝛ motionū: quoꝝ est vehementer istāmare ꝛ exiccare: oportuit cerebrū fridū eē: ne facile istāmaretur: ꝛ humidū ne nimis exiccaref: cū igif fortiorib⁹ hmōi mo tib⁹ subiciaf cor q̄z cerebrū: cor opz eē fridū ꝛ humidū.

¶ Ultio ad ꝑncipale. si cor eēt cal'e cōpl'onis: b potiss me poneref ꝑp spūs vitalē gñari a corde: sz nō est ponen dum ab eo gñari spūs vitalē: ꝑ ꝛc. ꝑbaf minor: qz spūs vitalis ē cal'or corde: igif spūi vitali nō daf tēpamentū a corde: ꝛ p ꝑñs nō ab eo gñaf. ꝛ ꝑña tz: eo ꝙ nihil agit vl tra gradū ꝑpriū. ꝛ coll'r assūptū ꝑ ꝑmi. c. de ꝟpl'onibus mēbroꝝ. Quod aūt in corpore est calidi⁹ est spirit⁹ ꝛc.

¶ Ad oppositū est Aui. ꝑma ꝑmi. caꝑ. de cōplexionibus mēbroꝝ. Et Gal'. primo complexionū. vltimo cap. Et ge neraliter fere omnes medicine auctores.

¶ In ista qōne erūt duo articuli. In ꝑmo videbiꝫ de gene nali q̄sito. In scōo tractabiꝫ difficultas tacta in vltimo ꝑncipali. an. s. sit ponēdū spm̄ calidiorē esse corde: vł eē.

¶ Quātū ad ꝑᵐ sūt notata ꝛ ꝙnes. ¶ Prio sciendū est ꝙ cor reperiꝫ ab auctoribus vario mō descriptū. ꝟ Quidaz dixerūt cor ē mēbrū ꝑncipale: cui⁹ vtutes ꝛ eaꝝ effectus sūt marie potētes in corpe. Et fuit hec notificatio Auen zoar: vt allegat Cōcil'. 14ª dzia. ꝟ Al'r describiꝫ a Cōcil. Cor est vtutū ꝑncipale organū ex carne dura cōtextuz in medio corpis velut sornax situatū, quob⁹ vēntriculis: pa riete: ac q̄tuor hostijs itercisuz: in microcosmo tāq̄ sol: aut ꝑnceps in megacosmo. ꝟ Alij āt tētātes clari⁹ descri bere dixerūt. Cor eē mēbrū ꝑncipale figure pinealis ex carne fortī cū villoꝝ varietate cōpositū: in medio pecto ris situatū: trib⁹ vēntriculis ꝛ q̄tuor hostijs itercisū: fons calorис nālis ꝛ vite toti⁹ basis ꝛ fūdamētū. Et hec descri ptio est cōpletior. Ly mēbrū est genus. Sz p ly ꝑncipale differt a nō ꝑncipalib⁹ mēbris. Ceteras āt ptes posuerūt in descriptione ia dcā ad circūloquēdū figurā cordis ꝛ cōpōnē ei⁹ ꝛ ptes ex qb⁹ integraf ꝥa cordis ꝛ ꝑncipalem eius opōnē que ē toti calorē ꝛ vitā tribuere. Que oia di stincte colligi pñt 11ª tertij. caꝑ. ꝑ. Et aliqual'r 7º de iuua mentis. 2º caꝑ. s. de iuuamēto cordis. ¶ 2º sciendū ē ꝙ in corde penes descriptionē ia datā plūa videnf cōtenta. ꝑ ptes ipm integrātes cuiusmodi sūt mēbra simplicia ipz cōponentia: vt caro dura ex varijs villis cōposita pp va rias cordis opōnes. Integraf. n. ex ꝥa neruea ꝛ ligam tali vt sit solidū ꝛ fortе: distiguūf ēt in eo tres vēticli. s. derter in q̄ magna sanguis q̄ztas ꝓtinef: ꝛ sinister in q̄ plimū ꝓtinef spūs vitalis: est eni sic minera vł armariuz ei⁹: vt in li⁹ de virib⁹ cordis. ꝑ caꝑ. ꝛ medi⁹ vēticul⁹ q̄ est sic via trāsit⁹ sanguis a dextro in sinistrū: quē sorte parie tē alij vocauerūt. 3º in corde ꝓtinef sanguis ꝛ spūs tā cor pi q̄z cordi appropat⁹. Ex q̄ ꝑz penes modū loq̄ndi me dicoꝝ satis ipropriū cor in sua cōpl'one posse ḡduari vel q̄ztū ad cōpl'onē subiectiue exītē in ptib⁹ ꝥaz cordis ite grātib⁹: vel q̄ztū ad aggregatū ex illa cōpl'one ꝛ cōpl'o ne spūs ꝛ sanguis i suis vēticlis aut ꝓcauitatib⁹ ꝓtētoꝝ.

¶ Pria ꝟ. Graduādo cor in sua cōpl'one näli ꝑ mō ponē dū est ipz eē cōpl'onis cal'e ꝛ ficce. Persuadeꝫ hec ꝟ. ꝑ. n. ꝙ sit cal'e cōpl'onis ꝑz. ☉ ficce ar. ꝑ: qz tota ꝥa cordis est ad tactū dura: duricies vō ꝙueniēs a frido ꝙgelāte at testaf ficco vel siccitati. 1º: qz in cōpōne cordis videntur ꝟñari ꝥa neruee pāniculose ꝛ ligamētales q̄ sunt sicce cōpl'onis. 3º: qz ad ei⁹ siccitatē ꝓtēperandā in ei⁹ capsula plūa ꝓtinef aquositas: ꝛ circa basim ei⁹ plūa pingue do q̄ arguūt cōpl'onē ei⁹ eē siccā. Pro ista ꝟcl'one est au ctoritas Gal'. ꝑ cōpl'onū. alle. caꝑ. ꝛ Aui⁹. ꝑ ꝑmi. caꝑ. de cōpl'onib⁹ mēbroꝝ. ꝟ Et q̄ sequif ꝑ ꝑbabil'r: nō omnes carnē eē cōpl'onis humide: caro. n. cordis est sicce cōpl'o nis. ꝟ Sequif 2º nō quēlibet neruū pāniculū vel ligam tū eē cōpl'onis fride vt cordis ꝥa cōponētes. ¶ 2ª ꝟ. Lz ita fit: multo tñ min⁹ recedit cor a tēperamēto cutis ꝑ siccū q̄z ꝑ cal'm. Pz: qz fortiora sūt ꝓmouētia caliditatez cordis q̄z siccitatē eiusdē. Sāguis. n. ꝛ spūs in corde ꝓtē ri calitatē ꝓmouēt ꝛ nō siccitatē: sed poti⁹ ipsaz ꝓtēperāt: ꝛ coll'r hec ꝟcl'o ꝑ cōpl'onū. alle. caꝑ. ¶ 3ª ꝟclusio. Lz ita fit vt ꝓcedētes asserūt ꝙnes: ꝑbabil'r tñ sustētabile ē cor quātū ad cōpl'onē in ptib⁹ ipm itegrātib⁹ subiectiue exi stētē esse cal'e ꝛ humide cōpl'onis reᵘcutis. Et ꝓ illo est auctas Auer. alle. caꝑ. Jtē plura ꝛ potētiora sūt humidi tatē cordis q̄z siccitatē eiusdē. ꝓmouētia: igif ꝑbabili⁹ est cor eē humide q̄z ficce cōpl'onis: assumptū ꝑbaf discurre do: ꝓmouētia eni cordis humiditatē sunt carnositas cor dis: spūs: sanguis: aq̄sitas capsule: pinguedo exñs circa basim ei⁹ ꝛ cerebrū: ꝛ epar sibi ꝟopantia. Ei⁹ aūt siccita tē ꝓmouēt nerui: ligamēta: pāniculi: ꝛ mot⁹ ei⁹: multo. n. potētiora sunt ꝑ: iō ꝛc. Hoc argu'm colorаret pōnē Auer. alle. caꝑ. Signū aūt sumptū a duritie nō est euidēs: si. n. tāgeret cor viuēs nō inueniret in eo durities tāta ꝙ ex il la argueret euidenť ipm esse siccū. In cōpōne etiā cordis ptes neruose ligamētales ꝛc. nō sūt pti carnose ꝟñantes: sz ſubdñantes. Et ꝟñr hāc ꝟnē sustinēdo tenēdū est ptez hāc carnosam ꝙlaz eē ꝛ humidā: ꝛ ꝟñter nām circa cor aq̄sitatē ordinasse ꝛ pinguedinē ad ꝓhibēdū lapsus cor dis ad cōpl'onē siccā: in quā ꝓp motū ꝛ istāmationē prō ptū est labi q̄z in se sit cōpl'onis humide. ¶ 4ª ꝟ. Sra duādo cor in sua näli cōpl'one mō 1º. s. q̄ztū ad aggrega tū ꝛc. cor est cal'e ꝛ humide cōpl'onis. Pz: qz cor ꝑ mō in sua cōpl'one ḡduatū pauꝝ p siccū recedit a cute: p sr̄oaz ꝟ nēsed ipso ḡduato 1º mō magn⁹ ꝛ notabilis būiditaf ex cessus addif supra cōpl'onē ꝑmā: ḡ ipso 3º mō graduato est cor humide cōpl'onis. Hāc ꝟcl'onē crediderūt quidā itellexisse Auer. 3º colliget. alle. caꝑ. Ego āt puto Auer. itellexisse ꝟnē tertiā superi⁹ positā: vt patē pōt si qs ple ne sua vba ꝟsideret. ꝟ Cōtra hāc quartā ꝟnē arguitur. ꝟ Primo: qz ꝑ idē cerebrū eēt: cal'e cōpl'onis ꝑp multos eē spūs in vēticulis cerebri ꝓtētos. ꝟ 2º: qz tūc vene ꝛ ar terie eēnt humide cōpl'onis: ꝑp multū sanguinē ꝛ spūm in suis ꝟcavitatib⁹ ꝓtineri. ꝟ 3º: qz cal'r ḡduādo stōchuz in sua näli cōpl'one eēt stōch⁹ cōpl'onis cal'e: eo ꝙ aggre gatū ex näli calitate stōchi ꝛ mēbroꝝ circūstantiū videt

gradual'r tēpamētū cutis excedē. ꝟ Ad ꝑᵐ. tacta est sol'o supra qōne 10ª hui⁹ scōi. ꝟ Ad 2ᵐ negetur ſilitudo: qz cuz his nō operaf vena vel arteria tanq̄ cuz instrīs opónes sibi debitas: lz posset concedi ꝙñs ad qō deducit argu'm. ꝟ Ad 3ᵐ videbiꝫ infra de signis discrasiarum stomachi.

¶ Quātū ad 2ᵐ arti'm sunt notata ꝛ ꝟcl'iones. ¶ Prio sciē dū est in corde triplicē esse spūm. s. aialē vitalez ꝛ nālē: q ꝙ'r ꝟ seiuicē distinguant: declarabiꝫ in sequentibus. In articulo aūt sermo est de vitali: an sit. s. calor: an ecōtra. ¶ 2º sciēdū est hūc spūm eē duplicē. Quidā est cōis a ꝑn cipali ei⁹ dispóne nō nōbil'r alterat⁹. Quidā vō eꝟ. Exē plū ꝑmi. sicut est spūs vitalis toti distribuēdus in sinistro vēticulo cordis ꝓtēt⁹. Exēplū scōi. sicut est spūs vitalis iā mēbris delegat⁹ appropriatus ꝛ intrinsecatus: est eni in suo tēperamēto refractus ꝑm exigētiā membri cui est appropriatus: imo etiā nōdū appropat⁹ membris a cor de distātib⁹ delegat⁹ est a ꝑncipali dispóne quaz in corde ꝟxit notabil'r alteratus. Jn arti⁹ aūt ꝑmo ē de spū cōi iaz dicto. Notū. n. est repibilē esse spūm appropriatum cor de min⁹ cal'm. ¶ 3º ꝑncipal'r ꝑmittēdū est in corde repiri triplicē mēſurā caloris, ꝑ est ſubiectiue existēs in corde ex ptib⁹ ipm itegrātib⁹. 2º est aggregata ex hac ꝛ calita te spūs cordi appropriati in porositatib⁹ ei⁹ itrisecis ꝓtē ti. 3ª ē aggregatio ex his duab⁹ ꝛ calitate sanguis ꝛ spūs cōis ꝛ vapoꝝ in ꝟcauitatib⁹ ꝓtētoꝝ. Et notū est ꝙ 2ª mē ſura est maior ꝛ itēſior ꝑ. ꝛ 3ª q̄z 2ª: lz ꝑbabil'r qdā dixe rūt eē ſustētabile spūm cordi appropatū nō eē remissius cal'm q̄z spūs cōis in cordis ꝟcauitate ꝓtentus: lz. n. ſuba cordis in spūm appropatuz magis ipresserit q̄z in cōem: multo tñ magis ab aere frido ad cor retracto remittitur calor spūs cōis q̄z appropati: eo ꝙ eidē imediati⁹ occur rit: sz de b pleni⁹ videbiꝫ ꝑma ꝑ. c. de cōpl'onib⁹ mēbro rū. Jn ꝓpósito ḡ cor esse calidi⁹ aut min⁹ cal'm itelligere possum⁹ q̄ztū ad ꝑmā scōam vel tertiā mēſurā caloris in eo reptā. ¶ 4º supponēdū est ꝙ oē totū cal'm resultās ex plibus partib⁹ inequaliē calis est remissius cal'm deno minādū q̄z pars ei⁹ itensi⁹ cal'a. Pz hec suppō: qz si q̄libz pars hui⁹ toti⁹ eēt eque cal'a: sicut ꝑs intēſi⁹ cal'a: totū il lud eēt itēſi⁹ cal'm q̄z iā est: sed illud eēt tunc eque ꝓcise cal'm sicut ꝑs ei⁹ intēſius cal'a: ḡ ꝛc. ꝙña pz cū añte ituen ti. ¶ Prima ꝟcl'o. Tā spūs cōis q̄z cordi appropatus est cal'or corde quo ad ꝑmā mēſuram caloris cordi attribu tā. Cōcl'io hec nota est intuēti. ¶ 2ª ꝟcl'o. Tam spūs cōis q̄z cordi appropatus est calidior corde q̄ ad scōam mem ſurā caloris cordi attributā. ꝑ ꝑs pz: qz spūs cōis aliquā vł hīe mēſurā caloris supra calorem spūs appropati cor di: al's. n. ꝑ actionē cordis in spūm cōem mediāte appro pato spū nō remitteret cal'itas spūs cōis: ꝛ sic nō appet q̄ liter ex cōi fieret appropatus. 2ª ꝑs sic ꝑbaf. aggregatuz ex ſuba cordis ꝛ spū appropato est cōpositū ex pluribus partib⁹ ineq̄l'r calidis. s. ex ſuba cordis remissius cal'a ꝛ spū appropato intēſius cal'o: ḡ totū illud aggregatuz est remiſſi⁹ cal'z q̄z ꝑ ei⁹ itēſior. 3ª pz ꝑ suppónē vlti⁹ ꝑmissaz: cum illa ꝑs intēſius cal'a sit spūs cordi appropatus. seq̄t 2ª ꝑs ꝟcl'onis. ¶ 3ª ꝟcl'o. Lz cal'itas spūs cōis vel appro priati nō sit intensior q̄z caliditas cordis quo ad mēſurā sibi 3ª attributā: spūs tñ est calidior corde denominādus. ꝑ ꝑs pz: qz quēcūq̄z gradū caloris ꝓtinet spūs: ꝓtinet ēt cor q̄ ad hāc mēſurā: eo ꝙ quēcūq̄z gradū hz ꝑs hēt to tū. 2ª ꝑs arguiꝫ vt ꝓcedēs ꝟcl'o: qz oē aggregatū ex pluri bus ꝑm aliquā denoiationē in eque itēſis est remiſſi⁹ q̄z ꝑs itēſior illi⁹ aggregati. Sz spūs est pars intēſius cal'a in toto aggregato ex ptib⁹ cordis ꝑm tertiā mēſurā calo ris ḡduati: ḡ ꝛc. ꝙña pz cū añte. ꝟ Et ex his pz rñsio ad q̄sitū. s. ꝙ ꝑm quācūq̄z mēſurā caloris graduet cor: spiri tus vitalis cōis est cal'ior corde. Et ꝓ ista ꝟcl'one vł in tentio Aui. ꝑ ꝑmi. capitulo de cōplexionibus mēbroꝝ.

Cor ma xie san guineū.

Ad arg^{m} ꝑncipalia rñdet. Ad ꝑ^{m} tacta est sol'o supra qōne 10° huiꝰ scōi. ℣ Nō tñ cor nō solū ꝑ spūm apprōpatū ei: sed etiā ꝑ spūm cōez gīare spūm ex sanguine. qcqd de ℔ crediderit alij. ℣ Ad ꝑ^{m} ꝯfirmationē negat minor: ꝛ. n. calitas ꝛ humiditas ad vite ꝯseruationē ꝯcurrāt ꝛ opōnes ſm plurimū tangꝫ ondantia instra: nō tñ solū per cal'm ꝛ humidū vita ꝯseruat vt ꝑz. ℣ Ad aliā ꝯfirmationē dī ꝙ cor est maxie sanguineū. i. in sua ꝯcauitate maior: ꝛ ptinēs sanguis ꝙtitatē alijs mēbris: nō tñ est maxime sanguineū. i. cōp'onis maxie sanguinee: qz cal'e ꝛ humide. ꝛ ad ꝑ^{m} sensum ꝓcedūt auctoritates allegate. Alij aūt exposuerūt maxime sanguineū. ſ. effective: qz. ſ. maxime sanguis ꝓductiuū ꝑ effectiuū. Quid aūt de eiꝰ carnositate dōm sit patē pōt ex dcis in qōne. Ad 2^{m} ꝑncipale dī ꝙ cor nutrit sanguie grosso siue spisso: qz a cal'o inspissato: sed nō ois talis sanguis est mel'icus. Ad 3^{m} ꝑncipale dī ꝙ circa cor gīar piguedo a cōp'one cordis tāgꝫ ab agēte mediato humidū vnctuosum sanguis ꝙuertēte in vaporē: ſz cōplet imediate a frido: nō qdē cōp'onali cor dis: vt qdā dicūt: ſz capsule ꝛ ptēti in capsula ꝛ aeris fridi his ꝓtib^{9} occurrētis. Ad ℔ satis coadiuuat nālis apti tudo illius vnctuosi vt facile ꝙgelet. Qual'r vo itelligendus sit ꝛmo Aui. 2° ꝑmi. doc. 3^{a}. ca. de signis comp'onuꝫ ponētis non plus de pinguedine gīari circa cor ꝙ circa epar: nisi pp mām: infra declarabit. Et p idē ꝑz rñsio ad illud qō argutum est de aquositate. ℣ Ad tertiā confirmationē tota est rñsio supra qōne 10^{e} huius scōi. Ad vltimum dicit negādo illā cōsequentiā. spūs est calidior cor de: g̃ temperamentū spiritui nō datur a corde: ſz eni spūs sit denominādus calidior corde: nō tñ remissior est caliditas qua agit cor generando spirituꝫ ꝙ caliditas spūs: qz cum cōp'one cordis ꝙcurrit etiam spūs cōis ad gīandū spiritū. Alij aūt dixerūt ꝙ etiā si remissiori caliditate agat cor in generādo spiritum ꝛc. forma tñ spūs genera ta mouet spiritū mediātibus qualitatibus virtualibus elemētoꝝ ad gradū caliditatis intensiorē forme spiritus magis ꝙformē: aut etiā mediātibus formis elemētorum si elemēta in mixto formalit permanent: sicut videmus in terminis vaporē ꝙuerti in aquā quasi adhuc tepidā: deinde mouet aqua a forma eius ad gradū frigiditatis intēsiorē. Simil'r si aer ex terra generaret ignem: vt scōo de gīatione colligit esse possibile: ꝑz ꝙ ille ignis ꝓducere ſ sub calore remisso: qz nō nisi remissum calorez potest aer ꝓducere: forma tñ ignis ꝓducta moueret ignem ad gradum calorīs intensiorem. De tamē difficultates sunt magis ad ꝑhm nālem ꝙ ad medicum pertinentes ꝛc.

Questio. xxiiij.

Utrum motus dilatationis ꝛ ꝙstrictionis cordis ꝛ arteriaꝝ effective ꝓueniat ab'aliq̄ ℟tute vl' potētia aie. Arguit multipl'r ꝙ nō. Prio: qz hmōi vtus vel eēt sensitiua appetitiua intellectiua aut vegetatiua. Nō pōt poni ꝑ^{m} nec 2^{m} nec 3^{m}: qz nullo ꝓcedēte actu sentiēdi appetēdi vl' itelligēdi ꝓueniūt hmōi motꝰ: vt in pfecte dormiēte. Nec pōt poni vltimū: qz tūc in plātis ꝛ in oibus mēbris corpis viuētis eēt motꝰ pulsus cordis ꝛ arteriarū: eo ꝙ in ipsis est vtꝰ vegetatiua. ℣ Cōfirmat: qz attractio aeris in dilatatiōe cordis ꝛ arteriaꝝ non fit a vtute cordis vel arteriarū: g̃ nec dilatatio illa ꝓuenit a vtute cordis. assumptū ar: qz ipsa attractio fit a vacuo: sicut attractio aeris ad pl'onē oū dilatant pectꝰ ꝛ pulmo. ℣ Cōfirmat idē sic. cuiusl ſ mēbri vtus attractiua attrahit gr̃a mēbri cuiꝰ est: ſz nō attrahit aer ad arterias gr̃a arteriaꝝ: ſz gr̃a spūs in ipsis ꝙtēti: iō ꝛc. minor ꝑferi^{9} declarabit. Cor ad ꝑn^{m}. si qō eēt vā seqret ꝙ cor ꝛ arterie tpe dilatatiōis dilatarent sil' ꝛ semel: ꝛ tpe ꝙstrictiōis cōstringerent. ar ꝓba: qz oū dilatat cor in arterijs est sufficiēs cā dilatatiōis effectiua nālis. Sil'r oū ꝙstringit cor est in arterijs sufficiēs cā ꝙstrictiōis effectiua ꝛ mere nālis: puta vt' pulsatilis cū spū ad hꝫ motꝰ ꝓducēdos mere nāl'r ꝯcurrēs. Cor seqret ꝙ stāte duritie arterie nō cōtigeret pulsum eē fortē. ar ꝓba: qz durities arterie nō absoluit a distēperātia cōp'onis quā nēcio ꝙsequit vtuꝫ debilitas: sic tēperātia ꝙsequt fortitudo. g̃. Cor seqt ꝙ debilitata vtute nēcitate aucta nō ꝓtigeret fieri pulsum minorē: velociorē tñ ꝛ freqntiorē q̄ ꝓus. ar ꝓba: qz tal'r ꝯcurrit vt' cordis ꝛ arteriaꝝ dilatatiua ꝛ ꝙstrictiua ad aeres fridū ab eꝫ attrahēdū ꝛ aerē cal'z ꝛ capinosoꝰ fumos ex pellēdū sic attractiua ꝛ expulsiua nālis aliorꝫ mēbrorum ad nutrimtū ꝙueniēs attrahēdū ꝛ supfluū ꝛ discōueniēs expellēdū: ſz vtute nāli mēbroꝝ attractiua q̄l'rcūq̄ debilitata nō ꝓtingit fieri attractionē minorē velociorē ꝛ freqntiorē q̄ ꝓus: qz al's qō deficeret in magnitudie cōpensari ꝓtiget velocitate ꝛ ſpissitudie attractionis nutrimēti debilitata vtute: ꝛ sic nō fieret mēbroꝝ extenuatio vtute attractiua nutrimēti debilitata. Cor seqret ꝙ semp̄ i statu ſbris eēt pulsus miorꝫ q̄ in ꝑn^{o} alijs parib^{9}. ar ꝓba: qz in statu vtus pulsatilis est debilior q̄ in ꝑn^{o}: ꝛ vtrobiq̄ mere nāl'r: ꝛ ſm vltimū sui conatū mouet instrm dilatādo ꝛ ꝙstrigēdo: g̃ ꝛc. Cor seqret motū dilatatōis vl' cōstrictiōis cordis ꝛ arteriaꝝ q̄tūcunq̄ vnifōmit sano nō oēs arterie tpe dilatatiōis simul dilatarent: ꝛ tpe ꝙstrictōis sil' ꝙstrigerēt. ꝛ ar ꝓba: qz ꝛ si vt' pulsatilis sit cā efficiēs motꝰ dilatatiōis ꝛ ꝙstrictōis arteriaꝝ: nō tñ mouet nisi pp nēcitatē euētatiōis ꝛ mūdificatiōis: ꝛ p ons tardiꝰ isurgēte nēcitate euētatiōis ꝛ mūdificatiōis tardiꝰ ꝓueniēt iā dicti motꝰ. Cū g̃ tardiꝰ isurgit hꝫ nēcitas in arteria a corde multo distāte q̄ eadē multū ꝓpinq̄: seqt ꝙ tardius mouebit' bis motib^{9} arteria distās q̄ arteria ꝓpinq̄ cordi alijs paribꝰ: ꝛ per ons ꝛc.

Ad oppoᵐ est cōis medicoꝝ schola. Usi ꝑ^{a} ꝑmi. doc^{a}. cap. 4°. Ipsa. n. ſ. vtus pulsatilis ꝙstrigit ꝛ dilatat simul: mouet g̃ duob^{9} motib^{9} oppꝫ. Et 2^{a} ꝑmi. summa de pulsib^{9}. 5° cap. Cōtinue vo cāe pulsnū sūt tres. ſ. vt^{9} vitalis q̄ est in corde mouēs ipm ꝛc. Et Hal'. in li^{o} de vtilitate pulsus. Uirtus qdē que est in substantia cordis qua dilatatur ꝛ cōstringit decurrit ad omnes arterias ꝛc. Et generaliter videtur hec sententia omnium medicorum.

In qōne erūt duo articuli. In ꝑ erit quedam spālis positio de q̄sito. 2° respōdebit ad questionē ſm positionem que videtur auctorum mentibus ꝛ veritati conformior.

Quātū ad ꝑ^{m} art^{m} sciēdū est ꝙ Plusq̄ẓcō. 2° bui^{9} ex itentiōe ei^{9} in pl'ib^{9} passib^{9} posuit motū pulsus cordis ꝛ arteriaꝝ effective nō ꝓuenire ab aliq̄ ℟tute vel pōa aie: ſz potius inseq ebullitionē nutrimētalis humidi in arterijs ꝛ corde ptēte ad quā seqt' illi^{9} humidi spumificatio vētositio ꝛ tumefactio: ꝛ ons parietū cordis ꝛ arteriaꝝ elevatio. Eō vo motū ꝙstrictiōis eoꝝdē posuit ꝓseq remissionē feruoris ꝛ ebullitiōis eiusdē humidi ad quē ꝓseqt ei^{9} detumescētia: ꝛ ons parietū cordis ꝛ arteriaꝝ ꝓus elevatoꝝ depssio. ℣ Modus g̃ q̄ hꝫ motꝰ in aialib^{9} accidunt penes hāc pōnē talis est: qz taz in corde q̄z in arterijs est cal'itas vehemēs pp multitudinē spūuz in ipsis ꝛtētoꝝ. Cōtinet ēt in eisdē humidū sanguineū subtile facile istāmatiōis ꝛ p ons facil'r vētositabile vel in vaporē ꝙuertibile: fonti g̃ calore in hꝫ humidū agente feruet ꝛ spumosat humidū: iō tumefit ꝛ ampliat: pp qō parietes cordis et arteriarū eleuat: ꝛ sic fit motꝰ dilatatiōis pulsus: cuiꝰ magnitudo ꝓtitas velocitas ꝛc. ꝓsequit magnitudinē elevatiōis humidi in corde ꝛ arterijs: sil'r de velocitate ꝛc.

Amic.

Plusq̄ cōmen. cor.

Aristo.

qz tñ ad cordis ꝛ arteriaꝝ eleuationē se'itroitꝰ aeris fridi ad ꝓcaua cordis ꝛ arteriaꝝ: aer vo fridus feruorē extinguit: iō post dilatatōnē iā dictā humidū sanguineū ꝓus tumefactū detumescit: ꝛ ons cordis ꝛ arteriaꝝ parietes ꝓus eleuati ꝓcidūt ꝛ deprimunt: vñ fit ꝙstrictiōis motus ad quē sequit expulsio ꝑcalefacti aeris ꝛ fumoꝝ capinosoꝝ ad pl'onē: ꝛ transimissio spūs ꝛ sanguis arterialis ad mēbra. ℣ Ex qb^{9} se' ꝑ. ꝙ non iō replet cor vel arteria tpe dilatatiōis: qz dilatat. ſz eō dilatat: qz replet. cā eni dilatatiōis est repletio: ꝛ nō eō. ℣ Penes hāc pōnē seqt 2°. ꝙ nō iō minorat ꝓtētū in arteria vel corde qz ꝙstringit: sed eō. iō eni ꝙstringit cor vel arteria: qz ꝓtētū in eius ꝓcauo minorat: vt ꝑz ex dcis. ℣ ℨ sequit ꝙ cā dilatatiōis effectiua nō est alia ℟tus vel pōa aie: sed calor sanguinē spumificās ꝛ in vaporē vel vētositatem ꝙuertēs. ℣ 4° sequit ꝙ potissima cā ꝙstrictiōis cordis ꝛ arteriaruꝫ effectiua est feruoris remissio. ℣ Ex qb^{9} 5° sequit cām dilatatiōis ac ꝙstrictionis cordis nō esse eandē. ℣ 6° sequit in dilatatione tam cordis q̄z arteriaꝝ qnq̄z reperibiles eē motꝰ ons se hūtes. ꝑm^{o} est sanguis calefactio. 2° eiusdē in vaporez ꝙuertio. ℨ^{o} est eiusdē in tumorē eleuatio. 4° cordis ꝛ arteriaꝝ dilatatio. 5° aeris fridi ne inter parietes cordis et arteriaꝝ itercidat vacuū attractio. ℣ Eō vo in ꝙstrictione eoꝝdē plures accidūt motꝰ. ꝑm^{o} est ifridatio sanguinis ꝛ spūs ab aere frido tpe dilatationis attracto. 2° sanguinis igrossatio ꝛ exitꝰ spūs ꝛ vaporis ab eo. ℨ^{o} eiusdē detumefactio ꝛ eiusdē in suis dimēsionibus minoratio. 4° cordis ꝛ arteriaꝝ depssio. 5° cordis cal'i ꝛ fumi capinosi expulsio: ꝛ spūs ꝛ sanguinis ad mēbra distributio. Alium etiā motū subiūgit Plusq̄cō. cordis. ſ. refrigerationē: corde. n. a frigore pcusso velut a re nocēte ꝙstrigit. ℣ Dāc pōnē ne qs miret. ſ. vētū vel vaporē ex sanguine g̃iatū a calo cām eē tāti motꝰ: sicut est dilatatio cordis plurib^{9} declarat signis. ℣ Primū. qz expimur in nobis a vētositate vehemētes motꝰ puenire: vt saltuz iectigatio nē tremorē ꝛc. ℣ 2^{m}. qz vētositas vel subtilis exhalatio terre subclusa causat terremotum: non igit mirandum si ventositas aut vapor in corde ꝛ arterijs causat pulsum. ℣ ℨ^{m} signum est de saltu castanee recētis clause sub igne pp humidū a calore igneo vētosatū. ℣ 4^{m} est virilis mēbri elevatio pp vētositatis ꝓtiam: ꝛ ei^{9} ꝓcisio vētositate exclusa ab eo. ℣ 5^{m} est tremor post micturz ex subingressu aeris fridi. ℣ 6^{m} de olla bulliēte in qua tumefit humiduz cal'o ipm vētosante: frida vo aq̄ vel aere ꝑ insufflationem occurrēte detumescit ꝛ deprimit humidū. ℣ Prio ista ēt pōne vī Arist. ſnia i li^{o} de morte ꝛ vita: dū ingt. Pulsatio autē cordis quā vī faciēs ꝓtinue est sil'is nascentijs q̄ faciūt motū cū dolore. Et infra. Est āt sil'is bullitōi hec passio: bullitio. n. fit spumoso facto humido a cal'o: eleuatur eni pp ampliorē fieri mollē. Et infra. In corde aūt supaciditis humidi ex alimēto p caliditatē tumefacto fac̄ pulsum eleuatū ad vltimā tunicā cordis. Item infra eodem cap. Resaltatio qdē igit. i. ꝙstrictio est facta obuiatio ad frigidi ꝙstrictionem: pulsatio autē. i. dilatatio humidi calefacti spumificatio est: ꝛ plura iduci possunt prō ista positione que ex dictis facile comprehendi possunt.

Quātū ad 2^{m} arti^{m} ꝑmittēde sunt ꝑ suppōnes q̄dam. 2° ꝓnes de q̄sito. Prio ista suppō. ꝙ motꝰ dilatationis ꝛ constrictionis cordis est tpe ꝛ nā ꝑor nālibus motib^{9} aliorū mēbrorū. Persuadet sic. Qualis est bitudo mēbroꝝ int' se talis est bitudo motuū ꝛ opōnū eoꝝdē int' se. Sz cor est mēbrū alijs tpe ꝛ nā ꝓus: vt supra visum est qōne 9^{a}. Jtē ꝑ motū ei^{9} dilatationis ꝛ ꝙstrictionis alijs ꝑparat ꝛ trāsmittit ifluxū. ſ. vitalē spūm q̄ cōseruant in esse ꝛ suas ꝑficiunt opōnes: eo ꝙ cor est in humano corpe sicut sol in vniuerso: q̄ ꝑ motū ei^{9} trāsmittit influxū quo cūcta gubernant. Et colligi pōt hec suppō 2° de gīone aialiuz. 11° caꝑ. Et aliqual'r 21° tertij. caꝑ. de generatione embrioīs. ℣ Ex hac suppōne sequit motū dilatationis ꝛ ꝙstrictionis cordis eē nālē: put nāle distinguit' ꝑ violētuz. Pz ꝑ: qz int' ceteros mēbroꝝ motus est nā ꝓus: g̃ ꝓncipali^{9} itētus a nā. 2°: qz fit sine laboze: qō aūt violētū est ꝛ nō nāle in corpe sensibili est triste ꝛ laboriosum. 3° ethico. ℣ Sequit 2° motū pulsus arteriaꝝ eē nālē: pulsus. n. arteriarū p se subordinat motui cordis tangꝫ fini: fine aūt nāli exīte p se ad ipm ordiata sūt nālia: g̃ ꝛc. Cor 2ª suppō est ꝙ fortitudo pulsus ꝛ eiusdē magnitudo ex pte rei abiuicē absolui pōt. Stat eni pulsum in fortitudine extremū itētius obtinere: tēperatū tñ esse in magnitudie ꝛ puitate vt pulsus tēperatissimi corpis. Coll'r hec suppō 2ª ꝑmi. summa de pulsib^{9}. 4° ꝛ 5° cap. ꝛ 11ª tertij. caꝑ. de significationib^{9} dispōnū cordis. Et vī gīal'r de intentiōe omniū auctoꝝ. Cor 3ª suppō. Stāte obediētia instrī ꝛ necessitate supra tēperamentū aucta stat pulsum esse minorē: velociorē tñ ꝛ frequentiorē pulsu tēperati: vt ꝑz in pestilētialib^{9}: est ēt de mēte oium auctoꝝ. Cor 4ª suppō. Corpe vnifōmit laꝑso vel sano exīte deducto accītali impedimēto: cuilibet cordis ꝙstrictioni corrīdet oium arteriaꝝ eiusdē cordis dilatatio: ꝛ eō dilatationi ꝙstrictio: hec suppō infra declarabit' in vna ꝓncipali qōne. Cor 5^{a} suppō. Pol'e est meritotam dispōnis nālis q̄z ꝓter nām cordis ꝛ arteriaꝝ pulsus systolē maiorari nō minorata diastole: ꝛ eō: vt coll'r in lra: ꝛ infra in vna ꝓncipali qōne ōclarabit'. Cor 6^{a} suppō. Per necessitatis siue calitatis decrementū in corde ꝛ arterijs non necessario ꝓus depdit' in pulsu magnitudo q̄z velocitas aut ſpissitudo: ℔ infra declarabit'. ꝛ coll'r 2^{a} ꝑmi. summa de pulsib^{9}. 5° caꝑ. a Hal'. in cō^{m} pulsuū pl'ies.

Ultima suppō. Motus attractionis aeris ab extra ad arterias ꝛ aeris calefacti ꝛ fumoꝝ capinosoꝝ: ad extra expulsio effectiue ꝓuenit a ℟tute. Persuadet ꝑ de attractione: qz vel fit a cal'o vel vacuo vel a ℟tute: ſz nō a cal'o vel vacuo: qz nō magis attraheret frigidus aer q̄z cal's. Cōsil'r arguit de expulsiōe: q̄libz eni attractio vel expulsio obiectū determinatum cōcernens ꝓuenit a virtute.

Motus mēbroꝝ a ℟tute ꝓueniētiū.

This suppōnibus annectit' hec distinctio. Motuū mēbroꝝ a ℟tute ꝓueniētiū qdā est simpl'r nālis distiguēdus nāle ꝑ volūtariū vel aialē: qdā mere volūtari^{9}: ꝛ qdam mixtus ex nāli ꝛ volūtario. Exēplū ꝑmi: ficut est motus attractionis ꝛ expulsiōis venarū mediātib^{9} lōgitudinalib^{9} ꝛ laritudinalib^{9} villis ꝓueniēs. Exēplū scōi: vt motus ꝓgressiuus. Exēplū tertij: vt motꝰ anhelitus. vī eniz mixtus ex nāli ꝛ volūtario: nulla. n. ocurrēte volūtate ꝓuenit hic motꝰ vt in somno: ſm ēt volūtatis iperiū velocitat ꝛ tardat ꝛ ꝓtinet: vñ qdā vsq̄ ad defectionē ꝓtinuerūt anhelitū: vt Hal'. i li^{o} de vtilitate anhelit^{9}. Coll'r hec distictio in li^{o} de motib^{9} liq̄dis. Et ℟tual'r ex dictis Ari. libro de motu aialiū. vltio caꝑ. Aristo.

Prio ꝓcl'io. Motꝰ pulsus cordis ꝛ arteriarū effectiue ꝓuenit a ℟tute. Probat sic. Duiꝫ motꝰ ē nālis ꝑ ꝑmā suppōnē: g̃ ꝑ se effectiue ꝓuenit a ꝑn^{o} itrinseco ꝑ ipsū^{9} mobilis: tale āt ē aia: suppono aūt ad ꝑns i nullo corpe aiato eē formā subalē ꝑter aiaz: cū g̃ aia nō opet' nisi ꝑ aliquā suaꝝ ℟tutū. ſ. aialē nālē ꝛc. sequit' hūc motuz effectiue ab aliqua ℟tute aie ꝓuenire. Cor 2^{a} ꝓcl'io. Motꝰ dilatatiōis cordis ꝛ arteriaꝝ nō ꝓuenit effectiue a sanguis ebullitiōe: vt posuit Plusq̄cō. hec cōcl'io sequit' ex ꝓcedēti ꝛ ꝑsuadet'. ℣ Prio: qz huiꝰ dilatatio eēt motꝰ violētus ꝓ ꝑmā suppōnez: eo ꝙ ꝓueniret ab extra nō ꝑferēte vim passo. ℣ 2°: qz dato oppposito cōcl'ionis ſequtur fortitudinē pulsus nō posse absoluti a magnitudie eiusdē: ꝓ scōaz suppōnē. arguitur ꝓba: qz nō fit pulsus fortis nisi magna fuerit ebullitio in corde ꝛ arterijs: ſz q̄ncūq̄ fuerit ebullitio sit pulsus magn^{9} si instrm fuerit obediēs vt pono: eo ꝙ multū in tumorez eleuatur humidū sanguineū i eis ꝓtētū: ꝛ ꝑ ons cordis ꝛ arteriaꝝ

parietes:iō ꝛc̄. Et sil'r arguit' eē:q̄ qñcūq̄z pulsus ē magnus fortis est ebullitio q̄ est cā adeq̄ta dilatatiōis i pulsu:g̃ pulsus est fortis:ꝛ p ꝓñs ꝛc̄. ℣ 3° dato oppositō conclōmis seq̄t̄ augmētata necessitate ꝛ istō obediēte nō ꝓtingeret fieri pulsum puū ꝑ expimētū:ꝛ ꝑ tertiā suppōnē. arguit' ꝓña:q̄ si istm est obediens ꝛ aucta sit necessitas ebullitio est magna:qua magna exīte:magna est dilatatio pulsus:g̃ ꝛc̄. ℣ 4° seq̄ret̄ q̄ nō cuilibet dilatatiōi cordis corrīderet oiuz e. usdē corpis arteriaꝝ ꝓstrictio: ꝛ eē corpe vniformiter sano:ꝑ q̄rtā suppōnē. Arguit' sic. nō maior est excessus caloris cordis supra caloꝛ arterie cordi ꝓpinque q̄z eiusdē arterie ad caloꝛ alteri⁹ arterie a corde multū distātis:sed stāte ebullitiōe in arteria cordi multū ꝓpinq̄ stat ebullitio in arterijs a corde multum remotis:g̃ stāte ebullitiōe in corde:stabit etiā in arterijs cordi ꝓpinqs:ꝛ p ꝓñs simul corde diastolante diastolabūt. Itē semper corde exīte in ꝓstrictiōe maior est calor ꝛ feruor q̄z in aliq̄ arteria actual'r diastolāte ꝛ humidū i eo cōtētū nō est minus spumefactiōi dispositū:g̃ tunc magis spūosaꝫ humiduꝫ in corde q̄z in aliq̄ arteria:ꝛ p ꝓñs dilataꝫ cor. Et p idē arguit' ꝑ diastolē ꝛ systolez cordis nō cadere qetē mediā tpe mensurabilē:q̄ q̄zcito cōpleta est cordis ꝓstrictio tā cīto icipit humidū a cal'o tumefieri:ſz sicut icipit humidū tumefieri:ita icipiūt cordis partes eleuari:g̃ ꝛc̄. ꝓbaꝫ maior:q̄ tūc est cal'm forte humido dispōsito ad tumefactionē ꝓueniēter approximatum cum circūstātijs regūtis ad actionē:g̃ tūc agit humiduꝫ spumosando:ꝛ p ꝓñs ꝛc̄. C 5° ad ꝑncipalē ꝓclōnē arguunt qdā:q̄ dato oppositō seq̄t̄ in q̄libet diminutione necessitatis ꝑus depdi magnitudinē vel saltim nō tardius alijs dūijs:ꝑ sextā suppōnē. arguit' ꝓña:q̄ eque cīto sicut necessitas minoraꝫ fit ebullitio minor:ſz q̄z cito fit ebullitio minor fit pulsus minor:si pō est vā: g̃ ꝛc̄. valeat g̃ B arg'm quātū pōt. Infra. n. de 5° suppōne sup quā fundatur argumentū in vno ꝑncipali q̄sito videbiꝫ. ℣ 6° ad eandē arguit' sic motus attractiōis aeris fridi ad cor effectiue ꝓuenit a vtute:g̃ ꝛ motꝰ dilatatiōis. assumptū deductuꝫ ex serta suppōne. ℣ Pro isto forte dī q̄ hec aeris attractio fit ne detur vacuū:vt dicit Plusq̄zcōmē. ꝛ q̄ nā hāc attractionē magis limitat ad aerē fridū q̄z cal'm. ℣ Sed ꝑ:q̄ sic cor ꝛ arteria dilatanť:ita spū ꝛ sanguie itumescē te replenť:ergo ad euitandū vacuū tpe dilatatiōis intertunicas cordis ꝛ arteriarū nō oz aliō corꝑ subingredi. assumptuꝫ arguit':q̄ precise iō dilataf cor vel arteria:q̄ a ꝓtētis in eis intumescētib⁹ ꝓpellunť:vt ponit positio. Exēplū. si in folle ꝓtineaf aer qui ꝓtinue rarefiat ꝛ intumescat:pp qō latera follis abinuicē elongenť:nō opz exteriorē aerē subingredi folle. ℣ Pro isto forte dicet' q̄ vi ꝑpulsionis sanguis intumescētis velocius dilataf cor vel arteria q̄z sanguis intumescēs sit aptus replere. ℣ Cōtra ꝓtingēs ē magis aptū eē replere sanguinē intumescētem q̄z sit arteria apta dilatari. quo in eē posito ꝓueniet pulsus sine attractiōe aeris fridi ad cor vel arterias. assumptū ꝑz. instō exīte valde duro ꝛ inobediēte ꝛ necessitate vehemēter maiorata: vt in ethico ad marasmuz deducto vel ꝓducto ꝛ i febrib⁹ arsiuis. ꝛ plura alia ꝑ illa ꝑ adduci pñt. C 3° ꝓcl'o. Motus ꝓstrictiōis cordis ꝛ arteriarū effectiue ꝓuenit ab aliq̄ vtute aie:ꝛ nō ꝓsequit' detumescentiā ꝛc̄. vt ponit Plusq̄zcōmē. ℣ Persuadeť hoc ꝓmo:q̄ dato oppositō sequit' q̄ stante necessitate euentionis eq̄li nō ꝓtigeret maiorari systolē nō maiorata diastole:ꝑ q̄ntā suppōnē. arguit' ꝓña:q̄ nō maioraꝫ systoles nisi q̄ hūidū magis detumescit:ſz nō magis detumescit humiduꝫ nēcitate exīte eq̄li nisi magis refrigereť: ꝛ per ꝓñs nisi maior q̄zitas aeris attrahaf alijs paribꝰ: ſz nō attrahit' maior q̄zitas aeris nisi magis dilateť arteria: vt ponit positio:ergo ꝛc̄. ℣ Itē sequereť q̄ in febre putrida puificato pulsu ꝑ duritiē instō:sic maior esset necessitas:ita minor ꝛ tardior eēt systole in pulsu:q̄ ē ꝑ sniaz oium auctoꝝ. arguit' ꝓña: q̄ minorata diastole min⁹ de aere frido attrahit': g̃ sicut maior est nēcitas in arterijs: ita humidū feruēs minus refrigeraf:ꝛ p ꝓñs min⁹ ꝛ tardius detumescit. ſz ꝑcise tātū ꝛ ita velociter systolat arteria:sicut humidū in ea ꝓtētuz detumescit: g̃ ꝛc̄. ℣ Itē nō appet curin cōstrictiōe magis aer calidus ꝛ fim⁹ q̄z aer frigidus expellaf. ſi. n. fit expulsio hui⁹ sic q̄ nō illius cū alijs parib⁹ videť hanc expulsionem ꝓuenire a virtute. ℣ Itē q̄cūq̄z ad actionē aliq̄ plura ꝛcurrūt agētia:quorū vnū est altero pfecti⁹ p ꝑus attribuit illa actio dignior:sed ad motū ꝓstrictiōis cōcurrit detumescētia humidi ꝛ vtus ꝓstringēs cor pp ꝑcussionē cordis a frigore:vt posuit Plusq̄zcōmē. ergo p ꝑus hec actio vtus est attribuēda. Mirandū est aūt posuisse Plusq̄zcōmē. ad motū constrictiōis cordis vtutez ꝛcurrere ꝛ nō dilatatiōis. Nō. n. minus nāle est cordi remouere incēdiū q̄ ei acq̄rit' post cōstrictionē q̄z cor ꝓstrigere pp frigus. ℣ Itez frigiditas ipressa cordi ab aere frigido cōueniēter attracto est sibi cōueniēs:ergo pp illaz nō oz sequi tristitia vel fuga. Et p illa q̄ne plura alia adduci possent. ℣ Ex qb⁹ sequit' ꝑ. q̄ ió tpe dilatatiōis replenť cor ꝛ arterie:q̄ dilatanť a virtute:nō eē:vt posuit Plusq̄zcōmē. ꝑus. n. nā est arteriam ab aia dilatari q̄z ipsam repleri. ℣ Seq̄t 2° q̄ ió euacuaf cor ꝛ arteria tpe ꝓstrictōis:q̄ ꝓstrigit:ꝛ nō eē:eo q̄ ꝑus est arteriā vel cor a virtute ꝓstringi q̄z in eo ꝓtētis cūari. C 4ª ꝓcl'o. Motus pulsus cordis ꝛ arteriarū nō est simpl'r voluntarius. Pz:q̄ nulla ꝛcurrēte apprehēsiōe fiūt huiꝰ motus:ideo ꝛc̄. C 5° ꝓcl'o. Morꝰ pulsus nō est mixtus ex nāli ꝛ voluntario. Patet:q̄ quilibet motus mixtus ꝛc̄. imediate variari pōt ꝑm voluntatis imperiuz:vt pz in motu anhelitus ꝛ palpebraꝝ. q̄ō nō ꝓtingit de motu pulsus:vt pz intuēti. C 6° ꝓcl'o. Motus pulsus est ꝛe nālis. Pz:q̄ nō est violentꝰ:vt supra deductū est. nec est simpl'r voluntarius nec mixtus ex nāli voluntario ꝑ precedētes ꝯnes:ergo est pure nālis vt nāle distinguit' ꝓtra violētū ꝓtra volūtariū ꝛ ꝓtra mixtū ex nāli ꝛ volūtario. ℣ Ex ista ꝯne sequit' ꝑ. q̄ virtus vegetatiua est cā motus pulsus. ℣ Segt̄ 2° q̄ vtus pulsatilis sue vitalis est vtus vegetatiua. ℣ Segt̄ 3° q̄ genꝰ vtutis vitalis nō est genꝰ distinctū a gñe nālis vtutis:ſz est potiꝰ spēs sub eo cōprehensa. Et pōt ꝶ vltimū cōcelariū pnaderi tal'r. ꝑ nullaz opōnē vtutis vitalis distinguit' vtus vitalis a nāli: g̃ ꝛc̄. assumptū arguit':q̄ opatiōes vtutis vitalis sūt cor ꝛ arterias mouere motu pulsus:aerē frigidū attrahere:cale factū vo ꝛ fumos expellere:vitalē spūm gñare:sanguinē subtiliare:ꝛ purificare spūz vitalē:ꝛ sanguinē arteriarū mēbꝛo trāsmittere. sed ꝑ nullā illaꝝ opationū ꝓcludi pōt distinctio huiꝰ vtutis a nāli:ergo ꝛc̄. minor ꝓbaf discurrēdo ꝑ singulas opōnes enumeratas. Nō. n. ꝑ 1ᵐ aut ꝑ 2ᵐ distiguit':q̄ sic cor moueť motu dilatatiōis vt aerem fridū attrahat:caloꝛē tēpet:ꝛ motu ꝓstrictiōis vt fumos cal'os ꝛ aerē calefactū discōueniētē expellat:ita vena vel itestinū ꝑ villos lōgitudiales se dilatat:vt nutrimētū cōueniēs attrahat. ꝑ latitudinales vo se ꝓstrigit vt suppluū in eo cōtentū pellat:cū tñ hi motus sint pure nāles. Nec ēt per tertiā. ſ. gñare spūz vitalē distinguit':q̄ gñatio spiritus vitalis fit ex sanguie:ꝛ sanguis subtiliatio ꝛ purificatio vitalis fit ex sanguie:ꝛ sanguis subtiliatio ꝛ purificatio vitalis fit ex sanguie:ꝛ sanguis subtiliatio ꝛ purificatio p verā digestionez que est opatio pure nālis. Et per idē ꝑz q̄ ꝑ transmissionē spūs ꝛ sanguinis ad mēbra nō differt a nāli. q̄z nāle. n. est epati sanguinē ꝛ spūm nālē cōem ꝑo toto in eo ꝓductū ad alia mēbra transmittere:tam nāle rōnabil'r apparet cordi spūm vitalē cōem ꝛ sanguinē arterialē alijs mēbris distribuere:ió rōnale apparet q̄ sicut in alijs multis mēbris repit' vtus nālis pure nāliter mouens villos lōgitudinales ad nutrimentuz

attrahendū:latitudinales vo ad expellendum suppluū:ꝛ transuersales ad debito tpe retinēdū:ita in corde ꝛ arterijs reperit' nālis virtus quā vitalē nomināt mere nāliter mouēs ea motu dilatatiōis cū fuerit necessitas attrahendi aerē fridū deinde motu ꝓstrictiōis insurgēte necessitate aerē calidū ꝛ fumos expellēdi:spūz ꝛ sanguinē arterialē mēbris distribuēdi:pp qō ꝓbabile apparet hanc vtutē eē ad gen⁹ vtutis nālis reducēdā. ℣ Et si arguit' ꝑ ꝶ. C Pro qꝛ tūc male ab auctoribꝰ diuideret' vt⁹ in nālē aialē ꝛ vitalē:eo q̄ sub nāli cōprehēdit' vitalis. ℣ 2° q̄ vt⁹ vitalis ꝑparat nāli:ſz ipsa nō ꝑparat sibi:g̃ ꝛc̄. maior colligit' ꝑ 1ᵐ ꝑmi. doc. 6. 4. cap̄. ℣ 3° eadē est hitudo vtutis vitalis ad nālē ꝛ aialē:g̃ nō est magis nālis q̄z aialis denoianda:ꝛ p ꝓñs est vtus media iter has. assumptū arguit':q̄ ita ꝑparat aiali sicē nāli. Itē ꝑ ꝑmi alle. cap̄. hanc vtutē noiat Auic. aialē ꝛ nō nālē dū ingt. Virtutes autē aiales intelligi volūt ꝑ illā vtutē:q̄ cū in mēbris recepta fuerit ꝓparabit ea ad recipiēdū vtutē sensus ꝛ motꝰ ꝛ opatiōis vite ꝛc̄. C Ad ꝑmū istoꝝ dōm est ꝶz quoddā q̄ in rei vitate distinguēda est vtus ꝑcise in duo gña. ſ. aialē ꝛ nālē. nālis aūt oluidit' in ministrātē ꝛ ministratā:puta nutritiuā augmētatiuā ꝛ generatiuā. Quia tñ in gene re vtutis ministrantis duplex reperit' vtus:eo q̄ q̄dā est principal'r ministrās aliqd māl'r cōcurrēs ad opationes virtutū ministrataꝝ vt sanguifica epatis. q̄dā aūt principal'r ministrat instrumētū effectiue ꝛcurrēs ad easdē vt spumifica cordiſtiō virtutē hāc in duo gña distinxerunt. ꝑmū dicit' virtus nālis. ꝑm vitalis. cū tñ tanq̄z spēs sub nāli vtute gñaliter sumpta cōprehēdant. ℣ Alij aūt distinxerūt al'r in virtutē. ſ. ministrātē gñale instrm oiuz vtutū ꝛ ministrātē. ſ. instrm nō gñale. ꝑ⁹ est vitalis ministrans spūm vitalē ad oēs opatiōes vtutū tāq̄z gñale instrm cōcurrēs. 2ª vo est que pure nāliter oī ministrās spūm nālē nō ꝛcurrētē vt gñale instrm ꝛc̄. Auctores ergo nō distinxerūt vtutē vitalē ꝑ nālē gñal'r sumptā:ſz ꝑ nālē pticulare instrm ministrātē. ℣ Al'r ēt dici pōt q̄ auctores distinguētes vtutes in tria gña:ꝑ vtutē nālē intellexerūt vtutē nō mediāte cognitiōe opatiuā:nec vtuti opanti cū cognitiōe imediate ꝑparātē:q̄lis est nālis vtutis epatis ꝑ quā distiguit' vital'r vt ꝑz: eo q̄ imediate ꝑparat aiali. ℣ Al'r dici pōt q̄ ꝑ nālē itellexerūt vtutē sine cognitōe opatiuā a vtute aiali aptā absolui a nutritiua ꝛc̄. In multis. n. repibilis est nutritiua sine aiali vtute. Sz ꝑ vitalē itellexerūt vtutē nālē:q̄ in nullo subto aiato pōt a vtute aiali absolui:ꝛ pp ꝶ hāc vtutē aialē noiauerūt tanq̄z in solo aialireptā:quāuis in rei vitate sit nālis. ℣ Ad 2ᵐ oī q̄ vtus vitalis ꝑparat nāli ꝑmo mō dicte:ſz cū ꝶ stat ipsaz eē nālē. ió negaf ꝓña. ꝛz. n. ꝓparet alicui vtuti nō tñ cuilibet. ℣ Ad 3ᵐ negaf assumptū. magis. n. ꝓuenit cū nāli:eo q̄ est vtus sine cognitiōe opatiua. ꝛ cū arguit':q̄ sicut ꝑparat nāli ꝛc̄. negaf cōsequētia. Ex dictis etiā apparet qua re Auicen. virtutē vitalem appellat animalem.

C Ad argumēta ꝑncipalia rñdet. C Ad ꝑmꝰ ex dictis patet vtutē a qua ꝓuenit pulsus motus eē vegetatiuā. ꝛ cū arguit' q̄ nō:q̄ reperiret' in plātis. negaf ꝓña:sicut ꝛz gñatiua vtus sit gñatiua non vbicūq̄z est vegetatiua est gñatiua. ℣ Ad ꝑmā ꝓfirmationē possz ꝓcedi illā attractionē fieri a virtute q̄zuis ēt ꝛcurrat necessitas vacui ad bonū sensū. ℣ Ad illā dī q̄ attractiua cordis ꝛ arterie attrahit gña cordis:ꝛz etiā gña spūs tanq̄z istri cordi subordinati. C Ad 2ᵐ ꝑncipale dī q̄ sicut ꝓius attrahit' aer fridus ad arterias q̄z ad cor:ita ꝑus satisfit necessitati arteriaꝝ: sed hoc magis infra declarabit'. C Ad 3ᵐ dī q̄ ꝛz absolute nō sit pulsus fortis:stat tñ ipm esse fortē respū pulsus ꝓueniētis a vtute nō sufficiente instrm dilatare ad debitas dimensiones. C Ad 4ᵐ cōcedi pōt q̄ virtus cōis attractiua nutrimēti qō in magnitudine deficit quātū pōt cū frequētia ꝛ velocitate cōpensat:ꝛz ꝶ nō sit sensatuz sicut in motu pulsus:ꝛz aūt cōpenset q̄ztū pōt:nō tñ sp sufficit pp qō subsequit' extenuatio. C Ad 5ᵐ negaf ꝓña. ad ꝓbationē negaf ēt ꝓña:ꝛz eniz sit absolute debilis:nō tñ debilitate excludente poᵐ dilatādi arteriā ad tātas vel maiores dimēsiōes: sed ꝶ plus infra habebit'. C Ad 6ᵐ negaf ꝓña. ꝛ ꝓcedit' q̄ cor ꝛ arterie motu dilatatiōis mouent' nāliter:ꝛ negaf illa ꝓña. ergo motu ꝓstrictiōis mouet' violēter. Auctoritas aūt allegata potissime tz in motibus localibꝰ corꝑoꝝ in aiatoꝝ factis ꝑm exigētiā q̄ltatum elementoꝝ localiter motuarū:in alijs autez non oportet. C Ad vltimum patebit infra responsio.

C Questio. xxv.

Utrum ex corde calido respū tēperati prouenient pulsus maiores velociores ꝛ frequēriores respū tēperati pulsus. C Arguit' m'tip'r q̄ nō. C Primo. ꝓnecessitatē auctā supra tēperamētū stante fortitudine vtutis ꝛ obediētia instri:ꝑma ꝺia que acqrit' i pulsu est magnitudo:g̃ ꝛc̄. assumptū colligit' 2ª ꝑmi. ſuma de pulsib⁹. 6. ca. ſ. de bis q̄ ꝓueniūt ex causis ꝓtentiuis pulsuū. Et. 4. colliget. ca. de causis pulsuū. Et a Sal'. in libro de vtilitate pulsus. ꝛ in cōmento pulsuum. C 2° in corde cal'o respū tēperati est vtus pulsatilis debilis respectu eiusdē:ſz ex debili vtute ꝓuenit pulsus puus:g̃ ꝛc̄. ꝑz maior:q̄ fortitudo vtutis cuiuscūq̄z isequit' tēperamētū vt supra. ꝛ colligit' maioz 3ª ꝑmi. ſuma de pulsib⁹. ꝛ. 4. colliget. alle. ca. ℣ Cōfirmaf. vtⁿ mouēs arteriā motu pulsus mere nāliter mouet vt ex ꝓcedēti q̄ne:ergo ꝓtinue mouet ꝑm sue poᵗ vltimū conatū. ꝛ ꝑ ꝓñs ipsa debilitata instrō equal'r obediēte minorabit' aut tardabit' morꝰ istri. cū ergo ꝑ augmētū calitatis supra tēperamētū debiliteť vtus pulsatilis in corde ꝛ in arterijs:sequit' ex ea pulsuz minorē vel saltē tardiorē ꝓuenire. ℣ Item minorata poᵗ ꝑm sui vltimū agēte cū alijs paribꝰ minoraf ꝓportio motuētis ad mobile:sed ꝺcrescēte huiꝰ ꝓportiōe cū alijs paribꝰ tardaf morꝰ:ergo ex eo ꝓueniūt pulsus saltē tardiores. ℣ Pro illo forte negabit' mioꝛ:eo q̄ nēcitate augmētata vitalis vtus ꝑm illi⁹ exigentiaz plus de spū ad arteriā mouēdā trāsmittit qui est instrm illius morꝰ. ℣ Contra data hac rñsione sequit' oēm pulsum alio maiorē esse fortiorē:eo q̄ oīs talis pulsus ꝓuenit a simili forma mediāte pluri ꝛ potētiori istrumēto:ergo ꝛc̄. ℣ Itez seq̄ret̄ q̄ oīs pulsus alio maior esset velocior eodez:q̄ quilibet talis ꝓuenit a maiori ꝓportiōe mouentis ad arteriā mouendā posita paritate obediēte instrumēti vtrobiq̄z: cuius tñ opp'm experimur. ℣ Itez nō appet qual'r virtus agēs sine cognitiōe necessitate crescēte pulsuz augmētet ꝛ decrescēte diminuat ꝑm exigentiā necessitatis. hoc enī ꝓpriū vī cognitiue vtutis. C 3° difficili⁹ est vtuti pulsuz magnū q̄z velocē aut frequētē facē:g̃ necessitate crescente tardi⁹ magnificat pulsuz q̄z velocē aut frequētē faciat. ꝓña tz:eo q̄ tardius ꝓducit agēs mere nāle opōnē maioris q̄z minoris difficultatis. assumptuz ꝓbaf sic. ꝑ vtutis minorationē ꝓtinuā citi⁹ desinit vtus pulsum magnū q̄z velocē aut frequētē facere:g̃ difficilius est ei pulsum magnū ꝛc̄. ꝓña tz:eo q̄ ꝑ poᵗ decremētū citi⁹ dōsinit poᵗ actionē maioris q̄z minoris difficultatis posse ꝓducere. ꝛ colligit' assūptū 2ª ꝑmi. ꝛ. 4. colliget. cap̄. alle. C 4° cuicunq̄z alicui⁹ ꝛtietatis q̄libet extremoꝝ est cōpossibile: eidez cōpossibile est mediū iter illa:ſz magnitudini pulsus cōpossibilis est velocitas ꝛ spissitudo vt in febriēte:ꝛ sil'r tarditas ꝛ raritas vt in puīsu iuuenis sibi sani:ergo eidē cōpossibile est tēperamentū mediū in velocitate ꝛ spissitudie. ℣ Itē q̄cūq̄z ꝺie pulsus pñt sil' acqri:ēt pñt sil' cōseruari:ſz magnitudo tarditas ꝛ raritas pñt sil' acqri:vt i puero ad iuuētutē nāliter tēdēte ꝑz:q̄ in quo sit pulsus cōtinue maioꝛ tardioꝛ ꝛ rarioꝛ:vt colligit' 2ª ꝑmi. cap̄. de

pulsu etatū. ¶ Sᵒ aliquāta necessitas supza tēperamentū aucta tolli pōt per solā pulsus magnitudinem: g nó opz p qōcūqz necitatis augmētū fieri pulsuz maiozē velociozē z frequētiozē. assūptū arguit: qz aliquāta necitate plus refrigerat coz z spūs magnificato pulsu q̄z ipo nō magnificato cū alijs paribᵇ: ꝛz quātūcūqz modicū pluꝛ refrigeret pōt coz min⁹ i calozе tēperatū excedere: g ꝛc. ℣ Item calefiat coz tēperatū a gdu sup tēperamētū: pp quē i aere tēperato neciū eēt pulsuz fieri maiozē velociozē z frequētiozē z ponat hoc coz i aere tāto fridiozi q p vnicā aeris attractionē remoueat a lapsu. Et q facta ꝑma dilatatioe maioꝛi remouebit excessus calozis sup tēperamētū: g nó oportebit pulsum velociozē z frequētiozē fieri tēperato. ¶ Ultimo ad idē vī Gal'. in littera ponēs ex corde caloꝛi tēperato ꝓuenire pulsus veloces z frequentes de magnitudine pulsus nullā penitus faciens mentionem.

¶ Ad oppm arguit. Ex corde cal'o ꝛc. ꝓueniūt anhelitus magni z veloces z frequētes: g ex eodē ꝓueniūt pulsus magni frequētes z veloces. ꝑña tz: eo q anhelitᵒ currit cursu pulsus vt 10ª terty. tract. ꝑmo. ca. ō ꝑmoe vbi anhelitus. 7. 4. colliget. z plures alibi. z colligitur idē 11ª ter tij. caꝑ. de signis naturaliū cōplexionum cordis.

¶ In ista qōne primo ꝑmittent' terminoꝝ descriptiões distinctiones z suppónes q̄dā. Scōo ꝗnes de quesito.

¶ Quantū ad pm sciendū est ꝓio q penes auctozes inueniunt hi termini: pulsus: diastoles: systoles: anhelitus: respiratio: ispiratio: z expiratio. ℣ Est aūt pulsus vt descri bit septio theozice motᵒ localis quo mouent coz z vene pulsatiles dilatatioe z reductione ad calozis nālis custodiā i cōtrapantia: z vitalis z aialis spūs augmētū z gnōnē. Et infra. Pulsus ē nūti⁹ z ꝓco q occulta refert nāe motibᵒ ꝛijs z manifestis. Magistral'r aūt cōiter sic describitur. Pulsus ē motᵒ cordis z arteriaꝝ ꝛz diastolē z systolē ad calozis inati refrigeriū z fumosarū supfluitatū expulsionē. Perfectioꝛ aūt descriptio tradit 2ª ꝑmi. fūma de pulsibus. ꝑ ca. Pulsus ē motᵒ receptaculoꝝ spūs ex diastole z systole cōpositᵒ ad regēdū spūm p aerē attractū. Sūit aūt motᵒ in hac descriptioe ipozpzie: eo q qlibet motᵒ p pzie dict⁹ est vnᵒ z ꝓtinuus: cuiusmodi nó est pulsus. Sumit g cōiter p aggregato ex plibᵒ motib⁹ localib⁹ cū gete vel getib⁹ interceptis ad vnū tm finē attributionē hūtibus: qual'r pegrinationē qua soꝛ. vadit romā dicimᵒ durare p mēsez. oēs. n. motᵒ soꝛ. ad hūc terminū sil' ordinati cū getib⁹ interceptis cōplent in tāto tpe. Et tal'r intellexerūt auctozes pulsuz eē motū: qꝛ ex plib⁹ motib⁹ z plurib⁹ getib⁹ aggregatū, ad vnū finē tendentib⁹. Per receptacula aūt spūs intellexerūt coꝛ z arterias. ℣ Est āt diastoles i pl'ꝛ cordis z arteriarū dilatatio. ℣ Systoles vo ꝓstrictio eozūdē. Ul'r āt diastoles est cuiuscūqz corporis qō dilatat' ꝛz oēm diametrū expānsio. Systoles vo cōstrictio. ℣ Regimē aūt spūs multis modis ꝓficit. Prio inflāmatiões ipsius ꝓhibendo, cū. n. spūs calozе z subtilitate subē sit facil'r inflāmabilis nisi aliqō corp⁹ eo fridius eidē frequēter occurreret ei⁹ inflāmatioe ꝓhibēs inflam maret z resolueret. tale aūt decēti⁹ ē aer vt ꝛz. Scōo ꝓficit ei⁹ regimē p gnōnē ei⁹: qꝛ cū in eo ꝓtinue fiat ꝓtinua resol'o nisi ꝓtinue fieret ei⁹ regeneratio nó posset vita notabili tpe ꝓseruari. Ad ei⁹ aūt gnōnē ꝑter cās supius tactas ꝓfert aer fridus ad coꝛ tpe dilatatióis attractus calozē ei⁹ debite tēperādo. Cordis g diastoles deseruit generatiói spūs: nó solū qꝛ in ea recipit mā gnōnis spūs: ꝛz etiā qꝛ fridus aer attrahit. Et q ꝛz systolē arterie tēperamēto spūs deseruit: eo q arteria p ꝓstrictionē aerē frigidū ꝑ receptū pellit in coꝛ. Tertio ꝓficit regimē spūs per mūdificationē z depurationē ei⁹. oꝛ. n. spūm in corde generatū a duob⁹ sibi cōmixtis depurari. ſ. aere i corde calefacto: q pp morā in corde factᵒ est inutilis refrigerio. ꝛz est fumus multiplicatᵒ in corde p actionē calozis in humidū ex quo gnāt spūs qui ē sicut supfluitas adusta suppluēs gnōni spūs. nisi. n. expelleret hic fumus eēt cā instā matióis spūs ipm ab euētatioe ꝓhibēdo. trāsiens ēt secū cōmixtus p mēbra ipm ineptū ad opatióes redderet. borū aūt expulsiói deseruit systoles. oū. n. ꝓstringit coꝛ pellit in arterias fumū z aerē calefactū pp necessitatē iā dictā: z vt cedāt nouo aeri frido attrahēdo. Quarto ꝓficit spūs regimē p debitā ei⁹ trāsmissionē ad mēbra. cū. n. in toto ꝓtinue fiat ei⁹ magna spūuz resol'o necesse est ipz toti ꝓtinue distribuere q ēt ꝓstrictioe ꝓficit: qꝛ dū ꝓstringitur coꝛ pellit in arterias: nó solū fumū capinosum z aerē calefactū: ꝛz ēt spūm z sanguinē arterialē qui deinceps p arteriarū ꝓstrictionē oibus alijs mēbris transmittitur. ℣ Ex qb⁹ ꝛz in fūma p aerē attractū regi spūm: qꝛ refrigerari multiplicari gnāri mēbris debite trāsmitti z a fumis capinosis depurari. nam nisi tpe ꝓstrictióis esset aer cōmixtᵒ spiritui fumi capinosi nó debite educerent. Dec oia colligi pñt virtual'r in li° de vtilitate pulsus z vtilitate anhelitᵒ: z 2ª ꝑmi. cc. 3ª. 2. ca. Ex qb⁹ ꝛz in diffinitioe pulsus ꝓgrue fiiſſe posita illā pticulā. Ad regēdū ipm p aerem attractū. ℣ Pōt g colligi talis explicite diffinitio. Pulsus est motᵒ cordis z arteriarū ex diastole z systole cōpositᵒ a vtute vitali pueniēs ad regēdū spm p aerē attractū. Ly motᵒ ponit loco generis: cordis z arteriaruz ad ꝺiaz motᵒ anhelitᵒ z alioꝝ membroꝝ. sed p ly cōpositus ex diastole ꝛc. differt a ptib⁹ pulsuz integrātib⁹: q̄rū nulla ꝺr pulsus: ꝛz p ly a vtute vitali ꝛc. explicat cā efficiens pulsus: siue p vtutē vitalē itelligat tēperamētū quo aia est hꝺ opationū ꝑductiua: vel intelligat aia sil' cū tēperaméto: vt aia ipsa ꝛz qō cū hoc tēperaméto opatiua est: ponit ad regēdū spūm ꝛc. ad explicādū finē. gra cuiᵒ a nā inuentᵒ est pulsus. Et hec est cōpleta pulsus diffinitio cālis. Explicat. n. mālē cām finalē efficientē z formalē: ꝛz ipzopzie sumptā: vt ꝛz intuenti. ℣ Est aūt anhelitus motus pectoris z pulmōis ex inspiratioe z expiratioe cōpositᵒ ad aerē fridū ab eꝝ attrahēdū calefactū z fumos exteriᵒ expellēdū ad cordis z spūs tēperiē final'r ordinatus. Al'r Cōciliatoꝛ in annexo ꝺñie. 99. Anhelitᵒ est motus pectoris cū euētatioe z mūdificatioe in cordis refrigeriū ordinatᵒ. Et ex hoc cōprehendit ꝙueniētia z ꝺña. Cōueniūt. n. ꝑ qꝛ vterqz ex motibᵒ ꝛijs est cōpositᵒ. Secūdo qꝛ ad eūdē finē: puta spūs z cordis tēperiē ordinantur: ꝛz per ꝑus z imediatiᵒ pulsus. Differūt āt ꝑ ex parte mobilis qꝛ in pulsu est coꝛ z arterie: i anhelitu pectᵒ ꝛc. Scōo ex pte mouētis: qꝛ mouens motu pulsus est vt⁹ vitalis: q̄ est pure nālis. mouēs āt motu anhelitᵒ nó: vt infra patebit. ℣ Inspiratio ꝺo est motᵒ pectoris z pulmōis dilatatiuᵒ ad aerē fridū ab eꝝ attrahendū. ℣ Expiratio ꝺo pulmōis z pectoris ꝓstrictiuᵒ ad fumos z calefactū aerē expellendū. ℣ Sumit āt respiratio q̄nqz cōiter, put indifferēter se ad expirationē z inspirationē extēdit qualiter oē ispirās vel expirās dicimᵒ respirare. Q̄nqz vo ꝑ respiratōe vt Gal'. de vtilitate anhelitᵒ. Et q̄nqz ꝑ aggregato ex bis. ℣ 2° ꝑncipal'r est sciēdū q ꝺ in pulsu, put ꝑposito ptinet sex distinguunt ꝺñie: ad tres tm ꝛijs relucibiles. Ꝺña est magnitudo. Scōa est puitaz sibi opposita. Tertia velocitas. Quarta tarditas sibi oppoª. Quinta spissitudo siue frequētia. Sexta est raritas eidē opposita. ℣ Sumit aūt magnitudo pulsus: sicut in alijs q̄ꝛtis penes q̄ꝛtatē triū diametroꝝ. ſ. lōgitudinis latitudinis z ꝓfunditatis: vt ille pulsus denomiat' absolute magnus respcū tēperati: cuiᵒ arteria ꝑm oēm diametrū amplius dilatat' q̄z arteria tēpati. Eꝝ vo ꝺr puus. Si vo aliqs pulsus ꝑm vnā vel duas dimēsiões tm excederet tēperatū vel ab eo excederet denoiandus eēt magᵒ vel puus nó absolute: sed ꝑm qd: vt colligi pōt 3ª ꝑmi. ꝑmo ca. de sermone vniuersali pulsus. ℣ Sumit aūt velocitas z tarditas in pulsu apud diuersos diuersimode. Dixerūt. n. qdā pulsus velocitatē absolute attendi penes puitatē tēporis mēsurātis motū totalē dilatatióis z ꝓstrictióis: eiᵒ tarditatē vo attēdi penes magnitudinē eiusdē tēporis, z sic q/libet pulsus cui⁹ diastoles z systoles in minoꝛi tpe cōplētur diastole z systole: alteriᵒ ē denominādus eo velociꝛ. eꝝ vo tardioꝛ. Et iuxta hoc ꝙcedēdū est in casu alicuiᵒ arterie pulsuz eē velociozē pulsu alteriᵒ: q̄uis arteria cuiᵒ pulsus ē velocioꝛ ꝓtinue tardiᵒ moueat q̄z arteria cuius pulsus est tardioꝛ: vt si arteria soꝛ. p totalē eiᵒ dilatationē z ꝓstrictióez imediate hore ꝺscribat spatiū pedale z arteria pla. p totalē eiᵒ dilatationē z ꝓstrictionē ꝺscribat i hora spatiū q̄drupedale: notū est arteriā pla. ꝓtinue velociᵒ moueri arteria soꝛ. pulsus tū soꝛ. est velocioꝛ iuꝛ hāc viā: qꝛ in minoꝛi tpe perficit arteria soꝛ. totalē diastolem ꝛc. Alij vo ꝺrerūt velocitatē z tarditatē pulsuz attendi absolute penes spatiū ab arteria descriptū in tāto vel tanto tpe: qual'r sexto phyſicoꝝ scribit velocius qō in eq̄li tpe maiᵒ ptrāsit spatiū. Et penes hūc modū i casu posito nó soꝛet ꝙcedēdū pulsum soꝛ. eē velociozem pulsu pla. ꝛz eꝝ. ℣ Frequētia āt z raritas i pulsu apō diuersos diuersimode sumunt. Apō nō pcipiētes q̄ꝛtatē systolis raritas attendit penes magnitudinē tēporis mēsurātis getē cadētē inter añtez diastolē z pñtē, frequētia penes puitatem eiusdē: vt pulsus ille sit denominandus rarus respcū tēperati: iter cui⁹ diastolē añtē z subsequētē cadit ges longioꝛ tpe mēsurata q̄z in tēperato, eꝝ ꝺo denoiat' spissus siue frequēs. Apō vo cōprehēdētes q̄ꝛtatē systolis q̄lis sit Gal'. attendit frequētia penes puitatē tēporis mēsurātis quietē inter dilatationē z ꝓstrictionē: vt pulsus ille denominet alio frequētioꝛ: inter cui⁹ diastolē z systolem minoꝛ mediat ges. eꝝ vo rarioꝛ. Et colligit vterqz illoꝝ modoꝝ raritatis z frequētie in cōmento pulsuū. 2ª primi. alle. ca. Rōnabilioꝛ tñ apparet scōs modus interpze tādi frequentiā z raritatē. ¶ 3° sciēdū est q illaꝝ sex differētiaꝝ pulsus tres ab auctoꝛib⁹ ponūt ꝑncipales cāe: quas cōiter appellāt eēntiales cōes necias vel ꝓtētiuas. Cōes aūt vel necessarie ꝺñr: qꝛ ab ipsis idifferēter pēdēt oēs pulsus ꝺñie. Et pidē eēntiales ēt z ꝓtētiue pñt nominari: qꝛ ab ipsis nullus motᵒ pulsus pōt absolui. Ab alijs ēt ꝺñr eēntiales: qꝛ pulsus diffinitionē igredientes. Alie ꝺñr nó ꝓtētiue pp oppositas cās vt sūt regio etas exercitiū. Cāe ergo ꝓtētiue sūt vtus. ſ. vitalis. z necessitas refrigerij. ſ. mūdificatióis ꝛc. z instrm. ſ. arteria ꝛc. Cz āt oēs be tres cāe denominent ꝓtētiue: nó tñ in eodē gñe cause ad pulsuz ocurrūt. Nā vtus ocurrit in gñe cāe efficiētis: vt in ꝑcedēti qōne oñsuz est. Instrm aūt est mā vel subm eiusdē z ipsius istri dispositio: vt mollities z durities est cā dispositiua: quā. A. appellat iuuatiuā reducibilis etiā ad genus eē mālis: vt 2ª ꝑmi. fūma de pulsibᵒ ꝑmo caꝑ. Et ꝑnᵐ qdē rei vñ ꝓuenit magnitudo ē vt⁹: ꝛz necitas est appetēs: z istrm est adiuuās. Necitas āt euētādi mūdificādi ꝛc. ocurrit in gñe cāe finalis: vt enī his necitatibus satisfiat fit diastoles z systoles i pulsu. ℣ Ex quo ꝛz ꝑtā ꝑm varietatē vtutis in fortitudie z debilitate q̄z ꝛz instri obediētiā z inobedientiā: puta duritiē z leuitatē z alias dispositióes obediētiā z inobediētiā instri ꝓmouere potentes: q̄z ēt ꝑm varietatē necessitatis euētatóis ꝛc. variatur pulsus iā dicte ꝺñie. Variant. n. effectus ꝑm exigētiā finis ad quē eēntial'r ordinant. Variant ēt variatis agēte z mā ad ipm eēntial'r ordinatis. ℣ Ex quo ꝛz scōo q fortī exīte vtute z instro obediēte disponit pulsus in magnitudie puitate z velocitate raritate ꝛc. ꝑm exigētiā necessitatis. semp. n. ad finē essential'r ordinatū disponit ꝛz exigentiā finis: nisi aliunde ꝓuenerit impedimentū.

¶ Premissis his terminoꝝ descriptionibus sint iste distinctiões z suppónes. ¶ Pria distictio. Dupl'r ꝑt aliqꝺ coꝛ esse tempato calꝺus. ſ. nāl'r z ꝑter nām: ꝛz āt Gal'. i lra de lapsu nāli cordis ad cal'm ꝓncipal'r itellexerit: de vtroqz tñ erit sermo i qōne. ¶ 2ª distictio. Cordе p cal'z a tempamento labente qñqz stat i alijs mēbris lapsuz huiᵒ ꝓportióalis: z qñqz nó: imo disꝓportióalis. Exēplū ꝑmi. vt si corde cal'o in ꝑ respcū tempati cordis eēnt oia alia mēbra ꝓportióabil'r cal'a respcū tempamenti ꝓprie spēi. Exemplū scōi. vt si corde exīte cal'o i ꝑ essent oia alia membra lapsa ad fridū. Hec distictio vtual'r colligit 11ª tertij. ca. de signis dispónū nāliū cordis, 14. colliget i li° de vtilitate pulsuū. ¶ 3ª distictio est q lapsui cordis ad cal'z cōiungit qñqz fortitudo vtutis z obedientia istri. qñqz vo debilitas vtutis z istri inobedientia. Intelligendo aūt p vtutis fortitudinē poᵐᵐ eiusdē respcū huiᵒ determiati effectᵒ ꝓducendi in pulsu, ſ. magnitudis velocitatis z frequentie q̄uis dicat' nō fortis vtus respcū vtutis tempati cordis. ¶ 4ª distictio est. Laūtas augmentata supza temperamentū i corde qñqz est ꝑseuerās z qñqz nó. Exemplū de scōo: vt si imaginemur cordi tpe quo gelcit i ꝓstricto esse acgri gradū calozis leuez sup tempamentū aptū q vnicā aeris fridiozis ispiratiōnē remoueri, z cū dilatat' idem coꝛp⁹ q ꝓstrictionē attrahat idē coꝛ aerē multo fridiozē q̄z reqrat sua nālis disꝓ: qꝛ. ſ. potentē facere coꝛ labi ad lapsum fridū. z ꝛz intuenti ꝑm membrū distinctionis. ¶ Pria suppositio. Stāte fortitudine vtutis ad sensum datū z obedientia instri: ꝛspissitudo pulsus excedens tempamentū nó absoluit' a velocitate z magnitudie temperamentū excedentibᵒ. Colligit hec suppō 2ª ꝑmi. summa de pulsibᵒ. 6. ca. z aliq̄l'r. 7. z i cōmento pulsuū. z est de itentióe fere oiuz auctoꝝ. ¶ 2ª suppō. Fortioꝛ z maioꝛ fit calozis euentatio p magnitudinez pulsus q̄z p aliquā aliā ꝺñiaz eiusdē alijs ꝑib⁹. ꝛz: qꝛ p magnitudinez coꝛdi z sp̄ūi magna q̄ꝛtas infridātis aeris sil' occurrit. p velocitatez vo z spissitudinē sine magnitudine pua. ſ. q̄ꝛtas aeris ꝛz frequenter z velociter. Sz maioꝛ ꝓuenit ifrida/tio ex magno ifridāte sil' occurrente q̄z p velociter z frequenter cū alijs ꝑib⁹: g ꝛc. Exemplū. plus ifridaret magna quātitas opū sil' sumpta q̄z pua velociter z frequenter. Multa. n. quātitas stati infridaret in 4°: pp qō securi⁹ est alterātia paulati z frequenter appzoximare q̄z sil' in q̄ꝛtate multa z raro. ¶ 3ª suppō. Si vtus sit fortis z instrm obediens fuerit: q̄z cito insurgit necitas euentādi aut mūdificādi efficax: tācito ꝓuenit motᵒ dilatatióis vl' cōstrictióis cordis z arteriarū. ꝛz: qꝛ positis causis sufficientib⁹ ad effectū ꝓducendū mere nāl'r ꝙcurrentib⁹ ponit effectus: sed posita fortitudie vtutis z obedientia instri cū necessitate isurgēte: posite sunt cause sufficiētes ꝛc. ¶ 4ª suppō. Inter ceteras ꝺñias pulsus supius enumeratas facili⁹ a nobis ꝑceptibilis est magnitudo z puitas. ꝛz: qꝛ magnitudinē pulsus solo tactu ꝑcipim⁹ vel saltem puo vtutis iteriozis aurilio. velocitatē aūt z frequentiā nó nisi p discursū notabilē. Nó. n. ꝑficit velocitas aut tarditas nisi p cōparationez motᵒ ad spaſmū z ad tps: z sic cōprehensio velocitatis z tarditatis ꝑsuppōit cōprehensionē magnitudis: z cū hoc cōparationē eiᵒ ad tempus tātū vel tm̄iō ꝛc. Nec cōprehendit spissitudo nisi cōprehensa qete cadente iter diastolez z systolē z cōparata ad tps. Notū est aūt ꝫ ambo difficili⁹ cōprehendi magnitudine ꝛc. Et p illa suppóne videt experimentū. ℣ Ex quibus sequit q magnitudine velocitate z spissitudine pulsus temperati equal'r vel eque ꝓportionabil'r supza temperamentū crescentib⁹ ꝑmo ꝑceptibile erit pulsum maioꝛez esse temperato q̄z velociozē aut frequentiozē. Et p oñs nó repugnabit pulsum esse notabil'r vel sensibiliter maioꝛē: quāuis nó notabil'r sit vel sensibil'r velocioꝛ aut frequentioꝛ temperato. ℣ Sequit scōo q his ꝺñijs econ

Pulsus qd z mltipl'r.

Pulsus magꝝ liter z cōiter qnid. Auic.

Diastoles qd: z systoles ou'. Regim̄ spūs mltipl'r pficitur.

Auic.

Pulsus explicite diffinitio.

Anhel tus qd.

Concil.

Inspiratio qd. Expiratio. Respiratio.

Pulsus ꝺña ſr cuplex.

Coꝛ esse calidius temperato dupliciter.

Auic. Auer. Cordis lapsui ad cal'z ꝓiūctio duplex.

Auic.

tra equalr decrescentib⁹ donec ad temperatū pulsuz re
deāt prius definet pulsus apparere velocior ꝛ spissior tē
perato q̄z definet apparere maior alijs pibus. ¶ Prima
cōclusio. Stānib⁹ in corde ꝛ arterijs dispproportiōalibus
lapsib⁹ ꝛ q̄tūcunq⁹ vtus fortis ꝛ instrm obediens fuerit:
nō tñ necio ex corde calo quenient pulsus magni. Colligif
hec cōclo in libro de dīia pulsuz. Et in cōmento sup
illa pte. flegmonis vo q cōmouet vniuersum corpus. Et
2ª pmi. summa de pulsib⁹. 8. ca. f. de pulsib⁹ cōplonū. Et
persuadef ꝺclo sic: q̄ stante fortitudie vtutis ꝛ obedien
tia instrī mot⁹ dilatatiōis ꝛ ꝺstrictionis arteriarū fit pm
exigentiā necessitatis refrigerij ꝛ mundificatiōis in arte
rijs: sed stante lapsu calido in corde ꝛ frigido in arterijs
est vtus fortis ꝛc. ꝛ necessitas euētatiōis in arterijs dimi
nuta: ergo ꝛc. ¶ Ex illa ꝝne ꝛ eius ꝓbatiōe sequif pmo
q nō necessario dū dilatat cor oēs eiusdē cordis arterie
ꝺstringunt: nec eȝ. ℣ 2° sequif q ꝺtingens est systolante
vna arteria alia dilatari: ꝛ eȝ. ℣ 3° sequif motū dilatatio
nis ꝛ ꝺstrictiōis arteriaꝝ in magnitudie velocitate ꝛ fre
quētia nō eē necio necessitati euētatiōis ꝛ mūdificatiōis
cordis ꝓportionalē: ēt stante fortitudine vtutis ꝛc. ℣ 4°
sequif arterias nō solū gra refrigerij ꝛ mūdificatiōis cor
dis dilatari ꝛ ꝺstringi: sed ēt vt ꝓpie necessitati subueni
ant. Et hec oia vi sensisse Aui. 2ª pmi. alle. ca. dū ingt. Est
Auicē. ꝓterea cū vni hoi accidit vt duoꝝ laterū ipsius diuersifi
cef cōplo: erit ergo vnū ipsoꝝ frigidū ꝛ alterꝝ calm. ꝛ ac
cidit vt diuersitate que ꝓuenit ex calitate ꝛ friditate ho
rū duoꝝ laterū pulsus diuersi fiant. eritq⁹ pulsus lateris
cali: pulsus cōplonis calē: ꝛ lateris fridi pulsus cōplonis
fride. Et ex hoc qdē scif q pulsus in diastole sua ꝛ systo
le nō est pm motū accessionis ꝛ ꝺstrictionis cordis: imo
pm motuz diastoles ꝛ systoles corpis arterie. ¶ 2ª ꝺclo.
Stāte in corde calo ꝛ arterijs lapsu ꝓportionali stat pp
vtutis ibecillitatē vel instrī inobediētiā pulsum puum ꝛ
tardū ꝓuenire. Colligif ꝺclo a Hal. in cōmēto pulsuū ꝛ
Auicē. in libro de dīijs pulsuū. Et 2ª pmi. ca. ō bis que ꝓueniūt
ex causis ꝓtētiuis pulsuuz. ℣ Ex hoc correlarie seqf ꝑ q
ꝺtingēs est necessitatē euentatiōis ꝑaliq̄ tps ꝺtinue mi
norādo ꝓcedere: ꝓidē tñ tps pulsus magnitudinē ꝛ ve
locitatē augeri. Ut si in ethico curādo pp vtutē ibecillita
tē vel ouritiē instrī fit pulsus puus ꝛ tardus respcū eius
qō erat tpe sanitatis ꝛ remoueat ethica ita vt redeat ad
sanitatē pristinā. Ꝑz q cōtinue crescet in pulsu magnitu
do ꝛ velocitaz: eo q ꝺtinue accedat ad magnitudinē ꝛ ve
locitatē pulsus nālis. Qō tñ ꝺtinua minoraf nēcitas euē
tatiōis satis pz ex casu. ℣ 2° seqf q ꝺtingēs est i pulsu sil
magnitudinē tarditatē ꝛ raritatē crescendo ꝓcedē. Ut si
pp iobediētiā instrī vl ibecillitatē vtutꝭ ꝓueniat pulsus p
uus frequēs ꝛ velox ꝛ redeat instrꝫ ad lenitatē nālē per
ꝺtinuā alterationē: vl vtus ad nālē gradū fortitudis. Et
sequif correlariū. Nā in casu posito pulsus dispō ꝺtinue
magis ꝛ magis accedet ad oppōnē pulsus nālis ꝑeristē
tis: sed pulsus ꝑexñs erat maior ꝛ tardior ꝛ rarior q̄z pul
sus q nāc ē: ergo pulsus fiet ꝺtinue maior ꝛ tardior ꝛ ra
rior: ꝛ p ꝝne ꝛc. Itē pulsus iuuenū sunt maiores tardio
res ꝛ rariores pulsiō⁹ pueroꝝ ceteris paribꝫ: vt 2ª pmi.
capm. de pulsib⁹ etatū. ꝛ liē de dīijs pulsuū. g puero tran
seunte p etatiuū decursum a pueritia ad iuuentutē fiet
in eo ꝺtinue pulsus maior rarior ꝛ tardior: eo q pm oēz ei⁹
dīiam fiet ꝺtinue pulsui iuuenis ꝓpinquior: ꝛ p ꝝne ꝛc.
¶ 3ª ꝺclo ꝓbabil⁹ ponif ꝺtra cōem scholā. Impossibile
est p necessitatē auctā supra tēperamentū nālem vel ꝑter
nām pseuerātē cū fortitudine vtutis ꝛ obediētia instrī in
pulsu solā magnitudinē acqri sic. i. q fiat pulsus maior
nō tñ velocior nec frequētior. pnadef sic. p quācūq⁹ ne
cessitatē supra tēperamētū acqrif magnitudo in pulsu: p
eandē acqrif spissitudo stāte fortitudie ꝛc. ergo ꝺclo vā.

ꝝne tz p ꝓmā suppōnez. ꝛ assumptū ꝓbat sic. necessitate
aucta supra tēperamentū pseuerāte cor vel arteria exñs
in ꝺstrictio eē cātius est q̄z fuerit añ necitatis augmētū: q̄
inflāmabilius. ꝛ si sic ceteris paribꝫ citiꝰ ifurget necessi
tas sequētis euētatiōis. vbi ergo vtus sit fortis ꝛ instrm obe
diēs: cuiꝰ succedet diastole systoli: q̄re minor erit ges
media: ꝛ p ꝝne pulsus frequētior. plura alia adduci pos
sent pro illa ꝝne que tāgent iferius. ℣ Nō tñ q nō eque
euidēs argm adduci pōt ad ꝓbādū getē sequentē diasto
lē post necitatis augmētū minorē cē q̄z fuerit ges sequēs
diastolē añ necitatis augmētū: q̄ posset aduersariꝰ dicere
q lz calitas in corde ꝛ arterijs tūc sit maior: fortius tñ ꝛ
maiꝰ est ꝓhibēs aduentū necessitatis sequētis ꝺstrictio
nis. ſ. maior quātitaꝝ aeris attracti. ¶ Rōnabile tñ appa
ret q sicut minoraf ges sequēs systolē: ita sequēs diasto
lē: eo q cā necessitatis ad systolādū minoraf. ſ. ꝓuidus
fumoꝝ capiosoꝝ: et mltitudo q̄ē potissima cā cōstrictio
nis: spūs ēt calidiores sunt. Maior aūt calitas spirituz
ꝛ fumoꝝ malignitas eorūdem necessitat ad citiorē ꝺstric
tionē. ¶ Ex ista ꝝne seqf ꝓmo ꝺclo rñsiua ad q̄situm. ſ.
Stāte fortitudine vtutis ꝛ obedientia instrī cū necessita
te ꝓportionali ꝛc. ex q̄libet corde calo respcū tēperati ꝓ
ueniūt pulsus magni frequētes ꝛ veloces respcū einsdē.
¶ 2° sequif q q̄cūq⁹ necessitas euentatiōis minuif re
spectu tēperati cordis stāte fortitudie ꝛc. ꝓueniunt inde
pulsus minores tardiores ꝛ rariores. lz de hoc videbif
in sequēti qōne. ℣ Cōtra hāc positionē plurime difficul
tates occurrunt: de quibus videbitur in sequentibus.
¶ Ad argm 1ª principalia rñdef. ¶ Ad ꝑm dī negādo assum
ptū. ꝛ p auctoritatib⁹ illō sonātib⁹ dōm q p necessitatez
auctā stante fortitudine ꝛc. ꝑ dīia que manifeste vel sen
sibil⁹ seu notabil⁹ acqrif in pulsu est magnitudo. prius
enī fit pulsus notabil⁹ maior q̄z velocior ꝛ notabil⁹ ꝑus
velocior q̄z notabil⁹ spissior. ꝛ hoc intellexerūt auctores,
cū quo tñ stat per qualibet necessitatē auctā stāte fortitu
dine ꝛc. tam velocitatē q̄z spissitudinē ac magnitudinem
maiorari: vt declaratū fuit in ꝓmo articulo. ¶ Ad 2m dī
q lz in corde calo respcū tēperati sit vtus debilis respcū
eiusdē: nō tñ est debilis p ꝓportionē potētie eleuādi arte
riā ad dimēsiones maiores q̄z in tēperato: cuiꝰ necessitas
ꝓmouens fuerit efficacior. Qō si ad tātā debilitatē pue
nerit faceret pulsum minorē: lz ptēs velociorē ꝛ frequē
tiorē: vt videbif infra. ℣ Ad ꝓmā cōfirmationez dicif q
quelibet vtus nāliter agēs agit pm vltimū ꝛc. cū tali ap
plicatiōe q̄ alia est aucta necessitate ꝛ alia necessitate nō
aucta. ℣ Et p idē ad scōaz cōfirmationē dī q nō sunt alia
paria: tō nō opz q minorata poꝰ minorē effectus. Dī ēt
q nō sp minorata ꝓportione ꝛc. tardaf motus nisi ponā
tur alia paria: q̄ nō insequif ꝓportionē absolute: sed cū
circūstantijs paribꝫ: vt inuestigari oz. ℣ Ad aliā cōfirma
tionē ꝓcesso q a pluri sp̄ū ꝓueniret huiꝰ magnitudo: nō
tñ sequif pulsuz eē fortiorē: q̄ disparitas est i tēperamen
to cū quo operaf spūs ꝛ mēbrū. Vel dī q spūs mouens
arteriā pulsu magno nō necio est amplior q̄z mouēs me
diocri vel puo: lz fz aliā applicationē moueat. ℣ Et per
idē rñdef ad aliā cōfirmationē. cum arguif q ois pulsus
alio maior eēt eodez velocior: eo q ꝓueniret a ꝓportiōe
maiori. dī. n. q nō: fic in casu vtus eleuās volūtarie bra
chiū maiori motu eleuat q̄z alia: tardiori tñ ꝛ ōbiliori. fi
cut. n. tāto motu eleuat: q̄ fortis est ꝛ volūtarie inclinaf
ad tātū eleuādū: q̄z quis forte debili⁹ moueat vtute volūta
rie min⁹ eleuāte. ita i arterijs ꝛ corde calo a vtute vitali
tātū dilataf arteria: q̄ cū istis circūstātijs nāliter iclinat
ad tātū eleuādū: ꝛ potēs est tātū eleuare. cū q̄ tñ stat vir
tutē aliā minori dilatatiōe fortī⁹ tñ ꝛ velocius arteriā di
latare. ℣ Alij āt vt Lōcil⁹. posuēt vtutē vitalē eē aliquo
mō p ptcipationē mediā inter vtutē pure nālē ꝛ volūta-

rie motiuā. ꝓuenit enim cū naturali: pro quanto mouet
sine cognitione. cuz voluntarie vo motiua: pro quāto ꝑz
iminētē necessitatē quādoq⁹ plus q̄q⁹ minus conari po
test ad multuz vel parum velociter vel tarde dilatandū
arterias. Jdeo forte negarent q semper operatur ꝑm vl
timū ꝛc. Et pōt hec rñsio sanū habere intellectuz. ¶ Ad
3m negaf ꝝna. ad ꝓbationē negaf q semp agēs nāle tar
dius ꝓduceret effectū maioris q̄z minoris difficultatis
difficilius est. n. vtuti iformatiue ꝓducere cor q̄z oculuz
aut pinguedinē: ꝑus tñ ꝓducit cor. ¶ Ad 4m conceditur
q magnitudini pulsus cōpossibile est tēperamētū in ve
locitate ꝛ frequētia vt ꝓbat argm. Uerūtñ vbicūq⁹ vtus
fit fortis necessitate aucta nō acqrif magnitudo sine ve
locitate ꝛc. pulsus āt iuuenū denominaf magn⁹ rarus ꝛ
tardus respcū pulsus pueroꝝ in qbus pp ibecillitatē vti
tutis est puus velox frequēs respcū iuuenum. pulsus tñ
iuuenū calidoꝝ ꝺstāte vtute ꝛc. est respcū pulsus tempe
rati iuuenis nō solū magn⁹ lz ēt velox ꝛ frequēs. ¶ Ad
5m ꝛ eius cōfirmationē dī q si excessus caloris supra tem
peramētū eēt talis q vnica aeris attractiōe maiori cozri
geret nō pseueraret lapsus nec oporteret pulsū fieri ma
iorē velociorē ꝛc. nec hoc repugnat ocis. ¶ Ad 6m dī q
Hal. dedit intelligi magnitudinem pulsus per magnitu
dinem anhelitus: eo q anhelitus currit cursu pulsus vt
allegatum est: quare stude ꝛc.

¶ Questio. xxvj.

Utrū ex corde frigido tēperato ꝓueniāt pulsus par
ui: nō tamē de necessitate rari aut tardi. ¶ Ar
guitur multipl⁹ q nō. ¶ Prio. p magnitudinem pulsus
melius satisfaciat vt⁹ necessitati q̄z per aliquā aliaz dīiaz:
ergo ipsa exñte forti ꝛ istrō obediēte tardi⁹ dimittet ma
gnitudinē q aliā aliquā pulsus dīiaz ꝝna tz: eo q nā sp
de possibilib⁹ opaf meli⁹. ꝛ pz assumptū: q̄ meli⁹ fit re
frigeriū p magnitudinē q̄z p aliquā aliaz pulsus dīiam:
vt in ꝑcedēti qōne ꝺductū est ꝛc. ¶ 2° si qō eēt va seqret
q cū puitate pulsuz staret tēpies eiusdē i velocitate ꝛ fre
quētia: eo q si pulsus cordis frigidi est puus ꝛ nō de ne
cessitate tardus ꝛ rarus: cū ēt nō de necessitate sit velox
ꝛ frequēs: sequif ꝝns illa ꝝ. falsitas arguif. Ponēdo. a.
pulsu sor. eē minorē pulsuz. b. pla. tēperati: eque tñ velo
cē ꝛ frequētē eidē. arguif sic. Eque frequēs ē pulsatio in
pulsu. a. fic in pulsu. b. g quotiēs pulsat arteria. a. pulsus
totiēs pulsaf arteria. b. ꝛ eȝ. cū g in q̄libet pulsatiōe de
scribat arteria. a. min⁹ spatiuz q̄z arteria. b. vt pz ex casu
sequif q pulsus. a. est tardior: cui⁹ oppm ponebaf. Et per
simile argm vi posse deduci q qlibz pulsus alio minor ꝛ
eque frequēs est tardior eodē ꝛ eȝ velocior. ¶ 3° per au
ctaz necessitatē ꝑ⁹ dīia q acqrif in pulsu est magnitudo:
2° velocitas: 3° spissitudo: g p necessitatē ecōuerso diminu
tā ꝑ⁹ dīia que acqrif est raritas: 2ª tarditas: vltima puitas
ꝝna tz: eo q ꝑm in acqsitiōe dz eē vltm in pditōe: ꝛ colligi
tur assūptū 2ª pmi. capm. de his que ꝓueniūt ex causis cō
ꝓtētiuis pulsuuz. Ut g clari⁹ appareat ꝺductus argumēti.
Sit cor sor. frigidū: pp qd nāliter ex eo ꝓueniant pulsus
minores ꝛ rariores ꝛ tardiores pulsib⁹ tēperati cordis ꝛ
crescat in eo calitas donec ꝓueniāt pulsus oino sil⁹ tē
perato. Et pz q ꝑ⁹ acqref magnitudo tāta sicut ē i pul
su tēperato iuxta cōez sniaz: scdo velocitas: 3° spissitudo.
Sit g calitas gradus ad quē ꝓseqf magnitudo. a. ꝛ gra
dus ad quē ꝓsequif velocitas. b. ꝛ gradus ad quē cōseq
tur spissitudo. c. ꝛ decrescat necitas in corde signato do
nec redeat ad ꝓrē lapsū. Et pz q in tali decremēto ꝓus
deperdef. c. gradus caloris q̄z. b. ꝛ ꝓius. b. q̄z. a. lz ad. c.
ꝓsequtur spissitudo ꝛ ad. b. velocitas ad. a. magnitudo: g
ꝑus fiet pulsus rarior ꝛ tardior q̄z minor tpato: ꝛ p ꝝns
ꝓueniēt aliq̄n ex corde fridiori tēpato pulsus in magni
tudine tēperati: tardi tñ ꝛ rari: q̄ ē oppositū questiōis.

Auicē.

Auicē.

Auicē.

Auer.

res cõpetib⁹,nõ tñ tardiores de nećitate aut rariores.
¶ In ista qõne primo ꝓmittent quedam ꝓambula. Scõo tangent cões modi respondendi ad quesitum ⁊ interꝓtandi⁹ram Hal'. Tertio tanget alius probabilis modus respondendi mouendo difficultates quasdam.

Pulsus cã cõtẽtiua ȝ⁹.

¶ Quãtũ ad ꝑ⁹ ꝓmittendũ est ꝑ ex ꝓcedẽti qõne ꝙ tres sũt cãe pulsuũ cõtẽtiue,ſ. vtus necessitas ⁊ instr̃m,ꝙz q̃rũ varietatẽ variant i pulsu iã dicte dñie. Dñr ãt ꝓtẽtiue: qz in ipsis ois pulsus vt cãtũ in causis cõtinet: vl' qz oẽs pulsus cãs ꝓtinẽt,oẽs.n.cãe aliq̃ mõ pulsuz mutãtes: ꝑ tãto mutãt ipsuz ꝓio quãto in causis ꝓtẽtiuis varietatẽ facĩũt. Diuz.n.aliaꝝ cãꝝ opatio in pulsu terminat ad cãs ꝓtẽtiuas,ṽ.g.ira tristitia mot⁹ges pulsuz al'r ⁊ al'r disponũt nõ nisi ꝑ q̃zto in vtute necessitate vel instr̃o varietatẽ inducũt. ¶ 2°sciendũ est ꝙ ex pte instr̃i ꝓuenit varietas in dñis pulsuũ pp obediẽtiã ⁊ inobediẽtiã ei⁹ in motu diastoles ⁊ systoles. Ei⁹ãt inobediẽtia imediate insequitur duritiẽ ⁊ puitatẽ ⁊ cõpressionẽ. Ei⁹a cã exteri⁹ comprimẽte vt pinguedine. Eꝫ vo ei⁹ obediẽtia insequit leni tatẽ ei⁹ distinguẽdo lenitatẽ ꝫ multã supabũdãtẽ humiditatẽ. Potest.n.nimia hũiditas instr̃i eẽ cã inobediẽtie: ꝑ q̃zto ptes instr̃i relaxat vt ꝑcidãt ⁊ nõ vnifozmiter eleuent. Mediate aũt cãe inobediẽtiã ꝓmouentes plures sũt vt friditas supflua idurãs ⁊ siccitas ⁊ calitas resoluẽs. Eꝫ vo obediẽte. ¶ 3°sciendũ est ꝙ inf ceteras dñias pulsuũ supi⁹ enumeratas vtuti difficiliori ẽ magnitudo. Prio qz in magna dilatatiõe ⁊ cõstrictione maior est resistẽtia q̃z in veloci vel frequẽti alijs pib⁹: eo ꝙ multũ resistit instrumẽtũ magne dilatatiõi: cũ oporteat multũ extẽdi: ⁊ q̃li vltra dimẽsiões näles rarefieri: vñ exꝑimento ꝓz ꝙ difficile est vesicã aere multũ replere, ꝙue tñ dilatatiõi nõ notabil'r resistit. 2°qz in pulsu magno tã dilatatione q̃z ꝓstrictiõe totũ attrahẽdũ ⁊ expellẽdũ est multũ vt aer fridus ⁊ aer calefact⁹ ⁊ fum⁹ ispus ⁊ sanguis arteria lis, difficilius est aũt multũ tarde attrahere q̃z paucũ velociter ⁊ frequẽter alijs pibus. hec.n. attractio: vt supra oñsũ est: ꝓncipal'r ꝓuenit a vtute. ¶ 4°ꝓmittẽdũ ẽ vtuti difficili⁹ eẽ pulsũ velocẽ q̃z frequẽtẽ facere. Ad velocitatẽ eni requirit instr̃m ⁊ mobile ꝑ diastolẽ attrahẽdũ vel systolẽ expellẽdũ a vtute velociter moueri attrahi vl' expelli. hoc aũt vtuti difficili⁹ est q̃z idẽ mobile vel instr̃m frequẽter ⁊ tarde mouere attrahere vel expellere: qz ad hãc velocitatẽ regrit virtutẽ bis mobili⁹ multuz domi/nari. Ad frequẽtia ꝛo nõ regrit mouẽtis ad mobile magn⁹ excessus, sufficit.n. iter hos mot⁹ breuẽ qetẽ itercipi.
Ex gb⁹ seqt ꝙ ꝑ debilitatẽ vtuti aduenientẽ donec pulsus oẽs iã dicte dñie varient ꝓus depdit magnitudo q̃z velocitas vel spissitudo, ⁊ itez ꝓus velocitaꝝ, ⁊ vltio spissitudo. qz si vtuti difficili⁹ est pulsuz magnũ q̃z velocem: ⁊ velocẽ q̃z frequẽtez facere: ꝑ ꝑ diminutionẽ sue po'rediẽt ipotẽs ad ꝓducẽdũ magnitudinẽ q̃z velocitatẽ: ⁊ prius velocitatẽ q̃z spissitudinẽ. Prio ergo dñia q̃ per debilitatẽ vtutis acgrit est puitas: scõa tarditas: vltia raritas.
Ex quo vlteri⁹ ꝓz ꝙ cũ puitate pulsus ꝓñte debilitatẽ vtutis stat velocitas ⁊ spissitudo, ⁊ itez cũ tarditate pulsus debilitatẽ ꝓñte stat eiusdẽ spissitudo. Nõ tñ cũ raritate ꝓñte stat velocitas aut magnitudo. Nec cũ tarditate magnitudo.
Ex qbus ꝓz banc ꝓñam valere. hic pulsus est rarus ꝑ vtutẽ debilitatẽ: q̃ hic pulsus est tardus ⁊ pu⁹. Sil'r seqt. ꝫ pulsus ẽ tardus ꝑ virtutis debilitatẽ: ergo est puus. Eꝫ tñ nõ sequit. ẽ puus: ergo tardus vel rarus. Nec sequit. ẽ tardus: ergo rar⁹.
Ex qbus vlterius sequit ꝙ crescẽte instr̃i iobediẽtia: ita vt varient iam dicte dñie in pulsu: primo depdit magnitudo: ꝑñr velocitas: 3°spissitudo: ⁊ per ꝓñs ꝓmo acgrit puitas: 1°tarditas: ⁊ vltio raritas. Prius.n. fit virtus impotẽs instr̃m multũ q̃z velociter dilatare alijs ꝙibus: eo ꝙ plus resistit instr̃m magne dilatatiõi q̃z velociti vtutis ꝓia tactũ est. Sil'r ꝓportionalis ꝺz fieri varietas in pulsu excremẽto resistẽtie ⁊ decremẽto potentie.
Ex q̃ ꝓz ꝙ cũ puitate pulsus inobediẽtia instr̃i ꝓñte stat eiusdem velocitas ⁊ spissitudo. Nõ tñ cũ raritate eiusdẽ stat velocitas vel magnitudo. Propter qõ nõ valz hec ꝓña. ꝺ pulsus est pu⁹ pp inobediẽtiã instr̃i: ergo est rar⁹ vl' tardus.
Econuerso tñ sequit est rarus: ergo tardus ⁊ puus. Et sil'r est rarus ergo tardus.
¶ Sꝯ cõiter supponit ꝙ cũ interceteras dñias pulsus melius satisfaciat vtuꝭ necessitati per magnitudinẽ q̃z ꝑ aliquã aliaz dñiaz, ⁊ itez melius ꝙ velocitatẽ q̃z spissitudinẽ ꝑ necessitatẽ adductam vtute fozti ⁊ iobediẽte instr̃o. Prãa dñia que acgrit in pulsu ẽ magnitudo. 1°a velocitas, 3ª spissitudo. Et per ꝓñs eꝫ in pdi/tione necessitatis iã acgsite ꝑ⁹que depdit est frequentia. 2ª velocitas. vltia magnitudo. Prãa ergo que tũc acgrit est raritas. 1°a tarditas. ⁊ vltima puitas.
Ex quo ꝓz bãc ꝓñam non valere. hic pulsus est magnus pp augmẽtum necessitatis: ergo velox ⁊ frequẽs. Eꝫ tñ sequit. est enim frequẽs pp necessitatis augmẽtũ ⁊ vtus est fortis ⁊c. ꝫ ẽ velox ⁊ magn⁹. Simil'r sequit. est velox: ergo magnus.
Patet 2°bãc ꝓñaz valere. hic pulsus est puus pp diminutionẽ necessitatis: ⁊ vtus est fortis ⁊c. ergo est tardus ⁊ rarus. Sed eꝫ nõ sequit: eo ꝙ diminuta necessitate vtute fozti ⁊c. acgrit raritas. 2°a tarditas. vltio puitas: vt dictũ est.
¶ 6°ꝓmittẽdũ est ꝙ vtus inquãtũ põt necessitati satisfacit p magnitudinẽ: ⁊ nõ potẽs p magnitudinem intendit eidẽ satisfacere cũ frequẽtia ⁊ velocitate maiori.
Ex quo ꝓz ꝙ decrescẽte necessitate pp vtutis debilitatẽ ⁊ instr̃i inobediẽtiã plus puificato pulsu q̃z sit diminute necessitati cõueniẽs ꝓcedit augmentũ in velocitate ⁊ spissitudine: si vtus ad hoc suffecerit. Dec oia näliter colligi ꝑñt ex dcis auctoꝝ. Exꝑssius 2°ꝓmi. ca.ȝ° bis q̃ ꝓueniũt ex cãis cõtẽtiuis pulsuũ. Et Hal'. i cõmẽto pulsuũ
¶ Ultimo ꝓmittẽdũ est ꝙ lz cũ puo lapsu ad frigidum cordis ⁊ arteriaꝝ stet fortitudo vtutis ⁊ obediẽtia instr̃i magno tñ ⁊ notabili ꝑm plurimũ coniungit vtutis debilitas ⁊ instr̃i inobediẽtia. Frigiditas.n. multũ excellens virtutem multũ deijcit ⁊ instr̃m indurat ⁊ inspissat.
¶ His premissis ponit ꝓmus modus respondẽdi ad qõnẽ quasdã ȝnes. ¶ Prima ꝺcl'o. Per diminutionẽ necessitatis in corde tẽperato ꝑ⁹ dñia que acgrit est raritas, scõa tarditas, ⁊ vltia puitas stante fortitudine ⁊c. Possz ꝓbari ꝑ ꝺcl'o per plura adducta ante oppositũ. Itẽ qz magnitudo est dñia nãe ꝓportionabilioz ad satisfaciẽdũ necessitati q̃z aliqua alia: ergo vtute fozti exñte ⁊c. tardius eam dimittet: ⁊ per idez tardius velocitatẽ q̃z spissitudinẽ.
Ex q̃ ꝓz ꝙ ex aliq̃ corde frigidiozi tẽperato a tẽperamẽto parũ lapso debẽt merito lapsus pulsus rari prouenire: ñ magnitudie tñ ⁊ velocitate tẽperati.
¶ Ꝑz scõo ꝙ in aliquo tali corde adhuc nõ nimis lapso debẽt merito lapsus ꝓuenire pulsus tardi ⁊ rari. ¶ 2ª ꝺcl'o. Lz ita fit: merito tñ debilitatis vtutis inobedientie instr̃i ꝓñtis cordis ⁊ arteriaꝝ friditatẽ excessiuã: ex corde multũ frigido respcũ tẽperati apti sũt ꝓuenire pulsus pui: veloces tñ ⁊ frequẽtes respcũ tẽperati. Ꝑz: qz cõcurrẽtib⁹ dimiñutiõe nećitatis debilitate vtutis ⁊ inobediẽtia instr̃i pulsus puificat plus q̃z reqrat sic dimiuta nećitas: q̃ vt⁹ cũ spissitudine ⁊ velocitate cõpensabit: cũ ad has dñiaz cauſandaz nõ repugnet ipsaz fortẽ esse. Assumptuz ꝙbat sic si solũ ꝺcresceret necessitas puificaret pulsus puitate tante necessitati ꝓportionata: sed nũc multo plus minoratur pulsus q̃z tunc: ergo nũc minoratur paruitate huic necessitati nõ ꝓportionata: sed plus q̃z exigat ista necessitas: ⁊ per ꝓñs ⁊c.
Ex quo sequitur ꝙ ex corde multũ frigidiozi tẽperato ꝓueniunt pulsus minores cõpetentib⁹. i. tẽperatis: ñ tñ tardiores ex necessitate aut rariores: qz ſ

Auicẽ. Hal.

te lapsu tanto vt red daꝝ virtus impotẽs ⁊ instr̃m inobediẽs ad magnificãdũ pulsuz magnitudine tãta quãta requirit illa diminutio vel diminuta necessitas ꝓuenit pulsus puus ⁊ tardus aut rarus: ſz in velocitate ⁊ frequẽtia pot⁹ augmẽtat⁹. Et bãc ȝnẽ dicũt Hal'. intellexisse i lra ꝺz inqt. In frigidiozi vo corde. ſ. multũ lapso sunt pulsus minores cõpetentib⁹, nõ tñ tardiores ⁊c. eo ꝙ instr̃o facto inobediente ⁊ debilitata vtute cõtingẽs est pulsum ꝓuenire minorem velociorez tamen ⁊ frequentiorem.
¶ Scõs modus rñdẽdi ad quesitũ ponit bãc ȝnem. Sicut ꝑ necessitatẽ auctã supra tẽperamẽtũ ꝑma dñia q̃ acgrit est magnitudo. 2ª vo velocitas ⁊c. stante fortitudine vtutis ⁊ obediẽtia instr̃i: ita ꝑ necessitatẽ citra tẽperamentũ diminutã: ꝑ dñia que acgrit est puitas: 2ª tarditas: 3ª raritas. Et ꝑ ista ȝne adducit hec positio q̃dam ꝓbabilia.
¶ Prio frigiditas vltra tẽperamẽtũ augmẽtata ꝓriatur caliditati aucte supra tẽpamẽtũ: ꝺrios ergo effect⁹ ꝺz ꝑducere: sed caliditatẽ seqtur magnitudo: ergo ad frigiditatẽ sequit puitas. Et ꝑ⁹ sil'r de velocitate tarditate spissitudine ⁊ raritate argui pót. ¶ 2°qz augmẽtũ necessitatis supra tẽperamẽtũ ⁊ diminutio eius citra tẽperamẽtũ sunt mot⁹ oppositi: q̃ dñie pulsus bos corrẽdenter ꝓñtes sunt oppsite. ſz ad augm̃ seqt ꝑ magnitudo: ergo ad diminutionẽ sequit ꝑ puitas.
Ex quo ꝓz ꝙ cũ puitate pulsus ꝓñte debilitatẽ vtutis stat velocitas ⁊ spissitudo, ⁊ itez cũ tarditate pulsus debilitatẽ ꝓñte stat eiusdẽ spissitudo. Nõ tñ cũ raritate ꝓñte stat velocitas aut magnitudo. Nec cũ tarditate magnitudo.
Ex qbus ꝓz bãc ꝓñam valere. hic pulsus est rarus ꝑ vtutẽ debilitatẽ: q̃ hic pulsus est tardus ⁊ pu⁹. Sil'r seqt. ꝫ pulsus ẽ tardus ꝑ virtutis debilitatẽ: ergo est puus. Eꝫ tñ nõ sequit. ẽ puus: ergo tardus vel rarus. Nec sequit. ẽ tardus: ergo rar⁹.
Ex qbus vlterius sequit ꝙ crescẽte instr̃i iobediẽtia: ita vt varient iam dicte dñie in pulsu: primo depdit magnitudo: ꝑñr velocitas: 3°spissitudo: ⁊ per ꝓñs ꝓmo acgrit puitas: 1°tarditas: ⁊ vltio raritas. Prius.n. fit virtus impotẽs instr̃m multũ q̃z velociter dilatare alijs ꝙibus: eo ꝙ plus resistit instr̃m magne dilatatiõi q̃z velociti vtutis ꝓia tactũ est. Sil'r ꝓportionalis ꝺz fieri varietas in pulsu excremẽto resistẽtie ⁊ decremẽto potentie.
Ex q̃ ꝓz ꝙ cũ puitate pulsus inobediẽtia instr̃i ꝓñte stat eiusdem velocitas ⁊ spissitudo. Nõ tñ cũ raritate eiusdẽ stat velocitas vel magnitudo. Propter qõ nõ valz hec ꝓña. ꝺ pulsus est pu⁹ pp inobediẽtiã instr̃i: ergo est rar⁹ vl' tardus.
Econuerso tñ sequit est rarus: ergo tardus ⁊ puus. Et sil'r est rarus ergo tardus.
¶ Sꝯ cõiter supponit ꝙ cũ interceteras dñias pulsus melius satisfaciat vtuꝭ necessitati per magnitudinẽ q̃z ꝑ aliquã aliaz dñiaz, ⁊ itez melius ꝙ velocitatẽ q̃z spissitudinẽ ꝑ necessitatẽ adductam vtute fozti ⁊ iobediẽte instr̃o. Prãa dñia que acgrit in pulsu ẽ magnitudo. 1°a velocitas, 3ª spissitudo. Et per ꝓñs eꝫ in pdi/tione necessitatis iã acgsite ꝑ⁹que depdit est frequentia. 2ª velocitas. vltia magnitudo. Prãa ergo que tũc acgrit est raritas. 1°a tarditas. ⁊ vltima puitas.
Ex quo ꝓz bãc ꝓñam non valere. hic pulsus est magnus pp augmẽtum necessitatis: ergo velox ⁊ frequẽs. Eꝫ tñ sequit. est enim frequẽs pp necessitatis augmẽtũ ⁊ vtus est fortis ⁊c. ꝫ ẽ velox ⁊ magn⁹. Simil'r sequit. est velox: ergo magnus.
Patet 2°bãc ꝓñaz valere. hic pulsus est puus pp diminutionẽ necessitatis: ⁊ vtus est fortis ⁊c. ergo est tardus ⁊ rarus. Sed eꝫ nõ sequit: eo ꝙ diminuta necessitate vtute fozti ⁊c. acgrit raritas. 2°a tarditas. vltio puitas: vt dictũ est.
¶ 6°ꝓmittẽdũ est ꝙ vtus inquãtũ põt necessitati satisfacit p magnitudinẽ: ⁊ nõ potẽs p magnitudinem intendit eidẽ satisfacere cũ frequẽtia ⁊ velocitate maiori.
Ex quo ꝓz ꝙ decrescẽte necessitate pp vtutis debilitatẽ ⁊ instr̃i inobediẽtiã plus puificato pulsu q̃z sit diminute necessitati cõueniẽs ꝓcedit augmentũ in velocitate ⁊ spissitudine: si vtus ad hoc suffecerit. Dec oia näliter colligi ꝑñt ex dcis auctoꝝ. Exꝑssius 2°ꝓmi. ca.ȝ° bis q̃ ꝓueniũt ex cãis cõtẽtiuis pulsuũ. Et Hal'. i cõmẽto pulsuũ
¶ Ultimo ꝓmittẽdũ est ꝙ lz cũ puo lapsu ad frigidum cordis ⁊ arteriaꝝ stet fortitudo vtutis ⁊ obediẽtia instr̃i magno tñ ⁊ notabili ꝑm plurimũ coniungit vtutis debilitas ⁊ instr̃i inobediẽtia. Frigiditas.n. multũ excellens virtutem multũ deijcit ⁊ instr̃m indurat ⁊ inspissat.
¶ His premissis ponit ꝓmus modus respondẽdi ad qõnẽ quasdã ȝnes. ¶ Prima ꝺcl'o. Per diminutionẽ necessitatis in corde tẽperato ꝑ⁹ dñia que acgrit est raritas, scõa tarditas, ⁊ vltia puitas stante fortitudine ⁊c. Possz ꝓbari ꝑ ꝺcl'o per plura adducta ante oppositũ. Itẽ qz magnitudo est dñia nãe ꝓportionabilioz ad satisfaciẽdũ necessitati q̃z aliqua alia: ergo vtute fozti exñte ⁊c. tardius eam dimittet: ⁊ per idez tardius velocitatẽ q̃z spissitudinẽ.
Ex q̃ ꝓz ꝙ ex aliq̃ corde frigidiozi tẽperato a tẽperamẽto parũ lapso debẽt merito lapsus pulsus rari prouenire: ñ magnitudie tñ ⁊ velocitate tẽperati.
¶ Ꝑz scõo ꝙ in aliquo tali corde adhuc nõ nimis lapso debẽt merito lapsus ꝓuenire pulsus tardi ⁊ rari. ¶ 2ª ꝺcl'o. Lz ita fit: merito tñ debilitatis vtutis inobedientie instr̃i ꝓñtis cordis ⁊ arteriaꝝ friditatẽ excessiuã: ex corde multũ frigido respcũ tẽperati apti sũt ꝓuenire pulsus pui: veloces tñ ⁊ frequẽtes respcũ tẽperati. Ꝑz: qz cõcurrẽtib⁹ dimiñutiõe nećitatis debilitate vtutis ⁊ inobediẽtia instr̃i pulsus puificat plus q̃z reqrat sic dimiuta nećitas: q̃ vt⁹ cũ spissitudine ⁊ velocitate cõpensabit: cũ ad has dñiaz cauſandaz nõ repugnet ipsaz fortẽ esse. Assumptuz ꝙbat sic si solũ ꝺcresceret necessitas puificaret pulsus puitate tante necessitati ꝓportionata: sed nũc multo plus minoratur pulsus q̃z tunc: ergo nũc minoratur paruitate huic necessitati nõ ꝓportionata: sed plus q̃z exigat ista necessitas: ⁊ per ꝓñs ⁊c.
Ex quo sequitur ꝙ ex corde multũ frigidiozi tẽperato ꝓueniunt pulsus minores cõpetentib⁹. i. tẽperatis: ñ tñ tardiores ex necessitate aut rariores: qz ſ

tps ad hoc instãs terminatũ augmẽtata est puitas pulsus ſoz. ꝑ augmẽtũ friditatis cordis: que p tps. post hoc cõtinue intẽdet: ergo per tps ꝓtinue post hoc crescet puitas in pulsu fortis: ⁊ ſi fic sequit ꝙ stante fortitudine ⁊c. non prius acquiret raritas in pulsu respectu tẽperati q̃z paruitas. Et tũc cũ casu posito ponat in hoc eodẽ instanti in pone tẽperati cordis icipe diminui necessitatẽ oino eq̃r: sicut in ſoz. Et querit an sicut incipiet necessitas in pone diminui: ita incipiet pulsus puificari vl' rarificari.
Si ꝑ⁹ sequit opp⁹ pónis. Si 2⁹ sequit hec ȝ ꝙ stantibus causis pulsuũ ꝓtẽtiuis oino silib⁹ dissimiles ꝓueniẽt pulsus dñie. qõ nõ est bñ imaginabile. tota ꝺductio argumẽti ꝑz intelligenti. ¶ 2°ꝺcl'o. Sequit si vt⁹ fortis ⁊ instr̃m obediẽs fuerit diminuta necessitate: nõ solũ minorẽ opz fieri pulsuz: ſz ẽt tardiorẽ ⁊ rariorẽ. Ꝑz: qz opz esse minorẽ ⁊ rariorẽ ꝑ pcedẽtẽ ȝnẽ. sed puitas cũ raritate nõ absoluit a tarditate: sicut nec magnitudo cũ frequẽtia absoluit a velocitate: vt in ꝓcedẽti qõne oñsuz est: g̃. Itẽ q̃z nece est minorata necessitate attrahi aerẽ minorus q̃z tractus ⁊ rari⁹ taz necesse est ipz attrahi tardi⁹. filis. n. vtrobiq̃ est rõ vt ꝑz intueti. Itẽ sic se vz hẽ velocitas ad necessitatẽ auctã. sicut tarditas ad diminutãs: ſz aucta necessitate crescit velocitas stãte fortitudine: ergo ipsa diminuta crescet tarditas. ¶ 3°ꝺ. Lz ita fit: vt ponit ȝ ꝓcedẽs: nõ tñ decrescente necessitate stãte fortitudine ⁊c. eque pcepibil'r vel sensibil'r be dñie acgrunt. Dec ȝ patere ꝑt ex bis que in ꝓcedẽti qõne de augmẽto magnitudinis velocitatis ⁊ frequẽtie dicta, sũt. sicut. n. crescẽte necessitate magnitudo fit sensibil'r maior prius q̃z velocitas sensibiliter maiorez: ⁊ prius velocitas q̃z spissitudo pp magnitudinẽ alijs paribꝰeẽ facili⁹ pceptibilẽ velocitate: ⁊ velocitatẽ spissitudine: pbabil'r deductũ est: ita eꝫ i diminutione necessitatis prius notabil'r crescit puitas q̃z tarditas: ⁊ pus tarditas q̃z raritas. ¶ Et ex hoc ꝺcludi pót ꝓbabiliter ȝ rñsalis ad q̃stũ. q ex corde frigidiozi temperato prius apti sũt ꝓuenire pulsus sensibil'r minores ꝓpetentib⁹ q̃z tardiores aut rariores stãte fortitudine vtutis ⁊c. Hanc ȝnem vz Hal'. itellexisse in lra. ¶ Et penes hoc ⁊ alia tacta in ꝓcedẽti ꝺcl'one ꝺcludi ꝑñt plura corelaria ꝓñr circa hanc mãz sustinẽda. Ꝑ Primũ corelariũ. Per quẽcũq; gradũ necessitatis supra tẽperamẽtũ additũ augef magnitudo: ꝙ eũdẽ augef vel apta est augeri velocitas ⁊ spissitudo stante fortitudine ⁊c. ⁊ econuerso. Ꝑ 2ᵐ corelariũ. Per quẽcũq; gradũ necessitatis diminute citra tẽperamẽtũ deperdit frequẽtia: per eundez deperdit vel apta est deperdi velocitas ⁊ magnitudo: ⁊ ecõuerso. Ꝑ 3ᵐ corelariũ. Ad cuiuscũq; gradus necessitatis acgsitionẽ vel depditionẽ vltra vel citra tẽperamẽtũ ꝓsequitur sensibilis varietas in dñis pulsus iã dictis prius ꝓsequit sensibile augmẽtũ vel decremẽtũ magnitudis q̃z velocitatis: ⁊ pri⁹ velocitatis q̃z spissitudinis. Ꝑ 4ᵐ corelariũ. Cõtingẽs est ex corde fridiozi tẽperato ꝓuenire pulsus sensibil'r minorẽ: nõ tñ sensibil'r tardiorẽ aut rariorẽ temperato. Ꝑ 5ᵐ corelariũ. Si ꝙ augmẽtũ nećitatis in corde multũ fridiozi tẽperato acgrat magnitudo velocitas ⁊ spissitudo pulsus tãta q̃zta in tẽperato pus ꝺfinet pulsus esse temperato sensibil'r rariozi q̃z tardiozi: ⁊ pus tardioz sensibil'r q̃z minoz. ¶ 6ᵐ corelariũ: lz ita fit non tñ pus ꝙ huius necessitatis augmẽtũ acgref temperies in magnitudine q̃z in velocitate vel spissitudine: nec ecõuerso: sed eque ꝑmo. Dec oia corelaria sequũt ex positione: vt ꝑz intueti fundamẽtũ eius: suppositis tñ semp alijs paribꝰ cum constantia virtutis ⁊ obedientia instrumenti.
¶ Cõtra tñ bãc pónẽ plures ⁊ nõ pue difficultates isurgũt.
¶ Pria est. ꝙ hec pó recitata in ꝓcedenti qõne exꝑsse vi ȝ sniam oiuz auctoꝝ ponẽtiũ ꝙ ꝙ augmẽtũ necessitatis ꝑ⁹ dñia q̃ acgrit in pulsu est magnitudo. 2ª velocitas. ⁊ 3ª

spissitudo. Ex̄ vō p ei⁹ decremētū ꝑ⁹ q̄ depdit est frequē/
tia. 2⁹ velocitas. z vltima magnitudo: z p ꝓns ꝑ que per
diminutionē necessitatis acgrit est raritas. 2⁹ tarditas. z
vltia puitas: qō exp̄sse aduer saf pōni. ¶ Itē p illo vi au
Auicē. ctoritas Aui. 2⁹ ꝑmi. cap. de his q̄ pueniunt ex causis cō
tētiuis pulsuū: dū ingt. Virtus nāq; cū ꝓuatiōe necitatis
nō mīt̄ minuit ex eq̄li: qm̄ a diastole ꝓhibētē nō bz zc̄.
vbi velle vī q̄ stāte vtute z diminuta necessitate modicū
minorat pulsus pp qō opz ip̄m multū tardari z rariorē
fieri: z p ꝓns p diminutionē necessitatis maior acquirat
tarditas z raritas q̄z puitas in pulsu: cui⁹ opp'm inuit pō.
¶ Et p isto vī sniа Hal'. in lib. de diſnia. c. de ꝓportione
mor⁹ anhelit⁹ ad motū pulsus z eox causis: dū igt. Si l'
āt z si minorata fuerit q̄ ꝑm nāz calitas alijs causis iper
mutatis adhuc puā tardā z rarā neciū est fieri ispiratio/
nē: cz pauꝝ qdē ei q ꝑm nām minorē: multū vō tardiorez:
plīmū vō rariorē: vbi Hal'. exp̄sse vī inuere p minoratio
nē necessitatis alijs causis ꝓtētiuis nō ꝑmutatis fieri pul
sus pauꝝ minorē nāli pulsu p̄exīte z mīt̄ tardiorē z ma
xime rariorē: z p ꝓns p decrementū necessitatis maior z
notabilior acgrit tarditas q̄z puitas: z itez maior rari
tas q̄z tarditas. Et b clarius ꝓfirmat sequēs lr̄a dū sub/
iungit. Robusta. n. exīte vtute nō ꝓtingit mīt̄ minorez
fieri diastolē. Itē stāte fortitudie vtutis zc̄. crescit simul i
aliquo pulsu magnitudo tarditas z raritas: g̃ zc̄. assum
Auicē. ptū coll'r 2° ꝑmi. c. ō pulsu balneatoꝝ. vbi inuit q̄ ex bal
neatione in aq̄ frida si friditas nō penetrauerit coaduna
tur calor z crescit magnitudo in pulsu z minuit veloci/
tas z spissitudo. Inquit eni. Et si nō penetrauerit imo ca
lorē coadunauerit augmētabit fortitudo z crescet parū
z minuet velocitas z spissitudo. ¶ Cōfirmat idē: quātū/
cūq; vr⁹ fuerit fortis z obediēs istī⁹m ex letitia supueniē/
te crescit in pulsu magnitudo tarditas z raritas: iō zc̄. as
sumptū coll'r 2° ꝑmi. c. de iudicijs pulsuū accītiū aie: vbi
inuit pulsuz letitie eē magnū cū leuitate z attinere rari/
tati z tarditati. Et Hal'. i libello de ꝓijs pulsuū idez asse
Galen⁹ Letitie pulsus. ruit. duz ingt. Letitia vō pulsus est magnus z tardus z
rarus. ¶ 2ª difficultas ē: q2 i ꝓcedēti pōne dicebaf q̄ cre
scēte inobediētia istī⁹ istāte fortitudie z necessitate fit pul
sus minor velocior z spissior. Cōtra minorata ꝓportione
mouētis ad resistētiā cū alijs parib⁹ ꝓueīt mor⁹ tardior
z crescēte inobediētia istī⁹: po⁹ z necessitate manētib⁹: mi
norat ꝓportio potētie mouētis ad resistētiā: g̃ zc̄. ¶ Cō/
similr pōt argui de debilitate vtutis: hac. n. crescēte cuz
alijs parib⁹ decrescit ꝓportio vtutis mouētis ad instī⁹m
mouēdū: g̃ tardior ꝓueniet mor⁹: z p ꝓns non fit pulsus
velocior. ¶ 3ª difficultas ē hec. fit pulsus fort. tēpatū sensi
bil'r maior velocior z frequētior pulsu platonis: cui⁹ cor
fit fridū in 2°. z fit vtrobiq; vtus fortis z instī⁹m obediēs
z pmutef diſpō fort. ad diſpōnē oino sil'z diſpōni pl'onis
Et pz q̄ aliq̄n erit pulsus fort. maior sensibil'r pulsu pla/
tonis q̄n nō erit eodē sensibil'r velocior nec frequentior:
cū g̃ ꝑus erat eodē sensibil'r velocior z frequentior: seqf
q̄ i eo magis sensibil'r minorat velocitas z spissitudo q̄z
magnitudo: cuius opp'm ponit pō. ¶ Item in casu posito
ꝓius apparebit pulsus fortis eq̄lis pulsui pl'onis i tar/
ditate z raritate q̄z in magnitudine: g̃ ꝑus apparebit varie
tas velocitatis z frequētie q̄z magnitudinis. ¶ Itē ōcre
scēte necessitate vsq; ad tēperamētū i corde cal'or ex quo
ꝓueniūt pulsus maiores velociores z frequētiores pulsi
bus tēperati: ꝓius acgrit sensibil'r raritas q̄z tarditas z
ꝓius tarditas q̄z puitas: cz sic ꝑmutanf p oia dūe pulsuꝝ
sor. i casu dubij: sicut cordis calī iā signati: g̃ ꝑus acgref
sensib⁹ raritas q̄z tarditas: z itez tarditas q̄z puitas: qō
est opp'm pōnis. ¶ Ad ꝑmā illaz dī q̄ auctores ponētes
p augmētū necessitatis p̄ acgri magnitudinē zc̄. nō pluꝝ
voluerūt nisi q̄ ꝑus perceptibil'r crescit magnitudo: ꝓnr

qñ erit pulsus sor. sensibil'r maior pulsu pla. q̄uis p tūc
nō sit eodez sensibil'r velocior aut frequētior. cz negatur
ꝓna: cū ꝓcludif q̄ magis sensibil'r minorabif velocitas
z frequētia q̄z magnitudo: cz. n. citi⁹ dīnet pulsus sor. eē
sensibil'r velocior z frequētior pulsu pla. q̄z dīnet eē eo/
dez sensibil'r maior: stat tñ ꝓtinue magnitudinē mag⁹ sen
sibil'r minorari pp ꝓtinue notabilioꝛē ei⁹ excessum dep/
dit: vt declaratū est supra. ¶ Ex quo seqtur hāc ꝓnaz non
valere. a. pulsus ē sensibil'r maior velocior z frequētior
pulsu. b. z p cōtinuā illarū dūaz depditionē ꝑus desinet
eē sensibil'r spissior z velocior q̄z maior: g̃ prius sensibil'r
depdit eius dē frequētia z velocitas q̄z magnitudo. ¶ Et
p idē rñdet ad cōfirmationē ꝑmaz negādo ꝓnaz: vt pz i
tuēti. ¶ Ad aliā ꝓfirmationē dī q̄ decrescēte illa neces
tate nō ꝑus sensibil'r acgrit raritas z tarditas q̄z puitas
nisi ad sensum datū in rñsione ad ꝑmā difficultatem.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad p'm dī q̄ i magni/
tudine pulsuꝝ meli⁹ satisfacit vr⁹ necessitati aucte supra tē
peramētū q̄z p aliquā aliā dūam: necessitati tñ diminute
meli⁹ p̄ puitatē. Et dī vlteri⁹ q̄ lz p magnitudinē fozti⁹ z
maius fiet refrigeriū alijs paribꝰ: nō tñ necessario meli⁹
necessitate. n. diminuta refrigeriū factū p magnitudinez
posset eē ōteri⁹: vt pz ex dcis. ¶ Ad 2ᵐ ꝓcedit ꝓns illō: lz
apud me stāte fortitudie vtutis z obediētia istī⁹ nō sit cō
cedēdū. Admittif g̃ casus z negaf illa ꝓna. i q̄libet pulsa
tiōe describit. a. arteria min⁹ spatiū q̄z. b. g̃ pulsus. a. ē tar
dior cū alijs additis i arg⁰. Et b penes pōnē tenētē ve/
locitatē pulsus eē attēdēdā penes b̄reuitatē tpis totalez
systolē vl' diastolē arterie mēsurāt⁹: tūc eni siue spatiū ma
ius siue min⁹ descripserit: dū tñ illō fuerit ieq̄li tpe pulsus
denoiabif eq̄ velor. Apud āt pōnē tenētē velocitatē pul
sus attēdi penes magnitudinē spatij in cōparatiōe ad tē/
pus admisso casu negāda ē illa ꝓna. Eque frequēs ē pul
sus arterie. a. ficut. b. z eō: g̃ quotiēs pulsat. a. pulsat. b. z
eō: ñ. n. mēsuraf freq̄ntia pulsus penes numez pulsatio
nū: cz penes b̄reuitatē tpis cadētis iter diastolē z systolē
vt pz. ¶ Ad 3ᵐ negaf assūptū nisi ad sensuz declaratū in
qōne. Et ꝓ dī ad ꝓbationē eius: admisso. n. casu dī q̄
nec p depditionē. c. depdet sola spissitudo zc̄. imo p cuius
libet illoz graduū depditionē ptialr depdet magnitudo
velocitas z frequētia sic p cuiuslibz illoz acq̄sitionē acq
rebaf. ¶ Et p idē pz rñsio ad ꝓfirmatiōez. ¶ Ad 4ᵐ ꝓce/
dit illud ad qō ōducit arg'm. ¶ Et ex his pz rñ ad 5ᵐ 6ᵐ z
7ᵐ. Qualr āt fit Hal'. lr̄a iterp̄tanda patuit i pōne. ¶ Ex
qb⁹ pz vlteri⁹ q̄ntā suppōnē ꝑmissaz in p̄ arti°: lz sit cōis
nō eē vt ꝛba sonāt ꝓcedēdā: cz ad sensum datū in 3ª pōne
vlteri⁹ fallax eē mediū ꝑme pōnis assūptū ad ꝓbandum
ꝑmā ꝓclonez eius. s. q̄ magnitudo est dūa ꝓportionabi
lioꝛ zc̄. Si. n. p magnitudinē itelligaf magnitudo distin
cta ꝑ mediocritatē magnitudis pulsus. s. excedēs tpamē
tū in magnitudine: pz assūptū nō eē vez. Si āt intelligaf
indr̄nter q̄libet pulsus magnitudo ꝑ alias dūas distin/
cta poti⁹ ꝓcludit opp'm. Ex b. n. q̄ magnitudo ē dūa vtu
ti ꝓportionabilioꝛ ad satisfaciēdū necessitati: ꝓbabiliter
apud me ꝓcludif q̄ cz exigētia z varietatez necessitatis
stāte vtute zc̄. variaf magnitudo: z p ꝓns crescit crescen
te necessitate z minorat decrescēte: z si sic non tarde di/
mittit vl' variat vr⁹ magnitudinē variata necessitate: sed
eque primo: cuius oppositum ꝓbare nititur ista positio.
¶ Et ex his pz insuffici ntia argumētoꝝ scōi modi rñdē
di ad q̄stū: nō enim plus arguūt nisi q̄ q̄cito necessitas
minorat citra temperamētū fit pulsus minor: nō tamen
cōcludit pro tunc non acgri tarditatem z raritatē in pul
su simul cum paruitate, stante fortitudine zc̄.

¶ Questio. xxvij.

Utrum dū dilataf cor oēs arterie eiusdē corpis con
stringant. ¶ Arguif multipl'r q̄ nō. ¶ Pri

mo: q2 tūc eiusdē cordis oēs arterie tpe dilatationis fil'
dilararent' z tpe ꝓstrictiōis ꝓstringerent: ꝓns falsum: eo
q̄ nō in oib⁹ arterijs eiusdē corpis in eq̄li tpe intur git ne
cessitas dilatādi equalr vel ꝓstringendi: cz nō dilatātur
nisi hmōi necessitate isurgēte: g̃ nō in eodē tpe dilatāf vl'
ꝓstringunf oēs. ꝑbaf maior: q2 in arterijs cordi ꝓpinqs
est mīt̄o maior necessitas q̄z in distātib⁹ a corde zc̄. ¶ Cō +
firmaf: necessitas euētādi arterie adorti in loco ꝓpiquo
nō minus excedit necessitatē arterie pedis q̄z necessitas
cordis calī in p̄ necessitatē cordis tēperati: sed necessitas
cordis calī in p̄ causat pulsuꝝ minorē velocioꝛē z frequē
tioꝛē pulsu tēperati es p̄cedēre qōne: g̃ ex necessitate ar
terie adorti pulsus erit maior velocior z frequētior pul/
su arterie pedis: z p ꝓns non semp tpe dilatationis simul
dilatabunf z ꝓstrictiōis ꝓstrigenf. ¶ Itē suppono ex cōi
pōne q̄ in corpe vniformiter sano pulsus arterie adorti ē
maior pulsu arterie pedis vel mēbri alterius fridioris:
cz nō velocior nec frequētior: z fit spatiū quo eleuaf arte
ria pedis subduplū ad spatiū quo eleuaf arteria adorti:
z seqf q̄ cū ambe eque velociter p̄cise dilatentur in du/
plo citi⁹ pficif dilatatio arterie pedis q̄z adorti: z p ꝓns
in duplo citi⁹ icipit qes post diastolē: vl' g̃ in eodē instāti
p̄cise icipiet ꝓstrigi aut citi⁹ icipiet ꝓstrigi arteria pedis:
vel eō. Si p'm sequif q̄ lōgior est qes iter diastolē z systo
lē arterie pedis q̄z adorti: z p ꝓns erit pulsus ei⁹ rarior:
qō ē ō suppositū. Si dī 2ᵐ vel 3ᵐ seqf p tps ꝓstringi arte/
ria pedis arteria adorti qescēte: vel eō. qō repugnat qō/
ni. ¶ 2° ꝓncipal'r arguif: dū arteria ꝓstringif aere frido i
ea cōtēto euacuaf ip̄m pellēdo in cor: cū g̃ nō subito nec
sit' totus aer in arteria cōtētus extra arteriaz pellarur in
cor: cz de pte distātioꝛ a corde ad ptē ꝑpinquioꝛez cordi
succesiue moueaf: seqf q̄ dū ps arterie a corde distātioꝛ
aere frido euacuaf: pars cordi ꝓpinqoꝛ eundē recipit: z
eo replef: cz q̄cūq; arteria replef ipa dilataf: q̄cūq; cō
stringif eūatur: g̃ tpe quo pars vna ꝓstringif altera dila
taf: z eō. ¶ 3° arguūt sophiste. si qō eēt va seqref arteriā
aliquā tpe dilatatiōis ꝑm oēs ei⁹ ptes eq̄lr eleuari. Q: si
cōcedif. Cōtra. Ex isto sequif dabile eē vacuū vel motuz
localē subitū. arguif ꝓna: ponēdo. a. arteriā nūc icipe bz
quālibz ei⁹ ptē equalr eleuari. Et pz q̄ vl' immediate post
b instās erit q̄libet pars arterie repleta vel nō. Si p'm cū
q̄libet aer distet a cētro arterie p pedalē distātiā. g̃a exē
pli. seqf pedalē distantiā imediate post b istās bz se totā
sore p̄rāsitā: z p ꝓns subito. Si dī 2ᵐ cū q̄libet eius pars
imediate post b erit dilatata q̄ nō imediate post hoc erit
repleta: z p ꝓns vacua. ¶ 4° seqref q̄ in febribus putri/
dis eēt diastole arteriarū velocioꝛ systole earūdē. z eō in
effimeris systole. s. velocioꝛ diastole. cōtra sniam omniū
auctorū. arguif ꝓna: q2 si qō est ꝛa systole cordis z dia/
stole arterie sibi inuicē corrñdent: z eō diastole cordis z
systole arterie sic q̄ eodē tpe adeq̄te mēsurant: z si sic eq̄
velor est systole cordis sicut diastole arterie: z diastole
sicut systole: sed velocioꝛ est in putridis systole cordis q̄z
diastole eiusdem: ergo velocioꝛ est in eisdez diastole arte
rie q̄z systole eiusdem. ¶ Cōsil'r viceuersa arguitur in effi
meris: eque velox est diastole cordis in effimeris sicut sy
stole arterie ad sensum datū: z eque velox est systole cor
dis sicut diastole arterie: sed in effimeris velocioꝛ est dia
stole cordis q̄z systole cordis: ergo velocioꝛ est systole ar
terie q̄z diastole eiusdem. ¶ 5° stante temperamēto in cor
de z arterijs dilatationi cordis corresponder constrictio
arteriārū. z ecōtra: g̃ corde ad frigidum lapso exīte z ar
teria ad calidum dilatationi cordis nō corresponder ar
terie ꝓstrictio: nec eō. ꝓna tz: q2 corde lapso ad frigidum
est eius diastole minor tardior z rarior: arteria vō ad ca
lidum lapsa maior velocior z frequētior. ¶ 6° cōiter ar/
guif: q2 vltimi⁹ mor⁹ cordis est ꝓstrictio cui non corrñdet

dilatatio arteriaꝝ: eo ꝙ tũc in arterijs nõ est vt⁹ pulsatilis: ḡ ꝛc. assũptũ colligit in li⁹ de morte ꝛ vita. vltio expirãt monẽtia. ¶ Vltio, ad idẽ vi auctoritas Ari. in li⁹ de vita ꝛ morte. oũ inquit. Et pulsant vene oẽs simul iuicem ꝓpoꝛtas eẽ oẽs a coꝛde. mouet ãt semp: ḡre ꝛ ille semp ꝛ simul iuicẽ qñ mouet coꝛ ꝛc. Et Hal. in li⁹ de pulsibus ad Teucrũ. Oẽs qdẽ arterie pulsant eodẽ tpe ꝛ alternatim sibi iuicẽ ꝛ coꝛdi: vt ex vna eaꝝ possit de oib⁹ syllogizari ꝛ argumẽtari. Et i li⁹ de vtilitate pulsus. Ad istar coꝛdis mouent arterie. Uñ ꝛ Daly. 7. theoꝛice. Coꝛ ꝛ vene pulsatiles vno mouẽt motu: vnoquoq; mõ in vno tpe ꝛ eoꝝ motus alterius alteri eqlis: nec alt⁹ mot⁹ aliuꝫ ꝓcedit in oib⁹ habitudinib⁹ itãtũ vt ex vno oiuꝫ capiat ꝙ collationẽ scia. Idẽ exꝑssit sensit Daly in hoc 2° oũ inquit. Qñ dilatat coꝛ dilatant oẽs arterie coꝛpis simul: ꝛ qñ ꝑstringitur cõstringunt oẽs simul. ℣ Et pro isto vt exprimẽtuꝫ: si qs. n. manuꝫ lateri sinistro applicet in directo coꝛdis: sil⁹ percipiet percussionem coꝛdis ꝛ arteriarum.

Auicẽ. ¶ Ad opp^m est cõis medicoꝝ schola. Uñ ꝑ ꝑmi. doc^t 6° 4° caꝑ. vꝛus vitalis simul ꝑstringit ꝛ dilatat: mouet ergo simul duob⁹ motib⁹ ꝓꝛijs. notũ ẽ ãt ꝙ nõ mouet coꝛ simul duob⁹ ꝓꝛijs: qꝛ. s. vnũ dilatãdo ꝛ reliquuꝫ ꝑstrigẽdo. Et idẽ sensit Hal. 3° vtutũ nãliũ. 13. caꝑ. illa ꝓte. Oibus qdẽ particulis trahere quod cógruum ꝛ quod amicum ꝛc.

Uene differentia mlti plex ab arteria. ¶ In ista qõne ꝑmittẽt qdaꝫ notabilia. 2° ꝓclones ꝺ q̃sito. ¶ Quãtũ ad ꝑ^m sciendũ ẽ ꝑ penes auctoꝛes venã ꝛ arteriã multipl⁹ adiuicẽ differre. ꝑ: qꝛ in arteria est vꝛ⁹ pulsatil⁹ in vena ãt ꝺ arteriã distincta nõ. 2°: qꝛ arteria cõponit ex duab⁹ tunicis: vena ꝺ ex vnica: exceptis vena arteriali ꝛ arteria vẽali. Dꝫ. n. vena arterialis duas tunicas: arteria ꝺ venalis vnã. Differũt ꝫ°: qꝛ i arteria plꝰ spũs cõtinet: sanguis ẽt in ea ꝓtẽtus est subtilissimus ꝛ purissimus. In vena ãt paꝝ de spũ cõtinet ꝛ sanguis in ea ꝓtentus est ipurioꝛ. Fuit aũt necessariũ arteriã duas hꝫ tunicas. ꝑ: qꝛ motui pulsus cõtinue subijcif: ne forte ex ẽ facile frãgeret. 2°: qꝛ eiꝰ ẽ ꝓtinẽ ꝛ deferre ſbaꝫ subtilissimã. s. spũꝫ: ne ḡ facile euanesceret ordinauit ei nã duplicẽ tunicaꝫ. In vena ãt hmõi necessitas nõ icũbit. Ex qb⁹ ꝑꝫ ꝺña 4ª ſupta ex ꝓte finis ꝛ opationis: qꝛ vena ordinata est finaliꝛ ad sanguinẽ ꝛ spũm nãlẽ sube grossioꝛis deferẽdũ. Arteria ꝺ ad deferendũ sanguinẽ puꝝ ꝛ spũm vitalem mẽbꝛis ꝛ aerẽ calm ꝛ fumos capinosos expellendũ: ꝓp qꝺ Cócil. 46. ꝺña tal⁹ distinxit. Arteria ẽ mẽbꝛum neruosuꝫ a sinistro coꝛdis vẽtre oꝛtũ: in ei⁹ subsidiũ motu ꝟio motũ: in longũ rotũdũq; ꝓtensuꝫ: duplici tunica velatũ: vite mediãte sanguine ꝛ spũ in aliud coꝛpus delatiuũ. penes quã ꝺscriptionẽ ꝑꝫ arteriã venalẽ nõ ꝓprie arteriã denominãdã. Uenã ꝺ ꝺña. 47ª sic diffinit. Uena ẽ coꝛp⁹ pãniculare oblõgũ rotũdũ vna tunica ꝓbuatũ: sanguis ꝛ spũs nãlis in nutricationẽ oꝛdinatoꝝ ꝓtẽtiuũ: penes quã ꝺscriptionẽ ꝑꝫ venã arterialẽ nõ eẽ venaꝫ ꝓpe hoiandã. ¶ 2° est sciendũ. qñq; in coꝛde ꝛ arterijs necessitatẽ mũdificãdi: ꝛ ꝑ ꝙñs dilatãdi ꝛ ꝑstrigẽdi eẽ vnifoꝛmes siue ꝓportionales: qñq; ꝺ nõ. Exẽplũ primi. sicut i coꝛpe vnifoꝛmiter ſm oia mẽbꝛa disposito: puta vnifoꝛmiter tẽperato vel lapso a tẽperamẽto. Exẽplũ scõi. sicut si alicui⁹ coꝛpis eẽt coꝛ cal⁹m ꝛ alia mẽbꝛa frida. vel ẽ: tunc eni necessitas euẽtãdi ꝛ mũdificãdi coꝛdis ꝛ aliorũ mẽbꝛoꝝ nõ ꝓportionarent ad iuicẽ: vt ꝑꝫ ittuẽti. ¶ 3° ꝓmittẽdũ est: ꝙ tꝛaꝫ in coꝛde ḡ in arterijs necessitas mũdificãdi ꝛ ꝑstringendi est qñq; equalis necessitati ꝛ euentandi ꝛ dilitãdi. qñq; ꝺ inequalis sic ꝙ necessitas dilatandi superat necessitatem cõstringendi: vel econtra: de quo plene videbitur in questione sequenti.

¶ Quãtũ ad 2^m sint be ꝓclusiones. Prĩa ꝓcl⁹. Non necessario duꝫ dilatat coꝛ oẽs eiusdẽ coꝛdis arterie constringunt: vel eꝺ. Coll⁹ hec ꝓclusio 2° ꝑmi. c. de pulsib⁹ ꝓponũ. Et ꝓbat⁹ sic. Cõtingẽs ẽ ilsurgẽte necitate coꝛdis dilstolẽ ꝓmouẽte ilsurgere necitatẽ dilatãdi in arterijs. Sꝫ ℔ ponito sil⁹ mouebunt coꝛ ꝛ arterie motu dilatatiõis stãte ꝛc. assũptũ arguit: qꝛ stãte in coꝛde ꝛ arterijs necessitate ꝓportionali: ilsurgẽte necessitate dilatãdi coꝛ: insurgit necessitas ꝑstringẽdi arterias: ḡ ipsis oppolito mõ se habẽtib⁹ ꝓrio mõ ilsurgẽt hmõi necessitates ꝛ ꝓrio mõ mouebunt hec mẽbꝛa. ꝛ ꝙ ꝙñs ꝛc. Põt etiã hec ꝓcl⁹ vtualiter colligi 2° ꝑmi. caꝑ. de pulsib⁹ apatũ. ꝛ i cõmẽto pulsuũ. eodẽ caꝑ. ℣ Ex ista ꝓcl⁹one segt ꝙ ꝛtigẽs ẽ ſystolãte vna arteria alterã dilatari. ꝛ eꝺ. ℣ Ex quo segt ñ oẽs arterias tpe dilatationis simul dilatari nec ꝑstrictõis ꝑstrigi. Et colligunt hec eadem locis ꝓallegatis. ¶ 2° ḡ. Non semp in coꝛde ꝛ arterijs necessitate ꝓportionali existẽte aut coꝛpe vnifoꝛmiter sano vel lapso dũ coꝛ mouet motu dilatatiõis arterie mouent motu ꝑstrictõis. Probat⁹ sic. stat coꝛ moueri motu dilatationis qescẽtib⁹ arterijs: ḡ ꝛc. assũptũ ꝓbat⁹. Ponẽdo tã in coꝛde ḡ i arterijs maiorẽ eẽ nẽcitatẽ mũdificãdi ḡ euẽtãdi: ꝓp qꝺ vtriusq; ipsoꝝ multo fit velociꝰ systoles ḡ diastoles. Et ꝙ tardius cõplebit diastoles coꝛdis ḡ systoles arteriaruꝫ: iõ p aliqꝺ tps tardi⁹ quo toto tpe dilatabit coꝛ qescentib⁹ arterijs: ḡ. ꝓbat⁹ assũptũ: qꝛ si vtrobiq; necessitas euẽtãdi ꝛ necessitas mũdificãdi eẽnt eqles ꝛ vnifoꝛmes in eo dẽ tpe adeqte ꝓficeretur diastoles coꝛdis ꝛ systoles arteriarũ: sed nũc tardius cõplebitur diastoles coꝛdis ḡ tũc cõpleret ꝛ systole arteriaꝝ. citi⁹ alijs parib⁹ ergo ꝛc. Et ꝑ simile argm adduci põt aliqñ qescere coꝛ in dilatato eẽ arterijs se actualiꝛ constringentibus: si foret eꝺ vtrobiq; maioꝛ necessitas euentandi ḡ mũdificãdi: ꝓp qꝺ ꝙ uemiret diastole velociꝰ: vt ꝑꝫ itelligẽti. ℣ Et si arguit ꝺ: qꝛ si arterie cõstringũtur pellunt i coꝛ aerẽ fridũ quo replet tur coꝛ: sed qñq; coꝛ recipit vel replet tũc dilatatur: ḡ semper se constringentibus arterijs coꝛ dilatat. Sil⁹ eꝺ si coꝛ cõstringitur: aerem calidum fumũ ꝛc. pellit in arterias: ergo arterie replentur: sed qñq; replent dilantur: ergo ꝛc. ℣ Pro his ꝺ negãdo ꝓnam illaꝫ: coꝛ recipit aliqꝺ coꝛpus vl aliquo coꝛpoꝛe replet: ergo dilatat. Cõtingit eni nõ variatis dimẽsionibus coꝛpis recipiẽ idẽ: qñq; magis ꝛ qñq; minus repleri: vt infra videbit.

Auicẽ.

¶ ℣ⁱ ꝓcl⁹. Lꝫ ita sit: vt ponit ꝓcedẽs ꝓcl⁹: in casu tñ eodẽ cuilibꝫ coꝛdis dilatatiõi totali coꝛrñdet arteriaꝝ cõstrictio ꝛ ꝑstrictioni dilatatio. ℣ⁱ: qꝛ lꝫ in casu illo motⁱ coꝛdis ꝛ arteriaꝝ nõ eq̃li tpe mẽsurent: nulla tñ totalis coꝛdis dilatatio penit⁹ absoluit a ꝑstrictiõe arteriarum nec ꝑstrictio a dilatatione: vt ꝑꝫ ituẽti. ¶ 4ª ꝓcl⁹. Lom⁹muniter ponit ꝙ necessario dũ coꝛ dilatatur arteria ad coꝛ terminata mouet motu dilatatiõis ſm ptẽ coꝛdi cõtinuã: ꝛ dũ ꝑstringit mouet motu ꝑstrictiõis. ℣ⁱ: qꝛ ſm ptẽ illã mouet ad motũ coꝛdis. ¶ 5ª ꝓcl⁹. Stante in coꝛde ꝛ arterijs ad sensuꝫ datũ necessitate vnifoꝛmi ꝛ necessitate mũdificatiõis ꝛ euentationis vtrobiq; exñte eq̃li cũ alijs, parib⁹ motⁱ dilatationis coꝛdis ꝛ ꝑstrictiõis arteriaꝝ: ꝛ eꝫ sibiinuicẽ adeq̃te coꝛrñdent. Persuadet hec ꝓcl⁹ fic. meli⁹ ꝓficit actus expulsionis coꝛdis duꝫ ꝑstringit arterijs eodẽ tpe dilatatis: ꝛ actⁱ attractionis eiusdẽ dũ dilatat arterijs toto illo tpe ꝑstrictis ḡ ambobus simul dilatatis vel simul ꝑstrictis: ḡ ꝛc. ꝙña tꝛ: eo ꝙ semp nã de possibilib⁹ modis opat. ꝛ ꝑꝫ assũptũ: qꝛ tũc simul ꝓcurrũt actus expulsiõis mẽbꝛi expellẽtis ꝛ attractiõis mẽbꝛi attrahẽtis: ḡ ꝛc. Et tertiã ꝓclonẽ ꝓcedẽtẽ puto intellexisse auctoꝛes dicẽtes dilatato coꝛde ꝑstringi arteriaꝝ: ꝛ ecõuerso. ℣ Penes scõaꝫ ꝓclusionẽ ꝛ eiꝰ ꝓbationẽ tenẽda sũt ista coꝛrelaria. ℣ Primũ. Lꝫ necessitate mũdificãdi ꝛ euẽtãdi in eq̃lib⁹ exñtib⁹ in coꝛde ꝛ arterijs cũ disp̃one totⁱ vnifoꝛmiter sana dilatatio coꝛdis ꝛ arteriarum ꝑstrictio nõ eq̃li tpe mẽsurent nec eodem instãti terminent: simul tñ tpe bi motⁱ icboant. ℣ⁱ: qꝛ dum incipit coꝛ ꝑstringi icipit pellere i arterias: cũ ḡ in toto sit necessitas vnifoꝛmis ꝛ nihil sit ipediẽs dilatationẽ, arteriaꝝ: sequif ꝙ tũc icipiũt dilatari. ℣ 2^m coꝛrelarium. Quies seqẽs dilatationẽ arteriarũ in putridis minoꝛ est qete sequente ſystolem coꝛdis in eisdem. ℣ⁱ: qꝛ citiuꝫ terminat coꝛdis ꝑstrictio q̃ arteriaꝝ dilatatio: ꝛ ꝙ eodẽ instãti post simul icipiũt coꝛ ꝛ arterie moueri: ḡ ꝛc. ℣ 4^m coꝛre^m est. Eꝫ cõtingit in effimeris: qes eni coꝛdis seqẽs ꝑstrictionẽ est bꝛeuioꝛ qete arterie seq̃nte diastolẽ. Eꝫ vo qes arterie seqẽs ꝑstrictionẽ bꝛeuioꝛ est qete coꝛdis seqẽte diastolẽ eiusdẽ. ℣ Ex qb⁹ seqt i putridis bꝛeuioꝛẽ eẽ qetẽ arterie seqẽte diastolẽ qete eiusdẽ seqẽtẽ ꝑstrictionẽ. Eꝫ vo in effimeris stat qetẽ seqẽtẽ ꝑstrictionẽ bꝛeuioꝛẽ eẽ qete seqẽte dilatationẽ. ℣ Cõsiliⁿ ꝑ oia de diastole ꝛ systole dicendũ ẽ. ¶ Ad argumẽta ꝓncipalia ñdetur. ¶ Ad ꝑ^m negeꝰ illa ꝙña. in arterijs ꝓpings ẽ maioꝛ nẽcitas q̃ i distãtib⁹: igitur nõ i eodẽ vel i eq̃li tpe ilsurgit necessitas dilatãdi ꝛc. vt põt patere ex ꝺcis i qõne ꝓcedẽti. ℣ Alⁿ ẽt ꝺici possꝫ: vt patebit ex solone ꝑ^c cõfirmatiõis. Ad quã ꝺici potest ꝓbabiliⁿ ꝙ pulsus arteriaꝝ adorti in loco coꝛdi ꝓpinquo est maioꝛ velociꝰ ꝛ frequẽtioꝛ pulsu arterie pedis. Et ℔ apõ ponẽtẽ velocitatẽ pulsus eẽ mẽsurandã penes magnitudinẽ spatij in cõparatione ad tps. Imaginando spaciũ totalẽ: qõ in vna pulsatiõe ꝺscribit⁹ ab arteria adorti eẽ triplũ ad totalẽ: spatiũ ꝺscriptuꝫ ab arteria pedis in vna pulsatiõe: ꝛ ꝙ in tpe in quo cõplet arteria pedis totalẽ eiꝰ diastolẽ ꝺscribit arteria adorti spatiũ ꝑcise duplm ad aliud: ꝛ ꝙ in tpe in quo qescit arteria pedis perficit arteria adorti dilatationẽ: ꝛ cũ ℔ qetẽ sequẽtẽ illaꝫ: ita ꝙ simul tpe ambe ꝑstringi icipiũt. Tũc eniꝫ pulsus arterie adorti est maioꝛ vt ꝑꝫ. Sil⁹ velociꝰ: eo ꝙ inequali tpe maius spatiũ ꝺscribit: vt seqt ex casu. Et eodẽ mõ freqn tioꝛ: qꝛ iter diastolẽ ꝛ systollẽ cadit qes minoꝛ: vt etiam ex casu sequif: iõ ꝛc. ℣ Et ℔ ꝑꝫ ꝑ solo ad aliã cõfirmationẽ. ℣ ꝑꝫ 2° hãc ꝓñaꝫ nõ valere frequẽtioꝛ est pulsus arterie. a. q̃. b. igitur pluries pulsat arteria. a. q̃. b. Immo penes hãc imaginationẽ nõ repugnat eẽ aliquẽ pulsum alio frequẽtioꝛẽ: cui⁹ tñ arteria in eq̃li tpe pauciorib⁹ motib⁹ vel pulsib⁹: ꝛ plura alia sup hac imaginatione ꝓcludi pñt. ℣ Posset ẽt alⁿ ñderi: vt colligi pót ex ictis. ¶ Ad 2^m ꝓncipale ꝺ ꝙ lꝫ aer de pte ad ptez successiue pellat: ꝛ dũ vna ps eo eñat reliq̃ repleat eodẽ: nõ tñ sequif dũ vna pars ꝑstringit alterã dilatari: qꝛ cũ ℔ alio euacuat. ℣ Ex quo ꝑꝫ aerẽ ꝙ tpe ꝑstrictiõis expellit nõ ꝙ totã arteriã vniformiter expelli ꝛ si motⁱ arterie fuerit vniformis. ¶ Ad 3^m cócedit eẽ pole aliqꝺ spatiuꝫ locale subito ſm se totũ esse ptrãsitũ postq̃ eiꝰ nulla ps fuit ptrãsita: ꝛ ꝙ alicuⁱ spatij ꝑꝫ se totũ ptranseũdi nõ pꝛiⁿ erit ptrãsita medietas q̃ totũ. Ex ℔ tñ nõ seqt aliquẽ motuꝫ localẽ eẽ subitũ: ſꝫ hec cõsideratio ptinet ad sophistas.

¶ Ad 4^m ex dictis ꝑꝫ ꝙ lꝫ i putridis diastole arterie coꝛ respondeat ſystoli coꝛdis: nõ tñ adeq̃te coꝛrñdet eidẽ: iõ negat in putridis eque velocẽ eẽ diastolẽ arterie sicut ſystolẽ coꝛdis: negat etiã in effimeris eque velocem esse ſystolẽ arterie sicut est diastole coꝛdis. ¶ Ad 5^m latis ꝑꝫ ex ꝺcis. ¶ Ad 6^m ꝑꝫ ꝙ viuẽte coꝛde non eñte vita in arterijs nõ repit in arterijs ꝛ coꝛde ꝓportionalis vel vnifoꝛmis necessitas nec alieꝙãe ꝓtẽtiue sũt vtrobiq; ꝓportionales qꝺ reqrit. ℣ Ad auctoritatẽ Ari. ꝺ ꝙ nõ plus voluit nisi ꝙ oẽs arterie tpe dilatatiõis simul dilatant: cum circũstãtijs tñ tactis in qõne: quo tpe coꝛ ꝑstrigit iõ pulsant simul coꝛde pulsante ꝓp oꝛtas eẽ a coꝛde: ipso tñ ſystolãte ꝛ ipsis diastolãtib⁹: ꝛ eꝫ. mouet ãt eas coꝛ qñ cõstringit spũs ꝛ sanguinẽ ꝛc. ad ipsas pellẽdo. ℣ Cõsiliⁿ ꝺ ad auctoritatẽ Hal. oẽs. n. arterie pulsant simul inuicẽ ꝛ alternatim coꝛdi: qꝛ ꝑstrictioni earuꝫ coꝛrñdet dilatatio coꝛdis: ꝛ eꝫ. ꝛ est glosa Cócil. ꝺcta supius allegata. ℣ Et ꝑ idẽ ꝑꝫ ad aliã auctoritatẽ: qꝛ ad instar coꝛdis dilatant ꝛ ꝑstringunt arterie: nõ tñ simul dilatant vel simul ꝑstringunt. ℣ Cõsiliⁿ ad auctoritatẽ Daly ꝺ ꝙ simul mouẽtur ꝛ filib⁹ motib⁹ mouent: qꝛ dilatatio dilatationi filis est ꝛ cõstrictio ꝑstrictioni: nõ tñ simul dilatant ꝛ cõstringunt. Uel ꝺ ꝙ auctoritas Daly nõ est in ℔ acceptanda: fic nec auctoritas Daly in cõmẽto. ℣ Ad expimẽtũ vo solui ꝙ dũ coꝛ ꝑstrigit cũ cuspide pcutit ad pecⁿ: eo ꝙ tũc vsus pecⁿ elõgat. dũ vo dilatat abbꝛeuiat ꝑꝫ lõgitudinem pp qõ elõgat a pectoꝛe ꝛ nõ ptingit ad ipꝫ: iõ dum pcutit pectus ꝑstringit. qꝛ ḡ ꝙ tũc pcipit arterie pcussio: q̃ dũ pcutit dilatat: sequit ꝙ dũ ꝑstrigit coꝛ arteria dilatat. Et sic expimẽtũ adductũ ꝺ q̃situ arguit veritatẽ queſiti. Et colligitur hec rñsio a Hal. in introductoꝛio pulsuum.

¶ Questio. xxviij.

Utrũ ex aliqua disp̃one coꝛdis vel arteriaꝝ nãli vel ꝓter nãm ꝓueniat in pulsu diastole maioꝛ velocioꝛ aut frequentioꝛ ſystole: vel eꝫ. ¶ Arguit⁹ multiplicit er ꝙ nõ saltꝫ maioꝛ. ¶ Pꝛio. semp systoles ꝛ diastoles eiusdẽ pulsus sũt eq̃les. ḡ ꝛc. assumptũ arguit: qꝛ semp eiusdẽ pulsus ſystoles ꝛ diastoles sũt motus ꝓrij sup eodem spatio ꝑcise ꝺscripti: quoꝝ terminus a quo vnius est terminus ad quẽ alterius: ꝛ ecõuerso. eo ꝙ vbi terminatur ſystoles incipit diastoles: ꝛ eꝫ. ḡ ꝛc. ℣ Confirmat⁹ in qualibet disp̃one coꝛdis vel arteriaꝝ tñ opꝫ expelli ꝙ ſystolẽ q̃tũ fuit ꝙ diastolẽ attractũ: ḡ tãtã opꝫ esse ſystolẽ quãta est diastoles: ꝛ ꝙ ꝙñs saltẽ nũq̃ est diastoles maioꝛ ſystole. ꝙña tꝛ: qꝛ ſm magnitudinẽ ꝛ puitatẽ attrahẽdi ꝛ expellẽdi opꝫ diastolẽ aut ſystolẽ maioꝛẽ aut minoꝛẽ fieri. ℣ Cõfirmat⁹. sic se hꝫ diastoles ad attractũ ꝙ diastolẽ sicut ſystoles ad expulsuꝫ ꝙ ſystolẽ: ḡ ꝙmutatim sic se hꝫ diastoles ad ſystolẽ sicut attractũ ad expulsum: sed hmõi attractũ ꝛ expulsuꝫ sũt eq̃lia: ḡ ꝛc. ¶ 2° ad ꝓncipa/

le arguit nūq̄ eē systolē maiorē diastolē:sz ēz sic maior ē quātitas ei⁹ quo replet arteria dū diastolat q̄z q̄ evacuat dū systolat:g̃ maior est diastoles q̄z systoles. ꝟña tz vt supra. Et ꝓbat assūptū:qz spū:sanguine:aere calo:aere frigido:z fumis replet arteria dū diastolat: sz nō oib⁹ bis evacuat dū systolat:vt pz.g̃. ☞ Et cōfirmat:qz si i aliqua dispōne cresceret systoles respectu diastoles:maxie eēt i putridis:vt ponit Locīl.in cō°. Sz arguit ꝙ nō. Ponendo arteriam in tpe sanitatis dilatari ab.a.termino ad.b. terminū nālē:qua exīte in ꝟstrictiōe z supueniente febre putrida dilatet ab.a.termino ad.c.terminū altiorez. Et pz ꝙ dū ez ꝟstrigēdo puenerit arteria ad.b.terminū precise tm̄ erit ꝟtētū in arteria z expellēdū quātū tpe nālis ꝟstrictionis:sz ad illud expellēdū nō oportebat arteriaz cōstringi ifra.a.terminū:g̃ nec supueniēte putrida:z per ꝟña nō maiorabit systoles. Cz°ad pncipale arguit: in nulla dispōne velociorē eē systolē diastole. Hoc.n. potissime eēt in putridis in qb⁹ eēt maior necessitas ꝟstringēdi z expellēdi q̄z dilatādi. Sed arguit ꝙ nō, qz eque velox est systoles cordis in putridis sicut systoles arterie. Sil'r eque velox est diastoles cordis sicut diastoles arterie in eisdē:sz ita velox est systoles cordis in putridis sic diastoles arterie. z ez:diastoles cordis sicut diastoles arterie:g̃ ita velox ē systoles arterie:sic diastoles eiusdem. p'ps minoris ꝓbat:qz ita velociter p̄cise systolat cor sicut ip̄z evacuat:z ita velociter p̄cise diastolat arteria:sic ipsamet replet:sz eque velociter p̄cise evacuat cor sicut arteria replet:eo ꝙ p̄cise eodez replet arteria quo evacuat cor:g̃ z̄c. 2°ps minoris arguit sil'r: qz ita velociter p̄cise dilatat cor sicut ipsūmet replet:z ita velociter constringit p̄cise arteria sicut ipsa evacuat:sz eque velociter p̄cise evacuat arteria sicut cor replet.g̃. Et p sil'e arg'm vi/ceversa adduci pōt diastolē z systolē arteriaꝝ inter se: z sil'r cordis:eē eque veloces vt pz ituēti. ☞ Et cōfirmat: qz tūc stāte in toto dispōne penitus vnifōmi nō semp di/lationi cordis cōrūderet ꝟstrictio arterie. z ez cōstri/ctioni dilatatio. Si.n. posz diastoles cordis eē velocior systole arterie:g̃ pol'e est systolē arteriaꝝ tardi⁹ termina ri diastole cordis. Quo posito in esse aliqñ systolabit arteria nō diastolāte corde:z hec dispōne in toto vnifōmi exīte. ¶ 4° ad pncipale arguit:ꝙ ipol'e est systolem frequētioꝛez eē diastole. Hoc.n. potissime eēt vbi vehementioꝛ eēt necessitas expellēdi q̄z euētādi. Sz arguit ꝙ nō qz tm̄ p̄cise crescit necitas expellēdi alijs parib⁹ quantū augef quātitas fumoꝝ:quos neciū ē expelli p systolem: sz quātū augef quātitas fumoꝝ alijs parib⁹ tātū augef diastoles:eo ꝙ opz instm̄ ad illos fumos ꝓtinēdū tanto amplius dilatari:g̃ a ꝑn° quātū augef necessitas ꝟstrigēdi tm̄ crescit necitas dilatādi:z p ꝟña z̄c. ☞ Et cōfirmat: qz ꝟ potissime videret in putrida:vt inuit Cōmēta. in cō mēto. Sz arguit ꝙ nō:qz pol'e est in putrida maiorē esse necessitatē euētādi q̄z mūdificādi:g̃ z̄c. assūptū ꝓbat:qz possibile est ab aliq̄ putrida plus ledi cor ꝑ inflāmationē q̄z fumoꝝ multiplicationē vt in putrida pendente a materia pauca cholerica vehementissime intensionis.

¶ Ad opp'm est Hal'.in lr̄a. Et Cōmētator in cōmēto.

¶ Sol'o huius qōnis pēdet a dictis in p̄cedentibus qōnibus. Jō ꝓio resumenda sunt q̄daz inuestigata in precedentibus qōnibus. Scō respondendum est ad quesitū.

¶ Quātū ad p'm ꝑmittēde sūt suppones. ¶ Ꝓio suppone dum est motū pulsus quēlibet tā cordis q̄z arteriaꝝ effectiue ꝓuenire a vtute vitali:q̄ ꝓpe sub gñe vtut nālis cōprehēdit:vt supra declaratū est. Et ꝟñr cām effectiuaz diastoles in pulsu nō eē repletionē. Nec eūone esse cām systoles. ¶ 2° supponēdū est.hmōi mot⁹ diastoles.s.z systoles ad satisfaciendū necessitati euētatiōis z expulsiōis cordis z arteriaꝝ eē a nā final'r ordinatos. ¶ 3° suppone dum:ꝙ stāte fortitudine vtutis z̄c.magnitudo puitas ve locitas tarditas z̄c.variant ꝑm varietatē necessitatiꝝ q/bus satisfaciēdo sūt final'r ordinati. ¶ 4° supponēdū: ꝙ taz magnitudinis q̄z puitatis systoles z diastoles signabiles sūt nāles termini vltra vel citra quos non dilatat aut ꝟstrigit arteria corpe nāl'r se bñte:acuta tm̄ necessitate euētandi vel expellēdi vltra terminos nāles si vr⁹ fuerit fortis z instm̄ obediēs z extra iaz dictos termios dilatatur aut ꝟstringit arteria. Et sicut de magnitudine z puitate dictū est:ita de velocitate z tarditate:spissitudine z frequentia est intelligenduz. Signabiles.n.sunt gradus velocitatis z tarditatis frequētie z raritatis pulsus quos nō trāscēdit velocitas aut tarditas:frequentia aut raritas pulsus corpis nāl'r se bñtis:aucta tm̄ vel diminuta necessitate extra nālē tēperamētū hoc pōt trāscēdere. ¶ 5° ꝑmittēdū ē necessitatē expellēdi in corde z arterijs qñq̄z excedere nēcitatē attrahēdi:qñq̄z vo ez. Exē pli mi.sicut si cordis calore nō m'tū gradual'r aucto vel diminuto fum⁹ mult⁹ aut vapor venenosus ad cor z arterias ꝓueniat:tūc.n.ē necessitas expellēdi vehemēs z necessitas attrahēdi aerē fridū pua. Exē pli scōi.sicut si m'tū aucta quātitate vel malitia fumoꝝ a corde z arterijs per ꝟstrictionē expellēdoꝝ aduenīat cordi z arterijs vehemēs iflāmatio. ¶ 6° ꝑmittēdū ꝙ alicui⁹ pulsus diastoles maiorē eē systole:vel ez ꝑm duplicē sensuz pōt intelligi. ꝑ maiori exīte spatio descripto absolute p diastolez q̄z p systolē aut ez:vt si arteria sor.ꝟstrigat ꝑ a.c. pūcto ad.b. pūctū:deide in dilatatiōe eleuat ad.d.pūctū altiorem.c. tūc enī absolute maiꝰ spatiū describit p diastolem q̄z p systolē:pp qō absolute est maior denoianda. 2° pōt dici diastoles maior systole:vel ez.respectiue in cōparatione.s. ad nāles terminos:ad quos diastoles z systoles: qual'r dicimus systolez maiorez esse diastole qñ arteria cōstringendo trāsit nālē terminū ad quē systoles dilatādomon tm̄ trāsit nālem terminū ad quez diastoles:aut non tantū trāsit terminū nālē dilatādo sicut ꝟstrigēdo:vl si quilibz illoꝝ motuū fuerit pu⁹ respectu mot⁹ nālis erit systoles systole maior qñ arteria systolando plus approꝑinq̄bit termio nāli systoles q̄z dilatato termino nāli diastoles. Exēpli gra.sit dilatatio pulsus nālis.a.b.termino ad.c. terminū:z ez ꝟstrictio. Dico g̃ ꝙ si arteria dilatarēt.a.b termino ad.d.terminū altiorē.c.ꝟstrigēdo āt nō trāseat b.vel saltē nō tm̄ trāseat.b.sicut dilatando transit.c. erit diastoles maior systole in cōparatione ad terminos nāles ad quos illoꝝ motuū. Si āt ꝓtigeret ez erit systoles maior diastole. ☞ Nota tm̄ hāc denoiationē qñq̄z sumi in cōparatiōe ad terminos nāles eiusdem corpis sibi sani. qñq̄z vo ad terminos nāles pulsus tēperati:sicut cū dicimus in corde nāl'r humido tm̄ eē systolē maiorez diastole. z ez in cal'o:tm̄ itelligimus.n.ꝟ respectu pulsus tēperati:qz in bñte cor nāl'r humidū tm̄ arteria ꝑ ꝟstrictionē pulsus ꝓtrāsit terminū corrūdētē termino ad quē ꝟstrictiōis tēpati pulsus q̄z dilatādo ꝓtrāseat pūctū corrūdentē termino ad quē dilatationis eiusdē aut ifm dilatādo nō ꝓtrāsit vel nō attingit. Ez vo dz diastoles in corde calido tm̄ maior eē systole:qñq̄z in comparatione ad terminos nāles ꝓpio tēperamento corrūdentes:z ꝟ vtrūq̄z illoꝝ sensuum respondebitur ad quesitum.

¶ Quātū ad 1ᵐ sint he ꝟnes. ¶ Prima ꝟ. Pol'e est eiusdē pulsus diastolē absolute maiorez esse systole:sil'r ez: ad hunc sensum ꝙ pol'e est totale spatiū ab arteria per diastolē descriptū esse maiꝰ spatio totali ab eadē ꝟscripto p systolē:z ez. Hec pcl'o pz.ponēdo arteriā nāl'r ꝟstrictaz eē a.c.pūcto ad.b.pūctū:z dū descit in.b.pūcto ꝟstricta crescat necitas euētatiōis stāte vtute z̄c. Et pz ꝙ p diastolē sequētē necitatis augmētū mouebit a.b. pūcto ad.d. pūctū altiorē.c.vt necessitati aucte subueniat:g̃ p distoparū auctā:z fit in pl'one necessitas euentandi nālis aut

lem absolute maiꝰ describet spatiū q̄z ꝑus fuit descriptū p systolē. Et si cū ꝑ ponat ꝙ arteria exīte in dilatato esse decresceret necessitas:ipsa ꝛo exīte in ꝟstricto eē augeat: z ꝓtinuet hec variatio p notabile tps:stabit per notabile tps fieri ꝓtinue absolute maiorē diastolem systole. Ez ꝛo posito casu fiet systoles absolute maior diastole. Posset ꝑ ꝓbari ꝛ. Ponēdo ꝙ aliqō totū tps ꝓtinue decresce/re necessitatē tā ex pte expellēdi q̄z euētandi:z seqtur cō/tinue maiorē fieri absolute diastolē systole. Et si ponitur ez fiet ꝓtinue systoles maior:vt pz intuēti semp posita vtute forti z̄c. ¶ 2ª ꝛ. Pol'e est in pulsu esse diastolē absolute velociorē systole:z ez. Probat sicut precedens. Et penes hec seqtur. ¶ 3ª ꝛ. Pol'e est pulsum aliquē frequētiorem eē ꝑm diastolē q̄z ꝑm systolē:z ez. Pz:qz pol'e est qetem sequētē systolē minorē esse quiete sequēte diastolez: g̃ z̄c.añs pz in effimeris:tardiori exīte systole in lōgiori tpe ꝑficit q̄z diastole:citius ēt insurgit necessitas euētādi q̄z expellēdi:g̃ minor est qes sequēs systolē q̄z diastolez: ez ꝛo in putridis:vt pz intuēti. ¶ 4ª ꝛ. Seqtur stāte vniformi vel proportionali dispōne in causis pulsus ꝓtenti/vis semp eiusdē systoles z diastoles sunt absolute eq̄les. Pz:qz semp maximū spatiū p diastolez ab arteria descri/ptū est idē vel eq̄le maximo descripto p systolē:g̃ z̄c. assūptum pz:qz semp vnius illoꝝ motuū terminꝰ a quo ē terminus ad quē alteri⁹:z ez. ☞ Ex hac ꝛone seqtur aliqua/liter i velocitate z spissitudine diastoles z systoles varietatē ꝓtingere:qual'r in magnitudine z puitate nō ꝓtigit: qual'r cūq̄z enim ꝓserueť ꝓportionalis dispō cārū ꝓtenti/varū pulsus:stat tm̄ diastolē absolute velociorē aut freq̄n tiorem fieri systole ad sensum datū:non tm̄ protūc ꝓtingit ipsaz fieri absolute minorē aut maiorē:vt pz ex ꝛone:g̃ z̄c. ¶ 5ª ꝛ. Iz ita sit:causis tm̄ pulsuū ꝓtētiuis cum vniformi dispōne seruatis pol'e ē eiusdē pulsus diastolē esse maiorem systole in cōparatione ad terminos ad quos illoꝝ motuū nāles:z ez. Et continet hec ꝛ necessitatē tā in dispositione nāli q̄z ꝑter nām. Persuadet sic. his causis vniformiter se bñtibus cū fortitudine vtutis z obediētia instrumēti z̄c. pol'e est maiorē eē necitatē euētādi q̄z expellendi:g̃ z̄c. ꝟña tz:z ꝑ posito in esse plus ptrāsibit arteria terminū nālē dilatādo vel terminū corrūdentez termino ad quē dilatationis tēperati:q̄z ꝟstringēdo trāsibit terminū ad quē ꝟstrictionis nālis vel corrūdētē termino ꝟstrictionis tēperati:g̃ z̄c. assumptū ꝓbat. In dispōne.n. nāli cordis cal'a tm̄ plus eleuat arteria supra pūctū corrūdē/tem termino ad quē diastoles tēperati:q̄z ꝟstringēdo trā seat punctū ꝓcernētē terminū ad quē ꝟstrictionis eiusdē: vt pz. Sil'r in statu effimere plus tpe dilatationis pertrā sit arteria terminū ad quē diastoles nālis q̄z ꝟstringēdo trāseat terminū ad quē systolis nālis:maior.n.est necessitas attrahēdi q̄z expellēdi. Ez ꝛo in dispōne nāl'r humida tm̄ aut febre putrida. ☞ Et penes hāc ꝛnē ꝓcedendū in casu. In aliquo pulsu systolē maiorē eē diastole:totale tm̄ spatiū per diastolē descriptū maius esse spatio descripto per systolē. Ut si i pulsu sor. sit multū diminuta necessitas euētādi z necessitas expellēdi multū adaucta: ꝓpter qō eleuet arteria sor. per diastolē citra terminū nālem:tpe ꝛo ꝟstrictionis trāseat nālē terminū ad quē cōstrictionis:z per aliqō tps totū crescat necessitas euētādi:donec erit eq̄lis necessitati nāli nō fcā varietate in necessitate expellēdi in cōparatione ad terminos nāles. Et segtur ꝛ:qz ꝓtinue p diastolez maius absolute describet spatiū q̄z p systolē:z tm̄ ꝓtinue maior erit systoles q̄z diastoles:eo ꝙ ꝓtinue p systolē transibit arteria terminū ad quē nālez systolis:p diastolē ꝛo pcise eleuabitur arteria citra terminū ad quē nālē diastolis:g̃ z̄c. Itē ponatur in sor.necessitatē euētādi esse multū minorata expellēdi ꝛo

equalis necessitati tēperate:ꝟstrigēdi ꝛo sit aliqual'r diminuta. Et pz systolē sor. maiorē esse diastole pla. eo ꝙ p systolem sor. trāfitur termin⁹ nālis ad quē systoles: p diastolē ꝛo pla. nō trāfit arteria terminū nālez diastolis. Oꝫ tm̄ maius describat spatiuz diastoles pla. q̄z systoles sor. arguit:qz si tantū excederet systoles sor. systolē pla. sicut diastoles pla. excedit diastolē sor. hi motus fierēt sup eq̄li spatio:sz multo min⁹ spatiū describit arteria sor. q̄z tūc describet:vt seqtur ex casu:g̃ z̄c. ☞ Ex q̄ seqtur ꝙ ꝓtigēs ē systolē eē absolute minorē diastole:q̄uis sit eadē maior in cōparatione ad terminos nāles ad sensuz datū. ☞ Ex quo vlteri⁹ seqtur nō vl'r cuiuslibet mot⁹ pulsus magnitudinē eē mēsurādā penes magnitudinē spatij descripti aut āplitudinē dimēsionū triū:ad q̄s dilatat aut ꝟstrigit arteria. ☞ Pz vlteri⁹ in dispōne cordis cal'a tm̄ eē diastolem maiorē systole. Ez ꝛo in humida tm̄ stāte ꝓportionali necessitate z vtute forti z obediēte istō. ☞ Ex qb⁹ vlterius pz in dispōne cal'a z ficca nāli ināli vel ꝑter nām eē diastolē maiorē in systole:nisi ex pte vtutis vel istri pueniat impedimētū. ☞ Pz vlteri⁹ ex lapso cordis z arteriarū ad cal'm z humidū puenire posse systolē maiorē diastole:z ez:diastolē maiorē systole. z ꝟñr pz ex hꝰ lapsu posse hos motus puenire eq̄les. Pōt.n. lapsus ad humidū esse tāto maior lapsu ad cal'm ꝙ multo maior est necessitas expellēdi q̄z dilatādi:simil'r pz ecōuerso. z consequēter pz ꝙ ille necessitates possunt esse equales.

¶ Ad arg'm ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad p'm pz ex ꝺductione p⁹ ꝛnis qual'r sit rñdēdū. ☞ Ad ꝓfirmationez negari pōt assumptū. Nō.n. repugnat nō tantū expelli p systolez sicut p diastolē fuit attractū: qz ꝓtingēs est sanguinē multuz z spūm a corde pelli ad arterias:c⁹ tm̄ pauca quātitas mēbris distribuat. Pōt ēt negari ꝟña: qz lz attractū per diastolem esset idē vel eq̄le expulso vel expellēdo p systolez: stat tm̄ attrahendū p sequentē diastolē esse multo ampli⁹ expulso p systolē:pp qō maior erit diastole ēt:vt declaratum est in qōne. Vel al'r dz ꝙ lz illa essent eq̄lia: staret tm̄ diastolē maiorem esse systole in cōparatiōe ad terminos nāles. ☞ Et p idem ad 2ᵐ ꝓfirmationē rñdendo dz ꝙ non est necessariū attractū p diastolez esse eq̄lez expulso p systolem nec ez. Pōt etiā negari illa ꝟña a cōmutata ppo/tione:quātūcūq̄z etiā ꝓcluderet arg'm diastolē z systolem esse absolute equales:stat eē ineq̄les in cōparatione ad terminos nāles ad quos. ¶ Ad 2ᵐ ꝓncipale negat ꝟña:licz enim maior sit quātitas qua replet arteria dū dilatat z̄c. non tm̄ nēcio maior ē quātitas ei⁹ qō de nouo recipit q̄z eius qō p motuz ꝟstrictionis expellit. Sil'r q̄uis maior sit distātia qua tunice arterie distāt cū sunt abinuicē eleuate dilatatione cōpleta q̄z sit distātia ptrāsita p ꝟstrictionem:nō tm̄ maior est distātia adeq̄te ptrāsita p diastolē q̄z p systolē:vt pz intuēti. ☞ Ad ꝓfirmationez admisso casu negat ꝙ dū ꝟstringēdo puenit arteria ad.b.punctū p̄cise tm̄ sit in ea ꝓtētū z ab ea expellendū sit:eo ꝙ fumi putridi expellēdi vtuti discōueniētiores sunt q̄z nō putridi: pp qō opz arteriā ab eis magis depurari:z p ꝟñs ꝟstringi. ¶ Ad 3ᵐ ꝓncipale dz negādo illā minorē. s. ita velox ē systoles cordis in putridis z̄c. negat ꝟñr in ꝓbatione illius ꝙ ita velociter p̄cise dilatat arteria:sicut ipsamet replet:tardius.n. diastolat q̄z repleat:eo ꝙ ꝓius recipit talem quātitatē eius qō dz a corde recipe q̄z fit pfecte dilatata. Et penes ꝑ cōcedendū est totū a corde ad arteriā pulsum post q̄z fuerit in arteria receptū per tps rarefieri: ꝓpus.n. hoc totū in arteria recipit q̄z sit eius pfecta diastoles:g̃ p tps post dilatabit:z ꝟñr illud rarefiet. ☞ Consil'r per oia dici pōt ad ꝓbationez 1ª ptis illius minoris negādo cor in putridis:ita velociter p̄cise dilatari sicut ipsum repleri:velocius.n. replet:z post q̄z totū impellēdū ab arterijs recipit p tps adhuc dilatat: z ex ꝟñi rarefit rece/

ceptum in cor:vt supra. ℣ Al'r rñdet ꝓbabil'r ad arg^m negãdo minorẽ vt supra. z ꝑñr negãdo q̃ eque velociter arteria dilatet sicut eũatur cor:imo tardius:nó enim solũ a corde recipit arteria aerẽ calefactũ fumos ꝛc̃. ſz ẽt a pulmone z ab extra recipit aerẽ fridũ:z ꝯcedit ꝑñr q̃ corde cõplere ꝟstricto arteria ꝑ tps aerẽ fridũ ab extra z a pulmone recipit. z ꝓſil'r eȝ negat:q̃ ita velociter tpe dilatationis in putridis replet cor sicut eũatur arteria:nõ eniz solũ replet cor:eo q̃ recipit ab arteria:ſz etiã sanguine z ſpũ z vaporib^9:q̃ in corde febriẽte ꝟtinue crescunt z ampliant:vñ ꝑ tps pót durare cordis dilatatio postq̃ cõplete ꝟstricta fuerit arteria etiã ſi nihil ab ea recipiat. ℣ Et sil'r rñderi pót ad arg^m adduci solita ad probandũ in effimeris eque velocẽ esse systolez ꝛc̃. sicut.n.in putridis ꝑ/us tpe phcif cordis ꝟstrictio q̃z arterie dilatatio:z eȝ. ita in effimeris ꝓius tpe cõplet cordis dilatatio q̃z arteria/rum ꝟstrictio. ℣ Ad ꝟfirmationẽ dr negãdo ꝑñs illud. ſ. q̃ nó semp stãte i toto disꝑne vniformi:vt ꝓbat arg^m. verũtñ stãte in toto disꝑne vniformi cũ necessitatib^9 equalibus expellẽdi vel euẽtãdi esset ß simpl'r ipol'e:tũc.n.necessario ꝟstrictioni cordis corrñderet adeq̃te dilatatio arterie:z dilatationi ꝟstrictio. z ß senserũt auctores. ¶ Ad 4^m ꝯcedit ꝓbabil'r q̃ quãtũ crescit necessitas ꝟstringẽdi alijs paribꝰ tãtuz auget necessitas dilatãdi:ſm plurimũ aũt nó sunt alia paria:imo ꝟtigit maiorẽ esse necessitatez ꝟstrigẽdi q̃z dilatãdi. z ꝑñr aliq̃n fieri pulsum spissiorem quo ad systolez. ℣ Ad ꝟfirmationẽ dr q̃ in putridis crescit systoles respectu aliaꝝ febriũ magis q̃z diastoles ceteris paribꝰ:z ß itellexerũt auctores:nõ tñ repugnat in aliq̃ febre putrida diastolẽ magis augeri q̃z systolẽ in cõparatione ad terminos nãles:vt probat assumptũ.

¶ Questio. xxix.

Utrum motꝰ pulsus z motꝰ anhelitus sint sibiinuicẽ ꝓportionales. ¶ Arguit multipl'r q̃ nõ. ¶ Prio. motꝰ pulsus est mere nãlis z motꝰ anhelitus est volũtariꝰ:g̃ ꝛc̃. ꝑña tz:eo q̃ actio pure volũtaria z actio pure nãlis nõ nẽcio sibi inuicẽ ꝓportionant: variatur eni actio volũtaria ſm volũtatis iperiũ:nãlis ãt nó. z ꝓbat minor:q̃ motꝰ anhelitꝰ ꝓuenit a vtute aiali z ex actione eiꝰ:vt coll'r 10° tertij. caꝑ. de ſmone vñ anhelitꝰ:z in libº de vtilitate pulsus. z de vtilitate respirationis:z in liº de disnia. 3° caꝑ. ¶ 2°. vni motui anhelitus plures motꝰ pulsus corrñdẽt:g̃ qõ falsa. ꝑña tz:q̃ si vni motui anhelitus plures corrñdẽt pulsus frequẽtioꝝ est pulsus q̃z anhelitꝰ:z ꝑ ꝑñs non ꝓportionant. z assumptũ docet exprimẽtũ:z coll'r in liº de vtilitate pulsus. z in libº de vtilitate respirationis. ¶ 3° cause ꝟtẽtiue pulsus z cãe cõtentiue anheli/tus nõ nẽcio sibi inuicẽ sunt ꝓportionales:g̃ nec bi motꝰ. ꝑña tz:q̃ quẽadmodũ variat pulsus ſm varietatẽ cãrũ ꝟtẽtiuaꝝ:ita z anhelitꝰ:vt coll'r 10°tertij. z i liº de disnia. caꝑlis alle. z ꝓbat assumptũ:q̃ stat pulmonẽ eẽ fridũ respectu tẽperati pulmonis exñte cordẽ cal'o cuz fortitudine vtutis z obediẽtia istr'i:ex quo ꝓuenit pulsus magnꝰ velox z frequẽs vt supra:pulmone ꝛ̃o frido exñte ꝓduc/nit anhelitꝰ puus:vt 10°tertij. 2° caꝑ. z in liº de disnia. all'. caꝑ. Cũ igit cordẽ cal'o exñte nõ repugnet eẽ pulmonem frigidũ:segtur ꝛc̃. Cte causis ꝟtẽtiuis pulsuũ z anhelitu; ꝓportionabilibꝰ exñtib^9 pulsus z anhelitꝰ:tũc sunt ꝓꝓportionales. ¶ 4° si q̃ eẽt vera ß maxime vr:q̃ aerẽ frigidũ quẽ pulmo recipit tpe dilatationis tpe ꝟstrictionis eiusdẽ pellit in cor:vñ opz tũc cor dilatari. Sz arguit q̃ nõ:q̃ tũc ꝟstrictioni pulmonis corrñderet dilatatio cordis:z dilatatiõi ꝟstrictio. ℣ si ꝯcedit:ꝑ. ꝟstricto pulmone dilatanꝫ arterie:eo q̃ tũc a pulmone recipiũt:sed dilatãtib^9 se arterijs ꝟstrigit cor vt supra:g̃ ꝟstricto pulmone ꝟstringit cor. Cõsil'r arguit eȝ:q̃ q̃cũq̃ ꝟstringit cor dilatãtur arterie:ſz q̃cũq̃ dilatanꝫ arterie ꝟstrigitur pulmo:eo q̃ tũc eũatur aere quẽ pellit in arterias:g̃ q̃cũq̃ tũc ꝟstringit cor ꝟstringit pulmo. Jõ sorte, ꝯcedit^r q̃ q̃cũq̃ ꝟstrigit pulmo cor ꝟstrigit:z eȝ. ℣ Cõtra. q̃ tũc nõ appet via ꝑ quã aer fridus pelleret a pulmone in cor z eȝ cal's in pulmonez:q̃ cũ ꝟstrigit cor pellit in arterias ſpũz ſanguinẽ fumũ z aerẽ calefactũ:ñ g̃ tũc ꝟstringit pulmo pellẽdo in arteriã aerẽ fridũ nõ poterit simul per eãdẽ arteriã moueri aer fridus ad cor:z cal's ad pulmonẽ:qñ vel eque potẽter mouebunt:z tũc vtrũq̃ ipediet alterꝫ vel in eque potẽter: z tũc aer fortiꝰ motus ipediet debiliꝰ motũ aerẽ:sicut vẽtus fortiꝰ flãs ipedit motũ debiliꝰ flãtis. 2° metheo. Itẽ arteria venalis ẽ ſm pr'm eius ramificata z disꝑsa ꝑ pulmonẽ:g̃ ſm pr'm eiuꝫ moueꝫ ad motũ pulmonis:z ꝑ ꝑñs ꝟstricto pulmone ꝟstrigit z dilatato dilatat:ſz ipsa dilatata ꝟstrigit cor. z ecõtra. ergo. ¶ Oppm aliqual'r coll'r in lra. Et 10° tertij. caꝑ. de sermone vũ anhelitꝰ ad finẽ:dũ ingt. Et tu qdez sciuisti ꝑ illud q̃ narrabã tibi:q̃ anhelitꝰ est fortis significatio z currit cursu pulsus. Et in liº de disnia. caꝑ. 4. Oẽs hi qui respirationis. ſ. motus eis q̃ pulsum ꝓportionabil'r se bñt:proꝓortionato. n. ex ꝟijs motibꝰ per qerẽ distincte. Et coll'r idẽ in libº de vtilitate pulsus ꝑ magnũ ꝓcessum. ℣ Itẽ motus anhelitus final'r ordinat ad motũ pulsus saltẽ cordis. ordinat. n. ad cordis euẽtationẽ:q̃ imediate ꝑ pulsum ꝓficitur:ſz finis z ordinata ad finẽ sibi inuicem ꝓportionant:g̃ ꝛc̃. ℣ Itẽ anhelitus z pulsus arteriaꝝ eidem fini subordinanꝫ. ſ. euẽtationi cordis z mũdificationi:g̃ eidem fini ꝓportionanꝫ:ſz q̃cũq̃ ꝓportionant in 3° ꝓportionanꝫ inter se. g̃. ℣ Itẽ cuicunq̃ constrictioni anhelitus corrñdet diastoles vel dilatatio pulsuꝫ:z eȝ. g̃ ꝛc̃. ꝓbat assumptũ: q̃cũq̃ pulmo ꝟstrigit pellit i arterias:g̃ replent tunc arterie:ſz q̃cũq̃ replent dilatanꝫ. g̃ ꝛc̃. Sil'r q̃cũq̃ ꝟstringunt arterie pellũt in pulmonẽ:g̃ tunc recipit pulmo:z ꝑ ꝑñs replet:sed q̃cunq̃ repletur dilatatur. ergo ꝛc̃. ¶ In qõne ꝑ rñdebit ad q̃situ ꝓncipale. 2° tractabitur difficultas tacta in ꝑ ꝓncipali ante oppositũ: an. ſ. motus anhelitus sit voluntarius an naturalis denominandus.

¶ Quãtũ ad ꝑm^m ꝓmittẽdũ est ꝑ q̃ motus anhelitus z motus pulsus ad eũdem finẽ ꝓncipal'r ordinant. ſ. cordis z ſpũs euẽtationẽ z mũdificationẽ:ſz hũc finẽ pulsus immediatus attĩgat anhelitu:anhelitus. n. imediate subseruit pulsui:pulsus ãt euẽtationi ꝛc̃. vt supra dcm ẽ. Modus aũt quo anhelitus pulsui arteriaꝝ z tãdẽ cordis submi/nistrat:ex dcis auctoꝝ ß mõ coll'r:q̃m pulmo cõponit ex carne simplici z ramis trachee arterie q̃ cãna pulmonis dr:z vena arteriali orta ex dextro vẽtriculo cordis:z ab eo sanguinẽ ferẽte quo pr'mo nutrit. Dr ãt vena arterial: q̃ motu carens pulsus hñs duas tunicas velut arteria quarũ necessitas fuit:vel q̃ debuit sanguinẽ deferre primũ subtilẽ vt ipm debite ꝓtineret:vel q̃ ramificata est ꝑ pulmonẽ q̃ ꝓtinuo z forti motu subijcit':vt nó de facili frangeret. Cõponit ẽt ex arteria venali a sinistro cordis vẽtriculo orta:z ab ipso ad pulmonẽ ꝑ quẽ ramificata ẽ sanguinẽ arteriales ſpũz aerẽ cal'z z capinosos fumos deferente. Dcã ãt ẽ arteria venalis:q̃ motũ pulsus hñs:z ex vnica tunica ꝟstituta vt libere dilatari z ꝟstrigi possit ad multũ aerez fumos ꝛc̃. debite expellendũ z ꝓtinẽdũ. Cõponit ẽt ex pãniculo cũ pauca neruosa suba ad ipm a cerebro venientẽ. Rami aũt arterie venalis z vene arterialis ꝑ pulmonẽ disꝑsi sustentanꝫ carne simplici iã dicta vacuitates iter hos ramos cadentes replente. Trachea ꝛ̃o arteria i medio vene arterialis z arterie venalis situata:z rami ei' in medio ramoꝝ earũdẽ. Cũ igit pulmõe z pectore dilatato aer ꝑ os tracheã arteriaz igredit ꝑ eius ramos spargit ꝑ ꝑosítates eoꝝ egrediens in ſpõgiosa carne pulmonis recipit:vbi leui q̃dã ꝓparatione disponitur:ne nimis fridus cordi occurrat z ſpiritibꝰ cordẽ ꝛ̃o

Auicẽ.

Pulmo ꝓpi

Cõa arteriãlis quid.

ꝓrosꝫ hꝫ ſpongiose carnis egrediẽs ꝑ ꝓrositates arterie venalis in ꝓcauitatẽ ei' penetrat dũ ipsa dilatatur:postea ꝛ̃o ꝑ ꝟstrictionẽ in cor pellit. Sil'r eȝ aer cal's z fumus plurimꝰ a corde ꝑ ꝟstrictionẽ ad arteriã venalẽ expulsus ꝑ ramos ei' ſpargit z egrediẽs ꝑ ꝓros arterie i/gredit ſbaz pulmonis carnoſaz:tãdẽ ꝛ̃o penetrans ꝑ ꝓros ramoꝝ trachee arterie ad tracheã arteriaz ꝓuenit:z sic ꝑ ſpirationẽ extra expellit. ℣ 2° ꝑmittẽdũ est motuz pulsus esse pure nãlẽ ad sensum supius declaratũ: motũ ꝛ̃o anhelitus mtrtũ ex nãli z volũtario:vt in sequẽti ar/ti° declarabit'. ℣ Ex quo patere pót ꝛ̃dia istr'oꝝ horũ motuũ. Fit. n. motus anhelitus mediãte musculo vel lacerto q̃ sunt instr'a volũtarij motus. Pulsus ꝛ̃o nõ. Differũt ẽt hi motus ex pte motoꝝ his motib^9 instr'a iã dicta mouẽrium. Motor. n. motu pulsus ẽ vtus vitalis mediãte ſpũ z calore cordis. In motu'ãt anhelitus simul ꝯcurrit virtus vitalis z aialis mediãte spũ cordiz z spũ cerebri. Pz vlterius pulsuz z anhelitũ in ꝓncipali fine. i. cordis: refrigerio ẽt cõicare z agẽte siue motore ptiali vt sensit Gal'. ¶ 3° ꝑmittẽdũ est q̃ motꝰ pulsus z anhelitus duplr itel/ligere possumꝰ eẽ sibi inuicez ꝓportionales. ꝑ quãtum ad numerũ: vt si quotiẽs pulsaret cor vl' arterie totiẽs fieret motus anhelitus: z eȝ. 2° quantũ ad ꝓncipales hoꝝ motuũ ꝛ̃dia supius enumeratas. ſ. magnitudinez ꝓuitatem velocitatẽ tarditatẽ ꝛc̃. Qõ adhuc dupl'r imaginari possumus. ꝑ absolute. 2° in cõparatiõe ad mediũ ꝓꝓe spẽi: vt supra in pulsu ſua spẽ temperato: vel mediocri exñte i magnitudine ſpissitudine z velocitate sic corrñdet anhelitus in magnitudine z spissitudine z velocitate tẽperati. ¶ Ultio ꝑmittẽdũ est q̃ disꝑnes istr'oꝝ pulsus z anhelitus: q̃cz sunt sibi inuicẽ ꝓportionales z q̃cz nõ. Exem/plũ ꝑmi: vt si cordẽ z arterijs in cõpl'one z cõpõne ꝛc̃. tẽperate exñtib^9 sint istr'a anhelitꝰ in his disꝑnib^9 tẽperatis. Exẽm scõi: vt si cordẽ cal'o exñte sit pulmo fridus aut pect^9 angustũ aut pulmo cal's z pect^9 latuz: z sic de alijs. ¶ Quãtũ ad 2^m sint be ꝛ̃nes. ¶ Prima ꝛ̃. Motus anhelitus z motus pulsus nõ nẽcio in numero motuũ sibi inuicem ꝓportionant. Pz ß ꝑ vnũ arg^m tactũ añ oppo^m. Uni enim motui anhelitus plures motꝰ pulsus corrñdent: vt ꝓbat expimẽtum. Et coll'r ß de vtilitate pulsus. Et rõne ꝑsuadet sic. multo frequẽtius iſurgit necessitas euentandi z mũdificãdi i corde z arterijs q̃z i pectore vel pulmone: g̃ ꝛc̃. ꝑña tz: q̃ ſm exigẽtiã haꝝ necessitatũ disꝑnuntur hi motꝰ: vt supra ostẽsum ẽ. z assumptũ ꝑz intuenti. Pz ẽt ß idẽ ex fine. si. n. tã frequẽs fuisset anhelitus sicut pulsus: vehemẽter ipeditũ fuisset aĩal in vocando. Aliaꝝ plures cãs explicat Gal'. in liº de vtilitate pulsus: tota ãt cã isti^9 est: q̃ pulmo est mẽbꝝ raꝝ spõgiosuz in vnica inspiratione magnã quãtitatẽ aeris attrahẽs lõgo tpe suf/ficiẽtez ꝓ refrigerio. ℣ Ex ista ꝛ̃ne segtur q̃ polẽ pulmone z pectore diastolãte cor dilatari z systolãte ꝟstrigi: z eȝ systolãte dilatari diastolãte ꝟstrigi. ¶ 2° ꝛ̃ nota ẽ. Motus pulsus z anhelitus absolute i puitate z magnitudine nõ sunt ꝓportionales. ¶ 3° ꝛ̃ ad q̃situ rñsiua. Motus pulsus z anhelitus in sex iã dictis dijs non necessario inuicẽ ꝓportionant eoꝝ quãlibet ad tẽperamẽtũ ꝓꝓ/priũ referẽdo. Dec ꝛ̃ ꝑz in multis casib^9. Primus casus. vbi pect^9 sit vehemẽter latũ pp magnitudinẽ nuche z cerebri z cor fridũ aut eȝ cor cal'm z pectus angustum. Et hec cã colligi pót in lra. Scõs casus ẽ. vbi cor sit nãliter vel accĩtaliter vehemẽter cal'm: pectus aũt z pulmo frigida: vel eȝ: vt ante oppm argutũ est. Tertius casus. vbi volũtarie aut ꝓ doloꝛẽ aut spasmũ de inanitione vel de repletione i lacertis pect^9 mouẽtib^9 ipediat motꝰ volũtarius lacertoꝝ pectoris: nõ tñ cordis vel arteriaꝝ. ¶ 4° ꝛ̃ segtur. Qꝛ ficut nõ ois cã accĩtis ꝑmutãs anhelitũ a cursu nãli sibi ꝑmutatione ꝑmutat pulsum: ita nec eȝ. ꝑ pars ꝛ̃nis coll'r in liº de vtilitate pulsus: si qs. n. cibo calefaciẽte se supflue repleuerit cõpresso diaphragmate nimia repletione stõchi puenit inde anhelitꝰ puus: velox tñ z frequẽs: pulsus ꝛ̃o magnꝰ ex cibo cal'o augmẽtata necessitate: si vtus ponat fortis z instrm obediẽs. 2° ps coll'r 4° interioꝝ. vltimo caꝑ. vbi narrat de medico q̃ oẽ genꝰ diuersitatis bñs in pulsu: nullã tñ in anhelitu diuersitatem senserat. Mã. n. diuersificãs pulsum circa arteriã venalẽ z non circa cãnulã pulmonis ꝓtinebat. ¶ ſ ꝛ̃ est hec. Di accidẽtali impedimẽto sublato z instris pulsus z anhelitus ſm disꝑnes eoꝝ ꝓportionalibꝰ exñtibus motus anhelitus z motꝰ pulsus sunt sibi inuicẽ ꝓportionales: sic q̃ pulsu tẽperato exñte in magnitudine velocitate est anhelitus tẽperatus: distẽperato ꝛ̃o ꝓportionabil'r distemperatus. Pz: q̃ his stãtibus cause hoꝝ motuũ cõtentiue sunt ꝓportionales: ió ꝛc̃. Itẽ q̃ anhelitꝰ z pulsus ad eundem finẽ ꝓncipal'r ordinant: g̃ eidẽ fini deducto impedimẽto ꝓportionant: z ꝑ ꝑñs ꝛc̃. Et pro ista cõclusione proce/dunt auctoritates plures post oppositum allegate.

¶ Sed ꝛ̃ ꝑmã ꝛ̃nem arguit ꝓbando motũ anhelitꝰ z pulsus in numero motuũ sibi inuicẽ ꝓportionari. ¶ Primo q̃ q̃cũq̃ pulmo dilatat cor ꝟstringit: z eȝ. g̃ ꝛc̃. assumptum arguit sic. q̃cũq̃ ꝟstrigit pulmo pellit aerem frigidũ in cor: igit ꝓtũc recipit cor: z ꝑ ꝑñs dilatat. Sil'r eȝ q̃cũq̃ ꝟstringit cor dilatat pulmo: eo q̃ a corde recipit aerẽ calidũ fumum ꝛc̃. sed q̃cunq̃ recipit dilatat: ergo ꝛc̃. ℣ Itẽ arguit. semp tpe dilatationis pulmo z cor simul dilatanꝫ: z tpe ꝟstrictionis simul cõstringũtur: q̃ cunq̃ ꝟstringit pulmo arteria venalis dilatat: z tunc recipit aerẽ frigidũ a pulmone pellẽdũ in cor: q̃cũq̃ dilatatur arteria venalis ꝟstringitur cor. ut dictũ supra: g̃ ꝛc̃. ℣ Consil'r arguit de dilatatione. q̃cũq̃. n. dilatatur pulmo ꝟstrigit venalis arteria: eo q̃ tũc euacuat aere cal'o fumo capinoso ꝛc̃. ſz q̃cũq̃ ipsa ꝟstringit dilatat cor. ergo ꝛc̃. Cõsil'r viceuersa argui pót: q̃ q̃cũq̃ ꝟstringit cor ꝟstringit pulmo: z q̃cũq̃ dilatatur cor dilatat pulmo: vt ꝑz intuẽti. ℣ Ad ꝑm^m isto ꝛ̃ negatur assumptũ. Ad ꝓbationẽ cũ arguitur: q̃cunq̃ cõstringit pulmo pellit aerez frigidũ in cor: dicitur ß negãdo: ſz forte tũc pellat in arteriam: prius. n. tpe recipit aer frigidus in arteria q̃z pellatur in cor: q̃ non pellit in cor nisi per ꝟstrictionẽ arterie. Sil'r ẽt eȝ negatur q̃ q̃cũq̃ ꝟstringitur cor pellit aerez calidũ in pulmonez. prius. n. tpe recipitur aer calidus z fumus ꝛc̃. in arteria venali q̃z in pulmone: eo q̃ nõ pellitur in pulmone nisi ꝑ ꝟstrictionem arterie venalis. ℣ Ad 2^m q̃ videtur difficilius negat assumptũ: z cũ ꝓbatur: q̃ tũc arteria recipit a pulmone: huic ꝓbabil'r dr negando assumptũ: imo ꝟtingẽs est tunc ipsam in pulmonẽ pellere: q̃ ꝟtingens est eã ꝓtunc ꝟstrigi. Et si ꝛ̃ hoc arguitur: q̃ si pellit in pulmonẽ pulmo recipit z dilatatur. Dr hoc negãdo: stat. n. pulmonẽ ab arteria recipere q̃z ipse ꝓtinue ꝟstringatur. pót. n. multo maioꝝ eẽ quãtitas eiꝰ quo eũat dũ pellit ab eẽ q̃z quantitas eius q̃ recipit ab arteria. Pót ẽt ꝓbabil'r negari ꝑña illa. a pulmone recipit: ergo dilatat vt patuit in q̃ne ꝑcedẽti. Imaginando q̃ sicut virtus vitalis est ꝑn^m effectiuũ diastoles: ita, ẽ ꝑn^m effectiuũ quietis sequẽtis diastolẽ. Et ꝑñr q̃ complete dilatata arteria virtus ꝑ tẽpus nititur ipsam sub tãtis dimẽsionibus dilatatam ꝟseruare donec insurgit necessitas ꝟstringendi. Et ꝑñr ꝑ totum hoc tẽpus resistit cause tentãti ipsam amplius dilatare: ꝓꝓ q̃ non repugnat arteriam cõplete dilatatã esse z aerez a pulmone recipe: vtute tñ phibẽte ne vlterius dilatet: tanta. n. diastoles z non maioꝝ est cuz his circũstantijs virtuti ꝓportionata. Et ꝑ idẽ ꝑz q̃ non q̃cũq̃ pulmo dilatat ꝟstringit arteria venalis: pót. n. tũc dilatari aut dilatata aut constricta quiescere. Et cũ arguit q̃ sic: q̃ q̃cũq̃ dilatatur pulmo eua/

cuaſ venalis arteria. Dſ hoc negādo: ſtat. n. ipſam tūc re
pleri ⁊ attrahere a pulmone. Tota āt cā huiꝰ eſt hec: qa
pulmo vt ſupra ocñ ē in vnica eiꝰ dilatatione de aere fri
gido attrahit quātū arterie venali ⁊ cordi ſufficit ꝑ plu
ribꝰ pulſibꝰ ppe ipm eē ſpōgioſum ⁊ multi aeris ꝓtētiuuꝫ
nec tāto refrigerio idigere ſicut cor: ⁊ vt aer i eo pulmōe
aliquādo tpe ꝑpareſ ne ſic frigidus occurrat cordi. Non
eſt tñ credēdū in qualibet expiratione totū aerem in pul
mone ꝓtētū extra pulmonē pelli: imo ſp in ſuis ſpōgioſi
tatibꝰ magna remanet aeris quātitas ex qua aliqd ꝑ po
rositates arterie venalis tpe q̄ ipſa dilatař attrahiť ſiue
dilateť ſiue ꝛſtringař pulmo: ió cū ꝛſtrictione pulmonis
ſtare pōt diaſtoles arterie venalis ⁊ cū eadē ſtare pōt ſy
ſtoles eiuſdē: ⁊ adhuc ges a ſyſtole ⁊ diaſtole: vt ꝑz ex di
ctis. ℣ Et ſi argueret ſophiſta q̄ q̄ncunq; dilatař arteria
venalis dilatař pulmo, q̄ quocūq; motu mouef totū mo
uetur pars eiuſdē: ſupra aūt dictū eſt arteriā venalē eſſe
partem pulmonis: ideo ⁊c. ℣ huic dī ꝓcedēdo q̄ q̄ncun
q; dilatař arteria venalis que eſt pars pulmonis pulmo
mouef motu dilatationis: ex iſto tñ nō ſequtur pulmonez
dilatari: ſicut nec ad aliqd totū moueri motu diminutio
nis vel augmēti: ſequtur ipm diminui vel augeri. ℂ No
tādū q̄ ſm Pluſq̄zcō. 2° techni ſup illa pte. Calidionis er
go vt ad ꝓpriū motū cordis ⁊c. al'r ſentiēdus vī de motu
arterie venalis ⁊ al'r de motu aliaꝝ arteriaꝝ. Illis. n. cō
ſtrictis dilatař cor: ⁊ dilataꝛ ꝛſtringiť vt ſupra. De arte
ria aūt venali vī al'r eē dōm. ſ. q̄ dū dilatař cor dilatatur
arteria venalis: ⁊ dū cōſtringiť cor ipſa ꝛſtringiť. Ad qō
ꝓſuadēdū plura pñt adduci media. ℣ Primū q̄ aer frigi
dus attrahiť ad cor q̄ dilatař ex arteria venali: ſed nō ē
aer in illa fridus niſi dū ipſa dilatatur: g̃ dū dilatatur cor
ipſa dilatař. ℣ 2m q̄ ꝛſtringitur ⁊ cor hoſtiola in oꝛificio
arterie venalis terminato ad cor exñtia claudūtur: g̃ tūc
nō recipit arteria venalis a corde: ⁊ per ꝓns nō dilatatur
ſed potius ꝛſtringiť. ℣ 3m q̄ Hal'. 7°ō vtilitate particula
rum. 7. cap̄. ſenſit arteriā venalē fuiſſe vnius tunice tātū
vt leuior eēt ad obediēdū ꝛſtrictioni ⁊ expāſioni pulmo
nis: ꝑ cuius ſubam ipſa eſt ramificata. ℣ Itē ex intētione
eius apparet hāc arteriā dilatari ad dilatationē pulmo
nis ⁊ ꝛſtringi ad ꝛſtrictionē eiuſdē. Et expreſſius 7° de iu
uamētis. 2° cap̄. idē colligitur. Luz ergo ꝓtingat dilatari
pulmonē dū dilatatur cor: ⁊ ꝛſtringi dū ꝛſtringitur ſequi
tur ſaltem aliqñ hāc cum corde dilatari: ⁊ ſiť cū corde cō
ſtringi. ℣ Ad ꝑm illoꝝ dī ſequēdo viā ſupius tactā negā
do minorē: imo tpe quo ipſa ꝛſtringiť in ipſa eſt aer frigi
dus quē ꝑ ꝛſtrictionē pellit in cor: ⁊ calidus quē pellit i
pulmonē. ℣ Pro ſol'one Xo ſcōi ſciēdū: ꝙ lz tam arteria
venalis q̄z arteria adorti ⁊ ramificate ab, ea tpe ſue ꝛſtri
ctionis pellāt in cor aerē frigidū: ⁊ econtra tpe dilatatio
nis aerē caliduꝫ ⁊ fumos recipiāt a corde: differenter tñ
ad pellēdū ⁊ recipiendū ſunt he arterie a nā finaliter de
putate. Principalius. n. ordinata eſt arteria adorti ad re
cipiēdū a corde q̄z ad pellēdū in cor. Eꝫ Xo arteria vena
lis ꝓncipalius ordinata eſt ad pellendū in cor q̄z ad reci
piēdū a corde. Plurima. n. q̄ſtitas aeris fridi deferēdi ad
cor mediāte arteria venali attrahiť ex pulmōe: eo q̄ alie
arterie nō terminanť ad pulmonē. Siqd g̃ aeris fridi cor
di miniſtrāt illō nō eſt niſi modicū ab extra ꝑ porositates
attractū. Eꝫ Xo ab arteria venali paucus ſanguis arte
rialis ⁊ ſpūs a corde tribuiť. nō. n. hꝫ ſup toto ſanguinez
⁊ ſpūm diſtribuere ſicut arteria adorti: nō ꝑ ꝛſtrictionem
ſuā plūmū pellit ſanguinē ⁊ ſpūm in arteriā adorti: pau
cū aūt in arteriā venalē. Eꝫ Xo in arteria venali tpe ꝛſtri
ctionis cordis plūmus aer calefact' ⁊ fum' recipiť ⁊ mo
dicus in arteria adorti. ℣ Et ex hꝫ ꝓbabil'r cā ꝓp quaꝫ
dū ꝛſtringiť arteria venalis hoſtiola ad oꝛificiū ei' in cor
de exñtia aperiunť. Eꝫ Xo dū dilatatur clauduntur. Dec

eniꝫ hoſtiola aperiunť ab eē ad itus: ⁊ ab itus ad eē clau
dūtur vt libere penetret aer fridus ad ꝓcauitatē cordis
dū hec arteria ꝛſtrigiť: ne tñ plūmus ſpūs ⁊ ſanguis arte
rialis pellať ad ipſaꝫ dū dilatať: ꝛſtrigūtur g̃ gradati tñ
ꝑz ꝛſtrictionē cordis: ⁊ nō ꝑfecta clauſiōe claudūť. ℣ Ex
qbꝰ ꝑz 2°: ꝓp qd hoſtiola ad oꝛificiū arterie adorti exñtia
oppoſito mō hoſtiolis arterie venalis diſponunť. Claus
dūtur. n. ab eē ad itus ⁊ apiūtur ab itꝰ ad eē: ꝓp qō clau
dūtur: oū hec arteria ꝛſtrigitur ⁊ dū dilatať apiunť. Duꝫ
. n. dilatatur dꝫ a corde plūm ſanguinē ⁊ ſpūm mēbris di
ſtribuēdū recipe. Dū aūt ꝛſtrigitur dꝫ in cor qd modicū:
puta paucū aerē ab eē ꝑ porositates attractū pellē. ℣ Ex
qbꝰ vlteriꝰ ꝑz: q̄re in arteria adorti ordinauit nā tria bo
ſtiola: i vena ꝙo arteriali ſolū duo. ꝺz. n. expulſionē ſpūs
⁊ ſanguis plūmi ad arteriā adorti mīnū eē gradatā: nō āt
ē de expulſiōe q̄ fit ad arteriā venalē: vt ꝑz ex dictꝫ: ꝓp qō
hoſtiola arterie adorti ſunt ēt ꝓfundiora ⁊ ꝑfecta clauſio
ne claudūtur. Arterie aūt venali corrñdētia minꝰ ꝓfun
da ſunt: ⁊ impfecta clauſione claudūtur. multū. n. ē id qō
ꝺz cor tpe ſue ꝛſtrictiōis i arteriā venalē pellere reſpectu
eius qō ꝺz tpe ſue dilatationis ꝑ arteriā adorti recipere.
℣ Nota tñ q̄ dū dilatať cor nō ſic claudūtur hoſtiola ar
terie adorti q̄ cor nihil recipiat: eo q̄ clauſio illa ē paula
tina: añ cōplemētū pōt arteria adorti in cor aliā quāti
tatē aeris frigidi ppuliſſe. ℣ Ex qbus oibꝰ ꝑz neceſſitas
hꝫ hoſtiolaꝝ. Primo ex pte arterie venalis: vt nō nimis
ſubito penetraret aer frigidus ad cor dū hec arteria con
ſtringitur: ⁊ nō multū de ſanguine arteriali ⁊ ſpū dū vila
tatur a corde recipet. Ex pte ēt arterie adorti ne nimis ſu
bitus ⁊ nimiꝰ eēt ſpūs ⁊ ſanguis exitus a corde i arteriā
adorti. Et pñt hec aliq̄liter colligi. 7. de iuuamētis. 3. ca.
in liꝰ meo. ⁊. 7. de vtilitate ꝑticulaꝝ. c. 7. Et pro pte. 1. col
liget de iuuamēto epis ⁊ cordis. Et aliq̄l'r ꝑ Almā. cap̄.
de figura cordis. ℣ Ex qbꝰ ꝑz rūſio ad 1m. lz. n. q̄ ꝛſtrigi
tur cor hoſtiola arterie venalis claudantur: nō tñ ꝑfecta
clauſione claudunť ſic q̄ aer fumꝰ ⁊c. nō pellātur i vena
lē arteriā: ſz ſolū claudūtur clauſione ſupfluū exitū ſpūs
⁊ ſanguinis ꝓhibēte: vt ꝑz ex dictꝫ. ℂ Ad 2m dixerūt qui
dam q̄ arterie venali duplex ineſt motꝰ dilatationiꝫ ⁊ cō
ſtrictionis. Unus ꝑ ſe ⁊ a vtute ꝓpria vitali ſm exigētiaꝫ
neceſſitatiꝫ ipſam mouēte: ⁊ ſm hūc moduꝫ dilatať corde
ꝛſtricto: ⁊ ipſo dilatato ꝛſtringitur. Alius ineſt ſibi mo
tus p accñs. ſ. ad motū pulmonis p quē expandiť. ⁊ ſm
hūc motū non neceſſario cordi ꝓportionatur: ſz motum
pulmonis inſequtur; ꝓpter qō ꝓtingit dilatato corde ipſa
dilatari: ⁊ ꝛſtricto ꝛſtringi. ℣ Et penes hāc rñſionē colli
gitur apparēs ꝺdictio inter textum Hal'. in libro de dīijs
pulſuū: ⁊ in introductorio pulſus. ponētis oēs corpis ar
terias ſimultanea ꝛſtrictione ꝛſtringi: ⁊ ſimultanea dila
tatione dilatari. Et textū eiuſdē. 7. de iuuamētis. 2. ca. dū
dicit. Qñ vene pulſatiles q̄ ſunt in pulmone expādūtur
in hora expāſionis pulmonis: ⁊ ꝺhūtur in hora ꝛſtrictio
nis. Et infra. Propter g̃ vtilitatē pulmonis fuit corꝑ ve
narū pulſatiliū in eo molle vt leuiter obedirēt expanſio
ni apud expāſionem pectoris: ⁊ ꝺctioni apud eius ꝺctio
nē. Voluit. n. oēs arterias ſimul dilatari ⁊c. quo ad mo
tū ꝑ ſe ⁊ virtute ꝓpria ipſis cōpetētē. Dū ꝙo dixit venas
pulſatiles pulmonis moueri ſm motū pulmonis: itelle
xit quātū ad motū eaꝝ accñtalem: ſz vt ꝑz intuēti iſta nō
repugnāt. ℣ Alij ꝙo hūc textū habuerūt ſuſpectū nec cō
ceſſerunt bas arterias moueri ad motū pulmōis: corru
ptionē textus trāſlationi iponētes. ℣ Alij dixerūt q̄ tpe
quo coincidūt ſimul motus dilatatiōis pulmonis ⁊ arte
rie venalis: ⁊ ſil'r ꝛſtrictionis: mouetur arteria ſm motū
pulmonis: iꝑz. ſ. iſequēdo: tpe aūt quo nō coincidūt: nō.
℣ Alij abſolute ꝓceſſerūt hāc arteriā in ſuo motu ꝓpor
tionari pulmoni ⁊ nō cordi. Exponūt aūt auctes auctoꝝ

ſonantes q̄ oēs arterie ſimul pulſant q̄ hoc eſt verū vt in
pluribus: vel q̄ hoc eſt verū de oīb' ꝓprie dictꝫ arterijs.
Arteria aūt venalis nō ē ꝓprie arteria: vt patuit ſupra i
diffōne arterie. Et penes hec ꝑz arterie pulſuꝫ rarioꝛē eē
pulſu cordis: ⁊ aliaꝝ arteriaꝝ ſicut ēt anhelitus ē rarior
pulſu. ℣ Alij adhuc ab intentione remotiores dixerunt
Hal'. itellexiſſe q̄ illa arteria aliqñ ſimul cū pulmōe dila
tať: aliqñ ſimul ꝛſtrigiť ſicut ēt cor: cū quo tñ ſtat ipam
ſemꝑ: oū cor ꝛſtringiť dilatari: ⁊ oū dilatať ꝛſtrigi. ℣ Si
quis aūr in hoc vult ſequi pōnem Pluſq̄zcōmē. facile ꝑt
ſoluere q̄cunq; que ꝙ ipſum adducunť. Nō. n. ſequtur duꝫ
cor ꝛſtringiť pellit in arteriā venalez: ergo ipſa repleť: vt
ꝑz ex dictis. Siꝫ nō ſequiť. oū cor dilatať attrahit ab ar
teria aerē frigidū: g̃ eūať vel ꝛſtrigiť: lz. n. eūetur aere q̄
in corde recipiť: ſtat tñ multo ampliorē eſſe quātitatē eiꝰ
qō in ea a pulmone recipitur. ℣ Nota tñ q̄ auctes Hal'.
ſupius allegate nō minus aduerſari videnť poſitioni ſu
perius Pluſq̄zcōmē. q̄z poſitioni ſupius retēte. elige.

Arteria ſupl'r.

Contra dicto appens ſir Ga. ⁊ Auer.

Ibeli ns qd.

beim mer'ſ'.

Auer. Almā.

Arterie venalis mot' ꝛ.

Arterie adorti bostio. lū ꝛ'.

Decus lis a volunta rio diſſa diſpl'r.

ℂ Quantū ad 2m articulū eſt ſciēdū q̄ circa hanc difficul
tatē reperiť apparens ꝓtradictio inter Hal'. ſniam in lo
cis ante oppoſitū allegatis: ⁊ Auer. 2. colliget. ca. de iu
uamēto inſtrox anhelitus. Hal'. n. poſuit motū anhelitꝰ
eē volūtariū. Auer. aūt potius nālem vel mixtuꝫ ex nālt
⁊ volūtario. Jdeo ꝑ tractabitur ꝑma poſitio. Scōo ſecū
da. ℂ Primo ergo ſciēdū eſt ꝙ anhelitū: vt ſupra: intelli
gēdū eē motū diaphragmatis pectoris ⁊ pulmonis dila
tatiuū ⁊ ꝛſtrictiuū qete vel geribus interceptū vel aereꝫ
frigidū attrahēdū ⁊ cal'm ⁊ fumos expellēdū. Inſtra er
go motus anhelitus ſunt diaphragma: ⁊ hoc ē ꝑm pectꝰ
⁊ eius lacerti ⁊ pulmo. ℂ 2° ſciēdū eſt in nobis triplicē re
periri motū. Quidā. n. eſt ſimpl'r nālis cōtra volūtariuꝫ
diſtinguēdo nāle. Quidā ſimpl'r volūtarius. Quidā me
dius inter hos. Exemplū ꝑmi: ſicut motus cordis ⁊ arte
riarū ⁊ intestinoꝝ ad ſupfluitates expellēdū: ⁊ venaꝝ ad
ꝓportionale nutrimētū attrahēdū. Exēpluꝫ ſcōi: ſicut eſt
motus ꝓgreſſiuus aut motus manuū ad capiēdū ⁊ reti
nendū: ⁊ hic iuxta Hal'. ſniam appellādus eſt voluntari
us de intētione ꝑm. Exēplū tertij: ſicut motus palpebrarū
qui nō eſt ſimpl'r nālis cū variatur ſm voluntatis impe
rium: nec ſimpl'r volūtarius de intētione ꝑm. Nullo enim
ꝙrrēte volūtatis ꝓſenſu ſit hic motus: vñ ⁊ dī volunta
rius de intētione 2a. Jntelligēdo q̄ volūtariū de intētione
ꝑ motū cui ꝓprijſſime cōperit rō voluntarij motꝰ inſequē
tem. ſ. volūtatis imperiū. Eꝫ ꝙo de intētione 2a ꝛſtl'r per
oīa diſtingui pōt de nāli motu. Et colligiť hec diſtinctio
de mēte Hal'. in libello de motib' liqdis: ⁊ pluries alibi.
Differūt aūt motus nālis ⁊ volūtariuꝫ multipl'r. ſ. ex pte
mobiliū motoꝝ inſtroꝝ ⁊ finiū: q̄ mobile motu voluntā
rio eſt muſculus vel lacertus: motu ꝙo nāli non. Penes
hāc viā. Motor aūt volūtarie eſt vtus aialis: cuiꝰ inſtru
mentū eſt vtus' vel calor cerebri. Motor ꝙo motu nāli ē
vitalis virtus mediāte ſpū vel caloꝛe cordis. Finis āt vo
lūtarij motus eſt qō volūtario apperitu deſiderať. Nā
lis ꝙo eſt id ad qō forma nālis mobile nāliter inclinat.
Motus ēt volūtarius ſm pl'm inſequtur cognitionez: nā
lis aūt nō. ℣ Ex qbus clarius cōprehēdere poſſumꝰ qd
per motū volūtariū de itētione ꝑ ſit intelligendū: q̄ mo
tum inſequētē apprehēſionē ⁊ volūtatis imperiū factū me
diante muſculo vel lacerto ⁊ ſpū cerebri. Eꝫ ꝙo ꝑ volū
tariū de itētione 2a motū cui aliq̄ dictarū ꝺditionuꝫ deeſt.
ℂ Prima ſ. Motus anhelitus nō eſt motus volūtariuꝫ
nec nālis de intētione ꝑa. Probať ꝑ q̄ nō nālis: q̄ variať
ſm voluntatis imperiū. Q. ēt non voluntarius ꝑz. veli
mus. n. vel nolimus ēt cū de ipſo nullatenus ꝓsideramꝰ
ꝓuenit motus anhelitus. ℂ 2a ꝛſ. Non neceſſario qlibet
motus denoiandus volūtarius ſaltē de intētione 2a inſe
quitur deliberationē vel apprehenſionē. Perſuadeť ſic.

Primo: ita ſe hꝫ motus mere nālis ad fieri ſine apprehē
ſione ſicut volūtarius ad fieri cū apprehēſione: ſz non ne
ceſſario fit motus nālis ſine apprehēſione: imo aliqs ne
ceſſario ꝓſequtur apꝑhēſionē: g̃ aliqs volūtarius motus
fieri pōt ſine apꝑhenſione. minor ꝑz. motus. n. mīricis eſt
mere nālis: inſequēs tñ apꝑhēſionē nocumēti. Lſignuꝫ
ē: q̄ vbi nō eſt poſ'ſentiua vt in plātis: ⁊ quātūcunq; ſit
neceſſitas fuge nociui ⁊ pſecutionis iuuatiui nō fiunt hi
motus. 2°: q̄ motꝰ impfectoꝝ aialiū vt ꝙchiloꝝ ē volūta
rius: nō tñ ſequtur deliberationē: vt ꝑz. Tertio: motꝰ pal
pebraꝝ eſt volūtarius: nō tñ nēcio inſequēs apprehēſio
nem: g̃ ⁊c. ꝓbať maior: q̄ niſi eēt volūtarius ſed nālis in
ciſo nervo veniente ad palpebras aut ſubtracto influxu
ſpūs aialis ad palpebras fierēt hi motus. Et ſicut de mo
tu palpebrarū arguꝫ eſt: ita pōt argui de motu anhelī
tus. Itē nō repugnat per frequētē actū mouendi manuꝫ
aut pedē acqri manui vel pedi habilitatē ꝑ quā mouebi
tur nulla apꝑhēſione ꝙcurrēte: ſz qua rōne pōt hec habi
litas acqri ab arte nō repugnat ipſam acqri a nā: cū g̃ il
le motus nō ſit nālis: ſequtur ⁊c. ℂ 3a ꝛſ. Segtur q̄ motus
anhelitꝰ eſt volūtarius de intētione 2a: ꝑz. Eſt. n. volūta
rius: q̄ factꝰ mediātib' inſtris volūtarij motꝰ. ſ. lacertis
⁊ ſpū dato a cerebro. cuiꝰ ſignū: q̄ inciſo nervo a cerebro
ad pectꝰ ſpūm deferēte ceſſat anhelitꝰ: imo ēt prohibito
trāſitu ſpūs aialis ad lacertos pectꝰ mouētes vt in forti
apoplexia: cū g̃ nō ſit volūtarius de intētione ſp': ſequ ⁊c.
℣ Ex qbꝰ ꝑz ꝑ q̄ formalis rō volūtarij motꝰ nō eſt cogni
tionez inſeq: aut volūtaꝛ iperiū: lz hec ſit rō formalis vo
lūtarij motus de intētione ꝑa. ℣ 2° ſequiť penes hāc pōnē
formalē rōnē volūtarij motus eē ꝓuenire a virtute aiali
mediāte muſculo vel lacerto ⁊ caloꝛe dato a cerebro. ℣ 3°
ſequiť in caſu aliquē motū anhelitus eē volūtariū de itē
tione ꝑa. Pz: q̄ alicui motui anhelitꝰ volūtarie facto cō
petūt oēs ꝺditiones volūtarij motꝰ de intētione ꝑa: vt ꝑz
intuēti. ℣ 4° ſequiť q̄ rō formalis motꝰ nālis nō ē fieri ſi
ne cognitione aut nō inſeq cognitionē. ℣ Alij tñ ſenſerūt
quēlibet anhelitū vel motū volūtariū de 2a intētione fieri
mediāte aliq̄ apꝑhēſione: lz illa ſit aliqñ occulta: vt nō ꝑ
cipiamus eā ſicut in motu palpebraꝝ accidit ⁊ citharizā
tione. Et pro illo viſa ē itētio Aui. 19. tertij. cap̄. de mictu
in lecto. oū ingr. Et pueros qdē adiuuat ad illud pfundi
tas i ſomno. cū g̃ moueť. ſ. vtna nocumētū iferēdo expel
lit eā nā ⁊ occulta volūtas ſiſis volūtati aie añ ipſoꝝ eui
gilationē. ℣ Hāc g̃ ſequēdo viā facile patere poteſt q̄ ſi
alia argu'ſuadēt anhelitū nō eē motū volūtariū: nō pro
bāt niſi ipm nō eē volūtariū de intentione prima.

Aucē.

Arist.

ℂ Sequēdo aūt pōnem Auer. quedaꝫ ſunt premittenda.
ℂ Primo ꝑmittēdū eſt q̄ lz muſculus vel lacertus ſit ꝑm
organū volūtarij motꝰ: nō tñ opꝫ oēz motū factū mediā
te muſculo vel lacerto eē volūtariū. naz in rigore moueť
lacertus fortī motu ad excutiēdū humoꝛē nocētē: ⁊ non
volūtarie vt docet experimentuꝫ. Ex quo ſequiť in lacerꝫ
non ſolū reperibilē eē virtutē voluntarie motiuā datā a
cerebro: ſed ēt nāliter motiuā datā a corde p arteriā calo
rem ⁊ vtutē cordis deferētē. ℂ 2° ꝑmittēduꝫ eſt q̄ iposſi
bile eſt fieri voluntariū motū oīno ꝙ volūtatis iperium.
Cōtradictio. n. apparet aliquē motū eē volūtariuꝫ: ⁊ fie
ri tñ ꝙ volūtatis inclinationē efficacē: talis. n. motus eſt
potius violētus denoiandus ꝓout violētū opponiť vo
lūtario: vt coll'r 3° ethicoꝝ. ℂ 3° ꝑmittēdū eſt q̄ lz motus
nālis ⁊ volūtarius ſm ſuas rōnes formales adinuicem
differāt: nō tñ neceſſario ex pte rei eſſentiaľr diſtinguun
tur. ꝓtingit. n. eundē motū ſimul nālem eē ⁊ voluntariū:
eo q̄ ad eundē motum tādem ſimul pñt plures motores
ꝙcurrere: quoꝝ vnus eſt volūtarius: ⁊ alter pure nāliter
motiuus: vt ſi aial deorſuꝫ volūtarie moueretˢ: hic. n. mo
tus vnus numero exñs eſt volūtarius ꝓ quāto conſe

quitur volũtatis iperiũ. Est ẽt nãlis pro quãto ꝓuenit a nã ọnantis elemẽti: hꝫ aũt motũ appellat Auer. mixtum ex nãli ⁊ volũtario ꝑ attributionẽ: ad motorẽ totalẽ aggregatũ ex motore nãli ⁊ volũtario. ¶ 4° ꝓmittẽdus ẽ ex dictis ad motũ aliquẽ esse denoiandũ volũtariũ nõ sufficere ipm ꝓsequi cognitionẽ nisi cũ ipsa cõcurrat volũtas imperiũ. Quãtũcũq; n. motus matrtcis aut lacerti in rigore vel spasmo insequat apprehẽsionẽ: non tm aliqs istorum est volũtarius ex quo cũ apprehẽsione nõ concurrit volũtatis imperiũ. ℣ Et ex hꝫ ꝑz q; ad motũ aliquẽ eẽ nãlem denoiandũ nõ requirit ipm fieri fine apphẽsione: vt ꝑz de motu mꝰicis ⁊ lacerti iã dictis. Denoiat ꝫ hꝫ motꝰ nãlis: qr ſtãte apphẽsione tali nãliter inclinat lacertꝰ: ⁊ nõ ſm volũtatis iperiũ vt ſic ſe ꝫbat vel extẽdat: quãtũcunq; n. volũtas vel aialis appetitꝰ ad oppm ꝓmoueret effi/caciter nõ minus fieret hic motꝰ. ℣ Et nõ q; lꝫ lacerto in ſit vterq; illoꝝ motuũ: ꝑ aliud tm ⁊ aliud inſtrm hos duos motꝰ ꝓficit vt ſupra tactũ est: qr volũtariũ ꝑ ſpũm datum a cerebro mediãte neruo: nãlẽ ẋo ꝑ ſpũs trãſmiſſus a corde mediãte arteria: frequẽter ⁊ ex ordie nãe hi duo ſpũs ad eundẽ motũ ꝓficiẽdũ ocurrũt. Oꝫ. n. non põt virtus ꝑ nãlẽ tm: cũ iuuamẽto aialis perficit: ⁊ eꝫ ſicut ꝑz in motu deglutionis. ℣ Nõ ẽt iuxta hãc põnẽ q; inſtrorum q; mouent in motu anhelitus quedã mouẽtur pure nãl'r ⁊ per ꝑnm datũ a corde: vt pulmo ⁊ ptes eius de quo infra videbiꝫ: qdã aũt ſimul nãl'r ⁊ volũtarie vt diaphragma ⁊ pectus: ⁊ de his est qõ. Mouet. n. volũtarie ꝑ ſpũs cerebri ⁊c. nãl'r ẋo ꝑ ſpũm cordis. ¶ Prima ꝙ. Motus anhelitus ẽ mixtus ex nãli ⁊ volũtario ad ſenſum datũ. Pz: qr ad ipſum cauſandũ cõcurrit motor qui est inſtrm nãlis motꝰ: puta ſpũs cerebri ⁊ cordis: q; ⁊c. aſſũptũ pz: qr ad ipm cauſandũ ocurrit motor q; est inſtrm volũtarij motus q; est ſpũs cerebri vt cõcedit vtraq; poſitio. Et q; nãlis ſpũs cordis põt ꝓſuaderi per aliq; adducta ab Arũ. alle. ca. Primũ q; plures anhelitus facimꝰ tpe ſanitatis vel egritudinis ſine itẽtione. i. apphẽſione vel voluntate anhelãdi. 2m: qr ſuſpiria frequẽter a nobis fiunt ſuſpirare nõ intẽdẽtibꝰ virtute nãli incitata ad vehementius attrahẽdum. 3m: qr nobis nolẽtibꝰ anhelamus vt ꝑz i tuſſi: ⁊ nullus ſane mẽtis motũ ꝙ volũtatis iperiũ venientẽ dꝫ noiare volũtariũ. Et plura alia addit Auer. que alle. ca. regrant. ¶ 2ª ꝙ. Quãuis motus anhelitus ſimul ſit nãlis ⁊ voluntarius denoiabilis: magis tm vr nãlis q; voluntarius. Pz qr virtus nãliter motiua in hoc motu ꝓcurat: nobis enim volẽtibus cogitur anhelare: ergo ⁊c.

¶ Ad argumẽta ergo q; bus ꝓbat 2ª ꝙ alterius positionis que fundamento huius vr aduerſari facile rñdet. ¶ Ad ꝑm negat illa ſimilitudo: vt ꝑz ex dictis. ¶ Ad 2m dicit q; talis motus est volũtarius: vt ꝑz: intelligẽdo per volũtarium appetitũ inſequẽtẽ. ſ. appetitum aialem: ⁊ dicit vlterius q; ille nõ fit ſine apprehẽſione. ¶ Ad 3m dicitur q; motus palpebrarũ est mixtus: magis tm nãlis. Et cuꝫ arguitur q; nõ: qr tunc inciſo neruo ⁊c. Negatur ꝺña: lꝫ. n. nec neruus nec ſpũs datus per neruum fit in motu palpebrarum vel anhelitus ꝓncipalis motor: non tm põt aliqs illoꝝ fieri niſi ſpiritu ocurrẽte delato per neruum: ſicut lꝫ vene apoplectice nõ ſint ꝓncipale inſtrm ſenſus ⁊ motus: ipſis tm inciſis aufertur: ꝓpter qõ Auer. allegato cap. dicit. Et ideo viſi ſunt boies percuſſiſſe aliquos ſuper venas dormitarias al's neruos dormitarios: qui vadũt ad cerebrũ: ⁊ tunc in eis priuate ſunt oẽs operationes volũtarie: ⁊ propterea hoc nomine nũcupãtur. Et dicit Raſ. q; qñ rex indie volebat interficere nobiles interficiebat per hũc moduꝫ. Et vis tu dicere ꝓpter hoc q; oẽs voluntarij motus fixi ſunt in his duobus. Et alias tãgit ibi rationes quas vide. ¶ Ad 4m neganda est ꝺſequẽtia: plures enim põt habilitates per aerẽ acquiri: que nõ põt cõ

Volũtarij motus qs.

trahi a nã: vt ꝑz intelligẽti. ℣ Alij dixerunt q; ſi paſſuefactionẽ mẽbro volũtarie mobili acgrat habilitas ꝑ quaꝫ ceſſante apphẽſione ⁊ volũtatis iperio moueat: ille motus ꝓ tũc nõ est voluntarius: ſicut ſi ſor. volũtarie ferat lapidẽ: deinde ipſo ſo ipetu vel vtute motiua ſor. in lapidẽ moueat lapis ſepatus a ſor. iſte motꝰ lapidis non erit volũtarius ſꝫ potius nãlis: vt diſtinguit ꝺ volũtarium. Contra dictio collit a Hal'. et Auer.

¶ De autẽ due põnes: lꝫ ſupficial'r videant aduerſe: ſacile tm ad ꝓcordiam reduci põt dicẽdo q; per motũ volũtarium de'itẽtione 2ª intellexit Hal'. nõ necio inſequentẽ voluntatis iperiũ ꝓuenientẽ tm a ſpiritu dato a cerebro ⁊ mediante lacerto: ⁊ cũ hꝫ aptũ ſm volũtatis imperiũ ꝓueni/re: lꝫ ẽt ad ipm ocurrat nãlis virtus: vt aſſerit ipſemet in libo de diſnia. cap. de rebus cõibus ⁊ ſpũalibus pulſus ⁊ reſpirationis: ⁊ in li'o de motib' liqdis. Et hic idẽ motꝰ ẽ ẽt nãlis vt ſentit Auer. ⁊ ꝑ attributionẽ ad motores mixtus ex nãli ⁊ voluntario. Et hoc nõ vr repugnare.

¶ Ad argta ꝓncipalia ſatis patere põt ex dictis in qõne.

¶ Queſtio. xxx.

Utrum epar ſit cõpl'onis cal'e ⁊ humide. ¶ Arguitur multipl'r q; nõ. ¶ Primo. Epar ẽ cõpl'onis frigide: ẽ q; falſa. aſſumptũ ꝑbat ſic. epar ꝑ ꝓprius eius tẽperamẽtus est humoris frigidi ꝑ ſe ꝓductiuũ: ergo ⁊c. ꝺña tz eo q; nõ ꝑ ſe ꝓducit frigidũ niſi a frido: ⁊ ꝑz aſſumptũ: qr epar ẽ ꝑ ſe humoris flegmatici ⁊ melici generatiuũ. ℣ Cõfirmat: qr tãtus gradus friditatꝫ quãtus est in ſtate nãli ꝑ in epe gñato nõ ꝑfuit in chilo vel in mã er qua gñabat flegma: ẽ ab aliquo agẽte ꝑ ſe ꝓductus ẽ tãtus gradus frigiditatis in ſtate ⁊c. lꝫ nõ apparet aliud tale niſi epar: ẽ tãtũ gradũ frigiditatꝫ ꝑ ſe ꝓduxit epar: ⁊ ꝑ ꝺña est frigidũ. ¶ 2° arguit ſic. Epar est ſanguis ꝙgelatus ⁊c. aſſumptũ coll'r ꝑ ꝑmi. cap. de cõpl'onib' mẽbrorum. ¶ 3° arguit ſic. Epar est cõpl'onis ſicce: ẽ ⁊c. aſſumptum ꝑbat: qr orta ab epare. ſ. vene ſunt cõpl'onis ſicce: vt coll'r ꝑ ꝑmi. alle. ca. de cõpl'onibus mẽbrorum. ⁊ ꝑ complexionũ. vltimo ca. lꝫ orta atteſtant ſuis ꝓncipijs: vt ſupra circa lram viſum ẽ: ẽ ⁊c. ℣ Cõfirmat idẽ ſic. epar ẽ ꝑ ſe intẽſe ſiccitatis ꝓductiuũ: lꝫ nihil est ꝑ ſe ꝓductiuũ ſiccitatis niſi ſiccũ: ẽ epar est ſiccus ꝑbat maior: qr tantus gradus ſiccitatis q;tus est in cholera vel in melãa nãli in epate gñata nõ ꝓfuit in cibo vel chilo: mirãdũ eniz eẽt in cibo quãtũlibet humido eẽ actu graduꝫ ſiccitatis tantum vt in cholera vel melãa nãli. Ille ẽ gradus in gñone cholere fuit ab aliquo agẽte ꝑ ſe ꝓductus: ⁊ tale non vr aliud q; epar: ẽ ⁊c. ¶ 4° arguit ſic. Epar ẽ calide ⁊ ſicce cõpl'onis: ergo nõ calide ⁊ humide. aſſumptum arguit: qr caliditas epatis multũ excedit tẽperamẽtũ in gñe mẽbrorum: lꝫ caliditas multũ tẽperamẽtuꝫ excedẽs aſſociat ſecũ ſiccitatẽ tẽperamẽtuꝫ excedẽtẽ: vt coll'r ꝑ ꝑmi ca. de cõpl'onibus: ẽ ⁊c. ℣ Cõfirmat ſic. plus recedit a temperamẽto cutis caliditas epatis q; caliditas corpis cali/di tm in ꝑ gradu a caliditate corpis tẽperati: lꝫ caliditas ꝓmi gradus corporis cali tm aſſociat ſiccitatẽ excedẽtes tẽperamẽtũ: ẽ caliditas epis aſſociabit ſibi ſiccitatẽ temperamẽtũ excedẽtẽ. ¶ 5° arguit ſic. Calitas epatis nõ est minor humiditate eiuſdẽ nec maior nec eidẽ equalis: ẽ epar nõ est cal'm ⁊ humiduꝫ. ꝑbat aſſumptũ. Primo. n. q; nõ. minor pz: qr calitas nãlis epatꝫ dꝫ humidũ regulare: ⁊ ꝑ ꝺña excedere. Sil'r epar in latitudine mẽbroꝝ calidoꝝ graduat in 3° vel 4° ordine: lꝫ in latitudine mẽbrorũ humidoꝝ graduat multũ vltra hũc ordinẽ vt in ordine 8°: vt ꝑz ꝑ ꝓmi. ⁊ ꝑ cõpl'onũ. ca. alle. ẽ ⁊c. Et pideꝫ q; calitas epis nõ ẽ humiditati eiuſdẽ eqlis. Oꝫ ẽt nõ fit maior arguit: qr epar est fons humiditatꝫ totiꝰ: vt ifra declarabit: lꝫ nõ est fons calitatis totiꝰ: cũ ſolũ cor ſit hꝫ humiditas epatis excedit cali ditatem eiuſdem.

¶ Ad oppoſitũ est Aui. ꝓma ꝓmi. ⁊ ꝓmo cõplexionuꝫ. Auicẽ.

lleg. cap. ⁊c. de intentione omnium auctorum.

¶ In iſta qõne premittenda ſunt ꝓmo quedam ꝓambula. Secundo concluſiones de queſito.

¶ Quantũ ẽ ad ꝑmꝰ est ſciẽdũ vt ſupra declaratum est q; epar est vnũ de mẽbris ꝓncipalibꝰ nr̃i corpis: cuiꝰ circũlocutio ex dictꝫ auctoꝝ hincide collectis accipi põt. Epar est mẽbrũ ꝓncipale in dextro latere ſub coſtis ſupiozibꝰ locatũ: figura tanq; lunari figuratũ: q; nq; vel 4or pẽnulis ſiue additamẽtis diſtinctũ: ſm ptẽ eiꝰ ꝓcauã ſtõm ample ctẽs: ſm gibboſam ẋo diaphragmati alligatũ: ex pte carnea ọnante ⁊ pãniculis inuoluẽte ⁊ ſuſpẽdente: venis q;/q; per ſubam eiꝰ ad motũ retis diſpſis oſtitutũ: ſanguinis ⁊ humoꝝ nãliũ organũ ꝑ ꝓductiuũ. Est ãt ꝓncipale mẽbrũ: qr minera nãlis vtutis: vt ꝑ ꝓmi ca. de mẽbris. ⁊ ꝑ eius tẽperamẽtũ ꝓductiuũ ſpũs nãlis nec̃io effectiue cõcurrẽtis ad ꝺſeruationẽ idiuidui. Situat ãt in dextro latere: qr dextrũ dꝫ eẽ calius ſub diaphragmate. ⁊ hꝫ in homine diſpoſito fꝫ ſolitũ nãe curſuꝫ: lꝫ móſtruoſe viſũ fuerit hoiez hãe epar i ſiniſtro: ſplenẽ ẋo in dextro latẽ ſituatũ: vt coll'r 2° de hyſtoꝛijs. 11. ca. in li'o meo. Est ẽt eius figura tanq; lunaris. Et est ſm ꝓcauã ptẽ amplectẽs ſtõm vt exinde digeſtiua ſtõchi roboꝛeẽ vel vigoꝛeẽ. Dr̃ aũt notãter 4or vel qnq; pẽnulis ⁊c. Nõ. n. ſemp apparẽt in epate humano hꝫ qnq; additamẽta diuiſa: lꝫ frequẽter ſolum 4or vt ꝑ colliget. ⁊ ꝑ Almã. ca. de foꝛa ⁊ anathomia epatis. Dꝫ inſup epar ꝺupliceꝫ pãniculũ. ſ. ſubam eiꝰ inuoluẽ/tẽ ⁊ ọtinẽtẽ dãtes. ſ. ſenſum a quo ramificanꝫ villi tenues qꝑſbam epis diſpgunt. Dꝫ ẽt pãniculũ ſuſpendentẽ quo diaphragmati ⁊ dorſo ſuſpẽdit ⁊ alligat. Diſpſe ẋo ſunt vene vſq; ad minutiſſimas ⁊ capillares diuiſe ꝑ carnoſã ſbam eius vt chilus in eo receptus ꝑ ipſas diſpſus ⁊ q;ſi ad minima diuiſus a caloꝛe epis fere vniformiter attingatur ⁊ meliꝰ in ſanguinẽ ⁊ humoꝛes trãſmutaꝫ. Dr̃iatur ẽt in cõpõne eiꝰ ꝑs carnea mollis valde ſilis ſanguini cõgelato: ꝑp qõ dixit Aui. epar eẽ ſanguinẽ ꝙgelatũ: cuius virtute chilus i humoꝛes trãſmutaꝫ. Dr̃ ãt ſanguis ⁊ humoꝝ organũ ꝑ ꝓductiuũ. i. ꝓncipaliſſimũ ſm Hal'. ſniaz. vel ꝑ ordie ad oẽz cordis qõ ẽ ſanguis vltio pfectiuuz. Ex qbus coll'r epis cõpleta deſcriptio. ¶ 1° ꝓmittẽdũ est epar in ſua cõpl'one graduari poſſe. Prio q;tũ ad cõpl'onẽ eiꝰ inatã. 2° quo ad cõpl'onẽ inatã ſil'r ⁊ influẽtẽ: que dꝫ inata actuata ꝑ influẽtẽ. hec ſupra declarata ſunt. ¶ 3° ꝑmittẽdũ est in ꝓpoſito q̃ri de cõpl'one epis reſpectu medij gñis membroꝝ. ſ. cutis ⁊ non reſpectu medij ꝓprie ſpẽi. ¶ Prima ꝙ. Epar quãtũ ad cõplexionẽ eius inataz tm̃ est cal'e ⁊ humide cõpl'onis. Probat ſic. cõpl'o in epe reſultãs merito ptiũ ipm integrantiũ est cal'a ⁊ humida: ẽ ⁊c. aſſumptũ ꝑbat: qr in tali cõpl'one multũ dñatur ps carnea q̃ calida est ⁊ humida: vt euidens est: ẽ ⁊c. ¶ 2ª ꝙ que ſequitur ex ꝑ'. Quãtũ ad cõpl'onẽ inatã actuatã per influentẽ epar est cal'e ⁊ hũide cõpl'onis. Probat ſic. calius ⁊ hũidius est epar quãtũ ad cõpl'onẽ inatã actuatã ꝑ influentẽ q̃z ſm cõpl'ones inatã tm̃: eo q; cõpl'o inata actuata per influẽtẽ ſupra cõpl'onẽ inatã tm̃ addit caliditatez ⁊ humiditatẽ ſpũs ⁊c. ſ. ꝙ ꝑmꝰ est epar cal'm ⁊ humidũ ꝑ precedẽtes ꝺnem: ẽ ⁊c. ¶ 3ª ꝙ Cõplexio epatis plus recedit a medio gñis ꝑ exceſſuz caliditatis q̃z per humiditatis exceſſuz. Pz ꝑ vnũ argm adductũ añ oppm. epar. n. in ordine calidoꝝ ponit in 4° ordine. i latitudine ãt humidoꝝ gradũ obtinet valde iferioꝛẽ. Itẽ opatio ad quã ꝓncipaliter ordinatũ est epar est digeſtio 1ª: que magis calido q̃z humido pficit. Est. n. digeſtio pfectio humidi a ꝓprio ⁊ nãli calido. 4° metheo. ergo ⁊c. ℣ Ex iſta ſequitur q; potentius est epar ad calefaciẽdum membra per eius influxum apta calefieri q̃z ad ipſa humectandum: cum alijs paribus. actiuioꝛ enim qualitas est caliditas q̃z humiditas: ⁊ cum hoc est in epate dominatioꝛ: ergo ⁊c. ¶ 4° cõcluſio est hec. Lꝫ ita ſit in latitudine mẽbroꝝ per eorum influxũ corꝑ humectatiuꝫ magis denoiabile ẽ epar humidũ vel humectatiuũ q̃z ſit denoiabile cal'm vel calefactiuũ in latitudine mẽbroꝝ ꝑ eoꝝ ifluxũ corꝑis calefaciẽtiũ. Declarat cõiter hec ꝙ: qr epar inter cetera humectantia est maxime humectatiuũ. ifluit. n. ſanguinẽ mẽbris: q̃ potiſſime humectat: ſꝫ in latitudine calide faciẽtiũ nõ est mẽbrũ maxime calefactiuũ: qr ſolũ tale est cor. g̃ ⁊c. Et ẽ hic ſermo de humectatione nãli ⁊ ſubſtãtifica. Cerebruꝫ enim nõ ẽ epate minus accũtat'r corꝑis humectatiuũ. ℣ Et ſi arguit: ꝙ hoc: qr plus depẽdet oium mẽbroꝝ humiditas ab hũiditate cordis q̃z ab hũiditate epis: g̃ magis humectatiuũ ẽ cor q̃z epar. aſſumptuꝫ ꝑbat ſic. plus exiccat totũ ad deſiccationẽ cordis q̃z ad deſiccationem epis: g̃ plus humectat totũ ad hũectationẽ cordis q̃z epatis. aſſumptũ ꝑbat i maraſmo. ⁊ ꝺña ꝑz intuẽti. ℣ Prio iſto dixerũt aliq cor eẽ ꝑnm formale humectandi corpus: epar ẋo potiꝰ mãle. Epar. n. ꝑbet mãm hũectãdi mẽbra: qr tm̃ cũ hac nõ põt mẽbra hũectari niſi ocurrẽte cordis ifluxu ꝑficiẽte ⁊ dirigẽte actiões vtutuz mẽbroꝝ in hanc mãm: iõ cor magis hũectat formal'r: ⁊ hꝫ ꝑbat argm. epar ẋo mãl'r: ⁊ hoc volebat ꝙ. ℣ Alij dixerũt ꝑnm q; a quo pendet totius humiditas ſubſtãtifica eẽ ꝺupler. Unũ mediatũ ⁊ ꝓncipale. Aliud ẋo imediatũ ⁊ ſcõariũ. Primuz est cor:m epar. Et oñr ocedũt abſolute plus pẽdere hũidita tẽ totiꝰ a corde q̃z ab epe: plus. n. pẽdet qlibet effectus a priori cã q̃z a posteriori in cauſis eẽtial'r ordinatis: cũ g̃ a corde pedeat epar: ⁊ eius opatio a qua pẽdet humiditas totius ſequtur illã principal'r a corde pẽdere: imediatiꝰ tm̃ ab epate. Et ſic moderãda est cõcluſio vel eiꝰ ꝑbatio. Sic ẽt intelligẽdũ est epar eẽ fontẽ humiditatꝫ totiꝰ. Nullum. n. ẽ mẽbrꝝ imediate totiꝰ ſubſtãtifice hũectatiuuz ſi/cut epar: lꝫ bene mediate: ſed de hoc plus infra.

¶ Ad argta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑm negãda est ꝺña. Oꝫ aũt ſit per ſe. pducẽs gradũ frigiditatis in flegmate repertuz ⁊ meliꝰ: oũ ꝑ g̃ianꝫ in epate: ⁊ ſil'r ſiccitatis in chole ra: videbiꝫ ifra: q̃uis hec difficultas ſit magis phyſica. ¶ Ad 2m dr̃ q; epar est ſanguis ọgelatus: ipꝛopꝛie ſumendo ọgelationẽ vt exterdiꝫ ad coagulationez ꝓuenientez a calido. nõ aũt est ſanguis ọgelatus ꝓpꝛie ſumpta cõgelatione q̃ est iſpiſſatio ⁊ iduratio a frido. 4. meta. ¶ Ad 3m negãda est ꝺña. Oꝛiunt. n. nerui a cerebꝛo: lꝫ cerebꝛuz ſit humidũ ⁊ nerui ſicci. Et vlteriꝰ q; orta atteſtant ſuis ꝓncipijs in vtute ⁊ vitio ſuaꝝ opationum: nõ tm̃ in cõpl'one nãli: lꝫ de hoc ſatis ſupra viſuz est: de ꝺfirmatione ẋo videbiꝫ infra. ¶ Ad 4m dr̃. Calitas epatis est multuz recedens a tẽperamẽto cutis: ⁊ q; calitas hꝫ ꝓpoꝛcionate tẽperamẽtũ ẽt cutis multũ excedẽti non nec̃io ſibi aſſociat ſiccitatẽ. Qual'r aũt ſit interꝑtanda auctoꝛitas viſum est ꝑ ꝑmi. alle. cap. ℣ Ad confirmationẽ ꝑz negandũ eſſe ꝺñam: calitas. n. corꝑis cali tm̃ in ꝑ aſſociat tẽperamento in humido: caliditas ẋo epatis nõ ꝓiungit humido tẽperato tẽperamento tali quale reperitur in cute: vt ꝑz: iõ ⁊c. ¶ Ad vltimũ ẋo ex dictꝫ in qõne ꝑz qualiter ſit reſpondendũ. hec de iſta queſtione.

Prim^m a q̃ pẽdet humiditas ſubſtãtifica ꝺupler.

Cõgelatio 2ª.

¶ Queſtio. xxxj.

Utrum ſanguis ſit humoꝛ ab alijs trib' humoꝛib' ſ. flegmate cholera ⁊ melãa ſpecifice ꝓdiſtinctus. ¶ Arguit multipl'r q; nõ. ¶ Primo qr ſi ſic nã deburſſet ipꝛ purũ ⁊ nõ alijs humoꝛib' cõmixtuz ad mẽbra nutriẽda trãſmittere: qõ est ꝺ experientiã. arguit ꝺña: qr cuilibet mẽbro nutriẽdo cõuenientioꝛ est ſanguis q̃z alijs alius humoꝛ: ergo ꝑ cuiuſcũq; alteriꝰ cõmixtionem cũ eo reddit ſanguis minꝰ nãe ꝓuenies: per cuiuſcũq;. n. diſcõuenientꝫ aut minus ꝓuenientꝫ mixtionez cũ ꝓuenienti aut magis ꝓuenienti reddit illud minꝰ ꝓueniens. ⁊ ꝑz aſſumptũ diſcurrẽdo ꝑ ſingulas ſanguis ⁊ alioꝝ humo/

Universidad de Deusto Biblioteca

rum q̄litates. Est.n.sanguis dulcis calidus ꝛ hūidus facile digestibilis,reliquoꝝ aūt humorū nullus ẽ talis. Et
Aristo. colligit idē ꝫ°de hystoriis,cap.de sanguine.ꝛ 2°de ptib⁹. cap.de nā sanguinis. ¶ 2°arguit sic.sanguis p flobotho/
miā extractus repit in solas tres subas separi.ſ.in ptez q̄ est sicut fex subsidēs:ꝛ hec est melia:ꝛ ptē q̄ est sicut spu/
ma supnatans ꝛ illa est cholera:ꝛ partē aquosam aliq̄'r albugini oui coagulato similē q̄ non vī nisi flegma:cū ergo oē cōpositū resoluatur in ea ex qbus cōponit: segtur massam illā humoralē ex solis his trib⁹ subst̄atijs esse cō/
posita. ¶ ꝫ°arguit sic.partes sanguinē cōponētes ꝓpor/
tionant ptib⁹ ex qbus suba lactis cōponit:lac.n.sanguis
Aristo. digestus ẽ ꝛ nō corruptus.4.de gīone aialiuꝫ.4.ca.Ūn
Mesue Mesue de appropriatj.ca.de ptisi:lac est sanguis bis co/
ctus:ſz suba lactis nō nisi ex trib⁹ integrat substātijs: vt 4°de simplici medicina.distin.3.vltio cap.ſ.pte caseali,q̄ ꝓportionat melie:ꝛ butyrosa q̄ cholere,ꝓportionat:ꝛ se
rosa flegmati ꝓportionata:ergo ꝛc. Hoc argum virtualr colligit 2°elemētoꝝ satis ad p̄m:dū inquit Gal. Et q̄uis nos videam⁹ sanguinē rē vnā sicut videmus lac:tñ rō significat nobis q̄ nō est res vna sicut lac non est res vna. ¶ 4°arguit sic,ex quolibet gīato per verā digōnē deci/
ditur aliqd illius digōnis supfluū:sed ex digōne sangui/
nis:vt 4ª ſba est:nō decidit aliqō supfluū:g̃ sanguis:vt 4ª ſba:nō p verā digōnem gīatur:ꝛ p ons non est q̄rtus humor ꝛc.maior ꝓbatur sic.discurrēdo p singulas supflui/
tates ex 2°digōne decisas:tales.n.nō sunt nisi aquosa sup
fluitas hypostasiua ꝛ spumosa:quaꝝ nulla vt p3 proportionat sanguini. ℣ Pro isto forte dicet q̄ alij tres būores sunt supfluitates sanguinis. ℣ Cōtra.si cholꝛa ꝛ melia est supfluitas sanguis:cuꝫ ēt tā cholꝛe q̄ melie sit supfluitas aliq̄ tūc supfluitatj erit supfluitas:ꝛ sic erit i supfluitatib⁹ ꝓcessus in infinitū:nō.n.appet q̄re magis vnius q̄ alterius supfluitatis possit ee supfluitas. ℣ Itez sp supfluitas
Dūcūs spes 4. dz ꝓportionari ei c⁹ ẽ supfluitas:sed nec melia nec cholera ꝓportionat sanguini:sed in cōplone penitus ꝺ̄riantur eidē saltē melia:g̃ hi humores nō sunt supfluitas sanguinis. ¶ 5°arguit.si qō eēt vera seq̄ret q̄ repibilis eēt medicina solutiua electiue sanguinis eductiua:qō nō vī ab auctoribus positū,arguit ꝺ̄a:qꝛ sicut alijs hūoribus cōrñdet medicina eorū eductiua::ita sanguini si est humor ab alijs distinctus cōrñdere dz medicina ipm electiue educens:aliter.n.in hoc apparet nām defecisse. ¶ 6° arguit sic.si ꝛc.seq̄ret q̄ habilis eēt febris putrida sanguinea de putredine sanguis ab alijs humoribus distincti. Qō si cōcedit:ꝺ.qua rōne pōt sanguis intra venas putrescere eadem rōne pōt putrescere extra venas . qlibet aūt humor putrescēs extra venas facit febrē periodicā iterpolatā: g̃ sanguis faceret febrē periodicā interpolatā: qō nunq̄ fuit ab auctoribus positū. ℣ Itē difficilius vī virtuti alijs parib⁹ flegma putrescēs aut meliam putrescētē intra venas ex venas ad aliqō receptaculū p̄cipuuꝫ expellere q̄z sanguinē putrescētē intra venas:eo q̄ qlibet illoꝝ humorum est grossior viscosior ꝛ nāe rebellior sanguine:sed nā pōt facere p̄m:imo frequenter illud facit:g̃ ꝛ scōm: ꝛ per ons frequēter repit febris sanguinea periodica interpolata. ℣ Itē qua rōne pp malā qualitatē a mā flegmatica vel melica in determinato receptaculo putrescēte ꝛ faciē
Ducūs q̄ drupli. te paroxismū derelictā pōt fieri ons̄ilis māei reaggregatio ꝛ paroxismatio:eadē rōne a mā sanguinea in determinato receptaculo putrescēte derelinq̄ pōt mala q̄stitas sanguis reaggregatiua.quo posito in ee si sanguis est 4ª suba nō minus repibilis erit febris sanguinea piodica q̄z melica vel flegmatica.assumptū arguit:qꝛ nō minorē imo maiorez facit i mēbro ipressionē sanguis putrescēs q̄z flegma putrescēs alijs parib⁹:eo q̄ vtrūq̄ illoꝝ ipimit p calidi
Licet. tatē eius putredinalē que multo vehemētioꝛ ē in sangui/
ne q̄z in flegmate:g̃ ꝛc. ℣ Itez quare in flegmone vbi putrescit sanguis eūata mā non pōt relinq̄ i mēbro mala q̄/
litas sanguinis reaggregatiua. ℣ Itē vbicūq̄ possibiles sunt sufficiētes cāe alicui⁹ effectus ille effectus ē ponis:ſz pone est intra venas inueniri locū p̄cipuū attractionis sanguis ꝛ motus ei⁹ ad putredinē cū fortitudine expulsiue vtutis ad ipm sub certo gradu putrescentē extra venas expellēdū q̄ videtur sufficiētes cause iterpolate sanguine:ergo ꝛc. ℣ Ideo forte pp hoc ꝓceditur q̄ pone est ex sanguine putrescēte fieri piodicam. ℣ Cōtra:qꝛ nō apparet q̄ piodo piodicabit illa febris. Nō.n.tertiano q̄rtano vel q̄tidiano:qꝛ ꝓpietas est flegmatis cholere vt melācholie. Nec ēt q̄rtano vel sextano ꝛc.qꝛ tales febres reducunt ad melicas.vt p⁹ q̄rti.cap.de q̄rtano ꝛc. ¶ Ultimo ad idē vī cōis modus loquēdi medicoꝝ dicētiū sanguinē sumptū pro tota massa humorali eē aliqñ choleri/
cum dñante ibi cholera:aliqñ flegmaticū dñante flegmate ꝛc.nūq̄ tñ sanguinē talr sumptū dixerūt eē sanguineū: ꝛ in illa massa dñante sanguine:vt 4ª ſba.ꝛ hoc vī signuꝫ q̄ in tali aggregato nō repit aliq̄ vna ſba q̄ sit sanguis p c⁹ dñium sup alios hūores ℬ sit denominādū sanguineū.

¶ Ad oppositum videt intentio omnium auctorum.

¶ Sciendū est q̄ de ista qōne due sunt inuēte positiones.

¶ Prima est Plusq̄cōmē.sup 2° techni super illa parte. Epatj calidi cognitiones.ponētis sanguinē nō eē humorē vnū a cholꝛa flegmate ꝛ melia specifice distinctū:ſz aggregatū eē ex his trib⁹ adinuicē cōmixtis.qui si cōmixtū fuerit ꝑm ꝓportionē nāe ꝓuenientissimā diceret illō aggregatū sanguis tpatus.ꝺ̄ no fuerint cōmixti cōmixtione nāe disproportionata erit ille sanguis malus distemperatus.ꝛ si dñata fuerit cholera denoiabit illud aggregatū sanguis cholericus:ꝛ si flegma flegmaticus ꝛc. ℣ Ex ꝺ̄ soluitur cur nunq̄ denoietur illō aggregatū sanguineū. nunq̄.n.dñat in eo ſba aliqua q̄ sit sanguis. ℣ Ex quo vlterius penes hanc pōnem p3 solū tres eē humores nāles ex pte rei abinuicē distinctos. ℣ P3 vlterius sanguinē ꝓpie nō esse humorē:ſz quoddā ex humoribus cōmixtuꝫ:ꝛ in hoc silitudinem lactis ad sanguinē induxit.sicut.n.lac non est ps casealis serosa vel butyrosa sed aggregatū ex his:sic ꝓportionalr de sanguine ꝺ̄m vī:vt supra argutū est.hāc aūt pōnem pluribus signis tactis ꝓuasit. ¶ Ꝓpositio mētibus auctoꝝ ꝺformioꝛ ponit 4°eē humores abinuicē spē distictos,ſ.sanguinē cholerā ꝛc. Et ꝺñr q̄ sanguis nō ẽ aggregatū ex trib⁹ alijs sicut posuit Plusq̄cōmē. Et ad hāc positionē declarādā p̄ premittam quasdā terminoꝝ descriptiones ꝛ suppōnes. Scō ꝺ̄nes de q̄sito. ¶ Sciēdu igitur est ꝑ q̄ hic humor penes auctores sumitur multipl'r. Primo cōiter valde pro quocūq̄ corpore fluido qual'r aquā ꝛ cetera liquida denominarem⁹ humores. Scō sumit pro quocūq̄ corpore fluido in corpore viuēte generato qual'r chilum humiditates secundas sperma ꝛc.appellamus humores. Tertio sumit pro qualibet humiditate mediate vel imediate ex chilo i nobis gīata ad nutriēdum mēbra final'r ordinata qualiterrem cambiū sanguinē ꝛc.appellamus humores: ꝛ sic diuidit humor in humorē primū ꝛ secundū:vt Aui. primo primi.cap.de humoribus⁹.ꝛ decimo aialiū.cap.de humore.Ultimo sumit humor pro corpe liquido ex chilo p secundā digōnem in nobis producto. Et sic sumit in proposito. Et describit prima primi alle.cap.tal'r. Humor est corpus humidum liquidū in qō in primis cōuertitur nutriens. Dicit aūt corpus humidū actual'r:ꝺ aliquis humor sit virtual'r siccus:vt cholera dicit liquidū ad dūas mēbroꝝ actu humidoꝝ:nō tñ liquidoꝝ:in qō in primis ꝙuertit nutriens:ad dūas chili ꝛ humiditatū secundarū. que nō imediate ex chilo gīantur. ℣ Cōpletioꝛ autē erit hec descriptio si sic suppleatur. Humor ē corpus humi/

duꝫ liquidū in qō in p̄mis.i. imediate nutriēs.i. chilus aptus est ꝙuerti p actionē caloris nālis scōa digōne digerentis. Addit aūt ly aptū ꝙuerti pp sanguinē ex flate generatū:ꝛ supplet in qō vel sibi simile.subiūgitur aūt per actionem caloris ꝛc.pp humores nō nāles ex corruptione chili vel alioꝝ humoꝝ gīatos:vt p̄ma p̄mi declaratū est. Et ad hāc diffonem reduci potest diffō data ab Aui. 10.aialium.alle.cap. Humor est corpus humidū currēs ꝛ alteratū ad bonū. ¶ Est aūt humor taliter sumptꝰ p̄m sniam auctoꝝ q̄druplex.ſ.sanguis flegma cholera ꝛ melācholia. ℣ Sanguis est humor p̄mus:qui a nāli sua dispositione nō remotus est in opl'one calidus:ꝛ humidus in colore rubeus:in odore suauis:in sapore dulcis:p temperatam decoctionē:ex secūda digōne ꝓductus. Colligitur hec descriptio virtual'r ab Aui.10.aialium alle.cap. Et dicit humor p̄mus ad dūam scōaꝝ humiditatū. Dicitur calidus ꝛc.ad dūam aliorꝝ humoꝝ. A nāli dispositione ꝛc.pp sanguinē nō nālem. ℣ Flegma vō est būor p̄imus qui in sua nāli dispōne exñs est ꝛ opl'one frigidus ꝛ humidus:in colore albꝰ:in sapore dulcis : p diminutam decoctionē ex scōa digōne ꝓductus:p vlteriorē vō in sanguinē p̄mutari dispositus. Dicit aūt fridus ꝛ humidꝰ ad dūam sanguinis:saporis dulcis ad dūam cholere:per diminutā decoctionē ꝛc.addit vt denotet per hoc aptitudo eiꝰ ad sanguinē. Est.n.mā facile in sanguinē trāsmutabilis ꝛ ad hoc final'r ordinata. Propter qō nō ordinauit nā flati receptaculū sicut cholere ꝛ melie p̄ma p̄imi. alleg.cap.vnde scōo virtutū nāliū.2.cap.Flegmatis aūt nullū fecit nā organū purgatiuū:qm̄ fridum ꝛ humidum ꝛ velut semidigestū aliqō nutrimentum est:idiget g̃ non eūari hoc tale:sed in corpe manēs alterari. ℣ Cholꝛa vō ꝛ multipl'r accipiat:vt bene distinxit Concil'.differentia 91.vt ꝓposito tñ pertinet est humor p̄mus ꝛc.in cōplexione calidus ꝛ siccus:in colore rubeus:sapore amarus:odore horridus:sanguinis spume similatus:p decoctionē supfluam ex scōa digōne ꝓduct⁹. ℣ Melia aūt est hūor ꝛc. colore opacus:opl'one fridus ꝛ siccus:sapore potic⁹,tangit ꝙ sex hypostasiua ex digōne sanguinis resecar⁹. ℣ Cōueniunt aūt oēs hi humores in agēte:qꝛ tale est calor epatis. Et in mā qꝛ oēs ex chilo generātur. Differūt aūt formis ꝛ finibus modis plurimis collectis. p̄ma p̄imi. et secūdo virtutū nālium.alle.cap.ꝛ aliq̄'r 6°de iuuamenꝰ. cap.3°. ℣ Et nota q̄ humor ꝓpie sumptus vt supra descriptus est:analogice dicit de humore nāli ꝛ nō nāli nō gīato p scōam digōnem:vt patere pōt intuēti. ¶ Prima suppō. Sāguis a nāli sua dispōne nō notabil'r mutat⁹ est in cōparatione ad cutim calide ꝛ humide cōpl'onis:ꝺ in comparatione alioꝝ humoꝝ sit opl'onis tēperate: ℬ est de mente oium auctoꝝ.sanguis enim nālis est cōis materia nutricationis oium mēbroꝝ:quā oportet esse calidā ꝛ humidā:ideo ꝛc. ¶ Secūda suppō est ista:q̄ ipm flegma nāle in corpore nāliter dispositō q̄stitatiue dominat cholere. Ex quo p3 q̄ tota moles flegmatis ꝛ melācholie simul multū quantitatiue excedit cholerā. ¶ Tertia suppō est.q̄ nō plus p̄cedit a cute saltē notabil'r cholera per excessum caloris q̄z flegma p excessum frigoris. Fridius enim qō est in corpe est flegma p̄ma p̄imi.cap.de cōpl'onibus.ꝛ p̄ cōpl'onum.vltimo cap. ¶ Quarta suppositio est.q̄ calor nālis in mām aliquā diffōrmē agens ꝛ partē eius sufficiēs supflue decoq̄re:ꝛ aliquā partē solum diminute:sufficit aliquā p̄tem mediocriter ꝛ temperate decoq̄re:vel saltē sic esse nō repugnat . P3 vbi enim est vtrūq̄ extremū reperibile nō repugnat mediū reperiri. ¶ Prima ꝓcl'o. Sāguis p̄cise nō est aggregatus ex cholera flate ꝛ melia:vt posuit Plusq̄comē. Persuadet p̄mo qꝛ tunc sanguis respectu cutis esset opl'onis frigide ꝛtra p̄mā suppōnem.arguit ꝺ̄a:qꝛ in aggregato ex cho
lera flate ꝛ melia ptes fride ꝺominātur calidis respectu cutis:g̃ ꝛc.assumptū ꝓbat:qꝛ nō minus fridum est flā respectu cutis q̄z sit cholꝛa calꝛa respectu eiusdē per tertiam suppōnem:ꝛ cū hoc multū q̄stitatiue dominat flā cholere p scōam suppōnem:g̃ ꝛc. Ad qō ꝺcurrit ēt q̄ melia est frida.2°mā chilosa est mā p̄m suas ptes difformis:cuius aliquā ptē sufficit calor epatis supflue decoq̄re:ꝛ aliquā diminute:g̃ nō repugnat aliquā ptē chili calore ep̄is mediocriter vel tēperate decoq̄re.quo posito in eē ps illa tēperate decocta nō erit cholera flā vel melia:erit ergo humor distinctus ab alijs. Itez cōiter arguit sic.dato oppositō ꝺnis:segtur flā per vlteriorē decoctionē nō esse trāsmutabile in sanguinē:cū.n.sanguis nō sit nisi cholꝛa flegma ꝛ melia:flā ꝙerteret in flegma cholerā ꝛ meliam: ꝛ sic p̄m ptem trāsmutaret in flā:qō nō est rōnabile. ¶ Secūda ꝓ̄ segtur. Ꝺ sanguis est suba ab alijs tribus humoribus specifice distincta. P3: qꝛ vel sanguis est hec q̄rta suba:vel est aggregatū ex his trib⁹ iā dictis. Non potest poni 1ᵐ per p̄cedētez ꝓ̄nem:g̃ ꝛc. Et p̄o illa ꝓ̄ne videt in tētio oium auctoꝝ:vt Aui.p̄ma p̄mi.ca.de humoribus⁹.ꝛ 10 aialium.alle.ca.ꝛ Gal'.p elꝰtoꝝ. Et gīaliter ꝛcordāt oēs auctores in hac ſnia:q̄ ficut oibus mixtis quattuor cōrñdent elꝛa cōia:vt ignis aer ꝛc.ita in oibus membris nīi corpis q̄ttuor cōrñdent elꝛnta,ꝓpria humores apellanta his elementis cōmunibus ꝓportionalia.

¶ Ad argumta p̄ncipalia rñdet. ¶ Ad p̄m negāda ẽ ꝓ̄na. ꝛ ad ꝓbationē negat̄ simil'r illa ꝓ̄a. Cuilibet mēbro nutriēdo ꝙueniētioꝛ est sanguis q̄z aliqs humor alius:ergo per cuiuscūq̄ alteri⁹ cōmixtionē cū sanguine reddit sanguis min⁹ ꝙueniēs:ꝺ.n.cholꝛa sit hꝺ:p eius tñ admixtionē cū sanguine reddit sanguis habilioꝛ ad penetrādū:ꝛ mēbra cholica nutriēdū:ꝛ ꝺñr negat̄ p cuiuscūq̄ discōuenientis aut min⁹ ꝙueniētis cū magis ꝙueniēti cōmixtionem illud fieri min⁹ ꝙueniēs. ¶ Ad 2ᵐ dixerūt qdaꝫ q̄ ꝺ sanguis p flomiā extract⁹ pro massa hūorali accept⁹ solū appenter diuidat in tres subas:ve tñ in q̄ttuor sepat:quibus oibus cōmixta est ps sanguiea cōmixtione sensui occulta. ℣ Alij dixerūt p flomiā q̄ñq̄ exhi sanguinē puruꝫ qui tñ in pribus suis est ita difformis q̄ eius alia ps flāti ꝛ alia cholere,ꝓportionat ꝛc.pp qō videt sāguinē būe esse ex tribus humoribus⁹ aggregatū. ¶ Cōsil'r per oia dici potest ad tertiū.p̄ admissa silitudine q̄ in lacte est pars ꝓportionata sanguini que tēperatioꝛ est:sed alijs pribus ꝛmixta sicut de sanguine dicebat. Uel dicit q̄ lac est vna suba nūo per formā vnā : ꝺ sit in pribus suis difformis in q̄litatibus ꝛ mō subē. Pro aūcte Gal'.dicit q̄ sanguis non est res vna penitus virtual'r sicut in multis ethereogeneis apparet. ¶ Ad 4ᵐ ꝺcedit q̄ alij humores sunt superfluitates sanguinis.ꝛ dicit vlterius q̄ cholꝛa vadens ad chistim ꝛ melia ad splenē nō sunt supfluitates cholere ꝛ melie nālis exñtis in venis:sed sanguinis. Ꝺñr tñ illarum supfluitates pro q̄sto supfluūt a q̄stitate cholꝛe que in venis debito sanguini miscet. ℣ Alij ꝺcesserūt supfluitatis supfluitatē esse:ꝛ hoc posse in infinitū p̄cedere si in infinitum fieret subordinate digestiones. ℣ Ad ꝺfirmationem dicit q̄ supfluitas ꝓportionat ei cuius est supfluitas corrñdenter:sic.ſ.q̄ decisa a re calidioꝛ est calidioꝛ:a frigidioꝛi fridioꝛ ꝛc.alijs paribus.sic aūt est in proposito:melācholia ꝓportionat parti sanguinis grossioꝛi : flā vō aquosioꝛi ꝛ cholera subtilioꝛi. ¶ Ad 5ᵐ ꝺcedit ꝺabilem esse medicinā electiue sanguis eductiuā : ꝺ forte nō sit illa nob cognita:vt sentit Gal'.i li° ꝺ pharmacijs.4.c. ℣ Alij negauerūt ꝺnaꝫ ex quo per solaꝫ vene apertionē cū flobotomo potest fieri cōueniēs sanguinis eductio. ¶ Ad 6ᵐ cōcedit eē pōse repiri febrem sanguineā continuam periodicā:ꝺ periodica raro cōtingat : ꝛ nō merito forme specifice sanguinis : sed de hoc aliquid infra tā

Sāguis accept⁹ dupl⁹.

get. ¶ Ad vlc̄m dr̄ q̄ sanguis accept⁹ p tota massa humorali denoiabilis est sanguineus: sicut cholic⁹ vel flatic⁹ ⁊c̄. Acceptus aūt pro 4ª ista denoiat q̄nq̄ choleric⁹ q̄nq̄ flaticus improprie: q; maiorē hz similitudinē cū cholera vel flate: vt sanguis subtilis igneus dr̄ cholicus fluidus vero aquosus flaticus respectus tēperati: ⁊ nō q; aliqs illorum humorum in sanguine formal'r dominet ⁊c̄.

¶ Questio. xxxij.

Utrum oia mēbra nr̄i corpis ex solo sanguie nutriā tur. ¶ Arguit multipl'r q̄ non. ¶ Prio. Ex chilo ⁊ flate nutriūtur alia mēbra: quor̄ q̄libet est aliō a sanguie: g̃ ⁊c̄. assumptū probat: q; ex chilo nutrit stomachus vt 10ª. tertij. p̄ cap̄. Flegmatis aūt finis vn⁹ est: vt in sanguinē q̄uertat ⁊ nutriat. p̄ p̄mi. cap̄. de humorib⁹. ¶ 2º arguit sic. Ad saluādū nutricationē mēbror̄ p̄ter sanguinē ⁊ alios humores p̄mos op̄z ponē humiditates secūdas ex q̄b⁹ nutriūtur membror̄: g̃ nō ex solo sanguine assumptū coll'r p̄ma p̄mi. alleg. ca. ⁊ p̄ q̄rti trac. tertio ad fin̄m. ⁊ 7º terap̄. 6º cap̄. ⁊ p̄ de differētijs febriū 7º et 8º cap̄. ¶ 3º arguit sic. Ossa nutriūtur medulla que p̄culdubio est alia a sanguine: g̃ ⁊c̄. Assumptū coll'r p̄ma p̄rimi cap̄. de p̄mone vñ ossium, ⁊ in li⁹ de malitia opp'onis dicit se cdo cap̄. ⁊ 3º vtūtū nāliū, vltimo cap̄. dū inqt. Et est qualis sanguis carnibus talis medulla ossibus. ¶ Quarto arguit sic. Si q̄ esset vera oia mēbra nr̄i corpis in suis nālibus opp'onibus essent cōsīla. arguit ꝓ̄a: q; cuiusli/bet mēbri opp'o nālis similar nāl'r ei ex quo nutrit. p̄ma p̄rimi. cap̄. de opp'onibus membror̄ si ergo oia membra nutriūtur sanguine oium membror̄ nālis opp'o similar sanguini. sed quecūq; sunt filia in tertio sunt similia inter se: ergo oia membra in suis nālibus opp'onibus inter se sunt similia. hoc argumēto vtit Sal'. virtual'r secūdo el'n totum. ⁊ Auic. p̄ma p̄rimi. cap̄. de humorib⁹. ⁊ aliqua liter Ypp̄o. in libro de humana nā. ¶ Quito tñc nā nō debuisset sanguinē alijs humoribus cōmixtum sed pur̄ ad mēbra nutriēda trāsmittere. si. n. melācholia non est membror̄ nutritiua ipsa cōmixta sanguini potius videt membror̄ impedire nutricationē q̄z ipsam iuuare. Experimento tñ p̄z in flobothomijs sanguinē alijs humorib⁹ esse cōmixtū vt in pharmacijs effrenitātibus p̄mo alios humores ex venis: ⁊ vltimo sanguinē educētibus: vt. r. el'ntorum. ¶ Sexto arguit sic. Qualis est p̄portio membri ad membrū in sua nāli opp'one talis est p̄portio nutrimenti ad nutrimētum eorūdem mēbror̄. sed pluriū mēbrorum nr̄i corpis sunt opp'ones inuicē ḋuie: eo q̄ alicuius opp'o nālis est calida ⁊ humida: alicuius frigida ⁊ sic ca: nullū aūt tale est sanguis: cū sit nāliter calidus ⁊ humidus: vt supra ergo ⁊c̄. ¶ Ultimo arguitur sic. Impossibile est os vel neruū nutriri ex sanguine: ergo q̄ falsa. assumptū probat sic. impol'e est a opp'one ossis vel nerui sanguinē digeri: ergo ⁊c̄. p̄batur añs: q; non potest sanguis a opp'one ossis vel nerui calefieri: eo q̄ sanguis naturalis q̄tūcūq; frigidus est calidior osse vel neruo. sed non fit digestio nisi a calore: vt 4º metheororum. ideo ⁊c̄. ▽ Confirmat: q; si os ex sanguine nutrit nūq̄ per nutrimentum posset infridari os: ⁊ sic nō posset per debitā nutrimenti administrationem opp'o calida ad tēperatū vel frigidam p̄mutari. arguitur ꝓ̄a: q; semp nutrimētum ad os nutriēdum transmissum est calidius osse. ergo semper est aptū calefacere ⁊ nūq̄ infridare os. Confir' potest argui de carne ⁊ quolibet mēbro sanguine minus calido.

Auicē.

Arist. Auer.

¶ Ad oppm colligitur 3º de hystorijs. cap̄. 3º. ⁊ cap̄. 16. et 2º colliget. cap̄. de iuuamentis sanguinis.

¶ In p̄cedenti q̄one tractatū est de humoribus p̄mis ꝓ̄ias est pp mām secūdi argumēti: tractare p̄mo de humiditatibus secūdis. 2º vo respondebit ad quesitum.

humi//

¶ Quātum ad p̄mū est p̄mo sciēdum: q; p humiditatē 1ᵐ intelligēda est humiditas ex p̄ humore vel p̄ma hūiditate gñata p terriā digonē. Et dr̄ notāter p terriā digonē ad dr̄iam sanguis ex flate gñati: cui⁹ gño nō est per tertiam sed per scōam digonem. huiꝰ aūt humiditatis descriptio talis colligit p̄ma p̄mi. ca. de humorib⁹. 2ª humiditas est humor a p̄ncipali sua dispone q̄uersus ēt ad mēbra delegatus: sed nōdū pars effecta alicui⁹ simpliciū mēbrorum pfecta opone. ▽ Nota tñ q; illa ꝓpositio. 2ª humiditas est humor ⁊c̄. est falsa vt vba sonāt: p̄cedēda tñ ē p̄m sensum quo ab Aui. pferr. s. 2ª humiditas est humiditas ex humore gñata ⁊c̄. Et dr̄ a p̄ncipali dispone q̄uersus ad differētiam ārtuor̄ humor̄: qui nō sunt q̄uersi a p̄ncipali eor̄ dispōnt in ēpe acqsita. Dr̄ aūt ad mēbra delegatus. s. nutriēda vel ad dr̄iam hūoris p̄ter nām sparsi per mēbra nō apti nutrire: vel ad dr̄iam sanguis in venarum q̄uitate p̄ter: q; is sit a p̄ncipali dispone q̄uersus: nō tñ est 2ª humiditas: q; nōdū est nutriēdis mēbris delegat⁹. Per ḃ aūt q̄ subiungit nōdū ps effecta ⁊c̄. dr̄t a pte mēbro pfecte assimilata que ꝓpr̄ie nō est denoianda 2ª humiditas. Si qs aūt ꝓportionabil'r defensaret scōas humiditates nō esse a sanguine spē ēntial'r distictas posset sine ḣlo. p̄cedere q; scōa humiditas est hūor a p̄ncipali dispone q̄uersus ⁊c̄. ¶ Necessitas aūt ponēdi has hūiditates scōas p̄ter p̄mos hūores iumīt ex multis. ▽ Primo q; trāsmutatio nutriētis in nutritū ꝓportionat trāsmutationi māe gñonis mēbror̄ in mēbra: is mā sanguinea trāsmutāda in ipsa mēbra p̄us trāsmutat in hūiditates medias inter formā sanguinis ⁊ mēbror̄: vt colligit. 21. tertij. ca. de gñone embrionis: ergo ⁊c̄. ▽ Secundo: q; p̄cessus nāe ab extremo ad extremū nō est cū saltu: sed p̄ua latinū pgressum ab extremo ad mediū: ⁊ a me° ad extremum: sed sanguis ⁊ mēbror̄ dispones sunt abiuicem extremal'r distātes: ergo p̄babile est sanguinē nō imediate in mēbri sbam trāsmutari. ▽ Item al's dar̄et sanguis sicciori neruo grossiori ⁊ fridiori. Capiat. n. aliq̄ ps ossis nūc p̄mo ex sanguine restaurata: ⁊ p; illā in certa ꝓportione fridiorē grossiorē ⁊ siccioꝛē eē neruo: ergo p tps añ hoc fuit mā ex q̄ gñata est hec ps sub grossitie friditate siccitate maiori neruo: sed ꝓtinue añ fuit sub forma sanguis sed inter sanguinē ⁊ os nō cadit secūda humiditas media: g̃ ⁊c̄. ▽ Pro isto ēt facit experimētum: videmus. n. in mēbror̄ spōgiositatibus hūiditates ꝓtineri dealbatas a nā sanguinis notabil'r remotas. ¶ Scōo sciēdum est q; auctores ex hoc p̄moti sunt ad ponēdū has scōas humiditates eē ārtuor̄: q; p̄us q̄z ex nutrimēto cōi mēbror̄ fiat integra mēbri restauratio ārtuor̄ p̄cipiunt in nutrimento notabiles mutationes. Prima manifestat in hūore contēto in extremitate paruar̄ venar̄: tūc. n. p̄mo appet sanguis a dispōne in ēpe acqsita in colore ⁊ sba ⁊ alijs accidentib⁹ notabil'r mutatus. Scōa manifestat dū effundi tur ex extremitatib⁹ har̄ venar̄: q̄uertit. n. in sbaz tenuē limpidā rori similē: ⁊ spargit p̄ supficiē membrorum. Tertia appet in eo mutatio: dū ad pozositates intrisecas mēbror̄ attrahit: tūc. n. igrossat p̄m exigētiaz nutriendi mēbri ⁊ opp'onē acqrit sibi simile. Ultima appet i eo mutatio q; sbe mēbri vnif ⁊ cōtinuat ⁊ pfecte assimilat: ita vt tādem inter ip̄m ⁊ partē mēbri nulla in colore cōp'one ⁊ mō sbe diuersitas cōprehēdat. Et p̄m hoc ārtuor̄ ab auctoribus ponūtur scōe humiditates. ▽ Prima est humiditas ꝓtenta in extremitatibus paruaruz venar̄: ⁊ est nomē nō hīs. ▽ Scōa est ros vel humidū roridū iō tal'r nominatū: q; ad sil'itudinem roris herbas ⁊ folia irrorātis mēbra humectat ⁊ irrorat sup q̄ effundit. ▽ Tertia est dicta cābium: iō q; in pozositate mēbri succedit loco ptis dissolute: vñ vī ex ea cū pte dissoluta cambiū vel p̄mutatio fieri. ▽ Quarta ẋo dr̄ glutē: iō q; ad glutinis fimilitudinē mēbro cui apposita est inectif ⁊ inuiscatur et

dita⁹ p̄ quid.

Auic.

būidit⁹ tū scōa/rū neces sitas p̄.

humi// ditatuz scōaruz cā 4ª.

būdi// tas se/ cūda

Concil. Auic.

partibus ei⁹ vā ꝓtinuatione ꝓtinuat. ▽ Has vo ārtuor̄ humiditates posuerūt qdā abiuicē ⁊ sanguie differre spē essential'r: sic. s. q; in gñone p̄me hūiditatis ex sanguine corrūpit forma sanguinis p̄xīs ⁊ noua forma talis sbalis humiditatis iducit: ⁊ sit'r in gñone roris ex p̄ma humiditate ⁊ cābij ex rore ⁊c̄. ▽ Alij aūt posuerūt has humiditates nō eē abiuicē ēntial'r specifice distictas: is solū p̄m accīdales diſpones eisdē acqsitas. Penes qō tenēdū est qōlz mēbra imediate ex sanguine eē nutribile: ⁊ q; sāguis mutat⁹ mutatione mēbror̄ p̄ma iā dicta idē manens appellat p̄ma hūiditas de scōis. recipiēs aūt scōam mutationē noiat ros. ⁊ sic deiceps. Et illas ārtuor̄ humiditates Aui. figillatim p̄ p̄mi. alle. ca. sic descripsit. Prīa hūiditas est hūor ꝓtent⁹ in foraminib⁹ extremitatū paruarū venar̄ simplicib⁹ mēbris ppinquar̄ ibibētium. i. humectātiū ea. s. simplicia mēbra. hz tñ alia lra ibibētiū eaz. s. hūiditatē: quā extremitates paruar̄ venar̄ in suis poꝛo sitatib⁹ imbibūt. ▽ Nota tñ hāc descriptionē vt sonat nō cuilz hūiditati p̄me de scōis eē cōem. Pz. n. q; illa ex qua nutriēda est vena magna nō ꝓtinet in foraminib⁹ extremitatū p̄uar̄ venar̄ Aui. tñ hāc humiditatē ex pte sitis circūlog intēdens ipsam notificat a situ his hūiditatib⁹ p̄m pl'm q̄uenientes. is alij dixerit p hāc notificationē soluz describi hūiditatē p̄mā subordinatā nutricationi mēbrorū alior̄ a venis. huiꝰ. n. sit⁹ manifestio est vt p hanc cō prehēdere possem⁹ illas: q̄rū sit⁹ est occultio. Ad perfectionē aūt descriptionis posite supplēde sunt pl'es clausule posite in gñali diffone humiditati secūde. s. Prima humiditas est humor a p̄ncipali dispone p̄ma notabili mutatione q̄uersus: ⁊ ad mēbra nutrieda a nā delegatus p̄m pl'm in extremitatibus p̄uar̄ venar̄ contētus. Et dr̄ prima notabili mutatione ⁊c̄. ad dr̄iam roris ⁊ secūdar̄ humiditatū: ⁊ ad mēbra nutrieda ⁊c̄. ad dr̄iam māe p̄ternā liter ad mēbra fluētis. ▽ Nota tñ p extremitates ⁊c̄. non solū intelligēda eē extrema lōgitudis vene: is ēt qualibz partē ad exteriorē supficiē vene terminatā. In qualz enī tali parte notabili sunt poꝛi per quos pōt vena nutrimētum ad mēbra diffundere. Et ex hac descriptione posset ꝓbabiliter ꝓcludi nō in quolz mēbro nutriēdo reperibilem eē humiditatē p̄mā de secūdis. nō. n. ad cuiuslz mēbri nutriēdi pozositates terminātur extremitates paruarum venar̄. Et si arguit ꝓtra: q; tūc nō quolz ex p̄ma humiditate ō secūdis nutriret. Negāda est ꝓ̄a. sicut nō sequtur: nō in quolibet mēbro repibilis est sanguis: ergo nō qōlibet nutribile est ex sanguine: is. n. nō sit in quolibet mēbro hec humiditas reperibilis: in quolibet tñ reperibile est aliq̄d gñatū ex ea puta cābium. Al's tñ ꝓbabiliter tenui in quolibet mēbro eē hāc humiditatē p̄mā repibilem: ⁊ q; ad hoc vt sit denoianda p̄ma humidita, nō requitur ipsam ꝓtineri in extremitatibus ⁊c̄. is sufficit ipsam ibi fuisse ꝓductā: ⁊ cuz hoc eē sub dispōne tali sub quali fuit ibidē gñata vel saltē sub dispōne ab illa nō notabil'r differente. ▽ Secūda vo hūiditas vt loco p̄allegato colligitur est humor trāsiens sicut ros p mēbra simplicia aptus in nutrimētum q̄uerti: dū corpus nutrimēto caret ⁊ mēbra humectās aut exiccari ꝓhibēs cū eisdem aliqua causa fortis ad exiccādum occurrerit. Et dr̄ sic ros ⁊c̄. q; hec humiditas est limpida tenuis filis roꝛi: vñ p mēbra ⁊ iūcturas expāsa sicut ros sup herbas ⁊ folia ipsar̄ are factionē ꝓhibet: ⁊ p hoc dr̄t a cābio ⁊ humiditate p̄ma: he. n. sunt pozositatib⁹ mēbror̄ imbibite: ros aūt nec in poris venar̄ nec mēbror̄ est recōditus. Et hāc dūaz inuit Aui. p̄ma ārti. trac. 4ª 3ª cap̄. dū inqt. De illis q̄ ē qō est repositū in venis: ⁊ de illis est illud qō est sparsum in mēbris sicut ros: ⁊ infra ⁊c̄. imo remanet de eo illud qō ē in semita expādendi: ⁊ qō est in semita recōdēdi. Et dicit apt⁹ in nutrimētum q̄uerti ⁊c̄. ad explicādū finē gra cui ius a nā ros pducit. s. nutrire mēbra dū nutrimēto caret ⁊ hūectare ea ⁊ p̄hibere: ne a foꝛtib⁹ causis exiccātibus exiccētur. ▽ Ex qb⁹ pz gñalis ꝓueniētia ⁊ dūia iter rorē ⁊ flā nāle. Nam in gñali fine ꝓueniūt: vtrūq; n. ipsor̄ ad mēbror̄ nutricationē ⁊ eor̄ humectationē final'r ordinatur. Dr̄nt aūt p̄: q; flā nō est a p̄ncipali dispōne data sibi ab eē notabil'r q̄uersum: ros aūt sic. Differūt 1º: q; per multo plures trāsmutationes medias trāsit flā in nutrimētum q̄ ros: flā. n. per vlteriorē decoctionē p̄ trāsmutat in sanguinem: ros vo in cābiū. Item dr̄nt ex pte humectationis: q; cū ros sit dispōni mēbror̄ satis ꝓpiqu⁹ humectat membrū humectatione ꝓpria tal'r. s. huic mēbro q; non alteri; ꝓportionata: flā vo a mēbri dispōne distātius humectat q̄dam humectatione cōi. ▽ Ex qb⁹ vlterius pz q; ad pfecte describēdum humidū roridū: op̄z in eius descriptione has clausulas resumi. s. ros est humor a sua p̄ncipali dispōne scōa notabili mutatione conuersus ⁊c̄. p hoc. n. differt a flate: vt pz intuēti ⁊c̄. 3ª autē humiditas est humor q; pur̄ ante coagulat⁹ fuit ⁊ qui est nutrimētum q̄uersum in sbam mēbri ex pte opp'onis: nōdum tñ ex pte eēntie cōplete ⁊ silitudinis q̄uersum fuit. ¶ Sciēdum est aūt ad hui⁹ intell'm q; de trāsitu hūiditatis p̄me de scōis ad nutriēdum mēbrum p̄ humiditates scōas medias due sunt pōnes. ▽ Prīa posuit nō eē pol'e ex p̄ma hūiditate fieri membrū vel ptē mēbri nisi p̄us cōuertat in rorem: ⁊ ꝓ̄r q; scōe humiditates sūt p̄m nāe or dinem sese eēntial'r ꝓfites sic q; nutrimentū cōe debēs cōuerti in sbam mēbror̄ nēcio p̄us trāsit p oēs ārtuor̄ humiditates secundas: ⁊ q; nēcio p̄us q̄z p̄ma hūiditas vel ei⁹ nā recipiat formā cābij recipit formā roris: ⁊ sic deinceps. Et p̄m hāc viā tal'r exponēda est p̄dicta descriptio. Tertia humiditas est humor q; pur̄ añ coagulatus fuit: humido. n. rorido ex quo hec tertia humiditas gñatur valde raro exīte vt in hāc trāsmutet⁹ op̄z ip̄m coagulari ideo pur̄ añ: q; statim anteq̄z erat ros coagulabat: ⁊ coagulato ⁊ ad mēbri pozositates iteri⁹ attracto gñata est hec tertia hūiditas. ▽ Secūda vo pō ponit nō nēcio ex p̄ma hūiditate gñari roꝛē añq̄z gñet tertia humiditas potest. n. p̄ma humiditas imediate in cābiū transmutari absq; hoc q; ipsa mutet in rorē imaginādo q; fiē p actionem caloris digerentj chilū vt in sanguinē trāsmutet alias q̄ ps chili apta ꝓuenient digeri trāsmutat in sanguinez: ps aūt crudior̄ ⁊ aquosior̄ ineptior̄ digóni trāsmutatur in flā ita calore mēbror̄ agente i hūiditatē p̄mā de secūdis aliquā ptem ei⁹ pfecte digerit etiā coagulat p̄m exigētiā membri nutriendi: ⁊ fit dicta hūiditas tertia: is nūq̄z fuerit ei⁹ mā sub forma roꝛis: ptem vo hz crudā ⁊ aquosaz a pte iā dicta seq̄strat ⁊ in humidū subtile roꝛi sil'em conuertit: qō postea nā p membror̄ supficiem diffundit. Et sicut flā potest pfecti⁹ digeri: ⁊ p cōpletā distōnem in sanguinem q̄uerti dū adest nēcitas: ita isurgente nēcitate et idigentia nutrimenti humidū roꝛidū a calore membror̄ pfecti⁹ digerit: vñ coagulat⁹ ⁊ in pozositates pticulares membror̄ attrahit ⁊ fit cābiū: p̄m hāc q̄ pōnem hic humor q; pur̄ añ coagulat⁹ est ⁊c̄. p̄m pl'm nō est ros: is p̄ma hūiditas a q̄ p actionem caloris membri separata a pte subtili aquosa ⁊ ipsa p digōnē igrossata ⁊ coagulata generat cābiū ⁊ nō ex rore. Et hāc viā isecut⁹ est Cōcil. dūa 33ª. ḃ colligi vī ex sūia Aui. p̄ p̄mi. cap̄. de hūoꝛib⁹ ⁊ p̄ma ārti. trac. 3º cap̄. p̄. ▽ Et ex his pz q; cābiū est mlto p pinquius sube mēbri q̄z ros aut humiditas p̄ma. Propē qō dixit Aui. cābiū iā q̄uersum eē in sbam membrorum ex pte opp'onis: is nō ex pte essentie cōplete ⁊ silitudinis: qō de ptiali opp'one intelligendū est: q; is cābiū ptiale cōp'onem receperit p̄parātem ad formā membri: nō tñ totale ⁊ opletā: q; al's eēt aiatā. Cābiū q̄ est hūiditas mēbro in opp'one multū ppinq̄: q; nōdū recepit totale com/

plexionē ꝓparātē ad formā mēbri: q̄ nondū aiatū est: ió nō est ouersum in subam mēbri ex pte eentie ꝓplete. i. forme subalis ⁊ filitudis in alijs accidētib⁹ q̄lia sunt color sapor durities ⁊c. ¶ 4° ꝟo humiditas ibidē sic describit q̄ est humor q est itus in simplicib⁹ mēbris a ꝑn° natiuitat⁹ per quē existit ꝓtinuitas mēbror simpliciū: cuius ꝑn⁹ est ex spmate. Et subdit q̄ ls hec humiditas sit ex spmate: dz tñ dici eē ex humorib⁹: q̄ ꝑn⁹ spmatis est ex humorib⁹. Et coll'r ꝟtual'r hec eadē descriptio ꝑ' q̄rti. alle. cap. dum inqt. Et de eis sunt humiditates cū q̄bus ꝓtinuātur partes mēbror silium ptium a ꝑn° creationis: ⁊ per ipsaruz destructionē ꝓueniūt ad sepationem. ¶ Ad intell'm autē hui⁹ descriptionis nō nō fuisse intētionē Aui. hāc humiditatē solū a ꝑn° gñonis eē ẓctā: pōt. n. per actionē nutritiue ꝟtutis ex tpe restaurari: explicat tñ hāc eē ex gñone vt p̄ꝫ inuat hāc nō solū ex tpe eē ẓctā. De hac ꝟo humiditate ⁊ hitudie ei⁹ ad subam mēbror varie sunt pōnes. ℣ Quidā. n. posuerūt hāc eē idē q̄ hūidū radicale mēbri: ⁊ ꝓñr q̄ huic nō cōpetit gñalis descriptio scē humiditatis supra posita in recto: ls in obliquo ei ꝓueniat: q̄ q̄rta humiditas est gñata ex humore a ꝑncipali disponeꝫ ⁊c. q̄uis nō sit formal'r ille humor. ℣ Et iuxta hoc cōceditur. Idē real'r eē mēbri ⁊ humiditatē q̄rtā. Est enim hec humiditas mēbrū ꝑ quātō est ps aiata nr̄i corporis. Est aūt q̄rta humiditas ꝑ quātō est humidū ꝓtinuatiuuz ptium mēbri. ℣ Cōcedēdum est 2° aliquā humiditatē 2^m eē mēbro pfecta assimilatione assimilatā. ℣ Cōcedēdum 3°. nō cuiuslibet humiditatis scē male ꝑn^m eē humidum nutrimētale per actionē ꝟtut⁹ nālis illius corpis gñatū. ℣ Ex q̄bus ulteri⁹ ꝑz q̄ notificatio hui⁹ humiditatis ab Aui. ibi posita nō est ꝑpa ei⁹ diffō vel descriptio: ls circūlocutio q̄dā. ℣ Potest aūt tal'r cōplete describi. 4° humiditas est humidū ex tpe vel gñone ẓctū in mēbris simplicibus ꝓtētum ꝑ q̄ ipsor ꝑmanet ꝓtinuitas: ⁊ ꝑ hāc ulti mā clausulā dr̄t q̄rta humiditas a cābio. ℣ Al's aūt ꝓbabiliter dixit tā ex gñone q̄ ex nutrimēto in nobis repibile eē duplex humidū aiatū. Q̄ ꝺdam pfecte mēbro in omnib⁹ accidētib⁹ assimilatū: vt ouritie: mollitie: color: sapore ⁊c. ⁊ tale nō denoiatur humiditas scā. Q̄ ꝺdā ꝟo nō oino in oibus disponibus mēbris assimilatū: circa q̄ adhuc opat' ꝟtus nutritiua mēbri assimilādo: ⁊ quia tale humidū aiatū est glutinosuz: ió ꝓtinuū est mēbris ⁊ eorum ꝓtinuitatis ꝓseruatiuū: ꝑ q̄ ⁊ gluten noiat: ⁊ ꝓñr ꝑz q̄ illud est scā humiditas, s. q̄rta: ⁊ q̄ sibi cōpetit humiditatis scē descriptio in recto. ℣ Alia ꝟo positio ponit glutē nō esse humidū aiatuz: ls ad hoc ꝓpinquū fit vt aietur: ſz est humidū valde inſiscatū ⁊ itrinſecatū mēbro: q̄ sua glutinositate ptes mēbri idebita ꝓtinuitate ꝓseruat ⁊ ꝓglutiat: ac si ea simul alligaret: ⁊ ꝓñr pōit q̄ actio ꝟtutis nutritiue in glutē nō solū est assimilatio in accidētibus: ſz ēt in subali forma: ⁊ q̄ simul ꝓficitur filitudo in accidētib⁹ ⁊ forma: ⁊ tūc ꝑz qual'r sit data descriptio exponēda. ℣ Nota aūt Aui. posuisse hui⁹ ꝑn^m eē ex spmate iuxta pōnē medicoꝝ tenētiuz vtrūq; spma mal'r ⁊ effectiue simul ad gñonē ocurrere. Sed addit notāter sperma tis ꝑn^m eē ex humoribus: ad denotādum oīum humiditatem scāa ꝝ male ꝑn^m eē ex humoribus ꝓmis. ℣ Ex quibus ꝑz hitudo humiditatis q̄rte ad tertiā. Cōueniūt' enim ꝑ: q: vtraq; est imediata subē mēbri. 2°: q: vtraq; est inanimata penes alterā pōnē. Differūt aūt: q: 3° humiditas est solū appositā. 4° ꝟo multū inexa ⁊ intrinsecata sbe mēbri. Est ēt aiata penes ꝑmam pōnem. 3° ꝟo non ⁊c.

¶ Quātū ad 2^m arti^m sint he distōnes. ¶ Prima distō. Sanguis vt ex dictis ꝑz auctoꝝ sumit' dupl'r. ꝑ accipit ꝑ totali massa humorali ex q̄ttuor humorib⁹ aggregata: ⁊ taliter nō sumit in ꝓposito. 2° sumit ꝓpie ꝓ humore 4° distinctio ꝑ' sla choleram ⁊ meliam: ⁊ taliter sumitur hic.

¶ 2ª distō. Dupl'r dr̄ sanguis aut ali⁹ humor nutrire. ꝑ: q̄ tal'r a calore nr̄i corpis patif ⁊ transmutat' q̄ ei⁹ mā formā nutrimēti amittit ⁊ tādē formā mēbri recipit: siue ꝑ. ꝑ vnā siue ꝑ plures fiat trāsmutationes. 2° dr̄ aliqd nutrire impropē: q: ⁊ si nō tal'r a calore nr̄i corpis patiat' ⁊ trāsmutet': ꝓparat tñ ⁊ disponit nutrimētalē mām: vt patiat tal'r q̄ tādē in mēbri subam trāsmutet'. Istā distōnem posuerūt antiq sub his ẋbis. Dupl'r dr̄ aliqs humor nutrire. ꝑ mal'r. 2° ꝓparatiue siue dispositiue. ¶ 3° ꝑmittēdū est q̄ sanguis nālis a sua ꝑncipali o ispōne nō notabil'r ouersus quātūcūq; difformis fuerit: nō tñ ꝺz in suis ptib⁹ difformitatē tātā quāta est difformitas mēbror nr̄i corpis iter se. Oēs. n. ptes sanguis nālis nō ouersi ⁊c. sunt cal'e ⁊ humide ꝓpatione cuī: mēbror aūt q̄dā sunt calida q̄dā frida ⁊c. ℣ Ex quo ꝑz q̄ ad ꝺ vt sanguis nālis sit omniū mēbror nutricationi ꝓportionat⁹ req'rit' ipm ꝑ aliud vel alia secū mixta ꝑm diuersor mēbror exigētiā dearticulari. Nō. n. appet q̄l'r sanguis aliqs redderet ꝓportionatus nutricationi ossis: nisi ꝑ aliqd secū ꝓmixtū tal'r ingrosaret: vt ossi nutriendo fieret ꝓportionalis: ⁊ sic de alijs. ℣ Ex quo vlteri⁹ ꝓbabil'r ꝑz nēcium eē ad debitā membror nutricationem alios humores sanguini cōmisceri. ¶ 4° ꝑmittēdū est nō eē pol'e ex sola chol'a ⁊ melancholia nutriri aliquā ptē nr̄i corpis sic q̄ sit aliq̄ ꝑs mēbror nostri corpis repibilis ex chol'a ⁊ nō ex alio humore ꝑ nutricationē gñata. ¶ Prima ꝓ. Lapiēdo nutrire ꝑ' non ex solo sanguie mēbra nr̄i corpis nutriūtur. Probat: q: ex scīs humiditatib⁹ nutriūtur mēbra: q̄ ꝑm cōioz viā distincte sunt a sanguine. Sil'r ex state nutriūtur mēbra: q̄ tñ oia pō asserit eē aliud a sanguie. ¶ 2° ꝓ rñsiua ad q̄stū ē hec. Ls ita sit: ex nullo tñ humore ꝑ nutriūtur vel apta sūt nutriri mēbra nr̄i corpis nisi ille sit sanguis vel saltē in sanguinē trāsmutabilis: ⁊ ß logndo de nutricatione ꝑ' sumpta. Hāc ꝺne itellexerūt Aris. ⁊ Auer. in locis allegat. Que ꝓsuadef sic. ℣ Primo: q: qlibet humor aliuꝝ a sanguine est supflue vel diminute decoct⁹: vel sicut fex sanguinis hypostasiua. ꝑz aūt ꝑ'^m nō posse nutrire: oz. n. supflue decoctū ꝑ actionē caloris nālis in ipm icrudari: cui⁹ oppo^m coll' 4° metheo. Q̄ ꝺ ꝟo est sicut fex hypostasiua ꝑz eē purā supfluitatē: talis aūt nō nutrit. Si ꝺ o ꝑ būor diminute decoctus sicut sla: ꝑz q̄ ꝑ vlteriorē decoctionē trāsmutatur in sanguinē: ió ⁊c. ℣ 2° arguif sic. Dato oppositō ꝺnis: seq̄retur ex sola chol'a aliq̄ membrū nr̄i corpis posse nutriri. Arguif ꝓña: q: chol'a ꝑ venas transiens quātūcūq; sanguini ⁊ alijs humorib⁹ misceatur ꝑ' q̄ueniēs tñ ad pozolitates mēbror ꝑticulares diuersum situ obtinet a situ sanguis ⁊ melancholie: ꝑ' dabilis erit ps mēbri nutricatione cōpleta ex chol'a vel melancholia: ⁊ nō ex alio humore gñata: cui⁹ oppo^m tenet q̄libet pō. ℣ Itē ad nutriendū aialia sanguinē hūtia nō nēcio req'rit' chol'a: ⁊ q̄ rone nō est nēcia chol'a: nō est melancholia: ꝑ' ⁊c. ꝑ' ps assumpti collegitur 4° de ptib⁹ aialiū. 2° cap. plura. n. sunt aialia sanguinē hūtia in qb⁹ nō est fel: ⁊ per ꝓñs nec supfluitas cholē ca: vt ceru⁹ camelus delphinus ⁊c. Hec aūt arg^a sunt mere ꝓsuadētia. ¶ Siqs aūt vult ꝓbabil'r defensare cor⁹ nō nisi ex q̄tuor humorib⁹ nutriri: vt tz cōis medicoꝝ positio pōt rñdere. Ad ꝑ'^m negādo minorē: ⁊ ꝓcedendo q̄ ls coctū ꝑ se nō posset icrudari: alteri tñ cōmixtū pōt digeri ⁊ in subam tertiā ꝓuerti: vt chol'a sanguini cōmixta in humiditatē scāaz ⁊ tādē nutrire cor⁹. Posz ēt dicē melancholiaz nō eē purā supfluitatē: imo nō est supfluitas nisi in cōparatione ad sanguinē. Ad 2^m ꝑz nec chol'am nec sanguinem imediate in subam mēbroꝝ trāsmutari: ſz in humiditatez scām: ex q̄ imediate cor⁹ nutrif. Cōcedēduz tñ fore in aliq̄ humiditate scā: vt in ꝑma de scīs signabilē esse alia quā ptē: sic imediate ex chol'a q̄ nō ex alio humore gñatā. ¶ Pro 3° diceref q̄ nullū ē aial sanguinē hns q̄ non

Sāguis dupl'r.

Sāguinem vel aliū humorem nutrire dupl'r.

Aristo.

Aialia si būtia scl.

nutriat' ex chol'a tāq; ex ptiali mā sue nutritionis: ⁊ cōcedit' repiri aialia plura sanguinē hūtia in qb⁹ nō est fel: eo q̄ in plūmis taliū nō supfluit chol'a: ls solū tāra i eis generat' q̄ta req'rit' vt sanguini misceat' ꝑ nutricationē mēbroꝝ: pp q̄ nō oportuit ad supfluū cholē ꝓtinendū nām in talib⁹ aialib⁹ ꝓpriū receptaculū iuenire. ¶ 3ª ꝺ ē hec. Ls ita sit: vt ponit ꝓcedēs ꝺ: vt tñ sanguis sit mēbris nutriētibus ꝓportionatus nece est ipm in venis alijs humoribus cōmisceri. ꝑz: q: sanguis nō ꝺz in suis ptib⁹ difformitatem ꝓportionatā difformitari mēbror: ꝺ vt sit oibus mēbris ꝓportionalis: oz ipm cū aliquo vel aliqbus ipm ad diuersa mēbra dearticulātib⁹ cōmisceri: talia aūt non videnf nisi humores alij a sanguine: ꝺ ⁊c. Itē q: al's frustra videref alios humores sanguini cōmisceri: nisi ꝑ mā nutricationis subijcerent. ¶ 4ª ꝺ seq̄ns ex 3ª. Lapiendo nutrire 2°. s. dispositiue vel ꝓparatiue: alij hūores a sanguine nutriūt: eo q̄ alij humores sanguini debite cōmixti ipm ꝓparāt: vt fiat ꝓportionata mā nutritionis mēbror. ℣ Dixerūt tñ q̄dā q̄ in corpe penit⁹ nāl'r se habente nō repif in venis nisi sanguis purus cū flate: ei⁹ tñ aliqua ꝑs denominat' chol'a aliq̄ melia ꝓp filitudinē eius ad chol'am vel meliam. Et q̄ si in aliqui⁹ corpis venis reperitur ali⁹ humor ab illis: ß nō est nisi q: crescit vltra q̄ztitatem nāe debitā q̄ oz eius receptaculū retinē: vel ꝓptercās ipediētē trāsmissionē ei⁹ ad ꝓpriū receptaculū aut aliqd aliud tale. Et ꝓñr q̄ ad ß vt sanguis oia mēbra corporis nutriat nō req'rit' alios humores sibi cōmisceri: sufficit. n. ptiū ei⁹ difformitas ad ß saluādū: que ls nō sit formaliter tāta quāta est mēbror difformitas: est tñ ꝟtualiter vel potētial'r tāta: ⁊ hāc putāt fuisse intētionē Arist. ℣ Ex q̄bus oibus colligi pōt apparēs ꝓcordia iter opinionē pbor ⁊ medicoꝝ. Direrūt. n. pbi ex solo sanguine nutriri corpus ad sensum ꝺnis scē. Posuerūt aūt medici omnes quattuor humores simul nutrire materialiter vel dispositiue ad sensum quare conclusionis.

¶ Sed circa hec dicta q̄dā difficultates isurgūt. ¶ Prima vī q̄ ꝑter humores ꝑmos tā dictos nō sint ponēde būiditates scē: q: sanguis ē imediatus mā nutricatōis oiuz mēbroꝝ in aialibus sanguinē hūtibus: g ⁊c. assumptū vī de mēte oiuz auctoꝝ. Un in ꝑ de somno ⁊ vigilia. Nutrimētum oib⁹ extremū bis q̄ sanguinē hūt est sanguis nāliter. Et in li° de iuuētute ⁊ senectute. Sanguis vlt^m alimētus est aialib⁹ sanguinē hūtib⁹. ℣ Cōfirmat: q: 3° techni Gal'. inqt. Talem ⁊ tñ oz sanguinē ifluere ossib⁹ ex q̄li ⁊ quāto gñaf' poīus: g ad os nutriēdū vel restaurādū trāsmittit nā sanguinē ⁊ nō humiditates scās. ℣ Item sanguis imediate p actionē ꝟtutis nutritiue trāsmutat' i carnez: g ⁊c. assumptū coll'r. 3° ꝓpr onū. 2° cap. Sāguis in carnez ꝓuertit' nō p mediā vllā trāsmutationē. Et ꝑ' ꝑmi. ca. de mēbris. Et dicemus ēt q̄ sunt q̄dā mēbra: quoꝝ complo est sanguini ꝓpinq̄ nō g idiget sanguis in eoꝝ nutrimēto multotiēs ꝓuerti sicut carnis: q̄ ꝓpter in ea neq; fozamina facta fuerūt neq; vētriculi in qb⁹ nutrimentuz qō ei dirigif aliquāto tpe imozef: ⁊ deide ex eo caro nutriat': imo ilico cū ei nutrimētū occurrit in ipsam ꝓuertitur. ¶ 2° difficultas. Non min⁹ ꝺsollicita ꝺz eē nā de nutrimēto pfectoꝝ aialiū sanguinē hūtiū q̄ impfectoꝝ ⁊ plāta: ſz in plātis ⁊ in impfectis aialibus adiuenit nā modum p breuē semitā nutriēdi: vt nō oporteat nutrimētuz plūbus trāsmutationib⁹ trāsmutari: g ita debuit in perfectis aialibus facere. ¶ Ad ꝑmā ꝺz q̄ ꝑm mētem Arist. humiditates scē nō sunt nisi sanguis accītal'r alteratus ⁊ mutatus vt supra tactū est. Et tūc p: ꝓñr q̄liter sit rñdēdum. ℣ Ad ꝓfirmationē ꝺz q̄ ls ad ossa restaurāda trāsmutef' sanguis: nō tñ recipif in eis nisi sub forma scē humiditatis. ℣ Ad aliā ꝓfirmationē ꝺz q̄ sanguis p paruā trāsmutationē ꝓuertit' in carnē respectu trāsmutationis quā recipit dū ꝓuertit' in subam ossis vel alioꝝ spmatico rum. Et ꝺ voluit Gal'. cū quo tñ stat q̄ pus q̄z ꝓuertatur in carnē recipit trāsmutationes iā dictas: ls sint breuiores. Et sil'r ad auctatē Aui. ꝺm. ¶ Pro 2° difficultate ꝑt dici q̄ quāto aliqd est pfecti⁹ tāto alijs parib⁹ ad ei⁹ pfectionē vel pductionē plūbus idiget: mēbra aūt pfectoruz pfectiora sunt: ió plūbus idigent nutrimēti ꝓparationib⁹ pp q̄ nō fuit nāe pol'e p tā breue semitam nutrimentum in subam pfectoꝝ conuertere sicut impfectorum.

¶ Ad arg^m ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑ'^m ex dictis in q̄ne ꝑz rñsio. Qual'r aūt nutriat' stōchus ex chilo: ⁊ q̄l'r nō: videbitur ifra de signis discrasiaꝝ stōchi. ¶ Ad 2^m simpl'r ꝑz rñsio ī ellecto sensu ꝺnis rñsiue ad q̄stum. ¶ Ad 3^m ꝺz q̄ medulla q̄ nutriunt' ossa reducitur ad humiditates scūdas. Et q̄dā ipsam ad ꝑmā de scīs. Et q̄dā veri⁹ ipsaz reducerūt ad scām. Finis. n. medulle nō est solū vt ossa nutriat: ſz ēt vt ꝓportionata q̄dā hūectatione humectet: vt ifra videbit. ¶ Ad 4^m ꝺz q̄ cuiusl; membri ꝓp'o nālis similatur ei ex quo nutrif' corrūdent: sic q̄ q̄lis est membri ꝓp'o nālis in gñe mēbroꝝ talis est ꝓp'o nutrimēti fibi corrūdentis in gñe nutrimētoꝝ: q: calidora mēbra calidiori nutriūtur sanguine: ⁊ fridiora fridiori: ⁊ ꝺz hoc ꝑz rñsio ad arg^m. ℣ Alij dixerūt cuiusl; membri ꝓp'onez esse sil'em nutrimēto eius, ꝓpio: nō tñ cōi: ⁊ hec rñsio non vadit ad mētez auctoꝝ. ¶ Ad 5^m, posset ꝓbabil'r dici in corpore oīno nāliter se hñte nō nisi sanguinez puꝝ in venis ꝓtineri: difformē tñ cuius aliq̄ ꝑs est subtilior ⁊ aliq̄ grossior ⁊c. ꝑm exigētiam nutriēdoꝝ mēbroꝝ. ℣ Al'r dr̄ negādo ꝑñam: ls. n. mēbra solo sanguine nutriātur ad sensum datū: ad nutriēdum tñ mēbra in suis ꝓp'onib⁹ valde diformia neče est sanguinē varijs modis disponi ⁊ dearticulari: q̄ñ sine aliorum humoꝝ cōmixtione cū sanguine fieri nō pōt. ¶ Ad 6^m patere pōt rñsio ex rñsione ad 4^m: ꝓcedit'. n. ꝑ q̄lis est ꝓportio mēbri ad mēbrū talis est proportio ⁊c. corrūdent ⁊c. vt supra. vel ꝺz absolute negādo assumptū: nisi ad sensuz tactū in rñsione ad 4^m. ¶ Ad vltimum. negetur añs. ⁊ ad ꝓbationē fil'r negef' añs. Nisi forte q̄s vellet ꝓcedere humiditates scās esse a sanguine specifice ēntialiter distinctas: ⁊ q̄ calor ossis digerēs nutrimētum in subam ossis ꝓuertēdum nō agit digerendo nisi vt ꝓuertat in humiditatē scām. Et ad ꝓbationez cum arguif' q̄ impol'e est sanguinē a cōp'one ossis caleſieri. ꝺz ß negādo. ⁊ negat' illa ꝓña. sanguis nālis quātūcūq; fridus est calor osse: ꝑ' nō pōt sanguis nālis calefieri ab osse. Et tota cā est: q: ls sanguis nālis calor osse: nō tñ est calor ipū tā cōi q̄z appropriato: q̄bus mediātibus agit aia ossis sanguinē dirigēdo ꝑm exigētiā ossis nutriēdi. ℣ Et ad ꝓfirmationē negef' illa ꝓña: nutrimētū vadēs ad nutriēdū os est calius osse: ꝑ' semp calefacit ⁊ nūq; in fridat os: nō. n. repugnat aliqd eē alio formal'r caliusq; tis fit potētial'r fridius respectu eiusdē: sicut sanguis ex lactucis gñat' ē cal's formal'r respectu ossis ⁊ cutis: q̄uis sit respectu eoūdē potētialiter fridus: vt coll'r 2° ꝑmi. ca. de eo q̄ comedit' ⁊ bibit'. ℣ Alij dixerūt sanguinē ad nutriendum os ꝑ multā melancholie mixtionem in sua caliditate esse remissum donec sit osse frigidior.

Auicē.

¶ Questio. xxxiij.

Utrum mēbra nr̄i corpis ꝺziar ꝓp'onū sibijnuicez ꝺoperent. ¶ Arguif' m'tipl'r q̄ nō. ¶ Prio q: tūc in oib⁹ mēbris nr̄i corpis eēt mala ꝓp'o diuersa arguitur ꝓña: q: si q̄ eēt vera in oib⁹ mēbris nr̄i corporis eēt ꝓp'o nō nālis fiēs: eo q̄ in quolz membro a sibi ꝺzio aliq̄ imꝑmitur q̄litas nō sibi nālis ⁊ ꝓtinue pēdens a cā ipsam, ꝓducente: g ⁊c. ℣ Cōfirmatur: q: mēbra ꝓfilia cōtraria ꝓp'onū nō sibijnuicem ꝺoperātur: g ⁊c. assūptū colligitur in li° de malitia ꝓp'onis diuerse. 6° cap. ℣ Et cōfirmat: q: ꝑ quālibet ꝺopantiā mēbri ad mēbrum saltez

positiuā aliq̄ diſpō nālis abijciť vel corrūpiť : ſed q̄libet corruptio diſpōnis nālis mēbri eſt pter nām: q̄ p quālibz ꝟopantiā positiuā mēbra pternāl' alterant: ⁊ p ꝟnſ ſub mala ꝟpl'one fiēte vel facta ponunt. ℣ Itē q⁹ tūc frustra nā in mēbris ꝟtiaꝝ ꝟpl'onū ſuaꝝ q̄litatū exceſſum pduxiſſet: ex q̄. n. ſūt p alterōnē depdēdi: nō appet ad quē finē nā ipſos pduxerit. ℂ 2° ad ꝓnci'' arguiť ſic. Si qō eēt vā ſeq̄ret q⁹ corpe vniformit' ſm oīa mēbra tpato: ⁊ quātūli bet tpate recto p ſolā mēbroꝝ ꝟtioꝝ mutuā ꝟopantiaꝫ il lud exiret latitudinē tpantie: qō nō eſt rōnale: q⁹ tūc nō eſ ſet illud corp⁹ in ꝟpl'one ſimpl'r ſanū: ⁊ p ꝟnſ nec tpatuꝫ arguiť ꝟnā: q⁹ ſi cor tpatū ꝟopať epati tpato ipm calefa/ ciēdo: g̃ cor tpatū p aliquē gradū epis tpati calorē inten dit: fit g̃ b gradus. a. Et arguiť ſic. p. a. gradū a corde tē/ perato itēdiť calitas tpati epis: ſz min⁹ q̄z. p. a diſtat epar tpatū ab extremo itēſioꝛi calitať latitudis tpati: g̃ p hāc cordis tpati ꝟopaně egrediť epar tpatū latitudinē tpati. hec ꝟnā nota eſt: ⁊ totū aſſumptū eſt pol'e: vt pz intuenti ergo ⁊ ꝟnſ. ℣ Itē itēdat cor tpatiſſimū calitatē epis tem peratiſſimi p. a. gradū: ⁊ ſit. b. cor tpatuꝫ in extremo iten ſius calido latitudis tpantie. ⁊ ſit. c. epar tpatū in extre/ mo intēſi⁹ calido latitudis tpantie vel ꝓpe illud ſituatuꝫ diſtās. ſ. ab extremo ꝑciſe p gradū eq̄lem. a. Et arguiť ſic ꝑciſe p. a. diſtat. c. epar ab extremo itenſi⁹ calido latitudi nis ſue tpantie: ſz plus q̄ p. a. itendit. b. cor. calitatē. c. er/ go. b. cor pmutabit. c. epar eť latitudinē tpantie. pbatur mino. cor tpatiſſimū p. a. gradū itendit calitatē epis tem peratiſſimi: ſz pluꝫ itendit. b. cor calidităē. c. epis q̄ tem peratiſſimū cor calitatē epis tpatiſſimi: eo q⁹ caliditas. b. eſt itenſior caliditate cordis tpatiſſimi: ⁊ friditas. c. remiſ ſior caliditate epis tpatiſſimi. g̃ 2ē. ℂ 3° arguiť ſic. impoſ ſibile eſt cor ⁊ cerebrū ſibijnuicē ꝟopari: ⁊ q̄ rōne nō poſ ſunt iſta: nō pñt ⁊ alia mēbra ſibijnuicē ꝟopari g̃ 2ē. pba tur maior: q⁹ ſi cor ꝟopať cerebro: ⁊ eꝫ. g̃ ad cerebrū pue nit caliditas acta a corde: ⁊ eꝫ ad cor friditas acta a cere bro. cū g̃ totū itermediū ſit cuiuſlz iſtaꝝ actionū recepti num: ſequtur oīa mēbra itermedia ſimul recipe calitatem a corde: ⁊ friditatē a cerebro: p ꝟnſ idem adeq̄te ſimul al terari alterationib⁹ ꝟtijs. Et p idem arguiť: cor ⁊ epar: ⁊ vl'r oīa mēbra diſtātia nō poſſe iuicē mutuo contraopa/ ri. ℂ 4° arguiť ſic. impoſ'e eſt epar fridū ꝟopari cordi ca/ lido ei⁹ caliditatē remittēdo. g̃ 2ē. ꝟnā tz. Iſta. n. vī vna ex famoſis ꝟopantijs. aſſumptuꝫ arguiť: pmiſſo q⁹ epar quātūcūq̄ fridū nāl'r eſt abſolute cal'm denoiandū. Ar/ guiť g̃ ſic. maior eſt ꝓportio caliditaꝫ epis ad friditatem cordis q̄z friditatis eiuſdē ad caliditatē cordis: ⁊ vtrobi q̄z eſt debita ꝟtietas cū alijs parib⁹: g̃ potētior eſt caliditas epis ad remittendū friditatē cordis q̄z friditas eius/ dem ad remittendū caliditatē cordis. ꝓbať aſſumptū: q⁹ caliditas epis fridi gradual'r excedit friditatem cordis: friditas vō eiuſdē itenſiue excediť a caliditate cordis: cū alia ponātur paria: ſequtur maiorē eē ꝓportionē 2ē. ℣ Cō firmať. q̄lz membrū fridū poteti⁹ eſt ad calefaciendum membrū calidū q̄z eꝫ alijs parib⁹: g̃ ſaltē nullū membrū fridū ꝑt ꝟopando mēbri calidi caliditatē remittē. aſſum/ ptū arguiť: pmittēdo totā ꝟpl'onem būanā declinare ad cal'm: ſic q⁹ oē membrū quātūlz in genere membroꝝ fri/ gidū eſt abſolute cal'm denoiandū. Signent g̃. a. b. mem bra oīa ꝟſil'is tēperiei: ⁊ pz q⁹ q̄lis eſt ꝓportio caliťaꝫ. a. ad friditatē. b. talis eſt caliťatis. b. ad friditatē. a. cū alijs parib⁹. Intēdať g̃ caliditas. a. ⁊ remittať cal'tas. b. oīno eq̄l'r: donec. a. calidū ⁊. b. fridū in gñe mēbroꝝ ſint. Et ar guiť ſic. ꝓportio caliditaꝫ. a. ad friditatem. b. p. hāc altre rōnem ꝟtinue minoraбit: ⁊ ꝓportio caliditaꝫ. b. ad fri/ giditatē. a. ꝟtinue maioraбit: cū g̃ in ꝑn⁹ eēnt ille ꝓportio nes eq̄les: ſequtur q⁹ in fine maioꝛ erit ꝓportio caliditatis b. ad friditatē. a. q̄ caliťatis. a. ad friditatē. b. Et ſicut ar guiť de. a. ⁊. b. ita de oīb⁹ alijs mēbris pōt arguiť. ꝓbať ꝑ⁹ps maioris: q⁹ quātū creſcet caliťas. a. tm̄ creſcet fridi tas. b. eo q⁹ quātuꝫ creſcet caliťas. a. tm̄ remittet caliťas b. ſz quātū remittet caliditas. b. tātū itēdet friditaꝫ eiuſ/ dē 2ē. cū g̃ maiori ⁊ minori terio eq̄l'r creſcentib⁹ decre/ ſcit ꝓportio maioris ad minorem: ſequtur 2ē. 2° ps ſimil'r ar guiť: q⁹ quātū remittet caliťas. b. tm̄ remittet friditaꝫ. a. cōtinue: ſz maiori ⁊ minori termio eq̄lit' decreſcentib⁹ au/ getur ꝓportio maioris ad minorem: g̃ 2ē. ℂ 5° arguiť ſic. friditas cordis fridi nō pōt ꝟopari caliditati epis calidi aut alteri⁹ mēbri: g̃ 2ē. aſſūptū arguiť: q⁹ cor quātūcūq̄ fridum eſt caliťus epe quātūcūq̄ calido: g̃ cor quātūcū/ q̄ fridū aptū eſt caliditatē epis calidi itendē: ⁊ p ꝟnſ nō eſt aptū ei⁹ caliťati ꝟopari. ꝟnā pz cū añte. ℂ 6° arguitur ſic. ſpūs vitalis ⁊ ſpūs aialis ſup toto trāſmiſſi nō ꝟopaně ſibijnuicē: g̃ 2ē. ꝟnā tz: eo q⁹ mēbroꝝ ꝓncipaliū iter ſe ma xime vī ꝟopantia p ſpūs ab ipis ſup toto trāſmiſſis: vt colligiť in lra. Et aſſumptū arguiť: q⁹ ſi hꝫ ſpūs ſibi con traopaně: ħ nō vī niſi q⁹ ſpūs aialis friduꝫ exīs reſpectu vitalis ei⁹ caliditatē remittit: ⁊ eꝫ vitalis friditateꝫ ſpūs aialis. Sed arguiť q⁹ nō: q⁹ oēm caliditatē a ſpū vitali in mēbro poſitā ſpūs aialis eſt apt⁹ intendē: ⁊ eꝫ. g̃ 2ē. aſ/ ſumptū pz exprimento: mēbrū. n. paralyticū pp oppil'onē neruoꝝ ꝑhibito trāſitu ſpūs aialis ad ipm: nō tm̄ vitalis infridať: q⁹ remota oppil'one calefiť ſpū aiali ad ipm p/ ueniente: g̃ oēm caliditatē a ſpū vitali in mēbro paraly/ ticato ꝑ impſſam itendit aialis. ℣ Pro iſto vī auctoritaꝫ Aui. p⁹ pmi. caꝑ. de opl'onib⁹. Friditaꝫ cerebri nō ꝓuenit ad caliditateꝫ cordis ꝟtempandā. ℂ 7° arguiť. tūc mem brū nāl'i corpis eēt in ſua nāli opl'one ꝟduabile. arguitur ꝟnā: q⁹ cuilz membro iuꝝ poſitū eſt membrū ſibi in com pl'one ꝟriū ⁊ ſue cōpl'onis corruptiuū: vt col'2° de ꝓtibus aialiū. noue trāſlationis. 5° caꝑ. g̃ 2ē. ℂ 8° arguiť. tunc ca lor membroꝝ inuenis ⁊ mēbroꝝ pueri nō eſſent ſibijnui cem g̃dual'r eq̄les. arguiť ꝟnā: q⁹ cōtinue poſt ꝑm inſtās pueritie vſq̄ ad inuentutez agit os pueri in carnem eiuſ dem ei⁹ caliťatem remittendo. ⁊ eꝫ caro i os ipm calefa/ ciendo: g̃ i fi⁹ pueritie erit os cal⁹ q̄z ꝑ⁹: ⁊ caro fridioꝛ ꝑ ꝟnſ os ſ inuenis cal⁹ eſt oſſe pueri : ⁊ caro fridioꝛ carne. ℂ Ad op'' eſt Hal'. in littera. Et Ari. 3° de partibus allega to caꝑ. dum inquit. Semper enim ingeniauit natura ad vniuſcuiuſq̄ excellus auxilium 2ē.

ℂ In qōne iſta ꝑ ponende ſūt diſtōnes ⁊ ſuppōnes q̄dam. 2° rñdebiť ad q̄ſitū. ℂ Premittendū eſt ꝑ q⁹ vnū membꝛ ꝟopari nō eſt niſi ipm ad ꝟriū agere vel niti eius ad qō aliud opať vel nitiť opari. Exempli gr̃a. cor ꝟopari cere/ bro eſt calefacē ipz cerebꝛ: aut niti calefacē cerebrū aut aliud membꝛ qō membꝛ ifridat vel nitiť ifridare ⁊ eꝫ. ℂ Pri⁹ diſtō. Membroꝝ nāl'i corpis q̄dā ſūt abiuicem ſi/ tual'r diſticta q̄dā vō ſūt pz ſitū imediata. Exemplū ꝑmi tual'r diſticta ſūt pz ſitū imediata. Exemplū ꝑmi vt cor ⁊ cerebꝛ. Exemplū 2⁹: vt caro neru⁹ aut pāniculꝰ ℂ 2° diſtō eſt membra nāl'i corpis 2° imagiari poſſum⁹ ſibi iuicem ꝟopari. ꝑ iter ſe. 2° in 3°. Exemplū ꝑmi: vt ſi cere/ brū ifridet cor: ⁊ eꝫ cor calefaciat cerebrū. Exemplum 2⁹ vt ſi q̄litatem in neruo vl' oſſe a cerebro poſitā remoueat cor vel eꝫ. ℂ 3° diſtō eſt. Tā in 3° q̄z iter ſe oupl'r imagia/ ri poſſum⁹ membra ſibi iuicem ꝟopari. ꝑ ꝑſimplicem al/ terationez nō ocurrente ſba aliq̄ abvno membro ad aliū trāſmiſſa. 2° ꝑ ſbam trāſmiſſā ab vno ad alterū. Exemplū ꝑmi: vt ſi caro imediata pāniculo ꝟopeť pāniculo: ⁊ eꝫ per ſolas q̄litates in ipſis ſubiectiue exīstes. Exemplum ſcī: ſicut cor ꝟopať cerebro per ſpm̄ vitalem a corde trā ſmiſſum. eꝫ vō cerebrū per aialem cordi ꝟopeť. ℂ 4° di/ ſtictio eſt. Adhuc quolz illoꝝ modoꝝ oupl'r pñt membra ſibijnuicem cotraopari. ſ. poſitiue ⁊ priuatiue. Loco aūt contraopantiam positiuā qua membrū vnū alteri⁹ ꝟopera ť: aut aliquē gradū q̄litaꝫ positiue iducēdo aut remit

Auicē.

Wem/ brū nāl cōgr⁹. Wem/ bra hu mana ſi bi iuicē ꝟopari oupl'r.

tēdo. Priuatiuā aūt voco q̄ vnū mēbrū alteri ꝟopať ali/ quē gradū q̄litatis ab eo pductilē pduci ꝓhibēdo. Exē plū ꝑmi: vt ſi cor positiue calefaciat cerebrū aut mēbruꝫ aliqō ifridatū a cerebro. Exē^m ſcōi: vt ſi os p friditatē ei⁹ carni reſiſtēdo ꝓhibeat ne caro calefaciat os. hāc ꝟopan tiam appellabim⁹ ꝓuatiuā. ℣ Ex quo ꝓcludūt qdā ꝑmo eādē ꝟopantiā ſimul reſpectu diuerſoꝝ eē ꝓuatiuā ⁊ ꝓ poſitiuā denoiabilē. Cōtraopantia. n. qua cor positiue cere brum calefacit eſt poſitiua p⁹ quāto nouū gradū ponit vel iducit: eſt tm̄ ꝓuatiua ꝑ q̄to ꝑ ipſam ꝓhibeť ne aliqs gradus friditatis a cerebro ꝓducibilis iducať. ℣ Inſe/ rūt 2° oēm ꝟopantiā positiuā ꝓuatiuā eē: ſz nō eꝫ. per oēz. n. ꝟopantiā positiuā aliqs gradus a ꝟrio mēbro ꝓduci bilis ꝓhibeť iduci. Sigs tm̄ ꝓpie vellet ꝟopantiā ꝓuati/ nā ꝑ positiuā diſtinguē ſolū illa eēt ꝓuatiua denoianda: ꝑ quā nihil in mēbro positiue ꝓducit: ſz ſolū aliq̄ q̄litas de nouo iduci ꝓhibeť. Et iuꝛ hoc nō eēnt ꝓcedēda core laria ſtatim illata. ℂ Quinta diſtō eſt. Tā ꝓuatiue q̄z po ſitiue oupl'r pōt aliqō alteri mēbrū ꝟopari. ſ. ꝑ ſe ⁊ ꝑ acci dēs. Loco aūt ꝟopantiā ꝑ ſe eā q̄ mēbꝛ vnū alteri ꝟopať eius q̄litatē remittēdo vel ei⁹ inductioni reſiſtēdo ꝑ q̄li/ tatē illius nāl'r corruptiuā vel eidē nāl'r reſiſtitiuā: ſic cū cor cal'm p ei⁹ calitatē ꝟopať epati vel cerebro frido: vel eꝫ. Cōtraopantiā vō per accīs itelligo eꝫ q̄. ſ. aliqō alte ri ꝟopať q̄litatis eius itenſionē ꝓhibēdo ꝑ q̄litatē non il lius nāl'r corruptiuā nec eidē nāl'r reſiſtitiuā: ſicut cū cor fridū per friditatē eius ꝟopať epati cal'o ꝓhibēdo ne cor pus totū ex epe cal'o reddať calidus: ⁊ hoc ꝑ accīs. Cor enim calius exīs epe oēm gradū calitatis ab epe poſitū aptū eſt itendē ⁊ nullū remittē: q⁹ tm̄ corde frido exiſtēte nō ſic iuuat epar in calefaciēdo totū ſicut ſi eēt tpatū con traopari ſibi dicim⁹: ſz ꝑ accīs ſicut ⁊ naute abſentiam cām ꝑ accīs dicim⁹ ſubmerſionis nauis. ℂ Sexta diſtō eſt q⁹ tā positiue q̄z ꝓuatiue: tā ꝑ ſe q̄z ꝑ accīs oupl'r ima ginari poſſum⁹ aliqō mēbrū ꝟopari. ꝑ ſic q̄ illō ꝓmutet extra latitudinē ꝓpij tpamenti. 2° ſic q⁹ illud ſolū intra la titudinē alteret. exēpla patēt. ℂ Prima ſuppō. Pol'e eſt mēbra nāl'i corpis in ſuis ꝟpl'onib⁹ eē diſſormiter ſana: ita q⁹ vno cal'o exīte ſit reliquū fridum reſpectu ꝓpij tēpe rāmēti. Hoc eſt de intētione auctoꝛ: ⁊ pz exprimēto. ℂ 2° ſuppō. Non repugnat aliqō mēbrū ꝓncipale nāl'i corpis a ſua nāli opl'one ꝓmutari ad ꝟopl'onē alterius ꝟrie deno minatiōis: q̄uis aliud nō ꝓmuteť. Nō. n. repugnat epar nāl'r fridum fieri cal'm: q̄uis cor aut cerebrū remaneat fridum ſicut ꝓus: pōt. n. cā calefactiua occurrere epati ⁊ nō cerebro: ſil'r pol'e eſt cāz calefactiuā occurrētē ſic eſſe epatis q⁹ nō cordis aut cerebri alterativā: quo poſito in eſſe pz ſuppō. ℂ 3° ſuppō eſt iſta. Sāguis ⁊ ſpūs nāliꝫ ab epe ſup toto influxus eſt nāl'r in calore remiſſioꝛ corde ⁊ ſpū vitali ⁊ ſanguine arteriali a corde trāſmiſſis alijs pa ribus: ſil'r ſpūs aialis a cerebro trāſmiſſus fridioꝛ ē ſpū nāli ⁊ vitali. hec ſparſim collū pñt ex dictis auctoꝛ ꝑlęs. ℂ 4° ſuppō. Oē altero calius eidē ſm debilitas circūſtā tias approximatū eſt ipſi⁹ calefactiuū: quēad^m fridius in fridatiuū. Sil'r oē altero remiſſi⁹ cal'm eidē cū circūſtan tijs debitꝫ approximatū eſt ſue calitatis nāl'r remiſſiuus. ℂ Quātū ad 2^m arti^m ſint he ꝟnes. ℂ Prima ꝟ ꝟponētes inter mēbra nāl'i corpis nō eē pol'em ꝟopantiā. Tā poſiti ue q̄z ꝓuatiue pōt vnū mēbrū nāl'i corpis alteri ſibi ſitua/ liter imediato ꝟopari. Probať ꝑ q⁹ positiue: q⁹ pol'e eſt mēbroꝝ ſibijnuicē ſituał'r imediatoꝝ vnū eē cal'm reliq̄ frido exīte cū debitis circūſtātijs ad positiuā alteratio/ nē regliť. g̃ 2ē. ꝟnā tz per q̄rtā ſuppōnē. Cōtingēs eſt eni carnē eē cal'm neruo exīte frido: cui ipſa imediať 2ē. cū hoc multo potētioꝛ eē caliťatē carnis ad agēdū q̄z ſit fri giditas nerui ad ꝓhibēdū ei⁹ actionē: g̃ 2ē. Itē ponať in xta ſuppōnē ꝑmā carnē eē opl'onis cal'e reſpectu ꝓpij tē peramēti: neruū vō tpatū. Et arguiť ſic. ſi tā caro q̄z ner/ uus eēnt opl'onis tpate: ipſoꝝ ꝟopantia eēt mere ꝓuati/ ua per aduerſariū: eo q⁹ tāte potētie eēt friditaꝫ nerui ad reſiſtēdum: ſic caliťas carnis ad agēdū: ⁊ eꝫ: ſz carnis cō pl'one exīte cal'a eius caliťas eſt maioris potētie actiue q̄z tūc: ⁊ nerui friditas ꝑciſe eq̄lis: g̃ alijs paribus carne exīte cal'e opl'onis potētioꝛ eſt ei⁹ caliťas ad agēduꝫ q̄z tpati nerui friditas ad reſiſtēdū: cū g̃ adſint alie circūſtā tie req̄ſite ad agēdū vel ad actionē: ſequtur 2ē. Itē ſi tā ca/ ro q̄z neru⁹ eēt opl'onis fride reſpectu ꝓpij ꝓpamēti ip/ ſoꝝ ꝟopantia eēt mere ꝓuata: vt pōit illa pō: q⁹ ita potēs eēt friditas nerui reſiſtē: ſic caliťas carnis agere: ⁊ eꝫ. ſz carne ⁊ neruo exīntib⁹ tēperatis eēt carnis caliťas poten tioꝛ q̄z tūc: ⁊ friditas nerui min⁹ potēs: g̃ carne ⁊ neruo exīntib⁹ tpatis poterit caliťas carnis friditatē nerui poſi tiue remittere. ℣ Et p ſil'e arg^m viceuerſa pſuaderi poteſt q⁹ carne ⁊ neruo fridiꝫ exīntib⁹ ſufficit neru⁹ ifridare car nez: q⁹ neruo ⁊ carne exīntibus tēperatis tāte potētie eſt friditas nerui ſicut caliťas carnis ꝓpter qō inter ipſa eſt ꝟopantia ſolū ꝓuatiua: vt ponit aduerſa poſitio : ſz ner/ uo ⁊ carne exīntibus fridis maioris potentie eſt friditas nerui q̄z tūc: ⁊ caliťas carnis mioris: g̃ 2ē. ℣ Et p ſimilia media deduci pōt q⁹ cuiuſcūq̄ cōpl'onis hec mēbra fue/ rint iter ipſa pōt eē positiua ꝟopantie. ℣ Pro iſto ēt ad/ duci pōt cōe arg^m. ſ. q⁹ maioris potētie actiue eſt caliditas carnis q̄z reſiſtitiue ſit friditas nerui : eo q⁹ ē intēſioꝛ ⁊ nāl'r actiuioꝛ: iō 2ē. Oꝫ ēt iter iā dicte mēbra ſit ꝟopan tia ꝓuatiua pol'is ſatis pz intuēti. ℣ Ex hac ꝟne cum ſua ꝓbatione euidēter pz mēbra ſm ſitū ēt imediata poſſe ſi bi iuicē positiue cōtraopari ēt ſm̄ qualitates easdē ꝟriaꝫ de quo ad plenioꝛē doctrinā vide tractatū de intēſione ſoꝛ maꝝ. vbi tetigi ꝓbabilē modū ſaluādi reactionē ꝑ qua/ litates intēſionales. ℂ 2° ꝟ. Pol'e eſt mēbroꝝ nāl'i corpis aliqō alteri tal'r ꝟopari: vt ipm extra latitudineꝫ ꝓprij tpamenti pmutet. ꝓbať pol'e eſt aliqō membrū alteri po ſitiue ꝟopari per ꝓcedētem ꝟnē: g̃ pol'e eſt aliqō alteriuꝫ q̄litatē per aliquātā latitudinē positiue intendere vel re/ mittere: ſit g̃ q⁹ p. a. Et arguiť ſic. p. a. pōt os gr̃a arg^m car nis caliťatē remittē: ſz min⁹ q̄z p. a. diſtat ꝟpl'o carnis ab extremo fridioꝛi ſue tēperātie. g̃. ꝟnā tz ⁊ totū aſſumptū eſt pol'e: iō ⁊ ꝟnſ. Itē ſi caro eēt in medio latitudis ſue tē periei: os fridū exīs ſufficeret caliťatē ei⁹ p. a. latitudinē positiue remittē. gr̃a exēpli. ſz carne ab extremo eiuſdez latitudis fridioꝛi min⁹ q̄z p. a. latitudinē diſtāte plus ſuf ficiet os alterare carnē q̄z tūc: g̃ tūc ſufficiet extra tempe riei latitudinē alterare. Itē oſſe ⁊ carne ſituatis in extre/ mo intēſius cal'o tpantie pōt caro calefieri ⁊ pmutari ad opl'onē cal'ioꝛē oſſe ꝓpcāz ei⁹ alterationē ꝓhibētē in ſua nāli opl'one ꝟſeruato p ſcōam ſuppōnem ponať g̃ in eſſe ⁊ deducať cā q̄ ꝓhibuit alterationez oſſis: ⁊ pz q⁹ os a ca loꝛe carnis calefiet vltra gradū: quē ꝓus hūerat: ſz ꝓus erat os cal'm in extremo ſue tpantie intenſiſſime calidoꝛ g̃ 2ē. ℂ Tertia ꝟ. Pol'e eſt mēbra ꝓncipalia nāl'i corpoꝛis tā in 3° q̄z inter ſe potiſſime ſibi iuicem ꝟopari. Prima pz pz: q⁹ pol'e eſt caliditatē ſpūs vitalis a corde ad muſculū trāſmiſſi a ſpū aiali trāſmiſſo a cerebro ad eūdez muſcu lū gradual'r remitti: ⁊ eꝫ. g̃ 2ē. aſſumptū pz ꝑ tertiā ſup/ pōnez. Scōa pz ſil'r arguiť: q⁹ ſpūs vitalis a corde ad ce rebrū trāſmiſſus pōt cerebrū calefacē: ⁊ eꝫ aialis a cere/ bro ad cor trāſmiſſus pōt cordis caliťatem remittere er/ go 2ē. ꝟnā tz cū añte. Cōſil'r p oīa argui pōt de epe. ℣ Ex iſta ꝟne ⁊ ei⁹ ꝓbatione pz hꝫ ꝟopantiā maxie fieri p trā/ ſmiſſa a ꝓncipalib⁹ mēbris. ℂ 4° ꝟ eſt hec. Lz plurime q̄ litatū ꝟriaꝝ mēbroꝝ nāl'i corpis per ſe ⁊ positiue ſibi inui cez ꝟopenť: aliquaꝝ tm̄ ꝟopantia eſt per ſe ⁊ positiua: ali/ q̄ vō eſt mere ꝑ accīs ⁊ ꝓuatiua. ꝑ ꝑs ꝟnis ſatis pz: quia contraopantia caliťatis cordis cal'i ad friditateꝫ cerebri

eē pōt per se ⁊ positiua: ⁊ eō vt ps intuēti: per q̄litatē eni nāl'r friditatis cerebri corruptiuā: pura calitatē aliquez positiuū graduū friditatis pōt cor a cerebro remouere ⁊ positiuū graduū calitatis iducere. 2° ps ps: q; ꝟopantia friditatis cordis fridi ad calitatē cerebri cali est p accñs: nō. n. est friditas cordis fridi nāl'r corruptiua calitaꝫ cerebri cal': eo q; cor quātūcūq; fridū est cerebro quātūli/bet cal'o calidi⁹. Nulli⁹ aūt calozis friditas est nāl'r corruptiua calitaꝫ remissi⁹ cal': q; al's remisse cal'm iquātū huiꝰ intēderet itensi⁹ cal'm: qō aduersaī q̄rte ſuppōni: ſz q; hō ꝟopantia est pure ꝑuatiue p: q; per ipsam nullus gradus positiu⁹ inducit. ¶ Et ista ꝟne cū sua ꝓbatione seqtur ꝑ ꝟopantiā friditatis cordis ad calitatē cerebri vl' epatis eē ꝟopantiā ꝑuatiuā ⁊ per accñs. Est. n. per accñs q; friditas itensi⁹ cal' nō est per se ꝑductiua friditatis in remissi⁹ cal'o: q; sic nāl'r itensi⁹ remitteret remissi⁹. Est ēt ꝑuatiua: q; p illā ꝓhibeī ne ad tm̄ gradū calozi eleuetur cerebrū: ad quātū eleuaret si cor eēt tpatum aut calidū. Cōsil'r dom̄ est de ꝟopantia friditatis cordis ad calitatē cerebri vel epatis: ⁊ eō in 3°. ¶ Seqtur 1°: ꝟopantiā ficcitatis cordis ad humiditatē cerebri vel epatis tā in 3° q̄z iter se eē positiuā ⁊ p se: ⁊ eō. vel saltē sic eē est possibile. ¶ Seqtur 3°: ꝟopantiā humiditatis cordis humidi ad ficcitatē cerebri vel epatis ficci eē p accñs ⁊ ꝑuatiuaz: ⁊ eō recte: sic de ꝟopantia cordis fridi dicebaī. ¶ Seqtur 4°: dēs has q̄ttuor cōbinationes modoꝝ ꝟopandi eē pol'es. ¶ Prima est q̄ aliqō mēbꝝ alteri p se ⁊ positiue ꝟopaī: vt cor cal'm epati frido. Et caro cal'a neruo vel ossi frigido. ¶ 2° cōbinatio polis est: q̄ vnū mēbrū alteri per se ⁊ pure ꝑuatiue ꝟopaī: sicut cerebrū fridū nihil sufficiēs imꝑme/re in cor cal'm: ſz solū ei⁹ incēdio potēs resistere eidē per se ⁊ mere ꝑuatiue ꝟopaī. ¶ 3° cōbinatio polis est: q̄ aliqō mēbrū alteri ꝑuatiue ⁊ per accñs ꝟopaī: vt supra de cō/tracopantia friditatis cordis fridi ad calitatē cerebri vel epatis cal': ⁊ eō. ¶ 4° cōbinatio polis est q̄ vnū mēbꝝ alte/rius p accñs ⁊ positiue ꝟopaī: vt si cerebrū adeo caliduꝫ fuerit q; cordis tpati calitatē indebite refrigeret vel etiā fridi: ꝓp qō in corde ꝓueniat calozis intēsio: tūc. n. calidi/tas cerebri p accñs ꝟopaī friditati cordis: vt ps: ⁊ cū hoc positiue eo q; cā est positiue remissionis friditaꝫ cordis ⁊ positiue intēsionis calozis eiusdē simul: ḡ positiue ⁊ p accñs ꝟopaī eidē. Sil'r ꝟopantia calitatis cordis ad humiditatē cerebri vel epis est per accñs ⁊ positiua: eo q; calitas cordis cali est per accñs cā positiua exiccationis cerebri vel epis: ſz qdā ꝓbabil'r tenuerūt calitatē eē per se q̄litatē ficcitatis ꝑductinā: nec hoc appet magis ipol'e q̄z q; lumē: aut mot⁹ sit p se calozis ꝑductiuū: h tñ admis/so nō min⁹ ista ꝟopantia eēt p accñs ⁊ positiua: q; ⁊ si ca/liditas cordis per se ꝑduceret q̄litatiuā ficcitatē in epar: per accñs tñ humidū subtiliādo ⁊ resoluendo exiccaret. ¶ Ex h colligi pōt aliā cōbinatio ꝟopantie polis: q̄. ſ. ali/qō mēbrū simul alteri p se ⁊ per accñs ꝼm eādē q̄litatem ꝟopaī. Nō est aūt pol'e eādē q̄litatē alteri simul positiue ⁊ ꝑuatiue ꝟopari nisi valde impropꝫe loq̄ndo de ꝟopan/tia ꝑuatiua. ¶ Ego vō al's dixi ficcitatē ad calefactionē: ⁊ eō calitatē ad exiccationē p se dispositiue ocurrē illud imaginādo. ſ. q; sic. ex nā rei cali iuncta reddiī actiuioz.

¶ Ad arg'" ꝑncipalia rñdeī. ¶ Ad ꝑm negaī ꝟna. Et cum arguiī q; in oib⁹ mēbris est opl'o nō nālis ⁊c. negatur a ſ sumptū: lz. n. in oib⁹ mēbris est opl'o bz fiēs: est tñ mem/broꝝ nāe ꝓueniēs. Nā quēadmodū dabilis est mala cō/pl'o fiēs ⁊ facta: ita ⁊ bona. ¶ Ad ꝑmā ofirmationē negatur assumptū. Et pro aucte Sal'. dī q; mēbra ofilia in suis opl'onibus sibiinuicē debite opl'onata nō ꝟopanī inter se ꝟopantia q̄ extra ꝓpa tpamta se pmutēt. ¶ Ad aliā cō firmationē dī q; nō q̄lz corruptio disponis nālis mēbri est mēbro ꝑternām: vt remotio famis ⁊ sitis nāliꝫ ꝓebi

Cōpl'o tā bona q̄z mala

taz cibi ⁊ pot⁹ assumptionē. ⁊ remotio humiditaꝫ ꝑme in pueritia repte ex ōbito etatiuo decursu ⁊ trāsitu ad iu uētutem: lz. n. ꝑ tūc aliq̄ nālis dispō abijciaī: nāliꝰ tñ dī spositio mēbris acq̄rit. Et ps hāc ofiam nō valere: ꝺ mē brū alteraī alteratione q̄ nālis ei⁹ dispō abijciaī: ḡ ꝺ mē brum ꝑternāl'r alteraī. ¶ Ad aliā ofirmationē neganda est ofia. Sicut nō seqtur: gradus humiditatis in pueri/tia nā ꝑductus est ꝟtinue depdendus: ḡ frustra tār⁹ gra/dus est a nā ꝑductus. Ad debitā. n. mēbroꝝ formationē expediēs fuit nām cor⁹ humanū sub multa humiditate ꝑducere: quā tñ ad integritatē ⁊ pfectionē opōnū neces/se est in iuuētute depdi: vt col'r ꝫ⁹ ꝓmi cap̄. ꝑ. ¶ Ad ꝓm ꝓncipale dī tal'r situabile eē cor⁹ vniformiter tpatuz in sua latitudie q; per solā mutuā mēbroꝝ ꝟopantiā extra tpantiam pmutabiī. ¶ Et ꝑ idē rñdeī ad aliā ofirmatio/nē. ¶ Ad ꝫm ꝓncipale dī q; ꝟopantia cordis ad cerebruz nō fit sine trāsmisso: alterat. n. cor cerebrū potissime: per spm̄ vitalē ad ipm trāsmissum mediātib⁹ arterijs: eō ꝛo cerebrū cor ꝑ aialē. ¶ Ad 4m negaī assūptū. Ad ꝓbatio/nē negaī ofia: cui⁹ cām vide in tractatu nr̄o de intēsione formaꝝ. ¶ Et ꝑ idē ps ad ofirmationē. ¶ Ad 5m dī q; ar guit friditatez cordis non posse per se ⁊ positiue calefari epatis ꝟopari qō iā ꝓcessum est. Nō tñ repugnat qn ei ꝑ accñs ⁊ ꝑuatiue ꝟopeī. ¶ Ad 6m negāda ē ista ofia. oēm gradū calozis in aliquo certo mēbro positū a spū vitali spūs aialis pōt intendere: ḡ nō pōt remittē calitatē spūz vitalis: Nō. n. repugnat aliquoꝝ qōlz aliqō ꝫm intēderet quoꝝ tñ alteꝝ ab altero bz eādē q̄litatē remittiī. ¶ Pro aucte ꝛo Aui. dī q; friditas cerebri nō ꝓuenit ⁊c. i. quā/tūcūq; fridū fuerit cerebrū: nō tñ pōt cordis calitatez sic remittere: qn cor in gñe mēbroꝝ fit excessiue calidum: lz posset ipm talr remittere q; reddaī fridū respectu ꝓpriꝰ tpamenti: q̄uis ꝑus fuisset cal'm respectu eiusdē. ¶ Ad 7m ocediī nullū mēbrū eē in sua nāli opl'one ꝓncipaliter ꝟseruabile: vt pleni⁹ decl'abiī ꝫ⁹ hui⁹. ¶ Ad 8m dī negan do ofiam. Et ad ꝓbationē q̄re sol'onē sup ꝑ ꝓmi. qōne de calore pueri ⁊ iuuenis. Hec de ista qōne sufficiant.

¶ Questio. xxxiiii.

Utrum humiditas cordis vincē pōt siccitatē epaꝫ. ¶ Arguiī m'tipl'r q; sic. ¶ Primo friditas cordis vincē pōt calitatē epis: ſz maior est ꝓportio humi/ditatis cordis humidi ad siccitatē epatis ficci q̄z friditaꝫ cordis fridi ad calitatē epatis cali ceteris paribus: ḡ ⁊c. maior col'r in lra. ⁊ arguiī minor: q; ceteris paribus re/missior est friditas cordis fridi q̄z humiditas cordis hu midi: ⁊ intēsior est calitas epatis calidi q̄z siccitas epatis ficci: ḡ maior est ꝓportio humiditatis cordis humidi ad siccitatē epatis ficci: q̄z friditatis cordis fridi ad calitatē cali epatis. ¶ Cōfirmaī. sic se hz friditas cordis fridi ad calitatē epatis cali: sicut humiditas cordis hūidi ad sic/citatē epatis ficci: ſz friditas cordis fridi vincere pōt ca/liditatē epis cali: ḡ ⁊c. maior ꝑz: q; vtrobiq; est ꝟopantia per accñs: ⁊ q; sicut epar est ꝼn̄m humiditatis ⁊ fons: ita ⁊ cor calitaꝫ. ¶ Principali⁹ pēdet q̄libet nālis humecta/tio toti⁹ a corde ⁊ spū cordis q̄z ab epe ⁊ spū eius: ḡ po/tētius est cor ⁊ spūs cordis in humectādo nāli humecta tione q̄z epar vel spūs ei⁹ vel saltē nō min⁹ potēs. Cū er/go p humectationē epaꝫ vinci possit siccitas ei⁹: seqt q; humiditas cordis poterit eādez vincē. Probaī maior. ꝑ sic: q; ad oēm nālē mēbri dispōnē ꝑducēdā ⁊ ꝟseruādam ꝓncipali⁹ ocurrit cor ⁊ spūs ei⁹ q̄z aliqō aliud mēbrū vel spūs: timo cor ꝓncipal'r ⁊ alia mēbra depēdēt ab eo: vt ſa ꝑa declatum est. 2°: q; remotio siccitatis ethice a mem/bris ꝓncipal'r pēdet ex remotione siccitaꝫ cordis: ḡ eoꝝ rehumectatio ꝓncipal'r pēdet a rehumectatione cordis. ¶ Cōfirmaī idē. humiditas est sanguis ⁊ spūs a corde ad mēbra trāsmissus q̄z ab epate: ḡ potētior est ifluxꝰ cordis

ꝺn humectādo

In humectādo totū q̄z epatis: ⁊ p ꝟns dz aliqñ posse vin cere siccitatē ifluxā ab epate. maior arguiī sic: q; sanguis ⁊ spūs arterialis a corde ad alia mēbra trāsmissus est ma gis aereus ⁊ a grosso ⁊ terrestri magis depurat⁹ q̄z mis/sus ab epate. ¶ 3° ad ꝓncipale. plus ꝓportionabil'r exce dit humiditas epatis siccitatē eiusdez q̄z humiditas cor/dis siccitatē cordis alijs pib⁹: eo q; multo plus recedit a medio gñis epar p humiditatē q̄z cor p siccitatez recedit ab eodē: vt p⁹ ꝓmi. cap̄. de cōpl'onib⁹ mēbroꝝ. ⁊ p cōpl'o nū. vltio cap̄. ſz siccitas cordis vincē pōt humiditatē epa tis: vt ps in lra: ḡ a fortiori humiditas cordis vincē pote rit siccitatē epatis. ¶ Cōfirmaī idē sic. absolute potētior est humiditas cordis q̄z siccitas eiusdē: eo q; p humi di excessuz declinat ab eq̄li ad pōdus: fil'r multo absolu te potētior est humiditas epatis q̄z siccitas eiusdē: ſz sic/citas cordis pōt in toto vincē humiditatē epatis: ḡ a for tiori hūiditas siccitatez eiusdē. ¶ 4° ad ꝓncipale arguiī sic. humiditas cordis sup toto trāsmissa vincē pōt tempe rātiā epatis victoria ad lapsuz humidū ꝓducēte: ḡ humi ditas cordis vicē pōt siccitatē epatis victoria ad lapsum humidū ꝓducente. assumptū ꝑz: q; corde exīte hūido ⁊ epate tempato resultare pōt in toto hitudo lapsa ad hu midū respectu tempati: vt ps intuenti. ⁊ ofia arguiī: q; si humiditas cordis vicit tempiē epatis: ḡ in aliq̄ ꝓportio ne vincit. Cū ḡ q̄cūq; data ꝓportione dabilis sit siccitas epatis in minori ꝓportiōe illa vicēs tempiē: sequiī humi ditatē cordis aliquā siccitatez epatis posse vincē. ¶ Pro isto forte diceī absolute ocedendo ofiā: negādo tñ humi ditatē cordis aliquā epatis siccitatē vincē posse victoria ducente ad lapsum humidū: q; solū vincere pōt victoria ducente ad mediū q̄ dī victoria equās. ¶ Cōtra: humidi tas cordis vincē pōt tempiē epatis victoria ducēte ad la psuz humidū: vt deductū est: ſz lapsuz siccū vincē pōt vi ctoria ducēte ad tempiē: ḡ ad lapsum hūidū. ¶ 5° ad ꝓn cipale arguiī sic: nisi q̄ eēt va seq̄reī q; humiditas epa tis ceteraꝝ q̄litatū eēt maxie vincibilis. ꝟ Sal'. in lra po/nētē hāc eē mediā iter calitatē ⁊ siccitatē. ⁊ ꝓbaī ofia: q; opp⁹ difficillimi est facillimū: siccitas aūt est difficillime vincibilis: cui opponiī humiditas: ḡ humiditas facilli/me. ¶ Itez si facillime vincit siccitas facillime vinciī hu miditas: ſz siccitas epatis facillime vincit: eo q; a nullius alteri⁹ q̄litatis ꝟopantia vici pōt: q̄uis oēs alie sint vici/biles. ḡ ⁊c. ¶ 6° arguiī sic. dato opposito q̄nis seq̄retur potētiorē ⁊ efficaciorē eē ifluxū epatis sup toto q̄z cordis. arguiī ofia: q; oēs q̄litatis excessuz a corde sup toto trās missuz sufficit epar remouē p ei⁹ influxū ꝟtiū. ⁊ non ep̄. ḡ efficaciorꝫ ⁊ potētior est epatis q̄z cordis ifluxus. assūptū arguiī discurrendo: calitatē humiditatē fiditatē ⁊ ficci tatē tpamentū excedentez a corde ad totū trāsmissaz pōt epar p ifluxū ꝟtiū remouē: vt col'r in lra: siccitatez tñ ab epate ꝓpentez nō pōt cor vincē si q̄ esset vera: ḡ ⁊c.

¶ Ad oppm est Sal'. in lra dū ingr. Calitas siqdem ex cor de ꝓpens vicē pōt ab epate ꝓpemē friditatē: quēad modū ⁊ friditas cal'itatē: siccitatē ꝛo epatis ipol'e est ad ꝟtiū a corde humidiori educi. Et Aui. 14ª tertij. in cap̄. de diuersitate cordis ab epate in qualitatib⁹. Et siccitas ipsius. ſ. epatis semp vincit humiditatem eius. ſ. cordis. ¶ Ista q̄ō est valde difficilis cui⁹ fig'" est m'tiplicitas mo doꝝ rñdēdi ad eā. ꝑ ḡ ꝓmittenda sūt q̄dā. 2° rñdendo ad q̄nē explicabunt varij modi iterꝑtādi q̄nē ⁊ sniaz. S. ¶ Quātū ad ꝫm sūt q̄dā notāda. ¶ Sciendū est ꝑ q; q̄lita tez aliquā cordis vincē q̄litatē epatis: ⁊ ꝟ tripl'r imagina ri possuꝫ. ſ. victoria minuēte: equāte ⁊ ad ꝟtiū ducēte: ꝑter tñ hos modos victorie est ali⁹ modus dabilis: de q̄ ifra. Est āt victoria minuens illa: q; vna q̄litas alteraz sic remittit q; merito illi⁹ membrū p illā q̄litatē remissi⁹ de/noiaī q̄z denoiationē illā nō penitus amittat. Equās vō

victoria est qua vna q̄litas sic alterā vincit q; ipsaz extra tempantiā exīte ad gradualē tempiē perducit: sic q; vbi mēbrū ꝑus ꝼz illā q̄litatez denoiabaī distempatū reddiī posteri⁹ gradual'r tempatū. Ad ꝟtiū ꝛo ducēs est q̄ mē/brū ꝓxe denoiationē depdit: z ꝟtiā perfiti denoiationez acq̄rit. Exēplū ꝑmi: si epati frido in 2° ꝟopeī cor cal'm in ꝑ ei⁹ friditatē vsq; ad gradū ꝑm remittendo. Exēplū scōi est: si ipm ꝓducat ad tempiez. Exēplū tertij est: si ipm ad lapsuz cal'm pmutaret sic q; vbi ꝑus denoiabaī fridū po steri⁹ denoieī cal'z respcū tempati. Et sicut exēplificatuz est de ꝟopantia illoꝝ inter se: ita de ꝟopantia ipsoꝝ in to to ⁊ in 3° exēplificari pōt. Pñt. n. in 3° vt in musculo fibi ꝟopari ꝟopantia minuente: vt si cor ⁊ epar cal'a sint i 3°: er qb⁹ totū reddiī cal'm in 3°: ⁊ ifridet epar intm̄ q; in to to pdet ynus gradus caloris erit ꝟopantia minuēs. Si aūt tal'r q; i toto resultaret gradualis tempies esset eq̄ns. Et si tal'r vt hitudo totius redderet frida respcū tempati esset victoria ⁊ ꝟopantia ad ꝟtiū ducens. ¶ 1° sciēdū est mēbra recipeī hūecta/tioēz ab epe ou/pl'r.
mēbra nr̄i corpis ab epate ꝺuplicē recipe hūectationē. ſ. q̄litatiuā ⁊ substātificā. Qualitatiua est q̄ mēbra per san guinē ⁊ spūz in sua humiditate q̄litatiua gradual'r inten dunt. Substātifica ꝛo est q̄ ab epate talez sanguinē reci/piūt: ex quo restaurant ptes humide substātifice loco p tiū dissolutarū i eis. ¶ Cōsil'r p oia imaginari possumus mēbra p influxū cordis aut epatis ꝺupl'r exiccari. ꝑ q̄li tatiue p intensiorē gradū siccitatis in eis. Et substātifice ꝺupl'r. ꝑ p solā resol'onē sube humide. 2° p restaurationez ptis ficcioꝛis hūidi loco ptis dissolute: sicut si epar ad mu sculū tempatū trāsmitteret sanguinē tempato sanguie sic ciorem: ex quo in musculo tempato loco dissolute ptis re staurē pars ficcioꝛ tempata: hec tñ exiccatio absolui nō pōt penitus ab exiccatiōe q̄litatiua. Cōsil'r p oia de exic/catiōe ⁊ humectatiōe cordis itelligendū. ¶ Cōsil'r ēt di cere possum⁹ de calefactiōe ⁊ ifridatiōe. Pōt. n. epar po/sitiue ꝑ ifridare mēbra trāsmittēdo rē gradual'r ifridātē. 2° trāsmittēdo sanguinē trāsmutabilē in humiditates se/cūdas fridioꝛes: ⁊ tādē in ptes mēbroꝝ nutriendoꝝ. fri/diozes q̄z fuerit ptes ab ipis dissolute. ¶ 3° sciendū est q; quēadmodū epar a corde spūz vitalē recipit ⁊ sanguinē arterialē: ita eꝫ cor ab epate spūm recipit nālē ⁊ sangui/nē venalē: nec solū epar a corde ⁊ cor ab epate: sed ēt oia alia mēbra a corde ⁊ epate ifluꝝ⁹ eosdem recipiūt. ¶ 4° supponēdū est tā cor q̄z ei⁹ spūz calꝰ eē epate spū ⁊ san guine epatis: ⁊ sil'r ficci⁹ saltē effectiue: q; ſ. potentiuz in exiccādo. ¶ Ultio supponēdū est tā spūz q̄z sanguinē ar/terialē ⁊ venalē nāl'r cal'z ⁊ hūidū eē respcū cutis ⁊ mu/sculoꝝ. ¶ Ex q̄ seq̄ī q; merito q̄litatiue hūiditatis subie/ctiue in spū ⁊ sanguine arteriali existentis hic spūs ⁊ san guis est cutis ⁊ musculoꝝ qualitatiue humectatiuus.

¶ Quātū ad 2m sint be ocōnes. ¶ Prima ocō. Calitas cordis cali vincē pōt cal'itatē epatis cal'i. Et col'r hec cō cluſio 14ª tertij. alle. cap̄. Scias q; calitas cordis vincit cal'itatē epatis magnifice: ſz repiaī lra hūs friditatē: lra tñ hūs cal'itatez est cōioꝛ. ¶ Cōtra: q; victoria non videī nisi ꝟtij ad ꝟtiū: nō. n. dī sil'iuz vnū vincē reliquū: ſz ꝑseruare potius vel iuuare. ¶ Pro isto dī q; in ꝓposito oē il/lud dī vincē alteꝝ qō ipso potenti⁹ est siue fil'e siue ꝟtiuz fuerit sicut manū dextrā dicimus in actiōibus vincere si nistrā: q; fortior est: ⁊ hō forti⁹ currens cursu vincit debi li⁹ currentē. Calitas ḡ cordis magnifice vincit cal'itatez epatis: multo eni potenti⁹ est i calefaciendo totū corpus cor q̄z epar: plus eni disponunt oia membra ꝼm calorez cordis q̄z ꝼm calorē epatis alijs parib⁹. Plures alij itel/lect⁹ huic ꝓpōni attribui ꝟseuerūt: hic tñ clarioꝛ appa/ret. ¶ Ex ista ocōne seq̄ī nō oēm victoriā vni⁹ q̄litatis supra alterā eē minuētē equātē aut ad ꝟtiū ducentē. Re/peribilis eni est victoria augens vt victoria cal'itatis cor

ctis respectu calitatis epatis:7 friditatis epatis respectu friditatis cordis. C2a pclio. Friditas cordis vincere pót calitatē epatis victoria minuente equāte 7 ad ꝟriū ducē te. ꝑ2 pars ps:qz epate calo exīte si cor fiat fridū minus calm pmanebit epar 7 totū q̄ ꝑus alijs paribꝫ:q̄ 7c. ꝓña ps cū añte. 2a pars pſuadef sic. ifridato corde p aliquem gradū infridaf epar 7 totū alijs paribus:eo q̄ tūc spūs 7 sanguines arterialē fridioē oia mēbra recipiūt:ſz quantūcūq; modicū ifridenf membra p huiꝰ cordis ifridarionem poſe est illa minus a tpamento distare gradualr. 3a pars ps:ponendo epar calm in ꝑ recipe a corde calo in ꝑ tres gradus calozis:7 q̄ in tm ifridef cor q̄ pcise vnū gradū calozis ab eo recipiat:7 ps q̄ alijs paribꝰ resultabit totū fridū in ꝑ:pono eni q̄ cū duobꝰ gradibꝰ calitaꝫ a corde receptis stat tempies cū tribꝰ calitatis ꝓmi gradus:7 ps pclio itelligenti. ℣ Lóſil'r ꝑt argui de ꝟopantia in 3o:hz eniz musculus calis in ꝑ qnque gradus calozis: quoꝝ duos ab epate 7 tres a corde recipiat:7 ifridef cor talr vt musculo nō ifluat nisi gradū vnū calozis:7 ps cōclusio itelligēti. ℣ Lóſil'is pclo pót poni de friditate epatis respcū calitatis cordis. Sil'r de calitate in cōparatione ad friditatem eiusdē. Pōt.n. friditas epatis esse tāta: vt oi mō victozie vicat calitatez cordis. Sil'r tāta posset esse calitas vt vicat friditatē eiusdē ſaltē parū a tpamento distārē. Et colligi pñt oēs ille pclones 14a tertij. alle. cap. dū ingt. Et calitas epatis vincit friditatē cordis debil'r. 7 ifra. Et eiꝰ. s. epatis friditaꝫ paꝝ vincit:ipsiꝰ. s. cordis calitatē. Ubi eni alia paria fuerit potētius est cor ad disponendū epar 7 alia mēbra ꝟz disponez eiꝰ:q̄ eō. vbi tñ lapsus epatis multus fuerit:cordis vo paucus:eō pót ꝓtingēt. ió notāter dixit Aui. debil'r. ℣ Ex quo colrelarie segf aliquā ꝟopantiā p accūs aliq̄ ꝟopantia p se pfectiorem 7 efficaciozē eē. Lótraopantia eni friditaꝫ cordis ad calitatē epatis est mere p accūs:q̄ tñ alijs paribꝰ fortior est 7 efficaciozq̄ ꝟopantia friditatis epatis ad calitatez cordis q̄ est ꝟopantia p se:vt ps ex dictis in ꝑsenti qōne. C3a pclio. Pole est siccitatē cordis vincere hūiditatem epatis victoria minuente equāte ad ꝟriū ducente. Coll'r 14a tertij. alle. cap. Et siccitas eiꝰ. s. cordis vincit hūiditatez epatis parūper. Et addidit parūper:q̄ remissa est victoria siccitatis cordis supra epatis hūiditatē respcū victozie calitatis supra friditatē:de qua ꝑus dixerat. Persuadet g̃ pclio sic. pole est cor esse multo potentiꝰ in ericādo totū 7 epar q̄z eō epar i hūectādo:ſz ꝟ posito oi tali mō victozie poterit ipm vincē:g̃ 7c. assumptū ps. ℣ Si ponaf cor multū labi ad siccū:epar ño a tpamento parū labi p hūidū:dubiū āt esset qd sit potentiꝰ in vincendo 7 influendo absolute:an epar p hūiditatez. an cor p siccitatem. ℣ Et idubitāter tenendū est q̄ si hec membra merito solꝰ siccitatis 7 hūiditatis siccitatez 7 hūiditatem influerent multo potentioꝝ est hūiditas epatis absolute 7 potentioꝝ q̄z siccitas cordis. Quia tñ ad ifluendū siccitatem ml'tū iuuaf cor p calitatē eiꝰ satis itensaz p accūs resoluēdo exiccātē:positiue ēt p se cū siccitate ocurrēte ad exiccādū:7 q1 nō iuuaf epar calore suo in humectādo:ió absolute potentiꝰ ceteris paribꝰ vī cor siccū in exiccādo q̄z epar humidū in humectādo. C4a pclio. Tā victoria minuente q̄z victoria equāte hūiditas cordis vincef pót siccitatem epatis. ꝑ2 pars pſuadef sic:q1 corde exīte humido minꝰ siccū reddif epar 7 totū q̄z si cor esset tpatū:g̃ p aliquē gradū vel excessum reddit minꝰ siccū:sit g̃ ille excessus. a. 7 arguif sic. corde exīte hūido in 2o. gra exempli. epar siccū reddit minus siccū p. a. excessuz:ſz p minus q̄z p. a. distat epar a tpamēto in humido:g̃ ex corde humido epar siccuz reddef temperatū. ꝓña ps:7 totū assumptū est pole:

g̃ 7 ꝓñs. C5a pclio ꝓncipalis a qbusdā ponit:de q̄ est ꝓncipalis ambiguitas. humiditas cordis nō pót vincē siccitatez epatis victoria ad ꝟriū lapsum pducente. Dāc dicit itellexisse Sal'. in lra. Siccitatez vo ipole est ad ꝟriū a corde humidiozi adduci. Et Aui. 14a tertij. alle. cap. C Ad tollēda tñ argta q̄ ꝟ hāc ꝓpōnē sūt efficacia saſ hāc Sal'. auctem diuersi diuersimode exposuerūt. C Quidā eni dixerūt humiditatē cordis nō posse vincē siccitatem epatis hūectādo. s. respcū cutis:cor eni quātūcūq; hūidū respcū curis est siccū:ió nunq̄ siccitati epatis talr cōtraopari poterit:vt merito sue hūectationis totū reddat hūidū. ℣ Ex quo patere dicūt cām pp quā hūidū nō pót vincē siccitatē epatis. Epar tñ calz vincē pót friditatem cordis:ſz eni cor sit fons calozis sicut epar hūiditatis:7 adhuc ꝓncipali?:q1 tñ epar est calm respcū cutis pót cōtraopando friditatez cordis vincē faciendo totū denoiari calm. Cor vo quātūcūq; hūidū est siccū respcū cutis: igit nō poterit ꝟopando p ei? hūiditatē talr siccitatē vincere:vt merito huiꝰ totū sit denoiabile hūidū. Ad qō cō currit q̄ cor nō trāsmittit sup toto notabilem quātitatez subē trāsmutāde in subaz mēbroꝝ ex q̄. s. membra nutriā tur 7 substātifice notabilr hūectent. ſz g̃ aliquo mō humiditas cordis siccitati epatis sicci ꝟopef:nō tñ vincē pt eā ad itell'm Sal'. 7 Aui. iā datū. ℣ Ex quo inferūt quod dā icōuenienter posuisse hūiditatē cordis nō ꝟopari siccitati epatis:q1 epar est fons hūiditatis:7 remisso vel depaupato fonte nihil restat vnde possit fieri compensatio. C Hec āt pō nō puas hz ambiguitates. ℣ Prio. q1 si pp cor quātūcūq; hūidū esse siccū respcū cutis non pót hūiditas cordis vincē siccitatē epatis. tē friditas cordis nō pót vincē calitatē epatis:ꝟ sniam auctoꝝ allegatas. argf ꝓña:q1 sicut cor quātūcūq; hūidū siccū est respcū cutis: ita cor quātūcūq; fridū est calm respcū cutis:7 cū ꝟ cor quātūcūq; fridū multo plus recedit a cute p calozis excessum q̄z p siccitatis excessum recedit ab eo quātūcūq; fuerit hūidū:vt ps itelligenti. ℣ Itē p sil'ez cām seq̄ref q̄ friditas epatis nō pót vincē calitatē cordis. argf ꝓña:q1 epar quātūcūq; fridū est calm respcū cutis nō minus q̄z cor quātūcūq; hūidū sit siccū respcū eiusdē:ſz pp cor humidū eē siccū respcū cutis nō pót eiꝰ hūiditas vincē siccitatē epatis:g̃ ad sensuz eūdē nō poterit friditas epatis vincere calitatē cordis. ℣ Itez p idē hūiditas cordis hūidi nō pót vincē siccitatē epatis tempati ipsuz vel totū ad ipsuz hūidū trahendo:cuiꝰ oppm satis euidenter supra deductū est. 7 ꝓña tz si fundamtū pōnis est vez. Ut g̃ q̄ ad saluādū pm modū iterptādi auctoritatē Sal'. 7 aliorꝝ plures glose 7 additamenta regrant. C Plusq̄cō. vo sup ꝟ passu hāc difficultatē sub his paucis vbiz tētat discurrē. Dubitat aūt aliqs q1 cor sicut ꝑm est calozis sic epar hūmiditatis:q̄re sicut ipole est siccitatē epatis supari a sibi ꝟria humiditate cordis:nō ita ipole est friditatez cordis supari a calitate epatis:qō Sal'. supra nō dixit volens q̄ dez ex frido corde totū corꝰ fridū fieri nisi ꝟopef epar. Nisi esset qō nō est oino sil'itudo iter ipsa in ꝓncipiādo ꝟ cal'm 7 ꝟ humidū:nullū eni mēbrū corpis nutrif ab aliqua humiditate quā nō ꝑdigesserit epar:7 quā epar nō sibi trāsmiserit:ſz bñ hz calorē quendā ꝓter eū q̄ influit a corde:q̄re defectus hūiditatis sequens siccitatez epatis nō est reparabilis:sicut defectus calozis sequens friditatez cordis:q̄uis ꝟ nō nisi modicū repari possit. ℣ Dec rñsio cōiter mordef. ℣ Prio. q1 sicut membra oīa bñt calorē quendā ꝓpriū ꝓter eū q̄ influit a corde:ita bñt humidū ꝓpriū ꝓter illō qō trāsmittit ab epate. s. ex elemētoꝝ cōmixtione ꝟctū. Sil'r sicut nullā humiditatem recipiūt mēbra:q̄z nō ꝑdigesserit epar 7 sibi mediate vel imediate trāsmiserit:sic nullū calorē vel spūz recipiūt quē nō ꝓduxerit cor 7 eos mediate vl imediate trāsmiserit:saltez

penes viā tenentē tres spūs nō esse abinuicem essentialr ſpē distictos:nullus.n. spūs mēbris trāsmittit:q nō fuerit spūs cordis. ℣ Itē cū sanguis arterialis sup toto trāsmissus sit hūiduꝰ respcū hitudis musculoꝝ nō appet cur ex corde hūido trāsmisso spū 7 sanguie arteriali hūidioribꝰ nō debeat totū reddi aliq̄ mō q̄lificatie hūidiꝰ. Ego aūt puto hāc rñsionē Pluſq̄cō. esse veram. C Alij āt bas auctoritates Sal'. 7 Aui. alr iterpretati sunt ꝑmittentes epar ouplr posse esse siccū. ꝑ q̄litatiue:q1 sibi minoꝝ gradus hūiditatis corrñdet. 2o:q1 paucificū in hūido sanguineo. Eodē mō musculus pót eē siccioꝝ. ꝑ:q1 epar sanguinē 7 spūm sibi trāsmisit q̄litatiue siccioē. Sc̄o:q1 spūz 7 sanguinē ad ipz trāsmisit pauciozē. Et de siccitate sc̄o mō dcā potiſſime itelligunt dcā auctoꝝ. Cor.n. p ei? hūiditatē recōpensare nō pót siccitatē ex 2a cā ꝓuenientē:q1 ſz aliq̄lis nutricatio fiat ex ſanguie arteriali:mēbrū tñ q̄ ad eiꝰ corpulētiā nutrif p sanguinē venalē:ita q̄ sanguis arterialis illiꝰ paucitatē recōpensare nō pót:ió hūiditas cordis nō pót vincē hāc 2am siccitatem. Et istā dicūt fuisse mentē auctoꝝ. C Euidentioꝝ tñ foꝛet sol'o si sil' vtraſz harū siccitatū in cā huiꝰ iūgerem. ponēdo. s. q̄ hūiditas cordis victoria ad ꝟriuz ducente vincē nō pót siccitatem ēpis q̄litatiuaz sil' 7 sanguinei hūidi paucitatem ꝓñtem. ℣ Difficile etiaz vī ex pte rei ꝑm cām a 2a absolui. s. epar esse q̄litatiue siccū:nō tñ i sanguineo hūido paucificatū. ℣ Itē q̄ humiditas cordis possit recōpensare hūiditatē 2o mō dictā absolutā ſaltē a ꝑ2 ꝓbabil'r argr: q1 pole est sanguinē arterialē a corde sup toto trāsmissuz nō minus mediocritatem excedere q̄z sanguis ab epate ficco 2o mō siccitatē ꝑ puitatez a mediocritate recedat:g̃ nō repugnat cor huiꝰ siccitatez posse recōpensare. assumptū ps:q1 est pole vtutē attractiuā sanguis cordis ab epate ex quo ds fieri sanguis arterialis multo fortiozez esse vtute epatis ipsius ꝓtentiua:7 cū hoc in epate vltra mediocrē quātitatem de sanguine gñari:nō tñ mediocritatē exceden tem quātū sanguis a corde attract?:7 postea toti trāsmissus mediocritatē excedit. ponaf ergo in esse:7 ps q̄ epar remanebit siccū 2o mō:quā siccitatē recōpensabit cor ml'to plus de sanguine arteriali vltra mediocritatē trāsmittendo q̄z epar citra mediocritatē de venali sanguine trāsmittat. 7 coll'r casus positi possibilitas. 10. tertij. c. de ml'titudine desiderij coit?. C Dubiū ēt nō paruū ꝓtinet hec rñsio ponens magis ex venali sanguie q̄z arteriali nutriri musculos. Prio q̄ vide Cócilia. ꝟdia. 31. C Sentilis vo trac. de resistentijs hāc difficultatē discussit. ℣ Premittē do ꝑ iuxta pōnē suā q̄ influxa a corde 7 epate sup toto nō ꝟopant sibiinuicē positiue:eo q̄ influxū a corde est sicut forma 7 pfectio eiꝰ q̄ ab epate influit. ℣ Premittit 2o q̄ ꝓpositio Sal'. 7 Aui. de qua est presens difficultas: itelligende sunt de ꝟoperātijs illoꝝ membroꝝ in toto. ℣ Premittit 3o q̄ auctoritates dicentes ex corde vel epate calo fieri totū calm:ex frido fridū 7c. itellexerūt hoc quātum ad actualē appentiā in toto ex istoꝝ membroꝝ influxibꝰ resultāte respcū resultātis in toto ex influxibꝰ hoꝝ membroꝝ tpatoꝝ. Exēpli gra. cute 7 musculis totiꝰ quātū ad innatas cōplones tpatis exītibꝰ:7 cū his a corde 7 epate tpatis i toto repsentabit q̄dā tactualis apparētia: cor de tñ calido exīte appebit totū calidū respcū iā dicte tēperātie:frido vo exīte fridū. Si vo epar esset fridū 7 cor calidū vel eō:7 sup toto eqpotenter influerent:repsentaref ēt in toto tactualis tempies:nō q1 ibi esset aliq̄d tale tpamentū formalr eo q̄ talia trāsmissa nō se positiue saltem notabilr alterāt iuxta pōnē:sed q1 tāgibiles q̄litates corpoꝝ q̄tuoz a corde 7 epate toti influxoꝝ. s. spūs 7 sanguinis arterialis spūs 7 sanguis venalis cōfuse sil' 7 indistincte tactui psentant:vñ nō pōt tact? distincte vnā q̄litatē ab altera q̄litate pcipere:ió totū simul tāquā vnū obm tāgibile pcipit. cū ergo nō possit hoc cōprehēdere sub rōne alicui? extremoꝝ tñ nec amboꝝ simul distincte cōprehendet totuz ꝟ sub rōne tpamenti medij ex his extremis resultātis:sicut si p pole oi alteratiōe deducta aq̄ feruentissima 7 fridissima sil' equalr ad ptes insensibiles misceren 7 tactui obijcerent:illud aggregatū nō posset a tactu iudicari itense fridū neq; calidū:q1 qua rōne iudicaref calidū deberet ēt iudicari fridū. Judicaret g̃ totū tepidū q̄uis ex pte rei nō esse tale. Sicut etiā nigrū 7 albū adinuicē equalr ad ptes insensibiles cōmixta a visu iudicanf tāquā corpus medio colore coloratū. nō g̃ penes hāc viā estimādū est talē temperiē subiue esse in cute vel musculis qualē tact? iudicat:ſz ocipiendo q̄. s. intensa caliditas subiue exīs in spū vitali 7 sanguine arteriali 7 remissa existens in spū nāli 7 sanguine venali ꝓfuse sil' apprehendunt:q̄ tanq̄z vnū obm tactui occurrentes quandaz tēperiē repzesentāt. ℣ Premittit 4o q̄ cū sit respectu ēpis valde siccū:7 etiā respcū cutis:epar vo valde humidum 7 cū hoc plurimā trāsmittat mām sanguineā super toto respcū cordis hūiditas in toto tactui pñtata fere totalr dependet ex trāsmisso ab epate:parū vo 7 nō notabil'r a corde. Nō sic aūt est de caliditate 7 friditate in toto tactui psentaris caliditas enim in toto psentat tactui:7 si ꝑm maiozem partem dependeat a corde ꝑm tamen magnam 7 notabilem dependet ab epate:eo q̄ ex spū nāli 7 sanguine venali sup toto trāsmissiz tactui notabilis mensura calitatis abijcit:ex influxo tñ a corde nō ꝑsentaf tactui notabilis mensura hūiditatis. ℣ Ex qbus ps ꝑmo. q̄ q̄tū ad apparentiā tactualē caliditas cordis in toto prozūpens facil'r 7 magnifice vincere pót friditatem epatis. plus eni opari pót cor calidū per influxū eiꝰ in toto:vt totū iudicef caliduz respcū supradicte tpantie q̄z friditas epatis vt totū appareat fridū:eo q̄ ꝑm multo maiorē ptē pendet ille calor a corde q̄z ab epate. ℣ Et per idē ps sc̄o friditatē cordis satis facil'r vincere posse caliditatē epatis. p friditatē eni cordis minoraf influxus caloris cordis sup toto a quo maxie pendet iā dicta apparentia tactualis. ℣ Ps 3o caliditatē epatis vincē posse friditatez cordis:7 sil'r friditatē vincē posse caliditatem. Quia tñ tactualis apparētia qua totū calm vel fridū iudicaf plus pendet a corde alijs paribꝰ oportebit lapsuz epatis multo maiorē esse lapsu cordis. ℣ Ps 4o hūiditatem cordis quo ad tactualē repsentationē in toto nō posse vincere siccitatem epatis sicci. ℣ Ex his oibus colligi pót ordo in facilitate victozie qualitatū cordis 7 epatis. Qualitas.n. cordis maxie vincens 7 minime vincibilis est caliditas. Deinde friditas. Post siccitas. Et vltio hūiditas. hec.n. est minime vincēs:7 maxie vincibilis vt patet ex supradictis. Eō vo q̄litas maxime vincens 7 minime victa in epate est siccitas q̄ vinci nō pót ab hūiditate cordis vt tactū est:sed eō facillime vincit hūiditatem cordis. Deinde hūiditas:q̄ ſz nō ipossibil'r:difficulter tñ vincif a siccitate cordis vt supra. Deinde caliditas:q̄ adhuc facilꝰ a cordis friditate vincif. Ultio friditas:hec.n. facillime iter ceteras epatis q̄litates vincif a calitate cordis:eo q̄ calitas cordis est in vincēdo potētissima inter alias q̄litates cordis. Et coll'r ꝟ tot? ordo a Sal'. i lra ēt. 14. tertij. alle. c. C Mihi aūt in hac ambigua mā videf ꝓbabil'r tenendū. Prio q̄ hūiditas cordis pót vincē siccitatē epatis victoria equāte:aut minuēte:aut a tpamēto ad distēperātiā pmutāte:vt satis deductū ē supra. Sc̄o q̄ hūiditas cordis nō pót vincere siccitatē epatis victoria ad ꝟriū dicēte. cū.n. hūiditas in toto maxime pēdeat ab humiditate epatis 7 nō notabil'r ab hūiditate cordis ꝑm viam primā tactā reqref in corde maxima distemperantia in humido prius q̄z totū q̄ est siccū merito disponis ēpis redderet p hūiditatē cordis humidū respcū tē-

perātie iā signate: qualr nō est de calitate ēpis respcū fri
ditatis cordis: qz multo nōbilius ab epate sup toto ifluit
caliditas q̄z a corde humiditas: vt in prima positione ta
ctum est. Et si plures cāe tacte in p̄cedētibus pónib⁹ tan
q̄z partiales ⁊ coadiuuantes cum hac positione iungen
tur resultabit tota vna positio cōpletiōr: ideo considera.

¶ Ad argumēta pn̄ⁱᵃ rn̄r. ¶ Ad p̄ᵐ argᵐ negāda est ꝓa:
vt pz ex ocis in. q. maxime penes vltimū modū rn̄dēdi.

▽ Ad ꝓfirmationē negat fiūtudo: vt ex ocis ēt pz. ¶ Ad
2ᵐ argᵐ ēt dr q humectatio nālis vt subst̄antifica est p̄nci
pali⁹ pendēs a corde: vt vo q̄lificatiua vel tactualis ap
parētie imutatiua est eā. ▽ Ad ꝓfirmatōnē negat argᵐ.

¶ Ad 3ᵐ p̄ncipale ⁊ ei⁹ ꝓfirmationem rndet sicut ad p̄ᵐ.

¶ Ad 4ᵐ dr q lz humiditas cordis alicui⁹ ēpis ficcitatē
vincē possit victoria equāte: ⁊ aliquā ēpis tēperantiā vi
ctoria ad lapsum humidū pducēte: nō tn̄ q̄cūq; ēpis tē
perātiā vincē posset victoria pducēte ad lapsum humi
dū: eo q tēperātia ēpis magnā hz latitudinē. ¶ Ad 5ᵐ
negat ꝓa. negat ēt q si difficillime vicit ficcitas ēpis fa
cillime vincit humiditas eiusdē, q. n. facile vel difficile
vincat aliq̄ q̄litas ēpis nō solū pēdet ex dispōne ēpis: sed
⁊ cordis. ▽ Et p idē ad ꝓfirmationē dr q nō si facillime
vicit ficcitas ēpis facillime vicit hūiditas eiusdē. Conce
dit tn̄ q si facillime vicit ficcitas ēpis facillime vicit hūi
ditas cordis. ▽ Ad ꝓfirⁿᵉᵐ negat ꝓa. ⁊ ad p̄bōnē: cū ar
guit: oēz q̄litatē ⁊c. negat ēt ꝓa: qz oēm q̄litatē quā vin
cit cor p ei⁹ influxū potētius vicit q̄z epar alij⁹ parib⁹ ⁊c.

¶ Questio. xxxv.

Utrum testiculi sint mēbrū p̄ncipale. ¶ Et arguit multipl'r q nō. ¶ Primo q̄libet mēbrum
p̄ncipale toti spūm aut vtutem aliquā influit: sed nullus
spūs vel vtus toti ifluit a testiculis: g̃ nō sunt mēbrū p̄n
cipale. minor p̄bat discurrēdo. ab ipsis. n. nō influit toti
vtus aialis vitalis nec nālis: eo q hāy p̄ncipalia sunt ce
rebrū cor ⁊ epar. nec ēt gñatiua: qz tūc esset in oibus mē
brīs nr̄i corpis gñatiua vtus: q̄ nō vr auctorib⁹ ꝓfonū.

¶ 2° arguit sic. testiculi nō sunt ad gñonē req̄siti: g̃ ⁊c. cō
sequētia tz eo q pp aliud nō ponunt mēbrū p̄ncipale: ni
si qz sūt p̄nᵐ gñatiue vtut: ⁊ p spūs ad gñonē p̄ncipal'r et
Aver. nec̄io req̄siti. ⁊ assumptū col'r. 3. de bystoriis aialium. p̄
ca. in trāslatiōe arabica. oū inqt. Et iam ꝓtingit in thau
ro q castrabat: deide in eadē hora coiuit ⁊ ꝓcepit ab eo
vacca. Et p̄ de gñone aialiū. 4. ca. Et manifestū est q te
sticulis nō idigēt necessario: qm̄ si ita eēt eēnt testiculi in
oibus aialibus gñantib⁹. ▽ Confirm̄r: qz si eēnt necessarij
hoc nō esset nisi pp spermatis gñonē, sed arguit q nō: qz
Auič. piscib⁹ ⁊ serpentib⁹ tpe sui coit⁹ multū supabundat sper
ma i qb⁹ tn̄ nō sunt testiculi vt p̄ de gñone aialiū. alle. ca.
▽ Confirmat: qz sperma nō gñat in testiculis: sz in oib⁹
mēbrīs: g̃ ⁊c. assumptū col'r 20° tertij. ca. de causis sper
matis: sperma est supfluitas digónis q̄rte: sz in oib⁹ mē
Aristo. brīs nr̄i corpis fit 4ª digō: g̃ ⁊c. Et idē p̄ de gñone aialiū.
13. ca. spma est supfluitas vltimi alimēti: talis aūt supflui
tas nō magis in testiculis q̄z in alijs mēbrīs gñat: g̃ ⁊c.

¶ Ad oppᵐ est Sal'. in lr̄a. qui testiculos inter mēbra nu
Auicē. merat p̄ncipalia. Et Aui. 20° tertij. p̄mo ca. ad p̄ᵐ. Sub
limis deus creauit duos testiculos: sicut sciuisti: qui sunt
mēbra p̄ncipalia ⁊c. Et p̄ p̄mi. ca. de mēbris. dum inqt.
Secundum spēi ꝺo durabilitatē sunt necessaria hec tria
⁊ etiam aliud quātū q̄ speciei est ꝑpriū ⁊ sunt testiculi.

¶ Primo in q̄ne videndum est an testiculi sint necessarij
ad generationē. Secundo respondebitur ad quesitum.

Testicu lus qd. Concil'. ¶ Quātū ad p̄ᵐ sunt notāda ⁊ ꝺnes. ¶ Prio sciēdū est q
testiculi: vt a Cócil'. describunt ꝺria. 35. sunt carnes q̄dā
glādose in folliculo vno dcō osseo ꝓtēte albe ad humidi
tatē spmaticā gñandū create: ⁊ exēplificat sic carnes ma
millaꝝ glādose ad lac gñandū: vt Aui. 20° tertij alle. ca.

Isido. Propter q̄ Isidorus 11° ety. Testiculi p dilationem a te
stib⁹ dicti sunt: eo q serus testes sunt: q̄rū nūs binari⁹ exi
stit. Et subdit. q hi semē calamo mistrāt q̄ a spinali me
dulla ⁊ renib⁹ ⁊ lūbis suscipiūt gra. pcreādi: ió 20° tertij.
p̄ ca. Testiculi sunt mēbra p̄ncipalia i qb⁹ gñat spma ex
humiditate delata ad ens i venis q̄ est q̄si supfluitas q̄rti
cibi in corpe toto. Cz sciēdū ē: q testicl'is ꝺtinuant q̄dā
Sperma ticū vas duplex. Vas in uolucrū quid. meat⁹ q̄s vasa spmatica noiam⁹: qui duplices sūt. Qui
dā supius situati mediātes int' renes ⁊ testiculos cōit va
sa spmatica appellati. Ab Ari. vo p̄ de gñone aialiū: va
sa noiant iuoluta in qb⁹ sensit Ari. gñari spma: ⁊ nō i te
sticulis. Dox aūt vasox vnū est dextrū ⁊ reliquū finistr⁹.
Et oriē dextrū iuxta renē dextrum a vena cbili ⁊ arteria
adorti. Sinistrum vo a vena emulgēte finistra sic q̄ pue
nit dextrū ad testiculū dextrū ⁊ finistrū ad testiculū fini
strū vbi pueniēs ab extremo ad extremū testiculi fert: ꝺ
inde reflectit ad p̄ᵐ extremū: ⁊ iuoluta vasa dīr. Et i bis
reflexiōib⁹ credidit Ari. subam albā spmaticā gñari. 2ᵐ
medicos ꝺo fuiūt hec vasa testiculis in qb⁹ gñat spma
fuitute p̄patoria. p̄ter hec aūt vasa alia duo testiculis cō
tinuant iferiora dicta ēt semiaria q̄ a testiculis icboātia
ad collūvesice ⁊ ad vg̃ā cū foramib⁹ qbusdā t̄mināt. Et
fuiūt lz vasa testiclis fuitute latoria. s. semē a testiclis ad
calamū deferēdo. Cz sciēdū est q de ocursu testiculoz
ad gñonē varie sunt pones iuente. ¶ Pria Aristo. tacta
Aristo. p̄ de gñone aialiū. alle. cap. ⁊ aliq̄l'r 3° de hystoriis. p̄mo
ca. ponētis p̄ q testiculi nō sunt necessarij ad gñonē tāq̄
mēbrū p se pductiuū instr̄i q̄ mediāte fit gño. Nō eni cre
dit spma in testiculis gñari: sed in vasis iuolut⁹ iā dictis
⁊ ibi pfici ⁊ digeri vtute cordis: cū q̄ h' mēbra lz media
te hūt colligātia: vt pz ex dictis. Posuit 2° testiculos esse
pp melius ad gñonē req̄sitos accītale inuamētū: lz ma
gnū afferētes in dilatiōe seminis ad vg̃ā ⁊ tādē ad locū
oceptiōis: eo q p ipsos tanq̄ p suspēsoria liciatoriis tex
tox appēsa vasa spmatica iā dicta fuant apta. Sic. n. tex
tores suspēdunt filis terēdis pondera vt vie apte rema
neāt p q̄s apte possint mouere nauiculam ⁊ his ponde
rib⁹ remotis via illa claudit ⁊ motus nauicule ꝑhibet.
Jta nā ꝑuida testiculos vasis iam dictis alligauit qbus
tanq̄z ponderibus inferius trahētibus vasa iā dicta ser
uant aperta: vnde ēt per ipsa conueniēter deferri potest
spermatica mā vsq; ad virgam. Dis vo remotis vt in ca
strato hec vasa interius retrahunt ⁊ q̄si exiccant vt non
possit ampli⁹ spermatica mā ad locum ocepti⁹is ipellis
⁊ est p̄ncipalis testiculoz vtilitas p̄ter quā etiam vtilita
tē afferunt in reflexione vasox iam dicta: ꝑpter quā me
lius digerit sperma in reddēdo ipsum aial amorosus in
coitu sicut ēt animalia inuolutoz intestinoz sunt in ci
bi assumptione morosiora. ecōtra vo recti intestini gulo
siora. Hāc aūt positionē suam declarat rationib⁹ ⁊ signis
ante oppositū tactis. Primo: qz tunc reperirent in quoli
bet animali generāte: cuius oppositū pz in piscib⁹ ⁊ ser
pētibus. Scō: qz thaurus post castrationē vaccā iple
uit: qz statim coiuit nōdum exiccatis poris. Tertio: qz in
aialib⁹ babētib⁹ testiculos exteri⁹ positos manifeste ap
paret ipsos ꝺtrahi ⁊ incurvari hora coitus: qō nō est ni
si qz illa hora vasa spermatica multum contrahunt qui
bus appensi sunt testiculi. Credidit ergo Aristotel. vasa
seminaria nō esse testiculox ꝓtes: sed eis ꝑpter iuuamen
ta dicta alligari ⁊ adherere testiculis. Propter q̄ Aui.
in libro animalium. cap. primo. Et cum dixit magister
p̄mus q testiculi exeūt a vijs spermat⁹ noluit intelligere
q nihil facerēt ad generationē sperm⁹: sed q suba sua
est diuisa a suba viax que cōterminant cū illis: qm̄ nō est
via sed sustentamētū viarū suax testiculis. ▽ Alia est po
sitio quā sequunt medici tenentes testiculos nō eē req̄
tos ad gñonē solum pp melius vt dixit Arist. ▽ Ad quā

declarādā p̄mittendum est p̄ q testiculos eē nec̄ios ⁊c.
pót itelligi oupl'r. Prio sic q necessario actu ad gñonem
vel pfectionē ei⁹ ocurrūt. Scō sic q nō possit gñatio fie
ri sine cōcursu seminis in testiculis p̄ gñati ⁊ predigesti.
▽ Premittendū est scō q nec̄io ad cuiuslibet aialis pfe
cti gñonē ocurrit spma in quo spūs gignitiu⁹ includit: ⁊
q tēperamētū spūs gignitiui nō est formal'r tēperamen
tū vitalis spūs nec aialis nec nālis n' aggregatū ex bis.
eo. n. q p̄ncipalis eius opatio est opatio distincta ab opa
tione vtalis ⁊c. ꝑbabile est hui⁹ esse vnū tēperamētū di
stinctū. Ex quo pz in nobis signabile eē mēbrū aliqō ad
hui⁹ tēperamēti pductionē p̄ncipal'r deputatū. Cuilibet
eni tēperamēto ad aliquā p̄ncipalē opationē final'r ordi
nato ꝺz ꝑpriū organū cordndere. Ex qb⁹ tenēde sunt iste
ꝺnes. ¶ Pria ocl'o. Nō necessario ad cuiuslibet aialis
gñonē a sibi simili actu ocurrunt testiculi. Pz hoc de pi
scibus ⁊ serpētib⁹. ¶ 2° cócl'o. Oibus aialib⁹ pfect⁹ ⁊ san
guinē hūtib⁹ ad bene eē ⁊ viuere necessarij sunt testicli.
Pz ex magna pmutatione que ex castratione contingit.
¶ 3° ocl'o. Nō ad cuiuslibet aialis pfecti gñonē opz testi
culos actu ocurrere. Pz de thauro qui post absc̄isionez
ei⁹ vaccā ipleuit. p̄mo de gñone. ⁊ 3° de hystoriis aialiū.
alle. cap. ¶ 4° ocl'o. Lz ita sit: nō tn̄ in aialibus iam ocis
pót spma ꝑduci ꝑplificū nisi a vtute testiculoz ꝑducat.
Dec ocl'o multi signis psuaderi pōt. ▽ Primus: qz spma
in colore suba ⁊ cōpl'one magis similat testiculis q̄z va
sis iam ocis: g̃ ꝑbabili⁹ est in illis ⁊ ab illis ꝑduci spma
q̄z a vasis iā ocis. ▽ 2ᵐ signū est grandis pmutatio aialis
f castratiōe. hec. n. vr arguē ipsos magnū ⁊ nōbile oñiuz
bre in gñando spma. ▽ 3ᵐ signū est: qz ex appositiōe frigi
dox sup testiculos vt opij ⁊ alioꝝ narcoticoꝝ fit aial ste
rile: qō nō videret nisi haberēt virtutē in faciendo spma
plificū. Hoc tn̄ signū leue ⁊ ineffica⁊ est. Dicet. n. aduer
sarius q ex appositiōe narcoticox sup testiculos infrigi
dant vasa ⁊ ogelat spma ⁊ spūs gignitiuus. ▽ Aliō ēt si
gnū ꝑbabili⁹ col'r ex dictis Ari. p̄ de gñone aialiū: ⁊ 3°
de hysto. ca. alle. f. qm̄ auib⁹ vno determinato tpe coeun
tibus vt sunt ꝑdices ⁊ turtures tpe coitus multū nāliter
crescunt testiculi: ex quo illud tp̄s minuunt intn̄ vt q̄daz
eaꝝ testiculos nō hre credant. ▽ Aliud signum est q ex
multa seminis eūatione suba testiculoz detumescit ⁊ red
dit squalida. In anathomia ēt frequētius visum est scis
so testiculo in ocauitate ipsi⁹ spma albū plurimū ꝺtieri.
¶ Persuadet ēt rone ocl'o sic: qz in auibus ⁊ q̄drupedi
bus q̄busdā: vt sunt eritius ⁊ elephas reperiunt testicu
li: in q̄bus tn̄ nō sunt vt pōdere suo vasa sua seruēt apta:
eo q in his aialibus testiculi sunt intrinseci dorso alligati
⁊ nō pēdētes: g̃ ⁊c. ▽ 2°: qz si eēnt solum vt suspēsiora nō
deberēt eis vasa involui: sed sup testiculos directe ptēdi:
cui⁹ oppᵐ pz in anathomia. ▽ Prio hoc ēt est auctoritas
Auer. 2° colliget. ca. de inuamētis mēbroꝝ gñatiōis. ouz
ingt. testiculi fuerūt ordiati ad faciēdū spma: ⁊ ió fuit eo
rū caro alba sicut caro mamillaꝝ: ió q̄n ouertūt sanguī
nē ad similitudinē eox faciūt ipm albū: sicut epar chilū
facit rubeum: qz vis agētis est patiens sibi assimilare. Et
Aui. in loco post oppᵐ alle. ▽ Ex qb⁹ oibus sequit ocl'io
risiua ad articulū. f. q testicl'i sūt nec̄io req̄siti ad gñonē
ad hūc sensuz q si p̄ fieri gño aialis pfecti absq; ocursu
semis i testiclis gñati ⁊ ꝑdigesti: ⁊ hāc illexerūt medici.
¶ Quātū ad 1ᵐ ꝑmisso qd p mēbrū p̄ncipale intelligēduz
sit ex dictis supra in q̄ne 9° huiⁿ scōi sit hec. ¶ Prima cō
clusio. Testiculi sunt mēbrum p̄ncipale. Probat sic. testi
culi sunt p̄nᵐ alicui⁹ tēperamēti per se effectiue concurrē
tis ⁊ nec̄io requisiti ad ꝓseruationē indiuidui vel spēi: g̃
⁊c. ꝓnia tz ex qd nominis p̄ncipalis membri. ⁊ pz assum
ptū: qz sunt p̄nᵐ tēperamēti spūs gignitiui qui p se effecti
ue ocurrit ⁊c. ¶ 2° ocl'io. Lz masculina ⁊ feminina com
plexio p̄ncipal'r a corde depēdeat: ad ipsam tn̄ ꝓseruan
dā testiculi sūt iuuatiui. Prima ps pz. 21. tertij. cap. de ge
neratōe embrioīs. 2° ꝑbat: qz p castrationē robore ⁊ mo
rib⁹ effeminat masculus vt p̄ ⁊ 5° de gñone aialiuz. Pro
pter q̄ Aui. p̄ p̄mi. ca. de mēbris. Testiculi necessarij sr
ad spma gñandū: qz genealogias ꝓseruant ⁊ iuuatiui vt
forme cōplemētū def: ⁊ cōpl'o ꝓseruet masculina ⁊ femi
nina que specieb⁹ aialis accītia sunt inseparabilia. ¶ 3°
ocl'o. Lz testiculi sint a medico p̄ncipale mēbrū denoian
di: p̄ncipalius tn̄ vtut gñale p̄nᵐ est cor q̄z testiculi. Patz
qz cor est p̄ᵐ p̄nᵐ serus masculini: g̃ ⁊ po' gñatiue, ꝓna tz.
describit. n. masculus p posse gñare in alio loco ⁊ femia
in se. p̄ de gñatiōe aialiū. 2° cap. vi Aui. 15. de aialibus. p̄
cap. Aial gñans in alio aliō est masculinū: ⁊ aliō gñans
in se p aliud ad cōplemētū vel ꝑtē cōplemēti ⁊ est femini
num. Et coll'r assumptū. 4. de gñatione aialiuz. ⁊. 21. ter
tij. cap. de gñatione embrionis. illa parte. Et cum ad cor
fetus effundit cōplexio masculina fluit in oia mēbra ⁊c.

¶ Ad argumēta principalia rn̄r. ¶ Ad p̄mū dr nō omne
mēbr⁹ p̄ncipale influere vtutē suā vt spūm gignitiuū ab
eo alijs mēbris: lz hoc verū sit de p̄ncipalib⁹ ad ꝓseruā
tionē indiuidui imediate ordinatis. ▽ Et si arguit q testi
culi influāt tori: qz ex castratiōe i. frigidat aīal ⁊ effemi
nat: hūtes ēt testiculos calidos videmus esse barbatos:
castratiōe ꝺo iberbes fieri. ▽ Prio isto dr testiculos tori
ifluere: vt declarāt signa īducta: nec b̄ negabat. influunt
eni calorē cordis ad mēbra fridiora reflectēdo sicut spe
culū radios reuerberat: vt col'r locis ꝑalle. nō tn̄ ifluūt
testiculi vtutē aut spūm gignitiuū: cui⁹ sunt p̄nᵐ alijs mē
brīs. ¶ Ad 2ᵐ negat assumptū datū. si vo thaur⁹ ille im
pregnauit tūc: vt dixit Arist. b̄ ió finit qz iaz ex testiculos
semē erat effusum ad vasa seminaria media inter testicu
los ⁊ vg̃ā quidē: deinde thaurus coitu eijciens vaccam
impleuit: sed illud p̄digestū ⁊ genitū fuerat in testiculis.
▽ Et p idē ad aliā ꝓfirmationē negāda est ꝓna: lz. n. ad
pfectox gñonē nō regrant testiculi: tn̄ ad pfectoz gñatio
nē regrunt. plura. n. plerūq; requirunt ad pfectox q̄z
iperfectox pductionē. ▽ Et p idē pz ad alias ꝓfirmatio
nē. Quid aūt ad vltimā ꝓfirmationē sit dōm in sequenti
bus apparebit. ▽ Ad signū tactū in p̄ articulo de ꝺctiōe
testiculox hora coitus dōm illud fieri vt semen in testi
culi vētre ꝓtētū effundat ad vasa. ¶ Si qs aūt ꝑbabil'r
vellet positionē Ari. defensare posset facil'r: qz adducta
contra ipsum nō sunt nisi ꝑbabilia: ideo tu considera.

¶ Questio. xxxvj.

Utrum sperma primo ⁊ p̄ncipal'r decidat a corde. ¶ Arguit multipl'r q nō. ¶ Primo, sper
ma decidit a toto: g̃ ⁊c. assumptū argr. ▽ Prio. qz totuz
fetū experimur toti gñanti similari in oib⁹ mēbris etiaz
vsq; ad stigmata: sed b̄ non vr saluari posse nisi spermate
ab oib⁹ mēbris deciso. si. n. solū a corde decideret nō ap
pareret cur man⁹ aut pes geniti deberēt fil'es manui aut
pedi gñantis ꝑduci. ▽ Scō. qz experimēto pz diminu
tum gñare diminutū: ⁊ mōstruosum mōstruosum. q̄rum
p̄mū vr cótingē: qz a deficiēte pticula nō decidit sperma
ex q̄ps illi ꝓportiōalis gñet. Scōm ēt nō appet aliq̄ eue
nire nisi qz a ꝑte mōstruosa spma decidit. ꝓsl'r disponēs
i genito ꝑtē illi cor̄ndētē. ▽ 3°. ex eūatione semis magna
sentif in toto delitia: ergo a toto decidit semen. ꝓna tz: qz
nō cātur delitia in mēbro aliq̄ nisi apud p̄tiā rei delitiā
inferētis. ⁊ assumptū pz experimēto. ▽ 4°. ad idē vr au
ctoritas Aui. 20° tertij. ca. de causis spermat⁹. oū inquit.
Prio opz vt sit ei ex oi mēbro p̄ncipali⁹ fons ⁊ ex mem
brīs alijs resudatio ēt ad istas radices: pp illud est assi
milatio ⁊c. Et Hip. in li° de aere aqua ⁊ regiōibus. oū in
qt. Spma ab oib⁹ corpis mēbris descēdit: sanū qdē ex sa
nis: egrum q̄z currēs ab egris. Et 4° ꝑble". 14. ꝑble.

Propter qd dissoluūt ⁊ infirmant in coitu vtrū pp illud qō ab oib⁹ mēbris epurgatio est spma. ℣ 5°. spma est sup fluitas digōnis ḡrte: sed illa ab oib⁹ decidit mēbris: ergo ꝛc. maior coll'r 10° tertij. alle. c. ℣ Ultio. spma ꝑm ma iorē eius ptē decidit a cerebro: g̃ ꝛc. assumptus coll'r ab Hip. in li⁹ de aere aq̄ ⁊ regionib⁹. ⁊. 20. tertij. alle. ca. duz i ngt. Et Hippo. qdē dixit in suis intentiōib⁹ q̄ plurimus māei spermatis est ex cerebro: ⁊ q̄ descendit ex duabus venis que sunt post aures. Et ꝓpterea abscindit ambas flobothomia gn̄ationē ⁊ facit icurrere sterilitatē. Unde Hip. in loco ꝓallega. Quibuscūq; vene que post aures concidunt vltra prōfius ab omni generatione deorbāt.

¶ Ad oppositum est Aristo. primo de generatiōe animalium per magnū ꝓcessum.

¶ Primo in questione premittam distinctiones quasdaz. Secūdo conclūsiones de quesito.

¶ Quātū ad ꝑm̄ sint he distinctōes ⁊ suppōnes. ¶ Prima distinctio. Apud medicos ꝟ nomē spma. dupl'r sumitur. Primo pro q̄libet humiditate p coitū a testiculis expulsa: siue fuerit vtilis ad gn̄ionē: siue nō. Scōo ꝓprie sumit pro sola humiditate plifica a testiculis p coitū apta expelli. Et tal'r in ꝓposito sumit. ℣ Nota tñ apud Aristo. ꝑ de gn̄ione aialiū. q̄ lz his noib⁹ genitura spma semē medici ⁊ phi tanq̄ synonymis aut ꝙuertibilib⁹ freq̄nt vtant: ꝑ prie tñ genitura iportare vī mām decisaz ab aiali pfecto p coitū sibi sil'e gn̄ante: in q̄ est solū gn̄ionis ꝑm̄ effectiuū: q̄l'r expulsuz ab hoie p coitū: ⁊ ab eq̄ ꝛc. vocam⁹ genitura. Spma aūt ⁊ semē dī in q̄ simul repit effectiuū ⁊ male ꝑm̄ gn̄ionis sicut est cepe ⁊ faba. in his. n. nō solū ē ꝑm̄ gn̄ionis effectiuū: sed ēt māle. Experimur. n. q̄ nulla adueniēte extrinseca cā germinat: ita vt plurimū corpulentie ipsoz resoluat in germie. Et sic vl'r semē noiat oē plificū decisum ab eo q̄ vim hz vtriusq; sexus: vt plāte plurime ⁊ aialia mlta p seipsa sine coitu sibi sil'e gn̄antia: vt 4. de hystoriis. vlti. ca. ⁊ ꝑ de gn̄ione aialiū. 12. ca. Talit etiā semē noiam⁹ eē humidū ꝓstitutū ex ꝙcursu maris ⁊ fēmie in q̄ simul est ꝑm̄ māle gn̄ionis ⁊ effectiuū. In trāslatiōe tñ arabica vī penes Aristo. spma idē iportare qō genitura: ⁊ distigui ꝟ semē dum ingt. Spma ꝟo dī id qō exit ex oib⁹ modis aialiū coeūtiū: ⁊ est nāl'r ꝑm̄ in quo est ꝑm̄ gn̄atiōis. Semē aūt est illud qō hz ꝑm̄ ex vtroq; coeūtiū: sic arbores ⁊ aialia q̄dā in qb⁹ nō sūt mas ⁊ fēmia distincta: ⁊ qō exit ex mare ⁊ femina sicut ouū. Et ꝟ idē ꝓsit Auic. 16. aialiū. Sumit g̃ hic spma vt distiguit ꝟ semē. s. pro genitura: cui⁹ descriptio talis coll'r ꝑ de gn̄one aialiū. alle. ca. Spma est supfluitas vtilis vltimi alimēti distributi p mēbra totū hūs in po'. Supfluitas est gen⁹ p qō tñ spma differt a mēbro ⁊ hūore laudabili ex quo sunt apta mēbra nutriri: q; nullū tale est supfluitaꝫ. Et dī vtilis ad dīam supfluitatū ꝑternāliū que nō sunt vtiles vt sanies tabes ꝛc. quox nullū est spma. Et dī vltimi alimēti ad dīam supfluitatū ꝑme ⁊ scde digōnis vt flegma cholꝫ ꝛc. Et dī totū hūs in po'. s. effectiua ad dīam spmatis nō plifici. qō non ꝓprie dicit sperma vel genitura.

¶ Sciendū est tñ q̄ illā pticulā vltimi alimēti diuersi diuersimode exposuerūt. ℣ Quidā. n. intellexerūt per illō alimētū 4ū digōne digestū in mēbris. Modus autē quo ex tali alimēto decidit spma est: q; ꝟ nutrimēto in pozositatib⁹ mēbroz iā digesto ps ipsi⁹ aliq̄ supfluēs reingredit venas que a nā pellit in capita minutissima parua venaz ⁊ arteriaz terminatarū ad pozositates membrorū: ex qbus puenit ad venas ⁊ arterias maiores: ⁊ sic cōsequnt de minori ad maiorē trāsit donec pueniat ad venā dictā ꝙcauā ⁊ arteria maiorē sup dorsuz: ex qbus vasa ingredit involuta ab ipsis ramificata vel orta vt supra dictū est: ⁊ tandē puenit ad testiculos. Et huic exponi ꝓsona vī intētio Auī. 20. tertij. alle. cap. dū ingt. Spma ē superfluitas ḡrte digōnis ꝛc. Et infra. Et est de summa humiditatis prime coagulatiōi ex q̄ nutriunt membra dura. Et penes hāc viā illa ptricula distributi in diffinitiōe posita exponēda est vt sonat. Hāc exponē secut⁹ est Concilia. dīa. 34. ℣ Alij vo p vltimū alimentū itellexerūt vltimū alimētū cōe nulli mēbro appropriatū: qō p venas ⁊ arterias iam distributū est: nōdū tñ in pozositatib⁹ mēbrorū receptū: lz satis ꝓpinquū sit ad ꝟ vt in mēbra labat ⁊ ad ea nutriēda dearticulet. Et pro isto adducūt aliq̄ probabilia. ℣ Primū. q̄ si esset supfluitas quare digōnis ad sensum datū spma in suis ptib⁹ dēret manifeste apparere etherogeneū: eo q̄ nutrimētū primū nutricationi mēbri hz disponē ꝓpinquā disponi mēbri. cum ergo mēbra nr̄i corpis sint in suis ptib⁹ manifeste etherogenea seqt ꝛc. ℣ Scōm. q; supflue coeūtes postremo emittunt sanguinē: qō non foret nisi in vasis spmaticis ꝓtineret mā sanguinea in spma trāsmutāda. ℣ Tertiū. q; vasa spermatica ꝓtexta sunt ex vena ⁊ arteria descēdēte: vt apparet in anathomia. ℣ Quartum signū: q; hoies pingues paruz hñt spmatis: q; superfluū alimēti cōuertēdū in spma trā fit in pinguedinē: vt ꝑmo de gn̄ione aialiuz. 12. ca. Propt qō expti pastores bircos suos nimiū pingues vt melius coire possint macerāt. Cū ergo nutrimētū primum ossis vel neruī ꝛc. nō sit in pinguedinē trāsmutabile p3 talem mām non esse supfluitatē ḡrte digōnis facere in mēbris. Est ergo spma hāc viā sperma supfluitas. i. humiditas ex supfluitate gn̄ata vtili vltimi alimēti cōis. s. sanguinei distributi per venas: ⁊ ad hoc ꝑpinqui vt in mēbra labat hūs oē in po'ad sensum datū. Pro auctoritate vo Auic. dixerūt q̄ fuit illius opionis. Nec sna auctoritas est sentētie Ari. ꝑrēda. Licet ꝑbabil'r ad hāc pōnē possit trahi lra Aui. dōo q̄ spma est supfluitas digestiōis quarte idest nutrimēti prime 4ᵉ digōne digerēdi: ⁊ fit dum dispargit cibus in mēbris. i. dū sanguis ex venis ad mēbra labit. retinet. n. ps eius vt ex ea refudāte ad vasa sperma tica fiat spma. 3ᵉ digone. s. venaz iā cōpleta: ⁊ est de summa humiditatis. s. cōis in venis repte prime coagulatiōi: q; inter tales cōes mās nō repit ꝑpinqor coagulationi q̄ illa que trāsmutat in sperma. ¶ 2ᵃ distinctio. In quolibet semine plifico duplex reperit pars. spumosa ⁊ corpulēta. Et quantū ad vtrāq; istaz ptiuz pōt intelligi q̄stio. ¶ 3ᵃ distictio. Dupl'r imaginari possum⁹ sperma aut humiditatē aliquā esse ab aliq̄ membro decisam: mediate: ⁊ imediate. exēpla patēt. ¶ Prima suppō. Nunq̄ agens vl'e plurīū effectuū indifferēter ꝑductiuum nālit pōt aliquē illoz distincte ꝑducē nisi ad ꝟ q̄ agēs ptriculare limitet. Patet: q; alꝫ nō esset respū illoz effectuū agēs vniuersale ad particulare ⁊ determinatum. ¶ 2ᵃ suppositio. Tam respectu opationū nāliū q̄z aialiū q̄z gn̄ative vtriusq; spūs cordis est tanq̄ vl'e actiuū. P3 ꝟ: q; ad q̄libet istarū nēcio effective ꝙcurrit ⁊ nō tāq̄ ptriculare ⁊ determinatū actiuū: q; tūc nō indigeret alio limitante: ⁊ sic spūs cordis sine ꝙcursu alioz posset aiales ⁊ nāles opatiōes pficē: cui⁹ oppm̄ supꝑ oñsum est: ꝙcurrit g̃ tanq̄ vl'e ⁊ ide terminatū actiuū. ¶ 3ᵃ suppō. Per ꝑus depēdet qlz effect⁹ ab agēte priori q̄z posteriori ordine depēdētie. P3: q; cā ꝑmaria plus ifluit in effectū q̄z scōaria. ¶ 4ᵃ suppositio. Virtute seminis a prie decisi ꝓtigit fetū parēti similari non solū in sexu: sed in figura: colore: particulariū etiā mēbroz dispositiōe vsq; ad stigmata. P3 hoc experimēto: vt coll'r ꝑ de generatione animalium. allegato cap.

¶ Quantū ad 2ᵐ arti⁹ ponunt ꝺnes. ¶ Prima ꝛc'o. Spma nō decidit a toto sic q̄ a q̄libet pte nr̄i corpis decidat pars ispmatis ex qua ꝑducat pars i fetu illi correspōdens. Et hanc sensit Arist. ꝑmo de gn̄atione aialiū. ꝑlōgū ꝓcessum. Et pōt ꝑsuaderi rōnib⁹ ꝑbidē tactis: destruēdo antiquoz fundamentū: qui ex similitudine geniti ad parētes ꝺcludebāt decisionē spmatis a toto. Primo: qa similat genitoꝛ genitus in pilis vnguib⁹ a qbus ꝓpossibile est semen fuisse decisum: ergo eoz fundamentū fallat. Scōo: q; frequētissime nat⁹ nō similat parētib⁹: sed auo aut ꝑauo. mulier. n. de regiōe dicta ylas cū ethiope coit: peperit tñ filiā albā: filia tñ deinde cōcepit ⁊ peperit filiā nigrā. ꝑ de gn̄atione aialiū. 4. ca. Tertio: q; tunc sp diminutus gn̄aret diminutū ⁊ mōstruosus mōstruosuz. ꝺñs est cōtra experientiā. ⁊ plura alia adduci pōt que vide per Arist. loco ꝓallegato. ¶ 2ᵃ ꝛc'o. Lz spma quo ad corpulētā eius partē decidat a nutrimēto toti cōi: a corde tñ ꝓncipalius q̄z ab alijs mēbris decidit. P3: q; in to to tali nutrimēto ꝓncipalius inuenit vestigiuz ipressiōis cordis q̄z alicui⁹ alterius mēbri: ergo. ¶ 3ᵃ ꝛc'o. Spma quantū ad corpulētā partē ei⁹ scōario ⁊ ēt imediate decidit a testiculis. Hec ꝛc'o p3 ex dcis in ꝓcedenti qōne: q; nō nisi in testiculo recipit hec supfluitas formā spmatis. Itē añq̄z hec supfluitas i testiculis digerat' stat sub dispōne cōi ⁊ indifferēti ad opationē nutritiue ⁊ gn̄atiue vtutis: igit' vt sic ad opōnē gn̄atiuā q̄ nō nutriuā limitet' oz ei nouā cōpl'onē vel temperamētū acqri: qō non pōt nisi in testiculis vt ex dictis p3: ergo. ¶ 4ᵃ ꝛc'o. Sperma q̄z tū ad partē spiriruosam inclusam in eo nō solum a corde sed etiā ab alijs mēbris ꝓncipalib⁹ decidit. Hanc ꝺnem voluit Auic. vbi supꝑ dū dixit. Opz vt sit ⁊ ex oi membro ꝓncipali fons. Et Hippo. in loco ꝓallegato. Itē nō appet al's q̄re flomia venaruz que sunt post aures abscinderet gn̄ationē sicut Hip. ⁊ Aui. testant. Itē tēperamētū spūs gignitiui oz esse in fetu ꝑductiuū tēperamēti operationibus vitalib⁹ nālib⁹ ⁊ aialib⁹ ꝓportionati: qō nō esset nisi in eo eēt vtus spūs aialis nālis ⁊ vitalis: g̃ ad gignitiui spūs ꝓstitutionē opz nālē aialē ⁊ vitalē spūm ꝙcurrere. Itē arguūt qdam sic. spūs gignitiu⁹ añ formationē cerebri vel ēpis corde formato ꝑducit aialē ⁊ nālē spūz: q; al's cor nō posset nutriri ⁊ sentire añ formationē cerebri ⁊ ēpis. sed ꝟ nō pōt p solā vtutē spūs vitalis in eo derelicta: eo q̄ huiꝰ opationis vitalis est agēs vniuersale p ꝑmā ⁊ scdam supponē: ergo ꝛc. Sil'r cor al's se solo posset ex sanguine spūm aialē ⁊ nālē ꝑducere per tēperamētū vitalis spūs: gn̄at ergo gignitiu⁹ spūs vitalē aialē ⁊ nālē spūm ex mā ꝓportionata: q; ad constitutionē ei⁹ hi spūs ingrediunt. ¶ 3ᵃ ꝛc'o. Lz ita sit ꝓncipal'r tñ quantum ad eandē ptē decidit spma a corde q̄z ab aliquo alioz ꝓncipaliū mēbroz. P3: q; sic se oz hāe vtus ex vitali spū in gignitiuo spū derelicta ad vtutes alioz spūz sicut vitalis spūs ad alios cōcurrētes ad ꝓstitutionē gignitiui: lz spūs vitalis int' alios ꝙcurrētes est ꝓncipalissim⁹. ¶ 6ᵃ ꝛc'o. Preter spūs iam dictos ad ꝓstitutionē gignitiui ꝙcurrentes a quocūq; alio ptriculari mēbro ꝓtingit spūm ptiularē decidi ⁊ spūi gignitiuo cōmisceri: q; cū alijs spiritib⁹ māe gn̄ionis occurrēs tal'r ꝓponit mēbrū in genito q̄l'r dispositū erat mēbrū ei cor̄ndēs in gn̄ante. Exēpli gra: fonte gn̄ante ⁊ in brachio cicatricē hñte ꝓtingit a pte bra chij sor. cicatriçata decidi spūm q; occurrēs māe gn̄ionis brachij sor. ipla; tal'r ꝓponit vt cicatriçata gn̄et. Cōc'o sic itellecta coll'r. 20. tertij. all. cap. Immo oz vt sit ex omni mēbro ꝓncipali fons ⁊ ex mēbris alijs resudatio ⁊ ad illas radices: ⁊ ꝑ illud ē assimilatio ⁊ ꝑ ꝟ gn̄at ex mēbro diminuto mēbrū diminutū. Ut ꝟ Aui. q; al's non sal uaret modus q̄ est assimilatio ꝑm dispōnē ptricularis mēbri geniti ad gn̄anꝫ aut q̄ diminut⁹ in aliq̄ mēbro merito hui⁹ diminutiōis gn̄aret diminutū. Et pōt ꝟ ꝑbabil'r rōne deduci: q; assimilatio nō vī posse ꝑuenire nisi vel a gignitiuo spū ⁊ spiritib⁹ triū mēbroz ꝓncipaliū resultāte: vel aliq̄ ptriculari dearticulāte. Si dī ꝑ⁹ tunc nō appet q̄re hꝫ spūs hūc effectū magis in brachio q̄z in facie vl'e deꝺpduceret: eo q̄ mā est hꝫ effect⁹ receptiua ⁊ agēs sufficienꝫ ꝑductiuū. Si dī 2ᵐ: cū tale dearticulās nō sit nisi qdā particularis spūs: sequit' ꝛc. Modus ergo q̄ ex pticulari spū ꝑuenit hec assimilatio hoc modo sumit. Imaginando q̄ ꝑter spūs cordis ēpis ⁊ cerebri gignitiuū spiritū cōponētes a pede podagrici gn̄antis, gra exēpli. deciditaliqs spūs q; simul cum mā spermatica veniens ad testiculos in spermate cū alijs spiritib⁹ icludit: ⁊ simꝫ cū eis ad locū gn̄ionis ipellit. Deide occurrēs māe gn̄ionis pedis poᵐᵇz illā mām tal'r disponēdi ⁊ pedē ex eo gn̄atū qual'r disposit⁹ erat pes gn̄ans. spūs. n. a quocūq; mēbro decisus est illud mēbꝝ vtual'r. Ūñ ꝺcesserūt antiqui spūz oculi eē ptāte oculū: pedis vo pedē: q; g̃ pes gn̄antis erat iuncture debilis laxe ⁊ cōponis rare pes ꝑducē ꝺsimil'r dispositus: ⁊ ꝺñr podagricus. ℣ Cōtra hāc ꝺnē arguit' ꝑ sic. spūs gignitiu⁹ ex aiali vitali ⁊ nāli cōpositus est p se sufficiēs cā ꝑductiua fetus: g̃ ꝑter illū nō oz alios spūs a ptricularib⁹ mēbris decisos ꝙcurrere. ꝺña tz: eo q̄ frustra est pluralitas ꝛc. assumptū p3: q; spūs gignitiu⁹ ⁊ spūs cordis in eo inclusus vtual'r ꝓtinet oia mēbra. vñ Aui. 15. aialiū. Et nō est opus vt veniat vtus ab oi pte. in vna. n. pte sunt oēs ptes. ℣ 2°. vel hꝫ spūs ptricularis sēp ꝙcurrit: vel nō semp ꝙcurrit: lz aliqñ. Non pōt dici 2ᵐ: q; nō apparet cā cur magis vna vice q̄z alia deberet cōcurrē. Si dī ꝑ⁹ sequit' q̄ semp fetus similabit' parentib⁹ ēt vsq; ad stigmata: cuius oppm̄ experimur. ℣ 3°. tūc nō apperet qual'r fetus similaret parēti in capillis vnguibus ꝛc. eo q̄ ab hꝫ ptib⁹ nullus ptricularis spūs decidit. ℣ 4°. tunc nō ꝓtingeret ex diminuto merito sue diminutionis gn̄ari diminutū: q; nullus a pte diminuta decidit spūs qui p ꝺnem ponit' imediata cā huius assimilationis. ℣ Ad ꝑ⁹ illoꝫ pōt ꝑbabil'r dici q̄ lz spūs gignitiu⁹ sine ꝙcursu hui⁹ ptricularis spūs sufficeret ꝛc. nō semp tñ eque bñ sufficeret: eo q̄ ptricularis spūs in vtute actiua ꝓtinet mēbrū a quo decidit. Juvat ergo spūm gignitiuū in particulare mēbrū formādo. Sicut ptricular] cā ēt ad effectū nō eēntial'r ordinata freq̄nt iuvat cām ꝑmariā ad aliquē ptricularē effectū ꝑducēdū. ℣ Ad 2ᵐ dī ꝑ⁹ q̄ nō semp nec nēcio ꝙcurrit. Prio: q; nō est ad ꝑductionē fet⁹ cā eēntial'r ordinata. freq̄nt eni ꝑducit ptriculare mēbrū absq; ei⁹ ꝙcursu vt in trūcato gn̄ante fetū ꝑfectū. Scōo: q; pp multas cās accītales pōt eius ꝙcursus ipediri. pōt. n. resolui aut ab aliq̄ cā ei⁹ trāsit⁹ ipediri aut ꝓhiberi aut ex debilitate ⁊ paucitate spūs mēbri vel mēbri defectu nō sup esse mēbroꝛ: ⁊ sic spmatice māe nō cōmisceri. Et dī vlteri⁹ q̄ lz hꝫ spūs sp ꝙcurreret: nō tñ sp ꝑm ptriculare mēbruz fetū parenti assimilaret. Oō pp multa euenire pōt. Prio pp paucitatē aut debilitatē spūs. Scōo pp inobediētiaz māe gn̄ionis nō ꝑpate ad recipiēdū ipressionē aptam ab hꝫ spū ꝓuenire: aut pp alia plura ipedimēta pleni⁹ in sequēti qōne tāgēda. ℣ Ad 3ᵐ dī q̄ lz a capillis vnguibus ꝛc. nō decidat aliqs ptricularis spūs: a pte tñ alia cui⁹ dispōnē isequunt capilli aliqs spūs decidit: merito cuius gn̄at illa. ℵ. g̃. cutis est ꝺsil'r dispōsita sicut in gn̄ante: et ꝺñr capilli q̄ dispōnē illius isequunt. Dī etiā q̄ nō q̄lz similitudo ad partes parēt] in dispōne ptricular] mēbri pēder ab huiꝰ ptriculari spū. Pōt. n. a sola dispōne spūum a ꝓncipalib⁹ mēbris decisoꝛ pendē: qm̄ bis talib⁹ decisis vt fetus gn̄anti in mēbris ꝓncipalib⁹ comparet: si nō fuerit accītale ipediēs similabit' etiā in dispōnib⁹ nālib⁹ ptiulariū mēbroz eo q̄ illoꝛ cōpl'ones ⁊ cōpōnes pēdent ex ꝓncipalib⁹ mēbris. Dico aūt notanter in dispōnibus nālib⁹: pp accītales dispōnes in mēbris ptricularibus reptas: ꝑm q̄s pprie nō pēdent a ꝓncipalib⁹: vñ nō apparet q̄ in illis merito dispōnis ꝓncipaliū debeat genitū similari gn̄anti. ℣ Et si cōtra hoc arguit': q; tūc argu⁹ ꝑhi superius adductū ad ꝑbādū ꝺnē ꝑmā ꝺ antiquos nō esset euidēs: eo q̄ posset dicere aduersari⁹ q̄ lz nō decidat spi

ritus a pilis:decidit̄ tñ a cute vel alio mẽbro cui⁹ disposi
tionẽ isequunt̄ pili. ℣ Huic dī ꝙ arg^m phi ꝓcedit ꝯ anti
quos vl'r asserentes nō esse silitudinẽ ptis ad ptẽ in geni
to ꝛ gñante nisi pp spma esse a silẽ pte decisum. Uel dī ꝙ
arg^m Aristo. itātū hꝫ euidētiā iquātū pillud nō solū con
cludit de pilis:sed de alijs pticularib⁹ mẽbris. ſ. ꝙ eorū
silitudo nō ẽpp spma decisum ꝛc. Sic̄.n. pp spma decisus
a cute gñat silis cutis in gñato:ex qua pendet disp̄o pilo
rū:ꝛ p ꝯs ad eā sequit̄ capillorū ꝛ vnguiuꝫ silitudo:ita
a spmate deciso a corde a q̄ cutis ꝛ alia mẽbra dependent
gñato a corde silr disposito sicut fuit cor gñantis gñabit̄
cutis ꝛ alia mẽbra ꝓsilr disposita:nisi ex pte disp̄onis mãe
aut alteri⁹ accñtalis cãe impedimẽtū puenerit. Sꝫ de ℔ vi
debit̄ clari⁹ in seq̄nti qōne. Quia tñ nō appet q̄lr in pti
cularib⁹ disp̄onib⁹ mẽbrorꝫ nō pẽdẽtib⁹ a ꝓncipalib⁹ vt
sunt cicatrices stigmata cecitas ꝛ mẽbri defect⁹ ꝛc. meri
to disp̄onis ꝓncipaliū similer fer⁹ gñanti: iō virtuꝫ est ꝑter
hos spūs a mẽbris ꝓncipalib⁹ decisos ẽt spūs a pticula
rib⁹ mẽbris decisos ꝓcurrẽ. Et qꝛ nō neꝯio sed ꝓtingent
ꝓcurrūt nec semp est mã ꝑpata illorꝫ spūum impressionem
recipe:iō in talib⁹ disp̄onib⁹ accñtalib⁹ q̄ꝫ similat̄ geni
tus parẽti ꝛ q̄ꝫ nō. ℣ Ad 4^m dī ꝙ ly a pte deficiẽte vel
mẽbro nullus decidat̄ spūs:a pte tñ cui deficit vel a q̄ est
facta abscisio decidit̄ spūs q est virtual'r illa ps. i. virtualit̄
ꝓductiu⁹ ptis tal'r disposite sicut erat ps a q̄ decisus est.
Et qꝛ ps illa. v. g. brachiū cui deficit manus erat in extre
mitate callosa cute circũdata:iō ab ea verisil'r decideret
spūs ex mã disposita ꝓductiuus brachij in extremitate
callosa cuti circũdati: ꝛ ꝯr ñ alteri mẽbro aptū ꝓtinua
ri. Recte sicut a pte cicatriçata decidit spūs ex corrñden
te mã ptis callose ꝛ cicatriçate ꝓductiu⁹: ꝛ figs alius oc
curreret modus saluandi istas apparẽtias infra ponet.
¶ Ad arg^m ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad p^m ꝛ 2^m patz solutio ex
dictis in questiõe. ¶ Ad tertium dixit Cõcil'. differentia
34. ꝙ non pp spma a toto decidi in toto pcipit̄ delitia: ly
qꝛ fortis est ꝓuritus ex mã spmatica sup mẽbra multum
sensibilia trãseunte: qbus ẽt illa mã sui q̄litate est confor
mis ꝛ velut quãdã titillationẽ iducẽs i eis vī in toto hãc
cãri delitiã. Sic̄ appet in scabiosis dū aqua cal'a balneã
tur. Cui⁹ signū est: qꝛ multotiẽs coeũtes ꝛ nimis frequẽ
ter in coitu modicã pcipiũt delectationẽ sicut ex frequẽ
ti tactu subalsella aufer̄t titillatio. Pueri ẽt añ tps pol
lutiõis magnã delectationẽ incurrũt ex emissiõe cuiusdã
spiritus vẽtosi: ita vt in toto videat̄ causam esse delitiam
inferentẽ: cũ tñ nihil ab oib⁹ mẽbris decidat̄. ℣ Utrum
aũt illa delectatio sit in toto vel pte: ꝛ an in alijs mẽbris
a genitalib⁹ ꝑ ꝓprietatẽ vl' cõitatẽ: ꝓsiderare non spectat
ad presens. ℣ Ad aliã ps ex dictis in qōne. ℣ Pro aucto
ritate tñ Arist. 4ª ꝓblematũ allegata dixit Cõcil'. Arist.
ibi sm alioꝝ sniam locutũ fuisse: pp qō dixit vtrũ per qō
aliorum ꝛ non propriam consuevit sniam denotare.

¶ Questio. xxxvij.

Utrum spma mulieris effectiue concurrat ad gñonẽ. ¶ Et arguit̄ multipl'r ꝙ non. ¶ Primo
qꝛ tũc idẽ eẽt agens ꝛ patiẽs: efficiẽs ꝛ mã in actu ꝛ po⁽ᵗ⁾,
arguit̄ ꝯña: qꝛ si qō eẽt vã cũ semen mulieris mãliter si
ue passiue ꝓcurrat erit eidẽ. ſ. semen respcũ eiusdẽ. ſ. em
briõis ꝓducẽdi vel forme ei⁹ agẽs ꝛ passus ꝛ ꝯr efficiẽs
ꝛ mã. Cũ ergo agẽs inquãtũ hꝫ sit in actu: ꝛ passum ſm
ꝙ hꝫ in po⁽ᵗ⁾: erit respcũ eiusdẽ simul in actu ꝛ po⁽ᵗ⁾. ¶ 2° se
quit̄ ꝙ mulier sine ꝓcursu viri posset fetum ꝓducẽ. ꝯs
est falsum. sic.n. beata vgo nō miraculose concepisset. ar
guit̄ ꝯña: qꝛ positis causis sufficientib⁹ ad effectũ ꝓducẽ
dum ꝓducit̄ effectus. in muliere aũt sine ꝓcursu viri sunt
cãe sufficiẽtes ad ꝓductionẽ fetus: puta mã: qꝛ mẽstruus
ꝛ agens. ſ. sperma ꝛ virtus ei⁹ informatiua: ꝛ si qō eẽt vã
ꝛ locus ꝛc. requisita: ergo. ¶ 3° arguit̄. sperma viri ꝛ mu
lieris ex nã rei hñt ꝓprietatẽ: vt sensit Hal'. ꝛ sequẽtes hãc
positionẽ: vel ergo eque potẽter ꝓcurrunt ad gñonẽ: vel
vnũ potẽtius ꝛ efficacius altero. Si p^m vtrũq; impediet
alterũ. Si 2^m potẽti⁹ ipediet oponẽ debilioris ꝛ p ꝯs al
terũ eoꝝ nō effectiue concurret. ¶ 4°. si ponit spma mu
lieris effectiue cõcurrere ꝛc. B potissime est ad saluãdus
diuersitatẽ in fetũ gñatione ꝓtingentẽ: puta qꝛ qñq; ma
sculus: qñq; fẽmella gñat̄: qñq; vꝰ est similis patri: qñq;
matri: ſm ꝙ debilius aut potẽtius aliqñ est sperma viri:
qñq; sperma mulieris: vt sensit Hal'. ℣ Sed arguitur ꝙ
nō. Primo: qꝛ ſm hoc semp ꝓducẽt similis ꝑi: ꝑ idem.
Sc̄o: ga nunq; ꝓtingeret ꝓduci fetũ mīi in cop'lone si
milẽ ꝛ pīi in copõne vel eꝰ: cuius oppositũ experimur.
arguit̄ ꝯña: qꝛ semp dñat̄ sperma patris vel femine: vel
sunt hec equata. Si p^m ꝓduceret pīi penitus similis. Si
2^m matri. Si 3^m neutri. ℣ Jtez ex fundamento positionis
Hal'. nunq; ꝓtingeret ex debilitate mẽbri masculi gñan
tis robusta exñte fẽmella gñatione cõtrahi morbũ bere
ditariũ. arguit̄ ꝯña: qꝛ si spma masculi est debile ꝛ femel
le fortes: potenti⁹ est spma fẽmelle disp̄ones mãm gñatio
nis ſm eius similitudinẽ q̄ sperma masculi: sed hoc po
sito nō cõtraheret morb⁹ hereditarius merito debilitat̄
generãtis masculi: ergo. ℣ Jtẽ tũc nō ꝓtingeret ꝓduci fe
tũ in sexu masculinũ in cop'lone tamẽ ꝛ habitudine tot⁹
ꝛ ꝓncipaliũ mẽbrorũ femininũ: cui⁹ ꝓtrariũ ꝓcessit Hal'.
ꝛ ꝑz experimento in viraginib⁹ plurib⁹ ꝛ viris effemina
tis: ꝛ ꝯña deduci pōt vt precedens. ℣ Jtem sequit̄ ꝙ q̄ꝫ
to fẽmina esset calidior ꝛ robustior magis eẽt fẽmellarũ
gñatiua: ꝛ quãto debilior masculorꝫ. arguit̄ ꝯña: qꝛ quã
to sperma mulieris est fortius tanto potentius est dispo
nere ꝛ formare mãm ſm disp̄onem ꝛ similitudinez eius
a quo decisum est: sed quãto mulier est in cop'lone robu
stior tãto est ei⁹ spma potẽtius ꝛ forti⁽ᵗ⁾: ergo ꝛc. Et pidez
ꝑz ꝙ quanto esset mulier debilior esset masculorum pro
ductiua: qꝛ tanto esset eius sperma aptius spermati viri
succumbere ꝛ ineptius in materiã generationis eius di
spositiones imprimẽ: ꝛ per ꝯs ꝛc. ¶ Ultimo sequit̄ ꝙ
nō citius ex vteꝝ compleret̄ femina q̄ꝫ masculus. arguit̄
ꝯña: qꝛ ꝓtingit potentius vel eque potens esse sup mãm
gñonis sperma mulieris sicut spma viri: ergo eque cito
sna poterit informare mãm: cuꝫ penes dominiũ virtutis
informatiue super mãm gñationis sumat̄ velocitas. Et
p idem ẽt nō citius extra vterũ: qꝛ nō maius est dñiuꝫ vir
tutis nutritiue ꝛ augmẽtatiue ad mẽbra augmẽtanda ꝛ
ad mãm trãsmutandã in subam membrorꝫ in femella q̄ꝫ
in masculo: ergo non citius in ea perficiet̄ augmentum.
¶ Ad opp^m est Hal'. in li°de spmate per magnũ ꝓcessum.
Et medici fere omnes in hoc positionẽ Hal'. sequentes.
¶ Jn hac. q. inuẽte sunt due famose pones. Prima Hal'. ꝛ
medicorꝫ sequentiũ eũ. Altera Ari. tacta ab eo in lib°de
gñatione aialiũ per magnũ ꝓcessum. Primo ptractabit̄
positio Hal'. ad quã colorandã vt ꝓsueui premittã q̄sdaꝫ
suppositiones ex qbus inferent̄ ꝯnes iuxta positionem
Hal'. ꝓbabil'r sustinendã. Sc̄o ptractabit̄ positio Aris.
¶ Quantũ ad p^m sint he suppones. ¶ Prima suppositio.
Quecũq; sunt essential'r eiusdez spẽi nullo ipsorꝫ orbato
vel occasionato sunt eiusdẽ vtutis vel po⁽ᵗ⁾. Pz: qꝛ q̄cũq;
talia sunt eiusdẽ gradus pfectiõis: ergo ꝛ actiuitat̄ nul
lo occasional'r impedito. ꝯña tz: eo ꝙ specifica pfectio cuꝫ
alijs parib⁹ in compositis nãlib⁹ nō nisi ex forme actiui
tate ꝓcludit̄. ¶ 2ª suppositio. Cuicunq; effectiui positiuo
particulari corrñdet aliqō agens pticulare positiuũ per
se illius effectus ꝓductiuũ. Hec suppositio nō est in me
taphysica. ¶ 3ª suppositio. Q̄cũq; aliqō agẽs p se nãle
ꝛc. determinati effect⁹ ꝓductionẽ intẽdit: si per actionez
eius nō hũc sed aliũ effectũ ꝓduxerit: illũ ꝓduc p accñs.
Pz: qꝛ illũ ꝓducit ꝑternãlem intẽtionẽ: ꝛ hoc est effectũ

paccñs vel a casu ꝓducere: vt col'r ꝛ° physicoꝝ. ¶ 4ª sup
positio. Silitudo fet⁹ ad parẽtes in colore figura ꝛ pticu
lari disp̄one mẽbrorꝫ ꝛc. effectiue pẽdẽ ꝑt a pticulari spũ
ꝛ mẽbro pticulari gñantis deciso. pz hec ex dcis in pce
dẽti qōne. ¶ 5ª supponẽdũ ꝙ hec silitudo est vl' eẽ ꝑt effe
ct⁹ positiu⁹. ¶ Ult^a supponẽdũ est ꝙ tal'r se hꝫ spma aia
lis cuiuscũq; sil'e sibi gñant̄ ad fetũ ꝛ gñationẽ eiusdẽ sic
semẽ vegetabilis sibi sil'e gñant̄ ad gñonez vegetabilis.
Dec silitudo vī nota. vtrobiq;. n. ẽ bitudo vniuoce gñan
tis ad vniuoce genitũ. ¶ Pria ꝑ iurta Hal'. pōnẽ. Spma
viri quãtũ ad ptẽ grossã ꝛ copulẽtã ei⁹ mãl'r currit ad
gñonẽ fet⁹. Persuadet̄ sic: ita se hꝫ sperma aialis sibi sil'e
gñantis ad fetũ ab eo ꝓducẽdum sic̄ semẽ plãte sibi sil'e
gñantis ad plãtã ab ipso ꝓducẽdã: ꝑ suppõnẽ vltimã: ꝫ
semẽ plãte q̄ztũ ad ptes ei⁹ copulẽtas mãl'r gñoni plãte
subijcit: vt ꝑz de cepe sq̄llitico faba ꝛ hꝫ: q̄ nec ab eꝝ hu
mido adueniẽte germen emittũt: qꝰ nō eẽt nisi ptes eoꝝ
copulẽte gñationib⁹ hꝫ germinũ mãl'r subijceret. ¶ 2°
pcl'o. Semẽ viri quãtũ ad ptẽ spirituosaz inclusam in eo
mere actiue ad fetus gñonẽ ꝓcurrit. Et in hac ꝯne simul
ꝓueniũt ꝓcorditer medici ꝛ physici. ¶ 3° pcl'o. Sperma
femelle quãtũ ad ptẽ spirituosaz inclusaz in eo actiue cõ
currit ad gñonẽ. Persuadet̄ hec pcl'o. ℣ Prio: sperma vi
ri ꝛ mulieris sũt essential'r eiusdẽ spẽi ꝛ neutrũ ipsorꝫ est
orbatũ vel occasionatũ. ergo sũt eiusdẽ po⁽ᵗ⁾actiue. ꝯña tz
ꝙ ꝑ^m suppõnẽ: ꝛ ꝓma pars assumpti pz: qꝛ vtraq; ipsarũ
est supfluitas vtilis vltimi alimẽti ꝛc. ℣ Jtẽ cause ꝓduc
tiue spmatis viri ꝛ mulieris sunt oẽs eẽntial'r similes ꝛ
mã similis ꝛ finis idem: q̄ sperma viri ꝛ mulieris specifice
idẽ. ꝯña tz: eo ꝙ ois varietas in forma sequit̄ varietatez
agẽtis aut mãe: vt colligit ꝛ° ꝛ 9° metaphys. pz ẽt minor
ponẽdo taz mulierẽ q̄ virum perfectuꝫ esse in suo sexu.
℣ Jtẽ vir ꝛ mulier sũt eẽntial'r eiusdẽ spẽi ꝛ neutrũ occa
sionatũ vtroq; ipsorꝫ i suo sexu pfecto: ergo sũt cõsimilis
vtutis actiue. Cũ ergo vir sit spmatis plifici ꝛ fetus sibi
similis ꝓductiu⁽ᵗ⁾: sequit̄ ꝙ ẽt mulier. ℣ Jtẽ tẽperatissima
muliere in etate iuuentutis pfecti⁹ decoqui pōt supfluuꝫ
sanguis alimẽtũ ꝙuertẽdũ in spma q̄ꝫ i masculo melicho
ly⁹ vel 60ta ãnorꝫ: sꝫ ℔ masculus ꝓducere pōt spma ꝓoli
ficũ sui similis gñatiuũ: ergo ꝛc. ℣ 2° principal'r persuade
tur ꝯ sic: qꝛ dato oppositio nō ꝓtingeret fetũ matri in co
lore aut ꝓticulari mẽbri dispositione merito spūs decisi a
mre similari: qꝰ est cõtra quartã suppõnẽ. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ
si nullus spūs in semie mulieris inclusus efficit gñonez:
nullus ẽt efficit particularẽ similitudinẽ i genito: qꝛ qua
rõne posset facere similitudinẽ in cicatrice vel stigmate
posset ẽt in cõpositione figura ꝛ cõtinuate ꝛc. ꝛ sic posset
mẽbra plasmare ꝛc. ꝛ per ꝯs ad fetus formationez effe
ctiue ꝓcurrere. ℣ Sed ꝑ isto forte dicetur ꝙ hec silitudo
pendet ex disp̄one mẽstrui mulieris. ℣ Cõtra: qꝛ non ap
paret vñ menstruũ qꝰ est mã cõis gñonis fetus disposi
tionẽ cõtraxerit: vñ ex eo generet̄ mẽbruꝫ cum stigmate
vel cicatrice. ℣ Jtẽ qꝛ talis effectus: puta stigma est effe
ctus positivus: ergo eidẽ corrñdet agens p se illius ꝓduc
tiuũ per secũdã suppositionẽ: ſꝫ hmõi nō est spūs spma
tis viri: eo ꝙ illũ effectũ nō nãliter intẽdit ſꝫ penitus op
positũ: ergo ꝛc. ¶ Jtẽ frequẽter cõtingit fetũ mīi forte si
milẽ: pīi vō dissimilẽ: vel ecõtra: aut pīi minus sil'em q̄ꝫ
matri vel eꝰ: tam essential'r q̄ accidẽtal'r. Sicut asin⁹ ex
equa gñat mulũ p oia magis similẽ asino: ꝛ canis ex vul
pe femia ꝓducit aial magis simile vulpi: ꝛ vir niger par
uus curuus ex muliere alba magl recta filiũ generat al
bũ magnũ mīi similẽ. Arguit̄ ergo vt ꝑus sic: talis simi
litudo fet⁹ ad matrẽ ẽ effect⁹ ꝑticularis posit⁹: ergo eidẽ
corrñdet ꝑticularis cã per se illi⁹ ꝓductiua p scõam sup
positionẽ: ſꝫ hmõi cã nõ ẽ nisi spma mīis qō fuit deducẽ
dum. ¶ 4ª pcl'o. Sperma mulieris quantũ ad ptez cor

pulẽtã mãliter ꝓcurrit ad gñonẽ. Pz sicut ꝑcedẽtes. Per
suadet̄ ẽt sic cõiter: qꝛ spmatico mẽbro magis ꝓportiona
tur spmatica mã q̄ꝫ sanguis mẽstru⁽ᵒ⁾: g̃ rõnabili⁹ est spma
tica mẽbra ex spmate q̄ꝫ ex mẽstruo sanguine gñari: ecõ
uerso vō carniformia ex mẽstruo. ℣ Er qb⁹ pz ꝑ tã sper
ma viri q̄ꝫ mulieris sil'r mãliter ꝛ effectiue ad gñonẽ con
currere ꝫ diuersas eoꝝ ptes. Differũt tñ ꝫ Hal'. in libro
de spmate: qñ spma viri magis actiue ꝛ min⁹ mãl'r con
currit q̄ꝫ spma mulieris. Ecõtra vō spma femelle minus
actiue ꝛ magis mãliter. Uñ Aui. ꝑ ꝑmi. cap. de mẽbris.
Hal'. nãq; vī ꝙ cuiꝫ duoꝝ spermatū ẽ vt⁽ᵒ⁾ coagulatiua
ꝛ vtus coagulationẽ suscipiẽs: ꝛ pp hoc nō se ꝓhibet qn
dicat ꝙ vt⁽ᵒ⁾ coagulatiua sit fortior in masculis: ꝛ virtus
coagulationẽ suscipiẽs est fortior in femis ꝛc. Pz 1° ex in
tentiõe Hal'. in muliere vez sperma gñari ꝛ plificũ ꝛ ab
ea in coitu emitti spma: ꝛ ꝙ illo nō est de gñe mẽstrui sic̄
putauit Arist. Propterea. A. 2° tertij. cap. de causis sper
matis. Apud Hal'. qdẽ ꝛ medicos masculo ꝛ femelle sũt
sil'duo femina de qbus ãbob⁹ dī nomẽ spmatis nō cõita
te nomis tñ sed vnitate. ℣ Sed vlteri⁹ penes hãc viã: vñ
in fetu ꝙuenit varietas sexus contingit eni qñ fetũ ma
sculũ ꝛ qñq; ꝓduci feminã. eo ꝙ cõtingit spma masculi i
trãsmutãdo mãm gñonis dñari spmati femelle: ꝛ tũc ꝓ
ducit̄ masculus: qñq; aũt ꝓtingit ecõtra. Et ℔ aut pp ma
teriã gñonis magis esse disp̄ositã vt recipiat impressionez
spmatis femelle q̄ꝫ masculi: vel pp imbecillitatẽ virtutis
spmatis maris: aut pp vtrũq;: ꝛ tũc ꝓducet̄ femella. Q;
si ꝓtigerit hmõi spmata i suis potẽtijs penit⁹ equata fere
generabit̄ hermaphroditus. ℣ Er quo vlteri⁹ pz que sit
cã diuersitatis in assimilatione fetus ad parentes. Q̄cũq;
eni assimilatur patri in sexu cõplexione ꝛ moribus figu
ra ꝛc. sicut cũ sperma viri super sperma mulieris ꝛ men
struũ mulieris pfecte obtinuerit. Q̄cũq; vō eꝰ fetus oino
mīi assimilat̄: sicut cũ spma mulieris cõpletuꝫ habuerit
dñiũ. Q̄cũq; vō refracte vtriusq; retiner silitudinẽ vt cuꝫ
spmata suis potẽtijs eq̄ta vel quasi eq̄ta fuerint. Aliqñ
vō nulli illorꝫ similat̄ fer⁹ in cop'lone colore vl' figura ꝛc.
sicut cũ vtriusq; spma valde debile fuerit aut mẽstruũ in
dispositũ colorib⁹ vl' figure ꝛc. ſ. vtriusq; istorꝫ ipressionez
recipere. Jtẽ aliqñ in colore vni assimilat̄ ꝛ alteri in ma
gnitudine figura ꝛc. qꝛ contingit sperma masculi potẽti⁹
eẽ ad disponẽdũ mãz gñonis vt sic vl'r talr colorez q̄ꝫ sper
ma femelle: ly spma femelle potẽti⁹ sit ad ipm tal'r figu
randũ aut ecõuerso. Sil'r ꝓtingit mãz gñonis magis eẽ
dispositã vt colorez hꝫ colorẽ a spmate viri nãliter inten
tũ q̄ꝫ mulieris. Eꝯ tñ dispositũ esse: vt ſm exigentiã spma
tis femelle figureť q̄ꝫ spermatis masculi. Et plura alia ex
bis colligi pñt. ℣ Dec ḡ in sũma visa est positio Hal'.

¶ Quãtũ ad 2^m articulũ sũmatim colligendo positionem
Ari. sint he ꝯnes. ¶ Pria pcl'o. Spma mulieris non ne
cessario ꝓcurrit ad gñonẽ fetus. Col'r hec pcl'o. 2. colli
get. ca. de inuamẽto mẽbrorꝫ gñonis. Et psuadet̄ signis
ꝛ rõmbus ibidẽ collectis. ℣ Prio: qꝛ experimẽto pz ipre
gnari mulierẽ absq; hoc ꝙ spmatizet. Et ℔ dicit Auer.
post q̄ꝫ legit libros Aristo. hoc testãtis se diligẽter inqsi
uisse a plurib⁹ mulierib⁹ que retulerunt se impregnatas
fuisse absq; spmatizatione: ẽt si sibi displicuisset coitus ꝛ
fuissent violate. Q; cõfirmat testimonio cuiusdaz sue vi
cine: de cui⁹ sacramẽto multuꝫ ꝓsidere poterat q̄ iurauit
in aia sua ꝙ impregnata fuerat subito i balneo aque cal'e
in quo mali boies spmatizauerãt: cũ eẽnt balneati i illo.
Q; ipse rõne cõfirmat. Et aucte Auẽdadich in li°de sper
mate ponentis: ꝙ vulua attrahit spma per vnã ꝓpriaz
vtutẽ quã hꝫ cũ eo a forma specifica: ꝛ ad hoc nō est ne
cessaria ōlectatio. ℣ Et nota ꝑ hoc ꝙ nullã repugnãtiaz
nãlẽ includit̄ posse impregnari virginẽ: ly nr̃e fidei hoc pe
nitus non ꝯsonũ videat̄. ℣ 2^m signũ est: qꝛ spma mulieris

Concil'.

Herma
phrodi
ti cã ge
neratio
nis.

Auer.

Mulie
res ipre
gnare fi
ne spma
tizatõe.

Auẽda
dich.

Uirgo
ꝙ ipre
gnari
possit.

est sicut aquositas q̄daz vine filis:nō nō vī ingressuz hīe
i gñone sicut mā:q1 ꝓueniēti01 est sanguis mēstru?:nec a
fortiori fīc efficiēs.Ꝟ 3m signū est ibi tactū:q1 matrix euo
mit spma ꝓpriū mulieris:vt spma viri attrahat. ¶ Ex q
bus tādez ꝓcludit Auer.ꝙ spma mulieris est supfluitas
discurrēs pp ōlectationē fīc discurrit saliua ex ore alicu
ius famelici dū videt aliquē comedere. ¶ Et p ista ꝺne ē
signū tactū ab Aristo.p̄ de gñone aialiū.14.ca.l.ꝙ huiꝰ
supfluitas alba nō ab oiꝰ mulieribꝰ decidat:ſz a multū
sanguineis z colore albis. ¶ Pro isto ēt adduci pñt alia
plura tacta ab Auer.2.colliget alle.ca. Et tu vide. ¶ Ex
ꝺne segt̄ ꝓmo in muliere nō gñari vez spma : q1 nō gñat
in ea supfluitas hñs totū in vtute actiua. Propter quod
Aui.9.ō aialibꝰ,p̄ ca.Dico ꝙ spma viri equocat in noie
spmatis fīc ℔ nomē oculus est equocus cū dī oculus so
lis z hois.nō.n.cognoscit in spmate viri z mulieris ptici
patio nisi in noie.Un 20ꝰ tertij.ca.de causis spmatis.No
mē q̄dē spmatis cū de duobꝰ dī est p cōitatē nois z cōpo
nit intētio aggregans rē distinctā ꝛc. Et infra. Nā spma
viri est calm digestū spissuz:z spma femine est genus san
guis mēstrui digestū pauersuz parūper : z nō elōgat
a vtute sanguinea elōgatiōe spmatis viri : z pp hoc assi
milauerūt ipm philosophātes mēstruo. Et iō Aui. freqn
ter hoc non spma mulieris:sed guttā vel aquā mulieris
noiat. ¶ 2a ꝓclusio.Segt̄ ꝙ nec effectiue nec māliter sp
ma mulieris nēcio ocurrit ad gñationē:vt p3 ex ꝓceden
ti. ¶ 3a ꝓclusio.Iz ita sit:vtile tñ est ad gñationez in actu
coitꝰ humiditatē q̄zdaz albā dictā spma a muliere expul
saz ocurrere. P3 p̄ : q1 pp expulsionē huius humiditatis
mulier vehemētius in coitu ōlectat:pp qō spma viri aui
dius attrahit ad mricē 2°:q1 huiꝰ humiditas expellit ad
collū siue bos mricis:q̄re lubricū z quodāmō irroratuz
reddit:pp ℔ vo spma mariꝭ ad mricis ꝓcauū facili? labit.
3°:q1 hec humiditas spmati viri ꝑm ptē cōmixtā ipſz sub
tilitat:z ꝑnr ꝓparat vt meli?in mēstruo siue i mā gñonis
pfundet. Quartā vo huiꝰ vtilitatē explicat Albertꝰ ma
gnus.s.alemanus.15.aialiū.vltio.ca.sub his vbis. Et est
spma mulieris fīc mā mūda.sanguis aūt menstruꝰ est fīc
mā nō mūda. Mundā aūt voco māz q̄ statiz sine altera
tione suscipit formā. Sine alteratiōe aūt dico q̄ sit cā ma
ioris digestiōis:ſz sanguis mēstruꝰ est fīc māe ipure silis:
z est sicut dī panis cibꝰ z sanguis cibꝰ:qm̄ panis est cibꝰ
nō silis:sanguis aūt est cibꝰ assimilatus. Senſit g̾ Alber
tus hic tā spma mulieris q̄z mēstruū esse māz gñatiōis:
ſz spma esse māz puriozē nō vlteriori digone egentē vt su
bijciat opationi vtutis ifo:matiue.mēstruū aūt vlteriori
idigere ꝓparatiōe. Et vī hec eadē snia colligi posse ꝓio
de gñatiōe aialiū.alle.ca.maxime ꝑm trāslationē arabi
cā:ſz nō videat Auer.2.colliget.alle.caꝑ.penit?ꝓsonare.
Ex qbꝰ p3 melius z habili? pfici gñationē ocurrēte sper
mate mulieris q̄z ipsa nō ocurrēte alijs ptibꝰ. P3 vlteri?
ꝙ ſz spma mulieris nō nēcio ocurrat ꝛc.nō tñ frustra nā
testiculos z vasa seminaria in muliere pduxit fīc nec i vi
ro mamillas:ſz in viro non gñet lac.nā.n.p testiculos in
muliere z seminaria vasa:z p mamillas in viro nō ptias
vtilitates attingit:vt notat.2.colliget alle.caꝑ. ¶ 4a cō
clusio. Spma viri quātū ad ptez eius cozpulētā nō ocur
rit māliter ad mēbroꝝ fetus gñationem fic. s. ꝙ mā hec
formā spmatis pdat z mēbroꝝ fetuꝭ formā recipiat. Hec
ꝓclo pſuāderi pōt per plura tacta añ oppm. Et de intēti
ne Ari.p̄ de gñatiōe aialiū.15.ca. Et Auer.2. colliget al
le.caꝑ. Et colligi pōt 2° virtutū nāliuz.3.caꝑ.vbi posuit
Galꝰ.spma ꝓportionē vel similitudinē hīe sigilli:mēstruū
vo cere. Iz nāq:in lī de spmate in hac ꝺne Ari. multū cō
tradixit. 2° tñ virtutū nāliū.alle.ca.snie Ari. magis ad
hesit. Collr ēt hec ꝓclio ab Aui.9.aialiū.ca.p̄.duz ingt.
Dico g̾ ꝙ Ari.dixit ꝙ spma viri dat formā z mēstruꝰ fā

Aristo.

Auer.

Auicē.

Alber. magnꝰ

Aristo.

Auicē.

guiz dat māz solū. Et idē p̄ ꝑmi.ca.de mēbriꝭ. ¶ Sꝰ ꝓclō
posita a Cōcil'.dīa.36. Spma viri tā quo ad ptē eiꝰ cor
pulētā q̄z spirituosaz tanq̄z p̄n effectiuū ꝓstitutionē em
briōis ingredit. Et vī p hāc ꝺnez. Cōcil'.intelligere ꝙ ps
corpuléta spmatis viri nō solū ocurrit ad gñationez tāq̄z
vehiculū spūs gignitiui ipm ꝓseruās z deferēs ad locuz
gñatiōis:ſz ēt ipsamet corpulēta ps p actionē spūs gigni
tiui in ipsaz in spūz trāsmutat̄ qui effectiue concurrit ad
mēbroꝝ gñationē z formationē:sicut spūs gignitiuus in
spmate p̄ inclusus:nec resoluit ps spmatis corpulenta z
ejicit vel euanescit sicut plimi putauerunt. Hec ꝓclio sic
intellecta pſuadet.ſpma ocurrit ad gñationē mēbroꝝ ex
mēstruo fīc coagulū ad factionē casei ex lacte:sed coagu
luz nō facit ex lacte caseū nisi coagulū ipm dissoluat z in
vapores vel corpa subtilissima cōuertat: q1 nō alr appe
ret verisimilē ei?ipressionē in breui tpe ad oēs ptes coa
gulādi lactis puenire. Hāc ꝺnem sensit expresse Auic.9.
aialiū.1.caꝑ.dū ingt. Et putāt boies ꝙ Aristo. putaue
rit ꝙ spma viri nō est ps pueri nec est mixtū cū mā eius:
sed nō fuit hoc eiꝰ ꝓsiliū:sed suū extitit ꝓsiliū ꝙ spma inol
uat cū mā ipsius z pfundet in mā : z sic operator mēbroꝝ
etiā inducat formā idoneā ad mēbra z erit spma mā spi
rit? i creatura:z efficit multū subtile z habile vt in spūz
transeat. Et idē infra cōfirmat dicēs. Et nō putes ꝙ Ari.
dicat ꝙ spma dissoluat z pereat z mutet̄ q̄si ad nihil ꝛc.
Et iponit idē Auer.2° colliget.alle.caꝑ.dū ingt. Nō esse
credēdū ꝙ spma ꝑbeat iuuamētū q̄litate solū : sed cōfert
etiā iuuamēto caloris quātitatiui. Exponit Cōcil'. ꝙ nō
solū igredit calitas in abstracto aut vt?:ſz calm in ocre
to:quo notauit spma in vapore z spūz dissolutū embrio
nē subitrare. Necessitas āt gñonis hui?spūs ex pte sper
matis corpulēta sumit ex ℔ ꝙ spūs gignitiuꝰ in sua sub
tilitate facile resolubilis est. Ne igit facile deficeret ꝓue
nīēter nā ordinauit ipm ex pte spmatis corpulenta gñari
z restaurari. 2° q1 actio vtutis imutātis meli?pficit si vt?
agētiz māz trāsmutādā attigat ad minima:q̄ milto me
lius fieri pōt spū sic multiplicato. z ex corpulēto seminis
gñato:q̄ ꝛc. Et bas cās aliqual'r exꝑsit Aui.9°aialiū.4°
caꝑ.dū ingt. Et necessitas est vt crescat spūs z multipli
cet z ꝑm oēm ptē veniat vis z vigor. Et infra subdit. Et
ipoc est ꝙ nā nō fuerit sollicita circa istū spūm z ponat
ipm vt crescat. Et p'ibus alijs signis z medijs persuasit
Cōcil'.hāc ꝓclionē alle.dīa:vide. Ex qbꝰ oibꝰ p3 ꝙ sper
ma quātū ad corpulētā ptez eiꝰ efficit ps ꝓstitutiua em
briōnis:ꝓuertit.n.in spūz : spūs āt ille efficit embrionis
parz cū spūs iuxta cōez modū loq̄ndi medicoꝝ inter par
tes nostrū corpus itegrātes cōiter numerez. Et ꝑz ℔ ali
qual'r ꝓcedi pōt vtrunq̄ spma simul mā'r z effectiue ad
fetus gñonē ocurrere:spūs.n.ꝙ quāto est pars ꝓstituēs
embrionē est sicut ei? mā:spma g̾ ꝑm corpulētā ei? partē
in spūz ꝓuersuz dici pōt ad ipsius gñonē mā'r ocurrere.
Un hec pō vī media iter pōnē cōiter Arist.ipositā:z po
sitionē Gal'.Voluit.n.Gal'.vtrūq̄ spma effectiue z quo
ad spūz in eo icluſuz:z mā'r quo ad ptē eiꝰ corpulētā ad
gñonē ocurrere:sic ꝙ cuilibet spmatis pars corpulēta ꝙ
actionē informatiue vtutis apta est vt ꝓpriā formā pdat
z in eiꝰ mā mēbri formā recipiat. Arist.aūt ꝑm pōnē sibi
cōiter ipositā:nullū spma tñ voluit in ptē fetuꝭ esse trāl
mutabile. Hec āt pō q̄ vī Aui.mediā viā tenet inter bas
.s.spma femelle:quo ad corpulētā eiꝰ ptem recipe formā
mēbroꝝ in fetu:spmatis vo maris ptē corpulētā trāsmu
tari in spūz:q̄ dici pōt pars embrioīs. Et forte ꝙ hec pō
nō est remota ab intētiōe Ari.si qs ꝓueniēter eiꝰ dicta cō
sideret:ſz Egidius Romanus in tractatu de formatione
corpis humani.9°caꝑ.hāc ꝓclionē p'ibus medijs conet
ip?obare:q̄ in seqnti qōne tāget. ¶ Ego āt puto tā pōnē
Ari.q̄z Gal.bñ itellectā eē ꝓbabil'r sustētabilē;nec puto

Cōcil'.

Auicē.

Egidiꝰ romanus.

aliq̄

aliqua argumēta ꝓ bas pōnes iducta euidēter ꝓcludē.
¶ Prio g̾ ꝓbabil'r sustinendo pōnē Gal'.rñdetur ad argta
adducta añ oppm. ¶ Ad p̄m ꝓcedit idē ꝑm diuersas eius
ptes respectu eiusdē effectus ꝓducēdi sil'ēē in actu z in
potētia agēs z passuz efficiēs z mā vel satē actiue simul
z mal'r cōcurrere. Nec ℔ aliquā claudit repugnātiaz nā
lem vt p3 intuenti. ¶ Ad 2m negat ꝺna. Et negat vlteriꝰ
in mulierę sine viri ocursu eē sufficiētes cās gñonis em
brionis:ſz.n.in muliere sit vtus actiua z cū ℔ mā : nō tñ
in ea est vtus totalis actiua z p se sufficiēs ꝛc. vltra ℔.n.
op3 spma viri ocurrere:sicut ſz calor sit vtus ꝓductiua
ignis:nō tñ sine siccitate z plurib?alijs cū calore ad ignē
ꝓducēdū ꝓcularitер ocurrētib?pōt ignē ꝓducē. ¶ Ad
3m dī ꝙ spmate viri z mulieris ꝑz aliqd sibiūuicē ꝓrian
tur:z ꝑm aliqd ꝓueniūt:z sese in opando iuuant:vtus.n.
gignitiua spūs spmatis mulieris iuuat spūm gignitiuz
spermatis viri in mā gñonis attrahēdo ad locū gñonis
trāsmutādo z mēbra ex ea formādo. Quātū g̾ ad ℔ neu
trū ipsoꝝ ipedit aliō:ſz potiꝰ adiuuat actionē alteri?:q1
tñ vtus iformatiua spmatis mulieris nāl'r itēdit ꝓducē
fetū ꝑm mēbra gñonis sic dispositū sicut mā a qua deci
duz est. Ex vo vtus spmat̄ viri itēdit ꝓducere fetū ꝓsil'r
dispositū ꝑī a quo dcisuz fuerit:iō quantū ad ℔ hec duo
spmata sibiūuicē ꝓ resistūt. Et ꝑm variā māe gñonis di
spōne z aliaꝝ cāꝝ ocurrētiū z iclinationē z iuuamūtū:vt
lūt celestes ifluētie:vēti ꝛc.obtinet q̄nq̄ spma mulieris
q̄nq̄ viri iformādo mēbra fet?ꝑm sui exigētiā:vt satis di
ctuz fuit supra in 2°arti°. ¶ Ad 4m ꝓcedit ꝙ ℔ ponit ad
saluanduz diuersitates. Et cū arguit ꝙ nō:q1 semp ꝓ
duceret masculus. Negat ꝺna : ſz.n.ꝙcedere? absolute
spma maris potētius eē q̄z spma femelle:stat tñ merito
dispōnis māe z aliaꝝ cāꝝ coadiuuātium spma mulieris
ad gñonē femelle ꝓmouentiū:vt celestis influxꝰ ꝛc.potē
tius reddi spma femine ad formādū feminaz q̄z sperma
masculi ad formādū masculū. Ꝟ Et p idē p3 q̄re nō sem
per ꝓducit fetus silis ꝑī. Ꝟ Ad aliā ꝓfirmationē negat
ꝺna:nō.n.repugnat māz gñonis ocurrēte dispositā:vt
colorez coloze mris z nō ꝑris : q̄z̄uis sit magis dispōita
vt figurez figura ꝑris q̄z mris. Ad ℔ ēt ocurrere videnť
cāe alie coagētes tali colorationi z nō tali figuratiōi : ſz
g̾ absolute potētius eēt spma ꝑris ꝛc.stat tñ semen mris
eē potētius ad colorādū māz gñonis vel figurādū:z sic
de alijs. Et ꝑm ℔ p3 vñ ꝓtigit q̄nq̄ nulli parētū esse sil'ez:
ꝓtigit.n.māz gñonis idispositā eē z vtrūq̄ spma ōbile:
pp qō neutrū ipsoꝝ silitudinē suam efficaciter poterit in
mām ꝓducē:vñ gñabit fetus neutri silis aut forte mon
struosus. Quātūcūq̄ ēt eēt mā gñonis bñ dispōsita sper
matib?tñ debilibus exñtib? neutrū suā iprimeret silitu
dinē intātū vt ēt q̄nq̄ auferet specifica silitudo geniti ad
parētes z ꝓducit aial aut mixtū monstruosuz z a parē
tibus spē distinctū vigore iflurus supiozis agētis ocur
rētis. Dū.n.hec spmata in suis actionib?tal'r debilitanť
dispō fetus isequit dispōnē vtutis astroꝝ tūc ocurrentis
z oñantis in gñone fetus:sicut de Alexandro legit in lī
de spmate. Ꝟ Et p idē soluit ad aliā ꝓfirmationē cum ar
guit ꝙ nūq̄z ex debilitate mēbri masculi gñantis robu
sta exñte femella ꝓtingit i fetu a gñone ꝺbi morbū here
ditariū.negat.n.ꝺna. Et cū arguit ꝙ si spma masculi est
debile z femelle forte potētius est ꝛc. Negatur ēt ꝺna pp
cās tactas in sol'one ꝑcedētis arg. Ꝟ Cōsil'r p oia dī ad
aliā ꝓfirmationē.pp varietatē eni in dispōne māe z agen
tiū coagētiū spmati viri z mulieris ꝓduci ꝓtigit fetū ꝑm
cor masculinū z ꝑz mēbra gñonis femininū:vt ē mulier
virago:aut eꝛ.vt est vir effeminat?:vt p3 ex dcis. Ꝟ Ad
aliā cōfirmationē negat ēt ꝺna. Et cā est p:q1 sicut sper
ma mulieris est calius ita menstruū:z pars spmatis cor
pulēta est calior q̄ ambo sūt mā gñonis:z p ꝑis idispoſi

tiō ē mā vt ex ea gñet femia.2°q1 sicut spma mulieris ē
calius:vt dixerūt q̄dā:p illud reddit spma viri vigorosi?
ad trāsmutādū māz gñonis ℔z sui exigētiā. Ex vo spma
te mulieris fridiori z debiliori exñte fridi?est mēstruuz:
z pars eiusdē spmatis corpulēta fridior:z p ꝑis ieptio
ē mā ad recipiēdū oppōnē masculinā:ad quā ēt ocurrit
q pp hec ambo calor spmatis viri magis refrangit:z iō
ipotēti?reddit ad gñandū oppōnē masculinā. ¶ Ad vlti
mū dī ocedēdo nō q̄libz femellā tardi?i vtero masculo cōpleri. Cōtingit.n.ifomatiuā i gñone femelle eē fortiorē:z mām gñonis eē trāsmutationi magis obedientē
q̄z i alicui?certi dati masculi gñone. Cui?signū ē:q1 gñat
q̄nq̄ femella tēpata fortis valde z robusta:z masculus
melicus ibecillis valde i oib?actionib?. Et p idē ocedē
dū est:nō q̄libet femellā citius cōpleri ex vtero masculo. Puto.n.ēratē augmēti femelle tēpate z mīrū lōgeue
notabil'r lōgiorē eē erate augmēti melicissimi z ꝑnr ipsaz
tardi?ex vtero ad oplemētū puenire. Cū g̾ dixerūt aucto
res citi?in vtero cōpleri masculū:z eꝛ ex vtero tardi?:z
femellā eꝛ:nō plus voluerūt nisi ꝙ cōparatis masculo z
femella;adiuicē i latitudinib?suoꝝ sexuū z suaꝝ oplonū
sibiūicē corrñdētib?citi?format̄ z cōpletur masculus in
vtero z tardi?femella:z extra vteꝝ eꝛ ceteris paribus.
Uerbi gra.citius cōpleť z formať in vtero masculus tē
peratissimus tēperatissima femella:z sanguine?sangui
nea:melicus melica cū alijs paribus. Ex vo extra citius
pficit augmētū femelle tēperate q̄z masculi tēperati : san
guinee q̄z sanguinei:melice q̄z melici. Cū quo tñ stat tar
dius pfici augmētū:tēpate femelle q̄z viri valde melici.
¶ Dui?āt diuersitatis cā a diuersis diuersimode ponif.
ꝑmo prime partis:q1 fetus mares ꝑm plurimū gñanť i
pte dextra mricis q̄ est calior:femine vo in sinistra q̄ fri
gidior:vt 5°afo.afo°.48°z 21°tertij.caꝑ.ō signis masculi
nitatis.2°:q1 spma masculinās ꝑm plurimū exciditur a
testiculo dextro q est calior.¶ Propter ℔ rustici volentes
agnū masculū ligāt testiculū sinistruz:vt 2°tertij.alleg.c.
3°:q1 spma gñans masculū est spirituosi?z calius:z per
ꝑis vtus iformatiua in eo est fortior : eꝛ vo in femina.
4°:q1 mēstruū ex quo fit masc.est calius:er q̄ vo femi
na fridius. Ultio:q1 plus de ipuriori mēstruo attrahit
cū puro in gñone femelle q̄z in gñone masculi. Propter
qō p̄gnātes ex femina sūt pigre z grauiū motuū z male
colorate:p̄gnātes ex fetu masculo sūt motuū leuiū z bñ
colorate:vt 31°tertij.alleg.caꝑ.z 5°afo.afo°.41°. Ꝟ Scōe
vo ptis cā multipler etiā ponit. Dixerūt.n.qdaz cā esse:
q1 hnmidū ex quo fit augmētū est abūdātius in femina:
eo ꝙ femina in gñone dz ꝑbē māz tā gñonis q̄z augmen
ti:abūdātia vo humidi facit ad velocius complemētū.
Ꝟ Hec cā nō placet:q1 tūc citius in sanguineo pficeretur
augmētū q̄z in melico:qō est ꝺ expimētū.arguit ꝺna : q1
in sanguineo exuberātius est humidū : qō est augmenti
mā. Itē tūc citi?pficeret augmētuz in muliere sanguinea
vel tēperata q̄z in melica vel cholica:eo ꝙ in tēperata z
sanguinea abūdātior est mā augmēti:iō transeat hec rn°
tāq̄z nō va. Ꝟ Alij dixerūt cām eē:q1 ſz mā fluxibilis dif
ficulter z tarde terminet z retineat ipressionē:dūtū con
stare iceperit magis obedit ipressioib?:z sic eas facilius
recipit z facili?retinet:vt p3 ō cera liquefacta:postq̄z.n.
ꝓstare icepit facile recipit z retiet figuras a sigillo ipres
sas:q1 g̾ mā gñonis femelle in vtero est fluida milt̄um:iō
difficile z tardi?terminat respectu māe gñonis masculi:
z p ꝑis tardi?formať in vtero z cōpleť femella masculo. Extra vteꝝ vo cū hec mā ꝓstare iaz cepit facilius im
pressionē z extēsionez a calore recipit q̄z masculi : pp qō
extra vterū velociuz cōpleť femella masculo. Ꝟ Hec aūt
cā ſz a milt̄is tāq̄z sufficiēs acceptet:nō tñ app3 ꝓueniēs.
p̄:q1 tūc extra vteꝝ citius pficerenť tēperatus z sangui-

Ferꝰ maris curciti? cōpleat q̄z mulier]

Hippo. Auicē. Rustici volētes agnum masculū ligāt testiculuz sinistrum. Pregnātiū vtriusq̄ sexuꝰ sigñ.

neus melico. arguit ꝓña: q3 mẽbra tẽperati ⁊ sanguinei sũt ex⁹ vtex passibiliora ⁊ extẽnõis magis receptiua. Et sic hoc arg^m nõ ẽ efficax: nõ ẽ ẽt efficax cã quã ponũt. Jtez data hac cã postq̃ iceperit in vtero mã gñonis coagulari citius pficeret femella q̃ masculus. Jtez tũc anno 78° velocius ⁊ mai⁹ fieret augmẽtũ in femia: q3 tũc sũt membra passibiliora: ⁊ p ꝓñs extẽsioni magis obediẽtia. Jtez ex cã ista sequit opp^m ei⁹ qõ ꝓbare itẽdũt: q3 si ꝓtinue in femina sũt mẽbra magis obediẽtia extẽsioni: lógiora tpe extẽsionẽ tolerãt: ⁊ p ꝓñs tardius femelle terminat augmentũ. ℣ Aliã cãz alij posuerũt: q3 nã minimã adhibet diligẽtiã in cõplemẽto femelle: iõ citi⁹ ipaz ad cõplemẽtũ pducit. ℣ Hec cã i fũdamẽto deficit: q3 nõ min⁹ sollicita est nã vel aia mulieris circa cõplemẽtũ ei⁹ pfectionẽ ⁊ p manẽtiã cõpis mulieris q̃z nã masculi circa cõplementũ ei⁹. Sil⁹ si min⁹ est sollicita: tardi⁹ ad ei⁹ cõplemẽtũ opat quẽadmodũ. n. negligẽtes tardi⁹ finẽ attingũt intẽtũ: ita nã ñ sollicita: dz ad finẽ itẽtũ cõp⁹ tardi⁹ adducẽ. ℣ Aliã cãz alij posuerũt. ſ. q3 mulier citi⁹ senescit: eo q ẽ vite brevioris: hec ãt cã lz remota sit ỽa tñ ẽ. ℣ Ego ãt puto eandez vel similẽ eẽ originalẽ cãz: ppquã citi⁹ formaf masculus in vtero: ⁊ eꝰ extra vtex cõplet tardi⁹. ⁊ eꝰ fili⁹ ẽ cã pp quã femina in vtero tardi⁹ ⁊ ex⁹ vtex cõplet velocius. Jõ eni⁹ citi⁹ pficit in vtero masculus: q3 vt⁹ i formativa ẽ fortior ⁊ mã trãsmutationi ⁊ terminationi obedientior. Et in sũma hec cã reducit ad debitaz ꝓportionẽ vtuꝫ informative ad mãz gñonis formãdã. Et pp cãz huic fil⁹ez tardius extra vtex puenit masculus ad cõplemẽtũ: quia eni cal⁹m est suo humido meli⁹ ꝓportionatũ: lógiora tpe pót cũ sua extẽsibilitate ꝑseruare: longiora ẽt tpe plus q̃z resoluat pót restaurare. ⁊ si sic tardius in eo terminat augmẽtũ: pp qõ tardi⁹ extra vtex pficit. Et pp idez tardi⁹ cõplet extra vteruz tẽperatus ⁊ sanguineus melico: eo q tardi⁹ ipsi⁹ terminat augmẽtũ. lógiora eniz tpe pót calor in tẽperato plus restaurare q̃z resoluatur q̃z in melico: citius q̃ extra vtex pficit melicus ⁊ tardius in vtero q̃z tẽperat⁹. Cõsil⁹ p oĩa dicẽdũ est de femella. tardi⁹ enim pficit in vtero: q3 vtus informativa debilior ⁊ mã ieptior est trãsmutationi velocius ãt extra vtex: quia calor suo humido minus debite ꝓportionatus q̃z in viro minori tpe pót humidũ suũ extẽdere ⁊ plus q̃z resolnat restaurare: ⁊ p ꝓñs citi⁹ terminat augmẽtũ. Et hãc cãm puto intellexisse dicẽtes citi⁹ extra vtex pfici: q3 citi⁹ senescit. Ex quo iferf hãc ꝓñaz nõ valere: nõ mai⁹ est dñiuz augmẽtative ⁊ nutritiue vtutis ad mãz trãsmutãdaz in femina q̃z in masculo: ergo nõ citius pficit augmẽtũ femelle q̃z masculi. Nec eꝰ seq̃t: citi⁹ pót vt⁹ augmentatiua femelle augmẽtũ ei⁹ pficere q̃z vt⁹ augmẽtatiua masculi: q̃z vt⁹ augmẽtatiua femine ẽ fortior: ſz ex illo añte seq̃t op^m. ℣ Et nota q lz i muliere citi⁹ pficiat augmẽtũ q̃z i viro: nõ tñ mulier velociꝰ auget masculo: ſz ꝓtinue tardi⁹ alijs pib⁹ semp. n. ieq̃li tpe ad maiores dimẽsiões ꝓducit puer q̃z femella; alijs pib⁹: pz ꝑ ex his via adtolerãdũ pone Sal'.

¶ Quia tñ veritati ꝓximior appet pó Ari. ipsaz ẽt ꝺfendẽdo rñdet ad arg^m: qb⁹ roborat pó Sal'. ¶ Ad p^m pro bãs ꝓnem ꝑmi articuli negat maior. Et ꝓñr negat vltia suppõ ibidẽ ꝑmissa si filtudo illa fuerit vl⁹ supta. spma enim aialiũ ꝑpe ꝑcise hz vtutẽ actiuã in gñone: in semie ãt plãte repit vtriusq̃ sexus vtus actiua. ſ. ⁊ passiua: vt i ꝑcedenti qõne ex intẽtione Ari. declaratũ ẽ. ¶ Ad p^m probans tertiaz ꝓnem eiusdẽ articuli. pbabil⁹ negat maior. Et dz vlteri⁹ q lz vtrũq̃ sit superfluitas vltimi alimẽti: solũ tñ spma viri cõtinet totũ in vtute actiua. ℣ Ad aliã ꝓfirmationẽ eiusdẽ negat ꝓña: ab eodẽ eni ꝑz spẽm solũ accidẽtal⁹ variato pñt effectus specifice distincti ex eadem vel ꝓsili. pduci mã: vt epar ꝑ tẽperatũ ex aliquo cibo gñat sanguinẽ: ex q̃ idẽ factũ cholicũ pt cholerã gña-

re. Posset ẽt dici ꝓbabil⁹ mãz gñonis viri ⁊ mulieris si eẽ penitus sil⁹es: ⁊ ꝓñr q lz varietas in effectu sequat varietatẽ agentis vl⁹ mãe: nõ tñ necio specifica varietas effectus pẽdet ex specifica varietate agẽtis vl⁹ mãe. ℣ Ad aliã ꝓfirmationẽ negef ẽt ꝓña: lz Arist. dixisset q mulier est masculus occasionat⁹: semp. n. spma ⁊ vtus informativa itẽdit ꝓducere masculũ: q̃uis resistẽte mẽstruo aut alia cã ipediẽte: vt celesti influxu intẽdẽte femellã ꝓducẽ ꝓducat femella: vñ semp vl⁹ femella inquãtũ hmõi ꝓdurci ꝑter pticularis agẽtis intẽtionẽ. ℣ Tenẽdo tñ rñsionẽ primã dz q lz tã vir q̃z mulier sint eiusdez spẽi essential⁹ ⁊ neutrũ i suo sexu ordinatũ: alicui⁹ tñ vtutis actiue est vir cui⁹ nõ est mulier. ℣ Ad aliã ꝓfirmationẽ dz q in muliere tẽperata nõ sic pfecte decoquit sperma sicut in melico potẽte gñare: q3 nõ hz in se tẽpamẽtũ veri spmatis ⁊ gignitiui spũs ꝓductiuũ: ficut lz robustior sit cõp⁹o epatis q̃z testiculoꝝ: nõ tñ pót epar gñare spma. ℣ Ex qbus pz ꝓmaz suppõnẽ in arti⁹ positã nõ fore ꝓcedendam. ¶ Ad 2^m ꝓncipale in quo magis gloriabaf Sal'. ꝑ Ari. diceret Ari. q filtudo fetus ad mẽz nõ ꝓsequit actionẽ ꝓncipij actiui a mẽe ꝺcisi nec pticularis spũs. Et ꝓñr q filtudo fetus ad mẽz nõ ꝓuenit est aliq̃ pticulari agẽte p se bãc filtudinẽ itẽdẽte. Et dico notãter pticulari: q3 coseq̃ pót agẽs vl⁹ p se itẽdẽs bãc filtudinẽ. Dui⁹ g̃ pticularis cã est dispõ mãe gñonis: eo q mẽstruũ est: ita mulier in potẽtia passiua sicut spma ẽ masculin potẽtia actiua. Sperma g̃ debili exñte nõ potẽte formare mãz ꝑm sui filtudinez inducẽt filtudo mẽicis: q3 mẽstruũ est magis filtudinis mẽis q̃z ꝑris receptiuũ. Et q3 ptigit mẽstruũ recẽptiũ eẽ filtudis ꝓprias in sexu ⁊ nõ i colore: aut in colore ⁊ nõ in figura aut eꝰ: tiõ q̃nq̃z ꝓducit masculus ꝓpr in colore dissimilis ⁊c. ℣ Ex qb⁹ seq̃t nõ cuilibz effectui positiuo pticulari coꝛrñdere agẽs pticulare p se illi⁹ ꝓductiuũ. Pz vlteri⁹ filtudinẽ fet⁹ ad mẽz in stigmate aut alia pticulari mẽbri gñoni pẽdẽ ex mẽbri dispõne: lz. n. mẽstruũ qõ subijcit gñoni videat mã cõis: q3 tñ decisus est a mã iã toti distributa: in qua pticulares mẽbroꝝ dispõnes aliq̃l⁹ ipresse sũt: poterit hec mã ab ℔ agente esse solũ tal⁹ disponibilis vt mẽi in hac pticulari dispõne. v. g. stigmate fimilef. ℣ Ex qb⁹ pz rñsio ad vltimã ꝓfirmationez. ¶ Fallax g̃ nimiũ fuit Sal'. fũdamentũ quo putauit ꝑ Arist. militasse. Jõ dicebat Cõcil'. putãdũ eẽ Sal'. libũ de spmate ꝓtituisse tpe q̃ adhuc rudis erat in nãe pitia: qõ sensit Aui. 9° aialiũ. p cap. oũ dixit. Et videam⁹ qcqd dixit, iste medic⁹ ꝑ Ari. putãs se aliqd dixisse cũ nihil dixerit: lz mltũ sciuerit ỏ ramis: ignorãs tñ radicẽ scie. Et infra. 2°. c. Nos. n. mirati sum⁹ sup illỏ qõ olfecit medieta tẽ cuiusl⁹ rei. Et dixit se scir ꝑ hiaz qũo dixit istas rones.

¶ Questio. xxxviij.

Utrum oẽ spma plificũ sit formal⁹ aiatum. ¶ Arguit mltipl⁹ q sic. ¶ Prio. oẽ spma plificũ hz in se aliquã potẽtiã aie: g̃ ⁊c. ꝓña tz: eo q nõ possunt potẽtie aie absolui ab ipa aia. ⁊ assũptũ pz: q3 oẽ spma plificũ in se formal⁹ hz gñatiuã potẽtiã. ¶ 2° qõlibz semẽ plificũ est p se opõnũ formal⁹ aiati pductiuuz: ergo ⁊c. ꝓña tz: eo q opatio arguit formã. ⁊ assumptũ pz: p opatiões seminis pplifici discurrẽdo. mãz. n. gñonis attrahit: digerit: iuuatiuũ retinet: ipuꝝ expellit: lineat: figurat: ſz etiã ad oẽz ꝺiaz pónis mãz mouet ℔z exigentiã formandi fet⁹: ſz ℔ nõ vi posse alteri forme q̃z aie attribui: g̃ ⁊c. ¶ 3° semẽ plificũ est agẽs p se ꝑncipale pticulare fet⁹ ꝑ ductiuũ: cui⁹ gñatio est vniuoca: sed fetus est formaliter aiatus: g̃ ⁊c. ꝓbaf assũptũ. ꝑ. n. q gñatio fetus bũani sit vniuoca: pz. Q⁹ tñ ocurrat spma tãq̃ ꝑncipale pticulare agẽs pz: q3 nõ ocurrit tãq̃ instrumẽtale ꝓprie: nec alicui⁹ alteri⁹: g̃ ⁊c. ꝓbaf assũptũ. ꝑ eni q nõ sit instrumẽtale alterius a pie satis pz. Et q nõ ꝓprie a q̃ deciduz est. arguit:

Halen⁹

Auicẽ.

loꝛẽ siue spũs. ¶ 5° sic. nisi spũs saltẽ aialis eẽt formaliter aiatus nõ posset assignari. ꝓbabilis cã pp quaz ex motu spũs bois se velociter girãtis post qetẽ agitationis notabili tpe ourat vertigo. si eni spũs nõ est formaliter sentiẽs vt visus videt: nõ appet cur ex motu circulari spũs oculi vl⁹ cerebri appreãt obiecta exteriora circulariter moueri magis q̃z ex motu aeris exteriozis obiectis exterioꝛib⁹ qescẽtib⁹. Quãtũcũq̃. n. spũs oculi circulariter moueaf: manet tñ idẽ aspectus obiectoꝝ ⁊ ꝓpinquitas: ⁊ p ꝓñs spẽz ipressio ꝑm aspectũ eũdẽ ⁊ rectitudinẽ eandez in organo. Organo g̃ ⁊ obiecto qescẽtib⁹ semp in eodem situ pcipiet obiectũ: ⁊ p ꝓñs nõ appebit circulariter moueri. ℣ Et p isto vi itẽtio Aui. ꝑ. pmi. trac. 5°. ꝑ cap. oũ iquit. Et q̃n reuoluit spũs imaginaf hõ q reꝛ reuoluitur. Nã eq̃le est siue diuersificef ꝓportio ptiuz spũs ad ptes mũdi cõtinẽtis ipz ex pte spũs siue diuersificetur illud ex pte mũdi ⁊c. Et isra subdit. Nã cũ sentiens mouef pmutant obiecta sicut pmutaf sensatũ. Hic exꝑsse spũm sentiẽtez appellat. Et coll⁹ idem 3ª pble^m. 9°. pblemate. Prop⁹ qõ inebriato vehemẽter in circuitu oia videnf ferri. Et infra soluẽdo. Aut q3 mouef a calitate vini visus spũs visui differãt aut nihil visuz moueri aut qõ mouef idẽ eni facit ad apparẽdũ ⁊c. Cũ g̃ ex vaporib⁹ vini nõ accidat motꝰ tiginis misi in spũ: appet ex itẽtioe pbi in spũ eẽ visum: ⁊ p ꝓñs ipm eẽ sentiẽtez ⁊ aiatũ. ℣ Pro isto etiã vꝺ snia Ari. in li. de morte ⁊ vita. oũ dixit gñonẽ viuẽtis eẽ ꝑmã pticipatiõez aie nutritiue in calꝺ nãli. Et idem 2° de gñone aialiũ pluries. vbi vtutez spmatis ⁊ spũs gigniti/ui appellat itel⁹m artez ⁊ vtutez diuinã. Et Auer. 7° meta. ꝓmẽ. 31°. dixit Ari. i li⁹ ỏ aialib⁹ q̃ iste vtutes. ſ. semina les agũt p intel⁹m. Et Aui. ꝑ pmi. doc^a 6ª cap. 4. Deinde spũs ℔z Ari. recipit ꝑn^m ꝑ^m ⁊ aiaz ꝑmã: ex qua alie pfluũt vtutes. Et Sal'. scõo opl'onũ. vltio cap. dixit vtutez informativaz eẽ in nã nãta sapiaz ⁊ prudẽtiã. Et ꝑ virtutũ nãliuz. 6° cap. ad finẽ. vtutẽ informativaz siue plasmatiuã eẽ artificialez: ⁊ sũmã artẽ ⁊ optimã ⁊ oia gña alicui⁹ faciẽtez in calꝺ frido humido vel ficco operãtẽ ⁊c. vide ibi.

Auer.

Auicẽ.

¶ Ad opp^m arguit multipl⁹. ¶ Prio sic. nec quo ad ptem ei⁹ corpulẽtã nec q̃ ad spũosam est semẽ formal⁹ aiatus. g̃ qõ falsa. assũptũ arguit: q3 aia est actus ꝑcise corpis organici ꝑhici ⁊c. ſz nec pars semis corpulẽta nec spirituosa est corpus organicũ: cũ q̃libz harum sit homogenea: cui⁹ q̃libz quãtitatiua pars totius recipit denoiationẽ. Prio isto forte diceret q aia est actus aggregati ex pte corpulẽta ⁊ spirituosa. Cõtra ℔ posito seq̃ret aliqd totũ eẽ aiatũ: cui⁹ oẽs ptes quãtitatiue sint inaiate: qõ nõ ẽ rónale. ¶ 2° sic. semen quãtũcũq̃ plificũ nõ est in aliquo gradu viuentiũ reponibile: g̃ ⁊c. assumptũ arguit. discurrendo p oẽs gradus viuentiũ. Nõ. n. est in gradu vegetabiliũ: q3 nõ nutrif nec auget: fil⁹ si eẽt in gradu vegetabiliũ distincto ꝑ gradũ sensitiuoꝝ ⁊ motiuoꝝ ꝑm locuz iã eẽt plãta: qõ nõ ꝓcedif. Et p idẽ arguit q nõ est in gradu sensibiliũ aut mobiliũ ℔z locũ: q3 nec sentit nec local⁹ mouef. Et fil⁹ q3 iã eẽt in gñe bruto. Et p fil⁹ez pz nõ esse i gradu viuentiũ vita itellectiua: q3 tũc eẽt hõ ⁊ intelligeret. ¶ 3° cõit arguit: q3 tũc sp cuz effimera cõplicaref ethica eo q qñcũq̃ cordis suba aiata est in calefacto eẽ tũc est ethica: ſz qñcũq̃ est effimera aliq̃ sba aiata cordis est in calefacto esse si spũs est formal⁹ aiatus: g̃ ⁊c. Et p idem deducit q effimera ⁊ ethica nõ abiuicẽ gñe distinguunt q3 eaꝝ calefacta eẽ nõ sũt in subiectis gñe vel spẽ distinctis: imo oĩa in filiꝺ spẽ: talia. n. sũt subiecta oĩa cõsimili aia aiata. ¶ 4° sic. vel aia semis est eiusdẽ spẽi cum aia fetus pducẽdi vel differt ab ea spẽ. Si ꝑ^m seq̃t semẽ eẽ essential⁹ hoiez ⁊ aial rónale ⁊ plura alia que nõ sũt rõni ꝓsona. Si dz 2^m: tũc erit in gradu viuẽtiũ iferioꝝ: puta bruti vel plãte: ⁊ sic de p se pducẽs hoiez erit producẽs

plãtã vel bzutuz. C 5° vel aia ſpmatis corrũpit in gñone
fetus vel remanet poſt gñonẽ in fetu. Si ꝑ m^m ſequ^r indiui/
duũ alicui^9 ſpẽi corrũpi in idiuiduũ eiuſdẽ ſpẽi eẽntial^r:
qõ ẽ ꝺ formalez rõnẽ corruptionis ſbalis:ꝑ quaz perdit
nomẽ ⁊ diffõ.nõ.n.corrũpit aqua in aquã aut cib^9 in ci
bũ ſil'ez:ſz aqua in aerẽ vel ignẽ ⁊ cibus in ſanguinẽ. Si
ꝺ 2^m ſ.q illa forma manet in fetu:vel g̃ noua forma ge
nerat vel nõ. Si ꝑ m^m ſequit duas formas ſubales ſolũ nu
mero differẽtes:quaꝝ vna nõ eſt alia nec pars eius:nec
ambẽ alicui^9 tertie forme ſũt ptes eẽ in eodẽ ſubto ade
quate:ſic eni vn^m hõ vel vnũ viuẽs eẽt duo viuẽtia tota
lia. Si ꝺ q nulla noua forma i fetu iducit ſeq^t embzio
nẽ nõ gñari in mſice:ſz potius in mẽbzo gñonis viri:eo
q nõ ꝓducit poſtq̃ ſemẽ eſt in mſice receptũ:ſz in ſemie
ꝑfuit. Sil'r vi ex ꝺ ſeq formaz ſpmatis trãſire a ſubto in
ſubm:qz mãz gñonis iformat in mſice poſtq̃ prius non
iformauit eãdẽ:⁊ mãz ſpmatis in mſice iformare definit
poſtq̃ ꝑus iformauit eãdẽ:g̃ ⁊c. ꝺ arg^m euidentius appet
tenẽti in nobis eẽ vnicã formã ſbalẽ.ſ.aiaz intellectuam
idiuiſibilẽ quãlibet ptez nr̃i corpis iherẽter iformantez.
C 6° ſeq^t potẽtiã gñatiuã aie nõ poſſe ab alijs aie poten
tijs abſolui.ꝺ ꝑbm 1°de aia ponẽtez potentiã vegetatiuã
eẽ ꝓzẽ oib^9 alijs potẽtijs aie:ió poſſe ab aliq̃ aliaꝝ ab
ſoluit:ſz nõ eꝺ.vinẽ.n.ꝑp ꝺ ꝑn^m oib^9 viuẽtib^9 ieſt. Et ꝓña
pz:qz in ſemine nõ vi eẽ alia potẽtia aiẽ a gñatiua. C 7°
tũc in quolibet hoie hñte potẽtiã gñandi eẽnt ſimul ꝓplu
ra aiata ſolũ numero ꝺiꝛia nõ ꝓſtituẽtia vnuz:qz in quoli
bet eſt aia iformãz mẽbza ſua:⁊ cũ hoc ſperma ad locuz
gñonis ipellibile. Sil'r tot i eo eẽnt aie quotiẽs per actũ
coitus ſemẽ poſſet emittere. Sil'r tũc ſpma eẽt aial totũ
vel mẽbzũ:cũ g̃ ſpma nõ ſit humoz nec ſupfluitas:eo q ẽ
res aiata ſeq^t q eſt mẽbzũ. Sil'r ſperma non recipit di/
geſtionez q̃ntaz que ſola videt ad aiationem ꝓparare.
C De hac qõne due ſũt põnes. ꝑ'ponit gñal'r oẽ ſemẽ pro
lificũ eẽ formal'r aiatũ. 2°vo põ ponit nullũ ſemẽ ꝓlificuz
eẽ formaliter aiatum : ſz ſolũ vtual'r aiatũ:ad hũc ſenſũ
qm̃ oẽ ſemẽ quãtũcũq̃ ꝓlificuz eſt ſba inaiata:ſz in ſe v̄/
tutem habeat aliquã:ꝑ quã ipz eſt aie ꝓductiuũ. Utraq̃
ãt illaꝝ vi ꝓbabil'r ſuſtẽtabilis:ió ꝑ ptractãdo ꝓmã põ/
nez ponã ꝓbabilẽ modũ ſuſtinẽdi ſemẽ oẽ ꝓlificũ eẽ fo
mal'r aiatũ ſomа vl aia eiuſdẽ ſpẽi eẽntial'r cũ aia fer^9.
ſcꝺo tãgit ꝓbabilis modus ꝺefenſandi põnez oppoſitã.
C Quãtũ ad ꝑ m^m ad hãc põnẽ aliq̃liter tolerandam ſint be
ſuppõnes. C Prima ſuppõ. Quibuſcũq̃ formis ſbalibus
ſpecifice diſtictis corrñdent nãl'r diſticta inſtrumẽta:qb^9
act^9 ⁊ opões ſuas pficiunt:eo eni q diſtincte forme ſm
ſpẽm debẽt diſtinctas opationes ꝓducere:opz eiſdẽ di
ſtincta iſtra corrñdere. C 2ª ſuppõ. Quaſcũq̃ viuẽti opa
tiones aia pficit ꝑ ſpũz ⁊ ꝑ cõpl'onẽ ſpũs tãq̃ potiſſimuz
inſtrm:hec ſuppõ eſt de mẽte oium auct oꝝ:⁊ pz diſcur
rendo ꝑ oẽs viuẽtis opões vitales nãles ⁊ aiales. C 3^a
ſuppõ. Perfectius opat q̃libet forma nãlis opationes ſi
bi debitas alijs parib^9 inſtrm ſibi ꝺiunctũ q̃ ꝑ inſtrm
ab ea ſubiecto ſepatũ. Perfecti^9.n.põt q̃libet forma nã
lis opatiões ſibi debitas alijs parib^9 ꝑ inſtrz ſibi ꝺiũctũ
ad actionẽ dirigere q̃ ꝑ inſtrm ab ea ſepatũ:vt facile exẽ
plariter ꝺeclarari põt. C 4ª ſuppõ. Motus ſpũs gigniti
ui in ſemine ad varias põnis ꝺiias ſm exigentiaz fetus
formãdi ⁊ iſſluẽtis in nobis ab int^9 ⁊ extra ⁊c. ſm opõnũ
aie exigẽtiã eſt mot^9 nãlis:⁊ ꝺ nãle ꝺ violẽtũ aut ꝑter na
turã diſtinguẽdo. Suppõ hec nota eſt. C ꝑ'ꝺ. Quilibet
ſpũs influẽs vel inatus exñs in viuente eſt formal'r aia/
tus. Perſuadet ſic ꝺc'o.ꝑ idẽ tẽperamentũ q̃litatiuũ pre
ciſe exercet opationes aia ⁊ forma ſpũs:g̃ nõ ſũt ſpecifi
ce diſtincti. ꝺña tz ꝑ ꝑmã ſuppõnẽ.⁊ aſſumptũ pz ꝑ ſup/
poſitionẽ tertiã. 2°inſtrm q̃litatiuũ cũ quo ꝺz aia opões
ſibi debitas pficere ꝺz eẽ aie ꝺiũctuz ſubto:ſz ipſa ꝑ tpa/

mẽtuz ſpũs ſuas opationes imediate pficit:ergo tpamẽ
tũ ſpũs eſt aie ſubiecto ꝺiũctũ:⁊ ꝑ ꝺñs ſpũs eſt aiat^9. ma
ioz pz:qz pfectius opatiua eſt forma p inſtrm ſibi cõiun
ctũ ⁊c. ꝑ tertiã ſuppõnẽ.⁊ pz minoz ꝑ ſcꝺaz. Itẽ ꝺato op/
poſito nõ appet qual'r ſaluari põt aiam corꝺis. g̃ra exẽ
pli.in ſyncopi ſpũz totũ ad ꝺterioza mouere.nõ.n.eſt ſibi
imediatatimo ab eo ſatis ſitual'r diſtans:qua g̃ rõne aut
alterãꝺo aut al'r diſponẽꝺo poterit ſpũm man^9 ſoz. (g̃ra
exẽpli) ad coz eiuſdẽ mouẽ:poſſet etiaz ſpũs pl'onis ſibi
imediati aut ꝑpiquioris ꝺſil'r alterare diſponẽ ⁊ moue
re:⁊ ſic rediret põ Aui.cõiter iprobata. Itẽ in aliquo ac
cidẽti aie ꝺtingit ſpũm aliquẽ corꝺis moueri ad intra ⁊
aliũ ad exẽ ſil':vt 2^m ꝓmi.cap^o.ꝺe his que ꝓuenĩũt ex motu
aiali:vt in paſſiõe aie ꝺicta eſt. Quid g̃ ſit alterãs hos
ſpũs oino ꝺſil'es alterationib^9 iclinãtib^9 ad motuz oppo
ſitos eſt ꝺifficile imaginari cũ agẽs ſit idẽ ⁊ paſſuz confi
mil'r diſpoſitũ penitus vt pono. Jõ facili^9 vi ꝺicere ſpũ
eẽ formal'r aiatũ:⁊ q ſicut i vno aiato diuerſa mẽbza ſi
inclinant ad mot^9 oppoſitos:vt manus ꝺextra ⁊ ſiniſtra
ꝑm exigẽtiã opationũ aiẽ:ita diuerſi ſpũs. Itẽ mot^9 ſpũz
ad extra eſt nãlis:g̃ ꝓuenit a ꝑn^m itriſeco ꝑ:ſed nulluz in
trinſecũ ꝑn^m inaiati eque ꝑ ⁊ nãl'r inclinare põt ad ꝺiias
põnis oppoſitas:vt coll'r 2°de aia. ⁊ 8° phyſi. C 2° ꝺc'o.
Quilibet ſpũs gignitiuus in ſemine ꝓlifico icluſus ẽ foz
maliter aiat^9. Perſuadet ꝑ:qz nãl'r mouet ⁊ eque ꝑ ad
oẽz ꝺiiaz põnis mãz ꝺcauãꝺo lineãꝺo ⁊ figurãꝺo.ſcꝺo:
qz vi ꝺ tegrari ex vitali aiali ⁊ nãli:quoꝝ qlibet ẽ aiat^9 p
ꝺnem ꝓcedẽtẽ. Et pro iſta ꝺc'one ⁊ ꝓcedẽte procedunt
ꝺia arg^ta adducta in oppo^m. ꝑ Ex qbus ſeq^t ꝑ oẽs iſtos
ſpũs inatos iſluẽtes aiales nãles ⁊c. eẽ ſpecifice eẽntia
liter ſil'es. 2°ſequit ẽt ſpũz gignitiuũ cuilibz ſpũi eẽ eſſen
tialiter ſil'ez. C 3^a ꝺ ponit. Pars ſemis corpulenta nõ eſt
foꝛaliter aiata. ꝓbaꝺ ꝺ:qz eſt ſupfluitas:vt ſupza oñsum
eſt:⁊ nulla talis eſt aiata formaliẽ. ⁊tẽ qz ſubijcit ſaltem
ꝑm modicos ꝓ mã gñonis. ꝑ Ex ꝺ ſeq^t ꝑ q ex pte ſemi
nis corpulenta ⁊ ſpũ gignitiuo in ea icluſo nõ ꝓſtituitur
eẽntialiẽ vnũ. Ex nullis eniz ꝺuob^9 nãlibus quoꝝ alter
eſt aiatũ:reliquũ ꝺo inaiatũ fit eẽntial'r vnũ. Uñ proba/
biliter ꝺici põt nec videbiẽ auctoꝝ mẽtib^9 ꝺiſſonũ q pars
ſpmatis corpulẽta eſt a nã ſolũ gr̃a ſpũs gignitiui inẽta.
ꝑ vt tãq̃ ei^9 vehiculũ ipz ad locũ gñonis ꝺeferat. 2°vt ip
ſum cõſeruet ⁊ phibeat:ne euapoꝛet ⁊ euaneſcat ⁊ reſi/
ſtat ne ab extriſecis alterãtib^9 ꝺiſtẽperet. 3°vt ex puriori
pte ei^9 regñet ⁊ reſtauret ſpũs gignitiuus cũ i eo ꝓtinue
fiat reſolo. ꝑ Et penes ꝺ ꝑbabiliẽ ꝺcedit ſpũm aliq̃ mõ
nutriri ⁊ reſtaurari:ſz ꝓp velocitatẽ ſue reſolonis aucto
res ſibi ſolã gñonẽ attribuãt:tã velox eſt eniz ei^9 reſolo
⁊ renouatio vt nõ videat notabili tpe poſſe idẽ nũerum
manere ſic mẽbza. Propter qõ mẽbzis magis vi augmẽ
to ⁊ nutricatio tribuẽꝺa q̃ ſpũi:ſz i rei vitate nullũ ipſo/
rũ idẽtitate ꝓpriſſime ſupta idẽ notabili tpe pmaneant.
C his ꝑbabil'r ſic poſitis penes hãc viam rñdet ad arg^ta
adducta poſt opp^m. C Ad ꝑ m ꝺcedit ſpma ꝓlificuz:quo
ad ſpirituoſaz ptẽ eẽ formaliẽ aiatũ. Et cũ arguit q nõ:
qz nõ eſt corꝑ^9 organicũ. ꝑ ꝑbabiliẽ ꝺcedi põt ſpũm gi
gnitiuũ eẽ organicũ corꝑ^9 icluꝺẽtẽ in ſe ptez ſpirituoſam
vitali ſpũi ꝓportionatã:⁊ ſil'r aiali ⁊ nãli que ſunt velut
ptes ꝺſil'es totũ vnũ organicũ.ſ.gignitiuuz cõponentes.
Uel ꝺ q aia eſt actus corꝑis organici iſtr̃alis:quo.ſ.ve
lut inſtrõ vel organo aia eſt ſuay opationũ pfectiua:nec
ibi ſũi^9 organũ vt ꝺiſtiguiẽ ꝺ ꝺſil'ez. Alij ãt ꝺixerũt oẽm
aiaz totalẽ eẽ actũ totalis corꝑis orgãici.nec̃io.n.totale
eſt organicũ:nõ tñ repugnat ptez aiatã organici nõ eẽ or
ganicã. C Ad 2^m ꝺcedit oẽ ſemẽ ꝓlificũ eſſe in eodẽ gra
ꝺu viuentiũ eẽntial'r in quo eſt illõ aiatũ a quo ꝺeciſũ ẽt
ſz nõ ꝺis totalis aiati opationes ſufficiat ꝓducẽ:ſic licet
caro coꝛ ⁊ os hoꝺis ꝑz cõioꝛẽ viã ponentẽ ꝺia mẽbza nr̃i

Aiuicẽ. Aie paſ
ſio ꝺcã
eleij.

Ẓdẽtitat
ꝺuplex.

corꝑis vnica forma ꝑz ſpẽz iformari ſũt eẽntial'r in eodẽ
gradu viuẽtiũ:nõ tñ ꝺis opatio apta ꝓuenire a corꝺe ꝓ
ducibiliz ẽ ab oſſe vl carne:ſz g̃ ſpma viri ſit in eodẽ gra
ꝺu viuẽtiũ in quo eſt hõ eẽntial'r:nõ tñ ſeq^t ipz ſentire ⁊
itelligẽ ⁊c. Tenẽꝺũ ẽ ẽt iuxta ꝺ ſpũz gignitiuũ nutriri ⁊
augeri ꝑz itell'm ꝺatũ:qz ptẽ corꝑulẽtã ſpmatis ſibi aſſi
milat. Et ꝺñr pz q ſemẽ virile nõ eſt in gradu vegetabi
liũ ꝺ gradũ ſenſitiuo ꝓ. ⁊c. eẽntial'r ꝺiſtinctoꝝ:ſz bñ accidẽ
tal'r. C Ad 3^m negat ꝺña. ⁊ negat vlterius q qñcũq̃ ſba
vel pars corꝺis aiata põit i calefacto eẽ fit ethica:adhuc
eni regrit calefactũ eẽ i ſuba mẽꝺali ⁊ ſolida pte corꝺis
ipreſſuz:qꝺ nõ nẽcio eſt in effimera. ꝑ Ad ꝓfirmationez
ꝺi:q ſz ex nã rei ſpũs ⁊ mẽbza nõ ꝺiſtiguãt gñe eſſentia
liter:apꝺ tñ medicũ poni ꝺebẽt tãq̃ ſbiecta eẽntial'r gñe
ꝺiſtincta:cũ m'to maioꝛ ꝑm ſenſũ ꝺiuerſitas pcipiat vel
nõ,minoꝛ iter ſpũz ⁊ mẽbza q̃ iter hũoꝛes ⁊ mẽbza. ꝑ Et
hic nota ꝺñr ꝓcedendũ eẽ i oi febriẽte febꝛe effimera re
periri ꝑm plmũ febrẽ effimerã factã ⁊ fientẽ factã. ſ.i ſpũ
corꝺis ⁊ fiẽtẽ. ſ.in mẽbzis. Et q ió repugnat ꝺuas eẽ fe
bꝛes eiuſdẽ ſpẽi:q̃ꝝ vna fiẽs ẽ ⁊ altera ſcã. Et ꝺñr ẽt tenẽ
ꝺũ eſt q ad eẽ effimẽ nõ regrit ſba ſpũs eẽ i calefacto eẽ
ſz ſufficit ipſaz eẽ in calefieri ſenſibil'r opationes ledẽte:
ꝺũ tñ illõ nõ ſuerit a cã ꝑmitiua ꝑticulari depẽꝺẽtia tota
liter depẽꝺẽs:ad cui^9 remotionẽ ſit illõ aptũ remoueri.
ꝑ Tenẽꝺũ eſt ꝺñr q ſemp humoꝛib^9 exñtib^9 i calefacto
eẽ ⁊ ponẽtib^9 ſpũs in calefieri ſenſibil'r ledẽte eſt corꝑ^9 ef
fimerãs. ꝑ Ex qb^9 vlterius ſeq^t oẽz effimerã in mẽbzis
eẽ accñs:eo q ois talis eſt ꝺiſpꝺ ꝓeter nãm imediate ab
egritudie ꝺpẽꝺẽs:qz.ſ.a ꝺiſponẽ ſpũs ꝑternãli:q̃ penes
hãc diſponẽ eſt egritudo. ꝑ Et ifinita alia ꝺñr ꝓcedi opz
q̃ rói mó loquẽꝺi cõiter videnẽ diſſona. C Ad 4^m ꝺ q
aia ſemis eſt eaꝺẽ eſſential'r cũ aia fetus. Et ꝺñr ꝓcedit
q ſicut iſte termin^9 hõ ẽ termin^9 mere abſolutus:ita bñ
ꝓcedendũ eſt ſemẽ mäle eẽ hoiez:ſicut caput manuz ⁊c.
ꝺicerem^9 hoiem. Sed qz cõiter his terminis hõ aial ⁊c.
non vtunt oino ſic abſolute:ſz certe oganizationis ⁊ to
talitatis ꝓnotatiuis:cõiter negant iſte ꝓpones tãq̃ ipoſ
ſibiles:man^9 pes ſemẽ hoꝛis eſt hõ:⁊ ſic ꝺe ſilib^9. C Ad
5^m ꝺixerũt qꝺã ꝓbabil'r q ſicut ſpũs gignitiuus remãet
in fetu:ſz paꝝ poſt reſoluat:ita aia vel forma ei^9. Cõce
ꝺũt vlteri^9 ꝓduci aliã formã huic eẽntial'r in ſpẽ ſil'es in
mã gñonis:⁊ q ex his ꝺuab^9 formis.ſ.ſpũs gignitiui ⁊
mẽbzoꝝ ſet^9 reſultat vna totalis forma:⁊ ita nõ vi incõ
ueniẽs ex foꝛa ſpũs gignitiui ⁊ mẽbzoꝝ fieri vnã totalẽ
tãq̃ ex quãtitatiuis ptibus:ſic ẽt ⁊ ex ſpũ illo ⁊ mẽbzis
ſit vnũ totale viuẽs. ꝑ Al'r ꝓbabil'r ꝺ q forma ſpiritus
gignitiui corrũpit:⁊ noua forma alia ab illa in mã gño/
nis ꝺucit:nec ꝺ aliquã claudit repugnãtiã nãlem : ſicut
ꝑtẽdit arg^m. nõ.n.ꝺũ corrũpit forma gignitiui ſpũs i mã
eiuſdẽ gñat forma illi ꝑz ſpẽm ſilis:ſz bñ in alio.ſ. in mã
gñonis in qua corrũpit forma ſanguis:⁊ pz boc rõni foꝛ
mali gñonis nõ repugnare.corrũpit.n. ſpũs gignitiuus
q in vaporẽ ꝓuertit:aut corꝑus aliud ſpecifice a ſpũ ꝺi
ſtinctũ:vt pz ituẽti. C Ad 6^m negãꝺa eſt ꝺña. ꝺceſſũ.n.eſt
ſpũz ita bñ in rei vitate nutriri ſicut ſolida mẽbza : ⁊ per
ꝺñs nõ abſoluit poſ eius gñatiua a vegetatiua. Alij ne
gauerũt ꝺñaz q potẽtia gñatiua ſub gñe potẽtie vegeta
tiue ꝓtinet. C Ad 7^m ꝺcedit illõ ꝺñs ſicut ẽt i muliere ꝑ
gñate ex plurib^9 embzionib^9 ſũt plura aiata totalia ⁊c.
Et ꝺcedit ẽt oẽ ſemẽ ꝓlificũ ꝑz ꝑẽ ſpũoſaz aial eẽ vl plã
taz:ſi his terminis vtamur tãq̃ penit^9 abſolutis nõ ꝺno
tãtib^9 organũ actionẽ vl totalitatẽ ⁊c. Ꝺi vlteri^9 q nõ oz
ad cuiuſlibzaiati gñonẽ mãz gñonis aut nutricationẽ re
cipe ꝺigõnẽ q̃rtã:ſz ꝺ bñ vez ſit ꝺe mã nutricatiõis mem
bzoꝝ ꝺe q̃ itellexerũt auctoꝛes. Nõ.n.oz mãz i ſpũz trãſ
mutãꝺã p tot trãſire ꝺigõnes p quot mã trãſit i mẽbzum
ꝓuertẽꝺa eo q mã gñonis ei^9 eſt ſubtilioꝛ ⁊ purioꝛ:nõ g̃
oz ipſaz totiẽs a ſupfluo depurari. ꝑ Nota aũt q ſeq̃ns
hãc viã nõ vi ꝺbere ꝓcedẽ vnicã eẽ formã i hoie idiuiſi
bilẽ q̃libz ptẽ hois iherẽter iformãtẽ:imo p hãc opz in
hoie poni formam extenſam eductam de potentia mate
rie. Et tu circa hoc bene conſidera.

Aiatuz ꝺi ꝺup^r.

C Quã^m ad 2^m arti^m ſint he diſtictiões. C ꝑ'diſti°. Dupl'r ꝺi
ci p̃t aliqꝺ aiatũ. ꝑ formal'r q̃'r oẽ aiatũ hñs aiam tanq̃
ptẽ eẽntialẽ ei^9 mãz iformãtẽ ꝺicim^9 foꝛmal'r aiatũ:ſic ho
minez:equũ:bouẽ:⁊ leonẽ ⁊c. 2°vtual'r aiatuz tñ q̃'r oẽ
corꝑ^9 nõ iformatũ aia:aie tñ ꝓductiuũ ꝺicim^9 eẽ vtual'r
aiatũ:ſic ⁊ nõ actu iformatũ caloꝛe ꝓductiuũ : tñ caloꝛis
vt ſolẽ vtual'r ꝺicim^9 eẽ cal'm. C 2° diſti°. Dupl'r p̃t aliqꝺ
agẽs ad gñonẽ fer^9 ꝓcurrẽ. ꝑ ꝑncipal'r vt celũ. 2° inſtr̃al'r
vt ſpũs aut caloꝛ aut aliꝺ ſil'e. C 3° diſti° eſt. Duplex eſt in
ſtrumẽtale agens. Qꝺã in ei^9 actione a ꝑncipali pticu
lari agẽte eſſential'r pẽdens. Aliꝺ qꝺ nõ ſemp actu eſſen
tial'r pẽꝺet a ꝑncipali pticulari agẽte. Differũt ãt hec ab
iuicẽ:qz ꝑ m nõ agit niſi ꝑncipali actual'r coagẽte:vñ req
rit actiões ei^9 actualẽ coexñtiã ꝑncipalis pticular). Aliꝺ
vo ꝺ nõ regrit:ſz ſufficit agens vtute cui^9 tale iſtr̃z opat
ei^9 vtutez i ipſo ipreſſiſſe p quã ipm ſit opatiuũ. Exem^m
ꝓmi:ſicut lumen aut ſpẽs coloꝛis ⁊ filia:nũq̃.n. lumẽ ca
loꝛẽ aut raꝺiũ ꝓduceret niſi actu ꝓcurrente lucido:vtu
te cui^9 illõ opat. Exẽplũ ſcꝺi:ſicut ſemẽ plãte p vtutez in
ipo a plãta ipreſſaz nõ actũ coagẽte plãta tanq̃ inſtr̃ale
agẽs ꝓducit plãtã:vñ ⁊ ſemẽ ponit^9 ab Ariſt. tãq̃ emãci
pata ꝑles. Sicut.n. filius a ꝑte emãcipat^9 põt guberna/
tionez ꝺom^9 ꝺiſponere ſine ꝓcurſu ꝑ'ie:ita ſemẽ ſine cõ
curſu ei^9 a quo deciſuz eſt põt illi ſil'e gñare. ꝑ Iſtã diſtin
ctionez poſuerũt antiq ſub his vbis. Duplex eſt iſtr̃z qꝺ
ꝺã ſepatũ:qꝺã vo ꝺiũctũ:z idẽ ſonat. C 4° pmitrẽꝺũ ẽ.
Jdẽ agẽs ad ꝺiuerſa relatũ ſimul reſpectu eiuſꝺez effect^9
eẽ ꝑncipale ⁊ iſtr̃ale ꝺenoiabile. C Ultio ſupponẽꝺũ ẽ.
Tẽperamẽtũ ſpũs gignitiui aliꝺ eſt a tẽperamẽto vita/
lis nãlis aialis ſpũs. Ut.n. opatio ſpũs gignitiui penit^9
diſticta ab opatione aialis nãlis vitalis ſpũs:ió oz tẽpe
ramẽtũ eẽ diſtictũ. Forte ꝺices tẽperamentũ ſpũs gigni
tiui nõ eſſe niſi tria tpamenta:vitalis:aialis:⁊ nãlis:ſpi
rituũ in ſpmate ꝓductoꝝ. Sꝫ ꝺ non appet rõnale:qz tunc
nõ q̃libet pars quãtitatiua ſpũs gignitiui eẽt ſpũs gigni
tiuus:imo aliq̃ eẽt aialis aliq̃ nãlis aliq̃ vitalis ſpũs. Itẽ
ſpũs iã ꝺicti ad ꝓſtitutionez gignitiui iã ꝓcurrẽtes ſunt
ꝺiuerſoꝝ tẽperamẽtoꝝ:g̃ ſimul mixti in ſuis q̃litatib^9 re
frãgunt ⁊ aliud acgrũt tẽperamẽtũ:et ꝺ vi magis ꝓſonũ
rõni:ſz arg^m nõ ſit niſi ꝑbile. C Prima ꝺc'o. Non pp
ſpũz ifluẽtez a ꝑncipalib^9 mẽbzis eẽ formal'r aiatũ in vi
uente:euident ꝓcludi põt ſpũz gignitiuũ in ſemie icluſũ
eſſe formal'r aiatũ. Pz:qz aliꝺ eſt temperamentũ gigniti
ui ſpũs:⁊ aliꝺ eſt temperamentũ ifluẽtis:⁊ adhuc oium
ifluentiũ ſil' ſupto ꝓ:igit ſz ſpũs ifluẽs hꝫet tẽperamentũ
ſufficient ꝓparãs ad aiationẽ:nõ ſz ꝓcludere in gigniti/
uo ſpũ eẽ tale tempamẽtũ ⁊c. Itẽ ꝑbabil'r ſuſtẽtabile eſt
in gñone ſpũs ex ifluẽtib^9 ſpũs ifluentes ſba'r trãſmuta
ri. Sꝫ ꝺ poſito nõ appet qua aia ſpũs gignitiuus info/
maret:qz nec aia eiuſdẽ ſpẽi cũ aia totiuz a quo ꝺecidit
qz tũc nõ eſſet ſbalis trãſmutatio nec ẽt alteri^9 ſpẽi:vt pa
tuit iuxta ſeriez ꝓcedent^9 põnis. C 2°ꝺ. Nullũ ſemen pro
lificũ quãtũ ad ſpũz in eo icluſuz eſt formal'r aiatũ. Hoc
põt pſuaderi p plura tacta poſt opp^m. Pz etiaz qz opp^m
bui^9 aduerſat fidei catholice ⁊ veritati tenenti vnicaz eſ
ſe formã ſbalez iꝺiuiſibilez ⁊c. qꝺ penes rõnez illã ſalua
ri nõ poſſet. Jtez qz nõ fundat illa põ ſup. euidenti rõne:
vt patebit in ſol'one argumentoꝝ. C 3'ꝺ. Oẽ ſemen pli
ficũ quãtũ ad ſpũz icluſuz in eo ẽ vtual'r aiatũ. Pz: quia
nullũ tale eſt formal'r aiatũ q ꝓcedẽtẽ ꝓnem:eſt tñ qꝺli
bet formal'r aiati ꝓductiuũ:g̃ ⁊c. ꝺña tz per qꝺ nois vir
tual'r aiati ſupius poſitũ. ⁊ aſſũptũ pz intuẽti. Et colligi

Spũs
gigniti/
ui tẽpa
mentuz
triplex.

Trisio. pōt hec distictio ō gñone aialiū. caꝑ. 4. Et si arguit ꝑ ꝯ/
nē vt qdā arguūt: qz cuiuslibet rei vt⁹ est forma rei cuius
est vtus: g̃ ois res vtual'r talis est talis formal'r. Negan
da est ꝓña ad sensuz supius datū. cōcesso. n. q piper ē vir
tual'r cal'm: qz ꝑ aliquā formaz sibi inherētē ē calitaꝫ ꝓ/
ductiuū: nō segt pp ꝟ piper eē actu caloze informatum.
¶ Secundo g̃ hāc ponē rndet ad arg̃ⁱ adducta añ oppo⁹
ex qb⁹ cozroboraꝫ aduersa pō. ¶ Ad ꝑmā dī q potētia
aie est qd cōe istr̄ali z ꝓncipali priⁿ°: quo ꝑficit aia suas
opatiões. Instr̄ale vō est cōpl'o aut compō aut spūs ꝛc̄. z
notū est plura istoꝝ ab aia posse absolui. Principale vō
est ipsa aia sic potēs opari: z talis potētia ꝓculdubio ab
aia nō pōt absolui. Dī g̃ ad arg̃ⁱ potētiā gñatiuā eē du/
plicē. Pricipalē. s. z hec ē aia potēs ꝑficū semē ꝓducē.
Et istr̄alē: z illa ē spūs gignitiuus cū suo tēperamēto z
vtute ab aia gñante ipiessa: z hāc ñ repugnat ab aia ab/
solui. ¶ Ad 2ᵐ dī negādo ꝓñaz: lz. n. hec aia opet semen
nō tñ nisi tāq̄ istr̄ale agēs sicut calor nālis p se: qz nāl'r
opaꝫ nutricatione q̄ est actio formal'r aiati: q̄uis non sit
fōzal'r aiatⁿ. ¶ Ad 3ᵐ ꝓcedit q gño fet⁹ a spmate ē gña/
tio vniuoca. Et negaꝫ sperma tāq̄ ꝑncipale z ꝑticulare
agēs ad fetus ꝓductionē ꝓcurrere p ꝑticulare ꝓncipale
in gñone vniuoca: itelligēdo illud cui ꝑm spēz ē genitus
eēntial'r silē. Et ꝓcedit vlteri⁹ q ꝓcurrit velut ꝑnᵐ istr̄ale
aie separatū: z nō ꝓiunctū ad sensū datū. Et cū arguit q
nō: qz ꝑncipalius ꝓcurrit semē ꝛc̄. Dī ꝟ negādo. Et ꝓce/
dit semē ꝓcurrere ad fet⁹ ꝓductionē tāq̄ agēs essentia/
liter ordinatū. Negaꝫ tñ oē agēs eēntial'r ordinatū ꝑnci
pali⁹ ꝓcurrere. Exēpli gr̄a. lux ignis ꝓcurrit ad gñonem
radij vt agēs eēntial'r ordinatū: z fo⁹ ignis vt agēs acci
dētal'r ordiatū: lz ꝑncipali⁹ ꝓcurrat fo⁹ ignis q̄ lux. Po
test etiā ꝓbabil'r negari hec ꝓña. retracto ꝓcursu actuali
ꝑtis ad gñonē set⁹ fit gño: g̃ ꝑ nō ē agēs eēntial'r ordi/
natū: g̃ ꝛc̄. qz lz ita sit nō tñ pōt fieri gño retracto ꝓcursu
vtutis gignitiue a ꝑte i semie derelicte. Et ꝓñr ꝑt dici q
ad ꝟ q aliq̄ō agēs dicaꝫ ad aliquā actionē eēntial'r ordi
natū nō necio reqrit illō actu ad illā actionē ꝓcurrere: lz
sufficit q ad illaz actionē ꝓcurrat illō vel vt⁹ ei⁹. s. ab eo
ōrelicta. ¶ Et p idē rndebit ad aliā ꝓfirmatiōez. ꝓcedit.
n. q i causis eēntial'r ordinatis cessante actione ꝑtis sic
q nec ipa nec ꝛt⁹ ab ea derelicta ꝓcurrat cessat actio po
steriozis: lz nō eǯ. ꝑz āt q cessante actiōe vtutis a ꝑte de/
relicte cessaret opō spmatis gñatiui: ió non ꝓcedit arg̃ⁿ.
¶ Ad 4ᵐ negaꝫ assūptū. Negaꝫ ēt spūs ifluētē esse ex se
ad oēz pōnis ōziaz nāl'r mobilē. Dī. n. ipropꝛie moueri
ex se qō p itrisecū ei⁹ ꝑnᵐ ꝑt ei⁹ motū ichoare: ab sq̄ ꝟ q
ab extra noua mutatio supueniat q̄ fit illi⁹ mot⁹ cā. Qua
liter aial p⁹ sōnū expgefactū ꝑt motū ei⁹ ꝓgressiuū ichoa
re: i seq̄ndo mobile aut i seq̄ndo appetibile p spēm appe
tibilis i eo ꝓseruatā: q̄uis nulla mutatio q̄ sit vel fuerit
hec cā ab extra de nouo supueniet. Qō nō est de ifluente
spū. nō. n. de nouo mobilis ē ad aliquā ōziam pōnis: nisi
ipso ꝑus a mēbris alterato alteratiōe iclināte ipz ad mo
tū ꝟz exigētiā opōnū aie: lz de spū gignitiuo ꝟ spālē difficulta/
tē icludat qd sit ipz alterās: de qb⁹ plene tractabit cum
q̄rē de his q̄ ꝓueniūt de accidentib⁹ aie z soluent argⁿ
nūc tacta. ¶ Ad 5ᵐ quo arguit spūs eē formal'r aiatum.
negaꝫ assūptū: p subiectū ꝓpinquū sanitatis: itelligēdo il
lud qō est ꝓpe z ꝑncipal'r sanū vel egrū denoiabile. Et
p auctozitate Aui. dī ꝑ q locut⁹ fuit disiunctiue. Uel dī
q est subiectū ipropꝛie: qz dispō qua mēbrū ꝑparat: vt sit
subiectū sanitatis z egritudis: vt bñ ōclaratū est ꝑ ꝓmi.
¶ Ad aliā ꝓfirmationē ꝓcesso añte negaꝫ ꝓña. Nō. n. se/
quit⁹ dispō subiectiue exñs in. a. est sanitas vl' egritudo.
g̃. a. est subiectū ꝓpinquū sanitatis vl' egritudinis. Non
eni repugnat q dispōnē nō exñtez subiectiue i ſba mēbri
denoiabile esse mēbrū ꝓpe egruz: sicut vesica p lapidem

pis. ¶ Cōtra. ois forma alteri inherēs illō subiectū denoꝛ/
minat: ſz egritudo est subiectiue in spū si rnsio est vera. g̃
spūm denoiat z nō denoiatione alia q̄ egra g̃ ꝛc̄. ¶ Item
effect⁹ fozalis nō est a sua cā formal'r ſepatus: sed eē egrū
est effect⁹ fozalis egritudis: g̃ in quocūq̄ ē egritudo illud
est egrū. ¶ Pro ꝑ dī q egritudo exñs in spū denoiat spūz
alia denoiatione q̄ egrū: qz nō est subm cui possit illa de/
noiatio ꝓncipal'r attribui: denoiat ār spūz cal'm vel fridū
turbulētū clarū ꝛc̄. ¶ Pro 2ᵒ dī q effect⁹ adeq̄tus fozalis
egritudis nō est eē egrū: imo nō repugnat in aliq̄ eē dispō
nē q̄ est egritudo: q̄uis illō nō sit egrū. sufficit. n. ab illa re
aliā denoiatione formal'r recipere: qz si calitas est ōnoiat
cal'm: fridū si friditas. ¶ Cōtra. qz tūc ꝛtingeret egrotare
mēbr⁹: z tñ nec p ꝑpetatē nec p cōitatē. arguit ꝓña: qz stat
cū spū visiuo eē distēperiē p quā sensibil'r ipedit opō visi/
ua: q̄uis i ſuba oculi nec alteri⁹ mēbri fuerit distēperies:
vt ponit hec rnᵒ. ſz nō egrotabit ocul⁹ p ꝑpietatē nec per
cōitatē: qz q̄libet egritudo p cōitatē ꝑsupponit mēbrū egrū
peēntiā: ſz nullū ē mēbrū p eēntiā lesuz vel egrū. g̃. ¶ Pro
isto posset dici ꝓbabil'r q oculus egrotat p essentiā vel p
ꝑpietatē: z q sua cōpl'o est egritudo: qz lz sit cōpl'o gra/
dual'r tēperata: nō tñ est a spū debite depēdēs: qō tñ regri
tur vt sit sanitas. ¶ Al'r dī oculū eē egrū p cōitatē: z q nō
q̄libet egritudo mēbri p cōitatē ꝑsupponit mēbrū egrum
p ꝑpietatē: sed sufficit in alio mēbro spū vel humoꝛe esse
dispōnē p quā mēbri ledit opatio: q̄uis mēbri non patia
tur eēntia: qual'r est in ꝓposito. Que aūt illaz opionū est
ꝓbabilioꝛ in seq̄ntibus apparebit. ¶ Ad ꝓfirmationē ter
tiā dī q q̄libet febris effimera est vere febris fiens: eo q
q̄libet est calitas ꝓter nām ꝑticulari depēdētia in coꝛde z
mēbris pēdēs a calefacto eē spūs. Dī tñ ꝑm quosdam fa
cta: qz nō pēdet a re corpulētia grossa: cui⁹ digōne z eua/
cuatione sit euacuāda: sed ꝟ plene tractabit z⁹ hui⁹. ¶ Ad
q̄rtā ꝓfirmationē negaꝫ assumptū. negaꝫ etiā spūs eē finē
gr̄a cui⁹ sunt mēbra organica a nā iuēta. Et p auctozitate
Auer. dī q nō plus voluit Auer. nisi q mēbra organica
sint sic vel tal'r a nā plasmata: quo sint debite spūs susce/
ptiua: vt velut instr̄o possint opones ꝑficē. Ex hoc tñ non
arguit spūz eē finē gr̄a cui⁹ iuētū est organicū: sicut manū
diceremus esse factā p p instr̄a: eo q sic sit vel tal'r a nā di
spōsita z in partibus suis plasmata vt debite vti possit in/
strumētis. Cū tñ instr̄a nō sint finis gr̄a cui⁹ est manus in
uēta. Sicut ēt caput situatū est superius pp oculos: q̄uis
oculi nō sint finis gr̄a cui⁹ caput est inuētū. ¶ Alij āt glo/
sant dicētes Auer. ibi loq de spū inato: quē ꝓcedūt aiatū
eē z eē finē gr̄a cui⁹ iuēta sunt organica. ¶ Alij dixerūt q
loquit de caloze cōpl'onali mēbroꝛ: quo ꝓncipalius ꝑfici
unt opationes viuētis q̄ p organicā nām. Sēsus g̃ est q
nā organica iuēta est pp cōpl'onē: vt. s. cum cōpl'onali co/
adinuāte ꝓcurrat ad actiones organici. ¶ Ad qntaz dī a
gbusdā al'r ad visionē ꝓcurrē spūz z aliter aerē exteriozē:
ꝓcurrit. n. aer solū tāq̄ mediū spēz delatiuū: spūs vō aia
lis ꝓcurrit tāq̄ instr̄alis cā z mediū. Jdeo non est miran/
dum si ex motu spūs accidit varietas in opōne visiua. va
riato. n. instr̄o ꝓueniēs est actionē ab illo depēdētē varia
ri. Appellat aūt Auic. spūm ipropꝛe sentiētē: qz sensatiōis
instr̄m sicut instr̄o frequēter tāq̄ ꝑncipal'r opantis attri/
buit denoiatio. ¶ Al'r dici pōt ꝓbabil'r q spēs obiectoꝝ
i spū ipressa notabili tpe post ei⁹ absentiā reseruaꝫ: pp qō
girato baculo ignito vī in aere circulus quidam igne⁹
qō nō ex alio accidit: nisi qz spēs rei appꝛehēse in vno situ
in spū p tpe reseruaꝫ post recessuz ei⁹ a situ illo: ió si mot⁹
velox fuerit ꝑus q̄ spēs repūtans obiectū in vno situ de/
leta fuerit causabit in spū z organo spēs repūtata eiusdē
rei in situ ab illa notabil'r distāte: q̄re res illa simul appa/
rebit in duobus sitib⁹: z ita de trib⁹ z q̄tuoꝛ ꝛc̄. ꝑm velo/
citatē motus ꝓoccupātis euanescētiā spēi in oculo ꝑ im/
presso. Sic g̃ in ꝓposito spū aiali velociter moto: obiecto
tñ quiescēte p tps reseruata spē in spū q̄ntq̄ multiplicabit
spēm ad ꝓtē dextram crystallini vel organi z q̄ntq̄ ad sini
strā: z p ꝓña appebit obiectū buiꝰ hic nūc ibi: z ꝓñr mo/
ueri circulariter. Sed hic difficultas ꝓtinet ad librum de
sensu z sensato z ad pspectiuā. ¶ Et ex his ꝑz etiam rnsio
ad Ari. auctē 3ᵘ ꝑble⁽ᵐ⁾. vocat. n. spūz visiuū impropꝛie: q
opationis visiue istr̄m: sicut z Ani. impropꝛie ipm vocat
sentiētē. ¶ Ad aliā ꝓfirmationē dī q gñatio viuentis est
ꝑticipatio aie nutritiue in cal'o nāli. i. in mēbro dispōsi/
to p cal'm nāle. s. p spūm z cōpl'onalē calorē: z hoc voluit
Ari. ¶ Pro ei⁹ tñ auctē alle. 2ᵒ de gnōne aialiū: qdaz dixe
rūt q vtus iformatiua exñs in spmate dī intell's z divina
vtus. ꝑ: qz z si tāq̄ instr̄m opet fozmādo: nō tñ principali
ꝑticulari coagēte opaꝫ: ió ꝑm hoc vī qd sepatū z diuinuz.
2ᵒ: qz hec virtus z spūs in quo ipsa subiectiue existit in se
vtual'r ꝓtinet oia mēbra z oēs mēbroꝛ virtutes que plu
rime sunt diuersitatis: z p vnicū suū tēperamētū. est oiuz
istoꝝ ꝓductiuus: vñ alijs spiritib⁹ cōparatis vī qd intel/
ligēdo agēs sepatuz z qd diuinū. potissime. n. dīnis z sepa
tis substātijs ꝓtinē vī posse ꝓducē effect⁹ differētes indif/
ferēter: q̄uis nullū in se illoꝝ formal'r contineat vel sibi
sil'ez. ¶ Al'r dixerūt alij q qz spūs gignitiuus p vtutē ei⁹
iformatiuā pōt oia mēbra fetus ꝓducere de nouo z foza/
re: qō est opus multo excellentius q̄ iā ꝓducta nutrire z
ꝓseruare. vtus āt ꝑis a quo fuit decisus nō poterat in eo
nisi mēbra ꝓseruare iā genita: ió qd diuinius z excellenti
us videt hec vtus. p illā. n. pōt spūs in altioꝛē effectū trā/
sire q̄ ꝑncipale agēs a quo ōcidebaꝫ. ¶ Alij dixerūt hāc
vtutē merito diuinā sapiaz z prudētiam noiari: qz actio
agētis mere nālis et mālis ex vniformi mā vī esse vnifor
mis. in mā vō nō manifeste diffoꝛmis nō vī nisi occulte dif
formis. Ex vō actio artificis z itelligētie. Quātūcūq̄. n.
mā vniformis fuerit: pōt tñ ars z intell's q̄tūlibz diffoꝛ/
mes effectus ex illa ꝓducē sicut faber ex ferrea mā quā/
tūlibet vniformi pōt gladiū: cassidē: loricā ꝛc̄. ꝓducere.
Quia g̃ mā gñonis embꝛionis est fere vniformis: z ex ea
virtus iformatiua valde diffoꝛmes effect⁹ ꝓducit intel/
ligētie arti z prudentie in hoc sil'at: vñ itelligētia dī z sa/
piētia z diuina vtus. ¶ Alij hanc metaphoꝛā aliter iterꝑ
tant dicētes q vtutes occulte a supioꝛibus ifluxe mirabi
les effect⁹ in his iferioꝛibus ꝓducētes ꝑñr diuine: qz qd
diuinū appet saturnū hec iferioꝛa nō ꝓtāgētē p suos influ
xus hic mirādos effect⁹ ꝓducē: z talis vtus est iformati/
ua. Nā nō ꝓueniēte aia mīris ad ꝓtactū māe gnōnis vtus
hec ad illā p spūz gignitiuū delata ex ea ꝓducit effectus
mirādos. ¶ Cōcil'. vō dīa 48ª hanc vtutē dixit appellari
diuinā z sepatā: qz in tāta opōnū varietate nullū sibi limi
tat organum: quo mediāte suos actus exerceat sicut aīa
ꝑis ad varios effect⁹ ꝓducēdos distincta limitat sibi oꝛ/
gana. ¶ Et ꝑm hos itell's aut aliquē eoꝝ ꝑz rnᵒ ad auctez
Hal'. Iz qdā dicāt Hal'. putasse q ꝑter formam gignitiui
spūs z ei⁹ tēperamētū itelligētia qdā exterioꝛ forme em/
bꝛionis ꝓductiua gignitiuo spūi appꝛopꝛiaꝫ. Et hanc ap
pellat iformatiuā vtutē: quā etiā itelligētiā sapiaz z sum/
mā artē noiat. Pro auctē vō Aui. dixerūt qdā Aui. ibi lo
cutū fuisse de spū inato: quē asseruerūt eē formal'r aiatū.
Uel dī q spūs recipit aiaz ꝑmā vtual'r: lz non formaliter.
Uel forte sumit ibi anima impropꝛie pro virtute vel tem
peramento: quo suas anima perficit operationes.
¶ Ad argᵗᵘᵐ vō qbus coloꝛabaꝫ aduersa pō rndet. ¶ Ad
ꝑᵐ ꝓbās ꝑmā ꝓcl'onē dī negādo assūptū. s. q p idē tempe
ramētū ꝛc̄. nō. n. ꝑcise p tēperamētū spūs z spūz: sed etiaz
p cōpl'onē ꝓpriā mēbri in mēbro subiectiue exñtem opaꝫ
aīa suas opationes. Et ꝓñr negaꝫ illa suppō. ¶ Ad 2ᵐ dī
negādo q nō oē istr̄m ꝛc̄. dz eē aie subiecto ꝓiūctū: opoꝛ/
tuit. n. q̄ntq̄ ꝑm existētiā opationū aie aliq̄ō mēbrū q̄ntq̄

Gñatiua po' duplex.

Uisiuus spūs du pl'r.

Uirt⁹ iformatiua dicta Uirt⁹ diuina z al'r

Concil.

Auicē.

fortius q̄cq̄ debili⁹ opari ipelli ⁊ moueri: qđ non potuis set aia nisi habuisset instr̄m subordinatū ad oēm dīaz pō nis pellibile ſm diuersaz opationū exigētiā. ℣ Ad aliam ꝓfirmationē dī q̄ in accidēribus aie alteratis organis al terat spūs alteratione inclinante ipm moueri ſm exigen tiā aie eiusdē corpis: qđ nō ꝓtigeret de spū alteri⁹ corpis: de quo tm̄ in sequentibus ꝓfirmationib⁹ plene videbitur.

¶ Questio. xxxix.

Utrum cōp'o tēperata sit v̄e ⁊ p equidistātia media iter extrema toti⁹ latitudis humane cōp'o nis. ¶ Arguit multipl'r q̄ sic. ¶ Prio sicut aliqua cōp'o est magis lapsa est magis declinās ad aliqđ extremoꝝ ⁊ eȝ. ḡ cōp'o minime lapsa est minime declinās ad aliqđ extremoꝝ: ⁊ p ꝓns maxime media: sed huiꝰ est cōp'o tē perata. ḡ ꝛc. ¶ 2° dato opposito qōnis seq̄t aliquā cōple xionē distēperatam eē ab extremis totius latitudinis hu mane cōp'oniꝭ equal'r distātē. arguit ꝑnā: q̄ iter quecūq̄ extrema p diuisibilē latitudinē abiuicē distātia dabile est mediū equal'r distās ab eis: ſi ḡ tale mediū iter extrema totius latitudinis humane cōp'onis non est tēperata cō plexio: illud erit cōp'o aliq̄ distēperata. Qđ ſi ꝓcedit: Cō tra. q̄ extrema totius latitudis ꝛc. sunt lapsus pessimi: ḡ q̄cūq̄ cōp'o illis min⁹ ptic̄pās est pfectior magis partici pāte: ȝ minime ptic̄pās bis est cōp'o inter iā dicta extre ma eqdistāter media: ḡ illa est pfectissima: ⁊ p ꝓns nō di stēpara. ¶ 3° sit. a. extrema friditaꝭ: q̄. ſ. minima cum qua pp eius itēſionem nō pōt stare vita. ⁊ sit. b. extrema calidi tas: cū qua ēt vita nō pōt stare. Et arguit sic. a. ⁊. b. extre ma sunt equal'r mala: eo q̄ p vtrūq̄ ipsoꝝ penitus auſe runtur opationes vite: ḡ lapsus ad. a. ⁊ lapsus ad. b. sunt equal'r mali ⁊ equal'r distāt a tēperamento: ḡ. a. ⁊. b. eq̄l'r recedūt a tēperamēto: ⁊ p ꝓns iter. a. ⁊. b. p ei⁹ distantiam mediat tēperata cōp'o. Et sicut arguit de extremis in ca liditate ⁊ friditate: ita argui pōt de extremis latitudinis humiditatis ⁊ siccitatis: cum qua stat vita. ¶ 4°. sic se hȝ totalis latitudo cōp'onis tēperate ad extrema totius lati tudinis hūane cōp'onis sicut tēpamētū simpl'r optimum ad extrema latitudis tēperantie. vtrobiq̄. n. vī compara tio medij optimi ad extrema pessima eiusdē latitudinis: ſz tēperamētū simpl'r optimū est vere ⁊ equidistanter me diū inter extrema latitudis tēperantie: ḡ totalis latitudo tēperantie est vere media ꝛc. pbaf minor: q̄ ex opposito seq̄t q̄ duobus oīno equal'r tēperatis ab optimo tēpera mēto ꝑcise equal'r hūtib⁹ ineq̄les eiusdē acq̄rent distem perantie. Sit enī. a. tēperamētū simpl'r optimū: ⁊ sit. b. ex tremū minus distās ab. a. ⁊. c. magis distās ⁊ labant soꝝ. ⁊ p'o tempatissimi: soꝝ. vſus. b. ⁊ p'o vſus. c. equal'r oīno Et pȝ ȝ: q̄ ſi. b. equal'r distaret ab. a. sic. c. ꝑcise eque cito exiret soꝝ. latitudinē tēperantie sicut p'o: sed citius nunc egrediet soꝝ. latitudinē illā q̄ tunc. ḡ ꝛc. ⁊ p ꝓns ineq̄les distēperātie acq̄rent soꝝ. ⁊ p'oni. Et ex eodem deduci pōt in casu velocius a tēperamēto optimo recedere p'onē q̄ soꝝ. recedat ab eodem: ⁊ tm̄ in eq̄li tpe plus distabit soꝝ. q̄ pla. Ponēdo q̄ pla. velociꝰ recedat ab. a. versus. c. q̄ soꝝ. vſus. b. sit tm̄ ꝓportio distantie a. c. ad distantiam a. b. ma ioꝝ q̄ ꝓportio velocitatis recessus pla. ad velocitatem re cessus soꝝ. Et sequit ȝ. ¶ 4°. si cōp'o tēperata non esset vē media sed ad alterū extremū declinaret: hoc esset maxie: q̄ declinaret ad extremū min⁹ ei diſcōueniēs: puta ad ex tremū cal'm magis q̄ fridū: ⁊ humidū magis q̄ siccū: vt dicunt quidā. Eo. n. q̄ min⁹ noceat vite calitas q̄ frigidi tas: ⁊ humiditas q̄ siccitas: ⁊ magis illis participat hu mana cōp'o: ⁊ p ꝓns ad illa magis declinat: sicut liberali tas cui magis repugnat auaritia q̄ ꝓdigalitas ꝓpinqor est ꝓdigalitati q̄ auaritie: ⁊ fortitudo audacie q̄ timidi tati. Sed arguit q̄ nō: q̄ dato hoc seq̄t q̄ cū minori gra du caloris supra tēpamētū stare pōt vita ⁊ sanitas q̄ fri giditatis. Seq̄t ēt q̄ cuiuslibet corpis tempati lapsus ad cal'm est alijs pib⁹ deteriꝰ q̄ lapsus ad fridū: eo q̄ pla psuz ad cal'm pl's appropinq̄t extremo cū quo nō stat vi ta q̄ per lapsuz sibi opp'm. ¶ Ultio ad idē vī snia Auicē. p⁹ pmi. ca. de cōp'onib⁹. ponētis ſm modū eq̄litatis esse mediale ⁊ exīstē in medio latitudinis eq̄litatiꝭ ꝑmi modi. Et Hal'. p cōp'onū. ca. 3. dū inq̄t. Cōp'o tēperata est in q̄ ꝓria ſm equalitatē ꝓiungunt. que aūt ab his minuit noīa mus eā nomine sepantis in ipsa. Et 1° cōp'onū. p ca. Tē peratioꝝ cōp'onis est ille cui⁹ corp⁹ vides mediū inter macrū ⁊ pinguē ⁊ duritiē ⁊ mollitiē calitatē ⁊ friditatez. Et infra in li°. 2. techni inq̄t. Mediū. n. pfecte corpus hȝ est oīum supfluitatū. Et infra. Sed q̄liꝭ policleti statua ad ſumū veniet mediocritatis vniuerse vt tāgētib⁹ qdez nec durū nec molle: nec fridū appeat neq̄ cal'm. Et colligitur idē 2ª pmi. doc. 3. 4. cap. ſ. de signis cōp'onē būtis equa lem. Et in libro de viribus cordis. 2. ca. Quanto ampli⁹ ad mediū cōp'o vicinat: tanto cōmixtum habilius reddi tur ad recipiendum nobiliorem perfectionem ꝛc.

¶ Ad opp'm arguit multipl'r. ¶ Prio extrema latitudinis hūane cōplexionis sunt sanitati ⁊ vite tēpati ineq̄liter re pugnātia: ḡ ab eodē ineq̄lis distātia. ꝑna tz: q̄ ſi iequaliē repugnāt vni⁹ eoꝝ mēsura maior ē vite ⁊ sanitati cōpossi bilis q̄ alteri⁹: ⁊ assumptum ifra declarabit. ℣ Prio isto vī aliq̄liter snia Aui. 2' pmi. doc. 3. alle. ca. dū inq̄t q̄ tēpe rantie signū est mediocritas intra crassitiē ⁊ maciē: q̄ ma gis tm̄ declinat ad crassitiē. ¶ Itē cōiter arguit sic. extre ma latitudinis ꝛc. re'tēperameti opationes ineq̄liter im perficiūt: ergo ieq̄liter a tpamēto recedūt. ꝑna tz ex dictis supra ꝓmo huiꝰ. ⁊ pȝ assumptum: q̄ ceteris paribus pl's in opationib⁹ ledit re'tēperati frida q̄ cal'a complexio: ⁊ melica q̄ sanguinea. ¶ Itē facili⁹ trāſit tēperata ꝓplexio in sanguineā q̄ melicā: ergo cū eadē maioꝛē hz ꝓueniēti ⁊ p ꝓns min⁹ distat ab ea. ¶ Itē q̄ sic se videnť hīe com plexiones distēperate ad mediū sicut humores: cū ab eis distēperate cōplexiones saltē cōpossite sumāt denoiationē sed humores sunt a cute siue a tēperamēto ineq̄liter distā tes: ergo ꝛc. ¶ Itē nulla ps nr̄i corpis vī p excessuz fridi tatis tm̄ a cute recedē: sicut spūs p caloris excessum rece dit ab eadē. ¶ Itē sic se hz sanitas corpis ad ei⁹ extremas egritudies ⁊ lapsus: ſic sanitas aie ⁊ vī⁹ moralis ad vitia extrēa: ſz vtus ab extremis vitijs ē ieq̄liter distās ⁊ eisdē inequaliter contraria: vt colligit ȝ' ethicoꝝ um: ergo ꝛc.

¶ In ista qōne p ponā cōez modū rūdēdi ad q̄stū. 1°. tan gā ꝓbabilē modū al's p me positū: quo ꝓbabil'r ſustenta ri pōt tēperatā cōp'onē nō esse per eqdistantiā mediam.

¶ Quantuz ad p'm ponit primus modus rūdendi p ȝnes. ¶ Prīa ȝ. Tēperatissim⁹ hō est pūctualiter in medio to tius latitudinis hūane cōplexionis. Pōt hec ȝ suaderi p arg'm adducta ante appo'm. ¶ 2ª ȝ. Lz ita sit: vnum tm̄ extre mū ad opationes exercēdas est deteri⁹ altero: vt frigidū calido ceteris paribꝰ. Pȝ. Vita. n. in aiali pmāet p spūz q est corp⁹ calidū ⁊ hūidū: ⁊ inſtr̄m deseruiēs aie in opera tionib⁹: cui ꝓpriaf frigus plus caloꝛe. ℣ Ex quo corelarie ꝓcludūt q̄ lz tēperātie latitudo vndiq̄ eq̄liter circundet tēperamētū simpl'r optimū eq̄li recessu: ei⁹ tm̄ extrema q̄ ad bonitatē: vel pfectionē suaꝝ opationū ad illud mediū ineq̄liter accedūt. Pȝ eo q̄ altez illoꝝ est altero deteriꝰ ad opōnes ꝓducēdas. ℣ Hāc āt pōnē ponentes rūderēt ad arg'm adducta añ oppo'm. ¶ Ad p'm negando ꝓnam. Et cū arguit: q̄ ſi ineq̄liter repugnāt ꝛc. Cōſil'r negāt ꝓnaz. ℣ Prio auctē vo Aui. quā nō allegauerāt forte dicerent vt qō magis declinat ad crassitiē. i. facilius ad illā permu tatur vel magis accedit: q̄ illa est melioꝛ ⁊ corpi confor mioꝛ dispositio. ¶ Ad 2m ꝓſil'r negeť ꝓna concesso aſſte. ¶ Ad 3m negāda est ꝓna ſil'r. Facilitas. n. transitus maioꝛ nō est nēcio ꝓpter distātiā esse minorē inter vnā cōplexionē ⁊ aliā: nisi cū alijs paribꝰ: qđ nō est i tpata re'' sanguinee ⁊ melice: cū corp⁹ quātūcūq̄ tpatū min⁹ cāis calefaciēti bus resistat q̄ infrigidātib⁹ ⁊ hūectātib⁹ q̄ exiccātib⁹. ℣ Cōtra: q̄ tūc ad tpamentū difficili⁹ reduceret sangui ne⁹ melicho. arguit ꝓna: q̄ sanguine⁹ ad reducī tpamē tū pfrigidātia ⁊ exiccātia: melicus vō per calefaciētia ⁊ hūectātia: ſz ceteris paribꝰ facili⁹ est melicum calefacē ⁊ hūectare q̄ sanguineū infridare ⁊ exiccare: ḡ ꝛc. ℣ Prio isto dixerūt negādo ꝓnaz. lz. n. p ifrigidātia ⁊ exiccantia reducat sanguine⁹ ⁊ melicus p calida ⁊ hūida: nō tm̄ so la calefactio ⁊ infrigidatio ꝛc. ſufficit ad alicui⁹ istoꝝ re ductionē: ſz p ꝙuersionē debitā ciboꝝ medicinaliū i sub stātiā corporis ꝑmutādoꝝ: quoꝝ ꝙuersio meli⁹ fit in san guineo q̄ in melico: ipsoꝝ ēt ipressionē meliꝰ tolerabit sanguine⁹ q̄ melicus: vñ maioꝛ poterit eoꝝ quātitas fi bi exhiberi. aerē ēt ifrigidātez ⁊ humectātez ⁊ alias res nō näles secur⁹ sanguineo q̄ melico pōt medic⁹ appro ximare: vñ facili⁹ ⁊ citi⁹ poterit ipsuz ad tpamētū reduce re. Dec est rñsio cōis. Sed de hoc tertio hᵒ pleni⁹ tracta bit. ¶ Ad 4m negeť illa silitudo iducta de būoꝛib⁹ ⁊ par ribus a cuti recedentib⁹. lz. n. forte nulla pars tm̄ per ex cessum friditatis recedat a cute: sicut spūs p calozis ex cessuz: tm̄ tm̄ recedē pōt spūs p frigiditatis excessuz a tē peramento vel tpato: sicut ali⁹ spūs p excessum calozis. Et ita de aliꝭ partib⁹ medio ꝓprie spēi cōparatis vī ſm hāc rōnez esse dicendum. ¶ Ad similitudinē inductam de sanitate corpis ⁊ aie negāt: eo q̄ illi sunt adiuicez spe cifice distincti, oēs aūt cōp'onēs hūane sub eadē spē essen tial'r ꝓtinent. ℣ Hāc positionez ip̄obando nō ꝓsequoꝛ: q̄ ex inferius dicendis appebit eius insufficientia.

¶ Preter hāc etiā repiť alia ignara pō. Ponēs p q̄ cōp'o tpata nō est per eqdistantiā media iter extrema. Sc̄o q̄ tpata cōplexio est gradualiter ꝓpinquioꝛ extremo cali do toti⁹ latitudinis q̄ frigido: ⁊ humido q̄ sicco: q̄ mi nuꝭ repugnās humane cōplexioni est extremū calidū q̄ frigidū ⁊ humidū q̄ siccū. Extremo aūt minus repugnā ti medio plus appropinquat mediū q̄ extremo magis repugnāti. Et prio isto adducit hec positio similitudinem virtutis ad extrema vitia. gradualiter. n. ꝓpinquioꝛ est fortitudo audacie q̄ timiditati: q̄ min⁹ contrariaf eidez: ḡ pari rōne vī sanitatez: que est sicut mediū extremo mi nus cōtrario magis appropinquare. huiꝰ etiam positio nis insufficientia ex sequentibus apparebit.

¶ Quantū igiť ad 2m articulū p'mittēde sunt p distinctio nes ⁊ suppōnes quedā. Sc̄o ȝnes rñsiue ad quesitum.

¶ Prīa distinctio. Dupl'r dī aliq̄ cōp'o lapsa alia a tēpe rato distātioꝛ. Prio quātū ad gradualez mensurā q̄lita tū in qbus cōsistit illa cōp'o. Sc̄o quātū ad gradū pfe ctionis sue. Exemplū ꝑmi: sicut cōp'o calida in 2° gradu plus gradualiter distat a tpamēto q̄ cal'a in p. Exē'scōi sic melicū in p dicim⁹ a tpamēto plus pfectional'r distā re q̄ sanguineū in p. Istā distictionē posuerūt antiq sub bis vbis dicentes. Quedā est distantia latitudinis natu rarū. Quedā latitudinis nälitatis. Intelligētes p distan tiam latitudinis naturaꝝ gradualez distantiā iā dictaz. Per distantiā vo latitudinis nälitatis distantiam pfectio nalitatis. ¶ 2° distinctio. Sequit q̄ tēperatā cōplexionē esse mediā per eqdistantiā inter extrema dupliciter p̄t in telligi. Prio quātū ad gradualez mensurā qualitatū iā dictaꝝ. Sc̄o quantū ad gradū pfectionis tēperate com plexioni cōrñdentez. Exēpla patent. ¶ 3ª distinctio. In latitudine hūane cōplexionis duplicia extrēa imaginari possum⁹. ſ. extrema latitudinis disp̄nū cū qb⁹ stat vita. ⁊ latitudinis disp̄nū cū qbus stat sanitas siue opationū pfectio. Pȝ. n. q̄ hȝ extrema nō sunt eadez. Et de vtrisq̄ istoꝝ itelligit in titulo qōnis. ¶ Prīa suppō. Talitas ce teris ꝓpibus est vite ⁊ sanitati tēperati corpis ꝓformioꝛ q̄

Anicē.

frigiditas. Coll'r hec suppō p'pmi. ca. de cōp'onib⁹. Tu ex hoc intellige q̄ eq̄litas ⁊ sanitas magis ptinet calita ti q̄ friditati. Et p'pmi. doc. 6'. 3. ca. ō signis cōplexionū. Qđ. n. friditati essential'r ineſt: ē vt oibus vtutibus sit cō traria. Et 2' pmi. doc. 3. ca. 3. in 6° genere signoꝝ. dū inq̄t Calor ergo inatus virtutū oium est instr̄m: sed friditas est eis incōueniens ⁊ nō ꝓdest nisi accītal'r: ideoq̄ dī ca lor innatus ⁊ non frigiditas inata: nec cōparaf friditati ex colcodea corpis illō qđ cōparaf caliditati. Et in sum ma de pulsib⁹. 8. cap. Et debilitas qdez quā mala cōple xio frigida hereditare facit est maioꝛ ea quā mala cōp'o calida facit hereditare. Propter qđ 4ª pmi. 2. cap. In in frigidādo est plus timoris: q̄m calitas est amica nāe. Et colligit idē 6° de accīti pluries. Et. 4. afo. Et. 4. metheoꝝ. Et pluries alibi. ℣ Et ex hac suppōne seq̄tur 2°. Lapsus tēperati corpis ad frigidū alijs paribꝰ est vite ⁊ sanitati eidē deteriꝰ q̄ ad calidū. Per lapsuz. n. ad frigidū acq rit corpi dispō vite ⁊ sanitati nociuioꝛ q̄ p lapsum ad ca lidū. ¶ 3' suppō. Ceteris paribus citius aptuz est corp⁹ pduci ad mortē ⁊ ad egritudinē nūc p lapsū deteriorē q̄ p lapsuz minuz malū. Pȝ ex quo lapsus ꝺterioꝛ vite ⁊ sa nitati est repugnātioꝛ. ℣ Cōsimiles suppōnes per oia po ni pñt de humiditate cōparatione siccitatis. Cōformioꝛ eni vite ⁊ sanitati tēperati est humiditas q̄ siccitas. Et ꝓnr̄ lapsus eius ad siccū alijs paribꝰ deteriꝰ est q̄ hūi dū. Et citius p ipm pducibile est corpus ad mortē ⁊ egri tudines nūc. Consimiliter dicaf de lapsu ad calidū ⁊ hu midū cōpato lapsui ad frigidū ⁊ siccū vel calidū ⁊ siccuz fridū ⁊ humidū. ¶ 4ª suppō. Quantū pfectionaliter di stat a temperamento extremū latitudinis caliditatis cū qua stat vita vel sanitas pfectiōaliter: tm̄ distat extremū frigiditatis cū q̄ stat vita vel sanitas. Pȝ: q̄ quāta latitu do pfectionis mediat inter gradū cōrñdentē temperan tie: ⁊ extremū latitudinis caliditatis cū q̄ stat vita vel sa nitas: tāta mediat inter gradū eūdez ⁊ gradū cōrñden tez extremo latitudis frigiditatis ꝛc. eo q̄ vtrobiq̄ me diat totalis latitudo pfectionis a non gradu denomina tionis eiusdē: ergo ꝛc. ℣ Ex qbus sequit ꝓio nō magis iperfici posse opationes a cōplexiōe frida vel melica: q̄ a cōplexione calida vel sanguinea. ℣ Segť 2°. nō pfectio rū opationū esse sanguineū q̄ melicū calidū q̄ frigidū. hec tm̄ ex dicēdis clari⁹ apparebūt. ¶ Prīa ȝ. Cōplexio temperatissimi hois nō est ſm gradū sue pfectionis per equidistātiā media inter extrema totius latitudinis pfe ctionis hūane cōplexionis. Pȝ: q̄ in hac latitudine ſm gradū sue pfectiōis obtinet extremū. ergo ꝛc. assumptū pȝ: q̄ sibi corñdet gradus sūmus pfectionis repibilis i latitudine humane cōplexionis. ℣ Contra. quāta latitu do pfectionis mediat iter tēpamentū optimū ⁊ extremū latitudinis frigiditatis ꝛc. tanta mediat inter idem ⁊ ex tremū caliditatis ꝛc. ḡ rōne gradus pfectionis eqdistan ter mediat inter extrema. ℣ Quidā leuis cōsiderationis ꝓcesserūt hāc ꝓnam ⁊ ꝓns. ℣ Negāda tm̄ est. Sicut non sequit: quāta latitudo pfectionis mediat inter tempera mētū simpliciter optimū ⁊ cōplexionē platonis ēt fri dā in p: ḡ tēperamētū simpliciter optimū eqdistāter ſm pfectionē mediat iter illas. Patet. n. q̄ añs ē vez ⁊ ꝓns falsum. ¶ 2ª ȝ. Duob⁹ corpibus eque tēperatissimis oi no eq̄liter labētib⁹ vno ad calidum: ⁊ reliquo ad fridū: ⁊ cōtinuatis lapsib⁹ hȝ vsq̄ ad mortē cū alijs paribꝰ cor pus qō labiť ad calidū tardius perducet ad mortē. Prio bat. ℣ Prio deterioꝛ est vite corpis lapsus ad frigidum q̄ lapsus ad calidū: ergo citius alijs paribꝰ apti⁹ est tē peratū corp⁹ ad mortē pducē. assumptū ꝓbaf ex 2' suppō ne: ⁊ ꝓna tz per tertiā suppōnē. ℣ 2° per lapsum ad frigi dū ceteris paribꝰ plus ledunt opationes vite tēperati q̄

plapsuz ad cal'm: g̃ his lapsib⁹ oino eq̃liter ꝓtinuitatis in eq̃li tpe maioꝛ latitudo opationū depdeꝫ p lapsum ad fridū: z p ons peūdē citi⁹ depdeꝫ tota latitudo opōnū: ſz nūc z nō plus veniet moꝛis: g̃ ꝛc. z fundat' B arg^m ſup pō/ne 4^m. ℣ 3° labant' oino eq̃liter vſq; ad mortē ſoꝛ. ad cal'z z pla. ad fri^m. arg^r ſic. g̃dus ꝑternālitatꝫ cū qb⁹ nō ſtat vi ta ſunt a tpamēto ſoꝛ. z pla. pfectional'r eqdiſtātes p q̃r/ tā ſuppōnē: z p hȳ lapſus ꝓtinue maioꝛ g̃dus ꝑternālita tis acqret platoni q̃z ſoꝛ. g̃ citi⁹ pduceꝫ pla. ad g̃dū ꝑter/ nālitatis cū quo nō ſtat vita q̃z ſoꝛ. z p ons ꝛc. ℣ 4° in eo/ dē caſu p lapſuz ad fri^m ꝓtinue plus ȳbilitat' vtus in pla tone q̃z in ſoꝛ. g̃ his lapſib⁹ vt ſupꝛa ꝓtinuitatis citi⁹ dep/ deꝫ platoni tota latitudo ſortitudis vtut' q̃z ſoꝛ. z p ons citi⁹ moꝛieꝫ pla. aſſūptū ꝑz: eo q̃ lapſus deteꝛioꝛ ceteris parib⁹ vtutē magis debilitat z ꝑſternit. ¶ Sillis pót po ni ȝ de duob⁹ coꝛpib⁹ tpatiſſimis eq̃liter oino labētibus: vno ad hūidū z reliq̃ ad ſiccū: vel vno ad cal'm z humi/ dū z reliq̃ ad cal'm z ſiccū. Deteꝛioꝛ. n. vite z ſanitati eſt lapſus ad ſiccū q̃z ad hūidū z ad fri^m z ſiccū q̃z ad calidū z hūidū ceteris pib⁹. ¶ ℨ°. Seqt q̃ duob⁹ coꝛpibus oi no eq̃liter tēpatiſſimis pariter labētib⁹ vno ad fridū reli quo ad cal'm: z lapſib⁹ his ꝓtinuatis vſq; ad egritudinē vel neutralitatē: nūc citi⁹ ad egritudinē vel neutralitatē nūc deueniet coꝛp⁹ qō labit' ad fridū q̃z qō labit' ad cal'z alijs parib⁹. Probat': q̃ ceteris parib⁹ plus leduntꝫ opō nes p lapſuz ad fridū q̃z ad cal'z: g̃ p lapſuz ad fridū citi⁹ pducit' coꝛp⁹ ad ſenſibilē opōnū lesionē: z p ons egritudi nē nūc. Et p idē ꝑz q̃ citi⁹ egredit' latitudinē tēperātie p prie z cadet in neutralitatē nūc. Et p iſta ȝne pñt addu/ ci alia tacta in pbatione p̄cedētis ȝnis. ℣ Ex his ȝnib⁹ z pbationib⁹ eaꝰ ſequunt' plura coꝛrelaria. ℣ Primū ē. Ex eq̃li receſſu g̃duali duoꝝ coꝛpm a tpamēto: vno p ca lidū z altero p fridū recedēte. ſeq̃t in eq̃lis receſſus pfe ctiōalis eoꝝ dē a tēpamēto. ℣ 2^m coꝛrelariū. Plus diſtat g̃dual'r a tpamēto extremū intēſi⁹ latitudis calitatis cū quo ſtat vita q̃z extremū intēſi⁹ frigoꝛis cū q̃ ſtat vita: eo q̃ plus de lapſu vſus extremuz calꝰ us tolerat tpatus q̃z vſus extremū fridius. Et ons ꝑz maioꝛē eē latitudinē ca loꝛis ſupꝛa tpamētū cū quo ſtare poteſt vita q̃z frigoꝛis. ¶ 3^m coꝛrelariū. Maioꝛ eſt latitudo caloꝛis cū quo ſtare pōt ſanitas ſupꝛa tpamētū q̃z frigoꝛis. Et ons plus diſtat extremū latitudinis caloꝛis itēſius cū quo ſtare pōt ſani tas ab optio tpamēto q̃z extremū itēſius latitudis frigo ris diſtet ab eodē. ¶ 4° ȝ. Sequit' q̃ cōpl'o tēperatiſſimi hoꝛis nō eſt g̃dual'r p eqdiſtātiā me^a iter extrema toti⁹ la titudis hūane cōpl'onis. Pz: q̃ nec rōe g̃dus ſue pfectio nis: nec mēſure q̃litatū in qbus ꝓſiſtit eſt eqdiſtāter me^a. ¶ 5° ȝ. Prio intell'u auctoꝝ cōpl'o hoꝛis tpatiſſimi eſt vere me^a iter extrema vel excellētias oiuz q̃litatū ad opatiões diſpꝛoportionatas. Dico aūt vē me^a: q̃ iter has excellē tias gradual'r ſituata a q̃libz q̃litate opōnib⁹ diſpꝛopoꝛ tionata excludit' z ſolū in ea ĩcludit' mēſura q̃litatū opa tionib⁹ ꝓportionatiſſima. Jſtā ȝnē itellexiſſe puto Hal'. dū ingt. Mediū. n. eſt coꝛp⁹ hȳ oiuz ſupfluitatū ꝛc. ¶ Et nō q̃ tale me^m poſſet ꝓbabil'r dici me^m non rei: ſz quo ad nos: q̃ alij me^m geometricū appellāt diſtictū ꝑ me^m arith meticū: q̃ ē me^m rei: ſiue p eqdiſtātiā. Sicut ēt vtutē mo ralē me^m nō rei: ſz quo ad nos dicim⁹ iter extrema vitia. nō. n. ab ipſis eq̃liter diſtat: nec ēt i opōnib⁹ vtutis ē me^m eq̃liter diſtās ab opōnib⁹ extremoꝝ. Excludit tñ excellē tias z defect⁹ circūſtātiaꝝ indebitaꝝ opōnib⁹: ſicut p p/ digalitatē expēdit qs plus q̃z opz ſepi⁹ q̃z opz ꝛc. p aua/ ritiā aūt eꝫ. p liberalitatē vō ſolū quātum qñ z vbi opz. Jta i ꝓpoſito cōpl'one cal'a maioꝛē calitatis mēſurā iclu dēte q̃z opz: z minoꝛē frigiditatis: eꝫ vō frida. Pz q̃ cō plexio tpata p̄ciſe ꝓtinet vtriuſq; mēſurā opōnib⁹ ꝓpoꝛ tionatā. merito g̃ dī media: q̃ iter has excellētias ſitua/

Mediū dupl'r.

ta quālibet illaꝝ a ſe excludit: q̃uis nō ſit iter eas eqdi ſtāter me^a. ℣ Et penes hāc pōnē ſequunt' hec coꝛrelaria. pbabil'r. ſuſtinēda. ℣ Primū. Aliq̃ cōplexio diſtempera ta vel lapſa a tēperamēto optio eſt q̃ eqdiſtātiā gradua liter me^a iter extrema toti⁹ latitudinis hūane cōplexio nis. Pz: q̃ aliq̃ eſt tal'r iter extrema ꝛc. z nō eq̃litas opti ma vt pbatū ē: ergo aliqua lapſa ab eadē vel diſtēpera ta. ℣ 2^m coꝛrelariū. Talioꝛ eſt cōpl'o p eqdiſtātiā gradua liter me^a inter extrema totius latitudinis ꝛc. q̃z cōplexio bois tēperatiſſimi: q̃ plus diſtat cōpl'o tēperatiſſima ab extremo calido q̃z frido: g̃ cōplexio eqdiſtāter me^a inter vtrūq; hoꝝ extremoꝝ plus appꝛopinq̃t extremo calido q̃z cōplexio tēperatiſſima: z p ons eſt calidioꝛ. ℣ 3^m coꝛre lariū. Maioꝛ eſt latitudo ſanguineitatis ſupꝛa tempera mētū optimū q̃z melicitatis: z itez ſanguineitatis q̃z cho lericitatis: q̃ diſſormioꝛ ſanitati z vite tēperatiſſimi eſt receſſus ad calidū z ſiccū: z ſil'r ad fridū z ſiccū q̃z ad ca lidū z hūidū cū alijs parib⁹. ℣ 4^m coꝛrelarium. Sangu neus in extremo intēſioꝛi ſanguineitatis eſt calidioꝛ cho lerico in extremo intēſioꝛi ſue cholericitatis. Sil'r cali dioꝛ eſt ſanguineus in extremo iam dicto reſpectu tēpe rati q̃z ſit melicus fridus in extremo melicitatis intenſio ri re^i eiuſdē. Et p idē plus recedit choliciſſimus a tempe ramēto per cal'm q̃z flegmaticiſſimus per fridū recedat ab eodē. ℣ 5^m coꝛrelariū. Latitudo calitatis ꝑmi gradus ſupꝛa tēperamētū eſt maioꝛ q̃z latitudo ꝑmi gradus fri/ ditatis: z ſic deiceps: q̃ tota latitudo ē maioꝛ tota latitu dinis: ſz q̃lis ē ꝓportio toti⁹ latitudis ad totā talis ē ꝓpoꝛ tio ptis ad partē ꝓportionabil'r coꝛrūdēte: ergo. Jtē ad inducēdū lesionē opationū p̄ gradui coꝛrūdentē in tēpe rato maioꝛ regrit' caloꝛis mēſura q̃z friditatis: eo q̃ fri/ dius cū alijs parib⁹ eſt opationū magis leſiuū. Et iuxta hoc ꝑz hāc ȝnam nō valere. ſoꝛ. eſt fridus in p̄ re^i tēpera ti z plato p̄ciſe in p̄ re^i eiuſdē: ergo nō plus gradualiter remouetur a tēperamēto ſoꝛ. q̃z plato q̃ cū iſto añte ſtat platonē plus remoueri gradual'r a tēperamēto q̃z diſtat ſoꝛ. ab eodē. Sit. n. q̃ in duplo maioꝛē q̃ueniat latitudi nē p̄im⁹ gradus caloꝛis q̃z frigoꝛis. Et ꝑz ſoꝛ. frigido in p̄ima mā̄ione ſcōi: z platone calido in vltima mā̄ione ꝓtingit platonē p maioꝛē latitudinē moueri a tēperamē to q̃z ſoꝛ. ℣ Ex q̃bus ſequit' 6° q̃ ſanguineo z cholerico eque gradual'r ab optimo tēperamēto diſtātib⁹: z oino eq̃liter p reductionē verſus tēperamētū optimū altera/ tis: citi⁹ ingredit' latitudinē tēperamēti ſanguine⁹ q̃z cho leric⁹. Ad maioꝛē. n. latitudinē extendit' tēperātia vſus ſanguineitatē q̃z verſus cholericitatē. ℣ Et ons ſequit' q̃ duob⁹ coꝛpibus penitus tēperatiſſimis eq̃liter oino a tē peramēto ꝓmutatis: vno ad ſanguineā reliq̃ ad choleri cā cōpl'onē: coꝛp⁹ qō ꝓmutabit' ad cholicā citi⁹ fiet cho lericū q̃z coꝛp⁹ qō ꝓmutabit' ad ſanguieā fiet ſanguineū. ℣ Ex hȳ vlteri⁹ ſequit' q̃ totalis latitudo cholicitatis ꝑm extremū eius remiſſiſſimū plus gradualiter tēperamēto optimo oppꝛopinquat q̃z ſanguineitatis. ℣ Ləſimiliter per oia dī de latitudine melicitatis in cōparatione ad la titudinem aliarum diſtemperantiarum compoſitarum. ¶ Ad arg^m p̄ncipalia rñdet'. ¶ Ad p^m negat' aſſumptū. iā eni cōceſſum eſt aliquā cōpl'onē ab optimo tēperamēto lapſas ad neutrū extremū gradualiter ꝺclinare. ¶ Ad 2^m ꝺcedit' q̃ complexio iter hec extrema equidiſtanter me^a ē diſtēperata vl' ſaltē lapſa ab optio tēperamēto. Et cū arguit' q̃ nō: q̃ hȳ extrema ſunt peſſima: g̃ quāto ali/ q̃ cōpl'o eſt illis minus ꝓticipās ꝛc. Negat' ons. z cā ēt: q̃ lz lapſus ad extremū calidū ſit peſſimus: claudit tñ men ſurā caloꝛis opationib⁹ ꝓportionatiſſimā. ¶ Ad 3^m ad/ mitto caſuz z ꝺcedit' q̃. a. b. ſunt lapſus peſſimi z ons eq̃ liter mali. Et vlteri⁹ ꝺcedit' q̃ oēs lapſus equal'r mali ab optio tēperamēto eque pfectional'r remouent': lz nō ne/

ceſſario eque gradual'r diſtent ab eadē. ¶ Ad 4^m negat' minoꝛ. Et ꝺcedunt' ȝnes ibi deducte: vt patuit in qone. ¶ Ad 5^m p̄z q̃ lz hūana cōpl'o magis participet cal'o z humido q̃z frido z ſiccoꝛ: nō tñ ſequit' q̃ extremis in cali do z humido magis gradual'r appꝛopinquet. ¶ Ad au ctoꝛitates vō allegatas ꝑz qualiter ſit reſpondendum.

¶ Queſtio. xl.

Utrum cōpl'o tēperata ſit oib⁹ diſtēperatis cōpl'o/ nib⁹ lōgioꝛis vite. ¶ Arguit' multipl'r q̃ nō. ¶ Prio lōgioꝛis vite ē aliq̃ cōpl'o diſtēperata q̃z aliq̃ certa data tēperata: ergo qō falſa. aſſumptū arguit'. Po nēdo ſortē eē a gnōne tēperatū in extremo tēperātie re/ miſſiſſimo ad cōpl'onē melicā terminato: platonē vō eſſe ex tpe tēperatū ſub eodē g̃du tēperāmēti quo ſoꝛ. z ſint eiuſdē etatis oino. Et ꝑz q̃ lōgioꝛis vite eſt ſoꝛ. q̃z platoꝛ q̃ ſi toto ꝓterito tpe fuiſſet plato tēperatus ſicut ſoꝛ. nūc eēt plato p̄ciſe eque lōge vite ſicut ſoꝛ. ſz iā eſt plato bre uioꝛis vite q̃z tūc eēt: eo q̃ ꝓtinue deteꝛi⁹ reſtaurauit hu midū q̃z tūc reſtauraſſet. Sit g̃ q̃ i duplo lōgioꝛis vite ſit ſoꝛ. q̃z plato. Et arguit' ſic: i duplo lōgioꝛis vite eſt ſoꝛ. q̃z plato: ſz min⁹ q̃z i duplo lōgioꝛis vite ē ſoꝛ. q̃z aliqs mel icus cert⁹ dat⁹: eo q̃ latitudo melicitatis ꝑm extremū ei⁹ pfecti⁹ termiat' ad gradū tēperātie ſoꝛ. ex caſu: g̃ aliq̃ cō pl'o melica aliq̃ tēpata cōpl'one ē lōgioꝛis vite. ℣ Ləfir/ mat' idē ſic. lōgioꝛis vite ē tpatus i extremo tēperātie ter minato ad cōpl'onē ſanguineā q̃z ſit tēpat⁹ i extrēo remiſ ſiſſimo tēpantie ad cōpl'onē melicā termiato: eo q̃ abun dāti⁹ ē i eo hūidū z eque bñ aptū regulari a cal'o ſic i re/ liq̃ coꝛpe. Sit q̃ i ſexqaltero z ſit ſoꝛ. coꝛp⁹: cui⁹ tēperies terminet' ad cōpl'onē ſanguineā z plato ad melicā. Et ar guit' ſic. in ſexqaltero lōgioꝛis vite eſt ſoꝛ. platōe: ſz min⁹ q̃z in ſexqaltero lōgioꝛis vite eſt ſoꝛ. q̃z aliqs ſanguineus cert⁹ ſignat⁹: g̃ ſanguine⁹ ē platōe lōgioꝛis vite. Lū g̃ ſoꝛ. ſit tpat⁹ ex caſu: ſeqt ȝ. ¶ 2° ad p̄ncipale arg^r ſic. lōgioꝛis vite eſt cōpl'o melica q̃ cōpl'o tpata. g̃ ꝛc. añs arguit' ſic. tardi⁹ reſoluit' hūidū nutrimētale melici q̃z tpati a cal'o nāli z alijs cāis nāliter coꝛp⁹ reſoluētib⁹: g̃ tardi⁹ adue/ nit melico moꝛis nālis. ſ. p viā reſol'onis q̃z tēpato. aſſum ptū arguit': q̃ in melico eſt cal'z reſoluēs remiſſi⁹ hūidū reſoluēdū dēſi⁹ z terreſtri⁹. ℣ Et ꝑ firmat' hȳ q̃buſdā expi mētis: q̃ videm⁹ mixta tā aiata q̃z inaiata alia ab hoīe terreſtria: quoꝝ cōpl'o eſt melior ſilis: eē lōgioꝛis ꝓbdi: vt plāte: elephas: lapides z mineralia. ℣ Confirmat': q̃ cōpl'o melica eſt eq̃litati pōderali ceteris ꝓpingoꝛ: g̃ ei⁹ pduratio ē ꝓpingoꝛ eq̃li ad pōd⁹. tale āt ſi eēt: lōgiſſime eēt pduratiōis eo q̃ ꝓxia in eo eēnt eq̃ta nō victa nec vin cētia: g̃. ¶ 3° ad p̄ncipale arguit' ſic. lōgioꝛis vite ē cōpl'o ſtatica q̃z cōpl'o tpata: g̃ ꝛc. aſſūptū arg^r. Prio āpli⁹ ē hūi dū reſoluēdū: p cui⁹ reſolutionē aduenit moꝛs in cōple/ xione ſtatica q̃z tpata: z cū hoc a calido tardi⁹ reſolubile g̃. aſſūptū ꝑz cū in cōpl'one ſtatica oñet' hūidū re^u tpantie z ſic cal'm in eadē re^u tpantie ꝺiminutū. Jtē lōgioꝛi tpe cō ſeruat' in coꝛpe ſtatico hūidū radicale a gnone ȝctū: tar/ di⁹ ēt fit ipuꝝ p admixtionē nutribilis hūidi q̃z in tpata: g̃ ointi⁹ ꝑmanet vita in ſtatico q̃z in tpato. ons tz: q̃ nāliſ moꝛs poti⁹ ꝓſeqt reſolutionē hūidi radicalis: vt tz cōis ſchola. z ꝑz aſſūptū: q̃ cal'm reſoluēs in ſtatico eſt impo tēs ad reſoluēdū. z cū hoc hūidū reſoluēdū eſt ampli⁹ z reſiſtēti⁹: g̃ tardi⁹ reſoluet'. Et p idē ſeqt' q̃ tardi⁹ ſit ipu/ rū: q̃ in eq̃li tpe de nutrimētali hūido cū radicali minuꝰ ꝑmiſcet' p cui⁹ admixtionez fit radicale ipuꝝ: g̃ ꝛc. ¶ 4° ſic. Lōgioꝛis vite eſt cōpl'o cholica tpata: g̃ ꝛc. aſſūptuz ꝑz. Prio q̃ vna potiſſima cā moꝛtis in ſenio ꝓtingentis eſt hūoꝛ ſupfluus ſtaticus fridus: vt p̄ ꝑmi. ca. de cōple/ xionib⁹ mēbꝛoꝝ. z 3^a ꝑmi. ca. prio. cui⁹ aggregationi ma xime reſiſtit cōplexio cholica: g̃ ꝛc. Jtē q̃ cal'm cū ſicco iūctū vī potiſſima cā putrefactionis ipeditiua. Propter

qō nō repertū eſt ignē putreſcere: 4° metheoꝝ: ſed nāliſ moꝛis eſt via vel tēdētia q̃dā ad putredinē vel icineratio nē. ¶ 5° ad p̄incipale arguit' ſic. Lōgioꝛis vite eſt ſangui ne⁹ tpato: g̃ ꝛc. arguit'. ℣ Prio q̃ in ſanguineo eſt calidū z humidū abundantius q̃z in tēperato. z cū hoc in eodē tardius reſoluit' humidū a calido: ons tardius ſequitur calidi extinctio ad reſolutionē hūidi: ergo ꝛc. ons tz eo q̃ tardius reſoluto hūido z extincto calido tardi⁹ adue/ nit moꝛs p viā reſolutionis. z pbat' minoꝛ: q̃ ſanguineo in calido z hūido equal'r a tpamēto recedēte minoꝛ eſt in eo ꝓportio calidi ad hūidū q̃z in tēperato: eo q̃ maio ri z minoꝛi termino equal'r creſcētibus decreſcit ꝓpoꝛ tio maioꝛis termini ad minoꝛē terminū. ſanguineo vō ꝑm vtrāq; qualitatē a tēperamēto eque ꝓportionabil'r rece dēte in ipſo z tēperato eq̃lis eſt ꝓportio calidi ad humi dū: cū ergo tam calidi q̃z humidi dependi ſit maioꝛ lati tudo in ſanguineo q̃z in tēperato: tardius alijs paribus in ſanguineo deperdeꝫ. ℣ Jtē in ſanguineo tardius ꝓſu mit' humidum ꝓſumptione ad quā ſequit' caloꝛis dimi nutio: ergo ſanguineo tardius aduenit ſenectus: z p ons moꝛs. aſſumptū arguit': q̃ ſignata mēſura humidi porē te ſub eadē mēſurā calidū ꝓſeruare q̃ ſit duoꝝ graduū. Arguit' ſic. ad hanc menſurā tardius pducit' humidum ſanguinei q̃z tēperati: g̃ tardius icipit ſeneꝛ⁹ in ſangui neo q̃z tēperato. aſſumptū ꝓbat': q̃ ab hac ſignata mēſu ra plus diſtat ſanguineus q̃z tēperatus: z cū hoc tardi⁹ reſoluit' humidū eiuſdē vel ſaltē nō velocius cū alijs pa ribus vt ſupꝛa deductū eſt: g̃ ꝛc. ℣ Jtē niſi ad mēſurā hu midi ſignatā tardius: ſed velocius vel eque velociter de ducet' ſanguineus: ſequit' nō ſemp ſanguineū eē calidū z humidū: imo aliqñ ſiccū re^u temperati conſimilis etatis. Sit. n. tēperati iuuenis hūiditaꝫ q̃tuoꝛ graduū z ſangui nei ſex. Tūc ſi p totā iuuētutē hiꝫ coꝛpib⁹ fil' decurrētib⁹ citi⁹ ſeneſcit ſanguineus citi⁹ pduceꝫ ad hūiditatē duoꝝ graduū q̃z tēperat⁹ z p ons aliqñ erit in iuuētute ſangui neus ſicce cōpl'onis re^u temperati iuuenis: qō nō eſt con ſonū rōi ꝛc. ℣ Jtē ſanguineus nāliter p ſuas ꝺcurrēs eta tes eſt in ſenectute aliqñ iuſtitial'r tēperat⁹ ſicut iuuenis: g̃ lōgioꝛis vite. aſſumptū arguit'. Ponēdo ſanguineū in p̄n° ſenectutis re^u tēperati iuuenis eſſe cal'm z humidum in p̄. Et ꝑz q̃ p etatiuū decurſum in eodē minoꝛeꝫ equa/ liter cal'm z hūidū. Et ꝑz q̃ aliqñ erit oino ſil'is cōpl'o/ nis iuuenis tēperati: q̃ iā eſt cal'z z humidus in p̄ re^u tē perati iuuenis: z aliqñ erit frigidus z ſiccus re^u eiuſdē. ſ. dū erit ꝺcrepitus cal'itatis z humiditatis exceſſibus oi no equal'r ꝑditis: g̃ aliqñ erit ita calidus z humidus p̄/ ciſe ſicut tēperatus. z p̄ncipalis ons tz: q̃ tūc ꝓſil'is erit habitudo vel ꝓportio i eo actiuaꝝ iter ſe z paſſiuaꝝ iter ſe z itez actiuaꝝ ad paſſiuas ſicut in tpato. ſed ex ſimili ꝓportione harū q̃litatū ſequit' eq̃lis vite ꝑduratio: g̃ ꝛc. ℣ Prio iſto vī intētio Ari. in li° de cauſis lōgitudis z bre uitatis vite ponētis potiſſimā cām lōgitudis vite eē do/ miniū calidi ſupꝛa humidū: z humidi ſupꝛa ſiccū: z debi tā ꝓportionē cal'i z hūidi quod maxie reperit' in ſangui neo. Uñ in li° ꝺ morte z vita. Cal'm z humdū cā exiſtūt iuuētutis z vite. Et Hal'. 6° de regimine ſanitatis. 1° cap°. humidiſſimi z cal'iſſimi ſunt lōgeuiſſimi. Et p̄ cōpl'onū. 2° cap°. Uita eſt in cal'o z humido. Et Haly 3° techni. ſup illo paſſu. Decidēte vo. Jſte. n. ſ. hō cal'us z humidus q̃ ꝓſeruat' cōpl'o ei⁹ z equanſ chimi ipſi⁹ z euadit ab egri/ tudinibus putrefactiōis ē lōgioꝛis vite q̃z alij hoīes. Nā z pp illō laudauit pḥus in lōgitudine vite terrā calidam vicinā mari pp humiditatē aeris eius z caliditatē eius: laudauit etiam in illo cōplexionem calidā z humidam. ¶ Ad oppoſitū arguit' multipl'r. ¶ Prio cōpl'o tēperata eſt oium aliarū cōpl'onū vtute ptāte z ordie excellētioꝛ. p̄ ſcōi cōpl'onū. cap°. 2. ergo cōpl'o tēperata eſt ceteris lō

Cōpl'o tpata. Auicē.

gioris vite. tz ꝓña: eo ꝙ oēs cōpl'ones ad eē viuētis ⁊ vi
tā ꝑncipaliter ordinant. ¶ 2°, corpi cōpl'onē tpataz hūti
insunt oia mēsurate: ita vt nullo mēsurante indigeat. op
tima. n. nā tm̄ apperit quātū hū digerere pōt. 3° techni. q̄
aūt nullo mensurante idiget est ad vite opationes poten
tior ⁊ sufficentior. g̃. ¶ 3°: oēs opationes in corpe tēpe
rato sunt fortiores ⁊ pfectiores: g̃ opones ad vitā ⁊ ei⁹ p
durationē faciētes sunt i eo fortiores: ⁊ p ꝓña vitā lógio
rē opantes. assumptū coll'r 2° techni. ⁊ in li° de bona ha
bitudine. ⁊. 2. cōpl'onū. ꝑ ca. ⁊. 2. ꝓmi. doc. 3. de signis cō
plexionis eq̄lis. ¶ Itē meli⁹ restaurat humidū radicale
ex nutrimentali in corpe tpato q̄z in aliq̄ distēperato: sed
meli⁹ humidū est ceteris parib⁹ calozis diuti⁹ sustentati
uū: g̃ ⁊c. ꝓbat maior: qz tā in tēperato q̄z in distēperato
corpe debite recto restaurat ei qō resoluit ꝓportionale:
sed melius ⁊ pfectius in tpato resoluit: ergo melius hu
Auer. midū in eodē restaurat. ¶ Pro isto est auctas Auer. in
suo trac. de lógitudie ⁊ brevitate vite. Et Hal'i ꝑ ō regi.
sani. vbi inuit ꝙ fic corp⁹ est magl eucraton ita ē lógeui?
¶ De ista. q. due varie iuēte sunt pónes. ¶ Pria ponit cō
pl'onez tpatā eē lógioris vite alijs: quā secur⁹ fuit Auer.
Concil. in loco pal. Et Lóci. ódia. 21. ¶ 2ª ponit cōpl'onez calidā
⁊ hūidā eē ceteris lógioris vite. Et hanc exꝑssit Haly 1°
techni. pal. loco. Et sup eodē passu hāc seqt. Plusq̄cō.
Vita ꝙr ¶ Ad euidentiā ꝑme gōnis sunt q̄dā notāda. ¶ Prio sci
endū est ꝙ vita sumit⁹ dupl'r. Prio pro eēntia vel forma
q̄ viuēs hz eē fozaliter: accipit vita 2° de aia dū de
scribit ꝙ viuē est viuētib⁹ eē. i. vita est subalis vita p quā
viuēs hz esse fozaliter: ⁊ sic vita est actus ꝑm⁹ a quo vi
uētis ꝓdeunt opónes. Sumit⁹ 2° vita ꝑ actu 2°. s. ꝑ opa
tiōe viuentis ab aia ꝓueniētis in eo iquātū est viuens: q̄
liter sensationē nutricationē ⁊c. vitā noiam⁹. Lz ét. q̄nq̄
stricti⁹ sumaf vita ꝑ actu vel opatione negatiue po⁹ ꝑ
quā aia in subro ꝓseruat qual'r sumit⁹ 2° de aia duz dz ꝙ
vita est ꝓsistentia ꝑ alimenti ⁊c. Et oīb⁹ modis sumi pōt
vita i titulo qōnis. ¶ 2° sciendū est ꝙ duplex est moꝛs. s.
Moꝛs dupler. nālis: ⁊ ista seqt ꝓsumptionē hūidi ⁊ cali nālis extinctio
nē ꝓxīmē nālē decursuz corpis ꝑ etates suas absq̄ cā i cor
pus ꝑternāliter ipzimēte. Alia est ꝑternāliꝫ vel violenta
q̄ ꝓseqt ipzessionē cāz corpi ꝑternāliter occurrētiū. v. g.
hūoz putredinez: venenosoz aialiū pūcturā: gladij pso
rationez ⁊c. In ꝓposito āt moꝛs excludit violenta: vt sit
sensus qōnis. Utrū cōpl'o tpata ꝑ oēs suas etates nāliter
Uitebre uis ⁊ lō ge cau sa multi plex. ōcurrens sit ceteris distemperatis longioris vite ꝑ suas
etates ꝓsil'r occurrentib⁹. Qualiter āt sit aliq̄ moꝛs de
noianda nālis vel nō: declarabit⁹ 3°h⁹. ¶ 3° sciendū est ꝙ
cāe lōgitudis ⁊ brevitatis vite sunt multiplices: qz q̄dā
vl'es: qdā ꝑticulares. Ul'es qdē: vt celū ⁊ celestes aspe
ctus ⁊ influentie ꝑm quoz varietatez ꝓbunt mensuram
passiuaz: ⁊ ꝓña tā activaz q̄z passiuaz iter se idiuidua in
sua gnōne maiozez vel minozez vtutis fortitudinez. Lō
trahunt. n. ab astris ꝓprietates hāc inferiozez nām me
lius aut deterius habilitāres. Unde ⁊ in varijs tpibus
manifeste ꝓcipiunt hoies in fortitudine ⁊ debilitate plu
rimū differētes: lz i cōplexionib⁹ suis ex māifestis q̄lita
tibus resultātibus multū ꝓueniāt. Particulares vo sunt
quedā extrinsece: vt aer nos ꝓtinens: nutrimenti ⁊ aḡrū
dispō ⁊c. Quedā vo itrinsece vt calidū ⁊ humidu3. vita
eni per hoc ꝓsistit. ¶ 4° sciēdū est ꝙ cal'm ⁊ humidū nō
q̄liter cūq̄z sunt ꝑn⁹ vite ꝓuenienter ꝓseruatiua: sz ad hoc
plures regrunt cōditiones: quas explicat Arist. in li° de
causis lōgitudinis ⁊ brevitatis vite. Pria est vt humidū
sit digestū ⁊ aereū: vt ex eo cal'm debite foueat: vt ēt hu
midū nō faciliter putrefiat. Scōa ꝓditio est vt nō sit mo
dicū ne cito ⁊ facil'r deficcet. Tertia cōditio est vt nō sit
supfluū vt debite calido regulet. Et ex his trib⁹ sequitur
4ª cōditio. s. vt calidū ad hūidū debitā ꝓportionē hēat:

positas lógioris vite est cōpl'o calida ⁊ hūida ceteris pi
bus. Persuadet ꝙ: qz q̄libz cōpl'o distēperata: ió est bre
uioris vite tpata: qz in ea supabūdātia sunt vel defectuo
sa ꝑn⁹ vite: aut. n. alterꝫ deficit: aut alterꝫ supabundat: vel
ꝺficit vnū ⁊ supfluit alterꝫ. Pz aūt ꝙ meli⁹ est alijs pibus
vtrūq̄z ꝑn⁹ vite supabūdare q̄z vtrūq̄z deficē: aut vnū sup
abūdare ⁊ alterꝫ deficē: g̃ ⁊c. ꝓña tz: eo ꝙ i cōpl'one cal'a
⁊ hūida vtrūq̄z supabūdat. In q̄libet aūt alia distēpera
ta cōpositā vtrūq̄z deficit vel vnum supabūdat ⁊ alterum
deficit. Hoc argūmēto vtit Arist. de cāis longitudinis ⁊
brevitatis vite. ¶ 4ª ꝙ ē. Post sanguineā iter ceteras cō
plexiones iā dictas lógioris vite est cholica. Probat: qz
in ea pfecti⁹ ꝓñaf ꝑn⁹ ⁊ solū alterꝫ deficit. in reliqs aūt vl'
ꝓñabitur ꝑn⁹ imperfectius vel ambo deficient: ergo ⁊c.
Cōtra: velocius ꝓsumit ⁊ exiccaf humidū in cholica
q̄z in flatica: ⁊ minoz ꝑ exiccationē est ipsi⁹ latitudo dep
dēda: g̃ citi⁹ ꝓuenit cholicus ad humidi exiccationē cuz
qua nō stat vita q̄z flaticus: ⁊ per ꝓña est vite brevioris.
Itē brevioris vita est corp⁹ sume cholericū q̄z summe
flegmaticuz: ergo absolute brevioris vite est cholericus
flatico. ꝓña tz: eo ꝙ qualis est extremi ꝓportio ad extre
mū: talis est totius latitudinis ad totā cū alijs paribus.
⁊ sic pz assūptū: qz cholicissima cōpl'o decidit ad frigidā
⁊ siccā vt infra. Decidēte vo cal'a ⁊ ficca crasi: flegmati
cissima aūt ꝓcedente etate ꝓmanet flatica: sed lógeuioꝛ ē
flatica: g̃. Cōtra ꝑ rñdet negādo ꝓña: qz ibi velociꝫ exic
caf. lz. n. ita fit velocius tm̄ ⁊ cōtinue ꝑfectius multo re
staurat. ⁊ hec est potissima cāz longitudis vite maioris
vt supra dicebat. Quidā tm̄ dixerūt nō eē pol'e flaticū
intēsa flaticitate ꝙ oēs etates suas ōcurrere: ⁊ tādē moꝛ
te nāli moꝛi: lz in senectute multū deficiēte calido nāli ⁊
etatiua cōpl'one ⁊ augmēto accītali hūido tādē suffoca
bit cal'm: ⁊ sic nō moꝛiet corp⁹ ꝑ viā resol'onis. Et ꝑ isto
adduci pōt ꝓbabile arg̃m ꝙ multū difficile ē corp⁹ quātū
cūq̄z tēperatū in senectute vltima ab extinctione calidi ꝑ
viā suffocatiōis ꝓseruare ꝑ abundantiā humoris crudi
flatici iuuātis ad ei⁹ extinctionē tegēdo suffocādo ⁊ cali
dati obuiādo. ꝺ⁹ ꝓmi. ca. de cōpl'onib⁹ etatū. sed in flati
co in senio est cal'm ibecillissimū ⁊ humoꝛ flaticus mari
me auct⁹: g̃ ⁊c. Sed de ꝑ plus videbit 3° hui⁹. Cōtra 2°
negat arg̃m ⁊ ꝓcedit ꝙ illō corp⁹ aptū est in senectute in
cōpl'onē melicā decidere: sed negat oē corp⁹ melicū esse
quoliber flatico brevioris vite nisi in lapsib⁹ ponat pari
tas: qual'r nō est in ꝓposito vt patebit ifra sup illa parte.
Decidente vo calida ⁊ ficca crasi. ¶ 3° ꝓ. Post cholericā
lógioris vite est flatica iter distēperatas cōpositas ꝓpter ꝺ
sanguinea arguebat. Pz: qz in melica deficit vtrūq̄z vite
ꝑncipium: in flegmatica vo tantum alterum deficit: sed
melius est tantum alterum q̄z vtrunq̄z deficere ceteris
parib⁹: eo ꝙ ceteris parib⁹ in ꝓposito laudabilioꝛ est su
pabūdātia q̄z defect⁹: g̃ ⁊c. Cōtra ex qbus diligēter appre
hendens facile comprehendere poterit que distempera
tarum simplicium sit longioris ⁊ que brevioris vite.
¶ Siqs aūt vellet 2ᵐ pōnē ꝓbabil'r sustētare ponentem
cōpl'onē calidā ⁊ humidā eē lógioris vite: argᵗᵘ solueret
persuadētia primā positionē. ¶ Ad ꝑm adductū post op
positū: negāda est ꝓña. Et ad ꝓbationē dz ꝙ oēs cōpl'o
nes ad esse ⁊ opationes viuētis ꝑncipal'r ordinant: ⁊ nō
solū ad esse qbus ambob⁹ simul meliuz subseruit tēpera
ta cōpl'o q̄z calida ⁊ humida: lz calida ⁊ humida ad ma
iorē ꝺdurationē faciat. ¶ Pro 1° ēt negat ꝓña. Et conce
dit ꝙ tēperata est sufficiētioꝛ: qz cū minoꝛi auxilio suffi
cit vitam ꝓseruare: cū quo tm̄ stat cōpl'onē calidā ⁊ hūi
dā debite ꝑseruatā longioꝛi tpe posse vitam conseruare.
¶ Ad 3ᵐ negat ꝓña. Et negat ꝙ si opationes vite sunt in
aliquo fortiores: lógioꝛi tpe pñt in eodē vitā ꝓseruare ni
si in alijs ponat paritas. ¶ Ad 4ᵐ dz ꝙ meli⁹ pro opera

tionibus restaurat humidū in tēperato q̄z in sanguineo:
melius tm̄ in sanguineo ꝑ vite ꝺduratione. Et ꝓñr negat
ꝙ oē humidū restauratū altero meli⁹ sit calidi nālis diu
tius ꝓseruatiuū. ¶ Pro auctē tm̄ Auer. dixerunt qdam
ipm fuisse illius opinionis. Alij ꝙ ꝑ tēperatā itellexit ca
lidā ⁊ humidā iustitiali tēperamēto paz distantē. Cōsi
militer ēt ad auctez Hal'. ¶ Ad ꝓbationē primam sc̄de
ꝓnis pónis eiusdē dicit ꝙ iustitiale tēperamētū est dispo
sitio ꝓueniētioꝛ forme quo ad eiꝰ opari: sed nō nēcio quo
ad ꝓseruari: sicut iuuētus ⁊ pueritia. Et sic negat assum
ptū vl'r itellectū. Cōtra: tūc nō deberet medic⁹ cōpl'o
nē calidā ⁊ hūidā conari ad tēperamētū reducē. ¶ Ne
gat ꝓña. nō. n. per reductionē ꝑncipaliter q̄rit vite longi
tudo: sed principalius opationē pfectio ⁊ poꝛ maioꝛ resi
stendi causis ꝑternāliter imutātibus per quaz occursuz
frequētius accidit moꝛs quoz vtrūq̄z melius temperata
cōpl'one pficit. ¶ Ad 2ᵐ dz ꝙ calido ⁊ humido optime si
mul ꝓueniūt oēs ꝓditiones faciētes ad vite longitudinē
opationū bonitatē ⁊ ꝑternālium ipzessionū ꝓhibitio
nē. Cum quo tm̄ stat ꝓditionē vite lōgitudinē ꝓmouentē
potentioꝛē esse in sanguineo. ¶ Ego vo contra hāc posi
tionē habeo argumenta euidentia: que forte infra tangē
tur cum tractabitur de restauratione humidi.
¶ Tenēdo ergo primā positionē rñdebitur ad arg⁵ⁱ addu
cta ante oppᵐ. ¶ Ad ꝑᵐ ꝓbabil'r ꝓcedit aliquā cōpl'onē
distēperatā aliqua tēperata esse lógioris vite: istante etiā
paritate in regimie ⁊ etate ꝑp disparitatē in alijs ꝓtingē
tē. Nec hoc repugnat sc̄de ꝓmi. Et pōt dari etiā alia rñsio
quā collige ex dictis in ꝓcedēti q̄de ⁊ ꝑ hui⁹. Ad ꝓfir
mationē negat assumptū. Ad ꝓbationē eius negat ꝓña:
vt ex dictis pz in ꝓcedenti qōne. ¶ Ad 2ᵐ ꝑncipale dz ꝙ
lz tardius resoluat humidū melici ⁊c, cuz hoc tm̄ tardi⁹
multo ⁊ deterius restaurat: ⁊ cū hoc a g̃du siccitatis cū
quo nō stat vita min⁹ tēperato melicus remouet. Ad
ꝓfirmationē ꝓcedit aiata plurima vt plantaz ⁊ aialia cō
parationē hois melica esse longioris periodi hois. Jn q̄
libet tm̄ taliū aiatoz spē illud q̄ est iustitialiter tēperatū
esse ceteris parib⁹ lógioris ꝓiodi distēperato eiusdē spēi
vt elephas tēperatus elephāte distemperato. Unde aūt
ꝓueniat periodoz varietaz hoc alibi pscrutādū ē. Ad
aliā ꝓfirmationē q̄cq̄ sit ō durabilitate eq̄lis ad pōdus
nō plus ꝓcludit arg̃m nisi ꝙ situaliter ꝓpingoꝛ est melic⁹
eq̄li ad pondus q̄z tēperatus: pp hoc ab intra tardius al
teraf. Tardioꝛ ēt est humidi eiusdē resolutio a calido: sz
ex isto nō sequit ꝙ sit lógeuioꝛ: vt ex dictis pz. ¶ Ad 3ᵐ
dixit Concil. ódia. 21. ꝙ humidū directe resistēs ꝓsupio
ni ⁊ per qō ꝑmanet vita est humidū aereū: nō autē aq̄z
sicut pinguedinis aut adipis. ꝑ⁹ q̄dē amplius est in tēpe
rato q̄z in flegmatico. 2ᵐ vo eꝫ. ꝑᵐ aūt est vivificum. 2ᵐ vo
oppositū: qz calidi suffocatiuū magl q̄z cōseruatiuū. Uel
dicit negando ꝓñam ꝙ lz huiꝫ humidū tardius resolua
tur: cū hoc tm̄ tardius etiam ⁊ deterius restaurat: lz qui
dam dixerunt nō esse corpus flegmaticū ad moꝛtē nālez
permanens flegmaticū perducibile. Ad confirmatio
nem negat ꝓña. lz enim diutius conseruet radicale hu
midum a g̃iatione contractū in flegmatico: qz tm̄ non so
luz per illud sed etiā per nutrimētale ꝓseruat calor ⁊ vi
ta ⁊ illud multo deterius restaurat in flegmatico. Patet
nō ꝓcedere arg̃m. Et supposuit hec rēsponsio ꝙ nō oz ra
dicale a g̃iatione contractū ꝓseruari vsq̄z ad finem vite.
Dicit ēt ꝙ lz tardius radicali hui⁹ flegmatici aduenīat
humidum nutrimētale impuz: aduenit tm̄ sibi deterius
nutrimentale per qō magis efficitur impurum. Posset
etiam dici aliter ꝑm fundamentū positum a Concilia. ⁊
tu confidera ⁊c. ¶ Ad 4ᵐ negatur arg̃m. Et dicit vlteri
us ꝙ lz in cholerico in senectute aliqua de causis cōcur
rentibus ad moꝛtis accelerationē sit minoꝛ q̄z in tēpera-

to vt humor ſtaticus: alie tñ cāe lōgitudinē vite ꝓmoue
tes ſunt in tpato efficaciores: ió non ꝓcedit arg^m. ¶ Ad
5^m negat ſil'r arg^m. Et ad ꝓbationē cōcesſo ꝙ illō hūidū
amplius ⁊ tardius reſoluat: q̄ tñ deterius min^o aereū ⁊
puꝝ reſtaurat: nō ſequit ei^o hūidū terreſtrificari tardius
terreſtreitate ad quā ſeq̄ nālis mors. Et tota cā ē: q̄ tē
peramēto iuſtitiali exīte aie magis ꝓportionato p̄ a ge
neratione ꝺbit hūidū magis aereū: ⁊ ꝯñr illo mediante
melius pōt aia ptes ipuras excludere ⁊ magis aereas in
nutrimētū ꝙuertere q̄ in ſanguineo. ℣ Diceret ét Locil'.
ampli^o eē hūidū in tpato p cui^o reſolutionē ꝺz ſeq mors:
qō eſt aereū ⁊ viuificū ⁊ calidi decēter ſuſtētatiuū q̄ in
ſanguineo. ℣ Et p idē facil'r pz ſolutio ad primā ꝯfirma
tionē. dī. n. ꝙ nō eſt eadē mēſura hūidi mima itrinſece
in' qua poteſt conſeruari calidum ſub eadem menſura in
ſanguineo ⁊ tpato: ſz alia ⁊ alia. Sicut hūidi^o gradua
liter eſt ſanguine^o in ꝑn^o ſenectutis q̄ tpatus. Et qō ad
mēſurā illā hūidi cozrūdētē tpato tardius ꝑducit tpatus
q̄ ſanguineus ad mēſurā ſibi cozrūdentē. ℣ Ad alia^s dī
ꝙ ꝛz aliq̄ ſanguineus in ſenectute hēat cōpl'onē cōpl'o
ni iuſtitial'r tpato ſimilē gradualiter: nō tñ illa eſt iuſtitia
liter tpata. opz. n. adhuc ipſam repiri in cozpe cum alijs
debitis circūſtantijs: puta cū debita dependētia ab hu
moribus ⁊ ſpiritibus ⁊ cū debita aereitate humidi mē
broꝝ que nō in ſanguineo reperiunt: vt ſupra pluries
fuit declaratū. ℣ Pro auctōibus vō ſonātib^o calidā ⁊ hu
midā eē magis lōgeuā: dī ꝙ ibi cōparat calida ⁊ humi
da ad alias diſtēperatas cōpoſitas cōpl'ones cū alijs pi
bus: ꝑter Haly qui fuit opi. oppoſite vt viſuꝝ eſt. Si aūt
dixerūt auctores ꝙ calidū ⁊ hūidū ſunt cā longeue vite
⁊ ꝙ vita cōſiſtat in calido ⁊ humido: intellexerūt illō cū
ꝺditionib^o tactis in qōne que in tēpatis optie ſunt repte.

¶ Queſtio. xlj.

Etas ꝑ augmatica q̄.

Utrum cōpl'o a gūatióe calida ⁊ ſicca tpe etatis p
augmaſtice. ſ. ſenectutis pmutet ad frigidā
⁊ ſiccā. ¶ Arguit multipl'r ꝙ nō. ¶ Primo non minus
affixa ⁊ nālis eſt cōpl'o cholica cholerico q̄ flegmatica
flegmatico: vel melica melico: ⁊ ſic de alijs. ſed nec meli
ca nec flegmatica ab intra tpe etatis paugmaſtice pmu
tat ad cōpl'onē nāleꝝ alteri^o denoiationis: q̄ ſp melicus
remanet melicus vſq̄ ad ſenectutē: ⁊ flegmatic^o flegma
ticus: ergo. ꝓbat maio^r: q̄ ita po^t ſunt vel eē pñt ꝑn^a ge
neratiōis ad ipzimendū cōpl'onē cholicā: ⁊ ita diſpoſita
pōt eſſe mā ad ipſam recipiendam ſicut flegmatica ⁊ vel
melācholicā: g̃ ita fixe impzimi pōt cōplexio cholerica ſi
cut melica ⁊ flegmatica. ¶ 2° ſequeret ꝙ cholericiſſim^o
a gnōne fieret melicíſſimus in ſenectute: ⁊ ſi ſit mediocri
ter chol'icus mediocriter melācholicus: ⁊ remiſſe chole
ricus fieret in ſenectute remiſſe melācholicus: ⁊ per ꝯñs
non eſſet dabilis aliqs ſenex chol'icus qui a generatióe
fuiſſet cholericus: qō nō videt rōnabile. ¶ 3°. hoc nō vī
niſi ꝑp nimiā reſolutionē in etatib^o añtibus ſenectutē ſa
ctam in humido pp qō ipotēs ſit humidum tārā caloris
menſurā cōſeruare. hec. n. cā ⁊ non alia vī in l'ra colligi.
Sed arguit ꝙ nō pp hoc. ℣ Prio q̄ difficilius eſt humi
do ꝙſeruare caloꝛē ꝑternālez multe intēſionis q̄ ꝙſerua
re caloꝛē nālez ſub eadē mēſura qua prius fuit: ſed hūi
dū cozpis pōt maioꝛē caloris ꝑternālis menſurā ꝙſerua
re ſi fiat illud cozp^o ethicū: ergo a fortiori menſurā calo
ris ꝑhabiti ꝙſeruare poterit. ꝓbat maio^r: q̄ plus reſol
uit ⁊ terreſtrificat humidū caloꝛ intēſioꝛ ꝑternālis q̄ ca
loꝛ remiſſioꝛ: ⁊ hec eſt potiſſima cā qua reddit humidus
ipotens ad ꝙſeruandū caloꝛē: ideo ꝛč. ℣ 2° ꝯfirmat idem
ſic: q̄ data hac cā ſequit oē aial re^a humane ſpēi multuꝝ
nāliter cholericum in ſenectute fieri melicū reſpectu ei^o
ſicut leo paſſer accipiter ⁊ hꝺ. arguit' ꝯña: q̄ multo pluꝝ
dominat calidū in talib^o aialibus ſupra ſuū humidū q̄

calidū cholericiſſimi hois ſupra humidū eiuſdē reſoluē
dum: ſed pp hanc reſol'onē fit credo cholerici caloꝛ ipo
tens ⁊ humidū cholerici ad ꝙſeruandū menſurā caloris
qua reſpectu tpati denoiet cholericus: ergo ꝛč. ℣ Lon
firmat: q̄ coꝛ quātūcūq̄ flegmaticū eſt magis calidum
⁊ ſiccū epate quātūlibet cholericū. Sed epar cholicū in
ſenectute pp. ſ. reſol'onē ſuo humido in p̄cedētibus eta
tibus ꝓtingētē ſit melicū pp humidum eius nō poſſe ca
lidū in menſura qua denoiet cholericum conſeruare: ſi
qō eēt vā: g̃ a fortiori coꝛ quātūcūq̄ ſtaticū ex tali etati
uo decurſu fiet melicū: ⁊ p ꝯñs cuiuſcūq̄ cōpl'onis fue
rit coꝛ a gnōne: pmutabil' coꝛ i paugmaſtica etate ad me
lācholicū re^a tpati coꝛdis. ℣ Itē nullū mēbꝛum a gnōne
cholicū fit p decidētiā re^a cutis melicū: ergo nec aliquod
coꝛp^o a gnōne cholericū ꝺz re^a tpati coꝛpis fieri p decidē
tiā melicū. ꝯña tz eo ꝙ nō minoꝛ ē diſtātia ꝛcorpoꝝ lapſo
rū a tpamēto q̄ mēbꝛoꝝ lapſoꝝ a cute. ⁊ aſſūptū pz ſa
tis. ¶ 4° ad ꝓncipale arguit' ſic: q̄ talis cōpl'o eēt coꝛpi
nālis aut egritudinalis. Nō pōt poni 1^m: q̄ p bāc pficit ꝛ
coꝛp^o opōnes ſibi debitas: ⁊ q̄ hic ponunt' ſigna cōpl'o
nū nāliter lapſaꝝ. Si ꝺz p^m: ꝯ. hec cōpl'o eſt ſue cōpl'oni
nāliter ꝛdīa: g̃ nō eſt ſibi nālis. aſſūptū pz: q̄ ſua nālis cō
plexio calida eſt. Itē coꝛp^o cholericiſſimū a gūatione eſt
ſimpl'r tale: g̃ merito ſuoꝝ nālū ꝑn^o aptum eſt ſp vel vt
multū pmanere tale: ⁊ p ꝯñs nō facil'r nec ab itra ad cō
plexionē melicā labi. ¶ 5° ſeq̄t ꝙ añ aduentū ſenectutis
merito ſolius etatiui decurſus fieret notabilis caloris di
minutio. ꝯ Auic. p^o ꝑmi. cap. p^o de cōpl'onibus etatum. ⁊
3° ꝑmi. ca. p^o. arguit' ꝯña. Ponēdo ſoꝛ. eē coꝛpus tale a ge
neratione cholericiſſimū: ⁊ fit nūc in ꝑn^o ſenectutis: ⁊ ꝛri
tur an cōpl'o ſoꝛ. ſit melica vl' cholica. Alia. n. nō vident
dāda me'. niſi diceret ꝙ eſſet in actuis tēperatus. Si p^m
ergo toti^o exceſſus caloris quo tēperamētū exceſſit iam
eſt depditus: ⁊ nō niſi in etatibus añtib^o ſenectutez vt ſe
quit ex caſu: ergo ꝛč. Si dicit ꝙ ſit choleric^o: ſequit' op
poſitum qōnis. ¶ Ultimo hñs cōplexionē talē eſt in ſe
nectute multū piloſus vt ponit Haly. in l'ra. Sed multitu
do piloꝝ non prouenit niſi a forti calido: igitur ꝛč.

¶ Ad oppoſitum eſt Haly. in littera.

¶ Rñdendo ad qōnem primo opz premittere quaſdam
diſtinctiones. Secundo cōcluſiones de queſito.

¶ Quantū ad p^m ſint he diſtinctiones. ¶ Pria diſtinctio. Cōpl'o
Dupl'r contingit aliquā cōplexionē ad aliā ab ea ſm de nem ad
nominationē in genere cōplexionū ſpecie diſtinctā pmu aliā per
tari. Primo pp ꝛdietatē vel diſſimilitudinē ſex reruꝝ non mutari
nāliū eoꝝ cōplexionem imutantiū: vt aer cibus ꝛč. de ta dupl'r.
li cōpl'onis pmutatione non eſt ſermo in ꝓpoſito: ſed vi
debitur in tertio huius. Secūdo ab intra quātūcūq̄ ap
ꝓximate fuerint coꝛpori res non nāles coꝛporis cōple
plexioni vel lapſui ꝓportioāte: ⁊ de tali eſt ſermo in ꝓpo
ſito. ¶ 2ª diſtinctio. Permutatio ab intra contingens pe
nes cōſuetum modum loquendi medicoꝝ eſt dupler.
Una generalis: que ideo generalis dicit': q̄ cuilibet coꝛ
pori per etates decurrenti quantūcūq̄ nāliter aduenit:
qualis eſt pmutatio cōplexionis decurſum etatiuū ꝯñs:
ſm quā omne coꝛpus in iuuentute denominat' in cōpl'o
ne ficcū reſpectu ſuimet in pueritia: ⁊ ecōuerſo humidū:
⁊ in ſenectute reſpectu iuuentutis ⁊ pueritie melicum: ⁊
de tali cōplexione melancholica nō loquimur in propo
ſito: nec Haly. in l'ra. ſic. n. debuiſſet ponere ſigna flegmati
ce ⁊ ſanguinee ⁊ melice decidentis. Altera eſt pmutatio
ſpecialis ab intra ꝓtingēs: que ideo ſpālis dī: q̄ ſoli coꝛ
pori cholerico eſt ab auctoꝛibus attributa: ꝛz eniz aliq̄
coꝛpus etatiuo decurſu pmutet ad cōpl'onē in ſenectute
reſpectu pueritie melicaz: alioꝛ tñ qōlibet ad cōplexio
nem tēperatā cōparatū in conſimili etate conſimilē reti
net denoiationē. Nam quāuis ſanguineus ſit in ſenectu

te melicus re^a ſanguinei pueri: tñ reſpectu ſenis tēpera
ti denoiat' ſanguineus cal's ⁊ hu. ⁊ ſtatic^o frigidus ⁊ hu.
reſpectu tpati ſenis. Coꝛp^o tñ a gūatiōe multū cal'm ⁊ ſic
cū in oppoſitā denoiationē iuꝛ ſniam Hal'. ſalte' i actiuis
q̄litatib^o decidit i ſenectute: ita ꝙ nō ſolum ſit reſpectu
pueri cholici melicū ꝛz etiā reſpectu tpatis ſenis denoiat'
frigidū ⁊ ſiccum. ¶ Tertia diſtinctio. Lapſus coꝛpis ca
lidi ⁊ ſicci a tpamento pōt eſſe magnus in calitate ⁊ pu^o
ſm ſiccitatez: q̄ñq̄ eō. Et colligitur hec diſtinctio in l'ra.
¶ Quarta diſtinctio. Oñq̄ coꝛp^o cholicum regit' a regi
mine ſibi ꝓportionato. ſ. cōpl'onis cholice conſeruatiuo.
Oñq̄ vō eō: puta pmutatiuo aut conſeruatiuo a lapſu.
¶ Premittendū eſt vltio ꝙ potiſſima cā conſeruationis
calidi naturalis in hūido ſuo eadē vel eq̄li menſura ē de
bita habitudo ⁊ ꝓportio calidi nālis ad humidū: q̄ ſuffi
cit ſeip̄m debite fouere: ad qō requirūt' ꝺitiōes tacte in
p̄cedenti qōne. ¶ Prima ꝛ. Cōpl'o cal'a ⁊ ſicca a tempe
ramento pur lapſa: regimie etiā ſibi ꝓportiono recta:
nō neꝯio in etate ſenectutis in' fridā ⁊ ſiccā decidit reſpe
ctu tpati ſenis. Pz: q̄ ita puus pōt eſſe lapſus a tpamen
to vt a ſuo cal'o humidū non exterminet' quin ꝓtinue ſal
uare poſſit maioꝛem caloris menſuram q̄ ſit intempato
conſiſtis etatis. g̃ ꝛč. Item q̄ tūc non apparet q̄l'r poſſet
aliqs ſenex repiri cholicus. ¶ 2° ꝯ. Cōpl'o cholica a gūa
tione a tempato multū lapſa: regimine p̄ſeruatiuo aut p
mutatiuo recta; non neceſſario in tpe ſenectutis decidit
in cōpl'onem melicam reſpectu tpati. Concl'o pz: q̄ hꝺ
regimen pōt eius lapſus tā in cal'o q̄ in ſicco taliter coꝛ
rigi vt eius calidū hūidū non exterminet ⁊ ꝙſumat exic
catione ad quā ſequat' hꝺ decidentia: ergo ꝛč. ¶ 3° ꝯ. Eſt
Complexio a gūatione cholerica a temperamento mul
tum lapſa recta regimine ſibi ꝓportionali p oēs ſuas eta
tes nāliter decurrens in etate ſenectutis in ꝙplexionē de
cidit melicam reſpectu cōpl'onis ſenis temperati. Hanc
ꝯnem intellexit Hal'. in l'ra ꝛ ꝙuadet' rōne: q̄ lapſu in ca
lido ⁊ ſicco exīte magno exiccabit' humidū ꝙ tantā ca
loris menſurā nō poterit ꝙſeruare ſicut reperit' in tēpera
to in eadē etate: ergo ꝓtūc reddit' frigidū reſpectu tpati.
Et nota ꝙ a ꝑoꝛi male poſſet hec ꝛ probari. Probat' aūt
a poſteꝛioꝛi: q̄ experimēto p̄z talia coꝛpoꝛa eſſe in ſene
ctute ad tactū frigida reſpectu tpatoꝝ ſenum: ⁊ alia hñt
ſigna que ꝙpl'oni attestantur melācholice: ió ꝛč. ¶ 4 ♃
eſt. Coꝛpus cholericiſſimū etate ſenectutis ad melācho
licum pmutādū in aliū pte ſue ſenectutis erit reſpectu tē
perati ſenis cholericū. Probat' ſic. tale coꝛpus in inſtāti
initiante ſenectutis erit cholericū: g̃ p tp̄s poſt illō inſtās
erit cholericū. arguit': q̄ vſq̄ ad illud inſtās nulla adue
nit cā extinctionis caloris extrinſeca: vt pono: nec itrin
ſeca: q̄ nō niſi poſt etatē ꝙſiſtentie icipit caloꝛ gradual'r
diminui. ꝑ^a ꝑmi. ca. de cōpl'onib^o etatū. Ex qb^o ſeq̄t ꝙ p
totū tp̄s accñs ſenectutem nō fit caloris nālis notabilis
minoꝛatio ⁊ gradus caloris a gūatione contracti.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet'. ¶ Ad p^m dī ꝙ ꝛz nō mi
nus nālis ſit hec cōpl'o que in decidētia pmutat': ipſa tñ
eſt merito ſuoꝝ ꝑn^a minus fixa ⁊ apta manere ad ſenſū
datum. Et ad ꝓbationem dī ꝙ ꝛz ēt ita potentia ſint ꝑn^a
gūationis vel eſſe poſſint agentia ad cōpl'onē cholericā
ipimēdaz ſicut ſtaticā ꝛč. ⁊ ſil'r mā eque receptiua cho
lerice ſicut flegmatice: non tñ eque potentia ſunt ad hāc
compl'onē in ſua latitudine ꝙſeruādam pp cām tactā in
qōne. ¶ Ad 2^m ꝓceſſerunt qdam ꝯñaz ⁊ ꝯñs illud. ſ. cho
lericiſſim^o fiet a gūatione melicíſſimus. negat' tñ ꝯña cū
cōcludit' ꝙ mediocriter choleric^o fiet mediocriter melā
cholicus: ⁊ remiſſe remiſſe. ℣ Al'r dī negādo p^m ꝯñtiaz
Et ꝯñr dī ꝙ nō ita melicū in ſenectute p̄ eē coꝛp^o ex gnō
ne cholicū ſicut coꝛp^o ex gnōne melicum. ⁊ cā ēt patere
pōt eſt dictis in qōne. ¶ Ad 3^m dī ꝙ illa eſt cā. Et dicitur

vlterius ꝙ difficilius eſt humido aliqs parib^o ꝙſeruare
maioꝛē menſurā caloris ꝑter nām q̄ maioꝛē caloris nā
lis. vbi aūt nō fiūt alia paria: q̄ fortī^o ꝙcurrat ipzimens
humidū diſpōnēs ſm exigentiam mēſure maioris calo
ris ꝙſeruandi nō opz ꝙ ſi in humido ſenis ex nāli ⁊ con
uenīēti actiōe calis in hūidū ꝓcedat ꝓtinue caloꝛ nā
lis remittēdo: caloꝛ ꝑter nāmvt ethice a fortiori cā ipſe
ſus ꝓtinue remittēdo ꝓcedat. De hoc plenius ſcripſi ſu
pra ꝑma ꝑmi. c. de cpl'onib^o etatū. ℣ Ad ꝯfirmationem
ꝑmā negeꝯ ꝯña: q̄ p multo maioꝛē latitudinē diſtat aial
cholicuz a cpl'one aialis melici reſpectu eiuſdē q̄ diſtet
hūana cpl'o cholerica ab hūana cōpl'one melica: vt pz
intuēti. Dic tñ mlta occurreret ſpeculāda: q̄ tñ gra bꝛeui
tatis omitto. ℣ Et p idē pz rñſio ad alias ꝯfirmationes.
multo. n. maioꝛ eſt diſtantia extremi ab extremo q̄ me
dioꝝ iter extrema ſituatoꝝ nō ex extremis reſultātū ab
inuicē. ¶ Ad 4^m ꝓcedit' ꝙ hec cpl'o ē nāl' huic coꝛpi. Et
dicitur ꝙ nō eſt ꝯria cpl'oni que in iuuentute vel pueritia fuit ſibi nā
lis: ſz fit ꝯ ria compl'oni que in iuuentute vel pueritia fuit ſibi nā
lis: ſicut cōpl'o cuiuſcūq̄ ſenis eſt in ſenectute ſibi nālis
diſtinguēdo nāle ꝯ ꝑternām: que tñ ꝯria eſt ei que i pue
ritia erat ſibi nālis compl'o. ℣ Ad ꝯfirmationē vero vi
de ſolutionē p̄ huius. ¶ Ad 5^m negat' ꝯña. Et dī ꝙ cpl'o
coꝛpis ex gūatione cholericiſſimi decurrētis p oēs ſuas
etates ē in ꝑn^o ſenectutis cholerica, ⁊ nō melica reſpectu
ſenis tēpati: ⁊ h nō repugnat pōni vt i qōe patuit. Et ꝯfir
cōcedit' ꝙ illud coꝛp^o p̄ps notabile erit in ſenectute cho
lericum: nec decidet in melācholicā cōpl'onē niſi poſtq̄
notabil'r in ſenectute ꝓceſſerit. ¶ Ad vltimū poſſet dici
p̄ ꝙ iſte nō eſt multuꝝ piloſus pp multā gūationē piloꝝ
in eo de nouo: ſz pp ſeruationē iā genitoꝝ. ℣ Al'r dī ꝙ
ꝛz i eo nō ſit caloꝛ excedēs caloꝛē tēpati ſen; ſi eo tñ remā
ſerūt aduſtiōis veſtigia ſicut in calce ⁊ reb^o aduſtis po
tens adhuc mām in pilū cōuertēdā plurimum eleuare.
℣ Uel al'r dī ꝙ ꝛz ibi ꝺ ſe ſit caloꝛ pa aduſtiu^o māe: tñ i
ipo relige remāſerūt ꝑpate ad facil'r ꝛcipiēdū aduſtionē:
vt ⁊ ſi caloꝛ ſit remiſſi^o: ē tñ talis māei multūaduſtiu^o. Et
poſſet ēt multipl'r al'r ſolui. ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Qō. xlij.

Utrum dabile ſit coꝛpus vel mēbꝛū calidū nō raꝝ
ſed denſum: ⁊ eō fridū raꝝ ⁊ non denſum.
¶ Et arguit' multipl'r ꝙ nō. ¶ Prio: q̄ calidi ē ſubtilia
re ⁊ rarefacere: eō aūt frigidi cōdenſare ⁊ ingroſſare: er
go oē coꝛpus vel mēbꝛ alio calidius eſt eodē rarius: ⁊
eō fridius dēſius. aſſumptū coll'r. 2. 2. 1. metheo. ⁊ ſcōa
ſen ꝑmi. doc. 2. ca. 3. Et ꝙſuaderi pōt rōe: q̄ oē coꝛp^o alio
calidius eſt eodē magis igneū vel aereū: eō frigidi^o ter Auicē.
reſtrius vel nāe aque ꝓpinquius: ergo ꝛč. ¶ Scōo: q̄
p mēbꝛ raꝝ vel coꝛp^o Hal'. vī intelligere poſſum: eco
tra vero per denſum poris ꝙatū: ió perſuadet' ꝙ oē coꝛ
pus vel mēbꝛū calidū eſt raꝝ ⁊ frigidū denſum: q̄ quan
to caliditas eſt maioꝛ ⁊ potētioꝛ: tanto eſt pluriū poꝛoꝝ
gūatiua ⁊ magis latoꝝ: ergo quāto in coꝛpe ē caliditas
maioꝛ ⁊ potētioꝛ: ita eſt humidū mēbꝛale magis reſolu
tum: ergo ſicut caloꝛ eſt maioꝛ ⁊ potentioꝛ: ita eſt poꝛoꝝ
magis gūatiuus: ⁊ p ꝯñs ꝛč. ¶ Tertio: ſicut coꝛpus eſt
calidi^o: ita ip̄m ē piloſi^o: ſz ſicut eſt piloſi^o ita eſt rarius:
ergo a primo ſicut eſt calidius ita eſt rarius: maioꝛ colli
gitur in l'ra. ⁊ colligit' minoꝛ. 5. afo. cōmē. 9. i fine pili aūt Hippo.
raritatem declarant: raritas vero caliditatem.
¶ Ad oppoſituz eſt Hal'. in l'ra qui ex facili paſſióe mēbꝛi
a calido docet concludere mēbꝛum eē caliduz ⁊ rarum.
Et econuerſo ex facili paſſióe a frigido frigidū aut raꝝ.
Ex quo pz eſſe poſſibile aliquod eē coꝛpus calidum nō
raꝝ: ⁊ aliqō frigidum nō denſum ſed raꝝ. Et colligi pōt
idē. 2. caū. ca. 3. ad ꝓncipium. Itē caro mulieris ē rarioꝛ
carne viri cum ſit ea frigidioꝛ: ergo ꝛč. aſſumptum colli
gitur ꝑma ꝑmi. cap. de complexionibus etatum. Auicē.

Mēbr̄ vel corp̄ oř rarū vl̄ dēsum 5ᵉ

¶ Primo sciēdū ꝑ solone qōnis ꝙ multiplr̄ oř membrūz vel corpus aliqō rar̄ aut dēsum. ℣ Primo.n.oř rar̄:qz sub extēsiōe multa vel magna ꝓtinet par̄.de mā q̄lr ignē ⁊ aerē dicim⁹ eē corpa rara:terrā vo ⁊ aquā densa:eo ꝙ sub extēsiōe pua multū ꝓtineāt de mā. Et talr de raritate ⁊ dēsitate nō logr̄ in ꝓposito Hal'. ℣ Scō oř aliqō corpus vel mēbr̄ rar̄:qz laxū vel lubricū vel fluidū:ꝯr alterō rari⁹:qz maxime laxū lubricū vel fluidū ⁊ min⁹ constās. Et eō ꝓstātius oř dēsius. Qualr̄ sumit̄ raritas ꝑ ꝑmi.alle.cap.vbi ponit̄ caro mulier̄ rarior:viror̄ vo dēsior. Et scdo cañ.3° ca.vbi dr̄.ꝙ ex ꝙersiōe ad aḡitatez rarificat̄ cōpositū ⁊ fit fluid⁹.10' tertij.cap̄.de sputo sanguis. ℣ Tertio dr̄ aliqō corp⁹ vel mēbr̄ rar̄:qz porosū. ⁊ eō dēsum:qz poris ꝑuatum vel paucos hñs poros. Et coll'r hic mod⁹ ꝑ ꝑmi.alle.ca.vbi dixit Auic.carnē viri rariorē eē ex pte cōpōnis ei⁹:qō ei admiscet ⁊c.itellexit eni ꝙ ē rarior:qz porosior. ℣ 4° oř aliqō mēbr̄ rarū: qz ex villis ipm ꝯponēt̄ibus male ꝓtextū:⁊ eō dēsuz qz bñ ꝓtextū. Et hic modus raritatis ⁊ dēsitatis attribuit mēbris ex villis contextis sicut sūt nerui lacerti ⁊ musculi. Dos.n.dicimus raros qñ villi cōponētes adinuicē non sunt ꝓtexti fortiter:sicut pān⁹ a debili vel mala textrice text⁹:eō vo dicim⁹ densum. Et sumit̄ hic mod⁹ raritatis 2ª ꝑmi cap̄.de causis debilitatis mēbri. Et 13ª tertij cap̄. de egritudib⁹ stōi. Et pluries alibi. ℣ 5° oř aliqō corpus vel mēbr̄ rar̄:qz rimosum vel cauernosum ꝑ priuatiōez humiditatis coniūgentis ptes vel vacuitates replentis. Sicut edificiū oř rar̄ qñ ex antiquitate remoto cemēto remanet paries rimosus ⁊ cauernosus. Eō vo dēsum dē sitate huic raritati oppōsita oř ꝙ bō rimis vel cauernositatibus est ꝑuatū. Et coll'r hic mod⁹ 10ª ꝑble^m.4° ꝓble^t. Et aliq̄lr 4ª ꝑble^m.19° ꝑble^t. ¶ 2° sciēdū ꝙ nō repugnat alicuius mēbri vel corpis māz gñationis eē mā gñatiōis alteri⁹ mēbri vel corpis fridiorē:lz fit ea rariorꝝ raritate 2° mō dcā. Et eō calꝝ eē calioꝝ altera:q̄uis fit densior eadē. Ut colligi pōt supra de signis discrasiar̄ testiculor̄.spma.n.meſici ē subtile ⁊ aquosum respectu sp matis tēperati aut cholici:⁊ ꝯr rari⁹ raritate scdo mō dcā:cū tñ sit eodē fridius. ¶ Tertio sciēdū ꝙ aliꝯ paribus calm nāle pauciorꝝ ⁊ strictiorꝝ porꝝ gñati mēbro dēsiorꝝ q̄ rariorꝝ raritate ⁊ dēsitate ꝑ mō dcis. ¶ 4° ꝑmittēdū ꝙ in ꝓposito potissime ē itētio Hal'.de raritate ꝑ 3°⁊ 4°mō sūpta:lz ēt posset lr̄a ad alios modos adaptari. ¶ 5° suppono ꝙ oē corpus vel mēbr̄ alio rari⁹ raritate ꝑ tertio ⁊ ārto mō sūptā ē ceteris paribꝰ eodē passibilius. ¶ Prima ꝑ. Pol'e est aliqō corp⁹ vel mēbr̄ esse fridū respectu tēperati:rar̄ tñ raritate ꝑ mō sumpta respectu eiusdē:⁊ eō calm ⁊ densuz respectu tēperati. Persuadet̄:qz talis pōt eē bitudo mēbri ad mēbrū in dēsitate ⁊ raritate ꝑ mō sumpta sicut māe gñationis ad mām: lz p2ᵐ suppositū nō repugnat māz gñatiōis eē fridiorē ⁊ rariorē:ꝯ ⁊c. Et ꝑ ēt in multis corpib⁹ experimento pz. Quis ēt dubitat carnē corꝺis dēsiorē eē densitate ꝑ mō dcā carne pulmonis vel epatis:q̄uis fit eisdē multo calidior ⁊c. ¶ Scōa ꝑ. De facto ꝑz plurimū ꝓtingit alicui corpi vel mēbro altero eē fridius:⁊ eē eodē rarius rari tate scdo mō sūpta. Pz:de corpibus mulier̄ respectu viror̄:vt ꝓma ꝑmi.cap.de cōplonibus etatū. ¶ Tertia ꝑ. Possibile est aliquod corp⁹ respectu tēperati esse fridū: tñ respectu eiusdē rar̄ raritate tertio mō dcā.⁊ eō calm ⁊ dēsum respectu eiusdē. Probat̄ sic.stat mām gñationis eē magis tenuē ⁊ facilius euaporabilē mā gñatiōis mēbror̄ oio tpator̄:pōat ꝙ in eē:⁊ cū ꝑ pōat ꝙ huius māei resolubilitas multo plus excedit resolubilitatem māei gñationis tēperate q̄ calitas eiusdē excedat a caloze tēperati:⁊ pz ꝙ plus resoluit̄ humidum membror̄ ex hac subtiliori mā gñator̄ a suo calo:q̄ būidū temperatuz a calido tpato. Cū ꝙ pozi gñentur in mēbris ex actione caloris resoluētis būidū mēbrale:plures⁊ latiozes i ꝑ corpore gñabūt pozi q̄ in corpe temperato:vñ ⁊ experimēto videm⁹ plura corpa nō notabiliter calꝝ:alijs tñ multo porosiora. ¶ 4ª ꝑ. Cū frigiditate cōplonis corpis vel mēbri ꝑm pm̄ coniungit̄ raritas ārto mō sūpta:⁊ eō cū caliditate densitas. Pz:qz ex imbecillitate ifōmatiue ꝓuenit ꝑm pm̄ raritas ārto mō sumptum ⁊ ex fortitudine densitas:lz friditati cōplonis annectit̄ ꝑm plurimū ibecillitas ifōmatiue ⁊ caliditati fortitudo:ꝙ ⁊c. ¶ Cōsiliꝝ ꝓclo poni pōt de raritate dēsitate qnto mō ocis. ℣ Ex q bus sequit̄ ꝑ hāc ꝑiam nō valere. Bꝰ corp⁹ facilr̄ alterat a calo:ꝙ ē calm. Nec seq̄t.facilr̄ alterat̄ a frigido:ergo ē fridū. Silr̄ nō seq̄t.difficulter patit̄ a calo:ergo ē fridū. Nec eō. Et Bꝰ exꝑsit Hal'.i lr̄a dū dixit velociter frigefieri corpus eē signū ꝙ corp⁹ est frigidū aut rar̄. Eō vero difficulter frigefieri signū eē ꝙ corpus est calm vel densum. ℣ Ex quo pz in casu aliquod corp⁹ alio in vtroq̄ ꝑ rior̄ lapsuū puta tā calm q̄ frigidū facilius labi:vt corpus rar̄ dēso aliq̄ facili⁹ labit̄ tā ad calm q̄ ad friduz. ℣ Silr̄ vlterius ꝙ eādē disponem posse corp⁹ ꝑpari vt facilr̄ labat̄ ad vtrūq̄ lapsuū ꝓrior̄. ℣ Ex quo pz ꝙ nō qcqd disponit corp⁹ ad lapsuz calm indisponit illud ad frigidū nec eō. ℣ Ex qb⁹ seq̄t vlteri⁹ fil' lapsus ꝓrior̄ eidē corpori similes esse vel ꝓportionales. Et ꝯr non valz consequentia. lapsus ad frigidum est silis vl̄ ꝓportionalis corpori:ergo lapsus ad calm est dissimilis vel disꝓportionalis. Et plura alia ex his cōcludi possunt.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑm̄ ꝓcesso ꝙ calꝝ est rarefacē.negat̄ ꝑia cū ꝓcludit:ꝙ oē corp⁹ vel mēbrū alio caliꝰ est eodē rarius:nisi fuerit alia paria. Negat etiā vltra oē corpus alio caliꝰ eē eodē magis igneū vel aereū:vt colligi pōt ex ꝑcedētibus. ¶ Ad 2ᵐ de qua raritate sit sermo patuit. Negat tñ ꝙ quanto caloꝛ est maior absolute:tāto est plurium ⁊ maioꝝ pororꝝ gñatiuus nisi ponat̄ paritas in humido mēbrali. ¶ Et ꝑ idē ad 3ᵐ negat̄ vl'r ꝙ sicut corpus est calidius:ita est pilosius:vt pz ex dictis supra de signis discrasiarum cerebri.

¶ Questio. xliij.

Utrum vēter ex chilo nutriat̄. ¶ Arguit̄ multiplr̄ ꝙ sic. ¶ Primo dato oppōsito seq̄t ꝙ trāsiunte chilo a stō ad epar vehementior debereꝰ esse fames q̄ ante assūptionē cibi.arguit̄ ꝑia:qz in stō ⁊ toto maior est inanitio chilo ad epar attracto q̄ ante assumptionez cibi:que ponit̄ potissima cā famis nālis.ḡ. Cōfirmatur. assumpto cibo statim cessat̄ fames:quod non vr̄ nisi qz tunc remouet̄ stōchi inanitio:⁊ ꝑ ꝑia tunc nutrit̄ stōch⁹ ¶ Scō.mal⁹ ē symbolū vel ꝙenientia chili ad stoma chū q̄ sanguis ad eūdē ⁊ hñtib⁹ symbolū facilior ē trāsitus:ergo facili⁹ trāsit chilus in stōchū q̄ sanguis. ¶ 3° nisi ex chilo nutriat̄ stōchus sequunt̄ tria incōueniētia. ꝑᵐ ꝙ duoꝝ mēbror inanitor̄ nālr̄ trahit vnū ab altero. 2ᵐ ꝙ in venis simul crudū ⁊ indigestū cū ꝑfecte digesto nālr̄ cōmisceret̄.3ᵐ ꝙ ꝑ eandē venā simul attrahit epar a stō ⁊ stomachus ab epate. Oꝛ ꝑᵐ sequat̄ arguit̄:qz chilo gñato in stō epar attrahit qz inanitū:cū ergo tunc fit stomach⁹ inanitus ab epate etiā attrahit. Et ꝑ idē ꝑz 3ᵐ. Per eādē.n.meseraicā epate chilū a stō trahente stomachus trahit ab epate sanguinē. Et sic sequitur 2ᵐ.s.ꝙ in meseraicis simul chilus indigest⁹ ⁊ sanguis ꝑfecte digestus miscebunt̄. ¶ 4° sequit̄ ꝙ semper chilus a stōacho depelleret corrupt⁹ vel saltē impura qualitate ifect⁹.ꝑbat̄ ꝑia:qz chilus nō expelleret a stomacho ad epar nisi tāq̄ supfluū quāri vel q̄lis. Si ꝑᵐ:sequit̄ aliquā ptē eius nutrire stōm ⁊ reliquā supfluere. Si 2ᵐ:sequitur ,conc'o eo ꝙ oē supfluū in q̄li est ipura q̄litatē ifectū. ¶ Quinto sanguis ꝑterit terminū decoctiōis nālis forme stōi.ḡ sandebemus subam quādā fluidā ꝑma ꝓpleta digone in stō ex cibo genitā ptilane in suba fil'em.ꝑ' ꝑmi.ca.de modo gñationis humor̄. ¶ 2° sciendū ꝙ stōm ex chilo nutriri triplr̄ pōt intelligi. ℣ Primo imediate sic ꝙ mā chili per actionem caloris stōi formam chili amittat ⁊ sine medio formam stōi vel ptem ei⁹ recipiat:nulla.s.alia trāsmutatione media. Et sic neminē puto sensisse stōm ex chilo nutriri. ℣ 2°mediate sic.s.ꝙ mā ꝙ actionē caloris formā chili amittat:⁊ ꝑ plures medias transmutationis ptis stōi tādem formā recipiat. Et sic ꝑculdubio ꝓcedendū est nō solū stōm:sed oia alia mēbra ctiā chilo nutriri:sicut etiā oia membra ꝓcedimus cibis nutriri. ¶ 3° itelligi pōt stomachū nutriri chilo.qz mā chili ꝑ actionē caloris stoma chi formā chili depdat ⁊ i humiditates scdas stomacho ꝓportionatas trāsmutet̄ ⁊ tādē ptium stomachi formaz suscipiat absq̄ hō ꝙ ꝑius formā sanguis aut alterius humoris ꝑmi recipiat. Et sub hō sensu ꝓponit̄ qō vtrū stōachus ex chilo nutriat̄ absq̄ hō.s.ꝙ chilus ad formā ꝑmi humoris trāsmutet̄. ¶ 3° sciendū est qō nutricatio ē duplex. Una.s.ꝛ ꝓprie dcā q̄ est ꝙerso alimenti in subam aliti vsq̄ ad pfectā assimilationē nutrimēti ad nutritum. Alia est nutricatio nō ꝛa ⁊ iproprie dcā appellata fomētum vel resocillatio q̄ non est nisi vigoratio aut cōsortatio ei⁹ qō talr̄ nutriri oř ꝑ acquisitionē sibi ꝓprie q̄litat̄ q̄lr̄ improprie spūm nutriri aere dicimus:vt in lib.ō iuuamento anhelit⁹.⁊ 7° de iuuamētis mēbror̄. ¶ Prima ꝓclo stōchus nutricatiōe vera quātū ad nullius sui ptem nutrit̄ chilo ad sensuz tertiū exꝑssum i scdo nobili. Persuadet̄ hec ꝑ. ℣ Primo cuiuslibet mēbri eadē ꝑz spēz est mā nutricationis ⁊ gñationis:lz nec stōi nec alicuius ptis ei⁹ mā gñatiōis ē chilus:ḡ nec nutricatiōis. Pro isto forte negabit̄ minor:eo ꝙ vtus spmatis ifōmatiua ptez gñationis māe in stōm trāsmutādā ꝑ ꝙertit in chilum ⁊ ꝯr inducit formā stōi. Dec rñsio nō ꝓsonat rōni. Primo ꝙ nō appet qualr̄ caloz digerēs [illegible] riorē actionē in sanguinem gñatū ex chilo ipm trans[illegible] in rem sanguine crudiorē:puta chilū.sic.n.vī caloz epatis per vlteriorez actionē ex chola posse sanguinē gñare. 2°:qz tūc ois neruus nr̄i corpis gñaret̄ ⁊ nutriret̄ ex chilo:qz oiuz neruorū filis oz eē mā gñatiōis.si ḡ neru⁹ stōi gñat̄ ex chilo:sequit̄ ⁊c. ℣ Scō ꝑn' ꝑsuadet̄ ꝑ sic. fetus in vtero eadez nutrit̄ mā nutricationis q̄ nutrit̄ extra vterum: sed non nutritur chilo i vtero:sed solo sanguine:ergo ⁊c. Et ꝯr māt alij:qz vnius forme vna oz eē mā:sed oiuz mēbror nr̄i corpis vnica est forma:ḡ ⁊c. silr̄ stōi in vtero ⁊ extra vter̄ eadē est forma ⁊ mā:sed in vtero mā est sanguis:ḡ extra vter̄ non est chilus. ℣ Itez plus distat sanguis ab osse q̄ distet a stō:sed sanguine nutrit̄ os:ḡ a fortiori stomach⁹. ℣ Itē in aialibus multo tpe a cibis abstinētib⁹: vt sūt vsus ⁊ eritius nutrit̄ stōchus toto tpe quo abstinent sicut ⁊ alia mēbra.lz ꝓtūc nō nutrit̄ chilo cū nō tāto tpe reseruet̄ chilus i stōcho:ḡ ⁊c. ℣ Itē ꝑ anathomiā manifeste appet ꝑ totā subam vētris diffundi venas sanguinē portātes:quas nō est arbitrādum nām ibi frustra posuisse. ℣ Itē ꝓpinquior est vēter epati:⁊ facili⁹ potest nutrimētū ꝙueniens attrahere q̄ plurima alior mēbrorū nr̄i corpis q̄ tñ sanguine nutriūr:quē sugūt ab epate: nō ergo op⁹ē stōm chilo nutriri. ℣ Item qualis est ordo mēbror in gñatione sua.talis ē ordo in sua nutricatione: lz ꝑ̄ ē corꝛ ⁊ ꝓncipalia mēbra:ḡ ⁊ in nutricatione:cuius opp̄ inuit pō. ¶ Scōa ꝑ. Nutricatione ꝛa ⁊ ꝓpe dicta stōchus q̄tū ad oēm sui ptē nutrit̄ sanguine. Dec ꝑ seq̄t ex ꝑcedēte. ¶ Tertia ꝑ. Stomachus nutricatione non ꝛa ⁊ iproprie dicta nutrit̄ chilo. Persuadet̄:qz aliq̄ mō nutrit̄ stōchus chilo:vt coll'r ex auctoritatib⁹ ante op^m allegatis:sed non nutricatione vera ꝑ cōclusionē ꝑcedētē:ḡ ⁊c. Itē ꝑ actionē caloris stōi in chilum nō subalr̄ mu-

Aristo. Auicē. Auicē. Aristo. Stoma ex chilo nutrit tripl'r Nutricatio 2ª

tak chilus in ptes stōi:applicak tñ stō z itrinsecak suis rugositatib⁹ aliquā q̄litatē ꝓformē stō in eius subam ipi/medo q̄ ꝓfortak stoch⁹ z vigoriosior reddit:ilur git.n.delitia suscepto cibo:eo ꝙ tūc est apprehēsio ꝙueniēt apud ei⁹ pīstiā.g̃ ꝛc.¶ Mod⁹ ꝫ hui⁹ nutricatiōis ē:q̄ p̄ stōachus ex cibo gñat chilu:in q̄ repik ps sube stōi ꝓformis quā sibi applicat z voluptak ea:q̄ ab ipa fouet:vñ ipsaz sibi appropriat z tāḡ ꝙueniētē amplectit.nō.n.solū proto:iz ēt ꝙ se chilū facit:vt p̄ vtutū nāliū alle.caꝑ.vñ z 2° collget.lz in alijs in hac opōne seruiat:nō tñ seipm obli/uioni tradit:q̄ tñ hāc ptē sibi non assil'at nec ex ea exponunt ptes stōi subales:sed ꝓtinue donec est in stō pmānet sub forma chili nō ꝓpria z ña nutricatione nutriri dr:iz dr ab auctozib⁹ somētū z q̄nḡ euaporatio:z a Sal'.fre/quēter abusus aut lasciuia. Et hec vi snia Auer.2° colliget.alle.ca.dū dixit:hāc nutricationē attinē q̄litati magi q̄ q̄titati. ña.n.nutricatio q̄titati attinet:eo ꝙ ꝙ ipsam mēbroꝝ q̄titatiue ptes dissolute restaurant. Nō ña aūt attinet q̄litati eo ꝙ ꝙ ipsaz nō restaurant ptes q̄titatiue mēbroꝝ depdite:acqrit tñ mbro q̄litas ꝓforis q̄ fouet z vigorat. Attinet g̃ lz nutricatio aliq̄l'r q̄titati.i.ña nutricationi ꝙ quāto ꝙ ipsam fouet z ꝓfortat mēbꝝ sic ꝑerā nutricationē:differt aūt ab ea:q̄ ꝙ hāc nō assimilat nutrimētū sub̄al'r nutrito:magis igit attinet q̄litati:q̄ ñ vr, nisi q̄dā ꝓformis alteratio.¶ Cōtra.q̄ Auer.inuit prōportionē chili ad stōm eē sicut hūiditat nō sanguinee ex q̄ nutriunt exāguia aialia:iz hꝫ cū ña tali hūiditate que nō est sanguis nutriunt:g̃ ña stōch⁹ chilo nutrit.¶ Pro isto dr ꝙ nō repugnat idē mēbꝝ hūiditate eadē ña z nō vera nutricatione nutriri. Nutriūt.n.exanguia humiditate sibi ꝓportionata vera nutricatione pro quanto illa humiditas in suoꝝ mēbroꝝ subaz trāsmutat. Et nutriū/tur ēr ab eadem nutricatōe nō vera ꝙ quāto illā qualitatem sibi ꝓformē sua mēbra suscipiunt z fouent. Et sm hꝫ cadit silitudo inter hitudinē illius humiditatis ad aialia exanguia ex vna pte z chili ad stōm ex alia. Sicut enim mēbra exāguia a tali hūiditate fouent z q̄litatē eis conformē accipiunt:ita stōch⁹a chilo:z hec fuit mēs Auer.

¶ Hāc g̃ sequēdo viā rñdet ad arg'' ꝓncipalia.¶ Ad p̄m negat ꝓña. Et dr vlteri⁹ ꝙ lz maior ēt inanitio in stomacho z mēbris attracto chilo ꝛc.nō tñ sequitur maiorem tūc eē famē. Ad cauſanduz.n.famē nālē alij plures ꝙcurrūt mot⁹ z cause:vt videbit infra.¶ Ad ꝓfirmationē dr ꝙ statim sumpto cibo cessat fames:non q̄ statim nutriatur stōchus.nō.n.verisīle appet in tā breui tpe mēbꝝ frigidū exāgue sicut est stōchus nutrimētū grossum z crudū in sui subam trāsmutasse. Cessat g̃ fames:q̄ cessat impressio in oze stōi ad quā cū alijs motibus ꝛc.seq̄bat fames vt videbit post.¶ Ad 2m dr ꝙ maior ē fozalis silitudo chili ad stōchū q̄ sanguis ad stōm. vtualis tñ silitudo maior est eꝫ. Sicut lz maior sit actualis conuenientia chili ad lac q̄ sanguis ad lac:facili⁹ tñ trāsmutat sanguis i lac q̄ chilus.¶ Ad 3m dr ꝙ illa ñ sūt icōueniētia. Ideo cōcedit ꝙ duoꝝ inanitoꝝ membroꝝ vtrūq; trahit ab altero:vnū chilū z altez sanguinē. Et ꝓr ꝙ p eadem vēnā attrahit stōchus sanguinē ab epate z epar chilū a stō:z simul in eadem vena miscet crudū per priuationez scde digōnis cū digesto scōa digōne:fit i eadē arteria miscet simul aer fridus q attrahit z cal's z fumus q expellitur.¶ Ad 4m negat ꝓña.z ꝓcedit ꝙ chilus expellit a stō tāḡ supfluū quāti supfluētis ab eo q̄ nutrit nutricatione nō ña.¶ Ad quītum dr ꝙ sanguis trāsit terminū digōnis ꝑme ꝙueniētis stō:non tñ transit terminū digōnis tertie z ūrte ꝙ quam suba stomachi restaurat.¶ Ad ꝑmā ꝓfirmationē ꝓcedit ꝙ mēbrū ipfectius iperfectiori nutrit sanguine.¶ Ad scōam ꝓfirmationem negat silitudo.¶ Et sil'r ad tertiā.ex hac.n.ꝓticulari sensatione pendet in toto aliq̄d inuamētū q̄d nō ē ex ꝓticulari ei⁹ nutricatione.¶ Ad aliā negat minor ꝛc ꝙ.¶ Ad 6m ꝓncipale negat minor.nō.n.est indigētia rei corpulēte vt ptem dissolutā i mēbro restauret:lz vt debitā qualitatē mēbro ipmat.¶ Ad auctes vo dr ꝙ oēs ille itelligēde sūt ō nutricatione non ña. Propter q̄d dixit Aui.ꝓma ꝑmi.alle.ca.occultū stōi ex p̄ nutrimēto.nutriri.i.foueri p ptactū: pp q̄d in tertia tertij.p̄ caꝑ.dixit ꝙmum modum nutricationis stōi esse quo fouetur:z nō dixit restauratur.

¶ Siqs aūt vellet ꝓbabil'r defensare stōm ña z ꝓprie dicta nutricatione posse nutriri chilo facile solueret arg'' adducta ad ꝓbationem ꝑme ꝛnis.¶ Ad ꝙmuz pōt dici ꝙ sic vtus gñatiua ex sanguine faciēs os ꝙuertit sanguinem in mām ꝑpatam ossi:ita pōt sanguinē transmutādū in stōm ꝙuertere in mām stō appropriatam z illa est chilosa. Et cū arguit ꝙ nō:q̄ nō appz q̄uo ꝙ vlteriozē actionē caloris ꝛc.Dnic dr ꝙ ꝫ nō ē repugnās:sicut sanguis quātūlibet bñ digestus in stomacho sub forma cibi vel potus recept⁹ pōt iterato in chilū:z itez post in sanguinē trāsmutari. Quid aūt de chol'a sit dōm visum ē p̄ primi.sup caꝑ.de mō gnōnis humoꝝ.¶ Et p alia ꝓfirmatione negat ꝓña:sicut neruus stōi fouet chilo quo null⁹ alius neruus aptus est foueri.¶ Ad scōm pōt dici sicut ad p̄m. Vel dr negādo ꝓñam.aliq̄d.n.nutrimentū ꝙuenit extra vterū q̄d nō intra:sicut aliqs cibus ꝙuenit iuueni q nullo mō infanti.¶ Et p alia ꝓfirmatione dr ꝙ vni⁹ forme vnica est mā appropriata q̄ in stō ex sanguine z chilo fieri pōt z ꝙ illa nō est nisi cābium. Aliud argumentuz ꝓcludit stōm nutriri posse sanguine:q̄d ꝓcedit cui nō repugnat nutriri posse chilo.¶ Et p idē ad aliā ꝓfirmationē dr ꝙ illa aialia ꝓtūc nō nutriūtur chilo.sed post debite ꝙcurrēte chilo nutriunt eo. Et p parte pz ad aliā confirmationē de venis:q̄ ꝓcedit ꝙ portēt sanguinē ꝛc. Et similiter ad aliā ꝓbationē de propingtate stomachi ad epar.¶ Ad aliam negatur similitudo ordinis.

¶ Ad arg'' post opp'' dr ꝙ nullo nutrimento pōt totum corpus restaurari vel nutriri nisi sm se totuz vel amplio rem eius partem recipiat illas digestiones:stat tamē ali quam eius partem nutriri posse absq; hoc ꝛc.

¶ Questio. xliiij.

Utrum calitas circūstātiū mēbroꝝ plus opet ad digōnē cibi i stō q̄ caloz ꝓpus stōi. ¶ Arguit multipliciter ꝙ sic.¶ Primo.efficacius ad digōnem cōcurrit stomachus p ꝓpl'onez influentem ei⁹ q̄ ꝫ innatā: sz ꝓpl'o ifluēs nō ē nisi caloz a circunstātibus mēbris receptus:innata ꝛo est ꝓpri⁹ caloz stōi:g̃ ꝛc.ꝑbat maioz: q̄ stōchus ꝓ ꝓpl'onē innatā est mēbrū fridū z neruosuz: ¶ Secūdo.caliditas circūstātiū mēbroꝝ est maior z potētior q̄ caloz ꝓprius stōi:ergo magis opatiua est ad digōnem.assumptū ꝑz intuēti.¶ Tertio.cā ꝑmaria pl⁹ influit i effectū q̄ cā scōaria:sz ad digōnē cibi i stō ꝙcurrit caloz circūstātiū mēbroꝝ tāḡ cā ꝑmaria: ꝓpri⁹ ꝛo caloz stomachi tāḡ instr̄alis z scōaria:g̃ ꝛc.¶ 4°.ad idē videtur itētio Sal'.3° vtutū nāliū.7°cap.dicētis ꝙ stōch⁹i digōne cibo⁹ ē sicut lebes:z circūstantia mēbra sunt sicut ignis:sed ꝓncipalius z magis pendet decoctio cibi i lebete a caloze ignis circūdātis lebetē q̄ a ꝓpo caloze lebetis:g̃ ꝛc.¶ Itē sic se hꝫ stōch⁹ad aialia sic terra:cui alligate sūt plāte z a q̄ suscipiūt alimētū ad plātas:ꝑz aūt in plātis digeri nutrimentum ꝓncipal'r nō a caloze terre ipsius ꝓtinētis:sed a caloze ꝓpl'onali ptiū plāte:g̃ ꝛc.maioz coll'r 2° de partib⁹ aialiū.4° caꝑ.z 6° de accidenti z morbo 6° caꝑ.dū inqt.Uenter in aialibus ꝓstitutus est: vt cella cibi sicut terra plantis terre nascentibus ꝛc.

¶ Ad opp'' arguit multipl'r.¶ Primo sic.ex cōi mō loq̄ndi medicoꝝ digōne cibi z gñationē chili stōcho z nō alteri mēbro attribuētiū de iuuamētis mēbroꝝ.ꝑ.c.vtus

stōchi est q̄ maxime decoquit cibū z mūdificat ipm z separat ab ipso feces z deijcit eas iferius z retinet illō in quo ē bona suba z meliorat ipam.¶ Itē sic se hꝫ stōch⁹ in digōne cibi cōpatōe circūstātiū mēbroꝝ sic in ei⁹ attractione z retētione z supfluitatū expulsione:lz attractio z retētio stōi z supfluitatuz cibi expulsio magis a ꝓpl'one stōi pēdet q̄ a caloze circūstātiū mēbroꝝ:g̃ z digō.¶ Itē sortior ē calitas stōi q̄ circūstātiū mēbroꝝ.g̃ ꝛc.assūptū ꝑz q̄ durius z difficiliozis trāsmutatiōis z maioris resistentie oīm sufficit trāsmutare stōchus q̄ aliq̄d circūstātiū mēbroꝝ. Libū enim grossuz ab ex̄ p̄ stō ꝓcurrēte trāsmutat stōchus:quē ꝓculdubio nec epar:nec aliq̄d aliud circūstātiū mēbroꝝ sufficēt trāsmutare.¶ Itē sorti⁹ resistit stomach⁹ infridantibus cāis occurrēntibus q̄ epar: aut aliud mēbꝝ nr̄i corpis intrinsecū:g̃ ꝛc.assūptū ꝑz:q̄ cibos z pot⁹ valde fridos tolerat stōach⁹:q̄ si cordi vel epati occurrerēt eoꝝ caloꝛ extinguerēt.¶ Item sortior ē caloz stōi calidi q̄ cordis vel epis cal'i alijs parib⁹:g̃ ꝛc. ꝓña tz:q̄ q̄lis ē ꝓportio stōi cal'i ad epar vel cor cal'm:talis ꝫ eē tpati ad tpatū:fridi ad fridū:z sic de alijs si cetera fuerint paria.assumptū ꝓbat sic.caloz z facilius iflāmabilis ē sanguis tpatus q̄ cibus subtilis tpatus:eo ꝙ cib⁹ est grossior sanguine z terrestri min⁹ depurat⁹:sed stōch⁹ cal'a sufficē cibū subtilē in fumū ꝙuertē:epar aut z cor cal'm nō sufficē sanguinē tpatū in fumū ꝙuertē:g̃ ꝛc.

¶ In q̄one ꝑmo declarabīt que mēbra circūstantia iuuēt in digerendo cibū z qual'r ab his membris hꝫ prouenient iuuamentum.2° respondebitur ad quesitum.

¶ Ostum ad p̄m ꝓmittenda sunt q̄dā.¶ Primo sciēdū est ꝙ stōch⁹ vt in ꝓcedēti q̄one tactū est integrat ex tunica intrinseca neruosa z carnosa extrinseca. Fuit aūt intrinseca neruosa ꝓp ꝑmā sensibilitatē neciā stō z vt stōch⁹ eēt extensibilis sm exigētiā suscipiēdi cibū:z vt interior superficies stōi eēt solida z nō faciliter lederet ex occursu acuti vel asperi aut aliozuz fortis impressionis sub forma cibi vel potus stomacho occurrentiū. Exterior vo tunica carnosa fuit vt calefaceret z digōnē vigoraret. Hec oia colligi possunt pleni⁹ p̄' ꝑmi cap.de mēbris.z 13ª tertij.p̄.ca. z 5° de iuuamētis mēbroꝝ.2° cap.de iuuamētis stōchi.

¶ 2° sciendū est ꝙ mēbra circūstātia vigorātia digōnem stōi potissime sunt epar a parte dextra:splen vo a sinistra superius cor mediante diaphragmate:posteri⁹ ño musculi dorsi vena z arteria magna p dorsum extēsa:aliquo ño ḡirbū adipinū z vētris musculi. Epar nāq; cū sit calidius stō amplectēs stōm suis pennulis sicut manus digitis ipm calefacit:z sic digōnē fortificat. Idē ēt opat splen a sinistro latere pp multitudinē arteriaꝝ dispsaꝝ p subaz eius. Cor ēt supius situatuz diaphragmate mediante stō plurimū caloꝛē influit. Musculi ēt dorsi cuz arteria z vena magis per dorsum transeuntibus cum stomachi sbaz in caloꝛe excedāt caloꝛē augēt stōi. A pte autez anteriori musculi vētris z ḡirbus adipinus caloꝛē stōi fortificant. ꝓmo:q̄ ab extrinsecis impmētibus stōm defendunt. 2°: q̄ caloꝛez stōi versus eius subam reflectunt sicut vestis: pp q̄d miles vulneratus in bello ḡirbū amisit z ex vulnere sanatus nunq; escā decēter digerē valuit. 3° de ingenio sanitatis.¶ Et ex hꝫ p̄z p ūre ḡirbū factū fuit a nā sepositū sue pingue z viscosum. Propter.n.pinguedinē facile caloꝛē recipit z receptū seruat pp viscositatē suā pinguem. Ordinauit g̃ nā ipm ex suba pāniculari tenui z adipe eē cōpositū:vt caloꝛē a stō z nutritiuis membris facile reciperet retineret z ad stomachū reuerberaret. Ad q̄d ñ'patū coadiuuat multitudo venarum z arteriaꝝ p ipi⁹ sbaz dispsaꝝ. Et colligi possunt hec plenius 5° de iuuamētis. Et 13ª ter̄ij.alle.ca. Et aliqual'r de ptibus aialiuz.3°.ca.

¶ Ex quib⁹ ꝑz vlterius ūre in boie ḡirbū suū adipinum cooperit stōm z intestina: in alijs aūt aialibus stōm tm

Uirtus.n.digestiua stōi in boie facile suscipit impedimētum compatione digestiue aliozum aialium. Cui⁹ signū est q̄ nō ita crudis cibarijs p̄t vti bō sicut alia aialia. Induit g̃ maiozi ꝓfortatione z reuerberatione caloris p̄ cirbum nō solū quo ad stōm:lz ēt intestina. Unū Aui.13°aialium.cap. de isophago.intestina boiuz magis idigēt decoctione:q̄m sunt plus debilia ꝓpatione alioꝝ aialium. Et idē 13ª tertij.p̄ caꝑ. Hoc sensit Sal'.5° de iuuamentis mēbroꝝ.alle.cap.dū inquit:ḡirbū solum in boie extēdit quouscq; opiat oia iestia. Et cā in hoc ē:q̄ bō cū sit debilissimum aial in digōne z cutis eius subtilioz inter cozia aialiū z plus ꝑuata pilis z plus recipiēs occasiones exoi pte ꝛc.q̄.ſ.magis expositus est vēter bois extrisecis nocumētis:vt 10ª ꝑble^m.54° ꝑble^te.¶ Cōtra.q̄ bō calidissimū ē aialiū.4ª ꝑble^m.10° ꝑble^te z 10°d vtilitate particulariū.6° caꝑ.sed digō ꝑficit cal'o.g̃ ꝛc.¶ Pro isto dixerūt quidā ꝙ bō est calidissimū aialiū sm cor:cū q̄ tñ stat debilitas digestiue stōi eius.¶ Alij dixerunt vt Sēti.ꝙ est calidissimū aialium:q̄ plures hꝫ modos vtualis caloris.¶ Al'r Locil'.z melius calidissimū est caloꝛe q̄titatiuo:non aūt gradual'r potissime sm cor z ꝓncipalia:cui nō repugnat ipꝫ sm stōm eē debilē:q̄ ei⁹ stōchus ē valde neruosus.¶ 2°.q̄ ꝑtes vētrales bois magis exponūtur causis debilitanrib⁹.¶ 3°.pp debilitatē z raritatē cutis defensantis.¶ 4°.pp paucitatē pilozū. Et possum⁹ ꝓbabil'r addere cām supta ex fine.est.n.bō ꝓductiu⁹ nobiliū opationū qbus necesse est ipm lōgo tpe vacare. Ne g̃ pp cibi necessitatē frequēter a nobilibus diuerteret opationibus ordinauit nā ipm hr̄e digestiuā tardā z debilē Propter q̄d exprimētū ꝑz boies stōchoꝝ fortiū vt sunt septētrionales in opationibus aialibus satis eē defectos.

¶ Ostum ad 2m ꝓmittit cōis modus rñdendi ad q̄situs ꝙ in trāsmutatione cibi in chilū duo ꝓsiderant.ſ.trāsmutatio cibi absolute z hui⁹ determinate sube:puta chili generatio. Et iuxta hꝫ ponūt duas ꝛnes.¶ Prima ē. Ad hāc trāsmutationē absolute vt trāsmutatio cibi ē plus opat caloz circūstantiuz mēbroꝝ q̄ stōi. Probat ꝑ argumēta adducta ante opp''.¶ Scōa ꝛ. Ad hāc transmutationē que est chilificatio:vt chilificatio est:plus opatur caloz stōi q̄ circūstantiū. Persuadet:q̄ circūstantiū caloz concurrit tāḡ agēs in determinatū nō magis chili q̄ alterius sube ꝓductiuū. Caloz vo ꝓpl'onalis stōi concurrit tāḡ agēs determinatū sic ad hūc effectū ꝙ nō ad aliū limitatū:sz in hꝫ plus opat agēs determinatū q̄ vl'e z indeterminatū:eo ꝙ ꝓticulare z determinatū limitat vl'e z ind eterminatū:z nō eꝫ.¶ Dic modus respondendi trahit post se multas difficultates metaphysicas. Et penes hūc modū oꝫ ꝓcedi ꝙ magis opat spma bois ad gñationē fet⁹:vt gñatio bois ē:q̄ agētia supioza:vt celū z itelligētie:lz eꝫ ad trāsmutationē māe gñatōis absolute supiora agētia pncipali⁹ opent:q̄d forte cōiter vi absurdū. Itē hic ꝓticularis effectus:vt gñatiō bois:nō solū ab agēte ꝓticulari vt spmate pēdet:sz ēt vñ z p̄:sed plus influit in effectū cā ꝑmaria q̄ scōaria.g̃.¶ Puto intell'm istarum ꝓnū eē q̄ ad digerēdū z transmutādū cibū plus operantur circūstātia. Q̄ tñ sic limitet hec opatio ad chilum ꝓducēdū:q̄ nō aliud:plus pēdet ex caloꝛe cōpl'onali stōi q̄ alioꝝ. Et ꝫ hūc intellectum non ꝓcedunt instantie.

¶ Alij aūt rñdētes ad q̄situ ꝑmittūt q̄ ꝓtingens ē aliquē caloꝛē nālē eē alio potētioꝛē ad calefaciēdū:q̄uis sit eodē ipotētioꝛ ad digerēdū:z eꝫ.vt caloz stōi nāl'r choleficimi ē cibo⁹ magis calefactiu⁹ caloꝛe tpati stōi:lz eodez fit min⁹ digestiuus. Et iuxta hꝫ ꝓcedunt aliq̄s cōclones.

¶ Prima ꝛ. Potētioꝛ est ad calefaciendū cibū caloz circūstantiū membroꝝ q̄ stōi. Probat ꝑ argumēta adducta añ opp''.¶ Scōa ꝛ. Ad digerēdū cibum potētioꝛ est caloz cōpl'onalis stōi q̄ caloz circunstantiū mēbroꝝ pl⁹ ergo

opaf ad digōnē cibi:lz circūstātiū calor plus opef ad calefactionē eiusdez. ℣ Dec responsio claudit difficultates de digestione in tertio huius tangendas.

¶ Ad arg^{a} ꝓncipalia añ opp^{m} rñdet. ¶ Ad p^{m} p3 q per calorē inatū plus opaf stōchus in limitādo actionē suā ad chili ꝓductionē:lz in absolute trāsmutādo fortiꝰ operef ꝓ influētē. ℣ Alij dixerūt q ꝓ influētē plus opaf ad calefaciendū z nō ad digerēdū. ¶ Ad 2^{m} z 3^{m} p idē. ℣ Pro auctib^{9} vo oř q ibi nō denotaf totalis z pfecta filitudo. ¶ Ad arg^{a} post op^{m} rñdet. ¶ Ad p^{m} oř q iō chili gña/tio soli stō est attributa:qz in solo stō fit: z qz sola cōp'o stōi limitat actionē oium ocurrentiū ad digónem sic ad gñationē chili q nō alterius. Et p intellexit Hal'.5° ō in tamentis.alle.cap. ℣ Ad aliud dicit ꝓsil'r esse dicendus de attractione z retentione z expulsione:sicut de digone dictum est. ℣ Ad alia patebit in sequentibus.

¶ Questio. xlv.

Utrum appetitus cibi q fames appellaf ꝓsequatur tāq; imediatā cāz ꝓsūptionem humidi substātifici oris stōi vel chilosi. ¶ Arguif q nō sunstantifici p argumenta sequēriū illā viā. ¶ Primo. ꝓsumptio būidi subantifici oris stōchi est insensibilis:g̃ nō ē cā famis imediata. ꝓña tz:eo q fames est sensatio q̃daz vel saltem appetit^{9} tristē seq̃ns sensationem. z assūptuz p3:qz talis ꝓsumptio est paulatina seq̃ns nālē actionē calorꝭ itrinseci in humidū nāle. ℣ Cōfirmaf:qz illo posito seq̃f corpus nāl'r dispositū sp esse famescens:qz sp in eo est actu resolutio sive ꝓsumptio būidi subantifici oris stomachi. ℣ Confirmaf idē:qz tūc non statim sumpto cibo cessaret fames:qz nō statim sumpto cibo restauratū est humiduz subantificū oris stōi:cui^{9} indigētia ponif cā famis. g̃ ꝛc. ¶ 2° ad ꝓncipale arguif sic. Data ista pōne sequif q qlibet stōchus tpatus nāl'r appetit cibaria frida z sicca. 2° seq̃f q tpatiora cibaria appetit stōchus cal's z humid^{9} nāl'r q̃ temperatus. Arguif ꝓña. Premittendo q cib^{9} nō denoiet cal's fridus aut tpatus:nisi respectu cuiuscū q̃ ptis corpis tpati:z nō respectu cuiuscūq; corporis indifferenter:lz respectu hitudis totius q̃ repñtaf in cute. Qualis g̃ est ꝓportio stōchi tpati ad cutē:talis est ꝓportio cibi filis ad cibū tpatū:lz stomach^{9} quātūcunq; temperatus est respectu cutis frigidus z siccus:g̃ cib^{9} fibi similis est respectu temperati fibi fridus z siccus:lz ꝑcise fibi sil'es cibus appetit stōchus tpatus:vt col'r i littera g̃ ꝛc. Et p idē arguif ꝓña q tā stōchus tpatus q̃ calidus z humid^{9} appetit similia:lz tēperatioza vel min^{9} distēperata sūt respectu hitudinis totius corpis tpati cibaria similia stō cal'o z humido q̃ temperato:eo q stomachus quātūcūq; calidus z humidus est respectu hitudinis totius tpati fridus z siccus. g̃ ꝛc. Jtē tale appetit stōchus tpatus q̃le ꝓportionaf sube:cuius resol'one fit fames:lz illa suba ē respectu hitudinis totius tēpati frida z sicca: ergo ꝛc. ¶ 3° arguif ad ꝓncipale sic p illi^{9} ꝓsūptionē cātur fames:ex cui^{9} pñtia in oze stōi cessat fames ergo ꝛc. ℣ Cōfirmaf b:pśentia cibi i oze stōi inducit delitiā:ergo eius subtractio nāl'r inducit tristitiā que non est nisi fames vel saltē sensatio ad quā seq̃f appetit^{9} q ē fames:ergo ꝛc. ¶ 4° arguif sic. p illi^{9} p̄sūptionē cātur fames ad qō opaf epar sic rapiēs:lz b non ē nisi chilus. g̃ ꝛc. ꝓbaf maior:qz iō rapit epar chilū a stō vt ex eo mēbri tandez deperdita recuperenf z vt stōchus ad appetēdū cibū ab ex̄ exciteť. ¶ 5°. ex cōsumptione humidi subantifici oris stomachi nō appetif nisi sanguis:sed hȝ appetitus nō est fames:eo q fames est appetitus cibi ab ex̄:ergo ex consumptione humidi subantifici non cātur fames. ꝓbatur maior:qz ex ꝓsumptiōe vel carētia vnius māe nō oz appeti nisi vnū. ¶ 6° seq̃ref q añ oēm famē nālez ꝑcederet sitis in corpe nāl'r se hñte:ꝑ expimētū. arguif ꝓña:qz fames nālis ꝓsequif ꝓsumptionez humidi subantifici oris stōi si pō illa est vera:sitis vo cōsumptionē humidi roridi eiusdē:sed corpe nāl'r se hñte facilius aduenit cōsumptio humidi roridi q̃z subantifici z cuius:eo q tale ē subtilius z minoris molis. ℣ Confirmatur:qz statim deficiēte sanguine mēbris attrahitur ros ad pozositates ꝑticulares mēbroꝝ:eo q ꝓncipalis finis rozis est vt tpe idigētie in cābiū ꝓuertaf z nutriat. p̄ ꝑmi. ca. de humozibus sed roze ad particulares pozositates attracto insurgit sitis:g̃ ꝛc. ¶ 7° sequeret q ꝓtica z acetosa ozi stōi occurrētia inducerēt sitim z nō famē: vel saltē ꝑus sitim inducerēt. arguif ꝓña:qz nō inducūt famē penes hāc pōnē nisi p ꝓstrictionē ab oze stōi humidū subantificū exprimendo:sed facilius exprimif humidū rozidū q̃z subantificuz ozis stōi:eo q fluxibilius z minus adherēs sicut exprel'sa spōgia facilius educif aqua in pozositatib^{9} spōgie cōtēta q̃z spōgie ps. ¶ 8° arguif. p nullam actionē pure priuatiuā inducif aliquis positiuus effect^{9}. ꝺdictio. n. ē alī quā actionē ēē mere ꝑuatiuā: p illam tñ effectum ꝑduci positiuuz:sed cōsūptio humidi subantifici est actio pure priuatiua: fames vero effectus positiuus. ergo ꝛc.

¶ Jtē arguif famē nālem non fieri p ꝓsumptionē humidi subantifici oris stōi ꝓpter suctionem meseraicaꝝ ab eo vt cōiter dicūt. ¶ Primo:qz tūc athletaꝝ corpa repleta laudabili sanguine nō incurrerēt nālē appetitū:ꝺ sniam Hal'. p̄ aforꝛ. cō^{m} 3°. arguif ꝓña:qz in hȝ corporibus sunt semper vene oēs laudabili sanguine plene:lz hȝ suctio ab oze stōi non fit nisi p indigentiā laudabilis nutrimēti g̃ ꝛc. ℣ Jtē nunq; in talibus corporibus oz epar a stō sugere:cū in eo fit continue copia laudabilis nutrimenti. ℣ Jtem in illis nūq; inanif stomach^{9}. g̃ nunq; ꝓpriā sentit inanitionē:z p ꝓña nūq; famescet. ℣ Et p isto vī sniam Hal'. 3° vtutū nāliū. 1 3° ca. Et nō esuriēdi demū q̃nq; aial copiositas esce cā ē. melioꝛē. n. hñs z patioꝛē vēter esca nō indiget ea que extrosum ē. ℣ Jtē būidū substātificuz ozis stomachi nō ē ꝓportionata mā nutricationis epati vel venis aut toti. g̃ tale nō oz nāl'r attrahi. ℣ Jtē sāguis in meseraicis ꝓtentus est conueniens mā nutricationis. ergo stāte b in meseraicis nūq; attraheret subantificum ergo ꝛc. ℣ Jtē nō attrahit epar a stō inanitis mēbris: nisi vt mām cōem generet p nutricatione totius: lz huic nō ꝓueīt subantificū: lz p̄cise chilosū būidū ꝓtētū i stō: g̃ ꝛc. ℣ Jtē mirabile appet būidū subantificū ozis stōi tā dēsū z ꝓpactū p suctionē mesaicaꝝ dissolui z ad epar attrahi

¶ Ad opp^{m} est cōis fere oium medicoꝝ pō. Arguif ēt rō ne. ¶ Prio:qz infans nouiter nat^{9} ꝑus q̃z cibū accipiat famescit. al's. n. nō ꝓmouef ad sugendū lac: lz hec fames nō ꝓsequif ꝓsumptionē būidi chilosi:eo q in ipso nunq; finit chilus gñatus: g̃ subantifici. ℣ Jtē aialia in cauernis lōgo tpe sine cibo manentia: vt vrsus: eritius: serpentes: rane ꝛc. dū cauernas exeūt famē nālē incurrūt: quā nō ē verisīle ꝓseq ꝓsumptionē humidi chilosi oris stōchi. mirū. n. eēt tā lōgo tpe chilū in eoꝝ stōachis reſuari. ℣ Jtē ꝑbabile est ab humano corpe p vomitū vel secessuz vtute pharmaci totā humiditatē chilosaz rugositatib^{9} oris stōchi applicatā deduci: z itez ꝑius q̃z corpus illō cibū accipiat famē nālē icurrere que non ꝓsequef ꝓsumptionem humidi chilosi oris stomachi: vt pz. ergo.

¶ Rñdendo ad qōnē. p tractabif qdā singularis modus rñdēdi ad q̃stū. 2° tractabif mod^{9} cōioꝛ. 3° ex dictis auctoꝛū z alioꝝ colligā qd i hȝ q̃sto videaf. ꝑbabil'r sustinēdū

¶ Ad ōtū ad p^{m} p̄mittēda sūt quedā. ¶ Primo p̄mittit hic modus rñdendi q ꝓ in stōcho duplex reperif nutrimentale būidū. p^{m} est sanguis ab epate transmissus: ex quo restauraf suba stōi resoluta p actionem virtutis nutritiue stōi in ipsum: z hȝ humidi resolutio est insensibilis. ꝓportionaf. n. resol'oni substantifici humidi mēbroꝝ per

actiōem coloꝛis in ip3: q̃ pcul dubio isensibilis ē: nā tal'r pcedit ꝓsūptio in hȝ būido sanguineo dū trāsmutaf i mēbroꝝ suba: q̃l'r pcedit in suba mēbroꝝ. Et p sanguinē nō solū sanguinē ꝓpriē dcm itellīt hec pō: lz ēt z al's būidita tes sc̄as nōdū in suba stōi ꝓuersas gñatas ex sanguine. Aliud nutrimētale būidū in stō reptū ē chilus vel ꝓportionale illi: z illud ꝓpriē nutrimētū stōi dř plus q̃z alioꝝ q ex eo nō reponūf ꝑtes subales stōi: nisi ꝑ in sanguinē trāsmutef: lz q eo voluptuaf stōch^{9} z fouef: p q̃to p ei^{9} ꝑsentiaz in stō stat q̃litas sibi ꝓpriis: iō nutrimētū ipso ꝓprie dř z magis p3 Auer. attinēs q̃litati q̃z ꝗtitati. ¶ 1° p̄mittit in stō ēē duplicē appetitū. Um^{9} ē nālis i q̃ stōch^{9} cū alijs cōicat mēbris: z talis appet in stō dū resolutū est būidū sanguineū ab eꝑe. Sicut enim reliq; mēbra resoluta nāl'r inclinant vt sanguinē attrahāt: quo būidū resolutum in eis restaureť: ita z stōchus. Ex quo p3 q bic appetit^{9} nō est fames de q̃ q̃rif. sic. n. oia mēbra famescerēt Alter est appetit^{9} aialis sive sensitiuus: qz tristē q̃dā in stō sequēs sensationē: z būc ꝓprie famē dicim^{9}: z de hoc in ꝓposito q̃rif. ¶ 3° p̄mittit ad nālē famē gnq; mot^{9} cō currere. p^{9} est mēbroꝝ inanitio. 2° est nāle desideriū quo sanguis a venis attrahif z ab eꝑe. 3° est suctio venaꝝ ab eꝑe: z epatis a stō. 4° est sensus būidi stōi suctionē pcipiens. 5° est aiatū desideriū: q est oium finis: quo. ſ. stōch^{9} cibū petit ab ex̄: vt hāc tristē sensationez amoueat: z hec est fames. ℣ Ex quo p3 q ordine nāli mēbra cū inanita fuerint q̃rūt sanguis fontē. ſ. epar mediātibus venis. Et cū in eꝑe fuerit sanguis copia ñ esurit aial: vt Hal. 3° vtu tū nāliū. alle. ca. Nō. n. tūc attrahit epar a stō. Epate aūt nō hñte sufficiētē sanguis copiā ñ appetit a stō sanguinē trahere vel' alio mēbro. Dic. n. ordo eēt puersus cū stōch^{9} nec aliud mēbꝝ sit sanguis factiuū potēs defectui epatis z alioꝝ mēbroꝝ sanguinē mittēdo succurrere. Eēt ergo iste appetit^{9} inanis z ociosus: lz appetit epar rē attrahere: q̃ possit ꝑ toto sanguinē gñare. Tale vo nō ē sanguis nec substātificū būidū lz chilus: iō nāli appetitu ꝓmouetur epar vt stōm q̃rat: z ab eo mediātib^{9} meseraicis chilū rapiat in quo delectaf z voluptuaf stōch^{9}: vt tristitiā ꝑcedētis famis amoueat: vñ nouiter insurgit sensatio tedioſa ex illius ꝓportionalis obti suctione z remotiōe: z p ꝓña sano hoie exñte ꝓmouef ad cibū ab ex̄ recipiēdū quo iterato chilū gīet z pñtē tristitiā remoueat. ℣ Ex q bus ꝓcludūtur he q̃nes. ¶ Prima. Fames nālis nō seq̃f directe z imediate ꝓsūptionē vel suctionē būidi subantifici oris. ¶ Scōa. Fames nālis nō sequif ꝓsūptionē būmidi nutrimētalis. ſ. sanguinei. tales. n. ꝓsumptiōes patiatine sūt z insensate. ¶ 3ª. Fames nālis sequif ꝓsūptōez humidi chilosi. Et p ista pōne ꝓcedūt plura argumēta adducta añ opp^{m}. ℣ Jtē si cārēf fames p ꝓsūptionē būidi nutrimētalis. ſ. sanguinei vel substantifici z non chilosi: vel illa ꝓsūptio sequeret actionem caloris inanimati stomachi aut influentis a circūstātibus mēbris: vel sequeretur solā suctionē ab eꝑe mediātibus meseraicis būiduz nutrimētale iā dcm aut substātificū attrabēt. Nō p̄m: qz nā stōi magis intenta est ad cōseruādū ꝓpriū būiduz aiatū: aut nutrimētale stomachi q̃z chilū: g̃ ꝑus p calorē inatū resoluit chilū q̃z aliq̄ būido ꝗoꝝ. z p ꝓña nūq; fiet fames nisi humido chiloso in stomacho penit^{9} ꝓsūpto: qō dicūt eē ꝑ expimētū. plures. n. famelicos experimur vomitu talē humiditatē expellere. Nec pōt poni secundū: qz calor hic influit adiuuādū calorē stōi in digerē do: sed stōchus p calorē inatū magis inclinaf ad ꝓsumēdū chilū q̃z sanguinē aut humidū substātificū. g̃ ꝛc. Nec tertiū qz nulla inest epati necessitas sanguinē aut būidaz substātificū a stō rapiēdi: sed solū chilū ex quo epar ē sanguinis p toto nāl'r ꝓductiuā: iō ꝛc. ℣ Pro isto forte dicef q bec oia ꝓcurrūt: z q attractio chili a stōcho ē tāq; cā dispositiua famē añs. Est. n. sicut ꝓbibēs remouēs: nam pñte chilo in stomacho debilis z tarda z insensata ē ꝓsumptio humidi substātifici oris stōchi: eo q tali ꝓsumptiōi fortiter resistit chilus simul cum humido substantifico z nutrimētali stōchi: ipso vo ad epar attracto potētioꝛ reddif calor simul innat^{9} z influēs ad ꝓsumēdū būidū substātificū oris stōi: pp q̃ velocius ꝓsumit illud z fortius: vñ ꝑcipif actio illa sensatōe q̃dā tristi ad quā sequitur fames. Nec opz ad hȝ vt fiat hic fortioꝛ z ꝑcepta ꝓsumptio totū chilum stōm egredi: lz sufficit ipm multū notabil'r. Et sic huic pōni nō repugnat exprimētū allegatū de famelico chilū p vomitū emittenti. ℣ Hāc respōsionē remouere tentant. ℣ Primo q tunc oīs fames nālis imediate fieret a calido: cōtra Hal'. 1° techni. de signis stōi: z gñal'r ꝺ sniam oium auctoꝛum. ℣ Jtem tunc q̃n stōchus eēt calidioꝛ aliꝭ paribus: eēt ei^{9} appetit^{9} ad cibū vehemētioꝛ z q̃nto frigidioꝛ obtusioꝛ. arguif ꝓña: qz fic calioꝛ ē stōachus: ita attracto chilo ad epar calor agens in būidum ei^{9} substātificū resoluēdo est fortioꝛ: z p ꝓña alijs paribꝰ fortioꝛē z magis ꝑceptā inducet alterationē: z eꝺ q̃to ē fridioꝛ: tardioꝛē z min^{9} ꝑceptā iducet alterationē. ℣ Jtē in vere conualescētibus fit appetitus fortioꝛ q̃z in sanis alijs paribus: tardioꝛ tñ est i eis actio caloꝛis innati z in fluētis simul in būiduz subantificū oris stōchi. ℣ Jtē pp cōsumptionē humidi subantifici inclinaf stōchus vt sanguinē attrahat: q̃ subam resolutā reponat. g̃ nō cibuz ab ex̄ attrahēdū iclinaf: z p ꝓña nō famescit. ℣ Jtē data hac rñsione nūq; stāte in stō copia sanguis laudabilis fieret appetitus verus. ꝓña est ꝺvex̄ experimētum de corpib^{9} athletaꝝ. arguif ꝓña: qz stāte copioso sanguine in stomacho nō fit in oze stōi humidi substantifici velox z ꝑcepta ꝓsumptio a cal'o innato z influēte. ℣ Sed ad hȝ vltimuz dř q corpa athletaꝝ ñ icurrūt vez appetitū: lz cogāf ex ꝓsuetudie cibū sumē. Vel dř q illa corpa ad eoꝝ cōfuationē pluri indigēt tali humiditate q̃z alia: lz ēt plus ō tali humiditate habeāt q̃z ad sui ꝓseruationē idigeāt. Illo vo pluri ꝓsūptio z chilo attracto pp exuberātiā sui caloris accidit fortis z ꝑcepta ꝓsumptio: q̃re i bis iſurgit verus appetitus. ℣ Cōtra. nulla istaꝝ rñsionū euitat difficultatē: qz in corpibus cacochimis exprimur vez insurgere appetitū: lz in stōchis eoꝝ sit caloꝛ sopit^{9} z būiduz ꝓsūptioni resistēs pl'm: g̃ ꝛc. Dec ē sniа pōnis ꝑme.

¶ 2ª pō q̃dā p̄mittit z ꝺnes subiūgit. ¶ Prio p̄mittit q fames est appetitus immediate ꝓña sensationē quandam tactiuā oris stōi: eo q fames est appetitus aliměti. cōsequif g̃ actū sensus q est circa alimētū cuiusmodi ē tact^{9}. 2° de aia. ¶ 2° p̄mittit q sensatio sensus tact^{9} quā fames insequif nō est sensatio determinati z appropriati obti. Ex quo inferf sensum tact^{9} nō solū eē q̃litatū tāgibiliuz absolute ꝑceptiuū: sed ēt multaꝝ aliaꝝ. Nā q̃uis os stomachi q̃litates ꝑmas absolute ꝑcipiat vt cal'm fridū ꝛc. nō tñ ex ista sensatione appetitus insurgeret: lz ēt extremitati virilis mēbri absolute cal'm vel frigidū occurreret nō tñ ex illo sensatio talis insurgeret: q̃lis: ex semis emissione. Vī g̃ sensatione tali aliud ab bis mēbris ꝑcipi q̃z absolute cal'm frigidū ꝛc. ¶ 3° p̄mittit q sensus tact^{9} cū sensatione sequif appetit^{9} q est fames est oři stōchi z nō alij mēbroꝛ appropriat^{9}. Dec est sniа Aui. 1ª tertij. ꝑ. ca. ponētis expediēs finisse vnicū eē mēbrū appetēs hȝ appetitu z supportās onus totius: lz g̃ alia mēbra resoluant sicut stōchus: ꝓpriā tñ inanitionē nō sentiūt vt stōchus: ne g̃ in toto hac tristitia exīte magnū sequaf ipedimētū cū etiam sufficiat vnum esse mēbrum ꝓ toto ab extra cibū recipiēs: sufficere debuit vnicū eē ꝑ toto appetēs.

¶ 4° p̄mittit q ꝑmaria cā famis nālis est mēbroꝝ resolutio: lz ad hoc concurrat p plures motus intermedios: vt supra declaratū in p̄cedēti pōne. Et hec est sniа Hal'. 4°.

Fames qd

Auicē.

de vtilitate ꝑticulaꝝ. ⁊ 4° de accñti. alle. ca. ¶ Prima ꝓ. ꝑ ꝓcedẽtẽ ponẽ sequẽs ex ociꝫ penes hãc ponẽ ẽ ista. Nõ sola remotio vel resolo chili ab ore stõi nulla concurrẽte alia ꝓtiua cã in os stõi ipimẽte ẽ cã imediata famis. Persuadet hec ꝓ. Primo nõ sola ꝓntia chili i stõ ẽ cã cessationis famis g ⁊c. assũptũ ꝑz: qz q̃ztũcũqz ꝓns cib⁹ aut chilus esset in stõ: si nulla in stõ fieret alteratio: nulla in eo induceret delitia: aut remouereꝫ tristitia: sicut si igne ꝓnte manui nihil in manu imprimeret: nulla tñ sequeret delectatio aut tristitia: aut ei⁹ remotio: si a manu recederet nulla exñte impressione ab eo. Itẽ glibet act⁹ sentiendi tactiuꝫ inseqt ꝓtiuã impressionẽ in organo tactiuo: sed ois appetitus q ẽ fames pẽdet ex actu sentiẽdi sensus tactus: vt supra ꝓmissuꝫ ẽ. g ⁊c. ¶ 2ª ꝑ sequẽs penes ponẽ ꝓbabili⁹ ẽ hãc tactiuã sensationẽ ad quã seqt appeti/ tus ꝓseq ꝓsumptionẽ hũidi substãtifici ois stõi a calo re solũẽte q̃ hũidi chilosi. Persuadet hec ꝑ. ∇ Primo qz ñ al⁹ vꝫ cãri appetit⁹ in stõ q̃ cãtus fuisset in alijs mẽbris si in eis sensus ꝓprie inanitiõis fuisset: ꝫ tũc surgeret in eis appetitus ꝑp ꝓsũptionẽ hũidi substãtifici ⁊ nõ chilo/ si. g. ∇ 2°: qz vt argutũ est nõ sola remotio ꝑt eẽ effectiua cã sensationis alicui⁹. ∇ 3°: qz dato oppolito seqt q̃ q̃zci/ to chilus descẽdit ad intestina stõ vacuo remanẽte oz fa mes insurgere p egressionẽ: qõ ẽ ꝑ expimentũ ⁊ ꝑ sniam auctoꝝ. ⁊ ꝓna tz ex pone. ¶ Pro isto dicet aduersari⁹ ne gãdo ꝓnam: qz nõ totus chilus ex stõ simul egredit ⁊ ad intestina descẽdit: sed in pluribus vicibus. Remanet. n. vltimo portio illa chili quã stõchus suis rugositatib⁹ ap propziauit: quã diu retinet ⁊ residuum dimittit attrahi ⁊ ad epar expellit: dõ aũt hec ps vltimo sugit insurgit ap petitus mõ supius dcõ. ∇ Lõtra: qz tunc chilus ꝓus q̃ a stõ recederet ꝓm ptẽ ei⁹ corrũperet. arguit ꝓna: qz virtus stõi in sex horis (gra exẽpli) cibũ digerit ⁊ cibũ debite di sposĩtũ ꝓuertit. g qcqd vltra hãc dispõnẽ ipimit i chilũ ꝓtius ꝓtiua dispõnẽ ꝓuertit. Propter ħ. n. cibaria facilis digõnis assũpta post assumptionẽ grossoꝝ corrũpũt i stõ vt tertia ꝓmi. ca. de regimine ei⁹ qõ comedit ⁊ bibit ⁊c. ⁊ 13ª tertij ca. de corruptiõe. ⁊ ca. de debilitate digõnis. ⁊ 4ª ꝓmi. ca. ꝑ. Cũ g chilus iã digestus ⁊ stõ appropriatus lõgo tpe post eius digõnẽ in stõ morareꝫ: segtur ipm ꝓus q̃z stõm egrediat corrũpi: vel saltẽ ꝓtiua dispõne infici. ¶ 4°: qz alia in cauernis lõgo tpe latitantia: toto tpe q̃ latẽt nõ famescũt: q̃uis ab eoꝝ stõchis humidũ chilosũ totaliꝫ remoueat. ridiculsũ. n. appz dicere aliquam por/ tionẽ chili ex cibo tpe autũni gñatã applicatã stõcho ser tiari in eo p totã hyemẽ donec iterat⁹ appetitus insurgat. Sil⁹ si chilus eẽt apt⁹ ꝓseruari in stõ sine corruptione ñ appareret cur ita detestarentur auctores sumere cibum leuis digõnis post cibum grossum difficilis distõnis. Lã g ꝓp quã toto illo tpe nõ appetũt illa aialia vꝫ: qz in ipsis ꝓgregati sũt hũores grossi crudi plurimi in venis: ⁊ non qz chilos toto illo tpe reseruet. Lal⁹ aũt nãli illos humo res digerẽte ⁊ in sanguinẽ ꝓuertente est cõtinue ꝓueniẽs sanguis copia. vñ cogit epar a stomacho trahere: nec ꝑt calor nãlis humidum substãtificum ois stõchi veloci ⁊ sensata resolone resoluere. His aũt deficiẽtib⁹ hũoꝛib⁹ ⁊ sanguine resoluit substãtificũ humidũ horis stõchi velo cius ⁊ resolone sensibili: pp qõ tũc appetit⁹ insurgit. Et plura alia p ista põne cõiter adducũt q̃ supius tacta sũt. ∇ Alij aũt imaginant sensationẽ ad quã seqt appetitus nõ insequi resolonẽ a cal⁹ nãli agẽte in hũiduꝫ ois stõi velocius solito ꝓueniẽtẽ: sed suctionẽ hũidi substãtifici. Nã mẽbris inanitis attrahẽtib⁹ a venis ⁊ venis ab epa te epar mediantibus meseraicis trahit ab ore stõchi su/ gẽdo aliqd hũidi substãtifici eiusdẽ. Et notũ est suctionẽ [illegible] necessario eẽ actionẽ insensibilẽ: vñ stõchus hãc [illegible] ipiẽs ordinẽ nãli ꝓmouet ad q̃rẽduꝫ cibũ ab

ex vt hãc suctionẽ ⁊ tristẽ sensationem amoueat. Hec vꝫ sinia Hal⁹. 4° de accñti ⁊ morbo. alle. cap⁹. Et Auí. 13ª ter/ tij. ꝑ. c. ⁊ tractatu 1°. cap. de destructiõe ⁊ debilitate ap/ petit⁹. ⁊ ꝑ ꝓmi. vltimo ca. vbi posuit desideriũ cibi ꝓfici duab⁹ vtutib⁹. s. attractiua venaꝝ ⁊ sensitiua stomachi. ¶ Quãtũ ad 3ᵐ supponẽda sũt q̃dã. ¶ Primo supponen dũ ẽ. Hoc notãe fames apud auctores duo ipoꝛtant. Qñ q̃z ipoꝛtat sensatio ois stõi ad quã seqt appetitus cibi ab ex. Q̃nq̃z vo magis ꝓprie ipoꝛtat appetit⁹ iam dictã insequens sensationẽ. Primo capit Hal⁹. 4° de acciden ti ⁊ morbo. alle. cap. Sensus aũt hãc suctionem sitiẽs fa mes appellat. Sc̃do ãt mõ sumit 2° de aia. Esuries gdẽ calidi ⁊ sicci est appetit⁹. ¶ 2° supponẽdũ est. Quelibet actũ appetẽdi appetitu sensitiuo imediate causal⁹ prece dit actus sentiendi: nã ꝓus nã est aial sentire q̃z appetere Ex quo sequit ꝑ nullaꝫ impressionẽ ab obiecto appetibili in organũ sensus imediate ꝓductã posse vtutẽ appetiti uã imediate moueri ad appetẽdũ. actus. n. appetendi nã liter ꝓsupponit actũ sentiendi vt suppositũ est. Hꝫ tñ in/ uestigatio ptinet ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ de aia. ¶ 3° supponẽdum ẽ. Quilibet sensatiõis sensus exteriozis corrũdere obm sen/ sitiuũ qõ illa sensatione pcipitur: nõ. n. fit obiecti cõpre/ hẽsio nisi per spẽm obiecti repzesentatiuã: nec recipit in organo spẽs nisi obiecto positiuo in organum ipimẽte. ¶ 4° supponẽdũ ẽ. Iꝫ nõ sit poꝫe aliqõ obiectũ a sensu exteriozi pcipi sub rõne sensibilis cõis: qn ad ħ cõcurrat spẽs sensibili ꝓpo i organo sensus impressa: nõ tñ repugnat aliqõ obm p sensum exteriozẽ distincte pcipi sub rõne sẽ sibilis cõis: q̃uis non pcipiat ab eodẽ distincte sub rõne sensibilis ꝓpꝛij: ꝫ ꝓfuse. Exẽpli gra. Iꝫ ipoꝛe sit visu qua dratũ aut rotũdũ distincte cõprehẽdẽ nisi cõcurrente spẽ colozis tñ a visu distincte cõphendere põt rotũdũ aut q̃/ dratũ: abstq̃ ħ q̃ visus distincte cõprehẽdat colozatũ: pu ta albũ vel nigrũ rubeũ ⁊c. Tu. n. a lõge frequẽter dis cte cõprehẽdis hoiem rectũ vel rotũdũ: q̃uis nõ discer/ nas eius colozẽ. Et sicut de visiua sensatione dictũ est: ita de tactiua ⁊ de alijs est intelligẽdũ. ¶ Ultimo ꝑmittẽdũ est iuxta ꝓsuetũ modũ loquẽdi ꝑcise illud demoninãdũ esse obiectũ alicuius qõ illa sensatione pcipit⁹ vt colo⁹ vi sionis calo⁹ tactualis sensationis: ⁊ sic de alijs.

¶ His ꝓmissis videnꝫ ꝓbabil⁹ in hac mã iste cõclusiones tenẽde. ¶ Prima ꝓcl⁹. Tã ꝓsumptio humidi chilosi q̃z ꝓsumptio humidi substantifici est cã famis siue sumatur fames ꝓ appetitu siue ꝓ tristi sensatione appetitum nãl⁹ ꝓcedẽte. ꝑz: q̃libet fames nãlis vtrãq̃z iã dictaꝝ con sumptionũ nãl⁹ ꝓsupponit. g. vtraq̃z est cã famis nãlis. ꝓna tz: eo q̃ nõ apparet aliqd aliud ad eius esse vel fieri nãl⁹ ꝑexistẽ nisi illud sit eius cã. ⁊ assumptũ ꝑz ex dictis. ¶ Sc̃da ꝓ. Nõ ẽ ꝓbabile ꝓsũptionẽ humidi substantifi ci ois stomachi attracti per suctionẽ meseraicaꝝ ab eo eẽ cãm famis nãlis. Persuadet: qz cũ hꝫ humidũ substã tificum sit dẽsũ vel solidũ ⁊ attractio meseraicarũ leuis: ꝓbabile est ⁊ rõni ꝓsonũ p hꝫ suctionẽ nihil de tali hu/ mido substãtifico attrahi. ∇ Lõtra: qz ħ vꝫ ꝓ sniaꝝ Avi. ꝑ⁹ ꝓmi. vltimo cap⁹. Et Hal⁹. 4° de accñti. alle. cap. dũ in/ quit. Sensus aũt hãc suctionẽ sentiẽs ⁊c. vbi expresse i/ nuit suctionẽ hãc ad famẽ effectiue ꝓcurrere. ∇ Pro his oꝛ ꝓcedẽdo ad famẽ nãlẽ nẽcio ꝓcurrẽ motuꝫ i ore stõi a venis meseraicis sugẽtib⁹. ꝓueniẽtẽ: ñ tñ repugt ad hãc nõ nẽcio ꝓcurrẽ ꝓsũptionẽ humidi substãtifici ois sto/ machi attracti p hãc suctionẽ. ¶ Tertia ꝓ. Nec ꝓsũptio humidi chilosi nec ꝓsũptio humidi substantifici ois sto machi est cã obiectiua vel effectiua famis imediata siue sumaf fames ꝓ appetitu siue sensatiõe ⁊c. ꝑ⁹ ps ꝑz: qz p solã remotionem humidi chilosi vel substantifici ab ore stõchi nulla positiua q̃litas vel res in ore stõchi de nouo ꝓducit. g p solã humidi chilosi ⁊ substãtifici cõsumptio

nem nulla noua sensatio i ore stõchi ipimit: ⁊ ꝑ ꝓns nec fames ꝑ mõ vel 2ᵒᵒ sumpta. Et p idẽ ꝑz 2ª ps. s. q nõ ẽ eius dem cã effectiua imediata: qz ex nulla actione mere ꝓua tiua imediate pẽdet positiu⁹ effect⁹. ¶ 4ª ꝓ. Lapidẽo fa/ mẽ ꝓ appetitu iã dicto: cuiuslibet famis nãlis imedia/ ta cã effectiua ẽ tristis ⁊ tediosa sensatio ois stõchi. Pz: qz nõ insurgit appetitus sensitiuus: nisi mediãte sensatio ne vt supius suppositũ est. iter hãc ãt sensationẽ ⁊ actum appetẽdi nullũ vꝫ causale mediũ cadere. nullũ. n. tale ap paret dabile vt patere põt discurrẽti: eo q̃ ad actũ appe/ tẽdi aialis nõ ꝓcurrit nisi obm: spẽs obti: organũ: virtus appetitiua: q̃ꝫ nullũ vꝫ imediatius actũ appetẽdi attigẽ q̃z iã dicta sensatio: nisi qs cauillãdo diceret actũ sentiẽdi nõ effectiue: ꝫ solũ dispositiue ꝓcurrẽ ad actũ appetẽdi: imaginãdo q̃ vtus appetitiua organo p sensationẽ dispõ potẽs sit in se tanq̃z totalis imediata cã appetẽdi actũ. p/ ducere: qõ forte eẽt ꝓbabil⁹ sustentabile. Rõnabil⁹ tñ ⁊ veritati ꝓsimi⁹ appet hũc actũ sentiẽdi vtuti appetitiue nãl⁹ subordinari velut instrm i ꝓductione act⁹ appetẽdi. Sicut calor ignis instral⁹ subseruit forme ignis in ꝓdu/ ctione actus calefaciẽdi: ⁊ spẽs visibiliũ in organo visus recepte vtuti visiue subseruiũt instral⁹ in ꝓductionez vi sionis: q̃uis ẽt ꝓcedẽdũ sit actũ sentiẽdi ad actũ appetẽ/ di dispositiue ꝓcurrere: nõ tñ tollit q̃n ad eũdẽ ꝓducẽdũ effectiue ꝓcurrat. hec difficultas ptinet ad supioꝛe artifi/ cem. ¶ 5ª ꝓ. Lapidẽo famẽ ꝓ sensatione iã dicta cã obiectiua famis nãlis nõ est nisi motus fact⁹ in ore stõchi a venis meseraicis sugẽtib⁹: ꝫ ad hunc mo tũ causandũ coadiuuet humoꝛ melicus ordine nãli hora famis ad os stõi ꝓfluẽs. Que ꝓ est sic intelligenda q̃ illa sensatione q̃ fames dꝫ nihil distincte pcipit⁹ nisi hic mot⁹ iã dictus. Persuadet sic. hui⁹ sensationis aliqõ ẽ positiuũ obm. tale ãt nõ est ꝓsumptio humidi chilosi vel substãti/ fici vt supra: nec aliqua q̃litas ꝑ⁹ p se ꝓprie sensu tactus pceptibiliꝫ in ore stõchi ipressa. g ⁊c. q̃ nõ caliditas nec frigiditas: ⁊ sic de alijs. nõ. n. põt poni calitas: qz tũc pon tica ⁊ acetosa frida nõ itẽderẽt appetitũ nec ẽt friditas: qz tũc stãte mala cõpꝛone calꝫ in toto vt febrili nunq̃z ve rus isurgeret appetitus: c⁹ opp⁹ exprimur. sed ꝓna ꝑz: qz al⁹ in eodẽ adeq̃te vt i ore stõchi simul esset mala cõp⁹o calida febrilis ⁊ frigida: q̃ esset obiectiua cã famis. Itez tũc vnũ granũ piperis sufficeret remouere famẽ nãlem quãtũcũqz forte ori stõchi occurrẽs: qz granũ piper ori stomachi occurrẽs sufficit cõpꝛonẽ illã fridã remouere ⁊ calꝫ iducere. ∇ Itẽ qz tũc os stõchi nõ apꝑhẽdit calidũ nec frigidũ ⁊c. Dꝫ aũt tale obm nõ fit aliq̃ q̃litatũ passiua rũ satis ꝑz itueri. ∇ Sꝫ ꝓ ꝓnẽ arguit: qz talis mot⁹ fact⁹ in ore stõchi ẽ sensibile cõe: qõ non põt a sensu exteriozi p cipi nisi per impressionẽ sensibilis proꝓꝛij. g hꝫ sensationis obiectũ est aliqõ sensibile ꝓpꝛiũ. ∇ Pro isto forte dꝫ negã do ꝓnam. Locedit tñ hunc motũ nõ posse pcipi nisi ꝓcur rente impressione sensibilis ꝓpꝛij. Si. n. ꝑ poꝫe os stõchi ab oi q̃litate tãgibili quãtũcũqz in eo fuerit absolueret: mo tus iã dictus nõ pciperet: dato q̃ ꝑ poꝫe remaneret in eo po⁹ sentiẽdi. Et sic ꝓceditur q̃ ad talẽ sensationez ꝓcurrit aliqõ ꝓpꝛium tãgibile. Cũ quo tñ stat nullũ tãgibile pro ꝓꝛium ab ore stõchi pcipi sensationi ista tristi q̃ ẽ famis. Et si q̃rit q̃ q̃litas est: qua pcipit hic motus p eius impre sionẽ. Duic dꝫ q̃ cũqz q̃litas ꝓprie ꝑse tãgibiliꝫ illa fue rit siue calitas siue friditas ⁊c. põt eẽ cã vt hic mot⁹ per/ cipiat sensatione tristi recte. Sicut visibile colozatũ mo/ tũ pcipit⁹ moueri a remotis: aut quãtũ aut figuratũ rotũ dũ vel q̃dratũ siue tale albũ vel nigrũ vel viride pcipiat a visu. ∇ Lõtra: qz tũc illa q̃litas vel spẽs eiuꝫ est imedia te cã effectiua illius sensationis. ∇ Dꝫ ħ ꝓcedendo. Nec ħ dicꝫ vꝫ esse repugnãs. Nõ. n. supra dicebaf motũ illuꝫ eẽ cãm imediatã illius sensationis: ꝫ eẽ illius imediatuꝫ

obm: qz. s. tali sensatione tristi solũ talis motus pcipitur. Tñ ꝫ illa q̃litas ꝓprie tãgibilis ad hãc sensationẽ ꝓcur/ rens ẽt a sensu pcipiat ois stõchi: nõ tñ pcipit⁹ sensatiõe illa tristi q̃ est fames. ∇ Et penes ħ imaginãdũ in ore sto machi dũ fameꝫcit duplicẽ eẽ sensationẽ. Una est qua cõ fuse pcipit⁹ q̃litas ꝓprie tangibilis. Altera est qua pcipit⁹ motꝫ iã dictus. Et p⁹ sensatio nõ est tristis: nec per ꝓns fa/ mes: ꝫ bñ 2ª: ꝫ hec 2ª sensatio sit eẽntialꝫ dependẽs a p⁹: ⁊ ipsam nẽcio ꝑsupponat. Exẽplũ hui⁹ ẽ: si faciẽ pulcher rime colozatã ⁊ turpiter figuratã aspicias in te est sensa/ tio qua iudicas de colore: ⁊ illa est delectabilis. alia qua iudicas de figura turpi: ⁊ illa est tristis vel saltẽ non dele ctabilis. Et q̃ ille sint distincte sensationes ꝑsuadetur: qz sunt distinctoꝝ obiectoꝝ vel saltẽ eiusdẽ ꝑm diuersas rõ/ nes cõprehẽsi. alia. n. est rõ qua cõprehendis ⁊ pcipis q̃/ dratũ: ⁊ alia q̃ albũ. Itẽ qz vna põt ab alia absolui. Itẽ qz ille pceptiones in sensu cõi: qb⁹ albũ ⁊ figuratũ cõprehẽ dimus sunt distincte. ∇ Et penes ħ fundamẽtũ tolerari ꝑt obm alicui⁹ sensationis dolozose eẽ solã solonẽ ꝓtimi ⁊ nõ malã cõpꝛonem. Imaginãdo q̃ ꝫ nõ possit cãri doloꝛ nisi ꝓcurrẽte qualitate tãgibili ⁊ ei⁹ sensatiõe: stat tñ sen/ sationem qua pcipit⁹ tãgibilis q̃litas nõ esse tristẽ nec do/ lozosam: q̃uis sensatio qua pcipit⁹ solo ꝓtinui sit doloꝛo/ sa vel tristis. Sicut si p q̃litatẽ tãgibilẽ organo tactus nõ sensibil⁹ discõueniẽte perciperes solonẽ organi: tũc. n. p ceptio illius q̃litatis tãgibilis nõ esset tristis sensatio cuꝫ q̃ pcipit⁹ ꝓtinuũ ipm dissolui. he ãt sensatiões sũt distincte: ꝫ plus videbit⁹ ifra. ¶ 6ª ꝓ ponit⁹ ꝓbabil⁹ ꝓ ꝓcedentem. Qualitas aliq̃ p se, ꝓprie tãgibil⁹ hora famiꝫ nãliꝫ ois stõi ipressa ẽ ꝓpꝛiũ ⁊ imediatũ obm sensatiõis ad quã seqt fa mes. Et hãc ꝫnẽ sustinẽ possum⁹ ꝫ. ∇ Pro imaginando q̃ ptes ois stõchi sũt difformes ⁊ i q̃litatib⁹ tãgibilib⁹ si biliter dissimiles. ∇ 2° q̃ p suctionẽ a meseraicis ꝓueniẽtez fit ptiũ ois stõi corrugatio: ꝫ ẽt ad ħ cõcurrat impressio quã facit hũoꝛ melicus. Melã ãt os stõi rigiduꝫ facit ⁊ ispissat: vt 13ª tertij. ∇ 3° q̃ pp hanc corrugationẽ ptes ois stõi in suis q̃litatib⁹ tãgibilib⁹ dissimiles sibi obuiãt ⁊ se ptãgũt: q̃rũ otact⁹ ẽ desuetus ⁊ adiuicẽ ofricant: ⁊ ex ħ ꝓuenit tristiꝫ illa sensatio ad quã ꝓsequtur appetit⁹. ∇ Et iuxta ħ satis ꝑz ꝑ ꝓncipale obm qõ illa tristi sensatione p cipit⁹ est tãgibilis q̃litas subiue exñs in ptib⁹ ois stõchi. Motꝫ ãt iã dictus nõ nisi dispositiue ꝓcurrit: sic ꝫ friduꝫ vehemẽter pp velocẽ occursum faciei tue doloꝛẽ iducat imediate ⁊ ꝓncipale obm qõ illa tristi sensatione pcipit⁹ ẽ fridũ ⁊ friditas. Motus ħo iste est dispositiua cã: vt fri/ gus vehemẽter ipimat ⁊ fortioꝛẽ causet doloꝛẽ. ∇ Lon/ tra. qz hora famis nõ exprimur nos sentire calꝫ nec frigi/ dũ nec aliquã q̃litatẽ ꝑ se, ꝓprie tactu pceptibilẽ. ∇ Dꝫ ħ negãdo: ꝫ. n. nõ distincte calꝫ fridũ ⁊c. pcipiam⁹: ꝓfuse tñ tãgibile pcipim⁹. Sic exẽplificat qdã q̃ muscã supꝫ ma/ nũ vel pedẽ leuiter gradiẽtẽ tactu pcipim⁹: ⁊ sic pcipim⁹ q̃litatẽ ꝑ se, ꝓprie tactu pceptibilẽ: q̃uis nõ distincte nec fri giditatẽ nec duritiẽ ⁊c. Et tu frequẽter horez vides a lõ/ ge veniẽtẽ ⁊ nõ nisi ꝑ spẽm colozis ei⁹ ad tuũ oculuꝫ pue niẽtẽ: q̃uis nõ distincte pcipias albedinẽ nec nigredinẽ: ⁊ sic de alijs. ∇ Et penes ħ ꝑz: qz statiꝫ sumpto cibo cessat fames. statiꝫ. n. sumpto cibo ptes aliq̃ subtiles p meserai cas attrahunt: q̃re cessat suctio: ⁊ ꝑ ꝓns corrugatio ⁊ cõ/ tactus ꝓtiũ iã dictaꝝ. ∇ Alij ãt dixerunt q̃ sumpto cibo rugositates ois stõi statiꝫ ꝓtib⁹ subtilib⁹ cibi assũpti im/ plenf: pp qõ ꝓhibef ꝓtiũ illaꝝ ofricatio vel saltẽ minuit: q̃re remittit vel cessat fames. ∇ Alij ħo ad saluãdũ hanc ꝫnẽ vltimã dixerũt ad oẽm famẽ nãlẽ ocurrere melã nã lẽ ordine nãli ⁊c. ⁊ q̃ q̃litas ipressa a melia ẽ obm ꝓpꝛiũ ⁊ imediatũ sensationis ad quã seqtur appetitus: ꝫ cũ ħ reqraf suctio iaꝫ dicta. Et vꝫ hic modus colligi posse. 13. tertij. trac. 2. ca. de destructione appetitus. ∇ Lõtra: ꝑ qz

tũc nõ statim sumpto cibo remoueret fames: qr nõ statiz remouet impressio cãta ab humore melico in ore stõchi. ℣ Itẽ qr posset sumi cib⁹ poti⁹ illius q̃litatis augmẽtati uus vel ꝓseruatiuus q̃z remotiu⁹: quo posito quãtũcunq̃ ō illo cibo sumeret nõ cessaret fames. ℣ Itẽ suppono q̃ p humorẽ melicũ ad os stõchi nal'r ꝓfluẽtẽ non iprimi tur in ore stõchi q̃litas qua extra latitudinẽ sue tpantie ꝓ ducat qr al's in oi fame nali eẽt stõs quãtũcũq̃ san⁹ eger vel neuter decidẽtie: qõ nõ ẽ rõni ꝓsonũ. hoc. n. supposito segtur q̃ p solã stõchi nal'r famescẽtis ꝓueniẽtẽ alteratio nem iter latitudinẽ sue sanitaꝫ posset nal'r fames remoue ri: absq̃z. s. assumptione cibi: qr p q̃litatẽ ab humore me/ lãcholico ipressam fit stõs nal'r famescẽs: qr nõ trahit exẽ latitudinẽ sue sanitat: q̃ p qualitatẽ illius ipressiõis remo tiuã nõ exẽ latitudinẽ sanitaꝫ stõm alterãtẽ in stõ ipressaz remouebit fames. Cum q̃ facile dabile fit tale stõi altera tiuũ remouebit a stõ fames sine cibo: qõ nõ appet rõna/ le. Exprimẽto. n. pz q̃ cibaria in pua q̃ztitate sumpta siue fuerit notabil'r calefaciẽtia siue ifrigidãtia exiccãtia ꝛc. nõ remouẽt appetitũ: nisi diceret aduersari⁹ cauillãdo q̃ melãa iprimit in ore stõi qualitatẽ aliquã tãgibilẽ: q̃ non est caliditas frigiditas ꝛc. sicut qdam crediderũt q̃ non vi nisi asserere ꝑter sensus qnq̃ ab Ari. enumeratos da/ bilẽ esse sextũ ab illis specifice distictũ. Sil'r qr qualitas neꝯio eẽt aliq̃ cõplexio resultãs ex ꝓmis qualitatib⁹ tãgi bilib⁹. Ois. n. qualitas tãgibilis est p̃ vel resultãs ex pri mis. Necessario q̃ ꝓsegtur ꝓmã ꝑm determinata ꝓpor tionẽ illaꝫ in ore stõi nouiter ipressarũ. Et tũc iterũ ꝓce/ det arg'm q̃ remouẽs illã ꝓportionẽ q̃litatũ ꝓmaꝫ remo/ uebit oẽm ꝓpriũ sensationis illi⁹: ꝛ per ꝺns cessabit fa/ mes. ℣ Ad p̃'m istoꝫ qdã ꝓcedũt ꝺns. nõ. n. statiz sumpto cibo ꝓueniẽtis q̃ztat cessat fames: pp q̃ ꝑcipi ꝺebito sanitaꝫ regimie nõ sumi cibũ vsq̃z ad saturitatẽ cõpletã: imo a comedẽdo qescere reliquijs appetit⁹ in stõ relict: q̃ post in breui tpe euanescũt: vt coll'r 2ª ꝑmi. ca. ō regimi ne ei⁹ qõ comedit ꝛ bibit. Uel ꝺi negãdo ꝺnãz. nõ. n. ista q̃litaꝫ ipressa ẽ oẽm famis sufficiẽter cãtinũ: nisi ꝺiuncta fuerit tali oꝛi stõi corrugationi ꝛ motui: iẽ illa cessante ꝛ si aliquãto rpe talis ipressio remaneret: nõ tñ ẽt remane/ ret fames. ℣ Et p idẽ soluit ad 1ᵐ. Posset tñ ꝓcedi ꝺns il/ lud. talis. n. posset sumi cib⁹ q stõm ad appetitũ caninuz pduceret: ita q̃ quãtũcũq̃z de ipso sumeret nõ sedaret: sz creseret appetit⁹: sicut melãa aut acetosum flegma ꝑter nal'r fluẽs ad os stõi appetitũ cãt caninũ: nec vnq̃z quãtũ cũq̃z flueret appetitũ deiceret: nisi forte os stõi nimiũ in/ frigidãdo tãdẽ sensum destrueret. ꝛ sil'r de cibo tali si da/ retur dõm est. ℣ Ad 3ᵐ ꝺi q̃ ista non posset esse nisi cã oꝛi stõi ꝑternal'r occurrẽs ꝛ in id ꝑternal'r iprimẽs vel nalẽ ipressionẽ tali oꝛi stõi debitã phibẽs. ℣ Cõcedit aũt q̃ a cã ꝑternal'r in os stõi iprimẽte vel nalẽ ipressionẽ phibẽ te sine cibi assumptione posset cessare fames: sz ß non vi ita facile: ficẽ sumit⁹ in arg⁰. Qual'r aũt stõs tũc eẽt deno/ mināduz sanus eger vel neuter p solã subtractionẽ hui⁹ ipressionis: q̃ztis nihil i eo noniter positiue iprimeret nõ ẽ ad pns discutiẽdũ: sz ifra de ß videbit. ¶ Ultia ꝺ ꝓba/ bil'r appet tenẽda. Min⁹ remota cã famis nalis ẽ ꝺsumptio bũidi chilosi: vel ꝓportionalis eiusdẽ q̃z substãtifici oꝛis stõi. Pz: qr prius nã ꝛ tpe ꝺsumit humidũ substãtifi cum tã oꝛis stõi q̃z aliozꝫ mẽbroꝫ: q̃z os stomachi mese/ raicis suggẽtib⁹ bũido chiloso vel sibi ꝓportiõali priuet: q̃ remotio⁹ cã famis nalis ẽ humidi substãtifici oꝛis sto/ machi ꝺsumptio q̃z chilosi. In suma q̃ tenẽdũ ẽ q̃ neutra istaꝫ ẽ imediata cã famis nalis ꝛ q̃ vtraq̃z ẽ cã mediata eiusdẽ. Remotio⁹ tñ est cõsumptio humidi substãtifici q̃z chilosi humidi: sz al's probabiliter oppositum dixerim.

¶ Circa hanc mãm tñ remanent difficultates non leues

¶ Pria. Uꝛ q̃ fames nalis nõ sit appetit⁹ aialis: sz pur

Auic.

nalis. p famẽ. n. nalẽ ferẽ po⁹ appetitiua in oẽm appetibi le: puta cibũ nulla ꝓcedẽte obti apꝓhẽsione: q̃ talis appe titus ẽ mere nalis. ꝺns tz: eo q̃ in ß vi nalis appetit⁹ ab aiali differre: qr aialis non ferẽ in oẽm non cõprehensũ: nalis ꝯo sic. ꝛ assumptũ pz. Infans. n. p̃ ad lucẽ exiẽs fa mescit: ꝛ tñ cibũ nõ apprehẽdit. ℣ Pro isto forte dicet q̃ lz non ꝓcedat hũc appetitũ apꝓhẽsio cibi ab extra: ꝑce/ dit tñ sensatio q̃litatis obiue tristẽ sensationẽ cãntis: quã appetit stõch⁹ remouere. ℣ Lõtra. Primo qr tũc fames non est appetitus aialis cibi: sed solũ q̃litatis male ipres/ se remouẽde. Itẽ tũc motus ꝟtutis nalis expulsiue exci/ tate a re nocẽte eẽt mot⁹ aialis: qr ꝺns appetitũ aialez: ꝛ sic mot⁹ ꝺcussiu⁹ i rigore ꝓtigẽs eẽt motus aialis ꝛ volũ tari⁹. ꝺ Hal. 4. de accũti. ꝛ Aui. p̃ q̃rti. c. de rigore ꝛ bor ripilatione. Arguit ꝺña. nã sic appetit⁹ ad cibũ ab exẽ ꝺse quit ꝓceptiõe q̃litatis ipresse in ore stõi: ita appetitus ex/ cutiẽdi mãm malã in rigore iprimentẽ ꝺsequtur sensatio/ nẽ male qualitaꝫ ipresse a mã nocẽte: q̃ sicut ꝓmus ꝺi p/ pter illud appetitus nalis: ita ꝛ hic. ꝛ per ꝺns mot⁹ hunc ꝺns appetitũ est aialis ꝛ volũtarius. ¶ 2ᵐ ou. Si fames nalis insequtur impressionẽ factã in ore stomachi qua sto machus appetit remouere: segtur q̃ ois appetit⁹ stoma/ chi quãtũcũq̃z nalis est ad illa que apta sunt disponẽ exi stentẽ in stomacho qua famescit remouere: sz talia viden tur huic disponi ꝺzia: ergo ꝛc. ℣ Forte cõcedit q̃ ois ap petitus nalis stomachi ẽ ad ꝺzia disponi qua stos ẽ actu famescens: lz non sit absolute ad ꝺzia disponi nali stoma chi. ℣ Lõtra: qr tũc non appareret ꝺzia inter appetitũ nã lem stomachi nal'r dispositi: ꝛ appetitũ stomachi ꝑter/ naliter dispositi. Sicut. n. stomachus nal'r disp̃situs ap petit ꝺzia disponi actual'r exñti in stomacho ꝺũ famescit: non tñ absolute ꝺzia sue nali disponi: ita ꝓtingẽs est stõm naliter cal'm: ꝑternal'r ꝯo infridatũ appetere ꝺzia disponi in eo p̃tialiter: non tñ absolute disponi sibi nali. qõ ex ꝑsse aduersat Hal'. in lra. ꝺũ inquit. Ex egritudinibus ꝯo in vẽtre distẽperatie differũt a nalibus ꝑm q̃ ꝺzia cõ/ cupiscũt. ¶ 3ᵐ ou. Cur nali ordine ad excitãdũ appeti/ tum hora famis mouet melãa ad os stomachi. Ad exic/ cãdũ tñ sitim non sic ordinauit nã moueri aliqd aut cho/ lerã: aut aliqd aliquã ipressionẽ causans: ad quã sequere tur sitis. Non. n. apparet rõ diuersitatis: cũ non min⁹ vi/ deat necessarius por⁹ aialib⁹ potu vtẽrib⁹ q̃z cib⁹. ¶ 4ᵐ ou. Non vi talis ordo seruari in motibus famẽ nalem añtibus qualis dictus ẽ: puta qr ꝑ fiat mẽbroꝫ inanitio: ꝛ ꝺns attractio ipsoꝫ a venis ꝛc. qr mẽbra nr̃i corporis sunt i calore suo valde dissimilia: ꝛ in facilitate ꝛ difficul tate resol'onis valde diffoꝛmia. cũ. n. multo calidiora sũt carniformia spermaticis ꝛ multo rariora: facilius ꝛ citi⁹ eis aduenit resol'o necessitans attractionem sanguinis a venis q̃z spmaticis: ꝛ si fic stabit nalis fames: q̃z spma tica non sint inanimata: cuius oppm̃ inuebaꝫ. ℣ Forte di cetur non oportere in fame nali oia mẽbra a venis attra here: sz sufficit aliq̃ inanita. ℣ Lõtra: qr tũc nõ repugna/ ret corpus aliqõ nal'r se hñs eẽ ꝓtinue in disponẽ fameli/ ca. arguit ꝺña: qua rõne solis carniformib⁹ inanitis ꝛ at trahẽtib⁹ p̃t cãri fames nalis: simili rõne vi q̃ solis inani tis mẽbris spmaticis. Ponãtur ergo carniformia inani/ ri in hora ꝛ p mediã horã attrahere ipsis inanitis: Ner/ uos ꝯo inaniri in hora: ꝛ media ꝛ per horaz attrahere. Ossa ꝯo in duab⁹ horis inaniri: ꝛ p vnã horã ꝛ dimidiaz attrahere a venis. Et patz q̃ 2ª hora diei hic famescit: qr aderũt oẽs hi motus famẽ añtes. Itẽ 2ª hora qr attrahẽt ossa: ꝛ sic deinceps: ideo ꝛc. ¶ Ad p̃'m istoꝫ dicit q̃ dupli citer ꝺi aliqs appetitus aialis. Pro ꝓprie vt describaꝫ superius. Et sic ꝓcedit famẽ non eẽ appetitũ aialẽ: sz nã lem: non. n. est appetitus obti apprehẽsiuo ꝑus tpe vel saltẽ nã est appetitus hꝫ q̃z cibi vel obti in qõ ferẽ aialis

Appetitus aialis q̃druplici ter.

appꝫhẽsio. Cã. n. quare ꝓsiderat aial de cibo ꝛ apꝫhẽdit ipm ẽ: qr famescit ꝛ nõ eꝫ. Scõo ꝺi appetit⁹ aliqs aialis cõiter: qr. s. neꝯio p̃supponẽs vel insequẽs sensationẽ: q̃z/ uis illa nõ sit sensatio obti qõ appetit. Et sic famẽ dicim⁹ appetitũ aialẽ ꝛ differt a nali appetitu membroꝫ: qr hic neꝯio p̃supponit cognitionẽ quã insequt tanq̃z cãm: appe titus ãt nalis mẽbroꝫ nõ. ℣ Ex quo pz motũ oꝛis stõi ad cibũ attrahẽdũ: inquãtũ: insequtur hũc appetitũ nõ eẽ vo luntariũ: sz nalẽ ꝺenoiandũ. ℣ Segtur vlteri⁹ famẽ nõ eẽ ꝓprie ꝺenoiandũ appetitũ aialẽ ad cibũ. Esse. n. appetitũ aialẽ ad cibũ est eẽ appetitũ ad cibũ cognitũ vel apꝫhẽ sum. ℣ Segt vlteri⁹ appetitũ ꝟtutis expulsiue lacertoꝝ excutiẽtis lacertos i rigore pcepto nocumento ipresso a pũgẽte vel nocẽte mã eẽ ita appetitũ aialẽ ꝺenoiandũ: si/ cut appetit⁹ oꝛis stõi. Ita. n. ille appetit⁹ p̃supponit cogni tionẽ sicut ß. Et ꝺns q̃ iste mot⁹ excussiu⁹ est aialis cõiter sumptus. Et ꝺns q̃ idẽ appetitus ꝛ mot⁹ est nalis ꝛ aĩa/ lis ꝑm ꝺiuersas acceptiones hoꝝ terminoꝝ. ℣ Ex qbus pz vlteri⁹ nõ oẽm motũ aialẽ esse motũ voluntariũ ꝺeno minãdũ. ℣ Ex qbus pz rñsio ad arg'm in ß p̃ dubio tacta. ¶ Ad 2ᵐ qual'r appetitus stõchi nãliter se hñtis sit ad si/ milia: ꝑternal'r ꝯo disposĩti ad ꝺzia: videbit infra in vno p̃ncipali q̃sito. ¶ Ad 3ᵐ ꝺi q̃ a calore stõi ꝛ circũstãtium mẽbroꝝ sufficit exiccari os stõi: ꝛ rozido humido ꝑuari exiccatione ad quã segtur siccitas. Ad famẽ aũt nõ suffi cit sola ꝓsumptio vel q̃litaꝫ ipressionis q̃z regrit cũ hoc co/ rugatio ꝛ ꝓstrictio oꝛis stõchi vt tactũ est: ad quã pficiẽ dã optime ꝑuit humor melic⁹ pũicitate sua. ¶ Ad 4ᵐ dicit q̃ ad famẽ nalẽ ordinate ꝺcurrũt motus iã dicti: sic .s. q̃ nalis fames neꝯio p̃supponit mẽbroꝝ resolutionẽ: ꝛ attractionẽ a venis: ꝛ venaꝝ ab epate ꝛc. nõ tñ opz ad ß vt actu sit fames nalis actu inanita eẽ membra: sz sufficit ipsa inanita fuisse inanitiõe tãta q̃ ab eꝑe sanguinẽ attra xerũt: ita vt in eꝑe ꝛ venis nõ remãserit sanguis q̃ztatis debite pro nutricatione mẽbroꝝ: q̃re cogunt vene attra/ here ab eꝑe ꝛ epar a stõ vt chilũ accipiat. ex quo debitaz quãtitatẽ sanguis resumat. ℣ Ex quo iuxta ß imaginari oz q̃ epar non pp quãlibet attractionem venaꝝ ab eo at trahit a stõ. nec sil'r a q̃libet attractione mẽbroꝝ ab eis p mouent ad attrahẽdũ ab eꝑe: sed tã epar q̃z vene certã si bi quãtitatẽ sanguinis limitãt: citra quã qñcũq̃z diminu tus fuerit sanguis i eis ꝓtẽtus ꝓmouẽtur vene vt ab eꝑe attrahant ꝛ epar a stomacho. Siue q̃ oia mẽbra actual'r attrahãt a venis siue nõ: dũtñ tãta q̃ia fuerit attractio fcã vt sanguis in venis ꝛ epate citra quãtitatẽ iã dictã sit mi noratus: attrahunt vene ab eꝑe ꝛ epar a stõ ꝛ fit fames. Et ex ß pz rñsio ad ou'm. ℣ Pz vlteri⁹ q̃ nõ repugnat ali/ quẽ nãli fame famescẽ: q̃z actu non sint mẽbra inanita ꝺa vel plura. ℣ Ex q̃ segt ad famẽ nalẽ nõ neꝯio actu cõ currẽ oẽs mot⁹ iã dictos. Et plura alia ex his ꝓcludi p̃t. ¶ Ad argumẽta p̃ncipalia rñdet. ¶ Ad p̃'m ꝺi q̃ nitit ꝓ bare ꝓsumptionẽ humidi substãtifici non esse cãm famis imediatã. Et hoc ꝓcedit. Pro forma tñ argumenti ꝺi ne gando illã ꝺñam. nõ. n. repugnat actionẽ paulatinã ꝛ in/ sensibilẽ cãm esse effectus vel disponis sensibilis. ℣ Lõsi militer ꝺi ad p̃'m ꝛ 2ᵐ ꝓfirmationẽ. ¶ Ad 2ᵐ p̃ncipale vi debitur in vno p̃ncipali quesito. ¶ Ad 3ᵐ illud ꝑbat cõ/ sumptionẽ humidi chilosi esse cãm famis: sed ex illo nõ segtur q̃ ꝓsumptio substãtifici nõ sit eẽ illius cã: vt ex di/ ctis pz in vltimo articulo. ℣ Et p idẽ pz ad cõfirmationẽ solutio. ℣ Eodez modo pz ad 4ᵐ. ¶ Ad 5ᵐ dicitur q̃ ex ꝓsumptione substãtifici ꝛc. nõ appetit nisi sanguis ꝛ hu/ miditates scẽe appetitu nãli aialitñ appetitu tal'r sum/ pto vt supius sumebatur. appetit cibus: lz non sit illi⁹ to talis nec imediata cã. ℣ Ad 3ᵐ ꝛ eius ꝓfirmationẽ vide/ bitur infra cũ quereꝫ de siti. Omnia sequẽtia ꝑbant con/ sumptionẽ ꝛc. non eẽ cãm imediatã famis: nõ tñ arguũt

famẽ nalẽ nõ p̃supponere hꝫ ꝓsumptionẽ tanq̃z cãm ei⁹. ¶ Ad argumẽta pro alia pone ad obiecta post opposituz videtur mihi q̃ ista ꝑbãt q̃ fames nalis non pẽdet a cõ/ sumptione humidi chilosi tanq̃z a cã essentiali⁹ ordinata: q̃ ex nã rei nõ repugnat os stomachi chilo ꝛ oi mã chi/ lo ꝓportionata ꝑuari de nouo: tñ iterũ famẽ incurrere: ꝑz plurimũ tñ fames nalis pẽdet aliquo modo ex consum/ ptione humidi chilosi. Sed quicqd senserit in hoc Senti lis argumẽta bincinde in ꝑbationẽ adducta ꝺnũ istaruz positionũ facile apud intelligẽtẽ solui p̃t dicta i vltimo articulo. Utrũ aũt corꝑa athletarũ possint incurrere ve/ rum appetitũ videbit infra in vno p̃ncipali quesito.

¶ Questio. xlvj.

Utrum ꝓsumptio bũidi roꝛidi oꝛis stõi sit cã imedia ta sat. ¶ Arguit multipl'r q̃ nõ. ¶ Pro qr tũc famẽ sp añcederet fit: qõ est ꝺ exprimẽtũ. arguit ꝺña: qr resolubilius ẽ humidũ roꝛidũ c⁹ ꝓsumptione cãtur si/ tis q̃z humidũ qõcũq̃z c⁹ ꝓsumptiõe cãtur fames ꝛ calor resoluẽs idẽ: q̃. ℣ Lõfirmat. q̃zcito inaniunt mẽbra: tãci/ to isurgit sitis: sz nõ tãcito isurgit fames: q̃ ꝛc. ꝑbat maiõ: qr q̃zcito inaniunt mẽbra: tãcito ad posita res eoꝝ pti/ culares attrahit ros vt in cãbiũ ꝙuertat ꝛ nutriat. hic. n. est p̃cipuus finis roꝛis: vt ꝑ ꝑmi. ca. de bũoꝛib⁹. ꝛ pz mi/ nor: qr inaniꝫ mẽbris non isurgit fames nisi ꝑus a venis attrahãt: ꝛ vene ab eꝑe: ꝛ epar a stõ mediantib⁹ meseraicis: vt. 4. de accidenti. ꝛ in quesitis declaratum ẽ. ¶ 2º seqret q̃ pueri iuuenib⁹ facilius ꝛ citi⁹ sitiz incur/ rerẽt: ꝛ magis potũ appeterẽt ceteris parib⁹: cui⁹ oppm̃ coll'r. 3. pble. pble. 7. arguit ꝺña: qr talẽ hz ꝓportionem bũidũ roꝛidũ pueri ad bũidũ roꝛidũ iuuenis: qualẽ sbstãtificũ bũidũ pueri ad sbstãtificũ iuuenis cũ alijs paribꝫ sed ꝓp humidum subsbstantificuz pueri eẽ sbtili⁹ ꝛ resolubi lius sbstãtifico iuuenis facili⁹ famẽ icurrit puer ꝛ cibuz magis appetit iuuene: q̃. Et p fiẽ deduci ꝑ fitim facilius icurrere pueros senib⁹: c⁹ oppm̃ exprimur. ¶ 3º seqret q̃ iuuenes sepius ꝛ facili⁹ senib⁹ fitim incurrerẽt. arguitur ꝺña: qr vbi cal'm est potẽtius ad resoluẽdũ ꝛ humidũ re solubilius citi⁹ aduenit sitis si qõ eẽt vera: sz ß ẽ in iuue ne respectu senis: q̃ ꝛc. ℣ Pro isto forte dicet q̃ lz in iuue ne sit calor fortior q̃z in sene: siccitas tñ ꝺsumẽs hũidũ ro ridũ ẽ in sene multo maior. ℣ Lõtra: qr mlto efficaciorꝫ resoluẽdo ꝛ ꝺsumẽdo ẽ caliras q̃z siccitas ceteris pibus. ℣ Itẽ q̃z nali hũiditate sit iuuenis hũidior sene: accñ/ tal'r tñ ẽ senex hũidior iuuene: vt ꝑ ꝑmi. caꝑ. de etatib⁹: sz accñtalis hũiditas maxie vi sitim phibere vel extingue re: q̃ ꝛc. ¶ 4º ad p̃ncipale. aliqõ aial altero calidius est ꝛ siccius: qõ tñ eodẽ ceteris pibus difficilius ꝛ tardius si/ tim icurrit: q̃ qõ falsa. ꝺña tz: eo q̃ sicut aial ẽ calidius ꝛ siccius: ita facili⁹ ꝛ citius sit in eo roꝛidi humidi ꝓsuptio. ꝛ assumptũ coll'r 3º de ꝓtib⁹ aialiuz. 8. caꝑ. pz ẽt exprimen/ to. aues. n. campsonice calidissime sunt ꝛ sicce ꝛ cõpacti corꝑis ꝓp qõ ꝛ audacissime: vt 4ª ꝓticula. 6º pble. que tñ compatione alias sunt minimi potus. Uñ 7º de hystoriis aialiũ. 2. caꝑ. Est aũt genus auiũ oẽ qdẽ pauci por⁹: ꝛ cam psonice aũt ꝛ sine potu oino. ¶ 5º cũ egritudine frigida ꝛ hũida stõi stat vehemẽtia sitis: sz cũ egritudine frigida ꝛ humida stõi non stat hũidi roꝛidi vehemẽs ꝓsumptio: er go ꝛc. ꝑbat maior: qr cuilibz spẽi hydropisis assꝺciatur vehemẽtia sitis: vt. 14. tertij. ca. de signis cõibus spẽrum hydropisis. Et oẽs ille spẽs hydropisis non euacuantur a siti clamosa. Et aliqual'r. 13. tertij. tractatu 2º vltimo ca. Et p̃ de simplici medicina. 6º caꝑ. sz aliq̃ hydropisis oꝛigi naliter ꝙuenit a frigiditate ꝛ hũiditate stomachi nimia ꝛ intestinoꝝ: vt. 13. tertij. ca. de hydropisi. q̃ ꝛc. ℣ Confir matur. aliq̃ sitis nõ est appetitus frigidi ꝛ humidi: q̃ aliq̃ sitis tanquã imediatã cãm non ꝓsequtur ꝓsumptionẽ hu/ midi roꝛidi ꝛc. assumptũ ꝑbat: qr aliq̃ sitis cõsequit su/

Loçilla.

Auicẽ.

Auicẽ.

Aristo.

Auicẽ.

perfluitatem calidi ⁊ humidi in ore stōchi: g̃ aliq̃ sitis est appetitus fridi ⁊ sicci. assumptū colligif p̃ ō simplici medicina. alle. cap̃. vbi voluit Gal'. acetū sedare siti a cal'o ⁊ hu. pueniēte: nō ꝯ pueniēte a cal'o ⁊ sic. ¶ 6° p solā ispiAuicē. rationē aeris sedaf aliq̃ sitis nālis: vt. 2. techni. cap̃. de signis discrasiaꝝ pulmōis. Et. 13. tertij. alle. cap̃. Et 10° ter/tij. cap̃. de signis cōplonū nālis pulmonis. Accūtia sitis sedat aer fridus absq̃ potu motorie: sed p nullā aer fridi inspiratione restaurat humidū roridū cui⁹ ꝯsumptione cātur sitis: ergo ⁊c. ▽ Cōfirmat: qz tūc non apparet probabilis cā: ꝓpter quā statim sumpto potu cessat sitis. nō enim statim restaurat humidū roridū ꝯsumptione cuius cātur sitis. ▽ Sil'r nō apparet cur p solā cōmestionē cibi bñ tēperati sitis insurgeret: qz nō apparet vñ tēperat⁹ cibus ingrediens stomachū: ita cito humidū roridū possit ꝯsumere. ¶ Ultimo. a mala cōplone frigida pōt sitis p/uenire cuius est humidi roridi resolutionē impedire: ergo ⁊c. assumptū colligif p̃ quarti cap̃. de regimine sitis i febrib⁹ putridis. Et sitis quidē q̃nq̃ fit a frigore ⁊ ipsaz sedat somnus: ⁊ quādoq̃ fit a calore ⁊ ipsam sedant vigilie. Et. 13. tertij. alle. cap̃. vbi ponitur frigiditatem superfluam epatis causam esse vehementie sitis.

¶ Ad opp^m ēt arguif. ¶ Primo qz nō appet ꝓbabilis cā: ꝓp quā bñtes stomachū siccū facile sitim icurrerēt ⁊ parUues eis sufficeret potus: ⁊ eō bñtes būidū tarde sitim incurrerēt: nec ꝓpo satiarent potu. vt colligif i lra. hoc. n. nō ꝓp aliud euenit: nisi qz in stōcho sicco būidus roridū: cui⁹ ꝯsumptione cātur sitis ē modicū: in būido ꝯo multū.

¶ Pro isto ēt vī snia Gal'. in libro de malitia complonis diuerse. 4. cap̃. Accidit passio ꝓp penuriā sube sicce in fame: ⁊ ꝓp penuriaz humiditaꝫ in dispone sitis. Uñ ⁊ 2. de Auer. aia. ⁊ 3° colliget. cap̃. de causis accūtium ꝯtingentiū defiderio ozis stomachi: ponit sitis appetit⁹ fridi ⁊ humidi.

¶ Solutio huius qōnis ſm magnā partē pendet ex dictis in ꝓcedēti qōne. ¶ Primo sciendū. Jn stomacho duplex Stōchi būidū 2° repit humidū. Unū grossum soliduz quo calor nālis stomachi fouet ⁊ sustentat. Reliquū aqueū fluidū stōcho imbibitū: cuius ꝑsentia ꝓhibet caloris inflāmatio exiccatio ⁊ arefactio subę stomachi. Nec solū in stomacho sed indifferēter in oibus mēbris repitur humidū talis exic/cationis mēbroꝝ ꝓhibitiuū: vt p̃ ꝓmi. cap̃. de membris. ⁊ ꝓma quarti. cap̃. de ethica. ꝓp qō rozi assimilatur. ꝓpAuicē. ter qō ros vel humidū roridū appellat. Primū g̃ humidum: huic scō cōparatū calidū est ⁊ siccū. Econtra hoc 2^m respectu ꝓmi frigidū ⁊ humidū. Utriq̃ aūt istoꝝ per actionē caloris accidit cōsumptio. Sed per ꝯsumptionē ꝓmi infrigidat os stomachi. Sublato. n. humido cuius ꝑsentia sustētatur calor ⁊ fouet: calor saltem quātitatiue paucificat cū hac paucificatione caloris: vt supra tactuz est: ꝯcurrit impssio humoris melici hora famis ad stomachum emulgēdo nāe ordine ꝓfluētis. Ex qbus duobus resultat in stomacho notabilis ⁊ sensata impssio: ad quā sequitur appetitus cibi ad extra: quo ꝯsumptū humidū ⁊ cal'm recupet ⁊ tristitia sensate impssionis amouea. Ad scōi ꝯo humidi ꝯsumptionē segtur inflāmatio ⁊ marie ozis stōchi: vt arefactio vl' exiccatio sensata. Sublata. n. cā inflāmationē ⁊ exiccationē ꝓhibēte iſurgit exiccatio ⁊ inflāmatio: ꝓp qō nāli ordine ꝓmouet stomachus vt rē appetat: hāc alterationē ⁊ ꝑnā tristitiā remouēte: ex q̃ ꝑfūti humido roridō sil'e aut ꝓportionale generet ⁊ fibi appropriet. illud aūt est humidū qōdā refrigeratiuū: Famis ⁊ sitis diffinitio. qō potuz cōiter appellamus. ▽ Ex qbus pz p̃: quare fames ab auctoribꝫ oi appetitus calidi ⁊ sicci: sitis ꝯo frigidi ⁊ humidi. Uñ 2° de aia. Esuries aūt ⁊ sitis ꝯcupiscētia. esuries quidē calidi ⁊ sicci: sitis ꝯo frigidi ⁊ humidi. ▽ Scō o pz quare quidā a causis resoluētibus cito sitim incurrāt: tardius ꝯo famē: qdam ꝯo ēꝫ. Jn qbusdā enim

ꝓportionabil'r abundātius est humidū roridū: cuius cō sumptione cātur sitis q̃ corpulētū: cuius ꝯsumptione in surgit fames. Jn alijs ꝯo ēꝫ. ▽ 3° pz q̃re sitientes molesti⁹ ⁊ cū maiori nocumēto sitiz tolerāt q̃ famescētes famem ceteris parib⁹: vt. 28. pblematum. 5° ⁊ 6° problemate. Jn Arist. fame. n. fit infridatio leuis a re modicuz impssiua. Jn siti ꝯo iflāmatio ⁊ exiccatio a cā acute fortiter impssiua. Lz hui⁹ pblematis cās alias explicet Ari. tu vide. ¶ 2° sciē/dum. Tā hora famis q̃ sitis nālis in ore stomachi eē duplicē appetitū: nālē. s. ⁊ aialē. Eo. n. q̃ in fame est necessi/tas tristitiā remouēdi ꝑsitē ipressionē iā dictā appetit⁹ in Famis ⁊ siti appetitus 2°. surgit aialis ad cal'm quo illa. phibeaf ⁊ remoueaf ipressio: qz tū cū hac depdita est humiditas nālis: ⁊ ꝓportionata stōcho qua ei⁹ sustētabat cal'm nāl'r appetit stōchus vt hanc humiditatē reassumat: ⁊ si nō pcessisset sensata ipressio vt phāc calorē eius sustētet ⁊ foueat: pp qō famē dixerūt nōnulli cōpositā eē ex appetitu nāli ⁊ aiali. Lon/gobardus ꝯo mētib⁹ auctoꝝ vī q̃ h̄ nomen fames ⁊ sitis ꝓp appetitus aiali supponat: sed nālē cōnotat vel appellat. ▽ Et sil'r p oia de siti dōm. Jn nāli. n. siti ē duplex appetit⁹. Un⁹ ꝯs tristē sensationē ex sensata impssione facta in ore stōchi: ⁊ ille est aialis quo absolute appetit⁹ refrigerii ⁊ rehumectatio. Scōs est ꝯs defect⁹ rei nālis ⁊ ꝓueniētis stōcho: puta humidi os stōchi decēter irrorantis ⁊ sibi appropriati: ⁊ hꝰ appetit⁹ est nālis. iſurgeret. n. stōcho: ⁊ si nulla ꝓcederet sensata impssio. ▽ Ex quo pz p̃ p famē nālē nō appeti cal'm ⁊ siccū absolute: sed nutritiuū. Sil'r p sitim nō appeti fridū ⁊ humidū absolute: sz determinate irroratiuū ⁊ refrigeratiuuz. Propter qō ēt posuerūt quidā sitim nālē cōpositā esse ex nāli ⁊ aiali appetitu. ¶ 3° sciendū. Per sitim auctores aliqñ itelligere Siti 2°. sensationē tristē ozis stōchi q̃ irritat vt potum q̃rat: qñq̃ ꝯo ꝓ actuali appetitu aiali q̃ iclinat os stomachi vt potū accipiat recte: sicut in ꝓcedēti qōne de fame distiguebat. ¶ 4° sciēdū. Sitis est duplex. s. nālis ⁊ nō nālis: ⁊ h̄ sub nāli cōprehēdēdo sitim ꝑternālē. Nālis sitis est ꝯs nālē ⁊ cōueniētē actionē caloris nālis in humidū roridū mēbroū illud resoluenꝫ attrahētis ⁊ in cambiū trāsmutantis: ad qō exiccatio quedā ⁊ inflāmatio segtur ꝓcepta in ore stōchi: ⁊ tādē sitis. Nō nālis ꝯo aliaꝝ cārum segtur impssionē: puta cibi acuitatē: aut humoris salsedinē: ⁊ sic de alijs. ¶ 5° sciēdū. Tā nālē q̃ nō nālē sitim: qñq̃ ꝓncipal'r pēdere a disꝑone stōchi: qz. s. nō sit p cōitatē alicui⁹ alteri⁹ mēbri: qñq̃ ꝯo ēꝫ: sicut sitis pendēs a calitate coSeraꝑ. dis pulmonis renū aut epaf. Et coll'r hec distictio i lra. Et. 13. tertij. alle. cap̃. Et a Serapione 3° practice. 13. cap̃. ¶ Nota tñ q̃uis pulmoni cordi ⁊ epati tā q̃ efficiētibus causis al's sitis ab auctoribus attributa sit: soli tñ stōcho attribuif vt organo: sicut ⁊ fames. ¶ Prima q̃. Lapiēdo sitim p appetitu ozis stōchi ꝯtis sensationē ⁊c. cuiusliby sitis cā imediata est tristis sensatio. Persuadef sicut in p̃cedēti qōne de fame sumpta p appetitu aiali arguebat. ¶ 2ª q̃. Lapiēdo sitim pro sensatione ⁊c. nullius sitis nālis vel ꝑter nām imediata cā est ꝯsumptio humidi roridi ozis stōchi. Pz: qz nescio si ꝯcurrit roris cōsumptio inter illā ꝯsumptionē ⁊ sitim tanq̃ cā obiua mediat aliq̃ sensibilis q̃litas in ore stōi impssa. non. n. appet qd aliud esset ꝓpriū illius sensationis obm sic supra de fame dicebat. ¶ 3ª q̃. Cuiuslibet sitis nālis mediata cā est ꝯsumptio humidi roridi ozis stomachi. Pz ex his q̃ in p̃ articulo declarata sunt. sic. n. se hz ꝯsumptio humidi roridi ad sitim: sicut ꝯsumptio humidi grossi caloꝛ sustētātis ad famez nālem: sed humidi grossi ⁊c. ꝯsumptionē tanquā ei⁹ cāz p̃supponit fames nālis: ergo sitis nālis p̃supponit ꝯsumptionē humidi roridi tanq̃ cām eius: ⁊ nō imediatā p p̃cedentē ꝯez: ergo mediatā. ¶ 4ª q̃. Non cuiuslibet sitis non nālis cā mediata vel imediata est idigentia humidi

roridi ozis stōchi. Persuadetur sicita se hz sitis ad ꝯsumptionē humidi roridi: sicut fames nō nālis ad ꝯsumptionē hūidi corpulēti: ⁊c. ꝯsumptione dictū ē cāri famē: sz nō nec̄io fames nō nālis tanq̃ cām mediatā vel imediatā p̃ supponit ꝯsumptionē hūidi corpulēti: vt appet i fame canina ⁊ appetitu corrupto: quo appetitu absolutum ⁊ carbones: frequēter. n. ꝯtinuat hꝰ appetit⁹ p dies ⁊ mēses: q̃ toto tpe nō ē verifiſe eē indigētiā humidi iā dicti in ore stōchi. Imaginādū igif q̃ lz in ore stōi nulla eēt idigētia humidi roridi: hūido tñ roxido sibi appropriato inflāmato aut i ebullitiōe posito: ⁊ exide iflāmato ore stōi iſurgeret appetit⁹ aialis ozis stōi ad rē bāc inflāmationē remouere potētē: cū g̃ ille appetit⁹ nō sit fames: segtur q̃ erit sitis. Jtē statiz masticato ⁊ deglutito grano pipis exprimur sitiz iſurgere. nō tñ verifiſe ē in ore stōchi tā cito humidū roridū eē ꝯsumptū: g̃ iflāmatio ozis stōi ⁊ humidi roridi ebullitio p tps occupare p̃t resol'onē ⁊ idigētiā roris: ⁊ sic tpe ꝑus cābif sitis q̃ fiat roris indigentia. ▽ Et penes h̄ ꝓbabil'r ꝓcedi posset i aliq̃ corpe sibi sano ab itra cāri posse sitiz: q̃uis nō p̃cedat roris idigētia: imaginādo homine stōi humidi valde: pulmōis ⁊ cordis valde cali: cui⁹ stōs sit rarus inflāmabilis ꝓtinēs nāl'r humidū roridum multū. Et pz ꝓtigēs eē calitatē cordis ⁊ pulmonis priuspe stōm iflāmare q̃ hūidi roridi fiat idigētia saltez tāta: vt merito illi⁹ dēat sitī insurgere. ꝑoccupabit g̃ sitī in h̄ in digētiā hūidi roridi: ⁊c. ꝓbabile signū ē: qz talis sitis sola ispiratione aeris fridi remouef: cū tñ p illaz stōs nullatenus rehumectef. ▽ Et iuxta h̄ moderanda est illa 3ª q̃ supra posita. ▽ Penes ēt h̄ oporteret al'r describere nālē sitiz q̃ supra notificata fuerit: ⁊ h̄ ē facile itelligēti. ¶ 5ª q̃. Cuiuslibet sitis nālis vel ꝑter nām sumpte p tristi sensatione ⁊c. obiua cā est aliq̃ tāgibilis q̃litas in ore stōi ipressa puta calitas: aut siccitas: aut ambe simul. Pz: qz sitī vt sic ē tristis sensatio tactiua: g̃ ei⁹ obm vel obiua cā ē aliq̃ tāgibilis q̃litas: ⁊ p ꝯs ⁊c. ¶ 6ª q̃. Quoſdam patauos. Nō cuiuslibet sitī tal'r sumpte obm vel obiua cā est cōpl'o cal'a ⁊ ficca in ore stōi ipressa. Pz: qz ꝑt sola calitas p se: ⁊ sil'r sola siccitas eē obz sitis sufficiēter cātiuū: vt supra deductū ē. Et pro isto vī snia Gal'. de simplici medicina. alle. cap̃. Et Serap̃. 3° practice. alle. ca. dū ingt. Et ad vltimuz sitis ꝓuenit: aut ex calitate: aut siccitate: aut ex vtrisq̃ sil'. Jtē acetū extinguit sitiz a cal'o ⁊ humido ꝓcedētē: ⁊ non extinguit sitim ꝓuenientem a cal'o ⁊ sicco: vt ꝑ de simplici medicina. alle. ca. Deſ g̃ sorti a calitate ⁊ siccitate sitienti in potu acetū multe q̃litatis: ⁊ pz q̃ caliditatē extinguet vel saltē sic esse est possibile: ⁊ nō remouebit sitim: g̃ sor. remanebit sitiēs ⁊ nō a calido sed a sicco tm̄: ideo. ▽ Ex quo patere pōt quare aliq̃ sitis sufficiēter sedaf a frigido exiccatiuo: vt aceto ⁊ rebus acetosis. aliqua ꝯo a frigido humectatiuo: vt primo de simplici medicina. alle. ca. ▽ Ex quo fundamento plura problemata de siti occurrentia facile solui possunt apud intelligentem.

¶ Cōtra conclusionez arguif multipl'r. ¶ Primo tūc non ois sitis eēt appetitus frigidi ⁊ humidi: sz aliqua eēt appetitus frigidi ⁊ sicci. ▽ Jtē in aliq̃ siti eēt appetit⁹ calidi ⁊ humidi: vt si in ore stōi simul ꝯiugerentur siccitas stōm aliqual'r arefaciēs ⁊ frigiditas: sicut in morientib⁹ ex febre p viaz resol'onis: in qbus appet anhelitus frigidus. ▽ Jtē tūc eadē vel similis oīno eē posset cā obiua famis ⁊ sitis q̃ nō est rōni ꝯsonum: eo q̃ distinctaꝝ sensationū obta dñt eē distincta. 2. de aia. ⁊ arguif ꝓa: qz famis obiectiua cā est frigiditas cū siccitate. Has. n. ambas qualitates ipimit humor melicus hora famis nālis occurrēs ozi stōi: sz illa eadē ꝑt eē obiua cā sitī vt dictū ē: g̃. ▽ Jtē supflua calitas ī ore stōi cāt famis vehemētiā siue appetitū caninū: g̃ nō sitiz si distincte sunt obiue cāe famis ⁊ sitis. assumptū coll'r. 13. tertij. trac. 2. ca. de famis vehementia. Et q̃q̃ accidit appetit⁹ canin⁹ pp calitatē supfluā in ore stōi resoluētē ⁊ reqrētē restaurationē: q̃re ē os stōi semp quasi sit famelicū. ▽ Jtē non vī rōni consonū cuiusdā sensationis ſm spēm sicut est sitis: distincta esse obiecta ſm spēm. s. caliditas siccitas caliditas cum siccitate.

¶ Ad hec oia per ordinē rñdet. ▽ Ad p^m pōt concedi illa ꝫ. s. q̃ non ois sitis ē appetitus frigidi ⁊ humidi. Et si arguif ꝫ: qz Ari. 2. de aia. ⁊ Auer. 3° colliget. alle. ca. describētes sitim videnf sentirevl'r sitim eē appetitū humidi ⁊ frigidi. Pro isto dī q̃ hi auctores descripserūt sitim nālē ⁊ non ꝑternālē. Al'r ꝓbabil'r dici pōt quālibet sitim esse appetitū frigidū respectu eius qō p famē appetitur: ⁊ humidū ⁊ liquidū ⁊ cursibile in respectu eius qō appetit⁹ p famē. Jn quacūq̃ n. siti appetit⁹ frigidū: appetit⁹ illud vt applicabile ozi stōl ⁊ aptū imbibi pozositatib⁹ eius. hoc aūt opz eē liquidū: lz cū h̄ in siti appetaf frigidū virtual'r q̃nq̃ exiccatiuū: vt acetū ⁊ acetosa sicut supra dictuz est. ▽ Ad 1^m sil'r dī illud ꝯis concedēdo: hec aūt dicta sunt clara exꝑimento. videmus. n. quoſdā sitiētes siti nō nāli frequēter appetere potū cal'm non virtual'r tātū: sed etiā q̃nq̃ actual'r: lz in siti nāli minime ꝯtingat vt tactum est. ▽ Ad 3^m ꝓbabil'r dici pōt idē vel oīno sil'e esse posse obz famis ⁊ sitis: cū alijs tñ ⁊ alijs circūstātijs appreh̄ēsum: sicut frigiditas cū siccitate in ore stomachi apꝑhēsa cum motu suctionis ⁊ corrugationis ē obm sensationis q̃ ē fames: sine motu tñ ⁊ suctione iā dicta apꝑhensa ē obiectū sitis. ▽ Uel aliter dī q̃ aliud ē adequate obm famis ⁊ sitis: qz fames est friditas cū siccitate: sitis ꝯo sola siccitas: aut sola calitas: aut ambe simul vt supra. Uel dī q̃ obm famis ē illa frigiditas cū siccitate: sitis ꝯo sola siccitas in casu argumēti. ▽ Ad 4^m dī ꝑ negādo assumptū. s. q̃ ſsupflua calitas impssa in ore stōi causat appetitū caninū. calitas aūt supflua cuz appropriat ozi stōi facit appetere aquam ⁊ currētia humida. 13. tertij. cap̃. de fame ⁊ vehemētia eius. ▽ Pro aūctore ꝯo allegata dī q̃ auctoritas nō plus voluit nisi q̃ caliditas supflua non solū in ore stomachi: sed in toto impssa est cā appetituz canini: eo q̃ caliditas supflua in toto supflue resoluit mēbra. ⁊ ad h̄ ſm plurimum segtur vehemēs attractio venarū ab epate ⁊ epatis a stomacho mediātib⁹ meseraicis: ⁊ ꝯtr vehementia famis. Eodē mō supflua caliditas exñs in tota suba stōi ꝑter q̃ in ore multū suggēdo ab hore stomachi ⁊ ipsum inanitēdo pōt esse cā vehemētie famis. Uñ Serap̃. 3° practice. 4. cap̃. Et calitas non est ozis stōi: imo est corpis totius: ⁊ illud iō q̃m caliditas cū est in ore stōi destruit appetitus. i. fames. Et coll'r idē. 13. tertij. alle. ca. calitas. n. lz cū appropriat ozi stomachi facit appetere aquā ⁊ currentia humida: tñ ipsa cū oñatur corpoi resoluit: ⁊ cogit venas vti suctione post suctionē donec pueniat ad os stomachi rapiēdo qō aggregatū est. Pōt ēt supflua calitas in ore stomachi impssa vltimate resoluēdo: ⁊ os stōi tandem ifrigidādo esse p accūs cā disꝑonitiua famis canine. Uñ. 13. tertij. alle. ca. Et hec. s. calitas ſm plurimū facit sitim: ⁊ in qbusdā disꝑonibus facit famē: cū supfluit ei⁹ resolutio. s. tātū vt per viā resol'onis infrigidet. ▽ Exponatur g̃ auctas allegata sic. Et q̃nq̃ accidit appetit⁹ canin⁹ pp caliditatē supfluam. i. membroꝝ alioꝝ ab ore stomachi resoluētē. s. supflue ⁊ requirentē restaurationē in ore stomachi: aut ēt tantā facientē in ore stomachi resolutionē vt infrigidet: q̃re remanet os stomachi q̃si sit famelicus: qz in disꝑone tali qualis est disꝑō ipsius famelici. ▽ Posset ēt probabil'r dici q̃ caliditas supflua in ore stomachi suctioni iā dicte ꝯiuncta pōt eē obiectiua cā famis: vt supra in ꝓcedēti qōne dictū ē. ▽ Ad vltimū dī q̃ sicut actiua sensatio ficcitatis specifice differt a tactiua sensatione caliditatis: ita sitī cuius adequatū obm est siccitas specifice differt a siti: cuius adequatū obm est caliditas ⁊c.

Locilia. ¶Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶Ad ꝑm. dixit Concil. dria cētesima 19ª: q3 lz humiditas sbrilis rozida velocius resoluat ꝛc. nā tñ puida maiozē ei⁹ quātitatē ozi stōchi ꝛ alijs mēbris apposuit: vñ nō nēcio citi⁹ ꝙsumit: ad qō ēt ocurrit q cib⁹ nō oio absoluit ab hac hūiditate rozida. ℣ Al'r dī q in qbusdā corporib⁹ ꝓportionabil'r abūdā/tius est humidū rozidū q3 grossum: cⁿ ꝙsumptione fit fames. in qbusdā xo eꝫ: aut ex disꝑsione mēbroꝝ: aut nutrimēti: aut ꝓp alias cās exiccationē vel humectationē mē broꝝ ꝓmouētes: nō ꝓtigit aliquē citi⁹ famē q3 sitim incurrere: aliquē xo eꝫ. ℣ Ad ꝙfirmationē negat assūptū. Et ocedit q inanitis mēbris attrahit ros: lz nō tātū nēcio tūc de rōne attrahit q3 adhuc supficieb⁹ mēbroꝝ remaneat q3titas sufficiēs ad irrozādū ꝛ mēbroꝝ exiccationē, phi/bēdū. Qō si tātū de rore attraberet q nō sufficeret membra debite irrozare sitī isurgeret. ¶Ad 2ᵐ. iā ocessi pue/ros absolute facili⁹ icurrere sitiz q3 iuuenes. ℣ Cōtra: q3 Aristo. opp'm sonat lr̄a phi. 3. pblematuz. 7. pble. vbi cōparans pueros iuuenib⁹ inqt: hūiditas ꝓhibet sitibūdos eē pueros. ℣ Dixi al's tā in sitiz q3 in famē nālē facili⁹ cadē pueros iuuenib⁹. Facilitas tñ casus in sitiz i puero minoz est q3 facilitas casus in famē in puero reᵛ eiusdē. In sūma q voluit Arist. q aptitudo pueri ad sitim minoz ē reᵛ iuuenis q3 aptitudo ad famē reᵛ iuuenis. Cū quo tñ stat tā in siti q3 in famē nālē facili⁹ cadere pueꝝ q3 iuuenē. Satꝫ. n. ꝓbabile ē q puero ꝛ iuuene eālī tpe ieiunātib⁹ citi⁹ i siti caderet puer iuuene. ℣ Al'r ꝓbabil'r dī negādo ꝙnaz. Et ocedit in mō subē eādē eē ꝓportionē ꝛc. nō tñ in q3titate. multo. n. plus ꝓportionabil'r ē humidū rozidū reᵛ corpulenti in puero q3 in iuuene pp hūiditatē sue cōpl'onis: ad qō iuuamētū facit flatis multitudo. Cōsil'r p oia dī de sene in quo ē q3titas mima humidi rozidi irrozātis reᵛ puroꝝ. ¶Ad 3ᵐ dī q lz calitas sit in iuuene amplioz ꝛ humidū rozidū resolubili⁹: in sene tñ est q3titatiue humidū multo min⁹. 3rrozatio xo quaz facit accītalis hūiditas senis nō tollit sitim: lz ipsaz aliqual'r retardet. ℣ Alij xo dicūt humiditates senū nitrosas eē sitiz poti⁹ ꝓuocātes. ℣ Ego āt puto q sitiz nālē tardius incurrit senex iuuene alijs pib⁹: médosaz xo veloci⁹ ꝛ frequētius. eo. n. q vtutes suas ibecilles senes vigozari pcipiūt ex potu vini q citissime i nutrimētū ꝛ spūz ꝙuertit assuescūt: ꝛ sic nō sitiāt vt sepe ꝛ multū potū accipiāt. ℣ Cōtra: q3 ex b̄ ml'to minus sitire deberēt ꝑ exprimētū: cū pp b̄ abūdātius esse debeat in eis hūidū rozidū. ¶Negat ꝓnia. Ex potu. n. multi vini ꝛ potissime vinosi augeꝫ sitis ꝛ corpis iflāmatio ꝛ deficatio: vt 3ª. pbleᵐ. 7. 6. pble. ꝛ 4° de accūti. 6. cap. ꝛ 2° steriozꝝ. vltio. c. ¶Ad 4ᵐ negat assumptū. Et dī q aues sūt pauci pot⁹ potissime pp disꝑsionē pulmonis eaꝝ q paucissimi sanguis ē mollis rarus multi aeris ꝓtētiuus: vñ multū refrigerat spūalia: ꝛ p ꝙnas ꝓhibet inflāmationem ozis stōi ꝛ sitim. Sicut. n. inflāmatis spūalib⁹ augeꝫ sitis: ita ipsis refrigeratis minuit: vt coll'r. 7. pblematū. 2°. 7. 8. Aristo. Timentes i iudicio cur ve// hemen/ti⁹ sitiūt pble. pp qō timētes in iudicio ꝓstituti vehemēti⁹ htiunt. ℣ Et ex b̄ p3 q3re aues campsonice minime potāt. huius. n. cā est disꝑsio pulmonis iā dicta. Ad qō ocurrit q aues hꝫ sunt sarcophage. vescunt. n. carnib⁹ ꝛ cibis actu multū hūidū restaurātib⁹ ꝛ stōm rebūectātibus. ¶Ad 5ᵐ dī q Aui. voluit q nō eūaꝝ hydropici a siti clamosa ꝛ pl'z: lz aliqñ nō sitiāt. Sitiūt āt hydropici ml'tū. Prio q3 iflāmant spūalia cōꝑsso diaphragmate: qō maxie vex est cū vēter multū itumuerit: ita vt diaphragmaꝫ debitā dilatationē ꝓhibeat. Scōo q3 aꝙsum sanguis mēbroꝝ hūectatiuū facit flatis multitudo. Cōsil'r p oia dī de sene in quo ē q3titas mima humidi rozidi irrozātis reᵛ puroꝝ. ¶Ad 3ᵐ dī q lz calitas sit in iuuene amplioz ꝛ humidū rozidū resolubili⁹: in sene tñ est q3titatiue humidū multo min⁹. 3rrozatio xo quaz facit accītalis hūiditas senis nō tollit sitim: lz ipsaz aliqual'r retardet. ℣ Alij xo dicūt humiditates senū nitrosas eē sitiz poti⁹ ꝓuocātes. ℣ Ego āt puto q sitiz nālē tardius incurrit senex iuuene alijs pib⁹: médosaz xo veloci⁹ ꝛ frequētius. eo. n. q vtutes suas ibecilles senes vigozari pcipiūt ex potu vini q citissime i nutrimētū ꝛ spūz ꝙuertit assuescūt: ꝛ sic nō sitiāt vt sepe ꝛ multū potū accipiāt. ℣ Cōtra: q3 ex b̄ ml'to minus sitire deberēt ꝑ exprimētū: cū pp b̄ abūdātius esse debeat in eis hūidū rozidū. ¶Negat ꝓnia. Ex potu. n. multi vini ꝛ potissime vinosi augeꝫ sitis ꝛ corpis iflāmatio ꝛ deficatio: vt 3ª. pbleᵐ. 7. 6. pble. ꝛ 4° de accūti. 6. cap. ꝛ 2° steriozꝝ. vltio. c. ¶Ad 4ᵐ negat assumptū. Et dī q aues sūt pauci pot⁹ potissime pp disꝑsionē pulmonis eaꝝ q paucissimi sanguis ē mollis rarus multi aeris ꝓtētiuus: vñ multū refrigerat spūalia: ꝛ p ꝙnas ꝓhibet inflāmationem ozis stōi ꝛ sitim. Sicut. n. inflāmatis spūalib⁹ augeꝫ sitis: ita ipsis refrigeratis minuit: vt coll'r. 7. pblematū. 2°. 7. 8. pble. pp qō timētes in iudicio ꝓstituti vehemēti⁹ htiunt. ℣ Et ex b̄ p3 q3re aues campsonice minime potāt. huius. n. cā est disꝑsio pulmonis iā dicta. Ad qō ocurrit q aues hꝫ sunt sarcophage. vescunt. n. carnib⁹ ꝛ cibis actu multū hūidū restaurātib⁹ ꝛ stōm rebūectātibus. ¶Ad 5ᵐ dī q Aui. voluit q nō eūaꝝ hydropici a siti clamosa ꝛ pl'z: lz aliqñ nō sitiāt. Sitiūt āt hydropici ml'tū. Prio q3 iflāmant spūalia cōꝑsso diaphragmate: qō maxie vex est cū vēter multū itumuerit: ita vt diaphragmaꝫ debitā dilatationē ꝓhibeat. Scōo q3 aꝙsum sanguis mēbroꝝ hūectatiuū facit flatis multitudo. Cōsil'r p oia dī de sene in quo ē q3titas mima humidi rozidi irrozātis reᵛ puroꝝ. ¶Ad ꝙfirmationē dī sil'r. stati. n. sumpto potu cessat sitis: q3 statim deleꝫ aut ꝓhibeꝫ impssio q̄ ē sitis cātiua. ¶Ad vltᵐ dī q sitiz aliqñ fit ab humoze frido cui aduenit ebulitio aut aliq̄ corruptio ꝛ illā sedat somn⁹ hūc humozē digerēdo. Fit ēt sitis a friditate epaꝫ p accñs debilitādo actractiuā epis: q3re nō attrabit cbilū nec sanguinē gñat: ꝛ ꝙuanꝫ mēbra nutrimēto ꝛ exiccant: ꝛ illa siccitas cōicat stōcho. Colligi pōt hec causa. 13. tertij. allegato cap.

¶Questio. xlvij.

Utrum stomachus qlibz i sua nāli disꝑsione exñs appetat sibi silia. ¶Arguitur multipl'r q nō.

¶Prio. Quilibet stōs san⁹ appetit cal'a: q̄ qō salsa. assūptū, pbaf. q3 qlibet stōs sanus appetit dulcia: vt. 13. tertij. ca. de modis sigñationū disꝑnū stōi. Cū āt bonitas adest appetit⁹ ꝛ ē san⁹ nō eligit sapoꝛē supza dulcē. Et col'r idē 4° de simplici medicina. dist. 3ª. ꝑ cap. lz oē dulce esse cal'm. 4. de simplici medicia. alle. cap. ꝛ. 2. cañ. cap. 3. non ē pol'e vt sapoꝛ dulcis amar⁹ ꝛ acutus sit nisi i ꝑa cal'a. ℣ Cōfirmat: q3 tūc glibet stōs sanus eēt in cōpl'one filis. pbaf. qlibet stōs ꝛc. appetit dulce in cōpl'one: lz quecūq3 similātur in 3° sunt silia inter se: q̄ ꝛc. ¶2° ad ꝓncipale. frigidioꝛē potuz appetit stōs nāliter calidus q3 fridus ꝛ tēperatus: q̄ nō appetit potū sibi similē. assumptū ꝓbat: q3 stōs cal's appetit potū vt inflāmationez remoueat ad quā segtur sitis: ꝛ sil'r tēperatus: lz maioz isurgit inflāmatio ceteris paribus in stō cal'o q3 tēperato vel frigido: q̄ maioꝛē appetit infrigidationē: ꝛ p ꝙs potū magis ifrigidantē. ℣ Cōfirmat. stō tēperato exñte vel pulmone calido melius sedat sitis p potū fridū q3 tēperatū: vt in pcedēti qōne: ꝛ circa lr̄am visum est: q̄ tūc magis appetit stōs tēperatus potū frigidū q3 potū tēperatuz. ꝙna tz: eo q magis appetit illō vel appetere dz q̄ melius sue indigētie satisfit. ℣ Cōfirmat. magis humectatiuo potu indiget stōs nāl'r siccus q3 humidus nāliter: ergo magis humectatiuū appetit. assumptū ꝓbat: q3 difficilius est siccū humectare q3 humidū: vt 4ª ꝓmi. 2. cap. Cōuerso. n. i genere ꝓportionali facilioꝛ est. 2° ꝓmi. doc. 3ª. 3. cap. ¶3° ad ꝓncipale sic. sicut se hꝫ aer attractus a pulmone ad ipm pulmonē nāl'r se hūtē: ita potᵗ assumptᵃ a stō ad stōz nāliter se hūtē. Utrobiq3. n. queriᵗ inflāmationis extinctio ꝛ ꝓhibitio: lz sicut pulmo nāliter est calioꝛ: ita frigidioꝛ gaudet aere vt apparet in lr̄a: q̄ sicut stomachus est calidioꝛ: ita potu gaudet frigidioꝛi. ¶4° appetitus stōi ad cibuz a nā final'r ordinat vt p ipm mēbroꝝ indigētie satisfiat: q̄ talē ꝑcise appetet stōs cibū quali mēbra ꝓ suꝛa restauratione indigēt: oē enim ordinatū ad finē nāl'r disponi dz ꝑm exigētiā finis: vt dicit phs. 2. physicoꝝ. Cū ergo stomacho nāl'r exñte cal'o stet ꝛ totius habitudinē tēperatā esse vel frigidā: segtur aliqñ stōm nāliter calidū appetere tēperata vel frigida. ℣ Prio isto vī snia Sal'. 4. de accūti. ca. de causis delitiaꝝ. Stōchus minister est viscerū atq3 venarū: ideoq3 nō desiderat nisi illos cibos quos illis necessitas exꝑetit. ¶5° cōiter arguit sic. Nec appetitu nāli nec aiali appetit glibet stomachus nāl'r se habēs sibi silia: q̄ ꝛc. Prima ps assumpti. pbaf: q3 nāli appetitu non appetit stōs cibū vel potū: sed sanguinē ab eꝑe quo sbam resoluta restauret. Jn hoc. n. cū alijs mēbris cōicat. Nec ēt appetitu aiali: q3 opp'm dictat experimētū: cū oēs hoies cuiuscunq3 cōpl'onis fuerint videmus cibos optimos ꝛ tēpatos appetere: vt carnes optimas: panē optimum ꝑparatū: vina optima: q3bus tñ nō oibus hec sunt silia. ℣ Cōfirmat: q3 multo maioꝛ est diuersitas inter stomachū senis ꝛ iuuenis in ꝑn⁹ iuuētutis exñtis q3 iter stomachū tpatuz ꝛ cal'm i ꝑ ceteris paribᵒ: lz senib⁹ ꝛ iuuenib⁹ exꝑimur cibos ꝓsil'es ꝙuenire ꝛ eosdē appetere. q̄ ꝛ stōs tpatus ꝛ calidus in ꝑ poterunt sil'es cibos ꝛ potus appetere. ℣ Jtē multo maioꝛ est dissilitudo cōpl'onū inter stomachos aialiū specifice differētiū q3 inter stōchuz vni⁹ hois ꝛ stōm alterius quātūcūq3 sibi in cōpl'one dissimilis: sed nō oium aialiū specifice differētiū stōchi appetūt cibaria dissilia: imo frequēter silia: q̄ ꝛc. Carnes. n. q̄/cūq3 cāpsonica: herbas ꝛ fructus q̄cūq3 fructi faga ꝛ herbifaga sunt. Serpētes ēt ardētissimi sūt ad ea q̄ aialiū, alimēta. i. carnes: ad vinū ēt icōtinētes velut boies. Propt̄ q̄ ēt venanꝫ qdā vipas vinū in vasis testeis disponētes vt capiātur inebriate. 7. de hystozijs. alle. cap. Plīma. n. venenosoꝝ diligūt odoꝛē vini ꝛ currunt ad ipm. 6° q̄rti. ꝑ cap. ¶6° seq̄ret q qlz stōs tpatus appeteret frigida ꝛ sic ca: ꝛ q tēperatiozes cibos appeteret stōs calidus q3 temperatus. ꝛ arguitur ꝓnia: vt supza in qōne de fame ꝛ siti. ¶Ultimo plīma aialia cal'e ꝛ sicce cōpl'onis nāl'r appetūt cibos fridos ꝛ humidos vt aues plīme aq̄tice q̄ piscibus nutriunt⁹ vt mergus ꝛ aues sil'es cal'e ꝛ sicce complexionis. Plīma ēt aialia frigida aq̄tica cibos cal'os in terra venant: vt cocodrillus. 7. de hystozijs. alle. ca. q̄ pariter nō repugnat boies cal'e cōpl'onis fridos cibos appetere: ꝛ frigide cal'os: q3 ñ pl'ozdinaꝫ appetit⁹ alimēti i hoie ad eiꝰ ꝙseruationē q3 i alijs aialibus. ℣ Et pro isto vī snia Ari. 4ª pblematū. 6. pble. dū inqt. Que qdez nā ficca aialiū hūidū magis ocupiscūt: hec. n. idigētia magl sunt. q̄ āt nā magis humida: siccū magis appetunt.

¶Ad oppositū est Sal'. in lr̄a qui stomachū calidum cibis ꝛ potib⁹ dixit gaudere calidioꝛib⁹: frigidū frigidioꝛibus ꝛc. Et infra. Ex egritudinib⁹ tñ in ventre distēperātie in hoc differūt a nālibus ꝑm q3 ꝓtraria concupiscunt ꝛ non silia quemadmoduz nāles. Et Auic. 13. tertij. cap. de signis complexionū naturalium stomachi.

¶Primo in qōne ꝓmittent⁹ ꝑambula q̄dā. Scōo ꝙnes de q̄sito. ¶Primo sciendū est q obm appetit⁹ nālis stomachi est cib⁹. Intelligēdo p cibū oē illud qō ingrediēs corpus nr̄m tal'r est a caloꝛe mēbroꝝ nr̄i corporis passibile ꝛ alterabile vt eius mā ꝑxñtis formā perdat ꝛ formā tandē humanoꝝ mēbroꝝ recipiat: pp qō cib⁹ augere dī subam cibati. Unde p de simplici medicina ꝑ cap. Non volo per sermonez meū cibū esse nisi de cuius ꝓprietate est vt augmentet sbam nr̄am ꝛ addat in eā. Addit. n. in substātiā nr̄am cib⁹: q3 in ptes mēbroꝝ subales trāsmutat ꝛ mēbris assimilat. Propt̄ qō 3° cōpl'onū. 2. cap. Cib⁹ vni/cuiq3 corpoꝝ ꝙueniēs est res in qua pol'e est vt corpi assimilet nutrito. Quinto xo colliget ad ꝑm. Dicamus q cib⁹ est illud qō ponit partes nāles cibati: ꝛ hec pars est in spē partis dissolute. Et hoc est q cōiter ponunt cibū a mā in humano corpoꝛe opari: eo. n. q talis trāsmutatio ꝛ assil'atio est passio ꝑ attributa māe: qō taliter patitur ꝛ trāsmutatur opari dicimus a mā. Unī ꝑ ꝓmi. ca. de eo qō comedit ꝛ bibit. Sui opans mā est illud qō a sui ꝙuertit nā ꝛ recipit formā alicuius disꝑnis mēbroꝝ. Et infra. Sui xo opans mā est illud cⁿ mā cū dessuba quā hꝫ alteratur alteratione quā in ea facit vtus restauratiua qō ex eo dissolutū fuit. Pōt ergo oē illud in ꝓposito cib⁹ noiari qō ingrediēs humanū corpus aptū est i ipso opari a mā ad sensum datū. Qual'r aūt ꝫ medicinā absolute ꝛ ꝫ venenum distinguaꝫ cib⁹ decl'abitur 3° huius. ℣ Et ex b̄ p3 ꝑ q nullus cibus absolute denoiaꝫ cib⁹ nisi in cōparatione ad humanū corpus. Nō. n. dī cib⁹ nisi ꝑm quātō est p actionē caloris nālis in subam mēbroꝝ transmutabilis. Propter qō dixit Sal'. ꝑ de simplici medicina. alle. ca. q medicina ꝛ cib⁹ nō sunt nisi ꝑm semitā relationis ad humanū corpus. ℣ P3 2° cibū non esse cal'm frigidū tpatuz aut distempatū nisi in cōparatione ad humanū corꝑ⁹ denominādū. Sicut. n. nō dī cibus nisi ad boiem: ita nō nisi reᵛ eiusdez denoiandus est tpatus vel distemperatus: calidus vel frigidus. ℣ Et ex hoc p3 3° q silitudo vel dissimilitudo cibi ad boiem est solū potētialis: q3 tal'r ꝑcise est cibus tpatus silis boi tpato qual'r est sibi tpatus. Similiter ꝑcise sibi tal'r dissimilis est cib⁹ calidus qual'r est sibi cal's: sed cib⁹ tpatus nō est boi nisi in poᵗ tpatus: ꝓ quātō. s. aptus est ꝙuerti in ptes mēbroꝝ tpatas: ideo ꝛc. ℣ Et ex hoc vlterius segtur nulli cibo esse tēperiē aut distemperiē attributā in cōparatione ad aliqō vnū mēbrū nr̄i corꝑis: imo in cōparatiōe ad totius habitudinē. Nō. n. dī cib⁹ tpatus: q3 ex eo restaurari apta fit pars ꝓportionalis vel silis partis dissolute stōchi tpati aut pulmonis tpati: lz eo q3 tal'r passibilis est a caloꝛe tēperati corpoꝛis: vt ex eo sanguis gñet tpatus. Dī aūt sanguis temperatus in quo sunt ptes oibus mēbris tpati corꝑis potential'r similes. Jn tpato. n. sanguine ē potētial'r ps silis ossi tpato: carni tēpate: neruo temperato: ꝛ sic de alijs. pp qō sanguine temperato oibus membris tēperati corpoꝛis ꝓportionabil'r distributo restaurat⁹ in quolibet ps similis pti in eo dissolute. Et pōt hoc pstaderi. nā tal'r silis est corpoꝛi tpato cibus tpatus in poᵗ passiua qual'r medicina tēperata potētial'r talis in poᵗ activa: sed nulla medicina potential'r talis denoiatur temperata: q3 alicᵘ membri determinati nālē temperiē ꝙseruet: lz totius: ergo ꝛc. ℣ Et ex hoc ꝙcludit q sicut non repugnat aliquā medicinā esse toti distempatā q3uis sit alicui membꝛo determinato tpata: sicut dicūt cōiter de cozno cerui respectu dentis: ita nullā claudit repugnātiā cibū aliquē eē alicui membꝛo determinato tpatū q3uis sit toti distempatus. ℣ Cōsil'r de distempato calido frigido ꝛc. Dī. n. cibus cal's: q3 aptus ꝑ actionē caloris mēbroꝝ tpati corpoꝛis ꝙuerti in chilū cal'm sanguinē cal'm ꝛ tādē in ptes mēbroꝝ cal'as: ꝛ sic de alijs. ℣ Ex quo segtur ꝑ q ꝑ si ꝑ pol'e dareᵗ cibus ꝑm quālibet eius ptez vnifoꝛmis: aut alicui determinato mēbꝛo ꝑm quālibet eius ptez potētial'r silis: quātūcūq3 illud membꝛ esset tpatuz hic cib⁹ eēt distempatus. ℣ Pz 2° q in rōne formali tpati cibi includit⁹ actualis diffoꝛmitas partiū eiusdē. ℣ Ex quo p3 vlterius nulli partiū tempati corpis cibū temperatū simiioꝛē esse potential'r q3 alteri. ℣ Ex qb⁹ vltimo seqt⁹ q latitudo tpantie cibi temperati maioꝛ ē latitudine tpantie alicuius mēbroꝝ tpati corpoꝛis. Latitudo. n. tpantie cibi tpati adequatur latitudini tpantie oium membroꝝ simul sumptoꝝ: vt p3 ex dictis. ¶2° sciendū q lz opatio cibi inquantū cib⁹ est in humano corꝑe sit a mā: non tñ absoluit hec opatio a forma specifica vel occulta ꝓprietate currente inter cibū ꝛ cibatum. Al's. n. non appareret vñ duobus corꝑibus quātum ad cōpl'ones ex manifestis q̄litatib⁹ resultantes oīo similibus dissimilia tñ cibaria ipsi appeterent: ita vt cib⁹ vni ipsoꝝ ꝙueniens eēt alteri discōueniens ꝛ tanq3 vene num: qō tñ frequēter exꝑimur. Uidi. n. hoies qbus vinū ficus carnes alique q̄ pluribus boiuz sunt ꝓformes: erāt sicut venena. Hec est sꝛia Sal'. 4. de simplici medicina di stinctione 3ª. ꝑ cap. vbi inuit cibum in cibatū a tota suba opari. Et 2° alimētoꝝ: 5° ca. Et exꝑssi⁹ 3° cōpl'onū. 2° cap. dū inquit. Opz ergo vt ꝓculdubio fit inter totaz subam nutrientis ꝛ nutriti cōitas aliqua ꝛ silitudo. ℣ Et ex b̄ ꝓbabiliter ꝙcluditur q nō repugnat cibū eūdē respectu vni/us corpoꝛis esse cibū absolute: puta a sola mā opatiuuz: respectu tñ alterius eē a q̄litate aut peremptiua, ꝓprietate opatiuū: pp occultā ꝓprietatez currentē inter cibos ꝛ cibata. Hanc xo ꝓprietatez occultā imaginari possum⁹ repiri in cibo tm̄: aut in cibato tm̄: aut i vtroq3 simul. Unī 13. tertij. cap. de corruptione digōnis. Corrūpitur digestio ꝓp ꝓhibēs appetituz cibi cū ꝓprietate q̄ est i ipso: aut in comedēte sicut ille cuius refugit nā a cibo aliquo q3uis sit laudabilis aut sit appetēdus ab illo. Et colligit virtual'r ab Auer. 6° colliget. alle. cap. Non q̄ miremur si ab aliquo cibo vel medicina frequēter patiᵗ aliq̄ corpus ꝛ non patiᵗ aliud ab eo. Qō. n. vni indiuiduo ē medicina: alteri pōt eē cibus: ꝛ ecōuerso. ℣ Ex quo vlterius

apparet cur leo paleas aut fenū digerere nō pōt: cum tñ asinus debilis caloris exñs talia optime digerat: carnes ẋo mime. Currit. n. ꝓprietas occulta iter asinū ⁊ paleā: q̄lis non ē iter asinū ⁊ carnē. Sil'r iter leonē ⁊ carnē q̄lis non iter leonē ⁊ paleā: ⁊ sic de alijs. Propter qō distinctis aialib⁹ fm spēm distincta frequēter coꝛrūdēt nutrimēta: vt elleboꝛus coturnici: ⁊ semen cicute strꝰno: ⁊ boui grana ꝛobi. 2° alimēto ꝛ. 5° cap. Uñ ⁊. 6. de regimine sanitat. cap. 13. Maximē ergo virtutē in digōne eoꝝ q̄ comedunt ⁊ bibunt: nō fm vētrē solūsed ēt fm totum coꝛpus ⁊ epar ea q̄ fm totā substantiam familiaritas hꝫ: ꝓp quaꝫ cibaria aialib⁹ subalterata ⁊ multa ꝺña spēbus sunt nibil sil'e hñte cibario qō ex leguminib⁹ ⁊ herbis ei qō cicuta ⁊ elleboꝛo, et. n. hec aialib⁹ qbusdā sūt cibaria ⁊c. ℣ Nō tñ q̄ hꝫ ita sit plura tñ aialiū spē distincta reꝰ eiusdē nutrimēti in ꝓprietate cōicāt: ⁊ eō pl'a distincta spē nutrimēta reꝰ aialis eiusdē: vt. 7. hystoꝛiaꝝ. 2. ca. Queadmodū experimur solutiua pl'a difficta spē vt scamoneā ⁊ reubarbarū reꝰ humoꝛis eiusdē in attractiua ꝓprietate cōicare: ⁊ eō. ℣ Et penes hꝫ ꝓbabil'r ꝓcedi pōt nō oēm cibū ꝛpatū cuilibet coꝛpi tpato eē sil'em vel eiusdē ꝺseruatiuū: q̄uis. n. merito cōpl'onis ex manifestis q̄litatib⁹ resultātis sibi ꝓueniret: merito tñ occulte ꝓprietatis sibi pōt eē dissimilis. ¶ Ꝝ sciēdū est ꝙ potus q ꝺbm ponit appetit⁹ aialis stōchi q ꝺ sitis est ſba q̄dam liqda que est velut cibi delatoꝛ ꝙ mēbꝛa: fibi. n. cōmixta cibū subtiliat ⁊ lubꝛicuꝫ reddit quo facili⁹ ad mēbꝛa ꝓueniat. Et diuidif in potuꝫ q est purus pot⁹ q̄lis est aq̄ q̄ ingrediēs humanū coꝛpus nō est i ipso a mā opatiua cū sit coꝛp⁹ simplex vel simpli/citari vicinū: iuuat tñ ad coꝛpis nutricationē eidē decent occurrens tpando caloꝛē ⁊ exiccationi mēbꝛoꝝ resistēdo ⁊ cibū deferēdo: vt dictū ē. Alter ē potus q sil' est cib⁹ ⁊ potus sicut vinū: sil'. n. actuali friditate ⁊ humiditate siti extiguit: subtilitate ſbe cibū subtiliat ⁊ lubꝛicū reddit: ⁊ tādē in ſbam mēbꝛoꝝ nr̄i coꝛpis ꝓuertif sicut cib⁹: meritō q̄ cib⁹ noiaf ⁊ potus. Tertio potū cōiter ponūt medicinalē sic est oxymel aut aliud sil'e. De 2° āt potu maxie in ꝓposito fmo ē: cū q̄rif an stōs san⁹ appetat silia. i. cibos ⁊ potus sibi sil'es ad intell'm datū. ¶ Sciendū vltimo ꝙ stōm in nāli dispōne exñtes cibos ⁊ pot⁹ sibi sil'es appetere intelligi pōt vel appetitu nāli vel aiali. ¶ Prima ꝙ. Possibile est nālē appetitū stomachi nāliter se hñtis esse ad cibos ⁊ potus in cōplexione sibi dissil'es: sic. ſ. ꝙ calido stō exñte erit appetit⁹ ad frida: ⁊ eō ⁊c. Persuadetur sic. pol'e est stōi cali ad aliq̄ cibaria frigida nāl'r nālem eē ꝓuenientiā ꝓp occultā ꝓprietatē in cibo vel stōcho vel in vtroq; reptā ꝓp quā iclinatur stōchus ad talē cibū plus q̄ ad aliū in cōpl'one sibi simile: ergo ꝙ vera. assumptum coll'r ex dictis in ꝑ articulo. Et pꝫ exꝑimento. Uidi enim pl'es melicos quo ad oia mēbꝛa cibis calis ⁊ ficub⁹ optime nutriri ⁊ quosdā sanguineos lētib⁹. De ẋo nales familiaritates sine ꝓueniētie a ꝓꝛi ⁊ rōne inuestigari non pōt: ꝫ solo exꝑimēto noscunē relique ꝓprietates occulte. Uñ ⁊. 6. de regimine sanitat. alle. cap. Familiaritas ẋo q̄ ē fm totā ſbam solo exꝑimento cognoscif. ℣ Et ex hac ꝙne seqtur ꝙ non qlibet cib⁹ vel potus stō nāliter se hñte in cōpl'one silis est eidē ꝓueniens in regimine sanitatis. Pꝫ: qr q̄ꝑol'e est in cibo dissimili repiri ꝓprietatez occultā ꝑ quā est familiaris ⁊ ꝓueniēs stō cui est dissimilis: tā pol'e vꝫ in cibo sil̄ inueniri ꝓprietatē stōcho in cōplexione sil̄ discōuenientez. ¶ 2ª ꝙ est. Quilibet stōs nāliter se hñs deducta repugnātiā ciboꝝ ex pte ꝓprietatis occulte appetit cibos sibi in cōpl'one sil'es. Pꝫ: qr appetit illa ꝑ q̄ue maxime apta est sua nālis cōpl'o seruari; sed sil'es sunt hꝫ: vt pꝫ discurrendo: ꝑ cibū. n. tpatuꝫ optime ꝑseruaf cōpl'o stōi tpati: per frigidū frigide: vt pꝫ intuēti modū cibi opantis a mā: ergo ⁊c. ¶ Ꝝ ª ꝙ. Pol'e est appetitus nālem stōi nāl'r se hñtis dissimilez esse appetitui nāli aliox mēbꝛoꝝ. Per appetitū dissimilez itelligēdo appetitum dissiliū obtoꝝ. Pꝫ ex ꝑcedenti: qr alijs mēbꝛis exñtibus nāl'r frigidis nō repugnat stōm eē cal'm: quo posito oium mēbꝛoꝝ alioꝝ a stō erit appetitus ad frida: stōi ẋo ad cal'a: q̄ ⁊c. ℣ Ex hac ꝙne seqtur ꝙ hꝫ appetit⁹ nālis stōi ad cibū sit ad finez nutricationis toti⁹: nō tñ limitat stōs ad cal'a vel frigida appetendū fm dispōnē vel exigētiā totius. Pꝫ ex ꝙne ⁊ ꝓbatione eius. ¶ 4ª ꝙ. Non quilibet stōs nāliter se hñs aiali appetitu ꝑcise appetit cibos ⁊ potus sibi sil'es. Nec ꝙ vī nota exꝑimento. Fere eni oēs hoies cuiuscūq; cōpl'onis fuerint ꝛpatos cibos ⁊ delicatos appetūt: vt capones pingues bñ ꝑparos: panē optimū: vinū optimū de mōte. paucos ēt vidi ab hoꝛrere ꝯcharū: ficus: pepones: vuas bñ maturas: multa gña delectabiliū pisciū fere oēs ardēter appetūt. Cū ḡ nulli horum ciboꝝ sint plurimoꝝ hoium cōpl'onibus sil'es: seqtur ꝙ. Persuadef ēt rōne: qr q̄ꝑol'e est ꝓp ꝓprietatem occultam currentē iter coꝛpus ⁊ cibū appetitū nālē ferri in cibū quātūcunq; sit sibi in cōpl'one dissilis: tā pol'e vī de appetitu aiali. Ite ꝑ solā assuefactionez acqri pōt stomacho habilitas ꝑ quā appetitu aiali ferf in cibū sibi in cō plexione dissil'ez: ꝫ nō minus pōt stōm inclinare ⁊ appetitū eius aialez inclinare ꝓprietas ꝛpata a nā q̄ habilitas acqsita ꝑ assuefactionē: q̄ ⁊c. ℣ Ex ista ꝙne seqtur ꝙ tam sig'' sumptū ab appetitu nāli q̄ ab appetitu aiali stōi ꝑositū a Sal'. in l'a ꝑ se sumptū est inefficax ad significāduꝫ sup nālem cōplexionē stōi. Pꝫ ex ꝙne. ¶ Nō tñ ꝙ hꝫ boc signū ꝑ se sumptū non sit nēcium ⁊ in multis fallax: cum alijs tñ signis sumptū iudiciuꝫ certificat. Sicut ēt supra de ꝑlibus signis qb⁹ docet Sal. significare sup nāles cōplexiones cerebri ⁊ alioꝝ mēbꝛoꝝ ꝓncipaliū dictum est. Plurima. n. illoꝝ ꝑ se sumpta inefficacia sunt q̄ iūcta cuꝫ alijs faciūt euidentiā. ¶ 5ª ꝙ. Cū ꝑcedenti ꝙne stat stomachum quātūlibet nāliter se hñtem appetitu aiali appetē sibi silia: cibos. ſ. ⁊ potus sibi sil'es. Persuadef: qr aialis appetitus stōi ordinaf final'r ad satisfaciendū sue idigētie: sed ceteris paribus melius satisfit sue idigentie ꝑ cibos ⁊ pot⁹ sibi sil'es in cōplexione q̄ dissil'es: ḡ ⁊c. ꝓbatur minoꝛ discurrēdo: ꝑ cibos. n. tpatos gñaf in stō temperato chilus tpatus: quo melius ceteris paribꝰ sue idigentie subueniē q̄ ꝑ chilū distemperatū gñatuꝫ ex cibis distemperatis. Sil'r ex cibis calis in stō calido gñaf calidus chilus subie stōi calidi ꝺsꝛmioꝛ: ⁊ sic de alijs. ℣ Loꝛ relariuꝫ seqtur hāc ꝓñam non valere. hic stōs appetit cibos sibi dissimiles ī cōplexione: ḡ non appetit sibi similes: nec eō. Et cā pꝫ ex dictis. ¶ 6ª ꝙ est hec. Semp alijs paribus plus ferf qlibet stomachus tā appetitu nāli q̄ aiali in cibos ⁊ potus in cōplexione sibi sil'es q̄ dissimiles. Dico āt notāter alijs paribꝰ. vbi. n. in cibo dissimili in cōplexione repiref ꝓueniētia cū cibato i tota ſba q̄ nō repiref in cibo sil̄: aut multo maioꝛ in dissimili q̄ in sil̄: ferretur appetitus stōi plus in dissimilē cibū q̄ similez. Persuadetur ḡ ꝙ sic. plus ꝓmouet appetituꝫ stomachi ad cibū familiaritas cū ꝓueniētia in cōplexione ⁊ occulta ꝓprietate simul q̄ in occulta ꝓpetate tñ ceteris paribus ḡ ⁊c. ℣ Et ex hac ꝙne seqtur ꝙ stomachus tpatus ceteris paribus maxie gaudet cibis ⁊ potib⁹ tēperatis: calidus calidis: fridus fridis: ⁊ sic de alijs. Et hanc ꝙnem puto itelle xisse Sal. i l'a. ℣ Ex qb⁹ pꝫ ꝙ hꝫ nec signū sumptū ab appetitu aiali nec nāli sit efficax ad significādū ⁊c. quolibꝫ tñ istoꝝ ꝓueniēter vti possum⁹ tanq̄ ptiali signo cū alijs ad significādū sup nālē cōplexionē stōi. Ex hoc. n. ꝙ stōs cibos tēperatos assumptos bñ digerit ⁊ illis cōfortatur ⁊in assumptione illoꝝ delectetur cōclude cū alijs signis sup tēperantiā significātibus stōchum esse tēperatum: ⁊ ex calidis calidū. ℣ Cōtra. hec positio inuit in stō ꝓeter

t⁹ diffil' quid.

Stoma chi ap/petit⁹ 2°

Aialib⁹ diuīs in spē cur. Nutri/mēta di uersa cō petant.

Potus qd: ⁊ est duplex.

appetitū aialē eē appetitū nālē ad cibū: cui⁹ tñ oppoꝰ/situm ꝑtinuebaf. in appetitu. n. nāli cōicat stomach⁹ cū oibus mēbꝛis: ꝫ nullū mēbꝛū illud a stō nāli appetitu ferf in ob ab eē: ꝫ ꝑcise sanguinē appetit ab eē ⁊ venis: ḡ nec stōch⁹. ℣ Ꝓio isto dī in stō duplicē eē appetitū nālez distinctū ꝑ aialē. Un⁹ est cōis quo cibū ꝓ toto appetit ab extra. Et alter est ꝓpꝛi⁹ quo sanguinē ⁊ ꝓpꝛiū nutrimētū nō ꝓ toto ꝫ ꝙ se q̄rit ab eē: ⁊ in hoc cū alijs mēbꝛis cōicat stomach⁹. ℣ Qō aūt in stō ꝓter appetitū aialē sit ponēdus appetit⁹ nālis cōis ad cibū ꝑsuaderi pōt. ℣ Ꝓio qr oī actu appetēdi appetitu aiali circūscripto in stō ad huc nāl'r iclinat⁹ appet stōchus vt cibū ꝓ toto ꝓueniētez sibi recipiat: eo ꝙ nō min⁹ videt in aiali particulā susceꝑtiuā nutrimēti cōis ꝓ toto illud nāl'r appetere q̄ ꝓticulam ꝓportionalis in plāta: sed oī circūscripta coḡne radices plātaꝝ nāl'r inclinant⁹ vt cibū ꝓ toto recipiant: ḡ ⁊c. ℣ Item nō min⁹ ex ordie nāe est stomach⁹ susceptiu⁹ alimēti deducta actuali coḡne q̄ epar: ꝫ circūscripta actuali coḡne epar appetitu nāli cōi appetit sanguinē ꝓ toto: ergo ⁊ stōch⁹ cibū. ℣ Ité ꝓter appetitū quo epar appetit nutrimētū ꝓpꝛiū ꝓto se: reperit in eꝑe appetit⁹ cōis ꝓ toto: ḡ pari rōne in stō. assumptū pꝫ: quātūcūq; n. nō fuerit ſba epatis inaīata vt oporteat attrahere nutrimētum ꝓ se: minoꝛata tñ in eꝑe nāli quātitate sanguis cōis ꝓ toto attrahit epar a stō mediātib⁹ meseraicis vt cōem sanguinē recōpenset: ꝫ tūc nutrimēto ꝓpꝛio nō indigeat vt supra in q̄ne de causis famis declaratū est: ḡ. ℣ Item in quocūq; mēbꝛo est virt⁹ attractiua cōis distincta ab attractiua ꝓpꝛia alimēti: in eodē est appetit⁹ nālis cōis et ꝓpꝛius: sed in stō ꝓter virtutē attractiuā ꝓpꝛiā est virt⁹ cōis attractiua alimēti: ergo ⁊c. ꝓbat maioꝛ: qr nō absoluitur virtus attractiua nālis a nāli appetitu attrahendi. Pꝫ minoꝛ: qr cuicūq; digestiue ⁊ retētiue naturali cōi coꝛrūdere dꝫ attractiua nālis sibi ministrās. in stomacho aūt est retētiua nālis cōis ⁊ digestiua cōis vt pꝫ ideo ⁊c. ¶ Ad arg'' ꝓncipalia rūdet. Ad ꝑ'' dixerī qdā oē dl'e purum ꝑ'' mixtione ꝓductū eē cal'm ⁊ tale nō appetit qlibet stomach⁹ fortis ⁊ san⁹. Dulce tñ nō puꝝ nec ꝓductū pꝛima cōmixtione nō nēcio est tale: sed pōt eē cal'm fridum ⁊ mediū: ꝫ oē dulce vt sic sit tpato vicinū: vt 4° de simplici medicina. distōne 3ª. ⁊ 2° cap. ℣ Al'r dixerūt alij non oē dulce eē cal'm absolute vel in cōparatione ad humanum coꝛp⁹: sed respectu dispōnis ꝑxītis in subto ex q̄ factuꝫ est dulce ante q̄ dulce fieret respectu dispōnis ꝑxītis in subto. ℣ Et ex hoc pꝫ ad ꝓfirmationē: ꝫ cuilꝫ stomacho sano ⁊ fortī simile⁹ dulce sub nullo tñ determinato gradu dulcedinis est dulce cuilibet stomacho sano ⁊ fortī simile. ¶ Ad 2ᵐ negaf assumptū. Et ad ꝓbationē illius dꝫ nō solū ió stōch⁹ cal's potū appetit appetitu nāli vt inflāmationē sedet: ꝫ vt ex eo humidū ꝓportionale suo resoluto recōpēset: qō meli⁹ cal'o potu q̄ frido fieri pōt: Cōsiderādum tñ ꝙ eq̄li insurgēte siti in cal'o ⁊ tpato ⁊ stō: non maioꝛ respectu ꝓpꝛii tpaměti est inflāmatio in stomacho cal'o q̄ in stomacho tpato. potus ēt tāto calioꝛ ē potu tpato quāto stomach⁹ cal's est calioꝛ tpato: tpatus potus eque fridus respectu tpati stomachi sicut cal's actu respectu cali stomachi. ℣ Ad ꝓfirmationē ꝑmā potest ꝓ babil'r ꝓcedi ꝙ stomacho tpato exñte ⁊ pulmone calido fridioꝛē potū appetit q̄ si pulmo eēt tpatus alijs paribꝰ sed ß nō repugnat suie Sal'. Nō plus. n. voluit nisi ꝙ stomach⁹ tpat⁹ merito sue nālis ꝓpꝛionis appetit tpata. Cū quo tñ stat ꝙ merito ꝓpꝛionis alteri⁹ mēbꝛi: puta pulmonis coꝛdis vel epatis potest appetere frida. ℣ Aliter dixerūt alij ꝑ babil'r ꝙ stomach⁹ tpatus tūc appetit formaliter fridioꝛa tpatis: virtual'r tñ tēperata appetit enim fridioꝛa actu vt maioꝛē inflāmationē extinguat: tpata tñ virtual'r: ex qbus tñ humiditatē roꝛidā gñet tpatā. ℣ Ad

aliā ꝓfirmationē dcm est circa l'am ꝙ ceteris paribꝰ difficili⁹ est ficcū humectare ⁊c. State tñ siti eq̄l'r in stō ficco ⁊ humido nō est in exiccatione paritas in vtroq; ꝑ quaꝫ. n. exiccationē stomach⁹ ficc⁹ cadit in sitim: humidus vo ꝑ magnā q̄ difficili⁹ ⁊ nō nisi ꝑ potū multū releuatur. ¶ Ad 3ᵐ negaf illa silitudo: ꝫ. n. stomach⁹ appetat potū vt se refrigeret sic pulmo aerē: stomach⁹ tñ cū ß potū appetit vt ex eo humidū depditū vel ei⁹ ꝓportionale restauret: meli⁹ aūt ⁊ sibi ꝓportionalius restaurat ex eo potu calido q̄ tpato vel frido. Utrū aūt pulmo nāl'r calioꝛ appetat nāl'r aerē calioꝛē vel tpato fridioꝛē videbit 3° huius. ¶ Ad 4ᵐ negaf ꝓña nisi stomach⁹ ⁊ membra quoꝝ est minister fuerit in suis ꝓpl'onib⁹ ꝓportionabilia. Et dī vlterius ꝙ ordinatū ad finē opaf fm exigētiā finis nisi fuerit ꝓhibēs. Est aūt ꝓhibēs vbi nō est ꝓformitas nālis ꝓpl'onis stōchi ⁊ alioꝝ mēbꝛoꝝ. ℣ Cōsil'r ꝑ oia dī ad auctem Sal'. 4° de accñti. ¶ Ad 5ᵐ ꝙ tam nāli q̄ aiali appetitu ⁊c. Negaf vlteri⁹ ꝙ stomach⁹ appetitu nāli ꝑcise appetit humidū sanguineū. Declaratū est. n. ꝙ ꝑter appetitū ꝓpꝛiū nālem quo stomach⁹ sanguinē appetit vt ꝓpꝛiā ſbam resolutā restauret repit in eo appetit⁹ nālis cōis: quo ferf cib⁹. ℣ Quid aūt dōm ad expīētiā allegatā patere pōt ex dictis: ꝫ. n. nō oium istoꝝ ciboꝝ ad q̄ūcūq; boium ꝓpl'ones nāles sit silitudo in ꝓpl'one: iter tñ istos cibos ⁊ boies fere cuiuscūq; ꝓpl'onis fuerint currit nālis ꝓueniētia ⁊ familiaritas: sic fere iter oē coꝛp⁹ humanum ⁊ vinū. Et pꝫ idē rñsio ad ꝓfirmationē de senibus. ℣ Ad aliā ꝓfirmationē ex dictis pꝫ rñsio. Potest. n. idez cib⁹ cū distinctis aialib⁹ fm spēm hēre ꝓueniētiā nālē: vt in ꝑ arti⁹ tactū est. ¶ Ad 6ᵐ patet pōt rñsio ex dictis in ꝑmo arti⁹. Cōcedit. n. stōum nāl'r se hñtē appetē cibos sibi silimiles: ad hūc sensum ꝙ tales appetit in gñe ciboꝝ q̄lis est stomachus in spē stōchoꝝ: ⁊ sic tpat⁹ tpatos appetit: calidus calos. ℣ Cōtra cib⁹ nō denoiat tpatus in ꝓpatione ad aliqō determinatū mēbꝛū: sed respectu hitudis totius maxime in cute repītate. Arguit ḡ sic. respectu eiusdem graduant stomach⁹ in sua nāli ꝓpl'one ⁊ cib⁹. ḡ q̄lis est stōchus tpatus respectu hitudinis toti⁹ tpate: talis est cib⁹ silis stōcho tpato respectu cibi tpati. Cū ḡ qlibet stomach⁹ tpatus respectu hitudis toti⁹ sit fridus ⁊ ficc⁹: seqtur ꝙ cib⁹ ei⁹ erit fridus ⁊ ficcus ⁊c. ℣ Ité vt in ꝑ articulo tactū est: q̄ꝑol'e est aliquā medicinā eē determinato mēbꝛo tpatam: q̄uis nō sit tpata respectu toti⁹: tā posibile videf aliquē cibū stō ⁊ non toti soꝛe tpatum: q̄ posito illū appetet stomach⁹ tpatus: q̄uis non sit tpatus cibus. ℣ Ad ꝑ'' iam pꝫ negādā eē illā ꝓñam. tā stomach⁹ q̄ cibus graduant respectu hitudinis totius. ḡ q̄lis est stomachus tpatus ⁊c. Item tpat⁹ cib⁹ silis est habitudini totius ꝙ quāto apt⁹ est trāsmutari in humiditatē toti tpatā: ⁊ cū hoc stō fm denoiationē vt dcm est. Et tota cā est: qr cib⁹ non denoiaf silis stōcho denoiatione ei debita in gñe mēbꝛoꝝ: ꝫ coꝛrūdent fm illā que ei debet in ꝑ ꝓpꝛia spēi stomachoꝝ. ℣ Et ex hoc pꝫ rñsio ad 2ᵐ cum arguebaf ꝙ tpatioꝛes cibos ⁊ pot⁹ appeteret stomach⁹ calidus q̄ stomach⁹ tpat⁹. Quid aūt sit dōm ad scōam replicationem pꝫ ex dictis in ꝑ arti⁹. ℣ Ad vltᵐ dixit Lon/ciꝰ. 4ª ꝑble'' ꝙ aialia in qb⁹ est grādis distēperātia appetūt ꝓpꝛia ⁊ illis nutriūtur: vt ficca hūidis: calida fridis. et eō. In qb⁹ aūt est lapsus puꝰ est appetit⁹ ad silia. Negaf ḡ ꝓña cū ꝓcludit. ḡ boies ⁊c. ℣ Et ex hoc coll'r cōcoꝛdia iter textū Ari. allegatū 4ª ꝑble'', ⁊ textū Ga. in l'a. Voluit. n. Sal'. distēperantiā nālez appetē silia: vbi lapsus excessiu⁹ nō fuerit. Ari. aūt loqtur de talib⁹ distēperantijs aialiū in que ad itra est vehemēs aptitudo ad lapsum similē: ꝑ quā ad taliū ꝑseruationē appetitū ꝓpꝛioꝝ inſuit. ℣ Al'r ꝙ nā docta ad taliū aialiū ꝑmanētiam iter illa et cibos sibi ꝓpꝛios ordinauit in ꝓprietate occulta cōuenien

Contra dictio tollitur ab Ari. ⁊ Sale.

tiam:pp quā in illos iclinant nō pp manifestā q̄litatē reptā in ipīs:vt p eox ꝺrietatē ꝑseruent a lapsu. Et ß vl'r videt in qbuscūq; abitra merito mēsure q̄litatū ꝺpl'onaliū aut lapsitate vel raritate sube est vehemēs ꝓnitas ad lapsum sil'em. ℣ Lōtra. q; tūc oēs pisces eēnt cal'o & ficco nutriēdi. Pro isto ꝺicūt negādo ꝺnām. ad ꝑbationez. n. ad lapsum freq̄nter sufficit spissitudo aut dēsitas porox aut huic sil'e. ℣ Al'r ꝺicē ꝺsueui notādo q; sic cib⁹ humanus graduat in ꝺpl'one re^us hois & non alteri⁹ aiati:ita vt nobis aliqs cib⁹ eēt tpatus:q alteri aiali eēt me^us vehemēter cal'a aut frida:sil'r cuiusz alteri⁹ aialis cib⁹ sibi corrūdēs est re^us ei⁹ & nō alteri⁹ graduādus:q̄tūcūq;.n. glandes & fabe boi sint cibi vehemēter ficci:porro tñ fortasse sunt cib⁹ tpat⁹. Sil'r ꝛz mergus sit aial valde cal'm & siccū respectu hois:piscis vo fridus & hu. stat tñ pisces esse mergo cibū tpatū:ꝛz ḡ merg⁹ nal'r appetat piscē:nō tñ cōcludef q; appetat cibū sibi fridū & hu. Et ſm ß saluari ꝑt ꝓbabil'r oia aialia appetē cibos & pot⁹ sibi sil'es in ꝺpl'one:ꝛz nō oino talis denoiationis in ꝓpatione ad hoiem q̄lis sunt illa aialia respectu eiusdē. ℣ Pro aucte vo Arist. dī q; aialia nā sicca hūida magis ꝺcupiscūt nō inquātuz a mā opatiua:ꝛz vt actuali hūiditate siccitatez ꝺtēperēt actualē. Sic vinū tpatū actuali hūiditate & fri. calitatem nr'am & siccitatē tpat:ꝛz potēriali tēperie q̄ opat a mā nālē nr'am tēperiē ꝺfuet. Sil'r piscis in mergo: pp qō subdūt. Dec. n. magis idigētia sūt. s. actuali hūido. Lōsil'r dī de humidis nā respectu cibox siccox hoc ꝑbabiliter.

¶ Questio. xlviij.

Utrum distēpantie nāles stōchi in ß ab egritudinalib⁹ differāt:q; nāles filia ꝺcupiscūt:egritudinales vo ꝺria. ¶ Arguit multipl'r q; nō. ¶ Prio quātūcūq; fuerit stōch⁹ nal'r dispositꝰ semp appetit ꝺria dispōni:sub q̄ est dum actual'r sitit vel famescit. ḡ &c. assumptum ꝑbat:q; stomach⁹ actual'r sitiēs vel famescēs talia appetit q̄lia sunt tristis sensationis in ore ei⁹ exītis remotiua. talia vo nō sunt nisi ꝺria sue dispōni actuali. ḡ. ℣ Jtē qlibet stomach⁹ sitiēs appetit friduz & hu. non nisi vt sic citas & istāmatio in ore stomachi impssa remoueat. Sil'r qlibet stomach⁹ famescēs apperit cal'm: quo tollat friditas in ore stomachi hora fami, impssa: vt in ꝑcedētibus oñsum est. ḡ &c. ℣ Lōfirmat:q; si gō eēt vera:ois dispositio stomachi cui⁹ remotio p se intēdit a nā est egritudinalis vel saltē ꝑternālis:eo q; p qālz talē ꝓmoueat stomachus ad ꝺriū appetēdū. ꝛz tā famis q̄z sitis q̄z cāx obiuarum vtriuscūq; remotio p se intēdit a nā: ḡ &c. ꝓbat minor: q; nā a stō sitiēte vel famescēte p se intendit famē & sitim abijcere: & p oñs cās ipsax obiectiuas. ¶ Pro isto videt sn'ia Sal'. 4° de simplici medicina. ꝺistōne ꝛz^a. 4° cap. Et illud est: qm̄ nos nō venim⁹ ad sumēdū cibū exītes ſm ꝺispōnem vere nālem. ¶ 2° ad ꝓncipale. q̄lz ꝺpl'o stomachi natural'r lapsa appetit ad meli⁹ reduci ḡ q̄lz natural'r appetit sibi ꝺria. assumptū ꝓbat: q; reductio ad tpamentuz est bonū & pfectio stomachi & nāe ei⁹. sed oē ens nal'r appetit bonū & pfectionē ꝓpriā. bonū. n. est qō oēs appetūt vt ꝑ politicox & ꝑ etbicox. ꝑ cap. ¶ 3° dispō stōchi q̄ appetit⁹ ad cibū total'r auferē est egritudinalis:eo q; p ipsaz sensibil'r impedit opatio stomachi appetitiua: sed p talez dispōnem nō appetit stōchus siūa nec ꝺria. al's. n. nō eēt appetit⁹ ablatus. iō &c. ¶ 4°. q̄ꝑ dicē est ꝑ oppositum tempantiam exītem in organo sensus sensationē corrūpi: ita vt iudicetur ob'm q̄le nō est: ꝛz ꝺrio mō dispositū: tā pol'e videt ꝑ dispōnem egritudinalē exītē in organo appetit⁹ appetitum corrūpi tal'r: vt p ipm appetat q̄le appetēdū non est: sed ꝺriū. Ponat ḡ iesse: & sit hec dispō egritudialis mala ꝺpl'o cal'a & ficca. Et sic arguit. p hāc dispōnē appetit stomach⁹ ꝺriū ei⁹ qō apperē ꝺz. sed hic stomach⁹ sic egritudinal'r alterat⁹ appetē ꝺz frida & humida: ḡ appetit cali/

Aristo.

da & ficca. talia vo sūt sil'ia dispōni ei⁹ egritudinali vt sequit ex casu. ḡ &c. ℣ Lōfirmat:q; appetit⁹ corruptus freqūnter ē ad cibos corruptos & putridos iter quos & dispō nē egritudinalē stōachi appetētis nō vī ꝺrietas: ꝛz potiꝰ sil'itudo. Appetitus. n. ad cibos corruptos ꝺseqūt ꝑtiā prauox & corruptox humox in stōcho: vt 4° de accīti. & 13ª tertij. cap. de corruptione appetitus. ℣ Jtē q; experīēto pz cholice febrientes freqūnter vinū appetē: cui⁹ tñ ad malā cōpl'onē exītē in stōchis eox nō ē ꝺrietas. ḡ &c. ¶ Ultimo. tunc oibus febrientibus aut discrasiaz ꝑternālem patientibus essent exhibenda que appetunt: eo q; semper appetunt sue discrasie contraria.

¶ Ad opp^m est Sal'. in lra. Ex egritudinib⁹ tñ in vētre dispēperātie i ß differūt a nālib⁹ ſm q; ꝺria ꝺcupiscūt & nō sil'ia: quēadmoduz nāles. Et 4° de accīti. cap. de causis delitiax & sui ꝺriax. Vñ & Avi. 13^a tertij. cap. de modis significationū dispōnū stōchi. Nā si stōchus appetit pinguia: tunc illic ē stiptica spissitudo & siccitas. Et si nā abhorret cibos calefacientes & declinat ad fridos ꝑp friditatē ipsox tūc illic est cal'itas. Et si appetit calefacientes tūc illic est friditas &c. Jtē Seraꝑ. 7° practice. 5°. c. Dico q; p mēbrū ꝺum pmanet ſm dispōnē nālē nō attrahit ni si qō ei similat: & qō sit sibi ꝓpriū vt cibuz. Luz ḡ accidit sibi dispositio aliqua a nā egressa est ꝓtrarium &c.

Avicē. Seraꝑ.

¶ Prio i ista qōne videbit an aliqua fames sit denoianda nālis: vt nāle ꝺ ꝑter nāz distiguit. 2° rndebit ad quesitū.

¶ Quātū ad ꝑm est q̄dā opio. ¶ Sciēdū est ḡ q̄sdā ex intentione posuisse in q̄libet fame vel siti quātūcunq; nāli dcā corpus eē sub dispōne nō nāli. ℣ Et p isto adducunt ꝑ auctē Sal'. 4° de simplici medicina supius allegatam. ℣ Jtē quelibet fames vl' sitis est dispō idicās sui remotionē: q̄libet āt dispō nālis vt sic idicat sui ꝺseruationez. ℣ Jtē q; in q̄libet fame vel siti est mala cōpl'o diuersa: eo q; tūc ipressa est q̄litas nociua sensata in ore stōchi: quātaz nāli q̄z ariali appetitu stōchus appetit abijcē. ℣ Et ex ß correlarie ꝺcludūt q; si aliqō corpus ꝺz semp sanum p oēs suas etates decurrē necesse est illō nūq; perduci ad dispōnē qua famescat aut sitiat. ℣ Modus āt ipm ꝺseruandi est vt dato sibi cibo tēperato & administratis alijs reb⁹ nō nālib⁹ debite ꝑ medicus mēsuret tps quo cibus in ß stōcho poterit eē cōplete digestus & chilus ad epar attract⁹: tūc vo ꝓus q̄z deficiat quātitas chilosi humidi: quo voluptuat stōchus iterato cibo cibet temperato vt ꝓus: & sic deiceps: sic. n. sanū simpl'r ꝑmanebit: ꝛz nō ꝑducat ad famē. ℣ Et si arguit ꝺ: q; fames & sitis ꝓueniūt a ꝑn° itrisseco & nāli & ad finē ēt nālē ordināt: ḡ sunt operationes nāles. ℣ Jtē p famē & sitim docet Sal'. sup cōpl'onē nālē stōchi: tā distēperataz q̄z tēperataz significare: ex ß .n. q; stōchus appetit cibos tēperatos ꝺcludim⁹ ipm eē tēperatū. ℣ Ad ꝑm dixerūt q; nō ꝓuenit a ꝑn° nāli tā q̄z ab eo p se itēta: ꝛz tā q̄z nēcio cōcomitariua illō qō itēdit ꝓncipal'r a nā. Et de ß poni pōt familiare exēplū. Nā. n. in ptu nāli nō itēdit doloꝛē: itēdit tñ aptionez ossis sacrit q̄zuis ex necessitate aptionē illā ꝺcomitet doloꝛ. Sicut ḡ hūc doloꝛē nō appetit nā ꝛz aptionē: ꝛz nō fiat sine doloꝛe: ita nutricationē & assumptionē alimēti itēdit nā cuz fugit ab ore stōachi: nō tñ sensationē illā tristē aut malaz cōpl'onē: ad quā segt illa sensatio. ℣ Al'r dixerūt q; ꝛz fames & sitis ꝓueniāt a ꝑn° nāli. s. a caloꝛe: nō tñ ꝓueniūt a caloꝛe vt nālis est: ꝛz iquātū caloꝛ est absolute. Caloꝛ enim vt nālis est nō ꝺsumit: ꝛz subaz mēbroꝝ restaurat & ꝺservat. Si ḡ resoluit & cōsumit subaz mēbroꝝ ß solū ꝓuenit ab eo iquātū caloꝛ est absolute. Et ad hāc ꝺsumptionem segt fames & sitis. ℣ Ad 2^m dī q; ꝛz ex appetitu stōchi significet sup nālē ei⁹ cōpl'onē: nō tñ ex ß arguit appetitū esse nālē stōchi dispōnē. Sicut ex ß q; ex ira sor. facil'r cadit in febrē ꝺcludo sor. nal'r esse cal'e compl'onis: nō tñ

Sanitatis p cibos cōseruāde modus.

Arist.

dispō illa est sorti nālis. Et ex ß q; cerebrū facile: a calis vel fridis ledif ꝺcludo cerebrū nal'r eē cal'm vel fridum: nō tñ est cerebro nālis. Freq̄nter. n. ex dispōnib⁹ ꝑternaturalib⁹ sig̃mus sup compl'onē nālem mēbroꝝ.

¶ This tñ nō obstātib⁹ al'r rndēdo ad art^m sunt q̄dā ꝑmittenda. ¶ Primo ꝑmittēdū est. Triplr ꝺici pōt aliq̄ dispō vl' opō nālis. ꝑ vt nāle distinguif ꝺ cogsciriuū & tal'r nō logmur in ꝓposito. sic. n. famē & sitim pz nō eē opōnes nāles sunt. n. sensationes vel act⁹ sensationē ꝓntes. 2° sumif nāle vt distinguif ꝺ violētū. 3° ꝺi opō nālis vt distiguif ꝺ ꝑternālē: appellādo iuxta cōem modū medicox opōnē illā nālē q̄ fit a nā nulla cā ad illā ꝑternaz aduenīēte. ¶ 2° ꝑmittēdū est q; cū nāle ꝛ^o sumptū fit nāe ꝓueniēs & a nā intētum: nō tñ repugnat vnā opōnem nālem altera naturalioꝛē eē. Lōtingit. n. opōnem vnā eē altera nāe ꝓvenientem & magis per se intētā: sicut visiua ꝺtus vel opatio ēt odoratiua est nāe ꝓueniēs & ab ea p se itentat: nāe tñ cōueniētioꝛ & ꝑncipalius intēta est visiua. ¶ 3° ex ß ꝑz non oēs dispōnes cū qb⁹ corp⁹ ꝑmanet sanū ſm quācūq; denoiationem in latitudine sanitatis corpuꝰ illud sanū fuerit eē corpi eq̄liter nāles sanas vel ꝓueniētes. Corporis. n. sano simpl'r alia corrūdet dispō: q̄ denoiatur sanū simpl'r in somno: alia in vigilia: alia debite exercitato: alia debite qescēti: & sic de alijs: ꝛz cū q̄lz tali sit simpl'r sanū. ¶ 4° supponēdum est q; qñcūq; aliqs finis est p se intēs a natura: q̄cūq; a nā ꝓueniētia p se ad illū finē ordinata: ita vt nō niſi illis mediātibus nā possit hūc finē attigere per se ēt ꝓueniūt a nā. Non. n. al'r ꝺcludit ꝺgōnem attractionē retētionē nutrimēti per se ꝓuenire a nā: nisi q; ꝺgō attractio &c. p se ad nutricationē final'r ordinātur: que est a nā p se intēta. ¶ Ultimo supponēdū est q; si ordiatū ad finē est p se intērum a nā: finis illi⁹ est p se a nā intētus. Nā. n. dispōnit oia ordinata ad finē ſm exigētiā finis: vt 2° phy. & ꝑ politice. Sil'r q; pp qō vnūqōq; tale & illud magis. ꝛz pp finē intēdit nā ordinata ad finē. ḡ finē magis intendit. ¶ Penes ß sit hec ꝑma ꝺclusio. ꝑbabilis ꝺ cōem scholā. Capiēdo nāle vt ꝺ violētū distinguif q̄lz fames vel sitis est opatio nālis. Persuadef. ꝑ: q; ꝓuenit a ꝑn° intrinseco p. s. ab aia mediātibus suis nālib⁹ instrīs. ḡ &c. assumptū ꝓz: q; ad q̄libet actū sentiēdi vel appetēdi effectiue ꝑncipalit ꝺcurrit aia sensitiua vel appetitiua: vt ad pōs supra. ℣ Jtē nāl'r iclinat organū sensitiuū. s. os stomachi vt pñte tali obto in ipm tal'r impmēte illud tali sensatione ꝓcipiat. ḡ hec opō ꝓuenit ab organo ſm nālē ei⁹ inclinationē & p oñs est nālis. ℣ Jtē q̄nāle est organo visus delectabile & tristabile vt in visibilib⁹ ꝓcipe: tā nāle vī organo tact⁹. ꝛz visio nālis turpis obiecti est nālis organo visiuo. auditio dissonātie est nālis organo auditiuo. ꝺtaz tristis q̄z delectabilis sensatio nālis est organo tactiuo. ℣ Jtem eq̄ nal'r ꝓceptiu⁹ est tact⁹ ꝓueniētis & discōueniētis in tāgibilib⁹. ḡ nāle est tactui tāgibilia nociua & iuuatiua ꝓcipe. assumptū pz: q; dat⁹ est tact⁹ aialib⁹ vt in tāgibilib⁹ ꝓcipiāt iuuatiuū & nocitiuū: vt iuuatiuū ꝺseq̄ntur & fugiāt nocitiuum 2° de aia. & ꝑ de sensu & sensato. ℣ Ex hac ꝺne segtur ꝑ oēm sensationē & oēm appetitū quantūcūq; corruptū eē nālem: vt nāle ꝺ violētum distinguitur. ℣ Segtur aliquā opōnē ex toto gñe ꝑter nām sic ē doloꝛ appetitus canin⁹ &c. eē nālem. Et multa alia ꝺcludi pñt ex his q̄ multis iā videbāt exꝑssa. ¶ 1°. Et si ira sitvt ponit ꝑcedēs ꝺ: aliq̄ tñ fames & sil'r sitis est ꝑter nām. Colligitur ḡ hec ꝺ a Sal'. in lra. Et a Lōmen. in com. Et 4° de accidēti. 6° cap. Et 13° tertij. in plibus passib⁹. ℣ Jtē quia aliq̄ fames vel sitis est accīs egritudinis aut effect⁹ cāe in os stomachi ꝑternāl'r impmētis. assumptū pz ꝑ de appetitu corrupto: quo lutū & putrida appetūtur. pz 2° de siti vehemēti ꝓnte febrē aut aliā egritudinē. ℣ Et ex hac cōclusione segtur hāc ꝓnam nō valē. hec opō vel dispositio est egritudinalis vel ꝑternām: ḡ nō est nālis: vt nāle distiguif ꝺ violētū. ¶ 3° ꝺ. ¶ Lapiēdo nāle vt distinguif ꝺ ꝑter nām aliq̄ fames vel sitis pōt eē opō vel dispō naturalis. Persuadef. Primo sic nulla cā ꝑternāl'r in corp⁹ impmēte cāri potest fames a causis in nr'o mere nāl'r agentibus. ḡ &c. assumptū pz ꝺsiderāti mot⁹ ꝺcurrētes & suffi/ciētes ad cāndū famē quā cōiter nālē appellāt. ℣ Jtē motus humoris melici ad os stōchi hoza famis est p se intētus a nā. ḡ finis gra cui⁹ trāsmittif est p se intētus a natura. ꝺna tz: eo q; ꝓncipali⁹ intēdit nā ad finē q̄z ordiata ad finē: vt supra suppositū est. Cū ḡ finis gra cui⁹ trāsmittif humoꝛ melicus sit vt os stomachi ꝓmoueat ad appetendū: segt &c. Dz aūt humoꝛ melic⁹ ad hūc finē trāsmittat ad os stomachi: colligit ꝑ ꝓmi. cap. de hūoꝛib⁹. Et 13° tertij. c. de destructione appetit⁹. Et 15° tertij. 2° cap. Et 6° de iuua mētis. cap. de iuuamētis vtriusq; cholē. Et 2° colliget. c. de iuuamēto sanguis & alioꝝ & humoꝝ. ℣ Jtē restauratio corpis ex aliměto & aliměti attractio & assumptio p se intēdit a nā. ꝛz tā fames q̄z fit dicta nālis est ad nutrimenti assumptionē p se final'r ordiata. ḡ tā fames q̄z sitis ꝑ se intēdit a nā. ꝺna tz: p suppōnē q̄rtā ꝓmissā. & assumptuz pz intelligēti. ℣ Item os stomachi a nā ꝓductū est sensibilitatī multe: vt puū motū & corrugationē a venis suggenti bꝝ & hūoꝛe melico facile ꝑcipiat. ḡ sensibilitas oris stomachi ordinat ad ꝑcipiēdū suctiones & sensationē hui⁹ corrugationis: & p oñs &c. assūptū colligit 4° de accīti. alle. ca. & 13° tertij. ꝑ cap. Et aduenit ei ex neruis cerebri ramus acqrere faciēs sensum vt ꝑcipiat famē & diminutionē &c. ℣ Jtē q̄ꝑ ol'e & aliq̄ organa nal'r sua obta triste & delecta biliter ꝑcipe absq; ß q; latitudinē ꝓprij tpamenti egrediāt: tā pol'e est os stomachi &c. absq; ß q; exeāt latitudinē ꝓprij tpamenti. ꝛz ꝑ⁹ est pol'e: q; al's piculū eēt sempiterne passionis recipi dogma. Et plura alia ꝑ ista ꝺne ad duci pñt. ¶ 4° ꝺ. Lz tā fames q̄z fit aliq̄ sit opō vel dispositio nālis: min⁹ tñ nālis est corpi vel stō dispositio q̄ est famescēs aut sitiēs q̄z dispositio cibi opposita alijs paribus corpe nal'r se hāte. Probatur sic. nāliusꝰ se hz corp⁹ nutrimēto debite refectū q̄z inanitū: & si vtrobiq; fit intra latitudinē sanitatis. sed dū corp⁹ est famescēs vel sitiens ipm est inanitū vel saltē aliq̄ hūiditate sibi nāli ꝑuatū. ergo &c. ℣ Item cuiz corpi nālioꝛ est delitia q̄z tristitia vel sensatio tediosa: vt 2° & 7° etbicox. sed dū corp⁹ est famescēs aut sitiēs tediosa q̄dā sensatioe affligit & tristitia. vt 4° de accīti. & 2ª ꝑble^m. 5° & 6° ꝑble^t. ḡ &c. Hāc ꝺnem puto itellexisse antiq̄s q̄sdā dicentes famē esse dispōnez nālem nō simpl'r: sed ſm qd. Non. n. est dispō corpi nālissima: q; vt dcm̄ est. dispō sub q̄ est corp⁹ dū est nutrimento debite resumptū est ea nālioꝛ: q; nāe ꝓueniētioꝛ vñ respectu illi⁹ dispōnem q̄ corp⁹ est famelicū dicūt inālem q̄uis sit nālis. Sicut qes in centro & mot⁹ ad centrū est grauis simpl'r nālis. sed qes est nālioꝛ. Et nos tā somnū q̄z vigiliam corpi sano dicim⁹ nālem: cū tñ nālioꝛ sit opō vigilie somnoꝛ: vt 2ª ꝑmi. cap. de signis ꝺpl'onū. Et 18ª ꝑble^m. ꝓrimo ꝑble^t. dū ingt. Mota aūt aia ſm nām nō ꝺormit. vigilat. n. tūc marie. vigilare. n. viuēdi cā est potiꝰ q̄z ꝺormiēdi. Et coll'r idem 10° ꝑble^m. 31° ꝑbl'. ℣ Ex ista ꝺne colligitur nō oēm dispōnem idicātem de sua actuali remotione esse dispōnez ꝑter nām. Vigilia. n. & somn⁹ quātūcūq; naturales aliq̄n sui actualem idicāt remotionem. Segt 2° nō q̄lz; rem nālez idicare sui actualem ꝺpuationem: vt somn⁹: vigilia: fames: sitis &c. ℣ Uerūtn ꝓcedendū est q; ois dispō nālis idicat sui actualem vel hitualem ꝺseruationem vel aptitudialem. Eꝺ vo q̄libet res ꝑter naturaz idicat sibi remotionem nō actualem tñ: sed ēt hitualem siue aptitudinalē. ℣ Lōtra hāc pōnem ꝑ ꝓcedūt arg^a pōnis aduerse sup tacta. ℣ Item in q̄libet fame est doloꝛ. ergo in nulla fame est corpus in dispositione nāli. assum/

Arist.

Fmes q; sit nālis ſm quid.

Auicē. Arist.

ptū p̄z:q2 in q̄lz fame vel siti est sensatio rei ꝓtrarie subi/
to ⁊ mālr impmētis:eo q̄ in q̄lz fame vel siti est sensatio
male opl'onis diuerse:vt coll'r in lib⁹ de malitia cōpl'onis
diuerse.4°cap.℣ Itē cuiuscūq; dispōnis remotio subita
est obiua cā delitie ei⁹ subita iductio pōt eē cā obiua do/
lozis:ſz subita remotio q̄litatis impōsse in ozestōchi boza
famis vel sitis est cā delitie.g̃ ei⁹ subita iductio pōt eē cā
dolozis:⁊ p ꝓns in fame ⁊ siti nāli est dolo2 sic in sedatio
ne eay est vera actual' delitia. Pro isto vī snia Arist. 25ª
pti' pble^m.5° ⁊ 6° pble^c. Et Sal'.4°de accīti.alle.cap.ouz
dixit. Cā hui⁹ sensus eūonis est:q2 vene q̄s dixi suggūt in
stō cibū q̄ est in eo:cūq; stōchus illud sustinē non poterit
eo q̄ ꝺtūdik ⁊ dissoluik conat' q̄rere cibū q̄ suū cnret no/
cumētū:ſz qs mēbri ꝺtusionē ⁊ dissolonē dicat eē mēbri
nāle dispōnē. Hec vī intētio Auic.p̄ p̄mi.vltio cap.dum
dixit:q̄ vt⁹ sensibilis ozis stōchi in desiderio cibi:q2 hāc
sentit passionē ⁊ mozdicationē cholē nigre.℣ Itē exē^m su
ꝓpositū de graui descēdēte vī huic pōni repugnās. Si
cut.n.graue oū mouet ad cētrū est exē nālē dispōnē ei⁹ p
quāto nō est nāl'r locatū:ita dicet aduersari⁹ stōchū dum
famescit eē extra nālē dispōnē ei⁹:p famē vo ad illā redi/
re appetit.℣ Ad hec rn̄det'. Et p̄ p auctē Sal'.q̄ nō plus
volu'r nisi q̄ nō mouemur ad sumēdū cibū exītes in dis
pōne p̄m nām vere.i.nālissimaz.nāliо2.n.est dispō sub q̄
est cozp⁹ nāl'r se hās oū nō famescit alijs parib⁹ vt tactuz
est.℣ Cōtra.q2 tūc nulli cozpis saltē sano simpl'r inest fa/
mes:imo dispō famescētie repugnat rōni formali sanitat⁹
simpl'r.arguik ꝓna:q2 nū q̄s dispō sub q̄ est cozp⁹ oū actua
liter famescit est sana simpl'r.℣ Pro isto negāda est ꝓna.
Sicut ēt ꝓcedik sano simpl'r aliq̄n ineē somnū ⁊ lz non sit
dispō nālissima sani simpl'r. Et ꝓcedik q̄ dispō sub qua ē
cōp⁹ sanū simpl'r.oū actu famescit est simpl'r sana. Est.n.
optima respectu cuiuscūq; alteri⁹ dispōnis cozpis nāl'r sa
mescētis ceteris parib⁹. Sicut ēt sanū semp actu dormiēs
denoiak optime sanū:q2 pfectissima ꝙ opōnū pducriuū re
spectu cuiuscūq; alteri⁹ dormiētis cū alijs parib⁹ de quo
plenius p̄ hui⁹.℣ Ad 2^m ocn̄ est famē ⁊ sitim nālē nō idi
care sui remotionē habitualē:ſz actualē tm̄.℣ Ad 3^m odz
est q̄ si p malā opl'onē itelligik opl'o nō sana nec nālis as
sumptū est negādū.si x̄o itelligik hāc opl'onē eē malam
respectu dispōnis cozpis cibo debite refecti ꝓcedēduz est
illā eē malā sic dispō somni nālis est mala respectu nālis
vigilie. Min⁹.n.bonū respectu maiozis bz rōnē mali:vt
3°etbi.⁊ p̄ rhetozice Aris. Et ad hūc sensum dixit Sal'.in
fame eē malā opl'onē diuersam.℣ Ad 4^m negak assūptū
⁊ p̄nr p̄ q̄ nec in fame nec in siti nāli ē sensibilitas rei ꝓtie
.i.discōueniētis nāe:vel q2 inālis.stat.n.cozp⁹ itra latitu/
dinē sue sanitatis cū aliq̄ tactiua tristitia:sic̄ pz in lassitu/
dine p̄ūte exercitiū tpatum.℣ Ad 5^m negak assumptū.cō
cedēdum tm̄ est q̄ cuiuscūq; dispōnis ⁊c. ei⁹ subita indu/
ctio pōt eē cā obiectiua tristitie aut tedioſe sensationis:ſz
nō q̄libet talis est dolo2 vt ifra dicē. Quid aūt sit dn̄m.p
auctoritatibus adductis pz ex dictis.oēs.n.ꝓcedūt ad
sensum supra dictum:⁊ hoc probabiliter.

Appeti
ti⁹ lesio
triplex

¶ Quātū ad 2^m arti^m sint be distōnes. ¶ Prima distō. Per
dispōnem p̄ter nām in ozestomachi exītē tripl'r ꝓtigit le
di appetitū.s.diminute:ablate:⁊ corrupte. Per corruptā
lesionē intelligēdo oēm lesionē qua trāscēdit appetit⁹ p/
portionalitatē ad humanā dispōnez:siue pp intēſionem
hoc fuerit ⁊ ꝓtinuitatē ei⁹:sic̄ in appetitu canino:siue q2
ad obiecta fuerit trāscēdentia.pportionalitatē ad huma/
nam spēm:vt appetit⁹luti ⁊ carbonū ⁊c. ¶ Scōa distin/
ctio. Dupl'r pōt aliqs cib⁹ aut aliqs pot⁹ dici stō ꝺtius.p̄
formal'r siue nāliter.2°vtualiter siue potēcial'r. Prim⁹ est
cuius actualis dispō actual'r ꝺtiak dispōni exītī in stoma
cho:q̄liter stomacho tpato actu famescēti aut sitiēti for/
maliter ꝺtius est cibus ⁊ pot⁹ tēperatus. Potēcialiter vo

Cibus
aut po/
t⁹ stō ꝺ/
tius 2°.

ꝺtius est qui aptus est in stō in nutrimētum stō dissimilez
vel ꝺtium ꝙuerti:q̄liter lactucā dicim⁹ stomacho calido
cibū ꝺtiū. Istā distōnem nōnulli antiqozes posuerūt sub
hac forma. Liboꝝ ꝺtioꝝ stomacho ⁊ potuū qdā est ꝺtiꝰ
in p̄n^o tm̄:vt potus tpatus stomacho tpato. qdam x̄o in
p̄n^o ⁊ fine:vt pot⁹ calidus stomacho frido. ¶ Sz p̄mitten/
dum q̄ lz p dispōnez egritudinalē stomachi ꝺtigat appe
titū ialē ad cibū totalr auferri: p nullā tm̄ dispōnē egri/
tudinalē pol'e est appetitū nālē stomachi ad cibū auferri
stāte vita.appetit⁹.n.nalis nēcio cōcomitat' formā nā/
lē appetētis:iō nō nisi sublata forma auferr' appetitus.

¶ Prima ꝑ. Quilz stomach⁹ p̄ternāl'r dispositꝰ näli appe
titu ferr' in ꝺtia. Pz:q2 qlz talis appetit ab eo remouere
dispōnem p̄ter näm in eo actual'r exītē.g̃ ⁊c. ¶ 2ª ꝑ. Per
nullā dispōnem p̄ter näm in stō appetitū ialē auferētez
stomachus appetitu ialali ferr' in ꝺtia. Pz: q2 al's illa di/
spositio non auferret appetitū. ¶ Tertiam ꝺnē posuer̄t
Bononiēses qdaz. Non q̄lz dispositio egritudinalis stō/
chi corrūpēs appetitū facit stōum sue dispōni p̄ternatu/
rali appetitu ialali appetē ꝺtia.℣ Hāc ꝺnē suadēt ꝓmo ō
stomacho isecto pauis ⁊ corruptis hūozib⁹ corruptos
cibos appetēti.℣ Persuadet' ēt rōne supius tacta:q2 q̄/
pol'e est pp dispōnē egritudinalē exītē in ozgano sensus
corrūpi iudiciū sensus:ita vt iudicet q̄le non est iudican/
dum:tā pol'e est p dispōnē exītē in ozgano appetit⁹ appe
titū corrūpi:ita vt appetat tale q̄le appetēdū non est.sed
appetēdū est ꝺtiū.g̃.℣ Slosant tm̄ auctē Sal'. Ex egritu/
dinib⁹ tm̄ in vētre.dicētes ipsam itelligēdā eē vbi in appe
titu fuak nālitas ⁊ non corrūpik in ꝓpa foza:ſz solū q̄ti/
tate aut tpe mutak ⁊c. ℣ Ex qb⁹ iferūt rn̄sionē ad q̄situm
.s.q̄ ois dispō p̄ternalis stōchi non auferēs aut corrum/
pēs appetitū tā nāli q̄s ialali appetitu facit stomachū cō/
traria appetē. Et hāc dicūt itellexisse Sal'.in lr̄a. ℣ Ego
q̄t puto hāc pōnē n̄ eē snie Sal.ꝙsonā. Credidit.n.in oi
appetitu corrupto stōchū appē ꝺtia dispōni appetitū cō
rūpēti. Lz.n.pp hūozes corruptos appetat cibus corru/
pt⁹:n̄ tm̄ appetik nisi p quāto ꝺtietatē hz ad dispōnē p̄ter
näm in stōcho exītē. Un̄ 13°tertij.cap.de cor^ne appetitus:
q̄n in stōcho aggregat' hūoꝝ malus diuersus a ꝙsueto in
q̄litate sua nālis:tūc regrit aliqd ei ꝺtiū. ℣ Itē q̄ rōne pp
hūozes putridos corrūpi p̄t appetit⁹ nālit:vt appetat p/
cise silia dispōni p̄ter näm:eadē ratione vī pp magnū ex/
cessum male opl'onis calide vel fride i stōcho talit corrū
pi posse appetitū:vt in silia ferat' ⁊ non ꝺtia. Et sic ꝓtige/
ret stōchū p̄ternālit calidū ⁊ siccuz calida ⁊ sicca appetē
fridū ⁊ hu.frida ⁊ hū.qō nec rationi nec exp̄imēto ꝙso/
nat.℣ Puto g̃ ꝓbabili⁹ eē dn̄m q̄ nūq̄ stomach⁹ cui⁹ap
petit⁹ est cozrupt⁹ appetit silia:nisi forte p accns p quāto
ꝺtingit ea q̄ appetit stomach⁹ in se hēre q̄litatē aliq̄mo/
do simile dispōni p̄ter nāli stōchi vel cāe illi⁹:ſz illa nō ap
petat stōch⁹ rōne hui⁹ silitudinis: ſz ꝺtietatis currēs iter
hāc rē ⁊ humozes vel dispōnes stomachi p̄ter näm. hu/
ius aūt ꝺtietas potest eē aut in manifestis q̄litatib⁹:sicut
in mala opl'one vehemēter calida appetit stomach⁹ ve/
hemēter frida icōsueta:vt glacie niuē ⁊c. Aut in occulta
ꝓpetate:sic̄ hns mäm humidā cozruptā determiato mō
stomacho nocētem non appetit qōcūq; siccū: ſz determi
nate vt carbones cretā ⁊c.vt in 13°tertij.alle.cap. Qua/
pp accidit qbusdā appetit⁹luti:imo carbonū terre ⁊ gi/
psi ⁊ rex hui⁹ gnis pp q̄litatē que in eis est exiccātez aut
icidētem ꝺtiā q̄litatē humozis.℣ Ad arg^m igit' p̄^m huius
pōnis pz:q̄ ⁊ si pp appetitū cozruptū ferr' stomachus in
rē cozruptā non ferr' in ipsam nisi p accns: ⁊ inquātum
ꝺtia est dispōni p̄ter näm stomachi.℣ Ad 2^m ꝓcedit q̄ sic̄
p sensum appbēdi potest obm q̄le nō est:ita q̄ appetitum
appetit q̄le appetēdū nō est.q̄ tm̄ organo appetente p̄ter
nāliter dispositꝰ exītē non appetat ꝺtrariuz siue discrasie

inālis est ipol'e.nō.n.appetit nisi vt discrasiā p̄ternālē in
eo exītē amoueat. ¶ 4°ꝑ. Lz qlz stōus nāl'r se hns actu
sitiēs vel famescēs appetat cibos vel pot⁹ sibi nāl'r sil'es
appetit tm̄ cibos vel pot⁹ dispōni q̄ actu famet aut sitit fō
mal'r ꝺtios. ꝓma p̄z ex p̄cedēti qōne. Et ꝓbat' 2°.quia
appetit remotiua dispōnis q̄ famet aut sitit.℣ Ex hac cō
relarie ꝙcludūt qdā q̄ lz qlz cib⁹ vel pot⁹ quē stōus nā/
liter se hns appetit est in p̄n^o ꝺtius stō:in fine x̄o similis.
¶ 5ª ꝑ. Quilz stōus egritudinal'r dispositꝰ fameſcenz aut
sitiēs appetit cibos vel pot⁹ formal'r ⁊ vtual'r sue dispō/
ni ꝺtios. Pz:q2 cibos appetit ⁊ pot⁹ nō solū famis aut si
tis sedativos:ſz ēt discrasie p̄ternāl'r remotiuos.℣ Ex q̄
ꝙcludūt cibū quē appetit stōus egritudinal'r dispositus
nō solū in p̄n^o:ſz ēt i fine eē dispōni stōchi p̄ternāl'r discra
siati ꝺtiū.℣ Ex qb⁹ coll'r ꝺtia iter distempantias nāles ⁊
p̄ter nāles stōchi. Nāles.n.distēpantie faciūt stōum fo/
mal'r appetere ꝺtia dispōni stōchi nāl'r appetētis:vtual'r
tñ silia nāli opl'oni eiusdē:vt stōus calidus nāl'r appetit
cibos ⁊ pot⁹ cal'os stō vtual'r sil'es:q2 sunt in chilū cal'm
stō ꝓportionatū ꝙuertibiles:q tñ sub forma cibi existen/
tes sunt formal'r ꝺtij dispō stōchi actual'r famescētis. Di
stēperātie vo p̄ter näm faciūt stomachū appetere ꝺtia:n
solū formal'r ſz ⁊ vtual'r. Et hāc puto fuisse snīam. Sal'.
in lr̄a.℣ Al's ego facilius hāc ꝺtiam exp̄ssi q̄ qlz stoma
chus nāl'r se hns appetit cibos ⁊ potus sil'es.i.tales ſz
denoiationē in gñe cibo⁹ ⁊ potuum qualis stomachus
appetēs in ꝓpria spē stomacho⁹. Econtra vo p̄ter nāl'r
calidus appetit frigida ⁊ frigidus calida ⁊c.

¶ Ad arg^a p̄ncipalia rn̄det'. ¶ Ad p̄^m ⁊ ei⁹ ꝓfirmationem
pz ex dictis in 2°arti°.℣ Ad aliā ꝓfirmationē patuit q̄'r
fames ⁊ sitis ēt nālis idicat vel nō idicat sui remotionē.
¶ Ad 2^m p̄ncipale oī q̄ cuilz stō näliter se hñti cōpl'o sua
nālis est sibi optia:ideo nō appetit ipsaz ꝑmutari. ¶ Ad
3^m ⁊ 4^m tacta est rn̄sio supius de vino q̄ iter vinū ⁊ chole
rice febriētes est formalis ꝺtietas:pp friditatē ⁊ humi/
ditatem actualē:virtualis ēt:q2 p vinū tollik debilitas p
viam resol'onis q̄ freq̄nter talib⁹ accidit. hūc ēt appeti/
tum ꝑmouet nālis ꝙformitas ipsi⁹ ad humanū cozpus ⁊
ꝙsuetudo ip̄m sumēdi. ¶ Ad vlti^m negāda est ꝓna. freq̄n
ter.n.lz illud qō appetik ꝺtiek mozbo:nō tm̄ est cāe illius
debite remotiuū. freq̄nter ēt qō appetik hz q̄litatem ma
lam ānexā:q̄re nō semp opz talib⁹ dare qō appetunt.

¶ Questio. xlix.

Utrum stomachus fridus sit melioꝝ ad appetēduz q̄s stōus calidus. ¶ Arguik multipl'r q̄ nō.
¶ Primo melioꝝ est digō stomachi cali q̄s fridi.g̃ melioꝝ
appetit⁹ assumptū coll'r i lr̄a.⁊ 13°tertij.cap.de signis cō
pl'onū nāliū stomachi.⁊ arguik ꝓna:q2 semp ordiata ad
finē debēt eē ꝓportionata fini.cū g̃ appetit⁹ final'r ordine
tur ad assumptionē ⁊ digōnē alimenti: pfectioi exīte di
gestione melioꝝ erit appetit⁹.℣ Itē ad vite debitā ꝓua
tionē nēcium est stomachū cal'm plus de alimēto sumere
stō frido.g̃ oz ip̄m maiorē quātitatē cibi appetere. nō.n.
dz sumere cibū ampliorē q̄s appetat. Cum g̃ nā non defi
ciat in nēcijs seq̄ ampliorē cibū appetē stomachū cal'm
q̄s appetat stōus fridus.℣ Cōfirmat':q2 tūc in debito re/
gimine cozpis hūtis stōuz cal'm p dietē eēt cozp⁹ vltra sa
turitatē regularit cibādū:ꝺ sniam oium auctoꝝ. arguik
ꝓna:q2 ampliorē quātitatē cibi regrik stōus cal's q̄s tem
perat⁹ ⁊ minoꝝ satiak.ſz stōus tpat⁹ satiak mediocri q̄ti
tate cibi.g̃ stōus calidus satiak minoꝝ mediocri. Cum er
go reqrat maiorē mediocri:eo q̄ obm dz eē ꝓportionatū
imutatiue vtuti seqtur ip̄m vltra saturitatē ⁊ pluri cibo
q̄s appetat eē reficiēdū. ¶ 2°ad p̄ncipale arguik. sic se hz
opatio ad opōnem sicut tpatum a quo.puenit actio ad tē
peramētum. Perfectio.n.tpamenti arguik ex opōne. sed
pfectius est tpamentū stomachi cali q̄s fridi alij⁹ parib⁹:

q̄ pfectioꝝ est ei⁹ opō appetitiua.℣ Confirmak.q̄to aliqs
lapsus est pfectional'r ꝓpinqoꝝ optimo tpamento:tanto
ei⁹ opō est ꝓpinqoꝝ pfectissime opōni:q2 ꝓpinqtas per/
fectionalis lapsus ad tpamētū arguik ex ꝙformitate opa
tionis ei⁹ ad opōnē optimi tpamēti. sed pfectional'r ꝓpin
quius est tpamentū stomachi cali optio tpamēto stoma/
chi q̄s frido alijs parib⁹.g̃ opō ꝓportiōal'r ꝓpinqoꝝ opō
ni. Cum g̃ opatio appetitiua stomachi tpati sit pfectissi/
ma:seqtur ⁊c. ¶ 3°seq̄r q̄ appetit⁹ senis ad cibuz esset
melioꝝ q̄s iuuenis:q2 quātū potest stōus nāl'r fridus per
friditatē excedē stomachū nāl'r cal'm:tm̄ stomach⁹ senis
stomachū iuuenis:vt p̄z intuēti. ¶ 4°. Ē maxime esset pp
cās tactas a Sal'.4°de accīti.cap.de cāis accītiū stoma
chi.s.q̄ friditas inanit ⁊ coadunat pelliculas stomachi
⁊ ꝓstrigit ⁊ cohibet vt aliū cibū attrahāt:eꝺ vo calor hu
mozes liq̄facit:q̄re ad loca inanita fluūt ⁊ replēt. Hāc.n.
cām ⁊ nō aliā explicat Sal'. Et Auic.13°tertij.cap. de de/
structione appetit⁹. Et cā in ℞ est q̄ calitas est mollifica
tiua faciēs currē mās ⁊ replēs locuz ei⁹:friditas vo eꝺ.
Sz arguik q̄ hec cā nō valet.p̄:q2 tūc friditas eēt magis
fitis q̄s famis cātiua.p ꝓstrictionē.n.a friditate ꝓvenien
tē ⁊ exp̄ssionē facili⁹ ab ore stomachi expellibile est hūi/
dū roridū:eo q̄ subtili⁹ ⁊ nō min⁹ supficiale.2°:q2 tūc nō
min⁹ calitas aucta in ore stomachi eēt sedativa siti q̄s fa/
mis. Cōtingēs.n.est illa liq̄facē mās fridas ⁊ humidas
qb⁹ fluētib⁹ ad os stomachi ⁊ replētib⁹ pelliculaꝝ stoma
chi sederet' siti. Sil'r calitas aucta in ore stomachi nō mi
nus a circūiacētib⁹ prib⁹ dz attrahē hūidū subtile roridū
q̄s nutrimētale:cū sit subtili⁹ ⁊ attractioni parati⁹:sed p
illi⁹ attractionē magis sedak sitis q̄s fames. ¶ 5ª arguik.
cuiusꝛ opōnis stomachi calor est ꝓueniēs instrm ⁊ non
frig⁹:g̃ plus ipedik q̄lz opō p augmētū frigoris q̄s calo/
ris.assūptū coll'r ꝓma p̄mi.doc^6°.2°cap. Qō.n. friditati
ēntialr iest est vt oib⁹ vtutib⁹ sit ꝺtia. Et 2°p̄mi.doc.3°ca. in 7°gñe signoꝝ. Et ꝓma sexti nāliū.vltī cap. Un̄ ⁊ 6° de Auicē.
accīti.3°cap. friditas x̄o in actione nullū facit iuuamen
tū.℣ Cōfirmat:q2 cū maiori mēsura caloris supra tēpe/
rāmētū stare pōt vita.⁊ sanitas in stō q̄s friditatis.g̃ cum
maiori mēsura caloris saluari potest nālitas ⁊ bonitas
appetit⁹ in stō cal'o q̄s frido. ⁊ p ꝓns stō calido ⁊ frido a
tpamento eq̄liter labētib⁹ näliter min⁹ impficiek opō ap/
petitiua stomachi cali q̄s fridi.℣ Pro isto ēt est exp̄imen/
tum.videm⁹.n.aialia rapacia vt sunt leo aqla ⁊c.q̄ calis/
sima sunt eē vozacissima:caloꝛe ēt itrinsec⁹ vigozato cre
scit appetitus:vt in hyeme ⁊ regionibus frigidis ⁊ coꝛ/
poze robustis:vt in viris apparet septētrionalibus.

¶ Ad op^m est Sal'.in lr̄a. Fridus vo nā vēter appetē qdez
bon⁹ vbi pz q̄ appetitū stomachi frigidi ꝙparet Sal'.ad
appetitū stomachi cali. Nō.n.bon⁹ appetē re^n tempera
ti. Et coll'r idē 4°de accīti.4°cap. Un̄ 13°tertij.cap.de de Auicē.
structione appetitus. Et frigus qdē vehementius ptinet
appetitui. Et pp̄ inueniūtur septētrio ex ventis ⁊ hyēs
ex tpibus vehemētiores ad excitāduz appetitū. Et q iter
peragit in niue vehementiores appetitus est valde.

¶ In ista qōne ꝓmo tractabik difficultas tacta in 5° p̄nci/
pali.s.an frigiditas essentialiter ingressum hēat in opera
tionibus virtutum. Scōo rn̄debitur ad quesitum.

¶ Quātū ad p̄^m sciēdū est q̄ pl'es iueniunt modi rn̄di
ad arti^m. ¶ Prim⁹ quē fere oēs sequuntur pataui p̄mit/
tētes p̄ q̄ friditatē vel quācūq; alia q̄litatē eēntial'r igre
di op⁹ nāe ē ipsaz p se vel nāl'r ocurrē ad pficiēdū vl' pdu
cēdū opōnes nāe ꝓueniētes tāq̄ istrm totale aut ptiale i
tal'r opando a nā directū. Eꝺ vo accītal'r igredi dī.s.qa
nō nāl'r ⁊c. Et penes ℞ ponūt has ꝓnes. ¶ Prima ꝑ. Fri
giditas eēntialiter vel p se nō igredik opus nāe tāq̄ to/
tale aut dominās istrm. Hanc putant intellexisse Auic.
ꝓma p̄mi.alle.cap. Persuadet' etiam rōne:q2 frigus do/

minans oēs opationes aut aufert aut hebetiores efficit. ¶ 2°. Friditas igredif eētialr opones nae tāq̄ ptiale z non dnans: sed subdnans instrm. Pz: qz in quoz mēbro dnatur calm z subdnatur fridum. Et hoc dnt senfisse auctores dicētes oēs opones pfici per calorē tāq̄. s. p dnans instrum. ¶ Tertiā ponem ponūt. Ois opo cuiuscūq; virtutis fuerit quātūlz tpata punit a frigido. Probāt qz p uenit a remisse calo. ℣ Ego vo nō itelligo qd impmat vl opetur friditas in gnone spūs ex sanguine aut chole vel sanguinis ex chilo nisi p quāto in agēte p friditatē reducta est calitas ad mēsurā tali actioni pportionatā. ¶ 4°. Frigus dnans p accns iuuat opones nae. Istam nem posuit Aui. pma pmi. alle. cap. z pluries alibi vide declarationem ibi. Ex his oncludūt intellm Aui. z alioz auctorum. s. q frigus nō ingredif eētialr zc. tāq̄ dnans instrz: caloz vo sic. ℣ Jam redarguisse me recolo patauū quēdā de ista rone: qz difficultatē effugit. nec est mēti Auic. cō sona fiqs dicta eius onsideret. Pariter. n. dom videretur ficcitatē nō ingredi eētialr: sed accūtalr tm opus nature: qz sm cōiorē sniam non cōcurrit ficcitas ad opus nae tāq̄ dnans instrm. ℣ Dicerēt tm patani negādo: qz in nobis z quoz mēbro vel pte nr corpis multo remissior est friditas q̄ siccitas: ideo in oi opone ficcitas friditati cōparata dici pōt dnans instrm. Sed mirādum est si intensior est siccitas stacis aut humoris albuginei q̄ ei⁹ frigiditas. ℣ Alij dixerūt friditatē duplicē here oponem. Primam. s. z imediatā que est insridatio z quātū ad hāc nō ingredif opus nae eētialr: qz friduz in eo q̄ infridat im mobilirat z oēs vtutū opones bebetes reddit. Aliā operationē hz friditas hāc pma onem: vt figere idurare fi/gere ostare facere: z quātū ad hanc ingredif eētialr in opus nae. Hec tm solo nō plene difficultatē euat. ¶ Lon/cil. vo dria 61°alr ad q̄situ rndet. ¶ Primo pmittēdo q̄ tripler dr aliq̄ eētialr alterq; igredi. p̄ qditatiue vt partes diffonis eētiales eētiam diffiniti: aut formā cōposi ti nalis eētiā cōpositi. 2°integralr: vt ptes toti⁹ integrales totum integrale. 3°sic vt accns constitutionē subti siue instraliter. z hoc instrm si est corporeū nō sm se: sed vtualiter tm ingredif instrz: in corporeo vo sm se totū ingredi potest: vt pz in oponibus exnto⁹ z motibus nalibus eorum mediatibus suis q̄litatibus motiuis nalib⁹. ℣ Secūdo pmittit p opōnem dnter intelligēdum eē tā actiuā q̄ passiuā: tā manētem que maneat in agēte q̄ trāseūtē que in passo recipit alio ab opante. ℣ 3°pmittit p nām in ppositio itelligi dēre virtutē totius regitiuā z marie nalem. ℣ 4°pmittit q̄ hic sumit eētialr: vt distinguit ⁊ accidētaliter. ió quot modis dr aliqd alterū accidētalr ingredi tot modis dr eētialr: eo q̄ quot modis dr vnū opposito⁹ totidē modis dr alter⁹. Sumit aūt p accidēs vel accūtalr q̄ntq; vt distinguit ⁊ imediate: q̄liter cām morbi ledere dicimus p accns siue accūtalr: qz mediate morbo vt 3°de accūti. p̄ cap. z supra illa pte. Non vo ipsa vocis magnitudo. Q̄ntq; distinguit ⁊ pncipalr vel per se: vt p̄ tertij. Juuamētum neruo⁹ p̄m est dare sensum. per accns. i. scdariū est sustētare carnē: sicut z graue nalr p se qz pn cipalr intrēdit getē in cētro. z p accns: qz minus pncipalr intrēdit motū. 3°sumit q̄ accns: vt idē est q̄ casuale vl fortuitū. 4°vt distinguit ⁊ per se: sicut frigus per accns cale facit z talr sumit hic. Calm q̄ essentialr ingredi⁹ opones nae est calm tāq̄ nae ⁊ueniēs instrm, per se ad opationes eius ocurrere. ⁊ vo ingredi p accns est ipm nō per se: qz nō tāq̄ nae ⁊ueniēs instrm ad opones illas cōcurrere. ¶ His suppositi colliguntur ex Cōcil. due cōclusiones. ¶ Prima ⁊ Aui. z Baly. 2°hui⁹. cō° 131°. Friditas eētia liter vel p se igredif opones nae ad sensum datus. ℣ Hec ⁊ p̄ videt ex intētione Ari. 2°de gnone aialiū. 14° cap. ponētis q̄ gno omiomeraq; calitate z friditate fit. Et ostā-

Fridita tis opō duplex.

Concil. Ingredi alteq; eētia / liter tri/ plr acci dētalit similr.

Opatio multiplex

Arist.

hec qdem calo z hec vo frido. 4°metheo. calm gnat calidū z fridū. Et Salr. p̄ de iuuamētis. 2° cap. Compo est suba p calm z fridū: ⁊ opo eētialr igredif opones totum. Idē aliq̄r sonat vba Auer. ⁊ colliget. Opones stomachi iuuant z cōplent friditate tpata. Persuadet etiaz plibus argumētis sumptis ab eo z rōnib⁹ alijs. ℣ Prio q̄ sic res se hz ad eē: ita ad opari. ⁊ eētialr igredif friditas eē mēbroq;. q̄ z opari maior collr. 2°metheo. pz ēt qa cuiuslz mixti eē p se ordiat ad opōnē ppria illi⁹ mixti qd q̄ p se z eētialr ordiat ad esse mixti p se ordinat ad opones eiusdē. ℣ 2°aliq̄ opo nae pncipalr sit ogregando friditat aūt est ogregare: sic eo calitatis segregare. ¶ 3° pncipali⁹ z magis opat retētiua vt⁹ frido q̄ calo. ⁊ calo opat eētialr. q̄ z frido. pbat maior: qz tps qet retētiue mai⁹ est tpe mot⁹. ⁊ qes pficit frido. q̄ zc. ℣ 4°. ad omne motū localē p se ocurrit fixio q̄ frido eētialr pficit. ℣ 5° pinguedo adeps pili plumi z cornua in aialib⁹ p se intenduntur a nā. ⁊ ad cuiuslz istoz gnonē p se ocurrit friditas. Jtē nerui gnati sunt ex būiditate quā coagulauit frigus: vt 4°q̄rti. trac. 4°. cap. p. cū q̄ fridit as z coagulatio essen tialr ocurrat ad factionē nerui: ad eādē eētialr ocurrit friditas. ℣ 6° sic siccū se hz ad būidū: ita fridū ad calidū. ⁊ siccū igredif eētialr opones nae sic humidū. q̄ friduz sicut calidū. ℣ 7°aliq̄ friditas est vel eē pōt sanitas. q̄ aliq̄ friditas pōt eētialr igredi zc. assūptū. pbat: qz cui⁹ intēperies est morb⁹ ei⁹ tēperies est sanitas. p̄ de accidenti. 2°cañ. ⁊ alic⁹ friditat intēperies est morb⁹. q̄ zc. ℣ 8°si cut est in maiori mūdo: ita z in minori. ⁊ in maiori mūdo aliq̄ pres sunt p se opatiue calo aliq̄ frido: vt saturn⁹ sol. q̄ zc. ℣ 9°. q̄lz digo mae nocitiue p se itēdit a nā. ⁊ ptingit talē eētialr pfici frido: vt in digone ptigit māei calē acute declinātis ad furiositatē. ¶ Jtē in remouēdo malā dyscrasiā mēbroq;. calam nā vtil aliquo instro p se illius discrasie remotiuo. ⁊ nullū appet tale aliud q̄ friditas. ergo. ℣ Jtē nō min⁹ p se tāq̄ instro sibi ⁊ueniēte vti pōt nā friditate itrinseca q̄ extrinseca. ⁊ friditate extrinseca util q̄ntq; vt decēti instro ad corrūpendū calitatē: sic lactuca papauer zc. ℣ Jtez arguūt q dā ad appetitū q est fames cāndum pncipalius ocurrit friditas q̄ calitas. Frig⁹ eni vehemētius attinet appetitui. 13°tertij. alle. cap. Silr ga friditate humoris melici util nā tāq̄ instro p se ocurrēte ad excitādū appetitū. ⁊ appetitū q est fames p se itendit nā: vt in pcedēti q̄one oñsum est. q̄ zc. ¶ 2° ⁊ ex Concil. collecta est: ⁊ ita sit: sub maiori tm mēsura ocurrit calitas z igredif opones nae q̄ friditas: z plibus nae essentialr fuit opōnib⁹. Pz: qz calitas est q̄litas vtuti z sanitati oformiori q̄ friditas. pma pmi. ca de opl'onibus. ℣ Ex ista ⁊ne segtur penes hūc modū loq̄ndi: caliditatē magis eētialr ingredi opones nae q̄ easdē ingrediatur friditas. qō. n. ē vtuti oformi⁹ z sub maiori mēsura z pluribus p se fuit nae opōnibus magis eētialr ingreditur opones nae ad sensum datū. ℣ Ex quo vlterius seq̄t iuxta largū modū loq̄ndi medicoz friditatē calitati cōparatā dici posse accidētalr igredi opones: qz minus p se siue essentialr. Unde Sal'. in li°de typo. calo z frido ostat mixtio: ⁊ calidū sit pncipalr de intētione nae. ¶ Si que ātr auctes auctoz. ad hui⁹ determinationis oppm allegentur exponēde sunt ad sensum scde ⁊nes: aut sm Concil. audaciā reijciēde sunt tāq̄ ad Bn nō auctētice. ¶ Et mihi videt hec positio. pbabilior: q̄uis plura adducta ad pbationem pme ⁊nis nō plenam faciant euidentiam.

¶ Quātū ad 2^m^ arti^m^ ponūtur iste ⁊nes. ¶ Prima ⁊ q̄ponit. pbabilr. stous calo ceteris parib⁹ melior est ad appetendū q̄ fridus sic. s. q̄ melior z pfectior est appetit⁹ cibi in stomacho calo q̄ frido. Hec ⁊ psuaderi potest p plura arg^ta^ adducta añ oppm. ¶ Contra hec ⁊ est cōtra Sal'. in lra: z Lōmen. in cō° ponentem q̄ appetitus ciboz fit

Auicē.

Auicē.

per os vētris z friditas est ei ⁊ueniēs nā. ℣ Jtē ⁊ Auic. tertia tertij. cap. de signis ⁊pl'onū nāliū stōchi. ℣ Jtē ca. de modis sigtionū dispōnū stōchi. dixit q̄ appetit⁹ aque .i. pot⁹ in stō calo est plus q̄ cibi. q̄ eō in stō frido appetitus cibi est plus q̄ appetit⁹ aque vel potus. ℣ Jtez cap. de destructione appetit⁹. Et frig⁹ qdē vehemēti⁹ ptinet appetitui. ℣ Jtē 4°de accūti. alle. cap. Friditas stōchi nō pax adiuuat desideriū. ℣ Jtē 3°colliget. cap. de cāis accidētium eueniētiū desiderio oris stōchi. Opō appetitiua sm medicos cōplet friditate tpata. ℣ Jtē 4°colliget cap. de signis ⁊pl'onū nāliū stōchi. Jn stō calo appetit⁹ est diminut⁹ z in stō frido est excedēs. ¶ Pro remotione hoz obiectoz ponit hec 2°. Sal'. in lra. ponēs stōchū friduz bonū eē ad appetēdū nō cōparat appetitū stōchi frigidi ad appetitū stōchi cali vel tpati: sed appetitū ei⁹ cōparat digōni eius dē z vtutē appetitiuā z vtuti digestiue: vt sit sensus lre q̄ potentia z opō appetitiua stōchi fridi est bona respectu vtutis z opōnis digestiue eius dē. Pz aūt q̄ hō sensus nō repugnat p̄cedēti ⁊ni: ⁊z. n. stōus fridus meli⁹ appetat q̄ digerat. z eō calz meli⁹ digerat q̄ appetat eo q̄ digō pncipalr calore pficit: stat tm calm meli⁹ appetere fridō. ℣ Et p ista ⁊ne vi series pcedentis lre. calidior vo nā vēter digerit qdē meli⁹ q̄ appetat. q̄ pariter in sequēti itelligere debuit q̄ fridior nā vēter appetit qdē melius q̄ digerat. Et clari⁹ hī ⁊ ex trāslatione arabica de signis vētris fridi: cui⁹ series est. Jn vētre aūt q̄ in nā sua est fridior appetit⁹ est melior q̄ digō. Hāc ēt cōparationem fere oēs auctores videnf seruasse: ponētes sig⁹ com pl'onum nāliū stōchi. Usī 13°tertij. Signū ⁊pl'onis naturalis calē stōchi est q̄ digō vicit appetitū: fride vo vt nō sit in appetitu diminutio z fit in digone diminutio. Danc cōparationē fuat Raſ. 2°Almā. cap. de signis ⁊pl'onum nāliū stōchi. Cū stōchi ⁊pl'o calo fuerit digō erit sortior appetitui. Et ifra. Frida vo cū fuerit his oibus ⁊nia euenier. Appetit⁹. n. maior erit digone. ℣ Et ex hac cōcl'one z ei⁹ pbatione pz itell's lre Sal'. z Lōmē. in cō°. Frigiditas. n. est nā ⁊ueniēs appetitui magis. s. q̄ digōni. ℣ Pz 2°rnsio ad auctes Aui. ad op^m^ pme ⁊nis alleg. ℣ Prima .n. vadit ad sensum p̄cedētiū. ℣ Pro 2°dr q̄ in stō frigido plus est: qz maior est appetit⁹ cibi q̄ pot⁹. Eō vo in calido maior est appetit⁹ pot⁹ q̄ cibi. Cum quo tm stat melior⁹ z pfectior ē appetitū cibi in stō calo q̄ frido. ℣ Ad tertiam dici pōt ⁊pbabilr pmo q̄ friditas vehemēti⁹ ptinet appetitui. s. cibi q̄ pot⁹. alr magis ptinet appetitui q̄ digōni. ℣ Aliter z forte melius: friditas vt obiectiua vel dispositiua causa magis ptinet appetitui q̄ aliq̄ alia qualitas: sicut ex p̄cedētibus. ℣ Uel forte magis ad mētē Aui. friditas magis ptinet zc. i. est causa appetit⁹ magis augmētatiua q̄ aliq̄ alia q̄litas siue ad B ocurrat tanq̄ obiuat siue tāq̄ dispositiua cā. Et ad sensus p̄dictos reduci pñt auctes Sal'. z Auer. allegate. ¶ 3°. Ad intētionem gradū appetit⁹ pducē pōt stōm ⁊pl'o nāl'r vel ēter nāl'r frida q̄ calida stomachi. Persuadet. ℣ Primo: qz p augmētum friditatis in ore stomachi pducit ad appetitū caninū: nō aūt p intētionē caloris in eodē vt pōt colligi 2°tertij. de causis appetitus canini. Et exp̄ssi⁹ a Seraꝑ. 3° pctice. 4°cap. ℣ Item qz obiectiua cā famis nālis potissima est friditas vt sup̄. ⁊z ad hui⁹ impssionē recipiēdam plus dispōnit ⁊pl'o nālis frida stomachi. ℣ Jtē qz nā ordinauit ad excitādū appetitū fluere ad os stomachi humorē melicū fridū z nō calm: qō nō foret si ita dispositiua cā appetit⁹ eēt calitas sic friditas. ℣ Jtē qz friditas cōstringit z mām nutrimētalē exp̄mit ab ore stomachi vel saltem ei⁹ attractionē phibet aut minuit. Eō vo calitas attrahit ad os stōchi mās nutrimētales: p q̄ pñtia tolli tur aut minuit appetit⁹. Et hāc cām exp̄ssit Sal'. 4°de accidēti. Et Auic. 13°tertij. allegatis cap. ℣ Jtē qz caliditas quāto magis crescit in ore stōchi auget sitim. ⁊z augmēta/ta siti minuit appetit⁹ cibi: vt 13°tertij. ca. de destructione appetit⁹. q̄ zc. ¶ 4°⁊. Uz friditas in ore stomachi sub alia quāta mēsura aucta sup̄ tpamētum auget appetitū tā respectu tpati q̄ calī stomachi: citi⁹ tñ ceteris pib⁹ destruit appetit⁹ p friditatē auctā supra tpamētum q̄ p calitatez. Patet: qz cū aliquāta mēsura caloris sup̄ tpamētū in stomacho calo stare pōt sanitas cū q̄sta friditate sup̄ temperamentum inducta fieret stupor morz z congelatio.

¶ Ad arg^m^ pncipalia rndet. ¶ Ad p^m^ qcqd sit de añte: negat ⁊nia. Non. n. semp or fine melior exīte oia ad finem ordinata eē melior. Eque. n. pfecta visio vel sensatio exterior in sorte sicut in pl'one pōt ad ineque pfectas cogitationes vel itellectiones ordinari. ℣ Ad ambas ⁊firmationes ifra tāget sol'o in 3°hui⁹: cū tractabit de regimine corpis p cibū z potū. ¶ Ad 2^m^ ocedit illud ad qō dedu cit arg^m^: qz pbat sma ⁊nē scōi articuli. ℣ Et p idez pz ad confirmationē. ¶ Ad 3^m^ negāda est ⁊nia: vt pz ex dictis. Et si arguat q̄ in sene semp erit appetit⁹ intēsior q̄ in iuuene: qz stous fridior. Dicit itez negādo ⁊niaz. Posset. n. in sene eē stous tāto fridior q̄ friditate illa nō augeretur sed deijceret appetit⁹: eo q̄ ois imoderata q̄litas deijcit actum. p̄pe vtutis quātūcūq; ēt nō eēt in stō senis frigiditas tāto intēsior q̄ merito ipsi⁹ deijceret appetit⁹: sed potius intēderet: nō tñ segtur in eo intēsior fieri appetitus nisi ponat paritas in causis alijs ocurrētibus ad appetitum: puta attractionē mēbroz a venis: venaz ab epate zc. q̄ attractiones sunt in senib⁹ valde defecte: ió merito ipsaz pōt eē remissior: pp quā cām vel silem frequenter in ⁊ualescētib⁹ deficit appetit⁹: vt tertia tertij. ca. de destructione appetit⁹. ¶ Ad 4^m^ ocedit illā cām multum ferre ad intēsionē appetit⁹. Et cū arguit q̄ non: qz tūc friditas zc. Negāda est ⁊nia: ⁊z. n. friditas humidum subrile roridū cum gsso nutrimētali simul exp̄meret: nō tñ in ore stomachi obiuam cām sitis imp̄meret: qō nō regereret ad sitim cāndam. imo pōt⁹ imp̄mit q̄litatez illi opositam: vt pz intuēti. ℣ Ad 2^m^ sil'r negat ⁊nia. Cū B. n. q̄ calitas attrahit dilatat z replet: z sic corrugationē oris stōchi. phibet: nō tñ q̄litatē q̄ est obiua cā famis imp̄mit: sed q̄litatē pōt⁹ illi oppositā q̄ est obiectiua cā sitis. Concedit tñ in aliq̄ dispone stomachi calitatē supueniētē posse p accns sitim extinguere solutēdo mās multas flaticas z ipsas ad stomachū fluere faciēdo quo frequēter in febrib⁹ deficit sitis. Et vlteri⁹ dr q̄ nō eque facile est stō calido a circūiacētib⁹ mēbris attrahē humidū roridū subtile zc. eo q̄ mēbra illud humidū tāq̄ eis appropatū anidius retinēt. ¶ Ad 5^m^ ocedi pōt q̄ ad appetitū cāndū tā/q̄ vtutis instrm magis ⁊nit calitas q̄ friditas. Ut tñ obiectiua cā vel dispositiua magis ⁊nit friditas q̄ caliditas: vt sup̄ dcm est. Concil. vo absolute negasset assūptum: vt patuit in p̄ arti°. ℣ Ad ⁊firmationē ocedit cum maiori mēsura caloris sup̄ tpamētum stare posse in stomacho bonitatē z nālitatē appetit⁹ q̄ friditatis. Cū hoc tñ stat friditatē sub aliq̄ mēsura magis eē augmētativa⁊ appetit⁹ q̄ calitas vt tactū est. ¶ Pro exprimēto vo dicitur q̄ aialia rapacia sm pl'm vorациssima sunt: nō ppter calitatē stomachi: ⁊z pp calitatē toti⁹ multū resoluētez et p ⁊nis magnā restaurationē regrētē sicut in ⁊ualescentibus. Usī verisīlr purādū est q̄ si in talib⁹ aialib⁹ eēt cum calitate toti⁹ stous fridus adhuc vehemēti⁹ appeterent. Jn hyeme aūt z regionib⁹ z vētis septētrionalib⁹ in corporib⁹ robustis crescit appetit⁹: qz vnito calore interius fit maior hūidi substātifici resolo: ēre vehemētior fit attractio mēbroz a venis z venaz ab epe: vt pbabilr tenui p̄afo. ℣ Quidā tñ dixerūt q̄ eo tpe fortificat humor frigidus melicus. ℣ Considera tñ iuxta mētē Auic. q̄ ⁊z fortificet calor pp eius vnionem z multiplicationem: in

Aialiuz rapaciu cā vora citatis.

quãto tñ gradual'r minorat: vñ remãet os stõchi remissius cal'm q̃ tpe estatis. Si g̃ in corpibus nõ robustis q; dã his tẽporibus crescit appetit⁹: b̃ ẽ pp ifridationẽ oris stomachi: vt sensit Aui. Et ꝓpter idẽ iter agẽti in niue z piscatoribus sepe vehementer crescit appetitus.

¶ Questio. l.

Utrum in corpibus athletaꝝ repletis nutrimento sua q̃litate laudabili possit nãlis appetitus ad cibũ isurgẽ. ¶ Arguit' m'tipl'r q̃ nõ. ¶ Prio. in corporibus his nũq̃ inaniunt vene. g̃ i talib⁹ nũq̃ causat' fames nãlis. assũptũ ꝓbat: q; semp i talib⁹ corpibus vene replete sũt laudabili sanguine. z ꝑ ꝯa: q; fames nãlis nec̃io ꝑsupponit venaꝝ inanitionẽ: vt 4° de accñti. alle. ca. ¶ 2°. nũq̃ i his corpib⁹ attrahit epar a stõcho mediãtib⁹ meseraicis: eo q; i talib⁹ sp est i epate copia laudabilis sanguis. Alꝫs. n. nõ eẽnt hec corpa repleta sanguie solo i q̃sto peccãte: c⁹ op'' supponit' i q̃ne. ¶ 3°. talib⁹ i mẽbra grauant supfluo nutrimẽto: q; peccat i q̃sto. g̃ vtus mẽbroꝝ nãlis supfluũ illõ nitit' expellẽ: ſz nõ simul illud nitit' attrahẽ z expellẽ. g̃ donec stat supflua m'titudo: virtus nãlis mẽbroꝝ nõ nitit' a venis attrahẽ: z p ꝯa nec fames causat' nãlis. ¶ 4°. seq̃ret q; i corpe mediocris bitudis nat'r se hñte sp chilo ex stõcho ad epar attracto isurgeret fames. Arguit' ꝯa: q; tũc multo magis ianite sunt vene z epar i corpe mediocris bitudis q̃ i corpe iã dicto plectorico. ſz aliquo tpe i' corpe plectorico attrahũt vene ab epate z epar a stõcho mediãtib⁹ meseraicis si q̃ esset va. g̃ ꝛc. ¶ 5°. pñtia m'titudis humoris crudi apti ꝙuerti i sanguinẽ z nutrire corp⁹ est cã destructiõis appetit⁹. g̃ a fortiori pñtia multi sanguis laudabilis. assũptũ coll'r 4° ō accñti. alle. cap̃. Et 13ª tertij. cap̃. ō causis destructionis appetit⁹. vbi exẽplariter iducit' vsus z eriti⁹ z pluri ma aialia a cibis abstinẽtia i hyeme tpe extẽso: qm̃ occupat' nã i rectificãdo illõ q̃ est i corpib⁹ eoꝝ ex humoribus crudis z digerẽdo ipm z administrãdo loco ei⁹ q̃ dissoluit'. ¶ Prio isto vi itẽtio Bal'. 3° vtutũ naturaliũ. 13° cap̃. Et nõ esuriẽdi demũ q̃nq; aial copia esce q̃ in epate cã est. Melioꝛẽ. n. z paratioꝛẽ hñs vẽter escã nõ diligit eã q̃ extroꝛsuz. Uñ 13ª tertij. alle. cap̃. Et ad vlti'' nẽcitas cibi ẽ vt suppleat locũ ei⁹ q̃ resoluit'. Cũ g̃ nõ est reso'o aut est reso'o pua nõ est necessarius cibus extrinsecus.

¶ Opp'' coll'r p⁹ afo. z cõ'' 3°. ¶ Jsta q̃stio icidenter mota est vt distictius videat' qual'r fames nãlis p̃supponit motus supius tactos ex itẽtione auctoꝝ. Multi vo sũt modi rñdẽdi ad hanc. ¶ Prim⁹ quẽ cõiter sequunt' pataui ꝑmittit q̃dã. ¶ Prio ꝑmittit q; appetit⁹ gñal'r est inclinatio appetẽtis in appetibile q est duplex: nãlis. ſ. z aialis: vt supra declaratũ est. ¶ 1° ꝑmittit. ad famẽ nãlẽ q̃nque mot⁹ ꝯcurrẽ: de q̃b⁹ etiã supra visus est. ¶ 3° ꝑmittit. ꝑter appetitũ nãlẽ repiri appetitũ aialẽ mẽdosuz: q; fit a re ꝑter nãz: sicut caninus appetit⁹ z voluptuosus q ꝯſeq̃t frequẽtẽ voluptatẽ in cibo z potu: z sicut patẽ debent in bibulis patauis. ¶ 4° ꝑmittit. q; lz nã mẽtẽ nõ bẽat: q; tñ in suis actionib⁹ regulat' ab itelligẽtia nõ errãte. 12° meta''. 18° cõ''. iõ incõueniens respuit z attrahit cõueniens: q̃uis. vnũ ab altero nõ discernat: vt 4° regimis acutoꝝ. 24° cõ''. ¶ Pria ꝛcio. Probabil'r sustineri põt nũq̃ bulus corpa nãli sed voluptuoso appetitu appetẽ. Dz. n. nõ appetãt appetitu nãli pz ꝑ plura adducta añ opp''. Dz tñ appetãt docet exꝑimẽtũ. Cũ g̃ nõ appetãt appetitu nãli vt notũ est nec mẽdoso q̃ fit a re ꝑter nãm: seq̃t ipsa appetẽ appetitu voluptuoso. Dicũt vlteri⁹ hũc modũ seq̃ntes: q; nisi istis tal'r appetẽtib⁹ exhiberet cib⁹ affligerẽtur z fierent cacochimi multũ agitatis z cõmotis humoribus⁹. ¶ 2ª ꝛcio. Lõformius loq̃ndo dcis auctoꝝ tenẽdũ est i istis cõpib⁹ veꝝ z nãlẽ appetitũ isurgẽ. ¶ Modus ãt ab his ponit' m'tipl'r. Prim⁹: q; cũ hec corpa sint multum

Appetitus qd.

Appetit⁹ aialis mendosus qd.

Arist.

cal'a fit in eoꝝ mẽbris reso'o z ꝑ ꝯa inaniunt'. Exq̃ insurgit nãlis appetitus attrahẽdi nutrimẽtũ ad pozositates inãitas: z ꝑ ꝯa a venis attrahet' nutrimẽtũ ad pozositates mẽbroꝝ: z sic deiceps: donec i meseraicis fiat aliq̃ reso'o: q̃re suggũt ab ore stõchi: z ꝯa fit ver⁹ appetitus. ¶ hic mod⁹ ꝯ se hz difficultatẽ nõ ꝓuã: q; donec i venis est supflua sanguis plenitudo vtutẽ aggrauãs nãlẽ venarũ: lz illi⁹ plenitudis fiat aliq̃ minoratio: ñ tñ vene ab epate attrahẽt. sil'r nec epar attrahẽdo vi i meseraicis aliq̃ facẽ minutionẽ: grauat. n. vt⁹ epatis sanguine nimio, nõ g̃ appetit nouũ sanguinẽ attrahẽ: ſz poti⁹ quẽ hz expellẽ. Et pidẽ apparet q; stãte plenitudie iã dcã nõ dz chilus ꝑ miseraicas attrahi virtute epatis. vt⁹. n. nãlis epatis poti⁹ appetit supfluo ꝛgrauati. ¶ Secũd⁹ mod⁹ est q; i pdictis corpib⁹ ver⁹ causat' appetit⁹ q; lz sit i eis pñtia m'tri nutrimẽti: tale tñ q; supfluũ nõ regulat' a vtute: ſz extraneat' pp q̃ mẽbra ipz respuũt z iclinãt vt melius attrahant. ¶ hic ẽt mod⁹ nõ minoꝛẽ hz difficultatẽ ꝓdẽte. Supponit'. n. i q̃sto hec corpa eẽ repleta nutrimẽto laudabili: solo. ſ. q̃sto peccãte: cui⁹ opp'' hic supponit'. ¶ Tertius mod⁹ sustẽtãdi ꝯclionẽ eoꝝ est q; mẽbra respuũt b̃ nutrimẽtũ i q̃sto peccãs tãq̃ discõueniẽs: iõ ipz alterãt alteratiõe ꝓparãte ipm ad expulsionẽ q̃ sit b̃ nutrimẽtũ mẽbris icõueniens: quẽadmodũ vt⁹ nãlis ossis ꝓpriũ nutrimẽtũ attrahit: supfluitatẽ tñ expellit alterãdo ipz alteratione ꝓparãte ad expulsionẽ. b̃ g̃ nutrimẽto tal'r alterato nõ amplius ꝙueniet nutricatiõi mẽbroꝝ pp q̃ mẽbra cogunt' nouũ expetẽ nutrimẽtum: z sic attrahũt a vene ab epate z epar a stomacho mediãtib⁹ miseraicis ꝛc. ¶ hic modus rñdẽdi lzvideat' bñ colorat⁹: plures tñ recepit in stãtias. ¶ Pria: q; in q̃ne supponit' hec corpa esse repleta nutrimẽto laudabili: z ꝑ ꝯa apto nutrire membro. ¶ Itẽ tal'r alterant mẽbra sanguinẽ nouiter attractũ a venis: qual'r alterabãt ꝓrñtẽ anteq̃ factus eẽt inutilis ad nutrimẽdũ. ſz ꝑ'' alterabãt alteratiõe ꝓparãte ad expulsionẽ. g̃ z 2''. ꝓbat' maioꝛ: q; agẽs vtro biq̃ est idẽ z passum sil'e: z finis idẽ cũ aliis parib⁹. g̃ ꝛc. ¶ Itẽ i synocha fine putredie nullus sanguis deberet nutrire mẽbra: q; plus grauat vtutẽ mẽbroꝝ z sibi discõuenit q̃ sanguis solo q̃ to peccans: in plectoꝛicis g̃ ipm plus respuit vtus membroꝝ z alterat alteratione ꝓparãte ad expulsionẽ. ¶ Itẽ semp i talib⁹ cõporib⁹ deberet fieri sanguis expulsio: do nec tolleret supflua plenitudo: q; sanguis iã ꝓparatus ẽ ad expulsionẽ: z vtus expulsiua in talib⁹ corpibus est fortis tentans z intẽdens illum sanguinem expellẽ. g̃ ꝛc. z plura alia induci possunt cõtra modum hunc.

¶ Alij rñderũt al'r ad q̃stũ. ¶ Prio ꝑmittentes q; vna z nõ pua de causis refrigerij caloris nr̃i nãlis est nutrimẽtũ ab extra aduenies: vt colligi põt ex li° de morte z vita. z ex li° de respiratione: vbi ponit' plãtas z aialia exanguia sufficiẽs hẽre caloris refrigeriũ a nutrimẽto z ꝓtinẽte: ꝓ q̃ ieiunij tolerãtia vsq̃ ad aliq̃ certũ tps calorẽ iflãmat. vñ sanguis quãtũcũq̃ laudabilis ẋtit' ad nãz chole: eo. n. q; alimẽtũ est in ꝓn°ꝓriũ alito: vt 2° de ais. refrigerat caloꝛẽ vel saltẽ supincẽsioni caloris resistit. ideo subtractio z defect⁹ nutrimẽti ab extra veniẽtis est causa iflãmationis caloris. ¶ 2° ꝑmittũt q; sanguis iflamat⁹ duct⁹ vsus nãm chole nõ est ꝙueniẽs nutricationi membroꝝ. ¶ 3° ꝑmittũt q; vt⁹ nãlis mẽbroꝝ nãl'r sanguinem ineptũ nutricationi respuit: z laudabilẽ q̃rit q̃ mẽbra restauret. Et ex his coll'r modus q̃ iã dicta corpa famẽ nãlẽ icurrũt. eo. n. q; sunt vehemẽter cal'a ꝑmo indigẽt refrigerio: iõ nõ aduenięte cibo ab ex refrigerãte iflãmat calor z sanguis q̃tũcũq̃ laudabilis fuerit ẋsus naturã chole ducit: z ꝓ ꝯa fit ineptꝰ nutricationi mẽbroꝝ z sic vtus nãlis mẽbroꝝ hũc sanguinẽ respuit: vñ cogit' a venis aliũ laudabilẽ sãguinẽ querẽ z vene ab epate z epar a stõcho.

Arist.

Plectorici corpis qd quid

a stõcho mediãtib⁹ meꝛaicis: vñ i ꝑdictꝫ corpib⁹ nãlis insurgit appetit⁹. ¶ Jn suma g̃ ex dcis eoꝝ colligit' ꝓ q; stãte plenitudie sanguis nõ peccãtis in q̃li nõ pót in ꝑdictis corpib⁹ isurgẽ nãlis appetit⁹. Scõo q; si cãtur in eis nãlis appetit⁹ b̃ nõ est nisi q; sanguini ipoꝛ supuenit peccatũ in q̃li ꝑm modũ iã dcm̃. ¶ Ex qb⁹ iferunt canonẽ in regimine taliũ corpoꝝ p cibũ. Jpsis. n. offerẽdus est cib⁹ ne ꝑdicta icurrãt nocumẽta: ſz in q̃stitate pauc⁹ vt minuat' plenitudo vel saltẽ nõ augeat'. Uñ Sal'. 4. de regimine sanitat⁹. Ampliora dare bis q eũatiõe idigẽt certe ꝓhiũ. Rursus ẽo neq̃ nutrire anxiũ z cito gñatiuũ nociuũ stõcho vtutꝫ õstructiuũ z cacochimie augmẽtatiuũ.

¶ Jste tñ modus rñdẽdi nõ ꝓuaꝫ recipit istãtiaꝫ. ¶ Pria. nũq̃ hz corpa vex icurrerẽt appetitũ: nisi nõbili z sensata calefactiõe ꝓcedẽte. ꝯa est ꝓ exꝑimẽtũ. aꝛ ꝯa: q; nõ cãtur i eis ver⁹ appetit⁹ nisi tãta ꝓcesserit supincẽsio spũs z sanguis q̃sta sanguis reddat' icedẽs ad nutriendũ mẽbra. pz aũt talẽ supincẽsionẽ nẽcio eẽ sensibilẽ z manifestã. Malitia. n. bũoris q̃ fit inept⁹ ad nutriẽdũ mẽbra est malitia itẽsi q̃d⁹: vt. 1°. afo. cõ''. 17. ¶ Itẽ talia corpa eẽnt cibãda añ q̃q; appetitũ icurrerẽt: q; ꝑus sũt hec corpa cibãda q̃ sanguis z bũores iflamẽnt' iflãmatiõe q̃ idecentes fiãt mẽbroꝝ nutricatiões: ſz nõ icurrũt hec corpa sanguine nisi ꝑus sanguĩe z bũoꝛib⁹ iflãmat⁹: ꝑus g̃ sũt cal'a b⁹ corpa q̃ appetitũ icurrãt. ¶ Itẽ multo plus iflãmãt humoꝛ z sanguis q̃z in effimerãte q̃ in talib⁹ corpib⁹ q̃n famẽ nãlẽ icurrũt: ſz ꝓ iflãmatões ex effimera acq̃sitã sanguini z bũoꝛib⁹ nõ desinũt bũores eẽ ꝙueniẽtes nutricatiõi mẽbroꝝ: g̃ ꝛc. ¶ Itẽ: q; q̃ q̃rit an stãte peccato hũdoꝛ in solo q̃sto possit nãlis appetit⁹ isurgẽ. Et hec rñsio ponit hũores ꝑi⁹ fieri q̃litate peccãtes. ¶ Jõ alit' ꝓbabilit' rñdẽt ad q̃nẽ. ¶ Prio ꝑmittẽdo q; talia corpa athletaꝝ de qb⁹ est ꝑmo sũt corpa cal'a hũida multũ hñtia de caloꝛe in q̃sto: ꝓ q̃ est hũidi mẽbralis reso'o multũ ve lor. ¶ 2° ꝑmittẽdũ in talib⁹ corpib⁹ restauratiõnẽ nutrimẽtalis hũidi velociꝛẽ z maioꝛẽ eẽ q̃ sit substãtifici mẽbroꝝ reso'o: aut nutrimẽtalis in substãtificum ꝙuersio. Alꝫs. n. in talib⁹ nõ cresc̃ẽt ꝛtinue plenitudo: nec ꝓ b̃ piculũ suffocatiõis icurrerẽt aut crepature venaꝝ. Et tota cã est: q; lz in talib⁹ sit cal'm resolutiuũ multũ: cuꝫ b̃ tñ in ipsis est hũidũ multũ ẽt reso'onẽ retardãs nõ tñ ipediẽs sed poti⁹ ꝓmouẽs multiplicationẽ nutrimẽtalis hũidi. ¶ 3° supponẽdũ ex supdictis q; ꝑm varias nãles bitudines corpoꝝ epar z vene varias sibi nãles sanguis mẽsuras determinãt: citra q̃s corpe nãl'r se hñte cuꝫ minoꝛat' sanguis in epate vel venis nãl'r vene ꝓmouenẽ ad attrahẽdũ ab epate z epar a stõcho mediãtib⁹ meseraic. Nõ eni appet rõnale q; tãta expectẽt inanitionẽ z minoꝛatio nẽ sanguis epar z vene sanguiei fic melici añ q̃q; ꝓmoueãtur ad attrahẽdũ: imo ꝓbabile appet multo maioꝛẽ esse copiã sanguis in epate z venis sanguinei q̃ melici q̃tũcũq̃ nãl'r refecti. ¶ 4° ꝑmittẽdũ corpa repleta nutrimento laudabili siue plectoꝛica itelligẽda eẽ illa i qb⁹ est plenitudo maioꝛ q̃z in corpe mediocris bitudinis. ¶ Pria ꝛcio. Stãte plenitudie venaꝝ z epat⁹ sanguis laudabilis in talib⁹ corpib⁹ excedẽte mẽsurã nãlẽ in eisdẽ nõ pót in eis nãlis appetit⁹ isurgẽ. Pz ꝓ plura argumẽta adducta añ opp''. stãte. n. plenitudine tãta vene nõ attrahunt ab epate nec epar a stõcho mediantibus meseraicis ꝛc. ¶ 2ª ꝛcio. Stãte plenitudie sanguis laudabilis epis z venarũ re'' mediocris bitudis pót in ꝑdict⁹ corpib⁹ ver⁹ z nãlis isurgẽ appetit⁹. Pz: q; stãte plenitudine sanguis ꝛc. respũ mediocris bitudis stat venaꝝ inanitio z sanguinis minoratio citra nãlẽ mẽsurã sanguis nãl'r cõpetẽtis venis z epati tpe. q̃ nõ fameſcũt: g̃ tũc vene nãl'r ꝓmouẽt' vt ab epate attrahãt: z epar a stõcho mediãtib⁹ meseraicis. Sil'r in hz corpib⁹ est reso'o humidi mẽbroꝝ subtãtifici velox: q̃re cogunt' a venis freq̃nt' velocit sanguinez attrahẽ: pono g̃ q; tũc sit in venis q̃titas ista sanguis q̃ vene nãl'r sibi limitãt: z pz q; citra istã fiet sanguis diminutio: z sic vene ab epate trahẽt ꝛc. ¶ Cõtra. talia corpa nõ egerẽt eũatione ꝑ hip. ꝓ afo. afo. 3. Bene g̃ cã bonam habitudinẽ soluẽ ꝓfert ꝛc. ꝯa pz: q; necessitas huiꝰ eũatiõis nõ isurgit nisi timoꝛe suffocatiõis aut crepature venaꝝ. ſz nõ iminet hic timoꝛ: eo q; nõ cãtur appetit⁹ i ipis nisi inanitis venis z minoꝛato sanguĩe citra q̃titatẽ quã corp⁹ in dispõne nõ famelica sibi naturaliter limitat ꝛc. ¶ Prio ponit 3ª ꝛclo: lz hz corpa mõ iam dicto nãlẽ appetitũ incurrãt: ex cibatiõe tñ piculũ suffocatiõis incidunt aut crepatura venaꝝ. pz: q; i talib⁹ restauratio humidi nutrimẽtalis multo maioꝛ est q̃z resolutio substãtifici aut ꝙuersio nutrimẽtalis in substãtificũ: vt supra suppositũ est z deductũ est: g̃ per assumptionẽ cibi z eius ꝙuersionẽ in sanguinẽ fit ꝛtinue additio ei⁹ in plenitudinez: z ꝑ ꝯa ꝛc. Exẽpli gra. sit nãlis q̃titas sanguis in dispõne nõ famelica talis corpis libra vna: z minoꝛet' hec q̃titas ꝑ attractionẽ mẽbroꝝ per vnicas q̃tuoꝛ: z fit i sol. plectorico sanguis boni libra vna z vncie due: tũc supueniẽte attractiõe mẽbroꝝ minoꝛabit' hec plenitudo ꝑ vncias q̃tuoꝛ: g̃ minoꝛabit' citra q̃titatẽ libre vni⁹: z ꝑ ꝯa attrahent vene ab epate: z ꝯa epar a stõcho ꝛc. q; tũ maioꝛ est resumptio nutrimẽtalis humidi q̃z eius cõuersio z attractio ad mẽbra exhibito cibo gñabunt' plures q̃z quatuoꝛ vncie sanguis. Pono g̃ generent' qnq; z patꝫ q; vbi ꝓmo erat plenitudo q̃tuoꝛ vnciaꝝ facta cibatione z sanguinis gñatione erunt in corpe sanguis vncie. 15. z sic de inceps: corpus ergo incurret suffocatiõis periculuꝫ aut crepature venaꝝ. ¶ Ex quo sequit' q; quãdiu stabit hoc corpus sub plenitudine excedẽte libram vnam nõ incurrit appetitũ naturalẽ. ¶ Secũdo pz q; hec corpoꝛa fine cibo stare nõ possunt ne iflãmatis humoribus hec plenitudo conuertat' in cacochimiã: z si cibent' cadant in plenitudinẽ: ideo necesse est facere minoꝛationez vt rursus nutrimenti principium accipiat corpus vt dicit Hippo.

¶ Ad arg''. ꝓncipalia respõdet'. ¶ Ad ꝓmũ negat' assumptũ saltẽ de inanitiõe intelligẽdo potẽte ꝓmouẽ attractionẽ venarũ ab epate: vt pz ex dcis. Et ꝯñr dõm est q; lz in his corpibus sint semp vene plene laudabili sanguine respectũ corpoꝛis mediocris bitudinis nõ tñ plene sũt ad sensum superi⁹ expositũ. ¶ Et per idẽ pz rñsio ad 2''. ¶ Ad 3''. argumentum dicitur q; non semper in talibus superflua est membroꝛum plenitudo vt patet ex dictis. ¶ Ad 4''. etiam patet. nõ enim naturaliter maioꝛ inanitio venarũ magis ꝓmouet attractionem earuꝫ ab epate nisi cũ alijs paribus. ¶ Ad 5''. cõcedit' q; presentia multi sanguis laudabilis respectũ naturalis habitudinis est causa destructionis appetitus: sed b̃ non repugnat ocis.

¶ Questio. lj.

Utrum pulmo fit cõpl'oniꝭ calide z humide. ¶ Arguit' multipl'r q; nõ. ¶ Primo cuiuslz mẽbri cõpl'o nãlis similat' ei ex q̃ nutrit'. ꝑ 1ª pmi. cap̃. de compl'onib⁹ mẽbroꝛ. sed pulmo nutrit' sanguine calido z sic corpo q; nutrit' sanguine calissimo z multe chol'e admixto: vt ꝑ 1ª pmi. alle. cap̃. g̃ ꝛc. ¶ Cõfirmat: q; pulmo nutrit' sanguine plurimo arteriali: qui vt pz calidus est z ficc⁹. Itẽ q; pulmo est mẽbrũ igneũ: g̃ cal'm z ficcũ. assumptũ ꝓbat: q; est mẽbroꝛ leuissimũ z maxime mobile: iõ maxie igneũ. ¶ 1° ad ꝓncipale. pulmo est fride z humide cõpl'onis: g̃ q̃ falsa. assumptũ ꝓbat'. ¶ Prio q; facilius cadit pulmo in egritudines fridas z hũidas q̃z alias egritudies: sed facili⁹ labit' q̃cũq; mẽbroꝛ ad lapsum fit' em q̃z ꝯrium: g̃ egritudines fride z humide sunt lapsus sibi sil'es: z ꝑ ꝯa cõpl'o pulmonis est frida z humida. ¶ Cõfirmat: q; pulmo nãlit' ꝓduct⁹ est ad cõtẽperãdum cor: g̃

pulmonis cõpl'o ẽziaĺ cõpl'oni cordis: sed cõpl'o cordis nälis est cal'a ⁊ sicca: vt supra visum est: g̃ ⁊c. Assumptũ ꝑncipale coll'r. 10. tertij. p̃. c. ⁊ 2° de iuuamẽtis. c. p̃ ⁊. 3. de ptib⁹. 4. c. ⁊ i li⁹ de respiratiõe. ℣ Cõfirmat: q; supfluitas maxime abũdãs in pl'one est flegma. ¶ 3°. pulmo est mẽbrũ cartilaginosum: g̃ fridũ ⁊ siccũ. assumptũ p3 expimẽto. ⁊ ꝓña tz: q; cartilago frigida est ⁊ sicca. p̃ ꝑmi. cap̃. de cõpl'onib⁹ mẽbrorũ. ⁊ primo complexionũ. vltimo cap̃. ¶ Ad oppositũ argr̃. ¶ Primo q; pulmo est mẽbrũ carnosum: g̃ cal'm ⁊ humidũ. ¶ Itẽ q; in boie saltẽ est membrum multum sanguineum: ergo calidum ⁊ humidum. assumptũ colligit ꝛ° de partib⁹ aialium. alleg. cap̃. ¶ Et pro isto videt itẽtio Auic. ꝑma ꝑmi. cap̃. de cõpl'onibus membrorum. Et Hal'. ꝑmo complerionum. vltimo cap̃.

Auic.

¶ In ista qõne p̃ aliq̃'r declarãda est pl'monis compõ ⁊ finis ei⁹. Scdo rñdebit ad q̃sitũ. ¶ Sciendũ est igit ꝑmo subam pl'onis ex gnq̃ substãtijs eẽ cõpositã: cãna. s. siue trachea: arteria: vena arteriali: arteria venali: carne mol li: inter ramos hoꝝ oium mediãte: vacuitates replẽte ⁊ sustẽtãte eos ⁊ suba pãniculari. Oritur aũt vena arterialis a dextro cordis vẽtriculo portãs sanguinẽ nutritiuꝝ pulmonẽ. Arteria vo venalis oritur a sinistro cordis vẽtriculo ⁊ defert aerẽ fridũ a pl'one ad cor: ⁊ eꝫ aerẽ calefactũ ⁊ fumos capinosos. Trachea vo arteria ab exẽ ad pl'onẽ portat aerẽ frigidũ: eꝫ vo aerẽ calefactũ ⁊ fumos ad exẽ. In h̃ vo iã dicte tres ptes cõcãt: q̃libet eaꝝ ad pulmonẽ ꝑmo pueniẽs in duos diuidit ramos: q̃ꝝ vn⁹ tẽdit ad partẽ dextrã: alter vo ad sinistrã. Et iteꝝ illoꝝ q̃libet in duos subdiuidit' q̃rũ vnus ad ptẽ peruenit supiorem: alter vo ad iferiorẽ eiusdẽ. Et sic p̃ñr ꝓcedũt hi rami se i minores vsq̃ ad capillares diuidẽdo: donec totã pulmonis subaz ambiãt vt rhete q̃dã: ⁊ simul associant' rami trachee arterie ramis arterie venalis: ⁊ ramis vene arterialis: vt a vena arteriali sanguinẽ: ab arteria venali fumos ⁊ aerẽ calefactum recipiãt: ⁊ ramis arterie venalis aerẽ quẽ traxit ab exẽ ministrẽt vt ad cor eũ tãdẽ deferãt: pp qõ puidit nä vt bi rami ad tãtã subtilitatẽ ducerent: vt. s. sanguini fieret strictior via: paratior vo aeri ⁊ fumis. Inter ramos aũt iã dictos mediat caro pulmõis ⁊ spongiosa siue rara. Prio vt vacuitates medias repleat. 2° vt ꝑdictos ramos sustẽtet. Tertio vt aer fridus tracheam egrediẽs in carne illa recipiat ⁊ aliquãdiu in ea ꝑparet vt cordi nõ nimis fridus: sed decenter tepefact⁹ ꝓpatus occurrat. Et pp illud est caro pl'onis alba: lz in embrioĩbus sit rubea: q; tũc spõgiositatẽ ei⁹ nõ ingredit aer ipaz albificãs. Nõ. n. anhelat embrio. Unde 21ª tertij. cap̃. 2°.

Auic.

Pulmo. n. nõ est nisi rube⁹ in embrioe: qm̃ nõ respirat illic. imo nutrit sanguie subtili ⁊ nõ albificat ipm nisi mixtio aereitat'. Ei⁹ aũt albedo est pp oñium aeriꝫ sup illud: ⁊ pp plurimã friditatẽ. Et ideꝫ 10° tertij. p̃ cap̃. Suba vo pãnicularis pl'onẽ iuoluit ⁊ ad ipsam terminant' orificia vasoꝝ triũ iam dictoꝝ: ⁊ est neruosa vt inde sensum aliq̃ lẽ bẽat pulmo. Aptior⁹a tñ sũt orificia trachee arterie q̃z vene arterialis aut arterie venalis: tũ q; orta sunt a maiori ⁊ latiori trũcho: tũ etiã q; cartilaginosa sunt ⁊ duriora ⁊ multũ ꝺuant apta. Est ẽt tota pl'onis ꝺba ex his ptib⁹ aggregata diuisa in duas ptes. s. dextrũ ⁊ sinistrũ. iterũ dextra in tres. sinistra vo in duas: ne si ipedimẽtũ vni accidat pti alteri accidat. Media tñ ps dextri paꝝ affert in anhelitu iuuamẽtũ: sed ad hoc p̃cipue vi ordinata vt sit sustẽtaculũ vene magne ꝓcaue. Uñ 10° tertij. alle. cap̃. Quint⁹ autẽ q est in latẽ dextro est lect⁹ substrat⁹ vene q̃ noiaf ꝓcaua. Est aũt nälis situs pl'onis magis ad sinistrã ptẽ declinis q̃z ad dextrã. cũ. n. sit cordis vẽtrabrũ magis declinat ad sinistrã sic cor cui⁹ est vẽtrabrũ. lz. n. in ceteris aialib⁹ pect⁹ hñtibus cor situet in medio pectoris: in boie tñ magis declinat ad sinistrã: vt. 2. de hystorijs. c. 3.

Unde ⁊ p̃ hystoriaꝝ. vltimo cap̃. Ponit aũt ꝺm põnẽ in alijs qdẽ ꝺm mediũ pect⁹ q̃cũq; hñt pect⁹: hoib⁹ autẽ in sinistris magis modicũ a diuisiõe verbũ declinans ad sinistrũ vber in supiori parte pectoris. ℣ Ex qb⁹ oib⁹ pót colligi p̃ quis sit ꝓncipalis finis gr̃a cui⁹ est a nä pulmo ꝓductus. hic eni est spũs ⁊ calor is in aialib⁹ sanguinem bñtib⁹ debitũ refrigeriũ ⁊ mũdificatio. Modus aũt est: q; dilatato pectore ipm insequit' pulmo siue moueat' ad motũ pectoris: vt sensit Hal'. ne inter ipm ⁊ pectus iterci dat vacuũ: siue vtute ꝓpria motiua dilatet' ⁊ ꝓstringat: vt Auer. dilatato aut̃ pulmõe aer exterior subingredit' tracheã arteriã: que est pl'onis extremitas ne vacuũ interueniat: ⁊ träsit hic aer p ramos cãne minores: ⁊ minores vsq̃ ad capillares: ⁊ demõ p poros cãne egredit': ⁊ i spõgiositate ⁊ porositatib⁹ carnis pl'onis diuidit' vbile/ui quadã ꝓpatiõe ꝓpat: ne nimis fridus cordi occurrat: deinde ℞o p porositates arterie venalis ingredit' ꝓcuita tẽ ei⁹ dõ dilatat: ⁊ post p ꝓstrictionẽ eiusdẽ in ꝓcauitatez cordis ipellit': ⁊ eꝫ dõ calefact⁹ fuerit cũ fumis capinosis p ꝓstrictionẽ cordis pellit ad ꝓcauuz arterie venalis: ⁊ p poros ei⁹ egrediẽs in spõgiositate pl'onis recipit: ⁊ tãdez ingrediẽs ꝓcauitatẽ trachee p porositates ei⁹ extrisec⁹ dũ pect⁹ ⁊ pulmo ꝓstringit' expellit'. ℣ Pz 2° ãre creatus fuit pulmo in plmis aialiũ magne q̃stitat' multũ re" cordis. Oportuit. n. pl'onẽ in attractiõe vnica plus aeris attrahẽ q̃z cordi pro vna euẽtatiõe sufficiat p̃ vt in eo aliq̃to tpe ꝑpet' añq̃z ad cor ꝑueniret. 2° vt aial notabili tpe posset anhelitũ ꝓtinẽ sine suffocatiõe dũ casu aliq̃ sub aq̃ mergit': vt formet vocẽ: q nõ nisi cũ q̃dã aeris detẽtiõe formatur: vt. z. de aia. aut dum aer malus vel putridus sibi exterius obuiat posset aliquã diu attractionẽ ipsius ad cor euitare. Et has cãs explicat Auic. 10. tertij. alle. c. dũ in/qt. Et iuuamẽtũ pl'onis est attractio aeris: ⁊ iuuamẽtuz attractiõis aeris est ꝑpatio aeris cordis pluris eo q̃ idiget in pulsu vno. Et iuuamẽtũ h⁹ ꝑpatiõis est vt sit aiali cũ submergit' in aquã: ⁊ qñ emittit vocẽ lõgã ⁊ ꝓtinuam ipedientẽ ipm ab acceptiõe aeris: aut cũ abhorret attractionẽ ei⁹ pp oispónes ⁊ cãs ducẽtes ipm ad illud ex feto re. Et colligi p̃t hec eadẽ sparsim in li⁹ de respiratiõe. ⁊ p̃ de hystorijs. vlti. ca. ℣ Ex qb⁹ vlterius p3: vñ aliq̃ aialia diutius aliqua minus diu possunt anhelitũ cõtinere. Propter qõ pl'a sub aq̃ cito suffocant'. q̃dã aũt diu ꝺuãt illesa: q̃rũdã. n. aialiũ pulmo est sanguine⁹ cal's vehemẽter: vñ freq̃nt' idigẽt respiratiõe. q̃rũdã vo exanguis est ⁊ pelliculosus ⁊ plurimi aeris ꝓtẽtiu⁹ cõparatiõe sue molis: vt aues: lacerte: tortuce: ⁊ hec rariori indigẽt respiratione quãdiu sub aq̃ ꝺuant illesa. Uñ 3° de ptibus aialiũ. alle. cap̃. Propter qõ ⁊ nõ sitiẽtia ⁊ pauci potus: hec oia ⁊ p̃t multo tpe tolerare in humido: velut. n. paucũ bñtia cal'm sufficient' ad multũ tps ifridant' ⁊ ab ipso pl'onis motu exsite aereo ⁊ vacuo.

Auic.

Pl'onis cõpl'o 2°

¶ Quãtũ ad 2ᵐ arti"ᵐ sunt aliq̃ notãda. ¶ Prio sciendũ est q; in pl'one duplicẽ ꝓsideram⁹ cõpl'onẽ. s. nälẽ ⁊ accitalẽ. Per nälẽ itell'ndo cõpl'onẽ mẽbro debitam ⁊ pro suis opónib⁹ req̃sitã. Eꝫ vo p accñtalẽ itell'nda est cõpl'o rep ta in mẽbro ⁊ nõ pro suis opónib⁹ req̃sita siue cũ illa stet mẽbrũ itra latitudinẽ sue sanitat' siue nõ. Exẽpli gr̃a: caliditas aliq̃ in sorte a sole ipressa: ⁊ si sortẽ non trarerit exẽ latitudinẽ sue sanitat' est sorti accñtalis distiguẽdo accñtale ꝑ nälẽ. Repit. n. in sorte ⁊ nõ est req̃sita ad sorti opatiões pficiẽdas. Illa. n. absente nõ min⁹ sortes suas pficeret opónes. Sic sil'r in pl'one duplicẽ imaginamur compl'onẽ. Unã ꝓsurgẽtẽ in eo ex ptib⁹ ipm ꝓstituẽtib⁹ spũ ⁊ sanguine req̃sitis pro suis opónib⁹: ⁊ hãc appellam⁹ nälẽ. Alterã imaginamur positã in eo a catarris a cerebro ad ipm puenientib⁹ a vaporib⁹ etiam a toto eleuatis ad ipm ptingẽtib⁹: sine q̃ etiã pulmo nõ min⁹ suas pficeret

opones. Et hanc cõpl'onẽ auctores nominant accñtalẽ. ℣ Prio ꝓclio tenẽda iurta p̃dictã distinctionẽ. Pulmo q̃z tũ ad cõpl'onẽ ei⁹ nälẽ est cõpl'onis cal'e. ℣ Persuadet' p cuiuslibet mẽbri cõpl'o nälis similat' ei ex q̃ nutrit': lz pulmo nutrit' sanguine calissimo ⁊ multe cholere admixto: g̃ pulmo est calide cõpl'onis totũ assumptũ coll'r p̃ ꝑmi. cap̃. de cõpl'onib⁹ mẽbrorũ. ℣ Itẽ q; calor pl'onis maxio idiget refrigerio p motũ respiratiõis: qõ nõ eẽt nisi vehemẽs eẽt ei⁹ caliditaꝫ. Hoc tñ arg"ᵗ est mere ꝓbabile. p idẽ eni ꝓbaret cerebrũ eẽ calide cõpl'onis: eo q; ꝓtinue mouet motu diastoles ⁊ systoles ad sui caloris refrigeriuz. ℣ Itẽ pulmo calidus p ei⁹ nälẽ cõpl'onẽ maxie iducit sitim vt supẽ visum est: qõ nõ esset nisi eẽt cõpl'onis multuz cal'e. ℣ Itẽ q; pulmo est mẽbrũ a dñio carneũ sanguineũ multũ arteriosum. Et pro illa p̃ne hic vi intẽtio Auic. p̃ ꝑmi. 2°. Probabil'r sustineri pót pulmonẽ quãtũ ad cõplexionẽ ei⁹ nälẽ esse sicce cõpl'onis. ¶ Persuadet' prio: q; cuiuslibz mẽbri cõpl'o nälis similat' ei ex quo nutrit': sed pulmo nutrit' sanguie cholerico: ⁊ p oñs est sicce cõpl'onis: q; sanguie calidissimo ⁊ multe cholẽ admixto: vt p̃ ꝑmi. alleg. cap̃. ℣ Itẽ q; substãtia pl'onis est subtilis spõgiosa leuis vehemẽter mobilis: ⁊ p oñs ignea. ℣ Itẽ ꝓtinue ad pl'onẽ defluit humor fridus ⁊ humidus: g̃ illius cõpl'onis oportuit eẽ pulmonẽ: q̃ huiꝰ humiditatis ipressioi melius resistẽ pót: sed hec est cõplexio cholerica cõpl'oni flegmatj ẽziaĺ: g̃ ⁊c. ℣ Hãc ꝓclonẽ sensisse putãt q̃dã Auic. p̃ ꝑmi. dũ dixit pulmonẽ in sui suba ⁊ nä non esse humidũ vehemẽti humiditate. Intellerit. n. p humiditatẽ vehemẽtẽ humiditatẽ tẽperamentũ excedentem. ℣ Cõtra: q; in pulmone ꝺñat' pars carnea. Caro vo est mẽbrũ calidũ ⁊ humidũ. ℣ Itẽ q; pulmo est mẽbrũ multũ sanguineũ. ℣ Itẽ q; est ad tactũ multũ molle. ¶ Pro p̃ negef ꝓña. lz. n. ps carnea ꝺñef i corde: nõ tñ cor ẽ hũi de cõpl'onis: sup⁹a ẽt declaratũ est nõ oẽm carnẽ esse cõplexiõis humide. ℣ Cõfil'r dr̃ ad 2ᵐ: nä in corde maxime abũdat sanguis: cũ tñ cor sit sicce cõpl'onis: lz ẽt in pulmone sit magna sanguis multitudo: sanguis tamen pro suo nutrimẽto requisitus est cholericus. ℣ Pro 3° dicitur q; illa mollities est ex multitudine flegmatũ ⁊ humiditatũ accñtalis in pulmone iuẽtarũ. ¶ 3° dcl'o ponit' probabilis ꝺtra ꝑcedentẽ. Pulmo quãtũ ad eius cõplexionem nälẽ est cõpl'onis humide. Persuaderi pót p argumenta adducta ꝑ ꝑcedẽtem. s. q; carne⁹: q; sanguine⁹ a dñio: ⁊ q; mollis ad tactũ: lz hec nõ euidẽter ꝓbant ꝑne vt supẽ ostensum est. ℣ Sed ꝑ hanc ꝑnẽ adduci possunt pñsiones ꝓbantes secũdã ꝑnẽ. ℣ Sed ad primã dicit' negãdo minorẽ. s. q; pulmo nutrit' cholico vel sicco sanguine re" sanguis tẽperati. Et p̃ñr dr̃ q; lz ille sanguis a multa cholera secũ mixta multũ subtilief: nõ tñ opz q; ab eadẽ multũ exiccef. nõ. n. opz rem calidã ⁊ siccã cũ tali ꝓportione rei calide ⁊ humide esse cõmixtã: q; ipsam notabil'r exiccet: lz eãdẽ notabil'r calefaciat. ℣ Ad 2ᵐ dr̃ q; nõ solũ res ignea sed ẽt aerea pót esse subtilis subtle leuis spõgiosa ⁊ mollis. ℣ Ad 3ᵐ negef ꝓña. nõ. n. ꝓncipal'r iuẽr⁹ est a nä pulmo vt resistat impressioni flegmatis ad ipm descendentis: sed ad finẽ alius potionẽ cui meli⁹ subseruit p cõpl'onẽ calidã ⁊ humidã q̃z calidã ⁊ siccã. ℣ Ad vltimũ dõm q; p humiditatẽ vehementẽ. Aui. itellexit humiditatẽ excedentẽ humiditatẽ epat⁹ Aui. n. in latitudine mẽbroꝝ humidoꝝ posuit pulmonẽ humidiorẽ epate: ⁊ hoc est pl'onẽ esse vehementẽ humidũ. Postea vo declarauit h̃ non esse quãtũ ad cõpl'onẽ eius nälẽ sed accidentalẽ: iõ dixit q; pulmo in suba sui ⁊ nä nõ est humidus vehemẽti hũiditate. s. tãti gradus in quanta est absolute in latitudine humidoꝝ graduat⁹: de quo plenius videbit' ꝑma ꝑmi. ¶ 4ᵃᵐ ꝑnẽ cõiter ponũt. Pulmo q̃z tũ ad cõpl'onẽ ei⁹ accidẽtalẽ est fride ⁊ humide cop'l'onis. Probat: q; compl'o pulmoni accñtalit' acq̃sita est cõpl'o acq̃sita a multo flãte ad ipm fluente ⁊ lõgã in ipso ꝺbente morã: sed hec cõpl'o est frida ⁊ humida: vt p3 intuẽti: ergo ⁊c. ℣ Contra: q; hec cõpl'o accñtalis est ẽziaĺ näli: aut ergo supat nälẽ: aut subdñat' ei: aut ambe iste cõpl'ones equant'. Si p̃m sequit' q; pulmo q̃z tũ ad cõpl'onẽ nälẽ eius nõ est calidus: q; ei⁹ nälis cõpl'o p friditatẽ accñtalẽ vincit'. Si 2ᵐ sequitur q; per nullã accñtalẽ cõplexionẽ pulmo est fride cõpl'onis: qõ repugnat ꝑni. Si dicit' tertium pulmo est absolute denoiandus tẽperatus sicut ⁊ cutis. ¶ Pro isto dicit' q; pulmo naliter se hñs est respcũ cutis cal'e ⁊ nõ fri/gide cõpl'onis denoiabilis. Et p̃ñr q; pulmonis nälis cõpl'o vicit cõpl'onẽ accñtalẽ quãtũ ad posse denoiare sbm respcũ cutis. Ad hunc tñ sensum dicim⁹ pulmonẽ q̃z tum ad cõpl'onẽ accñtalẽ esse fride ⁊ nõ cal'e cõpl'onis: q; q̃litas pulmoni acq̃sita accñtalit' a superfluitate ad ipm de fluente ⁊ morã in ipso ꝺbẽte est friditas ⁊ nõ caliditas. Uel forte dicit' p cõpl'onẽ accidentalẽ frigidus: q; merito illius locãdus esset pulmo in latitudine frigidoruz: ⁊ ab his sensibus vel altero eoꝝ tenẽda est quarta ꝓclusio.

¶ Ad argumẽta ꝓncipalia respõdet'. ¶ Ad p̃m ⁊ ꝓfirmationes eiusdem p3 ex dictis in 1° arti°. ¶ Ad 2ᵐ cõiter dr̃ arg"ᵐ ꝑbare q; pulmo est accñtalit' fride ⁊ humide complonis: qõ ꝓcessum est. pp. n. accñtalẽ eius cõplexionẽ facilius cadit in egritudies fridas ⁊ humidas. ℣ Aliẽ dicit' qõcũq; mẽbrũ labi facilius in lapsum sibi similez vbi alia paria fuerit in causis ꝓmouẽtib⁹ lapsum sil'em ⁊ cõtrariũ. Ubi tñ in causis hos lapsus ꝓmouentib⁹ nõ fuerit paritas nõ repugnat facil⁹ cadere mẽbruz in lapsum simile q̃z ẽziũ: q̃liter in ꝓposito. Si enim ad pulmonem eque defluerẽt ⁊ morã eque in eo contraberent supfluitates calide sicut frigide multo facilius caderet i lapsuz cal'dũ q̃z fridũ. sed q; ecõtra est: ideo facilius cadit in lapsum frigidũ. ℣ Uel dicit' negando pulmonem facilius cadere in egritudines frigidas q̃z calidas. Prop̃ie eniz dicit' membruz aliqõ in lapsum aliquem facilius cedere cum alijs paribus cum a minori causa est ad lapsum illum perducibile. fortior autem requirit' causa ad ꝓducẽdum pulmonẽ ad lapsuz frigidũ q̃z calidũ alijs paribꝰ. ℣ Cõtra: q; frequenti⁹ incurrit pulmo egritudines frigidas q̃z calidas: ergo facilius. Negãda est ꝓña. ℣ Ad p̃m ꝓfirmationẽ p3 ex dictis in ꝑmo arti°. nõ. n. est pulmo a nä ꝓductus vt imediate per cõplexionẽ ei⁹ tẽperet caliditatẽ cordis: sed vt aerẽ debentẽ refrigerare cor ꝑparet. hẽ aũt ꝑpatio sit aerẽ aliq̃liter ꝑcalefaciendo: vñ ex h̃ potius ꝓcludit pulmonẽ esse calidũ. ℣ Ad alia ꝓfirmationẽ p3 ẽt rñsio: q; supfluitas statica maxie abũdãs in pulmone nõ gñat' in pulmõe: lz ab alijs mẽbris ad ipm defluit. ℣ Ad 3ᵐ ꝓncipale dr̃ q; pulmo nõ est mẽbrũ a dñio cartilaginosuz sed carneũ: lz in eo multe sint cartilagies.

Cadẽ facili⁹ i lapsuz qd

Aristo. Auic.

¶ Questio. lij

Utrum cause ẽziaꝝ vocis a Hal'. i lra posite sint vere. ¶ Arguit' q; nõ sigillatim ꝑ qualibet earuz. ¶ Prio. calitas trachee est cã magnitudinis vocis: friditas vo puitat': cui⁹ oppo"ponit Hal'. in lra: ergo ⁊c. assumptũ colligit 11ª ꝓble. z. ꝓble. Et 10° tertij. trac. z. p̃ cap̃. Calitas. n. magnificat vocẽ. ℣ Cõfirmat: q; si causa magnitudis vocis posita a Hal. esset va. s. latitudo cãne cũ vehemẽtia exufflatiõis seq̃ret q; semp ceteris paribꝰ eẽt maior vox in tẽperato corpe q̃z in aliq̃ distẽperato: eo q; semp alijs paribꝰ vehemẽtior est exufflatio in tamperato q̃z distẽperato corpe. vt ex pluries õterminat' supi⁹ p3. ¶ 2° ad ꝓncipale arguit' ꝑ cãm lenitatis vocis positã in lra sic. Cã lenitatis vocis est humiditas trachee. ergo nõ tẽperies cõplexiõis eiusdẽ. assumptũ ꝓbat: q; causaꝝ ẽziaꝝ ẽzij debẽt esse effect⁹ ⁊ ecõuerso: sed cã asperitatis vocis est ficca cõplexio trachee: g̃ cã lenitat' sibi ẽziа est

humida cõplexio. ℣ Lõfirmat: q3 tũc in pueris ⁊ mulie/
rib⁹ tẽperatioris cõplexiõis alijs parib⁹ eẽt trachea ar/
teria q̃ in viris ⁊ iuuenib⁹: ꝯ Aui. p⁹ p⁹. ca. de cõpl'onib⁹
etatũ. aĩ ꝓña: q3 lenior est vox puero⁹ q̃ iuuenũ: ⁊ mu/
lierũ q̃ viro⁹ vt docet expimẽtũ: sz lenitas vocis arguit
tẽperantiã cãne: vt Bal'. in lr̃a: ergo ⁊c. ¶ 3° ad ꝑncipale
arguit: ꝙ nõ ois vox grauis effectiue ꝓuenit a latitudie
cãne: nec ois acuta ab angustia eiusdẽ: vt dixit Ba. i lr̃a.
q3 acutior est vox in thauro q̃ in vacca: i boue pfecto q̃
in vitulo: sz angustior sic cãna in vacca q̃ in thauro: ⁊ in
vitulo q̃ in boue: vt p3: ergo ⁊c. maior coll'r 5° de gñone
aialiũ. 12. ca. dõ inq̃t. Alia q̃dẽ ergo oĩa minora. i. iunio/
ra exñtia acuti⁹ enũciat: boue ãt vituli graui⁹. Idem aũt
accidit ⁊ in masculis ⁊ femellis: ⁊ alijs q̃dẽ generibus.
femella acutius clamat masculo: in bobus aũt ꝓiũ. gra
uius. n. femelle mugiũt thauris. ⁊ coll'r idẽ. 10. pble. 24.
pble. ℣ Lõfirmat: q3 tpe hyemis voces sunt alijs pari/
b⁹ guiores q̃ tpe estatis. 12ª pble^m. 17° pble. sz ꝑ tũc non
sũt trachee latiores q̃ estatis: g̃ ⁊c. ℣ Jtẽ si castrar̃ vir
tit vox ei⁹ acutior: vt ꝛ. de gñone aialiũ. alleg. cap. ⁊ p̃ de
spmate. ⁊. 10. pble. 36. pble. sed nõ necio pp ei⁹ castratio
nẽ fit trachea angustior. stat. n. post castrationẽ oĩa mem
bra augeri: g̃ ⁊c. ℣ Jtẽ plorãtes ⁊ ꝓtristati acute vocife/
rãt: ridẽtes aũt ⁊ gaudẽtes gũiter 11ª pble. 13. pble. sz cõ
tristati ⁊ plorãtes nõ necio bñt trachea latiorẽ gaudẽti/
b⁹ ⁊ ridẽtib⁹. ℣ Jtẽ stãte strictura cãne eadẽ q̃ñq3 acuti⁹
q̃ñq3 strictius vocam⁹ ꝑm volũtatis iperiũ. ℣ Jtẽ stricta
exñte cãna ꝓtingens est vtutẽ aeris motiuã esse debilez:
⁊ p ꝓñs aerem tarde moueri: sed tardo motu aeris pue/
nit vox grauis. Graue enim est in tardum esse motũ: acu
tũ aũt in velocẽ gnto de generatione aialiũ. alleg. cap.

¶ Ad oppo^m est Bal'. in lr̃a. ponẽs magnitudis vocis cãz
eẽ latitudinẽ cãne cũ vehemẽtia exufflatiõis: puitat̃ vo
opp^m: ⁊ lenitatis cãm esse cõpl'onis tẽperãtiã: ⁊ asperita
tis siccitatẽ: acute vo angustiã cãne: g̃uis vo latitudinẽ.
Et colligunt̃ he cãe expressius in libro de voce ab eodẽ.

¶ Jn ista qõne declarabunt̃ ꝓimo causę requisite ad vo/
cis formationẽ. Secundo respondebitur ad quesitum.

¶ Quantũ ad ꝑ^m sunt q̃dã notãda. ¶ Primo sciẽdũ ꝙ vt
colligi põt ex dictis Arist. ⁊ Lõmẽ. 2. de aia. Uox est son⁹
causat⁹ ab aia ex pcussiõe aeris ad vocalẽ arteriã cũ ima
ginatiõe ⁊ volũtate siue appetitu signñandi. Dico aũt no
tanr̃ cũ imaginatiõe ad dẽiam soni in tussi pcepti ⁊ sono/
rũ sibi silẽz q.ꝓprie nõ dñr vox. Ad vocẽ. n. necio ꝓcur/
rit vtus imaginatiua q̃ aial ꝓcipit: ⁊ ꝓcupiscibilis q̃ ap
petit aliquã mentis passionẽ exprmẽ: vt. 2. de aia. ℣ Ex q̃
ꝑs ad vocẽ formãdã effectiue ꝓcurrẽ oĩa instr̃a q̃ media
te vel imediate arterie vocali aerẽ ministrãt pcutiũt aut
pcussum detinẽt: q̃lia sunt pect⁹ pulmo epiglotis ⁊ eius
musculi. ℣ 2° p3 sola aialia respirantia vocari. sola. n. hec
bñt instr̃a vocis formatiõi subministrãtia: pp q̃ nõ vocãt
exãguia. 2. de aia. ℣ 3° p3 ex dictis q̃ sint cãe vocis. Mã/
lis. n. cã est aer pcussus ad vocalẽ arteriã. Formalis ꝛo
est talis acutas g̃uitas dearticulatio ⁊c. q̃ ipropꝛie sõia
vocis dr: pro q̃sto est accñtalis denoiatio voci attributa:
inquãtũ vox est q̃ denoiat̃ vox formal'r talis. Cã finalis
vo est ꝓcep⁹ siue imaginatiõis exꝑssio: pp q̃ in diffõe
vocis dicebat̃ cũ imaginatiõe. Efficiẽs aũt est multiplex
sciz ꝓncipalis: ⁊ hec est aia ⁊ instr̃alis: vt cõpl'o spũs ⁊ or
gana numerata supius. ¶ 2° sciẽdũ: istorũ organor̃ q̃daz
fuire vocis formatiõi mediate multũ: pro q̃sto aerẽ mi/
nistrãt: q est vocis mã: vt pect⁹ lacerti ei⁹ ⁊ diaꝑhragma
⁊ trachea quãtũ ad ptes remotas ab epigloti. Quedaz
aũt imediate magis: vt epiglot⁹ ⁊ musculi ei⁹ ⁊ cartilago
epiglotalis. Cũ. n. ad factiõez vocis sicut alior̃ sonorum
oporteat tria ꝓcurrẽ. s. pcutiẽs: pcussuz ⁊ mediũ: pcutiẽs
qdẽ in voce est musculus aut musculi epiglotis: pcussuz

ꝛo cartilago epiglotalis cõposita ex trib⁹ cartilaginib⁹.
mediũ vo aer: q̃. n. in dictis musculis iest volũtario mo/
tus liber aerẽ mouẽt: epiglotim dilatant aut ꝓstringunt
magis vel min⁹: in eadẽ latitudine ſuãt ſm indigẽtiam
maioris aut minoris acutior̃ aut g̃uioris formãde vocis.
Prẽ aũt hec organa ad vocis dearticulationẽ ꝓcurrũt
ligua dẽtes labia ⁊ palatũ: qd̃ est sicut magna ꝓcauitas
fistule in q̃ resonat sonus fistule. Uñ ꝓuenient̃ imaginari
possum⁹ sil'r formari vocẽ in aialib⁹: sic formar̃ son⁹ in fi/
stula hñte folliculũ: ꝙ cui⁹ cõpõnẽ trãsmittit̃ aer ad extre
mitatẽ fistule. Pulmo. n. ⁊ ꝓcauitas pectoris est sic̃ folli/
culus fistule. Lõgitudo vo fistule ad formã ẽ sic̃ trachea.
Diaphragma vo ⁊ lacerti pect⁹ mouẽtes sũr sic̃ bracchiũ
ꝓmens folliculũ fistule. Epiglotis vo vt extremitas fistu
le. Musculi aũt epiglot⁹ aerẽ pcutiẽtes ⁊ epiglotim con
stringẽtes ⁊ dilatãtes volũtarie sunt sic̃ digiti forma fistu
le nũc claudẽtes nũc aperiẽtes ſm exigẽtiã modulatio/
nis. Palatũ vo est sic̃ ꝓcauitas fistule lata vbi vox i epi/
gloti sõiata resonat. Et sparsim colligunt̃ hec a Bal'. in li
bro de voce. ⁊. 2. de aia. cõmẽ. 80. ⁊. 90. Uñ. 10. tertij. tra.
2. ꝑ cap. Uocis factor̃ est lacert⁹ q est apud epiglotiz cuz
mẽsuratiõe aptiõis ⁊ expulsiõis aeris egredient̃ ⁊ pcus/
siõe ei⁹: ⁊ ei⁹ instr̃m est epiglot⁹ ⁊ corp⁹ sil'e ligue fistule: ⁊
est instr̃m p^m i vitate: ⁊ reliq̃ instr̃a sr̃ mittẽtia ⁊ adiuuãtia
⁊c. ¶ 3° sciẽdũ ꝙ octo colligunt̃ vocis ꝺiꝛe a Bal'. in lr̃a
ad q̃tuor ꝓprietates reducibiles. s. magnitudo: puitas: g̃/
uitas: acuitas: aspitas: lenitas: raucitas: ⁊ claritas. ꝓter
aũt hec alie ponunt̃ ab auctoribꝰ ꝺiꝛie: vt breuitas: lõgi/
tudo: grossities ⁊c. q̃s in lr̃a nõ noiat Bal'. sunt tñ ꝑ istas
facile cognoscibiles. Est autem vox magna que multuz
mouet auditũ. Parua vo q̃ modicũ. cũ. n. ꝓprie iudicãs
de sensibili sit sensus ⁊ vox non sit obm nisi audit⁹ penes
ipressionẽ factã in organo audit⁹ erit iudiciuz ꝺiarũ vo/
cũ. Est g̃ vox absolute magna: q̃ absolute multuz mouet
auditũ. Parua vo eꝰ. Dico aũt vocẽ aliquã multum aut
modicũ mouẽ auditũ: nõ q̃ magnã aut puã ꝓtem organi
audit⁹ moueat: sz p cui⁹ spẽm magnũ auditui pñtat̃ obz.
Sicut ⁊ visibile magnũ a visu cõprehẽsum multum mo
uet visum: imaginãdo mãlẽ sonuz q est obm audit⁹ subi/
ue recipi in aere ꝑ pcusso: ⁊ q spẽs ei⁹ in medio ꝓducte
hũc sonũ pñtãt organo. Magnũ vo putabunt sonũ cum
magn⁹ fuerit aer ꝑ mot⁹. non. n. est obtiue q̃litas magna
nisi subm magnũ aut multũ fuerit. Econtra ꝓportionalit̃
de voce parua dõm est. Graue aũt ⁊ acutũ in voce pro/
portionant̃ veloci ⁊ tardo in motu. Sicut. n. velox mo
tus est q̃ magnũ in breui tpe describit̃ spatiũ: tardus vo
eꝰ. Jta acuta vox est q̃ in paruo tpe multũ mouet audi/
tũ. Grauis vo econuerso: qm̃ multo tpe modicũ mouet au
ditũ. Leuis aũt vox est q̃ vnifo^rmit̃ eq̃lr mouet. Aspera
vo ineq̃lr ⁊ diffo^rmit̃: sicut vox grauis. Clara vo vox est
que clare mouet auditum dicta sonora. Rauca vo ꝓfule.
℣ Hanc aũt ꝺiam cãe colligi pñt ex dictis auctor̃ in locis
allegat̃. Cũ. n. vox magna ꝓsequat̃ multi aeris motuz
q̃cũq3 ꝓmouent aut iuuãt motũ multi aeris sunt cã p se
aut p accñs mediata vel imediata magnitudinis vocis:
nõ. n. põt mult⁹ aer moueri ⁊ pcuti ad vocalẽ arteriã ni/
si trachea lata fuerit. ℣ 2° p3 ꝙ hic non est adeq̃ta cã ma/
gnitudinis vocis. q̃tũcũq3. n. lata cãna fuerit possumus
volũtarie efficẽ paruã: vt p3 ex dicti. ℣ 3° p3 ꝙ adeq̃ta cã
magnitudis vocis est latitudo cãne cũ fortitudie exufflа
tiõis. vbicũq3. n. cãna est lata ⁊ exufflatio vehemẽs mul
tus est pcussus ⁊ mot⁹ aer. ℣ Ex q̃ p3 4° vocis puitat̃ eẽ
cãm aut strictura cãne: aut ꝺbilitatẽ seu puitatẽ exufflа/
tiõis. ℣ De acuitate vo ⁊ g̃uitate ꝺõm ꝙ cum vox acuta
sit que in breui tpe multũ mouet auditu. Eꝰ vo gravis
cã adeq̃ta acuitat̃ vocis est volũtarius mot⁹ aeris moti
⁊ pcussi ad vocalẽ arteriã. Tarditas vo g̃uitat̃. ℣ Ex q̃

p3 ꝙ quecũq3 aliq̃ mõ iuuãt aut ꝓmouẽt velocitatẽ mo/
tus aeris sunt aliq̃ mõ cã acuitatis vocis. Quecunq3 vo
tarditatẽ ꝓmouẽt cã sũt g̃uitat̃. ℣ 2° p3 angustiã trachee
cãm esse acuitat̃ vocis: latitudinẽ vo g̃uitat̃ ꝓmotiuam.
angusta. n. existente cãna pauc⁹ est mouẽdus ⁊ pcutien/
dus aer: ãre facile est ipm velocit̃ moueri. Eꝰ lata mul/
tus est mouẽdus aer: ⁊ p ꝓñs difficile est ipsum velocit̃
moueri. ℣ P3 3° strictur̃ cãne nõ esse adeq̃tã nec insepa
bilẽ cãm acuitat̃: sic̃ nec latitudo g̃uitat̃. stat. n. cãnã esse
angustã: vtutẽ tñ mouẽtẽ aerẽ adeo debilẽ vt nõ sufficiat
paucũ aerẽ in cãna ꝓtentũ velocit̃: sed solũ tarde mouẽ.
Sil'r ecõtra cãnã esse latã vtutẽ tñ ita fortẽ vt aerẽ istum
multum velocit̃ moueat: ió in ꝑ casu erit vox g̃uis: q̃uis
trachea sit angusta. in 2° vo acuta: q̃uis trachea sit lata.
℣ Lõtra: q3 Bal'. in lr̃a. ad eũdẽ ꝛo modũ neq3 nã acuta
vox sine angustia gutturis: nec g̃uis sine latitudine: g̃ ab
acuitate vocis non absoluit̃ angustia cãne: nec a g̃uitate
latitudo eiusdẽ. ℣ Pro isto ꝺicit̃ vt circa lr̃am tactuz est:
nõ esse intẽtionẽ Bal'. semp acuitatẽ vocis fieri ꝑ stricture
rã trachee: sed voluit ꝙ alijs pib⁹ ex pte vehemẽtie ⁊ de
bilitat̃ exufflatiõis ⁊ alior̃ ad vocis formationẽ ꝓcurrẽ
tiũ semp ex strictiori cãna ꝓueniat vox acutior: ex latiori
vo g̃uior. ℣ Ex q̃b⁹ vlteri⁹ p3 vocẽ acuitatẽ ꝓuenire pos/
se ex pte mouẽtis mobilis ⁊ vtriusq3. ℣ P3 etiã neq3 ma
gnitudinẽ nec puitatez aeris absolute cãm esse acuitatis
aut g̃uitat̃ vocis magis q̃ sui oppositi: sed magnitudo ⁊
puitas eius in cõparatiõe ad vtutẽ mouẽtem. ℣ Ex q̃b⁹
inferr̃ tam magnitudinis q̃ acuitatis vocis aut g̃uitatis
magnitudinẽ ⁊ paruitatẽ aeris moti esse cãm: aliter tñ ⁊
aliter. multitudo. n. aeris moti absolute est cã magnitu
dinis vocis paucitat̃ puitat̃: sed multitudo aeris in cõ/
paratione ad vtutẽ supra quẽ. s. aerẽ parũ ꝺñat virt⁹ est
cã grauitat̃: paruitas aũt sibi opposita acuitat̃. ℣ Ex q̃
bus oib⁹ p3 in voce cõbinatiões has esse pol'es: magni
tudinis cũ acuitate: magnitudis cũ grauitate. sil'r puita/
tis cũ acuitate: ⁊ sil'r cũ grauitate. Stat. n. vocẽ aliquaz
esse magnã ⁊ acutã sicut in thauro: ⁊ vl'r vbi aer pcussuz
est mult⁹: absolute tñ pauc⁹ in cõparatiõe ad vtutẽ: q. s.
supra ipm ꝺñat vtus: tũc. n. aer ꝑ mot⁹ erit mult⁹ ⁊ mo/
tus velox: ió vox magna ⁊ acuta. Sil'r stat vocẽ esse ma
gnã ⁊ grauẽ: imo ſm plurimũ ita est: vtplimũ. n. virt⁹ ae
rem multũ nõ sufficit nisi tarde mouẽ. Stat etiã vocẽ ali
quã paruã eẽ ⁊ grauẽ: sic̃ in vitulo ⁊ vacca comparatio/
ne bouis ⁊ thauri: ⁊ vl'r vbicũq3 aer motus est absolute
pauc⁹: mult⁹ tñ in cõparatiõe ad vtutẽ: q. s. virt⁹ mouẽs
modicũ supra ipm ꝺñat. Sil'r stat vocẽ aliquã paruã eẽ
⁊ acutã. imo ſm plimũ est ita: vtplimũ. n. aere pauco exi
stẽte virt⁹ ipm velociter mouet: ⁊ per ꝓñs vocẽ cãt acu/
tã. ℣ Ex q̃bus tãq3 ex fundamẽto colligi pñt cãe pluriũ
pblema. tactor̃. 5° de gñatiõe aialiũ. penultimo cap. 10.
pble. Et tu vide. ℣ De lenitate autez ⁊ asperitate vocis
ꝺõm ꝙ cũ velox lenis sit vox eq̃lit̃ ⁊ vnifo^rmit̃ mouens
auditũ: eꝰ ꝛo aspera vox leuiter causat̃ ex lenitate ⁊ eq̃/
litate cãne: illa. n. vnifo^rmi exñte aer ad tracheã arteriaz
vnifo^rmit̃ frangit̃. Uox vo aspera ꝓsequ̇t asperitatem tra
chee. Est aũt asperitas vt in lr̃a dictũ est ineq̃litas q̃dam
superficiei ſm durũ cor⁹: ⁊ pp hãc aer diffo^rmit̃ frangit̃
ad vocalẽ arteriã: ⁊ sic causat̃ vox ineq̃lit̃ ⁊ diffo^rmiter
mouẽs auditũ. ¶ Ex qb⁹ ꝓsequ̇t ꝑ ꝙ taz supflua bũiditas
q̃ supflua siccitas trachee arterie põt eẽ cã aspitat̃ vocẽ.
Ex supflua. n. bũiditate ineq̃lis dispsa p cãnã fit cãna ſz
superficiẽ ei⁹ ineq̃lis ⁊ irregularis: ⁊ p ꝓñs aer in ea diffo/
mit̃ frangit̃. Supflua vo siccitas ieq̃lr ꝓsumit subaz tra
chee: ⁊ p ꝓñs ipsam reddit ineq̃lẽ. ℣ Ex q̃ ꝓsequ̇t 2° ꝙ leni/
tas vocis sig̃nat tẽperãtiã cõpl'onis trachee saltẽ in q̃li/
tatib⁹ passiuis re^a siccitat̃ siccitas. n. supflua cãt asperita/
tẽ: sil'r supflua bũiditas: g̃ mediũ inter hec est cã lenitat̃.

℣ Distinguit̃ aũt asperitas a siccitate supflua ꝓueniens
ab asperitate ꝓuiẽte ab bũiditate supflua: q3 cũ ꝑma
est claritas ⁊ sonoritas: cũ 2° vo raucedo. Cãs vo rauce/
dinis vide Fen. 10. ꝑmo cap. ⁊ a Bal'. in libro de voce.

¶ Quãtũ ad 2^m arti^m sint he ꝙnes. ¶ Prima ꝓcl'o. Nec ca
liditas cãne est ꝓncipalis aut ꝑ se cã magnitudinis voc/
nec friditas puitat̃. P3: q3 adeq̃ta cã magnitudis vocis
est latitudo cãne cũ vehemẽtia exufflatiõis: sed stãte cõ/
plexiõe trachee cal'a non est nẽcia cãna lata aut exuffla/
tio vehemẽs: g̃ ⁊c. totũ assumptũ p3 ex dictis. hãc ꝙnem
posuit Bal'. in lr̃a dũ inq̃t. Nõ vo magnitudo vocis a ca
liditate fit quẽadmodũ paruitas a frigiditate supple tã/
q̃ ꝓncipali ⁊ ꝑ se cã. ¶ 2° ꝓcl'o. Caliditas cãne est cã accñ
talis magnitudis vocis ⁊ friditas puitat̃ vocis. Hãc ẽt
ꝙnẽ itellexit Bal'. i lr̃a dũ dixit: itaq3 neq3 semp ⁊c. ℣ No
ta' tñ ꝙ dupl'r aliq̃ cã ꝺr accñtalis cã alic⁹ effectus. Prio
q3 mediata: qual'r dixit Bal'. cãm morbi p accñs ledere:
q. s. ledit mediãte morbo. Scõo q3 accidental'r vel ꝓtin
gent̃ est cã: q. s. nõ nẽcio illa posita ponit̃ effect⁹: nec eꝰ.
Et vtroq3 istor̃ modor̃ caliditas cãne est accidentalis cã
magnitudinis vocis: frigiditas vo paruitatis. Primo q3
mediate. Scõo q3 ꝓtingent̃: vt dictũ est: ceteris. n. pari/
bus latior̃ fit cãna cõpl'one exñte cal'a ⁊ angustior frida.
¶ 3° ꝓcl'o. Cõplexio trachee ex q̃ ꝓuenit vox lenis tem
perata est respcũ cõpl'onũ a qb⁹ ꝓuenit vox aspera. P3:
q3 tã excessiua siccitas q̃ bũiditas excessiua est cã asperi
tat̃: vt supra ostẽsum est. ¶ 4° ꝓcl'o. Lz cãna stricta exñte
q̃ñq3 ꝓueniat vox g̃uis ⁊ ipsa lata exñte q̃ñq3 fiat acu
ta vtplurimũ: tñ ex cãna stricta ꝓuenit vox acuta ⁊ ex
lata grauis. P3: q3 vtplurimũ aere moto pauco existẽte
velociter frãgit̃ ⁊ mouẽt: multo vo tarde. ¶ 5° cõclusio.
Semp ceteris parib⁹ cãna stricta existente ꝓuenit ex ea
vox acutior: lata vo g̃uior. P3 ex dictis ⁊ ad sensuz isti⁹
ꝙnis exponẽda est lr̃a Bal'. dũ dixit. Nec nã acuta vox si
ne angustia gutturis fit supple respectu vocis ex latitudi
ne cãne ꝓuenientis. Et notãter dixit nã: q3 q̃tũcũq3 an/
gusta vel lata fuerit cãna ſm volũtatis imperiuz variari
potest vox in gravitate ⁊ acuitate: vt ostensum est supra.
¶ Ex quib⁹ inferr̃ cõclusio responsiua ad quesitum. s. ꝙ
cãe differentiarũ vocis a Bal'. in littera posite ꝓuenięter
intellecte sunt sufficienter posite. Hoc p3 ex dictis supra.

¶ Ad argumẽta principalia rñdeť. ¶ Ad ꝑ^m ꝓcedit̃ cali/
ditatẽ eẽ cãm magne vocis: accidẽtal'r tñ ⁊ nõ repugnat
ſnie Bal'. ℣ Ad ꝓfirmationẽ posset ꝓcedi illud ꝓñs. vbi
eni fuerit in tẽperato ⁊ distẽperato eq̃lis cãne latitudo ⁊
conat⁹ eq̃lis: maior ꝓuenit vox in tẽperato. ℣ Uel dr̃ ne/
gãdo ꝓñam: q3 vtrobiq3 aer ꝑ mot⁹ esset eq̃lis: eẽt tñ acu
tior in tẽperato: ⁊ tu ꝓfidera vt aliq̃lit̃ circa lr̃am tactuz
est quid sit per vehemẽtiã insufflationis intelligendum.

¶ Ad 2^m ꝓncipale ꝺõm est ꝙ nõ opz omniũ cãrũ ꝓriarũ
effect⁹ esse ꝓrios. A causis. n. mediatis põt idẽ effect⁹ ꝟz
ſpẽm ꝓuenire: sic̃ a ficcitate ꝓsumẽte ꝺiffo^rmit̃ humiduz
cãne vox aspera causat̃ mediãte asperitate cãne ⁊ ab hu
miditate supflua multiplicãte humidũ ineq̃lit̃ circa can
nã disperſum: q̃re fit cãne superficies ineq̃lis: ⁊ per ꝙseq̃ns
vox aspera vt supra. ℣ Ad ꝓfirmationem negãda est cõ/
seq̃ntia: ⁊ negat̃ ceteris parib⁹ leniores eẽ voces puero/
rũ ⁊c. Et p asperas voces q̃lcũq3 auditũ ineq̃lr mouẽtes
itelligẽdũ est. lz. n. freq̃nti⁹ in viris fiat vox ineq̃lis a fic/
citate: in pueris tñ ⁊ mulierib⁹ freq̃nti⁹ ⁊ facili⁹ fit ab ex
cellẽti hũido. Si aũt oppo^m ad sensum apparet aspiores
esse cõiter voces viror̃ ⁊c. hoc nõ accit nisi q3 vulgares
cõiter discernẽ: nesciũt grauitatẽ ꝙ asperitatẽ: sicut nec le
nitatem ab acuitate. ¶ Ad 3^m dr̃ ꝓcedendo nõ oẽm vocẽ
acutã fieri a strictura cãne: sicut nec ois gravis ex latitu
dine: sed lz ſm pl'm ita accidat vt dcm̃ est. Cõtingit ãt fie
ri vocẽ gũe pp vtutis mouẽtis ibecillitatẽ: vt 5° de gñe/

ne aialiū.alle.c. Cā aūt diuersitaſ tacta in acuitate ⁊ gūitate vocis vituli vacce ⁊ thauri inuiſ ſ de gūone aialiū duplex. Pria qz in vitulo ⁊ vacca reſ bouis ⁊ thauri eſt vtus motiua aeris ibecillis:qz tñ in eisdē eſt inſtrm vocl valde amplū opz vt multū aerē moueāt. Cū g̃ in eis ſit virt⁹ hec motiua imbecillis tarde mouet aer:⁊ p ons ſit vox gūis:pcedēte aūt vitulo ad iuuētutez fortificaſ hec pticula:ḡre aeres fortiē velociē mouebit:⁊ p ons ſit vox acutior:ſec⁹ aūt eſt in alijs aialib⁹. Illis.n.in pueritia et ſexu femínino ⁊ ſi virt⁹ ſit ibecillis vt in vitulo: organuz tñ angustū eſt:ḡre modicū oz aerē moueri quē virt⁹ illa velociē mouē ſufficit:⁊ p ons vox cātur acuta. Dum aūt ad etatē cōpletā,pmutauſ multū eoꝝ organa dilatanſ:q̃ re neceſſe eſt illa multū aerē mouē q tardi⁹ moueſ:⁊ ſic ſit vox gūis. ℣ Et penes h̄ opz pcedē p̄ qꝫ in vitulo ad iuuētutē pmutato plus ꝓportiõabil⁹ creſcit fortitudo vtuſ expulſiue lacertoꝝ epigloſ q̃z latitudo cānevel epigloſ. Sil⁹ qꝫ plus ꝓportiõabil⁹ excedit fortitudo vtutis motiue vtuſ bouis maſculi fortitudinē motiue vacce q̃z latitudo organi excedat latitudinez organi vacce. Tertio qz eꝫ in alijs euenit aialib⁹. Plus.n. ꝓportõabil⁹ creſcit in puero tēdente ad iuuētutē latitudo cāne q̃z vtuſ motiue fortitudo:qz al's ꝓtinue eq̃ velociē aut veloci⁹ moueret aerē. Sil⁹ plus ꝓportiõabil⁹ excedit latitudo cāne viri latitudinē cāne mulieris q̃z vt⁹ motiua vtutē excedat. Cui⁹ cām ꝑbabilē imaginari poſſumus: qz bos eſt aial valde nāl⁹ ſiccū:vñ poſt mediū pueritie multuz idurata in eo cāna puā deinceps patiē extēſionē: qz tñ multū creſcit virt⁹ ipſo ad iuuētutē tendēte plus ꝓportiõabil⁹ i eo creſcit virt⁹ q̃z organū dilatet: qō non ſic euenit in alijs. Sc̄a cā bui⁹ diuersitaſ tāgit in loco ꝑallegato:qz i bouе reſpcū vituli multū exiccaſ organuz vocis:ḡre tendit vt chorda. Cū g̃ tūc ſit virt⁹ multū robusta:nō mirādum eſt ſi tūc fiat vox multuz acuta. ℣ Et tu ad h̄ potes addē qꝫ tūc multū ex illo pl'one ⁊ trachea aer q frangiē eſt purior ⁊ ſubtilior:qz a groſſis vaporib⁹ multū depuraſ:q̃re facili⁹ mobilis ⁊ pellibilis.cui⁹ ſignum eſt qꝫ algorati voces emittūt g̃uiores:⁊ hyeme ēt voces formanſ g̃uiores. Quidā vō alij volētes difficultatez effugē dixerūt p vocē acutā Ari.itelleriſſe ſonorā vocē:p g̃uē vō ſibi oppoſitā.verū eſt aūt acutiorē:qz magis ſonorā eſſe vocez thauri q̃z vituli aut vacce pp cāz nūc vltimo tactā:q̃uis nō ſit ꝓprie acutior.hec rñſio eſt ꝑ expimētū. ℣ Ad p̄mā pfirmationē cōcediē ad qō deducit vt dcm eſt:qz nō ois g̃uitas ſit ex latitudine cāne. Cā vō pp quā in hyeme voces emittim⁹ g̃uiores:col'r alleg. ꝓble. In hyeme.n.eſt aer groſſior ⁊ fridior tam in nobis erñs q̃z extraneus:ió tardius moueſ ⁊ pellit:⁊ p ons ꝛc. ℣ Eodē mō oī ad 2ᵐ pfirmationē.ſit aūt vox caſtrati acutior: qz ibecilli facta virtute motiua lacertoꝝ epigloſ modicū dilatat epiglotim:⁊ ſic modicū ſtringit ⁊ modicum mouet de aere.pp qō ſit vox acutior:⁊ pp idē ſenes debiles ⁊ qualeſcentes ſunt magis acuti ſoni:vt ſ de gūone.alle.caꝑ. Uñ 10ᵒ ter tij.alle.ca. Et ſcias qꝫ qualeſcētes ōbiles ⁊ religioſi ſil'es cū debilitate ſua eis pp debilitatē vtutū eoꝝ ſunt q̃ſi deficiētes ab opone in aere plurimo:ḡre angustaſ eoꝝ epigloſ ita vt acuaſ eoꝝ vox. ℣ Ex q̃ pz ḡre cuz bi debiles nitunt magnā vocē facē nō audit eoꝝ vox:vtute.n.multū debili aerē receptū in epigloti nō pōt frāgē ⁊ pcutere pculſiōe ſonoram:⁊ p ons nō audit. Unde Aui. loco ꝑall. Et qñ nitit debilis vt dilatet epigloti ſuam:⁊ gūeſ.i.magnificet:vt qdā exponūt non audit oīno. ℣ Ad aliā pfirmationē ſil'r rñdet. Et dī qꝫ in plorantib⁹ fit mor⁹ ſpūs ⁊ caloris a circūferētia ad cētrū:ſit.n.ꝓtriſtati ḡre ifrigidanē ⁊ debilitanē ⁊ ꝛtrigit organū vocale:⁊ ſic modicū dilatat:⁊ ꝑ modicū mouet ō aere:vñ fit vox acuta: ad qō coadiuuat qꝫ ifrigidato organo fit ſolidi⁹ ⁊ magis tē-

ſum:q̃re meli⁹ paucū aerē pōt ꝓpellē. Scōuerſo vō i gauētib⁹ ⁊ ridentib⁹:vt pz. ℣ Ad aliā pfirmationē patet ſolutio per dicta in primo ⁊ ſecūdo articulo:quare ꝛc.

¶ Queſtio. liij.

Utrum cōpl'o mēbrorū iteriorū q̃ ſenſib⁹ noſtris nō ſubiacet ſit a nobis cognoſcibilis ex opone q̃tuor vtutū nāliū,ſ.attractiue:retētiue ꝛc. ¶ Argr mult tipl'r qꝫ nō. ¶ Primo.alicui⁹ mēbri extrinſeci puta cutis nō pōt cognoſci cōpl'o ex opatiōib⁹ vtutū nālium:q̃ a fortiori nec intrinſecorū.aſſumptū ꝑbat: qz cutis nullā hēt opationē nālē:cutis.n.nullā facit actionē niſi qz eſt corporis coopimētū:vt 1ᵒ de accñti. 6ᵒ cap. ¶ 1ᵒ ipoſſibile eſt in aliq̃ mēbro inueniri q̃tuor vtutes iā dcās:q̃ nec ex earū operatiōib⁹ pōt alicui⁹ mēbri cognoſci cōpl'o.aſſumptū ꝑbat. Primo qz pfectiores ſunt forme aiatorū q̃z imaiatorū:ſed nulla forma imaiati ad ſui ꝛſeruationē indiget biꝰ vtutib⁹ aut eaꝝ opónib⁹:q̃ nec aiatoꝝ forme illis vtutib⁹ aut opónib⁹ idigēt. Scō:qz he vtutes ſunt ꝓne: ſed nō eſt poſſe in eodē eē adeq̃te ꝓne:q̃ ꝛc. ꝑbat maior qz vt plūrū iſtaꝝ vtutū opones ſunt fibiiuicē ꝓne: vt attractio:retētio:ſ ſic ſe h̄ vt⁹ ad vtutē ſic opō ad opōnē. ¶ 3ᵒ agens idē in paſſum idē ⁊ oino ꝓſimile nō eſt ꝓnorū effectuū aut opationū ꝓnarū ꝓductiuū: ſed attractio ⁊ retentio ſunt actiões ꝓne ſicut motio ⁊ getatio:q̃ mēbrū idē nō eſt nutrimenti eiuſdē attractiuū ⁊ retētiuum. Cōſil'r per oia arguit de attractione ⁊ expulſione. ¶ 4ᵒ. retētio pficit ficco:expulſio vō humido domināte: ſ nō eſt poſſibile in eodē adeq̃te ſimul eſſe humidū ⁊ ſiccum dñans:ergo nō eſt poſſibile in eodē adeq̃te eſſe vtutē attractiuā ⁊ expulſiuā.maior coll'r.6.de accñti.3.caꝑ. ⁊ ꝑma primi.doc.ſexta.primo caꝑ.⁊ minor pz intuenti. Auic.

¶ Ad oppoſitū eſt hic Sal'.in lra dū dixit. Membroꝝ intrinſecorū tentādū eſſe cognoſcere operationes ex ituātibus ⁊ nocentib⁹ ⁊ naturalium virtutum operationib⁹. ¶ In q̃ſtione primo videndū eſt an in q̃libet membro noſtri corporis ponēde ſint q̃tuor virtutes nāles virtuti nutritiue miniſtrātes:attractiua.ſ.retētiua:digeſtiua ⁊ expulſiua. Secundo reſpondendum eſt ad queſitum.

¶ Quantū ad p̄m ſupponēda ſunt q̃dā. ¶ Primo ſupponendū eſt qꝫ cū aia marie aialis ſit reſpcū alioꝝ formarū māliū pfectiſſima ⁊ marie opatiua indiget inſtro maxime opatiuo:tale aūt inſtrm eſt calor:ió idiguit aial ſubo diſpoſito per calorē:pp qō vt ſup viſuz eſt deſcribit gño viuētis qꝫ eſt ꝑticipatio aie nutritiue in cal'o nāli: vita aut ei⁹ pmāſio. Quia vō ab hꝰ actuali calore nō abſoluitur actio in hūidū q̃ humidū qō ei⁹ ſubm ꝓtinue reſoluitur:vt ꝑ p̄mi.caꝑ.de etatib⁹.⁊ 3ᵒ p̄mi.ꝑ caꝑ.neciū finit vi uētib⁹ alimētū ex q̃ fieri poſſit reſtauratio diſſoluti hūidi:ne vita aialis citiſſime finireſ. Et ex h̄ pz cur nā nō ꝓduxit aial in ſuba dura nō reſolubili ſic eſt ferrū aut adamas:tale.n.ſubm nō pōt eē p actualē calorē diſpoſitū:ió nō hūiſſet inſtrm ſuis opatiōib⁹ ꝓgruū. ¶ 2ᵒ ſupponēdū eſt virtutē nālē in mēbris aialiū repertā eē duplicē:cōez 7,ꝓpriā. Cōis q̃ circa obm opaſ cōe:vt attractiua retentiua digeſtiua ſtōchi coridis epatis ꝛc. Propria vō q̃ circa ꝓpriū obm opaſ:vt digeſtiua retētiua oſſis nerui ocli ꝛc. Preter hoc tñ alijs modis qñq̃ diſtinguūt abinuicē virt⁹ cōis ⁊ ꝓpria vt dz videri ꝑ p̄mi.alle.ca. Qual'r aūt he vtutes abinuicē diſtinguūt determiare ptinet ad pb̄z nālē. ¶ 3ᵒ ſupponēdū eſt qꝫ mot⁹ ꝓpri⁹ nutrimēti ad mēbꝝ eſt ſic mot⁹ ferri ad magnetē. Coll'r hec ſuppō a Ariſto. 2.elementoꝝ.7.7.phyſicorū.cō'.10.⁊ aliōliter ꝑ p̄mi. alle.caꝑ. ¶ 4ᵒ ſupponēdū eſt idē agēs eē ꝓnior effectuū vel opónū ꝓductiuū. Et hec ſuppoſitio in plūb⁹ caſib⁹ vificat. Prim⁹ caſus eſt vbi agens nālem vnū effectū per accñs:⁊ oppoſitū effectū per ſe ꝓducat: vt aq̃ frigida p ſe ifrigidat:⁊ p accñs calefacit. Scōs caſus eſt vbi agēs

Mēbri mius 4ᵒ. Nāliꝰ vtus 2ᵒ. forma ſpecifi. a quid

näle ad vtrūq̃ effectū ꝓnior.um ꝓducēdoꝝ cōcurrit tāq̃ agens vl'e ⁊ mediatū vt celū ⁊ celeſtis influentia calida ꝓducit ⁊ frigida. Tert⁹ caſus eſt ex varietate ordis aut diſpōnis nālis cui⁹ näle agēs näliter ſubordinaſ ſic aer p formā eādē:⁊ q̃litatē eādē localiter motuā ſub grauiori exñs aſcendit:ſup leuiori vō deſcēdit:vt graui⁹ ⁊ leuiuz nālis ordo ſeruet.forma etiam aeris ad euitādū vacuū aerē q̃q̃ mouet ſurſum q̃q̃ deorſum ꝛc. Quartus caſus eſt vbi agens näle ſit etherogeneū in ptib⁹ ei⁹ hñtib⁹ in ſe vtutes ꝓnas manifeſtas:vt mirabolani p ptē acutā ſoluūt:p ptē vō terreā ſtipticāt.aut occultas ſic magnes p ptē ei⁹ ſeptētrionalē attrahit:⁊ p ptē meridionalē ferrū expellit. Ultimo ex varietate diſpónis paſſi aut agēt in diuerſis tpib⁹:ſic mēbrū ſanguinē bonū attrahit qꝫ attractū ſi iñciaſ expellit:⁊ magnes ferꝝ attrahit ⁊ allio inūctū expellit vel ſaltē nō attrahit. ¶ Pria ꝑ. Ad ſaluādū ea q̃ appent ex opónib⁹ nälib⁹ mēbroꝝ nr̄i corpis oz in q̃libet mēbro poni q̃tuor vtutes näles.ſ.attractiuā:retētiuā:digeſtiuā ⁊ expulſiuā:vl' ſaltē in q̃z opz poni vtutē q̃druplicis opónis ꝓductiuā.ſ.attractiue: retētiue ꝛc. Coll'r hec diſtictio 1ᵒ vtutū näliū.9.c. Et ꝑ 3ᵒ p̄. doc.6.c.3. Et p̄ aſb.22.cōmē. Et pluries alibi. Perſuadeē ēt rōnib⁹: qz ad cuiuſz mēbri ꝛſeruationē regrit nutrimētū: vt ſupra ſuppoſitū ēt:cū g̃ mēbra nō bēant nutrimētū ꝓtinuo a nā ꝓiunctū opz in mēbris vtutē eſſe nutrimēti diſtātis attractiuā. Et qz nutrimētū attractū eſt mēbro nutriēdo ꝓſimiōr eidē aſſimilet neceſſe eſt ipm i ſua cōpl'one mutari donec cōpl'one acgrat forme mēbris ꝓportionataz. Hec aūt ꝓparatio eſt digō:ió ꝓter vtutē attractiuā neceſſe eſt in mēbris poni vtutē digeſtiuā. Cū g̃ hec ꝓparatio nō fiat niſi in tpe:neceſſe eſt nutrimētū mēbro ꝓiūctū tanto tpe ꝓiūctū ſuari inquāto fieri pōt iā dcā mutatio.hoc aūt eſt retinē nutrimētū:ió ꝓter has vtutes ponēda eſt retētiua. Et qz ex digōne derelinquit ſupfluū ei⁹ cui⁹ retentio pōt eē cā leſiōis mēbri: ió ꝓter iam dcās vtutes neče eſt in q̃libet mēbro poni vtutē expulſiuaz. ¶ 2ᵒ ꝑ. Ad ſaluādū ea q̃ apparēt ex opónib⁹ nälib⁹ iam dcis:nō opz in q̃z mēbro poni q̃tuor diſticta ꝑn⁹ vel q̃tuor vtutes abinuicē realr diſtinctas:q̃rū vna mediāte fiat attractio:mediāte alia retētio:vt qdā antiq poſuerūt imaginantes qꝫ aia mēbri itendēs nutrimētū attrahē vtiē cal'o.illud vō attractū itendēs figē ⁊ retinē vtiē ficco.itendēs aūt digerere vtiē cal'o ⁊ humido:⁊ ſic de aliis. Probaſ. ℣ Prio qz agēs mere näle paſſo ſuſceptiuo ſue actiōis debite approximatū nō pōt nälē ei⁹ actionē ꝓhibē:vt.9.metaphyſice:ſ toto tpe q̃ ſit attractio eſt ficcū ſubo exiccabili debite approximatū:g̃ toto eo tpe opabit ficco: cui⁹ oppoſitū tz poſitio. ¶ Itē toto tpe q̃ ſit expulſio obz expulſionis eſt actiōis ſiccitaſ ſuſceptiuū ⁊ eidē ꝓuenient approximatū:g̃. ℣ Itē q̃ rōne poſſet virt⁹ ſuſpēdē actionē ſicci dū ſit expulſio poſſet ēt ſuſpendē actionē caloris:⁊ ſic ſtaret cal'm calefactibili ſue actiōis receptiuo debite approximatū q̃uis nō fieret calefactio. ℣ Itē nō min⁹ ſollicita eſt nā de humido näli mēbroꝝ ꝛſeruādo q̃z nutrimētali attrahēdo vel ſupfluo expellēdo:ſ nā pōt p tpe ſuſpēdē actionē ſiccitaſ a nutrimēto: g̃ ⁊ caloris exiccātis a näli humido:⁊ p ons actio caloris näliꝰ in humidū nō eſt cōtinua.⁊ plura alia adduci pñt pro iſta ꝓne. ¶ 3ᵒ ꝛcl'o. Cō formiē loq̃ndo dcis Auer. 5ᵒ colliget. ꝑbabil'r ſuſtētabile eſt qꝫ a cōpl'one vna oēs in eodē mēbro pficiunt iā dicte opones. Perſuadeē ſic. a q̃cūq̃ vtute fit nutrimēti cōueniētis attractio:ab eadē fit attracti retētio: retēti digeſtio:⁊ tādē ſupfluitaſ expulſio ꝛc. aſſumptuz pz loq̃ndo ꝓformiē cū Auer. forma ſpecifica ſeu virt⁹ q̃ mēbrū attrahit nutrimētū ꝓpriū nō eſt niſi cōpl'o vel q̃litatū cōpl'onaliū ꝓportio poteſ alterare nutrimētū alteratiōe occulta qua iclinaſ vt trahat nutrimētū ad mēbꝝ. Per eādē etiā iclinat attractū vt iuxta mēbra qetet:⁊ h̄ eſt retinē: ſicut eadē forma ⁊ q̃itate mouet terra ad cētrū: ⁊ qetaſ ſiue retinet in cētro ⁊ eadē forma iclinaſ ferrū vt moueat ad magnetē iunctū magneti. Per eādē ēt cōpl'onē mēbrum agit nutrimētū attractū digerēdo ⁊ alterādo: ⁊ tādē ſup fluū illi⁹ digōnis alterādo alteratiōe iclinante ad fugā ⁊ receſſuz a mēbro:⁊ p ons expellēdo:g̃ ꝛc. Exēplū poniſ ſi in magnete eēt po⁹ aſſimilādi ſibi ptē ferri puriorem et rubiginē aut partē ipurā expellendi:p eandē vtutē magnes ferrū attraheret:⁊ attractū vſq̃ ad ptēctā aſſimilationē retineret ⁊ eādē rubiginē ſeu ptē ipurā expelleret. ℣ Contra hāc q̃nē ⁊ pcedentē argr:qz ſi vnica compl'one oēs näles opones pficiunt:huic vni cōpl'oni adueniente diſtēperātia oēs ꝛdeſunt. q̃ expimentū. ℣ Itē creſcēte ſiccitate fortificaſ retentio ⁊ debilitaſ expulſio. eꝫ vō hūiditate creſcente fortificaſ expulſio ⁊ debilitaſ retentio:g̃ p aliud p̄n'm opaſ nā actū retinendi:⁊ p aliud actū expellēdi. ¶ Uide ſol'onē hui⁹ ſup de p̄cipatu mēbroꝝ. Utꝝ aūt pter opones ⁊ vtutes ſup enūatas ſit ponenda vtus ⁊ opatio diſcretiua vt ſenſit Auer. videbit ꝛ hui⁹. ¶ 4ᵒ ꝛcl'o. Probabili⁹ vī in q̃libet membro pter aiaz ⁊ cōpl'onē ex manifeſtis q̃litatib⁹ reſultātez ponendā eſſe vtutez occultā q̃ mēbrū ꝓpriū nutrimētū attrahit ⁊ ꝓprias ſuꝑfluitates expellit. Pz:qz tal'r ipſimit mēbrū in nutrimētū ipm attrahēdo q̃l'r magnes:vt ſupra ſupponendū eſt: ſed pter formā ⁊ cōpl'onē magneꝫ alia eſt in magnete occulta ꝓprietas p quā ipſimēs ad ſe mouet ferruz vt fere oēs ꝓcedūt:g̃ ꝛc. ℣ Et nō g̃ nō ſolum in attractiōe ꝓpria credendū eſt occultā ꝓprietatē ꝛcurrere:imo etiaz in attractione ⁊ expulſiōe cōi qua nutrimentū motu villoꝝ attrahit vel expellit:qz al's nō apparet cur ſtātib⁹ in meſeraicis ſanguie ⁊ chilo chilus ⁊ nō ſanguis attraheret ad epar:⁊ eꝫ ad ſtōchū ſanguis ⁊ ñ chilus. Sil'r al's nō apperet,ꝑbabilis cā pp quā ſplen magis ſanguinē groſſum attraheret q̃z ſubtilē. Ubicūq̃z.n.attractio ⁊ expulſio ⁊ vl'r q̃cūq̃z nälis opatio determiatū ꝛcernit obm nō ꝓuenient reduci poſſe vī illa opatio in manifeſtas qualitates ſine ꝓprietate occulta qua ſpecificā formam cōiter appellāt. Utrū aūt hui⁹ vtus occulta ſit ſuba vel q̃litas vel aliud accñs ⁊ qual'r in mixto ſequaſ cōpl'onē ex manifeſtis q̃litatib⁹ reſultātē videbit ꝛ hui⁹. ℣ Nō ēt hanc vtutē occultā in quolibet mēbro receptā nō ſolū eē potētiā attrahēdi nutrimētū ⁊ ſupfluitates ei⁹ expellēdi:ſz etiā retinēdi ⁊ digerendi:vt ſupra de magnete dictuz eſt. ¶ Quantū ad 2ᵐ arti'm ſunt quedā notanda. ¶ Primo eſt ſciendū qꝫ membra intrinſeca quoꝝ cōpl'o eſt p inuātia ⁊ nocētia ⁊ vtutē,⁊ vitiū vtutū nāliū cognoſcēda:vt dixit Plus q̃z cōmē. ſūt mēbra itrinſeca hñtia vtutē inatā tm̄: vt vtutē inatā ⁊ iſluentē:de qb⁹ nō fecit Sal'.ſupi⁹ explicitā mentionē vt ſunt renes itestina ꝛc.eo qꝫ taliū mēbroꝝ act⁹ ⁊ opationes nō ita patētes ſic mēbroꝝ ꝓncipaliū ⁊ alioꝝ de qb⁹ facta eſt mentio. Uz alij dixerit Sal'.ſolū intelligē illud de hñtib⁹ vtutē inatā ⁊ iſluentē. ¶ 1ᵒ ſciendū qꝫ lz ſignū ſumptū a iuuātib⁹ ⁊ nocentib⁹ ꝑ p̄mi plūmū oſtēdat nālē cōpl'onē mēbri:nō tñ illud ſignū eſt ſemp efficax ad diſtincte cōprehendendū mēbri cōpl'ones. Nō.n.ſemper lz ꝛcludē mēbrum eſſe cal'm ſi facile patiē a cal'o:nec frigidū ſi a frido:vt ſupra viſum eſt. Quia ad h̄ multum opari pōt mēbri raritas ⁊ vtutē ibecillitas ex q̃cūq̃z cauſa ꝓueniat:vt ſup de ſignis bitudinis toti⁹. ¶ 2ᵒ p̄mi.caꝑ. de cauſis debilitaſ mēbroꝝ. ¶ Pria ꝑ. Multoꝝ mēbrorū iteriorū de qb⁹ ſup Sal'.nō fecē explicitā mentionē cognoſci pōt cōpl'o p iam dicta ſigna. Dz ex h̄.n.qꝫ ren aut ſplen facile ledit a frigidis vt in plurib⁹ arguit renes eē frigide cōpl'onis:a cal'e ⁊o calide: ex h̄ etiaz qꝫ opones renū ⁊ ſplenis in expellēdo ⁊ attrahēdo multū ſunt fortes idē ꝓcludit.ex ibecillitate aūt attractiue vel expulſi-

ue argr oppo. Conſil'r de intestinis est dom. ſi. n. facile ledunt a frigidis ꝓbabil'r argr ea esse frida. ſi a calis calida. ſi expulsiua fortis humida. ſi debilis ficca: ergo ꝛc.

C2o pclo. Hec cognitio est ꝓiecturatiua ꝛ nó certa: imo frequent fallibilis. P3: q3 ex raritate mẽbri ꝓtingit mẽbrũ facile alterari tã a calo q3 a frido. Sil'r ex debilitate vtutis que cõsequi pót oẽ genr male cópl'onis. Idez etiã p3 de opationib9 nälibus. ois. n. imoderata qlitas deijc actũ ꝓprie vtut. C3o cóc'o. Multoꝝ membroꝝ3 nobis intrinsecoꝝ nec per signũ sumptũ a iuuatibus ꝛ nocentibus ꝛ nocentib9 distincte posset ei9 cópl'onẽ cognoscẽ an calida vel frida esset respcũ tépari ossis: ꝛ sil'r cartilaginis ꝛ aliox multox. Talia tũ ex alia ꝓbabili ꝓiecturatione noscunt. nam cognito q3 habitudo musculoꝝ totius circũuolutoꝝ ossibus est calida vl' frigida ꝛc ꝓbabile est compl'onem talium esse talem: lꝫ ex nã rei oppositum inueniri non repugnet. Et ex hoc p3 non fuisse intentionẽ Gal'. q3 oium iterioꝝ mẽbroꝝ. tẽ tandũ sit ex antedictis signis complexionem cognoscẽ.

Mirabilis medic9 q.

C Ad argumenta ꝓncipalia rñdet. C Ad p̃m dixerũt qdã q3 cutis nullã hz actionẽ cõem. ſ. expulsiuam supfluitatũ ad intra. P Alij dixerunt auctem illam intelligendã esse de cute q̃ dr imen q̃ ꝓprie nó est membrũ: sed iminet corpori ad eius iuuamentũ. C Ad 2m negat assumptũ: ꝛ ad ꝓbationẽ ꝓmã p3 rñsio ex ꝓmo notato in ꝓrio articulo.

Cutis dicta imẽ quid.

C Ad 3m ꝓbationẽ dr q3 ille vtutes nó sunt ꝓprie nisi impropríe: ꝛ p attributionẽ ad opones. q3 ꝓriarũ opõnum sunt ꝓductiue. Et cũ arguit q3 sic se hz vtus ad vtutẽ: sic opatio ad opõnẽ. p3 ex dictis illud esse vl'r ꝓcedendum. P Ad aliã ꝓbonẽ dixerũt qdã q3 qes in termino ad quẽ ꝛ mot9 ad terminũ ad quem nó ꝓrianf. Motus. n. est de gñe termini ad quẽ. 5o physicoꝝ. vel negat assumptũ. p3 ex vltimo notato in ꝓmo articulo. P Alr dr q3 non repugnat agẽs aliqd esse oppositox saltẽ ꝓuatiue ꝓductiuũ: dũ tñ vnũ illox ab alterũ finalr ordinet: sicut mot9 gñis ad cẽtrũ ordinat ad quietẽ in cẽtro ꝛ mot9 ferri ad magnetẽ ordinat ad qetẽ iuxta magnetem: ꝛ box vtroũq3 forma grauis ꝛ forma magnetis est per se productiua. P Alr ꝓcedit agens idem in passum vario mó circũstãtionatũ esse variorũ effectuũ ꝓductiuũ: vbi ꝛo nõ fuerit oino paritas ĩ oib9 circũstãtijs illud est mere ipossibile.

C Ad vltimũ dicit q3 oẽs iste opationes vno ꝛ eodẽ pficiunt tẽperamento: lꝫ cópl'o in q̃ dominat ficcũ sit cõfortmior retentioni ꝛ in qua magis dñat hũidũ expulsioni.

C Questio. liiij.

Utrum dolor sit actus vel operatio sensus tactus.

C Arguit multiplicit q3 nõ. C Primo. quilibet dolor est passio appetit9 sensitiui inquantũ appetitus est: ergo nullus dolor est act9 vl' opatio sensus tact9. assumptũ probat: q3 qlibet dolor est tristitia. ois aũt tristitia saltẽ sensitiua est passio appetit9 sensitiui. 2. de aia. P Confirmat: q3 ois delitia est passio sensitiui appetit9: ergo ois dolor est passio sensitiui appetitus. ꝓa tz: eo q3 dolor ꝛ delitia sunt ꝓria que sub eodẽ genere sunt ad eãdem etiam pertinent potẽtiã. C Scõ quelibet tristitia ꝓsequit tanq̃ cãm presentiã rei disconuenientj sub ratõe disconuenientis apprehẽse: ergo quelibet tristitia actualis seu dolor tanq̃ cãm cõsequit presentiam rei disconuenientis tactui sub róne disconueniẽtis apprehense: ꝛ per ꝓa apprehẽsio tactiua est cã doloris: ꝛ sic p3 dolorẽ nõ esse sensationem tactiuam nec operationem sensus. assũptũ colligi pót 2o ꝛ 3o de anima. ꝛ nono ethicoꝝ. C 3o. sic se habet apprehensio intellectiua ad delitiaz vel tristitiã intellectiuã sicut apprehensio sensitiua ad delitiã vel tristitiam sensitiuã: sed apphẽsio intellectiua nõ est delectatio vel tristitia itellectualis: eo q3 apphẽsio intellectualis est actus itell's inq̃ztũ hz: delectatio ño ꝛ tristitia voluntatis. g̃ nec apprehensio sensitiua est delectatio vel tristitia sensualis. Pro isto vr snia Arist. 2o ethi. vbi passiones enumerãs appetitus inqt. Dico aũt passiones ꝓcupiscẽtiã qdẽ timoꝛ audaciã: ꝛ vl'r qb9 seqr delectatio vel tristitia. C 4o. nó soli sensui tact9 pót inesse dolor. g̃ nõ saltez quilibet dolor est operatio sensus tact9. assumptum colligit sexto nälĩ. ꝓticula 2a. 4o de accñti. 6o cap. delitia vo ꝛ cõtrariũ eius id est dolor in omnibus sensibus fiunt.

Auic.

C Ad opm arguit. Quilibz dolor est sensibilitas rei ꝓprie. g̃ qlz dolor est act9 vel opõ sensus: ꝛ non appet ali9 q̃z tactus. g̃. maior coll'r 2a ꝓmi. doc 2a. cap. de causis doloris.

Dolor quid.

C Ista qó pp hẽ mota est vt videat q̃ res sit dolor. Et lꝫ hec inuestigatio magis ꝓmineret ad nälẽ ꝛ metam: multum tñ hic vtile erit tractãdo inferius de dolore. P Sciendũ est g̃ q3 de hac qóne due famose repiunt positiões. p9 ponit dolorẽ esse actuz appetitus sensitiui: ꝛ nõ sensus exteriorĩs inquantũ sensus est. 2o ponit ez. p̃ ergo tractabit ꝓria positio tãgendo modũ ipsam. ꝓbabil'r sustinẽdi. 2o scõa.

Sensatio qd.

C Quantuz ad p̃m sint he suppones ꝛ pclones. C Prima suppo. Ad hẽ vt sensus aliqs exterior sit denoiandus formal'r sentiens ꝓter obiectũ ꝛ spẽm obiecti neẽe est in aia vel organo ei9 poni dispõnẽ quãdã aliã quã sensationem cõiter noiamus. Nõ. n. repugnat ex nã rei in oclo eẽ speciẽ visibilis: q̃zuis oculus nõ sit formal'r videns: repugnat tñ in oculo esse visionẽ obiecti: q̃zuis oculus non videat obiectum. Sil'r. q3 dato opposito suppõnis non apperet qual'r oporteret in nobis poni sensum agẽtẽ. neẽio. n. sensus agẽs in sensationẽ agit obm aut spẽm repñtatiuã obiecti aut dispónem aliã ab his dictã. sed nõ p̃m vel 2m vt p3: relinquit g̃ 3m ꝛ hoc ego appello sensationẽ. C Scõa suppo. Lꝫ ex parte anime põa sensitiua ꝛ põa appetitiua sint idem realr: actus tñ vel opatio in ordine ad quẽ denoiat põa sensitiua realr differt ab actu in ordie ad quẽ denoiat appetitiua. P Alius. n. act9 est sensatio ꝛ ali9 appetitio: eo q3 quilibet actus appetẽdi est actualis iclinatio appetẽdi in appetibile: sed nõ qlibz actus sentiẽdi est actualis iclinatio sentiẽtis in sensibile. P Itẽ ꝓus nã ꝛ tẽpore est sensatio obti q̃z appetit9 eiusdẽ sicut ꝓus nã ꝛ tẽpore est apphẽsio rei q̃z volitio ꝛ acceptio ei9. nõ. n. ferr volũtas in obiectũ nisi fuerit ꝓcognitũ. 3o de aia. P Item sic se hz act9 sentiendi ad actũ appetẽdi appetitu sensitiuo sicut act9 itelligẽdi ad actũ appetẽdi itellectiuo appetitu q est volũtas. ſꝫ qlz act9 itell'ndi differt ab actu volendi ꝛc. q3 al's bitus itellectuales nó eẽnt ꝺ bitus morales realr distincti: g̃ ꝛc. C Pria ꝺ. Quilibet dolor corpeus ẽ actus vel passio appetit9 sensitiui inquãtũ appetitus est. Persuadet. P Prio q̃libet tristitia corpalis est passio appetit9 sensitiui. ſꝫ qlibet dolor est tristitia corpalis: vt p3. g̃ ꝛc. maior coll'r 2o de aia pluries: ꝛ 2o ethi. P Item delectatio ꝛ tristitia sunt passiões ꝓrie. sed ois delectatio est passio sensitiui appetitus: vt coll'r locis ꝓallegatis. g̃ ꝛc. P Itẽ sic se hz dolor sensualis ad appetitũ sensitiuũ sicut dolor itellectualis vt displiciẽtia ad appetitũ itellectiuũ siue volũtatẽ. ſꝫ ois dolor itellectualis vel displiciẽtia est actus volũtatis iquãtũ huiꝰ. g̃ ꝛc. Plura alia ꝓ illa ꝓne adduci pñt q̃rẽda ex 3o de aia. P Lõtra. nec dolor nec delitia est passio cócupiscibilis appetitus nec irascibilis. g̃ nó est passio appetit9. assumptũ ꝓbat. Oꝛ. n. nõ sit passio irascibilis. p3: q3 nõ repugnat aiam dolere ꝛ nó irasci: sic in oculo vel pede pót eẽ dolor. Ridiculũ aũt eẽt ꝓcedere oculũ vel pedẽ mãsuescẽ vel irasci. g̃ ꝛc. Oꝛ ẽt nó cócupiscibilis. arguit: q3 nõ est ꝓcupiscẽtia nisi ad ꝓsequendus ꝓueniens aut fugã discõuenientis. Cũ g̃ nõ sit delectatio ad fugã discõuenientj vel ꝓsecutionẽ ꝓuenientis seqr delectationẽ nõ eẽ ꝓcupiscẽtiã. ꝓbat minor: q3 maxie ꝓsurgit delectatio ex ꝓueniẽti iã adepto sub rõne ꝓueniẽtj apprehẽso. P Pro illo dr q3 nõ qlibz ꝓcupiscẽtia ẽ ad fugã discõueniẽtj aut ꝓsecutionẽ ꝓuenientis: q3 pter has repiꝛ ꝓcupiscẽtia ad pfistẽdũ ĩ dispõne ꝓueniẽti iã adepta qlis est delitia vl' delectatio recte: sicut nó ois appetitus nälis grauis vel leuis est ad nälẽ lom ꝓseqndũ aut ꝓriũ fugiendũ. Aliqs. n. ẽ ad pfistẽdũ tãtũ ĩ ꝓueniẽti iã adepto sicut terra exñs ĩ cẽtro actu appetit ꝛ nó ꝓsegr locũ ꝓueniẽtẽ: q3 iã ꝓsecuta est nec fugẽ discõueniẽtẽ: vt p3: lꝫ pfistẽtias in ꝓueniẽti: vñ repugnat tẽtãtib9 ipaz a cẽtro remouere: ꝛ ita ꝓportionabil'r ĩ aiali appetitu ẽ dicẽdũ. C 2o ꝺ. Sequitur nullus dolor ẽ sensatio vl' opõ sensus tact9. Probat. P Prio: q3 nulla ꝺlitia ẽ sensatio sensus tact9. g̃ nulla tristitia: ꝛ p ꝓns nullus dolor assũptũ p3: q3 qlibz dolor ẽ opatio appetitiua ex ꝓcedẽti ꝛne. P Itẽ qlibz delectatio vl' tristitia sensitiua eẽntialr pẽdet ex apphẽsione discõueniẽtis. ſꝫ nulla sensatio tactiua pẽdet eẽntialr ex apphẽsiõe discõueniẽtis: ſꝫ ẽ ipsamet comprehẽsio. g̃ ꝛc. P In suma g̃ vult ista pó q3 organo tactus nälr dispositio ꝛ eidẽ pñtato obo tãgibili ꝓrio subito ꝛ mälr ipzimente ꝓducit in organo tact9 sensatio tactiua q̃ pcipit obiectus dispoportionatũ: ꝛ ad hanc seqr tristitia q̃ est appetitus nó pfistẽdi sub hac dispõne. hic g̃ appetitus est formal'r dolor. vñ p3 dolorẽ eẽ actũ supadditũ sensationi tactiue. P Cõsil'r q3 oia de delitia dicẽdũ est. cõprehẽso enim obiecto ꝓuienti ꝓducit in organo tactiua sensatio qua illo pcipit vt ꝓueniẽs: ꝛ ex hac isurgit appetit9 pfistẽdi in illa dispõne. ꝛ hũc appetitũ ꝺelectationẽ vel ꝺelitiã noiant. ꝛ p ꝓna ꝺelitia est actus supadditus sensationi tactiue.

P Sz ꝺ hãc pónẽ arguit. C Prio cuiuslibet doloris cã p se ꝛ imediata ẽ mala opl'o diuersa vel soluta ꝓtinuitas: ſꝫ nulli9 act9 appetẽdi cã p se ꝛ imediata est mala cópl'o vel soluta ꝓtinuitas: g̃ nullus act9 appetẽdi ẽ dolor. maior coll'r in lra. ꝛ 3o colliget. ꝛ 2a ꝓmi. alle. cap̃. ꝛ 4o de accidẽti. 5o cap. ꝛ p3 minor: q3 iter quelibet actũ appetendi ꝛ obiectũ ei9 tãq̃z cã mediat obiecti cõprehẽsio: vt supra visus est. P Itẽ tũc nó plus eẽt dolor passio sensui tact9 attribuẽda: q̃z alijs sensib9. sic. n. p tactũ cõprehenso obiecto discõueniẽti isurgit tristitia: ita p visuz cõprehenso visibili discõueniẽti isurgere pt tristitia. ꝛ sic de alijs. P Itẽ si dolor est actus realr distinct9 a sensatiõe tactiua ꝛc. nũc nullã repugnãtiã claudit apphẽdi obiectũ tangibile discõueniẽs subito ꝛ mälr ipzimẽs: q̃zuis ibi non sit dolor: q3 hec cõprehẽsio est tpe ꝛ nã ꝓt dolorẽ: ſꝫ nó repugnat ꝓus absolui a posteriori. g̃ ꝛc. ꝓns tñ hic repugnat imaginationi. aliqs. n. imaginari pót organũ tactus sui dispositũ ad sentiẽdũ cõburi: ꝛ tñ nó dolere. P Itẽ po9 appetitua est vt9 iterior: puta estimatiua vel cogitatiua. nullius aũt vtutis iterioris sedes vel organũ est i organis exterioꝝ9: ꝛ p ꝓns nec ei9 act9 q est appetere. ió ꝛc. P Pro isto vr snia Aui. 2a ꝓmi. alle. cap̃. dolor est sensibilitas. i. sensatio rei ꝓrie: ꝛ p ꝓns nõ appetit9. Et 4a 6i nälĩ. 5o ca. Sanctus aũt est ꝺelitia. ois aũt ꝺelitia est apphẽsio pfecte acquisitiõis ꝓprie vtutis apphẽdẽtis. Uñ ꝛ i li de virib9 cordialib9. 4o cap. Ois delectatio est apphẽsio aduẽt9 ꝓpe pfectionis ab aliq̃ vtute apphẽsiua. Et coll'r idẽ 2o iterioꝝ. 2o cap. Dolor nihil aliõ est q̃z sensus nocitiui sicut ꝺelitia est sensus bilaritatis. In alia vo trãslatõe scribit. Delitia est sensus bilaris: dolor aũt tristis sensus. Et coll'r idẽ 3o colliget. ca de causis doloris. Qñ ꝓmutat tact9 ad malũ hec ẽ mala sensibilitas q̃ noiat dolor. C Ad p̃m istoꝝ dr q3 nulli9 doloris cã imediata ẽ mala opl'o ꝛc. nec hẽ vnde posuerũt auctores: lꝫ tã malã opl'onẽ q̃z sol'onem ꝓtinui posuerũt eẽ cãz doloris. ſꝫ hẽ ifra i qóne ꝺ causis doloris ꝺclarabit. C Ad 2m dr q3 apꝺ auctores sumit dolor qñq3 cõiter: vt distinguit ꝓ ꝺlitia: ꝛ sic nó min9 alijs sensib9 a tactu cõpetit dolor q̃z tactui: q3 cuicũq3 ineẽ pt ꝺelitia eidẽ inesse pt dolor tal'r sumpt9. 2o sumit dolor magis ꝓprie ꝛ pcipue p sensuali tristitia q̃ne sensationẽ obiecti dispoportionate' subito ꝛ mäliter impzimentis: ꝛ sic soli tactui competit dolor ad hunc sensum q3 in sola impressione tactiua caulatur dolor. solũ. n. obiectũ tangibile vt tãgibile est pt organũ sensus subito ꝛ mälr imutare. Nam color colorẽ nó ipzimit in sensuz visus: nec dulce dulcedinẽ in organũ gustus. Calor aũt ꝛ frigus pót calefaciẽdo ꝛ in frigidãdo. organũ tact9 imutare. P Lõtra: q3 lux in oculo gñat lucẽ vl' q̃litatẽ visibilẽ. g̃ lux organũ visus mälr imutat. assũptũ exprimẽto p3. ſi. n. diu splendidũ vt solem aspexeris: deide te vteris ad obscurũ diu videbis splẽdorẽ ꝛ nó nisi exñtẽ in oculo. g̃. P Pro isto dr q3 lux non cõcurrẽte actiõe q̃litatũ ꝓmaꝝ nó pót in aliquo subiectiue lucẽ ꝓducere. lux. n. in istis iseriorib9 est qualitas 2a ꝓns ꝓportionẽ determinatã q̃litatũ ꝓmaꝝ. pót tñ lux in organum lumẽ. i. radiũ vel spẽm lucis ꝓducere: q̃ in organo visus ipressa pt in ipso absq3 ꝓsentia lucidi p tps ꝓseruari. ꝛ p toto illo tpe apphẽdet visus lucẽ ac si pns esset: sicut absente obiecto p spẽm reseruatã pt sensus iterior obm cõprehẽdere. negat g̃ illa minor assũpta. ſ. q3 p tunc non videt oculus nisi lucẽ in eo exñtẽ: videt. n. idẽ qñ pri9 videbat p spẽz in organo visus reseruatã. C Ad 3m dr q3 nulla3 claudit repugnãtiã logicalẽ cõprehẽdi ab organo tact9 obiectũ discõueniẽs subito ꝛ mälr ipzimẽs: q̃zuis ibi nõ sit dolor vl' tristitia: ex quo illa cõprehẽsio ꝛ illa tristitia sũt act9 realr distincti: q3 hẽ nó icludit ꝺictionẽ: verũtñ illõ icludit repugnãtiã nälẽ: q3 p nullã potẽtiã nälẽ posset fieri q3 cause ad effectũ ꝓducẽdũ mere nälr ocurrentes sint cũ debitis circũstãtijs approximate: nó tñ ꝓducat effectus. C Ad ꝓductionẽ. n. doloris sufficit organi dispo ad sentiẽdũ ꝛ obiecti dispoportionati subita ꝛ mälis ipressio. Jõ his positis ex necessitate näli sequit membrum dolere. Ex quo sequit añs assumptũ in ꝓbatione oñs eẽ negãdũ. ſ. cõprehẽsio vl' sensatio tactiua est tpe ꝛ nã ꝓt dolorẽ: lꝫ. n. sit nã ꝓrior: non tñ tpe: q3 al's p tẽpus ꝓus pciperet organũ obiectũ dispoportionatũ subito ꝛ mälr ipzimẽs q̃z doleret.

Potẽtia sẽsitiua dupler. Uirtus appetitiua du.

C Ad 5m dixerũt ꝓbabil'r q3 nó ois potẽtia appetitiua est vr9 interior. sicut. n. repitur potẽtia sensitiua interior ꝛ exterior ita dupler sibi correndet appetitiua vtus. al's. n. nó appeteret qual'r fames ꝛ sitis sint appetitus cũ sint passiões ois stomachi. Probabile ẽt appet q3 sicut apphẽso p vtutẽ interiorẽ obiecto sub rõne discõueniẽtis isurgit appetitus ad fugã: ita p sensum exteriorẽ discõueniẽti cõprehẽso isurgit appetitus ad nõ imorãdũ in illa dispõne quã dolorẽ vel tristitiaz noiant.

P Pro auctoritatib9 vo allegatis dõz oẽs illas itellectas vt vba sonãt eẽ negãdas: lꝫ sint ꝓcedẽde sub sensib9 sub qb9 ab auctoꝛib9 ꝓferunt. Sic. n. frequenter dixit Gal'. doloreꝛ eẽ subitã alt'nationẽ organi: cũ tñ sm cõiorẽ viã dolor fit sensatio ꝓns subitam alternationẽ ꝛ nõ alt'atio. Uñ iuxta antiquũ modũ loqndi oẽs iste ꝓpones itelligẽde sũt nó foz al'r: ſꝫ cal'r. Nõ. n. est dolor sensatio rei ꝛrie: ſꝫ tristitia causata ex sensatione ꝛrij. Sil'r ꝺelitia nõ ẽ apphẽsio ꝓpe pfectionis: ſꝫ ꝓns apphẽsionẽ ꝓprie perfectionis. Sil'r dolor non est sensus nocitiui: sed tristitia ꝓns sensationẽ nocitiui: ꝛ sic de alijs. P Ex qbus penes hãc pónẽ pt colligi talis descriptio doloris. Dolor ẽ tristitia imediate ꝓns tanq̃z eius causaz sensationem obiecti discõueniẽtis subito ꝛ materialiter impzimentis.

C Quãtũ ad 2m arti fint he qclones. C Pria qcl'o. Contra pcedẽtez pónẽ pter actũ sentiendi ꝓductũ in organo tact9 vt tact9 sit formal'r dolẽs: nó opz in eo poni actum appetitiuũ appetitus sensitiui ab actu illo sentiẽdi real'r distinctũ. P Persuadet p: q3 oia saluari pñt ponẽdo in organo solũ sensationẽ tactiuã: ꝛ q3 ipse est dolor ꝺũ est ap-

prehẽsio discoueniẽtis: z delitia dũ ẽ apphẽsio ꝓueniẽt. frustra g̃ ponit act⁹ appetit⁹ addit⁹. ℣ Itẽ addũt qdã vel hic act⁹ addit⁹ est act⁹ cognoscitiu⁹ vl' non ẽ act⁹ cognoscitiu⁹. Si p'm hic non erit appetit⁹ aialis: sed pure nãlis. Itẽ tũc iste act⁹ posset ab actuali apphẽsione absolui: z p ꝓfis possz appetit⁹ aialis ferri in icognitũ. Si 2'm cũ sit ꝓprehẽsiu⁹ alteri⁹ q̃z obiecti subito z mãl'r ipimẽtis sequ tur i quocũq; ɔrgano dolẽte hĩ' eẽ duas apphẽsiões adẽ q̃as eiusdẽ obi solo nũero differẽtes ꝺ ſniaz oium phoꝛũ. ℣ Itẽ oẽs operationes appetitiue sufficiẽter saluari pñt ponẽdo solũ appetitiuã iteriorẽ aialẽ. saluat'. n. fuga nocitiui ꝓsecutio iuuatiui. ꝓprehẽso. n. p exteriorẽ sensum obto discoueniẽti indicat estimatiua illꝺ eẽ fugiẽdũ: q̃re isurgit appetit⁹ z morũ iperat: cui ɔrgana nãl'r subordinata motũ iperatũ isequunt: frustra g̃ ponit i mẽbris exteriozib⁹ act⁹ appetẽdi imediate isequẽs sensationẽ exteriorẽ. C 1°ꝺ que sequit ex dictis. Quilibet dolor proprie sumptus est sensatio vel sensibilitas: z p ꝓfis act⁹ vel opatio sensus tactus. Patet ex precedenti. C Ego autẽ puto vtrãq; istoꝝ opinionũ eẽ ꝓbabil'r sustentabilem.

C Sustinẽdo g̃ pmã ponẽ rñdeꝺ ad argumẽta. C Ad p'm ꝓbãs pmã ꝓclonẽ hui⁹ scẽ ponis ꝺ negando assũptuz: Sicut. n. ꝺat' vtus iteriꝛ z exteriꝛ sensitiua z motiua: ita ꝓportionabil'r appet ponẽdã eẽ iteriorẽ z exteriozes appetitiuã. Sil'r q; pariter ꝓcedẽdũ esset q̃ ꝓprehensio intellectualis nõ differt a tristitia, vel delectatione intellectuali. Diceret. n. aduersarius q̃ illa ẽ tristitia duz est cõ prehẽsio icõueniẽtis. delectatio ꝺ dũ est apphẽsio ꝓueniẽtis. C Ad 2'm ꝺ q̃ ille act⁹ appetẽdi p̃t ꝺici cognoscitiuus pro q̃to est sequẽs cognitionẽ: lz ille nõ sit cognitio sicut actũ volendi vel nolẽdi appellam⁹ cognoscitiuum: q̃uis neuter eoꝝ sit cognitio. Et ꝓfir ꝓcedit q̃ p aliquaz potẽtiã saltẽ supnãlẽ posset ille act⁹ appetendi separari ab actu cognoscẽdi. h. n. nõ iplicat ꝺictionẽ: lz p tũc nõ esset ille appetitus aialis. C Ad 3'm ꝺ q̃ nõ saluari pñt ꝛc. lz in nobis plures repibiles sint volũtarij mot⁹ solũmꝺ depẽdẽtes ab appetitu cõi iteriꝛi: q; actualis inclinatio stõi ad cibũ z potũ in fame z siti nãli sũt appetit⁹ qdam. z vt fere oẽs ꝓcedũt imediate pẽdẽt ex sensata ipressiõe scã in oꝛa stõchi: nec sũt pẽdẽtes ex appetitu iteriori cõi. Sicut g̃ p̃ter sensationẽ discõueniẽtis in oꝛe stomachi repitur tristitia illi supaddita q̃ appellaꝝ fames aut siẽ: ita ꝓbabile vĩ in q̃libet mẽbꝛo p̃ter sensationẽ discõueniẽt aut conueniẽtis reperiri in eo delitiam vel tristitiam.

C Põ vo 2°cõioꝛ ẽ z mõ loquẽdi auctoꝝ ɔformioꝛ: iõ ipaz ꝓbabil'r sustẽtãdo rñdeꝺ ad argumẽta ꝓncipalia. C Ad p'm negaꝺ assũptũ. Ad ꝓbationẽ possz p̃ ꝓbabil'r negari oẽm doloꝛẽ eẽ tristitiã: lz cis doloꝛ sit sensatio ex qua sequit tristitia. Ut' q; nõ cis tristitia est act⁹ appetitus inquãtũ hmõi. ℣ Ad ɔfirmationẽ negaꝺ oẽz delitiã eẽ passionẽ sensitiui appetitus: lz ꝓcedẽdũ sit oẽm ꝺelectationẽ sensitiuã eẽ appetitus ei⁹ passionẽ: lz. n. auctoꝛes tanq; synonymis frequẽter vtant' istis terminis doloꝛ tristitia delectatio delitia: ꝓpe tñ vĩ doloꝛ iportare sensationẽ: ter q̃ segt' tristitia q̃ est passio ꝛc. Sil'r delitia ꝓpe vĩ iportare sensationẽ ex qua pẽdet passio appetit⁹: q̃ est delectatio. C Et p idẽ p3 rñsio ad 1'm z 3'm principale. C Ad 4'm p3 ex dictis in p̃ arti°. Si. n. doloꝛ sumitur ꝓpe soli tactui attribui põt doloꝛ. Si ꝺo cõiter p q̃libet sensatione rei discõueniẽtis seu spũal'r siue mãl'r ipimẽtis oib⁹ sensib⁹ ines̃se p̃t doloꝛ z ꝺolitia. Et tal'r logt' Hal'. loco palle. ℣ Et nota q; tenẽdo istã ponẽ vĩ ꝓfir tenẽdũ q; fames z sitis vt sĩ act⁹ appetit⁹ sũt actus estimatiue cõis vel cogitatiue vtutis: q;. t. appetitiue cõis: vl' saltẽ istã actualẽ inclinationẽ q̃ est in stõ volumus noiare appetitũ. Dicendũ est istam pẽdere ex appetitu aiali cõi ꝺ mõ: q; fcã ipressione i hoꝛa famis sensata i oꝛe stomachi causat' sensatio: cui⁹ spẽs pueniẽs ad sensuz cõez z cogitatiuã causat iudiciũ discõ ueniẽtis: q̃re isurgit appetit⁹ ad sumẽdũ cibũ z ad iclinationẽ iteriorẽ seq̃ iclinatio oꝛis stõi ad capiendũ cibuz: fic visa berta pulchra z tãdẽ p sensũ cõem apphẽsa subrõne ꝓueniẽtis isurgit appetit⁹ ad ꝓsequẽdũ interiorꝛ: ad quẽ seq̃t inclinatio exteriorꝛ ad bertam capiendam ꝛc.

C Questio. lv.

Utrum doloꝛ sit a nobis aliquo sensu pceptibilis. C Arguit' m'tipl'r q; sic. C Prio. doloꝛ est signũ demonstratiuũ pñtis egritudis vel neutralitatis. g̃ doloꝛ ẽ sensibilis. assũptũ coll'r in l'a. doloꝛes fm quẽ i cũbũt locũ solutã ɔtinuitatẽ aut subitã alterationẽ ostẽdũt. z ꝓa tz: q; signũ est q; sensui se offerẽs i intellu aliqꝺ derelinqt. ℣ Cõfirmat': q; pp qꝺ vnũqꝺq; z illꝺ magis. lz pp doloꝛẽ sentim⁹ obiectũ doloꝛis. g̃ doloꝛẽ sentimus. ℣ Itẽ p nihil in cognitũ põt cognoscitiua po'duci in notitiã alteri⁹. lz p doloꝛẽ ducit potẽtia cognoscitiua in notitiã obi doloꝛis. g̃ doloꝛ ẽ po'cognoscitiue cognit⁹ z p ꝓfis sensatus. C 2°ad ꝓncipale sic: qꝺlibz sensibiliter z manifeste ꝓsternẽs vtutẽ est sensu pceptibile. sed doloꝛ est hmõi: vt 2ª hmi. ca° de causis debilitatis mẽbꝛoꝝ. z 12° terapeu. 4° cap. g̃ ꝛc. ℣ Et confirmatur: q; sensus tactus est datus aiali: vt iuuatiuũ pcipiat z prosequatur z nociuuz fugiat: vt 2° de aia: z prio ꝺ sensu. z 6° nãliũ z plies. lz doloꝛ est humani coꝛpis marie coꝛruptiuus: vt locis coll'r palle. g̃ de doloꝛe ꝺedit nãz p sensũ ꝓprehẽdere. al's eni nã ꝺficeret i nec̃ijs. ℣ Cõfirmat': q; bruta dũ ꝺolẽt se ꝺolẽ pcipiũt: z nõ p itell'm. g̃ p sensũ. C Ultio prio illo vi smia Hip. 2°afo. afo°. 6°. Quicũq; ꝺolẽtes aliquid coꝛpis pt'm doloꝛẽ nõ sentiũt ꝛc. Aui. 2°fenti nãliũ. ca. de tactu.

C In opp'm arg'. q; ois doloꝛ ẽ act⁹ sensus vl' appetit⁹: vt i ꝓcedẽti qõne' oñsuz ẽ. lz nullus talis act⁹ ẽ sensibil'. g̃ ꝛc.

C Sciendũ est q; de ista qõne sunt ꝺue pitiones. Prima Cõciliatoꝛis ꝺicia 67ª ponẽtis doloꝛem esse' p se sensu tactus perceptibilem. Secunda vo tenet oppositum.

C Ad tolerãdũ ãt põnẽ Cõcil. sũt q̃daz pmittenda. C Primo p̃mittẽdũ q; nõ ẽ pol'e aliqꝺ mẽbrũ ꝺolere doloꝛe p; prie ꝺcõ nisi p sensuz tact⁹ aliq̃ ꝺispõ sensibilis actu percipiatur. ridiculũ. n. eẽt ꝺicẽ aliqꝺ mẽbrũ ꝺolere: z tñ illꝺ p tactũ nihil pcipe. C 2° pmittit sensuz tact⁹ eẽ multiplicẽ fz mltiplicitatẽ ꝺ'oꝝ sensu tact⁹ pceptibiliũ sensibiliuz: q̃lia sũt cal'z hũidũ: ficcũ z fridũ: graue leue: aspeꝝ lene: viscosuz ꝛc. vt 2°ꝺe gñone ꝛc. Et q̃ ifert nõ oẽ p se tãgibile eẽ vere ad cal'm fridũ z humidũ vel siccũ reducibile.

C His pmissis dixit Cõcil. idubitãter ꝓcedẽdũ eẽ q; doloꝛ est sensu tact⁹ pceptibilis. ℣ Persuadeꝺ p̃ pp doloꝛes pcipiẽ mala cõpo'o aut soluta ɔtinuitas. lz pp qꝺ vnũqꝺq; z illꝺ magis: z B arg'm supius tactũ. ℣ 2°tingens est mẽbrũ ꝺolẽ nullo obiecto p se sensibili alio a doloꝛe pceptoꝛ. g̃ doloꝛ p tũc a sensu p se pcipiẽ. ꝓa tz p pmã suppoñez. Impoſe. n. est mẽbrũ aliqꝺ ꝺolere: nihil tñ p tũc sensuz tact⁹ pcipe. z assũptũ ꝺicit Cõcil. se exptũ fuisse ꝺum hãc mãz ꝺe doloꝛe tractauit. Passus. n. tũc fuit foꝛtez ꝺoloꝛes i spatula p tũc: tñ nõ sentiẽs cal'm nec frigiduz: nec humidũ nec siccũ: z fic ꝺ alijs. Arguit' g̃ fic: tali sensatione aliqꝺ erat obm p se pceptũ z nullũ aliud a doloꝛe: vt p3 discurrẽꝺo. ergo doloꝛ ptũc p se pcipiebaꝝ a sensu tact⁹. ℣ Itẽ i sensatioe ꝺelitiosa hita i coitu aliqꝺ est obz p se pceptũ z nullũ aliud a ꝺelitia illa: q; nec cal'z nec frigiꝺũ: z fic ꝺe alijs: g̃ illa ꝺlitia tali sensatioe pcipiẽ. ℣ Item ois dispõ nãe ꝺria pcipiẽ ꝺũ fit ad illaz subita pmutatio saluata in mẽbra vtute sensitiua. sed doloꝛ ẽ dispõ nãe ꝺria. ergo doloꝛ pcipiẽ in subita pmutatoe mẽbri ad dispõnẽ doloꝛosaz. maioꝛ p3: q; al's nã in nec̃ijs ꝺefecisset. datus est. n. sensus aialib⁹ vt iuuatiuũ pcipiãt ꝛc. ℣ Itẽ ab surdũ satis appet dispõnẽ subito z marie nãm p̃sternentez nõ eẽ sensibilẽ q̃lis ẽ doloꝛ. ℣ Et p illa ꝛcone videtur auctes ante opp'm alle. C Ex quo corrolarie ꝓcludit p q; doloꝛ p̃e nõ est sensus vel sensatio. p3: q; qꝺ ẽ obiectũ sensus p se nõ est sensatio: vt p3 in alijs obiectis sensus. C 2° ꝓcludit ꝓcedẽdũ eẽ doloꝛẽ eẽ passionem sensui repẽre susceptiuo doloꝛis occurrẽtẽ. C Cõtra arguit': q; doloꝛ est tristis sensus seu nocitiuus. g̃ doloꝛ est sensus.

C Pro isto negaꝝ ꝓna: ficut nõ seq̃t. flegma est sanguis diminute decoctus. g̃ fl'a est sanguis. Sil'r nõ seq̃t. ros est pluuia pua: z eꝰ pluuia ros magna: vt p̃ metheꝝ. g̃ ros ẽ pluuia: z eꝰ. C Ex qꝺ' ꝓcludit vltio q; doloꝛ nõ ẽ sensus absolute: lz passio sensus z obz. sil'r ꝺelitia nõ ẽ absolute sensus: lz passio hilaris z obm. Dec ẽ ſnia põnis. Cõcil.

C Penes vo scẽaz põnẽ q̃ est vtati ɔformioꝛ. C Prio pre mittendũ sensuz esse ꝺuplicẽ: iteriorẽ. s. z exteriorẽ. Et de vtroq; est fmo in qõne. C 2° pmittendũ q; nullus sensus exteriꝛ est sui act⁹ vel opõnis pceptiuus: pp hũ. n. ponit 2° de aia. p̃ter sensus exteriozes sensus iteriꝛ: q; actus z opões pcipiat sensuũ iterioꝝ. z ꝓfir p3 nullũ sensuz exteriorẽ eẽ cõprehẽsiuũ act⁹ vl' opõnis sensus alteri⁹. nec eni tact⁹ visionẽ pcipit nec visus tactũ. C 3° supponẽdũ q; sensus iteriꝛ. s. cõis nõ solũ est pceptiuus obiectoꝝ extrinsecoꝝ: lz etiã pcipit act⁹ z opões eoꝝdẽ. sensus. n. cõis nõ solũmꝺ visibilia z tãgibilia pcipit: sm ẽt actũ vꝺẽꝺi z tangẽꝺi. vide hũ pleni⁹ supra qõne 16ª huius scẽi.

C Ultio supponẽdũ q; sicut nõ repugnat visu cõprehendi colorẽ vel coloratũ ꝓsus: q̃uis nõ cõprehẽꝺat' distincte vt albũ nigrũ vel rubeũ: ita p tactũ cõprehẽꝺi põt tãgibile ꝓsus: q̃uis nõ pcipiat' distincte: vt cal'z fridũ: z sic de alijs spẽbus tãgibiliũ. Sicut. n. rẽ multũ distãtẽ q̃nq; visu pcipimus: vt coloratũ vel lucidũ: q̃uis tũc visus ꝺistincte nõ pcipiat albedinẽ nigredinẽ ꝛc. eo q; ptũc sensus cõis nec ꝺe albedine iudicat nec ꝺe nigredine. Ita ẽt formicã motã aut gescẽtẽ sup manũ tuaz freq̃nter tactu pcipis: lz tũc nõ ꝺistincte caliditatẽ pcipias nec friditatẽ nec ꝺuritiẽ vel mollitiẽ. C Pria ꝓclio ꝺ Cõcil. Per nullum sensum exteriorẽ doloꝛ est per se sensibilis. Probat. C Prio. doloꝛ est sensatio sensus exteriozis. g̃ p 1'm suppositũ nõ est p se sensibilis p aliquẽ sensuz exteriorẽ. assumptũ p3: q; doloꝛ est sensatio nocitiui. C Prio isto ꝺixit Cõciliatoꝛ negãꝺo q; doloꝛ ẽ sensatio tristis. z ꝓfir q; doloꝛ nõ est passio sensus: lz ꝓiũctim passio' z obiectũ. sil'r ꝺelitia vt supra. C Hec satis ꝓfusa sũt: q; accipiaꝝ sensatio q̃ p se sentit' doloꝛ: ex quo doloꝛ est p se sensibilis: z p3 q; illius sensationis aliq̃ res est obiectũ adeq̃tũ: z illꝺ nõ apparet aliuꝺ q̃z doloꝛ. g̃ doloꝛ est aliq̃ vna res. cũ g̃ non sit obiectũ: nec spẽs: nec aia: nec ɔrganũ: sequit' q; doloꝛ est sensatio: cui⁹ opp'm inuit Cõcil'. C Itẽ qua rõne doloꝛ sensualis est ꝓiũctim passio z obiectũ: z nõ est aliqꝺ illoꝝ ꝺiuisim: pari rõne doloꝛ vel tristitia itellectualis est passiõ mẽtis z obiectũ z nullũ illoꝝ diuisim: z sic nõ eẽt aia intellectualis subiectũ adeq̃tũ tristitie itellectualis: qꝺ nõ appet rõnale. C Itẽ qua rõne actualis tristitia q̃ est doloꝛ z p se actu pceptibilis: tristitia visiua eẽt p se visu perceptibilis: z fic visibile eẽt aliqꝺ qꝺ nõ eẽt coloratũ: nec lux nec lucidũ qꝺ nõ est auditũ. Nullus. n. vnq̃ ꝺixit se vidisse ꝺelitiã: lz rẽ ꝺelitiosam. C Itẽ si doloꝛ p se sentit'. aut g̃ p seipm: aut p aliꝺ doloꝛis repsentatiuũ. Si p'm pari rõne ois sensatio eẽt seipsa sensibilis. Si ꝺ q; p alium ℬ non põt eẽ nisi sensatio a doloꝛe ꝺistincta: lz arguit' q; illa est doloꝛ. est. n. tristis sensatio tactiua. z si fic doloꝛ pcipiet' p doloꝛẽ aliũ a se. z qua rõne p̃m⁹ p̃t sentiri per scõz: possit z scõs sentiri p 3'm: z terti⁹ p 4'm: z sic deiceps. C 2° ꝺ. Quilibz doloꝛ ꝓprie sũptus est sensu iteriꝛi per se sensibilis. P3: q; q̃libz sensatio tactiua est a sensu cõi p se perceptibilis. ℣ Et quo segt' prio non oẽ comprehensũ per sensuz cõez ꝓus cõprehẽꝺi p sensuz exteriorẽ: q; doloꝛ z visio ꝛc. sensu cõi pcipiũt' z nõ sensu exteriꝛi. ℣ Sequit

2° ꝓbabil'r sensuz cõem nõ posse ꝺe solo obiecto exteriori ferre iudiciũ. nec̃io. n. sil' cõprehẽꝺit obm z sensationẽ obiecti: q; spẽs mouẽs sensuz cõez nõ eẽt obiecti soli⁹: lz etiã ipsi⁹ sensatiõis repũtatiua. Cũ g̃ sensus cõis ñ sit minus sensatiõis q̃z obti pceptiu⁹ semp p spẽz illaz comprehendit obm z sensationẽ obti. ℣ Et qꝺ' vlteri⁹ p3 absolute ꝓcedẽdũ eẽ doloꝛẽ esse p se sensibilem. qꝺ enim est p sensum interiorẽ p se sensibile est per se sensibile.

C Hãc g̃ sequẽꝺo viã rñdeꝺ ad argumẽta: qꝺ' coloꝛabat põ Cõcil'. C Ad p'm ꝺo negãꝺo ꝓna z. Et ad ꝓbationez ꝺo q; sig'm est qõ sensui. s. interiori vl' exteriori se offerẽs ꝛc. non eni oẽ sig'm est sensu exteriori sensibile vt cogitatio imaginatio ꝛc. qꝺ' aucꝛes tãq; signis vtũt. Sil'r opões nãles a nullo sensu sentiunt: lz ex notitia sensitiua supfluita tũ veniam⁹ in notitiã aliaꝝ opõnũ. Miꝛo g̃ qũo ℬ argumẽto vsus ẽ. Cõcil. Paduan⁹ ad coꝛoboꝛãdũ põnẽ suaz q; p idẽ ꝓbari possz oẽs act⁹ iteriꝝ vtutũ ẽ sensibiles. Vl' al'r sig'm ẽ qõ sensui se offerẽs. i. cui⁹ notitia p sensũ vel mediãte sensu hita ẽ ꝛc. ℣ Ad ꝓfirmationẽ vide p̃ posteriꝝ cũ qꝺ' ista ꝓpõ Arist. sit itelligẽꝺa: q; hõ ẽ ebꝛi⁹ pp vinũ: non tñ vinũ ẽ magis ebꝛiũ. Nos currim⁹ comeꝺimus z sedem⁹ pp aiaz: nõ tñ aia magis comedit currit vl' sedet. ℣ Ad aliã ꝓfirmationẽ negaꝝ maioꝛ. p spẽz. n. coloris nõ visaz ducit' po'visiua i notitiã coloris, ꝓpõ ẽt minoꝛ assũpta ꝺ ꝓprietate fmonis est negãꝺa. nõ. n. p doloꝛẽ ducit' ꝓpe sensus exteriꝛ i notitiã: imo doloꝛ ẽ ista notitia q̃ formal'r obm doloris ꝓprehẽꝺim⁹. ℣ Nota ãt q; duplr' p̃t potẽtia cognitiua p aliꝺ duci in notitiã alicui⁹. p tãq; p obiectũ: z fic p nihil icognitũ ꝛc. 2° tãq; p spẽz: z fic p icognitũ freq̃nter ducit' po' cognitiua i notitiã alteri⁹: vt de spẽ coloris exẽplificatũ ẽ. C Ad 2'm principale negaꝝ maioꝛ. plura. n. sensui occulta manifestã faciũt ꝓstrationẽ: vt venena plũma ab occulta ꝓprietate occidẽtia. Nõ. n. repugnat cãz effect⁹ eẽ occultã q̃uis effect⁹ sit sensatus fiẽ mot⁹ ferri ad magnetẽ sensu pcipiẽ: q̃uis vtus a qua ꝓuenit non sit sensu ꝓprehẽꝺibilis. ℣ Ad ɔfirmationez ꝺo q; ꝺat' ẽ sensus iteriꝛ z exteriꝛ aialis vt iuuatiuũ pcipiat ꝛc. z fic doloꝛẽ sensu saltem iteriori pcipiat. ℣ Al'r ꝺo q; ꝺat' ẽ sensus tact⁹ aiali vt p ipz pcipiat obm tãgibile iuuatiuũ aut nociuiũ. doloꝛ ãt nõ ẽ obm tãgibile. Nõ ẽ ãt ꝺat' tact⁹ vt p ipm pcipiat aial oẽ coꝛruptiuũ q; mlta nõ tãgibilia sũt hũani coꝛpis coꝛruptiua: nec pp ℬ nã i nec̃ijs ꝺficit: q; lz mlta coꝛruptiua ñ sint tãgibilia ñ tñ coꝛrũpũt nisi p q̃litates tãgibiles ꝓus imutẽt. C Ad aliã ꝓfirmationẽ p3 q; mlta ñ p exteriorẽ sẽsũ: fz p iterioꝛez se ꝺolẽ pcipiũt. ℣ Ad vltimã ꝺo Hippocratẽ z Aui. i locis palle. p doloꝛẽ cãz obiectiuã doloꝛis itellexisse ꝛc.

C Ad argumẽta vo qꝺ' ꝓbat' ꝺ Cõcil. C Ad p'm ꝺictũ est. C Ad 2'm negaꝝ assũptũ. Et vlteri⁹ ꝺo q; qñ Concil. patiebat' doloꝛẽ in spatula pcipiebat q̃litatẽ aliquã p se tactu pceptibilẽ: lz ꝓfuse z nõ ꝺistincte pciper: sicut venientẽ a longe videns coloratũ: nõ tñ ꝺistincte albũ rubeũ vel nigrũ ꝛc. C Et p idez ꝺo ad 3'm: q; in sensatione ꝺelitiosa in coitu habita pcipiẽ tactu q̃litas pceptibilis mouẽs tactũ ad sentiendum: lz indistincte vt ꝺictũ est. C Ad 4'm negaꝝ maioꝛ. nec est absurdum ꝺispositionez subito z maxime nãm prosternentem nõ esse sensibilem vt supra ꝺictũ est.

C Questio. lvj.

Utrum tñ tribus modis ꝓtingat q̃libet operationez ledi. s. ꝺimiute ablate z coꝛrupte. C Arguitur multipliciter q; non. C Primo. non q̃libet opationez ꝓtingit coꝛrupte ledi. g̃ qꝺ falsa assumptuz ꝓbat: q; opatio rememoꝛatiua non potest ledi coꝛrupte. Memoꝛatiua. n. vtus cuiuscũq; in ea impꝛessi ꝺ esse reseruatiua. ergo qcqd reseruat memoꝛatiua cũ nõ reseruet nisi ipressuz erit sua opatio nãlis: z p ꝓfis nõ coꝛrupta. Prio isto vĩ ꝓcessus Hal'. 3°ꝺ accñti. z Aui. p'tertij. cap. ꝺ coꝛ,

Cogniti uã potẽtiã p ali ud duci i cognitionem alicuius dupl'r.

riptione memorie:qm̄ diminutionē ⁊ ablationē memorie exp̄mētes de ipsi⁹ pmutatione vel corruptione nullaz fecerūt mētionē. ℣ Cōfirmat. qz tā somnus q̄z vigilia sūt opōes vtutis aialis:nō tm̄ vī somnū aut vigiliaz corrupte ledi:ſz solū augeri diminui vl̄ auferri. q̄ ⁊c. ℣ tē nō appet qūo rtētiua expulsiua vl̄ attractiua opō possit corrupte ledi. ¶ 2° ad pncipale. pol'e ē aliquā opationē lesā eē pp excessū ei⁹ vltra nālē mēsurā. q̄ nō tm̄ diminute ablate vl̄ corrupte ledi p̄t opō. assūptū pz:de opatióe expulsiua rettiua appetitu somno vigilia imaginatione. oēs eni iste opationes augeri pñt vltra nālē mēsurā: pp qō dicent p̄ternāl'r lese. ¶ 3°. ipol'e est aliquā opationē ablate ledi. q̄ ⁊c. assūptuz. pbaf. ex opposito. n. ei⁹ segt̄ ꝺdictio. Si. n. actio ledit: tūc est actio. si aufert ipsa nō ē. si. n. opō ledit ⁊ aufert fit' est ⁊ nō est eadē opatio. ¶ 4°. dolor est actio lesa: ſz nō ablata diminuta vel corrupta. q̄. pbaf ma lor: qz dolor est accidēs morbi: ⁊ nō est exiēs mutatū aut q̄litas mutata. Et arguit' mior: disc̄rrēdo. pz. n. q dolor nō ē actio diminuta vl̄ ablata. ⁊ q ñ sit corrupta arguit: qz p dolorē pcipit obiectū q̄le est ⁊ q̄l'r pcipi dz ꝟz nām. Percipit'. n. q̄le ē: puta calz fridū acutū mordicatiuū ⁊c. Percipit ēt q̄l'r pcipi dz: qz nullū obm. dolorose ip̄rimēs dz ꝟz nāz nisi dolorose pcipi. Itē q̄nāle est aie pñte obiecto ꝙuenienter ip̄rimēte illō deliriose pcipē: tā nāle ē eidē obiecto disc̄ueniēter ip̄rimēte illō dolorose pcipe: qz nō min⁹ dat⁹ est tact⁹ a nā aialib⁹ ad pcipiēdū disc̄ueniens q̄z cōueniēs i tāgibilib⁹. ℣ Itē fit. a. sēsatio dolorosa q̄ dolorose pcipit obm. b. ⁊ arguit' sic. a. senſatiōe recte ⁊ sic ē pcipit. b. q̄. a. senſatio ē recta: ⁊ p nāz ñ corrupta. ℣ Itē si a. sēsatiōe. b. talr ip̄rimēte. b. deliriose apphēderet a tactu a senſatio eēt corrupta: ſz nūc ꝺrio mō se hz. a. q̄z tunc. q̄ nūc nō ē. a. senſatio corrupta. cū q̄. a. fit dolor segt̄ dolorē nō eē actionē vel senſationē corruptā. ¶ 5° q̄tcūq; modis ꝙtigit opōē aliquā p̄ternāl'r ledi: totidē ꝙtigit ipaz ledi nāl'r ⁊ eā. ſz nō ꝙtigit aliquā opōē nāl'r corrupte vl̄ ablate ledi. q̄ nec p̄ternāl'r. pbaf maior: qz q̄tcūq; modis cōtingit corp⁹ vel mēbrū labi p̄ternāl'r totidē ꝙtingit ipm labi nāl'r ⁊ eā. varietas āt lesionis opationū ꝙsequt̄ varietatē lapsuū. q̄ ⁊c. ¶ 6° abilis ē opō p̄ternāl'r lesa nō ablata vl̄ corrupta nec vltra vl̄ citra nālē ei⁹ mēsurā aucta vel diminuta. q̄ ⁊c. assūptū. pbaf. Ponēdo in sor. eē appetitū caninū pp friditatē itēsaz oris stōi: ⁊ crescat hec frigiditas ꝙtinue q̄usq; appetit⁹ i sor. totalr auferaf. Et pz q̄ i sor. nūc ē appetit⁹ itēsus vltra nālē mēsuraz appetit⁹ sor. ⁊ aliq̄n erit remissio: qz p augmētū friditatis totalr auferaf. q̄ erit aliq̄n oino eq̄lis appetitui nāli stomachi sor. Sit q̄ nūc. Et pz hūc appetitū eē p̄ternāl'r lesuz: eo q est accñs morbi. s. friditatis egritudinalis stōchi. ⁊ nō est ablat⁹: nec vltra vl̄ citra mēsurā nālē diminutus vt segt̄ ex casu. Oz ēt nō sit corrupt⁹ pz: qz nō trāscēdit ꝓportionalitatē hūane spēi p q̄litatē ei⁹: nec ē ad oba disꝓportionata humane spēi. pono. n. cū ℬ q̄ isto appetitu nō appetant' nisi cibaria ꝙuenientia hoi nāl'r. q̄ ⁊c. Et sīle adduci pōt arg^m de attractiua augmētata p augmētū calloris: deide mionata p nimiū ei⁹ excessuz: qz ois imodeta q̄litas deijcit actū ꝓprie vtutis. Sil'r de expulsiua aucta vel diminuta per excessum humidi: ⁊ sic de alijs.

Opationes ledi triplicit̄ ⁊ qd

¶ Ad opp^m ē Hal'. in lra. Nocet āt opō aut leuiter aut mediocriter aut oino nō fit. itelligēs p leuiter ledi diminute ledi: p mediocriter corrupte: ⁊ p oino nō fieri ablate ledi: vt visuz est circa lraz. Et coll'r idē ℣ 2° ⁊ 4° de accidenti pluries. Et 2° pmi. doc^t ℣ p̄ cap. Opationū vo nocumēta ſm tres existūt modos. Et p̄ tertij. cap. de significationibus vltibus opōnū cerebri. Lesiones opōnum quēadmodum exposuimus sūt tres ⁊c. Et ℣ colliget. cap. de causis accītiū supueniētiū cōplonib⁹ vtutis nutritiue. Et lesio q̄ supuenit vl̄ actionib⁹ mēbri ⁊ passionibus est tri-

bus modis: vnus ē vt opatio mēbri cessauerit: aut fit p pinqua pūcto ꝓpatiōis. scōs vt sit diminuta a suis nālibus opationibus. terti⁹ est vt sit pmutata ad malas opationes. Et coll'r idē ℣ cāticoꝝ. cantico 2°. Egressus nālis opationis a dispositione sua est triplex: ipsius debilitas: ⁊ ipsius ablatio: ⁊ ipsius imutatio seu corruptio.

Opatio nis nālis egressus triplex ⁊ quid. Actiōis nocūtum duplex. Opationis cōsideratio tripler.

¶ Primo in qōne premittende sunt suppōnes quedam: ex quibus scō respondendum est ad quesitum.

¶ Quātū ad p^m q̄daz sūt notāda. ¶ Prio sciēdū est. Duplr in actióe p̄t accidē nocu^m. s. nāl'r ⁊ p̄ter nām. Exē^m p̄. sic opatio visiua nāl'r diminuta respectu tēpate visiōis in hñte spūz visiuū nālit' grossū. Exē^m scōi: sicut dolor aut digestiua vel nutritiua opatio a febre vel ap̄ate impedita. ¶ 2° supponēdū q̄ i q̄libz opatione ꝓsiderare possumus tria iuxta modū loq̄ndi antiquoꝝ. q̄ etsi ex pte rei nō sint abinuicē distincta: róne tm̄ differūt. p̄ eēntia siue entitatez opōnis. 2° quātitatē ei⁹: ⁊ ℬ ad quātitatē opōnis reducēdo itēsionē ei⁹ ⁊ remissionē fortitudinē ꝺbilitatē diuturnitatē breuitatē: ⁊ sic de alijs q̄ aliq̄ mó magnitudini aut breuitati p̄t attribui. Cōsideram⁹. 3° formā ei⁹: ℬ ē specificū eē vel specificā actiōis ꝺnoiationē illi inquātū actio vel opō ē attributa. Exēpli grā: vt stomach⁹ sane opetur cibi digōnē tria req̄runt. p̄ entitas actionis. s. stōm in cibuz opari. 2° quātitas: qz debita itēsio opationis obiecti ꝙueniētis quātitatis in mutatio ⁊ in debito tpe. 3° req̄rit debita hui⁹ actionis forma. Req̄rit. n. q hec opō fit cbilificatio ⁊ nō alteri⁹ humiditatis gñatio. Ex quo pz q triplicit imaginari possum⁹ opatiói mēbri accidē nocumētū. Uel. n. tollit entitatē opationis: ⁊ sic est ablatio. Uel remouet quātitatē debitā eiusdē: ⁊ sic est ſm plurimum diminutio. Uel remouet debitā formā opationis ad senſuz datū: ⁊ sic est opōnis corruptio. Exē^m primi. si in cibū stōuz ig̃rediēte calor stōi nihil imp̄rimeret: ſz remaneret cib⁹ sub forma cibi: actio digestiua stōi esset ablata. Exē plū scōi. si stomach⁹ sor. nāl'r ꝙsueuit vnā librā cibi posse imutare: nūc vo pp ifridationē nō pōt imutare nisi libram̄ media: aut gñat chilū crudū: vbi p̄ faciebat pfecte decoctū: aut digōnē ꝙsuetā pfici in ser horis pficit i octo: esset tunc opatio digestiua stōi diminuta. Exēplū tertij. si stōach⁹ ex cibo dato gñet flegma aut fumū aut humorē putridū vbi nāl'r ꝙsueuit bonū chilū ꝓducere ꝺnoiabit' ei⁹ opatio corrupta. ¶ Sumit' āt hec denoiatio methaphorice. Nā sicut in vera corruptione remanet mā ⁊ amittit' nomē ⁊ diffō ei⁹ q̄ corrūpit': eo q fit trāsit⁹ ab vna spē ⁊ vna denoiatione specifica ad alterā: ita in tali nocumēto opōnis remanet mā. s. genus q̄ est sicut mā spēi: puta opatio. Adhuc. n. opat' mēbrū: ſz nō remanet nomē neq̄ diffō specifica opōnis mēbri: qz vbi p̄ opatio mēbri erat chilificatio est flatis fumi aut putride humiditatis gñatio. ¶ Nota tm̄ q ſz ab hac methaphora sumpta videat' hec denoiatio: nō tm̄ cuilibet ꝙuenienter adaptari pōt: vt ex multis dicendis infra patebit. ¶ Et er ℬ pz q ſz ex pte rei entitas q̄titas ⁊ forma actionis sint essentialiter ide: stat tm̄ iuxta hūc modū loq̄ndi actionē denoiandā esse lesam denoiatione sumpta ab vno istoꝝ: q̄uis nō denoiet lesa denoiatióe sumpta ab alteroꝝ: qz nō repugnat actionem denoiandā esse corruptā: q̄uis nō sit ablata aucta vel diminuta: nec eō. ¶ Cōtra. forma quātitas ⁊ entitas actionis sunt idē realr. q̄ mutata lesa vel sublata forma mutat' ledit' vel auferf entitas ⁊ quantitas: ⁊ eā. ¶ Prio isto negat' ꝑna. sicut nō segt̄. itēsio ⁊ extēsio forme realr idē sūt. q̄ minorata vel variata itēsione forme variat' vel minorat' extēsio: qz in casu est añs vez ⁊ ꝑns falsum: vt pz ituēti. ¶ Ultio p̄mittēdū q̄ q̄uis cuilibet opōni possit accidē nocumētū p diminutionē: alicui etiā p augmētū accidē nocumētū p diminutionē: alicui etiā p augmētū: vt supra deductū ē: nō tm̄ cuilibet accidē pōt nocumētū p augmētū vltra debitā mēsurā. imo aliq̄ est opatio q̄

quāto altior fuerit fuata debita forma opōnis: tāto ē perfectior sicut reseruatiua opatio memoratiue. Idez etiam de opatione visiua senſisse vī Aui. 3° tertij. 2° cap. dū inqt Et scias q meli⁹ in oi disp̄one hab' spēz ⁊ eq̄lis: nisi superfluus in bonitate visus: ⁊ ipse. n. est equalis.

¶ Quā^m ad 2^m sint he ꝓclones. ℣ Pria ꝓclo pp sophistas. Nulla est opatio nr̄i corpis vtutis vel mēbri q̄ sit ablata vel ablate lesa. Pz: qz ꝺdictionē claudit opationem esse ⁊ illā eē ablatā. Si. n. aliq̄ actio ē ablata ipsa non est: ⁊ p ñs nō est opō ⁊c. Oēs q̄ iste. ppones ab antiqs pp breui loquiū ꝓcesse falsē sūt de vtute ſmōis. s. tripler ē actio lesa: actio ledit' tripl'r. Cōcedūt tm̄ ad hūc senſuz ꝓcedit'. talr mēbrū in opando ledit': qō nō talr ſm spēm ꝑducit opationē ⁊c. vel agit opōnē trāscēdētē ꝓportionalitatē ad būanaz spēz: vt infra ꝺclarabit'. Et sub his senſib⁹ deiceps cōcedūt iste. ppones. tripler est actio lesa: aliq̄ est actio ablata: aliq̄ corrūpit': aliq̄ auferf: ⁊ sic de alijs. ¶ 2° ℣. Contingit aliquā opationē eē lesaz: q tm̄ nō est ablata corrupta vel diminuta. Pz: ponēdo sor. stōm eē tēpatū tēperate appetētē: ⁊ q in eo pp friditatē ab aliq̄ cā p̄ternāli immessaz p̄ternāl'r itēdat' appetit⁹: ita tm̄ vt nōdū fiat caninus vl̄ trāscēdēs ꝓportionalitatē ei⁹ ad humanā spēm. Et pz. ptūc opōnē appetitiuā hui⁹ stōi lesaz eē nō diminute nec ablate ⁊c. q̄. Sil'e arg^m fieri pōt de opatione retētiua aucta pp augmētū siccitatis. Sil'r expulsiua aucta pp augmētū humiditat': vt supra arguebat'. ℣ Prio isto forte dicet' hāc opōnē eē diminutaz: qz ſz gradualis mēsura opōnis sit maiorata: mior tm̄ ē isti⁹ opōnis nālitas vel p̄fectio. sit. n. talis actio augmētatiua nō pp vtutē eē fortiorē in ꝑducēdo opōnē vt nālis est imo ꝺbiliorē. dū. n. crescit retētiua vltra nālē mēsurā debilitat' vt⁹ retētiua i nāliter retinēdo: ſz sit fortior ad retinēdū absolute. ℣ Cōtra qz tūc p̄ idē actio corrupta eēt reducēda ad actionē diminutā; qz nō min⁹ ꝑfēit actio corrupta a vtute debilitata in ꝑducēdo actionē inquātū nālis est q̄ actio augmēta ta vl̄ citra nālez mēsurā diminuta. Ex hac segt̄ nō soluz trib⁹ modis posse in opatióe accidere nocu^m. s. diminute ablate ⁊c. ¶ 3° ꝓbabil'r pōit. Stat aliquā opōnē eē lesaz: q̄uis nō sit ablata vel corrupta vl̄ citra nālē mēsurā aucta vl̄ diminuta. Persuadet' hec ꝓ 6^m arg^m adductuz ante opp^m. In casu. n. illi⁹ arg^n est opatio appetitiua lesa nō ablate vel corrupte: nec ēt ē vltra vel citra nālē ei⁹ mēsurā aucta vel diminuta: vt ibi deductū est. iō ⁊c. ℣ Contra. oē nocumētū in opatione ꝓtingēs tollit entitatē formā vel mēsurā debitā opationis. tot. n. ⁊ nō plura videntur in opatione cōsiderāda: vt visuz est in p̄ arti⁹. Si p̄^m vel 2^m est opatio ablata vel corrupta. Si 3^m erit opatio necessario aucta vl̄ diminuta. ℣ Prio illo dz negādo maiorē. Negat' ēt q tot ⁊ nō plura sint in opatione distinguēda: p̄ter ℬ. n. regrit' opationē a vtute mēbri ⁊ tēperamēto ꝺbitā hāc depēdētiā: ⁊ eidē in forma ⁊ mēsura sua esse ꝺbite ꝓportionatā: q̄tūcūq; n. debilitata vtute posset in febrīēte fieri pulsus eque magnus ⁊ eque velox: sicut in ipsomet sano: nō tm̄ ille pulsus eēt opatio nālis. ℣ Et vī hec rñsio ex ℬ ꝓbabile sumē fundamētū: qz cōpl'o pōt eē lapsa q̄tūcūq; in gradu fuerit silis cōpl'oni tpate pp idebitā depēdētiā ⁊c. q̄ pariter opatio ab illo tēpamēto lapso ꝑueniēs pōt eē lesa vel lapsa: ⁊ si fuerit opationi sane in gradu oino ꝑsilis. ℣ Et ex ℬ ꝓcludit' p̄ nō q̄lz actióis nocumētū remouere entitatē debitā q̄titatē vel formaz actionis. In actióe. n. signata in arg^o est nocumētū: qō tm̄ nullū iā dictoꝝ remouet. ℣ Ex quo vlteri⁹ concludit' prio babiliter alicui⁹ actionis diminutionez deteri⁹ eē nocumētū q̄z sit eiusdē actióis certa data corruptio. In casu. n. argumēti posito diminutio opationis appetitiue sensus corruptione pp ꝓtinuū augmētū friditatis est multo deterior significās maiorē friditatez: ⁊ p ñs maiorē caloris extictionē. ℣ Et penes ℬ ꝓcedēda est ꝑ q aliq̄ opatio ꝓtinue plus ⁊ plus gradualr remouet' ab opōne sana q̄ tm̄ ꝓtinue effectiue ꝑfectior: ⁊ p ñs eidez i ꝑfectione ꝑpinquior. Ut si opatio rtētiua p̄ fortificata p augmētū siccitatis: ⁊ tādē p eiusdez augmētū supfluū debilitata: donec gradualr eq̄lis fuerit rtētioni tēperate p illi⁹ siccitatis diminutionē redeūtis ad tēperamētū: eō redeat ad rtētionē sanā. Pz. n. q p tps itēdet opatio vtutis rtētiue: ⁊ sic gradualr remouebit a mediocri rtētione. Et tm̄ p idē ꝓtinue erit opatio illa min⁹ lesa ⁊ magis ꝑfecta. ℣ Et per idē ꝓcludi pōt aliquā opationē stāte eiusdē debita forma sīlr ꝓtinue fieri ꝑpinquiorē optime opōni quātūcūq; illa ꝓtinue sit ipfectior ⁊ magis lesa. ⁊ plura alia ꝓcludi pñt sup hac imaginatióe. ℣ Et si ꝓ p^m correlariū arguat': qz ℬ vī ꝓ 5ª iaz Hal'. in lra q opōnē corruptā appellat mediocriter lesaz: diminutā vo leuiter: ſz deteri⁹ ē mediocre nō cumētū q̄z leue. q̄. ℣ Itē qz q̄libz opō corrupta est ex toto gñe ꝑter nām: diminuta vo est de gñe eoꝝ q̄ sūt ꝟz nāz ſz deterior est opatio ex toto gñe ꝑternāz q̄z opatio exñs de gñe eoꝝ q̄ sunt ꝟz nāz. q̄. ℣ Prio p̄ pōt ꝓbabil'r dici q ſm plurimū nocumētū corruptiōis deteri⁹ est nocumēto diminutiōis: ſz aliq̄n ⁊ raro ꝓtingat eā. Jō Hal'. ℬ nocu^m mediocre noiauit: qz ꝟz plimū mediat iter ablationē ⁊ diminutionez. Al'r alij diminutio añs corruptiōez actióis est leuior q̄z eiusdē corruptio: sequēs tm̄ ꝑt esse deterior: sīc in casu posito: illa. n. est ꝓpinquior ablatiói. ℣ Prio 2° vo ꝺcedit q̄ aliq̄ opatio ex toto gñe ꝑter nām est aliqua opō q̄ est de gñe eoꝝ que ſm nām magis lesa: ſz de ℬ infra videbit'. ¶ 4° ꝓclo. Uz nō ois lesio opationis sit diminutio corruptio vel ablatio: nulla tm̄ est opatio que non posit ledi diminute ablate ⁊ corrupte. Pz discurrendo. Persuadetur etiā ex fundamento ꝓius suppositō: qz cuilibz opationi accidere ꝑt nocumētū auferens opōnis entitatez formā aut ꝺbitā quātitatez: p q̄z p^m auferf: per 2^m corrūpit': p 3^m diminuit'. q̄ ⁊c. ¶ Ex qbus segt̄ 5° ꝓclo rñsiua ad q̄stū. s. q ꝑcise tres sūt modi lesionū maxime cōes in differenter oīb⁹ opationibus potentes accidere. Pz: ⁊ qz cuilibet opationi accidere pōt nocumētū ablatiōis diminutionis ⁊ corruptiōis p ꝑcedentē ꝺnē: nō tm̄ q̄libet opatio est apta ledi p augmētū ei⁹ sicut memorativa ⁊ intellectiua: nec etiā p indebitā depēdētiā ⁊c. vt pz ituēti. q̄ ⁊c. ⁊ non apparent alij modi lesionum ab his. ergo ⁊c.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet'. ¶ Ad p^m credidit Pluscācō. ca. ō signis cerebri egri nūc in opatione memorativa nō posse ꝓtingere nocu^m corruptiōis: ſz solū ablationis aut diminutionis. Dixit. n. lesio vo memorie simplr dī aut ablatio actionis aut ipsi⁹ diminutio. sed prauitas aut alienatio. i. corruptio nō hz ꝓprie apud eā cōtingē. Hoc tm̄ nō obstāte loq̄ndo ꝓfomiter supius dcis est dicēdum ad arg^m p^m q̄ opatio memorativa est reseruare spēs ſm q̄ ip̄resse sūt. si q̄ talr ipeditū organū fuerit q̄ non taliter reseruent spēs qual'r ip̄imunt: qz. s. non sint talr repsentative: rit tūc reseruatio memorative corrupta: vt si p̄ ip̄imeret spēs leonis ⁊ ꝑsunderet' hec spēs vt tandez repñtaret canē esset ista opatio corrupta. ℣ Ut' alit' dī q ad ℬ vt aliq̄ opatio sit denoianda corrupta vel in ꝓpria forma pmutata: sufficit ipsaz eē talez vt trāscendat ꝓportionalitatez ei⁹ ⁊ ꝙuenientiā spēi humane. Sic. n. ī ea vī tūc rō corruptiōis saluari ⁊ pmutationis. v. g. appetitus caninus ⁊ si sit ad obiecta ꝓportionata spēi humane: qz tm̄ hz intensionē aut ꝓtinuitatez ñ ꝓportionatā alicui idiuiduo būane spēi denoiat' actio corrupta ⁊ pmutata i ꝓpria forma: vt 4° de accidenti ⁊ morbo. Sic q̄ dicimus corruptā si intātū diminuta sit vt nulli idiuiduo huma-

Somn⁹ z vigilia corrupti quid.

ne ſpēi ſit ꝺueniēs:ſz ꝓportionet idiuiduo alterius ſpēi: pura muſce aut alteri perfecto aiali fere nihil retinenti de ꝑterito. ℣ Sil'r ꝑ oia ꝺ̄ ad cōfirmationē:q̄ vigiliam aliquā ꝺicē poſſumus corruptā q̄litercūq̄ trāſcēdat ꝓportionali:tatē ꝛc̄.ſiue b̄ fuerit ꝑ lōgitudinē aut breuita-tez:aut rōne modi aut tpis.v.g.ſi in aliq̄ diſpōne nō poſ-ſet ſoꝛ.ꝺormire niſi in ꝺie:nec vigilare niſi i nocte:ꝓbabi liter hūc ſomnū corruptū z hāc vigiliā corruptaz poſſu mus appellare.trāſcēdit.n.ꝓportionalitatē humāe ſpēi z ꝓportionat alteri ſpēi ſicut noctue z buboni ꝛc̄. Ꝓro babil'r etiā appet in oi ſuꝑflua vigilia vel ſomno trāſcen dēte ꝓportionalitatē ꝛc̄.icludi opationis corruptiones. Ut'r.n.ꝺenoiat opatio corrupta ꝺuz ꝓducīt opatio ꝓria ei⁹ quā ꝺz nāl'r ꝓducere:ſicut ſi viſus obiectū extrinſecū apꝑhēdit itrinſecū aut albū nigrū:z b̄ accidit in ſuꝑflua vigilia:q̄ vt̄ tpe quo ꝺz ſpūz mouere ad itra mouet ad extra:z eē:z tpe quo oꝛganū ſenſuū q̄tare ꝺz nō q̄tat. ℣ Alij ꝺixerūt vigiliā poſſe eē corrupte leſaz q̄ſi in vigi lia nō eſt ꝺebita forma ſenſatiōis ſicut ſi vigilās ſit velut ſtupidus aut ſomniās. Erit āt ſomnus corrupt⁹ ſi fuerit phantaſticus z cū inquietatiōe ac ſi eēt vigilās vt appet in ꝺormiētib⁹ exercētib⁹ opa vigilātiū.ꝓhib'r ꝺ̄ ꝺe opōne retentiua:attractiua z expulſiua:corrūpit enim q̄litercū q̄ trāſcēdat. Itē ſi attractiua epatis ꝺimitteret chilum z cibū crudū a ſtō attraheret eēt ei⁹ operatio corrupta:er pulſiua etiā iteſtinoꝝ ꝺebens feces expellere ſi illas non expellat:ſz chilū eēt ei⁹ opatio corrupta. Ideē ꝑz ō retētiua. ℣ Et penes b̄ ꝑz eādez opationē ſimul i caſu le ſaz eē ꝺiminute z corrupte:aut etiā augmētatā ꝑternāl'r corruptā:ꝛz ꝑz ꝺiuerſas ꝓſideratiōes has hēat ꝺenoiatio nes. ¶ Ad 1ᵐ ꝓncipale z 3ᵐ ꝑz ex ꝺcis in q̄one. ¶ Ad 4ᵐ q̄liter ꝺolor ſit vel nō ſit actio leſa aut corrupta videbit infra in vno ꝓncipali q̄ſito. ¶ Ad 5ᵐ neganda eſt maioꝛ: q̄ aliquo mō ꝓtingit opationē ledi ꝑternāl'r:quo non cō tingit illā nāl'r ledi ad bonū ſenſū. Et cū arguit:q̄ quot cūq̄ modis ꝓtigit labi ꝑternāl'r ꝛc̄.neganda eſt ꝺña.al'r ꝺ̄ negādo minoꝛē.ſ.q̄ non ꝓtingit in aliq̄ opationē nāl'r corrupte vel ablate ledi:vt infra videbit. ℣ Cōtra:q̄ tūc nō ois opatio corrupta eēt ex toto gñe ꝑternaz. Ad hoc rñdebit infra. ¶ Ad 6ᵐ tacta eſt rñ'i 2° arti°iā aurē in hoc habui modū aliū rñdēdi.vide in antiquis q̄nibus.

¶ Queſtio. lvij.

Utrū ex leſione opationis mēbꝛi euidenter ſignifice-tur egritudo membꝛi cuius ledit opatio. ¶ Ar guit' multipl'r q̄ nō. ¶ Ꝓro.q̄ q̄libet mēbꝛū ſenis eēt egrū:q̄ cuiuslibet mēbꝛi ſenis quātūcūq̄ nāl'r ſe hābtis leſe ſunt opationes. ℣ Ꝓro iſto forte ꝺicet q̄ leſio opera tionū ſenis eſt nālis:q̄ ꝓñs etatinū ꝺecurſuz ex nāli z cō ueniēti actione caloꝛis in humidū.z b̄ nō arguit egritu-ꝺinē:ſz leſio ab extra vel cā ꝑternāli ꝓtigēs. ℣ Cōtra.tūc oē corꝓ⁹ ꝑ viā pmutatiōis ex tpato factū melicū aut ſtati cum eſſet egrū:q̄ cuiuslibet talis leduntꝫ operationes.z hec leſio nō eſt ꝓñs nālē z ꝺueniētē actōez. ℣ Ꝓro iſto ꝺi ceꝫ q̄ ly hec leſio nō cōſequaꝫ actionē cauſe nālis nāliter agentiꝭ:ſeqꝫ tñ ipſſionē cāz paulatine aſſuefactaz z pau latine imutātiū ſicut cauſe nāles. ℣ Cōtra.q̄ pol'e eſt ali quē in longioꝛi tpe pmutari ad ethicā ſenectutiꝭ:q̄z puer tēperatus ad melicū.g̃ ethica ſenectuꝫ eque erit ei diſpō nālis ſicut melicitas. Sil'r ꝓtigit aliquē in tpe longinqo ri ꝺuci ad tremoꝛē cataractā ꝛc̄.q̄z alteri⁹ cōp'o nālis p-mutet. ¶ Ad 2ᵐ ꝓncipale.cōtingēs eſt alicuius mēbꝛi ope rationē corrūpi:q̄uis illō mēbꝛū ſit ſanū.ergo ꝛc̄.aſſum ptū col'r ꝑ 3ᵐ tertij.illo cap.bas opatiōes igredit leſio.vbi ponit viſiuā actionē aliq̄ corrūpi pp accidētia mäez:q̄ accidūt vtuti ſane cū calitate itegra innata. Sil'r opatio ſtōchi frequēter corrūpit:q̄uis ſtomach⁹ ſit ſan⁹ vt ſi ſtō nāl'r multū cholico offerant cibaria leuia. Corrūpuntur

eniz in eo facile mutabilia 2°techni.z coll'r idē ꝑ iterioꝛ penultimo cap.ꝑ lōgū ꝓcurſum. ¶ 3°coꝛde febrīēte an tequā alia mēbꝛa febꝛi aut alioꝛ mēbꝛoꝛ ledant opatio nes:ſz ꝓtūc illa nō ſint egra:g̃ ꝛc̄.ꝓbat maioꝛ:q̄ leſo,ꝑn cipali leduntꝫ ea que pēdēt ab eo:vt ꝑ ꝑ ge gñone aliū. 4° cap.z 3°colliget.ca. de cauſis egritudinū calꝛ z ficcaꝛ z ꝑ ꝺe ſpmate pluries.z arguit' minoꝛ diſcurrēdo:q̄ ꝑ tunc in mēbꝛis nō eſt egritudo oꝑ'onalis:nec cōpōnalis nec vnitatis:vl' ſaltē ſic eē eſt pol'e. Simil'r ſi talia mēbꝛa egrotant z nō egritudie alia a febꝛe:vt pōt poni in caſu: tunc talia mēbꝛa febꝛiūt.ꝓñs falſuz:q̄ in eis non eſt ca-loꝛ extrāe⁹ ꝛc̄. ℣ Itē ſi talia mēbꝛa nēcio febꝛirēt ſemp in febꝛe lipparia eēt ſimul adeq̄te in exterioꝛib⁹ mēbꝛis moꝛb⁹ cal's z fridus:z ꝑ iſto vī Aui.ꝑ'q̄rti.cap. de feb. lipparia. ¶ 4°arguit' cōmuniter hñs manus ligatas z pedes eſt in operationibus eius leſus:non tamen neceſ-ſario eſt aliquod membꝛum eius egrum.

¶ Ad opp^m eſt Sal'.in lra. Nō apparētia vō z vl'r eſt ꝺice re. Et Sal'.primo de accidēti.ꝓmo cap.ad ꝓncipium.

¶ In iſta q̄ne ꝑ ꝓmittēda ſūt ꝓambula q̄ꝺam.2°rñdebit ad q̄ſitū. ¶ Premittūt g̃ qꝺā ꝑ q̄ multuz refert ꝓhiberi aut ipediri ad ꝺebite opandū:aut nō poſſe ꝺebite opari ex vna pte:z ledi i ꝺebite operādo ex alia. Quicqd.n.le-ꝺit in ꝺebite operādo ipediꝫ:z ꝓhibeꝫ a ꝺebite operan-ꝺo:z ꝓtūc nō pōt ꝺebite opari. Sz nō eō. Ꝺormiēs enizꝫ ꝓhibeꝫ ab opatione ſenſitiua z ꝓm locū motiua: non tñ ꝺiximus leſuz eē in opatione ſenſitiua vel motiua. Sil'r ſtomach⁹ famelic⁹ plenus oſſib⁹ ceraſoꝛ ipediꝫ a ꝺebite ꝺigerēdo:nec ꝓtūc eſt potēs ꝺebite ꝺigerere:nō tñ ꝓtūc ꝺicim⁹ ſtomachū leſū eē in ꝺebite ꝺigerēdo. Et cām eē ꝺi cūt:q̄ ꝓpte ledi in ꝺebite opando ē ꝑ itrinſecā extranea tionē ei⁹:qō eſt ꝓm nāz a talꝛ opando ipediri:ſicut ſi ſto machus nō ꝺigerat cibū:q̄ ifridatus. Impediꝫ āt z ꝓhi beꝫ ꝛc̄.ſiue ſit ꝑ itrinſecā extraneationē ſiue aliā acciden talē cāz potētē hmōi ipedimētū efficere. ℣ Sz penes hūc modū loq̄ndi vī q̄ aliq̄ mēbꝛū egrotās ꝑ cōitatē nō eēt leſuz in ꝺebite operādo:q̄ aliq̄ talē ipediꝫ i ꝺbite opan ꝺo z nō ꝑ itrinſecā extraneationē ei⁹ qō ē ꝑz nāz:vt ſi epi glotis ipediaꝫ in ꝺebite formando vocē nō ꝓp itrinſecaz extraneationez ei⁹ qō eſt in eo ꝓm nāz:ſz ꝓp ipedimētuz volūtarij motus lacertoꝝ. ℣ Ꝓro iſto forte ꝺicerent q̄ ꝑ itrinſecā extraneationē nō itelligūt ꝑciſe extraneationez itrinſecā ei⁹:qō eſt ꝓm nām in mēbꝛo cui⁹ ledit opatio:ſz in illo vel in alio:ꝺūmodo tñ illa extraneatio ſit corꝓi intrinſe-ca:z hūc puto ipſos habuiſſe itell'm. ¶ 2°ꝓmittēdum q̄ multipl'r pōt i mēbꝛi opatiōe accidere nocumētū. ꝑ a cā extrinſeca nulla itrinſeca extraneatione fcā ſicut cōpedes ipediūt in ābulādo z hñs ozale ligatū ante os ipeditur a comedēdo ꝛc̄.2°ꝓp opationū pluriū icōpoſſibilitatez: ꝺū.n.vnā efficit alterā nō pōt efficē:ſic reſpirās ꝓhibeꝫ a vocādo z vocās a reſpirādo z ꝺormiēs a ſentiēdo:z ſic de multis alijs.3°ꝓp ꝺefectū aut ineptitudinē obiecti:cir ca qō opari ꝺz vt⁹ mēbꝛi:ſicut ꝺeficiente aere tranſmittē ꝺo ad epiglotim auferꝫ vox. Et ſi ibi nō fuerit egritudo z ꝺeficiēte cibo auferꝫ ꝺigō ſtomachi z epatis cōis: aut occurrēte cibo putrido vel ꝺe ſe iꝺigeſtibili in ſtō corrū-pit aut auſertur ꝺigō:vt ſūt oſſa ceraſeoꝝ: aut caro pu-trida ꝛc̄.4° ꝓp itrinſecam extraneationē ei⁹ qō in corꝓe eſt ꝓm nām ſicut ſi ꝺiſtēperet ſtomach⁹ aut ꝺeſtruaꝫ eius bona cōpō ꝛc̄.ledit opatio ꝺigeſtiua. ¶ 3°ſciēdū q̄ hoc 4°mō ꝺupl'r ꝓtingit mēbꝛū in opationib⁹ ipediri.ꝑ q̄ſi-ſentiā.2°ꝑ cōitatē. Per eēntiā qꝺē oū ei⁹ opatio ipeditur ꝓp eẽneationē alicui⁹ vel aliquaꝝ nām mēbꝛi:cuz qbus vt⁹ mēbꝛi pficit ſuas opationes. Per cōitatē vō qñ non ꝑ extraneationē in ipſo:ſz in alio ꝓtingēte:ad quā ſequi tur in hui⁹ mēbꝛi opatione ipediməntū. Et b̄ pōt ꝺupliciꝫ euenire.ꝑ:q̄ mēbꝛū aliq̄ trāſmittit ad b̄ cui⁹ ledit opa-

Aristo. Mēbꝛū ꝺ̄ ꝺuplr ꝓtingit. Auic. Ledi in ꝺebite operan-ꝺo ꝓpe qd. Extra-neatio itrinſeca quid. Mēbꝛa lis opō nis nō cumētū quadru plex.

tio illud qō ꝓm nām trāſmitti nō ꝺz:ſic imaginatio ocu-li pp fumū ad oculū miſſū a ſtō.2°:q̄ ad illud nō trāſmit tit illud qō ꝓm nām ꝺz trāſmitti ſic ipediꝫ epiglotis opō ſcz vox:q̄ lacerti pectoꝛis ſūt ipediti a ꝺilatando z con ſtringēdo pectꝰ:ārē ad epiglotim nō puenit aer:q̄ ꝺz ꝓm nām ad ipſum puenire. ℣ Et ex hac ꝺiuiſione ſequiꝫ alia ꝺiuiſio. Dupl'r pōt aliq̄ mēbꝛū ꝺici egrū:ꝑ ꝓprietatem ſiue eſſentiā:z ꝑ cōitatē. Per eſſentiā qꝺē egrotat ꝺuz eſt in aliq̄ ſuaꝝ nāꝝ extraneatio:ex qua in ei⁹ opationib⁹ ꝓ-uenit leſio:ita q̄ ly in quolibet alio mēbꝛo nō eēt egritu do adhuc ei⁹ opationes ꝓp hāc extraneationē lederent. Eō vo ꝑ cōitatē vel colligātiā. Et colliguntꝫ ſeꝛe hec oia ſparſim ꝑ iteriozū.2°cap.z cap.penultimo. ¶ 4°ſciendū q̄ nō ois opationis iperfectio ꝓuenit a moꝛbo aut cā le-ꝺēte vel ipediēte operationē. Manifeſtū eſt.n.q̄ opatio ꝺigeſtiua ſtōchi nāl'r multū ſtatici eſt ſatis iperfecta: nō tñ ei⁹ iperfectio nēcio ꝓuenit a moꝛbo vt ꝑz:nec ēt a cā ledēte opationē ꝺigeſtiuā vel ipediēte:q̄ tpamentū quo opaꝫ vt⁹ ꝺigeſtiua ſtōchi illi⁹ eſt vtuti nāle z ꝓueniens i-ſtrumētū ad ſuā opationē nāl'r ꝓcurrēs. Jō nō eſt ipediēs ſz quātū ſufficit iuuās ꝺigeſtiuā opationē ſtōchi. Nō er-go ꝓducīt iperfecta illa opatio:q̄ ipediaꝫ:ſz q̄ a vtute cū ſanitate ſic iperfecta vel iſtō ꝓducīt. ℣ Ex quo ꝑz nō eē idē opationē ipedire vel ledere:z opationē iperfectaz ꝓducere:q̄ ledēs vel ipediēs opationē nō efficit opera tionē:ſz poti⁹ ei⁹ factionē z pfectionē ipedit:faciēs āt opa tionē ipfectā facit ipaz opationē:ſz forte ió iperfectaz fa-cit:q̄ iperfectū eſt:pp qō ꝓm ꝺiuerſos gradus pfectiōis ſanitatū:pducunt eē opationes in gradib⁹ ſuaꝝ opatio-nū ꝓportionaliꝫ ꝺifferētes. ℣ Ex qb⁹ coll'r ꝑ ꝺicta iter ef fectū ſanitatis lapſe z moꝛbi. Effect⁹.n.ſanitatis quātū cūq̄ lapſe eſt opatio:moꝛbi vō ꝛc̄iquātū moꝛb⁹ eſt impedi mētū opationis. ℣ Ꝑz 2°q̄ nō repugnat ꝺuoꝝ coꝛporuz opationes oīno eque iperfectas ꝓduci:vnuz tñ ipſoꝝ eē ſanū:reliquū egrū:ſine ꝓcurſu extrinſece cauſe opationez in aliquo ipſoꝝ ipediēte. Ut ſi ſoꝛ.nālis cōp'o fiat ꝺete-rioꝝ ꝑ viā pmutationis:ita vt notabil'r ipfectoꝛes ꝓꝺuc cat opationes:plato vō a cā egrotare faciente operatio-nes ipedianꝫ:ꝓtigit.n.illas opationes equal'r imperfici: vt i ꝑ hui⁹ oñsuz eſt:ſz plato egrotaret z ſoꝛ.nō. ¶ Ꝑz 3° q̄ nō cuiuſcūq̄ mēbꝛi opatio⁹ iperfecta ꝓducitur eiuſꝺez opatio ledit z ipediꝫ:z plura alia ex his ꝓcludi poſſūt.

¶ Quātū ad 1ᵐ arti^m ſint ꝺe ꝓcluſiōes. ¶ Prima ꝓcluſio. Nō ex q̄libet leſione vel ipedimēto opationis mēbꝛi eui ꝺēter arguit' egritudo vel neutralitas mēbꝛi cui⁹ ipediꝫ opatio. Probaꝫ ꝑ.vbi ipedimētū opatiōis fuerit pēdēs totaliꝫ a cā extrinſeca:vt in babēte cōpedes z ligatas ma nus ꝛc̄. Sil'r pp ineptitudinē obiecti z icōpoſſibilitatem opationē frequēter ꝓtingit ipediri opationez mēbꝛi quā tūcūq̄ mēbꝛū nō fuerit egrū vl' neutrū:vt ſupꝛa argutuz eſt.g̃ ꝛc̄. ¶ 2°ꝓcl'o. Q̄liber ipedimētū opatiōis mēbꝛi ē pendens ab extrinſeco pticulari.ſ.ꝺepēdētia vel ꝓñs in-eptitudinē vel abſentiā obiecti:aut opationū incōpoſſi-bilitatē:aut egritudinē vel neutralitatē mēbꝛi p colligā-tiā:aut p eſſentiā. Ꝑz ex tactis in 2°notato:q̄ non leditur opatio mēbꝛi niſi p aliquā triū cāz exparſarū in cōp'o-ne:vl' pp extraneationē itrinſecā nāe mēbꝛi:vt tūc ē egruz vel neutrū p eēntiā:vel pp ipedimētū in mēbꝛo ꝓcurren te vel ꝓferēte ad ſuā opōnē:z tūc egrotat vel neutrū eſt p colligātiā. Cū g̃ nō appareāt cauſe ipediməti opōnis mē bꝛi:ſeqtur ꝛ̄. Et hāc puto Sal'.ꝺixiſſe i lra. ℣ Ex iſta ꝓne ꝑz q̄ pol'e ē eē aliq̄ mēbꝛū egrū:cui⁹ nulla nā ē ꝺiſtēpa ta vl' lapſa:vt epiglotis p ſolā cōitatē egrotās:pp qō ꝑ i-terioꝝ.2°ca°. Credē āt mēbꝛū ifirmari niſi nocu^m in eoꝛū eēntia exiſtat iutile ē. ¶ 3°ꝛ̄. Lz ita ſit:nō tñ ois opō mē-bꝛi notabiltr ꝺiminuta vl' iperfecta:cui⁹ ipfectio vel ꝺimi nutio nō ſeqꝫ aliquā triū cauſaꝝ in ꝑcedenti ꝓcluſiōe ex cluſaꝝ ſufficienter arguit mēbꝛū p colligantiā vel p eſſen tiā egrū. Ꝑz ꝺe opatione viſiua ſenis ſibi ſani z coꝛporis tēperati p viaz reductionis ad cholericum pmutari.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝓm^m poſſet ꝓbabi liter rñderi.nulli⁹ ſenis ſibi ſani opationes ledi aut ipedi ri:q̄uis a ſanitate ſua ſic lapſa:ita lapſe z ipfecte ꝓducā tur opationes. Dictū ē āt ſupꝛa in 4°notādo q̄ ad opera tionē lapſaz vl' ipfectaz ꝓduci:nō ſeqꝫ opationem ledi vel ipediri. ℣ Uel ꝺz iuxta ꝺcā in ꝑ notabili q̄ opationē ledi ē ꝑ itriſecā extraneationē ei⁹ q̄ eſt ꝓm nām operatio nē ipediri:q̄ nō eſt in ſene ſibi ſano quantūcūq̄ ſint, ſue opationes iperfecte reſpectu opationū iuuētutis:ſic nec in ſtatico ſibi ſano ledunt operationes:z ſi ſint opationib⁹ ꝺebitis tēperato notabil'r iperfectioꝛes. ℣ Al'r ꝺixerunt alij ꝛcedēdo quēlibet ſenē eē egrū:q̄uis ſua ſit, egritudo nālis:pp qō ꝺz ēt ſanus. ℣ Cōtra.q̄ tunc qlibet ſtaticus vel mīicus notabil'r recedēs a temperāmēto quātūcūq̄ nāl'r ſe hñs eēt eger ꝺenoiandus.arguit' ꝺña:q̄ nō min⁹ ꝓtingit iperfectas eē opationes alicui⁹ talis nāl'r ꝺiſtem perati q̄ ſenis. ℣ Ꝓro iſto ꝺz a gbuſda negādo ꝺñam:q̄ ſenex hz opationes ꝺefectas reſpectu opationū:que ſibi nāl'r ꝓueniebāt:ſz nō ſtaticus aut cholicus. ℣ Cōtra.ſal tē qlibet tēperatus pmutatus ad cholicū notabil'r diſtā tē a tēperāmēto quātūcūq̄ nāl'r ſe hñs erit eger. ℣ Ꝓro iſto ꝓceſſerūt ꝓñs z ꝺñam ſic ꝺe ſene. Et ꝓcoꝛdat hic mo dus rñdēdi aliqualiꝛ ꝺcis Pluſq̄ꝛcō. ꝑ techni. ¶ Ad 2ᵐ ꝓncipale ꝓcedit illud añs:vt patuit in 2°arti°. Lōceſſum eſt eni nō euidentius ex cuiuslibz opationes leſione ſigni ficari ꝛc̄. ℣ Cōtra.q̄ accñs ſequiꝫ moꝛbum ſicut vmbꝛa coꝛp⁹ ꝛ̄ꝺe accñti.ꝑ cap.ſz tā coꝛrupta viſio q̄z coꝛrupta ꝺigō ſtōchi ſūt accñtia:q̄ actiones leſe.g̃ ſequuntur moꝛ bū. ℣ Ꝓro iſto ꝺz q̄ nō oē accñs iſequiꝫ moꝛbū. declara tū eſt eni actionē leſaz,qñq̄ ſeq ipꝛoꝓortionalitatez obti: circa qō opari ꝺz vt⁹:aut cām extrinſecā ipedientē ꝺebitā opationē ſine alicui⁹ rei itriſece nālis extraneatiōe. Sto machus g̃ cholicus cui⁹ coꝛrūpit ꝺigō pp ſubtilitatem z leuitatē cibo ꝝ nimiā nō eſt eger:q̄uis ei⁹ opatio ſit coꝛ rupta. Nec eger eſt oculus cui⁹ coꝛrūpit viſio pp indebi tā appꝛoximationē viſibilis. Exponit' g̃ anctoꝛitas Sal'. accidēs ꝓueniēs a moꝛbo.ſ.ſeqt moꝛbū ſicut vmbꝛa coꝛ pus. ℣ Cōtra:q̄ tūc oculus patiēs imaginatiōes pp va poꝛē i eo exiſte nō eēt eger.arguit' ꝺña:q̄ nō coꝛrūpitur tūc ei⁹ viſio niſi pp ꝺebitū occurſuz obti q̄ ꝺz occurrē ad extra z occurrit ad itra. ℣ Huic ꝺ̄ q̄ ſi ꝑ pol'e ꝑ vapoꝛez i oculo exiſtē nullo mō ipediꝛet viſio obtoꝝ viſui cō ueniēter occurrētiū oculis pp illū vapoꝛē nō eēt eger de-nominādus:ꝛz.n.viſio illi⁹ vapoꝛis ſit actio coꝛrupta. b̄ tñ ſolū ē ex ipꝛoꝓortionato occurſu obti:q̄ tñ hic vapoꝛ eſt imediata cā nocumēti viſionis reꝝ extra occurrētiuz ꝺebite pp illō reꝺꝺit oculus eger. ℣ Cōtra.q̄ Aui.loco ꝑalle.poſuit hūc oculū hīe vtutē ſanā cū calitate itegra inata.g̃ nō eſt eger. ℣ Negāda eſt ꝺña:ꝛz.n.vtus ſit ſana cā calitate itegra inata:q̄.i.a ꝑpl'one z caloꝛe inato nul lā hz ꝺiſtēperātiā:ſtat tñ oculū ꝑ tūc cōp'onaliꝛ eē egrū: pp qō notāter Aui.ꝺixit vtutē ſanā nō abſolute:ſz cū ꝺe terminatiōe.ſ.cū calitate itegra inata. ¶ Ad 3ᵐ ꝺixerunt qꝺā q̄ nō ſolū p iflurū caloꝛis z ſpūs a coꝛde ꝓſeruātur mēbꝛa z potētia reꝺꝺunt ad opatiōes:ſz ꝑter b̄ a coꝛde ſpūalē quēꝺā iflurū ſuſcipiūt:cui⁹ ꝑñtia mēbꝛa habilitā tur ad opationes. Et ꝺñr ꝺicūt hāc q̄litatē a coꝛde ſubi-to per oia mēbꝛa ꝺiffundi:z q̄ coꝛde ſano exiſte mēbꝛis oibus influit hāc qualitatē omnibus membꝛis ꝓꝓoꝛ tionatam:egro aūt minus.quātūcūq̄ ergo febrīēte coꝛ ꝺe nulla q̄litas manifeſta extranea fuerit mēbꝛis impſſa iſluxus tñ iā ꝺictus coꝛdis ſup toto eſt oib⁹ mēbꝛis mi nus ꝓꝓoꝛtionatus:pp qō oiuz mēbꝛo ledunt opatiōes. In ſuma g̃ ly ꝑ aliqua tēpoꝛali menſura febꝛiat coꝛ ꝓro

qua cetera mẽbra nō febriũt: ꝓ tũc tñ oia sũt egra ꝑ pre/
sentiã iproportionate q̃litatis ifluxe ꝛc̃. Hanc imagina/
tionẽ pluries secut⁹ est Plusq̃ãcõ. ℣ Aliter dixerũt alij q
ꝑ illo tpe alia mẽbra nō febriũt: sz sũt sana vl̃ saltẽ sic eẽ
nō repugnat. Et cũ arguit q ñ: q̃ leso ꝓncipali ꝛc̃. dicũt
q nō põt ꝓ notabile tẽꝑs stare lesio in ꝓncipali qn ledant
ea q̃ a ꝓncipali depẽdẽt. Et ꝫ voluerũt auctores. Nõ tñ
repugnat ꝑ aliq̃ pua mẽsura in ꝓncipali eẽ nocumẽtum
q̃uis nõdũ cõicatũ sit pẽdẽtib⁹ ab eo. ℣ Cõtra. q̃ nota/
bili tpe põt cor eẽ febriẽs: ꝓ quo alia mẽbra nō febriũt
vt in lipparia. sz q̃ rõne corde febriente pñt alia mẽbra ꝑ
notabile tẽꝑs absolui a febre: pñt ꝛ a q̃libet alia egritu/
dine absolui: q̃ nõ appet maior rõ ꝺ vna q̃ ꝺ alia. ergo.
℣ Huic ꝺr negãdo minorẽ. ꝛz. n. corde febriẽte nõbili tpe
alia a febre possint absolui: impoſe tñ ẽ qn ꝑ toto eo tpe
cor mẽbris trãsmittat vitalẽ spũz opationib⁹ ꝓportio
natũ: ꝛ ꝑ ꝺnis ꝑ tũc erit i opõnib⁹ alioꝝ mẽbroꝝ nocum⁹.
℣ Alr dici põt ad ꝓncipale q q̃cũq̃ istãti cor febriat oia
alia p cõitatẽ febriũt vel egrotãt: ꝛ si nulla i eis fuerit fcã
itrisece extraneatio: q̃ nõ magis nãr pẽdet recta opatio
voluntarie motiua aut ſmonis formatiua instroꝝ volun
tarij mot⁹ a recta opatione estimatiue q̃ opationes alio
rũ mẽbroꝝ pẽdeant a ꝓncipali opatione cordis: sz q̃libz
opatio recta motiua volũtarie: vt rect⁹ ſmo eẽntialr pre
supponit rectitudinẽ opõnis estimatiue vtutis sic q illa
sublata vel ipedita ipedit. Jsta ergo q̃libz debita opatio
alioꝝ mẽbroꝝ essentialr ꝑsupponit debitam opõnẽ cor/
dis: ꝛ ꝑ ꝺnis illa ipedita ipedit cuiuslibet alterius mẽbri
opatio. Et ex hoc vlterius ſeq̃t q cuiuscũq̃ mẽbri alteri⁹
a corde sanitas eẽntialr ꝑsuppõit sanitatẽ ordis: q̃ sicut
se hz opõ ad opõnez: ita sanitas ad sanitatẽ. ℣ Cõtra: q̃
oẽ mẽbrũ egrotãs per cõitatẽ alteri⁹ egrotat: vel q̃ trãſ/
mittit ad illõ q̃ nō ꝺz trãsmitti fz nãz: vel q̃ nō trãsmit
tit ad illõ q̃ ꝺz fz nãm trãsmitti: vt i q̃one notatũ est: sed
nõ nẽcio febriẽte corde trãsmissuz est mẽbris alijs q̃ nõ
ꝺz fz nãm trãsmitti: vel sublatuz est q̃ ſm nãm ad alia
trãsmitti ꝺz: ergo nõ nẽcio febriente corde alia mẽbra p
cõitatẽ egrotãt. ℣ Jtẽ ꝺ hoc ꝓcedẽ videnꝫ plures repli/
cationes tacte in 3° ante oppositũ. ℣ Pro isto ꝺicit negan
do maiorẽ: q̃ põt ex hoc tm̃mõ per cõitatẽ egrotare: q̃
facta sit egritudinalis ꝑmutatio in alio mẽbro cui⁹ sani/
tatẽ essentialr ꝑsupponit sanitas hui⁹ mẽbri. ¶ Ad re/
plicatiões q̃ tactas in 3° ꝓncipali. ℣ Ad primaz ꝺr q fe/
briente corde in casu argumẽti in alijs mẽbris ẽ opr̃ona
lis egritudo p cõitatẽ ad sensuz datũ: vl̃ ꝺr q ꝺiuisio egri
tudinis in opr̃onalẽ ꝺpõnalẽ ꝛc̃. ꝺcernit tm̃mõ egritudi
nez per essentiã ꝛ nõ per cõitatẽ. ℣ Ad 2ᵐ ꝺcedit q aliq̃
mẽbra p cõitatẽ febriũt. ꝛ negat alia ꝺna. i eis nõ est sub
iectiue calor extrane⁹: ergo nõ febriũt per cõitatez. ℣ Et
per idez pz rñsio ad tertiã: q̃ ꝓcedẽdũ est idem mẽbrum
egrotare egritudine frigida per essentiã ꝛ febrire per cõ
munitatẽ. Et si ꝺ hoc allegat auctoritas Aui. ꝑ ãrti. ca°.
de lipparia. ponẽtis corde febriẽte reliqua mẽbra nõ ne
cessario febrire si accidat ipedimẽtũ. Huic ꝺicitur Auic.
intellexisse mẽbra non necessario febrire per essentiam:
ꝛz non necessario saltem per cõmunitatem febriant.

¶ Questio. lviij.

Utrum dolor sit actio lesa. ¶ Arguitur multipl̃r q
nõ. ¶ Primo arg° Plusq̃ãcõmen. in mem/
bro dolente nõ est sensus ablatio que est nõ sentire, illud
q̃ ꝺpz ex sensibilib⁹, nec debilis sensus siue diminutus:
puta nõ certa ꝓprehẽsio ipressionis facte a sensibili: nec
priuatio siue corruptio sensus: qua. ſ. sentiat aliq̃d nullo
presente sensibili: sicut visio muscaꝝ: ꝛ vbi nõ sunt ꝛ hꝫ.
sed tot ꝛ nõ plures posuit Sal̃. modos lesionũ opationũ
ergo ꝛc̃. Hoc argumẽto vtit Plusq̃ãcõ. 2. techni. sup̃ illa
pte. Nõ apparẽtia vo. vbi ex intẽtiõe posuit dolorẽ non
esse opõnẽ lesaz. ℣ Pro isto vr̃ sꝛnia Sal̃. 3° de accũti. 3. ca.
vbi postq̃z assignauit triplex genus lesiõis cuilibz sensiti
ue⁹ opõni aduenies subiũxit. ℣ Jtẽ ẽ q̃ꝺã aliꝺ accũs q̃ꝺ
soli tactui ꝺtingit vt dolor: vr ergo ex intẽtione Sal̃. do
lorez nõ esse actionẽ ablatã diminutã vl̃ corruptã: ꝛ per
ꝺns lesã. ¶ 2° ad principale arguit: per dolorẽ ꝺprehen/
dit obm quale est ꝛ nõ alr: ergo dolor nõ est sensatio aliq̃
dictoꝝ modoꝝ lesa. assũptũ pz: q̃ dolore pcipit obm ca/
lidum acutũ corosiuũ ꝛc̃. sicut est: ergo. ℣ Cõfirmat: q̃
dolore a tactu pcipit obm: sicut ꝺz pcipi ſm nãz: ergo do
lor nõ est actio lesa. assũptũ pz: q̃ obm debilr iprimẽs ꝺz
tactu ſm nãm debilr sentiri: excellenter vo iprimens ex/
cellenter sentiri: qualr est in dolore: ergo. ¶ 3° q̃libet do
lor ꝓuenit a ꝑn⁹ intrinseco ꝑ mẽbri dolẽtis. ſ. aia median
te⁹ꝓpr̃one ꝛ suis nãlib⁹ instr̃is: sz nãle ẽ cui⁹ ꝑn⁹ est itra:
vt colr. 3. ethicoꝝ. ℣ Cõfirmat idẽ sic. q̃nãle est aie ꝛ or
gano tãgibile ꝓueniẽs debite approximatũ delectabilr
pcipere: taz ꝓueniẽs est idẽ tãgibile diſcõueniẽs eidẽ oc/
currẽs tristi sensatiõe sentire: ergo q̃nãle ẽ aie vel orga/
no sensatio delitiosa: tã nãlis est ei sensatio tristis siue do
lor: ꝛ p ꝺnis dolor est opatio nãlis, assũptũ pz: q̃ nõ min⁹
dat⁹ est a nã tact⁹ aialib⁹ vt pcepto diſcõuenienti illo tri/
stent ꝛ fugiãt q̃z vt pcepto ꝓueniẽti eodẽ letent ꝛ cõſeq̃n
tur illud: vt supra declaratũ est. ℣ 4° q̃libet dolor est sen/
satio recta: q̃ nulla est sensatio corrupta. assũptũ ꝓbatuz
est supra. ꝛ arguit ꝺna: q̃ si aliqua sensatio recta ẽ corru
pta ꝛ ꝑter nãz: ꝛ cuilibz sensatiõi recte opponit aliq̃ sen/
satio erronea: vel alicui: tũc aliq̃ sensatio erronea eẽt nã/
lis. cuicũq̃. n. inest aliq̃ disp̃o ꝑter nãm ei⁹ opposita inest
nãliter eidẽ: vt colr p celi. ℣ Jtẽ si obz dolorose iprimẽs
delitiose sentiret: illa sensatio eẽt corrupta: sed ꝺ dolor
se sentit oppositio mõ pcipit q̃z tũc: q̃ ꝺ dolorose sentitur
nõ corrupte pcipit. ¶ 5° sequeret q q̃libet dolor eẽt sig⁹
demonstratiuũ presentis egritudinis ꝺ Sal̃. in lr̃a ibi, 3°
vo in ventre. arguitur ꝺna: q̃ si dolor est actio lesa cum
non ablata vel diminuta erit corrupta: sz quelibet actio
corrupta est sensibilr lesa: ergo. ℣ Jtẽ quolibz dolore p
cipit sensibilr nocumẽtũ rei dolorẽ iferẽtis: ergo q̃libet
dolor est signũ sensibilis nocumẽti pñtis: ꝛ p ꝺnis demõ/
stratiuũ pñtis morbi. ℣ Jtẽ minus lesa est quelibet opõ
diminute lesa q̃z corrupte lesa: sed aliq̃ opatio diminute
lesa est lesa egritudinaliter: ergo operatio quelibz corru
pta est lesa egritudinaliter: cum igitur quilibet dolor sit
actio corrupta: si questio est vera: sequit ꝛc̃. ¶ Ultio. ali
quis dolor tanq̃z totalẽ causaz sequit actionẽ nature me
re naturaliter operantis: ergo aliquis dolor est actio pu
re nãlis. ꝺna tz: q̃ nũq̃z ex actione mere naturali ꝓdu
citur disp̃ositio ꝑter naturã. assumptũ patet: q̃ in partu
naturalissimo mulieris sane simpliciter est dolor: q̃ alr̃s
beata Virgo non miraculose sine dolore peperisset: sed
part⁹ ille est operatio nãlis: imo naturalissima. Natura
lissimum enim operuz viuentibus est sibi simile genera/
re. 2° de anima. Similiter puer quãtũcũq̃ sanus per eta/
tes suas decurrens variolatur: morbillos patitur aliq̃s
in quibus disp̃ositionibus est dolor: ergo ꝛc̃.

¶ Ad oppositũ arguit sic. Quilibet dolor est opatio pre
ter naturã: ergo quilibet dolor est actio lesa: assumptum
colligit in lr̃a, 3° vo in ventre: aut ſm ſtõm ꝛc̃. de genere
eoꝝ est que ꝑter naturaz sunt. Et 5° de accidenti. auctori
tate Pla. cõtrariuz inquit. Delitia. i. dolor est passio subi
tanea extra nãm cũ angustia existẽs. Et sc̃a ꝓmi. cap. 6
causis doloris absolute. Dolor est vna ex disp̃onibus nõ
nãlibus. i. ꝑter nãm. Et colligit idẽ 3° colliget. ca. de cau
sis accidentiuz sensus tactus. Et cap. de causis doloris.
¶ Circa hanc qõnez due inuente sunt positiones. Prima
Plusq̃ãcõmẽ. 2. techni ex intẽtiõe ponentis dolorem non
esse actionem lesam: ꝛz sit sensus rei ledentis, hanc Tho/
mas

mas de florẽtia ꝛ moderniores quidã secuti sunt. Secun
da ponit dolorẽ esse actionẽ lesam. ſ. corruptam. Primo
ergo pertractabo primã positionẽ. Secundo sc̃am: tan
gendo modum vtrãq̃z ipsaꝝ ꝓbabiliter sustinendi.

¶ Ad primã ergo ponẽ tolerãdã supponẽda sunt q̃ꝺam.
¶ Prio supponẽdũ est sensuz tactus oibus aialib⁹ esse
nã tributũ ad fugã nociui ꝛ ꝓsecutionem iuuatiui. Pro
pter hoc. n. tact⁹ ꝛ gustus sensus oibus aialibus necessa
rij: vt ꝑ ꝺ sensu. Et 1° de aia cõmẽ. 18. Et 2ª sexti nãliũ. ca.
de tactu. ¶ 2° supponẽdũ est q ꝙnãle est aiali ꝓpressionẽ
ꝓueniẽtis tãgibilis pcipere sensu tactus: tã nãle est eidez
si tãgibile diſcõueniẽter iprimẽs occurreret hãc diſcõue
niẽter pcipere: q̃ ꝙnãle est aiali ꝓueniẽs ꝓsequi: tã nãle
est eidẽ diſcõueniẽs fugere: ergo ꝙnaturalis est eius sen
satio per se ordinata ad ꝓsecutionem conueniẽtis: tã nã/
lis est eidẽ sensatio ordinata ad fugã nociui. vbicũq̃. n.
finis nãlis est: ordinata per se ad finem sunt naturalia.
¶ 3° supponẽdũ est nullam operationẽ per se intẽtã a na
tura esse operationẽ lesam diminutã ablatam vel corru
ptam. Pz: q̃ ois operatio taliter lesa est ꝓter naturaz.
¶ Penes hoc tenẽde sunt ꝓbabilr iste ꝙnes. ¶ Prima con
clusio. Dolor vt dolor est nõ est actio lesa. Probat ꝑ: q̃
dolor inquãtũ huiꝫ nõ est opatio ꝑter nãm: eo q est sen
satio per se ordinata ad fugã diſcõueniẽtis: ergo ꝛc̃. ꝓnia
tenet per secundam suppositionem. ℣ Jtẽ q̃nãle est or/
gano tactus si conuenientis ipressionem receperit illam
percipere: tam naturale videtur eidem pcipere disconue
niente si illã receperit: per sc̃az suppositionem ꝛ hec est
dolor: q̃ dolor nõ est opatio ꝑter nãm ꝛ opatio lesa. assũ/
ptũ deductũ est: q̃ nõ minus nãlẽ finẽ ꝓsequit aial ex p/
ceptiõe ꝓueniẽtis q̃z diſconueniẽtis. ℣ Jtẽ qua rõne põt
audir⁹ ꝛ visus obm diſcõueniẽter iprimẽs nãli sensatio
ne sentire: eadẽ vr sensum tactus tãgibile diſcõueniẽter
iprimẽs posse nãli sensatiõe sentire: sed gustus est amari
diſcõueniẽter iprimẽtis: ꝛ fil̃r audit⁹ grauiz ꝛ acuti diſcõ
ueniẽter iprimẽtis nãli sensatione pceptiu⁹: q̃ ꝛ pariter
tact⁹. ℣ Jtẽ pro ꝑ q̃ne videnꝫ plura argumẽta adducta
añ opp⁹. ℣ Ex ꝺna q̃ne sequit ꝑ nõ oẽ accñs morbi eẽ
actionẽ lesaz q̃litatẽ mutatã aut exiẽs mutatũ. dolor. n.
est accñs morbi: nõ tñ est aliq̃ ho⁹: q̃ nõ exiens muta/
tũ: vt pz. nec q̃litas mutata a nãli: vt pz diſcurrẽdo. q ẽt
nõ fit actio lesa tz q̃. ℣ 2° sequit aliquã actionem nãlẽ eẽ
signũ pñtis egritudinis aut neutralitatis demõstratiuũ.
dolor. n. est hꝫ: vt pz ex suppõne. ℣ Sequitur 3° aliquaz
actionẽ naturalẽ eẽ sig⁹ ex toto genere ꝑter naturã ꝛ plu
ra alia ex his ꝺ cõez schola apparenter ꝓcludi pñt. ¶ 2ª
ꝺ collecta ex dictis Plusq̃ãcõmẽ. est hec: ꝛz dolor non sit
ꝓpr̃ie actio lesa: ip⁹ꝓpr̃ie tñ ꝛ per similitudinẽ quãdã est
ad lesam actionẽ reducibilis. Pz: q̃ signãt siue demon/
strat rem p se ledẽtẽ: sicut actio ꝓpr̃ie lesa. v. g. sicut dimi
nuta vel ipedita opatio digestiua stõchi oñdit rẽ imedia
ta ledẽtẽ: puta malã cõpr̃onẽ stõchi: ita dolor oñdit rem
per se organum tactus ledentẽ. est. n. sensatio rei ledẽtis.
¶ 3° ꝺ. Sequitur q dolor ꝓueniẽtius reducibilis est ad
actionẽ corruptã siue in ꝓpria forma pmutatã q̃z ad aliꝺ
genus lese actiõis. Pz: q̃ dolor vt dolor est non est actio
ablata: nec vltra vel citra debitã mẽsurã aucta vel dimi
nuta. obm. n. sic intẽse iprimẽs ꝓueniẽs est sic intẽsa sen/
satiõe sentiri: iõ ꝓueniẽti⁹ videt ad genus corrupte actio
nis reducibilis. Hoc ẽt declarat ex ꝓueniẽtia doloris ad
sensatões alias q̃s corruptas vocãt. Sicut. n. visionẽ va
poris in oculo existẽtem: aut auditionem tinitus in au/
ribus appellam⁹ corruptã: q̃ facit nos imaginari eẽ eꝝ
qꝺ extra nõ est: ꝛ visuz moueri ab extrinseco aliq̃ a quo
nõ mouet: ita in dolore frequẽter accidit. facit. n. imagi/
nari rem ab extra lacerãtẽ aut acum pungẽtẽ: que tñ nõ
sunt. ℣ Et penes hoc ꝓcedunt visionez vaporis in oculo
existentẽ nõ esse corruptã inquãtũ visio hui⁹ rei est sic co
lorata vel figurata. Põt. n. vt sic eẽ recta sensatio: sed est
corrupta ꝑ quãto hac visiõe pcipit res itrinseca ac si eẽt
extrinseca. Qꝺ. n. intrinsecũ est hac visiõe iudicat extrin
secũ. Et sil̃r de auditu sensibili ꝛ aliꝭ similib⁹ ꝺicũt. Do
lor ergo nõ ꝺr actio corrupta vl̃ lesa inquãtũ est sensatio
hui⁹ rei sic calide acute ꝛc̃. q̃ ad tactuz ita nãliter ptinet
sentire excellẽs sicut ꝓportionatũ: sz ꝑ quãto facit q̃nãz
imaginari ab extra occurrere qꝺ nõ occurrit. Nec videt
snia Plusq̃ãcõmẽ. ℣ Cõtra. ois disp̃ositio imediate pen
dens a morbo est accidẽs: ꝛ per ꝺns disp̃ositio ꝑter nãz:
sed dolor est huiꝫ: q̃ imediate pẽdet a mala cõpr̃one di
uersa vel solr̃one ꝓtinui. ergo dolor est accñs ꝛ disp̃ositio
ꝓeter nãm. cũ ergo dolor nõ sit nisi opatio quedã tacti
ua: sequet dolorẽ eẽ opationẽ ꝑter naturã: ꝛ ꝑ ꝺnis lesaz,
maior ꝑz ex qꝺ nois accñtis: vt distinguit ꝺ cãm ꝛ mor
bũ 3° de accũti. ꝛ 2ª ꝑmi. ꝑ ca. ¶ Jtẽ quecũq̃z insunt egris Auicẽ.
inquãtũ egrotãt insunt eis ꝑter naturã: vt colr in lr̃a: sz
qlibet dolor inest egrotãti ĩquãtũ egrotat. ſ. mala cõpr̃o
ne vl̃ soluta ꝓtinuitate: ergo qlibet dolor inest corpi ꝑter
naturã: ꝛ ꝑ ꝺnis nullus dolor est opõ nãlis sz lesa. ¶ Jtẽ
ꝺtingit dolorẽ esse actionẽ diminutã: ergo cõtigit dolorẽ
esse actionẽ lesam. assumptũ pz. cõtingit. n. per dolorẽ re
missius pcipi obm q̃z ꝺz cũ circũstãtijs cũ qbus organo
tact⁹ ꝓcurrit. ℣ Jtẽ nulla opatio naturalis ẽ ex toto gñe
ꝑter naturã aut in ꝓpa foꝛa ꝑmutata: sz dolor est ex toto
gñe ꝑter naturã ꝛ signũ ꝑmutatũ in ꝓpria forma: vt col/
ligit in lr̃a: ergo dolor nõ ẽ actio nãlis. ℣ Jtẽ ꝺ istã posi
tionẽ videnꝫ oẽs auctes post oppositũ allegate. ℣ Pro ꝑ
istoꝝ ꝺicit q ꝺupl̃r põt aliq̃ opatio pendere ab aliquo Opõnez
morbo. Prio obtiue siue tãquã ab obto. Sc̃o tãquã a pẽdere
cã effectiua ipeditiua vel disp̃ositiua organi ad fic vel ta a mor/
liter opandũ. Exẽplũ primi: ficut sensatio mala cõpr̃onis bo ꝺu.
ipresse in mẽbro pendet ab illa mala cõpr̃one sensata tã
quã ab obto. Exemplũ sc̃i: ficut cruditas chili gñati in
stõcho frido pẽdet a mala cõpr̃one frigida stõchi. ℣ Lõ
cedẽdũ est ergo q ois opatio imediate pendẽs a morbo
nõ tãquã ab obto: sz tãquã a cã ipeditiua est opatio ꝑter
naturã: sicut mala digestio stõchi vel epatis ꝓueniens a
mala cõpr̃one frida ipsius: nõ tñ nẽcio ois opatio ꝓue/
niẽs a morbo tãquã ab obto ẽ ꝑter naturã: sic̃ si sorte pa
tiẽte malã cõpr̃onẽ calidã in manu sentiat man⁹ illã ma/
lã cõpr̃onẽ: nõ pp hoc opz hãc sensationẽ denoiandã eẽ
ꝑter naturã vl̃ lesaz: ꝛz obtiue pẽdeat a morbo. ℣ Et ꝑ ñr
penes hãc positionẽ ꝓcedẽdũ est ꝑ q mala cõpr̃o diuer/
sa doloꝛẽ cãns nõ est morbus in ordine ad opationẽ sen
sitiuã qua ipsa pcipit: ꝛz fit morb⁹ in ordie ad alias opa/
tiones mẽbri eiusdẽ: vt attractiuã digestiuã ꝛc̃. Notũ. n.
est q mẽbrũ in quo ip⁹essa est mala cõpr̃o causans dolo
rẽ oẽ aliud obm tãgibile deterius sentiret: deterius etiã
opationes suas nãles pficit. ℣ Tenẽdũ 1° q dolor est ac
cidẽs: ꝛ q nõ oẽ accñs qꝺ est opatio est opatio ꝑter nãz:
ꝛz oẽ accñs effectiue aut disp̃ositiue ꝛ nõ obtiue pẽdẽs a
morbo sit disp̃ositio vel opatio ꝑter nãz. ℣ 3° q nõ oẽ ac
cidens est ꝓpr̃ie exiẽs mutatũ q̃litas mutata vel actio le
sa: q̃ dolor nõ est ꝓpr̃ie aliqꝺ istoꝝ: ꝛz tit ad aliqꝺ istoꝝ
aliquo mõ reducibilis. ℣ Ad 2ᵐ declaratũ est circa lr̃az
q quecũq̃z signa insunt sanis insunt ſm nãm: quecũq̃z vo
isunt egrotãtib⁹ inquãtũ egrotãt sunt signa ꝑter nãm: iõ
ꝓcedit dolorẽ eẽ signũ ꝑter nãm: cũ quo tñ stat dolorez
eẽ opationẽ nãlẽ vt tactũ est. ℣ Ad 3ᵐ ꝓcessus est q ꝺtin
git dolorẽ esse actionẽ lesaz: puta diminutã: sz hoc nõ est
vt dolor: sed vt diminuta vel indistincta sensibilitas rei
organo talr occurrẽtis. ℣ Pro rñsione ad 4ᵐ ꝑmittũt in Opõnis
qlibet opõne tria eẽ ꝓsideranda: eẽntiã. ſ. quãtitatẽ ꝛ for cuiusli/
mã opatiõis: penes que triplex in opatiõe distinguit⁹ no bet cõsi
cumẽtũ: q̃ vel remouet eẽntiã opatiõis: ꝛ est ablatio, vl̃ deratio
tripler.

Opones nocume tū trip'.

debitā formā ei⁹:z est corruptio. vel debitā ei⁹ mēsurā:z ē augmētū vel diminutio. hec supra nō sunt. Et penes hūc intellm ꝓcedēdū est ꝑ oē signū sumptuꝫ. ab actione ablata vel corrupta eē ex toto gīe ꝑter naturā. nullū.n. tale corpi nāl'r se habenti ſm naturam ineſſe pōt. ℣ Concedēdū 2° qōlibet signū sumptū ab opatione tal'r aucta vel diminuta vt trāsīcēdat ꝓportionē ei⁹ ad humanā speciē ad sensuꝫ datū eē ex toto gīe ꝑter naturā. ℭ 3° ꝓcedē dū est qōlibet signū sumptū ab opone ꝑternāliter aucta vel diminuta: ita tñ vt nō trāsīcēdat ꝛc. esse de gīe eorum que sunt ſm naturā. ℣ Et ex hoc vlteri⁹ segt aliqō signū ex toto gīe ꝑternam aliq̄ sig⁹ de gīe eoꝝ q̄ sunt ſm nām eē min⁹ malū sig⁹. ℣ Et ex hꝫ p3 hāc ꝓnaz nō valere. deterius sig⁹ est. a. q̄z. b. sed. b. est ex toto gīe ꝑter nāz: g̃ z. a. sicut audit⁹ sibili aut visio muscaꝫ est ex toto gīe ꝑter nām: q̄uis sit vel esse possit minus maluz sig⁹ q̄z epatis vel stōchi diminuta digestio: q̄ ē sig⁹ nō ex toto gīe ꝑter naturā. plura alia ex his itelligi ꝑt ꝛc. ℣ Lōtra: qz ex hꝫ sequeret oē sig⁹ ꝓnosticū future egritudinis noiatum a Sal'. in littera esse ex toto genere ꝓter naturam. Arguitur ꝓnaz: qz nulli corpi natural'r se hīti ſm nām inest sig⁹ ꝓnosticū future egritudinis aliqō de iā dictis. Qō cūq̄. n. est ꝓnosticū future egritudis est sig⁹ demōstratiuū dispōnis ꝑter nām: puta egritudis vel neutralitatis: vt p3 discurrēdo p singula. ℣ Itē signet in sor. appetit⁹ remississim⁹ nāliter potēs ineē alicui idiuiduo hūane spēi nāliter se hīti: z icipiat minui bic appetit⁹ in sor. z p3 q̄ ꝑtinue post hoc erit appetit⁹ tāte remissiōis quāte nulli idiuiduo hūane spēi pōt ſm nām ineſſe: z ꝑ ꝓnaz fiet subito trāsitus ab appetitu nāli sor. ad appetitū ex toto gīe ꝑter nām z nō ꝓme. qō nō appet rōnale: eo q̄ appetit⁹ nālis z appetit⁹ ex toto gīe ꝑter nām ꝑternāliter distāt. ℣ Pro ꝑ isto negāda ē ꝓnaz. Et ad ꝓbationē dī q̄ hꝫ nulli idiuiduo nāliter se hīti ſm nām ſit aliqō signoꝝ ꝓnosticoꝝ future egritudis noiatoꝝ in lr̄a: alicui tñ nāliter ineē ꝑt aliqō sig⁹ oino sil'e alicui noiatoꝝ: sic stōcho cholerico nāliter ineſſe pōt appetitus oino similis appetitui stōchi tēperati ꝑternatural'r diminuto: verūtñ in stōcho cholerico nō erit ꝓnosticū future egritudis: i stōcho vō tpato sic. hꝫ ergo talia sig⁹ alicui stōcho natural'r se hīti ſint: cui tñ natural'r ſiunt nō sūt sig⁹ ꝓnostica future egritudis: nec ēt demōstratiua pñtis egritudis vel neutralitat. ℣ Pro 2°. admisso per possibile sorti ineſſe appetitum remississimum natural'r reperibilē in idiuiduo hūane spēi: ꝓcedit̄ q̄ quātūcūq̄ remittat̄ erit ꝫ appetit⁹ ex toto genere ꝑter nām. Et ꝓnr ꝓcedit̄ ſine medio fieri trāsitū ab opatione nāli ad opationē ex toto gīe ꝑter naturā. Nec illa nēcio sunt ſicut extrema. Et ex hoc segt̄ ꝑ q̄ non nēcio. si oz fieri trāsit⁹ ab opone nāli ad opationē corruptaz sit trāsit⁹ ꝑ opōnē ꝑternatural'r diminutā vl' auctā. ℣ Sequtur 2°: nō qualibet opōnē ex toto gīe ꝑter nāz esse egritudinal'r lesaz. pōt. n. eē solū natural'r lesa. Et ꝓnr p3 nō oē sig⁹ ꝓnosticū future egritudis ex toto gīe ꝑter nāz eē demōstratiuū pñtis egritudis. pōt. n. eē solū pñtis neutralitatis demōstratiuū. ℭ 2° ꝑncipal'r supponēdū iuxta modū cōiter loq̄ndi auctoꝝ opōnē q̄nq̄ denoiandā esse corruptā pp solū opōnis arg⁹: z si i opone nulle alie fiāt varietates. v. g. ꝑ solā intēsionē appetit⁹ denoiat̄ appetit⁹ corrupt⁹ vt canin⁹: hꝫ in eo nō fiat alia variato: quantūcūq̄ eni fuerit ad obta ꝓueniētia humane spēi: fuerit tñ vehemēter intensus: sicut appetit⁹ canis denoiat̄ corruptus. Et p dictā p3 q̄ multū extremal'r diminut⁹ denoiandus ē ēt corrupt⁹: qz qua rōne pp multā intēsionē dī appetit⁹ corrupt⁹: vī ēt q̄ pp multā ei⁹ remissionem denoiandus est corrupt⁹. ℣ Nō tñ nō pp qualibet itēsionē vel remissionē vltra vl' citra nālē ei⁹ mēsurā appetitū denoiandū eē corruptū: sed si tāta fuerit vt merito illi⁹ trāsīcēdat cōuenientiā z ꝓportionē ad humanā spēm ad sensuꝫ datū

Prono/sticuz signū duplex.

vñ. 4. de accñti. 6. c. Corruptio āt ōsiderū si fuerit in vltimitate q̄ztitatis fit illa spēs q̄ desideriū caninū appellat. Ex q̄ ꝓbabil'r ꝓcludi pōt q̄ q̄litercūq̄ mutet̄ opō a nāli sic q̄ trāsīcēdat ꝓuenientiā z ꝓportionē ad humanā spēz ipsa est denoianda corrupta: al's. n. nō apperet cur appetitus caninus nāliter esset denoiandus opatio corrupta. ℣ Sequit̄ 2° q̄ ois opatio que est signū ex toto gīe ꝑter nām est opatio corrupta. z ēꝫ p3 oēm opationē corruptā posse eē sig⁹ ex toto gīe ꝑter nām. ℭ 3° supponēdū q̄ tripl'r vt in ꝓposito ꝑtinet pōt aliq̄ opō dici nālis. Prio vt nāle distinguit̄ ꝫ volūtariū vl' cogscitiuū. Scōo vt distinguit̄ ꝫ violētū. Tertio vt distiguit̄ ꝫ ꝑternām. Hec distinctio posita est z ōclarata supra in q̄one 48ª. arti° ꝑ. Dū g̃ q̄rit̄ an dolor sit opatio naturalis: sumit̄ naturale potissime vt ꝫ violētū vel cōtra ꝓeternaturā distinguit̄.

ℭ His ꝓmissis ꝓbabil'r tenēde sunt iste ꝫnes. ℭ Pria ꝫ. Lapiēdo naturale vt distinguit̄ ꝫ violētū z nō ꝫ volūtariū vl' cognoscitiuū: qlibet dolor ē opatio nālis. Probat̄ hec ꝫ vt supra q̄one allegata ꝓbatū est qualibet famē eē opationē nālē capiēdo nāle vt distiguit̄ ꝫ violētū. Eadē eni oino me⁹ faciūt ꝓro ista ꝫne. ℭ 2ª ꝫ. Quilibet dolor ē opatio ꝑter naturā. ꝓbat̄. qlibet dolor est opō ꝓnis ipressionē cāe ꝑter nāz in organū ꝑternatural'r ipzimentis: g̃. ℣ Ex hac segt̄ ꝑ hāc ꝓnaz nō valē. hec opō est ꝑter nām: g̃ est violēta. ℣ Sil'r nō segt̄ hec opatio ē nālis vt nāle ꝫ violētū distinguit: g̃ nō est ꝑter nām. ℭ 3ª ꝫ. Segt̄ q̄ dolor ē sig⁹ ex toto gīe ꝑter nām. ꝓbat̄ sic. nulli indiuiduo naturaliter se hīti pōt dolor ineſſe ſm naturā: g̃ ꝛc. assūptū p3. nulli. n. iest dolor cui⁹ cā nō sit soluta ꝓtinuitas organi: aut mala cōpl'o diuersa: aut vtrūq̄: q̄ dolores ſm quē incūbūt locū subitā alterationē aut solutā ꝓtinuitatē oñdūt vt visuz est circa lr̄az. ℣ Ex ista ꝫne sequit̄ ꝑ q̄ qlibet dolor est opatio corrupta trāsīcēdēs ꝓuenientia vel ꝓportionē ad hūanā spēm ad sensum datum. ℣ Segt̄ 2° q̄ qlibet dolor ē actio lesa ꝫ ꝑcedētē pōnē. ℣ Segt̄ 3° aliquā rectā sensationē eē opationē corruptā. ℣ 4° segt̄ nō ꝫ nōiari vl' sensationē aliquā corruptā: q̄ illa ꝓcipiat oēm q̄le nō est aut vbi nō est: z sic ō alijs. ℣ Ex hac segt̄ 5ª alicui⁹ obti sensationē tristē eē opationē corruptā: z delitiosa sensatio si fieret cū alijs parib⁹ esset ēt corrupta. si eni oēm subito z māliter ipzimēs tristi sensatiōe ab organo tact⁹ ꝓceptū delitiosa sensatiōe percipiet̄ cū alijs paribus oino illa sensatio ꝓoculdubio esset corrupta: z infinita fere alia ex his concedi possunt intelligenti.

ℭ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet̄. ℭ Ad ꝑm p3 dolorē eē sensationē corruptā solū: ideo q̄ trāsīcēdit ꝓportionē z ꝓueniētiā ad humanā formā vt tactum est. ℣ Pro auctē vō Sal'. dī Sal'. nō plus voluisse nisi q̄ ꝑter modos lesionis corrupte cōiter ꝓtingētes in opationib⁹ sensitiuis reperiſ ēt aliō accidēs qō est actio corrupta. s. dolor: q̄ ex alio denominat̄ actio corrupta q̄z visio muscaꝫ aut auditus phātasticus: vt p3 ex dictis. ℭ Ad 2ᵐ ꝓncipale p3 ex dictis negādā esse ꝓnaz. ꝓcessuz. n. est pluries aliquaz actionē naturalē ꝓut naturale distinguit̄ ꝫ violētū eē ꝑ ter naturā. ℣ Et p idē p3 ad ꝓfirmationē. oēs. n. ꝓbāt dolorē eē actionez naturalē ꝓut nāle distinguit̄ ꝫ violētum ℭ Ad 4ᵐ negāda est ꝓna. Et cū arguit̄ q̄ si aliq̄ sensatio recta esset ꝑter naturā: aliq̄ erronea eēt nālis. negat̄ ꝓna. Et pro ꝓbatione dicit̄ q̄ non opz q̄ si aliqua dispō ineſt alicui ꝑter naturā ei⁹ oppōsita inſit nāliter eidez. pōt. n. alicui vtrūq̄ oppositoꝝ ꝑternāliter ineſſe vt carni intensa calitas z itensa friditas. ℣ Ad aliā ꝓfirmationem visum est. In 2° arti° qual'r sit rñdendū. ℭ Ad 5ᵐ posset ꝓbabil'r ꝓcedi quēlibet dolorem eē signū ꝑtis egritudis saltem ꝑtis in qua est mala cōpl'o vel mala cōpositio q̄ est obtiua cā dolorīs: q̄ tñ nō quelibet egritudo partis sufficit totū denominare egrū: nec ois lesio partez denominās sensibil'r lesaz sufficit totū denoiare sensibil'r lesū. Nō repugnat aūt doloze eūdez sig⁹ esse demōstratiuum pñtis egritudinis ptis: q̄uis sit signū pñtis neutralitatis totius. Eadez. n. dispō est egritudo in ordine ad partem que in ordine ad totū pōt esse neutralitas: vt al's declarā tū est. ℣ Lōtra: cuilibet egritudini debet̄ curatio: neutralitati vō ꝑseruatio: si ergo eadez dispositio est egritudo z neutralitas: idez act⁹ erit curatio z ꝑseruatio. ℣ Pro isto ꝓcedit̄ eundez actum in ordine ad partez esse curationē: qui tñ in cōparatione ad totū est ꝑseruatio. ꝑ eundem. n. actū removet̄ egritudo a parte egra: z ꝓhibet̄ totuz ne ad lapsum pueniat egritudinalē: vt p3 intuenti. ℭ Ad vltimū ꝓcedūt cōiter aliquā dispōnē nālem esse in ordie ad spēi ꝑseruationez: que tñ est ꝑter nām ꝑ ꝓuationes nālitis facientis ad ꝑseruationes idiuidui: vel dī q̄ dolor in partu est dispō ꝑter naturā. z negat̄ q̄ ꝓsequat̄ actionez nature pure nāliter opantis cū ad hꝫ ꝓcurrat mala cōpl'o z soluta ꝓtinuitas: quoꝝ nullū ꝑ se itendit nā. Qō aūt de variolatiōe z emissiōe dentiū dictū fuit satis p3. ꝓtingit eniz variolari aliquem absq̄ hoc q̄ egrediat̄ latitudinē sanitatis: vt vidi quādoq̄. Sil'r nō est necesse in emissione dentium sequi dolorem: nec necesse est quemlibet in aliqua parte sue etatis morbillari aut variolari.

ℭ Questio. lix.

Utrum cuiuslibet doloris cā imediata sit mala cōplexio aut sol'o ꝓtinui vel vtrūq̄ fiat. ℭ Arguit̄ multipl'r q̄ nō. ℭ Prio. nullius sensationis tactiue imediata cā est soluta ꝓtinuitas vel mala cōpl'o: ergo qō falsa. Assumptū ꝓbat: qz inter qlibet obm tangibile z sensatiōe qua illud obm pcipit̄ cāliter mediat spēs illius obti repñtativa: eo q̄ cōe est cuilibet sensui esse susceptiuū sensibiliū sine mā. 2. de aia. ergo ꝛc. ℭ 2°. pol'e est dolere aliqō mēbrū nr̄i corpis nulla i eodez ipressa mala cōpl'one vel iducta sol'one ꝓtinui: g̃ ꝛc. assūptū col'r ꝫ 3ª ter tij. ca. de spēbus sode per cōitatez facte. vbi inuit̄ fieri sodā q̄nq̄ ꝑ cōitatē absolutā cū a membro cōicante cerebro solū cōicat̄ nocumentū. v. g. in soda ex podagra per cōitatez absolutā causata nulla mala cōpl'o vel sol'o ꝓtinui a podagra cōicat̄ cerebro: qz q̄ rōne cerebro cōicatur mala cōpl'o ꝛc. cōicaret̄ ēt itermediis membris saltē sensibilib⁹? z ꝑ oēs oia sensibilia mēbra itermedia dolerent: qō est ꝫ experimentū. ℣ Itez patiat̄ sor. sodā ꝑ cōitatē absolutā tm̄: z queri⁹ an caput sortis doleat per ꝓprietatez vel nō. Si ꝑm: ergo nō solū dolet ꝑ cōitatez absolutā qō est ꝫ positū. Si dī 2ᵐ: ergo capiti sortis non est cōicata cā per se z imediata doloris iam dicta. s. mala cōplexio vel soluta ꝓtinuitas: z ꝑ oēs pol'e est aliqō mēbꝝ dolere sine mala cōpl'one vel sol'one ꝓtinui. ℣ Cōfirmat̄ possibile est in aliquo mēbro causari delitiaz: q̄uis in eo nulla impzimat̄ cā obiectiua delitie: ergo pariter nō repugnat in aliquo mēbro causari dolorē nulla in eodem impzessa cā obiectiua doloris. assumptū p3: qz in deglutione boli aut vini delectabilis pcipit gulosus famelicus vel sitiens magnā delitiam in toto: q̄uis in toto nulla inducatur causa obiectiua delitie sed solū in ore stomachi. ℭ 3°ad ꝑncipale. nulla mala cōplexio impzessa in organo tactus pōt esse causa obtiua vel effectiua sensationis: z ergo nec doloris. assumptū p3: qz nullū sensibile positus super sensuz. i. organo sensitiuo causat sensationem. 2. de aia. Et per simile argumentum deduci pōt q̄ nulla solutio cōtinui aduenies organo sensus tactus pōt esse causa obiectiua vel effectiua doloris. ℭ 4°. nulla solutio continui est imediata causa effectiua sensatiōis: ergo ꝛc. assūptum ꝓbat̄: qz quelibet solutio ꝓtinui vt sic est sensibile cōmune: eo q̄ est motus localis vel situalis separatio partium ꝓtinui q̄ soluit̄. Nullum aūt sensibile cōe est sensatiōis alicui⁹ causatiuū: nisi mediāte sensibili ꝓprio

Auicē.

Aristo. vel eius spē: vt colligi pōt 2° de aīa. cō. 65. g̃ 2c. ℣ Itē qlibet dolor inquātū hȝ est effect⁹ positiu⁹: g̃ cuilibet dolori corrñdet cā positiua p se ⁊ imediate ipsi⁹ ꝺductia: cū g̃ sol'o ꝓtinuitatis inquantū hȝ sit pura ꝑuatio ꝓtinuitatis mēbri: seqt sol'onē ꝓtinui non eē imediatā cām doloris. ℣ His duob⁹ argumētis virtual'r vtit Auer. 2. colliget. ca. de cāis doloris. ¶ 5° si tā sol'o ꝓtinui q̃ mala cōpl'o pōt eē imediata cā doloris: seqt q̃ in quocūq; mēbro sensibili sil' iducit solutio ꝓtinui ⁊ nōbilis mala cōpl'o: in eo sil' iducant duo dolores adeq̃te: qō vī ȝ experimētū. arguit ꝓ̄ña: q; in eodē mēbro sensibili adeq̃te iducunt duo obiecta: quor̄ qōlibet p se sufficit cāre dolorē: ⁊ neutrū ipedit alter⁹: g̃. ℣ Cōfirmat: q; tūc in eodē sil' adeq̃te idu cerent itēsus dolor ⁊ itēsa delitia. arguit ꝓña: supponēdo q̄ sic ex subito recessu mēbri a nāli ei⁹ disp̄one ꝑductif in eo dolor: ita eȝ ex subito reditu eiusdē ad nālē ei⁹ dispōnē cātur delitia: vt. 4. ȝ accīti. 6. ca. Et cū hoc ponat ma nū sor. ꝑternāliter ifrigidatā infrigidatione cānte dolorē calefieri: ita vt subito redeat ad nālē ei⁹ tēperiē: ⁊ occurrat cū hoc eidē manui diuidēs cās sol'onē sensatā: ⁊ ꝑz q̄ ꝑtūc dolebit man⁹ ꝑm partē solutā: si qō est vā: ꝑtunc tñ in q̃libet pte man⁹ cābit delitia: eo q̄ quelibet ꝑs subito alterabit' a disp̄one nō nāli ad disp̄onē eius nālē: g̃ 2c. ℣ Itē in q̃libet pte manus sensibili fiet ꝑceptio obti tāgibilis ꝓueniēter sub rōne ēt ꝓueniēter apprehēsi: g̃ in q̃libet pte man⁹ cābit delitia: ⁊ ex alia pte dolebit aliq̄ pars ex casu: sequit g̃ ȝ. ¶ 6° arguit. nec mala cōpl'o facta nec fiēs pōt eē imediata cā doloris: g̃ 2c. assumptū ꝓ 5ª ꝑte coll'r in li° de malitia cōpl'onis diuerse pluries. ⁊ 1ª ꝑmi. cap̄. de causis doloris. Et arguit 2ª ps: q; nec quantū ad ptē ei⁹ factā nec quātū ad futurā fieri ꝑt mala cōpl'o fiēs eē imediata cā doloris. Nō. n. quātū ad factā: vt ꝑbatū: est nec quātū ad futurā fieri: q; illa nōdū est. Consil'r arguit de sol'one ꝓtinui. ¶ Ultimo arguit' saltē sol'onē ꝓtinui nō eē imediatā cāȝ doloris: q; qlibet dolor est sensatio rei ꝑ̄ie: vt 2ª ꝑmi. alle. ca. sed ꝓtingēs est cāri sol'onez ꝓtinui manifestā in mēbro sensibili nullo organo sensus occurrēte ꝑ̄io: sicut si p solā ptiū destructionē nullo itercepto soluēte fiat organi tact⁹ sol'o: ergo 2c. ℣ Cōfirmat hoc: q; si solutio ꝓtinui est p se imediate cātiua doloris i quocūq; mēbro sensibili posset sol'o ꝓtinui eē imediata cā doloris. nō. n. appet q̃re magis in vno mēbro sensibili q̃ in alio. ꝓ̄ñs falsus ⁊ ȝ experimētū: q; dētes sunt mēbra sensibilia: vt ꝑ̄ ꝑmi. ca. de anathomia dentiū. 7. 7. tertij. ꝑ ⁊ 3° ca. 7. 34. ꝑble^m 2° ⁊ 3° ꝑblemate. In nullo tñ dente solutio continui per se ⁊ immediate potest causare dolorē: ⁊ experimentū ostendit in fracturis dentium.

Auicē. Doloris cāe ge/nᵒ oup⁹.

¶ In opp^m est Sal'. in lra. Dolores vō ꝑm quē incūbūt solū aut solutā ꝓtinuitatē aut subitā alterationē oñdūt. Et in li° de malitia cōpl'onis diuerse. 4. cap̄. Et 2ª ꝑmi. ca. de causis doloris. Oēs doloris cāe duob⁹ cōprehēdunt' generib⁹: gñe. s. mutatiōis cōpl'onis cito facte ⁊ est malitia cōpl'onis diuerse: ⁊ gñe sol'onis ꝓtinuitatis. Et 2° iterio/rū 4° cap̄. Primitiue spēs doloris duob⁹ modis sūt vni⁹ cōpl'onis subita mutatio illius separatio iuncture. Et 2ª sexti nālium. cap̄. de tactu. Tact⁹ vo aliq̄n dolet ꝑpter qualitatē tactiuā aut delectat' aliquando. dolet autē aut delectat' aliquādo nō mediante aliqua qualitate que sit primū sensatum: sed ꝑpter solutionem continui 2c.

¶ De ista qōne due sunt famose pōnes. ℣ Prima positio posuit q̄ solū mala cōpl'o pōt esse imediata cā doloris: ⁊ q̄ ad causandū dolorē nō ocurrit solutio ꝓtinui nisi tanq̃ dispositiua cā. ℣ 2ª ponit tam solutionez ꝓtinui q̃ mala cōpl'onē posse per se imediate causare dolorē. Primo ergo tractabit' prima positio. Secundo secūda: tangendo probabiles modos vtranq; sustinendi.

¶ Ad declarandū ꝑ^m pōnē sunt quedā notanda ⁊ ȝnes.

¶ Primo sciēdū est q̄ circa hāc mām currit vsus horū terminor̄ obm siue cā obtiua doloris: cā effectiua: cā dispositiua: cā mediata: cā imediata doloris: cā p se: cā pacidēs: obm p se: obm per accns doloris. ℣ Proprie aūt p obm doloris itelligēdū est tāgibile qō sensatione doloro sa pcipit recte: sicut obm visionis est ꝑprie illud visibile qō sensatione visiua pcipit: ⁊ auditionis audibile qō sensatiōe auditiua pcipit. Suppono. n. ad p̄sens q̄ dolor ē actus sensus exteriorⁱs ⁊ nō appetit⁹ sensitiui eidē supaditus. Ex quo ꝑz qd p cām obtiuā doloris itelligēdū ē: q; s. obm doloris. ℣ Per cām vō doloris effectiuā itelligi opz oē qō ad ꝑducēdū dolorē in gñe cāe efficiētis sive effectiue ocurrit: qual'r ꝑz cōiorē ⁊ niaz aīaz istra spēs obtor̄ obiecta cās effectiuas sensationē dicimus. Oē g̃ obm doloris est cā effectiua doloris: sed nō ꝑuertit. spēs enim obti doloris repñtatiua est cā effectiua doloris: sed nō est obm eiusdē: vt ꝑz ex qd nominis obti. ℣ Per cām vō dispositiuā doloris intelligēdū est oē illō quo mēbrū disponit' vt facile dolorē recipiat a cā doloris ipressiua: qual'r raritatē sensibilitatē multā mēbri frequenter cās ꝓmitiuas doloris nominam⁹. ℣ Nota tñ q̄ cā dispositiua qñq; ocernit passiū actiōis receptiuū: sicut diaphanitas mediū illuminabile: ⁊ hoc reducit' ad genus cāe mālis. Qñq; vō ocernit agēs sicut calitas disponit ignē ad calefaciendū: ⁊ acuitas figure gravis disponit graue ad mediū diuidendū: ⁊ hec dispositiua cā reducit' ad genus cāe efficiētis. Ita. n. se videt hīc dispositio passiui ad passū: sicut dispositio actiui ad actū. Cū g̃ dispositio actiui ad agēdū ad effectū ꝑducēdū ocurrat in eodez gñe cāe efficientis sicut agēs cuius est dispō sequit' dispōnē passiui ad effectū causandū in gñe cāe mālis ocurrere. Sed hec ꝓsideratio magis ptinet ad metaphysicū. ℣ Per cāȝ vō imediatā doloris itelligēda est cā inter quā ⁊ dolorē nō cadit cā media q̃ mediante illa cā dolorē causet: sicut caliditatē dicimus cām imediatā eē calefactionis ⁊ g̃uitatē descēsus. Inter grauitatē. n. ⁊ descēsum nulla cadit cā media qua mediāte grauitas descēsuz ꝑducat. ℣ Eȝ vo per cām imediatā. ℣ Quid vō p cām per se ⁊ per accidens intelligi oporteat vide 2° physicor̄. ℣ Quid ēt per obm per se ⁊ obm per accidens sensationis intelligēdū sit: quere scō de anima vbi declaratur diuisio sensibilis insensibile per se ⁊ sensibile per accidens.

Doloris obȝ qd.

Doloris cā effectiua. Doloris cā dispositiua.

Auer.

Doloris cā imediata quid: ⁊ media/ta.

¶ His descriptionib⁹ ꝓmissis ad tolerandū positionem ꝑmā que fuit Auer. ponent' he suppo. ¶ Primo suppo/nenduz est q̄ nullum sensibile cōe est sub rōne sensibilis cōis a sensu cōprehensibile nisi per spēm sensibilis ꝑprij naturalr repñtatiuā. Nullus. n. pōt visu rotunduz aut q̃dratū cōprehēdere nisi per spēm a luce vel colore ꝑductā. Et ex hoc videt' nō esse possibile sensationē sensibilis cōis alicui⁹ totalr absolui a cōprehensione sensibilis ꝑprij. Prius enim natura est species sensibilis apud sensum repzesentatiua sensibilis ꝑprij q̃ cōis. Non pōt aūt natura posterius absolui a priori: ⁊ videt' hec sententia Auer. 2. de aīa. alle. cōmēto. ℣ Et ex hoc vlteri⁹ ꝑz nihil esse ꝑceptibile tactu sub rōne sensibilis cōmunis qu ꝑus saltē natura a tactu cōprehēdat' aliqō obiectuz sub rōne sensibilis proprij. Et hoc videt' sensisse Auer. 3. colliget. ca. de causis doloris. Nec ēt sunt cā doloris due simul: vz solutio cōtinuitatis caliditatis ⁊ frigiditatis: sicut dicit errans Aui. q̄ est: q; iam declaratū est in li° de aīa: q̄ iste sensus sentit primo sensu. omnes q̃tuor q̃litates 2c. ¶ 2° supponēdū q̄ idē sensibile ꝑprīū alteri ⁊ alteri sensibili ꝓ̄iūctū est al'r ⁊ al'r in sensu delitie aut tristitie cāti uū. Hoc ꝑz experimēto: q; visibile idē cum figura turpi oculo infert tristitiā: qō cū figura pulchra ifert delitiaz. Idē ēt tāgibile organo tactus paulatiz ⁊ gradatiz occurrēs cāt delitiā. qō motu vehemēti ⁊ veloci occurrēs in/

fert tristitiā. ¶ 3° supponēdū q̄ solutio ꝓtinui iquātū hȝ nō é a sensu tact⁹ ꝑceptibilis: nisi sub rōne sēsibilis cōis: puta vt mot⁹ est aut numer⁹ vt qdā dicūt. Pz: q; tactu p se ꝑceptibilis est: ⁊ nō vt sensibile ꝑprīū: vt ꝑz discurrendo p singula p se ꝑprie tāgibilia: ergo tāq̃ sensibile cōe. ¶ 4° supponendū est q̄ oē obm p se ꝑceptibile p sensum exteriorⁱ est p spēm eiusdē nāl'r repñtatiuū ⁊ ab eo essen tial'r specifice distinctū tal'r ꝑceptibile. Pz: q; cuiuslibet obti p se sensibilis spēs repzesentatiua est q̃litas spūalis siue imālis: obz vō mālē: iō 2c. ℣ Et ex hȝ seqt ꝑ: oēs spēs p se tāgibiliū nāl'r repñtatiuas eē ab oi p se tāgibili eēntial'r specifice distinctas. ℣ Sequit 2° q̄ oi māli impzessione sublata in organo tact⁹ ex nā rei nō repugnat a tāgibili in organū tact⁹ cāre tactualem delitiā aut tristitiā.

¶ His suppositis tenēde sunt ꝑbabil'r iste ȝnes. ¶ Pria ȝ. Nec solutio ꝓtinui nec mala cōpl'o pōt esse imediata cā doloris effectiua. Probat'. nullū tāgibile pōt eē imediata cā sensatiōis tactiue effectiua: cui⁹ illud est obm: g̃ nec doloris, assumptū ꝑz p 4^am suppōnem. Inter qōlz. n. tāgibile ⁊ tactiuā sensationē q̃ illō ꝑcipit cāliter mediat spēs illi⁹ nāl'r repñtatiua: g̃ 2c. Pz ēt ȝ spāliter de solutiōe ꝓtinui: q; nō ꝑcipit a tactu nisi mediāte spē sensibilis ꝑprij. Sil'r ꝑz idē de mala cōpl'one: q; nō est ꝑceptibilis a tactu nisi p spēm ab ea in organū tact⁹ ipzessaz: vt supza declaratū: est: g̃. ¶ 2ª ȝ. Seqt nō q̃libet dolor reducibilis est in sol'one ꝓtinui tāquā in cāȝ effectiuā vl' obiectiuā ei⁹. Coll'r hec 2ª ꝑmi. c. de cāis doloris absolute. Et vī supficieten⁹ ȝ Sal'. 4. de accīti. ⁊ in li° de malitia cōpl'onis diuerse in mlt⁹ passib⁹. Et posset deduci argumētis plib⁹ tactis ab Aui. alle. ca. vide in antiqs qōnib⁹ adducta ad ꝓbationē hui⁹ ȝnis. ¶ 3ª ȝ. Nulla solutio ꝓtinuitatis iquātū hȝ est imediata obtiua cā. i. imediatū obm doloris. Coll'r hec ȝ 3° colliget. cap̄. alle. Et persuadet ꝑ: q; nō est ꝑceptibile a sensu tact⁹ nisi mediāte sensibili ꝑprio ⁊ ei⁹ spē: g̃ ꝑus nā est spēs sensibilis in organo tact⁹ recepta repñtatiua sensibilis ꝑprij q̃z sensibilis cōis: ⁊ p ꝑs sensibile cōe nō pōt esse imediatū obm doloris vel alicui⁹ tactiue sensatiōis: cū g̃ nō fit a sensu tact⁹ sol'o ꝓtinui: nisi tāquā sensibile cōe vt supp^m est: sequit' 2c. ℣ Itē sic se vī hȝe tact⁹ ad q̃litates p se ⁊ ꝑprie tāgibiles sic vī/tus ad visibiles ⁊ gust⁹ ad gustabiles 2c. vtrobiq;, n. ē hi tudo ꝑprīi sensibilis ad sensuz: sz nō pōt in gustu visu vl' odoratu cāri tristitia qn ei⁹ imediatū obz sit sapor color lux vel odor: g̃ nec in tactu cāri pōt tristitia qn illius imediatū obiectū sit calitas friditas 2c. ℣ Itē solutio ꝓtinuitatis vt sic nō est nisi mot⁹ quo ptes ꝓtinue abiuicē separanť: sz nullus mot⁹ inquātū hȝ pōt eē imediatū obiectū alicui⁹ sensatiōis: eo q̄ vt sic est sensibile cōe: g̃. ℣ Itē nulli⁹ delitie tactiue obiectiua cā ē nisi q̃litas tāgibilis ꝑportionate tactui occurrēs: g̃ eȝ nihil ē obiectū doloris nisi tāgibilis q̃litas ipzoportionate occurrēs. Nec ⁊ nōnulle alie psuasiōes colligi pñt ex dcīs Auer. alle. ca. ℣ Ex hac ȝne ⁊ ꝓbatiōib⁹ sequit' ꝑ q̄ nulla sol'o ꝓtinuitatis est cā obiectiua doloris: q; sicut nihil est obm tristitie in odoratu gustu vel visu: nisi p se, ꝑpe odorabile gustabile vel visibile: ita in tactu nihil ē obiectū tristitie: nisi p se ⁊ ꝑpe tāgibile. sola aūt tāgibilis q̃litas ē hȝ: g̃. ℣ Itē ꝑcise illō ē obiectū doloris qō organū tactus mālr imutat: eo q̄ dolor ē sensatio ꝑ̄ij subito ⁊ mäliter ipzimētis: sz nulla sol'o ꝓtinui inquātū hui⁹ organū tact⁹ subito ⁊ mäliter immutat: ergo. ℣ Seqt 1° solā malā cōpl'onē eē cām obiectiuā doloris. ¶ 4ª ȝ. Sol'o cōtinuitatis mēbri sensibili membro eueniēs est cā dispositiua doloris. Pz: q; aliq̄ mō est cā doloris ⁊ nō effectiua: g̃ 2c. Nō. n. appet i quo alio genere sit cā doloris. Qō aūt sit aliq̄ mō cā doloris: pz experimēto: m⁹to. n. vehemētior cātur dolor ocurrēte sol'one ꝓtinui q̃z ipsa nō ocurrēte alijs parib⁹. meli⁹. n. ad ꝓfundas ꝑtes mēbri ꝓuenit mālis q̃litatis ipzessio q̃z nō solūti: ⁊ ad illō coadiuuat aer exterior penetrās ad ꝑtes solutas intrisecas ⁊ hūores fluētes ēt ad ꝑtē solutā. ℣ Hāc ȝ nē puto sensisse Auer. ȝ. colliget ca. alle. dū dixit. Et sol'o ꝓtinuitatⁱ nō ē cā doloris. s. obiectiua: ȝ ē cā cōpl'onis q̃ fac dolorē 2c. Ad sol'onē. n. ꝓtinuitatⁱ vt disp̄ositiuā cāȝ seqt mala cōpl'o i mēbro q̃ ē cā obiua ⁊ effectiua doloris.

Auicē.

¶ Iz aūt hec pō appareat multū ꝓbabilis: ꝑ tñ ipsaz sūt difficultates nō parue sumpte ex fundamento pōnis ad uerse. ¶ Pria est. Alteri⁹ spēi est dolor corrosiu⁹ vel pforatiu⁹ aut pūgitiu⁹ a dolore quo absolute pcipit' mala cōpl'o cal'a vel frida subito ipzessa: sz alteri⁹ ⁊ alteri⁹ sensatiōis ꝑm spēz aliud ⁊ aliud est obiectū ꝑm spēm: g̃ aliud spē ē obm doloris corrosiui: ⁊ doloris quo absolute pcipit' mala cōpl'o calida. tale aūt obm nō est q̃litas alia: q; pono vtrūq; cāns dolorē cal'm: g̃ ꝑter tāgibilē q̃litatem alia dāda est obiectiua cā doloris: qō est ꝑ pōnē. ℣ Item in dolore corrosiuo vel pūgitiuo organū tact⁹ tristi sensatiōe pcipit corrosionē vel pūctionē mēbri: g̃ aliō a q̃litate tāgibili pōt eē obiectū tristitie tactus: ⁊ per ꝓñs doloris: qō est ꝑ positionē. ℣ Itē sit. a. mala cōpl'o calida subito in mēbro ipzessa ꝑductiua. r. gradus doloris ⁊ nō intēsiōis: ⁊ cū hac ocurrat sol'o ꝓtinui: ⁊ ꝑz q̄ mēbrū dolebit gradu intēsiōi q̃z. s. illi⁹ cā obiectiua vel effectiua nō pōt eē. a. vt ponit' i casu: g̃ 2c. ¶ 2ª difficultas ē. Quia vt supza tactū est sensus tactus a nā datus est aiali vt p/cipiat ꝓueniēs ⁊ discōueniēs: sed nō minus discōueniens est organo tactiuo solutio vnitatis ei⁹ q̃z corruptio ꝓueniētis cōpl'onis: g̃ nō minus dolere dz aīal ex perceptione sol'onis ꝓtinui q̃z ex sensatione subite alterationis. hoc arg^to vtit Aui. 2ª sexti nāliū. cap̄. ȝ tactu. ¶ 3ª difficultas. Quia ex nā rei nō repugnat cāri dolorē ad cui⁹ ꝑductionē nec effectiue nec dispositiue ocurrit mala cōpl'o: g̃ positio illa nō est vl'r vā. assumptū deduci pōt in multis casibus. ¶ Primus casus est: q; nō repugnat aerē continē tē corp⁹ ⁊ humores debentes fluere ad mēbrū esse in q̃litatib⁹ tāgibilib⁹ fil'es mēbro soluēdo. Ponat' ergo in eē ⁊ saluat' mēbrū tēperatū p solā partiū distractionē nullo soluēte iter cepto iter ꝑtes que soluunt'. Et pz q̄ tūc in illo cābit' dolor q̃uis nulla obiectiue vel dispositiue ocurrat mala cōplexio vt sequit' ex casu: ergo. ℣ Scōs casus. Ponat' mēbrū soluēdū esse ꝑtētius ad resistendū aeri ⁊ hūorib⁹ fluētib⁹ q̃z illi sint potētes ad impzimēdū: ⁊ fiat solutio vt ꝑrī⁹. Et pz q̄ causabit' dolor sine mala cōplexione. ℣ Tertius casus est. Ponat' mēbrū soluēdū actualiter dolere ꝑpter malā cōpl'onē calidā: ⁊ q̄ aer cōtinēs sit frigidus frigiditate ꝓportionata remotiōi lapsus mēbri soluendi ⁊ fiat solutio. Et patet q̄ dolebit mēbrū nulla mala cōplexione impzessa in membro. Aer. n. non p/ducet in membrū illud ꝑternāliter calefactum nisi disp̄onez sibi ꝓuenientē caliditatē eius ꝑternām remouentez. ℣ Itē q̃cunq; organo tactus pñs est tangibile conueniens sub rōne cōuenientis apprehensuz ex tali apprehensione causat' delitia: sed donec remoueat' calitas ꝑter nām a mēbro iam signato erit cōtinue eidē pñs tāgibilis q̃litas eidē ꝓueniēs ⁊ sub rōne cōuenientis apprehensa: appetit. n. frigida mēbrum ꝑternāliter caliduz: ergo 2c. ¶ 4ª difficultas. Quia data pōne sequit' q̄ sp alijs ꝑibus in aere tēperato minor causabit' dolor ex sol'one ꝓtinui in corpe tēperato q̃z i aliquo distēperato corpe ȝ Ari. 5. ꝓblema. ꝓblemate. 5. ⁊ cōtra experimentū. Chris eni vt tradūt christicole: eo vehemēt⁹ in cruce ex vulnerib⁹ doluit quo pfectior ⁊ tēperatior fuit ei⁹ cōpl'o. ⁊ ꝓña pz: q; solutiōe ꝓtinui facta in corpe tēperato ad partē solutā tēperatiores cōcurrūt humores vel fluūt: in distēperato vō distēperatiores deteriorē impzimētes cōpl'onē in parte soluta. ¶ 5ª difficultas. Qō lz ex parte rei colorati

Aristo.

Universidad de Barcelona Biblioteca

ꝛ figuratū nō sint distincta:alia tñ est sensatio qua ꝓcipitur colorātū ꝛ qua figuratū:sed quarūcūqꝫ duaꝝ sensationū distinctaꝝ nō repugnat vnam esse delitiosaz alteram exīte tristi:ꝛ eꝫ:ḡ nō repugnat tristē eē sensationez q̄ ꝓcipit figuratū q̄ꝫis nō sit tristis sensatio q̄ ꝓcipit illud idē colorātū. Sit lꝫ ex ꝑte rei idē sit motꝰ ꝛ tāgibile medijū:nō tñ eadē est sensatio vel notitia q̄ ꝓcipio calm vel fridū:ꝛ q̄ ꝓcipio motū:ió nō repugnat tristē esse sensationē q̄ ꝓcipit motꝰ rei ꝑ sensuz nō exīte tristi sensatione q̄ ꝓcipit calitas aut friditas:aut alia tāgibilis q̄litas eiusdē ꝛ ꝓ ons ꝓtingēs est tristē eē sensationez q̄ ꝓcipit motꝰ q est solutio nō tristi exīte sensatione q̄litatis tāgibilis in eisdē absolute ipzesse:quo in esse posito obm illi⁹ tristis sensatiōis tactiue erit solꝫ ꝓtinui inquātū solꝫ est:cuius oppm̄ tꝫ positio. ¶ Ad ꝑmm difficultatē dī q̄ si dolor pūgitiuꝫ aut corrosiuꝫ ab eadē tāgibili q̄litate puenerit cū dolore q̄ ꝓcipit calor absolute:vt. v. g. inflāmatio: hi dolores nō sunt abinuicē specifice eētialiter distincti. Eadez eni caliditas ipzessa a re pūgēte est obtiua cā doloris pūgitiui:q̄ ipzessa a re mordicāte aut absolute inflāmāte ē obtiua cā doloris mordicatiui vel inflāmatiui. ℣ Et ꝓidē ꝑz ad ꝓfirmationē primā. dī. n. q̄ in dolore corrosiuo vl pūgitiuo organū tactꝰ tristi sensatione sentit solā q̄litatē tāgibilē cū pūctione vel corrosione ipzessam. ℣ Ad aliā ꝓfirmationē ꝑz q̄ in casu argumēti nō ē admittēdū mala cōplonē eē. c. gradus doloris ꝛ nō itēsionis ꝓductiuā. Cū alijs. n. ꝛ alijs circūstātijs. a. pōt itēsionē. c. q̄du dolorē ꝓducē:puta si occurrat cū solutióe ꝓtinui aut mēbro apatoꝛ sic de alijs. ¶ Ad 2ᵐ difficultatē negāda est ista ꝓña. sensus tactus a nā datꝰ est ad ali vt fugiat nociua ꝛc. ꝛ eque nociua est ad ali solꝫ ꝓtinui sic subita alteratio:ḡ eq̄ obiua cā doloris debuit eē solutio ꝓtinui sic subita alteratio ꝛc. q̄ sufficit ipsaz fuisse doloris cām dispositiuā: ꝛ q̄ inducta in mēbro tāgibili pōt cāre dolorē. ¶ Ad 3ᵐ difficultatē dixit Gentilis negādo assumptū. Et ad ꝑmm cā suz dixit q̄ quātūcūqꝫ aer ꝛ humores debētes fluere ad mēbrū solutū fuerint mēbro in q̄litatib⁹ tāgibilib⁹ sil̄es: ꝓducent tñ in mēbro soluto malā cōplonē. ℣ Et ꝓcedit ꝓ ir q̄ ista mala cōplo nō erit gradualr excedēs tēperamētū mēbri sicut videt sequi ex casu:erit tñ mala q̄ mēbro ipzoportionata:ꝛ eidē ipzoportionabilr occurrēs: ℣ Et ꝓ ir q̄ ideo hec cōplo in hoc mēbro ipzimit:q̄ mēbrū illud solutū erit sic dispositū vel aptum pati:ꝛ illud agens. ſ. humor vel aer fit aptū agere. hoc. n. agēte partibus solutis occurrēte aptū est hūc effectū iducere quez nec similez talr occurrēs posset i ptes istas ōbite vnitas sic ipzimere. ℣ Lōcedit vlteri⁹ q̄ hec mala cōplo nō est denoȝanda calida nec frigida:sed ideo mala q̄ ipzoportionata:ió ipzoportionata q̄ talis:ió talis:q̄ a tali agēte in passum sic dispositū inducta:ꝛ q̄ talis nō est nō ipāli ꝛ ꝓña notitia: ió forsan nō est ei specificū aliqō nomē ipositū sicut nec q̄litas ipzessa in ore stōchi famelici horaz qua cibū deglutimus:aut in extremitate virilis membri horaz qua semen emittit ꝛc. ℣ Et ꝓ ir ꝓcedit q̄ hꝰ agentia ptib⁹ solutis occurrētia nō solū sunt q̄litatū istaꝝ tāgibiliū imediate ꝓductiua: sed ēt secundaꝝ tāgibilium ꝑter cōiter notas:cuiusmodi sunt duities mollities ꝛc. ¶ Dec rñsio multū videt ambigua:q̄ exquo hec q̄litas q̄ est obiectū doloris in casu argumēti est q̄litas tāgibilis erit nec̄io qualitas aliq̄ de primis:vel 2ª ex his resultans:quoꝝ ꝑmm repugnat rñsioni. illa. n. oino silla in q̄litatibus primis nō sm se illas q̄litates imutant. nec ꝑt poni 1ᵐ:q̄ nulla pōt acqri q̄litas 2ª tangibilis de novo nisi facta variatióe in primis q̄litatib⁹ ex qb⁹ resultant: vt. 2. de gnōne. ꝛ. 7. phy. sed nec est in primis q̄litatib⁹ facta varietas de novo vt sequit ex casu:ergo ꝛc. Exemplū inductū de qualitate tactu oris stōchi pcepta horaz qua cibuz deglutimus ꝛc. q̄ nō sit efficax declarabit ꝫ huiꝰ dō tractabit de causis delitie in venereis. ¶ Probabili⁹ ergo videt dōm q̄ si per possibile taꝝ fieret solutio in orgāo sensus:vt nec partib⁹ dissolutis dissimile occurreret:ꝓ tūc nō causaret dolor. Hoc videt notū experimento. frequenter. n. qs in capite aut i alio mēbro reincidente leuiter pcusso ꝓꝑs post pcussionez ꝛ in pcussione nullū pcipit dolorē:vt ego iam sum exptus in me: deinde incipit paulatī dolere:sicut in ptib⁹ solutis mala cōplo ipzimit. ℣ Cōtra:q̄ experimēto ꝑz q̄ boie digito pōt apatā sibi iuicez ptes q̄ ꝑus nō applicabant applicant:ꝛ vna pōt in alia sensibilē qualitatez ipzimere:q̄ ꝓius nihil in eadez pceptibile ipzimebat:ꝛ ꝓñ q̄ ps recipiens ipzessionez cū his circūstātijs apta est ex q̄libet leui ipzessióe dolere:ꝛ pars ipzimēs dolorē cāre ibi cū alijs circūstātijs: q̄ mēbro nō apato vel soluto non dolet. Ḃ docet experimentū. ℣ Et pidez ad imaginationez admittit casus secūdus:ꝫ ego putez ipsaz ipossibilez:ꝛ ꝓcedit illo admisso poꝛe esse fieri solutionez ꝓtinuitatis nālez in organo q̄uis in eo ptunc nō fiat dolor. ℣ Ad 3ᵐ admittit casus. Et dī vlterius q̄ eadez q̄litas in organo tactꝰ ipzessa cū certis circūstātijs est obtiua cā delitie:que cū alijs est cā obtiua doloris: sicut friditas aeris vel aq̄ supcalefacto gradatim vel paulatine obuiās iducit delitiā:que tñ velociter cāt trānsitia: sicut cū facies supcalefacti multa aq̄ frida subito aspgit:ꝫ illa friditas aeris fit remotiua trānsitie occurrens mēbro nō soluto:occurrens ei sic soluto poterit eē cā obtiua doloris. ℣ Et penes hoc ꝓcedēdū in eodez mēbro adeq̄te sit eē posse malā cōplonez calm ꝛ fridā. calidā q̄dē excedētē tpamentū. fridā vō q̄ nō cuz ōbitis circūstātijs ipzessaz. Et pidez ꝑz ad ꝓfirmationē: hec. n. friditas nō qualrcūqꝫ i mēbro supcalefacto ipzessa est obiectū ꝓueniēs ꝛ delitiosum:sed cū certis circūstātijs. ¶ Ad 4ᵐ difficultatez ꝓncipalez ꝓcedit cū alijs paꝛib⁹ corꝓ tpatū plib⁹ saltē distēperatis intēsi⁹ dolere. Et negat illa ꝓña. Ad ptes solutas in corꝑe tpato tpatiores fluunt hūores min⁹ malā ipzimētes q̄litatem:eꝫ vō in distēperato:igit minus dolet corpus. Corpus. n. acutioris sensus vehementius dolet ex minori ꝛ minus mala impzessione q̄z ex maiori ꝛ deteriori doleat sensus hebetioris. ¶ Ad 5ᵐ difficultatez dī q̄ vbi ab organo tactus sil̄ ꝓcipiat solutio ꝓtinui ꝛ q̄litas tāgibilis soluētis ꝓtinuū eadez ꝑcise ꝛ vnica est sensatio qua ꝓcipitur tāgibilis q̄litas ꝛ solutio ꝓtinui. Et vl̄r q̄ñcunqꝫ sensu cōprehendit sensibile cōe eadē est notitia vnica qua cōprehendit illō sensibile cōe ꝛ ꝓpziū. eadē. n. visione ꝓcipio albū qua video illō idē magm. ſ. figuratū:ꝛ sic de alijs:q̄ eadē ſpēs a calore decisa repūtat albū figuratū magm:ꝛ sic ō alijs. vnica āt ſpēs nō vī imediate pluriū notitiaꝝ ꝓductiua. ℣ Cōtra ad aliquātā distātiā sufficit ſpēs decisa ab albo repūtare figurā ꝛ magnitudinē ad quātā nō sufficit repsentare albedinez aut aliū colorē: ḡ alia est notitia figure q̄ꝫtatis ꝛ alia albedis. assūptū ꝑz:q̄ ab aliq̄ distātia pcipe potes magnitudinē aut figurā turris aut forꝫ. albi: a q̄ tñ nō ꝓcipies eiꝰ albedinē:vt docet expimentū. ℣ Expimur ēt q̄ figa rē circulariter motā diu asperexerit:deinde ad ꝓiū se vertat:adhuc res circūstātes vident moueri localr:ꝛ sic i aspiciēte remanet ſpēs motꝰ:q̄uis nō remāserit ſpēs coloris. nō. n. oia vident illo colore colorata:quo fuit ꝑ illō circulariter motū. ℣ Pro ꝑ negat ꝓña. sicut:nō sequit. ſpēs decisa a colore forꝫ. ad aliquātā distātiā sufficit repūtare colorē ad quātā nō sufficit repūtare albedinē. ergo alia est ſpēs ꝛc. Eadē. n. albedo ad ꝓpinquū multiplicat ſpēm distincte repūtantē albedinē:q̄ tñ ad lōginquū nō multiplicat ſpēm distincte albedinē:sed colorē solū ꝓfuse repūtātē:ꝫ hec ꝓsideratio ē mere phyſica. ℣ Lōsil̄r ad 1ᵐ dī q̄ ſpēs coloris derelicta in organo pōt esse sufficiens ad repūtandū colorez ꝓfuse ꝛ nō albedinē rei mote vt ꝑz. hec tñ istātia tāgit difficultatez qualiter sensu exteriori motus aut quies percipiat an soluz sensu interiori. de qua vide in secundo de anima.

¶ Scda positio voluit q̄ dum soluit mēbrū sensibile solutione nōbili in eo causaꝫ duplex sensatio. Una q̄ ꝓcipit q̄litas tāgibilis partib⁹ solutis occurrēs. Alia q̄ ꝓcipit ille motꝰ vl̄ sepatio ptiū abinuicē. Et q̄ nō repugnat ꝑmm sensationē nō eē tristē:ꝛ ꝑ ons nec doloroſaz:ꝛª exīte tristi vel doloroſa. Et ꝑ ons alicui⁹ sensatiōis doloroſe obz nō est aliq̄ tāgibilis q̄litas:sed ꝓtinuitatis solutio. hec vī intētio Aui. 2ª ꝑmi. ca. de causis doloris. ꝛ 2ª sexti nāliuz. cap. de tactu. ℣ Et penes hāc pōnē ꝓbabilr tenēde sunt iste ꝙnes. ¶ Pria ꝙ. Alicui⁹ doloris obiectiua cā ē ꝓcise solutio ꝓtinui. Pz:q̄ stat sensationē qua ꝓcipit solꝫ cōtinui eē tristē q̄uis nulla alia sit tristis sensatio:ḡ ꝛc. assūptū pz:ex quo iste sensatiōes sunt distincte. ¶ 2ª ꝙ. Licet ita sit nullius tñ doloris cā effectiua est cā aliq̄ tāgibilis q̄litas cā. Pz:q̄ ois sensatio q̄ cōprehendit sensibile cōe effectiue pēdet a sensibili ꝓprio ꝛ eiꝰ spē. ¶ 3ª ꝙ. Dō tāgibilis q̄litas nō nēcio est subiue in mēbro qō soluit. Pz: q̄ stat cāz soluentē esse potentē ad soluēdū mēbrū:q̄uis nō sufficiat in mēbro tangibilem aliquā q̄litatez ipzimere. Et quo pz hāc tāgibilē q̄litatez eē posse subiue i diuidente vel ptib⁹ que soluunt. Quecūqꝫ. n. talis a mēbro pcepta cū solꝫone ꝓtinui pōt esse cā vt nulla solꝫ ꝓtinui tristi sensatiōe sentiat. ¶ 4ª ꝙ. Seqt q̄ nō sp ad dolorē cāndū effectiue ocurrat alicui⁹ q̄litatiꝫ tāgibiliꝫ mālis ipzesio in mēbro dolēte. ℣ Et quus sequit ꝑ cuiuslibet doloris cām effectiuā imediatā lꝫ nō obiectiua esse ſpēm alicuius q̄litatis p se ꝓprie tāgibilis. ℣ 2ª sequit q̄ ab eodē obto tāgibilis simul in eodē mēbro cāri pñt adeq̄te duo dolores abinuicē spē distincti. ℣ 3ª seqt q̄ ab eadem spē numero recepta in organo sensus exteriozis simul pñt ꝑduci sensatio coloris figure magnitudinis ꝛc. que penes hāc pōnē sunt adinuicem specifice distincte. ℣ Et ex hoc pz hāc ꝓnaz nō valere:eadē est ſpēs repsentatiua. a. ꝛ. b. ergo eadē est notitia vel sensatio qua apꝓhenditur. a. ꝛ b. ℣ Ex quo pz vlteri⁹ idē posse simul esse obm doloroſe sensationis ꝛ delitioſe:ꝫ hoc sit sm diuersas rōnes obiectiuales vt turpiter figuratum delectabili colore colorata tū. Et plura alia ex his ꝓcludi possunt facilia intelligēti.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑmm pz per dicta i ꝑ arti. ¶ Ad 1ᵐ dicit q̄ in soda cāta per cōitatem dictam absolutā nō cōicat capiti solū nocumētū. ſ. doloris:ꝫ cū hoc ēt cā doloris eo q̄ dolor est effectꝰ essentialr pendēs ab eiꝰ obto:ió ab ipso in nullo mēbro absolui pōt. Et ꝑ auctoritate Aui. dī q̄ nō plus voluit nisi q̄ in soda ꝑ cōitatē cāta absolutā ad ptē cerebri nihil puenit corpeū penitus tale. ſ. q̄lis est humor aut vapor puenit tñ ad spūm cerebri alteratio que pōt eē cā ipzessiua obti doloris. Et q̄ iste fuerit intell's Aui. coll'r ex sequētib⁹ oū subdit q̄ cōitas nō absoluta est vt ad suba cerebri ex illo mēbro ſ. cōicāte pueniat mā humoroſa aut vapor. ℣ Ad ꝓfirmationē ꝓcedit q̄ caput soꝫ. dolet p ꝓpzietatem:ꝛ cū iferr: ḡ nō p cōitatē absolutā. negat ꝓña:vt ex qd nois cōitatis absolute ꝙ. Lōcedit ergo in tali soda eē malā capitis cōplonē pendentē tñ a spū ꝑ dolorē partiꝫ cōicātis altero. Dixit ergo Auicen. in hac cōicari tātum nocumentū: vel q̄ capiti non cōmunicatur manifestus excessus q̄litatis alicuius tangibilis:vel q̄ dolor capitis ꝛ q̄litas q̄ est in spū imprimente cām doloris in capite:ꝛ adhuc q̄litas illa in capite ipzessa tātā dependentiā hñt a dolore p tis cōicātis q̄ statim sublato illo qōlibet istoꝝ cessaret. ℣ Ad aliā ꝓfirmationē dī q̄ sic ex dolore ptiꝫvni⁹ corꝓis talr ꝑt disponi spūs alteri⁹ ptis vt ipzimat i illā cāz doloris:ita ex ōlitia ptiꝫ vni⁹ ꝑt spūs alteri⁹ ptis acgrē q̄litatē ꝑ quā i aliā ptē ōlectabilr ipzimat. ¶ Ad 3ᵐ dixit Lōcil'. dīa. 42. q̄ sensibile positum supra sensum potest sentiri. Ꝓro aucte vō Ari. ꝛ Lōcil'. dixit illā itelligēdā eē ō nāli sensatióe q̄ dz gradatiꝫ ꝛ ꝑ mediū fieri. Plusq̄zcōmen. vō 3ᵒ techni negat in hoc auctem Ari. ꝛ ꝓcedit q̄ nullus sensus ad suā opationē p se sed solū ꝑ accīs indiget medio. ℣ Alij dixerūt nūquā pcipi q̄litatez tāgibilez in organo ipzessam a ꝓte illa organi in qua est illa q̄litas ipzessa:ꝫ illa tꝫ locū māe:ꝛ in alia ꝓte fit illius q̄litatis perceptio: Quis aūt istoꝝ est verior videbit ꝫ huius. ¶ Ad 4ᵐ iā ꝓcessum est solutionē ꝓtinui nō esse imediatā cām doloris:ꝫ possit penes scōam pōnem esse illi⁹ obm. ℣ Ꝓro cō firmatióe vō negat solutionē ꝓtinui esse effectū mere puatiuū. est. n. localis motus ꝛ actualis ꝓductio nūeri ꝑ ut numerus est multitudo separatoꝝ:q̄libet aūt istoꝝ vt sic hz rōnē positiui. ¶ Ad 5ᵐ penes primā positionem pz qualiter sit rñdendū. ℣ Penes aūt scōam posset negari ꝓña. Nō. n. q̄libet obm ꝓueniens cū oibus circūstantijs mēbro sensibili occurrēs aptū est in ipso cāre ōlitiā vt supra visum est. pōt tñ cōcedi ꝓñs:q̄ nō repugnat sensum aut quārūcūqꝫ aliā potentiā cognitiuā eodez obto ꝑm vnā rōnē apꝓhenso tristariter quo tñ ꝑm aliā rōnez apꝓhenso delectat. Qualr aūt ꝓcipiat a sensu mala cōplexio fiēs ꝛ nō facta videbit ꝫ huiꝰ. Ex dictis aūt in 2ᵒ artⁱ poterit diligēs intellectus ꝑ sustentatióe scōe positionis argᵗ adducta ad ꝓbationes ꝛclusionū prime positionis faciliter soluere ꝛc. ℣ Ad vltimā ꝓfirmationē dixit Lōcil'. in annexo. dīa. 43. Dētes sentire lꝫ sensus eorū sit valde obtusus:ió nō ꝓcipiūt solutionē cōtinui sine mala cōplone in ipsis ꝓtingētē vel saltem illa nō dolēt. Utrū aūt dens sentiat per se aut per illos neruoꝝ ad radices eius est difficultas alibi pertractanda. Penes aūt primam positionem patet responsio.

Dētis sensus gd.

¶ Questio. Ix.

Utrum tam mala complexio humida q̄z sicca possit eē per se cā obiectiua doloris. ¶ Arguitur multipl'r q̄ sic. ¶ Primo tam humiditas q̄z siccitas est qualitas per se tactu ꝓceptibilis potenz organū tactꝰ mālr ꝛ corrupta trāsmutatióe trāsmutare:ḡ vtraq̄z ipaꝝ est ab orgāo tactꝰ tristi sensatióe ꝓceptibilis:ꝛ ꝑ ons ꝛc. assumptū pz:q̄ ita excellēs siccitas vel hūiditas ē ōstructiua armōie orgāi tactꝰ sic excellēs calitas vl̄ friditas. ¶ Cōfirmat:q̄ occurrat orgāno tactꝰ tpati siccitas vel hūiditas excellēs organū tactꝰ tpati sensibil'r imutās: ꝛ pz illā alterationē a tactu sentiri ꝛ nō nisi sensatione tristi. ḡ ꝛc. ℣ Itē oē tāgibile discōueniēs in tactū mālr ipzimēs ꝛ tāq̄z discōueniēs a tactu cōprehēsuz cāt dolorē. ſz B hūidū vl̄ siccū i casu argᵗ ē hꝺ. ḡ ꝛc. ¶ 2ᵒ ꝓncipale fundamētū negatiuū q̄ñis ē:q̄ siccitas ꝛ hūiditas sᵗ q̄litates passiue pauce actiuitatiꝫ. ꝓp q̄ nō vehemēter:ꝫ tarde ꝛ remisse imutatiue sᵗ orgāni. hāc cāz vī inuē Aui. 2ª ꝑmi. ca. de cāis doloris. ꝛ Meſ. de ꝓsolatióe medicinaꝝ ca. de pſilio. Sz arguit q̄ B fūdamētū ē sallax. ꝑ:q̄ ꝓcesso q̄ siccitas ꝛ hūiditas sᵗ q̄litates tarde ꝛ nō vehementer ipzessiue:calitas tñ aut friditas excessiua ē orgāni vehemēter exiccatiua vel hūectatiua vt docet expimētū. ſz oēz mālē ipzessionē subito factā in orgāno tactꝰ ꝑm q̄litatē tāgibilē discōueniētē aptū est orgānū tactꝰ doloroſe ꝓcipe. ḡ ꝛc. ℣ Cōfirmat:q̄ nō minꝰ dabilis est res vtualr vehemēter exiccatiua vl̄ hūectatiua:ꝫ nō sit foꝫ talr qualis q̄z calꝫ vl̄ frida. Occurrat ḡ aliq̄ talis orgāno tactꝰ ipzimēdo in ipm siccitatē aut hūiditatē vehementer:ꝛ ꝑz q̄ nō minꝰ ꝓcipiet orgānū siccitatē aut humiditatē q̄z ꝓci-

Auicē. Mesue

Auicē. Concil'.

piet calorē a radio iprēssuz:ꝛ nō nisi sensatiōe dolorosa. ꝑ ꝛc. ¶ 3°. plura nō min⁹ po'sſ q̄ efficiūt in orgão tactus transmutationē in sicco ꝛ hūido q̄z in calo ꝛ frido. ꝑ ꝛc. assūptū p3:qꝛ calefactionē vl' ifridationē p se cāt solū calor aut frigus:ꝛ nō alia q̄litas p'ſ:ſz siccitatez p se ꝓducit siccitas ꝛ adhuc calitas: vt plīmi credūt ꝛ hūiditatē p se friditaꝫ ꝛ hūiditaꝫ. Itē eq̄ potēs ē siccū ad exiccādū alijs parib⁹ sic̄ cal'm ad calefaciēdū: aut fridū ad ifridādū. as/ sūptū arguit:qꝛ po'rei ē penes mꝫtitudinē attēdenda: vt clamat ois schola. ſz tāta ē mꝫtitudo foꝛe q̄ est siccitas in sicco: sic̄ calitatis vel friditatis in calo aut frido alijs paribꝰ. ꝑ ꝛc. Lū ꝑ fridū ꝛ cal'm sint vehemēter ꝛ dolorose imutatiua organi: seqꝫ ꝙ ēt siccū. ▽ Itē agēte sicco i hūi dū: vel eꝛ: ꝛ frido in cal'm cū alijs paribꝰ vtrobiq̄z ē eq̄/ lis ꝓportio agētis ad passū: penes quā attēdit vehemē tia ꝛ velocitaꝫ trāsmutatōis. ꝑ ꝛc. ¶ 4°ad ꝑncipale. quā cūq̄z q̄litatē organo tactꝰ ꝓueniēter occurrētē pōt vtuꝫ tactiua deliriose pcipe:ſz tā siccitatē q̄z humiditatē i orga/ no tactꝰ ꝓueniēter iprēſſaz pōt tactꝰ delitiose pcipe. Con/ surgit. n. ōlectatio ex ꝑsentia ꝓueniētis apꝑhēsi: vt supra ōclaratū ē. ꝑ ꝛc. ¶ 5°. i fame ꝛ siti vehemēti ē dolor: cuiꝰ obtiua cā nō vī nisi hūiditas aut siccitas: accidit etenim passio ꝑp penuriā subē sicce in fame: ꝛ ꝑp penuriam subē hūide i siti: i liꝰ Hal'. ō malitia cōpl'onis diuerſe. 4°ca. ꝑp qō fames appet t⁹ ē cal' ꝛ siccī: sitis vo fridi ꝛ humidi. ¶ Pro isto vī intētio Hal'. in lra istius dū ingt. Dolores vo ꝑm quē icūbūt locū aut solutā ꝛtinuitatē aut subitaꝫ alterationē oñdunt. Deide exēplificās de subita altera/ tione quā ostēdit dolor subdit. Alterat ār sub a calidita/ te humiditate: frigiditate ꝛ siccitate. Et coll'r idē 1° regi/ minis acutoꝝ. cōmēto ꝓmo. vide cōmentum per te.

¶ Ad opm̄ sunt fere oēs auctores medicie. Uñ 1'ꝓmi. ca. de causis dolorꝫ. Cal'm eēntialiter ꝛ fridū eēntialiter ꝛ siccū accidēt aliter ꝛ humidū nullo mō faciūt dolorē. Et p'tertij. trac. 2°. ꝑ cap. Humida cōpl'o nō facit dolorē nisi sit cū mā mora ad sol'onē. ꝑ ꝛc. Et infra 1°cap. Et cōplerio qdē humida ꝑm ꝙ est complerio humida nō efficit dolo rē nisi illic sit mā humida faciens dolorē ex pte euapora tionis aut augmēti vētositatis faciētis sol'onē continui/ tatis. Et videtur idem de intērione Auer. 3° colliget. ca. de causis dolorꝫ. vbi inter causas per se dolorem facien tes solū malā cōpl'onē calidā ꝛ frigidā enumerauit. Et Hal'. in 4° de accidenti. cap. de causis delitia ꝛ. ꝛ sui ꝓij⁹

Auer.

Haly

Haly ꝓmo ſue ꝓactice. cap. de cephalargia.

¶ Uarij modi ſt rūdēdi ad istā qōnē. ¶ Quidā vt Tha/ deus sup B passū distiguūt dolorē in puū de quo non est curādū: qꝛ nō vertit ad se curā: ꝛ in dolorē vehemētē vl' magnū p se trahētē ad se curam. ▽ Et ꝓñ dicūt ꝑ ꝙ nec mala cōpl'o humida nec sicca est p se cā dolorꝫ magni vl' vehemētis. Dz:qꝛ huiꝫ q̄litateꝫ sunt passiue ꝛ debiliꝫ siue tarde iprēſſionis. ▽ Dicūt 2° ꝙ tā mala cōpl'o sicca q̄z humida pōt eē p se cā dolorꝫ puꝫ: lz ad hoc efficaciꝰ sit siccitas q̄z hūiditas. Hāc ꝓbare videnť plura argᵗᵘ adducta ante oppm̄. Hāc putāt fuisse sniaz Auer. 4° col/ liget. cap. de signis cōpl'onū passiōis cerebri: dū dixit ꝙ cōpl'o sicca ꝛ humida dolorē non efficit nisi modicū: sed qñ est sola humiditas tūc sola grauitas sentiť. i. paruus ꝛ remissus dolor. Et ad ſensum ꝑme ꝓnis exponunt au/ ctoritates oēs sonātes ꝙ mala cōpl'o sicca ꝛ humida nō est ꝑ se cā dolorꝫ. ¶ Moderniores aūt qdā dixerunt dolorē sumi aliqñ cōiter ꝓ ꝙlibet tristi sensatione tacti ua: qñq̄z ꝓpe ꝛ ꝑcipe ꝑ sensatiōe tactiua obti organū ve/ hemēter siue subito ꝛ mālr imutantis. ▽ Et ꝑm hoc cō/ cesserūt ꝙ capiēdo dolorē ꝑ mō tā mala cōpl'o humida q̄z sicca pōt esse p se obm tristis sensationis tactiue. ꝑ ꝛc. Capiēdo tñ dolorē ꝓpe nec mala cōpl'o humida nec sic/ ca pōt eē p se cā obtiua doloꝛis: qꝛ nec siccū nec humidū

Auer.

Dolor duplex.

Dolor duplr.

Auer.

Dolor duplex.

iquātū hꝫ pōt subito ꝛ vehemēter organum tactꝰ mālr imutare. Et hec rñsio multū ꝓcordat cū ꝓxi. ¶ Lōci. vo Paduan⁹ ꝛdzia 76' hāc difficultatē discutit supponendo. ꝑ ꝙ cuiusliber q̄litatis ꝑme actꝰ est duplex. Primari⁹. s. ꝛ eēntialis vt calitatis calefacē: friditatis ifrigidare: sic/ citatis exiccare. Alr scōarius vt calitatis subtiliare: leni ficare resoluē: friditatis dēsare: siccitatis ꝛbere ꝛc. Istā ḡ q̄litatē vocat p se causatiuā doloꝛis: cuiꝰ act⁹ ꝑmariꝰ pōt eē p se imediatū obm doloꝛis. Eꝛ vo p accūs vel nō p se: cuiꝰ ꝑmarius actus nō pōt eē imediata obtiua cā dolo/ ris. ▽ Et penes hāc diuisionē ex dictis Lōciľ. colliguntť iste ꝛnes. ¶ Pria ꝛ. Tā mala cōpl'o cal'a q̄z frida potest eē p se imediata cā obtiua doloꝛis. Pz:qꝛ tā cal'm q̄z fri/ gidū iquātū hꝫ pōt organū tactꝰ subito ꝛ māliter imuta re ꝛc. ¶ 2ª ꝛ. Mala cōplexio ficca nō est p se: ſz solū p ac/ cidēs doloꝛis causatiua. ꝑ ꝑs pz:qꝛ siccitas est q̄litas passiua tarde ꝛ nō subito aut vehemēter organū tactus mālr imutās. 2ª ꝑs ꝓbatur: qꝛ siccitas est organi tactus ꝛctiua: ꝛ p ꝓñs solꝰ ꝛtinuitatis in eo cātiua ad quaz seqť doloꝛ. ꝑ ꝛc. Et itelligitur hec ꝛ de mala cōplexione imāli. hāc ꝛnē exꝑssit Aui. ꝑ ꝑmi. alle. cap. ¶ 3ª ꝛ. Ma la cōplexio hūida nec p se nec p accūs ē cātiua doloꝛis. Pz:qꝛ nec p actū eiꝰ ꝑmariū ꝛ eēntialē est p se cātiua do/ loꝛis nec p actū eiꝰ ſcōariū. ꝑ. assūptū pz. nō. n. p ꝑmariū q̄ ē hūectare:qꝛ hūiditas ē q̄litas passibilissima ꝛ mime actiua. nec p ſcōariū:qꝛ talis est remollire ꝛ relaxare: ſz ad remollitionē ꝛ relaxationē organi seqť ipedimentuz sensibilitatis mēbri: ꝛ p ꝓñs nō doloꝛis: nō ꝛc. Persuadeť ēt ꝛ alr ab eodē: qꝛ vel hūidita, quā poneret aduersari⁹ eē cām p se vel p accūs doloꝛis eēt simplex ꝛ nō alteri. s. q̄litati excessiue ꝓiūcta vel alteri q̄litati excessiue eēt cō iūcta. Si ꝑm nō mānifeste ꝛ vehemēter trāsmutare pōt: eo ꝙ est q̄litas mime actiua: ꝛ p ꝓñs nō pōt doloꝛē efficere. Si dz 1m vel eēt ꝓiūcta caloꝛi vel frigoꝛi. Si caloꝛi: pz ta/ lē alterationē subitā eē caloꝛi ꝛ nō hūiditati attribuēdā. Si. n. ista alteratio est calefactio pz ꝙ nō humiditati: sed caloꝛi ascribēda est. Si aūt est hūectatio hec magis calo ri attribuenda est dissoluenti velociter humidū ꝛ ipsum euapoꝛare facīēti p ptes etiā eiꝰ qō humectať humiduꝫ disseminā ti. Si ār hec humiditas fuerit friditati ꝓiūcta adhuc nō pōt eē cā effectiua doloꝛis: qꝛ nihil pōt doloꝛē iducē nisi ꝙ sufficit manifeste ledē: ſz humiditas ꝓiuncta frigoꝛi nō pōt in orgāū manifestā inducē lesionē. ꝑ ꝛc. ꝑbať minoꝛ: qꝛ humidū ꝓiūctū frigoꝛi nō trāscendit gra dū 2m: vt Hip. in liꝰ de epilepsia. ꝛ Meſ. auctoꝛitate eius. ca. de ꝑsilio. Qð aūt nō trāscēdit 1m gradū nō manifeste ꝛpedit: vt 1'ꝑmi. cap. de eo qō comedit ꝛ bibit. ió ꝛc. Et infert Lōciľ. ex his ꝙ nūq̄z humidū inquātū huiꝰ est cā obtiua doloꝛis. Et B exꝑssit Meſ. i loco ꝑalle. dū dixit. Nō inueni hūidū eē cām doloꝛis iquātū humidū: ſz in/ quātū pōt eē mā q̄ quātitate sua mouet ad sol'onē conti nuitatis. hec est sniа Aui. ꝓma terꝛj. tractatu 2°. cap. 2°.

Hippo. Meſue. Auicē.

¶ Alr pōt ad qōnē ꝑbabilr rñderi. ¶ Premittendo ꝑ ꝙ in orgāno tactus ꝺupl'r pōt ipimi humiditas aut sicci/ tas. ꝑ p alterationē a sola siccitate ꝛ humiditate ꝓueniē tē sic. ſ. ꝙ ad illā causandā nō ꝛcurrat alia qualitas tāq̄z ꝓticularis cā exiccatiua vl' humectatiua: sicut dū siccitaz orgāū exiccat aut humiditas humectat. 2° p alteratio/ nē ab alia q̄litate ꝓuenientē potēte orgāū exiccare vel humectare recte sicut qñ ipimit in organuz calitas aut friditas p actionē nō formal'r taliū: ſz solū vtual'r calita tis aut friditatis ꝓductiuū: vt lumē ifluētia ꝛc. ¶ Sup/ ponēdū 2° ꝙ lz humiditas aut siccitas nō sit orgāi tact⁹ subito ꝛ vehemēter imutatiua: ꝑp has q̄litates eē modi ce actiuas. Er nā tū rei nō repugnat aliq̄ ali ꝛ cā orgāū tactus vehemēter ꝛ subito trāsmutari in humido vl' sic/ co. Quē admodū. n. ꝓcedūt plurimi calitas est siccitatis

Tactus in orga/ no hūi/ ditas vl' siccitas ipimit duplr.

nāl'r ꝓductiua. Lū ḡ calitas sit inter ceteras q̄litates ve hemētissime actiua poterit etiā ꝑz siccitatē orgāū tactꝰ subito ꝛ mālr imutare. Item sic̄ dabile est aliqd vehemē ter calefactiuū vel infridatiuū: q̄z nō sit formal'r cal'm aut fridū vt lumen aut influentia: ita dabile rōnabil'r vī aliqd vehementer hūectatiuū vel exiccatiuū: q̄z nō sit formal'r hūidū vel siccū. ¶ Supponendū tertio ꝙ agēs intrinsecū ipimens q̄litatē tāgibilē in orgāū tactus nō est vere obm tactiue sensationis: ſz q̄litatis tangibilis in membro impreſſe: si enim radius solis calefacit manum meam tactu non percipio radium aut caliditatem eius: sed caliditatem solam a radio impreſſam.

Concil. Quali/ tatis pri me actꝰ duplex.

¶ Iuxta B tenēde sunt iste ꝛnes. ¶ Prima ꝛ. Nūq̄z humi/ ditas vel siccitas ꝑt eē p se efficiēs cā doloꝛis: ꝛ B dedu/ cto ꝛcursu alteriꝰ q̄litatis ꝛc. vt supra. Pz:qꝛ nūq̄z ꝑt so/ la siccitas aut hu. orgāū tactꝰ subito mālr imutare ꝛ ve hemēť. ▽ Er ista ꝛne seqť ꝑ ꝙ nūq̄z siccitaz aut hu. p actō nē soli⁹ siccitať aut hu. in orgāū tactꝰ ipreſſam est obm vel obtiua cā doloꝛis. ▽ Seqť 1°iter ceteras q̄litates ma xime doloꝛis cātiuas eē calitatē: qꝛ vehemētius trāsmu/ tatiuā: ꝓter friditatē: mime ꝛo hūiditatē: aut sicci, nisi p accūs: vt supra visū est. ▽ Cōtra: q̄libz q̄litas tāgibilis cuilibet tāgibili q̄litati pōt cū alijs paribꝰ eē eq̄/ lis actiua ḡ eq̄ vehementer subti in qō agit transmutatiua: ꝛ p ꝓñs eq̄/ lis iductiua doloꝛis: assūptū arguit vt supra: qꝛ pō rei attēdit penes multitudinem foꝛe: vt vult cōis schola: sed alijs paribꝰ tāta est multitudo foꝛe hūiditatis vel siccita tis in subo hūido vel sicco: sic̄ calitatis aut friditať. ḡ ꝛc. ▽ Pro isto dixerūt qdā negādo ꝓñam: qꝛ lz ceteris pari/ bꝰ oēs q̄litates ꝑ sint nāl'r eq̄lis potēcie ꝛ de se eq̄l'r acti ue: p accūs tñ ꝓtingit calitatē fortiꝰ ꝛ vehemēti⁹ alijs pa ribꝰ agē q̄z agat aliq̄ alia q̄litas ꝑ. Calitas. n. agit i subz in qō agit rarefaciēdo poꝛos aperiēdo: de cētro ꝛtes ad circūferētiā mouēdo: ꝛ p ꝓñs subz magis ꝓtiue ad actio nē eiꝰ suscipiēdā ꝓparādo. Eꝛ vo alie vt friditas ꝺesan do poꝛos ꝛstrigēdo: siccitas coꝛrugando ꝛ hūiditas po ros claudēdo. Et ió nō ē mirādū si de facto fortiꝰ subta in q̄ agit calitas fortiꝰ trāsmutat alijs paribꝰ q̄z aliq̄ alia q̄ litas ꝑ'. ▽ Hec rñsio lz multis visa sit multū ꝓbabilis: vr. tñ mihi ꝛ vītati ꝛ mētibꝰ auctoꝝ penitꝰ dissona. ▽ Data enim hac seqť oē fridū alijs paribꝰ tardiꝰ ꝛ debiliꝰ trāſ/ mutare subm in qō agit p friditatē q̄z hūidū vel siccū per siccitatē vel hu. ꝓñs est ꝛ exꝑimētū: qꝛ tꝑs infridādi mi/ nus ē tpe hūectādi vl' exiccādi. 4ª ꝑmi. 2°. c. Uñ 16ª terap. ſ. c. Facile sanabilissime igit' sūt q̄dā q̄ ꝑm calitatē ꝛ fri. alterationes: qñ efficacissimis corrigūť q̄litatibꝰ. difficile sanabiles vo q̄ ꝑm hūiditatē ꝛ sic. ibecilliꝰ. n. ꝛ vt ita dicā mālioribꝰ q̄litatibꝰ sanatio eaꝝ ꝓficiť. arꝝ ꝓña: qꝛ alijs pa ribꝰ vtrobiq̄z poꝛ agēdi ꝛ trāsmutādi est eq̄lis: ꝛ cum B multo plꝰ disponit friditas subm in qō agit ad suscipien dū actionē suā q̄z hūiditas vel siccitas. plus. n. ꝺesīat po ros ꝛstrigit ꝛ a circūferētia ad cētrū mouet. ḡ ꝛc. Et per idē vī seq ꝙ minꝰ cātiua doloꝛis est friditas ceteris pa ribus q̄z hūiditas vel siccitas. Est. n. orgāni tardiꝰ imuta tiua vt argutū ē: ꝛ cū B plꝰ bebetať sensibilitas mēbri ce teris paribꝰ p ipreſſionē friditať in orgāū q̄z hūiditatis vel siccitať cum friditas sit ſeſui ꝛ vite discōueniētissima. cuiꝰ signū ē ꝙ cū maioꝛi mēsura siccitatis vel hu. stat mē bri sensibilitas q̄z friditatis. ió ꝛc. ▽ Itē oē fridum ꝛ hu. aut fridū ꝛ siccū cū alijs paribꝰ agēs i subm ꝛ receptiuū sue actiōis ꝑm q̄litatē vtrāq̄z eq̄l'r trāsmutaret subm i qō ageret ꝑm siccitatē vel hu. sic̄ ꝑz friditatē. ꝓñs ēt ē ꝺ expe rimētū. ꝛ ꝓña pz ituēti. sil'r oē cal'm ꝛ siccum: aut cal'm ꝛ humidū ꝑm vtrāq̄z q̄litatē trāsmutās subm cū alijs pari bus eq̄l'r exiccaret vel hūectaret sic̄ calefacēt. Cōiter aūt expimur remisse cal'm ꝛ itēse hūidū multo plus caleface re: q̄z humectet: sil'r remisse fridū ꝛ itēse hūidū multo foꝛ

tius ifridare q̄z hūectare. Itē tardiꝰ aget siccitas alijs pa ribꝰ q̄z hūiditas: qꝛ plus idisponit subm coꝛrugādo ꝛ cō strigēdo q̄z hūiditas. Et plura alia vūr posse ꝺ istā rñsio nē adduci ꝓbabil'r. ḡ vī tenēdū ꝙ calitas nāl'r est magis actiua q̄z friditas. ꝛ friditas q̄z siccitas: ꝛ siccitas q̄z hūi ditas: ꝛ ꝓñr ꝙ po' rei nō est vl' attēdēda penes multitu dinē foꝛme misi ꝓparaťj foꝛmis eiusdē ſpēi iter se. Qð. n. vna foꝛma ab alia ſpē distincta sit eadē maioꝛis poꝛ ñ vl' ꝓuenit ex multitudie foꝛe maioꝛi: qꝛ stāte eq̄li multitudi ne vni⁹ ꝛ alteri⁹: vna tñ ē altera maioꝛis poꝛ: qꝛ nāl'r ma gis opatiua sic̄ nāl'r lux ē aptioꝛ q̄z colo: ꝛ colo q̄z odoꝛ itē odoꝛ q̄z sapoꝛ. Et eadē diuerſitas appet in ſubalib⁹ foꝛmis. nāl'r. n. aptioꝛ est foꝛa eq q̄z alīmi: ꝛ foꝛma leonis q̄z eq: ꝛ sic de alijs. ¶ 2ª ꝛ. Tenendū est ꝙ aliq̄ cā exicca/ tiua ꝛ humectatiua ingāti hꝫ est p se doloꝛis cātiua. Pz: qꝛ aliq̄ talis pōt ꝛz siccitatē vel hūiditatē orgāū tactus subito ꝛ mālr imutare. ḡ ꝛc. assumptū pz p 1m supi⁹ ꝑmis sum. Pz ēt ꝛmēto: qꝛ in siti vehemēti q̄ aliqñ est dolo rosa ꝑcipiť siccitatē nōbil'r ipimi in orgāū sensus. cuiz B ergo nō sit p actionē solius siccitať exñtis: seqť ꝛc. ¶ Ex his seqť rñ° ad q̄stū. s. ꝙ tā mala ꝓpl'o hūida q̄z ficca pōt eē p se obtiua cā doloꝛis: qꝛ tā ꝑm malā ꝓpl'onē hūidā q̄z siccā pōt orgāū tactꝰ vehemēter ꝛ mālr trāsmutari: vt argutū ē ḡ ꝛc. Et ad ſensum ꝑ ꝓñis vadūt aucꝛes sonan tes nec humidū nec siccum eē p se doloꝛis inductiuū.

¶ Ad arg'' ꝑncipalia añ ꝛ p⁹ oppm̄ adducta patē ꝑ ex dictis apō itelligētes. Plures ār moueri possent qōnes sup isto 1° techni de qb⁹ hꝫ circa lram satis sufficienter.

¶ Expliciunt questiones clarissimi medicine interpretis Jacobi Forliuiensis super ſcm̄ librum Techni.

¶ Incipiunt questiōes eiusdem preclarissimi philosophi subtilissimiq̄z medici Jacobi de Forliuio super tertium librum Techni Hal'.

¶ Questio. j.

Arca tertiuz techni q̄ rit ꝑ Utrū diuisio cāꝝ sanitaꝫ in cōser/ uātes ꝛ efficientes sanitatē sit sufficiēs. ¶ Arguit' multipl'r ꝙ nō. ¶ Primo. ꝑ ter cās efficiētes ꝛ ꝓseruātes sanitatez ꝺabiles sūt māles formales ꝛ finales eiusdē. igit' illa diuisio nō ꝓphēdit, suffi cieter oē gen⁹ cāe sanitatis. Assūptum coll'r ꝑ 1'ꝑmi. c. de subtis medicie. ¶ 2° ꝓpl'o ē cā sanitaꝫ alle. c. ſz nō ē cā efficiēs nec ꝓpuās eius/ dē: eo ꝙ ꝓpl'o nālis mēbri ē sanitas ꝓpl'onalis eiusdē: im poſe āt ē idē eē suijpsi⁹ cāz efficiētē aut ꝓpuātē: tūc. n. idē pendēt a se ꝛ eēt ꝑus nā seipo ꝛ seipo nā posteri⁹ qō ñvī bñ itelligibile. ▽ Cōfirmať: qꝛ ꝓpl'o ꝓpō ꝛ vt⁹ sūt cā sani tatis forālis: vt Aui. alle. c. igit' nō sūt efficiētes vl' ꝓpuā tes. ꝓña tz. qꝛ hec gña cāꝝ sūt ꝺ seiuicē distincta. ¶ 3°. taz hūoꝛ q̄z ſpūs ē cā sanitaꝫ: ꝛ nō ē eiusdē cā efficiēs vl' ꝓseruās. ḡ ꝛc. ꝑbať mioꝛ. qꝛ tā hūoꝛ q̄z ſpūs est cā mālis vel subtiua sanitaꝫ. ḡ nō ē efficiēs vel ꝓseruans: ꝓña tz: eo ꝙ efficiēs ꝛ mā nō coicidūt: vt 2° phy. Assūptū arg': qꝛ tam p ꝺisponem subtiue exñtē in ſpū q̄z in hūoꝛe immediate ꝓficiť viuētis opō. igit' ex qd nois sanitaꝫ tā disꝑō subie/ ctiue in ſpū q̄z in hūoꝛe est sanitas. assumptū arguit' po/ nēdo caloꝛē epatis nō ē sufficiētē digerē chilū aut. b. hu moꝛē flaticū in ſanguinē trāsmutare: ꝛ ꝙ supueniēte ſpū b. ꝛ ſanguine a coꝛde transmiſſis possit chilū digerē ꝛ. b. humoꝛē in ſanguinē ꝓuertē. Et pz nō min⁹ caloꝛem ſpūs

trāſmiſſi a corde ꝛ ſanguine digōne hāc imēt attēdē ꝛ ef
ficere q̄ illam efficiat calor ēpis: imo calor ſpūs vī hāc
mām digerēdā imediati⁹ attigē q̄ calor exīs i mēbro: ꝛ
p ꝯnēs calor ſpūs ꝛ ſanguis ē ſanitas. ℣ Cōfirmat: qꝛ taꝫ
diſpō ſubtiue exīs i ſpū q̄ exīs i hūore ꝑt eſſe egritudo.
igit vtriuſq; diſpō ꝑt eē ſanitas: ꝓntia tꝫ: eo q egritudo ꝛ
ſanitas idē ſubm ꝓcernūt. Cui⁹ n. itēpies ē moꝛb⁹ ei⁹ tē
peries ē ſanitas. ꝑ de accīti. Aſſūptū arꝫ. p diſpōnē ſubti
ue exītem in hūore vel ſpū ꝑt immediata ſenſibil'r ledi
opō viuenti. g̃ ꝛc. aſſūptū pꝫ: qꝛ ex nā rei nō repugnat in
hūore vel ſpū eē q̄litatē malā q̄ nō ſufficit i mēbra ipmē:
rēſiſtē tñ ſuffic ꝛ phibē ne mēb⁹ nutrimtū ſibi appꝛopa
tū vel aſſimilatū debite aſſimilet ꝛ ꝙuertat nullo mō alte
rata ſuba mēbꝛi: q̄ ieſſe poſito pꝫ p q̄litatē hāc ſubtiue in
ſpū vl' hūore exītē imēt ꝛ ſenſibil'r ipediri opōnē mēbꝛi:
ꝛ per ꝯnēs qualitatē hanc eſſe egritudinez: pꝛo iſto eſt au
ctoꝛitas Aui. ꝓma ꝓmi. allega. cap. ponentis ſpūm eſſe
ſubiectum ꝓpinquum ſanitatis: humoꝛem vō remotū
¶ Ad oppm eſt Haꝫ. in lra. Cm̄ vō ꝛ eaꝫ ipſaꝫ: he qdem
efficientes: he vō ꝓſeruantes ſunt ſanitatem ꝛc. Et col'r
vtualiter idē ſcōa ꝓmi. capl'o ꝓmo ad ꝑncipium.

Auicē. ¶ In qōne ꝓmo videbitur qualꝫ ſanitatis ꝛ egritudinis
ſint vel non ſint poſſibiles quatuoꝛ cāe. ſ. mālis formalis
efficiens ꝛ finalis ꝛc. ſcdo rñdebiꝫ ad queſitū.

¶ Oꝛtū ad ꝑm ſunt notata ꝛ ꝯnes. ¶ Sciendū eſt q vt tā
Cauſa ad quid gitꝫ in lra b nomē cā dr̄ ad aliqd. Dr̄. n. relatiue ad cātū.
Nā non reſpectu alteri⁹ dr̄ cā: niſi ꝑ quātō illd ab eo hz
depēdētiā. vñ cōiter deſcribiꝫ. Cā eſt illd a q̄ aliqd depē
det: vel ad qd̄ ſeq̄ꝫ aliqd ſm nām. Jō quōt modis aliqd
dependet ab aliquo tot modis illud cauſatur ab illo. Et
Mā ꝛ qꝛ hi modi depēdētie ſūt ſm q̄tuoꝛ gña: vt ꝛ° phy. viſum
eſt: ió q̄tuoꝛ diſtinguūt cāꝫ gña. ¶ ꝛ° nō q b noie mā au
ctoꝛes equinoce vtunt. Sumiť. n. mā ꝓprie ꝑ ſubo ꝑ ex
quo aliquid fit aut incipit vt ſcdo phyſ. q̄ꝛ diſtinguunt
ptes cōpoſiti eēntiales in mām ꝛ formaz. ſcdo mō ſumiť
mā cōiter ꝑ eo qd̄ eſt ꝑ aliud aliquo mō formal'r denoia
bile formatū ſiue eēntial'r ſiue accīntal'r: vel ex q̄ ꝑ vnā vl'
per plures trāſmutationes pōt aliquid fieri tal'r ꝑ aliud
denoiabile. Exēplū ꝓmi: parietē dicimus mām albedis.
Exēplū ſcōi: panē dicim⁹ mām ſanguis: ꝛ hūoꝛem mām
Sanita mēbꝛoꝝ. Et hāc mām antiq conſueuerūt appellare māz
tis ꝛ e/ trāſeūtē. ℣ Et penes ſcōm ꝑncipāle mēbꝛ hui⁹ diſtictio
gritu/ nis coll'r intell's diſtictionis ſubti ſanitaꝫ ꝛ egritudis ab
dinis ſb Aui. poſite ꝑ ꝓmi. ca. de ſubtis medicie. vz. q ſanitaꝫ ꝛ
iectū ꝛ egritudis qōdā ē ſubm ꝓpiquū ꝛ qōdā remotū. Per ſbz
eni ꝓpiquū ſanitaꝫ ꝛc. itellexit oē formal'r ſanū vel egrū
ꝓprie denoiabile vt mēbꝛ. Per remotū vō nō tal'r ꝓpe
denoiabile: ex quo tñ pōt fieri aliquid tal'r denoiabile ſic
humoꝛes. Nō. n. eſt humoꝛ ꝓpe formal'r ſanus vel eger
denoiabilis. Ex ipſo tñ q vnā aut plures trāſmutationes
Foꝛa ꝛ fieri pōt mēbꝛ tal'r denoiabile. ¶ ꝛ° ſciendū ē q hoc no
mine forma frequēter equiuoce vtimur. Sumiť. n. qñq
ꝓprie ꝑ quoliber alteri iherēti: ꝑ qd̄ ſubm cui iheret ap
tum ē aliquo mō formatū denoiari: ſic albedinē iherētez
parieti dom⁹ dicimus formā parieti: ꝛ ſic diuidiť forma
in ſubalē ꝛ accīntalē. ſcdo mō ſumiť forma ipꝛopꝛie ꝛ me
taphoꝛice ꝑ quolibet ꝑ qd̄ alteri⁹ explicať eēntia: qual'r
metaphoꝛice diffōnē ꝛ ei⁹ ptes dicimus formam diffini
ti ſic. n. mā fine forma ꝓpe dicta res eſt indeterminata:
determinať āt ꝑ formā: ita diffinitū fine diffōne res videť
ꝓpꝛia ꝛ ideterminata: ꝛz diffōnē determinať. vñ ꝛ diffō
Ariſtō. nem formā ſiue rōnem formalē antiqui noiabant. Et col
ligiť hic modus accipiēdi formā ſcdo phy. cō° 28°. diffō
nes cōponunť ex forma vñ q̄ eſt gen⁹: ꝛ ꝓpꝛia q̄ eſt dr̄ia.
tertio adhuc nō min⁹ ipꝛopꝛie ſumiť forma ꝑ eo qd̄ alte
rū ad finē ꝓpriū dirigit: q̄ꝛ formā vel ſilitudinē domus
in mēte domificatoꝛis exītē formā dicerem⁹ opōnis do/
mificatoꝛis. B. n. ad finē ꝓpriū dirigit ꝛ limitat: ſicut for/
ma mā determinat. Hāc diſtinctionē antiqui ſenſerūt di/
cētes triplicē eſſe formā logicalē: ſicut ē diffō ꝛ ptes ei⁹
metaphoꝛicā ſiue idealē: vt imago artificij exīs in men/
te artificis ꝛ nālē ſicut aia ꝛ calor. ¶ ꝛ° ſciēdū. nulli⁹ ac
cidētis dabilē eē mām ex q̄libet cuilibet accīti ꝓpe coꝛ/
rñdeat mā: in q̄ ꝓprie eni mā ex q̄ eſt intrinſeca ps māli
cuius eſt mā: ió nō ꝓprie dr̄ aliq̄ mā ex q̄ niſi in ordie ad
cōpoſitū: verūtñ cuilibet accīti coꝛrñdet mā in qua illud
accīs ſuſtētat. ¶ Juxta hec ꝓmiſſa tenēde ſunt iſte ꝙlo/
nes. ¶ Prima ꝯ. Probabil'r ꝓcedi pōt ſanitatis alicuius
esse cām mālem: ex qua ꝓprie dictā ſil'r formalē ꝛ ꝯnter
q̄tuoꝛ cās. Hec ꝙlo pꝫ apud ponēdē figurā quātitatez ꝛ
pōnē mēbꝛi nō eē rē diſtinctā a mēbꝛo quāto figurato ꝛ
pōnato. Mēbꝛi. n. debite figurati pōnati ꝛc. quatuoꝛ ſūt Mēbꝛi debite figurati pōnati cā 4ª. Dedi/ mat ꝺ ꝺis poſi ratio uplex
cāe iam dicte: ſꝫ qōlibet tale eſt ſanitas in figura pōne ēt
ſi teneať illa pō. g̃ ꝛc. ¶ Scōa ꝯ. Cuiuslibet ſanitatis vel
egritudis q̄ eſt accīs ſupadditū ſubto formal'r ſano vel
egro eſt cā mālis in q̄ ꝑpe ſumpta. Pꝫ: qꝛ cuilibet accīti
coꝛrñdet mā q̄ illi ſubſiſtit. ¶ Tertia ꝯ. Solū coꝛp⁹ vel
mēb⁹ aiatū eſt ſubm ꝓpinquū vel mā ꝓpinque ſanitaꝫ
vel egritudinis. Probatur ſic. ꝑcīſe coꝛpus aiatū aut mē
brū eſt ꝓprie denoiabile egrū. igit ex qd nois ſubti ꝓpin
q ſolū coꝛp⁹ aiatū aut mēb⁹ eſt ꝑpe denoiabile ſanū ꝛc.
Aſſūptū pluries eſt declaratū ſupius. ℣ Ex his ſequunť
plura coꝛrelaria. ℣ Primū ꝛz in ſpū vel hūore ſit ſubtiue
ſanitas vel egritudo: nō tñ ſpūs vel hūoꝛ eſt ꝓprie ſan⁹
vel eger denominabilis. ꝓma pars pꝫ p vnū argm addu/
ctū ad opm. ſcōa ps ſaꝫ pꝫ: qꝛ nihil ē ꝑpe formal'r ſanū vl'
egꝝ: niſi ſit forma l'r vita participās: vt coll'r ꝑ de ſenſu ꝛ
ſenſato. Sanitatē. n. ꝛ egritudinē i poſ'e eſt fieri vita carē
tibus: ſed nec ſpūs nec humoꝛ eſt hꝫ vt ſuppoīt. igit. ꝛc.
Et circa iſtā mām vide imaginationes tactas in antiqs
qōnib⁹ tertio tecbni. qōne ſcōa. ℣ ꝛ° coꝛrm: ꝛz in hūore
vel ſpū ſit vel eē poſſit ſubtiue ſanitas vel egritudo: non
tñ ſpūs vel hūoꝛ eē pōt ſubm ſanitatis vel egritudinis ꝑ
pinquū. Pꝫ ex ſuperius ꝓmiſſo. Pꝛo iſto vide ſcōo hꝫ.
qōne 38ª. ℣ Cōtra B coꝛrm ſonāt ꝛba Aui. ꝑª ꝓmi. capi. Auicē.
de ſubtis medicine. Cāe vō māles poſite in qb⁹ ſanitas
ꝛ egritudo meſuraī ſubm qdē ꝓpinquum eſt mēbꝛ aut
ſpūs. Et exponiť aut cōiter ꝑ ei. ℣ Pꝛo iſto pōt dici ꝑ q
ly aut. teneť diſiunctiue. dubiū ēt erat an eēt ſpūs ſoꝛal'r
vel ſolū vtual'r aiaī. Pꝫ āt q apō ponēdē ſpūm formal'r
aiatū ꝓcedēdū ē ſpūm eē ſanitatis ſubm ꝓpinquū ad ſen
ſum datū. ℣ Alij dixerūt ſpūm eē ſubm ꝓpiquū ꝛc. ꝑ q̄
to ſpūs ē cā diſpoſitiua ꝛ ꝑpatiua mēbꝛi ꝓpinq̄ mēbꝛo:
vt ſit actu ſubz ſanitatis aut vite ꝛc. ſicut enim diſpō acti
ua ad agēdū actiue ꝙcurrit ad actionez ꝛ reducit ad ge
nus cāe efficiētis: ita paſſiui diſpō ſubtiue ꝯcurrit ſiue
mal'r: ꝛ p ꝯnēs reducit ad gen⁹ mālis cāe. ℣ Hec tñ rñ⁹ ꝑ
babilē recipit inſtātiā: qꝛ penez hūc modū loquēdi ꝓpꝛ
cōpō figura ꝛc. eēnt ab Aui. ponēda ſubta ꝓpinqua ſa/
nitatis: qꝛ pꝛo quolibet iſtoꝝ ꝓpinque diſponiť mēbruz
vt ſit ſanū ꝛ viuēs: cui⁹ oppoſitū ſonāt ei⁹ ꝛba ſiqs bñ cō
ſideraī: ió teneať ꝓma rñ⁹. ¶ Quarta ꝯ. Lapiēdo ſoꝛam
vel cāz formalē ꝓprie nullius ſanitatis vl' egritudis q̄ ē
accīs ſupadditū ſano vel egro eſt foꝛa vel formalis cā.
Pꝫ: qꝛ q̄ꝛ ſanitas talis eſt forma: forme aūt nō eſt foꝛa ꝑ
prie ſumpta: vt coll'r 2° meta. ió ꝛc. ¶ Quinta ꝯ. Lapien
do forma ipꝛopꝛie. ſ. 2° ꝛ 3° mō ꝓpꝛ cōpō ꝛ virt⁹ſūt ſoꝛa
les cāe ſanitaꝫ vel egritudis. Et hāc ꝯnē intellexit Aui.
ꝓma ꝓmi. caꝑ. de ſubtis medicine. Pꝫ: qꝛ ꝑ ꝓpꝛonem cō/
pōnē ꝛc. Oſtituit rō formalis ſanitatis ꝛ egritudis. nihil
enim denoiať ſanitas niſi ſit cōpꝛoni ꝛ cōpōni ꝛ nāli vtu
ti ꝓportionata. cadit g̃ cōpꝛo cōpō ꝛ vtus in rōne forma
li ſanitatis: ꝛ ꝑ ipſas explicať ſanitatis eēntia. Similiter
nihil ē egritudo niſi ꝓpꝛo cōpō ꝛc. vtuti ipꝛoportionata.

Eſt ēt vt⁹ ſanitatis foꝛa ꝛ° mō ꝑ q̄ſto ſanitatē ipam diri/
git ad finē ad quē ſanitas ē ordinata. ℣ Ex qb⁹ pꝫ rñ⁹ ad
arti⁹ q ſanitaꝫ cuiuſlz ꝛ egritudis ipꝛopē q̄tuoꝛ ſūt cāe.
Quis. n. eaꝝ cāꝝ ſit finis ꝛ qō ſit efficiēs pꝫ declaratum
eſt ēt ipſis aliquo mō attribuēdā eē mām ꝛ formā.

¶ Oꝛtū ad 2ᵐ ſūt nōta ꝛ ꝯnes. ¶ Prio ꝓmittēdū ē vt circa
lram tactū ē q de cāis duplex repiť ꝓſideratio. ꝑª g̃ialis
q̄ g̃ial'r attēdiť hitudo cāe ad cātū ꝛ eō. Et hec ꝓſidera/
tio ē phyſica vl' metaca: ꝑm quā penes varietatē modoꝝ
depēdēte cātoꝝ a ſuis cāis didiť cā in 4ᵉʳ g̃ia. ſ. mālem
formalē ꝛc. 2ª ꝓſideratio eſt ſpālis ꝯcta ad coꝛp⁹ hūanuz
inq̄ſtū ſanabile ꝛc. ꝛ hec ꝓſideratio de cāis ꝓtinet ad me
dicū. ¶ 3° ſciēdū eſt q medicialis cōſideratio de cāis ab
auctoꝛib⁹ tradiť duplex. Una ꝑ quā cāꝝ coꝛpi hūano oc
currētiū coꝝſcunť vtutes qb⁹ ſūt hūani coꝛpis coꝛrupti/
ue ꝓſeruatiue aut q̄l'rcūq; imutatiue. Et hec ꝓſideratio ē
theoꝛica tradita 2° cañ. in capl'is g̃nalib⁹: ꝛ i ꝓmis qnq
Haꝫ. libꝛis de ſim. me. ꝛ hec ꝓſideratio nō ē ꝓpꝛia itentio
nis. Altera eſt ꝓſideratio cāꝝ q̄ ꝑſuppoſita cognitōe de
bita vtutū cātiuaꝝ iā dictaꝝ docet medic⁹ q̄les cās cui
coꝛpi ꝛ q̄l'r qñ ꝛ i q̄ſta doſi: ꝛ ſic ō alijs circūſtātijs appꝛo
ximare dēat. Et hec ꝓſideratio eſt practica: qꝛ ꝑ ipam ac
grit medic⁹ notitiā debiti modi appꝛoximādi cās ad ſa
nitatē cuſtodiēdā ꝛ egritudinē remouēdā ꝛc. Et huic ꝓſi
derationi inſiſtit. Haꝫ. in B 3° techni. ¶ Ultimo ſcienduz
eſt q opō ꝓpꝛ appꝛoximatiōnē iſtaꝝ cāꝝ nō ꝑficiť niſi ſani
tatē ꝓſuādo aut egritudinē curādo aut ꝑmutādo aut ꝑ/
ſeruādo: ꝛ clariꝰ ifra videbiť. ℣ Ex bis iferť ꝯ rñsiua ad
q̄ſitū. Dis cā de q ꝑncipal'r ꝓſiderat medic⁹ q̄ ꝓtinet ad
partē ꝓactica eſt conſeruatiua vel ꝓductiua ſanitaꝫ. ꝛ
hoc ſub ꝓſeruatiua ꝓſeruatiuam cauſam cōꝓhendē/
do: ſicut infra videbiť. Pꝫ: qꝛ ꝑ quālibet talē ꝑncipaliter
itendit medicus ſanitatem ꝑxītē ſeruare aut ad melio/
rē coꝛp⁹ ꝓducē vel egritudinē remouere. ſi ꝑm eſt cauſa
ꝓſeruatiua. ſi 2ᵐ vel 3ᵐ eſt cā ſanitatis ꝓductiua: tā. n. per
mutans q̄ curās ſanitatē ꝓducit. ℣ Ex B ſequiť diuiſio/
nē cāꝝ hic a Haꝫ. i lra poſitā i ꝓſeruātes. ſ. ꝛ ꝓducētes ſa
nitatē eē bñ poſitā. Dis. n. cā ꝓſiderabilis a medico vt ꝑ
ipm opatiua eſt ꝓſeruatiua vel ꝓductiua ſanitatis.

¶ Ad arꝫ ꝑncipalia rñdeť. ¶ Ad ꝑm pꝫ q̄ lz ꝑter ꝓſerua
tē ꝛ efficiētē alie debiles ſint cāe: nō tñ de ipſis ꝓſiderare
ptinet ad ꝓpoſitū: hic aūt ſolū diuiſit Haꝫ. cās quarū cō
ſideratio ptinet ad ꝑſentē tractatum. ¶ Ad 2ᵐ argm ꝓcedi
tur q ꝓpꝛo nālis mēbꝛi eſt cā ꝓſeruatiua ſanitatis mēbꝛi
Et q idē eſt cā ꝓſeruatiua ſuipſius. Et q idem pendet a
ſe ꝛ aliquo mō eſt ꝑus ſe ꝛc. Sic Marſili⁹ medicus ꝓſer
uat ſe in ſanitatē: ꝛ inq̄ſtū medicus eſt ꝓpꝛio ſe inq̄ſtum ē
coꝛp⁹ egrotatiuū. ꝛ eō poſterior vt pꝫ. ℣ Ad ꝓfirmatio/
nē q̄ꝛ cōpꝛo ꝓpō ꝛ vtus ſint formales cāe ſanitaꝫ dictū
eſt in qōne. negať tñ illa ꝓa: ſunt cāe formales. g̃ nō effi
ciētes ꝛc. ꝛ B loquēdo ō ſoꝛali cā ipꝛopꝛie ſūpta: vt dictū
eſt. ℣ Ad 3ᵐ ꝛ ei⁹ ꝓfirmatiōes ex dictis in qōne patere
pōt qual'r ſit rñdēdū. Et ſimil'r ad auctoꝛitatem Aui.

¶ Queſtio. ij.

Utrum cauſe cōſeruātes ſint tꝑe ꝛ dignitate ꝓores cauſis efficientib⁹ ſanitatez. ¶ Arguiť mul
tipl'r q nō. ¶ Primo. eadē nūo pōt eē cā ꝓſeruāz ꝛ effici
ens ſanitatē. fz nō pōt idē eē ſeipſo tꝑe aut dignitate ꝑus.
g̃ qō falſa. ꝓbať maioꝛ: qꝛ aer tēpaꝝ vel medicina tēpera
ta ē cauſa ꝓſeruatiua ſanitatis tēperati: ꝛ cū B ē cā remo
tiua diſcraſie calide vel fride: ꝛ per ꝓns ſanitatis iducti
ua. igit ꝛc. ℣ Pꝛo iſto ſorte dr̄ q nūq̄ pōt medicīa tpata
vel aer tpatus remouē diſcraſiā ꝛ ſanitatē inducē. remo
tio. n. diſcraſie ꝛ ſanitatis iductio nō vī poſſe fieri niſi ꝑ
ðria eq̄lia in gradu q̄lis nō eſt medicina tēpata nec aer tē
peratus. ℣ Cōtra. aer tpatus aut tpata medicina poteſt
diſcraſiā caī am aut frigidā graduaī remittē. g̃ ꝑ iteratā
approximationē eā pōt totaī r remouē. ℣ Jtē frequenter
vī ſine auxilio medicine ſufficiēter diſcraſiā remoueri. g̃
a fortiori cū medicina tpata vl' aeris tpati approximatio
ne poterit. ¶ 2° ad ꝑncipale. cāe ꝓſeruātes ſanitatem in/
quantū ſūt ꝓſeruātes nō ſūt cāe ſanitatis. g̃ ꝛc. Aſſūptū
arguiť diſcurrēdo. nō. n. ſunt cāe formales nec finales ſa
nitatis: vt pꝫ. Et q nō ſint efficiētes arguiť ꝑ: qꝛ ꝯ efficiē/
tes diſtinguunť: vt pꝫ ꝑ Haꝫ. in lra. Sil'r qꝛ qō ē efficiēs
alteri⁹ efficit illud aut qō efficit aliō facit aliud eē poſtq̄
nō fuit. Et B rōni formali cāe cōſeruātis repugnat: vt pꝫ.
℣ Jtē qꝛ efficiēs inq̄ſtū hꝫ agit: efficiēs. n. eſt vñ motus
2° phy. ſz ꝓſeruās hꝫ nō agit. g̃ ꝓſeruās vt ſic nō eſt effici
ens. ¶ 3° ad ꝑncipale. ꝑus tꝑe eſt ſanitatez fieri vel ꝓdu
ci q̄ ipſam ꝓſeruari. g̃ ꝑus tꝑe eſt cā ſanitatē ꝓducēs q̄
ꝓſeruās. Aſſūptū arguiť: qꝛ ꝑus tꝑe eſt rē qualibet ſaltē
ꝑticulariter ꝓducibilē fieri q̄ factā eē: ꝛ ꝑ ꝓns ꝓſeruari.
¶ 4° ꝑr. maioris vtutis ꝛ ꝑfectionis ceteris paribꝰ eſt
ſanitatē de nouo ꝓducere q̄ iā ꝓductā ꝓſeruare. g̃ maio
ris ꝑfectionis ꝛ vtutis eſt alijs paribus cā ꝓducēs ſani/
tatē q̄ cā ꝓſeruās. Aſſumptū arguiť: qꝛ difficiliꝰ ē rē de
nouo ſaltē ꝑmanētē ꝓducē q̄ ipam iā ꝓductā ꝓſeruare.
ſz circa difficiliꝰ maxime ſꝑ ē vtus: vt 2° ethi. g̃ ꝛc. ℣ Cō
firmat: qꝛ ꝑfectio cāe arguiť ex ꝑfectiōe effectuū. ſz quā/
tecūq; ꝑfectionis fuerit effect⁹ cāe ꝓſeruātis: tāte ꝑfectio
nis ē effect⁹ cāe ꝓducētis. g̃. ꝓbať minoꝛ: qꝛ quēcūq; effe
ctiuū ꝓſeruat cā ꝓſeruatiua eūdē ꝑus ꝓduxit cauſa effe
ctiua. Sil'r ſic ꝑ cās ꝓſeruātes ꝓſeruari pōt ſanitas ſim/
pl'r: ita ꝑ curātes ꝑt ſanitas ſimpl'r de nouo ꝓduci. ió ꝛc.
¶ Oppm ſonāt ꝛba ꝺñi. Haꝫ. i lra. Sūt vō tꝑe ꝛ dignitate
ꝑores ꝓſeruātes faciētib⁹ ꝛc. Et idē Cōmen. in cō°.

¶ Ad ſolutionē qōnis ex dcis i ꝑcedēti qōne opz q̄dā ſup Sanita
ponē. ¶ Prio ſupponēdū q ꝛā ꝓſeruās q̄ efficiēs cā ſa/ tis cā tā
nitatis de q̄ ꝓſiderat medic⁹ eſt ꝛuplex. Una ꝑncipalis ſi ꝓſuans
cut vt⁹ vel aia. ꝛ de tali nō eſt ſermo in ꝓpoſito cuz circa q̄ effici
hec talia nō ſit practica ſicut viſum eſt in ꝑcedenti qōne. ens ou⁹
Altera inſtrālis. Et hec itez eſt duplex. Jntrinſeca. ſ. ſiue
coꝛpalis ſic ꝛpl'o cōpō ſpūs q̄ itrinſece cāe ſt ꝓſuātes: ꝛ ef/
ficiētes ſanitatē. Altera extrinſeca: vt aer: cib⁹: pot⁹: ꝛ de
tali in ꝓpoſito eſt ſermo. in B. n. tradunt canones debite
appꝛoximādi cās ꝓmitiuas ꝓſeruātes aut ꝓducētes ſa/
nitatē. ¶ 2° ſciēdū eſt q cā effectiua ſanitatis: hic non in
telligiť cā ſanitaꝫ a g̃none ꝓductiua. talis. n. eſt ſperma
vel ſpūs gignitiuus iclusus i eo: ſz ꝑcīſe ex tꝑe ꝓductiua
quā ꝓpe antiq cāz ſanitatis recupatiuā vocabāt. ſenſus
igit qōnis eſt an cāe ſanitatis ꝑſeruatiue ſint ꝓpꝛiores ꝛc.
cauſis recupatiuis eiuſdē. ¶ 3° ſciendū ē q ꝑ cās ꝓſeruā
tes vt ꝯ efficientes diſtiguūť itelligende ſūt ille q̄ debite
appꝛoximate coꝛpi illō ſub eadē vel ꝓſiū diſpōne perma
nere faciūt: ita vt in eo ſeruet ꝓſiūs denoiatio eē ſani re⁹
coꝛpoꝝ aliox cū alijs parib⁹. vꝺ. g. Aer tempatus ꝛ cib⁹
tempatus coꝛpi tpato debite appꝛoximatus facit vt coꝛ/
pus tempatū in pueritia ꝑmaneat puer temperat⁹: in iu
uentute tpatus iuuenis ꝛc. lz ab intra in eo ꝑ diſcurſum
etatum fiat mutatio ꝓtinua: q̄ꝛuis vt infra videbiť: q̄ñq
nomē cāe ꝓſuatiue ſe extēdat ēt ad cās reducētes. ¶ 4°
ſciēdū eſt q ꝑ dignitatē in ꝓpoſito nō debem⁹ itelligē di
gnitatē ſeu ꝑfectionē eēntialē. hāc. n. ꝓſiderare ē meta.
ſm denoiationē q̄ꝺā ꝑfectionalē cauſis attributā fz ha
bitudinē vel ꝓformitatē eaꝝ ad humanū coꝛp⁹ ꝛ ei⁹ diſ/
pōnē: qual'r illā cām dignioꝛē ſeu ꝑfectioꝛē appellamus
q̄ dignioꝛi coꝛpi ꝛ ꝑfectioꝛi coꝛpis diſpōni ꝓportionaī ꝛ
coꝛrñdeat. ꝛ eō impfectioꝛē. Exēpli gr̃a. tꝑaram medici/
nā vt capillū vene. inq̄ſtū tpata eſt dicim⁹ dignioꝛē medi
cina caī a in 2° vel 3°: vt ginǧiber vel cinnamomū: qꝛ ꝑfe/
ctioꝛi coꝛpis diſpōni ꝓportionaī ꝛ ab ipa recipit denoia
tionē: lz forte cinamom⁹ ſit eēnt ꝛ abſolute multo ꝑfecti⁹.
¶ Dis ꝓmiſſis tenēde ſūt iſte ꝯnes ꝓbabiliter. ¶ Prima

Universidad de Sevilla Biblioteca

ocl'ō. Cāe ꝓseruātes sanitatē de qb⁹ hic logt Hal'.inq̄tū hꝫ sūt cāe sanitatis in gīe cāe efficientis. Probat'.q enim sint sanitatis cāe arguit:q2 ab ipsis vt ꝓseruātes sūt pendet sanitas ꝓseruata.ſz ois depēdentia ifert cālitatez.ḡ. Et q sint cāe in gīe cāe efficientj arguit:q2 nō cāe i gīe cāe mālis nec formalis nec finalis. Pz.n.q aer tempat⁹ nō est mā forma vl' finis sanitatj corpis tempati.ḡ sūt cāe in gīe cāe efficientis. Jté calor ꝑternāz ab humore putrescente iā impressus in corde febrientis febre putrida pendet ab hūore:q2 al's nō esset febris fiens.ḡ hūor putridus est illi⁹ cā efficiens z nō in alio gīe q̄ efficientis.ḡ est illi⁹ cā efficiens vel cā in gīe efficientis. Cū igit sit p̄cise ꝓseruās segt cām ꝓduātem intq̄tū hꝫ esse i gīe efficientj cāe reponēdā. Jté calor spūs a corde sup toto in fluxi est cā toti⁹ calitatis accītalis in toto repte z nō nisi efficiēs:vt pz discurrēdo. Cū igit sit p̄cise ꝓseruās segtur ꝓduātem cām esse cām in gīe efficientj. Jté exemplari ter signet' rari⁹.a.nūc p̄ ꝓduct⁹ i aere lucido.b.z p horā post ☉ab eo in medio ꝓseruād⁹. Et arguit sic. Nō min⁹ nec al'r p totā horā fiturā depēdebit.a.a.b.q̄ ab eo nūc pendeat.ſz nūc pendet z cāt ab eo in gīe cāe efficientj.ḡ z tūc:ſz tūc erit.b.p̄cise ꝓseruās.a.z nūc ꝓducens ō nouo.ḡ ꝛc. Jté nō min⁹ pēdet a luce solis radi⁹ ipressus in pte ozbis ꝓxia soli vbi nūq̄ ē ymbra q̄ radi⁹ q i aere a sole ꝓducit.ſz radi⁹ in aere pēdet a luce solis i gīe cāe efficientj.ḡ ꝛc. Pro isto vī snia Aui.2ª ꝑmi.c.p̄.vbi describendo cāz dix. Cā est illō qō p̄ est z ex q̄ ꝓuenit inuētio alicui⁹ disponis aut fixiōis ꝛc.vbi p fixionē itellexit ꝓseruationē. Per ꝑnis cā ꝓseruās est cā efficiēs disponez quā figit vel ꝓseruat. Et penes hāc ꝑnem ꝓcedendu⁹ est p̄ q ex nā rei nō repugnat aliquē effectū cāe ipsi⁹ efficienti esse coeternū. Ut enim radi⁹ lucis a sole ꝓduct⁹ in pte ozbis soli ꝓxia est effect⁹ solis:q tñ coetern⁹ ē soli si sol eternal'r finit. Et pz hāc ꝑnam nō valere.a.effect⁹ hꝫ vel habuit cām efficiētē:ꝑ.a.effect⁹ incipit vl'icepit esse. Ex q̄ vlteri⁹ pz nō neīo oēm cām efficiētē eē quolibz ei⁹ effectu tpe ꝓxē. Immo iuxt̄ hꝫ nō repugnat aliquā cāz efficentez eē suo effectu posteriorē z pl'a alia ꝓcludi pñt

Auicē.

Causa qd ſm Auicē.

¶ 2ª ꝑ. Aliqne cāe ꝓducentes sanitatē sūt tpe z dignitate ꝓxes q̄ cāe sanitatez ꝓseruātes:de qb⁹ hic logt Hal'. Sz sic tactū fuit supra de his cāis ꝓducentib⁹ nō intellexit Hal'.hic. ¶ 3ª ꝑ. ꝓbabil'r póit ꝑ Plusq̄cō.apparēter. Pol'e est eādem cām nūo reⁿ sanitatis eiusdem esse cāz ꝓducentez z ꝓseruātem. Probat sic.aliq̄ cā sanitatē efficiēs est apta sanitatē ab ipa ꝓducta ꝓseruare.ḡ ꝛc. Assūptū pz p p̄ᵐ argᵐ adductū añ oppᵐ. medicina.n.tpata sine actua liter siue potētial'r talis apta est discrasiā cal'z vel frigidā remouere:z p ꝓsis sanitatem tpati de nouo ꝓducē:cū tñ eadē vel sibi oīno silis est nāl'r ꝓseruatiua.ḡ ꝛc. Cō/tra hāc ꝑnē vī itētio Plusq̄cō. ꝓcedēs q cā efficiēs egritudinis postq̄ efficit egritudinem si nō abscindit efficit cā ꝓseruās eiusdem vt hūor putridus p̄ efficit febrem z ipam factā ꝓseruat si nō abscindat. Nō sic aūt deberet eē de cā effectiua sanitat⁹:q2 cā sanitatis ꝓductiua ptinet ad egritudinem:eo q tm̄ distat a sanitate ab vna pte q̄tum egritudo ab altera:q̄lz aūt talis cā si nō abscindat z vltimet actionē suā ꝓducit corp⁹ ad lapsuz oppᵒᵐ:igit nō est cā ꝓseruatiua. Pz igit rñdeo ad motiuū:q2 nō opz oēm cām egritudis remotiuā esse distātem eq̄l'r ꝛc. vt Plusq̄ cō. asserуit. Si tñ ꝓsideras pōt saluari snia Plusq̄cōmē. dū ingt. Nō est aūt sil'r vep de cā ꝓducente sanitatez ꝛc. Et tu vide. ¶ 4ª ꝑ. Pro intentione Hal'.cāe ꝑmitiue ꝓseruantes sanitatem:de qbus in ꝓposito logt Hal'.inq̄tuz hꝫ sunt tpe z dignitate ꝓxes causis sanitatem efficientibus.i. recuperantibus inq̄tuz sunt recupantes. Patz ꝑ. q enim sint tpe ꝓxes:arguit:q2 ꝑus tpe est sanitas q̄ ipa recupet'.ḡ ꝑus tpe est sanitatem ꝓseruari vl' ꝓseruādā eē q̄z recupari vl' ex tpe ꝓduci. Oz et dignitate pz:q2 pfectiori corpiz disponi ꝓportional' z a pfectiori corpiz disponē denoiationem recipit:nō ꝛc. Contra. accipiat' corpus a gnōne leuiter efficerās:ex tpe vo sanitatem optimā recuperatiuꝫ. Et pz respectu huius corpis ꝓxē saltē tpe eē cām sanitatē efficientē ꝓseruāte. Pro isto pōt dici p non esse pol'e a gnōne esse egritudinem vt nūc. Uel dici pōt q ista cā sanatiua nō est ꝓprie recuperatiua:q2 non ante fuit sanitas depdita. Posset etiam dici ꝛclusionez quartam esse moderandam z veram vt in pluribus.

¶ Ad argᵗᵃ ꝑncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑᵐ dz q̄ ꝛz eadez nūo posset esse cā ꝓducēs z cōseruēs:p̄or tñ tpe z dignitate ē ſm rōnem ſm quā est ꝓseruās vel ꝓseruatiua q̄ ꝓducēs. Nō repugnat aūt idē ſm distinctas rōnes eē seipso pri⁹ vel posteri⁹ ad bonū sensum. ¶ Ad 2ᵐ negat' assūptū. Et ꝛcedit q cāe ꝓseruātes de qbus est sermo hic inq̄tū hꝫ sūt cāe sanitatis in gīe cāe efficientis. Et cū arguit q nō: q2 ꝑ efficiētes distinguūt'. Dōm q nō distinguunt' ꝑ effectū gīal'r sūptū:ſz acceptū p ꝓducēte ex tpe siue recuperāte:vt pz. Et p idē pz ad ꝓmationes negat'.n.q oē efficiēs inq̄tū hꝫ agit vel ꝓseruat. ¶ Ad 3ᵐ ꝛcedit illud ad qō deducit arg̃ᵐ.s.q ꝑus est tpe sanitatis a gnōne ꝓducens q̄ ꝓseruans:sed hꝫ nō repugnat dictis. ¶ Ad 4ᵐ pz ex dictis in qōne:nō.n.in ꝓposito dz cā dignitatis maioz q2 pfectiozis effectus ꝓductiua vel causatiua:ſz q2 ꝓportionata vel relata ad pfectiorez corpozis disponem.

¶ Questio. iij.

Utrum p etatiuū decurſum possit ab intra accidere moꝛs nālis. ¶ Arguit' m'tipl'r q ñ. ¶ Primo sic.q2 hꝫ potissime ꝓsegt actionē calī z humidi z ipsoꝝ resol'onē. Sz arguit' q nō. Primo:q2 tūc simul idez esset respectu eiusdē corrūpēs z cōseruās. Cal'z.n.ꝓbuat hūidū q restaurat z putredinē phibet:vt scōa ꝑmi.c.de signis cōpl'onū:z cū hꝫ agit cal'm nāle in humidū ipsum resoluēdo si qō esset ꝛa.ḡ ꝛc. Pro isto vī snia Hal'.11º teraꝑ. Non.n.ingt a ꝓpo demū calore qd corrūpit' ꝓriū aūt omne est.augef'.n.z corroborat:z sanū ē z viuit vnū qq̄z entiū a ꝓpo calore dispensatū. Cōfirmat'.oū calor agit in hūidū ipm resoluēdo:vel hūidū manet sub eadem mensura caloꝛis aut minoꝛi vel in eo itendit calor. Si p̄ᵐ aut 2ᵐ nō vī cū subtilie' z resoluat' hūidum. Si dz tertiū segt ꝓtinue ab intra calorem ḡdual'r itendi. Jtē si cal'm est hūidi resolutiuū z cuilibet pti humidi resolubilis calor resoluens sufficiēter assistit:z in qūlibet ptem sufficit agē:ḡ a q̄libet pte ꝓtiue aliq̄ ptē resoluit:z p ꝑis subito ad nō q̄tum minoꝛat hūidū. Item q̄libet pars q̄titatiua carnis aptioꝛ est resolui q̄ aliq̄ ps ossis:z cuilibet pti carnis applicat⁹ est calor potentioꝛ q̄ alicui⁹ pti ossis:igit' a q̄libet carnis fit resol'o. ¶ 2º ad ꝑncipale/ar/guit sic.cuiuslibet viuentis vita est nālis eidez.ḡ moꝛs ē violenta:q2 si alicui corpi aliq̄ disp̄ nāl'r ineſt:ei⁹ oppᵐ ineſt violēter eidē. Cōfirmat':q2 ois defectus z corruptio est ꝑter nām.sc̄do celi. ¶ 3º. tunc eēt pol'e corp⁹ ad mortē pduci:absq̄ hꝫ q ꝑus cadēt in egritudinē vel neuſ litatē nūc. Et posset sic alicuius corpis vel mēbri opatio totaliter auferri ipsa nō ꝑus nāl'r diminuta. Quod non appet ꝓbabile:eo q iter opōnē sanā z total'r ablatā gradual'r mediat opōnis diminutio:sed nō pōt fieri trāsitus ab extremo ad extremū sine medio.ḡ ꝛc. ¶ 4º. tūc possz sine dolore z pena accidere moꝛs. ꝑis cuidaz p̄dicatoꝛi videbat' ipol'e. Diuz.n. terribiliū vltimū ē moꝛs. 3º etbi. Ultio.q2 frustra Hal'.z auctores alij artē ꝓseruatiuaz iuenissent:q2 si ab intra hūanū corp⁹ ꝓtinue z ieuitabil'r pmutat' ipol'e est eādē disponē p tps aliqō pmanē:z per ꝑis impol'e est ipm beneficio medici cōseruari.

¶ Oppᵐ coll'r in lr̄a:eo.n.q corp⁹ hūanū ab intra ꝓtinue alterat' nō ꝓseruās:quā habuit ex ꝑnᵒ ꝓsistētiā tādē ieuirabil'r ad mortē pducit':q2 tñ ſm cañ. debite rectū a casu in egritudinē custodit' vel custodiri est pol'e ad mortē tādē p pduci nulla ꝑueniēte passiōe violēta. Et coll'r idē p̄ᵃ ꝑmi.c.de etatib⁹. Et hec ē moꝛs nālis vnicuiq̄ idiuiduo nāl'r destinata ꝛc. Et 3ª ꝑmi.c.p̄. Et a Hal'.in lib.ō tabe. ¶ Primo respondendū est ad questionem. Sc̄o tāgetur modus quo ab intra ꝓtingere pōt moꝛs naturalis.

¶ Circa ad p̄ᵐ sūt notata z ꝑnes. ¶ Primo sciendū ē qd p gnōnē viuentj:qd p vitā z mortē ꝑpe intelligē dēam⁹. Est āt gnō.viuentj:vt sumit' in lib.de morte z vita. p̄ pticipatio aie nutritiue in cal'o nāli. Dr̄ pticipatio ꝑma ad drīam nutricatiōis z augmēti. ſz.n.p nutricationē z augmentū pticipe viuens aia nutritiua:nō tñ illa p̄ pticipat: ꝑus.n.est viuēs gīari q̄ illō augeri vel nutriri. Per hꝫ āt qō subiūgit' i cal'o nāli circūlogt' subm z dispōnē siue instrm cui dz aia nutritiua subo ꝓiungi. Et cū aia sit forma maxie opatiua nēcium fuit ei⁹ subm dispositū eē p̄ qlita/tem vl' instrm maxie opatiuū:tale āt est caloꝛ.ió tūc ꝓprie est gnō viuentj qñ p̄ in subo p caloꝛez nālem ꝓuenienter p̄dispōsito iducit' aia nutritiua. Sumit' aūt vita aliqñ p actu 1º:z sic vita ē opō ab aia ꝓueniēs:vt nutritio sēsatio itellectio. Aliq̄ sumit' p actu p̄:q̄l'r describit' ibidē cū dixit gnōnem esse pᵐ pticipationem aie nutritiue i cal'o nāli. Subiunxit aūt. vita aut est pmāsio hꝫ.s.aie nutritiue in cal'o nāli ad sensum datū. Et qb⁹ ꝓhendi facile pōt qd ꝑpe sit moꝛs. Est.n.mutatio q̄ aia nutritiua definit in formare subm. Jō frequenter auctores i ꝓprie mortē vocāt cali nālis extinctionē. vñ Ari.in loco palle. Moꝛs āt z corruptio violenta qdem cali extinctio. Et Aui.tractatu de causis lōgitudis z breuitatis vite. Contrariuz vite moꝛs est. Et moꝛs nihil aliud est nisi friditas z sic. Que ꝓpones nō formal'r:ſz cāl'r itelligende sunt. extinctio.n. cali moꝛs est:q2 cā mortis. Et sil'r friditas z sic. vt Auer. Ex qb⁹ pz q ꝑpe loquendo moꝛs z vita non sūt oppositā nisi disperate. Moꝛs.n.inq̄tū hꝫ est trāsmutatio subalis. Uita vo vt sic nō est trāsmutatio subalis:ſz est māsio aie in calido nāli. verūtn̄ gīatio viuentis z moꝛs sibiīnuicem ꝑpe opponunt':sicut gīatio z corruptio' subalis. ¶ 2º est sciendū q tripl'r ꝓtingit humanū corpus corrūpi z alterari. p̄ ad intra ex ꝓprietate componentiū hūanū corpus z actiōe cal'i in hūidū. 2º ab ex̄ a reb⁹ hūano corpori nō neīo:sed cāliter occurrentib⁹:vt.moꝛb⁹ fere:aut venenū:aut gladius vel baculus ꝛc. 3º ex indecēti occursu sex rer⁹ nō nāliū aut alicui⁹ eaꝝ:q̄ occursus est ineuitabilis:vt aeris cibi vel pot⁹:z sic de alijs. Ars aūt ꝓseruatiua de q in hꝫ tractat Hal'.nō tollit ꝑmā alterationē vl' corruptionē. Per artē.n.ꝓseruatiuā nō ꝓhibent' actio caloꝛis in humidū nec vtriusq̄ sol'o. Sil'r p artem ꝓseruatiuā nō ꝓhibet' occurrētis gladij vel lapidis ꝓforatio vel pcussio. Tollit aūt tertiā:q2 corpus custodit' ab indebito occursu ser rer⁹ nō nāliū. p hāc.n. docemur rer⁹ nō nāliū debitā quātitatem z q̄litatem eligere:vt infra videbitur hāc sniam explicat Hal'.in lr̄a z Aui.3ª ꝑmi.p̄.c.oū iqt. Ars sanitatem custodiendi nō est ars q̄ a morte nos securos faciat:nec corp⁹ a nocumētis extrīsecis muniat nec ad vltimā vite lōgitudinē ꝓducat:q̄ est ſm boiem absolute.ſz de duab⁹ reb⁹ securitatem p̄bet putrefactiōis penitus ꝓhibitionē z defēsionē ne cito resoluat'. Ex hꝫ pz p̄ q humanū corp⁹ ꝓseruari p artē ꝓseruatiuā nō est ipz p tps oīno in eadē disponē custodiri aut pmanere. hꝫ enim nō est pol'e. Sz ió solū dz ꝓseruari:q2 nō aliam mutatōez recipit:nisi ꝑnem actionē nālē cali nālis in humidū aut alterius nos intrinsecus nāl'r alterātis:z ꝑnē debitū occursuz sex rer⁹ nō nāliū q̄ corp⁹ hūanū ieuitabil'r alterāt ad sensum inferius declarādū. Pz 2º sol'o qōnis hic p poni solite. An ars ꝓseruatiua sit polis vel vtilis. ¶ 3º ē sciendū q tripl'r ꝓtingit caloꝛē nālē extīgui. p̄ p solā sim/plicē alterationē a ꝓrio infridante. ad inductionē. n. vni⁹ ꝓrioꝛ seqt' alteri⁹ corruptio. 2º p resol'onē z exiccationē humidi:qō est caloꝛis nālis sustētaculū z fomētū:sic̄ lucerne flāma extinguit' ꝓsumpto oleo z incinerata mā isla mabili extinguit. Nō tñ cal'm p viaz resol'onis extingui posse qñq̄ resol'one ꝑnē actionē cali in nr̄m corp⁹ ꝑternāl'r ipzimentj z hūidū resoluentj:sic in moriente ex ethica aut ex febre alia vehemēti⁹ resolutiua ꝓtingit. Aliq̄ vo segt cām mere nāl'r in corp⁹ ipzimētē z hūidū resoluētē:sic̄ extinctio cali ex solo etatiuo decursu ꝓtingēs in senio:3º extinguit' cal'm p viā suffocatiōis:sic̄ phibita euētatione extinguit' calor in corde z spūs:ſz alias decl'atū sit extinctionē cali p viā suffocationis aliqual'r eē reducibilē ad extictionē p viā resol'onis. Coll'r hꝫ distinctio p̄ᵃ ꝑmi.ca.de opl'o.etatum. Et 2ª ꝑmi cap̄.de causis infrigidantib⁹. Et tertio de accīti.c.3º. ¶ 4º. est supponēdū q dupl'r pōt dici aliq̄ moꝛs nālis alicui. p̄:q2 sibi ꝓueniēs z ab eo nāl'r intēta:q̄l'r getē i cētro nāl'r dicim⁹ terre. 2º:q2 ab intra eueniēs z ꝑnis actionē cāz corp⁹ nr̄m nāl'r imutātiū nec corpus ex latitudinē sue tēperantie alterātium: q̄l'r ēt seniū nāle dr̄. ab intra. n. accidit ꝑnis nālē actionez caloꝛis in humidū:q̄uis nulla aduenīat extra nāz dispō Cōfisl'r p oīa distīngui p̄t de ꝑternāli. Dupl'r. n. pōt dici aliq̄ moꝛs ꝑternālis aut violēta vt pz. ¶ Ultimo sciēdū est q cū nāle violētū z ꝑternāz dicant' ad alterū nō repugnat eandē disponē vel mutationē diuersis cōparatā respectu vnius dici nālē:q tñ respectu alterius est violenta aut ꝑter nām noianda. Cōtingit. n. aliquā disponē aut actionē nālē eē in cōpatione ad agēs:q tñ in ordine ad passum est violēta. Frequēter ēt est aliqua actio nālis in ordine ad agēs vl'e:q tñ in ordie ad ꝑticulare ē violēta vel ꝑter nām:sicut facile i multis nālib⁹ exēplis decl'ari p̄t. ¶ Prima ꝑ. Aliqua moꝛs tā in ordie ad agēs ꝑticulare q̄ vl'e pōt eē nālis:iuxta p̄ᵐ modū accipiēdi nāle:ꝛz p̄ de ꝑticulari agēte. Uenenū. n. aliq̄ō est nāl'r hois corrupti/uum:z p ꝑnis hois moꝛs est alicui veneno nālis. Jté cui/libet ꝓrio nālis est sui ꝓrij corruptio. sed oi viuēti aliq̄ sl' nāl'r ꝓria. ḡ cuiuslibet viuentj corruptio est vel eē pōt alicui sibi ꝓrio nālis. Pz ēt ꝑ de agente vl':plurimi. n. celestes influxus sunt hūani corpis z alioꝝ aiatoꝝ corrupti/ui:vt pz in pestilēria a cā celesti ꝓuenīēte. Ex trib⁹. n. vt qdā dixerūt auctē Aui. p̄ᵗ sue sufficiētie vī moꝛs hois p se intēta a supcelestib⁹. p̄ vt optio bono ad qō hō finaliter tēdit aia exuta a corpe pfruat'. hꝫ. n. in hac vita nō ē homini pol'e. 2º ne nouoꝝ gīabiliū deficiat gnō. Moziū/tur. n. p̄cedētes vt cedāt sequētib⁹:qō si nō eēt nō eis tota terra habitabilis sufficeret. 3º:q2 alteri⁹ corruptio idiuidui alterius spēi dz eē gnō. Et addūt alij ne māe isatiabilis frustrēt' appetit⁹?:valeāt be psuasiōes quantū valere pñt ꝛc. ¶ Scōa ꝑ. Lapiēdo nāle p̄ mō nulla moꝛs ē morienti nālis. Pz:q2 nullū moꝛiēs mortē nāl'r intēdit: sed ad ei⁹ vitā z pmanentiā nāl'r inclinat'. Oē nāqꝫ aial tueri salutē laborat:moꝛtis vo pnitiēqꝫ deuitat. Boeti⁹ 3º ō cō/solatōe ꝑhie. Ex hac sequit' cuilibet moꝛiēti mortē eēvioletā:q2 ꝑ nālē ei⁹ iclinationē. ¶ 3ª ꝑ. Lapiendo nāle sc̄do mō aliq̄ moꝛs est alicui moꝛiēti nālis denoianda. Pz:q2 alicui moꝛiēti pōt accidere moꝛs nō ꝑnis actionē cāe alicui⁹ in corp⁹ ꝑternāl'r ipmētis. ḡ ꝑ ꝛa. Ex q̄ seqt p̄ nō quālibet mortē ꝓtingentē ab intra noiandā eē nālē. ab intra. n. p̄t aliq̄ cā corp⁹ ꝑternāl'r imutare:imo caloꝛ nālis ex solo nutrimēti defectu p̄t in corp⁹ ꝑternāl'r impzimē. Seqt 2º pol'e eē aliq̄ō corp⁹ ꝓuenire ad mortē absq̄ hꝫ q cadat in egritudinem aut neutralitatem nūc. Cōfisl'r pomnia solui p̄t qō:qua querit' an senect⁹ sit alicui senescenti nālis. Pōt. n. eē senectus nālis:q2 ab intra nō ꝑnis actionem cāe corp⁹ senescens ꝑternāl'r alterātis. Sz nō est nālis:q2 p̄se intēta a nā senescentis:vt est snia Hal'.in

Auicē.

Auicē.

Corpus humanuz corrūpi z alterari q̄.

Auicē.

Caloꝛ nālis extinguit' tripl'r

Auicē.

Moꝛs naturalꝫ dupl'r

Moꝛs ꝑternālis aut violēta dupl'r

Boeti⁹

lib. de tabe. 2° ca. ℣ Nō tñ nō oē hūanū corp⁹ sibi sanum quātūcūq; rectū regimie sibi optio eē ad mortē nālē pdu cibile. Pot. n. hȝ repugnare ex pte opl'onis isequēt māz aut diffōmitatis mēbrox i suis opl'onib⁹ ⁊ cōpōnibus ⁊ plurīū alioꝝ de qb⁹ forte videbiſ aliqd infra.

¶ Oītū ad 2ᵐ sciēdū ē q diuersitatē ⁊ modū aduēt⁹ mor/tis nālis diuſi ex diuersis cāis iuestigauerunt. ℣ Alij. n. ex diuſitate nutrimēti ad nutritū: qr ⁊ si nutriēs vicaſ ⁊ assimilet nutribili: oū tñ sibi ē ꝑriū repatiſ ⁊ ab eo ipset/ſionē recipit nutribile: eo q oē agēs phyſicū in agēdo re patiſ. De aūt alterationes sibiiuicē succedētes debilitāt vrutes mēbrox ⁊ qlitates q̄ sūt istra vtutū beberāt ⁊ ob tūdūt. Dis g̃ diu sibi succedētib⁹ alterationib⁹ tādē mē/bra opz fieri ipotentia ad exercēdas vite opōnes: ⁊ sic tā dē senescē viuēs ⁊ mori. ℣ Alia cā sumiſ ex ꝑrietate ꝑsti tuētiū hūanū corp⁹ vel alteri⁹ cuiuscq viuētis: q̄x q̄dam sūt levia q̄dā grauia: ⁊ p q̄zdā opl'onē ligata tenēt i mix/to: ⁊ hȝ opl'o paulatine dissoluiſ: q̄ tādē dissoluta ⁊ cor/rupta mouebūt ⁊ p ꝓpias nās: hec qdē sursum: hec ꝙ deorsum: vñ tādē sequiſ mixti dissol'o. ℣ Terti⁹ mod⁹ ē: qr posito q mēbris viuētis ꝓcipue occurrat nutrimētuz eis oio siſe nullo mō mēbrox p suas q̄litates alteratiuū: qr tñ nō pōt nutrimētū mēbris vniri nisi p actionē calor/ diuidētis, subaz ⁊ nutrimētū ꝓpozos distribuētis neče ē ꝓtinue i hūido mēbri aliquā evaporatione fieri: ⁊ p ꝓnis mēbri subam'indurari inspissari ⁊ terrestrē fieri: q̄sto aūt magis idurat mēbrū ⁊ terrestrificat min⁹ ē susceptibile restauratiōis: vñ tādē ihabile fit ad nutrimēti susceptōez ⁊ vite pmanētiā. Et colligūr hi modi ab Alberto magno alemano i libro suo de etate. vltimo. c. ℣ Perfectio⁹ mo/d⁹ coll'r 3ª pmi. c. p. ℣ Pro q̄ supponēdū est 2° q cuicunq; mensure caloris actualis viuēti nālis limitata etiā corrñdet mensura humidi: citra quā diminuto hūi/do non pt calor hȝ nālis in mā ꝑseruari. Pz. n. expimēto nullo ꝓrio extinguente exteri⁹ occurrente ad plurimam resol'onem hūidi ꝑseq extinctionem aut diminutionē ca lorīs: qm̃ humido foueſ ⁊ ꝑseruaſ cal'm hȝ. Jō ipo citra mensuram calorīs debitā diminuto neče erit calorem di minui vel extīgui. Dico aūt notāter citra mēsuram calo ris debitā: qr nō ad quālibz exiccationē hūidi sequiſ ca/lorīs extictio vel diminutio: vt ꝑ pmi. c. de cōpl'onibus etatū declaratū ē. ℣ Sciēdū ē 3° q lz calor nālis hūido sustenteſ ⁊ foueaſ: humidum tñ non absoluiſ ab actione calorīs in ipm ⁊ subtātifica eius exiccatione. Nā q̄uis calor vt nālis est sit humidi restauratiuus ⁊ ꝑseruatiuus inq̄tum tñ calor absolute ipsius est subtiliatiuus ⁊ reso lutiuus: ⁊ ꝓr ipsi⁹ subtātifice extinctiuus. Ad ħ āt seq tur hūidum calorīs ⁊ vite sustentatiuū ꝓtinue terrestri⁹ fieri ⁊ siccius. Semp. n. agit calor ex humido q subtili⁹ est ⁊ magis aereū resoluēdo ⁊ relinquēdo terrestri⁹: qr quāto subtili⁹ est humidū ⁊ magis aereū est resolutioni parati⁹. ℣ Ex quo pz p actionē calorīs in hūidū fieri cō tinue hūidū ipuri⁹ ⁊ ad vite calorīs sustētationē deteri⁹. ℣ Cōtra: qr in ꝓcessu etatiuo a pueritia ad iuuentutē: lz fit humidū ꝓtinue terrestrius: vr tñ multo p vita meli⁹ ⁊ pfecti⁹. cui⁹ signū est opōnes iuuētutis multo pfectiores esse q̄z pueritie. Juuēt⁹. n. hȝ opl'onē magis eq̄lē opl'one pueri. ꝑ pmi. cap. de cōpl'onibus etatū. ℣ Pro isto dr q lz vsq; ad iuuētutē. fiat humidum continue p opōnibus melius: reddiſ tñ ꝓtinue p vite pduratione deteri⁹: cū. n. ꝓtinue sit terrestri⁹ est minori tpe calorīs ⁊ vite sustenta/

Albꝰ magnꝰ Auicē.

tiuuz. ħ intellerit Aui. ꝑma tertij. p̄ ca. verūtñ iqt pfectio ⁊ itegritas nr̄a: ⁊ potētia pficiēdi opōnes nō ē nisi pp mlt̄ tā siccitatē q̄ nobis accidit. deinde siccitas incessanter p cedit donec nos ꝑimat. Et infra parūp: qō tñ ex eius exic catiōe in ꝑn° appet equalitati attinet ꝛc. ℣ Et ex his col ligi pōt mod⁹ quo ab intra accidit moꝛs nāli actiōe. Nā cal'o nāli hūidū ꝓtiue resoluēte ⁊ terrestrificāte neče est hūidū ad tātā siccitatē ⁊ terrestreitatē tādē pduci: vt nō fit amplius calorīs nālis sustētatiuū: pp qō deducta acci dentali cā mortē accñtalē accelerāte ꝓtinget calorē nālē extingui: ⁊ p ꝓnis corp⁹ ad mortē pduci. Ad hāc aūt hu/midi exiccationē ⁊ ꝓr cal'i extictionez coadiuuabit nos aer ꝓtinēs q; i q̄libet ei⁹ dispōne nos exiccat: vt infra vide biſ. labor corpis ⁊ aialis ⁊ cetere res nō nāles q̄tūcūq; debite administrate nos imutāt: vt visum est circa lr̄am ꝑ' pmi. c. de opl'onib⁹ etatū. Juuat ēt humoꝛ flaticus in senio multiplicatus tegēdo ⁊ suffocādo cal'z ⁊ qualitati obuiādo. ꝑ' pmi. alle. c. Ad ħ ēt occasionē pstat q invlti mo senio multū debilitato calore ⁊ mēbris anbelit⁹ idu ratis ⁊ factis terrestrib⁹ deficit mor⁹ anhelit⁹ ⁊ spūaliū vñ velocitaſ pauci calorīs nālis extinctio: pp qō Ari. in lib. de morte ⁊ vita. Principiū āt vite deficit hñtib⁹ si nō refrigeraſ cal'm ⁊ cōicās ipsi. Quēadmodū. n. dcm̃ ē fre quēter ꝓtabescit ipm a se. qm̃ his igiſ qdē pulmoꝛ his āt brachia idurata fuerint pp tpis lōgitudiez: iduratis his qdē brachijs: his aūt pulmone ⁊ factis terrestrib⁹ non pñt has ptes mouē neqz eleuare neqz sil' oucē. tandē igiſ fcā icēsiōe marcescit ignis ꝛc. ¶ Ex his oib⁹ colligi pñt ꝛdie q̄dā iter mortē nālē ⁊ violētā siue ꝑternālē. ℣ Diffe rūt. n. ꝑ: qr moꝛs nālis nūq; segt actionē in corpus ꝑter nāl'r ipzimētē: lz moꝛs nālis nō accidit sine hȝ ipzessiōe. ℣ Et ex hac ꝛdia segt scōa. s. q moꝛs nālis nō neče tāq; eius cām p̄supponit egritudinē aut neutralitatē vt nūc. ℣ Ex qb⁹ segt tertia ꝛdia. Moꝛs. n. violēta ꝑm plurimū accidit cū doloꝛe ⁊ pena: moꝛs vo nālis nō. vñ Ari. i lib. de morte ⁊ vita. ꝓpterea ⁊ sine tristitia est q̄ in senectute moꝛs. nulla. n. violēta passiōe ꝓtingēte moꝛiūr. lz insensi bilis aie absolutio fit oio. ℣ Ex qbus segt ꝛdia q̄rta. s. q nālis moꝛs nō accidit nisi in vltimo senio. moꝛs āt violē ta indifferenter in qualibet etate pōt accidere

¶ Ad argᵗᵘ ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑmū ꝓcedit ꝛ̄ illa. s. q idē cal'm respectu eiusdē humidi est corrūpēs ⁊ cōſuans nō tñ ꝑm idē. Cal'm. n. inq̄tum resoluit ⁊ exiccat hūidū corrūpit vel saltē ad corruptionē disponit. inq̄tum tñ re staurat digerit putrefactionē ꝓhibet: ⁊ humidi resol'onē retardat ꝑseruat ⁊ corruptioni resistit. Quēadmodū aer nos ꝓtinēs fridus calorē tēpat corpus nr̄m ꝑsernat: inq̄ tum tamen in eo est de virtute solis ⁊ stellaꝝ humidum subale exiccat mēbroꝛ corrūpit vel ad corruptionē ꝑpa rat. ꝑᵐ igiſ istoꝛ opaſ calor nālis inquantū calor absolu te 2ᵐ vo iq̄tū nālis ē. ⁊ ad hūc sensū ꝓcedit auctas Hal. ℣ Ad ꝓfirmationē ꝑmaz dī ꝓcedēdo ꝑ q ꝓtinue i q̄libz pte q̄ resoluiſ calor itēdiſ. iō. n. resoluiſ: qr a calore subt i liaſ ⁊ ad formā cali vaporis ducit: non tñ ex ħ sequiſ ꝓti nue in humano corpe esse calorē intēsiorē q̄z ꝑius fuerit: qr lz in q̄lz pte q̄ resoluiſ sit ꝓtinue calor intēsior q̄z ꝑius fuit in eadē: nō tñ opz in eo esse calorē intēsiorē q̄z ꝑius fuit in pte alia oū resoluebaſ. Exēplū pōt eē in cādela ac censa: cuius lumē ⁊ calor p tps manet vnisorme. Creden dū tñ est cū ħ sp ptes remanentes q̄litatiue fieri ficciores Dici pōt ēt probabil'r q lz in parte resoluēda nulla intē/daſ calitas: qr tñ in q̄lz tali ꝓtinue intēdiſ siccitas igneaꝛ iō ꝓtinue rarefit ⁊ subtiliaſ donec tandē in vaporē ꝑuer taſ. Jdē. n. gradꝰ calorīs cū siccitate maiori ꝑparari pōt ad levitatē maiorē ⁊ subtilitatē q̄z cum siccitate minori. ℣ Et iuxta hāc rñsionē ꝓcesserūt qdā caloꝛē esse siccitaꝛ ꝑductiuū. Et q idē gradus calorīs cū siccitate remissus

Auicē.

Aristo.

Mors triplex ⁊ cuius libet diſ ferētia

est ꝓueniēs dispō sōme carnis vel ossis q cū siccitate itē siozi sensibil'r dispōit ad formā vapozis. ℣ Ad 2ᵐ ꝓfirma tionē negāda ē ꝓnia: qr lz cuilz pti hūidi mēbraliz assistat calor: ⁊ i qualz ei⁹ ptē agat vel sufficiat agere: nō tñ suffi cit ꝓtinue a q̄lz ptē aliqd resoluere: ꝑpus. n. tpe sufficit ca/lor i quācūq; ptē hūidi mēbralis signabilē agē q̄z suffici at illā resoluere: vt pz intēti. ℣ Ad 3ᵐ ꝓfirmationē negā da est maior. pz. n. aliquā ptē carnis eē multo terreā: cuz tñ aliq̄ ps ossis fit multū aerea. ⁊ sic arguiſ q nulli⁹ ptis calor sufficit i hȝ hūidū agere: eo q nulla ps ab itra pōt seipam alterare: vt vr̄ senſisse Cōmen. 2° phy. cō° p. ⁊ 7° phyſi. cō° 3°. ⁊ 9° meta⁹. cō° 2°. ⁊ pūes alibi. ℣ Pro his dōz est q nullū ens nāle aliq̄ forma p motū nālē acqſibi li oio ꝑuatū ē ab intra ad illā p se mobile. nihil eniz oino ꝑuatū caloꝛe aut frigoꝛe est ab intra p se calfactibile vel infridabile. Oē tñ ꝑuatū loco est p se ad illō local'r mo/bile vt ignis exñs in cētro ab intra ⁊ p se mobilis est ad ꝓcauū lune. Sed de hac alibi ꝓsideradū est. ¶ Ad scōm ꝓncipale q̄'r aliq̄ eadē moꝛs sit denoiabilis nālis ⁊ vio lenta ꝑm varias acceptiōes huius termini nāle: pz ex p artī°. ¶ Ad 3ᵐ ꝓncipale ꝓcedit ꝛ̄ illō ꝑᵐ. ⁊ ꝓr q pol'e est alicui⁹ mēbri opōnes total'r auferri: lz nō ꝑus fuerint ꝑternāl'r diminute. lz ex ħ nō seqt fieri transitū ab extre mo ad extremᵘᵐ ꝛc. lz. n. nō neče ꝑus q̄z auferaſ opō ipsa ꝑ ternāl'r diminuaſ: neče tñ ꝑus ad nō gradū pfectionis minoraſ: sed de ħ satis in ꝑ huius vistuz ē. ¶ Ad 4ᵐ sil'r. Et sil'r ad vltᵐ satis dcm̃ ē in cōne. ¶ Qō. iiij.

Utrum tñ ser sint res nō nāles a Saℓ. in lr̄a enūate scilicet. aer cib⁹ ⁊ pot⁹ ꝛc. ¶ Arguiſ multi pliciter q nō. ¶ Primo. ꝑter has ser res ꝑme sunt alie hūanū corp⁹ ineuitabil'r alterātes: puta celū celestes in flurus terra aq̄ ignis. hec. n. oia hūano corpi ieuitabil'r obuiāt ⁊ suis q̄litatib⁹ imutāt. ℣ Cōfirmaſ: qr ꝑter hec ser enūata moꝛes ⁊ artes ser⁹ etates hūano corpi ieuita bil'r occurrūt: ⁊ illa ēt suis q̄litatib⁹ imutāt. ¶ 2° ad ꝑn/cipale. nullus aer neče hūanū corpus alterat: vt pz dis/currendo. q̄ nullus aer est res nō nālis assumptū ꝑbaſ: qr aer ē el'ntum nr̄i corpis. 2° pmi. doc. 2°. 3° caꝑ. elemen/ta aūt sūt res nāles: eo q sī ꝓtes ꝑme hūani corpis. ꝑma ꝑmi. caꝑ. de el'ntis. ¶ 3°. q̄libet res nō nālis alterās vel ꝑseruās hūanū corpus est cōparatione humani corpis: qō alterat vel ꝑseruat cā ꝑmitiua. Nō enim est respectu eiusdē cā corpalis. lz aliqs cibus vel pot⁹ hūanū corp⁹ alterās ēcā corpalis. q̄ aliqs cib⁹ vel pot⁹ nō ē res nō nā lis. ꝑbaſ minor. Ponēdo sortē bibere sanguinē ꝑpium ex venis fluētē: ⁊ hūc sanguinē ſtōm sensibil'r ledere. Et pz hūc sanguinē eē cibū aut potū. Q. ēt sit cā corpal' pz: qr est cā hūoralis. Sil'r hȝ talis cib⁹ vel potus est hūor. q̄ est res nālis: ⁊ p ꝓns nō ē res nō nālis. ℣ Confirmaſ: qr cib⁹ vel pot⁹ q̄tūcūq; tēpatus nō ꝑseruat corpus hu manū: lz sanguis tēpat⁹ ⁊ hūiditates scōe tēpate ex ipso genite. hec igiſ ꝑseruatio nō vī attribuenda cāe ꝑmitiue sed corpali. puta humiditati scōe vel sanguini. oū. n. stat cib⁹ sub forma cibi nūq; ꝑseruat: igiſ nūq; cib⁹ vt cā ꝑ/mitiua ꝑseruat. ℣ Cōsil'r argui pōt de cibo medicali: qr tal'r alterat cib⁹ medicinalis hūanū corp⁹: qual'r cibus tēpat⁹ ꝑseruat. lz nūq; ꝑseruat cib⁹ tpat⁹ vt cā ꝑmitiua. q̄ nec medicinalis vt cā ꝑmitiua corp⁹ alterat. ¶ 4° ad ꝓncipale. inanitio ⁊ repletio somn⁹ ⁊ vigilia mot⁹ ⁊ qes ⁊ accñtia aie nō sūt res nō nāles. q̄ qō falsa. assūptū ꝑbaſ disſurrēdo. ianitio. n. ⁊ repletio nō sūt nisi opōnes nāles p q̄s repleſ vel inaniunſ mēbra. oēs aūt opōtiōes nāles sūt res nāles. sil'r sōn⁹ ⁊ vigilia sī res nāles. tū qr sī opō/nes p se itēte a nā. tū qr sī i gñe opōnū. ℣ Cōsil'r p oia ar gui pōt de motu ⁊ qete ⁊ accñtibus aie vt pz intuenti.

¶ Ad opᵐ ē Saℓ. in lr̄a. Et Aui. ꝑ' pmi. doc' 2'. p̄ caꝑ.

¶ In hac qōne videbiſ quid in ꝓposito per res non natu/

Res in ꝓsideratiōe medicie triplex ⁊ quid

rales intelligendū sit. 2° rñdebitur ad quesitum.

¶ Oītū ad pᵐ sūt q̄dā notāda. ¶ Primo sciēdum ē q̄ res circa q̄s ꝓsideratio medici ꝓncipal'r vsaſ sub trib⁹ gñi/bus ꝓtinent. s. gñe rei nālis: rei ꝑternām: ⁊ rei nō nālis. Vocant āt res nāles q̄sc̄uq; res hūano corpi nāl'r intrin secas ad ei⁹ integritatē ꝓstitutionē vel ꝑseruationē eēn' ordinatas. Has vo in septē gña distinxerunt. s. elementa: cōpl'ones: hūores: mēbra: spūs: vtutes ⁊ opōnes. Qōli/bet. n. istoꝛ est humano corpi nāl'r intrinsecum: vt el'nta actu hūanū corp⁹ ꝓstituētia mēbra ꝛc. Sil'r qōcūq; isto/rū eēntial'r ordinatū est ad hūani corpis ꝓstitutionē: vt el'nta q̄ sunt ptes ꝑme hūani corpis: aut integritatē eius/dē vt mēbra: aut ꝑseruationē vt spūs: opl'o virt⁹ ⁊ opō. Eȝ vo res ꝑter nām vocāt q̄sc̄uq; res siue dispones sani tati hūani corpis ꝓrias aut humano corpi disconuenien tes: vel q̄'r cūq; ꝑseruationē ei⁹ ꝓhibētes. Quax triplex distinguiſ gen⁹. s. cā egritudo ⁊ accñs: vt 2' pmi. c. p. ⁊ 3° de accñti. p̄ ca. Est aūt cā res vel dispō ꝑter nām: ex q̄ ꝓ/uenit vel apta est ꝓuenire egritudo. Et nō curo hic neu/tralitatē vt nūc ꝓ egritudinē distinguere. Egritudo vo ē dispō ꝑter nām ex q̄ immediate ꝓuenit in opōnibus nocu mētū: vt ꝑ hui⁹ declaratū ē. Accñs aūt ē dispō ꝑter nām pēdēs ex egritudine. Ex qb⁹ oib⁹ pz q̄ res nāles inquā tū hȝ sunt humano corpi ꝓuenientes. Res aūt ꝑter nām inq̄tū hȝ sunt eidē disconuenientes. Res ergo nāles ꝑm se determinate sunt ad corpis hūani cōseruationē inq̄tū tales sunt. Res aūt ꝑter nām eȝ ad destructionē eiusdē. Et q inter res ꝑm se determiatas ad ꝓseruationē: ⁊ res ꝑm se determiatas ad oppᵐ dāt medie: puta res ad neu trū istoꝛ determinate sȝ ad vtrūq; indr̄nter se hñtes ꝑm variū occursum eaꝝ: iō ꝑter res nāles ⁊ ꝑter nām posue rūt auctores res medias q̄s nō nāles vocāt. Et sunt res humano corpi ineuitabil'r occurrētes: q̄ eidez a medico debite administrate ꝓseruāt illud: idebite vo administra te corrūpūt. Propter qō dixit Saℓ. i lr̄a q hec ser gña re rū nō nāliū māe q̄dā sunt cāꝝ sanaꝝ ⁊ egraꝝ. Sicut. eni māyna numero exñs indr̄nter ad hoc se hȝ vt fiat cā sana ⁊ cō seruativa: aut egra destructiua ꝑz varios modos occur/sus eius. Cōsil'r de alijs dōm est. ¶ 2° sciēdū ē vt colligit in quinto metaphyſice. q multipl'r sumiſ neciū. Primo ꝑo eo sine quo non ꝓtingit rē eē vel viuere: aut debite p manere: qual'r respiratione necessariā dicim⁹ pulmonē hūtibus. Scōo ꝑ illo sine quo nō ꝓtigit rē bonū sibi acq rere: aut nocumentū expellere: sicut vestē necessariā dici/mus eē ⁊ domū ⁊ hȝ. Tertio sumiſ p coacto: qual'r cur sum coacte factū curreti dicim⁹ necessariū. Quarto sumi tur necessariū vt distinguiſ ꝓ ꝓtingēs p eo. s. q impol'e ē al'r se hie. Jn ꝓposito vo dī dicim⁹ rē nō nāliū occur/sum nobis eē neciū intelligēdū est ħ ꝑ ⁊ scōo mō. sine il laꝝ. n. occursu nō ꝓtingit hoies p suas etates decurrere nec malū depellere: ⁊ bonū sibi acgrere. Jō ꝑbabil'r di/cere possumus hȝ rez accursum nō eē necessariū simpl'r esse tñ necessariū ex suppōne. suppositō. n. q corpus per suas etates ꝑter decurrere debeat neče est has res non nāles eidē occurrere. ℣ Nō tñ q lz de ꝓprietate ꝑmonis oēs iste ꝓpōnes sint false. aer neciō occurrit humāo cor pori. cib⁹ ⁊ pot⁹ ⁊ mot⁹ ⁊ qes necessario nobis occurrūt qr nullus est ille. ad istos tñ sensus ab auctoribus conce dunt. neciō nobis occurrit aer. impol'e est. n. hoiem per suas etates decurrere qn sibi occurrat aer vel qn occur rat aeri cibo ⁊ potui ⁊ sic de alijs. Si igiſ aliqs determi natus aer cibus vel pot⁹ ꝛc. oī res nō nālis: ħ est qr ne/cessario ei vel sibi ꝑm spēm sibi occurrit corpus. Hoc sen serunt antiqui dicentes q istis sex rebus in gñe vel gña/litate sua hūanū corp⁹ necessario obuiat: q̄uis in singu laritate sua nō necessario eis occurrat. ¶ Sciendū est

Necessariū 4ᵘᵐ

Universidad de Sevilla Biblioteca

q̄ q̄uis iste sex res nēcio nos alterēt ad sensum datū: diffe
reter tñ: q; q̄dā ptinue vt aer: q̄dā interpolate vt cibus
z pot⁹. siłr q̄dā imediate: vt aer cib⁹ z pot⁹. q̄dā media
te vt somn⁹ z ges. siłr q̄dā nos alterāt p vtutes q̄s in se
actualr hñt vt aer cib⁹ ꝛc. q̄dā vo solū p q̄litates q̄s i se
vtualr ptinēt: vt motus z accñtia aie. ¶ 4° sciēduz est q
pter hec enūata plura vir alia humāo corpi ineuitabilr
occurrētia: vt aq̄ terra ignis celū artes mores regiones
z ciuitates. Uerūtñ hꝫ talia ñ̄stituūt gña rex ñ nāliū di
stincta a rebus supius nūatis: qm̄ plura istoꝝ ad ia dcā
gña reducūt. Terra. n. z aq̄ raro z nō nēcio p imediatuz
occursum nos alterāt: licz mediāte aere nos ineuitabilr
imutēt: vñ fm latā ꝓsideratiōnē medici ꝓ̄r sub aere cō
prehēdūt vł ad aerē reducunt. Altatio ēt aq̄ nr̄m corp⁹
ingrediētis: dū bibit sub alteratiōe cibi z potus ptinet:
vt ps. De igne Ro manifestū ē q nō nēcio nos alterat: ni
si mediāte aere cibo vel potu. Celū aūt alterat nos cale
faciēdo ifrigidādo: aut alias manifestas q̄litates ipzimē
do nō nisi mediāte aere. alterat. n. nos mediātib⁹ q̄litati
bus occultis fm varietatē aspectuū aut ꝓiunctionū. Et
has ēt q̄litates notū ē nō nisi mediāte aere ad nr̄a corpa
puenire: lz dixerint alij illas nō eē de ꝓsideratiōe medici
sed astrologi. artes aūt vel nō nēcio nos alterāt. vel si ne
cessario nos alterāt hꝫ alteratio ē ad motū ad qetē aerē
vel accñtia aie reducēda: vt ps partes discurrēdo. Mo
res dixit Plusq̄cómē. necessario alterare nos: hāc tñ al
terationē nō eē ꝓsideratiōis medici sz moralis phi. Pro
babiliter aūt vr̄ dōm q mores nō alterāt corp⁹ hūanū:
nisi p quāto illō varijs passiōib⁹ appetit⁹ sensitiui subij
cit. Irascibilitas. n. corp⁹ frequēter ire subijcit. Intēperā
tia vo ocupiscentie. g̃ alteratio mor⁹ reducit ad accñtia
aie regiones ēt ps nō alterare nisi mediāte aere cibo vel
potu ꝛc. De etatib⁹ vo dōm q nō sunt in nūo rex nō nā
lium. de rōne enim rei nō nālis est indr̄nter posse hūano
corpi a medico ꝓueniēter vel incōueniēter administrari.
talis āt nō est etas aut nālis ꝓl'o aut ꝓō: z sic de alijs
multis. ¶ Ultimo sciēdū ē q auctores cibū z potum vt
vnā rē nō nālem ꝓsiderauerūt: eo q corp⁹ hūanū ꝓ̄r al
terāt. Siłr z somnū z vigiliā eodē mō motū z qetē eō/
nē z retētionē: hꝫ. n. sūt puatiue oppolita. Lōphēso igit
qualr vigilia calefacit z mor⁹: facile ꝓprehendit qualr
somnus z quies infrigidāt. Lōprehenso ēt qualr retētio
calefacit vel ifrigidat: facile pcipit qualr eō sibi oppoſi
ta oppositum inducat. ¶ Ex qbus infert hec ꝫ ad q̄stū
responsiua. Precise sex sunt gña rex non nāliū a Sal'. in
littera enumerata. Nō. n. reperitur aliq̄ genus rerum
necessario non immutantium: z indifferēter corpori hu
mano cōueniēter z inconuenienter administrabiliū: qn
sit aliquod dictoꝝ vel saltē ad id fm latam medici consi
derationē reducibile. Et sub hoc sensu colligit hec ꝫ in
littera. Et scōa primi. doc. scōa primo cap. Et est genera
liter de intentione omniuz auctorum. ¶ Hoꝝ Ro sex ge
nerum sufficientia hec a quibusdā antiqs sumebat. Dis
res nō nālis vel occurrit corpori ab ex̄ vel ab intra. Si
pmū: vel ipsa est apta cōuerti in subam mēbroꝝ: z sic est
cibus z potus. Uel nō est apta ꝓuerti ꝛc. z sic est aer: z q̄
cūq; ad aerē superius reducūt. Si aūt occurrit ab intra
vel est pncipalr corpori attributa: z sic est inanitio z re
pletio siue eūo retētio. Uel est pncipalr aie attributa: z
tūc: vel est pncipalr attributa potentie sensitiue: z sic est
somnus z vigilia. Uel motiue: z sic est motus z ges. Uel
appetitiue: z sic sūt accñtia aie: vt ira odiū z iuidia. Hec
sufficiētia recipe pōt instātias plures: q̄s p tūc dimitto.
¶ Alij autem aliter hanc sufficientiam concluserunt.
Primo assumētes gñalē diuisionē quā alij assumpserūt.
Deinde ꝓbabilius assumūt q si occurrit ab intra. Uel ē
dispō vtuti nāli pncipalr attributa. Uel aiali vt ꝫ vitalē
distiguit. Aut aiali sił z vitali. Si pm ē eūo z retētio. Si
scōm vel est attributa pncipalr ꝓprehēsiue: z sic est sōn⁹
z vigilia. Uel motiue: z sic est mor⁹ z ges. Si ꝫm z sic sūt
accña aie: vt ira tristitia gaudiū ꝛc. q̄ ꝫ sniaz medicoꝝ:
vtutib⁹ simul vitalib⁹ z aialib⁹ attributa sūt. Cū igit nō
videāt alia gña nos nēcio alterātiū hūano corpi admini
strabiliū: seqt ꝓcło ad questū rñsiua iam posita.

¶ Ad argumēta pncipalia rñdet. ¶ Ad pm z ꝓmatōez
eius ps ex dictis in qone. ¶ Alij vo difficultatē effugere
volētes concesserūt nō tm̄ sex eē hꝫ gña. Et q auctores
enūauerūt tm̄ sex maxime nota z famosa. ¶ Ad 2m tacta
est in qone solo. ▽ Pro ꝓmatiōe vo dr̄ q nō repugnat
aerē: q ē nobis intrinsec⁹ z tāq̄ ps ꝓstitutiua nr̄i corpis
eē rē nālē: q̄uis aer nos ambiens sit res nō nālis deno/
minād⁹ ad sensum datū. negāda est g̃ ꝓna. ¶ Ad 3m ne
gāda ē ēt ꝓna. nō. n. repugnat idē vario mō ꝓsideratū di
uersis cōpatū simul eē cāz pmitiuā z corpalē sił rē nālē
z nō nālē. Sicut ꝓl'o cal'a man⁹ tue est cā corpalis: ꝓpa
rata tñ sto aut oculo: quez ipsa mediante cale facis si sibi
approximas manū tuā ē cā pmitiua z caro man⁹ tue est
res nālis iq̄stū ē ps itegrās manū tuā: inq̄stū tñ est come
stibilis masticabilis deglutibilis sub cibo: z sic sub gñe
rei nō nālis ptinēt. ▽ Et iuxta hꝫ ꝓcedenda eēnt plura q̄
vt sonāt videreť ꝫ cōem modū loquēdi: vt q aliqua egri
tudo imediate pēdet a cā pmitiua: z q aliqua pmitiua ē
afis z aliq̄ ꝓiuncta. Et ꝓ̄r q aliq̄ cā corpalis est iux mo
dū loquēdi auctoꝝ denoianda in corpalis: sed de hꝫ vide
bit post. ▽ Ad ꝓfirmationē dr̄ q nō solū sanguis z bū/
ditates scōe ex cibo tpato genite ꝓseruāt corp⁹ hūanū:
imo cib⁹ sub forma cibi exñs corpus humanum ēt ꝓser
uat. Cib⁹. n. z potus sub forma ppria exñs in sto si cal'a
fuerit p corp⁹ emittet vapores cal'os q spiritib⁹ cōib⁹ cō
mixti eos calefaciunt: fridus vo frido: q̄ sił imaginādū
a cibo tpato eleuari vapores spiritib⁹ z calori cōi ꝓpo/
mes: z p ꝓ̄s ad ei⁹ z toti⁹ ꝓseruationez opantes. ▽ Ad
aliā ꝓfirmationē ps qd dōm. ꝓcedit. n. q tā cib⁹ medici
nalis q̄s cib⁹ tpat⁹ aliq̄n vt cā pmitiua alterat vel ꝓfuat.
¶ Ad 4m dixit Plusq̄có. z eūo z retētio somnus z vigi
lia mor⁹ z ges z accidētia aie sunt res nāles inq̄stū sunt
opones ꝛc. inq̄stū vo indr̄nter sunt humani corpis ꝓser/
uatiue vel alteratiue ꝓueniēter z ēt incōueniēter indiffe
rēter admistrabiles res vocāt nō nāles. ▽ Alij dixerūt
nō oēs opationes esse denoiandas res nāles: sed solum
modo nāles z vitales: plus tñ mihi placet pma rñsio.

¶ Questio. v

Utrum corp⁹ hūanū magis imuteť ab aere q̄s a ci/
bo z potu. ¶ Arguit mltiplr q ñ. ¶ Pro
plib⁹ modis opat cib⁹ z pot⁹ i hūano corpe q̄s aer: q̄s ꝛc.
Assūptū. pbat: q cib⁹ z pot⁹ opant in nobis a mā q̄lita
te z forma specifica siue tota sub̄a: vt 2ª pmi. capi. de his
q̄ ꝓueniunt ex eo q cōedit z bibit. Aer aūt in nos solū
suis q̄litatib⁹ ipzimit. ▽ Itē cib⁹ z pot⁹ nō solū iā dictis
modis: lz z q̄titate nos imutat: aer vo sola q̄litate. cº si/
gnū ē: q cū Sal'. in lra oiuz aliaꝝ rex nō nāliū docuerit
debitā q̄titatē z q̄litatē eligere: ꝫ q̄titate tñ aeris nullā
fecit mētionē. ¶ 2° ad pncipale. magis imutat cōpositū
a cōposito q̄s cōpositū a simplici: sed cibus z pot⁹ sūt cō
posita sic hūanū corp⁹: aer aūt simplex. magis igit imu
tat corp⁹ a cibo z potu q̄s ab aere. pbat maioꝝ: q i hūti
bus symbolū facilioꝝ ē trāsit⁹. 2° de gnōne. Cōuersio. n.
in gñe ꝓportionali facilioꝝ ē. 2ª pmi doc. 3ª cap. 3. ▽ Pro
isto est auctoritas Isaac in lib. de dietis vlib⁹. ca. de imuē
tione choꝝ fm rōnē. Ꝫ idē exim̄eto ps. lz. n. aq̄ fridioꝝ
sit opio vel mādragoꝛa: plus tñ alijs parib⁹ nō infridat
opiū z mādragoꝛa q̄s aq̄. ¶ Tertio pn̄. pl⁹ imutat hūa
nū corp⁹ ab aq̄ q̄ ē pot⁹ absolute q̄s ab aere ꝛc. Assūptū
colligi pōt. 1. pble. 13. pble. Propter qd aquā pmutare
morbidum

Egritudinis cā mltiplex

Auic. Isaac

Aristo.

morbidum aūt esse. aerē Ro non. Idē expressius oñditur
cā pma problematis. dū dixit q hec. s. aqua fit nutrimē/
tum ꝛc. Idē oñdit 2ª cā: q aque fm se plures sunt spēs z
diuersitates q̄s aeris. Idē ꝓfirmatur vltima cā: q aer no
bis violēter obuiat z velociter a nobis recedit: aqua Ro
in corpe lōgā morā trahit. ▽ Lōfirmat: q rariozis ‘sbe ē
aer q̄s aq̄. ergo p qualitates eius min⁹ in corpus huma/
nū ipzimit. hoc idē ēt tactus oñdit. ▽ Itē p̄ solus potum
aque frigide ꝓtigit curari febre multe vehemētie: qō nō
accidit p occursum aeris quātūcūq; fridi. ¶ 4° ad pnci/
pale arguit. maioꝛe recipit mutationē nutribile ex mu/
tatione nutrimēti q̄s aeris: g̃ ꝛc. assumptū ps: q per solam
mutationē nutrimenti ꝓtingit nutribile venenosum fieri
nō venenosuz: vt. 6. de accñti. p. cap. z ez non venenosum
aialis venenosuz fieri: vt. 3. de simplici medicina. disti. 4.
p. ca. sz nō ptingit nec ab auctoꝛib⁹ positū est p solā mu
tationem aeris venenosum fieri nō venenosum aut eꝫ: er/
go ꝛc. ¶ 3°. aer nos ptinēs non est nr̄i corpis imutatiu⁹:
eo q est nr̄i corpis ꝓseruatiuus. Est. n. emanatio nr̄i ad/
uenīes spiritib⁹. 2°. pmi. doc. 2ª. 2° ca. ▽ Itē q̄ locus nālis
est locati nāl'r ꝓseruatiuus: vt. 4. de celo. 7. 4. phyſicoꝝ.
▽ Et pro isto videtur auctoritas Auer. 2. de aia cómento
115. Animal qō inatum est esse in aqua z in aere non sen
tit aliquam qualitatem calidam vel frigidam in eis.

¶ Ad oppm vr̄ Sal'. in lra. ¶ Primo dō dixit. Qñ Ro di/
stemperatū fuerit ptinēs. i. aer: intantū ptemperātiā opz
minui aliarū rerū non nālium inquātū eucrasia eius cor
rupta est. Ex qbus verbis manifeste colr aerē distempe
ratum eque potētē esse alijs pibus ad alterāduz corpus
alijs reb⁹ non nālibus simul sumptis: pp qō ad ꝓseruādam
corpis tēperātiā opz oēs alias res nō nāles ad ꝓriū eq̄li
ter labi. Et p ꝓ̄s potētior est aer ad imutādū corpus hu
manū q̄s solus potus z cib⁹. ¶ Idē ēt signis suadet Lō/
cil'. dzia. 114. Carcerati. n. malo aeri assueti ꝓuz bonū: ae/
rem petūt: deide abstinētiā ppessi potū petūt: z vltimo ci
bū q̄rūt. Pz ēt eximēto aialia nōnulla ex mutatione ae/
ris cauernas z nidos cū ouis aut pullis relinq̄re vt aer
mutatione pestilētiā fugiāt. p⁹ quarti. cap. de signis pesti
lentie. ¶ Itē magis nēcius est aer ad ꝓseruādū humanā
temperiē q̄s aliqua alia: res non nālis. ab ipso enim ime/
diate pēdet corpis temperies: ergo magis imutat corp⁹
ex mutatione aeris q̄s alicuius alterius rei nō nālis.

¶ Pro rñsione ad hanc qōnem p̄ ponenť notata z ꝫnes.
¶ Primo sciēdū est q in ꝓposito nō est sermo de aere no
bis intrinseco q ps est humani corpis: sz de aere nos ꝓti
nēte: q intus p inspiratiōnē z expiratiōnē exteri⁹ nos tan
gēdo imutat. ¶ 2° sciendū est q aeri nos ptinenti triplex
accidit mutatio. nālis. s. non nālis z ꝑter nām: vt 2ª pmi.
doc. 2. ca. 2. Uoco aūt mutatiōes nāles mutatiōes ꝓ̄ñtes
motū solis in suo circulo fm quez fit nobis sol q̄ntz lon/
gioꝛi: q̄ntz directius nos respiciēs: q̄ntz obliqui⁹. Ex q/
bus 4or varie dispones cāntur in aere: quarū due sunt ex
treme. s. hyemis z estatis: z due medie inter has. s. dispō
veris z autūni. Et ad has gñales mutationes reduci pos
sunt pticulares mutationes aeri ptingētes in die nāli: q̄
quatuoꝛ mutationib⁹ gñalibus supradictis sunt ꝓpoꝛ
tionales. vnde dicimus quartā vnā diei calidā ‘ee’ z hu
midam z hec ꝓportionat veri. aliam calidā z siccā z hec
proportionat estati: z sic de alijs. Permutationes Ro nō
nāles itelligo mutationes non oīno nāe hūani corpis ꝓ̄/
rias: nō ꝓ̄ñs rātū motum solis in suo circulo: sz variātes
aerē a dispōne. q̄. s. inest merito motus solis in suo circu
lo: sicut sunt mutationes ꝓ̄ñtes flatus vētoꝝ sit⁹ terrarū
aut dispones aliq̄s terrestres vel celestes nō ordinate sz
occursum quatuoꝛ tēpoꝝ anni cōtingētes. Mutationes
Roꝛpter nām seu cursum nālem egrediētes sunt. sicut ae/
ris corruptio seu putrefactio ex qua prouenit pestilentia

Potus quid et cibus.

Aeris mutabiliter cā mltiplex

aere concitatur ⁊ mouet ab vno planetarum. Sol enim ignē ꝓncipaliter mouet. Ūn sol ⁊ ignis in luce ⁊ calore cōicant. Luna ℞o aquā ſm eius aſcēſum ſupius ⁊ inferius ⁊ ad mediū celi ⁊ mare fluit ⁊ refluit: ſm ēt lune etatem fluxus maris ⁊ refluxus variant: ſm q̄ in coniūctione vel oppoſitione fuerit. Saturnus āt ⁊ Iuppiter ⁊ Venus ⁊ Mars ⁊ Mercurius cū ſuis ſpheris aerē diuerſi/mode imutant. A Saturno. n. recipit aer frigus. eſtum a Marte: a Ioue ℞o temperiē in calore: tēperiē ℞o in frigore a Uenere: miſcibilitatē ⁊ paſſibilitatē facilē a Mercurio ſuſcipit: qui indifferēs ⁊ ad oia de facili permutabilis. Sphera ℞o 8ª. ſ. ſtellata terram mouet diuerſis: videlicet lōgis periodis cauſando in ea tranſmutationes: ꝓpter q̄ vbi nunc mare olim fuerit arida terra: ⁊ econuerſo primo metheororū. Hanc ēt cōclusionē deduxit Lō cil'. pluribus alijs medijs que ſuperius tacta ſunt.

¶ Ad arg'ᵃ principalia rñdetur. ¶ Ad p̄ᵐ negetur ꝓña: ꝯz enim aer nō tot modis operet in humano corpore ſic/ cibus ⁊ potꝰ: vehemētius tñ diutius ⁊ magis ꝯtinue ſuis qualitatibꝰ nos imutat. ℣ Lōtra: ita opatur a forma ſpecifica ⁊ a mā in humano corpe: ſicut cibꝰ ⁊ potus: q̄ non pluribus modis opatur cibꝰ ⁊ potus q̄ aer. Aſſumptuꝫ pbatur. Oē enim a forma ſpecifica opetur ꝑz. cū frequēter occultis ꝓprietatibus in eo a celeſtibus aut terrenis cauſis impreſſis nos imutet. Et q̄ ēt a mā vī velle Hal'. in libro de vtilitate anbelitus. vbi ponit aerē neceſſariuꝫ eſſe vt nos refrigeret: ⁊ ēt vt ſpūm nutriat. ℣ Pro iſto cōceditur q̄ aer a forma ſpecifica immutat corpora humana: non tñ in illis opatur a mā. Pro auctoritate ℞o Hal'. dixerūt qdam ipſam fuiſſe illius opōnis cui non credit'. Alij dixerūt aerē impropꝛie ſpūm nutrire. Illo. n. foueat ſpūs: ſicut ſupra chilū impropꝛie dixerūt nutrire ſtomachum: ꝯz de hoc infra plus videbit'. ℣ Ad cōfirmationez dī q̄ ſicut cibꝰ ⁊ potus ſua q̄ſtitate nos imutat: ita ⁊ aer. Maius eni nobis refrigerū p̄eſtat magna q̄ꝑua quātitas aeris. Cur aūt Hal'. de mēſura q̄ſtitatis aeris nō fecit mentionē videbit' circa lr̄am. ¶ Ad 2ᵐ ꝓncipale dī q̄ q̄ſuis aliq̄ cōpoſitū ab aliquo cōpoſito maiorē recipiat mutationē q̄ ab aliquo ſimplici certo dato: nō tñ a quolibet: q̄ nō inter q̄cunq̄ cōpoſita currit ꝓprietas ⁊ cōuenientia talis q̄lis inter cibū ⁊ cibatū. ℞. g. inter lignuꝫ ⁊ metallū lapidē ⁊ vitrum ⁊c. currit ℞o ꝓprietas ⁊ conuenientia inter mixta in ꝓprietatibus actiuis quādoq̄: vnde vnū eſt alterius aſſimilatiuū: ⁊ nō ēꝫ: qualis propꝛietas repitur ⁊ habitudo inter humanū corpus ⁊ cibū abſolute. Oñq̄ ℞o cadit inter ea ꝓprietas qua vnū alterū nāliter corrūpit: ꝯz non aſſimilet: ⁊ non ēꝫ: qualiꝫ habitudo eſt inter venenū ⁊ hoiem abſolute. Lz igit' cibꝰ fit mixtum ſicut corpus humanū: nō ſeqtur tñ ipſuꝫ corpꝰ humanum humores magis imutare aere quātūcūq̄ cibus ⁊ potus eēt de ſe magis alteratiuꝰ humani corpiſ q̄ aer. pp tñ aerē magis cōtinue ⁊ minus refracte ſonti caloris .ſ. cordi occurrere q̄ cibus nō ſeqtur ex hoc cibū corpus humanū magis imutare. Et ad pbationez maioris qua vī argui vl'r q̄libet cōpoſitū magis imutari ⁊c. q̄ i hñtibus ſymbolū ⁊c. Et q̄ ꝙuerſio i gñe ꝓportionali ⁊c. Dī q̄ aliq̄n maiꝰ eſt virtualis ſymboleitas cōpoſiti ad ſimplex q̄ cōpoſiti ad compoſitū certū datum: ſicut ſulphuris ad ignē maiꝰ eſt ꝓportionalitas q̄ ſulphuris ad lignū vel lapidē. nec ſolū virtualis: ſed ēt actualis cōuenientia frequēter maiꝰ eſt. plus. n. actual'r ꝓuenit ſpiritus cordis cū aere q̄ cū lapide vel ferro. ℣ Et p idē pz quid rñdendum ſit ad auctoritatē Iſaac: ⁊ ad expīmētuꝫ adductū. ¶ Ad 3ᵐ ꝓncipale dicitur negādo aſſumptum: alijs paribus: ⁊ hoc aqua pro potu: aere pro refrigerio nobis occurrētibus. Pz enim q̄ ſi aqua per inſpiratione nobis occurreret ſic multo vehementius imutaret aere humana corpora. Pro auctoritate ℞o Ari. dī q̄ vtplurimum in breui ſpatio magis ꝓfigit aquas diffoꝛmiter variari in ſuis qualitatib' q̄ aerē: ideo magis morbidū eſt mutare aquas. eo. n. q̄ aque qbus vtimur in potu ꝑꝛ varietatem terrarū per quas trāſeūt vario mō diſponūtur. accidit in ſpatio breui repiri aquas in ſuas qualitatibus valde diffoꝛmes vt ſit aqua mineralis: aq̄ lutoſa: aq̄ nitroſa: aqua gipſea: er qb' humana corpora diuerſimode diſponūtur. per q̄lēcūq̄ enim terrā aqua trāſit talem virtutem ꝟbit. Nō ſic aūt ꝓtingit de aere. frequēter. n. aer in tota regione vna ꝓmanet vniformis: ideo aereꝫ intra regionez mutare nō erit morbidū: aqua ℞o ſic. Si tñ eque proportionabiliter mutaret aer i ſua latitudine ſicut aq̄: aerē mutare eēt magis morbidū. ℣ Et ex hoc pz intelle/ctus ꝓme cāe poſite ab Ariſt. per illā. n. non plus ꝓbat Ariſt. niſi q̄ ꝓmutare aquas eſt morbidū: q̄ aqua ſit nutrimētū: ℞ eſt ſimul p totū corpus cōmiſceē nutrimento. ℣ Eodē modo pz 2ᵃᵐ cām non obuiare dum dixit. Aque ſm ſe plures ſunt ſpēs. Innuit enim ibi ſol'onē iā dictaꝫ. ℣ Pro 3ª ℞o cā dī q̄ impreſſio facta per aquā malā lōgo tpe perſeuerat: nec cito tollitur p mutationē aque cū remaneat aqua ꝑaſſumpta ſanguini cōmixta: ⁊ cū nutrimēto trāſeat per oēs digones. Mutatio ℞o facta per aereꝫ malū per mutationē aeris ad ꝓrium facile corrigitur niſi mēbra ſpūs iā valde trāſmutata fuerint. ℞ aūt vī potius arguere aerē magis imutare nr̄a corpa q̄ aqua. ℣ Aliter dixit Lōcil'. q̄ mutatio aeris eſt duplex. Una qua mutat' in ſui ſuba vel ad q̄litates corruptas venenoſas: ſicut cū fit peſtiferus. Altera qua mutat' i q̄litatibus manifeſtis. Lōcedit ergo p̄ ꝑmā mutationē aeris eſſe magis morbidā: tū q̄ magis ꝓtingit aerē hāc ſuſcipe: pp q̄ ifirmitas peſtilētialis nulla in piſcibus vī incidēs: ſicut in boib' ac cidit ſepe. Et aialificoꝝ ⁊ quadrupedū in equo boue ⁊c. 7. de hyſtoꝛijs. 9. cap̄. q̄ non vī ex alio niſi q̄ infectio peſtilētialis magis accidit aeri q̄ aque. ℣ Quidā tñ hanc diuerſitatē conati ſunt reducere ad diuerſitatez diſpōnis paſſiuoꝝ. q̄ eſt: q̄ aer imediate coꝛ attingit ⁊ iā baſſimvite. Si aūt ſit mutatio aeris ſm manifeſtas qualitates tm̄: tunc vel illa mutatio eſt magna valde ⁊ extrema': ſic̄ eſt mutatio ex aere ꝑmi vel ſcōi climatis ad aerē ſexti vl' ſeptimi. Et ex hac mutatione aeris plus leduntur corpa q̄ ex ꝓportionali mutatione aquarū. Corpus nāq̄ indit ſi ſm cōplexionem fiat tale quale corpus ſclaui: aut infirmabitur: aut moꝛiet'. p' ꝑmi. c. de cōplexionibus. virtutes enim ſpecifice celeſtes magis ipzimunt ⁊ vigēt in aere q̄ in aqua. Si aūt mutatio ſit non lōginqua ſꝫ ꝓpinq̄: ſicut de regione ꝓpinqua ad ꝓpinquā: aut de pte ad partē ꝓpinquam eiuſdē regionis: ſic ſm plurimū magis morbidos facit mutatio aquarū q̄ aeris. Et hāc putat Loncil'. fuiſſe ſniam ꝓble. Propter enim aeris ſimplicitatez in qua diſtātia nō recipit aer diuerſitatē tāraz ſic̄ aq̄: cuz aq̄ non recipiat euētationez ſicut aer. Et alia multa inducit Lōcil'. ℣ Ad cōfirmationez ꝯceditur q̄ aliquo modo occurrere pōt nobis aqua quo magis mutare ſufficit coꝛpus nr̄m q̄ aer: ſicut duz occurrit vt medicina egritudinis curatiua: ꝯz de h̄ modo occurſus non eſt in propoſito ſermo: vt ſupra. ¶ Ad 4ᵐ ꝓncipale negatur aſſumptuꝫ. Et ad pbationē p̄ neganda eſt ꝓña. Lz enim corpus ⁊ mutatio aeris nō recipiat mutationē talē qua de non veneno ſo fiat venenoſum ⁊c. recidit tñ minorem illa dum ex aeris mutatione coꝛrūpitur. vel dī q̄ ſicut p paulatinam aſſuefactionē ad venenoſa pōt aial non venenoſum fieri venenoſum: ita per paulatinā aſſuefactionē ad aerē venenoſum pōt homo fieri venenoſus per ſuū anbelitū potens alios ificere ⁊ corrūpere: ſed de hoc infra. ¶ Ad 5ᵐ dī negando illā ꝓñam. aer eſt noſtri corporiſ ꝓſeruatiuꝰ: ergo nō eſt eiuſdē imutatiuus: vt pz ex dict'. ℣ Et p idem

Aq̄ mutatō cur magis morbi// d a.

ꝓpo.

Aeris mutatō duplex.

Unice.

pz ad confirmationē ꝑmā. Qualiter aūt intelligenda ſit auctoritas Auer. allegata videbitur infra dū tractabitur de ꝓſeruatione corpoꝛis humani per aerem.

¶ Queſtio. vj.

Utrum ad debitam adminiſtrationez ſex rerum nō nālium ſint ſolū due circūſtantie ſiue conditiones cōſiderāde. ſ. q̄ſtitas ⁊ qualitas debita. ¶ Arguitur multipl'r q̄ non. ¶ Primo ad debitā adminiſtrationem aeris non opz cōſiderare q̄ſtitatē aeris adminiſtrādi: ergo ⁊c. pbatur aſſumptum q̄ al's diminutus fuiſſet Hal'. in lr̄a qui de q̄ſtitate aeris eligēda nullā nobis docrinā tradidit. ¶ 2ᵒ ad debitā adminiſtrationē cibi ⁊ potus neceſſe eſt ꝓſiderare tp̄s: ergo ⁊c. aſſumptuꝫ colligit' ꝑ' afo. cōmē. 19. oīs dicta ordinatio vl'r triplex eſt: in q̄ſtitate qualitate ⁊ qñ debes dare. ℣ Confirmat'. alia debet q̄ſtitas ⁊ qualitas cibi ⁊ potus mot'ꝝ ⁊ getis ſomni ⁊ vigilie in hyeme: alia in eſtate: vt ꝑma afo. pluries igit' ad debitā boꝝ adminiſtrationē neceſſe eſt ꝓſiderare tēpus. ℣ Itē ſtat alicuius rei nō nālis offerēde debitā eſſe q̄ſtitatē ⁊ qualitatē: non tñ tp̄s eſſe debitū: ⁊ ꝑñ nec debitaz eſſe illius rei adminiſtrationē: ergo ꝓter has circūſtātias opz cōſiderare tp̄s. aſſumptū probat'. Ponēdo ſortē propter ſupfluā plenitudinē ſanguinis indigere flōmia euacuante vnā libꝝ ſanguinis. ſit tñ luna in coniūctione tēpus frigidū turbulētū vel ſit in ſigno phibēte flōmiā. Pz q̄ ſi fiat flōmia euacuans libꝝ ſanguinis in ſorte p illam euacuabitur quātū ⁊ quale eūare oporteb at: q̄ tñ tēpus ſit incōueniens: ⁊ ꝑñ eūatto: ſeqtur ex caſu. ¶ 3ᵒ ꝓter q̄ſtitatem ⁊ qualitatē rei non nālis adminiſtrāde opz eius conſiderare ſbam: ergo ⁊c. aſſumptū pbatur: q̄ ſtat aerē eē debite q̄litatis ⁊ q̄ſtitati: ſube tñ indebite vt aer peſtilētialis. Sil'r alicui febrīēti pñt conuenire carnes humide: carnes tñ porcinas eē ſibi indebitas q̄ nō vī eē niſi rone ſube. ¶ Quarto. ꝓter circūſtātias dictas opz conſiderare ordinē ⁊ ꝓparationē corpoꝛi offerēdoꝝ: igitur he due nō ſufficiūt. Aſſumptū colligit' 3ª ꝑmi. doc. 3. ca. de regimine eius q̄ comedit' ⁊ bibitur: ⁊ 4ª ꝑmi p̄ ca. Et nos quidem a nutriēte terremur q̄ cito digerit' cū accidit vt nutriēs p̄cedat q̄ tarde digeritur. Pz ēt q̄ cibꝰ q̄ſtūcūq̄ bone qualitatis indebite ꝓparatus eſt inconueniens. ¶ Quinto. he ꝓſiderationes nō ſufficiūt ad debitaz adminiſtrationez retētionis ⁊ eūationis: ergo ⁊c. aſſumptū colligit' ꝑ' afo. cōmē. 11. vbi inuit Hal'. ad debitā euacuationem requiri debitū locū per quē apte poſſunt purgationes fieri: ⁊ debitū locū ad quem fluāt ⁊ purgētur humores. Pz enim q̄ ſi feces per inferioꝝ portā educēde p ſuperius educētur vt in bileos: modo tali eūatio non eēt laudāda: ⁊ ſi tale ⁊ tantū euacuaret q̄ſtum opz. Itē ad rectitudinem eūationis ſunt decē ꝓditiones ꝓſiderande: vt Aui. 4ª ꝑmi. 3. ca. Res que demonſtrāt rectitudinē iudicij in euacuādo ſunt decē. ¶ Ultimo. ꝓter ꝓſiderationes duas dictas neceſſe ē ꝓſiderare corpoꝛis indigētiā. Singulum. n. horū ſi indigēti corpoꝛi offerat' in cōpetēti q̄ſtitate ⁊ qualitate ſalubꝛe fit. Nihil ℞o indigēti oīno oblatum aut nō in cōpetenti menſura egrō ꝓſtituit': vt Hal'. in lr̄a. ℣ Confirmatur. ad h̄ vt actus moralis ſit bonus moraliter attendende ſunt octo circūſtantie: vt 3ᵒ ethi. g̃ fil'r vt res ad ꝓſeruationē ſanitatis adminiſtrāde debite adminiſtrētur opz octo circūſtantias ⁊ non ſolū duas attēdere. ſicut enim per debitam adminiſtrationem harū rerum ſanitas corpoꝛis cōſeruatur: ita per rectitudinē horum actuū moralium ꝓſeruatur ſanitas anime.

¶ Ad oppoſitū eſt Hal'. in lr̄a. Et due ſunt he cōſiderationes circa ſalubꝛe ⁊ egrō qualitas ⁊ quātitas eius q̄ offertur. Etenim tēpus vt alterō ab his 3ᵐ inducere in his que dicta ſunt ꝓtentū non bene dictū. ¶ Primo ſciēdum eſt pro ſolutione q̄nis q̄ oibus rebus nō nālibus q̄ſti/tas ⁊ qualitas aliquo modo ab auctoꝛib' ſm analogiaz quādā attribute ſunt: quibuſdā tñ eoꝝ propꝛie attribuūtur vt cibo ⁊ potui ⁊ aeri. Somni ℞o ⁊ vigilie q̄ſtitatez vocāt longitudinē ⁊ bꝛeuitatem: qualitatē ℞o dicūt profunditatē ⁊ leuitatē. Similiter vigilie qualitatē attribuunt puta fortitudinē ⁊ debilitatē. facilis eniz vigilia eſt a qua faciliter fit quies ⁊ ſomnus: difficilis ℞o eꝫ. Retentioni aūt ⁊ eūationi cōpetit magnitudo ⁊ puitas ſm magnitudinem rei q̄ retētione illa retinetur vel per euacuationem educat'. q̄uis eniz diuturnitas ⁊ bꝛeuitas eiꝰ ſue q̄ſtitati attineāt. Qualitates aūt retētionis ⁊ euacuationis vocamus earū fortitudinē vel debilitatē facilitatē ⁊ difficultatem ⁊c. Motui ⁊ quieti corpoꝛis magnitudinē ⁊ paruitatē attribuimus ſm magnitudinē ⁊ puitatē ſpatij vel tpis. Accidētia ēt anime q̄ſtitatē ⁊ qualitatez hñt q̄ diuturnitatē bꝛeuitatem vehementiā ⁊ debilitatē ⁊c. In cuiuſcūq̄ igitur rei non nālis ꝓſideratione eſt aliquo modo q̄ſtitas ⁊ qualitas ꝓſiderāda. ¶ 2ᵒ ſciendū eſt harū rerum q̄ſtitatē ⁊ qualitatē non eſſe denoiandaz debitam vel nō debitā niſi ſm indigentiā vel diſpōnem corpis cui offertur. Nullus. n. cibationē aliquā cuiuſcūq̄ cibi fuerit qualitatis ꝙueniētis aut q̄ſtitatis diceret niſi talem ⁊ tātā diſpō corpoꝛis ⁊ indigētia requireret. ℣ Ex quo pz q̄ cuiuſcūq̄ rei nālis debita q̄ſtitas preſupponit corporis indigētiam reſpectu eiuſdē. Ad illā enim dī vel refertur q̄ſtitas ⁊ qualitas debita: ſicut ad mēſurā refert' menſuratum. hoc. n. intellexit Hal'. in lr̄a dū dixit. Singulum boꝝ ⁊ ſi indigenti corpi adducatur in debita qualitate ⁊ q̄ſtitate ⁊c. ℣ Ex hoc pz vlterius q̄ itegra' ⁊ diſtincta conſideratio debite qualitatꝭ ⁊ q̄ſtitatis cuiuſcūq̄ rei nō naturalis in ſe claudit ⁊ infert ꝓſiderationē indigētie. ¶ 3ᵒ eſt ſciendū q̄ per qualitatem cibi ⁊ potus ⁊ aeris non eſt in ꝓpoſito intelligēda qualitas vt ꝫ formam ſpecificam vel ꝓprietatem occultā aut ꝓtra ꝑᵐ operandi a materia diſtinguitur. Sz in propoſito per qualitatē itelligere debemus oēm diſpōnez per quam per ſe ⁊ propꝛie in habitudine ad corpus humanū denoiatur cibꝰ qualis. Et ſic ſub cibi ⁊ potus ⁊ aeris qualitatibus cōprehēdūtur occulte ꝓprietates ciboꝝ: ⁊ ꝑᵐ quo eſt cibus in humano corpoꝛe a materia opatiuus. Et ſil'r groſſities: ſubtilitas: viſcoſitas: putredo: venenoſitas: ⁊ ſic de alijs. ¶ Prima cōclusio q̄ infertur ex p̄dictis. Preter ꝓſiderationē q̄ſtitatis ⁊ qualitatis debite ad debitā adminiſtrationē ſex rerum non nālium ſunt alie ptiales ꝓſiderationes habēde. Probat': q̄ preter illas hñda eſt ꝓſideratio indigentie ⁊ ꝓſideratio tpis. he aūt ſunt alie a duabus iā dictis. Aliud enim eſt ꝓſiderare diſpōnem vel indigētiā corpoꝛis: ⁊ aliud eſt ꝓſiderare cibi ⁊ potus q̄ſtitatem ⁊ qualitatē. Sil'r conſideratio tēporis vt ꝓpoſito ptinet nō eſt niſi cōſideratio talis vel talis diſpōnis corpoꝛis ſm q̄ in b̄ vel in illo tēpore eſt repertū. Et notū eſt q̄ hec non eſt ꝓſideratio q̄ſtitatis ⁊ qualitatis rei adminiſtrande: iō ⁊c. ¶ 2ª cōclusio. Lz he iā dicte cōſiderationes ſint diſtincte vt dictum eſt: ꝑfecta tñ diſtincta ⁊ exq̄ſita ꝓſideratio q̄ſtitatis ⁊ qualitatis rei non nālis adminiſtrāde in ſe claudit ⁊ cōtinet ꝓſiderationem tēporis ⁊ indigentie vel diſpoſitionis corpoꝛis. Probat' ſic. Non eſt poſſe aliquā rez nō naturalem aliquo tpe humano corpoꝛi adminiſtrandā eſſe tunc debite q̄ſtitatis ⁊ qualitatis niſi tūc corpus ea indigeat: ⁊ niſi eo tpe diſpōni corpoꝛis ꝙueniat: ergo nullus diſtincte ⁊ exq̄ſite pōt rei adminiſtrāde debitā q̄ſtitatē ⁊ qualitatē ꝓſiderare: niſi tēpus idigētiā ⁊ corpoꝛis diſpōnem cōſideret. ¶ Tertia ꝫ. Segtur q̄ ꝓter perfectam ⁊ exquiſitā ꝓſiderationem debite q̄ſtitatis ⁊ qualitatis oferēdoꝝ non ſunt alie plures ꝓſiderationes ponēde q̄ non ſint ad iſtas aliquo mō reducibiles tanq̄ in ipſis incluſe ⁊ illate ex ipſis. Hāc intellexit Hal'. in lr̄a. Perſua/

Vigilia dupl'r ⁊ quid.

Libi et potus ⁊ aeris q̄litas q̄.

detur ēt ratione: qr tales essent maxime tēpus ⁊ indigentia. Sz arguit ꝙ ꝑ nō excludūtur ab his duabus: qr sequ/tur. hec res huic corpori debite administrāda est debite q̄litatis ⁊ q̄titatis: igit illa indiget corpus: ⁊ ex ꝓñti dispositū est dispone huic administrationi cōpetēte. Si. n. nō indiget nec est dispositū ⁊c. huius rei q̄titas ⁊ qualitas non est sibi debita. Silr arguitur de tpe: qr sequitur. sorti approximatur cibꝰ qualis ⁊ q̄tus dz approximari. ergo qñ opz: qr ex opposito infert oppm, sequtur. n. approximatur qñ non opz: ergo tūc non opz talem ⁊ tātus cibi sibi approximari. Et si sic: tunc nō est cibus qualis ⁊ q̄/tus esse dz: cuius oppm fuit assumptum, hoc argto virtualiter vrgitur Hal'. in lra. ¶ Quarta ꝯclusio. Predictis nō obstātibus frequēter ⁊ nō inutiliter cōsiderationem tempꝰis ad indigētie ⁊c. diuisim auctores ꝓtra iā dictas duas cōsiderationes enumerāt. Probatur: qr istarum distincta enumeratio iuuat ad distincte ⁊ pfecte cōprehēdēdū debitam q̄titatē ⁊ qualitatem. Cōprehensa enim temporis circūstantia cōprehenditur dispō ⁊ indigentia corporis in tali tēpore. Sicut cōprehēso ꝙ tēpus est estiuū scitur corpus esse inflāmabilius: ⁊ per ꝓñs magis indigere refrigerātibus. hoc ℞o non modicū ꝓfert ad debitā q̄titatem ⁊ qualitatem administrādorū cōprehēdendā. Itez qr talia distincte enumerādo explicite comprehēduntur ea que in cōsideratione debite q̄titatis ⁊ qualitatis confuse includūtur: sed pfectior ⁊ melior est circūstātiarū distincta q̄z confusa comprehēsio: ergo ⁊c. Hāc ꝟnem tangit Hal'. um dixit. Itaq; nō est quid genere ȝm in his que dicta sunt tēpus, ad doctrinam ℞o plerūq; quasi ȝo primur ꝑpter eā que dicta est cām. i. ꝑpter varietatē mutationū corpori in tpe cōtingētium. eo enim ꝙ in alio ⁊ in alio tpe est alia ⁊ alia corpis dispō: alia ē ⁊ alia corpis indigētia: ⁊ p ꝓñs varia q̄titas ⁊ q̄litas offerēdo⁊ eligenda.

¶ Ad argumēta ꝟncipalia rūdetur. ¶ Ad pm negatur assumptum. pz, n. ꝙ siqs prohibeatur ab attrahēdo aeris debitā q̄titatez: lz ille aer fuerit debite qualitatis: illa tñ aeris administratio nō esset debita. ꝯcipiunt ēt auctores tēpore pestis non eē multū laboze corporeo laborādum ne magnificato anhelitu ampliꝰ q̄titas aeris corrupti cordi ⁊ spūalibus obuiet. frequēter ēt in estiuo tēpore vestes deponimus vt ampliꝰ aer nostrū corpus attingat. Nō fuit aūt Hal'. in hoc diminutus: cū hec de se facillime cōprehendātur. ¶ Ad scōm ⁊ eius ꝓfirmationez patere pōt ex dictis in qōne. Enumeratur enim cōsideratio tempoꝛis ad manifestiorē doctrinā: vt supra dictū est. Silr lz in hyeme ⁊ estate alia cōpetat q̄titas cibi ⁊c. cuiuscunq; tñ debite q̄titatis ⁊ qualitatis ꝓsideratio includit consi/derationem tēporis: vt declaratū est. ꝟ Ad alias ꝓfirmationem dixit Plusq̄cōmē. ꝙ si dictū astrologoꝝ verū est ꝙ in tali vel tali signo non dz fieri flobothomia vel dari pharmacia aut in cōiunctione: ⁊ sic de alijs: nō ex alio accidit: nisi qr dum luna illa signa pagat alterat humanum corpus alteratione ꝑpria vel cōi qua talis vel tāta euacuatio redditur corpori incōpetēs: ideo tūc nō indiget tali aut tāta euacuatione: ⁊ per ꝓñs tunc nō est q̄titas aut qualitas eūonis debita: vnde pz ꝙ illa eūatio nō est inconueniens ex tpe: sed ex qualitate ⁊ q̄titate. al's dixi ꝙ causus ille claudit ꝯdictionem. Si enim sortes indiget tanta vel tali eūone tūc nō est luna in signo ꝑhibente illā fieri. Et eō si luna est in signo ⁊c. eo tpe non indiget tali ⁊ tāta eūone: ⁊ per ꝓñs nō ē q̄titatis ⁊ qualitatis debite. ꝟ Cōtra: qr cōis modus loquēdi auctoꝝ est ꝙ pharmacia aut flobothomia corpori cōpeteret si tēpus aut eclypsis non obstaret. dicūt ēt ꝙ febriēti dādus esset cibus aut cliste/re administrādum nisi hora eclypsis prohiberet. ꝟ Pro isto dixit Plusq̄cōmen. ꝙ tēpus hore eclypsis ⁊ hō non prohibēt: sed signa sunt qbus cōprehēdimus ꝙ tali ho/

ra timore debilitatis virtutis augmēti morbi aut alteriꝰ synthomatis corpori nō cōuenit talis vel tanta cibi euacuatio vel clistere. ¶ Ad 3m dixit ēt Plusq̄cōmen. ꝙ aer dum putrefit non est incōueniēs nisi ꝓpter incōuenientem qualitatē quā ex putredine acqſiuit. vel dz ꝙ cā putrefaciens aerē imprimit qualitatē nobis inconuenientem in aere. sunt aūt he qualitates inconuenientes qñq; occulte ꝑprietates occultas cās celestes aut terreas cōsequētes: vt ꝑma quarti. cap. de febre pestilētiali. ꝟ Lon similiter dz ad confirmationem. non enim disconueniunt carnes porcine febricitāti ratione sube. s. qr porcine: sed qr grosse ⁊ viscose ⁊c. que oia qualitati attinēt vt supra. ¶ Ad quartū dicitur ꝙ cōsideratio ordinis sub ꝓsideratione q̄titatis ⁊ qualitatis cōprehenditur. si enim ꝫañ cibum subtilē nō cōperit grossus sed eō: hoc non est nisi qr oblato grosso cibꝰ subtilis non est qualitatis cōueniētis corpori. cibus ēt quātūcunq; bonus male ꝑparatus nō est cōuenientis qualitatis corpori. diuersa. enim cibi ꝑparatio diuersam dat qualitatē cibo ⁊c. ¶ Ad 5m dixerunt quidam ꝙ ad debitā administrationem retētionis ⁊ euacuationis ꝑter iam dictas sunt alie ꝓsiderationes requisite. s. mēbri per qō ⁊ loci ad quem fit materierū euacuatio: ꝑcipue tñ due sunt ex parte eius qō offertur se tenentes. Cōsideratio autē mēbri per qō fit purgatio ⁊ loci ad quē non se tenēt ex parte eius qō corpori offertur sed ex parte corporis. Alr ⁊ ꝓfromiter dictis supius dicitur negando assumptuz. Et ꝓñr ꝙ cōsideratio mēbri per quod ⁊ loci ad quē fit euacuatio includitur in ꝓsideratione debite q̄titatis ⁊ debite qualitatis euacuationis que administratur. Si enim euacuatio secū que dz eē secessiua fieret vomitiua: ipsa nō est qualis opz quātūcūq; illud qō euacuatur pillā sit q̄tum ⁊ quale opz. Negāda est ergo hꝰ ꝓña: per hanc euacuationē eūatur q̄tū ⁊ quale opz: ergo hꝰ eūatio est quanta ⁊ qualis esse dz. Et ex ℔ pz intellectus Hal'. alle. cō. ꝟ Et per idē pz responsio ad confirmationē. lz enim Aui. decē enumeret circūstātias enumerādas: oēs tñ sub pfecta cōsideratione q̄titatis ⁊ qualitatis cōprehēduntur. ¶ Ad vltm dixit Plusq̄cōmē. ꝙ indigētia corporis non est ꝯditio 3ª que ꝓsidereť in causa administrāda: lz ꝓsideratur in corpore. Hal'. autē dixit ꝙ tñ oue sunt ꝓditiones in cā administrāda ꝓsiderāde. ꝟ Aliter ⁊ ꝓfromiter dictis dōm est ꝙ ꝓsideratio indigētie cōprehēditur sub pfecta ꝓsideratione q̄titatis ⁊ qualitatis: ⁊ ℔ supra declaratū est. ꝟ Ad ꝓfirmationē dicitur ꝙ lz ad bonitatē mōralis actus regrātur octo circūstantie: ille tñ oēs sub debita q̄titate ⁊ q̄litate sufficiēter cōprehēdūtur. si enim expēsa est qualis ⁊ q̄ta esse dz: est ēt qñ dz ⁊ ad quos dz: ⁊ qualiter: ⁊ grā cuius: ⁊ sic de alijs circūstātijs. hoc aūt ꝓsiderare est mōralis phie.

¶ Questio. vij.

Utrum aer nos ꝓtinēs nr̄a corpora semper exiccet. ¶ Arguit multiplr ꝙ nō. ¶ Cp ꝓtinēs tpatū ꝓfuat corpꝰ tpatū. Qō aūt ꝓseruat: alterationē ⁊ pmutationē ꝓhibet: ⁊ p ꝓñs nō exiccat. maiꝰ colr i lra. ⁊ 2ª primi. doc. 2ª. 2. cap. ¶ 2º aer ꝓtinens humectat corpora nostra: ergo nō exiccat. Exiccatio. n. ⁊ humectatio sunt alterationes ꝓxie. assumptū pz: qr aer nos ꝓtinens est humidus cōparatione nostroꝝ corpoꝝ. ¶ 3º. sortiꝰ imprimit in corpus humanū ꝑm q̄libet eius qualitatez aer p anhelitum attractus q̄ aer nos ꝓtinēs: qr multis spiritibꝰ ⁊ mēbris obuiat: lz aer attractus per anhelitum nō exicat humanū corpus: sed exiccationē poti ꝓhibet resistē do iflāmationi spūs: ad quaz segtur humidi resolutio ⁊ deficcatio: retardādo ēt actionē calozis in humiduz corꝓoris: g̃ ⁊c. ꝟ Confirmatur: qr hꝰ exiccatio maxime pro uenit a calido agēte in humidū ⁊ ipsum subtiliante ⁊ ad formā vaporis perducēte. huic aūt actioni aer p anheli

tum attractus refrigerādo resistit: ergo hāc exiccationē non ꝓmouet. ꝟ Cōfirmatur: qr expimēto pz tpe hyemis esse aerem respectu cuiuscūq; mēbrorum nostri corporis excessiue frigidū ⁊ humidum: sz nō apparet modus quo frigidū ⁊ humidū respectu nostri corporis exiccet illud: ideo ⁊c. ꝟ Pro isto vi smia Aui. 2ª ꝑmi. doc. 2. 6. cap. Aer humidus cutē ⁊ corpus humectat ⁊c. Et hyp. 3ª afo. afo. 18. Austrie ꝓstitutiones tēporū corpora dissoluunt ⁊ humectāt. ¶ 4º ad ꝟncipale. si qō esset vā id maxime foret ꝑ virtutem solis ⁊ stellarū exiccatiuaz impressam in aere. Hāc enim cām ⁊ nō aliam videtur sensisse auctores. Sed arguit ꝙ hec cā nō est efficax. ꝟ Primo qr impoſe est in fluētiam humectatiuā astroꝝ ipressam in aere multo potentiorē eē ad humectādū q̄z sit exiccatiua ad exiccāduz: quo posito in esse humectabiſ corpus ab aere ⁊ per ꝓñs nō exiccabitur ab eodē. assumptū pz. Experimēto enim videmus aliqñ maximas inundationes aquaruz ⁊ diluuia ꝓfites celestes aspectus. Nullus aūt tūc bene cōcipe ret influētiā exiccatiuā esse potentiorē humectatiua. Pz etiā exꝑimento in tēporibus humidis egritudines humidas gñari: vt sunt catarri apoplexie epilepsie ⁊c. Uñ. 6. 3º afoꝝ. 17. cōº. Epileptici ⁊ apoplici sine dubio sunt flatici. Et iō bi morbi in tēporibus abūdāt humidis. Pariter enim ꝑprijs tēporibꝰ etatibus ⁊ locis augētur morbi. ꝑma. ꝑble. ꝓble. 3º. ꝟ Itē nisi aliquādo esset in aere celestis influētia potētioꝛ ad humectandū q̄z ad exiccandum nos: nō appareret cā ꝑpter quā quiescētes tpe noctis sub radijs lune egritudines humidas supius nominatas incideret. ꝟ Itē si semp aer nos exiccaret ꝑp virtutem solis ⁊ stellarū ⁊c. ꝓcedēdum silr videretur oēm cibum oēm potū aquā ⁊ medicinam quātūcūq; humidaz humano corpori occurrētē illud exiccare. Nō enim minus repitur virtus solis ⁊ stellarum in quolibet istorū q̄z in aere: ⁊ sic lactuca ⁊ fungi ⁊ quelibet aqua nostro corpori occurrēs exiccaret nos: quod nec exꝑimēto nec rationi nec auctorū testimonio est consonum.

¶ Ad oppm est Aui. ꝑmi. ca. de etatibꝰ. Propterea sciēdum ꝙ caliditas post tēpus ꝓsitēdi minui incipit: ꝓpterea ꝙ aer circūdās mām eius que est humiditas exicat. Nisi enim semp aer exiccaret. hāc cām diminutionis calidi Aui. ℔ non posuisset: qr illa deficiēte ꝓgeret post etatem ꝓsitēdi aliqñ calorē nō minui. Et colligit idē 2ª ꝑmi. doc. 3ª. 3. cap. Aer in oi dispōne eius resoluit ꝓpter id qō est in eo de virtute solis ⁊ stellarū. ¶ Primo sciendum est ꝓ rñsione ad quesitū ꝙ hoc nomē exiccatio equocum est. Sumitur. n. qñq; ꝓ alteratione: cuius ꝑ se ⁊ intrinsecus terminus est q̄litas q̄daz ꝑvocata siccitas distincta ꝓtra caliditatē frigiditatē ⁊ qualitatiuā humiditatē: ⁊ sic exiccare est hāc qualitatē ꝑmam q̄ est siccitas itēdere vel producere. Scōo sumit exiccatio ꝓ resolutione: intelligēdo per resolonē vt ꝓposito ptinet subtiliationē rei grosse corpulēte donec ad formā vaporis ꝑvertatur: vel ꝓuersionē rei vaporose in rē multo subtiliorem vaporē: qualr dicimus aquā resolui dum euaporat: ⁊ sic exiccari est vapores grossos resolui. Et exiccari dicimus qñ insensibilr exhalāt: qualr ēt ꝑ actionē calozis mēbrale humiduz resolui ⁊ exiccari dicimus. ꝟ Hec distinctio ꝓsueuit poni sub his verbis. Quedā ē exiccatio q̄litatiua ⁊ quedā q̄titatiua. Intelligebāt autē per exiccationē qualitatiuā exiccationem ꝑ modo dictā. Per q̄titatiuaz ℞o exiccationē 2º modo dictā. Ex vtroq; istoꝝ modorum intelligi pōt aerē semp exiccare corpora nr̄a. ꝟ Notādū aūt est ꝙ lz hi duo modi exiccationis ex ꝑte rei distinguātur abinuicē: qr ꝑmus est simpler alteratio. 2º ℞o non: tñ raro abinuicē in mixtis corporibꝰ absoluunt. Utplimuz enim exiccātia ꝑ mō resoluunt: ⁊ eō resoluētia exiccant: lz in corporibꝰ simplicibꝰ aut eoū gñone abinuicem fre/

quenter separētur. Si enim terra vel terreū in aerē transmutaret resolueret: qr in rē subtiliorē vapore ꝑvertere/tur: nō tñ exiccaret ꝑ modo: sz qualitatiue humectaret: vt pz intuēti. ꝟ Consilr ꝓ oia distingui pōt humectatio i qualitatiuā ⁊ q̄titatiuā: sed de ℔ infra. ¶ 2º est sciēdū ꝙ q̄titatiua exiccatio est duplex. Una substātifica sicut est exiccatio seu resolo per quā euaporāt ptes mēbroꝝ substātiales. Alia ℞o est accītalis qualis ē exiccatio seu resolutio humiditatꝭ infuse vel madefaciētis mēbrū. ꝟ Cō similr ꝓ oia de humectatione distiguēdū est. ¶ 3º mittē/dum ꝙ rerū qualitatiue exiccātiū nr̄m corpus: q̄dā illud per se exiccāt: q̄dā ꝑ accīs. Exēplū primi: sicut ignis aut medicina q̄cūq; formalr vel virtualr ficca. Exēplū scōi: sicut calor mēbroꝝ nālis per accīs membra qualitatiue exiccat. Primo qdē resoluēdo partes subtiles humidas remanent terree ficce ptibus humidis magis dñantes: ⁊ ex ꝓñti fortius exiccātes qualitatiue. Scōo: qr talr resoluendo calm multas ptes humidi mēbralis subtiliat. he aūt subtilitate reddētur a ptibus ficcis ⁊ terreis passibiliores. ¶ Ultimo ē ꝑmitēdū ꝙ per se qualitatiue exiccātium: q̄dā fere sunt talia formalr sicut ignis igneū terra vel terreū. Quedā virtualr vt medicine ficce dicte tales in poſ sicut opiū ⁊c. plures ēt celestes influētia: dicūt phici esse virtualr siccas vt Saturni ⁊ Martis. ¶ Prima ꝟ. Tā qualitatiue q̄z substātifice pōt aer nos ꝓtinēs humanum corpus exiccare. Qō qualitatiue pz: qr poſe est aerem nos ꝓtinentē esse accītalr qualitatiue siccū respectu mēbroꝝ nr̄i corporis: sicut aer estiuus in regione ficca in canicularibꝰ dieb. Qō ēt substantifice posset nos exiccare pz: qr tam per caliditatē eius ꝓpriā q̄z per caliditatē ab astris impressam pōt ptes aliquas ſbales mēbrorum subtiliare ⁊ in vaporē ꝑvertere: ergo ⁊c. ꝟ Penes ꝑbationem huius ꝓnis pz ꝙ nō repugnat humanū corpꝰ aborodē aere simul substātifice exiccari ⁊ qualitatiue humectari. Sicut aer multū calidus ⁊ humidus simul per humiditatē eius corpus humanū q̄litatiue humectare pōt: q̄uis ꝓtunc illud idē substātifice exiccet ꝑ calorē eius ptes aliquas ſbales subtiliādo ⁊ in vaporē cōuertēdo. ꝟ Et filis pōt inferri ꝓ de cibo vel medicina calida ⁊ humida cōpone nostri corporis q̄ simul humiditate sua pōt corpus q̄litatiue humectare: ⁊ ꝓtūc illud idē suo calore resoluere siue substātifice exiccare. Et ex ℔ pz ꝙ exiccatio substātifica ⁊ humectatio q̄litatiua nō sunt oppositā. ¶ 2º ꝓ. Nec semp nec nēcio aer nos ꝓtinens nos qualitatiue exiccat. Pz ꝑ vbi aer ꝓparatione nr̄i corporis sit multū frigidus ⁊ humidus: vī enim tūc magis ꝑ humiditatē q̄z per siccitatē impressiuus. Itē si semp vel necessario nos exiccaret: hoc maxime eēt ꝑ influētiā exiccatiuā. Sz arguit ꝙ nō: qr poſe est influētiā humectatiuā i aere eē multo potētiorē ad humectādū q̄z exiccatiua ad exiccandum: vt añ opp argutū est. Itē ꝓtingens est aerē nos ꝓtinentez esse valde frigidū ⁊ humidū influētia exiccatiua exīte in eo valde debili ⁊ remissa: g̃ ꝓtingēs est aerez fortius impssiuū eē in humanū corpus ꝑ humiditatē eiꝰ actualr humectādo q̄z per influētiā exiccatiuā exiccādo quo posito in eē qualitatiue humectabit: ⁊ per ꝓñs non q̄litatiue exiccabit. Silr humiditas aeris resistit exiccationi qualitatiue ab influētia prouenīti: sed nullā claudit repugnātiam nālez hāc humiditatez plus posse resistere q̄z influentia illa exiccatiua possit imprimere: g̃ ⁊c. ¶ 3ª ꝓ. Possibile est aerē nos ꝓtinētē corpus nostrū non exiccare substātifice. Probaſ sic. poſe est aerē nos continentez humidū membroꝝ nō subtiliare nec in vaporem ꝑvertere: sicut si aer esset extremalr frigidus ꝓgelatiuus: tūc. n. non appareret qualr ptes aliquas mēbroꝝ subtiliaret ⁊ in vaporē ꝑverteret: illas enim potius ingrossaret ⁊ ꝓgelaret. ꝟ Et ex hac ꝓne segtur ꝙ cause substantifice

exiccātes humidū ab Aui. posite p̄ ꝑmi. cap̄. de complexionibus eratū. non sunt humanū corpus ꝓtinue substātifice exiccātes. Aer. n. est vnū illarū cārum: ꝛ vt proba/tum est: nō semp nec necessario substantifice nos exiccat. ℣ Cōtra. hec ꝫ oino videt ꝫ sniam. A. ponētis aerem in omni eius dispōne nos resoluere: ꝛ per ꝯis nos substantifice exiccare. ℣ Pro isto dī p̄ q aer in omni eius dispō/ne non qdē ꝑm numerū: sed ꝑm spēm nos resoluit. Cali/dus enim exīs nos resoluit: non tū aer q̄tūcūq; frigidus nec humidus exīs nos resoluere sufficit: sed aliqñ potiꝰ cōgelare. ℣ Alij aūt dixerūt verba. A. intelligēda esse in omni dispōne. i. in plurib⁹ dispōnibus. in quacūq; enī dispositione nos resoluit nisi extremal'r frigidus: aut frigidus ꝛ humidus multuꝫ fuerit. ℂ 4°ꝫ. His non obstantibus probabil'r ponitur q̄ ꝓbabil'r sustētabile est aerem nos ꝓtinētē in omni eius dispōne humanū corpus resoluere siue substātifice exiccare. Hāc aūt ꝫnem ꝑm duplicē viam defensare possumus. ℂ Prima est imaginando q̄ semp in aere sint influētie exiccatiue: que quātuncūq; remisse ꝛ debiles fuerint ꝛ ꝓie influentie fortes. ſ. humectatiue: a calore tū nostri corporis iuuātur influētie exiccatiue: ꝛ simul cū calore cōcurrunt ad resolutionē hūidi substantifici mēbroꝝ: propter qō ex ipsis ꝛ calore nāli resultat vnum totale resoluēs potētius ad agēdum humiduꝫ mēbrale q̄ influētia ꝓpria cuꝰ qualitate aeris ꝓpria fit potens ad resolutionē prohibēdā. Iꝫ ergo aer tali influētia informatus deducta actione caloris nālis in aliq̄ dispō/ne forte nō resolueret: cū illa tū influentia ꝓcurrentē calore nāli in qualibet eiuꝰ dispōne resoluet. Et forte hāc viā intellexit Aui. ꝑma ꝑmi. cap̄. de cōplexionibus eratū. Auicē. dum dixit. Propter qō aer circūdās eius mām q̄ est humiditas exiccat. Deinde subiūrit. Calor quoq; nālis innatus ad hoc iuuat. Et iuxta ħ ꝓcedēdum est eūdeꝫ aerē simul resolutioni resistere: ꝛ cū hoc tū mēbra resoluere. simul enim p frigiditatē eius actualē resistit resol'oni mēbroꝝ: p influētiā tū in eo exītem resoluit. hoc aūt nullam repugnantiā includit nāleꝫ de agēte mediātibus instrumētis diuersis sibiūuicez formal'r aut virtualiter ꝓprijs vt in 2° huiuꝰ declaratū est. ℣ 2° via probabil'r sustinēdo ꝫnem ponit partes nr̄i corporis eē in suis cōplexionibus ꝛ modis sube ꝛ modis mixtionis valde diffōrmes: ꝓpter qō quedā merito sue intrinsece dispōnis sunt a calido multū faciliter passibiles: frigido tū multū resistentes: ꝛ quedā eꝰ. Hñ q̄uis frigidum alicui parti occurrēs esset multo potētius q̄ calidū occurrēs: eidē cōtingēs tū eēt illā pati a calido ꝛ non a frigido. Et ꝑm hāc imaginationem ꝓcedi pōt q̄ quantūcūq; fuerit aer frigidus comparatione mēbroꝝ: fuerintq; influētie infrigidatiue i aere potētiores calefactiuis: in aliquas tū ptes mēbroꝝ nr̄i corporis impr̄imere poterūt influētie calefactiue calefaciēdo ꝛ subtiliādo illas. ꝓpter ipsas eē intrinsece vehemēter dispositas pati a calidis: in quas tū nō poterit i/pr̄imere frigiditas aeris cū influētijs infrigidātibus p/pter ineptitudinē illarū partiū pati a frigore. Actus enim actiuoꝝ nō sunt nisi in patiēte bene dispōsito. Quātūcūq; ergo fuerit aer frigidus ꝛ influētia in eo exiccatiua debilis: per illā tū poterit aliquam partē resoluere ꝛ ꝓprie iuuāte calido intrinseco: vt in ꝑma via tactū est: ergo si ꝑma ꝛ secunda via simul iūgantur constituent moduꝫ integrum sustinendi conclusionem iam dictam.

ℂ Ad arg'm ꝓncipalia rñdetur. ℂ Ad p̄m dī q̄ nō oē qō cōseruat ꝓseruatione de qua loquūtur medici: oēs mutationem ꝛ alterationē prohibet vt supra visum est. ℂ Ad 2m negatur p̄ illa ꝫa: aer humidus humectat corpora nr̄a: ergo nō exiccat illa: q̄ vt tactū est nō repugnat simul ab eodē aere humanū corpus humectari q̄litatiue ꝛ substātifice exiccari. Ista enim nō sunt mutationes opposite: imo penes supius determinata cōcedēdum foret ab eodē aere simul corpus substātifice exiccari ꝛ qualitatiue humectari: imaginādo q̄ in eodē aere sit humiditas actualis eqpotēs humectādo qualitatiue influētie exiccatiue in q̄litatiue exiccādo: ſꝫ propter diffōrmitatē partiū humani corporis aliq̄ pars eēt facilius receptiua impr̄ssionis i/fluētie exiccatiue q̄ actualis humiditatis aeris: ꝛ aliqua eꝰ. ℣ Aliter pōt ad arg'm dici negādo assumptū si vl'r itelligatur. ℣ Et ad ꝓbationē negatur aerē semper esse humidū cōparatione nostri corpis. puto enim q̄ aliqñ estiuo tpe in regione calida ꝛ sicca frequēter ē multū siccus respectu eiusdē. ℂ Ad 3m negāda ē minor: ꝛ negef illa ꝫnia. aer per anhelitū attractus resistit inflāmationi spūs: ad quā segtur exiccatio substātifica: ꝛ retardat actionē calo/ris in humidū corpis rē. igitur nō exiccat substātifice: q̄ q̄uis p frigiditatez exiccationē substātificā retardet per influētiā tū ꝛ virtutē stellarū exiccat: vt in qōe declarātum est. ℣ Et per idē pz rñsio ad ꝑmaz confirmationem. ℣ Ad aliā ꝓfirmationem visum est aerē frigidū ꝛ humidū respectu nostroꝝ corporꝝ aliquā partem nr̄i corporis per influētiā exiccatiuā posse substantifice exiccare: imo qualitatiue. ℣ Pro aucte ꝛo Aui. dī q̄ aer humiduꝫ cu/tem ledit ꝛ corpus q̄litatiue humectat p eius actualē humiditatē: cū hoc tū stat q̄ p influētiā exiccatiuā substātificē corpus exiccet. Eodē modo soluitur ad auctem Hal'.

ℂ Ad 4m iam declaratū est in qōne q̄ q̄tūcūq; influentie humectatiue impr̄sse in aere eēnt multo fortioreꝫ ifluētijs exiccatiuis: potēriores tū eēnt exiccatiue ad aliquaz determinatā partē exiccādā q̄ humectatiue ꝛ infrigidatiue ad illius exiccationē ꝛ resolutionē ꝓhibēdā. Iꝫ igit in tēporibus humidis corpa qualitatiue ꝛ q̄titatiue accidēraliter humectent: nō tū repugnat quin ꝓtotūc sub/stātifice exiccent. qescētes. n. sub radijs lune egritudines incidūt frigidas: aut q̄ luna magis p influētiā ifrigidat ꝛ humectat q̄ per lumē possit calefacere ꝛ exiccare: aut q̄ ꝑter lumē qō a sole luna recipit: hꝫ in se lumen specie distinctū a lumine solis ꝛ nā infridatiuū ꝛ humectatiuū: vt quidā crediderūt: aut q̄ lumine suo leuiter calefaciendo pozos apit. vñ frigiditas ꝓtinētis ad pfundas partes mēbroꝝ magis penetrat. Unī egritudines iam dicte frigide ꝛ humide accidūt. ℣ Pro vltima ꝛo ꝓfirmatione negetur q̄ ꝓsil'r aut eque intēse impr̄imāt solis ꝛ stellarum vtutes i cibis ꝛ potib⁹: sicut in aere. Repiūtur. n. ꝓprietates specifice in cibis ꝛ potib⁹ in relatione ad corp⁹ humanum multū suas opationes variātes ꝛ limitātes. Si/quis ēt ꝓcederet oēm cibū q̄tūcūq; humidū aut medicinam per aliquā partē eius aliquā partē a mēbris nostri corpis resoluere. nullā diceret repugnātiā nālem.

ℂ Questio. viij.

Utrum ad debitā corpis tpati conseruationē exīte aere distēperato ꝑm aliquā qualitatē oportet oēs alias res non nāles equal'r ad ꝓriū labi. ℂ Arguitur m'tipl'r q̄ nō. ℂ Primo aere lapso ad frigidū sufficit aliqñ solū vnā aliarū rerū non nālium ad ꝓriū qualitatez labi: q̄ qō falsa. Assumptū ꝓbatur: q̄ q̄libet res nō nāles lapsa ad calidū sufficit corpus tpatum a nāli tēperie aliquātulum imutare. Sit igit q̄ p. a. cibus aliqual'r frigidioꝛ tpato possit imutare corpuꝰ tpatū. Et pz q̄ possibile est aerē ita modicū ꝑm qualitatē ꝓriam recedere a tpamento qō p̄cise p. a. vel equale. a. sufficit corpus imutare: quo posito in eē nō plus poterit aer trahere corpus ad lapsuꝫ ꝓrium q̄ cibus iā signatus ad frigidū: ꝛ p ꝫnis nō oportebit oēs res non nāles alias a cibo ꝛ aere eq̄liter ad ꝓrium distēperātie aeris labi. Et sicut argutū ēt de cibo ꝛ potu: ita pōt argui de somno ꝛ vigilia motu ꝛ gete: ꝛ sic de alijs. ℂ 2° aere lapso ad humidū in p̄ non opz oēs alias res non nāles ad siccū in p̄ a temperamēto recedere: ergo qō falsa. assumptū probat: q̄ aere exīte humido in p̄ reliquis reb⁹ nō nālibus ficcis in p̄ existētibus corpus ꝑmutabit a tpamēto per siccū: eo q̄ oēs res non nāles ab aere sunt deficcatiue corpis in p̄: ꝛ cū hꝫ aer iuuet eas ad exiccādū corpus: q̄tūcūq; eni fuerit aer humidus exiccat nr̄a corpa: vt in ꝓcedēti qōne declaratū ē. ℂ 3°. ad ꝓncipale. si qō eēt vera seq̄retur q̄ rarissime eēt corpus tēperatum ꝓseruandū per tēperata: q̄ nunq̄z est corpus tēperatū cōseruandum per tēperata: nisi cōtinente exīte temperato. Rarissime aūt ꝓtingit continēs eē tēperatum: tū q̄ raro repiuntur regiones tēperate ꝛ tempora anni tēperata: Iꝫ. n. ver respectu alioꝝ temporꝝ anni denoietur ab auctoribus tēperatū: raro tū accidit ver eē in ista specie tēperatū. Quātūcūq; ēt fuerit ver temperatum aut regio tēperata: in qualibet tū nāli die accidunt aeri mutationes ꝓrie notabiles in die nāli: ita vt sit vna 4a diei calida ꝛ humida alia frigida ꝛ sicca rē. p nullū ergo notabile tps aer manebit sub tēperie. ℂ 4°. ꝑm quācūq; qualitatem dispositionis aer manebit sub tēperie. ℂ 4°. ꝑm quācūq; qualitatem distemperetur aer opz cibos ꝛ potus ꝑm qualitatem ꝓriaz equaliter a tēperamēto recedere. Omnis aūt cibus ꝑm aliquā qualitatem a temperamēto recedēs est medicinalis. Cōfirmatur: q̄ aere cibo ꝛ potu simul occurrētibus vtriſq; distēperatis in p̄ ꝑm ꝛtrarias qualitates vel sunt ambo equipotētes ad impr̄imēdum in corpus cui obuiat: vel cibus est potētioꝛ aere: vel ecōuerso. Si ꝑmū ergo cum aliqñ occurrit aer non occurrēte cibo aer tunc corpus distēperabit. Si 2m vel 3m pater: q̄ cibus vel aer necessario distēperabit corpus: ꝛ p ꝫnis nō ꝓseruabitur.

ℂ Ad oppositū est Hal'. in littera. Qñ ꝛo distemperatum fuerit cōtinēs intantū cōtemperātias alioꝝ minui opz: inquantum continētis eucrasia corrupta est.

ℂ Ad solutionē huius qōnis sub cōpendio resumētur aliqua declarata superius. ℂ Primo ergo sciēdum est q̄ Iꝫ oēs res non naturales sint humani corporis alteratiue: puta calefactiue infrigidatiue humectatiue vel exiccatiue: differūt tū. Quedam enim earū positiue nos alterāt: sicut aer cibus ꝛ potus frigidus nos positiue infrigidāt ꝛ motus positiue calefacit. Quedā ꝛo ꝓuatiue: sicut aer calidioꝛ aut remissius: frigidiuꝫ q̄ opz pro euētatione caloris nos ꝓriuatiue calefacit: q̄ nullū graduꝫ caloris in nos imprimit. Sed ideo nos calefacere dī: q̄ non tantū refrigerat aer cor quantū opz ipsum per aereꝫ refrigerari: sic etiā exercitium diminutū nos ꝓriuatiue infrigidat: q̄ non quātū opz nos calefacit. Jstarum ēt q̄dam per se nos alterant vt aer frigidus p se infrigidat: cib⁹ calidus per se calefacit ꝛ motus ꝑm cōioꝛem sentētiam. Quedaz ꝛo per accīs vt quies ꝛ somnus: nō eniz infrigidat quies ꝛ humectat somnus nisi ꝓpter abūtiam motuꝫ ꝛ vigilie que per se nostra corpoꝛa calefaciūt ꝛ exiccāt. ℣ Nota aūt q̄ non sunt vl'r idē causa ꝓmatiua ꝛ cā per accidens ad aliquez effectū producēdum ꝛcurrēs: q̄ Iꝫ quies per accidēs infrigidet ꝛ humectet: positiue tū ꝛ nō priuatiue. ad quietē enim seqtur positiuus effectus. ſ. frigiditatis intēsio: quēadmodū calidum circūstans frigido cām per accīs dicimus fortificationis intēsionis frigoris sibi ꝓriꝰ: cū tū sit eidem intēsionis causa positiua. ℂ 2° sciēdum est q̄ nulla res non nālis ab auctoribus tēperata dī: q̄ tēperantiam habeat in se formal'r talē sicut ē tēperamentum humanū: vt p̄ ꝓmi. ca. de cōplexionibus. ꝛ. ꝛ. cañ. p̄ ca. quātūcūq; n. fuerit aer tēperatus actu frigidus est respectu corporis tēperati. Exercitiū ēt quātūcunq; tēperatum corpus temperatū calefacit ꝛ temperata quies infrigidat. Alꝰ. n. per aerē temperatū nō cōuenienter infrigidaret cor: nec per exercitiū conueniēter calefierent mēbra ꝛ resoluerent supfluitates eoꝝ. Dicūtur ergo ħ in effectu vel virtual'r tēperata: q̄. ſ. corpoꝛi temperato debite occurrētia nullam dispōnem ꝑternālē impr̄imunt: ſꝫ potius impr̄imi prohibēt: ꝛ corpus in sua naturali tēperie ꝑmanere faciūt. Ut. g. Cor quātūcūq; temperatum indiget refrigerio p aerē. Si ergo eidem occurrat aer frigidioꝛ q̄ opz plus refrigeratur cor q̄ opz ꝑm exigētia sue temperiei. Si ꝛo calidioꝛ q̄ opz min⁹ refrigeratur q̄ reqrat sue tēperies. Si igitur tpatus aer occurrat refrigerabitur quātū opz ꝛ quantū sua temperātia exigit: ꝛ hoc est ꝓseruari p aerē. Et ita conformiter de motu ꝛ quiete cibo ꝛ potu ꝛ alijs rebus nō nālibus itelligēdum est. ℂ 3°aūt est sciēdum q̄ tpantia tpati corpoꝛis magnam hꝫ latitudinē. cum hac. n. decurrit tpatum corpus per oēs suas erates p omnia tpa anni. Uariātur etiā gradual'r dispōnes tpati corpoꝛis in somno vigilia motu quiete ꝛ accīdentibus aīe varijs: cū quibus ꝓtinue ꝑmanet corpus tpatum. Alia. n. debetur mēsura caloris tēperato in pueritia: alia in iuuētute: alia dormiēti: alia vigilanti: alia exercitato: alia gesceti: ꝛ sic de alijs. Si eni in dormiente vel quiescēte tanta repirēt mēsura caloris tantuſ pulsus tārus anhelitus quātuſ in ipso debite exercitato: ħ corp⁹ nō diceremus tpatum nec pulsum aut anhelituz eius temperatum: ſꝫ a tpamento multum recedētem. Dicimus igitur illud exercitium temperatum quo corpoꝛi temperato occurrēte perducit ipsum ad illam mēsuram caloris ad illas ꝓrias pulsus ꝛ anhelitus q̄ corpoꝛi exercitato cōueniunt. Quietē aūt ꝛ somnum dicemus tpatum per quē ducitur corpus tpatum ad gradum infrigidationis vel humectationis qui corpoꝛi tpato dormiēti ꝛ quiescēti competit. Et hoc ē ꝓseruari p exercitium somnum quietē ꝛ aerē. Dicitur. n. aer tpatus ꝓseruare corpus tpatum qñ attractus ad pulmonē arterias ꝛ cor tēperati corporis cor spūm ꝛ pulmonē eiusdem pducit ad gradū frigiditatiſ cordi ꝛ pulmoni tpato horā euētationis competētē. Alia enim est nālis mēsura caloris cordi tpato conueniēs hora necessitatis euētationis: alia hora necessitatis mūdificationis. ℣ Ex quo pz hāc ꝫnam non valere: hec res vel illa humano corpi qual'rcūq; approximata illud notabil'r alterat vel imutat: ergo non cōseruat. pz. n. exercitiū tpatum corpus temperatum notabiliter calefacit: illud tū ad sensum datum cōseruat: pp qō Hal'. has sex res nō nāles vocauit in lra causas nēcio nō

alterãtes. Nulla enim est que q̃ztũcũq; debite applicata z administrata corpi tẽperato illud p se vel p accñs non imutet. ℣ Ex quo pz vlterius nulli corpi quãtũcũq; tem perato deberi ꝓseruationẽ: puta a quacũq; corpis altera tione absolutã. ¶ Ultimo supponẽdũ est q; si cãe due ꝯ/ rie ad aliquẽ effectũ ꝓducendũ eqpotẽter ꝯcurrerint in corpe tpato oino cũ aliis paribꝫ nõ ꝓducẽt effectus i hu mano corpe ad vnã illaꝝ cãrum magis q̃ ad alteraz de/ clinans. Si. n. ad vnã magis q̃ ad aliam declinaret effe ctus iã iste cãe non eqpotẽter ꝯcurrerẽt cũ aliis paribꝫ. ¶ Dis ꝑmissis ꝓbabilr ponit ista ꝯ Plusq̃có. Ad con seruãdũ corpus tpatũ nõ opz aere ẽm aliquã qualitatez distẽperato exñte quãlibet aliã rẽ nõ nãlẽ ad ꝓtrariã q̃li tatem equalr aut inequalr a tpamẽto recedere. Persua/ det sic. sola q̃litate cibi distemperati ꝯtia exñte qualitati aeris distẽperati aliis rebꝫ non nãlibꝫ tpatis exñtibꝫ põt corpus tpatum in sua nãli tẽpie ꝓseruari, q̃ ꝯ vera. Assũ/ ptum ꝓbat. Ponẽdo q; cibꝫ frigidus in ꝑ alijs rebus nõ nãlibꝫ exñtibꝫ tpatis sit aptus pmutare corpus tpatuz a sua nãli tẽperie p a. Et pz q; aer põt ita modicũ ad ꝓtiam qualitatẽ recedere a tpamẽto q; minus q̃z p eq̃le. a. pmu tare poterit corpꝫ tpatũ aliis rebꝫ tpatis exñtibus. põt ẽt tantũ labi vt plus q̃z p eq̃le. a. sufficiat pmutare. Dabilis igit erit aer p̃cise per. a. vel equale. a. sufficiẽs tpatuz cor pus pmutare. Occurrat igit cibꝫ frigidus in ꝑ corpi tẽ/ perato cuz aere ꝓtio p̃cise sufficienti alterare p equale. a. Et sint alie res nõ nãles oĩno tẽperate. Et pz q; corpus tpatum ad neutrã extremitatuz tpantie declinabit: z per ꝓñs in sua tẽperie ꝓseruabit. ℣ Pro isto forte dicet q; ꝯ hoc cibo z aere simul occurrẽtibus ad neutrã extremita tem trahet corpus: qz tñ aer ꝓtinuo corpori occurrit: ci/ bus ℞o iterpolate: aliqñ alterabit aer corpus qñ illi alte rationi nõ reñstet cibus: z p ꝓñs distẽperabit: vñ nõ con tinue pmanebit corpus in sua nãli tẽperie. ℣ Itẽ vel hu/ mores q; spũs ex ẽ cibo gñati erũt frigidi aut tpati. si ꝑm tũc nõ erit corpus tpatũ. si 2m q̃ aere calido occurrẽte spi/ ritibus z humoribꝫ illis minus refrigerabit eos q̃z aer tpatus: z per ꝓñs ducet corpꝫ versus extremũ calidi? tẽ/ perãtie. ℣ Dec argtis videnꝫ ꝓcedere ꝯ Plusq̃có. fiẽ ꝯ me. Nã aere calido i ꝑ occurrẽte corpori tpato simul cuz cibo z potu z alijs rebꝫ nõ nãlibus frigidis ẽm viã eius eqpotẽtes est aer ad calefaciẽdũ: sicut oẽs alie res nõ nã les ad ꝓtiũ lapse ad infrigidãdũ: z p ꝓñs subtracto cibo cũ alijs paribꝫ potẽs erit aer, ℞. g. hora exercitij corpus illud tpatũ versus extremuz tẽperãtie calidius mouere. nõ q̃ tũc ꝓseruabit corpꝫ. Jõ dr q; frigiditas virtualis ci/ bi frigidi remanebit in humoribus gñatis ex illo: q̃uis sint actualr tẽperati. Ex illis ẽt gñabũtur spũs minus in flãmabiles q̃z ex cibo tpato: propter qõ ex illo aere cali/ dioi non refrigerabit corpus minus q̃z opz. ℣ Pro scõo dr q; illi humores z spũs actualẽ hñt tẽperantiã: plus tñ apti sunt reñstere p virtualez q̃litatẽ in eis ex cibo dereli ctam causis inflãmãtibus q̃z humores: z spũs tpati ex tẽ peratis cibis geniti. ℣ Cõsidera hoc. Et si tibi nõ sufficit rñsio hec potes ad probationez ꝓncipalis ꝯnis adduce/ re argtm de exercitio z vigilia quiete z somno. Nã per vi/ giliam lógiorem tpata z somnũ breuioꝛẽ: alijs rebus nõ nãlibus exñtibus tpatis aptũ est corpus calefieri z exic cari vltra temperamẽtũ: fit igit q; per. a. z occurrat huic corpori aer eqpotens in infrigidãdo z humectãdo. sicut hec vigilia calefaciẽdo z exiccando cuz alijs rebus non nãlibus tẽperatis: z pz q; per horũ occursum corpus ad neutram extremitatũ temperãtie declinabit. nõ enim hz hic locũ instantia de cibo z potu: qz sicut aer nobis neces sario ꝓtinue obuiat: ita necessario nobis occurrit somn? aut vigilia. ℣ Contra. aere tali simul cũ tali motu vel vi/ gilia occurrente corpori equipotẽtes sunt aer somnus z

qualitatẽ debite labẽtibus: q̃libet. n. eaꝝ tũc est corpori tẽperato dissilis: cũ tñ oẽs ꝓiũctim sint eidẽ in effectu tẽ/ perate vel sil'es. ¶ 2ª ꝯ. Alicuius corpis tẽperati ꝓserua tio ꝓueniẽter fieri potest p pure dissimilia vel contraria: qz p sex res nõ nãles iã signatas: q̃ꝝ q̃lz est corpi dissimi/ lis. ¶ 3ª ꝯ. Aliq̃ res nõ nãles sunt corpi tpato sil'es: q̃rum q̃libet est sibi ꝓria vel dissilis. ℣ Ex qbꝫ pz vlteri? aliq̃s posse eẽ cãs egras vt nũc respectu corpis sani simplr: que tñ respectu eiusdẽ sunt sane simplr: puta sanitaꝫ simpr cõ seruatiue. Sũt. n. cãe iam signate diuisim egre vt nũc re/ spectu corpis sani simplr: q̃ tñ ꝓiunctiz sunt sibi sane sim pliciter. hec ponant ꝓ libẽter garrulãtibus.

¶ Ad argta ꝓncipalia rñdet. ¶ Ad ꝑma ia ꝓcessum est banc ꝓbationẽ fieri posse vna tñ sex reꝝ nõ nãliũ ad ꝓtia q̃li tatẽ recedẽte a tpamẽto. Toti? tñ z meli? fit buiꝫ ꝓserua tio aliis oib? ad ꝓtiũ eq̃lr distẽpatis in effectu vt dictum est. Illa vo ꝓpo in argta assumpta. s. q̃lz res nõ nãlis lapsa ad fridũ sufficit corpꝫ tpatũ a nãli tẽperie aliquãtulũ im/ mutare: hz ambiguitatẽ nũc nõ discutiẽdã. ¶ Ad 2m ne/ gat assumptũ. Et ad ꝓbationẽ dr q; hz aer quãtũcũq; hu midus nos exiccet vel resoluat: minꝫ tñ alijs paribꝫ exic cat nos aer humidus q̃z aer siccꝫ vel tpatus. Et cũ ẽ nos q̃litative humectat vt visum est supr. Sicut hz exercitium quãtũcũq; puũ z tardũ nos exiccet: minꝫ tñ q̃z exercitiuz tpatũ. Jdeo pz q; aere humido exñte alijs rebꝫ nõ nãlibꝫ exñtibꝫ tpatis minꝫ exiccabit corpꝫ tpatũ in eo q; illõ idẽ cũ alijs paribꝫ. Et p ꝓñs polꝛ est aere exñte humido cuz alijs rebꝫ siccis corpꝫ tpatũ p̃cise tñ exiccari sic corpꝫ tẽ/ peratũ in aere tpato cũ alijs rebꝫ tpatis. Negat q̃ assum/ ptũ. s. q; tũc pmutabil corpꝫ tpatũ a tpamẽto p siccuz ad intellm datũ: imo in illo ꝓseruabit. ¶ Ad 3m ꝓcedit ꝓñs z ꝓña. raro. n. repibilis valde est aer tpatus z cibꝫ z potꝫ tpatus zc. dato tñ cũ aere tpato meliꝫ in eo z tutiꝫ ꝓser/ uaret tpatũ corpꝫ q̃z in distempato cũ ꝓtietate aliaꝝ reꝝ. ℣ Pro vltia tñ ꝓfirmatione tacta in argta mã totiꝫ argtã: dõm est q; sic tpantia aeris tpate regionis hz latitudinez p quã denoiat aer tpatꝫ in q̃tuoꝛ tpibus anni: hz in vna z 4ª fit calꝛ z humidus: in alia denoiat fridus z siccꝫ: z sic de alijs: imo z in die vna nãli hz bas q̃ttuoꝛ imutationes in qbꝫ tñ in nocte denoiat aer nocturnꝫ tpatꝫ in mane ma tutinalis tpatꝫ: z sic de alijs. in tpantia tpati corpis latitu dinẽ tpis hz huic corrñdẽtẽ. Alia. n. cõpetit aeris dispõ corpi in ℞e: alia in autũno: alia in nocte: alia in die: z sic de alijs. Dec igit imutatio ẽm q̃rtas diei vel ãni nõ extra bit aerẽ tpatũ a sua tpantia: dũ tñ in tali mutatiõe nõ trã scẽdat q̃litatẽ ꝓueniẽtẽ corpi tpato: in tali tpe quo fit talis imutatio. ¶ Ad 4m negat añs. Et ꝓcedit ẽm modũ loq̃n di auctoꝛ q; aliqs modus vel aliqð exercitiũ infrigidat corpꝫ tpatũ z aliqs calefacit. Silr aliqs somnꝫ z aliqua ges calefacit z aliq̃ infridat z ꝓseruat. Sicut tpatũ sõnũ z getẽ tpatã ꝓseruare dicimꝫ: qz p illã ducit tpatũ ad tẽ/ perãtie hoꝛa getis vel somni sibi debitã: ita illã getẽ ifrigi/ dare dicimꝫ: q̃ ita lõga est q; p ipsam hebetat caloꝛ z du cit ad gradũ friditatis maioꝛẽ q̃z cõpetat. Et p ꝓñs econ tra ꝓcedẽdũ illã getẽ calefacẽ p quã ad remissioꝛẽ frigo/ ris gradũ pducit corpꝫ q̃z oz in hoꝛa getis. Et p idẽ dicet aliqð exercitiũ ifridãs: qz p illud min? calefit corpꝫ tẽpe/ ratũ q̃z calefieri debeat hoꝛa exercitij. z eð ꝓseruãs vl ca lefaciẽs. Et silr de alijs dõm est. ¶ Ad 5m cũ suis ꝓfirma tionib? pz ex dicto in qõne. ¶ Ad 6m ꝑt dici ꝑ Aui. voluit se sanitaꝫ ꝓseruatoꝛẽ nõ vti cibis medicinalibꝫ vbi fuerit aeris tẽperies z aliaꝝ reꝝ nõ nãliũ, vbi tñ fuerit aer ad aliquã distẽpantiã lapsus: cui? impssioni ifistẽdũ fit: opz nõ solũ cibis cibalibꝫ: sed ẽt medicinalibꝫ vti. ℣ Alij dixerũt Aui. nõ negasse sanitatis ꝓseruatoꝛẽ vti dẽre cibis medicinalibus vlr: sed voluit eum nõ dẽre vti cibis me/ dicinalibus quales sunt olera fructus zc. ꝓma responsio ꝓ nũc teneaf. Qualr aũt cibus aliqs dicaf cibalis vel medicinalis: videbiꝫ infra cum tractabitur de conserua tione sanitatis per cibum z potum. ℣ Ad confirmationẽ pz quid sit respõdendum ex dictis in questione.

¶ Questio. ix.

Utrum ad cuiuslibet corporis cõseruationem com/ petat aer sibi similis, v. g. tempato corpi tem peratus: calido calidus: frigido frigidus: z sic de alijs. ¶ Arguit multiplr q; non. ¶ Primo aliqð corpus tem peratum nõ est in latitudine sue tempantie per aliquem aerem cõseruabile. ergo questio falsa. assumptum ꝓbaf sic. q̃libet aer cõseruatiuus tempati corpis quãtũcũq; de bite attractus ad coꝛ z arterias eiusdẽ per aliquem gra/ dum refrigerat vel remittit caloꝛẽ cordis z spũs eiusdẽ. Sit ergo q; per. a. graduz remittat. Et arguit. q̃libet aer tempatus ad coꝛ tempatum refrigerãdum remittit calo rem eius per. a. gradũ: sed minuz q̃z per. a. distat aliquod corpus tempatum a corde frigido: eo q; latitudo cordiũ frigidoꝝ imediata est latitudini tempantie cordiũ calꝛoꝝ ergo per aerem tempatũ quãtũcũq; debite attractuz ad coꝛ tempatum exit coꝛ latitudinẽ tempantie: z p ꝓñs non conseruaf. hec ꝓñtia nota est z totum assumptũ est possi bile: vt pz intuenti. ergo ꝓñs est possibile. Et sicut argui/ tur de aere tempato: ita argui potest de quolibet aere: qz quilibet aer cõseruatiꝰ tempati corpis aliq̃liter refrige rat vl remittit caloꝛẽ eius. Et per sil'e argm deduci potest aliqð corpus nãliter calꝛus tempato nõ posse per aerem calm fridum vel tempatum cõseruari. ¶ Scdo ad ꝓnci pale. tã per aerẽ fridum q̃z calm potest fieri ꝓseruatio tẽ perati cordis alijs ẽt rebus tempatis exñtibus: igit que stio falsa. Assumptum ꝓbaf: qz per aerem fridum in ali/ quãta quãtitate ad coꝛ arterias z pulmonẽ attractũ po/ test in mẽbris fieri refrigeriũ caloris maiuz q̃z opz. z per eũdem in aliqua quãtitate potest fieri in eisdẽ refrigeriũ minus q̃z opz: puta si modicus aer valde z raro his mẽ/ bris occurreret. ergo per eũdem aerem sub aliq̃ q̃titate his mẽbris occurrẽtem põt hec mẽbra mediocriter siue tẽperate refrigerari: z per ꝓñs ꝓseruari. Et per sil'e argm deduci potest q; per aerẽ calm põt mediocriter euenta/ ri. Potest. n. aer parũper calꝛoꝛ tẽperato aere in taz par/ ua quãtitate cordi occurrere: vt minus q̃z opz refrigeret caloꝛem cordis. Potest ẽt in tãta quantitate occurrere vt plus refrigeret q̃z oz. ergo sub aliqua quãtitate iter has media occurrẽs poterit cõueniẽter seu mediocriter refri gerare. pro isto forte cõcedit q; aer fridus sub quantitate parua: puta minoꝛi mediocri quãtitate occurrens cordi tempato ipm mediocriter infridare potest qz. s. equaliter sicut aer tempatus sub mediocri quãtitate attractus. nõ tamẽ ex hoc sequitur q; aer fridus attractus ad coꝛ sub quãtitate illa minoꝛi cõseruet coꝛ sicut aer tẽperatus at/ tractus in quãtitate mediocri. Non. n. per solũ cordis re frigerium perficit eius opatio vt supra visum est. Sz pre ter hec regritur debita mũdificatio z expulsio fumoꝝm capinosoꝝ. Ad hãc aũt regritur debita quantitas aeris ad coꝛ z arterias attracti. ℣ Contra. ponat cũ tẽperamẽ to cordis complexionali coꝛ z arterias esse ꝓportionabil/ ter tãto minoꝛa corde z arterijs mediocribus quãto aer est fridioꝛ z fiat argm vt ꝓbus: qz tanto ꝓportionabilr mi/ noꝛ quãtitas aeris sufficit ad eoꝝ mũdificationẽ. ¶ Ter tio ad ꝓncipale. aere exñte distẽperato oibus alijs rebus nõ nãlibus exñtibus tẽperatis potest corpus tpatuz de/ bite ꝓseruari vt in ꝑcedẽti qõne visum est: z tetigit Sal. in lra. ergo non ad cuiuslibet corporis cõseruationem regritur sibi aer similis. ¶ Quarto ad ꝓncipale. cuiusli/ bet corporis nãliter calidioꝛis tempato aer conseruatiꝰ debet esse fridioꝛ aere tempato. ergo zc. assumptum pro batur. ℣ Primo, qz ꝓseruatio per aerẽ fit maxime per re

Tertium istum mouere Baly.

frigerium cordis ⁊ spūs. ergo ex nēcitate refrigerij cor/
dis spiritu exīste maiori opꝫ aerem esse fridiorem. sed in
corde calido est necessitas huiꝰ vehemētioꝛ q̄ in tempe
rato ergo ⁊c. ℣ Item coꝛ cal'm aptius est inflāmari ab in
tra q̄ coꝛ tempatum. igit' ad eius inflāmationem ꝓhibē
dam reqritur fortius ꝓhibēs vel refrigerās. ℣ Item coꝛ
de exīste caliori tempato opꝫ maioꝛē esse ꝓportionē frigi
ditatis aeris refrigerātis ad calorem refrigerandum q̄
ipso existente temperato. igitur oportet hanc frigiditatē
esse maiorem: ⁊ per consequens aerem esse frigidiorem
assumptum ꝓbabatur ⁊ q̄ opꝫ pulsum cordis calidi esse
maiorem velociorem ⁊ frequētiorem. igitur opꝫ illud re
frigerium perfici in minori tēpore: ⁊ per ꝯns velociꝰ fie/
ri. ℣ Item habētes compl'onem calidā pulmonis nō re
cipiūt nōcumētum ex inspiratione aeris frigidi. Cōtra
vō hūtes pulmonem nāliter fridum: vt 2° techni ⁊ quar/
Rasis. to colliget. ⁊ 10° tertij. ⁊ 2° Almā. c. de signis compl'onuꝫ
nālium pulmonis. ergo ad eoꝝ cōseruationem non req/
Yppo. ritur aer similis: sed ꝯrius. ℣ Pro isto videt sīa Hal'. se/
cūdo huius. Omnis imoderata discrasia ledit ⁊c. 3. aso.
cōmen. 1°. Compl'onem hūtes fridam ⁊ humidā in esta/
te bn̄ se habēt. caliduꝫ vō ⁊ siccam in hyeme melius ⁊c.
Et cōmē. 4° imo vl'r omnia bona sunt est ꝯrio accepta: vt
Auicē. Auic. scōa p̄mi doc. 1° cap̄. de indicijs tempoꝝ. Tempus
fridum cum invenit coꝛpus staticum cōmouet epilepsiā
paralysim apoplexiā ⁊ torturā ⁊ spasmū ⁊ his silia: tps
cal'z cū iuēit coꝛpꝰ cholicū ꝓmouet māiā ⁊ se. acutaꝫ ⁊c.
¶ Ad oppoⁿ est Hal'. in lra. ¶ Primo dum ingt. Similia
similibus offerēs quādo cōseruare vult crasim q̄lem ac/
cepit. Et supra dū dixit. Calidioꝛa. n. coꝛpoꝛa calioribus
indigēt adiutorijs ⁊ fridioꝛa fridioribus. ℣ Item quātū
distat coꝛpus lapsum a coꝛpore remoto tm̄ causa cōser/
uatiua coꝛporis tempati: vt dixit Hal'. in lra. sed non dꝫ eq̄liter di/
stare ꝑm q̄litatem ꝯriam: q᷑ tūc cal'm in 2° cōseruaret per
frigida in 4° respectu ꝓprij tempamenti. tūc ergo dꝫ eq̄l'r
distare ab optime sano per q̄litatem sil'em: ⁊ per ꝯns coꝛ
poꝛi lapso ⁊ cōseruādo debēt esse similia. ℣ Item sicut
se hꝫ aer conseruatiuus coꝛporis ad coꝛpus per aerē cō/
seruādum: sic cibus ⁊ potus ad coꝛpus per cibū ⁊ potū
conseruandum. sed omne coꝛpus conseruabile est cōser/
uabile per cibos similes. ergo ⁊c. ℣ Pro isto videtur ex/
perimentum. animalia enim aquatica exāguia vt pisces
in medio aque optime conseruantur in aere velociter pe
reunt. ⁊ econuerso: vt Ari. in libꝰ de morte ⁊ vitā.
Arist. ¶ Ista questio est valde ambigua: cuius signum est varie/
tas modoꝝ rñdendi. Sed ad huiꝰ sol'onem p̄mittā pri/
mo q̄dam p̄ambula vtilia in sequētibus questionis. 1° re/
Coꝛpus lapsū 2ᵛ. spondebitur ad q̄situm. ¶ Primo p̄mittēdum est q̄ cuꝫ
in q̄one queraᵗ de conseruatione coꝛporis optime sani et
indifferēter lapsoꝝ ab eo q̄ coꝛpoꝝ lapsoruꝫ q̄dam sunt
vniformiter lapsa ab optime sano quedam difformiter.
Exemplum p̄mi: sicut coꝛpus cholicum in ꝓmo cuiꝰ qō/
libet mēbrum respectu sibi coꝛrñdentis in coꝛpore tēpe/
rato eēt cholicum in ꝓmo. Exēplum scōi: sicut coꝛpuꝫ la
psum cuius coꝛ est cal'm ⁊ epar fridum respectu tempe/
rati. Et de quolibet istoꝝ sermo est in q̄one. Sive. n. ta/
lia coꝛpoꝛa lapsa fuerint ab optime sano ꝑm compl'onez
tm̄: sive ꝑm compl'onem ⁊ compōnē simul ⁊c. ¶ Secun
do p̄mittēdum est q̄ hoc nomē cōseruatio penes auctoꝛ
Cōseua/ tio 2ʳ. res inveniꝫ equoce sumptū. Quādoq᷑. n. sumiᵗ ꝓ quali/
bet opōne circa coꝛpꝰ sanū per quā coꝛpus p̄manet sub
eadem vel consili disponē ita vt sit simpl'r sanū denoiabi
le: puta tempatum sanū cholicum sanū in ꝓmo vel 2° ⁊c.
Et de tali cōseruatione est in ꝓposito sermo. si. n. coꝛpus
q̄one cholicum in ꝓmo ralr regaᵗ vt per totam pueritiā
sit cholicum in ꝓmo respectu tempati pueri iuuenis cho

lerici in ꝓmo respectu tempati iuuenis: ⁊ sic deinceps ta/
le regimē ꝓprie cōseruatiuū vocamuꝫ. 2° sumiᵗ cōiter ꝓ
quacūq᷑ opōne circa coꝛpus sanū qua p̄manet sub consi
mili sanitate ad intell'm datū aut p̄mutaᵗ ad meliorem q̄
liter p̄mutationē coꝛporis hꝫ lapsi ab optime sano ad
optimam sanitatē conſuationē vocat Hal'. per hāc eniꝫ
p̄manet coꝛpuꝫ sanū cōtinue: ly non simili sanitate sanuꝫ.
Hanc distōnem invebat Hal'. in lra. Et hoc mō non sunti
tur cōseruatio in titulo qōnis. ¶ Tertio p̄mittēdum est
q̄ aer vt ꝓposito ptinet nō dicit calidus aut fridus tem/
peratus vel distēperatus: nisi per attributionē ad coꝛpꝰ
tempatum. Ꝓpter qō Hal'. in lra scripsit ꝓtinens tēpe/ Conti/
ratum in quo nec riget coꝛpus distempatum pp frigus: tinēs 2ᵛ
nec sudat ꝓpter estū. Et per ꝯns ecōtra dicet ꝓtinēs tem ⁊ quid.
peratum in quo riget coꝛpus tempatum ꝓpter frigus:
aut sudat ꝓpter estū. vnde pꝫ solum aerē tempatum de/
nominādum esse sil'em tempato: distempatum vō dissimi
lem. ℣ Ex quo segtur q̄ sicut compl'o tempata est mensu
ra ad quā referūtur ⁊ graduant cōpl'ones lapse: ita aer
tempatus est mēsura ad quā referunt aeres lapsi a tēpe/
rato aere. sicut ergo dicit coꝛpus cal'm in ꝓmo q̄ p vnuꝫ
gradum caloris recedit a tempamento: ita dicet aer cali
dus in ꝓmo vel fridus: q̄ p vnū gradū caloris aut frigo/
ris excedit aerē tempatum. ℣ Ex hoc vlteriuꝰ pꝫ qd per
aerē sil'em coꝛpi cōseruādo intelligere debeam⁹: qa aerē
coꝛrñdentem in sua latitudine talē situ ⁊ denoiationem
obtinētem q̄lem obtinet coꝛpus in latitudine coꝛporꝫ. ⁊
sic dicit aer tpatus filis coꝛpi tpato: calidus ⁊ frigidus
in ꝓmo coꝛpi calido vl' fridō in p̄: ⁊ sic de alijs. ℣ Ex hoc
vlteriꝰ segt q̄ nō: ió dꝫ aer tpatꝰ filis cōpi tpato: q᷑ in gdu
⁊ forma talē hꝫ tpantiā ⁊ q̄litatē q̄lis est in coꝛpe tēpera
to. Quātūcūq᷑. n. fuerit aer tpatꝰ alterat coꝛpꝰ tpatuꝫ re/ Auicē.
frigerādo coꝛ ⁊ spm̄. vñ 2° p̄mi. doc. 1°. 2° cap̄. Aer q᷑ attra
hit in ꝓmis cū igredit ad tpandū neče est vt sit in effectu
fridus. Et p̄dē pꝫ q̄ nō dꝫ aer calꝫ in p̄: q᷑ in se bēat gra
dū caloris tm̄ sic coꝛpꝰ cal'm in p̄. Ita. n. se hꝫ aer cal's in
p̄ ad coꝛpꝰ cal'm in p̄: sic tpatꝰ ad tpatū. Sed aer tempatꝰ
fridus est respectu tpati coꝛpis. g᷑ aer cal's in p̄ est fridus
respectu coꝛpis cal'i in p̄. ¶ 4° est sciēdū q̄ ꝓseruatio coꝛpo
ris p aerē maxime ⁊ ꝓncipalissime fit p euētationē ⁊ mū Auicē.
dificationē spūs ⁊ caloris coꝛdis ⁊ arteriaꝝ. hic. n. ē ca/
loꝛ a q̄ pēdet totiꝰ ⁊ oium mēbroꝝ ꝓseruatio: vt coll'r scōa
p̄mi: alle. c. ⁊ in li° de vtilitate anhelit⁹. ⁊ sup̄ 2° hꝰ dec'atū
est. Et ex hꝫ segt q̄ si aer ad coꝛ ⁊ arterias attracᵗ eēt ca/
loꝛ ⁊ spūs ⁊ cordis oino in caloꝛe silis nō eēt spūs ⁊ coꝛ
dis ꝓseruatiuꝰ. ℣ Ex quo pꝫ vlteriꝰ hāc ꝯnam nō valere
a. est sil'e. b. in forma ⁊ gradu. g᷑. a. est cōseruatiuū. b. vel
e᷑. nō. n. qōlz mēbrū ꝓseruādū est per oino sibi simile in
forma ꝓseruabile. ⁊ plura ibi ꝛcludi ꝑsit ex his. ℣ Nota
tm̄ q̄ lz coꝛdi ⁊ arterijs debeaᵗ euētatio: hꝫ tm̄ est ꝓncipali
ter pp spm̄. Nā spūs maxime paraᵗ⁹ est incēdio ⁊ inflam
mationi. Coꝛ. n. ⁊ arterie nō videnᵗ incēdio ꝓparari nisi
p spm̄. ꝑm g᷑ illiꝰ exigētia fit diastoles ⁊ systoles cordis ⁊
arteriaꝝ. hec vt intētio Avi. 13. c. de can. g᷑nalibꝰ curatio
nū cordis. ¶ 5° est sciēdū q̄ auctoꝛes freq̄nter nō soluꝫ ió
aerē aut aliā rē ñ nālē sil'ez vocāt coꝛpi: q᷑ sil'ez vel coꝛrñ
dentē obtineat situ in sua latitudine: imo q̄ñq᷑ ex effectu Simile
q̄ in coꝛpe derelingt rē appellāt sil'ez aut disil'em. v. g. vel dis/
aer fridus oibꝰ alijs reb⁹ nō nālib⁹ declinātib⁹ ad caloꝛē simile
pōt dici silis coꝛpi tpato in effectu. q᷑ cū illis occurrens quid.
coꝛpi tpato derelingt in eo tpantiā talē q̄lem derelinque
ret aer tpatus cū alijs reb⁹ non nālibus tēperatis occur/
rens. Et ꝑm hūc modū pl'me res denoiantur temperate:
q̄uis coꝛpoi tempato nō sint ꝑm denoiationem similes
ad intell'm datū. Stat ergo aerē aut aliā rem non nālem
esse coꝛpi temparo in effectu sil'ez sicut in casu posito: q̄/
uis sit eidem coꝛrñdenter in sua latitudine ꝑm denoiatio

nem dissimilis. ¶ Ultimo est sciendum q̄ ꝑter tēperiem
rem in aere nos ꝓtinente anteq̄ coꝛdi ⁊ spiritibus oc
currat ad debitā conseruationē eoꝝdem necesse est ipm
in pulmone aliquā recipe ꝓparationē. Si. n. cum tanta
frigiditate occurreret coꝛdi cum quāta nos ambit exte/
rius piculum esset: ne caloꝛem ⁊ spūs in vētriculis coꝛdis
extingueret. Hec est intētio Avi. 10° tertij. ꝓmo. c. ⁊ Hal'. Auicē.
8° de iuuamētis. ꝑ cap̄. Ex qbus segtur q̄ ad debitā con/ Hal'.
seruationem coꝛdis tēperati per aerē tempatum multuꝫ
confert tempantia nālis compl'onis pulmonis. Si eniꝫ
fuerit pulmo compl'onis fride q̄ñtūcūq᷑ coꝛ tpatum fue/
rit aer nos ambiēs tempatus nō debite euentabit caloꝛ
coꝛdis: ⁊ per ꝯns conseruabit. q᷑ nō contēperabit frigi/
ditas aeris coꝛdi tempato debētis occurrere. Si. n. fue/
rit pulmo calioꝛ tempato plus calefiet aer attrahendus
ad coꝛ q̄ oporteat ꝓ euētando caloꝛē coꝛdis tempera/
ti: ⁊ sic de alijs. ℣ Contra. q᷑ non solū mediante anhelitu
attrahit aer ad coꝛ: sed ⁊ per poꝛos cutis ⁊ arteriaꝝ ter
minataꝝ ad illos: vt scōa p̄mi. alle. cap̄. ⁊ in li° de vtilita/
te anhelitus plies. Unde Hal'. in li° de pulsibus. Ex aere
coꝛpus ambiēte arterie ꝓtem sumūt nō modicā. igit' non
opꝫ totum aerē attrahēdum ad coꝛdis vel spūs refrige/
rium ꝑus in pulmone ꝑcalefieri. ℣ Pro illo dicit ꝓceden
do ꝯns illud. attrahit. n. aer ab extra per poꝛos cutis ad
refrigeriū non solū coꝛdis ⁊ spūs exñtis in eo: ſz et spūz
contēroꝝ in arterijs que sunt in ambitu totius. sed no
tum est q̄ ille aer nō ꝓius recipit ⁊ ꝓparaᵗ in pulmone
q̄ obuiet spiritibus illis. Fuit tñ hoc nēcium de aere p/
ueniente ad coꝛ mediāte anhelitu: eo q̄ opportunuꝫ fuit
illum esse quātitaᵗ⁹ multe. non. n. attrahit solū gra refri/
geri: sed et mūdificationis coꝛdis ⁊ spūum a fumis capi
nosis. Ut igit' caloꝛē spūs nō nimis extingueret ⁊ fumos
capinosos conveniēter educeret tpe cōstrictionis: opoꝛ/
tuit friditatem eius esse gradualr remissionē. Ecōtra ve/
ro aer per poꝛos attractus est cōparatione huius quāti
tatis pauce respectu spūum refrigerādoꝝ. Ad debite igi
tur euētandum spūs: q᷑bus obuiat oportuit ipm fridita/
tis esse intēsioris. Concedēdum tm̄ est in coꝛde fieri aliqō
refrigeriū per aerē attractū per poꝛos cutis: q̄uis punꝫ
sit respectu eius: qō fit ab aere attracto mediāte anheli/
tu. Pꝫ et q̄ aer attractus per poꝛos pueniēs ad coꝛ nō ꝑ
uenit ad ipm nisi ꝑparatus ⁊ calefactus; in arteriis. Ex q̄
bus segtur hāc ꝯnam nō valere necitas euētandi per ae
rem maioꝛ est in. a. q̄ñ in. b. ergo fridioꝛ requiritur aer ad
euētandum. a. q̄ñ. b. Pꝫ. n. q̄ necessitas euētandi in spiri/
tu coꝛdis est multo vehementioꝛ q̄ñ in spiritu manus. Fri
gidioꝛ tamen debet esse aer euētans spūm manus q̄ñ spi/
ritum coꝛdis. Similiter multo maioꝛ est necessitas euen
tionis in coꝛde q̄ñ in pulmone: per multo tamē frigidio
rem aerem euentatur pulmo q̄ñ coꝛ.

¶ His suppositis tenēde sunt he ꝯnes. ¶ Prima conclu/
sio. Qōlibet coꝛpus sanū aptū per aerē cōseruari est per
aerem sibi formalr ꝯrium ꝓseruabile. Pꝫ: q᷑ qōlibet ta/
le ꝓseruabile est per aerem spūm ⁊ caloꝛes eius refrige/
rātem ⁊ mūdificātes. ergo ⁊c. ℣ Ex hac ꝯne segtur ꝑmo
q̄ aer tempatus quātūcūq᷑ bene tempati coꝛporis ꝓser/
uatiuus ē eidem coꝛpi formalr ꝯrius. ℣ Scōo segtur q̄
cuiuslibet coꝛporis ꝓseruabilis ꝓseruatio apta est fieri
per sibi ꝯria formalr. ℣ Tertio segt q̄ formalr similioꝛ
est aer tempatus coꝛpori staticō q̄ñ tempato: q᷑ tā flegma
tico q̄ñ tempato aer tempatus, est fridioꝛ: eo q̄ vtriusq᷑ ip
soruꝫ euētatiuus. ſz multo plus per excessum frigoris re
cedit aer tempatus a tempato coꝛpore q̄ñ a staticō. ió ⁊c.
℣ Ex hoc vlterius segtur hāc ꝯnam non valere. a. est cō
seruatiuū. b. ⁊ illud idem. a. est silus. c. q̄ñ sit sil'e. b. ergo
. a. est ꝓseruatiuū. c. Aer. n. tempatus formalr silioꝛ est cō
poꝛi staticō q̄ñ tempato vt deductū est. ꝓseruatiuus tamē

est tempati ⁊ non staticī. ¶ Secūda concl'o. Qōlibꝫ coꝛ
puꝫ optime sanū est per aerem in effectu ⁊ ꝑm denomina
tionem sibi sil'em cōseruabile. Pꝫ: q᷑ omne coꝛpus opti
me sanū est per aerē tempatuꝫ cōseruabile. Aer aūt tem/
peratus est coꝛpori optime sano in effectu ⁊ ꝑm denomi
nationem similis. In effectu qdem q᷑ cōpleta euēratione
coꝛdis ⁊ spūs tempati per aerem tepatum derelinquitur
in coꝛde ⁊ spiritu mēsura caloris coꝛdi ⁊ spiritui tempe/
rato conueniēs. Simil'r mūdificatione cōpleta relinquiᵗ
in eisdem mēsura caloris talis q̄lem dꝫ habere spiritus
⁊ coꝛ tempatum in illa disponē. Est ēt sibi similis ꝑm de/
nominationem. talē. n. obtinet situꝫ ⁊ denoiationem aer
temperatus in latitudine aeris: q̄lem obtinet coꝛpus sa/
num in latitudine coꝛporꝫ ⁊c. ℣ Contra. aer qui attrahi
tur ad coꝛ in ꝓmis cum ingrediᵗ ad temperādum est fri/
gidus in effectu. 1° ꝓmi. alle. cap̄. ergo non est coꝛdi simi/
lis in effectu. ℣ Pro isto dicit q̄ non repugnat eādem rē
coꝛpori tempato vel alteri cōseruādo simul esse denomi/
nandam in effectu sil'em: esse tamē respectu eiusdē deno/
minādam calidam aut fridam ⁊c. v. g. Exercitium tēpe
ratum est in effectu sil'e coꝛpori tempato: per ipm. n. duci
tur coꝛpus tempatum ad mēsuram caloris coꝛporis tem
perato exercitato debitā ⁊ non vltra vel citra. ideo quā/
tum ad hoc est in effectu coꝛpori tempato sil'e. in effectu
tamen est cal'm: q᷑ mouet coꝛpus tempatum ad maioꝛez
gradum caloris q̄ñ ꝑus. Si. n. cōpareᵗ huiꝰ exercitiū dis
positioni sub qua est coꝛpus in termino a quo tempera/
ti exercitij hoc est exercitiū est respectu tempati coꝛporis
calidum in effectu. cōparatum tñ disponi sub qua est coꝛ
pus debite exercitatum in termino ad quē tēperati exer
citij est in effectu tempatum vel sil'e coꝛpori tempato: qa
effectus ab eo derelictus in coꝛpe non est nisi temperan/
tia. Eodem mō de aere dicit. q᷑ tempatus aer attracᵗ⁹ ad
coꝛ tempatū cōparatus disponi coꝛdis in termino a quo
euētationis est fridus in effectu: q᷑ coꝛ euētando infrigi
daᵗ: cōparatus disponi eiusdem in termino ad quē euen
tationis est tempatus vel similis coꝛdi tēperato in effe/
ctu. Effectus. n. quē derelinquit in coꝛde tempato nō est
nisi tēperies. Et ad ꝑmū sensum ꝓcedit auctas Auic. Et
sicut de aere ⁊ exercitio dictum est: ⁊ ita ꝺm est de qua/
libet alia re non nāli. Quelibet. n. talis quātūcūq᷑ tēpe/
rata est respectu coꝛpis tempati aliquō calida frida hu/
mida vel ficca. Cum quo tñ stat q̄ ꝑm aliam habitudinē
est respectu eiusdē denoianda tempata vl' silis in effectu.
℣ Nota tñ q̄ lz merito sue ꝓpl'onis nālis omne coꝛpus
in compl'one tempatuꝫ sit per aerē tempatum optime cō
seruabile: ꝓtingens tñ est merito alterius disponis sue tē
perātie coniūcte melius ꝓseruabile esse coꝛpus per aerē
distempatum q̄ñ per aerē tempatum. Sicut si cum tēpe/
rantia compl'onis totius coꝛpis ꝓiungereᵗ multa angu
stia pectoris ⁊ arteriaꝝ. serētium aerē ad coꝛ: ita vt non
posset coꝛ in vna dilatatione attrahere tātam quātitatē
aeris tempati quātam attrahi oporteret ꝓ debito eius
refrigerio. ꝓbabile. n. videt tūc coꝛ melius euētari posse
per aerē aliquāto fridioꝛem tempato q̄ñ per aerē tempe/
ratum. Et ꝓpterea dixi in q̄one supius posita de coꝛpore
optime sano ⁊ non vl'r de coꝛpe in compl'one tempera/
to. ¶ Tertia concl'o. Quāuis oē coꝛpus per aerem con
seruabile sit cōseruabile per aerē sibi sil'ez in effectu: non
tñ oē coꝛpus sibi sanū est cōseruabile per aerē ꝑm situm
sue latitudinis sibi coꝛrñdentem ⁊ ꝑm denoiationē sil'ez.
prima pars ꝯnis pꝫ ex qd noīs silis in effectu. scōa pars
ēt pꝫ vbi coꝛpus fuerit in mēbris suis multū difformiter
dispositū: puta si coꝛde exñte temperato sit pulmo vehe
menter calide aut frigide compl'onis. Pꝫ enim q̄ aer tē/
peratus in tali pulmone recipiet ꝓparationem coꝛdi
temperato non conuenientem. Et ex isto segtur nō qōlz

corpus sibi sanū esse per aerē sibi sil'em vere ꝑseruabile. potest.n.talis esse mēbroꝝ diffōrmitas q̄ ois aer vnius mēbri ꝑseruatiu⁹ est alteri⁹ a tpamento remotiu⁹.ꝛ eō. ¶Quarta ꝓ. Non qōlz corp⁹ vnifōrmiter lapsum a tem peramento est per aerē sibi sil'ez ꝑm denoiationē ꝑbuā dum. Ꝑz:qz corpus calius tēperato est per aerē fridiozē tēperato ꝑseruabile.ꝛ fridius per caliozem.ꝛ itez humi dius per siccioꝛē.ꝛ siccius per humidiozez.ergo ꝓ vera. Assumptum ꝓbaf per arg'' plura adducta añ op'''. ℣ Ex hac igit sequitur q̄ semp aer ꝑseruatiuus cholici vel alte rius cuiuscūq; corpis vnifōrmiter lapsi est eidē in effectu silis:q̄uis nō obtineat sitū sibi in sua latitudine corrñden tem:ꝛ per ꝑns nec sit ei ꝑm denoiationem silis. Et penes hoc ꝑz q̄ aer conseruatiu⁹ cordis cholici nō ꝓducitur ad tm̄ gradū caloris anteq̄z cordi occurrat ad quātum ꝓdu citur in pulmone tēperati aer tpatus anteq̄z cōdi obuiet. ℣ Ex qbus penes hāc viā sequitur rn̄o ad q̄situm.s.q̄ non ad cuiusl3 corpis sani ꝑseruationem regitur aer sibi ꝑm denoiationem silis ad sensum datū. ℣ Contra hāc ꝓnem ꝛ eius fundamētuz ꝑmo videtur ꝓcedere auctes ꝛ arg'' adducta post oppo'''. ℣ Item per easdē cās fieret ꝑseruatio ꝑseruatio ꝓmutatio ꝛ curatio.oia.n.hꝫ fiūt per cōtra ria si positio est vera. ℣ Item si cordi nāliter calloꝛi tēpe rato debeā aer fridioꝛ tēperato aere:ꝓp nēcitatem euen tationis esse maioꝛē:ꝛ eō fridioꝛi ꝓp minoꝛē esse nēcitatē euētandi:tūc sequtur.q̄ sicut aliq̄ō est alio calius:ita frigi dioꝛ eidez debeā aer ꝓo sua ꝑseruatione ꝛ eō. Sz argui tur q̄ nō:qz tūc non oporteret pulsum cholici esse maio rem velociozē aut freq̄ntioꝛem pulsu tēperati. Si.n. tan to fridioꝛ est aer euētanz cholicum quāto coꝛ cholicū est calidi⁹ corde tēperato tm̄ vel plus euētare potest aer fri gidioꝛ coꝛ cholici alijs paribus quātum aer tēperat⁹ coꝛ tēperati:ꝛ per ꝑns nō opz ad conueniētem eius euenta tionem aerē velocius aut freq̄ntius attrahi. ℣ Item aere frigido in ꝑmo ad coꝛ cholicum in ꝑ ꝛ aere tēperato ad coꝛ tēperatum in equali quantitate eq̄li velocitate ꝛ fre quentia attracto nō minus euētabitur coꝛ cholicum per aerem fridum in ꝑmo q̄z coꝛ tēperatum per aerē tēpera tum.videf.n.eadem habitudo aeris fridi in ꝑmo ad coꝛ cal'm in ꝑmo sicut aeris tēperati ad coꝛ tēperatum cum alijs paribus.qz quātum crescit necessitas euentationis in cholico in ꝑmo supza tēperamētuz tm̄ crescit po⁹ refri gerādi in aere frido in ꝑmo supza aerē tēperatum. Et ex hoc segtur q̄ aere frido in ꝑmo in maioꝛi quantitate aut velocius aut freq̄ntius attracto ad coꝛ cholicum in ꝑmo alijs paribus plus refrigerabit coꝛ cholicuz per illud q̄z coꝛ tpatum per aerē tēperatū sub mediocri magnitudi ne velocitate ꝛ freq̄ntia attractū:ꝛ per ꝑns per illuz ae rem non ꝑseruabit. Et ex hoc vlteriꝰ segtur q̄ ex corde calido nō ꝓuenit pulsus maioꝛ velocioꝛ ꝛ frequentioꝛ q̄z ex corde tēperato vtroq3 exñte in aere sibi ꝓportionali. ℣ Item arguit q̄ si aer euētans cholicum ad eius ꝑfua tionem ꝺz esse tāto fridioꝛ aere tēperato quāto cholicus est caliꝛ tēperato:pulsus cholici nēcio erit tardioꝛ ꝛ ra rioꝛ pulsu tēperati vtriusq3 euētatis per aere sibi ꝓportio nalem:qz tardius calefit aer fridus in ꝑmo attractus ad coꝛ cholicuz in ꝑmo q̄z aer tēperatus attractus ad coꝛ tē peratum alijs paribus.ergo maioꝛ est ꝗes inter systolē ꝛ diastolē pulsus cordis cholici in ꝑmo q̄z ꝗes media pul sus cordis tēperati:ꝛ per ꝑns pulsus est rarioꝛ. Non eni fit systole cordis post diastolē nisi aere calefacto ꝛ facto inutili ad refrigeriū:vt Aui.2ª ꝑmi.alle.cap. Et Sal'.in li bello de pulsibus. Cum igit raritas ꝑsupponat tarditatem.2ª ꝑmi.cap.de his que ꝓueniūt ex causis pulsuū con tentiuis.segtur ꝛc.assumptū ꝓbaf sic.minoꝛē hz ꝓportio nem coꝛ cal'm in ꝑmo ad aerē fridum in ꝑmo alijs pari bus q̄z coꝛ tēperatum ad aerē tpatum.ergo tardius ipm alterat ꝛ calefacit:ꝛ per ꝑns refrigerio inutilem reddit. Assumptum ꝓbaf.ponēdo coꝛ tēperatuz fieri in hora ca lidum in ꝑmo. Et in eodē tēpoꝛe aerē tpatum labi simil'r ad fridū in ꝑmo. Et ꝑz q̄ ꝗtuz crescit calitas cordis sup̄ tēperamētum:que est terminus maioꝛ in hac ꝓportione tātum auget inde friditas aeris supza tēperamētuz:que est terminus minoꝛ.sz maioꝛi termino cuiuscūq; ꝓportio nis ꝛ minoꝛi eq̄liter crescētibus decrescit ꝓtinue ꝓportio maioris termini ad minoꝛem:vt si calitas cordis tēpera ti signet q̄ ꝗtuoꝛ ꝛ friditas aeris ipm euētantis p duo ꝛ crescāt tā calitas cordis q̄z friditas aeris per duo⁹: vbi ꝓius fuerat calitatis cordis ad friditatem aeris ꝓportio dupla erit vtriusq3 sic eq̄liter augmētatis ꝓportio p̄cipue sexqualtera.ꝛ per ꝑns ꝛc. ℣ Et per simile argu'' viceuersa deduci potest q̄ si positio est vera ex quolibet corde frigi dioꝛi tēperato debite ꝑseruato ꝑ aerē debēt ꝓuenire pul sus freq̄ētioꝛes q̄z ex corde tēperato:q̄ ꝗtum coꝛ frigi dū est fridius tēperato:tm̄ aer debēs ipm euētare est ca lidioꝛ aere tēperato.ergo ꝗtuz minoꝛaf caliditas cordis citra tēperantiam cordis:tm̄ minoꝛaf friditas aeris, cir ca tpantiam aeris:sz maioꝛi ꝛ minoꝛi termino eq̄ꝛ arith metice minoꝛatis crescit geometria ꝓportio maioris ter mini ad minoꝛē:vt si cordi nāliter calloꝛi tēpe rato debeā aer fridioꝛ tēperato aere:ꝓp nēcitatem euen tationis esse maioꝛē:ꝛ eō fridioꝛi ꝓp minoꝛē esse nēcitatē euētandi:tūc sequtur.q̄ sicut aliq̄ō est alio calius:ita frigi dioꝛ eidez debeā aer ꝓo sua ꝑseruatione ꝛ eō. Sz argui tur q̄ nō:qz tūc non oporteret pulsum cholici esse maio rem velociozē aut freq̄ntioꝛem pulsu tēperati. Si.n. tan to fridioꝛ est aer euētanz cholicum quāto coꝛ cholicū est calidi⁹ corde tēperato tm̄ vel plus euētare potest aer fri gidioꝛ coꝛ cholici alijs paribus quātum aer tēperat⁹ coꝛ tēperati:ꝛ per ꝑns nō opz ad conueniētem eius euenta tionem aerē velocius aut freq̄ntius attrahi. ℣ Item aere frigido in ꝑmo ad coꝛ cholicum in ꝑ ꝛ aere tēperato ad coꝛ tēperatum in equali quantitate eq̄li velocitate ꝛ fre quentia attracto nō minus euētabitur coꝛ cholicum per aerem fridum in ꝑmo q̄z coꝛ tēperatum per aerē tēpera tum.videf.n.eadem habitudo aeris fridi in ꝑmo ad coꝛ cal'm in ꝑmo sicut aeris tēperati ad coꝛ tēperatum cum alijs paribus.qz quātum crescit necessitas euentationis in cholico in ꝑmo supza tēperamētuz tm̄ crescit po⁹ refri gerādi in aere frido in ꝑmo supza aerē tēperatum. Et ex hoc segtur q̄ aere frido in ꝑmo in maioꝛi quantitate aut velocius aut freq̄ntius attracto ad coꝛ cholicum in ꝑmo alijs paribus plus refrigerabit coꝛ cholicuz per illud q̄z coꝛ tpatum per aerē tēperatū sub mediocri magnitudi ne velocitate ꝛ freq̄ntia attractū:ꝛ per ꝑns per illuz ae rem non ꝑseruabit. Et ex hoc vlteriꝰ segtur q̄ ex corde calido nō ꝓuenit pulsus maioꝛ velocioꝛ ꝛ frequentioꝛ q̄z ex corde tēperato vtroq3 exñte in aere sibi ꝓportionali. ℣ Item arguit q̄ si aer euētans cholicum ad eius ꝑfua tionem ꝺz esse tāto fridioꝛ aere tēperato quāto cholicus est caliꝛ tēperato:pulsus cholici nēcio erit tardioꝛ ꝛ ra rioꝛ pulsu tēperati vtriusq3 euētatis per aere sibi ꝓportio nalem:qz tardius calefit aer fridus in ꝑmo attractus ad coꝛ cholicuz in ꝑmo q̄z aer tēperatus attractus ad coꝛ tē peratum alijs paribus.ergo maioꝛ est ꝗes inter systolē ꝛ diastolē pulsus cordis cholici in ꝑmo q̄z ꝗes media pul sus cordis tēperati:ꝛ per ꝑns pulsus est rarioꝛ. Non eni fit systole cordis post diastolē nisi aere calefacto ꝛ facto inutili ad refrigeriū:vt Aui.2ª ꝑmi.alle.cap. Et Sal'.in li bello de pulsibus. Cum igit raritas ꝑsupponat tarditatem.2ª ꝑmi.cap.de his que ꝓueniūt ex causis pulsuū con tentiuis.segtur ꝛc.assumptū ꝓbaf sic.minoꝛē hz ꝓportio nem coꝛ cal'm in ꝑmo ad aerē fridum in ꝑmo alijs pari bus q̄z coꝛ tēperatum ad aerē tpatum.ergo tardius ipm alterat ꝛ calefacit:ꝛ per ꝑns refrigerio inutilem reddit. Assumptum ꝓbaf.ponēdo coꝛ tēperatuz fieri in hora ca lidum in ꝑmo. Et in eodē tēpoꝛe aerē tpatum labi simil'r ad fridū in ꝑmo. Et ꝑz q̄ ꝗtuz crescit calitas cordis sup̄ tēperamētum:que est terminus maioꝛ in hac ꝓportione tātum auget inde friditas aeris supza tēperamētuz:que est terminus minoꝛ.sz maioꝛi termino cuiuscūq; ꝓportio nis ꝛ minoꝛi eq̄liter crescētibus decrescit ꝓtinue ꝓportio maioris termini ad minoꝛem:vt si calitas cordis tēpera ti signet q̄ ꝗtuoꝛ ꝛ friditas aeris ipm euētantis p duo ꝛ crescāt tā calitas cordis q̄z friditas aeris per duo⁹: vbi ꝓius fuerat calitatis cordis ad friditatem aeris ꝓportio dupla erit vtriusq3 sic eq̄liter augmētatis ꝓportio p̄cipue sexqualtera.ꝛ per ꝑns ꝛc. ℣ Et per simile argu'' viceuersa deduci potest q̄ si positio est vera ex quolibet corde frigi dioꝛi tēperato debite ꝑseruato ꝑ aerē debēt ꝓuenire pul sus freq̄ētioꝛes q̄z ex corde tēperato:q̄ ꝗtum coꝛ frigi dū est fridius tēperato:tm̄ aer debēs ipm euētare est ca lidioꝛ aere tēperato.ergo ꝗtuz minoꝛaf caliditas cordis citra tēperantiam cordis:tm̄ minoꝛaf friditas aeris, cir ca tpantiam aeris:sz maioꝛi ꝛ minoꝛi termino eq̄ꝛ arith metice minoꝛatis crescit geometria ꝓportio maioris ter mini ad minoꝛē:vt si calitas cordis sit vt ꝗtuoꝛ ꝛ frigidi tas aeris vt duo:ꝛ decrescat vtroq3 illaꝝ q̄litatum p vnū ꝓius fuit calitatis cordis ad friditatez aeris ꝓportio du pla:post eq̄lem tm̄ minoꝛationem vtriusq3 remanet cali ditatis ad friditatem ꝓportio tripla:vt ꝑz intuēti. ℣ Et p simile arg''' deduci posset q̄ si ex corde calido in aere tem perato ꝓueniret pulsus tāto maioꝛ pulsu cordis q̄z coꝛ est calidius tēperato:nec̄io pulsus ex eo ꝓueniētes erūt rariozes ꝛ tardiozes pulsib⁹ tēperati cordis. ¶ Pro isto forte dicef vt mihi iam qdam doctoꝛ paraꝰ in examine cuiusdam scholaris rñdebat.s.M. Balthasar de Padua q̄ in cōparatione qua cōpraaf aer fridus ad coꝛ calidu⁹ ꝛ vl'r aer euētans ad coꝛ euētatum nō obtinet calitas coꝛ dis locū termini maioris sed minoris:ꝛ eō friditas aeris obtinet in illa ꝓportione locū termini maioris. ℣ Cōtra. qz multo plus impzimere sufficit calitas cordis ꝛ spūs in aeris friditate:q̄z eō.ergo ꝛc. Assumptū ꝑz: qz ꝑ actionē caloris spūs ꝛ cordis in aere egredif aer latitudinē tēpe rati aeris qz fit refrigerio penitus inutilis:ꝛ non ecōtra. Non.n.per actionem aeris tēperati in coꝛ ꝛ spm̄ tempe ratum extrabif coꝛ aut spūs a latitudine tempantie.cuz ergo tāta sit latitudo tempantie aeris tempati q̄ꝛta lati tudo tempantie cordis tempati. Cuilibet enim cordi tem perato coꝛrñdet aer tempatus ꝓportionatus:puta extre mo in latitudine extremus aer ꝛ medio medius ꝛc. seq̄ tur q̄ plus alteratur aer tempatus a corde temperato q̄z econtra. ℣ Item multo intensioꝛ est caloꝛ cordis q̄z frigi ditas aeris ꝛ in subito ampliozi ꝛ debiozi extensus. ℣ Itez hec rñsio nō euitat incōueniens qō euitare intēdit:qz cre scat in corde tempato calitas ad ꝑmū gradū ꝛ in aere tē perato friditas simil'r. Et ꝑz q̄ si friditas obtinet locum maioris termini in hac ꝓportione ꝓtinue:sicut hi duo ter mini augebūtur:ita minoꝛabif ꝓportio friditatis aeris ad caliditatem cordis euētandi.igitur tardius cōtinue sufficiet coꝛ refrigerare:ꝛ per ꝑns inter diastolē ꝛ systolē sequētem longioꝛ erit quies ꝛ pulsus rarioꝛ. ℣ Item cō tra conclusionem ꝑncipalem est ambiguitas:qz non ap paret ad quid conferat ad maius refrigerium cholerici in primo aerem esse frigidioꝛem ꝛc.qz ꝗto coꝛ in chole rico vnifōrmiter lapso est calius tpato corde:tāto ēt pul mo est tpato pulmone caliozi:ꝛ per ꝑns tāto in ipso maio rez recipiet aer ꝑparationē ꝛ calefactionē añq̄z cordi oc currat:ꝛ si fic nō occurret cordi euētando cum friditate maioꝛi. ¶ Ad hec oia rñdetur. ℣ Et ꝑmo ad ꝑmā auctē. Sal'.in li'a.filia similibus offerēs confuare vult crasim

Auicē.

similē. qualem accepit dōm Sal'.per similia ibi non intellexisse similia formal'r vt ꝑz.nulla.n.res non nālis nr̄i corporis conseruatiua est nobis formal'r similis. Nec ēt per simi le ibi intellexit simile ꝑm denoiationem ꝛ corrñdentem obtinens situm cordiū conseruādoꝝ in sua latitudine. Manifestum est.n.ex dictis q̄ corpoi fridioi non cōpe tit aer fridioꝛ:nec calidioi calidioꝛ ad eius conseruatio nem simil'r nec corpoi calidioi cōpetit exercitium in la titudine exercitioꝝ magis calefactiuū nec fridioi mi nus calefactiuū.stomacho ēt frigidioi manifestū est non conuenire potum fridioꝛem ꝛ calidioi caliozem in gene re potuū:ꝛ sic de alijs. Per similia igitur in ꝓpōito intel lexit Sal'.similia vtualiter siue in effectu:illa. s.ex quoꝝ occursu supple effectus in corpoze cōseruādo derelictus est nālis temperātie corporis cui talia offerūtur. Dec vi detur sꝛnia Sal'.in lra illa parte. Uter vō.vbi expressit q̄ cognito q̄ ois motio vigilia idigētia eūatio ꝛ oia anime accidētia exiccāt corpus ꝛ otraria bumectant sciet medi cus similia offerre filibus ad conseruādum nālem corpo ris crasim. ℣ Et notādum est q̄ Sal'.per hoc non intēde bat corpora ficcioꝛa regēda esse ꝓo sua ꝑseruatione mo tu vigilia eūone ꝛ anie passionibus absolute magis exic catiuis:sed talibus ex qbus permaneret nālis cōplexio prebabita. Et qz hec cōplexio est ficcioꝛ tēperata:ideo ta lia sunt in effectu seu virtualiter ficcioꝛa. Dec est sꝛnia Cō menta.cōmento.49.vbi exponēs illud.Similia similib⁹ offerens.dixit administret ei ex regimine qō conseruet su per ipm compl'onem eius absq3 additione ꝛ fine diminu tione:ita q̄ eligat ex vtilibus ciboꝝ ꝛ potuū qō con seruet super ipm cōfigurationez compl'onis eius ꝛc. Dic enim per similia Cōmentatoꝛ intellerit tal'r eidem confi gurata ꝛ cōformia vt ex eoꝝ occursu remaneat prebabi ta nālis compl'o. ℣ Ad secūdam auctem calidioꝛa ꝛc.di citur q̄ per calidioꝛa adiutoria intellerit illa qbus pma net compl'o calidioꝛ qualis ante fuit. Et simil'r per frigi dioꝛa quibus pmanet frigida cōplexio nālis corpis qua lis ante fuit:ꝛ sic de alijs. Sūt ergo calidioꝛa fridioꝛa fic cioꝛa ꝛc.in effectu siue virtual'r ad sensuz datū. Et ꝓpter hoc dixit calidioꝛibus adiutoꝛijs:non vō dixit calidioꝛi bus rebus aut potibus potest.n.res fridioꝛ vt aer alicui corpoi conseruādo vt cholerico esse calidiuz adiutoriuz q̄.s.compl'onis nāliter calidioꝛis conseruatiuū:ꝛ econ tra res calidioꝛ corpoi nāliter frigido:vt aer potest esse frigidius adiutoriuz: quo.s.compl'o nāliter frigidioꝛ in sua tēperie nāli pmanet. Aer ergo calidioꝛ puta in ꝑmo corpoi frido in ꝑmo est frigidius adiutoꝛium:ꝛ eō frigi dioꝛ calido est calidius adiutoriū. Dec est intētio Cōmen tatoꝛis cōmen.43.dum dixit corpora calidioꝛa conserua ri calidioꝛibus.i.per id qō facit calitatem eius remane re declinātez ab eq̄lirate. ℣ Et ex hoc ꝑz rñsio ad tertiū. Quātum.n.corpus lapsum distat ab optime sano tm̄ cā confuatiua eius distat in effectu seu a virtual'r confuati ua optime sani.v.g. Quātum corpus cholicum in 2° di stat ab optime sano tm̄ virtual'r vel in effectu exercitiuz conseruatiuū cholerici in scōo distat ab exercitio conser uatiuo optime sani. Et sicut in exercitio tēperati confua tiuo est nālis tēperies optime sani:ita effectus derelictus ab exercitio confuatiuo cholerici in scōo est nālis tēpe ries cholerici in scōo:ideo in effectu seu virtual'r equali ter distant. Et sicut exēplificatuz est de exercitio:ita de ae re ꝛ alijs rebus non nālibus exemplificari pōt. ℣ Ad 4m qual'r teneat illa filitudo inter cibum ꝛ aerē in compōne ad corpus conseruādum videbif post. ℣ Ad experimen tum de aialibus:ꝛ est auctas Arist.in li'de morte ꝛ vita dōm q̄ ex nāli conueniētia loci ad locatum ꝓuenit q̄ ali qua aialia in aqua vitā hñt ꝛ conseruātur vt pisces:in ae re vō velociter pereūt. Et ecōtra vt aerea in aere conser uantur ꝛ pereūt in aqua. Simil'r in terra cōseruātur ali qua ꝛ nōnulla in oibus aut plūbus istoꝝ. ℣ Imaginānduz tm̄ q̄ sicut boi qui est aial aereū corrñdet latitudo dispo sitionum aeris ꝓportionataꝝ diuersis indiuiduis:ꝓp qō homo calide compl'onis melius confuatur in aere frigi do ꝛ frigide in calido:ita pisci ꝛ cuicūq; speciei aquatice corrñdet determiata latitudo medij aquei in qua signā da est tēperies indiuiduo tēperato illius speciei ꝓportio nata ꝛ extrema vt aqua excessiue calida ꝛ excessiue frigi da in illa latitudine:ꝛ ꝑnr̄ q̄ in frigida melius refrigera tur ꝛ viuit aq̄ticum cal'm:in calida ℞o fridum. Consimi liter de oibus aialibus aeris ꝺbus. Cuicūq; enim speciei illoꝝ corrñdet latitudo medij aeris sibi ꝓportionati in qua est signāda tēperies tēperato idiuiduo illius speciei ꝓportionata ꝛ extrema: puta aer calidioꝛ in quo me lius viuit fridum in illa specie ꝛ frigidioꝛ in quo melius euētatur ꝛ viuit calidum. Licet.n.oēs leones melius vi uant in oriente q̄z in septētrione:melius tm̄ euētaꝛ ꝛ viuit leo ſtaticus in aere orientali calido q̄z frigido:ꝛ econtra cholericus. Propter qō ad oium aialium confuationez dedit nā oibus sensum ꝓmutationis locoꝝ siue habita tionis:vt excellētiaꝝ impꝛoportionataꝝ fugerent:vt 2° de hystoꝛijs.3° cap. Naturalis aūt conueniētia loci ad loca tum ꝓpter quā nāliter aliq̄ō aial nāliter inhabitat aliq̄ō aerem aliq̄ō in oriēte aliquod in occidēte nō est cō uenientia vel sil'itudo actualis in q̄litatibus manifestis. Multa.n.aialia calida ꝛ sanguine abūdātia viuūt in aq̄ vt delphines ꝛ foce. Plurima ēt frigida ꝛ exanguia vi uunt in aere vt lymacia. Et quedam in vtroq3 eoꝝ de gunt diuersis tēporibus vt cocodrillus. Simil'r qz in eo dem aere experimur beneviuere ꝛ confuari aialia diuer sarum speciez in compl'onibus suis non solū dissimilia: sed ēt ꝓxia vt homo asinus canis lepus ꝛ filia:ꝛ in eadē aqua diuersos pisces ꝛ in compl'one ꝓxios. Non est aūt possibile actualē esse conueniētiam vel sil'itudinē in qua litatibus manifestis vnius loci ad hec ꝓxia locata. Erit ergo hec conueniētia in ꝓprietate occulta repta in loco qua ita est locus locati cōseruatiuus sicut in magnete est ꝓprietas qua est ferri nāliter attractiuus. Sic enim di xit Porphyrius patriā gñonis esse ꝑm'. hec autem gene ratio ē ꝑblica. ℣ Aliter dixerūt alij i quocūq; aiali dupli cem repiri compl'onem. Una est compl'o māe. Altera est compl'o habitus. v.g.in pisce duplicē imaginamur com plexionem. Unā que est in pisce ex nā māe ex qua gene ratur piscis in quo omnes pisces indifferēter cōicant:si cut.n.illa est aquea:ita oēs pisces q̄z tum ad compl'onez māe sunt aquei. Altera est compl'o habitus ꝛ est cōpl'o in pisce insequēs formā eius limitata ꝑm exigētiam ope rationum a forma piscis debentium ꝓuenire:ꝛ ꝑm hanc multum diuersificātur inter se viuētia eiusdez speciei:vt sint aliqua cholerica:aliq̄ temperata:alia flatica:ꝛ sic de alijs. Dicūt ergo q̄ in oibus viuētibus conseruaf cōpl'o māe per similia. Aquea enim nāliter q̄z tum ad hāc com pl'onem melius in aqua q̄z in aere ꝑseruanf:eō vō aerea videf.n.ad conseruationez compl'onis māe sufficere na turalis conueniētia loci inq̄tum locus est ad locatū. Cō plexio vō habitus dicta si lapsa fuerit melius ꝑseruatur per ꝓxia:non.n.sufficiet ad hꝫ ꝑseruationem sola genera lis conueniētia loci ad locatū iam dicta:sed ꝓter hoc re quiritur debita euētatio aut refrigeriū: qō opz esse ma ius in compl'one lapsa ad cal'm vt dcm̄ est. Dec sꝛnia vide tur colligi posse ex dictis Aristo.in lib.de morte ꝛ vita: vbi inuit distōnem iā dictā. Dec tm̄ rñsio multas includit difficultates q̄z ad pñs omitto. Cū tm̄ bñ examinata fue rit rñdebif ad rñsionē ꝑmā. ¶ Ad alia adducta ꝓ ꝓnē. ℣ Ad ꝑm ꝓcedif q̄ ꝑ eadem cās vario mō aut distinctis corpibus applicatas fieri potest ꝑseruatio curatio ꝛ per

Aialʼ cō plʼo 2ʳ.

mutatio ꝛc. vt ſeqꝫ ex dict⁹. Qualr tñ iſti act⁹ abiuicē di/
ſtinguant videbiť poſt. ℣ Ad 2ᵐ ꝓ pōt negari illa ꝓñtia.
Cordi caliori debeť aer fridior ad ſui ꝓportionē ꝛc. ḡ ſiĉ
cor eſt calidius tpato:ita eidem debeť aer frigidior. Non
enim opꝫ ſi cor eſt calidū in 2ᵒ aerem ipm debite euētan/
tem eſſe frigidum in 2ᵒ:qz in actu ꝺſeruatiuo nō regritur
in cholico remotio exceſſus caloris ſupra tēperamētum:
ſed debitum refrigeriū intra latitudinem ſue cholericita
tis ⁊ ꝓhibitio incēdij:⁊ ad hoc non regritur aer ꝯtius in
gradu equalis lapſui cordis. Ubi tñ intendemus lapſuꝫ
contingere ꝯtiuꝫ tale cōpeteret. hec videť ſmia Hal'. com/
men. 44. Cuius (vt inquit exēplum) eſt vt ſit ꝺſeruatio
corporis ſeparati ab equalitate ad calitatem in duobus
gradibus cum regimine qō infridat in gradu primo: et
pmutatio eius ad equalitatem cuꝫ regimine in gradu 2ᵒ.
℣ Aliter poteſt dici ꝓmo ꝓbabilr ꝺcedēdo ꝓñs vltimuꝫ:
ad qō deducit argᵐ q cordē tēperato ⁊ cordē cholerico
euētatis per aere ſibi ꝓportionales nō opꝫ ex cordē cho
lerico ꝓuenire pulſum maiorem velocioꝝ ⁊ freq̄ntioꝝ:
imo poſſunt ꝓuenire pulſus ꝓm illas ꝺrias penitus equa
les. ℞ Contra. hec rñſio eſt ꝯ Hal'. ſupra in cap̄. de ſignis
Auicē. diſcraſiarum nālium cordis. ⁊ ꝯ Aui. 10ᵒ tertij. cap̄. de ſi/
gnis compl'onum nālium cordis. Et videť gñaliter ꝺcta
oēs auctores. ℣ Item q̄tūcūq; aer attractus ad euenta/
tionem cordis cholerici in ſcō ſit fridior aere attracto
ad cor tēperatum: cor tñ cholicum in ſcō poſt debitam
euētationem exñs in conſtricto eſſe calidius eſt cordē tē/
perato debite euētato exñte in conſtricto eſſe cum alijs
paribus ſpūs eius eſt inflāmabilior. igitur poſt conſtri/
ctuꝫ eē cordis cholici in 2ᵒ citi⁹ ſequeť euētatio:⁊ ſi ſic mi
nori ꝓpoze quieſcet cor cholicum inter diaſtolē ⁊ ſyſto/
lē q̄ cor temperatum:⁊ per ꝓñs eius pulſus erit freq̄ē/
tior. ℣ Ad ꝓmum iſtoꝝ dicitur q oēs iſte auctes ſunt in
telligende cum alijs paribus. Quis enim ꝺubitat corpuꝫ
temperatum ſituatū in aere multum calidiori tempera/
to habere poſſe pulſum ⁊ anhelitū multo maiorem velo
ciorem ⁊ freq̄ētioꝝ q̄ in aere tēperato: imo q̄ corpus
aliq̄to calidius temperato:⁊ per cōſequens ecōtra: con
tingens eſt corpus calidius tēperato in aere ꝓportiona/
biliter fridiori temperato habere pulſum non maiorem
velociorem aut freq̄ētiorem q̄ corpus tēperatuꝫ in ae
re temperato: vbi tñ cetera fuerint paria in diſpōne ae/
ris euentātis obedientia inſtrī ꝛc. ex corde calidiori tem
perato ꝓueniunt pulſus maiores velociores ꝛc. vt ſupra
viſum eſt. ℣ Pro rñſione ad 2ᵐ premittendum q cuicūq;
cordi nāliter ſe bñti corrñdet certa mēſura caloris bñs
latitudinem: intra quā poteſt calor cordis per debitam
euētationem aeris q̄ntq; plus q̄ntq; minus remitti ꝑm va
riam diſpōnē aeris cordi occurrentis: corde tñ intra hāc
latitudinem exñte non ꝓmouereť virtus ad querendum
refrigerium. Cum aūt augetur calor ſupra hāc mēſuraꝫ
ꝓmouetur ad appetēdum aerem friduꝫ quo ꝓhibeatur
ſpūs incēdium. v. g. corde exñte cōplete dilatato in eo re
cepta debita q̄ntitate aeris frigidi per tempus in corde ⁊
ſpiritibus remittiť calor:⁊ poſt q̄ cōſtrictū eſt cor: expul
ſus eſt aer calefactus ⁊ fumus augeť in corde calor. to/
to. n. tēpore quo quieſcit incēditur caliditas donec pue/
niat ad mēſuram caloris neceſſitātem ad nouaꝫ euenta/
tionem. In quolibet ergo inſtāti intrinſeco tēporis quie
tis: lꝫ augmētata fuerit caliditas in corde: non tñ per il/
lam ꝓmouebať virtus ad dilatādum: ſꝫ ſolum tūc cū cre
ſcit calor vltra mēſuram iam dictam. ℣ Et ex hoc pꝫ q ſi
cordi tēperato occurreret aer tēperatus minus intra la/
titudinem iā dictā remitteret calor cordis q̄ ſi eidē frigi
dior aer occurreret alijs paribus: ⁊ per ꝓñs occurrente
eidem aere fridiori tardius poſt cōpletā ſyſtolē ꝓducere
tur ad mēſurā caloris neceſſitātē ad ſeq̄ntē euētationem
vnde lōgiori tpe geſceret in ꝓſtricto eē. ℣ Cōſir per oīa
deſcorde calo imaginādum eſt. ſi. n. euēteť cor calm p ae/
rem tpatum minus remittiť calor eius citra mēſuraꝫ ca
loris neceſſitātem in eo euētationē q̄ ſi in eo euētaretur
per aerē fridiorem: ideo tardius poſt cōpletam eius ſy/
ſtolē ꝓduceret ad menſurā caloris neceſſitātem ad ſeq̄n/
tem euētationem q̄ ipſo euētato per aerē tpatum vel ca/
lorem: ideo lōgiori tpe geſceret cōſtrictū. ℣ Et ſi ſic pꝫ q
non repugnat per aerē fridiorem tpato tāto plus remit/
ti caliratem cordis cali itra latitudinē ſibi cōrñdentez q̄
remittať calor tpati per aerē tpatum: qñ tardius poſt cō
pletam eius ſyſtolē ꝓduceť ad mēſuram caloris neceſſi/
tātem ſeq̄ntem euētationem in ipſo q̄ cor tpatum. erit ḡ
in eo pulſus rariꝰ. ℣ Nota tñ q ly per aerē fridiorē tem
perato ꝯtingat cor calm plus in calore remitti intra ſuaꝫ
latitudinem q̄ remittať cor tpatum per aerē tpatum itra
latitudinem ſuā: ſtat tñ cor illud ſemp denoiandū eē cal'z
reſpectu tpati cordis. ℣ Ex quo pꝫ q aliq̄tus gradus ca
loris acqſitus corpi ⁊ ſpiritib⁹ neceſſitare poteſt ad euen
tationem q̄rendā cor tpatum q̄tus acqſitus cordi chole
rico non eſt neceſſitās ipm ad euētationē q̄rendā. Pro/
babile. n. eſt q ſicut aliq̄ cor eſt alio corde notabilr cali
dius: ita alijs paribus maior eſt mēſura caloris in eo ne
ceſſitās vel ꝓmouēs euētationez ⁊ eō minor. ℣ Et ex hoc
ſeqtur hāc ꝓñam non valere. Calor in. a. corde eſt multo
maior q̄ in. b. ⁊ magis diſpoſitū eſt ad inflāmationez. a.
q̄. b. igiť magis neceſſitabiť ad euētationē. a. q̄. b. cum
alijs tñ paribus. tenet argᵐ. ℣ Nota ēt circa dicta q mē
ſura caloris iam dicta neceſſitās ad euētationem nō ſolū
variať ꝑm diuerſitatem compl'onum nālium etatū ⁊ ſexuū:
imo ēt ꝑm varietatē aliaꝝ circūſtantiaꝝ accītaliū. Alia
enim eſt hec mēſura in vigilante alia in dormiēte: alia in
exercitato: alia in quieſcente: alia in irato: alia in timēte:
alia in ſano: alia in febriēte. ⁊ ſic de alijs. In argᵒ igiť ne/
gāda eſt ꝓña. illa quātūcūq; aer attractus ad euētationē
cordis cholici in 2ᵒ ſit fridior ꝛc. cor tñ cholicū poſt debi
tam euētationem nō exñs in cōſtricto eſſe eſt calius. igi/
tur ꝛc. lꝫ. n. tūc ſit calius ſtat tñ ipm tūc intra latitudinez
ſuā magis eſſe remiſſum q̄ cor tpatum intra latitudinem
ſuā: ⁊ per ꝓñs magis diſtare a mēſura caloris neceſſitan
tis euētationem. Et ſi ſic nō repugnat ipm ad mēſurā ne/
ceſſitātem euētationem tardius ꝓduci. ℣ Alr ēt ad argᵐ
ꝓbabilr ꝺici poteſt q aer attractus ad cor non ſolum ſit
inutilis refrigerio per calorem quē recipit a corde ⁊ ſpi/
ritibus: ſed ēt per fumos ſecū cōmixtos calos ꝓhibētes:
ne per ipm cor ⁊ ſpūs debite euenteť. Qz igiť corde cali/
dioꝝ exñte citius eleuātur fumi ⁊ caliores ⁊ intēſiores q̄
in corde tpato citius in ſpiritibus cōmiſcent: ideo citius
aer fridus attractus ad ipm ſit inutilis refrigerio q̄ aer
tpatus in corde tpato. q̄re oportet aerem attractuꝫ ab eo
expelli ⁊ velocius nouū ab extra citius attrahi: ⁊ ꝓ ꝓñs
pulſum velociorem ⁊ freq̄ntiorem fieri. ℣ Ad aliā cōfir/
mationem q̄liter iuxta ꝑᵐ ⁊ 2ᵐ modū rñdendi ſit ſoluēduꝫ
patet. Penes aūt hūc 3ᵐ modū pꝫ aerem fridiorez citius
inutilem fieri refrigerio in corde calo q̄ aerem tēperatū
in corde tēperato ꝓpter fumos caliores ꝛc. vt ꝓus dcm
eſt. ℣ Ad aliā confirmationem pꝫ q̄liter iuxta ꝑmā viaꝫ
ſit rñdendū: qz nō ꝺꝫ aer eſſe tanto frigidior tēperato ꝛc.
Penes aūt 2ᵐ poſſet ꝓcedi ꝯ. patet ēt qualr iuxta 3ᵐ mo/
dum rñdendi imediate tactū ſit ꝓñr rñdendū. ℣ Alr's ali
ter dixi concedēdo q tardius calefit aer frigidus in pri/
mo attractus a cor calidū in ꝑmo q̄ aer tēperatus attra
ctus ad cor tpatum alijs paribus: vt ꝓbat argᵐ. Et nega
tur ꝓña cum ꝛcludit: ergo tardius poſt diaſtolē fiet ſyſto
les cordis calidi ꝛc. Et cū arguit: qz non fit ſyſtoles niſi
aere calefacto ꝛc. Negať ēt ꝓña. Et cauſa eſt: qz per mul
to minorē gradū caloris acqſitū aeri frigido attracto ad

cor calm in ꝑ fiet aer ille inutilis refrigerio cordis cali in
ꝑmo q̄ aer tpatus attractus ad cor tpatum. Cum. n. indi
geat aere multo fridiori ꝓ ſua euētatione q̄ cor tpatū: ꝓ
multo ēt minorē calefactionē fit ſuo refrigerio inutilis. ⁊
per ꝓñs nō repugnat illū tardius calefieri: qz. ſ. tardiori
alteratione: citi⁹ tñ exteri⁹ expelleť. ℣ Et iuxta hoc ꝓba/
biliter ꝓcedēdum eſt q aer qui a corde frido ꝓ ſyſtolem
expelliť per latitudinē minorē diſtat a diſpōne ei⁹ qui at/
trahiť q̄ aer q expelliť per ſyſtolē a corde tpato diſtet ab
eo qui ꝑ diaſtolē attrahiť ab eodē. ℣ Ex quo ſeqtur q non
q̄lis eſt ꝓportio aeris ꝓueniēter attracti ꝑ diaſtolē cordis
cali ad aerē attractū ad cor tēpatū taleˢ ꝓportio expulſi
ad expulſum ꝑ ſyſtolē. Et pla alia bis ſiſa ꝓcedi ꝓñt que
forte nō videreť oib⁹ ꝓcedēda. ℣ Cōtra. tūc ex anhelitu
cal'o nō poſſet ſignificari ſup ꝓpr'onē cal'z pulmōis ⁊ ex
frido ſup frida. ꝯ. A. 10ᵒ tertij. arguiť ꝓña: qz ſiĉ aer attra
ctus ad cor cali⁹ ꝑ minorē calefactionē fit inutilis refrige
rio q̄ aer attract⁹ ad cor tēpatū: ita aer attract⁹ ad refri/
geriū pulmōis caliꝰris. ⁊ ꝑ ꝓñs aer ꝑ expirationē expul/
ſus a pulmōe caliori tēpato ꝺꝫ eē fridior ceter⁹ parib⁹ q̄
expulſus ꝑ expirationē a plmone tēpato. Nō igiť ex an/
helitu cal'o ſignificať pulmōis calitas: ſꝫ poti⁹ eō. ℣ Itē
ſtāte fortitudie vtut cū obediētia inſtrī anhelit⁹ febriētis
eſſet fridior q̄ anhelit⁹ hois ſani, ꝯ exprimētū. qz aer at/
tract⁹ ad pulmonē febriētis ꝑ minorē eius calefactionez
in eo fit inutilis refrigerio q̄ attract⁹ ad pulmonē homi/
nis ſani. Cum igiť vtus ponať fortis ⁊ inſtrm obediens:
ꝑus per expirationē expelliť q̄ tātū caleſiat ſicut aer at/
tractus ad pulmonē hois ſani alijs paribus: ⁊ ꝓñs ꝛc.
hec argᵗ iam nonnullis fecerūt fidē plenā. ℣ Advtrūq; tñ
iſtoꝝ ꝺr q ſi anhelit⁹ hñtis pulmonē calm eſt calior cete
ris pibus q̄ hñtis pulmonē fridū: hoc nō eſt ꝑ aerē at/
tractū ad refrigeriū pulmonis eē caliorē: ſꝫ ꝑ fumos pli
mos igneos cū aere ⁊ expiratione ſimul expelli: ꝑ quoꝝ
ꝓmixtionē cū aere videť aer calior. Magna. n. q̄titas fu
moꝝ ſimul cū aere ꝑ expirationē expelliť. Cōſir dōm eſt
de anhelitu febricitātis. ſi. n. ꝓcipeť ꝑ tactū ꝑciſe aere fe/
bricitāte ꝑ expirationē expulſus fine fumis ſecū cōmixtꝫ
eēt alijs pibus ad tactū fridior q̄ expulſus ꝑ expirationē
hois ſani. ꝓcipiť ḡ calior ꝑ fumos cū aere mixtos eē mꝫ
to caliores. Et forte hoꝝ fumoꝝ cōmixtio eſt cā vt citius
aer ſit inutilis ꝓ ro refrigerio: ⁊ redit ad quādā rñſionem
ſupi⁹ poſitā. ℣ Ad vltᵐ negāda eſt iſta ꝓña. quāto i cho
lerico vniformiter lapſo eſt cor caliꝰ corde tpato tanto
pulmo caliꝰ eſt pulmonē tpato. igiť tāto in ipſo recipiet
aer in pulmone ꝑparādus maiorē calefactionē ꝑ⁹ q̄ cor
di occurrat. maiorē. n. multo recipiet: tū qz citi⁹ fit inuti/
lis per calefactionē ꝑ refrigerio pulmonis: tū qz cor ae/
rem regrit fridiorē ꝛ ipm a pulmone veloci⁹ ⁊ freq̄ntius
attrahit. ¶ Ultima ꝯ. ꝓbabilr ponit ꝯ ꝓcedētem pōnem
ꝑm viā Pluſq̄cō. Qdꝫ corpus vniformiter ſanū eſt mē/
rito ſue ꝓpr'onis vtualr ſiue in effectu ⁊ ꝑm denoiationē
ſibi ſimilē ꝺſeruabile: ſic. ſ. q tpatum corpuꝫ ꝑ tpatū aerē
fridum p'fridū ꝛc. Dico aūt notāter merito ſue nālis cō/
pr'onis. qz ꝯtingēs eſt q rōne ꝓpōnis aut alteri⁹ diſpoſi/
tionis ſecū ꝓiūcte nō eēt tale corp⁹ per aerē ſibi ſiˢem cō
ſeruabile. vt ſi eēt corp⁹ valde cholicū ⁊ tot⁹ cōpō valde
anguſta. ſ. pectoris pulmonis ⁊ arteriaꝝ ſtricta: tunc. n.
nō eēt illud corp⁹ per aerē calm ⁊ ſiccū bñ ꝺſeruabile: vt
ſupra declaratū eſt. Hec ꝯ pſuaderi pōt ꝑ auctes ⁊ rōnes
adductas poſt opᵐ. ℣ Item ſic ſe hꝫ aer ꝓpuās corp⁹ co/
lericū ad corp⁹ cholicū ſiĉ aer ꝓpuās corp⁹ tpatū ſe habꝫ
ad corp⁹ tpatū. vtrobiq;. n. eſt ꝓportio ꝓpuātis ad ꝓpua/
bile. igiť ꝑmutatim ſic ſe hꝫ cholicus ad tpatū ſiĉ ſe habꝫ
aer ꝓpuatiu⁹ cholici ad aerē ꝺſeruatiuū tpati. Cum igiť
corpus cholicū ſit calius tpato ſeqtur q aer eius ꝓpuati⁹
eſt calior aere ꝺſeruatio tpati corpis. Et per idem ꝓbaſ
q aer ꝺſeruatiu⁹ ſtatici ꝺꝫ eſſe frigidior flegmatico: ⁊ ſic
de alijs. ℣ Argumēta aūt que videnť ꝓbare ꝛclusionem
oppoſitam ex dictis facile ſoluī poſſunt.

¶ Ad argᵗᵃ ꝑncipalia rñdeť. ¶ Ad ꝑᵐ iuxta ſupius dicta
ꝓbabilr rñdendo dicit q ſi aer tpatus debēs tpate euen
tare calorē cordis tpati remittat calorē tpati cordis remit
tet calorē cordis per. a. cor ꝑ illū aerē refrigerādū nō ꝑci
ſe p. a. diſtat a corde frido ꝓ illo tpe ꝓ quo idiget refri/
gerio ꝑ aerē: q̄uis in termino ad quē euentationis facte
per aerē admittēdum ſit ipm ꝑciſe per. a. diſtare ꝛc. Et ſi
ponať q in termino a quo euētationis ꝑciſe per. a. diſtet
corpus tpatum a corde frido ꝛ fit argᵐ vt ꝓus. huic dici
tur q admiſſo illo q illud cor ꝑciſe p. a. diſtet in termino
a quo euētationis ꝛc. illud cor nō eſt tpatum lꝫ fridum.
cōicāt. n. in mēſuris ſuaꝝ q̄litatū corpa ⁊ corda diuerſaꝝ
ꝓpr'onum nālium cū diuerſis circūſtātijs inter ſe ꝓpara/
ta. ꝯtingit. n. ſtaticum exercitatū caliorem eē corpe tpato
geſcēte aut eque calm. Siˢr cor cholicū per aerē debite
euētatum in termino ad quē euētationis fridius eſſe cor
de tpato aut eque fridum: ⁊ ꝓ ꝓñs idē cor fridū ꝑ aerem
euētandū exñs. ſ. in termino a quo euētationis calidius
eſſe corde tpato in termino ad quē tpate euētationis vel
eque calm ⁊ eō: ⁊ ſic de ſiſibus. Non igiť admittēdū eſt
cor aliq̄ō tpatuꝫ eē ꝑ aliquo tpe ꝑciſe p. a. vel minᵒ diſtās
a corde frido: ꝑ aerē tñ pro tūc ipm debite euentantem re
mittere calitatē eius p. a. hoc. n. includit repugnātiaꝫ vt
intuēti patē pōt. Et ꝑ idē ſoluūtur ſiſa ꝛc. ¶ Ad 2ᵐ ꝓnci
pale dicit q cōde tpato exñte cū mediocritate ꝓpōnis nō
poſſet ꝑ aerē friduꝫ ꝓueniēter ꝺſeruari Aere. n. frigido
debite refrigerāte neĉe eſt ipm eē minoris q̄titatis q̄
aer tpatus debite euētās cor tpatum. hec aūt quantitas
aeris fridi: lꝫ ꝓueniēter euētaret cor tpatum: non tñ ipm
debite mūdificaret. Ad debitā. n. mundificationē cordis
mediocris regrit mediocris q̄titas aeris fumos ſecū
cōmixtos adducētis. Et ſi ponať cor ⁊ arterias eē ꝓpor/
tionabilr tāto minores ꝛc. Dicitur q in caſu iſto vel in
hoc corde erit ꝓportionabilr minus de ſpiritu q̄ in cor/
de tpate ꝓpr'onis ⁊ mediocris ꝓpōnis ſicut hoc cor ⁊ ar/
terie ſunt minora: ⁊ tūc pro ſua ꝺſeruatione cōueniet aer
tpatus tāto minoris q̄titatis vel ſaltē eius ad ſpiritꝫ
cordis hꝫ ꝑuet talis habitudo q̄lis eſt aeris mediocris
⁊ ſpūum cordis ⁊ arteriaꝝ mediocriū. Si aūt ponatur in
hoc corde ⁊ arteriis nō eſt ꝓportionabilr minus de ſpi/
ritu ſed eq̄liter. Probabilr ꝓcedēdum in caſu iſto nō eſſe
illud cor ꝺſeruabile ꝑ aerē tpatum aliis ēt rebus ꝓcurrē
tibus tpatj. Supra. n. declaratū eſt q lꝫ merito ꝓpr'onis
ſit oē cor tpatum ꝑ ſiˢem aerē ꝺſeruādū merito tñ diſpō/
nis alteri⁹ cordi accītalr ꝓiūcte poteſt ꝓtingere cor in cō
pr'one tpatum nō ꝑ tpatum: ſed ꝑ friduꝫ aerē ſolū eē cō/
ſeruabile. ¶ Ad 3ᵐ ꝑncipale ꝓcedit ꝓñs ⁊ ꝓña: nec eſt ꝯ
determinata. ¶ Ad 4ᵐ penes q̄rtā ꝯnem q̄lr ſit rñdēdū
pꝫ. Penes aūt vltimā ꝯnem negať aſſumptū. Et ad ꝓba
tionem ꝑmā negať ꝓña. Ex illo tñ aūte bñ ſeqtur q opꝫ
aerē eē fridiorē vel potēciorē ad infridandū. Et ꝓñr dici
tur q lꝫ aer calior attract⁹ ad cor calm ſit minus fridus
aere tpato: potēcior tñ eſt ad infridandū ꝑ ipm in maio
ri q̄titate velocius ⁊ freq̄ntius occurrere cordi cali/
do q̄ occurrat aer tpatus cordi tpato. ℣ Ad ꝓfirmatio/
nem ꝓcediť ad ꝓhibēdā inflāmationē cordis cali requiri
fortius ꝓhibēs vel refrigerās. ⁊ illud eſt aer calior tpato
aere qui tñ eſt ita fridus reſpectu cali cordis ſiĉ aer tpat⁹
reſpectu tpati. Et cū hoc ſub maiori q̄titate velocita/
te ⁊ frequētia occurrit cordi calido. Pꝫ. n. q magna q̄ti
tas lactuce ſimul occurrens corpi plus poteſt infridare
cor ēt calm q̄ valde pua q̄titas opij poſſit infrigidare
corpus tpatum vel fridum. ℣ Ad aliam confirmationez
pꝫ ex dictis in qōne non citius poſt diaſtolē cordis fie/

ri systolē:q; aer citius cor infridat:sed q; aer a corde citius calefit ⁊ fit inutilis refrigerio:ly ēt necessitas mundificādi possit ad hoc ꝓferre:vt ꝛ° huj⁹ visuꝫ est. ℣ Ad aliā confirmationē dicit ꝙ hītes complonem pulmonis calidam nāliter leduntꝫ a calido.i. magis alijs paribꝫ apti sunt ledi aere calloꝛi q̄ oportet q̄ aere frigidioꝛi q̄ opꝫ: imo aere frigido cōueniēter approximato iuuari possūt cum quo'tñ stat ꝙ aere calido sibi ꝓueniēter occurrente conseruatur.ideo negat ꝓña. ℣ Ad auctem ꝑmā .ois immoderata discrasia soluit sicut ad ꝓcedētem. ℣ Ad aliaꝫ potest dici ꝙ aliud est in aliquo tpe bñ se hēre ⁊ ꝓseruari a lapsu.⁊ aliud est ipm ꝓseruari:vt pꝫ.posset ēt multiplr aliter responderi:sed nunc omitto.

¶ Questio. x.

Utrum ad cuiuslibet humani corpis sani debitā cō seruationē cōpetat exercitiū. ¶ Arguit mltiplr ꝙ non. ¶ Primo.exercitiū nō est res nō nālis:eo ꝙ non ieuitabilr obuiat nr̄o cōpoꝛi. igit nō necio regritur ad ꝓseruationē ⁊c.assumptū pꝫ:q; ꝓtingēs est corꝑ⁹ bmanū nec qescere nec exercitari:vt si moueret motu val/de tardo aut inuolūtario. Exercitiū.n.nō est nisi motus vehemēs volūtarius:vt infra videbit. Confirmat.q; ea dem est ratio toti⁹⁊ partis.sed nō ad cuiuslꝫ ptis vel mēbri debitā ꝓseruationē regrit illius exercitiū. Nō.n. oēs nr̄i corpis ptes sunt volūtarie mobiles:⁊ ꝙ ꝓña nec exercitabiles. ¶ ꝛ° ad ꝑncipale.ꝙ exercitiū q̄tūcūq; corpi debite administratū calefit corꝑ⁹.sed nō qōlꝫ corpus ꝑ sua ꝓseruatione idiget calefactione.igit nō qōlꝫ idiget exercitio.ꝑbat minoꝛ:q; corpus cholicum in extremo sue latitudinis situatū per quālibet calefactionē egredit lati/tudinem ꝓpriꝫ tpamenti.igit per nullū calefaciēs est conseruabile:⁊ per ꝓña nec ꝙ exercitiū. ℣ Confirmat:q; tūc eēt aliqō corpus sanū simplr:qō nō eēt aptū semp vel vt multū ꝑmanere tale:q; signet corpus sanū simplr in extremo calloꝛi latitudinis tpantie. Et pꝫ ꝙ exercitiū eidez occurrēs illud corpus calefaciet. Pono igit ꝙ calefaciat ipm,per.b.gradū⁊ situet illud corꝑ⁹ ita ꝓpe extremū ꝙ minus q̄ p.b.distet ab extremo. Et pꝫ ꝙ aduenīēte exercitio calefiet extra latitudinē tpamenti:⁊ ꝑ ꝓña nō ꝑma/nebit,sanū simplr vel tpatum. ℣ Et ꝑ idē arg'm deduci potest aliqō eē corpus nālr distempatū:qō ꝙ debitā administrationē exercitij quālibet fiet tpatū.⁊ eꝰ per quālibꝫ administrationē debitā getis fiet distempatū. Imaginando corpus fridū in extremo ꝓpinqoꝛi tpantie ꝙ per exercitiū sibi ꝓportionatū calefiat per.b.gradū. distet tñ a latitudine tpantie minus q̄ per.b. Et pꝫ ꝙ qñcūq; exerci/tabitur ꝑmutabit ad tēperiē.⁊ eꝰ in gete redibit ad distē periez. ¶ ꝛ° ad ꝑncipale.hoc eēt ꝓp resoꝛonē supfluitatū que in humano corpe apte sunt multiplicari in digōnib⁹ mēbroꝝ. Sed arguit ꝙ non:q; solidioꝛ⁊ difficilius resolubilis est suba mēbroꝝ radicaliū q̄ supfluitas aliq̄ cuiuscūq; digōnis fuerit.sed nullo ꝓcurrēte exercitio sufficit caloꝛ nālis resoluere suba mēbroꝝ radicaliū.igitur,a foꝛtioꝛi sufficiet resoluere cuiuscūq; digōnis supfluitates ⁊ per ꝓña nō ꝓp illas resoluēdas regrit exercitiū. ℣ Cōfirmat.q; si ꝓp cām tactā eēt nēcium exercitiū quāto aliqō mēbꝝ eēt supfluitatibus abūdantius tāto esset fortiꝰ exercitādum. Cum igit cerebrū sit maxime abūdās supfluitatibus sibi foꝛtius cōpeteret exercitiū q̄ manibꝰ aut pedibus:qō non est a nobis bñ opinabile. ℣ Confirmat idem.maioꝛ⁊ intēsioꝛ est caloꝛ in corpe cholico in ꝛ° gescente q̄ in ſlatico in ꝛ°actu se debite exercitāte.⁊ supfluitates in eo pauciores subtiliores ⁊ facilius resolubiles: sed caloꝛ ſlatici se debite exercitātis potest eius supfluitates grossas fridas ⁊ multas resoluere.q̄ a foꝛtioꝛi caloꝛ cholici in ꝛ°gescētis poterit suas supfluitates consumere ⁊ per ꝓña ad eaꝝ consumptionē non regrit in cholerico exercitiū. ℣ Confirmat idem:q; ꝙ qōlꝫ exercitiū q̄tūcūq; debite applicatū vel administratū plus de spiritibꝰ q̄ de supfluitatibus resoluitur.q̄ ex quolꝫ exercitio ⁊c. magis in corpe ꝓseruādo,ꝓuenit impedimētum q̄ iuuamentum:⁊ ꝙ ꝓña nō ꝓuenit ad corpis ꝓseruationē. Assūptuꝫ ꝑbat:q; nō minus motus ⁊ caloꝛ ab exercitio vel motu ꝓueniens occurrit spiritibus q̄ supfluitatibus resoluendis:⁊ cū hoc subtilioꝛ⁊ facilⁱ resolubilis est suba spūs q̄ supfluitatū cuiuscūq; digōnis:ergo plus inflāmabuntur ⁊ resoluent spūs ab exercitio q̄ supfluitates iā dicte. ℣ Pro isto forte negatur ꝓña:q; vtus spm saluat ⁊ resolutionem ꝓhibet:sed nō ꝓhibet resoꝛonem supfluitatuꝫ. ℣ Contra:q; tūc posset vtus cordis diu exercitare absq; hoc ꝙ aliqd de spiritu per exercitiū resoluat:q̄.n. ratione vtus pōt aliquā ptem spūs ꝓhibere a resoꝛone:eadez rōne q̄libet. ℣ Item vtus nō tollit spūs calefactionez ex exercitio nec eidez resistit caloꝛ qn ex exercitio spūs magis q̄ humoꝛ calefiat. Sed ad maioꝛē calefactionē spūs seqtur maioꝛ subtiliatio ⁊ ꝓr resoꝛo.igit ⁊c. ¶ Quarto ad ꝑncipale.si qō esset vera cū causa tacta tūc foꝛtioꝛi exercitio ⁊ magis calefactiuo exercitādum esset corꝑ⁹ ſlaticum q̄ tpatum vel cholicum.ꝓña vi ꝛ° Salⁱ.in lra. Calidioꝛa.n.corpoꝛa calloꝛibus indigēt adiutoꝛijs ⁊ fridioꝛa fridioꝛibus ⁊c.arguit ꝓña:q; plures ⁊ difficilius resolubiles supfluitates ex q̄libet digōne remanēt in flegmatico q̄ in tēperato vel cholicoꝛ:q̄s opꝫ per exercitiū resolui:ergo ad illas consumendas regritur maius ⁊ foꝛtius exercitiū. ¶ Ultimo arguit saltem mēsuram exercitij positam a Salⁱ.in lra non esse conueniētez.ſ.quouslꝫ corꝑ⁹ dolere incipit:q; ois doloꝛ significat ꝓpriꝫ egritudinem saltem in parte dolēte:vt ꝛ° huj⁹ recitatum est.igitur q̄libet pars per exercitiū dolere incipiens ꝓducitur vsq; ad egritudinem. Cum igitur oē mēbrum per exercitium vel cām aliam ꝓductum vsq; ad egritudinem ꝓrius ꝙ eādez ꝓducatur ad neutralitatem vt nunc:seqtur per exercitiū q̄tūcunq; debite administratum fieri aliqua mēbra nec tra nūc:⁊ per ꝓsequens egredi latitudinem sanitatis.

¶ Ad oppm est Salⁱ.in lra. Et Auicē.ꝛ°ꝑmi.doc.ꝛ. ꝑmo cap. Propterea ꝙ plm regiminis ꝓseruationis sanitatis est vt exercitemur. Et infra cap.eodem. Et ad ipm qdez ſ.exercitium pagendum ꝓuersus fm modū sue q̄litatis ⁊ in hoꝛa sua nullo eoꝝ indiget medicamentoꝝ:q̄ in materialibus necessaria sunt egritudinibus ⁊ egritudinibꝰ que eas sequūtur ⁊ ex eis accidūt. Et 4° Almā. Raſ.ad fm. Sanitas cōseruatur bonitate cōmensurationis motus ⁊ quietis. Et colligitur idem.ꝛ.de regimine sanitatis ad principium. Et.ꝛ.afo.commento.44.dum inqt. Exercitium vtile est. Nam commouet naturalem calorem ⁊ validas facit que in mēbris sunt virtutes naturales animales ⁊ vitales. Et secūda afo.cōmento.16.

¶ Primo in ista qōne videbit qd ꝓprie per exercitiū itelligēdum fit. Scōo rūdebitur ad q̄situm. ¶ Est aūt exercitium motus volūtarius:ꝓpter quē anhelitus magnus ⁊ frequēs est nēcius.ȝ°ꝑmi.alle.cap. ℣ Ex quo pꝫ ꝙ motus qui est exercitium efficiēs cā est virtus volūtarie motiua imperās:puta appetitiua rōnalis que volūtas ꝓprie dicitur:⁊ appetitiua ꝓcupiscibilis vel irascibilis.hec enim sunt cāe ꝑncipales motū volūtariuꝫ imperantes ⁊ mediate:vt q̄rta sexti nāliū 4° cap. Immediate tñ hūc motū imperatū exequēs est vtus voluntarie motiua in musculis ⁊ lacertis:que ideo volūtarie mobilis dicit:q; insequēs iā dictaꝫ vtutū iperiū. Jn vnoquoq;.n. musculo est alia nā que est seq̄ns iudiciū estimatiue a qua ꝓuenit cōis ꝓsensus.ꝑ ꝑmi.cap.de vtutibus aialibus motiuis. ℣ Patet ꝛ° ꝙ ad hoc vt aliqs motus volūtarius dicatur exercitiū regrit ipm eē vehemētē intātum vt ex eo magnificet⁊ frequentet anhelitus. Et notum est ꝙ hic effectus

Auicē.

Rasis.

Dippo.

Exercitiuꝫ qd. sit.

Auicē.

effectus arguit caliditatem auctam esse vel augeri in spiritalibꝰ membris. ℣ Finis aūt gratia cuj⁹ inuentum est ab auctoꝛibꝰ exercitiū est:ne fiat in corpore humano superfluitatū aggregatio que eē possent causa materialiū egritudinū:⁊ vt viuificetur caloꝛ nālis membroꝝ: vt mēbra omnia validioꝛa ⁊ robustioꝛa reddant. Per exercitiū enim debite administratū humano corpoꝛi caloꝛ spiritus ⁊ cordis accēdit. Calidioꝛ⁊ copiosioꝛ spūs ad omnia membra transmittit. Aperiunt poꝛi vt supfluitates membroꝝ aut insensibilit sub forma vaporis aut sensibilit sub forma sudoris educant. Dec tetigit Salⁱ.in lra. ꝛ°de regimine sanitatis.primo cap. Exercitiuꝫ inquit est ad duo in genere vtile:ad euacuationē.ſ. supfluitatum ⁊ bonam valitudinem solidoꝛū membroꝝ. Nam cū exercitiū sit vehemēs motus necessario tria facit in exercitato corpoꝛe. Primo duritiem oꝛganoꝛū inuicem contritorum quā sequit impassibilitas eoꝛū ⁊ ad actiōes robur. Secūdo vo augmentū caloris nālis qō sequit predictoꝝ naturalis attractio foꝛtis ⁊ alteratio per actionem et nutricatio melioꝛ⁊ effusio omniū corpoꝛum qua solida mollificant⁊ humida subtiliant⁊ poꝛi latioꝛez efficiūt. Tertiū vero foꝛtioꝛem motū spirituum quem sequit expurgatio poꝛoꝝ⁊ euacuatio supfluitatū. Et colligūtur clarius hec eadē iuuamēta exercitij,ȝ.primi. alleg.cap. Necessitatē aūt euacuationis istaꝝ supfluitatū per exercitiū⁊ vtilitatē maioꝛē euacuatiōis per exercitium q̄ ꝑ pharmaciā aut balneū vide ȝ°primi.doc.ſcda alleg.cap. ℣ Ex qbus omnibꝰ pōt colligi talis completa descriptio exercitij. Exercitiū est motus volūtarius in quo anhelitus magnus⁊ frequens est necessarius: ad quē peragendum conuersus fm sue equalitatis modū ⁊ in hoꝛa nullo indiget medicamentoꝝ que in egritudinibꝰ materialibꝰ sunt necessaria:spirit⁹⁊ caloꝛ vigoraꝫ membra omnia robustioꝛa reducunt. Ponit autez in hac descriptione mot⁹ ꝓ genē⁊ intelligit de locali. Dicit aūt voluntarij⁹ ad differētiam motuū naturaliū vt cordis ⁊ arteriarū quos nō ꝓprie exercitia nominamus.⁊ per hoc explicat eius causa efficiēs supius tacta. Dicit aūt in quo anhelitⁱ magnus⁊c.ad differētiam motuū volūtariozuꝫ: qui nō sunt tante vehemētie vt alterēt respirationē ficut scribēdi est motⁱ aut qete loq̄ndi aut bibēdi ⁊c. Per hoc aūt q̄ subiungit ad quē conuersus ⁊c.explicatur finis ⁊ vtilitas gratia cuj⁹ hmōi competit exercitiū. Propt qō Fulgenti⁹ circūloq̄ns exercitiū dixit. Exercitium est humane vite conseruatio:supfluitatū consumptio: vtutum roboꝛatio:tempoꝛis lucrū:ocio inimicū:iuuētutis debitū:senectutis gaudiū. Jlle igit solus ab exercitio se abstineat:qui sanitatis gaudio vult carere. ¶ Contra tamen hanc descriptionē exercitij sunt instātie. ℣ Primo: quia videre est exercitiū oculi:⁊ audire oꝛgani audit⁹?: ⁊ vniuersalit cuiuscūq; oꝛgani sensus opatio est eiusdē exercitiū:q̄uis non sit eiusdē motⁱ⁹ localis volūtari⁹. quod ad uersaꝫ diffinitioni.maioꝛ colligit ꝓma ꝑmi.alleg.cap. visus ꝓterea exercitat respiciēdo res minutas:⁊ audit⁹ etiā sonos ascultādo occultos:⁊ q̄ñcq; sonos ascultando magnos. ℣ Scōo ꝛ° illam clausulā in q̄ anhelitⁱ magnⁱ⁹ ⁊c.qꝛ ex exercitio pōt ꝓuenire anhelitⁱ⁹ paruⁱ⁹. igit nō ex eo est necessarius anhelitⁱ⁹ magnⁱ⁹. Assumptū ꝓbaꝫ:q; ex exercitio supfluo ꝓuenit pulsus paruⁱ⁹.ꝛ°ꝑmi.doc. ſcōa.cap.de iudicijs pulsus exercitij. sed anhelitⁱ⁹ currit cursu pulsus.ꝑmo cap.igit ex exercitio ꝓuenire potest anhelitⁱ⁹ paruⁱ⁹. ℣ Jtē supfluū exercitiū infrigidat corꝑ⁹. secūda ꝑmi.ca.de bis q̄ ꝓueniūt ex motu ⁊ qete.⁊ ca. de causis infrigidantiꝫ.igit exercitiū supfluū necessitatē attrahēdi aerē frigidū minuit:⁊ ꝑ consequns ex eo ꝓuenit anhelitⁱ⁹ puⁱ⁹. ℣ Pro isto videt intētio Salⁱ.ꝛ°de regimine sanitatis:vbi describens exercitiū dixit ꝙ est motus vehemēs intm vt alteret respirationez in maius vel minⁱ⁹ velociⁱ⁹ vel freq̄ntius. ℣ Ad ꝑmū istoꝝ dixerunt qdam illam diffōnē ponitam intelligēdam eē de exercitio vniuersali:q̄.ſ.totū⁊ omnes eiⁱ⁹ ptes mouentⁱ⁹ calⁱ⁹. Non aūt de exercitio ꝑticulari sicut exercitium oculi aut riz ⁊c. ℣ Aliⁱ dicit ꝙ nec videre aut visio nec audire vel auditio est alicuⁱ⁹ oꝛgani exercitiuz:⁊ sic de alijs. Nulla enim istaꝝ opationū est motus volūtariⁱ⁹⁊c.vt ꝓz intuēti. Verūtamē Auiⁱ⁹ dixit ꝙ exercitat visus res aspiciēdo minutas ⁊c.talit disponit visus ꝑ hmōi opationum q̄lit mēbra:que exercitant ꝑ exercitiū. Sicut.n. ꝑ exercitiuz intendit caloꝛ mēbroꝝ⁊ spiritⁱ⁹ ad illa copiosioꝛ transmittit⁊ superfluitates eoꝝ consumunt⁊c.ita oculi⁊ aliozū oꝛganoꝝ foꝛtificat caloꝛ⁊ consumunt supfluitates per opationes iaz dictas. Unde similitudinarie exercitia istoꝝ oꝛganoꝝ possūt dici iste opationes. ℣ Nota tamen ꝙ in opatione visiua multū videt concurrē volūtariⁱ⁹ motus⁊ opatio lacertoꝛum oculi⁊ opatio oculi totius:q; ad omnē differētiam flectit oculs aut figit fm exigētiā rectitudinis obiecti. sed hoc in alijs sensibꝰ humanis non sic videt necessariū. ℣ Ad scōm potest dici ꝙ illa descriptio est intelligenda cū constantia vtutis facientis anhelitū⁊ obedientia instrumēti anhelitus. hoc aūt nō contingit oū exercitiū supfluit. Et forte ꝙ hanc instātiā ꝑcipit Salⁱ.cū descripsit exercitium ꝙ est motⁱ⁹ vehemens ita vt alterat respirationez in maiⁱ⁹ minⁱ⁹⁊c.⁊ non solū in maius sed freq̄ēti⁹. ℣ Nota aūt circa dicta ꝙ lz omne exercitiū sit calefactiuū sit etiam supfluitatū resolutiuū:non tamē hec ambo cuilibet exercitio equalit ꝓueniūt. Dabile.n.est exercitiū aliqō alio magis calefactiuū:qō tñ est eodē supfluitatū minⁱ⁹ resolutiuū:sicut exercitiū forte breui tēpoꝛe durans non admixtū qeti magis est calefactiuū q̄ exercitiū longū tardū quietib⁹ admixtū. minⁱ⁹ tamē est supfluitatū resolutiuū: ꝓpter qō in ꝓio fit anhelitⁱ⁹ vehemētis magnitudinis.in ꝛ° vo non sic notabilⁱ variabilⁱ anhelitⁱ⁹ vt docet exꝑimentū. Qō tamē scōm sit resolutiuū magis vel esse possit pꝫ cū ad ipsum freq̄nt sequat lapsitudo multo maioꝛ. ℣ Et qb⁹ pꝫ temperiē exercitij non solū in foꝛtitudine debilitate velocitate vel tarditate consistē: sed in debita etiam ꝓdurationeeiusdē. Sic.n.exercitiū velociⁱ⁹ oppoꝛtuno coꝛpⁱ⁹ nimiuz calefaceret:ita exercitiū longiⁱ⁹ q̄z opꝫ coꝛpⁱ⁹ temperatus pōt plⁱs q̄z opꝫ exiccare. Et hec est ſnia Aui.ꝛ°ꝑmi.cap. de bis q̄ ꝓueniūt ex motu⁊ qete:ꝺū dixit ꝙ oēs motⁱ⁹ in hoc cōmunicant vt caloꝛē efficiant foꝛtioꝛez. Sed foꝛtis non multⁱ⁹ differt a non foꝛti⁊ multo qeti admixto: qm̄ ipse vehementē calefacit coꝛpⁱ⁹. Et si resoluit parum resoluit. Multⁱ⁹ vo paulatim resoluit plus q̄z calefaciat.

Auiⁱ⁹.

Tēperatū coꝛpⁱ⁹ tēperato exercitio cō ꝙuādū.

¶ His ꝓmissis circa hanc mām tenēde sunt iste ꝛclones. ¶ Prima cōclo. Cuilibet coꝛpoꝛi sano ꝑ decursum suaꝝ etatū debite cōseruādo aliqñ cōpetit exercitiū. Pꝫ ex necessitatibꝰ⁊ vtilitatibꝰ exercij superius positis:⁊ ꝑ auctoꝛitates supius allegatas. ¶ Scōa concl'o. Tēperatū coꝛpⁱ⁹ est tempato exercitio consuandū. Pꝫ:q; aliq̄ exercitio est consuandū.sed non distempato.igit temperato. ꝓbaꝫ mioꝛ:q; debiliⁱ⁹ q̄z oportet minoꝛē efficit caloꝛez q̄z oportet:foꝛtiⁱ⁹ vo magis. simiⁱr longiⁱ⁹ q̄z opꝫ exiccat plⁱs q̄z debet,breuiⁱ⁹ vo minⁱ⁹.igit mediū⁊ tempatū iter hoc itendit caloꝛē⁊ exiccat q̄tū opꝫ:⁊ ꝑ ꝓseq̄ns ꝓsuat. ¶ ꝛ°cōclo. Magis calefactiuū⁊ resolutiuū dꝫ esse exercitiū coꝛpoꝛis flegmatici. ſ. respectu ꝓprij tempamēti⁊ non absolute q̄z tempati aut cholici consuatiuuz. Pꝫ. Plures⁊ difficiliozis resoꝛonis in ſlatico multiplicant supfluitates. Silr caloꝛ ſlatici est minⁱ⁹ iflāmabilis. Econtra vo in tēperato⁊ cholerico sunt supfluitates pauciores subtiliozes:mēbra⁊ spūs iflāmabiliozꝛa: q̄ minus calefactiuū⁊ resolutiuū sibi cōpetit exercitiū. Pro isto vi/

def auctoritas Aui.3'primi.doc.4.p̄ cap̄. dum dixit q̄ habentiū cōplexionē calidam exercitiū est alleuiandus. Et infra opz vt ab omni re calefaciēte prohibeant. ℣ Et ex hac cōclusione primo sequit q̄ non repugnat aliquaz causam esse alia minus calefactiuaz: que tamē est eadez maioris caliditatis cōseruatiua. Pz: qz exercitium conseruatiuū cholerici est hmōi respectu exercitij tempera-
Auicē. ti aut flegmatici. ℣ Ex quo sequitur secūdo q̄ si calidi⁹ aliquo modo denominari potest: quod est maioris calo-
ris conseruatiuum: stat aliquod exercitium esse alio ca-
lidius: qō tñ est eodē minus calefactiuū. ℣ Sequitur 3°. nō oē sanū corpus esse per exercitiū sibi fm dominatio-
nem simile ꝓseruādū: lz bene in effectu. ℣ Sequit q̄rto solum corpus temperatum esse per exercitiuz in effectu z fm denominationem sibi simile conseruandū. ¶ 4ª ꝓ ponitur ꝓbabiliter a quibusdaz ꝓtra p̄cedētez. Forti⁹ z magis calefactiuū esse dz exercitiuz corporis temperati aut cholerici ꝓseruatiuū q̄z flegmatici. Patet qz calidio-
ra corpa calidioris⁹ idigēt z̄c. ℣ Pro ista ꝓne faciūt oēs auctoritates in p̄cedenti qōne adducte ad suadendū oia corpa lapsa similib⁹ esse ꝓseruāda. ℣ Item corp⁹ choleri cū nāliter magis appetit moueri q̄z corp⁹ flegmaticuz: ergo nāliter magis q̄uēit mot⁹ cholerico q̄z flegmatico.
Naturalis.n.appetit⁹ corporis sibi sani nō est nisi ad cō
Aialiuz cholico rū effe/ctus. uenièria. ℣ Et pro isto facit satis experimentū: qz vide-
mus aialia cholerica z aues cholericas: vt sūt cāpsonice oēs vt agle: magis mobilia esse z maioris⁹ z magis fo-
rtis⁹ vti motib⁹ z volatib⁹. ¶ 5ª ꝓclusio penes hanc eandem positionē. Magis resolutiuū dz esse exercitiū fleg-
matici q̄z temperati vl cholerici. Probatur per argm̄ ad-
ductū ad ꝓbationē tertie ꝓclusionis. ℣ Ex ista seq̄t primo. Non omne altero magis calefactiuū esse eodez ma-
gis resolutiuū: nec ecōuerso. ℣ Seq̄t 2°q̄ exercitiū fleg-
matici ꝓseruatiuū dz esse longi⁹ q̄z exercitiū tēperati aut cholerici ꝓseruatiuū alijs parib⁹. ℣ Ad argumētū ergo
Dyn⁹ ō garbo. ꝓbans ꝓclusionē tertiaz dicerent seq̄ntes hanc viam vt fuit Dyn⁹ de garbo z Plusq̄cōmē. Primo negando illā
ꝓnam. plures z difficiliorꝭ resolutiōis supfluitates sūt in flegmatico z̄c. igit exercitiū ei⁹ debet esse magis cale
factiuū sed ex illo solū seq̄t q̄ debet esse magis resoluti-
uuz. Similiter neganda esset hec ꝓna. magis inflāmabi
lis est spūs z calor cholerici z̄c. ergo eidem cōpetit exer
citiū min⁹ calefactiuū: sicut.n.eozū spūs z mēbra sūt ma
gis iflāmabilia nāl'r: ita eis nāliter cōpetit per exercitiū magis calefieri. Pro auctoritate vō Auic. z alijs sil'r so-
nantib⁹ dicit q̄ illud regimen est p̄seruatiuū z non pure ꝓseruatiuū ꝓpie sūptū: de quo fmo est in quesito z̄c.
¶ Ad argumēta p̄ncipalia rñdet. ¶ Ad p̄m pōt negari cō
seq̄ntia. Multa.n.ad debitā ꝓseruationē corꝑis req̄rūf: q̄ tñ non sūt res nō nāles: vt vestes domus pecunie z̄c.
℣ Uel dz q̄ lz exercitiū formal'r sumptū: qō vocāt aucto
res exercitiū pu⁊: nō sit res nō nālis: ad rem tñ nō nāles reducit z sub ipsa cōtinet. ſ. sub motu z quiete. ℣ Ad cō
firmationē prio pōt ꝓbabil'r dici q̄ lz non ad cuiuslibet ptis ꝓseruationē requiraf exercitiū. ſ. toti⁹: exercitio.n.
totius omniuz ꝑtiuz calor itenditur vigoratur z sup-
fluitates resoluūf: vt superius declaratū est. ℣ Posset tñ
probabiliter cōcedi q̄ partes que mouentur in exerci-
tio exercitanf z mouenf motu voluntario. Et si q̄ in hoc caderēt instantie vel difficultates ille sūt extra terminos medicine. Uide hoc tertio ethicoꝝ. cap'lo de volūtario.
¶ Ad 2m dz q̄ omne corpus sibi sanū aliquo tēpore idi-
get calefactione puta cū fuerit debito tpe quietatum. Et cōiter pz q̄ corp⁹ cholericū sibi sanū q̄tūcūq̄ fuerit in extremo sue latitudinis situatū cū sit minus calidū post somnū z qetē q̄z post vigiliā z motū p̄t ītra latitu dinem sue sanitatis calefieri: z p ꝓns fine b̄ q̄ latitudinē sue sa-
nitatis exeat p exercitiū calefieri. ℣ Et p idē soluit ad cō
firmationē ꝓmā. illd. n. corp⁹ sanū simpliciter non cū oi-
bus suis circūstantijs distabit ab extremo sue sanitatis precise per.b. aut min⁹. b. nec vnq̄z qñ p min⁹ q̄z per.b. distabit ab illo sibi ꝺbet exercitiū. sed plus q̄z p.b. distat si exercitiū calefaciēs p.b. sit exercitiū sibi moderatū. cō
petit.n. sibi tale exercitiū post somnū z quietē: z tūc plus q̄z per.b. distabit z̄c. ℣ Nonulli tñ propter istō argm̄ ꝺces-
serūt ꝺcl'ones aliquas. ſ. Omne corp⁹ temperatū in qua
libet inspiratione egreditur latitudinez temperantie: vl' econtra. Et simil'r de exercitio dicerent cū multo plus di
stet gradualiter corpus exercitatū a corpore quieto ce-
teris paribus q̄z corpus idem inspirās a seipso aerez ex
pirante. ¶ Ad 3m ꝓncipale ꝺceditur q̄ sicut circūscripto exercitio calor nālis resolueret sbam mēbror: ita adhuc ageret in superfluitates ipsas resoluendo. verūtñ multo tardius ipsas resolueret z expelleret q̄z si corpori occur-
reret debitum exercitiū: ꝓpter qō priuz adueniret super fluitas sequētis digestionis q̄z supfluitas que ex precedē
ti digestōne remanserat esset resoluta. z per ꝓns paula-
tim aggregarentur he superfluitates donec aut putresce
rent aut apata z oppilationes facerent z calorez nālem obtunderent z ad mēbra spūm transire prohiberent: ita vt ipedirent mēbrorū debitas actiones nāles. Propter qō 3'primi. allegato cap̄. Exercitiū autez relinquēs ethi
cam frequēter incurrit: quoniam mēbror debilitantur virtutes: ꝓpterea q̄ motum dimittunt qui innatum eis defert spūm qui vite cuiusq̄ mēbri instrumētum existit.
℣ Ad cōfirmationez neganda ē ꝓna: qz lz plures sint su-
pfluitates a cerebro resoluēde z expellende: plura tñ z latiora sunt loca per que possunt hmōi supfluitates edu-
ci: vt aures oculi nares z̄c. qō non est de pedibus z ma-
nib⁹. ℣ Uel dicit q̄ lz caput vel cerebrū nō fortiter exer
citet aut moueat motu: qui dicit exercitium: effectus tñ exercitij maior cerebro q̄z pedibus aut manibus cōicat.
Omnes enim motiones instrumētoꝝ voluntarie mobi-
lium z organoꝝ sensuuz ad cerebrum terminantur ipm multū calefacere potēt: ꝓpter qō oportuit ad facilem eius inflāmationē z dissolutionē prohibendam cerebrū frigidum esse z humidū. p̄ tertij. 2°cap̄. ℣ Ad scōam cō
firmationē negāda est ꝓna: quicquid sit de antecedente.
Ad resolutionē enim superfluitatum non solum facit ca
lor vt tantus vel tātus in gradu: sed membrorum motus illas calefaciens z subtilians facit impetū quo spūs im-
pellit in supfluitates ipsas tēpore exercitij z porox aper
tio z maior q̄ztitas spūm impulsa ad mēbra q̄z tempore quietis: que oia sunt in flegmatico duz exercitatur z op
posita in cholerico quiescēte: lz forte calor sit in choleri-
co iā signato intensior. ℣ Ad tertiā ꝓnam negatur assūptū. Et negaf vlteri⁹ illa ꝓna. nō min⁹ mot⁹ z calor a
motu ꝓueniēs occurrit spūi q̄z supfluitatib⁹ resoluēdis.
z cū hoc spirit⁹ est subtilior z̄c. q̄ plus reseruet spūs z̄c.
Et cā est: qz ꝑter caliditatē ex motu prouenientē resoluē
tē spūm z supfluitates alie sunt cause ꝓmouentes reso-
lutionē supfluitatum z nō spirituū: sed eidem potius re-
sistentes: puta sanguis suo calore: qui min⁹ calidus exi-
stens spiritu resistit resolutioni spiritus: ꝓmouet tamen multaꝝ supfluitatū resolutionem. Simil'r membra oia suo calore cōplerionali frigidiora spiritu existētia retar-
dant spiritus super calefactionem: ꝓmouēt tñ superflui-
tatū in ipsis multiplicataꝝ resolutionē. Item aer attra-
ctus per arterias oēs iuuat ad resolutionez multaꝝ sup fluitatū qui. ſ. aer tñ spūs inflāmationē z resolutionez re
tardat. Et virtus ipsa mēbroꝝ apertis poris nitif super fluitates tanq̄z discōueniētes per poros exterius expel-
lere: spiritus tamen tanq̄z cōuenientes retinere. ideo z̄c.
¶ Ad 4m principale sequēdo viā tactā in tertia ꝓclusio-

ne cōcedit cōseq̄ns z ꝓna. Et ꝓseq̄nt dicit q̄ calidiora ca
lidioris⁹ indigent adiutorijs. i. adiutorijs maioris calo-
ris cōseruatiuis. Exercitiū.n. cōseruatiuū caloris chole-
rici: lz sit mot⁹ minus calefactiuus: est tamē in cholerico calidius adiutoriū. i. maioris caloris cōseruatiuū q̄z ex-
ercitiū flegmatici in flegmatico: vt declaratū est de aere in qōne p̄cedēti. ℣ Seq̄ndo aūt viam tactaz in 4ª z 7ª cō
clusiōe dicēdum eēt fortius z itēsius debē esse exercitiuz cholerico q̄z flegmatico: min⁹ tamē resolutiuū z breui⁹.
Inflāmabilior est. n. calor spūs cholerici: z ei⁹ exercitiuz est fortius z intēsi⁹: ergo multo plus calefacit choleric⁹ q̄z flegmatic⁹: z inflammabit per exercitiū. Cōcedit illō ꝓseq̄ns: qz etiam dz p exercitiū magis calefieri. ℣ Et pe
nes hāc viam cōcedēdū primo q̄ nō est equalis distātia cholerici in primo gelcētis a temperato quiescēte: z eius dē debite exercitati a temperato debite exercitato. ℣ Et q̄ flegmatic⁹ in primo exercitat⁹ multo min⁹ gradualiē distat a tēperato exercitato q̄z choleric⁹ in primo debite exercitat⁹ distet a temperato debite exercitato. Et plura
bis similia essent cōcedēda. Ex quo p exercitiū sibi con-
veniens plus calefit cholericus q̄z temperatus: vel fleg
matic⁹ p exercitiū sibi moderatū. ℣ Inter has tamē vias potes eligere viam aliquo modo mediam. Tenēdo pri-
mo q̄ exercitiū flegmatici dz esse minus calefactiuū: lon
gius tamē z magis resolutiuū. Secūdo q̄ lz exercitium cholerici sit leui⁹ absolute min⁹ de se calefactiuū q̄z exer-
citiū flegmatici: exercitiū tamē debitū cholerico magis calefactiuū est cholerici q̄z exercitiuz flegmatico debitū
Dolē 2ª sit flegmatici calefactiuū. Et alia circa hec imaginari po
tes. ¶ Ad vltimū dicit q̄ per dolē intellexit Hal'. nō do-
lere ꝓpie dictū: sed lassari. Illa.n. lassitudo ostendit eua
cuatū esse totum per exercitiū educēdum: z q̄ euacuari incipit qō superfluū non est. Unde querit natura requiē:
sicut somnū querit post vigiliam. Et conseq̄nt dicitur q̄ nō quelibet lassitudo ostēdit egritudinē vel neutralitatē toti⁹ aut partis: imo talis lassitudo est icl⁹sa in latitudie sanitat⁹: z est dispositio nālis: q̄z de fita actuali remo-
tione indicet: sic supra de fame z siti naturali dictum est.

¶ Questio. xj.

Utrum accidētia anime hic nomiata humano corꝑi debite administrata sint sanitatis conseruatiua: indebite vero remotiua: sic alie res nō nāles.
¶ Arguif multipliciter q̄ non. ¶ Primo. quantūcunq̄ moderate nobis occurrat aliqō istorum accidētium: cor
pus nostrū indebite alterat z calorē nālem inconueniē-
ter mouet ab int⁹ ad extra: vel ecōtra. igit questio falsa.
Assumptuz colligit 7°de accidenti. ꝓmo cap̄. 7 2ª primi. cap̄. de his que prouenīūt ex motu animali. Unde 3'pri
mi doc. p̄. 4°cap̄. Ira nāq̄ vehemēter calefacit: z tristi-
tia multū exiccat: pigritia vō virtutes lassat aiales z cor
pus ad flegmaf ꝓprietates inclīna. ℣ Cōfirmat. Nul-
lo modo tristitia igressum habet in sanitat⁹ conseruatio-
ne. igit z̄c. Assumptū probat: qz omnis tristitia est con
tra nām. tristitia.n. stupefacit z corrūpit nām habentis.
tertio ethicoꝝ. vltimo cap̄. Propter qō Raſ 4° Alman
so. cap̄. de actionib⁹ aialium cogitationū. Qō tristari fa-
cit oib⁹ sanis nocumētū p̄bet vel affert. ℣ Itē omnia ani
malia nāliter delectationē appetūt z nāliter tristitiā fu-
giūt. ergo omnib⁹ aialib⁹ tristitia est violenta z ꝑ nām.
Assumptū colligit ꝓmo theorice Aristo. nono cap̄. De-
lectationē. n. oia persequunt: z gratia ipsi⁹ delectari ap-
petūt. Delectari eni diffinitum est z his bonū z finis. de-
lectabili⁹ aūt qō magis sine tristitia. Et coll'r septimo de
hystoriis aialiū p̄ cap̄. Persuadet aūt omnia q̄ fm nām delectationē z̄c. Expellit. n. delectatio tristitiā. p ethicoꝝ.
4°cap̄. Nam videt triste fugē appetere autem delectabi
le z̄c. Et tristitia malum est fugibile. ethicoꝝ 4° cap̄. Ex
qb⁹ tandem pz omnē tristitiā eē preter nām: z per conse-
quens z̄c. ℣ Confirmat. saltez iram nō igredi sanitat⁹ cō
seruationē: qz quiliber iratus est in opationib⁹ cognosci
tiuis impeditus notabil'r: ergo nullus iratus est sanus.
Assumptū colligit de itentione Senece epistolarū li° 3°. Seneca
epistola 4ª. Jn modica ira gignit⁹ isania: igent⁹ aūt ire exi
tus furor est. Sed qlibz isanus vel furens est in cogniti-
uis operatiōib⁹ notabil'r impeditus: ergo z̄c. ℣ Pro isto Idem
exp̄esse vt itentio Senece in libro de ira. primo cap̄. Ut
scias inqt nō esse sanū quē ira possidet: illi⁹ habitum in-
tuere. Nā vt furētium certa indicia sunt: audax z minax
vult⁹: tristis frons: torua facies: citatus gradus: inqete
man⁹: versus color: crebra z vehemētius apta suspiria.
vide ibi. ℣ Itē omnis ira annexā bēt tristitiā. Nulla aūt tristitia igressum hz in regimie sanitat⁹: vt supra ostēsum
est: ergo z̄c. maior colligit 2°rhetoricoꝝ Aristo. 6° cap̄. z Aristo.
3°7ª magnoꝝ moralium. Nullus iratus non tristatur.
℣ Item hec omnia accidentia aie corpus exiccant. ergo nō ꝓseruāt. Assumptū coll'r in lr̄a. Omnes aie passiones exiccāt corpus. ℣ Simil'r p eadem argumenta pz furo-
rē: timorē: inuidiam: sollicitudinē nō bēre ingressum in cō
seruatione sanitat⁹, hec oia annexam habēt tristitiam: vt pz. ¶ 2ª ad p̄ncipale. nullus accīs vel affectio anime po
test corpus aut humores vel spūs corporis real'r imuta
re. ergo nullum tale potest esse causa cōseruatiua saltem tanq̄z res non nālis. Assumptum probatur multiplicit.
℣ Primo agens z passum debent esse cōmunicantia in materia. Subiectum enim affectionis anime est anima: ideo z̄c. ℣ Secōo: qz tūc agens vel affectio anime posset esse cā curativa egritudis. Si enim posset omne corpus real'r imutare poterit corpus calefactum ifrigidare: vel econtra. Sed arguitur q̄ non: qz tunc plura q̄z tria eēnt instrumenta medici ad sanitatem inducendam z egritu-
dinem remouēdam. preē enim dietam potionem z chi-
rurgiam reperiē anime affectio q̄ est causa egritudis re-
motiua. ſ. questio eēt vera. Contra Auicē. 4ª ꝑmi. primo cap̄. Et Ha. in hoc 3°techni. ℣ Item tertio hoc non esset nisi p varium motū spūs ab itus ad extra. vel ecōtra fm diuersas anime affectiones: vt ponit cōis positio. Sz ar
guif q̄ non: qz vel per talem anime affectum aliqua mo
tiua qualitas imꝑimeref in spiritu qui moueref ad itus vel ad extra: vel nulla ipꝑimeref in eo qualitas que esset p̄ncipiū illius mot⁹. Non pōt poni 2m. ſi. n. nullum de no
uo p̄incipiū mot⁹ acquireret spiritui p̄us qesceti: nō vī
cur magis nunc moueaf q̄z p̄us. Si dī primum: cuz ani
me accidēs sit vnum z spūs vnus vnica in spiritu quali-
tas motiua ipꝑimeref: z p consequēs tot⁹ spūs tendet ad vnam dīam positionis cōtra experimentum. ℣ Itē in ali
quo accīte anime spiritus simul moueretur ad contra-
rias pōnis differētias: vt scōa ꝑmi. allegato cap̄. z Joā-
nitius cap̄. de accidentib⁹ anime. sed per nullum accīs anime possunt in spiritu contrarie qualitates motiue im
primi: ergo z̄c. ℣ Item plus distat affectio anime exīs in cerebro sortis a pede sortis q̄z distet a manu platonis.
pono enim manum platonis tangere caput sortis. sed af
fectio anime sortis pōt mouere spūm existentem in pede sortis. si positio est vera: z p consequēs pedē. igit poterit mouē spiritum z manum platonis. Et sic poterit anima vnius trāsmutare corp⁹ alteri⁹. z redibit positio Auicē. q̄rta sexti naturalium. 4° cap̄. cōmuniter improbata z̄c.
¶ Ad oppositū est Hal'. in lr̄a cum dicit. ¶ Abstinē vero manifestū est: qm̄ ab itēperantia opz hax omniū anime passionū: ire: tristitie: furoris: timoris: inuidie: z sollicitu
dinis. Exterminat enim hec z immutat corpora ab ea que fm naturam ꝓsistentia. Ubi satis innuit intemperantiam horū accīdentiū esse sanitat⁹ remotiua z moderatiuā cōser-
uatiuā. ℣ Et coll'r idem 3ª primi. doctri. ꝓma. 4°cap̄. Jn Auicē.

temperamento inquit mozuz simul anime z corporis sanitatis custodia pfistit. Et 4ª sexti naturalium. 4° caꝑ.

¶ In hac questione videbitur qualiter affectio vel imaginatio potest corpus imaginātis vel alterius realiter immutare. Secundo respondebitur ad quesitum.

Existiatiois for q z affectiois effectꝰ varij. ¶ Quantum ad pmū articulū plures sunt modi rūdēdi. ¶ Primus collectus ex dictis Auič. 4ª sexti nālīū. 4° ca. vbi ex intentione posuit aiam humanā p fortē existimationē vel affectionē nó solū ppium corpꝰ realr immutare posse: sed alienū: ita vt fortis existimatio vnⁱ sit potens corpꝰ alienū sanū exīs egrotare facere: egrū sanare: z qō remotius a vero appet niues pluuias z pestes inducere z cessare facē. Et hāc eius pōnē rónibus z signis suadere possum⁹. ¶ Primo supponendū q lz oēs aie humane sint essentialr in specie similes pīr essentialr eiusdem gdus pfectionis: nó tñ oēs in ppietibus z vtutibꝰ earū oino cōicant. Lótrabunt. n. varias ppietates z vtutes pm varietatē celestiū influxū ad ipsarū pductionē pcurrentiū. Uñ accidit aliquā multū eleuatā esse z nobilē: aliquā vo mane multū imersam z fre brutalē: z pīr aliquā multum actiuā z operatiuā esse: aliquā vo parū. Aia. n. humana vel est ex suba vel nā intelligētiarū seu pncipiorū inducentiū formas z effectꝰ in mā. vel est eisdem pncipijs imediate subordinata: z per pōs mane mūdi inferioris dominatiua. Uña quelibet anima humana vtūcūq modicū in nobilibꝰ ppietatibꝰ eleuata potest transmutare mām extrinsecā z corpus alienū z nouā formā in ipsam inducē: mediantibꝰ tñ trāsmutationibus et qualitatibꝰ intermedijs. Sicut aia medici sanitatē imaginātis z affectāt pōt in corpore egro sanitatē inducē: z aia artificis formā artificij. ¶ 3° supponēdū é q näliter obediētior esse dz mā mundi pnⁱ z cāe nobiliori q̄z min⁹ nobilis: alˢ. n. ordo vniuersi videret peruersus. ¶ His pmissis supponibꝰ imaginemur aiam humanam pductā sub dño iouis vel saturni ipso existente fortunatissimo z aspectu quolibz alio amicabili quātū poˢle fuerit. Et pz banc aiam optimas vtutes z ppietates a ioue recipere. Erit. n. nobilis sicut imago iouis. Et per pōs opatiua erit nó solū vt aia humana: sed inquātū aia vel similitudo iouis. Sicut semen qō optimā impressionē a planta recipit. Unde pbabile vī mām mundi cui dominat intelligentia iouis esse huic aie z sue existimationi obedientez sicut itelligētia iouis. est. n. imago vel simulacrum iouis. Cū igit iuppiter vel eius intelligentia pm eius imperium exteriorē materiā trāsmutare posse realit. ▽ Et forte hanc sniaz itellexere poete fingētes aliquos hoies filios fuisse iouis aliquos saturni z̄c. ▽ Itē multo obediētior esse debet materia mundi anime sic eleuate q̄z vni contrariorum. sed ctrariorū vnum aliquādo alteꝝ sufficit exteriorē mām realr trāsmutare: ergo z̄c. Istas suasiones siquis bene cōsiderat inuit Auič. loco ꝑalleg. ¶ Nota tamē q ad hoc vt anima sit potēs ad trāsmutationes has: requirit pter eleuationē anime iam dictā pmo fortis affectio anime z affixa. 2° q subiectū illud sit dispositum ad talez trāsmutationē recipiendā. nō. n. posset vtputa lapidē immediate in hominē trāsmutare. tertio q anima hec non sit subiecta passioibꝰ sensibilibꝰ. aia. n. hec non est sic impressa materie: sed est sicut ꝓuidēs ei z gubernās eam. ▽ Ex quibꝰ oibꝰ de intētione Auič. colligi pōt iste ẓnes. ▽ Prima pcʾo est. Non quelibet anima humana quātū cūq in suis imaginationibꝰ vel affectionibꝰ fixa pōt corpus alienū mō dicto realiter transmutare. Pz: qr nó q̄libet est eleuata nobilis a passionibꝰ semota sensibilibus.

Jouialis q̄l'sit

¶ 2°pcʾo. Aliqua aia humana cū forti affectione vel existimatione nó mediantibꝰ alijs trāsmutatioibus realibꝰ intermedijs pōt corpus nō solū ppium: sed etiā alienuz realit imutare. Pz de aia eleuata in ppietatibꝰ iam dcis z cum cōditiōibus positis. Cui tanq̄z supiori nā inferior videt rónabilit magis obediēs: q̄z alicui ctrariorum aut nārum inferiorū. Uidet. n. rónabile huic inferiorē nām adeo obedientē esse: vt pm eiꝰ nutū z appetitū possit corpus sanare egrū: sanos hoies debilitare: puare nās: permutare elemēta ita vt qō nó est ignis: ignis efficiatur: z qō nō est terra: terra fiat. Et pm eius volūtatem fiāt pluuia fertilitates absorptio trē z mortalitas z̄c. 4ª sexti nālium. alle. caꝑ. nó. n. minꝰ dz obedire mā mūdi inferioris huic agēti tam nobili q̄z ꝓrio transmutāti. ▽ Ex isto seqtur pmo q anima humana pōt nó solū ppriū: sed alienū corpus per fortē existimationē vel affectionē calefacere: infrigidare vel humectare vel exiccare z̄c. Pz: qr non fit mors aut corruptio sanatio aut egrotatio cōplexionalis sine his q̄litatibꝰ. Itē difficilius videt corpus alienū corrumpere q̄z illud calefacere aut infrigidare. sed aia cum iā dictis circūstātijs pōt facere pmū. igit 2m. ▽ Sequit 2° aliqd posse calefieri infridari z̄c. nullo formalr calʾo vel frido pcurrēte. ▽ 3° sequit nó omnē trāsmutationem seu actionē realē fieri p contactū. Unde. n. aie cum existimatiōe trāsmutanꝫ ad alienū corpus trāsmutatū nullus est cōtactus. Et pōt hoc alia róne psuaderi: qr nó minorem virtutē vel potētiā in transmutādo corpora pīt celū z intelligētie imprimē in aia q̄z in pciosis lapidibꝰ. Sed impressa est virtus realit trāsmutādi alienū corpus lapidibꝰ pciosis sine instrīs realibꝰ intermedijs. Ut hyacinto sanādi pseruādi sanitatē z expellēdi egritudinez cordis: dū exterius applicat: vt Aui. in liº de virib⁹ cordis. caꝑ. de hyacito. Sil'r smaragdo exteriꝰ obiecto oculis serpētis ipsos liq̄faciēdi: vt Serap. de simplicibꝰ. caꝑ. de smaragdo aucte Rasis. Cū igit id operet smaragdus non p instrm reale itermediū nō videt cur aia excellētior exīs id facē nō possit. ¶ Qō aūt mā mundi inferioris sit obediētior aie q̄z ẓnijs transmutationibus: vel saltez sit eis obediēs: sup quo fundet hec positio declarari pōt experimentꝫ. ▽ Primū tactū est ab Aui. loco ꝑallegato: qr si per angustā trabem extensam sup terrā quis secure z sine casu ambulat: que trī si sup. pfunda aqua poneret nemo sine casu ambulare posset. qō nō est nisi ꝓpter fortez imaginationē forme cadendi: cui magis obedit corpꝰ q̄z virtuti motiue musculoꝝ erigēti corpus. ▽ 2m experimentū positū ab Aui. octauo aialiū vltimo caꝑ. Et de mirabilibus ingt aialiū est q gallina qñ vincit gallum in pugna erigit q̄ñ esset gallus: z eleuat suā caudaz sicut gallus. z aliqñ nascit illi cornu in crure quasi gallo. Et er ꝟ pcipi pōt obediētia nāe in cognitionibꝰ aie: qñ ꝓpter suā cogitationē post pugnā nascebat ei cornu i crure. Et hāc sententiā ꝓfirmat Arist. octauo de hystoriis, caꝑ. vltio. Galline ingt cū vicerint masculos colliçāt z imitātes masculos coire conant: z tūc decentiꝰ erigunt seipsas z caudā vt nó facile sit cognoscē vtiq̄z q sint femelle: quibusdam autē z calcaria pua supstiterunt. ▽ 3m signum est: qr figs vehement imaginat aut cogitat ō venereis erigit virile membrum: ita vt quādoq̄z virtꝰ semen expellat: z sic virtus nālis motiua vētositatꝫ z spiritus z expulsiua seminis obedit cogitationi. ▽ 4m signū est: qr puer genitꝰ frequent similatur ei: quem viderunt coeuntes: aut de quo imaginati efficacit fuerunt: aut sup q̄ cecidit vehemens imaginatio mulieris tēpore conceptionis: vt Aui. 2° primi. caꝑ. de his que proueniunt ex motu aiali. qō nō esset nisi mā generationis embrionis esset obediētior imaginationi q̄z virtutibus naturalibus transmutātibꝰ mām. ▽ 5m signum est: qr homine vidente alium oscitare facta imaginatione de fumosis supfluitatibus: que oscitatiōe educunt mouet virtus nālis ad expellendū has supflui

hyacinti vtꝰ et ꝑpetas similr z smaragdi. Serap. Rasis.

Auič. Galline auda// cia z effectꝰ ex cogitatione. Aristo.

Auič.

Aristo.

tates fumosas z oscitat homo: vt prima pblematum. primo z scō pblemate. Et pueri etiam hauriētes vinū ex vase p cānulā ex imaginatione mictre frequēter mingē cogunt. Et imaginātes aquā multā prouocant ad mictū. 2° problematū. 3° problemate. Et multū cogitātes de sanguine aut res rubeas intuētes incurrūt fluxum sanguinis narium: vt prima primi. caꝑ. de modo gñationis humoꝝ. Et scā pmi. allegato caꝑ. videtes etiā alios comedētes acredinē icurrūt stupoꝛē dētiū. Hoc aūt nó accideret nisi virtutes nāles essent aliquo modo obedientes imaginationi vel existimationi. Propter qō 3° tertij. caꝑ. de cura icteritie. Et dicit q patiētes icteritiam iuuātur ꝓpter consideratione in reb⁹ citrinis. illud. n. mouet nām ad expellēdū humoꝛē citrinū totū ad cutim: q̄re adiuuat adiutorio curatiōis in ea. ▽ Ego vo non suz de illis qui negāt hmōi curatiōes: sicut negāt plures eorū qui phylosophant ad eas. Intātū. n. passionatus fuit Auicē. de hac sua positiōe: vt neminē huic dissentientez crederet habilē ad pbandū. Unde 2° pmi. allega. caꝑ. Et iste quidē sunt res quas homines credē abhoꝛrent: qui difficilis dispositionis nō nouerūt habitudines. Illi vero qui sapiētiam diligūt nō negant eas quēadmodū negāt res que esse non possunt. ▽ Et penes positionē hanc z fundamētū eius saluauerūt effectꝰ plurimos: quos cō munit miraculose z supnāles credūt: aut demonum machinationibꝰ fieri: vtputa q aliqs visu quē viderit ledat vel interimat si ipsum diutius ispiciat ꝑcipue iratis oculis. Plinⁱ 7° sexto nālis hystoie. Et Auicē. 4ª sexti nāliuz. alleg. caꝑ. Et q p incantationes egritudines nonnulle curant: serpētes stupefiūt vel interimunt: ambulant quidē sup gladios acutos aut sup pzuas ardentes: z sagittas ossibꝰ fortit infixas duobꝰ digitis sine labore platis verbis qbusdā extrabūt: quas medicus cū instrumētis chirurgicis euellē nō poterat. Dec enī omnia ad fortē imaginationē vel anime affectionē incātatis vel incātati aut vtriusq̄ simul reducunt: Ad hanc etiā causam effectus magnoꝝ plurimi q maleficia appellant reduci possunt. Dac enīz causa frequēt elemēta concurrūt: turbāt mētes hominū: z sine vllo veneni haustu violētia tñ carminis interimūt. octauo etbymologiarū. caꝑ. de magis. ō bis Lucanꝰ. Mens hausti nulla sanie polluta veneni incantata perit z̄c. Et alij effectꝰ plurimi mirandi in hāc causam iam dictā reduci possūt. ¶ Hec autē positio tanquā vana reputata z supstitiosa mozdet ab omnibus. ▽ Primo: qr efficaciozis z maiozis vtutis multo sunt itelligētie mouētes oꝛbes q̄z anima humana quātūcūq eleuata: z cū hoc est mā mūdi inferioris obediētioꝛ eis q̄z anime humane. sed ille nó possunt hanc mām inferiorē realiter trāsmutare nisi mediante actione. Non enim impimāt in hoc iferi? nisi motu z lumine mediāte: z non sola sua intellectione vel affectiōe: ergo nec anima humana p solaz affectionē vel imaginationē facere poterit. ▽ Secūdo: qr in omni trāsmutatione phyfica agens z passuz debēt esse simul tertio phyficoꝝ. sed nunq̄z anima vel imaginatio vniꝰ corꝑis est simul cū corꝑe alteriusꝫ ergo z̄c. ▽ Tertio: qr sicut agēs realit trāsmutans est p pinquiꝰ passo sue actionis receptiuo: ita alijs paribꝰ illud fortius trāsmutat. sed anima z imaginatio quelibet est ꝓxima z intima corꝑi ꝓprio distans aut semota a corꝑe alieno: z cū hoc obediētioꝛ dz ee sue impressioni mā. ꝓpria q̄z aliena: q̄ quacūq̄ mutatione mutabit corpus alienū: eadē vel simili trāsmutabit ꝓpriū: qō videtur contra positionē. ¶ Et contra hanc positionē videntur argumēta adducta ante oppositū. ▽ Itē arguūt quidam sic. anima sic trāsmutans corpus alienuz transmutat sine resistētia vel cū resistētia. Si ꝓmū: ageret subito omnē formā vel dispōnē quā deberet pducē: qō apparet impossibile. z consequntia colligit 4° physicoꝝ cōº. 17. Si dicit sc̄dm: tūc sicut eēt limitata q̄du z velocitate ita esset limitata distantia ad quā posset aliud imutare: qō nō ponit positio. ▽ Itē data positiōe sequit in eodem subiecto adequate simul pduci posse summā caliditatē z summā frigiditatē. Pono. n. subm eē omni forma ōnudatū: indifferentē tamē summe caliditatꝫ z summe fridita tis receptiuū. Et ꝓ eodē tēpoꝛe due aie eleuate z nobilissime eque efficacit imaginent vel appetant: vna illud esse summe calidū: altera illud eē summe fridū. Et pz q fiet simul illud totū subm summe calidū z summe fridū: z pz argumēti deductio. ▽ Itē egrotet sortes egritudine mortali z cadāt sup eū imaginationes due duarū aiarū nobiliū: vt supza. vna saluꝫ vel vite: z altera mortis. si tamē affectio vite tanto fortioꝛ z efficacioꝛ q̄z tum morbus supat vtutē. Et sequit q sortes nec viuet: qa tunc efficacioꝛ eēt vite imaginatio: qō repugnat positiōi. Nec morietꝫ qa tūc affectio mortis cū morbo eēt fortioꝛ: cuiꝰ oppositū sequit ex casu. ▽ Et p idē pōt deduci q si due anime equalr eleuate eq̄lit imaginent: vna camellum cadē in caldariū: altera camellū non cadē: q camellus cadet z nō cadet. Si. n. caderet imaginatio casuꝫ erit efficacioꝛ: qō est cōtra positū. Si nó cadet tūc imaginatio nō cadē di erit efficacioꝛ: qō etiā posito repugnat. ▽ Itē tūc volūtas vniꝰ homis z affectio posset vincē z supare volūtatē z affectionē alteriꝰ: z p conseqns posset ipsam violenter mouē ad aliqd acceptādū vel refutādū: z p conseqns non eēt volūtas libera libtate contradictionis ad opus meritoriū. ▽ Itē data positione sequit q sine cibo posset homo viuē z p totū decursum suaꝫ etatū nālē decurrere absq̄ hoc q aliquando comederet z bibet: qr qua ratiōe pōt imaginatio hois nutriēdi nō terrā in terrā conuertē: pōt etiā conuertē nō nutrimētū z elemēta in chilū sanguinē z ptes membroꝝ: z p conseqns nutriri z augeri poterit homo absq̄ hoc q sumat cibū ab ex. ▽ Item posset mortuos suscitare. ▽ Item ppetuare hoiem: quia obediētius est humidū radicale imaginationi aie eleuate: vt supza: q̄ caloꝛi nāli ipm resoluenti. ergo si ferat ad oppositū imaginatio vel affectio actiōis caloꝛis in hūidū: nó aget caloꝛ in hūidū nāle: z p pōs nō resoluet ipm. ▽ Itē non miraculose chꝛs illuminasset cecos: erexisset claudos: aquā in vinū pmutasset: si hec oia p potentiam nālē aie. s. nobilis iam dicte cum imaginatione fixa fieri possūt. ▽ Itē p fortez imaginationē anime eleuate posset vgo sine concursu marīs ipregnari: z sic beata Uirgo nō miraculose z supnāliꝫ concepiset. Arguit consequntia: qr ptē mēstrui ad matricē vginis descēdētis pōt aia talr eleuata p fortē affectionē in vez z ꝓplificū ipma cōuertē: quo in esse posito fiet vgo pregnans sine concursu marīs: vt pz ituenti. ▽ Itē qua rone sine concursu calidi frigidi z̄c. pōt pducē caloꝛē frigus z̄c. posset sine cōcursu lucis vel coloꝛis pducē spēm lucis z coloꝛis in oꝛgano visus audit? z sic de alijs: z sic cōtingeret fieri visionē auditionē z̄c. nó occurrēte visibili vel audibili. ▽ Et ex hoc vlterius sequit nulli euidenē notū esse vtrum qō videt sit coloꝛ vel coloꝛatū: imo vtrū audiat vel videat. ▽ Et p idē posset cecus z carēs oculis cōprehēdē colorem z videē. si ponam⁹ visionē posse fieri in incruciatione neruoꝝ opticoꝝ: qr quācūq̄ spēm pōt producē coloꝛatū mediāte diaphanitate pōt imaginatio sine illa: qr obediētioꝛ ē. Et ifinita quasi alia induci possunt contra hanc pōnem. ▽ Si qs aūt vellet hāc supstitiosaz positionē disputationis gra defensare posset dicē. ▽ Ad pmū negasset Auič. minorem. Credidit. n. subsātias separatas posse nó cōcurrētib⁹ alijs causis secūdis trāsmutare per solā volūtatē z intellectū materiā mundi inferioris. Immo pm eiꝰ sniam quelibet forma substātialis imediate pducitur a

Lucanꝰ

Plinius

Auič.

Thome. colchodea siue datore formay. Et est responsio Thome de aquino 3° distin. ȝ Gentiles. Cōtra. tūc distans ageret in distās nō agēdo p mediū. Hoc ꝓcessisset. A. posset tamē dici ꝙ aia trāsmutās agit mediāte affectione vel existimatiōe tangz mediāte instrumēto: ⁊ ꝙ aia existimatione informata potēs est mediū imutare: ⁊ ꝙ illa imutatio est per ꝓprietatē occultā ⁊ nō per manifestā q̄litatē quā in mediū ipāmat recte. Sicut hyacint⁹ collo appēsus cō fortat cor si aliquā in corde ipāmit q̄litatē qua cor habilitat ad melius ꝓficiendū opa vite ⁊ ȝnijs resistendū: ⁊ sic credendū est hyacintus aliquā lz nō necessario manifestam qualitatez ipāmē. sil⁹ smaragdus liquefaciendo oculos serpentis ipāmit qualitatē nō manifestaz tū qua recepta in oculo serpētis alterat oculus ꝑm manifestas qualitates: q⁹ liquefit ⁊ ōstruit eius cōplexio. Nec plus est incōueniens concedē ꝙ illa occulta ꝓprietas in oculo serpentis recepta a smaragdo liquefaciat ⁊ calefaciat vel infrigidet q̄z ꝙ lumē vel influētia solis vel saturni calefaciat vel infrigidet. Et ꝓbatur ꝑs ꝙ illa q̄litas a smaragdo ꝓducit etiā in mediū: sed nō corrūpit mediū sicut etiā nō corrūperet oculum humanum aut liquefaceret. ℣ Ad 2^m^ dixerūt quidā ꝙ in oi actione phȳsica agens ⁊ passum debēt esse simul simultate saltem virtuali. Et ita aia ⁊ corpus alienū ab eo trāsmutatū sunt simul. ad corpus. n. ꝑm trāsmutādū puenit ⁊tus affectiōis aie. Alii
Concil. dixit Cōcil⁹ dicia 135° ꝙ in omni actiōe conuersiua qua. s. agens repassibile est a passo opz agens ⁊ passuz imedia tū esse situal⁹ imediata. sed talia nō sunt aie ⁊ corp⁹ alienū, non. n. est talis ab alieno corpe possibilis q̄l⁹ ipsa est uctiua in illud. ℣ Ad 3^m^ pōt dici ꝓbabil⁹ ꝙ sicut forma nālis nō cognoscitiua est sic real⁹ imutatiua vni⁹ subiecti ꝙ nō alteri⁹: vt magnes sic attractiu⁹ ferri distātis ꝙ nō auri. vel plumbi ꝓpinqui: ⁊ smaragdus ita liquefactiu⁹ oculi serpētis ipm fixe intuētis ꝙ nō bois vel equi vicinioris: ita aia p existimationē vel imaginationē sic ē imutatiua vnius: puta obiecti imaginationis ꝙ nō alterius. ℣ Sed forte negabit⁹ silitudo: q⁹ ferrū ⁊ aurū sunt specie dȳa. simil⁹ oculus bois ⁊ oculus equi. omnes autē homines sunt eiusdē speciei: ideo nō appet iconueniēs magnetē attrahē ferrū ⁊ non aurum. sed incōueniēs apparet imaginationē vnam alterare vnū hominem ⁊ nō alium maxime sue actionis receptiuū ⁊ sibi ꝓpinquiorem. ℣ Hec instantia nulla est: q⁹ nō solū hoc accidit forme naturali respectu indiuiduorum diuersarum specierum: imo etiam respectu indiuiduoruz eiusdem speciei. Contingit enim serpentis eiusdē venenum vnius hominis esse corruptiuū ⁊ non alteri⁹ aliquo modo lesiuū: vt
Auic. Auic⁹ ȝ⁹ suoru nāliū. vlti. ca. In syria etiā tradūt angues circa eufratē maxie circa ripas dormiētes syrios nō ꝓtigē: ⁊ si calcatos momordisse ꝓtigerit: alios tm̄ auide cuz cruciatu exanimare. Alibi ēt Arist. tradit a scorpionib⁹ hospites nō ledi: idigenas iterimi. Plini⁹ scō nālis hystorie, li°. p°. vltio cap°. Nō igit⁹ mirādū est si aia humana: que est forma cognitiua potēs fit cū imaginatiōe vel affectiōe vnū corp⁹ imutare alienū: q̄uis aliud non possit imutare. ei⁹ enim imaginatio ita vnū hominē ꝓcernit ꝙ nō alium: ideo est talē vni⁹ ꝙ nō alteri⁹ imutatiua. Et in summa ꝑm sniam Auicē. videt tm̄mō imutatiua homis sup quē cadit imaginatio vel affectio. Hec aūt nō maiorē videt icludē repugnātiā q̄z ꝙ vnū venenum sit nāliter interēptiuū vni⁹ homis ⁊ nō alteri⁹ lesiuuz. ℣ Nota etiā ꝙ illud argumētū vel simile ita solui opz a pipateticis sicut ab Auicē. Simile. n. argu^m^ fieri pōt de vtute interiori motū imperāte que pedē ⁊ spūs pedis mouet: ⁊ tm̄ membra intermedia nō mouent q̄z tūcūq; sint sue actiōis receptiua. ¶ Argumēta aūt adducta añ oppositū in fine soluent: q⁹ nō plus vident ꝓcedē ꝓtra pōnē Auicē. q̄z cōtra alias pōnes. ℣ Ad argumēta posteri⁹ adducta rñdetur. ¶ Ad ꝑmū cōcedit⁹ ꝙ agit cū resistētia ⁊ ꝙ a gdu ⁊ velocitate limitat. Et negat⁹ ꝓntia cū ꝓcludit⁹ ꝙ idem eēt limitata distātia. Limitatio. n. distātie tm̄mō locū hēt in agētib⁹ corporeis vtutes suas per media diffundētib⁹. Pōt etiā ꝓbabil⁹ concedi ꝑs. ¶ Ad scōm illud argu^m^ est ad hoiem ⁊ a q̄libet positione soluēdū. Dicit aūt ꝓbabil⁹ ꝙ neutraz illaz puta calitatē vel frigiditatē ipāmeret: sicut si ad eūdē pūctū concurrerēt omnino eqpotent influētia solis calefactiua ⁊ saturni ifridatiua: ⁊ subm de se eēt indifferent vtriusq; actiōis receptiuū neutrū in illud subm calitatē aut frigiditatē ꝓduceret. Et si ponat ꝙ eadē aia efficaciter imaginet vel affectet in aia iaz signata summā calitatē ⁊ summā friditatē: dicit⁹ admisso casu ꝙ etiā neutrā q̄litatē impāmeret: si cetera oia sunt paria quātū est possibile. Et cōcedit⁹ ꝙ eadē anima sibiipsi resistet: ⁊ seipsam p diuersas vel ꝓnias affectiones a ꝓducendo effectū ipediet. Sicut etiā idem agēs corporeū pōt p diuersa ⁊ ꝓnia instīa seipsum in aliquo effectu ipedire et sibiipsi resistē. Et virt⁹ motiua bruti p appetitus oino eq̄les ad ꝓnias dȳas positionis sibiipsi resistit ⁊ seipsam ne moueat ipedit. ¶ Ad 3^m^ dicit⁹ ꝙ ad remouēdū morbum requirit⁹ maior pōa q̄z ad ipm cōseruādū. Jō concedit⁹ ꝙ sortes morie⁹. Et negat⁹ ꝓntia: igit⁹ imaginatio mortis est fortior vel efficacior: sic si pōa ꝓhibitiua mot⁹ ⁊ opōnis nālis sit eq̄lis potētie ꝓductiue nō ꝓducit⁹ opatio sed ꝓhibet⁹. Ex hoc tamē nō sequit⁹ potentiam ꝓhibitiuā esse maiorē aut fortiorē. Ad ꝓhibendū enim sufficit eq̄litas potentie ꝓhibitiue ad potentiā ꝓductiuā: vt ꝑs intuenti. Consimil⁹ per oia dicit⁹ ad argumētū de casu camelli in caldariā. ¶ Ad 4^m^ dicit⁹ ꝙ sicut itelligētie supiores possunt volūtatē humanā inclinare ⁊ habilitare non tm̄ necessitare vel cogē ad actum respectu cui⁹ est libera libertate ȝdictionis. Jta aia vna supior pōt aliā inferiorē iclinare: nō tm̄ necessitare ad ꝓducendum actū respectu cuius ipsa est libera libertate contradictionis ꝓductiua: ⁊ eadem vtrobiq; est difficultas vt patet intuenti. ¶ Ad qntū iam superius dictuz est ꝙ aia eleuata ⁊ nobilis est imago superioris intelligētie. est enim sibi similis in effectu vt Auicē. credidit 10° sue metaphȳsice: ideo nō est sibi ab intelligētia superiori cōicata maior actiuitas in trāsmutādo mām inferiorē q̄z superior intelligentia habeat in se. Nō pōt aūt supior intelligētia nāliter sine miraculo ex q̄libet indīnter q̄libet facē. Non enim ex lapide posset chilū imediate ꝓducē: sed ex determinato determinatum. Jdeo nec aia illud etiam facere poterit quantūcūq; nobilis. ℣ Et si arguat⁹ contra hoc: q⁹ tūc nō eēt aie obedientior mā inferior q̄z alicui contrariorū: vt si mā fuerit de se qual⁹ receptiua effectus ab aia iam dicta ꝓducibilis: ⁊ ab altero ꝓtrario citius recipet effectū ab aia mediante existimatione ꝓducibilē q̄z ab altero cōtrariorū: vbi tamē fuerit mā multū dispōsita recipe effectum a cō trario ꝓducibilē. ecōtra vō idispōsita ad recipiendū effectum ꝓducibilē ab aia cū existimatione ꝓtingit oppo^m^. ℣ Cōcedit⁹ ergo ꝙ panē bñ ꝑparatū receptum in stōcho citius in chilū conuerteret q̄z calor nālis agēs in ipm. Nō tñ citius lapidem existentē in stōcho bois citius in chilum transmutaret q̄z calor nālis panē. ℣ Et ex hoc ꝑs responsio ad illud qō adducebat⁹ de suscitatiōe mortuorū. ¶ Ad 7^m^ negāda est ꝓna. Et cōcedit⁹ ꝙ humidū natura le mēbrorū obedienti⁹ est ⁊c. ad intellectum datū: ió ab hac aia cum eius existimatione citius ⁊ velocius ꝓsumaret⁹ humidū illud q̄z a calido nāli. Nō tm̄ ex hoc sequitur ꝙ hec aia posset actionē calidi in humidū suspendē stante vita. ꝓpter. n. humidū ꝑm partes eius aereas eē multum passibiles a cal⁹ nō posset illud accidē: nisi aia illud humidū ad hoc indisponēte: qō nō esset nisi ipsuz ꝓgelā-

dor: aut aliam hȝ dispositionē ipāmendo: cuz qua vt ꝑs nō posset ꝑmanere vita. Cōtra: q⁹ saltē ex hac positiōe sequit⁹ ꝙ pōt humidū restaurari ꝓtinue bonuz sicut fuerit ꝓexistēs vel melius: ⁊ per ꝓnās pōt vita ꝓpetuari: q⁹ eq̄ bonū hūiduz pōt restaurare sorti puero. gra exēpli. hec aia sicut pōt vel vnq̄z ante potuerit calor nālis sortis. sed virtus ⁊ calor nālis sortis ꝓtinue ante hoc potuit restaurare humidū ꝓ vita melius q̄z nūc in sorte. igit⁹ aia sic eleuata pōt restaurare sor. humidū ꝓ vita melius q̄z in sorte nūc sit: ⁊ qua ratiōe nūc eadē rōne ꝓtinue post hoc poterit. ℣ Ꝓ to illo negat⁹ maior. Contra: q⁹ humidū nutribile est sibi obediēti⁹. g̃ meli⁹ ab ipso transmutabile. Cōcedit⁹ aliqs parib⁹. Nūc aūt nō est sic dispositū humidū mēbri nutriēdi: sicut añ hoc fuit: vt ꝑs intuēti. ¶ Ad 8^m^ negat⁹ ꝓna: ⁊ negat⁹ ꝙ aia q̄tūcūq; nobilis per solam eius imaginationē q̄tūcūq; fixam posset nāliter vere ceCōcedit⁹ aliqs parib⁹. cos illuminare: claudos erigere ex defectu membri aut aquā in vinū ꝙuertere: vt ꝑs ex dictis. ¶ Ad 9^m^ ēt negat⁹ ꝓna. Negat⁹ et aiam quātūcūq; nobilē posse partes mēstrui ad matricē fluentis in verū ⁊ plificum sperma cōuertere. Sicut. n. nō posset qōlibet ex quolibet ꝓducere: ita nec qōlibet posset vbiq; ꝓducē. Nō. n. posset chilū in epate: sicut nec sanguinē i osse generare posset. Dic tm̄ modus respondendi aliqual⁹ aduersari videtur pōni Auic. ponētis nō solū in matrice ⁊ cōcurrēte particulari agente posse gñari hoiem: sed ēt in terra ⁊ solū ocurrēte agente vniuersali cū calore ⁊ influxu celesti: sicut ⁊ multa alia ex putredine ꝓducunt⁹: que tm̄ ēt gñant ex semine. Et intantū hoc ꝓcessit ꝙ cōcessit hoiem ⁊ oē aial quantūcūq; perfectū posse ⁊ nō ꝑ coitū sed ex putredine fieri. Et ꝙ dȳa sexuū est ad bñ esse ⁊ nō de necessitate requisita ad gñationē ꝓfectoꝝ aialiū vt in suo de diluuio suffi-Aliē. cienter ꝓbasse credidit. ⁊ aliqual⁹ ȝ° aialiū. ꝑ cap°. ℣ Jtē q⁹ data ista responsione sequitur nō oēm dispositionem quā pōt calor naturalis in mām generationis spermatis impāmere: potest impāmere anima quātūcūq; eleuata cum existimatione fixa: ⁊ sic nō sibi obedientior esset materia ⁊c. „Et arguitur consequētia: q⁹ si anima cum existimatione fixa pōt in banc mām omnem dispositionē impāmere quaz potest calor naturalis: igitur ⁊ formā spermatis illas dispositiones consequentem producere poterit. ℣ Jz aduersarius posset respondere animā sic eleuatā nō posse oēm dispōnem in istā mām impāmere nisi cū alijs parib⁹ vt supra: puto aūt ꝙ. A. concessisset ꝙ nō est miraculosum virginē ipregnari: ⁊ multa alia dixiffet: q̄ fidei catholice aduersa sozent. Si. n. agentia vlia possent in cauernis terre hoiem gñare: ta fortiori in matrice virginis illud fieri naturaliter posset. Primū aūt horum ꝓcessit⁹ Aui. in locis ꝑallegatis. Et dixit nō requiri femelAlie apꝑhenſio duplex. lā ad generationē: nisi ꝓpter cōmoditatē loci in quo fit generatio. Si. n. in terra vel aliquo elementoꝝ potuisset reperiri locus opportunus generationi horum perfectorum aialium non fuisse necessaria femella vel masculus vt credidit. Unde videt⁹ hanc positionem Aui. nō omnino fidei fuisse conformē. ¶ Ad decimū posset ista ȝ⁹ concedi. Qualiter autem sit possibile esse visionē q̄uis actu nullū sit obm illius visionis: non pertinet nunc discurre re: q⁹ hec difficultas est ꝙueniens alijs. Concedēdū tm̄ est nulli euidentia sūma esse eūdēs se videre aut audire ⁊c. sed hec difficultas aliū ocernit locū. ¶ Ad vltimum puto ēt ꝙ Aui. istā ꝓnem ꝓcessisset. Nec illud ⁊ multa alia visa sozent miracula que apud nos miracula reputant. ℣ Hec sunt que ꝓbabil⁹ dicēda vident apud volētē qualitercūq; positionē Aui. defensare: lz vt dictum est apud plurimos philosophātes reputet superstitiosa ⁊ vana.
Auicē. error ꝙ ego nāliter posit ipregnari. ¶ Juxta vō 2^m^ modū rñdendi sunt quedam ꝓmittenda. ¶ Prio ꝓmittēdū ꝙ nō repugnat agēs mere nāle nouū motū vel actionē ꝓducere post qtē: q̄ntis nullā ipressionē ab aliquo agēte de nouo receperit: que sit illi⁹ motus vel opationis cā: aut nouiter remotū fuerit ꝓhibēs motū vel opationē illā. Exēpli gra. nulla noua mutatiōe facta in aere nāliter qescēte suppositio grauis descēdit: leuiori vō suppositio ascēdit. Huiȝ tm̄ ascēsus ⁊ descēsus cā nō est aliq̄ dispō in aere nouiter ipressa aut ꝓhibētis remotio. Nullū. n. fuit ꝓhibēs ꝓius aeré a motu aut detinēs ipm qō nūc videat⁹ a motū cū ꝑus aer mere nāliter qescere. Huiȝ ergo mot⁹ cā nō vi nisi nālis subordinatio graui ⁊ leuiū ad saluādū ordinē nālē: quo. s. grauiora nāliter leuioribus subsistāt: ⁊ eō leuiora grauioribus supeminēt. Un tal⁹ a ꝑ ente dotata sunt vt qlibz hic ordo puertit⁹ ab intra: hec oia inclinent⁹ ad motū quo hic facilis ordo seruet⁹. Jstud ēt ꝑs in motu gravis sursuz ⁊ leuis deorsuz ad vacuū euitādū. Jdē ēt in motu alterationis ꝑs: tepidū eni nūc infridat si calidiori occurrat: nunc calorē ꝓducit si occurrat frido nulla i ipso facta mutatiōe: ⁊ sic ō alijs. Qual⁹ aūt sit ꝓcedēdū vel nō grauia ⁊ leuia inaiata mouēri ex se: ⁊ qual⁹ moueri dicant⁹ a gñone vel remouente ꝓhibēs hic discurrere nō ꝓtinet. ¶ 2° supponendum est spūm tā nālē q̄z vitalē q̄z ēt aialē nāliter subordinatū eē aie ⁊ opationib⁹ ab aia ꝓueniētib⁹. Aia. n. ⁊ opones ei⁹ sunt fines ad quos nā spūs in corpe aialis posuit. Semp aūt ordinatū ad finē est fini ēt in suis actionib⁹ nāl⁹ sub ordinatū: ió ⁊c. Ex quo sequit⁹ ꝑm exigētiā opationū aie oēm spūm aptū eē moueri ab itus ad ex: ⁊ gñal⁹ ad oēz pōnis dȳaz. Sic aer ēt est nāliter ad oēm dȳam pōnis mobilis ad saluādū ordinē nālē cui nāliter ē subordinatus. Hoc exprimento oñdit⁹ videm⁹. n. lassatis membris ex vigilia spūm ⁊ calorē redire int⁹ ⁊ retrahi ab instīis sen⁹ suū vt dormiat aial. Et sumpto cibo in stōcho corpe nāliter dispositio experimur calorē interi⁹ reuocari. Jn accidentib⁹ ēt aie diuersis variū pcipim⁹ in spū motū hȝ exigētiā opationū aie. ¶ 3° ꝓmittēdū est ꝙ lz spūalis altera tio vel q̄litas realis siue mālis sint abinuicez formaliter siue essential⁹ multū differētes: ex spirituali tm̄ alteratione in q̄litate pōt realis alteratio vel q̄litas ꝑ se ꝓuenire. Pz: q⁹ illuminatio est alteratio spūalis: ⁊ lumē ⁊ spūalis q̄litas: cū tm̄ lumē sit ꝑ se calozis ꝓductiuū ⁊ deducto impedimēto ⁊ in subo dispōsito ꝑ se ad illuminationē seq̄tur calefactio: plurimi ēt celestes influxus ꝑ se calefaciūt ⁊ ifridāt ⁊c. Jdē ēt ꝑs apō plures phȳsicos ponētes spēs calozis ⁊ frigoris eē nāl⁹ calozis ⁊ frigoris ꝓductiuas. ¶ 4° ꝓmittēdū apprehensionē aie eē duplicē. Quedā ē ad quā sequit⁹ passio appetit⁹ sensitiui: puta delectatio: tristitia: spes: desꝑatio: timor: audacia: ira: ꝛcupiscētia: ⁊ fic de alijs passionib⁹ ꝑ q̄s inclinat⁹ appetit⁹ ad ꝓsecutionem vel fugā aut ꝓsistentiā vel nō ꝓsistētiā. Quedā vō est apꝓhēsio absoluta ab huiȝ passionibus sicut imaginatio ignis existentis in ꝓside: aut basalisci: aut rei cuiuscunq; terribilis: aut delectabilis: quā voce querim⁹ aut sperAuicē. mus consequi: nec timemus eā nobis posse occurrere.

¶ Juxta hec tenēde sunt he ȝnes. ¶ Prima ȝ. Existimatio: imaginatio: ⁊ vl⁹ spēs in aia ꝓiuncta passioni appetitus sensitiui pōt esse cā trāsmutatiōis realis corpis: puta calefactiōis: ifrigidationis ⁊c. Colligit⁹ hec ȝ 2° primi. ca. de his q̄ ꝓueniunt ex motu aiali. ⁊. ȝ. de accōti. alle. ca. Jmaginatio. n. terribilis ꝓiuncta timori sanguinez ⁊ spūm interius mouet: vnde exteriora refrigerat. gaudio vō ꝓiuncta spūm ab interiorib⁹ ad extra diffundit: q̄re interiora frigescūt: vt locis colligit⁹ ꝑallegatis. ℣ Et tu circa hec ꝓsidera ꝙ hic modus calefaciendi aut aliter qualitercūq; mutādi real⁹ ꝓuenit ab existimatione ⁊ imaginatiōe solū p accidēs: nō vt sic calefaciat vel infridet: q⁹ fit nāliter calefactiua vel infrigidatiua: ȝ ꝓ quāto ad ipsaz sequaē motus in spiritu iam dicto. ¶ 2° ȝ probabi-

lis. Ad saluādū hūc motū spūs ad itus vel ad extra ſm exigentiam passionuz aie nō opz poni ab aia vel mēbris nouā qualitatē ipzimi: que sit hui⁹ mot⁹ cā effectiua vel dispositiua. Persuadet: per solā nālem subordinationez spūs ad aiam z ei⁹ opationes possunt saluari oēs iste varietates motuū spūum: ergo nō opz poni aliā q̄litatē zc. Assumptū pz: sic de motu aeris supius dicebat ipso intrinseco nullo mō variato pp solam imutationē in ordine nāli cui ipse subordinat. Jtē nō bene apparet quō aia in spiritus oīno cōsimiles possit ipzimere q̄litates ꝯrias: qbus oīno ad ꝯrios mot⁹ inclinant: sicut in passiōe dcā elen: z in verecundia: z sic de alijs. ℣ Modus aūt penes tenentē hanc ẓnez ſm quē accidit hic mot⁹ spiritui: ē qz spūs aie nāliter subordinat⁹ existens vario mō dispositis aia ad varios motus vel quies inclinat ſm exigentiam eius: ideo aia dispositā per gaudiū ad extra diffundit. p tristitiā vo ad intra retrahit: sicut de aere z alijs plibus supza exemplificatū est. Hanc subordinationez satis expressit Hal. 5. de accidēti. alle. cap. ōū voluit aiaz vti spiritu z sanguine tāq̄ instrumētis. Non aūt opportunum videtur vt agens pncipale instrm dirigat in illud instrm pncipiū actiōis ipzimere cū nāle instrm sit ex nā rei sufficienter obediens z eidē subordinatū. Hanc eandem tenet Auic. subordinationē p ꝑmi. penul. cap. dum dixit q in vnoquoq musculo est alia nā que est sequēs iudiciuz existimatiue vtutis. i. naturaliter subordinata tali iudicio a qua prouenit cōis ꝓsensus. Cz ẓ. Apud quosdam ꝓbabilius z rōni magis ꝓsonū vī spūm in accidentibus aie moueri ad intus vel ad extra ſm exigentiā aie: nō nisi per nouā qualitatē ipressam in spiritu que est pncipiū huius motus. Persuadet: qz al's distans moueret distās nihil agendo in mediuz: nec medium mouēdo sue actionis vel motus receptiuū: puta virtus imperans motum que in corde vel cerebro spiritui pedis z lacertis pedis nō mouendo media. Item pari rōne si hec subordinatio sola sufficeret posset magnes mouere ferrum distans nihil agendo per mediū: z visibile distās mouere visuz nihil per mediū ipzimēdo. ℣ Diceret. n. aduersarius ferrū sic nāliter subordinatū eē magneti: sicut spūs pedis virtuti voluntarie motiue. Jō sicut sola subordinatio naturalis sufficit ad motuz: ita z illa sola subordinatio nālis ferri ad magnetē ad motū sufficiet: qō nō bene consonat sententie peripatheticoz. ℣ Cōtra: qz ita ꝓcedit hec persuasio contra ẓnem hanc: sicut contra ꝓcedentē. vtus. n. imperans motū pedis mouet spūz pedis per qualitatez quā in ipm impzimit: sed in ipsa nullā talē qualitatē: impzimit: qz tūc ois spūs motiuus mēbroz iteriozū localiter moueretur sicut spūs pedis. ℊ zc. ℣ Pro isto pōt dici q per totū spūm medium aliqua q̄litas impzimitur: sed ex illo non insequit q totus spūs intermedius moueat. Sicut nō sequit. p totū intermediū aeris impzimitur q̄litas a magnete talis qualis recipit in ferro. ℊ totū intermediū localiter mouet. Nec. n. qualitas est sic magnetis q nō alterius motiua. Sicut hec qualitas est sic motiua spūs pedis z nō mēbri alterius. Et alia plura huiꝫ imaginari possem⁹. ℣ Probabilior tū vī 2ª ẓ. Que vo addu cta sunt ad ꝓbationem 3ª ẓnis soluentur in fine q̄nis.

Auicē.

¶ 4ª ẓ. Probabiliter ponitur q finipler imaginatio vel existimatio aut spēs existēs in aia ad quā. s. nō sequitur passio appetitus sensitiui: pōt eē cā tā p accūs q̄z p se realis trāsmutationis corpis cuius est imaginatio vel spēs. Q2 paccūs pz. vehemēs. n. imaginatio mouet spūm ad cerebrū z diuertit a mēbris alijs: z p ōnis cerebrū calefacit. qnq̄ ēt ad vehementiā cogitationis aut imaginationis sequit febris: vt p'q̄rti. cap. de febre effimera ex cogitatione. Q2 autē p se possit eē cā huius transmutationis vī soluisse Ari. in li⁹ de motu aialiū absolute: z causis

Imaginatio causans febrem. Auicē. Aristo.

ei⁹. Alterant inquit phātasie z sensus z mutationes. Sē sus. n. statim sunt alterationes q̄dā exītes. Phantasma aūt z intelligentia hūt rez vtutes. Aliquo. n. mō spēs intellectiua calidi aut frigidi: aut delectabilis: aut tristabilis: talis existit q̄lis z rerum vnaquaq̄: pp qō tremunt z timent intelligentes solū zc. ℣ Item videns aliū comedētē acredinē ex sola imaginatione pcipit in oze acredinē z dentiū stupozē icurrit: vt Ari. 7 ꝑble. 8ª ꝑble⁹. Et Aui. 2ª ꝑmi. alle. cap. Sed in nulla aliā cām per se illam acredinē ꝓducentem vī reduci posse nisi ad imaginationē z spēm acredinis in aia exītē q̄ in subiecto dispositō est nāliter acredinis ꝓductiua. ℊ zc. ℣ Jtē Martinus fatuus comedit caules: ẓ postq̄z socij p oīa corpa angelo⁹ z archāgelo⁹ iurauerunt ipm comedisse solia q̄rcus sp ex fixa imaginatione decetero in oze pcepit stipti cū qualē hūt solia q̄rcus. huiꝫ aūt sapozis nō vī q̄ esset per se efficiens cā nisi iā dicta spēs vel imaginatio fixa. ℣ Pro ista ēt ẓne faciūt plura tacta superius. ℣ Mod⁹ igit ſm quē penes hāc pōnē pōt imaginatio ꝓpriū corpus imaginātis real'r trāsmutare est: qz sicut lux z pluri me qualitates a celo influre sunt nāl'r caloris ꝓductiue vel frigozis: q̄zuis nō sint formaliter calide vel fride: ita spēs calidi z exīs in vtute imaginatiua ex nā ꝓpzia in subiecto dispositō caloris ꝓductiua z spēs frigidi frigoris. Et hoc sonāt vba Ari. loco ꝓallegato si recte intelligant. Sed ly spēs rubedinis exīs in imaginatione non fit rubea vel rubedo: est tñ rei rubee nāliter motiua pncipue in subiecto dispositō. Propter qō patientes fluxū sanguinis nariū ꝓhibemus res rubeas intueri. z patientes variolas cū volumus facilē eaz exitū: rubeis vestibus inuoluimus: z domū rubeo colore pictā ibabitare ꝓcipimus. Ex aspectu etiā rez citrinaz iuuantur icterici: vt 15ª tertij. cap. de icteritia. Ex quibus pz q ex forti imaginatione caloris corpe ad calefieri bñ ꝓparato poterit corpus calefieri. Oēs. n. baz spēs earūdē vtutē bñt: vt inquit Ari. Ad qō iuuamētū facit q̄dam nālis obedientia vtutū nāliū ad vtutes apꝓbēsiuas. Tali. n. vl' tali imaginatione exīte tal'r mouēt vtutes nāles spūm z caloꝛē z nālē: qual'r nō mouerent sublata tali imaginatione vt supza ostēsum est. ¶ Sed ꝟ hāc pōnē arguit multipl'r. ℣ Primo tā spēs caloris q̄z frigoris in imaginatione existēs idifferēter pōt corp⁹ imaginātis calefacere vel ifrigidare. ℊ nulla ipsaz est nā rei magis calefactiua q̄z ifrigidatiua. vl' eꝟ. Assūptū pz. qui. n. imaginant cal'a terribilia: vt ignis itēsionē ifrigidant z tremūt. z qui eꝟ cum ira vel audacia res fridas imaginant calefiūt. ℣ Jtē tūc spēs rei cal'e vt ignis multiplicata ad speculū oz magis calefacē speculū q̄z corpus humanū: qz ad speculū pueniet magis māl'r. ℣ Jtē fortioreꝫ hz vim spēs caloris vel frigoris ꝓpe obiectū q̄z remote ab obiecto. igit fortius deberet calefacē vel ifrigidare obiectū q̄z corp⁹ in quo recipit illa spēs. ¶ Jtē ſm plurimū magis receptiuus ē aer cuiuscūq̄ alterationis vel ipressiōis q̄z corpus nr̄m. ℊ magis ab his spēbus deberet aer calefieri vel infridari ꝟ exprimētū. ℣ Jtē data pōne distās ageret in distās calefaciēdo vel infrigidādo nō agendo p me^m sue actionis receptiuū: vt spēs ignis multū distātis a me calefaceret me: q̄zuis in mediū nullū caloꝛē ꝓduceret. ℣ Item nō vī minozis efficacie spēs exīs in imaginatione nostra q̄z spēs ignis vel lucis exīs in medio. Sed illa potest alienū corpus real'r trāsmutare: puta calefacē vel infridare. igit z spēs i imaginatiōe nr̄a exīs. z sic redibit pō Aui. ¶ Ad p^m istoz dī q spēs caloris vl' frigoris est p accūs cā caloris vel frigoris idifferēter productiua: ſm qō ad ipsaz seq̄t alia z alia passio appetitus sensitiui: puta ira: timoz: delectatio: tristitia zc. Cū quo tñ stat q spēs caloris sit ex nā ꝓpzia calitatis ꝓductiua z spēs frigoris fri/

nē nariuz patiē tiā canō z varios patientiū canon. Icteriorū canō Aristo.

giditatis. ℣ Alij dixerūt q spēs calidi est ex nā ꝓpzia calefactiua: species autem timoris vel mortis infrigidatiua. Si ℊ hec ambo sil' concurrāt indifferenter ꝟtigit corpus imaginātis calefieri vel infrigidari ẓ q fortioz erit species timoris q̄z caliditatis: vel ēcontra. Et ſm q erit subiectum magis ad vnam q̄z ad aliaz alterationē dispositum. ꝓzima tamen responsio melioz est. ¶ Ad secundū dicunt aliqui q si speculum esset eque bene susceptiuuz caloris sicut corpus humanū: ita calefieret a spē ignis sicut corpus humanū. ℣ Posset ēt negari ꝓntia: qz ly spēs rei, cal'e fit ex nā rei calefactiua: nō tñ idifferēter cuiuscū: q̄: sed determinatis subiecti q̄le fortasse non est speculū. ℣ Cōtra. qz pidē spēs caloris esset in medio vel organo nāl'r ꝓductiua caloris: z spēs soni vel vocis eēt ꝓductiua soni: z sic albedo visa coloraret oculū: z sonus audit⁹ in organo audit⁹ sonū ꝓduceret. ℣ Pro isto ꝓbabil'r dici pōt q spēs obiecti nō maioꝛē vim actiuā recipit ab obiecto q̄z obm in se nāl'r hēat. Et qz albedo color z sonus nō hūt vim nāl'r ꝓductiuā caloris albedinis vel soni: iō nec eoꝝ spēs. Et pp hoc spēs scḋariū q̄litatum: vt caloris odoris sapoꝛis: nō sūt ꝓductiue caloris sapoꝛis odoris: q̄zuis spēs caloris z frigoris sit calitatis z frigi. ꝓductiua. ℣ Contra. qz tūc nō appareret ꝓbabilis modus quo puer genitus in colore z figura ēt similat ei quē viderūt parentes hora cōceptionis: aut super quo fortiter cōsideraverūt. Hoc enim nō videt saluari posse nisi spēs colori z figure sint figure z caloris nāl'r ꝓductiue. ℣ Pro isto ꝓbabil'r dici pōt q spēs in aia est multo efficacioꝛ z magis opatiua q̄z spēs in organo exterioꝛi vel medio. Spēs enim in imaginatiōe exīs nō solū ab obiecto vim habet opatiuā: ſz ēt ab aia a q tāq̄z ab efficiēte ꝓncipali⁹ pēdet q̄z ab obiecto: cū ℊ aia sit forma pfectioꝛ z magis opatiua q̄z obm māle qōcūq̄: nō est mirādū si maioꝛē vim hz actiuam imaginatio q̄z spēs obiecti. ℣ Modus autem quo imaginatio pōt hos effect⁹ ꝓducē vī: qz si hora ꝓceptionis fiat imaginatio fortis determinati caloris vel figure: z fuerit in mā gnōnis fortis ꝓparatio: ad talē figuraz vel colorē mouet nāl'r hec fortis imaginatio spūm z hūoꝛes hui⁹ ipressionis receptiuos ad locū ꝓceptiōis z pmiscet eos: z tēpat ſm exigētiā talis figure vel caloris: q̄re ꝓducit fet⁹ tal'r figuratus vel coloꝛatus. Ad quod iuuamētū facit nālis obediētia z subordinatio quedā nāli um viriū superi⁹ ocā. ℣ Et ſm ℍ apparere ꝑt cā stigmatū apparētiū i natis ꝓp vehemētē affectionē imaginātiū. Nō fiūt aūt hec stigmata in mēbris parētū: qz nō sunt ita facile passibilia. Nec ℍ magis mirabile videri oz q̄z q ex forti imaginationi circa acredinē dum vidēt comedentē rem acram moueat nā humoꝛē saliualē ad os tuū z spūz z pmisceat z tēpet ſm exigentiā acredis inducēde: qō tñ quotidie exprimur. Propter qō legit in Geneſi q Jacob auunculū suum decipiebat sternēdo vgas albas in aqs quas oues potabāt vt tpe coitus ex forte imaginatione oues agnos albos gñarēt. De spē aūt soni vl' vocis qd dicēdū sit pz: cū tāq̄ cām eēntialē ꝓseq̄t violētiā aeris fractionē z nō alterationē ſm manifestas vel occultas q̄litates. ¶ Ad 3^m patē ꝑt rñsio: qz nō sunt eiusdē rōnis specifice nec eiusdē vtutis actiue spēs ab obiecto ꝓducta p mediū vel in orgāo exterioꝛi recepta z spēs seu existimatio exīs in aia. Cōcedit ℊ q spēs acta p medium alijs paribus ꝓpe obiectū fortioꝛ est q̄z distās ab obiecto: cuz ℍ tñ stat q imaginatio vel spēs in anima sit actiuioꝛ q̄z aliq̄ istaz. ℣ Posset ēt ꝓbabil'r dici q ly absolute magis impressiua eēt spēs ꝓxima obiecto q̄z spēs i aia: staret tñ in hoc determinatū subm magis actiuā eē spēm in aia exīte. ¶ Et pidē pz rñsio ad 4^m. ¶ Ad 5^m ꝓcedit q possibile est distās in aliquod distans agere aliquē effectū quē vel sil'em nō aget in mediū: aut q mediū oīno ineptū est talē effectū recipe. Sicut ē sol in oꝛbes itermedios nō ꝓducit caloꝛē: q̄zuis ista inferioꝛa calefaciat: aut q mediū tali actioni fortⁱ⁹ resistit q̄z extremū: sicut sol p lumē eius non semp calefacit mediā regionē aeris qñ calefacit infimā. Et vl'r qñcūq̄ aliqua cā est pluriū actionū ꝓductiua quaꝝ vna est altera posterioꝛ: z ab ea dependens nō repugnat actionē posterioꝛē puenire ad extremum: q̄zuis illa nō recipiat in medio. Cōtingit. n. mediū debite susceptiuum eē ꝓzis z nō posteriozis actionis. Exēpli gra. sol est calefactiuus z illuminatiu⁹: cui⁹ calefactio pdet ab illumiatiōe: tiō pōt illuminādo calefacere extremū: q̄zuis nō calefaciat itermediū. v. g. mediā regionē aeris q̄ sufficienter dispositā ē illuminari p diaphanitatem z nō calefieri pp multā friditatē ei⁹. Urꝝ aūt possit sol aliqō subm calefacē: q̄zuis nō illuminet illō. ꝓnūc omitto: qz ista exē plariter dicunt. ¶ Ad vltimū negāda est ꝓna: qz vt dcm est imaginatio vel spēs in aia non est indifferēter actiua in quodlibet sed indeterminatum. Pz enim q spēs i aia exīs non est p mediū multiplicabilis: sicut species ꝓducta ab obiecto sensibili. Hec sunt dicta de primo.

Aie passionū diuisio mꝰ tiplex

¶ Qō tū ad scōm sunt notāda z ẓnes. ¶ Primo supponēdū est q accūtia vel passiones aie: de qbus est ſmo i q̄sito ꝟ se inuicē multipl'r distingui pñt. ℣ Prio. ex pte potētiaꝝ aie a qbus ꝓdeūt z qb⁹ ꝓncipal'r attribute sūt. Et sic gñal'r diuidūt in passiones appetit⁹ cōcupiscibilis: vt sūt gaudiū delectatio spes zc. z passiones appetitus irascibilis q̄les sunt ira: furoꝛ: audacia zc. Et hec ꝓsideratio est phyſica. ad phyſicū. n. iuestigare z ꝓsiderare ꝓtiet diuisionē potētie in ꝓcupiscibilē z irascibilē: z q̄ passiones irascibili z q̄ ꝓcupiscibili attribuēde sūt. Medic⁹ autem in ℍ phyſico credē oz. ℣ 2° distingui pñt rōne obiectoruz a qb⁹ recipiūt specificā ōriam: q̄l'r spez z gaudiū dicim⁹ eē passiones spē ōrntes. obiectū. n. spei est futuꝝ bonuz. gaudij vo ꝓsens bonum: pūtia āt z futuritio ꝓstituūt rōnes obiectiuales spē differētes. Sic ēt timorē z tristitiā passionis spē differētes appellamus: qz obiectū tristitie est malū ꝓsens: timoris vo futuꝝ. Et hec iteꝝ ꝓsideratio est phyca z nō medicialis. ℣ 3° distingui possūt rōne effectus derelicti vel ꝓuenientis ex ipso in hūano corpe. Et iste effect⁹ est duplex. Un⁹ est volūtaria opatio ꝓnis has passiones: sicut aggressus terribilis z expectatio ei⁹ ꝓse quif audaciā irā furoꝛem zc. fuga ℞o timorē desperationē. Et hec ꝓsideratio pertinet ad moralē phīaz: q̄ p virtutē moralē docet has passiones cōpescē z tēperare: ita vt non fiāt nec ad eas sequat opatio ō vel ꝓter rectū dictamē rōnis. Scōs effect⁹ est q̄dā physica alteratio nr̄i corpis vt calefactio ifrigidatio zc. ꝓnis has passiōes. Et hec ꝓsideratio ꝓpie est medicinalis. nō. n. cōsideraret medic⁹ tristitiā gaudiū zc. nisi p⁹ quāto ad eas humano corpi, occurrētes apta est seq talis vel talis coꝛdis ꝓstrictio vl' ex pāsio calefactio vel infridatio ex qb⁹ sanitas acquirif vel corrumpit. ¶ 2° supponēdū est q alteratio humani coꝛporis ad hꝫ passiones recipit varietatē in specie magnitudine z puitate: tūc ſm varietatē haꝝ passionū. tū ēt ꝟ varietatē ꝓparatiōis corpis cui aduenit: qz aliā recipit alterationē corp⁹ ex gaudio: aliā ex tristitia: aliā ex odio aliā ex amoꝛe. gaudiū. n. z amoꝛ calefaciūt. tristitia ℞o z odiū ifridāt. ad gaudiū ēt sequit motus dilatationis coꝛdis z caloris ad exterioꝛa. ad tristitiā eꝟ. Variat aūt coꝛporis dispō ad recipiēdum hꝫ alterationes ſm varietatē dispōnis spūs sanguinis z cōp'onis nālis mēbroruz. Nā si spūs fuerit tēperatus z multus z cū ℍ lucidus z clarus disponit corp⁹ ad gaudiū z ea q̄ ad gaudiū ꝓsequunt. Si ℞o paucus z grossus fridus vel turbid⁹ ad tristitiā. Multus vo excellenter cal's ad irā vel audaciā. Eꝟ ℞o ad timorē. Cōsil'r vo p oīa de sanguis desperatione dicēdū est. multus. n. subtilis z tēpatus ꝓparat coꝛp⁹ ad gau

Derelicti effectus 2ª
Gaudij z tristitie effectus

diū.tū q̄ ex eo gñaf̄ ſpūs temperatus clarus ⁊ multus. tum q̄ ſanguine vtitur anima in ſuis actionibus vt ſpiritu:lz ſpiritu ꝓncipalius. Pz etiam q̄ complexio membꝛoꝝ temperata vel ſanguinea ꝓparat ad gaudium contraria vero ad triſtitiam. Et colligūtur hec omnia in libꝛo de viribus cordis ſparſim in pluribus capitulis.

¶ Ultimo ꝓmittendum eſt q̄ accidentium anime que dam ſunt ex quibus in humano coꝛpoꝛe ꝓuenit vehemens ⁊ ſubita permutatio: vt ira:furoꝛ:timoꝛ:⁊ huiuſmodi, quedam vero ſunt ex quibus ꝓuenit tranſmutatio paulatina ⁊ gradata:ſicut triſtitia ⁊ gaudium nō vehemens:verecundia ſpes ⁊ huiuſmodi.

¶ Juxta hec tenende ſunt he ꝓnes. ¶ Prima ꝑ. Non omnia accītia aīe a Hal'.in lr̄a enumerata ſunt ꝓ cura ⁊ cōueniēti ꝓſeruatione humani coꝛpis adminiſtrāda. Patz ꝓcl'oꝛ:q̄ aliq̄ ipſoꝝ humano coꝛpi occurrētia grandez ⁊ ſubitā in eo faciūt ꝓmutationē:vt furoꝛ ⁊ timoꝛ imminētis mortis:⁊ ſic de aliis. Itē ſic ſe hz tota latitudo accidētiū aīe ad ꝓſeruationē coꝛpis ſani:ſicut tota latitudo ciboꝝ aeris ⁊ exercitioꝝ:⁊ ſic de aliis. Sz nō ois cib⁹ nec oē exercitiū:nec ois aer cōuenit ad ſanitatis ꝓſeruatōez. igit nec oē accīs aie. ℣ Cōtra.hec ꝓcl'o vī ꝑ intentionez Hal'.in lr̄a vbi nō ꝓcipit coꝛp⁹ oino abſtinere debere ab hꝫ accītibus:lz ſolū ab eoꝝ intēperātia.⁊ ſic vī inuere q̄ tēperantia baꝝ paſſionū poſſit ꝓuenire ad ꝓſeruationē ſanitatis. Itē aere exīte diſtēperato ꝑm aliquā q̄lita tē:lz alias res nō nāles ad ꝓriā q̄litatē eq̄r ꝑmutare:vt ſupra viſum eſt. g̃ vno accīte aie diſtēperato exīte cōueniēs eſt adminiſtrare aliud equipollēs illi ad trahendum ad ꝓriū. Itē ſi occurreret hoi oīm timoriſ ꝓnitioſi:nō vī qn debeat ſi poſſe fit ꝑſentari obiectū audacie vel gaudij ꝓnitioſi vel furoꝛis egꝑtēs in mouēdo ſpūm ⁊ calꝛem ad exīt:ſicut timoꝛ ꝓnitioſus eſt potēs ipm mouē ad ira.

¶ Ad ꝑm iſtoꝝ dix̄ Pluſq̄cō. illā lr̄am ſic exponi poſſe. Ab intēperantia baꝝ aie paſſionū.i.ab his aie paſſioni bus intēperatis exīt⁹ ſicut vulgariter dicim⁹.caue ab itēperantia hyemis eſtatis boꝛee ebꝛietatis euſoꝛbij ⁊c. Et hz ꝓ ſe hec rñſio ꝓbabile fundamētū.ſicut.n.plēs ſūt cibi potus aeres regiones nullo mō ꝓueniētes ꝓꝛo cura ⁊ ꝓſeruatione ꝓprie dicta coꝛpis.ita videnf aliq̄ aie accidentia:q̄ nullo mō ad ſanitatis ꝓſeruationē ptinere pñt: vt furoꝛ ⁊ hꝫ.ꝓꝛo aliis vide ſol'onē ex his q̄ ſupra de aere dicta ſūt. ¶ Secūda ꝓ. Aliq̄ accītia aie ꝓueniētia ſūt ad debitā humani coꝛpis cōſeruationē. Probaf ſic:quia multoꝝ accidentiū aie inter ſe ⁊ ad coꝛp⁹ humanū talis eſt habitudo q̄lis ſomni ad vigiliā motus ad quietē inter ſe ⁊ ad coꝛpus humanū. Sed ad debitā coꝛpoꝛis ꝓſeruationem opz aliq̄ coꝛp⁹ dormire:aliq̄ vigilare:aliq̄ exercitari:aliq̄ quieſcere. g̃ aliq̄ ꝓuenit ſibi vnū accidēs aie aliq̄ alteꝝ. ¶ Tertia ꝓ. Segf q̄ non ſolū ad ꝓſeruationē ſanitatis habite:ſed ēt ad recuperationē amiſſe efficaciter opari poſſunt paſſiones aie. Pz ꝫ ꝑ a ꝓꝛioꝛi:q̄ q̄cūq̄ inductiua ſunt magnoꝝ exceſſuū in humano coꝛpoꝛe ſunt egritudinū illis exceſſib⁹ oppoſitaꝝ curatiua. ꝑ ꝑble^m. 2° ꝑble^t. Sz accītia aie ꝑcipue hūanum coꝛp⁹ foꝛtiter imutātia ſunt hꝫ.ergo ⁊c. ℣ Item ſic ſe habēt accidentia anime ad coꝛpus humanum ſicut alie res nō naturales ex quo inter res non nāles numerant'.Sed oēs alie res non nāles aliquo mō occurrētes ſanitatē ſeruāt ⁊ alio mō coꝛrūpūt:aliquo modo ēt ſanitatē deperditaz recuperāt vt cib⁹ vel aer in q̄titate ⁊ qualitate ꝓueniēti occurrēs coꝛpi tēpato ipſum ꝓſeruat:frigidioꝛ aūt aut calidioꝛ aut q̄titate imoderata coꝛrūpit.calefacto aūt coꝛpi occurrēs frigidū remouet lapſuz ⁊ ſanitatē iducit. g̃ accidēria aie aliquo modo ſanitatem ꝓſeruāt ⁊ aliquo coꝛrūpūt ⁊ aliquo mō ſanitatē inducūt. ℣ Itē ex moderato occurſu accidētiū aīe. v̄. g. gaudij temperati fit ⁊ebit⁹ motus ⁊ debita expanſio ſpūum ⁊ ſanguinis ad mēbꝛa: q̄ eſt cā vt oīum mēbꝛoꝝ virtutes opationes ſuas debite ꝓficiāt:ex imoderato āt ſit indebita retractio vel idebitus motus ſpūs ⁊c. vñ aut opationes deficiunt aut imperfecte ꝓueniūt. Hec etiam cōcl'o a poſterioꝛi ⁊ exēpliſ plurib⁹ declarari pōt. ℣ Miles q̄dam athleta mut⁹ erat cui cū victoꝛie quā adept⁹ erat:ꝓmiū violentia eriperet: ira ⁊ indignatione accēſus vocalis euaſit. ꝓmo Valerij. titulo de miraculis. Ex ira enim inflāmato caloꝛe ⁊ ſpiritibus ſoluta eſt oppilatio neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ linguā mouentiū. ℣ Dux ēt q̄dam militū:vt inquit Haly in cōmento:iā adeo infrigidatus erat vt extinctioni caloꝛ inatus fere paratus eē:cui cū p medicū peritū violētia illata foret:ad irā cōcitat⁹ expulſo frigoꝛe ſanitati reſtitutus eſt. ℣ Refert ꝑterea Rafis 18° ꝑtinētis ex expertis p idos in cura ār̄tane q̄ inuadere patiētē quartanā cū enſe euagi nato:⁊ ſuper ipm ꝓjcere ſerpētes remotis dētibus:ipz liberat a ār̄tana. ℣ Liuiſ ꝑterea q̄dam Foſliuij in media hyeme ſorti ār̄tana detentus dum foꝛtioꝛ eſſet periodus ignita vndiq̄ a caſu domo ſua vt ſepe accidit ita vt non ſine diſcrimine ignē effugeret:ignē ⁊ ār̄tanaz ſimul euaſit. Foꝛtē.n.⁊ ſubitū moꝛ⁹ ſpūs ad interioꝛa in timoꝛe vehemēti ſequūf ſanguis ⁊ humoꝛes alij quos accidit ad loca expulſionis dirigi:⁊ ſic moꝛbum remoueri. Plura ēt talia tacta in precedēti articulo hāc cōcluſionē ꝓbāt.

¶ Ad argumēta ꝓncipalia rñdef. ¶ Ad ꝑm pōt ꝓbabilf dici q̄ nullū accītiū aie enumeratoꝝ a Hal'.in lr̄a opetit in regimine ſanitatis ſaltē pure ꝓſeruatiuo. Sicut etiam nec ois cibus nec omnis potus nec ois aer cōpetit in regimine ꝓſeruatiuo ſanitatis. Ex hoc tñ nō ſequif nullum accīs aie cōpetere in regimine ſanitatis:imo ꝓpetere ꝑt aliq̄ ſicut gaudiū tempatū:letitia tēperata cū debiti circūſtātijs occurrēs:vt dixit Pluſq̄cō. ℣ Uel oꝛ:q̄uis illoꝝ accītiū enumeratoꝝ a Hal'.aliq̄ nullo mō ꝓueniat ad ſanitatis purā cōſeruationem:pōt tñ aliq̄ eoꝝ ſub remiſſo gradu ꝓpetere:ſic̄ ira triſtitia tioꝛ ⁊ ſollicitudo:vt patet intelligenti. ℣ Ad ꝑmā ꝓfirmationem negatur aſſumptū. Et ad ꝓbationē ꝑmā negaf oēm triſtitiam eē cōtra nām. Et ꝓ auctoꝛitate Ari.oꝛ q̄ triſtitia intēſa ſtupefacit ⁊ coꝛrūpit nām hūtis:nō tñ ois remiſſa ⁊ cū debitis circūſtātijs occurrēs ſtupefac̄ ⁊c. Cōſimiliter p oia dicif ad auctoꝛitatē Raſis. ℣ Ad aliā replicationē dicif illaz ꝓñam nō valere.oia aialia fugiunt triſtitiā. g̃ ois triſtitia eſt ꝑter nām.ſicut nō ſequif.omnia aialia nāl'r fugiūt famem ⁊ ſitim. g̃ nulla ē fames vel ſitis nālis.lz.n.triſtitia comparata delectatiōi vel gaudio poſſit inālis dici:nō ē tñ inālis ſimpl'r denoīanda. Nā ſicut ex pñtia cōuenientis ſub rōne ꝓuenientis apprehenſi nāl'r inſurgit delitia: ita ex oppoſito triſtitia. ℣ Ꝓꝛo auctoꝛitatibus vō allegatis dōm eſt q̄ delectatio eſt nālioꝛ triſtitia:licz ēt triſtitia ſit nālis:lz quidā dicāt q̄ nulla triſtitia ingreſſum hz in pura ꝓſeruatione ſanitatis. ℣ Cōſil'r p oia rñdef ad aliā ꝓfirmationē ō ira. Et ꝓ auctoꝛitate Senece oꝛ q̄ ille magiſter grāmatice male allegauit eā:ſed ſic ſtare dz in lr̄a. imodica ira.i.foꝛtj ⁊ vehemēs gignit inſaniā.⁊ hāc ꝓceſſū eſt nō ingredi ꝓſeruationē ſanitatis. Et p idē pz reſpōſio ad aliā auctoꝛitatem Senece in libꝛo de ira. ℣ Ad aliaz confirmationē pz illam conſequētiā nō valere:oia anie accītia exiccāt coꝛpus. g̃ nō ꝓſeruant. ſicut nō ſequif.oē exercitium calefacit. g̃ nō ꝓſeruat:lz antecedens habeat dubiū. ℣ Ad 2^m ꝓncipale patuit in q̄ne rñſio. ℣ Ad cōfirmationem ꝑmaz oꝛ ꝓcedendo q̄ plura q̄ tria ſunt hꝫ inſtra:lz ꝑciſe tria ſint maxie cōla ab Aui. poſita. ℣ Uel oꝛ q̄ p dictā ītelligif debita ſex reꝝ ñ nāliū adminiſtratio ſub qua etiam accidentia anime continentur. ℣ Ad aliā cofirmationem iam pluries reſponſum eſt. ℣ Et eodem modo ſoluitur ad confirmationes alias.

Valeri/ us ma/ ximus haly

Raſis De tio/ riſ effcū

Ariſto.

¶ Questio. xij.

Utrum coꝛpus tēpatū p debitā administrationem cibi ⁊ potus ſibi ſiūs ſit in ſua tēperie ꝓſeruabile. ¶ Arguif multipl'r q̄ nō. ¶ Ꝓꝛio. nullus ē vel pōt eſſe cibus humano coꝛpi tēperatus. g̃ q̄ falſa. Aſſūptū ꝓbatur:q̄ quilibet cibus quātūcūq̄ debite admini ſtratus coꝛpoꝛi temperato patif ab eo paſſione coꝛrupti ua:que nō eſt niſi ꝛōne ꝓtrietatis. g̃ quilibet cibus eſt bumano coꝛpoꝛi tēperato ꝓꝛius:⁊ per ꝓña nō ſiūs vel ſibi temperatus. ¶ 2° impoſſibile eſt cibuz aliquē eſſe oium mēbꝛoꝝ temperati coꝛporis ꝓſeruātiū. g̃ ⁊c. Aſſumptuz ꝓbat:q̄ quātūcūq̄ fuerit coꝛpuz humanū aliq̄ tēperatū:ipſius tñ mēbꝛa plurima ſunt inter ſe ꝓꝛium cōplexionuz. Sed quicquid ē vni⁹ ꝓꝛioꝝ cōſeruatiuū:eſt alteri⁹ coꝛruptiuū:eo q̄ quicquid eſt vnius ꝓꝛioꝛū conſeruatium:eſt illi ſil'e:qcqd autē eſt ſimile vni ꝓꝛioꝛū:eſt alteri ꝓꝛio diſſimile. ergo ⁊c. ℣ Itē nō eſt maioꝛ diſſimilitudo hois cholici vel flegmatici ad hoiem temperatū q̄z coꝛdis ad cerebꝛū tēperatū eiuſdem hois. ſed non eſt idez cibus tēperatus ſiūs hoi tēperato ⁊ flegmatico vel cholerico vel eoꝝ cōſeruatiuus. igitur non erit idē cibus tēperatus coꝛdis tēperati ⁊ cerebꝛi tēperati ꝓſeruatiu⁹. ℣ Itē ſi idem cibus eſt coꝛdis ⁊ oium alioꝝ mēbꝛoꝝ tēperati hominis ꝓſeruatiuus. g̃ eiuſdē cibi ad oia mēbꝛa eiuſdem coꝛpoꝛis eſt eadez habitudo. ſed quozūcūq̄ plurium ad aliq̄ vnū eſt eadē vel ſiūs habitudo: illa ſunt ſiūa iter ſe. igit oia mēbꝛa eiuſdē coꝛporis erūt inter ſe ſimilia. ¶ 3° ad ꝓncipale. quātūcūq̄ fuerit aliqs cibus coꝛpoꝛi tēperatus eidem tñ ꝓuenienter occurrens accelerat exiccationē ⁊ ꝓſumptionez humidi nālis coꝛpis. igitur ipſuz nō ꝓſeruat. Aſſumptū ꝓbat:q̄ caloꝛem nālem augmētat. ſed caloꝛ nālis augmentatus eſt alijs paribꝰ humidi mēbꝛalis magis ꝓſumptiuus. igif. ℣ Itē aggregatuz ex caloꝛe acq̄ſito ex cibo tēperato ⁊ caloꝛe nāli p̄exiſtente eſt potētius ad reſoluēdū q̄z caloꝛ nālis p̄exiſ tm̄ ergo alijs paribus cibo cōuerſo maioꝛez faciet humidi nālis ꝓſūptionē q̄z prius:⁊ p ꝓña ⁊c. ℣ Itē hoc aggregatuz potētius ē ⁊ magis dominās frigiditati ꝓrie ſibi. igif plus ipſaz remittit alijs paribus. Sed ſicut frigiditatez mēbꝛoꝝ remittit:ita eoꝝ caliditatē intendit:igif non cōſeruat. ſed a p̄exiſtēti tēperie potius remouet. ¶ 4° ex q̄ſtione ſequif tantaz eſſe latitudinez tēperantie cibi tēperati:quāta eſt latitudo tēperantie coꝛpis tēperati. Si.n. qōlibet coꝛp⁹ tēperatū eſt p cibū ſibi ſiūz ꝓſeruabile:cui libet coꝛpoꝛi intra latitudinē tēperātie ſituato coꝛrīdet ſibi cibus ſimilis ipſius ꝓſeruatiuus:⁊ p ꝓña latitudo tēperātie ciboꝝ eſt eq̄lis latitudini temperantie coꝛpoꝛuz. Qō ſi ꝓcedif. Cōtra.ex hoc ſequif aliquē cibuz tēpatuz plus gradual'r diſtare a cibo tēperatiſſimo q̄z aliqs certus datus cibus diſtēperatus:puta flegmaticus vel cholericus diſtet ab eodē:q̄ ſi tāta eſt latitudo tēperantie cibi quāta eſt latitudo tēperātie coꝛpoꝛ:tunc coꝛrīdenter qualis eſt habitudo coꝛpoꝛ tēperatoꝝ inter ſe ⁊c. talis dz eſſe habitudo ciboꝝ tēperatoꝝ inter ſe. ſed aliq̄ coꝛpus temperatū aliquo diſtēperato coꝛpoꝛe plus gradualiter removetur a coꝛpoꝛe tēperatiſſimo. v̄. g. tēperatus decrepitus flegmatico in ꝓmo in etate iuuentut⁹. igif ⁊c. ℣ Itē ſi qualis eſt habitudo coꝛpoꝝ tēperatoꝝ inter ſe talis eſt habitudo ciboꝝ eoꝛūdē:tunc qualis eſt habitudo decrepiti tēperati ad iuuenē tēperatū:talis erit ꝓꝛportio cibi tēperati decrepiti ad cibuz tēperati iuuenis. ſed decrepitus tēperatus eſt frigidioꝛ iuuene flegmatico. g̃ cibus tēperatus illius decrepiti erit fridioꝛ cibo flegmatici. ¶ Item data poſitione ſequif aliquē cibū tēperatuz eſſe frigidū in 3° gradu:q̄ aliq̄ coꝛpus tēperatuz eſt ita frigidū ſicut coꝛpus nāl'r frigidū in 3°. ſed qualis eſt habitudo coꝛpoꝝ in ſuis cōplexionibus:talis ē habitudo ciboꝝ ſibi ſiliū. igif ⁊c. ℣ Itē oē coꝛpus melācholicū in etate iuuentutis ꝓſtitutuz eſſet cibis tēperatis conſeruandū:q̄ oē tale eſt ita frigidum ⁊ ſiccum ſicut aliquod coꝛpus temperatū in etate ſenectutis. g̃ ſimilibus cibis ꝓſeruandū. cū igitur omne tēperatū coꝛpus in quacūq̄ etate fuerit ſit cibis tēperatis ꝓſeruādū. ſequif ⁊c. ℣ Itē ſequeref q̄ cibaria ſenum temperatoꝝ cōſeruatiua eēnt frigida ⁊ ſicca reſpectu ciboꝝ tēperatoꝝ iuuenū contra Hal'.3°techni.⁊ Aui.3^i.ꝑmi.doc^i 3^i. 2° capl'o. ℣ Ꝓꝛo iſto etiam videf experimētū. fere eniz oēs homines cuiuſcūq̄ complexionis etatis vel regionis fuerint eodem pane vino ⁊ carnibus veſcuntur:⁊ eiſdem conſeruantur. pueri etiam omnes cuiuſcunq̄ complexionis fuerint lacte nutriuntur ⁊ cōſeruanf. Notum eſt autem lac in cōplexione ſua non eſſe ſimile omnibus infantibus.

¶ Ad oppoſituz eſt Hal'.in littera dum inquit. Eoruz vō que comeduntur ⁊ bibuntur maxime eucrata. hec enim maxime conuenientia ſunt eucratis naturis ⁊c.

¶ Primo in iſta qōne ꝓmittende ſunt q̄daz terminoꝝ deſcriptiones ⁊ ꝓambula. 2° rñdendū eſt ad queſtuz.

¶ Sciendū igif ꝓmo q̄ apud auctoꝛes reperiuntur iſti termini cibus:medicina:medicina cibalis:cibus medicinalis:venenū abſolute:cibus venenoſus:medicina venenoſa. ℣ Uocāt aūt cibum omne qō ingrediens humanum coꝛpus eſt in eo a mā operatiuum:q̄ tal'r.ſ.a calore membꝛoꝝ noſtri coꝛporis paſſibile ⁊ tranſmutabile eſt:vt eius materia p̄exiſtentem formam perdat:⁊ formam membꝛis ſpiritus:aut alterius humiditatis noſtri coꝛporis recipiat. ℣ Ex quo pz quid ꝓprie p cibū ſimilem coꝛpoꝛi:⁊ quid p diſſimilem:quid p cibum calidum frigidum temperatū diſtemperatum intelligere debeamus. Et ꝓ iſto vide que declarata ſunt 2° huius. qōne 41^a. articulo primo. Uocant autē medicinaz illud quod ingrediens:aut etiam exterius approximatuz humano coꝛpoꝛi aptum eſt in eo a ſui qualitate principaliter opari ipſum. ſ.a temperamento removendo aut in eodez cōſeruando. ¶ Quod ſi fuerit pure imutatiuum aut ꝓſeruatiuum ſua temperie:ita vt non ſit in eo operatiuum a materia ⁊ nutritiuum appellaf medicina cibalis. ℣ Et ſimil'r cibus ſi taliter fuerit in coꝛpoꝛe a mā operatiuus q̄ nō alteratiuus cibus dicif abſolute. ℣ Si vō hꝫ fuerit alteratiuus:puta calefactiuus aut infrigidatiuus cibus vocatur medicinalis. ℣ Uenenum aūt q̄nq̄ ſumiſ cōmuniter ꝓꝛo re quacūq̄ humani coꝛporis interempti ua ſiue manifeſta qualitate ſiue occulta ꝓprietate id operetur. ſicut aquam frigidaz ieiune ſumptaz aut poſt magna exercitia inter venena numerat'. Auic.6^i quarti. ⁊ ſic nō diſtinguif medicina venenoſa aut cibus venenoſus cōtra venenum. Quādoq̄ vō ſumitur ꝓprie quādo ſolum occulta ꝓprietate humani coꝛporis eſt iterempti uam:ita vt ab humano coꝛpoꝛe nō trāſmutetur: ⁊ hoc venenum vocamus ſicut venenum ſerpentis ⁊ q̄ apud quoſdam venenum oꝛ abſolute. ℣ Ex quibus pz primo quid per cibum venenoſum aut medicinam venenoſam intelligere debeamus. ℣ Eſt enim cibus venenoſus qui qō hz in humano coꝛpoꝛe ſit a mā operatiuum: eſt tamē ſua ꝓprietate occulta eiuſdem coꝛruptiuum. Sz qualiter hec ambo in eodem ſunt cōpoſſibilia videbitur infra. ℣ Medicina vō venenoſa illa nominada eſt que ſimul cum hoc qđ a caloꝛe noſtri coꝛporis tranſmutaf ē per qualitatē manifeſtaz in humano coꝛpoꝛe impreſſiua ⁊ cū hoc ab occulta ꝓprietate eiuſdez peremptiua ſicut opiū:iuſquiamū:mādragoꝛam ⁊c. medicinas vocamuz venenoſaz:lz Hal'.qñq̄ h nomē medicina extendat etiā ad venenū abſolute:vt videf ꝓmo cōplexionū pluries. ℣ Pz 2° ex dictis intellectus diuiſionis collecte a Hal'.3° complexionum.4° capl'o.ſ.q̄ rerū inter quas ⁊ coꝛpus

Libū ſz medi// cos qd.

Libalis medici/ na.

Libus medici/ nalis. Uene// nū qd.

Uene// noſus ciꝰus

Uene// noſa me dicina.

nostrum currit agere ⁊ pati. Quedaꝫ sūt quaꝝ nā est ex
tremal'r ꝟria humano corpori. Quedaꝫ iter quas ⁊ no
strum corpus est maxima ꝓuenietia ⁊ similitudo saltem
potentialis. Et quedam inter hec extrema medio modo
se hñt ad corpus humanū. Prima sunt que a caloꝛe nr̄o
non mutantur: sed mutāt illud corrūpēdo sicut venenuꝫ
absolute. Scda sunt que a caloꝛe nr̄o facile vincunt ⁊ in
subam mēbroꝝ aut humiditatū nāliū nr̄i corporis facile
trāsmutantur absq; ꝫ q; qualitate vel ꝓprietate sua cor
pus a sua nāli tēperie remoueāt sicut cibus absolute: vt
oua sorbilia: aqua carnis bene ꝑparata ⁊c. Eoꝝ aūt que
media sunt inter hec: quedaꝫ sunt que lꝫ sint simul acti
ua in corpus humanum ⁊ ab eodē trāsmutabilia: ita vt
p actionem caloris ꝑdant formā suā: nō tñ sunt per actio
nez caloris corporis humani apta mēbris assimilari aut
in humiditatez aliquā nālem corporis ꝓuerti: q; nō sunt in
eo opatiua mā sicut medicina absolute. Quedaꝫ vō cuꝫ
hoc q; corpus a nāli temperie transmutāt: tandem tñ ei
dem assimilantur ⁊ in eo operant a mā sicut cibi medici
nales ⁊ medicine cibales in quibus dum virtus agendi
in corpus supat vtutē patiēdi a corpore appellantur me
dicie cibales: eꝫ vō cibi medicinales. v. g. oū magl a mā
q; a q̄litate sunt opatiua. ℣ Et ad hanc diuisionē aliquo
modo vī reduci posse diuisio ab Aui. posita scda primi.
capitulo ō his q̄ ꝓueniūt ex eo qō comedit ⁊ bibit. s. eo
rū iter que ⁊ humanū corpus currit agere ⁊ pati. Que
dam sunt que mutāt a corpe ⁊ nō mutāt ipꝫ. s. mutatio
ne de qua fit curādū aut mutatioe: q̄ fit apta corp⁹ a nāli
tēperie remouere. q̄ qdē si ꝓuertunt i silitudinē corporis
erūt cibi absolute si nō erūt medicine tēperate. Quedaꝫ
vō mutāt ⁊ nō mutant sicut venenū absolute: qō intelli
gēdū non est q; nullo mō a caloꝛe patit. sed non sic patit
q; formā ei⁹ ꝑdat: imo illa manēte corpus interimit sicut
venenū aspidis aut napelli. Quedaꝫ vō mutāt ⁊ mutāt
sicut cibi medicinales ⁊ medicine cibales. ¶ Scienduꝫ
est q; silitudo cibi ad corpus: de qua in ꝓposito est ꝓmo
nō est silitudo actualis: sed vtualis siue potētialis. Non
eni dī cibus silis tēperato homini: nisi q; talis est in po
tentia passiua q̄lis est caloꝛ mēbroꝝ nālis in potētia acti
ua. Aptus est eni cibus homini similis tal'r a caloꝛe nā
li mēbroꝝ pati: vt eisdez assimilet ad sensuꝫ datuꝫ. ℣ Ex
quo ꝑz nulli cibo tēperato attribuēdā esse temperiez in
ordine aut relatione ad vnicū determinatū mēbrū: ſz in
ordine ad totius habitudinē: vt cibū illū dicimus tēpe
ratū: nō ex quo restaurata fit pars ꝓportionalis aut silis
partibus dissolutis in stomacho vel coꝛde: ſz q; in corpe
tēperato est aptus ꝓuerti in chiluꝫ tēperatū: sanguinē tē
peratum: humiditates scdas tēperatas: ⁊ tandē in ptes
oium mēbroꝝ tēperatas. In sanguine eniꝫ temperato in
epate genito ex chilo tēperato sunt ptes oibus mēbris
tēperatis similes potētial'r: ex quibus membris oibus
cōuenienter distributis restaurant in oibus partes eis
ꝓportionales ⁊ tēperate. ℣ Et ex hoc ꝑz q; si daret cib⁹
soli stomacho vel coꝛdi tēperatus nō deberet iste cibus
p̄fectus dici: ſz esset tēperatus stomacho. Et hos tales
cibos arbitroꝛ esse multos. multos enim cibos confoꝛ
tatiuos stomachi ⁊ ei ꝓportionatos noiant auctoꝛes: q̄ꝫ
tamē non dicunt temperatos: imo multis alijs mēbris
nociui sunt. ℣ Et pōt hoc rōne suaderi. nā quantaꝫ ꝟrie
tatem ex nā rei pōt hīe alīq̄ res ad ꝑ...aminatū mēbruꝫ
nr̄i corporis sine hñ q; ꝟrief alijs partibus: tantam silitu
dinem vel cōuenientiā pōt hīe alia res sine similitudine
ad mēbra alia. cōtingit āt rem aliquam esse alicui deter
minate parti ꝟriam ⁊ discōuenientē: q̄ꝫ pluribus alijs
sit iuuatiua ⁊c. ℣ Ex quo ꝑz vlterius in ratione formali
cibi temperati includi difformitatem partium eiusdem
saltem virtualem. ℣ Ex quo etiaꝫ vlterius ꝑz maiorem

Auicē.

esse latitudinem temperantie cibi tēperati q̄ꝫ sit latitudo
tēperantie alicuius mēbrū. latitudo enim temperantie ci
bi temperati corrūdet ⁊ adequat latitudini temperātie
omnium mēbroꝝ. ℣ Et sicut de cibo tēperato dictuꝫ est:
ita proportionaliter dicendum de cibo distemperato. re
spectu enim eiusdez dicitur distemperatus respectu cui⁹
dicitur tēperatus. Sed vt declaratū est dicitur tēperat⁹
aut silis respectu habitudinis totius ⁊ non respectu ali
cuius determinati membri. igitur ⁊c. ℣ Et iuxta hec oia
concedendum. Primo. oēm cibum inquātum huiusmo
di esse a materia opatiuum. Scō. oēm medicinam in
quātum hmōi esse a q̄lirate opatiuaꝫ. Tertio. oē venenū
proprie dictum ⁊ oēm medicinam tyriacalem ⁊ veneno
ꝟriam esse inquātuꝫ hmōi a forma specifica siue a ꝓprie
tate occulta operatiuam. Quarto q; quilibet cibus ab
solute est cibus temperatus. quilibet aūt cibus vocat⁹
cōiter medicinalis aut medicina cibalis est distēperat⁹.
¶ Tꝫ⁰ sciendum est q; q̄ꝫ cibus vt dictum est inquantū
hmōi sit a mā operatiu⁹: nō tñ eius opatio a mā pōt ab
solui ab operatione a forma specifica seu proprietate oc
culta. Inter quēlibet enim cibum ⁊ corpus respectu cu
ius dicit cibus cadit proprietas ⁊ occulta conuenientia
quā vocant sepe auctoꝛes familiaritatez. Alias enim nō
apparet cur idem cibus non semper hoibus in comple
xione similibus esset ꝓueniēs: cuius tñ oppositum expe
rimur. Frequenter enim videmus homines in ꝓplexiōe
etate ⁊ regione multum similes: quibus tñ ꝟria ⁊ valde
dissimilia cibaria sunt ꝓuenientia ⁊ ꝓportionabilia. Et
ecōtra homines cōplexionū ꝟriaꝝ eodem ⁊ omnino si
mili cibo gaudere. Et manifestū est hanc diuersitatem in
qualitates manifestas reduci nō posse. Et videt hec sen
tentia Sal'. 4° de simplici medicina. distinctione tertia. ꝑ
mo cap. ⁊ 2° alimentoꝝ. 6° cap. ⁊ 3° cōplexionum. 2° cap.
℣ Ex quo ꝑz ꝑmo nō repugnare cibū eūdē respectu vni
us hominis cibum esse absolute ⁊ tēperatū: qui tñ respe
ctu alterius erit medicina aut venenū aut cibus medici
nalis ⁊c. talis enim pōt cadere occulta ꝓprietas iter ci
buꝫ aliquē ⁊ hominē vnū qualis nō cadit inter cibū eun
deꝫ ⁊ hoiem aliū. Et hec occulta ꝓprietas q̄ꝫ est in ci
bo: q̄ñq; in cibato: ⁊ q̄ñq; in vtroq;. vnde 13° tertij. tracta
tu 3° ꝑmo cap. Coꝛrūpit digestio q̄ñ est ꝓhibens appeti
tū cibus cū ꝓprietate que est in ipso aut in comedēte: fiē
ille cuius refugit nā a cibo aliquo: q̄ꝫ sit laudabilis
aut appetendus ab aliquo. Et est sīa Sal'. 6° de ingenio
sanitatis. 3° cap. Nō q̄ mirari debemus vt qdā quē refert
dñs Albertus magn⁹ 7° aialiū. tractatu 2°. 7° cap. vidit
se. s. puellā quādaꝫ in Colonia. q̄ vt a mre recedebat oēs
angulos domus pquirebat sollicite: ⁊ oēs q̄s ſueniebat
araneas magnas seu puas q̄s cape poterat comedebat
⁊ ꝓfortabat hñ cibo: q tñ oib⁹ hoib⁹ alijs est venenosus.
Ex qb⁹ ꝑz q; medicus nō sufficienter ex parte ꝓuenietie
q̄litatib⁹ manifestis inuestigare pōt cibos ⁊ potus ho
minū cuicūq; ad ꝓseruationez sue sanitatis cōpetentes.
hec. n. ꝓuenientia occulta seu familiaritas solo noscitur
experimento. ℣ Multi aūt de hac ꝓuenientia in forma
specifica: qui paucos libros viderant mirabant. Videt
enim ex hoc sequi maiorem esse cōuenientiam in forma
specifica inter indiuidua diuersarū specierū q̄ꝫ inter indi
uidua eiusdez speciei: qō non apparet bene imaginabi
le. Et q; illud sequat̄ arguit̄: q; maioꝛ est ꝓuenientia i for
ma specifica inter sortez (gratia exempli) cui lac est cib⁹
familiaris ⁊ porcum cui etiam lac est familiaris cibus:
q̄ꝫ inter sortem ⁊ platonem cui lac est venenum aut cib⁹
venenosus. ℣ Pro isto dicendum est.

Auicē.

Albtus magn⁹.

¶ Expliciunt questiones Jacobi Forliuiensis super tres
libros Techni Galeni.

¶ Incipit Tabula questionuꝫ dñi Jacobi de
forliuio super libros Techni Galeni.

Primi libri questiones.

p° Utrū tñ tres sint oēs doctrine ordinarie. car. 108
2° Utrū diffinitio medicine posita a Sal'. s. medicina est
scientia sanoꝝ ⁊c. sit bene data. car. 109
3° Utrū iter sanū ⁊ egrū sit dabile corp⁹ mediū. car. 110
4° Utrū diuisio corpoꝝ signoꝝ ⁊ causaꝝ in simpl'r talia
⁊ talia vt nūc posita a Sal'. sit bona. car. 111
5° Utrū sanitas i ꝓpl'one sit idē qō bōa ꝓplexio. car. 111
6° Utrū oē corpus sanū simpl'r sit tale ex gñone. car. 112
7° Utrū omne sanum vt nūc sit ex tempore vel soluꝫ ſm
presens tempus tale. car. 112
8° Utrū reperibile sit aliqō corpus semp sanum. car. 113
9° Utrū diffinitio sani vt multū posita a Sal'. in littera. s.
sanū vt multū est corpus ab optima cōpone ōrelictū
non tamē mulꝛū sit bene posita. car. 113
10° Utrū diffinitio egri simpl'r posita a Sal'. s. egrū simpl'r
ē corp⁹ a gñone distēpatū in his q̄ sil'es hñt ptes aut
i organicis nō coeq̄le aut i vtrisq; sit diffō bōa. c. 114
11° Utrū oē corp⁹ simpl'r egrū sit sanū vt nūc. car. 114
12° Utrū q̄libꝫ lapsus egritudinalis simpl'r sit quolibꝫ la
psu egritudinali vt nūc deteriꝛ lapsus. car. 115
13° Utrū oē corp⁹ egrū sit egrū simpl'r aut vt nūc. car. 116
14° Utrū possibile sit aliqō corpus ex generatione vl' ꝑn°
generationis esse egrum nunc. car. 117
15° Utrū a generatione sit possibile produci corpus neu
trum primi significati. car. 118
16° Utrū neutralitas simpliciter vt multū sit miꝛ lapsus
q̄ꝫ neutralitas simpliciter semper. car. 118
17° Utrū neutrū simpliciter ꝑmi significati sit vere mediū
sanissimi ⁊ egerrimi. car. 119
18° Utrum diffinitio neutri scōi significati a Sal'. i lra po
sita sit bona. car. 120
19° Utrum sit possibile aliquod corpus in eadem natura
vel' diuersis simul adequate ꝟrijs vel extremis dispo
sitionibus participare. car. 120

Secundi libri questiones.

p° Utrū diuisio signoꝝ in demōstratiua ꝓnostica ⁊ reme
moratiua, sana egra ⁊ neutra sit bona. car. 121
2° Utrū diuisio signoꝝ p que significamus sup optimaꝫ
sanitatez a Sal'. in lra posita. s. signoꝝ quedaꝫ sumū
tur a substātial'r inhērētib⁹: q̄daꝫ ab effectibus siue
opationibus: ⁊ q̄daꝫ a casibus sit bñ posita. car. 121
3° Utrū p ꝓtēpantiā ꝓsiluꝫ in calido frigido ⁊c. tanq̄ꝫ p
signa supta a substantialiter inherentibus possimus
significare supra optimam sanitatem. car. 122
4° Utrū q̄libet opatio in corpe tēperato sit p̄fectioꝛ q̄ꝫ ea
dem vel silis in distemperato. car. 122
5° Utrum genera lapsum sint eadem bis que virtutem
eoꝝ complent. car. 124
6° Utrū corpus tēperatū oibus causis egris magis re
sistat q̄ꝫ corpus distemperatum. car. 125
7° Utruꝫ sanitas optima sit in latitudine sanitatis diuise
a Sal. in lra situanda. car. 126
8° Utrum diuisio mēbroꝝ in lra a Sal'. posita sit bona. s.
membroꝝ: quedaꝫ sunt ꝓncipalia: quedam oꝛta a ꝓn
cipalibus: quedam hñt virtutez innataꝫ tñ: quedaꝫ
innatam ⁊ influentem. car. 127
9° Utrū solū q̄tuoꝛ sint mēbra ꝓncipalia. s. cerebꝛū: epar:
coꝛ: ⁊ testiculi. car. 128
10° Utrū cerebꝛū humanum nāliter se habēs sit cōplexio
nis frigide ⁊ humide. car. 129
11° Utrū caput paruum sit ꝓpꝛium signum ꝓaue com
plexionis cerebꝛi. car. 129
12° Utrū magnitudo capitis sit ꝓpꝛium signū bone com
plexionis cerebꝛi. car. 131
13° Utrū ex signis a Sal'. i lra positis. s. capitis figura ner
uoꝝ ⁊ ossiū colli dispone possumus euidenter ar
guere sup bonaꝫ vel malaꝫ dispōnez cerebꝛi. car. 131
14° Utrū nucha ⁊ oēs nerui oriant̄ a cerebꝛo. car. 132
15° Utrū oꝛa attestentur principijs suis in virtute ⁊ vitio
suarum operationum. car. 132
16° Utrū ad saluādū ꝓncipales opationes cerebꝛi sit ne
cessarium ponere plures q̄ꝫ duas virtutes iteriores
abinuicem oꝛganice distinctas. s. sensum cōmunem ⁊
memoratiuam. car. 134
17° Utrū ois imoderata discrasia ledatur a simili ⁊ iuue
tur a ꝟrio vsu moderato. car. 135
18° Utrū p signū sūptū a multitudine coloꝛe ⁊ figura ca
pilloꝝ possit ꝓueniēt argui sup ꝓpl'onē cerebꝛi. c. 136
19° Utrū oculus sit nāl'r ꝓpl'onis frigide ⁊ hūide. car. 139
20° Utrū tres hūoꝛes oculi. s. crystallin⁹: vitreus: ⁊ albu
gine⁹ sint mēbra siue ptes aiate nr̄i corporis. car. 140
21° Utrū in oculo ſm q̄libet nām mediocri melius ꝑ
ciatur visio q̄ꝫ in oculo lapso ab eo. car. 140
22° Utrū oculus medij coloris sit oculo extremoꝝ co
loꝝ vtutis visiue perfectoꝛis. car. 141
23° Utrū coꝛ i gñe mēbroꝝ sit calꝛ ⁊ sicce ꝓpl'onis. c. 144
24° Utrū motꝰ dilatatiōis ⁊ ꝓstrictiōis coꝛdis ⁊ arteriaꝝ
effective ꝓueniat ab aliq̄ vtute vl' poꝛaie. car. 145
25° Utrū ex coꝛde calido respectu temperati ꝓueniant
pulsus maioꝛes velociꝛes ⁊ frequentioꝛes respectu
temperati pulsus. car. 147
26° Utrū ex coꝛde frigido temperato ꝓueniāt pulsus pui:
nō tñ de necessitate rari aut tardi. car. 149
27° Utrum dum dilatatur coꝛ oēs arterie eiusdem corpo
ris constringantur. 151
28° Utrū er aliqua dispone coꝛdis vel arteriaꝝ nāli vel
ꝑter nām ꝓueniat in pulsu diastole maioꝛ velociꝛ
aut frequentioꝛ systole vel econtra. car. 152
29° Utrū motus pulsus ⁊ motus anhelitus sint sibiinui
cem ꝓportionales. car. 153
30° Utrū epar sit cōpl'onis calide ⁊ humide. car. 155
31° Utrū sanguis sit humoꝛ ab alijs tribus humoꝛibus. s.
flate: choꝛa: ⁊ melia: specifice distinctus. car. 156
32° Utrū omnia mēbra nostri corporis ex solo sanguine
nutriantur. car. 157
33° Utrū mēbra nostri corporis ꝟriaꝝ cōplexionū sibiin
uicem cōtraoperentur. car. 159
34° Utrum humiditas coꝛdis vincere potest siccitatem
epatis. car. 160
35° Utrū testiculi sint mēbroꝝ ꝓncipale. car. 162
36° Utrū sperma ꝑ ⁊ ꝓncipal'r decidatur a coꝛde. car. 163
37° Utrum sperma mulieris effectiue concurrat ad gene
rationem. car. 164
38° Utrum oē spma ꝓlificū sit formaliter aiatū. car. 166
39° Utrum complexio tēperata sit vere ⁊ per equidistan
tiam media inter extrema totius latitudinis huma
ne complexionis. car. 169
40° Utrū ꝓplexio temperata sit omnibus distemperatis
complexionibus longioris vite. car. 171
41° Utrum complexio a generatione calida ⁊ sicca tem
poꝛe etatis peraugmastice. s. senectutis ꝓmutetur ad
frigidam ⁊ siccam. car. 172
42° Utrum dabile sit corp⁹ vel mēbrū calidū non raꝛ: sed
densum. ⁊ ecōtra frigidum raꝛ ⁊ nō densum. car. 173
43° Utrū venter ex chilo nutriatur. car. 173
44° Utrū caliditas circūstātiā mēbroꝝ pluꝫ opet ad dige
stionē cibi in stō q̄ꝫ caloꝛ ꝓprius stomachi. car. 174
45° Utrū appetitus cibi qui fames appellatur consequat̄

Universidad de Da
Bibli

tanq̃ imediataz cām ꝓsumptionē humidi substanti/
fici oris stomachi vel chilosi. car.175
46ª Utrū ꝓsumptio humidi roridi oris stomachi sit causa
imediata sitis. car.178
47ª Utrū stomachus quilibet in sua nāli disp̃one existens
appetat sibi similia. car.179
48ª Utrū distēperantie nāles stomachi in hoc ab egritu/
dinibus differāt: q1 nāles similia concupiscunt: egri/
tudinales vero ꝯria. car.181
49ª Utruz stomachus frigidus sit melior ad appetenduz
q̃z stomachus calidus. car.183
50ª Utrum in corporibus athletaz repletis nutrimento
sua qualitate laudabili possit naturalis appetit9 ad
cibum insurgere. car.184
51ª Utrū pulmo sit cōplonis cal'e z humide. car.185
52ª Utrū cause differentiarum vocis a Hal'.in littera posi
te,sint vere. car.186
53ª Utrū ꝓplerio mēbroꝝ interior que sensib9 nostris nō
subiacet sit a nobis cognoscibilis ex opatione q̃tuor
virtutum nālium.s.attractiue retentiue zc̄. car.187
54ª Utrū dolor sit act9 vl' opatio sensus tactus.car. 188
55ª Utrū dolor sit a nobis aliq̃ sensu pceptibilis. car.189
56ª Utrū tm̄ tribus modis cōtingat quālibet opationem
ledi.s.diminute ablate z corrupte. car.190
57ª Utrū ex lesione opationis mēbri euidenter significet
egritudo mēbri: cui9 ledit opatio. car.191
58ª Utrum dolor sit actio lesa. car.192
59ª Utrū cuiuslibz doloris cā imediata sit mala ꝓp'o aut
sol'o ptinui vel vtrūq3 simul. car.194
60ª Utrū taz mala cōplexio humida q̃z sicca possit esse p
se causa obiectiua doloris. car.196

Tertij libri questiones.

1ª Utrū diuisio cāz sanitatis in ꝓseruantes z efficientes
sanitatem sit sufficiens. car.197
2ª Utrū cause ꝓseruātes sint tēpore z dignitate priores
causis efficientibus sanitatem. car.198
3ª Utrum per etatiuum decursum possit ab intra accide
re moꝛs naturalis. car.198
4ª Utrum tm̄ sex sint res non nāles a Hal'.in lra enume/
rate.s.aer cibus z potus zc̄. car.200
5ª Utrum corpus humanū magis imutet ab aere q̃z a ci
bo z potu. car.200
6ª Utrū ad debitā administrationem sex rerū nō nālium
sint' solū'due circūstantie siue ꝓditiones consideran/
de.s.quātitas z qualitas debita. car.202
7ª Utrū aer nos ptinēs nra corpoꝛa sp exiccet. car.202
6ª Utrum ad debitam corporis temperati conseruatio/
nem existente aere distēperato fm aliquam qualita/
tem oporteat omnes alias res non naturales equa/
liter ad contrarium labi. car.203
9ª Utrū ad cuiuslibet corporis ꝓseruationem competat
aer sibi silis.v.g.tēperato corpi tēperatus: cal'o cali/
dus: frigido frigidus: z sic de alijs. car.205
10ª Utrū ad cuiuslibet humani corpis sani cōseruationez
debitam competat exercitium. car.207
11ª Utrum accidentia anime hic noiata humano corpoꝛi
debite administrata sint sanitatis ꝓseruatiua: inde
bite vo remotiua sicut alie res nō naturales. car.210
12ª Utrū corpus tēperatū p debitā administrationē cibi
z potus sibi silis sit in sua tēperie ꝓseruabile.car.214

FINIS.

CVenetijs mandato z expensis nobilis viri domini Luce/
antonij de Giunta Florentini: Anno domi/
ni.1520.die.28.decembris.

Registrum

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
z ꝯ ꝑ A Omnia sunt quaterna ꝑter ✠ q̃ est duernū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca